

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قرآن مجید

ترجمہ و تفسیر بلوچی

حضرت علامہ قاضی عبدالصمد سربازی رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ

حضرت مولانا خیر محمد صاحب ندوی حَفَظَ اللَّهُ تَعَالَى

شکے کنوے

الجمعية المركزية للدعوة الإسلامية

پنجگور۔ مکران

جمعية انصار السنة المحمدية

تربت۔ مکران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ؕ حدیث شریف ؕ تھا ہست انت کہ ہر نیکیں کارے کہ گوں بسم اللہ شروع کنگ مہ بیت آکار دُم بریدہ یعنی بے برکت بیت ۔ رحمن و رحیم ہر دو مبالغہ ؕ صیغہ انت کہ چہ رحمت ؕ ک شک بوتگنت ۔ ہمیشا ماں ترجمہ ؕ مبالغہ معنی ؕ خیال داری کنگ بوتگ ۔ بے رحمن ؕ تہا چہ رحیم ؕ گیشتر مبالغہ معنی ہستیں ۔ ؕ یعنی تمہیں تعریف ہما کہ چاؤ شتر ترنت ، اول چہ آخر ہر چہ کہ بوتگ و ہر چہ کہ بیت ، درست خدا ینگنت و ہما ینا رازیب دینت ، پر چہ کہ ہر نعمت و ہر چیز ؕ پیدا کنوک و دیوک و بھر کنوک ہما ینا وت انت ۔ توری پہ واسطہ بدنت یا بلا واسطہ و اگر چہ خدا ؕ مخلوقات ؕ یک شتریں چیزے ؕ توصیف کنگ بیت ، حساب کن کہ خدا ؕ توصیف کنگ بوت پر چاکر اے شتریں چیزے پیدا کنوک خدا وت انت ۔ ؕ دراہیں مخلوقات عالم گوشنت ۔ عالم بمعنی مَا يَعْلَمُ بِهِ الشَّيْءُ یعنی عالم آ چیزے کہ زانگ بیت چنانی ؕ دگر چیزے ۔ تمام مخلوقات مصنوع یعنی اُدکتگیں ، و خداوند عالم صانع یعنی اُدکنوک انت و مصنوع دلالت کنت پہ ہستی ؕ صانعیک ؕ ہمیشا چہ مخلوق ؕ خالق جاہ یارگ بیت سہ نفی کُل شے ؕ لہ آیت سَدَّلْ عَلَىٰ اَنۡتَ فَاجِدُ

سورة

۲

الفاتحة ۱

سورة فاتحہ ماں شریف نازل ہو ایشی تہا ہفت آیت انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کنوک گوں خداوند ہمہ کار بے اندازہ مہربان و زبریں جسم کنوک ؕ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمَنِ
درتیں تعریف اللہ و ینگنت ہار و دیوک دراہیں جہان روق بے اندازہ مہربان
الرَّحِيمِ ۝ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝ اِيَّاكَ نَعْبُدُ
زبریں ہم کنوکے واحد حساب داد ؕ روق ؕ ؕ تہی وتی بندگ کنیں
وَ اِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝ اهْدِنَا الصِّرَاطَ
وچہ توت مدت کوہیں ؕ پیشدار مارا راحا
الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۝
تہجکیں راحا مہربانی کہ تو پر ایانی سرامہربانی تہجک ؕ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝
نہ پرایانی سرانصب بوتگ و نہ آیانی کہ گمراہ بوتگنت ؕ

مذلل ا

آمین گوشگ سنت انت وایے لفظ ؕ چرند چہ تشرن ؕ ؕ ؕ انت ۔ معنائی ایش انت کہ (ہمچہ ہمہ بات) یعنی نیکیں مردمانی زندگی وچہ بدیں مردمانی جدائی نصیب ببات اے سورت ؕ اولی نیم خدا تعالیٰ ؕ ثنا و صفت و دومی نیم پہ بندگاں دعا انت ۔ حدیث شریف ؕ ہست کہ رسول مقبول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ؕ فرما ینگنت کہ قرآن ؕ تہا چہ درستان گیشتر علمت یعنی مزنی سورہ فاتحہ ینگنت یعنی دراہیں قرآن مجید ؕ خلاصہ و مغز انت ۔ چنانچہ ہر حکم کہ قرآن و تہا تفصیل و جدا جدا ہستنت آدرستانی بیان بہ اجمال و کجماہی ادا ہست انت ۔ خدا ؕ پرورش و رودینگ ؕ بیان پہ دراہیں جہان ؕ رحمت ؕ غلبہ و زیادتی ، قیامت ؕ روق ؕ تمہیں مخلوقات ؕ فیصلہ و انصاف و آئی ؕ خالص بندگی و عبادت و ہر کار و ہر مطلب ؕ چہ آئی ؕ مدد و لوٹگ ، تہجکیں نیکیں مردمانی راہ ؕ سورج دیگ ؕ سوال وچہ گمراہی راہ ؕ رد دیگ ؕ درخواست ۔ اے سورہ بمنزلہ پنج و باقی احکام و سرائی بمنزلہ شاخ انت ہمیشا ایشی ؕ آتم الکتاب یعنی اصل کتاب ہم گوشنت ۔

الذلل الاول

چونکہ تمہیں مخلوقات ؕ عالم گوشنت ہمیشا آئی جمع نہ یارنت ۔ مگر ماں اے آیت ؕ چہ عالم ؕ ہر ہر جنس انراں عالم جن ، عالم انس ، عالم ملائکہ وغیرہ مراد انت ہمیشا جمع یارگ بوتگ تا کہ عالم ؕ تمہیں افرادانی خدا ؕ مخلوق بوگ شرفا ہر بیت ۔ ؕ ایشی ؕ خاص کنگ ؕ اولی سبب ہمیش انت کہ اے روق ؕ زندگیں زندگیں کار دیا کانت ۔ چشیں ترسناکیں روق نہ چنانی ؕ پیسیر بوتگ و نہ چنانی ؕ رند بہ بیت ۔ دومی سبب ایشن کہ بحر خدا تعالیٰ پاکیں ذات ؕ اے روق ؕ چ کس ؕ ظاہری و مجازی حکومت ہم بہر نہ بیت لَمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ

یچ

ؕ یعنی چہ تو بغیر دگر کسے ؕ بندگی نہ کنیں وچہ تو بغیر چہ دگر کس ؕ مدت نہ کوہیں ۔ ؕ ہما کہ پناہیانی سرانخدا ؕ مہربانی کنگ بوتگ چار فرقہ انت : یعنی نبیین ، صدیقیں ، شہداء و صالحین ۔ چہ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ ؕ یہود وچہ وَلَا الضَّالِّينَ ؕ نصاریٰ (عیسائی) مراد انت ؕ خداوند تعالیٰ ؕ اے سورہ پہ بندگانی ؕ زبانی ؕ فرمائینگت یعنی و ہدیکہ مئے دربار ؕ حاضر بیت چہ ماہیچہ سوال بہ کن انت ۔ اے سورہ ؕ ختم کنگ ؕ رند

و اے حرفاں حروف مقطعات گوشت - یعنی جدا جدا میں حروف - اشانی اصلی معنایا کس سر پر نہ بیت۔ بلکہ اسے درمیان ع اللہ تعالیٰ و رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و راز و نیازی خبرنت کہ اشانی معنی و ظاہر کنگ، بدگرگ مصلحت گندگ نہ بوتگ۔ چہ پھتیں بزرگاں کہ اشانی معنی نقل کنگ بوتگ، چنانچہ مقصد مثال دیگر و فہمائنگ انت آئی و مطلب اسے نہ انت کہ خدا تعالیٰ و مراد ہمیشہ و بس۔ و یعنی ایشی و کلام الہی بوگ و در احیاء خبرانی راست بوگ و تہا حج شک و شبہہ نیست۔ بزانکہ کلام کلام و

البقرة ۲

۳

البقرة

شہابی و دو صورت انت، یکے اسے کہ اکلام و تہاوت کلام غلطی یا غرابی نے بہ بیت، دومی اسے کہ اشکنوک فہم و نقص و غرابی نے بہ بیت۔ اولگیں صورت و کلام و ت محل شبہ بیت، دومیگیں صورت و کلام و ت محل شبہ نہ انت بلکہ محل شبہ حقیقتہ اشکنوک و دومی فہم و ذہن انت نوں چنے آیت و اولگیں صورت و شبہ دور کنگ بوت، (کہ اسے کلام بذات و ت محل شک و شبہ نہ انت) بدالے اعتراض کہ قرآن مجید و کلام الہی و حق بوگ و سراد راہیں کافراں شک و انکار بہت ات، گدا لا ریب فیہ چہ معنی داریت، و تاوت دور بوت۔ باقی پشت کپت دومی صورت آئیے بار و دیم و اسے آیت پیدا ک انت :
 وَاِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ
 و انت ہا سوال و کہ ما

سورہ فاتحہ و چہ بند گانی طرف و کنگ بوتگ ات۔ یعنی اہدنا القرآن المستقیم و جواب انت۔

و یعنی ہا بند گان کہ چہ و ت خدائے ترسنت آیان و راہ پیش داریت، پرچیکہ ہرکے کہ چہ و ت خدائے ترسیت آئی و امور مرضیہ و غیر مرضیہ یعنی فرمانبرداری و نافرمانی و جستجو بیت و ہر نافرمانی کہ آئی و دل و ترس مان نیست آئی و فرمانبرداری و فکر و نافرمانی و غم نیست۔

کرنیک و بداندیشہ و از کس غم نیست و چیزیکہ چنانی عقل و نظر و چیر انت (چپا نہ بہشت، دوزخ و ملائکہ و غیرہ آدرستانی سراپہ اللہ و رسول و خبر دیگر و سبب و یقین کنند و حق زانت چنیشیا معلوم بوت کہ اسے ندیگیں چیزانی منکر چہ ہدایت و بے بہرہ انت۔ و نماز و قائم دارگ و مطلب ایش انت کہ گوں خیال داری و در احیاء حقوق و شرطان نماز و پ وقت ادا کنند۔ و تمامیں عبادتانی اصل و بن سہ انت۔ اول ہا خبر کہ گوں دل و تعلق داریت، دومی گوں بدن و وسیعی گوں مال۔ بدالے آیت و تہا ہر شئیں اصولانی ترتیب و خیال داری کنگ بوتگ۔

و چنے آیت و پیسر تر ہا مردمانی بیان ات کہ چہ مشرکاں یعنی بت پرستاں ایمانش قبول کنگ ات (یعنی اہل مکہ)

نوں چہ اسے آیت و ہمایانی بیان انت کہ کتابی (یہود و نصاری) اتنت و مشرف بہ اسلام بوتنت، چہ ما انزل الیک و قرآن کریم و چہ ما انزل من قبلك و توریت و انجیل مراد انت۔ چنیشیا معلوم بوت کہ قرآن کریم و چہ زندگ کہ کتاب و احکام خداوندی ایرارگ نہ بیت، اگر نہ گدا اما انزل من قبلك گوشگ ہم ضروری ات مگر اسے ڈول و گوشگ نہ بوت۔ پداہرکے کہ دعویٰ وحی و پیغمبری جدید و انزال احکام خداوندی بکنت، مرزا غلام احمد قادیانی و ڈولا آئی و دروغ بندی و باطلی چہ مے یکنیں آیت و زانگ بیت۔

منزل

دل یعنی مومنان ہر دو کی نام گیت گیں فرقہ ماں دنیا، آیان، تجکیں راہ بہر بوت و آبیانی آخرت، و تمایں مراد پورہ بوتنت۔ چنیشیا معلوم بوت کہ ہر کے کہ چہ ایمانیک و شریں کردارہ
نعمت و زہر بوت آئی و دنیا و آخرت ہر دو برباد بوتنت۔ اے آیت مومنانی حق و گوشت بوتنت، ہنوں دیم و کافرانی حق و بیان فرمائینیت۔ ک چنے کافراں خاص ہمارا دانت کہ
بنیایاں کفر مقرر بوتنت و چہ ایمان و نعمت و بالکل بے نصیب بوتنت (چنانچہ ابوجہل، ابولہب، عتبہ، شیبہ، ولید بن مغیرہ وغیرہ) اگر ناں ظاہر انت کہ باز کافر مسلک بوتنت انگت بیت
نہ آبیانی دلاں نہر جت یعنی حقین خبر فہمت، گوشانی مہر جت یعنی رشتہ خیر دلگوش (ملازمت) و پچاں پرد گنت (یعنی تجکیں راہ و نہ گزنت) مطلب لیش انت کہ اشاں چہ حقین خبر و گوشت دارگ و تکلیف
کننت۔ چہ دل و گوشت و جسم و کارنگرنت۔ چہ وئی بدیں کردارانی شومی و دلش سیاہ ترنگ، چہ خدائی کلام و فائدہ نگرنت۔ حدیث شریف و آنگ کہ وھدے کہ کسے گناہ کننت
گذاہے گناہیگی آئی و دل و سر ایک سیاہیں یکے کپیت پدا اگر چنیشیا رزہ بشوماں بوت، توبہ ای گنت، و ت و چہ گناہ و داشت پدا آئی دل صفای بیت۔ اگر گیشتر گناہ کننت گداہا
ٹیک پچرداں تاکہ آئی و دل و پھک و مان پوشیت۔ اے ہے

رین انت کہ آئی و بیان ماں قرآن و ہست انت کلاب
رآن علی قلوبہم ما کاؤا یکسبون ۵

کافرانی بیان ختم بوت۔ ہنوں منافقانی حال ماں سیزدہ
آیت و توک و بیان کنگ بیت۔

ک یعنی یہ دلش ایمان نیارنگ (حقیقی ایمان ہمیشہ کہ بہ دل
یارگ بہ بیت) بلکیں یہ مسلمانانی ٹکینگ فقط یہ زبان و ایمان
ظاہر کننت۔ بلوچی قوم و توک و ذکر یانی حالت گوں منافقانی
حالت و پورہ مشابہت داریت۔ و یعنی آبیانی ٹکی نہ گوں

خدا یا ہلت کننت کہ عالم الغیب انت و نہ گوں مومنان کہ خدا
تعالیٰ مومنان و بواسطہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و دگر دلیل و
علامتاں چہ منافقانی ٹکیاں آیان و ڈاہ و نت کہ بلکیں اے
ٹکی و ردے و بدے و نقصان و خرابی آبیانی وئی سر اکپیت

لیکن چہ وئی جھلی و غفلت و خیال نہ کننت و نچارنت۔ اگر
خیال کننت و بچارنت گدا سر پر بنت کہ چنے ردے و
پدے و مسلمانان و نقصان نہر سیت بلکیں اے نقصانانی
دیم رہ گوں ماوت انت و یعنی اشانی دل و نفاق چہ

دین اسلام و نفرت و گوں مسلمانان دشمنی و حسد، اے مرض
پیسر موجود انت، نوں و تر آئی آبیانی ایراگ و اسلامی
شان و شوکت و ظاہر بوگ و مسلمانانی ترقی و نصرت۔ اے

دراہیں چیز اش پہ چم و ت دینت، روح پہ روح اشانی
نادراہی گیشتر لوں بوت۔ و منافقانی کار خرابی
ایشنت کہ وئی خواہشات نفسانی و تو کا گرفتار انت و

چہ شریعت و اسلام و حکماں بے پرواہ انت۔ کافران
خبرش گوں مسلمانان و مسلمانانی خبرش گوں کافران برباد گنت
کافرانی اعتراضش گوں سست عقیدہ ایں مسلمانان کننت

تاکہ شک و تو کا بکپیت، پدا گوشتش کہ ماسر کاریں مردیں
گوں شمشا نماز و انیس، خیرات کنیں، مردمان و درمیان و
صلح و گفت گو کنیں۔ و یعنی صلاح و شرکاری حقیقتاً

ہمیشہ کہ حقین دین پہ دگر دراہیں دینانی سر و گیش بہر بیت
و چہ دینانی دستیں غرضان و فائدہ یاں شریعت و حکمانی
خیال داری زیادہ کنگ بہر بیت و دین و بار و کسے و دوستی یا
دشمنی و پرواہ دارگ بہر بیت و منافقان پہ معلومت و

شرکاری و بہانہ و چیزیکہ کنگا بیت در حقیقت آسراسر
فساد و خراب کاری انت۔ مگر اے زانگش نیست۔
و یعنی ماں وئی دل اش گوشت یاوت ماں و ت و یا گوں
سست عقیدہ ایں مسلمانان کہ چنیشاں ہزارش نہ گنت۔

البقرة ۲

۲

اللہ

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝

میشاں یہ راہ کپیتنت چہ وئی پروردگار و ٹیک و آیان ہمیشہ انت پہ مراد و رسولک و
ان الذین کفروا سوءا علیہم اذذرتہم امر لم ینذرہم
بیشک ہما کہ کافر بوتنت پر یاں برابر انت کہ تو آیان و تر سینے یا مستر سینے،

لَا يُؤْمِنُونَ ۝ خَتَمَ اللّٰهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلٰی سَمْعِهِمْ وَعَلٰی
آیمان نیارنت و نہر جت خدائے آبیانی دلاں و آبیانی گوشاں و آیان

أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ وَمِنَ النَّاسِ
چماں پردہ پر انت و دپریاں زندیں عذاب انت و چہ مردمان لھتے چشیں انت

مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَهُمْ بِمُؤْمِنِينَ ۝

کہ گوشتنت مایمان آرتگ پہ خدائے و پہ قیامت و روح و نہ انت آیان ایمان آروک و
يُخٰدِعُونَ اللّٰهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَما يُخٰدِعُونَ اِلَّا اَنْفُسَهُمْ وَما
رہیں انت خدائے و ایمان آروکان و در حقیقت نہ رہیں انت مگر وئی جبرنداں و اے

يَشْعُرُونَ ۝ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ مَرَضًا وَلَهُمْ
خبر و فہمت و ماں آبیانی دلاں نادراہی انت پدا گیشتر خدائے آبیانی اے نادراہی و پریاں متیں

عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ مَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ لَا تُفْسِدُوا
تورینو کیوں عذاب، پہ ہے سبب و کہ دروغش بستگت۔ و ہر یکہ گوشگ بیت گوں آیان کہ کار خرابی مرکننت

فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ۝ أَلَا إِنَّهُمْ
ماں زمین و گدا گوشنت کہ شرکاریں مردم ماوتیں و براں کہ کار خرابیں مراد

مُفْسِدُونَ وَلٰكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ آمِنُوا
و ت انت، بے نہ فہمت و و ہر یکہ گوشگ بیت گوں آیان کہ ایمان بیار

كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ ۝ أَلَا أَنَّهُمْ
ہنچو کہ ایمان آرتگ ایدر مردمان گوشنت کہ ہیں با ایمان بیاریں ہنچو کہ ایمان آرتگ یوقوفان و براں کہ یوقوف

مُفْسِدُونَ وَلٰكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ آمِنُوا
و ت انت، بے نہ فہمت و و ہر یکہ گوشگ بیت گوں آیان کہ ایمان بیار

كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ ۝ أَلَا أَنَّهُمْ
ہنچو کہ ایمان آرتگ ایدر مردمان گوشنت کہ ہیں با ایمان بیاریں ہنچو کہ ایمان آرتگ یوقوفان و براں کہ یوقوف

مُفْسِدُونَ وَلٰكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ آمِنُوا
و ت انت، بے نہ فہمت و و ہر یکہ گوشگ بیت گوں آیان کہ ایمان بیار

كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ ۝ أَلَا أَنَّهُمْ
ہنچو کہ ایمان آرتگ ایدر مردمان گوشنت کہ ہیں با ایمان بیاریں ہنچو کہ ایمان آرتگ یوقوفان و براں کہ یوقوف

مَنْزِل ۱

ف پچائیں مسلمان کہ یہ خدا کے حکم نکلے، وہی سر و مالش قربان کثنت پہ خدا راہیگی کہے، شکان دیگان و پروا ہش نہ داشت، ایشاں منافقانی نزدیک و نادان و بیوقوف اتنت و منافقان و تانا اتنت کہ زمانہ سازی و تو کا چالاک اتنت، و تاش گوں مسلماناں مسلمان ظاہر کت و گوں کافران کافر، و یہ غرض انسانی و حاصل کنگ و عاقبت و آخرت و حج پروا ہش نہ داشت و احکام مشرع و پابندی ایش ضروری نہ فہمت۔ راقم الحروف و رباعی نے یہ اے مضمون و ادا کنگ و موزون انت۔

زمانے زمان کہے، کہ مکار بود۔ بد عہد و دور و گوی طرار بود۔ پس مابقیں رسادہ لوحان مستیم۔ ہشیار کہے بود، کہ عیار بود۔ یعنی بیوقوف در حقیقت منافقان اتنت کہ یہ دنیا و غرضان آخرت و حج پروا ہش نہ داشت، فانی و زورگ و باقی و الگ چقدر بے عقلی، و چہ مخلوق و ترسگ کہ چنایاں مردے درشت بیت و چہ علام الغیوب و نہ ترسگ کہ چنایاں حج پیہم و مردوم و علاج نہ بیت، چہ قدر نادانی نے واصل و شرکاری چہ کجا کہ حکم الحاکمین وائی و رسول و سیکس بندگانی مخالفت و نافرمانی و نافرمانی کنگ بیت! مگر منافقان اے قدر بے وقوف ترسگ اتنت کہ اے ظاہر

جبرائیم نفہمت۔ و چہ شیاطین و مراد یا ہما کافر انت کہ وئی کفرش گوں ہر کس و ظاہر کنگت یا ہما متفق مراد انت کہ سردار و سرگروہ اتنت۔

و یعنی یہ کفر و اعتقادگی مابالکل گوں شائیں، چہ شامارا حج پیما جدائی نیست ایش یعنی ظاہری ہمراہ داری کہ ما گوں مسلماناں کنیں، چنیشیا مفہمت کہ حقیقتہ ہن (ہم) ما گوں مسلماناں موافقیں، بلکیں ما آیان و کلاگ گرگ و آیانی بے وقوفی و یہ درستی سراطا ہر کنیں کہ باوجودیکہ مئے کردار چہ مئے گفتار و مخالفت انت مگر آچہ وئی بیوقوفی فقط یہ مئے زبان و خبراں مارا مسلمان فہمت یہ مئے مال و اولادانی سردست دراجی نہ کنگت و غنیمت و مال و مارا شریار کنگت، و آیانی رازی خبراں و تچا گریں، مگر آیان انگت مئے ملکیاں گپت نہ کنگت۔

و چونکہ خداوند تعالیٰ و مسلمانان و امر کنگت کہ گوں منافقان مسلمانانی پیما ہمراہ داری کن ات و آیانی جان و مال و کار مدارات، چنیشیا منافقان چہ وئی بے وقوفی و فہمت کہ چہ ایمان و یارگ و ہر فائدہ لے کہ مسلمانان رستگ آدرہیں فائدہ مارا تنہا یہ زبانی اسلام و یارگ کنگ و حاصل بوتنت پیشا بالکل دل جج بوتنت۔ حالانکہ منافقانی دیم راہ یہ خرائی و بربادی انت۔ نون تو و ت بچار کہ مسلمان کلاگ گرگ بوتنگت یا منافق، یا خدا و کلاگ گرگ و مطلب ایش انت کہ خداوند تعالیٰ اے مسخر و کلاگ و سزا یابدہ آیان و دنت۔

و یعنی خداوند تعالیٰ آیانی مہار و سر و درج گت، عمر و مالی و اتنت تاکہ آیان ما وئی سرکشی و غرورناکی و توک و پر کنان گت، پما حدے رستنت کہ وئی انجام کارش حج خیال نہ کت، پدا گل اتنت کہ ما مسلمان رد د انگت، چانگش نزانت کہ مروت رد کست گیں۔

لوگ مستنگ بائگ سھیک نہ انت۔

و چہ تجارت و مراد ہما گہ ای گرگ انت یہ عرض ہدایت و یعنی منافقان بہ ظاہر ایمان قبول کت کفرش مان لے داشت پمیشاں دنیا و خوار و آخرت و تباہ و برباد بوتنت، خداوند تعالیٰ ما وئی پاکیں کلام و آیانی حال و احوال چہ بد و چرنیک پہ درشا ظاہر کت اگر ایمانش بیارتیں دین و دنیا و دشنام انت، نون آیانی اے سوداگری و حج فائدہ نہ انت نہ دینی

نہ دنیا ہی۔ ہتوگ منافقانی دل و مناسب و دو مثال بیان فرمائینیت و یعنی منافقانی مثال ہے ڈول انت کہ کسے ماں تہار ماہیں شب و ماں تہار روکی و آس روک بکنت ماں جنگل و یہ راہ و گندگ و وقتیکہ آس روک بوت و راہ گندگ بوت گدا خدای تعالیٰ و ہما آس گشت و ہما مردم کہ ماں تہار ماہیں شب و تہار روکی و ماں ہما جنگل و جبران منت و حج ہم نہ گندیت، برابر سھو و لا منافقان چہ مسلمانانی ترس و کلمہ شہادت و روشنی و فائدہ گرگ و گشت مگر سردست ملکیں فائدہ و (مثل حفظ جان و مال) کنگت گش کہ نور کلمہ شہادت و منافع دنیاوی درست یکبارگی نیست و نابود بوتنت، یہ مرگ و شرط و ماں دردناکیں عذاب و گرفتار بوتنت۔ و لھتے کہ انت کہ حقین خبر و نیشکنت کنگ انت کہ حقین خبر و نیشکنت، کورنت کہ وئی فائدہ و نقصان و نہ گند انت۔ نون ہما کہے کہ کر ہم بیت، کنگ ہم بہ بیت، کور ہم بہ بیت، آچہ پیما یہ راہ و کیت۔ اگر تنہا کور بہ بیت ہر چہ بیت یکے تو اے جنت یابیے و خبر و ہشکنت نون چنے و اجکاراں حج امید نیست کہ گراہی و بکنت و حق و نیک و بیانیت۔ و دومی مثال اے منافقانی ہما مردمانی مثال انت کہ آیانی سراچہ آسمان و ہور یہ ترندی گوارا گینت و دگام و شرایر دنگ پناہیانی سرا و ہومیں تہاری پہ ایشاں بیت،

البقرة

۵

القرآن

هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَإِذْ الْقَوَالِيزِ اُنْزِلَتْ

ہمایاں و انت بے نہ زانت (وئی بیوقوفیا) و وہدیکہ دپ کینت گوں مسلماناں گدا گشت

اُنْزِلَتْ ۝ وَإِذْ اَخْلَوْا اِلٰى شَيْطٰنِهِمْ قَالُوْا اِنَّا مَعَكُمْ اِنَّمَا نَحْنُ

کہا ایما آنگ و بریکتنہای بنت گوں وئی کانٹیاں و پدا گشت کہ ما گوں شائیں و بیشک ما

مُسْتَهْزِءُونَ ۝ اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ

کلاگ گریں (مسلمانان) و خدا کلاگ گرگ و سزایا دنت آیان و ددرج کش ایش کنت ماں غرورناکی و نیک

يَعْمَهُونَ ۝ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوْا الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰى فَبَارِكَتْ

درہا یکہ سرگردان انت ایشاں ہما انت کہ کپنگ ایش گراہی بدل تچکیں راہیگ۔ رندا سوت بکنت

تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ۝ مَثَلُكُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ

آیانی سودا وئی و انت و نہ انت آچہ تچکیں راہ و مثال آیانی ہما مردم و پیہم انت کہ روکی گت

نَارًا فَلَمَّا اَضَاءَتْ مَا حَوْلَہٗ ذَهَبَ اللّٰهُ بِنُورِہِمْ وَتَرٰکَہُمْ

آس و قشیک روشن کت آس و گرد گرد آئی و گدا برت خدایا آیانی روشنائی و اشتغی آ

فِي ظُلُمٰتٍ لَا يَبْصُرُوْنَ ۝ صَمٌّ بَصَمٌ عَمٰی فَمَنْ لَا يَرْجِعُوْنَ ۝

ماں تہار و کیانی تنہا کہ حج نہ گندیت و کرسنت، کنگ انت، کورنت گدا نون آیان تچ نہ ترنت و

اَوْ كَصَيْبٍ مِّنَ السَّمَاءِ فِيْہِ ظُلُمٰتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَّجْعَلُوْنَ

یا آیانی مثال چشخ کہ رگام و ایرات چہ آسمانی و توک و باریں تہاری و گردن و گردن ماں کنگت

اَصَابِعُہُمْ فِیْ اِذَا نِہُمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ ۝ وَاللّٰهُ

وئی لنگاں ماں وئی گوشاں چہ بیر و کرہلگاں چہ مرگ و ترس و، و اللہ

مُخِيطٌ بِالْكَافِرِيْنَ ۝ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ اَبْصَارُہُمْ كُلَّمَا

چپ و چاگرد و گرد و گدا انت کہ گرد و بچلا نیست آیانی چتانی روکاں، ہر برے کہ

اَضَاءَ لَہُمْ مَّشْوَافٍ ۝ وَاِذَا اَظْلَمَ عَلَیْہُمْ قَامُوْا وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ

گرد و جنت پرایاں رونت آئی و روشنی و توک و وقتیکہ تہار وکی بیت پرایاں گدا و شنت، و اگر بولیت اللہ تعالیٰ

مزل

(مثلاً جبرائیل علیہ السلام چک و سیاہ تہار بہ بنت و مہور و ترمپاں ہم تیرا ایر داتگ و شب ہم تہار ماہ انت) وگوں سگیں تھاری و گروک جنگ وائی و کترھلگ کتریک ہم منچو ہولناک انت کہ آیاں ہر مرگ و ترس و ماں گوشاں وئی لنکناں جاہ دینت تاکہ چنے کتریک و کترھکاں دل ترک مہرنت، ساہ اش درمہریت۔ ہم پیمانہ فق انت تکلین و تہریدات شرعیہ و اشکنت و وئی و رسوائی و گزندت، چانگو اغراض و مصالح دنیاوی و ہم خیال کنت۔ ماں عجیب کشمکش و پریشانی و گرفتارنت و چہ وئی بے ہودہیں جلد و مکاریاں در دست و رستگاری و شوہار و انت، مگر خدا و قدرت و زور وائی و چہ ہر طرف و کافراں ماں دور و گینگ انت و چائی و گرفت و عذاب و ہج ہم و وئی و چٹانیت کت کنت۔ (ہم صفحہ و فائد) و مطلب ہم کہ منافقاں وئی مگر تہایں خیالاتانی توک و سرگردان و گرفتارنت لیکن و فقی کہ نور اسلام و غلبہ محکمیں معجزانی ظاہر ہوگ و گزندت شرعی تاکیداں و ہم و پاتریاں اشکنت گداکس سار کنت بظاہر تحکیم راہ و نیک و راہ دگ گرت و وقتیکہ دنیاوی تکلیف و دل سیاہی گندگ و کیت پداہٹ کنت چنانچہ تہار ماہی و مہور و ایر دیک و وقت و گروک و عبت راہ دگ گیتنت گدا پادش داشتنت مگر چو نکہ خداوند عالم ہر چیز و سہی دار انت و چائی قدرت و چہ چیز و در نروت گدا انوں چہ اے و وئیں مکر و حیلہ یاں چہ کار شر بوت کنت۔ (فائدہ) سورت و اول و بگرے داں ادا سے قسم و مردمانی بیانی کت اول و مومنانی پدا کافرائی (ہمایاں کہ دل اشس ٹہر لگتگ کہ ہج ایمان نیارنت) سومی منافقانی (ہما کہ گندگ و مسلمان انت مگر دل اش کافر انت)

البقرة ۲

۶

المرآۃ

لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝
 گدا بارت البت آیانی گوشاں و آیانی چتاں بے شک اللہ تعالیٰ ہر چیز و قادر انت و
 يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
 او مردماں! بندگی بخن انت وئی پروردگار و ہما کہ پیدائی کنگ شمار و ہمایاں و کہ پیسر چہ شاہوتگ انت
 لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۝ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ
 تاکہ شمار ہیزگار بہت ہماں کہ کتی پریشما زمین چیر گجے و آسمان
 بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ
 بانے و ایری گہت (وئی دات) چہ آسمان و آب پدا کشتی چہ آئی و ہر قسمیں نیگ (میوہ) پر شے و رگ و
 فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا أَوَ أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ
 گدا انوں مکن انت ہر خدا یا شریک و چانگو شماراں انت و اگر شمارشگ و توک و انت
 مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ
 چہ ہما کلامے کہ ما ایر آرتگ و وئی بندہ و سرگدا ابیارات شمیک سورے ہماں ہمیں و بلوط انت وئی مددگاراں
 مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا
 بغیر چہ اللہ و اگر شماراں گوش انت و پدا اگر شماراں گوش نہ کت و ہجرت نہ کن انت
 فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ۝
 گدا ارد وئیت و تارا چہ ہما آس و کہ آئی و شجگ و چیز مردم و وئی انت تیار کنگ بوتگ بہ کافراں و
 وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
 وں خبری بدے ہمایاں و کہ ایمانیش آرتگ و نیکیں کارش کنگ و رایاں باغ انت کہ رنبتیت چہ
 تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلًّا رِزْقًا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي
 آیانی چیرا ہجو ہر بریکہ واریگ بنت چہ باغانی نیبگاں و رگے گدا گوشنت اے ہمانیت کہ
 رِزْقًا مِمَّنْ قَبْلُ وَأَتُوبُ لَهُمْ فَيُتَنَبَّأُ لَهُمْ فِيهَا أَنْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ ۝
 واریگ بوتگیں ما چہ اشیا پیسر و دیک بیت آیان و نیک ہر نیکیں و پرایاں اودا جن انت پاکیں

مازل

دعویٰ و توکا چہ حق انت کہ اے بندہ فی کلام انت گدا شماراں وئی دراہیں قابل و شاعر و بلغا و فصحا ہر چہ کہ ہست انت بغیر چہ خدا، چہ درستاں مدت بکرات ویک گونڈیں سورے ہمیں اڈکن انت و بیارات۔ یا اے مطلب انت کہ بجز از خداوند کریم شے ہر قدر دگ مبعود کہ ہستنت چہ درستاں گون فریاد و گریہ زاری دعا بلوط انت کہ ماں اے مشکل و کئے باز شے مدت و بکنت۔ و پدا اگر شماراں سورے گونڈیں ہم اڈکت نہ کت اے یقینی خبرایت کہ آئندہ ہجرا اڈکت نہ کن انت گدا ترس انت و تارا ارد وئیت چہ دوزخ و آس و ہما کہ چہ دراہیں آساں تیر و گرم تر انت وائی و شجگ و چیز کہ دار و جاگ و اودا بسجنت کافراںت و ہما اڈکت انت کہ شماراں کنگ انت و تارا دیک و صورت ہمیش انت کہ بہ خدا و کلام و ایمان بیارات و ہما آس بہ ہما کافراں مادہ و تیار کنگ کہ قرآن شریف و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و نہ مننت و آییاں در و بخ بند کنت۔ و ہشت و نیبگاں بہ شکل و صورت و گون دنیا و نیبگاں ہرنگ انت مگر تیم و مزہ ایشانی در میان و زمین و آسمان و فرق انت۔ یا بہشت و نیبگاں و توت موت و ہرنگ انت و مزہ اش جدا جدا انت، گدا و فتنے نیبگے گند انت گوشنت کہ اے قسم ہمانیگ انت کہ ماں دنیا و ماوارتگ، و فتنے کہ چشتنتش تمام اش دگہ پیانگندت

چنانچہ تہار ماہی و مہور و ایر دیک و وقت و گروک و عبت راہ دگ گیتنت گدا پادش داشتنت مگر چو نکہ خداوند عالم ہر چیز و سہی دار انت و چائی قدرت و چہ چیز و در نروت گدا انوں چہ اے و وئیں مکر و حیلہ یاں چہ کار شر بوت کنت۔ (فائدہ) سورت و اول و بگرے داں ادا سے قسم و مردمانی بیانی کت اول و مومنانی پدا کافرائی (ہمایاں کہ دل اشس ٹہر لگتگ کہ ہج ایمان نیارنت) سومی منافقانی (ہما کہ گندگ و مسلمان انت مگر دل اش کافر انت) و ہتوگ تماہیں بندگان مومن بہ بنت یا کافراں منافق ویم گور (خطاب) کنت و توحید باری تعالیٰ سوچ دیک بیت کہ ایمان و بچ واصل الاصول انت۔ خلاصہ و مطلب ہمیش کہ اللہ تعالیٰ و شماراں و چہ شماراں گیناں درستان و پیداکنگ انت و شے ضروریات و فائدہ و چیزانی ہم تیار و آمادگ کتگنت، پدا آییاں بے و دگرے و وئی مبعود و حاجت و واقار بدے کہ نہ فائدہ دات کنت و نہ ضرر رسبت کنت، چہ قدرنا دانی و پہلوالی انت۔ چانگو شماراں ہم زان انت کہ آئی و ہم و ہج کس بوت نہ کنت سوری علیہ الرحمۃ چون و شس گوشنتگ سہ تو در خلق مبینی ہر وقت لاجرم بے نصیب ازین بابی کے دعائے تو مستجاب شود کہ بیک روی در دو محرابی و اے خبر پیسر و گوشت کہ اے کلام پاک و توکا شہ بوگ و سبب یا اے بوت کنت کہ اے کلام و کلام غلطی بہ بیت یا اے قسم و شہ و دور کنگ و لاریب فیہ فرمائینت و آشہہئی دورکت۔ یا اے صورت بوت کنت کیلے و دل و چہ وئی کنت ذہنی و با دشمنی و سبب و شہہ پیداک بہ بیت، چونکہ اے صورت ممکن بلکیں موجودات نون ایشی و دور کنگ و بہتر و آسان تریں صورتے بیان فرمائینت کہ اگر شماراں اے کلام و انسانی کلام بوگ و خیال ہست انت گدا شماراں ہم یک صورتے ہمید وئیں فصیح و بلیغ سے آیت و اندازہ و اڈکن انت و سچارایت۔ و اگر شماراں وجود فصاحت و بلاغت چہ یک گونڈیں سورے و مقابلہ و ہم عاجزات گدا انوں بزانت کہ اے کلام پاک خدا و پاک و کلام انت و گدا انسانی کلام نہ انت۔ ماں اے آیت و حضور صلی اللہ علیہ وسلم و نبوت ہم مدلل طور ثابت کنگ بوت۔ وک یعنی اگر شماراں وئی اے

فل بہشتی جنات چہ ہر قسم ظاہری و باطنی (اخلاقی) پلٹیاں پاک و صافنت۔ فائدہ: تا ادا سے چیز کہ آسانی زانگ ضروری ات بیانی کنت اول مبداء (یعنی باجی آتیں وچہ کجا احتیں) دومی معاش (یعنی کجا نندیں وچہ ورین) سومی معاد (یعنی مے دیم رہ و انجام کجا انت) فل ماں اے آیت عہا اعتراض و جواب دیگ بوتگ کہ چہ کافرائی نیمگ و پیسہ گیل آیت و سدا کنگ بوتگ، آئی و خلاصہ الیش انت، وقتیکہ یک کسانیں سورتے ہم ایشی و پیسہ میں چایانی دست نہ بوت گدا ایشی و کلام الہی بوگ ثابت بوت۔ پدا کافرائی گوشت کہ راستے کہ ماچنے کلام و مفت بل کنگ و عاجزین مگر ماہ دگر دلیہ ایشی و کلام الہی نہ بوگ و کلام بشر (انسان) بوگ ثابت کنیں و ایشی انت کہ مزین بزرگین مردم ماں و قی کلام چہ حقیریں چیزانی بیان کنگ و پر ہز کنت، نوں خدا تعالیٰ کہ چہ درستان بزرگ تر و ستر انت آئی و چہ ہم و ماں و قی کلام و مکشک و موکو و ذکر کنگ گدا اے معارضہ و جواب اے ڈولا دیگ بوت کہ ایشی و توکا ہج لہجی و شرمی خبرے نہ انت کہ خداوند تعالیٰ شک یا چنا عیا مسترین چہرے و مثل مکشک و موکو و مثال بیان بکنت چہ چیکہ چہ مثال و توضیح ممثل لہ مطلوب انت اودا حقارت و عظمت و ہج گفتگو نہ انت و اے مطلوب ہما و قی حاصل بیت کہ مثال و ممثل لہ و درمیان و پورہ مطقت بہ بیت، اگر ممثل لہ حقیریں چیزے گدا آئی و

مثال ہم حقیریں چیزے بیان کنگ بہ بیت و اگر نہ گدا اتمشیل بہ ہودہ قرار دیگ بیت۔ ہاں اگر تمشیل و ہے ہوہیں کہ مثال و مثال دیوگ و درمیان موافقت ضروری ہوہیں گدا اے بیوقوفانی اعتراض کے باز لگتگ مگر اشیایک بیوقوفے ہم قائل نہ انت و تورا و انجیل، حکم و بادشاہی کلام و اے دولیں مثال موجود انت۔ ایشی و خلاف گوشت کافرائی و قی بیوقوفی و مبنی بر عداوت انت فہا فوقہا و معنی اے ڈولا ہم بوت کنت کہ ماں حقارت و کسانی و چہ شاشک و زیادہ بیست چنانچہ شاشک و بازل کہ ماں بعض حدیثاں پہ دنیاوی تمشیل ذکر کنگ بوتگ فل یعنی مومناں اے مثالان و حق و کار آمد فہمت و کافرائی بطور مانیا تکی و تحقیر گوشت کہ چہ ہمیں نروس مثالان خدائے مطلب ہے انت و جواب دیگ بوت کہ چہ مبارکین کلام و بازیئے و گمراہ کنگ و بازیئے و راہ راست و پیشدارگ مقصود انت (یعنی اہل حق و اہل باطل) درمیان و تمیز نام منظور انت کہ سک ضروری و کار آمد انت و چہ چنانچہ و تارا چہ و قی سیاد و واراں سنگ (قطع رحم) و چہ پیغمبریاں و علماں و واعظاں و مومناں و نماز و روج و چہ دگہ نیکیں کاراں کنارہ گرگ و چہ فساد و مراد ایشی انت کہ مردمش چہ ایمان بارگ و بددلی و انت و مخی لہین اسلامش ہشودات و گوں مسلماناش جنگ و یا ثبیت انت حضرات صحابہ و صلحا و امت و عیب جوئی اش گرت و ہوا کہ آعیباش مشہور کنا ثبیت انت تاکہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم و دین اسلام و بے عزتی مردمانی دل و بندیت و مسلماناں رازش یہ مخالین اسلام رسینت و قسم قسمیں رسم و بدعت و رواج و گیش بخلاف طریقہ اسلام کوشش کرتش۔ فل مطلب ہے کہ چہ نالائقیں حرکتاں ایشی توہین اسلام یا تحقیر صلحا و امت کے ہم بوت کنت بلکیں و نقصان گدنت ماں دنیاء رسوا و بے عزت و ماں آخرت و تباہ و برباد بنت۔ فل یعنی اجسام بے جان کہ سر ریش نہ کت اولی و مات و پتانی خوراک انت، پدا نطفہ، گدا خون، رندا گوشت بوتنت۔ و یعنی پیشگیں حالتاں چہ رندا یا قی توک و

البقرة ۲۵

وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً ۖ وَآيَا أُولَٰئِكَ (ہمیشہ) ماضت فل بیشک خدا چہ نہ کنت چہ اے خبر کہ بیان بکنت ہرے مثالے کہ بیت کافوقہا فاما الذین امنوا فیهلکون انہ الحق من ربہم واما الذین کفروا فیهلکون ماذا اراد اللہ بهذا امثلا یضرب بہ کہ کافرائی گدا گوشت کہ چہ مطلب ات خدائے چہ اے مثال گمراہ کنت خدا چہ امثال و کثیرا و یھدی بہ کثیرا و ما یضرب بہ الا الفسقین ﴿٢٦﴾ الذین ینقضون عھد اللہ من بعد میثاقہ و یقطعون ما امر اللہ بہ ان یوصل و یفسد و فی الارض اولئک ہم الخسرون ﴿٢٧﴾ کہف تکفرون باللہ و کنتم امواتا فاحیاکم ثم میمیتکم ثم یمیتکم ثم الیہ ترجعون ﴿٢٨﴾ هو الذی خلق لکم فی الارض جمیعاً ثم استوی الی السماء فسوہن سبع سموات و هو درست رندا قصہ دی کت آسمان و نیمگ گدا ابراہی کنت آیاں ہفت آسمان و خدا تعالیٰ بکل شیء علیم ﴿٢٩﴾ واذ قال ربک للملکۃ انی جاعل فی الارض خلیفۃ قالوا اتجعل فیہا من یفسد فیہا و یسفک زین و پشیدے (ناہے) فل گوشت فرشتگان ہیں! پیدا کئے تو ماں زمین ہا کس کہ کا غزلی کنت اودا و ریحیت

مازل

ساہ (روح) ماں کنگ بوت کہ چنا ئیگے ماں مات و لا پ و چنا ئیار ندماں دنیاء زندہ بوت انت۔ و یعنی قیامت و روج و حساب دادگی فل یعنی چہ قبراں در رچت خدائے ربو و چہ حساب و کتاگی اوستارینگ بیٹ، پدا نوں شہادت و بجا رات و انصاف کن ات، وقتیکہ شہاد اول چہ آخر خدائے احسان و زیہ بار ات و ہر وقت و ہر ساعت و ہر بند و ہر حاجت آئی و طبعیک و محتاج ات پدا آئی و نہ منگ و آئی و نافرمانی کنگ جو نہ تعجب خیز و چہ قدر حقاقت انت فل ماں اے آیت و دگر نعتے بیان فرما ثبیت، یعنی خدائے شہار پیدار کت و پے شے شکے دفع گرگی ماں زمین و ہر ہمیں چیزیں پیشار پیدار کت (ورگی نوشگی و پوشگی و ہر چیزگی اسباب سامان) چنا ئیار رندا آسمانی پسدا کنت کہ چنا ئیاں شمارا ہر ہمیں فائدہ حاصل بیت و ہنوگ یک مزین نعتے بیان کنگ بیت کہ آنعت پہ درتیں انساناں کنگ بوتگ و آنحضرت آدم و پیدائش و قصہ انت و آئی خلیفۃ اللہ کنا ئینگ بوت، پیسہ گیل آیت و خلق لکم فی الارض جمیعاً فرما ئینگ بوت، اگر کے چہ اشیاء انکار بکنت گدا چہ آدم و قصہ و

فل ملائکتانی دل و اسے خبر گوشت کہ اسے ڈولیں مخلوق کہ اسانی تو کا مقصد و خوریزم بیت میں ہمیں مطیع و فرمانبردارانی ہستی و باوجود آیا نے خلیفہ کنائیک و سبب
چی انت ہ گڈا بطریق استفادہ نہ بطریق اعتراض جست اشکت۔ باقی منت اسے خبر کہ اسے ملائکتاں چہ پیغم و بنی آدم و حال و سہی بوتنت، اشی و باز احتمال انت۔ جتانی
سر و اش قیاس کت یا خدا تعالیٰ و پیسر و سہی کنگ انتت یا چہ لوح محفوظ اش دیتگ انت یا ہمتش کہ حاکم و خلیفہ و ضرورت آوقے کیت کہ ظلم و فساد و بیبت۔ یا حضرت آدم و
قالب اش دیت بطور قیافہ اش جاہ یارت (چنانچہ ابلیس و حضرت آدم و قالب دیت گوشتی اسے پھک دل لے یعنی فریب و تو کا کپیت) ہنچو ہم بیت۔
فل فرشتگان و سر دست مختصر ہے جواب دیگ بوت کہ آحکمت کہ ماں ایشی و پیدا کنگا ہست انت آیان و ماشر زانیں شارا آحکمت ہے وقتی معلوم نینت ورنہ ماں آئی و
خلافت و واصلیت و شمشاہ نکتگ ات۔ فل خلاصہ اسے کہ خداوند عالم و ہر یک چیزے و نام گول آئی و حقیقت و خاصیت و نفع و نقصان و حضرت آدم و سوج
دانت و اسے علم خداوند تعالیٰ و بغیر از واسطہ کلام ماں

حضرت آدم علیہ السلام و دل و دور دات پر چکیہ بجز چنے
کمال علی و خلافت و دنیا و سر حکومت کنگ چہ ہما بوت
کنت۔ اشی چہ زندہ نون چہ حکمت و ظاہر کنگ و سبب
چہ ملائکتاں ہے چیزانی نام و نشان جست گرگ بوتنت
کہ اگر شماں وقتی اسے خبر و شمشاہ خلافت و کار و باراں
ہلا نینت کن ات، راست گوش ات گڈا شمشاہ چیزانی
نام و نشان و پیش دار ات، لیکن آیا وقتی عاجزی و کوتاہی
منت و شمشاہ بیت کہ بغیر چنے علیگی ہچ کسے خلافت
کار و ماں دنیا کت نہ کنت و چشیا رند چہ حضرت آدم
تمام چیزانی بار و جست بوت۔ آشی و دستیں چیزانی نام و
نشان یک پہ یک و گوشت و پیشی و شمشاہ، درستیں
ملائکہ چہ حضرت آدم و علم و دانش و حیران منتنت۔ ہر یک
چہ حضرت آدم و کمال علی و دست ماں دپ و بوت۔ گڈا
اللہ تعالیٰ و گول ملائکتاں گوشت، ہاں چطور ات، ہن شمارا
نگوشتگ کہ من چہ آسمانی وزمین و درستیں چہ چیزانی حال
سہی داران و شمشاہ خبر کہ ماں وقتی دل و آشتگ آئی و
ہن من خبر داراں۔

فائدہ :- چنیشا علم و فضیلت و جوانی پر عبادت و
سراطا ہر بوت، بچار ملائکہ ماں عبادت و بجزے رستگ
انت کہ معصوم و بے گناہ انت مگر ماں علم و چہ انسان کتر
انت ہمیشہ مرتبہ خلافت انسان و رست۔ ملائکتاں ہن
منت و لوٹ ات ہن ہنچو ہر چیکہ عبادت خاصہ مخلوقا
انت، خدائی صفت نہ انت نسبتہ علم خدا و بہترین صفت
انت، ہمیشہ قابل خلافت انسان بوت نہ ملائکہ۔ ہر چیکہ
یہ ہر خلیفہ و ضروری انت کہ فی الجملہ وقتی مستخلف عنہ و کمال
آئی و تو کا موجود بہ بیت۔

صاحب دلے بہ مدرسہ آمد ز خانقاہ
شکست عہد صحبت اہل طریق را
گفتم میان عالم و عابد چہ فرق بود
تا کردی اختیار از ان این سبب را
گفت او کلیم خویش بدر می برد ز مروج
وین جہد می کند کہ گمیر و غریب را

وہ وقتیکہ حضرت آدم و خلیفہ بوگ مسلم (منگ) بوت گڈا
فرشتگان و حکم بوت کہ حضرت آدم و نیمگ و سہی بکن ات
و آئی و قبلہ سہیہ جوڑ بکنت ہنچو کہ بادشاہاں وقتی ولی عہد

الدِّمَاءِ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا

خون و ما یک پیادین تہی تعریف و کیا و کنیں تہی پاکیں ذات و ط گوشت خدا و کیشک من اتان چیزیکہ

لَا تَعْلَمُونَ ۝ وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ

شما نزان ات و سوج و انت اللہ و آدم و تمام چیزانی نام، پدا پیشی کنت ہا چیزاں پہ فرشتگان

فَقَالَ ابْنُوْنِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ قَالُوا سُبْحَانَكَ

پدا گوشتی خبر دیت من و نام و اشانی اگر شمارا ست گوشا ات و گوشتش پاکے تو،

لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۝ قَالَ

مچ نزانیں مگر ہمیں کہ تو مارا سوج و آنگ بیشک تو تے زانوں و دانا

يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ

اے آدم! خبر دے فرشتگان و ناماں آیان، گڈا قے کہ خبری دانت فرشتگان نام ہما چیزانی، گوشت و کہیں من

لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَ

گوشت شمارا کہ بیشک من زانوں چہ چیزاں آسمانی وزمین و زاناں آچہیہ کہ ظاہر کن ات و

مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ۝ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا

آچہیہ کہ چہر دیت و و وقتیکہ ما گوشت فرشتگان و کہ سجدہ کن ات آدم و، گڈا درتاں سجدہ کت

إِلَّا ابْلِيسَ ابْنِي وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ۝ وَقُلْنَا يَا آدَمُ

مگر شیطان و نہ منقی و کبری کت۔ و ہست ات آچہ کافراں و گوشت ما و

اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا

بند تو و تہی لوگی (زال) ماں بہشت و و ہر ات چہ آئی و ہر چہ کہ دل بکشت چہ ہر جا کہ بوٹ شمشاہ و نیک

تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ۝ فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ

مبیت اسے در چک و گڈا بٹیت شما چہ نقصان گند و کاں و پدا انگینت انت آہر و کاں شیطان و

عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ

چہ اودا، گڈا درمی کنت آیان چہ ہما عزت و آرامی و کہ ما آئی تو کا انت و گوشت ما کہ ایرکب آ شمشاہ گڈا و دشمن

عَدُوٌّ

میزل ۱

مقرر کن انت پدا چہ ارکین دولت نذر و پیش کنگ و حکم دینت تاکہ کسے و سترانی و گنجائش مبیت۔ چنانچہ درستیاں ہے سجدہ ادا کرت بغیر چہ ابلیس و کہ دراصل آچہ جتانی قوم و
ات و ہنچو گول ملائکتاں ہو رتورات۔ و اسے سرکشی و سبب ایش انت کہ جہاں چہ ہزار ہا سال و ماں زمین و نندوک انتت و آسمان و نیمگ و ہن رفت و آمد شش کت، و قے
کہ آیان فساد و خوریزی چہ حد و گوشت گڈا ملائکتاں چہ خدا و حکم و ہتین گشت و ہتین ماں کوہ و جنگل و جزیرہ یانی نیمگ و گلینت دیم دات، چہ آیان تو کا ابلیس مزین عالم و ہک
ات۔ آشی چہ جتانی خراب کاری و وقتی سبب زاری و بے میاری ظاہر کت۔ چہ فرشتیانی سفارشی اشی در خلاص بوت و ماں ملائکتاں تو کہ و بود و باشی کت و پہ ہے دل مائل و لالچ
کہ تمام جتانی جاگہ و تنہا من و ت زمین و حاکم و متصرف کنائیک بان، ماں عبادت و سگ گوشت کنگ و لکت و وقتی دماغ و خلافت و خیالی بخت کت۔ و وقتیکہ خدا
حکم خلافت و نسبت و حضرت آدم علیہ السلام و ظاہر بوت، ابلیس لعین لایکیم بوت و چہ وقتی ریائی عبادت و رائیگان روگ و چہ زہر و حسد و جشست ہر چیکہ دل و
گوشت کتی و ملعون بوت و مشہور انت کہ آدر چک گند میگ یا بقول بعض ہنچو یا ہنچو یا نارنجیگ ات، واللہ اعلم بالصواب۔ و گوشت کہ حضرت آدم و حوا.....

ماں بہشت و زندگ و لگنت و شیطان پر وقتی عزت و جاگہ و بھل کپت، شیطان و حسد و گنہگار جہت، بالآخر گول ماؤس و مار و ہور بوت ماں بہشت و گوست و بی بی حواء و ہمد و لا کلاگ گپت و رد دات کہ آئی و چہادر جیک و وارت و حضرت آدم و ہم واریتی و آئی یقین و انگ امنت کہ چنیش و ورگ و رند شہا ہمیشہ خدای بارگاہ و مقرب پت و خدا تعالیٰ چہ آئی و ورگ و منع فرمائینگ آئی و توجہ بی بیان کت۔ اے قصہ دیمافصل پیداک انت۔ (ہم صفحہ ۷۷ و ۷۸)

فل پے اے خطا سزا نیکی حضرت آدم و بی بی حواء و ہر اولادیکہ پیدابوگیگت، درستان و متعلق و ہے حکم بوت کہ چہ بہشت و زمین و نیمگ و ایرکپ ات بروات و ہمو و پندرات شہادت ماں و ت و دشمن پت و چنیشگی شہادت کلیف درپیش بیت و بہشت نافرمانی و دشمنی و جاگہ نہ انت۔ دار دنیا پے ہے کاراں مناسب انت کہ پے شہا آزمائشگی بنا کنگ بوتگ۔ فل یعنی ماں دنیا ہمیشہ نہ ماں ات بلکین تانیک و فتے معیتیں اود و پشت کپ ات و چہ اود و جزاں بہرہ مند پت۔ رندا مئے وقتی روبرو و حاضر پت، آمعیتیں وقت ہر شخص و نسبت و ہر کس و وقتی مرگ و وقت و دراہیں عالم و حق و قیامت و روح انت۔ وقتیکہ حضرت آدم و خداوند تعالیٰ و اے رندیں حکم اشکت و چہ جنت و درکپت گڈا بحالت شرمندگی و پشیمانی گریوگ و زاری و لگت، پدا خداوند تعالیٰ و چہ وقتی مہربانی و لہتیں کلہ ماں آئی و دل و بطور الہام و دور دات، چہ ایشانی برکت و آئی و توبہ قبول بوت۔ و آکلیمیاں ایش انت۔

رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝

فل مطلب اے کہ حق تعالیٰ حضرت آدم و توبہ قبول کت مگر پے ہے زوتاں بہشت و روگ و حکمی نذات بلکین ہما پسرین بھی کہ دنیا و زندگیت قائم کت پرچیکہ حکمت و مصلحت و اقتضائیم ہمیشہ۔ اے ظاہر انت کہ زمین و خلیفہ کنا ٹینگ بوتگت (ای جاعل و الخیر من خلیفہ) نہ پے بہشت و خداوند تعالیٰ اے ہم فرمائینگ کہ ہرچہ کہ مئے و نذر و دار بخت دنیا و زندگ آیان و ضرر نہ دنت بلکین فائدگ دنت۔ ہاں ہرچہ کہ نافرمان انت پنایاں جہنم انت و پے اے آزمائش و امتحانی ہم دنیا مناسب انت۔

فل ہر صدمہ و اندیشہ کہ پے یک مصیبت و سرچا مصیبت کیگ و چہ پسر بہ بیت آئی را خوف گوش انت و نصیبت کیگ و چہ رند ہما غم کہ بہ بیت آئی را حزن گوش انت۔ مثلاً یک بیماری و یا مرگ و خیال و کسے و صدمہ بہ بیت آئی خوف انت و آئی مرگ و چہ رند صدمہ لے کہ بیت، آئی حزن انت، اگر خوف و حزن دنیاوی مراد گرگ بہرنت گڈا اے معنی بیت کہ ہما مردماں کہ مئے ہدایت و موافق و رونت آیان و اے ترس و جاگہ نیست کہ بلکین اے حقیق ہدایت نہ انت و چہ شیطان و طرف و یک فریب بیت، و نہ چنے خبر و غمگین بخت کہ آیانی پت بالفضل چہ بہشت و درکنگ بوتگ، چہ کہ صاحب ہدایتان و بہشت عنقریب رسی انت۔ اگر خوف و حزن آخرت و مراد انت گڈا اے مطلب انت کہ قیامت و روح و اہل ہدایت و نہ خوف بیت و نہ حزن۔ آئی حزن و حزن نہ بوگ بیشک سلم انت مگر خوف و نفی کنگ ضرور اے ختبہ پیداک بیت کہ آروچی ہچ کس چہ خوف و خالی نہ

بیت حتی کہ پیغمبران، گڈا لا خوف علیہم ولا ھم یخزنون ۵ چہ معنی داریت۔ اے شبہ و جواب ایش انت کہ خوف پے دو قسم انت۔ برے خوف و باعث و مرجع خائف (ترسوک) و وقتی توکا گڈگ بیت، چنانچہ مجرم بادشاہی کہ چہ بادشاہ و ترسیت۔ ادا خوف و موجب ہے جرم انت کہ مجرم و نیمگ و رجوع کنت۔ و برے خوف و مرجع خوف منہ انت یعنی ہمانی کہ چنانچہ ترسنت، آئی و توکا یک نیے، یک ہیبت بہ بیت۔ مثلاً اگر کسی یک بادشاہ با عظمت و صاحب جاہ و جلال و روبرو و پیش بہ بیت یاگوں یک شیرے و دیم بہ دیم بہ بیت گڈا آمرد و خائف بوگ و سبب اے نہ انت کہ آئی و بادشاہ و یا شیرے جرمے یاگنا ہے کنگ بلکین سلطانی قہر و جلال و شیرے ہیبت و غضب و درندگی موجب خوف بیت کہ آئی و مرجع ذات سلطانی و شیرد انت۔ چہ آیت و خوف و اولگین قسم و نفی کنگ بوتگ، نہ دو میگ و۔ شبہ ہما وقتی پیدابوتگت کہ لا خوف علیہم ولا ھم یخزنون ۵ و جاگہ و لا خوف فیہم یا لا یخافون گوشک بوتیں۔

و اولی خطاب یا ایہا الناس اعبدوا عامیں خطاب ایت و ہما نعمانی ذکر فرمائینگ ات کہ یہ تمہیں بنی آدم و عام انت، مثلاً زمین و آسمان و ایدگہ درستی چیزانی پیداکنگ۔

وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ۝ فَتَلَقَىٰ آدَمَ

وہر شہماں زمین و جاہ و ہسکین فل و فائدہ گرگ انت تانیک و فتے پدا چت و زرت آدم و

مِنْ رَبِّهِ كَلِمَتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۝ قُلْنَا

چہ وقتی پے و ورگ و گار و لہتیں خبر گڈا خدا و نظر نیک بوت آدم و سریشک و انت توبہ قبول کنوک ہم کنوک گوشک و

أَهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ

کہ ایرکپ ات چہ ادا درست فل رندا اگر بخت و برسیت شہا چہ منی نیمگ و رے، پدا ہر کسے کہ بوت پے منی راہ و

فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا

گڈا نہ ترس بیت پے آیانی سزا و آیالگین بخت و ہمایاں کہ کافر بوتنت و دروغ بندش کنت

بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝ يٰبَنِي إِسْرَءِيلَ

مئے نشانیاں آ دوزخی انت، آ ماں اود و ہمیشہ مانت، اویعقوب و چچاں و

اذْكُرُوا النِّعْمَتِ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ

یا دکن ات منی ہما احسان و کہ من شے سرکنگ انت و شہا پورہ کن ات منی قول و، من پور مکتان شے قول و

وَأَيُّهَا قَارِهُبُونَ ۝ وَإِنِّي أَنزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا

و چہ من ترس ات و و بخت انت کتاب و کہ من ایر آرنگ و در حالیکہ باور دار و کنت اہما کتبہ کہ گوشک انت

تَكُونُوا أُولَٰئِكَ كَافِرِينَ ۝ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّايَ

و مبیت شہاچہ درست پسر تر آئی و نہ متوکل و مکر ات منی آیتانی بدل و ملکیں بھائے و چہ من

فَاتَّقُونَ ۝ وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ

بترس ات و ہور تو مکتان ات حق و گول ناحق و و چہ مریدیت حق و

تَعْلَمُونَ ۝ وَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ۝

زانت و قائم بدارات نماز و و بدیت زکوۃ و در کوع کن ات گول رکوع کنوکاں و

أَتَاْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ

ہیں احکم کن ات شہا مردمان و پیکیں کار و شہوش ات وقتی جردان و، و ہا لکشا کتاب و ان ات،

پیدا حضرت آدم علیہ السلام و پیدا کنگ و آتی و خلیفہ مقرر کنگ و آتی و ماں بھشت و داخل کنگ و غیرہ۔ ہٹوگ چنایانی در میان و خاص بنی اسرائیل دیم گور (خطاب) کنگ بو ترنت و خاصین نعمتاں کہ وقتاً فوقتاً پشت بہ پشت پناہانی سر ایک پیماء کنگ بو تگنت و آیاں کہ پناہمتانی جاہ و ناشکری کنگ و درستی جبرانی بیان مفصل کنگ بیت پر چیکہ بنی اسرائیل چه بنی آدم و تمامین و سر قیاں عزت دار و اہل علم و کتاب و نبوت و پیغمبران و جاہ یار و ک فہمگ بو تگنت چیا کہ چه حضرت یعقوب علیہ السلام و بگرے داں حضرت عیسیٰ علیہ السلام و چار ہزار پیغمبر چنایانی و قی توک و آتگنت و راہیں عربانی چم پمایاں سکت انت کہ حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم و تصدیق کنت یاہ پمیشیا آنتانے کہ پناہانی سر کنگ بو تگنت و آخرا بی و ناشکری کہ پیدا آیاں کنگ و درستی خبر ادا کنگ و بیان کنگ بو تگنت تاکہ شرمندہ احسان بہ بنت و ایمان بیارنت و اگر نہ گڈا اے دگہ مردماں چنیشانی کہ داراں سرید بہ بنت و پہ اشانی خبراں اعتبار مہ کنت و اسرائیل حضرت یعقوب علیہ السلام و نام انت، اسرائیل معنی عبد اللہ۔ و ہزارانی پیغمبر آیاں توک و دیم دیگ بوت و آسمانی کتاب توریت و غیر پناہاں ایرارگ بوت، چه فرعون و رستگار کت و شام و ملک و غلبہ و دانت۔ من و سلوی پناہاں ایرکت، چه یک ڈو کے دوازده چشمہ رنبت (جاری کت) اے ڈولیں مبارکین نعمت و خوارق عادات دگہ ہج فرقہا بہر نبوتگ۔

و ماں تورات و اے قول و قرار گرگ بو تگنت کہ شما پہ تورات و حکماں قائم بہ بت و ہر پیغمبرے کہ دیم دیتی پہ آتی سر ایمان بیارنت و آتی و ہمراہ بہ بت۔ گڈا شام شریف و ملک شے دست و بیت (بنی اسرائیل و اے قبول کنت) مگر پدا اے خبرانی سرانہ و شانت بدیتی ایش کت، مسئلہ اش غلط سوچ دات و رشوتش گپت، حقین خبراش چیر دات و قی سرداری اش قائم داشت و پیغمبرانی فرمان برداری ایش نکت بلکین ہتین پیغمبراش شہید کنت۔ ماں تورات و ہر جا کہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و صفت ہست ات آتی ایش نکت پمیشا گراہ بو تنت۔

و یعنی چه دنیاوی منافعانی فوت بیگ و ترس ات۔

و ماں تورات و توکا پیش دارگ بو تگنت کہ ہر پیغمبرے کہ بتیت اگر تورات و تصدیق و کنت گڈا آتیارا استگو بزانت و اگر نہ گڈا آتیا دروغ بندے بزانت۔ زانگ لوٹیت کہ احکام قرآنی دربارہ اعتقادات و اخبار انبیاء و احوال آخرت و اوامر و نواہی تورات و دیگر کتب سابقہ و موافق انت۔ ہاں لھتیں اوامر و نواہی منسوخ کنگ بو تگنت مگر تصدیق و مخالف نہ انت، تصدیق و مخالف تکذیب انت۔ اگر یک کتاب الہی و بالکل تکذیب کنگ بہ بیت آفرانت۔ چو تو بعضے آیات قرآنی ہم منسوخ انت بے اشیاء را معاذ اللہ تکذیب نگوشنت

و یعنی چه قرآن و تکذیب کنوکانی توکا پہ دیدہ و دانستہ اولیگیں منکر بیت تاکہ قیامت و منکرانی او بال شے بڈامبت۔ و مکہ و مشرکاں اگر انکار کنگ چه قی جہلی و بے خبری و سببش کنگ دیدہ و دانستہ ایش نکتگ۔ اشی و توکا شما چه در ستا اول حساب بیت۔ اے کفر (کہ پزانت بہ بیت چه اکفر و (کہ پہ نزانتی بہ بیت) گندہ ترانت۔

و یعنی با جماعت نماز بکن ات۔ چہ آیت و نماز گوں جماعت و ادا کنگ و حکم ظاہر انت۔

خلاصہ آیت و ایشنت کہ تہنا امور مذکور بالا پہ شے رستگاری و کافی نہ انت بلکین ماں تمامین اصولاں نبی آخر الزمان و پیروی و بکن ات، نماز ہم ہائی و پیمایوان ات کہ با جماعت ہم بہ بیت و رکوعی ہم ماں بیت۔ ۱۲

فلہتسبہ یہودی عالماں اے گمان کت کہ وئی مردوش گشتنت کہ اسلام و دین زبیریں دین ایت ووت مسلمان نہ بوتنت و ہم یہودی عالماں بلکیں زیادہ ظاہر بینان ء اے موقع ء سرابے خیال کیت کہ وقتے کہ ماسریت ء احکامانی سوج دیگ ء کوتاھی بکنیں وحق پرستی ہم بکنیں گڈا اے خبر ء ضرورت نہ انت کہ ماوت ہم بہ احکامانی سرا عمل بکنیں وقتے کہ یہ مئے ہدایت ء موافق ء بازینے اعمال شریعت ء پچاہ کاریت گڈا بحکم الذال علی الخیر کفایا علہ آئے وئی اعمال حساب بنت۔ گڈا اے اے آیت ء ہر دوکانی خیال ء تردید فراٹینگ بوت۔ وچہ اے آیت ء مقصود ایشنت کہ واعظ ء باید انت کہ ضرور وئی وعظ ء سرات ہم عمل بکنت۔ وائے مطلب نہ انت کہ فاسق این مردم کسے ء انصیحت بکنت فلہ علماء اہل کتاب کہ حق ء ظاہر لوگ ء چہ زندہ بہ حضرتش ایمان نیارت آئی ء زندہیں سبب حجت جاہ (مرتبہ) وحت مال ات۔ خداوند تعالیٰ ء ہر دوکانی علاج پیش داشت کہ چہ صبرگی مال ء طلب دوستی گار بیت وچہ نمازیگی بندگی وعا جزی حاصل بیت و مرتبہ (جاہ) ء دوستی کم بیت۔

فلہ یعنی صبر و نماز چہ ضروری دل سبکیں گرانیں کار ایت، مگر یہ آیانی سرا آسان انت کہ ترسنت وعا جزی بکنت و آیانی خیال ہمیشنت کہ مارا خدا ء روبرو ء پیش بوگی انت و ہما ئی ء نینگ ء پچ ترگی انت (یعنی ماں نماز ء گویا خدا ء روبرو ء اوشتا نگ انت۔ یا ماں قیامت ء بہ حساب وکتا بیگی گوں خدا ء دیم بہ دیم کپیگی انت۔

فلہ چونکہ تقویٰ و کمال ایمان حاصل کنگ بذریعہ صبر و حضور و استغراق عبادت مشکل ات ہمیشہ آئی ء حاصل کنگ ء آسان ترین راستے تعلیم فرمائینت۔ آئی خدا تعالیٰ نعمتانی شکر گزاری انت۔ یہ ہے سبب ء خداوند تعالیٰ وئی ہما انعام و احساناں کہ وقت فوقتہ آیایا عنایت کنگ انت آیایا عیاد و یائینت و آیانی بدر داریانی ہم ماں ہے ہوری ء ظاہر فرمائینت۔ انسان بلکیں حیوان گوں وئی منعم ء محبت داریت و آئی ء فرمانبرداری و اطاعت ء بہ دل و جان بجا کاریت۔ ماں چہ رکوع ء ہے مضمون بشرح و بسط بیان فرمائینگ بوت

فائدہ :- تمہیں عالم ء سرایشانی فضیلت دیگہ ہے مطلب انت کہ چہ ہما وقتے کہ بنی اسرائیل ء وجود ہو نگ چہ ہما وقت ء بگرے تا بوقت ء نازل ہو گ ء ہے خطاب ء ایشاں چہ درستیں فرماں بہتر و افضل بوتگنت یہ ایشانی درجہ و مرتبہ ء پچ فرقہ زرتستگ۔ زندا و ہدیکہ ایشاں نبی آخر الزماں و قرآن مجید ء مخالفت و مقابلہ شروع کت گڈا ایشانی آفضیلت پھکے چٹ بوت۔ پدا مضمون علیہم و ضالین ء لقب ایشاں رست۔ و حضور صلی اللہ علیہ وسلم ء تابعداران ء کنتم خیر امتہ ء خلعت نصیب بوت۔

فلہ وقتے کہ کسے ماں یک بلا ء گرفتار بہ بیت گڈا آئی ء دوست و طرفداریں مردم زیادہ ہے پیماکنت کہ اولی برا آئی ء لازمیں حق ء ادا کنگ ء کوشش بکنت۔ اے پیماکر بوت نکنت گڈا یہ سفارشگی وئی سعی ء ہلینت آئی ء چٹینگ ء علاج ء کنت و اگر اے ڈولا ہم بوت نکنت گڈا تاوان و فدیہ دینت و آئی ء دردست بکنت و اگر اے ڈولا ہم بوت نکنت گڈا آخر کار وئی مدد گاراں وراج و قوم ء جمع بکنت پہ جنگ و جدال آئی ء رستگاری ء فکر ء کنت خداوند تعالیٰ یہ ہے ترتیب ء موافق ء ایت و فرمائینت کہ کلام شخصے قوری مقرب خداوندی

بہ بیت مگر کلام کسے ء کہ نافرمان ء خدا وعدہ و کافر بیت آئی ء چہ اے چاریں صورتاں پہ ہج صورت ء فائدہ رسیت کت نہ کنت۔ بنی اسرائیل ء ہے ڈولا گوشت کہ اگر ماہر پیمیں گناہ بجنیں مارا عذاب دیگ نہ بیت۔ مئے پت و پیر کاں کہ پیغمبر بوتگنت مئے شفاعت ء کنت مارا بخشائینت، نوں خدای تعالیٰ فرمائینت کہ شے اے خیال بالکل غلط انت و باطلیں خیال ایت۔ ہما شفاعتے کہ اہل سنت آئی ء متوکل انت ماں قیامت ء روج ء چہ اے آیت ء انکار ثابت نبیت۔

فلہ فرعون ء وابے دیت، نجومیاں آئی ء تعبیر کت کہ چہ بنی اسرائیل ء یک شخصے پیداک بیت پنچشیں کہ تئی دین و سلطنت ء غارت کنت۔ فرعون ء حکم دات کہ ماںی اسرائیل ہر یکے کہ پیداک بیت آئی ء بکش ات و ہر جگے پیداک بیت آئی ء بہ خدمت ء پشت گچ ات، خداوند تعالیٰ ء موسیٰ علیہ السلام پیداک کت و زندگ ای پشت گیت۔

فلہ بلا یہ چند معنی کیت اگر ذالکھ ء اشارہ ذبح ء طرف ء گرگ بہ بیت گڈا چہ بلا ء مصیبت مراد گرگ بیت، اگر بنی ء نینگ ء اشارہ بیت گڈا چہ آئی ء لغت مراد انت و اگر ہر دوکانی طرف ء اشارہ بیت گڈا چہ آئی ء امتحان مراد گرگ بیت۔ یعنی یاد بکن ات او بنی اسرائیل۔ اے مزینں نعمت ایت کہ۔۔۔۔۔۔

اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿۳۴﴾ وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ ﴿۳۵﴾ اِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿۳۶﴾ الَّذِينَ يَظُنُّونَ اَنَّهُمْ مُّصَلَّقُونَ وَلَهُمْ اَنۡهَمُ مَلۡقُوۡا رِيۡبُهُمْ وَاَنَّهُمْ اِلَیۡہِ رَاجِعُونَ ﴿۳۷﴾ یٰۤاِبۡنَیۡۤ اِسۡرَآءِیۡلَ اِذۡ کُرۡوۡا نِعۡمَتِیۡ الَّتِیۡ وَاٰخِزۡتُہُمۡ فِیۡ خِیَالِہُمۡ کُنُوۡا لَیۡ نَیۡکَ ؕ اَوۡنِیۡ اِسۡرَآءِیۡلَ اِیۡدِکُمۡ اِنۡ مِّنۡیَ ہٗا اِحۡسَٰنًا کَ اَنۡعَمۡتُ عَلَیۡکُمۡ وَاِنِّیۡ فَضَّلۡتُکُمۡ عَلَی الْعٰلَمِیۡنَ ﴿۳۸﴾ وَاتَّقُوا یَۤوۡمًا لَا تَجۡزِیۡ نَفۡسٌ عَنۡ نَّفۡسٍ شَیۡئًا وَّلَا یُقۡبَلُ مِنْہَا شَفَاعَةٌ وَّلَا کٰرُءٌ نِّیۡتٌ ہَٰجِجٌ ہَٰجِجٌ کَسَّ ءَ ہَٰجِجٌ وَقَبُولُ کَلِمَہٗ نَبِیۡتٍ ہَٰجِجٌ اَیۡہَا سَفَارِشٌ وَنہ

یُوۡخِذُ مِنْہَا عَدَلٌ وَّلَا ہُمۡ یُنۡصَرُوۡنَ ﴿۳۹﴾ وَاِذۡ نَجَّیۡنَاکُمۡ مِّنۡ اِلۡ فِرْعَوۡنَ رَکۡرَکَہٗ بِیۡتٍ ہَٰجِجٌ اَیۡہَا سَفَارِشٌ وَنہ

یَسُوۡمُوۡنَکُمۡ سُوۡءَ الْعَذَابِ یَذۡبَحُوۡنَ اِبۡنَآءَکُمۡ وَیَسۡتَحِیۡوُنَ نِسَاۡءَکُمۡ مَرۡدَمًا ہَٰمِیۡا کَ دَآئِشۡ شَمَارِیۡسِ عَذَابِ، حَلَّالِشۡ کَتۡ شَہِ شَہِ جَتِیۡنَا ءَ

وَفِیۡ ذٰلِکُمۡ بَلَاۡءٌ مِّنۡ رَّبِّکُمۡ عَظِیۡمٌ ﴿۴۰﴾ وَاِذۡ فَرَقۡنَا بَیۡنَکُمۡ وَبَیۡنَکُمۡ وَاِشۡیَا پَدَرِیۡ ایت ف چہ شے پروردگار ء نینگ ء زندہیں ووقتیکہ کت پاپہ شینگ دریا، در خلاص کت بشمارا

وَاعۡرَقۡنَا اِلۡ فِرْعَوۡنَ وَاَنۡتُمۡ تَنۡظُرُوۡنَ ﴿۴۱﴾ وَاِذۡ وَعَدۡنَا مُوۡسٰی وَغَرَقۡنَا فِرْعَوۡنَ ءَ مَرۡدَمًا ءَ وچا گوشا چارگ ء انت فلہ وقتے کہ ماوندہ کت گوں موسیٰ ء

اَرۡبَعِیۡنَ لَیۡلَۃً ثُمَّ اتَّخَذۡنَا الْعِجۡلَ مِّنۡۢ بَعۡدِہٗ وَاَنۡتُمۡ ظٰلِمُوۡنَ ﴿۴۲﴾ چہس شب ء پدا گیت شامگوسک ء را (وئی خدا) چہ موسیٰ ء زندہ و شما ظالم انت فلہ

ثُمَّ عَفَوۡنَا عَنْکُمۡ مِّنۡۢ بَعۡدِ ذٰلِکَ لَعَلَّکُمۡ تَشۡکُرُوۡنَ ﴿۴۳﴾ وَاِذۡ اٰتٰیۡنَا پدا عاف کت بشمارا چہ ایشیا زندہ ہم تاکہ شما شکر بگرات فلہ ووقتے دات ما

وقتے کہ شے پت و سپر کاں چہ فرعون و ترس و تنگت (فرار بوتنت) دیمہ دریا و پشت و فرعون و لشکرات۔ ماچہ و قی مہربانی و شمار راستگار کت و فرعون و گوں دتی فوج و لشکر و ماں دریا و غرق کت و ہشت (اے قصہ مفصلاً دیمہ پیدائنت) و اے قصہ و احسان ہم یاد کنگ و لائق انت کہ ما تورات و دیگ و وعدہ گوں موسیٰ علیہ السلام ماں چہل شب و روج و توک و کنگت و آئی و کوہ طور و روگ و چہ زندہ بنی اسرائیل گوسک و پرستش و لگنت و شتا من بے انصاف ات کہ گوسک و را دتی خدا قرار دات (اے قصہ ہم مفصلاً دیمہ کیت۔ فل مطلب اے کہ باوجود اے ظاہر ہر شرک (شرک جلی) و چہ شتا ما در گذشت کت و شے توہیں قبول کت و شمارا بروقت ہلاک نکت (چناچہ آل فرعون و پت و قی گناہاں کی ہلاک و غرق کنگت تاکہ شتا منے شکر گزاری و بکن ات و منے احسان و بہ منت۔

(سے تاکہ ہم و حاشیہ) فل کتاب و تورات انت۔ چہ فرقان و ہما احکام شرعیہ مراد انت کہ چہ آیات جائز و ناجائز معلوم بہ بیت۔ یا حضرت موسیٰ علیہ السلام و معجزہ یاں فرقان گوشگ بوت انت کہ چہ آیات دروغ و راست و مؤمن و کافر و تمیز بیت، یا چہ فرقان و تورات دت مراد انت کہ آ کتابے ہم و حاشیہ و ناحق و ہم جدائی بیت و فرقان یعنی جدا کنوک۔

البقرة ۲

۱۲

الکاف

فل چہ قوم و خاص ہما مردم مراد انت کہ آیات گوسک و سجدہ کنگ ات۔ فل یعنی ہمایاں کہ گوسکس سجدہ نہ کنگ آیات گوسک و سجدہ کنوکاں و بخش انت۔ لھے گوشیت کہ بنی اسرائیل و سے طک انتت یکے ہاکہ آیات و ت گوسک و پرستش نہ کت و دگرش ہم مہن (منع) کنگت، دومی ہاکہ آیات گوسک و عبادت کت، سومی ہما کہ آیات گوسک و سجدہ نہ کت بے دگرش ہم منع نہ کنگت دومی فرقہ و مقتولی و حکم رست کہ شتا کنگ بہ بت سومی فرقہ و حکم رست کہ شتا آیات و قتل بکن ات تاکہ ایشانی خاموشی و گناہ و توبہ بیت، و اولی فرقہ ماں اے توبہ و ہور نہ انت پر چیکہ آیات توبہ و حاجت نیست ات۔ فل عالماں ماں ایشیا اختلاف انت کہ مقتول بوگ و ت عین توبہ ات یا توبہ و تہمت ات ہنچو کہ ماں سے شریعت و پے قاتل عمد و توبہ و قبول بوگ و اے ہم ضروری انت کہ دتی جرنڈ و مقتول و وارثانی حوالہ کنت گڈا آیات مختار انت کہ دتی بیر و بگرت یا آئی و معاف کنت و اوقت و ہم ضروری بکن ات کہ باوجود اے قدر احسانانی و قتیگہ شتا گوشت، اوموسیٰ اماچہ بربر توفیقین نکین کہ اے اللہ و کلام انت تا وقتیکہ مادیہ ہم دیم خدائے تعالیٰ و پے چمان و ت نہ گندیں۔ پے ہمے خبر و سرا بیر و شمار کنت۔ چہ ایشیا زندہ موسیٰ و دعا کی ما شمار زندہ کت۔ اے ہما وقت و خبر انت کہ حضرت موسیٰ علیہ السلام ہفتاد نفر چہ بنی اسرائیل و قوم و درجت ماں کوہ طور و خدا و کلام و اشکنگ و گوں و ت برت گوں۔ و قتیگہ آیات خدا و خبر اشکنت گڈا آخر ہفتاد دیناں گوشت کہ اوموسیٰ ما اے خبر و کہ چہ پردہ و پشت و آشکین باوری نکین کہ اے خدا و کلام انت تا وقتیکہ آئی (خدا) و پے چمان و ت نکندیں گڈا چہ خدا و طرف و بیر و قہر کیت و اے درستانی ہلاک کنت۔

فل و ہدیہ فرعون غرق بوت و بنی اسرائیل و خدا و حکم و چہ مصر و پے شام و نیگ و روانہ بوتنت ماں ہمے جنگل و آبیانی خیمیاں و ترنت و روج و گرمی بوت، گڈا ماں تما میں روج و دراجی و جنبراں ساہگ کنت و تو شک ایش گنگنت، من و سلوی یہ ایشانی خوراک و ایر اہت (نازل بوت) من یک شہر کنیں چیز بیت بقدر دانہ آجہار (ہنچ) کہ بفارسی ائمہ تر جبین گوشت، چہ شب و قہر و سبب و شیر کنیں، رینے کہ شترے و سرابندیت (ہنچو کہ ہور و سہوایانی موسم و یک شیر کنیں رینے ماں گزانی سرابندیت، آئی و گز شکر و گز چنگ ہم گوشت) اگر اشی و نام شتر شکر یا شکر رینک بکنے بیجا نہ انت۔ خیر ہمے شکر رینک ماں شپاں پے ایشاں گوارینگ بوت لشکر و چپ و چاگرد کوگ بوت و صباح و ہر کسے و پے و ت بقدر حاجت چت و برت۔ و سلوی یک مرغے بقدر کبیر، گوشتی سگ و شت انت۔ انشاء اللہ ہمے سیگ انت۔ سرشپاں لشکر و ارد گرد و ہزارانی حساب و بچ بوتنت۔ شب و تہار بوگ و چہ زندہ کیت و یار شت و کبابش کت و وار شت، تاں بازں مدے و خوراک ایش ہمیش ات۔ فل او لیکن فلش ہے کت کہ پے روج با نڈا فکرش ایر کت، گوشتاں گھگ و لگنت، دومی ہے کہ مبادلہ و خواش کت کہ نکینر، گندم و پیماز ترکاری ماں برسیت، چہ ہمیشا قسم میں تکلیف و مشقتاں مبتلا بوتنت و قتیگہ ماں ہے جنگل و ترات و چکر ات و دل تنگ بوتنت و من و سلوی و ران و دل سیر بوتنت گڈا بنی اسرائیل و ماں یک شہر اے و داخل بوگ و حکم رست آئی و نام آریا ات و آئی و توک و قوم و عاقلہ مقیم ات و اے قوم چہ عاد و قوم و یک شتا بیت

مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۵۷ وَإِذْ قَالَ مُوسَى

موسى و کتاب و حق و چہ ناحق و جد کنوکس احکام تاکہ شتا چکیں راہ و بیت فل و وقتیکہ گوشت موسیٰ و لقویہ یقوم ایشکم ظلمتہم انفسکم بائناذکم العجل فتوبوا و قی قوم و اومنی قوم ایشک شتا نقصان دات و تارا پے گرگ و شے ہے گوسک و گڈا توبہ بکن ات الی باریکم فاقتلوا انفسکم ذلکم خیر لکم عند باریکم و قی پید کنوک و نیگ و کت ات دتی جرنڈاں فل اے شتر انت پے شتا، شے خالق و نزدیک و

فَكَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۵۸ وَإِذْ قُلْتُمْ يَمُوسَى لَن

پدا نظری نیک بوت پے شتا، بیشک ہما و ت انت معاف کنوک رحم کنوک فل و وقتیکہ گوشت شتا اوموسیٰ! ہجر نو من لک حتی نری اللہ جھرة فاخذتکم الصعقة وانتم یقین نہ کنیں پے تو تا وقتے کہ گندیں خدا و دیم پے دیم، پدا گیت شمارا بیر و و چاگو شتا تنظرون ۵۹ ثم بعثناکم من بعد موتکم لعلکم تشکرون ۶۰ و چار گانت و پدا چتیں کت شتا شے مرگ و چہ زند تاکہ شتا شکر بکرات۔ و

ظَلَلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوى كُلُوا مِنْ

سہگ کت ماہ شے سرا جہر یک و راہیں دات پر شتا شکر نب (ترجیں) و سیگ بورات چہ طیب ماں رزقنکم و ما ظلمونا و لکن کانوا انفسہم یظلمون ۶۱ و نکین (پاکر نہیں) چیزاں ہاکہ شمارا دگنت و آیات ماں راج نقصان دات بلکین دتی جرنڈ و نقصان کنگت و اذ قلنا اذ خلوا هذه القرية فكلوا منها حیث شئتم رعدا و وقتیکہ گوشت تاکہ بگوز ات ماں اے شہر و و نور ات چہ اودا ہر جا کہ بلوٹ ات پے دکش و اذ خلوا الباب سجدا و قولوا حطة تغفر لکم خطیکم و سنزید بگوز ات دروازگ و سجدہ کنان و دگوشان بیت کہ بخش، گڈا نکین ما شے گناہان و کیشیں ہم و

الْمُحْسِنِينَ ۶۲ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ

نیک عملان و فل رنڈا بدل کت اے ظالماں پے دگر خبر و غیر آچر یکہ گوشگ بوتنگ انتت و

نیک عملان و فل رنڈا بدل کت اے ظالماں پے دگر خبر و غیر آچر یکہ گوشگ بوتنگ انتت و

منزل ۱

نیک عملان و فل رنڈا بدل کت اے ظالماں پے دگر خبر و غیر آچر یکہ گوشگ بوتنگ انتت و

وہتیں گوش ایت کہ آشہر بیت المقدس ات فل ماں اے شہر دروازگ عسجدہ شکر کنان بت و بہ پترات (لے بدنی شکر بوت) کھتیں گوش ایت کہ از روے تواضع و قی کر و بجگین ات و
بوز ات۔ فل و بہ زبان و قی گناہانی معافی لوٹان بت و پروات۔ ہر کیک اے دوئیں خبراں بگرایت آئی و گناہاں بخشش و نیکی کنوکانی ثواب و عیش کنیں۔ فل بدل کنگ اے بوت کہ خطہ
گوشگ و جاگہ اے پہ طنز جنطہ گوشگ و لگنت یعنی گندم۔ و سجدہ کنگ و جاگہ اے پہ کون کنز رفتنت۔ و وقتیکہ شہر توک و رستنت آیانی سرطاعون (گنگ) کنت تا نیر وچ و
ہفتاد ہزار مردم یہودانی مرتنت۔ (ہے تاکدیم و حاشیہ) فل اے قصہ ہم ہا جنگل و قصہ انت کہ آپ نرس ات، گدا حضرت موسیٰ علیہ السلام و حکم خداوندی و قی عصا
یک ڈوک و سراجبت، دوازده چنگ (چشم) و نبت انت موسیٰ اسرائیل و قبیلہ ہم دوازده انت۔ لھتے قوم و مردم زیادہ انت و لھتے کم انت، ہر قوم و مردم شماری و
مطابق و یک چنگ مقرر ات۔ بجاہ آرگ و طہریقہ ہے موافق انت یا اے مقرر کنگ بوتگ ات کہ چڈوک و فلاں نیگ و فلاں طغ و چنگ کہ جاری بیت آئی فلاں فلاں
تومیک بیت و ہر کوتاہ نظر کہ اے معجزیانی انکار کنت، ع نیستند آدم غلاف آدم اند۔ بجاہ مقناطیس آسن و قی نیگ و چکیت۔ اے ڈوک و اگر آپ و قی

نیگ و چکیت جے محل انکار انت۔ فل یعنی رندا
خداوند تختے گوشگ و گوشت بوز ات من و سلوی و بنوش
ات اے چنگانی آپ و ماں روے زمین و فساد کاری
مکن ات۔
فل اے قصہ ہم ہا جنگل نیگ انت، بنی اسرائیل و
آسمانی خوراک من و سلوی یک پیما وارت، دل اش چ
اے ورگ و رفت، گدا گوشگ و لگنت کہ مایک پیما
اے بیگین قسین ورگ و سراجبت نہ کنیں، نوں مارا زمین و
دان، سبزی و ترکاری و کاہک و ضرورت انت۔
فل یعنی من و سلوی کہ بہر صورت بہرنت پر سیرک و
پیما زاش بدل کن ات!
وہ اگر شے دل ہے چیزاں کش ایت گدا ماں یک شہر و
بروات اے دستیں چیزاں و دشمارا حاصل بنت، رندا
انجام کار ہم ہمید و لا بوت۔
فل ذلت ہے کہ ہمیشہ مسلمانانی و نصاریانی زیر دست
و رعیت انت۔ اگر کسے و کر اماں زیاد بوت جے بوت ؟
چہ حکومت و باعث عز و شرف ات بالکل محروم و بے
نصیب بوت انت و محتاجی ہے کہ اول وایہودانی کرآ
مال و کئی ات و اگر کسے و گور و مال و چیزے ہست ات
گدا آئی ہم چہ حاکمانی ترس و تارانتنگ دست و
محتاج ظاہر کت و چہ و قی تم تنگی و کجوسی و آپیری و چہ
محتاجاں ہم گنتر گنگ و شکنت۔ اے خبر ہم بالکل
درست انت کہ: "توانگری بدل است نہ بہ مال"
یہ ہے سبب و مال داری و توک و ہم محتاج معلوم
بوتنت و ہما عزت و مزنی وے کہ خدائے داتگ انت
چہ آیایں پچترت و خدائے غضب و قہر و چہرا لگنت۔
فل یعنی اے واری و سبب و غضب الہی و سبب
آیانی و قی کفر کنگ و پیغمبران کرام و کشگ ات۔ و
کفر و قتل و سبب احکام الہی و نہ متگ و چہ حدود
شہرعی و تجاوز کنگ ات۔

البقرة ۲

۱۳

الْحَمْدُ

فَاَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۝۹۱

گدا دیم دات ما ہے ظالمانی سراجبت چہ آسمان و سبب و درپگ و آیانی چہ خدا

وَإِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ ۖ

دو قے کہ آپ لوٹ ات موسیٰ و قی قوم و گدا گوشگ و لگنت ماکہ بجن و قی عصا و پہ ڈوک و

فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ نَسْلًا ۚ قَالَ كُلُّ اُنَاسٍ قَشْرٍ مِّنْهُمْ

رندا زنبات چہ آئی و دوازده چنگ و بے شک پچا آرت ہر قوم و قی آپ و رگ و جاگہ

كُلُوا وَاشْرَبُوا مِمَّن رَزَقَ اللَّهُ وَلَا تَعْتَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝۹۲

بوز ات و بنوش ات چہ خدا و روزیک و مہ ترات ماں زمین و درحایک فساد کنوکان ات و

وَإِذْ قُلْتُمْ يٰمُوسَىٰ لَنْ نُّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ

و وقتیکہ گوشگ و شہر اوموسیٰ! ماہجر صبر کنیں پر یک ورگ و سراجبت و نون تود عابوٹ پر میگی چہ قی پر دگا و کر دکت

لَنَا مِمَّا نَنْتَبِئُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسُهَا وَ

پما آچیزے کہ رو دینیت زمین چہ سبزیان و باد رنگ و گندم و گنیز و

بَصَلِهَا ۖ قَالَ اتَّسَبَدَ لَوْ أَنَّ الَّذِي هُوَ أَدْنَىٰ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ ۖ

و پیما ز و گوشگ موسیٰ کہ ہیں! لوٹ ات کہ بزورات شما ہا چیزیکہ خراب تر انت بعض ہا چیز کہ شہر تر انت

إِهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ فَا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ ۖ

ایر یکب ات ماں یک شہر و بیشک سیت شما ہر چیزیکہ بلوٹ ات و دوز و یک بوت آیانی سراجبت و محتاجی

وَبَاءٌ وَغَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ۖ

و پچتر انت گون غضب و خدائے اے بہ سبب کہ آیایں احکام خداوندی نہ من انت

وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ۝۹۳

و پیغمبر ش کشتنت پہ ناحق و اے ہمیشہ کہ نافرمان انت و چہ خدائے درانگنت و

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالْبَنِيَّ وَالصَّبِيَّ مِنْ أَمْنٍ

بیشک ہا کہ مسلمان انت و ہا کہ یہود انت و نصاری و بے دین انت ہر کیکہ ایمان آرت (چہ اشاں)

مَنْزِلًا

فل یعنی یہ کلام یک فرقہ خاص میں موقوف نہ انت۔ ایمان و یارگ ضروری انت و نیکیں عمل و کنگ، گڈا ہر فرقہ کے ہے چیز نصیب بوت آئی و ثواب و مزد حاصل کت۔ اسے یہ ہے سبب و فرمائیت کہ بنی اسرائیل پہ ہے خبر و گستاخ و مغرور انت کہ ماسیغیرانی اولادیں ماہر ہم منتگ چہ اسے دگہ قوماں خدا کے را بہترین۔

فل گوشت و فنیقہ تورات نازل بوت گڈا بنی اسرائیل پہ و تی شرارت (ناشری) و گوشت و لگنت کہ تورات و حکم گران و کل انت، مایش ادا کت نکلیں رندا خداوند کا و یک کو ہے و حکم دات کہ حست بوت و درستان و سرا ایرایک و لگت، دیم و نیمگ و آس پیداک بوت سرکشی و جاگہ بشت نہ کیت۔ گڈا گوں یک ناکا میں دے و تورات و حکم ایش منتنت۔ باقی اسے شک کہ کوہ و ماں ایشانی سرادرخ کنگ و ایشان و تورات و حکمان و یہ زور مٹینگ اسے ظاہرین اجار و اکراہ (سرا زوری) انت کہ آیت لا اکرہ فی الدین و خلاف انت و دگہ اسے قاعدہ تکلیف و ہم خلاف انت پرچیک بنا تکلیف پہ اختیار و سرا انت و اکراہ اختیار و خدا انت، گڈا ایشی و جواب ایش انت کہ اسے جاگہ و اکراہ دربارہ قبول دین نہ انت۔ دین و بنی اسرائیل و پیر قبول کنگ ات، پدمہ بد چہ حضرت موسی ایش لوٹ کت کہ یک کتابے کہ مشتمل بر احکام بیت مارا بیا و بد کہ آئی و سرا عمل بکنیں و یہ ہے خبر و آیان قول لفظ ہم کنگ۔ و وقتیکہ تورات آیان و دیگ بوت گڈا پہ عہد کئی آمادہ بوتنت۔ نوں اسے کوہ و درجگ آیان سرا پہ دین و قبول کنگ و نہ ات کہ جبر و اکراہ و سوال حست بہ بیت کہ لا اکرہ فی الدین۔ بلکیں عہد شکنی و بند کنگ و سبب ات۔

فل یعنی قول و قرار کت و پدا تر انت گڈا اگر اللہ تعالیٰ و مہربانی مہربانی گڈا پہک تباہ و برباد بوتگ انت۔ یعنی ہم وقتی درست چٹ بوتگ انت یا اسے کہ اگر توبہ استغفار بکتیں و نبی آخر الزمان و متابعت ایش ہم بکتیں تا ہم شے تقصیر و گناہ معاف کنگ نہ بوتنت۔

فل بنی اسرائیل و ماں تورات و حکم توگ ات کہ شنبہ و روج خالص پہ عبادت و مقرر انت آروج و ماہیگ و شکار و مکن ات۔ آیان پہ ٹکی و حیلہ ماں ہمار و وچ و ماہیگ و شکار کنگ و لگنت، گڈا اللہ تعالیٰ آیان شکل گردینت و آیان رنگی شادیانی ڈول و کت۔ انسانی عقل و ہمیش ہستت یک و گرش دیت و گرش گرش کت، سٹے روج و رند درست مہرنت۔ اسے واقعہ حضرت داؤد علیہ السلام زمانہ پیش اکت مفضل قصداں سورہ اعراف و کیت۔

فل یعنی اسے واقعہ وے غذاب ایک ترس و عبرت کت پیشگیں و رند گیناں یعنی پہ ہمایاں کہ آندہ پیداک بنت یا پہ ہمالک و آبادی کے کہ آشہر و پشت و دیم آباد انت۔ فل یعنی یاد بکن ات ہما وقت و کہ جب بنی اسرائیل و یک مردے عامیل نہیں گشک بوتگ ات و آئی و گشوک انگ نہ بوت کہ کئے ات گڈا حضرت موسی و گوشت کہ خدا و حکم ایش انت کہ گوٹے بخش ات و یہ آئی و یک شکر بزرگ و مردگ و بکن انت رندا آئی زندگ بیت و دتی کشوک و نام و گرا بیت۔ خدا تعالیٰ پہ ہے ہم و مردگ زندگ کت و آئی و دتی کشوک و نام گیت کہ آئی و دتی و ارشال پہ مال و طمع و کشتگ ات۔ فل پرچیک اسے خبر نہ دینگ نہ ایشنگ کہ پہ گوگ و گوشتی و ٹکرے و جنگ و مردگ زندگ بیت۔ فل کلاگ گرگ نادان و احمق و کار انت و اہم شرعی حکمانی توک و، چہ پیماں اسے بوت نہ کنت۔ فل یعنی عمری چنت و حالتی چہ پیماں انت، پیر انت یا جوان انت۔ فل یعنی آگوک و حلا رکن ات۔

بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلْ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَ
لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝۱۲ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ وَرَفَعْنَا
نَبِيَّتَ بِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ بَنَتْ فَلَهُمْ شَهَادَةٌ حَسْبُ مَا بِهِ
فَوَقَّعْنَا لَهُمُ الطُّورَ خِزْدًا وَمَا آتَيْنَاكَم بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ۝۱۳ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝۱۴ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ
وَأَنَّى و رجت گڈا اشما ضرور تباہ بوت ات فل و شما شر ایش زان ات ہمایاں کہ
اَعْتَدُوا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ۝۱۵
فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِّلْبَاقِينَ يَذِّبُوا مَا خَلْفَهُمْ وَهُمْ عَاثِرِينَ ۝۱۶
وَاذْكُرْ آلِ مَوْسَىٰ إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْبُدَنَّكَ أَنْ تَبْخُلُوا بِقُرْبَتِكُمْ
وَقَتِيلَهُمْ مَّوْسَىٰ و دتی قوم بیشک اللہ حکم دنت شمار کہ بخش ات یک گوکے فل
قَالُوا اتَّخَذْنَا هَٰؤُلَاءِ قَالِ اعُوذُ بِاللّٰهِ اِنْ اَكُونُ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۝۱۷
قَالُوا اذْكُرْ لَنَا رَبِّكَ يُبَيِّنُ لَنَا مَا هِيَ قَالِ اِنَّهُ يَقُولُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ
لَّا فَاْرِضٌ وَلَا يَكْرُوهَا بَيْنَ ذٰلِكَ فَاَفْعَلُوا مَا تَوْمَرُونَ ۝۱۸
کہ نہ پیر انت و نہ جوان، میان انت در میان اشی و آئی، نوں ادا بکن ات ہما حکم کہ شمارا رستگ فل

کہ نہ پیر انت و نہ جوان، میان انت در میان اشی و آئی، نوں ادا بکن ات ہما حکم کہ شمارا رستگ فل

فل یعنی شربیان کن ایت کہ اے گوک چہ قسم وچہ کارے ایت۔ فل یعنی آئی اعضا درست سلامت انتہ، گوش و دم کتگین و کرسی و جرسی نے نہ انت و

آئی رنگ و دگر رنگے و ٹنگ و نشان مان نیست بلکین یکدریں زرد ایت۔ فل آگوک یک کسے ٹنگ ات کہ وئی مات و خد متی باز کتگ ات و زبریں نیک بختے ات چہ آ مرد و ہا گوک اش پہ بہا گیت پہ ہنیک مال و کہ آگوک و پوست و پڑ طلا بکنت۔ رند و ہا گوک اش حلا رکت، اشانی دل و نہ ات کہ اے ڈولیں مزین قیمتیں گوکے بکنت۔ فل یعنی شے پیسر گین بزرگاں عامیل کتنگ ات و دور و اتنگ ات و پداوت ماں و ت و اختلاف و بکنت، آئی گوشت کہ تو کتنگ، آدگر و گوشت کہ تو کتنگ عامیل و کتنگ معلوم نہ ات کہ کے ات، نوں ہریکے و بہ دگرے و پدا و بست کہ تو کتنگ، و آچیزے کہ شمارا چیر دیگی ات (یعنی ضعیف ایمانی یا کتنگ و نام و نشان) خداوند تعالیٰ و آچیز ظاہر کتگی ات۔

فل یعنی و ہدیہ یک ٹنگے گوک و ہما مردگ و اش جیت گدا ہائی بامر خدا زندگ بوت و چہ آئی ٹپ و خون بنگ لکت و وئی کتنگ و نام ٹی پیشداشت و کتنگ و کتنگین و وئی برا زہت ات کہ مال و لاچ و وئی نا کوئی ماں جنگل و برت و ہمدی کتنگ و دور و اتنگ، گدا وئی کتنگ و نام و پیشدرا چہ زندہ پدا کیت و مرت۔ فل یعنی ہے ہما زندگ کنت اللہ تعالیٰ مردگاں قیامت و روچ و وئی کاملیں قدرت و وئی قدرت و نشانان و شمارا ہما پیشداریت تاکہ شما بغیت و زبان ات کہ خداوند تعالیٰ مردگاں زندگ کتنگ و فل یعنی عامیل و زندگ بوگ و چہ رند مطلب ہیش انت کہ شما اے ڈولیں قدرتی نشان پہ چمان و ووت دبیت تاہم شے دل نرم نہ بوت انت۔

فل یعنی چہ لھتیں ڈوکاں مردمان و مزین فائدہ رسیت کہ چہ آیاں مزین آپے در کپیت، حتی کہ چہ آپ و چہ جو زہنت و چہ لھتیں ڈوکاں آپ کتہ در کپیت و چہ اولیگیں قسم و آپ و فائدہ کتہ رسیت و چہ لھتیں ڈوکاں اگر چہ دگرے و نفع نرس ایت، مگر آیاں وئی توک و یک اثرے ہست کہ چہ خدا ترس و لیٹ گرت و کپنت۔ مگر اے گندہ کا فرانی دل چہ اے ہر سہ اس قسم و ڈوکاں سگ ترانت کہ چہ آیاں نہ کسے و فائدہ رسیت و نہ آیاں وئی توک و خیر ہست، بلے او یہودیایں! یاد کن ایت کہ خداوند تعالیٰ چہ شے کرداراں بے خیال و نادگوش نہ انت۔

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لُونَهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ
گوشش دعا کن پیگی چہ وئی پڑ دگار و سوچ بدنت مارا آئی چہ رنگ ایت، گوشش کہ گوشیت کہ ایک گوکے

صَفْرَاءُ فَاقْعُوا لُونَهَا تَسِرُ النَّظِيرِينَ ۱۹ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا
زردیں، بیکار انت رنگ آئی ووش کنت چار وکان و گوشش کہ دعا کن پرماچہ وئی پروردگار و سوچ بدنت مارا

مَا هِيَ ۚ إِنَّ الْبَقَرَ تَشْبَهُ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ۲۰
کہ چہ قسم ایت آئی فل پرچاکہ اے گوک شبنگ بوت پہ مے سرا و ما اگر خدا رضا بہ بیت ضرور پہ راہ و کپیں۔

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ ۚ لِذُلُولٍ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ
گوشش کہ آگوشیت کہ ایک گوکے کارگی نہ انت کہ زمین گرد دینیت یا کشار و آپ دنت،

مُسَلَّمَةٌ ۚ لَا شَيْءَ فِيهَا قَالُوا الْإِن جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبْحُوهَا وَمَا كَادُوا
بے عیب ایت فل چہ ٹکی مان نہ انت، گوشش کہ ہنوگ تو اورت خبر قیں گدا حلا رکت و آیاں نزدیک انت

يَفْعَلُونَ ۲۱ وَادْقَلْتُمْ نَفْسًا فادْرَعْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ
کہ اے کار و بکنت و وقتیکہ کتنگ شما یک کسے گدا اختلاف کت شما آئی توک و و خدا و ظاہر کتگی ات آچیزے کہ

تَكْتُمُونَ ۲۲ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْبُوتَى وَ
شما چیر و اتنگ۔ گدا گوشش تاکہ بجن انت ہے مردگ و یک کسے گوک و و میٹول و زندگ کنت اللہ تعالیٰ مردگاں

يُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۲۳ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ
پیشداریت شما و وئی قدرتی نمونہ تاکہ شما سرید بیت فل رند اسگ بوتنت شے دلاں آئی و چہ زندگ نوں

كَالْجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِن مِّن الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ
ڈوک و پیمانہ بلکین اتنگ سگ ترانت و بیشک چہ ڈوکاں ایڈولید ہم ہست انت کہ زہنت چہ آیاں جو

وَإِن مِّن مَّاءٍ لَّا يَسْقِي فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْبَاءُ وَإِن مِّن مَّاءٍ لَّا يَهْبِطُ
و بیشک چہ آیاں ہمیں ہم ہست کہ تل بنت و در کپیت چہ آیاں آپ، و بیشک چہ آیاں ہمیں ہم ہست کہ لیٹ گرت

مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۚ وَ مَا لِلَّهِ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۲۴ اَفَتَطْمَعُونَ
چہ خدا ترس و، خداوند عالم بے خیال نہ انت چہ شے کرداراں۔ ہیں انوں شما مسلک و ملائک ایت

فل چہ فریق و ہمارا دانت کہ ماں کوہ طور و گوں حضرت موسیٰ و پے خدایہ کلام و گوشدارگ و رفتگ انتہ، آیات چہ اود و پچترگ و رند اے تحریف کت کہ گوں نبی ہر ایش گوشت کہ نامتائیں کلام و آخر و ہمارے خبر ہم اشکت کہ اگر شمارے حکاں بجایارت کن ات بکنتش و اگر گنتش کن ات گد شمارا اے حکاں فی نیکے ہن اختیار ہستنت۔ بعضے گوشت کہ چہ کلام الہی و مراد تورات ات و چہ تحریف و اے مراد انت کہ ماں آئی و آیاتانی توک و لفظی و معنوی تحریف (مگل مگل) کت۔ برے پیغمبر علیہ السلام و تعریفش متینت، و برے آیت رجم اش متکینت وغیرہ۔

البقرة ۲

۱۶

المرآة

أَنْ يُؤْمِنُوا بِالْكِتَابِ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ

کہ آتھے خبراں منت، و چہ آیات یک فرقہ نے سہست ات کہ گوشش داشت خدایہ کلام، رندا

يُحَرِّفُونَهُ مِن بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۝۴۵ وَإِذَا الْقَوَالِزِ

متکینت آ رندا چہ آئی و سر پد بوگ و پے زانت و وقت کہ دب کینت گوں

أَمْنًا قَالُوا آمِنًا وَإِذَا خَلَا بِعَضُدُهُمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا اتَّخَذُوا

مسلماناں، گوشنت کہ ایمان یارنگ و قتیکہ تہنا بنت و ت ماں و ت و، گوشنت پچا قصہ کینت شمارا گوں آیات

بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُم بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝۴۶

آچیزے کظاہر کنگ اللہ پے شمارا، تاکہ پے دلیل بند کنت شمارا ہمائی گے پروردگار و کرا، آیات سر پد نہ بت و

أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۝۴۷ وَمِنْهُمْ

آیا انجیک ہم زانت کہ اللہ تعالیٰ زانت آچیزے کہ چیر دینت و آچیزے کہ ظاہر کنت و دلہتے چہ آیات

أَقِيمُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِي وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ۝۴۸ قَوْلِ

ہامی انت کہ کتاب و خبر اش نیست انت بغیر چہ دروغیں آرزوئی و آیاتی کراچ نیست بچہ خیالات نوں زار

لِلَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ

پہ ہمایاں کہ نبشتہ کنت کتاب و پے دستاں و ت رندا گوشنت کہ اشی چہ خدایہ

اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا قَوْلِ لَهُمْ مِمَّا كُتِبَتْ أَيْدِيهِمْ وَ

طرف و انت تا بگرت پہ ہائیگی کتکیں بھائے نوں زار پہ آیات چہ و ت دست و نبشتیاں و

قَوْلِ لَهُمْ مِمَّا يَكْتُمُونَ ۝۴۹ وَقَالُوا لَنْ تَسْمَعَ النَّارُ إِلَّا أَيْمَانًا

زار پہ آیات چہ و ت اے کتکیناں و گوشنت کہ بچہ مارا آس نہ لکیت مگر چنتے روح

مَعْدُودَةٌ قُلْ اتَّخَذْتُمُ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَكُمْ

حساب کتکیں و تجوش ہیں اگیتگ شمارا چہ خدایہ کرا و عہدہ کہ نوں مچہر خلاف نہ کنت اللہ و ت وعدہ

أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝۵۰ بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ

یا گوش ات پچدایہ سر آچیزے کہ شمارا خبر نہ انت بلے ہر کسے و کت گناہ و گردا گرد گیت

منزل ۱

فل ماں یہوداں ہما کہ منافق انت بطور خوشامدی (چٹلی) چہ و ت کتاب و پیغمبر آخر الزمان و خبر اش گوں مسلماناں بیان کنت اے دگر مرد ماں چہ ہمایانی و ت قوم و پے چہ خبریگی میار یک کنت کہ و ت کتاب و خبراں مسلماناں دست و پچادنت و شمارا ات کہ مسلماناں پے پروردگار و دیما پے شے گوشنتیں خبراں شمارا میار یک کنا ئینت و شے سہ الزام قائم کنت کہ اشاں پیغمبر آخر الزمان اش جاہ یارنگ و پے آئی و ایمان اش نیارنگ و شمارا گد اخلا و دیما لاجواب (بند) بتیت۔

فل یعنی خداوند تعالیٰ و آیاتی تمامیں خبر چہ ظاہریں و چہ چیریں درست معلوم انت۔ آیاتی کتاب و درستیں خبراں مسلماناں و دات کنت و جا بجا خبری ہم دانتکنت، آیت رجم آیات چیر دانتکنت مگر خداوند ظاہر کت و آئی رسوا کنا ئینت۔ اے آیاتی عالمانی حال بوت کہ کتاب دانی و عقل مندی و دعوی دار انت۔

فل و آ کہ جاہل انت آیات و چہ خبر انت کہ ما تورات چہ نبشتہ انت، مگر لہتے آرزو انت دروغیں کہ چہ و ت عالمناں اشکتگ انت۔ مثلاً بہشت و بغیر چہ یہودیوں دگر کس نروت و مئے پت و پیرک مارا ضرور بخشا ئینت اے آیاتی بے بنیں خیال انت کہ آیاتی کرا چہ دیے نیست ات۔

فل اے ہا کس انت کہ عوام جاہلان و موافقت و چہ و ت تیمگ و خبر اش ٹاہینت و نبشتہ اش کنت، پچا چہ خدایہ نیمگ اش نام گیت (منسوب) کنت کہ اے خدا خبر انت۔ مثلاً ماں تورات و نبشتہ ات کہ پیغمبر آخر الزمان خوبصورت، دکن مود، سیہ چشم، میانہ قد، گندم رنگ پیداگ بیت، آیات اے صفت مگل مگل کت و اے پیا نبشتش کہ دراج قد، شو زچم، کاش مود (تجک مود) تاکہ عوام الناس پیغمبر علیہ السلام و تصدیق و مکنت و مئے دنیائی فائدیانی توک و چہ خلل نہ کینت و لہتے و گوشنت کہ ہفت روح و لہتے و گوشنت کہ چیل روح (ہمچو روح و کد گوشک و عبادت اش کنت)۔

بعضے و گوشنت ہر کسے قد و ت عمر کہ چہ قدر مدت و ماں دنیاء زندگانی کنت۔ بعضے و گوشنت کہ چل سال (ہمچو مدت و کہ بیایان و سرگردان بوتکنت)

فل یعنی اے خبر غلط (رد) انت کہ یہود گوشنت کہ ما ابد الابد ماں دوزخ و نہ مانیں پچا کہ خلود فی النار و خلود فی الجنة و آقاعہ کلیہ لے کہ دیما بیان بیت ہائی و مطابقت و گوں ہر کس و کارروائی کنگ بیت۔ یہودی چہ اے قاعدہ و چیرا در کپت نہ کنت۔

فل گناہ و اگر دگر دگر و مطلب ایشانست که گناه آئی سزا بخورند بکشت که هیچ نیکی چشمت پست ملکیت که گناه و غلبه اودا امیت حتی که ماں دل و توک و اگر ایمان و تصدیق بیت تا هم احاطه مذکور (بے گناه دگر دگر) صادق نیست۔ نوں اے صورت فقط کافر سزا صادق اتک کنت۔

فل یعنی چه خدا حکماں روگردانی و پشت گوش کنگ شے عادت انت پے خبر و شاهیل کنگ ات۔ پیشاوتی عادت مطابقت و وعده و سزا و اشدت، ہر لفظ و بر و قرایے کہ کن ات پدائزات۔

فل یعنی نہ وقتی قوم و بخشش ات و نہ آیاں جلاوطن کن ات و پے اے خبر و شاد و فی نفسانی سر و گواہ ات یعنی و مت من ات و اقرار کن ات۔

فل ماں مدینہ منورہ و جہود یانی دو ٹک انت یکے بنی قریظ و دگرے بنی نضیر، اے دو ٹک و ماں و ت و جنگ کت و مشہر کانی ماں مدینہ منورہ و دو فرقہ انت یکے اوس دگرے خرزج۔ اے دو ٹک قوم ہم و ت ماں و ت دشمن انت۔ بنی قریظ قبیلہ اوس و طرفدار بوت و بنی نضیر کون قبیلہ خرزج و دوستی کت۔ ماں جنگ و ہر کسے و وقتی دوست و حمایت و مدد گاری کت۔ یعنی اوس و خرزج و کون یکدگر و جنگ کت، بنی قریظ و پے اوس و مدد و لانک بندی کت و بنی نضیر و پے خرزج و مدد و۔ وقت یکے و پے دگرے و سزا غلبہ کت گدا و زور و جلاوطن کرنت و لوگ اش و زمینت و خراب کنت۔ و اگر یکے گرفتار و بندیک بوتیں و بیانی کنگ گدا درست ہو و بوتنت چند و مندر اش کت و مال اش جمع کت و آئی و بدلہ اش دات و آرا پے قید و خلاص کنت چنانچہ دیم و آیت و پیداک انت۔

فل یعنی وقتی قوم کہ دگرانی دست و گرفتار بہ بیت، شما فدیہ دیت و آئی چٹائیت بے شے و تی جرنہ و آئیانی دل سیاہ و گٹ گیر کنگ و ہم یک و پد نہ بیئت حالانکہ بحکم میثاق (عہد و قرار) آئیانی گلینگ و جلاوطن کنگ ہم شے سراحرام انت ہجو کہ گرفتاری و حالت و آئیانی فدیہ و یک و چٹائینگ شے سرافرض انت بے وقتے کہ سوال کنگ بوشت کہ شما پے فدیہ دیت و ایشان و خلاص کن ات گدا ہے جو اش دات کہ ماں تورات و ہمڈول گون ماہر دگر بوتک کہ اگر وقتی قومی مردے و گندرات کہ دگرے دست و گرفتار و بندیک انت ضرور آئی و سر و بہاء بدیت و آئی و خلاص کتا نیت۔ چونکہ ما پے تورات و ایمان آرنگ پمشا ضروری انت کہ ما آئی و حکم و سراحمل بکنیں نوں خداوند عزوجل فرمائیت کہ تورات و حکم و سراحمل کنگ ہمڈول انت کہ شما کن ات کہ پیک ٹکرے و سزا (کہ فدیہ دیک و بندیک خلاص کت) عمل نہ کن ات و آئی و نہ من ات۔ اگر پے خدا حکمانی سزا شمارا

البقرة

۱۶

السم

بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝۱۶

آئی و گناہ و فل گداہیان انت دوزخی آیاں ماں اودا ہمیشہ ماں انت و ہمایاں کہ

أَمْ نُوَلِّهِمْ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝۱۷

ایمانش یارت و نیکیں کارش کت گداہیان انت بہشتی، آیاں ماں اودا ہمیشہ ماں انت

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ ۖ وَ

ووقتیکہ ماگپت عہد و قرار چہ یعقوب و چٹکاں کہ عبادت نہ کنت بجز چہ اللہ و

بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ

گون مات و پت و نیکی کن ات و گون خوشیاں و گون چوریاں و گون مسکیناں و بخشش ات گون مردماں

حَسَنًا وَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَ

نیکیں خبر و قائم ہدات نماز و و درکن ات زکوٰۃ و زنداشماچ توات مگر کت چہ شما و

أَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ۝۱۸ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا

ہست ات شما پست دیکیں دم و وقتیکہ گپت ما وعده شے کہ نہ رنج ات خون و وقتی و در نہ

تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ۝۱۹

کن ات وقتی خبرندان چہ وقتی لوگاں زنداشما اقرار کت و مستو و

ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فِرْيَاقًا مِّنْكُمْ مِّنْ دِيَارِهِمْ

آپہ پدا شما ہات کہ کشت و خون کن ات و ت ماں و ت و درکن ات وقتی یک فرقہ و پھ آئیانی لوگاں

تُظْهِرُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِن يَأْتُوكُمُ اسْرًى تَقْتُلُوهُمْ

بیروبر ات (حکم کن ات) آئیانی سراپہ گناہ و ظلم و اگر ہمایا بیت شے کہ اگر دالیکہ کہ بندیکنت شما آئیانی فدیہ (سراپہ) دیت

وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفَتَوَمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ

و چٹائیتش محالانکہ حرام انت پر شما در کنگ آئیانی ہم، ہیں انوں من ات شما یک ٹکرے و کتا ب و نہ من ات

بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ

دگر ٹکرے و فل گدا نیت انت سزا آکے و کہ چشمت کار بکنت چہ شما مگر سوائی ماں دنیا و زندگی و

مَنْزِل

کنگ انت عمل کن ات و اے حکم و من ات و پے دگر ٹکرے و سزا کہ (کشک و جلاوطن کنگ انت) عمل نہ کن ات و آئی و نہ من ات۔ اگر پے خدا حکمانی سزا شمارا روگی انت گدا بید انت کہ ہر دو ٹک حکماں بہ من ات۔

ول چشیں کارکن ات "یعنی لھتے حکماں من ات ولھتے
 نہ من ات" پرچیکہ ایمان کرپ وچند نہ بیت، گڈانوں لھتے
 حکماں انکار کنوک ہم کافر مطلق بیت تہنا پہ بعضے حکماں
 منگ وچند تے ایمان ہم بہر نہ بیت۔ چنے آیت و صفا
 معلوم ہوت کہ اگر یک شخصے بعضے احکام شرعی و منیت
 و متابعت (زندگیری) کنت و ہر حکم کہ آئی و طبیعت یا
 عادت یا غرض و خلاف انت آئی و راقبول نہ کنت گڈا ہا
 بعضے احکام و متابعت آرا ہج فائدہ نہ دنت
 ول یعنی پہ آخرت و بدل و دنیا فی فائدہ اش قبول کنت
 پرچیکہ گوں ہر مردے کہ وعدہ اش کت گڈا پہ دنیا و فائدہ یانی
 خیال و وعدہ اش و فاکت واللہ ہر حکم کہ سبت ات
 آئی و تعمیل و ہج پروا ہش کت۔ بد السد و غور و آ
 ڈولیں مردمانی سفارش یا حمایت و کئے کت کنت
 ول مردگ و زندگ کنگ وچ آئی و دست و شفایا
 مادر زاد کور و بینا بوگ و گری و بگی و دگر بیماریاں محتباب
 بوگ و غیب و خبرانی گوشگ اے حضرت عیسیٰ و ظاہری
 معجزہ انت۔ روح القدس حضرت جبریل و گوشنت
 کہ یک پیما گوں آئی و ہمراہ ات یا اسم اعظم و کہ چا آئی
 برکت و مردگ فی زندگ کنت۔
 ول چنانچہ حضرت عیسیٰ و حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم کہ
 اشش دروغ بند کنت۔
 ول چنانچہ حضرت زکریا و حضرت یحییٰ علیہما السلام کہ
 اشش کنت۔

ول یہوداں باچو ماں و تی تعریف و گوشت کہ مے دل ماں
 پوشانی توک و پتا تنگ و محفوظ انت بخرچہ و تی دین و
 دگر کسے خبر پر یا اثر نہ کنت۔ کسے و چالوسی، سحر بیانی
 یا ٹھگیگ و گلائیگ و سبب و ہج آئی و متابعت
 و زندگیری کت نکلیں خداوند تعالیٰ و فرمائنت کہ آ
 بالکل دروغ بندت (پہ اے خبر کہ اشانی دل محفوظ
 انت وغیرہ وغیرہ از سخنہائے خیر) بلکیں آیانی و تی
 کفر و سبب و خداوند تعالیٰ و ملعون کنگ وچ و تی
 رحمت و بے نصیب کنگت، پمشاپہ ہج پیادین حق و
 منگ و تیار نہ انت و باز کتیں مردم چہ اشاں بدولت
 ایمان مشرف بنت۔

ول آیانی کہ آکتے آتک و رست آئی قرآن شریف انت
 و آکتے کہ آیانی گور و پسر و ہست انت آئی تورات ات

الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ

و قیامت و روح و برگ و رسیگ بنت دیم پہ سکت ترس عذاب و اللہ تعالیٰ ترانگ انت

عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ

چہ شے کرداراں ول اے ہما انت کہ پہ بہا اش گیت دنیا و زندگی پہ آخرت و عوض و

فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ۝ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ

نوں آیانی عذاب چہ آیایں سبک کنگ بیت و نہ آمد و کنگ بنت ول و بیشک دات ماموسی و

الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ ۚ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ

کتاب و پدیا پدیم دات ماچہ آئی و زند پیغمبر و دات ماموسی مریم و چک و ظاہری معجزہ

وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ۖ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ

و قوت دات ما آئی و را گوں پاکیں روح و ہی ہاں گڈا ہر کہ یارت پر شمار سولے و آحکم کہ نہ لویتی

أَنفُسَكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِّقَا كَذِبُكُمْ وَفَرِّقَاتُكُم ۚ وَقَالُوا

شے دل، شما کبر کنگ و لگ انت، پدا یک جماعتے دروغ بند کت و یک جماعتے قتل کت و گوش انت

قُلُوبُنَا غُلْفٌ ۚ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ۝ وَلَمَّا

کہ مے دلاں پوش گیت انت بلکیں لعنت کنگ انت اللہ و پہ آیانی و تی کفری نوں باز کتیں ایمان کنت و و قتیگ

جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ ۖ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ

رس ات پہ آیایں کتاب چہ خدا و طرف و کہ باور دار وک انت ہما کتے کہ گوں آیایں انت وچہ پسر

يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كُفَرُوا بِهِ

فتح اش لو تنگ ات پہ کافری سرا نوں و قتیگ کہ رس ات آیایں ہما چیزے کہ چا ہش یارت چا آئی منکر بوت

فَلَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى الْكَافِرِينَ ۚ بِسْمِ اللَّهِ اسْتَرْوَاهُ ۖ أَنفُسُهُمْ أَن يَكْفُرُوا

گڈا پہ کافراں خدا و لعنت انت و بد چیزے ہما کہ بہا اش کت پہ ہما بدل و تی جزد کہ منکر بوتنت

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّا نَزَّلْنَا الْقُرْآنَ فَذُكِّرْتُمْ ۚ وَكُنْتُمْ

ہما چیزے کہ ابرار تنگ اللہ و پہ ہے صد و کہ نازل کنت اللہ تعالیٰ چہ و تی فضل و پہ ہر کسے و سر کہ بلویتی چہ تی بنیام

يَعْلَمُونَ أَنَّ الْقُرْآنَ هُدًى لِّلَّذِينَ هُمْ يُعْتَبِرُونَ ۚ وَكَانُوا

منازل

چہ قرآن و نازل بوگ و پسر تر و قتیگ یہودی چہ کافراں مغلوب بوتنت گڈا چہ خدا اش و عالوٹ ات کہ یا اللہ! مارا پہ نبی آخر الزمان و آکتے کہ پہ آئی سرانازل بیت،
 کافری سرا غلبہ بدے نوں و ہدیگ حضور علیہ الصلوٰۃ والسلام پداگ بوت و دراہیں نشانی اش پہ چان و ت دیستنت انگت ہم
 منکر بوت انت و ملعون بوتنت۔ یعنی پہ ہما چیزے و بدل و کہ آیایں و تی جزد بہا کت آئی کفر و انکار انت قرآن شریف و انکار ہم پہ ضد و حسد و سرا۔

دل یک غضب و احمیش انت کہ قرآن و بلیکس گوں آئی و قی کتاب و منکر بوت و کافر تر انت، دومی غضب ہے کہ محض یہ ضد یک و حسد و سدا پیغمبر وقت اش نہ من ات و آئی و خلاف رفتنت۔ دل چہ اشیا معلوم بیت کہ ہر عذاب بغرض بے عزتی نہ بیت بلکہ مسلمان و پگناہی آبان و عذاب دیگ بیت یہ ہر غرض و کہ چہ گناہاں پاک بہ بنت نہ برائے تذلیل۔ البتہ کافران و بغرض تذلیل و بے عزت کنگ عذاب دیگ بیت۔ دل ہما چیزیکہ اللہ و نازل کنگ یعنی اجمیل و قرآن ہما چیزیکہ مئے سرادیم دیگ بوتگ، یعنی تورات۔ مطلب ہے کہ ہرچہ تورات و چہ اید کہ کتاباں انکار کنت، اجمیل و قرآن و نہ مننت حالانکہ اسے کتاب ہم راست انت و تورات و باور داروک انت۔

دل نون آبان و بگوش کہ اگر شتا تورات و من ات و آئی و سر شتا ایمان آرتگ گدا شتا خدا و پیغمبران و پرچے کشتگنت ماں تورات و ہے حکم انت کہ ہر پیغمبر تورات و راست بزانت و تورات و حکمانی سر اعمل بکنت و آئی و تبلیغ و بکنت آئی و سر اضر و ایمان بیار ات و آئی و ہر ہم مدد بکن ات و شتا ہم ہما پیغمبر کشتگ انت کہ پیسر اگوشنگ و شتگنت (چنچہ حضرت زکریا و حضرت یحییٰ) و تورات و حکمانی سریش عمل کنگ و یہ تورات و قی تبلیغ و دیم دیگ بوتگنت، نون شتا گوش ات کہ ما تورات و سر ایمان آرتگ بالکل دروغ بندات، اگر شتا تورات و سر ایمان بیار تیں گدا شتا اے پیغمبر کشتگ انت۔

دل یعنی حضرت موسیٰ علیہ السلام کہ شتا یہ آئی و شریعت و قائم ات و یہ ہما شریعتی گدا کہ حقیق شریعتانی انکار کن ات، آئی و قی جرنڈا ہر معجزہ شمار اپش داشت (چنچہ عصا، ید بیضا و دریا و کپت بوگ وغیرہ) مگر یہ چند روپیگی کہ آئی کوہ طور و روانہ بوت یہ ہمنجک و شتا گوشکے و قی خدا قرار دات۔ حالانکہ حضرت موسیٰ علیہ السلام یہ و قی درجہ نبوت و قائم و قی جرنڈی ہم زندگی و سلامت گدا نون و قی حضرت موسیٰ یہ آئی و شریعت و شتا ایمان و کجا بال کنگت کہ ہنوگ شتا مزین ایماندار تر تگ ات کہ نبی آخر الزمان و بغض و حسد و سبب و مروجی موسوی شریعتو ہنچو حکم گپنگ و داشتنگ کہ خدا و حکم و ہم گوش نزار ات، بے شک شتا ظالم و شتا پت و پیر کاں ظالم۔ نبی اسرائیل حال کہ گوں حضرت موسیٰ و یہ بیت ہمید و دل و ات کہ تو دیت، نون دیم گوں تورات و آبان ایمان و عقیدہ چہ پیمائے آئی و را بیان کنت۔

دل یعنی تورات و حکماں گوں ہر تکلیف و از او امر و نواہی کہ آئی و ماں انت پورہ گوں ہمت و مردانگی و مضبوط و محکم اش بگرات، چونکہ اوقتی کوہ طور آبان سر معلق ات چہ و قی جان و ترس و یہ زبان (یا ہا و قتی) گوشکے کہ سمعنا یعنی تورات و احکام ما اشکنت و پیر دل (یا گدا چا و قتی) گوشکے کہ عصینا یعنی احکام قبول نہ کنت آئی و سبب ہمیش ات کہ گوساہ پرستی، (بت پرستی) آبان دل و محکم ایرن شتگت و یہ آبان کفر و سبب و راے رنگ چہ آبان دل و درن شتگت بلیکس کہ کم زیاد یوان ات۔

دل یہوداں گوشکے کہ ماں بہشت و مارا چہ بغیر دگہ چ کس نہ روت و مارا عذاب نبیت۔ اللہ تعالیٰ و فرمائیت کہ اگر شتا یہ و قی دل و یقینی بہشتی ات گدا شتا چہ مرگ پرچے ترس ات۔

فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۝۱۰ وَإِذْ قِيلَ لَهُمْ
نُؤْمِنُوا بِمَا آتَاكُمْ اللَّهُ قَالُوا نُوْثِرُ نَاؤُكُمْ مِنْ بَٰلَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا وَكَفَرُوا بِمَا وَرَاَهُ
کہ بہ من ات ہما چیزاں کہ نازل کنگ اللہ و گوشکے کہ ما متیں ہما چیزیکہ دیم دیگتہ مئے سرادیم و مننت و چیزیکہ بغیر آئی
وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ
انت حالانکہ اسے کتاب حق انت، باور داروک انت ہما کتابیکہ گوں آبان انت بگوش گدا پرچے کشتگنت و پیغمبران و شتا
إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ۝۱۱ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُّوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمْ
اگر شتا ایماندار ات، دل و بے شک کنگ شتا کہ موسیٰ گوں ظاہر ہنچیاں رندا گپت شتا
الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ۝۱۲ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا
گوشک آئی چہ گدا و شتا ظالم ات و وقتیکہ گپت ما عہد چہ شتا و چست کت ما
فَوْقَكُمْ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاسْمِعُوا قَالُوا سَمِعْنَا
شتا سر کوہ طور، ہر بگرات ہما چیزیکہ ما شمار ادنگ و بشکن ات گوشکے کہ ما اشکنت و
عَصَيْنَا وَأَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِسْمِ اللَّهِ أَنْتُمْ
نہ مننتیں و ایرن شتا ماں آبان دل و دوستی ہما گوشکے کہ سبب آبان کفر و بگوش کہ بدیں سچ دنت شمارا
بِهِ إِيْمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ۝۱۳ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ لَكُمْ دَارُ الْآخِرَةِ
شتا ایمان، اگر شتا ایماندار ات بگوش اگر ہست انت پر شتا آخرت و لوگ

عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِّنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝۱۴
اللہ و کرّا تنہنا ہنچہ چہ دے دگر مردماں گدا شمار گدا و اھل بکن ات اگن شتا است گوشکے کہ
وَلَنْ يَّمُوتَوكُمْ أَبَدًا بِمَا قَدْ مَاتَ آبَاؤُكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ۝۱۵
وہجبر و اھل نہ کنت مرگ و کدی سبب ہما گناہاں کہ دیم و اگنت آبان دستاں خداوند شتا انت گناہاں گدا
لَتَجِدَنَّ أَجْرَ حَرَصٍ النَّاسِ عَلَىٰ حَيٰوةٍ ۝۱۶ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يُوْءَدُّ
ضرور تو گندے آبان و حارص ترچہ کہ ترس مردماں پہ زندگی و حارص ترچہ مشرکاں ہن دوست و اہریت

أَحَدُهُمْ لَوْ يَعْمُرُ الْفَسَنَةَ وَمَا هُوَ بِمُزَحَّزَجَةٍ مِنَ الْعَذَابِ

ہر ایک کے چہ آیاں کہ عمر یک بیت ہزار سال و نہ انت خلاص کنوک آئی و را چہ عذاب

أَنْ يُعْمَرَ وَاللَّهُ بِصِدْقِهِمَا يَعْمَلُونَ ﴿۹۷﴾ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلْجَبْرِيلِ فَإِنَّهُ

ہما ہزار سال و عمر و اللہ تعالیٰ گزرت ہر چیکہ آکنت و بگوش ہر یکہ دشمن بیت جبریل و اچہ بیشک آئی و

نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَ

ایر گیتک اسے کلام بہ حق دل و چہ خدا حکم و راستگو کنوک انت ہما کلام و کہ چہ آئی و پیسرت و راہ پیش ریت

بُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿۹۸﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ

مژدہ دنت مؤمنان ہر کسے کہ بیت دشمن خدا و آئی و ملائکتانی و آئی و رسولانی و جبریل

وَمِيكَائِيلَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿۹۹﴾ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ

و میکائیل و گدا خدا بیشک دشمن انت کافران و بیشک مایر گیت تئی نینگ و آیات

بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿۱۰۰﴾ أَوْ كَلِمَاتٍ عَصَا عَنْ جِبْرِيلَ

روشنیں و انکار کنت آیانی مگر ہما کہ فرمان انت ہیں اہر بر کہ بندت یک عہدے و دورنت آہدے

فَرِيقٍ مِّنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۱۰۱﴾ وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ

یک جماعتے چہ آیایں بلکیں گیشتر آیانی ایمان نیارنت و وقتیکہ رسات آیانی کرتا رسول چہ

عِنْدَ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

خدا و طرف و کہ راستگو کنوک انت ہما کہ بے کہ گویں آیایں انت گدا و دور دات یک جماعتے چہ اہل کتابان

كِتَابَ اللَّهِ وَرَأَوْا ظُهُورَهُمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۱۰۲﴾ وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا

اللہ و کتاب و ہر پشت و گوشے کہ آیایں ہچ سہی نیت مک و درند بوتنت ہما علم و کونگ

الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكٍ سَلِيمٍ ﴿۱۰۳﴾ وَمَا كَفَرُ سَلِيمٌ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ

انت شیطانان سلیمان بادشاہ و زمانہ و وسیلان و کفر نکت، لیکن شیطانان

كَفَرُوا وَيَعْلَمُونَ النَّاسَ السَّحَرُ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ

کفر کت کہ سوج اش دات مردمان و جادوگری و درند بوتنت ہما علمے کہ ایرا ہتکت پڑوئیں فرشتیانی سرابابا

منزل ۱

فل یعنی یہودانی دیم چہ گزگیں کارا گلی سنجو نائین انت کہ
چہ مرگ و سگ ترس انت و زانت کہ سنجو مایریں گدا پرا
خیر نہ انت حتی کہ چہ مشرکاں ہم پہ عمرگی زیادہ آہیر انت
(چارص انت) چہ سہ خبر آیانے دروغانی بن پھک
تنگ بوت

فل یہودان گوشت کہ جبریلین فرشتہ کہ اسے پیغمبر
کرتا و حی کاریت و آئی مئے سکیں دشمن انت کہ مئے
پیشگیں بزرگ آئی و باز دل سیاہ تنگ و تکلیف
دانت انت۔ اگر جبریل و بدل و دگر فرشتہ یے وحی و
بیاریت گدا پرا پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و ایمان کاریں
پہ ہمیشی و سر اللہ تعالیٰ فرمائیت کہ فرشتگان
ہر کارے کہ بکنت چہ خدا و طرف و حکم اش ریت
ہما کارے کنت، و تی سر و ہچ کار کنت و ہر کسے
کہ آیانی دشمن بیت بیشک اللہ تعالیٰ ہما کس و دشمن انت
فل یعنی اسے آیانی قدیمی عادت انت کہ وقتے کہ
گوں خدا یا رسول یا گوں دگر کسے و عہد و پیمان بندت
گدا چہ ہمایاں و تیک جاعتے و عہد و پیمان بندت
دور دنت بلکیں باز یہودی چشیں ہست انت کہ
تورات و سر ایمان ندرنت اسے و ولیناں چہ عہد
چہ پرواہ دارنت

فل چہ رسول و حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم مراد انت
و چہ مآمعہم و تورات و چہ کتاب اللہ و ہم
تورات مراد انت۔ یعنی وقتے کہ رسول اللہ صلی اللہ
علیہ وسلم و تشریف یارت حالانکہ آئی تورات و غیرہ
کتب آسمانی و تصدیق کنوک ات گدا یہود و
یک جماعتے و تورات و و تی جرنہ پیچیدہ پشنت و دور
دات کہ گوشے ہچ سہی نیت کہ اسے چہ کتابے
و آئی توک و چہ حکم انت۔ نوں وقتے کہ آیایں و تی
کتاب و سر ایمان نیست انت گدا و مایا چہ آیایں
چہ امید خیر دارگ بیت

فل یعنی اسے بے وقوفاں خدا و کتاب پد پشنت و دور
دات و چہ شیطاناش جادو یا دگیت و ہمانی و رندگری اش
کت

فل خلاصہ ہے کہ یہوداں و تنی دین و کتاب و علم و ہشت و علم سحر و رند اکت انت و سحر در میان مردماں چہ دونیک و شنگ (شائع بوت)، یکے ماں حضرت سلیمان علیہ السلام زمانہ، چونکہ اوتقی جہاں و مردماں گوں یک دگر ہو تو بوتنت، گد امر دماں، چہ شیطاناں سحر یاد گیت و منسوب اشکت حضرت سلیمان علیہ السلام و نیگ، کہ ماراے علم چہ بہائی و رستگ و آئی اے حکم پہ چن و انس و سراجہ ہے علم و زور و قائم بوتنگ۔ نوں اللہ تعالیٰ فرمائینت کہ اے کار کافری کارایت حضرت سلیمان و کار نہ انت، دومی آ

علم سحر شنگ بوت چہ ہاروت و ماروت و نیگ۔ آیایں دو فرشتہ انتنت پہ انسانی صورت و ماں بابل و شہر و نشنگ انتنت۔ آیایں علم سحر معلوم ات، ہر کسے کہ آیائی کرآ پنے ہے علم و حاصل کنگ و رفت اولی برا آتش مہن (منع) کت کہ ماں ایثی و ایمان روت و مردم کافر بیت و وقتے کہ آیایں خبر نگیت و دشمن کت کہ ضرور مارا پیش دارا ت گد آیایں سوچ د انتنت و خداوند تعالیٰ ہمیشگی و تنی بندہ آزمائش کنگی انتنت۔ نوں اللہ تعالیٰ فرمائینت کہ چہ آ ڈوین علم و آخرت و ہج فائدہ نہ سیت بلکس سراسر نقصان انت و ماں دنیا و ہن ضرر انت و خبر چہ خدائے حکم و ہج کت نکت و اگر علم دین و علم کتابش یاد گشتیں چہ خدائے طرف و آیایں و اجر و ثواب رستگ ات، بے پھکیں ہوڈ انت (نادان انت) اگر دانا بوتین انت چشیں کارش نکت۔

فل یہودی آتک آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم مجلس مبارک نشنت و حضرت و خبر اش گوش داشتنت و لہتے خبر کہ اشان شتری و سراسر اشکت نکت آتد و بارہ جست کت گد اگوشتش کہ راعنا (یعنی مے نیگ و دگوش بکن، مے خیال داری و بکن) ہے کلمہ راعنا کہ مسلماناں چہ آیایں اشکت برے برے ہم لہے لفظ و گوشگ و لگت انتنت۔ اللہ تعالیٰ مہن (منع) کنت کہ اے لفظ راعنا و مگوش ات اگر شمار اجست کنگیت بیت انظرنا بگوش ات (انظرنا و معنی ہے یک انت) چہ ابتداء دل گوش بکن ات، شر گوش بدار ات تاکم دوبارہ جست کنگ و ضرورت مسیت۔ یہوداں اے لفظ پہ بدینتی و ٹھکی گوشگ۔ اے لفظ اش ہر وقتے کہ گوشگ زبان اش کے زور پر کت گد راعنا بوت (یعنی مے شہانگ) و ماں یہودی زبان و راعنا الحق و ہم گوشگ۔

فل یعنی کافران یہود بیت یا مشرکین (کہ قرآن و ایر ایک و پہ تی سراجہ و ش نبت بلکس یہودانی و ہمیش ہمیش انت کہ نبی آخر الزمان چہ بنی اسرائیل و بیت و مشرکین کہ لوٹنت کہ چہ مے و تنی قوم و بیت۔ مگر اے اللہ و تنی فضل و مہربانی انت کہ آیائی توک و نبی آخر الزمانی پیدا کت۔

فل اے یہودانی شگان (طعن) ات کہ جتیش، کہ شے

کتاب و بعض آیات منسوخ بنت۔ اگر اے کتاب چہ خدائے طرف و بتیں گد اچہ ہا عیب و سبب و کہ ہنوگ یک حکم منسوخ بیت ہا عیب و خبر پیسہ زانا اللہ نیست ات۔ نوں خدا تعالیٰ فرمائینت کہ عیب نہ پیسہ کی خبر مان ات نہ ہنوگی خبر و لیکن حکم پہ وقت و مناسبت و ہر حکم کہ بلوٹیت کنت آ حکم پہ ہا وقت و مناسبت ات و پہ ہے وقت و ہنوگ ہے دو میگیں حکم مناسبت انت۔

ہاروت و ماروت و ما یعلمن من احد حتی یقولوا انما نحن

شہر و کہ آیائی نام ہاروت و ماروت ات و سوچ ندات اے دوئیں فرشتیاں چہ کس وقتیکہ گوشتش کہ

فتنة فلا تکفرو فیتعلمون منہ ما یفرقون بہ بین المرء و زوجہ

آزمائیں، نوں کافر ہو، گد اسوجش گیت چہ آیایں ہا سحری کہ جدائی دور دینت چہ آئیاد دینان مرد و وائی چن

وما ہم بضارین بہ من احد الا باذن اللہ و یتعلمون ما یضرہم

و آیایں چہ سحری و نقصان دات کت نہت ہج کسے بغیر چہ خدائے حکم و، و یاد گرت ہا چیز و کہ آیایں ضرورت

ولا ینفعہم و لقد علوا لمن اشتراہ مالہ فی الآخرة من خلاق

و فائدہ اش نہت و شرز انت کہ ہر کسے اختیار کت سحری نیست انت پر آئی ماں آخرت و ہج حصہ

و لیس ما شروا بہ انفسہم لو کانوا یعلمون و لو انہم امنوا

و سٹیں گد ہیں چیزے کہ پہ آئی و بدل و بہائش کت تنی جزدان آیایں برانتیں و اگر آیایں ایمان بیارتیں

و اتقوا المشو بہ من عند اللہ خیر لو کانوا یعلمون یا ایہا

و پرہیز گاری بکنیں گد ضرور آیایں بدل رستگ چہ خدائے طرف و شر ترین گن آیایں برانتیں و

الذین امنوا لا تقولوا راعنا و قولوا انظرنا و اسمعوا و للکفرین

مؤمنان! شہا مگوش ات راعنا و بگوش ات انظرنا و اسمعوا و بہ اشکت و بہ کافران

عذاب الیم ما یود الذین کفرو امن اهل الکتاب و لا المشرکین

عذاب انت تو رینو کیل دوست نہ انت کافران چہ اہل کتاب (یہود و نصاری) و نہ چہ مشرکان

ان یزک علیکم من خیر من ربکم و اللہ یختص برحمۃ من

اے خبر و کہ ایرارگ بیت پہ شے سراجہ چہ نیگیں خبر چہ شے پر دگار و طرف و اللہ تعالیٰ پہ و تنی رحمت و ہر کسے و

یشاء و اللہ ذو الفضل العظیم ما ننسی من ایتہ او ننسیا نات

کہ بلوٹیت و اللہ تعالیٰ مزین فضل و واجہ انت و آجیز کی منور کیں چہ آیت یا رشموشائیں آیایں گد اکاریں

مخیر منہا او مثیلہا لم تعلم ان اللہ علی کل شیء قذیر الم

چہ آیایں شر ترین یا ہائی پیمینے۔ ہیں! تو نزلے کہ اللہ تعالیٰ پہ ہر چیز و سراجہ قدر انت و ہیں!

وہ یعنی ہر کسے خداوند تعالیٰ حکم مستنت و آئی و فرمانبرداری کت و ہما حکمانی خواہ کدام پیغمبر و ذریعہ معلوم بہ بنت پہ و قی قومیت و پت و پیرکائی رسم و راہانی حمایت و طرف داری نہ کت سنجو کہ یہودی کنند گڈاپہ آیای جوانیں مزدہست انت چوشیں خبرے آیانی توک و نیست کہ پر آئیگی آئمگیں بنت ۔

اے ایمانی بھائیوں! تمہاری جنت کی باریک دلیلیں اور کئی
 اے ایمانی بھائیوں! تمہاری جنت کی باریک دلیلیں اور کئی

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

[illegible]

وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّبِعُوا مَا يَتَّبِعُونَ ۖ أَتُحِبُّونَ اللَّهَ ثُمَّ لَا تُحِبُّونَ مَا يَتَّبِعُونَ ۚ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۚ قُلْ إِنِّي خَشِيتُ اللَّهَ ۖ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۖ

[illegible][illegible]

وَلِلّٰهِ تَعَالٰی فَرِیَاضُ نِیَّتِ کہ پسر گیس مردمان ہم منچیں
جاہلی خبر کنگ، اے نوکس خبرے نہ انت، ہر کسیک
یقین و باور کنت باہر آیاں پیغمبر برحق بوگ و نشانیاں
بیاں کنگت و ہر کسیک بہ ہند و دشمینی و سر اقامت
آیاں انکار کنگت کڈ اے فقط آیاں وئی کنگت۔
وَلِیَعْنٰی پرتو میار لڈگ نہ بیت (تو میار یگ کنگ نبی)
کہ تو پرچے آیاں و مسلمان نہ کنت۔

وَلِیَعْنٰی یہود و نصاریٰ و یہ حقین خبرے ہیج سروکار نیست
آیاں وئی ضد و سر اقامت انت آیاں کدی تھی دین و
تبول نہ کنت بند خبرے (بالفرض) اگر تو دت آیاں
دین و برو کڈاچہ تو خوش بنت و اے بوگ خبرے
نہ انت کڈا نوں چہ آیاں دلمانگ ہو کہ تھی رندا
بیانیت۔

وَلِیَعْنٰی ماں ہر زمان و ہا ہدایت معتبر انت کہ ہا
زمانہ و پیغمبری ہا ریت، کڈا نوں آہدایت ہے
اسلامی طریقہ انت نہ یہود و نصاریٰ و۔

وَلِیَعْنٰی اے بند جبرانت۔ یعنی اگر تو بالفرض چوش بکنے کڈا
چہ خدائے قہر کس در دست کت کنگت۔ یا مطلب امت و
تنبیہ کنگ انت کہ کلام مسلمان بیت و قرآن و
فہیت و چہ دین و بگردیت کڈا ہیج کس آئی و چہ
عذاب و چٹینت نہ کنت۔

وَلِیَعْنٰی یہود و خبرے مردم منصف مزاج انت کہ وئی
کتب تورات آتش و نت و فہیت و قرآن و سر
ایمان آتش آرت (جناحہ عبد اللہ بن سلام و آئی و ہر آیا)
اے آیت ہے مردمانی بابت و انت۔ یعنی آیاں تورات
بہ غور و خیال و نت آیاں ایماں نصیب بوت، ہر کسیک
چہ کتاب و منکر بوت یعنی تحریفی (رد و بدل) کت
آشوم و بد قسمت بے بہرہ بوت۔

وَلِیَعْنٰی ہا خبرے کہ شر و ع و نبی اسرائیل و یاد دیا نیگ
بو کنگت ہنوگ آیاں در اہیں حالتی قصہ کنگ و چہ رندید
ہا خبر بغرض تاکید و تنبیہ یاد دیا نیگ بوت انت کہ شر
ذہن نشین بہ بنت و ہدایت قبول کنگت و معلوم بہنت
کہ اصل مقصود چہ اے قصہ و کنگ و ہمیش انت۔

وَلِیَعْنٰی چہ حج و افعال و بزرگ (ختنہ) حجامت، مسواک
وغیرہ۔ کڈا حضرت ابراہیم و اے احکام و فرمان و مطابق
بہ اخلاص سچا یا رنت و درستی حکمی پورہ ادا کنت پمنا
مردمانی پیشونک کنگ بوت۔ وَلِیَعْنٰی تمہیں انبیاء بہ تھی زندگی و رونت۔

كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِیْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ

ہمیشہ و ول و گوشتگ ہایاں کہ چہ آیاں پسر گوشتگ آیاں ہمیں خبر یک ہما انت دل آیاں و
قَدْ بَيَّنَّا الْآیٰتِ لِقَوْمٍ یُّوقِنُوْنَ اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِیْرًا وَّ

بیشک مابیان کنت نشانی بہ ہا مردمان کہ یقین کنت، بیشک ما ترا دیم دانگ گوشتگ دین و مزہ دیوگ
نَذِیْرًا وَّ لَا تَسْئَلُ عَنْ اَصْحٰبِ الْجَحِیْمِ وَلَنْ تَرْضٰی عَنْكَ الْیَهُودُ وَّ

ترسینوگ و چہ تو مجت نیت دوزخیانی و و ہجر و ش نبت چہ تو یہود و
لَا النَّصْرٰی حَتّٰی تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ اِنْ هٰدٰی اللّٰهُ هُوَ الْهُدٰی وَّ

نہ نصاریٰ تا وقتہ کہ تو تاج بیے آیین دین و ول تو گوشتگ ہر راہ کہ اللہ سوج بدنت ہما چکیں راہ انت
لَیَنْ اَتَّبَعْتَ اَهْوَاۤءَ هُمۡ یُعَدُّ الَّذِیۡ جَاۤءَكَ مِنَ الْعِلْمِ اِنَّكَ مِنَ

و اگر بالفرض (بند جبر) تو تابعداری بکنے آیین و اہستانی، رند چہ ہا علم و کہ ترار سنگ، کڈا ہیج ترانیتیں چہ
اللّٰهِ مِنْ وَّلٰی وَّ لَا نَصِیْرٍ اِلَیْہِ الَّذِیْنَ اٰتٰیہُمُ الْکِتٰبَ یَتْلُوْنَہٗ حَقّ تِلَاوٰتٍ

خدائے دست و نگہبے و نہ مددگار و ہا کسانیکہ دانگ آیاں و کتاب، و انت آئی و راہچو دانگ و حق انت
اُولٰٓئِکَ یُؤْمِنُوْنَ بِہٖ وَّمَنْ یَّکْفُرْ بِہٖ فَاُولٰٓئِکَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۙ

ہایاں یقین کنت پر آئی و و ہر کسیک منکر بیت چہ آئی کڈا ہایاں و نقصان کنت و انت و اولیغوب
اَلَّذِیْنَ اٰذْكُرُوا النِّعْمَۃَ الَّتِیْ اَنْعَمْتُ عَلَیْکُمْ وَاَنْیَ فَضَّلْتُکُمْ عَلٰی

چنگاں یاد بکن ات منی ہا احساناں کہ من پر شکنت انت و اشیء کہ من شمار مزی دات بہ تمام
اَلْعٰلَمِیْنَ ۙ وَاَتَّقُوا یَوْمًا لَا تَجْزِی نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَیْئًا وَّ لَا یُقْبَلُ فِیْہَا

عالم و سرا و بترس ات چہ ہماروچہ کہ کار و نیت ہیج کس چہ ہیج کس و قبول کنگت بیت چہ آئی و نیگ
عَدْلٌ وَّ لَا تَنْفَعُ شَفَاعَۃٌ وَّلَا هُمْ یَنْصَرُوْنَ ۙ وَاِذْ اٰتٰی اِبْرٰہِیْمُ رُبّہٗ

بدل، و نہ کار دینت آئی و اسفاش و نہ آیاں و مدد رسیت و وقتیکہ آزمائش کنت ابراہیم و آئی و پروگار و
بِکَلِمَۃٍ فَاَتٰہُمۡ قَالَ اِنِّیْ جَاۤءَکَ لِلنَّاسِ اِمَامًا قَالَ وَمِنْ

بہ چنتہ خبر کڈا آئی و تمام کنت ہا، نوں فرامینت خدائے کنگاں من ترادر اہیں مردمانی پیشونک گوشتگ ایم و کہ چہ
مَنْزِلًا

مَنْزِلًا

[illegible][illegible]

۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳
 ۴۸۴
 ۴۸۵
 ۴۸۶
 ۴۸۷
 ۴۸۸
 ۴۸۹
 ۴۹۰
 ۴۹۱
 ۴۹۲

[illegible]

ولے دعا حضرت ابراہیم و آئی چک حضرت اسماعیل ہر دو بیٹاں لوٹ اٹ کہ چہ معے جماعت یک جماعتے فرمانبردار پیدا گن یک رسوے چہ ہایا
وت مہ (ماں) ہایا بی تہا دیم دے کہ آیان و کتاب و حکمت و تعلیم بدنت و اے ڈولیں پیغمبر کہ اے ہر دو بیٹاں اولاد بہ بیت بجز چہ سرور کائنات صلی اللہ
علیہ وسلم و دگر کسے نیاتنگ۔ چہ ہیشا یہودی گوسنگیں خیالانی پورہ تردید بوت۔ چہ علم کتاب و ہامعانی و مطلب مراد انت کہ چہ کتاب و عبارت و زانگ بنت چہ
حکمت و پوشیدہ میں راز و بار یکیں اشارات مراد انت۔ فل آملت و مذہب و شرف کہ بیان کنگ بوت ہما لت و وصیت حضرت ابراہیم و حضرت یعقوب
گوں و بی اولاد اں کنگ، نوں ہر کیک قبول نہ کنت آملت و گد ابراہان کہ آئی و حضرت ابراہیم و حضرت یعقوب و ہن نہ منیت و یہود اں گوشت کہ حضرت یعقوب و

اولاد یہودی دین و وصیت کنگت خداوند تعالیٰ اے
در دغ بند کنت چنانچہ دینی آیت و پیداک انت۔
فل یعنی شا یعقوب و وصیت و وقت و موجود ہن نہ
انت، آئی و وھے پیغمبرانی (ابراہیم، اسماعیل و اسحق) ملت و
سراوٹی اولاد وصیت کنت و آملت ہے سلام و ملت انت
گد اشنا چوں گت کہ یہود اں و تارا چہ بغیر اے دگر درست و
نصاریاں و تارا چہ بغیر اے دگر درستان و بے دین قرار
دانت، و شہا ہر دو چہ حقین مذہب، سلام و برگشت بوت
گد انوشپین زندیں دروغ پرچے بندرات کہ حضرت یعقوب و
یہودیت و مذہب و سرایا یہ نصرانیت و ملت و سرا
وصیت کنگ۔ فل یہودی اں و نصاریاں ہر دو بیٹاں
عقیدہ ات کہ چہ مات و پت و گناہاں اولاد ہن گرفتار
بیت و ماں آیان ثواب و اولاد ہن شہیدار بیت، نوں
خدا تعالیٰ اے غلطیں عقیدہ و تردید کت کہ چون انت
کہ شما گوش ات بلکیں ہر کس و بی کنگیں چہ بد و چہ نیک ہا
کس و بی و بیما کیت۔ و مطلب اے کہ یہودی مسلماناں
گوشت کہ یہودی بیبت و نصاری گوشت کہ شہا نصرانی
بیبت گد ابراہان شمار است و سرکارت و ہدایت حاصل
کنت۔ فل یعنی گوش اے محمد صلی اللہ علیہ وسلم کہ شہ خبر مارا
ہجیر منظور انت بلکیں مارا حضرت ابراہیم و مذہب قبول
انت کہ چہ درستیں بد و گمراہیں مذہباں گشتنگ و یک
نیگ انت۔ و آئی چہ شرک کنو کاں ہن نہ ات و شہا ہر دو
فرقی ماں شرک و گرفتار ات بلکیں شرکین عرب ہن مذہب
ابراہیمی و دعوی دار انت مگر آیان ہن شرک کت، چہ
اے آیت و آیان دعوی و تردید بوت۔ الغرض ہنوں
چہ اے فرقی اں اگر انصا کئے یکے ہن ابراہیم و ملت و سرا
پشت نہ کپتنگ بغیر چہ اہل سلام کہ ابراہیم و ملت و سرا
قائم انت۔

فائدہ :- (۱) ماں ہر شریعہ اے سیں خبر ہست
انت اول عقائد (چنانچہ توحید، نبوت، حشر، نشر، ہشت
و دوزخ وغیرہ) نوں ماں اے خبر و درستیں دین متفق انت
و ماں لیشی و اختلاف ہوگی نہ انت۔ دومی شریعت و
قواعد کلیہ کہ چہ آیان جزئیات فرومی مسائل حال بیت و ماں
تمام جزئیاتانی تو کہ ہما کلیاتانی لحاظ کنگ بیت۔ در حقیقہ
ملت ہے اصول و کلیاتانی نام انت ملت محمدی علی صاحبہا الصلا
والتسلیم و ملت ابراہیمی علیہ السلام و موافقت و یک ہوگا ماں ہے

کلیاتانی تو کہ انت۔ سومی تمام کلیات و جزئیات و اصول و ذریعہ من حیث المجموع، اے مجموعہ و شریعت خوشنت۔ خلاصہ ہے کہ حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم و حضرت ابراہیم و ملت یک انت و شریعت
جدا انت۔ (فائدہ) حضرت یعقوب علیہ السلام حضرت اسحق علیہ السلام و چک انت، حضرت اسحق علیہ السلام و حضرت اسماعیل علیہ السلام برات انت ہر دو
حضرت ابراہیم علیہ السلام و چک انت۔ و حضرت یعقوب و دوازده چک ہست ات، یہودی ہما دوازده چک و نما سگانی اولاد انت۔ اسرا
حضرت یعقوب علیہ السلام و نام انت، بنی اسرائیل معنی پسران یعقوب علیہ السلام۔

وَالْحِکْمَةُ وَبُزْغِيهِمْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۱۲۹) وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ
و دانائی و پاک بکنت آیان و بیشک تو دتے زوراک کیں داناک و کئے انت کہ تربیت چہ
مِلَّةِ اِبْرٰهٖمَ الْاٰمَنَ سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدْ اصْطَفَيْنٰهٗ فِي الدُّنْيَا
ابراہیم و دین و مگر ہما کسے کہ بے وقوفی کت و تاراوت و بیشک آئی و رنجیں کت ماں دنیا و
وَ اِنَّهٗ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِیْنَ (۱۳۰) اِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهٗ اَسْلِمْ لٰی
و آماں آخرت و چہ نیکان انت۔ و یاد بکنت و قتیکہ گوشت آئی و آئی و پروردگار و حکم داری بکن، گوشت
اَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعٰلَمِیْنَ (۱۳۱) وَ وُضِیْ بِهٖا اِبْرٰهٖمُ بَنِیْہٖ وَ یَعْقُوْبُ
کہ من حکم داری اں پروردگار جہاں و، وھے وصیت کت ابراہیم و دتی چکاں و یعقوب
یٰبَنِیْ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰی لَکُمُ الدِّیْنَ فَلَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُسْلِمُوْنَ
ہن کہ او چکاں بے بیشک اللہ و در چک دانگ شمار دین گد انوش ہجیر ہرات پد کہ حالتہ و مسلمانی پد
اَمْ کُنْتُمْ شٰہِدَآءُ اِذْ حَضَرَ یَعْقُوْبَ الْمَوْتَ اِذْ قَالَ لِبَنِیْہٖ مَا تَعْبُدُوْا
زاناں شہا حاضر انت و قتیکہ نزدیک بوت یعقوب و مرگ، و قتی کہ گوشتی و بی چکاں کہ شما کیک عباد
مِنْۢ بَعْدِیْ قَالُوْٓا نَعْبُدُ الْهٰکَ وَ اِلٰهَ اٰبَآئِکَ اِبْرٰهٖمَ وَ اِسْمٰعِیْلَ
کن ات گد چہ من و، گوشتش کہ مابندگی و کنیں تی خدا و تی پت و پیر کاںی خدا و کیاں ابراہیم، اسماعیل
وَ اسْحٰقَ الْهٰآ وَاٰحِدًا وَاَنْحُنَّ لَہٗ مُسْلِمُوْنَ (۱۳۲) تِلْکَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ
اسحاق انت، ہما یکیں خدا و ما درست ہائی و فرمانبرداریں فل ایک جماعتے ات کہ گوشت و شہا
لَہَا مَا کَسَبَتْ و لَکُمْ مَا کَسَبْتُمْ وَلَا تَسْأَلُوْنَ عَمَّا کَانُوْا یَعْمَلُوْنَ
پر ہمایاں انت ہر چیکہ کیاں کنگ پر شہا انت ہر چیکہ شما کنگ و شہا رجبت نہ بیت ہر چیکہ آیان کنگ و
وَقَالُوْا کُنُوْا ہُوْدًا اَوْ نَصٰرٰی تَهْتَدُوْا قُلْ بَلْ مِلَّةَ اِبْرٰهٖمَ حَنِیْفًا
و گوشتش کہ بہت یہودی یا نصرانی گد اراست و گذرات و گوش کہ اے خبر نبیت بلکیں با قبول کنگ ابراہیم و راہ حق
وَمَا کَانَ مِنَ الْمَشْرِکِیْنَ (۱۳۳) قُلُوْٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا اُنْزِلَ اِلَیْنَا وَمَا اُنْزِلَ
و نبیت چہ شرک کنو کاں و شما گوش ات کہ ما ایمان آرت پد اللہ و پد آچیزیکہ نازل بوت کت ما و پیریکہ نازل

فل یعنی ماہہ درستی کتاباں وہیہ دراہیں پیغمبرانی سرا ایمان کاریں و درستان و حق زانیں و ہر کیے ماں و قی زمانہ و واجب الاتباع انت، آئی و زندگی ضروری انت و ما خداوند عالم و فرمان برداریں، ہر وقت ہر کیے پیغمبر بیت و چہ آئی و ذریعہ ہر احکام خداوندی کہ بیت و بریت آئی و ہر وی ضروری

انت۔ بخلاف اہل کتاب کہ بغیر چہ و قی دین و دگہ اے دگہ درستی دیناں دروغ بند کشت اگر چہ کہ قی دین اش منسوخ و نا کارہ بوتگ و پیغمبرانی احکامان کہ خدایہ احکام انت آیان و نہ منت۔

فل یعنی چہ آیان مخالفت و دشمنی و مترس ات خداوند تعالیٰ چہ آیان بدی و ضرر و شے حافظ و نگہبان انت، آشمارا هیچ نقصان دات نہ کشت، خداوند تعالیٰ درستی خبراں اشکنت و درستی حال و دل و نیتاں زانت۔

فل یہودی چہ آیتاں برگشتہ بوت انت اسلام اش قبول نہ کت و نصرانیان ہن انکار کت و ٹاک و جنگ و لگنت کہ مئے کرا رنگ ہست کہ آرنگ مسلمانان کرا نیست۔ نصرانیان یک زردیں رنگہ اڈ رنگ ات پدا آیان رسم ہم ہمیش ات کہ ہر چیکہ پیداک بوت یا ہر کسے کہ ماں آیان دین و داخل بوت گڈا گیت ماں ہارنگ و توکش بک دات، رندا گوش کش کہ نوں پاکیزہ و خالص نصرانی بے بوت۔ گڈا نوں خداوند عالم فرمائیت کہ او مسلماناں شہا ہن بجوش ات کہ ماخرا رنگ (دین حق) قبول کت کہ ہر سیکہ ماں اے دین و داخل بیت چہ ہر قسمیں نہاکی و پاک و صاف بیت۔

فل یعنی اللہ تعالیٰ نسبت و شے جبرہ کنگ و شے اے گوشگ کہ آئی و عنایت و رحمت و خدایہ بغیر چہا دگہ کسے نیست انت اے پھکیں بے ہودگیں باطلین جبر ات آئی و ہوگیں خدائی ہنچو کہ شے پروردگار انت ہے دول و مئے ہن پروردگار انت و ماہر علیکہ کنیں خالص پہ ہائی و کنیں، شے پیما پہ ریا و نفسانیت و نام و نام و نمود کنیں و ونی پت و پیر کانی عملانی سرا بٹاک نہ جنیں گڈا پہ چہ سبب و مئے عللاں قبول نہ بنت و شے عللاں قبول بنت۔

فل حضرت ابراہیم و حضرت اسماعیل و دگہ پیغمبرانی (علیہم الصلوٰۃ والسلام) بابت عہود و نصاریٰ و اے دعویٰ کہ آیان یہودی یا نصرانی انت زہد ظاہری دووغ ایت۔ و دگہ اے کہ خداوند عالم فرمائیت ماکان ابراہیم و یھودیا و نصرانیا نوں شہا بجوش ات کہ شہا شہر ترزان ات یا اللہ تعالیٰ

عزوجل! فل ہے آیت ہن پیسہ و گوست و شت لیکن چونکہ اہل کتاب و دل و اے خبر چہ و قی زرگزادگے، سبب و شتگ ات کہ مئے و قی عللاں توری ہر پیم خراب و گندگ بنت آخر کار مئے پت و پیرک ضرور مارا بخشائیت ہمیشا چہ ہے گندگیں خیال و دور کنگ و سبب و بطور تاکید اے آیت دوبارہ بیان کنگ بوت۔

البقرة

۲۴

الم

إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ بِهِ إِبْرَاهِيمُ وَإِسْمَاعِيلُ وَإِسْحَاقُ وَيَعْقُوبُ وَآلُ يُحْصَىٰ وَبِهِ آخِزِيكَ دِيكَ بُوْتِ

مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿۱۳۰﴾

دشانی تو کایکے و در میان و ہن و ماہا پروردگار و فرمانبردارین گڈا اگر آیان ہن ایمان بیارت ہے ہمیکہ شہا ایمان آرنگ بیشک

اهْتَدُوا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۱۳۱﴾

آیان ہن ہدایت حال کت و اگر پشت مانتریت گڈا ہن ہلاوت پر خدے سرانیت گڈا نوں آیان چہی نیگا اللہ تبارک

وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۱۳۲﴾ صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَهَائِي وَتِ انت شکوک و زانوٹ ماقبول کت اللہ رنگ کئی رنگ شہر ترانت چہ اللہ رنگ و

وَنَحْنُ لَهُ عِبَادُونَ ﴿۱۳۳﴾ قُلْ أَتُحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَهَائِي و قی بندگی و کنیں قل بجوش کہیں اشہا جبرہ کن ات گون خدا بابت حالانکہ امیک و شے رب ات

وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿۱۳۴﴾ اَمْ تَقُولُونَ

وہو بابت مئے عللاں و ہر شہانیت شے عللاں و ما آئی و خالصین بندہ ہیں فل زماناں شہا گوش ات کہ

إِنَّا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارًا قُلْ إِنَّمَا أَعْلِمُ أَنَّ اللَّهَ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةَ عِنْدَهُ

يَا نصرانی بونگنت بجوش کہ شہا شہر ترزان ات یا کہ اللہ و چہ آئی زہد ترانت ظالم کے انت کہ چہی دات ہا گوی کہ شہا

مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿۱۳۵﴾ تِلْكَ آيَةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا

انت آئی نزدیک چہ خدایہ طرف و خدا نادگوش انت چہ شے کردار اں ایک مئے ات کہ گوست و رفت پر آیان انت ہر چیکہ

كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ وَلَا تَسْأَلُونَهُمْ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۳۶﴾

آیان کنگ و ہر شہا انت ہر چیکہ شہا کنگ و چہ شہا چہ جت نہ بیت آیان عملانی فل

مَنْزِل

فل وھدیہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم چہ کہ ماں مدینہ اھت تو آئی ء شازدہ ہفزدہ ماہ ء دیم گوں بیت المقدس ء کُرت و نماز کُرت، چرائی ء ید کعبہ ء نیمگ ء دیم ترینگ ء حکم سربوت تو کُرت اہود۔ مشرک و منافقان و لھتیں نزوریں مسلماناں چرایانی سربینگ ء شبہ کُرت کہ اے واجہ ء بیت المقدس ء نیمگ ء دیم کُرت و نماز کُرت کہ آئی پیسریگیں نیانی قبلہ ات، نوں باریں اے واجہ ء جے بوت کہ دیمی کعبہ ء نیمگ ء ترینگ۔ کسے ء گوشت کہ چہ یہود ء دژ منی و حسد ء کچوش کُتگی، کسے ء گوشت کہ واجہاں وتی دین ء سرگردان و حیران انت و چریشی ء ہے ظاہر بیت کہ اے خدائے پیغمبر انت۔ مخالفانی اے ایراد وائی ء جواب کہ دیم ء پیداک انت خدائے حال دات کہ تاکہ کسے آوھد ء سرگرداں مہ بیت۔ فل براں اے محمد صلی اللہ علیہ وسلم کچوش کہ مانہ یہود ء حسد ء ونہ کینگ ء بناء سراونہ چہ وتی مرضی ء قبلہ ء رابدل کُرتہ بلکیں خدائے حکم ء پیدہ ء کہ آ مئے اصل دین انت مالے ڈول ء کُرت کہ اول سربایت المقدس ء نیمگ ء دیم کنگ ء حکم ات آرا ماقبول کُت نوں کعبہ ء نیمگ ء دیم کنگ ء حکم اھتہ آرا اہم ماگوں دل ء قبول کُت۔ چہ ما آئی ء سبب ء جُست و پُرس و ایراد گرگ سکیں اھتی ایت۔ فرمانبراریں نوکر ء سربا ارا دنگ کہ پیسرا تو چوش کُرتہ نوں پرچا چوش کُتے عقل مند ء کار نہ انت۔ و اگاں اے جہا جہا اھکیں اسراراں زانگ لوٹ ات تو آئی ء کلیں اسراراں کے زانت کُت، ویداشے ڈولیں نادانان ء کے سربد کُرت کُت۔ البت ایشی ء ہر کس فہمت کُت و دگراں ہم فہمائیت کہ قبلہ ء تعین کنگ عبادت ء رھبندان ء ظاہر کُت۔ اصل عبادت آوت ہجبر نہ انت و اے رد ء حق تعالیٰ ء معاملہ جہا جہا انت یکے چہ وتی حکمت و رحمت ء یک خاصیں راہے سوج دنت و دومی ء دگر راہے، کلیں وھد و کلیں نیمگانی (طرفانی) آوت خدائے انت، ہر کس ء ہر وھد بلوٹ ایت آرا ہنجشیں راہے سوج دنت کہ آباکل تچک و چہ کلیں راہاں گوئد تر و نزیک تر انت، چنانچہ مارا اے وھدی ہما قبلہ ء ہدایت دانی کہ چہ درستیں قبلہاں افضل و بہتر انت۔

البقرة ۲۸

سیقول ۲

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّهُمْ عَنْ قِبَلَتِهِمْ

الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ

يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۚ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا

لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا

وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعِ الرَّسُولَ

مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ ۚ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الَّذِينَ

هَدَى اللَّهُ ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ عَمَلَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَخَبِيرٌ

بِحَيْمٍ ۚ قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُلَاقِيَنَّكَ قِبْلَتَكَ تَرْضَاهَا

فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ

شَطْرَهُ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ

ۚ وَاللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

فل براں اے واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم چہ کہ ماں مدینہ اھت تو آئی ء شازدہ ہفزدہ ماہ ء دیم گوں بیت المقدس ء کُرت و نماز کُرت، چرائی ء ید کعبہ ء نیمگ ء دیم ترینگ ء حکم سربوت تو کُرت اہود۔ مشرک و منافقان و لھتیں نزوریں مسلماناں چرایانی سربینگ ء شبہ کُرت کہ اے واجہ ء بیت المقدس ء نیمگ ء دیم کُرت و نماز کُرت کہ آئی پیسریگیں نیانی قبلہ ات، نوں باریں اے واجہ ء جے بوت کہ دیمی کعبہ ء نیمگ ء ترینگ۔ کسے ء گوشت کہ چہ یہود ء دژ منی و حسد ء کچوش کُتگی، کسے ء گوشت کہ واجہاں وتی دین ء سرگردان و حیران انت و چریشی ء ہے ظاہر بیت کہ اے خدائے پیغمبر انت۔ مخالفانی اے ایراد وائی ء جواب کہ دیم ء پیداک انت خدائے حال دات کہ تاکہ کسے آوھد ء سرگرداں مہ بیت۔ فل براں اے محمد صلی اللہ علیہ وسلم کچوش کہ مانہ یہود ء حسد ء ونہ کینگ ء بناء سراونہ چہ وتی مرضی ء قبلہ ء رابدل کُرتہ بلکیں خدائے حکم ء پیدہ ء کہ آ مئے اصل دین انت مالے ڈول ء کُرت کہ اول سربایت المقدس ء نیمگ ء دیم کنگ ء حکم ات آرا ماقبول کُت نوں کعبہ ء نیمگ ء دیم کنگ ء حکم اھتہ آرا اہم ماگوں دل ء قبول کُت۔ چہ ما آئی ء سبب ء جُست و پُرس و ایراد گرگ سکیں اھتی ایت۔ فرمانبراریں نوکر ء سربا ارا دنگ کہ پیسرا تو چوش کُرتہ نوں پرچا چوش کُتے عقل مند ء کار نہ انت۔ و اگاں اے جہا جہا اھکیں اسراراں زانگ لوٹ ات تو آئی ء کلیں اسراراں کے زانت کُت، ویداشے ڈولیں نادانان ء کے سربد کُرت کُت۔ البت ایشی ء ہر کس فہمت کُت و دگراں ہم فہمائیت کہ قبلہ ء تعین کنگ عبادت ء رھبندان ء ظاہر کُت۔ اصل عبادت آوت ہجبر نہ انت و اے رد ء حق تعالیٰ ء معاملہ جہا جہا انت یکے چہ وتی حکمت و رحمت ء یک خاصیں راہے سوج دنت و دومی ء دگر راہے، کلیں وھد و کلیں نیمگانی (طرفانی) آوت خدائے انت، ہر کس ء ہر وھد بلوٹ ایت آرا ہنجشیں راہے سوج دنت کہ آباکل تچک و چہ کلیں راہاں گوئد تر و نزیک تر انت، چنانچہ مارا اے وھدی ہما قبلہ ء ہدایت دانی کہ چہ درستیں قبلہاں افضل و بہتر انت۔

فائدہ :- وسط : براں درمیانہ مطلب

ایش انت کہ اے امت بالکل تچکیں راہ ء سربانت کہ ماں آئی ء ہج کچی و چوٹی ء شبہ نیست انت و چہ افراط و تفریط براں کمی و کثی ء پاک و صاف انت۔ فل براں اہلی قبلہ شے و کعبہ ء جند ات کہ چہ ابراہیم ء دورہ لبوان و پیداک انت و پھتیں روچاں کہ بیت المقدس قبلہ جوڑ بوتگت آپہ چکا سگ کنگ بوتگت باری کے تابعداری کُت یا کہ روگردانی کُت۔ اے رد ء ہر کسے کہ ایمان ء سراقا تم بوت بہ آیایاں مزین درجہ و شرف انت۔

فائدہ :- ماں اے آیت ء لنعلم ء کہ آصیغہ استقبال انت و ماں دگر آیات کہ آحتی نعلم و فلیعلمن و لنما یعلمہ اللہ و لننبوئکم و لنعلم

و غیرہ کلمات موجود انت۔ چرے در ستاپ سربا ظاہر ء جوش فہمگ بیت کہ حق تعالیٰ ء نعوذ باللہ اے چیزانی علم رندہ بوتگ چہ اے چیزانی وجود ء پیش علی زات۔ حالانکہ آئی ء علم گوں بہک چیز قدیم انت۔ کان اللہ بکل شئی علیم۔ عالمان ء چہ باز رھبند ء اشی ء جواب اتگ بھتیں ء چہ علم ء کیشیدگ و جہا جہا کنگ مراد ترینگ بھتیں ء بھتیں (چکا سگ) ء معنی گپتگ۔ کسے ء علم ء بہ معناداب ء ترینگ۔ کسے ء فعل مستقبل ء بمعنی ماضی فرمائیتہ بھتیں علم حدوث ء بہ نبی و مومنانی طرف ء رجوع کُت یا

منزل ۱

b1
b7C

وہ یعنی اگر شے دل و بیئت کے درجہ کا کعبہ چسپاں مانی تہا
 ہوگئے اہل کتاب ایک کد ام یک ڈولے و قبول دار بہ بیت
 و ایند کہ مردمان و ماں شہیننگ و دور مدینت تہ اے پیم
 منی بابت و نبی موعود ہوگئے و و ماں دلاں خلش پشت نہ
 کسیت۔ اے رد و تو شر براں کہ اہل کتاب شے بابت و تم میں ملوث
 دار و کنت شے نسب و قبیلہ پیدا نش و جاہ منفذ جاہ و صورت
 و شکل و ایند کہ کلیں و صفان و درستان و زاننت۔ پیم کا آیا
 شے علم و نبی موعود ہوگئے و پیمائیں یقین اے ڈول و انت
 پنخوش کہ اے و تی چچان و یک یک و جاہ کارنت
 بلے اے خبر و لہتیں مردم ظاہر کنت و لہتیں پزانت
 حق و چیر دینت چہ آیانی چیر دیگ و یچ نہ بیت۔ حق
 خبر ہا انت کہ آچہ خدا و جانب انت۔ اہل کتاب قبول
 بکنت یا مکت شما و تی دلا وچ شک و شہیننگ مپا
 وک براں اللہ و یہ ہر یک اُمتے و یک قبلہ و حکم
 داتگ کہ عبادت و وقت و دیم و پے آئی و نیمگ و بکنت
 یا ہر یک مسلمان قومے کہ چہ کعبہ و جدا عبدائیں نیمگانہ و
 انت یکے بہ روح و راتک و ندو کنت دگرے بہ روح برکت و
 نیمگ و مند و کنت پیم کا اے رد اجیرہ کنگ مفتیں
 گپ ایت۔ اے بابت و ہر چ نیکی و مراد و مقصود
 انت البت ہا یا نبی نیمگ و کام گچگ بہ بیت و اے
 گپ و یل دینت کہ ہر جاگ و ہر قبلہ و کعبہ و ہر
 پھاتے و نیمگ و شے و خود بہ بیت اللہ تعالیٰ اشما
 را پے محشر و میدان و یک جاگ جمع کنت و شے
 نمازاں ہنخوش زانگ بینت کہ براں آیاں بہ یحس
 نیمگ و وانگ بوگ انت۔ نوں اے پیمیں خبرانی
 توک و جیرہ مفتیں گپ ایت۔ و تحویل قبلہ و حکم
 دو بریا سے پیم کا میان بوگ کہ آئی و اباب
 مختلف اتنت ہر یک حسب و پیش دارگ و
 خاطر اے حکم پیدا و تر کنگ بوگت۔

وَقَفَّ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سَيَقُولُ ۚ

منزل ۱

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

۲۲

سَيَقُولُ ۚ

المسقرة ٢

منزل ۱

زل بوت تو مگر کافران تجبکت کہ تمام عالم ۽ معبودوں
زل بوت وہاں ایشی ۽ اللہ تعالیٰ ۽ دتی قدرت ۽ نشین

منزل ۱

نازل بوت تو مکہ کا فرماں بھیج کہ تمام عالم میں محبوب و درستی کا رستہ لے کے چون بوت کنت وائی دلیل ہے انت؟ اے ردا آیت اِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ الْاَرْضِ
نازل بوت وہاں ایشی اللہ تعالیٰ عذوق قدرت و نشانیاں بیان فرمائیں

ف یعنی آسمان و اینقدر پراہ و برزوبے ڈکی پیدا کنگ و تہا وزمین و اینقدر پراہ و مضبوط پیدا کنگ و پدا آئی و سرانگ و تالان کنگ و رواوشپ و روج و ادلی بدلی و آبانی کم و گیش کنگ و بار و دوجیگانی ماں و دریاء و تہا و چہ آسمان و ہور گوارینگ و چرائی زمین و راسر سبز و تروتازہ دارگ و تہا و ماں جملہ حیوانان چرایانی نسلانی پیدا کنگ و دوم و تہا و جہاد کنگان چہ گواتانی کنگ و جنبران ماں آسمان و زمین و لوجان کنگ و تہا و باری و دلیل انت حق تعالیٰ و وحدانیت و آئی و قدرت و حکمت و بار و ہماں کساں کہ عقل و فکر و داروک انت۔ ماں لا الہ الا هو و توحید ذاتی و ماں الرحمن الرحیم و توحید صفاتی و ثبوت انت۔ و ماں

ف یعنی ماں مردماں کہ آماں عقل و ہوش و چہ تمنایں مخلوقاں فضل انت چرایاں لہتیں ہنچیں ہن ہست انت کہ ظاہریں دبیلاں باوجود پدا ہن غیر انت و حق تعالیٰ و شریک و ہمسر جوڑ کس انت۔ ف یعنی تیوگ و ماں جزوی قول و عملان آئی

اللہ تعالیٰ و ہمسرہ منت منت بلکس گوں دلی و اہگ و کہ آ عملانی در آیک و ہندال انت داں ہماحد و شرک و ہمسری و نوبت و سرش کنگ انت کہ آشرک و مستریں درجہ انت و شرک فی الاعمال آئی و تابع انت۔

ف یعنی مشرکاں گوں و حق تعالیٰ ہرچ دوستی و واہگے دارنت، موتمن گوں و حق تعالیٰ چرایاں باز زیاد دوستی و واہگے داروک انت پرچاکہ دینیانی سکی و سوریاں تہا

شرکائی دوستی باز براہلاس بیت و آخرت و عذاب و گند و ہدے چرایاں باطل بیزاری ظاہر کنگت چو شکہ مانعی آیت و پیداک انت برخلاف موتمناں کہ آیانی دوستی گوں

اللہ ہر رنج و دشمنی و مرض و درامی دنیا و آخرت و یک پیم و پیش کیوک و پادار انت و مہن اہل ایمان گوں اللہ ہرچ دوستی و دارنت آجرا دوستی و باز زیاد ترانت

کہ اہل ایمان گوں غیر خدا عزائے نراں گوں نبیاں، و سیاں ملائکہ عبادت گزاراں، عالماں یا گوں و حق تعالیٰ و دہریکاں و مال اولاد و غیرہ دارنت، پرچاکہ آ گوں اللہ تعالیٰ و آئی و شان و مہرئی و موافق و بالا صالہ و بالاستقلال

دوستی دارنت و گوں دگران بالواسطہ پادا اللہ حکم و موافق و ہر یک و اندازگ و روع دوستی دارنت، گفرق مراتب نہ کنی زندیقی، خدا و غیر خدا ماں محبت و روع ہمسر کنگ اے مشرکانی کار انت۔

ف نراں ہما ظالماں کہ آیانی ہ خدا و شریک جوڑکت، اگن آھا آئیو کیں و ہدے بگندنت کہ آوہدے آخدا آئی عذاب و چٹان و ت چاروک بنت کہ زور و قوت و سرچنگ خدا و حق تعالیٰ انت کہ آئی عذاب و کس کس و نتوت رستگار بگنت و ایکہ اللہ و عذاب سگ انت تو گدا، جبر اللہ و بندگی و یلہ دیان و دگرانی نیمگ و دلگوش اش ندات و نہ چراھاں نفع و امت انت داشت۔

ف نراں آہنچیں و ہمسریت کہ بزار بنت۔ متبوع چ و حق تعالیٰ و بت پرستاں و بتانی میانجی و چ رشتے پشت نہ کپیت۔ عذاب الہی و گندان و یک دگرے و دین بنت و مشرکاں آوہدے گوشت کہ اگن تمام یک صورتے و مارا پدا ماں دنیا و اتاری نصیب پریت تو گدا اما

ہن چرایاں و حق تعالیٰ بیرے گرین و ہنچش اے مروچی چہ ما جہا ہو گنت ماہم آیان و جواب دیان و یک کرہیں، بلے اے ہنچش گرانیں و اہگ انت کہ ابید چہ افسوس و دگر چہ سیت حاصل نہ بیت۔

ف نراں ہنچش کہ مشرکان و خدائی عذاب و حق تعالیٰ و بت پرستی و بتانی میانجی و چ رشتے نیک و بد کلیں عمل افسوس اربان و سبب جوڑ بنت، چہ ہنچ عمل آیان نفع نہ بیت و مدام دوزخ و رونت۔ بخلاف موحد و ایماندارانی کہ اگن بگناہ و سبب ماں دوزخ و برونت تو انجا کار رستگار حاصل کنت۔ ف عرب بت پرست انت و بتانی نام و ساند ہم یلہ اش دانت و چرے جنوراں۔ نفع گرگ حرام زانتگت اش و اے ہن یک پیے شرک انت، پرچاکہ حلال کنگ و حرام قرار دیک و منصب ابید چہ اللہ و کہ کس حاصل نہ انت۔ اے روع کسے و جبر و مگ ہنچش انت کہ نراں آرا خدا و شریک جوڑکت انت ہمیشکاں اولی آیت و شرک و خرابی بیان کنان و نون حلال و حرام کنگ و چہ منع کنگ بوت کہ آئی و خلاصہ چوش انت کہ چہ زمین و ہرچے پیدا بیت چہ آئی و نور ات بش طیکہ شرعاً.....

وَبَكِّ فِيهَا مِنْ كُلِّ ذَاتٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ

دشمنی کت ماں سرزمین و ہر قسم و جاندار و ماں گواتانی تربیک (چر دیک) و ماں جہاد کنگانی و حکم و جہاد

بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا يَأْتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝ وَمِنَ النَّاسِ

ماں آسمان و زمین و دریا و بیشک اے دینیں چرائیں انت پر عقلمندان و ہتے چہ مردماں آیت

مَنْ يَتَّخِذْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِدًّا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ

کہ کنگت دگران و اللہ برابر گوں آییاں ہنچ دوستی کنگت مش دوستی اللہ و ایمانداراں

أَمْوَأَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ أَنَّ

گیشتر دوستی کنگت گوں خدا و اگر بگندنت اے ظالماں ہا وقت و کہ بگندنت عذاب و کہ

الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۖ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ۝ اذْتَبَرُوا الَّذِينَ اتَّبَعُوا

تمنایں زور و قوت اللہ و تگنت و ایکہ اللہ عذاب سگ انت و فتنہ بزار بنت ہما کر آیانی پیروی کنگ ہوگ

مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا ۚ وَرَأَوُا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ۝

چہ حق پیروی کنوگاں و گندنت عذاب و ورسندیل بنت آیانی دراہیں تعلقات و

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَمِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّأُوا مِنَّا ۚ

وگوشت پیروی کنوگاں درہتیں مارا بچترے بتوئیں ما دنیا و گدا ہن بزار ہوئیں چہ آییاں ہنچو کار بزار ہوئیں چہ ما

كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ ۖ وَمَا هُمْ بِمُخْرِجِينَ

ہیڈول و پیش داریت آییاں اللہ تعالیٰ آیانی کرداراں پر آیانی ارمائی کنگ و آہجر در نکپنت

مِنَ النَّارِ ۚ يَأَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِن ثَمَرِ الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا ۚ

چہ دوزخ و آس و ف او مردماں! نور ات چہ زمین و چیزاں حلال و پاکیزہ

وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۚ إِنَّمَا

و مہ و ات پر شیطان و پادے پداں و بیشک آشے دشمن انت ظاہری

يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ ۚ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝

حکم و کنت شمار کہ بدکاری و بے حیائی کن ات و دروغ بے بند ات پر خدا و سراھا خبرانی کہ شمایں نراں انت

منزل

حلال و طیب بہ بیت نہ تو فی نفسہ حرام بہ بیت چوش کہ مردار و خنزیر و ما اھل بہ لغیر اللہ (ہرچ جناورانی سر ابدیچہ اللہ دے کہ کسے نام گرگ بہ بیت و چا جناورانی قربانی و آئی بہ قربت مقصود بہ بیت) و نہ یک امر عارضی و نہ چہ ماں آئی حرمت اھتہ (چوش کہ غضب، دُزی، رشوت و سوت و مال کہ چرے کلاں پھر نرگ ضروری انت و شیطان و زندگیری و ہجر مکن ات کہ ہر چیز دل و گوشت حرام قرار دات چوش کہ ما اھل بہ لغیر اللہ و غیرہ۔ فل یعنی مستند و شرعی حکم چہ و تی جانب و اڈ پکن ات ہنچوش کہ بازں جاگماں گندگ بیت کہ جزئی مستند یاں چہ سرگوزان و دانکہ اعتقاد دی جبرائ شری نفس و بیلہ دیان و وت گڑیں حکم تراشت۔ و نص قطعہ و سلف و قولان تحریف و تغلیط کنندت ۱۲ (ہے صفحہ فوائد) فل بزاں حق تعالیٰ و حکمانی مقابلہ و تی پت دیرکائی زندگیری و کن انت کہ اسے ہن شرک انت چنانچہ تھتیں جاھلین مسلمانیں جنورامانی نکاح و ترک کنگ و کہ باطلیں سمائی بارہ و ہنچیں گپ جن انت و لھتیں چہ زبان و اگرچہ درشان مکندت بے آیانی کار پد آیانی دل و جبر و وت ظاہر کنندت کہ اسے خبر اسلام و برخلاف انت۔

وَاذْأَقِيلْ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا الْفَنَاءُ عَلَيْهِ آتَاؤُنَا وَلَوْ كَانَ آبَاءُؤُنَا وَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَحْكُمُونَ ۝۱۰

و وقتیکہ گوشت بنت آکر تا بعداری سخن ات ہا چلے کہ نازل کنگ اللہ و کلا گوشت نہ تا بکلیں پیر و ی کنیں چہ پیر کلا ہائی و سرا

و مثلت و تی پت و پیرک وے اگرچہ آیانی پت و پیرکاں نرانتگ ہج و نہ ویشکس تجکیں راہ فل

وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً ۝۱۱

و مثال کافرانی ہمیدول و انت ہنجو کہ گوانک بخت کسے ہنچیں حیوانے و نہ تا شکنت بغیر چہ توار و

وَنِدَاءً طَهُمَ بِكُمْ عَمِي ۝۱۲

چہال و فل کتر و گنگ و کورانت گڈانوں آسر پد نہ بنت فل او ایمانداراں!

كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ رَايَاهُ تَعْبُدُونَ ۝۱۳

نور ات چہ پاکیزہ میں چیزاں آرزیکے کما شمارا دنگ و اللہ و شکر بجز ات اگر شاہائی و و تی

وَمَا أَهْلَ بِهِ لَعَلَّ اللَّهُ فَمِنْ اضْطَرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۝۱۴

اچانداریکہ توار جنگ بوتگ آئیے سر اللہ چہ غیر دے کہ کسے نام و پد کیکہ ناچار بیت نہ نافرمانی بخت و نہ زیادتی گڈاچ گناہستیں

وَالَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ الْكِتَابِ وَيَشْتُرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ ۝۱۵

اللہ و چہ کتاب و فل و گرت پے آئیے سرا بہلے مکلیں فل آیایاں جاہ ندینت

وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۱۶

و پرایاں ہست انت عذاب و نکلیں فل اسے ہا کس انت کہ گپش گراہی بدلا ہدایت و

منزل ۱

گوشت، پوست، پیگ، ناخن، مود، ہڈ و رگ ناپاک انت۔ چرایاں نفع حاصل کنگ و کار مرز کنگ حرام انت۔ اسے موقع و چونکہ ورگی جزائی ذکر انت پیشکا ایوک و گوشت و حکم بمیان کنگ بوتگ۔ بے پاشی و کلائی اجماع انت کہ خنزیر چونکہ بے غیرتی، بے حیائی و حرص و نجاست و نیک و رغبت و رد و چہ کلیں جناوراں و دیماتر انت و پیشکا اللہ تعالیٰ آئی و بابت و فاتحہ رحیم فرمان کت۔ بلا شک نخل العین انت نہ آئی و یک شکرے پاک و نہ تمام و دول و چرائی و نفع زورگ جائز انت۔ ہا مردم کہ اشترایا زیتا و رنت و چہ آئی و ٹکراں نفع حاصل کنندت ماں آیایاں برز و ذکر بوتگیں اوصاف گوں شری و گندگ بنت۔ فل ما اھل بہ لغیر اللہ و مطلب اشش انت کہ آجناورانی سرا ابید چہ خدائ مت و ایند گرائی نام و توار جنگ بہ بیت یعنی ابید چہ خدائ کتام بت یا جن یا کتا ملیتیں روح یا پیر یا پیغمبر و نامزد کتاں و آجناور و ساہ و پے آیایاں نذر کتاں و آئی و تقرب حاصل کنگ و بیت و حلال کنگ بہ بیت و ایوک و پے آیانی و شنودی و آئی و ساہ گرگ مقصد بہ بیت کہ اسے کلیں جناورانی ورگ حرام انت۔ اگرچہ حلال کنگ و و ہد و تکبیر و اشکی و اللہ و نام گپشگی پرچاکہ جان و ابید چہ جان و پید اکونک و پے دگرے و نذر و نیاز کنگ ہجر درست نہ انت

More Books Visit : iqbalalmati.blogspot.com

فائدہ :- ادا اے شبہ پیدائیت کر ماں آیت ء حرمت ء حکم ء ماں بیاں کتگیں چیزاں بند کن ان ء بیان کتگ کہ چریشی ء اے مطلب در اہت کنت کہ ابید چہ ذکر بوتگیں چیزاں اید گہ
جناور حرام نہ انت حالانکہ جملہ دروکیں رسترو خر و سگ وغیرہ در ستانی ورگ حرام انت۔ ایشی ء یک جوابے ء ہمیش انت کہ چرے حصر (بندی) ء حرمت ء حکم ماں اے بیاں بوتگیں
بند و محدود کنگ ہرگز مراد نہ انت کہ کسے ایراد بگرت، بلکیں حرمت ء حکم ء گوں صدق و رستی ء مخصوص کنان ء اے حکم ء نیگ ء وتی مخالف ء دروغ بند کنگ مراد انت۔ بزاں بس خبر ہمیش انت
کہ اے چیزاں ء خدائے شمسے سراحرام کنگ انت ماں ایشی ء دومی احتمال ہن نیست انت یعنی اشان حلال فہمگ بالکل باطل و رد انت۔ دومی جواب ہمیش انت کہ حرمت ء حکم ء
ماں ہے بیان کتگیں چیزاں منحصر (بند) قبول کنگ ببیت مگر اے حصر ء اضافی بزاں خاص ہما چیزانی لحاظ ء متگ بہ بیت کہ آیان ء مشرکاں چہ وتی نیمگا حرام کرتگ انت۔
چوتھ کہ بحیرہ و سائبہ و اید گہ کہ آیانی بیان دیم ء کیت۔ مطلب ایش بوت کہ ماں یوک ء شمسے سراحرام دار و خنریر وغیرہ حرام کرتگ ات شما کہ ساند و غیرہ آنی تحریم و تحریم ء قائل انت
شمے وتی جرد ء افتراء انت۔ باقی پشت کیت انت رسترو و خیشیں جناور، ماں آیانی حرام بوگ ء مشرکاں ہن گر و چیل نہ کتگ۔ بس اے حصر ہما جناورانی بابت ء انت کہ آیا
مشرکاں خدائے حکم ء برخلاف چہ وتی پھنات ء حرام قرار داتگ انت چہ کلیں جہان ء جناوراں ایشراچہ نسبت کہ بیان بوتگیں ایراد ء نوبت یاد ببیت۔

وف یعنی بیان کشگیں چیز حرام انت و لیکن وھد کسے چہ شد مرگی بہ بیت نہ آڑا ماں لا چاری و جاوړ و ورگ و اجازت انت بشرطیکہ نافرمانی و گیشی مرکنت نافرمانی ایش انت کہ مثلاً لا چاری و نوبت و نہ اھت و ورگ اے بناء و گیشی ایش کہ ضرورت و انداز و چہ گیشی شرلاپ و سیر و بوارت بس ہمنقدر بوارت کہ ممریت ۔

ف یعنی اللہ پاک و مزنیں بخشوک انت بندگانی ہر پیمیں گناہاں بخشیت پدا اے ڈولیں لاچار و بے وس و بخشش و چون نہ کنت و وقتی بندگانی سرامزن رحم کنوک انت کہ لا چاری و جاوړ و صاف اجازت داتی کہ ہر پیم مانتہ وقتی جان و برکینیت ۔ منع کنگ و صلی حکم لا چاری و جاوړ و چشت کنگ بوت، و گر نہ آماک الملک و حق ات کہ بخشینی تئی جان روت یا پشت کسیت مگر منے حکم و سیر و تجرب مکنت ۔ یک و سوسہ و اداہن پیدا بوتگ انت کہ چہ شد و مران و بدحواسی بے وس و اے اندازہ کنگ کہ چہ اینکہ گناہاں منی جان پشت کسیت و چرائی و گیش یک لنگے نہ و ارت محال نہ تو مشکل ضرور انت، پیشکا و اللہ غفور و رحیم گوشان و ماں ایشی و آسانی درشان کنگ بوت ۔

و لا بڑاں اللہ و ماں آسمانی کتاب و پہ حلال و حرام و ہرچ حکے دات، یہود و آڑا چیر دات و چہ وقتی نیگ و کم و گیش کرت، پنخوشت کہ ماں پیسری آج و بیان بوت ۔

ہے پیم و واجہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و صفات کہ ماں آئی و نبشتگ انت، آیان و ہن چیر دات و بدل ایش کرتگ انت و دے دوہیں سکیں گناہ انت پرچاکہ ایشی مطلب و اسرات ایش انت کہ ہدایت و حقیں رہ بند کس نصیب مبات و کل گمراہ بہ بنت، حالانکہ حق تعالی و کتاب و پیغمبر بہ مخلوق و ہدایت و دیم داتگ انت ۔

بس آیان خدا و ہن برخلاف کت و اللہ و مخلوق و راہن جاہل و گمراہ جوڑ کنگ ایش لوٹ ات ۱۲

وَلَا بُرَا انْشَاءً نَافِثَانِی وَ مَخْلُوقٌ عَکْمَرَاهُ کَنَکْ عَ سَرَابِیْشِ نَ کَت بَلْکِی مَآ اِی رَدَّ حَقِّ عَ چِیَرِ دِیْکَ عَ بَدَلْ عَ هَرَسْ کَ کَمَرَاهُ اِشْ کَ کَتْکَتْ چِریَاں اَنکَت مَآ رِشَوَتْ عَ مَآلِ هِنِ وَ مَوَلِ کَ کَتْکَتْشِ کَ اِشِ عَ نَآمَ آیَاں هَدِیَ (سَوَغَاتِ) وَ نَذَرَانَه وَ شُکْرَانَه بَتِکَ اَنَآ حَالَا نَکَ اِی حَرَامِ خَوْرِی چِیَرِ مَرْدَارِ وَ خُفْزِیَرِ عَ دَرْکَ عَ هِنِ بَدَنَرَا نَتِ - نَوْنِ ظَاہِرَا نَتِ کَ حُشْبِیْ سَلِیْ کَارَانِی سَزَا هِنِ سَکَ بَیْتِ کَ آئِی عَ بَیَانِ دِیْمِ عَ پَیْدَاکِ اِنَتِ - وَلَا یَعْنِی اِکْرَ چِیَرِ هَرَّ عَ آیَاں عَ هَمَا مَآلِ لَزِیْدِ وَ دُولِدَارِ مَعْلُومِ بَیْگَا نَتِ مَکْرَ دَرِ حَقِیْقَتِ آآسِ اِنَتِ کَ آئِرَاکُوں وَ شِی عَ وَ قِی لَآپِ عَ پُرِ کَنَکَ عَ اِنَتِ هِنِخُوشِ کَ مَآلِ لَذَتِ دَارِیْ طَعَامِ عَ زَهْرِ کُشُوکِیْ اَوَارِ بَیْتِ کَ دَرْکَ عَ دَوْرَانِ عَ لَذَتِ دَارِ مَعْلُومِ بَیْتِ وَ مَآلِ لَآپِ عَ رُوکِ عَ شَرْطِ عَ آسِ رُوکِ بَکِنَتِ - وَلَا مَآلِ اِشِ عَ کَسَ عَ اِی شَبِیْنِکِ بَیْتِ کَنَتِ کَ چِیَرِ کَ اَیْتَاں مَعْلُومِ بَیْتِ کَ بَارِی تَعَالٰی مَآلِ قِیَا مَتِ عَ گُوں آیَاں خُطَابِ کَنَتِ نَوْنِ کَلَامِ نَ کَنَکَ عَ مَطْلَبِ اِشِ اِنَتِ کَ گُوں لَصفِ وَ رَحْمَتِ عَ گُوں آیَاں خَبَرِ نَ کَنَتِ وَ گُوں تَرَسِیْنِکِ وَ ذِیْلِ کَنَکَ وَ کُھَلْ وَ بَیْمِ تَرَاپِ عَ پِیَا وَ اَجَ خُدا گُوں آیَاں کَلَامِ کَنَتِ کَ چِیَرِ شِیْ آسَکَ پَدَرِ دَوْنَمَاکِ بَنَتِ ، یَا حُوشِ بَکُوشِ کَ گُوں آیَاں بِلَا وَ اَسْلَ کَلَامِ کَنَکَ بَیْتِ وَ کَلَامِ عَ بَابَتِ عَ هَرِچِ ذَکَرِ کَ ہَسَتِ اِنَتِ اَعْذَابِ عَ فَرِشْتَا گَا نِ مَعْتَرِ بَیْتِ -

فائدہ :- چہ لَا یُکَلِّمُہُمُ اللہُ ءِہیم تر اپ ءِ صاف معلوم بیت کہ ماں ہر کس ءِ دل ءِ اللہ ءِ محبت شہ راسخ (پکا) انت۔ اگر اے وہدء محسوس بیت تو آڑا ہنجوش
نہمگ بہ بیت چو شکہ اشک ماں پُرانی چیر ءِ۔ قیامت ءِ وہدیکہ تمام بندش دور بنت گڈ آئی ءِ ظہور کامل بیت، پر چاکہ اگر اے بوتیں گڈ اپدا کافران ءِ اے ہیم تر اپ اے در ءِ
بیت کہ کسے وقی دشمن ءِ چہ ناوشی و روتابی ءِ بتر سینیت کہ آبا کل بے سیت انت۔ جان ءِ قسربان کنوکیں دوست محبوب ءِ روتابی ءِ مزینیں دردے زانتت نہ اعداء
(دشمن) پس معلوم بوت کہ قیامت ءِ ہمک سینگ چہ اللہ ءِ محبت ءِ ہمیں کر دپ ءِ دپ بیت کہ بے التفاتی چہ دوزخ ءِ عذاب ءِ باز زیات تر یہ آیایں ساہ کشوک
معلوم بیت۔ ءِ یعنی ایسا نادر توری چنکر گناہگار ربنت مگر ماں دوزخ ءِ داں یک مقرریں وہدے ءِ دارگ بنت ورندا چہ گناہاں پاک صاف بوان ءِ ماں جنت ءِ
داخل کنگ بنت۔ بخلاف کافران کہ آپہ مدامینگی ماں جہنم ءِ آس ءِ دارگ بنت وکری ہن پاک بوان ءِ ماں جنت ءِ روگ ءِ قابل نہ بنت۔ آیانی مشرک ءِ کاران ءِ آیایں ءِ
نجس العین جوڑ کنگ کہ آیانی نجاست ہچ پیم ءِ دور بوت نہ کنت و مسلمان عاصی (گنہگار) ءِ حال چوش انت کہ پاکیں چیزے ءِ سار نجاستہ کپیت، نجاست دور بوگ ءِ چہ آ
دوارہ پاک بوت۔ ءِ واقعی چریشی ءِ دگ مستریں در دنیا کیں عذاب چے بیت کنت کہ جسم و جان ءِ ظاہر ءِ سرگوزان ءِ ماں آیانی باطن ءِ ہن آس روک بیت و حقیقی محبوب
چہ آیایں وشن نہ انت۔ ویدا چہ اے ساہ کشوک مصیبت ءِ ہجر رستگار ہن نہ بیت۔ نعود باشہ ۱۲

فل یعنی آدمی بیشک ہے قابل انت پر چاک آیان و رستگاری و نجات و بر باد کت و گمراہی و ہدایت و مقابلہ و پسند و اختیار ایش کت و بخشش و راہ و رہند و یلہ دیان و عذاب و کشت و اش قبول کت۔ فل نراں چہ وقتی رضا و دوزخ و آس و داخل بوگ و رہ بندش اختیار کنت۔ چوش بخوش کاس آیان و سگ باز دل پسند و محبوب انت کہ یہ وقتی جان و مال و عوض و آراہ بہار و رگائنت و اگر نہ کل زانت کہ آس و عذاب و سرمبر کنگ چون انت۔ فل نراں صلالت و ہدایت و عوض و عذاب و مغفرت و بدل و بہار و رگ و بدل یا آیان سرگوستگی بیان ہوئیں عذابانی بوگ و سبب ایش انت کہ اللہ ہر کس تیں کتابے نازل فرمائیت آیان آئی و خلافت کت و تہرہ و اختلاف ماں آئی و دور دات ماں خلافت و دشمنی و دیم و شنت نراں مخالفت کت یا چہ رستیں رہند و دور بوتنت۔ یک صورتے اے بن ہست انت کہ آیان آس و سرمبر بوگ چونکہ سرطابہ باطل نظر آتکنت ہمیشہ کچہ ذلک و لفظ و دانکہ آخر یہ آئی و جواب و نیگ و اشارہ فرمائنتی۔ فامہم۔ و ہدیہ کس تیں آیان ماں وقتی بدی اشکنت تو یہود و نصاریٰ و چوش گوشت کس تیں توک و ہدایت و مغفرت و

البقرة ۲

۳۶

اسیقول ۲

وَالْعَذَابُ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ذَلِكِ بَانَ اللَّهُ

و عذاب بدلا بخشش فل گذاروں چہیں صبر کونکنت آپ دوزخ فل اے پیشاکر اللہ و

نَزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ

دیم دات کتاب پہ حق و وہاں کہ اختلاف و دور دات ماں کتابا بیشک ماں کنت تہادور

بَعِيدٌ لَّيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قَبْلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ

رشتہ کنت فل نیکی اے نیتیں کہ برترینت دیم واتی روج دراتکے یا روج ایرشتے نیگا و

وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ

لیکن نیکی ہمیشہ کت کہ ہر کس ایمان بیاریت پہ اللہ و یہ قیامت و روجا و یہ ملائکت و یہ کتاباں

وَالنَّبِيِّنَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَ

و یہ پیغیراں و بدینت مالا پہ آئیے دوستیا رشتہ داراں و چوریاں و

الْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ

مسکیناں و مسافراں و پسند و کلاں و ماں گردانی خلاص کنگ و قائم دانت

الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَ

مناز و دنت زکاتا و پورہ کنگاں واتی وعدے و قنیک و وعدہ کنت و

الصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَٰئِكَ

صبر کنگاں ماں سکی و سوری و جنگ و قت و ہے

الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۝ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

مردم انت راستیں و ہے مردمت پرہیزگاریں فل او ایسا نراں!

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ الْحَرْبِ بِالْحَرْبِ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ

فرض بوت پہ شے سرقصص (برابر کنگ) ہا کشتگیاں با یا ک آزادے بلا آزاد و غلامے بدلا غلام و

وَالْأَنْثَىٰ بِالْأُنْثَىٰ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ

و جنینے بدلا جنین فل پدیر ہر کس کنگ بیت چہ آئیے براتے طرفا چیرے گذر تابعداری کنگ لویت

مآزل

بازیں علامات موجودات۔ یک ہریر جبے ایشنت کہ مارا پہ ہرچ قبلہ و نیگ و دیم کنگ و حکم بوت، ہانیک و دیم کنگ نماز کہ آفضل ترین عبادت ایت آرا اللہ و حکم و روج ادا کیں گذر اے بدی و عذابانی مستحق ماں بوت کیں۔ ہے خیال و رد کنگ و جواب و یک بوت کہ مسترین نیکی کہ آپ ہدایت و مغفرت درکار انت آراے نہ انت کہ شما بوک و وقتی دیمان و ماں نماز و دیم پہ مشرق یا مغرب کنگ ات و ضروری عقائد و عملانی پراہ و ہن مدارات۔ فل یعنی نیکی و شری کہ آہدایت و اثر

(پد) و بخشش و سبب بہ بیت، ایشنت کہ اللہ و قیامت و روج و کلین ملائکہ و آسمانی کتاباں و نبیانی سرگوست و دل و ایمان بیاریت و آیان سر یقین و حکم بیاریت۔ محبت و دل کشی و باوجود وقتی مال و اسید چہ زکوۃ و سیادان و یتیمان و غریبان و مسافراں و ہما سوا لیاں و کہ محتاج انت بدنت و ماں گردانی آزاد کنگ و نراں مسلمانے کہ آئی و کافراں ظلم قید کنگ پہ آئی و رستگاری و یا وادار و چہ قرضان آزاد کنگ و یا غلام و آزاد کنگ و یا غلام مکاتب و خلاصی دیا نیگ و مال بدنت و نماز و شرگوں رستی و نوبیت و فقر و طلا و چہ تجارتی کلین مالان زکوۃ بشیت و وقتی قول و قراراں و تمام کنت و شد و واری و نادراہی و تکلیف و ترس و جا و ر و گوں صبر و تحمل و کار بگریت۔ و یہود و نصاریٰ چونکہ ماں اے عقیدہ و عملان و جوانیں ہیل و عاداتانی رد و کوتاہ و کمزور انت و ہیک رنگ و ماں آیان دست درازی کنگش ہنچوش کہ ماں قرآنی آیتاں آئی و بیان موجود انت تو گذر انوں یہود و نصاریٰ ایوک و دیم و پہ وقتی قبلہ و نیگ و کنگ و سراناز کنگ ووت و پھدایت و رہنڈاں حکم زانگ و مغفرت و حقدار گوشگ ناہود گیں گت ایت، داں و ہدیہ ہما عقیدیاں، عملان و جوانیں ہیل و عاداتان و حکم ندر انت کہ آماں اے آیت شریفہ و گوں شری بیان کنگ بوٹگ انت ایوک و دیم و پہ قبلہ کنگ و چہ نہ ہدایت بیت و نہ چہ خدا و عذاب رستگاری حاصل بیت کنت۔ فل یعنی ہا کس کہ برز و بیان بوٹگیں عقیدیاں و جوانیں ہیل و عاداتان و عملان ووت و رازیدار کنت آپ حق انت ماں وقتی عقیدیاں و ایماں و ماں دین و یا ماں وقتی قول و قراراں و، و ہا کس پرہیزگار و تقوی دار انت ماں وقتی جوانیں ہیل و عاداتان و عملان، یا و ت و دور دار انت چہ گناہاں و بدیں کاراں، یا چہ خدا و عذاب یا اہل کتاب کہ آیان تہا چہ خوبیاں سیکے ہن نیست انت آیان پہ واتی بابت و اے دولیں خیال دار کچوں راست بیت کنت۔ فل ماں جاہلیت و زمانگ و یہود و اہل عرب و اے ربیت پرینتگ ات کہ مزل سبیں مردمانی غلام و عوض و رذیلیں مردمانی آزاد و را و جنین و عوض و مرد و را و یک آزاد و عوض و دو و را ماں قصاص و کشتگش۔ باری تگا و ماں اے آیت و حکم دات کہ اے ایمانداراں ماشے سرماں شتگیاں حق و برابری و مساوات و رافض کنگ۔ ماں لغت و قصاص و معنی برابری و مساوات انت۔ شما کہ اے دستور پرینتگ کہ ماں شریف و رذیل و فرق و تفاوت کن ات اے مقتین ایت، جان کلائی برابر انت، غریب بہ بیت یا امیر، شریف بہ بیت یا رذیل، عالم و فاضل بہ بیت یا کہ جاہل، و رنا بہ بیت یا پریس و زہگ، دراہ جانے بہ بیت یا نادراہ کہ مرگی انت، بدن و عضو سلامت بہ بیت یا ملامت (نگ و کور)۔ فاصلا ۵:۔ اولی آیت و نیکی و برہ اصول بیان انت کہ آیان سر اہدایت و مغفرت و دار و مدارات و اے نیگ و ہن اشارہ ات کہ اہل کتاب چہ خوبیاں زہر انت و گوں صراحت و فرمائنتی کہ ماں دین و رستگ و متقی چہ خوبیاں ابید و کس بیت نہ کنت، تو نون ابید چہ مسلماناں نہ اہل کتاب ایشانی مصداق بیت کنت نہ کہ جاہلیں عرب۔ ہمیشہ کانون.....

چہ درستان دیم و ترینان و خصوصاً ایمانداران و دیم گور (خطاب) کنگ بوٹنگ، ونیکی و بر و جداجداتیں فروعی عبادت جانی و مالی ہمک ہمیں معاملات و آیان و سوچ دنت کہ اے فروعی کاران و ہاکس کنگ تو نیت کہ پیسریگیں بیان بوٹگیں اصولانی ہرا پختہ بہ بیت۔ چوش بگوش کہ ایدگہ مردم پہ اے دیم گوری و قابل ہن زانگ نہ بوتنت کہ پرایاں مزن شرم و سبب بوگ لوٹیت۔ نوں ہرچ و نوعی حکم گوں تفصیل و بیان کنگ بنت۔ درحقیقت چرایاں ایماندارانی ہدایت و تعلیم مقصد انت مگر ضمناً جاگا ہے صاف و جاگا ہے تعریفاً و گرانی خرابیانی سراہیم تراپ کنگ بیت۔ مثلاً ماں کُتَبَ عَلَیْکُمُ الْقَصَاصُ پریشی و اشارہ انت کہ یہود و غیرہ ماں قصاص و ہرچ دستورے کہ پرتنگ اے آیانی ایجاد بے بنیاد خدائے حکم و برغلا انت۔ چریشی و ظاہر بوت کہ ماں ساریگیں بیان کتگیں اصولاں چے نہ آیان و ایمان بالکتاب گوں راستی حاصل انت نہ ایمان بالانبیاء نہ خدائے گپتگیں عہدش و فاکت و نہ سگی و مصیبت و جاوہر آیاں، چہ صبر و کارگپت، و نہ وتی کتا م سید و وارث و کُشگ و سراہینقدر بے صبری و خود سری ایش کرت کہ خدائی فرمان و نبیانی ارشاد و کتاب و حکم کلان و یلہ دیان و بے گن ماں و قتل کنگ و ہمیش دات۔

۵۔ اے گیش و گیوار انت ہا برابر ہی و کہ یہ آئی حکم دیگ بوت۔ مطلب ایش انت کہ یہ ہر آزادیں مرد و قصاص و ایوک و ہما آزادیں مرد و قصاص و ایوک و ہما آزاد مرد قتل بیت کنت کہ آئی و آشوک انت۔ چونہ کہ یکے و عوض و چہ قاتل و قبیلہ و دیواریات و قتل بنا بہ کن انت۔

۶۔ بعض ہر غلام و عوض و ہما غلام قتل کنگ بہ بیت کہ آقاتل انت چوش بیت نہ کنت کہ کجام شریف غلام و قاتل و راکہ اعلام انت یلہ دیان و چہ ہما رذیل مرد ماں کہ آیانی غلام و قتل کنگ یک آزاد وے و راکشگ بہ بیت۔

۷۔ یعنی ہر یک جنین و قصاص و ایوک و ہما جنین کُشگ بیت کنت کہ آکشنہ انت۔ چوش بیت نہ کنت کہ شریف النسب جنین و قصاص رذیلیں جنین و ویل کنان و کہ آکشنہ انت کتا یک مردینہ بکشتنت۔ خلاصہ اے بوت کہ ہر آزاد دومی آزاد و ہر غلام دومی غلام و بر و بر انت پیت کا ماں قصاص و حکم و مساوات پکار انت و تعدی (گیشی) کہ آئی و کنوک اہل کتاب و جاہلیں عرب انت، منع انت۔

۸۔ فاعلاً :- نوں پشت کپت اے خبر کہ آزادیکہ لائے و یا مردین یک جنین آدمی و بکشتیت تو گدہ اقصاص گرگ بیت یا نہ۔ اے رد و اے آیت کریمہ خاموش انت و امامانی ماں ایشی و اختلاف انت۔ امام ابوحنیفہ آیت اِنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ و حدیث المسلمون تتکافؤ دماءہم و چہ چوش بیان کنت کہ ماں ہر دوتیں صورتاں قصاص بیت و چوش کہ قوی و ضعیف، دراہ و نادراہ، معذور و غیر معذور و ایدگہ ماں قصاص و حکم و بر و بر انت۔ ہمیں ٹولا آزاد، غلام، مردین و جنین و را امام ابوحنیفہ ماں قصاص و بر و بر حساب کنت بے شرط ہمیشنت کہ مقتول غلام کشنہ و غلام مہبت کہ آماں قصاص و حکم و آئی گور و مستثنی انت و اگں یک مسلمانے کافر و ذمی و بکشتیت گدہ آئی و سراہن قصاص بیت۔ امام ابوحنیفہ و نزدیک البت ماں مسلمان و کافر عربی و کسے قصاص و متوک نہ انت ۱۲

بیان بوتگین اصولانی تھا دربارت و صبر و ہرج و مرج کے دیگر بوتگے روچکائی ایک مستویں رکے۔ ماں حدیث و روچکے نصف صبر قرار دیگر بوتگے۔ والا یعنی چہ روچکے و برکت و نفس را اے ہیل و عادت دیگی انت کہ آچہ دلکشیں کاراں و تارار کینیت، اے ڈول نفس چہ ہاد دلکشیں کاراں کہ شرعاً حرام انت تو تونے کہ و تارادور بدارے۔ وچہ روچکے نفس و قوت و ہوت و تہا ضعف ہن پیدار بیت۔ نوں شہا تقوی دار بیت۔ ماں روچکے مستویں حکمت ہمیش انت کہ کشیں نفس و اصلاح بہ بیت و شریعت و احکام کہ نفس و اگر ان معلوم بنت آیانی کنگ آسان و سہل بیت ویداشا متقی بہ بیت۔ زانگ لوٹ ایت کہ یہود و نصاریٰ و سرانہن رمضان و روچکے فرض بوتگے ات بے آیاوتی و اہگان و بدہ ماں آہاں چہ دوتی مرضی و رد و بدل کت۔ ماں "لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ" و آیانی سرایرادانت۔ ایشی و معنی چوش بیت اے مسلماناں شہا چہ نافرمانی و بہ ہریرات یعنی یہود و نصاریٰ ڈول و ماں اے حکماں خلل پیدا مکن ات۔ والا یعنی چنت روح حسابی انت کہ آزیات نہ انت، روچکے بدار ات وچہ نشی رمضان و ماہ مراد انت ہنجوش کہ ماں دیم و آیت و پیداک انت۔ والا پدماں اے کیں روچاں ہم اے گیشیں سہولت دیگر بوت کہ ہرج و مرج مریضے اے ہمیں بہ بیت کہ پے آئی و

روچکے دارگ گران بہ بیت یا مسافرے بہ بیت کہ آٹرا اختیار انت کہ روچکے مدارایت و ہمینقدر روچکے وارت انت ہا حساب و ابید چہ رمضان و روچکاں و بداریت، توری یکپارگی بداریت ایش یا جلا جلا۔ ۱۲ (ہے تاکدیم و حاشیہ)

و مطلب ایش انت کہ ہا کساں کہ آروچکے دارگ و قوت و دارنت بے ابتداء چو کہ روچکے و ہیل ایش نہ داشت ہمیشہ کایک ماہ پڑیں پہ ایشاں روچکے و دارگ سگ گران ات پہ ایشاں اے سہولت دیگر بوت کہ اگر چہ شہا راجع غرضش مرض یا سفرے پیش مثبت بے ایوک و عادت نہ بوگ و سوب و روچکے پہ شہا گران بہ بیت گدا نوں شمار اختیار انت توری روچکے و بدار ات یا روچکے و بدل و بدیت کہ یک روچکے و عوض و یک مسکینے و دو و ہدے و ورگ لاپ و سیر و بوارین ات، چچا و ہدے کہ آئی و یک روچ و ورگ دومی و دات تو جوش بگوش کہ آئی و وتی جرنڈے چہ یک روچ و ورگ دور داشت و اے ڈول و اے عمل مثل روچکے بوت، پدا و ہدیکہ ایشاں پہ روچکے ہیلدار بوت انت تو گدا اے اجازت باقی نہ منت۔ کہ ایشی و بیان دیم و آیت و پیداک انت و طہتیں بزرگاں چہ طعام و مسکینے و صدقہ الفطر ہن مراد گیتگ۔ اے رد و معنی ایش بیت کہ ہر کس پہ دیگر و طاقت داریت ایک مسکینے و ورگ و کدے آٹرا بدیت کہ آئی و ہقدار ماں شرع و گندیم و نیم صاع و جوہ صاع انت۔ نوں پہ اے رد و گدا اے آیت منسوخ نہیت و ہر کس کہ نوں چوش گوشتیت کہ ہر کس و دل بلوٹیت رمضان و روچکاں بدار ات و ہر کس و دل بلوٹیت فدیہ بدیت خاص روچکے و دارگ لازم نہ انت گدا اے ہمیں مردم جاہل انت یا بے دین۔

و یعنی اگر چہ یک روچے و ورگ و زیات یک مسکینے بدیت یا بازیں مسکیناں لاپ و پڑ بکت تو گدا سبحان اللہ باز شہر ترانت۔

و یعنی اگر شمار روزہ و فضیلت و حکمت و نفع معلوم بیت تو باید انت کہ بزانت کہ روچکے و دارگ چہ فدیہ دیگر و بھترانت و ماں روچکے و ورگ و کوتاہی مکن ات۔

و ماں حدیث و ہست انت کہ حضرت ابراہیم و عیسیٰ و تورات و انجیل درست ماں رمضان و نازل بوتگے انت و قرآن شریف ہن رمضان و بیست چارمی شب و چہ لوح محفوظ و اولی آسمان و دیم بوت۔ پدا کم و احوالانی مناسبت و واجہ و سرانازل بوان بوتہ و ہیکے رمضان و حضرت جبریل علیہ السلام نازل بوتگے قرآن و واجہ و دوبارہ اشکن ٹینگ و رفتگ۔ چہ کلین احوالان رمضان و ماہ و شرف و گوں قرآن شریف و آئی رشتہ و خصوصیت شرط ہر بوت۔ ہمیشہ کا ماں ہے ماہ و تراویح مقرر بوت انت گدا لازم انت کہ اے ماہ و قرآن و خدمت گوں شہری و کنگ بہ بیت۔ وے یعنی و ہدیکہ اے مبارک ماہ و مزین براہ داریں شرفان تو معلوم دار بوتے، گدا نوں ہر کس و اے ماہ دست بکپیت آٹرا لازم انت کہ روچکے بداریت و بہ سہولت و غرض و ابتداء فدیہ و اجازت بہ چندے مدت و دیگر بوتگے ات آ نوں ہلاکس بوت۔ و چہ عمومی حکم و چوش زانگ بوتگے کہ بکلیں مریض و مسافر و ہن افطار و قضاء اجازت باقی نہ منت و ہنجوشکہ روچکے و طاقت دار و ک نوں پہ افطار و ہن کنگ بوتگے انت ہے پیما مریض و مسافر ہن کنگ بوتگے انت۔ ہمیشہ کا در بابت و مریض و مسافر و پدا صاف صاف و حکم سر بوت کہ ایشاں و

يُطِيقُونَهُ فِدْيَةً طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ

خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ شَهْرُ

رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ

مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ

وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ

اللَّهُ بِكُمْ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا

اللَّهُ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي

عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي

وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ۝ أَحَلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ

الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ عَلِمَ

اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ

وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ۝ أَحَلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ

الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ عَلِمَ

اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ

وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ۝ أَحَلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ

الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ عَلِمَ

اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ

وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ۝ أَحَلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ

الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ عَلِمَ

اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ

وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ۝ أَحَلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ

الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ عَلِمَ

اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ

وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ۝ أَحَلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ

الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ عَلِمَ

ماں رمضان افطار کنگ و پداقتا کنگ و اجازت چوپیش باقی انت۔ ف مطلب ایش انت اللہ تعالیٰ اول سرے ماں رمضان ہرچ حکمے دات و عذر سبب و پدا
مریض و مسافر را افطار کنگ و اجازت داتی و پدا ندر ترے ہرے روچانی حساب و روع و روچانی قضائی شے سرا واجب کتی۔ چریشاں مقصد شمارا سہولت و آس و آسانی
دیگر مراد انت نہ کر گرائی۔ و پدا ایک مرادے ایش ہم ہستنت کہ شام و تی روچانی حساب و سرجم بد رات تا کنگ شے ثواب کم مہیت و اے ہن مقصد رانت کہ شمارا
خیر و رھبند و سوجانی پدا اللہ بزرگی و عظمت و بیان بکن ات و اثر اگوں عظمت و یاد۔ بکن ات و اے ہن مراد انت کہ اے نعمتانی سرا خدا و شکر و بکرات
و شکر و وکانی جماعت و شامل بیئت۔ سبحان اللہ! روچک و دولیس کار آمدیں عبادت مئے سرفرضی کت و دل سیاہی و جنبالی و جاوڑ و سہولتی ہن عطا کت
و فرصت و وھدے اے تاوان پورہ کنگ و رھبند ہن پیش داشتی۔ ف اول سرے اے حکم ات کہ رمضان و سرشپ و ورگ و نوشک و وتی جن و گور و روگ و

اجازت ات۔ مگر وپگ پداے کارانی کنگ ہن ات
لھتیں مردماں رد وارت و گون و تی جنیں آدم و پیت و
واب کت و پدا پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و گور و آھت و
آرا حال ایش دات و وتی شرمندگی و پشوانی ایش بیان
کت و توبہ و رد و چہ واجہ و جبت ایش گہیت۔ گدا
اے آیت نازل بوت کہ شے توبہ قبول انت بے خدا و
حکمانی زندگیری و رد و کڈن کنگ بوت انت و اولی
حکم و منسوخ کنان و پدا آئنگ اجازت دیگر بوت کہ
تمامیں شپ ماں رمضان و چہ صا دق و پیش ورگ و
نوشک و اید کہ کار پدا شما حلال انت کہ ماں زندگی
آیت و اے حکم موجود انت۔ و ماں پیشی آیت و بندہانی سرا
ہرچ سہولت و ارزانی و ذکر ات پرے نزدیکی و اجازت و چہ
آئی تاکید مراد انت و یک رشتہ (تعلق) و سبب اے ہن ہست
انت کہ ماں پیشی آیت و خدا و بزرگی بیاں کنگ و حکم ات
چہ واجہ و لھتیں مردماں سوال کت کہ مئے رب دور انت،
گدا آرا ماسک و توار بکنیں اگر نزدیک انت تو گدا نرم نرم و
جبر بکنیں، اشی و سدا آیت نازل بوت۔ یعنی آنزیک انت
ہر یک گپے و اشکنت نرم نرمیں گپ بہ بنت یا ترندی و
ہرچ وھدے بزرگیں توار و تکبیر و گوشک و حکم انت آئی و
سبب دگرے۔ چوش نہ انت کہ نرمیں توار و آند شکنت
ف رمضان و شپ و کہ وپگ پدا ورگ و نوشک و جن و
گور و روگ حرام ات۔ مریشی ہن ارزانی کنگ بوت و نول
تمامیں شپ ہر وھدے کہ بلوٹ ات و تی جن و گور و شت
کن ات۔ ف چہ لباس و پوشاک مراد نزدیک بوگ و ہور
تہور بوگ انت یعنی پنچوش کہ گون و گد و گد انت و آوار
بنت ہے ہما کہ جن و مردوت ماں و ت و وک و رنت و
یک جاہ بنت۔ وک بہ و تی نفس خیانت و مطلب ایش انت
کہ وپگ پدا جنبانی گور و روگ و خدا و حکم و پدا و شان و
وت و را کنگ کار چوپیش انت کہ چریشی شے نفس نرے مستحق
بنت۔ و آیانی ثواب و تاوان دکی بیت۔ ہمیشکا اللہ
چہ و تی ہر بانی و شمارا اجازت کت و بہ آئنگ و اجازت
داتی۔ ۱۲۱۲

ہے صفحہ حاشیہ

ف یعنی ماں لوح محفوظ و ہرچ اولادے اللہ تو مقدر کنگنت
گون جنیں و وپت و واد و وھدے ہما شے طلب بہ بیت ابوک
شہوت و ریچک مقصود مہ بیت و اشی و بہ اے نیمک و اشار

اشارہ انت کہ انسان و ت و چہ جنیں و دور مداریت و اے ہن اشارہ انت کہ شہوت و ریچک و اہلی جاگ جنین انت بچہ بازی یا لواطت نہ انت۔

ف یعنی پنچوش کہ تمامیں شپ و مجامعت و اجازت دیگر بوت گھے وڑے ماں رمضان و شپ و شمارا ورگ و نوشک و ہن اجازت انت داں صا دق و۔

ف یعنی چہ گور بام و داں شپ و روچک توام بکن ات، چریشی اے ہن معلوم بوت کہ باز روچ و پدا ماں پدا افطار و ابید روچک دارگ مکروہ انت۔

ف یعنی ماں روچک شپ و جنیں آدم و گور و روگ و اجازت انت مگر اعتکاف و جاوڑ و شپ یا روچ و چہ وھد جنیں آدم و گور و مہ روات

ف روچک اعتکاف و بار و حرمت و حلت و رد و ہرچ حکمے کہ بیان بوت انت، اے دستور خدا و مقرر کنگین انت چریشاں ہجر و مہ کپ ات بلکین ایشانی نزدیک ہن مہ روات۔ یا

مطلب ایش انت کہ ایشانی بار و وتی فکر و متاچین ات و بہ حجت ماں ایشاں رد و بدل ہن بکن ات۔ ف اچ روچک و عمر و نفس و پاکیزگی ات نول مالانی پاکیزگی و رد و اعلان

انت و معلوم بوت کہ حلالیں مال ابوک و ماں روچک آئی ورگ ہن انت۔ و اچ حلالیں مال و پدا کی روچک دارگ انت کہ پیشی و چہ حد مقرر نہ انت چوشک

فَالَّذِينَ بَشَرُوا هُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا

گدا نول وپت و اب بکن ات آیایاں و بلوٹ ات ہما چریشہ کنگ اللہ پر شام و نور ات و ہنوش ات

حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ

تاھا و تھے کہ شربیش ایش اسپتیں رشتگ صبا و چہ سیاہیں رشتگ و

ثُمَّ أَتُوا الصِّيَامَ إِلَى الْيَلِّ وَلَا تَبَاشَرُوا هُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي

رند و تمام کن ات روچکاں داں شپ و وپت و اب بکن ات گون جنیناں و رھا کیہ شام و شام و شام و

الْمَسْجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا ط كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لِيَتِهِ

ماں مسیتاں و اے بستگیں حد ات اللہ، نول آیانی نزدیک مرو ات۔ ہمید و ل بیان کنت اللہ و تی آیات

لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ۝ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ

پہ مردماں تا کہ و ت و را بہ بچینت و و مورات یکد گر و مال و و ت ماں و ت و پدا ناحق و

وَتُدْءُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِيَأْكُلُوا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْأَثَمِ

و مرسیں ات آمالاں پہ حکماں تا کہ بورات یک بہرے چہ مردمانی مالان پہ گناہ (ناحق)

وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ

و شماران ات و جت کن انت چہ تو حال و نوکانی و بگوش کہ آ و ت انت مقریں پہ مردماں

وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ

و پچ و و ویک اے نہ انت کہ بگوزات ما لوگاں چہ آیانی پشتی ننگ و، لیکن نیکی ایش انت

مَنْ اتَّقَى وَأَتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝

کہ ہر یکہ ترسیت چہ خدا و بگوزات ما لوگاں چہ دراز گانی ننگ و ترس ات چہ خدا و تا کنگ شام و تی مراد ہن ات

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُوكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ط إِنَّ اللَّهَ

و جنگ بکن ات پہ خدا و راہ و گون ہما کں کہ جنگ کن انت گون شام و کسی سرزادی مکن ایشی اللہ

لَا يُحِبُّ الْبَعَثِينَ ۝ ۱۹۱ ۝ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ

دوست ندریت زیادتی کنوگاں و بکش ات آیایاں ہر جا کہ گند ایش و در بکن ات آیایاں

دُستی یا خیانت یا دغا بازی یا رشوت یا زبردستی یا جَوایا ناجائز یا تجارت یا سود و ایدگہ کہ چہرے رہبندان مال و کمائی ناجائز و حرام انت ۔

۱۔ و مرسین ات پہ حاکماں یعنی کسے مال و احوال و پہ ظالمین حاکماں سہکن ات یا وقتی مال و بہ رشوت دیگ و حساب و پہ حاکماں و مرسین ات کہ حاکم و وقتی طرفدار جوڑ کنان کسے مال و ہضم بکن ات یا دروغیں گواہی دیان و یا دروغیں قسم دران و یا دروغیں دعویٰ کنان کسے مال و مرہ و ررات و شہانان ات کہ شہابہ ناحق و سہرات ۔

۲۔ روچ مدام کیلین شکل و ویکیں جاوڑ و مانیت و ماہ و شکل بدل بیت و آئی کچ و کسکس ہم کم گیش بیت، ہمیشکا مردماں اے رد و چہ تو سوال کت کراشی سبب جی انت ۔ اے بابت ہے بیت نازل بوت اولی آیتاں ماں رمضان و روچکانی ذکر ات، مرے آیت و ہلال و ذکر ات ماں روچک و نوک و گندگ و درمیان و تعلق ہم ظاہر انت کہ اشانی دار و مدار پہ یک و دومی و سہرات دیم تر و ج و آئی و حکمانی بیان انت کہ نوک گندگ و بیان ہن پہ ہے مناسبت انت ۔ ۱۔ یعنی اشان و بگوش کہ نوک و بہ اے وڑ و در آگے چہ مردمانی محالاً و عبادات چوشت کہ قرض اجارہ، عدت، حمل و مدت، رضاعت، روچک، زکوٰۃ وغیرہ و دھد ہر کس و ابید چہ دل سیاہی و معلوم بیت کن انت خصوصاً ج و کہ روچک وغیرہ و قضا و دگر روچاں بیت کنت بے ج و و قضا ہن ج و مقرر یں روچاں و ابید ماں دگر روچاں بیت نہ کنت و ج و بیان و خصوصاً بیان کنگ و یک سبب ہمیش انت کہ ذیقعدہ، ذی الحج، محرم، رجب و چار یں ماہ حرمت ماہ انت مریشاں جنگ کنگ، کسے و راکشگ حرام ات ۔ اہل عرب و اگر مے ماہاں جنگے سہ و بکپتیں تو ماہاں و پد و دیم کنان و جنگش بنا کر تگت مثلاً ذی الحج یا محرم و جنگ سہ و بکپتیں تو گڈا آٹھ صفر حساب اش کنگ ات و وہد یکہ صفر ماہ بیتاں کنگ گڈا آٹھ ذی الحج یا محرم و ماہ جوڑ کر تگت اش ۔ آیانی اے باطلیں دستور و رد کنان و اد و ج و بار و گیش و گوار کنگ بوت کہ پہ ج و ہر روچے کہ خدائے مقرر تگت انت آیان و پد و دیم کنگ ہجر جائز نہ انت ۔ نوں چہ اد و ج و رد و تعلق دار و کیں کار و آیانی حکم بیان کنگ بنت ۔ ۱۔ جاہلیت و دور و یک دستورے اے ہن ہست ات کہ دھدے چہ لوگ و در آیان و ج و احرام بستگتیش پد ابیک ضروری کار سہ سبب و لوگ و روگ و حاجت بہ بوتیں گڈا چہ دروازگ نہ بستگت ۔ لوگ و سراسر کپان و ماں لوگ و داخل بوتگ انت یا ماں لوگ و پدی نیمگ لغب جان و توک و داخل بوتگت ایشریشکی فہمگتیش خدائے اے رہ بند و رکت ۔ فائدہ :- اولی جماع و ج و ذکر ات، و اے حکم ہن ج و بار و ات، دیم و مناسبت و چہ اے حکم و اد و بیان کتی و لھتیں و اجہ گوشتنت کہ ظاہر و چوشت انت کہ ماں آیت و چہ اھلہ و مراد ج و اہ یعنی شوال، ذیقعدہ و وہد شپ ذی الحج نیگت کہ ج و احرام اشانی تہا بوک لویت مروما چہ رسول صلی اللہ علیہ وسلم و سوال کت کہ ج و ایام ہمیش انت یا ماں دگر روچاں ہن ج بیت کنت، اللہ جواب دات کہ پہ ج و روچ مقرر و معین انت و سہ مناسبت و ماں احرام و حالت لوگ و توک و روگ و احوال ذکر کرتی ۔ چریشی و اے ہن معلوم بوت کہ چہ وقتی جانب و کت م یک جائز و مباحیں کار و نیکی فہمگ و ماں دین و داخل کنگ بد و ممنوع انت کہ چریشی و بازی جبرانی بدعت و بد بوک ظاہر بوت ۔ ۱۔ چہ حضرت ابراہیم علیہ السلام و وہد و مکہ دار الامن ات، کسے وقتی درمن و ماں مکہ و بدستیں و نگوشتگت ۔ و ماں حرمت دار یں یعنی ذی القعدہ و ذی الحج محرم و رجب و چار یں ماہ ہن امن و ماہ انت مریشاں نمایں عرب و سرزمین و جنگ موقوف بوتگت و کسے بہ دگرے و ج و نگوشتگت، ذی القعدہ سلمہ ہجری و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم صحابیانی جماعت و ہر اہی و عمرہ و ارادہ و مکہ و زیارت و سرگیت، وہد یکہ واجہ بہ مکہ و نزدیک و سر بوت گڈا مشرکاں جمع بوت انت و پہ جنگ و ہجرت اش مسلمانا ہن ایش کرتنت ۔ آخر و اے پیم و صلح بوت کہ نوں زیارت و بغیر و اتر بہ بنت و دیم و سال و بیابنت و عمرہ بکننت و سہ روچ بہ دل جی ماں مکہ و بدار انت و بہدے دومی سال و ذی القعدہ سلمہ واجہ و بہ مکہ و روگ و ارادہ کت گڈا پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و صحابیای ترس ماں دل و پید ابوت کہ مکہ و مردم اگن ہن و وعدہ خلائی کنان و پہ جنگ و تیار بہ بنت گڈا ماچون بکنیں ۔ جنگ بکنیں تو اے ماہ حرمت دار یں ماہ ایت و حرم مکہ و چہ پیم و بٹریں و اگر جنگ مکنیں تو گڈا عمرہ چوں بکنیں پہ ایشی حکم نازل بوت کہ اگر آمرے حرم و ماہ و وقتی عہد و پروشان و گون شہا طمرنت گڈا اشہا ہم گون اشاں جنگ و ج و چک و پد مبثیت ۔ البت شہانہ پیش بکپ ات و نہ زیادتی بکن ات ۔ ج و رد و چہ عمرہ حدیبیہ مناسبت و گون کافراں جنگ و ذکر درمیان و اھت ۔ ہمیشکا جہاد و لھتیں احکام و آداب اے بار و بیان بوت انت ۔ چریشی پد ج و احکام بیان بندت ۔ ۱۔ زیادتی مکن ات، اشی و مراد و مقصد ایش انت کہ ماں جنگ زھگ و جنین آدم و پیر یں مردم پہ زانت کنگ مبثت ۔ و ماں حرم و توک و چہ وقتی جانب و جنگ شرع مبثت ۔ ۱۲

فل یعنی ہر جاگاہے اشان و بگندہ یعنی ماں حرم و بنت، توری ماں غیر حرم و۔ چہ ہمود و در شس کت شمارا، بزاں چہ مکہ و۔
فل یعنی چہ دین و برگردگ یا دومی و برگردیگ حرام و ماہ و توک و چہ کنگ و مستری گناہ ایت۔ مطلب ایش انت کہ ماں حرم مکہ و کافرانی شرک کنگ یا کناٹنگ و یا
بدانت و ماں حرم و جنگ و کوش و چہ۔ نوں اے مسلماناں! شامچ پرواہ مدارات و شری و مقابلہ بکن ات۔ فل بزاں مکہ الم و امن و جاگہ انت، بے و ہدیہ آیایاں
پیش کپیت و شے سراظم ایش کت و ایمان آرگ و رد و شے سراوئی دشمنی ایش ظاہر کت کہ اے چہ کنگ و ہن سک تر انت گد اچوشیں جاور و پے آیایاں امان
پشت نہ کپیت ہر جاگہ و دست بکپیت۔ بکن ایش۔ آخر و ہک کہ مکہ فتح بوت گدا و اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و ہکے گوشت کہ ہر چہ سلاح و پیش بدانت آٹرا بکن
و اے دگر درستان و امن داتی۔ فل بزاں اے تمامیں سر و چیرانی باوجود اگن نوں مسلمان بہ بنت و چہ شرک و تا۔ رابہ پھر بزاں انت گدا ایشانی توبہ قبول انت

سیقول ۲

۴۲

البقرة ۲

مَنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تَقْتُلُوهُمْ

چہ ہا جاہیکہ در ایش کنگ شمارا و پلیندی چہ کنگ ہن گندہ تر انت و جنگ بکن ات گن آیایاں

عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يَقْتُلُوَكُمْ فِيهِ فَإِنْ قَتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ

مسجد الحرام و گور و تا وقتیکہ آجگ نہ کنت گن شادا و ادا اگر اوت جگ بکنت گن گدا بکنت ایش

كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ۖ فَإِنْ انتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝۱۹۱

ہمیش انت سزا کافرانی قتل رندا اگر دست و بکنت گدا ایک اللہ تعالیٰ بخشو کہ بریں ہم کنوے

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنْ انتَهَوْا

و جنگ بکن ات گن آیایاں چہ ہا جاگہ بکنت بکنت فساد و ایمانیت حکم اللہ و وقی، ہدا اگر بکنت

فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ۝۱۹۲ الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ

گدا پے کسے و سزا زیادتی نیں مگر پے ظالمان سزا و حرمت داریں ماہ بدلیں حرمت داریں ماہ و

وَالْحَرَمُ قِصَاصٌ فَمَنْ اعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ

و حرمت داریں جزاں و تمانت۔ ہدا ہر کسیا کہ پے شے سزا زیادتی کت گدا زیادتی بکنت شامچ آجے سزا

بِمِثْلِ مَا اعْتَدَى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ

ہمیش کہ آئی و زیادتی کنگ پے شے سزا و ہر سبب چہ اللہ و بدانت کہ اللہ گن

الْمُتَّقِينَ ۝۱۹۳ وَانْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى

پہنیز گارانت و و خرچ بکنت ماں خدائے راہا و دور مدیت و قی جانان ماں

التَّهْلُكَةِ ۖ وَاحْسِنُوا ۖ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۝۱۹۴ وَاتَّقُوا

ہدا کیا و نیکی بکنت بیشک اللہ دوست داریت نیکی کنوے و تمام بکنت

الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ

حج و عمر یا پے خدائے ہدا اگر شما بند کنگ بوت گدا شمارا قزانی پرت ہر چہ شے دستا بیت

وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ ۖ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ

و ترانت و قی سزاں تا وقتیکہ نرسنگ قربانی ماو قی جاگاہا و ہدا ہر کسیا کہ بیت چہ شما

مَنْزِل

فل بزاں گن کافرانی جنگ و چوپ پے سبب انت کہ ظلم هلاس بہ بیت و آکسے و را چہ دین و بد راہ و گمراہ کت مکننت و خاص اللہ حکم جاری بہ بیت۔ و ہدے آیایاں چہ شرک و دست و بکنت گدا زیادتی ابید چہ ظالمان دگر کسے و سرانہ انت یعنی ہر کس چہ بدی و دست و بکنت ایش عالم پشت نہ کپیت پیشکا نوں آیایاں سزا زیادتی مکن ات۔ البت ہر کس چہ فتنہ و دست بدانت آیایاں گدا بکنت ات۔

فل حرمت و ماہ یعنی ذی قعدہ کہ ماں ایشی و شامچ و قضا کنگ لوٹ ات بدلا انت ہما حرمت و ماہ بزاں ذیقعدہ و کہ گوستگیں سال و ماں پے ماہ و مکہ و کافرانی شمارا ہر عمرہ کنگ نہ ہشت و مکہ و شامش کت یعنی نوں شامچ دل جی و قی بیڑ و جنت بکن ات۔ ہر جاگہ ہوب و حرمت و رد و حساب برابر بکنت یعنی اگن یک کافرے ماہ حرام و حرمت و داران و جنگ نہ کنت گدا شامچ ہن ہچوش بکن ات۔ مکہ و مردمان گوستگیں سال و پے شامچ ہر چہ ظلم کت و نہ ماہ حرام و حرمت ایش کت و نہ حرم مکہ و نہ شے احرام و آیان و خیال بوت و شامچ آو ہدے گن صبر و کار کپیت۔ نوں چہبر اگن تمامیں حرمتاں چہ و بدانت پے جنگ و بہر جنت گدا شامچ حرمت و خیال و مدارات بلکین پیشی و زندگی تمامیں جنتان و بکنت ات۔ البت ہر چہ کارے کن ات چہ خدائے ترسان و بکن ات۔ آئی اجازت و برخلاف چہ بر میت و اللہ بے شک پرہیز گارانی ناصر و مددگار انت۔

فل مطلب ایش انت کہ ماں اللہ فرمان و یعنی ماں جہاد غیر ذالک و قی مال و خرچ بکن ات و قی جان و ماں ہلاکی و چکل مدے ات بزاں جہاد و بدے ات یا و قی مال و را پے جہاد و خرچ مکن ات کہ چریشی و شامچ ضرور و دشمن قوی بیت۔

فل چہ رد و جہاد و ہر چہ ذکرے کہ مناسب ات آٹرا بیان کنگ و بدنوں بد و جہاد و عمرہ و احکام پیشدارک بکانت و مطلب ایش انت کہ ہر کسے کہ حج یا عمرہ و شروع بکنت یعنی بہ آئی و احرام بستی تو گدا آئی و تمام بکنت لازم بوت نوں چوش بیت نہ کنت کہ میانجی و دست و بکنت و چہ احرام و در بیت۔ بے اگر کسے دشمن یا مرض و سبب و ماں میانجی و دست و بکنت و جہاد و عمرہ و کنت مکننت تو گدا اے و بدے آئی سر و قربانی لازم انت ہر چہ کہ آئی ادنی درجہ یک پس ایت ہما قربانی بہ کسے و دست و ماں مکہ و دیم بدنت و مقرر بکنت کہ فلان روح و آٹرا ماں حرم مکہ و سر لوگ و و ہدے ذبح بکن و و ہدیہ دیم بیت کہ آپس و قی جاگہ و سر لوگ و ذبح کنگ بوت گدا نوں آمد و قی سر و مودان بسایت چریشی و پیش ہجر سر و مودان مسایت ایشاد م احصار گوشت کہ حج یا عمرہ و چہ ہمتل بوگ و سبب و لازم بیت۔

فل یعنی کافراں ہن اللہ ذکر کنگت مگر گوں شرک ء، آذکر بے کار انت۔ بلکس ذکر گوں توحید ء مطلوب انت کہ ہمیشی ترار اسوج دیگ بوتگ۔
فل کفر ء زمانگ دیگ روی کارے ایش ات کہ مکہ ء مندوک داں عرفات ء نہ شتگ انت پر چاکہ عرفات چہ حرم ء در انت بلکس حرم ء حد بزاں مزدلفہ ء داشتگ اش
و مکہ ء قریش ء ابید ایڈر کہ مخلوق داں عرفات ء شتگنت ویدا چہ اود ء بہ طواف ء مکہ ء وائر بوتگنت۔ ہمیش کا گوشگ بوت کہ چہ ہمود ء کلیں مردم طواف ء کانت

شماہن دان ہمود ء سربیت ویدا وائر کن ات، یعنی چہ
عرفات ء وہی پیشی کوتاہی ء پشومان بیت۔

فل بزاں وہی ذی حج ء وھدیچہ چہ حج ء کاراں رمی جھر
و قربانی ذبح کنگ و سر ء تراشگ و کعبہ ء طواف و چہ
صفا و مروہ ء سعی ء دست گت دبیت توگڈا ماں منی ء
قیام ء دوران ء اللہ ذکر ء کن ات ہنوخش کہ شماں کفر ء
زمانگ ء وئی پت و پیرکانی ذکر کنگ، بلکس چریشی ء
ھن اللہ یاد ء زیات کن ات۔ ایشانی قدیمی دستور
ات کہ چہ حج ء فارغ ہوگ رند ماں منی ء سے روج قیام
کرنگتش و بازار اش بنا ء کنگت و وئی پت و پیرکانی مرنی
و مژاداری ایش بیان کرنگت، ہمیش کا چریشی ء اللہ
منع کنگت و حکمی دات کہ مرے روچاں خدا ء بزرگی
بیان کن ات۔

فل ساری ء اے فرمان بوت کہ اللہ ذکر ء کن ات
و گرائی ذکر ء مکن ات نوں چوش پیش دارگ مقصد ات
کہ اللہ ذکر کنوک وچرائی ء دعا لوگوانی ہن دو قسم انت،
یکے و ہما انت کہ آیانی مقصود ایوک دنیا انت کہ آیایں ہے
دعاء لوگنت کہ مارا ہرج دولے و عرتے رگی انت آمارا
ماں دنیا دیگ بیت ہمیشکا اے ہمیں مردم چہ آخرت ء
نعمت اں زہر انت۔ دومی ہاکس انت کہ آخرت ء
طلب کار انت کہ آدنیاء خوبی یعنی بندگی ء توفیق و غیرہ و
آخرت ء خوبی یعنی ثواب و رحمت و جنت ہر دو نینان ء
لوگ انت ہمیشکا اشان ء ماں آخرت ء آیانی حج و دعا
چہ کلیں نیکیانی پورہ بھر سیت۔

فل یعنی ماں قیامت ء چہ درستاں بہ یکبارگی حساب
گیبت یا چوش بکوش قیامت ء دور مرہ زان ات بلکس
زوت ایوک انت چریشی ء ہجر ہرگز بیت چہ آئی ء فکر ء
غافل مہ بیت۔

فل چہ آیام معدودات ء مراد ذی الحجہ ء یازدھمی
دواز دھمی و سیز دھمی تاریخ انت کہ ماں اے روچاں
چہ حج ء فراغت ء پد ماں منی ء قیام ء حکم انت۔ ماں اے
روچاں رمی جبار بزاں سنگانی جنگ ء وھد ء وھر نماز
پد بکیر گوشگ ء حکم انت و ایڈر وھداں ہن مرے
روچاں باید انت کہ کبیر و ذکر ء سرازور پر بدنت۔
فل یعنی گناہ و ایش انت کہ شریعت ء منع کنگیں کاراں چہ
پہر بکنت و ہر کسے کہ چہ خدا ء برتسیت و حج ء دوران ء

البقرة ۲

۲۴

سیقول ۲

کُنْتُمْ مِّن قَبْلِهِ لَمَنِ الصَّالِينَ ﴿۱۹﴾ ثُمَّ أَفِيضُوا مِّن حَيْثُ أَفَاضَ

شما ایشا پیش ناواقف انت فل پدا بخترات چہ ہاجا ہا کہ اے وگہ دھیں مردم

النَّاسِ وَاسْتَغْفِرُوا لِلَّهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿۲۰﴾ فَاذَا قَضَيْتُمْ

پخترت و بختگ ء سوال ء کن ات چہ اللہ بیشک اللہ بخشن کن ہر بان انت فل رند او قتیگہ پور کنگت شما

مِّنَاسِكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا

وئی حج ء احکا اگڈا یاد کن ات اللہ بخشن شادی پت و پیرکانی یاد کنگت بلکس چہ ایشا ہن زیادہ یاد کن ات فل

فَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ

پدا لھتے مردم ایڈر وین ہست انت کہ گوشنت او مے رب ابدے مارا ماں نیایا و نیست انت پر آیماں آخرت ء

مِنْ خَلْقٍ ۚ وَمِنْهُمْ مَّن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً

ہج حصہ ءے و لھتے چہ آیایں چیں ہن بہت کہ گوشت او مے رب بدے مارا ماں دنیا ء شری

وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿۲۱﴾ أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ

و ماں آخرت ء شری و برکین مارا چہ دوزخ ء عذاب ء اے ہمیش انت کہ پر آیایں حصہ بہت

مِّمَّا كَسَبُوا ۚ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿۲۲﴾ وَاذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ

انت چہ قتی کنگیناں فل واللہ زوت گریت حسابا فل و یاد کن ات اللہ ء ماں چنتے روچاں

مَّعْدُودَاتٍ فَمَن تَجَلَّىٰ فِي يَوْمٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَن تَأَخَّرَ

کہ چہ حساب ء برتسیت فل پدا کیڈر انتاپ کت دور روچاں (یعنی دور چاہیے برتسیت) گر اے آئی سرگناہ نہ انت و ہر کیڈر حلیت

فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَٰهَ تَحْشُرُونَ ﴿۲۳﴾

گر اے آئی سرگناہ نیست انت پر ہماں کہ برتسیت و ترس ات چہ اللہ و بزاں ات کہ بیشک درست ہائی کہ آئی گچ کنگ پت

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُعْجِبُ قَوْلَهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَىٰ

و لھتیں مردم چشیں ہست انت کہ وش بیت ترا آئی خبر ماں دنیا فی زندگانی ء بابت ء و شاہد کنت اللہ ء ہے

مَا فِي قُلُوبِهِ ۚ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿۲۴﴾ وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ

وئی دل ء جہرائی سرا و آگندہ تریں اڑو کے و قتیگہ پشت ء ماں دنت روت چہ تئی کر اڈر گڈ دور کنت ماں میں

منزل ۱

پہر بزرگاری بکنت توگڈا امرے جبر ء گناہ نہ انت کہ منی ء دور وچ بہ جلالت یا سے روج ء کہ اللہ ء ہر دو میں جبران ء جائز کنگ۔ اگر چہ افضل ہمیش انت کہ سے روج
قیام بکنت۔ فل یعنی حج ء خصوصیت نیست انت بلکس چہ خدا تعالیٰ ء ماں ہک کار ء و ہر دم ترس ات کہ شمارا درستان ء چہ قبران پاد آیایں ء آئی ء گور ء حج ہوگی انت ہے
حساب دیگ ء۔ نوں حج ء بیان تمام بوت مگر حج ء رد ء دو قسم ء مردمانی ذکر گوست۔ فَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ وَمِنْهُمْ مَّن يَقُولُ بزاں مؤمن و کافر ء توگڈا نوں
پہرے مناسبت سومی قسم ء یعنی منافق ء احوال ہن چہ و پدا بیان بیت - ۱۲

دل اے منافق احوال انت کہ بظاہر خوشامد و چرب بانی کنت و خدائے گواہ کنت کہ من راست گوشاں و بہ سلام و منی دل و دوستی انت، و جبرہ و و ہدے و ہجہ و ہجہ کی نہ کنت و اگر مودہ برستی تو بیل و پانچ مہل نہ بیت و چہ منع کنگ آزیاں برانز گریٹ و گیشیں گناہی کار کنت۔ گوشت یک مردے اخنس بن شریقی منافقے ات، مزین و ش گوش و چرب زبان۔ و ہدے پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و کراہیہ تکیہ و مزین اخلاص و دوستی بہ اسلام و درشان کنتی و ہدیکہ شتگت تو لھتیں مردمانی کثاران و اس دانگتی و لھتیں مردمانی و لوتانی یادان و ہجہ و ہجہ۔ پیش کا منافقانی بدی اے آیت نازل بوت۔ دل ماں پیشی آیت و ہما منافق و ذکر ات کہ بہ دین و بدل و دنیا و شوہاز آت۔ بہ کئی و مت ابلہ و نون ماں اے آیت و ہما مخلص کامل ایمان دار و کیں مرد و ذکر انت کہ آدینا و جان و مال و بہ دین و طلب و خرچ کنت بیان کنت کہ حضرت صہیب رضی اللہ عنہ ہجرت و ارادہ و واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و پیداک ات کہ ماں راہ و مشرکان آئی و راہ بست، صہیب و گوشت کہ من و قی لوگ جاگاہ و تمام مال شمارا بہ اے شرط و دیاں کہ من و بل ات کہ مدینہ و برواں و من و بہ ہجرتیگی

مہجرت ات۔ آیاں بہ ایشی و راضی بوتنت و صہیب و اجہ و خدمت و سر بوت ہمیشہ کا اے آیت مخلصین و توسیب و نازل بوت۔ دل آمزین شائیں ب و چیکر احسان انت کہ قی بندہ ان و توفیق داتی کہ بہ آئی و رضامندی و قی جان مال و حاضر بکنت و چونائی و ہریکے و جان و مال و خدائے ملکات پدا بہ جنت عوض و آرا بہ بہار و رگ اے بسائی و قی احسان و منت انت۔ دل ماں پیشی آیت و اخلاص دار و کیں مومن و توسیب ات کہ چرائی و مراد فاق و رد کنگ ات۔ نون فرمان کنت کہ اسلام و بہ مزجی قبول دار بئیت، یعنی ظاہر و باطن، عقیدہ و عمل و توک و ایوک و اسلام و حکمانی سراع عمل بکن ات۔ چوش مہبت کہ چہ قی عمل و یاد کہ کسے و گوشت و یک حکم و قبول بکن ات یا آئی و سراع عمل بکن ات۔ نون چریشی و بدعت و چہ بکن و گوگ مراد انت پرچاکہ بدعت و حقیقت ہم ہمیشہ انت کہ کتا م عقیدہ یا کتا م عمل و بہ یک پیغمبر شریکان و آرا چہ قی نیگ و دین شمار کنگ بہ بیت مثلاً نماز و روچک کہ مستری عبادت انت اگر شریعت و حکم و ابد کسے چہ قی دل و مقرر بکنت چوشکہ عید و رج و ماں عید گاہ و نوافل و انگ یا ہزار روچک دارگ اے بدعت بوتنت۔

خلاصہ اے بوت کہ بہ اخلاص ایمان بیارات و چہ بدعتاں بہ پہرہ برات۔ لھتیں مردم چہ یہودی یا مسلمان بوت انت مگر گوں اسلام و حکماں ہور تورات و حکمانی رعایت کنگ اش لوٹنگت مثلاً شنبہ و روج و مزین فہمگ، اشتر و گوشت و شیر و حرام زانگ و تورات و تلاوت کنگ۔ ہمیشہ کا اے آیت نازل بوت تاکہ بدعت پھک و ہلاک بہ بیت۔ و کہ چہ قی و سوس و بے بنیادیں جہاں ماں شے دل و مان کنت و ماں دین و بدعت شامل کتاں و شے دین و خراب کنت و شتا آرا پسند کن ات۔ و کہ یعنی شریعت محمدی و صاف و تسہیل حکمانی معلوم بوگ و پدین اگر کسے آئی و سراقا تم مہبت بلکیں دگر نیگ ہن بچاریت تو گڈ اشتر بران ات، خدائے کل و سرا غالب انت، ہر کس بلوطیت سزا بدنت کسے آئی و عذاب داشت کت نہ کنت، مزین حکمانی دار و ک انت ہر چیکہ کنت حق و مصلحتی بنا کنت توری عذاب بدنت یا کیں مہلت بدنت ہزاں نہ جلد باز انت نہ شمشکار نہ انصاف و بر خفا و

سبقول ۲۵ البقرة ۲۵

لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ ۝

وَأَذِيقْ لَهُ أَثَقِ اللَّهُ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ ۝

وَلَيْسَ الْبِرُّ بِمَا كُنْتُمْ تَفْعَلُونَ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ۝ فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمُ الْبَيِّنَاتُ فَاذْكُرُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلُلٍ لَّيْلِيَّةٍ سَحَابَ ۝ زَاكِيٍّ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي إِثْمِهِ يُؤْتِيهِمُ اللَّهُ مَقَالِيدَ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي إِثْمِهِ يُؤْتِيهِمُ اللَّهُ مَقَالِيدَ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي إِثْمِهِ يُؤْتِيهِمُ اللَّهُ مَقَالِيدَ ۝

نہ غیر مناسب کار و کنوک انت۔ و کہ یعنی ہا کس کہ حق تعالیٰ صاف حکمانی پدین چہ قی چوٹیں و ردیں کاراں دست نہ کنت و آیات رسول و قرآن و سرایقین و ہجرت مہبت نون گڈا بس بیکس جہشت کینگ کہ خدائے پاک و داتی ملک آیانی گور و برونت و جزا و سزا و قصہ کہ قیامت و بوگی انت مروجی فیصلہ دیگ بہ بیت ہمیشہ کا کہ آخر کار تپاس کارانی حساب عذاب و اتاری ایوک و اللہ نیگ و انت تمایں حکم چہ آئی و نیگ و کاینت۔ مریشی و ہج شک و شبینگ قیست انت۔ پرچا دل تنگ بے۔ و کہ چریشی و پیش منبران کنتی کہ خدائے ظاہرین حکمان و پدائی و مخالفت کنگ خدائے عذاب و کاریت، نون ہے رد فرمان کنت کہ چہ بنی اسرائیل و جند و جنت بگرات کہ ما آیانی سراجیکر گیشتگیں آیات و صافیں احکام دیم دانت و ہدیکہ چہ آیات دیم اش ترینت عذاب و گرفتار بوت انت۔ چوش نہ بوتنگ کہ آیات و ماں اول سر و عذاب گرفتار کرتگیں۔ و کہ یعنی اے دستور البت بہ حق انت کہ ہر کس اللہ تعالیٰ حکمان و کرا کل ہدایت انت تبدیل اش بکنت و آئی و انعام و احسان و ناشکری بکنت تو گڈا آئی و عذاب سک انت آیتانی تبدیل کنوک و سر کہ ماں دنیا و کنگ بہ بیت و ونگ بہ بیت یا جزیہ بدنت و رسوا بہ بیت و قیامت و بہ مدامیکی بہ دوزخ و بدوت۔ فاعلہ۔ نعت و

سربوگ چمراد ایش انت کر آئی علم حاصل بہ بیت یابہ محنت و دست بہ کپ ایت۔ فل یعنی کافر کہ اللہ رہتیں حکماں و آئی پیغمبرانی مخالفت کنت ہنوش کہ ہر زبان
 بوت اے ہمیشہ جوش کنت کہ ماں آسانی دل و دنیا و دینی و آئی و خوبی ہنوش داخل ہوگ کہ بہ آئی مقابلہ آخرت و دنیا و دینی و آئی ہنوش ہنوش کہ ہر زبان
 و کلاک ایش گرت کہ آتی آخرت فکر و گلاش انت و اللہ حکمانی زندگیری و مشغول انت۔ نوں اے دولیں احمقین نفس و غلام چہ ہم خدایا حکمانی زندگیری و کنت کنت
 مشرکانی سرداراں حضرت بلال و عمار و صہیب و ایدہ کہ ہاجرین فقیرانی سراحدہ گشت کہ اے ناداناں بہ آخرت و خیال و دت و را ماں دنیا و بزرگ کنت و واجہ محمد صلی اللہ علیہ
 وسلم و بچارات کہ اے فقیر و محتاجانی مدد و خاطر عرب و سردارانی سر غالب آگے لوٹ ایت و کلیں دنیا و اصلاح و دلتا نگ انت۔ ۱۲
 (ہے صفحہ حاشیہ) فل اللہ تعالیٰ ایشانی لیسہ و فرمان کنت کہ اے ہمیں گپ ایشانی جہالت و حاملگیں خیال انت کہ یہ دنیا نیکی جوش بہ ہوش انت کہ آہ ایشا سر پندہ
 انت کہ ہنے بزرگ و فقر قیامت و چریشاں سر افضل و بہتر

سیقول ۲

۴۶

البقرة ۲

وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ

حِسَابٍ ۝۲۱۱ كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِينَ

مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيُحْكُمَ

بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ ۖ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ

أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللَّهُ

الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝۲۱۲ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ

وَلَا يَأْتِيَكُمُ مِثْلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ

وَالضَّرَاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ

مَتَى نَصْرُ اللَّهِ ۖ الْإِنَّا نَصْرُ اللَّهِ قَرِيبٌ ۝۲۱۳ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا

يَنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّهِ الدِّينُ وَالْآقِرْبِينَ

خَرْجُ بَكْنَت ۝ بگوش کہ ہر چیکہ خرچ کنت چہ مالا گدا باید نت خرچ کنگ کہ مات و پتان و زکیں ساوا

مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝۲۱۲ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ

وَلَا يَأْتِيَكُمُ مِثْلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ

وَالضَّرَاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ

مَتَى نَصْرُ اللَّهِ ۖ الْإِنَّا نَصْرُ اللَّهِ قَرِيبٌ ۝۲۱۳ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا

يَنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّهِ الدِّينُ وَالْآقِرْبِينَ

خَرْجُ بَكْنَت ۝ بگوش کہ ہر چیکہ خرچ کنت چہ مالا گدا باید نت خرچ کنگ کہ مات و پتان و زکیں ساوا

مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝۲۱۲ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ

وَلَا يَأْتِيَكُمُ مِثْلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ

وَالضَّرَاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ

مَتَى نَصْرُ اللَّهِ ۖ الْإِنَّا نَصْرُ اللَّهِ قَرِيبٌ ۝۲۱۳ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا

يَنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّهِ الدِّينُ وَالْآقِرْبِينَ

خَرْجُ بَكْنَت ۝ بگوش کہ ہر چیکہ خرچ کنت چہ مالا گدا باید نت خرچ کنگ کہ مات و پتان و زکیں ساوا

مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝۲۱۲ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ

وَلَا يَأْتِيَكُمُ مِثْلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ

وَالضَّرَاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ

مَتَى نَصْرُ اللَّهِ ۖ الْإِنَّا نَصْرُ اللَّهِ قَرِيبٌ ۝۲۱۳ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا

يَنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّهِ الدِّينُ وَالْآقِرْبِينَ

خَرْجُ بَكْنَت ۝ بگوش کہ ہر چیکہ خرچ کنت چہ مالا گدا باید نت خرچ کنگ کہ مات و پتان و زکیں ساوا

مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝۲۱۲ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ

وَلَا يَأْتِيَكُمُ مِثْلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ

وَالضَّرَاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ

مَتَى نَصْرُ اللَّهِ ۖ الْإِنَّا نَصْرُ اللَّهِ قَرِيبٌ ۝۲۱۳ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا

يَنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّهِ الدِّينُ وَالْآقِرْبِينَ

خَرْجُ بَكْنَت ۝ بگوش کہ ہر چیکہ خرچ کنت چہ مالا گدا باید نت خرچ کنگ کہ مات و پتان و زکیں ساوا

مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝۲۱۲ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ

وَلَا يَأْتِيَكُمُ مِثْلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ

وَالضَّرَاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ

بنت و اللہ دنیا و آخرت و ہر کس و بلوٹیت بے شمار
 روزی دنت چوش کہ بے غریبان کہ کافران ایشانی سرا
 حذرت بنی قریظ و بنی نضیر و مال و ملکیت فارس و روم و
 بادشاہی و سر ایشاں قبضہ دات
 فل چہ حضرت و ویدہ راستین دین ہمے یکین ات داں یک
 مدتے و چرائی و پدماں دین و مردماں اختلاف پیدا کت تو
 خدائے پاک و نبیان و دیم و یک بنا کت کہ ایشاں ایمانداراں
 و فرمان گروکان و نواب و بشارت دانگت، کافران و بدکاران
 چہ عذاب و ترسینگت۔ ویدہ لگوں آیاں برحقین کتاب
 ہن دیم دانگت تاکہ مردمانی اختلاف و گروچیل دور بہ بیت
 و برحقین چریشانی اختلاف و محفوظ بہ بیت و پشت بکیت
 و ماں خدایا حکماں ہماکساں اختلاف پیدا کت کہ آیاں کتاب
 سربوگت، چوش کہ یہود و نصاریٰ ماں تورات و انجیل و
 رد و بدل و اختلاف کر گشت۔ و اے گروچیل پادانی ایش
 نہ کرت بلکیں شر سربوگت و بس بہ دنیا و دوستی و دینی
 و حسد و ردا جوش کر گشت۔ ہمیشہ کا اللہ تعالیٰ بہ دینی ہرانی
 ایمان دار و کان حقین رہ بند سوج دات و چہ گمراہی اختلاف
 ایشاں و محفوظ داشت ہنوش کہ واجہ امت و عقیدہ و
 عمل و تہ و حقین رہ بند و تعلیم داتی۔ و یہود و نصاریٰ اختلاف
 و ایشانی افراط و تفریط و چہ ایشاں دور داشت۔

فانکلا ۝ چرے آیت و دوگ در ابوت انت اولی ایش کہ
 اللہ ہرچ کتاب و باز نی دیم دانت ایشاں و بہ اے
 خاطر دیم ندات کہ ہر یک ملک (فرقہ) راہ بند جہاد پیش
 داشت بلکیں بہ درستیاں اللہ و بندہ یکیں راہ مقرر کت
 ہر وہ کہ دینی راہ و گمراہ ہوتت تو اللہ نبی دیم دات و کتاب
 نازل کتی کہ بہ آئی روئے عمل بکنت چرائی و زندہ پاد راہ
 ہوتت تو دومی نبی و کتاب اللہ پاک و ہماکیں رہ بند و
 قائم دارگ و راہی کت انت۔ آئی و مثال اے ہم و انت
 چوش کہ تندرستی یک ایت و نادر ای بے شمار انت و ہدیکہ یک
 مرض سر کثیت تو ہماں و موافق و دوا و پیر سوج دات،
 و ہدیکہ دومی مرض پیدا بوت تو گدا دومی دوا و پیر سوج دات،
 موافق و سوج دات۔ نوں گدا سوج و ہنوش و دستور و بہ
 سوج دات کہ آچہ درستیں نادر اہیاں رگینیت و بہ درستانی
 عوض کفایت بکنت و آ رہ بند اسلام و رہ بند انت کہ
 پریشی پیغمبر آخر الزمان صلی اللہ علیہ وسلم و قرآن شریف دیم دیک

بوتت دومی گپ ایش معلوم بوت کہ سنت اللہ ہے ہم جاری انت کہ بدیں مردم ہر یک دیم و انگلیں نبی و برخلاف و ہر یک خدائی کتاب و تہ و اختلاف و دوست دانت و بہ
 ہمیشہ و جہاد ایش گرتگ۔ نوں ہمیشہ کا ایمانداران و باید انت کہ آچہ کافران بدسلوکی و فساد و دل تنگ مہبت۔ فل پیش و بیان بوت کہ چہ دژمنانی دست و نبیاں و آسانی
 امتان و مدام ایذا دست تو نوں بہ اسلام و پیر و ان کہ فرمان انت کہ آیات شماراں اے جبر طبع انت کہ مال جنت و داخل بیت حالانکہ ہمیشہ امتان ہرچ ایذاں رستگ آشمارا
 پیش نیا جگت کہ آیان و تنگدستی و شد و مرض و کافران ترس بہ اے حد پیش احتنت کہ عاجز و لاچار ہوان و نبی و امت و فریاد کت کہ باریں خدایا کہ ہماں دوزنصرت و وعدہ
 کنت آکدی کیت۔ براں انسانی فطرت ہمیشہ انت کہ پریشانی و و ہدے نا امید و کلمات چہ دپ و در کایت۔ انبیاء و مومنانی اے ہمیں گپ بہ شک و بنیاد و نرا انت بلکیں
 بہ لاچار و جاوہ بشری فطرت و روئے بہ ایشی نوبت آحت کہ مریشی بہ آسانی سوج الزام و ارد نہ بیت۔ و ہدیکہ نوبت بہ اے حد رست تو گدا خدایا رحمت و جوش وارت و حکم
 بوت کہ ہوشیار بیت اللہ و مد سربوت۔ پریشان مہبت، نوں ہمیشہ کا اے مسلماناں! چہ دنیا و حبالاں و چہ دژمنانی غلبہ بشش لہش مہورت، تحمل بکن انت و پادان

مذلل

حکم بدارت۔ مائ پیشی آیتاں ہر سرجی اے مضمون گوں تاکید بیان بوت کہ کفر و نفاق و انگار کن ات و ماں اسلام و یکبارگی داخل بیئت، حکم الہی و مقابلہ کسے و خبر و گوش مدار ات۔ بہ اللہ و رضا جان مال و خرچ بکن ات و ہک ہمیں اڈ و جنجال و سرگم بکن ات۔ نوں چہ ادا ہما سر جیں احوالانی جزیاں تالیاں گوں تفصیل و بیگانہ، کہ آدر بابت و مال و جان و ایدر معاملہ مثل نکاح و طلاق و رد و انت تاکہ آکلیہ و تحقیق ہر شری و زانگ بہ بنت۔

(سے صفحہ حاشیہ) ول ہتیں واجب کہ آماں دار انت اشاں چہ واجب ہر مصلی اللہ علیہ وسلم و پڑست کہ چہ مال و چیکر خرچ بکنیں و بیکٹی سدا خرچ بکنیں۔ اے بار و اے حکم سر بوت کہ کم یا گیش ہر چیکہ پے خدا کی خرچ کن ات آپہ مات و پتاں و سیادان، تیم و محتج و پے مسافران انت یعنی ثواب و خاطر خرچ کنگ لوٹ ات تو ہن کر لوٹے خرچ بکن ات آئی و نہ حد ہست انت و نہ آئی شمار مقرر ات البت اے لازمی انت کہ ہما جاگہاں خرچ بکن ات کہ ما شمار استون و انگنت۔ ول یعنی گوں دین و درمنان جنگ فرض بوت۔

فائدہ :- دانکہ واجہ ماں مکہ و ات واجب و مقابلہ و اجازت نہ رست و ہدیہ بہ مدینہ و ہجرت کتی گڈا مقابلہ بزاں جنگ و اجازت رست مگر لوک و گوں ہما کا فراں کہ آوت گوں مسلماناں جنگ بکن انت و بعد جنگ و اجازت علی العموم رست و ہما فرض بوت اگر درمن مسلمانانی سرا یلغار بکن انت گڈا بہ مسلمانانی سرا جہاد فرض عین انت و اگر نہ فرض کفایہ انت۔ بلے شرط ہمیش انت کہ جہاد و اتمام شرائط موجود ہست کہ آماں فقہ و کتاباں نوشتہ انت البت گوں ہر کس مسلمان مصالحت یا معاہدہ بکن انت یا بہ مسلمانانی حفاظت یا بیت گوں آیاں جنگ کنگ یا آیانیاں مقابلہ و آیانیاں یک مخالفہ و را مدد دیگ پے مسلماناں ہجر جائز نہ انت۔

فل بدکتی و مراد ایش انت کہ نفس و را دشوار و گراں معلوم بیت چوش نہ انت کہ رد و قابل یا انکار و قابل نظیر و کیت و مصلحت و برخلاف نظر بیئت۔ نفت و ناوشتی و موجب بیئت ہمیش کا مریشاں حج الزام وارد نہ بیت و ہدیہ انسان و بالطبع چہ زندگی و ہج چیز زیات دوست نہ انت گڈا ضرور چہ مقابلہ و زیات گراں بیدار انت کہ ہج چیز بیئت فل یعنی اے ہر ضروری انت کہ ہر چیز شہابہ و بی حق و نفع دیوک یا نقصان دیوک نفہرات و در حقیقت و ہن شے حق و ہنجوش بہ بیت، بلکس چوش بیت کنت کہ شہابہ و بی حق و ایک چیز و نقصان دیوک بزاں ات و لیکن آپہ شہابہ مند انت و یک چیز و بی حق و فائدہ دیوک نفہرات و آپہ شہابہ نقصان دیوک انت۔ شہابہ خیال کت کہ ماں جہاد و جان مال کل و نقصان انت و چہ جہاد و دست کشگ و ہر دو تینانی حفاظت انت و ایش را زانت کت نہ کتو کہ ماں جہاد و دنیا و آخرت و ہج جی منافع انت و ماں آئی ترک دیگ و ہج جی تاوان انت شے نفع و تاوان و خدا بہتر زانت شہا زانت نہ کن ات ہمیشکا آہرچ حکم کہ بدنت آرا حق بزاں ات و بی خیال و بیہ بکن ات۔ و دو تین جہلمانی سردار صلی اللہ علیہ وسلم و بی یک جماعت و بہ کافراں مقابلہ و را ہی کت اشاں کافران و جت و آیانیاں مالان پل ات و بار تش مسلماناں معلوم ات کہ آ جادی الثانی و آخری روج ات بلے آرجب و اولی لوک ات کہ آماں حرمت و ماہاں شامل انت بریشی و کافراں ہاشگان جت کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و ماہ حرام و ہن حلال کت و بی مردمان و بپل و پانچ و اجازت دات مسلمان بہ واجہ و خدمت و حاضر بوان جت شش گیت کہ ماں شہابہ چہ مئے

دست و چوشیں خطائے بوت بریشی و چہ حکم انت گڈا اے آیت نازل بوت۔ ول یعنی ماں حرمت و ماہ و قتال بے شک گناہ انت بلے صحابہ کرام و بی و بی زانت و ہما ماں جادی الثانی و جہاد کنگت و ماہ حرام بزاں رجب و نہ کنگت پیشکا معانی و حق دار انت آیان و الزام جنگ بے انصافی انت۔ ول یعنی مردمان و چہ سلام و دوردارگ و ووت اسلام و دین و نسیم نہ کنگ و چہ بیت اللہ زیارت و مردمان و دوردارگ و مکہ و مذوکان و چہ اودا و دنگت اکلیں خبر ماں شہر حرام و چہ جنگ زیات گناہ انت و کافراں ملا ہے کارانی کنوک بوتگ انت۔ خلاصہ ایشنت کہ ماں شہر حرام و سبب و ابید و نا حق مرگ بے شک گناہ انت مگر ہا کس کہ ماں حرم و کفر و شک بکنت و مزین مزین فساد بکنت و ماں حرمت ماہاں ہن مسلمانانی دل سیاہ کنگت دست و مکشت گڈا گوں آیاں مرگ ہن نہ انت۔ ابید چرشی و ہدیہ کہ اے ہمیں سلتیں کاراں گلایش انت گڈا بہ یک ادانی کوتاہی و سر مسلماناں و لعن طعن کنگ و را کہ چہ آیاں بہ نرا انتی کارے سر زد بوت مزین شری گت ایت۔ ول یعنی ماں دین و فتنہ و فساد برپا کنگ تاکہ مردم حقین دین و قبول دار ہست چہ آقتل و باز زیادہ انت کہ آماں حرام و ماہ و چہ مسلمانانی دست و خطائے بوت۔ مشرکانی عادت ات کہ مسلمانانی کارانی سرا قسما قسما خدشات ظاہر

وَالْيَتَمَىٰ وَالْمَسْكِينُ وَابْنُ السَّبِيلِ ۚ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ
وچوڑیاں و فقیہاں و مسافراں و چیزیکہ بکن ات شما نیکیں
فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ۖ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ
گڈا بیشک آیتاں اللہ شہادت و فرض کنگ بوت شے سر جنگ و آبد لگیت شمارا و
عَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا
شاید بد لگیت شمارا یک چیز و آ شے حق و بہتر انت و شاید کہ پسند کن ات شما
شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۖ
یک چیز یا آ شے حق و بدتر انت و اللہ تعالیٰ زانت و شما نراں ات
يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ
جست کنت ترا چہ ماہ حرام و کرا آئی تو کہ جنگ کنگ چون انت بگوش کہ جنگ کنگ آئی تو گن گناہ انت
وَصَدٌّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ
وہن کنگ چہ خدائے راہ و آیتاں نہ منگ و چہ مسجد الحرام و ہن کنگ و در کنگ
أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ۚ
آئی و مردمان چہ اودے و چہ آیتاں ہن زنت ترس گناہ و خدا و نزدیک و مردمان و چہ کنگت چہ کنگت ہن زنت ترس گناہ و
وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ
و کفار گوں شہادت ہمیش جنگ کنت تا ہما حدے کہ بتر بیئت شمارا چہ شے دین و
إِنْ اسْتَطَاعُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فِمَتِّ وَ
اگر دستش مان روت و دھر کسے کہ بتریت چہ شما چہ و بی دین و پدا ہریت آ
هُوَ كَافِرٌ فَأُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
ماں کفر و حالت و گڈا اے دولیس کسانی درستی عمل برباد بوتنت ماں دنی و آخرت و
وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۖ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا
وہانت دوزخی۔ و آیان ماں دوزخ و تو کا یک پیما بہ مند بنت فل بیشک ہا کسے کہ آیاں ایما آت

منزل ۱

بدرایت۔ فل یعنی چہ اسلام و دین و برگردگ و دال
آخرو یہ ہے جاور و ت و قائم دارگ انجیں سگین مصیبت
ایت کہ تمہا میں عمر و اشیانی نیکیں کار جوش برباد بنت کہ
ہج پیمیں نیکی و حقدار پشنت نہ کسنت۔ ماں و دنیا نہ
اشانی جان و مال محفوظ مانیت و نہ نکاح قائم مانیت
نہ اشیان و میراث برسیت و نہ آخرت و تو اب، و نہ کد
چہ چشم و رستگاری نصیبش بیت، البت اگر پیدا
اسلام و قبول بکنت گدا الیو ک اسلام و زندگنیکیں
نیکیں عملانی جز اسزجی و رستیت۔

(ہے صفحہ حاشیہ) و چہ پیشی آیت صحابیانی برزہ بیان
تو تھیں جماعت و مردمان و ایش و معلوم بوت کہ اے
رد و مئے سراچ پیس گر و دار نیست انت بے اشان و
اے فکر دامن گیر بوت کہ باریں بر اے جہاد و مارا ثواب
ہن ریت یا کہ نہ ریت - ہمیشکا اے آیت نازل بوت
کہ ہا کساں کہ ایمان آورد و ہجرت ایش کت و بہ
خدا کی گوں آئی دژ مناں جنگش کرت بہ اے جنگ اشان
و تی جرنڈ و ہیج عرض نیست ات کہ اشان بیشک اللہ رحمت
امید و حقدار انت، واللہ بقی بن گانی خطایاں بخشوک
و آیان و انعام دیوک انت۔ آ اے پیس پیروکاران و
زہر نہ کنت۔ و شراب و جوار و رد و باز ایش
نازل تو گنت کہ ماں ہر یکے و اشانی خرابی پیش دارگ
بوتگ، آخر ماں سورہ حائدہ و آیت و صاف صاف ہن
کنگ بوت، نوں ہر چیزیکہ نشہ بکت آکل حرام انت و
ہر چ شرطے بہ یک چیزے و سرا بندگ بیت کہ ماں آئی
شرط و تہا نفع یا تاوان انت آ محض حرام انت و
مک نمنگ و شرط حرام نہ انت۔

قتل چہ شراب و ورگ و انسان و عقل و ملکیت کہ آچہ تمامیں
بریں کاراں رکینیت و جنگ و قتل و غیرہ تہر تہری خرابانی
نوبت کیت و وڑ وڑ و جسمانی و روحانی ہر ضہر کشت کہ باز برہ
مردم چہ ریشاں ہیراں بنت و ماں جو و لیب و حرامیں مال و
ورگ و دوزی و مال و عیال و بربادی و ت ماں و قتی و دشمنی
و غیرہ و غیرہ ہر قسم و خرابی ظاہری و باطنی پیش کاینت ،
بے ماں ایشاں بہ نام و نفع ہن موجود انت ۔ مثلاً چہ شراب و
نوشگ و لذت و سرور حاصل بوت و چہ جو و مفت و
مال دست و کیت ۔ فلک مرد ماں جست گیتگ ات کہ خدائیکی
چینکہ مال خرچ بخنیں حکم بوت کہ ہرچ مالے کہ چہ شے ضروری ایس

خرچ و درج و گیش بہ بیت۔ پرچاکہ بخوش آخرت و فکر لازم انت ہے پیم و دنیا و فکر سن لازم انت۔ اگن در اہیں مال و خیرات کن ات گداوتی جہند و خرچ و چون توام کن ات و ہرچ حقو کہ شمارا ادا کنگی انت گدا آیان و چون ادا کن ات، معلوم بیت نہ کننت کہ اے پیم و شمارا کن دینی یا دنیاوی خرابی و گرفتار بہ بنیت۔
و یعنی دنیا فانی انت بلے حاجتانی جاگہ بہن ہست انت و آخرت باقی و ثواب و جاگہ انت ہمیشکا بہ ہوش و مہاش و ماں ہر یک کارے و مناسب خرچ کنگ لازم انت دنیا و آخرت ہر دو یتانی مصلحت و خیال دارگ مناسب انت و حکمان و بہ شری و گیش و گوار و مقصد ہمیش انت کہ شمارا فکر کنگ و موہ بہ بیت۔
و لہتیں مردمان یتیمانی مال و احتیاط نہ کرتنگت تو بریشی و حکم سر بوت کہ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ۔ وَاِنَّ الْكَافِرِينَ يَكْمُلُونَ اَمْوَالَ الْيَتِيمِ ظُلْمًا الخ۔ بہ اے حکمانی آگہ و ہما کسان کہ یتیمانش رود یتنگت آیان ترستنت و یتیمانی ورگ و خرچ بالکل چہ و ناجہرا اشکت پرچاکہ شرکت و جاوہر و مردم و یتیم و مال جزاوار تنگت۔ ماں ایڈول و مشکل چوش پیش احت کہ ہرچ ورگے کہ بہ یتیم و تیار کنگ بوتنگت نوں چہنر یکہ ورگ و احتکنت آ خراب

بوتگت وید اچکل دیگ کپنگ ات ماں اے احتیاط یتیمانی حق و تاوان بوت ہے خبر واج پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم گوشت گ بوت۔ پیشکار اے آیت نازل بوت۔
 ک یعنی مقصود و تنہا ہمیش انت کہ یتیم مال و حفاظت و درستی بہ بیت نوں گڈا اگر بہ علیحدگی و یتیم و نفع انت باید کہ ہمارہ بنداخت یار کنگ بہ بیت وجہ کہ اودا شرکت
 شرارت تہ گڈا آئی خرچہ و شامل کن ات ماں اشی ہج خرابی نیست کہ یک برے آئی و چیزہ بورات و دومی برے و توئی چیزہ آرا بوارین ات۔ چیکہ آیتیں زہگ شے دینی یا سبی
 برس انت و ماں برسانی میا بجی شرکت و ورگ واریگ و باکے نیست انت، البت اے ضروری انت کہ یتیمانی اصلاح و رعایت دارگ بہ بیت۔ و اللہ خوب زانت کہ چرے شرکت و
 کئے خیانت و یتیم مال و گڈا بڑ کنگ لویت و کئے یتیمانی اصلاح و آبیانی دوزو اسی منظور انت۔ ک یعنی ماں و رد و نوش و یتیمانی شرکت بہ اصلاح و خاطر و ہن مبلح نہ نکلتی
 یا اے کہ بے علم و بے زانتکاری و بے لاچاری ہن اگر چہ کی و بیشی بوتیں گڈا اب آئی سراسر ہن مواخذہ ہزاں گرفت کت گتی۔ ک یعنی گران و چہ گران ترین حکم تو نیت کہ بدت پرچا
 کہ از بردست انت بلے چوش نہ کتی بلکین سبکس حکمے دات،
 چیکہ آحکمت و مصلحت و روء کاران و انجام دلوک رانت
 ک پیش مسلمان مرد و کافرین جنس و اشی و برعکس ہر دہی
 صورتیاں نکاح و اجازت ہست انت بہ اے آیت و آرا منسوخ
 کنگ بوت اگر مرد یا جنین مشرک بہ بیت گڈا آئی و نکاح
 بہ مسلمان و روانہ انت یا نکاح و رندیکے مشرک بوت تو پیشی
 نکاح پرشیت و شرک ایش انت کہ علم یا قدرت یا بہ یک کلام
 خدا و صفاتی تہا کسے و خدا و مشل ہزانت یا مشل خدا کسے و
 تعظیم و بکنت مثلاً کسے و سجدہ بکنت یا کسے و مختار زمان و چہ
 آئی و حق حاجت و سوال و بکنت باقی چہ دیگر آیتاں اے جہ پریدا
 بیت کہ یہود و نصاری و جنیناں گون مسلمان مرد و نکاح جائز
 انت اب اے مشرکاں شامل نہ انت بلے شرط ہمیش انت کہ
 آہ و تی دین و قائم بہ بنت دہریہ و ملحد مبدت چو شک مروچاں
 بازین نصاری گندگ بنت۔ تمایں آیت و خلاصہ ایشنت کہ
 مسلمان مرد و گون مشرک زال و نکاح روانہ انت دانکہ آسمان
 مبدت، بیشک مسلمانیں ٹینگ چہ کافرین زال و شرارت توری آ
 یک آزادیں بانکے پرچا مبدت اگرچہ مشرک زال بہ حال و مال و شرافت
 شمارا دوست بہ بیت و جہیم و مسلمانیں جنین و نکاح گون کافرین
 مرد و ممکن ات۔ مسلمانیں غلام ہن چہ مشرک و باز شرارت توری
 توری آزادے پرچا مبدت اگرچہ مشرک مرد بہ مال و صورت و
 شمارا دوست یعنی ادنی و چہ ادنی ترین مسلمان چہ مشرک و باز
 افضل انت توری آعلی و چہ اعلی تر بہ بیت۔
 ک یعنی مشرکین مردین و مشرکین جنس آدم کہ اشانی بیان
 گوشت اشانی اتوال اشانی افعال اشانی دوستی گون اشان
 اختلاط مشرک و نفست و آئی و گندگی و چہ دل و کم کنت و
 شرک و نیگ و دل کشی و سبب بیت کائی و نتیجہ دوزخ
 انت پیشکار گون اے ہمیں کساں نکاح کنگ و پھر نرسک
 لازمی انت۔ ۱۲

(ہے صفحہ حاشیہ) و حیض گوشت ہما خون و کہ جنین و
 شرماگہ و بطوریل و عادت جاری بیت۔ بہ اے حالت و
 مجامعت کنگ و نماز و روچک کل حرام انت و عادت و برخلاف
 ہرچ خونے کہ کیت آنا درامی ایت۔ ماں آئی مجامعت، نماز و
 درست روا انت، آئی و حوال اے ہم و انت چو شکہ پیاچہ
 فصد و خون و در آیک۔ بہود و محوس بہ حیض و جاورہ
 گون جنس آدم و ورگ و ماں یکیں لوگ نذگ ایش ہن جائز
 قرار نہ داتگت۔ و نصاری چہ مجامعت و پھر نرسک
 اے بار و چہ واج پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و جنت کنگ بوت، گڈا اے آیت نازل بوت، واجہ و فرمائیت کہ مرے جاورہ مجامعت حرام انت و گون آیان نذگ و ورگ کل روا انت
 یہود و افراط و نصاری و تقریط ہر دویں مرد و بوت انت۔ ک پاک بیگ و تفصیل چوش انت کہ اگر حیض بہ و تی سرجیں مدت و ہزاں دہ روچ و سراسر بند بوت گڈا چہ ہا و ہدہ
 مجامعت روا انت و اگر حیض چہ دہ روچ و پیش ختم بوت مثلاً شش روچ و پد و زالک و عادت ہن شش روچ و لوگ گڈا اے صورت و خون و بند بوگ و پد مجامعت روانہ انت
 بلکین و ہدے زالک و سروجان و بشودیت یا نماز و و ہر ہلاس بہ بیت چہ آئی و پد مجامعت روا بیت و اگر زالک و عادت ہفت یا ہشت روچ ٹینگت گڈا آروچانی پورہ
 بوگ و پد مجامعت روا بیت۔ ک چہ ہا جاگہ و کہ مجامعت و اجازت فی دانگ۔ ہزاں چہ دمی کشک کہ چہ اودا چک پیدا بیت، دومی جاگہ ہزاں لواطت حرام انت۔ ک یعنی ہا کس چہ گناہ
 توبہ کنت کہ اے خطا چہ آیان بے ارادہ و سرزد بوت مثلاً حیض و جاورہ و طی و چہ گناہاں و طبی بہ حیض و جاورہ و طبی چہ نجس جاگہ و پھر نرسکنت۔
 ک یہودیوں زالک و چہ پشتی نیگ و طبی و ہن کرتگت و گوشتگتس کہ چرشی زہگ احوال ہزاں کا نا پیدا بیت۔ چہ واجہ و جنت کنگ بوت۔ گڈا اے بریشی و

وَالْمَغْفِرَۃَ بِاٰذِنِہٖ وَبِیْنِ اٰیٰتِہٖ لِلنَّاسِ لَعَلَّہُمْ یَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۲۹﴾
 و بخشک و نیگ چہ و تی حکما و شرط ہر کنت و تی حکماں پر مردماں تاکہ آنصیت قبول بکنت
 وَیَسْئَلُوْکَ عَنِ الْمَحِیْضِ ۖ قُلْ ہُوَ اَذٰی فَاَعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِی
 و جنت کنت ترا چہ حیض و حکما و بگوش کہ آگندگی ایت، نوں شایک کہ بہ بیت چہ جنیناں
 الْمَحِیْضِ وَلَا تَقْرُبُوْھُنَّ حَتّٰی یُطَهَّرْنَ ۖ فَاِذَا طَهَّرْنَ فَلَهُنَّ
 حیض و وقتا و نزیک مبدت آبیانی تا وقتیکہ پاک نبت و پدا وقتیکہ شرپاک بوتنت گڈا آبیانی گورہ
 مِّنْ حَیْثُ اَمَرُکُمُ اللّٰہُ ۚ اِنَّ اللّٰہَ یُحِبُّ التَّوَّابِیْنَ وَیُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِیْنَ ﴿۳۰﴾
 چہ ہا جاگہ و کہ حکم دانگ شمارا اللہ و بیشک اللہ دوست بنت توبہ کنوئیں مرد و دوستی بنت چہ گندگی پر ہر کنوئیں مرد و
 نِسَاؤُکُمْ حَرَّتْ لَّکُمْ فَاتُوا حُرَّتْکُمْ اَنّٰی شِئْتُمْ وَقَدْ مَوَّا
 شے جنیناں شے و گڈا رانت، گڈا بروت ماں و تی و گڈا راں ہر و لاکہ بلوٹ و و دیما روانہ کنت
 لَا نَفْسِکُمْ وَاتَّقُوا اللّٰہَ وَاعْلَمُوْا اَنَّکُمْ قُلُوْبُہٗ وَبَشِّرَ الْمُؤْمِنِیْنَ ﴿۳۱﴾
 (تو شک) ہر بوت و و تہرس ات چہ خدا و زبان ات شمارا گون بیا و پکی انت و و شدلی بدے ایمانداراں
 وَلَا تَجْعَلُوْا اللّٰہَ عُرْضَۃً لِاٰیْمَانِکُمْ اَنْ تَبْرُوْا وَتَتَّقُوْا
 و ممکن ات خدایا نشانہ پر و تی قسمانیگی چہ نیکی کنگ و دہر ہر گاری کنگ و
 تُصَلِّحُوْا بَیْنَ النَّاسِ ۗ وَاللّٰہُ سَمِیْعٌ عَلِیْمٌ ﴿۳۲﴾ لَا یُوَاخِذْکُمُ اللّٰہُ
 ماں مردمانی و میان و صلح کنگ و تارا چہ ایشیت و اللہ ہر چیز اشکنت و زانت و نگریت شمارا اللہ تعالیٰ
 بِاللَّغْوِ فِیْ اٰیْمَانِکُمْ وَلٰکِنْ یُّوَاخِذْکُمْ بِمَا کَسَبَتْ قُلُوْبُکُمْ
 بہ شے بہ ہر دویں قسمانیگی و لیکن گریٹ شمارا بہ ہما قسمانیگی کہ قصد کنت شے دلاں و
 وَاللّٰہُ غَفُوْرٌ حَلِیْمٌ ﴿۳۳﴾ لِلَّذِیْنَ یُؤْلُوْنَ مِنْ نِّسَاۤئِہِمُ تَرِیْصُ
 و اللہ تعالیٰ بخشوک اوپا کشتوک انت و ہما کساں کہ قسم و رت بہ و تی جنیناں گورہ و نوگ و، بہلت انت
 اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ ۚ فَاِنْ فَاَوْفَاۤنَ اللّٰہُ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ﴿۳۴﴾ وَاِنْ
 چہار ماہ و پدا اگر جنیناں گورہ رفتنت گڈا اللہ تعالیٰ بخشوک ہر بان انت۔ و اگر

ہے آیت نازل ہوئی یعنی شے زائل ہونے پر شہادہ کفارہ پیمہ آنت کہ ماں آئی نطفہ تخم بدل واولاد پیداوار بدل انت یعنی چریشی اصل مقصد ایوک نسل باقی دارگ واولاد پیداوار نکلتا
نوں شمارا اختیار انت کہ چہ دیم یا چہ کشی یا چہ پشتی جانب یا بے نندکائی ہر پیمہ بلوٹ انت مجامعت بکن ات مگر اے ضروری انت کہ پیداوار ہر جاگہ بزاں مجامعت ماں فرج وکنگ بیت
لواطت ہجر واند انت و میہودہ اے گوشگ باطل انت کہ چک نیم چہ پیدا بیت۔ یا ایش کہ چہ وطی وینکیں اولاد مراد بیت ایوک دل وشی
مقصد بیت۔ وک یعنی یک شریں کارے ننگ و سرخ خدا قسم بورت مثلاً گون مات وپت و خبرہ کنان، فقیرہ یح نہ دیاں یادوت ماں وکے و صلح نہ کنان۔ اے پیمیں کاراں
خدا نام بہ بدیں کاراں ذریعہ جو کنگ بوت پیش کا چوش ہجر مکن ات اگر کسے و چوشیں سوگند وارت گڑا آئی و پر و شک و کفارہ دیگ واجب انت۔
وک یعنی اگر کسے و سوگند وارت تو اسد آتہ اشکنت و اگر خدا و عظمت و جلال و سبب و چہ سوگند و پیمہ نیرایت گڑا اللہ آئی و نیت و شر زانت شے جہر ظاہری توری باطنی، چہ

البقرة ۲۵

۵۰

سیقول ۲

عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ وَالطَّلَاقُ

آیاں ارادہ کنگ سون و گڑا بیشک اللہ اشکونک، زانو کنت و سون و انگیں جنیناں

يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ

انتظار بکنت پر ووت سے حیض و دنار وائیں پہ آیاں

أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنُ

کہ چیرہ بیت آچیز یا کہ پیدا گ کنگ اللہ ما آیانی چکداناں اگر آیاں ایمان کارنت

بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبَعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ

پہ اللہ و آخرت و روچا و آیانی مرد حقدار ترنت پہ واپس زورگ آیانی اے مدتا

إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ

اگر لوگنت بیم بوگما (مگر) و جنیناں حق ہستنت ہجو کہ مرد پہ آیانی سراج ہستنت پہ مردم گری

وَاللرِّجَالُ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ط وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝ الطَّلَاقُ

و مردانی مرتبہ پہ جنیناں سراج و انت و سہ سہ زبردست، زبردست دانگے۔ طلاق رجعی

مَرَّتَيْنِ فَمَا سَاكَ بِمَعْرُوفٍ ۝ وَتُسَرِّحُهُ بِإِحْسَانٍ ط وَلَا يَحِلُّ

تا دو برانت، آیاں چہ زندیا دارگ انت پہ مردم گری یا گیشینگ انت پہ خانوادگی و دروانہ انت

لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا

پر شما کہ بگرات چیزے چہ وئی و انگیںاں چہ جنیناں مگر و تکیہ مرد و جن ترسنت

أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ

چہ اے جہر کہ قائم داشت نکنت خدا و حکماں و رندا اگر شمارس ات چہ اے جہر کہ ابر و تکیہ قائم داشت نکنت خدا و حکماں

فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ ط تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ

گر طاج گناہ نہ انت پہ ہر دو کاراں لے خبر کہ جنین فیہ بدنت و اے اللہ بستگیں حد انت

فَلَا تَعْتَدُوها وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ

نوں چہ آیاں مگوزات و هر کیک بگوزیت چہ اللہ بستگیں حدان گڑا ہشاں و

منزل

ہن بہ بنت کسے و ٹینگ یا مولد مبت پر جاگہ ہا جنین کہ گون آئی صحبت یا خلوت و نوبت نیا تنگ طلاق و پدائی و سراج عدت لازم نہ انت و ہا جنینہ کہ آرا حیض نہ بیت مثلاً کساں عمر
یا سک پیر زال انت یا ماں لاپ و حمل انت گڑا اولی ہر دو میں ہوتاں آئی و عدت سہ ماہ انت و لاپ پڑی و مدت ہمیش انت کہ آپک و سراج بیت۔ و زلک کہ آزاد نہ انت بلکن شرع
رو و کسے و مولد بہ بیت اگر آرا حیض کیت تو آئی و عدت دو حیض انت و اگر حیض نیت گڑا اگر آصغیرہ یا پیر زال انت گڑا آئی و عدت ماہ و نیم انت و اگر لاپ پڑاں گڑا وضع حمل
انت چہ ایدگہ آیات و حدیثاں اے گیش و گیوار ثابت انت۔ وک یعنی عدت و توک و مرد بلوٹیت زلک و پدے گون ووت و داشت کنت اگر چہ زلک پریشی و رضا مند بیت۔ مگر چہ
واتری و مقصود جو انیں سلوک و اصلاح بہ بیت زلک و سوکی کنگ یا چہ سوکی و حق ہر و معاف کنا ٹینگ مراد بیت اے ظلم انت اگر اے پیم و کنت گڑا گنہگار بیت۔ البت
رجعت وئی جاگہ و صحیح بیت۔ وک یعنی اے خبر و برحق انت کہ منچوش مرد و حق زلک و سراج انت ہے پیم و زلک و حق مرد و سراج انت کہ بہ دستور و رو و اشانی ادا کنگ بہ ہر کس
لازم انت گڑا نوں مرد و گون جنین آدم و بد سوکی وائی و ہر و برحق زوری ہن بیت مگر اے الی انت کہ مردین و جنین و سراج فضیلت و فوقیت حامل انت، پیشکا ماں

آئی و چہ پوشیدہ نہ انت پیشکا قلبی نیت و لانی قول و
تہا احتیاطاں ہر دو میںاں لازم انت۔

و لغو و بے کاریں سوگند ہا انت کہ چہ دپ و عادت و عرف
رو و بے ارادہ و نادل کشی و در بیت و دل چہ سر پد بیت
اے پیمیں سوگند و نہ کفارہ ہست و نہ گناہ البت اگر کسے
پہ زانت سوگند و لفظ چوشکہ و اللہ و باللہ بگوشت و چریشی
مقصد تاکید انت سوگند و ارادہ نہ انت گڑا پریشی و کفارہ
لازم کیت۔ کفارہ و بیان دیم و پیداک انت۔

وک یعنی کسے پہ زانت سوگند بوارت کہ ماں آئی و دل ہن بان
موافق بہ بیت اے پیمیں سوگند و پر و شک و سر کفارہ لازم
بیت۔ وک غفور انت کہ لغو و بے کاریں سوگندانی سراج
گرفت نکنت، حلیم انت کہ ماں گرفت و اشتاپ نہ کنت بلکن
بندہ توبہ بکنت و پشومان بہ بیت۔

(ہے صفحہ حاشیہ) وک اگر کسے سوگند بوارت کہ من وئی
لوگ بانک و گور نہ رواں گڑا اگر چار ماہ و توک لوگ بانک و گور
شت گڑا سوگند و کفارہ و عدت و زلک ماں نکاح و مانیت و اگر چار

ماہ گومت انت وائی و گور نہ شت، اے جاوہر زال و طلاق بائن
بیت۔ فائدہ:۔ ایلاء ماں شریعت ایش انت کہ مرد سوگند بوارت
چار ماہ یا چار ماہ و گیش یا مدت و نا اگر گڑا ابید بگوشت کہ من وئی

لوگ بانک و گور نہ رواں، چہ چار ماہ و کم ایلاء نہ بیت۔ ماں ایلاء
سہ اس صورتاں چار ماہ و توک و زال و گور و روت تو کفارہ سوگند
دیگی بیت و اگر ناں چار ماہ گوزگ پد زال طلاق بائن بیت۔ و اگر چہ

چار ماہ و کم و سوگند بوارت مثلاً سوگند و ارقی کہ سہ ماہ زال و گور
نہ رواں گڑا اے ایلاء شریعی نہ بیت۔ آئی و حکم ایش انت کہ اگر
سوگند پریشی مثلاً ماں سہ صورت سہ ماہ و توک و زال و گور نہ شت

سوگند و کفارہ لازم بیت و اگر وئی سوگند و سر و اشتات
و سہ ماہ زال و گور نہ شت گڑا اے صورت نہ زال و طلاق
بیت و نہ کفارہ لازم بیت۔ وک و ہدیہ مرد و وئی جن طلاق

دات نوں پہ اے زلک و روانہ انت کہ دگر سنگے بکنت دانکہ
سہ حیض و مدت و تمام بکنت تا نکہ اگر حملے ہست انت آ
معلوم بہ بیت ویکے و اولاد دومی و مریت پیشکا پہ جنیں آدم

لازم انت کہ وئی لاپ و توک و چیز ظاہر بکنت توری حمل بیت
یا کہ حیض جاری بہ بیت و ہے مدت و نام عدت انت۔

فائدہ:۔ معلوم کنگ باید انت کہ ادے چہ مطلقات و ہا جنین
جنین مراد انت کہ نکاح و پید لوگ اجہ و گون آہاں صحبت یا شرعی
خلوت و نوبت حاصل ہوگم و آہاں و حیض ہن بیت، آزاد

ہن بہ بنت کسے و ٹینگ یا مولد مبت پر جاگہ ہا جنین کہ گون آئی صحبت یا خلوت و نوبت نیا تنگ طلاق و پدائی و سراج عدت لازم نہ انت و ہا جنینہ کہ آرا حیض نہ بیت مثلاً کساں عمر
یا سک پیر زال انت یا ماں لاپ و حمل انت گڑا اولی ہر دو میں ہوتاں آئی و عدت سہ ماہ انت و لاپ پڑی و مدت ہمیش انت کہ آپک و سراج بیت۔ و زلک کہ آزاد نہ انت بلکن شرع

رو و کسے و مولد بہ بیت اگر آرا حیض کیت تو آئی و عدت دو حیض انت و اگر حیض نیت گڑا اگر آصغیرہ یا پیر زال انت گڑا آئی و عدت ماہ و نیم انت و اگر لاپ پڑاں گڑا وضع حمل
انت چہ ایدگہ آیات و حدیثاں اے گیش و گیوار ثابت انت۔ وک یعنی عدت و توک و مرد بلوٹیت زلک و پدے گون ووت و داشت کنت اگر چہ زلک پریشی و رضا مند بیت۔ مگر چہ

واتری و مقصود جو انیں سلوک و اصلاح بہ بیت زلک و سوکی کنگ یا چہ سوکی و حق ہر و معاف کنا ٹینگ مراد بیت اے ظلم انت اگر اے پیم و کنت گڑا گنہگار بیت۔ البت
رجعت وئی جاگہ و صحیح بیت۔ وک یعنی اے خبر و برحق انت کہ منچوش مرد و حق زلک و سراج انت ہے پیم و زلک و حق مرد و سراج انت کہ بہ دستور و رو و اشانی ادا کنگ بہ ہر کس
لازم انت گڑا نوں مرد و گون جنین آدم و بد سوکی وائی و ہر و برحق زوری ہن بیت مگر اے الی انت کہ مردین و جنین و سراج فضیلت و فوقیت حامل انت، پیشکا ماں

واتریء حق مردینء دیگ بوتگ۔ وہ چه سلامء پیش دستورات کہ دہ وینیت برء یا ہنکر برء کہ دلء کشتک لوگ بانکء طلاق و انگتش مگر چه عدتء ہلاسیء پیش رجعت کرتگتش۔ پدا
وہر کیہ لوٹگتش تو طلاقش داتگ و رجعتش کرتگ۔ و اے صورت لھتے مردینء زالکء باز سوکی کتگت ہمیشکا اے آیت نازل بوت کہ طلاق گوں رجعتء فقط دوبرء انت
یک یاد ان طلاقء اختیار دیگ بوت کہ عدتء میانجی اگر مرد در دل بکشتیت تو زالکء دستورء روؤ گوں و تء بدارت یا بہ شتریں رہ بندء آرا بکشتیت کڈ اعدتء رند
رجعت باقی نہ مانیت البت اگر ہردویش راضی بہ بنت تود دوبارہ نکاح کت کنت و اگر سومی برء طلاق دنت کڈ آیانما ہن روانہ انت دانکہ دومی لوگ واجہ گوں آئیء نکاح کنانء
صحبت مکت۔ و یعنی یہ مردین اے روانہ انت کہ زالکء ہرچ مہرے دانگی آرا بہ طلاقء عوض واپس بزوریت البت اے بہ لاچار یء وہدء روانت کہ ہردویش چچیمء
وت ماں وت نہ ٹھنت و اشانء اے ترس بہ بیت کہ بہ وتی ترندیں گڑ چیلء روؤ ہن خداء حکمانی پابندیء ماں وتی جنی و مردیء روؤ نتون انت کہ تمام بکنت و چه مردء
جانبء لوگیء حقء روؤ ہن کوتاہی ممیت و اگر نہ مال
زورگ یہ لوگ واجہ حرام انت۔

Δ 1

سَيَقُولُ ۚ

الظُّلُمُونَ ﴿٢٩﴾ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتَّى تَنْكِحَ
 ظِلْمُ أَنْتَ ط پدا اگر سونی دات جنیں ہومی براگزاروانہ انت جنیں پے مردء اشیاچہ رندا وقتیکہ نکاح
 زَوْجًا غَيْرَهُ ۖ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا
 نکحت دگر مرد آئییاچہ بغیر رندا اگر سون بدنت دومی مروا جنیں گڈاچ گناہ نہ انت پے ہر دو کاں کہ دوبارہ نکاح بکنت
 إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حَدُّ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا
 اگر آہر دو کاں خیال ہست انت کہ قائم دارنت خدائے حکماں دایے بتگیں حدات اللہ بیانش گنت
 لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَّغْنَ أَجَلَهُنَّ
 پے ہاتوے عکر زانت ط دوقتہ کہ سون دانت شاجیناں پدا رستت پڑتی مدت ط
 فَأُمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ ۚ وَ
 گڈا ابدار ات شایان پے مردم گری یا بگیشیتش پے خانوادہ ئی و
 لَا تُمْسِكُوهُنَّ خِرَارًا لِّتَعْتَدُوا ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ
 مدار ات آیایاں پے ضرر دیگ ء تاکہ پیرایان حق بکنت و دھر کس اے ڈولا بکنت گڈا بے شک
 ظَلَمَ نَفْسَهُ ۚ وَلَا تَتَّخِذُوا إِلَيْهِ هُزُوًا ۚ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ
 آوتا راتاوان بارکنت و مکر ات اللہ حکماں پے سخرہ و یاد کن ات اللہ
 اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ
 نعمتاں پر شما و اے خبر کہ ایری گپت پر شما کتاب و علمی خبر کر شما نصیحت کنت
 بِهِ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣١﴾
 پے آیایاں و تبرسات چہ اللہ و بزانت کہ بیشک اللہ ہر چیز و شر زانت ط
 وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَّغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ
 دوقتیکہ سون دانت شاجیناں پدا پورہ کنت آیایاں و تی مدت گڑا انوں مہن کن ات آیایاں
 أَنْ يَنْكِحْنَ آخَرًا وَاجِبُنَّ إِذَا تَرَاضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ
 چہ اے خبر کہ نکاح بکنت و تی ہما پیشگیں مردان وقتیکہ راضی بوئنت آیایاں بابکد گر بہ رھبند شرع ط

و یعنی اے مسلمانان! اگر شمار اے ترس بیت کہ جن مرد میانجی و ہنچشیں بیزاری ہست کہ آسانی گذران دستور رد بیت نہ کنست گد آھر دو تینانی سرء ھچ گنا نہ انت کہ جنین مال بدنت و دت ء راجہ نکاح ء آزاد بکنت و مرد آمال ء بزور ایت، ایشرا خلع گوشتنت و ہدیکہ مال اے ضرورت ء جاوړ ء زوجین ء خلع کنگ روابوت تو پہ کلین مسلمانان مریشی ء جھہ کنگ ضروری بیت۔

فائدہ :- یک زانکے نبی صلی اللہ علیہ وسلم ء خدمت ء حاضر بوت و عرض کتی کہ من چه وقی لوک ء اجہ ء وش نیوں، من آئی ء گور ء زندگ نہ لوٹاں۔ واجہ ء تحقیق کت گد از الک ء گوشت کہ آ بیمنی حقوق ء کوتاھی نکنت ونہ آئی ء اخلاق و دینداری ء سرا من ء اعترض انت بے منی دل آڑا نہ لوٹیت واجہ ء چه جنین ء مہروایس کنائنت۔

گوں دومی مرد نکاح کنگ بلوٹیت تو بیشک اسے پیمانہ نکاح ہے چہ مہن کنگ بہ بیت ۔

(ہے صفحہ ۷۷ حاشیہ) فل یعنی ہرچ حکم کہ بیان ہو تمنت چریشاں ایمانداران و نصیحت دیگر مقصد انت پر چاک چرے نصیحت و نفع ہما زورنت ۔ و چونائی و نصیحت بہ ہرکس انت کسے و خصوصیت نیست انت و مومنائی خاص کنگ دگرانی سرائید و آیان و ایرجنگ ہن فہنگ بیت ہزاں ہرکس بہ اسے حکمانی سرائمل نہ کنت چوش بخوش ایشاں بہ اللہ یوم آخرت و سرائمان نہارنت ۔ فل یعنی زالک و چہ نکاح و مہن نہ کنگ و نکاح لوگ و جاوہر ہما پاکیزگی انت کہ آچہ نکاح و مہن کنگ و ہجر حاصل نہ بنت و زالک و ہدیکہ بہ پیشی لوگ و اجہ و نیگ و میل داریت گڈاگوں آئی و نکاح کنگ و ہرچ پاکیزگی ہست انت آگوں دگرے و نکاح کنگ و ہجر حاصل نہ بیت ۔ اللہ تعالیٰ ایشانی دلانی جبر و آئندہ و نفع و نقصان و شہر زانت و شمانزان ات ۔ فل یعنی مات و سرائحکم انت کہ آچک و داں دواں و

البقرة ۲

۵۲

سب قول ۲

ذٰلِكَ يُوْعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

اسے نصیحت ہما کس کنگ بیت کہ آچہ شمایمان کاریت بہ اللہ و پے آخرت و روج و فل

ذٰلِكُمْ اَزْكٰى لَكُمْ وَاَطْهَرُ ۝ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝

اسے خبر بہ شمایمان ترو پاکیزہ ترانت و اللہ زانت و شمانزان ات و فل

وَالْوَالِدٰتُ يُرْضِعْنَ اَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ اَرَادَ

وچک ماتیں جیناں بہ مچین انت و تی چکاں دواں پورہ میں پرمائی کہ لوٹیت

اَنْ يُّتِمَّ الرِّضَاعَةُ ۝ وَعَلَى الْوَالِدِ لَهُ رِضْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ

کہ پورہ بکنت شیر و مدت و فل پے ہما کس و سرائچک ہما یگنت، خوراک انت و پوشاک انت آجینائی

بِالْمَعْرُوفِ ۝ لَا تُكَلِّفُ نَفْسًا ۝ اِلَّا وُسْعَهَا ۝ لَا تُضَارُّ وَالِدَةً

بہ مردم گری تکلیف دیگر نہ بیت ہچ کسے مگر آئی جوازہ و اندازہ و نقصان دیگر بیت مات

بَوْلٍ ۝ هَاوِلًا ۝ وَلَا مَوْلُودًا ۝ لَهُ يَوْلَاةٌ ۝ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذٰلِكَ

پہ و تی چکی و نہ ہما کیک چک ہما یگنت (پت) پے و تی چکی و پے و ارثائی سرائم ہما و لا لازم انت و

فَاِنْ اَرَادَ اِفْصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ

رند اگر مات و پت لوٹیت چک و سرائچک چہ شیر یعنی دواں پور کنگ پیش پے تی و ششندی و ششور و گڈاگ نہ انت

عَلَيْهِمَا ۝ وَاِنْ اَرَدْتُمْ اَنْ تَسْتَزِفُوْا اَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ

پہر و دواں و اگر شما لوٹ ات کہ و تی چکاں بہ مچا مین ات چہ دگر دیشائی گور گڈاگ نہ

عَلَيْكُمْ اِذَا سَلَّمْتُمْ مَّا اَتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۝ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۝ وَاعْلَمُوْا

نہ انت پے شے سرائ و قتیکہ بدایت ہما چیزہ کہ شما پے دیگر مقرر کنگ بہ مردم گری و و تیرس ات چہ خدا و بزان ات

اَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ وَالَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ مِنْكُمْ

کہ اللہ تعالیٰ شے و راہیں کرداران شری و سرائگندیت و ہما کس کہ بہرنت چہ شما

وَيَذَرُوْنَ اَنْرًا ۝ وَاجَابَتْ رَبُّنَّ بِاَنْفُسِهِنَّ اَرْبَعَةً اَشْهُرًا

و پشت یگجنت و تی جناں گڈا ابید انت کہ آیان جناں انتظار بکنت پروت چار ماہ و

منزل ۱

شیر بہ مچینیت و اسے مدت پے ہما مات و پدے انت کہ آ

چک و شیر و مدت و تمام کنگ لوٹنت و اگر نہ مریشی

کمی ہن جاتر انت ہنجوش کہ آیت و آخر پیدک انت

و ماں اسے حکم و ہما شام شامل انت کہ آیان نکاح باقی انت

و آہن کہ آیان و طلاق لوٹک یا آیان عدت ہن گوٹک

البت اینک فرق بیت کہ ورگ و لباس بہ منکوہ و معتد و

دیگر پے زوج و لازم انت شیر بہ مچینیت یا مچینیت

و عدت و ہلاسی و سرائلوک پے شیر مچینگ و سوا

دیگر بیت و چرے آیت و اسے ہن معلوم بوت کہ شیر و

مدت چہ ہما مات سرائم کنگ لوٹیت یا ہرچ صورت و

چہ پت و شیر مچینگ و آخرت مات و دیگر لوٹنت تو

آئی مدت دواں پترین انت ۔

فل یعنی پت و لازم انت کہ چک و مات و

لاپ و گڈ بدنت ماں اولی صورت پے سبب و کہ ماں

آئی و نکاح و انت و دومی صورت و ماں عدت و انت

و سومی صورت و شیر مچینگ و آخرت دیگر کپیت و

چک و مات و پت و چک و خاطر یک دگرے و

جینائی ممکنت مثلاً مات بے سبب و چہ شیر مچینگ و اکا

مکنت یا پت بے سبب و چک و چہ مات و بہ سند بیت

و چہ دگرے و شیر بہ مچینیت یا ماں ورد و راگ و گڈ و

پوش و تنگی بکنت ۔

و یعنی اگر پت بہ مریت چک و وارثائی سرائ لازم

انت کہ ماں شیر مچینگ و مدت و آئی و مات و ورگ و

پوشک و خرچ و برداشت بکنت و آرائنگ ممکنت

و چہ وارث و مراد ہما وارث انت کہ محرم ہن بہ بنت ۔

فل یعنی اگر مات و پت کتام یک مصلحت و روج دواں و

توک و چک و مصلحت و لحاظ و داران و بہ بوت ماں و تی

مصلح و ششور و رضامندی و آرا چہ شیر و سینگ بلوٹیت

گڈ امریشی و چہ گناہ نہ انت مثلاً مات و شیر شرمیت ۔

و یعنی اسے مرداں ! اگر شما بہ کتام یک ضرورتے یا

مصلحت و پدے چہ مات و ابید چہ دگر زالک و شیر مچینگ

بلوٹ ات تو مریشی و ہن گناہ نیست انت مگر بہ اسے

سبب و مات و حق جنگ مہیت بلکین بہ دستور و روج

ہرچہ کہ بہ مات و دیگر و قرار لوٹک و آخرت و

اسے مطلب ہن بیت کنت کہ شیر مچینگ و حق و محنت ۔

عَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ

وہ رنج و فدا وقتیکہ تمام کت آیاں وقتی عدت گذار گناہ نہ انت پہ شے سرا ماں آخر و کنت آجینا

فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝

ماں وقتی حق و پہ رہند شرع (یعنی سانگے) ک و الله تھ چہ شے تم میں کار مباراں خبر دار انت

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِ مِنْ خُطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ

وہ گناہ نہ انت پہ شے سرا ماں اے خبر کہ یہ اشارہ بگوش ات سانگے لوٹک و چہ آجیناں یا

اَكُنْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ عِلْمَ اللَّهِ أَنْتُمْ سَتَذْكُرُوْنَهُنَّ وَلَكِنْ

پوشیدہ بدارات ماں وقتی دلاں، الله زانت کہ شامزور آجیناں یاد و کن ات لیکن

لَا تُوَاعِدُوْهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَّعْرُوفًا وَلَا تَعْرَمُوا

چہ آیاں نکاح و وعدہ و مکررات پہ چیری مکرے کہ بگوش ات خبر پہ دستور شرع و ارادہ کن ات

عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ

بندگ و نکاح و تاہما حدیکہ برسیٹ مقرر عت پہ وقتی مدت و و زبان ات کہ بیشک الله تعالیٰ

يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوْهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

سہی دانت شے دل و خبراں نوں چہ آیتا ترس ات و زبان ات کہ الله تعالیٰ بخشوک

حَلِيمٌ ۝ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَسُوْهُنَّ

اوپر کشت و کت ی ہج گناہ نہ انت پہ شے سرا اگر سون بدیت شامزور آجیناں آوقتیہ نہ آیاں شادست پر کنت

أَوْ تَفَرَّضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتَّعُوْهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ

و نہ بیشک شامزور آیاں چیزے ہر و کت خرچ آیاں و بدیت پہ دسترسیں مردم و سرا

قَدْرُهُ وَعَلَى الْمُقْتَدَرِ قَدْرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا

بقدر حال و ت و پہ تنگدستی مردم و سرا بقدر حال و ت ایڈولیس خرچے کہ قاعدہ و موافق بیت، اے لازم انت

عَلَى الْمُحْسِنِينَ ۝ وَإِنْ طَلَقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ

پہ نکو کارانی سرانی و اگر طلاق بدیت شامزور آیاں و دست پر کنگ و چہ

منزل ۱

دل پیسہ گوستگ کہ بطلاق و عدت و سہ حیض و راہ
چارگ بہ بیت۔ نوں فرمان بوت کہ بہ مرگ و عدت و چار
ماہ وہ روح راہ چارگ بہ بیت، نوں اگر مرے مدت و
معلوم بوت کہ زالک و حمل نہ انت تو آثرانکاح و
اجازت بیت و اگر نہ وضع حمل و پید اجازت بیت۔ آئی و
گیش و گیوار مال سورہ طلاق و کیت۔ در حقیقت و سہ
حیض یا چار ماہ وہ روح و قید پہ ہے سوب و انت
ناکہ زانگ بہ بیت کہ جنین و لاپ پڑ انت یا نہ۔

ک و ہدیہ جنورام وقتی عدت و سہ جم بکنت یعنی بغیر
حاملہ چار ماہ وہ روح و پید حاملہ و حمل و مدت گذارندا
آیاں و بہ شریعت و روع بہ نکاح و ہج گناہ نہ انت،
زیب و زینت و شوبہ گل حلال انت۔

ک خلاصہ آیت اے بوت کہ زالک چہ مرد و نکاح و
گیشیت تو دانکہ ماں عدت و انت کسے و باید نہ انت
کہ گوں آئی نکاح بکنت یا صافیں قول بحریت یا صافیں
بیغایہ بدنت لیکن اگر ماں دل و نیت بکنت کہ عدت و
پید گوں ایشی و نکاح کنوں یا بہ اشارہ وقتی مطلب ظاہر
بکنت تانکہ دگہ کسے آثر پیغام مدنت مثلاً زالک و بگوشت
کہ تراہرس دوست داریت یا بگوشتیت منی ارادہ انت
کہ نکاح بکناں تو مریشی و ہج گناہ نیست انت البت
صافیں پیغام دات نہ کنت۔

ک یعنی خدا شے دل و خبراں زانت۔ پیشکا چہ ناجائز
ارادہ و بہ پہر نیت و اگر ناجائز ارادہ ہے بوت
گذر اتو بہ کن ات الله بخشوک انت و گناہ ہے و سر عذاب
نہ کنت تو بریشی و دل جم مہبت پر چاکہ آحلیم انت
بہ عقوبت و جلدی نہ کنت۔

ک اگر نکاح و و ہدیہ مہر و ذکر نہ بوت چہ مہر و ابید
نکاح کتی تو ہن نکاح بیت مہر رند و بندگ بیت لیکن
ماں اے صورت و اگر دست جنی بزاں چہ جماعت و
خلوت و پیش طلاق داتی تو مہر ہج لازم نہ بیت لیکن
پہ مرد و لازم انت کہ چہ وقتی جانب و زالک و چیزے
بدنت۔ کم و چہ کم ہمیش کہ سہ گد، پشک و شلوار و چادر
بہ وقتی توفیق و وہ و شعی و بدنت۔

فل اگر نکاح و وہد مہر بندگان ہو تو دست و چنگ و پیش طلاق داتی تو اس صورت و مہر نیم دیگر لازم انت مگر زانک یا مرد کہ نکاح و قائم دارگ و سبندگ آئی و اختیار انت چہ وقتی حق و سبب بگوزنت تو سبب ترانت۔ زانک بہ اسے نیم و سبب بگوزنت کہ نیم و ہم معاف بکنت و مرد و سبب بگوزنت ایش انت کہ مہر بے کہ بندگان ہو تو اگر سبب سبب ادا بکنت یا کہ تمنا میں مہر ادا کرنی گرا نیم و واکر مکنائیت بکس کس مہر و یلہ بکنت۔ پدا فرمان کتی کہ اگر مرد در گذر بکنت تو بہ تقویٰ و زیاد مناسب انت پر چاکہ اللہ تعالیٰ و اگر مرنی دات و محت رکتی نکاح و باقی دارگ و و طلاق دیگر و۔ و چہ نکاح و چند تمنا میں مہر لازم بیت نوں چہ دست جنگ ابید طلاق

دیان و زوج نیم مہر دیگر و چہ وقتی سرائیکینگ لو طیت اسے بہ تقویٰ و مناسب ندریت و چہ زوج و چہ بکنت چہ ہمیں گوناہی نہ بوت مہر چہ کت آزوج و کت، اسے سبانی بناء زوج و زیاد مناسب انت کہ در گذر بکنت۔

فائدہ:- طلاق و مہر و چہ وطی و روع و چار صورت بیت کنت یکے ہمیش انت نہ مہر بیت نہ وطی۔ دومی اسے کہ مہر بندگان بہ بیت مگر بہ وطی و نوبت مہر بیت اسے ہر دو میں صورتانی حکم ماں اسے دو میں صورتاں بیان بوت سومی اسے کہ مہر بندگان بہ بیت و وطی و نوبت ہن بیت مریشی و بستگیں مہر بہ سبب دیگر بیت اسے صورتاں کلام اللہ و کہ جائے بیان بوت، چارمی ایک مہر نہ بندگان دست جی و طلاق دات ماں ایشیا مہر مثل سوجی و دیگر بیت یعنی ماں ہا زانک و قوم و ہر رواج ہست انت، و چہ چار میں صورت مرد و مرگ و سرائیم در کانت۔ بے مرگ و حکم چہ طلاق و حکم جدا انت اگر مہر بندگان نہ بوت و دست ہن نہ جنگ کہ زوج بران بوت یا دست جی و پدیران بوت ماں اسے ہر دو میں صورتاں مہر مثل بہ سبب دیگر لازم بیت و اگر مہر بندگان بوت و دست جی یا دست نہ جی گدا مال اسے ہر دو میں صورتاں ہرچ مہر بندگان بوت و کت آہ سوجی دیگر بیت۔ و چہ تو کی نماز و عصر و نماز مراد انت کہ روج و شب و میانجی انت۔ آئی و تاکید زیات کنگ بوت کہ ماں او و ہد و دنیا و شغل گشت بیت۔ و فرمان کتی کہ با و بے بوشتے یعنی ماں نماز و چشیں حرکتے مکن انت کہ چرائی و معلوم بہ بیت کہ نماز و انگ و نہ انت۔ چہ اسے ہمیں کاراں نماز پر شیت چو شک و رگ، نوشک یا گوں کسے و جہرنگ یا کنگ۔ فائدہ:- طلاق و حکم و میانجی و نماز و حکم و بیان کنگ و یا سبب ایش انت کہ دنیا و معاملات و دات ماں و تی گر و چیلانی توک و کپان و چوش مہر بیت کہ شہادہ بندگان و شہوت کار بیت۔ و یا اسے سبب انت کہ واک و مہوس و رند و کپوکان و حرص و بخل و غلبہ و رواج عدل کنگ و چہ انصاف و کارگر و آہن ماں رنج و طلاق و حاد و مرن گران انت۔ پدا و ان تعفو و لا تنسوا الفضل و سرائیم و جاور و چریشاں عمل و امیت کشک پر ظاہر و مشکل انت ہمیش کا آئی و علاج و راہ بند پیش دارگ بوت کہ نماز و محافظت و آئی و یا بندی و آئی و حقوق و رعایت

البقرة ۲

۵۲

سيعول ۲

تَسَوُّهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ

پیسر و مقرر کنت شما پر آیاں مہر گدا پر تریت نیم

مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوا الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ

آچیزے کہ شما مقرر کنت، مگر اسے کہ پہل بکنت جنیناں یا سبب بگوزنت ہائی کہ ماں آئی و دست و گرج انت

النِّكَاحِ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ

نکاح و یعنی مرد و اگر شما (مرداں) سبب بگوزنت گدا از یک ترانت بہ پر بیزگاری و مہر شمشات احسان کنگ و

بَيْنَكُمْ إِنْ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۚ حَفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ

با یکدگر بے شک اللہ تعالیٰ ہر چہ کہ شما کن انت شرکنت و بکنت و کنت انت در ستیں نمازانی

وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ۚ فَإِنْ خِفْتُمْ

و در میان میں نماز (یعنی عصر) و بوشت انت خدا و رواج و ادب و پدا اگر شما ترس انت

فَرَجَالًا أَوْ زُبَانًا فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ

گدا ایسا و نماز بان انت یا سوار یا رند و قنیکہ (من) (دلجم) بوت انت گدا یا دکن انت اللہ و ہنچو کہ شاری سوج و انگ

مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْمَلُونَ ۚ وَالَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ

آچیزے کہ شما نماز انگ ات و واکس کہ بمرنت چہ شما و پشت بکنت

أَزْوَاجًا وَحِيَةً لَّا زَوْجَهُمْ مَّتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرِ اخْرَاجٍ

و تی جہاں گدا و حیت بکنت پر و تی جہاں نیکی خرچ دیگر و تاکیک اسے بغیر و گرجیہ چہ لوگ و تی

فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ

پدا اگر آجیناں و ت در بکنت گدا چ گند نہ انت بہ شے سرائے خبر و کہ بکنت آجیناں ماں و تی حق و

مِنْ مَعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۚ وَلِلطَّلَقِ مَتَاعٌ

یک شتریں کارے (یعنی سنگ) و اللہ زبردست دانا انت و وپہن و انگیں جنیناں خرچ دیگر انت

بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ

چہ مردم گری لازم انت بہ پر بیزگاری سرائے و بے ڈولا بیان کنت اللہ تعالیٰ پر شما

منزل ۱

جو انہیں علاج ایت پر چاکہ نماز ر دین کاراں و دور کنگ و شتریں کارانی حصول و تہا مرن اثر داروک انت۔ و یعنی جنگ چہ دشمن و ترس و و ہد و بہ بیت لا چارمی بہ سواری سرا و پیادگ بہ اشارہ و سرائیم نماز و انت توری تلی دیم بہ قبلہ و مہر بیت۔ و پیش و بے حکم ات چریشی و پدا و ہدیکہ میراث و آیت نازل بوت و جنیں آدمی حصہ ہن مقرر بوت و پدا جنین و عدت چار ماہ و روج بندگان بوت ہمیش کا اسے آیت و سرائیم ہلاس بوت۔ و یعنی اگر ہا زانکاں بہ و تی و شے و چہ سال و ہلاسی و پیش چہ لوگ و در بکنت گدا اسے و ارشاں بہ شے سرائیم گناہ نہ انت و پدا یکہ آیاں بہ شریعت و رہبند و اگر بلوٹنت سانگ بکنت یا شتریں پوشاک و خوشبو کار مرز بکنت پریشی و ہج بلکے نیست۔ و چہ و پیش خرچ یعنی پوشاک دیگر و حکم طلاق و رواج جنگ کہ نہ مہر بندگان بوت نہ زوج و دست جی کنگ نوں ماں اسے آیت و حکم بہ در ستاں احت۔ البت ہمہ فرق انت کہ در اہیں طلاق و انگینان و پوشاک دیگر مستحب انت ضروری نہ انت و اولی صورت و ضروری انت۔

وہی چہرے قصہء حق تعالیٰ بسط و قبض کہ آئی ہے
بیان ہوں گوشت بہ شریء ثابت بیت ہزار
فقیر بادشاہ جوڑ کنگ و چہ بادشاہ بادشاہی ہے
بچہ گرگ و زور و زور مند کنگ و زور مند و زور کنگ

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿۲۶۷﴾ وَقَالَ لَهُمْ

پشتش ماندات مگر کینے چه آیان، و اللہ تعالیٰ شرزانت گنہ گاران و ط و گوشت آیان

نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلَكًا قَالُوا أَأَتَىٰ

آیانی پیغمبر کیشک اللہ تعالیٰ مقرر کنگ پر شما طالوت و بادشاہ، گوشگا لگنت کہ چہ بیا

يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ

بوت کنت پر آئی بادشاہی پہ مئے سرا و ما حقدار ترین پہ بادشاہی چه آئی و آئیایک نہ بوتگ

سَعَةً مِّنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ

کشدگی چه مال و پیغمبر گوشت کہ بیشک اللہ تعالیٰ گچین کنگ پہ شے سرا و زیادہ

بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكًا مَّن يَشَاءُ

کشدگی نے دنگ آئی ارامان علم و ماں جسم و حوت و اللہ دنت و تی ملک و هر کسے و کہ بلوطیت

وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿۲۶۸﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ

و اللہ ز بریں دست کچ، مزین زانو کے ط و گوشت گون بنی اسرائیل آئیانی پیغمبر و کہ طالوت و بادشاہی و نشان

أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّنْ رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ

ایشنت کہ بیت شے گور و پیٹی ماں آئی و تو کا دل تسلی انت چه پروردگار و نیک و و کہ پشتپتگی

مِّمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَىٰ وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ فِي

چیزانت چه ہا چیزان کہ پشت گشتت موسیٰ و ہارون و اولادان، چست کنت کارنت آپی و فرشتیں، بیشک ماں

ذَٰلِكَ لَآيَةٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿۲۶۹﴾ فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ

آئی و برابریں نشانی انت پر شما اگر شما یقین دار ات و پدا و تیکہ و دن و در اتنگ طالوت

بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ

گون شکر و گوشتی کہ بیشک اللہ تعالیٰ شے پدیری و کنت پہ یک بچو، پدا هر کیا و ارت چه آ جوا

فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اعْتَدَىٰ

گر ط آ منی نہ انت و هر کیا کہ آ نہ چشت گر ابیشک آمینگنت مگر ہا کیا کہ چیر بخت

مَنْ لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اعْتَدَىٰ

گر ط آ منی نہ انت و هر کیا کہ آ نہ چشت گر ابیشک آمینگنت مگر ہا کیا کہ چیر بخت

مَنْ لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اعْتَدَىٰ

گر ط آ منی نہ انت و هر کیا کہ آ نہ چشت گر ابیشک آمینگنت مگر ہا کیا کہ چیر بخت

منزل ۱

ط چه حضرت موسیٰ و پدا و اں یک مدتے و بنی اسرائیل و کار و بار شر انتت پدا و ہدیکہ اشانی نیت بد بوت گدا بہ اشانی سرا یک و دژ من داریں کا فر بادشاہ جالوت نامین یلخارت اشان و جت و پل ات و چه ملک در ملک کرت و لختین و و تی غلام و نو کرت بنی اسرائیل تچان و ماں بیت المقدس و مچ بوتنت آوہد حضرت اشموئیل پیغمبر چه آئی و ز بندی اش کت کہ کسے و بہ مئے سرا بادشاہ جوڑ بچن کہ ماہ آئی ہمرابی و جہادی سبیل اللہ بچنیں۔

و ماں طالوت و قوم و چه ساری و سلطنت نیست ات آفریب محنتی مرے ات۔ بنی اسرائیل و نگاہ و سلطنت آئی قابل نہ ات۔ بہ مال و دولت و رد و اتار سلطنت و لائق خیال شکت نبی و فرما بخت کہ سلطنت کسے و حق نہ انت سلطنت و مسترس لیاقت عقل و ماں بدن و پری و زندی انت کہ بہ اش و طالوت چه شما افضل تر انت۔ فائدہ کہ:- و ہدیکہ بنی اسرائیل اے اشکت گدا بہ پیغمبر و گوشتش کہ بریشی و بادشاہیت و دگہ یک دیلے ہن پیش بداز ناکہ پہ مئے دلاں دگہ شکت پشت مکیت۔

و بنی و دعاکت بہ پروردگار و دربار و طالوت و بادشاہی و ایدگہ نشانی ہن بیان کنگ بوتنت ماں بنی اسرائیل و یک پیٹی و چه بندر گون ات کہ ماں آئی و توک و برکات داریں چیز انت حضرت موسیٰ علیہ السلام و و ایدگہ نیانی۔ بنی اسرائیل بہ جنگ و و ہدیکہ آئی و بہ ویمایر کنگت، اللہ بہ اش و سبب و فتح و انگت۔ و ہدیکہ جالوت غالب آحت بنی اسرائیل و سرا تو آئی اے پیٹی ہن گون و ت و بُرت۔ و ہدیکہ اللہ اے پیٹی و سر کنگ لوٹ ات کہ اے کا فر ہر جا چہ کہ اے پیٹی و ایرش کنگت اودا و با و بلا احتگت۔ بیچ شہر بہ اے دولا ویران بوتنت لاچار ہوان و اے پیٹی و دو گوانی سر ایرش کت و آیان هگل دانش۔ فرشتگان گوان و هگلان و طالوت و دروازگ و سرا سر کنت۔ بنی اسرائیل و و ہدیکہ ا نشانی دینتنت تو آیان و طالوت و بادشاہی و سرا یقین کت۔ طالوت و بہ جالوت و سرا فوج کشی کت و موسم سک گرم ات۔ ۱۲

عُرْفَةٍ بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ ط قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقُوا بِاللَّهِ كَذِبٌ كَرِيمٌ فَبَدَأَ اللَّهُ ط وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ٢٥ وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ حَكَمَ ط وَاللَّهُ كَوْنُكَانَ إِنْ ت ط وَوَقَّتِكَ دِيمَ بِدِيمَ بُوْتَنْتَ كُونِ جَالُوتَ وَآئِي شَكْرًا قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ط فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ وَاتَّهَ اللَّهُ الْمُلُوكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ ط وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ط تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ٢٦

منزل ۱

فل پہ شوق ۽ پیدا طالوت ۽ ہر اھی ۽ روگ ۽ کل تیار بوتنت طالوت ۽ گوشتگت کہ ہماورنا، زورمند و سرمچارنت ہما سہ بگرت۔ چونائی ۽ ہشتاد ہزار سرگیت آنت۔ پیدا طالوت ۽ ایشان ۽ چٹکاسگ لوٹرات، یک منزل ۽ آب دست نہ کیت دومی منزل ۽ یک جوئے دیستش طالوت ۽ حکم دات کہ ہر کس ۽ چٹک ۽ گیش آب وارت آئنی ہمراہ نہ انت ایوک سہ صد و سیزدہ گوں آئی پشت کیتنت اید کہ کل یک گور بوتنت، ہر کس ۽ چٹک ۽ گیش آب نہ وارت آیانی

من بشت و ہر کس ۽ زیات آب وارت آیانی من نہ بشت بلکین من ایش زیات بوت و دیم تر ۽ رفتش نکت۔ فل و ہدیکہ ہما سہ صد و سیزدہ نفر گوں جالوت ۽ دیم پہ دیم بوتنت کہ ماں ہے سہ صد و سیزدہ حضرت داؤد ۽ پت و آئی ۽ شش برات و دت حضرت داؤد من گوں ات۔ حضرت داؤد ۽ راہ ۽ سہ ڈوک دست کیتنت کہ ایشان نحوشت مارا چست بکن ما جالوت ۽ گشیں۔ و ہدیکہ مقابلہ بوت، جالوت و ت میدان ۽ دراحت و نحوشتی من تہنا شاکلان ۽ بس اوں، منی دیم ۽ دریایاں بہت۔ حضرت اشموئیل ۽ حضرت داؤد ۽ پت ۽ رالوٹائیت کہ وقتی حکان مناراپیش بدار آئی ۽ ہر ششیں چٹک پیشداشت انت کہ قدآور انتت حضرت داؤد ۽ را پیش نداشتی آئی کوتاہ قدات و پسانی شہانک ات، پیغمبر ۽ ہما لوٹائیت و محبت گیت کہ تو جالوت ۽ گشے، آئیائے دات بے گشانی۔ بد جالوت دیماشت دہما سہ تیں ڈوکان ۽ ماں اشکرائی ماں کنتت و جتی جالوت ۽ ایوک ۽ پیشانی ہیچ ات وایے دگر کلیں بدن آہن پوش ات سہ تیں ڈوک آئی ۽ پیشانی ۽ دران ۽ پشت ۽ درشتت۔ جالوت ۽ شکرفار بوت و مسلمانان ۽ فتح حاصل بوت۔ گدا طالوت ۽ گوں حضرت داؤد ۽ وقتی جنگ نکاح دات و طالوت ۽ پد اے بادشاہ جوڑ بوت۔ چریشی ۽ پدرا بوت کہ جہاد ۽ حکم چہ قدیم ۽ پیداک انت و ماں ایشیا اللہ ۽ من رحمت و احسان انت، نادان گوشتت کہ جنگ نبیانی کار نہ انت۔

فل اے قصہ کہ بنی اسرائیل ۽ ہتوں بیانی بوت یعنی ہزارانی حساب مردمانی درکیت و آیانی پدا ناگھانی مرگ وید از رنگ بوگ و طالوت ۽ بادشاہ بوگ کل اللہ آیات انت کہ ترارا اشکائینگ بنت و شہا بے شک چہ اللہ ۽ رسولان ات۔ براں ہنوخش کہ پیسر ۽ پیغمبر بوتگنت ہما ڈول ۽ یقیینا شہا من پیغمبر ات کہ گوشتگیں دور ۽ داسلمانان ۽ بہ راستی بیان کن ات حالانکہ نہ کتاب ۽ شہا ایشراویست و نہ چہ کس ۽ دپ ۽ اے شکت۔

فل اے پیغمبر کہ آیانی ہنوں بیان گوشت لاشاں ماہتین و لہتین و سرافضیت دات، چریشاں لہتیں ہنیں انت کہ گوں آیایں خدائے کلام کت چوشت کہ آدم و موسیٰ علیہما السلام۔ و لہتین و درجہ بلند کت چوشت کہ یک نبی نے پہ یک قومے یکے پہ یکے پہ شہرستانے و یکے پہ تمامیں جہان و چوشت کہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و بجنگ بوت پہ حضرت عیسیٰ و سرظاہریں معجزہ چوشت کہ مردگانی زندگ کنگ و جزایانی و شش کنگ و غیرہ۔ و قوت داتی ایشاں و پہ پاکیں روح و یعنی حضرت جبرئیل و پہ ایشانی کنگ و دیم دیان و۔ فل ہما مردماں کہ بر اے نبیانی سر و ایمانش آورت و صافیں حکم و روزنائیں لاشاں میں پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم نبی بوگ و چٹان و وت دیست و اشکت، اگن خدا بلوٹتیں تو ایشاں وت ماں وت نہ جنگش کت و نہ مخالفت و کسے چریشاں نہ مؤمن بوتکت و نہ کافر لیکن حق تعالیٰ کل اختیار داروک انت ہرچیکہ لوٹت ہائی و کنت آت و کتم بہن کار چر حکمت و نالی نہ انت۔ فل ماں اے سورت و عبادات و باروہ بازس حکمان و بیان

کنگ کہ ایشانی پیروی بنفس و ناپسند و گران انت و ماں تمامیں عملان بہ انسان و زیات گران مال و جان و خرچ کنگ انت و خدائے احکام گیشتر کہ گنگ بنت یا جان و بابت و انت یا مال و، و ماں گناہ و بندہ جان یا مال و دوستی و خیال داری زیات تر گرفتار کنت چوشت بجوش کہ اے ہر دو دنیاوی دوستی گناہ ہندال و چریشی و نجات جملہ تا بعد اربانی آسانی و ظاہر کنت ہمیشہ کا اے حکمان و بیان کنان و قال و انفاق و بیان مناسب بوت۔ و قاتلوا فی سبیل اللہ اول و بیان ات کڈا من ذالذی یقرض اللہ دومی بیان انت۔ چرائی بد طاوت و فقہ و اولی و تاکید ظاہر بوت۔ نوں آنفقوا مٹار و قنکم الخ و دوم و تاکب منظور انت و چونکہ انفاق و مال و سراعادات و معاملات و باز کار موقوف انت تو مریشی و بیان و گوں زیاتیں تفصیل و کار گرگ بوت۔ چنانچہ ہنوں ہر حجت کوہ کابنت ماں آیایں زیات تر انفاق مال و بیان انت۔ خلاصہ مقصد اے بوت کہ عمل و وہدھنگت ہست انت۔ بہ آخرت و نہ عمل بہا بیت، نہ کسے بہ جاہ یارگ و دنت نہ کسے بہ سفارش و رستگار کنت دانکہ گروک وت بلہ مدنت۔ ہی یعنی کافران و وتی سداوت ظلم کت کہ بہائی مت اے دول و بوتنت کہ ماں آخرت و نہ چہ کسے دوستی و آیان و سیت رست کنت و نہ چہ سفارش و۔ و چہ سری آیت و حق سبحانہ و تعالیٰ و شان و عظمت بہن زانگ بیت نوں چہ آئی و رند اے آیت کہ ماں آئی توحید ذات و آئی و تقدس و جلال گوں مزین عظمت و گیش و گیوار و ذکر انت، نازل کتی و ہمیشی و لقب آیتہ الکرسی انت۔ ہمیشی و ماں حدیث و کتاب اللہ و مسترین آیات قرار دیگ بوتگ و مزین شرف و ثواب داروک انت۔ بندری کتب الیش انت کہ حق تعالیٰ و تر و مانتر کنان و سہ قسمیں احوالان و جاگہ بہ جاگہ بیان فرما بیٹگ علم توحید و صفات، علم احکام علم قصص۔ و چہ حکایتاں بہن توحید و صفاتی ثابتی مقصود انت یا علم احکام و تاکید و ضرورت بیان کنگی انت۔ و علم توحید و صفات و علم احکام بہن وت ماں وت و ہجو ہر گرج انت کہ یہ یک دگرے و علت و علامت انت۔

تلك الرسل

۵۸

البقرة

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ

اے درستی پیغمبران فضیلت دات ماہر آیایں لہتے و پہ دگر لہتے و سرا۔ لہتے چہ آیایں

مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَاتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ

ہامیت کہ خبر کنگ اللہ گوں آئی و بلند کنگ چہ آیایں لہتے و درجہ و دانگ عیسیٰ مریم و چکا

الْبَيْتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ

ظاہریں معجزہ و قوت دات ماہر آیایں پاکیزیں روح (جبرائیل) و اگر بلوٹتیں اللہ جگرہ نکت ہما کساں

مِنْ بَعْدِهِمْ مَنْ بَعْدَ مَا جَاءَ تَهُمُ الْبَيْتِ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا فِيهِمْ

کہ بوتکت زندہ پیغمبریں گڈ چہ اے خبر کہ رستنت پہ آیایں ظاہریں حکمان۔ لیکن آیایں اتفاق بوتنت پلا لہتے و چکا

مَنْ آمَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ

ایمان آرت و لہتے چہ آیایں کافر بوت۔ و اگر بلوٹتیں اللہ گڈ آیایں گوں یکدگر جگرہ نکت لیکن اللہ

يَفْعَلُ مَا يَرِيدُ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ

کنت ہرچیکہ بلوٹت و او ایمانداراں باخرج بکن ات ما خدائے راہ و چہ پیچیدہ کار و قہانگ شمار

مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةٍ وَلَا شَفَاعَةٍ

پیش چہ آروچ و ایک و کہ ماں آئی و توکانہ سوداگری ہست انت و نہ دوستی و نہ سفارش و

وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

و کہ کافرت ہماوت ظالم انت و کہ دگر چہ معبود نیست انت آئی و چہ سوا از زندگ انت ہرچیز جلوک داروک انت

لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

نہ آئی و کوچندگ گرت و نہ واب۔ ہائی و بیگنت ہرچیز ماں آسمان انت و ہرچیز ماں زمین و انت

مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ

ایڈ و لیس کس کئے انت کہ سفارش بکنت آئی و گور و بغیر چہ آئی و اجازت و ذات ہرچیز مخلوقات و روبر و انت

وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ

و ہرچیز آیانی پشت انت و آیایں گرد و گپت نہ کنت نہ کسے نہ کسے چہ آئی و معلومات و ہرچیز کہ بلوٹت یکگ ہستنت

منزل

حق تعالیٰ و صفات بہ شرعی حکمانی بابت و اصلی مقصد مراد انت و شرعی حکم بہ صفات بمنزل ثمرات و شاخ انت۔ نوں پندرا انت کہ چہ علم قصص و چہ علم احکام و توحید و علم و را الہ و اعانت و قوت حاصل بیت و چہ علم قصص و علم توحید و صفات و الہ و احکام و علم و تاکید و آئی و ضرورت بلکیں حقیقت و اصلیت ثابت بیت۔ و ا رہ بند کہ چہ سہ رہبند اں جوڑ بیت حد درجہ شر، آسان و قبولیت و لائق انت۔ اول بہ سہ سبب و کہ لکیں دستور و پابندی رنج و دل سیاہی کاریت و چہ یک علم و دومی و طے و رجوع کنگ بہ سہ داب و بیت ہنجوش کہ کسے یک باغ و سبیل کنان و دومی باغ و سبیل و بناء کنت۔ ہمیشہ کا قرآن پاک و سہ سہ این بنیادی چیزان و تر و مانتر ہمہ ہما بیان گرتگ انت کہ ماں دل و محکم بنت۔ و پندرا اے رد و آیتہ الکرسی و بیان کہ در بابت و توحید و صفات باری تعالیٰ و بے دوزوین آیت ایت آئی و بیان کنان و کلیں احکامانی ہندال و بہ دل و ہنجوش محکم کت کہ چہ بن و گوجگ و ہجہ گوجگ نہ بیت۔

فل ماں اے آیت ء توحید ذات وحی تعالیٰ ء صفاتی عظمت ء رایان فرمائیت کہ حق تعالیٰ چہ بندہ ء موجود انت و کسے آئی ء شریک نہ انت تمامیں مخلوقات ء رہائی ء بہ وجود ء آورتگ ء چہ ہرج ء نقص ء و ہر یک تمیں تبدیلی و نزوری ء پاک انت در اہیں چیزانی خدا بند انت ۔ تمامیں چیزانی کامل علم دار وک وہ کلا فی سلسلہ جہیں قدرت و مسترس در جہ ء عظمت آرا حاصل انت ء کسے ء نہ اینکہ استحقاق نہ اینکہ مجال کہ ابیدہ آئی ء اذن ء کسے ء سفارش گوں آئی ء کت بکت چو تیں ہج ہمیں کارے نیست انت کہ بہ آئی کنگ آرا مشکل و گرانی ء دیمائیت چہ کلیں چیزاں و چہ کلائی عقل ء بالائز انت بہ آئی ء مقابلہ ء کل حقانیت چہ ریشی ء دو گ شربہ ذہن ء نذرت کہ چریشاں کیے حق تعالیٰ ء ربوبیت و حاکمیت و وئی محکومیت و عبودیت کہ چرائی رود حق تعالیٰ

تمامیں بیان تو تیں بیان نہ تو تیں حکم ابیدہ عذر ء واجب التصدیق و واجب التعمیل بوگ و پدا ہج طوئیں شک مشنگ نیارگ معلوم بوت دومی ایکہ عبادات و معاملات ء اینکہ گیشی کہ بیانش پیش ء گوشت و پدا آیایا نعمتی داد و دہش یاہ عذاب ء گرفتار کنگ ء رد کسے بہ دل ء دوسوسہ آورتگنت کہ ہر ہر نفر ء اینکہ معاملات و عبادات باز انت کہ آیانی مجموعہ اینکہ زیات بیت کہ آیانی ضبط دارگ و حساب کتاب ء ایر کنگ بہ ظاہر ء محال معلوم بیت پدا ماں آئی مقابلہ ء جواب و عذاب و اے ہن چہ عقل ء دور نہ ہو کس کار معلوم بیت ء ہمیشہ کماں اے آیت ء حق سبحانہ ء وئی لہتیں پاکیزہ صفت ہنچیں بیان کنگنت کہ آتما میں سوالات بہ آسانی ہوتاوت دور بوت انت یعنی آئی قدرت و علم ہمہ کمال انت کہ چشیں یک چیزے ہن نیست کہ چہ آئی ء در بہ بیت ہر کس ء علم و قدرت اینکہ غیر متناہی و ہمیشہ یکیں ڈولاقا م ہو ک بیت آرا تما میں عالم ء جزئیات ء ضبط دارگ و آیانی عوض دیگ ء چہ مشکل و گران بیت کنت ۔

فل و ہدیہ توحید ء دلیل بہ شری ء بیان کنگ بوتنت کہ چہ آئی ء کافر ء یک عذرے ہن پشت نہ کپت تو نون بہ زبردستی کسے ء مسلمان کنگ ء چہ ضرورت انت ۔ عقل مندان ء باید انت کہ دت سرید بہ بنت و نہ شریعت اے حکم انت کہ کسے ء بہ زبردستی مسلمان بجن ات آفانت شکرہ الناس حتی یفکونوا مؤمنین دت نص موجود انت و ہر کس کہ جز یہ قبول کنت آئی ء جان و مال محفوظ بیت ۔ فل یعنی و ہدیہ ماں ہدایت و گمراہی ء گیش و گوار بوت نون ہر کسے گمراہی ء ترکے یان ء ہدایت ء قبول کت گڈ آئی ء ہنچیں مضبوطیں چیزے ء راست جت کہ آرا پرشت و پرورش ء ترس نیست انت ۔ و حق تعالیٰ مظاهری گفتاران ء شر زانت و ہمے پیمانیت و دل ء حالت ء ہن شر زانت بہ آئی کسے ء خیانت و بد نیتی چہ بیت کنت وک ماں پیشی آیت ء ایماندار و کافر و آیانی نور ہدایت و ظلمت کفر ء ذکرات نون بہ آئی تائید ء چنت مثال بیان فرمائیت ۔ ماں اولی مثال ء غرود بادشاہ ء ذکر انت آئیاتی سلطنت ء مغروری ء و تار اسیہ کنائیت کنت حضرت ابراہیم آئی ء دیماحت سجدہ نہ کتی غرود ء جنت گیت توجواب داتی کہ من ابیدہ چہ وئی رت ء دگ کسے سجدہ

زکناں ۔ آئیادرا ائیت کہ رب و مناں ۔ آئیاجواب دات کہ من حاکم ء رب نگوشاں ء رب ہما انت کہ زندگ کنت و کثیت غرود ء دوندی لوٹائیتنت بے گناہ ء راکشاریتی و گناہ کار ء رایلہ داتی ء گوشتی کہ دیتے ؟ من ہر کس بلوٹاں بکشاں و ہر کس بلوٹاں نہ کشاں ء بریشی ء سر حضرت ابراہیم ء آقاب ء دیل ء پیش کناں ء آحق ء بے جواب کنائیت و آرا ہدایت حاصل نہ بوت یعنی بہ وئی بے جوابی ء باوجود آئی ء حضرت ابراہیم ء گوشتگ ء سرا ایمان نہ یارت یا چوش نجوش کہ حضرت ابراہیم علیہ السلام ء دومی گپ ء ہج جواب دات کت نہ کت حالانکہ نجوش پستہ اولی سوال ء داتگتی ہما ڈولاجواب دیگ ء ادا ء ہن موہ آرا حاصل ات ۔

البقرة

۵۹

تلك الرسل

كُتِبَ لَهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا يُؤَدُّهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ
ماں آئی ء کرسی تمامیں آسمالاں و زمین ء ۔ و دم نہرا ئینیت آئی ء بنگ آہر دوکانی دہاوت انت

الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ۝ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ
چہ در ستان بزر و مستر و زبردستی نیست انت ماں دین ء بابت ء بیشک جدا بوت ہدایت

مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ
چہ گمراہی ء وک نون ہر کسکہ منیت گمراہ کنوک ء و یقین بکنت بہ اللہ گڈ آئی ء دست جت

بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ وَاللَّهُ وَلِيُّ
چہ گمراہی محکمیں کہ ہج سدرگ نیست انت پر آئی ء واللہ ہر چیزے اگنوک اگنوک اللہ شہد انت

الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
ایم اندارانی ء در کنت آیایاں ء چہ تھاریاں بہ روشنی ء نیمگ ء و ہما کہ کافر بوتنت

أُولَئِكَ هُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ ۝ أُولَئِكَ
آیانی دوست شیطان انت در کنت آیایاں ء چہ روشنی ء بہ تھاریاں نیگ ء ہمیشہ انت

أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ
دوزخے ء آیایاں اودا ہمیشہ گمانت زاناں تو نذرت ہما کس (غرود) کہ جڑی کت گوں ابراہیم ء

فِي رَبِّهِ أَنْ إِنَّهُ اللَّهُ الْمَلِكُ ۝ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي
آئی پر و کار ء بابت ء پہرے سبب کہ داتگ آئی اللہ بادشاہی ء وقتیکہ گوشت ابراہیم ء کہ منی رب ہما انت کہ زندگ

وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أَحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي
کنت و کثیت آئی گوشت کہ من ہن زندگ کناں و کشاں گوشت ابراہیم ء کہ چہ بیشک اللہ کاریت

بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ ۝
روح ء چہ روح در ہتے نیمگ گڈ ابیاں تو آئی ء چہ روح ایرشت ء نیمگ گڈ اجیراں منت آکافر (غرود)

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝ أَوَكَلَّيْكَ مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ
و اللہ راہ پیش نہاریت بے انصافیں قوم ء فلک یا ندیت تو ہما کسکہ گوشت پہ یک شہرے ء و آ شہر

مزل

ول آواجہ حضرت عزیر پینہ آت و سرچیں تورات آثر ابہ سرزبانی یاد آت، بخت نصر کافریں بادشاہ ات، آئی بیت المقدس ویران کت وچہ بنی اسرائیل بازیں مردمان بندہ کت وگوں و تاجرت، حضرت عزیر گوں سے بندیاں شامل ات، وھدیکہ چہ قید ویدہ بوت گدا حضرت عزیر ماں راہ ویک شہرے دیت ویران، آئی وکبتیں جاگہان گندگ وھدے ماں وتی دل وگوشتی کہ ادا وندر وک دراہ مرتنت، چونکائی حق تعالیٰ ایشان وزندگ کنت وراے شہرستان پدا آباد بیت، ہما جاگہ آئی وروح قبض

بوت و آئی و سوار و خرمن مرت، واد صد سالھے جا ورت بوت وکے و آئی وشت و دیت وند آثر خبر بوت ہے دوران و بخت نصر من مرت ویک بادشاہے و ہے دوران بیت المقدس آباد کت و آثر ہمن شہر آباد کت پدا صد سال و رند حضرت عزیر زندگ کنگ بوت آئی و ورگ و آپ ہاڈولا نزیک و ایرتنت، آئی وحر کہ مرتگت و آئی و سترگیں ہڈو واکبتگنت آثر ہماں روبر و زندگ کنگ بوت و ہما صد سال و تہا بنی اسرائیل چہ بندی و آزاد بوان و ماں شہر آباد ہمن بوتگنت۔ حضرت عزیر زندگ بوان و آباد یا بہ وتی چان ہمن دست و حضرت عزیر وھدے مرتگت وھدے روح گتیں برزات و وھدیکہ زندگ بوت گدا آویدی بیگاہ ہمن نہ ات ہمیشہ کا آئیگان کت کہ ان من ادا زیکتیں روح و احتکوں گدا ایک روچے بوت و ان مروچی احتکوں تو گدا چہ یک روچے و کت بوت۔

و حضرت عزیر و دیمآتما میں ہڈ بدن و ترکیب و روچے کنگ بوتنت پدا بہ آیانی سر وگوشت تالان کنگ بوت و پوست پوشگ بوت پدا چہ خد و قدرت و یکپارگی ماں آئی و ساہ کپت و لک بوت وادشتات و وتی پیا خبر کتی۔

و حضرت عزیر و اے سرچیں نقشہ و چارگ و پدا گوشت کہ من و شریعتین بوت کہ اللہ ہر چیز و قدرت انت۔ یعنی من ہر چیز کہ زانتگت کہ مردگ و زندگ کنگ بہ خد و آسان انت آثر انوں بہ وتی چان ویتوں۔ اے مطلب انت کہ ساری و ہاں یقین و چیزے کئی ات، البت مشاہد نہ بوتگ انت رندا حضرت عزیر چہ ادا پدا آیان و بیت المقدس و سر بوت آثر کسے و جاہ نیارت پرچاکہ اے و ورنہ ات آئی ویم وچک سر بوتگنت۔ ویدیکہ آیات تورات بہ سرزبانی اشکناہیت گدا مردمان و با ورت بوت، بخت نصر اسرائیل و تہا میں کتابان و آس دانگت کہ ماں آیات تورات ہمن شامل ات۔ و خلاصہ اش بوت کہ یقین بہ سرچہ ہست ات ایوک عین یقین و طلب گارت کہ آگوں مشاہدہ و تعلق داریت۔ و حضرت ابراہیم و پوتی پروردگار و حکم پدا چار مرغان و آورت یک مور یک مرغے یک گورگے یک کپوردے و ہر چار ان وگوں و تہا ہیلد رکت تاکہ جاہ بیارت و توار کنگ و پدا حاضر بنت۔ رندا ہر چار بنی ذبح کنت پدا بہ یک کوہے

سر اہر چارانی سرگ ایتنتی یک کوہے و سر اہر چارانی سرگ ایتنتی ویکے و پادان و ایر کنتی ووت اول و ایشان و میانجی وادشتان ویکے و توار کجت آئی و سرچیت بوان و ماں گوات و درنگ بوت پدا بونل سر بوتنت و رندا پدا آوار بوتنت آتجان و احت رندا بہ داب ایگہ ہمن اکتنت و ادا و دوسوہ یانی پیدا بوگ و شبینگ ہست انت اول و بے جانیں جسم و زندگ بوگ کائی و اجزاء جدا ات، انکار و قابل انت دومی ہما خصوصیتانی کہ امرغ بہ بنت و آہن چار بہ بنت و چاریں ہمن فلان و فلان بہ بنت و ایدولا آیانی ٹکران و یک یکنان توار کنگ بہ بیت گدا زندگ بوان و تجان و کانت۔ اے کیش و گیوار و بندشانی و نفقے ظاہر نہ بیت ہمیشہ کا اول و سوسہ و جواب عزیر و دومی و سوسہ و جوات حکیم و گوشان ہر دو میں شبینگ دور کنگ بوتنت۔ یعنی اشیا شہرستان ات کہ اللہ تعالیٰ زبردست قدرت دار وک انت ہر چیز کہ بلوٹیت تو نیت کہ بخت و ماں آئی و ہر یک کما ہیند حکمت پوشیدہ انت کہ آیانی ادراک وزانگ و اگر مارا توفیق نیست انت تو اے خبر میے

البقرة ۲

۴۰

تلك الرسل ۲

خَاوِيَةً عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ اَنِي يُحْيِي هَذِهِ اللّٰهُ بَعْدَ مَوْتِهَا

لمبتگت پے وتی قبتیانی سرا۔ گوشتی کہ چہ پیماز زندگ کنت اشیا اللہ آئی مرگ و رند

فَاَمَاتَهُ اللّٰهُ وَاتَّاعَ عَامِرٌ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ

پدا گشت آئی اللہ واد صد سال و رندا پدا کت آئی گوشتی کہ تو چہ نیچا ادا جلتگ گوشتی کہ من جلتگان

يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ لَبِثْتَ يَوْمًا عَامِرًا فَانْظُرْ اِلَى

یک روچے یا چیزے کم چہ روچیا و گوشتی نہ۔ بلکین تو جلتگ ادا واد صد سال و نوں بچار

طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانْظُرْ اِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ

و تی ورگ و و نوشگ و کہ نگشت و بچار و تی خر و و تاکہ بکین ترا قدرت و

اَيَةً لِلنَّاسِ وَانْظُرْ اِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوها لَحْمًا

نمونہ پے مردمان و بچار ہڈانی نیمگ و کہ چہ پیماز آیان دہر پتیں رندا پوشیں آیان و گوشت و

فَلَمَّا بَيَّنَّ لَهُ قَالَ اَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَاِذْ

پدا و تیکہ شرط ہر بوت پر آئی و اے حال گدا گوشتگالت کہ بیشک اللہ ہر چیز و قدرت و و ویا بکن

قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتٰى قَالَ اَوْ لَمْ تُؤْمِنْ ط

و تیکہ گوشت ابراہیم و اے منی رب من و پیش واد کہ چہ پیماز زندگ کنت تو مردگان فرما ینتی کہ زانا تو یقین نہ کنگ

قَالَ بَلٰى وَلٰكِنْ لِّيَطْمِئِنَّ قُلُوبِي ط قَالَ فَخُذْ اَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ

گوشتی بے لیکن لوٹاں تاکہ تسلی بیت منی دل و فرما ینتی کہ بگر چار دانگ چہ مرغان

فَصَرْهٖنَ اِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلٰى كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ

پدا رنگ بکن آیان و تی نیمگ رندا ایر بکن پے ہر کوہے و سرا چہ آیانی جون یک یک کمرے رندا

ادْعُهُنَّ يٰ اَيُّهَا سَعِيًّا وَاَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ حَكِيْمٌ مَّثَلُ

آیان توار بکن، کانت تہ نیمگ و تجان و وراں کہ بیشک اللہ زبردست انت و دانانت و مثال

الَّذِيْنَ يَنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ اَنْبَتَتْ

ہما کائی کہ خرچ کنت وتی مالان پے خد و راہ و پخش انت مثال یک انگے کہ برو دینیت

مَنْزِل ۱

سر اہر چارانی سرگ ایتنتی یک کوہے و سر اہر چارانی سرگ ایتنتی ویکے و پادان و ایر کنتی ووت اول و ایشان و میانجی وادشتان ویکے و توار کجت آئی و سرچیت بوان و ماں گوات و درنگ بوت پدا بونل سر بوتنت و رندا پدا آوار بوتنت آتجان و احت رندا بہ داب ایگہ ہمن اکتنت و ادا و دوسوہ یانی پیدا بوگ و شبینگ ہست انت اول و بے جانیں جسم و زندگ بوگ کائی و اجزاء جدا ات، انکار و قابل انت دومی ہما خصوصیتانی کہ امرغ بہ بنت و آہن چار بہ بنت و چاریں ہمن فلان و فلان بہ بنت و ایدولا آیانی ٹکران و یک یکنان توار کنگ بہ بیت گدا زندگ بوان و تجان و کانت۔ اے کیش و گیوار و بندشانی و نفقے ظاہر نہ بیت ہمیشہ کا اول و سوسہ و جواب عزیر و دومی و سوسہ و جوات حکیم و گوشان ہر دو میں شبینگ دور کنگ بوتنت۔ یعنی اشیا شہرستان ات کہ اللہ تعالیٰ زبردست قدرت دار وک انت ہر چیز کہ بلوٹیت تو نیت کہ بخت و ماں آئی و ہر یک کما ہیند حکمت پوشیدہ انت کہ آیانی ادراک وزانگ و اگر مارا توفیق نیست انت تو اے خبر میے

سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُبُكَةٍ فَإِنَّهُ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَنْ
 يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿۲۶۱﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ ثُمَّ لَا يَتَّبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذًى لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
 رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿۲۶۲﴾ قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعُهَا أَذًى وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿۲۶۳﴾
 يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَتَكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى كَالَّذِي
 يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَنُفِثَ لَهُ
 كَمِثْلُ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تَرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا
 لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
 الْكَافِرِينَ ﴿۲۶۴﴾ وَمِثْلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ
 اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنْفُسِهِمْ كَمِثْلٍ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ
 فَتَبَدَّدَ

منزل ۱

علم و ناقص ہوگئے و سرادلات کنت بہ اے دول و کاراں آئی و حکمت و انکار ہجہ ممکن نہ انت ۔ واللہ اعلم ۔ ماں آیتہ الکرمی و علم و قدرت و غیر ذلک خدا و صفات و
 بیان فرمائیت چرائی و پد اے سہ قصہ بان و بیان فرمائیت کہ اللہ تعالیٰ ہر کس و بلوٹیت آراپہ ہدایت و راہ و پرنیت کت کنت ہر کس و بلوٹیت آرا گمراہ کنگ تو نیت
 ہے دول و کنگ و زندگ کنگ ہن ماں ہائی و اختیار انت ۔ نوں جہاد و ماں اللہ و راہ و مال خرچ کنگ و فضیلت و آئی و بابت و بندش و مشطان و بیان
 فرمائیت کہ اے رد اکیں و کرسن گوست پرچاکہ جہاد و
 مال و خرچ و تہا ہرچ ہمیں مشکلات و حجاب دیا کانت
 حق تعالیٰ و علم و قدرت و یقین پیدا کنگ و زند و آئی و
 قدر تانی تہر تہری احوال زانگ و پد مشکلات و حجاب
 و ت دوریت و اگر نہ نقصان و تاوان و مریشاں الم و
 آئی انت ۔

(ہے صفحہ و حاشیہ) یعنی اللہ و راہ و خرچ کتگیں
 کیں مال و ثواب ہن باز انت ہن خوش کہ چیک و انکے و
 ہر قصہ دانگ پیدا انت ۔ واللہ کیش بخت بہ ہر کس و
 بلوٹیت و ہر ہفت صد داں ہفت ہزار و چریشی و ہن
 گیش بخت ۔ واللہ زیاد بخشش کنوک و ہر یک خرچ
 کنوک و نیت و آئی و خرچ و مقدار و مال و حالت و
 شرزانت یعنی گوں ہر یک بہ ہائی مناسب و
 معاملہ کنت ۔

و ہا کساں کہ خدا و راہ و خرچ کنت و ہر خرچ
 کتگیں و سرانہ بزبان احسان و درشان کنت و نہ
 سوکی کنت بہ شگان جنگ و نہ خدمت گرگ و نہ
 بے عزت کنگ و ہر ہیشاں کا ملیں ثواب انت ۔
 اشان و نہ ثواب کم ہوگئے و ترس بیت و نہ اشان چہ
 ثواب و نقصان و غمناک بنت ۔

و یعنی لوٹوک و گوں نرمی و جواب دیگ و ہر آئی
 حجت و بد خوئی و سراد گر کنگ چہ ہا خیرات و
 بھتر انت کہ آرا دماں بہ دماں شرمندہ بخت یا شگان
 بخت ۔ واللہ غنی انت آئی و کسے و مال درکار انت
 ہر کس صدقہ بہ آئی و راہ و کنت آپ و ت کنت ۔
 و حلیم انت کہ سوکی کنگ و سرما ہن بہ عذاب و دیم
 دیگ و اشتاپ نہ کنت ۔

و یعنی بہ صدقہ و دیگ و کتاج و دل سیاہ کنگ و آئی و
 سر احسان ظاہر کنگ ثواب بخت نہ کسیت یا دگران
 پیشداران و صدقہ کنت تاکہ مردم آرا سخی براننت
 اے ہما ہن خیرات و ثواب ہج نہ بیت ۔ باقی اے
 فرمائیت کہ آیقین نہ داریت بہ اللہ و قیامت و
 روح و سرما اے تردید بہ صدقہ و قید و شرط نہ انت پرچا
 کہ صدقہ تہنا چہ ریاء باطل بیت کنت توری خرچ کنوک
 موئے بہ بیت مگر اے قید و ایوک و بہ ہے نفع و غرض و
 گیش کنگ تاکہ اے پد را بہ بیت کہ ریاکاری چہ موئن و

شان و بار دور انت بلکیں اے کار بہ منافقان و جاوہر شر تر مناسبت داریت ۔ و ہر برز خیرات و مثال بہ اے ہما بیان بوت کہ گوشتے یک دانگ کشتی کہ چرائی و ہفت صد
 دانگ پیدا ہوننت نوں فرمان کنت کہ نیت شرط انت اگر کسے بہ ریاء یا پیشدارگ و نیت و صدقات گدا آئی و مثال و جوش براں کہ کسے و دانے کشت بہ یک ہنچیں سنے و سرما
 کہ کیں خاک گوں آئی اوارات و ہر یک ہور و ایردات تو آسنگ بالکل صاف و لستہ بوت نوں چہ آئی و دان چون ردیت ۔ اے ہمیں خیراتانی تہا ریاکاران و ثواب چہ رسیت ۔

فلان چہ ترندیں ہوئے مراد باز مال خرچ کنگ وچہ نودہ شترنگ و کتیر مال خرچ کنگ وچہ دلانی ثابتی و مراد ایش انت کہ ثابت بدانت دلان و بہ ثواب و رسک و براں آیان و یقین انت کہ خیرات و ثواب الم و رسیت گدا اگر نیت شترانت تو مال باز خرچ کنگ باز ثواب رسیت و مال کتیر خیرات و ہن فائدہ بیت بخوشکہ بہ جوانیں زمین و سراباغ انت تو ہمیکہ

ہو گواریت ہا پیما باغ و فائدہ حاصل بیت و نیت شتر
نہ انت گدا ہر قدر زیات خرچ کنت ہا پیما مال برباد بیت و
نقصان رسیت پرچہ کہ ماں زیادہیں مال و دیگر و زیاد
پیش دارگ ہن زیاد بیت چوش کہ سنگ و سرادانگ
رودیت تو ہر قدر ہو گواریت تندی و گواریت ہا قدر تاوان زیات
بیت - فلان مثال ہا پیما نیت کہ مردمان و بہ پیشدارگ
صدقہ خیرات کنت باخیرات و پدا احسان و ظاہر کنت و ایذا
دینت یعنی چوش کہ کسے و ماں ورنائی و زور مندی و دھند
باغے تیار کنت تاکہ ضعیفی و ناتوانی و دھند چرائی میوہ
یا نیکی بوارت و بہ حاجت و وقت و کار بدنت و دھند
پیری اجبت و بہ نیکی و حاجت پیش آتک گدا ہے حاجت
و دھند باغ و آس و گیت و سونگ یعنی صدقہ مثل میوہ و آس
باغ انت کہ آیان میوہ بہ آخرت و کار بدنت و بدیکہ کسے و نیت
بدانت تو آباغ سونگ پدا آئی و میوہ کہ ثواب انت چون
دست دنت حق سبحانہ ہے پیما گیش و گوارکنان و سونج
دنت شمار آیتاں تاکہ شہا بچا رات و بفرمات -
فلان یعنی اللہ و گور و صدقہ و قبولیت و واسطہ اے ہن
شرط انت کہ مال حلال کماں و بیت، حرام و مال شہد
مال بیت و شتریں چیز و خدایہ راہ و بدنت سلیں چیز و بہ
خیرات و بدنت - اگر کسے بیخیاں چیز بدنت کہ آرا
دل نہ لویت بہ زورگ و مگر میار کنان و ہجر آرا ضرورت
و شتریزان ات کہ اللہ بے پرواہ انت شے مخلج نہ انت و
خوبیانی داروک انت و اگر شتریزہ چیز بدنت بہ دل و
واہگ و شوق و پدا بدنت گدا آرا دوست بیت -
فلان و دھند بہ کسے و دل و بیئت کہ اگر خیرات بکنان
تو تنگ دست بیان و حق تعالیٰ و تاکیر باوجود ہن آسے
فکر و داریت و مال و خرچ نہ کنت وچہ خدایہ وعدہ و
دیم و ترینان و بہ شیطانی وعدہ و سرادل میل بکنت
گدا آرا یقین بوگ لویت کہ اے شیطانی و سوسہ انت
چوش و خوشیت کہ من شیطان و دیم نیت حکم دیگر و
دورانت، و اگر دل و اے خیال بیئت چہ صدقہ خیرات و
گناہ بخشگ بدنت و مال و ہن برکت و زیاتی مان بیت گدا
یقین بکنت کہ خدایہ چوشیں سونج ماں دل و دانگ و پریشی
خدایہ شکر و ادبکنت و ماں اللہ و خزانگ و کئی نہ بیت
درستانی ظاہری و باطنی نیت و عمل و شترزانت -

البقرة

۶۲

تلك النسل

فَاتَتْ أَكْهَاضُغْفَيْنِ فَإِنْ لَمْ يُصْبِهَا وَابِلٌ فَطَلٌ وَاللَّهُ بِمَا

گدا یارت آباغ و قی ثمرہ دو چند و اگر نہ گیت از زمین و زور کس ہوئے و گدا شتر ہن آیان بیت و اللہ تعالیٰ

تَعْمَلُونَ بَصِيرَةً ۚ أَيُّوْدُ أَحَدُكُمْ أَنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّنْ تَحْتِ

شے کاران و شتریں و سرانگندہ ہیں! دوست داریت یکے پر شہا و خبر کہ بیت بیٹیک باغے چہ

وَاعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ

وانگوراں و زنبنت آئی چہ جو آمو و ماں آباغ و دگر قسمیں میوہ ہن ہست انت

وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ

وگیت آئی و پیری و آیان اولاد ہستت زوریں پدا رست ہا باغ ایک بوتکے (لوٹے) کہ آیان

نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ

آس مان ات کہ چہ آیان شتر ہا باغ و جید و لا شتر بیت اللہ شمار و قی ثانیان تاکہ شمار بکن ات و

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا

او ایسا اندازان! خیرات بکن ات بہ اللہ و راہا سلیں چیزاں چہ و قی کتیکانان وچہ ہا چیزاں کہ پدا کنگ

لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ ۚ وَلَا تَمْسُوا الْخَيْثَ مِنْهُ تَنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ

ما بہ شہا، چہ زمین و وارادہ مکن ات گندگیں چیز و کہ چہ آیان خیرات بکن ات و حالانکہ شہاوت

بِأَخْذِيهِ إِلَّا أَنْ تُخْضُوا فِيهِ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ

آیان ضرورت مگر اے کہ چہاں بکن ات ماں آئی کنگ و زبان ات کہ اللہ بہ حاجت انت تعریف کتیکان انت و

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ ۚ وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ

شیطان ترسینیت شمارا چہ تنگ دستی و حکم کنت شمارا بہ بیائی و اللہ وعدہ دنت شمارا

مَغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۚ يُؤْتِي الْحِكْمَةَ

و قی بخشش و گیشیں نعمت و اللہ زبریں دست وچ سکیں زانو کتایت و دنت دانشمندی و دھند

مَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا ۚ وَ

کہ بلوٹیت و دھند و دیک بوت دانشمندی گدا رست آیان مزین و دلتے، و

منزل

انت - ۱۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل داں ادا خیرات و بیان وائی و فضیلت آئی رہ بند و شرطانی بیان ات و چونکہ خیرات کنگ و چہ اینگو ماں معاملات و آسانی و سہولت و ہیل پیدا بیت و بے مروتی
 دیم تر پشی و خرابی دل و جاگہ کنت و آنکو چوش بیت کہ ماں معاملات و ہر چہ ریں و گناہے و کارے کہ سرزد بیت۔ چہ خیرات وائی کفارہ کنگ بیت و پدا چہ خیرات کنگ و
 اخلاق و مروت و خیر اندیشی و خدا و مخلوق و نفع رسانی و تہا زیادت بیت پیشکا ماں اے بازیں آیتاں ہے چہ زانی بیان گوشت۔ نوں سود و زرگ چونکہ خیرات و خدا انت اود و
 مروت و نفع دیگ مقصود ات تو ماں سود و ایوک و بے مروتی و ضرر دیگ و ظلم انت۔ پیشکا خیرات و فضیلت و پدا سود و مذمت وائی ہن کنگ و ذکر باز مناسب انت۔ ہر قدر
 ماں خیرات و خیر و شتری انت ہا قدر ماں سود و خرابی بوگ لازمی گت انت۔ فل یعنی ربا و روک ماں قیامت و پنچوش چہ قبران پاد کانت چوش کہ کنگ و دیگھے و
 جنگیں، و اے جاو رپے سبب و بیت کراش اں حلال و حرام کیوں و حساب کت ایوک و بے نیت و کہ چہ ہر دو نیناں نفع مقصود انت و ہر دو نیناں و حلال ظاہر کت حالانکہ
 ماں بیع و رباع و مزین تفاوتے ہست انت کہ اللہ تعالیٰ
 بیع و راحلال و سود و راحرام کت۔

البقرة

۴۲

تلك الرسل

سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
 و نہ آنگین بنت و اے ہا کس کہ سوت (سود) و رانت چست نہ بنت قیامت و رچ و مگر ہیل و
 وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٢﴾ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا
 و نہ آنگین بنت و اے ہا کس کہ سوت (سود) و رانت چست نہ بنت قیامت و رچ و مگر ہیل و
 يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ
 کہ چست بیت ہا کس کہ کنگ بیت آئی چہ جن و پدا کنگ و اے حالت آیتاں چہ سبب چشمت کراش
 قَالُوا إِنَّا الْبَائِعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا
 گوشت کہ سود و اگری ہن ہیل و رانت سوت و مگر ہیل و حلال کنگ اللہ سود و اگری و حرام کنگ سوت و
 فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى
 پدا ہر کس کہ رست آیتا نصیحت چہ تی پر و دگار و طرف و آیتا دست کو کت کہ اہما نیگنت ہر چہ کہ گوشت کنگ وائی معاملہ پدا
 اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٣﴾
 حوالہ انت و ہر کس کہ دوبارہ شوگر بیت کہ اہما نیگنت دوزخ آیتاں ماں اودا ہمیشہ ماننت و
 يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرِي الصَّدَقَتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ
 گار کنت اللہ سوت و رند پدا و رودینیت خیر اتاں و اللہ دوست نہارت ہر یک ناشکرین
 أَتُوا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
 و اتش زکوٰۃ پدا یاں ہست انت ثواب آیتاں و تی پر و دگار و گور و نہ پرایانی سرتا ہست و نہ آ
 يَحْزَنُونَ ﴿٤٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ
 غمگین بنت و او ایمانداراں! ترس ات چہ خدا و انکار کنت ات آجین کشت کپنگ
 مِنَ الرِّبَا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٥﴾ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا
 چہ سوت و اگر شمارا یقین ہست انت چہ خدا و فرمان پدا اگر شمارا کت کہ اشدادہ و انگت

منزل

فائدہ :- ماں بیع و ہر چہ نفع بیت آپ ماں و مقابلہ و
 بیت چوش کہ کسے ایک درہمے و گدے رابہ دو درہمے و بہا
 کت و سود بہا انت کہ ماں نفع بلا عوض انت چوش کہ
 ایک درہمے و بہ دو درہمے و خرید بکنت۔ ماں پیشی صورت
 چونکہ گد و درہم دو جدا جدا ہیں چیز انت و نفع و غرض ہر
 بیچے و چہ دومی و جدا انت پیشکا ماں آیتاں فی نفسہ فرق
 و تفاوت و سر پر سری (مساوات) ممکن نہ انت۔
 ضرورت و وعدہ بہ خرید و فروخت و فرق و تفاوت
 کنگ و ہر یک صورت و تی و تی حاجت و طلب و امید
 و گد و بیت نہ کنت و ضرورت و طلب ہر یک و وعدہ چہ در
 مختلف بیت کسے ایک درہمے حاجت ہمینکہ بیت کہ وہ
 کد اے قیمت و گد و ہن آٹا اینکر حاجت نہ بیت
 و کسے و بہ یک گدے و کہ ماں بازار و ایک درہمے شمار
 بیت ہمینکہ حاجت بیت کنت کہ وہ درہم و ہن اینکر
 احتیاج و طلب نہ بیت۔ نوں کسے یک گدے و بہ
 یک درہمے و خرید کنت تو ماں آئی و سود یعنی نفع چہ عوض
 خالی نہ انت و اگر بالفرض ہا گدے و بہ یک ہزار درہم و خرید
 بکنت گد اسود بیت نہ کنت ہر چہ کہ مرث فی جہد و فرق
 و تفاوت و مساوات بیت نہ کنت بہ آئی و آگن کیں
 ہست انت تو آتی حاجت و طلب و ماں آئی ہمینکہ
 تفاوت انت کہ خدا پناہ بدنت، گد اے صورت سود
 چہ ہم و گیشینگ بیت و یک درہمے و بہ دو درہم و بدل
 بہا کنت تو ادا فی نفسہ مساوات بیت کنت کہ بہ اے
 سبب و یک درہمے و بہ یک درہمے و مقابلہ و معین
 (مقرر) بیت و دومی درہم چہ عوض و خالی ہواں و سود
 حساب بیت و شریعت و روادے معاملہ حرام بیت۔
 فل یعنی چہ سود و محرمت و پیش شمارا سود و وصول
 کت ماں و نیا و آٹا بہ مالک و وائر کنگ و حکم دیگ بیت
 براں شمارا چہ آئی لوگ (مطالبہ) و حق نیست انت و
 آخرت و خداوند تعالیٰ اختیار انت اگر بلوشت چہ و تی
 رحمتاں آٹا بہ بخشیت، لیکن حرمت و پدا اگر کسے و و تا
 راند اشت بلکیں بر و بر سود و رتی گد اڈ و رتی انت و بہ خدا
 حکم و دیما و تی عقلی و دلیلان و پیش کنگ و سزا ہمیش
 انت کہ و ت فرمان کتی۔

وای یعنی اللہ سود و مال و گار و گسار کنت براں مرثی و برکت نہ بیت بلکیں بون مال ہن برباد بیت، چوشکہ ماں حدیث و ارشاد انت کہ سود و مال ہر قدر گیش بہ بیت آسے
 تنگدستی انت۔ و خیرات و مال و زیادہ کنگ و چہ مراد ایش انت کہ آمال گیش بیت و خدا برکتی ماں کنت وائی و ثواب زیادہ کنگ بیت، چوشکہ ماں حدیث و فرمان انت۔
 و مطلب ایشنت کہ گوں سود و زر و گ و اینکر ہن نہ بوت کہ محتاج و قرض چہ سود و بغیر بدنت۔ حق و ہمیش ات کہ محتاج و خیراتی بدائی بیلے آیتا چوش نہ کت و خدا و ناشکری
 چہ و تی عمل و ظاہر کت۔ فل ماں اے آیت و سود و زر و روک و مقابلہ و ایماندارانی و صفان و ذکر کت کہ سود و روکاں احوال و برعکس و خدا انت کہ چرشی و سود و زر و
 رسوائی و مذمت ہن ظاہر بوت۔ وای یعنی چہ ہن کنگ و پیش ہر چہ سود و شمارا وصول کت آو شمارا وصول کنت لیکن چہ ہن کنگ و پدا سود و ہر دست محبت

فل یعنی سودے کے چریشی و پیش شما وصول کرتی اگر ماں شمع بن مال و رد احباب بکنت و دپ ماں دپ دیان و کم بکنت گذاربتی سراطلم انت و مہن کنگ پدا اگر سودے
زمان و تو بلوے گذاربتی ظلم انت - فل یعنی و ہدے کے سودے بندش اہت و آئی و گردہ بند بوت تو نوں شما چرنگستیں و امدار و زر بلوے چوش ہجر مکن انت
بلکین تنگ دست و مہلت بدے و اگر توفیق دارے آرا بہ بخش - فل یعنی قیامت و سر ہمیں عملانی جزا و سزا دیگ بیت، پیش کا نوں ہر کس و قی فکر و بکنت، شترین کار بکنت یا
سود وصول بکنت یا خیرات بکنت - فل پیش صدقہ و خیرات و فضیلت و آئی و احکام بیان فرمائیت، چرائی پدا و آئی حرمت بیان کت - نوں ہما معاملہ و ذکر انت کہ و ام
بہ بیت و آئندہ بہ یک مدتی و دیگ وعدہ بیت - اے رد اے معلوم بوت کہ خوشیں معاملہ روا انت بلے چونکہ اے معاملہ بہ دیم و مدت و انت مریشی و شمشنگ یا گرد و جیل و
احتمال ہست پیش کا اشی و ہست بہما بیت و بند بہ بیت کہ دیمتر اجڑہ یاد مہیت - آئی و صورت ایش انت کہ کاغذے نویگ بہ بیت کہ ماں آئی مدت و وید گیشینگ بہ بیت و
ہر دوتیں معاملہ کنوکانی نام و آئی و تفصیل صاف صاف یک
بہ یک نویگ بہ بنت - کاتب و باید انت کہ انکار مکن
بہ شرع و رو و ہر یک حکم و نوشتہ بکنت - و باید انت کہ
وام زور وک بہ و قی دست و بنویسیت یا کاتب و سرزانی
پیش بداریت و دومی و حق و کتیں ہن نقصان ظاہر مکن
و ہر کس دین دار و دیون انت اگر بے عقل یا سر پر یا
سست و ضعیف انت مثلاً چنگ ایت یا سکت پیر انت کہ
معاملہ و سر پر یا فہم نداریت یا معاملہ و کاتب و سر پر
کت نہ کنت گذار اے ہمیں صورت و امدار و سروک و
وارث و کار گزار و باید انت کہ معاملہ و بہ الضاف و بغیر
چہ کئی و نوشتہ بکنا ٹینٹ - ۱۲

تلك الرسل ۳

۶۵

البقرة ۲

بِحَرْبٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ

پہ جنگے گون اللہ و آئی رسول و اگر شما توبہ کت گذار شما انت بن مال شمع

لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ۝ وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ

نہ شما بہ و اگر کسے و سر ظلم بکنت نہ و اگر کسے بہ شمع سر ظلم بکنت و اگر آنگدست انت گذار مہلت و دیگ بیت تا

مِيسِرَةٍ ۖ وَإِنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ وَاتَّقُوا

دوسری و اگر بہ بخشش گذار شما تر انت پر شما اگر شما زانت و و ترست

يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ

چہ ہما رو چہ کہ بہ چتر تنگ بیت ماں لڑ چہ خدا و نیگ - رندا پورہ دیگ بیت ہر کس ہر چہ آئی گشتگ و آ

لَا يُظْلَمُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنتُم بِدِينٍ إِلَىٰ أَجَلٍ

ظلم کنگ بنت و او ایما نذراں و قتیکہ شہادت ماں و تا گردے کنت یک لے و تیک و قتی

مُسَمًّى فَالْكُتْبَةُ وَلِيَكْتُبَ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ

مقریں گذار بنسیت آئی و باید کہ بنسیت شمع در میان یک نوشتہ کنوے پانصاف و انکار مکن

كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كِبَا عِلْمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلِيُمِلَّ الَّذِي عَلَيْهِ

بنشتہ کنوے چہ نبیگ و ہنچو کہ پیش داشتگ آئی اللہ و گذار آئی ہن باید کہ بنشتہ بکنت و گوشان بکنت ہا کسے کئی و

الْحَقُّ وَلِيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسَ مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي

وام پر انت و ترست چہ اللہ کہ آئی و رو دیون کت و کم مکن چہ آئی ہنچ و پدا اگر ہا کسے کہ

عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْطِيعُ أَنْ يُمِلَّ هُوَ

آئی و وام پر انت بے عقل یا کمزورے یا آئی اے طاقت نیست کہ گوشان بکنت آوت

فَلْيُمِلَّ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ

گذار گوشان بکنت آئی و کار و اجہ بہ انصاف و گواہ بگرت دوشاہد چہ و قی مردیناں

فَإِنْ لَّمْ يَكُنَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ

پدا اگر مہیت دو مردین - گذار (گواہ بگرت) یک مریہ و دوجین چہ ہایاں کہ شما شیش پسند کنت چہ

منزل ا

فل وحشا لازم انت کہ پرے معاملہ کم از کم دو گواہ
چہ مردیاں یا یک مردے و دو جنیناں گواہ بکننت
گواہ ہچشیں کس بنت کہ معتبر و لائق بنت -
فل یعنی شاہد ہر وہد پ گواہ کنگ و یا گواہی گے
لوٹا ٹینگ بہ بیت گڈا آرا باید نہ انت کہ انکار بکننت،
کاہلی و سستی مکننت ماں آئی و نوب ٹینگ و معاملہ
توری ہر دین ببیت یا مرینے انصاف ماں ہمیشی انت -
و گواہ و سراسرین سرجیں اعتبار ماں ہے نویسگ انت
وہے پیمماں اشیا شمشوٹگ و ہن ترس نیست انت -
فل یعنی اگر سوداگری و معاملہ دست بہ دست انت جنس
بدل و جنس یا نقد و دو لیس معاملہ ایت و وام و قصے نہ
انت گڈا نوں ماں نوشتہ نہ کنگ و گناہ نیست، بلے
گواہ دارگ اسے و ہد ہن ببیت تاکہ اگر دیمتر جڑے
پاد ببیت تو کار و ات بکننت - نویسوک و گواہ کسے و
تاوان دیگ و شوہار و ہن مبننت -
فل یعنی اگر ماں سفر و وام و قرض و معاملہ بکن انت
وہ قبض و کاتب گیر و مبننت تو قرض و عوض و مدیون و
یک چیزے رهن کنگ لوٹیت - ماں سفر و رهن و
حاجت بمقابلہ حضر و زیاد گپیت پر چاکہ ماں حضر و
کتابت و شہادت و چہ ہن گوں سہولت و وام و
حدائید و تلا بیت کنت ہمیشک ماں سفر و رهن و
حکم دیگ بوت و اگر نہ ماں حضر و کاتب و موجودگی و
باوجود رهن روا انت ہنچو شک ماں حدیث و موجود انت
و اگر وام و حدائید مدیون و سراسر اعتبار انت و ہمیشکار ہن
طلب کار نہ انت گڈا مدیون و لازم انت کہ دین و واجب
سرجیں حق و ادا بکننت و چہ خدائے بریت - گوں حق و واجب
حق و دیگ و ہد و گوں امانت و معاملہ بکننت - ۱۲

الشَّهَادَةُ أَنْ تَصِلَ أَحَدُهُمَا فَتَذَكَّرَ أَحَدُهُمَا الْآخَرَىٰ وَ
شہاں تاکہ اگر بشموشیت یکے چہ آدوین جنیناں گڈا ترانگ دنت آئیارا آدگہ جنیں و
لَا يَأْبُ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَعُوا أَنْ تَكْتَبُوهُ صَغِيرًا
انکار مکننت گواہاں و قتیگہ لوٹگہ بنت و ملور مبننت چہ آئی نویسگ خور دیں گڈا و دیئے ببیت
و کبیرا الی اجلہ ط ذلکم اقسط عند اللہ و اقوم للشہادۃ و
یا مزنین یہ وقتی مدتنا - اشیا تہا پورہ انصاف خدائے نریگ و وسک قائم داروک انت گواہی ما و
أَذْنَىٰ الْأَثَرِ تَابُوا إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا
نریگ ترانت کہ شمشوٹگ تہا نکیت و مگر اسے سودائے ببیت دست پدست کہ دے و گڈا کنت آئیارا
بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهَدُوا وَإِذَا
وت ما ونا گڈا نیست انت شے سراسر گناہ اگر آئیارا نبشتہ مکن انت - و شاہد بدایت و قتیگہ
تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفْعَلُوا فَإِنَّهُ
شما سودای کنت و نقصان مکننت نبشتہ کنوک و نہ شاہد و اگر شما ہیڈ و لاکت گڈا اسے
فَسَوْفَ يَكُمُ وَاللَّهُ وَيَعْلَمُ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿۸۷﴾
گناہ انت پ شمشو و تبریت چہ اللہ و اللہ تعالیٰ شمارا سوج دنت و اللہ ہر یک چیزے و زبر زانت
وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهْنِ مَقْبُوضَةً
و اگر شما ماں سفر و ات و شے دستا نکیت نبشتہ کنوک گڈا رهن ماں دست و ایر کنگ لوٹیت
فَإِنْ آمَنَ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ فليؤدِّ الَّذِي أَوْثَقَ أَمَانَتَهُ
پدا اگر ہوست کنت یکے پد گڈا و سراسر گڈا اباید انت کہ پورہ بریت ہما یکے پد کی سراسر ہوست کنگ بوتگ و قی امانتا
وَلْيَتَّقِ اللَّهُ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُبُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُبْهَا فَإِنَّهُ
و تبریت چہ اللہ ہما کہ آئی و رو دینوک انت و پوشیدہ مدارت گواہی و کسیک پوشیدہ داریت آئی و گڈا ابیشک
أَتَمَّ قَلْبُهُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿۸۸﴾ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَ
گنہگار انت دل آئی و، و اللہ تعالیٰ شے کار و باراں سہی دار انت و اللہ و تیگت ہر چکیاں آسمان انت و

فل ماں اسے سورت و اصول و فروع عبادات و معاملات و توری جانی یا مالی ہر ہمیں احکام و بازیات بیان فرمائیت و شاید اسے سورت و نام القرآن فرمائینگ و سبب ہمیش بیت ہمیش کا سبب انت کہ بندگان و بشری و تہدید و تاکید گوں ہر ڈول ہین کنگ بہ بیت تاکہ ماں حکمانی زندگیری و کوتاہی مکن انت۔ ہے مطلب و حال کنگ و خاطر سورت و آخر حکمان و بیان کنان و اسے آیت و تہدید و یاد تریاب و ڈول بیان کنان تمام گوستگیں حکمانی پابندی و سرکلاں مجبورکت، و طلاق و نکاح، قصاص و زکوٰۃ و بیع و ربو و غیرہ و تہا باز کس و تی جیلہ و تدبیران کار مرز کنت و ناجائز کلاں جائز قرار دیگ و رد اسینہ زوری کنت آیان ہن مریشی و یاد تریاب حاصل بوت۔ بجا رها ذات کہ شے عبادت کنگ و حق و داریت انرا بایدر انت کہ آئے خدا بندہ بیت کہ آئے خیر و سر ظاہر سبب جین چزان جنت و با و است (محاسبہ) کت بخت، انرا بایدر انت کہ تمایں کارانی علم ہر حاصل بیت کہ آئے سر جمیں کارانی حساب و گیت بخت و یکد گرے و مقابلہ جزا و سزادات بخت۔ ضروری انت کہ کلیں چیزانی سر اتر قدرت حال بہ بیت۔ ہمیش کا ادا ہے ہر سیں کالات یعنی ملک، علم و قدرت ادا بیان کت و ہمیشانی ماں آیت الکرسی ہین بیان بوتگ۔ اشانی مراد ہمیش انت کہ خدا و پاکیں ذات کلیں چیزانی مالک و خالق انت آئی علم کلاں محیط آئی قدرت بہ کلائی سر انت گذر اکتام یک چیریں یا سر ظاہر کراے و تہا آئی نافرمانی کنان و بندہ چون نجات حال کت کنت۔ فل چہ پیشی آیت و دھد سے معلوم بوت کہ بہ دل و خیالاتی سراب ہین گرفت و حساب بیت گذر پیشی و اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و صحابہ ترس انت و بی قرار بوتنت و ہمیں گہر بدر بوتنت کہ بیج آیت و سر پیشی و بنوگ انت۔ گوں واجہ و تی کلگ اش کت گذر واجہ و فرمان کت کہ بگوش ات سمعنا و اطعنا یعنی مشکہ نظر و بیئت یا شدتے مگر حق تعالیٰ و حکم و قبول و بردا و دانایی کوتاہی مکن ات و سینگ پراہ داران و سمعنا و اطعنا بگوش ات، واجہ و فرمانش گیت انت گذر اجہ دل و میل زبان و سر اسے کلمات روان بوتنت۔ مطلب اشانی ہمیش انت کہ ایمان یارت واللہ و حکم و قبول کت یعنی و تی شدت و وسواس یلہ دیان و حکم خداوندی و منگ و تارا آمادہ و نیار کت حق تعالیٰ و اسے خبر بند بوت پدارے دوہیں آیت نازل بوتنت، اولی یعنی اَمِنْ الرَّسُولِ و الا و مریشی و واجہ پیغمبر و آئی اصحابان ہرچ مشکہ بہ سر اگوست کہ برزا بیان بوت اشانی ایمان و حق تعالیٰ و ستا و توسیپ دات کہ چرائی و ماں اشانی دلاں ایمان زیات تر بہ بیت و پیشی و وسواس بہ نگلیت۔ چہ آئی و پد دومی آیت لَا یُکَلِّفُ اللّٰهُ انْفُسًا و نفسا الخ و تہا اسے بیان فرمائیت کہ چہ مقدور و زیات کسے و تکلیف دیگ نہ بیت نوں اگر بہ کسے و دل و گناہ و خیال و ترس جاہ بخت و بہ آئی و سر عمل مکت گذر اچ گناہ نہ بیت و خطا ہم معاف انت۔ الغرض صاف صاف بیان کت کہ چہ ہا کاراں کہ چہ طاقت و درانت چو شکہ بدیں کار و خیال و ترس یا پیغمبر و شکاری خطا کنگ و سر مواخذہ نیست۔ البت ہرچ جبرے کہ بندہ و اختیار و ارادہ و تعلق دار انت آیانی سر مواخذہ بیت۔ پیشی آیت و ہرچ ہمیں درد و صدمہ و اشان بوتنت آئی و معنی ہے ہم چہ گوستگیں رہ بندہ گرگ بایدر انت چنانچہ بخوش بوت۔ و بیان بوتگیں و وسواس بخوش درشت کہ سبحان اللہ۔

فائدہ پیغمبرانی میانجی یعنی یہود و نصاریٰ و دول و نہ انت کہ لہتیں پیغمبران منت و لہتیں و نہ منت۔ فل چہ اولی آیت و سر اصحابان منزن بقراری بوت بہ آیانی دلہی و اسے دوہیں آیت اَمِنْ الرَّسُولِ الخ

تِلْكَ الرِّسَالُ ۛ

ۛۛ

البقرة ۛۛ

مَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبَدُّ أَمْوَافِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفَوُ بِمَحَاسِبِكُمْ
 ہر چیکہ ماں زمین و انت و اگر ظاہر کنت و تی دل و خبر یا چیر دیت آئی، آئی و حساب چہ شاکریت
 بِهٖ اللّٰهُ فَيَغْفِرْ لِمَنْ يَّشَاءُ وَيُعَذِّبْ مَنْ يَّشَاءُ وَاللّٰهُ عَلَى
 اللہ۔ پدا بخشیت ہر کیا کہ بلوٹیت و عذاب کنت ہر کیا کہ بلوٹیت و اللہ تعالیٰ بہ
 كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۛۛ اَمِنْ الرَّسُولِ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ
 ہر یک چیز و سر اقدار انت و ایمان آرت رسول پد آچہ و سر کہ ایرار کت پرائی نیگ چرائی پروکار
 وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمِنٌ بِاللّٰهِ وَمَلِكِهِ وَكُتِبَہٗ وَرُسُلِہٖ
 طرف و مسلمان ہین۔ درستان ایمان آرت پد اللہ و پد آئی و فرشتیاں و پرائی کتاباں و پد آئی و پیغمبران
 لَا تَفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِہٖ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۛۛ
 (وگوشت کت) ماجدانی نکیں کیا را چہ آئی و پیغمبرانی دیمان و گوشتش کماشت و بخوشی قبول کت
 غُفِرَ لَكَ رَبَّنَا وَاللّٰهُ الْبَصِيرُ ۛۛ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا ۛۛ
 و تی بخشگا لوٹیں اسے مئے رب پد پد آئی و تی نیگ پد پد آئی و تی نیگ پد پد آئی و تی نیگ پد پد آئی
 وَسَعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا
 قدر آئی جواز و آئی اسیت ہر کتگی و پد ہائی سر کیت ہر چیکہ آئی کنگ۔ اسے مئے پروکار مگر مارا
 إِنْ تَسِينَا أَوْ أَخْطَانَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا كَثِيرًا
 اگر ما بشوئیں یا ما رد بچیں اسے مئے پروکار و ایر مکن مئے سر گرائیں بار ہجہ کہ
 حَمَلَتْہٗ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ
 ایر کنگ تو پد ہمایانی سر کہ چہ پیش بوتنت۔ اسے مئے پروکار چیت مکنائیں چہ ما بخیں بار کرائی جنت کنگ طاقت
 لَنَا بِہٖ ۛۛ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۛۛ أَنْتَ مَوْلَانَا
 نیست انت مارا در گذشت بکن چہ ما و بہ بخش مارا و رحم بکن پد ما توئے مئے صاحب (واجہ)
 فَأَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۛۛ
 نوں مدت بدہ مارا پد کافرانی سرا و

منزل ۛۛ

و لَا یُکَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا ۛۛ نون چیشی پد ربنا لا تؤاخذنا داں آخر سورت و نازل کنان و ہے پیما دلہی دیگ بوت کہ بیجے ار و جبال و گرائی و ترس ہم پشت نہ کیت پد چاکہ ہما دعا بانی کہ مارا حکم بوتگ آیانی مقصود ہمیش انت کہ بیشک ہر ڈول حکومت و حق و عبادت و استحقاق تارا بہ مئے سر اثبات انت مگر اسے رب! چہ و تی جنت و دہر بانی و پد ما ہنچیں حکم دیم دیگ بہ بنت کہ آیانی سر عمل کنگ چہ ما ار و جبالاں مکین و آیان گران و مداریں و بہ خطایانی سر اگر گ میں نہ مثل پیشی انتاں بہ مئے سر اگر انہیں حکم دیگ بہ بنت نہ مئے سر ہنچیں حکم بہ بیت کہ مانوئیں کہ آرا بکنیں، اسے آسانیاں با وجود اگر چہ مئے دست و خطاے بہ بیت چرائی و رنجور و مارا پھل بکن و مئے سر رحم بکن۔ حدیث و اہنگ کہ اسے دعا سر جم و قبول بوتنت و و پدیکہ چہ اگرانی و پدیکہ صحابیاں پیش اہنگ بہ اللہ و مہربانی و نوں چہ ہمیں گرائی و جبال و امن نصیب بوت گذر انوں اینکر دگر اسے ہین بہ بیت کہ کافرانی سر مارا غلبہ حال بہ بیت و اگر نہ آیان چہ و تی نیگ و ہمک و لوں دل سیاہی و ار و جبال و دیم و کاراں پد مارا گروچیل و دور دینت کہ چرائی شمارا دستگار چہ و تی مہربانی و کت۔ تمت سورۃ البقرة بفضله و عونہ تعالیٰ، فلا الحمد الشکر۔ ۛۛ

إِلَّا اللَّهُ مَوَالِيَهُمْ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ امْتَابِهِ كُلٌّ مِّنْ عِندِ
 رَبِّنَا وَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا الْآلُ الْأُولَى الْآلُ الْآخِرَةُ
 إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ
 رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ
 الْوَعْدَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَن تُغْنِي عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَ
 لَا أَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْقَادِرُونَ
 عَلَى الْفُرْعَانِ وَالَّذِينَ مَن قَبْلَهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمُ
 اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا
 سَعْيُكُم مَّا تَعْمَلُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْبِهَادُ قَدْ كَانَ
 لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ
 أُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلَيْهِمْ رَأَى الْعَيْنُ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ
 الْكَاثِرِينَ

منزل

کنت - ہمیں آگوشالی کنگ بوتنگ کہ مسیح علیہ السلام خدا بیت نہ کنت پر چاکہ اے ڈوہیں محیط علم آٹرا حاصل نہ ات آئی و ہا قدر زائنگ ات ہمیں کھدا تعالیٰ آٹرا پیش داشتگت،
 ہنجوش کہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم مناظرہ و تہاوت نجران و نصرانیات قبول کت۔ وک یعنی بہ وقتی علم و حکمت و روء بہ وقتی کاملین قدرت و ہر ڈول و ہر سچم لوٹ مات
 لاپ و شے نقشہ و سازیت۔ نہ، مادگ، خوب صورت، بد صورت ہر پیمایہ انگلی ات اڈکتی۔ یکیں آپ و قطرہ و چنکر رنگ تبدیل کنان انسانی صورت بخت۔ ہا ذات کہ
 آئی و قدرت و صنعت و اے احوال ات باری باری علم کوتاہی بیت کنت یا یک انسان خداوند قدوس و چک یا نواسگ گوشتگ بیت کنت؟ کثرت کلمتہ تخرج من افواہہم ان یقولون
 وارت، نوشتیت، پیشاب و لائک بوج کنت انسان خداوند قدوس و چک یا نواسگ گوشتگ بیت کنت؟ کثرت کلمتہ تخرج من افواہہم ان یقولون
 الا کذباً۔ عیسائی سوال ات کہ دھدے واجہ شیخ و ظاہری پت کس انت گدا ابید چہ خدائے دگ کئے و پت قرار بدیں یصورکم فی الارحام کیف یشاء و تہا یک
 لطیف اشارے ہست بہ اشانی جواب و رد، یعنی خدا

قدرت داریت کہ ہر پیمایہ بلوٹیت مات و رجم و انسان و
 کثرت و تیار بکنت توری مات و پت ہر دوئیانی اوری و
 یا ابوک و چرمات و بخت ہمیں قوت و سازیت۔
 ہمیشہ کا دیم تر و فرمان کتی و ہوالعزیز الحکیم
 یعنی زبردست انت کہ کسے نتوئیت آئی قدرت و محدود
 بکنت و حکیم انت ہر جائیکہ بہ ہر پیمایہ مناسب فہمیت بہ ہا
 ڈول کنت۔ حواء بغیر چرمات و عیسیٰ بغیر چرمات و آدم و
 مات و پت و بغیر پیداکتی۔ آئی و حکمتاں کئے احاطہ کت کنت ۱۲
 (سچ صفو و حاشیہ) و نجران و نصرانیات چہ وقتی تمایں
 دیلاں بے وس بوان و بطور معارضہ گوشتگ ات کا آخر شا
 حضرت مسیح و کلمہ اللہ و روح اللہ قبول دار ات پس
 بہ مے مقصد و ثابتی و اے لفظ کافی انت یاد اشی و تہی
 جواب یک عام اصول و رہبند و صورت و دیگر بوت کہ
 بہ اشی و سریدی و رند ہزاراں جیرہ وار و جہاں ہکس
 بنت اشی و گیش و گیوار چوش انت کہ قرآن کریم بکس تمایں
 خدائی کتابانی تہا دو قسم و آیات انت یکے ہا انت کہ آیانی
 مراد معلوم و متعین انت۔ و پدارے رد لغت و ترکیب
 لحاظ و روء لفظانی تہا ابھام و اجمال نیست، نہ عبارت
 دگہ باز معنایانی دار و کنت و نہ مدلول کہ ہو و لا فہمگ
 بوتگ عام قاعدیانی برخلاف انت یا ہمیشہ کا عبارت
 و لفظ اگرچہ لغتہ باز معنایانی دار و کنت انت لیکن شاعر و
 نصوص مستفیضہ اجماع معصوم یاچہ مذہب و عام
 اصول بالکل متعین بوتگ کہ متکلم و مراد آ معنی نہ انت بکس
 ایش انت اے ہمیں آیات و حکمتاں گوشتگ و در
 حقیقت کتاب اللہ و کل تعلیمات و ہنر و اہل واصلی اصول
 ہے آیات انت۔ دومی قسم و متشابھات گوشتگ یعنی
 بہ آیانی معنی و مراد متعین کنگ کمیں شب و شبینگ و شہ
 بیت اشانی گیش و گیوار و راستیں رہ بندایش انت کہ آ
 دومی قسم و آیات بہ اولی قسم و نیمگ رجوع کنان و آ
 چارگ بہ بنت ہرج معنایہ خلاف ظاہر بیت آٹرا لفظی
 کنگ بہ بیت و تکلم و مراد ہا فہمگ بہ بیت کہ حکمیں آیت و
 برخلاف نہ انت اگر اجتہاد و کوششت و با وجود متکلم و
 مراد بہ شری گیشینگ نتوئیت گدا مارا ابید نہ انت کہ
 چہ حد و تجاوز بکنیں۔ جائیکہ ما بہ وقتی کم علمی یا قابلیت
 کوتاہی و سوب و بازیں حقیقتانی سرادسترس حاصل

کت نہ کنیں ایشرا ہم بہ ہامانی لڑے شامل بکنیں، مگر ہر چوشیں معنی و مرادے ظاہر بکنیں کہ مذہب و عام اصولانی برخلاف بہ بیت مثلاً حضرت مسیح و بار و قرآن و
 صاف صاف بیان کت ان ہوالاعبدالاعمال علیہ یا ان مثل عیسیٰ عند اللہ کمثل آدم خلقہ من تراب الخ یا ذلک عیسیٰ بن مریم قول الحق الذی
 فیہ یمترونا ما کان للہ ان یتخذ من ولد سمعہ و جاگہ بہ جاگہ آئی و الوہیت و انبیت رد کنگ۔ نوں یک مردے چہ اے کلیں حکمیں آیتانی روء گوشتگ
 و ہنجوش معنی بکنت کہ کتاب و گیش و گیوار و تواتر بیانی برخلاف انت گدا اے بکروی و ہٹ کنگ نہ انت گدا کہ جی بیت کنت؟ لہتیں کور باطن لوٹنت کہ اے پیمار دویان
 مخلوق و ماں گراہی و گرفتار بکنت و لہتیں کمزور و غیبہ دار و ک بہ وقتی ہو کیں یقین وچہ اے ڈوہیں متشابھات و وقتی دل و تب و مطلب کشگ لوٹنت حالانکہ اشانی راستیں مطلب
 ابوک و خدات زانت و بس۔ آچہ وقتی مہربانی و ہر کس و ہر قدر حصہ و سر آگاہ کنگ بلوٹیت آگاہ کنتی۔ ہر کس مضبوطیں علم و خدا بند انت آ حکمتاں و متشابھات ہر دوئیانی

..... برحق قیمت آیقین دارنت کہ دوئیں قسم آیات چہ یکس چنگ و در اہتگنت کہ آیانی تہاوت ماں وت تناقض بیت نہ کنت ہمیشہ کا آپوش کنت کہ متشابہات و بہ محکات و نیمگ و رجوع کنان و نون آیانی مطلب و گرت و ہرج بہر کہ آسردہ نہ بنت آثر ابہ خدائے سپارت کنت کہ بہتر زانت مئے کار ایمان یارگ انت۔ و یعنی پکائیں علم داروک بہ وتی علم و کمال و ایمانی قوت و سداوست نہ کنت بلکین ملام چہ حق تعالیٰ و استقامت و زیادہیں و فضل و کرم و طلبگار بنت تاکہ حاصل کتگیں مں مال برباد مہیت و خدا مکت کہ دل رستی و قبول کنگ و پدچوٹ کنگ مہنت حدیث و بیان بوتگ کہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم (امت و اشکنا یینگ و خاطر) گیشتر اے دعا لوٹنگ ات یا مقلب القلوب ثبت قلبی علی دینک و آروچ الم کیت و کجروک و چوٹیں رہ بند اختیار کنوکانی آروچ و یک یک فیصلہ کنگ بیت گڈا ہر یک گناہ کار و وتی کجروی و سزا دیگ بیت بہ ہر ترس و ماچہ آیانی راہ و بیزاری ظاہر کنان و تہی رحمتانی و سرسوجانی طلبگاریں ما یہ بدبیتی و کجروکیں مردمانی برخلاف نہیں بلکین مئے مقصد آخرت و کامیابی انت۔ وک گوں قیامت و ذکر و ہور کافرانی انجام و ہن بیان کت کہ آیایں مچ چیز ماں دنیا و آخرت و چہ خدائی عذاب و رکبت کت نکنت۔ ہنچوشت کہ من بہ سورہ و شروعات و نوشتہ و کزنگوں کہ مئے آیتان دراصل و دیم گوری گوں نجران و وفدہ انت کہ آیان و عیسائی قوم و مذہب و مستریں کچینی مردم گوشتگ باید انت، امام فخرالہ بن رازی و چہ محمد بن اسحاق و سیرت و نقل کنگ کہ وہدیکہ اے وفدہ نجران و بہ مدینہ و نیمگ و رہادگ بوت گڈا اشانی مستریں مذہبی سروک ابو حارثہ بن علقمہ بہ کاتل و سوارات۔ کاتل (خچر) و سرپاد وارت گڈا اچہ آئی برات و دپ و دراہت نفس الہ بعد۔ چہ اے بعد آئی مراد واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم (العباد باشر) ابو حارثہ و پستہ دات قعست امتک کر زجیراں بوت و گوشتی پرچا و ابو حارثہ و جواب دات۔ قسم بخدا ما شتر زانیں کہ اے (محمد) ہمانی انت کہ دنیا بہ آئی راہ چار انت کہ آئی مژدہ بہ مئے کتاباں موجود انت کہ زہ پستہ دات گڈا آثر اپچانہ من ات جواب داتی "لات ہولاء الملوك اعطونا اموالا کثیرة و اکرمونا فلو امنا بمحمد (صلی اللہ علیہ وسلم) لاخذوا ماکل هذه الاشياء" (اگر ما بہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم) و سر ایمان بیاریں گڈا اے بادشاہ کہ مارا بے شمار زر و مال دیکگانت و شرف و عزت دیکگانت درستان و پداچ گرت کر زہ اے کلہ ماں وتی دل و داشت آخر کار ہر کلمہ آئی سلام یارگ و سوٹ بوت (رضی اللہ عنہ وارضاه) مئی خیال و مئی آیتاں ابو حارثہ و ہے گپانی جواب انت چوش و جوش بہ نقلی و نقلی دیلاں آیانی فاسدیں عقیدہ بان و رد کان بیم تراب دانگ کہ حق و جاہ یارگ و بعد ہر کس بے نیادوی مال و متاع و خاطر ایمان نیارنت آیایں باید انت کہ شہر زانت کہ مال و متاع و راج نہ آیان و ماں دنیا و چہ خدائی عذاب رکبت کت کنت و نہ ماں آخرت و چہ مزین عذاب و۔ چنانچہ تازگیں مثال ہنوں ماں بدر و تفاوت بہ سلمان و مشرکانی جنگ و دیتگ۔ دنیا و بہار گاہ بہ چنت رفج انت۔ آئندہ و حار و کامیابی بہ ہمایان انت کہ چہ خدائے ترست و تقویٰ اختیار کنت۔ اے بیان دراج کش بوتگ و بہ وتی لفظانی اعتبار و یہود و مشرکین و غیرہ ایدر کہ کافران و ہم مریشی دیم گڈا کنگ بوتگ، اگر چہ اہل دیم گور نجران و نصاریٰ انت۔ و اللہ اعلم۔ و یعنی بہ کسے و رد دیا یینگ و رد وارت و ہما پیکہ اگر گ بوتگنت شہا ہن بہ ہما پیا خدا و گیر کابٹ و نون ہما وہد اہتگ کہ شہا کل توری یہود توری نصاریٰ توری مشرک زوت بہ خدائی شکر و دیما مغلوب ہوان و سلا حان و دور دیت۔ اے و ماں دنیا و رسولی بوت و بہ آخرت ہرج آس و لوگ تیار انت آجہ انت۔ ماں لھتیں روایتان انت کہ چہ بدر و فاتحانہ دائری و رند واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم بہ یہوداں گوشت کہ شہا حق و را قبول یکن ات و اگر نہ قریش و وتی حال دیست و شہے حال ہن چو قریش و بیت در ائینتش، اے محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) ماں اے فریب و مبوکہ تو قریش و لھتیں ناخبر بہ کارانی سراج حاصل کنگ گوں ما ویدے و یک دے وتی حال و دت گندے کہ ما (جنگ آزمائشگیں سپاہی و بہادر یں مرد میں، بریشی و اے آیات نازل بوتنت۔ باز گوشت کہ بدر و فتح و گندان و لھتیں یہود و میل بہ اسلام و داشت پدا گوشتش اشتاپ مکن ات بچارے دیم تراچے بیت۔ دومی سال و اُحد و ہدار کی شکست و سبب و آیانی دل سک بوتنت و ہیما تش زیات تر بوت۔ اے حد کہ وتی قولان و پروشان و بہ سلماناں جنگ و تیاری ش کت۔ کعب بن اشرف گوں شہت سواراں مکہ و شت بہ ابوسفیان و قریش و ایدر کہ سرداراں دوچار کپت و گوشتی ما و شہا یکیں، و ت ماں وت ہور یں فوجے قائم کنان و محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) و مقابلہ و یکیں بریشی اے آیت نازل بوتنت و اللہ اعلم۔ بہر حال کہیں روچاں بعد خدائے پیشداشت کہ ماں جزیرۃ العرب و مشرک و نام و نشان کار بوت۔ بنو قریظہ و بدعہدیں یہود گوں زہاں کُشت بوتنت، بنی نضیر جلا وطن کنگ بوتنت، نجران و نصاریٰ رسوا ہوان بہ جزیرہ دیگ و تیار بوتنت و داں ہزار سال و دنیا و مزین مزین مغرور و سرکش قومان مسلمانانی سر بلندی و دیما وتی سر جہل کرتنت۔ فالحمد للہ علی ذلک۔

۱۰ مال جنگ بدر کا فراں یکہزار انت کہ آسانی گورہ ہفتصد ہشتویکصد اسپ انت۔ دومی جانب مسلمان مجاہدانہ شمار ہر کسی برزات کہ آسانی گورہ کل ہفتاد ہشت و اسپ
تسلی پو شاہ و ہشت زہم انت۔ وایک تماشہ فی گپے ات کہ ہر یک ٹولی و دتی مقابل ہر مرد و دوسر گندگ اہتگنت کہ ایشی و لازماً نتیجہ ایے بوت کہ کافرانی دل چہ مسلمانانی
یشی و سارا رزوک انت و مسلمانا چہ دت و دوسر گیش دشمن و گندان زیادہ خدائے نیک رجوع کنوک بوشت و بہ سرجیں توکل پامردی و بہ خدائے وعدہ "اِنْ یَّکُنْ مِنْکُمْ ہَادِیٌ
حَدِیْرٌ یَّغْلِبُوْا اِمَّا سَلٰتِیْنِ" و سارا توکل کنان و فتح و نصرت و امیدوار انت۔ اگر دشمنانی سرجیں شمار بہ اشان معلوم ہوئیں کہ سہ سرجیں ات گدا ترس ات کہ مسلمانانی سرا خوف و
برگ جاری ہوئیں۔ وایے دومی ٹولیانی بہ یکہ گرسے و دوسر گندگ مال ہتیں جاوے ات و اگر نہ ہتیں جاوے ات انت، و ہر یکہ ہر یکے و دومی ٹولی و جمعیت کم محسوس بوت بخوشکہ ماں سورہ
غل و کیت ہر چہ یکہ بہ بیت یک گونڈیں و بہ سروسامانی جماعت و بہ ایے ٹولیں مضبوطی و عتے و مقابلہ ماں مکہ و کتگیں پیشین گوئیانی رد و ایے ڈول و فتح و کامرانی دیگ بہ چہ دارو کیں
مردماں یک مرنیں عتہ دیو کیں واقعہ ات۔

۱۱ یعنی و ہرے انسانیشاں گرفتار یوان چہ خدائے یاد و غافل
بیت۔ پیشکا ماں حدیث و ہست ما ترک بعدی فتنہ
اختر علی الرجال من النساء (چہ منا پد بہ مردیاں مستریں
فتنہ چہ جنیں آدم و گیشتر دگہ چہ چیز نہ انت) البت اگر چہ جنیں و
مقصود ہے بہ بیت کہ چہ گناہاں بہ پھر زیت و پدا اولاد زیات
بہ بنت گدا بہ ایے نیت و بدنت انت بلکیں بخت و شرت انت۔
چوشکہ و اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و فرمان انت کہ دنیا و شرتیں
متاع نیکیں لوگ مانگ انت۔ اگر بہ آئی نیک بچا ریت گدا
و شتو بہ بیت، حکم بکنی آفرامبر دار گندیت، مرد جاگے
دور بروت آئی پشت و مرد و مال و دتی شرم و حیا و گینوک
بہ بیت۔ بہ چہ ڈول و دنیا و متاعانی رد و اھینگر حیرانی بیان بوت
درستانی شری و بدی و دار و مدار بہ نیت و بہ کارانی رہ بند
تفاوت و جد اجدا بنت مگر چو کہ ماں دنیا و زیات مردم ہایت
کہ آغیش و شرت و سامان گرفتار یوان چہ خدائے تعلے و دتی
عاقبت و شمشو شکار بنت۔ پیشکا ماں زین للناس و
روئے سخن عام انت۔

۱۲ یعنی ایے ہایت کہ اشان سرانمبر یا نشان جنگ بنت
یا چریشی و ہا اسپ مراد انت کہ آسانی دست و پا پیشانی و سرا
قدرتی نشان موجود انت یا چریشی و ہا اسپ مراد انت کہ ماں
چراگا ہاں بہ گاہ واری و یلہ دیگ بہ بنت۔

۱۳ یعنی ابدی کامیابی چہ ایے چیزاں حال نہ بیت البت مادنیاء
بہ جنتیں روچاں فائدہ حاصل بیت کنت، کامیابی مستقبل و جوانیں
ہنکیں اگر لوٹ ات گدا خدائے گورہ دست کیت آئی و شتو دی
و قرب و شواہز و بہ بیت۔ ماں فی آیت و فرمان کنت کہ آ
جوانیں ہنکیں چہ انت و کے و ریت۔

۱۴ یعنی چہ ہر ہمیں ظاہری باطنی گندگی و پاک مصاف بنت
و کہ چریشی و مستریں نعت چہ بیت کنت بلکیں جنت ہن پیشکا
مقصود انت کہ آرضاء جاگ انت۔

۱۵ بندگانی تمامیں اعمال و احوال آئی و دیما انت ہر کس پر ڈولے
جزاء و سزا و حقدار بیت بہ ہا پیمہا آرا ابید چہ کی ویشی و
دیگ بیت۔ دنیا و ہمار گاہ و عاشق و چہ آئی فانی لذت پھر
کنوک درست بہ دتی و دتی جاگہاں سرکنا ٹینگ بنت، مطلب
چوش بیت کنت کہ پھر ہر گاریں بندگانی سہ اخدائے لطف و
کرم انت کہ چہ دنیا و سحر و سامری و آیان و رگینیت۔ چوشکہ
ماں حدیث و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و فرمان انت کہ و ہد

خدا یک بندہ سے و را دوست داریت گدا بہ ہے پیمہا آرا چہ دنیا و پھر زیت بخوشکہ شاد و فی رمضان و چہ آپ وغیرہ پھر زیت کنا تین ات۔ و معلوم بوت کہ یہ گناہ و معافی و ایمان
بارگ شطرت انت۔ و یعنی ماں اللہ راہ و مزین مرنیں تکلیفاں برداشت کنان و ہن بہ آئی فرمانبرداری و ثابت قدم و چہ معصیت و پھر زیت کنوک انت، زبان و، دل و ہیت و
محاطہ و برستی و کنت، بہ سرجیں بعداری و گوں خدائے حکمانی سارا عمل کنوک انت۔ خدائے دانگیں مال و ملکیت بہ آئی و سوچ و دانگیں رہ بندانی سہ اخراج کنوک انت و آخر شب و پادگان
کہ آسکون و دعاء اجابت و و ہد انت بے آوہد و پادایگ گران انت) چہ دتی رب و گناہ و تقصیران و معاف کنا ٹینت کائوا قلیلاً من اللہ لایہ جععون و بالاسحار ہفت
یستغفرون (الذرات رکوع ۱) یعنی زیات شب ماں عبادت و گوار زینت و سحر و و ہد استغفار کنت کہ خداوند! ماں عبادت و ہر چہ کوتاہی نے بوتگ چہ دتی فضل و آرا
معاف کن۔ و ماں شرف و گوں نجران و نصاری و خطاب ات و بہ بشریں لطیف اندازہ و شیخ و الوہیت و عقیدہ و رد کنان و توحید خالص و
.....

تذکرہ رسالہ ۳

۷۱

ال عمران ۳

بِنَصْرِهِ مَنْ يَّشَاءُ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّاُولِي الْاَبْصَارِ ۝۱۶

یہ دتی مدت و ہر کسی کہ بلوٹیت بیشک ہمیشہ انتہا عسرت انت پھر چہ پچیں مردماں و

زَيْنَ النَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِيْنَ وَالْقَنَاطِیْرِ ۝۱۷

ڈول و ارنگ بوتگ پھر دمانی دل و دتی نفس و خواہشانی چو کہ جنانی و و چٹکان و کوت کتگیں

الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْاَنْعَامِ ۝۱۸

خرانیاں چہ طلہ و و نگرہ و و ن شان و ارنگیں اسپانی و دولوتانی

وَالْحَرْثِ ذٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاللّٰهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَاٰبِ ۝۱۹

و کتار و (دوستی) ایے درست دنیا و زندگانی و سامانت و اللہ گورہ ہست انت شرتیں جاگ و

قُلْ اَوْ نَبِّئُكُمْ بِمَخِيْرٍ مِّنْ ذٰلِكُمْ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّتْ ۝۲۰

بگوش کہ ہیں اخیر بدیاں من شمار چہ ایشا شرتیں چیز پھر پھر ہر گاراں آسانی پھر و در گار و گورہ باغنت

تَجَرَّیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَاَنْزَا جُرَّ مُطَهَّرَةً وَّ ۝۲۱

کہ ریت چہ آسانی چیر و جو ہمیشہ ماننت ماں اودا و جن انت سکتیں (پاکیزہ)

رِضْوَانٍ مِّنَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ بِصِيْرٍ بِالْعِبَادِ ۝۲۲ الَّذِيْنَ يَقُولُوْنَ

و رضا مندی انت اللہ و اللہ نظر گورنت پھر بندیاں و ہا کہ گوشت

رَبَّنَا اِنَّا اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۝۲۳ الصّٰدِقِيْنَ

کہ ایے پھر و در گارا ایمان آرتگ نوں بہ بخش مارے گناہاں و نگرہ مارا چہ دوزخ و عذاب و ہا صبر کنوکاں

وَالصّٰدِقِيْنَ وَالْقٰنِتِيْنَ وَالْمُتَّقِيْنَ وَالْمُسْتَغْفِرِيْنَ بِالْاَسْحَارِ ۝۲۴

و راستین و حکم متوکاں و خیرات کنوکاں و معافی لوٹوکاں سحرانی وقت و

شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقَدِيْمُ ۝۲۵

اللہ گواہی دات کہ سچ معبود نیست انت بجز چہ ہا میا و و فرشتیاں و علما ہن و حالانکہ اللہ قائم

بِالْقِسْطِ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝۲۶ اِنَّ الدِّيْنَ عِنْدَ اللّٰهِ

یہ عدل و سراج کسے بندگی نیست انت بجز چہ ہا میا ہر زہرست انت دانا انت بلشک مقبول دین اللہ گورہ

مزل ۱

اعلان کنان ایمان یارگ و شوق دینانگ بوت۔ مان میانجی و ہمارو و جنجالان بیان کنگ بوت کہ آسان و حق و راجہ یارگ و باوجود چہ ایمان و محروم کننت یعنی مال و اولاد و عیش و عشرت و اسباب۔ مان اے آیتان مؤمنانی توصیف و بیان کنگ زندیدارہ اصلی کپ توحید و غیرہ و نمک و رجوع کنگ بوتنگ۔ یعنی خالص توحید قبول کنگ و تہاچہ شک بیت کننت و ہدیہ حق تعالیٰ دت مان و قی کلیں کتاباں برابر ہے کپ و گواہی و دیان انت و آئی او کنگیں کتاب (کائنات و محیف) و یک یک تاکہ بلیں یک یک فقط شہادت دنت کہ ہندگی و لائق چہ رب العالمین و ابید و کہ چھ کس بیت نہ کننت و فی کل شیء لہ آیتہ و قد دل علی انتہ واحد۔ سزئہم ایتنا فی الافاق و فی انفسہم حتی تبین لہم انہ الحق۔ اولہ یکن بریک انہ علی کل شہید گد (حرم سجدہ۔ رکوع ۶۷) وک ظہر انت فرشتگان گواہی خدا و گواہی و خلاف چون بیت کننت۔ و فشترو ہما مخلوق و نام انت کہ آچہ صدق و حق و راہ و سرتابی مکننت چنانچہ فرشتیان سبج و تجید سرجس بر توحید و تفرید باری و سر اشانت

تلاک الرسل ۳ ۷۲ ال عمران ۳

الاسلام و ما اختلف الذين اوتوا الكتب الا من بعد ما جاءهم العلم بغيا بينهم و من يكفر بايت الله فان الله معلوم دار بولگ و آیان چہ و تہا و فی بغض و حسد و بیگ و دہر کیہ انکار بکنت اللہ حکما گدا اللہ سریع الحساب^{۱۹} فان حاجوك فقل اسلمت و جہی للہ و من زوت حساب گروک انت و رند ان اگر چہ کننت گوں تو گدا بگوش کہ من بعد ارت دیم و قی خاص اللہ حکم و منی اتبعن و قل للذين اوتوا الكتب والاميين اسلمتم فان ہراہان و گوش کتابیاں (یہود و نصاریاں و ہامیاں) (مشرکان) کہ شامین تا بعد ارت ؟ پدا اگر اسلموا فقد اهتدوا و ان تولوا فاتباعك البلغ و اللہ آتا بعد ارت بوتنت گدا آیان پراہ و سر انکنت و اگر شتت مانت گدا ایتہی سرتہنا حکم و رسیکنت و اللہ بصیر بالعباد^{۲۰} ان الذين يكفرون بايت الله و يقتلون النبيين بغير حق لا يقتلون الذين يأمرون بالقسط من الناس فبشرهم بعذاب الیم^{۲۱} اولئك الذين حبطت اے دگر مردمان گدا امزده بدہ آیان و در دناکین عذاب و آہشت کہ بر باد بوتنت اعبا لهم في الدنيا والاخرة و ما لهم من نصرين^{۲۲} الم تر الى الذين اوتوا نصيبا من الكتب يدعون الى كتب الله ما کہ دیگ بوتنگ یک حصہ چہ کتاب و ک بوتنگ بنت پراہ کتاب و نمیک و لیحکم بينهم ثم يتولى فريق منهم و هم معرضون^{۲۳} ذلک تاکہ حکم بکنت کتاب ماں آیان، رند ایتت مانت ریت یکت جاعے چہ آیان در حالیکہ آروگردانت و اے روگردانی منزل

و تارابہ خدا و حوالہ بکنت و ہر و ہد و ہرچ ڈولیں حکے چہ آئی نیک و بیئت و قی گردن و آئی قبول کنگ خم بکنت۔ نوں ہر کس پراہ خدا و چک و نواسگ تجویز بکنت، مسیح و مریم و عکساں و صلیب و دار و پرستش بکنت خنزیر و تورانت۔ انسان و خدا، یا خدا انسان جوڑ بکنت، انبیاء و اولیاء قتل کنگ و ادنائیں خبرے برانت برحقین دین و گار و گساری و شولہ زہ و بنت، موسی و مسیح و مژدیانی روع ہرچ پیغمبرے چہ دویناں مسترین شان و نشان و پیشداران و اہت۔ پزانت آرا دروغ بند بکنت و بہ آئی و آورنگیں کلام و حکماں گوں مغرہ بکنت یا ہلبے و قوف کہ ڈوک، درچک، استار، ماہ روچ و دیما سجدہ بکنت و حلال و حرام و معیار و قی نفس و واہگ قرار بدینت گدا چون باریں چریشاں یک جاعے من اے قابل انت کہ و تارامسلان و ابراہیمی ملت و پروگوشنت بکنت (العیاذ باللہ) و فی روایہ محمد بن اسحق فقال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم اسلموا فقالوا قد اسلمنا فقال صلی اللہ علیہ وسلم کذبتم کیف یصح اسلامکم و انتم تثبتون للہ و لدا و تعبدون الصلیب و تا کلون الخنزیر (تفسیر کبیر) و یعنی اسلام یک صافیں دروشتیں چیرایت بہ ہما دلیلاں موسی و مسیح و رسالت یا تورات و انجیل و آسانی کتاب بوگ و ثابت توگ بیت چیرایاں

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی چوش بیت کنت کہ کسی وقتی نیت و دل و خبر و چہ مردماں پوشیدہ بداریت لیکن آہ اے طول و خدا و فریب دیگ تنوینت و اللہ یَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ
فل و بدیخہ خدا علم ایک محیط و قدرت بہ اے پیمایا عام و تمام انت تو گدا اہ مجرم و وقتی جرم و پیر دیگ یا چہ سزا نگل و ران و تہجک و ہج صورت بیت نکنت ۔
فل یعنی ماں قیامت و روح و ہر یک کی و بدی انسان و دیما حاضر بیت تمامیں زندہ اعمال نامہ بہ دست و دیگ بیت ۔ ہما و ہد و مجرم و اہلگ کنت کہ در پیمایا اے روح چہ ماد و
ہوتیں یا مئے و آبدیں عملانی میاجی و مرز دوریں فاصلہ سے بہ بوتیں کہ بہ اشانی نزیک ہم ماست محبتیں ۔ فل اے ہم آئی و مہربانی انت کہ شمارا چہ آخو فکائیں روح و ایک و پیش
ترسینیت و آگاہ کنت تاکہ بدی و رہہ ہندان و خصوصاً کافرانی مولات و ترک دیان و نیکی و راہ و کام جان و دتاراجہ خدا و قہر و غضب و کینک و بست و بندہ ساری انجام بدیت
قرآن کریم و بیان و ہندھے دول و انت کہ عموماً گوں خوف و رجاء و گوں رجاء و خوف و بیان کانت ۔ ادا ہم ترسینگ و بیان و معتدل بیان کنگ و خاطر و رند و اللہ رعو و
یا لعیباد آورتگ ۔ یعنی اگر چہ خدا ترسان و بدی و بدی کن
انت گدا آئی و مہربانی بہ شے دیما کیت و شمارا و شاحت
گوشتگ و تیار انت ۔ نا امیت لوگ و ہج دول و سبب نیست
انت بیایت شمارا بچیں دروازگے شون مئی کہ آئی و داخل
ہوان و مغفرت و رحمت و بہ سبب و حق و حقدار بلکین خدا و محبوب
بیت کن انت قل ان کنتم محبتون اللہ فالتبعونی
یحببکم اللہ ویغفر لکم ذنوبکم واللہ غفور
رحیم و گوں خدا و دشمنان مولات و محبت و مہن
کنگ پد گوں خدا و محبت و دوستی دارگ و رہہ بند پیش دارگ
بیت یعنی اگر ماں دنیا و مروچی کسے و گوں وقتی حتی این مالک
محبت و دعوی یا خیال بیت اثر لازم انت کہ آپسرا و اجہ محمد
صلی اللہ علیہ وسلم و اتباع و رند گیری و بکنت ۔ ہر کس ہمینکر
خدا و حبیب و اجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و شون داتیک کشک
سرا کام جنت و آئی و آرتیک روشن و کشک و چرخ جوڑ
کنت ہمینجو نہگ لویت کہ آہ خدا و محبت و دعوی و برحق
انت و ہمینکماں دعوی و برحق و بیت ہما نکر بہ پیری و واجہ
مضبوط و قائم بیت کہ آئی و برورد ایش بیت کہ حق تعالی گوں
آئی محبت کنت و اللہ و محبت و واجہ و پیری برکت و
گوستگیں کیں گناہ معف بنت و دیم ترا قسم قسم و ظاہری
و باطنی مہربانی ظاہر بنت ۔ چوش بگوش کہ چہ توحید و غیرہ و
بیان و رند چہ ادا نبوت و بیان ۔ سنج کنگ بوت و آخر زمان و
پیغمبر و رند گیری و دعوت دیگ بوت ۔ فل یہود و نصاریٰ و
مدا گوستگت نحن ابنا اللہ و احبناہ (ما خدا و
چک و آئی و محبوبیں) ادا پیشدارگ بوت کہ کافر ہجہ خدا و محبوب
بیت نکنت ۔ اگر در حقیقت و محبوب بوگ لوٹ انت گدا
آئی و حکمان قبول دار بہ بنیت پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و فرمان و
گوش بداریت و خدا و چہ درستان ستریں محبوب و بداریت سرا
وقتی یاد و دیدان و ایرکین انت ۔ بجران و وفور و چوش ہم گوستگت کہ ما
مسبح و تعظیم و عبادت و بہ اللہ تعظیم و عبادت و کنیں ایش آئی و ہم
پستہ بوت ۔ دیم ترا خدا و چنت دوست و محبان و احوال و بیان
انت و بجران و وفور و ردا حضرت مسیح علیہ السلام و زندہ احوال
زیات گیش و گوار کان بیان کنگ گوستگت کہ آخاتم الانبیاء و ذکر
تمہید انت چوش کہ دیم تر دعوت پدرا بیت ۔ فل عمران دو
انت یکے حضرت موسیٰ علیہ السلام و پت انت و دومی بی بی مریم
عارفین پت انت ۔ گیشتر سلف و خلف و ادا عمران ثانی مراد
گپتگ ، پرچاکہ دیما اذ قالت امراۃ عمران الخ و چہ

ال عمران

۷۵

تلاک الرسل ۳

اللہ و یَعْلَمُ مَا فِی السَّمَوَاتِ وَمَا فِی الْأَرْضِ وَاللہُ عَلٰی كُلِّ

شَیْءٍ قَدِیْرٌ ۲۹ یَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَیْرٍ مُّحْضَرًا

وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تُوَدِّ لَوْ اَنَّ بَیْنَهَا وَبَیْنَهُ اَمْدًا بَعِیْدًا ۳۰

وَمَن یُحْذِرْ كُرْهُ اللّٰهِ وَنَفْسِہٖ ۳۱ وَاللّٰہُ رَعُوْفٌ ۳۲ بِالْعِبَادِ ۳۳ قُلْ اِنْ كُنْتُمْ

مُحِبِّوْنَ اللّٰہِ فَاتَّبِعُوْنِیْ یُحِبِّكُمُ اللّٰہُ وَیَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۳۴ وَاللّٰہُ

غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ۳۵ قُلْ اطِيعُوا اللّٰہَ وَالرَّسُوْلَ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّ اللّٰہَ

لَا یُحِبُّ الْكٰفِرِیْنَ ۳۶ اِنَّ اللّٰہَ اصْطَفٰ اٰدَمَ وَنُوْحًا وَاٰلَ اِبْرٰہِیْمَ

وَاٰلَ عِمْرٰنَ عَلٰی الْعٰلَمِیْنَ ۳۷ ذُرِّیَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ ۳۸ وَاللّٰہُ سَمِیْعٌ

عَلِیْمٌ ۳۹ اِذْ قَالَتْ اُمْرَاَتُ عِمْرٰنَ رَبِّ اِنِّیْ نَذَرْتُ لَكَ مَا فِی

بَطْنِیْ مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّیْ ۴۰ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ ۴۱

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ اِنِّیْ وَضَعْتُهَا اُنْثٰی ۴۲ وَاللّٰہُ اَعْلَمُ

بِمَا وَضَعَتْ ۴۳ کِتَابُ ۴۴ سِرَاطُ ۴۵ سِرَاطُ ۴۶ سِرَاطُ ۴۷ سِرَاطُ ۴۸ سِرَاطُ ۴۹ سِرَاطُ ۵۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۵۱ سِرَاطُ ۵۲ سِرَاطُ ۵۳ سِرَاطُ ۵۴ سِرَاطُ ۵۵ سِرَاطُ ۵۶ سِرَاطُ ۵۷ سِرَاطُ ۵۸ سِرَاطُ ۵۹ سِرَاطُ ۶۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۶۱ سِرَاطُ ۶۲ سِرَاطُ ۶۳ سِرَاطُ ۶۴ سِرَاطُ ۶۵ سِرَاطُ ۶۶ سِرَاطُ ۶۷ سِرَاطُ ۶۸ سِرَاطُ ۶۹ سِرَاطُ ۷۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۷۱ سِرَاطُ ۷۲ سِرَاطُ ۷۳ سِرَاطُ ۷۴ سِرَاطُ ۷۵ سِرَاطُ ۷۶ سِرَاطُ ۷۷ سِرَاطُ ۷۸ سِرَاطُ ۷۹ سِرَاطُ ۸۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۸۱ سِرَاطُ ۸۲ سِرَاطُ ۸۳ سِرَاطُ ۸۴ سِرَاطُ ۸۵ سِرَاطُ ۸۶ سِرَاطُ ۸۷ سِرَاطُ ۸۸ سِرَاطُ ۸۹ سِرَاطُ ۹۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۹۱ سِرَاطُ ۹۲ سِرَاطُ ۹۳ سِرَاطُ ۹۴ سِرَاطُ ۹۵ سِرَاطُ ۹۶ سِرَاطُ ۹۷ سِرَاطُ ۹۸ سِرَاطُ ۹۹ سِرَاطُ ۱۰۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۱۰۱ سِرَاطُ ۱۰۲ سِرَاطُ ۱۰۳ سِرَاطُ ۱۰۴ سِرَاطُ ۱۰۵ سِرَاطُ ۱۰۶ سِرَاطُ ۱۰۷ سِرَاطُ ۱۰۸ سِرَاطُ ۱۰۹ سِرَاطُ ۱۱۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۱۱۱ سِرَاطُ ۱۱۲ سِرَاطُ ۱۱۳ سِرَاطُ ۱۱۴ سِرَاطُ ۱۱۵ سِرَاطُ ۱۱۶ سِرَاطُ ۱۱۷ سِرَاطُ ۱۱۸ سِرَاطُ ۱۱۹ سِرَاطُ ۱۲۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۱۲۱ سِرَاطُ ۱۲۲ سِرَاطُ ۱۲۳ سِرَاطُ ۱۲۴ سِرَاطُ ۱۲۵ سِرَاطُ ۱۲۶ سِرَاطُ ۱۲۷ سِرَاطُ ۱۲۸ سِرَاطُ ۱۲۹ سِرَاطُ ۱۳۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۱۳۱ سِرَاطُ ۱۳۲ سِرَاطُ ۱۳۳ سِرَاطُ ۱۳۴ سِرَاطُ ۱۳۵ سِرَاطُ ۱۳۶ سِرَاطُ ۱۳۷ سِرَاطُ ۱۳۸ سِرَاطُ ۱۳۹ سِرَاطُ ۱۴۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۱۴۱ سِرَاطُ ۱۴۲ سِرَاطُ ۱۴۳ سِرَاطُ ۱۴۴ سِرَاطُ ۱۴۵ سِرَاطُ ۱۴۶ سِرَاطُ ۱۴۷ سِرَاطُ ۱۴۸ سِرَاطُ ۱۴۹ سِرَاطُ ۱۵۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۱۵۱ سِرَاطُ ۱۵۲ سِرَاطُ ۱۵۳ سِرَاطُ ۱۵۴ سِرَاطُ ۱۵۵ سِرَاطُ ۱۵۶ سِرَاطُ ۱۵۷ سِرَاطُ ۱۵۸ سِرَاطُ ۱۵۹ سِرَاطُ ۱۶۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۱۶۱ سِرَاطُ ۱۶۲ سِرَاطُ ۱۶۳ سِرَاطُ ۱۶۴ سِرَاطُ ۱۶۵ سِرَاطُ ۱۶۶ سِرَاطُ ۱۶۷ سِرَاطُ ۱۶۸ سِرَاطُ ۱۶۹ سِرَاطُ ۱۷۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۱۷۱ سِرَاطُ ۱۷۲ سِرَاطُ ۱۷۳ سِرَاطُ ۱۷۴ سِرَاطُ ۱۷۵ سِرَاطُ ۱۷۶ سِرَاطُ ۱۷۷ سِرَاطُ ۱۷۸ سِرَاطُ ۱۷۹ سِرَاطُ ۱۸۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۱۸۱ سِرَاطُ ۱۸۲ سِرَاطُ ۱۸۳ سِرَاطُ ۱۸۴ سِرَاطُ ۱۸۵ سِرَاطُ ۱۸۶ سِرَاطُ ۱۸۷ سِرَاطُ ۱۸۸ سِرَاطُ ۱۸۹ سِرَاطُ ۱۹۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۱۹۱ سِرَاطُ ۱۹۲ سِرَاطُ ۱۹۳ سِرَاطُ ۱۹۴ سِرَاطُ ۱۹۵ سِرَاطُ ۱۹۶ سِرَاطُ ۱۹۷ سِرَاطُ ۱۹۸ سِرَاطُ ۱۹۹ سِرَاطُ ۲۰۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۲۰۱ سِرَاطُ ۲۰۲ سِرَاطُ ۲۰۳ سِرَاطُ ۲۰۴ سِرَاطُ ۲۰۵ سِرَاطُ ۲۰۶ سِرَاطُ ۲۰۷ سِرَاطُ ۲۰۸ سِرَاطُ ۲۰۹ سِرَاطُ ۲۱۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۲۱۱ سِرَاطُ ۲۱۲ سِرَاطُ ۲۱۳ سِرَاطُ ۲۱۴ سِرَاطُ ۲۱۵ سِرَاطُ ۲۱۶ سِرَاطُ ۲۱۷ سِرَاطُ ۲۱۸ سِرَاطُ ۲۱۹ سِرَاطُ ۲۲۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۲۲۱ سِرَاطُ ۲۲۲ سِرَاطُ ۲۲۳ سِرَاطُ ۲۲۴ سِرَاطُ ۲۲۵ سِرَاطُ ۲۲۶ سِرَاطُ ۲۲۷ سِرَاطُ ۲۲۸ سِرَاطُ ۲۲۹ سِرَاطُ ۲۳۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۲۳۱ سِرَاطُ ۲۳۲ سِرَاطُ ۲۳۳ سِرَاطُ ۲۳۴ سِرَاطُ ۲۳۵ سِرَاطُ ۲۳۶ سِرَاطُ ۲۳۷ سِرَاطُ ۲۳۸ سِرَاطُ ۲۳۹ سِرَاطُ ۲۴۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۲۴۱ سِرَاطُ ۲۴۲ سِرَاطُ ۲۴۳ سِرَاطُ ۲۴۴ سِرَاطُ ۲۴۵ سِرَاطُ ۲۴۶ سِرَاطُ ۲۴۷ سِرَاطُ ۲۴۸ سِرَاطُ ۲۴۹ سِرَاطُ ۲۵۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۲۵۱ سِرَاطُ ۲۵۲ سِرَاطُ ۲۵۳ سِرَاطُ ۲۵۴ سِرَاطُ ۲۵۵ سِرَاطُ ۲۵۶ سِرَاطُ ۲۵۷ سِرَاطُ ۲۵۸ سِرَاطُ ۲۵۹ سِرَاطُ ۲۶۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۲۶۱ سِرَاطُ ۲۶۲ سِرَاطُ ۲۶۳ سِرَاطُ ۲۶۴ سِرَاطُ ۲۶۵ سِرَاطُ ۲۶۶ سِرَاطُ ۲۶۷ سِرَاطُ ۲۶۸ سِرَاطُ ۲۶۹ سِرَاطُ ۲۷۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۲۷۱ سِرَاطُ ۲۷۲ سِرَاطُ ۲۷۳ سِرَاطُ ۲۷۴ سِرَاطُ ۲۷۵ سِرَاطُ ۲۷۶ سِرَاطُ ۲۷۷ سِرَاطُ ۲۷۸ سِرَاطُ ۲۷۹ سِرَاطُ ۲۸۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۲۸۱ سِرَاطُ ۲۸۲ سِرَاطُ ۲۸۳ سِرَاطُ ۲۸۴ سِرَاطُ ۲۸۵ سِرَاطُ ۲۸۶ سِرَاطُ ۲۸۷ سِرَاطُ ۲۸۸ سِرَاطُ ۲۸۹ سِرَاطُ ۲۹۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۲۹۱ سِرَاطُ ۲۹۲ سِرَاطُ ۲۹۳ سِرَاطُ ۲۹۴ سِرَاطُ ۲۹۵ سِرَاطُ ۲۹۶ سِرَاطُ ۲۹۷ سِرَاطُ ۲۹۸ سِرَاطُ ۲۹۹ سِرَاطُ ۳۰۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۳۰۱ سِرَاطُ ۳۰۲ سِرَاطُ ۳۰۳ سِرَاطُ ۳۰۴ سِرَاطُ ۳۰۵ سِرَاطُ ۳۰۶ سِرَاطُ ۳۰۷ سِرَاطُ ۳۰۸ سِرَاطُ ۳۰۹ سِرَاطُ ۳۱۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۳۱۱ سِرَاطُ ۳۱۲ سِرَاطُ ۳۱۳ سِرَاطُ ۳۱۴ سِرَاطُ ۳۱۵ سِرَاطُ ۳۱۶ سِرَاطُ ۳۱۷ سِرَاطُ ۳۱۸ سِرَاطُ ۳۱۹ سِرَاطُ ۳۲۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۳۲۱ سِرَاطُ ۳۲۲ سِرَاطُ ۳۲۳ سِرَاطُ ۳۲۴ سِرَاطُ ۳۲۵ سِرَاطُ ۳۲۶ سِرَاطُ ۳۲۷ سِرَاطُ ۳۲۸ سِرَاطُ ۳۲۹ سِرَاطُ ۳۳۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۳۳۱ سِرَاطُ ۳۳۲ سِرَاطُ ۳۳۳ سِرَاطُ ۳۳۴ سِرَاطُ ۳۳۵ سِرَاطُ ۳۳۶ سِرَاطُ ۳۳۷ سِرَاطُ ۳۳۸ سِرَاطُ ۳۳۹ سِرَاطُ ۳۴۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۳۴۱ سِرَاطُ ۳۴۲ سِرَاطُ ۳۴۳ سِرَاطُ ۳۴۴ سِرَاطُ ۳۴۵ سِرَاطُ ۳۴۶ سِرَاطُ ۳۴۷ سِرَاطُ ۳۴۸ سِرَاطُ ۳۴۹ سِرَاطُ ۳۵۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۳۵۱ سِرَاطُ ۳۵۲ سِرَاطُ ۳۵۳ سِرَاطُ ۳۵۴ سِرَاطُ ۳۵۵ سِرَاطُ ۳۵۶ سِرَاطُ ۳۵۷ سِرَاطُ ۳۵۸ سِرَاطُ ۳۵۹ سِرَاطُ ۳۶۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۳۶۱ سِرَاطُ ۳۶۲ سِرَاطُ ۳۶۳ سِرَاطُ ۳۶۴ سِرَاطُ ۳۶۵ سِرَاطُ ۳۶۶ سِرَاطُ ۳۶۷ سِرَاطُ ۳۶۸ سِرَاطُ ۳۶۹ سِرَاطُ ۳۷۰ سِرَاطُ

سِرَاطُ ۳۷۱ سِرَاطُ ۳۷۲ سِرَاطُ ۳۷۳ سِرَاطُ ۳۷۴ سِرَاطُ ۳۷۵ سِرَاطُ ۳۷۶ سِرَاطُ ۳۷۷ سِرَاطُ ۳۷۸ سِرَاطُ ۳۷۹ سِرَاطُ ۳۸۰ سِرَاطُ

مزل

ہے دومی عمران و ملک و قصہ بیان ہوگ ، وغالباً سورۃ نام آل عمران بہ ہے سبب بوت کہ ماں الشیء عمران ثانی و خاندان و (یعنی حضرت مریم و مسیح علیہ السلام و داستان گوں مرز
گیش و گوار بیان ہوگ ۔ فل ماں خدا و مخلوقات و زمین ، آسمان ، ماہ ، رُج ، استار ، ملائک ، جن ، درخت و ڈوک شامل انتت مگر آئی و چہ وقتی باری علم و کمالیں حکمت و ملائک
ڈوکس روحانی و جسمانی کمال و ہر چہ مجبوتے ماں ابو البشر حضرت آدم علیہ السلام و دی کنت آپہ مخلوقات و کس نصیب بوت بلکین آدم و ملائک و مسجود جوڑ کان ظاہر کہ آدم و
شرف و عزت ماں آئی و بارگاہ و چہ ہر یک مخلوق و زیات انت ۔ آدم و اے کچیں و در چنگ و شرف کہ ما اثر انبوت و نام دیں ۔ ایوک و آئی و جرنہ محدود و بندہ انت
بلکین اشرف آئی و اولاد حضرت نوح و منتقل بوت ۔ پدا چہ نوح و منتقل ہوان و آئی و اولاد حضرت ابراہیم و رست ۔ پدا چہ ادا ایک نوکس صورتے پیدا بوت ۔ چہ آدم و نوح و
رند ہمیں انسان بہ روزین آباد بوتگت اکل چہ ہر دوئیانی نسل و بوتگت تمام خاندان چہ اے دوئیانی درنہ انتت ۔ برعکس الشیء و ابراہیم علیہ السلام و پدا آئی و نسل و ابید

ماں دنیا، دگر ہم خاندان موجود انت لیکن ہما خدا ہے و قی بے شمار مخلوق ہے نبوت و منصب آدم و راد چنگت ہائی و بہ و قی چاگر دکنو کیم کاہیں اختیار ہے آئنگ و چہ ہزار ہا خاندان و اجہ ابراہیم و خاندان و مخصوص کت ہمینکرتی و رسول چہ ابراہیم پیدا اہنت آہم ہائی دو صاحب زادگان اسماعیل و اسحاق و نسل و اہنت چونکہ نسل و کڑی چہ پت و نیک و شمار بیت و حضرت مسیح علیہ السلام ابید چہ پت و پید ابوتگ ہمیشہ کارے و ہم پید ابوتگ کہ آیان و چہ ابراہیمی نسل و سنگ بہ بیت ہے سبب و حق تعالیٰ و آل عمران و ذریعہ بعضہا من بعض فرمان کنان و ہم تراپ (تنبیہ) دات کہ حضرت مسیح و ہدیہ ایوک و چہ مات و پید ابوت گدا آئی نسب و کڑی ہم چہ مات و نیک و شمار بیت نہ کہ معاذ اللہ چہ خدا و نیک و وائے ظاہر انت کہ آئی مات مریم صدیقہ و پت عمران و کڑی آخر بہ حضرت ابراہیم و سارا ختم بیت تو آل عمران نیک و آل ابراہیم و بولت و ہیچ پیغمبر چہ آل ابراہیم و در نہ بوت۔ و درستانی دعبان و خبراں ہشتکنت و درستانی ظاہری و باطنی احوال و شعور و زانت۔ پیشکارے و ہم کنگ باید نہ انت کہ ہنچو کاکی کیف ما اتفق کین کنگ بونگ۔

تلك الرسل ۴۶ ال عمران ۳

بِمَا وَضَعْتَ وَلَيْسَ الذِّكْرُ كَالْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمِّيْتُهَا مَرْيَمَ
پہ آچکے و سارا آچکے بونگ و نہ انت مردیں چک اے جنچک و پیا و من آیانام پر کت مریم
وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذَرَيْتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
و من تہی میار کنان آئی و وائی زہرات (اولاد) و چہ راشت گانیں شیطان و
فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا
پدا قبول کت آئی و پروردگار بہ شریں قبول کئے و رودینی آپ شریں رودینکے و سپردی کت آ
زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا
زکریا ہر بر کہ آتیک آئی جبکہ و زکریا ماں حجرہ و دیتی آئی و گور و
مَرْزُقًا قَالَ يَٰرَبِّمُ آتِنِي لَكَ هَذَا أَقَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
چیزے رگ و گوشتی اور مریم اچہ کجا آتیک پر تو اے، گوشت مریم و کہ اے چہ اللہ و نیک و
إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ
میشک اللہ رزق دنت ہر کیا لاکہ بلوئیت بے اندازہ و ہمو دا علوت ات زکریا و
رَبِّهِ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ
چہ و قی رب و گوشتی اے پاک پروردگار بہ منا چہ و قی گنجیں و چکے نیکیں بے شک تو
سَمِيعُ الدُّعَاءِ ۴۸ فَنَادَتْهُ الْمَلِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي
دعاء اشکو کے، پدا آوارجت فرشتیاں در حالے کہ آوشتا کنت ماں نماز و ماں
الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بَيْعِينَ مُصَدِّقًا لِمَا كَلِمَةٍ مِنَ اللَّهِ
حبرہ و کہ اللہ تعالیٰ ترا خوشخبری دنت یحیی و کہ گواہی دنت پہ یک حکے و کہ چہ طرف انت و
وَسَيِّدًا وَحَصْرًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ۴۹ قَالَ رَبِّ انِّي
وہیشولے بیت مجنباں گورنوت و پیغمبر بیت چہ صالحان و گوشتی اے پاک پروردگار چہ پیا
يَكُونُ لِي عِلْمٌ وَقَدْ بَلَغْنِي الْكِبَرَ وَأَمْرًا نِي عَاقِرٌ قَالَ
بیت منا چک، و گپتگ منا پسری و منی لوگ بانک سنت ایت۔ گوشتی

مذلل

چہ رہ بند (ضابطہ) و مستثنیٰ مہنت تو ماں ایشی پدا ہم چہ شہ نیست کہ چش مقدس و معصوم بند گانی سر شیطان و اے حرکت و بدیں اثر بالکل کیت نہ کنت۔ فرق ہمینکرت
بیت کہ مریم و عیسیٰ علیہ السلام و را بہ کت م یک مصلحتے و اے صورت چکے پیش نیاہتگ ایدرگان پیش اہتگ گرج اثرے نہ بوت۔ اے و ویں جزئی امتیازات کلی فضیلت و ثابت کنگ و
موجب بیت نہ کنت۔ ماں حدیث و انت کہ دو جنیں چکان چیزے شعر الحان کنگا کنت واجہ پیغمبر چہ ایماں دیم ترینت۔ واجہ ابو بکر اہت مگر چکان چو پیش و مشغول انت، چرائی و پدا
واجہ عمر اہت جنکان یاد اہنت و درشتنت۔ واجہ پیغمبر علی علیہ وسلم و فرمائنت کہ بہ ہرچ راہے و عمر و شروت شیطان آراہ و یلہ دیان و نجات۔ آیا چریشی و کسے چوش فہیت کہ
رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم حضرت عمر و چہ و تا افضل ثابت کنگا کنت۔ البت ابو ہریرہ و شیطان و مس و حدیث و اے آیت و تفسیر جوڑ کنگ بظاہر و چپان نہ بیت الا
اے آیت و ائی اُعِيذُهَا بِكَ و توک و او عطف و بہ ترتیب و ردا زانگ نہ لوئیت یا ماں حدیث و چہ استثنا و ایوک و مسیح و چہ مریم و پید ابوتگ و قصہ مراد بہ بیت، مریم و

مسیح جہاد مراد مہبت، جوش کہ ماں بخاری و ایک روایت تو کہ ایو کہ حضرت مسیح و ذکر و بس ای کنگ و اللہ اعلم۔ م مریم اگر چہ جگہ ات مرقی تعالیٰ و چہ بکچہ زیات آسرا قبول فرمائیت۔ بیت المقدس و مجاورانی دل و خدات کہ بہ دتی رہ بندہ بر خلاف جنگ و مجاوری و قبول بکنت چوئی و ہم مریم رنگ صورت و دولارات و آسرا بہ دتی و سبب بندہ زکریا و سبب کت تاکہ آسرا و دینیت و خدات بہ دتی بارگاہ و شر قبول کنان و آسرا جسمانی، روحانی، علی و اخلاقی ہلک جیتیت و بودنا کی بختیت۔ و ہدیہ ماں مجاورانی و دنان بہ آئی و دینگ و سرکش کش بنا۔ بوت کہ گنجینی و غل زکریا نام و در اہت تاکہ جنگ بہ دتی تر و سہک و چہ تر بیت حاصل بکنت چہ زکریا و علم و دیانت و فیض بکنت کہ بہ اے ردا آسرا مزین جہد کرت۔ و ہدیہ مریم ہوزیار و سیانا بوت کہ امیت و گور و پے آئی و یک چہ مخصوص کنگ بوت۔ مریم و روح و ماں آئی عبادت کنگ و شپ و وینگ و ماں دتی تر و لوگ و شتکت۔ و اکثر سلف چہ رزق و ظاہری درگ مراد کرت۔ گوشت کہ بہ مریم و گور و پے موسم میوہ اہتگت گرماں و میوہ بہ زمستان و زمستان و میوہ بہ گرماں و۔

مجاہد بہ یک روایت و گوشتیت کہ چہ رزق و مراد علی صیف انت کہ آسرا روحانی غذا کوشگ بہتر انت۔ ہر چہ بہ بیت بلے نوں مریم و سہرکات و کرامات و دولیس نشان ظاہر بوتنت کہ زکریا چہ اے چیزاں حیران بوت و جستی گبت کہ مریم اے چیز ترا چہ کجا رست۔ و یعنی خدات قدرت بہ سہ پیامنا را لے چیزاں و سرکنت کہ آچہ قیاس و گمان و درانت۔

و حضرت زکریا سگ پیرات و لوگی و ہم سنت ات، بہ سراطہ و اولاد و ہج امیت نیست ات۔ مریم و نیکی و برکت و بے موسی چیزاں و گندگ و سرافتہ آئی دل و جوش پاداحت و دل و گوشت کہ توہن دعا بلوٹ کہ بلکیں ماں پیراں سری ترا خدا اولاد بہ بدنت۔ و دعا قبول بوت و مژدہ رست کہ ترامردیں چکے بیت کہ نام بی بی انت۔ و چہ حکم و ادا مراد حضرت مسیح علیہ السلام مراد انت کہ چہ خدات حکم و ابید چہ پت و پید بوت حضرت یحیی و مردان پیسہر حال دانگت کہ مسیح علیہ السلام پید بوگی انت۔ و یعنی چہ لذات و شہوتاں و تارابازدور داروک بیت اے و اہم اللہ عبادت و ہمیکہ مشغول بیت کہ جنس آدم و نیگ و لگوٹش دیگ و نوبت نہیت۔ اے حضرت یحیی و جہندہ مخصوص جا ورات کہ چرشی پے امت محمد و رہ بندہ جوڑ بیت نکنت۔ اے مے پیغمبر و مزین شرف و شان ات کہ معاشرت و کمال و گون عبادت و کمال جمع کتی۔ و یعنی صلاح و رشد و مزین مرتبہ بائل بیت کہ آسرا نبوت ہم گوشت یا صالح و معنی نیکیں ہم بیت کنت، یعنی آمزن نیکیں مردے بیت۔ ۱۲

(ہے صفحہ و فوائد)

و یعنی آئی قدرت و ارادہ اگر چہ ماں اے عالم و آئی ہیل و تب ہمیش انت کہ سببانی بنیاد و سرامستبان و پیداکنت، لیکن برے بہ آسبانی برخلاف یک نوکیں رہ بندے و یک چیز و پیداکنگ و قدر ہن آئی و ہیل و عادت انت۔ اصل ایشنت کہ بی بی مریم و گور و بے موسی چیزانی گندگ و واجہ زکریا ہم چہ خدات پے چک و دعا لوٹگ و پدا آئی و آئی و سنٹیں لوگی و ماں پیراں سری و عادت و برخلاف اولاد رنگ اے کلیں نشان چہ قدرت و جانب و ہما عظیم الشان خدائی نشان و تمہید ہمگ لوٹیت کہ چہ مریم و وجود و مرد و زن کی ابید ہما زوت و ظاہر بوگی ات۔ جوش و جوش کہ حضرت یحیی و عادت و خلاف پید

بوگ و سر اذک اللہ یفعل ما یشاء و مراد فرمان کنگ تمہید ات کذالک اللہ یخلق ما یشاء و کہ دیم تر بہ حضرت مسیح علیہ السلام و پیداکنگ و پیداکنت انت۔ و کہ چہرائی معلوم بہ بیت کہ لوگی و لا پ نوں پربوتگ تاکہ ولادت و نزکی و روحانی ردا زیات و شندوی حاصل بیت و پدا اتی نعمت و شکر و ردا زیات و زیات گلایش بیان۔ و یعنی و ہدے کہ ترارا اے حالت پیش بیت کہ سہ شپ و روح گون مردماں ابید چہ اشارہ و توجہ کرت مکنے و تسی زبان خالص خدات و ذکر کونک بیت تو گدا فہمگ لوٹیت کہ نوں لوگی و لا پ پیرانت۔ سبحان اللہ انتانی ہن ہنچیں مقررک کہ نشانی و نشانی انت و پے حال و زانگ ہما مطلبہ کہ ہست ات (نعمت و شکر) آہم بہ کمال حاصل بہ بیت۔ و کہ یعنی بہ آوید و خدات باز زیات بہ شری یاد کنگ و صوب و بیگا و تھلیل و تسبیح و مشغول بیو۔ معلوم بیت کہ گون مردماں کلام نہ کنگ اگر چہ اضطراری ات تاکہ ماں اے روچاں محض پے ذکر و شکر و فارغ کنگ بہ بنت بلے آئی و جہندہ ماں ذکر و شکر و مشغولی اضطراری نہ ات، ہمیشکا بہ اسی و حکم کنگ بوت۔ و حضرت زکریا و

ال عمران ۳

۷۷

تلك الرسل ۳

كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ۝۳۰ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّيْ اٰيَةً ۚ قَالَ

ہمید و لاکنت اللہ تعالیٰ ہر چہ کہ بلوٹیت و گوشتی کہ اے رب مقرر کن پرین یک نشانی و فیما بینتی

اٰیۡتِکَۃً اَلَّا تُکَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَةَ اَیَّامٍ اِلَّا رَمْطًا وَاذْکُرْ سَرِّکَ

کہ پرتو نشانی ہمیش انت کہ خبرت نہ کنے گون مردماں داں سے روح و مگر اشارہ و یاد کن و تی پروردگار و

کَثِیْرًا وَاَسْبِغْ بِالْعِثِّیِّ وَالْاِبْکَارِ ۝۳۱ وَاِذْ قَالَتِ الْمَلِکَۃُ یٰمَرْیَمُ

باز و تسبیح و جوش۔ بیگا و مسباح و و ہما و تے کہ گوشت فرشتیاں او مریم

اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰکَ وَطَهَّرَکَ وَاَصْطَفٰکَ عَلٰی نِسَآءِ الْعٰلَمِیْنَ ۝۳۲

بیشک اللہ ترا در چنگ و پاکیزہ کنگ و گچین کنگ بہ در اہیں جہان و جنیناں و

یٰمَرْیَمُ اقْنُتِیْ لِرَبِّکَ وَاَسْجُدِیْ وَاَرْکَعِیْ مَعَ الرَّاکِعِیْنَ ۝۳۳

او مریم! بندگی کن و تی پروردگار و سجدہ کن و رکوع کن گون رکوع کنوکان و

ذٰلِکَ مِنْ اَنْبَآءِ الْغَیْبِ نُوْحِیْہٖ اِلَیْکَ وَاَمَّا کُنْتَ لَدَیْہُمْ اِذْ

اے غیبی خبرت کہ ماش ویم دیں پرتی نیگ و و تو آئیانی گور و نیت و تیکہ

یُلْقُوْنَ اَقْلَامَہُمْ اَیُّہُمْ یُکْفَلُ مَرْیَمُ وَاَمَّا کُنْتَ لَدَیْہُمْ

دور ش دات و تی قلمان کہ سہرستی (پروش) و بکت مریم و و تو آئیانی کر ا نیت

اِذْ یَخْتَصِمُوْنَ ۝۳۴ اِذْ قَالَتِ الْمَلِکَۃُ یٰمَرْیَمُ اِنَّ اللّٰهَ یُبَشِّرُکَ

ہما و تے کہ آیان جگہ کت و و تیکہ گوشت فرشتیاں او مریم! اللہ تعالیٰ ترا خوشخبری دت

بِکَلِمَۃٍ مِّنْہٗ وَاَسْمَہُ السِّیْمِیُّ عِیْسٰی ابْنُ مَرْیَمَ وَجِہًا فِی الدُّنْیَا

و تی یک کلمے و کہ آئی و نام سیم انت، عیسی مریم و چک، عزت و ارانت ماں دنیا و

وَالْاٰخِرَۃِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِیْنَ ۝۳۵ وَاِکْکَلُ النَّاسُ فِی الْمَہْدِ وَ

و ماں آخرت و و چہ نزدیکین انت ماں خدات بارگاہ و خبر کنت گون مردماں ماں گوانزگ و تھا و

کَہْلًا وَّمِنَ الصّٰلِحِیْنَ ۝۳۶ قَالَتْ رَبِّ اَنْیَ یَکُوْنُ لِیْ وَلَدٌ

نیم عمری و وقت و و چہ نیک بختان انت و گوشتی اے پروردگار منی کجا بیت منا چک

مَنْزِلًا

یہی علیہا السلام قصہ پیکر کہ اسے مناسب سلسلے میں میاں میاں آئی آل عمران و اصطفیٰ و ناکید و حضرت مسیح علیہ السلام قصہ و تمہیدات، ادا
آر اہل اس کائنات و دوبارہ مریم و مسیح و داستان و نیک و کلام منتقل کنگ بوت۔ چنانچہ چہ مسیح و پیش آئی مات و فضل و شرف و بیان فرمائیت یعنی فرشتگان بہ
مریم و گوشت کہ اللہ ترارا چہ اولی روح و درجیت کہ تھی و ختری و باوجود ترارا بہ وقتی نیاز قبول کت و قسما قسمیں من شانی احوال و جوانی کرامات عنایت کت۔ صاف و سہل
اخلاق، پاکیزہ و ظاہری و باطنی نفاست بخشان و وقتی مسیت و خدمت و لائق جوڑ کت و بہ جہان و جنیں آدمی سدا ترارا بہ چنت سبباں فضیلت بخشیت۔ مثلاً
ہنچیں قابلیت دانی کہ بشر و دست جہی و ابید تہنا چہ آئی وجود و حضرت مسیح و ہمیں من شانی پیغمبر پیدا بہ بیت۔ اسے شرف ماں دنیا و ہر کس حال نہ بوت،
فل یعنی و ہر یکہ خدا اسے ہمیں عزت و بالائیں درجہ ترارا عطا کت گدا ابید انت کہ مدام گون اخلاص و تذل و وقتی پروردگار و دیما سجدہ کن و وظیفہ و عبودیت و انجام دیگ و ردا
زباد و چہ زیاد تر جوش و غروش و ظاہر کن تاکہ حق تعالی ہما من شانی امر و ظاہر بخت کہ بہ آئی و ظاہر کنگ ترارا درجہ کنگ بوتگ۔ و ہنچو شکہ را کہین خدا و دیما
رکوع کنت تو ہم ہمید و لا رکوع کن۔ یا اسے مطلب انت کہ گون جماعت و نماز بان۔ و چونکہ کم و چہ کم ماں رکوع و گون امام و شامل بیوک آر کعت و گروک فہمگ بیت بلکین
پیش کا نماز و بہ رکوع و سرحال و در شان کنگ بوتگ۔ کما یفہم من کلام ابن تیمیہ فی فتاواہ۔ واللہ اعلم۔ یہ ہے ردا اگرما اقتبائی و چہ قنوت و مراد قیام
بگرس، گدا اقیام، رکوع، سجدہ سیکن نماز و حالتی ذکر ماں آیت و بیت۔ (تنبیہ) ممکن انت آوہد و جنیل دماں و عمومی طور ماں جماعت و شریک بیگ و حاجت بیت یا چہ خاصیں قنہا امین ہو گے
صورت اجازت بیت یا اسے بی بی مریم و خاص بہ بیت یا بی بی مریم ہادی جو تہنا گون ایگہ جہی دماں ہمراہ امام و اقتدار کنگ۔ اسے کلیں احتمال بیت کنت۔ واللہ اعلم۔

و یعنی سطر اہر و شہاد اندہ انت ساری و ہم اہل کتاب و شہا ہم مجلس بہ اسے ہم و نہ بوتگ کہ چہ آئی و رکت و گون سنگین داستان تحقیقی معلومات حاصل بہ بنت و اگر
ہم مجلس ہم ہوتیں گدا چہ بوتگ کہ آوت ماں و ہم و خرافات و تہار و کیاں سرگردان انت کسے و نہ بوتگ کہ چہ آئی و رکت و گون سنگین داستان تحقیقی معلومات حاصل بہ بنت و اگر
(چم و پوزن) کنگ پدا چہ کوریں چم و روشنائی و امیت چہ دول بیت کنت۔ بہ اسے جاوہر و مدنی و ملکی ہر دو قسم و سورتانی تہا اسے داستاناں ہے دول گون راستی و راجش
کنان و اشکناٹنگ کہ ل کتاب و من مزین عالمی ہم کورن کہ بہ بنت و کسے و انکار و گنجائش ہن پشت حکیت اسے سرچیں دلیل ایت کہ شمارا اشانی علم بہ وحی و معرفت و حاصل
بوتگ پر چاکہ شہا بہ وقتی چاں اسے حالتان و نہ دیتگ و نہ علم حاصل کنگ و کتا کم یک خارجی رہ بندے شے گور و موجودات۔ و و ہر یکہ حضرت مریم ماں نذر و قبول کنگ بوت
تو مسیت و مجاورانی تہا جڑہ بوت کہ آرا کے پرورش بکنت آخر کار اسے جڑہ و بہ قرعہ اندازی و سرکش انت درستماں وقتی قلمان و ماں نچوکیں آپ و دور دانت کہ چہ ایشاں
تورائش نبشتگ و گوشتش کہ ہر کس و قلم گون آپ و بہ جہادی روان مہیت بلکین چہ کتا بہ بالادی و بروت ہما کس بی بی مریم و پرورش بکنت اسے قرعہ ہن حضرت
زکریا و نام وراثت و حق بہ حقدار ریت۔ فل حضرت مسیح علیہ السلام و ادا و ماں قرآن و حدیث و باز جاگہ و ”کلمہ اللہ“ فرمائیتگ، اِنَّا الْمَسِيحُ عِيسَى بْنُ
مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ الْقَهَّارُ إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ (سواء رکوع ۲۳) چونائی اللہ و کلمات باز انت چوش کہ بہ دگہ جاگہ فرمان کنت قل لَو كَانَ الْبَحْرُ
مِدَادًا لَكَلَّمْتُ رَبِّي لَنَفَعَدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَعِدَ كَلِمَتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا۔ (کہف رکوع ۱۲) لیکن بہ تخصیص حضرت مسیح و کلمہ اللہ (اللہ و حکم) بہ ہے
حیثیت و گوشتگ بوت کہ عمومی سبباں و ابید آرا بہ پت و پیدا بہ وقتی حکم و رو کت و ہر ج کارے کہ عمومی سبباں چہ در ہیت آئی و نسبت عموماً براہ راست حق تعالی و نیک
ترینگ بیت چوش کہ فرمان کنت و مَارَمِيَّتْ اِذْ رَمِيَتْ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَحِيْمٌ (انفال رکوع ۲) تنبیہ: ”مسیح“ ماں اصل عبرانی و ”مشیح“ یا ”مشیحا“ ات کہ آئی و معنی انت مبارک
اسے معرب بان و مسیح جوڑ بوت۔ باقی و جال کہ مسیح گوشتگ بوتگ آبالا جماع عربی لفظ ایت کہ آئی و وجہ تسمیہ بہ وقتی موقع و ردا بدل بیت۔ ”مسیح“ و دومی نام یا لقب
”عیسی“ انت اسے ماں اصل عبرانی و ”ایسوع“ ات، معرب بان و ”عیسی“ جوڑ بوت کہ آئی و معنی سیدانت، اسے خبر خصوصاً چارگ و قابل انت کہ قرآن کریم و ادا

”ابن مریم“ و چہ حضرت مسیح و علم و جزوہ کار مرز کنگ، پر چاکہ و ت مریم و مستاگی و و ہدہ اسے گوشتگ بوت کہ ترارا ”کلمہ اللہ“ و مردہ دیگ بیت کہ آئی و نام مسیح بن
مریم بیت۔ عیسی و نام و نشان و بیان کنگ مراد نہ ات بلکین اسے جائزگی ات کہ بے پتی و سبب آئی و نسبت مات و نیک بیت دانکہ مردمان و خدا و اسے عجیب
نشانی و یاد دیاٹنگ و مریم و بزرگی و پدا رکنگ و خاطر گونے آئی و نام و جزوہ جوڑ کنگ بوت ممکن انت کہ حضرت مریم و انسانی طبع و پدا چہ اسے بشارت و تشویش
بہ بیت کہ دنیا چون باور کنت کہ تہنا چہ جنیں چک چون پیدا بیت ناچار منی سدا تحت لدا انت و چک و پستیں لقب مشہور کنان ایذا بدینت من چون و تارا پا کہ ماں ظاہر
کت کنان۔ پیش کا دیم تر و و جہاں فی اللہ و اذخرہ گوشان و دلا سہ دات کہ خدا و ایوک آرا ماں آخرت و بلکین ماں دنیا ہن من عزت و شرف بخشیت و دشمنانی کلیں
تہمتان و دروغ ثابت کنت۔ ”وجیہ“ و لفظ و ادا چوش زبان ہنچوش کہ موسی علیہ السلام و بار و فرمان کنت یَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا كَالَّذِينَ إِذْ وَاسَّوْا مَوْسَى قَدَرَا اللَّهُ
مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا (احزاب رکوع ۹) چوش بگوش کہ ہر کس بہ ”وجیہ“ بیان کنگ بوت براں آیان و اللہ تعالی بہ خصوصی طریقہ و چہ تہمت و شکان و بری کنت۔
حضرت مسیح علیہ السلام و نسب و ردا ہر خیشے شکان جنت یا خدا و ایک انسانے و بہ دروغ آئی پت ظاہر کنت یا حقیقت و برخلاف آرا مصلوب و مقتول یا بہ زندگی و جاوہر
مردگ گوشت یا الوہیت و انبیت و غیرہ و باطلین عقیدہ بانی مشرکانہ تعلیم و آئی و نیک و منسوب کنت چہ اسے ہمیں کلیں تہمتاں راحق تعالی ماں دنیا و آخرت و بری کنان
آئی و وجاہت و نزاہت مردمانی و روبرو و ظاہر کنت۔ ہر ج وجاہتے آرا بہ ولادت و بعثت و بوریماں دنیا و حاصل بوت آئی و سر جہیں تکمیل چہ نزول و رند بیت۔
چوش کہ مسلمانانی اجتماعی عقیدہ انت۔ پدا ماں آخرت و بہ خصوصی پیا چہ آئی و انت قلت للناس اتخذوني و سوال کنان و و خاصیں انعامان و یاد دیاٹناں و تمام
اولین و آخرین و روبرو و کرامت و وجاہت و بیان کنت ہنچوش کہ ماں سورہ مائدہ و ذکر انت و نہ ایوک آماں دنیا و آخرت و وجاہت داروک بیت بلکین آئی و شمار
چہ خدا و خاصیں مقرر بان ہن بیت۔ و ل یعنی سک باز گراں ہذب و من درجہ و نیکیں انسانے بیت و پسر مات و گت و پدا من بان و عجیب عجیب خبر کنت چہ
لفظان در حقیقت و بی بی مریم و سرجی و دلا سہ دیگ بوتگ۔ چہ گوشتگیں بشارت و بلکین بدل و بیت کہ وجاہت یک برے باری کدی حال بیت گدا چہ پدا ایش و
پد لوک و مالیانی آماج بوگ بنا بہ بیت آوہد و برات و صورت جی بیت۔ ایشی و جواب دیگ بوت کہ رنج ممکن ترارا زبان سر نیک و ہن ضرورت نہ کپیت بلکین
تو چوش بگوش کہ مروچی من روچک داشتگ، نتوان کہ خبر بکناں زہگ و ت پستوان و دنت، چوش کہ ماں سورہ مریم و سر جہیں کیش و گیوار پدا ک انت۔ لہیں
تحریف کنو کاں گوشتگ کہ چہ ”وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا“ و ایوک بی بی مریم و تسلی مراد انت کہ تہی چک گنگ نہ بیت بلکین مثل ایگہ چکاں ماں حور دی و دورائی
جہر و حال کنت۔ و لیکن اسے یک عجیب خبرے ایت کہ ماں محشر ہن مردم بہ حضرت عیسی و چوش دیم گور کنت و گوشت یا عیسی انت رسول اللہ و کلمتہ اللہ الی مریم
و رُوحٌ مِنْهُ وَكَلَّمَتِ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا و دت حق تعالی ہن بہ قیامت و روح و فرمان کنت ”أَذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدْتُكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ
تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا“ آیا و دہ ہن اسے خاصیں نشانی و بیان پیشکا انت کہ بی بی مریم و تسلی بہ بیت کہ چک کنگ نہ انت و چو دگہ چکاں جہر حال کنو ک انت خدا
پاک مارا چہ گراہی و برکینیت ۱۲

فل معلوم بوت کہ آئی ہے بشارت ہے فہمت کہ چک ہوں گے جاو رانی روئے ہو کہ انت و اگر نہ بہ نہ مننگ ات۔ فل یعنی بہ ہے طول انسانی مسئ ابید پیدا بیت، عادت ہر خلاف لوگ سبب ہے تعجب ممکن حق تھا ہر جی بلوٹیت و ہر ہما بلوٹیت پیدا کت کنت۔ آئی قدرتاں حد بندی بیت نہ کنت یک کارے ارادہ کنت و پیدا ابہ وجود کیت نہ آمادہ محتاج انت و نہ سببانی پابند انت۔ فل یعنی نیسک پیش داریت یا ہدایت، کتابانی عموماً و تورات و انجیل و خصوصاً علم عطا کنت و مزین جہلا کیں حکمت و خبران و سببان کنت و چوش ہم بیت کنت کہ چ کتاب و حکمت و مراد قرآن و سنت بہ بیت پر چاکہ حضرت مسیح نزول و یذکر قرآن و سنت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و روئے حکم کنت و اسے ہما و ہدے بیت کنت کہ اسے چیزانی علم آرا حاصل بہ بیت۔ فل یعنی پیغمبری و ہدے گوں بنی اسرائیل و ہنہ پیما گوشتیت۔ فل تنہا شکل و صورت و را گوں خلق و تعبیر کنگ ایوک و بہ ظاہری حیثیت و انت چوشکہ ماں حدیث شریف و معمولی تصویر اڈ کنگ گوں خلق و تعبیر فرمائینگ "احیوا ما خلقتہ" یا خدا را "احسن الخالقین" فرمائینگ و چہ اسے پیش دارک مراد انت کہ تنہا ظاہری صورت و روئے بہ غیر اللہ ہن اسے لفظ کار مرز بیت کنت اگر چہ تخلیق و حقیقت و رد ابید چہ حق تعالیٰ و دگر کس خلق گوشک نہ بیت پیش کا ادا چوشش نگوشتی اِنِّیْ اَخْلَقْتُ لَکُمْ مِنَ الطَّيْنِ طَيِّراً (من اڈ کناں پہ شما چہ گل و یک مرغے) و چوش گوشتی کہ من چہ گل و مرغ و شکے اڈ کناں و ماں آئی و ہپ کناں گڈا آچہ خدا و حکم مرغے جوڑ بیت۔ ہر چہ بہ بیت واجبہ اسے معجزہ پیش داشت روایت کنت کہ چہ کسان و واجر عیسیٰ اسے ہیل و عادت و خلاف معجزہ ظاہر بوت تاکہ تہمت تراشوکاں و خدا قدرتانی یک گونڈیں نمونے پیش بداریت کہ وہے بہ منی نفع (ہپ کنگ) و چہ خدا تعالیٰ گل و بے ساہیں صورت و ساہ دار کنت ہے ہما اگر آئی و ابید چہ بشر و مسئ و نہن بہ روح القدس و نفع و یک و چنگیں جنس آدم و ترب و سرا عیسوی روح و را پوش ات تو گڈا ماں اشیا حیرانگی جبرجی ات بلکیں حضرت مسیح چونکہ چہ جبریل و نفع و پیدا بوت پیش کا مسیحائی نفع و را ہما پیا ولادت و یک اثرے فہک بہ بیت ماں سورہ مائدہ و آخر و حضرت مسیح علیہ السلام و اسے معجزات و خوارق و بار و بہ یک دگر رنگے و تران کنگ بیت اود و چارگ لوٹیت۔ خلاصہ اسے بوت کہ واجبہ مسیح و سرا روحانی و ملکی کمالات و غلبہ ات فہما ہی و مناسب و آثار و کمالات ظاہر بوگنت و لیکن اگر بشر و بہ ملک و سرا فضیلت حاصل انت و اگر ابو البشر و را ملکانی مسجد جوڑ کنگ بوت تو گڈا ماں اشیا چہ شبینگ نیست کہ ہا ذات کہ آ سر جہیں بشری کمالات و رد استریں درجہ و فائز بہ بیت آرا چہ حضرت مسیح و افضل متنگ کسیت و اذات قدسی صفات محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و ذات انت۔ فل ماں آزمانگ و طبیب و حکمانی و دورات، واجبہ مسیح و راہنشین معجزات دیگ بوتنت کہ چہ لایانی برکت و واجبہ مسیح و برتری بہ مردمانی دل و جاہ مغنہ بہ بیت۔ بلاشبہ مردگ زندگی بخشک حق تعالیٰ و صفت انت چوشکہ پاڈنی اڈلہ و قید ہن ہے معنی و ظاہر کنت مگر واجبہ مسیح آئی ذریعہ لوگ سبب اسے نسبت و بہ وئی نیمک ظاہر کنگانت، چوش گوشک کہ حق تعالیٰ و ماں قرآن کریم و یانبی کریم و ماں حدیثاں جارجنگ کہ چہ ازل تا ابد و تمام یک مردگے و ماں دنیا و دوبارہ زندگی کنگ نہ بیت ہشکیں دعویٰ انت کہ پائی حج ثبوت نیست انت اگر آئی و ماں قرآن و فیہمیک الی قضی علیہا الموت

فل جہانی دات کہ ہمہ ولا پیدا کنت اللہ کا ہر جیکہ بلوٹیت، و فیکہ ارادہ کنت امر افاثما یقول لہ کن فیکون^(۴۷) و یعلمہ الکتب و الحکمۃ یک کارے و گڈا ہپچک گوشتیت آتیا را کہ ہونوں آکار بیت و وسوج دت آتیا را کتاب و دانائی خبر و التورۃ و الانجیل^(۴۸) و رسولاً الی بنی اسرائیل ہ آئی و تورات و انجیل و پیغمبر کنت و دیم دت آتیا را بنی اسرائیل و طرف و بیشک من قد جئتکم بایۃ من ربکم اِنِّیْ اَخْلَقْتُ لَکُمْ مِنَ الطَّيْنِ آتکاں شے گور و نشانیوں زرنگ گوں انت چہ شے پر دگار و طرف و من اڈ کناں پہ شما چہ گل و کھیۃ الطیر فانفخ فیہ فیکون طیراً باذن اللہ و ابڑی مرغ و پیمیں شکے زندا من ہپ کناں آئی تو کا گڈا امر و بیت پہ خدا و حکم و و دن و راہ کناں الاکمہ و الابرص و اُحی الموتی باذن اللہ و انبئکم ماد رزاقی کور و بگی و و زندگ کناں مردگے پہ خدا و حکم و و خبر دیاں من شمارا بِمَاتَا کُلُوْنَ وَمَاتَدْخُرُوْنَ فِیْ بُیُوتِکُمْ اِنَّ فِیْ ذٰلِکَ لَآیۃً ہا چیزے کہ شمارا و آپزیکہ شمارا کناں ات ماں وئی لوگاں و بیشک ماں خبر و نشانی انت لَکُمْ اِنْ کُنْتُمْ مُّؤْمِنِیْنَ^(۴۹) و مُّصَدِّقًا لِّبَابِیْنَ یَدِیْ مِنْ التَّوْرَةِ وَاِلٰحِلَّ لَکُمْ بَعْضُ الَّذِیْ حُرِّمَ عَلَیْکُمْ وَجِئْتُکُمْ تورات و ونا کہ روا کناں پر شما ہتے ایڈویں چیز کہ آپزما حرام انت و و آتکاں شے گور و بایۃ من ربکم فانقوا اللہ و اطیعوا^(۵۰) اِنَّ اللہَ رَبِّیْ وَرَبَّکُمْ نشانیوں گوں انت چہ شے رب و طرف، نون تبرست چہ اللہ و منی خبر و بکرات و بیشک اللہ کا منیک و شے خدا انت فاعبدوہ ہا صراط مستقیم^(۵۱) فلکما احسن عیسیٰ نون آئی بندگی و بکنت۔ ہمیش انت تجکیں راہ فل پیدا وقتیکہ معلوم کت عیسیٰ و

ال عمران ۳

۷۹

تلك الرسل ۳

وَلَمْ یَسْئَلْنِیْ بِشَرٍّ ط قَالَ کَذٰلِکَ اللّٰهُ یَخْلُقُ مَا یَشَآءُ اِذَا قَضٰی ووست پر متنگ مناج اسانے و ط جہانی دات کہ ہمہ ولا پیدا کنت اللہ کا ہر جیکہ بلوٹیت، و فیکہ ارادہ کنت امر افاثما یقول لہ کن فیکون^(۴۷) و یعلمہ الکتب و الحکمۃ یک کارے و گڈا ہپچک گوشتیت آتیا را کہ ہونوں آکار بیت و وسوج دت آتیا را کتاب و دانائی خبر و التورۃ و الانجیل^(۴۸) و رسولاً الی بنی اسرائیل ہ آئی و تورات و انجیل و پیغمبر کنت و دیم دت آتیا را بنی اسرائیل و طرف و بیشک من قد جئتکم بایۃ من ربکم اِنِّیْ اَخْلَقْتُ لَکُمْ مِنَ الطَّيْنِ آتکاں شے گور و نشانیوں زرنگ گوں انت چہ شے پر دگار و طرف و من اڈ کناں پہ شما چہ گل و کھیۃ الطیر فانفخ فیہ فیکون طیراً باذن اللہ و ابڑی مرغ و پیمیں شکے زندا من ہپ کناں آئی تو کا گڈا امر و بیت پہ خدا و حکم و و دن و راہ کناں الاکمہ و الابرص و اُحی الموتی باذن اللہ و انبئکم ماد رزاقی کور و بگی و و زندگ کناں مردگے پہ خدا و حکم و و خبر دیاں من شمارا بِمَاتَا کُلُوْنَ وَمَاتَدْخُرُوْنَ فِیْ بُیُوتِکُمْ اِنَّ فِیْ ذٰلِکَ لَآیۃً ہا چیزے کہ شمارا و آپزیکہ شمارا کناں ات ماں وئی لوگاں و بیشک ماں خبر و نشانی انت لَکُمْ اِنْ کُنْتُمْ مُّؤْمِنِیْنَ^(۴۹) و مُّصَدِّقًا لِّبَابِیْنَ یَدِیْ مِنْ التَّوْرَةِ وَاِلٰحِلَّ لَکُمْ بَعْضُ الَّذِیْ حُرِّمَ عَلَیْکُمْ وَجِئْتُکُمْ تورات و ونا کہ روا کناں پر شما ہتے ایڈویں چیز کہ آپزما حرام انت و و آتکاں شے گور و بایۃ من ربکم فانقوا اللہ و اطیعوا^(۵۰) اِنَّ اللہَ رَبِّیْ وَرَبَّکُمْ نشانیوں گوں انت چہ شے رب و طرف، نون تبرست چہ اللہ و منی خبر و بکرات و بیشک اللہ کا منیک و شے خدا انت فاعبدوہ ہا صراط مستقیم^(۵۱) فلکما احسن عیسیٰ نون آئی بندگی و بکنت۔ ہمیش انت تجکیں راہ فل پیدا وقتیکہ معلوم کت عیسیٰ و

مازل

گوشان اسے پیش داشت کہ مردگ و روح و را خدا جلیت و و پسوک و روح و را بہ اسے ڈولانہ جلیت، گڈا اسے کدی گوشگی کہ اسے جنگ و پید دوبارہ آرایہ کنگ و اختیار پست نہ کسیت زانگ باید انت کہ معجزہ ہما انت کہ حق تعالیٰ و عام عادت و ہر خلاف بہ نبوت و دعویٰ کنوک و تصدیق و ظاہر کنگ بہ بیت۔ نون اسے ہمیں نص و زوران کہ ایک چسز بار و خدا و عام عادت و ظاہر کبکنت استلال کنگ کہ چہ نشان معجزات و نفی بیت و حقیقت و معجزہ و وجود و انکار و وئی امتی و کند ذہنی و پید النگی انت۔ معجزہ اگر عام قانون یا رہندہ و راہ و وجود و بیت گڈا معجزہ چون بیت کنت۔ واجبہ مسیح و بے پت و پیدا لوگ یا ابراہام و الہ و ابرص و احیا و موتی و غیرہ معجزات پیش دارک مسلمانانی تمام سلف و خلف و گور و مسلم انت ماں صحابہ و تابعین یک فہے ہن باشی و انکار و پیشدارک نہ بیت۔ مروجی ہما طر کہ اسے دعویٰ کنت کہ اسے خوارق و متنگ قرآنی محکات و خلاف انت، گوشے آھنیں چہ ان و محکات پیشداریت کہ آیانی راستیں مطلب و سرید لوگ و امت عاجز و بے وس انت یا چوش گوش کہ سر جیس محکات و یلہ دیان و متش بھات و د موب و کبان و فی قلوبہم من یبع و مصداق جوڑ بوتگنت ابیر چہ مروجیں لحدان دگر چہ کس چوشیں توفیق نہ بوت کہ متش بھات و محکات و نیمک و اتر بکنت۔ العیاذ باللہ۔ حقیں گپ اشنت کہ ہا آیات کہ.....

آیاتی ظاہری معنی و کلیں امت قبول کنان و پیداک انت "حکمت" انت و آیان و پریشان و تہنا بہ استعارات و تمثیلات و معنی پوشک و معجزات و نفی و سرعمومی عادت و دلیل یارگ ہمیش
انت "ذالغین" و کار کہ چریش ان ہند گنگ و واجہ پیغمبر و سوچ دات۔ و پہ آندگ یعنی ہتھیں گوسٹگیں و دیم تر و غائبیں چیزانی احوال و شمار اسرکناں، علی معجزہ یان و پیدائے یک علی
معجزہ نے ات کہ آئی ذکر گنگ بوت۔ و یعنی تورات و تصدیق کنان کہ آخدا کتاب انت و آئی عام اصول و حکمان و قائم داران و زمانگ و مناسب بہ حق تعالیٰ و حکم و ہتھیں جزئی و
فروغی تبدیلی یاران، مثلاً ماں ہتھیں حکمان پیش ہرچ سکی ہستت انوں ہلاس گنگ بیت۔ آئی و نام و توری نسخ بہ بندرات یا تکلیف شا اختیار وارت و یعنی و ہر یک شتانی صد اقت و نشانان
دست گڈ انوں بہ خدائے ترسان و منی جبران و گرگ پہ شمالا زم انت۔ و یعنی کلیں جبرانی یک جبرے و تمامیں ہند الائی اصل ہندال ایشنت کہ حق تعالیٰ و منی و دوقی رب یکیں پیمبران
ات (پت و چک و رشنگ و قائم مکن ات) و ہائی و ہندگی و کن ات، چکیں راہ داں رضاء الہی و سر لوگ و ہے توحید، تقویٰ و رسول و فرمان برداری انت۔

ال عمران ۳

۸۰

تلاک الرسل ۳

ہے تاکدیم و فوائد: و یعنی منی اب دین و
قبول دار نہ بنت بلکیں پہ و منی و آزار و یک و شوہازہ بنت
و یعنی منی ہمراہ بہ بت و اللہ و دین و رواج و یک خاطر منی
مک و بکت۔ و اللہ و مک گنگ ایشنت کہ آئی دین و
دستور و پیغمبران و یک بہ بیت پنچوشک مدینہ و انصار
و پیغمبر علیہ السلام و حقین دین و مددکت و پیش داشت
و حواری چونیکس انت و اے لقب آیان چون یک
بوت ماں اشیا عالمانی باز قول انت مشہور ایشنت کہ
اول سرا دوس کہ حضرت عیسیٰ و تابع بوتنت گڈ شود (دھو)
انت و گردان و پکار و صاف گنگ و شوب و حواری گوشتگ
بوتگنت آیان و حضرت عیسیٰ گوشت کہ گڈان و پرچا
شودرات بیات من شمار اول و شودگ پیش داران، آ
ہمراہ بوتنت رند ترا اے ڈولیں کلیں ہمراہانی لقب حواری
کبت۔ و پیغمبر و روبر و اقرار و پد پروردگار و روبر
اے اقرارش کت کہ ماہ انجیل و سر ایمان یاران و تہی
رسول و رند گیری و کنیں۔ توجہ و فی فضل و توفیق و مئے ناک
متوکانی روا ضبط کن چوش نجوش کہ مئے ایمان بہ سبیل
حکم بہ بیت کہ پدا پر و شگ و ترس پیدا امیت۔
و مکہ بارگیں و چیریں تدبیر گوشتگ۔ اگر آپ نیکیں
مرادے و انت گڈا آشرانت و اگر بہ بدیں کارے و بہ بیت
نو گڈا آبدانت و لا یحیی المکر السی و تہاگوں
مکر ایشی و قید جنگ بوت و ادا خدائے حیو
الماکریں گوشت مطلب ایشنت کہ یہود و حضرت عیسیٰ
علیہ السلام و بر خلاف قسمائیں سازش و چیریں تدبیر
بنار کنت و انکہ بادشاہ و گوشتش پر کنت کہ اے مرد
(معاذ اللہ) ملحدانت لویت کہ تورات و بدل بکت
درستان و بد دین گنگ و شوہازہ انت آئی و مسیح
علیہ السلام و گرفتاری و فرمان جاری کت اود و اے
بوگاٹ و اود حق تعالیٰ لطیف و چیریں تدبیر بہ آیانی
رود و قی کار گنگایت کہ آئی و بیان دیم تر و کبت بے شک
خدائے تدبیر چہ درستان بہر و حکم ترانت کہ آٹرا کس
پر و شگ تنوینت۔ و بادشاہ و مردمان و حکم دات
کہ مسیح علیہ السلام و گرفتار بکت صلیب (دار و تختہ) و
سر ابکشت و ہے ہمیں و برناکیں سزائے دیگ بیت
کہ مخلوق چہ آئی و رند گیری و تارا بدارت فبعت فی طلبہ
من یاخذہ ویصلیہ وینکل بہ (ابن کثیر) خداوند قدوس

مِنْهُمْ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْخَوَارِيُّونَ نَحْنُ

چہ بنی اسرائیل و انکار و گوشتی کہ انت مدت کتو کہ منی ماں خدائے راہ و قی گوشت حواریاں کہ ماںیں

أَنْصَارُ اللَّهِ أَمَّا بِاللَّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿۵۶﴾ رَبَّنَا أَمَّا بِمَا

مددگار اللہ و ما ایمان آرت پہ اللہ و تو گواہ ہو کہ ما مسلمان بوتیں ہی اے پروردگار ایمان آرت

أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتَبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿۵۷﴾ وَمَكْرُؤًا مَكَرَ

پہ چیز و سر کر تو برا رنگ داپیری کت رسول و نون نشہ کن مئے نام ہو رہا کہ تہی بوتنت و مکر کت کافران، و مکر کت

اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ ﴿۵۸﴾ إِذْ قَالَ اللَّهُ يُعِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ

اللہ و اللہ و مکر چہ درستان شر ترنت و ہما و قتی کہ گوشت اللہ و عیسیٰ ابن مریم زور اں ترا

وَرَأَفَعَكَ إِلَىٰ وَمُطَهَّرَكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذِينَ

و برز چت کناں ترا و قی نیک و پاک کناں ترا چہ کافران، و گیش (غالب) کناں ہا کناں

اتَّبِعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَمَةِ ثُمَّ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ

کہ تہی پیروی و بکنت پہ کافران سرا تا قیامت و روج و رند منی نیک و بچتر گ انت شمارا

فَأَحْكُم بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿۵۹﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ

رند فیصلہ کناں شے در میان و ہا خبرے کہ شماں آئی تہا جیرہ کت گت گڈا ہا کہ

كَفَرُوا فَأَعَذَّ اللَّهُ لَهُمُ الْعَذَابَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ

کافر بوتنت آیان و عذاب کناں پہ سختیں عذاب ماں دنیا و ماں آخرت و ونیتیں آیان و

مَنْ يُضِلُّهُمْ ﴿۶۰﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ

چہ مددگارے۔ و ہمایاں کہ ایمانش آرتگ و نیکیں عملش کت گڈا پروردگ آیان و

أَجْرَهُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿۶۱﴾ ذَلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ

آیانی مزدوری و اللہ دوست ندریت ظالماں و وائے کہ وائیں (وگوشتش دارائیں) ترا

الْآيَةِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿۶۲﴾ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ

آیاتنت و حقیقتی بیان بیشک عیسیٰ و مثال خدائے گورے آدم و مثال و

مآذ

بہ اے ردا مسیح علیہ السلام و دلجی دات کہ من اے بدبختان و شور و ارادہان و ناکام کناں۔ اے دل مانگ انت کہ ترا بگرت و بکشت و چہ پیدائش و بخت و ہرچ مراد
کہ ہستنت آسر جم مہبت، و اے پیماء مستریں نعمت و ناقدری و بکنت لیکن من چریشاں و قی اے نعمت و نچ گراں، تہی رند و ہرچ عظیم مقصد و گون آئی تعلق داریت
آٹرا تمام کناں و پیش داران و ترارا بہ صبح و سلامتی و ہے ڈولا براں کترار دست ہم جت نہ کنت۔ چوش آیان و موہ زسیت کہ آٹرا برنت بلکیں خدائے راہ و قی مبارک
بارت آٹرا راہ دار و کتگ لوٹنت خدائے راہ آسان و سر گنجیت آدل مانگ انت کہ رسوائیں و عبرت ناکیں سزا دیان و مخلوق و چہ تہی رند گیری و بکنت لیکن
خدائے نیلیت کہ آیانی ناپاکیں دست بتو پر سنت بلکیں چرے نجس و ناپاکیں مچی و میانجی و ترا باکل صاف صاف و چست کنت و جا ہے کہ تہی بے عزتی بہ بیت و مردم
چہ ترس و چہ تہی پیروی دست و بکشت۔ تہی رند گیری کناں و نام گردگان و داں نزو قیامت بے دین و مکرانی سر اغالب و قاہر کنت۔ وائے و ہدیکہ تہی انکار کنوکیں یہود

قرآن کو کسی مسلمان یا نصاریٰ ماں دنیا، ایمان انت مدام اقرار کنو کہ بہ منکران و سر اغاب کائیت و سر بلند بنت، چرائی و پدیک و ہدے کیت کہ آوہدہ ترار اوتی دوزدا و بدواہ درستان و بہ منی حکم و نیک رجوع کنی انت آوہدہ من شے کلیں جھیر یا فیصلہ و بہ سر جی و کنان، و در اہیں اختلافات ختم کنگ بنت۔ اے فیصلہ کیری بیت؟

آئی ہر گیش و گوارے چہ فاما الذین کفروا فاعذبہم عذابا شديدا في الدنيا والآخرة و بيان کنگ بو ننگ آپیش داریت کہ چہ آخرت و آپیش ماں دنیا و آئی و نمونگ شروع کنگ بیت۔ یعنی آوہدہ تمامیں کافر عذاب شدید و گرفتار بنت مچ طاقے بہ آیانی مدد فریاد و تاسر نہ کنت۔ اشی و معت بلہ و ہر کس کہ ایمان دار بنت آیان و ماں دنیا و آخرت و کامل اجر دیگ بیت و نا انصاف ظالمانی ہندال بزرگ بیت۔ اے امت و اجماعی عقیدہ انت کہ و ہدے یہود و قتی ناپاکیں تدبیران و محکم کت، خدا حق تعالیٰ و حضرت مسیح علیہ السلام و زندہ آسمان و چست کت، نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و متواتر حدیثانی رو و قیامت و نزدیک و ہدیکہ دنیا کفر و گمراہی و دجل و شیطنہ و دپادپ بیت خدا تعالیٰ بنی اسرائیل نیانی خاتم (حضرت مسیح علیہ السلام) و خاتم الانبیاء علی الاطلاق حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و یک نہایت و فو دار جنرل و حیثیت و نازل کنان و دنیا و پیشداریت کہ پیشی نیان و گوں خاتم النبیین و دربار چہ ہمیں تعلق هست انت۔ حضرت مسیح، و قال و قتل کنت و آئی و زندگی کنوکان و یک یک چنان و کشیت۔ یک ہن یہودی و قتی جان و کنت کنت۔ داں شجر و حجر کو کار کنت کہ مئے ٹپت و یہودی بے پتنگ آڑا قتل کن۔ حضرت مسیح صلیب کپ کپ کنت، نصاریٰ و باطلیں عقیدہ و خیالانی اصلاح کنان و تمامیں دنیا و بہ ایمان و شک و ترینیت۔ آوہدی تمام جبر یا فی فیصلہ ہوان و مذہبی گرو چیل ہلاس ہوان و یک خدا و راستیں دین "اسلام" باقی مانیت۔ ہے و ہدے نسبت و فرمان کت و لان من اهل

کتاب الا کیومینن بہ قبل موته (شاء رکوع ۲۲) کہ آئی و سر جمیں بیان و مسج و رفع و کیفیت ماں سورہ نساء و کیت۔ ہر چہ بیت بنی زانگ و ثمر الیٰ مر جعکما الیٰ ابوک و بہ آخرت و تعلق داریت بلکیں گوں دنیا و آخرت، ہر دو تینان تعلق داریت، چوش کہ دیم تر تفصیل و موقع و سرانی الدنیا و الآخرة و لفظ صاف و گواہی دنت و ایش آئی و قرینہ انت کہ اذیٰ یوم القیامہ و معنی تر قیامت ٹینگنت۔ چنانچہ صحیح حدیثانی تھا اے گیش و گوارہ بہ صراحت موجود انت کہ پیش چہ قیامت و یک مبارکیں دورے ضرور کیت کہ آوہدہ تمامیں گرو چیل (اختلاف) ہلاس ہوان و یکیں دین باقی مانیت۔ فلله الحمد اولاً و آخراً۔ اے آیت و بابت و ہتیں خبرانی یاد کنگ الہی انت لفظ توفی و بار و کلیات ابو البقاء

کارت "التوفی الاماۃ و قبض الروح و علیہ استعمال العامة والاستيفاء و اخذ الحق و علیہ استعمال البقاء (توفی و لفظ و جمہور بہ موت دیگ و ساہ گرگ و کار مرز کنت۔ لیکن بلغا ایشرا پورہ وصول کنگ و راست و گرگ و معنی دینت) چوش و چوش بہ آیانی گور و موت و سر اوتی و اطلاق بہ اے ڈولا بوت کہ ماں مرگ و مچ خاصیں عضو نیست انت بلکیں چہ خدا و جانب و پورہ ایں جان و وصول کنگ بیت۔ نوں اگر بالفرض خدا تعالیٰ و کسے و جان گوں بدن و چست کت تو آڑا شر تر توفی "گو شک بیت ہما لغت و نوں گوں کہ آیات توفی و معنی روح و قبض کنگ نوشتہ کنگ آیات چوش و شک کنگ کہ قبض روح و گوں بدن و "توفی" نہ گوشت و نہ چوشیں دستورے پیش داشتہ کہ و ہدے "توفی" و فاعل اللہ و مفعول ذی روح بہ بیت تو بخرموت و درگ معنی بیت نہ کنت۔ البت چونکہ عمومی و ر و قبض روح و عمل ہمیش انت کہ روح چہ بدن و خدا بہ بیت پیشکا زیاتیں ہیں و عادت و رد اکثر موت و لفظ و گوں آئی نوشتہ کنت و اگر نہ لفظ لغوی مدلول قبض روح مع البدن و شامل انت، بچار ماں اللہ یتوفی الہ نفس حیۃ موتہا و آئی کف قمت فی منامہا (زمر رکوع ۵) و "توفی نفس" (روح و قبض) و دو صورت پیش دارگ بو ٹنگنت موت و واب، چہ تقسیم و مہن "توفی" و نفس و سر اور و کنان و و حین موتہا و قید جان و پیش داشتہ کہ "توفی" و موت و دو جدا جدا ہیں چیز انت، اصل چوش انت کہ روح و قبض و مختلف درجہ انت۔ یک درجہ ہما انت کہ آموت و شکل و بیت۔ دومی ہما انت کہ بہ واب و صورت و بیت۔ قرآن کریم و پیش داشتہ کہ اے ہر دو نیسانی سر اوتی و لفظ و اطلاق کنت (بزان گو شک بیت) تہنا بہ اشیاء موت و تخصیص نیست انت، یتوفیکم باللیل و یعلم ما جرحتم بالتہار (انعام رکوع ۹) نوں آئی ہر چہ ڈولا ماں دو آیتاں بہ نوم و سر اوتی و اطلاق و جائزہ قرار دات حالانکہ ماں نوم و روح و قبضی سر جم نہ بیت ہے پیما اگر آل عمران و ماڈہ و دو آیتانی تھا توفی و لفظ بہ روح و قبضی گوں بدن و معنی و گو شک بہ بیت گدا کتام استعمال لازم کیت بالخصوص و ہدیکہ اے گندگ بیت کہ ماں موت و نوم و لفظ "توفی" و کار مرزی قرآن کریم و موت شروع کنگ، جاہلیت و دور و مردم و عموما چہ حقیقت و نا آشنا انت کہ ماں موت یا نوم و خدا تعالیٰ یک چیز چہ بنی آدم و وصول کنت پیشکا لفظ "توفی" و کار مرزی بہ موت و نوم و سرابہ آیانی گور و زیات تالان نہ ات، قرآن کریم و موت وغیرہ و حقیقت و گیش و گوارہ و خاطر اول اے لفظ و کار مرزی بنا کت تو گدا آڑا اے حق ہم هست انت کہ موت و نوم و پیما اخذ روح مع البدن و نادر موقعہاں و تہا ہن آڑا کار مرز کنت۔ ہر چہ بہ بیت ماں اے آیت و جمہور و گور و چہ توفی و مراد موت نہ انت۔ وچہ ابن عباس و ہن صحیح ترین روایت ہمیش انت کہ حضرت مسیح علیہ السلام زندہ بہ آسمان و چست کنگ بوت کما فی روح المعانی وغیرہ۔ زندہ چست بوگ یاد و بارہ نزول و ردال انکار ماں سلف و چہ کسے و منقول نہ انت، بلکیں ماں تخصیص الجبر و حافظ ابن حجر و ردال اجماع نقل کنگ و ابن کثیر وغیرہ و نزول و حدیثان و متواتر قرار دنگ و ماں اکل الکمال المعلم و چہ امام مالک اے بار و گیش و گوارہ نقل کنگ۔ پدا ہر چہ معجزات حضرت مسیح علیہ السلام و پیش داشتنت ماں آیات چہ در حکمان و ابیدیک خاصیں رشتگ و واجہ و گوں رفع الی السماء و گندگ بیت۔ واجہ و چہ بند و نیم تراب (تنبیہ) دات کہ و ہدے گل و یک بے پیمنی ہٹ کنگ و باذن اللہ و سر و مرغ جوڑ ہوان و بزر ابال کنت گدا آیا ہما بشر کہ آئی و بار و خدا و روح اللہ و لفظ فرماستگ و چہ روح القدس و نفخہ و پیدا بہ بیت، چوش ممکن نہ انت کہ چہ خدا و حکم و بال کنان و داں آسمان و بہوت۔ ہما کس کہ آئی دست جنگ یاد و لفظ گو شک و سرابہ حق تعالیٰ و حکم و کور و کتری شر بہ بنت و مردگ زندگ بہ بنت۔ اگر آچرے فساد و جڑہ و سر زمین و یک کر ہوان و ہزارانی سال فرشتگان پیما ماں آسمان و زندہ و سلامت بہانیت تو ہمیشی و ناشدنی خبر جی انت؟ قال قتادة فطار مع الملائكة فهو معهم حول العرش و صارا نسياً ملکاً سماویاً ارضیاً (بخاری) اے بن گپ (موضوع) و سر مستقل کتاب و رسالہ چپ و تالان بو ٹنگنت مگر من اہل علم و دلگوش گور کنان کہ مئے واجکار علامہ فقید النظر مولانا سید محمد انور شاہ کشمیری رحمۃ اللہ علیہ و ماں رسالہ "عقیدۃ الاسلام" و اے پدا ہر چہ لعل و جوہران و کما ٹینگ چرائی نفع زورگ الہی انت پرچاکہ اے رد اچریشی و شر تریں کتاب بیت نہ کنت - ۱۳

نہ خدایہ اسے خبر گوں واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ء جبرہ کتشی کہ عیسیٰ بندہ نہ انت اللہ ء چک انت آخر گوشتش کہ اگر اللہ چک نہ انت گدا تو بگوش آگئی ء چک انت - راشانی اسے سوال ء پتو ء اسے آیت نازل بوت کہ آدم ء نہ پت ہست ات نہ مات، عیسیٰ ء اگر پت مہیت تو ماں ایشی ء عجب پر چاہ (موضع القرآن) چرے حساب ء آدم زیات حقدار انت کہ آخدا چک بہ بیت حالانکہ ایشی ء قائل کس نہ انت - وک یعنی مسیح علیہ السلام ء بار وء ہر چیکہ حق تعالیٰ ء فرمان کت ہما حق انت کہ ماں ایشیاشک و شہ ء چک گنجائش نیست انت - ہرچ خبر ات آبیہ چکی گیشی بیان کنگ بوت - وک اللہ تعالیٰ ء حکم نہایت کہ نجران ء نصاریٰ اینکر سریدی ء زندہ ہن اگر نہ منت گدا گوں ایشاں مہا بلکہ کن کہ آئی صورت و ڈول اسے بیامیت کہ دوہی ٹولی و ت وگوں و تی چکاں حاضر بہیت و خوب چہ خدائے الحلح و زاری کتاں ء دعاء بہنت کہ ہر کس چہ مادر و غبذ انت آئی ء سدا خدائے لعنت و عذاب بہ کسیت - اسے مہا ہلہ ء جار اولی قدم ء و ت ظاہر کنت کہ کتاں م ٹولی داں چکس ء و تی راستی و صداقت ء سدا یقین دار و کنت - چنانچہ مہا ہلہ ء دعوت ء اشکنگ ء

تلك الرسل ۳

۸۲

ال عمران ۳

ادَمْ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۝۹

ڈولا انت، پیدائی کت آچہ خاک ء زندا گوشتی آئیہا کہ بہ بے گدا آپیدابوت و

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۝۱۰ فَمَنْ حَاخَكَ

حق ہما انت کہ تہی پروردگار ء نیک انت گدا انون بہو تو چہ شک کنو کاں و زندا ہر کیکہ جگرہ بہنت گوں تو

فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ آبَاءَنَا

ماں اسے خبر ء زند چہ اسے خبر ء کہ آتک تہی گور ء راستی خبر گدا تو بگوش کہ بیات لوٹائیں ماوتی چکاں

وَابْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَكُمْ وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ

و شہ چکاں و تی جنیناں و شہ جنیناں و تی جرنڈاں و شہ جرنڈاں زندا عاکیں پزاری

فَنَجْعَلُ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ۝۱۱ إِنْ هَذَا

وکنیں خدائے لعنت ء چہ دروغ بندانی سدا و بیشک ہمیش انت

لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَنْ إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ ۖ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ

راستی خبر و چ کہ بندگی ء لائق نہ انت بجز اللہ وک و بیشک اللہ و ت ات

الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝۱۲ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ۝۱۳

زبردست و بختہ کار وک پدا اگر قبول مکنت گدا خدا شرزانت فساد کنو کاں و

قُلْ يَٰ أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ

بگوش کہ او اہل کتاب! بیات یک خبر ء نیک ء ہما کہ برابر نت میگ و شہ درمیان ء

أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا

اسے کہ بندگی نہ کنیں بجز اللہ و شریک نہ کنیں گوں آئی ء چہ کس ء و سدا رمدت یکے

بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا

وگرے ء رارب خدائے چہ بغیر وک پدا اگر قبول مکنت گدا تو بگوش کہ شہ گواہ بیت

بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ۝۱۴ يَٰ أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي

کہ ما حکم ء تابعداریں و او اہل کتاب پر چے جگرہ کنت

مَنْزِل

پدہ نجران ء وفد بہلت گیت کہ ماوت ماں و ت ء شور و مصلحت کنگ ء پدہ پستہ دہی - آخر ماں شور و مصلحت دیوان ء آیانی ہوش مندیں و زانو گریں کیا شاں گوشت کہ نصاریٰ ء ٹولی - شہ دل یقینا پریشی گواہی دنت کہ مستد دیم و انگیں نبی ایت و حضرت مسیح ء بابت ء آیات صاف صافیں و نقدیں خبران ء بیان کنگ کہ شہا بہتری ء زان ات کہ اللہ ماں بنی اسماعیل ء نبی دیم دیگ ء وعدہ کنگ ات، جز ما اسے ہما نبی بیت کنت - نوں گوں یک نبی ء مہا ہلہ و ملاعنہ ء انجام یک قوم و راجے ء حق ء ہے بیت کہ آیانی کسان و مزین چہ کس چہ خدائے عذاب یا ہلاکت ء محفوظ بیت نہ کنت و پدا پیغمبر ء لعنت ء اثر نسل و نسل ء باقی مانیت - بختہ ہمیش انت کہ ما گوں آئی صلح کتاں ء و تی مہیت گانی نیک ء ردا دگ بہ بتیں، پرچاکہ گوں عرب ء جنگ کنگ ء توفیق مانداریں - ہے تجویز ء سدا فیصلہ کتاں واجہ پیغمبر ء خدمت ء حاضر بوتنت - واجہ حضرت حسن، حسین، فاطمہ و علی رضی اللہ عنہم ء ہمراہ زوران ء دُن ء پیداک انت اسے نورانی صورتان ء گندگ ء شرط ء راشانی لاٹ پادری (مستری) ء درابنت کہ من چو شیں پاکیں دیم (چہرہ) گندگیاں کہ راشانی دعاء کوہ ء چہ و تی جاگہ ء کفر نہیت کت کنت - گوں ایشاں مہا بلکہ کتاں ہلاک مہیت - و اگر نہ بہ روئے زمین یک نصرانی ء باقی نہ مانیت - آخر ایشاں چہ مقابلہ دست کشاں ء سالانہ جزیہ دیگ قبول کت و صلح و تران کتاں و اثر بوتنت - ماں حدیث ء دُرّیں نبی ء قول انت اگر ایشاں مہا ہلہ بختیں تو شہیپ چو اس ء بن بیان ء آیانی سدا گوار گنتی و خدا تعالیٰ ء نجران ء گار و گمسار کنگت ماں یک سارے ء تو کت تہا میں نصرانی ہلاک بوتگنت - تنبیہ - قرآن ء چوش بیان نہ کنگ کہ مہا ہلہ ء صورت نبی کریم ء زندہ ہن اختیار کت کنگ بیت، واک کہ مہا ہلہ ء اثر آیا مدام بہ ہما پیم ظاہر بیت کہ آماں پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ء مہا ہلہ ء ظاہر ہوگی ات - ہمتیں سلف ء کار ء رہبند و ہمتیں حنفی فقہانی گیش دیگواراں چہ معلوم بیت کہ مہا ہلہ ء مشر و عیت ہنگت باقی انت مگر ماں ہما چیزانی تہا کہ آیانی ثبوت بلکہ قطعی بیت - اسے ضروری نہ انت کہ ماں مہا ہلہ چک و جنیان ء ہن شامل

کنگ بہ بیت، نہ مہا ہلین ء سدا ہا ڈول ء عذاب آگ ضروری انت کہ آپ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ء مہا ہلہ ء سدا بیاتکیں بلکیں یک پیم ء حجت قائم داران ء چہ بحث و جدال ء یک کہ بوگی انت و بہ منی خیال ء مہا ہلہ گوں ہر یک کاذب ء کنگ مہیت - ایوک گوں کاذب و در منی داروک ء مہا ہلہ کنگ بہ بیت - ابن کثیر گوشتیت شہ قال تعالیٰ امر الرسول صلی اللہ علیہ وسلم ان یمہل ان یمہل من عاند الحق فی امر عیسیٰ بعد ظہور البیان - واللہ اعلم - وک گوں مہا ہلہ ء دعوت ء بیان کت کہ مہا ہلہ ہما سدا کنگ بوتنت کہ ہر چیکہ در بابت مسیح ماں قرآن ء بیان بوت ہما انت راستی بیان و خدا ء بارگاہ چہ ہک ڈولیں شرک و پت و چک ء رشک ء پاک و صاف انت - وک گوں و تی زبردستی قدرت و حکمت ء ردا گوں راستی و دروغ بند ء ہما پیم معاملہ کنت کہ بہ آئی ء جاوہر ء ارزش داریت - وک اگر نہ گوں دیلاں قبول دار بہنت و نہ بہ مہا ہلہ آمادہ بہنت تو شہ ہم کہ حق ء ثابتی مقصود نہ انت و نہ ماں دل ء بہ و تی عقیدہ یانی صداقت ء سدا یقین انت بلکیں ایوک فتنہ و

فساد تالان کنگ لوتنت، گڈا شر بنان کہ در اہیں مفسد خدائے نگاہ و چیرہ آنت۔ وٹ پسر افعل کنگ بوتنگ کہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم وھدیجہ نجران و وفدہ را گوشتی کہ آسلیموا (مسلمان بنیت) تو گوشتش آسلیمنا (ما مسلمانیں) چریشی و معلوم بوت کہ جو مسلمان آیاں سن و تارا مسلم فہتنگ ات۔ بے ڈولا وھدیجہ یہود و نصاریٰ و دیبا توحید پیش کنگ بیت تو اٹان گوشت کہ ماہن خدائے یک گوشتیں بلکیں ہریک مذہب و متوک ماں کتام نہ کتام رنگ و اقرار کنت کہ مسترس خدا یک ایت۔ اسے جاگہ و بے نیگا دلوگوں کنگ بوتنگ کہ بنیادی عقیدہ (خدائے یک رنگ و تارا مسلم گوشت) کہ آئی و سرا ماہر دوتیں تپاکی داریں یک ہتھیں چیر ایت کہ ما کلام یک کنت بلے شرط ہمیش انت کہ دیم ترہ ماچہ و تی تصرف و تحریف و آئی حقیقت و بدل مکنیں، ضرورت ایشنت کہ چوش ماگوں زبان و تارا موصد و مسلم گوشت، حقیقت و عملاہن و تارا تہنا خدائے وحدہ لا شریک لہ و سہارت چہ آئی و بغیر کسی بندگی و بکن ات و نہ ماں آئی خاص و نیاسیں صفتاں کسے و شریک بکن ات۔ نہ کتام یک عالم، قصیر، پیر، پیغمبر و گون و ہما معاملہ و بکن ات کہ آئی

ایوک و گون قدرت دار و کیں رت و گون باید انت کہ کنگ بہ بیت مثلاً کسے و آئی چک یا نو اسگ جوڑ کنگ یا چہ شریٰ نصوص و دیم و ترینان و تہنا چکسے و حلال و حرام قرار دیگ جزائی حلال و حرام لوگ و آرا مدار گوشت چوشکہ اٹخدا و آخبار ہمد و رہبانہم آریا باقمن و دون اللہ و تفسیر و چہ ظاہر بیت کہ اسے درستیں کار اسلامی دعویٰ و توحید و برخلاف انت۔ وٹ یعنی شہا اسلام و توحید و دعویٰ و باوجود دیم ترینت۔ ما بھما شہد آئی سراقا ہمیں کہ ما تارا تہنا بہ خدائے سہارتنگ و ماہائی تابع و فرمان برداریں۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد :- وٹ چوشکہ ماں اسلام و توحید و دعویٰ و کل مشترک اتنت ہمید و لا حضرت ابراہیم خلیل اللہ تعظیم و تکریم و کل شریک اتنت و چہ یہود و نصاریٰ ہریک فرقہ دعویٰ کونکہ کہ ابراہیم مٹے دین و سرات یعنی معاذ اللہ یہودی ات یا نصرانی۔ بریشی جواب داتی کہ تورات و انجیل کہ آئیانی رند گیری کونکہ یہودی یا نصرانی گوشت بوتنت چہ ابراہیم و صد ہائی سال و بد نازل بوتنگت گڈاچوں شہا ابراہیم و یہودی یا نصرانی گوشت کنت بلکیں آرنگی یہودی یا نصرانی کہ شہادت چہ معنی و روء و ت مٹسی یا عیسیٰ علیہ السلام و سن یہودی یا نصرانی گوشت نہ بنت و اگر اسے مطلب انت کہ حضرت ابراہیم و شریعت چہ مٹے مذہب و زیات قریب ات گڈا اسے سن رذانت اشی و علم شمار چہ کجا بوت ماں شے کتاباں اشی و ذکر نیست، نہ خدائے شمار احوال و ات نہ شہا چہ شے ثبوت پیش کنت کن ات، گڈا پدا بہ یک ہتھیں خبرے و جبرہ کنگ کہ مردم بہ آئی ہج علم مداریت احمق و بے عقلی نہ انت گڈا جی انت ہما چیزانی شمارا کیں علم هست ات اگر چہ آتامام و معمولی ات مثلاً مسیح علیہ السلام و واقعات آخری نبی و ردا بشارت وغیرہ۔ ماں اٹان شہا جبرہ کنت و پیش داشت ویکن بہ ہما چیزہ کہ آئی گوات سن شمارا نہ لگتنگ تو آرا بہ خدائے سہارت و بکن ات ہماوت شر زانت کہ ابراہیم کے ات و مرد جی ماں دنیا و کتام جماعت و رہ بند چہ آئی نزیک ترانت۔ وٹ یعنی ابراہیم و تارا حنیف یا سلم گوشتنگ حنیف و معنی انت کہ ہر کسے یک حقیں را سہ بگریٹ و درستی باطلیں را ہاں بد کنت و سلم و معنی حکم بردار انت۔ نوں و ت اندازہ بکن ات کہ کئے و تاجہ درستان سندان و خدائے راہ و بکنت و تارا خاص بہ آئی سہارتنگی، گڈا ہما کس گون ابراہیم و زیات نزیک ہم رنگ بیت۔ تنبیہ : ادا ماں مسلم خاص شریعت محمدی مراد گرگ و ضرورت نیست انت بلکیں سلیم و تقویٰ و فرمانبرداری مراد

انت کہ آما میں نبیانی دین بوتنگ، و حضرت ابراہیم و گون اسے نام و لقب و باز زیات روشن کنگ۔ اذ قال لہ ربہ آسلیم قال آسلیت لرب العلمین (بقرہ رکوع ۱۶) حضرت ابراہیم و زندہ یک یک حرنے پیش دریت کہ آبہ سرحی اسلام و سلم و رضائے قالب دارو کے ات۔ فلما آسلیما و ذلک للبحین و لفظ آئی و اسلامی شان و گون شری گیش و گوار کنت۔ صلی اللہ علیہ و علیہ و بارک و سلم۔ وٹ اللہ تعالیٰ و پیش داشت کہ زیات مناسبت گون ابراہیم و ہما دور و انت ات یا ماں گڈی امتاں بہ اسے نبی و امت و انت تو معلوم بوت کہ اسے امت ماں نام و ماں راہ و گون ابراہیم و زیات مناسبت دارو کہ انت و اسے امت و پیغمبر خلقا و خلقا و صوری و سیرہ گون حضرت ابراہیم و زیات مشابہت داریت و برائی و دعاء و روء اھتنگ چوشکہ ماں سورہ بقرہ و گوشت۔ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ الْوَطِئَاتِ حَبْشَہ و نصرانی بادشاہ نجاشی و مسلمان مہاجران و حزب ابراہیم و لقب دانگت۔ شاید بہ ہے مناسبت و ردا ماں درود شریعت و کما صلیت علی ابراہیم فرمان کنگ یعنی ہما قسم و نمونہ و صلوة نازل بکن کہ آتیں صلوة

تلك الرسل ۳

۸۳

ال عمران ۳

اِبْرٰهِيْمَ وَمَا اَنْزَلَتْ التَّوْرَةُ وَالْاِنْجِيلُ الْاٰمِنْ بَعْدُ ط

ابراہیم و ماہر و راہ دیگ نہ بوتنگت تورات و انجیل مگر رند چہ آئی

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝۱۵ هَا تُمْ هُوَ لَا جِئْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ

زاناں شمار پد نیست۔ بشکت شہادت کہ جبرہ کنت شہا در بارہ ہما چیزیکہ کئے باز شمارا پے آئی

عِلْمٌ فَلِمَ تُحَاجُّوْنَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ ط وَاللّٰهُ

خبرست، نوں پے جبرہ کنت در بارہ آہیزیکہ شمارا ہج خبر نہ انت و اللہ

يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝۱۶ مَا كَانَ اِبْرٰهِيْمُ يَهُودِيًّا

زانت و شہا نہ زانت وٹ بوتنگ ابراہیم یہودی

وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلٰكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا ط وَمَا كَانَ مِنَ

و نہ عیسائی لیکن مست آحق پرستے و فرمان بردارے۔ و نیت آچہ

الشُّرَکِيِّ ۝۱۷ اِنَّ اَوَّلِيَ النَّاسِ بِاِبْرٰهِيْمَ لَلَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ ط

شرکاں وٹ بیشک زیادہ مناسبت گون ابراہیم ہما کساں هست کہ آئی و ہما منت

وَهٰذَا النَّبِيُّ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ط وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝۱۸

و اسے پیغمبر و ہما کہ ایمان ش آرتنگ وٹ پے اسے پیغمبر و سوا اللہ کار سارت مسلمانانی وٹ

وَدَّتْ طَّائِفَةٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يُضِلُّوْكُمْ ط وَمَا

سگ آرزو مند تھے مردم چہ اھل کت با کہ پے یک ڈولے شمارا گمراہ بکنت و گمراہ

يُضِلُّوْنَ اِلَّا اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ۝۱۹ يٰ اَهْلَ الْكِتٰبِ

نکنت مگر و تی جہنزاں و ایمان و تہج سمان انت وٹ او اھل کتاب !

لِمَ تَكْفُرُوْنَ بِآيٰتِ اللّٰهِ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُوْنَ ۝۲۰ يٰ اَهْلَ الْكِتٰبِ

پرچہ نہ من ات اللہ و آیاتاں حالانکہ شے دل گواہی دنت وٹ او اھل کتاب !

لِمَ تَلْبِسُوْنَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَاَنْتُمْ

پرچہ اوار کنت دروغ و گون راست و چہر دیت راستیں خبر وٹ پے

مازل

ابراہیم و آل ابراہیم و سرانگہات۔ مابی جامع ترمذی و حدیث انت ان لکل نبی ولایۃ من النبیین وان ولی ابی و خلیل دق۔ اسے ردائش و گوار دیم ترا ماں یک سورستہ و کیت انشا اللہ۔ وک یعنی دق کشک و برحق بوگ و سرانگہات چہ کسے و موافقت و دلیل ہا و ہد و پیش بکنت کہ بہ دق جند و سرادجی نہ بیت۔ پیشکا اللہ مسلمانانی والی انت کہ (اے) تیک و تیک بہ آئی سرانگہات و سرانگہات۔ (موضع القرآن) وک پیش و گوشتک بوت و اللہ و لیت المؤمنین و ادیش دشتی کہ و ہدے مومنین و ولی اللہ انت گڈا شے حیلہ بہ آئی سرانگہات کار گربیت کنت بے شک ہتیں چہ اہل کتاباں لوشت کہ ہنجوش و ت گمراہ انت مسلمانان و ہن چہ حقیں راہ و بدراہ بکنت و لیکن مسلمان آسانی دام و کمپوک نہ انت۔ البت اشاں ماں و قی گمراہی و وبال و چیرے گیشی کنگا انت۔ اشانی سرکشی و کوشستانی تادان اشانی چک و کپیت کہ بہ آئی و نوں سرکچ نہ ورت۔ وک یعنی شاتورات و غیرہ و متوک انت کہ ماں آئی و پیغمبر عی صلی اللہ علیہ وسلم و قرآن کریم و بارو و بشارت موجود انت کہ ایشا شے دل ہم زانت و بہ دق خلوتاں اسے چیزانی قرار ہن کنات پداسر ظاہری و قرآن و سرایمان یارگ و دھام لانی و صدقات و رد اقرار کنگ و توک و کتاب چہ شہارادور داروک انت۔ شہزاد انت کہ قرآن و انکار کنگ و معنی چوش سرکشی کہ بز انشا گوشتگیں تمام آسانی کتابانی منکرات۔ ۱۲

العرش

۸۴

تلك الرسل

تَعْلَمُونَ ۝ وَقَالَتْ طَافِيَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ اِئْتُوا بِالَّذِي
پہ زانت و گوشت لپتہ مردم و چہ اہل کتاباں (یہوداں) کہ بہت ہرچے کہ
اَنْزَلَ عَلَى الَّذِينَ اٰمَنُوا وَجْهَ النَّهَارِ وَاَكْفَرُوا اٰخِرَهُ لَعَلَّهُمْ
ایرہنگ پہ مسلمانان سرا، صباہے سرا و منکر بہت مابہ گاہ و شہد کہ
يَرْجِعُونَ ۝ وَلَا تُؤْمِنُوا اِلَّا لِمَن تَبِعَ دِيْنَكُمْ قُلْ اِنْ
پہ پختہ زنت و ومنت مگر ہر کس کہ شے دین و پیروی و بکنت کا بگوش کہ بیشک
الْهُدٰى هُدٰى اللّٰه اِنْ يُؤْتٰى اَحَدٌ مِّثْلَ مَا أُوتِيْتُمْ اَوْ
ہدایت ہما انت کہ اللہ ہدایت بکنت اسے دہتیں مکی پشانت کہ دگر کیا پرچے دیگ بیت مثل آچہ کہ شہادیک بوگت یا
يُحَاجُّوْكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ اِنَّ الْفَضْلَ بِيْدِ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ
پرچے اسرافضنت چہ شہادے پروردگار و گور و بگوش کہ مزی اللہ و دست انت، دنت آتیا
مَنْ يَّشَآءُ ۝ وَاللّٰهُ وَّاسِعٌ عَلِيْمٌ ۝ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهٖ
پہ ہر کس کہ بلوٹیت و اللہ درگش دنت و سہی دانت و خاص کنت و قی مہر ہا یا
مَنْ يَّشَآءُ ۝ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ۝ وَمِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ
پہ ہر کس کہ بلوٹیت و اللہ مزیں مہر ہا یا و دھتے اہل کتاب
مَنْ اِنْ تَاْمَنُ بِقِطْرٍ يُودِيْهِ اِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ اِنْ تَاْمَنُ
ایڈولیس ہست کہ اگر امانت بکنے آئی گور و کونے زر گڈا دنت آتیا ترا واپس۔ و دھتے چہ آتیاں آپس ہست کہ اگر امانت بکنے
بِدِيْنَارٍ لَا يُودِيْهِ اِلَيْكَ اِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَاۤسِمًا ۝
آئی گور و یک ہرے گڈا دنت ترا آتیا واپس مگر وقتیکہ ہمیشہ پہ آئی سرا بوشتے و
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لَيْسَ عَلَيْنَا فِى الْاٰمِيْنَ سَبِيْلٌ ۝
اسے (خیانت کنگ) پشانت کہ آگوشنت کہ نیستیں پہ مے سرا مانا و اندگانیاں ماں واری و سچ گت و
وَيَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكِذْبُ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ۝ بَلٰى مَنْ اَوْفٰى
و دروغ بندنت پہ خدائے سرا، دینا دستی (پزانت) و بلے ہر کس کہ پورہ بکنت

مزل

مبنت یا ہر کس مسلمان بوگنت آچہ و ستورہ پدا و تر بکنت۔ وک یعنی ہدایت چہ اللہ و دیگ و حاصل بیت ماں ہر کس و دل و خدائے ہدایت و نور روشن کت شے چہ رد دیکو
چالاکیاں گمراہ نہ بیت۔ وک یعنی اسے مکاری محض بہ حیلہ کی ماں ہے سوزمان و کنگ بنت کہ دگران و ہما پیس شریعت و نبوت و رسالت پر چا و دیگ بیگانت ہنجوش کہ چریشی و پیش شمارا
دیگ بوگت یا کہ مذہبی و دینی جد و جہد و دگر پرچا چہ شہار افضل ہواں و پیش کپنت و خدائے دیم شہار امیاد بار کنگا کپنت یہود و مدام اسے خیال تالان کنگت کہ ماں دنیائے تھنا
مے قوم شریعت و علم و اجارہ دار انت۔ تورات مے سرانازل بوت، موسیٰ پیس مڑاہ داری پیغمبر چہ مے توک پیدا بوت گڈا عرب و عامیاں چہ اسے پیس فضل و شرف چون
دارت لیکن تورات و عظیم الشان پیش گوی رد بوگت نہ انت کہ ماں آئی بیان کنگ بوگت کہ اللہ تعالیٰ چہ بنی اسرائیل و براتاں (بنی اسماعیل) یکے موسیٰ و دلیس نبی پیدا کنت کہ
شریعت و خدا بندیت و قی گفتار (قرآن کریم) و ماں آئی دپ و دنت انا ارسلنا الیکم رسولاً شاہد اعلیکم کما ارسلنا الی فرعون رسولاً (مزل رکوع ۱)
چنانچہ بنی اسماعیل و اسے بہ بہائیں دولت دست کپت و آمان علم و فضل حجت و برہان و مذہبی جد و جہد و مقابلہ و میدان و نہ ایوک و چہ بنی اسرائیل و ...

روح و پشاعت کبر و پیش قدمی کنگ و کلیں مردمانی ماں تہی برق و چیر و بوج و ماں معراج و شب و ماں بیت المقدس و تمام بنیانی ایمات کنگ چہ ہے عمومی سیادت و امامت عظمیٰ و نشان بنان انت اللہ صلی علیہ وسلم و علی آلہ سیدنا محمد و بارک و سلم۔ فلک لفظان و محض بہ عہد و تاکید و کڈن و ظاہر فرمانیت انت چہ چاکر ہما دستاویزے کہ آئی و سر اخذ اعلیٰ و پیغمبرانی گواہی بہ بیت گڈاچرائی و پکا ترین دستاویز تمام بیت کنت۔ و ہر چیز عہد کہ خدا چہ پیغمبران گیت و پیغمبران ہما عہد چہ و تی و قی امتان گیت۔ نوں اگر ماں دنیا و کسے چہ آئی و روگردانی بکنت تو بہ شک استریں درجہ و بد عہد و نافرمان بیت۔ بائبل اعمال رسل، باب ۳ ماں ۲۱ آیت و انت : ضرورت کہ آسمان آتر اچست بکنت داں ہما و بد و کہ در اہیں چیز کہ آیانی ذکر خدا و تی کلیں پاکیں بنیانی زبان و چہ شروع و کنگ بہ و تی جادو و بیانیت پر چاکر موسیٰ و گون پت و سیرکان و گوشت کہ خدا بند کہ آشیے خدا انت چہ شے براتان بہ شایک نبی نے چہ یوگیگ و یاد کنت۔ آہر چیکہ شمار بگوشت آئی و خبران و کل گوش بدارات۔ و یعنی چہ بندر و خدا و

دین اسلام بوان و پیدارک انت کہ آئی معنی انت حکم برداری، مطلب ایشنت کہ ہر دھڑے حق تعالیٰ و ہر چہ حکم تمام یک راتیں و صادق القول پیغمبر و توسط و شمار اسد بہ بیت بہ آئی دیا سر و جہل بکن بات گڈا مروچی ہر چہ حکم و ہدایت سید المرسلین و خاتم الانبیاء و اورنگنت ہمانی خدا و دین انت آیا آتر ایلہ کنان و نجات و فلاح و دگر یک کٹے شوباز کنگ لوٹنت بہ شہری و گوش بدارات کہ خدا و دین و یک کنان و بچ جاگہ ابدی نجات و حقیقی رستگاری گیرا ہت نہ کنت۔ بنی آدم و زیب ندنت کہ و تی شوق و واہگ و بد و ہما خدا و حکم برداری اختیار مکنت کہ آئی و تگوبنی حکم و چیر تمام آسمان و زمین و چیز انت گڈا نوری آنکوبنی حکم چہ آیانی ارادہ و وشی و توسط بہ بیت چہ شک ماں فرشتگان و فرمان برداریں بند گانی اطاعت یا پدا چہ مجبوری و لا چاری و چوش کہ عالم و ذرہ و ذرہ ماں ہما آثار و حوادث و کہ آیانی وقوع یا ظاہری ابدی چہ مخلوق و مشیت و ارادہ و بیت کہ آتی تمام مشیت و ارادہ و تابع انت۔ وک درستان و آخر کار بہ ہمانی یمگ و و تر بوجی انت، تو عقلند و لازم انت کہ چہ پیش و تیاری بکنت ادا نافرمانی کنت گڈا اودادیم و چون پیش واریت - ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد : و یعنی ہر چیکہ ماں ہر دور و چہ خدا و طرف و نازل بوت یا کتا پیغمبر و دیگر بوت ما ابدی چہ تفریق و کلان و حق زانیں یک فرمان برداریں مسلم و اسے دستور انت کہ خدا و ہتیں پیغمبران مشیت و ہتیں پیغمبران و نہ منیت۔ چوش بگوش کہ ماں گڈا سر و و تحن کہ مسلمانوں بیان کنان و اسلام و حقیقت و پدراکتی و آگاہ ای کت کہ اسلام تمام برحق بنی و کتا آسمانی کتاب و دروغ بند کنا یمگ و و وادارہ انت آئی و گور و بنجوش کہ قرآن کریم و پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و نہ منگ کفر انت ہما یکا کتا م یک نبی و یا آسمانی کتاب و انکار کنگ و چہ ہن انسان کافر بیت۔ بے شک پیغمبر آخر الزمان و شان بے بوج لوٹنت کہ آپسی تمایں کتابانی و نبوتانی تصدیق کنوک بہ بیت و اسے دول و ہما تمایں قوم و جماعتان و کہ آیانی گور و مقامی "نذیر و ہادی" آیان بوٹکنت مستریں مچی و چہ درستان مستریں برق و چیر و بوج بوج و کشک و شون و تندیہ :۔ بے وڑ و آیت ماں جزہ الصد و آخر و گوتنگ باید انت کہ اود و فوائد چارگ بہ بنت۔

ال عمران ۳

۸۷

توالت الرسل ۳

لَهُ مُسْلِمُونَ ۝ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ ۝ كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرُّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝ أُولَٰئِكَ جَزَاءُ هُمُ

آئی و فرمان برداریں و ہر یکیکہ بلوٹیت بغیر چہ اسلام و دین و دگر دینے گڈاچرائی بچہ قبول نبیت و دماں آخرت و تادان بار انت و چہ طور ہدایت دنت اللہ بے ہمنی و

کفر و بعد ایمانہم و شہدوا ان الرسول حق و جاءهم البينات و الله لا يهدي القوم الظالمين ۝ اولئك جزاءهم

کہ کافر بوتنت زند چہ ایمان و آرگ و زند چہ گواہی دیگر و بیشک رسول پر حقیقت استکنت آیانی گور و البینات و الله لا يهدي القوم الظالمين ۝ اولئك جزاءهم

روشنی نشانی۔ و اللہ ہدایت نہ دنت بے انصافیں مردمان و ایڈ و کلیں مردمانی جبار ان علیہم لعنة الله و الملائكة و الناس اجمعين ۝ خلدن

ایشنت کہ آیانی سلعنت اللہ و فرشتہ بنی و مردمانی درست بنی و ہمیشہ مانت فیہا لا یخفف عنهم العذاب ولا هم یبظرون ۝ الا الذین

ما آتی توک و سبک کنگ بیت چہ آیان مذلب و نہ آیان و فرصت رست و مگر ہمایاں کہ تابوا من بعد ذلك و اصلحوا فان الله غفور رحیم ۝ ان

توبہ پیش کت زند چہ اشیاء و نیکیں عیش کت گڈا بیشک اللہ بخشوک انت ہرمان انت و ہا الذین کفروا بعد ایمانہم ثم ازدادوا کفرا لن یقبل

کس کہ کافر بوتنت زند چہ ایمان و آرگ و زند چہ کنا نش کت ماں کفر و بچہ قبول نبیت توبہ ہم و اولیک ہم الضالون ۝ ان الذین کفروا و ماتوا

آیانی توبہ و آیان ہشت گمراہ و ہمایاں کہ کافر بوتنت و مرتنت و ہم کفار فلن یقبل من احدہم قبل الارض ذہبا و

ماں حالت و کافری و گڈا بچہ قبول کنگ نہ بیت چہ یکے و ہن چہ ایڈ و دینا زبانی پڑے طلا و سہرنا و لو افتدی بہ اولیک لہم عذاب الیم و ما لہم من نصیرین ۝

اگر چہ فدیہ بدنت ہم بقدر طلا۔ آیان ہشت کہ پرایاں و زناکیں عذاب انت و بچہ نیستیں پرایاں و دگر و

مذلل

ہت گڈا کتا م یک دروغیں یا نامتائیں دین و قبول کنگ نہ بیت۔ روح و در ایک و درندگل و چراغ روک کنگ یا گیس، بجلی و ستارانی و روشنائی و شوبازی سراسر حقیقی و مفقیت گت ایت۔ مقامی نبوتانی و ہدایتانی دور گوشت و شت نوں چہ درستان مستریں آخری و عالمگیر نبوت و ہدایت و چہ باید انت کہ روشنائی حاصل کنگ بہ بیت کہ ہمیشہ و تمام و زنا نیاں خزانگ انت کہ ماں ہمیشہ توک و پیشی تمام روشنائی اوار بوٹکنت و فانتک شمس و الملوک کو اکب و اذا طلعت لم یبد منھن کوکب و یعنی چہ ثواب و کامیابی و بالکل زہر انت۔ چریشی و مستریں خسارہ چہ بیت کنت کہ بون مال چہ دست و رفت حق تعالیٰ و آتر ابہ ہر چہ صحیحیں فطرت و پیداکرنگت چہ و تی غلط کاریاں آتر اہن تباہ و برباد کتی۔ وک ہما کساں کہ حق و پدراکی و زندیہ زنا کتاری کفرش اختیار کت یعنی ماں دل و یقین و ارنٹ و گون چٹاں گڈا گینت بلکیں ماں و تی خاص و بسیں مجلساں اقرار کنت کہ اسے رسول برحق انت۔ آئی حقایق و صداقت و روشنائی و دل۔ ظاہر بنی نشانی و صافیں بشارات ایشان و سر بوٹکنت بے اسے رد اکرو

دوسرے حب جاہ و مال بہ اسلام قبول کنگ و کفر و سرکشی و انگار کنگ و مہن کنوک انت چوشک عمومی رہ بندہ یہود و نصاریٰ و حال ات اے ہمیں مندی و ہٹ کنوکیں و زمان
چہ چون امیت دارگ بیت کہ اے ہمیں سلوک و باوجود خداوند تعالیٰ اشان و بہ نجات و صلاح و بہ وتی و شنودی و کشک و سرا بار تش یا اشان و داں جنت و سرلوگ و
کشک و پیش داریت اللہ پاک و ہیل و عادت نہ انت کہ اے ہمیں نا انصاف و کینگ داروکیں ظالمان و حقیقی نجات و کشک و سوج و بدنت اشان بدختی چہ ہمد اقیاس
لکن ات کہ یک برس اشان چہ وتی قلبی معرفت و یقین و درجہ برکت مسلمان بوتنت پد دنیاوی لالچ و چہ شیطان و رد دیگ و مرتد بوتنت اے مردم بہ اے حساب و زیات
چوٹ و بہ شرم ثابت بوتگنت ہمیشکا اے زیات عقوبت و لعنت و سختی انت۔ و یعنی خدا۔ فرشتہ و مسلمان کل بہ آیانی سرا لعنت دیم دینت بلیں ہر یک استان
دانکہ اشان جند ہم وتی سرا لعنت کنگ ہمیشکا گوشتنت کہ ظالم و دروغ بندہ سرا خدا لعنت انت اے دگہ خیرایت کہ آوہدوت چوش سرچ نہ ورت کہ اے لعنت ہمیشانی
جندہ سرا کینگ انت۔ و یعنی اے لعنت و اثر دیم پشت

ال عمران ۳

۸۸

لن تنالوا

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا

ہر حاصل کنگت شما نیکی و نیکو کمال تا وقتیکہ خرچ نکنت چہ وتی دوستیں چیزا گڈا ہر چیزیکہ شما

مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ۚ كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا لِلْبَنِيِّ إِسْرَءِيلَ

خرچ نکنت گڈا بیشک اللہ تعالیٰ آپہ آئی و سہی ورت و دراہیں و رگہ چیزان حلالزنت پہ بنی اسرائیل

إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَءِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنْزَلَ التَّوْرَةُ

مگر ہر چیزیکہ حرام کنگت اسرائیل (یعقوب) پر ورت پیسیرچ تورات و نازل ہوگا

قُلْ فَاتُوا بِالْتَّوْرَةِ فَاتْلَوْهَا إِنَّ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۚ فَمِنْ

تو بخوش کہ بیارث تورات و بوانتی اگر شما راست گشت انت کہ پراہر سیکہ

افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۚ

بددیت پہ اللہ سرا دروغ رند چہ اشیا گڈا آہستنت مزین نا انصاف و

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ

بگوش کہ راست گوشتگ اللہ نون پیروی بکنت ابراہیم و دین و راستیں و نیت آ

مِنَ الْمَشْرِكِينَ ۚ إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ

چہ شرک کنوکان و بیشک چہ درستان پیسیرین لوگہ کہ بنگ بوت و زمان مجاہدگی آہشت کنگت انت و

مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ ۚ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ

برکت دارنت ہدایت انت بہ دراہیں جہان و آئی و تو کانشانی انت ظاہرین (چہ آیات) مقام ابراہیم انت۔

وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا ۚ وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ

وہر سیکہ گوشت آئی و لا پا آئی و امان رست و اللہ حق انت بہ مردمانی سرا حج کنگ بیت اللہ و ہر سیکہ

اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ۚ

جوازی بیت آئی و نیمگا روگہ و ہر سیکہ ممیت گڈا اللہ بے حاجت انت چہ درستیہ جہانا و

قُلْ يَٰ أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ

بگوش کہ او اهل کتاب! ہرچے نمیت شما خدا و آیتان و اللہ حاضر و ناظر انت پہ شے

مزل ۱

ابید اودا جنت کنوک ہم کس مہ بیت، دگہ جاگے فرمان کنت انت الذین کفروا و ان لہم ما فی الارض جمیعا و مثله معہ لیفتدوا بہ من عذاب یوم
القیامۃ ما تقبل منهم و لہم عذاب الیم ۚ (مائدہ دکو ۶) - ۱۲

ہے صفحہ و فوائد :- و یعنی اللہ معلوم انت کہ چونیں چیزی خرچ کت، کجا خرچ کتی و یہ کیلگی خرچ کتی۔ ہر قدر محبوب و دوستناکیں چیزماں ہر ہمیں مصرف و گولہ ہیکر
اخلاص جو این نیت و خرچ کنگت ہما پیما چہ خدا و گورہ بدہ و امید و بدارات - اعلیٰ درجہ عیسکی محل کنگ لویت تو و تو محبوب و دوستناک ترین چیزا کیں بہ خدا و راہیگی
بکشت۔ حضرت شاہ صاحب بشتہ کنت: یعنی بہ ہا چیزہ کہ دل زیات بند انت آئی و خرچ کنگ و مزین درجہ انت۔ چونا می ثواب ماں ہک چیزہ مان انت۔ شاید یہود و نصاریٰ
و میاخی اے آیت ہمیشکا نازل فرمائنت کہ آیان و وتی ریاست سک دوست ات کہ بہ آئی و کینگ و نبی و تابعداری ایش نہ لوشتگت دانکہ ہائی و بہ اللہ و راہیگی انگار مہ کنگت

ایمان و درجہ ایش حاصل نہ بیت گون پیشی آیت و مناسبت اید و لا بوت کہ اودا کافر و مال خرچ کنگ بیکاریان کنگ بوت نوں بہ آئی مقابل و پیش داشت کہ مومن ہر جیکہ خرچ بکنت بہ آئی و مال نیکی و کمال حاصل کنت۔ فل یہود و گون پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و مسلمانان گوشگشت کہ شاپون گوش ات کہ شنادین ابراہیمی و تابع ات و ہدیہ ہا چیزان و ورات کہ آیان بہ حضرت ابراہیم و خاندان و حرام کنگنت، چو شکہ اشتر و گوشت و شیر۔ اللہ تعالیٰ فرماینت کہ ہر چیکہ مروچی مردم و رنت کل ابراہیم و ہدیہ حلال اتنت، دانکہ تورات نازل بوت بے شک ماں تورات و خاص بنی اسرائیل و سر اھنیں چیز حرام بوت کنت مگر یکم اشتر چہ تورات و پیش حضرت اسرائیل (لعقوب) علیہ السلام بہ آئی و درگ و سر اسوگند و ارتگت، بہ آئی و زندگی و آئی و اولاد و ہن ترک دات و اے سوگند و سبب ایش ات کہ یعقوب علیہ السلام و عرق النساء و در دات آئی و نذر مینت کہ اگر من دراہ بیاں تو ہا چیز و کہ منارا نیت و شتر بیت آئی و درگ و انکار کناں۔ آیتا ہے دو چیز اشتر و گوشت و شیر زیات پسذات ات پیشکاند سبب اشانی و درگی یلہ دات۔ اے پیس نذر کہ حلال و حرام بنت مے شریعت و روت روانہ انت کما قال اللہ تعالیٰ یَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ (تحریم رکوع ۱۶) اگر نذرستی تو آرا بہ پر و شیت کفارہ ادا بکنت قنبیلہ :- ماں پیشی آیت و دوستانیں چیز خرچ کنگ و ذکرات، ماں اے آیت و حضرت یعقوب و یک دوستانیں چیز و یلہ دیگ مذکور انت پیشکا ماں ہر دو و یلہ آیتاں یک لطیف رشتہ پیدا بوت۔ ماں اے آیتاں تنبیہ کنگ بوت کہ پیشی شریعتانی تہا نسخ بیان بوت کہ چیز یکہ ماں یک زمانگے و حلال ات رندا حرام بوت اگر ہے پیما نوں شریعت محمدی و پیشی شریعتانی میانجی و پھل حلال و حرام و اعتبار و فرق و تفاوتے بیت تو پریشی و انکار و حج عذر بیت نہ کنت۔

فل یعنی اگر شتا راست گوش ات کہ اے چیزان ابراہیم و زمانگ و حرام بوت کنت گڈ تورات و بیارات۔ و اے نشتانک و پیش بدارات، اگن ماں آیتا ہن نہ بوت گڈ ماں شے دروغ و بھتان بند و حج و لوین شینگ نیست انت۔ ماں روایتاں موجود انت کہ یہود و اے زبردستیں گڈ و قبول نہ کت و اے وول و نبی اُمی و صداقت و سر ایک دگ و یلہ قائم بوت۔ فل یعنی مزنا انصافی یے بیت اگر چریشی پدہن ہا و تی پیشی دانک و درشان کبن ات کہ نہ اے چیزان چہ ابراہیم و زمانگ و حرام انت و ابراہیمی دین و اہلی رندر ووک ماوتیں۔ فل یعنی خدا تعالیٰ در بابت و حلال و حرام و ہن اسلام و محمد صلی اللہ علیہ وسلم و بابت راست راستیں و تقدیس جبران و شمارا اشکانینت کہ حج کس اشاں دروغ گوشت نہ کنت نوں باید انت کہ شتا ہن مسلمانانی پیما اہلی ابراہیمی دین و زندگی و آئی اصولانی رندر ووک ببشیت کہ ماں اشاں مسترس چیز یک دریں (خالصیں) توجید ات۔ باید انت کہ شتا ہن چہ عزیز و مسیح و احبار و رہبان و ہندگی و دست و کشاں پکائیں مسلمانیں موقد جوڑ ببشیت۔ فل مسلمانانی اے دعویٰ و سر کہ ماں پدہ دستاں گون ابراہیم زیات نزدیک و زیات یک گوگی داریں یہود و اے ہن ایراد گشت کہ ابراہیم علیہ السلام و وطن اہلی و یلہ دیان و بہ شام و ہجرت کت ہمودا مقیم بوت و ہمودا بیران بوت رندر و آئی اولاد ماں شام و آباد بوت چکر نی ماں ہے مقدس سر زمین مبعوث بوتنت درستانی قبلہ بیت المقدس ات گڈ اشما حجاز و نذوک کہ بیت المقدس و یلہ کناں کعبہ و قی قتبہ جوڑ کنگ و چہ شام و سر زمین و دوریک گڈے و کپتے گون کتام و پ و دعویٰ کت کن ات کہ گون ابراہیم و ابراہیمی ملت و شمار زیات نزدیکی و مناسبت حاصل انت۔ ماں اے آیت و ایراد گر وکاں و گوشت بوت کہ بیت المقدس و لوین مقدس جا کہ رندا بندگ بوت کنت، ماں دینا و چہ درستاں پیش اولی متبرکین لوگ کہ آہ مردمانی توجہ الی اللہ کنگ و خاطر و مقرر کنگ بوت و بہ عبادتگی یک نشانے و ہدایت و سر چنگ جوڑ کنگ بوت آہے کعبہ انت کہ آماں مبارکیں شہر مکہ و انت۔ و حق تعالیٰ و چہ شروعات و اے لوگ راجہ ظاہری و باطنی، حتی و معنوی برکتاں پڑکت و سر میں جہان و ہدایت و سر چنگ ایشرا جوڑکت۔ روتے زمین و سر ماں ہر چ لوگے و برکت و ہدایت درشان بیت بزاں آہے پاکیں لوگ و عکس و برانز انت چہ ہمدار رسول الثقلین و سر کشت۔ پہ حج و رکنانی ادائیگی و گلیں جہان بہ ہمیشی نیگ و دعوت دات عالمگیر مذہب اسلام و رندر و وکان و ماں مشرق و مغرب و ہمیشی و نیگ و دیم کنگ و نماز و انگ و حکم بوت، بہ ایشی و طواف کنوکانی سرا عجب رنگ و برکات و انواران و سہیل کت پیشی نبیاں پہ حج و ادائیگی و گون مزنا حب و واہگ و تلہبہ گوشاں و مثل عاشقاں ہے شمع و پروانہ بوتنت و قسما قسیں، ظاہر و پدرا تیں نشانیاں و قدرت و چہ بیت اللہ و برکت و ماں اے سر زمین پیدا کنت پیشکا ماں ہمک دور و جدا جدا مذہب دار وکان اشی و مزنا تعلیم و ذکریم کناں بوت کنت و مدام ہر کسیکہ ماں اشیاد داخل بوت کنگ آرا ماںون فہمک بوت کنگ آئی و کرام مقام ابراہیمی و موجودگی و ت اے سوچ و دنت کہ اے ابراہیم و پاد کپتگ انت و آئی و تارتخ کہ تمنایں عربانی نزدیک برستی و ماں داستاناں بیان و پیدا کنت، پیش داریت کہ اے ہما سنگ انت کہ اشی و سرا وشتان و حضرت ابراہیم و کعبہ و بان و جوڑ کنگ و چہ خدات قدرت و ماں اے سنگ حضرت ابراہیم و پادانی نشان کپتگنت کہ آداں مروچی محفوظ انت۔ چوش گوش کہ تاریخی داستاناں و ابید اے مقدس سنگ و وجودیک محکیں دلیل پریشی و ظاہر کنت کہ اے لوگ نوح و طوفان و تباہی و رند چہ حضرت ابراہیم و پاکیں دستاں بندگ بوت کہ بہ آئی مدد و حضرت اسماعیل ملک کار بوت چوش کہ ماں اللہ و گڈ سر و بیان گوشت۔ و ماں اے پاکیں لوگ و جمال خداوندی و کتام خاصیں بختی انت کہ بہ آئی سبب و پہ حج و ادائیگی و آرا مخصوص کنگ بوت کنگ پرچاکہ حج یک ہنیں عبادت ات کہ آئی ہر یک تہر و ہما مطلق جمیل و جقیں محبوب و عشق و جذبہ و ظاہر کنت پیشکا ضروری انت کہ ہر کس آئی و محبت و دعویٰ دار ببیت و گون بدنی و لی حیثیت و داں بیت اللہ و سر لوگ و قدرت بدایت۔ کم و چہ کم ماں عمر و یکبرے ماں محبوب و سر زمین و حاضری بدنت و گونکانی و لا اود و گشت و بخت۔ (اے نشتانک و حضرت مولانا محمد قاسم قدس اللہ سرہ و ماں "قبلہ نما" نامیں کتاب و شریکیش و گیوار کنگ۔ ہما محبت و دعویٰ دار کہ بہ اینک شدت زورگ ہن تیار ببیت گڈا چوش بزاں کہ آدر وین عاشق ایت۔ اختیار داریت ہر جا کہ و بلوٹیت سر گرداں بہ بیت و تاراز بہر و بے نصیب کنت آبر حقیں محبوب کسے و غرض ہج ندرت کسے یہودی ہوان ہمریت یا نصرانی ہوان و آئی و کار ہج خراب نہ بیت۔ باید انت کہ حج و احکام ماں فقر و کتاباں چارگ بہ بیت ۱۲

فل چہ پیش و ہود و نصاریٰ و را اللہ دیم گور کشتنت، میانجی و آسانی لھتیں شک و شبہان و دور کنگ بوت۔ چہ ادا پدا آیان و ہگل و ہم تراب کنگ بوتنگ یعنی حق و راستی و صافیں دلیلاں و تران کریم و اب ہمیں راستیں و پکا تیں خبرانی اشکنگ و پدہن شمار چون انت کہ و تارا اھل کتاب گوشگ و باوجود برابر کلام اللہ و آئی و آروک و نہ من ات، یاد کن ات کہ شیعہ سرچیں داستان خداے پاک و دیما مثل آدینک و ظاہر انت۔ شیعہ نیت و بند و بوجان و آنجوبی زانت دھدے آئی و دست و کپ ات ذرہ ذرہ و حساب جستو کنت۔ فل یعنی نہ ایوک و شماوت چہ ایمان و سعادت حاصل کنگ و نہ بہرات پہ دگران ہن دلمانگ ات کہ آیان و چہ خدا و راہ و دور بدار ات۔ و ہما سعیدیں روحاں کہ سلاش قبول کنگ آیان و اسلام و ونگریں عیبان و پیش داران و چہ سلام و دین و بطن کنگ لوٹ ات پدا اے کاران و حشکا چہ بے خبری و نادانی و کنگ نہ ات بلکیں یہ زانتکاری کچکیں جبران و چپ و چوٹ پیش دارگ و شولاز و ات۔ خدا چہ شے اے دویں چپ و چوٹیں کاراں بے خبر نہ انت۔ ہلی کہ ہما و ہد بہت یکبارگی شمار آجتان و کنت۔ فل ساری و کتاب و واھندان و ہم تراب دیگ بوتنگ کہ یہ زانتکاری پر چامردان و کراہ کن ات ادا مسلمانان و نصیحت کنگ بوت کہ شمایاے فسادی مردمانی فریب و مباحثت اگن شمایا اشارہ و کار کن ات گڈ لہے ترست کہ کم و چہ ایمان و نور و درآیاں ماں کفر و کڈ و دوبارہ کپ ات۔ فل یعنی اے مفتیں گپ ات کہ ہما قوم کہ ایمان یارگ و زندکافریہ بیت یا کافرانی ہمیں کار کنت کہ آسانی میانجی و خدا و مزین شائیں پیغمبر موجود بہت کہ آشپ و روح اشانی و اللہ و روح و تازہ کنوکیں کلام و تازہ بہ تازہ آیتان و وائیت و شکن ٹینت راستیں گپ ایشنت کہ ہر کس و و تارا چہ ہمک نیمگ و سندان و یکیں خدا و مضبوط داشت و بہ ہائی و سرا توکل کت آٹرا چہ طاقت چہ نجات و کشک و انگریا و انگریا ٹکینت کت نہ کنت۔

نتجیب : مدینہ و انصار و دو خاندان اوس و خزرج و و ت ماں و ت و چہ اسلام و پیش سکیں عدالت و ذمہ منی ات ادنائیں جبرانی سراجنگ و خوریزی و آس وک بوتنگ کہ آسالانی سال سر نہ بوتنگ۔ چنانچہ بعاث نائیں جنگ و ماں اشانی میانجی و یکصد و بیست سال و جنگ بوت آخری پیغمبر و ہجرت و روا اشانی قسمت و جاہ جت و اسلام و تعلیم و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ہم دیوانی و برکت و دوتیں قبیلہاں کہ چہ صد سالان یک و گر و خون و تنیگ انتت ہو کر کنان و اشان شیر و شکر جوڑ کت و سک عکس براتی رشتہ اشانی تو کا قائم بوت مدینہ و یہودیوں پرے جبر و سک بداحتک کہ لے دوتیں و زمین خاندان چووت ماں و ت و یک جا بندنت و گوں و تی ہو ریں قوت و اسلام و خدمت و بکنت یک کوریں یہودی شمس بن قیس و یک فتنہ بر پاکوکیں مردے و دیم دات کہ ماں ہما جلس و اے دوتیں خاندان جمع بہنت اودا بہ یک ڈولے و بعاث و جنگ و ذکر و بنا کنت، چنانچہ آٹیا موہ کنان و بعاث و یاد تازہ کنوکیں شہران و دیکھال کت۔ شعرائی اشکنت کہ یک بار پدا مرگیں شکرانی تہا آس روک بوت، زبانی وپ جنگی و پدا لھانی جنگ بنا ہوگی ات کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم گوں مہاجرانی جماعتے و ہما ہی بہ چہ موقع و آحت و رست و اجہ و فرماں

کت اے مسلمانانی ٹولی اچہ اللہ ترس ات من ماں شیعہ میانجی موجوداں گڈا لے جاہلیت و چوٹیں توارے، خدا و شمارا ہدایت دات، شمارا گوں سلام شرف دات، جاہلیت و تہاریاں و گار و گم کت چوں باریں پدا ہما جاہلیت و نیمگ چپکانی و اترا کنگ و دلمانگ ات کہ جرائی و شمایا و تی جند کشتنت۔ اے پیغمبرانہ توار و اشکنت ات کہ شیطانی دام و بندیک، یک یک و سدان بوتنت۔ اوس و خزرج و سلاخان و چگل دات ویک و گر و گلاشش کنان و گر یوک و لگنت۔ درستان ہم ات کہ آٹے و زمینانی فریب کاری ات کہ چریشی و دیم ترا ہو شیار بوگی انت۔ بہ چہ واقعہ و روا اے جنت آیات نازل بوتنت۔ و یعنی ہر یک مسلمانے و دل و باید انت کہ خدا ترس بہت و ہمیں کہ تہو نیت چہ پر ہیز گاری و تقویٰ و کشک و نگل مہ وارت و مدام چہ آٹیا استقامت و لوٹوک بہ بہت، شیاطین لوٹنت کہ شیعہ قدم و چہ اسلام و راہ و بشتربنت، شمارا لازم ات کہ اشان و نا اہیت بکن ات و دانکہ مرگ و چھ حرکتے مسلمانانی خلاف کن ات شیعہ زند و موت خالص بہ اسلام و

مَا تَعْمَلُونَ ۚ قُلْ يَٰ أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ

عَمَلانی سرا و بگوش کر اے اھل کتاب! پرچہ ہن (منع) کنت چہ خدا

اللّٰهِ مَنۡ أَمِنَ تَبَعُونَهَا عَوَجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ ۚ وَاللّٰهُ بِغَافِلٍ

راہا مومنان شوباز کنت ماں آئی و چوٹی (یعنی عملہ واجب بیگنت) و شماوت ہن زانت و اللہ ناخیال نہ انت

عَمَّا تَعْمَلُونَ ۚ يَٰ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا فَرِيقًا مِّن

چہ شیعہ کرداران و او مومنان! اگر شمارا بگوش ہن مروتے چہ

الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمۡ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كُفْرِينَ ۚ وَكَيْفَ

اھل کتاب و گڈا اکافر تہمنت شمارا زند چہ ایمان و آرگ و و چہ پیماشما

تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلٰی عَلَيْكُمۡ آيَاتُ اللّٰهِ وَفِيكُمۡ رَسُولُهُ ۚ وَ

کافر بہت و پدہن شیعہ سرا دانگ بنت اللہ و آیتان و ماں شے تو کا آئی رسول انت و

مَنۡ يَّعْتَصِمۡ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۚ

و ہر یک مضبوط بگرت اللہ گڈا آئی و راہدایت بوت پر ہمیں راہے نیمگا

يَٰ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَوَلُّوْا۟ الْاِلٰهَ اٰنۡتُمْ

او ایمانداران! ترست چہ اللہ و چو کہ چو آئی و ترست بوت و ممرت مگر

مُسْلِمُونَ ۚ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۚ وَا

مسلمانانی و حالتا و مہر بدارت خدا و ساد شمارا و ہوریکا و جڈا جڈا بہت و

اِذۡكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمۡ اِذۡ كُنْتُمْ اَعْدَاءً فَالَفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمۡ

یاد بکنت اللہ و احسانا بہ شیعہ سرا و فتنیکہ شمارا بایکد و شمنت رندا و جنتی و دروات ماں شے دلاں

فَاَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِۦٓ اِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلٰی شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ

گڈا بوتنت شمارا چہ خدا و مہربانی و برات و شمارا یک کڈے و سنائیت چہ آس و دوزخ و

فَاَنْقَذَكُمۡ مِّنْهَا ۚ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمۡ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

پدا و خلاصی کت شمارا چہ آئی و، ہمید و لاتل و پچ کنت (کشادہ بیگنت) اللہ و شمارا و آیتان تاکہ شمارا بہ راہ و راستہ و سرا بہت

کت اے مسلمانانی ٹولی اچہ اللہ ترس ات من ماں شیعہ میانجی موجوداں گڈا لے جاہلیت و چوٹیں توارے، خدا و شمارا ہدایت دات، شمارا گوں سلام شرف دات، جاہلیت و تہاریاں و گار و گم کت چوں باریں پدا ہما جاہلیت و نیمگ چپکانی و اترا کنگ و دلمانگ ات کہ جرائی و شمایا و تی جند کشتنت۔ اے پیغمبرانہ توار و اشکنت ات کہ شیطانی دام و بندیک، یک یک و سدان بوتنت۔ اوس و خزرج و سلاخان و چگل دات ویک و گر و گلاشش کنان و گر یوک و لگنت۔ درستان ہم ات کہ آٹے و زمینانی فریب کاری ات کہ چریشی و دیم ترا ہو شیار بوگی انت۔ بہ چہ واقعہ و روا اے جنت آیات نازل بوتنت۔ و یعنی ہر یک مسلمانے و دل و باید انت کہ خدا ترس بہت و ہمیں کہ تہو نیت چہ پر ہیز گاری و تقویٰ و کشک و نگل مہ وارت و مدام چہ آٹیا استقامت و لوٹوک بہ بہت، شیاطین لوٹنت کہ شیعہ قدم و چہ اسلام و راہ و بشتربنت، شمارا لازم ات کہ اشان و نا اہیت بکن ات و دانکہ مرگ و چھ حرکتے مسلمانانی خلاف کن ات شیعہ زند و موت خالص بہ اسلام و

وَلَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَ

يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۹۱﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ

تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ

عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿۹۲﴾ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا

الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ

بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿۹۳﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ

اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۹۴﴾ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ

وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ ﴿۹۵﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي

الْأَرْضِ ۖ وَ إِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿۹۶﴾ كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ

لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ

بِاللَّهِ وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ

بِهِ لَآلَهُمْ فَآلَافٌ مِنْهُمْ يَتَّبِعُونَ الْيَهُودَ وَإِسْرَائِيلَ وَالنَّصَارَى وَنَحْنُ أَهْلُ الْكِتَابِ وَنَحْنُ

أَعْيُنُكُمْ وَأَنْتُمْ كُنُوزُهُمْ وَلَقَدْ لَبِثْتُمْ فِيهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَزْوَاجًا

مُتَّحِقِينَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَكَانُوا قَبْلُكُمْ يَدْعُونَ عَلَىٰ يَدَيْهِمْ فَسُحْقًا

لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّهُمْ كَانُوا فِيهَا يَسْتَعْجِلُونَ

منزل

سرا بہ بیت۔ وٹ یعنی درست بہ سرجی، ہورہو ان قرآن و حکم بدارات کہ آخدا محکم ساد انت۔ اے ساد سادگ نہ بیت، البت چہ دست و گوشت کنت اگر کل ہورہو ان قرآن و آراگون قوت و داران بیئت چہ شیطانی شمار اتان و ان دات نکنت۔ و انفرادی زند و دولاسم قوم و اجتماعی قوت ہن غیر متزلزل و ناقابل پرورش بیت۔ گون قرآن و نارا لچینگ ہما چیز انت کہ چہ آئی برکت و تالانی قوت یکجا بخت و یک مردگیں قومے نوک سرازند جاہل کنت۔ لیکن گون قرآن لچینگ و مطلب اے نہ انت کہ قرآن و قوتی و قوتی فکر و خیالاتی آماج بکن ات۔ بلکین قرآن کریم و مطلب معنی ہما معتبر بیت کہ آصحیح حدیث و پیشی بزرگانی متفقہ گیش و گوارانی برخلاف مہ بیت۔ وٹ براں صد ہا لانی کنت و کینگان درکنان و خدا چہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و برکت و شہادت برات جوڑ کت کہ چہ آئی و شے دین و دنیا ہر دویں شرت و ننت و ہوشیہ کنت قائم بوت کہ بہ آئی گندگ و شے و دشمن مرعوب بنت۔ اے برائی اتحاد و تفاق خدا و ہمیں کفر نہیں نعمت ایت کہ روئے زمین و خزانگ خراج گنگ و ویدیم دست و نہ کبتگت۔

وٹ یعنی کفر و گناہانی سبب و بالکل دوزخ و کرا اوشو ک ایت کہ موت بیائیں و ماں آئی تہا کبت۔ خدا و شے دست گران و شمارا بچائیں و نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و برکت و ایمان و یقین و نور ماں شے سینگان ماں کت حق تعالیٰ و اے عظیم الشان دینی و دنیاوی احسانات و یاددارات گڈا ہجبر گمراہی و نیگ و وائر نہ کن ات۔ وٹ یعنی اے جبرانی اینک گیش و گوارکنان شکن اینگ و مقصد ایش انت کہ مدام بہ بچیں کتک و گام جان بیئت۔ چو شیں برباد و ہلاک کنوکیں روی و بدلترا ظاہر مکن ات و کتام چہ یک شیطانی و رد و دیگر و استقا و راہ و ید مکن ات۔

ہمے صفحہ و فوائد : وٹ براں تقویٰ، اعتصام بحبل اللہ، اتحاد و تپاتی قومی زندگی، اسلامی براتی، اے کل خبر ہما و ہد و پشت کبت کنت و ہدیکہ ماں مسلماناں یک جامعے مخصوصا بہ دعوت و سرسوج و کار و قائم بہانیت آئی کار ہے بیت کہ گون و قوتی قول و عمل و مخلوق و قرآن و سنت و نیگ و دعوت بدنت و ویدیکہ مردمان و ماں نیکیں کاراں شست یا ماں بدیاں گرفتار بگڈیت گڈا و وید و بیک و نیگ و دلوگوش گور کنگ و وچہ بدیاں دوردارگ و تہا بہ و قوتی و قدرت و رواج کوتاہی نکنت۔ اے جبر بدرات کہ اے کار و ہما واجت کنت کہ اسمعروف و منکر و علم و داران و گون قرآن و سنت و واقفیت و ہور ذی ہوش و ذی فہم و ادراک و خدا بند بہ بنت۔ و اگر نہ، بیت کنت کہ یک جاہلیں مردے معروف و منکر یا منکر و معروف خیال کنان و اصلاح و بدل و نمایں نظام و سرچیر بکنت یا بہ یک منکرے و اصلاح و یک منچیں رہ بندے اختیار بکنت کہ چرشی و انگت زیات منکرات سہ بکشت۔ یا نرمی و بدل و ترندی و ترندی و وید و نرمی کبت۔ شاید ہمیشہ کاچہ مسلمانانی توک و یک مخصوصیں جامعے و پرے منصب و امور کنگ بوتگ کہ آہ یک و ولاد دعوت الی الخیر امر بالمعروف و نہی عن المنکر و اہل براں قابل بیت۔ ماں حدیث و انت کہ ویدے مردم ماں منکرات و گرفتار بہ بنت و کسے آیان و داروک بیت گڈا چو شیں و ہد و عام عذاب ایک و خطرہ انت باقی اے خبر کہ چون جاواراں و کتام و ہداں امر بالمعروف و نہی عن المنکر ترک و دیگر و انان معوز و زانگ

بیت و کتام و ہد و واجب یا مستحب انت آئی گیش و گوار و اے و ہد نہ انت۔ ابو بکر رازی و ماں احکام القرآن و اے رد و اجوائیں گیش و گوار کنگ، فلیراج۔ وٹ یعنی جو یہود و نصاریٰ و مہبت کہ خدا تعالیٰ و صافیں حکمانی سربوگ و رند محض اولیام و اہوار و پدا کپان و ماں اصول شرع و یک یک و ماں فروع و جدا جدا بوتنت و آخر کار فرقہ بندیان و آیانی مذہب و قومیت و راتباہ و برباد کت و کل ماں عذاب و گرفتار بوتنت۔ (تنبیہ) چرے آیت و ہما اختلافات و فرقہ بندیانی گندگی و سر و گاری ظاہر و معلوم بوت کہ شریعت و صافیں حکمانی زانگ و رند بہ آیان دست کنگ بہ بیت۔ انفسوسی گپ ایت کہ مروچاں و تارا مسلمان گوشوکانی تہا ہن صدانی حساب و جماعت شریعت و صافیں گیش و گوار کتگیں و محکمیں رہ بنداں یک کربوان و ماں آیان اختلاف بنا و کنان و ماں اے عذاب و بن و اہتگنت۔ پدا ہم ماں ہے بدیں طوفان و اللہ و رسول و وعدہ و روئے یک عظیم الشانیں جامعے و محمد اللہ خدا و اے گون مضبوطی و داشتگ و ما انا علیہ و اصحابی و ستور

سرا قائم انت وداں قیامت و قائم ماننت۔ باقی چیزیکہ فروعی اختلافات ماں صحابہ و ائمہ مجتہدین و مناجی و پندرا بوتگنت آیان و گوں اے آیت و حج تعلق نیستنت اے فروعی اختلاف و سببانی بار و حضرت شاہ ولی اللہ قدس سرہ و ماں و قی نبشتہ کنگیں کتاباں بہ جوانی و بحث و تران کنگ۔ و تل یعنی لھتیں مردمانی دیم و سر ایمان و تقویٰ و نور ترپوک بیت و گوں عزت و مراداری و گل و شادان نظر کایت۔ بر خلاف اشانی لھتیں مردم کفر و نفاق یا بدیں کارانی سبب سبب ر و بنت۔ چہ آیان شکل و صورت و رسوائی و بزرگی چیدگ بیت۔ چوش بگوش کہ ہر یکے و باطل مثل آدینک ظاہر بیت۔ وک اے لفظ بہ مرتدین، منافقین، اہل کتاب، کافر یا مبتدع و فاسق و بدکار و درستان و گوشگ ٹونگ بیت۔ مرتد و اہما انت کہ ایمان یارگ و پد کافر بیت، منافق گوں زبان و اقرار و پد بہ دل و کافر بیت۔ اہل کتاب بہ و قی نبیاں و کتابانی سرا ایمان یارگ و دعویٰ دارنت کہ آئی مطلب چوش ظاہر بیت کہ آیان کلیں بشارت ماں و کہ در بابت و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم دیم دیگ بوتگنت۔ قبول دار بہ بنت و بہ آیان سر و سوچ و پد ایمان بیارنت مگر بہ انکار و آیان چہ درستماں پیش پیش انت۔ چوش بگوش کہ بہ و قی نبی و کتاب و سرا ایمان یارگ و پد کافر بوتگنت۔ مبتدع گوں زبان و دعویٰ کنت کہ ما قرآن و سنت و رندار و وکیں و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و سرا ایمان آورنگ مگر چریشی و پد باز بہ اہل و ونگڑیں چیزان ماں دین و اوارکنان و یا دین و لھتیں ضروری رہبندان و نہ متنگ و سبب و چہ دین و خارج بنت۔ بہ ہے دستور و ماں یک حساب و ایشاں ہن اکفر شتم بعد ایمانیکہ و نہا داخل بنت۔ فاسق کہ اصبح عقیدہ دار و کنت اگر گوں آیان اے دیم گوری (خطاب) انت گڈا مطلب ایش بیت کہ ایمان یارگ و پد کافرانی پیماعل پر چاگتہ۔ چوش بگوش کہ چہ کفر و مراد عملی کفر انت و اگر عام کافرانی حق و اے خطاب فہمگ بیت تو حاصل ایشنت کہ خدا تعالیٰ و درستان و دین فطرت و سرا پید اکت، آئی و ایمانی فطرت و بر باد کنان و پد چا کافر بوتنت۔ باقی چہ آیت و سیاق و بظاہر چوش معلوم بیت کہ ادا چہ کفر و کفر فعلی زبان اختلاف و تفویض فی الدین مراد انت و اللہ تعالیٰ اعلم۔

وک براں ماں جنت و، پر چاکہ جنت ایو کا چہ عمل و دست نہ کپیت۔ عمل و پد تہنا چہ خدائے رحمت و دست کپیت و آہما جاگہ انت کہ اودا اللہ تعالیٰ و ہک تہر و رحمت و سامان موجود کنگنت۔ ع بہشت آنجا کہ آزار نہ بنات۔ وک در حقیقت و ظلم اودا ممکن نہ انت لیکن سر ظاہر و ہما چیز کہ شما آرا ظلم گوشنت آہج پیمایہ خدائے نبیت۔ مثلاً ہنچیں تہذیب احکام بہ بناریاں دیم بدنت کہ چہ آیان ایو کا مطلب دل سیاہ کنگ و سوکی کنگ بہ بیت یا رحمت و مستحق و ماں عذاب و گرفتار بکنت یا پد کمیں سزا و زیاتیں سزا جاری بکنت یا کسے و ادنیٰ ترین شکی و بدل و مدت و غیر ذالک۔ شر بران انت کہ آئی و ہر چہ حکم کہ سہنتت آخالص ہنہد گانی تہر بیت انت۔ و ہر چہ معاملہ کہ گوں کسے و بہ بیت آعین مصلحت و حکمت و روع انت۔

وک و ہدے ہر چہین اللہ و قی ملکیت و مخلوق و ہک ر و انجام ہوائی و دست و انت تو ظلم پر چا و یکگی کنگ بیت ؟
و پیشی رکوع و شروعات و فرمائینگی لایہا الذین امنوا اتقوا اللہ حتی تقبہ الی آخرالایہ ماں میانجی و بہ ہمیشی و مناسبت و لھتیں او امر و نواہی و وعدہ و وعید اہت۔ و ادا پد ہما اولی نبشتانک و تکمیل و نیمگا و اتاری انت یعنی اے مسلماناں! خدا تعالیٰ و شمارا ماں تمامیں امتاں بہترین امت و تدار و انگ بہ آئی و ازلی علم و چہ پیش ہے ڈولا مقدر بوتہ کہ آئی و خبر لھتیں پیشی نبیان و ہن دیگ بوتہ کہ سنجوش نبی آخر الزمان محمد صلی اللہ علیہ وسلم چہ تمامیں نبیاں افضل بیت بہ ہما پیمایہ و اجہ و امت ہن تمامیں قوم و امتانی سرا سراسر افضل و باج و بارت پر چاکہ آرا چہ درساں شرفداریں و عزت مندیں پیغمبر نصیب بیت، زیات پشت کپو کیں کامل ترین شریعت دستی کپیت۔ علوم و معارف و دروازگی سرا چک کنگ بنت، ایمان و عمل و تقویٰ و تمامیں شاخ چہ آئی امت و محنت و قربانی برکت و سرسبز و شاداب بیت، آچہ تمام خاص و ناسیں قوم و نسب یا مخصوص ملک اقلیم و محصور نہ بیت بلکیں آئی و کار و دارہ سرچیں عالم و انسانی زندہ تمامیں پھناتا محیط بیت۔ چوش بگوش کہ آپشکاساڑی بوتگ کہ بہ دگراں دوز و داہی بکنت داں حدیکہ بیت کنت آیان و بہ جنت و دروازگ و سرا سراسر کنت۔ ماں آخر جنت للتائیں و بہ ہے نیمگ و اشارہ انت۔ (تنبیہ) ماں ہے سورہ نہی رکوع و واذ اخذ اللہ ميثاق النبیین الخ چہ نبی کریم و امامت و مسترین جامعیت بیان ظاہر بوتگنت۔ ماں دہمی رکوع و انت اول بیت و وضع للتائیں للذین ببکۃ الخ چہ اے امت و قبلہ و سرا افضل پیدارگ بوت۔ ماں یاز دہمی رکوع و و اعتصموا بحبل اللہ جمیعاً الخ چہ اے امت و کتاب و شریعت و محکم و درشان کت نوں ادا چہ دواز دہمی رکوع و آغاز چہ امت مرحومہ و جندہ افضلیت و عظمت و اعلان بیگانت۔

وک ”منکر“ ماں بدیں کاراں کفر، شرک، بدعات، سبتیں رسم، فسق و فجور و ہک ڈولیں بد اخلاق و ناہودگیں کار شامل انت۔ چریشاں پہر یزگ و رہبند ہن باز انت۔ کدی گوں زبان و کدی گوں دست و کدی گوں قلم و کدی گوں زہم و الغرض ہک ڈولیں جہاد ماں ایشیا داخل بوت اے صفت ہمینکر زیات و گوں الہی و ماں واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و امت و گندگ بیت ماں پیشی امتاں اے و طرہ مثال دست نہ کپیت۔ وک اللہ و سرا ایمان یارگ و توک و آئی و توحید و سرا، آئی رسولانی سرا و کتابانی سرا ایمان یارگ ہن داخل انت۔ راست و ایش انت کہ خالصیں و کاملیں توحید و اینکر شنگ و تالانی و بست و بند کدی ماں یک امتتہ نہ بوتگ کہ آچہ اللہ ماں اے امت و بوتگ۔ حضرت عمرؓ فرمان کت کہ چہ شما ہر کس بوتیت کہ ماں اے امت (خیر الامم) و شامل بہ بیت آرا باید انت کہ اللہ و شرط و تمام بکنت یعنی امر بالمعروف و نہی عن المنکر و بہ اللہ و سرا ایمان کہ آئی خلاصہ چوش انت کہ وک تیجک بو ان و دگران و تیجک کنگ کہ اے شان و شرف صحابہ کرام و انت۔

فل یعنی کتابانی خدا بندان اگر ایمان بیاوریں گے ہم ماں لے خیرالام و شام بولگنت کہ چریشی و ماں و بناء عزت و دار زیات بولگنت و ماں آخرت دوسر
ثواب رستگت اش۔ بے افسوس انت کہ چریشاں ابید چند نفر (مثلاً عبد اللہ بن سلام یا نجاشی وغیر ذلک) ء کسے ء حق ء قبول زکات، حق ء گیش و گوارہ با وجودہ نافرمانی ء سر
ہش کت۔ فل یعنی اگر گیشترافوان انت تو ملی بنت شامہ اشانی گیشتری یا چہ دنیاوی ساز و سامان ء حج خوف مہ ورت (اے خیرالام) خدا ء وعدہ انت کہ اے شیطانی لشکر
شمار ایچ نقصان دات نکنت (بے شرط ہمیش انت کہ و تار خیرالام ثابت کن انت) بس اے زاناں ہمیکرت نکنت کہ چہ دپ ء زائے بدینت و نامرادانی ڈولاجہ دپ ء سبلس سخنے
بکشت یاتام یکم گونڈیں ہمارے جہاں ہے تو پیدا بکشت، باقی تھی سرغالب یا سرافضل بدینت یا تمام مزین فومی تاوا لے بدینت چوش ہجر نہ بیت۔ اگر بہ جنگ ء تئی
دبیا بدینت گڈا پشت دیان ء بخت و چہ ایچ نیک ء آیان ء مدد دسر نہ بیت تاکہ آچہ شکست ء بہ بخت۔ اے پیشگوئی حرف بحرف تمام بوت صیباہانی۔ اگر کتاب ء خدا بنانی
انجام سک بد بوت بہ اسلام و مسلمانانی تیاہی ء آیان زن دست پادجت مگرچہ تاوا لیش دات کت نہ کت ہر دھڑے مقابلہ بوت چوشنگ و شاہکیں حرانی سمیا چوک بوتنت۔

ہمک برء خدا ء نصرت و امداد بہ خیرالام ء نیمگا لیٹان بوتنت
و دژ من بدجواسی و بکسی ء حالت ء بزرگ و وارہوان ء چوک
بوتگنت یا بدی بوتگنت فشت الحمد و المنة۔

فل اے آیان چہ اہل کتاب ء خصوصاً یہود ء بار و معلوم
بیت چوشک کلام ء سیاق و چہ قرآن ء ایدگہ آیتاں ظاہر
انت یعنی یہ یہود ء سراسر یہ مدایگی ذلت ء مہر جنگ بوتگ
اے بد بخت بہ ہر جگہ برونت ذلت ء نقش نشان چہ آیان
دور نہ بیت۔ مزین مزین کروڑانی خدا بندہ ہوی ہن بہ آزادی
ووت واجہی ء گون وئی جان و مال ء حفاظت ء نونت نکنت

پرچاکہ آیان آزادیں دولت بہ ایچ جاگہ ء نیستت ابید چہ
دستاویز یعنی لہتیں تورات ء پشت کتیں سماں سرجم
کنت بہ آئی برکت ء منتگنت۔ و ابید چہ دستور مردمانی
یعنی کسے رعیت و بہ آئی ملک ء پناہش گیشک (گڈانی لہتیں)
لہتیں تفسیر بیان کنوکاں چہ جہل من اللہ و جہل من الناس
اللہ ذمہ و مسلمانانی عہد مراد گیشک یعنی ابید چریشی ء گون
مسلمانان عہد و قول کنان ء بہ خدا ء ذمہ بیارت، لہتیں
گوشنت کہ چہ جہل من اللہ اسلام مراد انت یعنی
اسلام ء قبول کنان ء چہ ذلت ء درکیت نکنت یا بد
معاہدہ ہوان ء۔ پرچاکہ معاہدہ ہن چہ جان و مال نیمگا
ایمن کنت۔ واللہ اعلم۔ فل یعنی نافرمانی کنان ء چہ خدا
سرگوشنت کہ اشی ء انتہائی اثر اے بوت کہ اللہ ء صریح
آیتانی انکار و بے گناہیں پیغمبرانی گیشک ء تیار بوتنت۔

بے ڈولیں آیت ء نشت تاکہ بقرہ جزء القرآن ء گوست
باید انت کہ اودا چارگ بہ بیت۔ وے یعنی درشیں کتاب
خدا بندانی حال یک پیمانہ انت۔ ماں اینکے بدیں مردمانی
تہا لہتیں نیک ہستنت۔ بے بد بختیانی میاچی ء لہتیں
سعیدیں روح ہستنت کہ آیان ء حق تعالی ء حق ء قبول
کنت ء توفیق دات و بہ اسلام ء آغوش ء داخل بوتنت
و بہ حق ء شک ء بے ڈولاستقیم بوتنت کہ ایچ طاقت
آیان ء تنوینت کہ سرینیت۔ آیان بہ تہا ریں شیاں
دشیں و اب و نرم نہیں گڈلان ء لیکہ کنان ء خدا ء دیما
اوشنتت و بہ وئی مالک ء دیما خضوع و تذلل اختیار
کنت، وئی پیشانی ء زمین ء سر ابر کنت، ماں نماز
آئی ء کلام ء وانت۔ بہ اللہ ء سراد بہ آخرت ء رجا
بہ راستی ء ایمان دارنت۔ خالصین توحید ء متو کنت چہ قیامت
روح ء تربنت۔ و بہ آیان ء بہ یکتیں کارے ء نیمگا توار پچن
ارت تو آچان ء بے ڈول کانت کہ چہ دگران پیش کنت۔ پیدا
ایوک نہ اے کروت بہ راستیں کشک ء انت بکس دگران
ہن راستیں کشک ء بارگ بوتنت بے شک چہ ہم یہود ء اے ہما کنت کہ اشان ء خدا ء نیک بختی و رش و ہدایت ء خالصیں بہرے عطا فرمائینگ۔ اے عبد اللہ
بن سلام و آئی ہمارا ہانی داستان بوت۔

و صحیحین ء حدیث ء نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ء آئی ء گیش و گوارکت۔ و پمشکا و ہرے یہود ء بدیانی ذکر بیت حق تعالی ء پر ہیز گاران ء مستثنی کنت و پر ہیز گاری ء
روء ماں دنیا و آخرت ء گون آیان معاملہ ہن مڑاہ داریں کنگ بیت۔

ال عمران ۹۳

۹۳

لن تنالوا

وَاكْثَرُهُمُ الْفٰسِقُونَ ۝ لَنْ يَضُرَّكُمْ اِلَّا اَذًى ط وَاِنْ يُقَالُوْكُمْ
و گیشتر آیان نافرمانت و ایچ ضررات نکنت اشمار امگرچہ دل آزادی نہرے و اگر آجنگ بکنت گونشما
يُؤَلِّمُكُمُ الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَنْصُرُوْنَ ۝ ضَرِبْتُ عَلَيْهِمُ الدَّلٰهَ
گڈا پشت دینت بخت رندامت دیگ بدینت فل لگینگ بوتگ پر آیان سر اے عزتی
اِنَّ مَا تُقِفُوْا اِلَّا بِحَبْلِ مِّنْ اللّٰهِ وَحَبْلِ مِّنْ النَّاسِ وَبَآءُ
ہر جا کہ گنگ بدینت بجز چہ پندہ دیگہ چہ خدا ء طرفا و پندہ دیگہ چہ مردمانی طرفا و پندہ دیگہ چہ
يَغْضِبُ مِّنْ اللّٰهِ وَضَرِبْتُ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةَ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا
خدا ء غضب و پندہ بوتگ پر آیان سر اے جتندی اے پر ہے سببا کہ آیان
يَكْفُرُوْنَ بِآيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ الْاَنْبِيَاۡءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ط ذٰلِكَ
خدا ء آیات ء نمت و گشتنیش پیغمبر پر ناحق اے
بِمَا عَصَوْا وَكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ۝ لَيْسُوْا سَوَآءً ط مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ
پر ہے سببا کہ نافرمانت و چہ خدا گونشنت و آدرست برابرینت چہ اہل کتاب ء
اُمَّةٌ قٰلِمَةٌ يَّتَكَبَرُوْنَ اِتِ اللّٰهُ اَنۡكَاءَ النَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُوْنَ ۝۱۳
یک جماعت پر راہ رست و سرایت وانت اللہ آیتان ماں شہانی وقتا و آسجدہ کنت
يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَ
ایمان کارنت بہ اللہ و بہ قیامت و روجا و حکم کنت بہ نیکیں کارے و
يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُوْنَ فِي الْخَيْرٰتِ وَاُولٰٓئِكَ مِّنَ
منہ کنت چہ بدیں کارے و بہ نیکیں کارانی کشاکہ پر درک انت و آیان
الصّٰلِحِيْنَ ۝۱۴ وَمَا يَفْعَلُوْا مِّنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوْهُ ط وَاللّٰهُ
نیک بختت و ہر کارے کنت آ نیکیں گڈا آیت نافرمانی جہلک بیت واللہ تعا
عَلِيْمٌ بِالْمُتَّقِيْنَ ۝۱۵ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَنْ تَغْنِيْ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ
سہینت پر ہیز گاران حال ء فل ہمایا کہ کافر بوتنت ہجر کارانیت آیان ء مال آیان

منزل

سراخصوص وہابیاتی کہ نام پیش درگ نہ بونتت بہ آیانی سرابالاجمال ایمان دارات) اشی برخلاف اے مردم شے کتاب و پیغمبر قبول دار نہ انت بلکیں بہ وتی کتابانی سراہیں
اشانی ایمان برور نہ انت۔ یہ اے حساب و باید ہمیشہ کہ اشان گون شہائیں دوزو اھی ظاہر بکتیں شہاچہ آیانی سکتیں بزاری و ظاہر بکتیں بے ادا و معاملہ چکا انت و منافقان بہتے پیا ظاہر
کنکت چو نائی یہود و نصاریٰ ہن ماں گپ و تران یا بحث و مکر ارے دوران و امتا (مما سلما نین) گوشان اے مطلبش گپنکت کہ براں ماہہ وتی کتابانی سراہیں ایمان داریں
و آیانی و متوکیں۔ وک یعنی اسلام و سر بلندی و مسلمانانی وتی ماں وتی ہر و دوزو اھی و گندان و اشانی جبین و آس روک بونکت بے پرچا کہ اشانی خلاف چہرے کنگ و
بے وس انتت پمشکاچہ زہرے بازی و وتی دن تاناش نجینتگ انتت و وتی لنکان و جائنگ ات۔ وک یعنی خدا تعالیٰ اسلام و مسلمانان و انگت زیات تر سر بلندی
وضوحات عنایت کنت شماغیظ دوران توری بمرات، اگر پادے پوز و موشان و ساہ دیت پراہم شے واہگ تمام نہ بنت۔ خدا اسلام و سر فضل و سر بلندی کنت
و پمشکا خدا و مسلمانان و اے بد کردارانی چہ باطنی
احوالاں و دلی و اہرگان و معلوم دارکت و سراشان و
ہن ہنچین دنت کہ اشانی بد کردارانی و چیر اندریں
وژمنیانی مناسب بہ بیت۔ وک اگر گزندت شے
دوز و امان و مثلاً مسلمانانی اتحاد و تپاتی و یا بہ ژمنانی
سر اعلیہ و گڈاں حیدر و آس و کباب بنت و جہے
کہ گزندت یک مصیبت شے جگ و گڈاں چہ کل و گوات
گرت، نوں اے ہمیں کم ذاتاں چہ دوزو اھی و امتیت
چون دارگ بیت۔ اگر کسے دوستی و دست و اشانی
نیمگ و دراج بکت۔

بے تاکید و فوائد : و ممکن ات
کہ کسے چوش خیال بکت کہ و ہدے ماگوں اشان
دوستانہ رشتہ و قائم ندریں تو آگیشتر غیظ و غضب
درشان کنتت مے خلاف و تدبیر کنتت و زیات و
چہ زیادتاوان و یک و شوہار و بنت بہ اشی و جواب
وات کہ شہر، محکم، تقویٰ و طہارت و سر راست
راست و قائم بہ بیت گڈاں آیانی بچ تدبیرے یا فریبے
بہ شے سرا اثر نہ کنت۔ ہرچ سر و چیری و آکنت اکل
خدا و معلوم انت و آثر اہر و ہدے اے قدرت حاصل
انت کہ آیانی تمامیں سر و چیریان و تباہ و برباد بکت
شاوتی معاملہ گون خدا و شر بکن ات، پراچہ شے
راہ و تمامیں کنگ دور کنگ بنت۔ دیمتر و غروہ اہد
داستان و یاد دیا بینت کہ ماں آئی و لہتیں مسلمانان، چہ
منافقانی بدیں کردار ان کتیں اثر گیت و نزدیک ات کہ
مسلمانانی دو قبیلہ وتی بے صبری و شکار بہ بنت کہ چہ
کار و منافق و شہود بونکتت۔ بے خدا و دستگیری
کت و آقبیلہ آن و چہ ہلاکت و رستگار کت۔

و ماں اے آیت و اھد و جنگ و داستان یاد
دیا بینت بوتگ۔ اصل قصہ چوش ات کہ ان مصفا المارک
سہ و بدر نایں جاگہ و سر قریشی فوج و مسلمانانی میان
جنگ بوت کہ ماں اے جنگ و قریش و ہفتاد و نادر
مردم کنگ بوتنت و ہمنکر بندی ہم بوتنت۔ چہرے
رسوا کنوکیں شکست و قریش و انتقام و جوسک و جاہ
جت، ہما سر دار کہ جنگ زوال بوتنتت آیانی سیاد و
واژان تمامیں عربان و غیتر دیا بینت و چہ مکہ و مردما
دوبندی کت کہ تجارتی قافلہ ہرچ مال و متاعے چہ شام

آوزنگ (کہ جنگ و سبب ہم ہائی ات) کلیں مالان و بہ ہم قربان کن ات تاکہ محمد (صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) و چہ آئی و ہر ماں وتی بدلہ و گیت بکنیں۔
درستان اے شور قبول کت و سہ و گون قریش و ہمراہی و دگر قبائلیاں ہم مدینہ و سر ایغار و نیت و در کپنتت دانکہ جنیں آدم ہم گون کپنتت، تاکہ بہ و ہدے
سرا مردینان و غیتر دیا بینان و چہ جگ و بکنت۔ و ہدیہ اے سہ ہزار و شکر وت سلاھاں تیار ہوان و چہ مدینہ و سہ چار میل دور اھد کوہ و نزیک و
خمیر زن بوت گڈاں نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و گون مسلمانان شور و مصلحت کت۔ واجہ و وتی فکر ایش ات کہ ماں مدینہ و جلال و گون وژمن و مقابلہ آسانی و گون
کامیابی کنگ بیت ویدا ایشی و تائید چہ واجہ و یک و ابے ہم بوتگت۔ اے اولی زندات کہ چہ رئیس المنافقین عبد اللہ بن ابی و ہم شور کنگ بوت کہ آئی فکر ہم واجہ
پیغمبر و فکر یک و ورات مگر لہتیں پر جوشیں مسلمانان کہ آیانی، چہ بدر و جنگ و پشت کپنتت و یہ شہاد و شوق سک بیقرار انتت زور ایش.....

تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُ هُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ

صبر کنت و بچینت و تارا ضرر دنت شمارا مکر آیانی مچ بیشک چیکہ آکنت اللہ تعالیٰ چار و

مُحِيطٌ ۱۲۰) وَ إِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ

گرو کنت و و وقتیکہ صبا سہرادر کیتے چہ وتی لوگا رندیکہ گیتے مسلمانان و ماں سنگرانی توکا

لِلْقِتَالِ ۱۲۱) وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۱۲۲) إِذْ هَمَّتْ طَّائِفَتٌ مِنْكُمْ

یہ جنگ (جنگ) و اللہ تعالیٰ اشکوک زانو کنت و وقتیکہ ارادہ کت دو طائفہ چہ شہا

أَنْ تَفْشَلَا ۱۲۳) وَاللَّهُ وَلِيُّهُمَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۱۲۴)

کہ بزدلی بکنت و اللہ آیانی نگہبانٹ و پندہ سرا باید انت کہ برو سر بکنتت مومنان

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ ۱۲۵) فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ

و شے دت کت اللہ و ماں بدر و جنگ و شاکر و زینت نوں برست چہ اللہ تاکہ شہا

تَشْكُرُونَ ۱۲۶) إِذْ يَقُولُ الْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُبَدِّلَكُمْ

شکر گزار بیت و وقتیکہ گڈاں گتے گون مسلمانان کہ زانان بت نہ انت شمارا اے کہ پر شے مزار و انہ بکنت

رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُنْزَلِينَ ۱۲۷) بَلَىٰ إِنْ

پروردگار شے سہ ہزار فرشتہ کہ چہ آسمانان رگیکہ بنت و البتہ اگر

تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فُورِهِمْ هَذَا يَمْدَدُكُمْ رَبُّكُمْ

شہر کنت و بچینت و تارا و بیانت شے گورا دشمنان ہے دمان و گڈاں شے مزار و ہم دت پروردگار شے

بِخَمْسَةِ آفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ۱۲۸) وَمَا جَعَلَ اللَّهُ

پنج ہزار فرشتہ نشانداریں اسپانی سرا و وکٹ خداوند تعالیٰ و اے کار

الْأَبْشَرِ لَكُمْ وَلِتَطْلُبَ قُلُوبُكُمْ بِهِ ۱۲۹) وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ

بہ شے و شدلی و و تاکہ شے و لان جمع بنت یہمیشا و نہ انت دت مگر چہ ہما خدا و

اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۱۳۰) لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتَهُمْ

طرفا کہ زبردست و صاحب حکمتت و تاکہ گڈیت دور بندت یک کیتا چہ کافران یا بے عزت بکنت آیانی

..... دات کہ مارا باید انت کہ دُن عَمیدان ع در آیان ع مقابله بکنیں تاکہ دشمن ع مئے بابت ع بزدلی و کمزوری ع مگماں لہجیت ۔
 نہایتیں مردمانی شور ہمیش ات ۔ ہے جبر و حالانی دوران ع واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ماں و قی لوگ ع شت و زرہ (آہنی پوشاک) گور ع کت و در آہت ۔ ہے و ہد ع
 لہتیں مردمان ع خیال پیدا بوت کہ واجہ ع فکر ع خلاف مدینہ ع چہ دُن جنگ ع واسطہ واجہ ع مجبور کنگ ، پیشکا آیان عرض کت کہ یا رسول اللہ اگر شے منشا انت تو ہمیداجلت
 واجہ ع پستہ دات کہ یک پیغمبر ع زیب نہ دنت کہ و ہد ع آزرہ ع گور ع بخت و سلاحان ع بہ بندیت گدا اید چہ جنگ ع آیان ع در بخت ۔ و ہدیکہ واجہ چہ مدینہ ع در آہت
 تو آوہدی یک ہزار نفر واجہ ع همراه انت ، بلے عبداللہ بن ابی کون سہ صد نفر ع (کہ جیشاں لہتے مسلمان انت) چہ راہ ع نیم ع و اتربوت کہ و ہد مئی شور ع سر ع کسے عمل نہ کنت
 من پر چا همراه بیاں و توارا بہ ہلاکت ع چکل بدیاں لہتیں بزرگیں مردمان آرا افہامینگ ع کوششت کت بلے بہ آئی ع سراج اتر نہ بوت ۔ آخر واجہ کون ہفت صد فرانی
 ٹولی ع جنگ ع میدان ع سربوت ۔ واجہ ع و قی جد ع فوجی دستور ع رد ع صفان ع ترتیب دات ہر یک ٹولی ع بہ مناسبت جاگہاں نذرانت و فرمائینتی دانکہ من حکم
 ندیاں کسے قتال کنت ہے میاجی ع چہ عبداللہ بن ابی ع یک کربوگ دگہ دو قبیلہ بنو حارثہ و بنو سلمہ ع دلائی تہاکیں کمزوری پیدا بوت کہ مسلمانانی لشکر آیاں کم تر مارت
 و دل مانگ انت کہ ایشاں ہم گور ع بہ بنت بلے حق تعالیٰ ع آیان مدد کت ۔ ایشانی دلائی مضبوط کت و فہمائینت کہ مسلمان ع توکل ایوک ع یہ خدا ع ذات ع سر ع
 بوگ لوٹت ۔ تعداد و از باب وغیرہ ہج چیز نہ انت و ہد ع فتح مند و کامیاب کنگ بلوٹت گدا ایشاں سان و از باب و قی جاگہ ایرنت و چہ غیبی مدد ع فتح مبین حاصل
 بیت ۔ ہنچو شکہ ماں بدر ع جنگ ع بوت ۔ نون مسلمان ع چہ خدا ع ترسگ لازم انت تاکہ چہ آئی جانب ع زیاتیں انعام و اکرام بہ بیت و زیاتیں شکر گزار ع مودہ حاصل
 بہ بیت (غزوہ بدر ع سر جہیں احوال ماں سورۃ انفال ع کیت اود ع فوائد چارگ لوٹت) چہ دو ٹولیاں مراد بنو حارثہ و بنو سلمہ انت اگر چہ ماں آیت ع بہ آیان سر ع
 چشمک در شان کنگ بوٹگ بلے چہ آیاں لہتے بزرگانی گوشک انت کہ اے آیت ع نازل ہوگ مارا دوست نہ ات پر چا وَلِلّٰہِ وَلِیٰہُمَا بشارت چہ عتاب ع زیاتر
 انت ۔ ۳ یعنی آچہ آسمان ع خاص یہ ہے کار ع دیم دیگ بوٹگنت ۔ زیات عالمانی گوشک ہمیش انت کہ اے واقعہ غزوہ بدر ٹینگنت و ہدیکہ کافرانی لشکر
 وید اتیاری ع گندگ ع چہ مسلمان پریشان بوتنت تو واجہ ع بہ دلا سہ ع خاطر ع جوش گوشک ۔ چنانچہ فرشتگان کانی کمک چہ آسمان ع آہت ۔ ماں سورۃ انفال ع اشی ع
 تقضیلی بیان کیت ، ہودا فرشتگان ایرکپک ع حکمت و فرشتگان ظاہری شمار ع رد و تعارض ع سر ہم بحث و تران بیت ۔ ۴ یعنی سہ ہزار بے شک بس انت
 بلے پدا ہم شہا صبر و جو انمردی ع ثبوت دات و تقویٰ اختیار کنان ع و تار اچہ نافرمانی پھر زیات و کافرانی فوج بہ شے سہ ایکپارگی یلغار کنت گدا اے صورت ع
 سہ ہزار فرشتہ ع بدل ع پنج ہزار فرشتہ دیم دیگ بنت کہ آخا صیں علامت داروک بنت و آیان اسبانی سر ہم خاصیں نشان بنت ۔ چونکہ ماں بدر ع کافرانی
 شمار یک ہزار ات اول سر ع بہ ہے مناسبت ع یک ہزار فرشتہ ع وعدہ فرمائینت چوشکہ ماں سورۃ انفال ع کیت ۔ پدا مسلمانانی پریشانی ع دور کنگ ع خاطر ع شمار
 سہ سر کنگ بوت پر چاکہ کافرانی شمار مسلمانانی مفت بلے سہ سر ات ۔ چہ آئی ع رند شعبی ع روایت ع رو ع و ہدیکہ مسلمانان ع اے حال سربوت کہ کر زبن جابرگوں
 مزنیں شکر ع یہ کافرانی کمک پیدا کنت گدا ایک نوکیں ترس و نیے ماں دل ع پیدا بوت ۔ آوہد ع یہ زیاتیں تسکین دلا سہ ع وعدہ فرمائینت کہ شہا بہ صبر و تقویٰ
 کار بند بیت تو پنج ہزار فرشتہ بہ شے کمک ع راہی کنیں ۔ اگر مشرکان ع کمک بہ ناکت ع سر بہ بیت گدا ہم غم مورات ، خدا تعالیٰ ہر و ہد ع شمار کمک دنت ۔ شاید پنج ہزار
 عد و پیشکا ایر کنگ بوٹگ کہ شکر ع پنج بھر بوٹگنت ہر یک بھر ع یک یک ہزار کمک سر کنگ بیت جو چو کر زبن جابر ع کمک بہ کافراں سر نہ بوت پیشکا لہتے گوشکنت
 پنج ہزار ع وعدہ تمام کنگ نہ بوت پر چاکہ آیا تُوکُم مِّنْ قُوْرِهِمْ ہٰذَا ع سر معلق ات ۔ و لہتیں گوشکنت کہ پنج ہزار فرشتہ نازل بوت انت ۔ واللہ اعلم ۔
 و ہد یعنی اے کل غیبی ساز و سامان یہ ظاہری صورت ع خصوصاً پیشکا دیگ بوتنت تاکہ چہ شے غم و گریست دور بان ع سکون و دل جمعی نصیب بہ بیت و اگر نہ خدا ع
 مدد ع دار و مدار بہ ایشانی سرانہ انت و نہ خدا ع ذات ظاہری ساز و سامانی پابند انت ۔ اگر آبلوٹیت تو ایوک ع چہ و قی زبردستیں قدرت ع برکت اید چہ فرشتگان
 شے کاران ع بشر بکنت یاتئی وسیلہ ع کافران ع ناکام و نامراد بکنت یا چہ یک فرشتہ ع ہما کار ع سر انجام بدنت کہ آرا پنج ہزار فرشتہ انجام دینت ۔ فرشتہ
 ہن ہرچ دز کمکی بے سر کنت آہم چہ ہائی منشا و قدرت ع سر کنت ۔ ایشاں و ت ہج قوت و طاقت داروک نہ انت ۔ دیمتر ع اے آئی و قی حکمت انت کہ بہ کتام موقع ع سر اکام ہمیں
 ساز و سامان کار گرگ مناسب انت ، تگوینیات ع اسراران ع کس بہ قابو آورد نہ کنت ۔
 حدیث از مطرب دے گو و راز دھر کتر جو
 کہ کس نکشود و نکشاید حکمت این معمارا

فَيَنْقَلِبُوا خَاطِبِينَ ﴿١٣٥﴾ لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ

گذاشته بخت بر نامردی و حالت و ترا کار چکار نیست انت یا ایان و توبه

عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٣٦﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ

توفیق بہت (اللہ) یا ایان عذاب بکنت پرچیکہ ظالمت و فخر و وقی مالت ہرچیکہ آسمان ہستنت

وَمَا فِي الْأَرْضِ يُغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ

وہرچیکہ زمین ہستنت بخشیت ہرکسیار کہ بلوئیت و عذاب بکنت ہرکسیار کہ بلوئیت و اللہ

غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٣٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا

بخشیت ہر بخت و او مومن! توبت سوت و دو چند پر

مُضَاعَفَةً ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣٨﴾ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي

دو چند سرا و تبت چہ خدا ناکہ شہا پر مراد برست و وردیبت و تاراج ہا آس و کہ

أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٣٩﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٤٠﴾

تیار کنگ بوتگ پر کافران و اللہ و رسول حکم بہت ناکہ پر شہ سراج کنگ بہت و

وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمُوتُ وَ

و تبت بہ بخشک و تہم گاتی پر وردگار و بہشت و نیکو و کہ آئی بہت آسمانیک و

الْأَرْضُ أَعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٤١﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ

زمینہ قدانت و تیار کنگ بوتگ پر ہر ہیز گاران ہمایا نکر دینت پر نام خدا ماں ہستی و

وَالضَّرَّاءِ وَالْكُظَّيْنِ الْغَيْظِ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ

و تہم گاتی و فتا و ایر برشت غصہ و معاف کنت مردمان و اللہ تعالیٰ

يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٢﴾ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا

دوست داربت نیکو کاران و ہمایا نکر و تہم کنت ظاہری گناہے یا بدی کار کنت

أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرِ

در حق و ت گذا یاد کنت اللہ پدا معافی لوست و تی گناہانی و کئے انت کہ بخشیت

مزل

و یعنی بہ فرشتگان دیم دیک و مقصدی لک کنگ ات تاکہ شے دل دد بہنت و چہ خدا نیک و بشارت و دل جمعی گذران و گوں جو نامردی و درمن و دیم و بدارت کہ چریشی غرض ایش ات کہ بلیتیں کافران زور بہر شیت۔ کوہنیں ہتیں نامردی ہر کنگ بہنت، لہتیں ذیل و رسوا بہنت و دگہ لہتیں شکتیں گوں ہزار شری و شکی پشت و تیان بہنت۔ چنانچہ ہر خوش بوت۔ ہفتاد و سوار کہ آسانی تہا بہ امت و فرعون، ابو جہل ہم گوں ات کنگ بوتنت و پدا بہ ہزار رسوائی و نسکی و مکہ و ات بوتنت و ماں اعدہ ہفتاد و صحابہ شہید بوتنت کہ ماں آیال و اجہ و ناکو سید الشہداء حضرت حمزہ رضی اللہ عنہ بہن شامل ات۔ مشرکان گوں نہایت بے دردی و شہیدان و مثلاً کت بزان گوش پوز و غیرہ برشت، لاپ اش درشت۔ دانکہ حضرت حمزہ و جگران و درکنان و ہندہ و جانت۔ مفصل قصہ دیم و کیت۔ خلاصہ جو شنت کہ واجہی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بہن ماں اسے جنگ و بازپ وارت چہ دی چاریں دستاناں جہل و چپی بہنات و دستاناں شہید بوتنت۔ خود و کڑی پرشان و ماں رخسار مبارک و پترنت، پیشانی پتی بوت و بدن مبارک چہ خون و پربوت ماں ہے جاورد و اجہ و یاد لکشت و واجہ بہ زمین و اکیان و بے ہوش بوت۔ کافران مشہور کت ان محمد اقد قتل (محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) کنگ بوت) چرے حال و جمع بدحواس بوت، کمیں دیر و پدا واجہ بہ ہوش و آہت۔ آوہد و چہ واجہ و مبارکین زبان و در آہت کہ آ قوم چون رستگار بیت کہ آئی و تی نبی و دیم و پی کت کہ آئی و اشان و بہ خدا نیک و دعوت دالت و مشرکانی مثل وحشی و ظلم و زوران و گذران و واجہ بے قرار بوت و چرایاں لہتیں نامردی مردمانی حق و واجہ بہ بد دعا کنگ و ارادہ کت یا بنا کتی ظاہر انت کہ واجہ بہ ہر بات حق بجانب ات مگر حق تعالیٰ و منظورات کہ واجہ بہ و تی مزین منصب و روع انگت چریشی و بہن برزیں مقام و سر بہ بیت کہ آ ظلم بکنت و واجہ خاموش بہ بیت۔ ہمنکر جبرہ واجہ حکم انت (مثلاً دعوت و تبلیغ و جہاد وغیرہ) آرا انجام دیان بہ بیت۔ باقی آیانی عاقبت و سر حال و بہ خدا بسپا آئی ہرچ حکمت بیت بہ ہما ڈولا کنت چہ شے بد دعا و آیان ہلاک کنگ بہ بنت آیا چریشی و اسے شرتزہ انت کہ سہ درمنان اسلام و محافظ و شے جان قربان کنوں عاشق جوڑ کنگ بہ بیت۔ چنانچہ ہا مردماں کہ بہ آیانی حق و واجہ بد دعا کنگی ات چنت روج و پد حق تعالیٰ درستان و اجہ و قدمانی سرا سرکت و آیان و اسلام و جانباڑ سپاہی جوڑکت۔ غرض ماں لیس لک من الامر شے و واجہ پیغمبر ہزار کنگ بوت کہ ہندہ ہج اختیار نہ داربت، نہ آئی و علم محیط انت، اللہ تعالیٰ ہرچ بلوئیت ہما پیم و بیت۔ اگرچہ کافر شے درمن انت و ظلم کنو کنت بلے بلوئیت اشان و ہدایت بدنت بلوئیت عذاب بکنت شہا و تی جانب و بد دعا ممکن ات۔ لہتیں روایتانی روع اسے آیتان و شان نزول و گہ بیان کنگ بوتگ ادا تفصیل و موقع نہ انت۔ ماں فتح الباری و اسے رد احوال بخت و تران کنگ بوتگ۔ فلیواجع و یعنی ماں تما میں زمین و آسمان و یکتا میں خدا و اختیار ہلکت درست ہما فی مملوک و مخلوق انت آہر کس و مناسب زانت ایمان و توفیق دیان بہ بخشیت و ہر کس و بلوئیت ماں کفر و سزا و گرفتار بکنت،

شاید گدسہ و اللہ غفور رحیم فرمان کنان و اشارہ کت کہ ہا مردمان و کہ بہ آیانی حق و شہا بد دعا کنگ لوستگ ات ایمان و دولت عطا کنان و مغفرت و رحمت و حقدارش جوڑ کنت۔ و ماں اعدہ جنگ و سود و بیان بظاہر بے تعلق معلوم بیت بلے شاید اسے مناسبت بہ بیت کہ ہر زماں اذہمت طافش منکم ان تفشلا بہ جہاد و موقع و سرانامردی پیش دارگ و ذکر بوتگ ات و چہ سود و ورگ و نامردی پیدا بیت چہ دو سبب و یکے ایشنت کہ چہ حرام مال ورگ و اطاعت و توفیق کم نصیب بیت و مسترین طاعت جہاد انت۔ دومی ایش کہ سود و زورگ بخشی و انتہا انت پرچا کہ سود و روک لوست کہ و تی مال ہمیں کہ دالکتی و ایں بزوریت و توک و کسے و کار شر بوتگ آراہن ہوش و ول مکت۔ اشی و جد بدل و وصول بکنت۔ نوں ہما کس کہ ماں مال و ایں کہ بخل بدایت کہ بہ خدائگی گوں کسے و تہ ہمدردی ہن..... مکت آہہ خدا راہ و تی جان و.....

کدی دات کنت۔ ابو جیان ء نوشتہ کنگ کہ آوہدہ گون یہود و غیر ذلک ء مسلمانان باز سودی کار و بار کنگت پیشکا گون اشان رشتگ ء سبندگ شکل ات چوشک
پیش ء لایقہ و ابطانہ ء حکم سر بوتگت و ماں احد ء قصہ ء منافق یہودی ہن دست مان ات پیشکا بیم تراب دیگ بوت کہ سودی کار و بار ء یلکچن ات و اگر
شے رشتگ گون اے جیشاں مفت ناحق ء پشت کپیت کہ دیم تر ء اشان تاوان چیت کنگ ء سبب بیت کنت۔ و اشے ء مطلب چوش نرانت کہ مکس سودی
ات دوسرے سر ء دوسرے ضرورات۔ قصہ چوش انت کہ ماں جاہلیت ء دور ء سودیما ہیا اگرگ بوتگت چوش کہ مے گور ء بقال (گور) گرت۔ صد کلدار دینت و
پداہ آئی سر ء سود در سود گیش کنان بنت دانکہ ماں صد کلدار ء ہزار ہا کلدارا جاگیرانی خدا بند چور بنت ہے صورت ء ادا گون اضعا فامضو فہ بیان کنگ بوت یعنی اول و
سود مطلقا حرام و بدانت و اے صورت و اچہ حد ء زیات سقل و غراب انت۔ چوش کہ مے گو شیت "منی چک" مسیت ء زاہ مدہ" اشے ء مطلب چونہ انت کہ چوسیت ء
در زاہ دات کنت، بلکس زیاتیں سلی و خرابی در شان

کنگ ء رد اچوش لفظ گوشگ بنت۔ و یعنی ماں سود
ورگ ء خیر نیست انت بلکس شے خیر ماں اشے انت کہ چہ خدا
ترسان ء سود ورگ انکار کن ات۔ و یعنی سود و روک ماں
دورخ ء روت کہ ادر اصل ء یہ کافراں سازگ بوتگ۔
و رسول ء حکم ء متگ در اصل ء خدا ء حکم ء متگ انت
پرچا کہ آئی ء و حکم دانگ کہ ماسیفر ء حکم ء بہ مقس و آیانی
سرچی ء اطاعت کنیں۔ ہما احمقان ء ماں اطاعت و عباد
فرق و تفاوت نظر آہت آیانی رسول ء اطاعت شرک ظاہر کت
چونکہ ماں احد ء جنگ رسول ء حکم ء خلا عمل بوتگت (چوشک
دیم ء کیت) پیشکا یہ آسنگ ہزار کنگ بیت کہ خدا ء رحمت
و فلاح و کامیابی ء امیت ہما و ہدہ دارگ بیت و ہدے
اللہ و رسول ء گوشگ ء مطابق ء عمل کن ات۔

و یعنی بہ ہما عملانی و جو این عادتانی نیگ ء در کان ضرورات
کہ بہ خداوند تعالیٰ و وعدہ ء پداہ آئی بخشش و جنت ء حقا
بیت۔ و چون کہ ماں بنی آدم ء ہمہ چہ آسمان و زمین ء
فراخی ء زیات دگر فراخی آحت نہ کنت پیشکا یہ فہائینگ
خاطر ء جنت ء عرض گون اشان تشبیہ دیگ بوت
چوش بچوش کہ چوش سرچ دیگ بویت کہ جنت ء عرض
زیادہ ء چہ زیادہ انکرا انت گدا آئی طول ء حال ء خدا زانت
باریں چکر بیت۔ و یعنی نہ عیش ووشی خدا شمشونت
و نہ تنگی و پریشانی ء و ہدہ بہ خرچ کنگ جان و زانت
ہمک و ہدہ و ہریک جا و رے کہ وقتی قدرت ء بہ خرچ
کنگ ء اوشتاگ انت۔ چو سود و روکاں بخیل پسیدہ
پرستش کنوک نہ انت چوش بچوش کہ گون جان ء جہاد ء
مالی جہاد ہم کنت۔ و زہر ء ایر برگ مزین کماں گت آت
پداہ آئی ء سرگیشی اے کہ مردمانی ردیاں با ناحق کاران ء باطل
معا کنت نہ ایوک معا کنت بلکس گون نیکی و احسان پیش
کایت۔ غالب چوش انت کہ ساری بہ ہما مردمانی بار و بچہ بد
دعا کنگ ء ہن کنگ بوتگت ادا آیانی بابت ء زہر ایر برگ
و بخشگ پہل کنگ چہ کار گرگ ء ترغیب دیگ بوتگ و اے
ہن اشارہ انت کہ ہما صحابہاں کرایاں ماں احد ء جنگ ء حکم
سرا عمل نہ کت یا چہ میدان ء جنتت آیانی گناہ ء معا کنگ و
بخشش و پہل کنگ راہ ء اختیار کنگ ء بابت ء دلویش گور
کنا نیگ بوتگ۔ و یعنی بہ سر ظاہر ء کام یکبہ شرمی ء
کارے بکنت کہ آئی ء اثر بہ دگرانی سر ہم کمپوک بیت یا کام
دگر سلیس کارے ء تہا اگر قاربہ بنت کہ آئی ء تاوان ء دیم گون آیانی جذبہ انت۔

الذُّنُوبِ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿۳۵﴾

گناہان بجز چہ اللہ و دسدرار کنتت یہ کنگینانی سرا و آیان زانت
اولیک جزاؤہم مغفرۃً مِّن رَّبِّہِم وَجَدَّتْ ثَجْرٰی مِنْ تَحْتِہَا
ہمشانی جزا بخشگ انت چہ دتی پروردگار ء نیگا و باعث کہ رنبت چہ آیانی چیرا
الانہر خلدین فیہا و نِعْمَ أَجْرُ الْعَمِلِیْنَ ﴿۳۶﴾ قَدْ خَلَتْ مِنْ
جو ہمیشہ ماننت ماں ہما باغان ء وچیں تری ضروری ء کار کنوکانی و گوشگ شنگ چہ

قَبْلَکُمْ سُنَنٌ فَسِیْرُوا فِی الْأَرْضِ فَانظُرُوا کَیْفَ کَانَ عَاقِبَةُ
شما پیش باز واقعہ۔ نوں تر گرد بکنت لازمینا و تجارت کہ چہ نیما بوت آخر کار

الْمُکَذِّبِیْنَ ﴿۳۷﴾ هٰذَا بَیْـَٔانُ لِلنَّاسِ وَهُدًی وَنُصْرَةٌ خَاصَّةٌ لِلْمُتَّقِیْنَ ﴿۳۸﴾

دروغ بند کنوکانی و اے بیانی بہ عام مردمان و ہدایت و نصیحتے خاص بہ ہمایا کترشش اولہست
و لا تہنؤا و لا تحزنوا و انتم الاعْلٰون ان کنتم مؤمنین ﴿۳۹﴾
و کست بیت و غم مورت و شما سر بندرت اگر شما پکائیں مسلمانیت و

ان یُؤَسِّسْکُمْ قَرۡصٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرۡصٌ مِّثْلُہٗ وَ تِلْکَ
اگر بلیگت شمارا تپ گدا لنگ آقوما ہر تپ مے دوہیں و اے

الْاٰیٰتُ مُنۡدَاوِلُہَا بَیۡنَ النَّاسِ وَلَیَعْلَمَ اللّٰهُ الَّذِیۡنَ اٰمَنُوۡا
روحان بہ بیروباری ترین آیان در میان مردمانی و اے و تاکہ ظاہر بکنت اللہ تعالیٰ ہمایا کہ ایمانش هست و

و یَتَّخِذُ مِنْکُمْ شَہِدَآءَ ۚ وَاللّٰهُ لَا یُحِبُّ الظَّالِمِیۡنَ ﴿۴۰﴾ وَلِیُخَصَّ
و تاکہ چہ شما ہننے ء را شہیدی و درجہ بیت و اللہ تعالیٰ ظالمانا دوست نہار بیت و تاکہ پاک و مناکنت

اللّٰهُ الَّذِیۡنَ اٰمَنُوۡا وَ یَسْمَعُ الْکَافِرِیۡنَ ﴿۴۱﴾ اَمْ حَسِبْتُمْ اَنۡ تَدْخُلُوۡا
اللہ تعالیٰ مومنان و نیست نابود بکنت کافران و زاناں شما خیال کنگ کہ داخل بیت ماں

الْجَنَّةَ وَلَآ یَعْلَمُ اللّٰهُ الَّذِیۡنَ جَہَدُوۡا مِنْکُمْ وَ یَعْلَمُ
بہشت ء وچہ وقتی نہر بکنت اللہ ء ہمایا کہ غزا بکنت چہ شما و ہن نہر بکنتی ہما کوئی

ہے تاکدیمہ فوائد : و یعنی خدا ء عظمت و جلال آئی عذاب و ثواب آئی حقوق و احکام آئی عدالت و پیشی وعدہ و وعید ء گون ل ء یاد کنان بہ زبان ہن آئی یاد شروع
کت گون ترس و لرز ء آرا توار پر جت آئی دیم ء سر سجدہ ء ایر دات (چو شکاں صلوٰۃ التوبہ ء حدیث آہتگ) پداہرچ شرعی رہند یہ گناہانی معا کنا نیگ بیگنت بہ ہما و لا بخشش و معافی
لوٹ مثلاً حقہ دارانی حق ء ادا کت یا چہ آیانی کنا نیگنت و بہ خدا ء دیم توبہ استغفار کت (پرچا کہ اصل بخشگ ہمایا ذات انت) ہرچ گناہ کہ بہ بشری لوٹانی ردا سر نہر بوتگنت بہ آیانی
سرا بہت نہ کت بلکس چوشاں فہانی ء کہ حق تعالیٰ بندہانی رستیں توبہ ء قبول کنت گون ندامت و پیشوئی ء توبہ کنان ء بہ آئی دربار ء حاضری دات اے مردم ہم دومی درجہ معتقین انت
کہ بہ اشان جنت تیار کنگ بوتگ حق تعالیٰ اے توبہ کنوکانی گناہان ء پہل کنان ء ماں و تی جنت ء اشان ء جاگہ دنت و ہرچ توبہ نے یا نیکیں عملے

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

ترتیب لہتیں مسلمان بد دل ہواں زمین و سرانشتت، لہتیں کمزور حال مسلماناں لوٹت کہ مشرکانی سردار ابوسفیان و پناہ و برونت، لہتیں منافقان و رائیت کہ نوں و ہدیہ محمد (صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) کشتک بوت تو یائیت اسلام و یلہ دیان و قی قیدی دین و و اتر بٹیں ہا و ہدیہ انس بن مالک و نا کو انس بن النضر و فرائیت اگر محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کشتک بوتک بے محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و رب واکٹک بوتک۔ واجہ و مرگ و ہدیہ زندہ بیکار انت۔ پہ ہا چہیز و واجہ و جان دات شما ہم پہ ہما شکی و تی جانان و شران بکن ات۔ چوش گوشان و دیمکنزرت یلغارکت، جنگی کت پیدائشید بوت، رضی اللہ عنہ۔ ہے توک و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و توارجت: ”الی عباد اللہ انارسل اللہ“ (اللہ بندہ ہاں اینگو بیائیت، من خدا پیغمبران) کعب بن مالک و واجہ و جاہ یاران و دپ پچ لگوشت ”یا معشر المسلمین“ (مسلماناں! شمارا مژدہ بیت کہ رسول اللہ

صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ادا موجود انت) اے توار واکٹک ات کہ مسلماناں ہمو دناز آیان بوتنت۔ سنی صحابیاں واجہ و کر و اوشتان و کافرانی دیمش دات و مشرکانی لشکرش جت ویک یک کت۔ بہ اے موقع و سعد بن ابی وقاص، طلحہ، ابوطلمہ وقتادہ بن نعمان و ایدرگ مرداں مزین بہادری کاریدان ظاہر کت۔ آخر مشرک لاچار ہواں و چہ میدان و و اترش کت و اے و ہدیہ اے آیتاں نازل بوتنت و ما محمد (الرسول) الخ یعنی محمد (صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) آخر و اخذ انت، یک رسول انت چہ آئی پیش چکر رسول گوستگنت کہ چہ آیان و پیدائی زندر و وکان و ہادیہ و حکم داشتک و جان و مال و قربان کنان و دینش قائم کترنگ۔ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و چہ دنیا و روگ یک عجیب چہیز نہ انت۔ ہتو اگر، چہ قضائے الہی واجہ بیران بوت یا شہید کنگ بوت گڈاچوں زانا شما دین و حفاظت و بدل و چہ و تی راہ و برگردات و و جہاد فی سبیل اللہ و یلہ کن ات؟ (چوشک) بہ اے و ہدیہ تہنا چہ واجہ واکٹک و حال واکٹک و باز کس دلپوش ہواں و بہ ننگ و دلمانگ انت یا منافقان و شور و صلاح و پید و العیا ذبا شہید دین و انگار کن ات۔ چہ شما چوشیں گت و گمان و ہجر نہ انت، و اگر کس و چوش کت تو و تی جند و تاوان دنت، خدا و پچ تاوان بارکت نہ کنت آہے شے مدد و احتیاج نہایت بلکیں شما آئی و شکر و بکرات کہ آئی و شمارا و تی دین و خدمت و مشغول کت۔ سہ منت منہ کہ خدمت سلطان ہے کنی: منت شناس ازو کہ بخدمت گذاشت۔ و شکر بہ ہے ڈولا ظاہر بیت کہ مازیات چہ زیات ماں دین و خدمت و محکم و مضبوط بہ بیں۔ ماں اشی و بہ اے نینگ و اشارہ انت کہ واجہ و مرگ و رند لہتیں مردم چہ دین و برگردنت و ہر کس بہ دین و قائم مابیت آیان و مزین ثواب رسیت۔ چنانچہ پنجوش بوت کہ واجہ و پید باز کس مرتد بوتنت۔ صدیق اکبر آیان و دوبارہ مسلمان کت و چہرایاں لہتے جنگ واکٹک۔

بوتنت۔ تنبیہ: ماں ”قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ“ و ”خَلَتْ“ چہ ”خَلَوْا“ و مشتق انت کہ آئی و معنی ”بوگ“، ”گوزگ“، ”ہگ و روگ“ انت کہ پہ اشی و موت لازم نہ انت۔ چوشکہ فرمان کت و اذالغوکم قالوا ائمتا و اذاخلوا عصفوا علیکم الا نامل یعنی و ہدیہ تہنا ترا کنت ویک کت بنت۔ ہم ماں ”الرُّسُلُ“ و لام پہ استفراق و انت بلکیں آلام جنس انت پرچاکہ بہ مقصد و ثابتی و استفراق و حج تعلق نیست انت۔ بعینہ ہے ڈول و ہجہ حضرت مسیح و بابت و فرمان کت ”قَالَ الْمَسِيحُ بْنُ مَرْيَمَ الْاَرْسُولُ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ“ و تہا آلام پہ استفراق انت گڈا اشی و معنی چوش بیت کہ تمام رسول چہ مسیح و پیش بوتک و گوستگنت، کسے آئی بعد آیوک نہ انت ہمشکا ادا لام پہ جنس و انت و ہمپیمارے آیت و معنی و مراد انت۔ اشی و تائید چریشی و بیت کہ عبد اللہ بن مسعود و مصحف و ماں ابن عباس و قرأت و الرُّسُلُ نیست انت۔ رُّسُلُ نکرہ انت۔ باقی ماں خَلَوْا و تفصیل و تہنا موت یا قتل و ذکر و ہمشکا کت کہ طبعی موت آلم و آئی ات و قتل و حال ہما و ہدیہ مشہور کنگ بوتنت۔ و چونکہ موت و صورت و بہ وقوع و آگ و مقدرات ہمشکا آرا بہ قتل و سرافق۔ کنگ بوت۔ ابو بکر صدیق و واجہ و وفات و پید و ہدیہ بہ صحابہ و عجمی و تہا اے سر جہیں آیت داں الشکرین بلکیں آیت اِنَّكَ مَيِّتٌ وَاَنْتُمْ قٰیْتُوْنَ ہم و نت گڈا مردم چہ ”قَدْ خَلَتْ“ و اَفَاَنْ قَاتَ و اِنَّكَ مَيِّتٌ و موت و جواز و عدم استبعاد و سرافقار بوتنت کہ صدیق اکبر و غرض ات۔ موت و آگ و پید نہ صدیق اکبر و چریشی و دلیل کت نہ دگر کسے و فہیت اگر چہ لفظا ہے ظاہر ہوتیں کہ موت وقع بوتک گڈا ابیات کہ آیت و نازلی و و ہدیہ یعنی وفات و ہفت سال و پیش چوش فہمگ ہوتیں کہ واجہ و قی کار خیر کنگ۔ چہرے تقریر و لہتے محررانی کلیں تحریفات بے کار ثابت بوتنت۔ طوالت و سبب و زیات گیش و گیوار کنگ نہ بوتک۔ پہ علم و خدا بنداں بس اشارہ کنگ بوتک۔ وک و ہدیہ کس ابید چہ خدا و حکم و مرث کت نکنت توری بی موت و باز ازیاب جمع بنت و ہر یکے و موت بہ مقدریں و ہدیہ آگ الہی انت توری چہ بیماری و بہ بیت یا چہ قتل و یا چہ دگر سبب و، تو خدا و توکل کنوکان و چرائی و پریشان بوگ نہ لوٹیت و نہ یک مزین یا گونڈینے و مرگ و حال و اشکانا و نا امید بابد دل بنت و بندنت۔ وک یعنی اگر بلوٹنت کما قال عَجَلْنَا لَهُ فَيَنْهَافُ فَاَنْشَاءُ فَمَلَمَنْ قُرَيْدٌ وک یعنی آئی و بہ آخرت و یقینا بدلہ رسیت۔ ماں اے آیت و اولی جملہ و بہ ہماکانی سرا ایراد گرگ بوتک کہ آیاں بہ مال غنیمت و لاچ و حکم عدولی کت و ماں دومی و ہمایانی ذکر انت کہ آہ فرمانبرداری و بروبر ثابت قیام بوتنت وک یعنی ہر کس بہ اے دین و سر اقامت مابیت آئی و دین ہن رسیت و دنیا ہن بلے ہمیشنت کہ آاے نعمت و قدر کنوک بہ بیت۔ (کذا فی الموضح)

وک یعنی چہ تو پیش باز اللہ دوستاں بہ نسبتانی ہما ہی و گوں کافراں جنگ اش کت کہ ماں آئی اشاں مزین تکلیف و سکی و سوری چست کت بلے چہ آسکی و سوریان نہ اشانی اراد ہانی تہا سستی پیدا بوت نہ دل اش و دورات نہ زوری اش ظاہر کت، نہ درمن و دیمنا مری قبول اش کت۔ اللہ تعالیٰ گوں چوشیں ثابت قیام مردماں خاصیں دوزوا ہی پیدار کنت۔ اے بہ ہما مسلماناں ہم ترا پی بوت و آیاں غیرت دیائینگ بوت کہ آیاں ماں اُحد و زوری ظاہر کت داں اے حد و کہ لہتیں و چوش گوش کت کہ کسے و توک و یاران و چہ ابوسفیان و پناہ گرگ بہ بیت، مطلب ایشنت کہ و ہدیہ پیشی اتمانی اللہ دوستاں ماں سکی و سوریان اے صبر و استقلال و ثبوت پیش داشت گڈا اے امت و (کہ خیر الام انت) چہرایاں زیات صبر و استقامت و ثبوت پیش کنگ لوٹیت۔ ۱۲

کامرانی و دیم و صاف صاف گندگ و انت و غنیمت و مال آسانی دیم و چک بہ چک کپت گنت کہ چہ تیر اندازانی غلطی و خالد بن ولید و فاندگ گپت و یکبارگی جنگ و نقشہ چپتی بوت چوشت کہ ساری و بیان بوت۔ وک یعنی پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام و ہرج حکم بہ تیر اندازان و داتنگ ات آیان آئی و ہر خلاف کت و دوت ماں دوت و جڑہ و کت، چنت کس و گوشت گت کہ مارا چہ پتی جاگہ و ہج سیرگ نہ لوٹیت زبانی مردمانی سبے گوشت گت کہ نوں ادا جنگ و ہج فاندہ نیستنت بروں غنیمت و مال و حاصل بکنیں۔ آخر کار زبانی تیر اندازان و پتی جاگہ ہشت و شنت مشرکان چہ ہمارا و ناگت و حملہ کت۔ دومی نیگ و واجہ و گشگ و ہج ہال پرتشت۔ چہ جہاں ماں دل و زوری پیدا بوت کہ ایشانی نتیجہ شلیگی و بردل و ظاہر بوت۔ چوٹش بگوش کہ شلیگی و سبب جڑہ و جڑہ و سبب عصیان ات۔ وک یعنی پھٹیں مردم دنیاوی متاع (غنیمت و مال) و دوشی و شتر تنت کہ آئی و تاوان درستانی چک و کپت۔ ابن مسعود فرمان کنت کہ چہ آیت و نازی و پیش من کدی نہ مارتگ ات کہ چہ ما

کسے دنیا و ہن طلب گارانت۔ وک یعنی یا و آیان بہ شے دیم و چک گنتت نوں شاہ و آسانی دیم و چک بنا کت چہ شے غلطی و کوتاہی و جہر چک بوت۔ و ماں اشی ہم مقصد شے چک گت ات تاکہ حاکمیں و پکائیں مردم صاف صاف و نظر بیانت۔ وک یعنی ہرج ریں کارے بوتگت خدا تعالیٰ آرا بلکل پہل کت نوں کس و چوٹیں اجازت نیستنت کہ کسے و ٹوک و مالی یا شگان بخت۔ وک کہ آسانی کوتاہیان و معاف کنت و ماں عتاب و ہم لطف و شفقت و معنی و چار ان کنت۔ ۱۲۔ ہج صفحہ و فوائد : وک یعنی شاہ کوہ و گیا بان و درک درک روگانت و پرتانی و جا و و پشت و ہم دیم نہ تربیت و کس و نہ چار ات۔ آ و ہدہ خدا و پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بدستور و پتی جاگہ و اوشان شمارا چہ سلسلے حرکت و ہمن کنگانت و دوتی نیگ و شمارا توارجنگانت بے شاہ جیرانی و سرگردانی و و ہدہ توارجہ چون بہ شکستیں۔ آخر کعب بن مالک و کوکار جت گدا مردماں اشکت و وائرکان بہ وتی بی و چپ و چار و جمع بوتنت۔ وک یعنی شمارا رسول و دل تنگ کت آئی و عوض و شے سرائگی آہت، غم و بدلہ و غم رست تاکہ دیمت و یاد بدارا کہ ماں ہر جا و رسول و حکم و سرار و گ لوٹیت توری یک نفع و چہر مثلاً مال غنیمت و غیرہ چہ دست و بروٹ یا چہر بلاہ و دیمائیت۔ تنبیر : گیشتر مفسراں فاصابک و غمنا بجم و معنی چوٹ کت کہ خدا و شمارا غم و سر غم دا یعنی یک غم و اشروعاتی فتح و کامیابی و چہ دست و برباد بوگ دومی وتی مردمانی گشگ و زدگ بوگ و بی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و شہادت و خبر تالانی و چہ رست بھٹیں و اسے مطلب و رنگ کہ فتح و کامرانی برباد بوگ، غنیمت و چہ دست و درایگ و جانی و بدنی ہرج تاوانے و غم سوار ات آئی و عوض یک ہنجیں فریں غم دیگ بوت کہ چہ آئی و پیشی کتیں غم شوٹگ بوتنت یعنی نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و مقتولی و حال۔ چہ غم و گرانی و مردمان و بدویش و ہوش پشت نہ کپت دانکہ واجہ و دپ و توارش ہم نہ اشکت چوٹ کہ یک نیگے بہ سرجی و دگوش گورنگ و چہ مردم و دومی نیگ و ہج سمانہ بیت۔ وک یعنی شے احوال و بیتان و زانت و ہاد و لاگوں شاماعلہ کنت۔ وک یعنی ماں اے جنگ ہر کس شہید بوگی ات آشہید بوت و ہر کس پدا کنتزگی ات اکنترتنت و ہر چہ ماں میدان و

ال عمران ۳

۱۰۳

لن تنالوا

تُصْعِدُونَ وَلَا تَكُونُ عَلَىٰ أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أَخْرَاكُمْ
شمارا کانت رفت و چک نہ تربیت بخارت شاہ کسے و سرار و رسول خدا توارجنگانت شمارا چہ شے پستی نیگ و فاصابک و غمنا بجم و معنی چوٹ کت کہ خدا و شمارا غم و سر غم دا

وَاللَّهُ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝ ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ بَعْدِ الْغَمِّ
واللہ تعالیٰ خیر و دانت بہر کارے کہ شما بکنت وک زدارا ہی دات بہ شے سرا رند چ غم و

أَمَنَةً تُعَاسَىٰ يَغْشَىٰ طَافَةً مِّنْكُمْ وَطَافَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ
آرام کو چنگ (گندگ) ماں پوشت ہما کو چنگ گاہنے مردم چہ شمارا وک و ہجے و مردم ہما غم کپت گنت

أَنفُسَهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ
وکی نفسانی وک گمانش کت بہ خدا و سرا ناققا جہا ہلی گمان وک گوشتش

هَلْ لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ
کہ زاناں ہستنت و دستا چہرے اختیار و بگوش کہ دستیں اختیار اللہ وکی دتانت وکی پوشیدہ دانت

فِي أَنْفُسِهِمْ مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ
ماں وکی دلاں آجیز کہ ظاہر نکنت گواں تو بگوشت کہ اگر ماں دستا چہرے اختیار

شَيْءٌ مَّا قَتَلْنَا هُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ
بوتیں گدا ما کشت بنوٹیں ادا و بگوش کہ اگر شما ما وکی لوکان ہوتینت البتہ وکیت فنت ہما کسا کہ

كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي
نبشتہ بونگ پر آیان کشت بطرف وکی کوش جاہان وک واللہ تعالیٰ و پدیری کنگیت آجیز ہما

صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحَّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
شے سینیان ہستنت و آیان پاک صافی کنگیت آجیز ہما شے دلاں ہستنت واللہ تعالیٰ خبر و انت دلاں

الصُّدُورِ ۝ إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا
راز وک ہما کسان کہ پشنتش مانت فنت چہ شمارا و چہ یک دات و دوس فوجان، دگر خبر

مذلل

منتنت چہ رایاں بہ مخلصیں مسلمانانی سراحق تعالیٰ و یکدم کو چنگے دور دات کہ آ اوشتکالی گدگ لگنت حضرت طلحہ و دست و زہم باز بریلہ و بان و ہر زمین و کپت۔ اسے یک حتی اثر ہما باطنی سکون و دل جمعی نیگنت کہ چوٹیں شدت و جہال و ہدہ بہ مومنانی دلائی سر و محض چہ خدا و فضل و کرم و دار و بوت کہ چرائی و پدہ دژ من و ترس چہ دلاں درشت۔ اسے کیفیت عین ہما و ہدہ پیش آہت و ہدیکہ ماں مجاہدان لاشکر و ضبط و نظم نہ مانتگت، بے شمار لاش ماں خاک و خون و تلو سکا کنت، سپاہی چہ پتی و ہجہ و ژند پند انت و اجہ و گشگ و حال و اشک و مخلوق و ہوش و سار درشتگت۔ چوٹش بگوش کہ اسے و اب، جاہ و سرگ و پیام ات چہ کو چنگ و سبب و ایشانی ژندی گار کنگ بوت و ہم تراپ و یک بوت کہ ترس و لرزگ و دور گوشت نوں بہ دل جمعی و وتی مرض و سر انجام بدتیت۔ ہما دماں صحابہ و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و چار و ہج بان و جنگ و محاذ قائم کت۔ کتیں دیر و رند آسمان صاف ات دژ من چہ ٹوک و چوک ات۔ تنبیر : ابن مسعود فرمان کنت کہ بلکل ماں جنگ و ہدہ

..... فاعس (کو چنڈ گ) ایک چہ اللہ و نیک فتح و ظفر و نشانی ات۔ حضرت علیؑ فوج و ماں صفین و جنگ و پنجوشیں داستان پیش آہت
 و اے بزدل و ترسوکس منافق انت کہ آیان و نہ اسلام و فکر سوار ات نہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و۔ تہنا و قی جہند و جان و رکسنگ و شوہاز و انت کہ اگر ابوسفیان و
 فوج و دوبارہ حملہ کت تو مئے عاقبت چون بیت۔ ماں اے ترس و فکر و گڈا کو چنڈ گ چون بیٹ۔ و یعنی اللہ و وعدہ کجا بوتنت و پنجوش معلوم بیت کہ اسلام
 قصہ ہلاکس بوت، نوں پیغمبر و مسلمان و و قی لوگان و و ترک نہ کنت، کلانی کار ہمد تمام بیت چوش کہ دومی جاگ و فرمان کت بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَنْقَلِبَ
 الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ اِلٰى اٰهْلِيْهِمْ اَبَدًا (فتح رکوع ۲) و یعنی مئے کار کیں ہن شربوت کنت بالکل خراب ترنگنت یا اے کہ ما محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و
 مدد و لوگان و دست و چیزے فتح و کامیابی کیت یا اے معنی انت کہ اللہ و ہر چے و اہت ہما ڈولا کت مئے یاد گہ کسے و برشی و اختیار ہج اختیار نیستنت۔ اے
 و اللفظانی ظاہری معنی ات بے ہر چ نیٹے ماں دل و ات آدم تر پیہ اکت۔ و یعنی منافقین و اے قول هَلْ لَنَا مِنَ الْاَمْرِ مِنْ شَيْءٍ، کلمہ حق ارید ہما الباطل
 بے شک اے راست انت کہ شے دست و ہج نہ بیت کل کار خدا و دست و انت ہر کس بلوٹیت شربوت یا خراب بکت، غالب بکت یا کہ مغلوب آفت ویم بدت
 یا راحت، کامیاب بکت یا کہ ناکام ہمے یکس داستان و یہ یک قومے و حق و رحمت کنت و بہ دومی و حق و رحمت کنت کل بہ ہمانی و قبضہ انت مگر شما چرے قول و
 ہر چ معنی اے بہ دل و گرگ ات خدا چ شے دل و دوز و معلوم دار انت کہ آرا دیم و بیان کنگ بیت۔ و اصل دل و دز ایش ات کہ چ ہل لَنَا مِنَ
 الْاَمْرِ مِنْ شَيْءٍ و گوشگ و مطلب چوش گپتگش و چ پتا ہن مسلماناں جد ابوان و و ت ماں و ت ہن بلکیں گوشگتگش کہ و اجہ انشروعات و مئے
 خبرش نہ گپت لھتیں جو شیدا تجربہ ندار و کیں مردمانی گوشگ و سرا چ مدینہ و در آیان و جنگ ایش کرت آخر شکست ایش وارت۔ اگر چیزے کار مئے اختیار و
 بیوتیں و بہ مئے شور و صلاحانی سرا عمل بیوتیں تو اینکے تاوان نہ بوتگت۔ مئے برادری و اینکے مردم مرتنت گڈا بلکیں گوشگ نہ بوتگنت (اکثر منافق بہ بد و نسب و انصار
 مدینہ و برادری و شامل انت پمشکا ماں فاقْتُلْنَا اَهلَهُمْ فَاَنتُمْ اَيُّكُمْ اَشْكٰى و قی کشگ قرار دات) یا مطلب ایش انت کہ اگر محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و گوشگ و رو و
 فتح و ظفر و غلبہ یہ مسلماناں بہ بوتیں گڈا اے گوشگ و زدگی و مصیبت پر چامئے سرا بہ کپتیں۔ تنبیہ: بہ سر ظاہر و اے حبراں منافقان و ماں مدینہ و
 گوشگنت پر چاکہ عبد اللہ بن ابی چہ جنگ شروع بوگ و پیش گوں و قی ہما ہاں و اتر بوتگت۔ بہ اے صورت و ہلھلنا و اشارہ قرب و سبب و احد و جانب و بیت
 بے چہ لھتیں روایتاں معتب ہن قشہ نامیں منافق و بہ جنگ و میدان و اے حبراں گوشگ ثابت بیت تو شاید لھتیں منافق عبد اللہ بن ابی و ہما ہی و کتا یک
 مصلحتے و بناء و زانا و اتر نہ بوتگنت۔ واللہ اعلم۔ و یعنی چرے شکان و پگان و یا افسوس و رگ و ہج حامل نہ بیت اللہ تعالیٰ و ہر یکے اجل، مرگ و جاگ،
 سبب و وقت نبشتہ کریگ آکری ٹکلیگ نہ بیت اگر شما ماں و قی لوگان بہ پتر تینے و چوش بزبان کہ بہ شے گوشگ و سرا عمل بہ بوتیں گڈا ہم بہ ہر کس و نصیب و احد و کرد و
 گوراں بہ ہر جا گے و کشگ نبشتہ کنگ بوتگ ات ایک نہ یک سببے رو آ جانب و ضرور دریا کیں و ہمو دا کشگ بیوتیں۔ اے خدا و انعام انت کہ ہمو دا کشگ بہ مقدر
 ہست ات بہ ہمو دا کشگ بوتنت مگر اللہ و راہ و گوں و قی و شنودی بہادری موت و ڈول و شہید بوتنت گڈا بہ اشی و افسوس و ارمان و رگ چہ معنی و ایت۔
 خدائی مردان و بہ و قی سرا قیاس کن ات۔ و یعنی اللہ تعالیٰ و ادلالی چیریں اسرار و زانت گوں آئی و ہج کس و حالت پوشیدہ نہ انت۔ مقصود چوش ات کہ شما
 کل چکا گ بہیبت تاکہ ہر چیزے کہ ماں شے دلاں ہست آدن و کشگ بہ بیت و ماں امتحان و آتش ان و اصلی و نقلی جدا جدا بہ بنت۔ مخلصیں مردماں و قی کامیابی و
 مزد و بریت و آیبانی قلوب پہ آسنگ و چہ و سوسہ و کمزوریاں پاک بلیت منافقانی اندرونی نفاق سر رنج بیت و مردم شتری و سرا آیبانی باطن و پلستی و بھگنت۔

فل چه مخلصان ہن باز برکت نام یک گوئیں یا مرنیں گناہ سرزد بیت و پنچوش چہ یک طاعت و دومی طاعت و توفیق گیش بیت ہے ڈولا چہ یک گناہ ہے و نحوست و شیطان مودہ ریت کہ دومی ریس کار و لغزشانی نیمگ آادہ بکنت۔ ماں اُحدہ جنگ ہما مخلصین مسلمان کہ پدکنت چہ کتام یک پیشی گناہ ہے و شامت و شیطان آہان رودیان و شتریت۔ چنانچہ یک گناہ ہے و ہمیش ات کہ تیر اندازی یک مرنیں بھرے و واجہی کریم صلی اللہ علیہ وسلم حکم پابندی نہ کنت بلے چار خدا فضل و کہ آئی سزا چو شیش تباہ کنوئیں شکستہ ندائی۔ بلکس نوں بے لے واجہانی ہج گناہ ہم پشت نہ کنت۔ حق تعالیٰ کلّیہ آہانی گناہ پہل کنت کسے و ٹوک ثانی و حق نیست۔ فل یعنی شہا حوالے کافر و منافق چو شیش بکارس خیالان، بحیراں ل و جاگہ مدیت کہ ماں لوگ و ہشتین انت گڈ ایشاں نہ مرنکنت و نہ ایشاں کشک بوتکنت۔ فل چیا کہ (چونکہ) منافق سزا پڑو تار مسلمان ظاہر تگت پشکا مسلمانان و دتی برات گوشتش یا پشکا کہ بہ ہڈ و نسب و آدم نہ انصاروت ماں و ت ویکیں برادری و مردم انت و چیا کہ اس جبرہ و دوزاھی و ہمدی و ردگو شک بوتگ پشکا ادا لفظ اخوان یارگ بوت۔ فل یعنی مفت ناحی و دن و در آیان و مرتنت مے گورے و دتی لوگ بہو تین انت تویر چاہم تین انت یا کشک بوتین انت چوش گوشک و مقصد ایشاں ات کہ چہ خبر ماں مسلمانانی دل و حسرت و ارمان بیدار بیت کہ بیشک سر و سوچ و اسیر در آیک و ماں جنگ و آس و دورنگ و نتیجہ ہے بوت ماں لوگ بد اشتیں اے مصیبت سرانہ کپتنت۔ بلے مسلمان چوش جاگ نہ انت کہ چہ ایشانی فریب رد بکنت بلکس اس جبرانی آس چکا بوت کہ منافقانی دل و جبر پاشک بوت۔ ہتیں مفسراں ماں لیجعل اللہ ذلک حسرة فی قلوبہم و لام عاقبت گراں چوش معنی کشک کہ بہ منافقانی دل و زباں سر اے جبران پشکا جاری کنگ بوت کہ خدا بہ ہد امیگی ایشاں و بہ ہے افسوس و ارمان و آس سوچان بخت۔ و دومی افسوس ایشاں و اے بوت کہ مسلمان مے ڈول و نہ بوتنت و کسے و جبرانی سزا دگوش نہ دات۔ چوش بگوش کہ اے پیا لیجعل و تعلق گوں لا تگونا الخ و ہن بوت کنت۔ و یعنی کشک و زندگ دارگ خدا کار انت باز کس تمامیں عمر سفر کنت و ماں جنگان و رونت بلے مرگ مالوگ و بہ گڈ لانی سزا کیت و باز کس لوگ یک گڈ کے و کیوک بنت لیکن آخر و خدایک سببے پچین پیدا کنت کہ آڈن و در بیانیت و بمرت یا کشک بہ بنت چہ بندہ جڈگ و دارگ و اے چیز نہ تگنت و نہ بدل بنت حضرت خالد بن الولید رضی اللہ عنہ و وفات و ہد و فرماینت کہ منی بدن و سزا یک پچیلے جاگہ چہ زحم باجہ نیزہ و پٹ و خالی نہ انت مگر مروچی من چو اشتہ مالوگ و مرگاؤں فلا نامت اعین الجبناء (خدا بکنت لہشی گڈگ و نامردانی چم پچ بہ بنت۔ فل کہ منافق و کافر بہ کتام کشک و قدم جنگا کنت و مسلمان داں کتام ہد و چہ آہانی ہم رنگی و رند روسی و تاراد و درانت ہر یکے آئی جا و رہے مناسبت و مزد دنت۔ فل یعنی بہ ہائی راہ و۔ و یعنی فرض بکن شہا بہ سفر یا جہاد و در نہ کیت ات و ہداری چہ مرگ و ہلاکس بوت ات بلے ضروری انت کہ کدی نہ کدی بہ شامرگ کیت یا و کشک بلیت بہ ہر حالت و خدا و دیم درستان و جمع لوگ انت، ہما و ہد و گڈرات ہما تجا و رک خدا راہ و نیکیں کار کناں و مرتنت یا کشک بوتکنت آیان و چہ خدا تعالیٰ بخشش و مہربانی چکر مرن بھر دز کیتگ کہ آئی مقابل

ال عمران ۳

۱۰۵

لن تنالوا

اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ

نیست بغیر چہ اے کہ دواتش شیطان بہ و قی گناہانی شومی و یقیناً اللہ بخشتنت

إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۝ يٰ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا

بیشک اللہ بخشتنت او بارکشو کنت و او مومنان! بیت ہمایانی ڈولا کہ

كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ

کافر بوتنت و گوشتش بہ و قی براتان و وقتیکہ سفر کنت ماں روئے زمینا

أَوْ كَانُوا غُرًى لَّوْكَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ

یا ماں غراء بیت کہ اگر بہو تیننت مے گورہ نہ مرتنت و نہ کشک بوتنت تاکہ دور بدنت

اللَّهُ ذٰلِكَ حَسْرَةٌ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۖ وَاللَّهُ

اللہ تعالیٰ چہ مے گمان و ارمان ما آہانی دلاں و اللہ زندگ کنت و کشیت و اللہ

بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ وَلَٰكِنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ

شہ و سنیں کاراں گڈ گانت و اگر شہا کشک بوتنت ماں خدا راہا یا

مُتُّمْ لِمَغْفِرَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٍ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ۝ وَلَٰكِنْ

مرتنت گڈ بخشش اللہ و مہربانی آئی و شترنت چہ مہاجر یا کہ اجنت پچ کنت و اگر

مُتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَا إِلَى اللَّهِ تَحْشَرُونَ ۝ فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ

شہا مرتنت یا کشک بوتنت گڈ اضر و شہا بیت اللہ نیمگ یک کنگ برگ بت و گڈا بہ خدا مہربانی و سببیا

لَنت لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَا نَفُضُوا مِنْ حَوْلِكَ

تو نرم دل ہونے پر آیان، و اگر تو نرم نہ طبیعت و سک دلے بوتینے گڈ اضر و کشک شنت چہ تہی گورا

فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ

نوں تو آیان انا معافی بکن و بخشگے دعا یا بلوٹ پر آیان ماں کار و تہاگوں آیان شور بند بکن پدا و قتیکہ تو بکائیں ارادہ کنت

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ۝ إِنَّ يَنْصُرْكُمْ اللَّهُ

گڈا بہ خدا سر بہو (توکل) بکن۔ بیشک اللہ تعالیٰ توکل کنوئیں مردم دوست بنت و اگر مدت بدنت شمارا اللہ

مزل ۱

شمے دنیا و کمائی و جمع کتگیں دولت ہج قیمت نہاریت۔ خلاصہ ایشنت کہ اگر منافقانی قول تسلیم کنگ بہ بیت کہ چہ لوگ و در نہ کیتگ انتت تو کشک نہ بوتکنت۔ پدا ہم بالکل تاوان ات پر جا کہ مرے صورت و چہ ہما موت و زبھر بوتکنت کہ بہ آئی چوشیں لکھانی زندقربان کنگ بہ بنت بلکس اور حقیقت و موت نہ انت ابدی زندمانی انت و فنا فی اللہ و بن تل و بقا و راز انت چہ پدا زند لوٹ اگن، گوں مرگ بہ بت سرو چہر۔ فل مسلمانان و بہ آہانی تقصیر و سر اھڑار کنگ و معافی و جار و پد نصیحت کتگت کہ آسڈگ و چہ اے آستون و مار جماعت و جبران ردمہ و رات ماں اے آیت و آہانی تقصیر و معافی و سر جیں جار انت چونکہ ماں اُحدہ جنگ و سکس خوفناکیں ردی و زبردستیں کوتاہی چہ مسلماناں بوتگت۔ شاید شہ دل نارضا بیت و بہ لوٹیت کہ دیم ترے گوں ایشاں شور و صلاح مکت پشکا حق تعالیٰ و دتی نبی صلی اللہ علیہ وسلم حکم کہ آیان معافی بکن و معرفت بوت و چہ آیان سترہ بگر پشکا ساری و چہ دتی جانبہ معافی و جار جت پر جا کہ خدا معلوم ات کہ واجبہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم دتی ناوشی و رنج و خالص بہ و قی پروردگار و خاطر و درشان کنت پدا فرمان کنت فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ لَنت لَهُمْ یعنی اللہ چکر رحمت.....

یہ تھی و آبیانی سرانت کہ شمار اینکروش اخلاق و نرم دل جوڑت دگر یک کسے بھوتیں تو خدا برانت چو شیں مکیں معاملہ چو نہیں سلوک کستگتی۔ بس اللہ مہربانی انت کتئی
ڈولیں غم وار و نرم دلین آیان و دزکیت۔ فرض بکن اگر خدائے مکتیں شے دل سخت و تب و توک و ترندی بھوتیں تو اسے قوم پر پیمائشی چپ و چاگر دے مچ بونگت۔
چریشاں ر دیں کارے بہ بھوتیں و شماگوں ترندی و اشان و بگتیں تو چہ شرم و ترس و اشان بہ تئی نزدیک و کدی نیاھتگنت و اسے ڈولا اسے مردم چہ نہیں
خیر و سعادت و زہر بونگنت و اسلامی جمعیت و بن زہر و بونگت لیکن حق تعالیٰ و شمار نرم دل و نرم تب جوڑت شماگوں اصلاح و ہور و چہ آبیانی کوتاہیا
چم و بندکن ات نوں اسے کوتاہی و بردا داں حدیکہ تئی حقوق و تعلق انت اشان شماہیں بکن ات و اگر چہ خدا تعالیٰ و تئی حق و پہل کنگ پداہم بہ آبیانی زیاتیں دل جوئی و
دل بڈی و خاطر و چہ ماحم بہ آیان حق پہلی بلوٹ تانکہ اسے دل پر و شیں مردم شے و شنودی و راحت و مازان و بلکل دل جم بینت و ایوک و آیان و پہل

ال عمران ۳

۱۰۶

لن تنالواہ

فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُ لَكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ

گداہ کس چہ شماگیش بونگنت، و اگر آشمارا انکار بکنت گدا کے شمار مدت دات کنت

مَنْ بَعْدَهُ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿۱۰۶﴾ وَمَا كَانَ

چہ آتیا رند بہ اللہ و تئی سرا باید انت توکل بکنت مسلمان و

لِنَبِيِّ أَنْ يَغْلُظَ وَمَنْ يَغْلُظْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ثُمَّ

پیغمبر کار نہ انت کہ چیز بکنت و ہر یک چیز بکنت گدا کاریت آ ہما چیز بکنت چیز اقیامت و روحا رندا

تَوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿۱۰۷﴾ أَفَمِنْ أَتَّبَعَ

پورہ بیگ بیت ہر کس آچیز کو آتیا کنگ و پراپانی سرا ظلم کنگ نہ بیت و زاناں ہر یک کدی پورہ بکنت

رِضْوَانِ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ وَمَا لَهُ جَهَنَّمَ وَ

اللہ رضامندی و گدا ہما کسے مٹ انت کہ بڈے لیٹینگ غضب چہ خدا طفا و جاگہ آئی و دوزخ انت و

بِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿۱۰۸﴾ هُمْ دَرَجَتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ

بدیں جاگہ آ و مردمان درجہ بہ درجیت خدا و گورا و اللہ تعالیٰ گندگا بکنت

بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿۱۰۹﴾ لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ

ہر چیکہ آ کنت و یقینا خداوند تعالیٰ و مزین احسان کنگ بہ مسلمانانی سرا و تئیکہ دبی و اتگ

فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ

ہمایانی تہا رسولے چہ ہمایانی و تئی جنس و وایت پراپانی سرا اللہ آیتان۔ دہاک کنت آتیا آتیا چہ شریک و ہم

وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي

راہان و سبق دنت آیتان کتاب و دانائی و خبر و بیشک بونگنت آ چہ پیسر ماں

ضَلٰلٍ مُّبِينٍ ﴿۱۱۰﴾ أَوَلَمَّْا أَصَابَكُمْ مِّصْرِبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ

ظاہرین گمراہی و توکا و ہیں ہر وقت کہ بیت شمار (چہ کافران دستا) یک تکلیف حالانکہ سینتگ شما و چند

مِثْلُهَا قُلْتُمْ أَنِي هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ إِنَّ

تکلیف (بہ کافران) گدا گوشت شما کہ اسے چہ کجاٹ بگوشت کہ اسے تکلیف رست شمار چہ شے و تئی نیگا و بیشک

منزل

مکن آتندہ چو پیشی دستور و گوں آیان معاملہ و کار و بارانی
تہا شور و مصلحت بکن۔ شور و مصلحت و پد و ہر یک یک
جبرے و فیصلہ بیت و پچائیں ارادہ کنگ بہ بیت گدا بہ
خدائے سر توکل کنان و آکار و انجام بد بیت۔ خداوند
تعالیٰ متوکلان و دوست داریت و آبیانی کاران و
شرکت۔ تنبیہ: چہ حضرت علی کرم اللہ وجہہ
روایت انت کہ چہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
سوال کنگ بوت کہ ”عزم“ چی انت؟ فرمائی
کت مشاورۃ اهل الرأي ثم اتبعهم
(ابن کثیر) و ماں مجمع الزوائد حضرت علی و حدیث
انت یا رسول اللہ ہر چہ جبرے کہ ماں کتاب و سنت و
ما مکن دین ماں آئی ما کجا رہبند و کار مرز بکنیں،
واجہ و فرمان کت کہ گوں خدا پرستیں فقہایان و مشور
بکن ات و لا تنصوا فیہ رأی خاصۃ و کتام سر سر
جنوکیں مرد و رائے و جاری مکن ات

(بہ تاکید و فوائد) و ساری و گوں واجہ پیغمبر صلی اللہ
علیہ وآلہ وسلم و فرمان کت ”توکل بکن اللہ ذات و سرا“ ادے
پیش داشت کہ توکل و لا تئق ہنچیں ذاتے بوت کنت کہ آچہ
درستان زبردست و سرفصل بہ بیت۔ کل مسلمانان و بانی امداد
سرا توکل کنگ نرم انت۔ چو ش بگوش کہ مسلمانانی نقص و تہل
کنان و چو تئی پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و معاف کنا تئیک
آیان و نصیحت کنگ بیت کہ کسے و خبرانی سرا و بگوش مد بیت۔
خالص بہ خدائے سر توکل بکن ات۔ آئی مدد اگر کیت تو گدا آچہ زبرد
بہ شے سرا غالب آہت نہ کنت چو شکہ ماں بدر و شما دیست و
اگر بہ کتام مصلحت و آمد و مکنت تو گدا آچہ کس مدد دات کنت
بچو شکہ ماں امداد تجربہ بوت۔ و چریشی مقصود یا و مسلمانان
سرجی و تدا و یک انت تانکہ اشان و اسے و سوسہ بیت کہ
شاید واجہ بہ سرفا ہر ماں پہل کنگ، مگر ماں دل و تہرات
و کدی و تئی دل تہری و در شان کنت، اسے کار نبیانی نہ انت
کہ ظاہر و یک و باطن و دگرے بکنت یا و مسلمانان و سرید
کنگی انت کہ واجہ و عظمت و عصمت و امانت و شری و سرا
بمارنت واجہ و بابت و ہجر کتام نا ہودگیں و بیکاریں گے ماں
دل و میارنت مثلاً چو ش ہم گمان مکنت کہ غنیمت و چیزے ماں
چیر بدنت (العیاذ باللہ) شایدے پیش کافران کت کہ آتیا رندا
و تئی ہنکین و بیلہ دیان و تنگ گنت زانا واجہ و آبیانی بہر نہ
گیشیتگت؟ یا ہتے چیزان و چیر بدتیں و ماں ہتیں روایان

انت کہ بدر و جنگ و یک چیزے (چادرے یا زہے) چہ غنیمت و مالان کار بونگت کسے و در آیت بلکین واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و تئی جزد و آتیا ایر کنگ بہ راشی و سراے
آیت نازل بوت۔ بہر حال مسلمانان و سرید کنگی انت کہ اگر واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم چہ و تئی نرمیں تب و جوانیں ہیل و عاداتاں شے ردیان و پہل کنت تو شمار لازم انت کہ
واجہ و بزرگیں شان و پاکدامنی و نزاہت و خیال و بدارات۔ کتام و طر و نزوریں و سبکیں خیال باید نہ انت کہ بہ مومنان و گور و چہ بخت۔ دومی جانب و چونکہ شے شفقت و نرم دلی
یاد دیا بینان و ”احد“ و جنگ و بردا مسلمانانی کوتاہی و پہلی و جار در شان بوگات ماں سے ردایک دگر کوتاہی و یاد ای و دیا بکنت کہ آئی و تعلق گوں بدر و جنگ و ات۔
کہ شما چہ و تئی نرمیں تب و سبب و بہ آئی و سرا و بگوش مدے۔ تنبیہ: غلول و اصل معنی ماں غنیمت و خیانت کنگ انت لیکن کدی مطلق خیانت و معنی و سہن کار مرز
بیت، بلکین باز برا محض یک چیزے و چیر دیک و سراہم اسے لفظ کار مرز کنگ بیت چو ش کہ ابن مسعود و فرمان کت غلوا مصاحفکم۔ و یعنی واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کہ آ

..... بہ ہر جاوے خدا و مرضی و تابعدار انت بلکیں اے درگاہن آئی مرضی و تابع جوڑ کنگ لویت آیا بہ آیانیگی چویشیں کارکت کنت کہ آخدا و غضب و دوزخ و حقدار جوڑ کنگ کنت، چویش ہجیر ممکن نہ انت۔ فلک یعنی نبی و کل اے دگر خلقت بروبر نہ انت۔ طع وغیرہ و دولیں ر دیں کار چہ نبیاں بوت نہ کنت۔ حق تعالیٰ درستان و زانت کہ کئے کتام درجہ نیگنت و دستانی کاران زانت، آیایں دولیں پستیں طبیعت و مردمانوت و منصب عطا کنت، العیاذ باللہ۔ یعنی چہ ہمایانی جنس و قوم و یک مردے و رسول جوڑ کنت دیم دات کہ آئی و گور و ننگ و گپ رپ کنگ، زبان و سرید لوگ و ہمک پیم و انوار و برکتانی استفادہ کنگ آسان انت۔ چہ آئی و احوال، اخلاق، زندہ و سرگذشت، امانت و دیانت، خدا ترسی و پاکبازی و آشر و افتنت۔ چہ وئی قوم و قبیلہ و مردم و وھدیکہ معجزات ظاہر بنت تو بہ آیان یقین دارگ زیات آسان انت۔ فرض بکن کہ یک چنے یا فرشتہ رسول جوڑ کنگان و دیم دیگ بہ بوتیں تو معجزیانی گنگ و پد اے خیال الم و اھنگنت کہ چونکہ آچہ بشری جنس و جداتیں مخلوقے، شاید چویشیں خوارقی آئی و خاصیں صورت، نوعیت و ملکی و جیتی تب و اے نتیجہ بنت۔ چہ آیایں مئے عاجز و در ماندہ لوگ نبوت و دلیل بوت نہ کنت۔ بہر حال و مومنان و لازم انت کہ خدایہ احسان و بخت کہ آئی و اے ہمیں رسولے دیم دات کہ چہ جنجال و ابید چہ آئی و فیض گپت کن ات۔ و آبا و جودیکہ بز و بالائیں منصب و اھندار انت آہ ہمایانی چھیانی تہا مثل شکر و شیر، بہ نرم دلی گوں آیایں ہو رہور انت۔ صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم۔ فلک اے بشتانک و آیت ماں سورہ بقرہ و دو جاگہاں گوستنگ۔ خلاصہ ایشنت کہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم و چارشان بیان کنگ بوگنت (۱) تلاوت آیات اللہ (اللہ و آیتان و وانان و اشکن نینگ) کہ آیانی ظاہری معنی و آدم ماں اہل زبان لوگ و برکت و سرید بوگنت و بہ آئی سرائمل ہش کرگنت (۲) تزکیہ نفوس (چہ نفسانی آلاش و تمام شرک و مصیبت و رہ بندان آیان و پاک ارگ و دلان و لگاشان و چہ رنگ و صاف کنگ) اے چیز آیات اللہ و عام بشتانکانی سرائمل کنگ، واجہ و صحبت و حاصل بوگنت (۳) کتاب اللہ و مراد و بیان کنگ) اشی و ضرورت ماں خاص خاصیں وھداں پیش اھنگنت مثلاً یک لفظ و چیزے معنی عام بول چال و بشل و رو و فہمائیں صحابہ و یک مسئلے دیباھت بہ ہنجیں وھد و واجہ کتاب اللہ و اصل مراد کہ آہ قرآن و متعین بوگنت بیان کنگان و شبہات و دور کرگنت۔ چویش کہ اَلَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا اِيْمَانَهُمْ بِظُلْمٍ اُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ (۴) حکمت و تعلیم (حکمت و چھلانگیں جبران و پیش دارگ) و قرآن کریم و چہیں اسرار و لطائف و شریعت و بارگیں و جمیلیں سببانی سرا آگاہ کنگ توری صراحت یا اشارہ۔ واجہ و چہ خدا و توفیق و مدد و علم و عمل و ہما بز و بالائیں درجہ و ہما پش کپتگیں قوم و فائز کت کہ چہ صد ہاں لال بالکل بہ جاہلی و ظاہریں گراہی و غرق ات چہ واجہ و چنت روج و تعلیم و صحبت و برکت و آکلیں یہ دنیا و ہادی و معلم ثابت بوت۔ پمشکا یہ آیایں لازم انت کہ مزن شانیں نعمت و قدر و جاہ بیارنت و کی بہ شمشوکاری و چویشیں رے ملکنت کہ چرائی و واجہ دلی بہ در و بہ بیت۔ مے چہ ساری و آخدا و قصہ بیان بوگانت ماں میانی و ہرچ کوتاہی بے بوگنت آئی و پہلی و ذکر بوت و بہ ہمائی و مناسبت نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و اخلاق و حقوق و دیباہتنگ بوت انت۔ نوں پدا اھد و قصہ و نیمگ و وائر کنگ بہت یعنی ماں اھد و جنگ و ہرچ تکلیف و تاوانے بہ سرا کپت چون بہ اشی و سرائمل گوں تعجب و درشان کن ات کہ اے مصیبت چہ کجا اھت؟ ما و مسلمانیں مجاہداتیں کہ آہ خدا و راہ و گوں آئی و دشمنان بہ جنگ و در اھنگنت، خدا تعالیٰ و بہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و زبانی نصرت و امداد و قول کنگنت گڈ اے مصیبت مئے سرائمل چہ کجا نازل بوت۔ چویش گوشگ و وھد و اے فکر لازم انت کہ ہمنکر تکلیف شمارا رست چہ آئی و دوسر تکلیف آیایں، چہ شے دست و رستگ۔ ماں اھد و شے نزد ہفتاد مردم شہید بوتنت، ماں بدر و آیانی ہفتاد نفر گنگ بوگنت و ہفتاد نفر بہ شے دست و بندی بوتنت کہ بہ آیانی سرائمل اسرجی و قابو حاصل ات۔ شما و اگ بدشتیں تو آقتل کنگ بوگنت پدا ماں اھد و ہم ابتداء آیانی چہ بیست و زیادہ نفر گنگ بوگنت۔ اگر بہ کمیں وھد و شمارا شکست بوت تو ماں بدر و آیان و تباہ کنوکیں شکست رستگ۔ و ماں اھد و ہن وھدے شما کہ گوں مضبوطی و جنگ کت آیایں شکست وارت۔ پدا آخر میدان و ہشت و چگ و لگنت۔ بہ چویشیں جاوے انصافا شمارا وئی تکلیف و گلگ کنگ و زیات بد دل بوگ و حاجت نہ انت۔ و اگر شمارا پدا تو گڈ اشناوت یہ و تارا اے مصیبت و رنگ۔ شما بہ جوش آیان و پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و ایدگہ آزمودہ کارانی سوچ و سرائمل نہ کت بہ وئی مرضی و اختیار و چہ مدینہ در جنگ و محاذ قائم کت پدا مزن کڈن و با وجود تیر اندازاں اھیں کمین جاہ بلہ دیان و مرکز و خالی کت دیکلے پیش وھدیکہ بدر و بندیان و بار و شمارا اختیار دیگ بوت کہ یا و اشان و قتل کن ات یا فدیہ وصول کنگان و بلہ آتش کن ات بہ اے شرط و کہ آندگ چہ شما ہمنکر مردم زورگ بنت تو گڈ اشنا فدیہ وصولی و راقبول کت و شرط و رامن ات نوں ہما شرط پورہ کنائینگ بوت نہ تعجب و انکار و رہ چون لشکرت اے چیز و اوت چہ وئی جانب و قبول و ر بوگنت (بدر و بندیانی سر جمیں قصہ ماں سورہ انفال)

فل ہر کس و ہر وہدے بلوئیت غالب بکنت و ہر وہدے بلوئیت مغلوب بکنت، مغلوب کنگ پشکا نہ انت کہ آسے و ہدے یہ غالب کنگ قدرت داروک نہ ات بلکس پشکا انت کہ چہ شے کت گس کاراں نقشہ ہنجوش ترزت کہ ماں کلی غلبہ عطا کنگ و مصلحت نہ ات۔ ہر وڑے ہر چے بوت چہ آئی حکم و مرضی و بوت کہ آئی سبب شہادت انت و حکمت ایش انت کہ یک نیمگے ہر یک مخلصی مومن و ایمان و اخلاص و دومی جانب و ہر یک منافق و نفاق و درجہ ظاہر بیت۔ تاکہ ماں جاگ و پکا و حق و ناحق و میاچی کسے راشک و شبینگ مہیت۔ فل جنگ شروع ہوگ و پیش و ہدے رئیس المنافقین عبد اللہ بن ابی گوں سہ صد نفر و پدترنگ و لگت اوہد و گوشک بوتکت کہ جنگ و ساعت و کجا تچے بیا اگر ماں و قی دعویٰ و راست ات تو خدایہ راہ و جنگ بجن و اگر نہ کم و چہ کم بہ دشمن و گلینگ و بہر بگر یعنی ماں مچی و شامل بہو تاکہ شمار و زیادتی دشمن و سر اثر دور بدنت یا اسے کہ بہ خدایہ راہ و دین خاطر جنگ نہ کئے تو ملک و راج و خاطر یا بہ و قی مال و اولادانی حفاظت و دشمن و بگلین۔ پرچاکہ دشمن اگر کامیاب بوت تو ماں بگرگ و مومن و منافق و

اللہ علی کل شئی قدير ﴿۱۶۵﴾ وَمَا آصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ

اللہ تعالیٰ پر ہر چیز کا قدرت و ہر چیز کی رست شمارا ہمارو چیکہ ویک وارت دوسوں فوجاں

فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿۱۶۶﴾ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ

گذا آہن پر خدایہ حکمایت و تاکہ ظاہر بکنت مومنان و ظاہر بکنت

نَافَقُوٓا۟ وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا

منافقان و گوشک بوتنت آ کہ بیائت جنگ بکنت ماں خدایہ راہا یا دشمن گلینگت و

قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَا اتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكَفَرِ يَوْمَئِذٍ

گوشک لگتنت کہ اگر ماںزانتیں کہ جنگ بیت گدا فرماشے ملوہ داری کت۔ آیان ہمارو چہ کفر و نیمگا

أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَهِهِمْ مَا لَيْسَ

نزیک ترنت چہ آبیان نزیکیا گوں ایمان و کت گوشنت پر و قی دپ و آجیز کی نیستنت

فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿۱۶۷﴾ الَّذِينَ قَالُوا

ماں آبیان دل و اللہ شہزانت آجیز و کت آماد و دانت و ہما کہ گوشنتش

لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قَتَلُوا قُلُوبًا فَادْرَأُوا

پہ و قی براتان و دوت مالوگان نشکنت کہ اگر ہریش بگتیں گدا کشک بوتنت و بگوش کہ گلینگت

عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۱۶۸﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ

چہ و قی جزناں مرگ و اگر شماراست گشتش و و تو خیال مکن

الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ

ہماکسان کہ کشک بوتنت ماں خدایہ راہا کہ امرگنت بلکس زندگنت و قی

رَبِّهِمْ يُرْفَعُونَ ﴿۱۶۹﴾ فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ

پروردگار گور و رگ دیگ بنت و ش و لنت پہ آجیز و کت اللہ و دانتگنت چہ و قی مہربانی و

وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ

و ش و دمانی کنت چہ ہمایانی طرفا کہ چہ و ہدی گوں آیان زفہ ہونزوتگنت چہ آبیان زندگینان

و ش و دمانی کنت چہ ہمایانی طرفا کہ چہ و ہدی گوں آیان زفہ ہونزوتگنت چہ آبیان زندگینان

میاچی و تفاوت کت نہ کنت۔ کل مسلمانانی بیم و شمارا ہم نقصان بیت۔ الغرض آبیانی تب و روع گوں آیان ہمک بیم و حجت کنگ بوت تاکہ و قی دل و جہان و درشان بکنت۔ و یعنی بہ چم و ظہر و جنگ و انیسنت انت مردم مفتیس گت جنت اگر ماںزانتیں کہ در حقیقت جنگ ہوگی انت تو ضرور شے ہماچی و سرگتگتیں۔ و ہدے جنگ و گندیں گوں شمارا مل بتیں۔ یا مطلب چوش ات کہ مقابلہ و جنگ بہ بوتیں تو ہماچہ تو بگتیں شرارے ہم مقابلہ و جنگ ایت کہ یک نیمگے سہ ہزار لشکر انت و دومی نیمگے ایک ہزار بے سلاحیں نفر۔ اسے جنگ و انت و تار و محض برباد و ہلاک کنگ انت یا چہ لو نعلم قتالا و اسے ظاہر کنگ لوئنت کہ و چہ ما چہ جنگ و رہبند و واقف بہ بوتیں گدا شے ہماچہ تو بگتیں۔ چوش بگوش کہ ماں دل و شکان جت کہ مئے شور و صدا حش نہ گیت و گرا نی جہانی سر و عملش کت تو مارا چہ جنگ و راہ بنداں نابلد ہمتش و ونا را واقف کار زانتش گدا مارا چہ ہماچہ کن ات۔ بہر حال ہمتیں بے سرس نیموش کت و رلوگ بوتنت و ک منافق چہ و کافر و بہ زبان و ایمان دار انتت و بہ ہماچی زبانی اسلام و جہر و گوں مسلمانان ہونہور انتت ہمارو حق و ساعت و ہدے پیغمبر علیہ السلام و مسلمانان و قہلان و روگ و دروغیں ہونانی تراشک و سر ایشانی راز پاشک بوت۔ نوں سر ظاہر ایمان و مقابلہ و کفر و زیات نزیک بوتنت و قی چہ کار و مسلمانان و نقصان و کافران و قوتش دات۔ و یعنی چہ زبان و کونعلم قتالا لا تبعکم گوشنت و ہر چیکہ ماں دل و دانت آرا صاف صاف و نگوشنت۔ ایشانی دل و ایش انت کہ شہر انت مسلمان مغلوب و رسوا بہ بنت و ماچہ و شعی و بخلک جنیں۔ و یعنی و ت نامردی و قبول کنان و ماں لوگ و نشنت و قی برادری و براتان (و ہدی و انصار) و را گوشنت کہ مئے جہان و گران و ماں لوگ و ہشتینت تو کشک نہ بوتگنت۔ و یعنی اگر ماں لوگ و زندگ و چہ جان سلامت بوت کنت تو ما گندیں کہ موت و چہ لوگ و دور

دارنت اگر ادا اندان و ہم چہ مرگ و سرتاب و یک نہ بیت تو گدا شہر و ہمتش انت کہ مردماں ماں جنگ و میدان و عزت و موت و قبول بکنت

فل یعنی بہ لوگ و زندگ و چہ موت و آزات بوت نہ کنت۔ البت مردم چہ ہاموت و نہ بہریت کہ آر ابدل و حیات جاودانی گوشگ شترزانت۔ شہیدان چہ مرگ و بدیک خاصیں قسیم و زندانی تے رست کہ آید گمروگان نہ رست۔ آیان و حق تعالیٰ و مزین قریبے حاصل بیت۔ مزین بالائیں جاگہانی سرفائز بنت، جنت و رزق گون آراتی و تکمیت چو شکہ مائزن درجہ و بالی گراب و زندان و ماں کنیں ویرہ ہر جاگہ بلوئیں بال کنان و رویں شہیدانی ارواح ماں حواصل طیور خضر و داخل ہوان و جنت و سبیل و کنان بنت۔ آ طیور خضر و احوال و اللہ شترزانت۔ اود و چیزان و مئے خیال چون بہ وتی احاطہ و آورت کنت۔ آوہد و شہید باز گل و شادان بنت کہ اللہ تعالیٰ و چہ وتی مہربانی و شہادت و دولت نصیب کنت، چہ وتی عظیم نعمتاں مارا شرفدار کنت و چہ وتی فضل و ہرمان و زیاتیں نعمتانی کرمی و قائم داشت۔ یہ شہیدان ہرچ و عدلے چہ پیغمبرانی زبان و بیان ہو گنت آیان چمان و ت گزند و مزین و شہود بنت۔ و گزند کہ اللہ تعالیٰ ایمان دارانی مزد و برباد نہ کنت بلکین چہ ویم و گمان و ہم زیات تر دنت۔ پلا ایوک و

یہ وتی جاو و سر و شہود بنت بلکین وتی ہما مسلمانیں براتانی نقو و کنان و ہن آیان و یک و طر و خاصیں و شہادت حاصل بیت کہ آیان و اشاں وتی زند و ماں جہاد فی سبیل و دگر خیر و کارانی تہا مشغول دستگت کہ آہم اگر چہ مئے پیما بہ خدا و راہ و کشگ بوتنت یا کم از کم بہ ایمان و سر اترنت تو وتی وتی حیثیت و رو و ہن رنگ و پروشیں و بے ترسین زند و مرگ و حاصل کنت، نہ آیان و وتی دیم و ترس بیت و نہ پشت و غم، گون اپنی و دل جی تچک و بہ خدا و رجھاں داخل بنت۔ ماں لھتیں روایتاں ہست کہ احد و شہید یا بیرحونہ و شہیدان بہ خدا و گور و سر ہوان و اے و اھگش کنت کہ در تچتا مئے عیش و نعمتانی احوال و کسے مئے براتان و سر بکنت تاکہ آہم بہ اے زند و نیمگ و درگ و بزورنت و چہ جہاد و جان مہ و زنت۔ حق تعالیٰ و فرمان کنت کہ من سرکناں۔ اشی و سر اے آیات نازل گرتنتی و آیان حال سرکنگ بوت کہ مابہ شے و اھگ و رو و احوال سرکت کہ چریشی و آ انگت زیات و شہود بوتنت۔

فل ابوسفیان و ہدیہ چہ احد و دیم بہ مکہ و اتر بوت گڑ ماں راہ و خیالی کنت کہ ماسک و دوارت شکست و ازنگیں و زدگیں مسلمانان و سنجوش یلہ دیان پید تیں شور و مصلحت بوت کہ پدا ماں مدینہ و سر ہوان و اشانی کار و تمام نجیں۔ واجہ و حال سر بوت تو جا و پیمینی کہ ہر کس زیکیں روح و گون ماں جنگ و گون انتت مروچی بہ و تر من تعاقب و تیار بہنت مسلمان مجاہدانی باوجودیکہ ٹپٹ اش نوک انتت بہ اللہ و رسول و توار و سرادر اھتنت۔ واجہ اے مجاہدین و جماعت و ہمراہی و داں حمراء الاسدناہیں جاگھے و اشانی پید کپت کہ اے جاگہ چہ مدینہ و ہشت میل دور انت۔ ابوسفیان و و ہدیہ اے حال سر بوت گڑ ماں آئی دل و رعب و دھشتہ کپت۔ دوبارہ حملہ و ارادہ و باطل کنان و مکہ و نیمگ و بھت۔ عبد القیس و یک تجارتی کار و اے مدینہ و پیداکت، ابوسفیان و چیزے دیان و آیان و پیرے جبر و آمادہ کنت کہ آ مدینہ و رسک و شرط و ہنجش حال شکگ بکنت کہ چہ آسانی اشکنگ و مسلمانانی دل و ترس و لرزگ پیدابہ بیت۔ چنانچہ مدینہ و سر ہوان و آیان گوشگ

بنارکت کہ مکہ و مردماں مزین فوج و لشکرے بہ مسلمانانی کار و گسار کنگ و جمع کنگ بریشی و اشکنگ و ترسے مسلمانان و ایمانی قوت و جوش جنت و کفار و لشکرے حال اشکنگ و سرگوشتش حسبن اللہ و نعم الوکیل۔ یہ تمایں دنیا و مقابلہ و مارا ایوک و خدا بس انت۔ یہ اشی و سر اے آیت نازل بوت۔ لھتیں گوشنت کہ احد و جنگ و ہلاسی و سر ابوسفیان و جار جنت کہ دیم و سال ماں بدر و میدان و پیدامبیک و شمشک جنگنت۔ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و قبول کنت و ہدیہ دیم و سال سر بوت واجہ و مردمان و حکم دات کہ یہ جہاد و سر گرات، اگر کسے نہ روت گڑ اللہ رسول تہنا بہ جنگ و رھاوگ بیت۔ چانگو ابوسفیان و لشکر زرت و چہ مکہ و رھاوگ گپت۔ انگت کیں دور شکگ کہ مرد و پا داں نہ گپت، مسلمانانی رعب بہ آئی دل و سر و سوار بوت۔ و کمال و نیمون و درشان کنان و لوطی کہ و اتر بیت بے ہنجیں کارے بہ بیت کہ الزام بہ مسلمانانی سرا بہ کپت۔ یک مردے دیم بہ مدینہ و سر گرات آرا چیزے زردات کہ اود و سر ہوان سنجوش

الْأَخَوْفُ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٥٠﴾ يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ

پراے خبر کہ نہ ترسے ہستنت پر آیان و نہ آ غم کنت شادمانی کنت چہ خدا و نعمتا

مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ ۚ وَ أَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥١﴾

و مہربانی و وچہ اے خبر کہ اللہ تعالیٰ مومنانی مزد و کار کنت و

الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ

ہمایان کہ منتیش اللہ و رسول و حکم زند چہ اے خبر کہ رستگ آیان تپ

لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥٢﴾ الَّذِينَ قَالَ

ہمایان کہ نیکو کارنت چہ آیان و پرہیز گارنت پر آیان مزین تو بہنت ہمایان کہ گوشگو

لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ

کنت مردمان کہ مکہ و مردمان بہ شے سر مزین مچی میرے کنگ دل ترنت پر آیان گڑ انگت زیادہ بوت

إِيمَانًا ۖ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١٥٣﴾ فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةِ

آیانی ایمان، و گوشتش کہ مارا اللہ و کسنت و آچنیں شرب کار سازے و پلچترنت مسلمانان گون

مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ

خدا و احسان و مہربانی و ترست آیان اچ تکلیف و اللہ و رضا مندی و رندا

اللَّهُ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٤﴾ إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ

بوتنت و اللہ تعالیٰ مزین فضل کمنو کے و بے شک اے شیطان انت کہ ترسینیت

أَوْلِيَائِهِ ۖ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٥٥﴾

چہ وتی دوستان، گڑ اترست شما پر آیان و چہ من ترست اگر شما ایمان آ رنگ و

وَلَا يَحْزَنُكَ الَّذِينَ يَسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُّوْا

و ماں غے تو کا دور مدنت ترا ہما کہ سچا ننت دیم بہ کفر و کہ آیان اللہ و چہ ضررات

اللَّهُ شَيْئًا ۚ يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِطًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ

کنت نکنت خدا و ارادہ ہستنت کہ مدنت آیان بہرے ماں آخرتا، و پر آیان

منزل

حال و خبر مشہور بکنت کہ مسلمان ترسنت وہ جنگ و درمیانت۔ آئی و مدینہ و رگ و شرط و گوشگ شروع کت کہ مکہ و مردماں مزین لشکرے تیار کتگ بہتر و شتر و ہیش انت کہ یہ جنگ و میاں۔ حق تعالیٰ و مسلمانانی دل و دکت آیان ہمیش گوشت کہ اللہ مار بس انت۔ آخر مسلماناں و قی قول و پداہ بدر و شت و رستنت او و مزین بازارے بناء ات سہ روج او و جلاں و تجارت اشک و مزین زرتے بہ نفع و صورت و دستش کیت وہ مدینہ و وترش کت۔ اسے غزوہ و بدر و صغریٰ ہم گوشت۔ ہما و ہد و ہر کس یہ سفر و تیار بوت انت و ہمراہ شتنت، پہ اشاں اے مژدہ انت کہ ماں احد و ٹپ و ران و و تادان زوران و پداہ و و رت کت۔ مسلمانانی بے جرات و حال و ہرے پہ کافراں سربوت چہ راہ و پد ترنت۔ چنانچہ مکہ و مردماں اے ہم و نام جیش السویق بست۔ بزاں ہما شکر کہ یہ سبزک و و رگ و شتگت سبزک و ران و و تار بوتنت تنبیہ: لَکَذِینَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا ؕ ؕ ؕ ہرچ فرمان کت اسے محض بہ اشانی شان و اظہار انت اگر و آکلانی کل ہنچوشیں خوبیاں دار و ک انت۔

وے یعنی اللہ و فضل و بچارات کہ نہ جنگ کتس، نہ پاداں کتس لکت ثوابش مفت و کمائنت۔ بہ تجارت و سیت گران و و درمنانی سراسلام و رعب و زنداریان و گوں خدایے پاک و شنودی صحیح و سلامت و قی لوگاں و تار بوتنت۔ تنبیہ: چو بدر و صغریٰ و ہما ماں غزوہ "حمراء الاسد" و ہن گوں یک تجارتی کار و لے سامانی خرید فروخت بوتگت و مسلماناں و مزین سیتے دست کیت۔ غالباً چہ "فضل" و ہے مالی نفع مراد انت۔ وے یعنی ہرچے چانگو آیان ترسناکیں حال شتگ و تالان کت آشطان انت یا چہ شیطان و اغوار و چوش کنت کہ چرائی غرض ایشنت کہ و قی دوزواہ و کس و ارتانی رعب شے سرانداق و شمارا ترسینیت، نوں اگر شما ایمان دار ات (والبت الم و دار ات کہ آئی و ثبوت شاعلا کت و پیشداشت) گڈا چرے شیطاناں اصلاً ترس ات وایوک چہ من ترس ات۔

ہر کہ ترسید از حق و تقوای گزید
ترس از وے جن و انس و ہر کہ دید

(ہے صفحہ و فوائد) وے یعنی چہ شیطان و ہم تراپ و مومن نہ ترسنت البت منافق آئی و جبران اشکاناں کفر و نیمگ و و رکاں زورنت شما چہ اے ملعونیں منافقانی حرکتاں چہ غناک مہیت و نہ فکر کن ات۔ اے اللہ و دین و آئی و پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و بچ تاوان دات کت نہ کنت بلکیں و تار تاوان بار کنت اشانی چہ حد و درفاق و شقاق اے حیدگ و درشان کنت کہ حق تعالیٰ اشان و انجام کار چہ حقیقی کامیابی و نفعاں ز بھر کنت و مزین سکیں سزائش دنت۔ ہر کس اے ہمیں سرکشی و ناشری و پدرا بکنت اللہ و عادت بہ اشانی حق و ہمیش انت۔ چوشیں مرمانی غم و تہا و تاراجیران و پریشان کنگ و ضرورت نہ انت۔ وے یعنی ہر کس و ایمانی فطرت بدل کنان و کفر اختیار کت توری یہود و نصاریٰ بینت یا مشرک یا منافق یاد گہر کس یہ بنت آکل یک جانوان ہم اللہ و بچ تاوان دات نہ کنت البت بہ و قی دستاں و قی پادانی سرادوت تپہر جنگاں کت کہ آئی و آسور و دنیاکیں عذاب و صورت و ظاہر بیت۔ وے بزاں چوش بوت کنت کافر و قی دراجیں عمر و شحال و دولت و غیرہ و بازی و گندان و ہے خیال و بکنت کہ اگر ما مغضوب و مردود بہ بوتیتیں تو گڈا مارا

۱۸
ع
۹

عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝۱۷۱ إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۱۷۲ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَتَيْنَا بُيُوتَهُمْ لَهَمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ إِنَّا نَمْلِكُ لَهُمْ لِيَزِدَّادُوا أَشْيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۝۱۷۳ مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِيٰ ۚ لِيُذِلَّ الْمُؤْمِنِينَ ۚ فَيُخَوِّفَهُم بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۚ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ۝۱۷۴ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرٌ لِّأَنَّهُمْ بَلَّوْا شَرًّا ۚ لَّهُمْ سَيِّئَاتٌ ۚ وَلَوْ أَنَّ يُؤْتُوا نَفَقًا مِّمَّا كَسَبُوا لَبُخِلُوا ۚ وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْغِيَاثِ يَبْذُلُوا ۚ وَكَانُوا كَافِرِينَ ۝۱۷۵ لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ

مذلل

اے ہمیں کٹا دی و مہلت چون بستگت و چوشیں جوانیں جا و رے ما چون دارگ بوتگتیں، پیشکاشری و گوش بدارات کہ اے مہلت بہ اشانی حق و شر نہ انت۔ مہلت دیگر و نتیجہ اے درکیت کہ آیان و گناہان کنان و کفر و مرگ انت۔ اچہ و قی اختیار و آزائی و قی دل و ارمان و شر و شران بکنت، آگاہانی جوہان و تیار بکنت کہ آیا چوش نہمت کہ مزین شرف و عزت دار و کیں حالانکہ دار و رسوا کنوکیں عذاب پہ آیان تیار انت نوں دل و بچارت کہ مہلت دیگر بہ اشانی حق و شر بوت یاد۔ نفوذ باللہ من شرور افسنا۔ وے یعنی ہنچوشک و شحال و مہلت دیگر بہ کافرائی حق و مقبولیت و وسیل نہ انت ہے ہما اگر مخلص مسلماناں بچ و نکمگی شتنت دیما بینت (چوشک ماں احد و جنگ و پیش اہت) اے چوشیں دلیل نہ انت کہ آخرا و نزیک و مغضوب انت۔ قصہ چوش انت کہ اللہ تعالیٰ نہ لوٹیت کہ مسلماناں گوں نکمگیں جا و رے و قی زندہ بچا و بینت ہنچوش کہ آیان ہتوں ہے زندہ گوازیں گانت یعنی باز کافراں چہ و قی منافق و کلمہ و انتگت و مسلماناں و رد دیاں و گوں آیان ہو تپو

..... بوتگنت کہ سر ظاہر ہے اشان منافق گوشگ ہم مشکل ات۔ پیشکارے خبر آتی انت کہ خداے پاک پنچوشیں واقعات و حالات بیاریت کہ دروغ و راست
اصلی و فتنی، پاک و ناپاک چہ یک دگر و جدا جدا بہ بنت۔ بے شک یہ خدا آسان ات کہ تمام مسلمانان و ماں چکاس و دور دیگ و ابید منافقانی ناماں و چہ آیانی کاراں
معلوم دار بکنت۔ بلے آئی و حکمت و مصلحت چوش نہ لوٹیت کہ کل مخلوق آئے ہمیں غیب و خبراں معلوم دار بکنت۔ البت آوتی پیغمبراں در چناناں و ہمکنر غیب و یقینی احوال آیاناں
سرکنگ و لوٹیت آیاناں سرکنگ۔ خلاصہ چوش بوت کہ عام مخلوق و بلا واسطہ کتام غیبی احوال سرکنگ نہ بنت۔ البت نبیان و چوشیں غیب و احوال سرکنگ نہ بنت
و آہم ہمکنر کہ خداوت بلوٹیت۔ وے یعنی خدا و ہرچ خاصیں معاملہ گوں پیغمبران انت۔ و پاک و ناپاک و جداکنگ و بار و ہرچ عادتے حق تعالیٰ و بوتگ ماں آئی و زیبا
گر و دار مکن ات۔ شے کار ہمیں چک انت کہ اللہ و رسول و خبرانی سرا یقین محکم بدارات و تقویٰ و پرہیزگاری و سراقا تم بیٹ۔ اے پیا اگر شماکت گڈ انزاں سوب شمینگنت
و سورت و شیروعات و مزنیں بھر گوں اہل کتاب (یہود و نصاریٰ) و احوال و ہمکنر چ آت۔ میا بجی و خاصیں مناسبت و روء و غزوہ احد و رد اگیش و گیوار بوت
آیاناں و بہ حد کفایت سرجم کنان و چہ ادا پدا اہل کتاب و ردیان و بیان کنگ بیت۔ چونکہ چریشاں یہود و معاملہ زیات تاوان دلوک و ہم ایداد لوک ات منافق
ہیں گیشتر چہ ہمیشاں انت و برز و آیت و خبردار کنگ بوتگ کہ خدا تعالیٰ نوں غیبت و چہ طیب و جدا کنت پیشکارے جدائی پنچوش کہ بہ جانی و بدنی جہاد و وہد
ظاہر بوتگت بہ ہے پیا مالی جہاد و وہد ہن اصلی، نقلی و پکا و حاکم صاف و طے جدا جدا بوتگنت پیشکارے گشتی کہ منافقین یہود پنچوش کہ جہاد و وہد و تختت چہ
مال و خرچ کنگ و ہن جان و دزنت (رودے و پیدے کنت) بلے پنچوش چہ جہاد و جان و دزانت چنتے روج و مہلت حاصل کنگ بہ آیانی حق و شرانت
بہ ہے پیا بجیل کنان و باز مال جمع کنگ ہم بہ آیانی حق و فائدہ مند نہ انت اگر ماں دنیا و بالفرض بح مصیبت یہ دیمانیاتک قیامت و روج و یقینا اے جمع
کت گیل مال عذاب و صورت آیانی گٹ طوق بیت۔ ماں اشیاء یہ مسلماناں ہم ہم تراپ انت کہ زکوٰۃ و ادائیگی و ماں دگر خرچ و درجانی تہا کوتاہی مکن ات و
اگر نہ ہر کس نخل و عرص و ہمیں ر دس کارانی تہا منافقانی و یہودیانی رہ بند و اختیار بکنت آرا ہم وئی درجہ و حساب و پے سزا و تیار لوگ الہی انت۔
چنانچہ چہ صحیح حدیث و ثابت انت کہ زکوٰۃ ادا نہ کنوکانی مال سکیں زہر دار و کیں از دھا و شکل و تبدیل بوان و بہ آیانی گٹ و لوپ بیت۔ نفوذ باللہ منہ۔
و یعنی آخر شمار موت کیت و کل مال ہائی و دست و کپیت کہ دراصل و چہ پیش و بہ ہائی نامزد بوتہ، انسان چہ وئی اختیار چیزے بدنت تو ثواب
حق دار بیت۔ وے یعنی نخل و سخاوت ہرچے کن ات و ہرچ ہمیں نیت دار ات خدا تعالیٰ کل و زانت و بہ ہائی و حساب و بدلہ دنت۔ ۱۲

فل اغنیاء جمع انت غنی - یعنی مالدار - یعنی تہنا جہر چوش نہ انت کہ یہود نخل و گیشی و سبب و زر و خرچ کنگ و نرانت بلکیں و ہرے ماں خدایہ راہ و خرچ کنگ و علم و اشکنت کنگ و کلاک گرنت و ماں حق تعالیٰ و بارگاہ و چہ گستاخی دار و کیں کلمات و درشانی و شرم ہن نہ کنت چنانچہ و ہر آیت من ذالذی یقرض اللہ قرضاً حسناً نازل بوت ایشاں گوشت اللہ چہ ماقرض لویت، تو اللہ فقیر و محتاج انت و ماغنی و مالداریں حالانکہ یک غنی کند ذہن ہم سرید بوت کنت کہ اتفاق فی وجوہ الخیر و راہ قرض تبصر کنگ تہمازیات رحمت و شفقت و ظاہری مرادات - ظاہر انت کہ خداوتی و اتیکی مال و چہ ماہی مصلحتانی ردائے جہرند و دنیاوی و اخروی فائدگ و خرچ کنگ تہنا بیت - آری چہ مئے خرچ و بچ نفع رست کنت، و بالفرض اگر برسیت ہن کنگ مال و دگر ہک چیز ہائی و تی ملک انت پدماں حقیقی معنی و آری قرض و نام چون دیگ بیت - آری و مزین اکرام و احسان انت کہ اسے خرچ و شتریں بدل و دیگ ہن یہ و تی ذمہ و زر تی و پدا آری اگوں قرض و لفظ بدل کنگان و آری م عیہ حد مو کہ جو رکت مگر یہودی چہ و تی کور حشی و

باہنی پلنتی و احسان و متنگ و بدل و آری لفظان و سدا کلاک گرنگ بناش کنت - واللہ تعالیٰ و مزین شائیں بارگاہ چہ مسخرہ و دست ایش نداشت، اسے رد و فرمان کتی کہ اللہ شے آری کیان و شکنت - اسے بار و خرچ کار و روائی و بیت یہ آری و راہی بدیت - فل یعنی عام رہ بند و رو و آری عینی تیں و ناپاکیں قول ماں شے بدیانی و دفتر و نبیسگ بنت کہ اود و شے راج و برادری و آری کنگل و ناپاکیں کار نوشتہ انت - مثلاً آری کناہیں نبیانی ناحق و خون و ریجائیگ برچاک و چوش آری نالائقیں جملہ یک نمونہ انت شے خدا شائی و آری نالائقیں کار نمونہ انت شے نبیانی تعظیم دیگ و - و ہر آری سرجیں مسل پیش بیت آری و ہر دیگ گوشت بیت کہ بے و تی ناشریں کارانی تا و بچش ات و چوش شامہ ٹوک و طالی و کلاک او لیا و اللہ آری دل سوکی کنگت نوں خدایہ عذاب و آشدان سچان بیت - فل یعنی ہیکہ کمانی کنگت شے و دیا آہت خدایہ گور و کد ذرہ و (شے) ظلم نیست انت ان اللہ لا یظلم مثقال ذرۃ (نساء رکوع ۶) اگر بفرض حال ظلم کنگ خدایہ صفت بتویں کنگ آری و آری دیگ صفاتی ہم و کامل ہن بتویں، ہمیشکا اگر معاذ اللہ خدایہ را ظالم نہرض کنگ یہ بیت کنگ ظالم چون ظلام و گوشت کسیت - آری یک شے ظلم ہن چہ کو ہاں کم تر بوت نہ کنت چوش بجوش "ظلام" و صیغہ و کار مرز کنگان و ہر ارکت کہ ماں بارگاہ و ادنی و چہ ادنی تریں ظلم تجوز کنگ سک زیات ظالم قرار دیگ و ہم معنی انت تعالیٰ اللہ عما یقول الظالمون علواً کبیراً و چہ ہتیں رسولان اسے معجزہ ظاہر بوتگت کہ قربانی یادگہ چیکہ خدایہ متش کنت کنگ آچہ آسمان و یک آسے آہنگت و آری و اتی و بے نشانی ات آری و قبول بوگ و چنانچہ موجودہ تیں بائبل و تہما ہن حضرت سلیمان علیہ السلام و بار و چوشیں دانتانے نوشتہ انت - نوں یہود نمون کنگا کنت کہ مارا اسے حکم انت کہ چہ ہر کس چوشیں معجزہ نہ گندرات آری سرائقین مکن ات و اسے حشکیں دروغیں نمون انت - اسے ہمیں ہج حکمے ماں آیانی کتاب و موجودہ ات و نہ مروجی موجود انت و در بابت و ہر یک نبی و اسے ثابت کنگ بیت کہ آری اسے معجزہ دیگ بوتگت - ہر یک پیغمبر و را حق تعالیٰ و حالانی مناسبت و معجزہ بخشا کنگت لازم نہ انت کہ ہک نبی ہمیں معجزہ و پیش ہدایت تاکہ راست ثابت بیت - و یعنی اگر در حقیقت شامہ و تی دعویٰ و راست گوش ات و بہ ہے خاصیں معجزہ و پیش دارگ و سراسھے ایمان آرگ موقوف انت تو پیشی اسے پیے نبیان و شاپرچے گشت کہ آگوں و تی سز ظاہرں نشانیان اسے معجزہ و ہم یاروک انت - شے اسلاف (پت و پیرکان) و اسے فعل کہ بہ آری سراسھام داں مروجی و راضی انت آیا اسے جہر و دلیل نہ انت کہ اسے کل شے نمون و ہک کنگ و رہ بند انت کہ تم یک پیغمبر دانگہ اسے خاصیں معجزہ و پیش ہدایت ما ایمان نیاریں - فل الزمر یعنی کتاب المواعظ و الزواجر - براں ہما کتاب کہ ماں آری بیت و ہم تراب و بیان مان انت - و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ واکہ وسلم و تسلای دیگ بیت کہ اسے ملعونانی چیت و چوشیں گتاں چہ ملعونہ و نہ ایدگہ دروغ بند و کانی پڑا ہداریہ تو پیش باز رسول دروغ بند کنگ بوتگت کہ آییاں صاف نشانیان (معجزات) گوندیں کتاب و مزین گیش کیوار کونیں کتاب و بوتگت کہ حقیق نبیانی نکذیب و در منانی یک قدیمی عادت انت - شمارا اسے نوکیں جہر دیمانیا تلگ - و یعنی موت و نام و ہر کس چشیت چرائی و پد قیامت و روج و ہر یک دروغ بند کنگ و

الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ۝۱۸۱
خبر کہ گوشتش کہ اللہ فقیر انت و ما مالداریں و نون ما نبیسین پیغمبر کی آییاں گوشت و آخونی کہ آییاں کنگ پیغمبرانی بہ ناحق و گوشتیں بچشت سوچوکیں عذاب و فل
ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَالِمٍ لِلْعَبِيدِ ۝۱۸۲
اسے عرض ہا کہ درانی کہ شما پہ و تی دستاں یم و انگت و اللہ تعالیٰ ظلم نکنت یہ بندیاں سدا
الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عٰهَدَ إِلَيْنَا الْاَنُومَ مِنْ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ
ہماہاں کہ گوشتنت کہ اللہ وعدہ گیتگ چہ ما یہ اسے خبر ما ایمان نیاریں یہ چہ پیغمبر و تا وقتیکہ
يَاتِينَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ قَبْلِی
نیاربت آری و لیر قربانگ کہ بورت آریاں اس و کوش کر زرتگ یا رنگ شے گورا پیغمبران چہ من پیسر
بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝۱۸۳
بازیں معجزہ و وھے معجزہ ہن کہ شما گوشتگت کنگا آچہ ہرچہ شما کشتنت آ اگر شما راست گوشت و
فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ رَسُولٌ مِنْ قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ
پدا اگر اسے دروغ بند کنت کنگا دروغ بند کنگ بوتگت پیغمبران چہ تو پیش ہا کہ زرتگ یا رنگش گون و ت بازیں نشانی
وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ۝۱۸۴ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفُّونَ
و کسانیکتاب و دروشنیں کتاب و ہر نفس و چشگی انت ترک و مزہ و بیشک شمارا
أَجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ
شے مزد پورہ سنت قیامت و روجا و پدا ہر کس یک چشیتگ بوت چہ دوزخ و و گوازیگ بوت ماں بہشتا
فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ۝۱۸۵ لَتَبْكُنَّ
کنگا بیشک آری مطہر است و ذہانت دینا و زندگانی مگر کنگا بیشکی سامانے ضرورتہا از ماں کنگ بیت
فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
ماں و تی مالان و ماں و تی جانان و ضرورتہا اشکنت چہ پیسر گیش کنت بیان

مذلل

وہ یعنی اگر در حقیقت شامہ و تی دعویٰ و راست گوش ات و بہ ہے خاصیں معجزہ و پیش دارگ و سراسھے ایمان آرگ موقوف انت تو پیشی اسے پیے نبیان و شاپرچے گشت کہ آگوں و تی سز ظاہرں نشانیان اسے معجزہ و ہم یاروک انت - شے اسلاف (پت و پیرکان) و اسے فعل کہ بہ آری سراسھام داں مروجی و راضی انت آیا اسے جہر و دلیل نہ انت کہ اسے کل شے نمون و ہک کنگ و رہ بند انت کہ تم یک پیغمبر دانگہ اسے خاصیں معجزہ و پیش ہدایت ما ایمان نیاریں - فل الزمر یعنی کتاب المواعظ و الزواجر - براں ہما کتاب کہ ماں آری بیت و ہم تراب و بیان مان انت - و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ واکہ وسلم و تسلای دیگ بیت کہ اسے ملعونانی چیت و چوشیں گتاں چہ ملعونہ و نہ ایدگہ دروغ بند و کانی پڑا ہداریہ تو پیش باز رسول دروغ بند کنگ بوتگت کہ آییاں صاف نشانیان (معجزات) گوندیں کتاب و مزین گیش کیوار کونیں کتاب و بوتگت کہ حقیق نبیانی نکذیب و در منانی یک قدیمی عادت انت - شمارا اسے نوکیں جہر دیمانیا تلگ - و یعنی موت و نام و ہر کس چشیت چرائی و پد قیامت و روج و ہر یک دروغ بند کنگ و

در است گوشک و مصدق و مکذّب و راوقی و قیاسی کارانی پوره مزدربیت۔ چہ پوره غراے مطلب چوش بیت کنت کہ چہرے کتیں ممکن انت کہ چہ قیامت و پیش بر سبت مثلاً
ماں دینا یا ماں قبر۔ فل فریب و بن مال یعنی دینا ہمار کی تیں بہار و ظاہری ٹاپ و ٹیپ مزین فریب دیو کیس چیز انت کہ بہ آئی سرانگوک ہوان و باز اتمق چہ وقی آخرت و
شہوشکار بیت حالانکہ انسان و صلی کامیابی ایش انت کہ ادا اندان و وقی عاقبت و فکر و بداریت و ہما کاران و بکنت کہ آچہ خدا عذاب و رگینوگ و داں جنت و سرکنوگ
بنت۔ تنبیہ : ماں اے آیت و ہما اھتیں صوفیانی ہم و ثوابت بوت کہ آراے دعوی و کنت کہ مارا نہ جنت و طلب انت نہ دوزخ و ترس معلوم بوت کہ چہ دوزخ و دو
وماں جنت و داخل بوگ اھل کامیابی انت ہیچ مزین ترین کامیابی چہ جنت و در حاصل بوت نہ کنت و فی الحدیث و حوالہا فندندن۔ اللہ تعالیٰ چہ وقی فضل و رحمت و مارا ہم
اے کامیابی نصیب بکنت۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد : فل اے دیم گوری مسلمانان

انت کہ آسزگ و ہن ماں جان و مال و شے امتحان بیت و ہمک
پیمے قربانی دیگ کپیت چوش کہ کٹک بوگ، ٹپی بوگ، قید و
بند و شد و تن و بر داشت کنگ، نادراہ بوگ، مالانی تاوان
بوگ، چہ سیاہ و ارشان سبگ۔ اے وڑ و سکی و سوری
دیما کابیت و ہم چہ اھل کتاب و چہ مشرکانی زبان سوچاکیں
و دل آزار کنوکیں خبر اشنگک بنت۔ اے کلائی علاج صبر و تقوی
انت۔ اگر گوں صبر و استقلال و گوں پرہیزگاری و اے سکی و
سوریانی مقابلہ و کن انت تو اے گڈ امرن ہیما و جو امر دی کار
بنت کہ بہ اشی و کڈن و حق تعالیٰ و کنگ۔

تنبیہ : چہ بخاری و یک حیثیہ و ظاہر بیت کہ اے آیت
چہ بدر و پیش نازل بوگ۔ قتال و حکم حرائی و رند بوت پداہم
صبر و تقوی و حکم قتال و مشروعیت و باوجود ہن فی الجملہ باقی
انت کہ بہ آئی و سر داں آخر و عمل ہوان بوگ۔ البت صبر و
عفو و تغلیظ و تشدید و وھدان و جاہ یارگ ضروری
انت کہ ایشاں چہ شرعی نصوص و معلوم بوت کنت۔ اے آیت
بہ اے جاگہ و ایر کنگ و چہ شاید غرض ایشنت کہ شہابہ اے کافرو
منافقانی گت نامخی و ناشری و سرا چہ حد و در زھر مگرات و ننگ
شمار باز اشنگک کپیت و زحمتانی دیم دارگ کپیت۔ گوں صبر و
استقلال بہ آیانی مقابلہ و تیار ببت، و اے ہم دینا و زندہ
توگ کپان و کہ امحض یک فریب ایت چہ خبر غافل مہبت کہ
خداوند تعالیٰ ماں جان و مال ہر دو بینانی تہا شے چکا سوک انت
فل قوله فنبذوہ ای طوحہ و لم یراعوہ یعنی اڑا و ورات
فل یعنی چہ اھل کتاب و عالماں اے قول

گرگ بوگت کہ ہرچ احکامے و بشارتے ماں کتاب اللہ و
ماں انت آیان و یک یکے و مخلوق و دیما بیان کنت و ہیچ خبر
تدبیرت نہ سر و چرکناں و آیانی معنی و مطلب و رد و بدل کنت
مگر ایشاں کہ تھے و ہن پروانہ کت و پوہ نیادی کتیں نفع و طرہ
درستیں قول و قراران و بروشان شریعت و حکماں تبدیل کت
ماں اللہ و آیات لفظی و معنوی تحریفش کت ہما چر کہ آئی و ظاہر
کنگ زیات ضروری انت یعنی آخر الزمان پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
بشارت اڑا و ترش چروات۔ ہمینکر ماں مال و خرچ کنگ و
تہا بخلی کنگتس چرائی و زیات ماں علم و خرچ کنگ و نجوسی ایش
کت و لے نجوسی و منشاسن مال و جاہ و دنیا و دوستی و ابد
دگر ہج نہ ات۔ ادا امننا مسلمان عالماں ہم تراب دیگ بوگت
کہ شہابہ دینا و دوستی و گرفتار ہوان و چو ایشانی ہیما ممکن ات۔

فل یہودیان مسلمان غلط بیان کت۔ رشوت وارت و پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و صفات بشارت پہ زانکار چیردات۔ پدا و شودیم بوگتنت کہ مے چالاکیاں کس گپت نہ کنت و امیش
بستگت کہ مرد ماں توسیب دینت کو مزین عالم و دیندار و حق پرستنت۔ دومی نینگ و منافق و حال چو ہمیشانی ہیما ات، جہاد و وھد ماں لوگ و چیر بوگتنت و بہ تی اے حرکت و گل
بوگتنت کہ بجا را و تا چون رد دیا مینت۔ و ہدے پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم چہ جہاد و اتر بوگت تو غیر حاضری و بار و دروغیں عذر پیش کنان و دلمانگ انتنت کہ واجہ پیغمبر
صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ایشاں و توسیب بدنت۔ اے کلان و حال دیگ بوت کہ چوشیں گپ ماں دنیا و آخرت و چہ خدا عذاب و رگینت کت نہ کنت۔ اول و اوچوئیں
کس ماں دنیا و رسوا ببت و اگر بہ کت یک پیچے و چہ ادا و استگار بوگت گڈا اودا بہ ہیچ صورت و استگار نہ بنت۔ تنبیہ : ماں آیت و اگر چہ ہم تراب پہ یہودی و منافق
دیگ بوگت بلے مسلمانان ہم اشکنا بینگی انت کہ چہ بدیں کارانی کنگ و دشمنو مہبت۔ بہ شرین کارانی کنگ ناز مکنت۔ و اگر شرین کارے بکنت گڈا پہ توسیب و دلمانگ

مَنْ قَبْلَكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ اشْرَكُوا اَذَى كَثِيرًا وَاِنْ تَصْبِرُوا

وَتَتَّقُوا فَاِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ۝۱۸۹ وَاِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ

الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكُونُ

فَنبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا

فَبُئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ۝۱۹۰ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا آتَوْا

وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ

مِّنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۱۹۱ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ

الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝۱۹۲ اِنَّ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ

وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيٰتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ۝۱۹۳

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَّعَلٰى جُنُوبِهِمْ وَاُولٰٓئِكَ

يَتَفَكَّرُونَ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا

بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝۱۹۴

مَنْ قَبْلَكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ اشْرَكُوا اَذَى كَثِيرًا وَاِنْ تَصْبِرُوا

وَتَتَّقُوا فَاِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ۝۱۸۹ وَاِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ

الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكُونُ

فَنبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا

فَبُئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ۝۱۹۰ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا آتَوْا

وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ

مِّنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۱۹۱ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ

الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝۱۹۲ اِنَّ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ

وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيٰتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ۝۱۹۳

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَّعَلٰى جُنُوبِهِمْ وَاُولٰٓئِكَ

يَتَفَكَّرُونَ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا

بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝۱۹۴

مَنْ قَبْلَكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ اشْرَكُوا اَذَى كَثِيرًا وَاِنْ تَصْبِرُوا

وَتَتَّقُوا فَاِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ۝۱۸۹ وَاِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ

الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكُونُ

فَنبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا

فَبُئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ۝۱۹۰ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا آتَوْا

وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ

مِّنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۱۹۱ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ

الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝۱۹۲ اِنَّ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ

وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيٰتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ۝۱۹۳

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَّعَلٰى جُنُوبِهِمْ وَاُولٰٓئِكَ

يَتَفَكَّرُونَ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا

بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝۱۹۴

مَنْ قَبْلَكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ اشْرَكُوا اَذَى كَثِيرًا وَاِنْ تَصْبِرُوا

مازل

مہبت بلکس شری کار و کنگ و رند ہم بہ توسیع ہوس مارت۔ وے وہرے بہ آسمان وزمین و ہائی بادشاہی انت گڈا گناہگار تچان کی روت و پناہ گیت و آب بہک چیز
سرا قدرت داروک انت چہ آئی و اختیار کئے در بوت کنت۔ وے یعنی عقل مندیں مردم وہرے آسمان وزمین و پیدائش و آسانی حیران کنوکیں احوال و کڑی و شپ و روح
مضبوط و محکیں نظام و تہا غور و فکر کنت تو گڈا آرا یقین بیت کہ اسے کلیں رد و بند و مہر بستگیں کڑی ضرورت تمام یک سرجمیں مختار و قادریں بادشاہی و دست انت
کہ آئی و چہ وئی عظیمیں قدرت و اختیار ہر یک کسان و مزین مخلوق و حد بندی کرتیگ۔ یک چیز و مجال نہ انت کہ چہ وئی مقررین حد و عمل و مرکز و قدم و در کنت۔
اگر اے عظیم الشان مشین و یک پرزہ وے یا اے کار جاہ و یک مزدور سے بہن مختار و قادریں ملک و واہندہ اختیار و در بوتیں گڈا کلیں علم و اسے سرجمیں و محکیں نظام و چو
قائم ہو گت۔ وے ویت کا پکش۔ بزاں بہ چہ جاوے وے خدا غافل نہ مانت آئی یا ہر دمان و مال آسانی دل و زبان و سرا جادی بیت چو شک ماں حدیث و در باب و رسول اللہ
صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و بی بی عاتشہ صدیقہ رضی اللہ عنہا گوشتہ

ال عمران ۳

۱۱۲

لن تنالواہ

بِاطِلًا سُبْحَنكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۱۹۱ رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تُدْخِلُ

بیکار، توچہ دستیں عیبیاں پاک نون نگہ بدار مارا چہ دوزخ و عذاباں اے مئے پروردگار بیشک ہر کسیکے تو کو ازیت آ

النَّارِ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ۱۹۲ رَبَّنَا إِنَّكَ

ماں دوزخ و گڈا تو سو گت آ وے نیست گناہگار ان ہچ ہمیں مدت کنوے وے اے مئے پروردگار بیشک

سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا ۱۹۳

اشکت تو از جنوے کہ تو از جنت پہ ایمان و نیمگا کہ ایمان بیارت پہ وئی پروردگار وے نون ایمان آ وے

رَبَّنَا فَاعْفُ رُبَّنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ۱۹۴

اے مئے پروردگار گڈا تو بہ بخش مئے گناہا و سرگوزدہ ماچہ مئے بد بیان و موت بہ مارا گون نیک بخانی ہوریکا و

رَبَّنَا وَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۱۹۵

اے مئے پروردگار و بد مارا ہما چیزیکہ وعدہ کنگس پہ وئی پیغمبرانی زبانیا و رسوا کن مارا یاں قیامت و روچا و

إِنَّكَ لَا تَخْلِفُ الْوَعْدَ ۱۹۶ فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ

بیشک تو وے وعدہ خلافی کنتے وے پہ قبول کت آسانی دعا آسانی پروردگار کہ من بہ یاد نکناں

عَمَلٍ عَابِلٍ مِّنْكُمْ مَّنْ ذَكَرَ وَأُنْشِئَ بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ

مختا ہچ محنت کنوکیگا چہ شہما توری مردینے بہ بیت یا جینے شہما و تمونا بیکت و بد مارا کسان کہ

هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُودُوا فِي سَبِيلِي وَقُتِلُوا ۱۹۷

آجلا وطن بوت و در کنگ بوتنت چہ وئی لوگان و تکلیف دیگ بوتنت لامنی راہا و جنگش کت

وَقُتِلُوا لَا كُفْرًا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَا دُخْلًا لَهُمْ جَدَّتْ بَجْرَىٰ

و کشک بوتنت ضرور من سرگوزد چہ آسانی بد بیان و ضرور من گوازیوں آسانی ایدو یس باغان کہ ربتنت

مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ

چہ آسانی چہ راجو وے اے عوض چہ خدا و طرفا و اللہ و گڈا بہترین عوض

الثَّوَابِ ۱۹۸ لَا يَغُرُّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ ۱۹۹ مَتَاعٌ قَلِيلٌ

ہستنت وے و رومت ترا تر گرد کافران ماں شہران اے مکیں فائدے

مزل

کان یدکر اللہ علی کل احیاء نمازہن
خدا و مستریں یاد رانت، بیشکا واجہ و فرایت کہ ہر کس
اوشت کانی نماز و نت نکنت نندان و نماز بوانیت و
ہر کس نشت کت نکنت آہ کش ویت کانی نماز بوانیت
لھتیں روایتانی تہا ہستنت کہ ہما شپ وے کہ اے
آیات نازل بوتنت و در انجیل و احیہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
اوشتان و نندان و ویش لیٹان وے بہ ہر جاوے اللہ
یا و کنان و اسان یہ چوک ات ۱۲
بے صفحہ و فوائد: وے یعنی ذکر و فکر و بد گوشت
کہ خدا و ندا اے عظیم الشان کار جاہ تو بہ کار پیدا
نہ کنگ کہ آج مقصد مارت۔ جزا اے عجیب چہ چکن پریں
انتظامات و کڑی یک مزین و شاندار نتیجہ و سر اھلس
بوگ بوٹیت۔ چو شک و کوش کہ چہ ادا آسانی دھن آخرت و
فکر و نیگت کہ آدراصل و دنیا و موجودہ تیں زندہ
گڈی نتیجہ رانت بیشکا دیم تر وے دوزخ و عذاب و
محفوظ بوگ و دعا و لوٹ۔ و میا نچی و خدا تعالیٰ و تسبیح
و پاکی و بیان کنان و اشارہ کت کہ ہما حق قدرت و
چو شیں و گیشنگیں نشان و گندان و ہم ترا جاہ مارت
یا نئی شان و کم پیش بارت یا عالم و کار جاہ و محض لب
و تماشا بہمت تہا بارگاہ چریشانی کلیں غرافات و ناہوگیں
گپاں پاک رانت۔ چہ اے آیت و معلوم بوت کہ ماں آسمان
وزمین و قدرت و اے دگہ اڈ کنگس چیزانی تہا غور و فکر
کنگ محمود و جان بوت کنت کہ آئی و نتیجہ و اسر خدا و یاد
و آخرت و نیگت توجہ بہ بیت۔ باقی ہما مادہ پرست کہ آ
اڈ کنگیں چیزانی استارانی تہا درنگ بہ بنت و کارگری
داں راستیں معرفت و سر کنگ نہ تو نت توری دنیا آنا
مزن محقق و سائنس و زانوگر گوشت مگر بہ قرآن پاک و
زبان و آولو الالباب بوت نکنت بلکس آچہ حد و درجہ
و احق حساب بنت۔ وے ہر کس ہمیں گڈی وے ماں دوزخ و
مانیت ہما قدر و رسوائی بزاں ات۔ چہ دستور و دائمی
رسوائی تہا بہ کافران انت۔ ماں ہما آیتاں چہ عا المؤمنین
خری (رسوائی) و نفی کنگ بوتنگ اودا ہے معنی و مراد ہمگ
لوٹیت۔ وے یعنی ہر کس و خدا ماں دوزخ و چکل دیگ
بلوٹیت کسے حمایت کنان و آرا رکت کت نہ کنت۔
البت ہر کس و ماں اول و یا گڈ سر و یلہ دیگ و معاف کنگ

منظور بہیت (چو شک کہ گناہگاریں مومن) پہ آیاں سفارش کنوکان و اجازت دیگ بیت کہ سفارش کنان آیان بہ بخشا نیست آبریشی مخالف نہ انت بلکس چہ آیات و صحیحین
حدیث و ثبات انت۔ وے یعنی نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کہ آئی و گون مزین کوکار و دنیا و توار جنت۔ یا تو ان کریم کہ آئی و توار ہمک لوگ و سر بوت۔ وے ساری و عقلی ایمان و بیان ات
اے ایمان ہی بوت کہ آئی و ایمان بالرسول ایمان بالقرآن ہم شامل بوت۔ وے یعنی مئے مزین گناہان و پھل بجن و حوریں گناہان و بیوش و وھد مارا چست کنگی بہ بیت نیکیں بندہ آئی و لوی
شامل کنان چہ دنیا و جنت بکن۔ وے یعنی پیغمبرانی زبانیا و آسانی باور کنگ و رواہر قول و قرارے تو کنگ (مثلاً ماں دنیا و آخر کار اعداء اللہ و سر غلبہ و کامیابی و ماں آخرت و جنت
و رضوان و شرف و رکنگ) چہ آیاں مارا سچو بہ بخش کہ قیامت و روح وے مئے ہچ پیغم ادنی وے چہ ادنی رسوائی ہم مہبت۔ وے یعنی تہا وے وعدہ خلافی و احتمال نیست انت البت مئے
تو کے احتمال ہست کہ مبادا چہ مئے دست و ہچیں ردکاری لے بہ بیت کہ چہ تہا قول و قرارے استفادہ کت مکین۔ بیشکا عرض انت کہ مارا بہ ہما عملانی سراستقامت و توفیق

بدے کہ چہ آئی برکت و ماچتی وعدہ و قی بہر گیت بچیں۔ و یعنی مردینے بیت توری جنیں آدمی سے گورے سے محنت برباد نہ بیت ہنکر کار کنت ہما قدر آئی و برور دوات
اداعل شرط انت نیکیں عمل کنان و یکتیں آدمی ہن قی قابلیت و روع آخرت و ہما در جہاں حال کنت کہ آثر امر و حال کنت و ہدے شہا مردین و جنیں یکیں انسانی نوع و
نفرات یکے چہ آدم و پیدا بوتے یکیں اسلامی رشتہ ہورات یحییٰ اجتماعی زندگی و ماں معاشرتی کاراں شریک ات گدا اعمال ہاں آبیانی برورانی تہا و تا ایک بلیک ات۔ ماں روایتاں ہست
کہ ام سلمہ رضی اللہ عنہا عرض کنت کہ یا رسول اللہ ماں قرآن کتام جائے ما جنیں آدمی ہجرت وغیرہ نیکیں کارانی باخصیص فکر نیستت اشی و جواب ماں ہے آیت و دیگر بوتگ۔
فا یعنی و ہر یک عمل کنوک و حوریں عمل ہن برباد نہ بیت، گدا ہما مردان خدا و جنت و چمکنے کہ آیاں کفر و عصیان یلہ دیگر گوں ہوردار الکفر ہم یلہ دات۔ وطن، کس و وارث،
اہل و عیال، مال و منال درستان انکار کنان بہ دارالاسلام و نیگ رہادگ بوتنت کافراں ہاشانی سر ہما ظلم و زیادتی کنت کہ ہاشانی قی لوگانی تہا ہنرگ مشکل بوت وطن انکار کنگ لوگ و
دوران یکدیگ و سر ہما در مناں اشاں آرام و نہشت۔ ہمک
ہما اشان و ایذا و اتش و اے کل ہما بوتنت کہ آیاں مہی نام و
گروک اتنت مہی کلہ و انوک اتنت یحییٰ جون الرسول و
ایاکم ان تومنوا باللہ و یکم (الممتحنہ رکوع ۱۴)
و ما نلقموا منہم لالا ان تومنوا باللہ العزیز الحمید
(دو رکوع ۱) آخر آیاں ہہ مہی راہ و جنگ کنت و جنگ کنان
جاش دات۔ اے ہما بندہ انت کہ اشانی کل تقصیر ہن کنگ
بوتگ و جنت ہہ آیاں راہ چار انت۔ و یعنی شرپ بدلہ و
ہہ خدا و گورہ انت و دگر ہج جگہ و درست کنت نہ کنت با مطلب
چوش بہ بیت کہ چہ بدلہ و شر ترپ بدلہ خدا و گورہ انت یعنی آئی
ویدار مبارکین۔ رزقنا اللہ و ساو المؤمنین ۱۲

تھے صفحہ و فوائد : و یعنی کافر کہ آبرے ادارے
اودا تجارت کنان چہ زہد کئی کنت و گہر قی و دشان کنت ہہ
مسلمان و لازم انت کہ ہہ اے جہر و فرب مہ وارت اے تہا
چنت رچ و بہارت اگر یک شخصے و ہہ چار رچ و ہر رچ و ہر رچ
و میدہ وارینگ بدلہ دار و بکش ات یا ہہ تمامیں زندگی ہندی
خانہ و قید کن ات گدا چون آبیشی و شنود بیت۔ دراصل و
و شنود ہما انت کہ آکس محنت کنان و دل سیاہی و برداشت
کنان ہہ مامیگی اعلیٰ درجہ و آسائش آرام و ازبابت
جریدہ کنت۔ و نول اعیش و شنود مہی گوں ہما چنت روچی
بہار و مقابلہ کن کہ اے شر تر انت یا کہ آ۔ و ہما ہما ہما
گوشی کہ ہما ہہ و قی و رد و نوش و ہج فکر نیستت بہ عزت
نندان ہہ یک چیز اترتیا ر سیت۔ و ہر زاعام متقیانی احوال
بیان بوتگ نول گوں خصوصیت ذکر کنت یعنی ہما اہل کتاب
کہ ہہ اللہ و سر راست راست ایمانہش آورت قرآن اش
منت و چونکہ قرآن و تورات و انجیل و تصدیق و کنت
(باورداریت) آیاں ہم منتش نہ ہہ اے ہما چوشکہ دنیا داریا
اجباراں منت کہ ہہ کمیں دنیا فائدہ و خاطر اللہ آیتان
چیر دات یا بدش کنت بلکہ خد و دیا گوں عاجزی اخلاص و
کنت و ہما ہما کہ آئی و کتابان و ایر گیتگ انت راست
راست و ہہ ہما اصلی رنگ آیاں و قبول ار بوتنت نہ ہما شش
چیر دات انت نہ احکام اش بدل کنت ہہ چوشیں پاکار و حتی
پرستیں اہل کتاب و اللہ و گورہ خاصیں اجر ہست چنانچہ ہہ
قرآن و حدیث و کیش و گوارہ ثابت انت کہ اے اہل
کتاب و دوسرا ہر سیت۔ و یعنی حساب و رچ دور انت
زوت آو کنت و ہرے حساب سے بیت تمام دنیا و تش
حساب باز زوت کیشنگ بیت۔ و گدا سر و مسلمانان یک ہہ چہ کلبیں نصیحتہ فرمانی کنت کہ آچوش ہگوش کلبیں سوز و خلاصہ انت۔ یعنی اگر کامیاب ہوگ ماں دنیا و آخرت و ہہ و قی
مراد و سر ہوگ لوٹ ات گدا شرتاں ہر انت کنان بطاعت و پادان محکم ہدات چہ معصیت بہ ہر ہرات، درمن و مقابلہ عتابت قدمی پیش ہدات اسلام و اسلام و عدالی حفاظت و تہا
مشغول بیت بہ ہما جگہ و کہ چہ اودا درمن و بلغار و ترس بہ بیت اودا چو آہنی دیوال و و ر و سینگ چو اسپر و دیماداران مقابل بیت۔ و اعدوا لہم ما استطعتم من قوۃ و من
رباط الخیل تڑھوون بہ عدو اللہ وعدوکم (افعال رکوع ۸) و ہر و ہدہ ماں ہمک کار و چہ خدا و ترس ات، اگر چوشو کنت گدا زان ہہ قی مراد و سر بوت اللہ اجعلنا
فائزین بفضلک و رحمتک فی الدنیا و الآخرۃ آمین۔ ماں حدیث ہست کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ہہ ہج و نماز و یاد اخلت گدا نظریہ آسان و نیگ چست کنان اے دہ
آیتاں چہ ان فی خلق السموات و الارض تان سورت و خلاصہ و تلاوت کر گت۔ تم سورۃ ال عمران عنہ و حسن توفیقہ فلہ الحمد و الملتہ و علی رسولہ الف سلام و تحیۃ
و یعنی چہ آدم علیہ السلام و اول و احضر حواچہ آئی و چپیں پھنات و کشت۔ پداچہ اے ہر دو دنیاں تمامیں مردین و جنیان و پیدا کت و ماں.....

لن تنالواہ
 ۱۱۵
 النساء

ثُمَّ مَا لَهُمْ جَهَنَّمُ وِبَسَّ الْبِهَادُ ۱۹۷ لَكِنَ الَّذِينَ اتَّقُوا

رندا آبیانی جاگہ دوزخ انت و آبدیں جائے و لیکن ہما کہ آیاں ترست چہ و قی

رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّتُ تَجَرُّی مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَرُ خُلِدْنَ فِيْهَا نَزْلًا

پروردگار ابرایان ایڈولیں باغنت کہ رننت چہ آبیانی چیرا جو ہمیشہ مانند ہاں و آئی تہا ہما ہما

مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَاَعْنَدَ اللّٰهُ خَيْرٌ لِّلْاَبْرَارِ ۱۹۸ وَاِنَّ مِنْ اَهْلِ

چہ خدا و طرفہ و آچیز کو خدا و گورہ ہست باز شر تر پتہ نیک بختان و بے شک چہ

الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَاَنْزَلَ اِلَيْكُمْ وَاَنْزَلَ اِلَيْهِمْ

کتابان ہمتے ایڈولیں ہست کہ آیاں کاریت بہ اللہ و ہہ آچیز و دیم دیگر ہنگ شہ نیگا و ہہ آچیز کو دیم دیگر ہنگ آبیانی و قی

خَشَعَيْنَ لَلّٰهِ لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۱۹۹ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ

نیگا۔ اللہ ترس ماں آبیانی دلا ہست۔ نگرنت ہہ اللہ آیتانی عوضا مکس بہلے ہما ہمت کہ پر ایمان ہست

اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۱۹۹ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ۱۹۹ يٰۤاَيُّهَا الَّذِينَ

مزد آبیانی و قی پروردگار و گورہ و ک بیشک اللہ تعالیٰ زوت گرت حسابا و

اٰمِنُوْا صٰبِرُوْا وَاَصٰبِرُوْا وَاٰتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۲۰۰

ایمانداران! صبر کنت و مقابل و قی و قی پادان ہدات و جنگ و گریہ و گت۔ و اللہ شہرت تاکہ شہرت قی مطلب ہست و

سُوْرَةُ النَّاسِ مَقْدَمٌ وَهِيَ مَكِّيَّةٌ سَبْعُوْنَ اَيَّةً وَّارْبَعُوْنَ وَخَمْسُوْنَ كُوْرًا

سورۃ نسا ماں مدینہ شریف ابرہنگ و آئی و یکصد و ہفتاد و ہفت آیات و بیست چار رکوع ہست

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع کنان گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ ہر بان زہرین رحم کنوک

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَّاحِدَةٍ

او مردمان! ترست چہ و قی پروردگار و ہما کہ پیدا کت شمار چہ یک نفس

وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيْرًا وَّنِسَاءً

و پیدا کت چہ آئی و و شنگ و شنگی کت چہ ہر دو دنیاں باز مردین و جنین و

منزل

نوں ہرچ قرب و ہرج اتحادے ماں انسانی نظراں
وت ماں وت ء موجود انت آگوں دگ ہچ چیزء حاصل
نہ انت ۔ پمشکا شرعاً و عقلاً مردمانی میاںجی ء وت ماں
وت ء جوانیں سلوک اینکے ضروری و بدسلوکی ہنکر بدنت
کہ آگوں دگراں نہ انت کہ آئی ء گیش و گوار نصوص ماں
شرعی حکماں بردبر و موجود انت ۔ شیخ سعدی علیہ الرحمۃ
ہے نکتہ ء چوش بیان کنت ۛ
بنی آدم اعضائے یک دیگر اند
کہ در آفرینش زیک جوہر اند
چو عضوے بدر د آور دروزگار
دگر عضوہا را نمائد ترار

نوں اے موقع و سراجِ تعالیٰ و قی خالقیتِ طاہر
کنان و قی اطاعت و حکم و نبی آدم و بیگی اتحاد
بیان کنان و اے بیگ و اشارہ کت کہ و تان و
یک بان و بجو ازین ات چنانچہ آیت آمد حصہ و تھا اے
اشارہ طاہر کنگ بوت — ۱۲

ہم صفحہ فوائد : و خالق و رب یعنی موجد
و مبدیٰ ہوگئے ابدیہ خدائے نرسگ و آئی اطاعت
و حجب و یک سبب ہم ایشنت کہ شہ آئی واسطہ دیان
و ت ماں و ت و چیک دگرے و ت حق و فوائد
طلب کن ات و ت ماں و ت آئی و قسم و دے ات و ت
اشی و سر اول جی حاصل کن ات و کنائیں ات یعنی و ت
ماں و ت معاملات و ہدار کی حاجتانی تہا ہم ہائی و ذریعہ
پیش کن ات مطلب چوش بوت کہ ماں وجود و بقا
احتیاج منحصر نہ انت بلکیں ماں کلیں حاجتاں و کاران
ہم آئی و محتاج ات پمشکا آئی و اطاعت ضروری ہوگ
انگت شہ تر محقق (ثابت) بوت چرائی و پید شمار اے حکم
انت کہ چہ قرابت ہم بنترس ات یعنی قرابت دارانی حقان
ہم ادا کن ات و قطع رحم و چہ بدسلوکی و بہ بہرہ زرات

بنی نوع یعنی گوں نمایں انسان ذات و علی العموم سلوک کنگ۔ و آیت و ماں اولی بھر و بیان بونگت گوں قرابت داراں چونکہ قرب و اتحاد و خصوص و زیاد تر انت پمشکاں گوں آیاں بدسلوکی ہمیش آیک و د و ترس ہمیش ارگ بوت پرچاکہ آیانی حقوق بمقابلہ و دگر مرد ماں زیات تر انت چنانچہ حدیث قدسی قال اللہ تبارک و تعالیٰ: انا اللہ

114

النساء

رَقِيبًا ۝ وَاتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا الْأَمْوَالَ بِالطَّيِّبِ ۝

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٥﴾
 وَمَوْرِثَ آيَاتِي مَالَانِ هَوْرَوَنِي مَالَانِ بِيَشَكُ ابِ مَرْثِي كُنْهِي قَلِ

وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَثَمِ فَإِنكُمُومًا طَابَ لَكُم مِّنْهُ
وَ إِنْ كُنْتُمْ جَاهِلِينَ بِمَا نَزَّلْتُمْ فَإِن مَّا نَزَّلْنَاهُ مِن دُونِ الْحَدِيثِ

النِّسَاءُ مَثْنَىٰ وَثُلَّةَ وَرُبُعٍ ۚ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً
 اے دو گرچہ نیکان دو دو سے سے وچار چار کی پدا اگر ترست کہ شما انصاف نہ کنت گذر ایک جنے بگشت

أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَلِكَ ادْنَىٰ إِلَّا تَعُولُوا ﴿٣١﴾ وَاللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

صَدُ قَتِيصٍ نَحْلَةٍ ۖ فَإِنْ طَبِنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ عَزَمَدُ ۖ نَفْسًا فَكُوهُ ۖ

هَنِئًا مَرِيًّا ۝ وَلَا تَوْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلٰ

اللَّهُ لَكُمْ قِيلَابًا وَأَنزَلُ قُوَّهُمْ فِيهَا وَكُفُّوا أَلْسِنَهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا
 اللہ پر شما گذرانے۔ لوارینت آیان چه همالا وپوشائیت آیان و بکنت گوں آیان

مَعْرُوفًا ۝ وَابْتَكَوْا إِلَيْهَا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ
شَرَّيْ خَيْرًا ۖ وَبَدَرِي بِكُنْتِ جَوْرِيَانِ ۚ

مِنْهُمْ رُشْدًا فادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا
چہ آیان ہو دے گد اہدیت مان آیا فی دستا آیا فی مالان فاموت چوریا فی مالاء چہ ضرورتا زیادہ

منزل ۱

انا الرحمن خلقت الرحم وشققت لها من اسمي فمن وصلها وصلته ومن قطعها قطعته وحديث خلق الله الخلق فلما فرغ منه قامت الرحم فلأخذت بحقوى الرحمن فقال مَهْ قالت هذا مقام العائذ منك من القطيعة قال الاترضين ان اصل من وصلك واقطع من قطعك قالت بلى يارب قال فذاك وحديث الرحم شجرة من الرحمن فقال الله من وصلك وصلته ومن قطعك قطعته وحديث الرحم معلقة بالعرش تقول من وصلني وصله الله ومن قطعني قطعه الله بريشي وگواه انت ورحم وبيان بونگين خصوصيت و تعلق و نيمگ و اشارہ کنت۔ گد استيجہ اے درآهت کہ وجود و معدن و وجود و منشأ اتحاد سبب و ماں تمام بنی آدم و حقوق و رعایت و جوانی سلوک سک ضروری انت چرائی و پد اگر کتام ماں یک موقع و چہ کتام خصوصيت و سبب و ماں اتحاد و زيادتی بہ بيت چوشکہ ماں سيادال پاکتام یک موقع و احتياج سک زيات بہ بيت چوشکہ تيامی و مساکين و اے دگہ ۔ تو چوشين موقع و ماں حقوق و رعایت

ہم کنگ بیت۔ ابید چریشاں و ہدیہ خدا حکم صاف و آہت و سربوت کہ سیاد و وارثانی حقانی رعایت و حفاظت و بکن ات تو نوں و آئی تاکید گیشتر بوت۔ چنانچہ ماں اے سورت و اکثر ہے عمومی تعلق و دگر خاصیں تعلقانی رد اسیان بوتگنت۔ چوش گوش کہ اے احکام ادا بیان بوتگیں امر کلی و تفصیل (گیش و گوار) انت۔ وک یعنی چشمے تمامیں حال و احوالان معلوم دار انت، آئی و حکم و پیروی و کن ات شمارا ثواب دنت و اگر نہ عذاب مستحق بیٹ و شے رحم و تعلقان و آئی و درجہاں و ہر یکے مناسب آئی حقان و ہن شرزانت پمشکاراے رد اہرچ حکم بدنت آرا حق بزانت و آئی و سرائمل بکن ات۔ وک یعنی یتیمیں چک کہ آسانی پت بیان بوتگ آسانی بابت و آسانی ولی و سرپرست و اے حکم انت کہ وک آباغ بہ بنت تو آسانی مال و آباغی حوالہ و بکنت و ماں تولیت و زماگ و یتیمانی کتا یک شرر چسز زوران و آئی عوض سکتیں و ردی نہیں چیزے و گون آسانی مال و شمل مکنت و آسانی مال و گون و قی مال و آوارکان و مہ و رت۔ مثلاً ولی و اجازت انت کہ و قی و یتیم و ورگ و مشترک و اولد بکنت مگر اے ضروری انت کہ ماں اے رہ بند و یتیم و نقصان مرسیت۔ چوش مہیت کہ بہ اے شرکت و یتیم و مال و بوارت و و قی نفع و بکنت پر چاک یتیم و مال و ورگ سگ گناہ انت۔ ماں رحم و بابت و شون و انگیں حکماں یتیمان و حکم و شاید پمشکارا پیسر بیان فرمائیت کہ یتیم و قی بے سرو سامانی، بے ہستی، بے کسی و لاچارگی و سبب رعایت و حفاظت و شفقت و سک زیات محتاج انت و ہن اہتمام و سبب تبدیل و شرکت و نقصان و رد ا گیش و گوار و بیان کنان و ہن کتی و دیم تر ماں بازی آیتاں ہن یتیمان و بار و ہتھیں احکام بیان بوتنت کہ چریشاں اے اہتمام شرر صاف و معلوم بیت و اے تمامیں احکام و تاکیدات گون سرجمی و یتیمانی حق و بار و انت البت ہما یتیم کہ سیادی رشتگ دارنت بہ آسانی رد اماں تاکید و زیات زور پر دیگ بوتگ و ہن شان نزول و ماں آیتانی میانجی و ربط و سبب انت و اے عادت و عرف و ہن موافقت دارنت پر چاک یتیمیں چک و ولی زیات ترہائی و نزدیک سیاد و ت بیت۔ وک ماں صحیحیں حدیثان منقول انت کہ یتیمیں جنک کہ آمان و قی ولی و تربیت و بوتگ انت و آجنگ ماں آولی و مال و باغ و سیادی و سبب شریدار ات تو نوں دو صورت دیما اہتگ انت برے چوش بوتگ کہ ولی و آئی جمال و مال ہر دو شرر لگنت تو آولی و بہ کتیں مہر و گون آجنگ و نکاح کرگت پر چاک دگر ہچ کس بہ آجنگ و حق و لوٹوک موجود نہ انت و برے چوش بوتگ کہ جنک و صورت و دل و نہ کپتگ مگر ولی و اے خیال کتگت کہ اگر اشی و نکاح و گون دگرے بکنان تو جنک و مال و ملکیت چہ منی دست و در کپنت و ماں منی مال و دگرے شریدار بیت بہ ہن مصلحت و ولی و گون آئی نکاح و اکتگت مگر جنک و مہری ظاہر نہ کتگت۔ پمشکاراے آیت نازل بوت و ولیان و حکم بوت کہ اگر شما بہ اے خبر و ترس انت کہ شما در بابت و یتیمیں جنکاں بہ انصاف و کارگرگ نتون ات و بہ آسانی حق ہر و گون آیاں جوانیں سلوک و بابت و گون شما کوتاہی بیت گدا شما گون آیاں نکاح مکن ات بلکیں گون دگر ہا جنیں آماں کہ شمارا دوست بنت چرایاں یک و بل داں چار و شمارا نکاح و اجازت انت بے شریعت و دستور و رد و۔ تاکہ یتیمیں جنکاں و نقصان مرسیت پر چاک شما بہ آسانی حقانی حمایت کنوک بیٹیت و شما ہم کتا م یک خرابی و گناہے و تہا گرفتار مہیت۔ زانگ لوٹیت کہ آتا میں سلمان زیات و چہ زیات چار نکاح و بہ غلام و دو نکاح و روا انت۔ و ماں حدیث و ہن اے بابت و گیش و گوار موجود انت و دین و امامانی ہم ہمیشی و سرائماع انت و بہ تمامیں امت و حکم ہمیش انت۔ صرف رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و خصوصیت و آئی نشان انت کہ چریشاں زیات و گون نکاح و اجازت داریت۔ (فائدہ) یتیمیں جنکانی نکاح و سیومی صورت و اے ہن ماں حدیث و موجود انت کہ ہما یتیمیں جنک کہ ولی و آئی مال و جمال و واہگ نہ بوتگ آئی نکاح ولی و دگرے جاگے کتگت بے ظاہر انت کہ آیت و گون صورت و ہچ تعلقے نیستت۔ وک یعنی اگر شما بریشی و ترس انت کہ ماں بازی جنیناں انصاف و مساوات و رد و معاملہ کنگ نتون ات گدا بہ بکیں نکاح و سراقاعت بکن ات یا ایوک و بہ ٹینگانی سرائیکے بہ بیت یا زیات چہ ہید بس کن ات یا بلوٹ ات تو گون یک منکوہ و گون یک چنت ٹینگان و جمع بکن ات۔ وک یعنی ایوک و گون یک جینیے و نکاح کنگ و تہا یا فقط بہ و قی ٹینگ یا بہ ٹینگانی سراقاعت کنگ و تہا یا گون یک نکاحے و یک ٹینگے یا چنت ٹینگان و جمع کنگ و تہا اے خبر و امیت دارگ بیت کہ شما چہ بے انصافی و عدل و برخلافی و محفوظ بیٹیت۔ پر چاک زوجات و ہرچ حقوے کہ ہست انت آوی مملوک ٹینگ و نہ انت کہ ماں آیاں عدل نہ بوگ و سبب شے سرائواخذہ بیت نہ بہ آیاں مہر ہست انت نہ بہ معاشرت و حد مقررات فائدہ: ہر کس و جنین بازنت تو آئی و سرائواجب انت کہ ورد و نوش و دے و گر و تہا آیاں و برابر داریت و گون آیاں شب باشی و رد اباری و ہن برابر مقرر بکنت۔ اگر برابری نہ کنت گدا اقامت و روح و آفلوج بیت یحیی کش و گران روت و کسے و نکاح و یک حیرہ و یک ٹینگے بہ بیت تو ٹینگ تو ٹینگ و بہ محرہ و مقابلہ و باری نیم بیت و ہرچ ٹینگے کہ و قی ملکیت انت آئی و باری و کتام یک حقے مقرر نہ انت آ مالک و مرضی و سرائانت۔ وک یعنی گون ہر جینیے و نکاح کن ات آسانی مہر و گون و شیں دل و بہ حب و و ات اد بکن ات آسانی کسے حامی و چہ شما تقاضا کنان و وصول کنوکے بہ بیت یا مہیت۔ چوش کن ات گدا گون یتیمیں جنکاں نکاح کنگ و تہا ہچ باک نہ انت باک ہا و ہدے بیت کہ ماں مہر دیگ و یا بہ آسانی حق و دیگ و تہا دل گرانی و ہاریت۔ وک یعنی جنیں بہ و قی و شے و ماں مہر و یک مقدارے بہ زوج و مضابکت یا ہر و زورگ و پد زوج و ہر بکنت تو مریشی و ہچ باک نیست زوج آرا و ش و ش بوارت۔ ہرچ ورگے لذیذ بہ بیت و دل ہم آرا گون و ش و قبول بکنت آرا ہنی گوشنت و ہرچ ورگے ہضم ہوان و بہ شری و بدن و جز (بہر) و صحت و قوت آرگ و سبب بہ بیت آرا مری گوشنت۔ وک یعنی ناسریدیں بچکانی دست و آوانی ہما مال و مدیت کہ آرا اللہ تعالیٰ پہ مردماں معاش و سامان جوڑ کنگ بلکیں سرجمی و آئی و حفاظت و بکن ات و چہ بربادی و آرا برکین ات و دانکہ آیاں نفع و نقصان و رد اہوش منیت آیاں چہ ہن ماں و بوارین ات و پوشین ات و تدا دیناںش بیت کہ کل مال شینگ انت ما گون شما دوز و اھی کنگاں و ہدیہ کہ تو ہوش و معاش سرے شے مال و بہ شے حوالہ کنیں فا یعنی یتیمان و سرپدی دیان بچکاس ات دانکہ بلوغ و عہدے۔ پدا بلوغ و رند اگر ماں آیاں و قی نفع و نقصان و فہمگ و حفاظت و مال و بند و بست و رہ بند و بگند ات تو آسانی مال و آسانی حوالہ بکن ات۔ یتیمانی سرپدی و چکاسگ و شر تریں صورت ہمیش انت کہ کم نہادی چیزانی خرید و فروخت و کار چہ آیاں گرگ بہ بیت و اشی و رہ بند آیان و بیشدارگ بہ بیت چریشی و معلوم بوت کہ نابالغ و بیع و شر و چہ ولی و اجازت و اگر بہ بیت تو آجا تر انت۔ امام ابوحنیفہ و مذہب ہمیش انت و اگر بلوغ و پدیم بہ آئی و ہوشیاری منیت تو امام ابوحنیفہ و مذہب الیشنت کہ داں ۲۵ سال و رہ چار ہو۔ ہن میانجی و ہدیہ کہ آرا فہمگ و زانگ بیٹیت تو مال و آئی حوالہ بکن، و اگر نہ ۲۵ سال و پد آئی مال ہر ڈول و منتگ آرا حوالہ بکن سرجمی و فہمگ آرا بیٹیت یا منیت۔ ۱۲

فل یعنی یتیم و مال و چہ ضرورت و زیات خرچ کنگ بہن انت مثلاً یک پسرے و جاگہ دو پیسہ خرچ کن انت و اسے بہن بہن انت کہ چنے جبر و ترسان و کہ یتیم مرن بنت
وقی مال و چہ مادست جنت مال خرچ کنگ اشتاپ کاری کن انت۔ خلاصہ چوش بوت کہ یتیم و مال و بکاس و ضرورت و وھد خرچ کن انت۔
فل یعنی یتیم و مال و ولی و قی جند و سدا خرچ مکن۔ و اگر یتیم و رو و دیوک دست و تنگ بہ بیت تو البت و قی خدمت و رو و چہ یتیم و مال و ماہ بہ ماہ و
خرچ زرت کنت۔ مگر غنی و چیز کے زورگ ہجر جائز نہ انت۔ فل وھد کتا مچھ و ہما پت بیران بہ بیت تو باید انت کہ چنہ مسلمانانی رو و و یتیم و
مال نویسان و امانت دار و حوالہ کنگ بہ بیت۔ وھد کہ یتیم بالغ و ہوشیار ببیت تو بشتانک و رود آئی و مال و بہ آئی حوالہ بکنت و ہر چیزیکہ خرچ بوتنگ
آرا فہمائنگ ببیت و ہر چیزیکہ یتیم و حوالہ کنگ ببیت آہم گواہانی رو و و دیگ بہ بیت، شاید رند ترا اختلا فی پیدا ببیت تو آئی و فیصلہ باستانی و بیت کنت
واللہ تعالیٰ اھمک جز و حفاظت کنوک وھمک پیم و

النساء

۱۱۸

لن تنالواہم

وَبَدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا وَ مِنْ كَانْ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۖ وَ
وَ اشتاپ اشتاپی چہ ہر سدا کہ آہم و ہر یکہ بے حاجتین گدا بابت کہ آبجینیت و تارا، و
مَنْ كَانْ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ۖ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ
ہر یکہ محتاج انت گدا ابوارت بہ قاعدہ و پدا و قتیکہ دیت شما آسانی مالا
أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ وَ كَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ۖ
پرایانی دستا گدا شاہد بدارت پرایانی سرا و اللہ بشت بہ حساب و گرگ و ق
لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ
و مردیان بہ ہر ہستنت چہ پڑ مرگ و مانینگ و پت و و ترکیب رشتہ دارانی۔ و جنہن بہ
نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ
بہر ہستنت چہ پڑ مرگ و مانینگ و پت و و ترکیب رشتہ دارانی گواہ کہ بیت پڑ مرگ یا باز
نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ۖ وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
بہر مقرر کتگیں و و قتیکہ حاضر و نشت بہر بن و وقا سید و و چورہ
وَالسَّكِينُ فَارْزُقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ۖ
و غریب گدا ابوارت آیان چہ آیان و بکنت گون آیان شرین خبرے و
وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكَوْا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعْفًا خَافُوا
و بابت کہ ترسنت ہما کہ اگر بشت بگجنت چہ و قی رندیا اولاد نزویں گدا کہ نواک بکنت
عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ۖ إِنَّ الَّذِينَ
پرایانی یعنی رند چہ آیان ہما حال جنت۔ گدا میبا چہ خدا ترسنت و بکشت پچگیں خبر۔ بپشک ہما کہ
يَا أَكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ
و رنت چور یا فی مالان بہ ناحی و گرگ نہ انت بغیر ایکہ مان جو بیت مان و قی لا پان
نَارًا وَسَيَصْلُونَ سَعِيرًا ۖ يُوَصِّيْكُمْ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلَّذِ
آسا و زوت داخل بیت مان دوزخا و و حکم کنت شما اللہ ماشے چکان بارہ و کہ یکم و بیی و و

مَنْزِلًا

بیان بوتنگ کہ تمہیں سید و وارث درجہ بدرجہ سلوک و مراعات و مستحق انت ویتامی و مساکین ہم و ہر کس قریبی یتیم و مسکین ہم بہ بیت تو آئی رعایت انگت زیات بوگ
لو بیت پمشکا میراث و تقسیم کنگ و وھد و آیان چیزے نہ چیزے دیگر لازم انت اگر کتا م سبب و وارث ببیت تو کم از کم چہ جوانیں سلوک زبھر مہنت۔ فل اسے فرمان و
اصل و واپہ یتیم و ولی و وصی و انت، درجہ بدرجہ و اگر ہم برائے نیمگ خیال و گور بکنت مطلب بشت کہ و قی مرگ پدھو شکہ ہر کس چیزے خبر ترسیت کہ گون منی اولاد و بے سکی
و ترندی و معاملہ کنگ بہ بیت۔ ہمید و لاترا ہم باید بیت کہ گون یتیم و ہا سلوک کن انت کہ چہ و ت رند گون و قی اولاد و دوست دارات و چہ اللہ و ترس ات و گون یتیمان پچگیں و
شریں کن کن انت یعنی ہنجو شیں کہ چریشاں آدل پر و ش مہنت و نہ آیان نقصا ببیت بلکیں آیان اصلاح ببیت۔ فل مان پیشی بازیں آیتان یتیمانی مال و بار و وھد ہمیل حقیق
دارگ و حکم ات و مان آیان مال و تہا خیانت و مرن گناہ پیش دارگ بوتنگ۔ نون مان گدا سر و مان یتیم و مال و خیانت کنگ و سر اسکیں و عید بیان کنان و اسے حکم و رانوب
موکہ کت کہ ہر کس یتیم و مال و ناحق و وارث آمان و قی لا پ و جہنم و اس و پڑ کنگ کانت یعنی اسے و رگ و اسر ہیش بیت آخری جملہ و ایشرا ظا ہر کنگ بوت۔ ۱۲

حساب و زانگ و ت کافی انت۔ (بس انت) آرا کتا م
حساب یا گواہ و حاجت نیستنت۔ اسے کل جبر شے آسانی
وصفا فی و سبب و مقرر فرمائینگنتی۔ زانگ لو بیت
کہ یتیم و مال و زورگ و تر کنگ و وھد و گواہ دارگ
و نوشتہ کنگ مستحب انت۔ فل چہ واجہ پیغمبر صلی اللہ
علیہ و آلہ وسلم و زانگ پیش اسے رسم ات کہ جنکاں
توری مرن بنت یا کسان میراثش نہ انت و مردیں
چک کہ نابالغ انت آیان ہم میراثش نہ و انت
ایوک و رستگیں مردیں چکاں کہ آیان گون درمن و
جنگ و قوت و انت گت ہمایان و وارثش فہمگت کہ
چہ رے دستور و یتیمیں چکان و چہ میراث و چہ بہرہ رستگت
ہمیشانی بار و اسے آیت نازل بوت کہ آئی خلاصہ چوش انت
کہ مات و پت و و گد سیدانی چہ ہشتگیں مال مردیں یعنی
بچکان و توری آکسان بہ بنت یا کہ مرن۔ آیان و بھرست
و جنہن یعنی جنکان و ہم بہرست توری آیان بنت
یا نابالغ بہ بنت آیان چہ مات و پت و غیرہ سیدانی
ہشتگیں مال و و و و دیگ بیت و اسے و و مقرر
کنگ بوتنگت کہ آیان و دیگ ضروری انت۔ پہلی مال
توری کم انت یا زیادہ کہ چریشی و جاہلیت و دور و
باطلیں رسم ہلاس بوت و یتیم و غیرہانی حقانی حفاظت
کنان و آیان حق زوری و راہ بند کنگ بوت۔
(فائدہ) مان اسے آیت و حق دارانی حق و آئی تقرر
و تعین گون اجمال و بیان بوتنگ۔ مان دیم و رکو و
وارثانی و و دانی گیش و گوار سید کنت۔
و یعنی میراث و تقسیم و وھد و برادری و کٹم مردم
جمع بہ بنت تو ہما رشتہ دار کہ آیان و مان میراث و
و و بہر نہ بیت یا کہ ہما یتیم و محتاج انت آیان و چیزے
ورگ و آریان و مرن کنگ لو بیت یا چیزے مان
آیان و چہ ہشتگیں مال و موقع و ردادیک بیت کہ
و و سلوک مستحب انت و اگر چہ میراث و مال چیزے
دیگ و یا و آریگ و موقع ببیت مثلاً آیتیمانی مال
انت و ببیت و وصیت ہم نہ کنگ تو گون اشان جوانیں
گپ جان و مرن ہراش کن انت یعنی گون نرمی و عذر و دیا
بیارات کہ اسے یتیمانی مال انت و میت و اسے ردا و
وصیت ہم نہ کنگ پمشکا مابے و ساں۔ سوت و شرعات و

مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيْنِ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ

قَد دوجینہ وندے انت فدا اگر بنت ایک جنین (توری) دواچہ زیادہ گذار سیت پر آبان

ثُلُثًا مَّا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلَا بُوَيْه

دوہر میراث و اگر میت یک جنین چکے گذار سیت آبان نیم ف دوجینہ مات و پتا

لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ

ر سیت ہر یکتیا راجہ آہر دو بنان ششک چہ میراثا اگر میت آبان چک ۳

فَإِنْ لَّمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبُوهُ فَلَهَا ثُلُثُهَا فَإِنْ

و اگر نیست میت تارا چک و آئیہ وارث بنت آئیہ مات و پتا گذار آئیہ ماتا سیک سیت فدا اگر

كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلَهَا السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا

بیت آئیہ زیادہ چہ یک برا گذار آئیہ ماتا ششک سیت و رند چہ وصیتیا کہ بکنتی بر و ت او وصیتیا بار رند چہ

أَوْ دِينَ أَبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا

و اما فک شے پت و چکان شمای نزایت کہ کجایک چہ آبان نزدیک ترنت پشے فائدہ سیت

وَأَمَّا فَرِيشَةٌ مِّنَ اللَّهِ إِنْ كَانَ اللَّهُ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝

اے خداوند مقرر گئی ہرنت بیشک اللہ را نوکنت حکمتانی صاحبنت ف و سیت پر شمار دان نیم مال

مَّا تَرَكَ آتَرُ وَاجِبًا إِنْ لَّمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ

آچیزیکہ پشت گنگ شے جنان اگر میت آبان چک فدا اگر میت آبان

وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكَ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِيَنَّ

چک گذار شمار چارک سیت چہ جنانی میراثا رند چہ وصیتیا کہ آئی بکنت بر و ت ہما وصیتیا

بِهَا أَوْ دِينَ ۝ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّكُمْ

یا رند چہ و اما ف و جنان چارک سیت چہ شے مردانی میراثا اگر میت شمارا

وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكَتُمْ

چک فدا اگر میت شمارا چک گذار آبان ہشتکین مالے چہ شے مردانی پتر مرگا

مَنْزِل

ف ہر زامیت و سیادانی وارث ہوگے۔ بیان ات و آبان وندانی تقر و تعین و نیگ و اجمالی اشارہ فرمائیتگی۔ نوں سیادانی و آبان وندانی تفصیل پیشدارگ بیگانہ و چرائی و پیش بہ پیمانی حق و تشدد و ناکدات و ذکر سداک ات کہ چریشی و اے خیریم ہیک و صاف بوت کہ میت و سیادانی تھا اگر کسی یتیم بہ بیت تو آئی و بہر دیگ و تنہا سگ باز خیال گور و چارگ لویتیت۔ عتربانی قدیم ریم و روع آبان و چہ میراثا و زہر گنگ سگ ظلم و مرنیس گناہ ایت نوں چہ سیادان پسر و اولاد و وند و بیان فرمائیت۔ اگر یک میت و اولاد بچک جنگ دوہیں بہ بنت تو آبان و میراث دیگ و دستور چوش انت کہ یک بچک و دوجکانی کد و میراث رسیت۔ مثلاً اگر یک بچک و دو جنگ بہ بنت تو مال و نصف۔ بچکینت و ایدر گ نصف ہر دوہیں جنکان نیگنت۔ و اگر یک بچک و یک جنگ بہ بیت تو دو سیک بچک و یک سیک جنگ و بیت۔ ف یعنی دگر اگر یک میت و ماں اولادان ایوک و جنیں بزاں جنکان و ہشتک مردیں چک نہ ہشتک تو اگر چہ دو و زیات انت پدایم آبان و سیک رسیت و اگر ایوک یک جنگ ہشتکی تو آئی و میت و مال و نیم وند رسیت، زانگ لویت کہ لڈ کر مثل حَظِّ الْأُنثَيْنِ و ذیل (ر) و معلوم بوت کہ یک جنگ و گوں یک بچک و یک سیک رسیت۔ تو چریشی و معلوم بوت کہ یک جنگ و گوں دوہی جنگ و شتر تریک سیک رسیت، پرچاک بچک و وند چہ جنگ و گیش انت نوں و ہدیہ بچک و سبب آئی و وند چہ یک نیلے و کم نہ انت تو دوہی جنگ و سبب و چون کہ تریت۔ نوں چونکہ دوجکانی حکم چہ پیشی آیت معلوم بوتگ پشکا ماں اے آیت و چہ دوجکان و گیش و حکم بیان گنگ بوت تاکہ کسے و اے شہرہ میت کہ دوجکانی حق و ہدیہ چہ یک جنگ و زیاتنت تو شاید سے یا چار جنکانی حق چہ دو جنکان و زیات بیت۔ پشکا جبرائے و ولانہ انت بلکیں جنگ و ہدیہ چہ یک و گیش دو بہ بنت یا دہ آبان و وند و ثلث رسیت فائدہ: اولاد و وارث ہوگے و دھوڑاں آیت بیان بوتنت۔ اولی اے کہ جنگ و بچک دوہیں و ر و اولاد بہ بنت دومی اے کہ ایوک و اولاد دختر بنت اشی و پدا دو صورت انت یک جنگ بہ بیت یا چہ یک زیات، تو نوں ایوک و یک صورتے باقی مانیت آیش انت کہ ایوک اولاد پسر بنت تو نوں آئی و حکم ایشنت کہ تمام میراث آرا رسیت توری بچک یکے بیت یا زیات ف و نوں مات و پت و میراث و سہ صورت بیان فرمائیت اولی صورت و خلاصہ ایشنت کہ اگر میت و اولاد بچک و جنگ انت تو میت و مات و پت و چہ میت و مال و ہر یک و ششک رسیت۔ فک دومی صورت ایشنت کہ اگر میت و اولاد بچ میت ایوک و مات و پت آئی و وارث انت تو آئی و مات و یک نیلے رسیت باقی دو ثلث آئی پت و رسنت و سومی صورت ایشنت کہ اگر میت چہ یک و زیات برا و گوارا انت، حقیقی بنت یا ایوک و چہ پت و یا ایوک و چہ مات و شریدار انت و آئی و تا اولاد بچ نیستت نوں آئی مات و ششک رسیت یعنی باقی کل بہ آئی و پت و رسنت برات و گواراں سچ نہ رسیت۔ و اگر ایوک و یک براتے یا گواراے بہ بیت تو مات و یک نیلے و پت و دو ثلث رسیت چو شکہ ماں دومی صورت و بزر ا بیان بوت۔ ف یعنی ہمنکر و ارشانی وند و بیان گو سنت اے کل میت و

میت و آئی قرض و جدا گنگ رند و ارثان و دیگ بیت۔ و ارثان و مال ہما بیت کہ مقدار وصیت و وامانی کشک پد سیر کیت و نصف و ثلث و غیرہ ہمیشی و مرادنت نہ تمام مال و۔ فائدہ: میت و مال اول و آئی و کفن و دفن و سار خراج گنگ بیت چرائی پد ہر چہ مانیت آئی و قرض و دیما دیگ بہ بنت آرا بہ میت و وصیت و روع و ان یک نیلے خراج گنگ بہ بیت چرائی پد ہر چہ مانیت آرا ماں و ارثان وند گنگ بہ بیت۔ فک ماں اے آیت و دو میراثان و بیان فرمائیت، اولاد و دگ مات و پت و، نوں فرمان کنت کہ چونکہ شمای خبر و معلوم نہ ات کہ چہ کئے و شمارا نفع رسیت و چکر نفع رسیت پشکا ماں اشی و شمارا دخل دیگ نہ لویتیت ہر حیک و وند حق تعالیٰ و بہ ہر کسے مقرر کنگ بہ آئی پابندی کن ات کہ آرا تمامیں چیزانی خبر ہم ہستنت و مزن حکمتانی داروک انت۔ ف نوں زوجین و میراث و بیان فرمائیت کہ مرد و چہ جنین و ہشتکین مال و نیم مال رسیت اگر جنین و سچ اولاد نیستت۔ و اگر جنین اولاد ہستنت، یکیں چک یا جنگ بہ بیت و چہ ہما مرد و بییت یا چہ دگر مرد و بہ بیت تو مرد و چہ جنین مال و یک چارک مال رسیت، قرض و وصیت و پد۔ ۱۲

ف : ہمید دلا جنس آدم چہ آئی لوگ واجہ مال چارک رسیت اگر مرد و ہج اولاد مہیت و اگر مرد و را اولاد ہست توری چہ ہے جنین و یا چہ دگ جنس آدمی ، تو جنس آدم و وند ہشتک انت چہ مرد و ہما مال و کہ او صیت و وام اد انگ و رند سرکیت چہ ہر قسم و مال و نقد بہ بیت یا جنس ، سلاح بیت یا زور ، بان بہ بیت یا باغ ۔ باقی منت جنین و حق مہر ۔ آچہ میراث و جدانت ، اماں قرض و شامل انت ۔ اسے کل دو صورت ہوتی چوشت کہ ماں مرد و میراث و ہے دو صورت انت ۔ ف : چہ ادا خیانی برات و گوہر و میراث و ذکر انت کہ آیوگ ماں مات شریک بہ بنت ۔ نوں زانگ لوٹیت کہ پت و چک بیت تو برات و گوہار و ہج رسیت البت اگر پت و چک نہ بیت تو برات و گوہار و میراث رسیت ۔ برات و گوہار سے وڑ و بنت حقیں برات و گوہار کہ مات و پت و یک انت کہ ایشاں عینی گوشت یا ہما چک کہ پت و یک انت کہ ایشاں علانی گوشت یا ہما چک کہ مات و یک انت ، کہ ایشاں خیانی گوشت ۔ ماں اسے آیت و آخری قسم و بیان انت ۔ چنانچہ ماں باز صیباہانی قرأت و ولہ آخ و اُحج ۔ و رند

النساء

۱۲۰

لن تنالوا

من الأہر و کلمہ صاف موجود انت و بہ ہمیشہ و سرکلائی اجماع انت ۔ آیت و مطلب ایشانت کہ میت توری مہر بیت یا جنین ، مات و پت ، چک و جنگ و ہج مہیت و آڑ ایک براتے یا یک گوہارے خیانی بہ بیت تو گدا چہ آد و سیناں ہر یک و ششک رسیت و مردین ، جنس یعنی خیانی برات و گوہارانی وند بر و برانت ۔ کمی گیشی نیست باقی منتت دو وند برات و گوہار ، یعنی عینی و علانی گدا اسے ہر دو میں قسمانی حکم مثل اولاد گنت ۔ بے شرط ہمیشہ انت کہ میت و پت و چک ہج مہیت ۔ مقدم عینی انت آمیت گدا علانی ۔ ہجے سورت و گدا سرے اسے ہر دو میں مہر میراث و ذکر کیت ۔ فائدہ : زانگ لوٹیت کہ کلالہ و نفیر کہ اسے کنگ بوٹک کہ آڑ پت ، چک مہیت ، ایشرا کل قبولد انت بے امام ابو حنیفہ بنگ و کڑا سگ و ہن نفی کنت و ہر چ حکے پت چک بنگت ہما بنگ و کڑا سگ بنگت ۔ و چہ صیباہانی و ہدے بگر اسے اختلاف ماں عالمانی میاچی و بان و پیدا کنت ۔ ف : یعنی اگر خیانی برات یا گوہار چہ یک و زیانت تو اسے کلان و یک سیک مال میراث و رسیت ۔ و اولی صورت سدرس و دومی صورت ثلث کہ دیگ بیت تو وصیت و وامانی دیگ و پھر چہ باقی مانیت ہمائی و سدرس و ثلث دیگ بیت ۔ و وصیت بہ میراث و سرا ہما و ہدے مقدم بیت کہ و ہدے دگران و نقصان رسیت ۔ و نقصان و صورت دو انت یکے ایشانت کہ چہ سیک مال و گیش و وصیت بیت دومی ایش کہ ہما وارث کہ آئی و ماں میراث و وند رسیت پہ آئی کتیں وصیت ہم بکنت اسے ہر ہر دو میں صورت روانہ انت ۔ البت اگر کل وارث ایشرا قبول بکنت تو خیر و اگر نہ اسے وصیت مردود انت ۔ فائدہ : چہ وارثاں چونکہ ہے ترس ات کہ چہ میت و ہشتکس مال و میت و دین و وصیت و ادا مکنت بلکس تمام مال و موت و زورنت پمشکا میراث و بیان و گوں ہور ہک بر و دین و وصیت و حکم تاکیدا بیان کنگ بوٹک ۔ و وصیت چونکہ تبرع و احسان انت و باز بر و یک مفتش شخصے بہ آئی حق دار نہ بیت و ہمیشہ کا آئی و ضائع ہوگ و احتمال قوی انت تو پہ ہے اہتمام و

مَنْ بَعْدَ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ

رند چہ وصیتیا کہ شانی بکنت بریت او صیتا یا رند چہ و اما ف : و اگر شتکس مرد کہ چہ آغا

يُورِثُ كَلَالَةً أَوْ امْرَأَةً وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا

میراث برت بند (یعنی پت و چک گنت) یا جنین و خیشین و آئی ایک یا ایک ہا ہا ہست (مہر و گدا پر کیا چہ آد و میںاں

السُّدُسُ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ

شتک میراث ف : پدا اگر بنت آگیشتر چہ یکے گدا آیان ہم وندنت یا سیک میراث

مَنْ بَعْدَ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَارٍّ وَصِيَّةُ

رند چہ وصیتیا کہ کنگ بیت او صیت یا رند چہ و اما دگر و نقصان دنت ف : اسے

مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ١١ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَن

اللہ حکمت و اللہ زانکنت او پار کشو کنت ف : اسے خدا گیشینکس حدنت و ہر یک

يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

حکما مہیت اللہ و آئیے رسول و آئیاد اخل کنت یا ایڈوین باغان کہ مہیت چہ آبیانی چہیرا جو

خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ١٢ وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَ

مہیت گانت ماں ہما باغانی لاپا و اسے زندیں کا مہا ہے و ہر یک کہ نافرمانی بکنت اللہ و

رَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ

آئیے رسول و و در بکیت چہ آئیے بکنت حدان داخل کنت آئیار ما دوزخا ہمیشہ مانیت آئیے تو کا و پراپا ہستنت

عَذَابٌ مُّهِينٌ ١٣ وَالَّتِي يَأْتِيَنَّ الْفَاحِشَةُ مِنْ نِّسَائِكُمُ

رسوا کنو کیں عذاب ہما کہ بدکاری بکنت چشمہ جنان

فَأَسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةٌ مِّنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَامْسِكُوهُنَّ

گدا شاہد بیارت پر آبیانی سرا چار کس چہ شہا (یعنی مسلمان) پدا اگر آشاہدی بدنت گدا بند بکنت آجینا

فِي الْبُيُوتِ حَتَّى يَتَوَفَّيَهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ١٤

ماں لوگان تاکہ پورہ بکنت آبیانی کار مرگ یا پیدا بکنت اللہ پر آیان دگر را ہے

منزل

سبب و وصیت و چہ دین و پیش بیان کنگ بوت ، حالانکہ وصیت و درجہ چہ دین و رند انت ۔ چوشت ساری و گوشت ۔ نیز وصیت مورث و حق انت ، چوشت تجھیز و تکفین ، وراثت و دین و برخلاف کہ آدگرانی حق انت ۔ تو بہ اسے حیثیت و وصیت چہ وام و ساری بیت اگر چہ بہ دگر صورت دین بہ وصیت و سرا مقدم بیت ۔ و ادا کہ غیر مضار و قید جنگ بوت ہے قید ماں پیشی جاگہاں ہم معتبر بیت ۔ ف : چہ رکوع و شروع و بگر دانکہ ادا ہر چ میراث و بیان بوت آچہ انت ۔ چک ، جنگ ، مات و پت ، زوج و زوجہ و خیانی برات و گوہار ۔ اسے پچان و ذوی الفرائض و وند و شریدا گوشت ۔ اسے ہر پچس میراثاں و بیان کنان و بہ گدن و رہ بند و بیان فرما نیت کہ اسے اللہ و حکم انت ، ایشی و تعمیل الی انت و اللہ تعالیٰ کل معلوم انت کئے اطاعت کت و کئے نافرمانی کت ، کئے ماں میراث و وصیت و دین و حق و انصاف و روء کار کت ، کئے بے انصافی کت و تاوان دات ، باقی ظلم و بے انصافی و سزا و ردا تاخیر ہوگ چہ

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

۱۱ - جبہ اکملہ سترائے چہرہ و سر و ہاتھ و پاؤں پر پہننا کہ جسے کپڑا کہتے ہیں۔
 فل چہ اسلام ساری چوہن ہن بوتگ کہ وھدے کسے و بلوٹیں کہ اولی جنین و ید کان و گون و دومی جنین و نکاح بکنت توائی و پیشی جنین و سر اہمت بستگت و ہیک ڈول آئی و
 سر اظم و زور کرگت تاکہ لاچار بوان و مرد و مہر و از بکنت و چریشی آنوکیں سانگے بکنت۔ اسے آیت بہ سے کار و مہن کنگ و نازل بوت کہ وھدے اولی جنین و ید دومی سانگ
 کن ات و پیشی جنین و باز مال داتکو نوں چہ آماں چہ پدا و از بکنت ات۔ آیا شہما بھتان جان و وصافیں ظلم کنان و چہ پیشی جنین و ہمال و واتر کنگ لوٹ ات۔ اسے ہجر جائزہ زات
 فل یعنی وھدے مردیں و جنیں نکاح و ید بہ بیکر گرسے و ڈک انت و نوبت بہ صحبت و رست، توائی عوض و تمام مہر و دیگر مرد و سرا و اجب بوت۔ نوں چون مرد آمہر واپس
 زرت کنت، و مہر دانہ کنگ و صورت و چون آئی و مہر ہضم کت کنت و نوں ایید چریشی و کہ جنیں و ت و ت مہر پہل بکنت، مرد وچ ڈولار سنگار بوت نہ کنت و آجنیں آدمیاں
 چہ شہما بھتان مضمونیں قول و قرار کنگ کہ ہمیشی و برکت آیاں بہ شے تحویل و منت و چہ آیاں شہما و ت و ت ب و نفع حاصل کت۔ نوں گدا شمار بہ آباہی سر اگلی اختیار رست۔
 نوں اینکر کا طیں قبضہ و اختیارانی پدیشی آدمی مہر و واتر کنگ
 یا آباہی مہر نہ دیگ و قصہ چون بوت کنت۔

فائدہ: زانگ لوٹیت کہ ہنچوش جماعت و پد تمام مہر
 یہ مرد و ذمہ لازم تربت۔ بے یم و اگر جماعت و وا
 نوبت نہ بوت بلے صحیح خلوت و نوبت حاصل بوت تو ہم
 پورہ اس مہر واجب الادا بیت۔ اگر صحیح خلوت و نوبت
 نہ آتک و زوج و طلاق دات گدا اسے صورت و نصف
 مہر و انک کسیت۔ فل جاہلیت و دور و مردمان گوں
 و ت ماتو و گون گھتیں کہ محرمات نکاح کنگت کہ آئی ذکر انوں
 گوست بہ آئی مہن کنگ بوت کہ ہما جنیں آدمیاں کہ گوں آباہی
 شے نکاح کنگ گوں آباہی نکاح کن ات اسے بجائی
 و اللہ و غضب و نفرت کنگ و جبریت و سک بدیں ہند
 جاہلیت و زمانگ و ہن سر پدیں مردماں اشرار زانگ
 و اسے نکاح و رامقت و نکاح و وچرے نکاح و ہرج
 اولاد دے بونگت آٹا مفتی اش گوشت۔ نوں اسے روا
 ہرج نکاح بونگت آوا بوتنت بلے دیم تر و ہجر چوہن
 مہیت۔ فائدہ: پت و منکوحہ و ہرج حکم انت ہما
 حکم و پیرک (پت و پت و مات و پت) و حکم ہن آوارت
 فل ماتو و حرمت و بیان کنان و نوں گوں ہما جنین کہ
 نکاح ناجائز ات آکلان و بیان کنت۔ آجنیں چنت
 قسم و انت۔ پسر اہما یا بی بیان انت کہ گوں نسب و
 علاقہ و حرام انت، و آہفت انت: مات، جنگ،
 گوہار، تر و، برات زات، گوہار زات، چریشاں گوں
 کسے و نکاح کنگ جائزہ انت۔ فائدہ: ماں مات و
 بلک (پت و مات و مات و مات) داں برزاکل داخل انت
 بے ڈول و ماں جنگ و نواسگ و چہ نواسگ داں جھل و
 کل داخل انت۔ و ماں گوہار و عینی، اخیانی و علاقائی کل
 داخل انت و ماں تر و و پت، پیرک و داں برز و پشتمانی
 گوہار حتی اس یا ایدرگ (سوتیلی) ہم داخل انت۔ و ماں
 ماسی و مات و بلک و بلک و بلک و بلک گوہارانی ستیں
 قسم داخل و ماں برات زات و ستیں قسمانی براتی اولاد
 و اولاد اولاد کل داخل انت و ماں گوہار زات و ستیں
 قسمانی گوہارانی اولاد و اولاد اولاد داخل انت۔
 و نسبی محرماتی پدنوں رضاعی محرماتی بیان انت و آد و انت
 مات و گوہار و ماں اشیا اشارہ انت کہ ہفتیں رشتہ کنگ
 اماں نسب و بیان بوت انت ماں رضاعت و ہن حرام انت
 و نسبی محرماتی پدنوں رضاعی محرماتی بیان انت و آد و انت
 مات و گوہار و ماں اشیا اشارہ انت کہ ہفتیں رشتہ کنگ
 اماں نسب و بیان بوت انت ماں رضاعت و ہن حرام انت

النساء ۱۲۳
 اتیتکم احدہن قنطارا فلا تاخذوا منه شیئا اتاخذنہ
 و انک شہما بیکار چہ آباہی کو تے مال گدا مگر ت چہ آماں و ہج، ہر گرت شہما آباہی
 بہتاناً و اثماً مبیناً ۱) و کیف تاخذونہ و قد افضی
 پناقی و پے گناہ ظاہریں فل و چہ پناہ گرت شہما آباہی و حالانکر سنگ
 بعضکم الی بعض و اخذن منکم فیثاقاً غلیظاً ۲) و لا تنکحوا
 بچہ شہما آدگرے گورا و گینگ آجنینان چہ شہما عہد محکمیں فل و نکاح مکنت
 ما نکحہ ابائکم من النساء الا ما قد سلف ۳) کان
 آجنینان کہ نکاح کنگت شے پناہ مگر چہ پسر اگوستگ شنگ (آبہ ننت) پر چہیکہ اسے
 فاحشہ و مقتا و ساء سبیل ۴) حرمت علیکم امہتکم
 بے غیرتی و ناضائی و کار و ستیں ریک راہے فل حرام کنگ بونگت پشے سر شے ماتان
 و بنتکم و اخواتکم و عنتکم و خلکم و بنت الاخر و بنت
 و شے جنکان و شے گوہار و شے پے گوہار و شے ناگوہار (زوان) و برات جنکان و گوہار
 الاخت و امہتکم الی ارضعنکم و اخواتکم من الرضاۃ
 جنکان و شے ہما مانان کہ شیرش مچینتگ شمارا و شے گوہار و شے شیر و مچک و سبب
 و امہت نسائکم و ربائکم الی فی جورکم من نسائکم
 و شے جنانی ماتان و ہما جنکان کہ رو دینت شہما آباہی و ت کتا بکنت شے ہما جنانی
 الی دخلتم بہن فان لم تکنوا دخلتم بہن فلا جناح علیکم
 کہ پت و اب کنگ شہما گوں آباہی پدا اگر و پت و اب کنگ شہما گوں آباہی گدا چہ گنت انتانی نکاح پشے سر
 و حلالیل ابناءکم الذین من اصلا بکم و ان تجمعوا بین
 و جنان شے مچکانی ہما کہ شے کمر و پکنت و ایکہ یکجا کہ بکنت
 الاختین الا ما قد سلف ۵) ان الله کان غفوراً رحیماً ۶)
 دو گوہارا مگر چہیکہ پسر اگوستگ شنگ (آبہ ننت) بے شک اللہ بخشوک مہر باننت

منزل

یعنی رضاعی جنگ و تر و برات زات و گوہار زات ہن حرام انت چنانچہ ماں حدیثاں اسے حکم موجود انت۔ فل نوں مصاہرہ و محرماتی ذکر انت یعنی نکاح و رشتہ کنگ
 سبب و گوں آباہی نکاح حرام بیت و آئی دو قسم انت اولی ہما کہ گوں آباہی پد ماسی جائزہ انت و آزوجہ و مات و آئی جنگ انت کہ گوں آزوجہ و شہما صحبت کنگ۔ لیکن
 اگر چہ صحبت و پیش کسے و ت و ت زوجہ و طلاق (سون) دانت گدا گوں آئی جنگ و نکاح بوت کنت۔ و شے بچکانی لوگی انت، و ماں آئی داں جھل و نواسگ و نواسگانی لوگ
 بانک داخل انت کہ گوں آباہی نکاح کدی روا بوت نہ کنت دومی قسم ہما انت کہ گوں آباہی ہمیشہ نکاح ہن نہ بیت بلکیں دانکہ یک جنینے ماں نی نکاح و انت داں ہما وھدے
 ہما جنین و قرابت داراں گوں نی نکاح ہن کنگ بیت داں تو ہما جنین و طلاق دات یا آباہی بوت تو اسے صورت و گوں آباہی نکاح و ابیت و آزوجہ و گوہار انت
 کہ زوجہ موجودگی و تو گوں آباہی نکاح کت نکنے ورنہ نکاح جائز انت و بے حکم انت زوجہ و تر و برات زات و گوہار زات و ہم۔ فائدہ: اسے کہ گوشتی جنیناں شے چکانی
 کہ آچہ شے پست و انت آئی مطلب چوہن انت کہ شے چک یا نواسگ نسبی بہ بنت و رو دینتگیں چک مہنت کہ آٹا مہنتی گوشت چہ رضاعی و احراز نیست انت و الا ما قد سلف و مطلب

دل محرمات و ذکر پدماں گد سر نوں ہما جنینانی حرمت و بیان فرمائیت کہ آماں دگرے نکاح و انت آئی نکاح گوں دومی کس بوت نہ کنت تا و ہدیہ اب بطلاق یا زوج و وفات و ذریعہ و چہ نکاح و جدائی اختیار مکنت و طلاق یا وفات و عدت و تمام مکنت داں ہا وید و گوں آئی کس نکاح کت نہ کنت لیکن اگر یک جینے کہ لوگ واجہ داریت ابے شے بلک و بنیت تو اچرے حکم و مستثنی انت و ابے شہا حلال انت بہلی توری آئی لوگ واجہ حیات انت و آئی و آرا طلاق (سون) ہم نہ انگ و آئی صورت چوش انت کہ کافر مرد و کافر جنین و عدت ماں و عدت نکاح کت و مسلمانان و دار الحرب و سر ایلغار کنان و آجین و قید کنان بہ دارالاسلام و آورت تو آ زال ہر کس و بھر کیت بہ آئی حلال انت اگر چہ آئی و لوگ واجہ دار الحرب و زندگی موجود انت و آئی و طلاق ہم نہ انگ، نوں کس محرمات و بیان کنان گد سر تا کید کت کہ ابے اللہ و حکم انت آئی یا بندی یا شہا لازم انت۔ فائدہ ۵: ہرچ جینے چہ دار الحرب و گرفتار ہوان و کیت بہ آئی حلال ہوگ و ضروری انت کہ یک جینے بجزیت و آجین مشرک و بت پرست مہیت بلکہ چہ کتاب الاں بہ بیت۔ دل یعنی ہما جنینانی کہ آیانی حرمت و بیان بوت چہ اشان ابید کل حلال انت گوں چار شرطان اول اے کہ طلب بجن ات یعنی گوں زبان و ایجاب و قبول چہ دوہیں نیمگاں بہ بیت۔ دومی اے کہ مال یعنی مہر دیک قبول بجن ات، سومی ایش کہ ابے جنینان و ماں بندی و بارگ و ماں و قی قبضہ و دارگ مراد بہ بیت ابوک مستی و شہوت رانی مقصود مہیت، چوش کہ ماں زنا و بیت یعنی بہ ہمیشگی آجین مرد و زوجہ بہ بیت۔ یاد دیک و بغیر کدی جد مہیت۔ مطلب ایشنت کہ چھ مدتے مقرر مہیت۔ چریشی و معلوم بوت کہ منفعہ حرام انت کہ بہ اشی و سر اہل حق و اجماع انت۔ چہارمی شرط کہ آماں دگہ آیتاں مذکور انت ایشنت کہ چیر کائی دوستی و یاری مہیت یعنی کم و چہ کم دو مرد یا یک مرد و دو جنیں بہ اے معاملہ گواہ مہیت اگر دو گواہان و ابید ایجاب و قبول بیت تو نکاح و نکاح نہ بیت زنا و انگ بیت۔ دل یعنی گوں ہر جنین و نکاح و چیرائی و رند زوج و چہ آئی بہ کس و ہدیہ یا داں یا زیں مدتے و نفع ہم حاصل کت کم و چہ کم ایش کہ یک برے و طی یا صحیح خلوت و نوبت ہم حاصل بوت تو اے صورت و آجین و سرچیں مہر دیک لازم انت جنین و بختگ و بغیر چہ ذمہ و ادانہ بیت۔ البت اگر جنیں بچہ کارے و مہیت و زوج و طلاق بدنت گد بستگیں مہر نیم دیکالی انت و اگر جنین و چہ نفع زورگ و پیشس کتام بچیں جہ کت کہ نکاح پرشت تو زوج و ذمہ و چہ کس قہر س قط بیت و چہ دیک نہ لوٹت۔

النساء

۱۲۲

والمحصنت ۵

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كِتَابَ اللَّهِ

و حرام کنگ بوتگنت ہما جنینان کہ مردش ہستیں مگر ہما مولدیکہ شے بلکا ایشنت چہ (غنیمت و مال) اے احکام اللہ مقرر

عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَّا وَّرَاءَ ذَلِكَ لَكُمْ أَنْ تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ

کنگنت پر شے سر و روایت پر شہا اے دگر جنینان بجز چہ اشان بشرطیکہ طلب بکنت آیان بہ عوض و قی مالا فی

فُحْصَنِينَ غَيْرِ مُسَفِّحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ

نکاح کنوک بہت نہ بدکاری کنوک پدا ہر کس یک فائدہ گیت شہا چہ آجینان، گد بہ بیت آیان

أَجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرْضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ

آیان مقرر کس گیں ہراں، و گد نیت پر شہا سراں لے خبر کہ شہا و متوا رضا منہ بیت بہ آئیے سر (یعنی کم و کیش کنت) رند چہ

الْفَرِيضَةِ إِنْ كَانَ اللَّهُ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ

مقرر ہوگ و بیشک اللہ سہی دانت حکمتانی صاحبنت و ہر کس یک جوازنی نیتیں چہ شہا

طَوْلًا أَنْ يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتُ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ

ہستی مندی پر اے خبر کہ سائگ بکنت آتیں جنین مسلمانیں کہ گد نکاح بکنت چہ ہمایان کہ شے دست

مَنْ فَتَيْتُمْهُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَيْمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ مِنْ

آیان مالکت چہ شے مولدان مسلمانیں، و اللہ و شر معلومت شے مسلمانیں و شہا و متوتا

بَعْضٌ فَانْكِحُوهُنَّ بِأَذْنِ أَهْلِهِنَّ وَآتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ

کیت و گد نکاح شہا بکنت بہ آیان مالکانی اجازتاں و بدیت آیان ہراں بہ شہری سر

مُحْصَنَاتٍ غَيْرِ مُسَفِّحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ فَإِذَا أُحْصِنَ

ماں نکاح قید از کس بہت نہ ماطا ہر بدکاری کنوک و نہ چہ چیر کائی دہرادر و روکٹ پدا و قید نکاح و قید یارگ نوبت

فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ

رند اگر بکنت بدکاری و گد پر آیان نیم سدا انت چہ آتیں جنینانی

الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَنْ تُصْبِرُوا خَيْرٌ

سزا و اے بہ ہا کسین کہ ترسیت چٹی و تو کا کیک و چہ شہا و دلا بدارت شر ترانت

سزا و اے بہ ہا کسین کہ ترسیت چٹی و تو کا کیک و چہ شہا و دلا بدارت شر ترانت

منزل ۱

خوبی و گہتری انت ماں مخالفت و سر اسر تاوان و خرابی انت۔ دل یعنی کس ادگی بہ مال و۔ دل یعنی ہر کس اے توفیق مہیت کہ آگوں آتیں جنین و نکاح کت بکنت و آئی و مہر و نفقہ و دات بکنت گد ابہتر انت کہ چوشیں مرد و ماں و ت و گوں کسے و مسلمانیں ٹینگے و نکاح بکنت کہ آئی و مہر کم دیک بیت و نفقہ ہم اے آسانی انت کہ اگر خدا بندہ آئینگ بہ و قی گور و داشت چوش کہ زیات تر ہے دستور انت تو زوج چہ آئی نان و نفقہ بے غم بیت و اگر زوجہ جو الہ کتی گد اہم حرہ و مقابلہ خرچ کتر بہت۔ فائدہ ۵: ہر کس و گوں حرہ (آتیں جنین) و نکاح و قدرت بہ بیت تو آئی و گوں ٹینگ و نکاح کنگ امام شافعی و گور و جائز نہ انت و امام ابو حنیفہ و مذہب و رد و مکروہ تنزیہی انت۔ ہے سیمابہ نکاح و جائزی و ضروری انت کہ ٹینگ مسلمانے بہ بیت۔ زیات تر عالمانی مسلک ہمیشنت۔ تو اب امام ابو حنیفہ و گور و افضل انت۔ اگر ٹینگ کتابیہ و گوں نکاح بکنت تو اہم امام ابو حنیفہ و گور و جائز انت۔ البت اگر ماں کسے و نکاح و آتیں جینے بہ بیت تو آرا گوں.....

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

درگ مثلاً دروغ بندان یا با دغا بازی یا با دزدی و جبر و دزدان انت البت اگر سوداگری یعنی بیع و شراکت یا شتاب یکدگرے و رضا مندی و تو می بینی و بیع تاوان انت که اے مال و بورات کاشی و خلاصہ ہے
 بورت کہ بہ جائزیں رہند و زورگ مہین انت۔ اگر مال و عیدہ دات نہ کن انت۔ وک یعنی یکدگرے و قتل ہم ممکن انت بے شک اللہ تعالیٰ شے سزاواران انت کہ مفت و کسے مال یا جان و تنہا
 سر و چہرہ مہین فرما سیت شے سزاواران انت وک یعنی ہر کس کہ چٹلم و زیادتی و دست نہ کشیت بلکہ اگرانی مال و ناحق و بورات یا ظلم
 کسے و قتل بکنت تو آئی جا کہ دوزخ انت و چو شیں ظالمان مالس و مان کنگ پہ خدا وچ مشکل نہ انت بلکہیں سہل و آسان انت۔ نوں کسے چو ش مہ نہمیت کہ و مسلمانیں، دوزخ و چون
 روں۔ اللہ تعالیٰ مالک مختار انت اگر ابہ عدل و انصاف قائم دارگ کتا م چیز داشت کنت۔ وک مال پیشی آیت عیسان ات کہ ظلم کسے مال و یا جان و نقصان بر سیت تو آئی و سزاواران
 انت کہ چو شیں معلوم بو تگت کہ حق تعالیٰ و نافرمانی و بندہ عذاب و مستحق بیت۔ نوں مرے آیت و چہ گناہاں پہر بزرگ و ترغیب چہ گناہاں و تارادور دارگ و سزاواران و عدہ و جنت و لالچ
 دیگر بیگانہ انت تاکہ آزار فہان و ہر کس چہ گناہاں و تارار کینگ و کوشست و بخت و ہن بزانہ کہ ہر کس کیرہ گناہے مثلاً چہ کسے مال و غضب کنگ دزدی کنگ یا چہ کسے ظلم قتل کنگ و تارادور
 رکینت کہ آیانی ذکر انوں گوشت تو آئی ہما صغیرہ گناہ بخشگ بنت کہ آیانی امر تکب پہ دزدی یا قتل و رد او تگت۔ مرے آیت و لھتیں جبر بحث طلب انت مگر اصل کلانی ہمیش
 انت کہ آیت و صلی و جوانیں مطلب معلوم ببیت کہ چہ آیانی تمایں جبرانی زانگ و سرید بوگ سہل بہ بیت پمشکا معتزلہ و آیانی ہم خیالان و سرسری و طے اے آیت و مطلب و
 چو ش گرت کہ اگر چہ گناہ کیرہ و تارادور انت یعنی کیرہ گناہ یکے ہم نہ کن انت تو کڈا ایوک و صغیرہ گناہ توری ہر تدر بہ بنت ضرور معاف کنگ بنت و اگر گوں صغائر ہر آئی
 کیرہ کیف اتفاق یک یا دھن شال بہ بنت تو نوں معافی ممکن انت بلکہیں رستانی سزاوری بوت۔ اہل سنت گوشت کہ مال اہر دو میں صورتان اللہ تعالیٰ و رامعانی و مواخذہ و اختیار بدستور محقق
 انت۔ مال دلی صورت و معافی و لازم بوگ و دومی صورت و مواخذہ و ضروری زانگ معتزلہ و بدیہی و فہمی انت۔ وچہ آیت و ظاہری الفاظ و سرسری مطلب معتزلہ ہر جہ مذہبے راجع بہ نظر و کیت
 آئی و پسہ کسے و چو داتگ کہ چہ انتقام شرط و مشروط و انتقام کتا م ضروری امرے، بجز نہ انت۔ کسے و چو ش گوشت کہ چہ کتا م لفظ و کہ مال آیت مذکور انت الکلکبار یعنی چہ آئی خاص شرک مراد
 انت و لفظ کبار و چہ جمع و صورت ببارگ و سبب باریں قسماں قرار داتگ بہ ہائی رد الہتیں خبرن زیر بحث آتگت مگر مالے کلین خبرن و نظر انداز کن ایوک و اے آیت و محقق و جوانیں معنی
 چو ش بیگانہ کہ آہ نصوص عقل و برابر قواعد و محققین و اثر دے و موافق بہ بنت و اے بیان بو تگت معنی و فہمگ انصاف و لازم دارگ و بد تمام ضمنی خبر و قنات و ثابت و معتزلہ و خلاف
 قنات و سدان و معتزلہ و عیسیٰ عقلی دے زانگی و سر مضبوطی و جت ثابت بہ بیت اہل حق و آئی و ابطال و تردید و نیک و دلگوش گور کنگ و حاجت پشیت مکیت۔ پمشکا شری و دلگوش کن انت کہ
 و ظاہر انت کہ فرمان ان تختبوا کبار ما تھون عنہ کفر عنکم کہ ادا مذکور انت و فرمان الذین یحبون کبار الہ ثمر و الفواحش الا اللہ کہ آمان سورہ النجم و موجود انت کہ
 ہر دو میں فرمانی مراد و مقصد یک انت، ایوک لفظانی تہلک فرق انت۔ تو نوں ہر مطلب یک آیت بہ بیت ہما دومی آیت و ہم بیت۔ نوں سورہ نجم و آیت ثابت و حضرت عبداللہ بن عباس و فرما جاری و غیرہ و ذاک
 حدیث و کتابانی تہا صاف موجود انت عن ابن عباس قال ما رایت شیئا اشبه باللمع مما قال ابوہریرۃ عن النبی صلی اللہ علیہ وسلم ان اللہ کتب علی ابن آدم حلقہ من الزنادارک
 ذلک لا محالۃ فرنا العین النظر و زنا اللسان المنطق النفس المتخی و الفرح یصدق ذلک و یکذبہ۔ انتہی۔ فہمگ زانگ و صورت چہ حدیث و ہر دو میں پیشی آیانی واقعی و
 تحقیق مطلب و سر جی نشان بکیرہ اہت و حضرت ابن عباس جبر الامت و لسا القرآن و فرمان چہ ہم اے معلوم بوت کہ لم علی هذا القیاس سیات و معنی چو ش و بہتر بکیرہ نیاہت۔ تو نوں بہ اے مطلب و مقابلہ
 کتام و تقریر آیت و بنت تانگ و بار و چہ ہما ترجیح و قابل و پسہ لائق بوت کنت۔ خصوصاً معتزلہ و نا بکار گنار چو دلگوش گور کنگ پستہ دیگر قابل زانگ بنت اواقعی یا بو تگت حدیث و مطلب حضرت
 ابن عباس و چہ چرائی و ہر چہ گئے کہ بیان کنگ ہچشیں عجیب قبولیت و لائق تحقیق ایت کہ چرائی و مقصد ہر دو میں آیانی شہادت بوت و معتزلہ و بد کوئی و گنجائش اہل حق و آئی و تردید و ضرورت ہم باقی
 پشیت نہ کیت و اے رد اتمام ضمنی و ذیلی اقوال و اختلاف ہم بہ شری و فیصل بوت انت چنانچہ زانوگر کہیں تا مل و فہم کت کنت گیش و گیار و غرض ما ہم ہر ز و حدیث و خلاصہ پیش کنیں حضرت
 عبداللہ بن عباس فرمان کنت کہ مال سورہ نجم و کہ لفظ لم بیان بو تگ، آئی و معانی و وعدہ ہم کنگ بو تگ بہ آئی تعین و تحقیق و رد اچہ ابوہریرہ و حدیث و بہتر مارا دگر چہ معلوم نہ بوت کہ آئی و خلاصہ
 چو شنت کہ حضرت رسول کریم علیہ الصلوٰۃ و التسلیم فرمان کت کہ اللہ تعالیٰ و پسہ دم و زنا ہر جہ مقرر کنگ ضرور اترامیت نوں زنا فعل و رد اچہ و بھر چارگ انت و زبان و بھرا شنت کہ چرائی ہا
 گپ ظاہر بنت کہ آپہ زنا و مقدمات اسباب بنت و نفس و بھرا شنت کہ زنا و اہل تماء بکنت بلے فعل ناء کا رمزی یا بطلان اصل و فزع یعنی شرمگاہ و سر موقوف انت۔ یعنی اگر چہ فزع و زنا
 صادر بوت تو کڈا اچہ، زبان، دل، کلانی زانی بوگ محقق بوت اگر جلسہ سبائی موجودگی و باوجودہ ایوک فعل فزع محقق بوت بلکہیں چہ زنا و توبہ و اجتناب نصیب بوت تو نوں ناء تمام و سائل کہ فی نفسہ مباححت
 فقط زنا و تعبت و سبب گناہ قرار بو تگت، اکمل بخشگ و قابل بو تگت یعنی آیانی زنا بوگ تھل بوت چو ش گوش کہ آیانی قلب باہیت و صورت و زنا و عباد و شکل گیت پر چاکہ فی نفسہ افعال نہ محصیت انت
 نہ عباد ایوک مباح انت۔ بہ اے سبب و کہ آپہ زنا و وسیلہ پشیت نہ کیت بلکہیں چہ اجتناب و زنا و دتی جند معدوم بوت تو نوں ہے وسیلہائی مان زنا و رد ا
 شمار بوگ و آیانی محصیت قرار دیگر انصاف و صریح مخالفت انت مثلاً یک شخصے مان مسیت و سر بوت بہ دزدی و نیت و، بلے اودا سر بو ان و عین موقع و سر ایم تراپے
 پیش آہت و چہ دزدی و توبہ ای کت و تمام شب و پے اللہ و واسطہ نماز و اناں بوت تو ظاہر انت کہ ہر چہ رفتار سر قہ و ذریعہ بہ نظر اہتگت انوں توبہ و نماز و ذریعہ
 جوڑ بوت تو اے ابوہریرہ و حدیث و اشکان و عبداللہ بن عباس سرید بوت کہ لم ہا چیز انت کہ آدر اصل و گناہ نہ انت مگر گناہ و سبب بو ان و گناہ جوڑ بنت
 تو آیت و مطلب چو ش بیت کہ آمردم و اچہ مزین گناہ و سر ظاہر گناہ و تارادور بنت البت لم و صدور و نوبت کیت مگر چہ مزینیں و اصلی گناہ و صدور و پیش
 آچہ و تی گناہ و توبہ کنت و بہر زیت تو نوں ابن عباس و چو ش کچہ ابوہریرہ و حدیث و آیت سورہ النجم و مطلب سرید بوت مارا باید انت کہ ہما معنی و ابن عباس و گوشتگ
 پد و ماں سورہ نسائہ و ما بغیر سر و چہ و بغیریں کہ چہ آئی و زنا بکرا اللہ مارا بہ اشی و حاجت بیت کہ پے آیت و گیش و گیار و صغیرہ و کیرہ گناہائی قسماں قسمیں تفسیر بیان کنیں
 و نہ معتزلہ و جواب و فکر بیت و سیات و تکفیر و سبب و جنت و دخول و وجہ ہم بہ آسانی و قواعد و مطابق و معلوم بیت و اجتناب و معنی ہم ظاہر بیت و گوشتیں
 گوشتیں جبر انت اللہ بشرط تدر فیصل بنت۔ خلاصہ ہر دو میں بیان بو تگتیں آیانی حدیث و فرمان و ابن عباس بیان و رد و چو ش بوت کہ ہر کس چہ گناہاں
 بہر زیت و چہ آیانی ارتکاب و دتی نفس و دور دارنت ہر گناہے کہ بہ گناہائی رو و مقصود و مزین فہمگ بنت تو اے اجتناب و بہر بزرگ و سبب و ہمایانی ہا بدیں کار کہ
 آیان و بہ یک مزین گناہے و لالچ و انجام و انگنت معاف کنگ بنت و فرمان و اما من خاف مقام ربہ و نھی الناس عن الہوی فان الجنة ہی المآوی و رو و آمردم ہا
 جنت و داخل بنت۔ مطلب چو ش نہ انت کہ زنا و رد و صغائر کتام دگر و رد و مزین گناہ مثلاً شراب خوری نہ کنگ و چہ معاف بنت یا شراب خوری و سبب و چہ آیانی
 مواخذہ لازم و واجب ترتبت۔ واللہ اعلم۔

و یعنی حق تعالیٰ کہ آکسے و کسے و سزا بہ کتام ڈولے و شرافت و فضیلت و اختصاص و امتیاز عنایت کنت تو شمایہ آئی ہوس و حرص ممکن انت پر چاکہ
 ہم چو ش بگو ش ہنجو شش انت کہ مال کسے و خاص مال و جان و بے سبب و دست اندازی بکنت کہ آئی حرمت و بیان انوں گوشت و ہن چو شیشی و تحاسد و تباعد و بغض
 پیدا بیت و اللہ و حکمت و ہم برخلاف انت لھتیں جنیں آدمان و اجہ و خدمت و حاضر بو ان و عرض کت کہ چہ سبب انت کہ ہر جا کہ و حق تعالیٰ مرد بیان و دیم گو
 خطاب کنت و آیانی و حکم دنت جنیں آدمانی ذکر نہ کنت و ماں میراث و مرد و دوسر بہر دیگر بیگانہ انت چہ جنین و ماں اے آیت و اے کلانی جواب دیگر
 بوت - ۱۲

فل یعنی یہ مردین و جنین و بہر مقرر انت چو شکہ آکار کنت۔ خلاصہ چو ش بوت کہ ہر کس آئی عمل و برورد پورہ رسیت ماں آئی ہجیر کی گنگ بیت کہ کسے راشکا بیت و موہ برسیت۔ البت اسے دگر جبرایت کہ آہر و قی حکمت و رحمت و روء کسے را خاصیں مزی و فضیلت عنایت بخت آئی حرص و شکایت گنگ مفتیں ہوس ایت۔ البت چہ و قی عمل و بدل و زیاتیں ثواب و انعام بلوئے تو بہتر و مناسب انت۔ ماں اشیا ہجیر خرابی نیست۔ تو نوں ہر کس فضل و طلبگار بہ بیت آرا لازم انت کہ چہ عمل و رہ بند و طلب بخت چہ حسد و تمنی و فضل و طالب مہیت و اللہ تعالیٰ ہر چیز علم پورہ حال انت۔ ہر یکے و درجہ و آئی استحقاق و بخوبی زانت و گوں ہر کس آئی شان و مناسب معاملہ کنت۔ تو نوں ہر کس و فضیلت عطا کنت اسرار علم و حکمت و روء انت کسے بقی بے علی و سبب و پرچامان آئی تردد بخت۔ فل یعنی مرد بیت یا جنین بہ ہر کس چہ شمائے مسلماناں ماوارث مقرر کنگ بہ ہمال و کہ مرگ و و ہد و مات و پت یلہ بدیت یا سیاد و وارث، کسے و چہ مال و محروم نہ داشت و گوں ہر کس و شے معاہدہ بہ بیت آیان و آیانی بہر ضرور سر کنت۔ اللہ تعالیٰ ماں جہان زانت کہ وارثانی چہ ہر لوگ لوٹیت و گوں ہر کس معاہدہ بوئنگ آیان و چہ ہر لوگ لوٹیت و شے اے حکمان کسے مہیت و کسے نافرمانی کنت۔ فائدہ: گشت مردم گوں واجہ تہنا تہنا مسلمان بوئنگت آیانیں تمامیں خندان و مردم کا فرانت تو و ہدا واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و دو دو مسلماناں و و ت ماں و ت و برات جو کنت ہما دوئیں کس و ت ماں و ت میگرد و وارث بوئنگت و ہدیکہ اشانی سیاد و وارث ہم مسلمان بوئنت تو ہے آیت نازل بوت کہ میراث و اقربا و رشتہ دارانی حق انت تو پشنت کپنت ہما دپ گوشتگیں برات تو یہ آیان میراث نیست، البت ماں زندہ گوں آیان شریس سلوک بہ بیت و مرگ و ہد و چہ و وصیت بخت تو خوب انت بے ماں میراث آیان و بھر نسیت۔ فل ماں پیشی آیتاں بیان بوت کہ مرین و جنین و حقوق و بہ سرحی و رعایت دارگ لوٹیت اگر مال حقوق و رعایت و فرق بہ بوتیں تو جنین آدمان جگہ موہ رشتہ۔ نوں ماں اے آیت و مرین و جنین و درجہ و پیشداریت کہ مرد و درجہ چہ جنین و درجہ و گیش انت پمشکا درجہانی فرق و سبب و ماں حکمان ہر ج فرقے بیت آپہکے حکمت و رعایت و قابل بیت ماں آئی جنین و مردین بہ حکمت و رہ بند و ہجیر ہر بوت نہ کنت جنیناں آئی و واہگ دارگ بیت دنت۔ خلاصہ چو ش بوت کہ مردیناں اللہ تعالیٰ و جنیناں سر حاکم مقرر کنگ بہ دو سبب و اول مسترس و ذاتی سبب و ایشنت کہ اللہ تعالیٰ و چہ نبی و و لہتیں بہ لہتے و سر افضلیت یعنی مردین و جنین و سر ماں علم و عمل و اے ہر دو بینانی سر تمام کمالات و مدار انت فضیلت و مستری بخشات کہ آئی و گیش گوار ماں حدیثاں موجود انت۔ دومی سبب کہ اکسبی انت ایشنت کہ مرد و جنین و سر و قی مال و خرچ کنت، مہر و راک و پوشاک و جملہ خرچان و بہ و قی ہر زوریت۔ مطلب ایشنت کہ جنین و بایرانت کہ مرد و فرمانرواری بخت۔ فائدہ: یک صحابہ نے و قی لوگ واجہ و نافرمانی کنت آخر مرد و آرا یک شہاتے جت۔ لوگ و بہ و قی پت و فریاد کنت پت واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و اہت و احوال بیان کنت، واجہ و فرمانیت کہ آچہ مرد و بدلا بکرت، ہینوگ اے آیت نازل بوت۔ بہ اشیا واجہ و گوشت کہ مایک چہرے لوٹ ات و خدا و دگر چہرے لوٹ ات و ہر چہ خدا و لوٹ ات ماں ہماں خیر انت۔ فل یعنی نیکیں جنین و قی مرانی تابعداری و کنت و اللہ حکم و روء لوگ و بایشنت و بہ

لِّلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ ط وَسْئَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ ط إِنَّ

جنیناں حصہ ہستنت چہ و قی کتگینان و بلوئے چہ اللہ آئی مہر بانی و بیشک

اللَّهُ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ط وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ

اللہ بہ ہر چیز و سہی و انت و، وپہ ہر کس ما مقرر کنگ و وارث بہ ہمال کہ پشنت گہنگ

الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبُونَ ط وَالَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَانُكُمْ فَآتُوهُمْ

مات و پتان و خویشا وندان، و ہاکسان کہ شہاد و پیمان بستہ گوں آیان بدیت آیان

نَصِيبَهُمْ ط إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ط الرِّجَالُ قَوَّامُونَ

آیان بہر و بیشک اللہ بہ ہر چیز و سرا حاضر و ناظرنت و۔ مردیناں حاکمنت

عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ ط وَبِأَنْفُقُوا مِنْ

چہ جنیناں سرا پرے سبب کہ سر فضل کنگ اللہ یکے بہ دگرے و سرا و پرے سبب کہ سر کنگ آیان

أَمْوَالِهِمْ ط فَالصَّالِحَاتُ قَنِتٌ ط حَفِظْنَ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ ط

چہ و قی مال و، پدائیکیں جہاں مردانی فواہر واری کنت و گہبان کنت (چہ مال و) ہا پایشنت بہ اللہ و نگہب یا و

وَالَّتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ

و ہما جنیناں کہ آیان نافرمانی و ترس ہستنت شمار اگر انہیت بخت آیان و جدا بیت چہ آیان ماں و قی و پسگ و گندلاں

وَاضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا ط إِنَّ اللَّهَ

و بخت آیان و۔ پد اگر آشہ خبر اگرنت گدا شو باز مکت پر آیان بہانہ و یک رہے، بیشک اللہ تعالیٰ

كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا ط وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا

چہ درستان برزنت مسترنت و۔ اگر ترسیت شہما نا اتفاقا آجن و مردانی دربان گدا چست کنت یک منصف

مِّنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُّوفِقِ اللَّهُ

چہ مردینے مردمان و یک منصف چہ جنینے مردمان و۔ اگر بوئنت اے دوئیں منصفان تران کنا یکا گدا اللہ تران کنگ و توفیق

بَيْنَهُمَا ط إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ط وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا

دنت جن و مرانی و میان بیشک اللہ از کنت خبر دارنت و۔ اللہ عبادت و بخت و شریک مکت

آئی و واہگ و پد و قی نفس و قی لوگ واجہ و مال و حفاظت و کنت، ماں و قی نفس و زوج و مال و ہج و و لیس خیانت نہ کنت۔ فل یعنی اگر یک جنینے گوں و قی لوگ واجہ و بخوبی بخت تو اولی درجہ ایشنت کہ لوگ واجہ آرا سر زبانی ہم تراپ بدنت و سر بد بخت، اگر نہ منیت تو دومی درجہ ایشنت کہ جدا بولسیت بے ماں ہما لوگ۔ اگر پد ہم مہ منیت تو آخری درجہ ایشنت کہ آرا بخت ہم۔ بے چو ش بخت کہ جنگ و نشان پشنت بکیت یا ہڈے پر و شیت۔ ہر یک تقصیر یک درجہ و داریت ہماں حساب و تادیب و تنبیہ و اجازت انت کہ آئی و سہ درجہ ماں آیت و بہ ترتیب و بیان بوئنت۔ جنگ و چو یک آخری درجہ انت۔ جو دین گناہے و سر جنگ و چو بخت البت قصور زیات بہ بیت تو گدا بہ جنگ ہج تاوان نیست۔ ہمیکہ مناسب بزانت آرا بخت بے اے خیال و بداریت کہ ہڈ پیر شیت و نہ چو ش بخت کہ نشان باقی پشنت بکیت۔ فل یعنی اگر جنین بہ شے نصیحت، علیحدگی یا ضرب و تادیب و پد چہ بدخونی و نافرمانی و و تارا دور بدارنت و سر ظاہر و فرمانرواری بخت گدا شہام چہ ہمیدائیں بکن ات و آیان

المرأة ١٢٨ والحصن ٥

و حاجت مندانی و همسایه نزدیکین و دورین چه مراد به

حق گیشتر است چه اجنبی همسایگ و دومی صورت و

اِنَّتِ وَمَا كُنَّا رُكَّاءَ رُفُقٍ وَبَيْشَهٗ وَكَارِءَ شَرِيكِ

وَمَا مَسَافِرُهُمْ يَا غَيْرُ مَهْمَانِ هَرْدُو أَوْ أَرَأَيْتَ وَمَالَ
قَرِينَا ۝ وَمَا ذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَانْفَقُوا مِمَّا

ووت پسندی بیت که کس و توئی من مزارت به و توئی
مال و سر اموری و کنیزت و عیش و بازی و سر آفتاب

ذَرِّهٖ وَاِنْ تَكَ حَسَنَةً يَّضَعُهَا وَيُوْتِ زَيْنًا لَّدُنْهُ اَجْرًا

وہ اے کاذباں ماذلت و عذاب تیار کتگ۔

مسلمانان ہم چہ خرچ کنند ہمیں آتش کشت و رسول و

خریج ممکن است۔ بلے، یہ مردمانی پیشہ دار گئے و فی مال و خریج گفتند، و ایشان نہ اللہ و سر ایمان دار و کہ انت و نہ بہ قیامت و روح و سرا۔ کہ حق تعالیٰ و رضا و

ہے، یہاں پہ مردمانی پیشوا گئے ہم بدانت۔ واپس ہمیں کارہما کس کسنت کہ آئیانی رفیق شیطان انت کہ آسان پہ چو شیں کارہ تیار کنت۔ وک یعنی اے کافران

100

ہج نقصان ذات اگر اٹھان کفر بدلے اللہ و قیامت و روح و سرایقین بیارتیں و بخل و ریاء بدلے اللہ و مال ایش خراج بکتیں، بلکیں ایشان و سراسر انفعات تاوان ماں ہائی انت کہ اٹھان پوت اختیار کنگانت و اللہ شر زانت کہ آچے و بہ جے نیت و کنگانت، ہائی عوض ایشان و رسیٹ۔ ماں پشی آیت و یتفقون اموالہم فرمان کت، مال و بہ ایشانی نیمگ و منسوب کنگت نوں و انفقوا مآثر ذہم اللہ فرمان کت۔ ماں ایشا لطیف و بارگین اشارہ نے ہست انت کہ ایشان و مال زانان و ہرچ پیمادل ایش کثیت خراج کنگت۔ آیان و بادیات کہ اللہ و مال زانان و بہ آئی حکم و روء خراجش بکتیں۔ فل یعنی اللہ تعالیٰ کسے و حق کہ یک ذرہ ہے (تھے) ہم ضائع نہ کنت۔ گڈاے کافرائی سراسر ہرچ عذابے کہ کیت آعین انصاف و آیانی بدیں عملانی بدلہ انت و اگر کہ ذرہ کسے و نیکی بہ بیت تواضع و مضاعف آئی ثواب و دنت و چہ و قی نیمگ مزیں ثواب بہ انعام و صورت و آرادنت - ۱۲

ہے صفحہ و فوائد: یعنی کافرائی چکر حال بد بیت و ہدے کہ مالوٹا نہیں چہ ہر یک امت و چہ ہر قوم و گواہ کہ ایشان آیانی احوال و بیان کنوک و آیانی راستیں سر و چہ ظاہر کنوک بنت۔ چریشی مراد ہر یک نبی و ہر دور و نیک و معتبریں مرد و منت کہ اقیامت و روح و نافرمانی نافرمانی و فرمانبرداری فرمان برداری و ظاہر کنگت و درستانی احوالانی گواہی و دینت و شماراے محمد صلی اللہ علیہ وسلم بہ آیانی سر یعنی بہ شے امت و سراسر جو دگر انبیاء علیہم السلام و احوال پیش داروک و گواہ کسان و لوٹا نہیں۔ و اے ہم احتمال انت کہ ہوا اشارہ پیشی نبیانی یا بر زبان بیان ہو تکیں کافرائی نیمگ و بیت۔ ماں اولی صورت و کہ انبیاء مراد بنت تو مطلب جوش بیت کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پیشی نبیانی صداقت و سراسر گواہی دنت، و ہدیکہ آیانی امت آئی و تکذیب و کنگت۔ و چہ دومی احتمال و کافرا دنت تو مطلب جوش بیت کہ پیشی نبیاں و ہدے و قی و قی امتانی کفار و فساق و کفر و فسق و گواہی و دینت شامہ لے محمد صلی اللہ علیہ وسلم آکلائی بد اعمالی و گواہ بیت کہ چریشی و آیانی خرابی و بدی خوب ثابت بیت۔

فل یعنی ہماروچ و چہ ہر یک امت و آیانی احوال بیان کنوک لوٹا نہیں بنت آروچ و کافرونا فرمانیں مردم لے جبر و واہگ دارنت کہ درپچتا ماگوں زمین و ادار کنگ بوٹینیں و گون حاک و شامل ہوان و بے گواہ بوٹینیں مروچی ما پیدا موٹینیں و چہ ما حساب و کتاب گرگ موٹیں و آدمم چہ خدایچ خبرے چیر دات نہ کنگت و ذرہ ذرہ و حساب بیت۔ چہ سورت و شروع و مسلمانان و اقارب و زوجین و غیر ذلک و حقانی ادائیگی و کڈن و کسے و حق تلفی کنگ و چہ جانی و مالی نقصان راستینگ و مہن و معاصی و خرابی و سراسر کچ کنان خرابی رند و اعبدوا اللہ و لا تشركوا بہ شیخا فرمان کت ان و بہ اقارب، یتامی و مساکین و ہمساکان و غیرہ و گوں، احسان و جوانیں سلوک کنگ و حکم و دیان و ماں ہمار داجہ تکسیر و وٹ پسندی و بخل و ریاء ترسینت کت کہ اے منچوشیں عیب انت کہ چہ دگرانی حق و ادائیگی و بہ کسے و چہ جوانیں سلوک و دور دارنت۔ و بہ کڈارو پیسہ دیوکان و بہ مردماں سلوک کنوکاں و تب و تہا

چونانی اثر انداز ہم بنت نوں اے تمہیں حکمانی گڈ سر پیدابہ مسلمانان دیم گور (خطاب) کنان و خصوصاً در بابت و نماز کہ آچہ درستیں عبادت اعلیٰ و افضل انت و ماں شریعت و ہنکر بہ آئی اہتمام و زور پر دیگ بوتگ، و آئی ارکان و شرائط و آداب و غیرہ بہ شری بیان کنگ بوتگت، دگر ہج عبادتے و اینکر اہتمام کنگ نہ بوتگ۔ و وجہرانی بار و مزن کڈن کت کہ آدر بابت و نماز و چہ درستان سرافضل و نفس گران انت و بہ نماز و ارکان و صحت و خوبی و جسم و جان و حیثیت دارنت۔ اولی ایش کہ بہ نشہ و جا و ر و نماز و نزدیک و مرواٹ تا و ہدے کہ ہر چہ چہ دپ و در کیت آرا سید مبہت۔ و ماں جنبی جا و ر و ہم و تارا چہ نماز و دور بدارت داکہ غسل کنان و تمامیں بدن و پاک مکن ات۔ پرچا کہ ماں نماز و دوکار کنگ ضروری انت یکے حضور و شروع دومی طہارت و نظافت۔ و نماز و کلبیں کارانی تہا ہے دویں کاران و دل و سراسر ہم گران انت۔ نشہ خضوع و حضور و مخالفت انت توجہ بابت طہارت و نظافت و برخلاف انت بلکیں نشہ چونکہ مثل نوم و غشی و ضو و

عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ۱۱ يَوْمَ يَذُّوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصُوا الرَّسُولَ
پر آیانی سراسر گواہ و ہماروچی آرزو کنگت ہما کہ کافر بوتگت و چہ رسول حکم و در بوتگت

لَوْ تَسَوَّى بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا ۱۲ يَأْتِيهَا الَّذِينَ
کہ دیرپا گوں زمین برابر کنگ بنت و چہ دات کنگت چہ اللہ و چہ خبرے و ق او اب نداران

أَمْ نُوَلِّهِمْ أَهْلَ الْبُيُوتِ ۱۳ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَالَّذِينَ كَفَرُوا
نزدیک و مروت نمازے در حالتیکہ شامتیت تاہما و قنیکہ شامزانت آچیزیکہ گوش ات

وَلَا جُنَا إِلَّا عَاجِلُ سَيْبِلٍ ۱۴ حَتَّى تَغْتَسِلُوا ۱۵ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى
و نہ در حالتیکہ شامتیت تاہما و قنیکہ غسل بکت مگر مسافری و حالت و ق و اگر شما نادر است

أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمُ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لِمَسْتُمُ النِّسَاءِ
یا ماں سفر ات یا آتیک یکے چہ شما چہ لائک بوجا یا شنت جنینانی گورا

فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ
پہ اندیت شما آپ گڈ ارادہ بکت پاکین زمین و رندامشت پہ و قی دیم و قی

أَيْدِيكُمْ ۱۶ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا ۱۷ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ
دستان و بیشک اللہ تعالیٰ معاف کنوک بخشوکنت و میں تو ندیتنت ہما کہ

أَوْ تَوَاصِيًا ۱۸ مِنَ الْكِتَابِ يَشْتُرُونَ الضَّلَالَةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ
دیگ بوتگت یک بہر چہ کتاب و بہر ہائی گرت گمراہی و لوٹت کہ شما ہن

تَضِلُّوا السَّبِيلَ ۱۹ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ ۲۰ وَكَفَى بِاللَّهِ وَلِيًّا ۲۱
و بہت چہ راہا و اللہ شر زانت شے دشمنان و اللہ کیتنت بہ دوستیا و

كَفَى بِاللَّهِ نَصِيرًا ۲۲ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ
بیتنت پہ مدد گاریا و لے چہ یہودیایں بگلینت خبر ان چہ و قی

مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمِعْ غَيْرَ مَسْمُوعٍ ۲۳
جاہسان و گوشتنت کہ ما شکت و خبر ہمزرت و بشکن پہ گوش نشیکنانے و

پرو شوک انت تو پیشکا بہ طہارت ہم بر خلاف انت تو مطلب چوش در اہت کہ نماز و گون مرنیس خیال داری و بان ات وکل باطنی و ظاہری جبرانی خیال داری و بکن ات بلی توری
دل و سر اکران بہ بنت۔ باقی اسے خاصیں موقع و سراچہ اسے کٹن و بندش و فرمان و دو نفع معلوم بنت اولی ایکہ بزرایان بونگیں بازیان احکام کہ آیانی تہا حقوق ووت مان وتی
معاملات و جانی و مالی عبادات و ذکر ات بہ اسے کٹانی سر اعل کنگ و گون بخل و ربا ووت پسندی و چہ مرنی و ہن پر بزرگ چونکہ بہ نفس و گران انت و اشکنو کافی دل و غلجان پیدا
بیت کنت ادا اسے گران و غلجان و علاج و پیشش دارگ مراد و مقصد انت یعنی نماز و بہ آئی شریطان و ظاہری و باطنی آداب و گون ادا کنت تو کڈ اہلدا و امر و نواہی کہ بزرایان
بوتنت بہ آوانی سر اعل بہ شما آسان بیت پر چاکہ چہ نماز و جملہ و امر و عبادات و سہولت و رغبت پیدا بیت و چہ تمام منہیات و گناہان نفرت پیدا بیت چوشکہ مان دگر آیات و حدیثان
مذکور انت و پیٹ و لوٹ کنوکیں عالمان اسے بار و گیش و گوار کنگ، دومی ایکہ پیشی بازیان حکمان و اشکنان و بعید نہ انت کہ ہما کمل بے ہمت کہ و تار اے و من خیال کنان و سستی
ظاہر بکنت و پیدائے سستی و اثر مان نماز ہم ظاہر بہ بیت کہ آئی شرائط و آداب بازیان انت و آہر و ہدہ و موجود انت پیشکا نماز و اہتمام مناسب بوت الحاصل ہر کس صلوٰۃ و اہتمام
والنزام و داریت آرا مان اید کہ جانی و مالی عبادات ہم آسانی بیت و ہر کس مان اید کہ حکمان کاہلی و سستی کنت چہ آئی و ماں اقامت و صلوٰۃ و کوتاہی کنگ و بعید نہ انت و اللہ اعلم۔
فل ماں پیشی آیت و مسلمان و دیم گوری ات و اَعْبُدُوا اللہَ وَلَا تُشْرِكُوا بِہٖ شَیْئًا۔ الی آخر آیات۔ و ماں ہر رد اکافرائی مذمت بیان کنگتی کہ آیان پیشی بیان بونگیں جبرانی لقیش
کنگت نوں چریشی و رند پر مسلمان و در بابت و نماز و ہفتیں خاصیں ہدایت کنگ بیگانہ انت و اسے ہدایان و گون ماقبل اسے مناسبت انت کہ چریشی و پیشش کفار و اہل کتاب
دو خرابیانی خصوصاً ذکر ات یکے بہ اللہ و سر ایمان تیارگ و دومی و تی مال و بہ اللہ و خرچ نہ کنگ بلکیں مردمانی پیشش دارگ و زیات عزت حاصل کنگ و واسطہ مال خرچ کنگ۔ و ظاہر نہ
کہ اولی خرابی و منشاء و علم و نقصان و جہل و سر افضلی انت و دومی خرابی و سبب ہوائے نفس و وتی و اہگ انت کہ چریشی و معلوم بوت کہ گمراہی و مرنیس سبب دو انت اولی جہل کہ
ماں آئی و حق و باطل و میابخی و تفاوت و کسے زانت نہ کنت دومی و اہگ و شہوت کہ چرائی حق و باطل و تفاوت و زانگ و باوجود حق و روء عمل کنت نہ کنت پر چاکہ چہ شہوتان قوت ملکی
ضعیف بیت و قوت بہیمیہ مضبوط تر بیت کہ آئی نتیجہ چوش بیت کہ آچہ ملائکتان دوری و چہ شیطانان قرب حاصل کنت کہ اسے بازیان خرابیانی ہندال (جڑ) انت تو نوں ہم مناسبت
حق تعالیٰ شان و مسلمانان و بہ نشہ و جاوہ و چہ نماز و انگ و اول مہن کنت کہ اسے جملہ و جاوہر نہ چرائی و رندمان جنابت و چہ نماز و انگ و مہن کنت کہ اسے جاوہر ملائکتان دور
و چہ شیطان و قرب و جاوہر نہت مان حدیث و وارد نہت کہ ہر جاہے کہ جنبی بنت اوداملا مکہ نیابت و اللہ اعلم۔ نوں آیت و مطلب چوش در اہت کہ آی ایمان داران! و ہدیہ کہ پر شما
کفر و ربا و خرابی معلوم بوت و آیانی اضداد و خوبی پیدا بوت تو چہ ہمیشہ و نشہ و جنابت و جاوہ و نماز و انگ و خرابی و مہن بہ شری و سر کچ بوز ات کہ آیانی منشا ہن همان ہر چاکہ کفر و ربا
منشا انت۔ پیشکا مان نشہ و نماز و نزدیک و روگ نہ لویت تا و ہدیہ کہ ترار ایگر ہوش مثبت کہ ہر چہ چہ پ و کش ات آرا سر پدیم بہ بیت، و نہ جنابت و جاوہ و نماز و نزدیک و روگ
لویت تا مکہ غسل مکن ات بے بہ سفر و جاوہ و آئی حکم و پیداک انت۔ خاندہ اسے حکم بہ ہما و ہدہ ات کہ بہ نشہ و جاوہ و نماز و انگ مہن کنگ بوت مان روایتان منقول انت
کہ اصحابانی یک جماعتے مان دعوتے و جمع ات چونکہ شراب آوہد و حرام نہ بوتگت پیشکا آیان شراب و وازنگت مغرب و نماز و ہدہ داخل بوت توکل بہ ہما جاوہ و مان نماز و اشتانت
امام و سورہ قل یا ایہا الکافرؤن و نہ لا اَعْبُدُکُمْ اَتَعْبُدُونَ ماں بے ہوشی و وانت کہ چریشی و معنی بلکل خلاف و رد بوتنت۔ بہ اشی و سر اسے آیت
نازل بوت نوں اگر بہ و اب و گیشی و یا نادرہی و سبب و کسے و حال چوش بہ بیت کہ آئی و خرم مہبت کہ من چے کشت تو چوشیں جاوہ و نماز ہم روانہ بیت و ہدے بہ ہوش بیت تو آئی و
فضاء و ضرور بکنت۔ وک یعنی بہ جنابت و جاوہ و نماز و داں ہما و ہدہ و مان تا مکہ غسل نہ کن ات اسے حکم بہ ہما و ہدہ انت کہ عذرے مہبت و اگر ہنجشیں عذرے پیش آحت کہ چہ
آپ و کار مرنی و معذور بہ بیت و طہارت و حاصل کنگ ضروری بہ بیت تو چوشیں و ہدہ تیمم کنگ کافی انت توں آپ و کار مرنی و سہ صورت ای پیش داشتنت یکے نادرہی کہ
ماں آئی و آپ ضرورت دومی ایکہ سفر در پیش انت و آپ ہمنکہ موجود انت کہ اگر وضو بکنت تو چہ کتن و ہلاک بوگ و ترس انت دال دور و آپ دست نہت سومی ایکہ آپ بلکل بے گواہ
انت اسے آپ بے گواہی و رد و صورت بہ طہارت و ضروری بوگ و بیان کنگ بوتنت یکے داشتنت کہ کسے چہ لانک بوج و پاو آیان و بیبت و آرا وضو و حاجتنت دومی
ایکہ گون و تی بوگی و ویت و اب کت تو آرا غسل و حاجتنت۔ خاندہ تیمم و صورت چوش انت کہ بہ پاکیں زمین و سرادوئیں دستان و بخت پدا و تی و پیداہری
و دستان و بموشیت پدا وئیں دستان و زمین و سر اجنان و دوئیں دستان و ناسر ووش و بموشیت۔ خاک پاک انت و ہفتیں چیزان مثل آپ و پاک ہم
کنوک انت مثلاً موزگ زہم، آونیک و غیرہ و ہر چ پلیدی و بہ زمین و سر پاکان و خاک ترین آہم پاک زمیت، و ہم بہ دست و دیمہ خاک موشگ و تذلل و عجز ہم سرجم و ظاہر بیت
کہ آچہ گناہاں معافی لوگ و اعلائیں صورتنت نوں و ہدے کہ خاک ظاہری و باطنی ہر دوئیں دول و نجاست و زائل کنت تو پیشکا معذوری و ہدہ آپ و قائم مقام قرار
دیگ بوت ابید چریشی و آسانی و سہولت و لوٹ و رد کہ بہ آئی سر تیمم و حکم معنی انت داشتنت کہ آپ و قائم مقام ہنجشیں چیزے کنگ بہ بیت کہ آچہ آپ و شر تر بہ گیر و
بیبت نوں زمین و اسے پیا بوگ ظاہری گپ ایت پر چاکہ آہر جاگہ موجود نہت مع ہذا خاک انسان و اصل انت و بہ و تی اصل و نیمگ و رجوع کنگ چہ گناہاں و خرابیان
پر بزرگ انت۔ کافر مہن و اہگ دارنت کہ کتام صورت و آگون خاک و آوار بہ بنت چوشکہ مان اولی آیت و بیان بوت۔ وک یعنی اللہ تعالیٰ بہ ضرورت و ہدہ تیمم و
اجازت دات و خاک و آپ و قائم مقام قرار دات پر چاکہ آسہولت و معافی دیو کنت و بندگانی خطایان و بخشو کنت و و تی بندہانی نفع و آرام و دوست داریت کہ چریشی
و اسے ہم معلوم بیت کہ نشہ و جاوہ و مان نماز و ہر چہ کہ وانگ بوتگ ات آہم معاف کنگ بوتگ کہ چریشی و اسے و سو اس باقی نہ مان کہ دیم تر و و چوشیں جاوہ و نماز
نہ و انیس مگر ہر چ ردکاری و پیش و بوت شاید آبابت و مار جُست و باواست بہ بیت۔ وک ماں اسے آیتان یہود و ہتیں سل کاریان و آیانی ٹھگانی بیان انت و آیانی گمراہی و کفر و سر آیانی
و تی جنہ و ہن اسے دگران و سر پد کنگی انت تا مکہ چریشیان و تاراد و در بدانت چہ ناچہ چہ ان اللہ لا یحب من کان مختالاً فخوراً داں یا ایہا الذین امنوا لا تغزبوا الصلوٰۃ و یہود و
سل کاریان بیان بوتنت، در بیان و بہ یک خاصیں مناسبت و ماں نشہ و جنابت و چہ نماز و انگ و مہن کنان و یہود و ردکاریانی بیان انت یہود و چہ کتاب و کبیں بہرست یعنی لفظیہ وانگ
رستنت و عمل کنگ کہ اصل مقصود ات انصیب نہ بوت و گمراہی بہ ہن زورنت یعنی پیغمبر آخر الزمان صلی اللہ علیہ وسلم و احوال و اوصافان و بہ دنیا و عزت و رشوت و خاطر و چہر دینت و بہ
زانت انکار کنت و لوٹنت کہ مسلمان ہم چہ دین و بہ تران و گمراہ بہ بنت و اللہ تعالیٰ اسے مسلمانان شے دزن و شرعہ کار بیت شہا و پیا ہجر نہ زان ات نوں اللہ و فرمان و سر ادل ہم بیبت و
چرایان بہ پیریزت و اللہ تعالیٰ شہار بہ نفع رسائینگ و چہ نقصان و پیریزگ و بس انت پیشکا چہ در زمان چھ دول و ترس مدارت و دین و سر و تار حکم بدارت وک یعنی چہ یہودیہاں ہتیں
ہنجیں ہم مردم انت کہ اللہ تعالیٰ مان تورات و ہر چیکہ نازل فرمائنت آرا چہ و تی جاہ و ٹھگیننت و بدل کنت یعنی لفظی و معنوی تحریف کنت۔ وک یعنی و ہدے رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
آیان و کتام یک حکے اشکنائیت تو یہود بہ بیت و گشتنت و اشکت، مطلب چوش بوت کہ ماقبول کنت لیکن بہ نرم نرم و گشتنت اش کہ مانہ بیت یعنی مافقط چہ گوش و اشکت بدول و قبول
نہ کنت۔ وک یعنی و ہدے یہود گون و اجہ و خطاب کنت تو گشتنت بہ اشکن اشکنائینگ مے تو یعنی ہنجیں گفقا در شان کنتنت کہ آدو مطلب و معنی دارنت بہ یک معنائے رد و ادعا و ادب و ظاہر
کنت تو دومی معنائے رد و ادعا و کم شرفی و شان بہ بیت چہ انت بہ ظاہر اسے انت بہ مطلب چوش کہ تو بہ ہر افضل و شرفی و انت کہ تاراد و ترس و تسلیم خبر اشکنائینگ متونیت و دل و بیت چوش

ول یعنی یہ واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم خدمت و اہتکانت تو یہود و راعنا گوشت گت۔ اے لفظ ہم دو معنی داریت یک معنی شہادت و یک معنی بدانت کہ آئی بیان ماں سورہ بقرہ و گوشت۔ شہرین معنی ایشنت کہ تو میرے رعایت و بکن و شفقت و نگاہ و مارا بجا تا کہ تھی مطلب و نفہیں و ہر جیکہ مارا جنت کنگی انت چہ توجہت ہم بکنیں۔ و بدیں معنی ایشنت کہ یہ یہود و دپ و اے کلمہ تحقیر انت یا زبان و زور پر دیان و راعینا گوشتش بزراں توئے میں شہانک۔ و اے محض آبیانی شرارت ات پر چاکہ آباں شرارت گت کہ حضرت موسیٰ علیہ السلام و دیگر پیغمبر ال ہم پسانی شہانکی اش کنگ۔ و یعنی یہوداں کلمہ دیان و مال و قی گفاراں ہم پیا آوار کنان و گوشت کہ اش کنگ آباں و یہ شہرین معنی و فہمت و بدیں معنی و نیمک و ذہن ہم نہ روت و ماں دل و بدیں معنی اش مراد بگپتیں و پدا ماں دین و عیب اش جنت کہ اگر واجب پیغمبر بتوئیں تو میں فریب و ضرور معلوم دار بوتگت ہمیشکا اللہ تعالیٰ ماں اے آیت و آباں فریب ظاہر گت۔ و حق تعالیٰ یہود و سہ ناشہرین قول بیان کنان نوں بہ ملامت و ہدایت و دولا فریمان گنت کہ اگر یہود و عصینا و

بدل و اطعنا بگوشتیں و اسمع غیر مستمع و بدل و ایوک اسمع بگوشتیں و راعنا و عوض و انظرنا بگوشتیں تو یہ آل بہتر بتوئیں و لے گپ راست و نیمک بتوئیں و آجے ہودگی و شرارت و گنجائش نشت ملکیتیں کہ پیشی کلمہ بیانی یہود بدیں معنی ماں و قی دل و مراد گپتگت ہے چونکہ اللہ تعالیٰ آباں و آباں کفر و سبب و چہ و قی رحمت و ہدایت و دور داشت ہمیشکا آفادہ مندیں و بچکیں حیران و سر پد نبنت و ایمان نیارنت البت کمیں مردم و چہ نجاست و شرارت و وارا دور داشت و ہمیشکا آجے اللہ لعنت و محفوظ بوتنت۔ چو شکہ حضرت عبداللہ بن سلام و آئی ہمارہ۔ وک ماں پیشی آیتاں یہود و گمراہی و آباں جدا جدا ہیں و دکار بیان و بیان کنان و نوں آباں و دیم گور کنان ایمان و قرآن و تصدیق و حکم کنگ بیگانت و چہ آئی مخافت و آباں و ترسانہ گانت مطلب ایک لے کتاب و دار و کاں بہ قرآن و سر ایمان بیار آ کہ آئی احکام مصدق و موافق انت بہ تورات و چریشی پیش ایمان بیار ات کہ مائے دیم و نشاں یعنی چم و پونز و غیرہ و گار و گم بکنیں۔ مطلب ایش کہ شے صورت بدل کنگ بہ بنت یا پد اچکا بکنیں شے دیمان و بہ شے شہت نیمک و یعنی دیم بہ پشت و نیمکا بتر بنیں و گوک و دیم بکنیں۔ یا مثل شہنہ و روج و مردماں شمارا مسخ کنان و مثل جناور و جور بکنیں۔ اصحاب سبت و ققہ ماں سورہ اعراف و مذکور انت۔ و یعنی شرک کدی بخشک نہ بیت بلکیں آئی و سزا دانی انت۔ البت چہ شرک و جہل ہرچ گنا ہے ہستنت صغیرہ بہ بنت یا کبیرہ آکل مغفرت و قابل انت، اللہ تعالیٰ ہر کس و مغفرت و بلوٹیت آئی صغیرہ کبیرہ گناہان و بخشیت لھتیں و عذاب دیان و یا بے عذاب و۔ ماں اے آیت و اے اثر ہ ہم سہت کہ یہود چونکہ بہ کفر و شرک و گرفتار انت آ مغفرت و امید مکشت۔ و یعنی یہود اینک خرابیانی باوجود بدہم و تا راپاک صاف و مقدس گوشت دال اے حد و کہ و تا رابنا اللہ و احبار اللہ قرار دینت کہ آباں لکل ناہود گیں گے بلکیں اللہ تعالیٰ ہر کس و بلوٹیت آرا پاکیزہ و مقدس گنت چہ یہود و گوشتک و چہ بوت نہ گنت و اے دروغیں بٹاک جنو کا فی سزا دانی ظلم ہم نہ بیت۔ یعنی اے

النساء

۱۳۱

والمحصنۃ

رَاعِنَالْيَا بِالسِّنْتِهِمْ وَطَعْنَا فِي الدِّينِ ط وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا

گوشت کر اعنا تاب دینت و قی زبان و وشکان جنت ہا دین و و اگر آباں گوشتیں کہ ما اشک

وَاطَعْنَا وَاسْمَعُوا وَانْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَقْوَمًا وَلَكِنْ لَعَنَهُمُ

دستیں و گوشتار و بچار مارا گذار شہرت پر آباں اے خبر و نیمک ترنت لیکن رائدگان گنت

اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

آ اللہ یہ آباں کافر و سیا گڈا نوں ایمان نیارنت مگر کینے و او کتابیان ایمان

أَمِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ مِّن قَبْلُ أَنْ تَطْمَئِنَّ

بیارت پر آئی سرا کہ مارا بٹاک باور دار و گنت ہما کتا ہے کہ گوں شہانت پیسر چہ اے خبر کہ گنت کو بکنیں ما

وُجُوهًا فَذَرُوهَا عَلَىٰ أَذْبَارِهَا أَوْ نَلْعَمَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ

دیانی رنگا گذار بنیں ہما دیان گو کا فی نیمکا یا لعنت دیم و دیم پر آباں، نیمکا لعنت دیم و دات مائے شہنہ

السَّبْتِ ۝ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ۝ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ

وچہ مردمانی سرا و اللہ حکم کتگیں حسابنت و بیشک اللہ بخشیت اے خبر کہ شرک کنگ بہ بیت گوں آیتا

بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ

دگمک و بخشیت آیتا چہ بغیر اے دگمک گناہان پر ہر کیا کہ بلوٹیت و ہر کیا کہ شرک کنت و گمراہ گوں اللہ گڈا

افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْكُونَ أَنْفُسَهُمْ

برا لہنت آیتا یک زندیں گناہے میں نوندینت ہما ک ان کہ پاکیزہ قرار دینت و تا ر

بَلِ اللَّهِ يَزَكِي مَنْ يَشَاءُ وَلَا يُلْظِمُونَ فِتْيَلًا ۝ انْظُرْ كَيْفَ

بلکیں اللہ پاکیزہ کنت ہر کیا کہ بلوٹیت و آباں سزا ظلم نہیت قدر رشتہ و تو بچار کہ چہ پیا

يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ۖ وَكَفَىٰ بِهِ إِثْمًا مُّبِينًا ۝ أَلَمْ تَرَ

بندنت پر اللہ سزا دروغ و لہنت مے ظاہرین گناہ و زانا نوندینت

إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجُبَّتِ وَالظَّالِمَاتِ

ہما کہ دیگ بوتگت یک بہرہ چہ کتابا منت بتان و شیطان و

مزل

مردم ماں و قی نہ گتوکیں عذاب و گرفتار نہنت بہ آباں سزا ناحق و عذاب ہجر نہیت۔ فائدہ : یہود کہ آباں گوشتک و عبادت کتگت و حضرت عزیر ابن اللہ گوشتک اشاں و ہر یک پیشی آیت اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِهٖ اِلَّا عَاشَرَ اَشْوَاطٍ تو درائینت کہ ما شرک نئیں بلکیں ما خاص و ناسیں بندہ و پیغمبر زادگیں و پیغمبر می میراث انت۔ خداوند تعالیٰ و اشانی اے بٹاک دوست نہ بوت و سہم آیت و نازل فرمائیت۔ و یعنی چونیں تعجبی خبرایت کہ بہ اللہ و چونیں دروغیں تہمت جنت و قی کفر و ارتکاب و باوجود و تا ر اللہ دوست گوشت و بہ اللہ گور و مقبول بوگ و دعوی دارنت و اے پیغمبر سکین تہمت بہ صافیں گنہکاری و بالکل بس انت و الجبت بمعنی بت کار مرز بیت یا ہما معبود کہ آچہ خدائے امید انت۔ اے لفظ بہرہ و کاہن رواہم کار مرز بیت۔ ماں یہود و چہ بندر و عملیات، سحر، کہانت و نجوم و سفلی ذوق گون بوتگ۔ عجب نہ انت کہ اے لفظ یہود و ذہنی رجحان و مادہ پرستی و ذوق و ظاہر کنت۔

فل ماں اے آیت ہم یہود و ناشری و خباثت و بیان انت۔ قصہ چوش انت کہ یہودیوں کوں واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و عداوت زیات بوت تو آیاں گوں مکہ و مشرکاں دوست بوتنت گوں آیاں ہم شور بوتنت و یہ آسانی خاطر داری و خیال و بتانی تعظیم کت و گوشتش کہ چہ مسلمانانی دین و شے دین بہتر انت و اشی و سبب ایوک حسدات بہ اے جبر و کہ نبوت و دین ریاست ابید چہ مادگران و پرچارست۔ اے رد اللہ تعالیٰ آیان و الزام جنت۔ ماں اے آیتاں ہے ذکر انت۔ فل یعنی اے مرد ماں کہ اہل کتاب یوان و بہ نفسانی غرض و بدایتان تعظیمش دات و کفر و رہ بند چہ اسلام و رہ بند افضل قرار دات بریشانی سرا اللہ و لعنت انت و ہر کس و سرا اللہ لعنت بکنت ماں دنیا و آخرت و ہر کس آئی مددگار و حامی بوت نہ کنت پمشکا ایشاں نوں ماوتی مدد و لالچ گوں مکہ و مشرکاں ہر چہ یاری لے کہ کنگ آبالکل لغو و بے کاریں گپ ایت چنانچہ یہود و ماں دنیا مزین خواری دیست و آخرت و ہم بہ عذاب و گرفتارست۔

فل یہود و بہ وئی خیال و ہے زانستگ کہ پیغمبری و دین و سرداری مئے میراث انت و مارا زب و دنت پمشکا چہ عرب و پیغمبر و زندگی و میارنش کرکنت و گوشتکش کہ انجام کار حکومت و بادشاہی مئے دست و کیت یہ چند روج و اگر گران ریت ماں اشی و باکے نیست۔ بہ اشی و اے آیت نازل بوت۔ آیت و مطلب چوش انت کہ زانا یہود بہ سلطنت و شریعت انت یعنی ایشاں ہجر شریعت انت اگر ایشاں حاکم بہ بنت تو مخلوق و کہ گنجت و ہم چیزے ندینت یعنی پنجوشیں مذی انت کہ ماں بادشاہت و ہم فقیر و کہ کخی و ہم ندینت۔ فقیر و لفظی معنی ہما جہلگ انت کہ آنا و گڈگ و تو کا انت۔ عربی بتلانی رد اشل فتیل چریشی و کم ترس و ادانیں چیز مراد انت چوش کہ ماں بلوچی و کد ار زن و غیرہ و لفظ کار مرزیت۔ شاہ عبدالقادر دہلوی و فقیر و معنی کخی کنگ۔ فل یعنی زانا یہود حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و آئی و اصحابانی سرا اللہ و فضل و انعام گندان و چہ حسد و مچنت اے و آسانی ناہودگیں جس پرچاکہ بہ حضرت ابراہیم و خاندان و کتاب و علم وزن شائیں سلطنت بختا گڈا یہود تسی نبوت و عزت و سرا پرچا حسد و رنت و انکار کنت۔ نوں ہم اے نبوت ماں حضرت ابراہیم و لوگ و انت۔ و یعنی با حضرت ابراہیم و خاندان و خدا تعالیٰ و مدام بزرگی بختگ و انوں ہم بہ ہمانی و خاندان انت۔ گڈا اگر کسے چہ حسد آرانہ منتیت بہ آئی سوچک و دوزخ و اس پس انت فل ماں پیشی آیت و مؤمن و کافر و ذکرآت نوں مطلق مؤمن و کافر جزا و سزا و قاعدہ کلیہ و دول و ذکر فرماینت تاکہ ایمان و نیمک و سرجمیں ترغیب و چہ کفر و تمایں ترہیب بہ بیت۔ فل ای احتو قنت جلود ہم یعنی سچیت یا کہ سچیت آسانی پوست۔ و یعنی بہ کافران عذاب و نقصان و کمی نیایک و سبب آسانی پوست و ہد و ہد و ہد پوست بدینک بیت۔ خلاصہ اے بوت کہ کافر مدام عذاب و یکیں پیما گرفتارست۔ و یعنی اللہ تعالیٰ بے شک زبردست و سرفضل انت کافران و بہ چوشیں سزا دیک و ہر مشکل یا اگر نیستنت، و حکمانی حد بندت کہ کافران و چوشیں سزا دیک بہ عین حکمت و روج انت۔ ۱۲

والمحصنۃ

۱۳۲

النساء

وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا

وگوشتت پہ کافران کہ اے (کافران) شتر تر پہ راہ راستے سراہینت

سَبِيلًا ۝ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ

چہ مسلمانان۔ اے ہماہینت کہ لعنت کنگ اللہ و پر آسانی سرا، و ہر کس کہ لعنت بکنت اللہ و آئی ہر کس

تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ۝ أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمَلِكِ فَإِذَا لَا يُوَفُّونَ

تو کنگدے پر آسانی چہ دت کنگ و، زاناں آیاں بہرے ہستنت چہ بادشاہ سیا گڈا آچہ ندینت آ

النَّاسِ نَصِيرًا ۝ أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ

مردمانا قدر گڈے تہرے و آیا آنا نازہر کیت پہ مردمانی سرا پر اے خبر کہ دنگنت آ اللہ و چہ وئی

فَضْلٍ فَقَدْ أَتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمُ

بزرگی و گڈا آچہ مادانگ ابراہیم و خاندان و کتاب و علم و دانگ ما آنا

مُلْكًا عَظِيمًا ۝ فَمِنْهُمْ مَّنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَّنْ صَدَّ عَنْهُ

زندیں بادشاہی و پداہنتہ چہ آیان ہما کس انت کہ آناہینت ہما کتاب و ہنتہ چہ آیان ہما کس انت کہ آنا و گردانی کت چہ آنا

وَكُفِيَٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ

و بیت دوزخ و شمار جنوکیں اس و بیشک ہما کس مکر بوتنت چہ مے آیتان چکل دیں ما آنا ماں

نَارًا ۝ كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا

آس و ہر کہ بسچیت و پوست آسانی بدل کیں ما آنا پوستان بہ دنگنیں پوستے تاکہ بچشت

الْعَذَابِ ۝ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَ

عذاب و بیشک اللہ زور کنت حکمتانی صاحبنت و ہما یا کہ ایمانش یارت و

عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

نیکیں عملش کت البتہ گوازیں ما آنا ماں باغان ایدوبیں کرکنت چہ آسانی چہ سرا جو

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۝ لَهُمْ فِيهَا زَوْجٌ مُّطَهَّرٌ وَهُمْ فِيهَا

مانت ماں آسانی تہا ہمیشہ، پر آیان ہستنت ماں اودا سلیں جنین و داخل کیں ما آنا

مآزل

جلود ہم یعنی سچیت یا کہ سچیت آسانی پوست۔ و یعنی بہ کافران عذاب و نقصان و کمی نیایک و سبب آسانی پوست و ہد و ہد و ہد پوست بدینک بیت۔ خلاصہ اے بوت کہ کافر مدام عذاب و یکیں پیما گرفتارست۔ و یعنی اللہ تعالیٰ بے شک زبردست و سرفضل انت کافران و بہ چوشیں سزا دیک و ہر مشکل یا اگر نیستنت، و حکمانی حد بندت کہ کافران و چوشیں سزا دیک بہ عین حکمت و روج انت۔ ۱۲

ول یعنی مومن مدام ماں جنت و بنت آیاں لوگ بانگ ہنوشیں رسیت کہ آچہ حیض واید کہ گندگیاں پاک بنت و آن ماں بنیں سہگ داریں جاگہاں داخل کنگ بنت کہ آچہ روج و رونا پ و بالکل رستگار بنت۔ ول ماں یہود و عادیست ہست ات کہ امانت و خیانت کتگت و جیڑ ہانی فیصلہ و تہا رشتوت و غیرہ و سبب کسے و گوں رعایت حق و بر خلاف حکمش و انگت پشکا مسلماناں چہ اے دوہیں جہراں ماں اے آیت و دور دارگ بوتگ۔ منقول انت کہ مکہ و فتح و روج و واجبہ لوٹت کہ ماں خانہ کعبہ داخل بیت تو عثمان بن طلحہ کہ خانہ کعبہ و کلیت دار ات چہ کلیت علی و کلیت چہ آئی تیج گپت و دور وازگ تیج کت واجہ و ہدے فارغ ہوان و چہ خانہ کعبہ و راحت تو حضرت عباس و عرض کت کہ اے کلیت منابر رسیت۔ بہ اشی و آیت نازل بوت و کلیت دوبارہ عثمان بن طلحہ و دیگر بوت۔ ول یعنی اللہ تعالیٰ ہرچ حکمے شمارا امانت و رد انگ و عدل و رد حکم فرماینت آپہ شفافندہ مند انت و اللہ تعالیٰ بہ شمسہ سطر اہرس، چیریں، التوگیں و آندگ و جہراں شتر زانت۔ تو نوں اگر شمارا امانت ادا کنگ

یافندہ مندریں عدل و بار و چیز کے علم مہیت تو خدا نے پاک و حکم و مقابلہ و آئی اعتبار نہ بیت۔

ول ماں پیشی آیت و حکام و راعد و روج و حکم فرمان کنان نوں اید گران و حکم دیگر بیت کہ آتی حکام و حکم و زند گیری و بختنت کہ چہ اشی ہے ظاہر بیت کہ حکام و زند گیری ہما و ہدے واجب بیت کہ و ہدے آوت حق و زند گیری و کنت۔

فائدہ : اسلام و حاکم، بادشاہ یا آئی صوبہ دار یا قاضی یا شکر سردار و دیگر ہر کسے کہ بہ یک کارے و سراسر مقرر بہ بیت اشیانی حکم و منگ ضروری انت دانکہ اخذ و رسول و برخلاف حکم مدینت۔ اگر خدا و رسول و حکم و سطر اہر و خلاف بکنت تو حکم و ہجیر قبول مکنت۔

ول یعنی و اگر بہ شمسہ و اولی الامر و میا جی و عوت ماں و اختلاف بہ بیت کہ حاکم و اے حکم اللہ و رسول و حکم و روجت یا مخالف، تو آرا اللہ و کتاب و پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و سنت و نیگ رجوع کنان و فیصلہ کن ات کہ آحکم و حقیقت و اللہ و رسول و حکم و روج انت یا مخالف، ہما را بالاتفاق مسلم و معمول بہ زانگ لوٹیت و اختلاف و دور کنگ باید انت اگر شمسہ اللہ و قیامت و روج و سراسر ایمان دار و کت پر جا کہ ہر کس بہ اللہ و قیامت و سراسر ایمان داریت ضرور بہ اختلاف و صورت و اللہ و رسول و حکم و نیگ رجوع کنت و آیانی حکم و برخلافی و چہ سگ ترسیت چہ ریشی و معلوم بوت کہ ہر کس چہ اللہ و رسول و حکم و نچیت آسمان نہ انت۔

پیشکا اگر دو مسلمان عوت ماں و ت و جیڑ ہے کت، یکے و گوشت کہ بیا شریعت و نیگ رجوع کنیں، دومی و ذرا نیت من شرع و چہ زاناں یا من و گوں شریعت و چہ کار نہ انت تو چو شیں شخص بے شک کافر گوشتیں۔

ول یعنی و تی گر و چیل و اختلاف و اللہ و رسول و نیگ رجوع کنگ و اللہ و رسول و فرماں برداری کنگ فائدہ مند انت چہ و ت ماں و ت و جیڑہ کنگ یا چہ و تی جند و فکر و روج فیصلہ کنگ۔ اے رجوع و انجام بہ شمسہ ہنرات۔

ول یہود و جیڑہانی فیصلہ و رد و رعایت، رشتوت و ہیل دار انت پشکا ہر کس و روج بند، منافق و خیانت داریں مردم انت۔ آیاں و تی معاملہ بہ یہودی عالمانی گور و برگ و ہد و ناک بوت کنت کہ فیصلہ و و ہد و خیال داری کنت

و داجہ پیغمبر و گور و اے دولیں مردماں یا رگ پسند نہ کنگت پر چاکہ واجہ بہ حق و روج و تی فیصلہ و دنت و کسے و روج رعایت و نہ کنت۔ یک برے ماں مدینہ یک یہودی ویک منافق کہ سطر اہر و مسلمان ات بہ کتام جبرے و سراوت ماں و ت اڑتنت۔ یہودی کہ برحق ات گوشتی کہ بریں واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و گور و فیصلہ و واسطہ و منافق کہ بندر و دروغ بند ات گوشتی کہ بریں کعب بن اشرف و گور کہ آماں یہودیاں یک عالمیں و سراسر شمسہ ات۔ آخر اے ہر دو دنیاں و تی جیڑہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و دیا پیش کت تو نبی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و یہودی و حق و تی فیصلہ دات۔ منافق و ہدیہ و ت و رشتوت تو آئی و ذرا نیت کہ شریعت حضرت عمر و گور و بریں کہ ہما ہر فیصلہ کنت منظور انت، و بہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و فیصلہ و سراسر اضی نہ بوت۔ غالباً ماں آئی دل و ہمیش ات کہ من سلام و دعویٰ و کناں بلکین منی خیال و بکنت بہ یہود و مقابلہ و، و ہما روجاں حضرت عمر و چہ واجہ پیغمبر و حکم و جیڑہانی فیصلہ کنوک ات۔ چنانچہ آہر دوہیں حضرت عمر و گور و اہنت۔ و ہدیہ حضرت عمر و اے جیڑہ

ظَلَا ظَلِيلًا ۝۵۰ اِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُكُمْ اَنْ تُوَدُّوا الْاَهْلِيَّاتِ اِلٰى

ماں بنیں ساہگان ول بیشک اللہ تعالیٰ حکم کنت شمارا کہ برسینت امانت ان آیانی صاحبان

اَهْلِيْهَا ۝ وَاِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ اَنْ تَحْكُمُوْا بِالْعَدْلِ ۝

نیمگا و وقتیکہ فیصلہ کنت مردمانی درمیان گدا فیصلہ بکنت بہ انصاف و

اِنَّ اللّٰهَ نِعَمًا يُّعْظِمُكُمْ بِهِ ۝۵۱ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيْرًا ۝

اللہ تعالیٰ شتریں نصیحت کنت شمارا بیشک اللہ تعالیٰ اشکوگ گند و کنت و

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُوْلَ وَأُولٰٓئِ

او مومنان ! حکم و پمت اللہ و حکم و پمت رسول و و حاکمان

الْاَمْرِ مِنْكُمْ ۚ فَاِنْ تَنَازَعْتُمْ فِيْ شَيْءٍ فَرُدُّوْهُ اِلَى اللّٰهِ وَ

ہما کہ چہ شمسہ بیت و پدا اگر شمسہ پڑت (اختلاف کنت) ماں یک چیز و تہا گدا برگدینت آینا اللہ و

الرَّسُوْلَ اِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۚ ذٰلِكَ

رسول و نیمگا اگر شمسہ یقین کنت بہ اللہ و پ قیامت و روجا و اے خبر

خَيْرٌ وَّ اَحْسَنُ تَاْوِيْلًا ۝۵۲ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ يَزْعُمُوْنَ اَنَّهُمْ

جوان و شتر زنت انجام آئی و ت زاناں تو نہ نیستت ہما کہ دعویٰ کنت کہ ایمانش

اٰمَنُوْا بِمَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ

آرنگ بہ ہما چیز و سر کہ ایرگیجک بوتگ تہا و ہما چیز و سر کہ ایرگیجک بوتگ چہ تویساری لوٹت کہ بہرنت و تی

يَتَّخِذُوْا اِلَى الطَّاغُوْتِ وَقَدْ اُمِرُوْا اَنْ يَّكْفُرُوْا بِهٖ ۝

فیصلیان شیطان و گور و آیانا حکم کنگ بوتگ کہ ممثنت آینا و

يُرِيْدُ الشَّيْطٰنُ اَنْ يُّضِلَّهُمْ ضَلٰلًا بَعِيْدًا ۝۵۳ وَاِذَا قِيْلَ

لوٹت شیطان کہ آیان و گم بخت ماں دوریں گئے و دو وقتیکہ گوشگ

لَهُمْ تَعَالَوْا اِلٰى مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ وَ اِلَى الرَّسُوْلِ رَاٰتِ الْمُنٰفِقِيْنَ

بنت کہ بیایت ہما حکیم نیمگا کہ اللہ و راہر انگ و (بیایت) رسول و نیمگا گدا گندے تو منافقانہ

النساء

122

الحصنة

پشتا ہست چہ تو پہٹ کنگ و پداچہ پیمایت و فقیہ بریت آیانا یک مضیے

چه وقتی دستانی کتیبان رندا کاین تنی گورا قسم ورا ننیت الله که مارا دگر غرض نیست

بجز چہ نیکی و اتفاق کنگہ و اے ہمایت کہ اللہ زانت آسانی دلائی

رازان نول توں بکوز چہ ایان دوسر سوچ لب ایان ولبوش آیا نا ماں آیا لی حق

سجید لیں خبر وک۔ ومارہ ندا تک پنج پیغمبر کے مکر یہ بھی عرض حال ان خبر اکبریت پہ خدا و علم و

و اگر مردمان و میلیه بزرگ ملت پریشان عساکر استیستای و نورا پیرمکی بوی این پیرمکی و نورا

[illegible]

پرو و دگار که آموختن بخت تا وقتیکه ترا دلی منصف بخت آسما چیز نیاید که چیت بونگ آبیانی نهاندا مگند بخت

ماں وئی دلاں گرانے پہ تہ فیصلیاں قبول گنت پہ خوشی و اگر ماں

لَتَبْنَاهُمْ إِنِ اقْتُلُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَخْرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ

[illegible]

کڈ ایڈولانٹنگ مگر کئے مرد ماچہ آیان واگر آیان بکتیں ہما کاریکہ آیاناسر سوج کنگ

1/11/19

منزل ۱

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی کلائی جانانی مالک چونکہ خدا تعالیٰ انت ہمیشہ کا رہا ہے اسی حکم کے چہ جان و دروغ مکتب۔ نوں اگر اللہ تعالیٰ بہ مردمان و قی جانان و ہلاک کنگ و جلا وطن بوگ و حکم بدنت پنچوش کہ بنی اسرائیل و سر احمی کت، تو حکم و مہ گپتیں مگر لہتیں حسابی مردمان کہ آپکائیں و راستیں مسلمان انت۔ اے منافق چو شیں حکم و سرا چون عملش کرتگت۔ باید انت کہ نوں سر بدنت کہ ماہر حکم کہ آیات دین بہ ہمایانی و دوزاھی و نیت و دین، نہ جان و ہلاکت و حکم دیگ بوت و نہ جلا وطن بوگ و حکم پرینگ بوت۔ اگر ہے سبکیں و آسانیں حکم فی سر عمل بکنت تو ففاق بالکل ختم بیت و حکمیں مسلمان بہ بنت مگر افسوس کہ سر بدنت و انوکیں جاور و غنیمت نہ انت کہ ماں مکیں جبر و دین و دنیا ہر دو جوان بنت۔ فل نبی ہما کسان انت کہ آیانی سراچہ اللہ و جانب و وحی بٹیت یعنی فرشتہ بظاہر بٹیت و پیغام و سر بکنت و صدیق ہما انت کہ ہر پیغامی و حکم چہ خدا تعالیٰ و جانب و پیغمبران بٹیت آیانی دل و تاوت بہ آئی گواہی بدنت و بلاتا و دل آئی و تصدیق و بکنت و شہید ہما انت کہ پیغمبرانی حکم و قی جان و قربان کنگ و حاضر بدنت و صالح ہما انت کہ آیانی طبیعت بہ نیکی و سر اپید ابونگ، و چہ بدیں جبراں و قی نفس و بدن پاک و صاف دارنت۔ مطلب ایشنت کہ اے چاریں بیان بوتگیں قسماں چہ امت و ایدگہ کساں افضل ترنت چریشان ابیدرگہ مسلمان ہر کس کہ بیت ماں در جبر و آیانی برابر انت لیکن ہا کس کہ اللہ و رسول و فرمان برداری و کلا شیں انت آ کس ہم ہمیشانی رد اشار کنگ بنت و اے واجہانی رفاقت باز خوب و شرف دار و کیں جبرایت کسے ایشرا دناں خبرے مزانت۔ فائدہ: ماں اے آیت و اشارہ بوت کہ ہما منافقین کہ آیانی ذکر چہ پیش و بان انت آچہ رفاقت و ہما ہی و نہ ہر انت۔ فل یعنی اللہ و رسول و حکم متوکان و انبیاء، صدیقین، شہداء و صالحین و رفاقت حاصل بوگ اللہ پاک و مزنا انعام و آئی محض فضل انت اشانی اطاعت و مزدونہ انت کہ چہ اشی و منافق زبھر انت و اللہ بس انت زانور و خبردار وک، آہر یک مخلص و منافق و ہر یک فرمانبردار و طاعت و آئی و ستیں حقیقت و فضل و خدار و گون تفصیل و زانت۔ نوں ہر کس اے خبرانی تفصیل و رد و اہ خدار و وعدہ و تمام بوگ و بابت و شکے ماں دل و مہیت۔ فل ای

اُخْرَجُوا لِلْجِهَادِ جَمَاعَاتٍ مُتَقَاتِنٍ (پہ جہاد و در بکپ ات ماں جہاد ٹولیاں) و چہ ادا جہاد و ذکر انت۔ چریشی و پیش و آیت و اے ذکرات کہ ہر کس اللہ و رسول و فرمان برداری و کنت آرا انبیاء، صدیقین، شہداء و صالحین و رفاقت بہ انعام و حاصل بیت و ماں خداوند تعالیٰ و حکماں جہاد و حکم چونکہ گران و مشکل انت خصوصاً منافقانی سرا کہ آیانی ذکر چہ بڑا بان و پیداک انت ہمیشہ کا جہاد و حکم فرما بٹیت کہ ہر کس حضرات انبیاء، صدیقین، شہداء و غیر ذلک رفاقت امید و مداریت۔ منقول انت کہ ماں اسلام و ابتدائی روجاں بازیں ہنچیں مردمان ہم اسلام و دعوت قبول کنت کہ آیات ضروریں اعتقاد و یقین و مردم انت پدا و ہدیہ جہاد فرض بوت تو چہ ارشاد لہتیں شتر ترنت و لہتیں گون کافراں یک بان و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و برخلاف بوتنت۔ بہ اشی اے آیت نازل بوت۔ مطلب ایشنت کہ اے مسلماناں! چہ منافقانی راہ و رہ بند و شما چہ پیش سہی بوتگے۔ نوں پہ شما خیر ماں

النساء

۱۳۵

والمحصد ۵

بِهِ لَكَ خَيْرٌ لَّهُمْ وَأَشَدَّ ثَبَاتًا ۖ وَإِذَا آتَيْنَهُمْ مِّنْ

لَا تَكُنْ أَجْرًا عَظِيمًا ۖ وَلَهْدِيْنَهُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ۖ وَ

مَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ

عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيِّينَ وَالصّٰدِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصّٰلِحِينَ

وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ۚ ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ

عَلِيمًا ۚ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانفِرُوا ثُبَاتٍ

أَوْ انفِرُوا جَمِيعًا ۚ وَإِنَّ مِنْكُمْ لَمَن لَّيَبْطُلَنَّ فَإِنْ أَصَابَكُمْ

مُصِيبَةٌ قَالُوا قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْنَا إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ۚ

وَلَٰئِنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ اللَّهِ لَيَقُولُنَّ كَأَن لَّمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ

وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَّلِيَّتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ۚ

فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا

بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَالَّذِينَ يَحْمِلُونَ الصِّلَةَ مِنْ ذُنُوبِهِمْ لَنَسْئَلَهُمْ

بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَالَّذِينَ يَحْمِلُونَ الصِّلَةَ مِنْ ذُنُوبِهِمْ لَنَسْئَلَهُمْ

بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَالَّذِينَ يَحْمِلُونَ الصِّلَةَ مِنْ ذُنُوبِهِمْ لَنَسْئَلَهُمْ

بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَالَّذِينَ يَحْمِلُونَ الصِّلَةَ مِنْ ذُنُوبِهِمْ لَنَسْئَلَهُمْ

مَنْ

ہمیشہ انت کہ شما ہر دول و بہ قی رکینگ و شوہازہ بہ بٹیت۔ چہ خبرداری و ہوشیاری و کار بگرات۔ چہ سلاحاں یا چہ تدبیر، چہ عقل و یا چہ ازباہاں و گون و دشمن جنگ و جدل و چہ قی لوگ جاگہاں در بکپ ات ماں جہاد ٹولیاں یا کل چہ بان و پنچوش کہ قی گوم و گیک و راست بگند ات۔ فل یعنی اے مسلماناں! شے جماعت لہتے ہنچیں مردم ہن پتر تگت کہ ماں جہاد و سر گرگ و و ہد و دیر کنت و قی پاداں دارنت و خدار حکم و قبول کنگ پد و پیش کنت بلکیں بہ دنیاوی نفع و شوہازگت و چریشان منافق مراد انت چو شہ عبداللہ بن ابی و آئی ہر ابانی ٹولی انت کہ اے مردمان سر ظاہر و اسلام و راقبول دار انت مگر اشانی مقصد و مراد ابوک و دنیاوی نفع ات۔ گون حق تعالیٰ و فرمان برداری و آیات و چہ مطلب نہ ات۔ وک پیش و گوست کہ منافقین مردم ماں جہاد و سر گرگ و و ہد و دیر کنت و بہ جہاد و روکانی جاور و چار وک بو کنت کہ بہ آیانی سراچی گوست۔ نوں فرمان کنت کہ چہ روگ و پدا اگر مسلماناں و ماں جہاد و تاوانے رست مثلاً کنگ بوتنت یا شکست اش

دارت تو منافق گل بوتگنت و گوشگشت که الله عز و جل فضل بوت که ما ماں جنگ و گون نہ اتیں و اگر نہ پیا ہم خیر نہ ات الحمد للہ مار کینگ بوتیں۔
 یعنی و اگر بہ مسلمانان سر خدا فضل بہ بوتیں مثلاً جنگ و فتح حاصل بوت یا غنیمت و بازیں مالے بہ دست و کپت تو منافق سک پشومان بوتگنت
 و چو در منافی دول و پیدہ حصد و گوشگشت ہای افسوس من ماں جہاد و چو مسلمانان گون بوتیں تو مار ہم کامیابی حاصل بوتگت یعنی پل و مال دسب و کینگت
 یعنی منافع فقط بہ وقتی محرومی و سر افسوس بوتیں بلکیں چو وقتی محرومی و زیات تر بہ مسلمانان کامیابی و سر افسوس و پشیمانی ظاہر کنگت۔
 مگر ہما کساں کہ بہ آخرت و مقابلہ و دنیا و انکارش کنگت، بہ آیات لازم انت کہ اللہ عز و جل راہ و گون سر چاری و جنگ بکنت و بہ دنیاوی زند و بہائی مال و متاع و سر
 چان سک مدینت و ایشراپہ شری بزاننت کہ ماں
 اللہ تعالیٰ و اطاعت و فرمانبرداری و ہمک دولیں
 سبت ہست سر افضل بکنت یا زیر دست، مال
 بدست و بر سبت یا مر سبت۔ و یعنی بہ شمشادوری
 انت کہ گون کافران بہ دو سبب و جنگ بکن ات یکے
 بہ اللہ عز و جل و سر بلندی و خاطر ادومی بہ ہما بکین مسلمانان
 کہ آیات ماں کافران دست و بے وس انت اشان چہ
 ظالمانی دست و آزات کنگ و خاطر و جنگ کنگی
 انت ماں مکہ و باز ہنچیں مردم ہست کہ نتوشت کہ گون
 واجہ و ہجرت بکنت آیانی سیاد و ارشاد اے مسلمانان
 سو کی کت تانکہ دوبارہ کافر بکنت پیشکا خدا تعالیٰ و مسلمانان
 فرمان کت کہ شمارا بہ دو سبب و گون کافران جنگ کنگ
 ضروری انت تانکہ اللہ عز و جل سر بلندی بہ بیت و مسلمان
 کہ آملوم و بے وس انت چہ مکہ و کافران ظلم و آزات
 بہ بنت۔ و یعنی و ہدے کہ اے خبر ظاہر انت کہ مسلمان
 اللہ عز و جل راہ و جنگ کنت و کافریں مردم شیطان و
 راہ و جنگ کنت پیشکا ضروری بوت کہ مسلمان گون
 شیطان و دوستان یعنی گون کافران جنگ بکنت۔
 اللہ تعالیٰ آیانی مددگار انت۔ پچ دولیں شک و شینگ
 ماں دل و میارات و شہر بزان ات کہ شیطان و مکرو
 فریب و زورنت کہ آہ مسلمانان سر کارگر نہ بیت۔ چہ اشی
 مقصد مسلمانان و بہ جہاد و تیار کنگی انت و آیات و
 ہیماں و یکی انت کہ آئی بیان ماں دیم و آیت و
 بہ شری گیشینگ بوتگ۔ و ماں مکہ و چہ ہجرت و
 پیش چہ کافران ظلم و مسلمان سک دل بیاہ انت
 مسلمان بہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و حاضر
 بوان و شکایت و گلہ و آزار کنگتس و اجازتش لوٹت کہ
 واجہ مارا گون کافران جنگ و اذن بدشیت تانکہ ہما بیاں
 ما و فی ظلم و بدلہ و بگریں۔ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم
 مسلمانان و چہ جنگ و مہن کنگت کہ منارا مقلدہ و
 دنیا کہ حکم سر نہ بوتگ بلکیں صبر و در گذر کنگ و حکم انت
 و فرمان کت گتی کہ نماز و زکوٰۃ و ہر حکم شمارا دیگ بوتگ
 بہ آئی سر اجہد بکن ات پر چاکہ انسان دانکہ خدا و حکمانی
 تمام کنگ و رد او فی نفس و بہ جہاد و ہیلدار مکن
 و بے پیا و فی مال و خدا راہ و خرچ کنوک مبیت تو
 گڈاپہ آئی جہاد کنگ و و فی جان و قربانی دیگ سک
 نگران انت و اے جبر و مسلمانان و قبول کنگت۔ ۱۲

بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ

پہ آخرت و بگا و ہر کس کہ جنگ بکنت ماں اللہ راہا گڈا کنگ بیت یا گیش بیت پدا زوت

نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ۝ وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

دیں ما آیات مزین ثواب و وچوین شمارا کہ جنگ بکنت ماں اللہ راہا

وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ

وچہ بیچارگان چہ مردینان و جنینان و چکان ہما کہ

يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَ

گوشت کہ اے پروردگار درگن مارا چہ اے شہر کہ ظالمت ادومردمان و

اجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ۝ وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ۝

پیدا کن پر ماچہ و فی غیبیں در ایک پشت و اچہ و پیدا کن پر ماچہ و فی درگاہ و یک مددگارے و

الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ

ہمایان کہ ایمان آنگ جنگ کنت ماں خدا راہا و ہما کہ کافرن جنگ کنت

فِي سَبِيلِ الظَّالِمِينَ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ

ماں شیطان و راہا نون جنگ بکنت شہا گون شیطان و دوستان بیشک شیطان و مکر

كَانَ ضَعِيفًا ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَ

سستیں و زانان تو نہ سست ہما کہ آیات حکم بوت کہ و فی دستان بدارت و

أَقِمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا

قام بدارت نمازا و در کنت زکوٰۃ و فی پداقتیکہ حکم بوت پر آیات سر اجہد ہما و فی

فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً

یک جماعت چہ آیات ترسکا لگنت چہ مردمان ہنچو کہ چہ خدا یا ترسے یا چہ اشیا ہن گندہ ترس

وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَىٰ أَجَلٍ

و گوشگا لگنت کہ اے ہما ب پرچہ فرض کت تو پر مے سر اجہد و پرچہ مہلت ندات تو مارا تا یک کتیں

و یعنی چہ ہجرت کنگ و پد و ہدے یہ مسلمانان و حکم دیک بوت کہ گوں کافران جنگ بکننت تو باید ہمیش ات کہ آوش ہو تیننت کہ مئے عرض قبول کنگ بوت و مراد حاصل بوت مگر لہتیں حامگیں مسلمان چہ کافران مقابلہ و ہجوش دلاپ آنتن چوش کہ کسے چہ خدا و عذاب و دلاپ بیت یا چہ آئی و ہس زیات تر و واہگش داشت کہ بہ کیں و ہدے قتال و حکم پشت بہوتین تاکہ مازنگ بمانیں کہ ہمیشی پیا خوب انت و فل بزان چونکہ حیات و دنیاوی سیت و واہگ و سبب و اے مردمان و جہاد و حکم گران معلوم بوت تو پیشکا اللہ تعالیٰ فرمان کنت کہ اٹان و بکس کہ دنیا و تمامیں نفع و سیت ادنا و زوت زوال ہوک انت و آخرت و ثواب بہ ہمایان بہتر انت کہ آچہ اللہ و نافرمانی و پھر زنت و نون شمارا باید زنت کہ دنیاوی سیت و ہجارت و مال اللہ تعالیٰ فرمان برداری و سستی مکن ات و چہ جہاد و منترسات و دلچم بیت کہ شے محنت و ادنائیں ثواب و ہم برباد نہ بیت پیشکا ہیما کنان و ماں جہاد و آوار بیت و فل یعنی شمارا قدر مہربیں و محکمیں فلات و تہا پناہ بگرت

مگر موت شمارا اودا ہم بلہ نندنت پرچاکہ موت بہر کس و ساری و مقدر بوتگ و ضرور ہونی و ہدے و کیت توری شمارا چہا کہ بیت و نون اگر شمارا جہاد و مشغول نہ بیت تو گدا پدا ہم چہ موت و رستگار بیت نہ کن ات پیشکا نون چہ جہاد و بیم گرگ و چہ موت و ترسگ و گوں کافران جنگ کنگ و ترسگ نادانی انت و اے جہاد بیان کنت کہ شے اسلام حاکم و زور انت و فل یعنی اے منافقانی یک دگر عجیبیں جا ورا لشتنت کہ اگر جنگ و تدبیر راست و فتح حاصل بوت و غنیمت و مال بہ دست و کیت تو گوشت کہ اے خدائی مددے ات یعنی ناگتی گے بوت پرچاکہ اللہ و رسول و تدبیر و اٹان منوک نہ انت و اگر تدبیر راست بہوتین و مسلمانان و ماں جنگ و شکست ہوا تیں تو گدا بہ واجہ پیغمبر و تدبیر و بار و الزامش جنگت و فل اللہ تعالیٰ فرمان کنت کہ اے محمد صلی اللہ علیہ وسلم اٹان و بستہ بدے کہ شری و بدی کل چہ خدا و جانب و انت درستیں جہانی سازوک و پیرا کنوک اللہ تعالیٰ و انت مان اشی و دگر چہ کس و دخل نیست انت و پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و تدبیر چہ خدا و جانب و انت و اللہ و وفی جند و الہام انت شے بہ نبی و سرا الزام جنگ رد و کور فہی انت کہ ردین و رد مزانت اے اللہ و حکمت انت آپہ شے ہیلا داری و شمارا سر و سوچ کنت و بہ شے رد کار بانی سرا شمارا چکا سیت اے اجمالی جوابے ات منافقانی الزام و تفصیلی جواب مان ویم و آیت و پیداکنت و فل یعنی اصل چوش کہ کل شر و بد و سازوک ہر چنت اللہ و تنت مگر بہ بندہ لازمیت کہ نیکی و شری و خدا و فضل و احسان و حساب بکننت و سکی و بدی و وفی عملانی شامت و حساب بکننت آئی الزام و بہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و سرا محنت پیغمبر اے کارانی نہ ساز و کنت و سببیت و بلکس موجب یعنی اے خبرانی سازوک اللہ و تنت و سبب شے عمل انت و فل حق تعالیٰ چہ رسول و منافقانی الزام و دور کنان و ارشاد کنت کہ ما شمارا بہ کلیں مردمان رسول جوڑکت و دیم دات و ما را ہمک خبر معلومت ما کلان و عملانی بدلا و غیں شمارا کس و ناہودگیں انکار و الزام و پرواہ و مدارت و پیغمبری و کار و سرانجام دیان بیت و واجہ پیغمبر و پیغمبری و ثابیت کنان و

نوں خدا تعالیٰ واجہ و بار و اے حکم و بیان کنت کہ ہر کس مئے پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و فرماں برداری و کنت آے شک مئے ہم تابعدار انت و ہر کس چہائی و دیم و تاب دنت تو گدا مازارا ای رسول بہ اٹانی سرا چا وک (نہبان) کنگ و دیم ندانگ کہ شمارا اٹان و بہ گناہ و کنگ و میلٹ ماوت آیان و گندی تئی کار بس کلہو (پیغام) سرکنگنت دیم ترا ثواب یا عقاب اے مئے و وفی کارنت و اے منافقانی دگر یک مکاری و باشکن ات تئی دیما یا یان و واگوشتنت کہ مائیں حکم و قبول کت و دت و در آیان و آئی برخلاف شور و مصلحت کنت یعنی بہ تئی نافرمانی و مخالفت و شور و مصلحت کنت و بہ اللہ و گور و اٹانی کل شور و مصلحت نوشتہ کنگ بنت تا نکما اٹان و سزا دیک بہ بیت پیشکا ای نبی چہ ایشان دیم و بترین و چہ حنبر و پرواہ و مدار و وفی کلیں کاران بہ خدا و بہ سپار آوت ترا بیت

قَرِيبٌ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقَىٰ تَفْ

مذتہ و بگوشت کہ فائدہ دنیا کنگ انت و آخرت شہرت بہر ہیز گاران

وَلَا تَظْلُمُونَ قَتِيلًا ۚ اِنَّ مَا تَكُونُوا يَدْرِكُكُمْ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ

و شے حق کا زینت قدر شے و ہر جا کہ بیت در گیتی شمارا مگر اگر چہ بیت شمارا

فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ ۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ

ناں ہر سیر فلاتان و اگر بر سیت آیان یک خوشیے گدا گوشت کہ اے چہ خدا و طرفا

اللّٰهِ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ

بنت و اگر بر سیت آیان یک بدی گدا گوشت کہ اے چہ تئی سببانت و بگوشت کہ اے دت

مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ فَاَلْ هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُوْنَ يَفْقَهُوْنَ حَدِيثًا ۚ

چہ اللہ و طرفانمت نون چہ حالت انت اے مردمانی کہ نیک نھنت کہ سر پر بیت یک خبر و

مَا اَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ وَمَا اَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنَ

آپیزیکہ بر سیت ترا چہ خوشیے گدا آچہ اللہ و طرفانمت و آچیزیکہ بر سیت ترا چہ بدی گدا آچہ تئی

نَفْسِكَ ۚ وَاَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُوْلًا وَّكُنِيَ بِاللّٰهِ شَهِيدًا ۚ مِّنْ يُطِيعِ

وفی جہاد شت و دیم و امک مازا پیغا و سیزوک مردمانی بگا و اللہ و بنت پگوہی و دیگا و ہر یکہ رسول

الرَّسُوْلَ فَقَدْ اطَاعَ اللّٰهَ وَمَنْ تَوَلَّىٰ فَمَا اَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيْظًا ۚ

مکامینت گدا ازان آیان اللہ و حکم مکت و ہر کس کہ پشت ماندت گدا ایدم ندانگ ترا پر آیان سر نگہبان و

وَيَقُولُوْنَ طَاعَةٌ اِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ

و گوشت کہ قبولیں مارا پدا و تبسکہ و نادریکنت چہ تئی گورا گدا کنت اے مردم چہ آیان و شہا

غَيْرِ الَّذِي تَقُوْلُ ۚ وَاللّٰهُ يَكْتُبُ مَا يَبْهِيْتُوْنَ فَاَعْرَضُ عَنْهُمْ

بخلاف آخیزیکہ تو گوں آیان گوشت و اللہ نہشت کنت آچیزیکہ آشور کنت نون تو آیان خبرا دلگوش مدار

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ وَكُنِيَ بِاللّٰهِ وَكِيلًا ۚ اَفَلَا يَتَذَكَّرُوْنَ الْقُرْآنَ ۚ

و ہوست بکن بہ اللہ و سرا و اللہ و بنت پچا ساز و لا انا انکر نکنت مان قرآن

و اچہ پیشی آیتان حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم اللہ رسول ہوگ وائی زندگیری خدایہ وئی جندہ زندگیری ہوگ و بے آئی نافرمانی کنوکانی سراحق تعالیٰ عذاب کپک و اشترید رابوت مگر منافق و واجہ و اید کہ مخالف گوشت کت کنند کہ خدایہ گواہی وائی فرمانانی تسلیم و تصدیق و ماہج پس و پیش نہ کنیں۔ بے چنور زانگ بیت کہ اے کلام خدایہ کلامت و انسان و جوڑ کت گین نہ انت تو حق تعالیٰ اشی و پستہ و دنت کہ اے مردم ماں قرآن و فکر نہ کنند کہ چہ ایشی و صاف معلوم بیت کہ قرآن براستی و خدایہ کلامت بچارت اگر قرآن اللہ کلام مہوتین چوشکہ شما کن ات تو ضرور ماں قرآن و بازیں جاگہاں تہر تہر و اختلاف ظاہر مہوتین بگندارت انسان ماں ہر جاوڑ و ہر جاوڑ و رو و کپ جنت کہ ہما جاوڑ و ہما بیت دومی جاوڑ و نیمگ و ذہن نہ ٹکلیت۔ ماں زہر گرگ و جاوڑ و دوز و اہانی نیمگ و ذہن نہ روت و دوز و اہی و ساعت و زہر گرگ و کانی نیمگ و ذہن نہ ٹکلیت و اورت، دنیا و بیان و آخرت و خیال مہیت و آخرت و بیان و دنیا و بے غرضی و جاوڑ و داد و دھش و ذکر نیست انت و بے داد و دھش و جاوڑ و بے غرضی و

و المحصنة

۱۳۸

النساء

خلاصہ ہمیشنت کہ یک جاوڑ وے کلام چہ دومی جاوڑ وے کلام و جدا نظر و کیت لیکن قرآن شریف چونکہ خالق و کلام انت ادا بہ ہر یک چیز و بیان و دومی نیمگ ہن نگاہ و چیرا بیت، چہ غور و فہم سہرا بیت کہ ماں قرآن و ہمک چیز و بیان ہر جاگہ و بے یک حساب وے انت بچارت ادا منافقانی بیان ات کہ آسکین عذاب و مستحق انت ہمشکا ادا ہم بہ آیانی جبرانی سرا ہمکر الزام انت کہ ہمکر باید و لازم انت و ہرج الزام بہ آیانی یک خاصین جماعت و سرات آخاص بہ ہمایانی سرا جنگ بوت و فرمان کت کہ لھتیں چہ آیانی چوش کنند اے نہ انت کہ ماں زہر و غیرہ و جاوڑ و کلام چہ جندہ سرگوزیت و دومی جاوڑ و کلام و مختلف نظر و بئیت و ہم اے مطلب ہم ہست انت کہ ماں و ہر گندان و ہر آکس کہ و ہدے کتام یک انسانے یک دراج کشیں گیتے بنا و کنت تو آئی گپ (کلام) یک ہم و نہ بیت بلکین یک جملہ و فصیح یکے غیر فصیح یکے صحیح و یکے غلط یکے راست یکے دروغ یکے موافق یکے گدے و ضد ضرور معلوم بیت و قرآن اینکر مزین کتاب چہ اے کلیں اختلافان پاک و صاف انت کہ اے چہ انسانی طاقت و درنت فائدہ: ما ایشی و اے نیمگ و ہم اشارہ بوت کہ ہر کسے چہ تدبر و فہم و کار مگر بیت آماں قرآن و شبہات و اختلافانی بار و و ہم و ارت کت کنت بے فہم دار وک چوش کت نہ کنت بچا راگر کسے بہ ہما جاگہ و تدبر مکت آ گوشت کت کنت کہ ساری و گوشتی قل کل من عند اللہ پدا فرمان کتی و ما اصابت من سببہ فمن نفسک۔ نون اے یکد گدے و ضد و اختلاف و ظاہر کنت و اللہ اعلم۔ و ای افشوہ و اشاعوہ۔ براں آراشنگ و تالانش کت۔ یعنی اے منافقان و کم فہمیں مسلمانانی یک خرابی وے ایشنت کہ و ہدے کتام جہے امن و پیش کیت مثلاً رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم وے گون کسے و صلح و قصد کنگ یا اسلامی لشکر و فتح و حال و اشکنگ یا خبر و خوفناکین شکنت چوشکہ دژمن و بے یک جاگہ

وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ۝۶۰

و اگر بوتیں آچہ دگرے و طفا۔ بجز چہ خدا گدا ضرور دینگت آیانی ماں آئی و تہما بازی اختلاف و

اِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ وَلَوْ رَدُّوهُ

و وقتیکہ برسیت آیانی یک خبر و دلمعی یا ترے گدا مشہور کنت آیانی و اگر برسیتیش آخر

إِلَى الرَّسُولِ وَالْأُولَى الْأَمْرُ مِنْهُمْ لَعَلَّهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَ

رسول و نیمگا و پوئی مسلمانن حکم و اہمانی نیمگا و گدا آئی و تحقیق کت ہما کسان کہ تحقیق کت کنت

مِنْهُمْ وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ

چہ آیانی و اگر مہوتیں اللہ و مہربانی پر شے سرا و موت آئی و گدا شما شیطان و زند گیتگ

إِلَّا قَلِيلًا ۝۶۱ فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسُكَ وَجَرِّحْ

مگر کت مردم و نون جنگ بکن تو ماں اللہ و راہا تو ذمہ دار نیے مگر و جندہ و کدن بکن

الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ

مسلمانان نزدیکت کہ اللہ بند کنت کافران جنگ گاہ و اللہ زوراک ترنت و نیمگا

بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا ۝۶۲ مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ

و زوراک ترنت و سزا دینگا و ہر یکہ سفارش بکنت نیکیں کارے و رسیت آیانی ہاں

نَصِيبٌ مِّنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِّنْهَا ۝۶۳

یک بہرے چہ آیانی و ہر یکہ سفارش بکنت بدیں کارے و رسیت آیانی ہاں یک و دتے چہ آیانی

وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيتًا ۝۶۴ وَإِذَا حُيِّيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا

و اللہ تعالیٰ پہ ہر چیز و توانا منت و وقتیکہ دعا بکنت گے شمارا پہ سلام گدا شما ہن

بِأَحْسَنِ مِنْهَا أَوْ رُدُّوها إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ۝۶۵

دعا بکنت پہ سلام شتر چہ آیانی ہاں و بیشک اللہ تعالیٰ ہر چیز حسابا دار و کنت و

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُجَمِّعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۝۶۶

اللہ نیستیں دگر کسے بندگی بجز ہماں بیشک بچر کت شمارا قیامتے روچا بچ شک نیستیں و آیانی

مذلل

مچ ہوگ۔ یا مسلمانانی شکست و حال و ایک تواشان و ابید چہ تحقیق و مشہور کنگ و لگنت و ماں ایشی و زیات تر تاوان و نقصان مسلمانان و بیت منافق تاوان رسینگ و غرض و کم فہمیں مسلمان چہ وئی کم فہمی و چوش کنگتیش و یعنی اگر چہ کتام یک جاگہ و حالے سر بہ بیت تو لازم انت کہ پیسرا آ احوال و بے سردار و آئی نائبان و سر بکن انت و ہدیکہ آ ہما خبر و تسلیم بکنت و قبول دار بہ بنت تو گدا بہ ہمایانی قول و پدا ہما خبر و دگر جاگہ و بیان بکنت و بہ ہما و عمل بکنت۔ فائدہ: واجہ پیغمبر و یک مردے و یک قومے و گور و زکوٰۃ و وصول کنگ و دیم دات ہما قوم بہ آئی و وش احت و آئی و دیم و راحت۔ آئی دل و جت کہ اشان بلکین منی کنگ و پیداک انت۔ و ازربوان و مدینہ و سر بوت و حال ای تالان کت کہ فلان قوم مرتد ہوگ تمامیں بازار و حال تالان بوت آخر و ہما حالے غلط ثابت بوت۔ وئی یعنی اگر اللہ تعالیٰ چہ وئی مہربانی و پے شے اصلاح و سر سوج و حکمان و دیم مداتیں و شمارا وقتا فوقتا بہ ضرورت و رد اہدایت و بیم تراب

مکتیں۔ چوشکہ بہ ہر موقع شمار فرمان کئی کر رسول و سردارانِ نیک و رجوع بکن ات، تو گد اشما گمراہ بونگتے مگر چنت خاصیں مردم کہ کامل عقل و کامل ایمان و خدا بندانت اے ہم ترایان و خدا و انعام بزان ات و شکر و بکرات و سرچی و حکم و تعمیل بکن ات۔ و یعنی اگر گوں کافران جنگ کنگ و اے منافق و زور و ایمانیں مسلمان (کہ آیان ذکر بالا گوست) ترسنت تو گد اتوای رسول تہنا گوں و تی جند و بہ جہاد کنگ و دیر مدار، اللہ تعالیٰ تئی مددگارنت و مسلمانان و بہ جہاد و ہشتو بدے۔ ہر کس مدد نہ کنت آئی پرواہ مدار۔ اُمیت انت اللہ تعالیٰ کافران جنگ و بند کنت۔ فائدہ: و ہدیہ کہ اے آیت نازل بوت تو واجہ پیغمبر و فرمائیت کہ من ضرور جہاد و سرگراں، اگر چہ یک کسے ہم منی ہمراہ مہیت و کل مفاد ہمراہاں گوں بدر صغریٰ و بہ جہاد و نیت و شنت و سربوت، کہ آئی وعدہ گوں ابوسفیان و عزوہ اُحد و رند و بونگت کہ آئی بیان ماں پیشی آیت و گوست حق تعالیٰ و ماں ابوسفیان و قریش و کافران دل و رجب و ترس ماں کنت کیسے بہ مقابلہ و نیاحت و بروتی وعدہ و دروغ بند بوتنت و حق سبحانہ و تی فرمان و روہ

وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ۖ فَمَا لَكُمْ فِي السَّافِقِينَ

و کے راستگو ترنت چہ اللہ و ف نون شمارچوں بوت کہ منافقان باریا

فَتَتَيْنِ وَاللَّهُ أَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ أَنْ

دوجاوت بوت و اللہ سرگون کنت و آپہ و تی کردار انگی زاناں تو لوئے کہ ماں راہا

تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ

پرتینے ہمائی کہ چہ راہا رد کنگ اللہ، و ہر یک اللہ آیتا چہ راہا رد کنت گد اللہ تو پرا آیتا چ

سَبِيلًا ۚ وَذُوالْوُتْكَفَرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً

راہے و لوٹت کہ شاہن کافر بیت، پنچو کہ ہاوت کافر بونگت تاکہ شمار برابر بیت

فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّى يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

گد انوں مگر شاہ کیا چہ آیان و تی دوست تاکہ بر نہیںنت و تی ملک و مالان ماں خدا راہا

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَعَدُوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ

رندا اگر آیان اے خبرنت گد بگرت آیان و بگرتش ہر جہ کہ بگرت شاہ آیتا

وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۚ إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ

و مگرت چہ آیان کسبار و تی دوست و نہ مددگار و مگر ہما کسان کہ ہورتورت گوں

إِلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ حَصِرَتْ

مہنتیں قومیا کہ در میان شما و در میان آیان ہمد و ہمان ہستنت یا آنکنت شے گورا در حالیکہ تگ ترنگت

صُدُّوهُمْ أَنْ يَقَاتِلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ

دل آیان چہ جنگ کنگا گوں شاہ و چہ جنگ کنگا گوں و تی قوما و اگر

شَاءَ اللَّهُ لَسَلَطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَاقِلْتُوكُمْ فَإِنْ اعْتَذَرُوكُمْ

بولتیں اللہ گد ازوراک کنت آپہ شے سرا گد آیان ضرور جنگ کت گوں شاہ، نون اگر ایک گورا بیت چہ شاہ

فَلَمْ يَقَاتِلُوكُمْ وَالْقَوَالِيكُمُ السَّلَامُ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ

پدا جنگ مکننت گوں شاہ و پیش بگنت شے نیمکا صلحا، گد آنکنت اللہ پر شمیگی

مازل

کافران جنگ و بند کنت و واجہ پیغمبر گوں و تی ہمراہاں بسلان و واتر بوت۔ و ای اشگ تنعذ بیا۔ بزاں سک عذاب دیو کنت۔ یعنی اللہ تعالیٰ و جنگ و آل عذاب گوں کافران جنگ و انگت سک ترنت پشکا ہما کس کہ گوں کافران جنگ کنگ و آیان و کشگ و چہ آیان دست و تاراکشا اینگ و ترسنت آ اللہ تعالیٰ و زمر و آل عذاب و چونکائی برداشت کنت کنت۔ و یعنی اگر کسے بہ نیکیں کارے و سفارش بگنت چوشکہ واجہ نبی علیہ السلام و مسلمانان و بہ جہاد و کڈن کنگ یا کسے بہ بدیں جبرے و کوشست بگنت چوشکہ منافق و زور و ایمان دار و کین مسلمانان چہ جہاد و ترسگ و دگران و ترسائینگ تو اولی صورت و ثواب و دومی صورت و گناہ و ہر رسیست ہمے ہمے اگر کسے محتاجے و سفارش و کنان و چہ نہ دارے و آرا چیزے بدیائینیت تو اے ہم خیرات و ثواب و شریک بیت و ہر کسے کافر، فساد یا دزے و سفارش و کنان و آرا رستگار بکنا ئینیت پدا آفساد و دزری بگنت تو اے ہم ماں فساد و دزری و شریک بیت۔ و ای مقتدر برا بزاں قدرت دارک انت یعنی خدا تعالیٰ تمام چیزانی سرا قادر و ہر چیز بہرے گشینو کنت تو ماں نیکی و بدی و ہرے دیگر و آرا چہ مشکلی دیمائینیت۔ و یعنی یک مسلمانے و اسلام کنگ یا دعدا دیگر در حقیقت بہ اللہ و آئی شفاعت کنگی انت تو حق تعالیٰ شفاعت و یک صورتے و کہ آماں مسلمانان نالان انت۔ گوں گیش و گیوار و بیان کنت کہ و ہرے کسے آئی مسلمانان شمار دعا بدنت یا سلام بگنت تو شمار ہم لازم انت کہ آئی و پستہ و بدینیت یا دہما کلمہ و شاہ ہم آرا بگوش ات یاچہ آئی و شر تر مثلا اگر کسے و گشت السلام علیکم تو تئی سرا واجب انت کہ آئی پستہ و علیکم السلام بگوش و اگر زیات ثواب لویت تو و رحمة اللہ ہم زیات بگوش۔ و اگر آئی و لے لفظ گیش کنگ گد اتو و بر کاز، و زیات بکن۔ و اللہ و گورے ہر ہر چیز حساب بیت و آئی جزا رسیست، و آئی و پستہ ہم ماں اشی و شامل انت، فائدہ: چہ ایشی و شفاعت و سرچی و خوبی پدا بوت و شفاعت سیئہ و خرابی و نقصان معلوم بوت پرچا کہ اگر کسے شفاعت حسہ کنت آرا اللہ تعالیٰ ثواب دنت و ہر کس

شفاعت ای کت بہ آئی و سر گوں آئی جو این رہ بند و بدلہ دیگر و حکم دانی۔ کہ شفاعت و سیئہ و چوش نہ انت کہ اودا ابید چہ معصیت و زہری و دیگر ہیچ نیست۔ ۱۲۔ ہمے صفحہ و فوائد: و یعنی قیامت و ایک و ثواب و عذاب و کلیں قول و قرارانی تمام برحق انت ماں اشی و ہیچ اختلاف نیست۔ اے چران و پنچو نائیں جبر فہمت۔ و ای نکسہم و دہم الی حکم الکفر۔ بزان اللہ و آیان و مرد و دکت و بہ کفر و نیمگ و پدا دیم و انتنت۔ و ماں اے منافقان ہما کس شامل انت کہ آسر ظاہر ہم مسلمان نہ بوتگ انتنت بلکین ظاہر و باطن و کفر و سر اقام انتنت بلے گوں واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و گوں مسلمانان ظاہر و رو و دوستی ظاہر کنتش و چہ ایشی و اشی غرض ایش ات کہ مسلمانان فوج و ہرے مے قوم و سر اودش بگنت تو مے جان و مال بہ اے صورت و محفوظ بنت۔ و ہر مسلمانان و اشی اے راز معلوم بوت تو ہتین مسلمانان گوشت کہ گوں اے ناشران گند و نند ترک دیگر لوہیت تا نکہ چہ ماجدا بہ بنت و ہتین و گوشت

بِدَارِٔ وِیجِ پیمیں تعلق گوں اِشان مَدَارِٔ ۱۲۔

۱۲۹

مجاہدین ء اے گپ زیات تربیش کیت و پیشی آیتان ہم

ogspot.com

12.

النساء

پیرایانی سراپا چ راہ و نون گندت شما بیک دگہ قوے کہ لوٹنت کہ بخوف بیت چہ شماہن

وینجوی بلیت چہ وی گوما ہن، ہر برہہ کریک بلیت کسادد یمکا

١٢٣٤٥٦٧٨٩١٠١١١٢١٣١٤١٥١٦١٧١٨١٩٢٠٢١٢٢٢٣٢٤٢٥٢٦٢٧٢٨٢٩٣٠٣١٣٢٣٣٣٤٣٥٣٦٣٧٣٨٣٩٤٠٤١٤٢٤٣٤٤٤٥٤٦٤٧٤٨٤٩٥٠٥١٥٢٥٣٥٤٥٥٥٦٥٧٥٨٥٩٦٠٦١٦٢٦٣٦٤٦٥٦٦٦٧٦٨٦٩٧٠٧١٧٢٧٣٧٤٧٥٧٦٧٧٧٨٧٩٨٠٨١٨٢٨٣٨٤٨٥٨٦٨٧٨٨٨٩٩٠٩١٩٢٩٣٩٤٩٥٩٦٩٧٩٨٩٩

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ تَارَةً أُخْرَىٰ فَيُفْثِنَ فِي السَّحَابِ مَائِدًا ۖ

قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَخْزِيرُوقِهِ^{٤٤} مُؤْمِنًا^{٤٥} وَدِيَّةً^{٤٦} مَّسْلُوبَةً

إِلَىٰ أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يُصَدَّقُوا فَإِنْ كَانُوا مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَكُمْ

وَأَمَّا بَعْدُ فَاذْكُرُوا أَنْفُسَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

در میان شما و در میان آیان عهد پیمان هستند گد اخون بهایر کنت بدنت آئی و وارثان و اوقات بکنت

کردے دید سماے ۴ پیدار کیا لہ نور سے دوسرے نبوت لہذا دو ماہ روچہ بدایت پید ماں پیدا

وَبَرِيءٌ يَابِسٌ مُّجَرَّدٌ مِّنَ الرُّمْلِ ۚ وَالْأَسَدُ أَكْبَرُ دَأْوِيَّتِهِ ۚ وَالْحَيَّةُ أَكْبَرُ دَأْوِيَّتِهَا ۚ وَالْجُرْجُورُ أَكْبَرُ دَأْوِيَّتِهِ ۚ وَالْجُرْجُورُ أَكْبَرُ دَأْوِيَّتِهِ ۚ

تو به من بگو که چه می‌خواهی

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل چه ایشی و پیش مسلمان و بہ نہ زانتی وردکاری و قتل کنگ و سر اغتاب و سرزنش فرمائینکنت۔ پیشکا اے احتمال ات کہ کسے بہ جہاد کنگ و قنارا بجلیت، پرچاکہ مجاہدین اے ہمیں صورت بہ سر و گوزیت۔ پیشکا مجاہدانی فضیلت و بیان کنان و آیان و بہ جہاد و ترغیب و ترغیب بولت۔ آیت و خلاصہ ایشنت کہ لنگ کوز۔ نادراہ و معذوریں مردمان و و جہاد و

النساء

۱۲۲

المحذنت ۵

وَمَغْفِرَةٌ وَرَحْمَةٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝۹۸ إِنَّ الَّذِينَ
وَجُحَلَّتْ دُہرانی ننت و۔ واللہ تعالیٰ زہریں بخشوک و دہر بانت و ہماکان کہ
تَوْفَهُمُ الْمَلِکَةُ ظَالِمِیْ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِیْمَ کُنْتُمْ قَالُوا
آیا ساہان گزنت ملائکت در حالیکہ آبدی کو کنت پونی نفسان گوشت کون آیان فرشتہ کہ شاہ چہ حال کنت جواب
کُنَّا مُسْتَضْعِفِیْنَ فِی الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ
دینت آکہ ماہے و س آتیں ماں ملکا گوشت فرشتان کہ زانان اللہ زمین کشادہ نہ بیت کہ
وَاسِعَةً فَتُهاجِرُوا فِیْہَا قَالُوا لَکَ مَا وَلَهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ
شما ملکتیں در کیتیت دیم بہ ہماگو گڈاؤں آید و لینانی جاگہ دوزخیں و بدیں
مَصِیْرًا ۝۹۹ إِلَّا السُّتَّضْعِفِیْنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ
جاگہے۔ مگر ہما کہ در حقیقت بے دست چہ مردینان و جنینان و چگان
لَا یَسْتَطِیْعُونَ حِیلَةً وَلَا یُھْتَدُونَ سَبِيلًا ۝۱۰۰ قَالُوا لَکَ عَسَى
سازت نکنت پروت ہچ چار و گندنت پروت ہچ راہ درے گڈا پرا اید و لینان امینت
اللَّهُ أَنْ یَعْفُو عَنْہُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝۱۰۱ وَمَنْ یُهاجِرْ فِی
کہ اللہ آیانامعاف بکنت واللہ تعالیٰ معاف کنوک بخشوکنت و ہر کیکہ بنینیت و قی ملکا ماں
سَبِيلِ اللَّهِ یَجِدْ فِی الْأَرْضِ مَرْغَمًا کَثِیرًا وَسَعَةً ط وَمَنْ
خداے راہا گڈا گندنت ماں روئے زمینا جگلئیں جاگہ باز و کشادہ و ہر کیکہ
یُخْرِجْ مِنْ بَیْتِہِ مُهاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِہِ ثُمَّ یُذَرِّکُمُ الْمَوْتَ
در کیتیت چہ و قی لوگا ہجرت بکنت اللہیک و آئی و رسول و نیمکا زندا بیت بکرت آیارا مرگ
فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُہُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝۱۰۲ وَإِذَا
گڈا مقرر بولت مزد آئی و خدا و گورا واللہ بخشوکنت مہر باننت و۔ وقتیکہ
ضَرَبْتُمْ فِی الْأَرْضِ فَلَیْسَ عَلَیْکُمْ جُنَاحٌ أَنْ تُقْصِرُوا مِنْ
سفر بکن ات ماں روئے زمینا گڈا نہ انت پہ شے سرا گناہ ماں اے خبر اگر گوند بکنت

مذلل ۱

۱۳
۱۰

حکم پر نہ انت باقی کلیں مسلمانان و ماں جہاد و
رو و کانی مزین در جہ انت کہ آ جہاد نہ کنوکان و نیست
انت اگر چہ آہم جنتی انت کہ جہاد نہ کنت چہ ایشی معلوم
بولت کہ جہاد فرض کفا بہ انت فرض عین نہ انت یعنی
اگر مسلمانانی جوانین مقدار و بقدر ضرورت جماعت
جہاد و گلا بئیش بہ بیت تو جہاد نہ کنوکانی سرا ہچ گناہ
نہ انت و اگر نہ کل گناہ کارینت۔ فل یعنی حق تعالیٰ
غفور رحیم انت بہ جہاد کنوکانی بابت و اجر و مغفرت
ورجت و ہر چ وعدہ ای فرمائینکنت۔ آیان و الم تمام
کنت یا ایکہ چہ مجاہد و دست و نابزانتی و اگر یک
مسلمان قتل بولت تو حق تعالیٰ معاف کنت۔ چہ اے
ترس و چہ جہاد و پشت مکب ات فل ہتین مسلمان
ہنجوشین ہم ہست انت کہ بہ حق و دل مسلمان انت مگر
بہ کافرانی حکومت و نندوک انت و چرایان زیر دست
انت و چہ کافرانی ترس و اسلامی جبران و سر ظاہر
کنگ نتون انت نہ جہاد و حکم و تعلیم کت کنت۔
نوں بہ آیان سر فرض انت کہ شہ اودا ہجرت
بکنت، ماں اے رکوع و ہمیشی و ذکر انت آیت
و خلاصہ چوش انت کہ ہر کس بہ و قی سرا ظلم کنت یعنی
گون کافران اوار بنت و ہجرت نہ کنت تو فرشتہ
چہ آیان مرگ و و ہد و جست گزنت کہ شما کجام دین
و سرا بونکے آگوشنت کہ ما و مسلمان بوتگیں، مگر بہ
سبب و قی ضعف و کمزوری و مادیں و جبران و کنگ
نہ تون انت، فرشتہ فرمائینکنت کہ اللہ زمین واسک
پراح ات گون شما اے و ابونکنت کہ چہ اودا ہجرت
بکنتیں۔ گڈا چوشین کسانیا جاگہ جہنم انت۔ البت ہما
کس ضرور انت و جنیں آدم و چک کہ آوا بہ ہجرت و
تدبیرے کت نہ کنت نہ آیان بہ ہجرت و راہ و سر پر
و معلوم دار انت انسان معافی و قابل انت۔
فائدہ: چہ ایشی و معلوم بولت کہ ماں ہر چ ملکہ
مسلمان گون آزادی و نشنت مکنت گڈا چہ اودا
ہجرت فرض انت ابید چہ ہماکسان کہ آبلکل معذور
و بے وس انت دگر کس و اودا جلگ و اجازت نہ
انت۔ فل ماں اے آیت و بہ ہجرت و ترغیب
دیگ بوتگ۔ و مہاجران و تسلا دیگ بیگا ننت یعنی

۱۴
۱۱

کسے بہ خدا و رضا و ہجرت کنت و قی وطن و یلہ کنت تو آرا نندگ و جاگہ باز رسیت و بہ آئی و روزی و گذران و پراچی بیت۔ پیشکا بہ ہجرت و و ہد و چہ ایشی و
مترس ات کہ کجا داین و چی و دین، و ترس و ہم میارت کہ بلکیں راہ و موت بئیت تو گڈا نہ اے بوتیں نہ اود و پرچاکہ بہ اے صورت و ہم ہجرت و سر جمیں
ثواب رسیت و موت و قی و ہد و کیت، چہ مقررین و ہد و پیسر نہ عیت۔ ۱۲

فل یعنی وہدیکہ شما جہاد و نیت و سفر کن ات و شمارا چہ کافراں (کہ شے دشمن انت) خطرہ ببیت کہ شمارا پریشان کننت تو اے جاوے نماز و گونڈ کن ات یعنی ہما نماز کہ ماں حضرت چار رکعت انت آیان و دورکعت ہواں ات - فاعلا : مے گورے ماں سفر و شے منزل و لوگ ضروری انت چہ آئی کم بہ بیت تو قصر جائز نہ انت و کافرانی پریشانی کنگ و ترس ہما و ہدے ات ،

وہدے اے حکم نازل بوت - وہدے کہ ترس ہلاس بوت تو ہم گدا واجہ ماں سفر و دورکعت و انان بوت و صحابہ ہم بہ سے ڈول و کڈن کتی - نوں بہ ہمیشگی ماں سفر و قصر حکم انت ، بیان بوتگین ترس بہ بیت یا مبیت - و اے اللہ تعالیٰ و فضل انت گون شکر و قبول کنگ لازم انت ، چوشکہ ماں حدیث و اتلک و ساری و سفر و نماز و بیان ات ، اے نماز خوف بیان انت - یعنی کافرانی فوج بہ مقابلہ و بہ بیت تو اے جاوے مسلمانانی فوج دو وند و بہ بیت یک وندے گون امام و نیم نماز و انان و دشمن و مقابلہ و بوت و بوشیت و دومی وند بیت گون امام و باقی نیم و بوانیت - امام و سلام و پید و دوتیں جماعتاں وتی وتی باقی مستگیں نمازاں جدا جدا ہواں انت - اگر نماز مغرب و بیت تو اولی جماعت دورکعت و دومی جماعت یک رکعتے گون امام و بوانیت و بہ اے جاوے ماں نماز و رو و آمعاف انت - و زحم ، زہ و اسپر و غیرہ گون و دارگ و ہم حکم انت تاکہ کفار موقع گندان و اورش مکنت و یعنی اگر ہوریا نادرا ہی یا کمزوری و سبب سلاحانی چست کنگ مشکل ببیت تو چوشیں جاوے سلاحانی کنگ و ایر کنگ و اجازت انت بے وتی جذبہ حفاظت و زہ ، اسپر و آہن پوش و گون و ت و بدار ات -

فاعلا : اگر چہ دشمنانی ترس و اینکر ہم مہلت مریت کہ نماز خوف و بہ بالا بیان بوتگین پیا اداکت بکنت تو جماعت و نماز موقوف کنان و ہر کس تہناتی وتی نماز و بوانیت پادانی سرا - و اگر چہ سواری و ایرکیگ و موہ مبیت تو سواری و سرا گون اشارہ و نماز و اداکت اگر اشی و ہم موہ مریت تو گدا نماز و قضا بکنت - یعنی اللہ تعالیٰ و حکم و روع گون تدبیر و احتیاط و ہڑاری و کار بکرات و چہ اللہ و فضل و امتیت بکشت کہ آ کافراں و چہ شے دست و وار و رسوا کنت چہ کافر و سچ ترس ات - و یعنی خوف و ہدے بقراری و جاوے اگر ماں نماز و چیزے کوتاہی بوت تو چہ نماز خوف و وتی دست و ہلاس کنگ پدہر و ہدے و ہر ڈول و اوشتکائی یا نند کائی یا پے کش و لیٹان و اللہ یاد کن ات دانکہ خاص و محوم و مقابلہ و ہدے ہن ،

پرچاکہ وقت و مقرر و دگر بندشانی رندگیری و نماز و جاوے ات کہ بہ آئی سبب و تنگی و بے قراری پیش اتلک گنت چریشی و ابید بہ ہر جاوے تنگی و بغیر اللہ یاد کنت گنت ، چہ پیا چہ آئی یاد و غافل مبیت - واجہ عبد اللہ بن عباس و اے آیت و رد افراں کت کہ ایوک و ہما شخص کائی و عقل و ہوش آرا جواب بدینت چہ اللہ یاد کنگ و معذو انت و اگر نہ سچ کس چہ اللہ یاد و معذور نہ انت - ۱۲

الصَّلَاةُ ۖ اِنْ خِفْتُمْ اَنْ يَفْتِكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ اِنَّ الْكَافِرِينَ

نماز اگر ترست شما کہ دل سبب بکنت شمارا کافر - البتہ کافر

كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا ۚ وَاِذَا كُنْتُمْ فِيهِمْ فَاقْبِتْ لَهُمُ الصَّلَاةَ

شے ظاہرین دشمن انت و - و وقتیکہ بہ تو در میان آیان پداوے کہ بوانیت و آیان نماز

فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلِيَأْخُذُوا اسْلِحَتَهُمْ ۚ فَاِذَا

گدا بایدن کہ یک جماعت چہ آیان بوشیت گون تو ، و بزورت گون و تی سلاحاں پداوے

سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَّرَآيِكُمْ وَلِتَأْتِ طَائِفَةٌ اُخْرٰى لَمْ

سجود کت آیان گدا یک گورا بنت اے چہ شما و ببیت دومی جماعت ہما کہ

يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلِيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَاسْلِحَتَهُمْ ۚ وَ

نماز نش ٹوٹگ نوں آ نماز بوانت گون تو ، و بزورت گون و تی و پیا ناں و سلاحاں - کافر

الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ اَسْلِحَتِكُمْ وَاَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ

لوٹت کہ بہ یک نہ یک پیمہ ناخیاں بیت شما چہ و تی سلاحاں و اسباباں تاکہ آملہ بکنت

عَلَيْكُمْ مُّيَلَةً وَّاحِدَةً ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ كَانَ بِكُمْ اَذٰى

پہ شے سرا بہ یکپارگی و شے چہ گند نہ انت پہ شے سرا اگر تکلیف ببیت شمارا

مِنْ مَّطَرٍ اَوْ كُنْتُمْ مَّرْضٰى اَنْ تَضَعُوا اَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ

چہ ہور و یا شما نا جوڑ بیت اے کہ بکشت ایر کنت و تی سلاحاں و بزورت و تی و پیا ناں و

اِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ۚ فَاِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ

بیشک اللہ تیار کنگ بہ کافراں بے عزت کنوئیں عذاب و - پداوے تنگی شما ختم کت نماز

فَاذْكُرُوا اللّٰهَ قِيَمًا وَقُعُودًا ۙ وَّعَلٰى جُنُوبِكُمْ ۚ فَاِذَا اُطْمِئِنَّتُمْ

گدا یاد بکنت اللہ بہ اوشتکا و نشکا و پکش و پشکا و پداوے تنگی شما ترس کار بوت

فَاَقِيْمُوا الصَّلَاةَ ۚ اِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا

گدا قائم کن ات نماز - بیشک نماز بہ مسلمانانی سرا فرضت

۱۷۲
 دل یعنی وہیکہ بیان تو گیس خوف برود خاطر جمع بہ بیت تو گد اہرچ نمازے دانت آئی گوئی کانی تعدیل شرطانی رعیت ادابی خیال داری بوانت چوشکہ ما امن ہر جاوہر انگ بیدرت ہرچ
 زبانی حرکتانی اجازت دیکت گک خوف ہر جاوہر گوی خاص انت بے شک نماز فرض ہتی مقرر ہر ہدہ سفر حضر دلمعی و خوف ہر جاوہر بہ ہما و ہدہ ادا کنگی انت چوش نہ کہ ہر وہدہ دل بکشت
 بوانتی۔ یا مطلب ایشنت کہ نماز بابت حق تعالیٰ ہر سرجیں دستور و ہدہ مقرر فرما یشنت کہ ماں حضر ہرچی لوگ لوٹیت و ماں سفر ہرچی لوٹیت، ماں دلمعی ہرچی کنگ خوف ہر وہدہ
 چی۔ بس ہر جاوہر آئی ہر پابندی پکارنت۔ دل یعنی کافرانی شوہاز و آیانی رندہ کیک گوی ہمت ہر کار بکرت و کوتاہی کمن ات و اگر شمارا گوی آیانی جنگ ہر ٹپ یادرد
 رشتنگ تو ماں اے سچ ہر آہم شریک انت و آئندہ شمارا گوی حق تعالیٰ ہر ہما میت انت کہ ایشانت نیستنت یعنی ماں دنیا ہر کافر اسر فضلی و ماں آخرت ہر منیں ثواب و اللہ تعالیٰ
 شے مصلحتاں و شے عملان ہر شرزانت۔ ماں آئی ہر حکم ہر شہ منیں نفع و حکمت ہست بہ دین و دنیا ہر دو تیناں۔ بس آئی ہر تالعداری ہر غنیمت و منیں نعمتے بزانت انت۔

۱۵
 ۱۲
 دل منافق و ضعیف الاسلامیں مرد ماں و ہدہ کسے
 یک گنہے سلیس کارے بکتیں توجہ سزاوید نامی ہر ہرنگ ہر
 خاطر نیموش ماہینتگت و بہ واجہ ہر دربار ہر ماں ہرچیں
 ڈولے ہر آرد شانش بکتیں کہ واجہ آرداے گناہ ہر زانت بلکیں
 یک گنہے ہر تھت جہان ہر آردا گناہکار جوڑ کنگ ہر تہا
 کوشت است بکرتیں۔ ووت ماں ووت ہر مشور لوگنتنت
 چونکاتی (چنانچہ) یکہرے چوش بوت کہ یکہرے مسلمانے ہر دومی
 مسلمان ہر لوگ ہر نقب جت، یکہرے آرت و گویاتی لھتے
 سلاح و زنت و برت۔ بیابکر کہ آتورگ شنگے ماں ات، داں
 دزہ لوگ ہر آرت رچان بوت، دزہ اے چالاکی کت کہ مال
 بہوتی لوگ ایدر نہ کت بلکیں شپ ہر شپ ہر مال ہر برت یک
 یہودی ہر گورہ امانت ایرکت کہ آئی ہر واقف ات صحب ہر
 سرا مالک آرت ہر نشانی ہر سر دزہ راگیت مگر چہ تلاشی گرگ ہر
 آئی ہر گورہ ہر دریاہت پیدا دزہ سوگند وارت کہ من ہرچ
 حال ہر سر پدیاں آرت ہر نشان دیمتر ہر ہشتنت، مالک
 بہ ہر نشان ہر سر یہودی ہر راست جت آئی ہر مال ہر قرار
 کت کہ منی گورہ موجودت مگر دوشی منی گورہ فلانی ہر امانت ایر
 گنگ، من دزہ نیاں۔ مالک اے جیڑہ واجہ پیغمبر صلی اللہ
 علیہ السلام ہر خدمت ہر سرکت، دزہ قوم وراج ہر شورکت
 کہ ہر پیما منتگ آئی سر دزہ ثابت مہیت یہودی ہر دز
 جوڑ بکن ات جناحراشاں گوی یہودی ہر جیڑہ کت و واجہ
 پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ہر گورہ دزہ ہر گناہی ہر سر سوگند
 وارتش و گواہی دانتش۔ نزیکت کہ یہودی ہر دز فہمگ
 بیت و آردا ہر قرار دیک بیت اشی ہر سخر حق تعالیٰ ہر
 بازیں آیات نازل کنت۔ و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم
 و اے دگران ہر بیم تراب دیکت کہ دزہ مسلمان انت،
 یہودی ماں اشی ہر حق انت و بے گناہ انت و پیدامیگی
 اے ڈولیں مردمانی راز ہر باشک کت و کلان ہر بیم تراب ات
 آیت ہر مطلب ایشنت کہ اے رسول ماوتی برحقیں کتاب
 تہی سر پمشکا دیم دات کہ مئے سر و سوج ہر روعہ ماں تہا میں
 مرد ماں نیک بہ بنت یا بد مومن بہ بنت یا کافر انصاف کنگ بہ بیت
 و ہر کس کہ دغا بازنت آیانی خبر سر ہر مکت و نہ کدی آیانی واداری
 بکنت و آیانی سوگند و گواہی ہر سر ایک بے گناہ ہر محرم مکت
 یعنی اے دغا بازانی طرفدار بوان ہر گوی یہودی ہر جیڑہ مکت۔
 دل یعنی چہ تحقیق ہر پیش تہنا بہ سراط ہری احوال ہر گند ان دزہ
 را آزاد یہودی ہر دز فہمگ تہی عصمت و منر شانی ہر مناسب

مُوقَاتَا ۱۴ وَلَا تَهْنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ۱۵ إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ
 پونی مقرر وقتاں و سست ہمت میت ماں زندا کنگا دشمنے اگر شمارا درد کشت
 فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۱۶
 گدا آہن درد کشت، ہجو شمارا درد کشت و ایت کشت شمارا خداے نیمکا آہن کہ ایت کشت
 وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۱۷ إِنْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
 واللہ زانو کنت و حکمتانی صاحبنت و بیشک مایر گنگ پتہی سرا کتاب ہر راستی
 لَتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ ۱۸ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِبِينَ
 تاکہ تو انصاف بکنے در میان مردمان بہ ہما حکمک پیشداریت ترا اللہ، و مہوچہ خیانت کنگو کاتی طرفا
 خَصِيمًا ۱۹ وَاسْتَغْفِرِ اللَّهُ ۲۰ إِنْ اللَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۲۱
 جیڑہ کنگ و مہوچہ بلوٹ چہ اللہ بیشک اللہ بخشو کنت مہر باننت و
 وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنْفُسَهُمْ ۲۲ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن
 و جگدہ کمن چہ ہمایانی طرفا کہ دغاے دانت ماوتی دلال، بیشک اللہ تعالیٰ دوست ندرایت
 كَانَ خَوَّانًا أَثِيمًا ۲۳ يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ
 کساکہ دغا بازنت گند گارنت شرم کنت چہ مردمان و شرم کنت
 مِنَ اللَّهِ وَهُمْ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَىٰ مِنَ الْقَوْلِ ۲۴
 چہ اللہ و آکونت گوی آیان و قتیکہ لاشا شور کنت آخرے اللہ چہ آتب راضی نہ کنت
 وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ۲۵ هَآنَتُمْ هَآؤَ لَا جُدَلْتُمْ
 و ہر جیکہ آکنت اللہ تعالیٰ چہ ہر پینا آئی ہر گرو کنت و دگوش کنت شمارا ات کہ جیڑہ کنت ات
 عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلُ اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 چہ آیانی طرفا ماں دنیا ہر زند گانی ہر پد اکتہ کنت کہ جیڑہ کنت چہ آیانی طرفا گوی اللہ قیامتے روجا
 أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ۲۶ وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ
 یا کئے بیت آیانی کار شر کنگ و ہر کیکہ گناہ کنت یا پونی سرا ظلم

مزل

نہ انت چہ شیشی استغفار کنگ لوٹیت۔ ماں اشی کامل بیم تراب بوت بہ ہما مخلص صحابہاں کہ آیانی ہر لاشی راجی رشتگ ہر پدا دزہ سر انکیں گمان داران ہر یہودی ہر دز جوڑ کنگ
 گلا تیش انت۔ دل ماں شیشی آیت و ہدہ لے مردمانی فریب بدی صاف ظاہر کنگ بوت تو بلکیں رسول اللہ علیہ وسلم و تی شفقت ہر سبب کہ گوی تہا میں مخلوق ہر خصوصاً بہوتی امت ہر
 داشتگتی چہ حق تعالیٰ ہر اشی خطاے مٹا کنگ ہر واسطہ عرض کت ہر اشی ہر سر ارشاد بوت کہ اے دغا بازانی یقوے گران گوی خدا ہر چا جیڑہ کئے۔ اید و لیں مردم خدا پسندہ انت
 لے واجہ مردمان کرکنان ہر شیان ناجائز شہ و مصلحت کنت و اللہ میار نہ کنت کہ ہر وہدہ گوی آیانت و آیانی تکیں کارانی سرا اختیار دار و کنت و اگر شمارا شانی طرف ہر معانی ہم ملوٹیں تو
 شے معانی لوگ ہر احتمال و یقینا موجودات۔ ہر چار دگہ جابجے حضرت ابراہیم علیہ السلام ہر بابت ہر "يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ" صافیں فرماں موجودت۔
 نوں ہر آئی پیش بندی حق تعالیٰ لے بیان کنان ہر چہ آمردمانی سفارش ہر واجہ دور داشت۔ واللہ اعلم۔ دل ماں اشی ہر دیم گور (خطاب) کنگ بوتگ دزہ قوم و ہما مردم
 کہ آدزہ طرفدار انت یعنی اللہ تعالیٰ ہر ہمک چیسر معلوم انت چہ مفسر طرفداری ہر دزہ ماں قیامت ہر پنج سبت حاصل نہ بیت۔ ۱۲

نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ يَجِدُ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا ۝۱۱۰ وَمَنْ

بکنت رندامعانی بلوٹیت چه الله گداگندیت آ الله بخشوک مهربان و هر سیکه

يَكْسِبُ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلَى نَفْسِهِ ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا

بگفت گناه گدا که خبر نیستی که اشیا آپروت گفت و اللہ زانو گنت و حکمتانی

حَكِيمًا ۝ وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ اثْمًا يَرْمِ بِهِ

صاحبِ جنت و ہر کیسے بکنت نرانت کاری نے یا گناہے زندا بخت آتیا پر یک

بَرِيًّا فَقَدْ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ﴿١١٦﴾ وَلَوْ لَا فَضْلُ

بیگنا ہے پادگاہ آیتا یک زندیں بہتہ نے وظاہریں گناہاں ولی بذلیتتہ واکرموتین اللہ

اللَّهُ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ أَنْ يُضِلُّوكَ

بزرگی وانی و مہربانی پتئی سرا گدا و قصد کنگت چہ آیان یک جماعتی کہ رو بدینت ترا

وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْزَلَ

ورد نیست مگر وقتی چندان و ضرورت نیست ترا ج . و بدایت

اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَيْكَ مَا لَمْ تُكُنْ تَعْلَمُ ۗ

اللہ پرستی سراسر کتاب و علمت و بینتی داشتند را اینچیزیکه نوشتند

كَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿١١٣﴾ لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ نَّبْوَاهُمَا

اللہ مہربانی پہ تھی سرا سگدزن انت و حج جبریسین مال ایانی کیشترین علوان

إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ

مگر ہاں کیسے بے وسیت پہ حیراےؑ یا پہ بیلین کارےؑ یا پہ ران لئیےؑ درمیاں مردمان

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُوْتِيهِ

وہر ایک بخت ہے کارہا پہ التورہ رما جوئیء اللہ اول دین ما آتیا

اَجْرًا عَظِيمًا ۝ وَمَنْ يَشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ

زندیں نوابیؑ دُہریکے رسولؑ، مخالفتؑ، بے بنت دندچہ اے جبرائیل طاہر لوتؑ پر اینی

منزل ۱

وَلِیہُ سَوُّوْظَلَمٌ وَفَرَسٌ وَحُورٌ سِیِّئٌ گناہ مرادنت یا چہ سوءء ہما گناہ مرادنت کہ چرائی ء دومی پدردی بہ بیت چوشکہ بہ کسے ء سہراتہمت بندگ۔ و ظلم ہما انت کہ آئی ء خرابی انسان ء
و تی جہرند ہمگرچہ بیت یعنی گناہ ہرچہ پیہم ء بہ بیت آئی ء عللجہ توبہ و استغفار انت۔ توبہ ء پید اللہ تعالیٰ معاف کنت۔ اگر لختے مردواں بہ زانتکاری ء چہ ٹھکی کت م مجہرے ء
بے گناہی ثابت کنا نیت یا چہ ردکاری ء مجہرے بے گناہ مش قرار دات تو چریشی ء آئی مجہرم تخفیف بوت نہ کنت البت چہ توبہ ء بالکل معاف بوت کنت۔ ادا آذر ء را
و آئی کلّیس طرفداران ء کہ آیاں پہ زانتکاری آئی ء طرفدار بوت کنت یا چہ نابز انتی ء، درستان ء توبہ و استغفار ء حکم دیگ بوت و بہ اے نیمگ ء لطیف اشارہ ہم بوت
کہ اتوں ہم اگر کسے ضد ء بابت ء بہ و تی جہر ء سہرا ہٹ بکنت و توبہ مکنت تو اللہ ء بخشش و چہ آئی ء رحتاں زبہر بیت۔ و یعنی ہر کس بہ زانتکاری ء گناہے بکنت
آئی ء وبال بہ ہما ئی سہرا کپیت و آئی ء سہرا ہم خصوصاً ہما ئی جہرند ء دیگ بیت دگہ کسے ء آئی ء سہرا دیگ نہ بیت، پر چاکہ جوش و اہما کس کت کنت کہ آرا را ستیں قصہ ء احوال
معلوم مہیت یا چہ حکمت ء بے نصیب انت۔ مگر حق تعالیٰ

ہیچ حاجت نہ انت۔ ماں آئی ء فریب بوت کنت۔ البت اگر چیزے دیگی انت تو (میاری) صدقہ و خیرات ء گیت ء خیر بدت تانکہ زور وک شہرت مہیت یا کتام ناسر پدیں شخصے ء چہ ردکاری ء برکینیت و آرا خوہیں و تحکیم مسئلہ نے پیش بداریت تو چیر کا پی پیش بداریت تانکہ آرا شرمندگی مہیت۔ یاد و کس جنگ کن گانت وزهر پڑیں مرد جوش ء سبب ء صلح نہ کنت تو پیستہ ایک سوڑ گے جوڑ بکت پیدا آرا ستر کچ بکنا مینیت۔ گد سرق فرمان گتی کہ ہر کسے برزا بین بوتگیں کاراں پہ خدا ء رضا بکت آرا مزن شانداریں ثواب دیگ بیت یعنی ریاکاری یا دگہ کتام دنیاوی لالچ بوگ نہ نوٹیت۔ ۱۲

پیدا کرنا و آیان و اے تعلیم و دیاں کہ جن اورانی گوشاں کل کنان و پتانی نام و آیان و دلی بکنت۔ واللہ و پیدا کتگیں صورتاں و آئی مقرر کتگیں جبران و بدل بکنت۔
فائدہ: کافرانی دستورات گوک بڑا شتر و چکت و مبتانی نام و نامزد کتگش و آئی گوش و تل کنان و یا ماں آئی گوش و نشانی و مان کنان و دلی کتگش۔ صورت و
بدل کنگ و معنی ایشنت چو شکہ چو سوحن و جان و پوست و سنبک و سیاہیں نشاے جوڑ کنگ یا نیل و داغ و یک یا چکائی سرائیل و ارگ کہ اے فلاں پیرنگت
مسلمانان و لازم انت کہ چہ اے شیطانی کاراں و تارابہ پھر زنت۔ ریشانی سایگ ہم ماں ہے تبدیلی و داخلنت۔ واللہ پاک و ہمیں کرا حکام انت ماں آیان تبدیلی
یارگ سکت بدنت۔ ہر چیزے کہ آئی و حلال کت و آرا حرام کنگ یا حرام و حلال کنگ انسان و چہ اسلام و خارج کنت۔ تو ہر کس ماں اے کاراں گرفتار انت آرا یقین
کنگ لوٹیت کہ من بہ شیطان و ہما و نڈ و شاملوں کہ آئی و بیان بڑا گوشت۔ وک یعنی و ہدے شیطان و خباثت و شرارت و آئی و عدوت و جاوریہ شری معلوم
بوت تو نوں مریشی و آج شک نہ منت کہ ہر کس چہ و قی
برحقین معبود و دیم و ترینان و شیطان و رہ بند و
عمل کنت آسک تاوان بار بیت آئی و تمایں وعدہ و
امید حشکیں فریبنت۔ نتیجہ اے بوت کہ اے کلائی
ہنکیں دوزخنت کہ چہ آئی و در آیک و ہر رہ بندے
ہم نہ بیت - ۱۲

ہے صفحہ و فوائد: وک یعنی و ہما کس کہ
آچہ شیطان و بدی و محفوظنت و خدائے پاک فرمان و
رو و ایمانش آورت و خویشی عیش کت آدم ماں باغ و
بھار و ماننت و اے اللہ و وعدہ انت کہ چرائی و
راست تر کسی خبر بوت نہ کنت۔ گدا چو شیں راستیں
و وعدہ و یلہ دیان و شیطان و دروغیں گمان و قبول
کنگ چیں گراھی و چین کر تاوان بہ و قی سرائشک و
پیما انت۔ وک کتاب داروک یعنی یهود و نصرانی خیال
ہمیشاں کت کہ ماخذ اے خاص و ناسیں بندہ میں بہ ہما
گناہاں کہ مخلوق سزاوار بنت ماسزاوار نہ بنیں۔
میں پیغمبر میں حمایت و کنت و نادانی مسلمان
ہم بہ و قی حق و پیچوشیں خیال دارنت۔ نوں پمشکا
فرمانی کت کہ نجات و ثواب و دار و مدار امید و خیال و سرا
نہ انت ہر کس بدیں کارے کنت سزاوار بیت توری
ہر کس بہ بیت۔ اللہ و عذاب و وعدہ کسی حمایت کار
دات نہ کنت اللہ ہر کس و سزاوار کنت تو ایوک بہ ہائی و
بلکہ کنگ و آزاد بوت کنت۔ دنیا و نادر اھی و مصیبت
نیمگ و دلگوش و گور بکنت و ہر کس کہ نیکیں عمل کنت
بلے بے ہمیشنت کہ ایمان داروک ہم بیت گدا چو شیں
کس ماں جنت و رونت و دوتی نیکیں کارانی ثواب و
سرچی و حال کنت۔ خلاصہ چو شیں بوت کہ ثواب و
عتاب و تعلق گوں عملانت چہ کسے و امید و اھگ و
ہج بوت نہ کنت پمشکا اے امیدان و لگتال کنات
و عملانی نیمگا زیات جھد کنات۔ وک ساری و معلوم
بوت کہ اللہ و گور و اعمال معتبرنت مفتیں و اھگانی آہ
ہج بوت نہ کنت۔ کتاب داروک و غیرہ بہ کلاں ہے
دستور مقررنت۔ ماں اشی و اشارہ ات بہ اسلام و
پیرواں یعنی صحابیانی توصیف و شرف و نیمگا و کتاب
داروکانی خرائی و بدی و نیمگا۔ بلے نوں شرکیش و گیار
کنان و فرمان کنت کہ ماں دینداری و آ شخص و مقابلہ

النساء

۱۲۷

والمحذات ۵

تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا

کہ رنبت چہ آیان چہ ارجو جہ منذبنت ماں اودا ہمیشہ۔ اللہ و وعدہ راستنت

وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ۝ لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا أَمَانِي

وچہ اللہ کئے راستگو ترنت و نہ منت بچو کہ شما و اھگ بکنت و نہ بچو کہ اھل

أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ

کتاب و اھگ بکنت، و ہر کس کہ بدیں کار کنت آئی و سزاوار بیت و نڈنت پروت۔ بغیر چہ

اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۝ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أُوْ

اللہ دوستے و نہ مددگارے و ہر کس کہ نیکیں عمل کنت۔ فردینی بیت آ یا

أَنْتَ وَهُوَ مَوْءُونَ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ

جینے و آسمانی بیت گدا آیان گوزنت ماں بہشت و آیان حق گار بیت قدر

نَقِيرًا ۝ وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ

گدا گراہے۔ وکئی دین شر ترنت چہ آیان کہ جکینتی و قی دیم بہ اللہ و حکم و نیمگا و ایک پمانیکس کار کنت

وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ۝

ورفت پہ ابراہیم و دین و ہما کہ حق و سرائنت۔ وگیت اللہ و ابراہیم و نڈے خالصین دوست وک

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ

و اللہ و بیگنت ہر جیکہ ماں آسمان ہستنت و ہر جیکہ ماں زمین ہستنت و درستی چہر ماں اللہ و

مُخِيطًا ۝ وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَلَا

قابوینت وک و اجازت لوٹنت چہ تو ماں جنینی نکاحے بار یا بگوش کہ اللہ شمارا اجازت دنت آ یا نا

يَأْتِيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتِمَّى النِّسَاءِ الَّتِي لَا تَوْتُونَهُنَّ

آچہ بیک و اھگ بیت پشمے سرا ماں قرآنا گدا نوں اھکم در حق ہما چو یں جنینانت کہ نہ بیت شما آ یا نا

مَا كُنَّ لِهِنَّ وَتَرَعَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ

ہما چہ بیکہ پر آیان مقرر کنگ بونگ و لوٹنت کہ ماں و قی نکاح و بیارت شما آ یا نا و من در حق کمزورینان انت

ماثل

کئے کت کنت کہ اللہ و حکم و سرائتی سراجمل کنت و نیکیں کاراں گوں دل و جان کنت و حضرت ابراہیم و دین و زندگیری و بہ رستی و کنت کہ آئی کلاں و یلہ کنان و
ایوک اللہ و بوتگت و آرا اللہ و قی خلیل جوڑ کت۔ ظاہرنت کہ اے سئیں و صف ماں صحابہ کرام و بہ اعلیٰ تریں پیما موجود انت نہ ماں کتاب داروکاں۔ نوں چہ اشی و
خداوندانی ہما و اھگ کہ پیش بیان بوت مفتیں و ردیں گئے ات۔ وک یعنی ماں آسمان و زمین و ہر جیکہ بہت کل آئی بندہ و آئی و مخلوق و ملکیت انت و ماں ہما و اختیار و
نت و آچہ و قی رحمت و حکمت و ہر کس ہر پیما بلوٹیت معاملہ کنت آرا کسی حاجت نیست چہ خلیل اڈ کنگ و کسے رد ملکیت و ماں مخلوق و کلیں اعمال خیر و گندگ
جزا و سزا و بار و ہج پس و پیش محنت

فل ماں اے سورت و ابتداء کڈن کن ٹینگتی بہ یتیمان و حق و ادا کنگ و و فرماں کنگت کہ یتیمیں دختر کہ ناکوزات آئی و ولی وارثت اگر تھے بغیریت کہ من
تو ماں کڈن حق و کنگت بلکہیں آئی نکاح و گون دگرے و بکنا یتیمیت و و ت آئی ہرم بہ بیت برشی و رد اسلامان گون اے
ڈولیں جنیناں نکاح و مہتل داشتگت۔ مگر زندی تجربیاں چہ معلوم بوت کہ لھتیں جاگہ بہ دختر و حق و تے شرت کہ آئی و ولی آرا بہ و تی نکاح و بیارت، ہما
رعایت و خیال داری نے کہ آئی و جند کنت آپیمیا غیر نہ کنت گڈ اسلامان چہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و نکاح و اجازت طلب کت۔ بہ اشی و رد اگڈا اے آیت
نازل بوت و رخصت دیگ بوت و فرمان کت کہ پیسر مہن کنگ بہ صورت و ات کہ آیانی حق و پورا ادا کت مکن ات و یتیمیا فی حق و دیگ و بابت و کڈن
بیان تو کنگت۔ و وہیکہ کسے گون یتیمان خوبیں سلوک و دوز و اہی و ارادہ و نکاح کنگ بلو یتیمیت تو پے آئی و اجازتنت۔ فائدہ: عربستان و مرد ماں جنیں
آدم زھگ و یتیمان چہ لھتیں حقوق و زبھر کنگت و

آیان و میراث اشس ہن نہ اٹگت و گشتگش کہ میراث
ہمایانی حق انت کہ آگون دژمن و جنگ بکنت۔ گون
یتیمیں دختر آ آیانی ولیاں نکاح کنگ پد ماں آیانی
نان نفقہ و مہر و کمی و ماں آیانی مال و ناحق و دست و رازی
کنتگش چنانچہ اے سورت و شرعات و بہ اے
جبرانی کڈن و بار و بیان گوستنت نوں بہ اے
موقع و چہ جنت رکوع و پیش ہرج حکے بیان ہوان و
پیدا کنت آئی خلاصہ ہمیشنت کہ حکم الہی و زندگیری واجب
انت کسے و عقل، کسے دستور، کسے و حکم، کسے و واہگ
و اٹکل اعتبار و جھیسہ و قابل بوت نکنت۔ اللہ تعالیٰ و
حکم و مقابلہ و کسے و خبر و اشکنگ و اللہ و حکم و
ویل کسان و عمل کنگ سظا ہری کفر و کما ہی انت
و اے بیان و بہ ہک رنگ و گون کڈن و بیان کسان و
پیشدار گ بوٹگ نوں چرائی و پید پشی آیتانی حوالہ و
دیان و لھتیں و گہ مسئلہاں کہ آجیں آدم یتیمیں خرن
نکاح و بابت و انت ادا ہمایانی بیان بیگانتنت تاکہ
اے کڈن ان و پد جنیں آدمانی حقوق و ادا کنگ و بار و
و گہ گپے پشت مہ کپیت۔ روایت انت کہ وہے واجہ
پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و جنیناں بابت و میراث و
حکم بیان کت تو لھتیں عرب سردار واجہ و خدمت و
آہنت و گون تعجب و گشتش کہ اشکنگ کہ شہا
گوہار و جنگ و میراث دیا بیس ات حالانکہ میراث
ہمایانی حق انت کہ آگون دژمن و جنگ کنت و
غنیمت و مال و بیارت واجہ و فرمان کت کہ بے شک
اللہ و حکم ہمیشنت کہ اشاں میراث دیگ بہ بیت۔
ہن بہ اے نیمگا اشارہ انت کہ فرمان و من احسن
دینا من اسلم و جہتہ اللہ و مصداق واجہ و
اصحاب بنت کہ ماں نکاح و مہر و نان و نفقہ و جبرانی ہما
و تی زیر دستانی ادنا بیس حق تلفی و روادارہ انت و
خدا و حکم و مقابلہ و تی نفع و ذاتی لایح یا و تی قوم و
رسم و رواج و اصلاً پر وادہ و ندرت و تے ہم کنت
کہ اللہ و حکم و جائے و مخالفت و احتمال بہ بیت چرائی
ہم و تا پھر زنت ہرج کارے کہ کنت صاف اجازت و
پد آکار و کنت۔ واللہ اعلم

فل یعنی اللہ شے ذرہ ذرہ نیکی معلومت پیشکاتیم

مِنَ الْوُلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَىٰ بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ

چہ کسانیں زھگان و در حق اے جرائنت کہ پشتت دربارہ چوریاں بہ الصاف مصلحت و ہر شری کاریکہ بکنت

فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ۝ وَإِنْ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا

گڈا اللہ تعالیٰ پر آیتا سہی دارنت و اگر یک جنینہ تر سیت چہ و تی مرد و جبریا

أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ

یا دیم تہاری و گڈا چہ گناہ نہ انت پے آہر دکانی سرائیکہ نران بکنت گون یکد گرا پے یکد و لے، و نران

خَيْرٌ وَأَحْضَرْتِ الْإِنْفُسَ الشَّيْءَ ۝ وَإِنْ تَحْسَنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ

شرزت گ و ایرشتگ ماں دلانی تہا چہ جاری و اگر شہا شری بکنت و خدا ترسی بکنت گڈا

اللَّهُ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا

اللہ تعالیٰ پشے درستیں کرداران خبردارنت و شہا جبر عدل کت نکنت

بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَبِيلُوا كُلَّ الْبَيْلِ فَتَذَرُوهَا

ماں جنینان اگر چہ حاصی بکنت گڈا پھک ملیت پے یک نیمگیا کہ انگار بکنت دگر جنینا

كَالْمُعَلَّقَةِ ۝ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا

ہجو کہ درنگ و اگر و توتا صلح بکنت و پیریزکاری بکنت گڈا اللہ بخشو کنت

رَحِيمًا ۝ وَإِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِنْ سَعَتِهِ ۝ وَكَانَ اللَّهُ

مہربان انت و اگر گیش گڈا رنت آہر و گڈا بے حاجت کنت اللہ ہر یکا راجہ و تی نجیب درا۔ واللہ

وَاسِعًا حَكِيمًا ۝ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَقَدْ

درگشادنت حکمتانی صاحت و اللہ و یتگت ہر یکا آسمان ہستنت و ہر یکا ماں زمینا ہستنت و

وَصَيَّنَّا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ

ماہم دانگ ہما کت بیان کہ چہ شہا پیسر گشتگ شتگت و شمار کہ ہر سیت چہ اللہ و

وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ

و اگر نمیت گڈا اللہ و یتگت ہر یکا آسمان ہستنت و ہر یکا ماں زمینا ہستنت واللہ

مازل

و جنیں آدمانی حق و ہرج نیکی نے کن ات آئی و ثواب شمار ضرور رسیت۔ فل یعنی اگر کتام جنیں آدمے بماریت کہ آئی و لوگ واجہ و دل گون آئی ہور نہ بیت و آرا
رضا و دلگوش گور کنگ و خاطر و چہ و تی مہربانان نفقہ و غیرہ و چیزے کم کسان و آرا و ش بکنت تو ماں اے مصلحت و ہج کس گنہگار نہ بیت ماں جن و مرد و مصلحت
و موافقت باز خوبیں خبریت۔ البت مفت ناحق و جنین دل سیاہ کنگ و ابید چہ آئی رضا آئی مال و دست جنگ گناہ انت۔ فل یعنی و تی نفع و مال و حرص و
نجیل ماں ہریکے و دل و پشترنگ پمشکا مصلحت و رد اگر جنیں آدم مرد و را کہیں سیت رسیت تو مرد بہ دل و ش بکنت۔ و یعنی اگر گون جنیناں بہ شری و پیش
کانتیت و چہ بد خلقی و جنگ و پھر زنت تو اللہ تعالیٰ شے کلیں جبران شرت و اقفنت۔ اے نیکی و ثواب و جزا دنت۔ ظاہرنت کہ ماں اے صورت و نہ دیم و ترنگ
و نہ وشی و نوبت کیت و نہ راضی کنگ و نہ و تی کتام حق و چہ دست کشگ و ضرورت کپیت۔ فل یعنی اگر بہ نکاح و جنیں باز بہ بنت تو گڈا گون شہا چوش

بوت نکنت کہ بہ دل و میل و دوستی و ماں بہک چیزوں بالکل مساوات و برابری و ظاہر بکنت مگر چو شیں ظلم ہم مکنیت کہ یکے نیمکا پھک و بلیٹ و دومی و ماں توک لو نجان بدارت و نہ آتر اپہ راحت و آرام و بجلت و نہ بالکل آتر انجیشینت تاکہ آگوں دگرے و سانگ بکنت۔ وک یعنی اگر اصلاح و دوستانی و شوہار بلیت و زور راکی و نا حق و بہ و قی و س ردا پھر نیت تو گدا چرائی و پید اللہ تعالیٰ پہل کنو کنت۔ وک یعنی اگر جن و مزد و پیدائی و رضامند بکنت و نوبت بہ طلاق و بیٹیت تو مریشی و پیچ تاوان نہ انت اللہ تعالیٰ ہر کسے و کار سزیت و ہر کسے و حاجتاں تمام کنو کنت۔ ماں اشی و اشارہ انت بہ اسے جبر و کہ قی لوگی و بہ راحت و آرام و بداریت و ایذا مدیث و اگر چو ش کت نہ کنت تو گدا طلاق و یک شتر ترنت، واللہ اعلم۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد و چیز بزرگ تر ہییب و ترغیب و ذکر و بان و پید اکت، یعنی خدا و حکم و زندگی کنگ و چہ آئی مخالفت و پھر بزرگ یہ در ستاں ضروری انت آئی موجودگی کسے

جبر و نیمکا دگوش گور کنگ ہجر جائز نہ انت۔ میا جی و لھتے حکم در بابت بیتماں و جنیں آدمیاں کہ ماں ایشاں مردم گرفتار انت بت بیان کنگ رند پید ہما تر ہییب و ترغیب و بیان جاری انت، اسے دویس آیتانی خلاصہ چو شنت کہ شمار اوچہ شتا پیشی مردماں کلان و اسے حکم دیگ بوتگ کہ چہ خدا و عیلام ترست و چہ آئی نافرمانی و بہ پھر نیت اگر نوں کسے آئی حکم مہ مکتیت تو آکل چیزانی خدا بند نہ انت آتر انج چیز حاجت نیست یعنی آکس و تارا تاوان دنت خدا و پیچ نقصان نہ انت و فرمانبرداری کنت تو پنچوس برانت کہ آکل چیزانی مالکنت شے جملہ کاران و شتر کنت۔ سہ برے فرمان کنتی کہ اللہ و مال و ملکیت انت ہر چیزیکہ ماں آسمان و زمین و انت چہ اولی برے فراخی و وسعت مقصودنت کہ آئی گور و پیچ چیز تنگی نیستنت چہ دومی برے پڑہی پے نیازی بیان کنگ مقصودنت کہ آتر کسے و غرض نیستنت بلی توری شتا منکر بیٹیت، سومی برے آئی رحمت و کار سازی و ظاہر کنگ مرادنت بے بے ہمیشنت کہ شتا تقویٰ و رہ بند و بگرت وک یعنی اللہ پاک بہ اشی و قدرت داریت کہ شمار ستان بلاس بکنت و شمار اوچہ دنیا ببارت و دومی ہما کسان و کہ فرمانبرداری کو کنت پید اکت چہ اشی و ہن پاکس رب و استغفار و بے نیازی شتر ظاہر بوت و نافرمانی کنو کان و بے شتری و ترسینگ و ہکل ہم دیگ بوت وک یعنی اگر شتا بہ آئی و زندگی و قبول دار بہ بیٹیت گدا اشار دینا ہم دنت و آخرت ہم۔ گدا تہنا دنیا و دمسب و کیگ وائی و نافرمانی کنان و تارا اوچہ آخرت و زہر کنگ مزنیس نادانی ایت۔ وک یعنی اللہ تعالیٰ شے کلیں کاراں چار و کنت و کلیں جہاں شکو کنت ہر جی و طلب کار بیٹیت شمارا رست۔ وک یعنی گواہی برحقین و اللہ و حکم و روع و دیگ بہ بیت اگر چہ ماں آئی و شے یا شے دگہ کس و وارے و تاوان بہ بیت ہر چیزیکہ حقیقت آتر اصاف صاف بینا بکنت یہ دنیاوی نفع و قی آخرت و نقصان مدیث۔ وک یعنی ماں راستنیس گواہی دیگ کتام و قی نفانی واک و زندگی و مکنیت کہ گوں مالدار و رعایت کنان و یا محتاج و سرا بزرگ و ران و راست و آنکار بکنت۔ ہر چہ کہ حقیقت ہما آئی و ظاہر بکنت۔ اللہ تعالیٰ چہ شتا آیبانی بہتر دوزواہ وچہ آیبانی بکار و مصلحتاں شتر ترسیدنت و آئی و گور و جبر و ماں تاچینگ ایشنت کہ سر جمیں جبر و در شان نکت بلکیں لھتیں فائدہ مندیں جہاں و گوں و داشت پشکا ماں اسے ہر دویس جاوراں دروغ و انہ بستی مگر حق و ظاہر نہ کنگ و سبب و گنہگار بیت۔ بایدنت کہ گواہی راست و صاف و سرجم بیت۔ ۱۲

النساء

۱۲۹

المحکمات ۵

اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ۱۲۱) وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَ
بے حاجتنت و تعریفانی صاحبنت۔ واللہ و تیکنت ہر چیزیکہ ماں آسمانان ہستنت و ہر چیزیکہ ماں زمین ہستنت، و
كُفِيَ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۱۲۲) إِنْ يَشَاءْ يُدْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ
اللہ دوت بس انت پکار و اکلکام اگر بلوئیت آگدا بارت کار کنت شمارا او مردمان و زور بیت
بِآخَرِينَ ۱۲۳) وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكِ قَدِيرًا ۱۲۴) مَنْ كَانَ يَرْيدُ
کار بیت دگر انسان، واللہ پد اسے مبر و سر اقدرنت وک ہر کسیکہ بلوئیت
ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۱۲۵) وَكَانَ اللَّهُ
دنیاء مزد و گدا اللہ گورادینا و آخرت مزد ہستنت وک واللہ ہر یک
سَمِيعًا بَصِيرًا ۱۲۶) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ
آواز و اشکنت و مرکب چیز و گدنت، او مسلمانان! محکم بوشتنت یہ انصاف و سرا
شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ ۱۲۷) إِنْ
گواہی و پید اکت اگر چہ تاوان بار بیت شتاوت یا شے مات و پت و سیاد وارث وک اگر
يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَلِلَّهِ أُولُو بَيْمَاتٍ فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ
کسے مالدار بیت یا فقیر بیت گدا اللہ پد ہر دوکان ہر بان ترنت چہ شتا۔ گدا زندگی و مکنیت و دلائل و اھک و
تَعْدِلُوا وَإِنْ تَلَوْا أَوْ تَعْرَضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ
چہ انصاف کنگا و اگر زبان تاب دنت یا خبر مان تاچینگ گدا اللہ چہ شے و رستنیس کاران
خَبِيرًا ۱۲۸) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ
خبر دارنت وک او مسلمانان! یقین بکنت یہ اللہ و پد آئی رسول و پید ہما کتاب و
الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ ۱۲۹) وَمَنْ
راہی دانگ پد قی رسول و سرا و پید ہما کتاب وک راہی دانگ پید سرا و ہر کسیکہ
يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلِكِكَ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ
یقین مکنیت یہ اللہ و پد آئی پلاکنتان و پد آئی کتاب و پد رسولان و پید قیامت و روچا گدا اوچہ راہا رد بوت

مازل

ہج چیز و کمی نیستنت۔ وک زبان و تاب دیگ ایشنت کہ راستنیس خبر و اکت مگر زبان و دران و و پیچ تاب دیان و کہ چہ آئی و ایشکنوکان و شبہ و بکیت و جبر و ماں تاچینگ ایشنت کہ سر جمیں جبر و در شان نکت بلکیں لھتیں فائدہ مندیں جہاں و گوں و داشت پشکا ماں اسے ہر دویس جاوراں دروغ و انہ بستی مگر حق و ظاہر نہ کنگ و سبب و گنہگار بیت۔ بایدنت کہ گواہی راست و صاف و سرجم بیت۔ ۱۲

فل یعنی ہر کسے کہ اسلام قبول بکنت یہ آئی و لازم انت کہ اللہ تعالیٰ و حکماں گوں دل و یقین بکنت، چہ آئی و فرماناں کتام یک فرمانے و سر یقین بکنت تو آ
مسلمان نہ انت۔ تہنا سر ظاہری و نہانی گپ و بھروسہ و اعتبار نیستنت۔ فل یعنی بہ سر ظاہر او مسلمان بوت و ماں دل و شکوت بوت و آسر و ابید چہ یقین آرگ و
بیران بوت آثر انجات و کشک نہ رسیت آ کافرنت،

النساء

۱۵۰

والمحصنة

ضَلَّاهُ بَعِيدًا ۱۴۹ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا ثُمَّ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا

ماں دورین گراہی و بکنت و ہمار مسلمان بوتنت رندا کافر بوتنت پدا مسلمان بوتنت پدا کافر بوتنت

ثُمَّ اَزْدَادُوْا كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيْهِمْ

رندا پر کن نشکت ماں کفر گدا اللہ ہجر آیان نہ بخشیت و نہ آیان و ماں راہا

سَبِيْلًا ۱۵۰ بَشِّرِ الْمُنٰفِقِيْنَ بِاَنَّ لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْسًا ۱۵۱ الَّذِيْنَ

پرینیت و ڈاہ برے منافقان کہ پر آیان دردناکیں عذاب ہستنت۔ ہمایان کہ

يَتَّخِذُوْنَ الْكَافِرِيْنَ اَوْلِيَاءَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۱۵۲ اَيُّبَتُوْنَ

مسلمانان و انت گوں کافران دوستی گرتنت ہیں بوتنت

عِنْدَهُمُ الْعِزَّةُ فَاِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ۱۵۳ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي

آیانی گور اعزت گدا اچہ عزت درست اللہ و تیکنت و حکمی و دانگ پر شے سرا ماں

الْكِتٰبِ اَنْ اِذَا سَمِعْتُمْ اٰیٰتِ اللّٰهِ يَكْفُرُ بِهَا وَيُسْتَهْزِئُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوْا

قرآنا کہ و قینکہ اشکنت کہ پر اللہ آیتانی سرا انکار کنگ بیت و کلاگ گرگ بیت گدا منندت

مَعَهُمْ حَتّٰی يَخْرُجُوْا فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِهِ ۱۵۴ اِنَّكُمْ اِذَا قُتِلْتُمْ اَنْ

گوں آیان حور تاکہ مشغول بیت ماں دگہ خبرے اگر نہ گدا اچہ شہاں ہمایانی بیہایت بیشک

اللّٰهُ جَامِعُ الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْكَافِرِيْنَ فِيْ جَهَنَّمَ جَمِيْعًا ۱۵۵ الَّذِيْنَ

اللہ جمع کنت منافقان و کافران و ماں دوزخ ایک جاگہ و ہمایان کہ

يَتَرَبَّصُوْنَ بِكُمْ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْرٌ مِّنَ اللّٰهِ قَالُوْا اَلَمْ يَكُنْ مَّعَكُمْ

انتظار کنگایت شے بابت پدا اگر برسیت شمارا فتحے چہ خدا و طرفا گدا گوشت کہ مازاناں گوں شاگون بوتنگیں

وَاِنْ كَانَ لِلْكَافِرِيْنَ نَصِيْبٌ قَالُوْا اَلَمْ نَسْتَحْذِرْكُمْ وَنَمْنَعَكُمْ

و اگر برسیت کافران و یک بہرے گدا گوشت کہ مازاناں پر شے سرا غالب بوتنگیں و در دست نکت

مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۱۵۶ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلٰكِنْ يَجْعَلُ

ما شمارا چہ مسلمانان و نون گدا اللہ فیصلہ کنت شے در میان و قیامت و در و جا و ہجر ندنت

سر ظاہری مسلمان ہج درد نہ وارت چہ اشی و مراد منافقت
و ہتیں گوشتنت کہ اے آیت یہ یہودیانی شان و انت
اول و سرا ایمانش آورت پدا گوشت و عبادت کنان و
کافر بوتنت، پدا توبہ کنان و مؤمن بوتنت، پدا چہ عیسی
علیہ السلام و انکار و کافر بوتنت، پدا چہ رسول اللہ صلی
علیہ وسلم و رسالت و منکر یوان و ماں کفر و زیات ترکیتنت
و فل یعنی منافقین مردم کہ آیان مسلمانان و عیہ دیان کافران
و تی دوست و باز جوڑ کنتنت یہ آیان سکیں عذاب انت
و آیان اے خیال کہ کافران گور زندگ آماں دنیا و شرفدار
بنت بلکل ردت، کل عزت یہ اللہ تعالیٰ و انت ہر کیکہ آئی
فرمانداری و کنت آثر عزت و شرف رسیت۔ خلاصہ اے
بوت کہ چوشیں مردم ماں دنیا و آخرت ہر دو مینانی تہا ورو
رسوا بنت۔ فل یعنی اے مسلمانان خدا کے پاک و ساری
شمارا ماں قرآن و حکم دیم و دانگ کہ ہما مجلس و کہ اودا خدا و
حکمانی انکار بیت یا مردم بہ اشاں کلاگ و مسخرہ و دولا
پیش بیہایت گدا اشما اودا ہجر منندت و اگر نہ شہاں چہ
ہمایان فہمگ بیت۔ البت و ہدے کہ ماں دگہ گپہ بیان
گلا شیش بنت تو گدا گوں آیان نہند و نیا دنگ و تہا
باکے نیست۔ ماں منافقانی دیواناں خدا و آیات و احکمانی
سرا انکار و کلاگ گرگ بنا بوتنت پیش کا اے رد لہجہ آیت
نازل بوت و اے فرمان کہ بہ شے سرا حکم ایری گجگ بوتگ
اے اشارہ انت بہ اے آیت و اذ آیت الذین
يَخْرُجُوْنَ فِيْ اٰیٰتِنَا فَاعْرِضْ عَنْهُمْ اِلٰى اٰخِرَةِ نِيْمَةٍ
کہ آساری و نازل بوتنت۔

فائدہ : چہ اشی و معلوم بوت کہ ہر کس ماں یک مجلس
بہ و تی دین و بار و و ٹوک و طالی و عیب چینی و گوشتدیت
و پدا ماں ہمایانی تہا نہند و نیا دنگت اگر چہ دت ہج گوشتیت
تو یقین بزانت کہ آ منافق آیت۔

و فل یعنی اے منافق ہما کنت کہ مدام تہی سرا
ہما شس سگ دانگنت و موقع و راہچارنت پدا اگر شمارا
فتح حاصل بہ بیت تو گدا گوں شہا گوشتنت کہ آیان شے
نہراہ نہیں، مال غنیمت و مال و مارا ہم شریک بکنت،
و اگر کافران و ماں جنگ و سوب بوت بزانت اسرافضل
بوتنت تو گوں آیان گوشتنت کہ آیا ما شمارا بہ و تی گیر و تیار
و شے حفاظت نہ کنت و ما شمارا چہ مسلمانانی تاوان و نہ

رکینت۔ ماں پل و پانچ کتگیں مال و مارا ہم بہر بدیت۔ فائدہ : چہ شیش و معلوم بوت کہ حقین دیوان و سرا قائم دیوان و گوں گراہاں ساز و باز کنگ
اے ہن نفاق انت۔ ۱۲

منزل ۱

فل یعنی اگر ماں کسے دینی یا دنیاوی عیب بگندت تو آراشنگ و تالان ملکیت خداوند تعالیٰ کلائی جبران و درستی احوال و معلومدارنت ہر یکے عیب آئی کتگیں عمل و آرا جزادنت۔ ہمیشی غلبت گوشنت البت مظلوم و رخصت دیگ بوتگ کہ آظالم و ظلم و زیادتی و گوں مردماں ظاہر بگندت۔ ہے ہمیں دگہ ہم ماں ہتیں جاوراں غلبت روا انت و اسے حکم و ادا بلیں بہ ہے مقصد و بیان کرتگ کہ مسلمان و بیدانت کہ کلام منافقے و نام و ہر جاگہ شنگ و تالان ملکیت و سرظاہر و

النساء

۱۵۲

لا یحب الله

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ

دوست نداریت اللہ بدیں جہر و ظاہر کنگا۔ مگر جاگہ آئی و سرظلم و گوں مردماں ظاہر بگندت

وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ۝۱۸۱

واللہ شنوک نراؤکنت و اگر شما ظاہر ظاہر بگندت یک نیکو کار یا پھر کائی بگندت آیتاں سر بگوزت

عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفْوًا قَدِيرًا ۝۱۸۲

چریک بدی یا گدا اللہ من معاف کونکنت قدر تانی صاحبنت و ہما یا نکر مکرنت

بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ

چہ اللہ و چہ آئی رسولان و لوئنت کہ فرق دور دینت اللہ و آئی رسولانی دہیا نا

وَيَقُولُونَ نُوْمِنْ بِبَعْضٍ وَنُكْفِرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ

دگوشنت کہ ما ہستیا منیں و ہستے دگر و نمیں و لوئنت کہ

يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ۝۱۸۳

اد بگندت کفریگ و اسلائے دہیا نا دگر یک راہ ایدو لیں مردمان ہمشت حقیقتیں کافر

وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ۝۱۸۴

و ما جریہ کنگ ایر کنگ پر کافران رسوا کونکیں عذاب و ہما کسا کہ ایمانش آرت پر اللہ و پ

رُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمَا وَاللَّهُ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ

آئی رسولان و فرقت نکت چہ آیتاں تہا بیکے دہیا نا ہں گدا آیتاں زوت و ننت اللہ

أَجْرَهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝۱۸۵

آیتاں ثوابا واللہ بخشو کنت و ہم کونکنت و لوئنت چہ تو اہل کتاب

أَنْ تُنْزَلَ عَلَيْهِمْ كِتَابٌ مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَى أَكْبَرُ

کہ تو ایر گیبے پیارے پر آیتاں سرا یک بشتیں کتا بے چہ آسمان و گدا لوئنگش چہ موسیٰ و چہ ہشتا

مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرَنَا اللَّهُ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ الصَّعِقَةُ بَظُلْمِهِمْ

ہں زنت ترین چیز و گوشنتش پیش دار مارا اللہ ظاہر ظاہر گدا گیت سونکنت بیدا پر وئی گناہاں

مازل

آرا بدنام کنت چوش مہیت کہ آوتی بے غرضی و ظاہر کنان انک زیات بہ نفاق و کشک و گام جنوک بلیت بلکہ آکشکائی (مہم) نصیحت بگندت منافق و ت سر پ بیت یا بہ تہنائی آرا سر و سوچ بگندت۔ چنانچہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و جند و رہبند ہمیش ات کہ واجہ کسے و نام شنگ و تالان کدی ہم نہ کت۔ و ماں آ آیت و مظلوم و ترغیب دیگ بوتگ کہ آظالم و پہل بگندت کہ حق تعالیٰ بہ وئی زور اکی و قدرت و باوجود خطا کارانی خطایاں بخشیت گدا عاجز و زبردستیں بندہ و لازمست کہ انک بشر تر دگرانی خطایاں و معاف بگندت خلاصہ چوش بوت کہ یہ مظلوم و روا انت کہ آچہ ظالم و وئی بیر و بگریت مگر افضل ایشنت کہ آصبر بگندت و پہل بگندت۔ ماں اے آیت و اشارہ بر شئی و انت کہ اگر منافقانی اصلاح شو باز عارت تو گدا چہ اشانی ایدا و سر و چیرانی سر صبر بگندت و بہ نرمی و پردہ داری اشان و سر و سوچ بگندت چہ ظاہری ہٹ و پٹ و دست و بجلت۔ و چہ ادا یہود و ذکر و بیان انت چو نکہ ماں یہود نفاق و سر و چیری زیات ترا ت و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و دور و زیات تر منافق یا یہود انت یا ہما کس انت کہ آیتاں گوں یہود و تعلق داری کت و گوں آیتاں ہمشور و ہم بیت انتت پیشکا مان قرآن شریف و اے دوین ٹو لیبانی بیان گیشتر یک جا کنگ بوتگ۔ آیت و خلاصہ چوش انت کہ ہر کس اللہ و آئی رسولانی منکر انت و اللہ و آئی رسولانی میناجی و فرق و تفاوت کنگ لو طیت، یعنی اللہ سرا ایمان کا ریت و رسولانی سرا ایمان نیاریت و ہتیں رسولان و متونکنت و ہتیں متوک نہ انت و مقصد اے بوت کہ اسلام و کفر و میناجی و یک نو کیں مذہبے یہ و تا شوہاز و انت چوشیں مردم اصل و یکد ریں کافرت پر اشان ذلت و رسوائی و عذاب تیار ننت۔

فَاعْلَآ : اللہ و متگ ہما و ہدے معتبرت کہ وئی دور و نبی و تصدیق و ہم بگندت و آئی حکم و قبول دار بہ بیت۔ نبی و تصدیق ابید اللہ و متگ بیکار و رد انت کہ آ اعتبار و قابل نہ انت بلکیں یک نبی و تکذیب در و رخ بند کنگ اللہ و تمامیں رسولانی تکذیب زانگ و فہمک بیت۔ یہود و و ہدے رسول اللہ صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم و تکذیب کت گدا اشان اللہ و تمامیں رسولانی در و رخ بند کنگ قرار دیگ بوت کہ بکلی کافر و منکر ہمیشنت۔ و یعنی دگہ ہما کس کہ آیتاں یک نبی و جانش نہ کت بلکیں ایمانش آورت یہ اللہ و آئی کلیں رسولانی سرا اللہ تعالیٰ اشان و چہ وئی رحمت و مزن ثواب عطا کنت کہ چریشی مراد مسلماننت کہ اشان بہ رسول اللہ و ایدگہ کلیں رسولانی سرا ایمان آورت۔ ۱۲

ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا

رند گشتش گوسکاراوتی خدا رند چہ رسکا آیانی گورا مجھ زبانی پداچہ اشیاہن ما

عَنْ ذَلِكَ وَآتَيْنَا مُوسَى سُلْطَانًا مُبِينًا ۝ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُم

سرگوزتیں و دادتیں موسیٰ را ظاہریں غلبہ و چستیں کت پر آیانی سرا

الطُّورَ بَيْنَهُمْ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا

کوہ طور پر آیانی ہمدواقرار کرگا کہ گوشت ما آیان و کہ بگوزت ما دروازگا سجدہ کنانا و گوشتیں

لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ ۝ أَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ۝

کہ چہ خدا مگوزت ماں شنبہ روجا و گیت ماچہ آیان قول و اقرار محکمیں و ہر سبتیکہ

نَقَضَهُمْ يَثْقَفُهمْ وَكَفَرُهمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ

آیاناست کہ گویا پر آیانی ہمد شکلیں سببا و پر آیانی منکر یہ سببا چہ اللہ آیتان و پیغمبرانی کشکیں سببا

حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ ۝ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ

ناحقا پر آیانی بے گوشتگی سببا کہ دلان پوش گشتیں نور چوین کہ گوشت بلیں اللہ پر آیانی دلانی سرانہ گشتیں آیانی کفر کی

فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ وَبَكُرُهمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ بُهْتَانًا

گڈانوں ایمان نیارت مگر کتے مردم و پر آیانی کافری سببا و پر آیانی زندیں بُھتان بندگی

عَظِيمًا ۝ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْبَيْتِ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ

سببا پر ہم سرا و پر آیانی اے گوشتگی سببا کہ گشتیں سبج عیسیٰ مریم و چک کہ اللہ

اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلْبُوهُ وَلَٰكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ

رسول و نہ آیان عیسیٰ گشتیں نہ پر داریش کشتیں لیکن ہائیے شکل ظاہر گشت بوت ماں آیانی دیکھ دھمایا کہ

اِخْتَلَفُوا فِيهِ لَعْنُ شَيْكٍ مِّنْهُمْ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ

مختلفیں خبر کنت آئے باتا آوت ماں شیکے تو کایت چہ آیتا نیستیں آیانا پرا عیسیٰ چہ خبر مگر مگمانے رندا

الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ۝ بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ

کینگنت و یقینا آیش کشتیں بلکیں بڑا چست کنت بُرت آ اللہ و تی نیگا واللہ

کینگنت و یقینا آیش کشتیں بلکیں بڑا چست کنت بُرت آ اللہ و تی نیگا واللہ

کینگنت و یقینا آیش کشتیں بلکیں بڑا چست کنت بُرت آ اللہ و تی نیگا واللہ

کینگنت و یقینا آیش کشتیں بلکیں بڑا چست کنت بُرت آ اللہ و تی نیگا واللہ

منزل

وَلِیہودیانی چنت سردار بہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم خدمت و حاضر بوتنت و گوشتش کہ اگر شمار حقین پیغمبرات تو گڈ ایک کتابے نبشتہ و تیاریں یکبارگی چہ آسمان و بیار، چوشت کہ حضرت موسیٰ علیہ السلام و تورات بریشی و سرا اے آیت نازل بوت و ماں تمامیں رکوع و الزامگا آیانی جواب و ذکر فرمائیت چراتی پد تحقیقی پتہ ہم داتگ۔ آیت و مطلب چوشت کہ اے محمد صلی اللہ علیہ وسلم یہودی کہ چہ تو بکت و اے ہمیں کتابے بوتنت آیانی اے سرکشی و گستاخی یک نوکیں گپے نہ انت اشانی پیریاں چریشی و زیاتیں گستاخی کنگ و چہ و تی پیغمبر حضرت موسیٰ علیہ السلام و گوشت گشتش کہ اے موسیٰ ماراوتی رب و سر ظاہر و پیش بدار۔ برے خبر و سرا گرو کے کپت و اے دراہیں مردم مروتنت پداحق تھالے و چہ موسیٰ علیہ السلام و دعا و آیان دوبارہ زندگ کت چوشتیں زندیں نشانیان گڈیک و پد گوسک و راوتی معبود چوٹش کت و آئی عبادت و گلا تیش بوتنت آخر کار حق تعالیٰ اشانی اے قصور ہم معاف کت کہ اے بار و و گیش و گیورماں سورہ بقرہ و ساری

گوسک۔ و سر افضل چوٹ بوت کہ حضرت موسیٰ

علیہ السلام و آگوسک ذبح کنان و آرا ماں آس سوتک

و پدا آئی پھران و دریا و سرا ماں گوات و بال دات ہفتا

ہزار مردماں کہ آیان گوسک و سجدہ کت گشت کت بوتنت

و یعنی دہدے یہودی و گوشت گشت کہ تورات و حکم سکنت

ما اشان و قبول دارنیں تو اودھدہ کوہ طور و چست کنان

بہ آیانی سرا لونجان داشت گشت کہ اے حکمان و قبول دار بیت

و محکم بدارت و اگر نہ اے کوہ شے چک و چگل دیگ بیت۔

و کہ یہودی و را حکم بوتنت کہ سجدہ کنان و ماں بازار و

چوٹش داخل بیت کہ شے سر جمل بیت اشان سجدہ و

بدل و نشتنگ و سرا کون موش اش کت و کنرک و شتر گشت

شرع کت و دہدے بہ بازار و سر بوتنت تو دبا و مرض و

شاں گیت کہ چریشی و ہفتا د ہزار نفر ہران بوتنت

و یہودیان و حکم ات کہ شنبہ و روح و ماہیگ و

شکار و مکنت و ایدگہ روحانی مقابل و شنبہ و روح

ماہیگ ماں دریا و زیات گڈنگ بوتنتنت یہودیان اے

حید کت کہ دریا و کرا حوضش بست شنبہ و روح و

و ہدیکہ ماہیگ چہ دریا و ماں حوضاں داخل بوتنت

اشان حوضانی دپ بند کتنت پدا و می روح و چہ حوضا

ماہیگش شکار کتنت۔ اے ٹکی و قول و پروشگ و

سرا اللہ تعالیٰ و اشان و بولطی جو کت کہ ماں کلیں

جنا وراں پد خسیسی و مکاری و نامدارنت

و یعنی یہودی و تی ہما قول و پروشت توحی تعالیٰ و

آیانی بہ اے قول و پروشتگ و سرا و چہ خدا و آیانی انکا

سرا و ناحق و پیغمبران و قتل کنگ و سرا و اشانی اے

قول و رد اکہ مے دل ماں پوش و انت آیان و اللہ تعالیٰ

سک و چہ سک تریں عذاب دیم دانت۔ و ہدیکہ نبی

پاک و یہودیان و ہدایت کت گڈا گوشتش کہ مے دل ماں

پوش و انت جبر بہ آئی سر بوت نکنت اللہ پاک و فرمان

کت کہ جبر چوٹش نہ انت بلکیں بہ سبب و اشانی کفر و

اللہ پاک و اشانی دل و مہر جتگ پمشکا اشان و

ایمان نصیب بوت نکنت مگر کتے مردم چہ اے حکم و

در انت۔ چوشت کہ حضرت عبداللہ بن سلام و آئی ہمراہ

و یعنی و ہم بہ سبب و کہ چہ عیسیٰ علیہ السلام و منکر لوان و دومی کفرش کت مریم علیہا السلام و سرا آس اش روک کت و اشانی اے قول و سرا کہ پھر

بندان و در شانش کتنت کہ ماکشت عیسیٰ مریم و چک را کہ رسول اللہ ات اے تمامیں سببانی بنا و یہودی و سرا خدا و عذاب و آفت نازل بوتنت۔ ۱۲

واللہ تعالیٰ اشانی خبر و دروغ بند کنت کہ یہود و نہ عیسیٰ علیہ السلام قتل کت نہ پہ دار و سرکش ات یہود اے رواہ ہمیں گپ و مال جنت و تی و تی اکل ۛ
 ٹو ۛ تاجینت واللہ تعالیٰ ۛ اشان ۛ ماں شک و شبہ ۛ دور دات ۛ بندر ۛ حال کس سر پند ۛ انت راستیں احوال چوش انت اللہ تعالیٰ ۛ عیسیٰ علیہ السلام ۛ بر آسمان
 ۛ بُرنگ ۛ اللہ تعالیٰ بہ ہک کار ۛ قدرت دار و کنت و آئی ہریک کار چہ حکمت و اسرار ان خیالی نہ انت قصہ چوش بوت کہ و ہدے یہودیہ ان حضرت مسیح ۛ قتل ۛ اراد و کت
 تو پیسرا یک مردے ماں آئی ۛ لوگ ۛ داخل بوت تو اللہ تعالیٰ ۛ آرا بہ آسمان ۛ چست کت و شخص ۛ صورت ۛ حضرت مسیح علیہ السلام صورت ۛ پیہ ۛ جوڑ کت و ہدیکہ اے
 و کہ مردم ماں لوگ ۛ پتر نت تو ہما شخص ۛ مسیح ۛ فہان ۛ آرا قتل اش کت پدا خیال اش کت تو گوشتش کہ اش ۛ دیم و مسیح ۛ دیم ۛ پیہ ۛ انت و باقی بدن مے ۛ ہبل
 ۛ معلوم بیت کسے ۛ گوشت کہ اگر اے مقتول مسیح انت تو کتڑا مے ۛ ہبل کجا شت ۛ اگر اے مے مردم انت تو مسیح کجا شت ۛ نوں تہا اکل جنت لھتے یک گپے جنت و لھتے

دگر پیہیں گپ جنت راستیں علم کس ۛ نیست ۛ حق
 ہمیش انت کہ حضرت عیسیٰ ۛ ہجر کشک نہ بوت بلکیں اللہ
 تعالیٰ ۛ آرا بہ آسمان ۛ بُرت ۛ یہود ۛ ناشبہ ۛ چگل دات
 و حضرت علیہ السلام ماں آسمان ۛ زندگ و موجود انت
 و ہدیہ ماں روے زمین ۛ و جال پدا بیت گدا ماں لے جہاں
 ۛ کیت و آرا قتل کنت یہود و نصاریٰ آئی ۛ سرا ایمان
 یارنت کہ بے شک عیسیٰ زندگ انت ہران نہ بوت کت و قیامت
 ۛ روچ ۛ حضرت عیسیٰ علیہ السلام آیانی سرگزشت و عملان
 ۛ ظاہر کنت کہ یہود ۛ مٹی تکذیب و مخالفت کت و نصاریٰ
 ۛ منار خدائے پاک ۛ چک قرار دات ۛ قتل یہود ۛ دیمی و
 و پستی سکس سٹیں وناشریں کاران ۛ ذکر کنان ۛ کہ چہ آئی ۛ
 آیانی سرکشی و آیانی بگناہانی سرادیری ظاہر بوت نوں
 فرمان کنت کہ بے سبب ۛ ماہہ آیان ۛ شریعت ہم سکس دات
 تا کہ آیانی سرکشی پر پڑشت تو کتڑا اے شبہ پشت نہ کیت کہ
 خوہیں و در و راک ماں توریت ۛ بہ آیان حرام کنگ بوتگ
 انت ۛ و گوں حضرت عیسیٰ علیہ السلام ۛ مخالفت کنگ
 و بی بی مریم ۛ سر اہمت بندگ چہ توریت ۛ نزول ۛ باز بند
 بوتگ ۛ تو کتڑا سزا چہ جرم ۛ چون مقدم بوت ۛ اے تمہیں
 رکوع ۛ خلاصہ چوش بوت کہ چہ حضرت موسیٰ علیہ السلام ۛ
 زمانگ ۛ بکر کتاب ۛ خدا بند و بر چہ یک بر ۛ زیات ناشری
 نافرمانی و عہد بردش و واجہ بیتان ۛ ایداع دیان ۛ پداک
 بوتگنت نوں اگر آی واجہ محمد رسول اللہ چہ توبہ کنت توریت
 ۛ کتا بے یکبارگی طلب بکنت و قرآن شریف کہ آجہ میں
 کتابان سرا فضل نرانت بہ آئی بس ممکنت تو جو شیں
 کینہ دار و کیں نالا لقیں مردمان چہ ایشی ۛ زیات دگر امید
 دارگ نہ بیت اشانی اے پیہیں بدیں کارانی سرانہ حیران
 ہو و نہ نش بش بُور ۛ اشانی کل گر و دار من کسان دیمی و
 پشتی مارا شتر معلوم انت ہمشکا ماہہ اے و نبیاء شریعت
 بہ آیان سگ گران کت و ماں آخرت ۛ بہ آیان سکس عذاب
 تیار کنگ ۛ کت یعنی ماں بنی اسرائیل ۛ ہر کس ۛ علم
 مضبوط و پختہ انت چو شک عبد اللہ بن سلام و آئی ہمراہ
 و ہما کس کہ ایمان ۛ خدا بند انت آقرآن ۛ توریت و انجیل
 کلان ۛ قبول دارنت ۛ نمازان ۛ قائم داروک انت و زکوٰۃ
 ۛ بہ خدا نیگی دیوک انت و ایمان آروک انت اللہ تعالیٰ
 و قیامت ۛ روچ ۛ اے پیہیں مردمان ۛ مازن ثواب و دین
 بخلاف اولی ٹولی ۛ کہ بہ آئی ماتر دین عذاب جریہ کنگ ۛ

النساء

۱۵۴

لا یحب اللہ

عَزِيزًا حَكِيمًا ۝۵۸ ۛ وَ اِنْ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ اِلَّا يَوْمَئِذٍ بِهٖ قَبْلُ

نبرد میں حکمتانی و اجنت ۛ و ہر فرقے کہ چہ اہل کتا باہستنت آدرست ضروریان کانت پیہیں سرا آئی

مَوْتِهٖ ۛ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكُوْنُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ۝۵۹ ۛ فَيُظْلَمُ مِنْ الَّذِيْنَ

مرگ پیہیں و قیامت روچا بیت پر آیانی سرا گواہ ۛ نوں چہ یہودیہ و کتاہانی سبا

هٰذَا وَاحْرَمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبٰتٍ اُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيلِ

ما حرام کنت پر آیانی سرا بازیں پاکس چیرے کہ پر آیان حلالزنت و پر اے سبا کہ ہنش کنت مردم چہ

اللّٰهِ كَثِيْرًا ۝۱۶۰ ۛ وَاَخَذَ مِنْهُمْ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ ۛ وَاَكْلِهِمْ اَمْوَالِ

اللہ راہا باز و پر اے سبا کہ سوتش گپت و آیان چہ اے کارا ہن کنگ بکنت و پر اے سبا کہ آیان مردمانی

النَّاسِ بِالْبَاطِلِ ۛ وَاَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِيْنَ مِنْهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۝۱۶۱

مال و انتنت پر ناحقا و ماتا کنگ ایرکگ پر کافران چہ آیان توریت کیں عذاب ۛ

لٰكِنَ السَّخُوْنَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ ۛ وَالْمُؤْمِنُوْنَ يُؤْتُوْنَ بِمَا اُنْزِلَ

لیکن ہما کہ محکمت ماں علم ۛ چہ آیان و مسلمانان نوں آمنتت آچہرے ۛ کہ ایرہنگ

اِلَيْكَ ۛ وَاَنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ۛ وَالْمُقِيْمِيْنَ الصَّلٰوةَ ۛ وَالْمُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ

پہنہ نیگا و آچہرے ۛ کہ ایرہنگ چہ تو پیہیں (و شبا شنت) ہمایان کہ نماز قائم دارنت و ہمایان کہ زکات کشتنت

وَالْمُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۛ اُولٰٓئِكَ سَنُوْتِيْهِمْ اَجْرًا عَظِيْمًا ۝۱۶۲

و ہمایان کہ یقین کنت پر اللہ و پر قیامت ۛ روچا کتڑا ایدو لیان ۛ زوت و دین مازن ثواب ۛ

اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ كَمَا اَوْحَيْنَا اِلٰى نُوحٍ ۛ وَالتَّيْمِيْنَ مِنْ بَعْدِهٖ ۛ وَ

وحی دیم و دیم تہی نیگا ۛ چو کہ ماوحی دیم و دیم نوح ۛ نیگا و ہمایان غیری نیگا کہ رند چہ نوح ۛ بوتگنت ۛ و

اَوْحَيْنَا اِلٰى اِبْرٰهِيْمَ ۛ وَاسْمٰعِيْلَ ۛ وَاسْحٰقَ ۛ وَيَعْقُوْبَ ۛ وَالْاَسْبٰطَ

ماوحی دیم و دیم ابراہیم ۛ و اسماعیل ۛ و اسحاق ۛ و یعقوب ۛ و آئی ۛ اولادانی نیگا

وَعِيسٰى ۛ وَيُوْسُفَ ۛ وَهٰرُونَ ۛ وَسُلَيْمٰنَ ۛ وَدَاوُدَ ۛ زَبُوْرًا ۝۱۶۳

و عیسیٰ ۛ و یوب ۛ و یونس ۛ و ہارون ۛ و سلیمان ۛ و نیگا و ماوات داود ۛ را زبور ۛ

مازل

و کتا بانی خدا بند و مکہ ۛ مشرک و اندک کافران قرآن پاک ۛ حقانیت ۛ صداقت ۛ ردا تہریر ۛ نابکاریں شک پیدا کنتنتش ۛ بجا رے جاگ چوش گوشتش کہ پنچوش
 نورات بہ یکبارگی چہ آسمان ۛ ایر کیت شہا ہم پنچیں یک کتا بے چہ آسمان ۛ بیارت تو کتڑا اما شمار بر حقیں نبی متیں ۛ بقول ۛ مردے کہ خوے بدرا بہا نہ بسیار ۛ ہمشکا حق
 تعالیٰ اے جاگ ۛ پخت آیتان ۛ نازل کنان ۛ آئی حقیقت ۛ ظاہر کت و وحی ۛ عظمت ۛ بیان کنان ۛ کافران کتیں حامگیں جلالان و بے کاریں شہمان ۛ ردت و وحی ۛ
 زندگیری بہ ہر کس ۛ و قرآن مجید ۛ اطاعت ۛ خصوصاً بیان کنان ۛ صاف صاف ۛ گیش و گوارکت و پیش داشت کہ اللہ پاک ۛ حکم ۛ متگ درستانی سرا فرض انت اے
 بارو ۛ کسے ۛ عذر گوش دارگ نہ بیت ۛ ہر کسیکہ بہ آئی قبول کنگ ۛ حجت بکنت یاروے ویدے بکنت یا پہک ۛ انکاری بہ بیت گدا گمراہ و بے دین انت نوں چہ و بعد اشانی گفتارانی
 بستہ آئی بیان شروع بیت و چہ ایشی ۛ معلوم بوت کہ وحی خاص اللہ پاک ۛ حکم وائی پیغام انت کہ بر پیغمبرانی سرا دیم دیگ بیت و پنچوش پیشی نبیانی سرا وحی اللہ ۛ

نازل بوت ہماییم، حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم، سر اللہ پاک، وحی دیم دات توہر کس، آیان، من ات بایدرانت کہ البشرا من قبول دار بمنت وبہ مننت۔ دہر کس، اے واجد، انکار کت تو گڈا جوش بزان آدرستانی منکر بوت و حضرت نوح و گون رندی کساں شاید مشابہت، سبب، جوش بہ بیت کہ چہ حضرت آدم، و ہدے، ہرج وحی سے شروع بوت تو آوہد بلکل بنگبی و ہدے ات۔ حضرت نوح علیہ السلام، سر آئی سرجم کنگ بوت جوش بگوش کہ اولی جاوہر محض تعلیمی ات۔ حضرت نوح، زمانگ، آجاوہر سرجم بوان، اے قابل بوت کہ آرا چکا سنگ بہ بیت و فرمان برداران، انعام و نافرمانان، سزا دیگ بہ بیت چنانچہ مزین شانیں نبیانی کڑی ہم چہ واجد نوح، بنگبی بوت و چہ خدا فی سرتاب دیوکان، سزا ہم اول، چہ حضرت نوح، و ہدے، شروع بوت کہ ساری، یہ اللہ حکم نبی، مخالفت، سر عذاب نازل نہ بوتنگت بلکیں آیان، معذور زانان، مہلت دیگ بوتنگ ات و کوششت ہے پیما بوتنگت کہ آسر کچ بہ ورنٹ و پیراہ، بیابنت ماں حضرت نوح علیہ السلام، زمانگ، و ہدے، مذہبی تعلیم شر ظاہر بوت و بہ مردمان خدا، حکم، رند گیری، و ردا چ و راد کہ شکے پشت نہ کیت تو نوں بہ نافرمانانی

سر عذاب نازل بوت ساری، نوح علیہ السلام، زمانگ، طوفان آحت چہ آئی، و ہدے، حضرت ہود حضرت صالح حضرت شعیب علیہم السلام زمانگ، زمانگ، کافرانی سر قسم قسم، عذاب آختنت نوں پمشکا واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و وحی و راگوں حضرت نوح علیہ السلام و آئی رند آیوکان تشبیہ دیگ، و ردا کتاب، خدا بند و مکہ، مشرکان، و ہدے، پیہم تراپ دیگ بوت کہ ہر کس واجہ پیغمبر و وحی بزان قرآن پک، نہ منیت آسکیں عذاب، مستحق بیت، ۱۲

ہے صفحہ، فوائد، حضرت نوح علیہ السلام، و ہدے، پدا آیوکیں نبیانی گونڈیں ذکر، بیان کثان، چنایاں نامدار و مزین شانیں واجہان، گون تخصیص و تفصیل، ذکر کت کہ چہ ایشی، شر ظاہر بوت کہ مے واجہ پیغمبر، ہرج وحی سے نازل بوت آئی ہر حق بوگ و آئی منگ بچوش ضروری انت چوشک ایند کہ نامداریں و مزین شانیں نبیانی وحی، منگ لازمی و ضروری انت و چہ ایشی، اے ہر معلوم بوت کہ نبیانی سر ہرج وحی سے کیت کدی آرا فرشتہ کاریت کدی منشتہ کنگیں کتاب دیگ بیت کدی ابید چہ پیغام، و ابید چہ واسطہ، و اللہ تعالیٰ گون رسول، گت جنت مگر اے نمایاں جاوہر ان چونکہ آ اللہ پاک، حکم انت کتام دگر کسے، حکم نہ انت تو بندہ ہانی سر آئی اطاعت یکیں و دے، فرض انت فرق نہ کنت کہ آ حکم بہ بندہ ان تحریری جاوہر، یا تقریری صورت، یا بہ پیغام، صورت، سر بوتنگ، نوں یہود و اے گوشک کہ مثل توریت، سر جمیں کتاب، بیکارگی چہ آسمان، کارے تو مازا بر حقیق نبی زانیں و اگر نہ ترانہ مٹیں، اے چنکر بے ایمانی و احمق گپ ایت و ہدے، وحی اللہ حکم انت و آئی نازل بوگ، جاوہر البت جد اجدا انت تو گڈا آہ ہر جاوہر، بیت مارا قبول کنگی انت۔ بہ آئی منگ، پس و پیش یا انکار کنگ یا چو گوشک کہ فلان دستور و وحی بیت تو آرا قبول دارباں و اگر نہ مٹاں، اے ظاہر بہ کفر و گمراہی انت۔ فل اللہ تعالیٰ پیغمبران، و ہدے، بروہر دیم دیان کت کہ مومنان، مردہ بدینت و کافران، بنر سیفنت تانکہ قیامت، روچ، یہ اشان چھ عذرے پشت مکپیت کہ مارا معلوم نہ ات کہ تہی رضا بہ کجام خیر، انت و ناراضی بہ کجام کار، انت اگر ما

النساء

۱۵۵

لا محب اللہ

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ

و ما دیم و اٹنگ لے پیہم رسول کہ آیان احوال بیان کنگ تو چہ ایشیا پیسر و اے پیہم رسول کہ آیان قصہ مانگت

عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ۱۶۵ رُسُلًا مُبَشِّرِينَ

گون تو، و کنگ اللہ، گون موسیٰ، خبر، دیم و اٹنگ ما پیغمبر و شخیری دیوکیں

وَمُنذِرِينَ لَعَلَّ لَا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ

و تر سینوکیں تاکہ بیت مردمانا بہ اللہ سرامیاری کنگ جاگہ رند چہ رسولان

وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۱۶۶ لَكِنَ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ

واللہ زبردست و حکمتانی صاحبنت لیکن اللہ شہادت پہ اے خبر سر کہ ہر کچہ دی و اٹنگ پتہ نیگا

أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلَكُ يَشْهَدُونَ ۱۶۷ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ۱۶۸

دی و اٹنگ گون وئی علما و فرشتیان ہن شہادت و اللہ و لبنت پہ گواہی دیگا

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا

مما بانکہ کافر بوتنت و مہنیش کنت مردم چہ اللہ راہا آیان کار بوتنت پہ کار بوتنگ

بَعِيدًا ۱۶۹ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيُغْفِرْ لَهُمْ وَ

دوریں ہما کہ کافر بوتنت و حقش پاوہر دات ہجر نہ بخشیت آیان اللہ و

لَا يَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ۱۷۰ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَ

نہ راہ دگ کنت آیان پہ یک راہے بجز چہ دوزخ راہا جہ منند بنت ماں اودا ہمیشہ و

كَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ۱۷۱ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الرَّسُولُ

اے پہ اللہ سر آسان انت و او مردمان! آتنگ شے گورا رسول

بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ مَافِي

زنگ گونی حقیق خبر چہ شے پروردگار نیگا گڈا نوں بخت کہ بہ شام ترنت و اگر نہ کنت

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۱۷۲ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۱۷۳ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ

ماں آسمانان انت ماں زمین و انت و اللہ ہر چیز از انو کنت و حکمتانی صاحبنت و او کت آبیان

مَنْزِل

بزانٹیں تو ما الم، آئی سر عمل کنگت، نوں و ہدے اللہ تعالیٰ پیغمبران، معجزہ دیان، دیم دات و پیغمبران مخلوق، حقیق راہ سوچ دات۔ تو گڈا نوں حقیق دین، قبول نہ کنگ، و ردا کسے، عذر گوش دارگ نہ بیت اللہ، وحی یک پیچس یکا ٹیں حجت ایت کہ آئی مقابل، پیچ حجت کار دات نہ کنت بلکیں تم میں حجت ول گوج بیت و اللہ حکمت و تدبیر انت و زبردستی بکنت تو آرا کسے داشت نہ کنت بلے چوشیں رہ بند آرا دوست نہ انت۔ فل یعنی وحی ہر یک پیغمبر، سر اخنگ اے یک نوکیں خبرے نہ انت درستان، اے حال معلوم انت و لیکن ماں اے قرآن، اللہ پاک، و قی خاصیں علم نازل کت و اللہ اے حق، ظاہر بکنت چنانچہ زانوگر ترانہ انت کہ ہم نہ علم و حقائق چہ قرآن، حاصل بوتنگت و دیم تر، حاصل بیت آچہ دگر چہ کتاب، حاصل نہ بوتنگت و ہم نہ ہدایت چہ واجہ، برکت و مخلوق، بوتنگ چہ دگر چہ کس، نہ بوتنگ۔ فل قرآن پاک و حضرت پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم، تصدیق و آرا برحق پیش دارگ، پدا نوں پاکیں خدا چوش بیان کنت کہ نوں ہر کسے،

واجبہ، الحاکمیت و مال توریت، واجہ و بار و، راستیں گیان، چیردات و مردمانی سرادگہ، گیان، بیان کنان، آیان ہم چہ حقین دین، دورداشت گڈاچوئیں کسان، نہ مغفرت نصیب بیت و نہ ہدایت، چہ ایشی، شر ظاہر بوت کہ ہدایت، دار و مدار پیغمبر، زندگی، سرالانت و گمراہی واجہ، مخالفت، دومی نام انت کہ چہ ایشی مقصدیہ بود، راہیم تراپ دیگ انت و آیان خیالان، رد ثابت کنگ انت۔ وہا واجہ پیغمبر و واجہ پیغمبر کتاب، تصدیق و واجہ مخالفان یعنی کتاب، خداوندانی ردکاری و گمراہی، بیان کنان نون کلیں مخلوق، دیم گور کنان، اے جار پرینگ بیت کہ آئی مردمان مے رسول گور راستیں کتاب و برحقین دین، بہ شہا سر بوتگ نون شے سلامتی ماں ہمیشی، انت کہ آئی خبر، بہ من ات و اگر نہ من ات تو شترزان ات کہ ماں زمین و آسمان، ہر جیکہ ہست انت آخدا، مال انت و آشے کلیں حال و احوال، معلوم دار انت و شے عملانی سرچیں حساب و کتاب، پد شمار آئی بد لر سبت۔ فائدہ: چہ اے ارشاد، اے ہم معلوم بوت کہ پیغمبر، سرانازل بو کوئیں وحی، متنگ فرض انت و آئی انکار کفر انت۔ ۱۲

ہے صفحہ و فوائد: دل کتاب و خداوندان

چہ وقی ہیل و عادت و لاچار بوان، وقی بنیانی توسیب و تعریف چہ غلو، کارش کنگت و چہ حد، سرگوزوک انت آیان، خداوندائے بچک اش گوشگ بنا، اش کت پمشکا اللہ تعالیٰ فرمان کنت کہ مادیں، جبران مبالغہ ممکن ات و گور ہر کس، شہا اعتقاد و ارت بہ آئی توسیب، چہ حد، سرگوزات، ہمنکر خبر تحقیقی بہ بیت چہ آئی، گیش نگوش ات و حق تعالیٰ، پاکیں شان، ہم ہما خبر، بگوش ات کہ آ راست و محقق انت چہ وقی بچک، ہخ نگوش ات شہا اے چونیں ظلمے کت کہ حضرت عیسیٰ، کہ آ اللہ رسول و چہ آئی حکم، پیدا بچک انت آرا وحی و برخلاف خدا، بچک گوشگ بنا کت و سہ خدا بانی معتقد بوت ات (۱) خدا (۲) حضرت عیسیٰ (۳) بی بی مریم۔ چہ اے جبران و نارا دور بدارت اللہ تعالیٰ واحد و یکتا انت کسے آئی شریک نہ انت و نہ کسے آئی بچک بوت کنت آئی پاکیں ذات چہ ایشی، پاک و صاف انت اے خرابی پمشکا ظاہر بوت کہ شہا وحی و پابندی ورنہ گیری نہ کت اگر شہا وحی و اطاعت بکتیں تو شہا خدا، کسے، بچک قرار نہ تگ انت و سہ خدا بانی، متان، مشرک نہ بونگتے و محمد رسول اللہ سید الرسل و قرآن مجید افضل الکتاب و تگزیب کنان، مروچی دوسر کافر نہ بونگت۔

فائدہ: چہ کتابیان بچک ٹولی، و حضرت عیسیٰ، رسول ہم نہ مت و آرا اقل کنگ پسند کت کہ آئی ذکر ساری، گوست۔ و دومی ٹولی، آرا خدا، بچک قرار دات، ہر دوئیں کافر بونت۔ ہر دوئیں ٹولیاں گمراہی، سبب ہمیش بوت کہ آیان وحی و برخلاف عمل کت چہ ایشی، ہے ظاہر بوت کہ نجات، دار و مدار وحی و زندگی، ہر تہا انت۔ فل یعنی ماں آسماناں و زمین، چہ جہل، تابا لاہر جیکہ ہست انت کل آئی مخلوق و آئی مملوک و آئی بندہ انت گڈا کئے آئی شریک یا بچک بوت کنت و چون بوت کنت واللہ تعالیٰ کل کاران، و ات اڈکنو کنت و پد درستانی کار سازی، آوت بس انت آرا کسے، حاجت نیست انت گڈا آرا شریک یا بچک، حاجت چونکائی بیت کنت خلاصہ چوش بوت کہ نہ ماں کتام مخلوق، آئی، شریک بوگ، قابلیت و بیاقت ہست و نہ ماں آئی، پاکیں ذات، آئی گئی کش موجود انت و نہ آئی، ہر ایشی

حاجت انت پمشکا معلوم بوت کہ چہ مخلوقات، کسے، را خدا، شریک یا بچک گوشگ ہما کس، کار انت کہ آچہ ایمان و عقل ہر دوئیںان زہر انت۔ فائدہ: چہ برز، ہشتانک، اے جبر فہم، کیت کہ ہر کسے، حق تعالیٰ، بچک یا کسے، آئی شریک قبول کنت اور حقیقت، جمیع موجودات، باری تعالیٰ، و مخلوق و باری تعالیٰ، خالق جمیع موجودات نہ مینت و نہ اللہ تعالیٰ، پد درستانی حاجتانی کار سازی، کافی و شافی نہ مینت چوش بگوش کہ خدا، چہ خدائی، درکنان، آرا ماں مخلوق و ممکنات، شامل کت، نون ارشاد سبحانہ، ماں آن یکتا کون کہ، و لہا، ہر ج ناپاکی، ہمنگ، چیرین اشارہ، ات آئی نشان دزکیت و فرزند حقیقی و ماں فرزند مجازی و ظاہری ہر دوئیںان ہما ناپاکی چونکہ برابر موجودات تو بہ شتری، ہم، کیت آئی پاکیں ذات ہنچوش چہ ایشی، پاک انت کہ آرا بچک، بیت آہے ہم ہنچوش چہ ایشی، ہم پاک انت کہ آچہ و حق تعالیٰ، بچک قرار بدنت۔ فل یعنی اللہ، بندہ بوگ و آئی عبادت کنگ و آئی حکمان، متنگ و امزن درجہ

لا یحبہ اللہ ۱۵۶ النساء

لَا تَعْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلَّمْتُهُ الْقَهْمَاءُ إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ إِنَّهُوَ خَيْرُ الْكَلِمَةِ جَاءَتْهُمُ الْآيَاتُ مِنْ رَبِّهِمْ لَيْسَ بِاللَّهِ إِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحَنَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۚ لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَٰهُ جَمِيعًا ۚ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنْكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۚ وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۚ يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ كُفْرُهُمْ مِنْ رَبِّكُمُ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا

مردمان! شے گور! انتک رست چہ شے پروردگار، ہمنگادیل و ایرکیت ماہہ شے ہمنگ روشنئے منزل

چہ ہمنگادیل و ایرکیت ماہہ شے ہمنگ روشنئے منزل

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

شرافت و عزت انت چہ حضرت مسیح علیہ السلام وچہ مقربین فرشتہ آل اے نعمت و قدر و جست و اگر بکرات تو آج نکائی چہ اشی و سنگاں گیر بیت البت ذلت و رسوائی
 ماں اشی و انت کہ بندہ غیر اللہ عبادت و بندگی و بکنت چو شک نصاریٰ و حضرت مسیح و ابن اللہ و معبود قرار دات و مشرکان فرشتگان و جنگ و قرار دیان و بر آسانی
 عبادت و کلا بئیش بوننت وھے و طر و بت پرستی ایش ہم کت بمشکا بہ اشان مدام و عذاب و رسوائی انت۔ وک یعنی ہر شخصے کہ چہ اللہ پاک و بندگی و سرکشی کنت
 تو آج بچوش و بل کنگ نہ بیت بلکین یک روچے کلان و بہ خداے پاک و دیم وچہ بوی گئی انت و حساب دیگی انت، نوں ہر کس و کہ ایمان آورد و خویش کارش کت یعنی
 اللہ و بندگی و حق ایش ادا کت آیان و آسانی عملانی سرچیں ثواب رسیت بلکین چہ اللہ فضل و مزین نعمت چہ آسانی ثواب و ہم گیشتر آیان و دیگ بنت و ہر کس و وئی
 پونز و بزر لکھت و سرکشی اختیار کت آماں عذاب عظیم و گرفتار بنت و کسے ہم آسانی دوزواہ و مددگار نہ بیت کہ آیان و ماں اللہ و بندگی و شریک کنان و ماں عذاب و
 گرفتار بوننت اہم کار دات نہ کنت بمشکا نصاریٰ
 نوں سرید بہ بنت کہ چہ اے دو عین صورتاں بہ آیان
 کتام صورت و شر تر و بہتر نت وھے پیم و بہ حضرت
 مسیح علیہ السلام و بابت و آیان کتام رہ بند اختیار کنگ
 باید انت - ۱۲

ہے صفحہ و فوائد: وچہ ساری و وحی الہی
 و بالخصوص قرآن پاک و عظمت و آئی حقانیت و بیان و
 آئی زندگی و ردا کڈن و ذکر ات ہشتی و دوسل و
 حضرت مسیح علیہ السلام و الوہیت و آئی ابن اللہ
 بوی گئی و در شان بوت کہ اشی و اعتقاد دار وک نصاریٰ
 انت آئی تردید و باطل کنگ و پدنوں گڈ سراپدا ہما
 اصلی و ضروری خبرانی درستان و کڈن کنگ بیت کہ
 ای مردمان! ہشتے گور و چہ رب العالمین و نیمک و
 کامیں حجت و روز ناہیں نور سربوت کہ آپہ ہدایت و
 بس و کافی انت یعنی قرآن۔ نوں ہچ پیمیں شک و تامل
 کنگ نہ لویت نوں ہر کس اللہ و سرائیان کا ریت و اے
 مقدسین کتاب و محکم داریت آماں اللہ و رحمت و
 فضل و داخل بیت و شک و شک بہ آئی سربیت و
 ہر کس آئی برخلاف عمل کنت گڈ ابراں آرد و گمراہ
 انت۔ وک شروع سورت و ماں میراث و آیت و
 کلام و میراث و بیان گویت۔ چرائی و رند
 صحابیوں اے ردا زیا تیں تفصیل معلوم کت تو
 بہ اشی و اے آیت نازل بوت۔ کلام و لفظی معنی
 کمزور و ضعیف عیگنت ادا ہما مرد مراد انت کہ بہ
 آئی و ارثاں پت و ماں اولاد داں کسے مہبت بچو شک
 ساری و بیان بوت پرچاکہ اصلی وارث والد و ولد انت
 ہر کس و اے نیستنت تو آئی حقیق برات و گوار و
 چک و جنگ و حکم انت و اگر حقیق مہبت نوھے حکم
 ہاچکانی بیگنت کہ آماں پت و شریک انت یک گوارے
 بہ بیت تو نصف و دو گوار بہ بنت تو دوسیک و اگر
 برات و گوار ہر دو ہیں بہ بنت تو مرد و دو بہر و جنین و
 یک بہرے رسیت و اگر برات انت و گوار ہچ نیست تو
 آہم گوار و مال و وارث بنت یعنی آیان ہچ بہرے
 معین نہ انت پرچاکہ آعصبہ انت چو شک ماں آیت و
 اے کل صورت بیان بونگنت نوں پشت کیننت سما
 برات و گوار کہ آلوک و ماں مات و شریک انت کہ

المائدہ

۱۵۷

لا یحب اللہ

مُحِبِّينَ ۖ فَاَمَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَاَعْتَصَمُوا بِهِ فَيْسِدْ خَلَامُ

ظاہرین گڈانوں ہما کسان کہ ایمان آرت بہ اللہ و آیش حکم دست جت گڈ آیان گوار بیت

فِي رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيْهُمْ اِلَيْهِ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ۝

ماں وئی رحمت و فضلا و پڑینیت آیان ایدیم پوت بہ پچیس راہا و

يَسْتَفْتُوْكَ قُلِ اللّٰهُ يَفْتِيْكُمْ فِي الْكَلٰلَةِ اِنْ اَمْرُوْا هٰكِلَ لَيْسَ

حکم جست کنت چہ تو، بگوش کہ اللہ شمارا حکم پیش آرت ماں بندے با بتاں اگر یک مردے مرت و آئی و

لَهُ وَاَكُلْ وَلَكِ اُخْتُ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا اِنْ لَّمْ

چک نیستنت و آئی و ایک گوارے هست گڈ آگوار رسیت نیم آلیک بران پشت کنگ و آرات میراث بارت چہ گوارا اگر

يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ ۖ اِنْ كَانَتْ اُنْثٰى فَلَهَا النِّصْفُ مِمَّا تَرَكَ وَ

مہبت آبارا چک وک پدا اگر آدو گوار نت گڈ رسیت آیان ایدیم ہرچہ براتے پشمر گاہ و

اِنْ كَانُوْا اِخْوَةً رِّجَالًا وَنِسَاءً فَلِلَّذَكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثٰى ۝

اگر آرات و گوار نت مردین و جنین گڈ ایک مردینے و نڈ قدر و جنینے و نڈا انت وک

يَبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اَنْ تَضْلُوْا ۗ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝

بیان کنت اللہ تعالیٰ پر شما تاکہ گمراہ نہ شت و اللہ ہر چیز را زانت و

سُوْرَةُ الْمَائِدَةِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَتٌ وَعَشْرُوْنَ اٰیَةً وَبِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورہ مائدہ ماں مدینیا نازل بوتگ ماں آئی و تھا یکصد و بیست آیات و شانزدہ رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع کتاں گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ بہرمان

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اَوْفُوا بِالْعُقُوْدِ ۚ اَحَلَّتْ لَكُمْ مَّكَيْمَةُ الْاَنْعَامِ

اوسلمانان! پورہ کنت و عہدیان و حلازنت پر شما گڈدایں رند عین مال وک

اِلَّا مَا يَتْلٰى عَلَيْكُمْ غَيْرُ مُحْلٰى الصَّيْدِ ۚ وَاَنْتُمْ حُرْمٌ اِنْ اللّٰهُ

بجز یہ ایمان کہ بیا و انگ بیت آیان پر شما، مگر حلازنت شکارا مال احرام و حالتا وک بیشک اللہ

بجز یہ ایمان کہ بیا و انگ بیت آیان پر شما، مگر حلازنت شکارا مال احرام و حالتا وک بیشک اللہ

بجز یہ ایمان کہ بیا و انگ بیت آیان پر شما، مگر حلازنت شکارا مال احرام و حالتا وک بیشک اللہ

بجز یہ ایمان کہ بیا و انگ بیت آیان پر شما، مگر حلازنت شکارا مال احرام و حالتا وک بیشک اللہ

بجز یہ ایمان کہ بیا و انگ بیت آیان پر شما، مگر حلازنت شکارا مال احرام و حالتا وک بیشک اللہ

مذلل

آیان اجیا فی گوشت گڈ آیان حکم سورت و شروعات و بیان بوت کہ آیان ہر معین انت۔ وک یعنی اگر کتام مردے مرت و آئی و ہشتت یک گوارے۔ نہ چکی ہشتت و
 نہ پتے۔ تو آرا ماں میراث و نصف مال رسیت۔ وک یعنی اگر اشی و چیکا (برعکس) بہ بیت یعنی کتام جنین آرمے لا ولد بران بوت و آئی و برات اجیا فی یا علانی ہشتت
 تو آگوارے و مال و وارث بیت چونکہ آعصبہ انت و اگر آئی وچکے ہشتت تو برات وچہ زسیت و اگر آئی وچکے ہشتت تو چہ جنگ و ہرچ ملے سرکیت آرات و رسیت
 و برات یا گوار اجیا فی ہشتت تو برائی و شک معین انت چو شک ماں سورت و ابتداء گویت۔ وک و اگر چہ دو و زیا ت گوارے ہشتت تو آیان ہم دوسیک میراث
 دیگ بیت۔ وک لھتیں مرد و لھتیں جنین یعنی لھتیں برات و لھتیں گوار ہشتت تو برات و ہر دوسر و گوار و ہر یک سرے بیت چو شک اولاد و حکم انت۔ وک یعنی اللہ رحیم
 و کریم محض بہ وئی بندگانی ہدایت و آیان و چہ گمراہی و بد راہی و رکھینگ و غرض و وئی برحقین و راستیں حکمان و بیان فرمائینیت، چو شک ادا کلام میراث

بیان فرمائی۔ آئی و ماہ ایشی و ہج غرض و مطلب نیست آچہ درستان غنی و بے نیاز انت تو نوں ہر کسے اے مہربانی و قدرے نہ کنت بلکین چہ آئی حکم و دیم و بگر دینیت گدا
 آلم و مزین بدبخت و بے نصیب انت چہ ایشی و معلوم بوت کہ یہ بندہ و لازم انت کہ جملہ حکمانی تابعداری و بکنت اگر یک ادنائیں و جزوی امر و ہم برخلاف روت تو اگر اسی انت
 پداہما کس کہ ماں آئی پاکین ذات وائی کمال دار و کیں صفقان آئی برخلاف کنت و چہ وئی عقل و دانش و کارگران و آیان و وئی مقتدی و پیشوا کنت آیان مزین گمراہ انت و گمراہی و
 خبیث ترین چات و کپتنگت۔ و چہ ایشی پیش اے معلوم بوتگ ات کہ حق سبحانہ وہ وئی بندہاں ہدایت و پسند کنت نوں فرمانی کنت کہ اگر اکل چہ معلوم انت تو ایشی و مطلب
 چون و راحت کہ مادیی مسئلہاں ہر چہ ضرورتے پیش بدیت آرا جست بکن ات پمشکا ماں اے فرمان و کہ صیباہاں در بابت و کلامہ جست گیتش بہر اشی و شایشی و نیمگ و دیم تر و
 اے ہمیں سوالات کنگ و ترغیب و نیمگ و کسانیں اشارے ہم و کیت و ہں اے زانگ بیت کہ اللہ ہک چیز زانت یعنی شمانہ زان ات شہاد اے ہم گوشت کنت نہ کنت کہ کلامہ
 و ابید چہ آئی ماں و گدھوزن ہر چہ بہرے کہ مقرر کنگ بوتگ و تحقیقت و آئی سبب چہ انت و گدا انسان عقل چون اے قابل بیت کنت کہ بہ آئی و بھر و سہ ماں حق تھا و ذات و صفقان
 و برخلافی و جرأت و ہیبت بکنت کہ آئی تعلقات و وئی سیاد و اثانی میان و فرق و تفاوت و زانگ و راہم عاجز و بے وس بہ بیت گدا اکس چوں ہما بے مٹیں و بے درویر ذات و بار و
 یا آئی صفقان و ابید چہ آئی و سرو سوچ و زانت کنت۔ فائدہ ۵ : اے جاگہ کلامہ و حکم و آئی نزول و سبب و بیان کنگ و چہ چنت جہ معلوم بوتنت اول ایش کہ بخوش پیسرا و ان
 تَصَفُّوْا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَ مَا فِی الْاَرْضِ فَرٰ اَنْ طٰهَرَ کُنٰن و چہ آئی پد بہرہ بندہ و تمثیل و کتابیانی جاوے ذکر کنگت ہمے پیما اے فرمان فَاَمَّا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ
 وَ اَخَصَّوْا بِهٖ اَللّٰهُ پد و اجر پیغمبر و اصحابان و بہرہ بندہ تمثیل و بیان فرمائینت تا کہ چہ و حیح و انحراف کنوکانی گمراہی و ردکاری و وحی و زندگی کنوکانی حقانیت و راستی بہر شری و ہسم و
 بدیت ہمے رد و وحی جہ اے ہم ظاہر بوت کہ کتاب دار و کان و اے ظلم کنت کہ یہ پاکین ذات و حق تعالی و شریک و ہم اولاد و ہمیں سلیں کار و وئی ایمان فرادات و چہ وئی شتئی و اللہ
 پاک و وحی و برخلاف عمل ایش کنت و واجر پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و اصحابانی جاوے چوش انت کہ ایمان و عبادت و اصول تودر کنار جزوی معاملہ و ادنائیں مسئلہ و بابت و نکاح و میراث و غیرہ
 و ہم و وحی و انتظار و شوہاز و انت و بہرہ کار و واجر پیغمبر و دپ و نیمگ و چاروک انت و وئی عقل و وئی واہگان و حاکم نہ فہمت اگر اشان و یکیں بر و تسلی نہ بوت تود دوبارہ واجر و خدمت
 و حاضر بوتان جست و پس کنت۔ بقول شخصے بہرین تفاوت رہ از کجاست بر کجا و اے ہم معلوم بوت کہ واجر نیبانی سردار و ہم بغیر و حکم و چہ وئی جانب و ہج فرمان نہ کنگ اگر بہ
 کتام کار و و وحی و حکم موجود موتین تو واجر و وحی و حکم و راہ چاروک بوتگ و ہدیہ و وحی با یکیں گدا واجر و بہ وئی و قول و رو و حکم بیان کنگت چہ ایشی و صاف صاف معلوم بوت کہ
 ابید چہ خدا و پاکین ذات و و گدھ کس حاکم نہ انت چنانچہ ماں بازیں آیتان اِنَّ الْحُکْمَ اِلٰہِ و غیرہ صاف بیان انت باقی ہر جیکہ ہست انت اکل و واسطہ انت چہ ہمایانی واسطہ و
 دیگران و خدا و حکم سر کنگ بیت البت تفاوت ہمک انت کہ لھتیں واسطہ قریب انت لھتیں بعید انت چوشکہ بادشاہ و حکم و سر کنگ و وزیر اعظم و دگر شاہی افسر اعلی و ادنا درجہ
 بدرجہ کل واسطہ و رہندہ و کار کنت پدا چریشی و مسترس گمراہی چہ بیت کنت کہ ماں کتام کار و اللہ و وحی و برخلاف یک گمراہے دگ کیسے و جہ و گوش بداریت و آئی و سر عمل
 بکنت ہم بہ اے نیمگ و اشارہ انت کہ یکبارگی کتاب و نزول چوشکہ کتاب دار و کان و دہش انت آشری نیست ہجوش بہ ضرورت و رد و بے موقع و حساب و نزول و خیر ماں انت پرچاکہ
 ہر کس وئی ضرورت و رو و ماں اے جاوے سوال کنت و و وحی و برکت و آرا جواب دیگ بیت چوشکہ بہ اے موقع و دقرآن مجید و بازیں موفہاں موجود انت و اے جاوے فائدہ مند
 بوگ و ابید و ایشی و اے ہم خوبی ماں انت کہ خداوند تعالی اے رد و وئی حکم و بیان کنت اے یک ہچیں شرف و عزتے کہ دگ امت و چوشیں شرف و عزت دیگ بوتگ۔ واللہ
 ذُو الْفَضْلِ الْعَظِیْم۔ ہما صحابی کہ بہ آئی شان و بابہ آئی سوال و جواب و کتام آیتے نازل بوتگ ات تو چوشیں آیت بہ آئی منقب و شمار بوتگ و بہ اختلاف و موقع و بہ ہر کس و
 رائے باہر کس و قول و رو و وحی متلو نازل بوت و اں قیامت و آئی نام باقی و دشنام انت پمشکا کلامہ و رد اسوال و جواب و ذکر و بیان کنان و اے ہمیں سوال و جوابانی خوبی و
 نیمگ و اشارہ ظاہر کنت و شاید ہمے اشارہ و غرض و خاطر سوال و مطلبی بیان کت مسؤل عنہ و گوں سوال و ذکر نہ کنت بلکین ماں جواب و آئی گیش و گوار کنت کہ آئی ہمیں دگ
 نظیر ماں قرآن شریف نیست۔ و ہم جواب و گوں صراحت و بہ حق تعالی و نیمگ و منسوب کت خلاصہ چوش بوت کہ یکیں حکماں اللہ و وحی اصل انت و ہدایت ہما و ہدے حاصل
 بیت و ہدیہ و وحی و زندگی کنگ بہ بیت و بہ کفر و ضلالت و مردم بہا و ہدے و گرفتار بیت و ہدیہ و آو وحی و برخلاف عمل کنت و چونکہ واجر و زمانگ و بہود و نصاری و جملہ
 مشرک و جملہ ناشرانی گمراہی و بنیاد ہمے مخالفت ات پمشکا حق تعالی و ماں وئی پاکین کلام و ماں باز جاگہ و وحی و زندگی و شری و بیان کنگ و آئی مخالفت و خرابی و سرا
 ہم نزراپ و دانگ خصوصاً بہ اے موقع و دور کو و اے مزین شانیں داستان و نازل کت و گوں تفصیل و مثالا ن بیان کنت شاید ہمے سبب انت کہ امام بخاری رحمہ اللہ و
 ماں وئی کتاب و باب کہیف کان بد و الوحی الی رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم مقرر کنان و آیت اِنَّا اَوْحِیْنَا اِلَیْ نُوْحٍ وَ النَّبِیِّیْنَ مِنْ بَعْدِہٖ و ماں ترجمہ الباب
 و شامل کنت و اے ہر دو میں رکوعانی نیمگ و اشارہ و ظاہر کنت۔ و شری ایمان و چیزانی نام انت صحیح معرفت و تسلیم و انقیاد بزاں خدا و رسول و کلیں حکماں و صحیح و راست
 زانان و یہ تسلیم و قبول و گوں اخلاص و گردن و جلینگ بہ اے خبر و قبولی و لحاظ و ایمان و تحقیقت و نمایاں قانونان و اللہ و حکماں و متگ و سرچیں حقوقان و
 ادا کنگ و یک محکمیں عہد و اقرار انت چوش و گوش حق تعالی و ربوبیت و ہما اقرار کہ اَلَسْتُ بِرَبِّکُمْ و رد اگر بوتگت کہ آئی ظاہر س اثرا ماں انسانی فطرت و ہیل و
 دال مروچی و موجود انت ہمانی تجدید و گیش و گوار گوں شری ایمان و بیت پدا ماں شری ایمان و ہر چہ اجمالی عہد و قرارے ہست انت ہمانی سرچیں تفصیل ماں نمایاں قرآن
 و سنت و بیان کنگ بوتگ بہ اے جاوے ایمان و دعوی و مطلب ایش بوت کہ بندہ ماں سرچیں الہی حکماں و توری آیانی رشتنگ براہ راست گوں خدا و بہ بیت یا گوں
 بندہاں گوں جسم و تربیت و بہ بیت یا گوں روح و اصلاح و گوں دنیاوی مفاد و بہ بیت یا گوں اخروی فلاح و گوں شخصی زندگی و بہ بیت یا گوں اجتماعی زندہ گوں صلح و وزن
 و بہ بیت یا گوں جنگ و ایشی و عہد کنت کہ ہر ہم منہ آوئی خدا بندہ و وفادار بیت۔ واجر پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و بہ اسلام و ہر چہ قول و اقرارے جہا دگوشداروک و فرمانبرداری
 بابت و یا ابید کہ خوبیں ہیل و عادت و خوبیں کار و بابت و چہ اصحابان بہ بیعت و صورت و اگران بوتگت آہے ایمانی عہد و یک محسوس صورتے ات و چونکہ بہ ایمان و ردا بندہ
 و حق تعالی جلال و جبروت و صحیح معرفت و آئی انصاف و و انتقام و نشان و وعدہ ہانی راستی و سرچیں یقین ہم حاصل بوتگت۔ انسانی لوٹ ایشنت کہ آید عہدی و غداری و
 خطرناک انجام و ترسان و وئی کلیں عہد و اقران و کہ آگوں خدا و یا گوں بندہاں یا گوں وئی جہندہ و کزنگت بہ ہما ہم و سرچہ بکنت کہ ماں حقیقی خدا بندہ و وفاداری و ہج فرق و تفاوت
 بدیت بہ اے تقریر و رو و عفو (قول و اقراران) و تفسیر و ہر چہ جدا جدا خبر چہ سلف و منقول انت ماں کلیں مطابقت پیدا بیت و ماں آیت و بہ ایمان داران و لفظ و
 خطاب کنگ و زیاتیں لطف و نام داری حاصل بیت۔ و ماں سورہ نساء و گوشت کہ یہود و بد عہدی و پاداش و چہ لھتیں طیب و حلایں چیزاں بہر کنگ
 بوتگت۔ فَظَلَمُوْا مِنَ الَّذِیْنَ هٰدَوْا حَرَمْنَا عَلَیْہُمْ طٰیِبٰتِ (نساء رکوع ۲۲) کہ آیانی گیش و گوار ماں سورہ انعام و انت و اے امت بہ عہد و وفا کنگ و رد
 چہ ہما چیزان نفع گرگ و اجازت ہم دیگ بوت یعنی اشتر گوگ، میش۔ پس و ہے جنس و تمایس لوگی و جنگلی جنا و مثل اسک نیل گوگ و غیرہ بہ شہا ہر جاوے حلال
 کنگ بوتگت، بغیر چہ ہما حیواناں یا ہما احوالان کہ آیانی بابت و حق تعالی و ما قرآن کریم و یا واجر پیغمبر و بہ سر زبانی بہ شے جسمانی یا روحانی یا اخلاقی مصلحت و مہن
 کنگ بوتگت۔ و ال گیشتر گمان ہمیشنت کہ چہ ایشی و مراد ہما چیز انت کہ ماں ہمے رکوع و سیو می آیت و کنگ بوتگت یعنی چہ حَرَمْتُ عَلَیْکُمُ الْمَيْتٰتَ و بگر داں ذلک
 فَسَقُوْا و لا محرم و ابو کا خشکی و جناور و شکار جائز نہ انت در بابتی شکار و آرا اجازت انت و و ہدیہ کہ بہ احرام و جاوے رعایت اینک انت کہ ماں آئی شکار کنگ ہن

۱۔ ہا خدا انیکہ تم میں مخلوقاتی پیدا کرتا ہے مرن حکمت و ماں آیاں درجہ بندی کت، لھتین و مزین درجہ دات و لھتین و کتر۔ ہمک نوع و آئی و قابلیت و روء و جدا جدا فطری خاصیت و قوت آیاں و بخشش۔ زندگی و مرگ و مختلف صورت پیشی داشتنت۔ نوں بے شک ہا خدا بے وقی مخلوقات و اے حق حاصلت کہ وقی سرجمیں اختیار، کامیلس علم، پھتویں حکمت و لوٹ و پداپ ہر کس ہر چیکہ بلو طبت حلال بکت یا حرام قرار بدنت لایسئل عمتا یفعل و هم یسئلون ۵

۲۔ یعنی ہر چیکہ یہ حق تعالیٰ و عظمت و معبودیت و علامت و شان قرار دیگ بو تگنت آیانی بے ادبی و ممکن ات کہ مریشاں حرم شریف، بیت اللہ شریف، جمرات، صفا مروہ، ہدی، اعرام، مساجد، کتب سماوی وغیرہ۔ تم میں حدود و فرائض دینی احکام شاملنت دیتر و چرے نشانیاں لھتیں خاص چیزانی ذکر کنت کہ آگون ہناسک حج و تعلق دارنت چوش کہ ماں چریشی و پیشی آیت و ہم محرم و لھتیں احکام بیان کنگ بو تنت۔ ۳۔ ادب دار و کیں ماہ چارنت منها ارنعہ حرم (توبہ رکوع ۵)

ذوالفقہؑ، ذی الحجہ، محرم، ربیع الاثنیٰ تعظیم
 واحترام چوشت کہ دگر ماہانی مقابلہ اے ماہاں شریتر
 نیکی وتقویٰ و پیر و ت لازم بدارت و چہ ناشری و فساد
 کاراں پیریزت۔ خصوصاً حاجیان و پریشان یاتنگ
 کنان آیان و چہ بیت اللہ و حج مہن مکنت۔ اگرچہ
 اے کارماں سال و دوازده ماہانی تنہا کنگی انت بلے
 اے ادب دار و کیس ماہاں باخصوص اے ردا زیات کڈن
 کنگ بوتنگ۔ باقی اسلام و دژمنانی مقابلہ و یلغار کنگ و
 ردا جمہور و مذہب ہیشتنت۔ بلکیں ابن حجر و اے ردا
 اجماع نقل کنگ کہ آئی و بے اے ماہاں ممانعت کشت نکیت
 کہ اشی و بیان انشاء اللہ ماں سورۃ توبہ و کیت۔

فَكَ قَلَادَةُ قَلَادَةٍ وَجَمْعُ رَنْتٍ كَقِرَانٍ مُرَادُهَا رِیَا پُوسْتُ
بِطَرِ رَنْتٍ كَقِرَانِ مَآءِ هَدِیِّ وَجَنَافِ رُغْ كَقِرَانِ نَشَانِ
نُورِ وَانگَشِ تَاكَلِ هَدِیِّ وَجَنَافِ رُغْ كَقِرَانِ مَرَدَارِیْتِ -
وَبَدَا چَارُ وَكَانِی دِیْمِ بِچُوشِیْنِ عَمَلِ وَشُوقِ مِمَّ جَاهِ بَحْتِ -
قِرَانِ پَاكِ عَرَاے سَمِیْمِ حِیْزَانِ شَرْفِ وَحَرَمِ عَرَايِی دَاشْتِ
وَهَدِیِّ یَاكُوفِ آئِنِ نَشَانِیَاں دَسْتِ جَنِی عَرَا حَرَامِ قَرَارَاتِ
وَعِ سَرَطِ هَرِّ اے شَرْفِ اَبُو كَا مَسْلَمَانَا نَبِیكُنْتَ عِنِّی اَكْرَا خَلَا
دَارُ وَكِیْنِ مَسْلَمَانِی بِهَجِّ وَعَمْرِهِ بَكِیْمِ كُذَّ اَیَاں شَرْفِ
عَزَّتِ بَدِیْتِ وَآیَا نِی رَاہِ عَدِ كِهْ بَنْدِشِ یَاكُوفِ دَارِ شُوبَا زُ
مَبِیْتِ وَاَكْرُ مَشْرُكِیْنِ بِهَبِیْتِ اللّٰہِ عَجَّ عَسْرُ كَبْرِیْتِ وَاَكْرُ
اَهْمِ اے آیتِ بَرْدَا شَا مِلِ بَنْتِ بِرِ چَا كِهْ اَیَاں اَهْمِ وَتِ
عَقِیْبِهِ بَرْدَا خُدَا عَشُودِی وَآئِی بَر قَرَبِ عَدُوْكَ كُنْتِ
تَوَجَّ كُوشَكِ كِیْمِ كِهْ اے حَكْمِ چِهْ سَمَا وَهَدِیِّ بِدِشِ یَكِیْمِ
وَهَدِیْكِهْ اِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا یَمَسُّهُنَّ اَبْوَالُ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا عَرَا جَارِیْرِ یَكِیْمِ بُوْتِ -

۱۔ یعنی احرامِ جاوِردِ پیشکارِ ہر بندہ شے جنگ بونگت
آبِ احرامِ کنگِ رند باقی نہ مانیت۔ مٹاں گوسنگیں
ہرچ شعائرے، حق تعالیٰ محترم و معظم قرار دائلت ماں لہ
مکہ و مشرکاں اکلیں شعائرانی توہیں و بے ادبی کت۔ بنی کریم
صلی اللہ علیہ وسلم و نزدیک و نیم ہزار (۱۵۰۰) واجہ و اصحاب
ذیقعدہ و ماہ و تنہا عمرہ و نیت و چہ مدینہ طیبہ و سر
گینت۔ حدیبیہ نامی جاگہ و سرسراگ و وہد و مشرکاں
نہشت۔ نہ احرامِ جاوِردِ آیاں کت نہ کعبہ و حرمت و،
نہ حرمت دار و کیس ماہ و نہ ایشاں ہدی و قلادہ و ادقام
داشت۔ مسلماناں اللہ و شعائرانی اینکر توہیں و بے ادبی و

بدلاجہ مذہبی فرض و انجام کنگ و رد اچو شیش و حشی و ظالمیں قوم و مقابل و ہر قدر غیظ و غضب و زہر و عداوت و در نشان بختیں آپ حق و سر انتنت و جوش گراں ہر انتقامی کارے بختینش آ ممکن ات بے اسلام و محبت و عداوت ہر دو بینان و اشان بر قرار داشتنت۔ قرآن پاک چو شیش جا بر ظالمیں دشمن و سر ہم مسلما نان و حکم دات کہ وقتی جذبات و واہرگان بہ وقتی عنان و بدارت۔ چو نائی و مردم بہ زیاتیں محبت و زیاتیں دشمنی و دابہ جوش و سر گوزیت پمشکا فرمان کت کہ سکتیں دشمنی ہم شمار اچو ش مست مکنت کہ شما گیشی بخت و عدل و انصاف و کشک بیلہ بد بخت۔ ۵ اگر کسے بالفرض بہ جوش گوں آیاں انتقامی کارے بکنت تو آئی جنگ و تدبیر ایشانت کہ اسلامی جماعت آئی ظلم و عدوان و مردم و مکنت بلکیں درست ہو یوان نیکی و پرهیز گاری و سر ظا ہر بکنت و مردمانی ناراہیں و سر زوری کاران بکنت۔ ۶ یعنی حق پرستی، انصاف پسندی و کلیں خوب عاداتانی ہندال خدا و خوف انت و اگر چہ خدا و ترسان و گوں نیکی و تعاون و چہ بدی و دست کشگ نہ بوت تو تر سنت کہ خدا و عذاب ہر کس و سر بکسیت۔ ۷ چہرے آیت و ہما چہر کہ آیانی و رگ

المآئدة ٥

159

لا يحب الله ۶

يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحِلُّوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَ

حکم کنت ہرچیکہ لویت دا۔ او مسلمانان ! بے ادبی و ممکنات اللہ و نشانیاں و

لَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا أُمِّيْنَ

۱۰ نہ عزت دایں ماہ ۱۱ و نہ ہا جا نوریکہ کعبۃ اللہ پیش کش ۱۲ و نہ ہا یکیکہ گردن بندی ہا گورائیں ۱۳ و نہ ہا کسانیکہ کہ سر گینگفت ۱۴

الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَتَّبِعُونَ فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا

دیم پربت اللہ زیارتا لوٹنت وتی پروردگار مہربانی و رضامندی و وقتیکہ

حَلَلْتُمْ فَاَصْطَادُوا وَلَا يَحْرَمَنَّكُمْ سِيَّانُ قَوْمٍ اَنْ يَصُدُّوْكُمْ

چرا مرا در کثرت گذاشتار مکن و آدام مکن تا شرا و دشمنی مرا قویست منم که گشت شرا

عَنْ الْمُشْعَدِ الْكَلَامِ أَنْ تَعْتَدُوا وَتَعَاوُنُوا عَلَى الدِّينِ وَالتَّقْوَى

بن السجدة احراما نعتدوا ولعنا ونا على اليبس والمقوى
 حيزت دارس مستا نهنا حفر كنك و... كما كان في الدنيا... نيكه كما... من...

پہرے دارین مسیتا پہ ناسی لشکاف مدد دیکابلت تان ونا پہ ییلیس کار وپر میر گاری

وَلَا تَعْلَوْا عَلَى الْإِيمَانِ وَالْعُدْوَانِ وَالْقَوْلِ بِاللَّهِ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ

و مدت دیگر ممکنست پنهانی کار را و ناحقانه و چرخد بترسیت بیشک اللہ عذاب

العِقَابِ حَرِّمْتَ عَلَيْهِمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَالْحُمْ وَالْخَزِيرَ وَمَا

سکتا انت و حرام بوت پتے سرامداریں جانور و خون و دھوکے گوشت و ہوا جانور کی

اهل كغير الله به والسنخقة والبوقودة والبتدية و

نامزدکنگ بونگ آپہ غیر اللہ نامہ دھماکر تگ چرکتے توں کنگا یا یہ ٹیپے لنگا یا چرزیں جا کا میے کپکا یا

النَّطِيجَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبْعُ إِلَّا مَا ذَلَّيْتُمْ وَمَا ذَبَحَ عَلَى النَّصَبِ

پہ کانٹے لٹکا دھاگہ رستہ باوازنگ مگر ہما کہ شہا حلا رنگت و ہما کہ کشک ونگ بہ ٹکانیہ سراف

وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْمِ مِمَّا لَكُمْ فَسَقَ الْيَوْمِ يَسِّرُ الَّذِينَ

وایکروند ہر بکنت پہ تیرا نیرافلا اے گناہ کا رنت مرو پگیں رو چا دل بکیمنت

كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ عَنْ دِينِكُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنَ الْيَوْمَ أَلَمْتُمْ لَكُمْ

کافران چه شے دینا گڈ انوں مترست چہ آیان دچ من بترست وکام دیگیں روچا دیوئوں کُت پریشما

۱۰۰

منه بهی و فیء انعام کنگرہ، چشم و چشم و ظالم قوم و متاع بکری و غنا غنای و نه مراد

بہنش آ ممکن ات بے اسلام و محبت وعداوت ہر دو بینانء اِشال برقرار داشتنت۔ قرآن پاک چوشیں جا

ن عنانِ عبادرت. چونائی و مردم به زیارتیں محبت و زیارتیں دشمنی عداوت و جوش و سرگوزشت پمشکا فرمان کت

۵۔ اگر کسے بالفرض یہ جوش گوں آیاں استقامی کارے بکنت تو آئی جگہ بدتدبیر
ت ہو یوان نیکی و رہنمائی و سرگاہر بکنت و مردمانی ناراہیں و سر زوری کاران محکمت و

و اگر چه خداوند ترسان و گونشکی و لغاون و عی و دی و دست کشگ و زلزلت و تشوشت و کف و خداع و غیاب

و اگر چه خدا را رساند و بوی او را بوی و چپه بدی و دست کشید به بوت و نور دست که خدا را عذاب

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

یعنی ماں ہر دو جاوے چہ خدائے برہمن چو شمسیت کہ طہیات "ع کار مرزی و چہ شکار و غیرہ نفع زورگ و ہدے چہ حدود اللہ و تشری بندہ
سرگزشت چو نانی انسان ماں دنیاوی لذتیں گرفتار ہوان و ماں شکار و ہوس و کناج چہ وئی خدائے شمشکار بیت پمشکا تنبیہ کنگ بوت کہ خدائے شمشوشت و یاد بگرت
کہ حساب و روج باز دور نہ انت خدائے انعامات و شمسیت شکرگزاری و میان و کچ و کس و دوستن کیں و عریک یک دقیقہ حساب گرگ بیت۔ و یعنی چو شمس
کہ مروی شمار کا ملیں دین دیگ بوت دنیا و سر جیس پاکیزہ میں نعمت ہن وائم یہ شہا حلال کنگ بوت گنت کہ اے حکم ہجر منسوخ بہ بیت۔ و چہ ادا طعام (ورگ) و مراد
ذبیحہ انت یعنی کتا م یہودی یا نصرانی (بشرطیکہ چہ اسلام و مرتد ہوان و یہودی یا نصرانی بوت گت) اگن حلالیں جناورے ذبح کنان و غیر اللہ نام و نہ گیت تو
آئی ورگ یہ سلمان و حلالنت۔ مرتد و احکام جدا گانہ انت۔ و اے جاگہ و اشی و ذکر مجازات و مکافات و وڑ و فرما ینتگ۔ یعنی ماں لھتیں حدیث و کیت کہ
لَا يَأْكُلُ طَعَامُكَ إِلَّا تَقِيح (نئی ورگ و موارت مگر پھر نگار) آئی مطلب اے نہ انت کہ یہ غیر پھر نگاراں شمس ورگ حرام انت و ہدیہ کہ یہ سلمان و کافر کتا بی و
ذبیحہ و ورگ روا انت تو گد ایک موحدین سلمان و ذبیحہ و ورگ پھر دگران پر چہ حرام بیت۔ و پاکدامنی و بندش شاید رغبت دیگ و خاطر و انت یعنی یک سلمان و
بایدنت کہ نکاح کنگ و ہدے اولی نگاہ یہ جیس آدم و عفت و پاکدامنی و سراد و بدنت۔ اشی و مطلب چو شمس انت کہ پاکدامن و ابیدگوں دگ کسے و نکاح صحیح
نہ انت۔ و کتاب دار و کانی یک خاصیں حکم و گوں دومی خاصیں حکم ہم بیانی فرما ینت یعنی ایش کہ گوں کتا بی جنیں آدم و نکاح جائز نہ گوں مشرکین جنیں آدم و نکاح جائز
نہ انت وَلَا تُشْرِكُوا بِاللَّهِ حَتَّى يُبَيِّنَ (بقدرہ رکوع ۲) مگر اے خبر یاد بگرت کہ مئے زمانگ و نصاری عام و وڑ و یہ نام و نصاری انت ماں اشاں گیشتر
ہما کس انت کہ آنہ کتا م آسمانی کتاب و مٹو گنت نہ مذہب و مٹو گنت و نہ خدائے سرا ایمان دارنت بہ انتانی سرا اهل کتاب و لفظ گوشگ نہ بیت لہذا اشاں
ذبیحہ و نساء و حکم مثل اہل کتاب و نہ بیت۔ و ہن اے خبر و بشارت و بہ مارت کہ کتا م چیز و حلال بوگ و معنی ایشنت کہ آئی و وئی ذات و توک و کتا م سببے حرام
نیستنت لیکن اگر خارجی اثرات و احوال چو شمس بدنت کہ چہ احلال و نفع زورگ و جاوے باز جس حرامیں کاران و کنگ لازم کیت بلکیں انسان و ماں کفر و

گرفتار بوگ و احتمال داریت، تو چہ اے وڑ و حلال و انتفاع گرگ و اجازت دیگ نہ بیت۔ ماں انوگیں دور و گوں یہود و نصاری و ورگ چرگ، بے ضرورتیں ہو تھوری و آیانی جنیں آدمی
دام و گرفتار بوگ اے کلیں چیز بھرچ خطرناک نتیجہ و ڈاھ و شور و یار و کنت آراہرس سر پد پوت کنت پمشکا بدی و بد دینی و رہ بند و وسیلہاں چہ پھر نیز شترنت۔ و کتاب یعنی نہ نکاح
قید و یارگ و خاطر چو شمس جو شمس کہ بہ اے رنگ اشرہ کنگ بوت کہ نکاح سر ظاہر و قید و وڑ و انت بے اے قید چہ ہما آزادی و شہوت پرستی و بہترت کہ ماں آئی طلب و
انسانی صورت و روکیں حیوان جن و مردی و شکل و نابود کنگ ٹو گنت۔ و چو شمس پیسر جنیں آدم و پاکدامنی و ذکر و بیان کتا و مرد و را پاک باز و چہ ہوس و تاراد و درارگ و ہدایت
دات الطہیبت للطہیبت و الطہیبتون للطہیبت (نور کوع ۳) چریشی و اے ہم معلوم بوت کہ حق تعالی و نگاہ و نکاح و عرض عصمت و جوہر و محفوظ دارگ و جی
و مردی و مقصد و سرچم کنگ انت شہوت پرستی و ہوس پرستی مقصود نہ انت۔ و گوں ہما کتاب دار و کیں جنیں اں کہ نکاح و اجازت دیگ بوت بایدنت کہ آئی فائدہ چو شمس
ظاہر بیت کہ عبادت گذاریں مومن و حقانیت ماں جنیں آدم و دل و سراد وئی اثر و ظاہر بکنت نہ ایڈ و لا کہ کتا بی جنیں و سراد ہوان و برعکس وئی ایمانی متاع و بباد بدنت
کہ بہ آئی سرا خیر الدنیا و الاخرہ و مصداق راست چہ پان بیت چون کہ گوں کافر جنیں و نکاح و صورت و اے فتنہ و مزین احتمال بوت کنت پمشکا و مٹ
یَکْفُرُ بِالْإِيمَانِ فَتَدْحِيطُ عَمَلُهُ بِمِثْلِ تَرَابٍ و وئی جاگہ و برحق انت اے ردا حضرت شاہ صاحب چو شمس فرمان کنت کہ اہل کتاب و بہ کافر و مقابل و بہ حکم
مخصوص کت۔ اے فقط دنیا و احوال انت و ماں آخرت و ہر یک کافر بد بخت بیت اگر نیکیں عمل ہم بکنت تو قبول نہ بنت۔ و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و امت و
سراسر چہ عظیم الشان احسانات کنگ بو گنتنت آیانی اشکنگ و یک شریف و حق شناسیں مومن و دل چہ شکرگزاری و وفاداری و جذبگ و ظاہر کنگ و دیادپ (لبریز)
بیت و وئی فطرت و ردا آئی دل و واگ چست بیت کہ آفرین شائیں مہربانیں خدائے بارگاہ و دست بندان و حاضر ہوان سر و سجود و بران و وئی غلامی و مٹ و گران و
وئی عبودیت و ثبوت و عملاً ظاہر بکنتنت پمشکا ارتد بوت کہ و ہدے مئے دربار و حاضری و ارادہ و بکن انت یعنی یہ نماز و دیاد بیت تو پاک و صاف ہوان و بیانت،
ہما دنیاوی لذت و طبی و جنسی و اھلگانی ردا بہر گرگ و اجازت چہ وضو و آیت و پیش دیگ بوت (یعنی طبی و محسنات) انسان و بہ حساب و چہ ملکوتی صفات و دربرنت و جہ جہول
صفقات نزدیک کنو گنت و کل احداث (وضو و غسل و موجبات) چہ ہمشانی کار مرزی و لازمی نتیجہ و ردا پید انت پمشکا چہ نفسانی و اھلگاں یکسو ہوان و ہدے نماز و
نیمگ و آگ و قصد کن انت تو پیسر چہ حیوانی اثران دورگ چرگ و غیرہ و پیدا کر نیکیں چلاں پاک بیت۔ اے پاکی چہ وضو و غسل و حلال بیت نہ ایوک چہ وضو و مومن و
بدن پاک و صاف بیت بلکیں گوں سر جیس وضو و آپ و ترمیاں انسان و گناہ ہم کیاں بنت۔ و کتاب یعنی چہ و اب و یاد آیان و یاد دنیاوی کاران و یاد دین و نماز و بوشت انت تو
ساری و نماز بگرت بے نماز گرگ ہما و ہدے ضروری انت کہ چہ پیشش و نماز دار و ک مہیت۔ آیت و آخر و اے حکمانی ہرج غرض و مطلب چہ وَلَکِنْ يَرْيَدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَ يَبَيِّنَ
فرما ینتگی چرائی و معلوم بوت کہ دست و دیم و غیرہ شودگ پمشکا واجب کنگ بوت گنت کہ حق تعالی لو طیت کہ شاپاک و صاف کنان و وڑ وئی دربار و جاگہ بدنت اگر اے پاکی چہ
پیش موجودنت و ناقض وضو و پیچیں چو شمس چہ چیزے ویمانہ اھت تو پاک و را پاک کنگ و ہیج ضرورت نہ انت بلکیں ایشتر ضروری قرار دیگ امت جنجالی بوت گت کہ آئی و نفی ماں
مَا يَرْيَدُ اللَّهُ لِيُجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ و تہا بیان کنگ بوت۔ البت اے دگ جہرایت کہ زیاد نظافت، نورانیت و دل جمعی و خاطر و اگر وضو و لوک کنگ بہ بیت تو اے
مستحب انت۔ شاید یہ خاطر و اذ اقمتم الی الصلوٰۃ فاغسلوا و وجوهکم ماں آیت و کلام و ردا و بند و یہ لوکیں وضو و شوق و واھگ و شون دیگ بیت۔ ۱۲

فل یعنی تریں دست و سر و بھشت۔ چہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و بہ وقتی تمایں عمر و چہ ناصیہ و مقدار و کم و مسیح ثابت انت۔ ناصیہ و مقدار سر و چارک و قریبت حنفیہ و کرا ایک مسیح فرض انت باقی اختلافات و زیاتیں گیش و گوار و موقع اے نہ انت۔ فل ادا اے اشارہ زانگ لوہیت کہ اڑھلک و عطف گون مغسولات انت یعنی چوش کہ دست، دیم شودگ و حکم انت پادان و گون شیلانچک و شودگ لازمی انت مثل سر و مسیح کافی نہ انت چنانچہ اہل سنت و طاعت و بہ ہمیشی و اجماع انت۔ و چہ بازیں حدیثانی روعہ سے ثابت بیت کہ اگر ماں پاد و موزگ مہیت تو شودگ فرض انت البت موزگ ماں پادان بوگ و جاور و ماں فقہ و کتاباں فقہ انت کہ مقیم یک روج و شپے و مسافراں سہ روج و موزگ و سر مسیح کت کنت۔ فل یعنی چہ جنابت و پاک بوگ و واسطہ ایو کا چار انہام (اعضائے اربعہ) و شودگ و مسیح کنگ و انت بدن و ہر حصہ و ابید چہ ضرر و آب رست کنت اود آپ رسیدگ ضروری انت پمشکا حنفیہ ماں غسل و مضضہ و تنشاق (گلگل کنگ و پوزر و آپ ماں کنگ) و راہم ضروری گوشت انت۔

ماں وضوء ضروری نہ انت۔ البت سنت انت۔
فل یعنی مرض و سبب کہ آپ و کار مرزی ضرورت یا ماں سفر و آب ضرور و کد و مسیت مثلاً کسے بہ لائک لوج و شت و آرا وضوء حاجت پیش آہت یا جنابت و سبب بہ آئی غسل ضروری انت مگر آپ و حال کنگ یا پد آئی و کار مرزی و سر قدرت نہایت تو ماں لے جاور و وضوء یا غسل و بدل و تیمم بکنت وضوء غسل ہر دو بینانی تھا چ فرقی نیست چا کہ چہ تیمم و ہ بند و ہرج غرض کہ ہست آب ہر جاور و یکس و ولا حاصل بیت۔ تیمم و اسرار و مسائل اے آیت و فوائد ماں سورہ نساء و ہفتی رکوع و گون گیش و گوار و پیش و گوشتگت۔ فتیمم و ترجمہ گون قصد بکنت انت کنگ بوٹگ کہ اس پرے جہر و دلالت کنت کہ ماں تیمم و نیت ہم ضروری انت تاکہ چوش زانگ بہ بیت کہ تیمم کنگ بہ پاک و نیت و اے عمل و کنگا کنت۔ و پمشکا ہرج حدے کہ کثیر الوقوع انتت ماں آیاں تمایں جسم و شودگ ضروری قرار نہ دات ایو کا ہما اعضا (دیم، دست، پاد، ہر) کہ آیاں زیات شہرانی تندوک عموماً سر و چ دارگ و بچ مضائقہ نہ فہمت آیانی شودگ و مسیح کنگ ضروری قرار دات تاکہ چ تنگی و دل سیاہی و دیما مہیت حدت اکبر بزاں جنابت و ماں آجاور و نفس و رانگوئی خصلتانی نیمگ و سکین و بگ و زندیس نیم تراپے درکار بیت بہ آئی زائل کنگ و تمامیں بدن و شودگ فرض قرار دات پد امراض و سفر و غیرہ جاوراں چیںر آسانی دات۔ اول بہ آب و بدل و خاک و مطہ جو رکت پدا وضوء و عضوانی تھا نصف و تخفیف چوش کت کہ سر و و پادانی تیمم و بالکل ہلکس دات، حکم دات کہ ایو کا دیم و دستانی سرا خاک و بھشت ات کہ شے تیمم ہمیشہ انت۔ فل پرچا کہ آوت پاکت و پاک و دوست داریت۔ و ماں گوشتگیں رکوع و ہرج منر شانیں نعمتانی بیان بوت چہ آیانی اشکک و ماں بندہ و دل و لہرے چست بوت کہ بہ چوشیں مہربانیں ذات و بندگی و یکدم پاد بیت آرا گوشتگ بوت کہ مئے نیمگ و ہرے کانت تو چون کافی پاک و صاف ہو ان و بیات و پدا سر و سوج بہ وقتی جاگہ و دوگہ یک نعمتے حساب بوت و بدن سر و عطاہری حصہ و چہ آب و ریچک و یا خاک و مشک اندرونی پاک عطا کنگ بوت اے بندہ و سرادومی نعمت بوت بندہ و نیکہ گوشتگیں نعمتانی شکر و گیتگت

المائدة ۵

۱۶۳

لا یحب اللہ ۶

فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ
گذا بشووت وقتی دیمان و دستان داں سروشاں و پیر بھشت بہ وقتی سران و
وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ
و بشووت وقتی پادان داں کپکان و اگر شما جنبت گدا جان بشووت و اگر شما
فَرَضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لِمَسَمَسْتُمْ
نادر بہت یا مسافر بیت یا آنک یکے چہ شما چہ لائک بوجا یا جنبتانی گورا
النِّسَاءِ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ
شنت پدا شے دستا نکت آپ گدا قصد بکنت پاکیں خاکیک و پیر بھشت بہ وقتی دیمان
وَأَيْدِيَكُمْ مِنْهُ مَآيَرِدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ
دستان چہ آخاکا و اللہ لوہیت کہ پشے سراننگی بکنت و لیکن لوہیت
لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝۶ وَادْكُرُوا
کہ شمار پاک بکنت و تمام بکنت وقتی احسانا پشے سرا تاکہ شکر ابرگرت و و یاد بکنت
نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُمْ بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا
اللہ احسانا پشے سرا و آئی و عہدا ہما کہ چہ شہانی گیتگت و کتیک شہا گوشت اشکتی
وَاطْعْنَا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝۷ يٰۤاَيُّهَا
و متنب و و ترست چہ اللہ بیشک اللہ شہزانت دلائی رازان و او
الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوْمِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ
سلمانان ! بہ لک پاد و بھشت پد خدائی را با گواہی بدیت بہ انصاف و چست مکت شمار
شَنَانُ قَوْمٍ عَلَىٰ ۙ اَلَّا تَعْدِلُوا اَعْدِلُوا هُوَ اقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ
دشمنی یک قوے بہ اے خبرا کہ عدل مکت و عدل بکنت کہ آگوں پر ہیز کاری و سکت نزیکت و
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝۸ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
و چہ خدا ترست الشہر خبر داریت ہر چیکہ شہای کنت و لفظ کنگ اللہ گون مومنان

منزل ۲

بلکیں کہ قصد کنگا کت کہ نوکیں انعامات دیگ بوتنت پمشکا فرمان بوت لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ یعنی آولی نعمتان و یاد کنگ و چہ پیش اے نوکیں نعمتانی کہ وضوء وغیرہ و احکام و صورت و بیان بوتنت آیانی شکر گرگ لوہیت شاید چہ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ و حضرت بلال و تحفہ الوضوء نشان دست و کیت اے میانجی و نعمت و شکر گرگ و سراد گوش گور کنگ و پداں پیشی آیت و آگوشتگیں نعمتاں و شانداریں احساناں دوبارہ اجمالاً یاد دیا بیت کہ بہ آیانی شکر گزاری و بندہ وقتی واجہ و دربار و اوشک لوہیت ہنجوش کہ فرمان کنت و اذکروا نعمت اللہ علیکم الخ۔ و غالباً اے عہد ہمارا کہ ماں سورہ بقرہ و کد سر و ہر مومنانی زبان و ظاہر بوٹگت و قالوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ (بقرہ رکوع ۴۰) و ہدیہ صحابیای رضی اللہ عنہم اجمعین بہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و مبارکین دست و سر ابعیت کت ہما و ہر ہم اے اقرارش کنگت کہ ما کد وقتی توفیق و تئی ہم خبر و گوشتا ریں و قبول نمیں توری آخر مئے مرضی و موافق بیت یا برخلاف بیت اے واعہ گون ہر کس و ات چرانی و پدا سلام و ہتیں ارکان یاد گراہم و فی میں چیزانی رد اخا میں عہد گرگ بوٹگت چوش گوش کہ ماں اے سورت و شروع و چہ اَوْفُوا بِالْعُقُودِ

بیان و پیدا میانجی زبانی احسانی بیان و کہ چرایابی اشکنگ ایفائے عہد و مزید رغبت چہ دل و پاکیت پدایا اصلی سبق یاد دیا بینگ بوت۔ ویک شریف
جیادایں مردے و گردن بادیئت کہ وئی مستری محسن و دیما بجلیت۔ مروت، شرافت و پیداد میتر وگ احسانی امید کشک و لوٹ ہمیشنت کہ بندہ آحقیل احسان کنوگ بہک فرماہزار و
مطیع بہ بیت خصوصاً وہدے کہ آئی و بہ زبان و پھتہ اس قول و قرار ہم کنگ ممکن است کہ چہ حق تعالیٰ و باریں مہربانی گندگ بندہ مغرور بہ بیت و آئی و نعمتانی قدر و وئی قول و
قراریں ہر وہ مکنت، پیشکا فرمانی کت اتقوا اللہ یعنی چہ خدا و مدام بترس ات آہ بیکر مانے و آتے تمہایں نعمتان و بیچ گپت کنت و ناشکری و بد عہدی و سزا و رسا کت
بگیر کاریت۔ ہر ڈول و کہ منتگ مروت و شرافت، امید و ہم ہر یک چیزے و لوٹ ایشنت کہ ماہ آئی و مخلصانہ اطاعت و وفاداری و بالکل لک پاد بوشتیں۔ ویمتر اعلیٰ
یذات الصمد و انت ماہرچ علی کنیں آئے اخلاص یا نفاق یا کاری یا قلبی نیاز مندی و بہ تری و زانت ایو کا چہ زبان و سمعنا و اطعنا در شان کنگ چہ شکر گزاری
رسمی و ظاہری پیشدارگ۔ ما خدا و ردوات نہ کنیں۔ فاجہریشی و پیش آیت و تمہا مومنان حق تعالیٰ و احسان و وئی قول و قرار ان یاد کنگ و حکم و انکیت ادا پیش اشت کہ ایو کا چہ
زبان و یاد کن ات بلکیں عملی صورت و چرایاں اشی و ثبوت و رکارت۔ ما اے آیت و بریشی خبر دار کنگ بوتگ کہ اگر شما خدا و بے شمار احسانان و وئی کتلیں قول و قراران نہ شہوشت
تو لازم است کہ یہ تحقیقی این محسن و حقوق و ادا کنگ و وئی کتلیں عہد و قرار و راست پیشدارگ ہر وہدے لائک بہ بذر ات و ہر وہدیکہ چہ آئی نیمگ حکمے سر بیت ہما دمان و آئی سرا عمل
کنوگ بہ بیئت و گون خدا و حقوق و مردمان و حقوق و ہن ادا کنگ و خاطر و سر جہیں جہد و کوششت بکن ات چنانچہ ماں قوامین اللہ و بہ حقوق اللہ و ماں شہدائے
بالقسط و حقوق العباد و نیمگ و اشارہ انت ہمہ نیمایک آیتے ماں و المحضات و آخر و گوستگ فرق تہنا ہم نکرنت کہ اودا بالقسط و بہ اللہ سرا مقدم کنگ شاید
پیشکا کہ اودا چہ دور و حقوق العباد و ذکر بوان و پیدا کت و ادا چہ پیش بہ حقوق اللہ و سر زیادہ زور پر دیگ بوتگ۔ بہ ہمہ لحاظ اودا بالقسط و ادا اللہ و تقدیم
مناسب بوت و ہن ادا ماں لحاق و گون بعض داریں و درمن و معاملہ و ذکرنت کہ گون آئی و قسط و رایا دیا بینگ و ضرورت است ماں سو و نساہ و لحاق و دل پسندی چیزنی ذکرنت پیشکا
اودا چہ در شان مستر محبوب (اللہ) و رایا دیا بینگ بوت۔ و عدل و مطلب چوش انت کہ گون کسے افراط و تفریط و اید سلوک کنگ کہ حقیقہ آئی و مستحق است۔ عدل و انصاف و شایم چوش
راست و یک بیت کہ حد و گیشیں دوستی و چہ حد و دیر و درمنی چہ آئی و دوتیں طرفاں بہ چ طرف و محلیت۔ و ہا چیز کہ ماں شریعت و تاوان دیو کنت یا کتام درجہ و ضرور دیو کنت چرایاں
پھر نیک و یک و و و نورانی جا و رہی آدم و دل و پختہ بیت آئی نام تقویٰ است۔ تقویٰ و حاصل کنگ قوی و بعیدی سبب بازنت تمہایں نکلیں غلاں و خوبیں خصلتان و برکت و تقویٰ و حصول
آسان بیت بلے معلوم اے ہم بیت کہ عدل و قسط یعنی گون دوست و درمن و یکتیمیں انصاف کنگ بہ حق و معاملہ و محبت و درمنی و جذبگان و تارایہک دور دارگ و رہہ بندہ و تقویٰ و
حصول و باز نیک زبات اثر دار و کیں رہہ بندیت پیشکا ہوا اقرب لل تقویٰ فرمان کتی (یعنی اے عدل کہ بہ آئی حکم دیگ بوتگ چہ تقویٰ و نیک ترنت) آئی مزا ولت و پد تقویٰ
و جا و باز زوت حاصل بیت۔ و یعنی ہنجوش بر عدل و انصاف کہ آرا کتام دوستی یا درمنی داشت کنت و چہ آئی و اختیار کنگ مردم و متقی لوگ سہل بیت آئی و زگیر کنگ و یکیں
رہہ بند خدا و ترس و آئی انتقامی شان و خوف انت و اے خوف ہما و ہدی پیدا بیت کہ انسان ان اللہ حییر بہا تعملون و مضمون و مراقبہ و ہر وہد و ہر دمان و بکنت و ہدے
بہ ہر کتام مومن و دل و اے یقین جا کہ کنت کہ مئے کتام چیریں یا ظاہریں سر و پر چہ حق تعالیٰ و پوشیدہ انت تو آئی قلب چہ حق تعالیٰ و ترس و لرز و ک بیت کہ انجام چوش
در کیت کہ آہہ کلیں معاملہاں عدل و انصاف و راہ و اختیار کنت و خدا و حکمانی زندگی و مثل غلام و اوشتوک بیت گڈا اے رہہ بندہ و بر و ثمرہ ہر چیکہ رست آرا ماں
دی آیت و گون وعد اللہ الذین آمنوا الخ و بیان کنگ - ۱۲

فایعنی نہ ایوں ہا کو تا ہیان درگز رکت کر انسانانی لوٹ و تقاضایانی سبب پشت کینت بلکین عظیم الشان ابر و ثواب هن عطا کنت۔ فل ای اولی لولی و مقابل ہا جماعت و سزا و ذکرنت کائی قرآن کریم و ہما صا و پدرا ایں گپان دروغ بندکت یا ہما نشان پدان دروغ رانتش کہ بر راستی و شون دیک خاطر خدا جانے پیشدارگ بنت۔ فل عمومی احسانان یادکنگ و پندوں ہفتین خاص و ناسین احسانان و یاد دیا بینیت۔ یعنی مکہ قریش آسانی دوز و اہاں واجہ پیغمبر و اذیت دیک اسلام و گار و کم کنگ چکر دست و یاد جت مگر حق تعالیٰ فضل و کرم و آیان و تی مقصد نامراد بوتنت۔ آ زندیس احسان و اثر یا بدنت چوش بوتیں کہ مسلمان غلبہ قابو حال کنگ باوجود و تی در زمان عہد ہر ہمیں ظلم و زور اں بر کینت و پیر گرگ بر داعدل انصاف و واگ شل مدارنت پنچوش کہ باں پیشی آیت و بریشی و کڈن ہن کنگ بوت۔ ممکن انت کیسے و اے شبہ بہ بیت کہ بہ چوشیں کینگ دار و کیں در زمانی حق و اینکر واداری و تعلیم بلکین سستیا و اصولی بر خلاف و اہ بیت پر جا کوشیں سلوک گندان مسلمانانی خلاف ناشر و بدیس مردمانی ہیما زیات بوت کنت ایشی بیان خداے پاک گون و اتقوا اللہ و علی اللہ فلیتوکل المؤمنون کت یعنی مؤمن و چہ در ستان ستر سیت تقویٰ و توکل علی اللہ انت (یعنی چہ خدا ترسگ بہ ہماں و بھسہ

کنگ) چہ خدا ترسگ و مطلب چوشنت کہ ظہر و باطن و گون آئی و تی معاوضہ صاف ایر کینت و ہر چ قول و اقرارے کرتگو آیان و سرجم بکن ات گڈا چہ کس سج ترس پشت نہ کینت۔ مان دی آیت و بہ سچے چانی پچک و یک پھنیں توے و ذکر فرمانی کت کہ آئی و بہ شرمی در شان کنان گون خدا کنگیں قول و قراران پر شست بد عہدی کت گڈا قوم چون ارو بزرگ بوت۔ وک یعنی اے عہد چہ پیشی امتاں ہم گرگ بوتگ پنچوش کہ چہ واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و امت و عہد گرگ بوتگ کہ آہ سرجمیں دین و زندگی کینت۔ فل چہ بنی اسرائیل و دوازده قبیلہاں دوازده سردار حضرت موسیٰ علیہ السلام و کچین کنگ انتت کہ آسانی ناماں چہ تورات و مفسریناں نقل کنگنت آسانی سرافرض ات کہ آتی قوم و پیر عہد و تمام کنگ کڈن کینت و پد آسانی احوالاتی سرچار و پچار ہم کینت اے ہم عجیب اتفاق انت کہ چہ ہجرت و سر و پیکر انصار و ماں لیلۃ العقبہ و واجہ پیغمبر و دست و سر بیعتش کت تو گڈا اجرایاں ہم دوازده نقیب نامزد بوتنت ہے دواز دھیں و اہاں چہ و تی قوم جانب و بہ واجہیں پیغمبر و مبارکیں دست و بیعت کت جابر بن سمرہ و یک حدیث و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و اے امت و بار و دوازده خلیفہانی بابت و ہر چ پیشینگوئی کنگت آسانی عدد و ہم بنی اسرائیل و نقیبانی عدد و ہم دینت و مفسران چہ تورت و نقل کنگ کہ گون حضرت اسماعیل و حق تعالیٰ و چوش ظاہر فرما سینگ کہ "من چہ نئی ذریعات دوازده سردار پیدا کنان" غالباً اے ہما دوازده کس انت کہ آسانی ذکرماں جابر بن سمرہ و حدیث و ہستنت۔ فل یاوا اے خطاب بہ دواز دھیں سرداران انت یعنی شادی و فیض سرخام بدینت منی نصرت و مدد گون شہایت یاوا کلین بنی اسرائیل و خطاب انت کہ من گون شہا وں یعنی ہجر شہامن راچہ و تادور مر یکت ہر چ کارے شہا ظہر یاچیر کائی کنت آراہر جاگہ و ہر و ہر و ہر من گڈاں و اشکاناں ہمیشہ کارے کہ کن ات گڈا آراہر ہزاری و انجام بدینت۔ فل یعنی ہر چ پیغمبر کہ چہ موسیٰ علیہ السلام و پد آیان بنت اکلانی تفتن کینت و گون بہ دلی تعظیم و پیشی بابت و حق و در زمانی مقابلہ آیان و سرجمیں امداد کن ات گون جان و ہم و ہم گون مال و خدا و قرض دیگ و مطلب ایشنت کہ و تی مال و بہ خدا و دین و آئی پیغمبرانی حایت و خرچ بکن ات پنچو شکر زر و ام

وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَ هَمَّا نَکَم نیکیں عمل کینت پر آیان بخشکنت و مزین ثوابنت فل و ہما نَکَم کفرش کت و کڈ بوا یا بیتنا اولیک اصحب الحیم ۝ یایہا الذین امنوا ذکرُوا دروغ بندش کت آیت ہما بنت دوزخن فل او مسلمانان! یاد کینت نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَیْکُمْ اِذْ هَمَّ قَوْمٌ اَنْ یَّبْسُطُوا اَیْدِیْہُمْ فَاَیْدِیْہُمْ فَکَفَّ اللّٰہُ عَنْہُمْ وَ تَبَسَّ و تیکہ ہر جت ہمتہ مردما کہ بشانت و تی دستا پر شہا پدا داشتنت اَیْدِیْہُمْ عَنْکُمْ وَ اتَّقُوا اللّٰہَ وَ عَلَی اللّٰہِ فلیتوکل المؤمنون ۝ آسانی دست چہ شہا و ترست چہ اللہ و پ اللہ و تی سرا برو سہ کینت مومنان فل وَلَقَدْ أَخَذَ اللّٰہُ مِيثَاقَ بَنیِ اِسْرَآئِیْلَ وَ بَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنِیْ عَشَرَ نَقِیْبًا ۝ وَ قَالَ اللّٰہُ اِنِّیْ مَعُکُمْ لَیْنِ اَقِمْتُمُ الصَّلٰوةَ وَ سَدَقْتُمُ الزَّکٰوةَ وَ وَفَّیْتُمُ مَیْئَیْ رِسٰلِیْ وَ اٰتَیْتُمُ الرِّکٰوةَ وَ اٰمَنْتُمْ بِرِسٰلِیْ وَ عَزَّیْتُمْہُمْ وَ اَقْرَضْتُمُ اللّٰہَ قَرْضًا حَسَنًا لَّا کُفِّرَنَّ عَنْکُمْ سَیِّئَاتِکُمْ وَ لَّا دُخِلَکُمْ جَنَّتِ شَرِّیْنَ وَ اَمَّ وَ گڈا ضرور من دور کنان چہ شہا شہا گناہان و گوازیان شمارا اما ایدو لیں باغان تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِہَا الْاَنْہٰرُ فَمَنْ کَفَرَ بَعْدَ ذٰلِکَ مِنْکُمْ فَقَدْ کُرِہْنٰت چہ آسانی چیرا جو فل پداہر یکد کافروں زند چہ ایشیا چہ شہا گڈا بیشک ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِیْلِ ۝ فَمَا نَقْضِہُمْ مِّثَاقَہُمْ لَعَنَہُمْ وَ جَعَلْنَا گار کت آئی و راستیں راہ فل اچہ بہ آسانی ہے عہد شکنی و سبیا ما آیان نارائندگان کنگ و آسانی قُلُوْہُمْ قِیْسَۃً یَّحْزَنُوْنَ الْکَلِمَۃَ عَنْ مَّوَاضِعِہِ ۝ وَ لَسُوْا دِلن سکت کنگ کلینت حرفان چہ و تی جاگہاں فل و شمشیتش

دیوک بہ اے امید و ام دنت کہ آئی و زرا ترا دواہرہ رسنت و وام زور وک بہ آئی ادا کنگ و تارا ذمہ دار کنت ہے و طر و خدا و تی داکلین ہر چ چیزے بہ آئی راہ و خرچ کنگ بیت آہجر گم یا کم نہ بیت۔ حق تعالیٰ و پ کتام لا جاری و نا بلکین محض چہ و تی فضل و کرم و بہ و تی ذمہ لادم کنگ کہ آچیز و را شمارا بہ عظیم الشان نفع و صورت و واپس بکنت۔ فل گون شہرین رہ بندہ مراد ایشنت کہ گون اخلاص و بدے و و تی دوستنایی و دل پسندی و چہ پاک و صافین مال و بدے۔ فل یعنی نیکی و ہدایات بندت تو ابدیان چہ تر زینت و ہدیندہ خدا و عہد و تمام کنگ و عہد و گلایش بہ بیت تو گڈا حق تعالیٰ آئی و نزوریاں و دور کنان و آراہماں و تی و شہودی و نزیکیں مکان و جاگہ دنت فل یعنی چوشیں صافین و چہ تیں عہد و قرار و بعد ہم ہر کس خدا و وفا دار ثابت نہ بوت و وفائی و خیانت و سر لانی بست تو پنچوش فہمگ بیت کہ آئی و پیکیں ہدایت و راہ و گار کت۔ گوشگ نہ بیت کہ باریں آہلاکت و کتام جہلاکی و روت کینت۔ چہ بنی اسرائیل و ہر چ جبرانی عہد و قرارے و ذکر ادا و بیان بوت کنت ایش انت نماز، زکوٰۃ و پیغمبرانی ایمان یارگ، آیان و گون جان و مال و مدد کنگ، چریتاں پیشی عبادت بدنی انت دومی مالی و سومی قلبی و سانی، چہارمی و حقیقت و سومی و اخلاقی سزجی انت چوش گوش کہ

اے جبرائیل ذکر کن ان چو ش اشارہ کت کہ جان و مال و قلب غالب گون ہمک جنہ خدائی فرمانبرداری و فاشکاری ظاہر کنات بلے بنی اسرائیل و گین کنان یک یک و تی قول و قراراں پروشت و آیانی برخلاف غلبش کت اے قولانی پروشتک آسمانی آیت و بیان کنگ بوتنگ۔ والا لعن معنی کلینک دور دار گنت یعنی عہد و پروشتک غلامی و سبب و آیانی ہما چہ و تی رجحان دور چکل دانت آسانی دل و مسک کنتت چہ فیما نقضہم قیتاہم لفظ ظاہر کت کہ آیانی ملعون و سنگل بوک و سبب عہد و پروشتک بیوفانی انت کہ آیانی جہزہ و کتکین کانت اسباب و سر اسبب و مرتب کنگ چونکہ خدا و تی کارات بیشک جملہ قلوبہم قیسیتہ و نسبت بہ ہائی نیمک و کنگ بوت۔ والا یعنی یہ کلام اللہ رد و بدل (تحریف) کنتت کہی ماں آئی لفظاں و کدی ماں آئی و معنی و کدی ماں تلاوت و تحریفش کت۔ اے کلین قسم مال قرآن و حدیث و کتاباں بیان کنگ بوت گنت کہ آئی و کتیں باز یورپ و ہند و کیں لھتیں عیسائی ہم قبولدارنت ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد : دل یعنی حق و

ہمیش ات کہ چہ قیمت داریں نصیحتاں فائدہ اش بگیتیں مثلاً نبی آخر الزمان و ایک و ایک دینی احکام و رد کہ ماں آیانی کتاباں موجود انت بلے چہ و تی غفلت ناشی و سبب و اے چہ درستاں شمشکار بوتنت بلکین نصیحتاں و ردا ضروری تیں بہر شکار و کم کت و اتوں ہم ہرچ نصیحت و خوبیں گت چہ خاتم النبیین و زبان و بہ آیانی گوشانی جنگ بنت چہ کتاں آیانی بچ و طر و اثر قبول نہ کنتت۔ حافظ ابن رجب علی و بنشتہ کنگ کہ چہ نقض عہد و سبب اش ابہ دومرضاں گرفتار بوتنت یکے "ملعونیت" و دومی قسوة قلب کہ اے ہر دو تیں چیزانی نتیجہ و رداماں اشاں و گہ دو خبر پیدا بوتنت (۱) تحریف کلام اللہ و (۲) عدم انتفاع چہ ذکر و یعنی چہ لعنت اللہ و آیانی دماغ مسخ زدہ بوتنت دانکہ گون مرن بلے پرائی و بے عقلی و آسمانی کتابانی تہا بہ تحریف و آمادہ و تیار بوتنت دومی نیمک و ہدے چہ عہد شکنی و شومی دل چوسنگ سک ترنتت تو حق و قبول کنگ و چہ نصیحت و اثر و ورگ و صلاحیت آیانی توک باقی نہ منت اے و طر و اشاں و تی علمی و عملی ہر دو تیں قوتان و ببادات۔ و یعنی اشانی و غابازی و خیانت کاری و قصہ و کار داں مروچگیں روح و جاری انت و دیتہ جاری مانت پمشکا شہادام چہ اشانی ہر و طر و دعا و فریب و معلومدار ہوان ات۔

و یعنی عبد اللہ بن سلام و اید کہ کس کہ گون آئی اسلام قبولدار بوتنت۔ و یعنی و ہدے چہ بندہ اشانی عادت ہمیشنت تو گڈا گون اشاں پہ ہر یکا ذاتیں جہزہ و گڈا ممکن و اشانی ہر یک خیانت و پردہ و پاشک کنگ و شرت نہ انت اشان و یکہ کن و چہ اشانی خطایاں سرگوز ویدی و بدلہ و گون احسان و ادابکن بلکین اشانی دل نرم و ترنت قنادہ و ہتیں و گڈا گوشنگ کہ اے آیت منسوخ انت چہ قاتلوا الذین لا یؤمنون باللہ ولا بالیوم الآخر الخ و، بلے اشانی و چندان حاجت نہ انت چہ قتال و حکم و اے لازم نہ کیت کہ بہ کتام و ہدے و بہ کتام موقع و ہن گون چوشیں تو مے و مقابلہ انسان گون عفو و درگزر کنگ یا چہ تالیف قلوب و کار گیت نہ کنت۔ و نصاری و ماخذیا و "نصر" انت کہ آئی و معنی مدد کنگ انت یا و "ناصرہ" و نیمک و نسبت انت کہ آماں شام و ملک ہما مہتک و نام انت کہ اودا مسیح علیہ السلام نندوک

حَظًا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا

فائدہ گرگ چہ ہما نصیحتاں کہ آیانا کنگ بوتنگ، و دراہیں ہر حال گرت پر آیانی یک یک و دعا و نیک و سرا مگر

قَلِيلًا مِنْهُمْ فَأَعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

کے کموم چہ آیانی و نون معاف کن و درگزشت کن، بیشک اللہ دوست بنت احسان کنو کیں موم و

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا

و ہما کہ و تارا نصاری گوشتت و چہ آیانی ہن ماگیت آیانی عہد و پدا شمشکار فائدہ گرگ چہ ہما

ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ

نصیحتاں کہ آیانا کنگ بوتنت، پدا ماں دور دات آیانی درمیان دشمنی و حسد و داں قیامتے روچا و

وَسَوْفَ يَنْبِئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ

و زو تش خبر دنت اللہ تعالیٰ پہ ہر عمل کہ آیانی کنگت و او کت بیان بیشک

جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ

آنکگ شہ گورائے رسول ظاہر کنت پر شہما باز چہ چہ ہمایان کہ شہما چہر دانت گنت چہ کتا با

وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ

و درگزشت کنت چہ گڈا باز چہ شہما بیشک آنکگ شہ گور چہ اللہ طرفا نور و کتا بہ روشنیں

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُمُ

کہ ہما یگی سوج دنت اللہ سلامتی و راہان ہما کسا کہ آئی و رضا مندی و بلوٹیت و درش کنت

مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

چہ تہار و کیان دیم پر روشنائی و پو و تی حکم و در ہا دگش کنت پہ پیچیں راہا و

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ

بیشک کافر بوتنت ہما کہ گوشتش کہ اللہ مسیح و نیت مریم و بچ و ک بگوش

فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ

کہ گڈا کئی دست رسیت گون خدا و بند خرا اگر آبلوٹیت کہ غارت بکنت مسیحا مریم و

مذہل ۲

بوتنگ پمشکا آرا "مسیح نصاری" ہم گوشتت ہر س و کہ و تارا نصاری نام بستگ چوش و جوش کہ آیانی اے ظاہر کنگ بوتنت کہ ماخذ و راستیں پیغمبرانی حامی و ناصر و حضرت مسیح نصاری و پیرو کاریں۔ اے زبانی دعوی و کھل درشتان کنو کیں لقب و با وجود دین و ردا اشانی سلوکت اللہ پاک ماں دیم و آیت و بیان کنت۔ و ای ہیجنا یزاں دور دات، یعنی یہود و و طر و گون اشاں ہن عہد گرگ بوتنگ بلے اشاں ہن ماں قول و پروشتک و بے وفائی و چہ و تی پیشرو و کاں کم تر نہ انت اشاں ہم چرامزن قیمتی تیں نصیحتاں کہ بہ آیانی سراسر نجات و ابدی و کامیابی و مدارنت ہچ ہمیں فائدہ نہ کیت بلکین ماں بائبل و شون و انگیں ہما نصیحتاں و بیگواہ کت کہ آدر حقیقت مذہب و جنگ انت۔ و یعنی و ت ماں و ت ماں نصاریاں یا ماں یہود و نصاری و درمیان و عداوت و دشمنی پہ مدامیگی قائم بوت۔ آسمانی سبق و بیگواہ کنگ یا شمشک و ہر نتیجہ ظاہر بوگی ات آظاہر بوت یعنی و ہدے و حی الہی و اصل روژنی آیانی گور و پشت نہ کیت تو او با م و و اہگانی تہار و کیانی تہا گون یکد گرے و گلایش بوتنت۔ مذہب و جہزہ و نہ منت بلکین مذہبی جڑہ تالان بوتنت چند ہا ٹولی پیدا ہوان و ماں تہار و کی و یکد گرے و گلایش گیتنت۔ بے و طر و فرقہ و ٹولیانی گروچیل و آخر کار پہ ترندیں

در منی بغض و عدوت و سراف سرش کشت۔ مہ ایشیٰ ہیج شبہ نیست انت کہ مروجی مسلمانانی تہا باری فرقہ وٹولی و ت مروت گر و حل بو گانت بل چونکہ مئے گور و حی آسمانی و آسمانی قانون بھرا اید چہ کم دیشیٰ محفوظت ہمشکا بہ اختلافانی موجودگی و ہم مسلمانانی یک مرنیس جاعے برو بر حتی و صداقت و سدا قائم انت و قائم مانیت اشی بر خلاف یہودی نصاریٰ و اختلاف یا مثلاً پروٹسٹنٹ و رومن کیتھولک وغیرہ ٹولیاں چہ کسے ہم نہ مروجی حق و شاہراہ و سراف قائم انت و نہ داں قیامت و قائم بوت کنت پرچہ کہ اشاں چہ وئی بے اعتدالی و بدکاریانی سبب و چہ وئی الہی و روزنی و عز بھو گنت و داں ہمار وچ و اے ہے پیاوت ماں و ت و گر و چیل و گرفتار بنت۔ ہر دینک اشاں ہما مخر فین بائیل وئی دامن وابستہ دارت۔ و یعنی فائک اشاں ہستنت اے اختلاف بغض و کینک ہم ملام مانیت ادا و داں قیامت و لفظ پنچو شنت چوشک بہ مئے بتلان و گوشت کمر فلاں کس و اداں قیامت و ہن وئی چرے کار و دست کشیت و آئی مراد ایشیٰ نہ انت کہ آکس و اں قیامت و زندگ مانیت و اے کار و کناں بیت بلکس مراد ایشنت کہ اگر داں قیامت و زندگ بمانیت تو چرے کار و دست نہ کشیت۔ ہے و طر و ماں آیت و الی یوم القیمۃ و ایک و چرے ثابت نہ بیت کہ یہود و نصاریٰ و وجود داں قیامت و مانیت ہنچو شکہ ماں اے دور و لھتس کور دیدیں مردماں ماں وئی تفسیراں نوشتہ کنگ۔ و یعنی ماں آخرت و سر جی و و ماں دنیا ہن چہ لھتس کارانی برکت و اشاں و وئی کنگس کارانی آس معلوم بیت۔ فل اے کل بہ یہود و نصاریٰ و خطاب انت کہ آخر الزمان و نبی صلی اللہ علیہ وسلم کہ آئی ایک و بشارت ماں شے کتاباں اینکر و ویدل زندہ ہن اگت کتام نہ کتام سرحلے و موجودنت آئی حاضر ہوگ کہ ماں آئی و مبارکس دپ و اللہ و وئی کلام ماں کنگ و آئی و ہا حقیقتان و سرجم کت کہ آیان و واجہ و سج و تمام ہشتک تورات و انجیل و ہرج حبر شما چیر دانگ ات ویدل و سدل کناں و شما آخران و در شان تکت چرایاں کلہ ضروری خبران و اے نبی آخر الزمان و ظاہر کنگت و ہما خبرانی کہ نوں آیان چندان حاجت نہ منت چہ آیان سرگوستگ و یلہ دانگت۔ فل شاید چہ نور و ت نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و جرد وچہ کتابین و قرآن کریم مرادنت۔ یعنی یہود و نصاریٰ کہ آیان و حی الہی و روزنای و بباد دمان و وئی نفس و اھلکانی کورچات و کپتنگت بسبب و ت ماں وئی اختلاف و جڑھاں کہ انوکس جا و رانی روء بہ آیان چہ اختلاف و تار کشک بازگران ات بہ آیان بگوشش کہ خدا و مستربس روشنی سر بوت۔ اگر دائمی شجاء راستیں کشک و سرگام جنگ بوٹت تو گدا ماں اے روشنی حق تعالیٰ و رضاء شوہار و بہ بیٹیت، شمار اسلامتی و راہ صاف صاف بہ نظر و کیت وچہ نہار وکی و درکیان و ماں روزنای و اے ترس و خوف و گام جنوک بیٹیت و ہما ذات و رضاء زندگیری و کناں و شما گام جن ات بہ آئی دستگیری و برکت و شما صراط مستقیم و سرباہ آسانی روان و وئی منزل و سر بیت۔ ۱۲

بے صفحہ و فوائد : و یعنی ابید چہ مسیح و گہ ہج کس خدا بوت نہ کنت۔ گوشت کہ اے عقیدہ چہ نصاریاں ہما فرقہ تیگ انت کہ آ "یعقوبیہ" نام دارت کہ آیانی گور و مسیح و غالب و خدا و حلول کنگ (معاذ اللہ) یا چوش گوشک بہ بیت کہ و ہدے نصاریٰ حضرت مسیح و نسبت و الوہیت و منو کنت و بہ اشی و گول ہور وئی

توحید و ہن گول زبان و اقرار کنت یعنی خدا ایوک انت تو گدا اے ہر دینس دعویانی لازمی نتیجہ ایشنت کہ بہ آیانی گور و ابید چہ مسیح و گہ خدا نہ بیت۔ اے جاوہر بہ ہر رنگ و معنی گرگ بہ بیت اے عقیدہ و سرفا ہر کفرنت۔ و یعنی فرض کن کہ اگر خداے قادر و تہا راے بلوٹیت کہ حضرت مسیح و مریم و پیشی و رندی کل بہ زمین و نند و کان و یکجا کناں یک دم ہلاک کنت گدا تو بگوشش کہ آئی دست و کئے داشت کنت یعنی ازل و ابد و کلیں انسان اگر فرض بکنس جمع کنگ بہ بنت و خدا ماں یک ما آیان و ہلاک کنگ بواہیت تو درستانی اجتماع قوت ہن خدا و ارادہ و یہ کتس دیر و متل کنت پرچہ کہ مخلوقات و قدرت کہ آنجت تگیں و محدودنت خدا و ذاتی و لا محدودت و مقابلہ و بالکل دے و انت کہ آئی اعتراف و ہما کس ہم کونکنت کہ آیانی ردد اے تو گانت بلکس و ت مسیح بن مریم ہن کہ آرا اے مردم خدا جو کنگانت ایشرا متو کنت چنانچہ ماں مرقس و انجیل و حضرت مسیح و اے قول موجودنت "اے پت! بہک چیز تئی قدرت و چیر و انت توجہ من اے (موت) و قدر و

لا یحب اللہ ۶

۱۶۷

المائدہ

مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ۝ وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ
 وَأَحِبَّاؤُهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ
 مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَلِلَّهِ
 مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۝
 يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَى فَتْرَةٍ
 مِنْ الرُّسُلِ أَنْ تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِنْ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ
 وَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝
 وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَقَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
 إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَآتَاكُمْ مَا لَمْ يُوْتِ
 قَوْمٌ مِثْلُ مَا كُنْتُمْ عَلَيْهِ قُلْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَهُوَ الْغَنِيُّ
 الْحَمِيدُ ۝

۲ منزل

توحید و ہن گول زبان و اقرار کنت یعنی خدا ایوک انت تو گدا اے ہر دینس دعویانی لازمی نتیجہ ایشنت کہ بہ آیانی گور و ابید چہ مسیح و گہ خدا نہ بیت۔ اے جاوہر بہ ہر رنگ و معنی گرگ بہ بیت اے عقیدہ و سرفا ہر کفرنت۔ و یعنی فرض کن کہ اگر خداے قادر و تہا راے بلوٹیت کہ حضرت مسیح و مریم و پیشی و رندی کل بہ زمین و نند و کان و یکجا کناں یک دم ہلاک کنت گدا تو بگوشش کہ آئی دست و کئے داشت کنت یعنی ازل و ابد و کلیں انسان اگر فرض بکنس جمع کنگ بہ بنت و خدا ماں یک ما آیان و ہلاک کنگ بواہیت تو درستانی اجتماع قوت ہن خدا و ارادہ و یہ کتس دیر و متل کنت پرچہ کہ مخلوقات و قدرت کہ آنجت تگیں و محدودنت خدا و ذاتی و لا محدودت و مقابلہ و بالکل دے و انت کہ آئی اعتراف و ہما کس ہم کونکنت کہ آیانی ردد اے تو گانت بلکس و ت مسیح بن مریم ہن کہ آرا اے مردم خدا جو کنگانت ایشرا متو کنت چنانچہ ماں مرقس و انجیل و حضرت مسیح و اے قول موجودنت "اے پت! بہک چیز تئی قدرت و چیر و انت توجہ من اے (موت) و قدر و

بہ ٹھیکے۔ یہ اے دروغ نہ کہ من لوٹاں بکلیں ہا وڑے کئی ارادہ انت۔ گداؤں و ہر یک مسیح علیہ السلام کہ آراشما خدا ظاہر کنت و آئی و بزرگو اریں مات مریم صدیقہ کہ شے بیان و روء خدا و مات قرار گیت آھر دو تیں ہن گوں تمام من فی الارض و شامل بوان خدا و مشیت و ارادہ و دیما عاجز و بے وسس مانند ت تووت بچارت کہ آئی یا آئی مات و یاد کہ مخلوق و ردا خدائی دعویٰ کنگ چنگر گستاخی و کور چشی بیت۔ آیت و اے بیان و ما "ہلاک" و معنی "موت" کیتگ بے جمیعاً معنی و ما کیں گیش و گویا کیں۔ ہرچ بدلول لفظ "جمیعاً" و ردا مابیان کیں۔ آری زبان و امامانی گیش و گویا و بالکل حمد و آیانی بیان و گوں مطابقت داریت۔ چریشی و ابیدہ ہم بوت کنت کہ ماں آیت "ہلاک" و معنی موت زورگ مہیت چوشکہ راغب صفہانی و نوشته کنگ کہ کدی "ہلاک" و معنی بیت۔ "یک چیزے و مطلقاً فنا و نیست و نابود ہوگ" مثلاً کُلُّ شَیْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ یعنی ابیدہ خدا ذات و ہر یک چیز نابود ہوو کنت۔ اے معنی و ردا آیت و مطلب چوش بیت کہ اگر خدا لے قیدر حضرت مسیح و آئی مات و تمام من فی الارض و پچھکہ نیست و نابود و بالکل فنا کنگ و ارادہ بکنت تو گدا کئے انت کہ آرا چہ آئی ارادہ و جلالت۔

اوست سلطان ہرچ خواہد آن کند۔ علی را در دے ویران کند۔ حضرت شاہ صاحب تحریر کنت کہ "اللہ تعالیٰ کتام جاگے نبیانی حق و اے وڑے جبرے ظاہر کنت تاکہ آیانی امت چہ بندگی و حد و سرگزشت و لائق بیعت کہ آیانی مزین شائیں درجہ و آیانی اللہ و گور و تشریف داری و خیال و داران و اے وڑے خطاب کنگ بہ بوتیں۔ و ہر چیکہ بلوٹیت و ہر چیکہ بواہیت مثلاً حضرت مسیح علیہ السلام و ابیدہ پت و حضرت حواء و ابیدہ مات و حضرت آدم علیہ السلام و مات و پت و ابیدہ پت۔ و کسے آئی و دیما زورج کت نکنت کلیں جوانیں شر و نکو کار ہم اودا بے وس انت۔ و شاید و تارا "چک" یعنی اولاد پمشکا ظاہر کنت کہ ماں آیانی بائبل و اسرائیل (یعقوب علیہ السلام) و وئی اولی چک و و تارا آئی پت ظاہر کنگ آنگو نصاریٰ حضرت مسیح علیہ السلام و را ابن اللہ منت تو سرسل و حضرت مسیح و امتی بوگ و سبب و غالباً انبار اللہ و لفظ بہ وئی نسبت و کار مرزیش کنگ و اے ہم ممکن انت کہ چہ چک و گوشکہ مراد ایش بہ بیت کہ ما خدا و خاصیں و دوستناک بوگ و سبب و چوش بگوش مثل آئی و اولاد و وڑے ایں۔ اے جاوڑے "انبار" و محال ہا بیت کہ لفظ اخبار نیگنت۔ و چو کہ کتام مخلوق و حقیقتہ ابن اللہ بوگ بالکل محال و ظاہر ہن ریں گت ایت البت خدا و محبوب بوگ ممکن ات۔ یحییٰ و یحییٰ و یحییٰ (ماندہ رکوع ۸) پمشکا ماں اے جملہ و اول محبوبیت (دوستناک بوگ) و دعویٰ رد کنگ بوگ یعنی ہرچ قومے کہ سر ظاہر و بغاوت (سرکشی) و بدیں کارانی سبب و ادا ہن ماں تہر تہیں رسوائیا و عذاب و گرفتار بوگے ماں آخرت و داعی بندگی خانہ و سزا و عقلاً و نقلاً سزاوار بہ بیت گداؤں چونکائی یہ یک سرکشیں و گناہگار ہن قومے و بار و پیک مانے و یک عقل مندیں مردے اے خیال و ہم کت کنت کہ آخرا و محبوب و دوستناک بیت۔ گوں خدا و کسے نسبی رشتہ گندارت آئی دوستناکی و محبوبیت ایو کا چہ شریں کاراں و چہ اطاعت و حاصل بیت کنت اے وڑے ٹیکریں گناہکاران و کسے آسک و چہ سک تریں سزا و حقدار بوگنت شرم کنگ لوٹیت کہ آنحنو ابنا و اللہ و احبنا و کما و دعویٰ و ظاہر بکنت۔ حضرت نوح علیہ السلام و چک و را باوجودیکہ آچہ ہمائی پشت و در اہنگت خدا و فرمان کت کہ اِنَّہُ لَیْسَ مِنْ اَہْلِکَ اِنَّہُ عَمَلٌ غَیْرُ صَالِحٍ (ہود رکوع ۴) و "بشر" لذت و دراصل پوست و سر بری بھر و گوشنت، چہ اے مکیں نسبت و مردم و بشر گوشکہ و رواج کیت۔ شاید ادا اے لفظ و اختیار کنگ و تھا اے نکتہ بہ بیت کہ شمار خدا و چک و آئی و محبوب بوگ و ادر کتا شریفیں و مراد ایں ان ہن گوشکہ بوت نہ کنت ایو کا وئی شکل و صورت و لحاظ و خدا وئی کت گیں یک و نائیں مردم گوشہ نیگ بوت کں انت کہ آیانی پیدائش ہم ہا وڑے کہ ہنچوش ابیدہ عام انسان پیدا بوگنت گداؤں ابیت و وہم چونکائی یہ و تارا بے دریغیت۔ و پرچاکہ ہاوت زانت کہ کسے بخشش و لائق انت و کسے سزا و حقدارنت۔ و فلوں ہا ذات ہر کس و چہ وئی رحمت و رحمت و معاف کنگ لوٹیت یا چہ وئی عدل و انصاف و وڑے سزا دیگ لوٹیت گداؤں کسے جلالت کنت نہ پہ کتام یک گناہکارے و اے گناش ہستنت کہ چہ آئی و قلم و زمین و آسمان و در بیست و دگہ جا بے بروت۔ و نہ ایش کہ چہ مرگ و پیدہ دومی زندگی و دگہ جا بے تجت و بروت۔ و یعنی مے حکمان و شر گیش و گویا کناں و بیانش کنت چہ اے رکوع و شروعات و اے پیشداشتگ کہ نوں مے رسول شے گور و سر بوگ کہ شمارا شے رد کاریاں و پیشداریت و شمارا چہ تہار و کیان و در کناں و "نور" و نیمگ و سر کنگ لوٹیت چرائی و پیدہ اے ہم تراپ دات کہ نوں بہ ہدایت و نور و سر بوگ و وچرائی سر موقوف انت یکے ایش کہ خدا تعالیٰ و راستیں معرفت حاصل بکنت و خالق و مخلوق و علی و ردا غلطیں عقیدہ ایر مکنت لَقَدْ کَفَرَ الَّذِیْنَ قَالُوْا اِنَّہٗ هُوَ الْمَسِیْهُ ابْنُ مَرْیَمَ و اے جز و بیان ماں اے آیت "یَا اَہْلَ الْکِتٰبِ قَدْ جَاءَ کُمْ رَسُوْلُنَا یُبَیِّنُ لَکُمْ عَلٰی فِتْنَةٍ مِنَ الرَّسُوْلِ" و بیان کنگ بوگ۔ و حضرت مسیح علیہ السلام و پد تقریباً شش صد سال و نبیانی آگ و کٹی بند بوگ ات۔ کلیں دنیا الاماں را اللہ ماں جہالت و غفلت، اوہام و واہگانی تہار و نکلیان و تہادیم بہ چیر کیتگ ہدایت و چراغ مرراںک بوگنت، ظلم و زیادتی فساد و بے دینی و جنبراں سہیل کنگت ہے و بد و پے سبجیں دنیا و اصلاح و خدا و پاک و چہ کلاں مستریں ہادی، بشیر و نذیر و را ہی کت کہ آجاہلان و دوین دنیا و نجات و کشک و پیشداریت غافلاں چہ وئی ترس و بیم دیوکیں بیان و آگاہ بکنت و بے توفیقان و مردہ دیان و آیان دل بڈی بدنت اے ہمایا کلیں مخلوق و سر خدا و حجت قائم بوت کسے مہیت شر یا کہ نہ مہیت شر، و تیگ و وت برانت آرا آئی و کت گیں کار بہ آئی دیما کابنت۔ و یعنی اگر اے پیغمبر و خبر نہ گرات تو خدا لے پاک بہ اشی و قدرت دار و کنت کہ دگہ یک قومے لگ بکنت کہ آئی بہ سرجمی و خدا و پاک و پیغام منوک بیت و پیغمبر و ملک کا بیت خدا و کار تہنا یہ شما ہنٹل نہ انت۔ و ۱۳ ماں موضع القرآن و ہست کہ حضرت ابراہیم وئی وطن پلہ دات و در کیت ماں اللہ و راہ و شام و ملک و آہت و مقیم بوت و داں مزین مدنے و آرا اولاد نہ بوت گدا اللہ پاک و مرزہ (بشارت) دات کہ تی اولاد و بہ شری ہر جا کہ و تالان کناں و نبوت، دین، کتاب و حکومت ہن آیان دیاں۔ گدا حضرت موسیٰ و دور و آوعدہ سرجم بوت۔ بنی اسرائیل و چہ فرعون و بیگار و نجات دات و آرا (فرعون) ماں دریا و غرق کت و اشانی حکم دات کہ گوں عمالقا و جہاد بکن ات و شام و ملک و قبضہ بکن ات گدا یہ مدایگی شام و ملک شے بیت۔ حضرت موسیٰ و دوازہ کس و بنی اسرائیل و دوازہ قبیلہانی سر اسرار کنگنت۔ اشان و را ہی کت تاکہ آملک و احوال و بگزنت و بیانت آیان احوال و شام و ملک و راشر توسیپ ات اود و حاکمانی زور و قوت ہن بیا کت۔ حضرت موسیٰ آیان سر دیکت کہ شمارا و دیما ملک خوبیاں بیان بکن ات و در من و قوت و ظاہر بکن ات چہ را یاں دو کس حضرت موسیٰ و حکم و سر عمل کت جاتی دھیں کساں خلاف عمل کت قوم و راج و وھدیکہ احوال اشکت آئی و وئی نامردی پدراکت و لوٹنتش کہ بہ مصر و پد و اتر بدنت چرے کوتاھی و ماں فتح و تاخیر بوت اینکر مدت ماں جنگل و بیاباناں سرگرداں بوٹنت و ہدیکہ ہماقرن و مردم بیران بوٹنت مگر ہما و تیں کس کہ چہ حضرت موسیٰ و پد آئی و خلیفہ بوٹنت چہ ہمشانی دست و فتح بوت۔ و کلا یعنی چہ شے بن پیر کہ حضرت ابراہیم علیہ السلام و بگرداں وچ مروچی چیکر نبی چہ شام پیداکت مثلاً حضرت اسماعیل، حضرت اسمعیل، حضرت یعقوب، حضرت یوسف و ووت حضرت موسیٰ و ہارون علیہم السلام پد اچہ را یاں رندے کٹی داں دراج کشیں مدنے و ماں اشان قائم منت۔ و یعنی چہ فرعونیاں رسوا کنوکیں غلامی و آزاد کناں و شمارا آیانی مال و املاک و سراقا بھن کت و چریشی پیش ہم چہ شام حضرت یوسف علیہ السلام و مصر و خزانیاں و حکومت و سرا چہ پیا و تواجہی عطا کت پد ابہ آنگ و ہن حضرت سلیمان و غیرہ نبی و بادشاہ و دی کنت چوش بگوش کہ دین و دنیا و چہ مستریں نعمتاں شمارا شرف داری کت پرچاکہ چہ دینی منصبان مستریں منصب نبوت و دنیا و بجا وری و آخری خدا زادی و بادشاہی انت، اے ہر و و تیں چیز شمارا دیگ بوٹنت۔ ۱۲

أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ ۖ يَقُومُوا دُخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي

ہر ایک کے مخلوقات و ملک اوقوم! بگوزت ماں پاکیں زمینا ہمار

كُتِبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خِصْرِينَ ۖ

پہ شے قسمتی بنشتہ کنگ اللہ و پشتا مہنت و تنیکا گڈ اتاوان باربت و

قَالُوا يَمُوسَىٰ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ ۚ وَإِنَّا لَنَنذُرُكَ خَلُوهَا حَتَّىٰ

گوشتش کہ اوموسی آملکا یک زور اکیں قومے هستنت و و ماچ قدم ایرنگیں آئی تہا تاکہ

يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دُخُلُونَ ۖ قَالَ رَجُلٌ

آدر ملکیت چہ اودا، پدا اگر آدر ملکیت چہ اودا گڈ اما ضرور گوزیں و گوشت دومرداں

مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ

چہ خدا ترسان کہ اللہ احسان پہ اہر و کانی سرا هستنت و داخل بیت پہ آیانی سرا ایش برانچہ دروازگا

فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ غَالِبُونَ ۖ وَعَلَى اللَّهِ فَتُوكُلُوا إِنَّ

رند او قتیکہ داخل بیت ایشہ دروازگا گڈ ازان کہ شما گیشنت و وہ اللہ و تی سرا بر دوسہ بکنت اگر

كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۖ قَالُوا يَمُوسَىٰ إِنَّ آلَ لَنَنذُرُكَ خَلُوهَا أَبَدًا

شما یقین کنت و گوشتش کہ اوموسی ماہجر داخل نہیں ماں آئی تہا عورت

مَا دَامُوا فِيهَا فَادْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا

تا وقتیکہ آہموا دینت گڈ ابروت تو و تنی رب و شما ہر در جنگ بکنت ماہمدا

قُعْدُونَ ۖ قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي فَافْرِقْ

نشگیس و گوشتی اومنی رب منی اختیار تہا نہ انت مگر منی جند و منی برات فی نون تو

بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ۖ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ

فیصلہ یکن میگ و اے نافرمانیں قومے درمیانا فرماینت اللہ کہ اچہ آ زمین حرام کنگ بوت پر آیان

أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ

چہل سال و سرگردان بنت ماں زمینا گڈا نون تو بڑنی مہوپہ اے نافرمانیں

مذلل ۲

دل یعنی ہما وقت و دھدیکہ بہ موسی علیہ السلام و اے
دیم گور (خطاب) کنگ بوگا گشت۔ بنی اسرائیل و چہ دنیا
کلیں مردماں زیاد خدا و داد و دھش ات۔ و اگر احمدا
مِنَ الْعَالَمِينَ بہ عموم و معنی و کار مرز کنگ بیت تواس
پمشکا راست نہ انت کہ امت محمدیہ رداوت ماں نقص حق
موجود انت کنتم خیر امة اخرجت للناس۔

(آل عمران رکوع ۱۲) وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا
لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ (بقرہ رکوع ۱۴)

دل یعنی خدا و ساری و گوی حضرت ابراہیم و قول کنگت
کہ تہی اولاد و اے ملک ویاں آقول اے اللہ و بوی انت مزین

بجما و رنت ہما کس کہ چہ ابانی دست و اے قول سرجم
بیت۔ دل یعنی ماں جہاد فی سبیل اللہ و نامردی و زہدی

ظاہر کنان و بہ غلامی و زندگی و نیمک و چوک مہبت۔
دل یعنی مزین زورمند۔ پڑ و رعب داروک۔

دل یعنی دیم بہ دیم بوی و طاقت ماں نڈارس۔ البت اگر
ابید چہ جنگ و چوپ و ملک مے دست و بیئت گڈا

سک شہر انت۔ توے پیغمبر چہ و تی معجزہ و برکت و ایشان
چہ ملک و در یکن۔ دل آدوین کس حضرت یوشع بن

نون و کالب بن یوقا انت کہ چہ خدا تر سوک انت پمشکا
مخالقہ وغیرہ و ردا ایشانی دل و ترس پیدا نہ بوت۔

ہر کہ ترسید از حق و تقوی گزید
ترس از وی جن و انس و ہر کہ دید

دل یعنی دل و پیر کنان داں شہر و فضیل و تابرسین ات
گڈ ایشمارا خدا سر افضل کنت خدا ہما فی و مدد و کنت کہ آ

و تی مدد و کنت ہم کنت۔ دل معلوم بوت کہ چہ شریعتی
سو بیاں دست و کشک و نام توکل نہ انت، توکل ایش

انت کہ بہ کتہم یکت کیں مقصدی و مزین کوششت و جہاد
بکنت پیدا بہ آئی بر دیگر و وعدہ بہ خدا و سر بھر و بکنت،

بہ و تی جہاد و کوششت و سر بار بھر کنگ مہبت، پاتی
شرعی سببان و ہلاس ویاں و ہشکیں امید و کشک توکل

نہ انت۔ کار مہبتی انت۔ دل اے ہما قوم و گفتار انت کہ
آئین ابناء اللہ و احبنا و دعا و دعا و ارات۔

مگر اے و ردا گستاخانہ کلمات آیانی سرکشی و گمراہی و سرا
دلالت کنگ کنت کہ چریشاں ہے پیمیں امید بوت کنت و

بس۔ دل حضرت موسی علیہ السلام و سکین دل تنگی و پید
اے دعا و لوطیت۔ پیرچا کہ آئی قوم و نافرمانی و نامردی و کاراں

چم و کنگ گشت۔ پمشکا ماں دعا و ہن ابید چہ و تی جہاد و برات ہارون علیہ السلام کہ آہن معصومیں بنی ات و گہ ہج کس و ذکر نہ کنت۔ یوشع و کالب ہن ہر و تہی تبعا شال

بوتنت ۱۲

لا يحب الله ٦

14.

پہلے سے بسیا بستہ تفت پایہ بی اسرائیل ہا مرا کہ ہرے بسیت

معانقته

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

بَنِي إِسْرَائِيلَ الْخَاطِرُ - اسے کل بلیج بیت ہائیش کیوارے کہ آراے قصوے گد سر بیان فرمائینگ و لَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَاسْتَفْتَاهُم فِي الْأَرْضِ لِيُخْرِجَهُمْ مِنَ الْظُلُمِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ صِدْقًا - یعنی آدم علیہ السلام ہا وہدے رہ بندے رو ہر جگے ہابیل و نکاح و دیگ لوٹ ات قابیل آئی و طلب کار بوت آخر بہ حضرت آدم و اشرہ و ہر دو بیناں پہ خدائیکی چیز منت میرت گد اھر کس و منت را خدا قبول کت جنک ہمائیک انت - آدم علیہ السلام غالباً یقین ات کہ ہابیل و قربانی قبول بیت چنانچہ سچوش بوت - چہ آسمان و آسے ظاہر بوت و ہابیل و قربانی وارت کہ آوہدے عند اللہ قربانی و قبولیت و نشانی ہمیش ات - و ک قابیل و وہدے نداریہ و دیست چہ حسد و سوتک و مقبولیت و رہبندان و پشت و چکل دیان و چہ زھر و بغض و سبب و وقی برات و راکشگ و ہم تراپ دیگ شروع کت - و یعنی ہابیل و گوشت کہ مہ ایشی و منی گناہ چہ انت ؟ خدا و دیما کسی زور کار دات نہ کنت، آئی و گور و تقویٰ قیمت داریت - چوش بگوش کہ منی قربانی تقویٰ داری و سبب و قبول بوتگ - تو من اگر تقویٰ و اختیار بکنے تو خدا و گور تو چو دوس ضد نیست انت - و حضرت شاہ صاحب فرمائیند کہ اگر کسی ناحق و دگ کسے و جنگ لو بیت تو آرا اجازت انت کہ ظالم و بکنت و اگر صبر بکنت تو پہ آئی شہادت و درجہ انت - و اے حکم و درحق و مسلمان نیگنت کہ وہدے منی مقابله گوں مسلمانے و بیت - و اگر نہ اوداکہ بیر گری انت یا پہ وقی حفاظت و شرعی مصلحت و ضرورت ہست انت تو اے صورت و دست و پہ دست و سر انگ و ننگ گناہ نہ انت - مثلاً کافریا گوں یا غیاں قال کنگ وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَكْتُمُونَ (رکوع ۴ - شوری) و یعنی من چہ تو نہ ترساں بلکیں چہ خدا ترساں اے لوٹاں کہ داں حدے کہ شریعت موہ دنت چہ برات و خوناں وقی دستاں رنگار مکنناں - حضرت ایوب سختیانی و گونگ انت کہ حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم و امت تہا اولی شخص کہ آئی و اے آیت و سر عمل کت و پیشداشت عثمان بن عفان رضی اللہ عنہ انت (ابن کثیر) کہ آئی و وقی گردن برائیت لیکن چہ مرضی نہ ہستی کہ یک مسلمانے و ننگ بزرگ بہ بیت - و یعنی منی قتل و گناہ و گوں وقی اید کہ گناہان و بہ وقی بد و بدلتے - ابن جریر و قول و پد کہ مفتراں بریشی و اجاع انت کہ بارشینی و معنی ہمیش انت - باقی بر کس اے نوشتہ کنگ کہ قیامت و رچ و مظلوم و گناہ بہ ظالم و چک و لڈگ بنت آگیش و گوار ہم بہ یک حساب و راست انت مگو محقق ہمیش انت کہ آراے آیت و تفسیر نہ انت - نوں ہابیل و گفتار و خلاصہ چوش بوت کہ اگر تو ہے فیصلہ کنگ کہ منی کشگ و وبال و وقی سر زورے تو من ہم ارادہ کنگ کہ وقی جان و گرینگ و من ہیج دست و پاد نہ پیناں کہ چہ ارادہ و دست کشگ و شکان ہم منی سر امیئت - و یعنی تہی زندہ تمامیں گناہ تہی چک و بنت و منی خولن و گناہ ہم بہ تہی سر و بہ بنت و مظلومی و سبب و منی گناہ کافور بہ بنت (موضع القرآن) و بلکیں شروعات و دودل بوتگ - کم کم و نفس امارہ و آراپہ خون و تیار کنگ و گناہانی ردا ابتداء و عوام ہر کس و حال ہیج و دل بیت - و دنیاوی تاوان بہ آئی و بوت کہ چوش نیکیں برات چہ دست و شت کہ آپہ آئی قوت و دلبری و چنگ ات، ووت گنوک لوآن و بیران بوت - ماں حدیث و ہست کہ ظلم و قطع رحم و دھنچیں گناہ انت کہ آیانی سزا چہ آخرت و پیش ادا ہم رسید - و آخرت و تاوان اے بوت کہ ظلم و قطع رحم، زانت کاریں قتل و بدامنی و دروازگ و ماں دنیا و ہیج کنگ چہ اے کلیں گناہانی سزا و حقدار بوت و دیم ترے اے ہمیں ہر گناہ کہ ماں سر زمین و کنگ بیت آیانی و بال ہم ہمیشی و چک و کینت چوش کہ ماں حدیث و گیشینگ بوتگ - و چوش کہ پیش ہیج انسانے بیران نہ بوتگت پمشکا قتل و پد آئی و عقل و ہیج کار نہ کت کہ آلاش و راجون بکنت آخر کار یک گور لگے دیستی کہ زمین و پشکا ٹڈ گانت، دومی ٹرکیں گوراک و خاکان و دور کنان و ماں زمین و کل کنگانت - چہ آئی گندگ مرد و کمین قتل آہت کہ من ہن و وقی برات و لاش و ماں زمین و کل بکناں و افسوسی بوت کہ من عقل و ہوش و پہ برات و دوزواھی و چرے جناور و ہن کتراں - شاید ہے سبب انت کہ حق تعالیٰ و آرا بہ یک ادنائیں چا وے دست و ہم تراپ دات تاکہ آچہ وقی احمقی کار و پشوماں و لجاں گیر بہ بیت - گوراک و اے خاصیت انت کہ آوتی براس و لاش سرچ گندگ و ملک و پہ سر زوریت - و پشومانی ہما سیت دنت کہ گوں آئی بہ گناہ و معذرت، انکساری و فکر و نڈار کھن گوں بیت - بہ اے موقع و آئی و پشومانی چہ حق تعالیٰ و نافرمانی و نہ انت بلکیں پہ وقی بزرگی و سر ات کہ چہ قتل و زندہ آئی دو چار کپت - و یعنی ماں ناحقیں خون ہرچ دنیاوی و اخروی خسراں ہست و ہرچ بدیں اسرات چہ آئی و پد ترتیب گرنٹ دانگ و ت قاتل و چند چہ آ کر دوزندہ باز و پشومان لوآن افسوس و دست و لگاشیت - پمشکا پہ بنی اسرائیل و اے ہاریت سر بوت کہ ماں دیم و آیتان آبیان بوتگ - ۱۲

و فساد تالان کنگ از صورت آنست. مثلاً اهل حق و چہ دین و دور بدارت یا پیغمبران و بے عزتی و بکنت یا العیاذ باللہ و مرتد بوان و دیگران مرتد بولگ و سبکین بدنت و قس علی ذالک
 و یعنی اول سر مال رو زمین و مسترس گناہ ہے بوت کہ قابیل و ہابیل و خون کت چرائی و عدلے رسم بنا بوت پیشکا ماں تورات و خوش بیان ات کہ یکے و خون کت خوش گوش کلانی خون
 کت یعنی یکے و ناخنی و خون ریچک و دگر کس ہم دلیر بنت تولے حساب و ہر شخصے یکے و قتل کنان و بدنی و ہندال و قائم کنت خوش گوش کہ آدرستیں انسانانی قتل و عام بدانی و درازہ
 پچ کنت ہر شخصے یکے و اسلا مت داریت یعنی چہ ظالمین قاتل و دست آڑا کینیت خوش گوش کہ آئی چہ و تی عمل و سر جس انسانانی رکینے سلامت دارگ و دعوت دیگانت
 و چہ بینات مظهر ہر کس مراد بوت کنت یا مظهر ہر نشانیاں ہم کنت کہ چرایاں اے جبرہ تصدیق بیت کہ اے و اجہ بے شک خلع و پیغمبر انت۔ و یعنی بنی اسرائیل و بازیں کس خوش
 مظهر ہر نشانیاں گندان و خوشیں مظهر ہر حکماں اشکان و ہن چہ و تی ظلم و سرکشی و دستش نہ کشت و معصومین نبیان و قتل موت ماں و ناخقیں خون کنگ اشانی کار بوتگ
 و مروجی ہن خاتم الانبیاء صلی اللہ علیہ وسلم و (معاذ اللہ) قتل یا ایذا رسانی، سبکی و دلیل کنگ ہمک و لوں ناپاکیں ساز باز کنت و اینکر سر پدہ بنت کہ و ہند تورات و حکم و روع کیف
 ما اتفق کتام یک کسے و ناخنی و خون کنگ اینکر مزین ہر کس
 کہ خوش گوش آئی و قاتل تمایں و دنیا و مردمانی قاتل انت،
 تو گد ادنیاء چہ کلان زبانت کامل و المل انسان و چہ دیستان
 زبانت مقبول و مقدسین جماعت و قتل و ایذا رسانی و کلاش
 بوگ گوں اشان جنگ پے مقابلہ و سرین بندگ خلع و گور و چکر
 مزین گرائیں جرم است یوں خلع و نفراں جنگ بنا کنگ و معنی
 در حقیقت گوں خلع و مقابلہ انت شاید مشکا ماں آئی کیل بیت
 اشانی و دنیاوی و اخروی سزا و ذکر کنگ بوتگ کہ ہر کس گوں
 خدا و گوں پیغمبر جنگ کنت یا ماں دنیا و قسم مسم و فساد
 تالان کنت افسر فون فی الارض و مصداق جور بنت
 و بدانی و گیشتر مفسر اسے جاگہ و رہنی و کل و پاچہ مر
 گیتگ۔ بلکہ چہ لفظاں عمومی معنی مراد گرگ بیت تو معنی شتر
 ظاہر بیت۔ آیت و بار و ماں حدیث و ہر شان نزولے بیان
 بوتگ آئی و مراد ہن ہمیش انت کہ لفظاں بہ عموم و کار مرز
 کنگ بہ بنت گوں اللہ و رسول و جنگ کنگ و یا ماں زمین
 فساد و بدانی تالان کنگ اے و لفظ سخن انت کہ ماں
 اشان کافراں یلغار، ارتداد و فتنہ، رہنی، ناخقیں قتل، ساز
 باز کہ سر پے جرم و بکشتیت و برخلافی کت و تران کل داخل بوت
 کنت و چہ اشان ہر یک جرمے و و شیکنت کہ آیانی ارتکاب
 کنوک ہا چاریں سزایانی کہ دیم و بیان بیگانیت کت میکے
 ضرورتی قرار گرت۔ و یعنی راستیں دست و چپیں یاد۔
 و براں دور ماں دگر جاگہ اشان و برگ قید و بند کنگ
 بنت چو شک امام ابو حنیفہ و مذہب رہ بند انت
 و رنگانی احوال و چار صورت بوت کنت (۱) قتلش
 کت بے مال زورگ و بوت نہ دست (۲) قتلش کت و
 مالش ہم مرتنت (۳) مالش بکشتیت مگر قتلش نہ کت،
 (۴) نہ مالش مرت کت و نہ قتلش تونت، قصد و تیاری
 پدگر قرار بوتنت۔ مال اچاریں جاوراں بالترتیب سزا ہے
 چاریں انت کہ بیان بوتنت۔ و یعنی برزا ذکر بوتگ سزا کہ آ
 حدود و حق اللہ و و انت چہ گرفتاری پیش بہ توبہ کنگ معنی
 بنت حقوق العباد البت معاف نہ بنت مثلاً اگر کسے مالی
 و ازگت تو ضمان یک کپیت قتل کت تو قصاص گرگ بیت البت
 اے چیرانی معاف کنگ و حق مال و خدا بند و مقتول و ولی و
 حامل انت۔ (تنبیہ) اسد چہ احوال اید کہ حدود مثلاً
 حد شرب خمر، حد سرقہ، حد زنا و چہ توبہ و مطلقاً ساقط نہ
 بنت۔ و وسیلہ و تفسیر ابن عباس، مجاہد، ابو اہل
 حسن و اید کہ پیشی بزرگاں چہ قربت و کنگ، تو وسیلہ و شوہر و چہ مراد اے بیت کہ آئی قرب و وصول و شوہازی بہ بیت، قنادہ گوشتیت: ای تقرّبوا الیہ بطاعت
 و العلی بایرضیہ خدا گوں نزدیکی حال کن انت بہ آئی و فرمانبرداری و بہاملاں کہ چرایاں آراضی بیت و ہر چیکہ ماں حدیث و آہنگ کہ وسیلہ "ماں جنت و یک اعلی و
 بالا میں منزل ایت کہ آچہ دنیا و یک بندہ و راسیت۔ و اجہ ارشاد کت کہ شاپہ بانگ و پد چہ خدا بہ منی واسطہ ہا جاگہ و بلوط انت تو آجاگہ و نام ہمشکا وسیلہ
 ایر کنگ بوتگ کہ چہ جنت و تمایں منزلال آرحمن و نزدیک انت و چہ حق تعالیٰ و قرب و جاگہاں چہ درستان بلند ترنت۔ بہر حال پیسر و گوشتی کہ چہ اللہ مدام بتبرسات
 لیکن خوش متبرسات چو شک انسان چہ مارے یا زوم و یا شیر یا گرگ و ترسان و دور و نزدیک بنت بلکیں چہ جبر و ترسگ کہ چہ بیت کہ چہ آئی رحمت و وشنودی و زہر بوان
 و در یکپ انت ہمشکا اتقوا اللہ و چہ رند و انتقوا الیہ الوسیلہ فرمان کت۔ یعنی چہ آئی ناو شنودی و دوری و جدائی و ترسان و آئی و قرب و وصول حاصل کنگ و شوہاز و

نَفْسًا يَغِيْرُ نَفْسٍ اَوْ فسادٍ فِي الْاَرْضِ فَكَانَتْ اَقْتُلِ النَّاسَ
 یک کسبیا بغیر چہ قصاصیا یا بغیر چہ فساد کنگاں زمیناں و گد اچو بوت کہ آئی و درستی ہر دم
 جَمِيعًا وَمَنْ اَحْيَاهَا فَكَانَتْ اَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ
 کشتنت و ہر کسبیا کہ بچیت یکے چہ کشتگ گد اچو بوت کہ درستی ہر دمی زندگ کنت، و زرت آرش آیانی گورا
 رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اِنْ كَثُرَ اِمْنُهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْاَرْضِ
 مے پیغمبران ظاہرین نشانی و رندا بازیں مرنے چہ آیان چہ اشیا چہ رندہن ماں زمینا
 لِمُسْرِفُوْنَ ۝ اِنَّ اَجْزَأَ الَّذِيْنَ يُحَارِبُوْنَ اِلَهَ وَرُسُوْلَهُ وَ
 ناراہیں کنت و ہر سزانت ہما کسانیکہ جنگ کنت گوں اللہ و گوں آئی و رسول و
 يَسْعَوْنَ فِي الْاَرْضِ فَسادًا اَنْ يُقْتَلُوْا اَوْ يُصَلَّبُوْا اَوْ تُقَطَّعَ
 تچ و ناچ کنت ہا زمینا پے کار خرابی و کت آیان کشتگ بنت یا پدار و کشتگ بنت یا گدگ بنت
 اَيْدِيْهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ اَوْ يُنْفَوْا مِنْ الْاَرْضِ
 آیانی دست و پا و چہ دگر نمک و یا گدینگ بنت چہ آجاگا ہا و
 ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝
 اے آیانی رسوائی انت ہا دنیا و دنیاء و پد آیان ماں آخرت و زبڈیں عذابنت و
 اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْ قَبْلِ اَنْ تُقَدَّرُوْا عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوْا اَنَّ
 مگر ہمایان کہ توبہ اش کت پیسر چہ اے خبرا کہ شے دست برسیت پد آیان گد ابرانٹ کہ
 اللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَابْتَغُوا
 اللہ بخشونت مہربانت و او مسلمانان! برست چہ اللہ و شوہازی بکنت
 اِلَيْهِ الْوَسِيْلَةَ وَجَاهِدُوْا فِيْ سَبِيْلِهِ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُوْنَ ۝
 سبیا پد آئی و درگا ہا سگ و و تی سہا بکینت ماں و را با ہما کہ شاپہ و تی مراد و برست و
 اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْ اَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْاَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ
 ہما کہ کافر بوتنت اگر آیانی دستا بیت ہر ملک و مالے مار و زمینا ہستنت تمام و ہور آئی و دگر

ما اتفق کتام یک کسے و ناخنی و خون کنگ اینکر مزین ہر کس
 کہ خوش گوش آئی و قاتل تمایں و دنیا و مردمانی قاتل انت،
 تو گد ادنیاء چہ کلان زبانت کامل و المل انسان و چہ دیستان
 زبانت مقبول و مقدسین جماعت و قتل و ایذا رسانی و کلاش
 بوگ گوں اشان جنگ پے مقابلہ و سرین بندگ خلع و گور و چکر
 مزین گرائیں جرم است یوں خلع و نفراں جنگ بنا کنگ و معنی
 در حقیقت گوں خلع و مقابلہ انت شاید مشکا ماں آئی کیل بیت
 اشانی و دنیاوی و اخروی سزا و ذکر کنگ بوتگ کہ ہر کس گوں
 خدا و گوں پیغمبر جنگ کنت یا ماں دنیا و قسم مسم و فساد
 تالان کنت افسر فون فی الارض و مصداق جور بنت
 و بدانی و گیشتر مفسر اسے جاگہ و رہنی و کل و پاچہ مر
 گیتگ۔ بلکہ چہ لفظاں عمومی معنی مراد گرگ بیت تو معنی شتر
 ظاہر بیت۔ آیت و بار و ماں حدیث و ہر شان نزولے بیان
 بوتگ آئی و مراد ہن ہمیش انت کہ لفظاں بہ عموم و کار مرز
 کنگ بہ بنت گوں اللہ و رسول و جنگ کنگ و یا ماں زمین
 فساد و بدانی تالان کنگ اے و لفظ سخن انت کہ ماں
 اشان کافراں یلغار، ارتداد و فتنہ، رہنی، ناخقیں قتل، ساز
 باز کہ سر پے جرم و بکشتیت و برخلافی کت و تران کل داخل بوت
 کنت و چہ اشان ہر یک جرمے و و شیکنت کہ آیانی ارتکاب
 کنوک ہا چاریں سزایانی کہ دیم و بیان بیگانیت کت میکے
 ضرورتی قرار گرت۔ و یعنی راستیں دست و چپیں یاد۔
 و براں دور ماں دگر جاگہ اشان و برگ قید و بند کنگ
 بنت چو شک امام ابو حنیفہ و مذہب رہ بند انت
 و رنگانی احوال و چار صورت بوت کنت (۱) قتلش
 کت بے مال زورگ و بوت نہ دست (۲) قتلش کت و
 مالش ہم مرتنت (۳) مالش بکشتیت مگر قتلش نہ کت،
 (۴) نہ مالش مرت کت و نہ قتلش تونت، قصد و تیاری
 پدگر قرار بوتنت۔ مال اچاریں جاوراں بالترتیب سزا ہے
 چاریں انت کہ بیان بوتنت۔ و یعنی برزا ذکر بوتگ سزا کہ آ
 حدود و حق اللہ و و انت چہ گرفتاری پیش بہ توبہ کنگ معنی
 بنت حقوق العباد البت معاف نہ بنت مثلاً اگر کسے مالی
 و ازگت تو ضمان یک کپیت قتل کت تو قصاص گرگ بیت البت
 اے چیرانی معاف کنگ و حق مال و خدا بند و مقتول و ولی و
 حامل انت۔ (تنبیہ) اسد چہ احوال اید کہ حدود مثلاً
 حد شرب خمر، حد سرقہ، حد زنا و چہ توبہ و مطلقاً ساقط نہ
 بنت۔ و وسیلہ و تفسیر ابن عباس، مجاہد، ابو اہل
 حسن و اید کہ پیشی بزرگاں چہ قربت و کنگ، تو وسیلہ و شوہر و چہ مراد اے بیت کہ آئی قرب و وصول و شوہازی بہ بیت، قنادہ گوشتیت: ای تقرّبوا الیہ بطاعت
 و العلی بایرضیہ خدا گوں نزدیکی حال کن انت بہ آئی و فرمانبرداری و بہاملاں کہ چرایاں آراضی بیت و ہر چیکہ ماں حدیث و آہنگ کہ وسیلہ "ماں جنت و یک اعلی و
 بالا میں منزل ایت کہ آچہ دنیا و یک بندہ و راسیت۔ و اجہ ارشاد کت کہ شاپہ بانگ و پد چہ خدا بہ منی واسطہ ہا جاگہ و بلوط انت تو آجاگہ و نام ہمشکا وسیلہ
 ایر کنگ بوتگ کہ چہ جنت و تمایں منزلال آرحمن و نزدیک انت و چہ حق تعالیٰ و قرب و جاگہاں چہ درستان بلند ترنت۔ بہر حال پیسر و گوشتی کہ چہ اللہ مدام بتبرسات
 لیکن خوش متبرسات چو شک انسان چہ مارے یا زوم و یا شیر یا گرگ و ترسان و دور و نزدیک بنت بلکیں چہ جبر و ترسگ کہ چہ بیت کہ چہ آئی رحمت و وشنودی و زہر بوان
 و در یکپ انت ہمشکا اتقوا اللہ و چہ رند و انتقوا الیہ الوسیلہ فرمان کت۔ یعنی چہ آئی ناو شنودی و دوری و جدائی و ترسان و آئی و قرب و وصول حاصل کنگ و شوہاز و

حسن و اید کہ پیشی بزرگاں چہ قربت و کنگ، تو وسیلہ و شوہر و چہ مراد اے بیت کہ آئی قرب و وصول و شوہازی بہ بیت، قنادہ گوشتیت: ای تقرّبوا الیہ بطاعت
 و العلی بایرضیہ خدا گوں نزدیکی حال کن انت بہ آئی و فرمانبرداری و بہاملاں کہ چرایاں آراضی بیت و ہر چیکہ ماں حدیث و آہنگ کہ وسیلہ "ماں جنت و یک اعلی و
 بالا میں منزل ایت کہ آچہ دنیا و یک بندہ و راسیت۔ و اجہ ارشاد کت کہ شاپہ بانگ و پد چہ خدا بہ منی واسطہ ہا جاگہ و بلوط انت تو آجاگہ و نام ہمشکا وسیلہ
 ایر کنگ بوتگ کہ چہ جنت و تمایں منزلال آرحمن و نزدیک انت و چہ حق تعالیٰ و قرب و جاگہاں چہ درستان بلند ترنت۔ بہر حال پیسر و گوشتی کہ چہ اللہ مدام بتبرسات
 لیکن خوش متبرسات چو شک انسان چہ مارے یا زوم و یا شیر یا گرگ و ترسان و دور و نزدیک بنت بلکیں چہ جبر و ترسگ کہ چہ بیت کہ چہ آئی رحمت و وشنودی و زہر بوان
 و در یکپ انت ہمشکا اتقوا اللہ و چہ رند و انتقوا الیہ الوسیلہ فرمان کت۔ یعنی چہ آئی ناو شنودی و دوری و جدائی و ترسان و آئی و قرب و وصول حاصل کنگ و شوہاز و

ہرچیکہ بلوٹیت قانون راہوار بکنت کسے چیا وپر چیا کت نکنت و لیکن چونکہ حکمت داروک ہن مہنت پمٹکا اے احتمال نیست کہ ایوک چہ وتی سرجیں اختیار کارگران و بے موقع یکت نو نے رہوار بکنت ہن آوتی نزوریں بندگانی مالانی حفاظت و کت مکنت اے آتی و سراقضی و مزنی شانی و برخلاف انت و دژان و دژنگان و پنچوش بے ہار و آزاد بدنت اے آتی و حکمت و ہن برخلاف انت ۔ ط یعنی توبہ براست و بہ بیت کہ یہ آتی ضروری انت کہ دژی و مال و بہ خدا بند و انز بکنت و اگر مال بباد بوت تو ضمان بدنت و اگر ضمان نتو بیت کہ بدنت تو معاف بجائینت و بہ وتی کتگیں کارا خجالت بہ بیت و بہ آئندہ چرائی پھر نیک و ممکن ارادہ بکنت توجہ اے ہمیں توبہ و اسید انت کہ حق تلے آئرا چہ قیامت و سزایاں کہ دنیاوی سزا آتی و مفت بلہ بچ نہ انت چہ اذباں آئرا برکینیت

ف و ہدیہ حقیقی حکومت و بادشاہی ہمائی نیگنت تو بیشک ہمائی و اختیار ہن حاصل بیت کہ ہر کس و مناسب زانت معاف بکنت و ہر کس و بہ وتی حکمت و عدل و روء سزا دیگ بلوٹیت آئرا سزا بدنت و نہ ایوکا اے کہ آئرا معاف کنگ و سزا دیگ و کلی اختیار حاصل انت بلکیں چہ اختیارانی کار مرزی و آئرا کسے داشت کت ہن نکنت پرچیا کہ اذات بہ ہر یک چیزے و سراقدرت داروک انت ۔

ف ماں پیشی آیت و دژی و غمیرہ و حدود بیان کنگ بوٹگنت نوں لھتیں ہا قوامانی احوال بیان بنت کہ آیاں ماں "حدود اللہ" و رد و بدل کنان و قمار مستریں عذاب و مستحق جوڑکت ۔ اشانی تفصیلی بیان بغوی و چوش نوشتہ ٹرنگ کہ : خیر و یک : یہودی و یک جینے و زنا کت مرد و چہ و پیش سور کنگت و ہم جنین و ۔ باوجودیکہ ماں تورات و اے جرم و سزا رجم (سنگسار کنگ) ات مگر اے ہر دوینا

مزنی نامداری مانع بوت کہ اے سزا ہر دویناں دیگ بہ بیت ۔ و ت ماں و ت و اے شورش کت کہ اے واجہ کہ ماں میشر و انت (یعنی محمد صلی اللہ علیہ وسلم) ماں ایشی و کتاب و پے زانی و "رجم" و حکم مان نہ انت ، چاکب جنگ و حکم انت تو چہ بنی قریظہ و مردماں لھتیں کس آتی و گور و دیم بدنت پرچاکہ اشاں آتی و ہماہگ انت و گوں آتی صلح و معاہدہ اش ہم کنگ اشاں آتی و اے بار و خیال معلوم بکنت چنانچہ پے اے کار و چند نفر روانہ کنگ بوتنت کہ واجہ پیغمبر و خبر اے رد ابگرت کہ "زانی محسن" و سزا چہ تجویز کت اگر آچاکب جنگ و حکم و دنت تو قبول کن ات و اگر رجم و حکم بدنت تو قبول کن ات بہ اشانی جنت و سرا پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و فرمائیت کہ شما منی فیصلہ و سرارضا مند بیت ، اشاں اترکت ۔ چہ خدا

طہر و جبریل و "رجم" و حکم آورد ۔ مگر اشاں چہ وتی اقرار و برگشتہ بوتنت ۔ آخر واجہ و پدافرمائیت کہ فک و زندوک ابن صوریہ چہ شہاچو نہیں مردم ایت درستان پتہ دات کہ مروچی برتے زمین و موسوی شریعت و چہ آئی و شتریں زانوگر نیستنت ۔ واجہ و آئرا لوطائیت و مزنی ترزیز سوگند دیان و جستی گیت کہ ماں تورات و اے جرم و سزا چہ انت ؟ باوجودیکہ ایدگہ یہودی پے اے حکم و چیردیگ و سکت کوشست کنگا انت کہ حضرت عبداللہ بن سلام و موقت اے پردہ پاشک بوتگت پدایم ابن صوریہ و کہ اشانی بھروسہ و قابل مردے ات تمام نہ تمام وڑے و پیمیا اقرار کت

کہ ماں تورات و اے جرم و سزا رجم انت ۔ رندتر و آئی و کلیں حقیقت ظاہر کت کہ چہ پیمیا یہودی رجم و سزا کارکنان و پے زانی و اے سزا دیگ بناکت کہ آئرا چاکب جنگ بہ بیت و دیم و سیاہ کنان و خر و سزا چہ کاتی سوارکنان و بازار و ترینگ بہ بیت ۔ خلاصہ ایش بوت کہ واجہ اے ہر دویناں و رجم و سزادات و فرمائی کت کہ اللہ مروجی من اولی کسوں کہ آتی و ماں دنیا و تئی حکم زندگ کت کہ پیسر اشاں آئرا مردگ کنگت ۔

ف سَمْعُونَ و معنی زیادہش کنوک و گوشدار و کنت ۔ پداش کنگ برے جاسوسی و معنی و ہن کار مرز بیت و برے آتی و معنی بیت زیات قبول کنوک "چوش کہ ماں سَمِعَ اللہ لَمَنْ حَمِدَ" و اش کنگ و معنی قبول کنگ انت ۔ مترجم و ادا اولی معنی مراد گپتگ ۔ بے ابن جریر وغیرہ

محققان دومی معنی مراد گپتگ سَمْعُونَ لِلْكَذِبِ یعنی دروغ و باطل و باز زیادہش کنوک قبول کنوک سَمْعُونَ لِقَوْمٍ آخِرِينَ ۔ یعنی دومی جماعت کہ آتی و عاں و دیم دات و وت بہ شے گور و نیاہنتت ہمایانی خبر و باز زیات متوک انت ۔ ۱۲

الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا

حرفان رند چہ اسے خبر کہ عارف و قیامان ایشیت گشت کہ اگر شمار است اسے حکم

فَخَذُوهُ وَإِنْ لَمْ تَوْتُوهُ فَاحْذَرُوا وَمَنْ يَرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ

گذا آئی بزوریت و اگر شمار از سر است اسے حکم گدا و تار اردیت و ہر سیکہ اللہ آئی، گمراہ کنگ بلوٹیت

فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنْ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يَرِدِ اللَّهُ

گذا تو بر آئی، چہ کنت نکنے اللہ گوراف اسے ہما کسنت کہ اللہ نواہنگ

أَنْ يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ

کہ آیانی دلان پاک بکنت و آماں دنیاء رسوا بکنت و ماں آخرتا پر آیان

عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ سَمِعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَلُونَ لِلسُّحْتِ فَإِنْ

زندیں عذاب ایشیت جاسوسی کنت پہ دروغ بندگا مزنیں حرام دارنت نون اگر

جَاءُوكَ فَأَحْكُمْ بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرَضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ

بیانیت نمی گور گدا تو فیصلہ کن آیانی دویانا یا دویا بگر دیں چہ آیان و اگر تو دیما گروینے چہ آیان

فَلَنْ يَضُرَّوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَأَحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ

گدا آنرا چہ ضرورات نکنت و اگر تو فیصلہ کنے گدا فیصلہ کن آیانی دویانا پہ انصاف

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ۝ وَكَيْفَ يُحْكُمُونَكَ وَعِنْدَهُمْ

بیشک اللہ دوست داریت انصاف کنوکان و چطور ترا و حق منصف کنت و آیانی گور و

التَّوْرَةِ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَ

تورات موجودت کہ آئی، تھا اللہ حکم هستنت پدا ایشیا چہ رند پشتا مانتر بکنت و

مَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ۝ إِنْ أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى

آپہ چہ پیما ایمان بیارنت و ما ربدانگ تورات کہ آئی، تو کارا نشان دیکھت و

وَنُورٌ يُحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا الَّذِينَ هَادُوا

وروشانی انت پہ آئی، مطابق حکم کنگ پیغمبران ہما کہ اللہ فرمان بردارنت پہ یہودیانی سرا

فِي الْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا (پس رکوع ۱) ولیکن قدرت و دنیا تمام نظام بہ ہے رہ بندہ ایر کنگ کہ بندہ، بہ خیر و شر کہ سب کنگ بہ ردا مجبور ہے و اس اڈ کنگ مبیت اگر ایوک، کلان و بہ

خیر و اختیار کنگ، مجبور کنگ بہ بیت تو اسے عالم و تخلیق و حکمت و مصلحت سرجم نہ بیت و حق تعالیٰ بہ بازیں صفات بہ ہے پیہ، پشت کینت کنت کہ آیانی ظاہر کنگ، چہ محلے نہ

ماثلت۔ مثلاً عفو، غفور، حلیم، منتقم، و بالبطنش الشدید، قائم بالقسط، مالک یوم الدین وغیرہ حالانکہ اسے عالم بہ پیدا کنگ، غرض ہم ہمیشہ کنت کہ اللہ تمام

صفات کمالیہ، ظاہر بہ بیت چہ مذہب یا چہ انسانے کہ آخدا، فاعل مختار قبول کنت انجام کار اید چہ ایشی، دگر چہ غرض ظاہر کنت نکنت کہ انسان، خلقت، مقصد انت لیبتو کو کو انکم

أَحْسَنَ عَمَلًا (سورہ ملک رکوع ۱) خدا مارا فہم وزانگ بہ دنت کہ تجکیں رہ بندہ شوہار و بہ بییں۔ و ابن عباس، مجاہد و عکرمہ وغیرہ پیشی بزرگان منقول انت کہ واجر پیغمبر، اسے اختیار

شروعات، حاصل انت آخر و ہدیکہ اسلام، غلبہ بوت و سرجم، شریعت، قانون راہوار بوتنت تو ارشاد بوت اِنْ احْكُمُو بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ یعنی اشانی فیصلہ آن، بہ شریعت، بہ

رہ بندہ، مکن انت مطلب ایشیت کہ اعراض و کنارہ کشی، حاجت نہ انت۔ و قرآن کریم ہک بر، بہ ایشی زور بردانگ کہ یک کسے ہر قدر ناشر ظالم و بد معاش بہ بیت مگر شما گوں آئی بہ انصاف و

و لا یعنی ماں خدا، خبر و رد و بدل کنت یا کجائے خبر کجا چیننت۔ و لا یعنی اگر شقاق جنگ و حکم، بدنت تو قبول دار بہ بدنت اگر نہ اتا بکن انت چوش بگوش کہ خدائے شریعت و حق ہوا
وواہگ و رو، راہوار کنگ لوٹگشت۔ و لا ہدایت و ضلالت خبر و شرچ چیز، سن ابید چہ خدا، پاک و ارادہ، بہ وجود نہ بیت اسے یک ہیچیں رہ بندے کہ آئی انکار چہ آئی و
قبولی، زیات گران انت۔ فرض مکن کہ یک مروجے دزی و ارادہ، کنت ولیکن خدا، ارادہ ایشیت کہ آمد و دزی مکن، نون اگر آمد بہ و حق ارادہ، کامیاب بوت تو لازم کنت
کہ خدا بہ آئی مقابلہ، معاذ اللہ عاجز مان و اگر خدا، ارادہ بندہ، ارادہ، سرا غالب مانت تو لازم کنت ماں و نبیاء، چہ جاگہ، دزی وغیرہ چہ خرابی و وجود پشت
مکیبت و اگر خدا تعالیٰ چہ خیر و شر، کسے، ارادہ، نہ کنت توجہ ایشی، معاذ اللہ آئی غفلت و کاران، متئل کنگ لازم کنت تعالیٰ اللہ عن کل الشر و نقذ
اسے نمایں کجانی سرا غور کنگ، بعد لاچار ہما تنگ کپیت کہ چہ چیز، آئی تخلیق، ارادہ، ابید موجود بیت نہ کنت دراصل، اسے مسئلہ مبہم و ہم دراج کش انت
کہ زیات گیش و گیوار لوٹیت۔ و لا پیسے، منافق و یہود و کارستانی، قرمانیت کہ ماں آئی، اسے چنت اعمال خصوصاً ذکر کنگ بوتنت تمام دروغ و باطل و
نیمگ، جھگاہل حق، برخلاف جاسوسی کنگ، ناشرین و

بدکاریں جماعتاں مدد کنگ، ہدایت، حیران، تحریف

کنان، بدل کنگ، و حق وواہگ و مرضی، برخلاف

یک حقین گپ، قبول نہ کنگ۔ ماں ہرچ قوم، اسے

ہیمل و عادت بہ بنت آئی مثال چوش بہ فہم کہ نہ ادواء،

کار مرز کنت نہ مہلک وچہ نقصان دیوکیں چیزان بہرہ

و قائم داشت کنت طیب و داکتران، بہ کلاگ

بزریت۔ سر پکنوکان، بد و در بکنت۔ نسخہ و دران،

چنگ بدنت چو حق مرضی، نسخہ و اجزاء، بدل بکنت

و اسے قول، ہم بکنت کہ ہرچ دوائے منی وواہگ ونب،

برخلاف بہ بیت آکر اکی کار مرز کنان۔ مرے جاوران

کنام یک طیبیہ یاد اکثرے نوری آئی جرندے پت برجا

مبیت اگر چہ علاج، دست و کشان اسے ارادہ

بکنت کہ چوشیں مریض، نون آئی بے راہ روی ورد

کاری، ضد و ہٹ کنگ، سزاء، چشک لوٹیت تو گدا

آیا اسے طیبیہ یاد اکثر بیماری انت یا کہ مریض و جرند

و خود کشی تمک بیت نون اگر مریض چلے نادراھی

و ہلاک بوت تو طیبیہ اسے رد و چہ میا رہار نہ انت

کہ آئی، علاج نکنت بلکیں نادراہ و مت ملزم و گناہ کار

انت کہ آئی، و حق دست و و تار انتاہ کنت و طیبیہ،

چوشیں موہے ندانی کہ آئی بہ آنادراہے ندرستی و دوبارہ

یارگ و واسطہ جہر بکنت۔ بدل اداھے پیہ، یہود و

ناشری، ہوا پرستی، ضد و ہٹ کنگ، بیان کنان اسے

لفظان و کار مرز کنت و من یتر اللہ فتننتہ الخ کرس

اللہ، گمراہ کنگ لوٹ و اولیٰ علیک الذین کفری اللہ ان

یطہر قلوبہم (اسے ہما مردم انت کہ بہ اشان و

اللہ نہ واہت کہ اشانی دلان و پاک بکنت) ایشی

مطلب ہمیشہ کنت کہ خدا، اشانی بدکاری و گندیں شوہارانی

سبب و چہ اشان و حق لطف و کرم و نظر، چست کنت

کہ چہ آئی، پدا بانی بہ کشک و سر اکبگ و پاکبازی و قبول کنگ

و امید ہس باقی نہ مانے۔ شما بہ اشانیگی و تار اہلاک مکن انت

لقولہ تعالیٰ لا یحزنک الذین الخ باقی اسے شبہ کہ خدا

بہ ایشی، ہس قادر ات کہ اشانی کلیں ناشریاں، غلط کاریاں

و بہ جبر ابد اشتبہ کنت کہ اشان چہ و طوس ضد و ہٹ کنگ

متو تیں۔ بے شک اسے جبر تسلیم و قابل انت کہ بہ خدا و

قدرت و دیم، اسے مشکلیں کارے نہ ات و لو شاء ربک لآمن من

ہر قدر ناشر ظالم و بد معاش بہ بیت مگر شما گوں آئی بہ انصاف و

راہ و دین و نبی و انسان و ہما و ہر قدر ناشر ظالم و بد معاش بہ بیت مگر شما گوں آئی بہ انصاف و

ہم خزان مجید، کھنڈ قہرناہمانی حکمان و بقول کنگ و باوجود کج خلق و خدا تمنا میں آسمانی کتابان من عند اللہ یوں کہ برحق اترائیں۔ ۲۴

درودیدینان کین فرق و تقاضے ہستہات چو شکہ ماں "و لا جمل لکم بعض الذی جرہ علیکم" عا اشارہ کنک بونگ واسے فرق تورات ؎ تصدیق خلاقی نرانت پتو شکہ سوجی

تورات و تصدیق خلافت زراشتی و شکست مروجی

پستہ دات کہ نوں آزمانگ شت وھدیک ماچہ وتی بے وسیء اے ظلم ء را قبول کنگت نوں واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم بے مدینہ ء دیت ء وصول بلکینیں آئی دوسر شمار ادا بلکینیں چہ ایشی ء غرض ایشت کہ واجہ محمد رسول اللہ ء موجودگی ء مشکل انت کہ چاکہ کلان ء یقین ات کہ واجہ گوں ہر ضعیف و قوی ء یک پییم ء انصاف کنت وزور مندانی ظلمانی مقابله نزوران واجہ ء عدل و انصاف ء رد اہرچ فیالے ظاہر کنگت آراست ثابت بوت قصاص ء حکم ء بدولہم بچکمہما انزل چونکہ ء رحم ء پییم ء قصاص ء شرعی حکم بؤگ ء چہ صریحا انکار نہ کنگت بلکین دت ماں وتی فیصلہ ء رو ء شرعی حکم ء ایوک ء عملی مخالفت بوت پشکا کافرون ء بدل ء ظالمون فرمان کنت یعنی اے سر ظاہری ظلم ایت کہ چہ قوی ء کم ء تووک انت ۔ ۹ یعنی حضرت عیسیٰ علیہ السلام ء وت چہ وتی زبان ء تورات ء برحقی ء بیان کنگت ، و ہرچ کتاب

فل یا وایسائی کہ آہ نزول انجیل و ہدیہ حاضر است ہمایان و اسے حکم دیگ بوتکت ہمانی و ادانقل فرامینگان است و اسے ہم بوت کنت کہ قرآن و نزول و ہدیہ و عیسائی خطاب کنت بوتکت و آیان و گوشگ بوتکت کہ ہرچے ما انجیل و اللہ تعالیٰ و نازل کنت ہمانی و ادانقل صافین حکم بکنت یعنی ہما پیشینگوئیان و چیریک یا گویا ہو گویا بیکاریں تاویلاں بدل یکجہد مکتبت پرچیکہ ما انجیل و پیغمبر آخر الزمان مقدس فارقلیط و بابن حضرت حج و زبان بیان بوتکت اسے خدا تعالیٰ و سکین فرمائی تے بیت کہ ہما مرز شائیں ہادی و مسترین مصلح و در حضرت مسیح چو شش گوشت کہ و ہرے آبر حقین روح نبوت تو گدا شمار راستی و تمایں کشکان و سوج دنت ہمانی در مرغ بند کنان و تادائی نقصان گرفتار کن ات۔ یاریں مقدس مسیح و آئی پروردگار و فرمانبرداری و رہ بند ہنجوش انت۔ فل ہمیں بازیں خنائے داریت۔ امین، غالب، حاکم، محافظ و نگہبان و بہیک معنی و در اقرآن کریم و پریشی کتاباں ہمیں بوگ صحیح و راست انت۔ خدا و ہرچہ امانتے ماں تورات انجیل وغیرہ آسمانی کتاباں و ودیعت کنگ بوتکت آگوش چیزے گیش ماں قرآن و محفوظ انت کہ ماں آئی و سج خیانت نہ بوتکت۔ و ہتیں فرعی چیزان و کہ ماں کتاباں بہ ہما دور یا ہما خاصیں مردمانی احوالاتی رد بوتکت آیان البت قرآن منسوخ قرار داتگ و ہر حقیقتے کہ تمام آتایان و سرجم کت ہرچہ بھرے بہ ہما دور و رد یا بیکار ات آرا و الحارکت۔ فل ماں یہود و دوت ماں و ت چیزے جھیرہ بوتکت۔ یک ٹولی تے کہ ریشی اشانی مرز نہیں عالم و سروک و اراتنت و اجہ پیغمبر و خدمت و حاضر بوتنت جھیرہ و فیصلہ کنگ و عرضش کت و ایشیم گمشدش کت شمار معلوم انت کہ یہود و قوم چو نائی و مئے اعتبار و دوست و انت اگر شما فیصلہ تے بہ مئے حق و دیت گدا مسلمان ہیں و ہر مئے اسلام بارگ و یہود و اولس اسلام و قبول داریت و اجہ پیغمبر اے رشوتی اسلام و قبول نہ کت و آیان و اھگانی رند گیری و صاف انکاری کت۔ بہ اشی و اسے آیت نازل بوت۔

(ابن کثیر) فل ماں گوشگیش فائدہ و اسے آیتانی شان نزول و رد ما ہرچی نہ کنت چرائی صفا ظاہر انت کہ آیت و نزول چرائی و بد بوتکت کہ واجہ و آیان و شنودی و اگت سر عمل کنگ انکار کنت۔ تو اے آیات واجہ و استقامت و برحق و دیم ہن بے پیما معصومی و شان و سر اقدان و ثابت دارگ و بہ کڈن و خاطر و نازل بوتکت ہرکس اے ہمیں آیان و واجہ پیغمبر و عصمت و شان و برخلاف فہمیت آیان گدا کوتاہ فہم و بے زانگ انت۔ اول واجہ کتام چیزے و مہن کنگ برشی و دلیل انت کہ ہرکس کہ مہن کنگ بوتکت انت آئی بہ ہما مہن کتگیں چیزے کنگ و دلتانگ بوتکت، دومی انبیاء علیہم الصلوٰۃ والسلام و معصومیت و مطلب ایشنت کہ خدا و معصیت چہ آیان دست و پدرا بوت نہ کنت یعنی کتام کار و اے فہمان و کہ آخدا و رانا دوست انت گدا آکار و ہجہ دست پر نہ کنت و اگر اتفاقا کہی بہ شوشکاری یا چہ رائے و اجتہاد و رد و دوران راج و افضل و بدل و مخرج و مفصول و اختیار بکنت یا غیر مرضی و مرضی فہمان آئی و سر عمل بکنت کہ آرا عربی زبان و زلتہ گوشت تو گدا جوشین و افتا عصمت و مسئلہ و برخلاف نہ انت چوشکہ حضرت آدم علیہ السلام و ہتے و گدا نبانی داستان پریشی و گواہ انت۔ اے حقیقت و سرید بوگ وید و لا کنتی اھوا اھم عما جاءک من الحق و واخذرھم ان یفتنوک عن بعض ما انزل اللہ الیک و بے ہمیں و گدا آیتانی معنی و مطلب زانگ و رد وادل و شہینک پیدا نہ بیت پرچاکہ ماں ایشاں ایو کا بہ ایشی سر نش کنگ بوتکت کہ شما واجہ چہ ایشانی چرب زبانی و ہیچ اثر قبول کن ات و جوشیں رائے قائم کن ات کہ ماں آئی و بلا ارادہ آیان و اھگانی رند گیری و جاوڑے پیدا بہ بیت مثلاً ماں ہے قصہ و کہ اے آیتانی شان نزول انت یہود و چہ پیچ و

لا یحب اللہ

۱۷۷

المائدہ

فَیْہِ وَمَنْ لَّمْ یَحْکُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿۱۷۶﴾

ماں انجیل و ہرکس حکم مکتبت بہ ہما فرمان و موافق و کہ اللہ و ازلتگ گدا اھمات تا فرمانت و

وَأَنْزَلْنَا إِلَیْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَیْنَ یَدَیْہِ مِنْ الْكِتَابِ وَمُہِیْمِنًا عَلَیْہِ فَأَحْکُمْ بَیْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ

ایر مکتبت و آیان یا نکات جنو کنت گدا انوں تو حکم کن ماں آیان بہ ہما فرمان و موافق و کہ اللہ و ازلتگ

وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَہُمْ عَمَّا جَاءَکَ مِنَ الْحَقِّ لَکُلِّ جَعَلْنَا مِنْکُمْ

و آیان و اھگانی رند ملک در حاکم بنگلہ چہ ہما حقین راہ کتنی گورا آنگلہ بہ ہرکس تو مباح شہاد انگ ما

شَرْعًا وَمِنْہَا جَا طَوْشَاءُ اللَّهُ لَجَعَلْکُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَ

یک شریعت و رہبند و اگر اللہ و بلوٹیں شہا درستانی بہ یک دینیہ سر کنت، و

لَکِنْ لَّیْسَ لَکُمْ فِی مَا آتَکُمْ فَاسْتَبَقُوا الْخَیْرَاتِ إِلَى اللَّهِ

لیکن لوٹیت کہ شمار آرایش بکنت و آئی و اگت حکمان و نوس میدان بکنت و ہم بہ نیکیں عملان و اللہ و درگا ہ

مَرْجِعُکُمْ جَمِیْعًا فَاذِہِبْکُمْ بِمَا کُنْتُمْ فِیْہِ تَخْتَلَفُونَ ﴿۱۷۷﴾

شما درستانی روگ انت پداسر حال کنت شمارا چہ مباحزے و کہ شہا جگودہ کنت و

وَأِنْ أَحْکَمْ بَیْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَہُمْ

و (دوبار گوشیں) اے کہ حکم کن ماں آیان بہ ہما فرمان و موافق و کہ اللہ و ازلتگ و آیان و اھگانی رند ملک و

أَحْذَرُہُمْ أَنْ یَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَیْکَ

ہزار داری کن چہ آیان کہ نہ پیننت ترا چہ یک ایڈولیس حکمیا کہ اللہ و دیم و انگ پر تہی نیمکاٹ

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاَعْلَمُ أَنَّنَا لَیْرِیدُ اللَّهُ أَنْ یُصِیْبَہُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِہُمْ

پدا اگر قبول مکتبت گدا ازان کہ اللہ و ہے و اھنگ کہ آیان و در دے بہ دلا بدنت بہ آیان و قی گناہانی شہی و

وَأَنَّ کَثِیْرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿۱۷۸﴾ أَفَحُکْمُ الْجَاهِلِیَّةِ یَبْغُونَ

و بازیہ بے چہ مردمان تا فرمانت و زاناں ہنوگ جاھل زما تہی حکما لوٹنت

مازل ۲

گوں چالاک و فریب کاری و بہ ہنجین جاوڑ و قی و اھگ ظاہر کت کہ اگر واجہ آیان مرضی و رد و فیصلہ بکنت تو کل یہودی مسلمان بنت آیان ایشی اشرا ننگت کہ چہ اسلام و ہیچ چیز واجہ و زیات تردد و ست نہ انت بہ جوشیں جاوڑ و ممکن ات کہ مرز نہیں ہوشمندی انسان ہن اے رائے قائم بکنت کہ اشانی یک افنائیں و اھگے و قبول کنگ و چہ تاوان انت، و ہدیہ ابگر مرز نہیں دینی منفعے حاصل بیت۔ اے ہمیں خطرناک منزلہ الاقدام موقع و سر اقرآن کریم واجہ علیہ الصلوٰۃ و سر نش کنت کہ بجا را و دوران و ہن کدی جوشیں رائے قائم کن کہ آشی مرز نہیں شان و مناسب مبیت۔ واجہ پیغمبر و کمال تقویٰ و جہلیں فہم و تدبیر و چہ آیت و نزول و پیش لحتیانی فکر و فریب رد کنت۔ لیکن اگر بالفرض اے پیچ و مبوتیں تو گدا اہم آیت و بیان چوشکہ ما بیان کت واجہ پیغمبر و معصومی شان و اصل مخالف نہ انت۔ فل یعنی خدائے پاک ہرکس امت و رہ بند و دستور آئی و احوال و گناش و حساب و جدا جدا و ہوار کنت و باوجودیکہ تمایں انبیاء و آسمانی مذاہب دین و اصول و سرچیں مقصدان کہ بہ آیان سرادین و دار و مدارت و ت ماں و ت و یک و در گے و تصدق کنوگ بوتکت پدا ہم جزئیات و فروعیات و رد اہر امت و آیان ماحول و خاصیں گناش و رد و خاص خاصیں احکام و ہدایات دیگ بوتکت۔

..... ماں اے آیت و بہ ہے فروغی اختلاف و نیگ و استارہ انت۔ صحیح بخاری و یک حدیث کہ کلیں نبیان و موت ماں و تاعلاقی برت
فرمان کنگ کہ کلانی پت یک، و مات اش جدا جدا بہ بت آئی مطلب ہن ہمیش انت کہ اصول کلانی یک انت و ماں فروغ و اختلاف دارنت و چونکہ ماں یک و پیدائش و پت کل
دنیض و یک و مات قبول کنوک و فیض و محل جوڑ پیت۔ چریشی و یک لطیف اشارہ نے بہ اے نیگ و ہن بوت کہ آسمانی شریعتی اختلاف مخاطبانی قابلیت و گنجائش و سرامبی
انت و اگر نہ خدا ذات و ہج اختلاف و تعدد و گنجائش نیست کلیں آسمانی شریعت و دینیائی سرچمگ کلیں ذات انت و آئی و علم ازلی انت۔ وک یعنی چہ شہائے خدا و سرچم
مالکیت، کا ملیں علم و پھتویں حکمت و سرایقین کنان و ہر یک نوکیں حکم و حق و صواب زاناں گوں وشی و دل و میل و قبول کنت و مثل یک و فاداریں غلامے
ہر یک نوکیں حکم و دیما گردن و دارگ و تیار و اوشتوک انت۔ وک یعنی شریعت و اختلافان و چار ان و مقتضی قیل و قال و حجت و چوٹیں سر و حیرانی تہا کیان و
وقت و بباد مددیت اللہ و نیگ و سرچم بھوکیں ارادہ
اخلاق و اعمالے کہ پیش کنت بہ آئی و قبول کنگ و
وکی چستی و ظاہر بکنت۔ وک پمشکاوتی انجام و نیگ
خیال و گور کنان و حسنات و خیرات و حصول و تہاوتی
ترندی و پیشبدارت اختلافانی حقیقت ہموادوت ظاہر
بیت۔ وک یعنی و ت ماں وکی چڑ پانی تہا دنیا
ہمگر گر و چیل ظاہر بکنت شمار احکم ہمیشنت کہ
ما انزل اللہ و مطابق حکم و رھوار یکن و بہ دگر چ
کس و گپ و رب و گوش مدار۔ وک سوچیں سزا
و اماں قیامت و رسیبت لیکن کیں باز سزا ادا ہن
مجرم و یا اید گہ ندرگ کنوکان و بہ سرزنش و ڈول
دیک بیت۔ وک یعنی واجہ شہاچہ اشانی ایراد و دیم ترنگ
زیات رنج مکن ات ماں دنیا و فرما ندر ایں بندہ ملام کم
بنت و کا اکثر الناس و کو حرضت بمو مین۔ ۱۲
ہے صفحہ و فوائد : وک یعنی ہا کس بہ خدا
شہنشاہیت، کا ملیں رحمت و سرچم علم و سرچم تہا
یقین دارنت بہ آسانی گور و ماں دنیا کسے و حکم و مقابل و
بچ وزن داشت کت نہ کنت گداچوں باریں اشک خدا و
حکمانی روشنی و سرلوگ و پید بہ واہگ، و سواس، کفر و
جاہلیت و تہا و کیان و نیگ و روگ و دوست دارنت
وک اولیا جمع انت ولی و ولی دوست و گوشت۔
نزیک و ہن، نامرود و دگار ہن گوشت۔ مطلب
ایشنت کہ ہود و نصاریٰ بلکیں گوں نمایں کا فراں چوشکہ
ماں سورہ نسا و گیش و گوار کنگ بوٹگ مسلمان دوستی و
دستور و رھوار مکننت۔ بہ اے موقع و اے خبر دل و دارگ
لوٹیت کہ موالات۔ مروت، خوبیں سلوک، مصالحت،
رواداری و عدل و انصاف کل جدا جدا ہن چیز انت۔ اہل اسلام
اگر مصلحت بر انت تو گوں ہر کافر و صلح و عہد و پیمان شرعی
رہ بند و کت کنت و ان جئحو للسلیم فاجتہم لھا
و توکل علی اللہ (انفال رکوع ۸) عدل و انصاف و
حکم چوشکہ پیشی آیت و معلوم بوت بہ مسلم و کافر ہر یک
بشہ و حق انت۔ مروت، خوبیں سلوک یا رواداری و ہمد
گوں ہا کافراں بوت کنت کہ اسلامی جماعت و مقابلہ و
و دشمنی و عدا و ظاہر مکننت چوشکہ ماں سورہ متحذہ و صراحت
موجود انت۔ باقی موالات یعنی دوستانہ اعتماد و براتی
رہ بند و دزگیری و مدد و ردا ہج مسلمانے و حق نیست
کہ آگوں غیر مسلم و چوشیں تعلق قائم بداریت۔ البت ظاہری

لا یحب اللہ
۱۷۸
المائدہ

وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّلْقَوْمِ يُوقِنُونَ ﴿۵۱﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ
 آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ اَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ
 بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَاِنَّهُ مِنْهُمْ ط إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
 الْقَوْمَ الظَّالِمِيْنَ ﴿۵۲﴾ فَذَرَى الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ يُسَارِعُوْنَ
 فِيْهِمْ يَقُوْلُوْنَ نَخْشَىٰ اَنْ تُصِيْبَنَا دَآئِرَةٌ فَخَسَىٰ اللّٰهُ اَنْ
 يَّآتِيَ بِالْفَتْحِ اَوْ اَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهٖ فَيُصْبِحُوْا عَلٰى مَا اَسْرَوْا فِيْ
 اَنْفُسِهِمْ نَادِيْنَ ﴿۵۳﴾ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اَهْلُوْلَاۤءِ الَّذِيْنَ
 اَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ اَنَّهُمْ لَبَعَكُمُ حَبْطُ اَعْمَالِهِمْ
 فَاَصْبَحُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿۵۴﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَن يَّرْتَدَّ مِنْكُمْ
 عَن دِيْنِهٖ فَسَوْفَ يٰۤاْتِيَ اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُّحِبُّهُمْ وَيُحِبُّوْنَهُ اِذْلَٰةٌ عَلٰى
 الْكٰفِرِيْنَ اَعْدَآءٌ عَلٰى الْكٰفِرِيْنَ يُجَاهِدُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ
 سَلٰمًا زَوْرَا كنت پہ کافران غزای کنت ماں اللہ راہا

وہمگر گر و چیل ظاہر بکنت شمار احکم ہمیشنت کہ
ما انزل اللہ و مطابق حکم و رھوار یکن و بہ دگر چ
کس و گپ و رب و گوش مدار۔ وک سوچیں سزا
و اماں قیامت و رسیبت لیکن کیں باز سزا ادا ہن
مجرم و یا اید گہ ندرگ کنوکان و بہ سرزنش و ڈول
دیک بیت۔ وک یعنی واجہ شہاچہ اشانی ایراد و دیم ترنگ
زیات رنج مکن ات ماں دنیا و فرما ندر ایں بندہ ملام کم
بنت و کا اکثر الناس و کو حرضت بمو مین۔ ۱۲
ہے صفحہ و فوائد : وک یعنی ہا کس بہ خدا
شہنشاہیت، کا ملیں رحمت و سرچم علم و سرچم تہا
یقین دارنت بہ آسانی گور و ماں دنیا کسے و حکم و مقابل و
بچ وزن داشت کت نہ کنت گداچوں باریں اشک خدا و
حکمانی روشنی و سرلوگ و پید بہ واہگ، و سواس، کفر و
جاہلیت و تہا و کیان و نیگ و روگ و دوست دارنت
وک اولیا جمع انت ولی و ولی دوست و گوشت۔
نزیک و ہن، نامرود و دگار ہن گوشت۔ مطلب
ایشنت کہ ہود و نصاریٰ بلکیں گوں نمایں کا فراں چوشکہ
ماں سورہ نسا و گیش و گوار کنگ بوٹگ مسلمان دوستی و
دستور و رھوار مکننت۔ بہ اے موقع و اے خبر دل و دارگ
لوٹیت کہ موالات۔ مروت، خوبیں سلوک، مصالحت،
رواداری و عدل و انصاف کل جدا جدا ہن چیز انت۔ اہل اسلام
اگر مصلحت بر انت تو گوں ہر کافر و صلح و عہد و پیمان شرعی
رہ بند و کت کنت و ان جئحو للسلیم فاجتہم لھا
و توکل علی اللہ (انفال رکوع ۸) عدل و انصاف و
حکم چوشکہ پیشی آیت و معلوم بوت بہ مسلم و کافر ہر یک
بشہ و حق انت۔ مروت، خوبیں سلوک یا رواداری و ہمد
گوں ہا کافراں بوت کنت کہ اسلامی جماعت و مقابلہ و
و دشمنی و عدا و ظاہر مکننت چوشکہ ماں سورہ متحذہ و صراحت
موجود انت۔ باقی موالات یعنی دوستانہ اعتماد و براتی
رہ بند و دزگیری و مدد و ردا ہج مسلمانے و حق نیست
کہ آگوں غیر مسلم و چوشیں تعلق قائم بداریت۔ البت ظاہری

موالات کہ آلا اَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاتُوا و ردا داخل بیت و عمومی تعاون کہ جہ آئی و اثر و بہ اسلام و مسلمانان و ہج ڈول و تاوان نہ رسیبت بہ آئی اجازت انت چہ لھتیں
خلفائے راشدین و اے بابت و ہر چہ ترندی و تنگی منقول انت آرا محض یکیش بند و زیات ہڑاری و یک ہمدے زانک لوٹیت۔ وک یعنی مذہبی
فرقہ بندی و توکی بغض و عداوت و باوجود آگوں یکدگرے و دوستانہ رہ بند قائم دارنت۔ یہودی ہودی و نصرائی نصرائی و دوست بوت کنت و اسلامی جماعت و مقابلہ
کل کفار یکدگرے و دوزواہ و مددگار جوڑ بنت۔ الکفر ہلہ واحد۔ وک براں ہمایانی ٹولی و ہوارنت۔ اے آیتاں رئیس المنافقین عبداللہ بن ابی و ردا نازل بوٹگنت گوں
یہود و آئی مزین دوستی داشتک آئی گمان چوش ات اگر مسلمانانی سراویل بکیت و پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام جماعت زیر دست بہ بیت تو یہودی و دوستی کار و کیت۔
اے واقعہ و ردا ماں دیم و آیت و اشارہ کنگ بوٹگ۔ درحقیقت و گوں یہود و منافقانی موالات و اصل منشائش ات یہود و جماعت اسلام و مدد قابل و مذہب
اسلام و بدتریں دشمن انت ظاہرنت کہ ہر کس یہود و نصاریٰ یا گوں کافرائی یک جماعت و بہ اے نیت و ارادہ موالات بکنت کہ اسلام و.....

مازل ۲

دوڑمن انت لہ فی کفر و جی شہ بوت کنت ماں منافقان دگہ لہتیں کس انت کہ آیات و ہد احمد جنگ دیست کی جنگ و جاور دگہ یم انت تو آیات
جوش ظاہر کت کہ نوں ماگوں فلاں یہود و یافلاں نصرانی و دوستانہ رہ بند قائم کنیں۔ و اگر ضرورت بہ بیت ماہیانی مذہب و قبولہ رہیں، اے ہمیں مردمانی بابت و ہن
وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ" و مدلول صاف ظاہر انت باقی پشت کینت ہما مسلمان کہ آجوشیں نیت و ارادہ و ہورک ہوان گوں یہود و نصاریٰ و دوستانہ
رہ بند قائم کینت چونکہ اشانی راہن زیاد تر خطرہ ہمیشہ کت کہ کافرانی زیات ہنشین و ہور تہوری و اثر گران و کم کم و ہمایانی مذہب قبول کینت یا کم و چہ کم کفرہ و رہ بند
چہ و فی دلی بیزاری و ظاہر کینت کہ اے حساب و فائزہ منہم و گفار آیانی سر اہم جہان بیت۔ چوشک حدیث المرء مع من احب و اے بابت و دگوش گوں
کن سینگ۔ و یعنی ہما کس کہ گوں اسلام و درمناں موالات کنان بہ و فی جان و سرا و مسلمانانی سرا ظلم کونکنت و جماعت اسلام و زیر دست ہوگ و راہ و چار و کنت
اے ہمیں بد بخت و دغا بازین قوم و بار و اے امید دارگ بوت نہ کنت کہ آکری ہدایت و قبول کنت۔ و اے ہما کس انت کہ ماں اشانی دل و شک و نفاق ماں انت
کہ اشان بہ خدا و وعدہ و سر بھر و مسلمانانی حقانیت
سر ایقین نہ انت ہمشکا درک زوران بہ کافرانی بغل و پناہ
گرگ ٹوٹت تانکہ آیانی ماں و فی دل و ساز نیگی غلبہ و

و ہد و چربے برور دگر و بیارنت و مسلمانانی سرا
آیو کیں گردش و و تار و محفوظہ دارنت۔ بخشی انت
نصیبنا و آیت و ہے معنی ماں ہمشانی دل و چاہ منہ
انت۔ و ہد ہے لفظاں (بخشی ان نصیبنا و آیت)
پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام و مخلصین مسلمانانی دیا گوں یہود
دور و اھی ظاہر کنگ و رواہ عذر گوشگشتش تو زمانہ و
گردش و معنی جوش گپشتش کہ یہود مے ہما ہو کارنت
(زردارنت) ماچریشاں و ام حاصل کنیں اگر کدی قحط و
طکال و مصیبت بکینت تو دوستی و راہ اشان مارا و
کنت۔ ہے خیالانی جواب دیم و آیت و دیگ بوتگ
و یعنی آوہد نزدیک انت کہ حق تعالیٰ و فی نبی علیہ الصلوٰۃ
و السلام و آخری فتح و سرافضلی عطا کینت و ماں مکہ معظمہ
کہ آعرانی بندری مرکزات فاتحانہ داخل بکنت یا چریشاں
امید چہ و فی قدرت و حکم و دگہ لہتیں ہیچ چران و بہ وجود
بیاریت کہ چرایانی گندگ و اے منافقانی تمام بے بنیادیں
امیدانی سرا کشتک زندگ و آسریج بورت کہ گوں اسلام
درمناں دور و اھی و انجام ماں دنیا و سوانی و ماں آخرت
چہ عذاب الیم و دگہ ہیچ نہ انت و ہدیکہ نصیحت و رسوائی و
اے نقشہ دیماکا بیت آوہد و امید چہ افسوس و پشیمانی و
دگہ ہیچ بدست و نیت الان قد دمت و ما ینفع
الندم۔ چنانچہ ہے پیما بوت اسلام و عمومی غلبہ۔ و فتح
مکہ و گندان و تمام اسلام و دشمنانی قوت بریزہ ریزہ
بوت۔ باز یہود کشتک بوتنت باز جلا وطن بوتنت منافقا
تہا میں امید بخاک و اوار بوتنت مسلمانانی دیماسر ہر
دروغ بند ثابت بوتنت۔ یہودیانی دوستی و راہ ہرچ و در
کوشستہ اشان کشتک کل بے کار ثابت بوتنت دنیاوی
خسران و ابدی ہلاکت و طوق ماں گشتش لوپ بوت
دی آیت و ہے بیان کنگ بوتگ۔ ۱۲

ہے صفحہ و فوائد : و ماں اے آیت و
اسلام و ابدی بقا و حفاظت و راہ اعظم اشان
پیشینگوئی کنگ بوتگ۔ ماں گوستگیں آیت و گوں
کافراں دوستی کنگ و مہن کنگ بوتگ۔ ممکن ات کہ
یک شخصے یا یک قومے کافرانی دوستی و سبب و چہ اسلام و

صریحاً برگشتہ بہ بیت چوشکہ ماں وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ و تنبیہ کنگ بوتگ۔ قرآن و گوں مزین صفاتی و قوت و آگاہ کنگ کہ اے پیما مردم چہ اسلام و
برگردان و تار اتاوان بار کنت اسلام و ہیچ تاوان دات کت نہ کنت۔ حق تعالیٰ بہ مرتدانی بدل و یا بہ اشانی مقابل و ہیچیں قومے و پاد کنت کہ آیات گوں خدا و عشق
بیت و خدا گوں آیات دوستی دارنت۔ آگوں مسلمانان مزین ہر بان و دور و راہ و اسلام و درمناں مقابلہ و سرافضل و زبردست بنت اے پیشین گوئی چہ اللہ و مدد و
نصرت و ماں قرآن و سرچم ہوان بوت۔ ارتداد و مسترس فتنہ چہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و وفات و پید صدیق اکبر و پاد آہت باز قسم و مرتد اسلام و
مقابلہ و اوشتا تانت بے صدیق اکبر و ایمانی جرأت و مزین ہزاری و ایمانداریں مسلمانانی جو انمدی و اے آس و راگشت و کلیں عرب و کیجا کنان و دوبارہ اخلاص
و ایمان و راہ و کام جنوک کت۔ مروچی ہم مانظارہ کنگائیں کہ ہر دیں لہتیں جاہل و لالچی مردم چہ اسلام و جماعت و در کابینت تو چریشاں بہتر و شرین تعلیم دار و کیں محقق ہیں

وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةً لَّآئِمَةً ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ
و نترست چہ ہیچ میاری کونکہ میاری کنگا اے اللہ نعمتنت دیتی ہر ک کہ بویت
وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿۵۷﴾ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ
و اللہ مزین درگشاں بریں ہی دارنت شے دوست ہما اللہ و انت و رسول آئی و
أَمِنُوا الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رُكْعُونَ
مسلمانان ہما کہ بہ نماز مجتہد و زکات تاد رکنت و آعاجری کونکنت و
وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ
و ہر سیکہ دوستی بکنت گوں اللہ و گوں آئی و رسول و گوں ایمانداران گد آپیشک اللہ جماعت ہما و انت
الْغَلِبُونَ ﴿۵۸﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا
غالب چہ کساک او مسلمانان ! مگر ت ہما ک ناکہ قرار دینت
دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَ
شے دینا ایک گوشکند و لبے چہ ہمایان کہ دیگ بوتگنت کتاب پیسر چہ شما و
الْكُفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُمْ مَوْمِنِينَ ﴿۵۹﴾ وَإِذَا نَادَيْتُمُ
دگہ کافرانا و فی دوست و چہ خدا ترست اگر شما مومنین و وقتیکہ تو ارجحت شما
إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوا هُزُؤًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
پہ نماز نہنگا گد اگر ت آیمار ایک گوشکند و لبے اے پہمے سببا کہ آنا سر پیں
لَا يَعْقِلُونَ ﴿۶۰﴾ قُلْ يَٰ أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنقِبُونَ مَنَاسِكَ
مردمت و جوش کہ اوکت بیان ہیں شمارا کتیں گوں ما
إِلَّا أَنْ أَمَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ
بجز چہ ہمے خبر کہ ما ایمان آنگ بہ اللہ و بہ ہما چیز و کہ اگر ہیچ کنگ دیم بہ ما و بہ ہما چیز و کہ دیم دیگ بوتگ پیسر چہ ما
وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ ﴿۶۱﴾ قُلْ هَلْ أَنْبِئُكُمْ بِشَرِّ مِّنْ ذَلِكَ
و ہمے کہ شے گیشتریں مردم نافرمانت و جوش کہ من شمارا حال بدیاں کہ کئی جزا چہ اشیا

..... غیلم اسلام قبول کنت وپہ مرتدانی سرکوبی خدا لھتیں فادار و جان نثار ماں مسلمانان پیا کنت کہ آج کسی ٹوک وٹالی ونگان
پرواہ ہن نہ دارنت۔ فل انسان و مستر سعاد و آئی سرا خدا فضل ایشنت کہ آوت فتنہ و ہدے حق و سر اثابت قدم بوان و دگران و چہ ہلاکت و برکینیت۔
خدا ہر کس و بلوٹیت آیاں چرے مستر سعاد و مزین شائیں فضل و مزین بہرے عطا کنت۔ آئی فضل غیر محمد و دوسک زیات دراج کش انت و ہماوت شتر زانت
کہ آئی و کتام بندہ اشی و قابل و حق دارنت۔ فل ماں گوستگیں آیتاں مسلمانان و مہن کنگ بوت کہ آگوں یہود و نصاریٰ و دوستی بکنت کہ اشی و اشکنگ و پید دل و
سوال پیدا بیت کہ آخر مسلمان گوں کئے و قوی دوستی و ظاہر بکن انت مرے آیت و پیش دارگ بوتنگ کہ آیاں اہل رفیق و دوزواہ اللہ و پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام و مخلصین
و راستیں مسلمان انت۔ فل کافرانی تعداد و گیشی و مسلمانانی تعداد و کی و گندان و ممکن ات کہ کتام ضعیف القلب و ظہر و چار و کیں مسلمان ماں تر دد و بکتیں کہ گوں تمایں
دنیا و دوستی و سنگ و مکتیں مسلمانانی رفاقت و ردا غاب بوگ وادر کنار چہ کافرانی اورش و قوی زندمانی و قائم دارگ ہم باز گران کپیت۔ ہے ہمیں انسانانی تسلا و واسطہ فرما
کت کہ مسلمانانی کم نفری و بے سروسامانی و سرانگاہ دور بدیت۔ ہا نیمگ و خدا و آئی و رسول و راستیں و وفاداریں مسلمان بیت شاہیم و ہما سروزن دار بیت
اے آیتاں خصوصاً حضرت عبادہ بن صامت رضی اللہ عنہ و منقبت و نازل بوتنگت۔ یہود قینقاع و گوں آئی مزین دوستی و راہ و رہہ بند ات بے خدا و رسول و دوستی
و مؤمنانی رفاقت و ردا آئی و ستر جمیں دوستی و راہ رہبندان و ہلاکت۔ فل چہ کفار و ادا مراد مشرک انت ہنجوش کہ چہ و او عطف و معلوم بیت۔ فل ماں پیشی
آیت و مسلمانان گوں کافران دوزواہی ظاہر کنگ و مہن کنگ بوتنگ ماں اے آیت و گوں اثر دار و کیں سر حال و بے ہر داکٹن کنگ بوتنگ و چہ موالا (دوستی) و
ثرن ظاہر کنگ بوت۔ یک مسلمان و نگاہ و بچ چیز چہ مذہب و زیات محترم و شرف دار بوت نہ کنت پمشکا آرا پیش دارگ بوت کہ یہود و نصاریٰ و مشرک شے
مذہب و سر استہزام (ٹوکالی و شنگان بگان) کنت و شعائر اللہ (بانگ و غیرہ) و کلاگ گرت و ہما کس کہ خاموش انت آیاں ہم اے سلس کافران گندان
و قی ثرن و در شان نہ کنت، بلکیں و شندوبنت۔ کافرانی اے ہمیں احمقانہ و کمینہ تیں حرکتاں گندان و کتام مسلمانان کہ ماں آئی و دل و خدا ترس و ایمانی
غیرت کلے بہ بیت چونکائی گوں چوشیں کساں پہ یک دقیقه و دوستی و برداشت کنت۔ اگر اشانی کفر و عناد و اسلام و دینی و چہ ہم مردم چنان و نرباریت تو
برحق دین و گوں اشانی چوشیں استہزام و طولی و ابید چہ دگ سبباں یک مستقل ترک موالا و سبب۔ فل یعنی و ہدیکہ شہ بانگ دیت تو چوشی و سچنت و کلاگ گرت کہ
آیاں کم عقلی و احمقی و ظاہر کنت۔ ماں بانگ و کلیاں خداوند قدوس و عظمت و کبریاء ظاہری، توحید و جاری کریم صلی اللہ علیہ وسلم کہ پیشی تمایں نسبیاں
و آسمانی کتابان و برحق پیش دار و ک انت آئی و پیغمبر و اقار، نماز کہ ہر پیغمبر عبودیت و یک جا و ک و بندگی و سر باز زیات دلالت کونکت بہ آئی و نیمگ و دعوت
ہر دو تیں دنیائی فلاح و پستہ چہ مستر سعاد کا میابی و اعلان۔ ابید چہ چیزاں ماں نماز و دگر چہ ہستنت۔ پدا ماں اے چیزاں کتام ہنجیں چیزے ہست انت کہ مردم
آرا پہ طولی و بگرت۔ اے ہم و نیکی و حق صداقت و توار و سر مسخرہ کنگ ایو کا ہما مرد و کار بیت کنت کہ آئی و دماغ چہ عقل و پہکے خالی بہ بیت و آماں
نیک و بد و بچ جاو و فرے کت مکنت۔ ماں لھتیں روایتاں ہست کہ ماں مدینہ و یک نصرانی و و ہدیکہ ماں بانگ و ”اَنْتُمْ هُمْ اَنْتُمْ هُمْ اَنْتُمْ هُمْ“
اشکنگت تو درائیتگتی ”قد حرق الکاذب“ (دروغ بند سٹک یا بھجات) آئی و نیت چہ لفظاں ہرچہ بہ بیت بے اے خبر و آئی و چہ و
راست ات پرچاکہ آخیت و ت دروغ بندے ات و اسلام و سر بلندی و تالانی گندان و ماں حسد و آس و سچان ات۔ یک شے چوش اتفاق بوت کہ
یک و خترے آس زوران و لوگ و آہت، آ و آئی و جن و چک کل و اب اتنت۔ یک اشکرے پہ نزانتی چہ آد خترے دست کپت کہ چوشی و تمایں لوگ گوں مردماں
سٹک و پربوت۔ اے پیما خدا و پیش داشت کہ دروغ بند و کیں مردم چہ دوزخ و آس و پیش چنور کاتی ماں دنیا و آس و سچوک بنت۔ بانگ و طولی و
روداد کہ یک داستانے صحیح روایتاں منقول انت آچوش انت کہ فتح مکہ و پید و اجہ چہ مہین و وائر بوگا کت ماں راہ بلال و بانگ دات لھتے نوک و زانیں بچکاں کہ
آیاں ابو محذورہ ہم گون ات، بانگ و کلاگ و پٹولی زرت۔ واجہ و درستان و گرائیت و لوٹا بکنت آخر نتیجہ چوش دراہت کہ ابو محذورہ و دل و آہت
کہ اسلام قبول بکنت واجہ و آرا مکہ و مؤذن مقرر کت۔ اے و طے چہ خدا و قدرت و نقل اہل جوڑ بوت۔ فل بہ یک رے و ردا ٹوک ٹالی کنگت کلاگ
گرگ چہ دو سبب و بیت، یا و اہما کار کلاگ و قابل انت یا کار کنوک و حالت کلاگ و لائق انت۔ ماں گوستگیں آیت و پیش دارگ بوت کہ بانگ چوشیں
چیزے نہ انت کہ آئی سر ابید چہ مزین احمق و کم عقلیں مردے کلاگ بگرت۔ ماں اے آیت و بانگ دیوکانی خوبیں حالتانی سر اسوال و سر حال و خبر دار کنگ
بوتنگ یعنی کلاگ گر و ک کہ چوناٹی و کتابانی خدا بند و شریعتانی عالم بوگ و دعویٰ کنوک انت اکتیں فکرنان و عوت بگوشنت کہ آپر چا گوں مسلمانان اینکر
کنت دار و ک انت و پدا آئے توک و چوش خرابی و گندنت کہ آمارا پہ کلاگ زورنت۔ ابیت مے گت ہیش انت کہ ما خدا و وحدہ لا شریک لہ و آئی
دیم و اکتیں کتا باں و آئی و روان کتگیں تمایں پیغمبرانی سرا بہ صدق دل ایمان کاریں۔ و اشی و بالمقابل کلاگ بند و کان و حال ایشنت کہ آنہ خدا و جبرحق
توحید و سر قائم انت و نہ تمایں رسول و پیغمبرانی تصدیق و تکریم و کنت۔ نوں چوشیں مزین نافرمانان و چون حق حاصل بوت کہ آخدا و فرمانبرداریں
بندیانی سر طولی بکنت یا آواز کشان و ملک و سر بزورنت — ۱۲

نہ ہوتی - فل چریشی و معلوم ہوتا کہ ماں مسلماناں دانکہ و ت ماں و ت و دوز و اھی و براسی و جذبہ محکم بیت و نیکی و رہہ بندان و گام
 جان و چہ فتنہ و فساداں و تارا دور داروک بنت - چونکہ صحابہ ماں اے رد اچہ و تی عمل و ثابت کت گدا بہ چو شیں جاوے اہل کتاب مسلماناں ہیچ تاواں دات نکنت
 فل یعنی چو شیں سک بدیں جرم و ناشربانی باوجود اگھنوں ہم اہل کتاب چہ و تی ردکاریاں توبہ کنان و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و قرآن و سر ایمان بیارنت و پرہیزگاری
 راہ و اختیار نکنت تو توبہ و دروازگ بندہ بونگ - حق تعالیٰ چہ و تی مہربانی و رحمت و آیان ہر دو تیں جہانانی نعمت ان و بحیثیت - آئی و رحمت مستر و چہ مستر
 جرم کنوک نامید نہ کنت و ہدیہ آپہ صدق دل پشیمان بیت و توبہ نکنت - فل یعنی قرآن کریم کہ رند چہ تورات و انجیل و یہ آینی سرزنش و نازل ہوتا آرا محکم
 بداشتیں پرچاکہ آئی و قبول کنگ و بغیر تورات و انجیل و قبولی ہن بہ راستی ظاہر ہوتا نہ کنت - بلکیں تورات و انجیل و کل آسمانی کتابانی سر محکم اوشتنگ و مطلب
 نوں چو ش در کیت کہ قرآن کریم و پیغمبر آخر الزمان کہ آرا پیشی کتابان و پیشین گوئیان و رد ادیم دیگ بونگ آرا قبول رار بہ بنت - چو ش بگو ش کہ انجیل و تورات
 سر محکم اوشتنگ و حوالہ دیان و ایشان و آگاہ کت کہ اگر اش قرآن و قبول نہ کنت تو آئی و معنی چو ش در کیت کہ آیاں چہ و تی کتابانی قبول داری ہم
 منکر بونگنت - فل یعنی چہ کلیں ارضی و سماوی برکتاں آیاں نفع و سیت گسنگ و بزرگی و بد حالی و تنگدستی و ہرج سزائے بہ آینی نافرمانی و سرکشی و رد آیان دیگ
 بونگ چرائی آزات بونگنت - فل اے ہما چنت نفرنت کہ آیاں فطری سعادت و برکت و توکی و درمیانی راہ و اختیار کت و حق و توار و سر البیک اش گوشت -
 مثلاً عبد اللہ بن سلام و حبشہ نجاشی و بادشاہ و غیرہ رضی اللہ عنہم - فل ماں گوستگیں آیتاں اہل کتابانی شدارت، کفر و سیکاریان و ذکر کنان و تورات و
 انجیل و قرآن وایت گہ تمایں آسمانی کتابان و محکم دارگ و رد ادیم دیگ بونگ - دیمتر و چہ قل یا اھل الکتاب لستم علی شیء ماں اہل کتاب و عی و
 اعلان کنگ لوٹنت کہ چہ محکم دارگ و بغیر شے مذہبی زندگی بالکل صفر و ہیچ و برابرنت ماں "یا ایہا الرسول بلغ ما أنزل الیک من ربک" و یہ ہما یک دریں
 اعلان و واجہ پیغمبر و راتیار کنگ بونگ یعنی بے شے سراہے چہ پروردگار و جانب و نازل بہ بیت خصوصاً اے ہمیں گیش گوار کنوئیں اعلان شما گوں بے خوفی و
 بے ترس و لرز و آئی و حکمان و سرکنان بیت - اگر بفرض محال کتام یک چیز و تبلیغ و توک و چہ شما کوتاہی ہوتا تو رسول و حیثیت دارگ و رد ادیم پیغام سرنگ
 یابت و ہرج مزین شانیں منصب کہ شمار دیگ بونگ گدا آرا دھنچو ش فہمگ بیت کہ شما (پیغمبر) آئی و حق ادا نہ کت - بے شک نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و حق و
 تبلیغ و فرض و ادائیگی و بابت و زیات و چہ زیات ثابت قدمی و رد اچریشی و مستر سر حال (عنوان) بوگ نتوان ات - واجہ و داں بیست و دو سال و
 گوں ہرج ثابت قدمی و جوانمردی و صبر و استقلال و تبلیغ و فرض سر انجام دات، آراشی و ظاہری ثبوت ات کہ واجہ چہ ہمک چیز و زیات تروقی کار و مزی و
 سک باز احساس داروک ات - واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و اے مضبوطیں احساس و تبلیغی جہاد و خیال و داران و تبلیغ کار و تھا اگنت زیات زور و قوت ظاہر
 کنگ و واسطہ ضروری ات کہ واجہ و گوں یا ایہا الرسول و دیم گور کنان و ایوک و این کرکوشگ بس انت کہ اگر بفرض محال ماں تبلیغ و ادنائیں کوتاہی بے ہوتا تو ہنچو ش
 بزاں کہ شما بہ و تی منصبی حق و بار و کامیاب نہ ہوتے - و اے ظاہری گپ ایت کہ واجہ و کلیں کوشستانی و قربانیانی یکیں مقصد ہمیش ات واجہ، خدا و دیما رسالت و
 فرض و چہ بہتر و بہتر و شتریں و ڈر و انجام دیگ و تہانیک نامی حاصل بکنت پمشکا اے ہچ پیمائیں نہ انت کہ کتام یکدیغماے و رینگ و رد اکیں باز کوتاہی سرزد
 بہ بیت - عموماً تجربہ چو ش ہمیش داریت کہ ماں تبلیغ و فرض و ادائیگی و رد انسان چہ چنت سبباں عاجز نہایت یاد آئی و و تی فرض و اہمیت و زیات احساس مہیت یا چہ مرنانی
 زیاتیں مخالفت و مزین تاوانے برسیت یا کم و چہ کم ہتیں فائدہ یانی زیان بوگ و ترس جاہ بخت یا دیم گور کتگیں مردمانی ترمی و سرکشی و چار ان و چو ش کہ ماں گوستگیں و آوکیں
 آیتاں اہل کتاب و بابت و بیان کنگ بونگ چہ تبلیغ و اسرار و نتیجہ انسان ناامیت بہ ترتیت - اولی سبب و پستہ چہ "یا ایہا الرسول" و داں "فما بکفرت رسلک"
 دومی و ماں "واللہ یعصمک من الناس" و دومی و ماں "ان اللہ لا یھدی القوم الکافرین" و دیگ بونگ یعنی شما و تی فرض و انجام دیان بہ بیت - خداوند تعالیٰ
 شے جان، عزت و آبرو و حفاظت کنو کنت اتما میں روئے زمین و دشمنان و ہن کامیابی و راہ و پیش نہایت - باقی ہدایت و ضلالت خدا و دست و انت -
 چو شیں قومے کہ آئی و انکار و سرا و تی لانک بستگ اگر آئی تجکیں راہ و سر امکیپیت شما پرائی و غمگیں مہیت و نا امید ہوان و و تی کار و یلہ مدیت - واجہ نبی کریم
 صلی اللہ علیہ وسلم و اے ربانی ہدایت و آسمانی دستور و رو و امت و راہک حور و مزین چیزانی تبلیغ کت - چہ نوع انسانی و عوام و خواص و ہرج جبرے
 بہ یک طبقہ و یا جماعت و شترانگت آرا کی و گیشی و خوف و خطر و چہ بغیر خدا و بندگان و سر کنگت تاکہ خدا و حجت یہ بندگانی سراقا تم بیت - چہ وفات و
 دو ماہ یا دو نیم ماہ پیش بہ حجتہ الوداع و موقع و کہ اودا چہ چہل ہزار و زیات اسلام و خادم و تبلیغ و عاشق جمع اتنت - واجہ و تمایں مردمانی رور و اعلان
 فرمائیت کہ "اے خدا! تو گواہ ہو من تہی امانت بہ تہی مخلوق و سر کت" - فل یعنی آسمانی کتاباں کہ آینی گڈی و ہمیں قرآن کریم انت ماں گوستگیں رکوع و
 اے آیت و تفسیر بیان ہوتا - ۱۲

فل اے رد اغم و افسوس و ران و تنگ دل مہیت۔ وئی فرض و گول امن و دجی و ادا کن ات۔ وئی یعنی ہما قوم کہ مسلمان گوشگ بیت یا یہود و نصاری یا ہستی (یا دگر ہر چہ کہ بہ بیت، مثال و پیمایا جنت مشہوریں مذہبانی ذکر کنگ بوت، ہج کس برائے نامانی سبب و یا نسل، رنگ، پیشہ، وطن وغیرہ احوال و خاصیتانی رد ا حقیقی صلاح و کامیابی حاصل گت نہ کنت یہ کامیاب و مامون لوگ و ایوک و یک معیار رایت یعنی ایمان و عمل صالح۔ ہر قومے کہ وئی تقرب الہی یا کامیاب لوگ دعوی دار بہ بیت آہے سہ شہیم و سداوت و یک کیفیت اگر ماں اشی و صاف و پاک و آہت تو آبے شک رستگار و کامیاب انت و اگر نہ و مارا مدام خدا و قہر و غضب چہر حساب بکنت۔ ماں گوشگن آیتاں خاص اہل کتابان و تبلیغ کنگ بوتگ ات، ماں اے آیتاں تمامیں قوم و ملت دار و کافی دیمابلا و رعایت نیچیں عجیب، معقول و منصفانہ قانون پیش کنگ بوتگ کہ چرائی و پیرچ کس کہ آسلا متیں فطرت و خدا بنرت ماں اسلام و صداقت و ہمہ گیری و شہ نتونیت بکنت۔ یک مردے دانکہ

خدا (یعنی بہ آتی و وجود، وحدانیت، صفات کمالیہ، قدرت و نشان، تمامیں احکام و قانونانی کل نابتیں و سفیراں) و سدا و قیامت و روح و سدا ایمان نیارت ویک کنگ و اختیار نہ کنت آیا عقل سلیم قبول کنت کہ آدمی نعمتاں رضائے حق وابدی و شہودی و ہمکنار بہیت و ایمان باللہ و چہر اے کل چیز شامل انت۔ فرض بکن یک مردے نبوت و روشنیں و لیلانی باوجود یک پیغمبر و بے عزتی و کنت (و آثر ابہ نبوت و ردا دروغ بند گوشت) کہ ہمیش آئی و بے عزتی انت) تو آیا یک حکومت و سفیر و بے عزتی و آتی و صاف و ظاہر سفارتی سندانی تکذب حکومت و بے عزتی و تکذیب نہ انت و۔ بے ڈول بفہم ات کہ ہر شخصے یک برحق پیغمبر و ردا دروغ بند کنت و آثر قبول نہ کنت آدر حقیقت و خدا و ہما صاف و ظاہر نشان و دلیلان و دروغ بند کنگ انت کہ آتی و بے نبوت و رستی و ردا نازل کنگت، فانہم لا یكذبونک و لیکن الظالمین بایت اللہ یجحدون ۵ (انعام سورج ۴) آیا اللہ آیات و صاف و ظاہر نشانیاں دروغ بند کنگ و بدھن ایمان باللہ و دعوی باقی منت کنت۔ قرآن کریم و ایمان باللہ و عمل صالح و ردا ہرچ گیش و گوارے ادا کنگ۔ دگر جاگہاں آشروگوں تفصیل و بیان کنگ بوتگت۔ صابین ماں عراق و یک فرقے ات کہ آیانی مذہبی اصول و رہ بند چہ مشرقی حکما و طبیعات و فلسفہ و اصولاں زورگ بوتگت۔ روحانیات و ردا اشاں سک زیاد غلو کنوک اتنت، بلکیں اشانی بندگی عبادت اش ہم کنگت۔ اشانی خیال ات کہ نہہا روحانی و فکلی استنادانی استعانت و مارت الارباب براں بہ مسترین معبود و رست کنیں۔ پمشکا چہ مزین و جنجالاں و شہوتانی پر و شک ماں روح و تجرد و صفائی پیدا کنان و گوں "عالم روحانیت" و مارا وئی رشتگ جوڑیک لویت۔ پدچہ اشانی دیکیری و شہودی ماہہ خدا و رنگ توین نیانی اتباع و ضرورت نہ انت استنادانی ارجاع مدبرہ و سہ پیمادگر رحمان چہ تاراضی کنگ ہیا کل اش جوڑ کنگت۔ خلا چوش بوت کہ حفا و مقابلہ صابین عبادت کہ آیانی مسترین نبوت و آتی و لوازم خواص سدا بوتگت۔ حضرت ابراہیم صلیہ السلام و بعت و دھ و نمرود و قوم صابی القیدیہ ات کہ آتی و پیشدارگ خدا و خلیل و وئی جان و قربانی پیش

وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا
وَبَارِئِينَ جَهَ آیان پر کنان کنت چہ کلامیکی کہ پتی سدا رینگ چتی و دگر و طر فاماں گہرتی و
وَكُفْرًا فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۱۸ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا
وَمَنَّا گدا تو افسوزی مہو بہ ہمے کافرین قوماں بیشک ہما کہ مسلمانن
وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّبِیُّونَ وَالتَّصْرِيُّ مِنَ أَمْنٍ بِاللهِ
وہم کہ یہودین و سنا و برسنان و نصاریاں ہر کسیکہ ایمان بیارت بہ اللہ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
وہ پر قیامت و رجا و نیکیں عمل بکنت گدا نہ پہ آیانی سدا رست گشتن و نہ
يَحْزَنُونَ ۱۹ لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَارْسَلْنَا
غمگین بنت و ماگیتگت پکاہیں وعدہ چہ بنی اسرائیل و راہیں دانست
إِلَيْهِمْ رَسُولًا لِّكُلِّ مَجْأَءٍ هُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُهُمْ
آیانی ہینگ پیغمبر ہر برکہ زوت آت آیانی گوار پیغمبر و ہما حکمیکہ آیانی دلا نکشت
فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ۲۰ وَحَسِبُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ كُنَّ
گدا بازینے دروغ بنش گت و بازینے کشتش و خیالش کت کہ ہج خرابی
فِتْنَةً فَعَمَّوْا وَصَبَّوْا ثُمَّ تَابَ اللهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمَّوْا
نبت پدا کور و کر بوتنت ردا اللہ وئی نظرنیک کت پہ آیانی سدا پدا کور
وَصَبَّوْا كَثِيرًا مِّنْهُمْ وَاللَّهُ بِصِرِّهِمْ بَاعِمْلُونَ ۲۱ لَقَدْ كَفَرَ
و کر بوت بازینے چہ آیان و اللہ گندیت ہر چہ کہ آی کنتت و یقینا کافر بوتنت
الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ
ہم کہ گوشش کہ اللہ ہما سبج و برنت مریم و بیج و مسیحا گوشگت
يَبْنِي إِسْرَءِيلَ عِبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ
کہ اوبعقوب و چکان اللہ بندگی و بکنت مینگ و شہودینو کنت بیشک ہر کسیکہ شریک مقرر بکنت

کت۔ وئی ماں گوشگن آیت و ہرچ بنیادے (معیار) عند اللہ بقولی و بار و بیان بوتگت یعنی ایمان و خوبیوں عمل ادا اے پیشدارگی انت کہ یہود اے معیار و سدا رینگ قدام بیوک انت۔ وئی غلام و وفاداری و چکا س رہیشی انت کہ ہرچ خبرے و دل قبول بکنت و واجب و حکم و تابع بکنت و اگر نہ ایوکا ہما خیران و قبولدار لوگ کہ انسان و وئی جندہ مرضی و اہلگانی ردا بیت ماں آتی و کمال نیستنت۔ وئی یعنی وئی بکایت قبول قراراں پر و نشان و گوں خدا و عہدی اش کت چہ آتی سفیراں لھتین و دروغ بنداش کت لھتین کنت۔ ایشاں حال آیانی ایمان باللہ و خوبیوں عمل و۔ ایمان بالیوم الآخر اندازہ و پیریشی و بجن ات کہ مزین ظلم و باغیانہ جرمہ کنگ و چون گوں بے فکری و نشکنت چوش چوش کہ پلے کارانی آیایاں سدا خدا نہ انت و ظلم و کشتی بدیں نتیجہ کدی ہم آیانی دیمابیت۔ اے ہمیں خیالان و ماں دل و جا کہ دیان و چہ خدائی نشانناں و خدائی کلام و ہمگ و بالکل کر و کور بوتگت و ہما کارے کہ آکنگی نہ انتت چہ آیانی کنگت و ہم چیت و پدہ بوتنت دانکہ لھتین نبیان اش قتل کت و لھتیں قیدش کت انت آخر اللہ تعالیٰ و بخت نصرا یا فی سر مسطکات پدیک و راہیں لھتے و رندھتیں فارس و شاہاں اشان و چہ بخت نصیر قید و رسوائی و بزگی و آزارت کنان و بیت المقدس چہ چدل و ہلاک کت آوہد و اشان تو بہ کار بوتنت و نیکی و کشتک ش دست جت۔ خدا و اشانی توبہ قبول کت۔ بے چہرے مدت و پدہ دوبارہ اشاں شرارت شروع کت و بالکل کر و کور و کر ان و حضرت زکریا و حضرت یحییٰ علیہما السلام و کنگ و براتش کت و یہ حضرت عیسیٰ علیہ السلام

فل ادا نصارى ايمان و کیفیت پیش دارگ بوتگ که اشان داں کجا هدء به حقانیت و حساب و اوستو کنت - اشانی ایمان بالله و حال چوش انت که عقل و بر خلاف، فطرت و برخلاف و حضرت مسیح و جند و گیش و گوارانی برخلاف مسیح ابن مریم و خدا جوڑش کتہ یک سہ، سہ یک و ت گریں چستان و انحض پہ نام نیگنت - در حقیقت و اشان و قی تمامین زور و قوت و پریشی خیر کنگ لوئنت کہ حضرت مسیح بن خدا انت - حالانکہ حضرت مسیح و جند خدا و رب بوگ و چو اید کہ مردمان و قی مروب بوگ و جاد و تہا قبول دار انت و ہما شرک و تہا کہ آئی و امت گر قار بوگی ات آٹرا چنگر گون زور و بیان کنگا کنت پدا ہم اے کور دیدان و عبرت حاصل نہ بیت - فل یعنی حضرت مسیح، روح القدس و اللہ - یا مسیح، مریم و اللہ ہر سہ خدا انت (العیاذ باللہ) چریشاں یک حصہ داروک اللہ بوت پدا آستیں یک و ایک سے انت - عیسائیانی چونایا عقیدہ ہمیش انت و اے عقل و برخلاف عقیدہ عجب گول مول و نابداریں عبارتیں بیان کنت و ہدیہ بریشی و کسے سرید بیت تو کڈا آٹرا یک ماوراء

الحقیقۃ قرار دینت - راست انت لن یصلح العطار
مافسدہ الدھر - فل اے ہما غفور رحیم و مفرق شانی
انت کہ چوشیں گوہ واریں گناہ گار ہم و ہدیہ شہرت
ہوان و اصلاح و نیت و داران و حاضر بہ بیت تو
کڈا تمامین عمر و گناہان و ماں یک دمانے و معاف
کنت - فل یعنی اے ہما معصوم و پاکس و اجہاں چہ
یک فرد انت آٹرا خدا جوڑ کنگ شے کم عقلی انت -
فل جہور انت و تحقیق ہمیش انت کہ ماں جنیں آدمی
نبوت نبیانت - اے منصب پہ مردیں آدمی مخصوص
بوتگ و ما آرسلنا من قبلك الا رجالا نوحي اليهم من اهل القرى (یوسف رکوع ۱۲) حضرت
مریم بتول ہن یک ولی بی بی تے ات، نبی تے نہ ات
فل چہ فکرتک معلوم بوت کنت کہ ہر کسے ورد و
نوش و محتج انت آتقریباً دنیا و ہما جزیرہ انت -
زمین، گوات، آب، روح، حیوانات و انک پہ پومل و
سمات و ہم آ احتیاج داریت - گندیم و ماں لاپ و
رسگ و دانک ہضم بوگ و بچاریات بالواسطہ یا بلا واسطہ
چن کر چیرانی حاجت کسیت - پدا چہ ورگ و ہرچ اثر
و نتیجہ عطا ہر بیت آیانی حساب داں کجا روت دسر
بیت - احتیاج و اے دراج کشیں حساب و ماں
دل و داران ما مسیح و مریم و الوہیت و باطل پیش
دارگ و ردا جو دلیل دات کنیں کہ مسیح و مریم چہ ورد و
نوش و ضرورتاں بے حاجت نہ انت کہ تجربہ و مشاہدہ
ہمیشی عطا ہر کنت و ہر کسے چہ ورد و نوش و مستغنی
مہر بیت آچہ دنیا و ہر یک چیز مستغنی بوت نہ کنت -
کڈا اشماوت بگوشش ات کہ ہما کس کہ مثل اے و گناہاں
پہ و قی بقا و عر دابہ دنیا قی چیزاں بے غرض بوت نہ کنت
کڈا چوں خدا بوت کنت - اے یک بھنچیں و سر ظاہری
دلیل ایت کہ جاہل و عالم ہر کس ایشرا سرید بوت کنت
یعنی ورد و نوش الوہیت و برخلاف انت اگرچہ نہ
ورگ الوہیت و دلیل نہ انت و اگر نہ کلیں فرشتہ خدا
جوڑ بنت (معاذ اللہ)

و یعنی و ہدیہ مسیح و خدا قرار دیت تو لازم انت کہ
آٹرا معبود ہم قرار بدیت مگر معبود ایوک ہما ذات بوت
کنت کہ آہرچ و طر نفع و نقصان و مالک و صاحب
اختیار بہ بیت پرچا کہ عبادت و معنی ایشنت کہ انسان و تاراسک ذلیل و بزرگ بخت و قی ذلت و بزرگی ہما قی و دیا اختیار کنگ بیت کہ آفرین عزت داروک و سر افضل
بہ بیت - ہر و ہدیہ و رستانی گوشداروک و چہ کلانی احوال و سزجی و زانوک بہ بیت - مریشی و گون تشلیت و شرکیہ عقیدہ و اید کہ مشرکین و رد ہم بیت -
فل عقیدہ و مبالغہ ایشنت کہ یک بشے و خدا قرار دیگ بہ بیت و عمل و غلو ہانت کہ آٹرا رہبانیت گوشنت و دھبانیۃ ابتدعوھا ما کتبناھا
علیہم - (الحدید رکوع ۲۴) یہود و ہرچ ناشری تے بیان کنگ بوتنت چریشاں ظاہر بیت کہ اشان ماں دنیا پرستی و بچوش غرق و کمسار بوتگنت کہ اشانی گور و
دین و دیندارانی بچ شرف و عزت نیست ات دانکہ انبیاء علیہم السلام و بے عزتی و قتل کنگ اشانی خالص کار ات - اشانی برخلاف نصاری و نبیانی تعظیم
ابتکر غلو کت کہ چریشاں و لہتے و خدا یا خدا و چک قرار داتش و دنیا ترک دیان و رہبانیت (درویشی) و راہ ایش اختیار کت - ۱۲

بِاللّٰهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَا وَهُ النَّارُ وَمَا

گون اللہ کڈا حرام کت اللہ پر آئی و بہشت و آئی و جا کہ دوزخ انت و نیستیں

لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ۚ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَلَاثُ

گنہگار ان چہ مدت کنوے و بیشک کافر بوتن ہما کہ گوشنت کہ اللہ سومینکنت چہ

ثَلَاثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَهِ إِلَّا إِلَهُ وَاحِدٌ وَإِنْ لَمْ يَدْنِهِمْ عَمَّا

سبب خدیان حالانکہ چہ معبود نیستنت بجز یک معبود و اگر آ دستا نکشت چہ خیرا کہ

يَقُولُونَ لِمَنْ شِئْنَا يَمْسَسْنا الذِّينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابُ الْيَمِّ ۚ أَفَلَا يَتُوبُونَ

گوشنتی کڈا رست ہما کسانا کہ کافر بوتن چہ آیان درد و یوکیں عذاب میں انگت ہن توبہ کنت

إِلَى اللَّهِ وَلِيَسْتَغْفِرُوا لَهُ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۚ مَا الْمَسِيحُ

اللہ و گناہانی معافی و تلونت پر آئی و اللہ بخشو کنت مہربانت و نہ انت مسیح

ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ

مریم و بچ مگر رسولے گوشگ شتگ پیر چہ آئی و باز رسول و آئی و مات

صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَنِ الطَّعَامَ أَنْظِرْ كَيْفَ بَيِّنْ لَهُمُ الْآيَاتِ

ولی اللہیت و ہر دوکان ورگ وارت بچار کہ چہ طور شربیان کنیں پر آیان و دیلان

ثُمَّ أَنْظِرْ أَنِي يُؤْفَكُونَ ۚ قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

پدا بچار کہ کجا بگو سر جان بنت و بگوش کہ اللہ و اشتگ بچشینیانی بندگ کنت کہ

مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۚ قُلْ

آیان اچہ اختیار نیستنت شے ضرورت و نہ شے فائدہ دیگ و اللہ و انت اشکوک زانوک و بگوش

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرِ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ

کہ او کت بیان گیشیں مکنت ماں و قی دین و بائنا ناحق و مکنت و اہشانی رندا

قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ

ہما قومیگا کہ گمراہ بوتگت چہ پلسرا و گمراہ ہن کت باز کسے و دوزخ بوتگت چہ برابریں

فل یعنی ماں اصل انجیل وغیرہ اسمائی کتاب ۶۰ جوشیں شریک عقیدہ ۶۰ حج جاگہ نام و نشان نیست ات۔ رند ترے بہ یونانی بت پرستانی زندگی ۶۰ بولوس ۶۰ اے رہ بند پریت کہ درستانا ہے رہ بند ۶۰ گیت وہ ہمیشی ۶۰ سراقا تم ماننت جوشیں کوری رند گیری ۶۰ رستگاری ۶۰ امیر دارگ یک عقلمند ۶۰ زیب نہ دنت ۶۰ چو نائی ۶۰ ماں تمام اسمائی کتابان کافرانی سرالعت دیم دیگ یونگ بے بنی اسرائیل ۶۰ کافرانی سراوہدیکہ آماں عصیان و سرکشی ۶۰ چہ حد ۶۰ گوست انت کہ گناہ گار ۶۰ گناہ ۶۰ دست کشوک ات و نہ بے گناہ ۶۰ گناہ گار ۶۰ دست ۶۰ داروک ات بلکین کل شیر و شکر یوان ۶۰ مستانہ وار بہ بیکر گرے ۶۰ هل دمل یوننت کہ ورگ و جگ اش یک جاگہ ات جوش نہ ات کہ سلیں و بدیں کاردانی سرالشان وتی دیما تریش و تہار بکتیں یا وتی ناراضگی اش ظاہر بکتیں نوں گڈا خدا ۶۰ چہ حضرت داؤد علیہ السلام و حضرت مسیح علیہ السلام ۶۰ زبان ۶۰ یہ اشانی سرالعت دیم دات پنجوش کہ بہ گناہانی ردا اشانی دلیری زیات ات ۶۰ ہم ۶۰ اے لعنت ہں کہ جوشیں مزن نشان نبیانی معرفت ۶۰ کنگ بوت سک زیات تنہا ہی و بریادی آروک بوت۔ غالباً اے ۶۰ لعنت ۶۰ آسرات ات کہ چہ اشان بازیں مہوم ظاہر ا و باطناً شاد و و خنر برے شکل ۶۰ ترینک بوت و باطنی مسخ ۶۰ اثر ہنکر زیات تالان بوت کہچہ اشان باز کس مروچی ہں مسلمانان ۶۰ بلکہ کنان ۶۰ کہ اشان خدائے کلیں اسمائی کتابانی متوک و تمایں نبیانی تصدیق کنوک انت گوں مکہ ۶۰ مشرکان (کہ حشکین بت پرست انت) مسلمانانی برخلاف دوستی ۶۰ رشتگ ۶۰ قائم دارنت اگر اے کتابانی خدا بندان خدا ۶۰ سرا بنی ۶۰ سرا و جی الہی ۶۰ سرا بہ حقیقت ۶۰ اعتقادش بداشتیں تو اے چون ممکن ات کہ ہما قوم ۶۰ ضد ۶۰ سبب ۶۰ کہ اشان ۶۰ متوک انت گوں بت پرستان ساز و بازش بکتیں۔ اے بے ترانگی و بد ذوقی و چہ خدا دوستان دور تجان ۶۰ گوں بت پرستان دوستی ظاہر کنگ ہما لعنت و ہٹ پٹ ۶۰ اثر انت کہ آئی ۶۰ اشان ۶۰ چہ خدا ۶۰ مزن مزنیں رحمتان دور چکل دات۔ ماں پیشی آیتان اشانی گوستگین کافر رہ بندان و شیطانی کاران ۶۰ بیان کنان ۶۰ چہ غلو فی الدین و بد راہانی کورانہ رند گیری ۶۰ مہن کنگ یونگ تانگہ ہوں ہم چہ ملعون فی حرکتان ۶۰ توبہ کنان ۶۰ حق و صداقت ۶۰ راہا گام جنگ ۶۰ کوشست ۶۰ بکننت۔ ۶۰ اے رکوع ۶۰ آیتانی ہنوگین جاوڑ ۶۰ سرانہ کنان ۶۰ پیشدارگ یونگ کہ ہرج لعنت داؤد و مسیح علیہما السلام ۶۰ زبان ۶۰ درشان یونگ آئی اثرات مروچی ہں موجودانت گوں خدا دوستان و عارفین ۶۰ نفرت و عداوت و گوں جاہلیں مشرکان دوستی اے سرظا ہریں دلیل یہ اے خبر ۶۰ انت کہ اشانی قلوب چہ خدائی لعنت ۶۰ اثر ۶۰ بلکل بدل یونگ انت اگر ہوں ہم اشان ہوش نہ کت و حق ۶۰ نیمگ ۶۰ رجوع اش نہ کت تو اشان ہنجیں سکیں لعنت ۶۰ سزاوارنت کہ اثر خدا تعالیٰ سید الانبیاء خاتم الرسل صلی اللہ علیہ وسلم زبان ۶۰ بہ اشانی سرا راہی کنت۔ فل لا یتناہون ۶۰ دو معنی دارنت (۱) ذنارادور نہاشتگت ۶۰ خوشکہ روح المعانی ۶۰ ہں بیان کنگ (۲) دور نہاشتگت یک دگرے ۶۰ چو شکر زیات مشہور ہے معنی انت۔ و ہدے بدی ماں یک خوسے ۶۰ تالان بہ بیت و کسے مہن کنوک ہم مہبت تو جوشیں جاوڑ ۶۰ عام عذاب ۶۰ ترس انت۔ فل چہ کافراں مراد مشرک انت ڈاے آیتانی اشارہ مدینہ ۶۰ یہودیانی نیمگ ۶۰ انت کہ اشان گوں مکہ ۶۰ مشرکان ساز باز کنان ۶۰ گوں مسلمانان پہ جنگ ۶۰ ہر جنگت۔ فل یعنی ہرج توشکے عملانی چہ مرگ ۶۰ پیشی بہ آخرت ۶۰ دیم دیگانت آہنجیں عمل انت کہ اشان ۶۰ خدائے غضب وادی عذاب ۶۰ سزاوار کنت۔ فل التبی ۶۰ چہ مراد لطیف مفسران حضرت موسیٰ علیہ السلام ۶۰ و لطیفین ۶۰ رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم مراد کنگ مطلب جوش بوت کہ اگر اے یہود ۶۰ راستیں یقین بہ حضرت موسیٰ علیہ السلام ۶۰ صداقت و بہ آئی سر و سوجہانی سرا بوتیں تو نبی آخر الزمان ۶۰ مقابلہ کہ آئی بشارت ۶۰ و حضرت موسیٰ علیہ السلام ۶۰ دانگت گوں مشرکان دوستی اش نہ کنگت۔ یا مطلب جوش انت کہ اگر اشان بہ بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ۶۰ سرا پر راستی ایمان بیازنیں تو جوشیں کارے چہ ایسانی دست ۶۰ یونگت کہ آیان گوں اسلام ۶۰ دشمنان ساز باز بکتیں۔ اے دومی معنی ۶۰ روایت بہ یہود ۶۰ منافقین ۶۰ حق ۶۰ بیت۔ فل خدا ۶۰ وتی جسد ۶۰ متنگس پیغمبر ۶۰ نافرمانی ۶۰ رند بہر کنان ۶۰ اے جاوڑ (حالت) یونگ کہ نوں موحدین برخلاف مشرکان ۶۰ ترجیح دینت۔ افسوس کہ مروچی مئے پیہیں کمزوریں مسلمانانی حالت ہں پنجوش انت کہ مسلمان و کافر ۶۰ مقابلہ ۶۰ ما کافراں ۶۰ دوست و داریں و ہمایانی حمایت و وکالت ۶۰ کنیں۔ اللہم احفظنا من شرور الفسنا ومن سیئات اعمالنا ۱۲۔

المآذیہ

۱۸۶

لا یحب اللہ ۶

السَّيِّئِلُ ۶ لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَى

لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا

يَعْتَدُونَ ۶ كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ

مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۶ تَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا

لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنفُسُهُمْ أَن سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَ

فِي الْعَذَابِ هُمْ خِلْدُونَ ۶ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ

وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوا لَهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ كَثِيرًا

مِنْهُمْ فَسِقُونَ ۶ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ

آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُم مَّوَدَّةً

لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِيْكَ ذَلِكَ بِأَن

مِنْهُمْ قَسِيْبٌ وَرَهْبَانًا وَآلَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۶

لَا نَصْرَ لِيَوْمِ هَٰذَا وَلَٰكِن مَّا نَكُونُ ۶

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

مَنْ يَصْرَفْ يَوْمَ هَٰذَا لَمْ يَكُنْ يَوْمَ هَٰذَا

فل ماں اے آیتاں پیش دارگ بوتگ کہ یہود و گویاں مشرکان دوستی کنگ اشانی گویاں اسلام و مسلمانان بغض و عداوت عطاہر کنت۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم کوں ہرچ
قوماں گیشتر واسطہ کنگت چرایاں اے دوستی قوم یہود و مشرک اسلام و مسلمانان مزین سنگیں دشمن انتنت مکہ و مشرکین عا ایدارسانی و اشترظاہر کنت ایت و لیکن
لعنتی یہود و عہد بیت۔ ماں واجہ و ورگان ہرمان کنگت کوشست کت، سحر و منتران چہ کار کنت۔ غرض ایشاں چہ دوتی کمینگی کاراں خدا و غضب و لعنت عا بر و بر حال کنان
بوتنت۔ اشانی بالمقابل نصاریٰ باوجودیکہ اتناں ہم ماں کفر عا گرفتار انتنت یہ مسلمانان خدش وارتنگت۔ یہ مسلمانان کامرانی عا اشاں ہم ماں دل گہہار وارتنگت۔ پدایم
ماں اشاں حق و قبولیت عا لیاقت چہرے دوستی ننگاں شتر ترہست ات اشانی دل بہ اسلام و مسلمانان دوستی عا نینگ عا شتر تر میل داروک انتنت۔ ایشی عا سبب
ایشاں ات کہ داں ہما و ہدے ماں عیسائی قوم عا دین عا شعور چہ اید کہ قوماں زیات ترہست ات۔ یہ دوتی رہ بند و ترک دنیا و درویشی زندگی گوازیونک ماں اشاں باز کس
موجود انتنت۔ نرم دلی و تواضع اشانی خاص و ناسیس

وصف ات۔ ماں ہرچ قوسے عا چوشیں وصف بہ بنت
آئی لازمی اسرار چوش بیت کہ آحق عا شتر تر قبولدار
بیت چوناٹی عا چہ حق عا قبول کنگ عا سہ چہر ہمن کنوک
بنت۔ جہل، دنیا عا حب، یا حسد و تکبر، ماں نصاریٰ
کتا سب عا وجود جہل عا را۔ رہبان عا وجود حب دنیا
کشت عا نرم دلی و تواضع عا وصف کبر و نخوت و غیر
ذالک عا کم کنت۔ چنانچہ قیصر روم و حبشہ عا شاہ
نچاشی، مقوقس مصر عا ہرج سلوکت عا گویاں پیغمبر صلی اللہ
علیہ وسلم عا قصداں کت اے پریشی عا ثبوت ایت کہ ماں
آوہدے نصاریاں حق عا قبولی و مسلمانان دوستی عا
صلاحیت نسبت چہ دگہ قوماں زیات تر ات۔ چہ مکہ عا
مشرکانی ظلم و زوراں بہ پوزہ رسان عا و ہدے صحابیانی
یک جماعتے (رضی اللہ عنہم) عا حبشہ عا ہجرت کت
و مشرکان اودا ہم داں حبشہ عا دربار عا دوتی ناشی
ظاہر کت تو بادشاہ عا یک روپے مسلمانان عا طلب
کت و چرایاں ہتیں جست و پرس کت و حضرت مسیح
علیہ السلام عا بابت عا ہم آیانی عقیدہ معلوم کتی حضرت
جعفر عا سورہ مریم عا آیتان عا تلاوت کت و دوتی عقیدہ
صاف صاف عا بیان کت بادشاہ سک زیات اثر گروں
بوت و اقرار کتی کہ ہرچیکہ قرآن عا حضرت عیسیٰ عا ردا
عقیدہ ظاہر کنگ آابید چہ کمی و بیشی عا برحق انت
آئی عا پیشی کت بانی شرت عا روعہ واجہ پیغمبر
صلی اللہ علیہ وسلم عا نبی آخر الزمان تسلیم کت۔ قصہ
درج کش انت۔ آخر کار چہ ہجرت عا باز سالان
زندیک وفد کے ماں آئی ہفتاد نوک مسلمانان توں گیں
عیسائی شامل انتنت واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم عا
خدمت اقدس عا روان کت۔ اے مردم و ہدیکہ مدینہ عا
سر بوتنت و چہ قرآن کریم عا شنگت و تی بالادش
و شنود کت تو کلام اللہ عا اشکانان عا گروگ اش
بناء کت چہ جہاں ارس و چہ زبان عا کت ایتا ایتا عا
اے کل انتنت، اے آیاتانی تہا ہے جماعت عا حال بیان
کنگ بوتگ۔ داں قیامت عا چوشیں سر ہمیں خبر
دیگ نہ بوتگ کہ مدام عیسائی و یہود و مشرکین وغیرہ
تعلقات عا نوعیت گویاں اسلام و مسلمانان بہ سبب
پیم عا قائم بیت۔ مروجی ہما کس کہ و تارا عیسائی گویاں

انت چرایاں چکس قس و رہبان و تواضع و نرم دل انت و چکس ہما کس انت کہ چہ کلام اللہ عا شنگت چہ آیانی چماں ارس پت انت و ہدیکہ اقربہم مودۃ
ع علت چہ ذلک پات منہم قس قسین عا بیان کنگ بوتگ موجود نہ انت تو معلول قرب مودۃ چون موجود بوت کنت۔ ہرچ جاوے بہ بیت ہما
اوصاف نبی عا عہد عا عیسائی۔ یہود و مشرکین عا بوتگت آہر و ہدے و ہر جاگہ عا بہ ہرچ مقدارے عا موجود دینت ہما حساب عا اسلام و مسلمانان محبت
و عداوت عا ماں ذہن و خیال عا دارگ لوہیت۔ فل ماں سورت عا اول سورہ اتقائے عہد عا تاکید بعد حلال و حرام عا بیان شروع بوتگت، مہرے رد
گوں خاص خاص جاوے کہ آیانی ذکر عا موقع بہ موقع ماکیش و گواریم کنگ۔ دگر فائدہ مندی گپ و ترانانی رد و بلیج بوت الشی بالشی اید کہ چہ ہرچ ہر در کت
کہ اے گپ و ترانانی عا سرجم کنگ عا پدا اے جز عا اولی رکوع عا پدا اصل کی گپ (موضوع) عا بحث عا نینگ عا وائر کنگ بوتگ و لطف ایشنت کہ چہ

واذ اسمعوا
۱۸۷
المائدہ

وَإِذْ أَسْمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ
 وقتیکہ اشکنت آچہرے عا کہ ایر ہنگ پر رسول سرا گرا تو گندے آیانی چماں کہ رنبت
مِنَ الدَّمْعِ مَسَاءَرُ فَوَاحٍ مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتَبْنَا
 چہ ارس عا چہ ہم سبک آیال پچاہ آت حقین خبر گوشت کہ اوہ پروردگار ایتا ایتا نوتی تو بنیس
مَعَ الشَّاهِدِينَ ۝ وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَبِأَنبِيَائِهِ
 نما گویاں شاہدان فوجون بوت مارا کہ یقین نکین پہ اللہ و پدا آچہرے عا کشت مارا چہ
الْحَقِّ وَنُطْمَعُ أَنْ يَدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ۝
 حقا و دل مانگیں کہ داخل کنت مارا پروردگار گویاں نیک بختان
فَأَثَابَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَذَّتْ جَعْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَلِدِينَ
 پدا عوض دانت آیان اللہ پہ ہم خبر گوشتگا اید و لیس باغ کہ رنبت چہ آیانی چہرا جو جو منند دینت
فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
 مال اودا و اے عوضنت نیکو کارانی و ہما کہ منکر بوتنت و دوزخ بند کنگا گشت
بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۝ يٰ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحَرُّمُوا
 اے آیاتان ہما یانت دوزخے فل او مسلمانان حرام مکنت
طَيِّبَاتٍ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
 سلتین چزان ہما کہ حلال کنگت اللہ پر شما و چہ حرام گوزت بیشک اللہ پسند نکنت
الْمُعْتَدِينَ ۝ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا
 چہ دگہ گوزدیکس مردمان و بوت چہ اللہ دنگیں روزی عا حلالینا سلتینا و ترست
اللَّهِ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ۝ لَا يُؤْخَذُ كُمْ اللَّهُ بِاللَّغْوِ
 چہ اللہ ہما کہ شما پہ آئی ایمان آرتگ و نگریت شمارا اللہ پہ شنیہ یہودیہ
فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤْخَذُ كُمْ بِمَا عَقَدْتُمُ الْأَيْمَانَ
 قسمانی سراف و لیکن گریٹ شمارا پہ ہما قسمانی سرا کہ گرچہ دانگنت

مازل ۲

..... رکوع و متصل ما اولی رکوع و ہرچ گیتے کہ گوست گوں آئی و ہم اسے حاضر رکوع و گپ بہ سزجی و ہرکچ انت چیا کہ ماں پیشی رکوع و یہود و نصاری و ہرچ فضیحت بیان کنگ بو تگنت بہ زانوگران و نزدیک و آسانی خلاصہ دو چیز اتنت یعنی یہود و ماں لذت و دنیاوی شہوت و حرام خوری گرفتار بوگ کہ آ "تفریط فی الدین" و سبب بوت و نصاری و ماں دین و غلو و افراط کنگ کہ آئی و سر یہ رہبانیت و کشش ات بلاشبہ رہبانیت کہ آرا دینداری یا روحانیت و سرار و کوشک لوٹیت، بیت و مٹی منشاء ردائی الحمد لمود بیت کنگت پیشکا ذلک بان متهم قسین و رهباناً و رامن و جہ (یک حسابے و) ماں مدح و صورت و بیان کنگ بو تگ بے چونکہ اسے و طے لندی و ترک دنیا ہا عظیم مقصد و ہن بہ قدرت و قانون و رہ بندہ شدتے ات کہ عالم و پیدا کنوک و ماں عالم و تخلیق و آئی حساب و گور کنگ پیشکا ہما عالمگیر مذہب کہ آبہ دائمی رہ بندہ کل بنی نوع انسان و دارین و فلاح و محاش و محاد و اصلاح و ذمہ و زوران و وجود اہتک - ضروریات کہ اسے ہمیں نوکیں عبادت و رہ بندہ سرار گوں تزیذی نکتہ چینی بکنت یا ایراد بکریت ہیج آسمانی کتاب داں روح مروجی و چو شیش جامع، معتدل، یہ انسانی گہبودی و ہر شعبہ و رد افطری تعلیم پیش کت نہ کنت چو شک قرآن و ماں اسے دو آیتاں ظاہر کنگت - ماں اسے آیتاں اللہ تعالیٰ بہ مسلماناں مہن کنگ کہ آکام لذیذیں حلالیں و پاکیں چیز و تی جند و سر عقیدہ یا عمل احرام قرار بدینت نہ آووک ہمیش بلکیں آیان و سکین دیک بو تگ کہ آخدا و پیدا کنگیں حلال و طیب نختاں چہ بہرہ و ربنت مگر گوں سبی و ایجابی و دو شیطان و ہما ہی و (۱) اعتدال مکین (چہ حد و سرگوزس) (۲) و چہ خدا ترسیں اعتدال و دو مطلب بوت کنت گوں حلالیں چیزاں حرام و معاملہ کنگ و بلکیں و چو نصراں ماں رہبانیت گرفتار بہ بیس یا چہ لذیذیں و پاکیزہ بیس چیزاں تمتع حاصل کنگ و رد اچہ اعتدال و حد و سرگوزس دانکہ ماں لذت و شہوت و گلا پیشی بوان چو یہود و دنیاوی زندہ و تی مقصد جوڑ بکین - الغرض ماں لازم انت کہ ماں غلو و حفا و افراط و تفریط و میاں جی و درمیان و توکی راہ و اختیار بکین - نہ ماں دنیاوی لذتانی تہا غرق بوگ و اجازت انت و نہ چہ رہبانیت و راہ مباحات و طیبات و ترک دیک و رہبانیت و راہ و قید پیشکار ہوا کنگ بوت کہ باز رہ بہ بدنی یا نفسی علاج و غرض و یک مباحیں چیز و ہداری پھر کنگ ماں ممانعت و داخل نہ انت یمن مسلمان بہ تقویٰ و امور انت کہ آئی و معنی چو شش انت کہ چہ خدا و ترسان و چہ مہن کنگیں چیزاں پھر کنگ و تجربہ پشدارت کہ طہیں مباحات و کار مریزی باز رہ انان و سرابہ حرام یا مہن کنگیں کاراں کشت - چو شیش مباحات و عہد قسم یا بہ تقرب و یم و اتا بلکیں بہ خیال داری و و طے اگر یک کسے کدی ہم اعتقاد و با وجود اباحت و ترک بدنت تو اسے رہبانیت نہ انت بلکیں اسے ماں ورع و تقویٰ و شامل انت - ماں حدیث و لا یبلغ العبد ان یكون من المتقین حتی یدع ما لا بأس بہ حذر امامہ باس

واذ اسمعوا

۱۸۸

المائدہ

فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعَمُونَ

نوں آئی و بدل و رگ دیک انت دہ مسکین و چہ در میانیں و رگ و کہ و ارین ات شما

أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرَ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ

و تی لوگ و مرد ماں یا چہ پوشا بکنت دہ مسکین یا آزاد کنگت یک کرنے و پدا ہر کیا کہ جوازہ بوت گدا و چک و دارک

ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ إِيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا

انت سے روح و فک اسے کفار انت شے قسمانی و وقتیکہ سو گند و رت و دنگوش داری بکنت

إِيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

و تی قسمانی ہجہ ڈولایاں کنت اللہ پر شما و تی حکماں تاکہ شما شکر بکرات و

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ

او مسلماناں! بیشک شراب و جوا و بتاں و فال جنگ و تیراں

رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

لڈیں کارنت چہ شیطان و کاراں نوں چہ شماں و تار ارد دیت تاکہ شما رستگار بہت و

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ

شیطان و اپشیا لوٹیت کہ دور بدنت در میان شما دشمنی و و کینگ و

فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ

پر شما بیگی و جوا بیگی و بند بکنت شما را چہ اللہ یاد و چہ نماز و

فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ۚ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ

گدا نوں شما دست کشت یا نہ و اللہ و رسول و حکم و بہمنت

وَاحْذَرُوا فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا إِنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْبَلَاءُ

و تار ارد دست پدا اگر شما بتترات گدا شما بزان ات کہ پہ مے رسول و سر افلا پیغم و رسیدگ انت

الْمُبِينُ ۚ لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ

روشنیں نہ ہما کہ ایمان ش آرت و نیکیں عملش کت پہ آسانی سرانہ نہ انت

مذلل

(ترمذی) خلاصہ چو ش بوت کہ اعتدال و ترک دیان و تقویٰ اختیار کنگ و بندش و ماں دل و داران و چہ ہمک سے پاک و صافیں چیزاں مو من نفع گیت کنت و ماں زندگی و ہمک پھنات و بود ناکی و دروازگ ہیج انت - و یعنی آسانی سر و ماں دنیا و کفارہ نہ انت چو شک ماں یمین منعقدہ و واجب انت "لغو" بے ہودہ و نا بکاری سو گند و تفسیر سیقول جز و گد سر و گوستگ چو شک برزا طیبات و تحریم و ذکرات - و یمین "ہم تحریم" و یک قسم ایت - پیشکا یمین و احکام بیان کنگ بنت - ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد : و یعنی سو گند پر و شک و پد کفارہ لازم بیت و رگ واریگ و رد اتب داریت کہ دہ مسکیناں و لوگ و بیاربت و نان بدنت یا صدقہ فطر و و طے ہر یک مسکین و گندیم بدنت یا آئی و قیمت و ادا بکنت - و تمہنک ہیج و پوشاک کہ چہ رایاں انسان و جسم و جان و زیاتیں

حصہ نئے پوشک بہ بیت۔ مثلاً پوشک و شلوار یا لانگی و یک چادرے۔ و یعنی یک غلام آزاد کنگ کہ ماں ایشی ء مؤمن ء شرط نیستنت
وہی یعنی سہ روچک رند پہ رند بدایت و دست ء مبیت ء چہ مراد ایشنت کہ انصاب ء صاحب مبیت کما فی روح المعانی۔ و سوگندانی حفاظت
ایشنت کہ بے ضرورت جبر جبر ء سوگند موارت کہ اے شتریں عادتے نہ انت۔ و اگر سوگند وارت تو تا نکہ تو نیت آرا تمام بکنت و اگر آرا
بپردشیت تو آرا لازم انت کہ کت رہ ادا بکنت۔ اے کلیں چیز ماں سوگند ء حفاظت ء داخل انت۔ و چکر مزین احسان ایت کہ ماچہ طیبات ء
پہر نیک لوٹت تو چہ پہر نیک ء مہن کتی۔ و اگر کسے ء پہر ردکاری و تی سراطیبات ء حرام کت تو آرا گوں سوگند ء حفاظت ء چہ آئی ء حلال بوگ
رہ بند ہم پیش داشت۔ و انصاب و ازلام ء تفسیر ہے صورت ء اول سر و ما ذبیح علی النصب و ان تستقسموا بالاراکم ء رد گوست
و چہ آیت ء پیش ہن ہتیں آیات بہ نمر (شراب) ء بار و نازل بوگنتت اول سر ء اے آیت نازل بوت یسئلونک عن الخمر و المیسر
قل فیہما اشکر کثیر و منافع للناس و لا تہمما اکبر من نفعہما (بقرہ رکوع ۲۷) اگر چہ چریشی ء بالکل سڑچیں اشارہ پہ شراب ء
حرام بوگ ء واکنگ بوگت بلے چونکہ صاف صاف ایشی ء یلہ دیگ ء حکم گوں نہ ات پمشکا حضرت عمر ء ایشی ء اشکنگ ء پد گوشت اللہم ربین لنا
بیانا شافیا چریشی ء دومی آیت نازل بوت یایہا الذین امنوا لا تقربوا الصلوة و انتم مسکاری الخ (نساء رکوع ۶) موشی ء ہن شراب ء
حرمت ء رد گیش کیوانیست ات اگر چہ نشہ ء جاوے چہ نماز و انگ ء مہن کنگ بوت و اشارہ ات کہ اے چیز زوت حرام بوگی انت مگر چونکہ ماں
عرب ء شراب ء رواج سک بازیات ات وائی یکاریگی ہلاکس دیگ چوشیں آسانیں کارے نہ ات پمشکا گوں مزین حکمت ء ساری ء ماں دلاں آئی ترن
ماں کنگ بوت رند تر ء کم ء مردمانی گوشان ء لک کنگ بوت کہ حرمت ء حکم بلکیں بیئت۔ و ہدے کہ حضرت عمر ء اے دومی آیت ء اشکنان ء پدا
ہما لفظان ظاہر کت اللہم ربین لنا بیانا شافیا آخر کار سورہ مائدہ ء ہے آیات چہ یایہا الذین امنوا و ان فہل انتم منہون
نازل بوتنت کہ ماں ایشی ء صاف صاف ء بت پرستی ء ہما چہ پلستیں چیز پہر نیک ء حکم دیگ بوت۔ چنانچہ حضرت عمر ء فہل انتم منہون ء
اشکنگ ء گوں جاک ء گوشت انتہینا۔ انتہینا۔ مخلوق ء شراب ء مظان ء پروشت۔ شراب خانہ ویران کنتت، ماں مدینہ ء بازار ء مکان
شراب مثل آب ء رنگ ء لگت۔ تمامیں عرب اے پلستیں شراب ء یلہ دیان معرفت خدا وحت رسول صلی علیہ وسلم ء پاک و صافیں شراب ء دوز و اھی ء سیر
بوتنت و ام الحیاست ء مقابلہ ء اے جہاد ہنکر کامیاب بوت کہ آئی ء مثال ء تارتخ پیش داشت نکنت۔ خدا ء قدرت ء بچاریات کہ ہما چیز ء قرآن
کریم ء گوں اینکر ترندی ء مہن کنگ ات مروچی ستیں شراب و روکیں ملک امریکہ وغیرہ آئی ء خرابی و تاوانان ء ماران ء چہ آئی ء و تی جزد ء ہلاکس
کنائینگ ء شوہار ء انت فلتہ الحمد والمثہ۔ و چہ شراب ء نوشک ء و ہدے کہ عقل بے کار بیت تو باز بر شرابی گنوگ تران ء و ت ماں و ت ء
جنگ و چوپ بنا نکنت دانکہ نشہ ء اثر ہلاکس بوگ ء رندھن باز بر ء جنگ ء اثر باقی ماننت و گوں یکدگر ء دشمنی ء بنیاد ایر بیت۔ ہے حال بلکیں
زیات ترجوا نیگنت۔ ماں آئی کٹک و ہارینگ ء سرامزین فساد و جڑہ سرکشنت کہ چریشی ء شیطان ء موہ رسیت کہ آملک ء بہ سر بزوریت
اے واسر ظاہرین خرابی بوت۔ و باطنی تاوان ایشنت کہ ماں اے چیزاں مشغول ہوان ء انسان چہ خدا ء یاد وائی ء عبادت ء پھک شمشو شکار بیت۔ اے
ردا پہ دلیل نیگی شطرنج لیب کنوکانی جاو رنت کہ نماز ء انگار کنتت و اشاں و تی ورگ ء لوگ و جاگہانی ہم ہوش نیست انت و ہدیکہ اے چیز ء اینکر
ظاہری و باطنی تاوان ہست انت تو گڈ ایک مسلمانے چہ گپانی اشکنگ ء ہنگت چہ جوا ء دست نہ کثیت۔ و اگر شما یک چیزے ء نفع و تاوان ء سہ پد بوگ ء
عاجز سنگ ات پدا ہم بہ شمالا زم انت کہ خدا و رسول ء حکمانی پیروی ء بکن ات و چہ قانون ء جنت لامل کنگ ء بہ پہر نیرات تو گڈا مے پیغمبر خدا فی حکمان ء یک یک ء گیش
گیوار کنان ء سرکشنت۔ اشانی برخلاف عمل کنوکان ء زانگ لوٹیت کہ چوشیں بدر اھی و گمراہی ء انجام بہ آیانی حق ء سک خراب بیت۔ ۱۲

طہیات و تحریم وچہ اعتدال و مہین کنان و چہ بہتیں چیزاں اجتناب (پہر نیک) و حکم دانگت کہ بہ دائمی ہم و حرام انت۔
ماں اسے رکوع و لہتیں نہیں کارانی کنگ و مہین کنگ بوتگ کہ آیانی حرمت دائمی نہ انت بلکیں گوں چنت احوال و جاوراں مخصوص انت یعنی بہ احرام و جاوراں شکار
کنگ، مطلب ایشنت کہ چہ خدائے جانب و بہ مطیع و فرمان برداریں بندگاں اسے چکا سگ انت کہ آہ احرام و جاوراں و ہدیکہ شکار بہ آیانی دیما ساری بہ بیت و گوں
ارام و آئی جنگ و وگرگ و سہرا ہم قادر بہ بیت، کئے انت کہ آخدا و چہ گندگ و ابید ترسان و آئی و حکم و قبول دار بہ بیت و چہ اعتدال (خدائی حکماں سرگوزگ)
و خدائی سزاء ترسیت۔ "اصحاب سبت" و قصہ ماں سورہ بقرہ و گوست کہ آیانی و حق تعالیٰ و خاص شنبہ و روج و چہ ماہیگ و شکار مہین فرما بیتگ انت
مگر آیانی چہ مکاری و جیلہ گری و آئی حکم اش پر دشت و چہ حد و سرگوستنت۔ خدائے آیانی سر امرن رسوا کنوکیں عذاب ہم دات۔ ہے داب و حق تعالیٰ و امت محمدیہ و
گوئیہ امتیہ ماں اسے مسئلہ گیت کہ احرام و

جاوراں شکار مکن ات۔ حدیبیہ و موقوف و ہدیکہ اسے حکم
دیگ بوت تو شکار اینکریاں نیک انت کہ گوں دست
و نیزگاں جنگ بوتگنت مگر و اجہ رسول صلی اللہ علیہ وسلم و
اصحاباں ثابت کت و پیش داشت کہ ماں خدائے چکا سگ و
آیانی ہمیری دنیا و یک قومے کت نہ کنت۔ و چہ
لیعلم اللہ و لفظہ علم باری تعالیٰ و حدوث و
و داہرچ و ہے پیدا بیت کنت بہ آئی و زائل کنگ و
جزر سیقول و اول سرال لنعلم من یتبع الرسول و
فائدہ و بچاریات۔ و اشی و بابت و لہتیں احکام
ماں سورہ مائدہ و اول سرے گوستگنت۔ و بہ زانت
جنگ و مطلب ایشنت کہ و تی محرم بوگ آریا د بیت
و چوش ہم ہوش بہ بیت کہ احرام و جاوراں شکار ناجائز انت
اذا یوک و متعذرا و حکم و بیان فرمائیت کہ آئی فعل و
جزا ایشنت و خدائے انتقامے گیت آجدا انت، چونکہ
چہ و من عاد فینتقم اللہ منہ و سرزنش
فرمائیتی۔ و اگر شمشکانی شکار کتی تو جزا و لہے بیت
یعنی "ہدی" یا "اطعام" یا "صیام" البت خدائے
انتقامی سزاء چست کنت۔ و حنفیہ و گورہ مسئلہ
چوش انت کہ اگر ماں احرام و شکارے گیتی تو فرض انت
کہ آریا بدنت، اگر گشتی تو معتبرین زانو گریں مردم ہائی و
قیمت و بدنت ہما قیمت و قدر و جانوراں چہ یک
جانورے (مثلاً پس۔ گوک، اشتروغیہ) کعبہ و نریک
یعنی ماں حرم و حدود و سرکان و ذبح بخت و وت
چرائی و موارت۔ یا قیمت و گندیم زوران و محتاجان و
بہ صدقہ فطر و حساب و ہر یک و بدنت یا ہمنکر مخاجاں
کہ ہے خیرات رگی ات ہما حساب و روچگاں بدایت۔
و یعنی چہ حکم و نزول و پیش یا چہ اسلام آرگ و پیش
ماں جاہلیت و دور و کسے و اسے حرکت کتگت تو گوں
آئی و نون خدا جنت و برس نہ کنت حالانکہ چہ سلام و
پیش ہم عریاں ماں احرام و جاوراں شکارین بد زانتگت
پشکار بہ آئی و سر اجست و باوست معتیں خبر نہ انت
ہما چیز کہ بہ شے گمان و ماں جرم و داخل ات آچیز و
دست پرچا ماں کنگ بوت۔ و یعنی نہ کتام گناہکار
چہ آئی و قبضہ قدرت و تچان در روت و عدل و حکمت و
لوٹ و داہرچ جرمیکہ سزا دیگ و قابل انت نہ خدا چہ

آیاں درگذر کنوگ انت۔ ۱۲۰

ہے صفحہ و فوائد : و حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت "ماں احرام و دریاء شکار یعنی ماہیگ حلال انت۔ و دریاء و راگ بزاں ہرچ ماہیگے کہ
چہ آپ و سر سبتگ و مژگ، آئی و نہ گیتگ آہم حلال انت۔ دیم تر گوشیت اسے رخت پہ شے فائدہ و داتی۔ کسے چو مادل و مزانت کہ چہ و برکت و
حلال انت پدا گوشت کہ پہ کلیں مسافرانی فائدگ و ماہیگ اگر چہ ماں تلاوگ و بیت آہن دریائی شکار انت۔ اسے حکم شکار و معلوم بوت ماں احرام و جاوراں
و ماں احرام و نیت کہ و آئی و چپ و چاگرد و مدام شکار کنگ حرام انت بلکیں شکار و ترسیگ و تاجیگ ہم حرام انت۔ و کعبہ شریف دینی
و دنیاوی ہر دو تیں حیثیت و مردمانی قیام و سبب انت ج و عمر و و ہما عبادات انت کہ آیانی ادائیگی و تعلق براہ راست گوں کعبہ انت بلے پہ نماز و ہم قبلہ و
نیمگ و دیم کنگ شرط انت۔ اسے ہم و کعبہ مردمانی عبادات و قیام و سبب بوت۔ پدا ج و غیرہ و و ہرچ چہ کلین اسلامی ملکاں لکھانی حساب و مسلمان ماں اودا جمع

وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿۹۶﴾ جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ
و بتبرست چہ ہما خدائے کہ آئی و نیمگ کنگ و برگ بت و کت اللہ و کعبہ و راہما کہ باعز تیں
الْحَرَامَ قِيَمًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقُلَادِ
لوگ ایت قائم بوگ و سبب پہ مردمان و عزت داریں ماہ و راد قربانی و را کہ کعبہ پیشکش انت ہما کہ گردن بندگی
ذَلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
اسے پہ سبب کہ شمار انت کہ بیشک اللہ معلوم انت ہر چیکہ ماں آسمان انت و ہر چیکہ ماں زمین و انت و
أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿۹۷﴾ اَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ
اللہ ہر چیز و شر زانت و بزانت کہ بہ شک اللہ عذاب سکت انت۔
وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۹۸﴾ مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ
و بیشک اللہ بخشوک انت مہربان انت و انت رسول و ذمہ و مگر پیغام و رسیدگ و
اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿۹۹﴾ قُلْ لَا يَسْتَوِي
اللہ معلوم انت ہر چیکہ شما پہ ظاہری بکنت و ہر چیکہ چہیری بکنت و بگوش کہ برابر نہ بکنت
الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ
ناپاک و پاک اگر چہ کہ ترا ماں تعجب و دور بدنت ناپاک و باز بوگ، نون چہ اللہ و تبرست
يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ ﴿۱۰۰﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
او معتلذان، تاکہ شمار ستگار بہت و اسے مسلماناں !
لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ إِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسْأَلُكُمْ وَإِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا
جست پرس گنت اید و لیس چیزانی کہ اگر شما ظاہر کنت گدا شمار اید لگت و اگر شما آیانی جست بکنت و
حِينَ يُنْزِلُ الْقُرْآنُ تَبْدُلُكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ
ماں اید و لیس و قتی کہ قرآن نازل بوگا کنت گدا شمار ظاہر کنت بکنت و اللہ جہ آئی سرگوست۔ واللہ بخشوک انت
حَلِيمٌ ﴿۱۰۱﴾ قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ﴿۱۰۲﴾
اوپار کشوک انت ہنجشیں چیزانی جست پرس کنگ یک فہم و پیسر چہ شمار نہ بہ آئی منکر بوتنت و

[illegible]

فک بحیرہ، سائبہ، وصیلہ، حامی اسے کل جاہلیت و دور رس و بدعتی بیان انت۔ مفسر ان اسے بابت و مزین اختلاف دارنت۔ چریشاں ہر ایک لفظ و معنی و جہاد اظہار کنت۔
ما اے رد اسعید بن المسیب و تفسیر و جاری و نقل کیں۔ ”بحیرہ“ ہا جا نور و گوشت کہ آئی و شیران و پتہ بتانی نام و نامزد کنگ بوتگ انت و ہر کس نے شیران و و ت کار مرز نہ
کرتگت (۲) سائبہ ہانریں جانور ات کہ آرا پتہ بتانی نام و ہشتگ اش۔ چوت کمر و چیکس دور و ساند و مردم بلہ دینت (۳) و صیلہ ہا مادگیں اشتراک کہ آئی و رند یہ رند یاوگیں
چک یارتگ و درمیان و قرین چپکی نیا و رنگ، کافراں آرا ہم پتہ بتانی نام و آزاد کرتگت۔ (۴) حامی ہانریں اشتراک کہ آئی بہ خاص حساب و گون مادگ و جعتی کرتگت آرا ہم پتہ
بتانی نام و آزاد ویش کرتگت۔ چریشی و ابید کہ اسے کلین کارماں شرک و شعائران داخل انت، ہرچ جانورے و گوشت، شیر یا سواری وغیرہ کالان و خدائے جائز قرار داتگ
آئی و حلت و حرمت و بار و و چہ و قی جانب و پابندی جنگ و معنی ایش ات کہ مادی شریعت و رہ بند و ت جوڑ کنگ لوتگت۔ ویدامستریں علم ایش ات کہ و قی اسے مشرکانہ رساں
حق تعالیٰ و قربت و رضامندی و ذریعہ زائنتش۔ آئی و جواب

دیگ بوت کہ اللہ تعالیٰ و ہرچ خوشی رسم مقررہ کنگت ایشانی
مستریں خدائے سر اہتقان بستگ و زیات تربے عقلی مخلوق و
آرا قبول کت۔ الغرض ادا سر نش کنگ بوتگ چو شکہ چہ بیکار
و مقصی سوالان کنان و شریعت و حکمانی تہاتنگ و ترشی پیدا
کنگ جرم انت چرائی و مستریں جرم ایشنت کہ شارع و حکم و
ابیدایوک و چہ و قی دل و ہوا و حرام و حلال تجویز کیں۔
فک جاہلان مستریں حجت مدام ہے بوتگ کہ ہا کار و مے
پت و پرک کنان و پیداک انت آیانی برخلاف پاچون
برویں۔ آیان و پیش دارگ بوت کہ اگر شے پت و پرک چہ
بے عقلی و بے راہی و ماں بربادی و جہلانکی و تہاد و رکتنت
تو گدا پدا ہم شہا آیانی رند گیری و کن ات! حضرت شاہ صاحب
نوشتہ کنت پت و حال معلوم بہ بیت کہ حق و تابع و
علم و خدا بندت تو آئی و کشک و مروت تو بے کاریں
گپت ایت۔ ہرچ جاوڑ بہ بیت گوشتگ و مقصد ایشنت
کہ مردم کور کائی کسے و د مبع مروت۔ و یعنی اینکر
نصیحت و سرزنش و باوجود اگر کافر چہ شرکیہ رسماں
و پت پرک رہ ہندان و بلہ نہ دینت تو شہا پریشی و زیات
سچ مکن ات۔ چہ کسے و گمراہی و ترا راہچ تاوان نہ سبت
بشر طلیک بہ چکیں راہ و سرگام جنوک بہ بدیت۔ چکیں راہ
ایشنت کہ مردم ایمان و تقوی داری و قبول بخت و تا
راہ بدی و بخلیت و دگران و دانکہ و س ای روت ہم
بخلیت، پدا ہم اگر مردم چہ بدی و دست مکش انت
تو بہ آئی و تاوان نہ انت۔ چہ آیت و چوٹ ہمگ
کہ اگر یک مردے و قی نماز روچک و داریت تو امر بالمعروف
بلہ دیگ و توک و ہج باکے نیست انت تو اے سکیں روہیں
گپت ایت۔ ”اہت دار“ و لفظ امر بالمعروف و غیرہ تہایں
کاران و شامل انت۔ مرے آیت و سر ظاہر و مسلمانان و
دیگ گور کنگ بوتگ بلے آکافراں و ہم سرزنش کنگی انت کہ
آیت و پرکائی رند گیری و سرگور کائی ہٹ کنت یعنی اگر
شے پت و پرک چہ چکیں راہ و سرگردان بوتنت تو آیانی
رند گیری و شہا و تارا پتہ زانت پرچا برباد کن ات آیان و بلہ
دیان و شہا و قی عاقبت و فکر و مکن ات پت و پرک اگر
گمراہ بہ بنت و اولاد آیانی برخلاف حقیں راہ و کلام بخت
تو پت و پرکائی اسے مخالفت اولاد و ہجرتاوان نہ انت
جاہلی خیالات انت کہ ہج پیام مردم چہ پت و پرکائی کنگت

سر و تاب مدنت اگر سر و تاب دنت تو پوزر برگ بیت عقل مند و لازم انت کہ و قی نگاہ و پتہ و قی انجام و سک بکنت۔ کل پیشی و ہدیکہ بہ خدائے دیما حاضر بنت گدا و ہد
ہر کس و قی عمل و قی انجام و چہ و ت گندیت۔ فک یعنی ہر کس گمراہ بوت و ہر کس و چکیں کشک و گپت کلائی نیکیں بدیں عمل و آیانی اسر و مایا ظاہر کنگ بنت۔
و یعنی بہتر ہمیش انت۔ باقی اگر دو مبت یا معتبر مبت پدا ہم آوی ”جوڑ کت و چہ گواہ و ادا مراد و سی انت آئی اقرار و اظہار و گون گواہی و معنی و گرگ بوتگ۔
فک یعنی چہ مسلمانان۔ فک یعنی غیر مسلمانان۔ و یعنی چہ عصر و نماز پد کہ اوقت مچی و ہم قبولیت تیگنت شہا ترسان و دروغیں سوگند مورت یا ہرچ نماز و پد
یا وھی ہرچ مذہب و پیروکار بہ بیت ہماں و نماز و پد۔ ۱۲

المائدہ

۱۹۳

واذا سمعوا

مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ

مقررہ کنگ اللہ (پتہ بتانی نام و) ات کہ گوشت جانور و نہ مروت بلہ سگین و چہ کہ پدماں پدا مادگیں ہر بیاریت و نہ حکمانی

وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَكَثَرُهُمْ

لیکن کافراں و سلج کنت پتہ اللہ و سدا دروغ و گیشتر آیانی

لَا يَعْقِلُونَ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى

بے عقل انت و دو قتی کہ گوشتگ بیت آیانا کہ بیات ہماں نیگ کہ اللہ راہی کنگ، و رسول و

الرَّسُولِ قَالُوا احْسِبْنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوْ لَوْ كَانَ

نیگ و گدا گوشتگ بست مارا ہما کہ دینگنت ما پرائی و سدا و قی پت و پرک۔ شریں اگر چہ کہ

آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ۝ يَأْتِيهَا الَّذِينَ

آیانی پت و پرک ہج زانت و پتہ راہ و سدا نینت و او مسلمانان

أَمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ

و قی چندانی غموری و مکن ات۔ ہج ضرر نہت شہا را آکیکہ گمراہ بیت و قتی کہ شہا راہ ہر شہا و

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ يَأْتِيهَا

اللہ و دربار و شہا درستان حاضر لوگی انت پدا آدہ دنت شہا را ہر چیکہ شہا کت۔ بوتگ و او

الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةٌ بَيْنَكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمْ الْمَوْتُ حِينَ

مسلمانان! گواہ درمیان شہا و قتی کہ بیت بریت یکے ہرچ شہا مرگ۔ و صیت و

الْوَصِيَّةِ اثْنِ ذَوَاعِلٍ مِنْكُمْ أَوْ آخَرِينَ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ

وقت و دو معتبریں مردم لو طیت و چہ شہا و یاد گد کس بیت بغیر چہ شہا و اگر

أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ

شہا سفر کت ماں زمین و، پدا رست پتہ شہا سدا مرگ و چہ

تَحْسِبُونَهَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيُقْسِمُ بِاللَّهِ إِنْ أَرَبْتُمْ

گدا بخلت آہر دوکان و نماز و چہ رند پدا آہر دو وھی سوگند پورت اللہ اگر شہا شک کنت کہ

مذلل

دل یعنی وہدیکہ کلاں بہ خدائے گورے روگ انت تو گدا چہ روگ و پیش کلیں کاران و راست بکن ات چہ ہمایاں یک منزلیں کار ضروری خبرانی وصیت و گوں آئی تعلق داریں کارانی نیگنت مرے آیتاں وصیت و خوب تریں راہ بندہ پیش دارگ بوتگ یعنی مسلمان اگر وقتی مرگ و وھد و وقتی مال و کسے و حوالہ بکنت تو بہتر ہمیش انت کہ دو معتبریں مسلماناں گواہ بکنت مسلمان اگر دست مکینت چو شکہ مال سفر وغیرہ اکثر اتفاق بیت، تو دو کا فرمان و وھی بکنت۔ پدا اگر وارثان و شبہ بہ بیت کہ اسے مردماں مال چھو دانگ و وارث دعویٰ بکنت و گوں دعویٰ و شاہد ہم موجود مینت تو اسے جاوے ہما دو میں مرد سو گند بورت کہ ماماں چیرہ دانگ و ماماں کام لالچ وغیرہ خاطر و دروغ نہ بندیں اگر بگوئیں تو مانگنکار و اگر یک کسے بہ بیت تو ہم باکے نیست انت۔ و یعنی آثار و علامات پیش بدارنت کہ وصیاں دروغیں سو گند وارثانگ و آب شرعی رہ بندے گواہی وقتی راستی و بابت و پیش کنگ نتوننت تو میت و وارثان و قسم دیگ بیت کہ اشان و وصیانی دعویٰ و بنمال و بیج علم نیست انت و ایکہ اشانی گواہی چہ وصیانی گواہی و زیات بہ قبول کنگ و حقدارنت۔ اسے آیتانی شان نزول چو ش انت کہ بدیل نامی مسلمان مردے گوں دو نصرا نیان بہ شام و ملک و شت کہ آیانی نام تمیم وعدی ات شام و رسک و وھد بدیل نادراہ بوت آئی و وقتی سامانی نام فہرست و نوشتہ کت و مال سامانی تھا ایرکت وقتی دو میں ہما بان و حال ندات۔ وھدیکہ مرض زیات بوت تو آئی و وقتی ہما بان و وصیت کت کہ منی کلیں سامان بہ منی وارثان سر بکن ات، آیانی کلیں سامان و آورت و وارثان و حوالہ کنت مگر فقرہ و قہر کہ بہ آئی سہر و آب جنگ بوتگ ات یا سہر و نقش و نگار ات آرا چہ سامان درکت۔ وارثان سرچہ از باباں در گیت آیانی چہ وصیاں جست گیت کہ میت و چیزے سامان بہا کنگ یا زیات بیمار بوت و چیزے سامان بہ دارو درمان و بہانی کت آیانی اسے سوالانی نیتہ مال نفی و دات آخر معاملہ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و عدالت و پیش بوت چونکہ بہ وارثانی گورے گواہ نیست انت تو آہر دو میں نصرا نیان و سو گند دیگ بوت کہ چہ میت و مال و ماہ چیرہ دانگ نہ مانجیات کاریں۔ آخر سو گند و روے بہ آیانی حق و فیصلہ دیگ بوت۔ کتیں مدت و پد ظاہر بوت کہ ہما قرح و ہے ہر دو کساں ماں مکہ و بازار و بہ یک زر گرے دست و بہا کنگ۔ وھدیکہ جست کنگ بوت تو گدا اشان ورا بیت کہ ماہچہ میت و بہ ہارنگ۔ چونکہ خریداری گواہ نیست انت پمشکا کا ساری و آئی ذکر نہ کت مبادا مادر و غ بند کنگ بیتیں میت و وارثان پدا اسے معاملہ یہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و دربار و پیش کت نوں چہ پیشی صورت و برخلاف وصی خریداری و دعویٰ دارو وارث منکر انت چونکہ شہادت موجود نہ ات پمشکا چہ وارثان دو کس و سو گند وارث کہ قرح میت و نکات و اسے دو میں نصرا نیان و وقتی سو گند و دروغ بندانت چنانچہ بہ ہمنیک و اشان بہا کنگت (یک ہزار دہم) آذر و ارثان و دیا نیگ بوتنت۔ و یعنی وارثان شبہ بیت تو سو گند دیگ بوت چہ قسم و ترسان و اول و دروغ و ظاہر مکنت پدا اگر آدرغ بند ثابت بہ بنت تو وارث سو گند بورت۔ اسے ہم پمشکا کہ آماں قسم و دعا مکنت۔ شر بنانت کہ آخر مے سو گند و اسرچہ ہم بیت کنت۔ کذا فی موضع القہر کن۔ و خدا و نافرمانی کینک انجام کار رسوا و ذیل بیت حقی کامیابی و دیم و ہم

واذا سمعوا ۱۹۴ المائدہ

لَا تَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ

ما نہ گریں بہ قسم و عوض و مال گولہ یکے مے آریز (عزیز) بیت و چیرہ نیتیں اللہ و گواہی و

إِنَّا إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ۖ فَإِنْ عُثِرَ عَلَىٰ أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا أَثْمًا

اگر نہ گدا اچہ بیشک مانگنکاریں و پدا اگر معلوم بوت کہ آدو میںاں حقداری پدوغ ثابت کت

فَأَخْرَجَ يَقُومُونَ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ

گدا دو گواہ بوشیت آیانی جاگاہ و و چہ ہما کساں کہ حقداری بہ آیانی سراپہ دروغ

الْأُولَٰئِكَ فَيَقْسِمُنَّ بِاللَّهِ لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا

ثابت بوت دو گواہ ایڈو میں کہ نزدیک ترین وارث بیت پر قسم بورت اللہ کہ مے گواہی بہ حق تر انت چا دوتیں

وَمَا اعْتَدَيْنَا إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ۖ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يَأْتُوا

گواہی و ما زیادتی نہ کنگ اگر نہ گدا اچہ بیشک ما ظالمیں و اسے سو گند و ارثانی نزدیک تریں رے پدہ پدہ

بِالشَّهَادَةِ عَلَىٰ وَجْهٍ أَوْ يَخَافُونَ أَنْ تُرَدَّ أَيْمَانٌ بَعْدَ

ادبکنت وھی گواہی و سراپہ ہما یکے گواہی دیگ حق انت یا بہر سنت چہ آخر کہ واپس کنگ بنت سو گندال رند چہ

أَيْمَانِهِمْ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

آیانی قساں و بہرست چہ اللہ و باشکنت و اللہ ہدایت ندنت نافرمانیں

الْفَاسِقِينَ ۖ يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ

قوم و ہمارو چیکہ یکجا کنت اللہ دوتیں بنمیاں پدا گوشت کہ شمار اچہ جواب رنگ و

قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۖ إِذْ قَالَ اللَّهُ

اگوشت کہ مارا خبر انت و تووتے پوشیدتیں خبرانی زانوگ و تشیکہ گوشت اللہ و

يَعِيسَىٰ ابْنُ مَرْيَمَ أَذْكُرُ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ

کہ او عیسیٰ مریم و نج یاد بکن منی نعمتاں کہ بوتگنت بہ تہی سراوہ تہی مات و سارا و تشیکہ

أَيُّدُكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تَكَلَّمَ النَّاسُ فِي الْبَهْدِ وَكُفْلًا وَ

تروں مدت دات بہ پاکیں روح و خبر کت تو گوں مردماں ماں گواہی و مزین عمری و حالت و

منزل ۲

نہ گندیت۔ و اسے سوال ماں محشر و امتانی روبرو و گوں پیغمبران و کنگ بیت کہ ماں دنیا و وہدیکہ شہاہ اشانی گورے حق و پیغام سرکت تو گدا اشان چہ جواب دات و دان چیکہ اللہ دعوت و قبول لہر بوتنت۔ ماں گوستکیں رکوع و پیش داشتگت کہ خدا و گورے روگ و پیش وصیت و غیرہ و ذریعہ و ادائیش و گواہی بکن ات نوں سرزنش فرما بیت کہ بہ اود و جواب دیگ و تیاری و بہ بیت۔ و ماں محشر و ہمناکیں روح و وہدیکہ خدائے تہا ر و جلالی شان و اظہار بہ عروج و بیت منزلیں بزرگ و مزین شانیں واجہان و وقتی جرنہ و ہوش نبیت مڑاہ داریں بنیانی زبان و سرا نفسی نفسی بیت آوہدی چہ منزلیں ہم و ترس و سبب حق تہا لے سوال و جواب و ابید چہ لاعلم و دگہ دات کت نہ کنت

بیت۔ چہ حسن و مجاہد و مقول انت بے ابن عباس و نزدیک و لاعلم لنا و مطلب چوشت کہ خداوند اتہی کامیں و سرچیں علم و مقابلہ و مے علم چہ حیثیت ندرت چو ش بگوئیں کہ اسے لفظان و تادب مع اللہ و و ظاہر کنت۔ ابن جریج و نزدیک چہ لاعلم لنا و مراد ایشنت کہ مارا معلوم نہ انت کہ چہ مارند آیانی چو نیں عمل سر انجام

..... و انت ماتہما احوال و کاراں چہ معلوم دار بوت کنیں کہ آہ مئے دہما سطر اہر کنگ بوتگنت۔ چیریں و پویشید گیس رازانی علم علام الغیوب حاصل انت
ماں دی رکوع حضرت مسیح علیہ السلام زبانہ ہرچ پستوئے نقل فرامینتگ و گنت علیہم شہیداً الخ چیریشیء گڈی معنیء تاہد بیت۔ و مان صبح حدیث
انت کہ و ہدے بہ حوض و سر اہتیں مردمانی بارو و اجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم فرمان کنت ہولاء اصحابی تو پستورست لا تدری ما احد ثواب بعدک یعنی ترارا
خبر انت کہ چہ تو پید اشاں چوئیں حرکات اش کرتگ۔ و غالباً اے سزجیں رکوع آیو کیں رکوع و تمہید انت احسانات یاد دیا تینان و ہما سوال بیت کہ آیاں بی رکوع
بیان بوتگ۔ و اول و ابہ اولاد و سر احسان کنگ بہ یک حسابے بہ مات و سر احسان انت دونی ہما ظالمیں مردماں کہ آیاں بی بی مریم صدیقہ و سر تہمت اش
جنگ حق تعالیٰ حضرت عیسیٰ علیہ السلام و پے آئی پاکدامنی و رد ایک سطر اہر ثبوتے کت و پیش داشت و چہ مسیح و پیدائش و پیش و ہم زند و عجیب عجیب نشانات
حضرت مریم و پیش دارگ بوتنت کہ چرایاں بی بی مریم و دل و قوت و تسلی حاصل بوت اے احسانات پے آئی سطر اواسط انت ۱۲

صفحہ فوائد : ماں گٹ و ہرچ گفتوئے

کت آئی ذکر ماں سورہ مریم و کیت ائی عبد اللہ انتی
الکتاب الی آخرہ۔ چیرانی گٹ ایت کہ عیسا تیاں حضرت
مسیح و تکلم فی المہد و بابت و ہرچ بیان ظاہر نہ کنگ۔
البت چوش نوشتہ کرگنتش کہ دوازدہ سال و عمر و ہوانی
دیما آئی بسے داب و حکیمانہ دلائل و براہین بیان کنت
کہ او ہدے تمام عالم عاجز و وہیہ بوتنت و شکنو کاں
بہرچ ظاہر کت۔ چوانی و چہ روح القدس و ہوانی
مرتبہ و حساب و کل نسبتاں بلکین لہتیں مومنانی تاہد
بیت بلے حضرت عیسیٰ علیہ السلام و کہ آئی جذبہ نفخہ
جبریلیہ و بہ وجود اہنگ یک خاص و در فطری مناسبت اہد
حاصل انت کہ ایشہ انبیائی رد چوش بیان فرامینتگ تلک
الترسل فضلنا بعضہم علی بعض منہم من
کلم اللہ و رفع بعضہم درجات و ائینا عیسیٰ ابن
مریم البیت و آیت ذلک روح القدس (تقرع ۳۴)
روح القدس و مثال و عالم ارواح و چوش بزبان چوش کہ ماں
عالم مادیت و قوت کہربائیہ (بجلی و خزانہ) و ہدیکہ اے خزانہ و
مدیر (مستری) مقرر کتیں رہ بندانی رد اکرنٹ (بجلی) و یلہ
دنت و مان ہرچیز کہ بجلی و اثر سر بیت آیائی تاران و راست
کنت تو ہما دمان و خاموشی و اشتوکیں مائیں گون مزین
سُرگ و گنت۔ اگر یک مریضے و سراجلی و عمل کار مرز کنگ
بوت تو ہما اعضا کہ شل و بے حس ہو کیں گانی نہا بجلی سر بوگ
چہ حس و حرکت پیدا بیت باز براہنجیں در اے و خلقوم
(گٹ) و کہ آئی و زبان پہیکہ بند بوتگت چہ قوت کہربائیہ و
سر بوگ و گویائی (خبر) و قوت و اثر کنگ بوتگ دانکہ لہتے
سر فضلیں و اکثران و وائے دعویٰ کنگ کہ ہمک و طرہ بیماری و
علاج گون کہربائی قوت و انجام دیگ بیت (دائرۃ المعارف
فرید و جدی) و ہدیکہ اے ادنائیں مادی کہربا و حال چوش انت
تواندازہ جنگ بہ بیت کہ ماں عالم ارواح و کہربائیہ و کہ آئی و
سرچنگ روح القدس انت چوئیں طاقت دار و ک بیت
حق تعالیٰ حضرت عیسیٰ علیہ الصلوٰۃ والسلام و جند و
رشتنگ و گون روح القدس و بہے داب و رہ بند و
قائم داشتگ ات کہ چریشانی برکت و بہ و اجہ و وجود و
غلبہ روحیت۔ تجر و و دگہ خاصیں زند و آثار بہ وجود
اہتنت، آئی گون روح اللہ و لقب دار بوگ، حودی
جوانی و مزین عمری و بہیکیں داب و گفتگو کنگ چہ خدا و حکم

اذ علمتک الکتاب والحکمۃ والتورۃ والاٰنجیل واذ

وقتیکہ سبق دات من تر کتاب و علمی خبر و تورات و انجیل و وقتیکہ

تخلیق من الطین کہیئتہ الطیر باذنی فتنفخ فیہا فتکون

ادکت تو چہ گل و مرغ و پیمیں شکے پے منی حکما پدماہپ کت تو ماں آئی تہا گڈا بوت آ

طیرا باذنی و تدری الاکملہ والاٰبرص باذنی واذ تخرج

مرغے پے منی حکما و گہرت کت مادرزاتی کور و بگی پے منی حکما و وقتیکہ کشت پادت کنت

الموتی باذنی واذ کففت بنی اسرائیل عنک اذ جئتہم

مردگ پے منی حکما و وقتیکہ بندوں کنت بنی اسرائیل چہ تہی تکلیف دیگ و وقتیکہ تورت آنت

بالبینت فقال الذین کفروا منہم ان هذا الاٰسحر

آیائی گور و نشانی گڈا گوشگ و گنت ہما کہ کافر انت چہ آیاں، و گہرچ نہ انت اے ظاہر جادوگری

مبین واذ اوحیت الی الحوارین ان امنوا بی و برسولی

ایت و وقتیکہ من ماں حواریانی دل و دور دات اے خبر کہ ایمان بیارت پینی سرا و پینی پیغیر سرا

قالوا امنا واشہد باننا مسلمون اذ قال الحواریون

گوشش کہ ما ایمان آوت و تو گواہ بو کہ مافرمانبر داریں۔ وقتیکہ گوشت حواریاں

یعسی ابن مریم هل یتطیع ربک ان ینزل علینا

او عیسیٰ مریم و ہرچ ایا کت کنت تہی رب و اے کہ رہ بدنت پرما

مایدۃ من السماء قال اتقوا اللہ ان کنتم مؤمنین

یک پتریں و اے چہ آسمان و؟ و گوشتی کہ تبرست چہ اللہ اگر شما ایماندار ات و

قالوا نرید ان نأکل منها و تطمین قلوبنا و نعلم ان قد

گوشش ما لوٹیں کہ بوریں چہ آئی و جم بیت مئے دلاں و بزانیں کہ تو گون ما

صدقنا و نکون علیہا من الشہدین قال عیسیٰ

راست گوشتگ و ما پراتی و سرا گواہ ببیں و گوشت عیسیٰ

زندمان گجگ و قابل خالی قالب جو کنگ ماں آئی و باذن اللہ زند و روح مان گجگ۔ چہ زند و نا امیت بوتگیں مریمانی زند و باذن اللہ ظاہری ازبا بان و وائید کار آمد
جو کنگ دانکہ ماں مرگیں لاش و باذن اللہ گوشان و دوبارہ روح مان گجگ زندگ کنگ بنی اسرائیل و ساز و بار و ماں خاک و آوار کناں و اجہ و بہ آسمان و سر روگ۔ و واجہ
پاکیں زند و سرانکہ در اہیں عمر و گر و چیلانی چہ اثر نہ زورگ وغیرہ و غیرہ اے کل چہ ہما خصوصی تعلق و پیدا بوتگنت کہ رب العزت و اشان و بہ یک مخصوص و و و رہ بندے و
واجہ عیسیٰ و روح القدس و میاچی و قائم کنگ۔ گون ہر یک پیغیر و خدا تعالیٰ و لہتیں امتیازی معاملات بنت، اشانی سبب و رازانی احاطہ ہما علام الغیوب و حاصل
انت۔ سہ امتیازی علامتاں عالمانی اصطلاح و چہ جزئی فضائل و نام نامزد کنگ بوتگنت بہ چوئیں چیزاں کلی فضیلت ثابت نہ بیت چہ جائیکہ الوہیت ثابت
بہ بیت۔ و مان اذ تخلق من الطین و خلق و لفظ محض صورتی و حسی حساب و کار مرز کنگ بوتگ۔ و اگر نہ حقیقی خالق ابید چہ احسن الخلقین و دگہ کئے بوت کنت
پشکا دماں پے ساعت یاذنی و تکرار کنگ بوتگ۔ و ہم ماں آل عمران و چہ حضرت مسیح و زبان و باذن اللہ تکرار کنا مینگ بوت۔ ہر جا و رکبہ بہ بیت ہر و و خوارق

..... ماں اے آیتاں و چریشاں پیش ماں آل عمران ء حضرت مسیح علیہ السلام ء نیک ء ہر گز کنگ بوتگنت ایشانی انکار یا تحریف تہنا ہما ملجہ کار بوت کنت کہ آئندہ آیتاں ء و قی شخص عقل ء تابع کنگ ء شوہاز ء انت باقی ہاکس قدرت ء قانون ء نام ء گران ء معجزات و خوارق ء منکر انت ایشانی جواب ء ماں یک جدائیں نبشتا کئے ء دانگ بر آئی و انگ ء انشا ء اللہ تمائیں شکوک و شبہات و تہلا س بنت ۔ و معجزات و چہ عادت ء سرتصر فان ء جادو ء اش گوشت انت کہ ایسی آسرات چوش بوت کہ حضرت مسیح ء قتل ء شوہاز ء بوت انت حق تعالیٰ ء چہ و قی مہربانی ء حضرت مسیح لا بہ آسمان ء چست کت بہ اے و طرہ ہود ماں و قی ناپاکیں ارادہ ء کامیا نہ بوتنت ۔ و کت کنت ” پمشکا بیان کت کہ چہ واجبہ رعایت و دعاء پمیک ” خرق عادت ” ء روع ء معلوم چوش بکنت یا مکنت ۔ و کت چہ آسمان ء جانب ء بے محنت ء روزی سر بہ بیت ۔ اے ضروری نہ انت کہ اور گانی وان جنت ء بہ بیت ۔ و یعنی ایمانداریں بندہ ء چوش زیب نہ دنت کہ اے ہمیں مزین فرمائش کنان ء خدا ء بچکاست توری چہ آئی جانب ء بازیں مہربانی ظاہر کنگ ہم بہ بیت ۔ روزی ء انسان بہ ہمارہ بندہ ء طلب بکنت کہ قدرت ء پے آئی حاصل کنگ مقرر کنگنت ۔ بندہ و ہدیہ چہ خدا نقوی اکتیار کنت و بہ ہائی ء سر ایمان و توکل بکنت تو کڈ احنی نقلے چہ پنچیں جا کہاں روزی دنت کہ چہ اودا روزی ایک ء وہم و گمان ہم نہ بیت و من یتق اللہ یجعل لک مخرجاً و یرزقک من حیث لا یحسب الیہ (طلاق رکوع ۱) و یعنی بہ چکاسگ ء نیت ء نہ لوئیں بلکیں بہ برکت ء امیت ء طلب کنیں کہ چہ غیب روزی رسان بکنت تاکہ گوں دل جمعی ء ماعبادت ء مشغول بہیں و تبیں واجبہ جنت ء نعمتانی بر داسرچ غیبی خبر دانتگنت ء یک گوئیں نمونہ ء چنان ء و ت گندان ء مارا کامل یقین حاصل بہ بیت و یک عینی شہد ء و طرہ ما بریشی ء گواہی بدیں کہ اے پیمایاں معجزہ بہ مداہیک مشہور ہم بیت ۔ لھتیں مفسران نقل کنگ کہ حضرت مسیح علیہ السلام ء وعدہ کتگنت کہ شما بہ خدا کی سی روح ء روحگان داران ء چہ خدا ہر چہ طلب کنن ات آشہارا دیگر بیت ۔ حواریاں روحگان ء داشت و مادہ اش لوہت و چہ نقلے ان قد صدقتنا ء بے مراوانت ۔

واللہ اعلم ۔ ۱۲

سے صفحہ فوائد : و یعنی ہماروچ ء ک آسمانی مانہ نازل بہ بیت یہ مئے پیشی و رندی مردمانی حق ء عید بیت کہ مدام مئے قوم آرمج ء بہ یادگار ء پیمایاں شاد کامی بکنت اے نبشتا کئے ء روع ء تگنوں کنا عید ء مراد بہ ہما پیمابوت چوش کہ الیوم اکملت لکم دینکم ء بابت ء ماں بخاری ء ہود ء اے مقولہ نقل کنگ انکم تفرعون لونزلت فینا لا اتخذناہا عیداً چوش کہ آیت ء عید جوڑ کنگ ء مطلب بہ آئی نزول ء روج ء عید جوڑ کنگ انت بہ ہمیشی ء روع مادہ ء عید لوگ ء ہم قیاس کنن ات گوشت کہ اور گانی وان بہ اتوار ء نازل بوت ۔ و یعنی تہی قدرت ء و منی نبوت ء نشانی بیت ۔ و یعنی اسید چہ دل سبھاہی و کار ء روزی عطا کئے ۔ بہ شے خزانگ ء بچ چیز کئی نہ انت و نہ پشما گران انت وک براں و ہدیہ اللہ خاصیں نعتے بہ عجیب سنے ء عطا بکنت تو کڈ لازم انت کہ آئی ء شکر گزاری ء کڈن بہ خاصیں طرزے ء بہ بیت و ناشکری ء جاوہر ء عذاب ہم سک تر ندیں بہ عجیب طرزے ء انجام بگرت ۔

موضح القرآن ء بہست لھتیں گوشت کہ اور گانی وان داں چہل روج ء نازل بوت پدا لھتیں کسان ناشکری ظاہر

المائدہ

۱۹۶

واذا سمعوا

ابن مریم اللہم ربنا انزل علينا مائدة من السماء

مریم ء نچ ء اے مئے پروردگار رہ بدے پر مایک پڑگیں وانے چہ آسمان ء

تكون لنا عیداً الاولینا و اخرنا و ایه منک و ارزقنا و

کہ آرمج مبد بیت یہ مئے پیسر گیناں پمئے ندیگیناں ویک نشانی ء چہ تو وک و رزق بدے مارا و

انت خیر الرزقین ۱۱۴ قال اللہ انی منزلها علیکم

تو شر تریں رزق دیو کیے وک گوشت اللہ کہ بیشک من راہ دیاں آتیاں پر شہا

فمن یکفر بعد منکم فانی اعد بہ عذاباً لا اعد بہ

پداہر کسیک ناشکری بکنت اشیا چہ رند گڈامن آتیاں راہ عذاب ء دیاں کہ یکیا راہن نہ دیاں

احدا من العلمین ۱۱۵ واذ قال اللہ یعیسی ابن مریم

چہ جہان ء وک وقتیکہ گوشت اللہ کہ اوعلیسی مریم ء نچ

انت قلت للناس اتخذونی و اہی الہین من دون اللہ

ہیں! تو گوشتگ گوں مردماں کہ منا و منی مات ء دو خدا وک ہمیت بغیرہ اللہ ء

قال سبحنک ما یكون لی ان اقول ما لیس لی بحق ان

عیسے گوشت کہ تو پاکے منی باید نہ انت اے کہ من بگوشتاں اے و لوئیں خبر کہ من ء آئی ء گوشتگ ء بچ حق نیست

كنت قلته فقد علمته تعلم ما فی نفسی و لا اعلم ما

اگر اے خبر من گوشتگ گڈا تر او ضرور معلوم بوتگنت ۔ تو منی دل ء خبراں زانے و من تہی دل خبراں

فی نفسک انک انت علام الغیوب ۱۱۶ ما قلت لہم الا

نراناں بیشک تو دنتے پوشیدہ ہیں خبرانی زانوک لی من آیاں نہ نہ گوشتگ مگر ہا کہ

ما امرتني بہ ان اعبدوا اللہ ربی و ربکم و کنت علیہم

تو ت منا حکم کنگ بہ آئی ء کہ اللہ ء بندگی ء بکنت ہما کمنیک شے رت انت و من چہ آسانی حال ء

شہیداً ما دمت فیہم فلما توفیتنی کنت انت الرقیب

خبردار آتاں تا وقتیکہ آیانی تہا اتوں پدا وقتیکہ تو من ء چست کت برت گڈا تو ت خبردار آتے

مذلل

کت یعنی حکم ہمیش ات کہ اے ورگان ء فقیر و مریض بورت سیرن جان دراہیں مردم ہم ورگ لگنت گڈا نزو ہفتا و نفر سور و شادو ء شکل ترنت ۔ اے عذاب شروعات ء ماں ہود ء بوتگ ۔ رند چوشیں عذاب کسے ء بوتگ ۔ لھتیں چوش گوشت کنازل نہ بوت و چوشیں ہنگل ء جاوہر لھتیں کس ء دل ء ترس ماں بوت و آیاں طلب نہ کت ۔ و لیکن پیغمبر ء دعا مفت ء نہ روت ۔ و ماں اے کلام ء نقل کنگ چہ حکمت ء خالی نہ انت بلکیں اے ہم دعا ء اثر انت کہ حضرت عیسیٰ ء امت ء تہا دام آسودگی و خوش حالی مانت و ہر کسے چریشاں ناشکری بکنت یعنی بہ دل جمعی خدا ء بندگی ء انجام مدنت و ماں گناہاں سر و جہر بہ بیت گڈا چوشیں شخص بلکیں باں آخرت تر ندیں عذاب دیگر بیت ۔ مریشی ء پے مسلمان ء ہم عتہ موجود انت کہ وئی عرض و مطلب ء خرق عادت ء رہ بندہ ء طلب مکنت پرچا کہ گڈا آئی ء شکر گزاری گران کبیت ظاہری سببانی سراقناعت و صبر بکنت تو پرائی شہر تر و ہتر انت ۔ چہ قصہ ء اے ہم ثابت بوت کہ حق تعالیٰ ء گور ء کسی حمایت سودمند نہ انت ۔ وک گوسٹگیں رکوع و حقیقت ء اے رکوع ء پیشگال ات گوسٹگیں رکوع ء اول سدرہ یومر یجمہ اللہ الرسل الخ فرمان کنان ء پیغمبران آیانی

امتنانی روبرو کلائی موجودگی سوال و جواب بنت پداچرایاں خصوصاً حضرت مسیح علیہ السلام ذکر بیان کرتے ہیں کہ اگر کوئی حساب و مردمان خدائی درجہ دانگ کہ چرائی و بانخصوص اسے باطلین عقیدہ و رد اسوال کنگ بیت و لیکن ساری ہمارے شانہاں نیکیاں و داد و دھشان و یاد دیا نیست کہ آئی و گوئی آئی و بلند مرتبہ بیات و کنگ بوتگنت۔ رند تر و ارشاد بیت
 اَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُوا مِنِّي آيَاتٍ تُمَوِّدُ مَا تَكُونُ فِيهِ مَتًى مَاتَ هَمَّ اَبَدِي جِهَدًا مَعْبُودًا (حضرت مسیح علیہ السلام بہ اسوال و سرالزمان بیت و عرض کہ دیم و پیداکنت۔ آخر و
 ارشاد بیت هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ اشاره بہ ہایوم و جانب و انت کہ اماں یَوْمُ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ و مذکور ات۔ ہرچ جا و رہ بیت، سرچیں قصہ گوں قیامت و روج و
 تعلق و ایت جوش کہ آئی و ایک یعنی امر ایت ہمشکا ماں قرآن و حدیث و بہ ماضی و صیغہ (قال) اسے قصہ بیان کنگ بوتگ۔ و یعنی من چوشیں تیں خبرے چون گوشت کنگت۔ شے
 ذات چریشی و پاک انت کہ ماں الوہیت و غیرہ و کسے و بہ آئی شریک کنگ بہ بیت و ہا کس کہ شمایہ پیری و پیمیں مسترین منصبے بہ بخش ات بہ آئی اسے زیب دنت کہ چہ دپ و نا حقین خبر
 بحشیت۔ ہمشکا شے سبوحیت و منی پاکرامنی دوتینانی لوٹ ایشنت کہ من چوشیں ناپاکیں سخنے کدی چہ دپ و درکت نکناں۔ و کلیں دلیلان پشت گیان و گدائی خبر ایشنت کہ چہ شے
 ”علم محیط“ و شے چہ در ایت نہ کنت۔ اگر فی الواقع من چوش
 بگوشتیں تو ماں شے علم و الم و موجود بہ بوتیں شتاوت شہر
 زان ات کہ من چہ کائی یا بہ سرطاہر و چوشیں چہ حرفے چہ دپا
 ظاہر نہ کت بلکیں منی دل و چوشیں سلکیں خیال و گوات
 ہم نہ لگتگ۔ راستیں گپ ایشنت کہ چہ شامنی یاد کہ کسے و
 ماں دل و چیریں و سواس یا راز ہم پوشیدہ نہ انت۔
 و یعنی من چہ تہی حکم و قد سر و مود و یک ٹلے ہم تجا و
 نہ کنگ و پدا و فی الوہیت و تعلیم من چہ پیداد ات کنگت
 ایشی و بالمقابل من ایشان و ایوگ و تہی بندگی و دعوت
 دات و صاف صاف گیش و گوار کناں و آیان و پشداشت
 کہ منی و شے کلائی رب (پروردگار) ہما کیں خدا انت کہ
 آتہنا عبادت و لائق انت۔ چنانچہ مروچی ہن ماں بائیں و
 صافیں نصوص بہ اسے نہشتانگ و بار و زیات موجود انت۔ ۱۲
 شے تاکیریم و فوائد : نہ ایو کا من مخلوق و تہی توحید
 و عبودیت و نیک و دعوت دات بلکیں اس روچیک من ماں
 ایشاں جلالت بر و برایشانی حال و احوالانی خبر گیری و خیال داری
 کناں بوتگوں کہ تمام ر دین عقیدے یا بہ سریں خیلے مال دل
 جاگہ مدینت۔ البت ماں آیان جلگ و ہرچ مدتے تہی علم
 مقدرات، و ہیکہ آئی و سرجم کناں و شامنا را چہ آیان جت
 کت گد اشتاوت بہ آیان حال و احوالان محافظ و خبر دار و ک
 بوت من اسے رد اچ عرض کت نہ کناں۔
 تنبیہ : حضرت مسیح علیہ السلام و موت یا رفع الی السماء
 و غیرہ و بحث ماں آل عمران و اِنِّی مُتَوَفِّیْکَ وَ رَافِعُکَ اِلَیَّ
 و فائدہ و چہاں تجارت۔ ماں حدیث و واجہ پیغمبر صلی اللہ
 علیہ وسلم و فرمان انت کہ لھتیں مردمانی بابت و ماں قیامت و
 من ہا و ر و گوشتاں منجوش کہ صالح و نیکیں بندہ عیسیٰ و
 گوشت و کنت علیہم شہید اقاد مت فیہم
 فَلَمَّا تَوَفَّیْتَنِي کُنْتُ اَنْتَ الرَّقِیْبُ عَلَیْھُمْ چہ اسے قسم
 تشبیہات و اسے نتیجہ گرگ کہ واجہ و دین پیغمبر و حضرت
 مسیح و ”توفی“ ہم کلیں وجہ و سببانی رد ایکیان و ہمرگ
 بوگ لوٹیت، چہ عربی و ناواقفی و دلیل انت۔ مکہ و مشکاں
 بہ یک درچے (ذات انماط) و سر و فی سلا حانش درنگ
 انت صحابہ و عرض کت یا رسول اللہ! یا ہم ذات انماط
 مقررین، چوشہ ایشانی گور انت۔ واجہ و فرما نیست
 هَذَا کَمَا قَالَ قَوْمُ مُوسٰی اِجْعَلْ لَّنَا اِلٰھًا کَمَا لَھُمْ اِلٰھَةٌ
 اسے و ہنچیں خبرے چوشکہ موسیٰ و قوم و درخواست کت

الانعام

۱۹۷

واذا سمعوا

عَلَيْھُمْ وَاَنْتَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ شَھِیْدٌ ۝۱۱۷ اِنْ تَعَذَّبْھُمْ فَاَھُمْ
 چہ آیان حال و تو پہ ہر چیز و خبردار و اگر تو آیان عذاب کنے گد

عِبَادُکَ ۝۱۱۸ اِنْ تَغْفِرْ لَھُمْ فَانْکَ اَنْتَ الْعَزِیْزُ الْحَکِیْمُ ۝۱۱۹
 تہی و تی بندیت و اگر تو آیان و بہ بخشے گد اتو تے زوراک و حکمتانی واجہ و گوشت

اللّٰھُ هٰذَا یَوْمُ یَنْفَعُ الصَّادِقِیْنَ صِدْقُھُمْ لَھُمْ جَنَّٰتُ
 اللہ کہ اسے ہماروچ انت کہ پیدہ کیت راستیان و آیان راستی و پرایاں باغنت

تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِھَا الْاَنْھَارُ خٰلِدِیْنَ فِیْھَا اَبَدًا رَضِیَ اللّٰھُ
 کہ رنبت آیان چہاں جو جو منند بنت ماں آیان تہا ہمیشہ۔ اللہ و ش بوت

عَنْھُمْ وَ رَضُوْا عَنْھُ ذٰلِکَ الْفَوْزُ الْعَظِیْمُ ۝۱۲۰ لِّلّٰھِ السَّمٰوٰتُ
 چہ آیان و آوش بوتنت چہ اللہ ہمیشہ رنڈیں کامیابی و اللہ و تیکنت بادشاہی آسمانیک

وَالْاَرْضُ وَمَا فِیْھِنَّ وَھُوَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ۝۱۲۱
 و زمین و ہرچ کہ آیان در میان و ہستنت و آپہ ہر چیز و توانا انت و

سُورَةُ الْاَنْعَامِ ۝۱۲۲ وَھِیَ مِائَتٌ وَخَمْسٌ سُوْرَةٌ اِیْتٍ عَشْرٌ رَّکُوْعًا
 سورة انعام ۱۲۲ و ہیکہ و شصت و پنج آیتنت و بیست رکوع انت

بِسْمِ اللّٰھِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 شروع کناں گوں خدا نام و ہما کہ بہ اندازہ ہر بان، ز بریں رحم کنوک ایت

الْحَمْدُ لِلّٰھِ الَّذِیْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمٰتِ
 درتیں تعریفان اللہ تیکنت ہما کہ پیدائی کنگنت آسماناں و زمین و پیدائی کنگنت تہا روکیاں

وَالنُّوْرَ ثُمَّ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا بِرَبِّھُمْ یَعْدِلُوْنَ ۝۱۲۳ هُوَ الَّذِیْ
 و روشنائی پدا ہن کافراں و گرا ناگوں و تی پروردگار اہمسر کنگنت و ہما کہ

خَلَقَکُمْ مِنْ طِیْنٍ ثُمَّ قَضٰی اَجَلًا وَّ اَجَلٌ مُّسَمًّیٌ عِنْدَہٗ
 پیدائی کت شما را چہ گل و، رندا مقرری کت یک وقتے و یک مدتے مقرر انت اللہ و نزدیک

منزل ۲

کہ پیمہم ہنچیں محبوب تجو زبکن چوشکہ اسے بت پرستانی معبود و آیا یک مسلمانی اسے نہشتہ و اشنگ پدا گمان کت کنت کہ معاذ اللہ صیہاں بت پرستی و درخواست
 کنگ۔ اسے و طیں تشبیہات و شولہ از ہما جماعت بوت کنت کہ آئی و دل و کجی مان انت و دماں پہ چپ و جوٹیں و ملاں کلاش انت۔ و یعنی شتاوتی بندیان سر ظلم و نارواییں
 سکی کت نکں ات ہمشکا اگر ایشان و سراد بیت تو عین عدل و حکمت و سرامنی ایت۔ و فرض کن شامنا ایشان و معاف کن ات تو اسے معافی عاجزی و بے وسی و دلیل نہ بیت
 چونکہ واجہ خدا عزیز (زبردست) و غالب انت ہمشکا یک مجرمے ہم چہ واجہ خدا و دست در آیان و جہگ نتونیت کہ شمایہ آئی سر قبضہ مکن ات۔ و چونکہ حکیم
 (حکمت دار و ک) انت ہمشکا چوش ہم ممکن نہ انت کہ یک مجرمے و ہنچوش نفٹ و یل بکنت۔ بہر حال ہر فیصلہ شمایہ اسے مجرمانی حق و کن ات ابالکل حکیمانہ و قادرانہ بیت۔
 حضرت مسیح علیہ السلام و اسے کلام چونکہ ماں مشر و بیت کہ اوداہ کافران حق و ہج شفاعتے یار جم و غیرہ و عرض و گور زے بوت نہ کنت ہمشکا حضرت مسیح و عزیز و حکیم و بدل
 غفور و رحیم و غیرہ صفات اختیار نہ فرما نیست۔ ایشی برخلاف حضرت ابراہیم علیہ السلام و ماں دنیا و گوں و تی پروردگار و عرض کنگت رَبِّ اِنھُنَّ اضْلَلْنَ کَثِیْرًا مِّنْ

النَّاسُ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَافِرٌ رَحِيمٌ (اے پروردگار اے تباہ باز میں مردمانِ عداوت تو چریشانِ ہر کس منی تابورِ یکتا گدا آئی چمنِ انت و برکے، کہ منی نامرانی کت گدا تو غفور رحیم یعنی اکت مودہ بہت انت کہ شہاچہ دتی رحمت آئندہ (وہی توبہ) اشان و توبہ و رجوع الی الحق و توفیق دیان پیشی گناہان و معاف بکن ات۔ فل یعنی ہر کس اعتقاد و قولاً و عملاً راست بونگنت (چونکہ حضرت مسیح علیہ السلام) اشان و آیانی راستی و پرورد مروجی رسیت۔ فل مسترین کامیابی اللہ پاک و رضا انت و جنت ہم پیش کا مطلوب انت کہ رضائے الہی و جاگہ انت۔ وھ یعنی گوں ہر یک و فادار و گوں مجرم و ہما معاملہ بیت کہ ایک شہنشاہ مطلق و عظمت و جلال و شان و لوٹ انت۔ فل اے سورۃ مکی انت۔ صرف چندے آیتان و لھتیں عالمان سنشٹی گنگنت۔ ماں روایتاں ہست کہ منجس سورۃ یکس و ہر بے شمار فرشتیا فی جلوس نازل بوت۔ بلے ابن صلاح و ماں و فی قنواوی و چہ اے روایتانی راست بوگ و انکار کتگ کہ ہر جہیں سورۃ و یکپارگی نزول شون و دنت و اللہ اعلم۔ ابواسحق اسفرائینی و قول و روء و ماں اسورۃ و توحید و کلیں اصول و دستور کشینگ بونگنت۔ وک مجوس یہ دنیا و دو خالق مننت "یزدان" کہ آخیر خالق انت و "اہرمین" کہ آشرہ خالق انت و ہر دو بینان و نور و ظلمت و نام پر بندت۔ ہندوستان و مشرک ۳۳ کر وڈ دیوتا یا بی متونگنت۔ آریہ سماج و تی توحید و ادعائے باوجود مادہ و روح و جو خدا و غیر مخلوق گوشت و خدا و بے وقتی صفت کون و تخلیق و غیرہ و اے ہر دو بینانی محتاج قرار دینت۔ عیسائیان یہ بت چک و حساب و تناسب و قائم دارگ و ردا آخو کار سے یک و یک سے و مشہورین عقیدہ اختیار کنگ کنت۔ یہودیان یہ خدا تعالیٰ و ہما صفات تجوز کنت کہ یک ادنائیں انسانے ہم نہ ایوک و آئی ہمسر یکس چہ آئی برتوت کنت۔ عرب و مشرکان و اخذ و ہر و بانگ و تنہا اینک سخاوت ظاہر کت کہ یکس آیانی گور و کور و ہر یک ڈوکے بنی آدم و معبود بوگ و صلاحیت دار و ک ات الغرض آس، آپ، روح، استار، درجک، ڈوک، حیوان و چیزے مردمان چو شیں یں نہ دانگ کہ آرایک و طے و خدائی درجہ دیگر بنوگ۔ و عبادت و استعانت و ردا آرا گوں خدا و شامل اش نہ کنگ حالانکہ پاکس ذات کل کمالی صفتانی جامع و ہک و طے و خوبیاں چنگ بوگ و سبب و کل تعریف و بہت ہمیں حمد و ثناء (ابید چہ دگ کسے و شریکی) مستحق انت کہ ہا ذات و آسمان و زمین یعنی عالم بالا و عالم اسفل و را پیدا کت و شپ، روج، تہاری و روشنی علم و جہل، ہدایت و ضلالت، موت و حیا غرض مخالف کیفیات و متضاد احوال ظاہر فرمائیت۔ آئی و بے وقتی کار و انجام دیگر و ردا و تمام مددگارے لوہیت و نہ شریکے و احتیاج درکار بیت کنت نہ آرا لوگ بانگ و اولاد و ضرورت، نہ آئی و معبودیت و الوہیت و کسے شریک بیت کنت نہ ماں و بوبیت و نہ کسے بہ آئی ارادہ و غالب بیت کنت و نہ آئی و سرکے و تی زور و حجت و را رھوار کنت۔ گدا تعجب انت کہ اے حقیقتانی سرید بوگ و رند ہم چہ پیامردم یک چیزے و خدائی و درجہ دینت - ۱۲

تھے تاکدیم و فوائد : فل ہرزا عالم کبیر و پیدائش و ذکر و بیان ات ادا عالم صغیر (انسان) و پیدائش و بیان فرمائیت کہ شریکارات کہ شروع و چہ بے جانیں خاک و آدم علیہ السلام و قالب و تیار کنان و چہ پیما انسان و زند و شرف بخشیت و مروجی ہم چہ خاک و غذا حاصل بیت، چہ غذا یاں نطفہ و چہ نطفہ انسان جوڑ بوان بنت۔ غرض تلبہ ایڈولا چہ عدم و بہ وجود آورد۔ پیدہر یک شخصے و موت و ہر مقرر کت کہ انسان دوبارہ روت و ماں خاک و آوار بیت کہ چہ ہائی و پیدائنگ بونگ۔ بہ ہمیشی و قیاس کت کن ات کہ یہ عالم کبیر و ہم یک فنا و روچے مقرر انت کہ آرا قیامت کبریٰ گوشتنت۔ قامت صغریٰ بزان شخصی موت چونکہ بہ مئے دیما مدام کا یاں بنت کہ اشانی علم ہم مردمان بوان بیت۔ بلے قیامت کبریٰ و راستیں علم ایوک و خدا و گور و انت۔ حیرانی گپ انت کہ عالم صغیر یعنی ماں انساناں زندگی و فنا و رفتار و گندان و ماں عالم کبیر و فنا و کسے شک و شبہ کنت۔ فل یعنی ماں تمام آسمان و زمین و تنہا ہائی معبود مالک، بادشاہ، تصرف کنوک و تدبیر کنوک و اے مبارکین نام (اللہ) ایوک یہ ہائی ذات بالا و اعلیٰ صفات و خدا بندہ و مخصوص بونگ و پیدائنت گدا اگر ان و چہ کجا معبود حق رست کنت۔ فل و ہر یک ماں کلیں زمین و آسمان و ہائی حکومت انت و ابلا واسطہ ہک سوجیں و حیریں چیز و انسان و ہم ظاہر و باطن و وزن و کسانیں عملاں معلوم دار و سرپر انت تو عابد و لازم انت کہ ماں و فی عبادت و استعانت و غیرہ و غیر اللہ و شریک کنت۔ مشرکین کہ ما تعبدھم الا لیقر بوننا الی اللہ فر لقی و گوشتوک انت اے

۱۹۸
الانعام
واذا سمعوا
ثُمَّ أَنْتُمْ تَمْتَرُونَ ۝ وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ ط
پداھن شمشک کن ات۔ فل و ہماوت انت اللہ ماں آسمان و ماں زمین و
يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ۝ وَمَا تَأْتِيهِمْ
زانت شے باطن و شے ظاہر و زانت ہر چہ شہا کنت۔ فل و نیئت آیانی گور
مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۝
ہچ نشانی و چہ آیانی پروردگار و نشانیان مگر چہ آئی و نیئت گوش کنت۔ فل
فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا
گدانوں حقش دروغ بند کت و قتیکہ رست آیان و گدانوں و دیما کیت آیان حقیقت ہما خبر و کہ
كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ
آیاں بہ آئی و سرکذات کلاش زرت و زانان نگذرت کہ چہ قدر بارید کنگ میسر چہ آیاں
مِنْ قَرْنٍ مَكَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَمْ نَكُنْ لَكُمْ وَاوَسِلْنَا
ایڈولیں امت کہ قدر داتگ آیان و ماں زمین و ہمیں چو کہ شماریں اینچو قدرت نہ داتگ یلہ دات ما
السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مَذَرَارٌ وَجَعَلْنَا الْآلِهَةَ تَجَرِي مِنْ تَحْتِهِمْ
پرایانی سر آسمان رگام ایردیوک، واد کنت جو کہ رنبت چہ آیانی چیر و
فَأَهْلَكْنَاهُمْ بَدُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ۝
پدا تباہ کنت ما آیان یہ آیانی گناہانگی و پیدائیں گت رند چہ آیاں و گد امت و
وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلْيَسَوْهَ يَأْتِيهِمْ
و اگر ایر بجیں پتی سا کتاب بے بنشگیں ماں کا غذا پدا دست پر بکنت آیتاں و تی دستاں
لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝ وَقَالُوا
ضرور گوشت کافراں کہ اے ہچے زانت مگر ظاہریں جادوئے و گوشتنت
لَوْلَا أَنْزَلْ عَلَيْهِ مَلَكٌ ۖ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكًا لَقُضِيَ الْأَمْرُ
کہ پرچے ایر نگیتگ پرائی سر ملائکت و اگر ایر بجیں ملائکت گدا و قصہ ختم بیت

مازل

حال بیت، چہ غذا یاں نطفہ و چہ نطفہ انسان جوڑ بوان بنت۔ غرض تلبہ ایڈولا چہ عدم و بہ وجود آورد۔ پیدہر یک شخصے و موت و ہر مقرر کت کہ انسان دوبارہ روت و ماں خاک و آوار بیت کہ چہ ہائی و پیدائنگ بونگ۔ بہ ہمیشی و قیاس کت کن ات کہ یہ عالم کبیر و ہم یک فنا و روچے مقرر انت کہ آرا قیامت کبریٰ گوشتنت۔ قامت صغریٰ بزان شخصی موت چونکہ بہ مئے دیما مدام کا یاں بنت کہ اشانی علم ہم مردمان بوان بیت۔ بلے قیامت کبریٰ و راستیں علم ایوک و خدا و گور و انت۔ حیرانی گپ انت کہ عالم صغیر یعنی ماں انساناں زندگی و فنا و رفتار و گندان و ماں عالم کبیر و فنا و کسے شک و شبہ کنت۔ فل یعنی ماں تمام آسمان و زمین و تنہا ہائی معبود مالک، بادشاہ، تصرف کنوک و تدبیر کنوک و اے مبارکین نام (اللہ) ایوک یہ ہائی ذات بالا و اعلیٰ صفات و خدا بندہ و مخصوص بونگ و پیدائنت گدا اگر ان و چہ کجا معبود حق رست کنت۔ فل و ہر یک ماں کلیں زمین و آسمان و ہائی حکومت انت و ابلا واسطہ ہک سوجیں و حیریں چیز و انسان و ہم ظاہر و باطن و وزن و کسانیں عملاں معلوم دار و سرپر انت تو عابد و لازم انت کہ ماں و فی عبادت و استعانت و غیرہ و غیر اللہ و شریک کنت۔ مشرکین کہ ما تعبدھم الا لیقر بوننا الی اللہ فر لقی و گوشتوک انت اے

پہ اشیان و اشانی ہرمانی جواب بوت و ساری وچہ اَجَلِ مُسْتَعْتَبِ عِنْدَهُ ع قیامت و عینک اشانہ کنگ ات ادا مجازات و ردا سرزنش فرما بیئت کہ ماں زمین و آسمان و مے بادشاہی انت و شے کلین ظاہر و باطن نیک و بدیں اعمال ہم مے علم و موجود انت گدا اہم سببے بوت نہ کنت کہ شہا ہنجوش مفت و عیلہ دیگ بیئت ۔ وک ماں آیت و احتمال انت کہ تکوینی آیات مراد بہ بنت یا منتزلی مراد بہ بنت ۔ وچہ حق و مراد غالباً قرآن کریم انت کہ آچہ قدرت و نشانیان دیم تر و کانی بد انجہامی و دنیاوی و اخروی سزاء گیش و گوار کنت کہ آئی و اشکان و منکران آترادرغ بند قرار و انگشت و بہ آئی استہزاء اشکت ۔ آیان گوشک بوت کہ ہرچ خبرے و سرشا کندرت و کلاگ گرت ایک ثابتیں حقیقتے بیت زوت شے و دیمکیت ۔ دیمتر و ہا قومانی حوالہ دیگ بوتگ کہ آیان آیات اللہ و تکیب و چہ و تی بدیں عملانی سبب ہلاک و برباد بوتنت ۔ وک یعنی عاد و ثمود و غیرہ کہ اشان وچہ شاگیش تر طاقت و ساز و سامان دیگ بوتگت ۔ ہور و کور و موجانی سبب و آیان باغ و کشت و سرسبز انتت عیش و وشحالی و دور دورہ ات و ہدیکہ اشان بہ بغاوت و نا فرمانی و لائک بست و قدرت و نشانیان شہا ہنجوش بگیر و آورد کاشانی اشانی جہرمانی سزاء اشان و ہنجوش بگیر و آورد کاشانی نام و نشان ہم باقی نہ منت ۔ پدا چرایاں رند و گدانتے پیدا این کت ۔ وکوں منکر و مکذباں اے سلسلہ جاری ہوان بوت ۔ مجرم تباہ ہوان بوتنت بلے بہ دنیا و آبادی ہچ خلل واقع نہ بوت ۔ وک مکہ و ہتیں مشرکاں گوشکنت کہ اگر شہاچہ آسمان و یک نوشتہ کتگیں کتبے بیارات و گوں آئی چار فرشتہ ہم بہ بنت کہ آئے دیم گواہی ہم بدینت کہ بے شک اے خدا و دیم داتگیں کتاب انت تو گدا اما ایمان کاریں آئی جواب دات کہ ہر کس بہ انوگیں جا و ر و قرآن و جادو و آئی و آروک و جادوگر گوشکنت اگر فی الواقع ما اشانی سرا کاغذ نوشتہ کرتگیں کتاب ہم چہ آسمان و ایر بگیجیں کہ اشان بہ و تی دستاں ایشادست ہم بجننت و چارنت کہ اے یک نظر بندی نے یک یک تخیلے نہ انت پدا ہم اشان ہوش گوشکنت کہ اے صافین جادو و انت ۔ ہرچ بد نختہ و نصیب و ہدایت مہیت آئی و شک و شبہ گدی ہم نہ روت و گار نہ بیت ۔ ۲ یعنی آئے روبرو ہوان و پیغمبر برحق و گواہی و بدنت ۔ ۱۲

ہے تلکدیم و فوائد : و اگر فرشتہ ہوتی اصل صورت و بیئت تو اشان یکسا عتے آئی و چار نکنت و چہ آئی رعب و ہیبت و ساہ اش در کیت ۔ اے ایوک و نبیانی و مزین جگری انت کہ اشان فرشتہ و اہلی صورت گندگ و تحمل دارنت ۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ایوک و دوزند و حضرت جبریل ہوتی اصلی صورت و دیتگ دگہ ہچ نبی و بابت و یک برے ہم برے ہم ثابت نہ انت دومی خبر ایشنت اگر اے مردمانی چوشین مزین شانی خارق عاد فرمائش تمام کنگ بہ بیت پدا ہم مہ منتنت ہنجوش کہ چریشانی و ذمینی و احوال و ت ظاہر بیت تو گدا استنتہ اللہ و ردا پدا اشان و ہجر مہلت دیگ نہ بیت و ہنجوشیں عذابے کیت کہ آفرمائش کنوکان و بالکل نیست و نابود کنت ۔ بر اے حساب و اے و طر و فرمائشان و تمام نہ کنگ ہم عین خدا و رحمت زانگ لو طیت ۔ وک چونکہ فرشتہ دیم و یک و نفی ماں سری آیت و گوست نوں دومی احتمال و جواب دیگ بیت ۔ آچوش کہ فرشتہ بہ انسانی شکل و دیم دیگ بہ بیت پرچاکہ بہ ہے و طر و مجاہست صوری (صورۃ ہم جنس بوگ) و سبب و مخلوق چہ آئی و نمونگ و تعلیم و نفع گیت کت کنت لیکن برے حساب و منکرانی شبہیانی ازالہ بوت نہ کنت پرچاکہ ہرچ شک و شبہ رسول و بشر بوگ و جاور و اشان ہست آ ملک و بہ بشری صورت و آیک و سہرا ہم بدستور باقی منگ ات ۔ وک دشمنانی فرمائشانی پستہ دیگ پدا و اچہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و تسلی دیگ بیت کہ شہا بہ اشانی استہزاء و کلاگ و دل تنگ مہیت اے یک نوکیں گیت نہ انت پیشی نبیاں ہم گوں ہنجیں جاوراں دوچار کپتگنت گدا اشان و دروغ بند گوشکانی حشر بہ ہرچ پیچے کہ بوت آہم کلانی دیم ظاہر انت ۔ اشان و ہم خدا ہما پیما سزادنت چوشکہ پیشی گناہ گاران و دیگ بوتگ ۔ وک یعنی ملک و سیل و میاحت و تباہ بوتگیں قومانی نشانان گندگ و رند اگر بہ عبرت و نگاہ و ماضی و احوال و بچارت تو نبیانی تکذیب کنوکیں قومانی ہرچ انجہامے ماں دنیا و بوت آصاف نظر و کیت ۔ چہ ہمیشی و قیاس بکن ات کہ و ہتے تکذیب کنوکانی انجہام چوش بد بوت تو کلاگ گروکانی حال باریں چون بیت ۔ وک و ہدیکہ ماں تمام زمین و آسمان و ہما خدا و حکومات انت ہنجوش کہ مشرکین و ہم بریشی اقرا ات تو مکذبین و مستہزین و چہ اشتہا ہیں سزاء کجا پناہ حاصل بیت کنت ۔ اے ایوک ہائی و عمومی رحمت انت کہ گناہان و گندان و

ثُمَّ لَا يُنْظَرُونَ ۝ وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا رِند آیان و مہلت نہ بیت و اگر ماں رسول بکتیں دیم بداتیں یک لائک و گدا و ماضی و صورت کنگت و آیان عَلَيْهِمْ قَائِلُ يَسُوءُونَ ۝ وَلَقَدْ اسْتَهْزَيْ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ ماں ہے شہیاد دور و انگت و و بیشک کلاگش و رنگت پیغمبر پیسر چہ تو فُحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ۝ پدا مخلوق و گیتنت چہ آیان کلاگ زور و کان و ہما چہ کہ پے آئے سر کندات کلاگش و رت و قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْبَٰكِذِينَ ۝ قُلْ لِّمَن مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلّٰهِ دروغ بند کنوکانی وک بگوش کہ کئی گنت ہر چیکہ ماں آسمان انت و ماں زمین انت بگوش کہ اللہ لیکنت کُتِبَ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ ۝ لِيَجْمَعَ كُفْرُ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ نبشتگی بہ و تی ذمیا ہرمانی ضرور چنت گت شمار اداں قیامت و روچا لَا رَيْبَ فِيهِ ۝ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ کہ ماں آئی و ہچ شک نیست انت ۔ ہما کہ و تی نفسش و ان بار کنگت ، نوں آیمان نیارنت و وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي الْإِلٰهِ وَالنَّهَارِ ۝ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ قُلْ و ہما نبی لیکنت ہر چیکہ آرام کنت ماں شپا و روچا و ہماوت انت اشکوگ زانوگ بگوش کہ اَغْرِ اللَّهُ أَخِيذُ وَلِيَا فَا طِر السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ ہیں ادا گد کسپا بگراں و تی مددگار اللہ و چہ پیغمبر ہما کہ ادا کنوکانت آسمانیک و زمینے لی و آدستا و اربیت وَلَا يُطْعِمُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَ و آیکہ کسپا و اربیت وک تو بگوش کہ من و حکم رستگ کہ من چہ درستان پیسر تر فرمانبردار بیاں و لَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝ قُلْ إِنِّي أَخَافُ أَنْ عَصَيْتُ تو ہجبر مہو چہ مشرکاں تو بگوش کہ من ترساں کہ و تی پروردگار و

بلا شرکتِ غیبی و فی گردن و بکیننت و چه درستان
پیش ہما کامل و اکل ترین بندہ و بہ انقیاد و تسلیم و حکم
کہ آکس بہ کل دنیا طاعت و فرمان برداری و مومنہ جوڑ
کنان و دیم دیگر بوتگ - ۱۲

فصل وہ ہے اے قرآن کہ خداوت میں وح و سرور
خداوند تمامیں بندگانی سرانجام وقاہر و چہ ذرہ ذرہ
خردار انت تو چہ آئی و شہادت عز بر دست و بے
مٹیں شہادت گئی بوث کنت پیشکامن ہم دتی و شے
درمیان و ہائی و گواہ کناں۔ پر چاکہ پیغمبری و دعویٰ
کناں و آئی و ہرچ پیغلے یہ شما سرتوں و ہرچے کہ
بہ آئی جواب و گوں من و ہم گوں ربانی پیغام و سلوک
کت آکلانی چمانی دیما انت آذات و تونی محیطیں علم و
رو و منی و شے میانجی و فیصلہ کنت۔ وے یعنی اگر سر کچ
ورات تو بہ منی صدق و سر خدا و یقینی و ستر چیں شہادت
اے قرآن موجود انت کہ اے و ت پیش داریت کہ اے
اللہ و کلام انت و آفتاب مد دلیل آفتاب۔
منی کار ایشنت کہ شمارا و دگہ ہر کس و کہ اے خدائی کلام سر
بہ بیت چہ خدائی پیغام و آگاہ بکناں کہ ماں آئی و توحید و معاد
و غمرہ و ردا تمام یہ دن و اصولاں ہدایت موجود انت آیا

12-

$$y = 2x^2 - 3x + 1$$

رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝ مَنْ يُصِرُّ عَنْهُ يُؤْمِدْ فَقَدْ

رَحْمَةً ۖ وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَإِنْ يَسْسِكَ اللَّهُ بِضُرِّ

فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُنْسَسْكَ بِمُخَيْرٍ فَهُوَ عَلَى كُلِّ

شَيْءٌ قَدِيرٌ ۝ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ

چیز قادر انت و آ زور کنت په دتی بندیا نی سرا د آ دانا انت

الحجیر ۱۸ قل ای مئی ابر شہادۃ قل اللہ شہید
دل بین امت و تو جست کن چه درستان مستوریں گواہ کئے انت بگویش کہ اللہ گواہ انت
سَنَنْدُوكُمْ وَنُكْرُكُمْ اَوْ نَكْفِيْكُمْ اَوْ نَحْمِلُ سَوْرَتِكُمْ اَوْ نَمْلِكُ لَكَ الْجَنَّةَ وَلِجَنَّتِكَ النَّارَ وَلِلْكَ فِيهَا
مَنْ تَشَاءُ مِنْ اَنْعَامٍ خَالِدَةٍ وَيُتْرَكُ لَكَ فِيهَا سَلْوٰتٌ ۚ وَمِنْ اَنْعَامٍ مَّكْنُوعَةٍ ۚ وَنَجْعَلُ لَكَ الْغُلَامَ الْفَرِحَانَ ۚ وَجِئْنَاكَ بِالْبَقَرَةِ الَّتِي كُنْتَ تُرِيدُ ۚ

بیبی و بینکم و اوجی الیٰ ہذا القرآن لاندر کم یہ و
منیک وشے در میان ءک و دیم دیگ بوتگ منی نینگ ای قرآن تاکر شمارا چہ آئیٹا خبردار بکنان و

من ابلاغ ایستم لشهدون ان مع الله الهة اخرى قل
 دگر هر کس که اے پر ایثا بر سیت۔ ہیں! شاگو اسی دیت کہ گوں اللہ و دگر معبود ہین ہست انت۔ بگوں

لا اَشْهَدُ قُلَّ اِنَّمَا هُوَ اِلَهُ وَاحِدٌ وَاِنِّى بَرِّىْ عَمَّا تَشْرِكُونَ

الَّذِينَ اتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ
ہمکساں کہ ما آیان ء کتاب داتگ، آثیار احابہ کارنت پہنچو کہ آوتی چچکاں جابہ کارنت

الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦٠﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ
 بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْعِلُ

کہ وہ سچ کہتا ہے اللہ و سرادر و عیاد و عید نہ کہتا آیتوں۔ بیشک ظالمانا کامیابی

متزل ۲

منزل ۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی نبی و خدا و سراسر اقرار بندان و نبوت و دعویٰ و بکنت یا چه برحقین نبی و کہ بر آئی صداقت و صافیں دلائل موجود بہ بنت خدائی پیغام و اشکان بہ ننگہ یب بہ ہر جیت پر دو بیناں مستری ظلم کس بوت نکنت۔ و اللہ دستور ایشانست کہ ظالم و انجام کار کامیابی و نجات حاصل نہ بیت گدا اگر فرض کن انت معاذ اللہ من مفسری اول تو من ہجر کامیاب نہاں و اگر شما مکذب انت چوشکہ چه دلائل و ظاہر بیت تو گدا شتم خیر انت پست کا تمام جاوران و چاران و غور فکر کن انت و واتی عاقبت و شواہد و بیہیت۔ و چہ ہمار و چہ بتس انت کہ آئی و بیان و پیداکنت۔ ابن کثیر و آیت و ہجے معنی بیان کنگ۔ و لہتیں مفسر انت چہ "افتر علی اللہ" و مشرکانی شرک مراد گپ تنگ چوشکہ دیم تر و وصل عنہم قاکانو ایفتر و انت۔ و اللہ اعلم و یعنی بہ ہایانی نسبت شہاد دعویٰ کنگت کہ آخدا فی حصہ دار و ماں شدتاں شے شفیع و مددگار انت مروچی چوشیں سکی و شدتی و و ہدے کجا پہ سار بوتنت کہ شمارا چیزے مدد اش بکتیں۔ و یعنی ابید چہ انکار و بہ آیانی دست و دگر چہ نہ بیت یا طلیں معبودانی رد آیایاں ہر حق عقیدت و دوستی ظاہر کنگت آخر و حقیقت چوش پدرا بیت کہ آیایاں چہ تمام زندہ عقیدت و تعلق و بابت و انکار کنوک بنت۔

و یعنی چہ صافیں دروغ و مشرکانی انتہائی بدحواسی و شریکانی مزین بے چارگی و زرگی ظاہر بیت۔ و در پختا مشرکان بہ چوشیں رسوا کنوکیں انجام و رد اماں دنیا و چیزے فکر بکنت۔ و اسے بہ ہما مردمانی نیگے اشارہ انت کہ اشاں بہ اعتراض و عیب کنگ و بردا واتی گوشان و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و طرف و لک کنگتس۔ بہ ہدایت و نفع گرگ و حق و قبول کنگ مقصود نہ ات۔ چہ ہدایت و نصیحت و روگردانی و ضمیر و مردگی سبب و نتیجہ چوش در آہیت کہ حق و قبول کنگ و وسایل و قوی آخر کار پڑ مردگ بوتنت۔ پمشکا چہ حق و فہمگ و اشانی دل زہر کنگ بوتنت۔ ہدایت و پیغام و اشکگ بہ اشانی گوشان گران معلوم بوت۔ چٹاشن چہ عتبر و نظر و ہنچوش خالی بوتنت کہ لہک و طاعلاما گندگ و باوجود ایمان یارگ و توفیق اش نہ بوت و پدالطف اش انت کہ بہ واتی چوشیں مرگ و سراسر شادان و و شنود ہم ہست انت بلکیں گوں پھر ہندگ و انداز و اشرا ظاہر ہم کنت۔ ماں سورہ حم السجده فاعرض اکثرہم فہم لا یسمعون و قالوا قلوبنا فی اكنة مما تدعونا الیہ و فی اذاننا و قرا و من بیننا و بینک حجاب فاعلم اننا علمون ہ چہ آیت و معلوم بوت کہ چہ آیتان و اشکگ و سبت و نفع نہ گرگ و دلالی سراسر بدہ بوگ و سبب اشانی واتی اعراض و دیم تابی و نتیجہ ات و اسے اعراض اسے جاور و عید کنگ و سبب بوت و اذا انشلی علیہ ایتنا و فی مستکبرا کان لکم یسمع کان فی اذنیہ و قرا (لقمان) سببانی سراسر سبتانی مرتب کنگ چونکہ ابید چہ خالق جل و علا و دگر کس کت نہ کنت پمشکار و حاضر آیت و ماں جعلنا علی قلوبہم اكنة و پردہ و غیرہ لوشگ و نسبت حق تعالیٰ و نیگ و کنگ بوتگ۔

و یعنی ماں اشاں نہ فہم کشت کیت نہ انصاف۔ ایمان یارگ و چہ ربانی ہدایت و سبت گرگ دوریں گت ایت۔ اشانی عرض و اماں واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و ایک بہ جگرہ و ٹوک ٹالی کنگ انت

چنانچہ و تر آئی بیاناں و داستان و معاذ اللہ اساطیر الاولین گوشت۔ پد انتہا تکذیب و جگرہ و سراسر نہ کنت کوشست اش انت کہ دگرانی ہم گوشاں پڑ کنگ لوتنت۔ چنانچہ مردمان و چہ حق و دور دارنت و دوت ہم چہ آئی دور چنت تانکہ مخلوق اشاں و گندان و بیزاری ظاہر بکنت مگر چہ تمام ناپاکیں کوشستان نہ اشاں چہ اللہ حکم و حقین و نقصان دات کت کنت او اسرافضل بیت و نہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و را کہ آئی حفاظت و سربلندی و ذمہ و حق تعالیٰ و زرتگ۔ البت اسے الحق و تہ و تا ابدی ہلاکت و از باب جوڑ کنگا کنت۔ و اینکر ہم سر پد نہ بنت کہ ماہ واتی دستاں واتی پادان و تیر جنگائیں۔ و یعنی آیات اللہ و تکذیب و کلاگ گرگ و در اہیں سبب دور داں ہما و ہدے انت دانکہ خدائی سزا و ہولناک و بیمنائیں ناراگ دیمانہ انت ہما و ہدے دوزخ و گر میں گوات اشاں سوچیت تو اشانی تمایں بٹاک بے تمام بنت و گوں ہزار ارمان و اسے ذمہ دے کنت کہ مارا دوبارہ بہ دنیا و دیم دیگ بہ بیت تاکہ دگر برے کیری ہم واتی رب آیتان و دروغ بند نہ کنیں و پچائیں ایماندار ہوان و زندہ گوازیں الان قد ندمت و ما یمنع الندمہ - ۱۲

الظالمون ۲۱ و یوم نحشرہم جمیعاً ثم نقول للذین اشرکوا نصیب نبیت و ہمار و چی کہ ماچ کنیں آدرستانا زندا گوشیں ہمایاں و کہ شہ کش کنگت این شرکاؤکم الذین کنتم ترعون ۲۲ ثم لم تکن کجا بیت شے خدایاں ہما کہ شاگان کنگت کہ اللہ شرکینت و زندا پشت نہ کپیت فتنتہم الا ان قالوا واللہ ربنا ما کنّا مشرکین ۲۳ انظر آیانی گور و ٹکی مگر اسے کہ گوشت کتیں مارا بہ ہما خدے و کہ مٹے پروردگاریں ما مشرک نہ بولیت بچار کہ کف کذبوا علی انفسہم و ضل عنہم قاکانو ایفتر و چہ ہما دروغ بندت بہ وتی سراسر و گم و گار بوتنت چہ آیایاں و سبب کتگیں خبراں و منہم من یتبعہ الیک و جعلنا علی قلوبہم اكنة ان ولہتیا چہ آیایاں وتی گوشیں سگ کنگت پتہ نیگ و ماہ و آیانی دلاں دور دہنگ پردہ تاکہ یفقهوہ و فی اذانہم و قرا و ان یروا کلا ایت لا یؤمنوا آئی و مغمہنت و ماں آیانی گوشاں دور دہنگ گرانی و اگر بگندت ہر ہمیں نشانی تاہم بہ آیتاں ایمان بہا حتی اذا جاء وک مجاد لونک یقول الذین کفروا نیارت و تاہما حدیک وقتیکہ کایت تی گور و جگرہ کنت گوں تو گدا گوشنت ہجے کافراں کہ ان هذا الا اساطیر الاولین ۲۴ و ہم ینہون عنہ و ہجے نہ انت مگر پیسرگیں مردمانی قصہ بہنت و آیایاں نھن کنت چہ آیتاں و ینون عنہ و ان یھدکون الا انفسہم و ما یسعون ۲۵ دور چنت چہ آیتاں و غارت نکنت مگر وتی جنداں و غمہنت و لو تری اذا وقفوا علی السارف قالوا لیتنا نرد و لا نکذب و اگر تو بگندے و تنیکد اوشتارینگ بنت بہ دوزخ و گدا گوشنت در پختیں کہ ما دوبارہ پختہ نیگ و تینیں دروغ بند کنیں یا لیت ربنا و نکون من المؤمنین ۲۶ بل بدالہم قاکانو وتی پروردگار و آیتاں و بتیں ماچہ مسلماناں و چہ نہ انت بلکیں ظاہر بوت آچیزیکہ آیایاں

فل یعنی انوں ہم ماں دنیا و اتری و واہگ گوں راستیں ارادہ و گوں ایمانی شوق و نہ انت بلکیں و ہدے عملانی مکافات و مجازات و ہماندارگ دیم اہت کہ آرا صافیں و لیلانی با وجود چرائی و انکاری بوتگنت۔ خدائی عذاب و گوں و قی جان ایش دیمت ہما تمایں بدیں کارہن کہ ایشاں پہ چیرکائی کنگنت آیتانی رازیا شک بوت انوں ہے زوتاں کہ ایشاں و اللہ ربنا ما کٹا مشرکین ظاہر کنگنت ایشانی اے دروغ و ہم بن کٹینگ بوت۔ خلاصہ ایشنت کہ بدکاری ہرج اثرے چیرکائی و چاں اندر ماں ایشانی دلائی تو کا ردوم گرگانت آدر دناگیں عذاب و صورت و ایشانی دیم اظہر بوتنت۔ تو نون تہنا پمشکا دنیا واپس لوگ لوٹنت کہ بلکیں مئے جان رستگار بہ بیت۔

واذا سمعوا

۲۰۲

الانعام

يُخَفُّونَ مِنْ قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَإِنَّهُمْ

لَكَاذِبُونَ ﴿۳۸﴾ وَقَالُوا إِن هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ

بِشَيْءٍ نَّعْتَدُ لِلْآخِرَةِ ۚ وَأَنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿۳۹﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وَقَفُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ قَالَ السِّ

هَٰذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُقُوا الْعَذَابَ ﴿۴۰﴾

كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿۴۱﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ ۖ هَٰذَا

إِذْ جَاءَتْهُمْ السَّاعَةُ ۚ بَغْتَةً قَالُوا يَحْسِرُنَا عَلَىٰ مَا فَرَطْنَا

فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ ۖ أَلَا سَاءَ مَا

يَحْمِلُونَ ﴿۴۲﴾ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهُوَ الْكَدَّارُ

الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿۴۳﴾ قَدْ نَعْلَمُ

إِنَّكَ لَيَحْزَنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يَكْذِبُونَكَ وَلَكِنْ

ظُلُمِينَ ۖ بَايَاتِ اللَّهِ يُحْذَرُونَ ﴿۴۴﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِّنْ

أَمَلِ الْأَوَّلِينَ ۚ وَكَانَ تَوَلَّيْنَا ۚ وَكَانَ عَذَابُكَ شَدِيدًا ﴿۴۵﴾

وَلَقَدْ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهِ ۖ إِذْ جَاءَهُ نَذْرٌ مِّنْ رَبِّهِ ۚ

أَن يَخُذْ أَلْفَ نَفْسٍ مِّنْ بَنِي إِسْرَٰءِيلَ ۖ فَتَخُذْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ أَلْفًا ۚ فَتَكُنْ

فل یعنی انوں ہم ماں دنیا و اتری و واہگ گوں راستیں ارادہ و گوں ایمانی شوق و نہ انت بلکیں و ہدے عملانی مکافات و مجازات و ہماندارگ دیم اہت کہ آرا صافیں و لیلانی با وجود چرائی و انکاری بوتگنت۔ خدائی عذاب و گوں و قی جان ایش دیمت ہما تمایں بدیں کارہن کہ ایشاں پہ چیرکائی کنگنت آیتانی رازیا شک بوت انوں ہے زوتاں کہ ایشاں و اللہ ربنا ما کٹا مشرکین ظاہر کنگنت ایشانی اے دروغ و ہم بن کٹینگ بوت۔ خلاصہ ایشنت کہ بدکاری ہرج اثرے چیرکائی و چاں اندر ماں ایشانی دلائی تو کا ردوم گرگانت آدر دناگیں عذاب و صورت و ایشانی دیم اظہر بوتنت۔ تو نون تہنا پمشکا دنیا واپس لوگ لوٹنت کہ بلکیں مئے جان رستگار بہ بیت۔

فل یعنی انوں ہم دروغ بندنت کہ ما بہ دنیا و اتری یوان و پچا میں ایماندار جو طبع میں و ہجر اللہ آیتانی تکذیب نہ کنیں۔ بد بخت اگر ماں دنیا واپس لوگ بہ بنت تو بدی و ناشری و ہرج قوتے کہ ماں ایشاں و دی کنگ بوتگ پدا چہ ہمیشاں کارگرت و چہ ہمارج و تکلیف بے وس یوان و پدا و اتری و واہگ ظاہر کنگانت آرا مثل "واب" و شمشکار بنت چوشکہ باز و ماں دنیا و اتری و جلالاں گرفتار یوان و مردم خدایہ نیک و توبہ کنان و رجوع کنت گداخت ریح و پدا شمشکار بنت گوشے آرا ریح یاد نہ انت کہ آئی و گوں خدایہ چیرے قول و اقرار کنگ شکان گم ید عنا الیٰ ضری مشد۔

فل یعنی بہ شتری و عیش و عشرت و مزگاں نوش جان بکن ات و قی بنیادی عیش و نوش و مفت و بے آخرت و فکر بے تمام مکن ات۔ بے حال مروچی یورپ و

ایہد کہ مادہ پرستائی گنت۔ فل یعنی و ہدے کہ حقیقت و اصلیت چٹانی دیم کیت و چہ بعث بلووت و اقرار و ابیدہ کہ رہے نہ گندنت تو گدا بہ ایشاں گوشک بیت کہ چہ حقیقت و انکار و کفر بالمعاد و تمام بچش ات۔ فل ان و مسترس شومی و بد بختی ایش انت کہ چہ خدایہ لقاء انکار بکنت و زندمانی و

ایہ اعلیٰ ترین مقصد و دروغ بنانت و ہدیکہ موت یا قیامت بہ سر و بیٹ و بوشتنت گدا بہ فاندہ داستان و پے افسوس و مشان و گوش ات کہ ہلے ارمان من ماں دنیا و زندی یاپہ قیامت و روج و تباری و بردا چکر کوتاھی کت کہ مروچی آئی و تلانی ہم کنگ نہ بیت۔ آدہ و برے افسوس و بچ سیست

حال نہ بیت۔ گناہ و ناشری کارانی گرائیں بار کہ چرائی آئی و پشت چوٹ ترا تگ اے گڈی ناوقین پشتومانی دارمانی آئی و بار و بچ کم کت نہ کنت۔

فل کافراں و اچوش گوشک بوتگنت کہ دنیا و زندی ابیدہ بچ زند نیست انت بے حقیقت ایش انت کہ اے فانی لر دیں زندگانی آخرت و زندی مقابلہ

محض بچ و بے حقیقت انت ادر زندی و ایوک و ہما دمان و ساعمان و زندی و نام دیگ بوت کنت کہ ایشاں پہ آخرت و شتری و مڑاہ داری و خرچ کنگ بیت۔ باقی تمام ساعمان و دمان کہ آچہ آخرت و فکر و ہورک بہ بنت یک عاقبت اندیشی و گور و چہ لہو و لعب و زیات بچ قیمت نداشت، پر ہیزگار و کو اسیں مردم شتری و زانت کہ آئی و اصلی لوگ و جاگہ آخرت و لوگ و جاگہ انت و آیانی اہلی زندمانی آخرت و زندمانی انت ۱۲

مذلل

قَبْلِكَ فَصَبْرٌ وَعَلَىٰ مَا كَذَّبُوا وَأَوْذُوا حَتَّىٰ أَتَاهُمْ نَصْرُنَا ۚ

چہ تو پہلے آگیاں صبر کرتا ہے وہی دروغ بند کنگی دل آزاری سے سزا پہنچا دیتا ہے کہ آیت کی آیت سے

لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ۚ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ بَنِي إِسْرَٰءِيلَ

ہج کس بدل کت نکلت اللہ خبراں و پر تو رستگ چیزے حالات پیٹنہانی و

وَأِنْ كَانَ كِبَرُكَ عَلَيْكَ ۖ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَبْتَغِي

و اگر تہی سرگران گوزیت آیان روگردانی گدا اگر تراواک کنت اسے کہ دریکجے

نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَكًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ وَلَوْ شَاءَ

یک زیر بریدیں راہے زمین و یک پدگے ماں آسمان پد لہاے آیان گوئے معجزے (گدا اگرچہ کن) و اگر چاہے اللہ

اللَّهُ لَجَمْعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۚ إِنَّمَا

گدا درستی کنت پر راستیں راہ و سرا گدا نون تو چہ ناداناں مبہ و البتہ

يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ ۚ وَالْبَوَاتُ يُبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ

منت ہما کہ اشکنت و مردگانا زندگ کنت اللہ رندہائی و نیمگا

يَرْجِعُونَ ۚ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ

واپس کنت منت و گوشت کہ پرچہ رہ دیگ بوتگ پہ آتی و سر ایک نشانی ہے چہ آئی پروردگار و نیگ ملک گوش کہ

اللَّهُ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يُنْزِلَ آيَةً وَلَٰكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۚ وَمَا

اللہ قدرت ہستنت پر اسے خبر کہ رہ بدنت نشانی ہے لیکن گیشتریں آیان نرانت و نہ انت

مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَيْرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَلُكُمْ

ہج شدنئے ماں زمین و نہ ہج مرے کہ بال کنت پر وہی دوئیں بانزلاں مگر میرے چہ آیان یکا تہے بیت

مَافَرَطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ۚ

شمہ ڈولیں ما پشت نگہنگ ماں نیسگ ہج چہ رند درستان وہی پروردگار و نیگ ہج کنت منت و

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمُّوا فِي الظُّلُمَاتِ ۚ مَنْ يَشَاءُ

ہما کئے آیان دروغ بند کنت کر و گنگنت ماں تہا ریا نی تو کانت و ہر یکا بلوئیت

مَنْ يَشَاءُ ۚ اللَّهُ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَلَا يَهْدِي الْقَوْمَ الضَّالِّينَ ۚ

ہج چہ چاہے اللہ گمراہ کرے و نہ ہج چاہے اللہ راہ دہے و نہ ہج چاہے اللہ راہ دہے

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمُّوا فِي الظُّلُمَاتِ ۚ مَنْ يَشَاءُ

ہج چہ چاہے اللہ گمراہ کرے و نہ ہج چاہے اللہ راہ دہے و نہ ہج چاہے اللہ راہ دہے

مَنْ يَشَاءُ ۚ اللَّهُ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَلَا يَهْدِي الْقَوْمَ الضَّالِّينَ ۚ

ہج چہ چاہے اللہ گمراہ کرے و نہ ہج چاہے اللہ راہ دہے و نہ ہج چاہے اللہ راہ دہے

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمُّوا فِي الظُّلُمَاتِ ۚ مَنْ يَشَاءُ

ہج چہ چاہے اللہ گمراہ کرے و نہ ہج چاہے اللہ راہ دہے و نہ ہج چاہے اللہ راہ دہے

مَنْ يَشَاءُ ۚ اللَّهُ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَلَا يَهْدِي الْقَوْمَ الضَّالِّينَ ۚ

ہج چہ چاہے اللہ گمراہ کرے و نہ ہج چاہے اللہ راہ دہے و نہ ہج چاہے اللہ راہ دہے

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمُّوا فِي الظُّلُمَاتِ ۚ مَنْ يَشَاءُ

ہج چہ چاہے اللہ گمراہ کرے و نہ ہج چاہے اللہ راہ دہے و نہ ہج چاہے اللہ راہ دہے

و جسٹ و با واست گنگ نؤکیں نؤکیں محلو حاصل کنت وچہ و قی فکری قوت و برکت و اشانی ترتیب دیان و حیات جدید و نیمگ و پیش قدمی کنان بیت آمان نیک و بد و گیش و گوار کنگ، نفع و ضرر دیوک و جاہ یارگ، آغاز و انجام و فہمگ و سراقا و وکام یک کارے و کنگ یا نہ کنگ و سرا بالکل آزاد انت پیشکا آتراجہ خدا و نیمگ و پنجوشیں نشان پیش دارگ بنت کہ ماں آیان غور و فکر و منہ و دست و بکیت و فکر و کسب و فطری آزادی و سلب کنوک مہنت و اگر آچہ خدا و بخشا گیش قوائے عقلیہ و بہ بشری و غور و فکر بکنت تو آتراجہ و باطل و نیک و بد و میاچی و گیش و گوار کنگ و رد و پنج مشکل دیما نیثیت - گڈاچوشیں فرمائی نشان و معجزات و درخواست کنگ کہ بہ اشانی سبب و ہر ڈول و مانگ انسان بہ ایمان و یارگ و مجبور بہ بیت پرے دستور و براں ما انسان و بہ ایدگہ حیوانی قطار و اشتار نیک و دل مانگیں۔ و اگر فرمائی نشان بہم و جوہ مجبور کنوک مہنت تو گڈاچوشیانی پیشدارگ و پنج سیت حاصل نہ بیت پر چاکہ اسے ردا ہم و گہ بازیں شبہ و شکوک پیدا کنگ بنت کہ پیش و ماں بازیں غیر فرمائی نشان و معجزہ یاں پیدا کنگ تو بکنت - و گڈاچوشیں و جبر و اشکنت نہ و ت چہ و گراں سیت و نہ ماں تہار و کیاں چیزے و سیت کنت - و ہرے کہ سہ و قی درستیں اعضا یاں چہ و قی بدراہیاں بے کار بکنت تو گڈاچہ و تصدیق و قبول کنگ و ذریعہ و گہ بے بوت کنت ۹ - ۱۲

الانعام

۲۰۴

واذا سمعوا

اللَّهُ يُضِلُّهُ وَمَنْ يُشَأْ بِجَعْلِهِ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝ قُلْ

اللہ آیتاچہ راہ و دکت و ہر کیا کہ بلوٹیت آیتاچہ بجکیں راہ و دور دنت بجوش

ارءیتکم ان اتکم عذاب اللہ اذ اتکم الساعة اذ اللہ

کہ و قی حال و بدیت کہ اگر بدیت پر شے سراقا عذاب یا بدیت پر شے سراقا مانت گڈاچوشیں اللہ و بدیت

تدعون ان کنتم صدیقین ۝ بل ایاہ تدعون فیکشف ما

دگرے و توار پر بدیت (جواب بدیت) اگر شمار است گڈاچوشیں بلکیں ہا یا و توار پر بدیت پرا و دور کنت ہما

تدعون الیہ ان شاء وتسون ما تشرون ۝ ولقد ارسلنا

مہنتا کہ بہ آیتاچہ راہ و توار پر بدیت اگر بلوٹیت و توار پر بدیت ہما یا نا کہ اللہ و توار پر بدیت شہ و توار پر بدیت

الی امم من قبلك فاخذنهم بالباساء والضراء لعلمهم

امتا نی نیمگ و پیسر چہ تو گڈاچوشیں آیان و پیسکی و سوری تاکر آ

یتضرعون ۝ فلو لا اذ جاءهم باسنا تضرعوا ولكن قست

ایر دنی مہنت رندا پر چہ آیان ایر دنی مہنت و قی و توار پر بدیت پر کمان مہنت عذاب و لیکن آیان بی دل

قلوبهم وزین لهم الشیطان ما كانوا یعلمون ۝ فلما

سک بوننت و دولا و کنت پرایان شیطان و ہما کردار کہ آیان کنگا بوننت پرا و قی و توار پر بدیت

نسوا ما ذکر وابه فتحناعلیہم ابواب کل شیء حتی اذا

بے تراز ک بوننت چہ ہما نصیحت کہ آیان کنگ بوننت چہ کنت ما پرایان سراقا چیز و دروازگ و تہا ہما و قی و توار پر بدیت

فرحوا بما آوتوا اخذنهم بغتۃ فاذا هم مبلسون ۝ فقطع

گل بوننت چہ ہما چیزان کہ آیان و دیک بوننت گپت ما آیان و ناگہانی پرا ہما و قی و توار پر بدیت و دیک بوننت و توار پر بدیت

دابۃ القوم الذین ظلموا و الحمد لله رب العالمین ۝ قُلْ

بج ہما ظالمین قوم و درستی تعریفان اللہ بکنت ہما کردار و دیک بوننت تہا بین جہان و گڈاچوشیں

ارءیتکم ان اخذ اللہ سمعکم و ابصارکم و ختم علی قلوبکم

کہ گنت کہ اگر چہ بکنت اللہ شے گوشان و شے چمان و مہ بکنت پر شے دلاں و

غرق بوت تو یکپارگی بہ بے خبری و جا و ر و آتراجہ کاریت اسے ارشاد انت کہ مردم و گت و سراقا سراقا سیت تو بہ اشتا پی تو بہ بکنت، چوش راجا مہنت چریشی و زیات بیم تراپ بر سیت تو گڈاچوشیں بکنت - وک ظالمان و چہ و گڈاچوشیں ہن آتی و رلو بیت عامہ و اثر و پکلیں عالم و عظیم رحمت انت پیشکا اد و حمد و شکر و بیانی کت - وک کہ شامتون ات اشکنگ، متون ات گندگ و متون ات چہ دل و فہمگ - ۱۲

ہم و گہ بازیں شبہ و شکوک پیدا کنگ بنت کہ پیش و ماں بازیں غیر فرمائی نشان و معجزہ یاں پیدا کنگ تو بکنت - و گڈاچوشیں و جبر و اشکنت نہ و ت چہ و گراں سیت و نہ ماں تہار و کیاں چیزے و سیت کنت - و ہرے کہ سہ و قی درستیں اعضا یاں چہ و قی بدراہیاں بے کار بکنت تو گڈاچہ و تصدیق و قبول کنگ و ذریعہ و گہ بے بوت کنت ۹ - ۱۲

ہمے تاکدیم و فوائد : و گمراہ ہائی و کنت کہ و ت و تہا بیت و راہان و بند کنت - و کت و شہنا کر فتنہ بہا و لکنت، اخلد الی الارض و اتبع ہو و وک و ہرے کور کور و کنگ بوان و اللہ و آیتان و دروغ بند کنت و ماں گمراہی و جہل ترین چات و کپنت و بریشی و ردا اگر ماں دینا و یا ماں قیامت و خدا و سکتیں عذاب نازل بیت تو راست راست بجوش ات کہ ابید چہ خدا و گہ کتے و توار پر چن ات - ماں دینا و ہر دین جلال ہم و ہر کہ شہا کر قیامت تو لاچار بوان و ہما کیں خدا و توار کن ات و قی ایسہ کہ کلیں شریکان و شہوش ات - فاذا ركبوا فی الفلک دعوا اللہ مخلصین کہ الدین کہ بریشی و سراقا خدا بواہیت تو آجہال و دور ہم کنت چہ ہمیشی و و قی قیاس بکن ات کہ چہ عذاب و نزول و یا چہ قیامت و ہولناکیاں ابید چہ خدا و گہ بچ کس رستگار کنوک انت گڈاچوشیں چہ کور و دیدی و احمق ایت کہ آخرا و جلال و عظمت و فراموش کنان و آئی و نازل کتگیں آیتانی تکذیب و فرمائی آیتانی لوٹ کن ات - وک ماں گوستگیں آیت و عذاب ایک و احتمال بیان بوننت نوں داستانانی حوالہ بیان بیگانہ کنت کہ ماں پیشی زمانگ و اسے و ط و عذاب آہنگنت و ہم سراقا فرمائی کت و ہر گنہگار و اول سراقا سکیں سراقا کنگ بہ بیت تو آتراجہ انت کہ ہما دمان و بہ خدا و طرف و رجوع بکنت - چہ و قی سک و لی و شیطانی فریب و آتراجہ سبک خیال مہنت - ماں موضع القرآن و ہست کہ گنہگار و اللہ تعالیٰ کمیں سراقا دنت، اگر آئی و زاری و فریاد کت و تو بلی کت تو آتراجہ سراقا بوت و اگر قی سراقا نہ من ات تو پرا آتراجہ شہوشکاراں و ل کنت و پرا بی عیش و عشرت و دروازگان و کت - و ہر یکہ چہ نعمتانی شکرگزاری و احسان و انعام و آتراجہ قبول کنگ و بدل شرماں گناہاں غرق بوت تو یکپارگی بہ بے خبری و جا و ر و آتراجہ کاریت اسے ارشاد انت کہ مردم و گت و سراقا سراقا سیت تو بہ اشتا پی تو بہ بکنت، چوش راجا مہنت چریشی و زیات بیم تراپ بر سیت تو گڈاچوشیں بکنت - وک ظالمان و چہ و گڈاچوشیں ہن آتی و رلو بیت عامہ و اثر و پکلیں عالم و عظیم رحمت انت پیشکا اد و حمد و شکر و بیانی کت - وک کہ شامتون ات اشکنگ، متون ات گندگ و متون ات چہ دل و فہمگ - ۱۲

مزل

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

ول واجہ شاہ صاحب فرمائیے "یعنی ماں توبہ و دیر مکت - ہرچ گوشے، چھے ودلے کہ اسے وھدے ہست انت بلکیں یدہ آمبنت و پیشکا توبہ و استغفار و توفیق بیت - ول "اناکت" یعنی ہما عذاب کہ آئی و ہرچ علامت پیش و ظاہر بیت و لہذا چہ جھوٹے و مراد ہما عذاب بیت کہ چہ آئی و ایک و پیش چہ علامت ظاہر بہ بنت - ول یعنی ماں توبہ و دیر کنگ باید نہ انت - شاید ماں اسے دیر کنگ و عذاب بیت و بریت کہ آئی "بار" و ایوک و ظالمان و برداشت کنگ کمیت اگر پیش و چہ ظلم و عدوان و توبہ کنگی تو چہ عذاب و رستگار بیت - ول یعنی شہا کہ چہ خدا و عذاب و بے فکر و لاغرض ہوان و بیکاری و مفتیں سوال کنان و پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام و دل سیاہ کنان و بے آئی و تصدیق و تنگدلی معیار و چکاس شوہار کنان و بے شری و بزانان کہ پیغمبر پر اسے مطلب و ماں دینا و دیم و دیک نبوت کنگ کہ شے بیکاری و ناہودگی فرماشان و تمام بکننت - آئیانی بخت و عرض ایوک و "تبشیر انداز" و تبلیغ و ارشاد و انت - آچہ خدا و طرٹ

پیشکا دیم و دیک بنت کہ فرمان برداران و بشارت بہ اشکنا سینت و نافرمانان و بے آئیانی بدیں انجام و سرے سرزنش بکننت دیم ہر کس و کمانی گون و ت ہمراہ انت ہر کس و نبیانی خیرانی سرالیقین کت و اعتقاد و عمل و قی جاوری راست کت حقیقی امن و راحت و آرام نصیب ہوت و ہر کس و خدا و آیتان و دروغ بند کنان و چہ خدائی ہدایت و دمی تربیت و نافرمانی و سرکشی و سب و سکیں تباہی و مزین عذاب و چہ و گرفتار ہوت -

(العیاذ باللہ) و مے آیت و رسالت و منصب و حقیقت و گیش و گوار کنگ بوتگ - یعنی ہر شخصہ کہ نبوت و دعویٰ و کنت آئی و دعویٰ اسے نہ بیت کہ خدائی قدرانی خزانگ بہ منی قبضہ و انت کہ و ہرے چہ آئی کتام یک امرے و فرماش کنگ بہ بیت و ضرور آرا پورہ بخت یا تمام عیب و شہادت معلومات توری آہانی تعلق گون رسالت و کاراں بیت یا مبدیت، آرا خبردار و واقف کنگ بوتگ کہ ہرچہ کہ شہا ہر اس آہا دمان و پیش داران کنت یا چہ انسانی جنس و آدگہ جسے بہ بیت کہ پدا اثوت پیش بکننت کہ چہ اسے انانی لوازمات و خصوصیات و من پاک و صاف آن - و قتیکہ چہ خبراں آچہ جزے دعویٰ دار نہ انت تو گدا چہ رانی فرماشی معجزہ طلب کنگ یا چہ ذر منی و کنت و اسے سوال کنگ کہ قیامت کدی بیت "یا چوش گوشگ کہ چون پیغمبر ایت کہ و رگ وارت و ماں بازار و پے سٹ و سودا و روت و پے و طریں خبران و پے تصدیق و تکذیب و معیار و چکاس قرار دیک دال کجا حذو راست ہوت کنت -

ول یعنی واجہ پیغمبر اگر چہ، چہ انانی نوع و جلا و گہ فوع نہ انت بلے ماں آئی و اید کہ مسلمانانی تہا زمینی و آسمانی کدے فرق انت - انسانی قوت و دو قسم بیگنت علی و علی چہ قوت علمی و نبی و غیر نبی و تہا تفاوت مثل بصیر و اعمی زانگ باید انت - نبی و دل و چم بہ خدائی مرضیات و ربانی تجلیات و گندگ و تیچ مان انت کہ چہ آئی بلا واسطہ مشاہدہ و امتاں زبھارت - و قوت علمیہ و اسے احوال چوش بیت کہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ماں و قی قول و فعل و ہمک حرکت و سکون رضائے الہی و حکم خداوندی و تابع و فرمانبردار بنت - آسمانی وحی و احکام الہیہ و برخلاف نہ کدی آئیانی کام چست ہوت کنت نہ

زبان حرکت کت کنت آئیانی مقدس ہستی اخلاق و اعمال و ماں زندہ کلیں حالتاں ربانی تعلیمات و خدائی مرضیات و دشین عکس و شبینگ انت کہ چہ آئی و گندگ و غور و فکر کنوکان آئیانی صداقت و ماورس اللہ ہوگ و بردازہئے ہم شبہ ہوت کنت - ول یعنی ہما مردم کہ بہ فرماشی معجزہ پیش دارگ و سراوتی ایمان و موقوف کنت و چہ و قی بعض و کنت پے اللہ و آیتانی تکذیب و لاکش بستگ چہ آیاں دیم و برترین پرچا کہ تبلیغ و فرض ادابوت و آئیانی راستیں راہ و سر ایک و تیچ امید نیست انت نوں چہ خدائی وحی (قرآن) و معرفت اسے مردمان و بہ سرزنش کنگ زیات زور و کار بند کہ ماں آئیانی دل و محشر و خوف و عاقبت و فکر انت پرچا کہ چہ ہمیشاں امید دارگ ہوت کنت کہ چہ نصیحت و اثر بگرت و چہ قرآنی ہدایت و سبت حاصل بکننت - ول یعنی اشی و اشکنان و چہ گناہ و پھر ہزنت -

مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ أَنْظَرْ كَيْفَ نَصَرْتُ الْآيَاتِ ثُمَّ

گدا کجام خدا انت اللہ و چہ بغیر اللہ و لیس کہ باریت بدت شہا را چہ چہ ایل بجا کہ ہما رنگ پر رنگ بیان کنی ماں آیتاں

هُمْ يَصُدُّونَ ۖ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً

انگت ہن آدور تچینت بگوش کہ خبر بدیت کہ اگر بدیت پشے سرا اللہ و عذاب اناکہا ول

أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمُونَ ۚ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ

یا ظاہر ظاہر گدا کے تباہ بیت بجز چہ ظالمانی قوم و ول و ماں رسول دیم نہ انت کنت

الْمُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ فَمَنْ آمَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

مگر بہ خوشخبری دیک و ترسینگا پدا ہر کس کہ ایمان آرت و عملی شرت کنت گدا نہ آہانی ہر اس ترس

وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۚ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا مِمَّا مَسَّهُمُ الْعَذَابُ

ہست و نہ آغمین بنت و ہا کساں کہ دروغ بندش کنت مے آیت لگیت آیان و عذاب

بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۚ قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ

پہ نافرمانی کنگ و سب و ول تو بگوش کہ من نگوشاں گون شہا کہ منی کتہ آیت اللہ و خزانیاں

وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبُ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ إِنْ أَتَيْتُكُمْ إِلَّا

و نہ من غیب زاناں و نہ من گوشاں گون شہا کہ من فرشتہ بیماں و من زندگیری نہ کنان مگر

مَآ يُوْحَىٰ إِلَيَّ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ۖ

ہما چیز کہ دیم و دیک بیت چہ اللہ و طرف و پر من بگوش کہ کدی برابر بنت کور و بینا

أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ۚ وَأَنْذَرِ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحْشَرُوا

نوں شہا فکر نہ کنت و ول و خبر رکن بہ پے قرآنی ہایاں کہ آیاں اسے خبر و ترس ہست کہ آچہ کنگ بنت

إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَّهُمْ

و قی پروردگار و دیم نیست پرایاں بجز چہ اللہ و پشت و اسچہ و نہ سفارش کنوگے و تاکہ آوتارا

يَتَّقُونَ ۚ وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ

بچینت و و مگلیں ہما کنان و کہ توار پر دینت و قی پروردگار و صبح

فلک ساریء فرمائیں گئی کہ پیغمبرؐ پر تبشیر و انداء کا منت
چنانچہ اسے رکوع و شروع وچہ وَاَنْذِرْ بِهِ الَّذِيْنَ
يَخَافُوْنَ الْخِءْشَانَ اَنْذَارِء کار مرزی ات نول پڑھنا
حق و شان تبشیر و بیان انت۔ یعنی مومنان و کامل
سلامتی و رحمت و مغفرت و خوشخبری بہ اشکنا تین تاکہ اے
عربانی دل مزین بیت وچہ زردارانی نوک و ٹالی و آسانی سلتیں
و بے عزت کنوکیں سلوکت و دل پر و شس مبت پمشکا ما
احکام و آیتان و گول تفصیل و بیان کنیں۔ ہم ہمیشکا کہ
مومنانی مقابلہ و گنہگارانی رہ بندہ ہم گیش و گوار بیت
تنبیہ: اے کہ فرمان کت کہ ”ہر کسے چہ شاکنت بدیں
کارے چہ نازانتی“ چریشی شاید اے غرض بیت کہ
مومن ہرچ بدیئے یا گناہے کنت توری بہ نرانتکاری یا
بہ زانتکاری آد حقیقت آئی و بدی و گناہ و بدیں انجام و
واں یک جدے و نامرید و بے خبر و بان و کنت۔ اگر گناہے
ہو یا گناہیں انجام و سزجی و اندازہ بہ بیت تو گڑا کئے انت
ہما شخص کہ چریشیں گام چست کنگ و عجات و ہیما ت
کنت۔ و ماں پیشی آیت و ہما چیزاں بیان بوتنت کہ
گول مومنان گوشگ و قابل انت مرے رکوع و ہما خرابی
ذکر انت کہ اشاں بہ مجرم و دروغ بند کنوکانی حق و گوشگ
قابل انت یعنی تیں پیغمبر فرمان بکن کہ منی دل، منی فطرت
منی عقل و وحی الہی کہ بمن نازل بیت، اے کل منار و دور
دارنت کہ من چہ کاملیں توجید و کشک و گامان و اینگر و اینگر
بکناں توری شہر قدر تدبیر جلد بسا نہات من، بچ بر شے
واہگ و دوشیانی زند گیری و کت نہ کناں۔ بفرض محال اگر
پیغمبر بہ کتام یک معاملہ وے و خدائی و وحی عیل کناں و قوم و
واہگانی اتباع و کنت تو خدائے ہما کس و ہادی و رہ
شون دیوک جوہر کنگ و دیم داتگ معاذ اللہ آوت چہ
کشک و رد بوت گڑا ماں دنیا ہدایت و تخم چونکائی
مانیت۔ ۱۲

مانیت - ۱۲

٢٠٩

وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ

و بیگاہ لوٹنت آئی و رضا مندی و دل پر نہ انت یہ تھی سراجہ آیانی حساب و

شَيْءٌ وَمِمَّا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ

ہج و پر نہ انت چه تنع حسابء پہ آ پانی سرا ہج تاکہ تو آیاں بگلینے

فَتَكُونُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾ وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِيَقُولُوا

گدّے تو چہ بے انصافاں ہیں ! و ہمید و لا ما آزمائش کتبگاہتے مردم پہ دگر ہیتے ذریعہ تاکہ بگوشست

أَهْلُوا لِمَنْ لِّلَّهِ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا لَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ

ہیں! ہمیشہ کہ احسان کتگ اللہ پر آسانی سراچہ مئے درمیانہ۔ زانا اللہ شکر گرد کانء

بِالشُّكْرِينَ ﴿٥٧﴾ وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ

شرنزامت ۛ وقتیکہ میاںیت نہی گورا ہما کہ منت مے آیتان ۛ گدا تو بگوش

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ إِنَّكَ مَنْ عَمِلَ

که سلامتی انت پر شمانبشگ شے پروردگار اے وقتی سرارحم کنگ که هر کسکه بجننت

مِنْكُمْ سَوْءٌ بِحَمْدِ اللَّهِ ثُمَّ تَابَ مِنْ غُذْرِهِ وَأَصْلَحَ فَاِنَّ غُذْرَ

مہ شہید کاری ہے یہ نادانی ہذا تو یہ بکنت آئنا مگر گڑ و نیک بیست گڑ آغشک

۵۳) وَكَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ الْقِصَّةَ الْأُولَىٰ وَلِتُذَكِّرَ

وَلَدَاكَ لَعْنَتُ الْاَيُّوبَ وَالسَّبِيْنِ سَبِيْلُ
مُهْرِيَانِ اَنْتَ دِهِيْدُوْلَا مَا جَدَا بِيَانِ كُنِيْ اَيُّوْبَ وَتَاكَ شَرْ بَكِيْ شَيْتِ

الْجُرْمِينَ ﴿٥٥﴾ قُلْ إِنِّي نَهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ

گنہگارانی ہی تو جو کوش کہ من مہن کنگ بوئگاں چہ اشیا کہ بندگی و بکنان ہا کسان کہ شمایش توار پر

مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا أَتَّبِعُ أَهْوَاءَكُمْ قَدْ ضَلَلْتُمْ إِذَا

اللہ! چہ بغیر۔ بگوش کر من سے دعاستانی رند انگیاں آوہدے گد من رہ گارکت و

مَا أَنَا مِنَ الْهُتَدِيِّينَ ﴿٥٦﴾ قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَ

نہ بوتیاں چہ ہمایاں کہ پہ راہ و سرسنت و بجوش کہ من پہ دلیلیے سراپاں چہ وقتی پر در دگار و طراف

منزل ۲

فل یعنی منی گورہ خدا صاف و گیشگیں لائل سر بوتنت کہ چہ آبیانی قبول کنگ من کرمود و سر و دم و تاب دات کت نہ کتاں شہا اشان و دروغ بند کن ات تو
ایشی و آسرو انجام و رواوت فکر بکن ات - فل یعنی خدائی عذاب - چنانچہ کافراں چوش دعا لو ٹنگت اللہم ان کان هذا هو الحق من عندک فامطر علینا
جبارۃ من السماء او غشنا بعد اب الیم اگر اے برحق انت کہ ما ایشاد و دروغ بند کنگا میں تو شہا اے اللہ مئے سرا و وکانی ہو و دیم برے یا مئے سر و دگ سکیں
عذاب دیم بدیت - فل یعنی ہر کس و سر بلوٹیت ہر دیں بلوٹیت و ہر وڑے بلوٹیت عذاب دیم بدیت یا دیم مدنت بہ ہے ڈول و توبہ و توفیق عطا بکنت اے کل
بہ اللہ و اختیار و انت امید چہ آئی و گہ کس و زور و حکم راہوار بوت نہ کنت آگوں دلیل و ثبوت و حق و را بیان کنت پدا ہر کس کہ قبول نہ کنت بہ آبیانی بابت و
بہتر و شتر ترس فیصلہ کنوک ہماوت انت اگر اشان فیصلہ کنگ یا سزا دیگ منی اختیار و بہ بوتیں و اے ماں نزول عذاب و اشتہائی کنوکاں چمن عذاب و لوٹ بختیں
تو دنیگا اے جڑہ و فیصلہ ماہلہ بو ٹنگت - اے و اخلا

محیط علم، مزین علم، کاملین حکمت و سر جیس قدرت و
یک شہم ایت کہ بے شمار مصلحت و حکمتانی رعایت و
کنان و باوجود کاملین زانگ و قدرت دارگ و فوراً
عذاب و دیم ندنت - دیمی آیتانی تہا آئی و محیط علم
و کاملین قدرت و ذکر و بیان انت تاکہ ثابت ببیت
کہ عذاب و تاخیر نازانتی یا عاجزی و سبب و نہ انت -
فل یعنی ماں لوح محفوظ و انت و ہر چیزیکہ ماں لوح محفوظ
بیت آچہ پیش ماں خدا و علم و بیت چرے اعتبار و
آیت و خلاصہ چوش بوت کہ عالم غیب و شہادت و
ہر حشکیں و ترس و حور دیں و مزین چیز چہ حق تعالیٰ و
ازلی علم محیط و خارج بوت نہ کنت - پمشکا اے
ظالمانی ظاہری و باطنی جاورد و اشان و سزا دیگ و
مناسب و ہد و ٹکانہ (جاگہ) و سر جیس احوال
ہمائی و معلوم انت -

تنبیہ: ”مفتاح“ و ہما علماں کہ مفتح بفتح المیم و
جمع قرار دانگ آیات ”مفتاح الغیب“ و ترجمہ چہ غیب
خزانگان ”کرننگ“ و ہما کساں گورہ کہ مفتح بکسر المیم و جمع
انت آیات اشی و معنی ”غیب و کلیتاں“ کرننگ -
مطلب ایشنت کہ غیب و خزانگان و آیاتی کلیتاں
ایوک و خدا و دست و انت ہمائی و ذات چرایاں ہرچ
خزانگ و ہر و ہد و بہ ہر قدر و بلوٹیت یکے و سرا
چچ کت کنت کسے و اے قدرت حاصل نہ انت کہ چرتی
حواس، عقل و غیرہ چہ ادراک و اوزار و از بابانی ذریعہ
و داں غیبی علماں رسانی حاصل کت بکنت یا ہمکن
”غیب“ آئی و سرا ظاہر کنگ بو ٹنگت ماں آبا چرپ
گیشی کت بکنت پر چاکہ غیبی علماں کلیتاں ماں آئی و
دست و دیگ بو ٹنگت توری لکھا و کروڑانی حساب و
جزئیات و غیبی خبرانی بابت و کتا م یک بندہ و معلوم
کنگ بوتگ پدا ہم غیب و اصول و کلیات و علم کہ آیات
”مفتاح الغیب“ گوشگ بایندت حق تعالیٰ پہ و تی جند و
مخصوص کرننگت - وے یعنی ماں شب و و پسگ و
و ہد و ظاہری احساس و زانگ باقی نہ مانیت و مرد
چہ و تی اے دیم و آدم بلکیں داں چہ و تی جان و احوال
ہم بے خبر بیت، چوش بگوش کہ آوہد و اے قوت
چرائی و سلب کنگ بنت - فل یعنی ماں روج و

ہرچ تڑوتاے، نقل و حرکت، کسب و کارے کنت آگوں تفصیل و ماں خدا و علم و موجود انت - وے یعنی اگر بلوٹیت شمارا اے و اب پرا و اب بکنت بے دانگ موت
و ہد بیت آشمارا ہمک صبح و چہ و اب و پاد کنت - وے روج و کار و بار کنان و شب و و پسگ پدا چہ و پسگ و رند پدا آئیگ اے ہمک روجی سلسلہ یک نمونگ
دنیا و زندہ و پدا دوبارہ زندگ کنائینگ و - پمشکا گوں و اب و آگاہی و تذکرہ و ”مسئلہ معاد“ و ردا سزائش کنگ بوتگ - فل یعنی ہما فرشتہ کہ
آستے و شے عملانی حفاظت و کنت - فل - یعنی ہرچ فرشتہ کہ کہ روج و قبض کنگ و دیم دیگ بنت - فل یعنی ہرچ و ہد و ہرچ ہم و ساہ و کشگ
حکم بیت ماں آئی و اشان پچ وڑ و رور رعایت نہ کنت - ۱۲

الانعام

۲۰۷

واذا سمعوا

كَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنَّ الْحُكْمَ لِلَّهِ

شہا آدرو بند کت فل نیستیں منی گورہ ہما چیرہ شہا آئی و رازوت لوٹت فل کسی حکم نہایت مگر اللہ و

يَقْضُ الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَصِلِينَ ۝ قُلْ لَوْ أَنِّي عِنْدِي

بیان کنت آحقیں خبر و چہ درستان شتر ترس فیصلہ کنوک ایت تو بگوش کہ اگر بوتیں منی گورہ و

مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقَضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ

ہما چیرہ شہا آئی رازوت لوٹت گدا دیری اے جڑہ و فیصلہ کنوک ٹنگت شہا آئی و اللہ شتر زانت

بِالظَّالِمِينَ ۝ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يُعَلِّمُهَا إِلَّا هُوَ وَ

ظالمان و وہما و گورایت کلیتاں غیب و کہ کس آیان و نزانت بجز چہ ہماوت - و

يَعْلَمُ مَا فِي الْبُرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا

زانت ہرچیکہ یاں خشکی و دریا و انت و نشیت بچ تہا کہ مگر اے کہ آزانت آتیا را

وَلَا حَبَّةٌ فِي ظِلْمٍ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَأْسُ إِلَّا فِي

و نہ کسیت بچ دانگے ماں زمین و تہا ریاں و نہ کجا ترس چیزے و نہ کجا خشکیں چیزے مگر آدست

كِتَابٍ مُبِينٍ ۝ وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم

روشنیں کتاب بے غمہا انت و ہماوت انت کہ ماں فی قبضہ و کاریت شمارا شب گوی و زانت ہرچیکہ شہا کنگ

بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ

ماں روج و فل رندا شمارا پاد کنت ماں روج و تاکہ پورہ بیت ہماوتے کہ مقرر بوتگ کی پدا ہماوتی و نیمگ و

مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ

شہا چترینگ بیت گدا خبر دنت شمارا چہ ہما کاریکہ شہا کنت و و آ زور اک انت پہ و تی

عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ

بندیانی سرا و راہ دنت پہ شہا سرا نگہبان و تا وقتیکہ بیت برسیت یکے و چہ شہا مرگ

تَوَفَّاهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ۝ ثُمَّ رُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ

کہ ادا و تی قبضہ کارنت آتیا رمتے قاصدا و و اکوتہا ہی نکنت رندا برگ سر کنگ بنت اللہ نیمگ ہما آبیانی خدا بندت

مآزل

فل یعنی ماں بچیں مان و مردم و عمر و در اہیں شری و گندگی و پیش آریت۔ فل یعنی حق تعالیٰ و حق تعالیٰ علم و کاملین قدرت و باوجود کہ آئی و بیان ہر زبوت یہ شے بد اعمالی و ناشربانی سزا و ہمدان و نہ دنت بلکیں و ہدے کہ شمار و مصیبتانی تہار و کیانی تہا اگر قارہ بان و آرا گوں ترکی و عاجزی و توار پر جن ات و پچائیں قول کن ات کہ چرے مصیبت و آرات بوگ و پدما ہجر شرارت نہ کنیں و مدام تنی احسان و بہ دل و داریں تہ باز برے شے دستگیری کنان و چرے ہلاک کنوکیں و اید کہ سکی و سوریال رستگار بوگ و گوں ہور و قی سکرشی و ہمار کن بات۔ فل یعنی خدا و مہلت و در گذر و گذران و بے فکر و بے غم مہبت بہ ہما دستور و کہ آج سکی و سوریال نجات دات کنت آرا اے قدرت ہم بہت کہ ہرج عذاب بلوٹیت شے سراسر مسلط بکنت فل ادا عذاب و سہ قسم بیان بوتنت (۱) کہ چہ ہر زبوت بیت چو شک و وکانی ہر یاطوفانی گوات و باران (۲) چہ پادانی چیر و بیت چو شک کہ زمین چنڈ (زلزلہ) یا ہار و سیلاب و غیرہ۔ اے دوئیں خارجی و بیرونی عذاب انت کہ پیشی قومانی سراسر مسلط بوتنت چہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم دعا و برکت و اے امت چرے ہر دوئیں عذاباں رکھینگ بوتنگ یعنی اے و طرے عام عذاب کہ اے امت و پیکہ نیست و نابود بکنت نازل نہ بیت جزئی و خصوصی واقعات اگر پیش بیابنت تو اشی و نفی نہ بیت۔ البتہ سوئی قسم عذاب و کہ آرا اندرونی و داخل گوشگ بیت بہ اے امت و حق و باقی پشت گجگ بوتنگ و آفر بندہ باہمی جنگ جدال دوت ماں و قی خوریزی و عذاب انت ماں موضح القرآن و انت کہ ماں قرآن شریف و اکثر کافران عذاب و وعدہ دیگ بوتنگ ادا گیشنت کہ عذاب ہما ہم بہت انت کہ آہ پیشی امتانی سراسر آہت چہ آسمان یا چہ زمین و اے ہم ہست انت کہ مردمان و دوت ماں و ت و جنگ دیگ بہ بیت و اشان و قتل یا قیدیار سوا بکنت واجہ پیغمبر و فہمت کہ اے امت و سراسر عذاب بیت انت۔ اکثر عذاب الیم و عذاب مہین و عذاب شدید و عذاب عظیم ہے خیران و فرماینتگ۔ و آخرت و عذاب ہم آئی و سراسر انت کہ آہ کفر و جاوڑ ہریت۔ فل یعنی قرآن و یا عذاب و آگ و را۔ پر چا کہ اشان فہمتگ ات کہ اے کل درو قیں ہم تراپ انت۔ عذاب و غیرہ ہج نہ بیت۔ فل یعنی منی منصب اے نہ انت کہ بہ شے تکذیب و سادات عذاب نازل بکناں یا آئی و و ہد و نوعیت و غیرہ و بابت و گیش و گوار بکناں۔ منی کارایوک و حال سرکنگ و سرزنش کنگ انت دیا ہر چہ جز و وقوع و ماں خدائی علم و یک و ہر مقرر انت و ہدیہ ہما ساعت کیت تو تو ت و فہمت کہ من چہ ہما چیز و تر سینتگتوں آداں کلام حد راست انت - ۱۲

واذا سمعوا

۲۰۸

الانعام

الْحَقُّ إِلَّا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحُسْبِينِ ۚ قُلْ مَنْ يُنْجِيكُمْ
حقی۔ دنگوش انت کہ حکم ہائی و تیگت و بالکل بہ زوتی حساب گریت فل بگوش کئے در خلاص کنت شمارا
مَنْ ظَلَمَ الْبَرَّ وَالْبِرَّ تَدْعُوهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً ۚ لَنْ
چہ خشکیگ و دریا و تہاریاں ہما و تیکہ توار پر و بیت آئی را بہ عاجزی و آہستگی کہ اگر
أُجْزَأُ مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ۚ قُلْ اللَّهُ يُنْجِيكُمْ
ماراد دست بکنت چہ اے بلا و کہ ضرور ما احسان و متیں بگوش کہ اللہ در خلاص کنت شمارا
مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنْتُمْ مُشْرِكُونَ ۚ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ
چہ اشیاء و چہ دگر ہر عزم و پد اشیاء شرک کنت فل بگوش کہ ہما توانا انت
عَلَى أَنْ يُبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْضِكُمْ
پہ اے خبر کہ دیم بدت پہ شے سراسر عذاب فل چہ شے سر بر آیا چہ شے پادانی چہ سراسر
أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ ۚ أَنْظُرْ
یا فر فرقت بکنت بمیریت شمارا و بچا شینت لہتے و چہ شمارا جنگ و تمام و بچار
كَيْفَ نَصَرْتُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ۚ وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ
کہ چہ پیما بیان کنیں یا آیتان و تاکہ آ بھہمت و و آ دروغ بندکت تنی قوم و
وَهُوَ الْحَقُّ ۚ قُلْ لَسْتُ بِوَكِيلٍ ۚ لِكُلِّ نَبَأٍ مُّسْتَقَرٌّ
حالانکہ آحق انت بگوش کہ نبیاں من پہ شے سراسر گھپاں پہ ہر یک خبر یک مقررین و قہ ہستنت
وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۚ وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا
وزوت زانت شمارا آئی را فل و و تیکہ بگندے تو ہما کساں کہ جیڑہ کنتنت ماں مئے آیتاں
فَاعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ وَإِنَّمَا
گدا تو یک گور و بو چہ آیاں تاکہ آ مشغول بہ بنت ماں دگر خبر و تہا و اگر
يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِىٰ مَعَ الْقَوْمِ
بے ترانگ بجا نبیت ترا شیطان گدا تو مند یاد کیگ و رند گوں قوم

منزل ۲

2-9

الانعام ٦

Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

منزل ۲

کہ ابید چہ خدائے آدگہ ہنچو شیں کسے دیما سرے جکا ٹینیت کہ آئی و اختیارے نہ نفع بہست نہ نقصان یا ماں باطلیں مردمانی صحبت و نندان و توحید و ایمان و پلکاریں کشک و انگار کنت و شرک و عجبہانی نیمگ و چپکائی رجوع کنت۔ اگن معاذ اللہ چوش بہ بیت توایشی و مثال ہما سافر و دوز بہست کہ آوقی گوں بلدکاریں ہما راہاں ماں جنگل و پہ راہے و سرار و گانت کہ انانگت بیابانی غولے (غیث جن) و آتر ارددات و چر کشک و یک کتر اکت۔ آچاریں طرفاں سرگردان بیت۔ آئی و ہمراہ آتر اچہ دوز و اھی و نوار پر جن انت کہ اینگو بیارہ اے نیمگ و انت مگر آحیران و مخبوط الحواس بوان و ہج سرید بیت و آنجو دیم و بکنت۔ ہنچے پیماسر کچ بورات کہ پہ آخرت و مسافری چکیں راہ سلام و توحید ریگنت و بہر کس و ہمارای و اے سفر بہ و تی منزل و سر بیت آپتغیر و آئی و رند گیری کنوک انت۔ و ہدیچہ اے بے بخت شیاطین و گمراہ کنوکانی نیمگا گرفتار بوان و گمراہی و ریگستان و سرگردان بیت آئی ہادی و ہمراہ بہ دوز و اھی و خاطر و آتر اہ حق و کشک و نیمگا ایک و نوار پر جن انت مگر اے نہ

فل یعنی حشر بیست و یک۔ فل یعنی آفرین و ظاہری مجازی رہ بندہ ہم ابیدہ خدا و کس بادشاہی نہ بیت لَمِنَ الْمَلِكِ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ۔ فل ہما خدا سے صفاتی داروک انت کہ آیانی بیان مرے دوسرے آیتانی تھا بوت۔ ہمائی جند بریشی لائق انت کہ مائی و حکمانی پڑی و زندگی و عبادت و اختیار بکین و ہر دم چہ آئی ترسان بکین۔ بہ ہمیشی مارا حکم دیگ بوتگ کہ چیشی و ماہ ہج جاوے و دیما تات کت بکین۔ فل ماں پیشی آیتاں توحید و اثبات، شرک و نفی و مسلمانانی چہ ارتداد و مایوسی بیان کنگ بوت۔ ادا چہ مستبرس موقد حضرت ابراہیم علیہ الصلوٰۃ والسلام و داستان و ہمائی و تائید و کڈن مقصود انت۔ و ہجہ رد مسلمانان و ہم اسپردی دیگ انت کہ مکذب و معاندان و چہ بیما نصیحت یا سرزنش کنگ لوٹیت، چہ بیما گون آیان بیزاری و کناہہ کشی ظاہر کنگ لازم انت و چہ بیما یک مومنین مردے و را خدا و یوک و بہ یکس خدا ذات و سر اعتماد دارگ و چہ ہمائی و ترسگ و ہمائی فرمان بردار یوک لازم انت۔ و نسب و زانوگراں حضرت ابراہیم و پت و نام ترخ و نبشتہ کرتنگ۔ ممکن انت کہ نامی "تارخ" و لقب ای "آزر" بہ بیت۔ ابن کثیر و چہ مجاہد و غیرہ و نقل کرتنگ کہ آزر سے و نام ات۔ شاید آبت و خدمت و زیات زندگ و آئی و جند و نام آزر کینگ۔ واللہ اعلم

الانعام

۲۱۰

واذا سمعوا

الصَّلَاةَ وَاتَّقُوهُ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي

نماز و ترست چہ آیتاں و ہاوت انت کہ آئی و دیما شاہد دست کنگ بیت و ہاوت انت کہ کیک

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ ۚ

پیداگی کنت آسمان و زمین پہ برابر و ہماچی گوشتیت کہ بسوٹ گدا آبت

قَوْلَهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ عِلْمُ الْغَيْبِ

آئی و خبر راست انت و ہمائی و بادشاہی انت۔ ہماوچی کہ صور دمیت و زانوگراں چیرس

وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٤٧﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبْنَيْهِ

و ظاہر خبرانی و ہاوت انت بختہ کار و خبردار و وقتیکہ گوشت ابراہیم و کون تی پتا

أَنرَاكَ اتَّخَذُ أَصْنَامًا إِلَهًا إِنِّي أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ

آزر و کہیں تو بتانا خدا ی منے، من گنداں ترا و تہی قوم و ماں ظاہر

مُبِينٌ ﴿٤٨﴾ وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

گرچہ تہا و ہمید و لا ما پیش دارگ لگتیں ابراہیم و را آسمانیک و زمین و عجائبی چیزاں

وَلِيَكُونَ مِنَ الْبَاقِينَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَبًا

و تاکہ آیتاں ایتین بیست و یک و پدا وقتیکہ تہارکت پہ آئی و سراشپ و دیت آیتیکہ استار

قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أَحِبُّ الْآفِلِينَ ﴿٥٠﴾ فَلَمَّا

گوشتی ایشنت منی رب و پدا وقتیکہ ایرشت گوشتی من پسندنجاں ایر و کان و پدا وقتیکہ

رَأَى الْقَمَرَ بَازِعًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَيْسَ لَمْ

دیتی ماہ و را تر پناک گوشتی ایشنت منی رب و پدا وقتیکہ ایرشت گوشتی کہ اگر ہدایت

يَهْدِي رَبِّي لَا كُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ ﴿٥١﴾ فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ

مدت منار منی رب گدا بیشک من چہ گرہیں مردماں باں و پدا وقتیکہ دیتی رچ و را

بَازِعَةً قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَا أَكْبَرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يُقَوْمُ

جڑ کناک گوشتی کہ ایشنت منی رب اے چہ درستان ترانت و پدا وقتیکہ ایرشت گوشتی کہ اومنی قوم

مذلل ۲

فل چیشی و زیاد صفا و پدایتیں گراہی جی بیت کہ مخلوقانی سرور "انسان" چہ وقتی دست و تراشتگیں سنگانی درجہ دیان و بہ آیایں سجدہ بکنت و چہ ہمایاں مراد لوٹیت۔ و یعنی بہ ہماوڑ و بت پرستی و سنی و خرابی ماہ ابراہیم و سرا ظاہر کنگان و آئی و مزین و عجیب ترکیبی نظام و جہاں کیاں سرا ہم آئر اسپردی دات تا کنگ آئر اگندان و خدا تعالیٰ و وجود و وحدانیت و غیرہ و سرا و تمامیں مخلوقاں مساوی وارضی و محکومانہ بڑگی و بے چارگی و سرا استدلال و وقتی قوم و کوب پرستی و ہیكل پرستی و عقیدہ علی و البصیرہ و دکت بکنت و و ت ہم حق یقین و اعلیٰ درجہ و سرا فائز بہ بیت۔ بلا شک عالم و اے ممکن و محکم ترس و بہنرس نظم و بست و بندیک نہیں چیزے کہ چہ آئی گندگ بالبدایت اقرار کنگ کسبت کہ اے مزین ش نہیں مشین و جور کونک و کارکر و گ آئی و بزرگان گون مزین مضبوطیں ترتیب و بندہ جور کونک و چہ لکھانی سال و یکس انداز و آئی و حفاظت کونک مزین زبردست حکیم و قدیرے و کار انت کہ چہ آئی و چکمانہ تصرف و نفوذ و اقتدار و مشین و یک دنا پیش یا مزین بزرگے در بوت نہ کنت۔ چو شین زندگی کا پنجو کا محض اتفاق یا بے شعوری پیدا یا بہ کور کا پیچہ مادہ و اڈ بوت نہ کنت۔ یورپ و نامدارین حکیم نبیوں گوشتیت لسانی حالہ حرکات ممکن نہ انت کہ محض عام جاذبہ قوت و فعل و نتیجہ بہ بنت اے قوت جاذبہ استار و شمس و نیگ و نیلا ننگ دنت پمشکا کواکب (استاراں) و رچ و چت و چاگرد و ضرور حرکت دیوک یک خدائی دستے بہ بیت کہ آ قوت جاذبہ و عام کشش و باوجود اشاں بہ وقتی مدار و سراداشت کت بکنت۔ کت م یک طبعی سبب چو شین پیش دارگ نہ بیت کہ آئی و تمامیں کواکب و یکس فضاء مہر بستگت کہ چہ آئی و سبب و آکل روج و ایرد گرد و چکر جنگ و و ہجہ مدام مقررین مدارانی سرا و یکس خاص جانب و حرکت بکنت کہ ماں آئی کدی گرد و چیلے یا خلاف امر خبرے بہ بیت۔ پدا ماں استارانی حرکت و درجہانی تیزی و اشانی و روج و میا سچی و فاصلہ و توازن قائم دارگ بوتگ۔ چو شین طبعی سبب نیست انت کہ چہ آئی و برکت و ماہما منظم و کینگیں اسرار (نواہیں) وابستہ کت بکین۔ گون لا چاری و اقرار کنگ کسبت کہ اے کلیں نظام یک ہنجیں زبردستیں حکیم و علیے و دست و چیرے انت کہ آ اے تمامیں آسمانی اجرام و مواداں چہ آیانی کمیات و بخوبی سرید و واقف انت آئر معلوم انت کہ چہ کتام مادہ و چہ کنگ مقدار و چہ کس قوت جاذبہ صادر بیت ہمائی و چہ وقتی و زبردستیں اندازہ و استاراں و رچ و درمیان و وڑ وڑ و فاصلہاں و حرکت و جدا جدا درجہاں و مقرر کنگ انت کہ یکے و گون دومی و تضاد ہم نہ بیت و عالم گون یک دومی و ٹکر و ران و تباہ مہیت۔ ہر یک مزین و کسانیں سیارہ گون ترند و مضبوطیں نظام و چیرے مقررین و ہجہ طلوع و غروب بیت۔ و ہجہ یک استارے غروب ہواں و دنیا و چہ وقتی ہا فیض و برکت و زجر بکنت کہ طلوع و ہجہ حاصل ات تونہ ہا استار و و نہ کتام و گ یک مخلوقے چشیں قدرت دار بیت کہ آئر پہ یک منٹے (دماں) واپس بکنت یا آئر چہ غروب و بکنت۔ اے رب العالمین و وقتی شان انت کہ اینچو و ہجہ بہ چہ قسم و چتر رنگ و عاجز و بے وس نہ انت۔ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ وَالْقَمَرَ قَدَّرَ لَهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيرِ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

..... اے علویات یعنی عالم بالا احوال انت، سفلیات و اندازہء جمیشی و موت کجیات ہمیش عجائبات و ملکوت السموات والارض انت کہ چریشانی گندگ و ابراہیم علیہ السلام و زبان و سرالاً اُحِبُّ الْاٰفِلٰیْنَ و اِنِّیْ وَجَّهْتُ وَجْهَیْ لِلَّذِیْ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَتَاوَتْ جَارِیْ بَوْتُ کہ ماں دینی آیت و آئی و ذکر انت (کما تدل علیہ الفاء فی قوله تعالیٰ: فَلَمَّا جَنَّ الْاٰفِلٰیْنَ) و کہ آئی و قتی رب جو بوجہاں آیا یکے و سین قیدی و بیگاری و بہ شہنشاہی تخت و سراننداریک و کہے پسندکت کنت۔ باقی ابراہیم علیہ السلام و ہذا اَرْقَبْتُ گوشگ یا استفہام انکاری و معنی انت یعنی آیا ایشنت منی رب؟ و یا بہ تہکم و رہ بند انت یعنی ایشنت رب منی بہ شے عقیدہ و گمان و روع و جوش کہ موسیٰ علیہ السلام و فرما ینت و اَنْظُرْ اِلَیَّ اِلٰهَکَ الَّذِیْ فَطَرَ عَلَیْہِ عَاکِفًا اٰی فی زعمک۔ چریشی و ابید مفسرانی دگہم قول انت مگر بہ منے زانگ و ہے راج انت و اللہ اعلم و کہ ماہ چونکہ شہ صورت و تریو کس ہتارایت اگن خدا دستگیری مکنت تو گڈا بے شک انسان بہ ہے

تریک و سرافدائی بیت۔ فل یعنی ماں فلکی نظام و چہ درستان مستروجہ درستان زریات فیض دیوکیں سیرہ ایت، شاید مادی دنیا و کتام یک چیکر بلا واسطہ یا بالواسطہ چہ آئی و فیض و اثر و بے غرض بہ بیت - ۱۲
ہے تاکدیم و فوائد : فل اے واکل خدائے مزدور انت کہ بہ و قی مقررین و ہدے کابیت و رونت۔ یک دمانے و تقدیم و تاخیر و اشان قدرت ندرت گڈا اشان و خدائی درجہ دیگ و ماں خدائی حقوق و شریک کنگ چیکر گستاخی و نفرت و قابل کارایت و فل یعنی چہ کل مخلوق و یک کر لبوان و ایوک و خالق جل جلالہ و دروازگ و محکم داشتگون کہ ماں فی قبضہ علویات و سفلیات دراہ انت۔ فل یعنی ہر کس و کفلا سریدی دات و ملکوت السموات والارض و گون بیناں چماں شیل کنا ینت آیا چہ آئی اے امیت کنگ بیت کہ آچہ شے جیڑہ و بحث و تکرار و رد بچیت۔ ہچر جوش بوت نکنت۔ فل حضرت ابراہیم و قوم و گوشگت کہ شامے معبودان و بدر و گوشگت و آسانی توہین و کن ات بترس، جوش مبیت کہ شامہ اشانی و بال و معاذ اللہ مجنون و گنوک مبیت و بہ کتام کچیلے بچیت۔ آئی پستہ دات کہ من چریشاں جون ترساں کہ بہ اشانی دست و بچ نفع و نقصان و تکلیف و راحت ہچ نیست انت۔ البت اگر منی پروردگار منارا تکلیف دیگ بواہیت تو چریشی و ماں اے دنیا کئے متفقے بیت کنت۔ آو قی سر جمیں علم و برکت و زانت کہ کتام شخص بہ چوہیں جا وراں دارگ مناسب انت۔

و یعنی من چہ شے معبوداں پر چاہترساں نہ اشانی قبضہ نفع و ضرر انت و نہ توحید و اختیار کنگ جرم انت کہ چرائی ترس ماں دل و سوار بہ بیت البت شامہ خدا و باغی و مجرم ات و خدا نفع و ضرر و ہین مالک انت پشکا شمارا چہ و قی گناہانی سزا و ترسگ لوٹیت۔ فل ماں صحیح حدیث و ہست کہ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ظلم و تفسیر گون شرک و فرما ینت۔ چوشگہ ماں سورہ لقمان انت انت ان الشُّرَکَ لَظُلُمٌ عَظِیْمٌ چوش بگوش کہ ظلم و تنوین تعظیم و بوت۔ تو خلاصہ جوش بوت کہ ماتمون و محنتی ایوک و ہماردم بوت کنت

کہ یقین بہ اے و طے آتش کہ ماں آئی شرک بالکل اوار مبیت اگن خدا و سر یقین دارگ و باوجود چہ شرک و دست نہ کشتت تو آ نہ شرعی ایمان انت نہ چہ آئی و ذریعہ امن و ہدایت نصیب بوت کنت و ہوکا قال : وَتَايُؤْمِنُ اَكْثَرُهُمْ اِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ (یوسف رکع ۱۲) و یعنی ابراہیم علیہ السلام و چوہیں زبردستیں دلائل و دیان و بہ آئی قوم و سر غالب فرما ینک ویاں دنیا و آخرت و سر بلند کنگ ہما حکیم و علیم و کار بوت کنت کہ آذات ہر شخص و استعداد و قابلیت و زانت و چہ و قی حکمت و بہک چیز آئی مناسب موقع و مقام و ایر کنت - ۱۲

واذا اسمعوا

۲۱۱

الانعام

اِنِّیْ بِرَبِّیْ وُفٍّ مِّمَّا تَشْرُکُوْنَ ۝ اِنِّیْ وَجَّهْتُ وَجْهَیْ لِلَّذِیْ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ حَنِیْفًا وَّمَا اَنَا مِنَ الْمُشْرِکِیْنَ ۝ وَاَسْمَانِ وَزَمِیْنِ، چہ درستان یک گور و توباں و نیاں من چہ شرک کنو کاں و
حَاجَّہٗ قَوْمُہٗ ۝ قَالَ اَتُحَاجُّوْنِیْ فِی اللّٰہِ وَقَدْ هَدٰی نِّیْ وُ جیڑہ کت گون آئی و قوم و گونشی کہ ہیں ایشما گون من جیڑہ کنت ماں اللہ یک بوکا وائی و من پراہ پریت و
لَا اَخَافُ مَا تَشْرُکُوْنَ بِہٖ اِلَّا اَنْ یَّشَآءَ رَبِّیْ شَیْئًا وَّسِعَ من ترساں چہ ہمایاں کہ شامیش شریک کنت گون اللہ و مگر اے کہ بلوٹیت منی رب چہ شے تکلیف دیگ ماں احاطہ
رَبِّیْ کُلِّ شَیْءٍ عَلِیْمًا ۝ اَفَلَا تَتَذَكَّرُوْنَ ۝ وَکَیْفَ اَخَافُ گیتگ منی رب و علما ہر چیز۔ زاناں شاخیال نکنت و چہ پیمہ ترساں
مَا اَشْرَکْتُمْ وَلَا تَخَافُوْنَ اَنْتُمْ اَشْرَکْتُمْ بِاللّٰہِ مَا لَمْ یُنْزَلْ چہ شے شریکاں و شامی ترست چہ اے خبر و شرک کنت گون اللہ ہمایاں کہ راہی ندا تگ
بِہٖ عَلَیْکُمْ سُلْطٰنًا فَاٰیُّ الْفَرِیْقَیْنِ اَحَقُّ بِالْاٰمِنِ اِنْ پراہ پریت پر شے سراچ و لیے و نوں چہ اے دوہیں فرقیال کئے حق دار ترانت پراہ گیا۔ جواب
کُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ الَّذِیْنَ اٰمَنُوا وَلَمْ یَلْبِسُوْا اٰیْمَانُہُمْ بِظُلْمٍ بدیت اگر شامہ زانت ہما کساں کہ ایمانیش آت و اوارش نکنت و قی ایمان گون شرک
اُولٰٓئِکَ لَہُمْ الْاٰمَنُ وَہُمْ مُہْتَدُوْنَ ۝ وَتِلْکَ حُجَّتُنَا اٰتِیْنٰکَ پراہیمان انت دل جی و ہمایاں و منت پراہ و سرا فل و اے منے دلیلت کہ داگت ماں
اِبْرٰہِیْمَ عَلٰی قَوْلِہٖ اَنْ رَّفَعُوْا رُجَّتَ مَنْ نَّشَآءُ اِنْ رَّبُّکَ پراہیم و بہ آئی و قوم و مقابلہ و درجیاں بلند کنیں پراہ کس و کہ بلوٹیں۔ تنی رب
حَکِیْمٌ عَلِیْمٌ ۝ وَهَبْنَا لَہٗ اسْحٰقَ وَیَعْقُوْبَ کُلًّا هَدِیْنَا وُ حکمتی صاحبانت انوکنت و بخشش دات ماہ ابراہیم و اسحق و یعقوب۔ درستیں پراہ و پریتنت و

مزل ۲

ول یعنی نہ ایوک اے کہ ما ابراہیمؑ چہ وقی علم و فضل و سرفرازکت بلکیں ماں پراں سری و استحقاق و وریں چک و یعقوب و وریں نواسگ عطا فرمائیت۔ یعقوب بہا اسرائیل انت کہ بآئی و نیمگ و دنیا و یک عظیم الشان قوم بنی اسرائیل منسوب انت کہ چرایاں ہزارانی حساب و نبی جوڑ کنگ بوتنت بلکیں جوش کہ ماں قرآن و دگہ جگہ مذکور انت ابراہیمؑ و یحییٰ و عیسیٰ و نوح علیہ السلام چہ ابراہیمؑ علیہ السلام و پیرکان انت و سچوش کہ چہ ابراہیمؑ و یحییٰ و عیسیٰ و نوح علیہ السلام و دار و مدار ایوک و

ماں آئی و چکاں کنگ بوتنت ہے و طانوح و یحییٰ و عیسیٰ و نوح علیہ السلام انت و انحصار ماں نوح و نسل و مانت۔ جوش جوش کہ طوفان و زند آہ و دنیا آدم ثانی بوت و جعلنا ذریئہ ہم الباقین۔ وک چہ ظاہری ملک و سلطنت و حساب و ماں نبیاں (علیہم السلام) داؤد و سلیمان ہم رنگ انت و تکلیف و رنجانی سرا صبر کنگ و رداماں ایوب و یوسف و خاصہاں مناسبتے دارنت۔ باقی موسیٰ و ہارون و قریبی رشتہ و بار و جزبہ گوشگ و حاجت نیست انت حضرت موسیٰ علیہ السلام و عت چہ خدا تعالیٰ و حضرت ہارون و وقی وزیر و حساب و طلب کنگ۔ وک یعنی وقی وقی دور زمانگ و مردمانی سرا۔ وک یعنی خالصی توحید و معرفت و اطاعت خداوندی و کشک ہائی انت کہ بآئی و سراح حق تعالیٰ چہ وقی فضل و توفیق و وقی بندگاں و سوج دنت و راہ و سرا پرینیت پدااشی بدل و ہر یکے و استعداد و حساب و آیانی درجہ بلند بالکنت۔ وک اے مارا اشکنا ئینگ بوتنگ کہ شرک ان و عمل و عباد دنت۔ اے دگران و ول بکن اگر بفرض محال چہ نبی و مقربیں بندگاں معاذ اللہ جوش حرکتے واقع بہ بیت توگدا تمائیں کتگیں عمل ضائع و برباد بنت۔ وک اگر مکہ و کافریا اے دگر منکرین چہ جہراں (کتاب، شریعت و نبوت) انکار بکنت توحید دین و دار و مدار اشانی سرانہ انت مادگر قوے یعنی مہاجر و انصار و آیانی زندگیری کنوکان و یہ اے جزانی تسلیم و قبول و حفاظت و ترویج و اسوار کنگ کاشان چہ مئے خیر و دیم و تاب نہ دینت۔ وک تمائیں انبیاء علیہم السلام ماں عقائد، اصول دین و مقصدانی و دامت انت۔ درستانی بنیادی دستور یک ایت ہر نبی و ہائی و سراح عمل کنگی انت بشاہم بہ ہاچکیں راہ و روگ و مامور انت۔ جوش جوش کہ اے آیت و سرفراش فرمائیت کہ اصولی رہ بند و شے راہ چہ پیشی نبیانی راہ و جہانہ انت۔ پشت کبت فروغی اختلاف آہک دور و مناسبت و روع پیش ہم بوتنگت و انوں ہم واقع بہ بنت تومریشی باکے نہ انت۔

فائدہ :- اصول و عالماں چہ اے آیت و عموم اے مسئلہ کشتنگ کہ اگر نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم شرط ہمیش انت کہ شارع و بہ آئی و سراح کلی یا جزئی انکار نہ کنگ۔ وک یعنی اگر شاق قبولدار نہ بیئت تو منی ہیج نفعہ بتاوان و بدل نہ بیت پر چاکہ من چہ شاہج و طرہ اجر و طلبکار نبیوں، منی اجر خدا و گور و ثابت انت۔ البت شاہج نصیحت و روگردانی کنان و تاراتاوان بارکن ات۔ چہ کلیں جہان و یکے نہ منیت تودومی نصیحت و قبولدار بیت۔ ہر کس انکار کنت آئی و وقی بے بختی و زبہری و ردا ارمان کنگ باید انت

و اذا سمعوا

۲۱۲

الانعام

نوحاً هدينا من قبل ومن ذريته داود وسليمان ويوسف وموسى وهرون وكذا نجزى المحسنين

وہدایت دات مانوح و واپسیر چہ آیای وک وچہ آئی و اولاد داؤد و سلیمان و وایوب و

یوسف و موسیٰ و ہارون و کذا نجزی المحسنین

و یوسف و موسیٰ و ہارون و کذا و ہمید و لا جزا دیش مانیکو کاراں

و زکریا و یحییٰ و عیسیٰ و الیاس کل من الصالحین

و زکریا و یحییٰ و عیسیٰ و الیاس درست نیک بختنت

و اسمعیل و الیسع و یونس و لوطاً و کلاً فضلنا علی

و اسماعیل و الیسع و یونس و لوط و آور ستاں شرفدار کنت ما بہ

العلیین و من ابائهم و ذریئهم و اخوانهم و اجتبتہم

تائیں غلقات و سرا و پراہا پرینیت لہتیا چہ آیانی چکاں وچہ آیانی براتان و درجیت ما آیان و

و هدیناهم الی صراط مستقیم ذلک ہدی اللہ یھدی

و رھا دگیں کنت دیم بہ تحکیں راہ و اے اللہ و ہدایت انت رھا دگ کنت

یہ من یشاء من عبادہ و لو اشركوا لبحط عنهم فاکانوا

پرا آئی و سرا ہر کسار کہ بلوئیت چہ وقی بندگاں و اگر بند خرا آیای شرک بکنیں گدا اللہ برباد بوت چہ آیای ہر چیک

یعملون اولیک الذین اتینہم الکتب و الحکم و النبوة

آیاں کنگت وک ایشاں چہ کنت کہ داتنگت ما کتاب و شریعت و پیغمبری

فان یکفر بہا ہولاء فقد وکنا بھا قو بالیسوا بھا بکفرین

پدا اگر اے خیراں ممیت مکہ و مردماں گدا مایا کنگ پراے خیراں یک بختیں قوے کہ چہ ایشاں منکر بکنت و

اولیک الذین ہدی اللہ فہدہم اقتدہ قل لا اسئلکم

اے پیغمبراں ہا کسانت کہ اللہ ہدایت داتنگت نون تو بہ ہمایانی راہ و وقی تو بگوش کہ من نہ لوٹاں چہ شاہج

علیہ اجر ان هو الا ذکر الی اللعین و ما قدر اللہ حق

پرا آئی و سراح اجر۔ نیستت اگر نصیحت بہ عالم و و جہانیاں آیای اللہ آئی جہ دیا گ

منزل ۲

کتاب معاملہ و پیشی شریعتانی ذکر و بخت تو یہ اے امت و حق و ہم سندیت بے شرط ہمیش انت کہ شارع و بہ آئی و سراح کلی یا جزئی انکار نہ کنگ۔ وک یعنی اگر شاق قبولدار نہ بیئت تو منی ہیج نفعہ بتاوان و بدل نہ بیت پر چاکہ من چہ شاہج و طرہ اجر و طلبکار نبیوں، منی اجر خدا و گور و ثابت انت۔ البت شاہج نصیحت و روگردانی کنان و تاراتاوان بارکن ات۔ چہ کلیں جہان و یکے نہ منیت تودومی نصیحت و قبولدار بیت۔ ہر کس انکار کنت آئی و وقی بے بختی و زبہری و ردا ارمان کنگ باید انت

ول یعنی بتکر اللہ و آیتان و دروغ بند کتلت۔

ول یعنی نہ ماں سر و کلا ہے و نہ پاواں کو شے خشک و ستا
پیدا کت و ہما ساز و از باباں کہ بہ آسانی سر و شاہر بند و ک
انت گوں و تی ہما ہی و نیا و رنگ، زانا پشت و ہشتیک
و پیدا کت۔ ول یعنی ہما کسان و کہ شمارا انت کت کہ بہ کئی
و ہدی شے کار و کایت آباں کجا نگوشتت مرد و جی ما آباں
پہ شے سفارش و ادا نہ کنندیس۔ حمایت و سفارش و ہما
رشتک مرد و جی سستنت و ہرج مزین شہاد عوی نے
کتلت آکجا نگو اندیم بو نت۔ ول یعنی ماں زمین و کل
کتک و پید کت و دان و دران و سبزیں دل و پید
کتک یا ساہ دار و چہ بے جان و بے جان و چہ ساہ دار
کتک (مثلاً انسان و چہ لطف و لطف و چہ انسان و
پیدا کت) ہما خدا و کار انت۔ گدا آراہل کنان و شہ
کجا نگو سر جنگا۔ زانا شمارا دگر چو شیں ہستی نے
دست کسیت کہ اے کلیں کاراں و سر انجام دات بکت
و یعنی چہ شب و تاریکی و زردی ترکان و صبح صادق
پیدا و بیت آئی دراکونک ہم ہما تی و انت۔
ول شب و ریح و ماہ و ریح و ہرج حکمانہ نظام و آباں
رفتار و ہرج حساب مقرر فرماینتگی ماں آئی و ذرہ
قد و کم و گیشی نہ بیت۔ ول یعنی بلا واسطہ چرایاں راہ و
دریچ انت یا بلا واسطہ چو قطب نما و ذریعہ و۔

ول یعنی چہ حضرت آدم علیہ السلام و۔
ول مستقر دارک و جنگ و جاگہ۔ مستودع سپرد
کتک و امانت ایر کنگ و جاگہ و گوشت۔ اے و
لغوی معنی بوت انت۔ بلے بہ اشانی مصداق و تعین و
ردا ماں مغسراں اختلاف انت۔ حضرت شاہ صاحب و
ماں موضح القرآن و ہر چہ کہ نبشتہ کرتک مارا دوست
بیت۔ یعنی چہ درستان و اول سپرد بیت مات و
لاپ و کہ کم و دنیا و اثر و پیدا بکت پیدارنداکیت ماں
دنیا و جلیت۔ پیداسپرد بیت بہ قبر و کہ کم و آخرت و
اثر و پیدا بکت۔ پیداروت داریت ماں جنت و یاد و بخ و

واذا سمعوا

۲۱۲

الانعام

وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ۝۱۶ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فِرَادَىٰ كَمَا
وچہ آئی آیتاں شما تمہر کنت ول و ضرور شما نوں مے گورا آتکت یک یکا ہنچو کہ

خَلَقْنَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرْكُتُمْ مَا خَوَّلْنَكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ وَمَا
پیدا کت کتلت ما شما را اولی بر و داشتنت آتکت ہر اسبابیکہ ما شمارا اذانت و تی پشت و و ما

نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَاءَ كُفُّوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ ۝۱۷
نگندیس گوں شما شے سفارش کنوکان ہما کہ گم نو کتلت کہ آباں در حق شے پرورش کنگا شریکت۔ البتہ نوں

تَقْطَعُ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ۝۱۸ إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ
شے بند و گوں یکدگر ابریک و کار بو نت چہ شما ہر دعوائے کہ شما کتلت بیشک اللہ انت ترا کینیت

الْحَبِّ وَالنَّوَىٰ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ
دانگ و گدگ و درکت زندگ و چہ مردگ و درکنوک انت مردگ و چہ

الْحَيِّ ذَلِكُمُ اللَّهُ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ۝۱۹ فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ
زندگ و ہمیشنت اللہ پیدانوں شما کجا نگو سر جانت ول ترا کینیت درکت صبح و روشنی و پیداگی کت

النَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ
شب پہ آرام و روج و ماہ و چہ شب و نماز و کتگینت پوراکیں

الْعَلِيمِ ۝۲۰ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْيَوْمَ لَهْتًا وَأَبْهَاطًا ۝۲۱
دانا و و ہما پیداک کتلت پر شما استازا کہ شمارا و بکتوت پہ ہمشانگی ماں

ظَلَمْتَ الْبَرَّ وَالْبَحْرَ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝۲۲
خشکیک و دریا و تہاریاں و البتہ ما شریبان کتلت نشانیاں پہ ہما کسان کرانت و

هُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ ۝۲۳
آ ہما نت کہ پیداگی کتک شمارا چہ یک نفس پیدانوں یک مقیمی جاہنت و یکے دگر پدارکی و

قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ۝۲۴ وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ مِنَ
البتہ مانوں شرگیشنتک بیان کتلت نشانیاں پہ ہما قوم و کہ سر پربت و ہما تی و ایرگیشنت چہ

منزل ۲

السَّمَاءِ مَاءً فَآخَرُجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ
 آسمان سے پانی نکلے گا اور پھر اس سے ہم پیدا کریں گے ہر قسم کی چھوٹی چھوٹی چیزیں اور پھر ہم ان سے
 خَضْرَاءً نَخْرُجُ مِنْهُ حَبًّا ثَلَاثًا ۖ وَلِمنَ النَّخْلِ مِن طَلْعِهَا قِنْوَانٌ
 سبز پھل نکالیں گے اس سے جو آبی اور دانگ سر پہ چکیں اور چھوٹی چھوٹی چیزیں جو آبی اور دانگ سر پہ چکیں
 دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَ
 کھجور کا پتہ اور دانگ سر پہ چکیں اور چھوٹی چھوٹی چیزیں جو آبی اور دانگ سر پہ چکیں
 غَيْرَ مُتَشَابِهٍ ۚ انْظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكُمْ
 لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝۹۹ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ
 نہ تھے ان کے پاس ایمان نہ تھا اور وہ ان کے لئے شریک بن گئے تھے اور ان کے لئے شریک بن گئے تھے اور ان کے لئے شریک بن گئے تھے
 وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ سُبْحٰنَہٗ وَتَعَالٰی عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝۱۰۰
 اور ان کے لئے بچے بنائے اور ان کے لئے بچیاں بنائیں اور ان کے لئے بچے بنائے اور ان کے لئے بچیاں بنائیں اور ان کے لئے بچے بنائے اور ان کے لئے بچیاں بنائیں
 بِدِيعِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اِنِّیْ یَکُوْنُ لَہٗ وَلَدٌ ۚ وَلَکُمْ تَکْوِیْنٌ لَّہٗ
 پیدا کرنے کے لئے آسمانوں اور زمین کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے
 صَاحِبَہٗ وَخَلَقَ کُلَّ شَیْءٍ وَہُوَ بِکُلِّ شَیْءٍ عَلِیْمٌ ۝۱۰۱ ذٰلِکُمُ اللّٰہُ
 جسے نہ تھے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے
 رَبُّکُمْ لَا اِلٰہَ اِلَّا ہُوَ خَالِقُ کُلِّ شَیْءٍ فَاعْبُدُوْہٗ وَہُوَ عَلٰی کُلِّ
 تمہارے رب نہیں ہے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے
 شَیْءٍ وَکَیْلٌ ۝۱۰۲ لَا تُدْرِکُہُ الْاَبْصَارُ وَہُوَ یَدْرِکُ الْاَبْصَارَ وَہُوَ
 چیز کا سازگار ہے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے
 ہُوَ اللّٰطِیْفُ الْخَبِیْرُ ۝۱۰۳ قَدْ جَاءَ کُمْ بِصَیْرِ مِنْ رَبِّکُمْ فَمَنْ اَبْصَرَ
 آدل بین و دانائے کہ ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے اور ان کے لئے پیدا کرنے کے لئے

منزل ۲

فل یعنی چہ آسمان و نیلگ و جبرائیل و گوارینیت کہ آنباتی چیزانی رودینک و سبب انت۔ فل یعنی بہ گرائی و سبب و جہنگ و جگتگنت۔ فل یعنی چہ صورت و شکل، بمقدار، بوقت و تمام و در
 لھتیں نیلگ یک دگرے و ہم شکل انت و لھتیں نہ انت۔ فل یعنی اول سر و و ہر یکہ بردنت تو کچا بے تمام و ورگ و ناقابل انت۔ پدا پختہ لوگ و رند چنکر لندیز،
 نامدار و بوناک بیت۔ اے کل خدا قدرت و ظاہر کنت۔ فل ماں اے رکوع و حق تعالیٰ و ہر ج افعال و صفات و قدرت و آثار بیان بوقت چہ آیاں خدا
 وجود، وحدانیت و کامل الصفات لوگ و استدلال و افعال ظاہر انت لیکن غور کنگ بہ بیت تو وحی و نبوت و مسئلہ ہم داں یک نہیں حد سے و کشینگ بیت پر چاک و ہر یکہ اللہ تعالیٰ
 چہ وئی مہربانی و پے مئے دنیاوی زندانی و مادی حاجاتی پورہ کنگ اینکراضی و سماوی از باب ددی کرتگنت تو اے گوشگ چنکر غلط و ردیت کہ آئی و پے مئے اخروی جیاد
 روحانی ضرورتانی ردایج بند و بستہ نہ کرتگ۔ یقیناً ہمارے ذمہ رب کہ آئی و پے مئے جسم و جان و دوم و پے مئے آسمان و آپ ایرگیتگ پے مئے روحانی خوراک و ہم آئی و پے
 نبوت و نوداں وحی و الہام و پور گوارینیت و ہدیکہ آ
 خشکی و تری و تہار و کیانی توک و استنارانی معرفت و

ظاہری و ہمیری کنت تو چون ممکن بیت کنت کہ پے باطنی
 رہنمائی و خاطر و یک استا پے ہم ماں روحانیت و
 آسمان و روشن نہ کنگ۔ شب و تاریکی و پدا آئی و صبح
 صادق و روشنائی کت و مخلوق و مودہ دات کہ آیاں بہ
 وئی دنیاوی کار و بار و تہا چہ ماہ و رچ و روزنی و یک
 مقرر حسابے و روء سبت و نفع و زوران بہ بنت
 گدا چون گوشگ بیت کنت کہ کفر و شرک، ظلم و عدوان
 و فسق و فجور و کوراسکیں شب و پدا آئی و پہنات و رچ
 ماہے نہ تربیت نہ صبح صادق و نور زلالان پور۔ شب
 ہلاکس بوان و یک آفتاب طلوع بوت۔ خدا و کلیں
 مخلوق پے ابدال آباد جہل و منڈالت و جہلیں تہار و کیانی
 تہا و دل کنگ بوت چون گندیم و دان و خوراک گدا
 را دران و خداوند کریم سرسبز درجے و روینیت بے
 ماں انسان و دل و ربانی معرفت و تران و زانگ و
 ہر ج تھے فطرۃ تالان کنگ بوتگ ات آراہنجوش مفت
 بہ باد کنگ بوت کہ نہ سری کش ات، نہ رست نہ پختہ بوت
 نہ تیار بوت و ہر جسمانی حساب و ماں دنیا و تہا جی و
 میت و رد قائم انت خدا چہ زندگی و مردگ و چہ
 مردگ و زندگی و درکنان انت و پیداک انت تو ماں
 روحانی نظام و خدا و اے ہیل و عادت و انکار پر چا
 کنگ بہ بیت بے شک روحانی و پور و ہن آواز بر و چہ
 یک زندگیاں قوے و مردگ و چہ مردگیاں قوے و زندگیاں
 کسان و ودی کنت و چو کہ آئی و مئے دنیاوی زندانی و
 مستقر و مستودع و حکیمانہ بست و بند کنگ گدا
 اخروی زندہ و مستقر و مستودع و از باب چرائی و شرتر
 و بہرودی فرماینگ انت۔ فلا الحمد والممنۃ و بہ الثقتہ
 والعصمتہ۔ چہ ہمیشی و اے ہم بہ فہم و کیت کہ چوش
 ما خداوند تعالیٰ و چہ آئی کاراں جاہ کاریں۔ یعنی ہر ج
 کارے کہ آچہ وئی سر جمیں قدرت و انجام دنت کتام
 یک مخلوق و چشیں توفیق نیست انت کہ آوڑ و کار
 کت بکنت بالکل بے پیا آئی کلام و ہم مابہ حساب و
 چکاس کت کنیں کہ خدا و کلام ہا بوت کنت کہ آئی و پور
 کلام و کلیں مخلوق آوار بوان و ہم اذکت ممکن۔ گدا
 سائزل مثل ما اسزل اللہ و دعویٰ داں کجا حد

صحیح بوت کنت۔ چوش و گوش ماں اے رکوع و حق تعالیٰ و صفات و افعال بیان کنان و ہما تہا میں مسئلہانی حقیقت و روء سرزنش کنگ بوت کہ آیاں فی غلیظ ماں
 پیشی رکوع و کنگ بوتگ۔ فل یا و اچہ جن و مراد ادہ شیاطین انت۔ چون کہ کفر و شرک و ارتکاب چہ شیطان و اعوار و بیت پمشکاچہ آئی و اعوار و
 اضلال و غیر اللہ عبادت کنگ بزاں (گویا) ہوائی و عبادت بوت۔ ابراہیم علیہ السلام و بت پرستی و رد کنان و فرماینگت یابیت لا تعبد الشیطان
 دگر جائے ارشاد انت اَلَمْ اَعْمَدْ اَیْکُمْ نَبِیَّ اَدَمَ اَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّیْطَانَ۔ ملائکہ ماں قیامت و گوشت سُبْحٰنَکَ اَنْتَ وَکَیْلُنا مِنْ دُونِہُمْ بَلْ کَانُوا یَعْبُدُونَ
 الْجِنَّ اَکْثَرُھُمْ بِہٖ مُؤْمِنُونَ۔ یا و اچہ جن و مراد جن و قوم گرگ بہ بیت کہ چہ آیاں لھتیں سرداراں جاہلیت و دور و مردماں استعانت و توفیق کنوک انت۔ و انت
 کَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْاَنْسِ یَعُوْذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَرَّادُوْهُمْ رَھَقًا (جن رکوع ۱) ہر جے بہ بیت آیاں چو مثل ما خدا و عاجزین مخلوق انت۔ گدا مخلوق بوان و آ
 چونکائی خدا و شرک بوت کنت۔ فل نصاریٰ حضرت مسیح و لھتیں یہود حضرت عزیر و خدا و چک و مشرکان ملائکہ ان و خدا و جنک گوشگت

..... کہ آماں پستہ شے برحقین معبود (خدا) و محترم بزرگانی بے ادبی نہ کنت و چہ نادانی آیان و زار و زکت کنت۔ اے پیماوتی واجب معبود و قابل احترام بزرگانی اہانت و سبب شامت جوڑ بوتیت پیشکا چریشی و مدام احتراز لازم انت۔ کتام یک منہیہ و ہول فرخ و جوائیں رہ بندہ و دیان و ظاہر گنگ یا آئی و زوری و داجہ تحقیقی و الزامی رہ بندان سرزنش جدائیں جہانیت بے کلام قومے و پیشوا و معبودانی بابت و تحقیر و سبکی و غرض و سوچاکیں لفظان و کثک و قرآن و کدیری ہم روانہ گنگ۔ و دنیا چونکہ امتی جاگر انت آئی و نظام و نابہ سہ ڈولا جوڑ گنگ و ہنجوشیں رہ بند جمع گنگنت کہ ادب و ہک قوم بوقی عمل و دستور سرانازان بیت۔ انسانی دماغ و پیم (شتا) اے وڑاڈ گنگ نہ بوتگ کہ ابوک و راستی و قبول و پسند گنگ و سرانجور بہ بیت ردی و نیک و لیٹ ورگ و گنجائش پشت ملکیت البت بہ خدا و گور و سرلوگ و وھد و وھدیکہ تمام حقیقت دیم کاینت گڈ اسر بہ بیت کہ ہر حق کار ماماں دنیا کر گنگ آچونین انت۔ و یعنی لھتیں فرمائشی نشانیان مثلاً صفاء کوہ خالص طلا و بے بیت۔ و مسلماناں و بے دل و اے خیال پیدا بوت کشر انت ایشانی اے

حجت تمام گنگ بہ بیت بریشی و اللہ فرمائیت شاپے زان ات کہ اے سرکشیں ضدی اس مرموشانی و گنگ پدیم ایمان نیارت پدیم ایمان نیارت پدا اللہ دستور و رو و سرائے مستحق بنت کہ فوراً ہلاک و برباد گنگ بہ بنت ہنجوش کہ ساری اے ردا بیان گوسنگ۔ فل یعنی وھیکہ ایشانی کفر و سرکشی دراج کش بیت تو نتیجہ جوش بیت کہ مائشانی جم و دلان و چپکا کنیں۔ گڈ ایشان و توفیق نہ بیت کہ حق و سر پد بہ بنت یا بگندنت۔ ماں موضع القرآن و انت کہ اللہ کرس و کہ ہدایت دنت اول سر و حق و شک گنگ گوں انصاف قبول دانت و کرس و اول سر ضدت اگر نشانیان تو بگندنت تو چیزے نہ چیزے جیلہ جوڑ گنگ ہمے تاکیدیم و فوائد : فل یعنی اگر ایشانی فرمائش و رو و بلیکس چریشی و دیم ترفض کن چہ آسان و فرشتہ ایرکیان شے تصدیق و بگندنت و مرگ چہ قرآن یاد آیان و گوں ایشان خبر بگندنت و سر جہیں پیشی امت کہ گوسنگنت دوبارہ زندگ کنان و ایشانی دیماساڑی گنگ بہ بنت گڈا ہم چہ بعض و عناد و سبب و اے مردمان حق و متوک انت بیشک اگر خدا بواھیت تو زبردستی ایشان منہیت کت کنت بے جوش و ابگ آئی و حکمت و بخوبی نظام و برخلاف انت کہ ایشا چریشانیات مردم چہ وئی جہالت زانت کت نہ کنت اے ردا گیش و گیوارا ساری اس فوائد بیان بوتگ۔ فل یعنی سیراکت ما۔

فل چونکہ خدا بالغیں حکمت کوئی ہمیشی و لوٹت کہ عالم نظام و دانکہ جگک منظور انت چہ خیر و شر و قوتان و قوتے ہن بر کل مجبور و نیست نابود مہیت پیشکانیکی بدی، ہدایت و ضلالت و حریفانہ جنگ چہ دائم و توان و سیراک انت۔ ہنجوش کہ مروچی اے مشرک و بدواہ شمارا چہ بے کاریں فرمائشانت شزار کنت قسما میں جیلہ کنان و مخلوق و چہ بچکیں راہ و گسرنگ لوٹنت ہے رنگ ہر یک نمبرے و مقابل و شیطانی قوتان کارکنان بوتگنت کہ پیغمبران ماں وئی پاکیں مقصد (ہدایت خلق اللہ) و کامیاب بوگ و میلنت بہ ہے فاسدیں غرض و شیطانی الجن و الانس گوں یکدگرے تعاون کنان و یکدگرے و رواج و دگی و فریب دگی و رداوشکیں و شیرکینیں خبریل دینت و ایشانی اے ہدارکی (عارضی) آزادی ہما لموی حکمت علی و بخوبی نظام و ماتحت انت کہ اراحق توالی و عالم تخلیق و روالحاظ گنگ پیشکا شہاچہ خدا و زمانانی فتنہ پر داریاں زیات غناک مہیت چریشاں و چریشانی کذب و افتراء و چہان و نزاران و معاملہ و بہ خدا و حوالہ کن انت۔ فل یعنی شیطانی یکدگرے

جو طلا و آب جنگیں و یوکیں فری خبران و پیش کا پیش دانت کہ ایشان و اشکان کرس ماں دنیا و زندہ و غرق انت و یہ دومی زندہ و یقین و دانت۔ جوش اہم کنوکیں جہانی نیک و بلیشت و آما گوں و دوست ہدانت و پدا کدیری ہم چہ بدیں کاراں و کفر و ضوق و چڈان و ت و کشت کت مکنت۔ و یعنی شیطانی الانس الجن و فریبی و چہرہیں خبرانی سراب عقیدہ و جاھلیں مردم خیال گور کت کنت یک پیغمبر یا آئی و متبعین کہ ہر یک مسئلہ و ہر معاملہ ایشان بتیں خدا وئی منصف و معتبر قبول گنگ آیا چریشاں اے ممکن انت کہ ایشان خدا وئی بل کنان و دگرے کسے و چہرہیں و ترپوکیں خبرانی نیک و دگوش گور کنت یا معاذ اللہ غیر اللہ دیم کردن و بگندنت حالانکہ ایشانی گور و بہ خدا جانب و سچیں لاچار کنوکیں کاپیں کتاب بہ بوتگ کہ ماں آئی و توک و تمام اصولی چیزانی ضروری گیش و گیوار و فیصل موجود انت کہ آئی و بابت و اہل کتاب و عالم ہن پیشی کت بانی بشارتانی بنا و شہر زانت کہ یقیناً اے آسمانی کتاب ایت کہ آئی و تمام احوال راست انت و تمایں احکام معتدل و منصف انت کہ مریشاں کسے و طاقت نہ انت کہ رد و بدل کت بگنت۔ اے ہمیں کتاب و سر جہیں قانون و موجودگی و چونکائی یک مسلمانے و سوسہ و ہم یا تھنا عقلی قیاس یا سرکشی و ہمیں ردیں کارانی آماج بیت کنت۔ وھدیکہ بخوبی و زانت کہ خدا تعالیٰ کہ ارا ما وئی حکم و آئی کتاب و دستور العمل تسلیم گنگ آئے ہک

وَلَوْ أَنَّا زَلَلْنَا إِلَهُهُمُ الْمَلَائِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَى وَحَشَرْنَا

وَآگرمارہ بدیست دیم بہ آیان فرشتہ و خبر بگندنت گوں آیان مردہ و اگر ما زندگ کنیں علیہم کل شئی و قبل ما کانوا لیؤمنوا إلا أن یشاء اللہ و لیکن

یچ کنیں بہ آیان سراسر ہر یک چیز یا دیم ایمان کدی ایشان کدی ایمان نیارت مگر اے کہ اللہ بلوٹیت لیکن اکثرہم یجھلون و کذاب جعلنا لکل نبی عداً شیطین

چہ آیان گیشتر ہشتت کہ زانت و وھد و لا با بید گنگ و ہر یک پیغمبر و دشمن چہ شیطانی

الانس و الجن یوحی بعضهم إلى بعض زخرف القول

مردمان و شیطانی جتان کہ سوچ دینت گوں یک دگر و دلداریں خبر غوروا و لو یشاء ربک ما فعلوہ فذرہم وما یفترون

پہ رد و یک و اگر بلوٹیت تہی پروردگار گڈا آیان چشیں کارنگت نون ٹیش بل آزاننت و آیان دروغ و

ولتصغی الیہ افدۃ الذین لا یؤمنون بالآخرۃ ولیرضوہ

و تاکہ بلیٹت ہما و دلداریں خبرانی نیک ہما کسانی دل کہ ایمان نیارت بہ قیامت و رچ و و آما را پسند گنگنت

ولیقترفوا ما هم مقترفون و افعیر اللہ ابتغی حکماً و هو

و بگندنت ہر بدیں کاریہ آیان کنت و ہیں نون اللہ و چہ بغیر و گریک منصف شہر بکھاں و ہما بتا

الذی انزل الیکم الکتب مفصلاً و الذین اتینہم الکتب

و دیم دانگ بہ شے سرا روشنیں کتاب و ہما کسان کہ مادانگ آیان و کتاب

یعلمون انہ منزل من ربک بالحق فلا تکونن من

المتزین و تمت کلمت ربک صدقاً وعدلاً لا مبدل

لکلمتہ و هو السميع العليم و ان تطع اکثر من فی الارض

پہ آئی و خبران و ہما و ننت اشکنوک زانوک و اگر تو خبر و بگرے گیشتریں بہر ہما کسانیکہ لا رو زین انت

مَنْ یُطِيعِ أَمْرًا مِنْ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ لَمَّا قَامَ

و اگر تو اطاعت کرے امری از رب تو بے شک در پیش روی من و در پیش روی من و در پیش روی من و در پیش روی من

و اگر تو اطاعت کرے امری از رب تو بے شک در پیش روی من و در پیش روی من و در پیش روی من و در پیش روی من

دل مشاہدہ و توارخ پیش دارنت کہ ماں دنیا و مدام فہمیدہ محقق و با اصولی مردم کم بوتگنت۔ ہماردم زیات ترانت کہ آنحضرت خیالی، بے اصول و انکی خبرانی پروری کنوک انت اگن شہا ہیمہ پیمائشی و جہان و متنگ بناکن ات و بے اصولی خبرانی پدے روگ شروع بکن ات تو چہ خدا و پیش داشتگن تکیں راہ و یقینا گسرتیت ابشرایہ واجہ و نامزدکنان و دگران و اشکنانینگ مقصود انت۔ جاہلیں عوام و سہمے بے اصولی و انکی خبراں چہ یکے ہما ات کہ آیاں ذبیحہ و مسکہ پر سر زرتگت و گوشتگنتش کہ ہرچ جناور بہ وقتی موت و بمریت (یعنی میت) آرا مسلمان حرام گوشت حالانکہ آنی گشتوک خداوت انت و ہرچے موت گشتت آرا حلال زان انت اے و عجیب جبرایت ایشی و پستہ ماں آیوکیں آیت چہ فکلو امما ذکر اسم اللہ علیہ و دیگر بوت۔ حضرت شاہ صاحب ماں موضع القرآن و فرمان کنت کہ اے بازیں آیت بریشی و نازل بوتنت کہ کافراں گوشتگ بنا رکت کہ مسلمان وئی گشتگین و ورا نت واللہ و گشتگین و نور انت۔ اللہ و فرمان کت کہ چشیں روغن گشتگین خبراں و شیطان مردم و تعلیم دنت تاکہ ماں شبہ و بکینت۔ خوب بزانت ات کہ ماں حلال و حرام و آیوگ و خدا و حکم راہوار بیت۔ تہنا عقلی و ت گڑیں خبراں و اعتبار نیست۔ دیم ترے زیات گشتگینوارکنان و فہمائیت کہ درستانی گشتوک اللہ تعالیٰ انت و نسکن آنی نام و برکت حال انت ہرچے بہ آنی و نام و سزا دج بیت آ حلال انت و ہرچے بغیر چہ اشی و بمریت آمردار انت۔ و ہدے راستیں و بیلانی روئے شہا بہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و نبوت و قرآن کریم و حقیقت و قبول کت و بہ سنجی و آنی و حکمانی سرا ایمان آوت تو گڈانوں فروغ و جزئیات و صحت و قبول داربوگ الہی انت اگن ہر یک اصل و فرع و کلی و جزئی و قبول کنگ بہ مئے عقلی قیاس و سرامبہی بہ بیت تو وحی و نبوت و ضرورت باقی نہ مانیت۔ دل یعنی لا چاری و مجبوری و جاوے مستثنی کنان و حرامیں چیزانی تفصیل بیان بوت۔ ماں اشاں ہما حلالیں جانور داخل نہ انت کہ آرا بہ اللہ و نام و ذبح کنگ بوتنگ گڈ آنی نہ ورگ و ازباب چہ انت ۹۔

و مسلمان و عقیدہ ایش انت کہ ہر چیز بالواسطہ یا بلا واسطہ خداوت پیدا کنت و ہما فی کشتیت۔ پیدا چہ شکہ ماں آنی پیدا کنگیں چیزاں چہ لہتیں و ورگ پر ما فائدہ دیوگ طبع پر کپوک انت ہنجوش کہ سروپ و انگور وغیرہ و چہ لہتیں و ما نفرت کنیں یا بہ وقتی جان و ضرر دیوگ زانیں ہنجوش کہ ناپاک و سکنیں چیزاں سکنیا وغیرہ۔ ہیمہ پیمائی گشتگین چیزاں دو قسم انت یکے ہما انت کہ چہ ایاں طبع ہر توارخ یا آیانی ورگ مئے جسمانی یا روحانی تندرستی و پدے خدا و گورے ضرر دیوگ انت مثلاً ہما دومی حیوان کہ بہ وقتی موت و بمریت و آنی و خولان گوشت و جذب بہ بیت۔ دومی حلال و طیبیں جناور کہ آرا باقاعدہ خدا و نام و سزا دج کنگ بہ بیت اے ہم خدا و گشتگین انت کہ بہ آنی سرا چہ مسلمان و کارچ و سبب و موت و وارد بوت مگر چہ ذبح و عمل و خدا و نام و برکت و آنی و گوشت پاک و صاف بوت نوں ہر کسے اے دو تیں قسم ایک بلیکیت تو گڈ ایقینا آ معتدی (چہ حد و گوزوک) شمار بیت۔

و یعنی چہ کافراں گمراہ کنگ و نہ ماں دل و شبہ ظاہر بکن ات۔ کذا فی موضع القرآن۔ دل یعنی نہ حقیقت نہ حکم۔ حنفیہ و کرا پزانت متروک لتسمیہ و مسئلہ و حکمی و ذکر و رد اشار کنت۔ و یعنی شرک فقط ایش نہ انت کہ ابید چہ خدا و گے و عبادت و بکنت بلکین ماں شرک و حکم اے ہم داخل انت کہ کتا م چیزے و تحلیل و تحریم و رد اپکا میں شرعی کنگ وکیل دیان و محض آرا و احوال و نہ گیری و بکنت ہنجوش کہ ماں اتخذوا و اخبارہم و رہبانہم و آرا بابا من دمن اللہ و تفسیر و مرفوعا منقول انت کہ اہل کتاب و وحی الہی یلہ دیان و تحلیل و تحریم و مدار محض اخبار و رہبان و سرا ایر کنگت۔ ۱۲

يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ

گڈا تراد دینت چہ اللہ و راہ و نرونت آ مگر بہ وقتی خیالانی سرا و نہ بیت آ

إِلَّا يَخْرُصُونَ ۝۱۶ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ

مگر کہ کورایت و روغیں خبراں یقینا تہی رت شرزانت ہما کسا کہ ردوات چہ آنی و راہ و

وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ۝۱۷ فَكُلُوا مِمَّا ذُكِّرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ

و آوت شرزانت ہما کساں کہ پر راہ و سرایت و گڈانوں بوت چہ ہما جانور و کہ گرگ بوتنگ اللہ و نام بہ آنی و ہر اگر

كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ۝۱۸ وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِّرَ اسْمُ

شما آنی و حکمان مینت چون انت شمار کہ نورت چہ ہما جانور و کہ گرگ بوتنگ

اللَّهُ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرُّمُ

اللہ و نام بہ آنی و سرا و آئیبا بیان کنگت ہرچیکہ پہ شے سری حرام کنگت۔ مگر وفتیکہ لاچار بہ بیت شما

إِلَيْهِ وَإِنْ كَثُرَ الْيُضِلُّونَ بِأَهْوَاءِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ

پانی و رگا و باز مردم ترنت گمراہ کن انت بہ وقتی و اہشانی سرا بغیر چہ علم و تہی پروردگار

هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ۝۱۹ وَذَرُوا ظَاهِرَ الْأَثَمِ وَبَاطِنَهُ ۝

و شرزانت چہ حد و کپوکیں مردمان و دست بکشت چہ ظاہرین گناہ و وچہ پوشیدہین و

إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْأَثَمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَقْتَرِفُونَ ۝۲۰

بیشک ہما کساں کہ گناہ کن انت زوت سزا دیگ بنت بہ وقتی کردارانی سبب و

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرْ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنْ

و نہ ورت چہ ہما جانور و کہ گرگ نہ بوتنگ بہ آنی و سرا اللہ و نام و دلے و رگ گناہنت و

الشَّيْطَانُ لَيُوْخِوْنُ إِلَى أُولِيَهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ

شیطانان ماں دل و دوردینت و تی دوستانی تاکہ آگن شما جگر و بکن انت۔ و اگر شما آیانی خبر گیت

إِنَّكُمْ لَشُرْكُونَ ۝۲۱ أَوْ مِنْ كَانَ مِيتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَاهُ

گڈا شما ہن مشرک بوتنت شریں یکسے کہ مرگت پدا مازنگ کت آنی و وادات آنی و را

و یعنی چہ کافراں گمراہ کنگ و نہ ماں دل و شبہ ظاہر بکن ات۔ کذا فی موضع القرآن۔

و یعنی نہ حقیقت نہ حکم۔ حنفیہ و کرا پزانت متروک لتسمیہ و مسئلہ و حکمی و ذکر و رد اشار کنت۔ و یعنی شرک فقط ایش نہ انت کہ ابید چہ خدا و گے و عبادت و بکنت بلکین ماں شرک و حکم اے ہم داخل انت کہ کتا م چیزے و تحلیل و تحریم و رد اپکا میں شرعی کنگ وکیل دیان و محض آرا و احوال و نہ گیری و بکنت ہنجوش کہ ماں اتخذوا و اخبارہم و رہبانہم و آرا بابا من دمن اللہ و تفسیر و مرفوعا منقول انت کہ اہل کتاب و وحی الہی یلہ دیان و تحلیل و تحریم و مدار محض اخبار و رہبان و سرا ایر کنگت۔ ۱۲

نُورًا يَشِيءُ بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ

روشنی کہ کوئی تڑپت آماں مردمانی تو کہ آماں برابرین گوں ہما کسا کہ آماں ایشنت کہ تہا ریاں کپتنگ وچ

فَمِنْهَا كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ وَكَذَلِكَ

اودا کہینت نکنت۔ ہمید و لا ڈولدرانت پہ کافرانی چمان آیانی کردار ول و ہمید و لا

جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا مَجْرُمًا لِيُكْرَهُوا فِيهَا وَمَا يَكْفُرُونَ

کنگ ماں ہر یک شہرے و گنہگارانی سرداران کہ جیلہ نکنت اودا و آیان جیلہ نکنت

إِلَّا بِأَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ۝ وَإِذَا جَاءَتْهُمْ آيَةٌ قَالُوا الْاِن

مگر ہوتی چنداں و آیانی سردارنوت و و وقتیکہ کیت آیانی گورے یک آیتے گڈا گشتت ما جبر

تُؤْمِنُ حَتَّى نُؤْتِي مَثَلًا مَّا أُوتِيَ رَسُولُ اللَّهِ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ

نمیتیں تا وقتیکہ دیگ مہیت مارا مثل ہما چیزے کہ دیگ ہو نکنت اللہ پیغمبران اللہ شہزانت اے موقع

يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ

کہ کجا ہم بدنت و تہ پیغام و زوت رسیت اے گنہگارن و بے عزتی چہ اللہ طرف و

وَعَذَابٌ شَدِيدٌ لِّمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ۝ فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ

و سکتیں عذاب چہ ہما سبب و کہ آیان مکاری کت و پدا ہر سیکہ اللہ بلوطیت کہ آیتارا

يَهْدِيَهُ يُشْرِحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ

پہ راہ و بہ تڑپیت گڈا پچ نکنت آئی و سینگ پہ اسلام و یارگ و ہر کینا بلوطیت کہ آیتارا چہ راہار بدکنت

يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَانْتَا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ

گڈا تنگ کپتان پوس نکنت آئی و سینگ و گشیگ پہ یک زورے سرکیان انت آسمانا و ہمید و لا

يَجْعَلُ اللَّهُ الرَّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ وَهَذَا صِرَاطُ

دور دنت اللہ عذاب و پہ ہما کسان سر کہ ایمان نیارنت و اے تہی پڑودگار و

رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذْكُرُونَ ۝ لَهُمْ

راہ انت تچکیں ما شریبان نکنت نشانیان پہ ہما کسان کہ نصیحت قبول نکنت پہ ہمایا

مزل ۲

فل پیش و فرماینتی کہ شیا طین و تی رفقاء و سنگتانی دل و وسوسہ دور دینت گگون مسلماناں جیلہ نکنت، یعنی بحث و تکرار، دجل و تبلیس و وسوسہ اندازی کنان آیایاں چہ حقین راہ و دور نکنت لیکن آیایاں اے خا میں ہوس چہ و تی دلاں کتنگ لوٹیت۔ آگر وہ (لوٹی) یا شخص کہ جیلہ نکنت راہ راست و سرار و گانت آیایاں و حال آاویاں الشیا طین و پیما بوت روح و زندگ کت قرآن و روشنی عطا کت کہ آئی (قرآن و روشنی) و زوران و مردمانی ہجوم و مچی و تہا بے تکلف راہ راست و سرار و گانت آیایاں و حال آاویاں الشیا طین و پیما بوت کنت کہ آجہالت و ضلالت و تہار و کیا نی تہا سر یاد و رگانت کہ چہ آئی و در آیک و چہ راہ و درے نکنت پر چاکہ آہما ظلت و تہار و کی و روشنی و بدی و شری فہمت، اے داب

چہ ہم بوت نہ کنت۔ فل یعنی تہنا مروجی کہ و سرار نہ بلکیں ہمیشہ کافرانی سرداران جیلہ و بہانہ کتنگ تاکہ عوام اناس پیغمبرانی فرمانبرار نکنت، چچو شکہ فرعون و مجرہ کہ دیت توحیلہ فی کت و گوشتی کہ اے چہ سحر و جادو و زور و سلطنت و سر قبضہ کنگ لوٹیت لیکن آیانی اے جیلہ و چست ایریچائیں ایماندارانی سرکار گرنہ بنت جیلہ کنگ و تی عاقبت و و ت خراب نکنت و و تی جند و توت نقصان و دینت، اشی و سما آیایاں ہوتہ بیت۔ فل اشیان مکاری و نمون کنگ و یک مثلاً ایشنت کہ انبیاء علیہم السلام و صدق و و ہد کہ یک نشانے دستگشت تو گوشتگشت کہ ما اے دلیل و نشانان و چچ نرائیں ما و ہما و ہد و یقین کنیں و ہد یک فرشتہ مئے سرانازل بہ بنت و چچ پیغمبران مارا ہم خدا و پیغام و با شکنا نکنت یاوت حق تعالیٰ مئے دیمہ بیئت و قال الذین لا یرجون لقاءنا لا تأتوا انزل

علینا المکئکة او تری ربنا لقد استکبروا فی انفسهم و عتو عتوا کثیرا (قرآن رکع ۳) خیر الشرا خدا بہتر زانت کہ کتام شخص قابل انت کہ آتارا پیغمبری و منصب دیگ بہ بیت و اے فرن شانی خدا و زی امانت و حامل بہ بیت اے و نہ یک چیزایت کہ چہ دعا یا ریاضت یا دنیاوی جاہ و دولت و غیرہ و حاصل کنگ بہ بیت و نہ ہر کس و نا کس و راجوشیں جلیل القدر و نازر کیں ذمہ داری و سرفا تو کنگ بیت۔ البت چوشیں گستاخ، متکبر و نمون کنوکان و مکر بازان و آگاہ بوگ لوٹیت کہ جلد اے شرف مندی منصب و طلب و پستہ اشیان و سکیں ذلت و ترندی عذاب و ضرورے دیگ بیت و یعنی گوں ترندی بہ آسمان و سرالک کپک لوٹیت مگر نتونیت کہ یک بکیت پمشکا باز دل تنگ بیت۔

و ہما کساں کہ ایمان یارگ و ارادہ ندرانت بہ آیانی سرا بے و عذاب و تہا ہی یارگ مہیت کم کم و آیانی سینگ ہنکر تنگ کنگ بیت کہ مال آئی و حق و داخل توگ و چچ مخجاش پست نہ بکیت گڈا سہ ضیق صدر عذاب انت کہ مال قیمت محسوس شکل و درایت۔ ادا "رجس" و معنی بہ عذاب و کنگ بوٹنگ ہے روا اے تفسیر انت۔ عبد الرحمن بن زید بن اہلم و "رجس" و معنی عذاب کنگ مگر ابن عباس و ادا چہ "رجس" و شیطان مراد کپتنگ شاید پمشکا کہ "رجس" ناپاک گوشت و چہ شیطان و مستریں ناپاک کئے بیت کنت گڈا اے تفسیر آیت و مطلب چوش بیت کہ ہنچوش خدا تھا

چہ ایمان و ترسوک و سینگ و تنگ کنت پمشکا بہ بے ایمانی سبب و اشیان سر شیطان مسلط کنگ بیت کہ ی اشیان و توفیق نہ بیت کہ حق و نیگ و رجوع نکنت۔ حضرت شاہ صاحب فرماینت کہ پیش و فرماینتگت کہ کافر سو گند و رنت کہ آیت و بگندیں تو البت یقین کنیں، نوں فرماینت کہ ما اگن ایمان ندیں تو چونکائی ایمان یارنت۔ میانجی و مردگ و حلال کنگ و جیلہ نقل کت نوں آئی و پستہ و بیان کت کہ ہر کس و بہ اے رہ بندہ کار کنت کہ و تی خبر عدل نہ کنت ہرج دیلے کہ مجذبت، نیوئے بخت گڈا ہمیش انت گمراھی و بد و نشان و ہر کس و عقل بہ انصاف و رہ بندہ بروت و ہم حکم برداری نکنت گڈا اہدایت و بد و نشان انت۔ ماں اے مردماں بد و نشان گمراہی سینگت بریشانی سرا پچ آیتے اثر نہ کنت باقی بہ اللہ و نیگ ارادہ ہدایت و اضلال و نسبت کنگ و رداباز جاگھاں گیش و گیوار کنگ بوٹنگ۔ و دیم و مناسبتیں موقعے و اے بار و انشا اللہ نیسگ بیت۔ ۱۲

مگر وہ حدیث اللہ بلوٹیت "پیش کا کہ دوزخ و عذاب دائم و قائم انت اے بہ ہائی و ایک و سرانت آوہدیکہ بلوٹیت بہ موقوف کنگ و ہم قادر انت و لیکن یک جنبہ کے آئی و اہتی و آئی و احوال بہ پیغمبرانی زبان و سرکنگ بوت نوں آ نہ ٹگلیت ۔ و یعنی چہ گناہ گارانی گناہاں شرعی و معلومہ انت و بہ وئی سرجمیں حکمت و ر و ہر یک گناہے و بہر محل و مناسب سزاوت ۔ و ہنجوش کہ شمشاٹیا طین الجن و آیانی انس و اولیاء احوال اشکت بہ سبے و ر و تمام ظالم و گناہ گاران و چہ آیانی ظلم و گناہاں بہ تناسب و ماں دوزخ اشان و گوں یک دگرے و نزدیک نیں و بہر کس ہر درجہ و گنہگار و ظالم بیت تو آرا گوں ہما طبقہ و نافرماناں آوارکنگ بیت ۔ و برزاجن و انس و ناسری و سزا و بیان ات و اولیاء الجن و زبانی فی الجملہ معذرت ہم بیان کنگ بوت نوں پیش دارگ بیت کہ آیانی ہج عذرے معقول و سماعت و قابل نیست انت ۔ ماں دنیا و خداے پاک و حجت قائم بوتگت کہ اشی و اقرار و آیان و ت کنگ کمیت ۔ اے خطاب یَمْعُشَرَ الْجَنِّ وَالْإِنْسِ و بہ قیامت و ر و بیت و مخاطب کل جن و انس و یعنی کل مکلفانی مجموعہ انت ہر جماعت جدا جدا مخاطب نہ انت کہ کسے چوش ایراد بگرت کہ رسول و ماں چہ انساناں ہتگنت چہ جنانی قوم و ہنج پیغمبر و دیم دیگر نہ بوتگ گدا رسول ہتگنت چہ ڈول و گوشگ راست بیت کنت ۔ اصل چوش انت کہ مخاطبانی مجموعہ و چہ اگن ماں کتا م نوے و ہم انیان رسل محقق بیت کہ چہ رہ بند و تمام مخاطباں بلا تخصیص فائدہ سر بیت تو مجموعہ و مخاطب کنگ و تہا ہج اشکال نیست انت مثلاً کسے چوش بگوشتیت اے عرب و عجم و نذ و کاں و مشرق و مغرب و جاہ و منڈاں آیا چہ شام خدا و محمد صلی اللہ علیہ وسلم و ہمیں کامدیں انسان و پیرانہ کت ۔ اے عباد و مطلب کسے و گور و اے بیت نہ کنت کہ یک محمد صلی اللہ علیہ وسلم و ماں عرب و پیرانہ کنگ بوت و دومی ماں عجم و بوگ لوٹیت ، ہمے پیما پے مشرق و جدا و پے مغرب و جدا محمد بہ بنت ، گدا اے عبارت برور راست بیت ۔ علی هذا القیاس او اچوش لفہم کہ یَمْعُشَرَ الْجَنِّ وَالْإِنْسِ الْکَرِیْہُتُکُمْ الیہ مطلب صرف اینکرا نت کہ چہ جن و انس و مجموعہ و پیغمبر دیم دیگر بوتنت ۔ باقی اے تحقیق کہ چہ ہر نوع و جدا جدا ہتنت یا ہر یک پیغمبر جن و انس و کلیں فردانی نمگ و

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

يُغَافِلُ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٦﴾ وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ إِنْ يَشَاءْ

بے خیال نہ انت چہ آیان کاران و توئی رب بے پردا هفت رحمتانی واجرات اگر بلوئیت

يَذْهَبِكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ كَمَا أَنْشَأَكُمْ مِنْ

بارت شمارا و جہ نشین کنت رند چہ شمارا ہر کسا کہ بلوئیت ہنچو کہ پیدائی کت شمارا چہ

ذُرِّيَّتِهِ قَوْمٍ آخَرِينَ ﴿١٣٧﴾ إِنْ مَا تُوعَدُونَ لَآيَاتٍ وَمَا أَنْتُمْ بِبُحْرِينَ ﴿١٣٨﴾

دگر تو مانے اولادے بیشک ہر چیز وعدہ کروں شا کنگ بیت آفرودیا پیدائنت و شمارا جہ کنت کنتی

قُلْ يَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

بگوں کہ اے قوم شمارا و کار کنتی ما و توئی جا گہان من من و توئی کار کنتی گڈ انون زوت زان ات

مَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣٩﴾ وَ

کہے و رار سیت آخرت و جا گہ - یقیناً پرمادے نرسنت ظالمان ق و

جَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا

مقرر کنت پرمادے چہ آئی و پیداک کنتی کشار و جانوران یک بہرے پیداک کنتی

هَذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ

اے اللہ و بڑنت پرمادے و اے بتانی و بڑنت پدا فون ہر و ندیکہ آیان بتانی کنت

فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى شُرَكَائِهِمْ

گڈا آ و نرسیت اللہ و نیمگ و و ہما و ندیکہ اللہ کنت آئی رسیت آیان بتانی نیمگ و

سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٤٠﴾ وَكَذَلِكَ زَيْنٌ لِكَثِيرٍ مِنَ الشُّرَكِيِّ قُلْ

سکیں بدیں فیصلہ کہ آئی کنت و ہمی پیا ڈولدار کنگ مہما و مشرکانی چم نظر و توئی چکانی

أَوْلَادِهِمْ شُرَكَائِهِمْ لِيُردُّوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ ط

کنت آیان خدایان تاکہ آیان تباه کنت و تاکہ لوٹ پوٹ کنت پرمادے سر آیان دین و

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١٤١﴾ وَقَالُوا

و اگر اللہ بلوئیں گڈ آیان لے کار کنت گڈ انون تیش بل آزاننت آیان دروغ و گوشت

فل یعنی خدایا اے ہیل و عادت نہ انت کہ ابید چہ آگاہ و خبر دار کنگ و کسے و راہ آئی و ظلم و عصیان و سبب و ماں دنیا و یا ماں آخرت و بگیبت و ہلاک بکنت پرمادے رسول ای
دیم و انت کہ آیان بشری تمام حق و انس چہ آیان نیک و بد و آغاز و انجام و خبر دار کنت گڈا ہر کس و عمل ہر چہ درجے و بہرے بیت حق تعالی و گوئی آئی و بہرے حساب داد کنت
فل خدایا رسول و ہم دات و توئی حجت تمام کت انون شمارا قبول دار نہ بیت و بہرے چکیں راہ و سرگام جان نہ بیت تو آپا کیں ذات غنی انت سے غرض و پیچ نہ ریت۔ آبلوئیت تو شمارا
بہرے دمانے و فنا کنت و چہ و توئی رحمت و بہرے جگہ و دگر یک قوے و را ک بکنت کہ خدا و مطیع و فرمانبردار بیت و شمارا فنا کنت و دگر قوے و یارگ بہرے خدا و پے مشکل انت ہر مردی شمارا
و توئی ہایت و پیرکانی جانشین و ننگ و نشنگ انت آخر آیان و حجت کنت و شمارا ماں دنیا و ہما خدایا جگہ دات۔ ہر چہ بہرے بیت خدایا کار کنت نہ بیت، شمارا کنت دگر بہرے جگہ و را ک
کنگ بکنت انت اے فکرو بدارت کہ اگر بہرے بغاوت و ناشری شے قائم و دائم بوت تو گڈا خدایا عذاب الہ و کنت۔ شمارا گڈا خیال و بدارت کہ بچان و یا کسے و یا نہ گران چہ سزا و فساد
دیں تو گڈا اے شے محض حماقت انت۔ خدایا ہر جہیں مخلوق
ہو رہا ہوں ہم آئی و چہ آئی و مشیت و نفاذ و عاجز کنت نہ کنت

فل یعنی ماچہ نیک و بد و چہ نفع و ضرر و شمارا معلوم دار
کنیں۔ برہنہ و سر اہم اگر شمارا و توئی جانانی سر ظلم کنگ دست
نہ کنت انت گڈا و تیک و دت بزانت شمارا و توئی کاراں
کنت بہرے بیت من و توئی فرض و سر انجام دیاں زوت و توئی ظہر
بیت کہ اے دنیا و گڈی انجام بہرے دست و انت۔ بلاشبہ
ظالمانی انجام شربیت نہ کنت۔ دیم آیان چنت اعتقاد و
عملی ظلم بیان کنت کہ ماں اشاں اے دستور جاری انت و
چہ درستان مسترین ظلم ہما انت کہ آئی و بار و فرمائیں انت ان
الشُّرَكَاءُ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ۔ و حضرت شاہ صاحب
فرمایا بیت کہ کافر چہ و توئی کشاراں و چہ و توئی دلتانی چکان
اللہ و نام و نیاز کنت کنتش و ہم بتانی نام و نیاز کنتش۔ پدا
لھتیں جانور خدایا نامیگان شربیتش تو اشارش بہرے بتانی
نام و بدل کنت۔ بے بتانی نامیگان بہرے خدایا نیمگ نہ کنتش
چہ ایزات ترسنت۔ ہمی پیا ماں گندم و غیرہ اگر بتانی
نام و گوں خدایا حصہ و اوار بوتگت تو گڈا جانور کنت بتانی
بہر واپس کنتش و اللہ و نام و ماں بتانی بہر و اوار بوتگت
تو آرا واپس نہ کنتش۔ پدا چوش نیموش کنت کہ اللہ و
انت آئی و بھر اگر کم بیت آرا ہج عرض نیست برخلاف بتانی
کہ آچوش نہ انت۔ شمارا اشارش انت کہ برہنہ و گوشت
میاری ہم نہ بوتنت کہ و ہرے اشاں چہ محتاج انت اشاں
معبود قرار دیک کنت عقل مندی انت۔ ہر چہ بہرے بیت مرے
آیان چہ ساء ما یحکمون و مشرکان اے بھر و ندیکہ
رار و قرار دیک بوتگت۔ یعنی چہ خدایا پیداک کنتی کشار و
دلتان و غیرہ و اول و ابہ آئی مقابل غیر اللہ بہرے
گیشینگ پدا سکیں و عیب داریں چہ خدایا نیمگ و ابہ
کنگ چہ کنت ظلم و نا انصافی انت۔ و ادا شکر و تفسیر
مجاہد و چہ شیطاں و کنت۔ مشرکانی مزین جہالت و
سنگدلی و یک نمونہ ایشنت کہ لھتیں و توئی جہیں چکان
چہ سنگ بندی بوگ و ترس و لھتیاں چہ اے ترس و
کہ چہ کجا اش و اینیں، و توئی حق ایں اولادش قتل کنت
و باز برہ منت اش کنت کہ اگر ایں کس مردیں چک بوتنت
یافلاں مراد تمام بہرے بیت تو یک مردیں چکے فلاں بت و نام
دیک کنیں۔ پدا اے ظلم و بہرے رحمی اش مزین عبادت و قربت و
ذریعہ زانت۔ شاید اے ہسم شیطان و سنت خلیل الہی

جواب و ماں اشانی دل و چکل داتگ۔ ماں یہود و ہم داں مزین مدتے و اولاد و قتل رسم جاری مانت کہ بنی اسرائیل و نبیاں گوں مزین تندی و ایشمار و قرار دات۔ بہر حال
مرے آیت و اولاد و قتل تمامیں رہہ زندان و خراب فرمائینگ بوتگت کہ ماں جاہلیت و دورے راہوار انت یعنی شیطاں اولاد و قتل و پمش کاہ جو انیں رنکے و ڈولدار
کنت و پیشدارنت کہ اے و ڈا مردمان و دنیا و آخرت ہر دو میں جا گہاں تباه و برباد کنت کہ اے کار ملت ابراہیمی و اسماعیل و یکدم برخلاف انت کہ شیطاں ایشراک
دینی کار و قربت الہی باور کنا ٹینگ لوئیت۔ العباد باللہ کجا سنت ابراہیمی و کجا اے الحمفی و جاہلیں کار۔ و ہمی پیمیں آیت و لو انشا و شروعات و گوشتگ۔ اے
ردا چیزے کہ نویگ بوتگت باید انت کہ یہود اچارگ بہرے بکنت۔ ۱۲

هَذِهِ أَنْعَامٌ وَحَرْتُ جُحْرٌ لَا يَطْعَمُ إِلَّا مَنْ نَشَاءُ بِزَعْمِهِمْ

کہ اے جانور وائے کشار پہ گرو بندت آبیٹا رکس موارت مگر کسبیا کہ مابلوئیں پہوتی خیال و موافق و

وَأَنْعَامٌ حَرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَامٌ لَا يَذْكُرُونَ اسْمَ اللَّهِ

وہنتے جانور و پشٹا بار و لوگ مسوار بیکش جرم کت کہ پہنتے جانور و سر علار کنگ و وقت و اللہ نامش

عَلَيْهَا افْتَرَاءٌ عَلَيْهِمْ سَيُجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ وَقَالُوا

نگیت پہ ہنتان و بند کا پہ اللہ سرا۔ نوں آبیانی سزا و زوت دنت پہ آبیانی دروغ و سرا و گوشت

مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِّذِكْرِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَى

کہ ہرچہ کماں اے جانورانی لاپ و عنت آئی و ورگ خاص پہ مے مردیان جا عزتات و احرامت پہ

أَزْوَاجِنَا وَإِنْ يَكُنْ مَيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيُجْزِيهِمْ

مے جنینانی سرا و اگر آ لاپی چک مردگے گڈ اجنیں مردین آئی و ورگ برابرنت۔ زوت سزای دنت آبیانی

وَصَفَّهُمُ اللَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ

پہلے بیان و سرا آ دانشمندت زانو کشت و بیشک تاوان بار بوننت ہما کساکہ وئی اولادش کشتنت

سَفَهَا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ

پہ نادانی چہ علم و حرامش کنتت ہما رزقیکہ اللہ و انگنتت پہ ہنتان و بند کا پہ اللہ سرا۔

قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ

بیشک گمراہ بوننت و نیانگنتت آپہ راہ راست و سرا و آہما کنتت کہ پیدال کنتت باغ

مَعْرُوشَاتٍ وَغَيْرِ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أَكْلُهُ

پہ پایانی سرا چست کنگیں و پہ پایانی سرا چست کنگیں و نچ و کشار کہ جدا جدا ہنت آبیانی بران

وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ كُلُوا مِنْ

و زیتون و انار کہ ہنتے گوں یکدگر ہمنگنت و ہنتے ہمنگ نہ انت و بورت چہ

ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ

آئی و میویان و فیکہ آبر کنت و بدیت آئی و حق و برگ و روچ و و بیجا خرچ مکن ات بیشک

و مثلاً مرد بورت یا جنیں آدم مورت یا ایوک و بت خانہ و مجاورت کنتت اے پابندی ماں وئی خیال و لہنتیں ولوت و کشارانی رد و جت گنتش کراشاں بہ بتانی نام و وقت کنگ بوگنتت ہے ہما لہنتیں جانورانی پشت و سواری و بار لگ و حرامش زانگنت لہنتیں جانورانی نسبت و اشاں اے فیصلہ کنگت کہ ذبح و ہد و یا سواری و خاطر یا شیر و دوشک و و ہد و خدا نام بہ اشانی سرا گرگ مہیت تا کہ بتانی نام گپتیں چنرانی تہا خدا شریک مہیت پدا لہنتیں جوش کنگت کہ اے خرافات و جاہلی کاران و خدا نینگ و نسبت اش دانگنت جوش بگوش کہ معاذ اللہ اے حکم خدا و انگنت و ہے پیما آئی و رضامندی حال کنگ۔ کچیں بدیں کسب و کاراں گوں اے و لیں افتراء و ہنتان۔ زوت اشاں گوں وئی اے گت تاخان و سزا و دوچار کپنت۔ و یک مہبت و ونگر کنگنتش کہ بچہ و سبہ و اگر ذبح کنگ بہ بیت و چہ آئی و لاپ و گو سک سلامت در آتک تو آٹرا مردیں بورت، جنیں آدم آئی و مورت و اگر مردگ در آتک تو گڈ اورست آٹرا نوننت کہ بورت اے ہمیں بے بنیادیں ستل و تکر و کانی جرم و چہ خدا بہ خبر نہ انت البت آہ وئی حکمت و رو و بہ مناسب سزا دنت۔ و چریشی و مسترین غرابی و تاوان دگر چہ بیت کنت

کہ مفت و مفت بلا وجہ ماں دنیا و چہ اولاد و مالان زہر و پدا بہ سنگدلی و بد اخلاقی و رد نام دپ بوننت و آخرت عذاب و وئی چک و لڑات نہ چہ عقل کارش گپت نہ شرع و جاہش یارت، گڈ اچکیں راہ اشاں و چہ نکال دت بچتیں۔ و ہرچیکہ بہ بوننگ و ڈنگرانی سرا یک کنا نینگ بنت مثلاً انکور و غیرہ و ہرچیکہ جوش نہ انت مثلاً نچ انت و غیرہ بھنڈ داریں درچک یا توٹنگ و تیگ و غیرہ کہ اشانی ول ابید چٹیک دیگ و بہ زمین و سہا لان بنت۔ و یعنی بہ شکل و صورت یک ہم انت و نام ولزت و جدا جدا انت - ۱۲

فل یعنی ہرچ گندم و نیبگ حق تعالیٰ پیدا فرمائیں گنت۔ چہ آسانی ورگ بے دلیل و ہمتل مبیت۔ البتہ دو خبرانی خیال و بداریت ایک البتہ انت کہ
رون موش و گوں سور خدا حق ادا کن ات و دومی چہ مفتیں و بے موقعیں خرچ و تاراج ات۔ چہ اللہ حق ادا مراد چہ انت، مریشی عالمانی مختلف قول انت
ابن کشیر چوش بیان کنت کہ شرمعات و ماں مکہ معظمہ چہ کشار و باغ و پیداوار چیزے بھر کشک و اجب ات کہ ایشرا بہ مساکین و فقراء و سرخرچ کنگ بہ بیت۔
مدینہ طیبہ و سرلوگ و پدماں سلسلہ و آئی و مقدار
وغیرہ و تفصیل گیشنگ بوت یعنی بارانی زمین و
سداوار (بشرطیکہ خراجی مبیت) دھمی بہر و آب سرکنوکیں
زمین و بستی بہر و اجب انت۔ فل بارچست کنوک
چوشت کہ اشتر و غیرہ گوں زمین لگتیں کوتاہ قدر جانور
چوشت کہ پس و گرانڈ و غیرہ۔ فل باید انت کہ اللہ پاک و
نخشا تگین نعمتان نفع حاصل کنیں۔ شیطان و پیدائی سرا
روگ و مقصد ایشنت کہ آیاں مفت ناحق و شرعی
دلیل و بغیر حرام قرار دیگ بہ بیت یا آیان و شرک و
بٹ پرستی و ذریعہ جوڑ کنگ بہ بیت۔ شیطان و
چریشی و مستریں درمینی دگہ جی بیت کنت کہ ماں دنیا و
شمارا چرے نعمتان بے نصیب کنت و آخرت و عذاب آ
جدید شہا جریہ انت۔ فل یعنی یک نہ و یک مادگے،
اے پیما بہک پیما دود و جوڑی بوت انت و ایشانی
مجموعہ ہشت بوت۔ فل یعنی کت م چیز حرام و حلال
تھنا چہ خدا و حکم و بیت کنت گدا چریشاں نہ یا مادگے
یا ہما چک و مادگے و لاپ و توک و انت اگر بہ کلیں مردما
حرام قرار دیت چوشت کہ ماں پیشی آیتاں گوست، آئی و
دیل شے گور و جی انت۔ و ہدیکہ خدائی دلیل شے گور و
ہج نیست انت تو تھنا بہ سوا و قی فکر و خدا و پیدا کنکیں
چیزان و حلال یا حرام گوشتگ ایشی و ظاہر کنت کہ خدائی
منصب و معاذ اللہ شہا بہ و ت و تجویز کن ات یا بہ زانکار
خدا و سر اجھتان بندگات ہر دوش صورت بہ شہا مہلک
و تباہ کنوک انت۔ فل جزانی تحلیل و تحریم تھنا چہ خدا و
حکم و بیت کنت و خدا و حکم یا بہ نبیانی معرفت و سر
بیت یا بلا واسطہ حق تعالیٰ کسے و را خطاب بکنت تو آرا
معلوم بیت۔ ادا ہر دوش صورت منفی انت۔ اولی
شق و انتفاء سرا ماں نبیونی بعلم الخ و دومی
نفی و سرا ام کنتم شہد آ و اذ و صکم الخ و
سرزنش دات۔ پدا بہ مشرکان و دعوی و رد افتراء و
اضلال و ابید و گہ چیز پشت کپتگ۔ بلاشبہ چریشی و
مستریں ظالم کس بیت نہ کنت کہ آخدا و سر اجھتان
بہ بندیت و چہ علم و تحقیق و زبھر لوگ و باوجود مردمان و
غلط و باطلین مسئلہ بیان کنان و گراہ کنگ و شوہاز و
بہ بیت۔ ہر کس و اینکے بے شرعی قبول کنگ و چشیں مزین
ظلم و سرالانک بٹگ آئی و ہدایت حاصل کنگ و امید

دارگ مفتیں خبرایت - ۱۲

الانعام
۲۲۳
ولوانہ

لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ۝ وَمِنَ الْإِنْعَامِ حَمُولَةٌ وَفَرَسَاتٌ كُلُّوا
دوست نداریت بیجا خرچ کنوکان و پیدائی کنگ چہ جانوران یا چست کنوکیں و بہرین لگتیں فل بوت
مَسَارِقُكُمْ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
چہ اللہ داتگیں رزق و مروت پر شیطان و پدائی رندا۔ آوشے ظاہریں
مُبِينٌ ۝ ثَنِيَّةٌ أَزْوَاجٌ مِنَ الضَّانِّ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ
ثمن این و پیدائی کنگ ہشت نر و مادہ چہ اسپے پس و دو و چہ سیہ پس و دو
قُلْ وَالذَّكْرِينَ حَرَّمَ أَمِ الْإِنثَيْنِ أَفَأَشْتَمَكْتُ عَلَيْهِنَّ أَرْحَامُ
تو جھست کن کہ ہر دونیں اللہ حرام کنگت یا ہر دو مادگیں یا ہما چیکہ ہر دو کنیں ماوگینا چکدانی تہا
الْإِنثَيْنِ نَبَوْنِي بِعِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ وَمِنَ الْإِبِلِ
بوتگ چہ نرینے بہ بیت چہ مادگیں۔ پیش داریت منا دلیل اگر شہا راست گوش ات و پیدائی کنگ چہ شہرا
اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ وَالذَّكْرِينَ حَرَّمَ أَمِ الْإِنثَيْنِ
دو و چہ گوک و دو۔ تو جھست کن کہ ہر دونیں اللہ حرام کنگت یا ہر دو مادگیں
أَفَأَشْتَمَكْتُ عَلَيْهِنَّ أَرْحَامُ الْإِنثَيْنِ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ
یا ہما چیکے کہ ہر دو کنیں ماوگینا چکدانی تہا بوتگ، زاناں شہا حاضریت وقتیکہ
وَصَّيْتُكُمُ اللَّهُ بِهَذَا فَنَنْظَرُكُمْ مِّنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
اللہ و شہرا اے حکم داتگت۔ نوں کے انت ظالم تر چہ ہما کس کہ بہتان بندیت بہ اللہ و سرا بہ دروغ
لِيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝
تاکہ گمراہ بکنت مردماں پہ بے علمی۔ بیشک اللہ بہ را با نہر بنیت ظالمین قوما فل
قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ
تو گوشت کہ من گندراں ماں ہما حکم و کریم دیگ بوتگ پنی نیمکا چیزیکہ حرام بیت بہ و روکے و سرکہ بوارت آئی
إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خَنْزِيرٍ فَإِنَّهُ
لکراے کہ ہما چیز مردارے بیت یا ریتگس خونے یا خو کے گوشت پرچیکہ آ

منزل ۲

ول حضرت شاہ صاحب فرماتے ہیں "یعنی ہمارا جانورانی ورگ بہ دستور و روء انت چرایان ہمیش حرام انت" ماں اے آیت و کافران اے اے پیش دارگی انت کہ ہرچ چیز و بیان بالا بوت آیان حلال انت کہ شما اثنان و حرام جو کت نول ہما چیزانی بیان انت کہ آوا قعی حرام انت و شما آیان و حلال جو کت کن ات۔ اے روء آیت و تفسیر و گیش و گوار سورہ مائدہ و اول سر و حرمات علیکم املیتہ الخ و روء گو سنگ ہمو داجارگ بہریت۔ ول یعنی اصلی حرمت ماں ہما چیزان و انت کہ رزنا بیان بوتنت البت و قتی مصلحت و روء لھتیں چیز بہ ہمار کی لھتیں قومانی سرا پسر احرام کنگ بوتنت مثلاً یہود و سرا بہ آیان ناشریان و روء سزا و خاطر ہما ناخن (سرمب) واریں جانور کہ آیان سرمب تل نہ انت چوشکہ اشتر قتر مرغ بٹ و غیرہ حرام کنگ بوتنگ ات۔ ہم گوک و پس و ہما چربی بہ سرمب و یاروتانی سرا مہیت یا گول ہڈ و اوار مہیت بہ اثنانی سرا حرام کنگ بوتنگ چوشکہ گردہ و چربی۔ بنی اسرائیل و دعوی غلط و روء انت کہ اے چیز ابراہیم و نوح علیہما السلام و زمانگ و حرام یوان و پیداک انت، راستیں گب ایشنت کہ چہ ایشان چچ چیز ماں حضرت ابراہیم و دور و حرام نہ ات، یہود و نافرمانی و ناشریانی سبب و اے کلیں چیز حرام کنگ بوتنت ہر کسے اشی و بر خلاف دعوی بکت دروغ بندیت چوشکہ جز "لن نزالوا" و شروع و چہ "قل فأتوا بالتوراة فاتلوہا ان کنتم صید قینہ" اے دعوی کنوکان و چیلج دیگ بوتنگ ول یعنی چہ رحمت و برکت و شما دیکہ سلامت ات چشین گت مورات کہ عذاب ٹگل ات۔ ۱۲

الانعام

۲۲۴

ولواتنا

رَجَسٌ اَوْ فُسْقًا اَهْلًا لِّغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۚ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ

پلینت یا ناجائز ذبح کہ بہ آئی و سرانور جنگ بہریت دگہ کسے نام بغیر جہ اللہ۔ پلا کسکے ناعلاج بیت نہ نافرمانی

وَلَا عَادٍ فَاِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝۱۴۵ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا

بکت و نہ زیاتی۔ گڈا بیشک تنی رب مزنیں بخشوک مہربان انت و پیر یہودیانی سرا

حَرَّمَ كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمَ مَا عَلَيَهُمْ

حرام کنگ ما ہر جانوریکہ ناخن پرنٹ و چہ گوک و و پس و حرامیں کنگت بہ آیان

شُحُومُهُمَا اِلَّا مَا حَلَّتْ ظُهُورُهُمَا اَوِ الْحَوَايَا اَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ

پیگ آدھنیانی مگر ہما پیگ کہ پتنگ مایشتا آیان یا ماں روتان یا ہما کہ پتنگ بہ ہڈا۔

ذٰلِكَ جَزَيْنَهُمْ بِبَغْيِهِمْ ۚ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ۝۱۴۶ فَاِنْ كَذَّبُوْكَ

اے آیان سزایت کہ ماں کنگت بہ آیان نہ کشتی سبب۔ و ماں راست گویش ول پلا اگر آدروغ بند کنگت ترا

فَقُلْ رَبِّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَّاسِعَةٍ ۚ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ

گڈا گویش کہ شیعہ پروردگار کشادیں رحمتانی صاحبنت و ترینگ نبیت آئی عذاب چہ گنہگاریں

الْمُجْرِمِيْنَ ۝۱۴۷ سَيَقُولُ الَّذِيْنَ اٰشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللّٰهُ مَا اٰشْرَكْنَا

قوم و ول زوت گوشت مشرکان کہ اگر اللہ بولوتیں گڈا اشک نکلتا ما

وَلَا اَبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ شَيْءٍ ۚ كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِيْنَ

و نہ مے پت و پیرکان و نہ حرام کنگت مایک چیزے ہمید و لہما کسانیکہ پسر چہ آیان گوشت کنگت آیان

مِنْ قَبْلِهِمْ حَتّٰی ذٰقُوا بِاَسْنَا قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ

ہن (پیغمبر) دروغ بند کنگت چہ ہما قدیکہ چشت آیان مے عذاب تو گویش کہ شیعہ گوچیزے علم ہستنت کہ کشت

فَتَخْرِجُوْهُ لِنَاظِرٍ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ اَنْتُمْ اِلَّا

ظاہر کن ات آیائے دیما و نروت شما مگر گمانے رندا و نہ ات شما مگر کہ

تَخْرُصُوْنَ ۝۱۴۸ قُلْ فَلِلّٰهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ ۚ فَلَوْ شَاءَ لَهٰدٰكُمْ

پریم مان برت۔ بلو شش کہ اللہ دلیل محکمت نول اگر آیتا بلوٹیں گڈا شما درستانی

مزل ۲

اول ماں گوسنگیں رکوع ء چہ مشرکان گوشگ بوتگت کہ ہما حلال و پاکین چیزان ء شما حرام قرار داتگت و پدا اے تحریم ء نسبت ء پر خدا ینمگ ء یسین ات
اشی ء سند و دلیل ء بیارت ء اد ء ہمایانی دلیل بیان کنگ بوتگ کہ آیا ان ایشرا پیش کنوک اتنت یعنی اگر اللہ بلوٹیں تو آرا قدرت حاصل ات کہ مارا وئے پت
و پیرکان ء چہ اے تحریم ء بلکیں چہ تمامیں مشرکانہ کاران و خبران دوریداشتیں ۔ و ہدیہ دورنداشتی و ہمے دستور چہ پیش کینگ و پدا اک انت تو ثابت
بوت کہ یہ آئی گور ء مئے اے کار و دستناک انت ء دستناک میوتین تو بہ اشانی انجام دیگ ء مارا دینگہ پرچا آزاد ہشتگی ۔ تران گنگی گپ ایشنت کہ یک نیک نامیں
و فہمیدہ این حکومتے یک باغی ء چہ آئی باغیانہ قصہ و کاران باوجود یقین دارگ ء کہ اے کس باغی انت و پدا مزین قدرت ء باوجود آرا بہ اول سرا بہ دار ء نہ کشت ۔
حکومات آئی ء نرو تابانی نیمگ ء خیال داری کنت و وتی جاسوسان ء آئی پشت ء یل دنت ۔ آرا ہم تراپ دنت تاکہ آراستیں کشک ء گام بخت و پدا آرا
چشیں موہ دنت کہ مرد بہ ہوش بہو برے نا اُمیت توان آئی واگ ء شل یل دنت کہ پہلی وتی بور ء شر بتا چینیت تاکہ محکم بگیر ء بیئت وائی بہر خلاف قصہ
و کار مخلوق ء دہما ہم بیانت و آخر ء آئی جرم ثابت
بہ بیئت و آرا مخلوق ء دیم ء سزا دیگ بہ بیئت ۔

قدرت و علامات و ظاہر بہ بنت لیکن معادی و روحانی میدان و ہمدل و دماغ و کسب و اختیار و قوت دار و کیں انسان بیکیں کشک و سرابہ رھواری لاچار و بے وس بہ بنت و کسی یک قدم اینگو و آنگو گنت مکت پیدا اگر انسان و ہنوگیں حقیقت و روع و وجودی ضروری انت تو نیک و بد و اختلاف ہں لازمی بیت۔ و ہمی اختلاف و وجود بریشی و مسترس دلیل انت کہ ہر کارے و کہ آہ وقوع یا عمل و نہا بیئت ضروری نہ انت کہ خدا و گور و پسندیدہ بہ بیت و اگر نہ ماں مختلف و متضادیں افعالی موجودگی و تنگ کپیست کہ مثلاً و ش اخلاقی ہم خدا و پسند بہ بیت و بد اخلاقی ہم۔ ایمان و یارگ ہم دوست بہ بیت و نہ یارگ ہم کہ اے صریحاً باطل انت بے شک اگر خدا و بواہتیں تو انسان و بہ ہمی رہ بند و جوڑ بکتیں کہ درست مجبور بہ بوتیں انت کہ بہ یکیں کشک و سرار و وک بہ بنت لیکن و ہرے چوش نہ انت تو ہمی کا ملیں حجت و سر جمیں الزام ہما مردمانی سرا انت کہ آہ کو نشاء اللہ ما اشترکنا گو شان و ماں مشیت و ورضلے الہی و تلازم ثابت کنگ لونت پرچا کہ اینکر مزیں اختلافانی موجودگی و نہا بہ اشانی اصول و روع و گو شک کپیست کہ مثلاً توجید خالص ہم بہ اللہ و گور و صحیح و راست بہ بیت و آئی نقیض شرک جلی ہم و قس علی هذا۔ چہ اے دلیلان و روشن بوت کہ مشرکانی اے استدلال کو نشاء اللہ ما اشترکنا الخ محض لغو بے کار بوت کد ام علمی اصول و بہ آیانی گور و نیست کہ آرا عقل مندانی گور و پیش کت بکننت، محض اٹکل و تیز و ہوائی گپ انت کہ اشان و خدا و کا ملیں حجت بلکل رد کنت کہ اے بابت و ماں «فَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ» و اشارہ فرمائینتگی۔ یعنی انسان و فطرت چو سازگ بنونگ کہ کل بہ ہدایت و کشک و سرگام جنوک بہ بنت آرا کسب و اختیار و ہما آزادی پروردگار و عطا فرمائینتگ کہ آئی عطا کنگ پہ کتام مخلوق و ممکن ات۔ پیشکا لازم انت کہ چوشیں آزادی و کار مرز کنگ و و ہد و انسان و راہ جدا جدا بہ بنت کہے نیکی و اختیار بکننت کہے بدی و۔ کہے حق تعالی و رضا و رحمت و مظهر جوڑ بہ بیت کہے غضب و، بہ اے رہ بند و ہما آخری مقصد کہ کائنات و مالک و چہ عالم و پیدائش و اختیار کنگ یعنی و فی جمال و جلال و صفت و ظاہر کنگ علی وجہ الاتم تمام بوت۔ یَبْلُوكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا و اگر نہ تمام عالم اگر یکیں حال و سر شمار کنگ بہ بوتیں تو اللہ تعالی و ہنیں صفائی ظہور ممکن بوت ات و دگر ہنیں و واسطہ کتام موقع و محلے بگیر نیاتنگ ات۔ داں اد و ہر جیکہ مایان کت آہ اے رہ بند و ات کہ چہ مشرکانی قول «لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا» و اے غرض بہ بیت کہ آیان و فی خرافات و کفریات و ثابت کنگ لونتگنتش چوشکہ اشانی جا و ران ظاہر بیت و اگر چہ کلام و آیانی مقصد و مراد ابوک عذر و معذرت انت کہ خدا ہر جیکہ لو بیت چہ ما ہما کار و کنا بیئت شر بہ بیت یا بد بہر حال چہ آئی مشیت و انت گدا فدائی مشیت و مقابلہ و انبیا و رسل پرچاگوں مامز احمہ کنت و چہ خدائی عذاب و بیم تراپ و پرچا اشکنا عینت تو اشی و جواب ایشت کہ چہ ہما خدا و مشیت و شہاے بدیں کاران و کن ات۔ چہ ہما فی مشیت و پیغمبر و رسول جرے بدیں و سلیں کاران دور دارنت و ہما مشیت بہ شے بدیں کارانی کنگ و سر مناسب عذاب دیم دنت چوشکہ قدرت و مار و را پیدا کت و ہما فی مار و ڈنگ و جنگیں و حق و ہلاکت و اثر ظاہر کنت توری ماں مار و ڈنگ جنگ و کار و ہما مار ڈنگ جنگیں و فعل و اختیار و چیزے دخل بیت بامبیت ہمی و ر و ماں شے کفر و شرک و داعی ہلاکت و ماں ایمان و نیکیں عمل و ابدی نجات و تاثیر و ظاہر کنگ ہم ہما فی قدرت و ایزدی مشیت و کار انت کہ چہ ہما فی برکت و اسباب و مسبباتی تخلیق بوتگ نول اگر شہا و فی مشرکانہ رہ بند و دستور و انگار نہ کنگ و نہا مشیت و عمومی و سبب و احتجاج کن ات تو گدا یہ پیغمبرانی پیغامبری و عذاب و نزول و غیرہ کاران و ہم ہما فی مشیت و کار فرمائی و نتیجہ فہمان و خداے پاک و کا ملیں حجت و سر جمہ بران ات بے شک خدا و بلوتیں تو شہا کلاں و راستیں کشک و پرینتی لیکن آئی و چہ شے استعداد و سلی و سبب و چوش نہ لو بیت۔ آخر چہ شے اختیار و سلی و ہرچ روین کارے چہ شے دسناں لونت آیانی طبعی اثر عذاب و شکل و بہ وجود و آئیگی ات۔ (العیاذ باللہ)۔

فل یعنی عقلی دلیل و احوال و برزا معلوم بوت نول اگر بہ اے دت گڑیں تحریم و سر اکتام نقلی دلیلے دارت تو آرا بیبارت آیا بہ شے گور چوشیں گواہ موجودنت کہ آچوش بیان بکننت کہ ہو آیانی روبرو اللہ تعالی و اے چیزان و حرام قرار داتنگ۔ ظاہر انت کہ چوشیں واقعی گواہ چہ کجا اورت کنت اگر دوچار گستاخ، بے جیا دروغ بند بہ ہمی گواہی دیگ و تیار بہ بنت تو چوشینانی خبر و سر اشہاد لگوش ممکن ات۔ داں اد و ہما چیزانی بیان ات کہ آیان و مشرکان و محض چہ و فی خیال و واہشانی پدا حرام قرار داتنگت و پدا یہ آتحریم و تاویل و باطلیں عذرش پیش کنتگت دیم و ہما چیزانی بیان انت کہ آیان و خدا و دت حرام کنت و چہ دائم و حرام مانتنگت بے اے مشرک ماں آیان گرفتار انت۔ فل ماں عرب و دستور ات کہ چہ تنگدستی و سبب و کدی کدی و فی اولادان و قتل اش کنتگت کہ مارا دنا بہ درگ و نیستنت اولاد و چہ کجا بواریںیں، پیشکا فرمائینتی کہ رزق دیوک و اخرا انت شمار ہم و شے اولاد و ہم دگر جاگھے «مِنْ اِمْلَاقٍ» و بدل و «خَشِيَّةٌ اِمْلَاقٍ» فرمائینتگ۔ یعنی چہ تنگدستی و ترس و قتل کنتگتس اے ہما فی بیان انت کہ فی الحال تنگدست نہ انت مگر ترس انت کہ و ہرے عیال باز بیت تو چہ کجا اشان و واریںیں۔ چونکہ اولی طبقہ و چہ عیال و پیسر و فی جزد و نان و فکر و سوکی کنتگت و دومی و زیاتیں عیال و فکر و پریشان حال کنتگت شاید پیشکا اد و گول «مِنْ اِمْلَاقٍ» و ہور یَرْزُقُكُمْ وَاَيَاھُمْ و ماں آیت و گول «خَشِيَّةٌ اِمْلَاقٍ» و ہور یَرْزُقُكُمْ وَاَيَاھُمْ و ایشا دفرمائینت واللہ اعلم۔ فل چہ نزدیک و مرو ات و شاید اے مراد بہ بیت کہ چوشیں کارانی مبادی و وسائل و ہم بہریر کنگ لازم انت مثلاً زنا و مثل چہ بدیں نظر و ہم اجتناب لازم انت۔ و اللہ بالحق و استثنا ضروری ات کہ ماں آئی قاتل عمد زانی، محسن و مرتد عن الاسلام و قتل داخل انت چوشکہ ماں صحیحین حدیث و اشی و تصریح موجود انت و ائمہ مجتہدین و بہ اشی و سر اجماع ہم کرتگ۔ فل چہ اے آیت و اے چیزانی حرام بوگ ثابت بوت و شرک باللہ و گول مات و پت و بدسلوکی و اولاد و قتل و کلیں بے حیائی و کار مثلاً زنا و غیرہ و کہے و ناحق و قتل کنگ۔ و ماں یتیم و مال و ناحقیں تصرف کنگ حرام انت البت بہ جوانیں و مشروع رہ بند و گول خیال داری و یتیم و ولی تصرف کت کنت و ہدیکہ یتیم و رنا بہ بیت و و فی رمضان و و ت گور رسی کت بکننت تو گدا مال و بہ آئی حوالہ و بکننت۔ و یعنی بہ و فی طاقت و روع بہ اے حکمانی بجا آوری و جہد کن ات بہ ہمیشی و شہا مکلفات خدا کہے و چہ آئی توفیق و زیات تکلیف ندنت۔ و یعنی بہ حق انصاف و ہر کنگ و کہے و سیادی و رشنگ یا دوزواہی مانع مبیت۔ فل بہ آئی اوامر و نواہی و سرگوں پابندی و عمل کنان بہ بیت۔ بہ خدائیگی ہرچ ندے بہ من ات یا سو گندے بورات بشرطیکہ غیر مشروع خبرے نہ انت آرا پورہ کنگ لازم انت۔ ۱۲

ول یعنی ہزار بیان ہونیکس حکمانی پابندی و خداوندی اعتقاد و عمل سرجم کنگ، ہمیشہ صراطِ مستقیم یعنی یکجہاں راہ انت کہ آتی رہ بند ماں سورہ فاتحہ سورج دیگ ہونگت اے راہ شمارا پیشس وارگ ہونگ نوں گام جنگ و روگ شے کار انت ہر کس چہ اے راہ و ابید دگر راہے پوت و شوہار گنت آچہ یکجہاں راہ و گسر ہون۔ کل چوش معلوم بیت کہ ہرچ حکمے ہر زاچہ "قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبِّيَ كُفْرُكُمْ" و انان و اشکنا ینگ ہونگت اے چہ پیش و جاری و ہوار انت تمامیں نییان و شریعتانی اشانی سر بال اتفاق عمل ات رند و حق تعالیٰ حضرت موفی علیہ السلام و سر توراہ ایر گینگ کہ ماں آئی و شرع و احکام گیشتر درج انت توراہ و نازل کنان و بہ ہما دور و نیکیں کار کتو کانی سر خداے پاک و وئی نعمت تمام گنت ہر یک ضروری چیز و شریعت و گوار کنان و بیان کت ہدایت و رحمت و دروازگ پیچ کنت نہ کہ آئی سر بد و ان و مردم گوں و وئی پروردگار و دوچار کپگ و رد کامل یقین حاصل یکنگت۔ کل یعنی تورات ہرچے ہستت ہما وئی پیہم و ات، ولیکن اے یک کتاب ایت (قرآن کریم) کہ اے گوں و وئی درپشویں و ظاہری و باطنی حسن و جمال و بہ شے و ہما موجود انت اشی و خوبصورتی و کمال و بار و وچی گوشگ بہ بیت بس آفتاب آمد دلیل آفتاب۔ اشی و ظاہری و باطنی برکتان و صورتی و معنوی کمالان و گندان و بے اختیار گوشگ بیت۔ ۵

دلوانشاہ

۲۲۷

الانعام

ذَلِكُمْ وَصَّيْكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۝ وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي ۝
 ۱۵۲
 ۱۵۱
 ۱۵۰
 ۱۴۹
 ۱۴۸
 ۱۴۷
 ۱۴۶
 ۱۴۵
 ۱۴۴
 ۱۴۳
 ۱۴۲
 ۱۴۱
 ۱۴۰
 ۱۳۹
 ۱۳۸
 ۱۳۷
 ۱۳۶
 ۱۳۵
 ۱۳۴
 ۱۳۳
 ۱۳۲
 ۱۳۱
 ۱۳۰
 ۱۲۹
 ۱۲۸
 ۱۲۷
 ۱۲۶
 ۱۲۵
 ۱۲۴
 ۱۲۳
 ۱۲۲
 ۱۲۱
 ۱۲۰
 ۱۱۹
 ۱۱۸
 ۱۱۷
 ۱۱۶
 ۱۱۵
 ۱۱۴
 ۱۱۳
 ۱۱۲
 ۱۱۱
 ۱۱۰
 ۱۰۹
 ۱۰۸
 ۱۰۷
 ۱۰۶
 ۱۰۵
 ۱۰۴
 ۱۰۳
 ۱۰۲
 ۱۰۱
 ۱۰۰
 ۹۹
 ۹۸
 ۹۷
 ۹۶
 ۹۵
 ۹۴
 ۹۳
 ۹۲
 ۹۱
 ۹۰
 ۸۹
 ۸۸
 ۸۷
 ۸۶
 ۸۵
 ۸۴
 ۸۳
 ۸۲
 ۸۱
 ۸۰
 ۷۹
 ۷۸
 ۷۷
 ۷۶
 ۷۵
 ۷۴
 ۷۳
 ۷۲
 ۷۱
 ۷۰
 ۶۹
 ۶۸
 ۶۷
 ۶۶
 ۶۵
 ۶۴
 ۶۳
 ۶۲
 ۶۱
 ۶۰
 ۵۹
 ۵۸
 ۵۷
 ۵۶
 ۵۵
 ۵۴
 ۵۳
 ۵۲
 ۵۱
 ۵۰
 ۴۹
 ۴۸
 ۴۷
 ۴۶
 ۴۵
 ۴۴
 ۴۳
 ۴۲
 ۴۱
 ۴۰
 ۳۹
 ۳۸
 ۳۷
 ۳۶
 ۳۵
 ۳۴
 ۳۳
 ۳۲
 ۳۱
 ۳۰
 ۲۹
 ۲۸
 ۲۷
 ۲۶
 ۲۵
 ۲۴
 ۲۳
 ۲۲
 ۲۱
 ۲۰
 ۱۹
 ۱۸
 ۱۷
 ۱۶
 ۱۵
 ۱۴
 ۱۳
 ۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱

مزل ۲

بہار عالم حسن دل و جان تازہ میبارد
 رنگ اصحاب صورت را بہ بوار باب معنی را
 نوں چپ و راست و گندگ و حاجت پشت نہ کپت اگر
 چہ خلدے رحمتان مزنیں بہرے گرگ لوطیت تو گڈا اے
 آخری و سرچیں کتاب و روء عمل کنان بیعت و چہ خدا
 ترسان بیعت و اے کتاب و ہج بہرے و خلاف ورزی
 کنوک بیعت۔ کل یعنی اے مبارکین کتاب (قرآن
 کریم) و نزول و پد پر عرب و عامیان چوش گوشگ و
 موقع پشت نہ کپت کہ پیسر سرج آسمانی کتابان گوں
 خدائی شریعتان زوران و نازل ہونگت آواہ مئے علم
 روء ہما دوئیں فرقیان (یہود و نصاریٰ) و سرا
 نازل ہونگت بے شک آیان اشان و وت ماں و تا
 و انتگ و دانینگ و طہنین و اشانی ترجمہ و مان عربی
 ہم کنگ و ہونگت مثلاً و رقم بن نوفل وغیرہ و باز کس
 بہ اے خیال و راہ چار ہونگت کہ عرب و راہودی
 یا نصرانی جو طرک بکنت ولیکن مابہ اشانی تعلیم و تدریس
 و ہج واسطہ نداشتگت چہ اے خبر و بحث نہ انت کہ
 یہود و نصاریٰ ہر چیزیکہ و انتگت یا دانینگت آچہ
 بہ کتاب حدیث و وئی اصلی صورت و محفوظ ات مطلب ہما
 ایقدرینت کہ اے شریعت و کتابانی اصلی مخاطب فقط
 بنی اسرائیل و قوم ات توری اے تعلیم و طہنین اجزاء
 مثلاً توحید و دینی اصولانی تعلیم و پراح ترککان و
 ابید چہ بنی اسرائیل و دگر قومیاتی حق و ہم عام کنگ
 ہونگت پد اہم ہرچ شریعت و آسمانی کتابے بہ وئی
 مجموعی ہیئت و کتاب یک خاصیں قومے و سراپہ ہما
 مخصوصیں فاندگ و ایر کپتگ چہ آئی درس و تدریس
 اگر دگر قوماں مخصوصا عرب و پیہیں غیور و مطاہ دارین
 قوم ہج تعلق و رشتگت مداریت تو اے نہ ہوگی خبر
 نہ انت ہما روا آیان چوش و گوشگت کنگت کہ ہج
 آسمانی کتابے و شریعتے پیہے سرانہ انتگ و چیزے پیہ
 بہ کتاب خاصیں قومے و آنگ گوں آئی و چندان
 واسطہ نداشتگت گڈا مابہ شریعت و ترک کنگ و
 پرچا گرفتار کنگ بیہیں لیکن مروجی بہ اشان اے

پیہیں نیون و جیلہانی واسطہ موقع باقی نہ منتگ خدا و حجت آئی روزنابیں کتاب و ہدایت و عامہ رحمت و باران خاص ماں آیبانی لوگ و ایر گیکج ہون۔
 تا کہ اشان چہ درستان و پیش چہ آئی مستفید بہ بنت پدا لے خداوندی امانت تمام احمر و اسود و دان مشرق و مغرب و نند و کان و سر بکنت پرچا کہ اے
 کتاب بہ خاصیں قومے و دیم دیگ نہ ہونگ آپہ کلیں جہان و انت چنانچہ چہ خدا و فضل و کرم و چہ عرب و ذریعہ خدا اے عام و آخری پیغام مروجی
 دیباہ ہر یک کڈے و سر ہونگ والجن للہ علی ذالک۔ و یعنی پیشی امتانی احوال و اشکان و شاید شمارا ہوس بیوتیں و ماں دل و جوش و لہڑے
 چست ہونیں کہ اگر خدا و کتاب بہ مئے گور و بیہیں تو گڈا چہ اے دگران زیات عمل کت و پیش داشت پشکا چیسرا شمارا شریعت و بہترین کتاب دیگ
 ہونگ نوں بارین چارین کہ کئے چوہیں عمل کنت و پیش داریت ۱۲

ہاں نوں چشیں بے مثال روزنائیں کتاب ۽ آئیک ۽ پد اگر کسے آئی آیتان ۽ دروغ بند بکنت وچہ آئی حکمانی قبول کنگ ۽ روگردانی و نیون بکنت یادگران ۽ بجلیت گڑا
چہ آئی ۽ مستربین ظالم کسے بون کنت۔ (تنبیہ) صدق عینہا ۽ ہر دو میں معنی چہ سلف ۽ منقول انت ۽ جلگ (دور دارگ) و روگردانی کنگ۔ فل یعنی چہ اللہ ۽ جانب
۽ ہرچ حدیکہ یہ ہدایت ۽ مقررات اسرجم بوت۔ بنیان تشریف آوری کت شریعتان دیم دیگ بوتنت کتاب نازل بوتنت دانکہ اللہ ۽ گڑی و آخری کتاب ہم نازل بوت
پداہم اشان قبول دارنہ بنت توشا ایداشان پداہم اشی ۽ راہ چارنت کہ اللہ پاک و ت بیئت یا فرشتہ بیایت یا قدرتے کتام مزین نشان (مثلاً قیامت ۽ کتام مزین علامت)
ظاہر بیت تو یاد کنگ لو بیت کہ چہ قیامت ۽ نشانان یک نشانے آہم هست انت کہ چہ آئی ظاہر بوگ ۽ پد نہ کافر ۽ ایمان یارگ معتبر بیت و نہ عاصی ۽ توبہ صحیحین ۽ احادیث
پیش دارنت کہ اے نشان روچ ۽ مغرب ۽ درایک (طلوع) انت یعنی و ہدیکہ خدا ارادہ بکنت کہ دنیا ۽ ختم بکنت و عالم ۽ ہنویں نظام ۽ درہم برہم کنگ بہر بیت تو
موجودہ این رہواریں دستوری بر خلاف بازن مزین شائیں خوارق بہ وجود کانت چہ آیان یکے ہمیشہ کت آفتاب مشرق ۽ بدل ۽ چہ مغرب ۽ طلوع بیت غالباً چہ اے
مقلوبی حرکت و قہقری ۽ واتری اے نیمگ ۽ اشارہ کنگ
مقصود بہر بیت کہ ہرچ قدرت ۽ قانون طبعی دستورماں وینا
۽ ہنویں بسنت و بند ۽ راہوار انت آیان میعاد ۽
ہلاسی و شمسی نظام ۽ سر و چیر بوگ ۽ و ہد آنگ و
رستگ۔ چوش بگوش چہ ہما و ہد ۽ اے ٹوہیں عالم
نزع و سکرات ۽ وقت شروع بیت ہنجوش کہ خوردین
عالم (انسان) ۽ سکرات ۽ و ہد ۽ ایمان و توبہ مقبول
نہ انت پرچا کہ اور حقیقت ۽ اختیاری نہ بیت ہمہ پیا
طلوع الشمس من المغرب ۽ پداہم کلین عالم ۽ حق ۽
ہمیش حکم بیت کہ کسے ۽ ایمان و توبہ معتبر بیت ماں
لھتیں روایتان گوں طلوع الشمس من مغربہا ۽ دگر
چنت نشان ہم بیان بوتنت مثال خروج و جمال خروج
داتہ وغیرہ، اے روایتانی مراد چوش معلوم بیت کہ
و ہدے اے کلین نشانانی مجموعہ محقق بیت تو توبہ ۽
دروازگ بند کنگ بیت جدا جدا گوں ہر یک نشان ۽
اے حکم وارد نہ بیت۔ مئے دور ۽ لھتیں ملکہ ہر یک
غیر معمولی واقفرا استعارہ ۽ رنگ دیگ اشانی
ہیل و عدوت انت آ طلوع الشمس من المغرب ۽ ہم
استعارہ جو کنگ ۽ شوہاز ۽ انت غالباً بہ اشانی گور ۽
قیامت ۽ آگ ہم یک دولیں استعارہ ۽ بیت۔
(تنبیہ) اے راہرچیکہ اے ہم ۽ کہ گوشگ بوت
کہ ۽ بیایت فرشتہ بیایت تئی رت ۽ اشی ۽ تفسیر
تفسیر سب قول ۽ نیم ۽ ۽ آیت هل یظنون الا
ان یأتیہم اللہ فی ظلل من العمام ۽ چیر گوست
اودا چارگ لو بیت و جملہ اوکسبت فی ایمانہا خیراً
۽ عطف بہ امنت من قبل ۽ سر انت و عبارت ۽
رد و بند ابن المیر وغیرہ محققین ۽ نزیک ۽ چوش انت
لا ینفع نفساً ایمانہا اوکسبت خیراً لکن امنت
من قبل اولم تکن کسبت فی ایمانہا خیراً یعنی
ہر کس ۽ چہ پیش ۽ ایمان بناورنگ او ہد ۽ آئی ایمان
نفع دیوک نہ بیت و ہر کس ۽ چہ پیش ۽ نیکی ۽ کمائی
نہ کنگ آئی ۽ نیکی کمائی ہن نفع دیوک نہ بیت (یعنی
آئی ۽ توبہ قبول نہ بیت)۔ فل ماں پیشی رکوع ۽ چہ
قل نعالوا انل ما حرم ربکم علیکم الخ ۽ بازن احکام
بیان کنان ۽ ارشاد بوتنت وان ہذا صراطی مستقیماً
فاتبعوہ ولا تتبعوا السبل فتفرق بکم عن سبیلہ
یعنی صراط مستقیم (دین ۽ بیکس راہ) چہ مدام ۽ یکے مانگ چہ اشی ۽ یک کر توان ۽ گمراہی ۽ کشک باز انت تمام بنی و مرسل چہ اصولی حیثیت ۽ ہمایکس کشک ۽
سراکام جنوک بوتنت و مردمان بہ اشی ۽ دعوت اش دانگت شرع لکم من الدین ما وضعی بہ نوحاً و الذی اوحینا الیک و ما وصینا بہ ابراہیم و موسیٰ
و عبسی ان اقموا الدین ولا تتفرقوا فیہ (شوری رکوع ۲) ماں دین ۽ اصول ۽ اشانی و ت ماں و ت ۽ ہج فرق و تفاوتے نیست، چہ زمان، مکان و خارجی
احوال ۽ اختلاف ۽ شرعی فروغانی تھا ہرچ تفاوتے بوت آتفرق نہ انت بلکس ہر و ہد ۽ ماں مناسب و طر ۽ بکس ہور تہویریں مقصد ۽ حاصل کنگ جدا ہیں رہہ بند انت
ہرچ دین ۽ پیشی نبیان آورد موسیٰ علیہ السلام ۽ کتاب ہن بہ آئی مخالفت نیاحتگ بلکس بہ آئی تکمیل و سرجمی ۽ دیم دیگ بوت چہ درستان ۽ پد قرآن کریم احس
کہ کلین پیشی کتابانی تنہیم و تصدیق ۽ کنت و آیانی علوم و معارف ۽ حفاظت کنوک انت۔ ماں میانجی ۽ چہ ہما کتاب و شریعتان دیم ترینو کافی احوال ۽ بیان کنان ۽ چہ
ان الذین فرقوا دینہم ۽ پدا اصل مطلب ۽ نیمگ ۽ واتر کنگ بوتنگ یعنی خدائی دین ۽ راہ (صراط مستقیم) یک ایت ہر کس ماں دین ۽ تفاق پیدا کنان ۽ جدا

ولواتناہ

۲۲۸

الانعام

الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُصَدِّقُونَ ۝۵۸ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ

عَذَابُ الْمَلِئِكَةِ أَوْ يَأْتِي رَبُّكَ أَوْ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ

يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ

أَمِنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا ۝۵۹ قُلِ

إِنَّمَا مُنْتَظِرُونَ ۝۶۰ إِنَّ الَّذِينَ فَارَقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا

لَهُمْ أَنْتَقِرُونَ ۝۶۱ جَدَّاهُمُ الَّذِينَ هُمْ يُرْتَدُّونَ إِلَيْهِمْ

يَوْمَ يُنْفَخُ الْأَوْدَانُ مِنْ عَنِ السَّمَاءِ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۶۲ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۶۳ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۶۴ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۶۵ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۶۶ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۶۷ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۶۸ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۶۹ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۷۰ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۷۱ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۷۲ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۷۳ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۷۴ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۷۵ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۷۶ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۷۷ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۷۸ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۷۹ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۸۰ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۸۱ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۸۲ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۸۳ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۸۴ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۸۵ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۸۶ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۸۷ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۸۸ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۸۹ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۹۰ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۹۱ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۹۲ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ ۝۹۳ فَتُصْبَرُ الْجِبَالُ مِثْلَ طُرُفٍ فَاتِيَةٍ

مائل

فاتبعوہ ولا تتبعوا السبل فتفرق بکم عن سبیلہ
یعنی صراط مستقیم (دین ۽ بیکس راہ) چہ مدام ۽ یکے مانگ چہ اشی ۽ یک کر توان ۽ گمراہی ۽ کشک باز انت تمام بنی و مرسل چہ اصولی حیثیت ۽ ہمایکس کشک ۽
سراکام جنوک بوتنت و مردمان بہ اشی ۽ دعوت اش دانگت شرع لکم من الدین ما وضعی بہ نوحاً و الذی اوحینا الیک و ما وصینا بہ ابراہیم و موسیٰ
و عبسی ان اقموا الدین ولا تتفرقوا فیہ (شوری رکوع ۲) ماں دین ۽ اصول ۽ اشانی و ت ماں و ت ۽ ہج فرق و تفاوتے نیست، چہ زمان، مکان و خارجی
احوال ۽ اختلاف ۽ شرعی فروغانی تھا ہرچ تفاوتے بوت آتفرق نہ انت بلکس ہر و ہد ۽ ماں مناسب و طر ۽ بکس ہور تہویریں مقصد ۽ حاصل کنگ جدا ہیں رہہ بند انت
ہرچ دین ۽ پیشی نبیان آورد موسیٰ علیہ السلام ۽ کتاب ہن بہ آئی مخالفت نیاحتگ بلکس بہ آئی تکمیل و سرجمی ۽ دیم دیگ بوت چہ درستان ۽ پد قرآن کریم احس
کہ کلین پیشی کتابانی تنہیم و تصدیق ۽ کنت و آیانی علوم و معارف ۽ حفاظت کنوک انت۔ ماں میانجی ۽ چہ ہما کتاب و شریعتان دیم ترینو کافی احوال ۽ بیان کنان ۽ چہ
ان الذین فرقوا دینہم ۽ پدا اصل مطلب ۽ نیمگ ۽ واتر کنگ بوتنگ یعنی خدائی دین ۽ راہ (صراط مستقیم) یک ایت ہر کس ماں دین ۽ تفاق پیدا کنان ۽ جدا

..... جدا راہ کشت و مان فرزند و لعنت، گرفتار بنت توری یہود و بنت یا نصاریٰ یا ہما اسلام، مدعی کہ دیم تر (مستقبل) و دینی عقیدہ ہانی چادر و دران و چند چند کنوک انت چہ اے مردمان شمارا غرض و مطلب نیست اے کل ماں در فقیر بکم عن سبیلہ، و داخل انت شما چہ اشان بری و بیزاری و ظاہر کنان خدا ہما یکس راہ (صراط مستقیم) و سراپادان محکم بداریت و اشانی انجام و اسرہ بہ خدا حوالہ بکن انت اشان و دنیا یا آخرت و پیش واریت ہر چیکہ اشان مان دین و فساد بر پاکت، حضرت شاہ صاحب، فرقا و اینکھو، و بار و گیش و گیوار کنان و فرمان کنت، ہر چہ خبرے یقین کنگی انت (دین و اصول) ماں اشان فرق باید نہ انت، ہر چیکہ کنگی انت (دین و فروع) اشانی رہ بند باز بہ بنت تو ماں اشی و پاک نیستت۔ فلک۔ ماں و شریعت ہما کا نوا یفعلون، و اشانی بدیں کارانی بدلہ دیگ و رواہیم تراپ و یک بونگ ات گوں اشیا ہور ہر نیک و بد و مجازات و عام قانون و بیان کت کہ نیکی و بدلہ کم و چہ کم دہ سر انت و بدی و گیش و چہ گیش قد ہمائی جند و یعنی ہر کس و یک نیکی کما کت تو آرا ہمائی پیمادہ نیکیانی تو اب رسیت زیات و حد مقرر نہ انت و اللہ یضاعف لمن یشاء، و ہر کس یک بدی کت تو ہمائی پیمیں یک بدی کت ہر چہ سرا مقرر انت چہ آئی زیات سزا نہ بیت کم بکنت یا بالکل پہل بکنت و اجہ اختیار داریت گڈا جا ہیکہ رحمتانی زیاتی و کیفیت بہ اے پیمادہ بیت اودا ظلم و امکان ہج نیستت۔ فلک یعنی و تارا بہ یکس خدا و مخصوص کنگت۔ فلک یعنی شما ماں دین و ہر قدر بلوط ات راہ بکشا ات و ہر قدر معبود لوٹ ات بہ و تاجوڑ بکن ات منارا منی پروردگار و صراط مستقیم سوچ دانگ۔ و ہما خالصین توحید و سر جس نفویض و توکل و کشک انت کہ بہ آئی سر مستریں موحدا ابو الانبیاء ابراہیم خلیل اللہ گوں مزین و دغدغہ و کام جنوک ات کہ آئی نام و مروچی ہم تمامیں عرب و کل آسمانی ادیان گوں مزین غفلت و احترام و گروک انت۔ ۱۲۔

(ہمے صفحہ و فوائد) فلک ماں اے آیت و توحید و نفویض و چہ درستان بلند و بالا میں مقام و نشان سوچ دیگ بونگ کہ بہ آئی سر مے سید و سردار محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فاتر بوت نماز و قربانی و گوں خصوصیت و ذکر کنگ و نہا مشرکانی ہما کارانی صراحتہ رد بوت کہ آیاں بہ بدنی عبادت و قربانی بہ غیر اللہ و کنگت۔ فلک عمومی حساب و مفسران و وانا اول المسلمین و مطلب و بہ اے پیم و گرنٹ کہ اے امت محمدیہ و حساب و واجہ اولی مسلمان انت و لیکن جامع ترمذی و حدیث کنت نبیا و اولاد میں الروح والجسد و روء واجہ اول الانبیاء انت تو گڈا آئی بہ اول المسلمین بونگ و نہا چہ شک باقی بمانیت ابید چہ اشی و ممکن انت کہ زمانہ و اولیت مراد مہیت بلکیں درجہ و تقدیم مراد بہ بیت یعنی من کلین جہان و فرمانبردارانی صف و اولی نمبر و چہ درستان و یکا تراں۔ فلک پسر توحید فی الاولیہ بیت و ذکر ات نون توحید فی التوہید و گیش و گیوار کت یعنی ہینوش کہ چہ آئی و ابید و کہ معبود نیست مستعان ہن دگر کس نیست پرچہ کہ استغانت ربو بیت و امام و سر متفرع انت ایاک نعبد و ایاک نستعین۔ فلک کافران گوں مسلمانان جیرہ کنگت و گوش تگش کہ کہ شما توحید و راہ و بلہ دیان و بہ مے کشک و ہما انت

اگر ماں اشیا کتا م گناہ بہ بیت تو آئے سرا انت و قال الذین کفروا للذین آمنوا سبیلنا و لنحمل خطایاکم (العنکبوت رکوع ۱۴) ادا اشی و پسر دات کہ ہر یک و گناہ بہ ہمائی و فی سرا انت ہج کس دگر و گناہ و بار و چست کت نہ کنت باقی شے جیرہ و اختلافات و فیصلہ بہ خدا و گور و ماں قیامت و روح و بیت اے دنیا فیصلہ و جا کہ نہ انت اے امتخان و چکا سگ و لوگ انت چو شکہ ماں دینی آیت و آگاہ کت۔ و یعنی خدا و ترار ماں زمین و وئی نائب جوڑ کت کہ توجہ آئی و دانگیں اختیار ان کارگران و چونیں چونیں حاکم نہ گرو دار کت۔ یا شماراوت ماں و نایکد گرے و نائب سازات کہ یک قومے روت تو دومی قوم آئی جا کہ و گریٹ۔ فلک یعنی شے و تباہی حد درجہ و تہا فرق ایرکت چنانچہ ماں شکل و صورت، رنگ تواری، ہیل و عادات، محاسن قد و بالاد، رزق، دولت عزت و شان وغیرہ انسانی نفرانی بشمار درجات انت۔ فلک یعنی ظاہر بہ بیت کہ مہ اے جا واران کتا م شخص دال کجا حد و خدا و حکمان و قبول کنت، ابن کثیر و چہ فیما تانکہ و ہما جدا احوال و درجات مراد گیتگت کہ ماں آیاں استعداد و لیاقت و حساب و دارگ بونگت بہ اے حساب و چکا سگ و حامل ایش بیت کہ مثلاً غنی ماں

ولواتناہ ۲۲۹ الاعراف

لَا شَرِيكَ لَكَ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ۝ قُلْ هِجْ كَسَ آتَى شَرِيكَ لَكَ وَمَنْ يَسِيرُ فِي دَرَسْتَانِ فَرَمَانِ بَرَدَارِاں وِ بَگوشِ

أَعِزَّ اللَّهُ أَبْنَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ

اللَّهُ جَبْرِ دَگَ رَیْوَتِ شَوَارِکِنَاں وِ آبر وِ دَگَارِکَتِ ہر چیز وِ وِ ہر یکہ گناہ بکنت گڈا آہمائی

إِلَّا عَلَيْهِمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ

وِی گرون وِ انت، وِ چست نکنت کسے دگر کسے بار وِ پدا شمارا وِی پروردگار وِ طرف وِ روگی انت

فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۝ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ

گڈا آسر پد کنت شما را ہما خبر وِ کہ شما آیتا جیرہ کنگت وِ وِ ہمائی وِ نائب کنگت شما

الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا

ماں زمین وِ وِ وِ بلندی کنگت درجیان یکے وِ پد دگر وِ سرا وِ تاکہ آزمودہ بکنت شما را ماں

اتَّكُمُ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ ۝ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝

دانگیں حکمان نئی رب زوت عذاب کنگت وِ ہما وِ بخشوک وِ مہر بانت وِ

سُورَةُ الْأَعْرَافِ لِكَيْتُمْ وَهُوَ مُلْتَمِسٌ سِتِّ اَيَاتٍ اَرْبَعٌ وَعِشْرُونَ كُتِبَ عَلَيْهَا

سورہ اعراف مکہ ایر اہنگ وِ آئی وِ دو صد شصت آیات وِ بیست چار رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گوں خدا نام وِ ہما کہ بے اندازہ مہربان زیریں رحم کنوک آیت

الْبَصِّ ۝ كِتَابٌ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ

اے کتاب ایر ہنگ پتہ تھی سرا نون مہبت تھی دل تنگ مہبت چہ آئی رسیتگاٹ

لِتُنذِرَ بِهِ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُم مِّنْ

تا کہ توجہ دینے پہ آیتا وِ پتہ (نصیحت) پہ مومنان وِ زندگیری بکن انت ہمائی وِ کہ ایر ہنگ پتہ چہ شے

رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ۝

رب وِ طرف وِ وِ مروت آیتا چہ بغیر اے دگر سنگتیاں زندا شما بالکل کم خیال کن انت فلک

مزل ۲

..... وئی غنار، جاوړو، لوان، داس کجا حده، شکر ادا کنت و فقیر ماں فقر، جاوړو، داس کجا حده، صبر، دامن، مضبوط داریت و قس علی هذا هر وړه بیت مه اے چکاسگ، هر کس بالکل نالائق ثابت بوت حق تعالیٰ به آتی حق، سریع العقاب و چه هر کس مکین کوتاهی بوت به آتی حق، غفور و هر کس ماں چکاسگ، تمام بوت به آتی رحیم انت. و ابن عباس رضی اللہ تعالیٰ عنده، حرج، تفسیر گون شک، کنگ، خوش بگوش فلا یکن فی صدرک حرج، فلا تکنون من الممتزین، هم معنی بیت یعنی پیغمبر که به آتی سر اعداء و قی کتاب نازل کت اتر اے خبر زیب ندنت که مکین هم شک و شبینگ کتاب، احکام و احوالانی بابت، ماں آتی دل، پیدا به بیت لهن مفسران لفظانی ظاهری معنی، گینگ هنجوش که واجه مترجم، اختیار کنگ، یعنی چه نمایم مخلوقان و در چنان، به آتی سر اعداء و قی کتاب ایر گینگ اتر باید نه انت که احمقانی یا دشمنانی لوک و طالی یا چه آیانی نابکار س سوالاں متاثر لوان، چه آ کتاب، یک بهرے (حصه) تبلیغ، دل تنگ به بیت فلعلک تارک بعض ما یوحی الیک و ضائق به صدرک ان یقولوا لولا انزل الیه کنز اوجاء معه ملک (هو د کو ۲۶) اگر بفرض محال و ت ماں پیغمبر جند و دل کتاب، چه آتی مستقبل، نینگ، سر جبین پکائی و انشراح حاصل

ولواتنه ۲۳۰ الاعراف

وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيِّنًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ
و چه قدر شهر خراب کنگت مایان، که اناگر رست به آیان مئے عذاباں شپا یا آو بخت ماں نیم روح و
فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا
گذانیت آیانی توار وقتیکه رست به آیانی سر مئے عذاب مگر که گوشتش که بیشک ما
ظَلِمِينَ ۵ فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ۶
گنگا زین و گذانوں ضرور ارجست کنگی انت چه هم کسان آیانی گور رسول نیم دیک لنگ مارا فرست کنگی انت چه پیغمبر
فَلَنَقْصُصَ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ ۷ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ
گذانما قصه کنیں پر آیانی سرا به زانگ و ما غیر حاضر نبونگیں و تول کنگ عملانی آروچی
الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۸
بر حقت پیدا هر کیکه گران بونت آتی تول کنگی عملان گذان آهشتنت کامیابان و
مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ
هر کیکه سبک بونت آتی تول کنگی عملان گذان آهشتنت هم که تاوان بارش کنگ و تاراف
بِأَكْثَرِ الْأَيَّاتِنَا يَظْلِمُونَ ۹ وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَ
به هم سبب که مئے آیاتش نمندت و البته ما جگه دات شمارا به روت زین و
جَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۱۰ وَلَقَدْ
پیدا گیس کت پر شماں اودا هر پیس روزگار شما بلکل کم شکر گذاری کن ات و بیشک
خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَكَةِ اسْجُدْ لِآدَمَ
ما پیدا کنگ شمارا رنداشه صورتی اذ کنت رندا گوشتی فرشتیان که سجده کن ات آدم و
فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ۱۱ قَالَ لَا مَنَعَكَ
پدا سجده کت در ستاں مگر ابلیس نه بیت آنچه سجده گنوکان گوشتی که چنانیشت ترا
أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَ
که تو سجده نکت و قتی که من ترا حکم کت جوابی دات که من چایا شتر ترا پیدا کنگ تو منا چه آسا و

مبیت تو چونکائی آتی انداز (ترسینگ) و تذکیر و فرض، گون جرأت و قوت، ادا کت کت، یعنی چه کتاب، ایر گینگ، غرض و مطلب همیشنت که شما کلین دنیا، به آتی مستقبل، بارو، خبردار و معلوم دارین ات و چه بدی، انجام، آیان، بترسین ات و به ایمان آرو کافی حق، خصوصاً اے کتاب یک اثر کنو کین نصیحت و پیغام ثابت به بیت، مردم اگر حق تعالیٰ و مزین نرسبت و قی آغاز و انجام و اطاعت و معصیت و سر به شری و غور بکنت تو اتر ایدی هم جرأت نه بیت که قی کریمین رب و نازل کنگی هدایتان، و بل کنان، ماں شیا طین الانس و الجن و رفاقت، به آیانی دیم، روگ، شروع بکنت چه پیشی تو ماں هر کس، خدا، کتابان و پیغمبر انص مقابله، اے و در و روش اختیار کت آیان، هر چه دنیاوی سر لے رست آتی بیان دیما پیدا گ انت ۱۲ (همه صفحه و فوائد) و یعنی و هدیکه اشانی ظلم و عدوان و کفر و عصیان چه حد، گوشت تو ماں دنیا، لذت ایل گلا میش و چه خدا، عذاب، بالکل به فکر لوان، عیش و آرام و و شبان، چشمک بنا کت که یکبارگی مئے عذاب به آیانی نیک، کت گذان اے و شتتا کین منظره اشان، هنجوش هلاک و برباد کت که قی پیشی نشان و دبد به و شمشنتت چه چارین گذان ابید چه، انا کنا ظالمین، و کو کار، دگر هج به اشنگ و نیاحت خوش بگوش که هما و هده به آیان حقیقت ظاهر بوت و آیان اقرار کنگ کیت که خدا به کس، سر اظلم نه کنت ماوت به قی جانانی سر اظلم کنیں (تنبیه) فجاءها بأسنا، فاء، بارو، مفسرانی قول باز انت غالباً واجه مترجم قدس سره و اتر اهلکنا، تفسیر و گیش و گوار قرار دنگ چوشه گوشتیک به بیت که تو ضا فغسل وجهه و ذرا عبه (فلا شخص و ضوکت توششتی و قی دیم و دستان و غیره) ماں اے مثال، دیم دستانی شودگ و ضو کنگ و تفسیر و تفصیل انت همی پیا اده، هلاک کنگ و تفسیر و تفصیل چه عذاب، کیفیت، تمام بوت و الله اعلم، و هما امتانی نینگ، پیغمبر معوث بونتت چه آیان جُست بیت ما ذا اجبتو المرسلین، (شما مئے پیغمبرانی دعوت و داس کجا حده قبول گینگ هج چه پیغمبرانی جند و جُست بیت، ما ذا اجبتو) شمارا چه امت و جانب، پسته جی رستگت، و یعنی شے تمام مزین و دنا یس و قلیل و کثیر عمل یا ظاهری و باطنی احوال چه مئے علم، غائب نه لنگ، مابلا توسطه کت نام کس، چه ذره ذره و واقف کاری، و قی ازلی علم، احاطه، روه، در ستین رندی و پیشی جاوړان به شے دیم، یک یک ظاهر کنیں، ملا لگنانی نوشنگی اعمال نام هم چه خدا قی علم، که مود و فرق کت نه کنت چه آیانی معرفت و حال دیگ محض و ستوری ره بند و حکومتی نظام، کار ستانی انت و اگر نه خدا ماں و قی علم، اے وسیله بانی (معاذ الله) محتاج بیت نه کنت، قی قیامت و روح، در ستین مردمانی عملانی وزن چارگ بیت هر کس، قلبیه اعمال و بدنی اعمال وزن دار بیت اکامیاب انت و هر کس و وزن سبک بیت آ تاوان کار بونتت، حضرت شاه صاحب فرائدینیت، هر شخص و عمل به وزن و حساب، نقشه بنت، کار یکین انت اگر گون اخلاص و دل و حب، شرع، روه، همار کار بوت و به و هده، سر انجام دات تو آتی وزن زیات بوت و اگر همار کار به پیش دارگ و یا به دگر، ریس، کتی یا حکم، موافق آکار نه کتی یا به و هده، سرکاری نکت تو آکار و وزن کم تر بوت آخرت، همی کا گد تور کنگ بنت هر کس و نیکیس کار گران بونتت تو بدین کاران چه رستگار بوت و هر کس و نیکیس کارانی وزن سبک بوت تو گرفتار کنگ بیت، لھتیه

منزل ۲

چیز ذره ذره و واقف کاری، و قی ازلی علم، احاطه، روه، در ستین رندی و پیشی جاوړان به شے دیم، یک یک ظاهر کنیں، ملا لگنانی نوشنگی اعمال نام هم چه خدا قی علم، که مود و فرق کت نه کنت چه آیانی معرفت و حال دیگ محض و ستوری ره بند و حکومتی نظام، کار ستانی انت و اگر نه خدا ماں و قی علم، اے وسیله بانی (معاذ الله) محتاج بیت نه کنت، قی قیامت و روح، در ستین مردمانی عملانی وزن چارگ بیت هر کس، قلبیه اعمال و بدنی اعمال وزن دار بیت اکامیاب انت و هر کس و وزن سبک بیت آ تاوان کار بونتت، حضرت شاه صاحب فرائدینیت، هر شخص و عمل به وزن و حساب، نقشه بنت، کار یکین انت اگر گون اخلاص و دل و حب، شرع، روه، همار کار بوت و به و هده، سر انجام دات تو آتی وزن زیات بوت و اگر همار کار به پیش دارگ و یا به دگر، ریس، کتی یا حکم، موافق آکار نه کتی یا به و هده، سرکاری نکت تو آکار و وزن کم تر بوت آخرت، همی کا گد تور کنگ بنت هر کس و نیکیس کار گران بونتت تو بدین کاران چه رستگار بوت و هر کس و نیکیس کارانی وزن سبک بوت تو گرفتار کنگ بیت، لھتیه

..... علمانی خیال انت کہ اعمال اے وہ یہ صورت و اعراض انت۔ اوداہ ایمان بہ صورت و جسد دار و کی صورت و ترینگ بنت ویدھے
 علمان و وزن کنگ بیت، گوشک بیت کر مئے اعمال و غیر قائم بالذات اعراض انت کہ آیانی ہر جہے بہ وقوع و گوں ہوز معدوم توان بیت پدااشانی جمع بونگ ووزن بونگ
 جے معنی داریت۔ من عرض کنان کہ مال گرامافون و مروچان مزین گشتانک (تقریر) ٹیپ کنگ و دستور اھوار بونگ آیا آگشتانک بہ اعراض بہ صورت و نہ انت کہ اشانی
 یک حرفے جے مئے زبان و ہماوہد و ادبیت کنت و ہدیجہ چہ آئی و اولی حرف چہ دیب و در آیان و فنا بیت گڈا اے گشتانک و سر جیس مجموعہ مال گرامافون و چون جمع بونگ
 چہ ہمیشہ و بفہم ات کہ ہما خدائے گرامافون و ایجاد کنوک و ہم موجود انت چہ آئی قدرت حج بعید نہ انت کہ آئے کلیں عملانی مکمل حساب و ریکارڈ و تیار بکنت کہ چہ آئی و
 یک ذرہ وے و نشے ہم غائب مبیبت، پشت کبت آیانی وزن کنگ توجہ قرآنی نص و مارا ہمنکر معلوم بونگ کہ وزن گوں ہچس میزان و ذریعہ بیت کہ مال آئی کفین و لسان
 و غیرہ موجود نہ انت لیکن آمیزان و آئی دوباسک چون کیفیت و نوعیت و بہ انت و چہ آئی و وزن معلوم کنگ و راہ بند چون بیت اے جرائی ہنگ چہ مئے عقل و زانک و در انت
 ہمشکا مارا پدااشانی زانک و تکلیف دیگ بونگ۔ بلکیں
 یک میزانے و اویل یکن عالم و ہمنکر چیز ہست انت
 ابید چہ ایشی و کہ ما آیانی نام و بر اشکس و آیانی مکیں
 اجمالی مفہوم کہ آہم ہر جے قرآن و سنت و بیان
 کنگت بہ آیان عقیدہ بداریں چہ ایشی زیات تفصیلی
 احوالان و زانک چہ مئے فہم وادراک و در انت ہرچہ کہ
 ہرچہ قانون و دستور و چہ عالم و وجود و آئی نظم و
 نسق بیت بہ آیانی سر اماماں ہما عالم و ندرگ و باوجود
 چیز و دسترس حاصل کت نہ کنیں ہے دنیا و شاہیم
 و بچارت کہ باز قسم انت، یک شاہیم ہما انت کہ چہ آئی
 سہر و فقرہ یا مرد و تور بنت چہ یک شاہیم و غلہ وایدگ
 جنس تور بنت و یک میزانے ماں ریل گاڑیانی اسٹیشنانی
 سر موجود انت کہ چہ آئی و مسافرانی مال و از باب تور بنت
 ابید چہ ایشان مقیاس الہویا مقیاس الحرات و غیرہ ہم
 یک ہمیں شاہیم انت کہ چہ ایشان ہوا یعنی گوات و حرارت
 و غیرہ درجات معلوم بنت، تھرما میٹر مئے جسم و توکی
 حرارت و کہ آچہ اعراض و تعلق داریت تور کنت و پیش
 داریت کہ اے و ہدیجہ بہ مئے جسم و اینکر درجہ حرارت
 موجود انت و ہدیجہ ماں دنیا و ما بیستانی حساب جسمانی
 میزاناں و مشاہدہ کنیں مچان و تاش گندیں کہ چہ ایشان
 ایمان و اعراض و وزن و درجہ و تفاوت معلوم بیت تو گڈا
 یہ آمرن شائیں قادر مطلق و چہ مشکل انت کہ یک ہچس
 حسی میزانے قائم بکنت کہ چہ آئی و مئے عملانی وزن و درجہ
 تفاوت صورت و حشا ظاہر بہ بیت۔ و آیتانی انکار
 کنگ آیانی حق تلفی انت کہ آرا گوں بظلمون و ادا
 فرما ینگ۔ و چہ اے آیتان یک نیگے بہ حق تعالیٰ و
 وجود و سر عالم و کارخانہ و چہ حکیمانہ نظم و نسق و استدلال
 و احسانات و خدائی انعامانی و ذکر کنان و بہ آئی شکر و
 گرگ و بابت و دلگوش گور کنا ینگ بونگ و دومی نیگ
 نبوت و ضرورت انبیاء علیہم السلام و ایک، آیانی ہیل
 و عادت آیانی زندگی کنوکانی و مخالفت کنوکانی انجام و اسر
 کہ آے سورت و اصلی بن گیب (موضوع) معلوم بیت بہ
 آئی بیان و آیتان توطیہ و تہمید و ڈولا پیسر بیان
 کنگ بونگت - ۱۲

(ہم صفحہ و خواہد) و یعنی چہ شمعہ پدااش

و چہ پیش شمعہ ندرگ ودارگ وورد وراک و سامان چہدیہ
 کت پداشے مادہ و جوڑکت پدا آمادہ ہچس دولہا این نقشہ و حین جہیل صورت عطا فرماینت کہ آدگر مخلوق و دیگر نہ بونگت پدا اے خاکی صورت و ہما روح و حقیقت
 بخشت کہ آئی برکت و شمعہ پت آدم علیہ السلام کہ آئی وجود تمام انسانی فردانی وجود و سر اجمالاً شامل ات «خلیفۃ اللہ» و ملائکتانی مسجود و جوڑ بونگ پدا ہما کس و آ
 و ہدی چہ تعظیمی سجدہ و سرتابی کت ازلی مردود قرار دیگ بونگ پرچہ کہ آسجود الہی خلافت و شون و لوک ات۔ ملائکہ اللہ کہ آجست و مرس پٹ و پول و صافیں امتحان
 و پدا آدم و علمی فضیلت و روحانی کمالاتی زود معلوم دار بونگت گوں خدائی حکم و اشکناک و سجدہ و کپنت و اے ہم و ایشان خلیفۃ اللہ و روبر و وونی حقیقی پروردگار
 و کامل و فاشعار و اطاعت پذیری و نبوت و عملاً ظاہر کت و ابلیس لعین کہ آناری الاصل جتی مگر چہ بازیں عبادت و غیرہ سبب و ملائکتانی جماعت و شامل بونگت آخر
 کار آئی و بہ وونی اصل و نیگ و واتری کت آئی نگاہ و چہ آدم و مادی ساخت نفخت فیہ من روحی و راز و چہ دیما تر تاج و زکنت نہ کت ہمشکا صافیں خداوندی حکم و مقابلہ
 و سر انانیر منہ خلقتی من نار و خلقتہ من طین و دعویٰ و بناء کت آخر ہے ابا و استکبار و صافین قاطع نص و راحض چہ وونی اے و اھگ و رو کنگ

الاعراف

۲۳۱

ولواتناہ

خَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ۝ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ

پیداگ کنگ تو آئی چہ گیل و گوشتی کہ ایر بکپ توجہ ادا اتی حق نہ انت کہ وزن نفسی بکنے

فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّغِيرِينَ ۝ قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ

ماں ادا انوں و نا درکب بیشک توجہ بے عزت ناے و گوشتی منا مہلت بدتا ہماروچی کہ مردماں چہ قبر و

يَبْعَثُونَ ۝ قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ۝ قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي

جست کنگ بت گوشتی کہ ترا مہلت دیگ بونگ و جوانی دات کہ بچو کہ تو منا گمراہ کنگ

لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ ثُمَّ لَا تَجِدُ فِيهِمْ

من مننداں آیانی پاس اتی راستیں راہ و سرا و رندا کایاں آیانی گور و چہ

بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ

آیانی دیگی نیگ و وچہ آیانی پشتی نیگ و وچہ راستی نیگ و وچہ چپتی نیگ و

وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ۝ قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْذُومًا

و ننگدے تو گیشتری بہر آیانی شکر گروک و گوشتی کہ درکب چہ ادا رائدگان

مَذْذُورًا طَلَسَ تَبَعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ۝

مردود ہر یکہ چہ آیان تئی و مبا بکیت گڈا قسم انت کہ من پر کنان دوزخ و چہ شہادستان و

وَيَا دُمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا

و آدم بنڈت تو و تئی جن ماں بہشت و نوں بویت چہ ہر جاکہ بلویت

وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ۝ فَوَسَّسَ

و مروت اے درچک و نزدیک گڈا بیت شہادتادان بار و پدا رد و انت

لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوَاتِمِهِمَا وَ

آہر دوکان شیطان و تاکہ ظاہر بکنت بہ ہر دوکان ہما پداک و گڈا بونگ چہ آہر دوکان چہ آیانی شرکگاہان و

قَالَ مَا نَهَاكُمَا بِكُفَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَائِكِينَ

و گوشتی کہ منع کنگ شمار شے پروردگار و چہ اے درچک و مگر چہ سبب کہ بت شہاد و نشہ

مذلل

وگوں خدائے بحث و مناظرہ کنان و پاداش و پیدامیگی چہ قرب و مرتبہ و جہل تر و دروات و چہ خداوندی رحمت و سک باز و دور چگل دیگ بوت در حقیقت آثر ابہ ہرچ چیزے و سر امرن فخرات کہ آچہ آس و پیدابونگ ہائی آئی و ابدی ہلاکت و سبب جوڑ بوت آس و خاصیت سبکی، تندی، اشتاپ کاری و باہندگرگ و مزنی و خرابی ظاہر کنگ انت بخلاف خاک، کہ ماں آئی و مستقل مزاجی۔ وزن داری و تواضع دار و کیں بردباری و اثباتی پہلو ظاہر بیت۔ ابلیس کہ آناری الاصل انت چہ سجدہ و حکم و اشکنگ و آس و ڈولا خشم گیت و رائے قائم کنگ و نہان تندی و اشتاپ کاری ظاہر کت آخر چہ تکبر و تعلی و کشک و ماں حسد و آس و کپان و ماں دوزخ و آس و شت و کیت بر خلاف آئی و ہدی کہ آدم و غلطی سرزد بوت تو خاکی عنصر و خدا و دیمابزگی، خاکساری حکم و سجاوری و ایر مالی و راہ سوچ دات۔ چنانچہ آئی استقامت و انابت و شراعتناہ ربہ فتاب علیہ و ہدی و نتیجہ ظاہر کت، پمشکا چوش گوشگ بوت کنت کہ ابلیس لعین و چہ مادی و عنصری حساب و ہن بہ وتی مزنی و دعوی و سرپاد و ارت۔ چنانچہ حافظ شمس الدین ابن القیم و ماں بدائع الفوائد و چہ پانزدہ سببانی بناء خاک و بہ آس و سر افضل بوگ و ثابت کنگ اگر کسے و دل بکشتیت تو ہماگو رجوع بکنت۔ وک یعنی ماں جنت و یا ماں آسمانان و خداے پاک ہما مخلوق نشت کنت کہ آہ سرجمی و خدا و فرمان بردار و مطیع بہ بیت نہ نافرمانیں تکبر کنوکان او داچہ پیمائش نیستنت۔ بہر حال ابلیس لعین چہ عزت و شرف و ہما مقام و کہ زیات عبادت و غیرہ و سبب و بہ آئی سرادنیگہ فائزات مزین و پارورگ و سبب و جہل و تہلانک دیگ بوت۔ (قنبدیہ) ابلیس و داں مزین مدتے و ماں ملائکاتی جماعت و شامل دارگ و چہ ہوشیار کت کہ حق تعالیٰ و ماں مکلفان کسی و فطرت حتی کہ شیطان و ہن بہ اے و طر و نہ سازت کہ آہنیا بہ دی و کنگ و نیمگ و لاچار و بے وس بہ بیت بلکیں خبیث و چہ خبیث ہستی ہن چہ اصل فطرت و حساب و بہ ایشی صلاحیت داریت کہ چہ وتی کسب و اختیار و ماں نیکی و پرہیزکاری و باز و ہاروان و ماں ملائکاتی زمرہ شامل بہ بیت۔ وک یعنی و ہدی کہ توالے عرض و پیش کت تو بزبان کہ اے چہ ساری و ماں اللہ پاک و علم و فیصلہ بونگ کہ ترا مہلت دیگ بہ بیت و ہدی کہ خدائی حکمت بہ ایشی و واہگ دار بوت کہ حق تعالیٰ وتی کاملین صفات و شہنشاہانہ عظمت و جبروت و پدرائی بکنت تو آئیہا عالم و راجوڑ کت اللہ الذی خلق سبع سموات و من الارض مثلهن یتنزل الامر بینہن لتعملوا ان اللہ علی کل شیء قدير و ان اللہ قد احاط بكل شیء علماً (الطلاق رکوع ۲۷) یعنی زمین و آسمان و تخلیق و چہ آئی سرجمیں بست و بندہ مقصود ایش انت کہ خدا و کاملین قدرت و احاطہ کنوکیں علم و غیرہ صفات و معرفت مردمان و حاصل بہ بیت ہما خداوندی معرفت و ماں آیت و ماخلفت الجن والانس الی بعدون و لہن سلف و تفسیر و رو و چہ عبادت و تعبیر کنگش۔ و ظاہر انت کہ چہ عالم و تخلیق و اے غرض ہما و ہدا بہ تمامی و سرجم بیت کنت کہ ما مخلوق آئی ہمک و طر و صفقان و کمالان ظاہر کنوک بہ بنت و اے مقصد ہما و ہدے حاصل بیت کنت کہ ماں عالم و مطیع و وفادار و باغی و گنہ گار ہمک قسم و مخلوق موجود بہ بیت و ہم اللہ و ذرمنان و تمامین زور آزمائی و آیانی پیدائشی اختیار و قوت و تمامین وسائل و رہندان و کارمرز کنگ و داں آخری حد و مہلت و آزادی حاصل بہ بیت پیداکد سر و الہی حکومت و لشکر سر افضل و غالب بہ بیت و ذرمنان سزا بر سبت۔ و چکا سگ و پداخری کامیابی و دستانی دست و بہ بیت چہ ایشی و ابید بہ سرجمیں کما لہ صفاتانی ظاہر کنگ و دگر چہ صورت نیست انت پمشکا خبر و شر و خبر و شر و سرجمگ و پیداکنگ چہ ہما حکمت و انت کہ عالم و تخلیق و غرض مقصود انت۔ یعنی کما لہ صفاتانی مظاہرہ کہ آغیر چہ ایشی و تمام بیت نہ بونگ انت و لو شاء ربک لجعل الناس امة واحدة ولا یزالون مختلفین الا من رحم ربک و لذلک خلقہم (ہود رکوع ۱۰) پمشکا ضروری بوت کہ مستزین و ذرمنان ابلیس لعین و را کہ فساد و خرابی و سرجمگ انت سرجمی مہلت دیگ بہ بیت کہ آداں قیامت و قائمی و وتی قوت و وسیلہان و بہ شری و کارمرز بکنت و لیکن اے یک ظاہرین گپ ایت کہ براہ راست ہما کل احاطہ کنوک و مطلق قادر و مقابلہ و ممکن نہ ات پمشکا ضروری بوت کہ چہ خدائے جانب بہ نیابت (خلافت) و خاطر و یک ہنجیں و طر و مخلوق بہ آئی مقابلہ بارگ بہ بیت کہ گون آئی و ابلیس لعین بہ آزادی و گروچیل کت بکنت و اجلب علیہم بحیلک و کجیلک و شارکہم فی الاموال والا ولا و وعدہم و ما یعدہم الشیطان الا غرورا (بنی اسرائیل رکوع ۲۵) و پدا مخلوق دانکہ نیابت و حق و خلافت و کار و سرانجام دیان بہ بیت گداگوں شاہی فوج (ملائکتان) آرا کماک رسان بیت و وتی ضعف و قلت و باوجود اللہ پاک چہ وتی فضل و رحمت و آثر بہ ذرمنانی مقابلہ و منصور و کامیاب کنان بیت نوں بہ شری و سرپد بیت کہ اے سرزمین بہ آدم و ابلیس و جنگ و میدان انت و چونکہ جان پرچوکیں مقابلہ ہما و ہدے بیت کنگت کہ ہر دوئیں حریف یک دگرے و سر اضد و کنت داروک بہ بنت پمشکا تکوینی و صورت ہنجیں پیش احتنت کہ چرایان ماں ہر یک دل و بہ یک دگرے و ذرمنی و جاگہ کت ابلیس و آدم و سیدہ نہ کنگ و بناء و جہل و چگل دیگ بوت و آدم و ابلیس و ماں دل و وسوسہ مان کنگ و سوٹ و چہ جنت و کشک بوت چہ اے واقعاں ماں ہر یک و دل و بہ دو می و عداوت و ہندال قائم بوان و گروچیل و بازار گرم بوت۔ وک یعنی مثل و رہنماں آیانی ایمان و سر حملہ کنان، کہ ہمیشانی سبب و من اے شوہن روچ و بستوں۔ وک یعنی چہ ہمک نیمگ و بہ آیانی سر حملہ کنان۔ چہا ریں طرفانی ذکر، طرفانی عمومی و نیمگ و اشارہ انت۔ وک اے ابلیس لعین و اندازہ (اسکل) ات کہ راست بوت و لقد صدق علیہم ابلیس ظناً فاتبعوہ الا فریقاً من المؤمنین (السبا رکوع ۲۷)۔

وک یعنی زیات تر مرد بے شکر بنت تو مارچے تاوان انت انجام کار بہ ہما کیں و فاداران کامیابی و رستگاری بیت و بے شکرانی اکثریت ماں دوزخ و روت چوش بگوش بہ اے و طر و چوش گیش و گوار کنگی انت کہ جنود الشیطان و اینکر کثرت ہم خلیفۃ اللہ و قلیل التعداد لشکر و نتوت کہ مغلوب بکنت و یازیر دست بکنت۔ وک آدم و حواء اجازت ات کہ ماں ہشت و ہر چیکہ دل اش بکشتیت و نورنت و بنوش انت ابید چہ یک خاصین در چیکہ کہ آئی و رگ آیانی ہشتی زندہ مناسب نہ ات پمشکا فرامینتی کہ ایشی و کر و مروات و اگر نہ تاوان بار بیت۔ ۱۲

فل آدم علیہ السلام چہ شیطان و سوگند و متاثر بوت کہ خدا نام و گران و کے دروغ بندگان و جرات و کنت شاید آئی پوش قیمت کہ راستگاری چہ آئی و رک و مافرتہ جوڑیں۔ یہاں کدی فنا نہ ہیں، و حق تعالیٰ ہرچ نہی بیان کنگت آئی تعلیل یا تاویل بہ وتی پیم و گیشنگی لیکن غالباً چہ فتکو نامن الظلمین و ان هذا وعد و لك ولز و لك فلا یخرجنك من الجنة فتشقی وغیره و شمشکاربونگ و آرا اے خیال ہم بہ دل و نیاحت کہ و ہدی آئی مسجود و ملائک جوڑ کنگ بوت گذافرشتہ جوڑ بونگ و جیسے ضرورت پشت کیت فتنی و لم نجد له عنفاً (طہ ۷۶) معلوم بہ بیت کہ امروہی کدی و اشیرجاً بیت و کدی بہ شفقتہ۔ البشرا جوش سر پد بہو کہ مثلاً یکیش کر بل و بے کٹ و سفر کنگ بہن انت اے و اقانونی حیثیت بوت کہ اشی و آخر بہ کینی و حقانی سر کبیت، و دومی ایش ماں گاڑی و توک و بنشتہ انت کہ کہ بکسر و جی کہ چہ ایشی و نادرا ہی تالان بیت، اے بہن کنگ بہ شفقتہ انت چو شکر چہ بیماری و تالانی و تعلیل و صاف معلوم بیت بہم و خداے پاک ادا و نوہی کہ چہ ایشان لھتے تشریعی انت کہ ایشانی برخلاف کونک قانونی گنہ کار قرار دیک بیت کہ آیانی از کتاب کنگ ہما حقانی جند منافی انت کہ آیانی حفاظت کنگ تشریع و منشأ و مراد انت دومی

ہما ادا و نوہی کہ آیانی منشأ و مراد تشریع نہ انت محض شفقت انت چو شکر ماں طب نبوی وغیرہ حدیثان و عالمان گیش و گوار کر تگ۔ شاید آدم علیہ السلام و اکل شجرہ و مانعت و راہی شفقت قیمت بمشکا شیطان و وسوسہ اندازی و پدائی خلاف ورزی و رازیات گران خیال نہ کرت، مگر چونکہ انبیاء علیہم السلام و ادنائیں غلطی ہم آئی مرتبہ قرب و حساب و مزین و ثقیل جوڑ بیت بمشکا و تی غلطی و ظاہری نقصان و برداشت کنگ و ابید و ان یک دراجیل مدتی و ماں توبہ و استغفار مشغول ہواں کر لوگ و ارسائی ریگ بنا و کت آخر کار شرف اجنبہ دہے فتاب علیہ و ہدی و آسرو سر بوت ہ

بود آدم دیدہ نور قدیم
موتے در دیدہ بود کوہ عظیم
فل یعنی چہ آیانی نافرمانی کنان آیانی و چہ ہشتی لباس و زہر کت پر چاکر جنتی لباس در حقیقت و لباس تقویٰ و یک محسوس صورت بیت چہ کتام ممنوع کار و از کتاب و ہر قدر ماں تقویٰ و لباس و نزدی ماں شانیت بہ ہما قدر و چہ جنتی لباس و محرومی بیت، الغرض شیطان و کوششت کت کہ نافرمانی کنان و چہ آدم و جان و فاخرہ و قیمتی این گدان و در کنت اے ردا حضرت شاہ صاحب و لباس و نزع و اکل شجرہ و یک طبعی اثر و پیمائیتگ آ نوشتہ کنت کہ در ماں جنت و استنجی و شہوت و حاجت نیست انت آیانی بدن و ہنجیں گذر انت کہ ہجر کشک بنوٹگ انت پر چاکر ایشانی کشک و حاجت نہ کنتگ، آدم و حوا چہ وتی بدن و اعضا یان ناسر پد انت و ہدی کہ اے گناہ سرزد بوت تو انسانی لوازمات پدرا بوتنت و ایشان چہ وتی حاجت و معلوم دار بوتنت و وتی اعضا یانی سرا جیم اش کپنتت و چو شکر بگوش چہ آدرجک و ورگ انسانی نزوریانی سرا ہرچ پردھے کنتگت آجست بوت سوا و لغوی معنی باز انت، قابیل و ہابیل و قصہ و سوء اخینہ فرمائیت۔ و ماں حدیث و انت احدی سوء نک یا مقداد۔ داں ہنوگ و ماں آدم و نگاہ ایوک و معصوبیت و سادگی ات و البلیس و نگاہ ایوک و آئی خلقی کمزوری انت لیکن اکل شجرہ و پد آدم و وتی کمزوری دیا احتنت و و ہدی کہ اے غلطی و پدائی توبہ و انابت و راہ اختیار کت تو البلیس لعین و آئی اعلیٰ کمال و ثمرنت

و مزین شانی و مشاہدہ بوت آئی سر پد بوت کہ اے مخلوق لغزش و ران و ہم منی دست و ایوک نہ انت ان عبادی لیس لک علیہم سلطان شاید بہم حساب ماں تورات و ابن قتیبہ صاحب معارف نقل و رو و اے درجک و شجرہ علم الخیر والشر و نام و موسوم کنگ بونگ۔ واللہ اعلم۔ و یعنی چہ برہنگی و شرمندہ بوتنت و چہ ناکان و تی بدن و پوششتش، چہ اشی و درایت کہ اگر چہ مردم پیدائش و ہدی و برہنگ بیت مگر فطری حیا چہ جان درائی و بہن کنت۔ و مفسرانی گوشتگ انت کہ اے ویم گوری (خطاب) آدم، حوا و البلیس لعین درستان انت پر چاکر اصل عداوت آدم و البلیس لعینت و اے عداوت و لبیب جاہ مے زمین جوڑ کنگ بوت کہ آئی خلافت آدم و حوا کہ کنگ بوتگت۔ و ہ یعنی عمومی حساب شے مسکن و منند جاہ زمین انت اگر عداوت و برخلاف یک شخصے کتام و ہدی بہ یک مقرر مدتی و چہ آئی بز جیت کنگ بہ بیت مثلاً حضرت مسیح علیہ السلام تو آہ اے آیت و منافی نہ انت آیایک شخصے بہ جنت روچ با جنت کلاک چہ زمین و جدا ہواں و ماں بالی گراب و مقیم بہ بیت یا بالفرض ہمودا بہ مریت آ فیہا تحیون و فیہا تموتون و برخلاف بیت پر چاکر آ و ہدی و بلذہ زمین و سرانہ انت دومی

الاعراف

۲۳۳

ولواتنا

اَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿۲۰﴾ وَقَالَهُمَا اِنِّي لَكُمَا لِنَصِيحٍ ﴿۲۱﴾

بابت شما چہ مستندان - و قسمی وارت گون آیانی کہ یقیناً من شے خیر خواہاں

فَدَلَّهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوَاتُهُمَا وَوَجَدَا فِيهَا خِطًّا فَكَرِهَا وَتَوَضَّعَا لَهُمَا لَعْنَةُ الشَّيْطَانِ ﴿۲۲﴾

نواں جہلی دور دانت آپہ رودیگ و پد و فتنہ چشت آہر و دنان چہ درجک و ظاہر تو پریان شرم ننگ آیانی و

طَفَقَا يَخْصِفْنَ عَلَيْهِمَا مِنْ وُرْقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا

بچہ جنگ و لگنت پر وتی جان و چہ ہشتے تاکان و توار جنت آیانی پروردگار و

اَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَاَقُلْتُ لَكُمَا اِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا

ہیں! من منع نکت شما چہ اے درجک و نہ گوشتوں شما کہ شیطان شے

عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿۲۳﴾ قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا اَنْفُسَنَا وَاِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۲۴﴾

ظاہر ہر دشمن بیت گوشتش کہ اے پروردگار ما ظلمت بہ وتی سرا و اگر تو مارا مہ بخشے و

تَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۲۴﴾ قَالَا اِهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ

پر مارم مکے گڑا و ضرورت بہ بئیں - گوشتی ایر بکیت شما گون یکدگر و دشمن

عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ اِلٰى حِينٍ ﴿۲۵﴾

بت و و ماں زمین و شے مکان نہ انت و فائدہ و گرگ انت تا یکدگر و گوشتی

فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿۲۶﴾

ماں میں شما زندگانی کرتے و مہودا شما مرث و چہودا شما کت بت آدم و چکان

قَدْ اَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُوَارِي سَوْآتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسُ

ماں ابرازتگ پر شما پوشاک کہ بد کیت شے جان و شوق بچ (شوق گد و بچ) و پوشاک

التَّقْوٰى ذٰلِكَ خَيْرٌ ذٰلِكَ مِنْ اٰيَةِ اللّٰهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ﴿۲۷﴾

پر سیزگاری و آہر درستان بہر انت اے نشانیت چہ اللہ قدر ناں تاکہ آنصیت بگرت و

يٰۤاٰدَمُ لَا يَفْتِنَنَّكَ الشَّيْطٰنُ كَمَا اَخْرَجَ اٰبَوٰیكَ مِنَ الْجَنَّةِ

آدم و چکان رد دنت شما را شیطان بچو کہ دری کنت شے پت مات (آدم و حوا) چہ ہشت

مذلل

الأعراف،

١٠٤

منزل ۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

۱ حضرت شیخ الہندؒ اذ لفظ مسجورؒ غالباً مصدر میمی بمعنی سجدہ گران و نماز ترجمہ کرتنگ۔ و وجوہ۔ و بتی ظاہری معنی و داشتنگ یعنی نماز و ادا کنگ و و ہدے و تی دیم و تچک و (کعبہ و نیمگ و) بدارات مگر لھتے دگہ مفسران چہ "اقیمو وجوہکم" اے مراد گرت کہ خدای عبادت و نیمگ و مدام گوں استقامت و بہ دل و لگوش گور بکن ات۔ کثیر اشی و مطلب و چوش بیان کنت کہ ماں و تی عبادت و تچک و راست بہ بت ہرچ کشکے واجہ پیغمبر علیہ السلام نیگنت چہ آئی و چپ و چوٹ مرو ات۔ عبادت و مقبولیت و دار و مدار و وجیزانی سرات خالص بہ خدائیکی بہ بیت کہ آرا دیما تر و چوش بیان کت و ادعوہ مخلصین لہ الدین۔ و پدا ہما مشروع رہ بند و روع بہ بیت کہ آرا نبیاں و پیغمبران علیہم الصلوٰۃ والسلام و تجویز فرمائینگ۔ آرا ماں و اقبمو وجوہکم و ادا کنگ بونگ بہر حال ماں اے آیت و اوامر شرعیہ و تمام قسمانی طرف و اشارہ کنگ۔ اشانی تعلق گوں بندھانی معاملہاں و انت اکل ماں قسط و احتنت و ہرچیکہ تعلق گوں خدای انت اگر قالی انت تو آماں و اقبمو وجوہکم و اگر قلبی انت تو آماں و ادعوہ مخلصین لہ الدین و درج و شامل بوتنت۔ و یعنی انسان و اعتدال، استقامت و اخلاص و کشکانی سرار وگ پیشکا ضرورت کمرگ و پد دومی زندمانی ر سگی انت کہ ماں آئی و موجودہ زندہ آسردیما کابنت آئی فکر و بیدار انت کہ بنی آدم چہ ہتی و بکنت و لتنظر نفس ما قد مت لغد۔ و یعنی بہ ہر کسان سرگراہی مقرر بوت اے ہما کس انت کہ اشان خدای بیکہ کنان و شیطانان و تی ہمیل و دوست جوڑ کنگ و پدا ندرگی کپ ایشنت کہ چوشیں سر ظاہرین گراہی و باوجود چوش ہمت کہ بالکل بہ جوانیں کشک و روک این و چہ مذہبی جینیت و ہرچ رہ بند و دستورے ما اختیار کنگ آبلکل راست انت چوشکہ بہ دومی جاگہ و ارشاد انت الذین ضل سعبہم فی الحیوۃ الدنیا و ہم یحسبون انہم یحسبون صعدا کہف رکوع ۱۲) (تنبیہ) چہ آیت و عموم و ظاہر بوت کہ کافر معاند و یم و کافر مخطی ہم کہ آواقعہ چہ و تی کور فہمی و باطل و حق زانت ماں فریقا حق علیہم الصلاکۃ و داخل انت نوری اے غلط کاری بہ شری و غور و فکر نہ کنگ و سبب و بہ بیت یا پیشکا کہ ملی آئی و سر ظاہر و تی سرچیں قوت بہ غور و فکر و کار مرزک و لیکن داں چوشیں صافین و روشنی حقیقتان نہ رسگ و ت شون دنت کہ در حقیقت و چہ آئی ماں استدلال و قوت و فکر و کار مرزی و کوتاہی بونگ چوش بگوش کہ ہما چیزانی سرا ایمان یا رگ و چہ نجات حاصل بیت آ اینکر روشن و واضح انت کہ آیانی انکار ابید چہ عناد و یا فکر و تامل و کوتاہی و دگہ چھ صورت بیت نہ کنت۔ بہر حال شرعی کفر چوسنگہیا (زہر) و وڑ و انت کہ ہر کس پہ زانت یا پہ نرانتکاری بوارتی بہ انسان و ہلاک کنگ و بس و کافی انت اہل السنۃ و الجماعت و رہ بند ہمیشہ و روح المعانی و لھتینانی اختلاف ماں اے مسئلہ نقل کنگ چہ اے لھتینان مراد جاخط و عنبری انت کہ اشان ماں اہل السنۃ و الجماعت و آوار نہ انت بلکس اشانی معتزلی بوگ و باوجود دوت معتزلہ و ہم بہ اشانی اسلام و کلام (ایراد) انت ہمشکا روح المعانی و خدا بند و اشانی مذہب و نقل کنگ و پد نبشتہ کت۔ و اللہ تعالی الحجۃ البالغۃ و التزامان کل کافر معاند بعد الیغث و ظہور الامر الحق کفار علی علم ۱۱۔ و اے آیتان بہ ہمایانی رد و نازل بوتنت کہ آیاں برہنہ کعبہ و طواف کنگ و ابشر امن قربت و پرہیز گاری قرار و انگنتش و لھتیں جاہلیت و دور و مردمان ماں حج و دوران و زندہ آخری نفس و تچک کنگ و رد و زیات و رگ روغن چہر پی وغیرہ و کار مرزی و پلہ دانگت لھتینان و چہ پس و شیر و گوشت و پیرہیز کنگت۔ اے درستان و پیش دارگ بوت کہ اے نیکی و تقوی و کار نہ انت خدای و انگیں پوشاک کہ چہ آئی و شمع جان و ستر و دولداری انت آئی عبادت و و ہدے چہ ایدگ و ہدان و زیات تر کار مرزی و قابل انت نانکہ بندہ بہ و تی پروردگار و دربار و آئی و انگیں نعمتانی اثر و زوران و حاضر بہ بیت خدای ہرچہ بہ پوشگ و ورگ و نوشگ و دانگ چہ آئی و نفع حاصل بکن ات بس بشرط ہمنکر انت کہ اسراف مہبت۔ اسراف و معنی انت چہ "حد و سرگوزگ" کہ آئی صورت و حالت بازانت مثلاً حلال و حرام بکنت یا چہ حلال و گوزان و چہ حرام و ہم بوارت۔ یا گوں بد تمیزی و حرص کنان و بوارت یا اشتہا و بغیر ورگ و بوارت یا ناوقت و بوارت یا کہ اینکر کم بوارت کہ و تی جسمانی صحت و کارانی کنگ و قوت و باقی داشت مکنت یا ہما چیزاں کار مرز بکنت کہ یہ آئی ضرر دیوک انت و غیر ذالک اسراف و لفظ اے کلیں کاران و شامل انت۔ مفتیں خرچ کنگ ہم اسراف و یک راہ بندے انت ہمے تعیم و خیال کنان و سلف و لھتیں و اہماں و گوشنگ کہ جمع اللہ الطب کلہ فی نصف الاینۃ خدای تمایس طب و ماں نیم آیت و جمع کت۔ ۱۲

فلان عالم و کل چیز بشکاید کنگ بونگنت کہ انسان چہ اشان پیر جانیں رہ بندے نفع گران و بہ خالق جل و علا و عبادت و وفاداری و شکر گزاری و مشغول بہ بیت چہ اے اعتبار و دنیا و تمایں نعمت و اصل و بہ مؤمن و فرماں برداران پیدا بونگنت البتہ کافران و ہم چہ اے نعمتان دور دارگ نہ بونگ آہم چہ وئی محنت و تدبیر و زور و دنیاوی نفع حاصل کنند بلکہ ایمان دار ایمانی قوت و تقوی داری و کمزور ترنت تو اے غاصبین ماں وئی عملی ننگ و تاج و نظار شرتز کامیاب معلوم بنت کہ البتہ اکتیں و کافران فانی عملانی ثمرہ رانگ لوطیت کیس بہ مومنانی حق و تنبیہ و بیم تراب من کان یزید الحیوة الدنیا و زینتھا نونف لبیہو انما لکم فیہا و صغر فیہا لا یخسسون اولئک الذین لیس لہم فی الآخرۃ الا النار و حط ما صنعوا فیہا و باطل ما کانوا یعلمون (سورہ بقرہ) پشت کینتت آخرت و نعمتان آخالص ایمان دارانی بہرانت، لہنیں علماں خالصہ یوم القیامۃ معنی چوش کینگ کہ دنیاوی نعمت خالص نہ انت پرچاکہ گول آیان دنیا و بازیں رنج و غم اوارانت آخرت و نعمت چہ ہریمیں رنج و کدورت و پاک بنت و چہ ابن عباس و ماں و منشور و آیت و معنی اے دول گرگ بونگ کہ دنیاوی نعمت پیراے حساب و کہ مال آخرت و وبال مبتہنہا پیر مومنان انت بہ کافران حق و اداء نعمت آیان کفر و حق ناشناسی و سبب عذاب و وبال جوڑ بیت۔ فل چہ و اشہر و ہر اد عام گناہ انت و لہنیں غاصبین گناہان و ہما کہ و مناسبت یا بہ سبب و اہمیت و بیان فرمائینت، و لہنیں و گور و ماشہ و ہما گناہ انت کہ آئی تعلق گناہ کنوک و اسیر گول و گراں مہبت۔ واللہ اعلم۔ فل چوشکہ بہ فحشاء و رد و گشتگشت کہ واللہ امرنا بہا۔ فل سطر پھر و شبہ بیت کہ و ہر یک وعدہ و مدت آحت و سر بوت تو تاخیر و امکان عقلی ات ہمشکا اشی و نفی ضروری بوت مگر تقدیم و ابرعظلاً ممکن نہ انت چہ اشی و نفی و جی فائدہ انت۔ حقے شبہ و بناء لہنیں مفسران و لا یستقدّمون و شرطیہ عطف و اذا جاء اجلہم الخیر سرا من انک۔ و لہنیں و چہ جاء اجلہم قرب و نزکی مراد گینگ۔ بہ منی خیال و اے نکافات و ناوہلات و حج حاجت نیست انت، ماں محاورہ و کتام یک ہنجیں چیز و کہ آئی مقابل و دوطرف بہ بنت جبر و سر اور و تاکید و نشان کنگ و باز یک طرفی و کہ آتمثل الثبوت بہ بیت نفی بہ مقصد و رد انک بیت و دومی طرف و کہ آچہ ساری و غیر متحمل انت آئی نفی و محض بہ مبالغہ تاکید و کلام و حسن و خاطر و استطراد اذکر کنگنت (استطراد و معنی انت کہ کلام و بہ ہمے بیم و بیان کنگ کہ چہ آئی و دومی کلام لازم بدیت) یک خریدارے چہ دکاندار و یک چیز و قیمت و معلوم کنان و گشت کہ و چیز کم و گیش و دکاندار ہم پسہ دنت کہ و کم و گیش بیت نہ کنت۔ اد اہر دویں مثالان و ہم و ذکر مقصود انت و گیش و لفظ محض بہ قیمت و تعین و رد و تاکید و مبالغہ استطراد و ذکر کنگ بونگ، ادا ہم چہ اصلی کلام و غرض البتہ کہ خدا وعدہ و ہدیکہ کیت و سر بیت تو گڈا آچا انت یک دمانے و تقدیم و تاخیر بیت نہ کنت مقصود تاخیر و نفی کنگ انت تقدیم کہ چہ پیش آئی نفی ظاہرات آئی نفی کنگ محض وعدہ و پیکائی و سر اور پر دیگر و یک رہبندایت یعنی بہ خدا و سر افتراء کنوک و بہ ہمائی نیمگ و نسبت کنان و حرام و حلال جوڑ کنوک خدا و مہلت دیگ و سر مغرور و بے فکر مہبت ہر یک امت و ہر یک نفر و خدا و گور و یک مدتی معین کنگین انت۔ و ہدیکہ سزا و ساعت کیت و سبت گڈا آنگلنگ نہ بیت۔ و اے ابن جریر و

چہ ابولسار سلمی و نقل کنگ کہ اے خطاب یا بنی آدم و اولاد و ماں عالم ارواح و بونگنت، چوشکہ سورہ بقرہ و سیاہگ و ظاہر بیت قلنا اھبطوا منہا جملہ عافا قایا نبیکم متی ہدی الخ و لہنیں محققین و نزدیک و اے خطاب ہمک زمانگ و بہ ہر قوم و بوان بونگ۔ اے ہما فنی داستان انت، بہ منی نزدیک و چہ دور کو و پیش ہر جہ نبشتانک بیان بوان و پیداکنت آئی ترتیب و رد و بندوت ظاہر کنت کہ و ہدے آدم و حوا و فی اصل ہنکین (جنت) کہ ماں اودا اشان و گول آزاتی و شاد کامی و بغیر شدت و جحال و زندمانی گوازینگ و حکم دیگ بونگنت بہ ہدار کی رہ بند و محروم کنگ بوتنت تو اشان مخلصانہ توبہ و انابت الی اللہ و سر اجم نشانک دیان و معلوم بوت کہ اے حرمان و تلافی و تمایں آدم و اولاد ان و بوت پت و پیر کی میراث و پدا واپس دیاینگ و روا چیزے سروسوچ کنگ بہ بیت چنانچہ آدم و ہبوط و قصہ و ہلاس کنگ و پدمعا گول یا بنی آدم قد انزلنا علیکم لسانا الخ و خطاب بتلیج کنان و داں سہ چار کو و و ہمے سروسو جانی بیان رند بہ رند جاری دارگ بوت ماں اے آیتان و کل اولاد آدم و گوشے بریکیں و ہد وجود تسلیم کنان و عام خطاب کنگ بوت کہ جنت و در آیک و

چہ ابولسار سلمی و نقل کنگ کہ اے خطاب یا بنی آدم و اولاد و ماں عالم ارواح و بونگنت، چوشکہ سورہ بقرہ و سیاہگ و ظاہر بیت قلنا اھبطوا منہا جملہ عافا قایا نبیکم متی ہدی الخ و لہنیں محققین و نزدیک و اے خطاب ہمک زمانگ و بہ ہر قوم و بوان بونگ۔ اے ہما فنی داستان انت، بہ منی نزدیک و چہ دور کو و پیش ہر جہ نبشتانک بیان بوان و پیداکنت آئی ترتیب و رد و بندوت ظاہر کنت کہ و ہدے آدم و حوا و فی اصل ہنکین (جنت) کہ ماں اودا اشان و گول آزاتی و شاد کامی و بغیر شدت و جحال و زندمانی گوازینگ و حکم دیگ بونگنت بہ ہدار کی رہ بند و محروم کنگ بوتنت تو اشان مخلصانہ توبہ و انابت الی اللہ و سر اجم نشانک دیان و معلوم بوت کہ اے حرمان و تلافی و تمایں آدم و اولاد ان و بوت پت و پیر کی میراث و پدا واپس دیاینگ و روا چیزے سروسوچ کنگ بہ بیت چنانچہ آدم و ہبوط و قصہ و ہلاس کنگ و پدمعا گول یا بنی آدم قد انزلنا علیکم لسانا الخ و خطاب بتلیج کنان و داں سہ چار کو و و ہمے سروسو جانی بیان رند بہ رند جاری دارگ بوت ماں اے آیتان و کل اولاد آدم و گوشے بریکیں و ہد وجود تسلیم کنان و عام خطاب کنگ بوت کہ جنت و در آیک و

الاعراف
۲۳۶
ولولنا

وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ
و پاکیزہ ہیں خوراک تو بگو کہ لے نعمتان دراصل و بہ مومنانت ماں دنیا و

الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
زندگ و ماں قیامت و دچ و خالص بہ ہمایانیت حمید و لا ما شربیان کنیں حکمان بہ ہما کسان کہ

يَعْلَمُونَ ﴿۳۶﴾ قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا
سر بہ بنت و تو بگو کہ منی رب و حرام کنگنت بے غیرتی و کارن ہما کہ ظاہر ہرینت و ہما کہ

بَطْنٍ وَالْأَثَمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ
چہرینت و گناہ و نا حقین زیادتی و اے کہ شریدار کن ات گول اللہ و ہما چیز و

يُنْزِلَ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿۳۷﴾
کہ اے پیرانگ اللہ و پائی و حج ثبوت و ایک بگوش ات بہ اللہ و سرا ہما چیز کہ شمار علم نیستنت و

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً
و ہستنت بہ ہر یک فرقہ یک مقررین و پدا و تیکہ بیت آیان ہما مقربین و گڈا نہ پشت کیت کنت یک دمانے

وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿۳۸﴾ يَبْنِي أَدَمَ مِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ
و نہ پیش کیت کنت و آدم و چکان! اگر بیابنت شے گور و پیغمبران چہ شماوت

يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي فَسِنِ اتَّقِ وَأَصْلِهِ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
بیان بکننت بہ شے سر امنی آیتان پدا کیکہ ترسیت و نیکی بکننت گڈا نہ ترس بیت بہ آیان سرا

وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿۳۹﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا
و نہ آ غمگیں بنت و ہما کہ ان کہ دروغ بندش کنگنت مے آیت و تکبرش کت چہ آیان

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۴۰﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ
گڈا ہمشاننت و وزجیان آماں اودا جہ مندنبت و اے کت ظالم تر

مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ أُولَٰئِكَ يَنَالُهُمُ
چہ ہما کسا کہ بہتان بہ بندیت بہ اللہ و سرا بہ دروغ یا دروغ بند کنت آئی آیتان و ہمشاننت کہ رسیت آیان

منزل ۲

چہ ابولسار سلمی و نقل کنگ کہ اے خطاب یا بنی آدم و اولاد و ماں عالم ارواح و بونگنت، چوشکہ سورہ بقرہ و سیاہگ و ظاہر بیت قلنا اھبطوا منہا جملہ عافا قایا نبیکم متی ہدی الخ و لہنیں محققین و نزدیک و اے خطاب ہمک زمانگ و بہ ہر قوم و بوان بونگ۔ اے ہما فنی داستان انت، بہ منی نزدیک و چہ دور کو و پیش ہر جہ نبشتانک بیان بوان و پیداکنت آئی ترتیب و رد و بندوت ظاہر کنت کہ و ہدے آدم و حوا و فی اصل ہنکین (جنت) کہ ماں اودا اشان و گول آزاتی و شاد کامی و بغیر شدت و جحال و زندمانی گوازینگ و حکم دیگ بونگنت بہ ہدار کی رہ بند و محروم کنگ بوتنت تو اشان مخلصانہ توبہ و انابت الی اللہ و سر اجم نشانک دیان و معلوم بوت کہ اے حرمان و تلافی و تمایں آدم و اولاد ان و بوت پت و پیر کی میراث و پدا واپس دیاینگ و روا چیزے سروسوچ کنگ بہ بیت چنانچہ آدم و ہبوط و قصہ و ہلاس کنگ و پدمعا گول یا بنی آدم قد انزلنا علیکم لسانا الخ و خطاب بتلیج کنان و داں سہ چار کو و و ہمے سروسو جانی بیان رند بہ رند جاری دارگ بوت ماں اے آیتان و کل اولاد آدم و گوشے بریکیں و ہد وجود تسلیم کنان و عام خطاب کنگ بوت کہ جنت و در آیک و

پیدا ہستی لباس و طعام و بدل و بہ شمار مینی لباس و طعام و تدبیر فرمائیت اگر چہ جنت بے فکری ووش حالی نمونہ ادا نیست انت پیدا ہم کون ہمک ہمیں راحت و آسائش و از باہاں سیت گرگ شمار امودہ دیگر بوت ناکہ شمار ادا جلاں و گون دل جمعی و وتی ہنگی ہنگیں و پیرک و میراث و واپس دزگرگ و واسطہ تدریج کت بکن ات۔ باید انت کہ چہ شیطان و مکر و فریب و ہوشیار بہ بت چوش مہبت کہ بہ مدامیگی شمارا چہ امیراث و زہر بکنت چہ بے حیائی اثم و عدوان و ونازارا بہہر نرات اخلاص و عہودیت و کشک و گام جنوک بہ بت۔ چہ خدا و نعمتان و تی بہر و یگر ات مگر ہرچ قید و پابندی و حقیقی مالک و جنگلت چہ آیان تجاوز کنان و سر مگوز ات گذار ات کہ چونکائی ہر قوم و تی و تی مقررین مدت و سرچم کنان و بہ و تی ہنگیں و سریت ہے دوران و اگر خدا کدی چہ شمارا و تی پیغمبر و مبعوث بکنت بز ان دیم بدنت کہ اخدا و آیت و حکمان و واناں شمارا باشکنا عینیت کہ چہ اشارتی برکت و شمارا و تی پیرک و اصلی میراث (جنت) و حاصل کنگ و ترغیب و تذکیر بہ بیت و حقیقی مالک و ووشودی و راہ معلوم بہ بت گذار چوشیں پیغمبر و تذکیری و ہم مدد و بکن ات چہ خدا و ترسان و چہ بدیں کاران و تاراد و دربار ات و عمل صالح و را اختیار کنوک بہ بت تو گذار اتی مستقبل (آپوس زند) بلکل بے خوف و خطر انت تو ہیچیں جاگھے و سر بے کہ اوداشاد کامی امن و دل جمعی و ابیدرگھے چیز نیست۔

ابت اگر تو مئے آیتان و دروغ بندکت و تہم کنان و بہ آیان عمل کنگ و چہ و تاراد و داشت توجہ اصلی ہنگیں و پت و پیرکی میراث و دائمی محرومی وابدی عذاب و ہلاکت و ابیدرگھے ترا حاصل نہ بیت بہ ہر جا و ہر کس چہ اے آیت و ختم نبوت و قطعی نصوص و برخلاف دان قیامت و واسطہ نبی و رسل و آیک و دروازگ و پانچ کنگ لوطنت بہ آیان اے جاگھے کتام موقع بے و تی مطلب و حاصل کنگ و زانت و یعنی ہما برحقین پیغمبرانی تصدیق کنگ ضروری انت کہ آحقیقتہ خدا و آیتان و اشکنا عینیت باقی ہر کس پیغمبر و دروغیں دعوی کنان و دروغیں آیت جو کنان و خدا و سرا افسری بکنت یا کتام برحقین پیغمبر و وائی آوزنگیں آیتان و دروغ بند بکنت چہ اے ہر دو عینان و

مستربن ظالم دگہ کس نہ انت - ۱۲

ہے صفحہ و فوائد و یعنی ماں و دنیا و عمر و رزق و غیرہ ہر قدر کہ مقررانت یا ادر و ذلت و رسوائی کہ یہ آیان نوشند انت آیان و رسیت پدا مرگ و و ہد و چہ زندہ ہرچ رنجہ گندنت آئی ذکر دیم پدا بکنت و اگر چہ نصیب ہر من الکتاب و دنیا و نہ اخروی عذاب و حصہ مراد گرگ بہ بیت توجہ حتی اذا جاء نھو بہ اشی و تنبیہ بیت کہ آ عذاب و بنگیجی ماں ہے دنیاوی زندہ و آخری روچاں شروع بیت۔ کل یعنی و ہدے فرشتہ گون مزن گہرتی و آیان روح و قبض کنان و گون بڑناکیں جاوے برختی تو گون سختی گوشت کہ خدا و چہ ابیدر شمارا کس و توار پر جنت آیان کجا نگودر شنت کہ نوں شے دزگیر نہ بت آیان و توار پر جن ات ناکہ چہ اے شدت و شمارا ہنگار بکننت آوہد و کافران و انفرار کنگ کسیت کہ ماسکت رد وازنگ کہ ما ہیچیں چیزان و معبود و مستعان جو بکنت کہ آیان بہ اشی و حقدار ہم نہ انتت مروجی مئے اے شدت و آیان نام و نشان ہم درانہ بیت و لیکن چوشیں ناوقت و اقرار و شومانی ہج دردنہ وارت حکم بیت اذ خلکو فی اثم الخ۔ باقی لھتیں جاگھاں ہرچیکہ وارد بوتنگ کہ آچہ و تی کفر و شرک و انکار کنت اے آیت و خلاف نہ انت پرچا کہ ماں قیامت و مخلوق و احوال و اواقف مختلف بنت و جماعت ہم ہیشمار بنت جاگھے یک جماعت یا یک موقعے بیان بیت جاگھے و تی

جماعت وائی و ہنرہ و احوال ظاہر بیت و یعنی پدا و دردتیں کافران و ماں دوزخ و روگی انت۔ کل یعنی ماں مصیبت و گون یک دگر و ہمدی بدل یک دومی و لعن و لعن لوگ ٹائی بنا کنت۔ شاید زیر دست کون و تی سرداراں بگوشت کہ شے سر اخدا و لعنت بہ بیت کہ شمارا گون و نا مارا ہم غرق کت و سردار گون زیر دستان و گوشت کہ ملعونان اگر ما بہ جات و دور کنت گذار شمارا کور بوت ات غیر ذالک۔ پیشی مردمانی گناہ دوسر کہ و تہم گراہ بوتنت و پدا و آیکس مردماں را ہے درگنتش و یک و طے و زندگی مردمانی دوسر کہ و تہم گراہ بوتنت و پیشی مردمانی احوال و گذران و اشکنا و عبرت حاصل نہ کنتش یا چونکہ ہر دوزخی و تی و تی درجہ و روع و و ہد و ہر زیات بوان بیت۔ ہمشکا فرمائیت کہ ہر یک و عذاب دوسر بوان بیت النون عذاب و شروعات و شمارا انجام و خبر نیست یعنی چہ پیشینانی عذاب و دوسر کنگ و شمارا زندیان و ہج شفاء یا راحت حاصل نہ بیت اے بیان بہ ہما صورت و انت کہ چہ لکل ضعف و ویش ٹولی مراد گرگ بہ بت لیکن ابن کثیر و نزدیک و ماں اے آیت و زندیگان و ہر اکرنگ بوتنگ کہ بے شک مایہ

نَصِيبُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتُوفُونَهُمْ
ہما حصہ کہ نبشتہ آریان ماں کتاب و چہ ہما و قتیکہ برست آیان گور و مئے قاصد بہ آیان سادہ گرگ
قَالُوا أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا
گذار گوشت کہ کجا بیت ہما کہ شمارا پدا و تہم بوتنت اللہ چہ بغیر گوشت گار بوتنت آچہ ما
وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ۝ قَالَ ادْخُلُوا
و اقرار کنت بہ و تی سرا کہ بیشک آکا فرنت و گوشت کہ بگوزت
فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ فِي النَّارِ
گون ہما دگر آیتان کہ پیسر چہ شمارا بوتنت چہ جتان و مردمان ماں دوزخ و کل
كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعَنَتْ أُخْتَهَا حَتَّىٰ إِذَا دَارَكُوا فِيهَا
ہمور کہ گوزیت یک اتمے گذار پت کنت دومی امت و تی تا و قتیکہ سرچ بت ماں آئی و تہا
جَمِيعًا قَالَتْ أَخْرِجُهُمْ لَوْلَاهُمْ رَبُّنَا هُوَ لَا يَدْخُلُونَا
درست گذار گوشت زندگینان و تی پیسر گینان کہ اے مئے رب ہما تان مارا گراہ کنگ
فَأَنَّهُمْ عَذَابًا ضَعِيفًا مِنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٌ وَلَكِنْ
گذار نوں بدے آیان عذاب سر و دوسر چہ آس و فرمائیت کہ بہ درستان سر و سرنت بے
لَا تَعْلَمُونَ ۝ وَقَالَتْ أُولَهُمْ لَخْرِجُهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْهَا
شمارا نرات و گوشت پیسر گیس گون زندگینان کہ نوں و ہج نبوت شمارا پدا سر
مِنْ فَضْلٍ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ
مزن و آچہ نوں بچشت عذاب و بہ و تی کتگینانی سبب و بیشک ہما کہ
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّمُ لَهُمْ آبْوَابُ السَّمَاءِ
دروغ بندش کنت مئے آیات و تکریش کت چہ آیان نیمگ و بچ نہ بت پر آیان آسمان و دروازگان و
وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يُلَاقِيَ الْجَمَلَ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ
و نہ پترنت ماں بہشت و تہا و قتیکہ بگوزیت ہشتران سوچنے دنگ و و ہمدولا

پیشگان ہر یکے آئی درجہ و رتہ دوسرے عذاب ایرنگ - چو شکہ در گجاھے خیر دانگی الذین کفروا و صدوا عن سبیل اللہ
 ذنن ہم عذابا فوق العذاب (نحل رکوع ۱۲) و لیحملن اثقالہم و اثقالا مع اثقالہم (عنکبوت رکوع ۱) ومن اوزار الذین یصلونہم بغیر علم (نحل رکوع ۳۴)
 وک یعنی بہ مئے سزا و گیش کنگ و درخواست و در شمارا چے حاصل بوت ؟ آیا بہ شے عذاب و چیز کے تخفیف بوت ؟ آتا ۔ شمارا ہم و تی کتگیں کارانی تمام جیشگی
 انت ۔ وک یعنی نہ ماں دینا و زندہ و پاشانی عجلان و آسمانی قولیت و رفعت حاصل انت و زمرگ و پداشانی ارواحان و بہ آسمان و سرکبکہ اجازت
 انت ۔ ماں صیح حدیث و انت کہ مرگ و پدا کافر و روح و راجہ آسمان و جانب و بہ سبجین و نیمگ و تہلانک دیگ بیت و مومن و روح داں و مفتنی آسمان و سر
 کسیت ۔ زبانیں گیش و گیوار و حدیث و کتابان و پچا رات ۔ ۵۱ اے تعلیق بالمحال و پیما ظاہر کنگ بوتگ ماں ہر یک زبان و بتلان چو شیں مثال موجود انت کہ
 ماں آیاں کتا م چیز و محال (مشکل) بوگ و دومی محال چیز و سرالونجان کنان و ظاہر کنت یعنی پچو شکہ اے نامکن انت کہ ہشترب و تی بالاد و زندی و سرا
 قائم بہ بیت و سوچن و دیک بہ ہے دول و تنگ و حور

الاعراف

۲۳۸

دلوائناہ

نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿۳۵﴾ لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ
 سزا دینیں ماکنگاراں ۔ پر آیان چہ دوزخا چیرگیو کنت و چہ سربرا پر دیو کنت و
 وَكَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿۳۶﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 و ما پچو سزای دینیں ظالمان ۔ دھماکسان کہ ایمانش آرت و نیکیں کارش کنت
 لَا تُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا
 ما بار ایرنگیں یہ کسے و سرانکر و رہائی طاقتا ۔ ہشتانت بہشتانی و اھند آماں اودا
 خَالِدُونَ ﴿۳۷﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ تَجْرِي مِنْ
 جہ متدبت وک و درکنیں ما ہر کنگے کہ ماں آیان دلا بہشت وک و نہشت چہ
 تَحْتَهُمُ الْأَنْهَارُ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا
 آیان چیرا جو و گوشت کہ شواصفت ہما اللہ کہ رسینتی مارا تا اے جاہ و ما ہجر
 لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رَسُولٌ رَبِّنَا بِالْحَقِّ
 نہشتگیں (پہ اے خدا) اگر پر راہا بہشتیں مارا اللہ و پیشک نرنگ یارنگت مئے پروردگار و رسولان راستیں خبرت
 وَنُودُوا أَنْ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مَوْلَاهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۳۸﴾ وَ
 و توارجنگ بنت کہ بہشت بہشت و ارث بوت شماشی و بہ و تی عملانی سببا و
 نَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ النَّارُ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا
 توارکنت بہشتیان دوزخیگان و کہ بار دین آچیزیک و وعدہ کنت گون ما مئے
 حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ
 پروردگار و گدالوں شماہں برابر دین آچیزیک و وعدہ کنت شے پروردگار و گوشت کہ ہو بہ توارجنگ
 مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿۳۹﴾ الَّذِينَ يَصْدَفُونَ
 یک توارجنو کے ماں آیان ہما کہ اللہ لعنتت پر اے ظالمانی سرا ہما کہ بندش کنت مردم
 عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَفُورُونَ ﴿۴۰﴾ وَ
 چہ اللہ راہ و شوہار شکت ماں آئی ہتایب واپہ آخرت و منکرنت و

مزل ۲

و میراث و بہ مدامیکی دست کپیت ، ماں حدیث و انت کہ کتا م شخصے و عمل ہجر آرا ماں جنت و داخل نہ کنت ، آئی مطلب چو ش انت کہ عمل دخول جنت
 و حقیقی سبب نہ انت فقط ظاہری سبب انت ، جنت و دخول و حقیقی سبب خدا و سر جیں رحمت انت ، چو شکہ ماں صیح حدیث انت ، اَلَا اَنْ يَتَخَدَّيْنِ اللّٰهُ بِرَحْمَةٍ
 چہ لفظان ظاہر بیت البت بندہ و سر خدا و رحمتانی نزول ہما ق در و بیت کہ ہمنکر ماں آئی و عمل و روح موجود بیت ۔ خدا مزی شیخ الہند و اے قول مزین
 قیمت داریت کہ گاڑی چہ خدا و رحمت و زور و روک انت و عمل ہما برق انت کہ یہ آئی اشارہ و روانہ بیت و جلگ بیت ۔ وک ماں اے آیتان ہما
 گپ درپ و سوال و جوابانی ذکر انت کہ آیان جنتی و دوزخی و اعراف و جاہ منند کنت اولی و گڈی گفتگو کہ ماں جنتی و دوزخیانی میاچی و جہاد و
 یا چہ اود و بین صاف ظاہر کنت کہ اے گپ و رب ماں جنت یا دوزخ و داخل بوگ و پدیکنت پمشکا کلام و رد و بند بہ اشی و لوٹ کنت کہ
 اصحاب اعراف و درمیانی گفتگو و ہم چہ اشی و رند تنگ بہ بیت ۔ بہر حال جنتی ماں جنت و سرلوان و و تی جاو و سر او شی و دوزخیانی بڑگی

..... و بدبختی و احوالاتی ظاہر کنند و واسطہ گوشت کھانہ ہر چ قول و قرارے حق تعالیٰ و بہ پیغمبرانی زبانی فرمان کنند کہ ایمان یا امکان دائمی عیش و عشرت و نعمت رسنت ما و آیان و بہ و ت راست و برحق دیستنت۔ اے اہل جہنم! شما بگوشت کھانہ کہ بہ شمع کفر و عصیان و ردا شتمنا ہر چ بہم ترایے دیگر بونگت شما ہم آیان راست و برحق دیستنت ظاہر انت کہ ماں پسہ و ابیدہ و نعم و دگہ آپچے گوشت کنندت آوہد و خدا یک منادی و ہر دو بینائی در میان و اوشتنان و جارجنت کہ (چونائی و گنہ کار و ابازانت مگر) خدا و مسزین لعنت بہ ہما ظالمائی سرانت کہ اوت گمراہ بونت و چہ آخرت و انجام و بہک و بے غم یوان و دگران و ہم چہ حقین راہ و دورداشتش و چہ و تی چپ و چوٹیں بحث و مباحثہاں شپ و ریح بہ ہمے شوہازہ انت کہ صاف و چکیں راہ و چوٹ ثابت بہ کنندت۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد: و احباب و معنی انت پردہ و ادہ پردہ و دیوال مراد انت کہ آئی گیش و گیوار ماں سورہ حدید و انت فضر ب ب ب ہم سورہ

باب اے دیوال جنت و نعمتانی لذت و داں دوزخ و دوزخ و در دوزخ و داں جنت و سر لوگ و مہن کنوک بیت آئی و تفصیل و زیات علم ما نڈاریں۔ و ہما در میان دیوال و برزو بالا و جاگہ نام و اعراف انت و اعراف و چونیں کس بنت اے بار و قرطیع و دوازده قول نقل کرنگت یہ مئے خیال و راج قول ہما انت کہ آچہ حضرت حذیفہ ابن عباس ابن مسعود رضی اللہ عنہم و پیس جلیل القدر صحابہ و چہ اکثر سلف و خلف و منقول انت یعنی چہ عملانی وزن و ہر یکہ نیکیں عمل گران بنت آجنتی انت و ہر کسیکہ بدیں عمل گران بنت آدورخی بنت و ہر کسیکہ حسنت و سیئات یک پیہ و بنت آ اعراف و خدا بند بنت چہ روایتان پدرا بیت کہ آخر کار اصحاب اعراف ماں جنت و دیم دیگر بنت و اے چونائی و ہم سر ظاہرین گپ ایت کہ و ہر یکہ گناہ گاریں مومن کہ آیان سیئات غالب انت چہ جہنم و در آیان و لڈ و ماں جنت و داخل بنت تو اصحاب اعراف کہ آیان حسنت و سیئات یک کج و کساس انت اشان چہ آیان بیدانت کہ پیشتر داخل بہ بنت چوش بگوشت اصحاب اعراف و اصحاب الیمین و یک نزوریں و طرہ فہمگ لوٹیت چوشکہ ساقین مقررین در حقیقت اصحاب الیمین یک ہنجیں قسم ایت کہ آونی محکمیں ارادہائی برکت و چہ ایدگہ اصحاب الیمین و دما شنت اشیء بالمقابل اصحاب اعراف یک کپنگیں قسم ایت کہ و تی عملانی بے نامی و سبب و چہ ایدگہ اصحاب الیمین و چہز کے پدا ماننت اے مردماں جنتی و جہنمی مردمانی مباحی و لوگ و سبب ہر دو میں طبقہ مردمان و آیان خاص نشانیانی برکت و جاہ کارنتش جنیان و بہ سبب و آیان اسپیش و نورانی چہرہ و دوزخیان و آیان روسیائی و بیگاری و بہر حال اشان جنت و مردمان و گندران آیان و سلام عرض کنند کہ آ مبارک باد و طرہ بیت و چونکہ و دنیگہ ماں جنت و داخل نہ بونگت ہمشکا آئی طمع و واہگ دارنت کہ آخر کار اللہ پاک استانی اے واہگ و تمام کنت۔ و جنت و دوزخ و مباحی و بوگ و سبب و اشانی جاد و خوف و رجاء و مباحی و بیت آنکر چارنت توامیت دارنت و اینگر نگاہ کنندت توچہ خدا و ترسان و پناہ لوٹنت کہ ماراں اے دوزخیانی زمرہ و شامل مکن ات۔ و یعنی ماں دوزخ و عذاب و گرفتار بوگ و ابیدہ چہ آیان چہرہ و دوزخی بوگ و خاصین علامت پدرا بنت یا مطلب ایشنت کہ اشان ہنجیں مردم بنت اشان و اعراف و مردماں ماں دنیاء و بونگت ہمشکا و آیان صورت و گندران جاہش کارنت۔ و یعنی ماں اے مصیبت و ساعت و شمع ہما جمعیت و راج چہ بونت و ماں دنیاء و شما ہر چ پیہ بٹاک و ڈینگ ظاہر کنندت آئی نگوشتنت۔ و اے بہ اہل جنت و طرف و اشارہ کنان و گوں دوزخیان گشک بیت کہ ہما بزرگ و بدحالیں مسکیناں کہ آیان و شمایکاری حساب کنندت کہ زانا خدا و مہربانی درستان و پشت و چکل دیان و بہ اشانی سر بیت اہل و اقارب اللہ علیہم من بیننا آیان مروچی گوشتک بوت ادخلوا الجنة لا خوف علیکم الخ و داخل بہ بنت ماں جنت و ابیدہ خوف و ترس و حالانکہ شما ماں اے عذاب و گرفتار ات۔ ۱۲

الاعراف

۲۳۹

دلو انشاہ

بَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمِهِمْ
آیان در میان و بیت یک پردہ و پر اعراف و سرا بازی مردینت کہ تجاہ کارنت ہر یکہ راہ آیان نشانیان
وَنَادُوا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلِّمُوا عَلَيْكُمْ لَمَّا دَخَلُوا هُمْ
و تو ار جنت بہشتیان و کہ السلام علیکم (سلامتی بات شما) نگوشتنت چو قتی ماہشتا و آ
يَطْمَعُونَ ۝ وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا
امید دارند و وقتیکہ گردینگ بیت آیان نظر دیم و دوزخیان گدا گوشت
رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝ وَنَادَى أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ
کہ اے مئے پروردگار ہر دو ترین مارا گوں ظالمین قوم و قل و تو ار جنت اعراف و نند و کان
رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمِهِمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ
لہنتے ایڈولیں مردماں کہ تجاہش کارنت پوتی نشانیان گوشت کہ شمع ہیچ کار و مینا ہک شمع جماعت و شمع
تَسْتَكْبِرُونَ ۝ أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ
متکبری و ہیں اڑے اے ہما کسنت کہ شما قسم و ازنگت کہ نرسیت آیان و اللہ رحمت
ادْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ۝ وَنَادَى
گوشتک بوتگ آیان و کہ بگوزن ماہشتا نہ ترس ہستنت پر شمع سر و نہ شما نمکین بیت قل و تو ار جنت
أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْكُمْ أَلَيْسَ الْبَاءُ أَوْ
دوزخیان بہشتیان کہ بر پخت پد مئے سرا کے آب یا
مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهَا عَلَى الْكَافِرِينَ ۝
چہ ہما روزیکہ شمار اللہ و دنگ گوشت کہ اللہ حرام کنندت اہر دو بہ کافرانی سرا
الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
ہما کسان کہ گپنگتس و تی دین و را یک تماشے و لیہ و رد و دنگ آیان و دنیاء زندگانی و
فَالْيَوْمَ نَنسِفُهُمْ كَمَا نَسُو الْقَاءَ يَوْمَ هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا
یاد نکتیں ما آیان و بخو کہ یاد کنندگ آیان مروچیں روچ و گندگ و بخو کہ آپہ مئے آیتان

منزل ۲

بیت آنکر چارنت توامیت دارنت و اینگر نگاہ کنندت توچہ خدا و ترسان و پناہ لوٹنت کہ ماراں اے دوزخیانی زمرہ و شامل مکن ات۔ و یعنی ماں دوزخ و عذاب و گرفتار بوگ و ابیدہ چہ آیان چہرہ و دوزخی بوگ و خاصین علامت پدرا بنت یا مطلب ایشنت کہ اشان ہنجیں مردم بنت اشان و اعراف و مردماں ماں دنیاء و بونگت ہمشکا و آیان صورت و گندران جاہش کارنت۔ و یعنی ماں اے مصیبت و ساعت و شمع ہما جمعیت و راج چہ بونت و ماں دنیاء و شما ہر چ پیہ بٹاک و ڈینگ ظاہر کنندت آئی نگوشتنت۔ و اے بہ اہل جنت و طرف و اشارہ کنان و گوں دوزخیان گشک بیت کہ ہما بزرگ و بدحالیں مسکیناں کہ آیان و شمایکاری حساب کنندت کہ زانا خدا و مہربانی درستان و پشت و چکل دیان و بہ اشانی سر بیت اہل و اقارب اللہ علیہم من بیننا آیان مروچی گوشتک بوت ادخلوا الجنة لا خوف علیکم الخ و داخل بہ بنت ماں جنت و ابیدہ خوف و ترس و حالانکہ شما ماں اے عذاب و گرفتار ات۔ ۱۲

الاعراف

مزل ۲

100

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

کہ گوشگ بیت کہ مالیشانی حقیقت
و کیفیت و نرائیں پر چہ مع علم و
عقل محدود دانت و آچہ ایشانی
زانگ و عاجز انت البتہ مارا ہم
عقیدہ دارگ لوٹیت آذات پاک و
تہا میں صفات ہما بیم انت کہ ہمائی و
ذات و لا توف و شایان شان و مناسب
انت۔

ولواننا

يُرْسِلُ الرِّيحَ بَشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ط حَتَّى إِذَا أَقَلَّتْ
 دِيمَتُ الْغَوَاتَانِ فِيهِ خَشْيَ دَيْكًا ۖ يَبْسُرُ فِيهِ غُورَ تَارِهَا وَتَبْكُ بِكُنُتِ الْغَوَاتَانِ

یہ من کل الشہرت کذاک نخرج الموتی لعلکم تذكرون ﴿۵۶﴾

لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا أَهَكَذَا لَكَ نَصْرُ الْآيَةِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٥﴾

مَنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنْ أَيْ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝ قَالَ الْمَلَأُ

ضَلَّاهُ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾ ابْلِغْكُمْ رِسَالَتِي

۱۰ کُلهان و نصیحت کنان شمارا وزانان چرخدء طرفء ہما خبران کہ شمائش نزان ات و ہیں شما جبران بوتیت

عَنْ

ذات و انت تو کلام اتی و دنیاوی و اخروی حاجتانی رد اھمائی، تواریکین ات گوں الحاح و اخلاص و خشوع، ابید چیریا کاری، آہستہ آہستہ چہ استی معلوم
 بوت کہ ماں دعاء، اصل اخفاء، انت و سلف، دستور ہمیش ات ماں لھتیں جا گھان، جہر و اعلان بہ کنام عارضہ، سبب، بیت کنت کہ آئی زیاتیں گیش گیوار
 ماں روح المعانی، موجود انت۔ وال یعنی ماں دعار، چہ خدا دے سر مگوزیت مثلاً ہر چیزیکہ عادتاً یا شرعاً محال انت ہمایانی سوال، بکنت یا معاصی و
 بے کاریں چیزانی دعاء، بلوٹیت یا بھنجیں سوالے بکنت کہ آئی شان و حیثیت، مناسب نہ انت اے کل صورت ماں اعداء فی الدعاء، شامل انت۔ ۱۲
 اھمے صفحہ، فوائد، ماں پیشی آیتان پہ ہر حاجت، خدا، تواریکین، رہ بند سوچ دات ماں اے آیت، خالق و مخلوق ہر دو بینانی حقوقانی
 رعایت دارگ، دستور پیش داشت یعنی وھدیکہ ماں دنیا، معاملہ بانی و درست بہ بیت تو شما ماں آیاں پیچ و تاب مان ممکن ات و گوں خوف و رجاء خدا،
 عبادت، گلائیش بہ بدت نہ چہ آئی رحمت یا بوس بے ات و نہ چہ آئی عذاب، امین و بے غم بوان، بگناہاتی سر ادسری ظاہر کن ات بہ منی خیال، ہمے قول

..... راجح انت کہ ادعہ ماں وادعوہ الخ وچہ دعاء و مراد عبادت گرگ بہ بیت چو شکہ صلوة تہجد و ردا فرمائیت تنجانی جنودہم عن المضاجع یدعون ربہم خوفاً وطمعاً۔ فلماں گوسنگیں آیتان گوں۔ استواء علی العرش۔ ماں فلکیات (ماہ روچ وغیرہ) و کہ اخذائی تصرفات انت ہمایانی بیان ات۔ ماں میاخی و بندگان و چیزے مناسبیں سر و سوج و یک بوت نوں سفلیات و کائنات الخ و بابت و قوی لھتیں تصرفانی ذکر و فرمان کنت ناکہ مردم سرید بہ بیت کہ آسمان زمین و اے دو بینانی درمیانی حصہ و کامل حکومت تہنا ماں رب العالمین و قدرت و قبضہ انت گوانائی کشینگ، ہور و گوارینگ قسم قسم و ثمرہ و نیلک و دی کنگ ہمک زمین و سنج و روع کشار و سبزگان و رودینگ اے کل ہمایانی سرجمیں قدرت و کاملین حکمت و نشان انت بہرہ ردا و گوانائی مرگ و پیر زہرہ و وک و چہ قہراں دریاگ و ہم رہ بند پیش داشت۔ حضرت شاہ صاحب فرمائیت کہ۔ یکے و امر و گوانائی دریاگ ماں قیامت و انت ویکے ماں دنیا و یعنی جاہل و بزرگ حالیں مردماں (کہ آجہ جہالت و ذلت و مرگ و مرگنت) عظیم الشان نبی دیم دات و ایان و علم و دولت بخششات و دنیا و سر و جورت۔ گڈا خویش سنج دار و کیں کمال حاصل کت و ہر کس سنج و ردا بدات آڑا ہم فائدہ حاصل بوت کم ترین درجہ و چو شگوش کہ ماں اے کلیں رکوع و پیش دار وک بوت کہ وہد آجہ وقت مہربانی و ماں شب تہار وکی و چہ ماہ استار و روج و روشنی دت و حشکا و گ و ہد و زمین و سر سبز و آباد کنگ و یہ انسان و حیوانی زندہ از باب و دی کنگ چہ ہر زاہور و دیم دت اے چون بہت کنت کہ خوشیں مہربانیں خدا و قوی مخلوق و چہ جہالت و کور آس و تہار و کیان کشک و واسطہ ماہ و روج سدا کنت و یہی آدم و روحانی غذا تیار کنگ و دلائی کشاران و سیراب کنگ و حمت و باران ویم دت بلاشبہ آئی و ہمک زمانگ ضرورت قوی حکمت و روع پیغمبران و دیم دات کہ جہانی و ششیں سببگان ماں دنیا و روحانی و ششیں تالان بوت و جی الہی و رندہ رند باران ایک شروع بوت چنانچہ ماں دیم و باز رکوعانی تہا ہم پیغمبرانی دیم و یک ذکر و بیان انت و چو شکہ ماں باران و زمین و مثال و اشارہ کنگ بوت کہ جدا جدا زمین قوی سنج و استعداد و روع باران و اثر و قبول کنت بہرہ ہما تران ات کہ انباء علیہم السلام ہر جہ خیر و برکتے گوں و تیار ت چہ آئی و نفع کرگ ہم سنج و استعداد و خوبی و سراموقوف انت ہر کس چہ اشان نفع و گزنت با سرجمیں انتفاع و کنت ایان بادیات کہ قوی بد سنج و سرابکر بوت سہ باران کہ در لطافت طبعش خلاف نیست و در باع لا زور و بدہ شور و بوم و خس و فل آدم علیہ السلام و قصہ ماں سورہ شمس و بیان بوت چہ آئی و ید نوح علیہ السلام و من دل و نامداریں رسولے انت کہ آروے زمین و یہ مشرکانی ننگ و دیم و یک بوت اگر چہ بہ اعتناء و قوی خاصیں شریعت و چو گوشتک بہت کنت کہ آڑا بوتی قوم و طرفا دیم و یک بوتک۔ پدا ہم ہما بنیادی اصولانی اعتبار کہ ماں تمام نبیانی تعلیم و قدر مشترک انت چو شہم گوشتک بہت کنت کہ سرجمیں انسان ہر نبی و مخاطب بہت مثلاً توحید و معاد و اقرار و تعلیم ردا کل پیغمبریک راہ و متفق اللسان انت تو چشیں چیزانی تکذیب کنگ و در حقیقت تمامیں نبیانی تکذیب و ڈول و انت بہر حال نوح علیہ السلام و توحید وغیرہ و عام دعوت دات، گوشت کہ آدم علیہ السلام و رندہ قرن صیخیں گوست انت کہ تمامیں آدم و اولاد بہ کلمہ توحید و سر اقام انت بت پرستی و ابتداء حضرت ابن عباس و روایت و روع و چو ش بوت کہ لھتیں صلیں مردم بہر ان بوت انت کہ آیانی نام و د، سواع، یغوث، یعوق، نسر انت کہ اثنانی بیان ماہ سورہ نوح و انت۔ مردماں و اثنانی تصویر جو کنتت تاکہ اثنانی احوال و عبادات و یادگیری ماں دلات

اولانتاہ ۲۲۲ الاعراف

اَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿۱۳﴾ فَكَذَّبُوهُ فَاَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلِ وَاَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عِجِينَ ﴿۱۴﴾

چہ خبر کہ آتکے گور نصیحت چہ شے رب و طرف و یہ زبانیک مرد کہ آجہ شہما و ننت تاکہ شمار تہر سببیت تاکہ تا از بچہ بیت و تاکہ بہ شمار ہم کنگ بہ بیت و پدا آیش و روع بندک ردا آیش و تگارک و ہما کہ گوں آئی و گوں انت ماں

بوجیگا و غریب کنت ہم کہ دروغ بندش کنت مے آیات بیشک اکور و لیں مردمنت و

وَالی عَادِ اَخَاهُمْ هُوْدًا قَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ اَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿۱۵﴾ قَالَ الْمَلَا الَّذِیْنَ کَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهِ اِنَّا اِیماء بغير چون شما انگ نترست و گوشت کافران سریں مردماں چہ آئی و قوم و کہ ما

لَنُرٰکَ فِیْ سَفَاہَةٍ وَّاِنَّا لَنَنْظُرُکَ مِنَ الْکَذِبِیْنَ ﴿۱۶﴾ قَالَ یَقَوْمِ لَیْسَ لَکُمْ کَافِرٌ تَرَامٰی بے وقوفی و تہا و ما و گمان کیں نرا چہ دروغ بندان و گوشتی آوینی قوم نیستنت

فِیْ سَفَاہَةٍ وَّلٰکِنِّیْ رَسُوْلٌ مِّن رَّبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿۱۷﴾ اُبَلِّغُکُمْ رِسٰلَتِیْ وَاُنَاظِرُکُمْ بِحُجَّتِیْ لَکُمْ نَاصِرٌ اٰمِیْنٌ ﴿۱۸﴾ اَوْ عَجَبْتُمْ اَنْ جَاءَکُمْ ذِکْرٌ مِّن رَّبِّکُمْ عَلٰی رَجُلٍ مِّنْکُمْ لَیْذِکُمْ وَاذْکُرُوْا اِذْ جَعَلْکُمْ خُلَفَآءَ مِنْۢ بَعْدِ قَوْمِ نُوْحٍ وَّزَادَکُمْ فِی الْخَلْقِ بَصۜطَةً فَادْکُرُوْا اِلَآءَ اللّٰهِ لَعَلَّکُمْ تَقْلَحُوْنَ ﴿۱۹﴾

من شے خیر خواہاں دلچس و ہما شماران بوت چہ خبر کہ آتکے گور نصیحت چہ شے رب و طرف و یہ زبانیک

وَقَالُوا اجْعَلْنَا لِنَعْبُدَ اللّٰهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا کَانَ یَعْبُدُ اٰبَاؤُنَا وگوشتش کہیں تہہ ہم سبب آتکے گور کہ ماندگی بکین بکین اللہ و انگار بکین ہمایان کہ عبادت کنت مے بتان

منزل ۲

تازہ ہما بیت۔ چیز مدت و پداے صورتانی بت تیار کنگ بوت انت دانکہ چیز و ہد و رند مخلوق و اثنانی عبادت شروع کت و اے بت ہمے بزرگانی نام و مشہور بوت ننت و ہدیکہ بت پرستی و مرض تالان بوت تو حق تعالیٰ و حضرت نوح و دیم دات، اے واجہ و چہ طوفان و پیش داں نوح و پچاہ سال و قوی قوم و را توحید و تقویٰ و دعوت دات۔ و اشان چہ دنیا و آخرت و عذاب و ترسنت بے مردماں آڑا بدراہ و جاہل قرار دات و آئی و روج و حشر گوش نداشتنت آخر طوفان و عذاب اے کلان و بقی گیر و آوت و چو شکہ واجہ نوح و دعا و لو کنت رب لا تذر علی الارض من الکافرین دبا۔ بر و زمین و سر اچ کا فرے پشت ذکبت۔ بستانی و ماں و دائرہ المعارف و پوری محققانی اقوال طوفان و عمومی طوفان و ردا نقل کر تگنت۔ وکی یعنی من چہ بدراہ نہ بوتگاں البت شہما بدراہ توان انت کہ خدا و پیغمبر ہم چاہ نیارت کہ گوں مزین فصحا و شمار خدا پیغامان و سر کنگانت بہ شہما و دروای لویت شمار خویش نصیحت کنت چہ خدا و چہا ہما علوم و ہدایت و نکتی کہ چہ آیات شمار بہر ات ۱۲ ہمے صفحہ و فوائد۔ و یعنی ماں اشی و حیرانگی و حیرانی انت کہ چہ شے جرنہ و خدا و یک کیسے و بہر قوی قاصدی و در بخت آخر آئی و چہ کلیں مخلوق و بہ خلافت و منصب آدم علیہ السلام و را بہ تمام خاصیں استعداد و بنا و در جت تو خوش و جاتوت ذکنت کہ آدم و اولاد و لھتیں کاملین استعداد دار و کیں و اچہاں بہ بنون و رسالت و منصب

..... گچین کنگ بہ بیت تانکہ آواجہ براہ راست چہ خدا فیض حاصل کنان و دگران و چہ آیانی انجام و آگاہ بکننت و اشان بہ اشی و آگاہ و سر پدوان و و تاراجہ بدی و برکیننت و لے و طرہ خدا و رحم و کرم و حق دار جو بہ بنت و یعنی حق و باطل و نفع و نقصان و اشان چہ میم نہ کت و کوروان و بر و بر سر کشی و تکزیب و تا فرمانی و سر قائم مانت انت و چہ بت پرستی و غیرہ کاران و دست اش نہ کش ات تو ما چنت مکتی مومنان و رکیکنان و کہ آگاہ نوح علیہ السلام و بر و جیک و سوار بونگنت باقی درشتین مکنین و عرقاب کت و نون ہر قدر انسان ماں دنیا و موجودات آھے بوجیک و کشتوکیں مردماں بلیکس تہنا نوح علیہ السلام و ذریات انت و عار و حضرت نوح علیہ السلام و نواسگ چہ ارم و چچکان انت اے قوم بہ ہمائی نیمگ و منسوب انت اشان ماں احقاف (مین) و جاہ منند انت حضرت ہود علیہ السلام چہ ہمشان انت اے حساب و آاشانی قومی و ملکی برات بوت و فل ماں اے مردمان بت پرستی تالان بونگنت و بر وری دیگ و ہور گوارینگ و جاندراسی و ایدر کار و حاجتان اشان جد اجدات اش جوڑ کنگنت کہ اشانی بندگی کنگنتش ہود علیہ السلام و مردمان چہ اشانی عبادت و مہن کت و اے مزنس جرم و سزا و چہ اشان ترسیت و یعنی معاذ اللہ تو نے بے عقل کریت پیر کی

راہ بند و یلہ دیان و چہ کلیں برادری و و ناگستناہ دارے و دروغ ہم بندے کہ و نی گفتار ان و خدا و نیمگ و منسوب کنان و مفت و مخلوق و ترس پیش دارے و یعنی منی چہ خبر بے عقلی و نہ انت البت قاصدی و ہر چ منصبہ منار چہ خدا و جانب و دیگ بونگ ہمائی حق و انجام دیگاؤں اے شے کم عقلی انت کہ و تی حقیقی اس دور و اہان و کہ آیانی امانت داری و دیانت داری چہ پیش و دل جمعی و قابل انت بے عقل گوشان و و تار اتاوان بار کن انت و یعنی چہ نوح و یدماں روئے زمین و شے حکومت قائم کت و یہ آئی جاگہ و شمار آبا و کت شاید اے احسان و پیش داران بہ اشی و سرزنش کنگی انت کہ بت پرستی و رسول و تکذیب و رد ہر چ انجام آئیانی بوت چوش مہبت کہ شے انجام ہم بہ ہمایانی پیما بہ بیت و جہمائی قوت و و دل ڈیل و رد اے قوم مشہورات و ہر چ احسان بیان بوننت او اشان چہ اید خدا و دگر باز احسان و یاد کنان و آئی شکر و منت و گرد کہ بہ بت نہ چوش کہ و تی اصلی مہربان و نعمتانی بخشوک و جاہ مبارک و آئی خلاف بغاوت بکن انت - ۱۲

ہمے صفحہ و خواند و یعنی ہما عذاب و مارا ہم تراب و دے اگر شہماہ راست و سمرات تو اثر ابار و یعنی و ہر شے سر کشی و زبان درازی گوں بے جیانی و بہ اے حد و سنگ تو گداھینش زبان ات کہ خدا و عذاب و غضب شے سر اکیگی انت نون اے رد اچ ناخیر نہ بیت و اشان طاہ جتگت کہ فلاں بت رزق دنت و فلاں بت ہور گوارینیت و فلاں بت چک دنت و علی ہذا القیاس اے ایوک و بستگیں نام انت کہ اے رد اچ حقیقت و اصلیت نیست انت خدائی صفات ماں و و کاں حیل و سرکشوک بوننت پدا اے نام بستگیں معبودانی پشت و کہ اشانی معبودیت و حج عقلی و نقلی سند ہم موجود نہت بلیکس کل عقلی و نقلی دلیل اشان و مردود و قرار دینت شہماہ توحید و دعوی و رد و گوں من جھیرہ کن ات و پیر بحث و چن و لا بچ و ات و ہر شے جہلمی و بدبختی و دژ منے داری و قدر چوش بہ لنت و دیادپ انت گدا شہماہ راہ چار بے انت کہ خدا زوت مے و شے اے جھیرہ فیصلہ و بکننت - من ہم راہ چاراں و فلک یعنی اشانی سرا

داں ہفت شب و ہشت روچ و رند بہ رند طوفانی گوات و کشت کہ چہ اشی تمایں کافر سر پادوران بیکد گرے و سر اکیان ہلاک بوننت اے انجام و عار و اولی و بوت و ہمے قوم و دومی شاخ (ٹک) نمود کہ آڑا عار ثانیہ گوشت آئی بیان و دیماید کنت و یعنی ہر چ دلیل کہ شہماہ لوگانتے آسر بوت و واجہ صالح علیہ السلام و قوم و گوں آئی قول و قرار کنگنت کہ اگر شہماہ اے سکیں سنگ و یک لاپ پڑیں مہری و دریکے گدا مایہ نئی سر ایمان کاریں کہ تو خدا و بر حقیں پیغمبرے خدا و چہ صالح علیہ السلام و دعا و ہنجوش کت و نون گوں اشان گوشگ بیکائنت کہ شے فرما کشی معجزہ و خدا و پیش داشت نون بہ ایمان یارگ و رد اچ جاکچ و متج کنگائنت و یعنی اے مہری خدا و قدرت و مہی راسننازی و نشانی انت کہ خدا و بہ مہی دعا و پدا ایشر اید کت و نون اشی و حقانی خیال داری و بکن انت مثلاً ایشر زمین و سر تر و تاب و گاہ چرگ و آئی باری و سراپ و رگ و جہال مکن ات و الغرض گوں اشی و بہ جوانی و پیش جیائنت اگر نہ یاد کن ات کہ شے ہم خیر نہ بیت و کی یعنی احسان فراموشی شرک و کفر ظاہر کنان و ماں روئے زمین و خرابی و فساد و تالان مکن ات - ۱۲

الاعراف

۲۲۳

ولواتناہ

فَاتَّبِعْنَا تَعْدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِیْنَ ۝ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَیْكُمْ

نوں اچہ پیارے گور اچہ چیز کہ تو مارا ہم دیے اگر تو راست گو شے و گوشتی کہ نون کیت پہ شے سرا

مِّنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ أَتُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءِ سَمَیْمَہُہَا

چہ شے پروردگار و طرف عذاب و غصہ و پرچہ شہماہ کہ نون گوں من چنے نامانی بابتا کہ بکننت آ

أَنْتُمْ وَاٰبَاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ اللّٰهُ بِہَا مِنْ سُلْطٰنٍ فَانْظُرُوْا اِلَیَّ

شما و شے پستان ایرینارنگ اللہ پہ آیان ہج پیس و لیکے نون شما انتظار بکن ات من

مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِیْنَ ۝ فَاَنْجِیْنٰہُ وَالَّذِیْنَ مَعَهُ بِرَحْمٰتِہٖمَہَا

ہں گوں شہماہ و انتظار کنان و رندما رستگار کت آدھما کہ گوں آئی گوں انت چہ و تی مہربانی و

وَقَطَعْنَا دَیْرَ الَّذِیْنَ کَذَبُوْا بِآیٰتِنَا وَمَا کَانُوْا مُؤْمِنِیْنَ ۝

و گڈنت ما اٹڈال ہمایانی کہ دروغ بندش کنت مے آیات و ایب اش نیارنگت و

وَ اِلٰی ثَمُوْدَ اِخَاھُمْ صٰلِحًا ۝ قَالَ یٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَکُمْ مِّنْ

و دیم دات ما قوم ثمود و نیمگ آیانی برات و صالحا رگوشتی اوسنی قوم اللہ بندگی و بکن ات نیستنت شمارا ہج

اِلٰہٍ غَیْرِہٖ قَدْ جَاءَ تَکْمِیْمَہٗ مِّنْ رَبِّکُمْ ہٰذِہٗ نٰقَۃٌ اللّٰہُ لَکُمْ اٰیۃٌ

مقبود آئی اچہ بغیر آتک رست شے گور و روشیں دلیل چہ شے رت و طرف و اے اللہ و اچی پر شہماہ ثانی انت

فَذَرُوْہَا تَاْكُلْ فِیْ اَرْضِ اللّٰہِ وَلَا تَمْسُوْہَا سُوْءً فِیَاْخُذْکُمْ عَذَابٌ

نوں بت آتبار کہ رتبت چریت ماں اللہ زمین و و دست پر مکن ات آتبارا بہ بدی گڈا گرت شما راعذاب

اَلِیْمٌ ۝ وَاذْکُرُوْا اِذْ جَعَلْکُمْ خُلَفَآءَ مِنْۢ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأْکُمْ فِی

در و ناکیں و یاد بکن ات وقتیکہ جانشینی کت شمارا رند چہ عادی قوم و و جاگہی دات شمارا ماں

الْاَرْضِ تَتَّخِذُوْنَ مِنْ سَہُوْلِہَا قَصُوْرًا وَتَنْحِتُوْنَ الْجِبَالَ

زمین و کہ تیار کن ات چہ نرمیے زمین و ماڑی و تراشت اڈکن ات کوہان و

بِیُوْتًا ۝ فَاذْکُرُوْا اِلَّا اللّٰہَ وَلَا تَعْتُوْا فِی الْاَرْضِ مُفْسِدِیْنَ ۝

لوگ نون یاد بکن ات اللہ نعمتان و یاد مکن ات ماں زمین و فیاد ک

مزل

ول ما راج قوم، ہمنکر تکبر کنویں سردار ویدواہ انت اشان گوں غریب ویز کاریں مسلمانان، کلاگ گران، گوشتگشتش کہ شہا الم، زان ات کہ صراح
خدا، دیم دانگ، مسلمانان، جواب دات بلے ماگوں دل، قبول کنان، بہ آئی، سر ایمان اور تگیں۔ تکبر کنویں سردار چہ اے جواب، میاری بوان، در آئینش
کہ ہر چیزے، سر اشما ایمان آوزنگ ما آئی، نہ متیں ویداشے ہمیں بزرگ کارانی ایمان بارگ چوئیں مزین کامیابی ایت۔ فل گوشتگشت آڈ اچیک اینکر مزین لاپ
و مزین بالادے ات کہ ہر جہ جتکلے، پہ کاہے چرگ، شتگت اید کہ دلوں چہ آئی، ترسان، در شتگتت ویدے پہ آپ نوشنگ، اشی، باری احتگت تو
اشیا چات، در اہیں آپ وازنگتت چوش بگوش ہجو کہ پیدائش دستورے روانہ ات اشی، ورد و نوش ہم پہ دستورے روع، نہ ات آخر کار مخلوق بہ اشی،
چہ نہرے، بوتنت وید اشی، کشگ، سر اتیاق اش کت وید بخت، قذار، آئی، گردن بست، زندہ، یہ صراح علیہ السلام، قتل، ہم تیار بوتنت وایہ پیا
اشان خدا، حکمان کہ او اچہ صراح و ناقہ، بارو،

انت۔ چہ آیان دیم اش ترینت۔ فل اے ہمیں کلمات
چہ انسان، دپ، ہما و ہد، در کابنت و ہدیکہ اچہ
خدا، قہر و غضب، نہ ترسیت۔ عار اولی، پیا
نمود، ہن اے حال، سر بوان خدا، عذاب، سزاوار
جو بوتنت انت کہ آئی ذکر دیم پیر اک انت۔ فل ماں
دگر آیت، اشانی گوں صبحہ (جہاں) ہلاک
یوگ بیان فرمائینگ۔ شاید چہ چہ زمین چنڈ
بوتنگ و چہ بزرگانا ہولناکیں جہاں احتگ۔
وہ گوشتگشت کہ حضرت صراح وئی قوم، ہلاکت، پد
مکہ معظمہ یا بہ ملک شام، نیگ، دیم دات وشت
دروگ، و ہد، لاشانی انبار، گندان، چوش خطا
فرمائیت۔ یا و ہما پیا چوشکہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ
وسلم، بدر، مفنولان، فرمائینگت ویا محض وئی
ایمان، در شان کنگ، واسطہ فرضی خطبے ات چوشکہ
شاعر و بار و کوہنیں ویرانگان وغیرہ، خطاب کنت
وہتیں، گوشتگشت کہ اے خطاب چہ ہلاکت، پیش ات،
ماں اے صورت، ماں بیان، احوالانی ترتیب رعایت
دارگ نہ بوتنگ بہر حال ماں اے خطاب، دگران،
اشکنا ٹینگ ات کہ وئی معتبر سب دوز و ہانی جہ قبول
کنگ لازم انت و ہدیکہ یک شخصہ وئی دوز و ہانی قدر
نہ کنت تو گڈا اسر ہجو ش بد ظاہر بیت۔

فل حضرت لوط علیہ السلام حضرت ابراہیم
علیہ السلام، برات زاد ات کو گوں ہمانی، چہ
عراق، ہجرت کنان، ملک شام، تشریف
اورش و چہ خدا، جانب، پہ، سدوم، وائی کرو
گورے علاقہانی نیگ، مبعوث بوت تانکہ اشانی
اصلاح، بکنت و چہ ہما سلیں فطرت، برخلاف
وے جیائی، کاران اشان، دور بداریت کہ ماں
اے بدیں کار، اشان گرفتار انت بلکیں تہنا
ماں اے کار، گرفتار انت بلکیں اے سلیں
کار، موجد ہمیش انت، چہ اشان پیشتر ماں
روئے زمین، چہ اے کار، کس سر پد نہ ات۔
اول اول، اے ملعونیں کار شیطان، سدوم
و مردمان، سوچ دات و چہ ادا، بہ دگر جاگہاں
تالان بوت، حضرت لوط علیہ السلام، مخلوق، چہ

اے بدیں کار، نتیجہ و اسر، ردا بیم تراپ دات و بدکاری، چہ دنیا، نابود کنگ ای لوط۔ موجودہ اس بائبل، جمع کنو کانی شرمناک دیری
سر افس دارگ لوطیت کہ چوشیں پاکباز و معصوم پیغمبر، بابت، کہ آدینا، چہ بدکاری و بے جیائی، پاک کنگ، احتگت اے ہمیں بدیں و ناپاکیں
حرکت منسوب کنت کہ چہ اشانی اشکنگ، جیاداریں مردم، جان، پیٹ چست بنت کبیرت کلمہ، تخرج من افواہ ہجرات
یقولون الا کذبنا۔ فل یعنی ایوک، اے نہ کہ شمایک کارے گناہ، کنگاٹ بلکیں اے فطرت، برخلاف کار، کنگ بہ اشی،
دلیل انت کہ شما چہ انسانیت، ہدان ہم سر گوشتگشت ات۔ ۱۲

الاعراف،

۲۲۲

ولواتناہ

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتَضَعُوا

گوشتگشت متکبرین سرداران چہ آئی، قوم، گوں غریبیں مردمان

لِمَنْ اَمِنْ مِنْهُمْ اتَعْلَمُونَ اَنْ صَلِحًا مَّرْسَلٌ مِّنْ رَبِّهِ قَالُوا

ہما کہ ایمانیش بازنگت چہ آیان آ یا شہازان ات کہ صراح آئی، رب، دیم دانگین انت، گوشتگشت

اِنَّا بِمَا اُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ۝ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا اِنَّا

ہر چیکہ آ یا بزرگ آرتنگ مارا پہ آ یا یقین انت۔ گوشتگشت ہما متکبران کہ ہر چیکہ

بِالَّذِي اٰمَنْتُمْ بِهِ كَفَرُونَ ۝ فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ

شہا آئی، یقین کنگ ما آئی، رانمقیں و زندا گرت دوش دان ہما اچہ برگشتہ بوتنت چہ وئی رب

رَبِّهِمْ وَقَالُوا اٰيُضِلُّهُمُ اثْنَا بَا تَعْدُنَا اِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝

ہم حکم، فل گوشتگشت او صراح بیار پہے سر ہما چیز کہ تو مارا ہم دیئے اگر تو پیغمبر، فل

فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جُثَمِينَ ۝ فَتَوَلَّى

پدا گنتت آ زلزلہ، یا زندا بوتنت صراح، سردار وئی لوگ دیم چہ کپتگیں فل نوں صلی اہشت

عَنْهُمْ وَقَالَ يَقَوْمِ لَقَدْ ابْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَلَصَحْتُ لَكُمُ

ماندات چہ آیان و گوشتی او منی قوم من رسیت شمارا وئی پروردگار، گلہ و خیر خواہیوں کت شے

وَلٰكِنْ لَا تَحِبُّونَ النَّصِيحَ ۝ وَلَوْ طَا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اَتَاْتُونَ

لیکن شمارا گوں خیر خواہان دوستی نیستنت و دیمیں دات لوط و فلیکہ گوشتی گوں وئی قوم، کہ شہا چشیں

الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِّنَ الْعٰلَمِينَ ۝ اِنَّكُمْ

بے جیائیں کارکن ات کہ کنگ آچہ شہا پیسر یکے، ہن ماں جہاں، فل شہا

لَتَاْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ ۝ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ

کایت مردینانی گورا پہ شہوت رانی بغیر چہ جنینان بلکیں شمایک قومیت کہ

مُسرِفُونَ ۝ وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ اِلَّا اَنْ قَالُوا اَخْرِجُوهُمْ

چہ ہدا گوشتگشت و وچ جواب ندات آئی، قوم، مگر ہمیش گوشتگشت کہ درکن ات آیان

مزل ۲

اے بدیں کار، نتیجہ و اسر، ردا بیم تراپ دات و بدکاری، چہ دنیا، نابود کنگ ای لوط۔ موجودہ اس بائبل، جمع کنو کانی شرمناک دیری
سر افس دارگ لوطیت کہ چوشیں پاکباز و معصوم پیغمبر، بابت، کہ آدینا، چہ بدکاری و بے جیائی، پاک کنگ، احتگت اے ہمیں بدیں و ناپاکیں
حرکت منسوب کنت کہ چہ اشانی اشکنگ، جیاداریں مردم، جان، پیٹ چست بنت کبیرت کلمہ، تخرج من افواہ ہجرات
یقولون الا کذبنا۔ فل یعنی ایوک، اے نہ کہ شمایک کارے گناہ، کنگاٹ بلکیں اے فطرت، برخلاف کار، کنگ بہ اشی،
دلیل انت کہ شما چہ انسانیت، ہدان ہم سر گوشتگشت ات۔ ۱۲

ہا یعنی گڈی خبر اشیانی ہمیشہ بوت کہ وہدک مادراہان ءاشان گندگ زان انت ووتار پاک صاف، توگڈا ماں گندگیں مردماں پاک و صافیں مردم ہے
لوٹنت، ہمشکا اشیان ءچہ وئی مینگ ءکشگ ودرالنگ باید انت تاکنہ روچ روچ ءچہ ہرہ ہلاس بہ بیت آخر آملعونان اشیان ءچہ ہما بکشتیں۔ البت
حق تعالیٰ ءلوط علیہ السلام ءایانی تعلق داروکان ءگون عزت و عافیت و بہ سلامتی چہ اے میتگان دراکت و اے میتگانی سرا عذاب دیم ذات کہ آئی
ذکر دیم پیداک انت۔ چہ لوط علیہ السلام ءتعلق داروکان تنہا آئی لوگ بانگ چہ واجر ءجدا بوت وگوں ایدگہ مردمان ماں عذاب ءہلاک بوت یرچاک
آئی ساز و بازگوں ہمیشہ انت۔ لوط علیہ السلام ءگور ءہر مہمان و غیر ذالک کسے بیانیکیں آئی اے احوال ءہمیشہ ءبہ مردمان ءسرکنگت ویدآیان ء
بہ بدکاری ءسکیں وائگنتی۔ یاچوش کہ لھنیں واجر نویسنت کہ مردمانی پیما ماں جنیں آدمائیں ہم ءمساحقہ ءرواج گنتگت، و اے زالک ماں ہمانی ءگرفتار
انت۔ بہر حال عذاب ءہما کلان ءپتانت کہ آماں اے مرض ءگرفتار انت۔ وگوں مزین بے شرمی ءنبی ءمقابلہ وائر اوروغ بندگوشنگنتش۔ وک دگر
جاگھے مذکور انت کہ میتگان چہی کنگ بوتنت و

ڈوکائی ہورگوارینگ بوت، لھنیں امامانی گور ء
مروجی ہم لوطی ءسزایشنت کہ چہ کتام برزیں کوہے
ءآخراچگل دیگ بہ بیت وچہ برزآخرا سنگ جنگ
بہ بیت و سکیں گندگیں جاگھے ءتہا آخرا قید کنگ
بہ بیت۔ وک یعنی گناہ کنگ ءوہد ءآئی بدیں انجام
واسر ءدیمانیاربت۔ جلدیاز بہ شہوت و لذت ءعلیہ
رداھما کار ءگنت و پیش داریت کہ آعقل و مردم گری
ءبرخلاق انت و لیکن عقل مند ءلازم انت کہ آ
دگرانی احوالان ءاشکنان ءعبرت حاصل بکنت و
بدی ءانجام ءمدام بہ وئی نگاہ ءیداربت۔

وک ماں قرآن ءدگر جاگھے حضرت شعیب علیہ السلام
ءبہ طرف ءاصحاب ایکہ ءدیم دیگ مذکور انت اگر اہل
مدین و اصحاب الایکہ یکیں قوم انت تو فیہما، و اگر
دو جدا جدا قوم انت تو گڈا بہ ہر دو عینانی نیگ ءواجہ
مبعوث بوتگ و ماں ہر دو عینانی تہا کم تور کنگ ء
مرض مشترک بوتگ، بہر حال حضرت شعیب علیہ
السلام ءچہ توحید و غیرہ ءعلاوہ مردمان ءزندہ
معاملہانی اصلاح و حقوق العباد ءحفاظت ء
عمومی دعوت ذات چوشکہ ماں دیمی آیتان مذکور انت
حضرت شعیب علیہ السلام ءماں فصاحت ءمزن
دسترس حاصل ات ہمشکا آخرا خطیب الانبیاء ء
ہم لقب دیگ بوتگت۔ وک یعنی منی صداقت ء
دلیل ظاہر بوت نوں گوں شہا ہرج نصیحتی گے بجاں
آخرا قبول بکن ات وچہ ہما خطرناکیں آسراں شمارا
سرزنش بکناں گڈاچہ آیاں ہوشیار بہ بیت۔

وک بندگانی حقوق ءرعایت ووت ماں وئی
معاملہانی رداراستی اختیار کنگ کہ آئی نیگ ء
مروجگیں دور ءمزن پرہیزگار ہم باز کم دگوشش
گورکنت بہ خدا ءکر ءاینکریات اھمیں خبرایت
کہ آخرا یک جلیل القدر پیغمبر ءخاصیں و طیف قرار
دیگ بوت کہ آئی مخالفت کنگ ءردایک قوے تباہ
کنگ بوت، ماں اے آیتان چہ حضرت شعیب ء
زبان ءمردمان ءآگاہ کنگ بوت کہ مخلوق ءادنی
تریں مالی نقصان رسیدگ و ماں ملک اصلاحی جاو

قائم ہوگ ءپدخرانی و فسادشنگ کنگ توری چہ کفر و
شرک ءرہ بند ءکنگ ءبہ بیت یا ناقص قتل و پل یا بچ و غیرہ ءرہ بند ء۔ اے کاریک ایمانداریں مردم ءکاربت نہ کنت۔ و بہ راہانی سرانندگ دوسبب
آت۔ راہ گوزان ءترسینان بہ ظلم ءایانی مال ءبیچ کرگ و مومنان ءمہن کنگ کہ شعیب علیہ السلام ءگور ءمرونت وائی دین ءقبول مکنت و خدائی مذہب
ءسرا برادرگ و عیب جنگ ءشوہاز ءبوتگنت۔ وک یعنی ماں تعداد و دولت ہر دو عینان کم تر انت خدا ءماں ہر دو عینان برکت ماں کت شے تعداد ہم زبان
و شمار دار ہم بوت انت خدا ءاے احسانانی شکر ءبگرات، و اھما وھد ادابت کنت کہ خدا ءبندگانی حقوق ءجاہ یاران ءعملاً بہ اصلاح و کارانی بلگری
ءگلایش بے ات و بہ اے نعمتانی سر مغر و مبیت بلکیں خرابی و فساد بر پاکوکانی ہرج اسرے شہادت دیتگ آئی ءوئی دیم ءواران ءچہ خدا ءگرفت ء
نرس ات۔ وک یعنی ہر چیزیکہ من بہ شے گور ءآرتگوں اگر شما آخرا کل گوں اتفاق ءقبول نہ کن ات بلکیں شما بہ اختلاف ءلائک بستگو، تو کیں صبر بکن ات
دائکہ چہ آسمان ءمنی و شے اختلاف ءفیصلہ بہ بیت۔ ۱۲

الاعراف

۲۲۵

ولواتنا

مِّنْ قَرَبٍ كُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ ﴿۸۲﴾ فَأَنبِئْهُمْ وَأَهْلَهُ

چہ وئی شہر ءآنچیں ہر منت کہ سبک پارسائی کنت رندار شکار کت ماگوں آئی ءلوگ مردمان

إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿۸۳﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا

مگر آئی ءجن بوت آچہ پست بکوکان وک وگورت ماپہ آیبانی سراہور یعنی ڈوکے وک

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْجُورِمِينَ ﴿۸۴﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ

نوں بچار کہ چہ بیابوت انجام بدکاری نے وک و دیمیں ذات مدین ءنیگ آیبانی برت

شُعَيْبًا قَالَتْ يَقُولُ عَبْدُ اللَّهِ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ قَدْ

شعیب را قی گوشتی اومنی قوم اللہ ءبندگی ءبکن ات نیستنت شمارا چہ معبود آییچہ بغیر۔ رست

جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِّنْ رَبِّكُمْ فَادْفَعُوا إِلَيْهَا وَلَا تَبْخَسُوا

شے گور روشنیں ویک چشمے پروردگار ءطرف نوں پورہ بکن ات کیل وک شہما وکم مذہب

النَّاسَ أَشْيَاءَ هُمْ وَلَا تَفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ذَلِكُمْ

مردمان آیبانی چیزان و خراب کاری مکن ات ماں زمین ءزندہ چہ شرک ءآئی ء۔ اے

خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿۸۵﴾ وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ

شررت پر شما اگر شما یقین کن ات وک و مندرت ماں ہر یک راہے ءسرا کہ ترسین ات

وَتَصَدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَن آمَنَ بِهِ وَتَبْغُوهَا عِوَجًا

و منع کن ات مردمان چہ اللہ راہا ہما ئیکہ ایمانی یارتگ پرا ئیا و شوہاز کن ات ماں بیاعبت

وَإِذْ كُنتُمْ قَلِيلًا فَكَثَرَكُمْ وَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ

و یاد بکن ات وقتیکہ شما کمیت پدا بازی کت شمارا۔ و بچارت کہ چہ بیابوتگ آخر کار

الْمُفْسِدِينَ ﴿۸۶﴾ وَإِن كَانَ طَائِفَةٌ مِّنْكُمْ أَمْنُوا بِالَّذِي أُرْسِلْتُمْ

فساد کنوکانے وک و اگر یک جماعتیا چہ شما ایمان یارت۔ بہ آچیزی کہ دیم دیگ بوتگ من بہ آئی و

طَائِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿۸۷﴾

یک جماعتیا ایمان یارت نوں صبر بکن ات تا کہ فیصلہ بکنت اللہ میگو و میان ءآخر تریں فیصلہ کنو کنت و

مزل ۲

والا "عود" معنی چوٹ انت کہ یک برے چہ یک چیزے ۶ دور ایک ویداد بارہ آئی طرف ۶ روگ انت حضرت شعیب ۶ ہمارا ہانی ردالے لفظ حقیقہ راست بیت کنت پرچا کہ اشان چہ کفر ۶ دریان ۶ ماں اسلام ۶ داخل بوتگنت باقی حضرت شعیب ۶ جرنہ بارو ۶ اے شعیب ہم بیت نہ کنت کہ آپسرا (معاذ اللہ) ملت کفر ۶ داخل ات رند ۶ مسلمان بوت، لا محالہ یا وای اعتبار ۶ اے خطاب تغلیب بیت یعنی بہ عام مومنانی حق ۶ ہرچ لفظ کارمرز کنگ بوتنت غالبین اکثریت ۶ ترجیح دیان ۶ بہ حضرت شعیب ۶ حدالفظ اش کارمرز کنت ویاوالے لفظ بہ آئی حق ۶ کافران وئی گمان ۶ پد ۶ ظاہر کنگ بوتگنت پرچا کہ بعثت ۶ پیش دانکہ حضرت شعیب ۶ دعوت و تبلیغ شروع نہ کنت ات بہ مدین ۶ کفریات ۶ بابت ۶ آئی ۶ خاموشی ۶ گندان ۶ شاید اشان ۶ ہمہنگ ات کہ لے ہم گوں میں جاوے شامل و بہ منے راہ ورہبندان

الاعراف ۷

۲۴۶

قال الملاء

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَشْعِبُ

گوشت ہمارا سرداران کہ متکبرنت چہ آئی قوم ۶ کہ ضرور دکنیں مازا او شعیب

وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قُرَيْبِنَا أُولَئِكَ هُمُ الَّذِينَ هُمْ

وہم یان کہ ایمان نش یازنگ گوں تو چہ وئی شہرا یا شامتت مانے دین ۶ و گوشتی

أُولَئِكَ كَرِهِينَ ۹۸ قَدْ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي

ہیں اگرچہ مانا پسند گونکہ ہیں بیشک ماہنتان بست بہ اللہ ۶ سراپہ دروغ اگر مانچ ہتریں ماں

مِلَّتْكُمْ بَعْدَ إِذْ نَجَّيْنَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ

شمے دین ۶ و رند چہ اشیا کہ رستگار کنت مارا اللہ چہ آیتا و باید نہ انت مارا ایکہ پنج ہتریں

فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى

ماں آیتا مگر ایکہ بلوئیت اللہ ۶ پروردگار ماں پوشنگ مے پروردگار ہر چیز بہ وئی علما بہ

اللَّهُ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ

اللہ ۶ سراپا توکل کنت لے مے پروردگار فیصلہ کن میگ و مے قوم ۶ درمیان ۶ بہ انصاف و نورشتریں

الْفَتَحِينَ ۹۹ وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنْ اتَّبَعْتُمْ

فیصلہ کنو کے و گوشت سرداران ہما کہ کافرنت چہ آئی قوم ۶ اگر شمشعیب ۶

شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذْ لَخَسِرُونَ ۱۰۰ فَآخَذْتَهُمُ الرِّجْفَ فَأَصْبَحُوا

پیروی یکن گدا چہ بیشک شماریان کارت و زنداگیت آیتا زلزلہ گدا صبح ۶ سرا

فِي دَارِهِمْ جَثَمِينَ ۱۰۱ الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا لَمَّ يَخُونُوا

بوتنت ماوئی لوکاں دیم بہ چیر ہما یا نگہ دروغ بندش کنت شعیب گوشتے کہ مچ برآباد بوتگنت

فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخَسِرِينَ ۱۰۲ فَتَوَلَّى عَنْهُمْ

اودا ہما یا نگہ دروغ بندش کنت شعیب ہمادت خراب بوتنت و پداشتی ماندت رفت

وَقَالَ يَقُومِرْ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولِي وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ

چہ آیان و گوشتی اومنی قوم من رسینت شمارا کلماں وئی پروردگار و شے خیر خواہیوں کنت نوں چہ پیمیا

مذلل ۲

راضی انت ویاہ عود ۶ مجاز بمعنی ۶ مطلق وایسی زورگ بہ بیت چوشکہ طہنتیں مفسران بیان کنگ۔
وہ یعنی دلائل و ثبوتانی روشنی ۶ چہ شے اے ہلاک کنو کیں کفریات ۶ توری ماہر قدر بزار و شہرار بیٹیں آیا پدا ہم شہا اے زہر ۶ قدر ۶ مارا بہ زبردستی وارنگ لوطات۔ وک یا طل و دروغیں مذہب ۶ برحق گوشتگ خدا ۶ سرا افتراء و بہتان بندگ انت پدا چہ یک جلیل القدر پیغمبر چہ آئی ہر یک مخلصین تابع داراے چون بیت کنت کہ آ معاذ اللہ چہ راستی ۶ دریان ۶ بہ دروغ ۶ نیمگ ۶ واتر بلکنت و ہر قدر برحقیں دعوی بہ وئی حقانیت یا مامور من اللہ میگ ۶ کنگا انتت آ کلانی ہم دروغ و افتراء ۶ قبول بلکنت۔ وک لمتے ۶ چہ ابتداء و نجات دات کہ ماں آئی ۶ داخل لوگاں ہشتی چوشکہ حضرت شعیب علیہ السلام، و لہنتیں ۶ داخلی ۶ پدا چہ آئی ۶ درکت چوشکہ عام مومن۔ وک یعنی بہ وئی اختیار ۶ یا چہ شے جبر و زور ۶ ممکن نہ انت کہ ما معاذ اللہ کفر ۶ نیمگ ۶ بلشیں۔ البت اگر فرض کن خدا مشیت و رضا چہ ماکسے ۶ بابت ۶ چوش بہ بیت تو آئی ۶ چہ آئی ارادہ ۶ کئے داشت کنت اگر آئی حکمت چوش بلوئیت تو اودا کسے سر پر کنگ نتوئیت پرچا کہ آئی علم ہم مصالحت و حکمتانی سرا حاوی و غالب انت بہر حال شے ہتریں ماہچ نرسیں چیا کہ مے سر جس اعتماد و بھرو بہ وئی بکس خدا ۶ سرا انت چہ کسے ۶ واہگ بالوٹگ ۶ چچ نہیت ہرچ بیت چہ ہمائی ارادہ و مشیت ۶ رو ۶ بیت ہمشکا ما بہ وئی و شے فیصلہ ۶ رد ۶ چہ ہمائی ۶ دعا لوٹیں پرچا کہ چوشیں قادر و علیم و حلیم ۶ بہتر کسے ۶ فیصلہ بیت نہ کنت چہ حضرت شعیب چہ لے لفظاں اندازہ جنگ بیت کہ نبیانی قلوب بہ حق تعالیٰ ۶ عظمت و جبروت و بہ وئی عبودیت و محتاجی ۶ چنکر مزین جہلیس احساس و ماترگ ۶ معمور نران پرانت و چہ پیمماں ہمک ساعت و دماں ۶ آیانی توکل و اعتماد چہ کلیں و سیلہاں ٹگلان ۶ ہما وحدہ لا شریک لہ ۶ ذات ۶ سرا چہ کوہ ۶ زیات مضبوط و محکم تر کنت وک یعنی بیت ویکر مذہب چہ دست ۶ شت، اے واماں دین ۶ خرابی بوت و ماں تجارت ماپ و تول ۶

مع

راست کاٹی کنت ایش دنیاوی تاوان بوت۔ وک چہ باز آیتان ۶ یک جا کنگ ۶ ظاہر بیت کہ اشانی سرا طلہ، صیحہ، رجفہ سہ وڑ ۶ عذاب احتنت، یعنی اول سرا جہراں ساھیل کنت کہ ماں آئی آس شعلہ و اشکر انتت پدا چہ آسمان ۶ سکس پیمناکیں و جگر سند و گیں توارے آحت و چہ چیرگ ۶ زمین چنڈرگ بوت (ابن کثیر)۔ و اشان شعیب و آئی ہما راں ۶ چہ میتگ ۶ در کنگ ۶ بیم تراپ دانگت نوں نہ آمنتت و نہ آیانی میتگ۔ و اچیزیکہ گوشتگنتش کہ شعیب علیہ السلام ۶ رند گیری کنوک خراب بنت، تو نوں و ت خراب، ناکام و تاوان بار بوتنت۔ ۱۲

وای یعنی نون بہ ہلاکی و پد کسے چون افسوس بکنت کہ آٹرا ہر پیہم و فہمائیگ۔ جوانیں پنت دیگ بوت۔ چہ ایوکیں انجام و آسہ ترسائیگ بوتنت مگر
اشان کسے جبر و گوش نداشت بلکس گوں وئی مخلصین دوزواہاں ہوں دست و گریبان بوت۔ فل پیغمبرانی بعثت و وھدے و وھدیکہ مردم عموماً گوں تکذیب
و مقابلہ و پیش یا بخت تو چہ خدا و طرف و بنگیجی ہم تراب و روانا درای و کال و دگر و وڑ و سکی و سوریان گوں اے چکاسگ بنت ناکہ تکذیب کنوک چابک
وران و چہ ناشری و دست و بکشت و بارگاہ الہی و نیمگ و بچگنت و وھدے اے ہم تراب اشانی سرا جھ اثر نہ کنت تو سکی و سوریان و دورکنان و خدا
پہ اشان عیش ووش حالی دیم دنت ناکہ اشان یا چہ احسان و شرمندہ و خجالت بہ بنت و وئی پروردگار و نیمگ و و لگوش گور بکنت یا ماں عیش و عشرت
و تہا غرق بوان و بلکل غافل و بد مست بہ بنت و چوش بگوش کہ ہر جنت اشان ماں جان وشی، اولاد و مال و زر و بودناک بہ بنت ہما قدر و اشان بہ غفلت
و غروناکی و جہلانکی و سر و چہ بہ بنت دانکہ اشان گوستگیں سکیان و فراموش کنان و چوش ظاہر بکنت کہ تکلیف و راحت و راجہ پیش و کبان و سداک انت
مع کفر و تکذیب و گوں اشی و جھ واسطہ نیست انت
واگر نہ نون چونکائی ماوش حال بوتیں۔ اے کل
زمانگ و گردش و اثرات انت کہ گوں مع پیر بیان و
ہم چنوش دیم آیان بوتگنت۔ گڈا و وھدے اشان
چوشیں حدے و سر بہنت کہ اناگت و خدا و عذاب
اشان ایرموش کنت کہ وئی عیش و عشرت و سبب و
اشان و خبر ہم نہ بیت۔ حضرت شاہ صاحب و اے
ردا باز خوب نوشتہ کتگ کہ بندہ و ماں دنیا گناہ
و سزار سان بہ بیت تو امیت انت کہ توبہ بکنت و
و وھدے آٹرا گناہ بسا چیت تو اے اللہ و اپدینگ
انت گڈا اہلاکت و ترس انت چوشکہ کسے و زیور وارت
پدا آٹرا بشانیت تو آئی زندہ امیت دارگ بیت و
اگر ہضمی کت تو مرگ و ابنہ زکنت و فل یعنی مارا
گوں بندگان جھ ضدے نیست انت ہر کس ماں
عذاب الہی و گرفتار بہنت اے آیانی وئی کتگیں کارانی
آسہ انت اگر اشان مع پیغمبران بمنبتیں وخی و دیم
وئی گردن اش بکینتیں و چہ کفر و تکذیب و بہر زین
و تقوی و راہ و اختیار بکینتیں تو ما اشان و چہ
آسمانی و زمینی برکنان مال مال بکینتیں، امام رازی
رحمہ اللہ و فرمائیت کہ برکت و لفظ بہ دو معنی و
کار مرز بیت کردی وادائی و باقی مانگیں خیر برکت
و نام و تعبیر کنت و کردی زیات گیشیں نشانیانی
ردا اے لفظ گوشگ بیت ہمشکا آیت و مراد چوش
بیت کہ ایمان و تقوی اختیار کنگ و سر ہما آسمانی
و زمینی نعمتانی دروازگ پچ کنگ بہ بنت کہ آ
دائی و بندہ یوک نہ بنت یا کہ آیانی گیشیں نشانی باز
زیات بہ بنت نہ اے ہمیں و شحالی کہ دروغ بند وکان
چنت روچ بطور مہلت و اسندراج حاصل بیت
و انجام کار ماں دنیا و اگر نہ ماں آخرت و والہم
و آٹرا ماں جہال و دور دنت و فل یعنی و ہرے
کہ ماں عیش و آرام و بے خبری و جاوہ و اب بہ بنت
یا کہ دنیا و کار و بار و لبیب تماشا و کلایش بہ بنت
او وھدے خدا و عذاب اناگت و اشان و چک
پر ووش بکنت، چہ اے جبر و اشان پر چا و لبیر و
بے فکر بوان انت حالانکہ ہرچ و جوصانی بناء بہ
گوستگیں قومانی سرا عذاب احتگنت ہما سبب

الاعراف

۲۲۷

قال الملاء

اٰسٰی عَلٰی قَوْمٍ کَفِرٰیْنَ ۙ وَ مَا اَرْسَلْنَا فِیْ قَرْیَۃٍ مِّنْ نَّبِیٍّ اِلَّا
افسوس بکنان بہ کافرائی سرا فل تو ما دیم ندانگ ماں جھ شہر یا یک پیغمبر ہوں مگر
اَخَذْنَا اٰهْلَهَا بِالْبَاسِ ۙ وَالضَّرَّاءُ لَعَلَّهُمْ یَضَّرَّعُوْنَ ۙ ثُمَّ بَدَّلْنَا
کہ گشتنت ما ہما شہر مردم بہ تنگستی و بیماری تاکہ آعاجزی بمنبت رند بدل کت ما
مَکَانَ السَّیِّئَةِ الْحَسَنَةَ ۚ حَتّٰی عَفَاوْا ۙ وَقَالُوْا قَدْ مَسَّ اِبْنَاۤنَا الضَّرَّاءُ
سختی بے جا گاہا آرامی تاکہ زیادہ بوتنت و گوشش رستگ نہ پت و پیرکان تکلیف
وَالسَّرَّاءُ ۙ فَآخَذْنٰہُمْ بِغَتَّةٍ ۙ وَ هُمْ لَا یَشْعُرُوْنَ ۙ وَ لَوْ اَنَّ اٰهْلَ الْقَرْیَ
و آرامی و گڈا گشتنت ما آیان اناگہ در حالیکہ آہ خبرتنت و اگر آشہرائی مردمان
اٰمَنُوْا ۙ وَ اتَّقَوْا ۙ لَفَتَحْنَا عَلَیْہُمْ بَرَکٰتِ مِّنَ السَّمَآءِ وَ الْاَرْضِ ۙ وَلٰکِنْ
ایمان بیارتیں و پیر میر گاری بکینت گڈا ما جھ کتگ بہ آیانی سر نعمتانی دروازہ چہ آسمان و زمین و لیکن
کَذَبُوْا ۙ فَآخَذْنٰہُمْ بِمَا کَانُوْا یَکْسِبُوْنَ ۙ اَفَاَمِنَ اٰهْلُ الْقَرْیَ اَنْ
آیان دروغ بند کت گڈا انوں گشتیں کہ آیانی بر عملیانی سبب و فل ہوں بے خوف بوتنت شہرائی مردمان چہ
سَآتِیَہُمْ ۙ بِاَسْنَابِیَآتَا ۙ وَ هُمْ لَا یَبُوْنَ ۙ اَوْ اَمِنَ اٰهْلُ الْقَرْیَ اَنْ
اے خبر کہ بیت بہ آیانی سر اے عذاب و ہرچہ در حالیکہ آہ انت۔ یا بخوف بوتنت شہرائی مردمان چہ خبر کہ
سَآتِیَہُمْ ۙ بِاَسْنَاخِی ۙ وَ هُمْ یَلْعَبُوْنَ ۙ اَفَاَمِنُوْا مَکْرَ اللّٰہِ ۚ فَلَا
بیت بہ آیانی سر اے عذاب چاشت و وقت و در حالیکہ آہ کتگ بہنت ہوں بے فکر بوتنت چہ اللہ ناگہان گرفتار ہوں
یَا مَن مَّکْرَ اللّٰہِ ۚ اِلَّا الْقَوْمُ الْخٰسِرُوْنَ ۙ اَوَلَمْ یَہْدِ لِلَّذِیْنَ یَرْتُوْنَ
بے فکر نہ بیت چہ اللہ ناگہان گرفتار مگر ہما تو میکہ آتباہ حالت و ہوں ظاہر نہ بوت پر آیان کہ وارث بوتنت
الْاَرْضِ مِّنْۢ بَعْدِ اٰهْلِہَا اَنْ لَّوْ شِئَا ۙ اَصْبٰہُمْ بِذُنُوْبِہُمْ ۚ وَ
زمین و رند چہ بر باد و گڈائی و باشندگان لے خبر کہ اگر ما بولیں گری آیان بہ آیانی گناہانی سبب و
نَطَبْہُمْ عَلٰی قُلُوْبِہُمْ ۚ فَمَنْ لَا یَسْمَعُوْنَ ۙ تِلْکَ الْقَرْیَ نَقُصُّ عَلَیْکَ
مہر جنیں بہ آیانی دلاں گڈا دل گوش نداشت اے شہراں کہ ماقصدہ کین گوں تو

مزل

ماں اشان ہم موجود انت یعنی کفر و تکذیب و گوں سید الانبیاء و مقابلہ و جنگ و جدال۔ و دنیاوی و شہودی و عیش و رند ہرچ خدائی اناگنتی
گرگ انت ہمارا مکر اللہ (خدائی مکر) فرمائیت عیش و نعمتانی تہا کبان و ہما مردم چہ خدا و اناگنتی گرفت و بے فکر نہ بنت کہ آیانی عملیانی شامت و
آیان و تیلانک دانگ۔ مومن و نشان چوش انت کہ اے جھ جاوہ و خدا و شمشوش کار نہ بیت و ظہر اسکو آدمی نہ جانے گا گو ہو کیسا ہی صاحب
فہم و ذکار و جسے عیش میں با و خدا نہ رہی، جسے طیش میں خوف خدا نہ رہا۔ فل چوش کہ پیشی مردمان و گرفتار کت بہ ہما ہیما شمار
ہم گرفتار کت کنتے۔ ۱۲

فل یعنی عجیب ساحرانہ کارسازی پیشداران مخلوق و قوتی نیک و بکشتیت، وانجام کار ماں ملک و پوت اثر و قوت پیداکنان و پوتی اسرائیل و حمایت و آزادی و نام و گران و قبطیان و کرد و اصل نندوک انت چہ آسانی ملک و وطن (مصر) و لائق بکشتیت اے جادواری و روع و نون گوشتات کہ شمع صلاح جی انت۔ وک و ت ماں و ت شور و صلاح و پیدایشان ہے فیصلہ دات کہ گول فرعون و درخواست کنگ بہ بیت کہ آے ہر دو دینانی (موسی و ہارون) معاملہ و اشتاپ مکنت اشان و ماہما و ہدے و نزور و لاجار کرت کنیں کہ نفر ناجینان و چہ تمامیں ملک و سحر و جادو و انوکس کا ملیں استاذان و جمع کنگ بہ بیت پیدایشانی گول موسی و مقابلہ کنا ٹینگ بہ بیت چنانچہ ہے پیمانہ مقابلہ بوت۔ وک فرعون و ساحران و ان لکنا لاجرا گوشان و چوش پیش داشت کہ انبیاء علیہم السلام کہ آسانی اولی لفظ "ما استکلمک علیہ من اجر ان اجر علی اللہ" بیت کٹ و کمائی کنوکیں مردم نہ انت یزاں نبوت اشانی پیشہ یا کسب و کمائی و رہ بند نہ انت انبیاء و قوتی مرد و چہ خداے پاک و لونت۔ وک یعنی مزد چہ چیز بیت او اشمارا دیگ بیت چہ اشی و مستریں گپ ایشنت کہ شمامنی دربار و خاص و ناسن مردمانی تہا داخل بیت۔ وک ایش شاید ہے ردا گوشش کہ پیسرا حضرت موسی علیہ السلام و فرعون و روع و عصا و چکل دیان باذن اللہ اژدہا جوڑ کنگت۔ وک یعنی ویدے شمارا اے مقابلہ قبول انت وہ ہمیشی و سر اشی آخری فیصلہ و دار و مدار انت تو پیسرا اشما و قوتی جادو و ظاہر کنان و قوتی قوت و پیش ہدایت پر چاکہ باطل و سرچیں پیدواری و زور آزمائی و پید و ہدیکہ حق و غلبہ و سرفضلی ہر رنگ و ہر مشاہدہ و کیت آامیت انت کہ زیات اثر داروک و دلانی تہا جاہ کنوک بیت و پدانی الحقیقت اے ظاہر کنگی ات کہ اے موسی و جانب و گول سحر و معجزہ و مقابلہ کنگ و اجازت نہ ات بلکیں چہ دو جادوران یک صغیں جاورے و گچینی ات کہ باطل و سرد کنوک و حق و غلبہ و آئی و سرفضلی و بہترین و موثر ترین جادو بیت کت کیت وک یعنی چہ قوتی جادو و زور و نظر بندی کنان مچی و دل و ماغ و سوار بوتنت و مخلوق و اے و طے ترسینتش۔ ماں دومی آیت و انت کہ آیان و قوتی دار و سادان و زمین و سراجکل دات انت کہ چہ اشی و ہینوش معلوم بوت کہ زمین و سراجکل و مار انت کہ سرگایت بخیل الیہ من سحرہم انہا تسعی۔ چہ اے آیتان ظاہر بوت کہ فرعون و ساحران او ہدے ہرچ سرو سارے پیش داشتگ ات ماں آئی و دراصل چیزانی ماہیت بدل نہ بوتگ بلکیں آمحض تخیل و نظر بندی ات۔ چہ اشی و اے ہم لازم نہ بیت کہ جادو و تمام قسم بہ ہے رہ بندہ محدود انت شاید اشان ہے گمان کہ کنگت کہ ما بہ ہینوکیں کاروائی و موسی علیہ السلام و زیر دست کنیں۔ و اگر اشان و دگر کہیں موہے برستیں تو ممکن ات کہ چہ اے مزین سحر و انگت دگر مستریں سحرے ظاہر ش بکتیں۔ مگر حضرت موسی و معجزہ و اولی کہیں جاہ و آیان و چک پروش کنوکیں شکست دت کہ پدا آیان و چوشیں موہ نہ رست کہ مقابلہ قائم ہدانت۔ وک یعنی واجہ حضرت موسی و عصا اژدہا جوڑ بان و آسانی دار و سادان و ابر بوتنت و تمامیں ساز و سر اے پیمانہ خاک و آوار بوت کہ چہ اشی و ساحران فہمت کہ اسچہ سحر و بالا نزدگ بہ سجدہ و کپنتت۔ گوشتت کہ واجہ حضرت موسی و حضرت ہارون بہ حق و کامیابی و سر اشکر و سجدہ اش ادا کت و ساحران اشانی زندگیری و قوت سحر و بسجدہ برت و الفی السحرۃ لفظان پیش دارنت کہ چوشیں زور اکیں جاورے بہ آسانی سراطاری بوت کہ آعاجز در ماندہ بوتنت وزیر منتی اش قبول کت۔ خدا و رحمتان و بجات کہ ہما کس ہنوں ہنوں گول خدا و پیغمبر و مقابلہ کنوک انتت چہ سجدہ و سر و بالا کنان اولیاء اللہ و کامیوں عارف جوڑ بوتنت و چونکہ فرعون ہن بہ قوتی نسبت و انار بکم الاعلی گوشتت۔ شاید ہمیشہ کنگوں رب العالمین و رب موسی و ہارون و گوشتگ و احتیاج بوت ماں اشیا اے ہن اشارہ بوت کہ بے شک جہان و پروردگار ہما ذات بوت کنت کہ آئی و موسی و ہارون و راجہ و قوتی خاصیں ربوبیت و ظاہری اسباب و وسیلہانی بغیر دنیا و متکبران سر ہزارانی مچی و روبرو و اے پیس قنح و کامرانی بخشات۔ ۱۲

الاعراف

۲۴۹

قال الملاء

مَنْ أَرْضَكُمْ فَمَاذَاتُمْرُونَ ۝ قَالُوا أَرْجَاهُ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ
چہ شمع و قوتی ملک۔ نون شمایہ مشورہ و بیت و گوشتت کہ بچل آیتا و آئی و برات و ویدم بدے
فِي الْبَدَايِنِ حَشِرِينَ ۝ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سِحْرٍ عَظِيمٍ ۝ وَجَاءَ السَّحَرَةُ
ماں شحران چہ اسبان کہ بچ کنت بیتا و قوتی گورا ہر یک ہیشا و جادو گر یا۔ آتنتت ساحران
فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ۝ قَالَ
فرعون و گورا گوشتت کہ مارا مزد ہستیں اگر ما گیش بوتیں وک گوشتی
نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۝ قَالُوا يَمُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقَى
ہو و بیشک شمایہ مقرب بارگاہ بیت وک گوشتت او موسی یا تو دور بدیے
وَأَمَّا أَنْ تَكُونَ مَحْنُ الْمُلْقِينَ ۝ قَالَ الْقَوَا فَلَئَا الْقَوَا سَحَرُوا
یا و ما پیسرا دور دینے وک گوشتی کہ شما دور بیت پدا و قنیکہ آیان دور دات، چہ
أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ۝ وَأَوْحَيْنَا
بندگش کنت مردم و ترسینتش آ ویا رتش مزین سحرے وک و ما حکم دیم دات
إِلَى مُوسَى أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۝ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ۝
موسی و نیمگ و کہ دور بدے و قی عصا یا۔ نون انار آ لپنا کنگا لکت ہر چیکہ چنگ و کنگ آیان
فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ فَغَلِبُوا هَٰؤُلَاءِ وَانْقَلَبُوا
نون ظاہر بوت حق و گار بوت آیزیکہ آیان اڈ کنگت۔ نون ہارائنت فرعون و پارٹیا ہمودا و پچرتنت
صَغِيرِينَ ۝ وَأَلْقَى السَّحَرَةُ سِحْرَ بَيْنٍ ۝ قَالُوا امْنَابِرِبِ
پہ رسوائی و کپنتت ساحران پہ سجدیات گوشتت کہ ما ایمان یارت پہ جہان
الْعَالَمِينَ ۝ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ۝ قَالَ فِرْعَوْنُ امْنَتُمْ بِهِ
پروردگار موسی و ہارون و پروردگار و گوشت فرعون و کہ شمایمان یارت پہ آیتا
قَبْلَ أَنْ أَدْنَا لَكُمْ إِنَّ هَٰذَا الْبَكْرُ مَكْرَتُهُ فِي الْبَدِينَةِ
پیسر چہ منی اجازت و اے و مکر یکہ شمایا زنگ ماں اے شہرا

مَنْزِل

یک حقیقت بیت آخر فرعون و مردم ماں پریں مچی و زیر دست و رسوا بان و چہ مقابلہ و پڑا و تر بوتنت و جادو گر خدائی قدرتان و کندان و بے اختیار بہ سجدہ و کپنتت۔ گوشتت کہ واجہ حضرت موسی و حضرت ہارون بہ حق و کامیابی و سر اشکر و سجدہ اش ادا کت و ساحران اشانی زندگیری و قوت سحر و بسجدہ برت و الفی السحرۃ لفظان پیش دارنت کہ چوشیں زور اکیں جاورے بہ آسانی سراطاری بوت کہ آعاجز در ماندہ بوتنت وزیر منتی اش قبول کت۔ خدا و رحمتان و بجات کہ ہما کس ہنوں ہنوں گول خدا و پیغمبر و مقابلہ کنوک انتت چہ سجدہ و سر و بالا کنان اولیاء اللہ و کامیوں عارف جوڑ بوتنت و چونکہ فرعون ہن بہ قوتی نسبت و انار بکم الاعلی گوشتت۔ شاید ہمیشہ کنگوں رب العالمین و رب موسی و ہارون و گوشتگ و احتیاج بوت ماں اشیا اے ہن اشارہ بوت کہ بے شک جہان و پروردگار ہما ذات بوت کنت کہ آئی و موسی و ہارون و راجہ و قوتی خاصیں ربوبیت و ظاہری اسباب و وسیلہانی بغیر دنیا و متکبران سر ہزارانی مچی و روبرو و اے پیس قنح و کامرانی بخشات۔ ۱۲

وللعاشق المسكين ما يتجرّع

三

१५४

۲۵.

الاعراف،

१५४

منزل ۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِّنَ الثَّوَابِ

وگپنت ما فرعون مردمان پہ فحط سالی و نقصان ماں ثمریان

لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿۱۳۰﴾ فَاِذَا جَاءَ تَهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَئِنْ هَذِهِ

تاکہ آجرت بگرت وقتیکہ رست آیان خوشحالی گوشتش کہے پرمات لائقت

وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ يُّطِيرُوا بِوَسْطِ وَمَنْ مَّعَهُ إِلَّا إِنَّمَا

و اگر رست آیان تکلیف گڑا بد فائش گیت پہ موسی یا وائی ہمراہان دگوش کن

طِيرُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۱۳۱﴾ وَقَالُوا مَهْمَا

آیانی شومی اللہ کرتا انت بلے آیانی گشتیں مردم نرا انت و گوشتش ہر چیکہ

تَأْتِيَاهُ مِنْ آيَةٍ لِّتَسْحَرَنَاهُمَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿۱۳۲﴾

تو بیا کے سے گور کجا یک نشانیہ تاکہ توجا دو گئے پیرا پھائی سببا ماوہ ہجرتی سرا ایمان نیار و

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ

پدا مارا نہ کت پہ آیانی سرا طوفان و دمگ و بوٹ و و پگل

وَالدَّمَارَ أَيُّ مَفْصَلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا فَجُورِينَ ﴿۱۳۳﴾

و خون بازیں نشانیہ جدا جہائیں پداہن تکبرش کت و اگتیشیں مردمنت و

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا لَوِ اِيُّوسَىٰ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ

و اگر گیت پہ آیانی سرا عذابے گوشتش آدموسی دعا بکن پیرا چہ دتی پروردگار پہ ہما دو یکہ اقری

عِنْدَكَ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ

کتگ گون توئی اگر تو دورکت چہ مے سرا عذاب گڑا ماضور ایمان کاریں پرتو و دیم و عیس

مَعَكَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿۱۳۴﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ إِلَىٰ أَجَلٍ

گون تو بنی اسرائیل و پدا وقتیکہ ماضورکت چہ آیان عذاب تاں یک مدتے

هُمْ بِلُغْوِهِ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿۱۳۵﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي

کہ آیان تاہما نہ تار گیتنت آپ ہما وقتا عہد شکیش کت رندا ما بگیت چہ آمان نون غرقین کنتت ماں

الاعراف

و ماں پیشی آیت فرمائے گتت "تربیک انت کہ خدا شے دژمن ہلاک بکت، چہ اداہما وعدہ کتگیں ہلاکی و رواہتیں خبرانی تفصیل شروع کنگ بونگ یعنی بہما سنت اللہ و روع کہ آئی بیان ہے جزو اول سر ماں آیت و ما ارسلا فی قریۃ من نبی الا اخذنا اھلھا بالاساءۃ و الضراۃ الخ و جبرہ گوست خداوند تعالیٰ و فرعون بیان و اول سر بیم تراب دیگر خاطر فحط خشک سالی و غیرہ ماں ادنائیں تکلیفان گرفتار کت تا نکہ آجہ غفلت و اب و جاہ بسرت و واجہ حضرت موسیٰ علیہ السلام پیغمبر انہ پنت و وعظہ قبول بکنت مگر آجوشین زانو گردانا نہ انت آیان بیم ترابیانی ہی غرض و ایر نہ کت بلکیں چہ پیش و زیات گستاخی و شوخی ظاہر اش کت چنانچہ چہ شعبہ لنا مکان السیئة الحسنۃ و ستورہ و ہیک فحط و غیرہ دور یوان و ارزانی و خوشحالی بہ یونین تو گوشتش کت کہ ندرگ بکن ات مے خوبیں طالع و سختادری و لائق اے و رے جا و رانت پدا اگر ماں میانی و کدی تا بگیں گون بدیں جا و رے و دوچار یونین انت تو گڑا جوش گوشتش کت (معاذ اللہ) اے موسیٰ وائی ہمراہانی شومی و نحسی انت حق تعالیٰ ہمیشہ پسہ جوش دات الا انھا طائرہم عند اللہ الخ یعنی وئی بد بختی و شومی و گون نیکیں بندگان برجام گریخ کن ات شے اے بد بختی و راستیں سبب بے شک یہ خدا علم و انت و آشتے ظلم و زور و راک، بغاوت و سرکشی انت مے سبب ردا چہ خدا و جانف و کیں و نڈ شومی و بہرہ و بیم تراب و پیما بہ شے چک و کپکانت باقی شے ظلم و کفر و اصلی شومی و نحسی یعنی سر جمیں سر و اب اللہ گور و محفوظ انت کہ ماں دینا و یا ماں آخرت و بہ وئی و ہدہ چشکی انت کہ زیات تر مردم چہ اشی و احوال و انون ناسر بدانت فل اشان موسیٰ علیہ السلام و معجزہ و نشانیان و گندان جوش گوشتش کت کہ توری ہمنکر مسترس جادو و تو ظاہر بکن مے سر و و وئی خیال و پدا ہمنکر نشانیان مارا پیش بدار ماہیچ رنگ شے حبران قبول دار نہ ہیں و ہدیکہ اشان وئی اے آخری فیصلہ دات و قبول حق و کلیں دروازگ اشان بند کنتت نون گڑا خدا و بہ اشانی سرا چند قسم و مزین شانیں بلاہان و یکے پدا دومی چکل دانت کہ آیانی گیش و گیوار بہ دمی آیت و پیداک انت فل یعنی ہور و باران و ہار و طوفان یا دبار و سبب موت و طوفان علی اختلاف الاقوال راہی کت فل چہ قمل و مراد کنگ انت انچو شک و اجہ شیخ الہند و ماں وئی ترجمہ و نوشتہ کنگ یا مراد بوٹ انت یا غلہ و وروکیں کرم و نام انت کہ آغلہ و دارت و برباد کنت یعنی ماں بدن و گردان و کنگ و بوٹ کپنتت و غلہ کرم و وارتنت و ہا یعنی گون کیں کیں و قفعہ اے کل نشانی پیش دارگ بوننت مگر آیان ہنیں متکبر و سرکش و قدیمی گندہ گار انت کہ اشان ہیچ پیما متوک نہ انت چہ سعید بن جبیر و منقول انت کہ و ہدے فرعون و موسیٰ علیہ السلام و لوٹ (بنی اسرائیل) آزادی و قبول دار نہ بوت نوحی تعالیٰ و ہور و باران و طوفان دیم دات کہ چاشی و کشارانی نقصان و نرس ماں دلان پیدابوت آخر ریشان یوان و گون موسیٰ علیہ السلام و غرض اش کت کہ تو گون وئی خدا و گفت و گذار کنان اے طوفان و ہار و دور بکنائیں تو ما بنی اسرائیل و آزادی دیان و تئی ہما ہمنش کیں چہ موسیٰ علیہ السلام و دعا و ہور و باران بند بوت و نقصان و بدل و کتار و پیدوار ہم زیات بوت فرعون چہ عذاب بے غم یوان بہ وئی قول سزا و اشتانت گڑا اللہ تعالیٰ و تیاریں کشارانی سرا مدگ راہی کت کہ چاشی و گندگ اشان و بد انگوئی گیت

کہ لے نوکیں ہار چہ کجا گواحت پدا اشان چہ موسیٰ علیہ السلام و بہ دعا و عرض و گور زکت و یکائیں قول و قرارش کت کہ اگر لے عذاب نکلت تو ما الم و بنی اسرائیل آزاد کیں و ہدیکہ لے عذاب ہم دور کنگ بوت نوید و لجم بوت و نشنتت و کل وئی قول و وعدہ اش فراموش کرتنت آخر و ہدیکہ غلہ اش برت ماں انبار و جا کہ اش دات توجہ خدا و حکم و ماں غلہ کرم کیت و آیان چو پگل بوتنت پدا احتیف موسیٰ علیہ السلام گور و دعا اش لوٹائیت و محکیں قول و وعدہ اش کت بے و ہدیکہ آجا ورنہ منت پدا کر شعی و بد عہدی اش ظاہر کت تو خدا و اشانی چک و ہنیں و یلے راہی کت کہ اشانی و درویش با اشان جنیال بوت خدا و ہمنکر پگل پیداکت کہ اشانی ہر یک ہیلے چہ پگل خالی نہ انتت ہدیکہ یہ جبر یا پدا و رگ وئی دپ اش باج کرتنت و کجل سٹ نکنتت ہما و اسر بونگت و چونائی اے جہا و رانی بازی و اشانی زندہ بے یکک نکنتت و انگو ہدہ آیش بہ و رگ و رگت و ہدیکہ نیمگ و نکنتت ہما آب چہ خدا و حکم و خون نرنگت خلاصہ ہمیشہ انت کہ اشان چرونی و ورد و نوش ہم عاجز مانگ انت بے لے کلیں عذابانی با وجود چہ وئی کہرتی و غروناکی و دستش نہ کشتت و انکہ ماں دیریا قلم و غرق بوتنت و یعنی آئی و ترار اپ دعا و ہر جہا بنیں رہ بندہ سونج و انگ ہما و بند دعا و بوٹ یا ہما عہد عندک لے مطلب انت کہ نبی اللہ بونگ و حیثیت دعا طلب بکن و جوش بگوش کہ عہد و اطلاق بنوت و سر بوت چیا کہ خدا و نبی در میان و یک

پیم قول قرار بیت کہ خدائی را کون عزت و اعانت و شرف دار کنت و نبی به آئی قاصدی و را کوتاہی ز کنت و ہم ممکن انت بمعاهد عندک
 و چه ہما عہد مراد بیت کہ آگاہ بنیانی معرفت و گول قومان کنگ بیت کہ اگر شما چہ کفر و تکذیب دست و کشت تو خدائی عذاب چست کنگ بیت و اللہ اعلم۔ کچہ اسے مدت و یا وادان
 موت و یا وادان غرق ہوگ و مدت مراد انت باجوش بیت کنت یک بلائے و پرداں دومی بلائے و سر ہوگ و مدت مراد بہ بیت۔ ۱۲
 ہمے صفحہ و فوائد۔ چہ رجز و لہتین مفسرانی نزدیک طاعون بزاں و ہما رادانت جوشک ماں لہتین حدیثان و اسے لفظ بہ طاعون و معنی و گوشک ہوگ۔ لیکن
 لہتین مفسران اسے آیتان و گوستگیں آیتانی بیان قرار دانگ ماں موضع القران و انت کہ اسے کل بلاہ بہ اشانی سر ایک یک ہفتک و فرق و تفاوت و چہ احتنت پسر حضرت
 موسیٰ و فرعون حال دانگ کہ اللہ تعالیٰ سر اسے بلاہ و دیم دنت پد ہما بلاہ احتنت۔ پدالاجار ہوگنت حضرت موسیٰ و نیمگ و رجوع اش کنت چنانچہ چہ آئی دعاء بلاہ کنگنت۔
 پداوتی انکاری راہ بندش گنت۔ آخر و پاکت، نیم شب و ماں تہا میں بازار و ہر شخص و آوتی چک بیران بوت۔ آوتی مردگانی غم و گلا بئیش انت حضرت موسیٰ و قومی و زوران و چہ بازار و
 و رکبت، پدایا زور و چہ و رند فرعون و لشکر کشتی کت دریا و
 قلمزم و سرافرعون و شست بہ موسیٰ و کر و و نار سینت۔ موسیٰ
 گون و قومی مردمان بہ سلامتی و چہ دریا و درخت و فرعون
 گون سر جہیں لشکر و ماں دریا و غرق بوت۔ و ابی بنی
 اسرائیل۔ و فل بہ زیات مفسرانی کر و چہ اسے سر زمین ملک شام
 مراد انت کہ ماں آئی و حق تعالیٰ و بازیں طاہری باطنی برکت
 و دی کنگنت چوانی و سر طاہر و اسے ملک باز سر سبز و شس
 ندرگ زر خیز و سیر ملک ایت و ماں باطن و ہمشکا کہ اسے
 ملک بازیں بنیانی مندر جاہ و مدفن انت، بنی اسرائیل چہ
 مصر و درکبان و داں یک مدت و ماں تہہ و بیابان سرگردان
 بوتنت جوشک ساری بیان بوت۔ رند و گون حضرت یوشع و
 ہما ہی و اشان گون و عمالق و جہاد کت و قتی پت پیری
 ملک شام و وارث بوتنت۔ لہتین مفسر چہ اسے زمین و ملک
 مصر و اور کنت یعنی فرعونیان و غرق کنان و ماں اسرائیل و
 مصر و دولت و وارث کت کہ گون آزادی چہ آئی و نفع زورت
 کما قال تعالیٰ کہ مکر کو امین جنات و عینون و زور و
 مقام کریم و نعمتہ کا نو فیہا فاکہین کد اللہ
 و اور ثنائہا قوما آخرین (دخان رکوع ۱) و سریدان من
 علی الذین استضعفوا فی الارض و جعلہم ائمتہ و
 جعلہم الوارثین و لم یکن لہم فی الارض و نری فرعون
 و ہما مان و جنود ہما منہم ما کا نو اجدون (القصر رکوع ۱)
 چہ اسے گیش و گوار مصر و طاہری برکات ہم و طاہر انت
 باطنی برکات چہ اسے حساب و بنت کہ حضرت یوسف علیہ السلام
 ہمود و مدفون انت، حضرت یعقوب علیہ السلام بہ اود و تشریف
 برت، و آخر موسیٰ علیہ السلام و قتی حور و بگرتا و زانی بہ ہمے
 سر زمین و گواہیت۔ امام بغوی اسے رد مفسرانی دوہیں قولان
 و جمع کنان و بہ اسے جا کہ نیکی مصر و شام و بینانی ارادہ بیان کنگ
 و اللہ اعلم۔ و ابی و ہما بنی اسرائیل و فرعونیان سبکس جو رو
 ظلمان و برداشت کنان صبر کت موسیٰ علیہ السلام و سوچ و سر و
 پداجہ خدای مدد طلب کت ہم خدای پیغمبر ہما ہی اش کت تو خدا
 و ہر سچ نبیکس مدد گون اشان کنگنت (اعسی و بکما ان
 یھلک عدوکم و سرید انہن علی الذین استضعفوا
 الخ) اگر پورہ کت پیش داشت فرعون و آئی قوم و قتی مزنی و
 و سرافضلی قائم دارگ و ہر سچ ٹھکی سہ سازنگ ات اکل
 تباہ و بر باد بوت و ابانی بر زوبالائیں بان و ماری چیرہ بنت
 و گون خاک و اور بوتنت راستنت ان الملوك اذا دخلوا

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿۳۶﴾ وَأَوْثَرْنَا الْقَوْمَ
 دریا یا پہمے سبکا دروغ بندش کنت مے آیت و چہ آیان سہ خیالتنت و وارثیں کنت
 الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضْعَفُونَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا
 ہما مردمان و کہ کمزور حساب کنگ بوتنت و ہما زمین و مشرق و مغرب و کندان
 الَّتِي بَرَكَاتُهَا كَثُرَتْ كُلُّهَا وَكَانَ لِرَبِّكَ الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ
 کہ برکت ایر کنگ ماں آئی و تہا و پورہ بوت نیکی مدد تہی پروردگار و بہ بنی اسرائیل و سرا
 بِمَا صَبَرُوا وَدَمَرْنَا مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا
 یہ آیان صبر کنگ سبب۔ و خراب کت ماہر چیکہ چنگ اڈ کنگ فرعون و وائی و قوم و دہر
 كَانُوا يَعْرِشُونَ ﴿۳۷﴾ وَجَوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَىٰ
 بلندیں مکانیکہ آیان چست کنگ و گواہیتیں بنی اسرائیل چہ دریا یا نوں رستنت پر یک
 قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَىٰ أَصْنَامٍ لَهُمْ قَالُوا يَمُوسَىٰ اجْعَلْ لَنَا
 قومی کہ نشکنتت پہ قتی بتانی عبادت کنگ و گوشش او موسیٰ اڈ کہن پہ مے عبادت کنگ و
 إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿۳۸﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ
 یکہتے ہی کہ آیان بتنت۔ گوشش کہ شما بالکل جاہلیں مردیت و اسے مردمان بے شک
 مُتَكِبَرٌ مَّا هُمْ فِيهِ وَبُطْلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۳۹﴾ قَالَ أَغَيْرُ
 بر باد ہوگیس آدینے کہ ماں آئی و تہا و غلط انت اعلم کہ آیان کنگانت و گوشش
 اللَّهُ أَبْغِيكُمْ آلِهَآ وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿۴۰﴾ وَإِذْ أَنْجَيْنَاكُمْ
 اللہ و شوہار بکنان پر شما کہ خدے چہ و حالانکہ آیم اسرافضل کنگ شما چہ دریں جہان و ہما وقت و یا وکن انت
 مِّنَ آلِ فِرْعَوْنَ يَكُومُونَ كُومًا سَوَاءَ الْعَذَابِ يُقْتَلُونَ أَبْنَاءَكُمْ
 کہ سنگار کت شما چہ فرعون مردمان۔ تکلیف دات شما پر گندہیں عذاب کشتنتش شے بچان
 وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿۴۱﴾
 و پشنتش گنتنت شے چکان۔ و ما اشی و ہما زمین آزمائشے چہ شے پروردگار طرف و

بہ

۱۶
۱۲

مذیبة افسد و ہا جعلوا اعزہ اھلھا الخ۔ و لہتین کنگنت و کشت کہ اسے قبیلہ لحم و مردم انت و لہتین کنگنت و کشت کہ اشانی بت و و طرچو ماد گس
 و اللہ اعلم۔ و ابی چہ حق تعالیٰ و من شانی، عظمت و چہ آئی تقدس و بلکل جاہل معلوم بیت، اصل داستان اشنت کہ داں منہیں مدد و مصر عبادت پرستانی ہما ہی و آیان چہ چارخی و محتاجی
 سبب بنی اسرائیل و دلائی سر ہم بدیں شرکیہ رسائی و اہگ جاہ مندر انت اسے نابکاریں جاہلانہ درخواست ہم مصر مردمانی ہیل و تب و اود و بت پرستیں و اہانی صحبت و انتران و طاہر
 کنگ انت۔ حضرت شاہ صاحب نو سبت کہ ہما ہلیں مردم تہنا چہ صورتیں معبود و عبادت قرار حاصل نہ کنت داں و ہمدے یک صورتے بہ آئی دیم و مبدیت اقوم و را
 دینش کہ مادگ صورت و پرستش کلا بئیش انت اشان و ہوس بوت آخر سہر و گوسکے بہوت جو طرش کت و آئی بندگی و پرستش شروع بوتنت۔ و ابی اشانی بت پرستی و مذہب
 منی و اہل حق و دستان آئندگ تباہ و بر باد ہوگ انت ہر سچ ٹھکی اشان و سازنگ انحض باطل غلط و رادانت۔ و ابی خدای و من شانی انعامانی شکر گزار ہی و زانا و ہند
 ہمیش انت کہ غیر اللہ پرستش کنان گون اللہ پاک بغاوت کنگ بہ بیت پدا من شمر و گپ ایت کہ ہما مخلوق کہ آرا پایکیں پروردگار و بکلیں جہان و سرافضیلت دات آگاہ قتی

انسان چہ اید کہ عظیم الخلق چیزانی مقابلہء باز کمزور واقع ہوئنگ لخلق السموات والأرض اکبر من خلق الناس ولكن
اکثر الناس لا یعلمون (المومن رکوع ۶۷) وخلق الانسان ضعیفاً (نساء رکوع ۵) اے جاگہء موسیٰ علیہ السلام ء
انسانی وجود ء ہمے کمزوری ء نیمگ ء دلگوش گور گناہنگ بوتگ۔ وحق تعالیٰ ء تجلیات باز قسمیگ انت ولے
خدا ء ارادی فعل انت کہ ہر چیز ء بہ ہر رنگ ء بلوٹیت تجلی بکنت۔ کوہ ء سراہرچ تجلی یے بوت آئی ء کوہ ء رازیرہ ریزہ کنت
وموسیٰ علیہ السلام چونکہ بہ تجلی ء جاگہ ء نزدیک ء آت آئی ء سراہرچ جاگہ ء قریبی وکوہ ء بیمنانکیں ندرگ گندگ ء اثر اے
بوت کہ کپت و بے ہوش بوت۔ بلا شک چوش بفہم کہ گروک ہر چیز ء سر اکبت اثر اہما دمان ء سوچیت خاک سیاہ کنت و
پدا بہ اے موقع ء ہر مردے کز و گور بہ بیت باز بر آیان ء ہم کم و گیش تاوان رسیت۔ وک یعنی پاک انت چہ اے خبرا
کہ کتام مخلوقے ء مشابہ بہ بیت و اے فانی چم آئی دیدار ء تھیل کنت بکنت نئی پاک و بزرگی ء لوٹ ایش انت کہ نئی اجازت ء
بمغیر چہ تو چ چیز طلب کنگ مہیت پمشکا من توبہ کتاں کہ شوق ء زیادتی ء اجازت ء ابید یک ناوشیں در خواستے
کنوں من و تہ دور ء کلیں مردماں چہ پیش تہی عظمت و جلال ء یقین داراں و چہ ہمایاں اولی کس اوں کہ آئر کہ گوں
ذوق ء سر ظاہر معلوم دار بوت کہ خداوند قدوس ء رویت ماں دنیا ء اے ظاہر ہر چتاں بیت نہ کنت۔

و یعنی دیدار بازی نہ بوت۔ شر کہ نہ بوت بلے اے شرف و شان زاناکم انت کہ ماترارا پیغمبر جوڑ کنت و تورات
شریف تر اہمشت و پدا گوں تو بلا واسطہ گپ رپ کنت پمشکا ہمنکر داد و بخشش ترارست ہمشان ء ماں و تہ
گریخ ء بہ بند و گوں مئے ہماہن دگان آوار بہو کہ آیان ء ماگوں "شاکرین" ء مڑاہ داریں لقب ء عزت
بخشا نگ۔ و لھتین گوشت کہ تورات شریف ہمے لوحانی سرانہشتہ ات و لھتیں زانو گرائی خیال انت کہ اے
لوحاں چہ تورات ء ابید انت کہ چہ تورات ء نزول ء پیش دیگ بوتگنت بہر جا ورے ء چہ دیدار نہ ہوگ ء سبب ء
ہرچ دل پر وشی ء حضرت موسیٰ ء بوتگنت آئی تلا فی براں تاوان ء پورہ کنگ ء ردالوحان بخشگ بوتنت کہ ماں آیان
ہمک پیہیں پنت و وعظ و تمام ضروری ایں حکم ماں انت (ابن کثیر)۔

و یعنی و ت ہم اے لوحان ء گون مضبوطی ء محکم بدارت کہ چہ دست ء مکینت و و تہ قوم ء سر پد بکن ات کہ
آانے لوحانی خوہیں نصیحتانی سرا گوں محکم ء عمل بکنت و اشان ء دست و ت بباد مدینت۔

(تنبیہ) چہ لفظ احسنہا یا و ابریشی ء بہم تراپ دیگی انت کہ ماں اشان چہ "احسن" ء ابید کہ چہ نیست انت
یا مطلب چوش انت کہ ہرچ حکمے دیگ بوتگنت چو نائی ء دراہ بہ و تہ جاگہ ء "حسن" انت مگر لھتین چہ
لھتین ء "حسن" بنت۔ مثلاً چہ ظالم ء بد لہ گرگ جائز و حسن انت و لیکن صبر کنگ و معاف کنگ حسن انت
چوش بگوش کہ بنی اسرائیل ء بہ اشی ء تبار کنگ مقصدات کہ ماں جوانیں کارانی حاصل کنگ ء جہد
بکنت و خدا ء کامیلس فرماں بردار و تاراجوڑ بکنت اگر نافرمانی کنت تو آیان ء نافرمانانی لوگ پیش دارگ
بیت یعنی ماں آخرت ء دوزخ و ماں دنیا ء تباہی و رسوائی (اعاذنا اللہ منہما) ابن کثیر و بغوی
و لھتیں زانو گرائی چہ نافرمانانی لوگ ء شام یا مصر ء ملک مراد گینگ انت کہ آنا فرمان عمالقا یا فرعونیاں
ملک ات۔ اے صورت ء اے آیت یہ بنی اسرائیل ء مناک انت کہ اگر سرجمی ء فرمان برداری اختیار
کن ات تو نافرمانانی ملک شمارا دیگ بنت۔ وراجع ہوا اول کما رجحہ ابن کثیر۔ ۱۲

یا یعنی ہر کس خدا و پیغمبر مقابلہ و نا حق و کبر ظاہر کنت و غرور و ناکی و مرنی آسرا نیلیت کہ خدا و حکمان قبول دار بیت گدا ما ہم آبیانی دل و چہ دنی آیتان بہ ہجے ہیم
نہیں کہ دیم نرہ آیان و چہ اشان نفع حاصل کنگ و نوبین نہ بیت۔ چشیں مردمانی کیفیت چوش کہ توری بہلی ہنکر نشانیاں چمان و ت بگدن و چکر آیتان و
گوں دنی گوشتان باشکنت اسانی دل چچ گواہی ندنت، ہدایت و کشک چکر صاف و لستہ بہ بیت اشان بہ آئی سر کام جنوک نہ بت البت بہ گمراہی و کشک و
سرافسانی و اھگانی و مب و نجان بنت چہ تکیب و عادت و غفلت و اثران و ہدیکہ دل سیاہ ترنت ہما و ہدہ مردم و حال چشوش بیت۔ فل یعنی خدائی
حکمانی سر آیان و عمل کنگ و نوبین نہ بیت و ہر چہ کارے چہ دنی عقل و دینت آہ خدا و گور و مقبول نہ بنت ہر چہ کشنت ہمانی برورد و ورنہ باقی آبیانی بے
ساہیں و مرد گیں نیکیانی بدلہ ماں دینا و دیگ بیت۔ فل اے سحت و زیور کہ آپ کنگ و پدچہ آئی و یک گوسکے چوڑ کنگ بوت واصل و فرعون و قوم قبطیانی
نیگنت کہ چہ آیان بنی اسرائیل و دست و کپنتنت
چو شک ماں سورہ طہ و انت حملنا و اوزار امن زینہ
القورہ فل ماں سورہ طہ و اے گوسک و سر جیں
بیان پیدا ک انت ادا آبیانی کم عقلی وے و فونی و ردا
بیم تراپ دات کہ ماں و ت گریں سانچک و چہ گوک
و توار و اشکنگ و ردا اشان گنوک بوتنت و گوسک
و را خدا فہمتش حالانکہ ماں آئی بے مقصدیں توار و
نگ و ورپے ظاہر بوتنت نہ چہ اشی و دینی و دنیاوی
رہ شونی بکیر و احتکنت اے وڑ و خشکیں صورت و
چچ کس و بہ انسانیہ و درجہ و سر ہم بارت و سرت
نہ کنت چہ جاھیکہ آرا بہ خالق براں خدائی درجہ و سر
بر سبیت اے چکر مرنیں ظلم و بے سربیں کارایت کہ
یک ادنا میں جناور و صورت و خدا ظاہر کنگ بہ بیت
بن کپ البشنت کہ اے قوم و چہ پیش و بے سرو بنیں
گیانی جنگ و عادت ات و چوانائی پیسرا اجعل لنا
الہا کما لہم الہہ و درخواست چہ موسی علیہ السلام
و کشکنتش۔ و چہ دنی کم عقلی و نا سربیدی و اشان یک
ہنجیں بے سربیں و نا بکاریں کارے کنگت کہ موسی علیہ
السلام و بیم تراپ و رند و ہدیکہ باطل و چوش سر و
بوت و عقل و ہوش بہ دنی جاگہ و سر بوتنت و نوں اشان
بہ دنی ناہود گیں کار و سر اسک شہرت و مہاری بوتنت و
پدا چوش مہاری بوتنت کہ دنی دستان و گٹ پاچکش بنا
کنت۔ یک ترس لزرگے اسانی جان و زرت گوشنش
نوں باریں مے عاقبت چون بیت اگر خدا و مے بزرگ
وران و توبہ و مغفرت و یک لہ اے و سوج ماراندات تو
گٹ ایقنا مادائم قائم ہلاکت و بربادی و جہلائی و
چکل دیگ بییں۔ فل پرچاکہ حق تعالی و موسی علیہ
السلام و راہ کوہ و طور و سر اھال دات کہ سامری و
نئی قوم و راگراہ کنگ چہ اشی و اشکنگ و موسی علیہ
السلام سک بہ درد و غضبناک بوت۔ فل اے خطاب
گوں گوسک و عبادت کنوکان ات یعنی با پشت و شما
منی قائم مقامی و حق و شراد اکت ہما جبر کہ من بہ آئی سر
زیات زور پردانگ ات (خدا و توجید) آئی بدل و
شما گوسک و عبادت کنان و چوش گوشنت کہ ہذا
الھکم و الہ موسی (در حقیقت ہمیش انت
شم و موسی و خدا) و چوش ہم بیت کنت کہ اے

الاعراف

۲۵۵

قال الملاء

سَاخَرُوا عَنْ آيَاتِي الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَ

ان يَرَوْا كَلَّ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ

سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ۝ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا

وَلِقَاءَ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْيَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا

يَعْمَلُونَ ۝ وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَى مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا

جَسَدًا آلِهَةً خُورُوا لَهُ الْكَرِيمُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ السَّيِّئَةَ

إِتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ۝ وَلَمَّا سَقَطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا

أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا الْإِن لَمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ

مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝ وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسْفَلًا

قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي مِنْ بَعْدِي أَعَجَلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ وَ

مَنْ يَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُتْرَكْ يَتْرَكْ يَوْمَ يُدْعَى إِلَى عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

مَنْ يَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُتْرَكْ يَتْرَكْ يَوْمَ يُدْعَى إِلَى عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

مَنْ يَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُتْرَكْ يَتْرَكْ يَوْمَ يُدْعَى إِلَى عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

مَنْ يَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُتْرَكْ يَتْرَكْ يَوْمَ يُدْعَى إِلَى عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

مَنْ يَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُتْرَكْ يَتْرَكْ يَوْمَ يُدْعَى إِلَى عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

مَنْ يَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُتْرَكْ يَتْرَكْ يَوْمَ يُدْعَى إِلَى عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

مَنْ يَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُتْرَكْ يَتْرَكْ يَوْمَ يُدْعَى إِلَى عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

مَنْ يَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُتْرَكْ يَتْرَكْ يَوْمَ يُدْعَى إِلَى عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

رَبِّكُمْ فَخَلَفْتُمْ مَوْعِدِي (طہ رکوع ۴) - ۱۲

ول حضرت موسیٰ علیہ السلام ؑ اے مشرکانہ ہنر و گدازان ؑ و ہارون علیہ السلام ؑ نرمی و سستی ؑ گمان ؑ کنان ؑ ہمنگر غضبناک ؑ و چہ دینی حمیت ؑ جوش ؑ باز بے قابو گایت کہ ہارون علیہ السلام ؑ نیمگ ؑ و دبی کنت و ایمانی زیاتیں گرمی ؑ جوش ؑ آئی ریش و سر ؑ مودانی دست جت معاذ اللہ ہارون ؑ بے عزتی ؑ نیتنی نہ ات پرچاکہ ہارون دت نبی و پدا ماں عمر ؑ چہ آئی سہ سال مسنرات پدا چہ یک مزن شائیں پیغمبر ؑ ء اُمیت چونکائی دارگ بیت کہ دومی نبی ؑ کہ آئی برات ہم بیت نشہ ؑ قدر ؑ توہن ؑ ارادہ بکنت ۔ انا چہ موسیٰ علیہ السلام ؑ جانب ؑ اے معاملہ ہما و ہد ؑ بوت و ہد کہ آئی ؑ قوم ؑ سنگیں ردکاری ؑ بنا ؑ سرا بغض فی اللہ و چہ زہر نیگی چہ وئی اختیار ؑ بے اختیار بوتگت ۔ حضرت ہارون ؑ رد اے خیال ماں دل ؑ پیدا بیت کنت کہ شاید آئی ؑ احوال ؑ اصلاح ؑ نیمگ ؑ شری ؑ دلگوش گور نہ کت حالانکہ آرا بہ اصلاح ؑ بابت ؑ مزن کڈن کنگ بوتگت بے شک ہارون نبی و ماں عمر ؑ مزن ات مگر بہ درجہ نیگی واجرہ موسیٰ ؑ مزن بہ چہ آئی برزرات و سیاسی و انتظامی کارانی رد ہارون ؑ

قال الملاہ

۲۵۶

الاعراف

حضرت موسیٰ ؑ وزیر و نابعدار چوڑ کنگ بوتگت بہ اے موقع ؑ حضرت موسیٰ علیہ السلام ؑ سیادت (سرداری) ؑ شان و حکمرانی ؑ و ظاہر بوت جوش بگوش چہ آئی جانب ؑ اے دار و گیر و تر ندیں جست و با واست حضرت ہارون ؑ گمان بستگنیں کوتاہی ؑ سرافعلی ملا متے ات کہ چاشنی ؑ تمامیں قوم ؑ ہم تراپ دیگ بوت کہ پیغمبر ؑ قلب چہ توجید ؑ نشہ ؑ چنکر دیاپ و چہ کفر و شرک ؑ تنہا روکیان چنکر نفرت و بیزاری ظاہر کنوک انت کہ اے رد اونی ترس نسابل یا خاموشی ہن برداشت ؑ قابل بیت کت نہ کت حتی کہ اگر یک نبی ؑ بابت ؑ چوشیں وھے ہم پیدا بیت کہ آئی ؑ شرک ؑ مقابل ؑ سرا بہ آواز کشک ؑ رد اگوتاہی کنگ تو آئی بزرگی و وجاہت عند اللہ ہم چہ اے ہمیں تر ندیں دار و گیر ؑ دور داشت کت نہ کنت بہر حال موسیٰ علیہ السلام ؑ ماں چشیں جاور ؑ شرعاً ہم معذورات ہمے زیاتیں غضب و دار و گیر ؑ سر و چہران لوحان (ہماختی کہ آچہ خدا ؑ جانب ؑ دیگر بوتگت) چہ آئی دست ؑ درشتنت کہ آرا عدم تحفظ ؑ سبب تغلیظا گوں ؑ القاء ؑ ء تعبیر فرمائیت پرچاکہ سر ظاہر ؑ ء خذہا بقوۃ ؑ ء امثال ادا دار نہ بوت یا چوشکہ ہتیں مفسرانی خیال انت کہ ہارون ؑ نیمگ ؑ ویم ؑ کنعان ؑ وستان ؑ ہو رک کنگ ارادہ ؑ گوں اشناپ ؑ لوحان ؑ یک کرے ؑ ایر کنت مگر چونکہ اے دویں معاملہ ہانی سطح کہ آہارون یا لوحانی بابت ؑ ورا بوت صورتہ پسندیدہ نہ ات پہلی توری واجرہ موسیٰ علیہ السلام ؑ نبیہ معذورات پمشکا آندگ ؑ دت اغفر لی الہ گوشان ؑ چہ حق تعالیٰ ؑ معافی ؑ درخواست کنت واللہ سبحانہ و تعالیٰ اعلم ۔ ول اگرچہ ہارون علیہ السلام ؑ موسیٰ علیہ السلام ؑ عینی برات انت مگر چہ مات ؑ نیمگ ؑ نسبت ؑ بیان کنگ ؑ مقصد ماں آئی دل ؑ نرمی و شفقت پیدا کنگ ات ماں اے آیت ؑ ہارون ؑ عذر و معذرت ؑ بیان ات خلاصہ البتہ کت کہ من قدر وئی توفیق ؑ اشنا ؑ سر پر کت لیکن اشنا منی حقیقتیں گیاں دلگوش گور نہ کت بلکیں منی کشک ؑ شوہاز ؑ بوتنت نون تولے بیجا مکن کہ اے مخلوق مارا پہ کندگ و کلاگ ؑ بزور بیت وئی زہر ؑ در شان کنان ؑ منارا ماں ظالمیں قوم ؑ شامل مکن ات ۔ ول یعنی زہر ؑ زیاتی ؑ سبب ؑ چہ مناسبت گیشی یا اجتہادی غلطی سربوت پہلی توری منی نیت نیک بہ بیت شتا منارا پہل بکن ات وھے پیما منی برات ہارون ؑ ہم معاف بکن ات بلکیں اے رد اچہ آئی ؑ کہیں باز سستی و کوتاہی در بوتگت ۔ ول اے غضب ہما انت کہ آئی بیان سورۃ بقرہ ؑ تہاربع جزالم ؑ رند گوست ۔ یعنی گوسک ؑ پرستش کنوکان ؑ ہما کس قتل بکنت کہ آیان اے حرکت نہ کنگ و دگران ؑ مہن کنگ ؑ نہ ہا ہرش نہ گیت چہ اشی ؑ ظاہر بوت کہ مرتد ؑ سزا ماں دینا ؑ قتل انت ۔ ول یعنی بدیں کار حتی کہ کفر و شرک کنان پیدا توبہ کار بوتنت و ایمانش آورت تو ؑ غفور رحیم ؑ ء گور ؑ رحمت و معافی ؑ کی چہ نیستنت اے معافی و غیرہ ؑ تعلق گوں آخرت ؑ انت جوش بگوش اشارہ فرمائیت کہ گوسک ؑ پرستاران ؑ ہر جہ قتل ؑ سزا دیگ بوت آہ اشانی حتی ؑ توبہ ؑ قبول کنگ ؑ شرط ہمگ بوتگت ۔ تُولُوا إِلَىٰ يَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ (بقرہ) نون بر اشانی سزا خروی گرفت باقی نہ مانن دینا دی سزا ؑ پدا خروی جاور ؑ بیان بہ لے جا کہ جوش انت بچو شکہ دگ جلاھے اَلْاَسَّارِقِ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا الْاَلِ بَعْدَ مَضَىٰ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظِلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ

الْقَى الْأَلْوَا حَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ قَالَ ابْنُ أُمِّ دُورَىٰ دَانَتْ لُوحَانَ وَكَاتِبِي وَتِي بِرَاتٍ سَرَا وَكَاتِبِي أَهْلِي وَتِي نِيْمَكِي بَكُوْشْتِ هَارُونَ كَرَامِي مَا إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُونِي وَكَادُوا يَقْتُلُونَنِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي سَرَدِشْتَنان و حساب مکن منا گوں ظالمانی رد ا ف گوستی اونی رب بہ بخش منا وَلَا أَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذَلَّةٌ ۝ هَمَّا كَسَانِ كَرَامِي وَتِي خَدَاكْت رَسِيْتِ آيَانِ ء هَمَّ غَضَبِ آيَانِ پروردگار ؑ ورسوائی فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ۝ وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَآمَنُوا أَنَّ رَبَّكَ مِنْ عَمَلِهِمْ كَيْتَشِ بَدِيْ عَمَلِ پدا توبہش کنت رند چہ آیدیں غلاماں و ایمانش آرت گدا بیشک نبی پروردگار رند بَعْدَ الْغُفُورِ رَحِيمٌ ۝ وَلَبَّاسُكَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبُ چہ توبہا البتہ بخشک مہربان انت ؑ و وقتیکہ ایرموش بوت موسیٰ ؑ غصہ اخذ الْأَلْوَا حَ وَفِي سُخْرِيهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ زَرْتَقْتِي لُوحَانَ وَبَشْتَنَكْت آيَانِ تہا ہدایت و رحمت پہ ہما کسان کہ آچہ وئی پروردگار ؑ يَرْهَبُونَ ۝ وَاخْتَارَ مُوسَىٰ قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا لِّمِيقَاتِنَا خُوفِ كَنْت ۔ ودرچٹ موسیٰ یا چہ وئی قوم ؑ ہفتاد نفر پہ مئے وعدہ جا گاھا فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتُم مِّن قَبْلُ پدا وقتیکہ گیتنت زلزلہ یا گوستی اونی رب اگر توبہتیں گدا توبہسرا ہلاک کنت آیان

مزل ۲

وئی زہر ؑ در شان کنان ؑ منارا ماں ظالمیں قوم ؑ شامل مکن ات ۔ ول یعنی زہر ؑ زیاتی ؑ سبب ؑ چہ مناسبت گیشی یا اجتہادی غلطی سربوت پہلی توری منی نیت نیک بہ بیت شتا منارا پہل بکن ات وھے پیما منی برات ہارون ؑ ہم معاف بکن ات بلکیں اے رد اچہ آئی ؑ کہیں باز سستی و کوتاہی در بوتگت ۔ ول اے غضب ہما انت کہ آئی بیان سورۃ بقرہ ؑ تہاربع جزالم ؑ رند گوست ۔ یعنی گوسک ؑ پرستش کنوکان ؑ ہما کس قتل بکنت کہ آیان اے حرکت نہ کنگ و دگران ؑ مہن کنگ ؑ نہ ہا ہرش نہ گیت چہ اشی ؑ ظاہر بوت کہ مرتد ؑ سزا ماں دینا ؑ قتل انت ۔ ول یعنی بدیں کار حتی کہ کفر و شرک کنان پیدا توبہ کار بوتنت و ایمانش آورت تو ؑ غفور رحیم ؑ ء گور ؑ رحمت و معافی ؑ کی چہ نیستنت اے معافی و غیرہ ؑ تعلق گوں آخرت ؑ انت جوش بگوش اشارہ فرمائیت کہ گوسک ؑ پرستاران ؑ ہر جہ قتل ؑ سزا دیگ بوت آہ اشانی حتی ؑ توبہ ؑ قبول کنگ ؑ شرط ہمگ بوتگت ۔ تُولُوا إِلَىٰ يَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ (بقرہ) نون بر اشانی سزا خروی گرفت باقی نہ مانن دینا دی سزا ؑ پدا خروی جاور ؑ بیان بہ لے جا کہ جوش انت بچو شکہ دگ جلاھے اَلْاَسَّارِقِ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا الْاَلِ بَعْدَ مَضَىٰ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظِلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٨﴾ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ

آہشت کا میا میں مردمان بگوشش او مردمان من اللہ رسولان دیم دیگ بوتکاں پشے

جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَ

درستانی نیمگہ ہمارا آئی بادشاہی انت ل آسمان وز مین ہج معبود نیستنت بجز چہ آیان زدگنت

يُمِيتُ ۚ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ

وگشتنت نون ایمان بیارت پر اللہ و پر آئی دیم داتگیں پیمرانا دانندیں ہمارا آوت یقین کنت پر اللہ

وَكَلِمَتِهِ ۚ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٩﴾ وَمِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ أُمَّةٍ

و پر آئی خبرن و آئی تابعداری بکن ات تاکر پراہا بکشت و وچہ موسی قوم ایک جماعتی

يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٦٠﴾ وَقَطَّعْنَهُمْ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ

کرہا سو جدینت پر حق و پر ہمانی موافقات ہن نصاف کنت و جدا جدا کنت ما آیان پر دوازده

أَسْبَاطًا أَمْطَاطًا ۚ وَوَحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ

قبیلہا فرقہ فرق و حکیم دیم دات پر موسی یا وقتیکہ آپ لوٹت چہ آیان آئی قوم

أَنۢ أَخْرَبَ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اِثْنَتَا عَشْرَةَ

اے کہ بجن و قی عصایا پر ڈوکا گڈادر بکشت چہ آیان دوازده

عَيْنًا ۚ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَكُهُمْ ۖ وَظَلَمْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ

چمک بجز آرت ہر یک قبیلہ ہمانی آپ درگ جاگ و ساہگیں کت پر آیان سرا جنبرے

وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّٰنَ وَالسَّلٰوٰی طُكُلًا مِّنۢ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ

دیمیں دات پر آیان سرا ترنجبین و سیسیگ بورت چہ پاکیزیں چیزاں ہمارا شے روزگیں کنت

وَمَا ظَلَمُونَا وَلٰكِنۢ كَانُوا۟ اَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٦١﴾ وَاذۡ قِيلَ

و آیان مارچ نقصانات لیکن وئی چندانی نقصان دیگہ کنت و وقتیکہ گوشگ بوت

لَهُمْ اَسْكُنُوا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا

آیان کہ بندت ماں اے شہر و بورت چہ ادا چہ ہر جا ہیکہ شے دل بکشت و بگوش

ول یعنی واجہ و بعثت پر سرجمیں و نبیاء عام انت پر
عرب و عامیان یادان یہود و نصاریٰ و محدود و انت
ہیچو شک خداوند تعالیٰ مطلق شہنشاہ انت واجہ
آئی مطلق رسول انت نون ہدایت و نجات و جاور و
ابید چہ اشی و دگہ ہیچ بیت نہ کنت کہ کامل تریں عالمگیر
صداقت و زندگی کنگ بہ بیت کہ آرا و اجرو آوزنگ
اے ہما پیغمبر انت کہ بہ آئی سرا ایمان یارگ تمام نبی و
مرسلین و تمام کتب آسمانی سرا ایمان و یارگ حساب
انت و اگر چہ گیشتر یہود سرکشی و نا انصافی و راد و
اختیار کنت پراہم جنت سعید روح ہستنت
کہ اگر ان و بہ حق و نیمگ و دعوت دینت و بذات
خود حق و انصاف و کشک و کام جنوک انت مثلاً
عبداللہ بن سلام وغیرہ و یعنی بہ اصلاح و بندو
بست و خاطر آیان دوازده ٹولیان کہ ادا دوازده پیرکانی
اولاد انت جدا جدا کنگ بونگنت پراہر جماعتیک
نقیبہ مقرر فرمائیت کہ اشانی جاورانی چار و گڈار و اصلاح
و نیمگ و دگوش گور بکنت و بعثنا منہم اثنی
عشر نقیباً و چہ اے شہر و مراد زیات تر و
" اربعاء " گینگ ۱۲

فلما يدسبر دگر مذہبے بلکس آختگ وھدچہ جرد، ہادیما گوسنتت گڈا رسوائیں ش دو جوڑ کنگ بوتنت یا فلما غنوا الیہ گوئنگیں آیت فلما نسوا ما ذکر وہ الیہ تفسیر قرار دیگ بہ بیت یعنی ہما، عذاب بگیں، ”ھے اشان ء شاد و جوڑ کنگ ات واجہ شاہ صاحب فرماینت کہ مہن کنوکان گوں شکار کنوکان ء دوچار کیگ انکار کت وتوک ء دیوارش چست کت یک روچے صوب ء پاداحتنت تودومی طرف ء مردمانی دیانی تواریش نہ اشکت و دیوار ء سرا لک کیان ء چارنش دینتش کہ ماں ہر یک لوگے ء شاد وانت آیان مردمان ء جاہ یاران ء وتی مردمانی پادانی سراوتی سرش دوردات و گروگ بناکش کت۔ آخر ماں ھے سلیں جاوے ماں سے روج ء مرننت۔ فل یعنی چہ خدا ء جانب ء پکائیں جارنگ بوتنت کہ یہود اگر تورات ء حکمانی سرا عمل کنگ ء انکار کنتت توحق تعالیٰ داں قرب قیامت ء وھد پھو وھد ء اشانی سرا ہیچیں کسان ء مسلط کنان بیت کہ آیان اشان ء ماں بدیں عذاب ء گرفتار کنان بنت، بدیں عذاب ادا ء محکومی ء زند ء گوشگ بوت چنانچہ یہود ء قوم کدی یونانی و کلدانی بادشاہانی زیر دست انتت کدی ”بخت نصر“ وغیرہ مردمانی دست ء وار و رسوا بوتنت آخر ء داں واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ء مبارکیں عہد ء محوسیاں نے

الاعراف

۲۶۰

قال للہ

خَسِینَ ۝ وَاِذْ تَاَذَنُ رَبُّكَ لِيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ اِلٰی يَوْمِ الْقِيَمَةِ

بے عزتیں و اذہا وقتا یاد کن کہ خبرات تہی پروردگار ء کہ ضرور یک کشایم دنت یہودیانی سرانایات

مَنْ يَسُوْمُهُمْ سُوْءَ الْعَذَابِ اِنَّ رَبَّكَ لَسَرِیْعُ الْعِقَابِ ۝ وَاِنَّ

روح ء ایڈوکیں کسیا کہ دیان بکنت آیان ء بدیں عذاب فل بیشک تہی پروردگار زوت عذاب گوئنت و بیشک

لَعَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ۝ وَقَطَّعْنَاهُمْ فِی الْاَرْضِ اَمْبَا مِنْهُمْ الصُّلْحُوْنَ ۝

بخشوک مہربان انت فل و جدا جہائیں کنت آماں زمین فرقہ فرقہ فل پنے چہ آیان نیکنت و

مِنْهُمْ دُوْنَ ذٰلِكَ ۝ وَبَلَّوْنَهُمْ بِالْحَسَدِ وَالسَّیِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ

ہستے دگر ہمیں انتت و آزمائشیں کنت آپہ و شجایان و بدحالیان تاکہ آ

یَرْجِعُوْنَ ۝ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِ هُمْ خَلْفٌ وَرَثَا الْکُتُبِ

پدا برنتت و رندا آیان پُشت پدا بوتنت ناخلفان ہماکہ وارث بوتنت کتاب ء

یَاخِذُوْنَ عَرْضَ هٰذَا الْاَدْنٰی وَیَقُولُوْنَ سَیُغْفِرُ لَنَا ۝ وَاِنْ

گرت سامان ء اے ادنائیں زندگانی ء (یہ دین فرشتی عوضا) و گوشت کہ باخشگ ہیں و اگر

یَاْتِهِمْ عَرْضٌ مِّثْلُہٗ یَاخِذُوْہُ الْکَمِ یُوْخِذُ عَلَيْهِمْ مِّثْلَاقِ

پلاہیت آیان گورائے ہمیں سامان گڈا آسلا زورنت فل زاناں ماں کتاب چہ آیان عہد گرگ

الْکُتُبِ اَنْ لَا یَقُولُوْا عَلٰی اللّٰهِ الْاِحْقَ وُدَّرَسُوْا مَا فِیْہٗ

بوتنگ ء کہ مگوشتت پہ اللہ مگر حقین خبر آیان ونگ ہر جیکہ کتاب بختنگ

وَالْدَّارُ الْاٰخِرَةُ خَیْرٌ لِّلَّذِیْنَ یَتَّقُوْنَ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝ وَالَّذِیْنَ

آخرت ء لوگ شر ترانت پہ خدا ترسان آیا شمانہ پدنتت و ہما کسان کہ

یَمْسُکُوْنَ بِالْکُتُبِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ اِنَّا لَاضِیْعُ اَجْرِ الْمُصْلِحِیْنَ ۝

محکم دارگ عینت کتاب ء و قائم دارنت نمازا بیشک مانیکو کارانی ثواب ء کار نکیں و

وَاِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ کَاَنَّهُ ظُلَّةٌ وَظَنُّوْا اَنَّهُ وَاقِعٌ

و قتیکہ چسپیں کت کوہ پہ آیان سرا گوشے کہ آسائیلیت و گمانش کت کہ آکسیت پہ آیان

مذلل

باجگذار انتت۔ پدا مسلمان حاکمان ء خدا ء بہ اشانی سرا مسلط فرماینت۔ غرض چہ ہما وھد ء بگرداں مروچی ء اشان ء من جبت القوم عزت و آزادی ء زند نصیب نہ بوت بلکیں ہر جا کہ ء کہ بوتنت اکثر چہ حاکم و بادشاہانی دست مدام ذلیل رسوائیں زندش گوازینت۔ اشانی مال دولت وغیرہ چہ چیز ء اشان ء چہ اے غلامی و محکومی ء زندہ رستگار کت نہ کت و نہ داں قیامت ء اشان رستگار کت کت گڈ سر ء وھدیکہ اشان دجال ء مددگار بوان ء سرکشنت تو حضرت مسیح علیہ السلام ء ہمراہیں مسلمانانی دست ء تہ تیغ کنگ بنت کماوردن فی الحدیث۔ فل یعنی ہر کس چہ ناشری ء دست ء مکشیت باز رہے یہ آئی سرا ماں دنیا ء زوت عذاب ء راہی کنت و چکر شو میں گنہ گارے اگر توبہ بکنت پشومان بوان خدا ء پاک ء نیمگ رجوع بکنت توائی بخشش و رحمت ہم بے حساب انتت معاف کنگ ہم چہ دیر نہ کنت۔ فل یعنی یہود ء دست ء مال فراوان تو یک دگر مخالفت ء رد اہر کیے ء دیم یہ یک گورے ء دات اشان ء چشیں اجتماعی قوت و دبیرے ہم دست ء نہ کیت بلکیں جدا جدا ٹولیانی تہا بہر و بانگ بوتنت اے احوال ھے امت ء یہ عبرت نیگی اشکنا ٹینگ بوگا ننت۔ و یعنی ماں اشان ہتیں نیکیں مردم ہم ہستنت مگر زبانیں بہر کا فرو فاسقانی ٹینگنت۔ بہ اشانی واسطہ ہم رجوع و انابت اللہ موقعمان ء یاران کت۔ برے مابہ اشان عیش عشرت ء سامان جربہ ٹنگت برے برے اشان ء بہ سکی سوری ء گرفتار کنتگت۔ کہ ممکن انت احسان ء قبول کنان یا چہ سکیان ترسان توبہ کار بہ بنت و خدا ء نیمگ رجوع بکنت۔ فل یعنی ماں پیشی مردمان لھنیں مردم صالح ہم انتت زندی مردم بخوش ناخلف بوتنت کہ ہما کتاب (تورات شریف) ء وارث جوڑ بوتنت دینانی کیں مال ء عوض ء ماں آئی آیتان تحریف و کتمان بناکش کت۔ و رشوت زوران تورات ء حکمانی بخلاف فیصلہ دیگ شروع اش کت۔ پدا اشانی ظلم ء نڈارگ بکنت کہ اے داہیں نالا لقیں حرکتان ء کنان اے دعوی ء کنت کہ لے کاران مارا نقصان ء چہ ترس نیستنت ما و خدا ء اولاد وائی دوست انت۔ مائوری ہر چہ بکنیں آچہ مئے ناجاہی کاران ضرور دگر کنت ھے عقیدہ ء بنا ء سرایتار شتگنتت کہ دیم نر ء وھدیکہ سوب برسیت پدا رشوت زوران وتی بے ایمانی ء دوبارہ ظاہر بکنیں۔ چوش بگوش کہ بجا ہیکہ اشان بہ وتی کارانی سرا پشومان بہنت و دیم نر ء واسطہ وتی ارادہ ء ظاہر بکنیں کہ پدا چشیں گناہ نہ کنیں مگر چہ خدا ء ایمن بوان ء وتی ناشریان ء قائم دارگ ء خواہش اش ظاہر کت چہ اشعی زیات احمقی بے حیائی جی بیت۔ فل یعنی ماں تورات ء چہ اشان ہرج عہد و پیمانے گرگ بوتنت کہ خدا ء جانب ء بغیر چہ راست ء دگر چہ نسبت نہ کنتت ”زانا آشان“ معلوم نہ انت کہ ماں آئی کتاب حکمان ء کمی گیشیں کنان یہ آئی سرا افترا کنگ اش بنا کنگ۔ حالانکہ کتاب اللہ (تورات) ء اے مردم و انتت و دگران ء و انینت گڈا چون گوشگ بیت کہ آئی بختنا نک آیان ء معلوم نہ انت یا یاد نہ انت حقیقت ہما انت کہ دینا ء فانی متناع ء عوض ء اشان وتی دین ایمان ء بہاکت و چہ آخرت و راحت ء چم اش نر ء و زنت انکر ہم نہ زانتش کہ ہما مردم کہ چہ خدا ء ترسان تقویٰ ء راہ ء اختیار کنتت یہ آیان آخرت ء لوگ اود ء عیش و نعمت چہ دینا ء و ش حالی ء بازار رف و اعلیٰ انت دیچنا اشان انگت ہوش بکنتت۔ و یعنی توبہ و اصلاح ء دروازگ انگت تیج انت ہر کس ناشری عید دیان ء تورات ء اصلی ہدایت ء محکم ہدایت وھائی ہدایت و

ویشن کوئی ورواے وھد قرآن کریم و دامن مضبوط بدارت و خداوندی (نماز وغیرہ) حق و راست راست و سرانجام
 بدینت غرض فی وایدگرانی اصلاح و نیماز و لکوش و گور بکنت خداے پاک اشانی محنت و بریاد نکنت اشان بے شک فی مزد و شریکین نام و چشوک بنت ۱۲
 ھے صفحہ و خواند: ول یعنی ہرچ میثاق الکتاب (عہد و اقرار) اشان و یاد و یائینگ بوگائنت آگوں ھنجیں بست و بند کرگ۔ بوگنت کہ کوہ و
 چست کنان بر آسانی سرالو بخان کنگ بوت ویدا اشان و گوشک بوت کہ ہرچ شمار ادیک بوگائنت (نورات وغیرہ) آگوں مضبوطی و عزیمت بکرات و آئی نصیحتان و
 مدام یاد بدارت و اگر نہ یہ انکار و جاوے خداے پاک اے کوہ و شے سرا و درو دیان و ہلاک کنت گوں ایگر اہتمام و ترس پیش دارگ و کڈن و ہرچ قول و قرارے کرگ
 بوگنت افسوس انت کہ آگاہک و فراموش کنگ بوت اے کوہ و لک کنگ و قصہ ماں سورہ بقرہ و ربع جزرالم و پدگوسنگ اے بیان ھمو داچارگ بہیت و حل و میثاق
 خاص و پدچہ ادا و میثاق عام و ذکر و کنت تمام خقیں عقیدہ و آسمانی دینانی بنیادی سنگ ایشت کہ انسان خدا و ھستی و آئی عمومی ربوبیت و سر اعتقاد و
 محکم بدارت مذہب و سر جمیں عمارت ھے بنیادی

سنگ و سرالک بیت داں وھدیکرے اعتقاد مہیت
 ماں مذہب و میدان و عقل و فکر و ہشتونی و انبیاء و
 رسولانی سر و سوچ و نفع و ات کنت نہ کنت اگر گوں پورہ
 غور و فکر و چارگ بہیت تو آسمانی مذہب تمامیں اصول
 و فروع بالآخر خدا و عمومی ربوبیت و ھے عقیدہ و سرا
 سرجم بنت بلکیں در اھیں عقیدہ گوں ہشتی و اسطہ انت
 عقل سلیم و وحی و الھام ھے اجمال و گیش و گیار و کنت
 ہمشکا ضروری ات کہے ہدایت و تخم کہ آراکل آسمانی
 تعلیمات و ابتداء و انتہا و تمام ربانی سر و سوچانی مجمل وجود
 گوشک بیدارت گوں مزین فیاضی و انسانی جنس و تمام
 مردمانی تہا شنگ تالان کنگ بہیت ناکہ ہر یک مردے گوں
 و فی عقل و فہم و وحی و الھام و آبیاری و برکت و اے تخم و
 داں ایمان و توحید و شجرہ و درجہ و بھارت و سر بکنت اگر
 چہ قدرت و جانب و ماں بنی آدم و قلوب و ابتداء اے تخم
 ریجک مہوئیں جیلے کل زبان بنیادی و جوہری گرجانی پاچ
 کنگ و کار و عقل و فکر و حوالہ کنگ بہیتوں تو یقینا اے
 مسئلہ ہم منطقی و دلیلانی چاچا بانی گوداب و تہیز و دوران و
 یک نظری مسئلہ و پیما سر کشتک کہ بہ اشی کل و ول بکن
 زیات تر مردم و تہانی ظاہرہ کنگت چوشک تجر بہ پیش داریت
 کہ فکر و استدلال و گرجیل و زیات تر تہانی و بدل و فکرانی
 اختلاف و نیماز و فی سر کشتک ہمشکا قدرت و جاھیکر
 غور و فکر و قوت و نور و وحی و الھام و قبول کنگ قابلیت ماں
 بنی آدم و پیداکنگ انت چہ بنیادی عقیدہ و تعلیم و
 آیان و فطرہ ہر دات کہ ماں آئی اجمالی بیان و کل آسمانی
 ہدایات و درہ شونی و گیش و گیار و درہ بری کنگت کہ چہ آئی و
 بغیر مذہب و عمارت و ویکلی (پیل پاء) نون انت کہ لک
 بہ بوئیں اے ھما ازلی و خدائی تعلیم و برکت انت کہ آدم و
 اولاد ہر قرن و ھمک کڈے حق تعالی و عمومی ربوبیت و
 عقیدہ و سرالک نہ یک وڑے و متفق بوگنت پیداک
 انت و ھما چنت مردمان کتام عقلی کمزوری بارو حانی
 نادر اھی و سبب اے عمومی فطری احساس و برخلاف
 آواز ش بلند کت انجام کار دنیا و دنیا بلکیں و فی جزند
 نظر و ھم ھما دروغ بند ثابت بوئنت چوشک یک تب
 وغیرہ و مریضہ لذت داریں ووش و شیں و رکان تلخ وے تام
 گوشک و دروغ بندیت کنت ہر حال چہ ابتداء و آفریش و
 بگرداں روح مروجی و ہر درجہ و طبقہ و انسانی خدا ربوبیت کبری و سر عام اتفاقی و اجماع بہ اشی و برودتیں دلیل انت کہ لے عقیدہ عقل و فکر و دار و درمان و چہ پیسر حقیقی
 پیداکنوئیں و جانب آدم و اولاد و رابلا واسطہ تلقین کنگ بوگنت اگر نہ چہ فکر و استدلال و رہ بند و اے پیس نیاق و پیداکوگ تقریباً ممکن نہ انت قرآن کریم و اے
 امتیازی خاصیت انت کہ آئی و ماں ھے آیت و عقیدہ و اے فطری یکسانیت و ردا اصلی راز و ظاہر کت بلاشبہ مارا یاد نہ انت کہ اے بنیادی عقیدہ و تعلیم کدی و
 کجا وہ چونیں ماحول و دیگ بوت پد اہم چوشک یک اسناد وے و دیگ قلم کارے و یقین انت کہ ضرور آرا ماں ابتدائی عمر و کسے لفظانی گوشک سوچ و دانگ کہ چہ آئی و
 و بود ناکی حاصل کنان مروجی بہ اے حد و سر بوگنت پہلی توری اولی لفظ پیش داروک و پیش دارگ و ھدہ جاگ و دگر خصوصیات بلکیں پیش دارگ و جزند ھم آرا یاد
 نہ بیت پد اہم چہ آئی و ھنوگیں اثران یقین داریت کہ البت چوش الم و بوگنت بہ ھے وڑے بنی نوع انسان و علی اختلاف الاقوام و الاجیال و عقیدہ ربوبیت الہی و پیر
 متفق بوگنت بہ اشی و یک سرچیں شہادت ایت کہ اے چیز ماں فطرت و بند و یک معلی و برکت و بہ آئی و سر بوگنت بنانی تعلیم خصوصیات و احوالان و یاد نہ کنگ اشی و

قال الملاہ

۲۶۱ الاعراف

۲۱

بِهِمْ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٤١﴾
 سرا (گوشتیں) کہ محکم بکرت چیزیکہ ماشمار ادیک و یاد بکرت چیزیکہ آئی و تہا بستیں ناکہ شما بچت و
 وَاذْخُرُوا لَكُمْ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَ
 ووقتیکہ و تا کشتنت تی پروردگار و چہ بنی آدم و پشتان آسانی اولاد و
 اَشْهَدُهُمْ عَلَىٰ انْفُسِهِمُ اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلٰی شَهِدْنَا
 گو اھی گشتنت آپہ و فی چندانی سرا کہ آیانیتان من شے پروردگار گوشتیں ھے ھے ما اقرار کیں
 اَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَمَةِ اِنَّا كُنَّا عَنْ هٰذَا غٰفِلِينَ ﴿٤٢﴾ اَوْ تَقُولُوا
 قضائیں گوشت ماتیاتے روح و کہ مارا چہ اشی و خبر بوگنت یا بگوشت
 اِنَّا اَشْرَكَ اَبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنْ بَعْدِهِمْ
 کہ شرک ونگت بیت و پیر کاں پیش چہ ما و ماآنی اولاد بوئیں گڈ چہ آیان
 اَفْتَهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْبٰطِلُونَ ﴿٤٣﴾ وَكَذٰلِكَ نَقُصُّ الْاٰیٰتِ
 تو مارا ھلاک کئے چہ و پھما کار یا کر کنگ گمراھاں و و ھمید و لا ما گشتیں بیان کیں آیانان
 لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٤﴾ وَاٰتِلْ عَلَيْهِمُ نَبَا الَّذِي اٰتَيْنَا
 تاکہ آ بچتر نت و گوش دارین آیان و حالا ھما کسے دانگنت ما آیارا و فی آیات
 فَاَنسَلَخْنٰ مِنْهَا فَاَتْبَعَهُ الشَّيْطٰنُ فَكَانَ مِنَ الْغٰوِيْنَ ﴿٤٥﴾ وَلَوْ
 پد و لکشت چہ آیان پد آئی و رندا کپنت شیطان گڈ ابوت آچہ گمراھاں و اگر
 شَيْئًا لَّرَفَعْنٰهٖ بِهَا وَلٰكِنَّهٗ اَخْلَدَ اِلَى الْاَرْضِ وَاتَّبَعَ هٗوًهٖ
 مابلوئیں گڈ بلندی کنگ آئی و درجہ پھما آیتانی برکت و لیکن آپہ زمین و نیماز لیٹ و رندا کپنت و فی خواہش
 فَتَلَّهٗ كَمَثَلِ الْكَلْبِ اِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ اَوْ تَتْرُكْهُ
 گڈ آئی و حال کچک حال و پیس اگر آئی و بار بڈ کہ ھستیت یا آیارا پلے کہ
 يَلْهَثُ ذٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوا بِآيٰتِنَا فَاقْصُصْ
 ھستیت اے مثال انت ھما مردمانی کہ دروغ بندش کنت ھے آیت نون بیان بکن

مازل ۲

..... پایت ویرکائی کورانہ تقلید و عذر و دیمہ کاریت بہ آئی مقابلہ و سرخداہے محکمیں حجت کماں آئی و انسانی فطرت و اصل و نیمگ و لگوش گورکنائینگ بوتنگ فیصلہ کنوکیں جواب و شکل و پیش کنگ بیت حضرت شاہ صاحب فرمائینیت کہ اللہ تعالیٰ و چہ حضرت آدم و پشت و آبیانی اولاد و چہ آیان آبیانی اولاد و درکت چہ درستان اقرار گیت بہ وقتی خدائی و بد ایشان و پشت و داخل کت چہ راشی و مدعا ایشان کہ خدا و رب مطلق منگ و رد ہر کس فت کفایت کنت پت و تقلید پر آئی نہ انت اگر پت شرک کنت چک و لازم انت کہ ایمان بیا ربیت اگر کسی و شہید بہ بیت کہ آعہد منار ایاذ انت گذراشی و چہ حاصل بیت و تو ایشرا چوش سرید ہو کہ آئی نشان ماں ہر کس و دل و موجود انت و بد درستانی زبان و سر مشہور انت کہ کلانی خالق اللہ انت و کلیں جہان ایشرا منوک انت و اگر کسی انکار کنت یا شرک کنت گذرا چہ وقتی ناقص عقل و سبب و تواروت دروغ بند کنت قل ماں موضع القرآن انت کہ قصہ یہود و راش کنائینت کہ آیان ہم چہ وقتی عہد و قول و ترنگنت چوش شرک بر تروک انت ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد و گیشتر مفسرانی نزدیک و آیتان بلعم بن باعور و حق و نازل بوتنت کہ ایک عالم و تصرف و خدا بند رویشے ات رندتر و اللہ و آیتان و ہدایتان و انکار کنان جنین و اغوار و چہ مال دولت و لالچ و حضرت موسیٰ و مقابلہ و وقتی تصرفان و کار مرز کنان و ونا یا کیں رہ بندانی ظاہر کنگ و تیار بوت آخر آئی و حضرت موسیٰ علیہ السلام و چہ نقصان دات کت نہ کت و ت ابدی مرو و جو بوت آیات اللہ و ہر چ علی بلعم و نصیب بوتنگ اگر خدا و بواہتیں نو آئی برکت و آراہ اعلانیں درجہ و فائز بکرتیں و اے صما و ہد و نوگ بوتنگ کہ آراہ وئی علم و سر عمل آیات اللہ و زندگی و توفیق ہوتیں لیکن چوش نہ بوت پر چاکہ آوت چہ آسمانی برکتان و آیتان و دم و تاب دیان و زمینی شہوت و لذتانی نیمگ و لیٹ و ارتکات و ہم شیطان آئی و مہ کیتنگ و دانکہ پکائیں کچہ دوکان و گمراہانی قطار و شامل بوت و آ و ہد و آئی حال چو ہما سگ ترنگت کہ آئی زبان در الوج و بر و بر ہسک ہنپان بہ بیت اگر فرض بکن آئی سر بار بلطیں یا ہکل بدیں یا آراہ چہ مگو شیں و ہنجوش و بل بکنیں بہ ہر جا و ہستیت و زبان و لوخجان کنت چہا طبعی و طر و دل و کمزوری و سبب گریں گوات و در اچکل دیگ و سار تیں و ناز گیں گوات و نوک و کشک سرابہ آسانی و قادر انت ہمے پیماہ سفلی خواہشان دپ جوگیں سگ و احوال بوت کہ اخلاقی نزوریانی سبب آیات اللہ و دیا یینگ و نہ دیا یینگ یا بیم تراب کنگ و نہ کنگ و دین جاوری آئی حق و بر و بوتنت و سوا و علیہم و اندزنتہم امر کمہ ننذرتہم لا یومنون و چہ دنیا و حرص و آئی زبان در الوج بوت و چہ آیتانی شرک کنگ گرائی بد حواسی پریشان حالی و نقشہ بر و ہیسک و ہنیانی و صورت و ظاہر بوت ممکن انت کہ بلعم و باطنی و معنوی جا و طر کنگ و واسطہ ایوک بہ یک مثالی و طر و اے مضمین (ان تحمل علیہ کلہٹ او تترکہ یلہٹ) ذکر کنگ بوتنگ و چوش بیت کنت کہ ظاہری و حسی و طر و چوسگ زبان و دن و در بیت و دام چو پریشان بد حواس و تر سوکیں مردم و ہیسک و ہنیان بہ بیت العباد باللہ آیتانی نشان نزول توری ہر چ بہ بیت بہ ہر جا و راد انجوشیں ہو اہستانی بدیں انجام بیان کنگ بوتنگ کہ آحق و قبول کنگ یا آراہ ہر جمعی زانگ و پد محض و نیادی طبع و سفلی اہشانی دمب کیان و احکام الہی و ول کنان بہ شیطان و اشارہ و کام گیوک بہ بیت و خدا و عہد و میناق و غرض و ہر چ مدرنت چوش بگوش کہ یہود و ہم ہم تراب دیگ بوت کہ نہنا کتاب و علم ہر نفع دیوک بیت نہ کنت و انکہ راستیں معنی و آئی زندگی و مکتنت مثل الذین جملوا التورات ثم لم یحملوا کمال الحما دیحمل اسفار (الجمعه دکو ۱) یہ علماء سور و ماں اے آیتان مزین عبرتنا کیں سبق موجود انت اگر دگوش گور کنت و کل ہر شرکاں و غیرہانی رد و قرآن و عنکبوت و ذاب (مکوہ مکسک) و غیرہانی مثال بیان فرمائینگ مگر لے مردمانی مثال ہنجوش بدانت کہ کتا غیر تمدن مردم (دانکہ آئی وں برو) آراہ وئی سر چسبان کنگ تیار نہ بیت و ہر چا و خدایں مردم آراہ وئی جا و چسپا کنت گذرا تہنا و ناوان با کنت قل علم و فضل ہم انسان و ہما و ہد و نفع دنت کہ چہ خدا و ہدایت و دستگیری و ہمیں علم و رد و کام گیج و توفیق ای بہ بیت و ہر کس و آہر چکیں راہ و کام گیج و توفیق و مدیت تو گذر توری بہی مزین علمی فضیلت و قابلیت و خدا بند بہ بیت چوش بفہم کہ آراہ نقصان و ناوان و ابیدر گہچ بدست و نہیت ہمشکا انسان و لازم انت کہ بہ وئی علم و فضل و سر مغر و مہبت بلکیں

قال البلا ۹ ۲۶۲ الاعراف

الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۱۳۶﴾ سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنْفُسُهُمْ كَانُوا ظَالِمُونَ ﴿۱۳۷﴾ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِىٰ وَمَنْ يُضِلِّ فَإِنَّكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿۱۳۸﴾ لَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَٰئِكَ كَالْإِطْعَامِ بَلْ هُمْ أَصْلُ أُولَٰئِكَ ﴿۱۳۹﴾ وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۴۰﴾ وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿۱۴۱﴾ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۱۴۲﴾ وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿۱۴۳﴾ أَوْ لَمْ يَتَفَكَّرُوا سَكَنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ أُولَٰئِكَ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ لِقَاءُ رَبِّكَ وَهُمْ هُمْ يَدْعُونَ ﴿۱۴۴﴾

منزل ۲

بوتنگ کہ آحق و قبول کنگ یا آراہ ہر جمعی زانگ و پد محض و نیادی طبع و سفلی اہشانی دمب کیان و احکام الہی و ول کنان بہ شیطان و اشارہ و کام گیوک بہ بیت و خدا و عہد و میناق و غرض و ہر چ مدرنت چوش بگوش کہ یہود و ہم ہم تراب دیگ بوت کہ نہنا کتاب و علم ہر نفع دیوک بیت نہ کنت و انکہ راستیں معنی و آئی زندگی و مکتنت مثل الذین جملوا التورات ثم لم یحملوا کمال الحما دیحمل اسفار (الجمعه دکو ۱) یہ علماء سور و ماں اے آیتان مزین عبرتنا کیں سبق موجود انت اگر دگوش گور کنت و کل ہر شرکاں و غیرہانی رد و قرآن و عنکبوت و ذاب (مکوہ مکسک) و غیرہانی مثال بیان فرمائینگ مگر لے مردمانی مثال ہنجوش بدانت کہ کتا غیر تمدن مردم (دانکہ آئی وں برو) آراہ وئی سر چسبان کنگ تیار نہ بیت و ہر چا و خدایں مردم آراہ وئی جا و چسپا کنت گذرا تہنا و ناوان با کنت قل علم و فضل ہم انسان و ہما و ہد و نفع دنت کہ چہ خدا و ہدایت و دستگیری و ہمیں علم و رد و کام گیج و توفیق ای بہ بیت و ہر کس و آہر چکیں راہ و کام گیج و توفیق و مدیت تو گذر توری بہی مزین علمی فضیلت و قابلیت و خدا بند بہ بیت چوش بفہم کہ آراہ نقصان و ناوان و ابیدر گہچ بدست و نہیت ہمشکا انسان و لازم انت کہ بہ وئی علم و فضل و سر مغر و مہبت بلکیں

مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ جَنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿۸۴﴾
 کہ آیانی ہم نشینا ہج گنویں نیستیں۔ (تیسویں گنویں ظاہریں۔)
 أَوْ لَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ
 آيا آياں سچايت ماں آسمانينگ وزين ۽ بادشاہيا و آچيز کي پيدا کنگ اللہ
 مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ فَبِأَيِّ
 چہ ہر چيز ۽ ماں اے خبرا کہ شيد نزدیک رستگ آياںي مِتت و نوں پکچا
 حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿۸۵﴾ مَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ
 خبر ۽ سرايمان کارنت رند چہ اشي ۽ کسبارا کہ اللہ چہ راہارو بکنت گدا نیستنت آياں چہ راہ
 لَهُ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿۸۶﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ
 سوچيدو۔ ۽ ايت آياں کہ لہوتی گمراہی ۽ تہا سرگردانت ۽ جُست کنت تراچہ
 السَّاعَةِ إِيَّانَ مُرْسِيهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا
 قیامت ۽ کہ کدینکنت آئی ۽ قائم ہوگ۔ گوش کہ آئی ۽ خبر خاص گوں منی رت ۽ انت ظاہر نکنت آياں
 لَوْ قُتِلَتْ السَّاعَةُ لَآتَتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ نَفُتًا فَاسْأَلُوكَ النَّاسَ لَعْنَةَ اللَّهِ وَالْأَرْضِ لَأَتَاتِيَكُمُ الْآ
 پے وقت ۽ مگر ہاوت۔ گرائیں ہار آما آسمانان و ماں زمین ۽ نیست آہ شے سرا مگر
 بَعَثَ يَسْأَلُوكَ كَأَنَّكَ خَفِیُّ عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ
 ناگہانی ۽ جُست کنت ترا گوشہ کہ تو ماں آئی ۽ شوہا زایے۔ گوش کہ آئی ۽ خبر خاص گوں
 اللَّهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۸۷﴾ قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي
 اللہ انت لیکن گیشتریں مردم نرانت ۽ گوش کہ من مستر نہیاں وئی نفس
 نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ
 فائدہ ۽ نہ نقصان ۽ مگر ہر چیکہ بلویت اللہ و اگر من بزانین انت غیبی خبران
 لَا سْتَكَثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ
 گدا من حاصل کنگت بازینے چہ نیکیان و نرسنگت منار ۽ تکلیف ۽ من خالی ترسیونک

..... دامن چہ خدا ۽ ہدایت و توفیق ۽ طلب گار بہت۔ ۽ اے آیت سرظاہر ۽ آیت و ما خلقت الجن والانس الا ليعبدون ۽ معارض معلوم بیت
 پیشکا لھیں مفسران ۽ اودا ماں ۽ ليعبدون ۽ ۽ لام غایت ۽ واداماں ۽ لجمہو ۽ ۽ لام عاقبت ۽ مراد گینگ یعنی چہ درستانی پیداکنگ اصلی مطلب و عبادت انت
 لیکن باز جن انس چونکہ لے مطلب ۽ تمام نہ کنت و انجام کارماں دروخ ۽ دیم دیگ بنت۔ اے انجام ۽ حساب ۽ گوشت کنیں کہ گوش آیان پے دروخ ۽ پیداکنگ
 بونگنت کمانی قولہ تعالیٰ فالتقطه آل فرعون لیکون لهم عدوا وحرزا۔ باقی محققین گوشتنت اے تکلف ۽ حاجت نیستنت آہر و دین جاگہان ۽ لام غایت ۽ مراد
 گرت لگماں ۽ ليعبدون ۽ ۽ غایت تشریحی ۽ ادا ماں ۽ لجمہو ۽ ۽ غایت نکوینی بیان کنگ بونگ۔ ۽ یعنی دل۔ گوش ۽ جم درست موجودانت و لیکن نہ چہ دل ۽ ماں
 ۽ آیات اللہ ۽ غور و بجا کنت نہ قدرت ۽ نشانانی بہ شری ۽ مطالعہ کنت نہ خدائی گہان ۽ بر اشکنگ خاطر ۽ گوشدارنت۔ چوشکہ چار پادیں جانورانی تمام زانگ ابوک پے دروخ
 نوش ۽ حیوانی جذبگانی دائرہ ۽ تہا محدودیت اشانی ہم ۽ جہ جادوانت کہ دل ۽ دماغ۔ دست پاد۔ گوش ۽ جم غصیکہ خدا ۽ انگین تمامیں قوت تہا دیناوی لذت و مادی خواہشانی سرچ
 کنگ وقف انت اشان ۽ پیر انسانی کمال ملکوتی خصلتانی
 حصول ۽ ہج سروکار نیستنت بلکین اگر چارگ بہ بیت نو
 اشانی جاورچہ یک حسابے ۽ چہ جانوران ہم بذرت
 جانور پے خدا بند ۽ توار ۽ ہما دماں ۽ حاضر بیت آئی ہکل ۽
 سراوشتیت اشان کدی ہم حقیقی این مالک ۽ توار ۽ سرا
 گوشان ۽ لک نہ کنت پیداجانورچہ وئی فطرت ۽ دانگین
 قوتان ہما کاران ۽ گرت کہ پیر آیان قدرت ۽ مقرر کنگت
 زیات ۽ ماں آیان استعداد و قابلیت نیستنت و لیکن ماں
 انسانان روحانی و عرفانی بودناکی ۽ ہرچ فطری قوت و
 استعداد و دلیعت کنگ بونگت آراچہ وئی بے راہ روی و
 کاہلی ۽ بناء و ستان و بیادات و بے کار جوڑکت۔
 وک غافلین ۽ احوال ۽ ذکر ۽ پیدایمان داران ۽ ہم تراپ
 دات کہ شما غفلت ۽ راہ ۽ اختیار ممکن ات غفلت ۽ دور
 کنویں چیز خدا ۽ یادانت پیشکا شما مدام آراگون خوبیں
 نامان توار بہرچن ات وگون جوانیں توصیفان ۽ یادگرات
 ہرکس آئی صفتانی رداجی و چوڑ چوٹی ۽ راہ ۽ اختیار
 کنت آیان ۽ ویل بکن آیان ہرچہ کنت آئی ویاں ۽ ووت
 کنتنت ۽ خدا ۽ نام و صفاتی بابت ۽ کج روی اشن انت
 کہ خدا ۽ سراہین نام باصفت ۽ بیان کنت کہ آئی
 اجازت شریعت ۽ ندانگ ۽ آخی تعالیٰ ۽ مزین شانی و
 بزرگی ۽ قابل نیستنت یا آئی خاصین نام و صفت ۽
 پیر غیر اللہ ۽ اطلاق بکنت یا آیان معنی ۽ بیان کنگ دہد
 بے کارین ناول و گردچیل بکنت یا آیان معصیت مثلاً سحر
 وغیرہ ۽ موقع ۽ کارمرز بکنت اے کل کجروی ۽ شامل انت۔
 و اے جماعت ۽ اجمہر صلی اللہ علیہ وسلم ۽ امت انت کہ آئی
 چہ ہمک و طر ۽ افراط و تفریط و کجروی ۽ جدالوان ۽ راستی
 انصاف و میاں روی ۽ رہ بند ۽ زرتنگ۔ وہ ہمیشی ۽
 دگران ۽ دعوت ہم دینت ویم ترے اے امت ۽ مخالفت
 کنوک و ختی ۽ دروخ بند کنوکانی ذکر انت۔ ۽ دروخ بند
 کنوکین گندگار ۽ بازبر ۽ فوراسزا دیگ نہ بیت بلکین
 پیر آیان دیناوی عیش و روزی ۽ کشادگی ۽ دروازگ ہج
 کنگ بیت حتی کہ چہ خدائی سرا ۽ بے فکر یوان ۽ جرم و
 گناہانی کنگ رذایات دیر جوڑنت اے پچا اشان ۽
 ہرچ مسترین سرا ۽ سکی انت۔ کم کم ۽ ونا را علانیہ و سرچی
 آئی ۽ مستحق ثابت کنت ہمیش خدا ۽ مہلت دیگ و
 اسدراج انت چہ وئی احمق و بے حیائی ۽ پچوش فہمت
 ۽ یعنی اگر پیر قرآنی آیتانی سرا ایمان نیابت نوگت ماں دنیا ۽ گرا کنا جزو کلام انت کرا آئی ۽ سرا ایمان بارگامیت دارگ بیت چوش بزان کر پے بخانی نصیب آیان ۽ دولت مہر نہ بونگ

کہ مے سراہر بانی بونگانت و در حقیقت ۽ اشان ۽ پیرستری عذاب ۽ تیار کنگ بونگانت خدا ۽ کید۔ (ریک یا خفیہ تدبیر) ہمیشنت کہ پچوشیں کار ساری بہ
 بیت کہ آئی ظاہر رحمت و باطن قہر و عذاب بہ بیت بے شک خدا ۽ تدبیر مزین مضبوط و پختہ انت کہ آرا بہ کتام جیل یا تدبیر ۽ تکلیف نہ بیت۔ ۱۲
 ہم صفحہ ۽ فو اکل۔ ۽ یعنی آخر کار ۽ آیات اللہ ۽ دروخ بند کنگ وچہ آئی بدیں انجام ۽ غافل ہوگ ۽ سبب جی انت اے آیتانی آروک معاذ اللہ کتام
 بے عقل و مجنون نہ انت آئی ۽ وئی سرچیں زندہ شے میاںجی ۽ گوارینت چہ آئی حور و مزین ہمک جاور ۽ شما معلوم دارات چہ آئی عقل و دانش امانت و دیانت ۽ شما چہ
 پیش ۽ واقف و سرپرانت آئی ۽ چہ ہرکس ۽ جانب ۽ اے آیتان ۽ آوزنگ۔ اکل جہان ۽ مالک شہنشاہ مطلق و ہمک چیر ۽ پیداکنوک انت کہ آئی حکومانی بند و
 بست سک محکم و مضبوط انت بلکین ہر یک حور و مزینیں چیز کہ آئی ۽ پیداکنگت غور اگر کینے تو اے نکوینہ آیات ۽ تنزیلیہ آیتانی ۽ تصدیق ۽ کنت گدا اللہ ۽ آیتانی
 تسلیم کنگ ردا شماراچہ عذرہستنت ۽ پچوش معلوم بیت کہ شاید اشانی مرگ و ہلاکت ۽ و ہز نزدیک اختگ ۽ پیشکا پیر بعد الموت ۽ ہرچ تیار ۽ کنگ لویت آرا بایادانت

قال الملا

٢٣
ع
١٣

منزل ۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

تو میرے دانتیں چیز تہا دگرانی ہر کشک اش شروع کت مثلاً کسی ء وئی عقیدہ چوش ظاہر کت کہ لے اولاد فلان زندہ یا مردہ مخلوق ء مارا دانت کسے ء اے عقیدہ ء نہ داشت بلے آئی ء عملہ نذر و نیاز بنا رکت یا چک ء پیشانی بہ آئی ویا چہل کت یا چک نام چوش پرست کہ چہ آئی شرک ظاہر بیت مثلاً عبد العزیزؒ عبد الشمس وغیرہ۔ غرض صریح حقہ کہ حق ایں خدا بند بیگت آرا اعتقاد یا قولاً یا فعلاً دگران ء دیگر بوتؒ شربران ات حق تعالیٰ چہ شرک ء تمامیں قسماں بالا ویزرانت ماں اے آیتان حسن بصری وغیرہ ء فکر ء روء خاص آدم وحواءؑ نہ بلکیں عام انسانانی نقشہ بیان کنگ بوت ک بے شک ابتداء ماں ء هو الذی خلقکم من نفیس واحدہ وجعل منہما زوجہا ء بیکجی بہا آدم وحواءؑ ذکر ات مگر چہ آئی ء بد مطلقا مرد و جنین ء ذکر ء نیمگ وتری بوت وچوش باز جا کہ ہم بیت کہ چہ یک شخصے ء ذکر ء جنس ء ذکر ء نیمگ وتری بیت چوشک ماں ولقد زینا السماء الذیٰ یأبصارہم و جعلناہا رجوماً للشیطین ء ء ہما استار ان ء ء مصابیح ء فرماینتگ کہ آیر و شوکیں استار نہ انت کہ چہ آیان رجم شیطاں بیت مگر ادراجہ مصابیح ء جرد ء مصابیح ء جنس ء نیمگ کلام ء منتقل کنگ بوت اے تفسیر ء روء ماں ء جعلناہا شرکاء ء ہج اشکال در اند بیت مگر چہ سلف ء زیات ترھے منقول انت کہ ماں اے آیتان تہنا آدم وحواءؑ قصہ بیان فرماینتگ گوشت کہ ابلیس ماں نیکیں مخلوقے ء صورت ء بہ حواءؑ گور ء آحت و فریب دیان ء چہ آئی قول بیت کہ اگر بیک پیدابوت تو آئی نام ء عبد الحارث بکن حواءؑ آدم ہم بہ اشیٰ رضا مند کت وھدیکہ چک پیدابوت تو ہر دوینا عبد الحارث نام ایرکت (حارث) ابلیس ء نام ات کہ ماں فرشتگان ٹولی ء گوں ہے نام ء توارجنگ بوت کت ظاہر انت کہ ماں اسماء اعلام ء لغوی معنی معتبر نہ بنت و اگر توری معتبر نہ بنت تو عبد ء اضافت بہ حارث ء نیمگ البشر لازم نہ کنت کہ حارث ء راعماذ اللہ معبود قرار دیگ بہ بیت یک مہمان چلیں شخصے ء کہ وئی مہمان ء شریعت و خاطر تواضع کنت عرب آرا ء عبد الصیف ء گوشت (یعنی مہمان ء غلام) اشیٰ مطلب ہج چوش نہ بیت کہ بزاں میربان مہمان ء عبادت ء کنت گداگر ء عبد الحارث ء نام پرندگ اے واقعہ راست انت تو چوش گوشک بیت نہ کنت کہ آدم علیہ السلام ء معاذ اللہ حقیقتہً شرک ء ارتکاب کت کہ لے خبر نیسانی شان ء برخلاف انت البت چک ء چشیں غیر موزوں نام پرندگ کہ چہ آئی ء بظاہر شرک ء بگویت معصوم نبی ء علامیں شان ء توحید ء جذبگ مناسب نہ ات قرآن کریم ء عادت انت کہ مقررین نبیانی حورید لغزش و کمتریں شتور و رگ ء حسنات الابرار سیئات المقربین ء قاعدہ ء روء اکثر گوں ترندیں سرگال (عنوان) ء تفسیر کنت چوشک ماں یونس علیہ السلام ء قصہ ء بیان فرماینت فظن ان لن نقدر علیہ یا فرماینت ء حتی اذا استنسیس الرسول وظنوا انہم قد کذبوا ء بہ لہیں مفسران توجیہ روا ہے ہما ادا آدم علیہ السلام ء مرتبہ ء لحاظ ء لے وھم یا وکیں شرک ء تغلیظا بہ اے لفظان ظاہر کت جعلناہا شرکاء فیما اناھا (خدا ء دانتیں چیز تہا حصہ دار جو رکنگ بنائش کت) یعنی آئی شان بہ اشیٰ ء نہ کرزت کہ چشیں نام پر بہ بندیت کہ چہ آئی ء شرک بو ظاہر بیت

اَمْ لَهُمْ اِذَا نَسَمِعُوْنَ بِهَا قُلْ اَدْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كَيْدُوْنَ

یا آیان ء گوش پرنت کہ ہما گوشا یا شگت بگوش کہ تواریجن ات وئی شریارانؒ زندامنی ضرر دیگے جلیبا بکن

فَلَا تَنْظُرُوْنَ ۝۱۵ اِنَّ وِلٰیَّ اللّٰهُ الَّذِیْ نَزَّلَ الْكِتٰبَ وَهُوَ

گدا مناہلت مدیت و بیشک منی نگہبان اللہ انت ہما کہ دینی دانتگ کتاب و آ

یَتَوَلٰی الصّٰلِحِیْنَ ۝۱۶ وَالَّذِیْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِہٖ لَا یَسْتَطِیْعُوْنَ

نگہبانی کنت نیکیں بندیاں یا و ہما کسان کہ تواریش کن ات شما بغیر چہ آیتا اکنت نکنت

نَصْرُکُمْ وَلَا اَنْفُسُہُمْ یَنْصُرُوْنَ ۝۱۷ وَاَنْ تَدْعُوْهُمْ اِلٰی الْہُدٰی

شے مدتنا و نہ وئی مدت دات نکنت و اگر تواریش کن ات آیان پر راہ ء نیمگ ء

لَا یَسْمَعُوْا وَتَرٰہُمْ یَنْظُرُوْنَ اِلَیْکَ وَہُمْ لَا یُبْصِرُوْنَ ۝۱۸ خٰذِ

ہج نیش کنت و گدے تو آیان ء کچار گایت تہی نیمگ و آنکدنت و عادت

الْعَفْوَ وَاْمُرْ بِالْعُرْفِ وَاَعْرِضْ عَنِ الْجَہِلِیْنَ ۝۱۹ وَاَقْبِلْ رِغْظَکَ

بکن در گذشت کنگ و حکم کن نیکیں کہ کنگ ویک کنارہ ہو چہ جا علان و اگر برا نیگختہ بکنت

مِنَ الشَّیْطٰنِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ اِنَّہٗ سَمِیْعٌ عَلِیْمٌ ۝۲۰ اِنَّ

شیطانے و سوسے گدا پناہ بلوٹ چہ اللہ ء ہما وینت اشکنو زانو ک بے شک

الَّذِیْنَ اتَّقَوْا اِذَا مَسَّہُمْ طَیْفٌ مِّنَ الشَّیْطٰنِ تَذٰکُرًا وَاِذَا هُمْ

ہما کسانیکہ خدا ء شریش ہستنت و قیکہ بہت آیان ء نیچا چہ شیطان ء خدا ء یاد اکنت پدا یک اناگ

مُبْصِرُوْنَ ۝۲۱ وَاِخْوَانُہُمْ یَمِیْدُوْنَ وَہُمْ فِی الْغٰیِّ ثُمَّ لَا یَقْصُرُوْنَ

آیانی چم چہ بنت و شیطانانی بر اتان گر کنت بہت آیان ء شیطان ماں مگر اسی تہا پدا آ کوتاہی نکنت و

وَ اِذَا کَمَرَتْہُمْ یَاۤیَہٗ قَالُوْا لَوْلَا اجْتَبٰیہَا قُلْ اِنَّہٗ اَتٰہُمَا

و وقتیکہ تو نبرہ آیان گور ات نی گدا گوشت کہ پرچے چہ وئی طرف ء نساہ آیتا بگوش کہ من پر وئی کتاں ہما

یُوْحٰی اِلَیَّ مِنْ رَبِّیْ ہٰذَا بَصٰیۡرٌ مِّنْ رَبِّکُمْ وَہْدٰی وَرَحْمَہٗ

چیزہ کہ حکم کنگ بیت پنی نیمگ چہ منی رب ء طرف ء اے روشیں دیلنت چہ شے رب ء طرف وھدایت و رحمت انت

بہلی توری حقیقتہً شرک نہ انت شاید بیشکا فقد اشرا و غیرہ گونڈیں عبارت ویل کتاں اے دراجیں عنوان ء جعلناہا شرکاء فیما اناھا ء اختیار فرماینت و اللہ علم (تنبیہ) حافظ عماد الدین ابن کثیر ء بیان کنگ کہ عبد الحارث نام ایر کنگ حدیث مرفوع کہ ماں ترمذی ء انت آہ سہ سبب معلول انت باقی پشت کت آثار آغا الباجہ اہل کتاب ء روایتان ماخوذ انت و اللہ علم بالصواب قل پیش یک طے ء شرک ذکر ات چہ ہمائی مناسبت ء ماں لے آیتان بت پرستی ء روء ہما فرماینت یعنی ہر کس کہ دگر ء پیداکت مکنت بلکیں آئی جرد شے اڈ کتگیں بہ بیت آشیے معبود یا خدا چون بیت کنت ۱۲ ہے صفحہ ء فوائد ۱۔ ہما آیتان ء آیان ء خدائی حق دانتگ آیان پر شما خویش زھے بجنت در حالیکہ آیان بہ وئی جرد ء حفاظت ء ہم قدرت نہ داشت و مخلوق بوگ ء باوجود چہ (چہ آ) کمال و شرف ء زہر انت کہ چہ آیان ء برکت ء یک مخلوق بہ دومی مخلوق ء سراچیزہ بزرگی و بزرگی حاصل کت کنت اگر چہ آیان ظاہری دست پاد چم گوش کل ء شما جو کس ات لیکن ماں اے اعضا یاں ہما قوت مان نہ انت کہ چہ آیان برکت ء آیان اعضا ہر گوشک بہ بیت نہ پر شے

..... شمار ایستہ دیوک نہ انت شمایہ اشانی دیما کور کار بکن ات با خاموش بی ات ہر دو عین جاو ریک ہیما انت نہ چہ اشئی فائدگ نہ چہ آئی و نفع
حیرانی خبرے کہ ہر چیزے کہ ماں مملوک مخلوق توگ مثل شمایہ عاجز و بزرگ بہ بیت بلکین بہ وتی وجود و کمالات و وجود و رواج شمایہ گندہ تربیت ہیما ان خدا سازگ بہ بیت
وہر کسے کہ ایشرار و قرار بدنت آراہیم تراب دیگ بہ بیت کہ ماترار انقصان دین چناچہ مکہ مشرکان گول و اجریغہ گشتنگ کہ قومے بنانی بی ادبی کنگ و انکار بکن و اگر نہ
باریں بچے آفتے تنی سرانازل بکننت و یخو فونک بالذین من ذونہ (زمر رکوع ۷) ہمیشی جواب چہ "قل ادعوا شرکاءکم الہ" و دیگ بون یعنی شمایہ کلیر
شریکان و توار بکن ات و منی خلاف و تی تدبیر وہر بندان و کار مرز بکن ات گرامنار ایک مانے و ہم مہلت مدات من چاران باریں شمایہ راجے نقصان دات کن ات
فل یعنی ہما ذات و کہ منی سر آتانی نازل کت و منار ایغیر ہی منصب بخت ہما ذات بہ کلیر نیما مقابلہ منی حمایت و حفاظت گنت پرچیا کہ و تی نیکن بندہانی حفاظت
اعانت ہما ذات کنت۔ فل یعنی سر ظاہر و جم اش ہستنت مگر چہ بینائی و محروم انت۔ فل خذ العفو و باز من معانے کنگ بونگنت۔ اکثر حاصل ایشنت کہ چیز نری
وسک گیری و ہر بکنگ بہ بیت۔ و اجہ ترجمہ ہمشکا اشئی
معنی و چہ "در گذر" و تعبیر فرماینتگ۔ ماں گوستگیس آیت
بنت برستان خوار و ذلیل و احمق و جاہل قرار دیگ بونگنت
باز ممکن ات کہ جاہلیں مشرکان چہ ای خبران زہر گران کتنام
یک نامنا سبب حرکت بکتیں یا چہ زبان و سلیں سنجے بکتیں
ہمشکا ہدایت کنگ بون کہ چہ عفو و در گذر کنگ ہیل عادت
و کار گران چہ نصیحت بہ بیت و دستاں مداریت۔ خوبں خبران
مدام گوشاں بی ات چہ جاہلاں یک کتری اختیار بکن ات
یعنی بہ آیانی جاہلانگ رپانی سر امدام تعرض مکن ات
و ہدیہ مقرر مہلت کیت ماں کیں وقت و ایہ درستانی
حساب کتاب کیشینگ بنت و اگر کدی بشری لوٹ و روا
آیانی کتنام بدیں حرکتے و سر از ہر و غصہ بکت و لغتی شیطاں
بلوٹیت کہ چہ دور و اس روک کنان شمارا ہینہیں کارے
آمادہ بکننت کہ امصاحت بر خلاف انت یا کراتی
خلق عظیم تی علم و وزن داری پونگ بکننت توچشیں
ساعت شمار وقت چہ اللہ پناہ طلب بکن ات
شمع عصمت و محابت مقابلہ آئی مکرہ کار گرنہ بیت پرچیا کہ
قادریں خدا ہر یک پناہ طلب کنوک خبر اشکنوک ہر جاوہ
علم داروک انت ہما تی شمع حفاظت و ذمہ و تی سر ازنگ۔
و ہر پسر تہنا و اجہ پیغمبر خطاب ات اگرچہ ماں استعاذہ و حکم
کل شامل انت نون عام تقوی دارانی جاوہ بیان فرماینت
یعنی عام تقوی دارانی حق لے بحال نیست کہ شیطاں و گذر آیانی بکنگ
بہ بیت و گورگندش بخت البت متقی مردمانی شان ایشنت
کہ چہ شیطاں و اغواء ماں دراج کشیں غفلت و نہ کپنت
بلکین ادنا بیں غفلت بون تو آہیچ درہان و خدا یاد کنت
سر پاوش وارت کہ فوراً و تی جرنڈش داشت و پدا و نا دارگ
شرط و چمانش بیچ بنت و غفلت و پردہ لگوشت بکی بدی
گذر دیما گندگ کیت و نا را پدا چہ بدیں کارا ہر پزانت
باقی غیر متقین (کہ ماں آیانی دل و خدا ترس نیستنت بلکین
چوش بگوش کہ شیطاں و ذر برار انت) آیانی احوال چوش
انت کہ شیطاں مدام آیانی ماں گراہی تہلا نک دیان بیت
و گورگند جنگ رواج ہمیں کوتاہی نہ کنت پدا ایستگولے مردم
ہم بہ آئی رند گیری و ہچ ہمیں کوتاہی نہ کنت بہ لے و طرے
ہما شیطاں نانی غرور و سرکشی و ہم انک زیات ترکان بنت
بہر جاوہ متقی و شان ایشنت کہ و ہد آرا شیطاں شزار
بکننت ہما دمان و چہ خدا پناہ طلب بکننت اے روادیر ہچ

لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿۲۶﴾ وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا
پہ ہما کسان کہ مومننت و وقتیکہ وانگ بیت قرآن گدا گوشادارت آئی طرف و خاموش بہیت
لَعَلَّكُمْ تَرْحَمُونَ ﴿۲۷﴾ وَاذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَ
ناکہ پشیمے سر ارجم کنگ بہیت و یاد بکن و تی پروردگار ماں و تی دل و پر عاجزی و
خِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَ
پترس و پھنچیں آوازیہ کہ چسک خبر کنگ کتر بہیت و ماں صباح و بیگاھا و
لَا تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ ﴿۲۸﴾ إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
مبو چہ بے خبران بیشک ہما کتر تی پروردگار و گورانت تبکر بکننت آیان
عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿۲۹﴾
چہ آئی و بندگی و یاد کنت آئی و پاکیں ذات و ہمایا را سجدہ کنت
سُورَةُ الْاَنْفَالِ مَدْفُوعَةٌ هِيَ خَمْسُ مِائَةٍ اَيُّهَا عَشْرُ رُكُوعٍ
سورہ انفال مدینہ نازل بونگ و آئی تہا ہفتاد و پنج آیات و دہ رکوعنت
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
شروع کناں گوں خدا نام و ہما کہ بے اندازہ ہر بان زہر بیں رحم کنوک آیت
يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْاَنْفَالِ قُلِ الْاَنْفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا
جست کنت ترا چہ غنیمت فی حکما بگوش غنیمت و مالان اللہ تیگ رسول و گنت نون بہرست
اللّٰهَ وَاصْلَحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ إِن كُنْتُمْ
چہ اللہ و صلح بکن ات و ت موات و اللہ تیگ و آئی رسول و حکم و بخت ات اگر شمایہ
مُؤْمِنِينَ ﴿۱﴾ إِنَّكَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ
مومینٹ بے شک ایمانداران ہما کساننت کہ وقتیکہ اللہ نام گورگ بیت گدا ترسنت
قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تَلَّكْتُ عَلَيْهِمْ آيَةً زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
آیانی دلاں وقتیکہ وانگ بیت بہ آیانی سر آئی و کلام گدا زیادہ بیت آیانی ایما و پرتی پروردگار و سر

مکنت و اگر نہ ماں دراج کشیں غفلت کیاں و آرا رجوع الی اللہ و توفیق ہم نصیب نہ بیت۔ ۱۲
ہمے صفحہ و فوائد: و ہدیہ و حی و ایک کدی دیر بونگت تو کافران مسخرہ کنان و گوں و اجہ پیغمبر و درایتنگتیش کہ نون پرچیا یک و ن گڑھیں آیتے تو نیارے۔ آخر
تما میں قرآن تووت جو کنگ (العیاذ باللہ) ہمے ہیما تنگ کنگ و بیت و ہنیں ہینیں نشان یعنی معجزات طلب کزنگتیش کہ خدا بہ و تی حکمت و روہ آیانی و پیش دارگ
نہ لوتنگت۔ و ہدیہ پیغمبر و اشانی پیش دارگ و انکار بکنیں۔ تو اشان ایستہ دانگت "لولا اجتبیبتہا" یعنی گوں و تی خدا و عرض و گورز کنان مے طلب کنکین نشانی
پرچا درجت و نیارت اے ہر دو عین خبرانی پسر چوش دات قل انما اتبع ما بوحی الی من ربی یعنی اشان و بگوش کہ نبی و اے کار نہ انت کہ چہ و ت خدا و سر اقتدار
بکننت یا بہ مردمانی سر بنگ سر اقدام کنان و چہ خدا و ہما چیز بلوٹیت کہ آئی و دیگ آئی و حکمت و بر خلاف انت یا آئی و طلب کنگ اجازت نیست) آئی و ظیفہ تہنا ایشنت
کہ خدا ہر ج و حی دیم بدنت قبول بکننت آرا آئی و سر عمل کنوک بہ بیت و دگران ہم بہ آئی سر عمل کنگ دعوت بدنت باقی ترس بیلیہ یا لکویبیہ آیات کہ شمایہ من طلب کنگ لوٹ ات

... تو پر قرآن، افضل تر کجام آیات بنت و چراغی زیات عظیم الشان معجزہ کجام بیت کنت کہ آپ تمام جہان و زیات بصیرت دار و ک، حقیقتاً و نصیحتاً فی خزانہ و پیمان یار و کان خاصیں و ذی ہدایت و رحمت و انبار ماں و تادار و ک بہ بیت آثر اشما قبول دار و ک و کدی تیار بوتے کہ شافرائی آیتان و قبول دار بیت۔ و ک و ہدے کہ قرآن اے دایں بے بہائیں دولت و علم و ہدایت و معدن انت تو آئی قرأت و حق گو شدار و کافی سرایش کہ گوں سرچیں فکر و دلگوشی و بہ آئی نینگ گو شان و ہدایت آئی ہدایتان و گوں قبول کنوئیں گو شان بہ اشکنت و ہر و ک و ک و تران، جاک مصلوات بند کنان و گوں ادب و خاموشی اختیار بکنت تاکہ اشان خدا و رحمت و رحم و کرم و حقدار جوڑ بہ بیت۔ اگن کافر قرآن و ہر اے داب و ہر با شکنت تو ہج نامکن نہ انت کہ آپ خدا و رحمت و مسلمان بہ بنت و اگن چہ پیسہ مسلمان انت تو اللہ و ولی جوڑ بہ بنت یا کم و چہ کم چہ عمل و اجر و ثواب و حاصل کنوک بہ بنت چہ بیت و آیت و بازیں عالمان اے مسئلہ در کنگ کہ ماں نماز و ہدے امام قرأت بکنت تو خاموش بے ات (ادالے مسئلہ و پتہ شک ابو موسیٰ و ابو ہریرہ و حدیث و ابہ پیغمبر و فرمان انت «وَلَا تَقْرَأُوا الْقُرْآنَ حَتَّى تَغْتَسِلُوا» (وہدے ماں نماز امام قرأت بکنت تو خاموش بے ات) ادالے مسئلہ و گیش و گوار کنگ و موہ نہ انت ماں صحیح مسلم و شرح و اے بابت و شری و اے رداحت و تران کنگ و مسترین ذکر تو قرآن کریم دت انت آئی ادب و انون بیان بوت، نوں عام ذکر اللہ و چیزے آداب بیان فرمائینت یعنی ذکر اللہ و اصلی روح ایش انت کہ ہر چیکہ چہ زبان و در بکنت و بگوشت گوں دل بہ آئی نینگ و دلگوشی ہم گور بکنت تاکہ ذکر و سرچیں نفع حاصل بہ بیت، و زبان و دل ہر دوئیں عنوان ماں خدا و یاد و کلا نیش بہ بنت ذکر کنگ و ہدے ماں دل و رقت بوگ المی انت گوں راستیں رغبت و ترس و خدا و توار بہ بکنت چو شکہ کجام خوشامد کنوک ترستگیں مردے کسے و توار کنت ماں ذکر کنوک و لہجہ و آواز و ہیئت و عاجزی و خوف و رنگ در شان بہ بیت چہ ذکر و مذکور و جلال و عظمت و آواز و چہل بوگ قدرتی چیزایت و خشت و الاضواء و اللہ جل جلالہ فَلا تَسْمَعُ اِلَّا هَمْسًا۔ پیشکازیات جاک جنگ و نمانعت انت گوں نرمیں توار و چہ کانی یا سر ظاہر و خدا و ذکر و بکنت تو خدا آئی ذکر کنت گدا چریشی و زیات عاشق و نیک بختی و گہر بیت کنت۔ و ک یعنی شب و روج خصوصاً صاحب و بیگاہ و ہدے چہ آئی یاد و خافل مہو و ہدے مقرب (نرنگ ترین) فرشتہ چہ آئی و بندگی و شرم نہ کنت بلکین تمایں و ہدے بہ آئی یاد و کلا نیش انت ہمانی و سجدہ کنت تو انسان و انگت زیات لازم انت کہ چہ آئی ذکر و عبادت و سجدہ و خافل مہیت و ہدے آیت و ہر سجدہ کنگ بہ بیت و اے مدنی سورت ایت چہ جنگ بدر و پد نازل بوت۔ ماں مکہ و سیزدہ سالہ زندگی و مشرکان و ہرج در و ناکیں و ہوش و کار کنوئیں ظلم مکین مسلمانان سرور داشت و مظلوم مسلمانان و ہر قدر صبر و استقلال و معجزہ دار و کیں جو اندری و لہیت و رند بہ زندان ۱۳ سال و ہرے خطر ناکیں مصیبتان و تکلیفان و برداشت کت آماں دنیا و تاریخ و یک بے میں واقعات قریش و آئی دوز و اہان و کجام صورت و ظلم و ستم یلہ نجات پدایم مسلمانان و حق تعالی شانہ و ہر اے جنگلی ظالمانی مقابلہ و دست چست کنگ و اجازت نہ دات، صبر و برداشت و آخری حد ایش ات کہ مسلمانان مقدس عزیزیں وطن و سیاد و ارثان اہل و عیال مال دولت کل چیزان یلہ دیان و خالصیہ خدا و رسول و شنودی و رد اسر گران و چہ لوگانے در کینت و ہدے مشرکانی ظلم و تکبر و مسلمانان بڑگی و یکسی چہ حدہ گوشت۔ آنگو ایماندارانی قلوب و وطن و قوم، زن و فرزند، مال و دولت غرض ہر یک چہ ماسوی اللہ و رشتہ و خالی و پاک بوان و محض خدا و رسول و دوستی و چہ توحید و دولت و اخلاص و پیچو کامل و سرچم بوتنت چو ش بگوش کہ غیر اللہ ماں آییاں ہج گنجائش پشت نہ کنت۔ پدا آملو ماں و کہ آییاں و ہر سیزدہ سال و پدماں پد کافرانی ہر و ہر حملہاں و برداشت کنگا کنت و وطن و یلہ و یک و سر اہم امن و ائینی حاصل کت نہ کنتش گوں ظالمان جنگ کنگ و بدلہ گرگ و اشان و اجازت رس ات۔ اِذْ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ بَاغِضَ ظُلْمٍ وَاِنَّ اللّٰهَ عَلٰی نَصْرِ هٖمۡ لَقَدِیۡرٌ الَّذِیۡنَ اَخْرَجُوۡا مِنْ دِیَارِہِمْ بِغَیۡرِ حَقٍّ اِلَّا اَنْ یَّقُوۡلُوۡا رَبَّنَا اللّٰهُ (الحجہ رکوع ۶) مکہ و ادب جلوک (مانع) ات کہ مسلمان شروعات و اودا حملہ بکنت پیشکاز چہ ہجرت و بعد داں سالے و نیم و دستورش ہمیش ات، مکہ و مشرکانی تجارتی کار و بارانی روا کہ اشان گوں شام و یمن و ہر جاہ انت شکست دیان و ظالمانی کار و باری جاوہر و کمزور و مسلمانان مالی جاوہر مضبوط کنگ بہ بیت ہجرت و اولی سال و «ابوا» بواطہ عشرہ و غیرہ گوئیں گوئیں غزوات و سرا یا کہ آیانی گیش و گوار ماں حدیث و سیر و کتابان موجود انت بہ ہرے رد اسر کتوک بوتنت ماں ستر و وادہ و معلوم بوت کہ یک مزین تجارتی مہم ابوسفیان و ہر و ک و شام و روگانت ابوسفیان و اے تجارتی قافلہ گوں آئی و تقریباً شصت قریشی یک ہزار اشتر و پیچا ہزار دینار مال انت و ہدے چہ شام و دم بہ مکہ و و اتر بوتنت تو داہر بنی کریم و حال سر بوت صحیح مسلم و یک روایت و روہ و ابہ پیغمبر و گوں صحابہاں شور و مصلحت کت کہ آییا گوں اے جماعت و گرو چیل بکنیں، طبری و بیان و روہ و بازیں مردمان و ماں اے ہم و و تاراد و برداشت پرچاکہ آییاں کجام یک مسترین جنگ و خطر نہ ات کہ پرانی و مزین مچی و میثری و بست و بند کنگ بہ بیت دومی «انصار» بہ نسبت و اے ہم خیال دار و ک انت کہ آییاں و گوں رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم نصرت و حمایت و معاہدہ ماں ہما جاوہر و کنگت کہ اگن کجام راجہ مدینہ و سرار ش بکنت یا وادہ و سر حملہ بکنت۔ شروعات و قدم زوران و روگ توری بہ ہرج و ہر بہ بیت بہ آیانی معاہدہ و شامل نہ ات۔ مجمع و اے جاوہر و گندان و ابو بکر و عمر و انصار و رئیس سعد بن عبادہ و ولیدی و یوکیں کپ جت گد سر وادہ نبی و چہ سہ صدہ گیش مردم زرت و قافلہ و نیمگ و شت چونکہ کجام یک مزین سلاح بندیں لشکرے و مقابلہ کنگی نہ ات پیشکاز زیادہ مردم و سامان و سلاحانے بست و بند کنگ نہ بوت۔ ہما ساعت ہر کس جمع بوتنت گوں معمولی ساز و سامانان ربادگ بوتنت پیشکاز ماں بخاری و روایت و ابہ کعب بن مالک گوشت کہ «ہما مردم کہ ماں غزوہ بدر و شریک نہ بوتنت آیانی سرا ہج سرزنش نہ بوت پرچاکہ وادہ بنی کریم تیوگ و بہ تجارتی ہم و ارادہ و سر کپنگ اتفاقا خدا و جنگ و صورت پیدا فرمائینت، ابوسفیان و وادہ ارادہ و حال و گیت آئی و ہما دمان و نفر مکہ و دم دات چہ اودا قریباً یک ہزار و لشکر کہ ماں آییاں قریش و مزین سرور ہم گوں انت گوں سرچیں مال و اسباباں مدینہ و نیمگ و روانہ بوتنت حضور ماں مقام صفراء و ات و ہدے معلوم بوت کہ ابو جہل و غیرہ مزین کفر و سر و کانی کماشی و مشرکانی لشکر یلغار کنان و پیدا ک انت۔ چہ اے ناواقفین جاوہر و وادہ پیغمبر و صحابہاں و حال دم دات کہ اے ساعت و شے و دیماد و جماعت انت یکے تجارتی قافلہ و دومی فوجی لشکر خدا و وعدہ انت کہ شمارا چہ ہر دوئیں یکے و سر غلبہ دت شما بگوش ات کہ گوں کجام جماعت و مقابلہ کنگ لوٹ ات، چونکہ

ماں اے لشکر و مقابلہ و اشان ہیج و طر و تیار و نہ کنگت، ہمیشکا و قی تعداد و سامانانی کمی و خیال و گور کنان و لھتے و ابھیاں اے مشورہ دات کہ تجارتی قافلہ و سرا حملہ کنگ زبانت سوب مند و ارزان انت مگر و اجہ پیغمبر برے شور و وش نہ ات، و اجہ ابو بکر و عمر و مقداد بن الاسود و جوش دیو کیس پسہ دانت و پداچہ حضرت سعد بن معاذ و گپاں زندہ ہے فیصلہ بوقت کہ فوجی مہم و مردمان مقابلہ کنگ بہ بیت و و قی جوان مردی در شان کنگ بہ بیت۔ چنانچہ بدر و جاگہ و ہر دو فوجاں مقابلہ کت، حق تعالیٰ و مسلمانان و عظیم الشان فتح دات کافرائی ہفتاد نامداریں سردار کنگ بونت و ہفتاد نفر قید کنگ بونت، اسے داب و کفر و زور و قوت پریش و پریش بونت، ماں اے سورت و عموماہ ہے واقعہ و رداد استان و متعلقات بیان بونت ہر مردمانی اسے خیال انت کہ ماں اے سفر و اجہ پیغمبر چہ بندہ و فوجی لشکر و مقابلہ کنگ و در کنگت کہ اسر مدینہ و و ت کام گیجان و پیداک ات، تجارتی قافلہ و سرا حملہ کنگ و اجہ پیغمبر و نیت چہ اول و بگرداں آخر و انجام و ہد و ہجر نہ کت۔ آ در حقیقت و و قی یک و ت گریں اصولے و سر تمانین ذخیرہ حدیث و سیر و اشارات قرآنیہ و قربان کنگ بونت۔ اسے منطق بے سمجھ (فہم) و نیت کہ کفار مجاہدین کہ چہ آیانی ظلم و زور و مسلمانانی جان و مال ہیج چیز محفوظ نہ ات و نہ دیمتر (اسندگ) محفوظ بونگ و امیدات، آیانی و جانی و بدنی نقصان رسیدگ و جائزہ زانگ بہ بیت بے تجارتی و مالی نقصان و رسیدگ تہذیب و انسانیت و خلاف بہ بیت۔ یعنی آیانی جان و ظلم شرارت و کفر و کشتی و وجہ و محفوظ مہنت بے اموال ہماہیم و محفوظ بہ بیت۔ گو یا چہ زندگی و حق و محروم بہ بیت بے زندگی و سامانان چہ محروم مہنت ان ہذا الاشیء عجائب۔ باقی اسے دعویٰ کہ ہر چ مردے کہ حملہ آور نہ بونگ انت، آیانی سرا مسلمانان و از خود حملہ کنگ جائز نہ انت ہر چاکہ و قاتلوا فی سبیل اللہ الذین یقاتلونکم و خلاف بیت قطع نظر چہ اشیء کہ اسے مسئلہ و چہ موجودہ واقعہ و تعلق نیست ہر چاکہ مکہ و کافران اول و ہر پیغمبر و حملہ مسلمانانی سرا کنگ و اسندگ و واسطہ ہن باقاعدہ ہم تراب دیگ انت بلکیں اسے بارہ و آیانی سازش و مراسلت جاری انت۔ فی نفسہ ہن صحیح نہ انت ہر چاکہ اسے آیت ہجرت و اول سر نازل بونگ بر آتی و زند و گہ آیات کہ ماں آیایں مطلق قتال و حکم انت نازل بونت پدا اسے ہن قابل غور انت کہ نیوگ و انچو گوشگ ہے کہ ارش (حملہ) کند کانی مدافعت و ہکن ات اسے لازم نیت کہ کجام ہم حالت و حملہ کنگ و اجازت نہ انت۔ اسے مسئلہ تفصیل منی عزیز مولوی محمد یحییٰ سلمہ کہ آ فوائد و تحریر کنگ و منی کمک کار انت و قی رسالہ "الجماد البکیر" و بشتک۔ و احقر ہن چیزے خلاصہ رسالہ "الشہاب" و تہا بنشتہ کنگ و موقع بموقع ماں فوائد اں ہن نبیسیگ نیت۔ انشاء اللہ۔

ہاں بدرء ہرج غنیمت ء مالے دست ء کیننگ آئی بابت ء ماں صحابہاں جھڑو ات ہرج ورنائے کہ ماں جنگ ء دیما انتن آکل غنیمت ء مال ء وئی حق گوشگا انتن . کوہنبی مردم کہ آورنایانی پشت ء اوشتوک انتن آیانی گوشگ الیش ات کہ چہ مے پشتیبانی ء کامیابی حاصل بوت پمشکا غنیمت مارا برسبت دگر یک جماعتی کہ آپہ نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم ء حفاظت ء مامورات آہ ۱ مال ء سرا وئی حق ء ثابت کنکابیت ، ماں اے آیتان پیش داشت کہ فتح تہنا چہ خدا ء مدد ء انت کسے ء پشتیبانی و زور چہ کاروات نہ کنت پمشکا مال ء خدا بند خداوت انت پیغمبر آئی نائب انت ہرج پیغم ء اللہ تعالیٰ ہر وئی رسول ء معرفت ء حکم بدنت ہما پیما غنیمت تقسیم وونڈ کنک بہ بیت (اے حکم ء تفصیل دیما کیت) پکائیں مسلمانانی کار ہمیشنت کہ ماں ہر یک معاملے ء چہ خدا ء ترس انت و ت ماں ونا گوں صلح وایمنی بندنت اذنائیں خبرانی سر اگر وچیل مکنت وئی فکر وواھکان ء یک گور ء چگل دیان ء محض خدا ورسول ء حکم ء قبول بکنت وھ خدا ء نام در میان ء بییت چہ ترس وھیت ء آیانی

بدن ء لرزگ بکپیت . آیات و خدائی حکمان ء اشکنان ء آیانی ایمان و یقین زیات مضبوط بہ بیت اشانی ایمانی توت ہمنکر مضبوط بہ بیت کہ ماں ہمک معاملہ ء آیانی اصلی بھوسہ و اعتماد ابید چہ خدا ء دگر کسے ء سرا پشت مکپیت ہمانی دیما بندگی ء سرا بھکیننت ، ہمانی نام ء سرا مال ء زران ء خرچ کنوک بہ بنت غرض چہ عقیدہ ، خلق ، عمل و مال وچہ ہمک چیز ء خدا ء شنودی حاصل کنک ء شوہاز ء بہ بنت ، ہمے ڈولامردمان ء پکائیں راستیں ایماندار گوشگ بیت کہ آہ خدا ء گور ء وئی وئی درجہ ء روء مزین مزین مقامات و قرب ء درجہانی سرانائنت چہ آیانی ادنائیں نزویان درگذر کنان ء آیان عزت ء روزی دیگ بیت . رزقنا اللہ منہ بفضلہ و منہ . فل یعنی شریحارت کہ ماں اے جنگ (بدر) ء چہ شروع ء بگرداں آخر ء چونکائی حق تعالیٰ ء امداد و نصرت و توفیق بہ مسلمانان ء و ستگیر بوت مے شک اے خدا و ت ات کہ آئی ء برحقین دین ء نصرت ء خاطر ء وعدہ کنان ء نبی ء راہ امر حق یعنی گوں کافران جہاد کنائینگ ء ردا چہ مدینہ ء در بہ بدر ء میدان ء ہما وقت ء سرکت وھدیکہ یک جماعتی مسلمانانی گوں قریش ء لشکر ء بہ جنگ ء راضی نہ ات . اے مردمان بہ یک ہنجیں راستیں گیش و گیوار بوتگیں کارے ء تہا پس و پیش کنکابیت ء حجت دیما یار کابیت کہ آئی بابت ء بہ نبی ء معرفت ء آیان ء معلوم بوتگت کہ آیقینا خدا ء فرمائینگیں پکائیں خبرانت (یعنی اسلام و اسلام ء پیروان ء جہاد ء برکت ء غالب کامیاب بوگ) گوں ابو جہل ء لشکر ء مقابلہ کنک آیان ہمنکر گران ات چو شک یک شخصے ء چمان ء و ت گندان ء ماں موت ء دپ ء روگ گران کپیت ، پدا ہم خدا ء چہ وئی توفیق ء آیان ء بہ جنگ ء میدان ء سرکت وچہ وئی امداد ء آیان ء کامیاب و کامران واپس یارت نوں چونکہ چہ خدا ء امداد ء از اول تا آخر ء اے ہم بہ وئی انجام ء رست غنیمت مال ء ہم ہمانی زانگ لازم انت اچہ وئی پیغمبر ء ذریعہ ہر جا کہ شون بدنت ہمودا خرچ بکن ات . فل مسلمانان ہمے بوتگت کہ تجارتی قافلہ ء سر حملہ بہ بیت کہ کنک ہم نہ لگیت و بازی غنیمت ء مال بدست ء سر بہ بیت لیکن خدا ء مرضی چو ش ات کہ گونڈیں بے سروسامانیں جماعت

گوں کثیر التعداد و شوکت داریں لشکر ء جنگ دیان ء چہ وئی خبران راست ء راست پیش بدایت و مکہ ء کافران ہندال ء چہ بن ء ولگوچ بکنت تاکہ اے ڈول آئی قول و وعدہ یانی راستی مخلوق ء حیران کنوکیں پیچہ ء ظاہر ہوان ء راست ء راست و دروغ ء دروغ کنک کافران ء صاف ء گندگ ء بیت . چنانچہ بوت ہم ہیچو ش ماں بدر ء قریش ء ہفتاد سردار کشک بوتنت کہ ماں آیان ابو جہل ہم آوارات و ہفتاد قید ہم بوتنت اے پیما کفر ء سرین دوزل بوت و مکہ ء مشرکانی بنیاد کمزور بوت . فللہ الحمد والمہنتہ - ۱۲

يَتَوَكَّلُونَ ۝ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۝

توکل کنت . ہما کسان کہ قائم دارنت نماز ء وچہ ہما رزقنا کہ مایان دانگ خرچ کنت

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ

ہما یانت حقیق ایمانداران ہر آیان درجہ ہستنت آیانی پروردگار ء گورا و بخشگ

وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝ كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَ

وباغزتیں رزق ط ، پنچو کہ کشت ترا نئی پروردگار ء چہ تئی لوگ ء پہ حقیق کارا و

إِنَّ فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَرِهُونَ ۝ يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ

یک جماعتی چہ مسلمانان راضی نہ یتنت آیان جگہ کت گوں تو ہما حقیق خبرا

بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَاتِبًا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ۝

آئی ء ظاہر بوگ چہ رند گوشے کہ گلینگ دیم دیگ بنت پر مرتگہ ینگ ء واپہ ہم ظاہر گندگ ء بیت و

وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ أَحَدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهُمَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ

ووقتیکہ گوں شما وعدہ کنک بیت اللہ چہ دو ہیں جماعتان پیکار کہ آشمیکنت و شما بوت

غَيْرِ ذَاتِ الشُّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَن يُحَقِّقَ الْحَقَّ

غیر سلاح بستہ (یعنی قافلہ) شمارا برسبت واللہ بوت ایکہ ثابت بکنت حق ء را

بِكَلِمَتِهِ وَيَقْطَعُ دَابِرَ الْكَافِرِينَ ۝ لِيُحَقِّقَ الْحَقَّ وَيَبْطُلَ

پہ وئی خبران و بکدیت بیچ ء کافرانے تاکہ راست بکنت حق ء و دروغ بکنت

الْبَاطِلُ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۝ إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ

باطل ء را و اگر چہ ناراض بہنت گنہ گاران ط ووقتیکہ شما فریاد کنک لگیت گوں وئی رب

فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِأَلْفٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ ۝

گدا آرت پہ شے فریادا کہ من پہ شے مدت ء دیم دیاں ہزار فرشتہ پدا پدا آو کنت

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ ۝

و نہ کت اے اللہ مگر خوشخبری و تاکہ حکم بہ بنت پہ اشیائے دلان و

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

اشارہ کت یعنی اگر سعد بن معاذ حکم کری قبول کن ات گذ ابران شما و تاراوت حلال کت ابولبابہ اشارہ و کت مگر حمادمان دل و جت کہ من
گوں خدا و رسول و خیانت کت واپس آحت و تاراگوں پیل پائے و بستی و قول ای کت کہ هیچ نہ ووران و هیچ نہ نوشتان دانکہ موت بمیت یا اللہ تعالیٰ منی توبہ قبول بکنت ہفت ہشت
روح ہے پیمابند بوت چہ شدہ بے ہوش بوت آخر بشارت رست کہ حق تعالیٰ و تنی توبہ قبول فرمائیت گوشتی قسم بخدا من و تاراوت نہ بوجاں دانکہ موت واجہنی گوں و تی مبارکیہ
دست و منی سادہ موجیت واجہ و تشریف آوردت و گوں و تی دست و تی بندی آزاد کت (ابن عبد البر و دعوی انت کہ اے واقعہ ماں غزوہ تبوک شریک نہ لوگ بناء پیش احتکات
واللہ اعلم بالصواب و ف مردم زیاد تر مال و اولاد و خاطر خدا و بندگانی دزی کنت پیشکا بیم تر اپ دات کہ امانت داری ہر ج قیمت بخدا و گورانت آاد و مال و اولاد و غیرہ چہ
درستان زیات تر انت ۱۲
(ہے صفحہ و فوائد) و یعنی اگر چہ خدا نرساں تقویٰ راہ اختیار کن ات تو خدا ماں شے و شے مخالفانی در میان فیصلہ کنت ماں دیتا ہم شمار شرف دنت آیان و ذلیل یا ک

قال الملاء

۲۷۳

الانفال

اللّٰهُ يَجْعَلْ لَّكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
اللہ گد اکت پر شما فیصلہ و دور کنت چہ شما شے گناہان و بخشیت شمارا
وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۲۹ وَاذِمْكُرْ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا
واللہ احسان مزین انت و قتیکہ سازش کت تنی بارہ کافران
لِيُثْبِتُوكَ اَوْ يَقْتُلُوكَ اَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللّٰهُ
تا کہ تر ابر بکنت یا تر اکتش انت یا تر اشر بدر بکنت و آیان مکر کت واللہ هن مکر کت
وَاللّٰهُ خَيْرُ الْبَٰكِرِينَ ۳۰ وَاِذَا تَلَّٰى عَلَيْهِمُ اٰیٰتُنَا الْقَوٰىدُ
واللہ مکر چہ در ستا نکا شتر ترنت و قتیکہ و انگ بنت یہ آیان سر مے آیت گد اگوشنت کہ
سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هٰذَا اِنْ هٰذَا اِلَّا اَسَٰطِيرُ
ما شکت اگر ما بدو پس گوشتی ہے پیم اے هیچ نہ بیت مگر کہ قصہ بیت
الْاَوَّلِينَ ۳۱ وَاِذْ قَالُوا اللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ هٰذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ
پیشگیں مردمان و قتیکہ گوشکا لگنت کہ یا اللہ اگر ہے دین حق انت چہ
عِنْدِكَ فَاَمْطِرْ عَلَيْنَا حَجَارَةً مِّنَ السَّمَاءِ اَوْ اُنْزِلْ عَلَيْنَا
تنی طرف انت گد اگوار بن یہ مے سراسنگ چہ آسمان و یا بیار یہ مے سراسنگ
اَلَيْكُمْ ۳۲ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَاَنْتَ فِيْهِمْ وَمَا كَانَ اللّٰهُ
در دنیا کت و اللہ کدی آیان و عذاب نہ کنت تا و قتیکہ تو ماں آیان تہا و و اللہ کدی آیان و
مُعَذِّبُهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ۳۳ وَمَا لَهُمْ اَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللّٰهُ وَهُمْ
عذاب کنت تا و قتیکہ معافی لوشت و وچہ هستنت پر آیان اے کہ اشر آیان سزا دنت در حالیکہ
يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوْا اَوْلِيَآءَ اِنْ اَوْلِيَآءُ
منع کنت مردمان و چہ مسجد حرام و حالا نکه آیان آئی و مسجد حرام و متولی نیت نہ بیت آئی و متولی
اِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلٰكِنْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۳۴ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ
مگر پر ہیز گاران لیکن آیان گیشتر بنان تر انت و نہ بیت آیان نماز

مزل

آیانی حفاظت ہم کت کت دشمن اگر قوی است نگہبان قوی تر است و نصرت الحارث و مدام گوشکنت کہ اگر ما بدو پس تو قرآن و دویلین کلام جوڑ بکنیں ماں اشی و ابید چہ قصہ
و داستانان دگر چہ ماں انت مگر قرآن و دراپیں جہیر ہاں فیصلہ و چہ خبر و سر ایر کنگ گد اشران یہ اشی پر چارضا مند نہ بوتنت ہیک شخصہ و یک سر در آئینت کہ منی اسپ
اگر بروت یکس روح و لندن و سر بیت بے نہ روت بہر جا و پیشی تو ماں احوال اشکنان گوشکنتش کہ اے کل قصہ و داستان انت نوں ماں بدر و دبشتش کہ محض آزمائک نہ
انت عذاب و وعدہ بہ شے سراسم اکت چوشک پیشی مردمان سراسکت و ما اے آیت و مکہ مشرکانی مزین جاہلی و بدبختی و اظہار کنگ بوتنگ یعنی اشران گوشکنتش کہ خدا و ندا
اگر واقعہ اے دین برحق انت کہ آئی ماگوں اینکتر ناخیر و مزین ترندی تکذیب کنگائیں تو گد ایدرو مہتلی چہ سبب انت چو پیشی تو ماں مے سرا و کانی مور پر چانہ گواریت باھے ہیں
ماں دگر عذاب و پرچا مارا گرفتار نہ کنت مے بیج و بن و لگوچ نہ کنت گوشکنت کہ اے دعا و بوجہل چہ مکہ و در ایک و وعدہ و کعبہ و دیماکت آخر ہر چہ لوشتکنتش آئی و یک نمونے ماں
بدر و دبشتش آوت گوں ۶۹ سردارن نزورین و بے دین مسلمانانی دست و کشک بوت ہفتا و سردار بندی بوان و ذلیل بوتنت ہمے پیمافدا و اشرانی بیخ و بن و ولوچ کت

..... سنت اللہ ہمیشہ انت کہ وہ ایک قوم ہے سرانجامی تکذیب و عذاب نازل کنت تو توئی پیغمبرؐ جہاں جہا کنت، خدائے وحد حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم جہ مکہ جہا کنت گدا مکہ مردمان ماں بدر عذاب گرفتار بوتنت۔ و چہ عذاب نازل ہوگ دو چیز مہن کنوک انت یکے چہ آیات ہمیشہ انت کہ ماں آیانی در میان پیغمبرؐ موجود انت، دومی استغفار یعنی مال مکہ واجر پیغمبرؐ قدماں برکت و عذاب دور انت بلے توں پہ آیانی سر عذاب احت ہے پیما وھد گناہ کارلشومان بہ بیت و توبہ کنتاں بہ بیت توگ اگر گ پر نہ بیت بہلی توری مسترین گناہ بہ بیت، واجہ نبی و فرمائنت کہ گناہ کاران پناہ دیوک دو چیز انت یکے منی وجود و دومی استغفار، کذا فی الموضع۔ (تنبیہ) و ما کان اللہ لیعدن بھم و ہرج معنائے ماں ترجمہ کنگ بوٹگ آھتین مفسرانی موافق انت و لیکن اکثر و گور آئی مطلب چوش انت کہ مشرکین ہرج و طرے خارق عبادت عذاب طلب کنگا کنت کہ قوم قوم سرجم و لگوچ بہ بیت پہ آیانی سرچشیں عذاب دیم دیگ دو چیز مہن کنوک انت یکے واجہ نبی و وجود وجودیکہ آئی برکت اے امت و سر بہلی توری آئی امت دعوت ہن پرچا مہیت چشیں خارق عادت و لگوچ کنوکین عذاب نیت چونکائی کردی دوچار کسان سرایت تو آشی و برخلاف قرار دیگ نہ بیت، دومی استغفار کنوکائی موجودگی توری

آسمان بہ بنت یا غیر مسلم چو شکہ منقول انت کہ مشرکین مکہ ہماں تبلیہ طواف وغیرہ و غفرانک، غفرانک گشوک بوٹگنت، باقی غیر خارق معمولی عذاب (مثلاً قحط یا وبا یا قتل وغیرہ) آئی نزول پیغمبرؐ یا مستغفرینؐ موجودگی ممکن انت آخر وھدیکہ نشان ناشری کنت تو خدائے جانب بیم تراب پرچا دیگ مہیت۔ دیم ترے ہجے چیز بیان کنگ بوٹگ۔ و یعنی عذاب نہ آیک سبب ہما دوئیں جہرانت کہ برز ابیان بوتنت و اگر نہ شے ناشری بدبختی و روع عذاب نور ابیا نکیں۔ چہ اشی مسترین ظلم جے بیت کنت کہ موجدان و ماں حرم شریف آیک یا چہ عبادت و دور دارگ واسطہ قسما قسما نیمون تراشگ بہ بیت بلکین اشان چہ وئی وطن (مکہ معظمہ) و بہ ہجے سیادر کنگ کوشت کنگ بہ بیت کہ لے پاکبازین عبادت گذارین بندہ دوبارہ ادا احت کنت مکنت و کہ مسترین ظلم ایشنت کہ وئی ظلم و جائز قرار دیگ واسطہ اے عذر و دیم کارنت کہ ما حرم شریف یا اختیار متولی ایں ہر کس بلوٹیں آئی و ماں حرم و داخل ہوگ بہتیں ہر کس بلوٹیں آئرا میلبیں پرچا کہ لے مے حق انت حالانکہ اول لے حق و متولی و ہم نیستنت کہ ماں مسیت و مخلوق و چہ نماز و عبادت مہن بکنت دومی ایش کہ تولیت و حق دار ہم آ نہ انت حرم شریف متولی ہنا متقی و پرہیزگار بیت کنت مشرک بہ معاشیں مردم آئی خدایا بیت نہ کنت لیکن چہ اشان زیات تر جاہل چوش فہمت کہ ما ابراہیم و اولادیں و چہ فلاں قبیلہ تعلق داریں کعبہ تولیت مے موروثی حق انت کہ پرائیگی ہجے ڈولیں قید و بند حاجت نیست انت ہمشکا نوں پیشدارگ بوت کہ چہ اولاد ابراہیم و ہما کس متولی بیت کنت کہ آپرہیزگارے بہ بیت چوشیں بے انصافی حق نہ انت کہ چہ ہر کس نارضا بوتنت آئرا و گ مہن بکنت۔ ۱۲

(ہے صفحہ و فوائد) و یعنی حقیقی نمازیان و چہ مسیت و دور دارنت آیانی وئی جہند و نمازانی حال ایشنت کہ برہنہ ہواں کعبہ طواف کنگ و ذکر اللہ بدل شیرازگ و چاب جنگ چو شکہ مروجی ہم باز قومانی نہاد ستور انت کہ آگھٹی و طلو جنگ مزین عبادت زان انت الغرض نہ و ت خدائے عبادت و بندگی و کنت و نہ دیگران عبادت و کنت۔ لھتین و گوشتنگ کہ اشان شیرازگ و چاب پہ ہجے واسطہ جنگ تانکہ مسلمانانی عبادت و خراب بکنت۔ و ماں بدر و دوازده سرداران و یک یک روچے و خرچ و بہ وئی دیم و زرتگت کہ ہر روچ یک شخصے لشکر و رادرگ واریت۔

چنانچہ وہ ہنتر ہک روچ چہ یک کسے و جانب و ذبح بوٹگنت گدا وھد جنگ شکستش وارت تو شکست وازگیں جمع و مکہ سر ہوگ وھد گول ابوسفیان وغیرہ و گوشت کہ تجارتی قافلہ ہرج مالے اورنگ آکل و چہ محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) انتقام گرگ خرچ کنگ بہ بیت چنانچہ دراہ پہ اشی و راضی بوتنت ادا و ہجے ہمیں خرچ کنگ بیان انت و وھدیکہ ماں دنیاء مغلوب ماں آخرت و عذاب دیگ بنت گدا افسوس ورا وئی دستان و گت پاچنت کہ مال ہم شت و سوب ہم نہرست چنانچہ اول ماں بدر و پدا ماں احد وغیرہ جنگ کل مالی و جسمی طاقت خرچ کنتش و لیستش کہ ما ہجے کرت نہ کت آخر ہلاک یار سوا بوتنت یا لشومان ہواں چہ کفر و توبہ کار بوتنت۔ وکی ماں موضع القرآن انت کہ کم کم اللہ تعالیٰ اسلام و غلبہ دنت ہجے در میان و کافروقی جان مال خرچ کنگ رد او تو زور و چکا ست تا کہ نیک بد خدا بہ بیت یعنی ہر کس و نصیب اسلام نہشت انت آکل مسلمان بہ بیت و ہر کس کفر سر امرگی انت آپکارگی جنم و بروت۔ و یعنی دنیاوی و آخروی دوئیں قسم نقصان تا وانش ماں سر و کپت۔ یعنی اگر ہنوں ہم چہ کفر و چہ اسلام دشمنی و دست برد انت و واجر پیغمبرؐ زندگیری و بکنت تو پیسر ماں کفر و حالت ہرج گناہش کنگ آکل معاف کنگ بنت الاسلام بھد معافاں قبلہ حقوق العباد معاف نہ بیت آیانی مسئلہ جد انت

قال الملاہ

۲۷۴

الانفال

عِنْدَ الْبَيْتِ الْأَمْكَاءِ وَتَصَدِيَةٌ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ

خانہ کعبہ و گورا مگر سستی یک و چاب و جنگ۔ نوں بچشت عذاب و پہ وئی

تَكْفُرُونَ ۱۵ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا

کفر بدل و ویشک ہما کہ کافر بوتنت خرچ کنت وئی مالان تاکہ بند بکنت

عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُفْقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ

چہ اللہ راہ و و نوں پدا ہں خرچ کنت وئی مالان رندا بنت آماں پہ آیانی سر افسوس آخر

يُخْلَبُونَ ۱۶ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ۱۷ لِيَمِزَ اللَّهُ

آشکست و زنت۔ وھما کہ کافرنت آدورخ و نیمگ و سر دیگ بنت و تاکہ جدا بکنت اللہ

الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضٌ عَلَىٰ بَعْضٍ

ناپاکا۔ چہ پاک و کنت ناپاک و یکے پہ دگرے و چٹکا

فَيَرْكَبُهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ۱۸

پدا یکجا کہ کنت آدرستان رندا و درنت آدرستان ماں دوزخ و ہشت ماں نقصان و تہا و

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ

توگوش کافران و کہ اگر آہس بکنت بخشگ بیت آیان و ہر چیکہ پیش ہوٹگ و

وَأَنْ يَّعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ۱۹ وَقَاتِلُوهُمْ

و اگر آدوبارہ ہجوش کنت گدا کوٹنگ راہ پیشگیانی و و جنگ بکن ات گویان

حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنْ

تا کہ پشت مکپیت فساد و بہ بیت حکم تمام اللہ و پدا اگر

أَنْتُمْ هُمْ فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۲۰ وَإِنْ تَوَلَّوْا

آہس بکنت گدا اللہ آیانی کاران گندیت و و اگر آہمتنت

فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلٰكُمْ نِعْمَ الْمَوْلٰی وَنِعْمَ النَّصِيرُ ۲۱

گدا بران ات کہ اللہ شے واجہ انت۔ آچوین ہنتر واجہ و چوین ہنتر مددگار و

منزل ۲

چنانچہ وہ ہنتر ہک روچ چہ یک کسے و جانب و ذبح بوٹگنت گدا وھد جنگ شکستش وارت تو شکست وازگیں جمع و مکہ سر ہوگ وھد گول ابوسفیان وغیرہ و گوشت کہ تجارتی قافلہ ہرج مالے اورنگ آکل و چہ محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) انتقام گرگ خرچ کنگ بہ بیت چنانچہ دراہ پہ اشی و راضی بوتنت ادا و ہجے ہمیں خرچ کنگ بیان انت و وھدیکہ ماں دنیاء مغلوب ماں آخرت و عذاب دیگ بنت گدا افسوس ورا وئی دستان و گت پاچنت کہ مال ہم شت و سوب ہم نہرست چنانچہ اول ماں بدر و پدا ماں احد وغیرہ جنگ کل مالی و جسمی طاقت خرچ کنتش و لیستش کہ ما ہجے کرت نہ کت آخر ہلاک یار سوا بوتنت یا لشومان ہواں چہ کفر و توبہ کار بوتنت۔ وکی ماں موضع القرآن انت کہ کم کم اللہ تعالیٰ اسلام و غلبہ دنت ہجے در میان و کافروقی جان مال خرچ کنگ رد او تو زور و چکا ست تا کہ نیک بد خدا بہ بیت یعنی ہر کس و نصیب اسلام نہشت انت آکل مسلمان بہ بیت و ہر کس کفر سر امرگی انت آپکارگی جنم و بروت۔ و یعنی دنیاوی و آخروی دوئیں قسم نقصان تا وانش ماں سر و کپت۔ یعنی اگر ہنوں ہم چہ کفر و چہ اسلام دشمنی و دست برد انت و واجر پیغمبرؐ زندگیری و بکنت تو پیسر ماں کفر و حالت ہرج گناہش کنگ آکل معاف کنگ بنت الاسلام بھد معافاں قبلہ حقوق العباد معاف نہ بیت آیانی مسئلہ جد انت

ماں بدرے آباںی دزیرادران و سترادیک بوت هما داب اشان هم سترادیک بیت - و یعنی کافرانی زوز باقی نہ مانیت کہ مخلوق و چہ ایمان یارگ مہن بکننت یار حقین مذہب بجم نراپ بدینت کہ آتی مرگ ووت ہلاسن بیت . چوشک تارچ گواہ انت کہ ہر وہد کافران و غلبہ حاصل بوت مسلمانانی ایمان و مذہب خطرہ پیش اٹنگ . اسپین مثال دینا و دیما موجود انت کہ چونکائی قوت و سوب رسک بنا و مسلمان تباہ و بریادکنگ بوتنت یا مرنند چور کنگ بوتنت ، ہر جا و ر و جدال و قتال و اولین مقصد ہمیش انت کہ اہل اسلام گون امن امان و جمعہ خدا بندگی و کت بکننت و ایمان و دولت و توحید و بن مال چہ کافرانی ظلم و زور و محفوظ پر بیت (چنانچہ فتنہ و حمے تفسیر ابن عمر و غیرہ و چاہد کہ صحابہاں رضی اللہ تعالیٰ عنہم و ماں حدیث و کتابان منقول انت . و اے جہاد و گدڑی مقصد انت کہ کفر و شان و شوکت مہ مانیت و حکم تہنا خداے پاک پر بیت برحقین دین کل دینانی سراسر غلبہ حاصل بکننت (لِظَهْرٍ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ) توری ماں دومی باطلین دینانی موجودگی و چوشک ماں خلفائے راشدین و غیرہم و ہمدہ بوت یا کل باطلین مذہب ختم کناں چوشک حضرت مسیح علیہ السلام و نزول و و ہدہ بیت ہر جا و ر و اے آیت و ہاشی صافی مظاہرین دلیل آیت کہ جہاد و قتال توری و جوی بہر بیت یا کہ دفاعی پر مسلمانانی حق و داں و ہمدہ ہر و بر شروع انت دانکہ لے دوئیں مقصد و مراد حاصل مہنت بمشکا ماصح حدیث انت الجہاد ماضی الی یوم القیامہ (جہاد و احکام وایدگر شرطان ماں فقہ کتابان و چارگ باید انت) . فایعنی ہر کس بہر سطر اہر و چہ وئی کفر و ناشری دست بردار بہر بیت گون آباں قتال نیستنت آباںی دلے و احوال و مستقبل و جادوان بہ خدا سپردکنگ بہر ہرچ ہمیں کارے بکننت آکار چہ خدا پوشیدہ بیت نہ کنت مسلمان تہنا سطر اہرین احوالانی ر و کارکنگ واسطہ مکلف انت دماں صحیح حدیث و انت "أمیرت ان أقاتل الناس حتی یقولوا لا إله إلا الله فإذا قالوها عصموا مني دماءهم وأموالهم إلا بحقها وحسابهم على الله عز وجل" فایعنی مسلمانان لازم انت کہ خدا مدد و حمایت و سراسر ہمدہ کناں و جہاد بکننت چہ کافرانی زیاتی و چہ ایدگر ساز و سامانان ترس انت چوشک اشان ماں بدرے جنگ ووت دلیست کہ مسلمانانی مدد و خدا چون نجوی وکت و پیش داشت - ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد) فل ماں سورۃ و اول سرے فرمائینت کت قل الانفال لله و الرسول اذ و آئی و کمیں گیش و گیر فرمائینت کہ گون کافران جنگ پید ہرچ غنیمت و مالے بدست بکنیت چہ آئی و یک پیکر خدا و نیاز انت کہ آرا خدا و نیابت و سبب پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام وصول کناں بہ پنج جاگہ و خرچ کت کنت (۱) وئی جندہ سرا (۲) وئی ہما سیادان (بنی ہاشم و بنی المطلب) و سرا کہ آباں چہ بن قدیم و ماں خدائی کا رخوا جہ پیغمبر مددکنگ و اسلام و خاطر یا بہ سیادی سبب گون تو ہما ہی اشکت و چہ زکوٰۃ و تران زورگ پر آباں حرام بوت . (۳) بینامانی سرا . (۴) حاجت مندیں مسلمانانی سرا . (۵) مسافرانی سرا پدا چہ غنیمت ایدگر چاریں وند لشکر و سرا چوش بہر بیت کہ سوار و دووند و پیادہ و یک وندے برسیت . واجہ پیغمبر و وفات و زندہ پنچس پنچیں مصارف و خفیفہ و گور و ایوک و گڑی سہ مصرف باقی پشت پکنتنت . پر چاکہ واجہ وفات و پدا آئی خرچ بند بوت و نہ سیادانی بہر باقی مانت کہ ماں پیغمبر دورے آباں رستگت . البت مسکین و حاجت مندانی ہرچ ہر ہستنت ماں آئی و واجہ پیغمبر و سیاد مسکینان و ایدگر حاجتمندان پیسر اگور سرنی کنگی انت . لھتیں علما گوشتنت واجہ نبی و پدا میرالمومنین بہ وئی خرچ و درج و درج و پنچک رسک لویت و اللہ اعلم . لھتیں روایت پیش دارنت کہ وہد چہ مال غنیمت و پنچک اللہ بہر کشک بوتنت نو بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و اول و چہ آئی یک وندے پر بیت اللہ (کعبہ) و کشک ات . لھتیں فقہاں نوشتہ کنگ کہ جاگہ کہ چہ اود و کعبہ دور انت اود اپہ مسیتان وند گیشینگ بہر بیت . فل چہ فیصلہ و ر و چہ مراد بدرے و ر و چہ انت کہ ماں آئی و حق و باطل (گروچیل و) سطر اہرین فیصلہ بوت ماں آروچ و حق تعالیٰ و وئی کامل تریں بندہ فتح و نصرت دانت . فرشتگان لشکر بہ آئی کمک راہی کت مسکون و جمعہ کیفیت نازل فرمائینتی . نوں ہر کس خدا و آئی غیبی امداد و سرا ایمان دارنت آباں چہ غنیمت مال یہ خدا کی پنچک کشک گران محسوس نہ بیت . فل چوشک آروچ و تراف و کامرانی دانت . آذات ہاشی قادر انت کہ دیم ترہ ہم شمار غلبہ و فتح عطا بکننت . و چہ نہ یکس کنا ر و مراد میدان جنگ ہما بہانت انت کہ چہ مدینہ طیبہ قریب ات ہمے پیدادوریں کنا رہمابیت کہ آچہ مدینہ و پشت ترات . و یعنی ابوسفیان و تجارتی قافلہ چہ جہلگ نیمگ کشت کتران و دریا کنا ر و ر و وک ات قافلہ

واعلموا ۱۰

۲۷۵

الانفال ۸

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَ لِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ

پہ رسول و انتو پہ رسول و رشتہ داران انت و پہ چوریان انت و غریبان و مسافران انت و

إِنْ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ

اگر شما ایمان آرتگ پہ اللہ و پہ آچیز یا کہ مایہ رازنگ پہ وئی بندے سراسر اقصیٰ روحاں

يَوْمَ التَّفَاقُكِ أَتَجْمَعُونَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۚ إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدَّةِ

ہمارچ کہ مقابل بوتنت و دین فوج و اللہ پہ ہر چیز قادرین قہما و تکیہ شماں نہ یکیں

الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدَّةِ الْقُصْوَىٰ وَالزَّكَاةِ اسْفَلَ مِنْكُمْ

کنا ریانتنت و آماں دوریں کنا ریاف و قافلہ جہل ترشکت چہ شمشاد

وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لَأَخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَادِ ۚ وَلَكِنْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ

و اگر شما وعدہ بکتیں گون یکدگر اگر اشان رستگت یکدگر مآ وعدہ و جاگہاں یکس تا کہ تمام بخت اللہ

أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِّبِهْلِكِ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَ يُحْيِي

ہما کار یا کہ آکس گیت تا کہ ہر بیت ہر کیا کہ مرگتیں رند چہ ثبوت و و زندگ بیت

مَنْ حَيَّ عَنْ بَيِّنَةٍ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ۚ إِذْ يَرِيكُمُ

ہر کسے و کہ زندگ بوگتیں رند چہ ثبوت و ویشک اللہ شکنوک زانو کنت و وقتیکہ پیش داشتنت ترا

اللَّهُ فِي مَنَايِكَ قَلِيلًا ۚ وَلَوْ أَرَاكُمْ كَثِيرًا لَفَشَلْتُمْ وَ

اللہ ہما کافرمانی و اب و کم و اگر پیشی بداشتیننت ترا باز گداشہ ہمت مست بوتنت

لَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ

و چیرہ دور و انگت ماں کارا لیکن اللہ و بچینت بیشک اشرا انت دلانی

الصُّدُورِ ۚ وَ إِذْ يَرِيكُمُ اللَّهُ إِذْ تَقَيْتُمْ فِي أَعْيُنِكُمْ

خبران و وقتیکہ پیشی انت شمار ہما فوج مقابلہ و وقت و ما شہ چماں

مآزل ۲

..... انت انگو ماں کافرانی دل پر مسلمانانی حقانیت خدا پرستی و دیریری بیم کینت ہر دو عینان ماں جنگ دور کنگ با ذمہ داری قبول کنگ گزنی بوت کس
 ف یعنی قریش بہ و فی قافلہ مدوہ اختگنت شہا بقافلہ سراجہ کنگ نیت۔ قافلہ رکت و دولشکر یک میدانے اسے سر و اسرے بوتنت۔ یکے دومی و ہج احوال معلوم نہات اے تدبیر
 اللہ بیک ات اگر شہا یہ زانت برقتن انت تو خوش بہ و ہدے سر نہ بوتنت چہ اے فتح و پد کافرانی دل و سراپغیر حقانیت نشست ہر کس کہ مرث آرا ہم یقین بوت ہر کس زندگ مانت
 آئی ہم برحق زانت تاکہ اللہ الزام سرچم بہ بیت کذافی الموضع۔ خوش بیت کنت کہ چہ فرگ زندگ مراد کفر و ایمان بہ بیت یعنی نوں ہر کس ایمان بیاربت و ہر کس کفر اختیار بکنت
 دو عینانی ایمان یا کفر حق و گیش و گوارہ پد بہ بیت۔ ف یعنی اللہ پاک کمزور و مظلوم و فریات و اشکوک انت و ہم زانت کہ چونکائی اشان مدد و یک بہ بیت بگند ماں بدر و مسلمانانی
 فریات و چون اشکتی و آیان جونیں مدوے داتی۔ ف یعنی مسلمانان لازم انت کہ خدا مدد و نصرت و سر بھر و سر کنان و جہاد بکنت چہ کافرانی مچی و چہ ایدگر ساز و سامان و
 مترس انت چون شک ماں بدر و جنگ و دستیش کہ خدا چون شری و سر مسلمانان مدد دات۔ ف یعنی آیان نفری زیات گندان کسے بہ جنگ تیار نہ بوتنت اسے پیما اختلاف یوان کارا و جہال
 و وادی بوتنت۔ بلے خدائے پاک و اجر پیغمبر علیہ السلام و ماں و اب و

واعلموا ۱۰۰ ۲۷۶ الانفال

قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا
 کم و کمی پیش داشت شمار ماں آیان چٹاں تاکہ تمام بجنت اللہ ہما کارے و کنگیگت
 وَاللَّهُ تَرْجِعُ الْأُمُورَ ۖ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ
 و یہ اللہ نیمگ و گردینگ بنت و شری کارا و مسلمانان اوقتیگہ و یک دیت شہا
 فَعَةً فَانْبِئْتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝
 گوں یک جہا گد اباداں بدارت و یاد کنت اللہ باز ف تاکہ شہا کامیاب بت
 وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ
 و حکا بمنت اللہیک و آئی رسول و جہاد مکت و تموتا گد انزورت و در کپیت و روت
 رِيحَكُمْ وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ۝ وَلَا تَكُونُوا
 شے گوات قلا و صبر بکنت بیشک اللہ گوں صبر کنو کارن و مپت
 كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَ
 ہما کسانیاں ہما کہ در کپنت چہ و فی لوگاں پہ مغروری و پہ پیش دارگ و مردمانی و
 يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ حَاسِطٌ ۝
 و منہش کت چہ اللہ راہ و اللہ قباوایت ہر چیکہ آگنت و
 وَإِذْ زَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ
 و وقتیکہ و ولدر کنت شیطان و ما آیان چٹاں آیان عمل و گوشتی گیش نہ بیت ہر شے سر و چگیں
 مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَّكُمْ فَلَمَّا تَرَأَتْهُ الْفِئَتَانِ
 روچا ہج کس چہ مردماں و من مددگار اں شے پدا و قے کہ دیم پدیم بوتنت دوی فوج
 نَكَصَ عَلَى عَقَبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّنْ كُنتُمْ إِنِّي أَمْرِي
 پچرت پہ و فی پادانی پونزا و گوشتی کہ من بیزاراں چہ شہا من گندراں
 مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ إِذْ
 اچیرے و کشا گنت من ترساں چہ اللہ و اللہ عذاب سک انت و وقتیکہ

مازل ۲

قبلہم ولا يكون لاحد من بعدہم فانہم بركة الرسول صلى الله عليه وسلم و طاعته فيها امرهم فتحوا القلوب الاقاليہ و شرقا وغربا في المدة اليسيرة مع قلة عددهم بالنسبة الى جبروت
 سائر الاقاليہ من الروم و الفرس و الترك و الصقالبة و البربر و الجبوش و اصناف السودان و القبط و طوائف بني آدم قهرا و المجيع حتى علت كلمة الله و ظهر دينه على سائر الاديان و امتد
 الممالك الاسلاميه في مشارق الارض و معاربها في اقل من ثلاثين سنة فرضي الله عنهم و ارضا هم اجمعين و حشرنا في زمرة نهاره كريمة ثوابا و ابو جهل لشكر زوران و مزن و غيره
 و جل و باجراتی ہما چہ مکہ و راجت تاکہ مسلمانانی سرائی حمت و بندارینت ایدگر عرب قبیلہانی سر امشر کانی رب قائم بہ بیت ماں راہ و آئی و البوسفیان و پیغام سر بوت کہ قافلہ چہ
 خطرہ و جاگہ و سرگوستگ نوں تو مکہ و و تر بہو ابو جهل مزن غروناکی پسہ دیم دات کہ ماہما و ہدی و ایس بنیں و ہد کہ ماں بدر و چمگ سر لو ان و اودا و قص سر و دے قائم بکنیں
 رقص کنو کیں جنینان مئے کامیابی شعران و دیکال بکنت شراب بورت عیش و مستی نام و پچشت پدا و اں سر و وچ و اشترا و زج کنان ما عرب قبائل مہمانی و بکنیں تاکہ لے
 روچ ماں عرب قبائل و یادگارین روچے حساب بہ بیت و اسطہ لے مشتہ پر مسلمانانی حوصلہ لیست بتریت کہ دگر برے مئے مقابلہ و جرأت و کت مکتنت۔ آراچے معلوم ات کہ

کبیں نفری پیش داران شمارا چہ بزدلی و دوت ماں و فی شدتان
 آرات کت آذات و شر زانت کہ چہ کتام چیز ماں و لان خوش
 و شجاعت چست بیت و چہ کتام خبر نامردی بزدلی سر کشتیت ۱۲
 (ہمے صفحہ و فوائد) و واجہ نبی و ماں و اب و کافر کیں
 نظر و اختنت مسلمانان بہ مقابلہ و ہدے تاکہ دیریری جنگ
 بکنت۔ واجہ نبی و اب غلط نہات ماں آیان کافر پشت کپوک
 حقیقہ ک انت اکثر ہما انت کہ آرنڈ تر و مسلمان بوتنت و
 و اب تعبیر خوش ہم بیت کنت کہ چہ کبیں نفری مقصود ہمے
 بیت کہ ماں جنگ کافر شکست و رنت باقی کافرانی نگاہ و
 مسلمان کم پیش دارگ بوتنت کہ حقیقہ بہ شمار و حساب ک انت
 اے ہما و ہد و واقعہ انت کہ و ہد ہر دو ہیں فوج اول سرادیم پدیم
 بوتنت پدا و ہدیکہ مسلمانان گوں دیریری حملہ کت و فرشتگان
 لشکر بہ مدد و سر بوت آوہد کافران و مسلمان دوسر گندگ
 اختنت کما فی ال عمران و آخری کافرو تیر و تہم مثلہم
 رآی العین (ال عمران رکوع ۲۴) و ماں اشی نماز و دعا
 تکبیر و ہمک دایں ذکر اللہ شامل انت ذکر اللہ و تائیسر
 ایشنت کہ ذکر و دل مضبوط و دل جمع بیت کہ آئی ماں جہاد و
 زیات ضرورت انت صحابہ رضی اللہ تعالی عنہ و چہ در سنان
 مسترس سلاح ہمیش ات۔ الَّذِينَ آمَنُوا وَ تَطْمَئِنُّ
 قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ
 الْقُلُوبُ (سعد رکوع ۴) و یعنی چہ گوات و درایگ
 رعب اقبال کم تریت و ہد کہ رعب شت گد فتح چطور حاصل
 بیت۔ و بروج سکے سوری جہاد و ہد و پیش بیایت آیان
 و گوں صبر و جوان مردی برداشت بکن ات ہیمات و دور
 مدعیت۔ نبل مشہور انت کہ ہمت مردان مدد خدا۔ ماں اے
 آیت و مسلمانان و پیش دارگ بوتنگ کہ کامیابی کلبت چہ
 انت معلوم بوت کہ چہ دولت، لشکر و سلاح و غیرہ و فتح و نصرت
 حاصل نہ بیت بلکیں اے چیز چہ ثابت قدری صبر و استقلال قوت
 و دلمعی یاد الہی خدا و رسول و آئی قائم مقام سردارانی اطاعت
 و فرمان برداری دوت ماں و فی تپاتی و حاصل بیت لے روا
 دل کشتیت کہ بے ساختہ صحابہ رضی اللہ تعالی عنہم و بابت و ابن
 کثیر و چنت لفظان نقل بکنان کہ آچہ اخلاص ایمان مزین
 جہلانکی و راجتنت و قد کان للصحابۃ رضی اللہ عنہم فی
 باب الشجاعة والاكتفاء بما امرهم الله ورسوله به و
 امتثال ما ارشدهم اليه ما لم يكن لاحد من الامم والقرون

قبلہم ولا يكون لاحد من بعدہم فانہم بركة الرسول صلى الله عليه وسلم و طاعته فيها امرهم فتحوا القلوب الاقاليہ و شرقا وغربا في المدة اليسيرة مع قلة عددهم بالنسبة الى جبروت
 سائر الاقاليہ من الروم و الفرس و الترك و الصقالبة و البربر و الجبوش و اصناف السودان و القبط و طوائف بني آدم قهرا و المجيع حتى علت كلمة الله و ظهر دينه على سائر الاديان و امتد
 الممالك الاسلاميه في مشارق الارض و معاربها في اقل من ثلاثين سنة فرضي الله عنهم و ارضا هم اجمعين و حشرنا في زمرة نهاره كريمة ثوابا و ابو جهل لشكر زوران و مزن و غيره
 و جل و باجراتی ہما چہ مکہ و راجت تاکہ مسلمانانی سرائی حمت و بندارینت ایدگر عرب قبیلہانی سر امشر کانی رب قائم بہ بیت ماں راہ و آئی و البوسفیان و پیغام سر بوت کہ قافلہ چہ
 خطرہ و جاگہ و سرگوستگ نوں تو مکہ و و تر بہو ابو جهل مزن غروناکی پسہ دیم دات کہ ماہما و ہدی و ایس بنیں و ہد کہ ماں بدر و چمگ سر لو ان و اودا و قص سر و دے قائم بکنیں
 رقص کنو کیں جنینان مئے کامیابی شعران و دیکال بکنت شراب بورت عیش و مستی نام و پچشت پدا و اں سر و وچ و اشترا و زج کنان ما عرب قبائل مہمانی و بکنیں تاکہ لے
 روچ ماں عرب قبائل و یادگارین روچے حساب بہ بیت و اسطہ لے مشتہ پر مسلمانانی حوصلہ لیست بتریت کہ دگر برے مئے مقابلہ و جرأت و کت مکتنت۔ آراچے معلوم ات کہ

۱۲۔ اے مالک! شکل و قوتی ذریات و فوجا و ران و درویش و اوجہل و غیرہ و دل بڈی و ات کہ ماکل تھی مدد و حمایت و اوشنا تگیں چہ کنا نہ یمگ بے فکر ہو من ہم گوں شما هستناں۔ و ہدیکہ ماں بدر و جنگ و سر پر نرندی گشت و شیطان و ہم پر جبریل گوں اید کہ فرشتگان سر کپت توجہ اوجہل دست و قوتی دست و چندان پشکائی تجگ لکت اوجہل و گوشت سراقہ ماں جنگ و در میان و عادیان کجا نگور و گائے۔ در اینتی کگوں شما من جلت کت کنناں من ہما چیزان گندگیاں کہ شما نش دہست نمن ات (یعنی فرشتہ خدا) (یعنی چہ اے خدا) (ترس منی دل و ایر تو گانت نوں من ادا جلت کت کنناں چو ش میت کہ گر این عذابے تہا گرفتاریاں قتادہ گوشت کملعون و دروغ بست ماں آئی دل خدا ترس نیست ات البت آئی و زانگت کہ نوں قریش لشکر و ہم پر ہلاکت بربادی انت چہ قوت و آرا رکھینت کت نہ کنت لے آئی کوہین عادت ایت کہ و قی نابعداران و رودیان و مان بربادی و گرفتار کنان عین و ہدیکہ لکت وارت ہما داب ادا ہم عمل کتی۔ بعدہم و یمینہم و ما بعدہم الشیطان الا غرورا (نساء رکوع ۸) کمثل الشیطان اذ قال للانس انکمز فلما کفر قال انی بری و منک انی اخاف اللہ رب العالمین (الحشر رکوع ۲) وقال الشیطان لما قضی الامر ان اللہ وعدکم و وعد الحق و وعدتکم فاحلفنکم و ما کان لی علیکم من سلطان الا ان دعوتکم فاستجبتم لی فلا تلومونی و لو مو انفسکم ما انا بمرخصکم و ما ائتکم بمرخصی دانی کفرت بما اشرکتکم من قبل ان ات الظالمین کہو عذاب الیمہ (ابراہیم رکوع ۴) ۱۲

ہم صفحہ و خواہد۔ و مسلمانان کیں جمعیت و آ ہم بے سوسا مان و پدراہی سرچشیں دیریں بہادر ی گندان منافق و کمزور دہیں کلمہ گو شوکان چو ش گوشگ بناء لگت کہ لے مسلمان بہ و قی دین و حقانیت خیال سرور و ناک انت کہ لے سہما و تاراماں موت دپ چکل دینت حق تعالیٰ و اشی پسر دات کہ لے غور و ناک لے نہ انت توکل انت ہر کس خدا زبردست قدرت سر اہم و سہ بہ بیت یقین بدایت کہ ہر چیکہ چہ آجانب بیت عین حکمت برحق بیت آپ حق و معاملہ ہم پیامزن جگر و دیر بیت۔ و یعنی جنان و گوشت کہ نوں اشی بزیارت و جہنم و عذاب و دیم تر و بچش ات، باز مفسران الشراہم ماں بدر و واقعہ شامل تنگ یعنی آ و ہد ہرچ کافرے کشک بوتکت گوں آیات فرشتگان ہم

معاملات مکرانیت الفاظ کل کافران عا انت ہمشکا زیات ترجیحی کپ الیش معلوم بیت کہ لے واقعہ عالم برزخ ہیگت نوں گوں بدر و واقعہ اشی تعلق چو ش بیت کہ ماں دینا اے کافر چو رسوا و بزرگ بوتکت ماں برزخ و الیش بیت و آخرت عذاب بہ و قی جاگہ ایرنت۔ و یعنی لے کل شیمہ کنگیں کانی نرانت و اگر نہ خدا کرے ظلم و اگر معاذ اللہ انکو کد نشے ظلم امکان بہ بیت نوگدا و قی عظمت شان و لحاظ ظلم نہ بلکیں ظلام و اگر کیت ہرچاکہ کابلس ذات ہم صفت ہم کامل بوگ لو طیت۔ و یعنی بن قدیم و دے و توریان پیداک انت کہ وہد مرد ماں آیات اللہ و ننگیز انکار یا گوں نبیاں جنگ کنگ سر اہش کت تو اشرک آیات کتاہم کت آیات پہ آیانی شوہار و بنت خدا و بخشا تگیں اخلی یا خارجی نعمتان آئی سورج و انگیں رہ بندہ و کافر مرز نہ کنت بلکیں چیکائی ماں آئی مخالفت خراج کنگ گلا تیش بیت توجہیں جاوہ حق تعالیٰ و قی نعمت بی گرت و الغام و شان گوں انتقام بدل کنت ابدگانی کل خبر ان شکنت تمام جاوہ سر پدانت چہ آتی و ہج چیز پوشیدہ نہ انت ہمشکا گوں ہر کس ہرچ چیمیں معاملہ کنت آبلکل بر محل برحق انت حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ دنا و ہدی کہ نیت اعتقاد بدل مر بیت تو اللہ و انگیں نعمت رنگ نہ بیت چو ش بگوش چہ مایا انفسہم و خاص نیت و اعتقاد مراد گیت چو شکہ چیز جرمہ ہم درایت

يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ غَرَّ هَوَاهُ
 گوشت منافقان و ہما کساں کہ ماں آیانی دلائی تہا بیہوشی انت کہ شانی دینا آیانی و مغر و
 دینہم و من یتوکل علی اللہ فان اللہ عزیز حکیم
 کنگ و ہر کیکہ توکل بکت پہ اللہ و اگر ایشک اللہ زبردست انت دانا انت و
 ولو تری اذ یتوفی الذین کفروا الملئکہ یضربون
 و اگر تو بگندے و قتیہ کافران ارواح قبض کنت فرشتگان جنت
 و جوفہم و اذ بارہم و ذوقوا عذاب الحریق
 آیانی دیمان و آیانی پشتاں و گوشت کہ بچشت سوچو کیں عذابا و
 بما قد مت ایدیکم و ان اللہ لیس بظلام للعبید
 بدلت ہما عیلے کہ شما پیشا دیداتگ پہ و قی دتاں و اے کہ اللہ ظلم نہ کنت پہ بندہ یا سراقا
 کد اب ال فرعون و الذین من قبلہم کفروا یا ایہ اللہ
 فرعون و مردمانی داب و ہما کہ چہ آیات پیش بوتکت کہ منکر بوتنت چہ اللہ آیات
 فاخذہم اللہ بذنوبہم ان اللہ قوی شدید العقاب
 اگر اگیتنت آ اللہ پہ آیانی گناہانی سبا بیشک اللہ زوراک انت سک عذاب کنوک انت و
 ذلک بان اللہ لکم یک مغیرا نعمۃ انعمہا علی قوم حتی
 اشی سبب ہمیشہ کہ اللہ کدی بدل نکنت ہما نعمتے و کہ آئی داتگ پہ یک قومیا تا و قتیہ
 یغیروا ما بانفسہم و ان اللہ سمیع علیم
 ہما و بدل نکنت و قی دلائی بیتاں و اے کہ اللہ کنوک زانوک انت و فرعون و قوم و داب و
 و الذین من قبلہم کذبوا بآیات ربہم فاهلکناہم بذنوبہم
 و ہما کہ چہ آیات پیش بوتکت کہ دروغ بندیش کنت و قی پروردگار آیات گداہاک کنت آیات پہ آیانی
 و اغرقنا ال فرعون و کل کانوا ظالمین
 گناہانگی۔ و غرق کت مافرعون و قوما را و درستان ظالمتنت و چہ درستان بدترین جانور

فل هر کس پي کفر و بے ایمانی و سر اٹھت کت و چہ اسے بلکل بے غرض بوان غداري بد عہدی اش ظاہر کت آخر و نزدیک گنترس جانور انت فرعونیاں حال ماں بد عہدی غداري
 ھے پیمان۔ وَلَقَدْ وَفَّعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزَ قَالُوا يَا مُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنْآ الرِّجْزَ لَنَكْفُرَنَّ بِكَ وَلَئِنْ لَمْ يَنْزِلْ بِكَ آيَاتٌ فَسَنَكْفُرَنَّ بِكَ وَلَقَدْ وَفَّعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزَ إِلَى أَجَلٍ هَبَّ بَالِغُوهُ إِذْ أَهَمُّ يَنْكُشُونَ ۝ (اعراف رکوع ۱۶) و ماں واجیہ صلی اللہ علیہ وسلم زمانہ یہودی قریظہ وغیرہ ھے عادت ات
 کہ گوں واجیہ قول فرار ش کینتک کہ ماکہ مشرکان مدد نہ کنین پد آیان مددش دانگت و گونگتیش کہ مارا واتی قول یاد نہ احتگت۔ ھمک برا پنچوش اش کتگت دیم ھے پیش دانگت
 کہ گوں اے پیمن غداراں چون معاملہ کنگ لازم انت۔ فل یعنی اگر لے دغا باز غدار وتی عہد و قراران سر ظاہر پروشان و بہ تئی مقابل بہ جنگ میدان و بیابنت تو اشان و ھچنیں
 نزدیک سزلے بد کہ چہ آئی گندگ اشانی پشت جلوک باچہ اشان و پد یو کیں نسل ہم عبرت حاصل بکننت و عہد شکنی جرأت و کدی ہم مکنت و اگر یک توے سر ظاہر و دغا بازی نہ
 کنگ البت آثار و قیاس پیش دارنت کہ آپہ عہد شکنی و لانگ بند کانت تو شمارا اجازت انت کہ مصلحت زانے تو آبیانی عہد و وارتکین چہ معاہدہ و دست کشگ احوال سر کنان و خوین
 کاروائی انجام دیکہ تاکہ فریقین کو سنگیں قول و قرارانی رد ماں

واعلموا ۱۰

۲۷۸

الانفال ۸

عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ (۵۵) الَّذِينَ عٰهَدَتْ

اللہ نریکا ھا کسنت کہ منکر بوتت پدا آ ایمان بیاننت ھا کسان کہ تو عہد کت

مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عٰهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ۝ (۵۶)

گوں آیان رندا پروشنت و تی عہد ھر بر ھا کسان و ترس نیسننت و

فَاَمَّا تَتَّبِعُهُمْ فِي الْحَرْبِ فَتَرِدْ بِهِمْ مِّنْ خَلْفِهِمْ لَعَلَّهُمْ

پدا کدی اگر تو دیک بدی گوں آیان ماں جنگ و گد آیان پنچوش سزاید کہ پخت آبیانی زندگیں مرد ماں تاکہ آ

يَذْكُرُونَ ۝ (۵۷) وَاَمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةٍ فَاَبْدِلْ إِلَيْهِمْ

یاد بکننت و اگر تر خوف بیت چہ یک تو یا دغا کنگ گدا و رید آبیانی عہد ایمانی نیگا

عَلَىٰ سَوَاءٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ ۝ (۵۸) وَلَا يَحْسِبَنَّ الَّذِينَ

ھے پیمان کہ او شہار بر بیت بیشک اللہ دوست نہ دایت دغا بایں مرد ماں و گان مبرنت

كَفَرُوا سَبَقُوا إِلَيْهِمْ لَا يُجْزُونَ ۝ (۵۹) وَأَعِدُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ

کافران کہ آچر مے دست در لانگ شنت ا کدی مارا دم بر لکنت بکننت و نیاری بکن ات بہ آیان ہر چیکت کن ات

مِّنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِّبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَ

چہ جنگی سامانان و چہ بند استگن اسپاں و کچہ آبیایم دور بیت بہ اللہ دشمنانی سرا و

عَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ۝

بہ و تی دشمنانی سرا و بہ دگرانی سرا بغیر چہ آیان کہ شمائش نزان ات اللہ آیان و زانت ھے

وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ

و آچر یک شہا خرچ کن ات ماں اللہ راہ ھے آئی و جزا پورہ بیت شمارا و پر شے سرا

لَا تُظْلَمُونَ ۝ (۶۰) وَإِنْ جَحَدُوا بِالسَّلَامِ فَاجْنِمْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَىٰ

ظلم کنگ نہ بیت و اگر آمائل بیت بہ صلاح و گدا تو ہم ماں بو پر آئی و پدا اللہ سرا توکل

اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ (۶۱) وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ

بکن بیشک ھا و انت اشکنوک زانوک و اگر آوٹنت کہ ترارد بدیننت

مآزل ۲

شک و ھے و مبرنت ہر دوین بر بری و قد و کساس سر پد و آگاہ
 بوان بہ و تی جنگ تیاری گلا نیش بہ بنت شے جانب و رد کاری
 یا خیانت ظاہر بیت کل معاملہ صاف صاف و گیش و گوار بہ
 بیت حق تعالی خیانت و کاروائی بہتی توری گوں کافران بیت
 پسند نہ کنت۔ ماں سنن روایت انت کہ امیر معاویہ رضی اللہ عنہ
 و میان روم بیعادی یک معاہدہ بستت، ھے بیعادی و نوک و
 امیر معاویہ و تی لشکر بہ روم و سرحد و نیمگ پیش قدمی و
 حکم دات مقصد الش ات کہ گوں و میان سرحد و ما قریب
 بہ بنیں و یہ جنگ پیش تیار بوشتن کہ بیعادی و ہلاسی شرط و ما
 فوراً فوج کشی کنین۔ ھا و ہدہ کہ اے کاروائی بوکانت یک
 نیچے سواری سرا چوش گشان آحت۔ اللہ اکبر اللہ اکبر و فاء
 لا غدر، یعنی و تی عہد و سر قائم بوشتے و عہد شکنی مکن ات
 واجر رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و فرمان انت کہ ہر و ہدہ شے
 گوں یک توے معاہدہ بہ بیت تو آئی یک گرچے ہم چچ کنگ
 بیت نہ گرچے بندگ بہ بیت و انکہ معاہدہ و مدت تمام بہ
 بیت یاد و می فرقی و گوں بر بری قد و کساس معاہدہ واپس
 کنگ بہ بیت حضرت معاویہ و و ہدہ کہ اے حال بہ بوت تو
 پدا و تر بوت رندا کہ شری چار بیت تو دینی کہ اے شیخ حضرت
 عمرو بن عبسہ رضی اللہ عنہ ات۔ و عہد و واپسی و رادہ رچ
 حکمے برز ابیان بوت ممکن ات کہ کافران اشی را مسلمانانی
 سادہ لوحی قرار دیان و شہوتین انت کہ و ہدہ بہ اشانی
 گور و خیانت و غدر جائز نہ انت تو مارا خبر دار و آگاہ بوگ و
 پد پورہ ٹیں موقع بیت کہ ما و تی تیار سرجم کنین۔ آئی جواب
 دیگ بوت کہ شہا نوری ہر قدر تیار ی بکن ات و ہدہ مسلمانانی
 دست و خدا شمارا مغلوب رسوا کنگ بو اھیت تو گدا بہ ھے
 تدبیر و آرا عاجز کنگ نون ات نہ چہ آئی دست و قدرت و
 درشت کن ات یا تنک کن ات چوش بگوش کہ مسلمانان و
 تسلی دیگ بوت کہ آخدا و سر بھر و سہ بکننت آئی و حکمانی
 رند گیری و بکننت تو شہا درستانی سرا غاب بت۔ فل یعنی
 خدا ذات و سر بھر و کنگ مطلب چوش نہ انت کہ ضروری
 جائز کاران ترک دیگ بہ بیت اتنا چوش نہ انت مسلمانانی
 سرا فرض انت کہ دانکہ شہا ر قدرت بہ بیت بہ جہاد و سامان
 مچ بکن ات نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم مبارکین عہد و اسپ
 سواری شمشیر زنی و نیز اندازی وغیرہ و مشق کنگ جہاد و
 سامان ات مرد و چی توپ، تفنگ، بالی گراب، آبدوزیں و جیگ

ج ۳

آہن پوشین خلاصی وغیرہ تیار کنگ و کار مر کنگ جنگی علم و دربرگ بلکس ورزش وغیرہ کنگ کل جہاد و از باب انت ھے و ول دیم تر ہرچ سلا یہ جنگ تیار بہ بنت انشاء اللہ و راہ ماں
 آیت و منشاد و لوٹ و داخل انت باقی اسپ و را و اجہ و تی قول صحیح و ثابت انت الخیل معقود فی نواصبہا الخیر الی یوم القیامت کہ داں قیامت خدا لے پاک ماں اشی پیشانی و خیر
 ایر کنگ۔ و ماں حدیث و انت کہ ہر یکک اسپ بہ جہاد و نیت و ر دینیت آرا پورگ و نوشگ بلکس بہ ہر قدم و چست کنگ اجر بیت و آئی خوراک و غیرہ قیامت روج و ماں شایم
 وزن کنگ بنت۔ فل یعنی اے کل اسباب تیاری تہنا بہ دشمن سرارعب نہ دارینگ و ہم دور دیگ یک ظاہر ہر نیمون انت باقی فتح و ظفر و اصلی سبب خدا و تی مدد انت کہ پیسر ابیان
 بوت و ھا کس کہ آیان شہا بالتعین نزان ات افاق انت کہ آیان مسلمانانی و چاد پر شنگت باہنی قریظہ و ہودیاد روم یا فارس وغیرہ آکل قوم کہ آئندہ گوں آیان مقابلہ بوگی ات۔ فل اے
 بہ مالی جہاد و نیمگ اشارہ انت یعنی جہاد و تیار ہر قدر مال خرچ کن ات آئی پورہ پورہ بدلہ دیگ بیت یعنی یک در ھے و ہفت صد در ھے واللہ بضا عاف لمن یشاء و باز بر ماں دینا و
 چہ اشی ہم باز بات معاوضہ نہ بیت۔ فل مسلمانانی جنگی چن لا یخ و مجاہدانہ قربانیان و گدراں چوش ہم بیت کنت کہ کافر عوب بوان و بر صلح و قرآن و و تی دست و دراج بکننت

..... تو اوجہ ارشاد انت کہ صواب دیرہ و رد و تو ہم دست و صلح و دراج بکن پرچا کہ چہ جہاد و خون ریزی مقصود نہ انت بلکین چہ اشیء اعلیٰ کلمۃ اللہ و فتنہ و دفع کنگ مقصود انت اگر چہ خون ریزی بغیر مقصد حاصل بہ بیت تو مفت چہ خون ریزی چہ فائدہ رسیت۔ اگر چشیں احتمالی بہ بیت کہ شاید کافر صلح و نام و مارا فریب دیگر لوٹت تو چہ غرض مدار اللہ و سرابھر و سر بکن آشنائی نیت و شہزانت آشنائی تو کہ تلی شور بان اشکنت آئی حمایت مقابل آشنائی بد نیتی چہ تاوان دات نہ کنت شہادت بیٹ جوان بکن ۱۲ ہے صفحہ و فوائد ۱۔ فل اگر صلح کنان آمد ومان و غابازی بد عہدی و ارادہ و بکننت تو گد اشنا غم ممکن ات خدایہ تہی مدو و وت بس انت آئی آشنائی درستی فریب و ٹھکیان و بے کار کنت حمائی و ماں بدر و شے غیبی امداد وک و سطر ظاہر و چہ جان شاد و سرفروشیں مسلمانان شے تا ئید کنا نیت۔ فل چہ اسلام و پیش ماں عرب جلال و قتال و نامتانی و دول آزاری باز گرم ات پہ ادنائیں خیرانی سر قبیلہ گوں دومی و میر بکنگ۔ ماں دو ٹکال و ہد جنگ آس روک بونگت تو ناصد با سالان آئی آس نہ تستگت، مدینہ و دوزیر دست قبیلہ آن و اوس و خزرج و دشمنی و کوھنیں حسد و کینگ رد چہ ڈولا ہلاس نہ بونگت یکے دومی و خون و تیگ عرت و پرو و گرگ مدام شوہار و ات ماں اے جاوران آقا ی نامدار محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم توجید و معرفت براتی و انخاد و

گوں عالمگیریں پیغام و ظاہر بوت مردماں آراہم یک ٹکے قرار دات و درستان ہو رتوان و مخالفت و دیم و بہ ہمائی نیمگ تربیت و تی کوھنیں دشمنی و کست و کینگان و انگار کنان ہر پیغم و کہ مانگ ات بہ پیغمبر مقابل لاکش بست اشان چہ واجہ و پنت و نصیحت و پریشان بونگت و چہ واجہ و سایگ و تاراد و رش داشتگت ماں دنیا و چشیں چہ طافے نہ ات کہ ماں و زندگانی ام و دولوتانی ٹکگ معرفت الہی و حب نبوی و روح و ماں گجان و توجید و شراب شیدائی جوڑ کنان و درستان یکدم ماں براتی و مہر و اھگ و زنجیر و بہ بندیت و ہما مقدسین ہستی و درہم نا خریدہ غلام فحان شاد جوڑ بکننت کہ چہ آئی زیات چنت روچ و پیش بہ آیانی گور و دل خرابیں مردکس نہ ات بلا شہر روئے زمین و نمایں خزانگانی خریج و درپچ و پد چشیں مقصد حاصل نہ بونگ ات کہ آچہ اللہ و مہربانی و اعانت چوش بہ ارزانی و حاصل بوت خدایہ چہ حقیں برانان زیات یکے و محبت ماں دومی و دل و اوار کنت و پدا درستانی مہر و واھگانی اجتماعی مرکز و واجہ نورانی ذات (کہ ابرکت و چمگ ات) جوڑ کنت و دلان و چوشکائی تربیت بے شک خدایہ زیر دستیں قوت و ظاہر کنوک انت و چشیں ضرورت و دھد و درستان مہر و واھگ یک نقطہ و سراج کنگ آئی کمال حکمت ظاہر کنوک انت۔ فل اشی و دو معنی بیت کنت اکثر سلف و اشی معنای چوش بیان کنگ کہ اے پیغمبر! خدا ترا و تہی ہما راہان و بس انت یعنی چہ شمار و قلت و بے سروسامانی و ماں دل و پریشان مہر و وھتیں عالماں چوش معنی بیان کنگ کہ اے پیغمبر! ترا فی الحقیقت یکیں خدا کافی انت و ظاہری اسباب و رد و مخلص مسلمانانی جماعت بہی توری کم بہ بیت پر تو کافی انت۔ پیش ہر چہ فرما کنگ ات ایتدک بنصو و باطو مین چوش بگوش اے آئی خلاص بوت۔ فل اے مسلمانان و چہ جہاد و ترغیب و شوق دیابینگ انت کہ اگر اکم ہم بہ بیت تول و دور مدینت چہ خدائے مہربانی و دہ سرزبانی دشمن سر اھم غلبہ حاصل کنت سبب ایشنت کہ مسلمان محض بہ خدایہ رضا و جنگ کنت آ خدا و آئی مرضی و سر پد بوان و وائے زانان و ماں جنگ و میدان پادان و ایر کنت کہ ماں خدایہ راہ و مرگ اصل زند انت آرا یقین انت کہ منی تمام قربانیانی برورد ماں آخرت و الم و رگی انت توری ماں غالب بیاں یا مغلوب بیاں۔ و چہ

الانفال

۲۷۹

واعلموا

فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي آتَاكَ بُنْصُرَهُ وَبِالْمُؤْمِنِينَ ۝
 گد اللہ وت ترا بس انت ہمایا ترا زور مندکت پہ و تی مدت و وپہ مومنان فل
 وَالْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتْ ۝
 و دوستی دور دات ماں آیانی دلان۔ اگر تو خرچ بکتیں چیزیکہ ماں زمین انت درست دوستی دور دات کنت
 بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝
 کنتگت تو ماں آیانی دلان لیکن اللہ دوستی دور دات ماں آیان۔ ہما و نت زوراک سکمتانی صاحب
 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبَكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝
 او پیغمبر بس انت ترا اللہ و ہما کہ تہی ہما ہمت چہ مومنان فل
 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ ۝
 او پیغمبر شوق پد مسلمانان پہ جنگ و اگر بہنت چہ شما
 عَشْرُونَ صَبْرُونَ يَغْلِبُوا إِمَّا تَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ ۝
 بیست نفر صبر کنوکیں گد اگیش بہنت پہ دوسد و سرا و اگر بہنت چہ شما صد نفر
 يَغْلِبُوا الْفَاقِينَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِهِمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ۝
 گد اگیش بہنت پہ ہزار و سرا چہ کافران پہ ہے سبب و کہ آمد ومان نفہمت فل نون بار سبک کنت
 اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ ۝
 اللہ چہ شے چکا و زانتی کہ بیشک ماں شے تہا سستی انت۔ پدا نون اگر بہنت چہ شما یک صد نفر
 صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا إِمَّا تَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا الْفَاقِينَ ۝
 صبر کنوکیں گد اگیش بہنت پہ دوسد و سرا و اگر بہنت چہ شما ہزار نفر گد اگیش بہنت پہ دوسد و سرا
 بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ۝
 پہ اللہ حکم و اللہ گوں صبر کنوکان انت و پیغمبر ابایدہ انت کہ ہدایت و تی گورا
 أَسْرَىٰ حَتَّىٰ يَتَّخِذَ فِي الْأَرْضِ ثَرَدًا وَيَرْدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ ۝
 قیدیان تنا و قتیکہ خونریری ملکنت ماں زمین و لوٹت شما دنیا و سامان و اللہ

مآزل

اعلائے کلمۃ الحق و منار اہر چ نکلف رسیت و در حقیقت منار ادا نمیشی و شادی و شادی سر کنوک انت مسلمان دھد بہ لے و طرہ ارادہ و جنگ کنت تو تا ئید ربانی مددگار بیت و چہ مرگ ماں دل و نرس پیدا نہ بیت بیشکا گوں سرچیں دیری بہادری و جنگ کنت۔ کافر چونکہ چنے حقیقت تا سر پد انت بیشکا تہنا پہ و انائیں ناپائداریں دنیاوی غرض جوڑ لوتان جنگ کنت و چہ قلبی قوت و غیبی امداد و زہر بیت بناء علیہ خبر و شرہ و پیما حکم دیگر بوت کہ مومنان چہ و تادہ سرزبانی دشمن و مقابلہ و گوں ثابت قدمی و جنگ کنگ لوٹیت اگر مسلمان بیست بہنت تولد و صد و مقابلہ پدا مکنزنت و اگر صد بہنت تولد و ہزار و مقابلہ بکننت (تنبیہ) بیست و صد و وعدہ شادید بیشکا بیان فرمائینتی کہ اوھد و مسلمانانی شمار و رد و ماں سرتر بہ و کم از کم بیست ماں جیش و یک صد عسکری بونگت دمی آیت چہ مدنے و پد نازل بوت اوھدی مسلمانانی تعداد زیادہ بونگ ات بیشکا سرتر بہ کم و چہ کم یک صد و جیش یک ہزار و بیت ماں ہر دویں آیتاں بیان و نسبت و وقت و عدوانی اے تفاوت ظاہر کنت کہ دمی آیت نزول و وھد و مسلمانانی مردم شماری زیات بونگت۔ فل ماں بخاری و چہ ابن عباس منقول انت پیشی آیت کہ ماں آئی و مسلمانان دہ سر کافران مقابلہ ثابت قدم بوگ حکم ات وھدیکہ مردمان اے گران معلوم بوت توجہ آئی و پدائے آیت نازل بوت

مسلمان بہ لنگاں حساب بونگنت کہ آیانی قوت و تیزی معلوم ات چیزے مدت رند چہ اشان باز کس پیر و نر و بونت و ماں نوکس نسل کوھنیں مہاجر
والنصارے پیا بصیرت استقامت و تسلیم و رضا جو ہر نیست ات چہ نفریانی گیشی تیا یک درجہ لے و وئی کثرت و نظر و ماں توکل علی اللہ و قدرے کمی پیدا بیت نہ کنت و
چونائی ہم انسانی تب خاصیت انت کہ ہر جہ گرائیں کارے پچند مردمانی سرا بکیت نو کار کنوکانی تہا جوش و خروش زیات پیدا بیت و ہر کس چہ وئی و س زیات کارکنگ و جہد
کنت و لیکن ہما کار اگر یک مزین مجمع (مچی) ہر سراجکل دیگ بہ بیت تو ہر یکے دومی و راہ و چاربت و دھمے گمان کنت کہ آخر من تہا اے کار و ذمہ وارنوں گڈا ہما انداز و جوش و ہیما
تہا کی کنت حضرت شاہ صاحب فرمائیت کہ پیشی مسلمان بہ یقین کامل انت بہ آیان و حکم بونگنت کہ چہ و تادہ سر کافراں گوں مقابلہ کن ات رندی مسلمان یک قدرے پشت
انت گڈا ہمے حکم بون کہ گوں و دوسراں جہاد کن ات ہمے حکم ہنوں باقی انت اگر چہ دو و گیش و سر اجمل بکنت تو من اجرائت و اجر پیغمبر و دور ہر اسلمانان گوں ہشتاد ہزار
جنگ کنگت ماں غزوہ موٹہ و سہ ہزار مسلمانان دو لکھ کافراں مقابلہ و بونگنت چہ لے پیس و افغانان اسلام و توارنج محمد اللہ پرائت ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد ۱۔ و ماں بدر و جنگ ہفتاد کافر
مسلمانانی دست و قیدی بوت و احتنت و حق تعالیٰ و درایت
اشانی و صورت بہ مسلمانانی دیمایش کت (۱) قتل کنگ
(۲) یا فدیہ گرگ و بیل دیگ بر اے شرط و سہرا کہ دیے سال
بہ ہمے مقدار و شے مرد قتل کنگ بنت و حقیقت چہ خدا
جانب اے دوہیں صورزانی پچینی و پیش کنگ امتحان و
چکا سگ رہ بند پیا ات ناکہ ظاہر بہ بیت کہ مسلمان بروئی
فکر و تب حساب گجائیم گڈا کنت جوشک ازواج
مطہرات و ماں دو صورزان یکے قبول کنگ اختیار دیگ
بونگنت ان کنت نردن الحیوة الدنیا
و زینتھا فتعالبت الی آخر الیہ (الاحزاب رکوع ۴)
یاماں معراج و اجر پیغمبر و دیم خروبن (شراب و شیر) و
دو ہیران پیش کنگ بونگنت و اجر و شیر و قبول
فرمائیت جبرئیل علیہ السلام و گوشت بند و خیر و
(بالفرض) اگر و اجر و شراب اختیار بکنیں توئی امت گسر
بونگنت بہر جاد و اجر نبی و چہ صحابہاں مشورہ گیت
بوکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ و فرمائیت کہ یا رسول اللہ
اے کلین فیزی و وئی خویش و سیا و عازیز انت بہتر
ہمیش انت کہ فدیہ گرگ و اشان یلہ دیگ بہ بنت چہ لے
زریں سلوک احسان و زندمکن انت کہ چہ اشان لھنیں
مسلمان بوان آیان و آیانی اولاد مے دست و بازو
جوڑ بہ بنت و چہ اشی و ہم ہر جہ نفیس زڑے وصول
بیت چہ اے زراں جہاد و غیرہ و ماں دینی کاران و زکلی
حاصل بیت باقی دیم و سال و مے ہفتاد کس اگر شہید
بنت ماں اشی و باکے نیست انت کہ چہ اشی درجہ و شہادت
نصیب بیت و اجر نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و میلان ہم
فطری رحمہ و شفقت و صلہ رحمی بنا و ہمے مشورہ و
نیمگ و ات بلکس زیات صحابہانی شور و مصلحت ہم
ہمے جانب ات لھنیں ہما سببانی بنا و کہ و اجر ابو بکر
بیان کنت و لھنیں محض مالی فائدہانی سبب و گوں
اے رائے و ہم شور انت (کما یظہر من قولہ تعالیٰ
تُرِیدُونَ عَرْضَ الدُّنْیَا صَرَحَ بِه الحافظ ابن حجر
وابن القیم رحمہما اللہ) حضرت عمر و سعد بن
معاذ و چہ اے شور و مصلحت و اختلاف کت حضرت
عمر و گوشت کہ یا رسول اللہ! اے قیدی کفر و پیشوا و
مشرکانی سردار انت اشان ختم کنگ بہ بیت نو کفر و شرک

و اعلموا ۲۸۰ الانفال
یُرِیدُ الْآخِرَةَ وَاللّٰهُ عَزِیزٌ حَکِیْمٌ ۱۶ لَوْ لَا کِتَبُ مِنَ اللّٰهِ سَبَقُ
لَوْ کِتَبُتْ آخِرَتُ ۱۷ وَاللّٰهُ زَوْرَ کِتَبُ حَکِیْمٌ ۱۸ لَوْ کِتَبُتْ آخِرَتُ ۱۹
لَمَسَّکُمْ فِیْمَا آخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِیْمٌ ۲۰ فَکُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلٰلًا
گڈا رستگت شمار چہ ہر گڈا مزین عذابے و نوں بورت چہ ہما چیز یا کہ شہاد کنگ حلال
طِیْبًا ۲۱ وَ اتَّقُوا اللّٰهَ ۲۲ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ۲۳ یٰۤاَیُّهَا النَّبِیُّ قُلْ
پاکیزہ و ترست چہ اللہ بیشک اللہ بخشوک مہربانت و او پیغمبر بخوش
لَمَنْ فِیْ اَیْدِیْکُمْ مِنَ الْاَسْرٰی اِنْ یَّعْلَمِ اللّٰهُ فِیْ قُلُوْبِکُمْ خَیْرًا
گوں ہما کسان کہ ماں شے و ستانیت چہ قیدیان اگر بزانت اللہ ماں شے دلاں نیکی و
یُوْتِیْکُمْ خَیْرًا مِمَّا آخَذَ مِنْکُمْ وَ یَغْفِرْ لَکُمْ ۲۴ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ۲۵
گڈا دنت شمار شہر تہا چیز یا کہ گڈا بونگت چہ شہاد و بخشیت شمار و اللہ بخشوک مہربانت
وَ اِنْ یُرِیدُ وَاِخِیَانَتُکَ فَقَدْ خٰنَا اللّٰهَ مِنْ قَبْلُ ۲۶ فَاَمْکُنْ
و اگر بلو بونت نی و دیگا گڈا آیان و دغا لنگ گوں اللہ چلے و وفا پیر پدا آئی گرفتار
مِنْهُمْ ۲۷ وَاللّٰهُ عَلِیْمٌ حَکِیْمٌ ۲۸ اِنَّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَ هَاجَرُوْا
کنائیت و اللہ دانائت حکمت و واجہنت ک ہما کسان کہ ایمان آرت و چہ ملکاد رکپنتت
وَ جَہَدُوْا بِاَمْوَالِہُمْ وَاَنْفُسِہُمْ فِیْ سَبِیْلِ اللّٰهِ وَالَّذِیْنَ
و جنگش کت گوں وئی مالان و جانان ماں اللہ راہ و ہما کسان کہ
اَوْ وَاَنْصَرُوْا اُولٰٓئِکَ بَعْضُهُمْ اَوْلِیَآءُ بَعْضٍ ۲۹ وَالَّذِیْنَ
جاگش و دت کت ہمشاں گوں یکدگرا دوستت و ہما کسان کہ
اٰمَنُوْا وَلَمْ یُہَاجِرُوْا مَالِکُمْ مِنْ وَّلَا یَتَرَمَّ مِنْ شَیْءٍ ۳۰ حَتّٰی
ایمان آرت و در نکپنتت چہ ملکائیتت شمار چہ آیانی ہمرہ داری و سچ کارے تا وقتیکہ
یُہَاجِرُوْا ۳۱ وَاِنْ اَسْتَضَرُّوْکُمْ فِی الدِّیْنِ فَعَلِیْکُمُ النَّصْرُ
چہ ملکاد رکپنتت و اگر آچہ شہادت بلو بونت دین و بابت و گڈا شمار لازمیت آیانی مدد دیگ

مزل ۲

و سر پرشیت تمام مشرکانی سر اے رعب و ہیبت کپیت دیم نر و مسلمانان سو کی کنگ چہ خدا راہ و اشان دور دارگ ہیما اش نہ بیت و خدا و گور و ہم جوش ظاہر بیت کہ
ماں کافران سر جیں و کامیں بغض و دشمنی دار و کیں پر چاکہ خدا و معاملہ نوک ماوی کس و وارنی و سیادی ہم پرواہ نہ داشت ہمشکا شتر تراش انت کہ ماں اے قیدیان
بہ کسے چہ مے مردمانی کس و وارث انت ہما و دست و وئی کس عازیر و قتل بکنت الغرض من گپ تزان و بخت و مباحثہ و رند حضرت ابو بکر و مشورہ و سر عمل بونت
یہ چاکہ ربات مردمانی مشورہ بہ ہما نیمگ ات پیدا و اجر نبی چہ وئی رحمہ و سبب ہمیشی لوٹک ات و چونائی ہم اخلاقی و چہ کلی حیثیت و عام احوالانی روع ہما مصلحت
بہتر و جوان تر معلوم بون لیکن آوہد اسلام گوں ہر جہ پیس جاوران دو چار ات بہ اشانی سرا اگر نظر دور دیگ بہ بیت تو وئی لوٹ ہمیش ات کہ کافراں مقابلہ و ترندین
سراں پر نوکس کا روئی کنگ بہوئیں سینزدہ سال و واری و تری کشک پدا اے اولی موقع ات کہ اشان شیطانی قوتانی سر اثابت بکنت کہ شے رشتہ و وارثی مال دولت
نماعت و کردہ نری و غیرہ چہ چیز چہ خدا و انتقام و شمار رکھیں یا پناہ دات کت نہ کنت و شروعات و یک سہ ظالمیں مشرکانی سر اے رعب ہم ندرینگ پدا نہیں سلوک و صلہ رحمی

..... کار مرزی و دیم تر خویش موہ رسگ و اُمتیت باقی پیدا بونگت۔ او دا پہ ہفتاد مسلمانانی قتل و راضی بُوگ ہم ادنائیں گئے نہ ات پمشکا اے رائے و اختیار کنگ پہ وقتی مصلحت و ہنگامی حیثیت و حق تعالیٰ و گور و پسندیدہ نہ بوت۔ ماں ۱۰ ما کان لمینتی ان یکون لکنا شری حتی یثخن فی الارض، ہما ہمے ناپسندیدگی و طرف و اشارہ انت۔ صحابہ رضی اللہ تعالیٰ عنہم ۱۱ اے یک سکیں خطرناک اجتہادی غلطی کے شمار بوت و ہما لھنین کسان زیات تر بہ مال و دولت و لالچ و رداگوں اے تجویز و وقتی تپاتی کنگت آیان و قرآن پاک صافیں رہ بندے گوں ۱۲ ترید و ن عرض الدینا ۱۳ دیم گور کنت۔ یعنی شہابہ فانی دنیا و چیزانی سرانظر دار کائت حالانکہ مومن و نظر انجام و سرا بُوگ لوٹیت۔ خدا و حکمت و مفقضی بیت۔ تو آشمے کاران و چہ وقتی قدرت و زور و ظاہری از بابان و بغیر ہم کت کنت بہر جا و فدیہ گران و بیلہ دیگ آوہد و احوال انانی رو و یک مزین غلطی و قرار دیگ بوت اینکر یاد دارگ ضروری انت چہ روایتان حضور و نسبت و ایوک و ہمنکر ثابت بیت کہ واجہ و محض صلہ رحمی و رحمہ و بناء پہ رائے و نیمگ رجحان داشتگت۔ البت ماں صحابہاں لھتیں کس تھنا پہ مالی فائدہاں و اکثر واجہاں پہ دگ مصلحتانی بنیاد و توری مصلحت دینی انت یا اخلاقی مصلحت و پیش نظر داران و مالی فوائد و خاطر اے رائے و حمایتی انت، چوش بگوش کہ ماں صحابہاں مشورہ و کلا یا جُز مالی حیثیت ضرور زیر نظر ہستنت۔ کتام یک درجہ و بہ مالی فوائد و خیال و ماں ۱۴ بغض فی اللہ ۱۵ و کوتاہی کنگ و چہ جہاد و اصل مقصد و کوتاہی کنگ و ہفتاد مسلمانانی قتل و وقتی رضا مندی و پدرا کنگ صحابہ و پیمنیں مقربانی عالی شان و مزین منصبی و منافی زانگ بوت پمشکا ماں آیتان سکیں عتاب دار و کیں لہجہ اختیار کنگ بوتگ، ماں حدیث ۱۶ انت کہ ماں جنگ و یک مردے و سر پٹی بوت آڑا غسل و حاجت پیش آحت۔ سر و سرا آپ و کار مرزی سک مہملک ات چہ ہما ہاں مسئلہ جُست کنگ بوت آیان جواب دات کہ آپ و موجودگی و پارتود گراہ نہ گندی آئی و غسل کت و پدیران بوت واجہ پیغمبر و و ہدے اے حال سر بوت تو فرمائینتی۔ قتلہ قتلہ اللہ ۱۷ الحدیث ۱۸ چہ اشی و ظاہر بوت کہ اجتہادی غلطی اگر زیات واضح و خطرناک بہ بیت تو بہ اشی و عتاب بیت کنت چوش بگوش اے زانگ بیت کہ مجتہد و پورہ ٹیں قوت ماں اجتہاد و خرچ کنگ و ردا کوتاہی کت۔ و یعنی اے غلطی و ادت ہمنکر مزینے ات سکیں سزا ہما کسان و دیگ بیوتین کہ ہمایان دنیاوی سامانانی خیال و داران و چشیں مشورہ دات مگر چہ سزا دیگ و ہما چیز مہن کنوک انت کہ آڑا خدا و چہ پیش و نوشتہ کنگ و فیصلہ کنگ و آباریں خبر بیت کنت ۱۹ مجتہد اے پیمن اجتہادی خطا و سرا عذاب نہ بیت ۲۰ خدا امر و حکما کتام یک چیزے و حکم و صاف صاف بیان مکنت داں آوہد و آئی مرتکب و عذاب ندرت ۲۱ اہل بدر و خطایان و خدا و معاف کزنگت ۲۲ چہ غلط کاری و ہرچ رہ بندے چہ وقت و پیش اختیار کنگ بوتگ یعنی فدیہ گران و قیدی آن و آزات کنگ ماں خدا و علم و گیشینگ بوتگت کہ آندگ و آئی اجازت بیت۔ فاما متابع و اقا فداء ۲۳

۲۴ اے ہم فیصلہ بوتگ کہ داں آوہدیکہ واجہ پیغمبر ماں اثنانی تھا موجود انت یا مردم گوں صدق دل استغفار کنت نہیت ۲۵ چہ اے قیزیان بازیے و قسمت و اسلام یارگ نبیسگ بوتگت الغرض اگر چشیں موانع بیوتین اتنت تو اے غلطی ہمنکر عظیم و ثقیل ات کہ بایدا انت سکیں عذابے بیاتنگین۔ ماں یک روایتے انت کہ اے قولی تنبیہ و پد ہما عذاب کہ بہ اے پیمن خوفناکیں غلطی و سرا بجی ات واجہ پیغمبر و دیم و گون مزین قریب و پیش دارگ بوت چوش بگوش کہ اے قولی تنبیہ و زیات اثر دار کنگ و یک صورتے ات واجہ پیغمبر و و ہدیکہ اے منظر دبست تواراد، زارگریوگ و بنائی کت۔ حضرت عمر و سبب جُست کت تو واجہ پیغمبر و جواب دات کہ منی دیما آیان عذاب پیش دارگ بوتگ یعنی ہما عذاب کہ آئی و اثنانی سرا بجی ات۔ اگر برزایان بوتنگین موانع بیوتین اتنت یا دارگ لازم انت کہ واجہ پیغمبر و دیما اے پیش دارگ بہ ہمارنگ و ات چوش کہ صلوٰۃ کسوف ادا کنگ و و ہدے واجہ و دیما جنت و دوزخ ماں قبلہ و دیوار و مشتمل کنگ بوتگت، یعنی ہما آیوکیں عذاب و ندرارگ کنگی ات و بس۔ و چہ گوستگیں عتاب و ہٹکل و مسلمان نرسنت کہ غنیمت و مال و کہ ماں آئی و قیزیانی فدیہ ہم شامل انت نوں دست جنگ باید نہ انت ماں اے آیت و تسلا دیگ بوت کہ آ اللہ پاک و عطا و بخشش انت آرا بہ شئی نوش جان کن ات البت بہ جہاد و ردا غنیمت و مال و غیرہ و سرا و قتی چمان و سک مدے ات یا آڑا اینکر اہمیت دیگ نہ لوٹیت کہ چہ اشی و اعلیٰ و بالائیں مقصدان چم پوشی بیت بے شک وقتی جا و و احوالان و مصلحتانی اعتبار و شمایک غلطیں رہ بندے اختیار کت مگر نفس مال و تھا چہ خرابی نیستنت چہ خدا و نرسان بیت تو آپاکیں ذات چہ وقتی مہربانی و شے غلط کاریان و معاف کنت۔ و لھتیں قیزیان وقتی اسلام و ظاہر کنگت (مثلاً حضرت عباس رضی اللہ عنہ وغیرہ) گوں آیان گوشگ بوت کہ اللہ پاک چاربت کہ واقعی ماں شے دل و ایمان و باوری موجود انت تو ہرچیکہ فدیہ و زرچہ شہا اے و ہدے وصول کنگ بوتگت چہ آئی و باز زیات و شتر تر شمارا بخشیت و چہ شے پیشی گناہان ہم درگزر کنت و اگر چہ اسلام و ظاہری و تہنا واجہ پیغمبر و ردا دیگ مقصود انت یا بہ دعا بازی و ارادہ داری تو گوں خدا و پاک و ہرچ دعا بازی و پسرانزنگو یعنی عہد الست و فطری قول و قرارانی برخلاف عمل کزنگو یا لھتیں بنی ہاشم کہ آیان ماں ابوطالب و زندہ عہد کنان بہ واجہ پیغمبر و حمایت و وقتی ہم تپاتی ظاہر ش کنگت پدانوں کافران ہمارائی و اختلگنت آئی انجام و آسرد بستو کہ مروچی چونکائی ماں مسلمانانی دست و قیدانت آندگ ہم دعا بازی و سزا بہ ہمے ڈول و رسیت شہا چہ خدائے تعالیٰ و وقتی دلانی و نیتانی احوال و چیر دات کت نہ کن ات و نہ آئی حکیمانہ بست و بدان و جلت کت کن ات۔ حضرت شاہ صاحب نو بیت ۱۷ خدا و وعدہ سرجم بوت چہ اشان ہر کس مسلمان بوتنت آیان و اللہ تعالیٰ بے شمار زر و دولت بخشیت و ہر کس مسلمان نہ بوت آیان خراب و برباد بوتنت ۱۸

حال چہ قیدیان لھتیں بہ خن و دل مسلمان اتنت مگر چہ مکہ، گون واجہ پیغمبر، ہجرت اش کنت نکت و گون ناگیکی بہ کافرانی ہمارے ماں بدرے، اختنت، ماں اے آیتان اے پیش دارگی انت کہ چشیں مسلمانانی باروے، چہ حکم انت؟ حضرت شاہ صاحب نویسیبت کہ واجہ اصحاب دولٹی انت، مہاجرین، و، انصار، مہاجر خاندان و لوگان، و، یلہ دیوک و، انصار، جاگہ دیوک و، مدد دیوک انت اے ہر دو عینانی میانجی، واجہ پیغمبر، مؤاخاۃ (دزبرداری) قائم کرنکت۔ آیت مضمون چوش بوت کہ ہمنکر مسلمان گون واجہ ہمارہ انت آکلانی صلح و جنگ یک انت ویداشانی رشتنگ ہمنکر حکم و مضبوطات کہ ماں ہجرت، آغاز، مؤاخاۃ و رشتنگ، روایک دومی، میراث، ہم وارث بوننگ انت و ہرچ مسلمانے ماں وئی ملک، پشت کنت کہ اودا کافرانی زور و قبضہ ات یعنی چہ دارلحرب، ہجرت اش نکت آیانی صلح و جنگ، ہنہ دارالاسلام، ہنہ و کیں مسلمان (مہاجر و انصار) شریک نہ انت اگر دارالحرب مسلمانان، گون کنام کافرانی جماعت، صلح و تران کرننگ تو دارالاسلام، آزاد مسلمان، معاہدہ، پابند بوت نہ کنت، بلکیں کل آیان وئی جا ورائی رواجنگ کنت البت اے ضرورت کہ دارالحرب، مسلمان ہر وھد ماں دینی معاملہ، چہ ازادیں مسلمانان مدد طلب بکنت تو آیان وئی، قدر، مرد و کنگ لوٹیت مگر گون ہرچ جملعتے، اے ازادیں مسلمانانی معاہدہ بوننگ بہ آئی مقابلہ، تاہر، قائمی، دارالحرب مسلمانانی امداد کنگ نہ بیت ہم ماں وئی وراثت، وراکہ ماں انصار و مہاجران قائم ات ماں آئی، ہم دارالحرب مسلمان شامل نہ انت، و، یعنی ماں کافر و مسلم، درمیان، حقیقی دوزوہای ہست و نہ ایک دگرے وراثت جو بیت کنت البت کافر کافر، دوزوہ و وراثت انت، بلکیں درستی کافر گون تو دشمنی دارگ، یک انت ہر وھد اشان، موہ برسیبت نزویں مسلمانان سوکی کنت اشی، ہا، بالمقابل اگر مسلمان یک دومی، دوزوہ و مددگار نہ بنت یا نزویں مسلمان و تارا ماں ازادیں مسلمان ہمارے دوزوہای، یارگ، جہد نہ کنت تو سکین خرابی و فتنہ سرکشنت یعنی ضعیفیں مسلمان گون ایمنی، نشنت نہ کنت بلکیں بیت کنت کہ چہ وئی ایمان، ہم دست بردار بہ بنت، و، یعنی ماں دنیا، ہم و ماں آخرت، ہم گون سردار، ساہ بہر کز کیں مسلمان اعلیٰ انت ماں لوگ، نذر و کانی مقابل، و، ماں آخرت، پر آیان مزین داد و بخشش انت و ماں دنیا، عزت و روزی یعنی غنیمت و دگر اعلیٰ حق و مراعات اشان، حاصل بنت، و، یعنی ماں مہاجرانی جماعت، ہمنکر رند، شامل بوان بہ بنت اکل احکام، اعتبار، بہ، اولیٰ مہاجرانی، دزبرداری، ہمنکر، انت چہ ہجرت، پید و پیشی، سبب، صلح و جنگ یا تو ریت و غیرہ، احکامانی سراہج اثر نہ کپیت البت اگر قدیم مہاجرین، یک سیاہ رند، مسلمان بوت یا رند ہجرتی کنت و آحت تو آھا قدیم مہاجر، میراث، زبات حقدار انت، ہلی توری قدیم رفاقت گون دگران بوننگ و، ہما زانت کہ کئی خن چنکر، بونگ لوٹیت لہذا آئی حکام سر اسر علم و حکمت، سر امینی انت، سورۃ انفال ماں ہجرت و شروعات و اے سورۃ برآۃ ماں ہجرت، گد سر و نازل بوننگ واجہ پیغمبر، عادت چوش ات کہ قرآن، ہرچ آیتے نازل بونٹیں فرمائی کنت کہ ابشر فلاں سورہ، فلاں جاہ، جاگہ بدنت، اے آیتانی بابت، (کہ اشان، نون سورہ، توبہ، یا سورۃ برآۃ، گوشگ بیت) واجہ، ہیچ پیچیم گیش و گیوار نہ کنت کہ اشی، ماں کتام سورۃ، درج کنگ بہ بیت کہ چہ اشی، اظہر بیت کہ اے و ت جدائیں سورت بیت دگر سورت، جزو نہ انت بلے چوٹائی، دستور ایش ات کہ وھد نوکیں سورت نازل بونٹیں تو چہ پیشی سورت، آئی، و جد کنگ واسطہ، بسم اللہ، اختنگ، سورۃ توبہ، شروعات، بسم اللہ، نہ احت کہ اے دلالت بہ اشی کنت کہ اے سورہ جداگانہ سورہ نہ انت، پہلے سببانی بناء، ماں مصحف عثمانیہ، اشی شروعات، بسم اللہ، نویسگ بوننگ لیکن ماں کتابت، آئی و انفال میانجی فصل کنگ بوننگ ناگہ نہ سرچی اشی استقلال پدرا بہ بیت و نہ اے زانگ بہ بیت کہ اے سورہ دومی، جزو انت باقی گون انفال متصل پیشکا کنگ بوننگ کہ انفال ماں نزول، مقدم انت خاصیں وجہ، بغیر، جاے مؤخر کنگ بونٹیں۔ وید ہر دو عینانی نبشتانک و ت ماں و ت ہمنکر ہمنکر، انت کہ چوش گوش کہ برآۃ سورۃ انفال، کلمہ و تمام کنوک انت، سورہ انفال تمامیں غزوہ بدر و گون آئی متعلقات، سر شامل انت، یوم بدر، قرآن، یوم الفرقان قرار دنگ، چہ کہ آئی و باطل، اسلام و کفر، موحدیں و مشرکانی جاوے، بلکل جدا جدا کنگ پیش داشتنگ۔ بدر، جنگ در حقیقت، خالص اسلام، عالمگیر و طاقتوریں دزبرداری، تعمیر، بنیادی سنگ حکومت الہی، تاسیس (بن حشمت)، پیش کال ات ماں، و الذین کفروا بعضہم اولیاء بعضہم الا تفعلوہ تکتن فتنہ فی الارض وفساد کبیر، گوشان دگوش گور کنا یبنت اشی صافیں لوٹگ ہمیش انت کہ اے عالمگیریں دزبرداری، یک طاقتوریں محکمیں مرکز، حسی صورت قائم بونگ لازمی انت کہ آتر ہر کس جاہ بیاربت و لے ہم ظاہرں یک بیت

التوبة ۹

۲۸۲

واعلموا ۱۰

الْأَعْلَىٰ قَوْمِيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيثَاقٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝

مگر مقابلہ ہما قومیے کرشمیک و آیانی درمیان عہد بستنت۔ و اللہ چیزیکہ شما کی کن ات گندیت آیات

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ أَتَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ

وہم کہ کافر بوتنت آگوں یکد گرد و سنتنت اگر شما بہ ہما کن ات گد افتنہ بخت بیت

فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا

ماں ملکا و مزین فساد بیت و ہما کسان کہ ایمان اش آت و لڈتیش چہ وئی ملکا

وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَانصَرُوا أُولَٰئِكَ هُمُ

و جنگش کت ماں اللہ راہ و ہما کسان کہ ایمان اش جاگہ دانت آیانی تیش کت ہما بیت

الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝ وَالَّذِينَ

حقیں مسلمان پر آیان بخشگنت و رزقت عزت داریں و ہما کسان کہ

آمَنُوا مِنْ بَعْدُ وَهَاجَرُوا وَاجْهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَٰئِكَ مِنْكُمْ

ایمان اش آت اشی چہ رند و لڈتیش چہ وئی ملکا و جنگش کت گون شما ہور گد آیان چہ شما بیت

وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ

ورشتہ داران و تموتا زیادہ حقدارنت یکے دگرے، ماں اللہ کتاب و کت بیشک

اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝

اللہ بہ چیزا خبر دارنت و

رَدُّهُ الْكِتَابَ بَيْنَهُمَا فَإِنْ لَا يُعْطُوا مِثْلَ مَا أُعْطُوا فَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

سورۃ توبہ ماں مدینہ و نازل بونگ وائی، یکصد و بیست نہ آیات و شش رکوعنت

بِرَأْيِهِ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝

بیزاری انت چہ اللہ و آئی، رسول، طرف، درختی ہما مشرکان کہ شمار آیان عہد و قرار بوننگ

فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي

نوں بگرت ماں ملکا تا چار ماہ و بزانت ات کہ شما عاجز کت نکت انت

منزل ۲

اے دلالت بہ اشی کنت کہ اے سورہ جداگانہ سورہ نہ انت، پہلے سببانی بناء، ماں مصحف عثمانیہ، اشی شروعات، بسم اللہ، نویسگ بوننگ لیکن ماں کتابت، آئی و انفال میانجی فصل کنگ بوننگ ناگہ نہ سرچی اشی استقلال پدرا بہ بیت و نہ اے زانگ بہ بیت کہ اے سورہ دومی، جزو انت باقی گون انفال متصل پیشکا کنگ بوننگ کہ انفال ماں نزول، مقدم انت خاصیں وجہ، بغیر، جاے مؤخر کنگ بونٹیں۔ وید ہر دو عینانی نبشتانک و ت ماں و ت ہمنکر ہمنکر، انت کہ چوش گوش کہ برآۃ سورۃ انفال، کلمہ و تمام کنوک انت، سورہ انفال تمامیں غزوہ بدر و گون آئی متعلقات، سر شامل انت، یوم بدر، قرآن، یوم الفرقان قرار دنگ، چہ کہ آئی و باطل، اسلام و کفر، موحدیں و مشرکانی جاوے، بلکل جدا جدا کنگ پیش داشتنگ۔ بدر، جنگ در حقیقت، خالص اسلام، عالمگیر و طاقتوریں دزبرداری، تعمیر، بنیادی سنگ حکومت الہی، تاسیس (بن حشمت)، پیش کال ات ماں، و الذین کفروا بعضہم اولیاء بعضہم الا تفعلوہ تکتن فتنہ فی الارض وفساد کبیر، گوشان دگوش گور کنا یبنت اشی صافیں لوٹگ ہمیش انت کہ اے عالمگیریں دزبرداری، یک طاقتوریں محکمیں مرکز، حسی صورت قائم بونگ لازمی انت کہ آتر ہر کس جاہ بیاربت و لے ہم ظاہرں یک بیت

..... کہ اے مرکزِ جزیرۃ العربؑ ابید گدھے جاگہ بیت نہ کنت کہ آئی صدر مقام مکہ معظمہ انت ماں انفالؑ آخسرؑ اے پیش دارگ بوتگت کہ ہر مسلمان چہ مکہ وغیرہؑ ہجرت نہ کنتگ و بنا ختگ و کافرانی ساہگؑ چیرہؑ و تی زندہؑ گوازیگا کنت دارالاسلامؑ آزادین مسلمانانی سرائشانی ولایت و رفاقتؑ چھ ڈولیں ذمہ واری نیستنت۔ **فَالْكَافِرُونَ لَا يَتْلُوهُ مِن شَيْءٍ حَتَّى يُهَاجَرُوا**، البت بہ و تی توفیقؑ قدرؑ پہ آیان دینی مدد سرکنگ لازمی انت چہ اشیؑ اے نتیجہ درکیت کہ ماں اسلامؑ مرکزؑ موالاة و دزبرداریؑ زمزیلان (زنجیران)ؑ گوں سرجمیں مضبوطیؑ آوارکنگؑ واسطہ چہ دوخبران یکتہؑ بوگ المی انت یا تمایں عربؑ مسلمان وطنؑ ترک دیانؑ مدینہؑ بیابنت و ماں اسلامی دزبرداریؑ شامل بہ بنت و یا آزادیں مسلمان چہ و تی مجاہدانہ قربانیان کفرؑ زورؑ پروشانؑ جزیرۃ العربؑ سرزمینؑ ہنجوش صاف و پلکار کنت کہ کتام یک مسلمانےؑ ہجرتؑ ضرورت ہم پشت میکیت۔ یعنی تقریباً تمایں جزیرۃ العرب خالص اسلامی دزبرداریؑ ہنجوشیں یک محکمیں مرکز و یک دریں جاہ منہ جوڑ بہ بیت کہ گوں آئی دامنؑ عالمگیریں اسلامی دزبرداریؑ مزین محکم و شانداریں مستقبل ہنگرچ بہ بیت اے دومی جاوڑ یک ہنجیں جاوڑے ات کہ چہ اشیؑ برکتؑ روجؑ پر روجی فتنہ و فساد چہ بن و بیجؑ گو جگ تو نگ بوتگ انتتؑ واسلامی مرکز چہ کافرانی اندرونی فتنہؑ بالکل پاک و صاف وچہ ہر روجی بدعہدی و ظلم و زوران گوں سرجمیؑ ایمین بوڈانؑ تمایں دنیاؑ ماں و تی عالمگیریں دزبرداریؑ داخل بوگؑ دعوت دات کرنگتنی۔

پہمے اعلائیں و پاکیں مقصدؑ خاطرؑ مسلمانانؑ سلمہ ہجریؑ اولی قدم بہ بدرؑ میدانؑ ینمگؑ چست کرنگت کہ آخر کار سلمہ ہجریؑ آئیؑ و تی سر بہ مکہؑ فتحؑ صورتؑ کشت۔ اے ردا ہرج فتنہؑ پہ اسلامؑ تالانی یا آئیؑ حفاظتؑ راہؑ اڑ ورجی حال ثابت بوتگنت مکہؑ فتحؑ اشانی سرائیں کارے کت ہنجوش کہ تیشگ گوں دارؑ کنتؑ و لیکن ضرورت ات کہ وفاتلوہو **حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةً** (انفال رکوع ۵۷) چیدگیؑ روءؑ اسلامی دزبرداریؑ مرکز و حکومت الہیہؑ مندرہ جاہ (جزیرۃ العرب)ؑ چہ فتنہؑ جراثیم بالکلیہ صاف و پلکار کنت بہ بیت تانکہ چہ اودا تمایں روئے زمینؑ اسلامی دیانت و حقیقی تہذیبؑ دعوت دیگؑ و ہدےؑ تقریباً کلیں جزیرۃ العرب یک جان و یک زبان بہ بیت و کتام اندورنی کمزوری و گرد و چیل گوں بیرونی اڑ ورجی لان آوار اے مقدسین مقصدؑ تاوان دات مکت پمشکا جزیرۃ العربؑ چہ ہمک ڈولیں فتنہ و فسادؑ پاک کنت و عالمگیریں اسلامی دعوتؑ برتر ترین مقامؑ سرائوشتا رینگؑ واسطہ لازم بوت کہ اسلامی دعوتؑ مرکز خالص (یک دریں) ماں اسلامیتؑ رنگؑ رنگدار بہ بیت چہ آئی قلب و جگرؑ چہ حقؑ صداءؑ ابید گدھے چیمیں توارے بہ دنیاؑ گوشاں میکیت کلیں جزیرہ سرجمیں عالمؑ معلم و راہ شون دیوک جوڑ بہ بیت و ایمان و کفرؑ گرد و چیل پہ مذاہمگی چہ ادا ہلاس بہ بیت سورہ براءتؑ نبشتا نکانی حاصل ہمیش انت چنانچہ ماں چنت روچانی تہا چہ خداؑ مہربانی وچہ راستیؑ قوتؑ اسلامؑ مرکز چہ ہر قسمؑ کفر و شرکؑ فتنہ کاریان پاک و صاف بوت و تمایں عرب یک جان بوڈانؑ مشل یک مردےؑ ماں تمایں عالمؑ ہدایتؑ نور و اسلامؑ عالمگیریں دزبرداریؑ تالان کنتؑ کفیل و ضامن ثابت۔ **فَلَسْتَ بِالْحَمْدِ عَلٰی ذٰلِكَ**۔ خلاصہ ایشنت کہ ماں سورہ انفالؑ ہر چیز کیہ ابتداءات ماں سورہ توبہ (براغۃ)ؑ آئیؑ انتہا انت پمشکا۔ **اول باخر نسبتہ دارد**ؑ موافق براءۃؑ گوں انفالؑ بطور تکمیل پچینگ بوتگ و دگہ ہم مناسب ہست انت کہ عالمانؑ

اشانؑ ماں تفسیران بیان کنتگ - ۱۲

معاہدہ ہے نیست ات ممکن انت کہ آیان ء ہم چار ماہ ء بہت
دیگہ بونگت . اے و اشی ء زندی آیتانی عام اعلان ۹
ء ماں حج ء موقع ء تمایں عرب قبیلہ ہانی دیماحضرت علی
کرم اللہ وجہہ ء کنت . فلا حج ء را اکبر نام بمشکا دیگہ بوت
کہ عمرہ حج اصغر انت وچہ و یوم الحج الکبیر ء مراد دھمی
نارنج عید الاضحی ء روح انت یا ہمی نارنج عرفہ ء روح مراد
فلا اے جار غالباً ہما قبائل متحد ء ات کہ آیان مبعادی معاہدہ
کنت پداوت آئی برخلاف عمل اش کت مثلاً زینی بکر یا قریش
وغیرہم) یعنی گوں اے ڈولیں مردماں نوں ہجے قسم ء معاہدہ
باقی نہ مانت اگر اے درست چہ کفر و شرک تو بہ کار بہ بنت توانشانی
دینا و آخرت ہر دو ڈولدار بنت اگر نہ خداوتی ارادہ (ظہیر
جزیرۃ العرب ء) سرجم کت تو ہجے طاقت و تدبیرے آرا زیر رنگ
نتون بیت و کافران ء آیانی کفر و بد عہدی ء سزا الم ء سبت
(تنبیہ) اے قبیلہ ہانی عہد شکنی اگر چہ چہ فتح مکہ ء پیش
ء بونگت بلکہ یہ ہمیشی جواب مکہ فتح کنگ بوت پداہم
۹ بہ حج ء موقع ء اشی عام جار جنائینگ بوت تاکہ
صاف صاف درابہ بیت کہ اے ڈولیں ہمنکر مردم انت کہ گوں
آیاں ہجے قسم ء معاہدہ باقی نہ مانت . فلا اے استثناء پر ہما
قبائل انت کہ آیائی معاہدہ مبعادی ات و پدا آیاں بہ اشی ء
سراقا تم ماننت و بہ عہد ء رد اہجے پیہیں کونا ہی اش نہ کت
ونہ و ت بد عہدی اش کت ونہ دگہ بد عہدیں مردمان اش مدد
دات . (مثلاً بنی ضمہ و بنی مدلج) اشانی بابت ء جار جنگ
بوت کہ دانکہ معاہدہ ء مبعاد ختم بونگت مسلمان ہم برادرے
معاہدہ ء اخرام ء بکننت البت مبعاد ہلاس بہ بیت تو گڈ اشی
ء تجمید ء مکننت آوہد ء پر اشان ہم ہماراہ انت کہ اگرانی
راہ انت . فلا چہ استثناء ء فارغ بوان ء پدا مستثنی منہ
ء حکم ء بیان فرما بیثبت . یعنی گوں اے عہد شکنی کونکان
اگر چہ نوں ہجے معاہدہ باقی نہ ماننگے پیشکا گوں اشان ہجے
ساعت ء جنگ تونگ بیت پداہم ء اشہر حرہ ء رعایت
جہن کنوک انت کہ اشانی سراقا فوراً حملہ کنگ بہ بیت توری پچے
سبب کہ داں آوہد ء ماں ء اشہر حرہ ء ابتداء قتال کنگ
ممنوع (جہن) بیت یا مصلحتاً کہ پدا ناہیں خبرے ء تمام مردمانی
ہنہا پر چا شورے برپا بہ بیت پر چیا کہ ماں اے ماہاں قتال ء
حرمت بہ آیانی گور ء ہم معروف و متنگ قابل بوان و پدا کت
بہ ہر حاد ء داں محرم ء ماہ ء گڈ سر ء آیان ء مہلت دنگ بہ

کہ ہر دول بلوٹنت فی بست بنڈ بکننت چرائی، پید جزیرۃ العرب، قہریم، رد، جنگ، ابید، گہ، حج، راہ نیستنت ہرچ سلوکت ماں جنگ، بیت (جنگ، گرگ، چپ، چاگر د، بند کنگ، ریک کنگ
ماں پاس، نندگ، آکل بیت البت اگر لفظ ہرچ کفر، توبہ کنان، ماں اسلامی دزبرداری داخل بہنت کہ آئی مسترب علامت نماز ادا کنگ، زکوۃ دیگ انت تو گڈ مسلمانان، اجازت نیست
انت کہ گوں آیان کار بدانت با آیانی راہ، یہ بنڈنت، پشت کیت باطن، حساب، داد، بہ خدای، سپارت انت مسلمانانی حساب، داد آیانی ظاہری جاوہ، تعلق دارنت چلے آیت، معلوم ہوت کہ
اگر یک کسے کلمہ اسلام، وانا، نماز، موانیت یا زکوۃ مدنن تو مسلمان آئی سراسنت کنت۔ امام احمد، امام شافعی، امام مالک، نزیک، اسلامی حکومت، سرافرض انت کہ تارک صلوة اگر توبہ بکننت
نوازل قتل بکننت (امام احمد، نزیک، ردة و مالک و شافعی، نزیک، حد و تعذیر) امام ابو حنیفہ، فرمان کنت کہ اگر اشرف و کٹ بکن انت، مبنی خانہ، چکل سبکات حتی بیوت او بیوت (دانکہ
بہریت یا توبہ بکننت) بہر جاوہ، تخلیہ، سبیل، کس قبول دارن انت پشت کیت زکوۃ نہ دیوکانی حساب، داد حکومت چہ آیانی مال، زبردستی زکوۃ وصول بکننت و اگر آیان گوں حکومت، جنگ بکننت تو
بہ آیانی سرکوبی حکومت گوں آیان جنگ بکننت۔ حضرت ابو بکر صدیق، زکوۃ نہ دیوکان گوں جنگ کت چہ آیان زکوۃ وصول کت لے واقعہ حدیث ماں تاریخ، کتابان مشہور و معروف انت۔ ۱۲

وَلَا مَاں پیشی آیتان براءۃ رواہرج اعلانی کنگ بونگت ادا آئی حکمت، بیان فرمائینیت۔ یعنی گوں اے عرب، مشرکاں چے عہد قائم بیت کنت واغندگ، چے صلح بیت کنت کرآبانی احوال گوں شہماں ایش انت کہ اگر کردی بہ شے سر اکیں غلبہ حاصل بکننت تو تاوان و سوکی کنگ، روانہ اشان، قرابت داریت و زاشان و قی قول و قرارانی لحاظ، دارنت چونکہ اشان، انفاقاً

وہ یعنی ہنوں ہم اگرچہ کفر، توبہ کسان، دینی حکمان (نماز کوۃ وغیرہ) سراسر عمل کنوک بہ بنت تونہ ایوک، ایش کہ پہ آئندگ، اشان محفوظ وایمن بینت بلکین ماں اسلامی دز برادری، اواربوان ہما حقوقانی مستحق بنت کہ آ حقوق ایدگہ مسلمانان، حاصل انت ہرنج بدعہری وناشری، چہ اشی، پیش کنگکش آکل معاف کنگ بنت، حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ، اے فرمان کہ اشان برات انت ماں شریعت، حکم، چہ اشی، سرید بہ بنت کہ ہرکسہ چہ قرینہ، معلوم بہ بیت کہ سرظاہر، آ مسلمان انت وگول دل، یقین داروک نہ انت آترا ماں ظاہری حکم، مسلمان حساب بلکین مگر اعتمادی و دوست مکین ۱۲۰

واعلموا ۱۰

برسین آبیآئی و امان و جاہا۔ اے پہ ہے سبب کہ آنا دین مرونت و چہ پیمائیت

پہ مشرکان عہد اللہ و گورا و آئی رسول و گورا مگر ہما کسان کہ عہد کینگ شما گور آیان

مسجد ۛ حرام ۛ گورا نون تا وقتیکہ آجک بنت گوسما، شما تچک بیت گوسما آیان۔ بیشک

اللہ دوست دایت یرسز کنوکان چه پیا صلح بیت واگر آقا یو بگندنت پشیمه سرا گداشمه بندش ندایت

فِيكُمْ إِلَّا ذِمْةٌ يَرْضَوْنَكُمْ بِأَفْوَهِهِمْ وَتَابَى قُلُوبُهُمْ

اَلْاَكْثَرُ مِنْهُمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِي يَبْنِي الْاَسْوَاطَ ۝۸۰

وگیشتر آییانی بدعهدنت و بهالت گفتن الشرء احکام پر کیں فیحمتے پداسر بندیش کت

عَنِ سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٠٠﴾ لَا يَرْجِعُونَ فِي

وَعَلَىٰ الْيَهُودِ مَا فِي تَوْرَتِهِمْ

مسلمانانی سارے دنہ کے دہشت گنت پہ زیادتی سے راہ پیدا کر

تَابِعُوا وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَخُذُوا الْحِمْلَ فِي الدِّينِ

وہاں سے آئے اور ان کے ساتھ ایک اور شخص بھی تھا۔

وَمَا تُشِيرُ بِإِيَّائِهِ كُنْهِيَ حُكْمَانِ يَهْ هَمَامُ دِمَانٍ كَهْ زَانَتِ وَآگَرِ پَرِوشَنَتِ وَتِي قِسْمَانِ

مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعْنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا إِنَّهُ

رند چہ ولی عہد را و شکان بجننت ماں شیعہ دین ء کڈا جنگ بکن ان کون کفر ء

منزل ۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

ہا یعنی اگر قول قرآن ہے پست چنگ بدینت (چونکہ بنی بکرہ قول بر خلاف بنی خزاعہ سرایلغار کت وقریش یلغار کتوکان امدادات وچہ کفر دست اش نہ کشت بلکین بر حقیق دین بابت و لوگ ثالی و شکان پکان اش جنگ بنا کت توچوش نران ان کرے ہمیں مرم اکتہ الکفر (کفر پشونک) انت پرچاکہ اشانی حرکت و خبر گندان باز کس اشانی دہب و کبیت گون چشیں سروکان شرعی مقابلہ کن ات چیا کہ آیانی ہیج قول وقرار و سوغند پانی پشت نہ کیت ممکن انت کہ چہ تنی دست وچیزے سرزنش بکندنت پچہ ناشربان وونی دست بکشتنت و قریش وونی سوگند و معاہدہ آن پروشنت پرچاکہ وونی قول وقرار بر خلاف بنو خزاعہ مقابلہ بنو بکرہ امدادش کت وچہ ہجرت و پیش واجہ پیغمبر علیہ السلام وچہ وونی پاکین وطن (مکہ معظمہ) و درکنگ روا فکرش کت و ہمیشہ ان درایک عیب ہم جوڑ بوننت ان اخرجہ الذین کفرو انانی اشین الایۃ ماں مکہ و مفت ناحی و بے گناہیں مسلمانانی سرواتی ظلم و زورانی ابتدائش کت وھدیکہ ابوسفیان بخاری قافلہ بسلامتی وونی منزل و سر بوت تو وونی مرنی و سرافضلی ظاہر کنک واسطہ ماں بدر میدان و گون مسلمانان جنگ و شتنت صلح حدیبیہ و بدھم اشان و ت عہد شکنی کت کہ مسلمانانی خلیف خزاعہ و مقابلہ و بنو بکرہ پشت پناہی اش کت و آیان و جنگی ازباب و سلاح اش دات آخر کار مسلمانان و گون اشان جنگ کنگ کیت و مکہ معظمہ وچہ مشرکانی قبضہ و آزارت اش کت چہ الا تقاتلون قوما و غرض اے معلوم بیت کہ ہرج قومی و احوال پر اے پیما بہ بنت مسلمانان و باید انت کہ گون آیان جنگ کنگ ہیج ہمیں پس پیش یا سستی ممکنت اگر شمارا چہ آیانی طاقت و جمعیت و ساز و سامانانی ترس بہ بیت تو مو منین بایدنت کہ آچہ خدا زیات تر ترس انت وھدیکہ ماں دل و خدا خوف پیدا بیت تو ایدرگ باقی مانگیں خوف و تاوت گار بنت ایمان و لوٹ ایش انت کہ بندہ چہ خدا نافرمانی و ترس بیت وچہ آئی قہر و غضب و مدام بہ ترس و لرز و بیت چیا کہ نفع و ضرر کل بہ صحت اختیار انت ہیج مخلوق ہیج قسم و ضرر بغیر چہ آئی مشیت ہیج کس دات کت نہ کت و ماں اے آیت و جہاد و مشروعت و اصلی حکمت و رد اسرزنش کنگ بوتنگ ماں قرآن پاک و پیشی قومانی ہرج قصہ بیان فرمائینگ چہ آیان پدرا بیت کہ وھدیکہ ہرج قومی کفر و ناشری و ماں نبیانی دشمنی و دروغ بندکنگ وچہ حد و سرگوستنت توچہ قدرت و جانب و یک تباہ کنوکیں آسمانی عذابے بہ آیانی سرانازل کنگ بوتنگ کہ چہ آئی و آیانی تمایں ظلم و زوریک پارگی بلاس بوتنگت فکلا اخذنا بنبیہ فمیتھو من ارمسلنا علیہ خاصبا و منھو من اخذتہ الصبیحہ و منھو من خسفنا بہ الارض و منھو من اغرقنا و ما کان اللہ یظلمھم و لکن کالوا انفسھم یظلمون (عنکبون رکوع ۴) ماں اشی و ہیج شک نیستنت کہ عذاب و اے قسم بازسک ہلاک کنوگ پر آیوکیں نسلان عبرت دیوگ انت لیکن ماں اے جاوران عذاب سر بوکان و ماں دینا زندان وونی ذلت و رسوائی و ندرار کنگ نہ کیتنت و نہ یہ دیم تر و تو بہ رجوع الی اللہ و کتام امکنے باقی پشت کیتنت جہاد و مشروعت و اصلی غرض ایش انت کہ دروغ بندکنوکان و کتت داروکان و حق تعالی بلا واسطہ عذاب دیگ بدل و چہ وونی مخلص و فادارین بندھانی دست و سزا بدنت سزا دہی و ماں اے جاوہ و مجرمانی رسوائی و مخلصانی قدر دانی زیادہ انت و فادارین بندھانی نصرت و غلبہ سر ظاہر و

پدرا بیت آیانی دل بہ اشی و سر بدنت کہ واں زری و ہر کس گون آیان ظلم و زور کی کتنت یا آیان پکلاک زرنگت مروچی چہ خدائے تائید و رحمت و ہما مردم بہ مئے رحم و کرم و سرا بلہ دیگ بوتنگت کفر و شرک و شان و شوکت و گندان ہرج اہل حق ماں دل جھستگنت باہر نزوریں و کمزوریں مسلمانے چہ کافران بڑگرگ و بے وس ات انت آیان بہ وونی دل و توک و جوش و ران و خاموش بوتنگت چہ جہاد فی سبیل اللہ و برکت و اشانی دل و تسلا و سکون حاصل بوتنگت و گدڑی جبرائش انت کہ گنہ گارانی وونی جہاد و حق و ہم سزا دیگ و اے رہ بند نسبتا زیات نفع دیوگ انت چیا کہ سزا رسک پدھم رجوع و توبہ و دروازگ ہیج انت باز ممکن انت کہ احوالان عبرت حاصل کنان و بازیں گنہ گاران و توبہ نصیب بہ بیت چنانچہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و زمانگ و ہیجوش بوت کہ ماں کیں روچاں تمایں عرب گون صدق و دل و خدائی دین شامل بوتنت و کی یعنی ہر یکہ جاوہ زانان و حکمت و معاملہ کنت و ماں ہر دور و بہ ہما حساب و حکمان و سرکنت و جہاد و مشروعت و ردایک دگہ حکمت بیان فرمائینگت یعنی ایمان و بندگی و سرزبانی دعوی دارو باز انت و لیکن یہ چکا سگ و سنگ و سزا دانگہ چیزے گیشینگ مہیت اصلی و نقلی پدرا نہ بیت بہ جہاد و رہ بند خدا اے گندگ لویت کہ چنکر مسلمان چشین انت

الکفر انھم لا ایمان لھم لعلھم ینتھون ۱۰ الا تقاتلون ۱۱
 پشونکاں بیشک ہیج قسم نیستنت آیان تاکہ آس بکندنت و شما جنگ کن ات چہ قومات کثوا ایبا نھم وھتوا باخرا جہ الرسول وھم بدوکم
 گون چویشیں مردمان کہ بدشت ونی قسم و قصد کنت پیر رسول و درکنگ و آیان گون جنگ شمارا اول مرۃ اٹخسونھم فاللہ احق ان تخشوہ ان کنتم
 اولی برا - ہیں! شمارست چہ آیان آچہ اللہ زیادہ حق دارنت کہ چہ آیات برست اگر شما مؤمنین ۱۲ قاتلوھم یعدبھم اللہ بایدیکم و یخزھم و
 ایمان دارت و جنگ کن ات گون آیان تاکہ عذاب بکنت آیان اللہ چہ شے دستا و رسوائش کن ات و یصركم علیھم و یشف صد و قوم مؤمنین ۱۳ و یذهب
 مدت بدنت شمارا پر آیانی سرا و سارت بکنت دل و مسلمانانی قوم و و بارت غیظ قلوبھم و یتوب اللہ علی من یشاء و اللہ علیہ
 آیانی دل و عصیا و توبہ نصیب کنت اللہ ہر کسیا کہ بلوٹیت و اللہ زانو کنت حکیم ۱۴ ام حسبتم ان تتركوا و لکنا یعلم اللہ الذین جھدوا
 حکمتانی صاحبنت - ہیں! شما گمان کنگ کہ یلہ دیگ بیت حالا کہ معلوم نکلتنت چہ و فی اللہ ہما کہ غزائش کنگ منکم و لم یخذوا من دون اللہ ولا رسولہ ولا المؤمنین
 چہ شما و ٹنگش - بحسبہ اللہ و آئی و رسول و مسلمان ہیج ولیجۃ و اللہ خبیر بہا تعملون ۱۵ ما کان للمشركین ان یعروا
 رازدارے و اللہ خبرت ہر جیکہ شما کن ات و مشرکانی کار نہ انت اے کہ آباد بکندنت مساجد اللہ شھدین علی انفسھم بالکفر اولیک حبط
 اللہ مسیتان اقرار کنگ و بیت پیر ونی سرا کفر و اے ہمیشہ کت کہ آیانی عمل اعبالھم و فی النارھم خلدون ۱۶ انھا یعمر مسجدا للہ من
 بیکار بوتنت و آماں دوزخ و ہمیشہ ماننت - بیشک آباد کنت اللہ مسیتان ہما کسے کہ

مازل ۲

پدرا بیت آیانی دل بہ اشی و سر بدنت کہ واں زری و ہر کس گون آیان ظلم و زور کی کتنت یا آیان پکلاک زرنگت مروچی چہ خدائے تائید و رحمت و ہما مردم بہ مئے رحم و کرم و سرا بلہ دیگ بوتنگت کفر و شرک و شان و شوکت و گندان ہرج اہل حق ماں دل جھستگنت باہر نزوریں و کمزوریں مسلمانے چہ کافران بڑگرگ و بے وس ات انت آیان بہ وونی دل و توک و جوش و ران و خاموش بوتنگت چہ جہاد فی سبیل اللہ و برکت و اشانی دل و تسلا و سکون حاصل بوتنگت و گدڑی جبرائش انت کہ گنہ گارانی وونی جہاد و حق و ہم سزا دیگ و اے رہ بند نسبتا زیات نفع دیوگ انت چیا کہ سزا رسک پدھم رجوع و توبہ و دروازگ ہیج انت باز ممکن انت کہ احوالان عبرت حاصل کنان و بازیں گنہ گاران و توبہ نصیب بہ بیت چنانچہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و زمانگ و ہیجوش بوت کہ ماں کیں روچاں تمایں عرب گون صدق و دل و خدائی دین شامل بوتنت و کی یعنی ہر یکہ جاوہ زانان و حکمت و معاملہ کنت و ماں ہر دور و بہ ہما حساب و حکمان و سرکنت و جہاد و مشروعت و ردایک دگہ حکمت بیان فرمائینگت یعنی ایمان و بندگی و سرزبانی دعوی دارو باز انت و لیکن یہ چکا سگ و سنگ و سزا دانگہ چیزے گیشینگ مہیت اصلی و نقلی پدرا نہ بیت بہ جہاد و رہ بند خدا اے گندگ لویت کہ چنکر مسلمان چشین انت

ہم صفحہ ۷۷ فوائدا :۔ اول پیر فرمائیتنگت کہ مسلمان ابید چہ امتحان مفت و بیلہ دیگ نہ بنت بلکس ماں مرنیں عملان (مثلاً جہاد وغیرہ) و آیانی ثابت قدمی چارگ بیت ایکہ نما میں دینا و تعلقات و ردا چو نکائی خدا و رسول و نیمگ کیٹ انت ماں اے رکوع و اے پیش داشتنگ کہ خدا و مسجد (عبادت و جاگ) حقیقتا گوں ہما مسلمانان آباد بیت کنت کہ آیان عزم و ارادہ و داروک انت مسجدانی حقیقی آبادی اے پیمانہ انت کہ ماں آیایں خدا و احد و عبادت آئی شان و لائق بہ بیت ذکر اللہ کنوک گوں کثرت و موجود بہ بنت کہ آیان اڑ و ججال ابید خدا و یاد کیننت۔ چہ خرافات و لغوات آجاگ باک صاف داک

ت، ہاگہ) حقیقتاً گوں ہما مسلمانان آبادیت کنت کہ آیان
لشہر، کنوک گوں کثرت، موجود بہ بنت کہ آیان اڑو جخال، اید
خدا، یاد بکنت۔ چہ خرافات و لغویات، آجا کہ پاک صاف دارگ
بہ بنت اے مطلب، مراد چہ کافران و مشرکان چونکائی حاصل بہت
کنت، ہجرا مکہ، مشرکان مزین پہر بستگت کہ آیان مسجد الحرام،
متولی و خادم انت مگر آیانی مسترب خدیت گذاری ایش ات کہ
ڈوک صدھائی بت ماں کعبہ، نوک، ایرش کتگت یہ ہمایان نذر
و نیاز اش منتگت باز کس، گوں جاندارنی، طواف کتگت
ذکر اللہ بدل شیراز نلتش، چاپ اش جنگت، و خدا واحد بر خفین
عبادت گذاران، وان اودار سگ، اجازت ندانگ اتش الت
آیانی مسترب عبادت ایش ات کہ پہ حاجیان آپ سبیل اش جور
کت یا ماں حرم شریف، چراغانش روک کتنت یا کعبہ، سرا
غلاف اش پر کتگت، یا کدی ضرورت تو پروشنگین جاگہان،
دوبارہ اڈو تر اش کتنت مگر اے اعمال تہنا بے ساه و بے جان
انت پر چاکہ مشرک، و خدا، صحیح معرفت حاصل نہ بیت تو ماں
ہم عمل، آئی توجہ، قبلہ و اخلاص، مرکز خدا، وعدہ لا شریک لہ
ذات کمالات، چمگ بیت نہ کنت، پیشکا کافر، ہم عمل خدا،
گور، زندہ و وزن دار قرار دیگ نہ بیت (ہمیشی راگوں
حبطت اعمالہم، تعبدات) الغرض کافر و مشرک کہ آجہ
وئی قول و عمل، وئی کفر و شرک، شہادت و ت دنت بہ اشی،
لائق نہ انت کہ گوں آیان مساجد اللہ خصوصاً مسجد الحرام، حقیقی
تعبیر (آبادی) اکت بکنت اے کار، تہنا ہما کس کت کتنت کہ آ
گوں دل، خدا، واحد و آخری روح، سرایقین دارنت کہ
گوں وئی دست پادان نماز، عمل، قائم دارنت چہ مالان باقا
رکوعہ در کتنت و اید چہ خدا و گہم کس چیز سترس انت پیشکا یہ
مسجدانی حفاظت و نظمیر، واسطہ پہ جہاد، مدام تیار انت
چشیں مومنان کہ آگوں دل زبان دست یاد مال دولت و گوں
ہر چیز، خدا، فرمان برداری کل ایش انت آیانی منصبی فرض انت
کہ مسجدان، آباد بکنت، مسجد بند و کافی دروغیں دعوی داریں
شکران، توری شے وارث بہ بنت چہ اوداد دست بکن ات پر چاکہ
شانی موجودگی مسجدانی آبادی نہ انت بلکین مسجدانی بر بادی انت
ل مکہ، مشرکان بہ اشی، پہر بستگت کہ آیان حاجیان خدیت کنوک،
یان، آب و آریوک، خوراک، پوشاک، دیوک، مسجد الحرام، سنگان
نہ کنوک یا کعبہ، غلاف پوشا، یئوک، چراغانی روک کنگ و غیرہ
ندولست کنوک انت اگر مسلمان بہ وئی جہاد و ہجرت، سر اٹھل
کنوک انت تو مے گور، چشیں عبادات، بن مال موجود انت یک
مانجے، حضرت عباس رضی اللہ عنہ، حضرت علی کرم اللہ وجہہ، مقابلہ
ہمے ڈولیں بحثے کتگت بلکین ماں صحیح مسلم، انت کہ یک بہ چند
عبادت نہ انت دومی، گوشت بہ متی خیال، اسلام، پدشتریں
عبادتان افضل و اشرف انت حضرت عمر رضی اللہ عنہ، ہٹل
دکنت چہ و اجراء، بابت، سوال کنگ بیت، چنانچہ جمعہ
ہاجیان، آب و آریوک، مسجد الحرام، سطرہ، آباد کنگ چہ ایمان
شکا کنگ بوت کہ مشرکانی غرور و تکبر، جواب ہم بہ بیت کہ
بے جانیں مروگیں عمل یک زندگیں و انہیں عمل، بروبری چونکائی
ایمان باللہ، ذکر جہاد فی سبیل اللہ، محمد، نمونگ بیت

YAL

واعلموا ۱۰

یقینی کت پہ اللہ، وہ آخرت پر فیجاء، وقامی کت نماز وکشانی زکات و نترستی

پیدائش ان ایشان امید وارنت کہ بیعت چہ ہما کسان کہ بہ ہدایت و سرایت ہں برابر کنگ شہما

عاجیان آپ وارینگ و مسجد الحرام و آبادکنگ گوں ہماکسیا کہ ایمانی آرت یہ اللہ و

پہ آخرت و رویحہ و جنگی کت مال اللہ راہ ۴۰ برابر نہ بنت اللہ گورا۔

وَاللّٰهُ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ۝۱۰۰

والتدبير لا يهمل في تربية الخدمان في الحسان كإيمانهم ارتدوى ليس انما

و جنگش کت ماں اللہ راہو پیر و قی مالان و سران بر امان منہ درو انت

عَنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾ يَسْتَحْمِلُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ

اللہ نوراً و ہمشتانت کامیاب ہیں مردمان بشارت دنت ایان پروردگار ایانی مہربانی

وَجِبَانٍ لَهُمْ يَحْمِيهِمْ يُفْلِحُونَ

وَقَدْ كَفَرَ يَكْفُرُونَ ۚ

ہاں آئیانی تہامدام۔ بیشک اللہ و کبرا مرزبیں ثوابت و آوملما نان

لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْفِرَارَ

١٢٣

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّهْدِي اللَّهُ سَبِيلَهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّضَلُّ اللَّهُ سَبِيلَهُ إِنَّ اللَّهَ ذُو الْقُدْرَةِ الْعَظِيمَةِ

منزل ۲

مسلمان و ت ماں و ت ء جھڑ کنگا ملتت کسے ء گوشتنگت کہ بہ منی گور ء اسلام یارگ پدہ حاجیان ء آپ و ارینگ ء چہ زیار
عمل مسجد حرام ء خدمت کنگا لمانت (مثلاً روگ جنگ چراغان و غیرہ ء روگ کنگا) سومی ء ذرائعت کہ جہاد فی سبیل اللہ
دات کہ شہداء جمعہ ء روح ء پیغمبر خدا ء منبر ء کز ء نندان چشیں بخت کنگا ء یکیں صبر کن ات و ہد واجر چہ جمعہ ء نماز ء و سنف
پدچہ واجر پیغمبر ء جنت کنگ بوت نوگڈ لھے آیات نازل بوتنت آجعلتہم سقایۃ الحاج و عمارۃ المسجد الحرام
یا اللہ و جہاد فی سبیل اللہ ء بروہری ء کت نہ کنت (افضل بوگ توونی جا کہ ء انت) ادا گوں جہاد ء ایمان یا اللہ ء ذ
تاس عبادانی روح ایمان یا اللہ انت اہدچہ اے روح ء آپ و ارینگ یا مسجد الحرام ء خدمت کنگا بالکل مروگین عمل انت
کت کنت و ما یستوی الاحیاء و لا الاموات (فاطر کوہ ۳) و اگر بوگ ء مومنانی عملانی و ت ماں و ت نامقابلہ کنگا

مسلمانوں نے فہم و خداوندان ظالمان و چشمتوں کو نہ نسبت کہ آہ اے حقیقتاً سر بہ بنت۔ و یعنی بہ آئی گور و ثواب و درجات و ہجے کمی نیستند ہر سہ ہند بلوٹیت آغا رحمت کنت ماں پیشی آیت و سہ چیزانی ذکر آت ایمان بہ جہاد، ہجرت بہ اے سہ آئی سراسر چیزانی بشارت ہم دانی۔ رحمت، وضوان، خلوت فی الجہاد بوجہان و نوشہ کنگ کہ رحمت و دار و مدار ایمان و سرائت، ایمان مہیت تو ماں آخرت و روح و چہ خدا و رحمت مہربانی و ہجے بہرے نسبت۔ وضوان (کہ آبازا علی مقام انت) جہاد فی سبیل اللہ بدلہ انت مجاہد فی سبیل اللہ تمام نفسانی و اہلکان و درشتگان ہلاس دیان و ماں خدا و راہ و جان و مال و قربان کنان و خدا و دشواری حاصل کنگ و واسطہ مزین قربانی پیش کنت۔ ہمشکا آئی بدلہ ہم مزین اعلیٰ لوگ لوٹیت و آخی تقائی شانہ و رضا مقام انت باقی مانت ہجرت آپہ خدائیکی و فی دوستنا کیں وطن لوگ جاگہان ہلاس دیگ و نام انت ہمشکا مہاجر و مزدہ دیگ لونگ کہ چہ نی و وطن و تر اشر ترین و وطن و چہ نی لوگ تر بہترین لوگ تر اراست کہ ماں آئی و مدائیکی گوں اعلیٰ و درجہ و رہائش و راحت و ننگ و سہ نسبت کہ پدا چہ آئی و کدی ہم ہجرت و نوبت نیست۔ و ماں پیشی آیتان پیش داشتگت کہ جہاد و ہجرت مسترین و شتر ترین عمل انت باز برا چوش بیت کہ ماں اے ہر دوئیں عملان و فی تخریش و وارث خاندان و ذہر اوری و رشتنگ خلل دور دینت ہمشکا

فرمائینتی کہ ہر کس چہ ایمان زیات کفر عزیز انت یک مورے چونکائی آبان و عزیز داشت کنت مسلمان و اے خربزب نہ دنت کہ گوں آبان و دوستی و دوز و اسی بکنت و پداواں ہجے حور کہ اے رشتنگ آغا جہاد و ہجرت و مہن کنوک بہ بنت اے پھیں مردم گناہ کار بوان و بہ و فی جانان گوں ظلم کنت ۱۲- ہجے صفحہ و فوائد :- و یعنی اگر خدا و رسول و حکمانی زندگبری و ہجرت یا جہاد و اے خیال مہن کنوک بہ بیت کہ راج و دوز و اوری و سنگد کپیت مال بر باد و نقصان بنت تجارت سست مانت یا بند بیت چہ آسودگی لوگ جاگہان در کبان بے آرامیں زندگوار ننگ بیت تولے جاوے خدا و جانب سزا و حکم و راہ چار بیت کہ آاے آرام طلبی و دنیا طلبی و سرائیکی انت ہر کس مشرکانی دوستی یا ماں دنیاوی و اہلکان و گرفتار بوان و احکام الہیہ و زندگبری و نہ کنت آبان و حقیقی کامیابی و راہ دست نذرت ماصحیح حدیث انت کہ و ہد شہا کار بگرانی و میل و داران و کشار و سرائضی بیت و جہاد و یلہ دینت تو خدا شے سرائضی ذلتے چکل دنت کہ جرائی و شہا ح در ایک نتون ات واکہ شہا بدلہ و فی دین (جہاد فی سبیل اللہ) و جانب و ازبکن ات۔ و ماں گوسنگیں آیت و بیم نراب دیگ لونگت کہ جہاد فی سبیل اللہ و ہد و مومنان و باید نہ انت کہ چمان و راج و ذہر اوری، مال و ملکیت وغیرہ چیزانی سراسر بکنت ادا آگاہ فرمائینگ کہ مجاہدان و و فی فوجی جمعیت زیادتی و سرائض و ناکی باید نہ انت نصرت و کامیابی تہنا چہ خدا و جانب و حاصل بیت کہ آئی تجربہ چہ اشے پیش شہا ماں باز بیتنگاں کزننگ مابدر، قریظہ و نصیر و حدیبیہ وغیرہ ہر نتیجے ظاہر لونگت محض امداد الہی و فنا عید غیبی و کرشمہ ات نول گدسرو غزوہ جنب و واقعہ تہابیک ہجیں ظاہرین و عجیب و غریب نشان آسمانی مدد ینگت کہ آئی و اقرار و فریں دشمن ہم کنگ و لاچار انت مکہ و فتح و زند نور و واجہ و حال سربوت کہ ہوازن و ثقیف وغیرہ باز عرب قبیلہان و یک جرائیں لشکرے تیار کنان و مسلمانانی سراسر حملہ و چن و لالچ و انت لے احوال و رسگ شطوط و واجہ پیغمبر و دہ ہزار مسلمانانی لشکرے انصار و مہاجرانی کہ چہ مدینہ و بہ مکہ و فتح کنگ احتگ انتن اشان و زوران و طائف و نیمگ کوچ گت۔ دو ہزار دگ نفر (طلقاً) ہم کہ اشان مکہ و فتح و ہد و مسلمان نونت

قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا سَيَادَاً وَهُمَا مَائِكَةٌ شُمُوكُمْ تَكْتُمُونَ وَهُمَا سِوَاكَرِيٍّ كَرِهَ آتِيٌّ وَبَذَلُوكَ الذَّهَبَ أَنْ تَنْصُرَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاتُّخَذُوا مِنْهُمْ سَهْلًا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ٢٨٩ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ لَا نَأْمُرُ بِمُؤْمَانٍ وَلَا مَدَنٍ دَاكٍ شَمَا اللَّهُ مَاں باز جاگاھا

وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَحَتَّىٰ رَوَّحَ عَنْهُ وَقَتِيكُم مِّنْ رَّوْحَتِ شَمَا شَمَا بَزِيٍّ پدا آشے کار انیا تک ہجے

وَصَاقَتْ عَلَيْكُمْ الْأَرْضُ بِأَرْحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمُ مُدْبِرِينَ ٢٩٠ وَتَنَكَّلْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَانْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَأَنْتُمُ الْمُؤْمِنُونَ ٢٩١ ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ٢٩٢ ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ٢٩٣ يَٰ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّا الْمُشْرِكُونَ ٢٩٤ وَاللَّهُ يَخْتَصِمُ بِهِ الْأُمَمَ ٢٩٥

واجہ و ہمراہ انتن اے اولی زندات کہ دوازہ ہزار و عظیم الشان جمعیت گوں ساز و سامان و ہم و اسپران بہ جنگ میدان و راحت انت اے ندرگ گندان لھتیں صحابہاں گوسنت کہ و ہدیہ ماباز کم آتیں و ہدی ماباز غالب مانتیں۔ تو مروجی مے اینکر مزین شہا کس و شکست نورت۔ اے جملہ چہ مردان و فوجیہ دپ در ایک ماں بارگاہ احدیت و ناپسند ہون ہون چہ مکہ مکیں دو رشتنگ انتن کہ دوئیں لشکر مقابل بونتت مخالف فریق و جمعیت چار ہزار ات آبان بہ و فی سر و کفن گندان و وکل جنبین و چکان و زوران یک فیصلہ کنز کیں جنگ و گوں سرچیں نیاری و راجتنگت۔ اشتر، اسپ و دوت و لوگ ایدر کہ سوچن بند بیکان و زوران ہمارا ہش زرتنگت۔ ہوازن و قبیلہ ماں تیر اندازی ماں تمام عرب ملکات انداز ات آئی مزین ماہرین تیر اندازی دستہ بے جنبین کوہانی تہا پاس جانان نشکنت۔ ماں صحیحین براء بن عازب و روایت انت کہ اول سر ماں جنگ کافران شکست بوت آبان باز ماں پشت عیلہ دیان و پسار بونتت اے ندرگ گندان و مسلمان فوجی غنیمت و نیمگ لیش وارت۔ ہما و ہد و ہوازن و تیر انداز چہ و فی مشد جاہ و در آبان و بیکارگی حملہ آور بونتت ہما و دمان چہ چاریں طرفان ہمنکر تیر بارانش گت کہ یہ مسلمانان و فی پادان و دارگ گران کپت۔ پیسار طلقا و پنجک بنا و کت آخر کار ایدر گران ہم پسار بونتت زمین و فی فراخی و باوجود تنگ نرت

کراشان پچھا کرے پناہ نہ ست۔ واپس نی گوں دنی لہتین رفیقان ماں دشمن گیر انت، ابو بکر عمر عباس، علی، عبد اللہ بن مسعود وغیرہ رضی اللہ عنہم نزد صدیابہشتیہ صحابہ بلکس لہتیں اہل سیر و گیش و گوار و روء کھل دہ قدسی نفوس (عشرہ کاملہ) ماں جنگ و میدان و باقی اوشوگ انت کہ اشان چہ کوہ و زیات محکم و مضبوط انت لے خاصیں موقع ات و ہدیہ دینا و پیغمبر انہ صداقت و توکل و معجزانہ شجاعت و یک ہوش بروکیں ندر گے گوں اے ظاہری جہان دبست و اجہیں نبی اسپینیں کاتل و سوار انت عباس کاتل و یک رکاب و سفیان بن الحارث و دومی رکاب و ہمدان و شنگت چار ہزار و سلاح بندیں لشکر گوں مزین جوش و خروش سٹان و ہمدان کنت چہاں بنیمک و تیرانی ہور گوار گانت ہمراہ دراہ یک بوتلنت مگر رفیق اعلیٰ و اجر و مددگار انت، ربانی تائید و آسمانی سکینہ و جہاں چہ اندیم ہور و اجر و سراوی چند حسانی رفیقانی سرار چکا کنت کہ آئی اثر آخر تجو کانی سر اہم کپیت۔ چہ ہمدان کہ ہواز و ثقیف ہار و سیلاب دیم و کثران انت و اجر و سواری دیم و ادب و ہم بہ ہمانیمک انت و ہمانیمک و یما روگ و خاطر و کاتل و ہشتونگ کانت چہ دل و رشنگ گوں خدا قائم انت و گوں زبان مزین و لجمی گوشان انت انا البنی لا کذب انا ابن عبد المطلب۔ یعنی بے شک من برحقین نبی اول عبد المطلب اولاد اوں۔ ہے جاوے و اجر و دنی بیل و ہمدان تو اریجت الی عبد اللہ الی انا رسول اللہ، خدایہ بندھان اینگو بیانت ادا بیانت کہ من خدایہ رسول اول پدا و اجر و ہدایت و روء و حضرت عباس و کہ آسک مزین تواریں مردے ات) سمرقہ و خدایان تو ارجت کہ اشان درخت و من و گوں و اجر و بیعت جہاد کنت، تواریں ماں گوشاں کپک ات کہ تجو کان و دنی سواری دیم چہ جنگ میدان و نیمک و تربیت ہر کس و اشتر و دیم تربیت و تربت آئی و دنی گت و دنی اسپر و بجان کنان چہ اشتر و تربت و سواری ید دیان دیم و اجر و درگش بستھے در میان و اجہیں نبی کیس خاک و کسا کیس و وک زوران و کافرانے لشکر نیمک و شاک انت کہ چہ خدایہ قدرت و آہر یک کافری دیم و جہاں کپیت آنگو حق تعالیٰ چہ آسمان و فرشتگان فی وجہ دیم دات کہ اشانی نزول و چہ مسلمانان قوت و طاقت حاصل بوت و کافران سرار و ترس کپیت۔ گداچی بوت کافران چہ کفرانی اثر و دنی جہاں کنار گے و لگوش انت۔ ہر چ مسلمانے کہ اشانی تربت و اوشوگ انت آیان دیم تربیت و حملہ آشکت ہمدان ماں میدان صاف بوت بازیں تجو کیس مسلمان و اتر و توان و اجر نبی و دربارہ حاضر بوتنت و تربیتش کہ جنگ ہلاس انت ہزارانی حساب قیدی بندیک انت و اجر و دیما و شتا کنت و غنیمت و مال و انبار و انت فسبحان من بیدہ ملکوت کل شئی۔ اے بیما کافران و ماں دینا و سزا دیگ بوت۔ و چہنا چہ ہوازن و غیر ذلک و چائی و بدتوبہ نصیب بوت و زیاد تر مسلمان بوتنت۔ ۱۲

ہے صفحہ و فوائد :- و ہر حق تعالیٰ و شرک زور و قوت پریشان جزیرہ العرب صدر مقام (مکہ معظمہ) فتح کنا کنت و عرب قبائل ٹولی و در ٹولی ماں اسلام و داغہ و داخل بوگ و لگنت گدا و اجہیں نبی ۹۹ ہے اے جار تربت کہ آنگر کاتم مشرکے (یا کافریہ) مسجد الحرام و داخل بیت بلکس آئی نزدیک یعنی ماں حرم و حدود و داخل بیت، پرچیا کہ اشانی دل چہ کفر و شرک و نجاست و اینکر بیت و گنگ انت کہ اے چہ درستان مسترب پاکس جاگہ و توحید و مرکز و داخل قابل انت۔ صحیحین حدیثان ثابت انت کہ واجر نبی چہ جزیرہ العرب کل مشرک کافران و درگت و حکم دات چہنا چہ و اجہیں نبی و آخری وصیت و روء حضرت عمر و خلافت و دور و حکم عملاً نافذ بوت نوں بر مسلمانان اے روانہ انت کہ کافران اجازت بدینت کہ اودا وطن جوڑ بکنت البت احنا نزدیک یک کافریں مسافر اودا و اجہیں اجازت و شت کنت بشرطیکہ امام الشیر مصلحت و خلاف قرار دینت باقی حج و عمرہ و واسطہ اشان و اجازت نیست کما ورد فی الحدیث الا لا یجوز ان یجوز بعد العام مشرک و ماں حرم شریف مشرکانی روء و بند کنگ چہ مسلمانان و سرامو قوف انت اگر آئی بلوینت تو چہ دیر نہ لگیت چہنا چہ ہوش بوت خدایہ کلیں ملک مسلمان کنت چہ جدا جدا ملک و علاقہاں تجارتی مال سامان ایک شروع بوت ہور و باران شربوت کہ چہ اشانی میل و زبات ترزت فتوحات و مال غنیمت و واسطہ خدایہ دروازگان و بچ کت۔ چہ اہل کتابان جزیرہ و زروصول بوگ بنا بوتنت غرض قسما قسبیں حق تعالیٰ و غنا و سامان جمع کنت۔ بے شک خدایہ حق حکمے چہ حکمت و خالی نہ انت۔ و ہمدان مشرکانی قصہ جرم بوت و ملکی احوال قدر بہتر بوتنت تو حکم بوت کہ اہل کتاب (یہود و نصاریٰ) و قوت و زور و چٹ چٹ بکن انت چہ مشرکانی وجود و و بخل و بے پاک کنگ مقصودات لیکن یہود و نصاریٰ و بابت و اودہا ہتنا ہمکر مطلب مرادات کہ اسلام و مقابلہ اشان و قوت و غلبہ حاصل مبین آئی بودناکی و دیمروی راہ و اشان او و جہاں پیدا مکنت ہشکا اے اجازت دیگ بوت کہ اگر اشان زیر دستی قبول کنان و جزیرہ و بکنت تو گدا گوں آیان و گچ کار و مدارت، اے جاوے اسلامی حکومت اشانی جان و مالانی حفاظت و ذمہ و تربیت دومی جاوے گوں اشان چہ مشرکانی بیجا پیش بیانت (یعنی مجاہد قتال و جنگ) پرچیا کہ اشان ہم اشرو و یوم آخرت و سرچونکہ لازم انت ایمان نیارنت۔ و نہ خدا و رسول و حکمانی پرواہ و دارنت رسول کریم صلی اللہ

و اعلیوا ۱۰

۲۸۹

التوبة ۹

نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عِلْمِهِمْ هَذَا وَإِنْ
 پلینت نون مسجد الحرام و نزدیک میابنت رند چہ اے سال و اگر

خَفِئْتُمْ عَلَيْهِ فَنُفُوتُ يَغْنِيكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ
 ترست شما چہ تنگستی و گدا غنیر و دو تمند کنت شمارا اللہ چہ دنی رحمت و اگر بلوینت

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ
 بیشک اللہ زانو کنت حکمتانی و اجہنت و جنگ بکن ات گوں ہما کسان کہ ایمان نیارنت بہ اللہ و

لَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَ
 نہ بہ قیامت و روج و و حرام نزار انت آچیزی کہ حرام کنت اللہ و آئی و رسول و

لَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا
 قبول نہ کنت حقین دین و چہ ہما کسانیک اہل کتابنت تاکہ بدینت

الْجِزْيَةِ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ۝ وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ
 جزیرہ چہ دنی و ستان در حالیکہ آہ عزتنت و گوشت یہودان کہ عزیر

ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمُ
 اللہ و بچ انت و گوشت نصاریان کہ مسیح اللہ و بچ انت اے جہان کنت

بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهَوْنَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَتَلَهُمُ
 بہ دنی دیان۔ مشابہت کنت گوں ہما کسان جہا کہ کافر بوتنت چہ پیسرا و ہلاک بکنت آیان

اللَّهُ أَنِّي يُؤْفَكُونَ ۝ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا
 اللہ۔ کجا چہ برگشتہ بنت و خدایش ٹاہینت دنی عالمان و درویشان

مِّنْ دُونِ اللَّهِ وَالسَّيِّحِ ابْنِ مَرْيَمَ وَمَا أُمُورُ الْآلِ يَعْبُدُوا
 اللہ و چہ بغیر و مسیح مریم و بچ ہن۔ و حکم کنگ نہ بوتنت مگر اے کہ بکتن معبود

إِلَٰهًا وَاحِدًا لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَنَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝
 عبادت و بکنت۔ نیستنت چہ کہ بندگی بجز چہ ہما پاکت آچہ چیزیا کہ گوں آئی مشرک کنت۔

مآذ ۲

مشرکان غیورہ و بیباکانت بلکیں ماں حمایتی تعلید و ایثار اختیار کنگ
چو شک ماں سورہ مائدہ و فوائد بیان گوشت۔ و یعنی خدا نشان و
گار و گسار بکنت توجید و صافیں وزیر پوکیں فیض نرس روشنی و سر لوگ
پد کجا نگو ماں تہار و کی و سر جفکا کنت۔ وک اشانی ملا و عالمان
ہر ج مسئلے و چون جانے کا ہیئت گشتش توری حلال و
حرام و حرام حلالش جو بکنتین اشان ہمایا راسند زانگت
بہ بس لوں چہ خدایہ گرفت و ما زات بوتیں۔ گوں آسمانی
کتباں ہج غرضش نہ داشتگ ات۔ یلوک اجار و راہبانی
حکمانی زند گیری اش کنگت، و اشانی اے حال ات کہ کبیں مالی
منفعت یا مرنی رستگش تو شریعت و حکم و بدل اش گنگت
چو شک ماں رندی دوسہ آینانی تہا بیان کیت فوں ہر ج منصب
خدایکنت (یعنی حلال و حرام و گیش و گیار) آمل و عالمان
دست گیت۔ پمشکا فرماینت کہ اشان عالم و درویشان و
خدا قرار دات نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و عدی بن حاتم و
اعتراض و جواب و بیان و ہجے پیمائیش و گیار فرماینت۔ و چہ
حضرت خذیفہ و ہم ہمے دول و منقول انت۔ حضرت شاہ
صاحب نوشتہ کنت، عالم و قول پر مخلوق و سندانت دانکہ
اچہ شرع و فہمان و بگوشت۔ و ہدے معلوم بوت کہ چہ وونی
جانب و گوشتگی گدا آئی قول سند لپشت نہ کیت۔ ۱۲
ہجے صفحہ و فوائد :- و یعنی خالص توجید و اسلام
و آفتاب و ہدے تربیت گدا منافقانہ رفتار و مشرکانہ دعویٰ چو کجا
سرو شاخ کشتن اے کوششت کہ بے بنیادیں خبر جو کنگان و
مفتیں بحث و تکرار کنگان حتی و نور و کور و دیم بکنت ایشی مثال
چو ش انت کہ کنام یک بے و فوفے چہ دپ و ہپ کنگان ماہ بار و
و روشنائی و کور ناک بکنت یا کنت بکنت یا دگر گ لویت
نوری اشان ہمنکر بسچنت مگر خدا اسلام و روشنائی و ہر پیم و
ماننگ شنگ و نالان کنت۔ و اسلام و علیہ ایگر دینانی
سرا چہ حجت و دلیل و اعتبار و اے و ہمک زمانگ و محمد اللہ
بہ جو انیس رہ بندے و حاصل بوان بوتگ۔ باقی چہ حکومت و
سلطنت و اعتبار و اے مقصد ہما و ہدے حاصل بوتگ و دیم
نرے بیت و ہدیکہ مسلمان اسلام و رہ بندانی سرا بخوبی عمل کنوک
و ماں ایمان و نقوی و راہانی بہ مضبوطی قائم دار وک ماں
جہاد فی سبیل اللہ ثابت قدم انتت یا دیم تربیت و برحقین
دین و چشیں غلبہ کہ باطلین ادیان و مغلوب کنگان و اشان
فنا بکنت اے چہ مسیح علیہ السلام و نزول و پد قیامت و
نرک و بت۔ و یعنی زر و صول کنگان و شریعت و حکمان و

بدل کفنت آنکو مخلوق، اشان (چونکہ ساری، بیان بوت) خدائی، درجہ دانگ ہر جیکہ غلط و ردین خبر بگوشت پستان اے غلطین جبرحت انت اے ڈولیں ملا و عالم تحفہ و منت، چیزان وصول کنان، و زریح کنان، و تی سرداری و جمع داری، قائم دارگ مخلوق، فریب دینت و ماں و تی دام، گرفتار کفنت تا کہ چہ حق، راہ، نہر بہ بنت پر چاک اگر مخلوق چہ اشانی دام، رستگار بہ بنت و حقیق دین، کشک بگزنت تو اشانی آمدنی، راہ بندیت اے حال مسلمانان اشکانیگ بوت کہ ہوشیار بہ بنت کہ امتانی خرائی تباہی مسترس سبب سرجماعتانی خراب بدرہا بوگ انت ملا و عالم، مالدار و سردار چہ اشان دو، ذکر میرا گوشت۔ سیمتی جماعت رؤساء، بیان نوک کیت اے روا ابن المبارک عج گشتک و هل افسد الدین الا ملوک و اجدار سوء و رجبنا نھا۔ و ہر کس زریح بکنت توری بہ خلایں رہ بند، مگر بہ خدا، راہ، آغا خرچ مکنت (مثلاً زکوۃ ادا مکنت و حاجی حقان و مکنت) اشانی سزا ہمیشنت تو چہ جبر اھا جبار و رہبانانی انجام و آسہ معلوم کن ات کہ آیاں حق چیر دیان یا بدل کنان زرش چ کزنگ۔ و سرداری قائم دارگ لالچ، مخلوق، چہ خدا، و درارنت بہر جا و زرہما خوب انت کہ اماں آخرت، و بال مبیت۔ دھ گوں مالدارین بخیل، و ہدیہ بہ خدا، راہ، خرچ کنگ، واسطہ گوشک بیت تو آئی، یشانی، سر اگر چیک درایت زیات اگر گوشتے تو دم، تاب دان

دگر تیکے دلکش کو کنت اگر آپ پیام آزات نبوت تو پشت دیان و رها دگ بیت پیشکا سپہ و نقرہ و گرم کنان و ہے سہریں جاہان (جمن) شہ و
پشت و سردار و دیگ بنت ناکر آئی کنگ و کل کنگ و نام و بچشت ۱۲
ہے صفحہ و فوائد: ول ماں پیشی رکوع و چہ مشرکان و پدگوں اہل کتاب (یہود و نصاری) و جہاد کنگ و حکم دات پدا اے رکوع و شروعات و پیش داشت کد اشان
عقیدہ و راہ و رہ بند ہم جو مشرکان انت اشانی عزیر و مسیح و خدا و چک گوشتک ہنجوش انت کہ چو شک مشرکان ملائکتان و خدا و چک گوشتک، بلکین ماں نصاری و
ابنیت عقیدہ چہ مشرکانی تعلید و کنتک۔ آیان بنان و خدا و در جہر دینت، اشان مسیح و روح القدس خدا جو کنت، کتاب و خدا بند بؤگ و با وجود اشانی اجبار و راہبان
شریعت و حکمان و بدل کت۔ یعنی اجبار و رہبان و رشوت گران و حرام مال و دان و آسمانی حکمانی بدل و حلال و حرام و حلال پیش داشتک۔ مشرکانی ہم
رہ بند ہنجوش انت اشانی سرداران ہر چیز و کہ لوشتک حلال و حرام قرار دیان و خدا و نیمک و نسبت و انگشت کہ آئی ذکر ماں «الانعام» و مفصل بیان بؤت۔ واد اہم
آئی و یک مثالے بیان کنگ بیت، ماں عرب و چہ قدیم و
دستورات کہ چہ سال و دوازده ماہاں چار ماہ «اشہر حرم»
(بزان ادب و احترام و ماہ) انت ذوالقعدہ ذوالحجہ۔
محرم و رجب، ماں اشان خونریزی جنگ و چوب (قتال)
و غیرہ بلکل بند کنگ بؤتک پیرج و عمرہ و تجارتی کار و بار و
گوں امن و ایمنی و آزادی و سفرش کنت۔ ہج کس
ماں اے ماہاں گوں و قی پت و قاتل و ہم کارنداشتک
بلکین لھتیں عالماں نوشتہ کنگ کہ ماں اصل ملت
ابراہیمی و اے چار ماہ اشہر حرم قرار دیگ بؤتکنت۔
چہ اسلام و پیش و ہدیہ ماں سرزمین و عرب و حشت
و جہالت چہ حد و سرگوست۔ ووت ماں و قی جنگ و قتال و
اشان و قی درندگی و سرگرم و جذبہ ہج آسمانی بازینی
قانون و پابندہ انت، تو اشان «نسی» و رسم پدا کت۔
یعنی و ہدیہ یک زور و آوری قبیلہ و ارادہ ماں محرم و ماہ
و جنگ کنگ بؤت تو یک سردارے و جہاد جت کہ امبری ما
محرم و ماہ چہ اشہر حرم و در کنگ و ماں حلال و ماہ و
شامل کنگ و صفرو، ماہ حرام قرار داتک پدا دی می سال
اعلان کت کہ چہ پدا دی می دستور و رو و محرم و ماہ حرام و
صفرو ماہ حلال انت اے ڈول و اشان چار ماہاں
حساب و سرجم داشتک لیکن ماں اشانی نعین و و قی
مرضی و درار و بدل اش کنت۔ ابن کثیر و تحقیق و رو و
«نسی» (ماہ و پدو پیش کنگ) و رسم نہنا ماں محرم و صفرو
و ماہاں بؤتک و آئی جاوہر ہما ت کہ برزا بان بؤت۔
امام مغازی محمد ابن اسحاق و نوشتہ کنگ کہ اولی شخص
کہ آئی و اے رسم جاری کت «قلمس» کنانی آت پدا آئی
و اولاد در اولادھے پجا بؤان بؤت کد سر و چہ ہمانی و
نسل و ابو ثامر جنادہ بن خوف کنانی و آت کہ ہمک
سال ماں حج و موسم و جاری پرینتک کہ امبری محرم و
«اشہر حرم» و داخل بیت یا کہ صفرو۔ ہجے پجا چہ محرم
و صفرو ماہاں ہر یک ماہے برے حرام بؤتک ات برے
حلال۔ و چہ آئی مردماں اے جار و قبول ہم کنگت چوش
بکوش کہ ماں جاہلیت و عہد و کافرائی کفر و گمراہی و گیش
کنوک یک چیزے ہجے ہم ہستت کہ خدا و حلال یا حرام تنگیں
ماہ و بدل کنگ و حتی کنانہ و یک سردارے و سپر و کنگ
بؤتک۔ بلکل ہجے ڈول و یہود و نصاری و جاوہرات کہ
آیان و تحلیل و ترجم و لکام لالچی ایں ووت غرضیں اجبار

التوبة ۹

۲۹۱

واعلموا ۱۰

حُرْمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ ۖ فَلَا تَزِلُّوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ

ادب و ہشت راستیں دین و کد اظلم مکن ات ماں آیانی تھا پہ و قی سرا

وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَاعْلَمُوا

و جنگ بکن ات گون مشرکان درستان، بخو کہ آجنگ کنت گون شہادرستان۔ و بزان ات

أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ۝ إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ

کہ اللہ گون پر سیزگار انت و اے پدو پیش کنگ (ماہانی حرمت) و زیادتی انت ماں کفر

يُضِلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحِلُّونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا

ماں گمراہی و گیت چہ اشی و کافران حلال کنت اما ہر ایک سا و حرام گردینت آئی را دگہ سالے

لِيُؤْطَوْا عَذَابٌ مَّا حَرَّمَ اللَّهُ فَيَحِلُّوا مَّا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْنَ

تا کہ پورہ بکننت ہما ماہانی حسابا کہ اللہ پہ ادب و مقرر کنت پدا حلال کنت ہما ماہا کہ اللہ و حرام کنگ و ڈول در کنگ

لَهُمْ سَوْءٌ أَعْبَاهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۝ يَأَيُّهَا

بؤتک پریانی چہان آیانی بدیں عملان و اللہ پہ راہا نہ پرینت کافریں قوم و قی و

الَّذِينَ آمَنُوا مَّا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

مسلمانان چہ بؤت شمارا وقتیکہ گوشتک بیت شمارا کہ در کپت (پہ غزایا) ماں اللہ و راہ و

إِنَّا قُلْنَا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَرْضُكُمْ بِحَبْلٍ وَبِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ

کد ابر بکت پہ زمین و نیمک و آیا پسند و کت دنیا و زندگانی چہ آخرت و

فَمَا تَعْلَمُونَ إِلَّا الْآخِرَةُ إِلَّا قَلِيلٌ ۝ إِلَّا تَنْفِرُوا

نوناہستنت فائدہ و گرگ دنیا و زندگانی و ماں آخرت و مقابلہ مگر کتے و اگر در بکت (ماں اللہ و راہ و)

يُعَذِّبُكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۖ وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَ

کد عذاب دنت شمارا یک عذابے دردناکیں و شے بدلا کابت دگہ یک غیر قومے و

لَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ إِلَّا تَنْصَرُّوهُ

چہ ضرورات نمن ات شمارا ثیار۔ و اللہ پہ ہر چیزا قادر انت و اگر شمارت بدیت رسول و

مآذِل ۲

و رہبان و دستان و انت ہر دو میں جماعتانی مشابہت و ظاہر کنگ «خاطرو» نسی و رسم و ذکر ادبیاں کنگ بؤت و انت عذہ الشہور عند اللہ الخ آئی رد و تمہید انت
یعنی چہ مروج و نہ بلکہ چہ ہما و ہدیہ کہ آسمان زمین پیدا بؤتکنت خدا و گور و بازیں شرعی احکام جاری کنگ و واسطہ سال و دوازده ماہ ایر کنگ بؤتکنت کہ چہ آیان چار
ماہ «اشہر حرم» (ادب و ماہ) انت کہ ماں آیان دنارا چہ گناہ و ظلم و رکینک و زیات اہتمام کنگ باید انت ہے تجکیں دین ابراہیم علیہ السلام بیگنت۔ و حضرت
شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ چہ اے آیت و معلوم بیت کہ گون کافران جنگ مدام روا انت (چنانچہ غزوہ تبوک کہ آئی ذکر دیما پدا کت) ووت ماں ووت و ظلم
کنگ مدام گناہ انت ماں اے ماہاں گیشتر۔ اکثر عالمانی رائے ہمیش انت لیکن بہتر انت کہ اگر یک کافرے اے ماہانی ادب و بکننت تو ہما ہم گون آئی جنگ بنگیج مکنیں۔
و یعنی بدیں کار و شہر زانت و ہدیہ کہ ہم چہ برتیت تو نیکی و راہ و چونکائی گندنت ماں اے آیت و «نسی» و رسم و ذکر و راہر چیکہ فرما عینت آئی گیش و گوار و پیشی
آیت ذالک الدین القیم و گوشت۔ و چہ ادبہ غزوہ تبوک و مسلمانان و جوش دیگ بؤتک چہ گوشتگیں رکوع و ما پیشی رکوع و چہ قاتلوا الذین لا یؤمنون

کلی سوراخ ہزاراں ٹنگان و گوں پچان بند کرت کہ کرے یا لولک نقصان دات کت مکنت یک تنگے پشت کیت ماں آئی و قتی پادی اڑ پینت۔
 سر جیس بست و بند و پد و اجہ بنی و پیر توک و ایک و تو اڑجت۔ واجہ بنی حضرت ابو بکر صدیق و ان و سر آرام کنگایت کہ مار و واجہ ابو بکر و پاد و ٹنگ شکر و اجہ صدیق و پاد و را
 حرکت ندادت مبادا کہ واجہ و اب خراب مہیت و پد و واجہ و جم و جوت و قصر معلوم بوت تو واجہ و قتی لہز ابو بکر صدیق و پاد و شست کہ چہ اشی و فوراً شفا حاصل بوت۔
 آنکو کا فران گوں قائف و زوران و کر ماں پاد و نشانانی جاہ یار و سک بلدات واجہ و شوہاز و دراحت آئی و وان غار ثور و پاد و نشانان و جاہ بارت
 مگر خدائے قدرت و پچار کہ غار و دروازگ و سرامو کو و کد ام بست و جنگلی کیو در و ہیک دات انت اشان و گندان و درستان و قائف و دروغ بند کت و گوشتش
 کہ مو کو و کد ام و محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) و پیدائش و چہ ہم پیسر یگین انت اگر کسے داخل بیوتین تو اے کد ام و اے ہیک چون سلامت پشت کینگنت، ابو بکر صدیق
 چہ توک و کافرانی پادان و دیستنت آئی و فکر بوت کہ چہ قتی جان و زیات محبوب کہ پیر آئی خاطر و قتی ہر چیز قربان کنگت، دشمنان و نظر و مہیت، ترسان و گوشتی یا رسول
 اللہ اگر اشان گردن و جہل یکننت تو مارا گندنت، واجہ

نبی و پسر دات کہ ابو بکر تنی خیال جی انت ہما دو کسان
 بابت و کہ آیانی سیمی کس اللہ انت یعنی و ہدیہ کہ خدائے ہمراہ
 انت تو گد اچ مترس۔ ہے و ہدے ختی تعالیٰ و یک خاصین
 قسم و راحت و سکون و جا و حضور نبی و مبارکین دل و سرا
 و چہ آئی برکت و پیر ابو بکر و مبارکین دل و سر نازل فرمائینت
 و گوں فرشتگان فوج و اشانی حفاظت کت، اے ہما نبی
 مددات کہ مو کو و کد ام کہ آرا، اوہن البیوت، گوشتک
 بوتگ۔ مزین مزین محکمین فلانان و چہ زیات حفاظت و
 جوڑ بوت اے پیا خدائے کافرانی خبر جہل کت و آیانی تدبیر
 و نامراد کت۔ واجہ سیر و پوج ماں غار و قیام کنان گوں خبر و
 عافیت و مدینہ طیبہ و سر بوت بے شک گدی کامرانی و خدائے
 خدائے پاک و انت۔ آہر چہ سر غالب انت و آئی و پوج
 کار چہ حکمت و ہورک زانت۔ (تنبیہ) بعضے عالمان
 و آیدہ بخنود لہو تر و فہا بدر و جنین و غیرہ کہ فرشتانی
 نزول بیتگ مراد کنگت ظاہر پیشی ہمائنت کہ مابیان
 کنگت۔ قتی یعنی پیاد و سوار فقیر و غنی و دنا و پیر و ہر چہ جاوہ
 بہنت بہ خدائے راہ و وریکنت۔ عمومی جار و ہدے و پوج ہمیں عذر
 و ہما باریت۔ قتی یعنی چہ دنیاوی و اخروی ہر حیثیت و
 قتی اے منافقان و فرمائینت کہ اگر سفر سبک بیوتین و بے
 محنت غنیمت مال دست و ایک سبب بیوتین توزوت ہمراہ
 بوتنگت لیکن چشیں سکیں منزلانی برگ پاشان چون ممکن
 بیت کنت۔ قتی یا چہ در ایک و پیش قسم و ان و قسما قسب
 نیمون دیماکارنت کہ شمایان و ماں مدینہ و جگ و اجازت
 عطا کینات و یا شے و اتزی و پد دروغیں سوگند و ان خبران و
 دپ ماں دپ دینت تانک و قتی منافق و سرار پدہ پوشتنت
 حالانکہ چہ خدائے اشانی دروغ و نفاق پوج پوشیدہ بیت نکنت
 اے نفاق و فریب کاری و دروغیں سوگند و ورگ گد پسر و بہ
 ہمیشانی قتی و جان و وبال ثابت بیت۔ قتی منافقان
 دروغیں عذر پیش کنان و پد مدینہ و جگ اجازت طلب اش
 بکتیں تو واجہ و چہ اشانی مکر و نفاق و چہ بند کنان و اے
 فہمان و کہ اشانی ہمراہی ابید چہ فساد و دگر چہ بہتری نیست
 اشان و اجازت دانت۔ اے روا اللہ فرمائینت کہ اگر شما
 اجازت مدائیں توزیات بہترات بر چاکہ ہما و ہدے ظاہر نکنت
 کہ اشان نہ روگ نہ تہنا پستی اجازت و سرامہتل نہ کنگت
 روگ و توفیق و اشان و چہ جاوہ و بیوتنگت البت اشانی

التوبة ۹

۲۹۳

واعلموا

لَا يَسْتَاذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ
 رخصت نکرنت چہ تو ہما کسانیکہ ایمان کارنت بہ اللہ و پیر قیامت و روح و چہ
 يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَالِمُ الْمُتَّقِينَ ﴿۳۹﴾
 اے جہرا کہ جنگ یکننت بہ قتی مالان و جانان و اللہ شہ زانت خدائے ترسین مردمان۔
 إِنَّمَا يَسْتَاذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
 بیشک رخصت لوئنت چہ تو ہما کسان کہ ایمان نیارنت بہ اللہ و پیر آخرت و روح و
 وَأَزَّابَتْ قُلُوبَهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿۴۰﴾ وَلَوْ
 و ماں شکا کنگت دل آیانی نوں آماں قتی شک و تہا سرگردانت و اگر
 أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَكِنْ كَرِهَ اللَّهُ
 آیانی ارادہ بوتیں و رکپگ و گد اضر و آئی و نیاری اش کنگت چہ چیزے سامان لیکن ناپسند بوت اللہ
 أَنْبَعَاتِهِمْ فَتَبَطُّهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْقُعْدِيْنَ ﴿۴۱﴾
 آیانی چست بوگ نوں داشتنتی و حکم بوت کہ بندت گوں نہ دوکان و
 لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا أُضْعِفُوا خَلْقَكُمْ
 اگر در کپیتینت گوں شما گد اگیشش نکنت بہ شما مگر فساد و ضرور اسپش تاجیتنت ماں شے تہا
 يَبْغُونَ كُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمْعُونُ لَهُمُ وَاللَّهُ عَلِيمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿۴۲﴾
 فتنہ کنائیکے شوہاز و قتی و ماں شے تہا لہتے جاسوست آیانی و اللہ شہ زانت ظالمان و
 لَقَدْ ابْتَغُوا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَبُوا الْأُمُورَ حَتَّىٰ
 آبان فتنہ اندازی و شوہاز و بوتنگت چہ پیسر و سر و چش کنگت تنی کار تاکہ
 جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَرِهُونُ ﴿۴۳﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ
 آتک دست حقین وعدہ و گیش بوت اللہ حکم و آبان دش نہ بوت و دہنتے چہ آبان
 يَقُولُ أَئِذَنْ لِّي وَلَا تَفْتِنِّي أَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا ﴿۴۴﴾
 گوشتنت کہ منا رخصت بد و ماں گمراہی دور و منا۔ بشکن آو ماں گمراہی تہا کنگت و

مائل ۲

راست و دروغ تنی و ہما ظاہر بوتنگت۔ پیشکا اجازت دیگ چہ گناہ نہ آت البت اجازت نہ دیگ انوکس مصطلحانی ردایات شر تر بوتنگت اے اعلانیں و کامل ترین جاوہ ترک و
 سبب خطاب گوں عفا اللہ عنک، شہ و فرمائینت عفو و لغظ لازم نہ انت کہ بہ گناہ و مقابدہ کار مرز بہ بیت لہتیں محققان و عفا اللہ عنک، اے حمد و ماں کلام و اول سرا
 محض بہ دعا و تعظیم و رو و کیتگ چہ شکہ ماں عربانی بنلائی تہا شنگ تالان ات مگر چہ سلف و ہما نقل انت کہ مابیسرا بیان کت و لغظ۔ لَعَا فِي نَفْسِهِ لَعْنَةُ آدَمَ الْكَاذِبِ ﴿۱۲﴾ موافقت کنت۔ ۱۲
 ہے صفحہ و فواکد۔ قتی یعنی ماں ہر کس دل و ایمان و تقویٰ و نور موجود انت آیانی اے شان نہ انت کہ چہ جاوہ و یک کہ بوگ خاطر و چہ تہا اجازت و اذن طلب یکننت آیانی
 حال و ہما انت کہ ماں اے جز و آخر و بیان بوت تو گوا و غیب ہو تعقیب من الذم مع حزننا الا یجد و اما یففقون، یعنی چہ بے سروسامانی عذر و اگر چہ جہاد فی سبیل
 اللہ و شرف و زہر بہ بنت تو چہ اے فضل و زہری آیانی جم چہ ارس و پیرنت بے حیائی و قبول کنان و چہ جہاد و یک کہ می قبول کنگ ہمیشانی دستور انت کہ اشان بہ خدائے و عیدانی
 سرایقین دار و کت نہ انت نہ آخرت و زندمانی و برحق زانوگ انت ختی تعالیٰ اسلام و مسلمانانی غلبہ و منصوری و و ہر چہ خبرے و انگ اشانی بابت و مدام ماں شک و شبہ و گرفتارنت

زورنت (ابن کثیر) اگرچہ جویش فتنہ و فسادے برپاکت نہ
کنت چو شکہ اے ناشرانی وجودے برپا تو نگ بونگت۔ بلکین
یک حسایے اے ڈولیں جاسو سہانی ہمراہ بوگ فائدہ مند
انت کہ اشان گوں و قی چماں مسلمانانی بہادرے گندانے
اے خزانے کوڑ من دیما بیان کنت و اے پیما مسلمانانی
رعب و ہیبت بہ اشانی دل و سر قائم بیت۔ قہما ہودے
کہ واجہ پیغمبر مدینے جاہ منند بوت بود و منافقان مدینے
واجہ و برخلاف قسم قسم و ساز و باز کنگ بنا کش کت و
اسلام و بود ناکی و کشکان و بند کنگ خاطرے اشان باز مرو
چری و شوہارے بوننت بلے ماں بدرے و ہد کفر و شرک و مزین
مزین دیکھی کپت و پرستنت و عجب رنگے اسلام و سر فضلی
پیدا بوت نو منافقانی سردار عبداللہ بن ابی وائی ہمراہانی
دیا چروت دراحت ان ہذا امر قد توجہ کہ اے
چیز گوں چ کس جلگ نہ بیت چنانچہ باز کس چہ مسلمانانی ترس
سر زبانی کلمہ وانگ شروع اش کت مگر چونکہ ماں اشانی
دل و کفر و شرک چیرات ہمشکا ہر جنت اسلام و مسلمانان
و غلبہ و سر فضلی حاصل بونگت۔ اشان لاپ لیٹ وارتگت
و دل و تہاجشتگ انت خداصہ ہمیشنت کہ اشانی مکاری
و فتنہ پروازی یک نو کیں گپے نہ ات چہ بنگیچ و اشانی ستور
ہمیش ات ماں احد و جنگ و اشان گوں و قی مردمان راہ
و نیم و مسلمانان و بلہ دات واپس بوننت بلے گد سرا
دیشش کہ حق چون کائی غالب ماینت و باطل چون کائی ذلیل
و رسوا بیت۔ ۱۲

ہم صفحہ ۶۶ نمبر ۱۰۰ : ایک مزین منافعہ جلد
 ابن قیسؒ گوشت کہ واجہ منار اہمدا بل ات روم جنین سک
 خوبصورت انت من آیان ء گندان ء وقتی دل ء قابو کنگ
 نتوانا نہ منارا او دایران ء ماں گمرہ ہی ء دور مدیت
 فرمائیت کہ چہ اے لفظ ء گوشتک ء اے مرد ء وقتی بزدلی و
 دروغیں پر ہیز کاری ء سرمفتیں پردہ پوشان ء فنا را
 ماں گمرہ ہی ء ہونڈ ء چکل دات و دیم تر ء کفر و منافقی ء
 وجہ ء ماں دوزخ ء ہونڈ ء چکل دیگ بیت لھتیں عالماں
 آیت ء عام منافقانی حق ء کنگ و لا نفتنی ء مطلب اش
 چوش گبتنگ کہ مارا گوں فنا بران ء مال وغیرہ ء روتاوان
 بار مکن ات آئی پسہ گوں الا فی الفتنۃ سقطوا ء دیگ
 بوت ۔ کل منافقانی ہمیل و عادت انت و ہدیہ کہ مسلمانان ء
 غلبہ و کامیابی حاصل بہتیں تولای سوچ اش وارنگ و

دلء، جھٹنگ انت و اگر کسی یک ناگیں جاوے سر
اندیشی کنانء، وتی رکھینگ ء، بند و بست و نکلت
بغلی جنانء، چروتی مجلساں وتی لوگانء، و ترش ک
کنت مگر چونکہ ما ظاہر و باطن ہر دو میں جاوے خدائے و
آئی فرماں برداریء، دور داشت کنت و بہ ہائی
بدل کنت اے صورتء، شہما مئے بابتء، چہ دو خیران یکے
اجریا غنیمت ء، مال پکا دستء، کیت چو شک ماں حدیث

منزل ۲

منزل ۲

دلء جشتنگ انت و اگر کدی یک ناگیئیں جاو رے سراپکتیں مثلاً چیزے مسلمان شہید یا ٹپی بہوئیں انت توگوں مزن پہرے گوستگتیش کہ ما ساری ء دور اندیشی کنان ء و تی رکھینگ ء بند و بست و تکتگت مارا معلوم آت کہ و ل آئیگی انت پمشکا ما اشانی ہمار ہی ء ہم نہشتیں۔ الغرض تر و شاپ کنان ء وجہ گل ء بغلی جنان ء چہ و تی مجلساں و تی لوگان ء و ترش کتگت۔ و یعنی سکی یا نرمی ہرچے کہ مقدر ء نوشتہ انت انگل بیت نہ کنت و نہ ماں دینا ء کسے و نار دویدے کنت مگر چونکہ ما ظاہر و باطن ہر دوئیں جاو ران خدا ء و تی حقیقی مولا و مالک زائیں پمشکا مئے گردن آئی ہر یک حکمے ء دیما جہل بیوک انت چھ ڈولیں کی مارا چہ آئی فرماں برداری ء دور داشت کت نکنت و بہ ہما ئی سر مارا بھر و سر انت کہ آہدار کی سکی ء ماں آخرت ء پکا و بازیر ء ماں دینا ء ہم گوں راحت و شاد کا مئی ء بدل کنت اے صورت ء شما مئے بابت ء چہ دو خیران یکے ء آمیت ء الم ء داشت کت کن رات اگر ما بہ خدا ء راہ ء کشک ببلیں تو شہادت و جنت و اگر واپس بیائیں تو اجر یا غنیمت ء مال پکا دست ء کبیت چو شک ماں حدیث ء حتی تعالیٰ ء مجاہد ء بابت ء اے چیزانی ضمانت زرتنگ۔ اشیء بر خلاف برشمے بابت ء مارا چار ہیں کہ جبر و

خزایاں یک خرابی نے ضرورتاً رسلی انت یا اتفاق یا شرارت و وجہ بلا واسطہ قدرت و جانب و کتام عدلے شے چکے کبیت
یاچہ مئے دست و خدا شہاراسکیں سزائے دیائینیت کہ آرسو اکتان و شے منافق پروردہ و پاشک کنت بہر جا و رے شہا و ماد و دینان و یکدگرے و انجام و احوال معلوم
کنگ و راہ چارگ لوٹیت گذرے و موت معلوم بیت کہ چہ دویناں کئے دورانیش و انجام و چاروک ات و کجمن قیس و رومی زاکانی فتنہ و نیمون و کنان و جوش ہم
گوشنگت کہ منی جندوت رفت کت نکنت لیکن من مالی امدادات کنان آئی و پستہ دیگ بوت کہ بے اعتقاد و مال ہم قبول نہ انت توری گوں و شنودی و خرچ بکنت یا بغیر
و شنودی یعنی گوں و شنودی و خدا راہ و خرچ کنگ توفیق آیان و چون بیت۔ وَلَا يَنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَارَهُُونَ ہ پداہم اگر گوں و شنودی خرچ ہم بکنت نہ خدا قبول نہ
کنت آئی و سبب ماں و بی آیت و بیان بیت۔ و عدم قبول و اصلی سبب و اشانی کفر انت چوشک ما پیرا بازبر و اشارہ کنگ کہ کافر ہر یک عملے مردہ و بے جان انت باقی ماں
نماز و گوں بے تحلی و آئیگ یا گوں بدولی و خرچ کنگ لے

کل کفر و ظاہری نشانی انت۔ ۱۲

ہم صفحہ و فوائد۔ و ادا شہر پیدایت کنت
کہ و ہرے اشان اینکر مردود انت تو اشان و مال اولاد
و غیرہ نعمت پر چا دیگ بوت کنت آئی جواب دات کہ اے نعمتان
ہر اشانی حق و مزین عذاب انت چوشکریک لذت و ایں شیں
غذائے تندرستیں مردم و صحت و قوت و گیش کنت و روزانی
مرض و گرفتاریں نادراہ و گوں موت و قریب ترکنت ہم
احوال اے دنیاوی نعمت مالانی بکنت ہر یک کافرے و
حق اے چیزان و فی بد مزاجی و سبب ہلاک کنو کیں زہر انت
چونکہ کافران دنیا و دوستی و حرص و تہا غرق انت ہمشکا شہر و عا
ہر آئی جمع کنگ مزین کوفت و جہال برداشت کنت پدا
لیکن تاوان یادگر رنجے اشان و رسیست تو ہر قدر محبت و
دوستی اشان و گوں اے چیزان انت ہما قدر اشان غمناک
بنت و ہجے برچہ اشانی فکر و غم و اشانی ذہن خانی یا ہورک نہ
بیت و پدا و ہدیہ موت چہ اے چیزان اشان و ہر جادہ کنت تو
آوہد و صدر و افسوس و واندازہ جنگ باز مشکل انت غرض
دنیا و عاشق و حریص ہجے بر سکون و دل جمعی حاصل نیستنت
چنانچہ یورپ امریکہ و غیرہ و مزین مزین سرمایہ دارانی اقوال بہ شی
و گواہ انت باقی مومنان کہ مال و دولت و اولاد و معبود و زدن
و اصل نصب العین نہ فہمت چونکہ ماں اشانی دل و دنیا و حب و
مرض نیستنت ہمشکا اے چیزان بہ اشانی حق و نعمت و دین و
اعانت و ذریعہ جوڑ بنت ایہ چیزہ اشانی و گیشتر کافر مال و اولاد و
زیادتی و سرامغور و بان ماں کفر و سرکشی و انگت زبانت سکت ترنت
پر بے سبب اشان داں آخری و ہدے کافرمانت ہم مدینہ و
منافقان کہ بہ اشانی حق و اے آیتان نازل بوت کنت اشانی
احوال چوش ات کہ گوں نادل کشی جہاد و غیرہ و موقع و گوں ریا
و نفاق و مال خرچ کنگتش و ماں اشانی اولادان لہتیں کس
مخلصین مسلمان ہوان و واجہ پیغمبر ہما ہی جہاد و شامل
بوت کنت اے ہر دوین چیزان و منافقان ہجے پسند نہ کنگت
اے پیامال اولاد بہر اشان ماں و دنیا و عذاب جوڑ بوت کنت
حضرت شاہ صاحب نوشہ کنت یعنی چوش حیران مبوکہ بے دین
و اللہ نعمت پر چادات بے دین و حق و مال و اولاد و بال انت
کہ اشانی رندادل پریشان مانت و چہ اشانی فکر و وکما آزاد نیست
داں مرگ بیت چہ اشانی فکر و ہما و ہدے رستگار بیت کہ تو بہ
بکنت بانیکی و اختیار بکنت۔ و یعنی محض چہ اے ترس و کوئی

۱۲۔ کفر و ظاہری نشانی انت۔ ۱۲

التوبة ۹

۲۹۵

واعلموا ۱۰

أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي
چہ آییانی مالان و چکان۔ ہجے لے خبر و گہر انت کہ اللہ لوٹیت تاکہ آیان عذاب بت پر بے چیزانگی
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَرْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ۵۵ وَيَخْلِفُونَ
ماں دنیا و زندگانی و دور بکنت آییانی ارواح و اماں کفر و حالت و بیت و اللہ و قسم و
بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ وَمَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَكِنَّهُمْ قَوْمٌ
ورنت کہ آبیشک چہ شہایت۔ حالانکہ آچہ شہایت۔ لیکن آید و لیں توے کہ
يَفْرُقُونَ ۵۶ لَوْ يَجِدُونَ مَلَكًا أَوْ مَغْرَبًا أَوْ مُدَّ خَلًا
ترسنت اگر بکنت پناہے جاگے یا غارے یا ترے چر دیگ و جاگے
لَوْكُوا إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ۵۷ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَلْهُوكَ
گداہشت و مانترینت چنت ہمانیمکا بہ اشتہی و لہتے چہ آیان ہما کس انت کہ شکان جنت ترا
فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا
ماں خیرانی بہر کنگ و نونا اگر رسیست چہ آیان گداوش بنت و اگر رسیست
مِنْهَا إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ ۵۸ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ
چہ آیان گداہشت کہ آچہ گرنٹ و اگر اراضی بویتنت پر آچہزیا کہ دانگنت اللہ و
وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ
و آئی و رسول و بگوشتینش کہ بیت انت مار اللہ زوت دنت مار اللہ چہ
فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ۵۹ إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ
و فی مہربانی و آئی و رسول و اللہ و لوٹیں و زکوٰۃ ہستنت
لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ
آوحت انت غریبان و مسکین و کارکنو کانی پر زکوٰۃ سرا و ہما کہ لچوئی کنگی انت
قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغُرْمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ
و گردنانی آزات کنگا و وام دارانی و ماں اللہ راہ و

مازل ۲

کفر و ظاہری بکنت تو گدا گوں آیان چوکا فران معاملہ کنگ بیت سوگند و رنت کہ ما گوں شے عمت (مسلمانان) و شاملیں حالانکہ لے بلکل رد گوشتنت اگر مروچی اشان و پناہے جاگے برسیست یا بہر کنگام
غارے و وتی سرے چیردات کنت بکنت یا کم و چہ کم و تی سرے پترینگ و اسطہ جاگے دست و بکیت الغرض اشان اسلامی حکومت و ترس مہبت توکل و عویان و یکدکنان و ہما گود و کان بزورنت چونکہ
گوں اسلامی حکومت و مفاد بلد و زوردارنت و نہ جاگے و اشان پناہے جاگے ہجے آیان کنت ہمشکا سوگند و ران و دروغیں جبر سارنت۔ و لہتیں منافق و لہتیں اعواب (بزان بدو) صدقات و
غیبت مالانی تقسیم و ہدے دنیاوی حرص و خود غرضی پدا و واجہ پیغمبر بار و لوٹ و طانی کنگتش کہ تقسیم و ہدے گوں انصاف و کارگر کہ نہونگ۔ بے اے اعتراض داں ہما و ہدے ات دانکہ بہ اشانی مرضی و
رو و اشان ہر مرتبیں اگر اشان و بہ اشانی تب ر و یا حرص و پدا بہر تیں نوش بوت کنت و اعتراض ہم پشنت نہ کنگت چوش بگویش کہ ہمک باب مال و دولت و تی قبلہ جوڑ کنگت۔ و ہم ترے پیش و اربنت کہ
ایمان و عوی دارے لازم نہ انت کہ چوش حرص لایچ بکنت۔ و یعنی جوان ترین دستور پشنت کہ ہر چیکہ خدا پیغمبر دست و بدیا بینیت مردم بہ ہما ہی سر راضی و شکر گذار بہر بیت و تہنا بہ خدا و سر اتوکل
بکنت۔ و ہمہ برانت کہ اگر بلوٹیت تو دیم ترچہ و تی فضل باز دات کنت الغرض دنیا و فانی متاع و و تی مقصد جوڑ مکنت تہنا خدا و رضا و طلب گار بہر بیت و ہر چہ ظاہری و باطنی دولت بہ خدا و

دیوان و چہ قید و رستگار کنگ بہ بنت۔ (۶) غار میں
(کہ آیانی سراویل کیت و دامدار بوتنت یا کسے وضاحت
رو و چہ ترنت) (۷) سبیل اللہ (جہاد وغیرہ و رووکانی
مالی اعانت کنگ بیت) (۸) ابن السبیل (مسافر کہ بہ سفر
حالت و نصاب و خدا بندہ انت اگر چہ بہ و قی لوگ و
مالدار بہ بیت) حنفیہ و گور و تملیک ضروری
انت و فقر شرط انت۔ تفصیل ماں فقر و چارگ بیت
و منافقان و تانندان و اسلام و اسلام و
پیغمبر و بار و بد کلامی اش کنگت۔ و ہد کسے بگوشتیں
کہ مئے اے خیراں بہ پیغمبر علیہ السلام و بہ بنت تو
گوشت گشت چہ پرواہ انت آئی و دیما دار و غین تاویل کنان
و رستگار کنیں پر چہ کہ آج گوشت ہر چہ کہ شکنت فوراً قبول کنت
آئی و ماں خبر و دش کنگت ہر چہ کہ مشکل انت دراصل ایشنت کہ
واجہ پیغمبر چہ و قی و دو قار و کریم نفسی و رخ بند و رخ و
زنگتی پدایم آگر ان و ملامت کنگت چہ و قی عظیم خلق
و عادات و بنا و گوں چشم پوشی و کار کسبت کنگت۔ آ
احمقاں چہ خیال کنگت کہ واجہ چہ سر پد بونگ
حق تعالیٰ و آئی پستہ ات کہ اگر آگوشت تو پستہ و دوزخ
خاطر نبی و اے ہیل پستہ حق و بہتر انت اگر ناں
اول سر و شاگرگ بیت و اے ہم ممکن انت کہ واجہ
نبی و اے چشم پوشی و خلق عظیم و سر کردی شمارا حال بگرت
و شمارا ہدایت نصیب بہ بیت شے دروغ خبرانی سرانی
علیہ السلام و خاموشی بہ اے سبب نہ انت کہ آئی و واقعی
شے گپ و سر یقین کنگت۔ آئی یقین بہ اللہ ذات و
سرائت و بہ ایمان دارانی سرائت البت چہ ایمان
دعویٰ دار انت بہ آیانی حق و واجہ و خاموشی و چشم پوشی
یک پیغمبر رحمت انت کہ فی الحال دیم بہ دیم دروغ بند
کنان و اشان و رسوا کنگ نہ بیت۔ باقی منافقانی
سلب قصہ و کار چہ خدا چہرہ انت۔ رسول و بائیت
ہرچ بدگوئی کنت یا ہواذن گوشان و واجہ و ایذا
دینت اے رد آیان و باید انت کہ سکیں سرائے و
واسطہ راہ چار بہ بنت۔ و حضرت شاہ صاحب
فرمانیت کہ و ہدیجہ واجہ پیغمبر اشانی و غابازی بگتیں تو
مسلمانانی رو بر و سونگش و از کنگت کہ مئے دل و بدی
نیستنت تا کہ اشان و راضی کنان و قی طرفدار جو بکنت
چہ شش نزانتیں کہ اے فریب بازی گوں خدا و رسول و

بچ درد نہ وارت۔ اگر بہ ایمان و دعویٰ و قیو قی راست انت تو اشان و لازم انت کہ اے دگران و یکنان و خدا و رسول و رضامندی و شوہاز و بہ بنت۔
و یعنی چہ ہمار سوائی و بچک و خاطر اے تعاق و راہش اختیار کنگت چرائی و ستریں رسوائی ہمیش انت۔ و منافقان ماں و قی دیوانی تھا اسلام و اسلام
پیغمبر و بار و بد کلامی اش کنگت۔ راست بازی مومناں ہر و ش کنگت ات و پے کلا گشت زرتنگت۔ دین و کارانی سر اسخرہ کنگت۔ پدا و ہد خیالش بکتیں
کہ چوش مہبت اے خیراں بہ واجہ پیغمبر و سر بہ بنت تو در آئین گشت چہ پرواہ انت آ و تنہا گوش و خدا بند انت مائی دیما ہرچ پیچے تاویل و مطلبہ در شان
کنیں واجہ آرا اشکان و قبول کنت مگر چونکہ باز بر و حی خدا وندی و ذریعہ اشانی نفاق و بدیہی و راز پاشک لبوان بوتنگت ہمیشکا اے ترشش ہم مدام
بوتنگ ات کہ کتام سورتنے ماں قرآن و چشیں نازل مہبت کہ چرائی و ذریعہ مئے دل و راز و پوشیدہ این نیت و ارادہ پاشک کنگ بہ بنت اصل گپ ایشنت
کہ منافقانی دل چہ بز دلی و نزوری و سبب و یک خبر و سر اقام نہ بوتنگت۔ اشانی دل و مدام و سوسہ پیدا بوتنگت۔ برے و واجہ پیغمبر و چشم پوشی و کریم نفسی

و چونکہ ماں صدقات و بہر کنگ و رد او اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و سر لوک جنگ بوتنگ ات پیشکا تنبیہ فرماینت کہ صدقت و بہر کنگ و دستور خدا و مقرر کنگ انت آئی صدقا
و غیرہ و خرچان و و ت گشت و گوار کنان و فہست و واجہ نبی و دست و واتنگ و اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ہمائی و رو و تقسیم کنت۔ کسے و مرضی و ہر نگیری و واجہ کت
نہ کنت۔ واجہ ماں حدیث و فرماینت کہ خدا صدقت (زکوٰۃ) و تقسیم بہ نبی یا غیر نبی کسے و مرضی و سرا ایرہ کنگ بلکیں آئی و قی جرندہ آئی خرچان و کیشینگت کہ آ
ہشت انت فقرا یعنی ہا کس کہ آیانی گور و چ نیست (۲) مساکین کہ آیانی گور و بقدر حاجت چیز مہبت (۳) عاملین (کہ اشانی اسلامی حکومت و طرف و صدقات و غیرہ
کارانی سر امانت) (۴) مولفہ القلوب (کہ اشانی اسلام یارگ و امیت بیت یا ماں اسلام و نزورت و غیرہ ذالک۔ زیات عالمانی گوشک ہمیشنت کہ نبی صلی اللہ
علیہ وسلم مرگ و پد اے پشت نہ کیت) (۵) رقاب (یعنی غلامان و بدل کتابت ادا کنان آزاد کنا تینگ بہ بیت یا خرید کنان آزاد کنا تینگ بہ بنت یا قیدیانی فدیرہ

وَابْنِ السَّبِيلِ ط فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝۶
و مسافرانی مقرر بوتنگ چہ اللہ طرف و اللہ را نو کنت حکم و واجہنت و
مِنَهُمُ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أذُنٌ ط قُل
لہتے چہ آیان ہا کنت کہ پیغمبر و بدگوئی کنت و گوشت کہ آہر ہمیں خبر گوشداریت بگوں کہ
أَذُنٌ خَيْرٌ لَّكُمْ يَوْمًا مِّنْ بِاللَّهِ وَيَوْمًا مِّنْ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ
اگوشت دار و کنت شوش خبر و شایقین کنت بہ اللہ و باور کنت مسلمانانی خبراں و رحمت
لِّلَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ
پہ ہا کساں کہ ایمان ش آتنگ چہ شما۔ و ہا کساں کہ بدگوئی کنت اللہ رسول و پر آیان
عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۷ يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيَرْضَوْكُمْ وَاللَّهُ وَ
درونا کیں عذاب انت و اللہ قسم و ورنٹ شے دیما تا کہ شمارا و ش بکنت و اللہ و
رَسُولُهُ أَهَقُ أَنْ يَرْضَوْهُ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ۝۸ أَلَمْ يَعْلَمُوا
آئی و رسول حق دار تر انت بہ و ش کنگ اگر آ ایمان دار انت و آیان نرا انت کہ
أَنَّهُ مَن يُّحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا
کہ ہر کسے اللہ و آئی رسول و مخالفت و بکنت گدا پر آتیا دوزخ و آس انت دائم و ہا
فِيهَا ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ۝۹ يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ
آئی تہا انت ہمیشنت مزین رسوائی و ترس انت منافقان
أَنْ تَنْزَلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ
چہ اے خبر کہ نازل بیت پر مسلمانانی سر سوتے کہ خبر دار کنت آیان و چہ ہا چیزیکہ مسلمانانی دل انت
قُلْ اسْتَهِزْؤْاْ إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مَّا تَحْذَرُونَ ۝۱۰
بگوں کہ مسخرہ بکنت شما اللہ ضرور ظاہر کنت ہا چیز کہ شمارا ترست و
لَيْنِ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ
اگر تو آیان و جنت بچنے گدا آگوشت کہ ما و گپ رپ و خوش طبعی کنگ و بگوں

شان و گدازان و قی دل و راستی و انگشتش مگر قرانی گروک و توار و چہ پدا اشانی دل و لرزگی زرتکت پیشکا فرما بینتی شما کلاک مگر ات و لوک و مالی و مسخرہ کنگ و عمل را ہوار بکن ات و واجہ پیغمبر و بابت و "ہواذن" گوشتان و قی دل و تلی بدے ات لکن ہا چیز و ضرور ظاہر کنت کہ چرائی و شما تر سوک ات کہ آشتی مکر و محکم و ریشگان و یک یک و گیشینیت - فل ماں تبوک و روگ و و ہد و لہقتیں منافقان مسخرہ کنان و گوشت اے واجہ (واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم) و بجات کہ شام و محلات و روم و ملکائی فتح کنگ و واب و کند گانت آتی و رویانی جنگ و چہ عربانی جنگ و سراقیاس گرتک - من یقین کنان کہ با نذا ماکل و رویانی دیما ماں ساداں بندگ و اوشتارینگ بسیں - اے منے قرار (صحابہ رضی اللہ عنہم) مزن لاپ، دروغ بند و بزدل چو نکائی روم و آزمودہ کاریں فوج و جت کنت و غیر ذالک دگر لہقتیں نامو دگیں گفتار کہ چریشاں مسلمان چہ رویا مرعوب و ہیبت زدہ بہ بنت و دل پرورش بہ بنت - واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم خدمت و نقل کنگ

بوتنت واجہ و اشان و لوٹا بینت و جت مہا و امت کت تو اشاں پستہ دات کہ واجہ امارا ناحق و دل چشیں یقین داریں - ما الیو کا بہ و ش گپی و روا اے گپ جنگنت تا نکہ جبرانی سبب و سفر گوں آسانی برگ بہ بیت - (ہمے تاکدیم و فوائدا) فل یعنی آیا و شش گپی و و شنودی و موقع و جاگہ ہمیشنت کہ اللہ و رسول و گوں آتی و حکماں مسخرہ کنگ بہ بیت - خدا و رسول و کلاک گرگ و احکام خدا وندی و جہل جنگ و ہما چیرانت کہ اگر تنہا گوں زبان و و ش گپی کنگ بہ بیت اہم مستری کفرانت، چہ جاگہ کہ مثل منافقان بہ شرارت و کوردلی و چشیں کارے کنگ بہ بیت - فل یعنی نوں چہ دروغیں عذرانی تراشک و حیلہ و نیون کنگ و ہج سیت نیستنت ہر کس نفاق و کلاک گرگ و سزا رسی انت آتی و ضرور سزا رسیت - البت ہر کس ہنوں ہم گوں صدق دل و توبہ کنان و چہ قی جبرماں دست و کشتن آیان و خدا معاف فرما بینیت یا ہر کس چہ پیش کفر و نفاق و با وجود اے ہمیں ناشدنی و استہزار و و تاراد و و ش داشتک، آیان استہزار و کلاک و سزا ادا نہ رسیت فل یعنی چہ درشتاں مستریں فرمان ہے کوردیں منافق انت کہ اشانی مروین و جنیں زبانی اقرار و قی اسلام و اظہار و باوجود شپ و ریح ماں ہے درک و دور و گلائی شانت کہ ہک پیم و حیلہ و نیون کنان مردمان و چہ خوبیں کاراں بیزار و پستیں کاراں ہشتو بدینت، خرچ کنگ و حقیق و ہداں ہم و قی دست و پنجگان و بند کشت - غرض اشاں کلمہ واناں بوتنت و بسین نہ چریشانی زبان و کسے خیر حاصل بوت و نہ چریشانی مال و کسے و سیت رسیت - و ہدیہ اشاں خدائے بہ اے پیما یلہ دات تو خدائے ہم اشان و بہ اشانی حال و سرایدہ دات - یلہ دیان و اشان و کجا چکل دات آتی و سیاں ماں دیی آیت و پیداکنت - فل یعنی اے سزا ہنکار کا قی و بس انت کہ چرائی و زندگ سزائے و حاجت باقی نہ مانیت - و شاید اشانی و مطلب چوش بیت کہ ماں دنیا و ہم خدائے لعنت و اثر بر و برسان بیت یا اولی جملہ و تاکید انت - واللہ اعلم بالصواب -

فل یعنی دنیاوی لذتانی ہرچ بہ سکر یہ اشاں مقدر ات چرائی و قی بہر اش گیت و گدی انجام و بار و ہج و شکرش نہ کت - وک یعنی شما ہم بہ آیانی پیما گدی انجام و متصور و غافل ہواں و چہ دنیا و فانی و متاع ہمے کمر مقدر انت بہر گرگانت و کلیں رفتار شے بہ ہمایانی پیما انت - نوں شرہ زبان ات کہ ہرچ انجامے آیانی بوت ہما انجام شے ہم بیت کنت حالانکہ بہ آیانی گور و شے مقابلہ و زور و قوت زیات ات، مال و اولاد و چہ شما گیش انت - پدا ہم آییاں چہ خدائی گرفت و و تارار کینت کت نہ کت - نوں باریں شما پہ کئی بھروسہ و چہ خدائے سزائے اینکرے و فکری و بے غرضی ظاہر کنگانت -

اَبِاللّٰهِ وَاٰيَتِهِ وَرَسُوْلِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُوْنَ ۝ لَا تَعْتَذِرُوْا

کہ چہ گوں اللہ و آئی و حکماں و گوں آتی و رسول و شما گوش کند کنگ و عذر میرات

قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ اِنْ تَعْفُ عَنْ طَآئِفَةٍ مِّنْكُمْ

شما و کافر بوت ایمان و ظاہر کنگ و چہ رند اگر معاف بکنیں چہ شما یک جماعت و

نُعَذِّبُ طَآئِفَةً بِاَنَّهُمْ كَانُوْا مُجْرِمِيْنَ ۝ اَلْبٰسِفِقُوْنَ

گدا ضرور عذاب ہن کنبیں یک جماعت و پراے سب کہ آگہکار انت و منافقین مرداں

وَالْبٰسِفِقُتُ بَعْضُهُمْ مِّنْ بَعْضٍ يَّامُرُوْنَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ

و منافقین جنیناں آوت ماں و تباہ کنت پیش دانت بدیں کار و منع کنت

عَنِ الْمَعْرُوْفِ وَيَقْبِضُوْنَ اَيْدِيَهُمْ نَسُوْا اللّٰهَ فَنَسِيَهُمْ

چہ نیکیں کارا و و چیت کنت و قی و شتاں نا خیال بوتنت چہ اللہ پدا اللہ ہن چہ آیانی نا خیال بوت

اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ۝ وَعَدَ اللّٰهُ الْمُنٰفِقِيْنَ وَ

یقینا منافقان ہما و ت نافرمان انت و وعدہ کنگ اللہ گوں منافقین مرداں و

الْمُنٰفِقُتُ وَالْكُفَّارُ نَارُ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا هِيَ حَسْبُهُمْ

منافقین جنیناں و گوں کافراں دوزخ و آس ہمیشہ مانند ماں آتی و تہا ہما و بس انت آیانی

وَلَعَنَهُمُ اللّٰهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ۝ كَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ

و دور داشتنت اللہ و قی و تہا و پر آیانی دائمی عذابنت و (و منافقان) ہچو کہ چہ شما پیشگین مردماں

كَانُوْا اَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَّاَكْثَرُ اَمْوَالًا وَّاَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوْا

زوراک ترنت چہ شما و گیشتر مال اولادش ہست ات پدا فائدہ گیت آییاں

بِخَلٰقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلٰقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِيْنَ مِنْ

چہ قی بہرا پدا فائدہ گیت شما چہ قی بہرا ہچو کہ فائدہ چست کت چہ شما

قَبْلِكُمْ بِخَلٰقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِيْ خَاضُوْا اُولٰٓئِكَ

پیشگیناں چہ قی بہرا و داخل بوت انت شما (ما بدگوئیما) ہچو کہ داخل بوتنت کت ہے مردماں

وَلِیَعْنِ آیَانِ ۛ ۛ ۛ دنیای و دنیوی و آخروی برکت و کرامت نصیب نہ ہوت۔ باقی دنیاوی لذتانی ہرچ بہر بظاہر و در کپیت اور حقیقت ۛ بہ اشانی رسوائی و عذاب ات چو شکہ دور کوع پیش فلا تَجِبُكَ اَمْوَالُهُمْ وَلَا اَوْلَادُهُمْ الْجَزَاءُ فَوَازِدُ گوست۔ وک نوح علیہ السلام قوم چہ طوفان ۛ، عاد چہ گوات و ثمود چہ ضیحہ (چیہال) ۛ صلاک بوتنت۔ ابراہیم علیہ السلام ۛ حق تعالیٰ ۛ عجب پیمائیل و عادتانی خلاف رہ بنڈاں مددکت کہ چریشاں آئی ۛ قوم رسوا و نامراد بوت آیبانی بادشاہ غرود گوں مزن رسوائیں موتے ۛ دوچار بوت۔ مَدْرِن ۛ نندوکان ضیحہ (چیہال) رجفہ (زین چنڈم) وغیرہ ۛ تباہ بوتنت۔ لوط ۛ قوم ۛ میتگان چپ کنگ بوتنت و چہ بُرزا سنگانی ہور ۛ گورت۔ اے کلیں قومانی قصہ (ابید چہ ابراہیم ۛ قوم ۛ) ماں سورۃ اعراف گوست۔ وک یعنی خدا کسے ۛ مفت ۛ بے موقع سزاندت۔ مردم و تھنچیں جہان ۛ کنت کہ چرایاں پرخدا ۛ عذاب ۛ آیک المی انت۔ وک رکوع ۛ شرعات ۛ منافقان ۛ اوصاف بی بوتنت یعنی منافقان و ہدیکہ مردمان ۛ چہ نیکی ۛ کاراں مہن کنان بدی ۛ ترغیب و دینت مومنناں چہ بدی ۛ سندان ۛ مردمان ۛ پیکیں کاراں تیار کنت منافقانی پنجگ بندانت مومنانی دست پیچ انت آیاں چہ نیکی خراج کنگ ۛ رہ بنڈاں نرانت اشاں چہ وئی بالان دستور ۛ روع حقوق (زکوٰۃ وغیرہ ادا کنت۔ آیاں چہ خدا ۛ بالکل شمشکار انت۔ اشاں، اشاں پنچوقت خدا ۛ یاد کنت و ماں سرچیں کاراں خدا و رسول ۛ حکمانی زند گیری ۛ کنت پیشکا آیاں لعنت ۛ مستحق بوتنت و اشاں خاصیں رحمانی امید و اقرار دیک بوتنت)

التوبة ۹

۲۹۸

واعلموا ۱۰

حِطَّتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَاُولَٰئِكَ هُمُ

بیکار بوتنت آیبانی عملاں ماں دنیا و آخرت ۛ وھمایاں و ت

الْخٰسِرُونَ ۙ اَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَاُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمُ نُوحٍ

تاواں بارنت و آیبان ۛ نرسنگ چہ خبرھاگ نیکہ چہ آیاں پیسیر بوتگنت نوح ۛ قوم ۛ

وَعَادٍ وَثٰوْدَةَ ۚ وَقَوْمِ اِبْرٰهِيْمَ ۚ وَاَصْحٰبِ مَدْيَنَ ۚ وَالتَّوْفٰكِيْنَ

و عاد ۛ و ثمود ۛ و ابراہیم ۛ قوم ۛ و مدین ۛ و صاحب مدین ۛ و التوفکیں

اَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ

آتگنت آیبانی گور آیبانی پیغمگوں روشن دیلاں۔ پدا اللہ ۛ ظلم کنگی نیت پہ آیبانی سرا لیکن

كَانُوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ۙ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنٰتُ

آیاں پہ وئی سراوت ظلم کتگت و ایمانداریں مرداں و ایمانداریں جنیناں

بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ يٰۤاَمْرُوْنَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ

گوں یکد گرا مددگار انت فرمائنت پہ نیکیں کارا و مہن کنت

عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَيُقِيمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَيُطِيعُوْنَ

چہ بدیں کاراں و قائم دارنت نماز ۛ و دینت زکوٰۃ ۛ و اللہ و آئی ۛ

اللّٰهَ وَرُسُلَهٗ ۚ وَاُولَٰئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللّٰهُ ۚ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ حَكِيْمٌ ۙ

رسول ۛ حکم ۛ منتت ہمائنت کہ زوت رحم کنت اللہ پرایاں بیشک اللہ زوراکنت حکمت ۛ واجب

وَعَدَ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرٰی مِنْ تَحْتِهَا

وعدہ کنگ اللہ گوں ایمانداریں مرداں و گوں ایمانداریں جنیناں ایدولیں باغانی کہ رنبت چہ آیبانی چیرا

الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَمَسٰكِنٌ طٰیِبَةٌ ۚ فِيْ جَنَّٰتٍ عَدْنٍ

جو ہمیشہ ماننت ماں آیبانی تہا و پاکیزیں مکان ماں مقیمی باغناں

وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ اَكْبَرُ ۚ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۙ يٰۤاَيُّهَا

و رضامندی اللہ ۛ (چہ اے دستان) سترنت ۛ ہیشنت مزین کامیابی

اور

توبہ

۹۱۵

منزل ۲

فل جہاد لفظی معنی انت یک ناپسندیدگیں چیزے ۽ دور لنگ سک باز کوشت کنگ۔ اسے کوشت کدی گوں بان کدی گوں تلم کدی گوں کدی گوں کدی گوں ہند ۽ منافقان کدی گوں زبان ۽ اسلام ظاہر کنت و گوں دل ۽ مسلمان مہنت، بہ اشانی مقابلہ جہاد بالسیف جہاد امت ۽ گور نہ انت نہ پیغمبر ۽ عہد ۽ جوشیں اقمے بوت پیشکا جہاد ۽ لفظ مال اسے آیت ۽ عام کنگ بوت گئی گوں زہم ۽ گوں زبان ۽ گوں تلم ۽ ہر وہ کنگ ہر کسے ۽ مقابلہ ۽ ہر میں مصلحتے گندرات جہاد بکن ات۔ ہتھیں عالم جوش کوشنت اگر منافقانی نفاق بالکل ظاہر بیت تو گوں آیاں جہاد بالسیف کنگ بیت۔ بہر حال ۽ غزوہ تبوک چونکہ منافقانی نفاق بالکل دراننگت پیشکا اسے آیت آیانی بابت ۽ کیں ترندی سلوک کنگ ۽ سوچ دیگ بوت گ۔ واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم فطرہ سک باز زم مزایے ات فیما رحمۃ من اللہ لنت لہم ولو کنت فظا علیط القلب لا لفضوا من حولک (آل عمران رکوع ۱۷) پد اچ حق تعالیٰ ۽ جانب ۽ حکم ات و اخفض جناحک لمن اتبعک من المؤمنین (شعر اے ۱۱) چونکہ منافقان ہم سر ظاہر ۽ مؤمنانی ٹولی ۽ شامل حساب بوت گنت پیشکا واجب پیغمبر گوں اشان در گور، چشم پوشی و نرمی ۽ معاملہ فرما بیت گت۔ تبوک ۽ موقع ۽ وہدیکہ منافقان سرچیں بے حیائی، عناد و دشمنی ۽ رہندان ۽ اختیاری کت تو حکم بوت کہ نوں بہ اشانی معاملہ ۽ سکیں دستور اختیار بکن ات۔ اسے ناشتریں مردم گوں خوش اخلاقی و نرمی ۽ ہجر منوک انت۔ فل منافقان باشت ۽ پیغمبر علیہ السلام و دین اسلام ۽ بدی ظاہر کنت جوشکے مال سورہ منافقون ۽ کیت۔ وہدیکہ یک مسلمانی اشانی خبران ۽ بہ پیغمبر علیہ السلام ۽ سرچیں تو آزاد و غریب کنگت و سونگندش و ازنگت کہ فلاں خبر مانہ کر تگ۔ حق تعالیٰ ۽ مسلمان بیان کنو کافی خبرانی تصدیق فرما بیت کہ بے شک اشان اسے خبران ۽ چہ زبان ۽ در کنگت و اسلام ۽ دعویٰ ۽ بد اسلام و اسلام ۽ پیغمبر ۽ بابت ۽ ہا کلمات کوشنگت کہ آیاں ۽ تنہا اسلام ۽ منکر چہ زبان کیت کت کنت۔ فل چہ غزوہ تبوک ۽ واپسی ۽ وہد ۽ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم چہ شکر سرندان ۽ یک کوی کتے ۽ سرار و گات تقریباً دوازدہ منافقان و تی دیان ۽ چیر دیان ۽ مال شب ۽ تہاروی ۽ لوٹ کہ واجہ ۽ سر حملہ کیت و آرا چوکوہ ۽ جہنگ ۽ دور بدینت حضرت حذیفہ و عمار واجہ ۽ ہمراہ انت۔ عمار ۽ اشان ۽ چپ و چاگرد کت و داشت مگر حذیفہ جان و ہکلان ۽ اشانی اشترانی دیم تریتنت۔ چونکہ اشان و تی دیم گیت گت پیشکا حذیفہ و دگر کسے ۽ اشان ۽ جاہ نیارت۔ رند تر ۽ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ۽ حذیفہ و عمار رضی اللہ عنہما ۽ رانام بنام آہانی علامت و نشان سوچ و انت بلے مہن ای کت کہ کسے ۽ سر اسے نامان ظاہر کنت۔ بہ ہے واقعہ ۽ نیگ ۽ و ہتو ا بے لکھ بے لکھ اشان ۽ انت کہ ہرج ناپاکیں ادا ہے آیاں و اشنگت اتمام نبوت ہتھیں عالم جوش کوشنت کہ بہ یک موقع ۽ مال اسلامی شکر خانہ جکی ۽ بوت گت منافقان اغوا کنان ۽ مال ہاجر و انصار ۽ ناپاتی پیدا کنگ ۽ کوشنت کت مگر کام بوتنت واجہ ۽ صلح کنایت۔ چوشکہ مال سورہ منافقون ۽ آئی ۽ بیان کیت فل یعنی چہ واجہ پیغمبر ۽ دعا ۽ خدا ۽ اشان ۽ مالدار کت چہ وامانی بار ۽ آرات بوتنت۔ گوں مسلمانان ہور تہور بوگ ۽

التوبة ۹

۲۹۹

واعلموا ۱۰

الَّتِي جَاهِدَ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا لَهُمْ
بِغَيْرِ الْجَنَّةِ بَلْ كَانُوا كَافِرِينَ وَمَنْفَقَانِ وَتَرَدَّى بَيْنَ يَدَيْهِمَا
جَهَنَّمُ وَيَسَّ الْمَصِيرُ ۝ يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ
دَوَّخَ آتِ وَأَبْدَى جَاهِجَ وَاللَّهُ قَسَمٌ لِّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ
يُخْلَفُونَ ۝ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهَبُوا
بِمَا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنَ وَلَمَّا نَسُوا مَا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنَ
فَخَلَفُوا مَا وَعَدَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ ۝ وَأَخْلَفُوا
بِالَّذِي عَاهَدُوا لَكُمْ فَأَخْلَفُوا ۝ وَلَقَدْ كَفَرَ يُونُسُ
بِإِلَهِهِ إِذْ أَمَرَهُ بِآيَاتِهِ أَنْ يَرْجِعَ إِلَى الْيَوْمِ
الَّذِي يُنْفَخُ فِيهِ السَّجُنُ ۝ وَلَقَدْ كَفَرَ الْفِرْعَوْنُ إِذْ
قَالَ لِلْحَارِثِيَّةِ الْمَأْتُونَ أَفَكُلْتُنَّ هُنَا حَبْلَ الْبَنَاتِ
أَمْ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ آلِهَةٍ تَنْهَى بَعْدَ أَنْ أَقْبَلْتُمْ
بِالْبَغْيِ ۝ وَلَقَدْ كَفَرَ الْكَاذِبُ إِذْ قَالَ لِلْحَمِيمِ
الَّذِينَ يُؤْتُونَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ إِنِّي أَخَافُ
أَنْ يُغَيِّرَ مَا بِكُمْ مِنْ رَحْمَتِي وَأَنْ يَكُونَ لَكُمْ
آيَاتٌ ۝ وَلَقَدْ كَفَرَ الْفِرْعَوْنُ إِذْ قَالَ لِلْحَارِثِيَّةِ
الْمَأْتُونَ أَفَكُلْتُنَّ هُنَا حَبْلَ الْبَنَاتِ أَمْ لَكُمْ
عَلَيْنَا مِنْ آلِهَةٍ تَنْهَى بَعْدَ أَنْ أَقْبَلْتُمْ بِالْبَغْيِ
۝ وَلَقَدْ كَفَرَ الْكَاذِبُ إِذْ قَالَ لِلْحَمِيمِ الَّذِينَ
يُؤْتُونَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ إِنِّي أَخَافُ أَنْ
يُغَيِّرَ مَا بِكُمْ مِنْ رَحْمَتِي وَأَنْ يَكُونَ لَكُمْ آيَاتٌ ۝

پیغمبر! جنگ بکن گوں کافران و منافقان و ترندی بکن پہ آیانی سرا و آیانی جاگہ

جہنم و یس المصیر ۝ یخلفون باللہ ما قالوا ولقد دوزخ انت و ابدیں جاگہ ۝ واللہ قسم ۽ ورنہ کہ آیاں (بدیں) خبر کنگ حالانکہ

قالوا کلمۃ الکفر و کفروا بعد اسلامہم و ہبوا بما کتب علیہم القرآن و لما نسوا ما کتب علیہم القرآن

فخلفوا ما وعد اللہ و رسولہ ۝ و اخلفوا بالذی عاہدوا لکم فاخلفوا ۝ و لقد کفر یونس

بإلہہ اذ أمرہ بإیاتہ أن یرجع إلى الیوم الذی ینفخ فیہ السجون ۝ و لقد کفر فرعون اذ قال

للحارثیۃ المأطون أفکلتن ہنا حبل البنات أم لکم علینا من آلہۃ تنہی بعد أن أقبلتم بالبغی ۝ و لقد کفر

الکاذب اذ قال للحمیم الذین یؤتون ممما رزقناہم ینفقون انی اخیف ان یرغیر ما بکم من رحمۃ

و ان یکون لکم آیات ۝ و لقد کفر فرعون اذ قال للحارثیۃ المأطون أفکلتن ہنا حبل البنات أم لکم علینا

من آلہۃ تنہی بعد أن أقبلتم بالبغی ۝ و لقد کفر الکاذب اذ قال للحمیم الذین یؤتون ممما رزقناہم ینفقون

انی اخیف ان یرغیر ما بکم من رحمۃ و ان یکون لکم آیات ۝

۝ و لقد کفر فرعون اذ قال للحارثیۃ المأطون أفکلتن ہنا حبل البنات أم لکم علینا من آلہۃ تنہی بعد أن

أقبلتم بالبغی ۝ و لقد کفر الکاذب اذ قال للحمیم الذین یؤتون ممما رزقناہم ینفقون انی اخیف ان یرغیر

ما بکم من رحمۃ و ان یکون لکم آیات ۝

۝ و لقد کفر فرعون اذ قال للحارثیۃ المأطون أفکلتن ہنا حبل البنات أم لکم علینا من آلہۃ تنہی بعد أن

أقبلتم بالبغی ۝ و لقد کفر الکاذب اذ قال للحمیم الذین یؤتون ممما رزقناہم ینفقون انی اخیف ان یرغیر

ما بکم من رحمۃ و ان یکون لکم آیات ۝

۝ و لقد کفر فرعون اذ قال للحارثیۃ المأطون أفکلتن ہنا حبل البنات أم لکم علینا من آلہۃ تنہی بعد أن

أقبلتم بالبغی ۝ و لقد کفر الکاذب اذ قال للحمیم الذین یؤتون ممما رزقناہم ینفقون انی اخیف ان یرغیر

ما بکم من رحمۃ و ان یکون لکم آیات ۝

۝ و لقد کفر فرعون اذ قال للحارثیۃ المأطون أفکلتن ہنا حبل البنات أم لکم علینا من آلہۃ تنہی بعد أن

أقبلتم بالبغی ۝ و لقد کفر الکاذب اذ قال للحمیم الذین یؤتون ممما رزقناہم ینفقون انی اخیف ان یرغیر

ما بکم من رحمۃ و ان یکون لکم آیات ۝

۝ و لقد کفر فرعون اذ قال للحارثیۃ المأطون أفکلتن ہنا حبل البنات أم لکم علینا من آلہۃ تنہی بعد أن

أقبلتم بالبغی ۝ و لقد کفر الکاذب اذ قال للحمیم الذین یؤتون ممما رزقناہم ینفقون انی اخیف ان یرغیر

منزل ۲

سبب چہ غنیمت ۽ مال ۽ اشانی و تی و ندر ۽ رسان بوت چہ واجہ ۽ وجود ۽ برکت ۽ پیداوار ہم بخوبی بوت اسے احسانانی بدلہ اش چوش دات کہ گوں خدا و رسول ۽ دعا باری گلائیش بوتنت و بہ ہر پیما پیغمبر علیہ السلام و اید کہ مسلمانان ۽ دل سیاہ کنگ ۽ واسطہ و تی لائش بستنت۔ ہنوں ہم اگر توبہ کنان ۽ چہ و تی ناشتریاں دست ۽ بختنت توبہ اشانی حق ۽ جوان انت و اگر نہ مال دنیا و آخرت ۽ اشان ۽ ہما سزا ۽ بدنت کہ جراتی ۽ کینوک بہ رستے زمین ۽ کس پیدا نہ بیت چہ ہتھیں روایتاں در ابیت کہ "جلس نامی یک مردے اسے آیتان ۽ اشکنان گوں صدق دل ۽ توبہ کار بوت وہ آندگ ۽ و تی زندہ را بہ سلام ۽ خدمت ۽ قربان کت۔ ۝ یک مردے ثعلب ابن حاطب انصاری ۽ گوں واجہ پیغمبر ۽ عرض کت کہ یہ منی حق ۽ مالدار بوگ ۽ دعا بکن ات واجہ ۽ در آیتت تعلیمیں چیز کہ براتی تو خدا ۽ شکر ادا بکنے چہ ہا زیاد ہیں چیز ۽ شر ترنت کہ آیانی حقوق ۽ توا داکت مکے آید و بارہ پداسے عرض ۽ کت واجہ ۽ پستہ دات کہ اسے ثعلبہ آیات ترا ۽ دوست نہ بیت کہ منی قدمانی بدانی سرا و تی قدمان ایر بکنے واجہ ۽ انکار ۽ سرا آیتا زیات اصرار کت آئی ۽ وعدہ کت کہ اگر خدا من ۽ مال ۽ بدنت من اش ۽ حقوق ۽ سر جی ادا کنان۔ آخر کار واجہ پیغمبر ۽

دعا فرمائیت ماں آئی و پس اس ہنکے برکت بوت کہ آلا چار بوت چہ مدینہ و در، ماں یک میتی مقیم بہ بیت ویدا آئی اے مال ہمیںکریات شنگ تالان بوگ و لگت کہ کم کم آئی جمعہ و جماعت نماز ان و ہم ترک دات۔ چنت روج و بعد چہ واجہ پیغمبر نیک زکوٰۃ وصول کنوک اہت توگوں آئی و گوشتی کہ زکوٰۃ و جزیرہ گمار معلوم بہت۔ یک دو براہ پخوردے ویدے کنان و گد سراجہ زکوٰۃ و ادائیگی و انکاری کت واجہ پیغمبر سہرہ فرمائیت "وہج ثعلبہ" و اے آیتاں نازل بوتنت۔ وہد الشیر الیشی لہتیں سیاداں اے حال سرت تروگوں ناوشیں دل و گوں زکوٰۃ و مالان حاضر بوت واجہ فرمائیت کہ خدایہ منار ابہتی زکوٰۃ و زورگ و مہن کنگ چیشی و اشنگ آئی و باز وادیا کت۔ پرچاکہ واجہ زکوٰۃ و قبول نہ کنگ پائی و مزن مشرعی خبرے ات۔ چہ بدنامی و خیال و دتی سراجا کیک لگت بے ماں دل و نفاقی داشتک چہ واجہ پیغمبر و پدا بوکر صدیقی و خدمت و گوں زکوٰۃ و مالان حاضر بوت آئی و ہم چہ زکوٰۃ و قبولی انکاری کت۔ پدا حضرت عمر و چرائی و پدا حضرت عثمان و خدمت و زکوٰۃ پیش کتی ہر دو بیناں انکاری کت ہر یکے و بے گوشت ہر چہ پیغمبر و روکت آئی و قبول کت ہمیں آخر ہے نفاق و سراج حضرت عثمان و دور و آئی و خاتمہ بوت۔

التوبة ۹

۳۰۰

واعلموا

اللّٰهُ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۝
 الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ
 وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ
 اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝
 لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ
 يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ
 لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝
 خَلَفَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ
 أَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ
 نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ۝
 قَلِيلًا وَلِيَبْكَوْا كَثِيرًا وَجَزَاءٌ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝
 فَإِنْ

مَنْزِل

و یعنی گوں خدایہ صریح وعدہ خلائی کنگ و دروغ بند
 سنا و آئی نخل و در گردانی و اثر اے بوت کہ یہ مدائی نفاق و
 ہنڈال ماں آییانی دل و حکم بوت کہ داں مرگ و در نہ کیت و
 سنتہ اللہ ہم ہمیش انت کہ وہد یک مہی شریس یادیں
 ہیل و عادت و ت اختیار کنت تو زیاتیں گروچیل و آ
 ہیل و عادت و انمی جوڑ بیت سلیس ہیل و عادت و ہے
 دوام و استحکام و برے برے گوں ختم و طبع (مہر جنگ) و لفظ
 تغیر کنت۔ ۱۲
 نئے صفحہ فوائد : و یعنی توری ہر ہمیں وعدے
 بکنت۔ خبراں دپ ماں دپ بدیت یا چہ لاچار و ماں
 پیش بکنت خدایہ پاک اشانی نیت و ارادہاں و شرزات
 و گوں و تی ہم جلسان و نندان و ہرج مشورے کنت آپاکیں
 ذات بہ سزجی و معلوم دارانت آزانت کہ لَنَصَلَّ قَتَّ
 وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ وعدہ ویدار پٹان بان و
 زکوٰۃ و حاضر کنگ گوں چونکائی و چونین نیت و ات۔
 و یکبرے واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و مسلمانان و
 صدقہ دیگ و ترغیب دات حضرت عبدالرحمن بن عوف
 و چار ہزار (دینار یا درہم) حاضر کنت عاصم بن عدی
 یک صد و سق خرماگ کہ آہانی قیمت چار ہزار درہم ات
 پیش کت منافقان و گوشت کہ اشاں یہ و تی نام و نمود
 انکر زردا تگ۔ یک غریبیں صحابی ابو عقیل و جواب دات
 کہ آئی و محنت و دل سیاہی چیزے کما تینتگ چرائی و
 یک صاع تمر صدقہ کت تو اشاں کلاک گرگ شروع کت کہ اے
 مفت و بہ و تی زور کی خون جنان و ماں شہیدان داخل
 بوگ بویت۔ چیشی و یک صاع تمر و چہ کار شربت۔
 انصرض کم دیوک و زیات خرچ کنوک ہج کس چیشانی زبان
 لوک و طالی و سلامت پشت نہ کیتگ۔ حق تعالی و فرمائیت
 سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ (خدایہ گوں اشاں لوک مالی کت) یعنی
 اشانی شنگان و یگان و کلاک و بدلہ دات۔ سراجہ و
 اشاں یہ چنت روج و دویل کنگ بوتنت کہ لوکالی بکنت بے
 و حقیقت و توک و تلال اشانی دلانی قرار چنڈ چنڈ بان
 انت کہ و تاراپہ دردناکیں عذاب و تیارش کت۔
 و یعنی یہ منافقانی حق و توری شہا جگر براستغفار کنت
 یہ اشاں اے بالکل بے کار و بے فائدہ انت خدایہ اے
 بد بخت و کافرونا فرمانان و گدی ہم معانہ کنت۔ قصہ جوش بوت
 کہ مدینہ و رئیس المنافقین عبداللہ بن ابی ہریران بوت واجہ پیغمبر و تی پشک آراپہ کفن و دات و تی مبارکیں کلاب ماں آئی و دپ و ماں کت، خازہ و نماز و انت و مغفرت و
 دعائی بوٹ۔ حضرت عمر و اے بابت و انکنت و گوشتی یا رسول اللہ اے و ہا خیت انت کہ آئی و فلاں و ہد و ہد اے اے ہمیں نالائقین حرکت کنت، بہ کفر و نفاق و ہد
 پیش پیش ات آیا ایشی و بابت حق تعالی و فرمان نہ کنگ کہ اسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ۔ واجہ ارشاد
 فرمائیت اے عمر! منار چہ استغفار و مہن کنگ تو کیں زادوارگ بوگ استغفار کجاں یا مالکان اجدار و حل انت کہ اشان و معانہ کنت یعنی بہ اشانی حق و منی استغفار دیوک مہیت (اشانی
 حق و نفع دت ممکن انت بہ و گرائی حق و منی اے عمل کار آمد ثابت بہت ایدہ مردم چہ درستان مسترس دشمن و حق و واجہ پیغمبر اے مزن تصدق و زیادہیں شفقت و گندان اسلام و پیغمبر اسلام
 شہدائی بہ بنت چنانچہ ہنوش بوت) ماں صبیح بخاری و روایت و واجہ فرمان کت کہ اگر من برانتیں کہ چہ ہفتاد و زیات استغفار کنگ چہ آئی و مغفرت بیت کنت تو من چہ ہفتاد و زیات
 استغفار کنت چوش و گوش ماں اجملہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و خبر اکت کہ چہ حضرت عمر واجہ و ہم ماں آئی و حق و استغفار بے فائدہ زانتگ فرق انقدر انت کہ حضرت عمر و نظر ماں بغض فی اللہ

دل منافقانی مقابلہ عداا اخلاص دار و کیں مؤمنانی بیان انت کہ بجا رات بخدا وفاداری بندہ ایش انت کہ بہ آئی و راہ و دنی جان و مال و خیر کنگ و بچ یک بد نہ بنت - خطره و ہریمیں موقع بہ بیت بہ سلام و حمایت و پیغمبر اسلام و ہمارا ہی کلام تیار اوشتوک انت اگر بہ چشمنیاں کامیابی و کامرانی نہ بیت گدا یہ کئے بیت ۔ دل یعنی چوشکہ ماں مدینہ و نندوکان منافق ہم ہست انت و مخلصیں ہم ہم و طرہ و دھیات و بد و دانی تہا ہیک پیچے مردم ہست انت چرایاں ادا و قسمانی ذکر فرماینت ۔ مخلصیں دیکھائی مردمانی ذکر اسے رکوع و گطرہ ماں و من الاغراب من یؤمن باللہ والیومہ الآخر الخ و کیت ادا دیہات و نندوکانی دو جماعتی ذکر انت (معذرون) (۲) قاعدون) چرایاں اولی جماعت (معذرون) و مصداق و رد اپیشی مفت اختلاف دارنت کہ آیا پیشی و مراد دروغ بند و کیں نیون کونکیں منافق انت یا راستی و عذر کونکیں مسلمان کہ آدر حقیقت و چہ جہاد و شرکت معذوران انت اگن اولی شق اختیار کنگ بہ بیت تو ماں آیت و منافقانی دو قسمانی بیان بیت "معذرون" و اہا کس تو ننت کہ آیاں تفاق و باوجود محض ظاہری رسم و تمام کنگ و رد

واعلموا ۱۰۰ ۳۰۲ التوبة ۹

وَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۸۸﴾ اَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ وپہ ہشتانت ہریمیں نیکیاں و ہشتانت رستگیں پہ مراد اں تیار کنگ اللہ پر آیاں جَنَّتْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَٰلِكَ الْفَوْزُ باغ کہ رننت چہ آیانی چرا جو ہمیشہ مانند ماں آیانی تہا ہشتانت کامیابی الْعَظِيمُ ﴿۸۹﴾ و جَاءَ الْمُعَذَّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ مَزِين و آمنت عذر آروکیں مردماں چہ حراشیناں تاکہ آیان و رخصت برسیت و قَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۹۰﴾ لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يَنْفِقُونَ حَرْجٌ إِذَا نَصَحُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ط ماں آیانی سدا کہ نیست آیانی گورا چہ کہ فخر کنگت گناہ و قے کہ آیانی دل بیت پہ اللہ و پی کی رسول علی الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۹۱﴾ وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا اتَّوْكَ لَتَخْلِبُنَّ لَهُمْ أَصْوَافُ وَلَا إِذَا مَا اتَّوْكَ لَتَخْلِبُنَّ لَهُمْ أَصْوَافُ ط و نہ پر آیانی تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يَنْفِقُونَ ﴿۹۲﴾ گدا آہیچترنت و چہ آیانی چماں اس رننت چہ ہم غم کہ نیست آیانی کر اچہ کہ خرب بخت و اِنَّا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَاذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنَاءُ رَضُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ خبرا کہ بندنت ہور پشت کپتگیں جیناں و مہر جت اللہ پر آیانی دلاں نوں آنزانت و

دروغیں جیلہ سازان و جدا واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و اجازت ایش طلب کنگت و چہ "قاعدون" و ہما منافق مراد انت کہ آیاں اول سرے ماں اسلام یارگ و دعوی و دروغ ایش بست پدا خبر داری و غرض ایش ہم نداشت جہاد و نا و اشکنان و ماں و دنی لوکان شتنت بلکل بے پرواہ و بیجا بوان و بہ عذر کنگ ہم درانہ بوتنت اسے جاوہر سرا سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَنْهُمْ هَرْدَوْنِ جَمَاعَتَانِ و شامل بیت معنی چوش بیت کہ ہر کس چہ دوہیں جماعتاں بہ کفر و سرادان آخر قائم کشت کنت پہ ہمایاں درناکیں عذاب انت ہر کس توبہ و توفیق بیت آیاں ماں اسے و عید و چیر و داخل نہ بنت ۔ و اگن چہ "معذرون" و مخلصین مو من مراد گرگ بہ بنت کہ آیاں بہ حق و دل معذوران انت تو گدا چہ "قاعدون" و مراد منافق بنت و سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ و عید تھنا بہ ہمایانی حق و بیت اولی جماعت و ذکر چوش گوش عذر و قبول کنگ و رد ابیت ۔ و دروغیں عذر پیش کنوکان و رندار تہیں عذر دار و کانی بیان فرماینت ۔ حاصل چوش انت کہ عذر و اکہی شخصی بیت و دنی ذات و لازم بیت مثلاً پیراں سری و کمزوری کہ عداہ کدی ہم چہ انسان و جدا بیت نہ کنت و کدی عارضی (ہداری) ۔ پدا عارضی یا بدنی انت چوشکہ بیماری و غیرہ یا مالی چوشکہ تنگدستی و سفر و اسبابانی فقدان ۔ چونکہ بیک و غروہ و مزین دراجیں سفر و بزرگ و رسی ات ہمشکا اولاک و بیک و عذر ہم مغیر و مقبول فہم بوت چوشکہ دیما پیداکنت ۔ و یعنی ہما کہ دراصل و معذور و بیوس انت اگن اشانی دل ضنا بہ بنت و گون خدا و رسول و راست و تخکیں معاملہ کنگت ۔ مثلاً اگن و ت شت کت کنگت تو رو و کانی دلاں مپوش انت بلکیں دلاں اشانی و س بر و اشان بیک کنگ و دنی اخلاص و ثبوت پیش کنگ تیار بہ بنت ۔ ماں جہاد و شرکت نہ کنگ و رد ابہ اشانی سراچ ہمیں الزام نیست انت گون اسے و مخلصیں مردماں اگن بشری تقاضا (لوٹ) و و چہ نہ توامی بہ بیت تو چہ حق تعالی و بخشش مہربانی و امیت انت کہ در گذر کنت و پہل کنت ۔ و سبحان اللہ ادا و اجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و صحبت و برکت و صحابہ رضی اللہ عنہم و دلائی تہا خدا و عشق ہمہ کجا کہ کنگ انت کہ آئی مثال و دنیا و بچ قوم و ملت و توازع پیش کت نہ کنت ۔ قدرت دار و کیں

مالداریں صحابہ و بجا رات کہ جان و مال و گون ہیک چیز و بہ خدا راہ و قربان و تیار انت و گرائیں و پر گران ترین قربانی و ہد و گون مزین جوش و واہگ و دیماکنزان انت و کسے و قدرت نیست انت کہ مرے غم و گریوان و دنی مال و دنی دل و جور انت کہ مارا ایکہ قدرت پر چانہ بوت کہ حقیقی محبوب و راہ و قربان بیک و دنی جان و پیش کت کجیں ۔ ماں حدیث صحیح و رد و واجہی صلی اللہ علیہ وسلم و مجاہدین و دیم گورکنان و فرماینت کہ شما ماں مدینہ و یکہ نجیب جاعے پشت و بلہ داتگ کہ آہر قدم و سر شے ثواب و شامل انت شما بہ خدا راہ و ہر چہ قدم جت کن انت یا جینگے راہ و عزت یا بہ یک جچے و سرار و ان بیت آجاعت برو بہر موقع و گون شما ہمراہ انت اسے ہما مردم انت کہ اشان و واقعہ مجبوریاں پشت و داشت و گولی شما اہتش نہ کت ۔ حسن و مرل روایت انت کہ اسے مضمون و بیان کنگ پدا واجہ اسے آیت و لا علی الذین اذا ما اتوا لیتخلبن لهم اصواف و لا اذا ما اتوا لیتخلبن لهم اصواف فرماینت و یعنی قدرت و حیثیت دارگ و باوجود چہ جہاد و جان و دوز انت و گون مزین بے شرمی اسے شکان و قبول کنت کہ چو جین و دماں دست و سنگہ ماں کنان و دماں لوکان بندنت ۔ چہ گناہ و مشق و انسان و دل ہنجوش و میاہ تربیت کہ آرائیکہ بد و درمیان و فرق کنگ و بچ تمیز دانی پشت نہ کپیت و ہد بے غیرتی و قبول کنان یک شخصہ ایکہ گونکی ظاہر کنت کہ پشومانی و بش و بش و رگ و بدل و

مزل ۲

۱۲۔ یافت داریت و کئے وقت و رسم الیٰ یوحسنى انت ۱۲۔

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

مل ادا قرآن کریم و معجزات اثنو نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و تعلیم حیران کنوں جاور و پیش داشتگ کہ ماں ہے ترند مزاج، سنگدل، سہیل و عادتیں بدواں کہ اشان چہ وتی کفر و نفاق جاہلی و سرکشی و سبب و اسے قابل نہ انتت کہ خدا و سوج و انجیں ادب و دستوران سرید بوگ بتون انت، و اوجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و تعلیم و قرآن کریم و توار و ہنر عارف و اخلاص دار و کیں نضر جوڑ کنتت کہ آیاں بہ مبد و معاد کل چیزانی سر ایمان دارنت و بہ خدا و راہ ہرچے خرچ کنتت خالص خدا و قرب و حاصل کنگ و دواجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و دعا و زورگ و رد و خرچ کنتت۔ حق تعالیٰ اشان و بشارت دات کہ بیشک اسے کساں ماں وتی امتیاں حق و سر انت یقیناً ہا چیز اتم و آیاں دست کسیت کہ پرائی نیت اش کنگ (یعنی خدا و قرب) و خدا ضرور اشان و ماں وتی رحمتاں جاگہ دنت۔ پشت کبت و اوجہ پیغمبر علیہ السلام و دعا و آڑاوا اشان گوں وتی گوشاں اشکنت و گوں چماں گزندت کہ و ہدے کسے صدقہ و زوریت و کیت حاضر بیت تو و اوجہ آرا و عدل و خیر دنت۔ و اوجہ و دعا و برورد ہم بہ رحمت و خدا و قرب انت کہ آئی و وعدہ ساری و

التوبة ۹

۳۰۴

يعتذرون ۱۱

مِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا

يُنْفِقُ قُرْبًا لِلَّهِ وَصَلَاتِ الرَّسُولِ إِلَّا أَنهَا قُرْبَةٌ

لَهُمْ سَيَدْخُلُوهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۱۱

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ

اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ

لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا

ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۱۲ وَمَنْ حَوْلَكُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ مُنْفِقُونَ

وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى النَّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ دُنْخُو

وَأَخْرَوْا اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ

سَيِّئًا عَسَىٰ اللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۱۳

بَدِيسِ كَارِءِ - امید انت کہ اللہ متا بکنت آیان و - بیشک اللہ بخشوک و مہربان انت - ۵

منزل ۲

کنگ بوتگ و صحرانشینان مومنان و چہ بہ مناسب موم بوت کہ نامی اس و خاصیں مومنانی ہم چیزے ذکر و بیان بہ بیت ہما ہا جہراں کہ آیاں ہاں ہجرت و اول سر و پیش کنگ و شرف اش حاصل کت و ہما انصار و کہ آیاں ماں نصرت و پیش پیش بوتنت، غرض ہما کساں و اشان ماں حق و قبول کنگ و سلام و خدمت کنگ و ہر قدر زیات و چہ زیات بہر گیت۔ پدا ہما کساں کہ اشان چہ وتی نکو کاری و نیکیں پنت و ہما پیش رو و کانی رند گیری اش کت اسے کلان و درجہ بہ درجہ خدا و شنودی و حقیقی کامیابی حاصل بوت ہنجوش کہ اشان و گوں سر ہمیں و شدنی و دل و پراہی و حق تعالیٰ و شریعی احکام و کجی قضاء و دیما و تی گردن جہل کر منت ہے ہما خدا اشان و وتی رضا و شنودی و قبض و دیان و گوں بے شمار انعام و شرف و کرنتت۔ تنبیہ :- سلف و مفسرانی اقوال ماں السَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ یعنی و جدا جدا انت لہتیں و گوشگ کہ جیشاں ہما جہر و انصار مرادنت کہ اشان چہ ہجرت و پیش گوں اسلام و شرفدار بوتنت لہتیں و نزدیک و ہما گس مراد انت کہ اشان ہر دویں (کعبہ و بیت المقدس) قبلہانی نیمگ و نماز و اشگ۔ لہتیں گوشیت کہ داں جناب و شامل بیو کیں مسلمان سابقین اولین انت۔ لہتیں داں حدیبیہ و اسلام یار و کان و اشی و مصداق قرار دینت و لہتیں مفسرانی فکر ایش انت کہ تمام ہما جہر و انصار و پھناتانی مسلمان و رند و آیکو کیں سل و اعتبار و سابقین اولین انت۔ مے خیال و ماں اسے قولانی تھا چندان تعارض نیست انت۔ سبقت و اولیت اضافی چیز انت یک شخص یا جماعت کسے و اعتبار و سابق و دومی و اعتبار و لاحق بیت کنت چوش کہ ماں فائدہ و اشارہ ہم کت ہر کس یا جماعت بہ ہر درجہ و سابق و اول بیت ہما قدر و رضا و الہی و حقیقی کامیابی و حاصل کنگ بیت پر چاکہ چہ سبقت و اولیت و رضا و کامیابی و ہم باز درجات بیت کنت۔ واللہ اعلم۔

و مل چہ ساری و پھانی نند و کیں عربانی ذکر و بان و پیدا کت ماں منجی و چہ مومنین بد و وان و تذکرہ و ہما جہر و انصار و نیمگ و کلام ترینگ بوت نوں مرے آیت و خاص مدینہ وائی و چیت و چاگرد و نند و کانی بیان انت۔ یعنی لہتیں چہ

مدینہ و مردماں و آئی ارد گرد نند و کان بہ نفاق و ہیل اش کنگ و ہمیشی و سر اھٹ اش ہم کنگ لکن انفاق ہنکر جہل و تہار انت کہ اشانی جاگہانی نزکی و و اوجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و مزین فرست و ہوشیاری و با وجود و اوجہ جہرند چہ علامتاں گوں پکائی و اشانی نفاق و سر اسرچ نہ وارت و سرید نہ بوت۔ اشانی تیجک و رستیں حساب تمھنا بہ خدائے علم و گور و انت۔ چوش کہ عام منافقانی علامت و نشان۔ چہرہ بند و ساز و جہر و حال و مردم و اشان و زانتگ (وَلَوْ شِئْنَا لَآرَيْنَاكَ هُمُ فَلَعَرَفْتَهُمْ وَلَوْ كُنْ فَتَعْلَمُهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ) اشانی نفاق ہنکر بہ جہلا کی و سر بوتگ کہ اسے قسمیں ظاہری علامت اشانی پردگ و پاشک کت نکنتت۔ و مل مسترس عذاب دوز خیکنت إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ (نساء رکوع ۲۱) چیشی و پیش کم چہ کم دوبر و ضرور ماں عذاب و گرفتار کنگ بنت قبر و عذاب دومی ہما عذاب انت کہ آماں ہے دنیا وی زندہ بہ آئی و سر بیت مثلاً ابن عباس و یک روایتے و روء و اوجہ نبی و جمعہ و روج و منبر و سر او نشان و تقریباً سی و شش مردماں و نام بنام تواریت و فرما بیئت اُخْرِجْ فَإِنَّكَ مُنَافِقٌ یعنی تو منافق ہے چہ مسجد و درابرو۔ اسے رسوائی یک ہمیں

بگر چه آبیانی مالاں خیرات ء و اگر پاک و صاف بنے آیاں

کے لئے ہے۔

والله اعلم
بما كنا
نعمين

وَمِنْهُمْ مَن يَخُصُّ يَوْمَ ذَلِكَ بَعْضُ فِئَةٍ عَلَى بَعْضٍ لَّا يَشْعُرُونَ

کوبہ، قبول کنوں بہریناں فا ونبوس رس لب بن ایت پذیر و ما یندیت اللہ سے ملان

وایسے رسول و سلمان - وروما کر دیک بربن بچا سے میک و کہ پھیریں

و طاہری جبران رانت، پداجردت سماراپہرکارے کہ سمانست و اولدہ هیئت

کہ موقوف دارک بوقتکنت پہ اللہ حکم یاعذا جس بدت یا ایابی توبہ قبول بکنت ۔

واللہ زانو کہ حکمت و اجرائت وہی وہاں کہ بسش یک میتے پہ ضرر دیگ

و کفر کنگ و جدائی دُور دیگ و مسلمانانی در میان و و پاس جاہ و اڈنٹ پہ جاکیسے عک

جنگ کنگ و انت گوں اللہ و آئی رسول و پیہ پسیرا، و سونگند و زنت کہ بغیر چہ نیکی و مارا

مزل ۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رنگِ بخت و منافقان، صدقاتِ مردود و قرارِ دیگر بخت و یہ آبیانیِ حق و دعا و استغفار ہم بے سیتِ میت

igbalkalmati.blogspot.com

ہمیش کہ عوامی جاربہ باوجود واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ
 وسلم دعوت و سرغزوہ تبوک و حاضر نہ بوت ات رند تر
 پر اے غیر حاضری و سرچہ دل و پشوان افسوس درگ ظاہر
 و باطناً توبہ کنگ و دگہ نیکیں عمل (نماز، روچک، زکوٰۃ، حج یا
 ماں دگر غزوات و شریک بوگ (غیرہ) سوجی و تمام کنگ
 کل ماں آیانی نیکی و لڑ و شامل انت جشیں واجہان و
 حق تعالیٰ پہل کنگ و امیت دیائینگ مفستران نشہ
 گزنگ کہ اے آیت حضرت ابولبابہ و آئی و چنت ہمارا ہانی
 حق و نازل بوت کہ اشاں ایوک چہ وئی سستی و جان و دزی
 و اماں تبوک و شریک نہ بوتنت بلے و ہدیکہ اشاں معلوم
 بوت کہ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم چہ تبوک و وائر بوتگ
 تو اشاں گوں نیکیں پشوانی و وئی جہندان و گوں مسجد و
 ستونان بست و سوگندش وارت کہ داں واجہ نبی کریم
 صلی اللہ علیہ وسلم اے گناہگار و قیدیماں معاف کنان چہ وئی
 مبارکیں دست و اشان نہ بو حیت اشاں ہے وڑ و بستگیں
 جاور و اوشتوک بنت۔ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و آ
 احوال و گندان و فرامینت و اللہ دانکہ خداہ اشانی بوچک
 و حکم کنت من نتوان کہ اشان و سبوجان۔ آخر ہے آیت
 نازل بوت۔ گدا واجہ و اشان و بوتگ و توبہ و قبولی و
 مرزدہ دات۔ گوشت کہ اشاں بوچک و پید توبہ و سرجی و
 و داجیزے مال و زرتش و واجہ و خدمت و پے صدقہ و پیش
 کت۔ اے و دادی آیت نازل بوت۔ ۱۲
 (ہے صفحہ و فوائد) و لہتیں واجہاں چہ صدقہ
 و زکوٰۃ مراد گپنگ۔ لیکن اگن اے لفظیہ عمومی معنی و کار مرز کنگ
 بییت تو گدا اے لفظ زکوٰۃ و فلی صدقہ و غیرہ درستان و شامل
 بیت کہ اے پیمائتر و بہتر انت۔ اکثر و ایاتی رو و اے آیت
 ہما واجہانی حق و نازل بوتگ کہ معانی و پید توبہ و سرجی و و
 صدقہ و زوان و حاضر بوگنتت چوشت کہ صلوں ماں ہے گوشتگیں
 فائدہ و بیان بوت۔ و چہ توبہ کنگ و گناہ معاف بیت
 یعنی بہ آئی و سرائوں گرفت پشت نہ کپیبت لیکن اے و دایک
 پیمیں روحانی بش بش (کد ورت) و تاریخی و غیرہ کہ گناہ و طبعی اثر
 انت ہے ممکن انت کہ پشت کپیبت کہ اشاں خصوصاً صدقہ و
 نیکیں کارانی کنگ و چہ و در بنت ہے سبب و گوشت کنیں کہ صد
 چہ گناہانی اثر و پاک و صاف کنت و مالانی برکت و باز کنت
 (زکوٰۃ و لغوی معنی انت نما یعنی گیش بوگ) و یک ستریں
 و صدقہ کنوکانی دل و دتگت و سکون و دل جمعی اش رستگت
 رس صدقہ باریت مسلمانانی امام نبی و وارث و حیثیت و پرائی
 صدقات و قبول کنگ تھنا ماں خدا و اختیار و انت پرچہ کہ
 متین و سماعاب بوتگ کہ یہ مدایگی چہ ریاں زکوٰۃ کرگ
 و ت بلکیں ہین کنگ بوت کہ اشانی جنازہ و نماز ہم موان
 نی حق و (حیا و میتا) دعا کنت۔ وک یعنی چہ توبہ و غیرہ و
 ن ات۔ ماں اے جہاد و کوتاہی بوت تو دیم تر و دگہ جہادیم بنت

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

١٣
ع
٢

لوٹ اے احمق، چوش سر پہ نہ وارت کہ پیغمبر نہ کمال ہے، دیمانوں آکھنیں جا، دو چون اوشا کنت۔ آخر انصار ؓ کہ ساری جنگ
انہی نے جتان ؓ خدا کی سر دمکنت آیا رسول خدا ؐ مقابلہ ؓ، مائرا الکنیں۔ انصار ؓ، چشیں خشکیں پستہ ؓ، شنگاں ؓ پید
ہے (صلی اللہ علیہ وسلم) آئنگ ہرنج قوم و قبیلہ ؓ تئی مقابلہ ؓ، یاد کیت من بر و برائی ؓ، ہمرائی ؓ، کناں، چنچہ داں
مسلماناں جنگی کت۔ ماں احد ؓ، چہمیشی ؓ، ناشری ؓ، واجہ ؓ، دیم مبارک پئی بوت دوئیں صفائی میاںجی ؓ، آئی ؓ، چہ کائی
دستاںی شہید بوگ ؓ، واقعہ پیش اہت، جنیں ؓ پید و پدے کہ ابو عامر ؓ، مائرا ؓ، کونوں عرب ؓ، کتا م یک
بوت و مدینہ ؓ، منافقان ؓ، یک کا گے، بنشتہ کتی کہ من گوں روم ؓ، معتبر ؓ، دپ کیاں ؓ، یک زبردستیں
جنگ ؓ، آئی ؓ، تمائیں منصو ماں گوں خاک ؓ، آوار کنت و مسلماناں ؓ، بھک ؓ، لگتال کنان ؓ، نیست و ناو و کنت (العواد)

۳۰۶

منزل ۲

بکلیں ماں ہر دوسارنی وغیرہ بالخصوص نادراہ ونا توانیں ودرگ حاجت مندان وداں قباہ مسجد وروگ مشکل کسیت پیشکا اے مسجد
بندگ بوتگ تاکہ نمازیانی سہولت بیت و قباہ مسجد مردمان و جاگہ و تنگی و شکایت ہم بیت و اجہ یک برس قدم رنجہ کنان و اودا بیت و نماز بوانیت توپہ بارت و
سوادت و سبب بیت اے پیشکا و اجہ و اے طرز عمل و گندان و لھتیں صاف دلیں مسلمان حسن ظن و وجہ و ماں اشانی لوب و گرفتار بہ بنت۔ و اجہ کہ آدھہ و پر
تبوک و روگ و پادی ماں رکاب و انت، فرماینت کہ اللہ اکبر و اہت تو و اتری و وھد و چویش بیت کنت۔ وھدیک و اجہ چہ تبوک و وارت بوان و بالکل بدینہ و نزدیک
رست گڈا جبریل و اے آیتان و رزت و اہت کہ مرثاں منافقانی ناپاکیں و اھگانی رد احوال دیان و مسی ضرار و راز و پاشک کنگ بوت۔ و اجہ و مالک بن و خشم و معن بن
عدی و حکم دات کہ اے جاگہ و (کہ آئی و نام یہ فریب یک و مسجد ایرنگ بوتگ) پریشان و گوں زمین و بر و بکننت، اشان ہما دیان و حکم و پیروی کت و اجا گاس دیان و گار و
گسارت۔ اے پیمانافق و بکاریں ابو عامر و کل ارمان ماں دل و پشت کپت انت و ابو عامر و فی دعا و واجہ نبی و آہن و روء قنسرین (شام و ملک) و تنہا سکیں بے کسی و

مرگ و دھار کیت و بران بوت ففطع و ابر القوم
الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

ماں آیت و چہ من حارب اللہ و رسولہ و مراد
ہے فاسقین ابو عامر انت۔ و لے یعنی ماں اے مسجد و کہ آئی و
بنیاد ایوک و ضد، کفر و نفاق، اسلام و دشمنی و خدا و رسول و
مخالفت و رد الیرنگ بوتگ شاماں آئی و کدی یہ نماز
نیت و مراوشے۔ شے نماز و لائق ہما مسجد انت کہ آئی و
بنیاد چہ اولی روح و بہ تقوی و پرہیزگاری و سراقام بوت
(توری مسجد نبوی بیت یا مسجد قبا) آئی و نمازی چہ گناہ و
ناشہری وھمک ہمیں پلٹیاں و فی ظاہر و باطن پاک
وصاف دارگ و بند و بست کنت پیشکا خداے پاک
اشان و محبوب داریت۔ ماں حدیث و انت کہ واجہ پیغمبر
یک برس چہ قباہ مردمان جنت کیت کہ شاطہارت و
پاکیزگی و چوین بند و بست کن ات کہ حق تعالیٰ و شے
پاکیزگی و توصیف دانگ آیاں گوشت کہ پھوڑ و استعمال و
بعد ماں آں و استنجائیں۔ یعنی ظاہری و باطنی طہارت
اسد اے مردم اے نیمگ و چہ دستور عادت و زیات
و گوشت گور کنت و ونا پاک صاف دارنت۔ چریشی و پدرا
بیت کہ ماں آیت و قباہ مسجد و ذکر انت و لیکن ماں
لھتیں روایتاں صرح انت کہ چہ لمسجد ایتس
علی التقوی و مراد مسجد نبوی انت۔ عالماں ماں آ
روا من سر و چہ کنگ۔ ماں ودا شرح صحیح مسلم و فی
ناقضیں رائے ظاہر کنگ و روایات تطبیق دانگنت کہ
پٹ و لوٹ کنوک ہمواد و گوشت گور کنت۔ و لے یعنی
ہرج کار و بنیاد تقوی، یقین و اخلاص و خدا و رضا
سرا بہ بیت آمزن محکم و پاندار بیت برخلاف اشی، ہرج
کارے و بنا شک و نفاق و مکرو فریب و سرا بہ بیت
آہ و فی ناپانڈاری، بے تانی و بدیں انجام و حساب و
ھنجوش انت چو شک یک جاگہ یک کھڑے و
کنارہ و بندگ بہ بیت کہ ہمیں زمین و چنڈات یا آپ و
گور گندے جت تمایں جاگاہ و ریت و جنگ و ماں
دوزخ و روت و کپیت۔ و لے یعنی بہ سر ظاہر و
یکت سکیں کارے ہم کنت (چو شک مسجد و بندگ)
چہ ظلم و نا انصافی و نحوست و کار شر نہ بنت۔

وہ "ربہ" و ترجمہ ادا گوں شبہ" و کنگ بوتگ
کہ چرائی مراد نفاق انت۔ یعنی اے بدیں عمل و اثر

اے بوت کہ یہ داماگی ماں اشانی دل و (دانکہ مرگ اشان و کب کپ مکنت) نفاق قائم بیت چو شک ماں ہر سورہ و ساری و گوشت فاعقبہم نفاقا
فی قلوبہم الی یوم یلقونہ بیا اخلقوا اللہ ما وعدوہ و بما کائوا یعدون۔ لھتیں ترجمہاں ربہ و معنی کنگ "دل و جنگ" یعنی ہرج
عمارے اشان یہ و فی ناپاکیں مطلب جوڑ کنگ ات کہ حق تعالیٰ و پیغمبر و سب پیکان و آیانی سرجمیں پلٹیں غصاں ختم کت۔ اشی و خیال مام ماں اشانی دل و مثل کنگ و لگان
بیت و الراجح ہوا اول کما حکى ابن کثیر

(ھے صفحہ فوائد) و چریشی و منسرس نفع و دیکیں تجارت و مڑاہ داریں کامیابی چہ بیت کنت کہ مئے ادنائیں جان و فنا بیوکیں مال و خداوند قدوس خریدار بہ بیت مئے جان و مال کہ
کہ آد حقیقت و ہماں و ملکیت و مخلوق انت محض گوں مولى خلق مئے نیمگ و نسبت کنان و بیع و قارات کہ آماں عقد بیع و مقصود بالذات بیت و جنت و و طیں اعلیٰ تریں مقام آئی و
نشن پیشداشت کہ اے داں بیع و رگ و وسیلہ انت۔ ماں حدیث و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و فرماینت کہ ماں جنت و ہانمت بنت کہ اشان و نہ چاں

التوبة ۹

۳۰۷

يعتدرون ۱۱

وَالْاِيجِل وَالْقُرْآنُ وَمَنْ اَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ

و انجیل و قرآن و کے انت وفا کنوک تر بہ و فی وعدہ یا چہ اللہ

فَاَسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُم بِهِ وَذَلِكَ هُوَ

نوش و دمانی بخت بہ و فی ہے سودا یا کہ شما گوں آئی و کنگ و ہمیشہ انت

الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۱۱۱ التَّابُونَ الْعِبْدُونَ الْحِمْدُ وَالسَّامِعُونَ

مزین کامیابی و آتوبہ کنوک انت، بندگی کنوکاں شکر گزاراں و وچک اروکاں و

الزَّكِيُّونَ السَّجِدُونَ الْاُمِرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ

رکوع کنوکاں سجدہ کنوکاں حکم کنوکاں پہ نیکیں کاراں و منہ کنوکاں

عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۱۱۲

چہ بدیں کارا و نگہدار و کاں پہ اللہ و مقرر کنگیں حد و خوش خبری بدے تو مومناں و

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا اَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ

لائق نہ انت پہ پیغمبر و پے مسلماناں کہ بخشگ و دعا یا بلوٹنت پہ مشرکاں

وَلَوْ كَانُوا اُولٰٓئِ قُرْبٰى مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُمْ

و اگر چہ آیانی نزدیکیں رشتہ دار بہ بنت رندچہ اے خبر کہ ظاہر بوت پہ آیاں کہ آ

اَصْحَابُ الْحَنِيمِ ۱۱۳ وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ اِبْرٰهِيْمَ لِاَبِيْهِ

دوزخی انت۔ و نہ انت ابراہیم و بخشگ و دعا و لوٹگ پہ و فی پت و

اِلَّا عَنْ مَّوْعِدَةٍ وَّعَدَهَا اِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ اَنَّهُ عَدُوٌّ

مگر چہ وعدہ ہے و سبب و کہ وعدہ فی کنگت گوں آئی و پدا و قتیکہ ظاہر بوت پہ ابراہیم و کہ آ اللہ

لِلّٰهِ تَبَرَّأْمِنْهُ ۱۱۴ اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ لَوَّاهٌ حَلِيْمٌ ۱۱۵ وَمَا كَانَ

دشمن انت گڈا چائی و بیزار بوت۔ بیشک ابراہیم مزین نرم دلے اوپار کنوکیت و اللہ اے پیا

اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ اِذْ هَدٰهُمْ حَتّٰى يَبَيِّنَ لَهُمْ مَا

نہ انت کہ گمراہ بکنت یک قومے و رندچہ و قتیکہ پہ راہ وے پرینتت تا و قتیکہ ظاہر مکنت پرایا ہاچہ

مازل ۲

دیتنگ دہ گوشاں اشکنگ و نہ کلام بشرے دل ہر تہا اشانی خیال پیدا بوتگ۔ نون خیال کن انت کہ جان و مال بہ نامیگی پیمانہ مذانت۔ اشان ء
جنت ء ثمن جوڑ نہ کنت نہ چوش گوشت کہ حق تعالیٰ ”بائع“ و ما مشتری میں۔ لطف و بخشش ء حدوت کہ اے ڈولیس ادنائیں چیز ء (حالانکہ در حقیقت اے ہم ہائیگ انت) عوض جنت ء
ہمیں لا زوال و قیمتی چیز پیمانہ خصوص کت چوشکہ ”بالجنۃ“ ء جاگہ ء بان کہم الجنتہ فرمان کنگ ء چہ ظاہر بیت سہ نیم جان بستاند و صد جان دہدہ آچہ در بہمت نیاید آن ہمد۔
پدا اے ہم چوش نہ انت کہ مع جان و مال خرید کنگ بوتنت تو فوراً اشان ء چہ مے قبضہ ء در کنگ بہ بیت ایک ء اینکہ مطلوب انت کہ وہدہ موقع ء پیش بہیت جان و مال بہ خدائے
راہ ء دیگر ء تیار بہ بہیت بہ اشانی دیگر ء بخلی مکین توری آبروریت یا مہ زوریت ہائی ء گور ء ایرجینیں۔ پست کافر مائیت یقاتلون فی سبیل اللہ فیقتلون و یقتلون۔ یعنی مقصود بہ
خدائے راہ ء جان و مال ء حاضر کنگ انت رند ء بجنیں یا کہ جنگ بہ بیتیں ماں ہر دوتیں جاواران عقد بیع سرجم بوت و یقینی پیمانہ مستحق جوڑ بوتیں۔ ممکن انت کہ کسے ء دل ء وسوسہ ء پیدا
بوتیں کہ معاملہ وابے شک بازسیت دیونک و فائدہ بخشوک انت لیکن ثمن نقد نہسیت، آئی پستہ دات وعدہ اعلیہ حقانی التوریت و لہ نجیل و القرآن۔ یعنی شے ثمن ء زرانی تاوانی ء
خطرہ بچ برپیدانہ بیت کہ واہیں خدائے گون مزین تاکید و کڈن ء پکائیں قابلہ نہشتہ کنگ کہ آئی ء برخلاف ممکن نہ انت آیا چہ خدائے ہم کسے مسترس صدق القول رستبار و قول ء پکا بوت کنت
ہجبر بوت نہ کنت پست کا آئی ء دام ہم چہ دگرانی نفت ء ہزاراں درجہ پختہ و بھر بیت۔ پدا بہ مومنان و شہود بوگ موتی قسمت ء سراسر اٹھ کنگ ء چریشی ء شتر تر کت م بوت کنت کہ و ت
رب العزت اشانی خریدار بہ بیت و گون چشیش شان ء خریدار بہ بیت۔ عبداللہ بن رواحہ ء راست گوشت کہ اے ہابیع انت کہ چرائی ء بعد اقالہ ء ہج موت باقی دارگ ماندہ لوٹیں۔ حق تعالیٰ
چہ وئی فضل ء چومے ہمیں ناتواناں ہم بہ اے مومنان ء زمرہ ء مے حشر ء کنت، آمین۔ ۲ لھتیں ء چہ ”سائحون“ ء روچک داروک مراد گپتنگ انت پرچاکہ روچک داروک
چہ ورد و نوش و غیرہ لذتاں ووش واریاں بے تعلق بوان ء روحانی مدارج و ملکوتی مقامانی سیل ء کنت۔ لھتیں ء کر ء اے لفظ ء مصداق مہاجر انت کہ اشان چہ وئی لوگ و
جاگہاں بے تعلق بوان ء ماں دارالاسلام ء جاہ مند بوتگنت۔ لھتیں ء مجاہدین مراد گپتنگت کہ مجاہد چہ وئی جان ء بے تعلق بوان ء بہ خدائے راہ ء قربان بوگ ء در کیت لھتیں
چہ لفظ ء طالب علم مراد گپتنگت کہ اشان چہ وطن، کنبہ، خاندان، راحت و آرام در ستاں یلہ دیان ء یہ علم ء طلب ء در کیت۔ حضرت شاہ صاحب ء فرمائیت کہ شاید چہ بے تعلق
بوگ ء مراد ایشنت کہ ماں دنیا ء دل ء مشغول مکنت۔ ۳ یعنی پیسہ راہ تار تپچک کنت و گداپہ دگرانی بچکی ء گلایش بنت۔ چوش بگوش کہ اشانی کار انت حق ء عبادت و مخلوق ء دوز و اھی۔
۴ یعنی نیکی و بدی ء ہر چہ حق تعالیٰ مقرر فرمائیتگ چرائیاں سرگزیت۔ خلاصہ چوش بوت کہ شریعت ء حکم ء ابیدہ چ گامے چست مکنت۔ اے کل ضفات ہما مومنانیکنت کہ اشان
وئی جان و مال خدائے دست ء بہاکت گنت۔ ۵ مومنان و بدیکہ گون جان و مال ء بہ خدائے دست ء بہا بوتگنت تو ضروری انت کہ اشان تہناپہ ہائیگی وئی زندہ بگوازینت
اعدام اللہ ء گون کہ اشانی خدائے دشمن و جہنمی بوگ معلوم بوتگ۔ دوز و اھی و مہربانی ء واسطہ مدارت، پئی توری اے خدائے دشمن اشانی مات دپت، ناگو و خاص و ناہیں برات و کس و
وارث پرچا بہنت۔ ہر کسے کہ خدائے باغی و دشمن بہ بیت آچونکائی اشانی دوست بیت کنت۔ نون ہر کسی بابت ء معلوم بہ بیت کہ باقیین آدورنی انت، توری خدائی و می ء ذریعہ ء چہ
یا اے پچاکہ سر ظاہر ء آبہ کفر و شرک ء سراپیران بوتگ، بہ آئی ء حق ء استغفار کنگ ء بخشش طلب کنگ مہن انت۔ ماں لھتیں روایتاں بہت کہ اے واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ء
والدہ بی بی آمنہ ء بابت ء نازل بوتگ لھتیں حدیثاں ذکر انت کہ واجہ ء نا کہ ابوطالب ء بار و نازل بوتگ و لھتیں ء نہشتہ کنگ کہ مسلماناں لوٹ کہ پو وئی شکرین پتاں کہ مرگنتنت
استغفار کنت ماں اے آیت ء اشان ء مہن کنگ بوت۔ بہر جا و ر ء شان نزول ہر چہ بہ بیت حکم ہمیش انت کہ کافر و مشرک ء حق ء کہ آیانی خاتمہ کفر و شرک ء سر ء بوگ معلوم بہیت
استغفار جائز نہ انت۔ (تنبیہ) واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم ء والدین ء بابت ء عالمانی رائے مختلف انت۔ لھتیں ء اشان ء مومن و ناجی ثابت کنگ ء واسطہ مستقل رسالہ
نہشتہ کنگ انت۔ و حدیث ء شرح کنوکان محدثانہ و متکلمانہ بحث کرنگ۔ احتیاط و سلامت روی ء راہ بندے بابت ء ایش انت کہ مومن وئی زبان ء اے روا بند بکنت
دچشیں ناز کرین مسئلہ ء تہا غور و غوض مکنت۔ رستیں احوال ء اے بابت ء خداوت زانت و آوت تمامیں مسئلہانی راست راست ء فیصلہ کنوک انت۔
۶ ماں سورہ مریم ء بہت کہ وہدے حضرت ابراہیم علیہ السلام ء پت ء چہ حق ء قبول کنگ ء دیم تربیت و چہ ضد و عناد ء سبب ء حضرت ابراہیم ء قتل کنگ ء
بیم تراپ دات تو واجہ ء والدین ء ادب ء لحاظ داران ء فرمائیت سلا م علیک ساستغفر لک ربی اِنَّہ کان فی حقیقۃ۔ یعنی من پر تو چہ خدائے دعا و استغفار کنان اے
وعدہ ء روء واجہ (ابراہیم علیہ السلام) بروہر استغفار کنان ات۔ چنانچہ دگہ جاہے و اغفر لاکئی فرمائیتگ ء گیش و گیوار انت۔ اشی ء مطلب چوش نہ ات کہ ابراہیم
علیہ السلام یک مشرک ء بہ مشرک ء جاو ر ء قائم بوان ء پرائی مغفرت طلب کنگت، اتا۔ آئی ء غرض ایش انت کہ ایشرا توفیق بدے کہ چہ مشرک ء جاو ر ء در کپان ء
اسلام ء آغوش ء بہیت و اسلام ء قبول کنگ آئی ء خطیائی معاک کنگ ء سبب جوڑ بہ بیت۔ ان الاسلام یهدم ما کان قبلہ۔ ابراہیم علیہ السلام ء استغفار ء ماں
قرآن ء و انان ء لھتیں صحابہانی دل ء آہت کہ مایہ وئی مشرکین مات و پتانی حق ء استغفار بجنیں آئی ء جواب حق تعالیٰ ء دات کہ ابراہیم ء بہ وئی قول ء پدا ایوک ء داں اوہدے
پہ وئی پت ء استغفار کت کہ داں اوہدے اے خبر صاف نہ بوتگ کہ آرا بہ شرک و کفر و د خدائے دشمنی ء سراہرگی انت پرچاکہ چہ مرگ ء پیش ممکن ات کہ توبہ کنان ء اسلام ء قبول
بکنت و پدا بخشگ بہ بیت۔ پدا و بدیکہ آئی ء کفر و شرک ء سراختہ یقینی بوت تو ابراہیم علیہ السلام ء چرائی بالکل یک گوری و بیزاری ظاہر کت و دعا و استغفار ترک دات۔ ساری
گون نرم دلی و شفقت ء دعا ء طلب کنگت و بدیکہ توبہ و رجوع ء احتمال ہلاس بوت انت تو واجہ ء چہ آئی دوز و اھی ء وئی دست کشات و اے رنج ء گون پیغمبرانہ صبر و
تحمل ء برداشت کت۔ ماں حدیث ء انت کہ ماں محشر ء واجہ ابراہیم علیہ السلام عرض کنت خداوند اتی وعدہ انت کہ من ء را رسوانہ کنتے۔ مگر چریشی ء مسترس رسوائی تھی بیت
کنت کہ مردچی منی پت درستانی دیم ء ماں دوزخ ء چگل دیگر بیت۔ ہما دمان ء آئی ء پت ء صورت بدل بوان ضیع (ہفتاب) ء شکل ء تربیت و فرشتگ آرا اگر ان ء
ماں جہنم ء دور دینت۔ شاید اے پیامت کنگ بیت کہ مخلوق آرا جاہ میاربت پرچاکہ رسوائی ء دار و مدار بہ جاہ یارگ ء سرا انت۔ و بدے جاہ یارگ نہ بیت کہ چہ چیز
ماں دوزخ ء چگل دیگر بوت گڈاچک ء رسوائی ء ہج مطلب نہ بوت۔ ۱۳

فل یعنی چہ حجت و تمامی و حق و ظاہری و پیش خدائے پاک کسے و گمراہ نہ کنت۔ گمراہی اشیاں انت کہ وہ خداوتی حکماں مضاف و گیشینان و بیان کت۔ رندا
اشانی رندگری کنگ مہبت۔ چوش بگوش کہ اشارہ کت کہ ہر کس چہ مہن کنگ و سر پہ مشرکان استغفار کنگ آیانی سر حساب و ادنیست۔ لیکن نول حال سر بوگ و رندا
چوش کنگ گمراہی انت۔ فل و ہرے حکومت بہائیک انت تو حکم ہم ہائی و بہ بیت۔ آتی بہ وتی سر ہمیں و کاملین قدرت و ہرچ حکمے بکنت بند بانی کار ہمیش انت
کہ پد و پیش و بغیر حکم و سر عمل کمنت کسے و رورعایت و اے ردا و خل مہبت پرچہ کہ چہ خدا و ابید چ کس کار و نہ بت۔ فل چہ تنگی و ساعت و مراد غزوہ تبوک و
زمانگ انت کہ آوہد و باز تنگیں و مشکلیں کار یکبارگی جمع و توتنت۔ سکیں گرمی، دراجیں سفر، خرماگ و موسم ہار زمانگ و مزین شامیں حکومت و برخلاف و فوج کشی
پدا ظاہری بے سروسامانی و جا و چوش انت کہ یک یک خرماگ ہر رچ بہ دو فوجی و سر اہر بوتنت۔ گد سر و جا و چوش بوت کہ باز مجاہدان سچے کیں خرماگے و گدگ و

باری باری و چوش گکش و آپش بکت و دانگت۔ پدا
آپ و نہ بوگ و سبب و اشتراکی آلاش و پرچیان و
وتی تن اش پر وشتنگت۔ سواری و فقط اسے و طے ات
کہ دہ دہ مردم رند بہ رند بہ یک اشتہر و سر اجاز
بوان و دیار و ان انت۔ اسے ہما قربانی و فدا کاری و
مزن بہائیں جذبہ ات کہ اش و اسے چند مردمانی جماعت و
تمامیں دنیا و قومانی سر غالب و سر فضل کت فساد الحمد
و المنة۔ فل خدا و مہربانی و اجہ پیغمبر و سراب شمار انت
و پدا و اجہ و برکت و مہاجر و انصار و سر اہم حق تعالیٰ و
خاصیں و گلوشتی و مہربانی بوت کہ اشان و گون ایمان و
عرفان و شرفدار کت۔ نبی و رندگیری و جہاد فی سبیل اللہ
و گرائیں کارانی سر انجام دیگ و ہمت و توفیق دات۔ گدا
مان ہنچیں سکیں و ہدیہ و ہدیہ کہ لٹیں مومنانی قلوب سکی و
سوریانی ہجوم و گندان و لرزگ و لگنت و کلبے منتگ
ات کہ چہ و اجہ و ہمراہی و وتی دستاں بکشت حق تعالیٰ و
دوبارہ مہربانی و دزگیری فرما بکنت کہ اشان و چہ چشیں
و سوساں و گردشاں محفوظ داشت و مومنانی ہمت و
مضبوط و ارادہاں و بلند بالاکت۔ فل اسے ستیں
شخص کعب بن مالک، ہلال بن امیہ و مرارہ بن الربیع
انت کہ اشان مخلصین مومن بوگ و با وجود محض سستی
و کاملی و ردا و شرعی و بغیر چہ تبوک و شرکت و زجر بوتگنت
و ہدیہ و اجہ نبی و وارتکت تو اشان نہ چومناقتاں
در و غیں عذر و معذرت پیش کت و نہ چوٹیں صحابہاں
و تاراگون ستونان بست، ہرچ داستاںے بوتگنت آتزا
صاف صاف و بیان کت و وتی کوتاہی و تفصیر و جاہر و ظاہر
کت۔ نتیجہ چوش بوت کہ چہ منافقانی نیگ و ظاہر و
چنان و بند کنان و آیانی باطنی احوال و خدا و سپرد
کنگ بوت "اصحاب سواری" یعنی ہما کساں کہ گون
مسجد و ستونان و تاراش بستگ ات (توبہ قبول کنگ
بوت و اسے ستیں کانی فیصلہ سبق دیگ و خاطر
پہ کمیں و ہدیہ مہبت کنگ بوت۔ پنجاہ روح گوزگ و
پدا اشانی توبہ قبول بوت۔ پشت و دارگ و مطلب
ہمیش انت چوش کہ مان بخاری و وت چہ کعب بن
مالک و روایت انت۔ فل چہ سستیں کساں حضرت
کعب بن مالک و وتی قصہ گون سچی و شترس و طے و
بیان کنگ۔ صحیح بخاری وغیرہ و جاہرگ باہر انت۔ ادا

آتی و چہرے اجزاء و نفل کنگ بہت۔ کعب بن مالک فرما بکنت کہ تبوک و ہم چونکہ سگ و دشوار ات، و اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و دراہیں صحابہاں و حکم دات کہ
تیار بکنت ہر کس کہ وتی جوازت و توفیق و سفر و سامان و تیاری و گلایش ات ہر کس نے غم اتان منی خیال ات کہ ہما دمان و تیاری کناں و گون اشان ہمراہ بیاں و سر گراں۔
پرچہ کہ چہ خدا و مہربانی و آوہد و ہک و طے و ساز و سامان گوزن موجود ات، یکے و بدل و منی گور و دو سواری انت من سچے پیما چہ سستی و کاہلی و کارگران و
آنگو و اجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و سسی ہزار مجاہدین اسلام و پہ کوچ کنگ حکم دات۔ منی انگت خیال ات کہ و اجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم روانہ بوتگ توجی بیت دیمی منزل و
من و تا پہ و اجہ نبی و سر سبناں۔ مروچی برواں، باندا برواں۔ مان سچے مرو باندا و و ہدیہ دست و درشت۔ و اجہ نبی و تبوک و سر بوگ و و ہدیہ فرما بکنت مافعل
کعب بن مالک (کعب بن مالک جی بوت) بنی سلمہ و یک و اجہ و گوشت یا رسول اللہ! آتی عیش پسندی، غرور و مزنی و آتزا و آتزا یک نہ ہشت۔ معاذ
بن جیش و گوشت تو سستیں خبر کت۔ قسم بخدا من آتی و ابید چہ شتری و دگر چہ ندیست۔ و اجہ نبی اسے گفتگو اشکنگ و پدا خاموش

التوبة ۹

۳۰۵

يعتزون ۱۱

يَتَّقُونَ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝۱۱۰ إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ

کہ و تار بہ تجنت۔ بیشک اللہ ہر چیز واقف انت۔ فل بے شک بہ اللہ انت بادشاہی

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ

آسمانانے و زمینے و۔ زندگ کنت و کشت و نیستنت شمارا بجز چہ

اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝۱۱۱ لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ

اللہ و بیچ دوست و مددگار و فل بکا اللہ مہربان بوت پہ پیغمبر و سر و

وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ

و مہاجرین و انصار و سر۔ ہما کہ ہمراہ داری اش کت پیغمبر و مان سختی و وقت و

مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ

رند چہ اشیا کہ نزدیک ات کہ بہتریت دل بہتہ مردمانی چہ آیایں۔ پدا مہربان بوت

عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهُمْ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ۝۱۱۲ وَعَلَى الثَّلَاثَةِ

پہ آیایں۔ بیشک آپریایں مہربان، رحم کنوک انت و پہ ہما سستیں

الَّذِينَ خَلَفُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ

کس کہ پشت گجگت تن و تا ہما وقتیکہ تنگ زمین پر آیایں باوجود و فراخی و

وَضَاقتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَنَّهُ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ

و تنگ انگت پر آیایں آیانی جان و گرائیں کت کہ بیچ جاہ پناہ نیست انت چہ اللہ

إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ

گرفت و گمراہی و وتی طرف پدا مہربان بوت پر آیایں تاکہ آرجوع بکنت۔ بیشک اللہ و انت مہربان

الرَّحِيمُ ۝۱۱۳ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ

رحم کنوک۔ فل او ایمانداراں! بہترس ات چہ اللہ و بہت گون

الصَّادِقِينَ ۝۱۱۴ مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ

راستاں۔ فل لائق نہ انت پہ مدینہ و باشندیاں و ہما کہ آیانی ارد گرد اینت

مزل ۲

بوت۔ کعب گوشتیت کہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم، تشریف برگ، پذیریات وحشت ناکس گپ ایش ات کہ ماں کلیں ہینہ پکائیں منافق یا معذوریں مسلماناں ابید من، ہیچ جاگہ مردیں آدم بہ نظر نہ کپت۔ بہر جا ورنوں ماں دل، تقسمائیں دروغیں نیمونانی رو و آہنا بوت کہ دلجہ و واریٰ فداں عذر پیش کناں و تارستگار کناں۔ مگر ہما و ہدہ کہ معلوم بوت کہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم بخیر و عافیت و اترو بونگ چہ دل و تمامیں فریب و دروغ غائب بوتنت و دل و جرم بوتان کہ ابید چہ راست و دگر ہیچ چیز ماں آئی بارگاہ و نجات دیوک نہ انت۔ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم ماں مسیہ و نندوک ات اصحاب و مچی ات، منافق دروغیں نیمون پیش کناں و چہ ظاہری گرفت و آزاد بوان انت کہ من واجہ و دیما اہتوں، منی سلام کنگ و سرا واجہ و غضبناکیں بچکندگ و فرمائیت و غیر حاضری و سبب لوم کت۔ من عرض کت یا رسول اللہ! اگر اے و ہدہ چہ دنیا داراں من دگر کسے و دیما ہوتیناں تو شما بدیستیں کہ چونکائی گوں چرپ زبانی و سر زوری و دروغیں حیلہ و نیمون پیش کناں و تارارستگار بکتیں۔ مگر ادا واجہ معاملہ گوں یکھنیں مقدس ذلت و انت کہ اگر دروغ بندان و من آرا رضی ہم بکناں لیکن کیں دیر و پد خدا آرا رستیں خبر و احوال و دیان و چہ من ناراض کنت بر خلاف چرے خبر کہ ماں راست گوشگ و اگر چہ پکیں دیر و تنی ناراضگی برداشت کنگ کپیت لیکن امیت داراں کہ چہ خدا و جانب و آئی و انجام بہتر و آخر کار راست گوشگ من و چہ خدا و رسول و غضب و نجات دیا تینیت۔ یا رسول اللہ! (صلی اللہ علیہ وسلم) قصہ چوتش انت کہ گور من یہ غیر حاضری و ہیچ عذر نیست انت۔ ہما و ہدہ کہ من چہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و ہمرکابی و زہر بوتان چہ آدھ و زیات فراخی و قدرت من و راپیش و چو حاصل نہ ات، من گنہ گاراں واجہ اختیار و اربیت منی حق و ہرچ فیصلہ لے لوٹے کت کئے۔ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و فرمائیت کہ اے شخص انت کہ آئی و راست رستیں گپ جت شر برو و فدائی فیصلہ و راہ چار ہو۔ من چہ اودا پاد اہتوں۔ چہ تحقیق و معلوم بوت کہ (ہلال بن اُمیہ و مرارہ بن الربیع) اے دوئیں کس ہم چو منی ڈول انت پہ ماسبتیں کناں واجہ و حکم دات کہ کسے گوں ماگپ و رپ مجت، کل چہ ماونا دور بدانت چنانچہ ہیچ مسلمہ و گوں ماگپ و رپ نہ جت و نہ سلام و پستہ دات۔ آدوینان و ونا را و اماں و قی لوگ و بندکت۔ شپ و رپ آیبائی گریوگ و آہ و زاری ات من کیں ڈو و سک دل اتوں ماں سجدہ و نماز و شتگتوں واجہ و سلام دیان و ہیچ شوہار و اتوں باریں پہ پستہ و واجہ و لٹ سرائت یا نہ سرت۔ و ہدے کہ من بہ واجہ نبی و نیمگ و چارگ و لگتگتوں تو واجہ و قی دیم ترینگت خاص و ناسیں خویش و وارثاں ہم چوبیگان گان چارنگت۔ (مسل) ہیچ میانجی و یک روچے یک مردے و بادشاہ غسان و کاگد منادات کہ ماں آئی و بہ منی مصیبت و سراسر ردی ظاہر کنگ و پد دعوت و انگتی کہ من بہائی و ملک و برواں و اودا منی مزین خاطر داری و عزت کنگ بیت من اے کاگد و واناں گوشت کہ اے ہم یک جدائیں چکاس ایت۔ آخر آکاگد و من ماں آس و چکل دات چہل رچ و پد چہ واجہ نبی و سرکار و حکم من رست کہ من چہ قی لوگ بانک و ہم علیحدگی اختیار بکناں۔ چنانچہ من گوں و قی لوگ بانک و گوشت کہ بہ قی مات و پت و لوگ و بروت و دانکہ منی فیصلہ چہ خدا و جانب و نہ بیت ہمو و اہلیت، چہ درستان ستریں فکر منار ایش ات کہ اگر ہیچ درمیان و من مروتوں تو واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم منی جنازہ و نماز و ہم نہ وایت و بندے جبر و ماں ہیچ روچاں واجہ و وفات بوت تو مسلمان پہ دما میگی گوں من ہیچ معاملہ و دارنت، منی میت و نزدیک ہم کسے نہ بیت۔ غرض پیچہ روج ماں ہیچ جاوہر گوشت کہ خدا و زمین بہ قی فراخی و باوجود تنگ ات بلکیں زند ہم چہ من شزار بوتگت، زند چہ مرگ و زیات سک ات کہ ناگت و چہ سلع و کوہ و اے تو اراہت یا کعب بن مالک ابشر۔ (اے کعب بن مالک و شنود جو) من ایش و اشکان و سجدہ و کپتوں۔ معلوم بوت کہ شپ و آخر و چہ حق تنگ و طرف و واجہ پیغمبر علیہ السلام و خبر دیگ بوت کہ مئے توبہ مقبول انت۔ واجہ و فجر و نماز و قی صحابہ و حال دات۔ یک سوارے و بہ منی نیمگ و درک زرت کہ منارامستاگ بدنت مگر دگسے و چہ کوہ و سرا کو کارکت آئی و توار چہ سوار و پیش سر بوت و من قی جان و گدان و کشت و توار جنوک و دانت پدا واجہ و خدمت و حاضر بوتوں مردم بڑ بڑ آیان بوتنت و منارامبارک بادش دات چہ مہاجراں حضرت طلحہ پاد اہت و گوں من مصافحہ کت۔ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و دیم چہ وشی و مثل نوک و ترپکاگت۔ واجہ و فرمائیت کہ خدا و تنی توبہ قبول فرمائیت، من عرض کت کہ اے توبہ و تتمہ و تکمیل ایش انت کہ من قی کل مال و جاگیر و بہ خدا و راہ و صدقہ کناں۔ واجہ و فرمائیت کہ کل مال و اتاں چیزے پہ ونا بجل چنانچہ من خیبر و بھر گیشیت و اید کہ کل مال صدقہ کرت۔ چونکہ محض چہ رستی و برکت و منار نجات حاصل بوت پمشکا من عہد کرت کہ بتی توری ہیچ بہ بیت من دیم تر و کدی دروغ نہ بنداں اے عہد و پد مرن مزین امتحان دیم و اہت انت مگر الحمد للہ من چہ راست کدی نہ شترتاں و نہ انشاء اللہ تاں زندگی و شترتاں اے ہما واقعہ انت کہ اے بابت و مرے آیتاں اثارہ کنگ بوتگ چوتش کہ اے ستینانی سرا خدا و اولی مہربانی ہمیش ات کہ اشان و ایمان و اخلاص بخش و چہ نفاق و دور داشت نوں نوکیں مہربانی ایش بوت کہ توبہ و نصح و توفیق دیان و پدا بہ قی نیمگ اشان کشت و اشان کو ناہیان و مٹا کت۔ و یعنی گوں رستیں مردماں نند و نیا دیکن ات و ہمایانی پیمیں کاران و بکن ات۔ اے ستیں کس راستی و برکت و بخشگ بوتنت و مقبول قرار دیگ بوتنت منافقاں چہ دروغ و کار بست و خدا و ترس چہ قی دل و کشتش تو اسفلین درک و مستحق جوڑ بوتنت۔ ۱۲

مِّنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَن رَّسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا

چہ دہاتی مردمان اے کہ پشت بہ کپنت چہ رسول اللہ ہر اہی و نہ کہ دنی جانان دوست تر
بأنفُسِهِمْ عَن نَّفْسِهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ

وَلَا مَخْصَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطَؤُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ

وَنَهْشُدُ مَا لَنَا بِهِ لَكُم مَّوَدَّةُ غَضَبِهِمْ وَلَكُم مَّوَدَّةُ غَضَبِهِمْ وَلَكُم مَّوَدَّةُ غَضَبِهِمْ

وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَّيْلًا إِلَّا كَيْتَبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ

اللَّهَ لَا يُضِيْعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۝ وَلَا يَنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَ

لَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كَيْتَبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ

أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ وَمَا كَانَ الْبُؤْسُ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً

فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَ

لِيُنْذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ۝ يَا أَيُّهَا

الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا

فِيكُمْ غُلَظَةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ۝ وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ

آمان شے تہا تندی ک دبران انت کہ اللہ پر ہیز گارانی ہمراہ انت ک وقتیکہ نازل بیت

مَنْزِل

فل یعنی خدا و رسول و سوریان و برداشت بکنت و مالون آرام و بندیں، خوش باید نہ انت میان حدیث و هست کہ ابوخیثمہ ہم ماں غزوہ تبوک و پشت و پشت کپنت و کپنت و اجہ و کوانگی و ماں باغ و پشت اودا دل کشیں ساہگ موجودات و دیما خوب صورتیں لوگ بانگ ات، زمین و سر آب چنداں و آراسک سار کت مگر د چیر گیتنگ، نوکیں فرما گانی خوشگے دیما ایرکت و سر دین و شیر کنیں آپ حاضر کت۔ اے عیش و سامان و گندان و ناگت و ابوخیثمہ و دل و گوشتے گردے تچاں بوت گوشتی حیف انت پرے زندہ کہ من ماں ساتیں ساہگ، ساتیں آپ و باغ و بہار و دشیان چہ دل و دوش کنان و خدائے محبوبیں پیغمبر حبش تر ندیں لوار، گری و دق و جاوہر و کواہ و بیابان و رودک انت۔ بہ بے خیال و آگ و سواری لوٹا نیت زہم و بہ دق بغل و دور دات نیزہ و زرت و واجہ نبی و پدانی پشت و رہ کپت۔ فہری چو گوات و نیز روگات آغوش گول لشکر و آوار بوت واجہ نبی چہ دور و گندان و فرما نیت کہ کسے ریکا کی جپانی سراجہری و تاجیدان و سیداک انت فرما نیت کن اباخیثمہ (ابوخیثمہ بیاتے) مکس دیر و پد درستان و دست کہ آ ابوخیثمہ و جرنات رضی اللہ عنہ و عن سائر الصحابة۔

ک یعنی باوجودیکہ چریشاں اکثر چیز (مثلاً شد و شت و گرگ یار و رگ) اختیار ی کار سہ انت۔ پد ہم چہ جہاد و نیت و برکت و اے غیر اختیار ی چرانی مقابلہ نیکیں عمل ماں آیانی و قرآن نبی گت بنت کہ بریشاں سرا خدائے پاک نیکیں اجر عطا و فرما نیت۔

ک فرج کنگ یا پٹ و میدان و بنگ و ت نیکیں کار و اختیار ی عمل ایت پمشکا ادا الا کتب لہم فرما نیت گوشتگی آیت و پیا الا کتب بہ عمل صلح ارشاد نہ بوت۔ اے روا ابن کثیر و اث رہ کنگ۔

ک یعنی شتریں عمل و شتر جرات۔

ک پیشی رکوعانی تہا ماں جہاد و در آگ و فضیلت و نہ در آگ و سر املامت و بیان ات۔ ممکن ات کہ کسے خوش سر پد بہ بیت کہ مدام ماں ہمک جہاد و تمام مسلمانانی سر در آگ فرض میں انت مرے آیت و فرمان کت کہ نہ ہمیشہ اے ضروری انت نہ مصلحت انت کہ

درستیں مسلمان یکدم بہ جہاد و در یکجہ انت مناسب و ہمیشہ انت کہ چہ ہر قبیلہ و قوم و یک جماعت و در حکمت اید کہ مردم ماں و کہ کاراں گلانی بہ بنت، نون گری کریم صلے اللہ علیہ وسلم و دق جہاد بہ جہاد و سر گروک انت توجہ ہر یک قوم و ہر جہاد جہاد و گوں واجہ و سر گریٹ آ واجہ و صحبت و برکت و وجہ و کہ صد ہا قصہ و احوال سر

گوزان و دین و دینی حکمانی سر سوچ و حال کنت و پدا و اثر کنان و دق اید کہ باقی مردمان و دق زیاد ہیں علم و تجربہ و رد اچہ نیک و بد و آگاہ کنت و بندے خیر و اگر واجہ نبی و جہاد ماں مدینہ و دار و ک بوت تو باقی منتگیں مردم کہ آماں جہاد و نہ کپنت چہ واجہ نبی و خدمت و حاضری دیان چہ دین و خبراں و تا معلوم و کنت و مجاہدانی غیر حاضری و وحی و معرفت و ہر جہاد خبر گوشتارنت و اتری و پد چہ خبراں مجاہدان سرید و معلوم دار کنت ماں آیت و لفظاں چہ عربی ترکیب و اعتبار و دویں احتمال انت کما فی روح المعانی وغیرہ۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ چہ ہر قوم و باید انت کہ لہتیں ماں پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و صحبت و بیانت

تاکہ دین و علم و در بہ برنت و رند بجان و پیش بردارنت نوں پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ماں اے دنیا و موجود نہ انت و لیکن دین و علم و عالم موجود انت، علم و طلب فرض کفایہ انت و جہاد ہم فرض کفایہ انت۔ البت اگر کدی چہ امام و نیک و عام اعلان بیت تو گد جہاد فرض میں بیت۔ ماں تبوک و ہجے جاو رات۔ پمشکاپشت و پشکپوکاں و جنت و باواست کنگ بوت۔ واللہ اعلم۔ ابو حیان و نیک اے آیت بہ جہاد نہ انت، طلب علم و بار و انت۔ جہاد و طلب علم و آیاتی تہا مناسبت ایش انت کہ ماں ہر دو تیناں خروج فی سبیل اللہ انت و دو تیناں غرض دین و احیاء و سر بلندی انت ماں یکے و چہ نرم و ماں دوی و چہ زبان وغیرہ۔ ک جہاد فرض کفایہ انت کہ آطبعی ترتیب و رداساری و گوں ہما کفران و کنگ بہ بیت کہ اوں گوں مسلماناں قریب تر انت رند تر گوں ہما و ان و قریب و بے ڈول و کم کم جہاد و حلقہ و دراج کش کنگ بیت۔ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و خلفائے راشدین و جہاد بہ ہجے ترتیب و بوتنت۔ ماں دفاعی جہاد و ہم فقہاء ہجے ترتیب و ایر کنگ کہ ہر جہاد اسلامی ملک و سر کا فرجہ کنت اود و مسلمانانی سر اذفاع واجب انت اگر کافی مہنت یا سستی بکنت تو گوں ہمایانی منقسل

تاکہ دین و علم و در بہ برنت و رند بجان و پیش بردارنت نوں پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ماں اے دنیا و موجود نہ انت و لیکن دین و علم و عالم موجود انت، علم و طلب فرض کفایہ انت و جہاد ہم فرض کفایہ انت۔ البت اگر کدی چہ امام و نیک و عام اعلان بیت تو گد جہاد فرض میں بیت۔ ماں تبوک و ہجے جاو رات۔ پمشکاپشت و پشکپوکاں و جنت و باواست کنگ بوت۔ واللہ اعلم۔ ابو حیان و نیک اے آیت بہ جہاد نہ انت، طلب علم و بار و انت۔ جہاد و طلب علم و آیاتی تہا مناسبت ایش انت کہ ماں ہر دو تیناں خروج فی سبیل اللہ انت و دو تیناں غرض دین و احیاء و سر بلندی انت ماں یکے و چہ نرم و ماں دوی و چہ زبان وغیرہ۔ ک جہاد فرض کفایہ انت کہ آطبعی ترتیب و رداساری و گوں ہما کفران و کنگ بہ بیت کہ اوں گوں مسلماناں قریب تر انت رند تر گوں ہما و ان و قریب و بے ڈول و کم کم جہاد و حلقہ و دراج کش کنگ بیت۔ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و خلفائے راشدین و جہاد بہ ہجے ترتیب و بوتنت۔ ماں دفاعی جہاد و ہم فقہاء ہجے ترتیب و ایر کنگ کہ ہر جہاد اسلامی ملک و سر کا فرجہ کنت اود و مسلمانانی سر اذفاع واجب انت اگر کافی مہنت یا سستی بکنت تو گوں ہمایانی منقسل

تو کہ جس نے اس کو پہچان لیا وہ اس کو بے شک و شبہ سے پہچان لیا۔ (توبہ رکوع ۸) وفي الحديث انه صلى الله عليه وسلم قال انا الضحك القتال كما في ابن كثير۔
وہ یعنی چہ خدا عز و جل کا فریضہ قوسے عز و جل کے ترس کے زیر دست قبول کنگ نہ لوٹیت۔ ہر وہ دور ہر قدر مسلمان چہ خدا عز و جل ترسان اتنت خدا کے پاک عز و جل کے
داں ہما و ہدے کا فرانی سرے غلبہ و سرافندی دات۔ حق تعالیٰ ماں مئے دلاں و قی خوف و ترس عز و جل پیدا بکنت۔ ۱۲
(ہمے تاکدیم عز و جل فوائد) و ہدیکہ یک قرآنی سورتے نازل ہو گت تو منافقاں گوں و ت ماں و نیا گوں لھتیں ہما دہ دلیں مسلماناں پہ کلاگ و مسخرہ و رائیتنگ اتش کہ
سکے چوں واجہ اچہ شاکئی کئی ایمان اے سورتے زیات کت۔ مطلب ایشاں ت کہ (معاذ اللہ) مے سورت عز و جل ہست انت کہ ایشاں ایمان و یقین عز و جل
کت بکنت، حق تعالیٰ عز و جل دات کہے شک چہ خدا عز و جل کلام عز و جل اشکنگ عز و جل مومنانی ایمان عز و جل ترو تازگی پیدا بیت و دلائی تہا و شنودی و شاد کامی جاہ منند بیت۔ البت ہما کہ
ماں آیانی دلاں کفر و نفاق عز و جل نادراہی و گندگی ہست انت ہا
آیانی گندگی و نادراہی عز و جل زیادتی بیت۔ دانکہ اے نادراہی آیانی
پہ مرگ رسیت

باران کہ در لطافت طبعش خلاف نیست
در باغ لاله روید و در شوره بوم و خس
یعتن دون ۱۱

سُورَةُ فِينَهُمْ مَنْ يَقُولُ اَيْسُرُ زَادَتْهُ هِذِهِ اِيْمَانًا فَاَمَّا
سورتے گد لھتے چہ آیانی گوشتیت کہ کجایکے عز و جل شہزادہ کت اے سورت عز و جل آئی ایمان۔ نوں ہا
الَّذِينَ اٰمَنُوا فزَادَتْهُمْ اِيْمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿۱۲۷﴾ وَاَمَّا الَّذِينَ
کساں کہ ایمانش آرتنگ زیادہ کت اے سورت عز و جل آیانی ایمان و آو شحال انت۔ ولیکن ہما کسان
فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا اِلٰی رِجْسِهِمْ وَكَاتُوا وَهُمْ
ماں آیانی دلاں بیماری انت گز اپری کت پہ آیانی گندگی عز و جل سدا گندگی و مرتنت آپہ کافری عز و جل
كٰفِرُونَ ﴿۱۲۸﴾ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْيٰفِتْنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً اَوْ
حالت عز و جل آگندنت ہے کہ آزمائش کنگ بنت ہر سال یک برے۔ یا
مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذْكُرُونَ ﴿۱۲۹﴾ وَاِذَا مَا اُنْزِلَتْ
دور عز و جل پداہن توبہ نکنت و نہ انصیحت قبول کنت و وقتیکہ نازل بیت
سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ اِلٰی بَعْضٍ هَلْ يَرٰكُمْ مِنْ اَحَدٍ ثُمَّ اَنْصَرَفُوْا
سورتے گد اچار کنگت یک دگرے دنگ کہ آیا گندیت شمار ایک (چہ مسلماناں) رندا بچترنت و
صَرَفَ اللّٰهُ قُلُوبَهُمْ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُوْنَ ﴿۱۳۰﴾ لَقَدْ
اللہ عز و جل ترسیتنگت پہ ہے سبب عز و جل آقو مینت کہ سدا پند بنت ک آتک
جَاءَكُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ
شے نیک رسول چہ شے جس عز و جل گران گزیت آئی عز و جل سدا چیزے کہ شمار اضر دت و
حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۳۱﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا
حارص انت پہ شے نیک عز و جل (خصوصاً) مسلماناں
فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ
گد ابگوش کہ بتس انت من و اللہ نیست انت، حج معبودے بجز ہائی عز و جل و ہائی عز و جل سدا توکل کت من ہا
رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ﴿۱۳۲﴾
وت انت منن شانیں عرش عز و جل واجہ و

باران کہ در لطافت طبعش خلاف نیست
در باغ لاله روید و در شوره بوم و خس
واجہ شاہ صاحب عز و جل آیت عز و جل تقریر دگر پیچے کنگ یعنی
کلام الہی گوں ہرج مسلمان عز و جل تب عز و جل مطابق بیت
اگل بوان عز و جل گوشتیت کہ سبحان اللہ اے آیت عز و جل منی ایمان
و یقین عز و جل انگ گشت کت۔ ہے ہما اگر ماں کد ام آیت عز و جل
منافقاں چیریں عیب ظاہر کنگ بنت تو آچہ شرمندگی عز و جل پیش
بوان عز و جل گوشتیت بے شک اے کلام عز و جل مے یقین ایمان
زیادہ کت لیکن چونکہ اے گوشت گوں و شنی و دل جمعی انت
محض پیشہ مندی عز و جل رخ کنگ گوشت گتیش ہمیشہ ایشاں اے
توفیق نہ ہو گت کہ دم تر عز و جل توبہ کنگ گوں راستیں دل عز و جل حق عز و جل
رند گیری عز و جل بکنت بلکیں چہ پیش زیات و قی عیبانی حیر
دیگ عز و جل گلا تیش ہو گتنت ہمیشہ انت گندگی عز و جل سدا گندگی۔
عیب دار عز و جل لازم انت نصیحت عز و جل گوشداران عز و جل و قی
اصلاح عز و جل بکنت نہ اے کہ چپکائی چہ نصیحت کنوک عز و جل و قی
عیب عز و جل چیر بدنت۔ و قی یعنی ہر سال کم عز و جل چہ کم یک دور ہا
اے منافقاں ماں فتنہ و چکاس عز و جل دور دیگ بنت مثلاً قوط
نادراہی و غیرہ کتام زمینی یا آسمانی آفتے عز و جل گرفتار بنت یا چہ
پیغمبر علیہ السلام عز و جل زبان عز و جل ایشانی نفاق عز و جل ظاہر کنگان عا شاہ
رسوا کنگ بنت یا جنگ جہاد عز و جل نوبت ایشانی بزدلی و کور
دلی پدا کنگ بیت مگر ایشاں ہنچیں بے جا و کور دل انت
کہ تازیانہ (چابک) ورگ عز و جل پدا گوشے ایشانی گوشس عز و جل
مورے نہ وارت، نہ پیشی گن ہاں توبہ کار بنت و نہ پہ آئندہ عز و جل
نصیحت گرت۔ و قی ہر وہدے نازل ہو تیں و منافقاں
ماں مجلس عز و جل زندوک بہ بنت تو کلام الہی اشکنگ پرایاں
گران گوشنگ انت خصوصاً ہما آیات کہ ماں آیانی ہما شانی
عیبان عز و جل ظاہر کنگ ہو گت ہما وہدے گوں یک دگرے عز و جل
گوں چماں اشارہ ایشاں بکرتیں و اینگر و آنکر چماں و شاکنگ
دینت کہ باریں کتام مسلمانے عز و جل چیم پر ماسک انت۔ پدا
نظر عز و جل ددے ویدے کنگان عز و جل چہ مجلس عز و جل در و رونت
و قی یعنی چہ پیغمبر مجلس چون برگردنت خدا عز و جل آیانی دلاں
برگ و دینت کہ آیانی چہ قی جاہلی و احمق عز و جل ایمان و یقین عز و جل
خبران عز و جل فہمگ و قبول کنگ نہ لوٹ انت۔

وہ کہ آئی عز و جل حسب و نسب، اخلاق، ہیل و عادت، دیانت و امانت عز و جل شہزادہ شتری عز و جل معلومدار انت۔ و قی چہ ہر چیزے عز و جل شمار تکلیف یا سکی بریت آواجہ عز و جل سرامن
گران انت۔ ہریم منتگ آواجہ ہے لوٹیت کہ امت عز و جل سدا آسانی بہ بیت و چہ دنیاوی و اخروی عذاب عز و جل رستگار بہ بیت۔ ہمیشہ ہرچ دینے کہ واجہ عز و جل گوں و ت آوتنگ
آہم سبک نرم انت و افسران عز و جل آواجہ عز و جل مدام خوش نصیحت فرمائیتنگت یسروا و لا تقصروا (گوں آسانی عز و جل کار بکرات، سکی و ترندی عز و جل چہ دت عز و جل دود بدار انت) و قی یعنی پہ شے دوز و ہما
و نفع رسائی عز و جل دل مدام تلوسیت۔ مردم بہ دوزخ عز و جل نیک تجنت واجہ ایشانی سرین گران عز و جل ایشاں عز و جل دور ہر مال کنت۔ واجہ عز و جل مسترس گوشست دل عز و جل واک ہمیشہ انت
کہ خدا عز و جل بندہ اہلی خیر و حق کا میابی حاصل بکنت جہاد و غیرہ عز و جل مقصد خوریزی نہ انت بلکیں بہ لا چاری عز و جل جاور عز و جل گران پریشے عز و جل ذریعہ عز و جل بنی نوع انسان عز و جل فاسدیں و ستر تکلیف اعضا عز و جل
بزان عز و جل خرابیں جراثیم تباہ کنگان عز و جل امت عز و جل رتب و مزاج عز و جل صحت و تندرستی عز و جل راہ عز و جل گنجگ انت۔ و قی و ہدیکہ واجہ بہ ہر جہیں جہان عز و جل اینقدر دوز و واہ انت تو خاص
ایمانداری احوال عز و جل سدا ظاہر انت کہ چنقد شفیق و مہربان بیت۔ و قی اگر مردم واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم عز و جل عظیم ایشاں شفقت، دوز و واہی و دل سوزی عز و جل قدر عز و جل کنت

دل لہتینانی گورے نور عام انت۔ چہ ضیاء ء ضیاء خاص ہما نورے گوشت کہ آزیات تیز و چکر دار بہ بیت۔ لہتین گوشتہ کہ ہرچی ء روشنی ذاتی بہ بیت آشیار
انت و ہر روشنی کے چہ درے ء حاصل کنگ بہ بیت آثر نور گوشت۔ روح ء روشنی ماں عالم سبب ء چہ دومی کرد ء حاصل نہ بوت۔ ماہ ء روشنی
البت چہ روح ء استفاد انت و لہتین محققاں ماں ہر دو بیناں بے فرق بیان کنگ کہ نور مطلق روشنی ء گوشت۔ ضیاء و ضوء آتی ء انتشار بزاں شنگ
و تالانی ء گوشت۔ روح ء روشنی ء تالانی چونکہ زیات انت پشکا ایشرا ضیاء ء نام دیگر بوت و اللہ اعلم۔ فل یعنی ہر رچ کم ء کم و گیش بوان بیت
و القمر قد رزہ منازل حتی عاد کالعرج جون القدیم (یس رکوع ۳) علم ہیئت ء زواکراں آتی ء گردش ء تقسیم کنان ء ۲۸ منزل مقرر کنگت
کہ آیاں ماں دوازده بوجان ء بہر انت۔ ماں قرآن خاص اثنی اصطلاح مقصود نہ انت مطلق تر و تاب و مسافت ء درجہ مقصود انت۔ فل یعنی تالانی شمار و
ماہانی و روحانی گونڈیس و زندیس حساب درست گون
ماہ و روح ء رفت رے ہنگرچ کنگت۔ اگر روح و ما
مبنت تورچ و شب قمری و شمس ماہ و سال چونکائی
متعین بنت۔ حالانکہ ابید چہ دنیاوی زند و معاشی
کار و بار ء ماں شریعت ء بازی کماں و ہدر مقرر ء
ضرورت انت۔ فل یعنی فلکیات ء نظام ء رداہر
و ط ء انت بلی بہت انت، چوش نہ انت بلکین مزین
عظیم الشان نظام و تدبیر ء چہر ء ہزارانی حساب ء
فائدہ ہاں و حکمتاں شامل انت۔ فل یعنی فہمیدہ بین
مردم مصنوعات ء اے نظام ء گندان ء خداوند قادر و
حکیم ء ہستی ء نشان ء حاصل کنگت و چہ مادیات ء
بست و بند ء روحانیت ء بار ء ہم اندازہ جنت
کہ ماں اود ء دنیا ء باریس جونیں ماہ و روح خداوند
قدوس ء پیدا کنگت ہمیشاں انبیاء و مرسلین بفہم۔
فل بے شک ماں دنیا ء ہر یک خورد و مزین چیز ء خدا
ہستی و وحدانیت ء دلائل موجود انت۔
و فی کل شیء لہ آیتہ ۴ تدل علی اتہ واحد
ماں سورہ بقرہ ء جہر سيقول ء ربع ء قریب ایک آیتہ گوشت
کہ ماں آتی ء گون زیاتیں گیش کیوار ء قدرت ء اے
نشانیاں بیان کنگ بوت کنگت۔ فل یعنی ماں دنیا ء ہر
گفتار بوت کنگت کہ آخرت ء خدا ء گورے روگ ء اشان
ہر خبر نہ بوت۔ بے چنت روحیں زند ء راوی مقصود و
مرادش جو حرکت و قدرت ء ہرچ نشانیاں کہ بالابیان
بوت کنگت ماں آیاں کدی فکر و چار و بچارش نہ کت کہ
اے و ط ء مضبوط و حکیمانہ نظام ہنجو کائی مفت ء اھینگ
نہ بوت کنگ۔ الم ء اے سرحمیں کارخانہ یک مقصد دارت
گڈا ہما ذات کہ آتی ء اولی براچوش عجب و غریب مخلوقا
ودی کنگت پہ آتی اشان ء دوبارہ و دی کنگ چون
مشکل کپیت۔ فل یعنی گونل و دماغ ء گون دست و
پاد ء ہر چہ کہ اشان کت و کمائی کت آتی ء بدلہ و دین
آس انت۔ فل یعنی ایمان ء برکت ء آتی ء روشنائی
حق تعالیٰ مومنان ء داں اصلی مقصد (جنت) ء سرکنت
فل جنتی جنت ء نعمتاں و خدا ء فضل و احسان ء گندان
سبحان اللہ توارے گوشت و و ہدیہ چہ خدا ء چہرے
لوٹک ء دلمانگ بنت مثلاً یک مرغے یا نیکی دینش و
دل ء اشان نیلگ ء رغبت کت تو سبحانک اللہم

گوشت۔ اشی ء ایش کنگ ء شرط ء فرشتہ ہما چہر ہما دمان ء حاضر کنگت۔ چوش بگوش بے یکس لفظ تمام دعایانی قائم مقام بیت۔ مرے دنیا ء ہم مزین مردمانی
گورے دستور انت کہ مہمان اگر کتام چہرے ء پسند کنان ء کے آثر تو صیف بدت تو غیرت منڈیں مہماں جل گوشت کنگت کہ ہما چہرے پہ مہمان ء جریدہ بکنت۔ فل جنتی ملاقات
و ہدیہ یک دومی ء سلام کنگت چوشکہ ماں دنیا ء مسلمانانی دستور انت ہم فرشتگان جنیتان ء سلام کنگ۔ بلکین و ت چہ خداوند رب العالمین ء طرف ء سلام
تحفہ ء ایک ماں قرآن ء نص موجود انت سلام قول آمین رب رحیم (یس رکوع ۳) و اللہ لکے ید خلون علیہم من کل باب سلاک علیکم بہا صبرکم (بقرہ)
فل جنت ء سربوان ء و ہدیہ دنیاوی تمکرات و جمالانی خاتمہ بیت و محض بہ سبحانک اللہم ء گوشت ء سربانک جز بہ دل ء رب ء رسیت تو اشان و تی دعا ء گورے الحمد للہ
رب العلمین گوشان بنت و طبعاً باید انت کہ ہنجوش بہ بیت۔ لا چہ دو آیت ء پیش فرما کنگت کہ ہر کس کہ غفلت ء زند بسر کنگت و گون ماملاقات ء اسیست نداشت
آیانی ٹھکانہ دوزخ انت۔ ادا اے پیشدارگ مقصود انت کہ خدا چشیں گنہگار ان دمان دنیا ء گرفت نہ کنت بلکین اشان ء مہلت دنت حالانکہ مخلوق ء احوال

و القمر نوراً و قدرہ منازل لتعلموا عدد السنین و الحساب ط

دماہ ء راتر پوک و مقرر کت پہ آتی منزل و تاکہ بزان انت سالانی شمارا و حساب ء و

ما خلق اللہ ذلک الا بالحق یفصل الایت لقوم یعلمون ۵

اے تمامیناں اللہ پیدا کت مگر گون تدبیر ء ہی بیان کنت نشانیاں پہ آتوے ء کہ ہر انت و

ان فی اختلاف الیل والنہار و ما خلق اللہ فی السموات و الارض

بیشک ماں بدل بوگ ء شب و روحانی و ہر آچیز کہ پیدا کنگ اللہ ماں آسمان و زمین ء

لایت لقوم یتقون ۶ ان الذین لا یزجون لقاءنا و رضوا

البت نشانیاں ہست اقوم ء واسطاکہ ہر سیت بیشک آگساں کہ امید نداشت مے دپ کپک ء و راضی بوتنت

بالحیوة الدنیا و اطمانوا بہا و الذین ہم عن ایتنا غفلون ۷

بہ دنیا ء زندگی ء و دلم بوتنت بہ آتی ء و آیاں کہ چہ مے آیتاں بے خبر انت و

اولک ما ولہم النار بما کانوا یکسبون ۸ ان الذین امنوا و عملوا

ہمانیت کہ آیانی جانکہ آس انت بہ آیانی کنگیں کارانی بدل ء و بیشک آیاں کہ ایمان آرت و کتشر

الصالحات یھدیہم ربہم بایمانہم تجری من تحتہم الانھار فی

نیکس کار راہ پیش ایت آیانی ء رب بایانی ایمان ء سبب رنہیت آیانی (باغانی و ما طانی) حیرا جو ماں

جنت النعیم ۹ دعویہم فیہا سبحانک اللہم و تحیتہم فیہا سلم

آرام و الا لیں باغان۔ آیانی دعا اودا ایشنت اے اللہ تہی ذات پاک انت و تحفہ آیانی اودا سلام انت و

واخر دعویہم ان الحمد للہ رب العلمین ۱۰ و لویعجل اللہ للناس

ورندی دعا آیانی ایشنت کہ تھامیں توسیع و ثنا اللہ واسطہ اکت راکتام جہان رودیونکنت و و اگر زون برسیت خدما مہمان

الشر استعجالہم بالخیر لقضی الیہم اجلہم فذل الذین لا یزجون

غرابی ء ہنجو کہ جلدی لوشتن آخوبی ء را البتہ ختم کنگ بوتنت آیانی عمر۔ گڈا مایہ دین آگساں کہ اسیست نداشت

لقاءنا فی طغیانہم یعمہون ۱۱ و اذا مس الانسان الضر دعانا

مے دپ کپک، ماں و تی سرکشی ء تہ سرگردان و و ہدیہ برسیت ان ء تکلیف، توار جنت مارا

چوش انت کدی بے شرم و بے جیابوان و دوت بہ و تی جرنڈہ سرازوت عذاب و دعوت دینت مثلاً گوشتن کہ اللہم ان کان
 هذا هو الحق من عندك فامطر علينا اجاراً من السماء (افال ۳۴) کدی چہ دنیاوی جیالان تنگ بوان و دوتی یا بہ و تی اولاد و غیرہ و حق و بد دعا کنگ بناء کنت چوش
 تجربہ پیش دریت نوں اگر خدا تعالیٰ آیانی درخواست و دعا و روع ہما دمان ایک عذاب یا دیکھ ہنکر زوت اشانی سرا دیم بدنت کہ ہر قدر زوت اشان خیر رسک و دوا ہش
 دارنت تو چہ بدی و وبال و اشان یک ساعتہ ہم فرصت مریت و اشانی زندہ رشتک سدان و ہما دمان و مرگ و انبار بکنت مگر خدا و گور و نیکی و بدی ماں ہر دو بینان
 مصلحت و ردا تاخیر و تھمیل لحاظ دارگ بیت تانکہ نیکیں مردم تربیت حاصل بکنت و بدکار ماں غفلت و کپان و دوتی ناشری و توک و زیات یک بورت ۔
 ہمے تاکد یمر و فوائد : فل یعنی انسان اول سرا چہ و تی بے پرواہی و عذاب و طلب کنت و بدی و دپ و دت لوٹیت مگر کزور و شل ہمنکرات کہ و ہدے

کتیں تکلیف و گزیت بے وس بوان و مارا تواریخت
 دانکہ تکلیف ہست آت کشکائی، نذکائی وادشتکائی
 بہر جاور و خدا تواریختان بوت ۔ و ہدیہ تکلیف دور
 کنگ بوت درستیں کوکار و فریادان و شمشیت
 گوشتے کہ آرا کدی گون خداے پاک و کار نہ کپتک ہما
 غرور و کاہلی، ہما سرکشی پشت کپت کہ پیش ماں آئی و
 گرفت رات ۔ ماں حدیث و ہست کہ تو خدا و ماں و تی
 عیش و آرام و یاد بکن خدا تراشی سکی و مصیبت و و ہدے
 یاد کنت ۔ مؤمن و شان ایش انت کہ کدی ہم چہ خدا
 شمشیت کار مصیبت سکی و و ہدے صبر و فدا فی و و ہدے خدا
 شکر و ادا بکنت ۔ اسے ہما چیز انت کہ آئی تو فنی چہ مؤمن
 امید دگس نبیت ۔ فل یعنی اگر آیانی گوشتک و و ہدے
 جلد عذاب نہ اہت یا تکلیف و جیال آیا آیان ٹکلت
 تو انسان و بے فکر بوگ نہ لوٹیت ۔ ظلم و ناشری و
 بے ایمانی و سرازوت یا بدیرالم و کیت ۔ چہ قدیم و اللہ
 دستور ہمیش انت کہ و ہدے مردم نبی و سولانی ظاہری
 نشانیاں و گندگ و پد ہم ظلم و نذیب و سر اسرین بند
 بوٹکنت و ہج پیامہ ایمان و فرمانبردار ی و نیگ و میل اش
 نداشتک تو گنڈا آسمانی عذاب و اشان و ہلاک کت ملام
 گناہ گاران و بے یک پیے و سرازوتک ۔

فل یعنی پیشی مردمانی جاگہ و نوں شمارا بہ زمین و سرازوت آباد
 کنگ تانکہ پد بہ بیت کہ شاداں کتام جد و خالق و مخلوق
 حقان و جاہ یار ات و گون خدا و پیغمبراں چون پیش کایت
 نیک و بد ہرچ ہمیں عمل کن ات بہ ہما حساب و گون شمار
 رواداری کنگ بیت ۔ دیم ہما معاملہ و ذکر انت کہ آیان
 قرآن کریم یا پیغمبر علیہ السلام یا گون خداوند قدوس و کت
 فل قرآن کریم و چونائی بند و وعظ و باز کس دوست
 داشتک لیکن بت پرستی یا آیانی خاصیں رسماں و
 عقب رہان و مرد و دود کنگ و اشان بد و ٹکلت و گون
 زہر کنگی گون رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و گوشتکنتش کہ
 گون و تی خدا و بگوشش کہ اسے قرآن و بدل و دگر کرکے
 نازل بکنت کہ ماں آئی و اسے بشتانک شامل مہنت و
 اگر قرآن ہمیش انت تو بیت پرستی و ردا ہرچ بیانے
 ہست انت مریشاں تریمیم براں رد و بدل بکن ۔ ہما
 بد نصیبان کہ آیان سنگ و بتان و خدائی اختیار بہر
 کت گنت چریشانی ذہن و ہج بعیدہ انت کہ ایک

پیغمبر و اسے ہم و سر و چیر کنگ و یا اختیار دارگ و مالک و مستر نفہنت یا اشان محض بہ الزام و کلاگ گرگ و ردا چوش درشان کنگ ۔ بہر جاور و اشانی و جواب
 ماں دمی آیت و دیک بوٹک ۔ فل یعنی کتام فرشتہ یا پیغمبر و اسے کار نہ انت کہ چہ و تی نیگ و ماں خدا و کلام و تریمیم کنان یک چنڈکے ہم بدل کت بکنت ۔ پیغمبر
 فرض ایشنت کہ ہرچ وحی نے کہ چہ خدا و جانب و کیت کمی و بیشی و بغیرہ آئی و حکم و کار بکنت آخدا و وحی و تابع بیت خدا آئی و تابع نہ بیت کہ ہرچ و طر و کلام شمار
 بلوٹ ات شے دیم بیا ریت و پیش بکنت ۔ ماں خدائی وحی و ادنی و ادنی تریم سر و چیری و قطع و برید (کپ کپ کنگ و بڑک) سکین مزین گناہ ایت ۔ پد ہما معصومین
 بند گان کہ آچہ خدا و زیات ترس داروک انت (انبیاء علیہم السلام) آچہ چشیں نافرمانی و نیک و چون رفت کنت ۔ ماں ایتی اخاف ان عصیت ربی عذاب یوقر
 عظیم و چوش بگوش (گویا) کہ بہ ہما فضولیں فرمائش کنوکانی سرا ارا دگرگ بوت کہ چشیں سکینا فرمانی کنان و شمارا چہ مزین رچ و عذاب و ترسگ لازم انت
 فل یعنی ہرچیکہ خدا الوطیت ہمائی و من بہ شے دیم و واناں و ہر قدر آلوٹیت چہ منی ذریعہ شمارا سریدی دنت ۔ اگر آئی و اشانی و بر خلاف بواہتیں تو منی

بعتزلون ۱۱

۳۱۵

یونس ۱۰

بجانبہ اوقاعدا اوقایبا قلبا کشفناعنه ضرہ مرکان

کشکائی یا نذکا

یا پراوشکا پرا و ہدیہ ما دور کنیں آئی و تکلیف براہ گیت گوشتے کہ

لَمَیْدَعُنَا اِلٰی ضَرِّمَسْہُ کَذٰلِکَ زَیْنُ الْمُسْرِفِیْنَ مَا کَانُوْا یَعْمَلُوْنَ

آئی و مارا تواریختک ہج مصیبت و کہ آئی و رشتک ۔ ہمیدول و براہنک کنگ بوت زیادتی کنوکانی اعمال

وَلَقَدْ اَهْلٰکْنَا الْقُرُوْنَ مِنْ قَبْلِکَ لَمَّا ظَلَمُوْا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ

ویشک ماہلاک کنگ انت چہ شتا پیسر نیکیں قومان و ہدیہ آئی ظالم بوتنت و آتک انت آیانی گورہ آیانی سولا

بِالْبَیِّنٰتِ وَ مَا کَانُوْا یُوْنُوْا کَذٰلِکَ فَجَزٰی الْقَوْمَ الْمُجْرِمِیْنَ

گوں دلیلان و نبوتت ایمان آروک ۔ ہجے داب و ماجزا دین گنہگاریں قوم و فل پدا

جَعَلْنٰکُمْ خَلِیْفَ فِی الْاَرْضِ مِنْۢ بَعْدِہُمْ لِنَنْظُرَ کَیْفَ تَعْمَلُوْنَ

کت ماشارا پشید ماں سرزمین و چہ آیان بعد تاکہ ماں بچاریں کہ شتا چہ کن ات و

وَ اِذْ اَتٰتٰنِیْ عَلَیْہِمْ اٰیٰتِ الْکِتٰبِیْنِیْ قَالَ الَّذِیْنَ لَا یَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا اِنِّیْ

و ہدیہ و انگ بنت آیانی سرا شے روشنائیں آیات گوشتن آکسان کہ اہمیت نذرانت میں ملاقات، بیار

بِقُرْآنٍ غَیْرِہِذَا اَوْ یَدِّلْہٗ قُلْ مَا یَکُوْنُ لِیْ اَنْ اُبَدِّلَہٗ مِنْ

قرآنے ابید چہ اشی و یا بدل بکن اشی و فل تو بگوش کہ منی کار نہ انت کہ من اشی و را بدل بکنان چہ

تَلْقَآئِیْ نَفْسِیْ اِنْ اَتَّبِعْ اِلَّا مَا یُوَسَّیْ اِلَیَّ اِنِّیْۤ اَخَافُ اِنْ عَصِیْتُ

و تی نیگ و ۔ من تابعداری کنان ہمائی و کہ منی طرف و حکم کنگ بیت ۔ من ترسان اگر من نافرمانی کت

رَبِّیْ عَذَابٌ یَّوْمٍ عَظِیْمٌ ۝۱۵ قُلْ لَوْ شَاءَ اللّٰهُ مَا تَلَوْتُمْ عَلَیْکُمْ وَلَا اَذَرٰکُمْ

و تی رب و ہج عذاب و مزین رچے و فل بگوش کہ اگر اللہ و بلوٹیں من اشی و رانہ و ٹکلت شے دیم و من شمارا خیر

بِهٖۤ فَقَدْ لَبِثْتُ فِیْکُمْ عُمُرًا مِّنْ قَبْلِہٖۤ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝۱۶ فَمَنْ اَظْلَمُ

دات اشی و پرچہ کہ من بوتگان شے توکا مزین عمرے چریشی و پیسر یا گنڈا شمارا بدنت فل گدا چہ آکس مسترین ظالم کہ

مِّنْ اَفْطَرٰی عَلٰی اللّٰهِ کَذِبًا اَوْ کَذَّبَ بِآیٰتِہٖۤ اِنَّہٗ لَا یُعْلِمُ الْجَوْرُوْنَ

انت کہ آجور بکنت اللہ و پشت و دروغ یا دروغ حساب بکنت آئی و آیات ۔ بیشک گنہگار رستگار نہ بنت و

مازل ۳

جی طاقت انت کہ چہ وقتی طرف ایک کلامے جو رکناں بہ آئی نام بہ منسوب کنناں۔ آخر منی عمر چہل سال بہ شے
 دیمگوست انت اینک دراجیں مدت شمارا بہ منی احوالاتی باروہ ہمک ہمیں تجربہ ہم بوتگ منی راستی دیکہ امنی، امانت و دیانتداری وغیرہ جوانیں ہیل و عادات جو
 بتلے بہ زبانانی سربوتگنت۔ منی عامی لوگ و کلام ظاہریں استادے و دیماہ پست گردی و رد اکونڈانی نہ جنگ یک سرفاہیں خبرایت۔ پداواں چہل سال و نہ آئی
 قصیدہ نے نوشتہ کت و نہ شاعرانی دیوان و نہ مشاعرہ شامل بوت نہ کدی آئی و کتب و دپ کچ کت و نہ کدی قلم ماں دست و گپنگ نہ ماں کتام درگاہے
 کدی نشت ایکپارگی ہنجیں کلامے جو بکنت و بیاریت کہ آب و قی فصاحت و بلاغت و شوکت خوہیں طرزیان آسانی و روانی، حق و انس و راعا جز بکنت آئی علوم
 و حقائق و مقابله تمام دنیا و معارف و زانت جو کرک و تاک و زرد بہ بنت یک ہمیں سز ہمیں عالمگیر قانون ہدایت پہ انسانانی دست و بچیت کہ آئی و دیم
 گوستگیں تمایں قانون رد شمار بہ بنت مزین قوم

بعتن دون ۱۱

۳۱۶

یونس ۱۰

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۚ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ
 وائے عبادت کنت ابید چہ اللہ و ہا چیز کہ نہ آیان نقصان دات کنت و نہ فائدہ و گوشت کہ اے

شَفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ اتَّبِعُونِ اللَّهَ بَمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي
 مے واسطہ شفاعت کنت اللہ کو کہ تو بگویش آیا شا اللہ معلوم کن ات ہا چیز کہ آراوت معلوم نہ انت آسمانی

الْأَرْضِ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ۚ وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً
 و زمین و تو کا۔ آذات پاک انت و برتر انت چہ آچیز ان کوئی شریک کنت و مرد ماں نہ انت مگر یک

وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا
 مے کڈ ایک یک بوتنت۔ و اگر پسر اموتیں گپنتی رب و اللہ فیصلہ بوت آیان در میان و آچیز

فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۚ وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَقُلْ
 کہ جبرہ کنت و گوشت پرچہ ایریجک بوت آئی و سراچہ آئی رب و یک ثانی یہ۔ تو بگویش

إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ۚ وَإِذَا
 کہ چیریں گپان اللہ زانت کڈ اشارہ چار بہت من ہم گوں شمارہ چاراں و و ہر یک

أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِنْ بَعْدِ ضَرَاءَ مَا سَكَبُوا لِأَنَّهُمْ تَكْرُرُ فِي
 بچا شینیں نامردمان و چہ رحمتان، رند چہ تجلیفی و کہ رسات آیان و ناگت و حیلہ کنت ماں

آيَاتِنَا قُلْ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكَرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ۚ
 مے قدرتیاں۔ بگویش کہ اللہ چہ درت تازوت ترجیلہ اذک کنت۔ بیشک مے فرشتہ نویسنت شے حیلہ باذیاں و

هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ وَ
 آہا ذات انت کہ گردینت شماراں جنگل و دریا یا۔ تا آوقتیکہ شماں بوجیک و نشت ات و

جَرَيْنَ بِهَمْ بَرِّيْهِمْ طَبِيبَةً وَفَرَحُوا بِهَا جَاءَ تَهَارُهُمْ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمْ
 و آشت گوں شما گوں و شیں گواتے و آچریشی ووش بوتنت آسمانی گورہ تریدیں گواتے و ایک آیان سارا

الْوُجُوهِ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُوا أَنَّهُمْ أَحِيطَ بِهِمْ دَعَا اللَّهُ مُخْلِصِينَ
 موج چہ ہر جاگہ و آیان زانت کہ چپ چاگرد و گرگ بوتنت، توارش کت اللہ و خالص کتس

مازل ۳

و ملکانی ماں مرداریں قالب و تازہ این روح ماں گپیان و
 ابدی حیات و نوکیں زند و از باباں جریدہ بکنت اے خبر
 کتی و ہن و نشت کنت شمارا فکر جنگ لازم انت کہ
 ہما پاک تبیں انسان و تاں چہل سال و کتام انسانے
 و سرادروے نہ بست آیا یکپارگی آچیں دلیری کت
 کنت کہ معاذ اللہ خداوند قدوس و سرادروغ بہ بندیت و
 بہتان بکنت۔ لا چاری و متک کپیت کہ ہرج خدائی
 کلام من شمارا اشکنا تیناں آئی و جوڑ کنگ یا سہ کنگ
 من و ما اضلا اختیار نہ انت خدا ہر چہ کہ لویت منی
 زبان و شمارا اشکنا سینیت یک نقطہ یازیر زبردل
 کنگ و کتام مخلو تے و حق حاصل نہ انت۔

و یعنی گناہ کاراں و مجرمان و حقیقی کامیابی حاصل
 بیت نہ کنت نوں شادوت فیصلہ بکن ات کہ ظالم و مجرم
 کے انت اگر (بند خبر) من دروغ بندان و خدا و
 نیگ و خبر و تاب دیان توجہ من و مستریں ظالم کس
 بیت نہ کنت و لیکن ماں گوستگیں آیت و ہرج دلیل
 بیان کنگ بوت چرائی و ثابت بوت کہ اے احتمال بلکل
 باطل انت نوں و ہرے منی رستی ثابت انت و شما چر و
 جہلی یا کنت و خدا و کلام و دروغ بند کن ات تو نوں
 برے روئے زمین و چہ شما ستریں ظالم کس بیت نہ کنت
 (مے صفحہ و فولاد) و معاملہ گوں خدا و
 پیغمبر ات۔ نوں اشانی خدا پرستی و احوال و باشکرت کہ
 خدا و بید دیان و ہنجیں جزائی عبادت و کنت کہ ماں
 آیان قدرت و نفع و نقصان ہیج نیست و ہرے چریشاں
 اے بار و جنت بیت تو گوشت کہ بے شک منہ خد
 و ایک بیت کہ آئی و زمین و آسمان و دی کنگت مگر اے
 بتاں وغیرہ ووش کنگ پیشکا ضروری انت کہ ایشاں
 سفارش کنان و چہ مستریں خدا و ماں دنیا و مے گرانیں
 کاراں شرکنا نیست و موت و پداگر دوبارہ زندگ بوتیں
 گڈا اودا ہم مے سفارشی بنت۔ باقی ایند کہ خوردیں کار کہ
 اشانی اختیار ہمیشانی دست و انت اے گوں ہمیشا
 تعلق دارنت پیشکا مارا لازم انت کہ اشانی عبادت و
 بکنیں۔ و یعنی بتانی سفارشی لوگ و سفارشی و عبادت
 و مستحق لوگ ہر دو میں دعوی غلط و بے بنیاد انت و
 ظا ہر انت کہ ماں خدا و علم و ہا چیز بیت کہ چہ بند ر بیت

پیشکا خدا و علم و زانگ و برخلاف اے بے نہیں و دت گڑیں دستور ثابت کنگ چوش بگویش (گویا) خدا تعالیٰ ہنجیں چیزانی سرزد لوگ و احوال دیگر انت کہ ماں زمین و
 آسمان و ہیج جاگہ ہم آیان سرزد لوگ آرا معلوم نہ انت۔ یعنی ہیج جاگہ آیان وجود نہیں تو ضرور آرا معلوم بوتیں گڈا چور کانی چا کارانی کنگ و
 مہن ای بکتیں۔ و ممکن ات مشرکاں بگوشتیں کہ خدا و بلکیں ماں شے دین و مہن کنگ ماں مے دین و مہن نہ کنگ آئی و پستہ دات کہ اللہ دین چہ مدام و یکایت
 ماں برحقین اعتقاداں ہیج فرقے نیست۔ میا ہی و مدام مردم گراہ لوان و جدا جدا بوتنت خدا و بریشانی سرزد کنگ و حقین دین و سرا یارگ و نبیان و دیم دات،
 ہیج زمانگ و ہیج مذہب و خدا و شرک و جانز قرار نہ دات۔ باقی مردمانی و ت ماں و قی اختلافاں زبردستی پیشکا نیست و نا بود کنگ نہ بوت کہ چہ پیش و ماں خدا و علم و
 اے خبر و گیش و گوار بوتگ ات کہ اے دنیا دار العمل انت۔ اے پچا مے و گڈی فیصلہ و جاگہ نہ انت۔ ادا انسانان و پے کٹ و کمانی و ہر ہمیں کارانی کنگ و واسطہ

آزادیلہ دیگ بوتنگ کے آہر کشتے و سراسر کشت کنت بہ آئی و سراسر گام بکنت۔ اگر اسے خبر فیصلہ چہ پیش و مہوتیں تو گڈ اتمائیں اختلافانی فیصلہ ہماست و ہما دمان و بوتنگ۔ فلک یعنی ہرچ نشانیہ کہ آیاں فرشتہ کزنگت چرایاں یک نشانیہ پے پر چایر گجگ نبوت جواب حاصل ایست کہ صداقت و شاپیش باز دیستگ فرشتی نشان پیش درگن چندان فائدہ مندانت و نہ ضروری انت۔ دیم ترہ پے خدا و مصلحت بیت آتشان پیش داریت آئی و علم خدا حاصل انت کہ دیم و پے نشان و چہ ہمیں نشان ظاہر کنت۔ نون شہ راہ چار بیت مہم انتظار کنیں۔ ماں موضح القرآن و ہست یعنی اگر گوسنت کہ ماچون بزانیں کہ تہی خبر راست انت، فرماست کہ راہ چار بیت کہ حق قائلے اسے دین و روشن کنت و مخالف رسوا بنت و براب بنت، چنانچہ ہنچوش بوت۔ راست و نشانی پے یک رندے کافی انت و ہک رندے مخالف رسوا بنت تو فیصلہ و ت بیت۔ حالانکہ فیصلہ و روح ماں دنیا و نہ انت۔ وکے مکہ و مردمانی سراسر حق قائلے ہفت سال و کال دیم دات و ہدیکہ ہلاکت و قریب بوتنت تو ہوس

بوان و گون واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و پے دعاء و عرض کت و وعدہ اش کت کہ اگر چہ اسے عذاب و رستگار بہتیں تو ما ایمان کاریں۔ چہ واجہ و دعاء و برکت و خدا و خیر کت، و کال و بلاد دور بوت تو گڈ اتمائیں پدا ہما شہراں بنا۔ کت خدا و آیتان و دروغ بند کت و آئی و قدرت و رحمت و سراسر نظرش ایرن کت بلکیں خداوندی انعامان ظاہری اسباب و حیلہ و خشکیں بے بنیادیں خیال و ہم اش در شان کت۔ ہمیشہ اسے پتہ خدا و دات کشرہ ایشا بخوبی مکرو حیلہ سازی کجی انت مگر ایشا خوب یاد ہداریات کشتے حیلہ بازیان یک یک نویسگ بیگا انت۔ آتمائیں دفتر قیامت و روح و شے دیم ایر کنگ بنت۔ گڈ او ہدے شے حج حیلہ بازی چہ فرشتگان چیرہ انت آچہ خدا و محیطیں علم و چونکائی در بیت کنت۔ شہا و وئی مکرو حیلہ سازی و سراسر اہل کنت حالانکہ خدا و جوانی مکرو (تدبیر) چہ شے مکرو تدبیر و زیات تیز و سریع الاثر انت۔ آجہرم و واگ و ہنکر سست یلہ دنت کہ مجرم ماں غفلت و نشہ و مست بوان و سراسر خیال ہم بہ آئی ذہن و نہ بیت۔ و ہدے کہ بد بختی و پیمانہ سر ریح بیت تو آرا یکپ رگی گریٹ و ترندی سزا دنت۔ لہذا عاقل و باید انت کہ چہ خدا و نرمی و او پار و گندان و مغفور مہبت نہ معلوم نرمی و پد چوین ترندی بے بیٹ چوشکہ دیم ترے ماں دریائی سفر و جاور و بیان فرماست۔ شاہ صاحب فرماست کہ سکی و ہدے انسان و نظر ظاہری رہ بندانی بدل و بہ خدا و سراسر بنت و ہدیکہ سکی ہکس بوت و کار شہوت پدا خدا و شہوشان و پے رہ بند و سببان نیگ لپیٹ و نہ ترسیت کہ مبادا خدا چشیں سکی بے منی سراسر مدنت۔ تمام رہ بند و از بابانی خداوند، واجہ خداوت انت۔ ہر چیز و ورگ بہ ہائی و دست و انت چنانچہ ماں دریائی سفر و جاور و آئی یک مثلے و بیان کنت۔ ۱۲

(ہم صفحہ و فوائد) فلک یعنی اول سر و گوت و ش و ش و ہوافق کشکانت مسافر گون گل چل روکانت انت کہ اناکت و یک طوفانی گواتے و سرکشت و چہ چاریں نیمکان موحانی کوہ چست بوان و بوجیگ و سراسر ایک و لگنت و ہدیکہ سر پد بوتنت کہ چہ ہر نیگ و مرگ و اصل لوٹ ہم ہمیشہ ات چہ ہر یک چیز دل و شہودان و خالص خدا و غلامی و راہش گیت و پکاتیں قول و قرارش کت کہ اگر چہ مصیبت و خدا و مارا نجات دات تو ما مدام ہائی و منت و شکر و گریں ہجراتی ناشکری نہ کنیں بیکن ہماست و دمان و کہ اتمائیں امن و سلامتی جاہل بوت۔ پے تیاب و سراسر پادش کینت گڈ او بارہ ناشری و ناسریدی و راہ ہدا و وئی دست کینت۔ پے کیں و ہدے ہم و وئی قول و سراسر اوشتانت۔ تنبیہ: مرے آیت و پے ہما اسلام و دعوی داران منن عبرت موجود انت کہ بوجیگ و بہ شرنگ و طوفان و دوچار کپک و جاور و یکیں خدا و یلہ کنان غیر اللہ و پد مدد و تو پر جنت۔ مکہ و فتح و رند و جہل و چک

یونس ۱۰

۳۱۵

یعتدرون ۱۱

لَهُ الدِّينَ هَ لَيْنَ أَنْجِيْتَنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿۳۱﴾

پے آئی عبادت و را، اگر تو مارا نجات دات چہ اسے مصیبت و البت ما شکر گزار ہیں

فَلَمَّا أَنْجَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ يَا أَيُّهَا النَّاسُ

گڈ او ہدیکہ نجات دات آیاں ناگہاں کشتی کشت ماں زمین و ناحق و ط او مردمان!

إِنَّمَا بَغْيَكُمْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ مَتَاءَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ

شے ناشری و تاوان پے شے جندان انت، نفع بگرات ماں دنیا و زندگی و۔ پدا مٹے گورے شے و اتری انت

فَنَنْصِبُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۳۲﴾ إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ

گڈ او معلوم دار کنیں آچہ کہ شاعل کنگ و بیشک دنیا و زندگی و مثال مانند آچے کہ ایر گیت آرا ما

مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ

چہ آسان و گڈ او اور بوان و درانت کنت سبزی زمین و چہ آچیزان کہ و رنت مردم

وَالْأَنْعَامُ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازْبَيَّتْ وَطْنَ

و دولت و تاکر و ہدے کہ زمین رونق دار بوت و براہنک بوت و گمان کت

أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِرُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتُهَا أَمْ رَأَيْتُمُ اللَّيْلَ أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا

زمین و نند و کان کہ مٹے دست انت کشار و ناگہاں آتمک مٹے حکم شب و یار وچ و گڈ اکت ما آئی و را

حَصِيدًا كَأَنْ لَّمْ تَعْنِ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ

رہنگیں گوشے کہ زمیں روح و را دا آبادی نبوت۔ ہے داب و مایان کنیں تی نشانیان پے آمد ماں

يَتَفَكَّرُونَ ﴿۳۳﴾ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَىٰ دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ

کہ غور و فکر کنت و اللہ تو ار کنت سلامتی و لوگ و نیگ و راہ پیش داریت ہر کئے بلوئیت

إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿۳۴﴾ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ

نچکیں راہ و جانب و وپہ آک کہ نیکی اش کت خوبی بہت و گیشتر ہم و نہ پوشیت

وُجُوهُهُمْ قَدْرًا وَلَا ذِلَّةً ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۳۵﴾

آیانی دیم و سیاہی و نہ رسوائی۔ آیاں جنتی انت و آئی و تو کا دائم ماننت

مزل ۲

وئی ترندی چنگل مٹے سراسر کنگت چک و سلامتی پر مانوں نیست انت گڈ انوں تمام نقلی معبودان و ول کنان و یکیں خدا و تو ار پر جنت کہ انسانی فطرت و اصل لوٹ ہم ہمیشہ ات چہ ہر یک چیز دل و شہودان و خالص خدا و غلامی و راہش گیت و پکاتیں قول و قرارش کت کہ اگر چہ مصیبت و خدا و مارا نجات دات تو ما مدام ہائی و منت و شکر و گریں ہجراتی ناشکری نہ کنیں بیکن ہماست و دمان و کہ اتمائیں امن و سلامتی جاہل بوت۔ پے تیاب و سراسر پادش کینت گڈ او بارہ ناشری و ناسریدی و راہ ہدا و وئی دست کینت۔ پے کیں و ہدے ہم و وئی قول و سراسر اوشتانت۔ تنبیہ: مرے آیت و پے ہما اسلام و دعوی داران منن عبرت موجود انت کہ بوجیگ و بہ شرنگ و طوفان و دوچار کپک و جاور و یکیں خدا و یلہ کنان غیر اللہ و پد مدد و تو پر جنت۔ مکہ و فتح و رند و جہل و چک

عکرمہ مسلمان نہ ہوگت چہ مکہ و تہجیان و دریائی سفر و ربا دگ بوت کمیس دیر روگ و پد طوفانی گواتاں بوجیگ و ای دیم و آدم کت۔ ناخدا و گوں مسافراں گوشت کہ یکس خدا و توار پر کچن ات، ادا شے معبود پچ درد نہ ورنٹ عکرمہ و گوشت کہ ای و اہا خدا انت کہ آئی و نیمگ و محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) مارا دعوت دت اگر ماں دریاء چہ محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) و رب و بغیر نجات نہ سیت تو ماں حشاوگ و ہم چہ آئی و دستگیری و مدد و ابید نجات حاصل کنگت شکل انت۔

اے خدا! اگر تو مارا چہ ای مصیبت و کشت ات تو من و اترکان و و اہر محمد صلی اللہ علیہ وسلم و دست و سراوتی دست و ایرکناں۔ من و امیت انت کہ آچہ و قی کریمانہ ہیل و عادت و منی گناہان و مہا کنت۔ چنانچہ عکرمہ و اہر نبی صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و حاضر بوان و و تارا گوں سلام یارگ و شرفدارکت۔ رضی اللہ عنہ و یعنی شے ناشریانی و بال بہ شے چک و کیت۔ اگر چنت روح ناشری کنان و دنیا چیزے کٹ و کماتی شہا حاصل کت بلے پدا ہم گد سر و شے و اتری بہ خدا و گور و بیت، اودا شے کل کنگیں کار شے دیم و حاضر کنگ بنت۔ خداوند رب العزت سزا دیان و پیشداریت کہ شے چوئیں کردار ہوگت و لھتیں و اہا فاختلط بہ نبات الارض و معنی زیات پیداوار کنگ پر چاک و ہدے زمین و پیداوار زیات قوی بیت تو بزی و سبب و یک جزے گوں دومی و ہو رنیت و مانپوشیت آڑا لھتیں و اہا ہاں بلے و با و پھ مصاحبت و زوران و چوش معنی بیان کونگ کہ زمین و سبزگ گوں آپ و ہو ر ہو ر بیت پر چاک نباتات آئی و جزان و بہ و قی تو ک جذب کنت و چوش کہ ورگ انسان و بدن و جز جو ر بیت ہے پیمایا آپ۔ چوش بگوش کہ نباتات غذا جو ر بیت۔ ترجمہ کنوکیں و اجکار و لفظ پیشداریت کہ آئی چہ اختلاط ایے مراد گرت کہ زمین و آپ و اختلاط و ہرچ سبزگے ر دیت ماں آئی جانور و مردمانی و راک مخلوط (ہو ر ہو ر) بیت مثلاً گندم و درخت و دانہ بیت کہ انسان و بیت انت و چرائی پنگ پیدایت کہ آجا و رانی غذا بیت ہے پیمایا درختانی ثمرہ و تاک انت کہ چریشاں ہریکے و و راک جدا جدا انت۔ و یعنی ہک رنگ و صورت و نباتات (سبزبان) و زمین و ڈولدار و سپاہ دارکت و کٹا ر ہنچش تیار بوت کہ مالکان و کاملیں بھو بوت کہ نوں چریشی سزمیں نفع حاصل کنگ و موسم اہتگ و رستگ و یعنی اناگت و چہ خدا و حکم و روح و یاشپ و کتام آفتے کیت (مثلاً طوفانی گواتے اہت یا ترونگل کپنت یا مدگانی شکرے کیت و علیٰ ہذا القیاس) آئی و تمایں کٹا ر ہنچ صاف کت گوشتے ادا کردی کا ہے ہم نہ رستگ بالکل بہ ہے پیمایا دنیا و زند و مثال انت کہ توری بلی ہر قدر حسین و ڈولدار نظر بیت دانکہ احمقیں مردم بہ آئی حسن و درباری و سر اشدائی بوان و اصل حقیقت و شہوش کار بنت لیکن اشی و سر سبزی و ترو تازگی و زیب و زینت محض بہ چنت و روحان انت کہ سک زوت و زوال و فنا و دستاں بیگواہ بیت۔ و اہر شاہ صاحب و ایے مثال و مزین لطیفیں ڈولیں خاص بہ انسانی زند و پ دیا یئنگ یعنی چو آپ آئی روح چہ آسمان (عالم بالا) و اہت خاکی قالب و ہو ر بوان و آئی و قوت و توانائی حاصل کت۔ چہ ہر دو بینائی ہو ری انسان جو ر بوت۔ پدا انسانی و حیوانی ہر دوئیں پیمیں کار آئی و کنت و ہد بہ ہر پیمیں ہنر و بائل بوت و آئی متعلقین و را بہ آئی و سر اہر و سہ بوت اناگت و موت سر بوت کہ آئی و یکدم تمایں قصہ جم کت پدا ہنچوش بے نام و نشان بوت کہ گوشتے آئی و کردی بہ سر زمین و پادیم ایر نہ کنگت۔

فائدہ :- لیلا او نہارا (شپ و یار وچ و) شاید پیشکارائیت کہ شپ غفلت و و ہد انت و روح و عموما مردم بیدار بنت۔ مطلب چوش بوت کہ وہد خدا و حکم سر بیت گدا و پنگ یا آگاہ انت غافل یا بیدار انت، سچ کسے بہ پچ جاوڑ و آڑا داشت کت نہ کنت۔ و یعنی بہ دنیاوی زند و فریفتہ مہیبت کہ فانی انت بہ دار السلام (جنت) و نیمگ و بناات خدا شمارا بہ سلامتی و لوگ و طرف و دعوت دت و داں اودا آیک و کشک و ہم سوچ دت۔ ایے ہا لوگ انت کہ اود و زندوک چہ ہر پیمیں رنج و غم، پریشانی، تکلیف و نقصان، آفت و فنا و زوال و غیرہ و سلامت و محفوظ بنت، فرشتہ آیان و سلام کنت۔ و ت چہ رب العزت و نیمگ و اشان و سلام و تحفہ دیگ بیت۔ و ک شتریں کار کنوکان و اودا ہم شتریں جاگ ریت (یعنی جنت) و چریشی و ہم زیادہ ریت یعنی حق تعالیٰ و رضا و آئی و دیدار۔ زیادہ و تفسیر چہ دیدار مبارک و ماں بازیں حدیثاں بیان ہو تگ و چہ بازیں صحابہ و تابعین رضی اللہ عنہم و منقول انت و اہر مہیب رضی اللہ عنہ فرمائیت کہ و اہر رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و ایے آیت و وانت و پدا فرمائیت و ہدیکہ جنتی ماں جنت و دوزخی ماں دوزخ و داخل بیت تو یک جارجو کے جارجنت اے اہل جنت! یہ شہا خدا و یک وعدہ بے باقی پشت کپنگ کہ آڑا نوں تمام کنگ لوٹیت جنتی جنت گرت کہ آچی انت؟ آیا خدا و چہ و قی مہربانی و مے نیکیانی پلو و گران نہ کت آیا آئی و مے دیم (چہرہ) و اسپیت و نورانی جوڑ نہ کت؟ آیا آئی و مارا چہ جہنم و آس و رکیان و جنت و ڈولیں جاگے نرات؟ (ایے دراہ و ابوتنت نوں بازیں چہ چیریشت کپنگ) ہمنچک و حجاب چست کنگ بیت و جنتی بہ حق تعالیٰ و نیمگ و نظر و شاک دینت گدا و قسم بخدا چشیں، سچ نعتے کہ آیان و دیگ ہو تگ چہ دیدار و دولت و زیات محبوب بیت نہ چریشی و زیات ترکدام چیزے آییانی چان و سارت کنوک بیت کنت رزقنا اللہ سبحانہ و تعالیٰ و فضلہ و یعنی عشر حساب داد و مدت و ہنچوش کہ کافر و بدکارانی دیم و مزین فلت و تہاری ماں نشان بیت، جنتیانی دیمایشانی برخلا برخلاف بیت، ذلت و تہاری و بدل و اودا ہر جاگ نور و سرانور و رونق و سرار و قی بیت - ۱۲

فل یعنی چه بدیء زیات نہ بیت کم سزا بہت یا اھتس بدیان و پہ کہ معاف بکنت اختیار داریت۔ فل یعنی آیانی چہرہ این کہ سیاہ و تہار بنت کہ گوشتے تہارین شپ و تلان و یہ آیانی سہراہ کینک بوتگنت
کتگت یا ہماکان و کہ شما آیان و خدا و پنج و چنگ گوشتگت مثلاً مسیح علیہ السلام کہ آہ نصاریٰ و گور و "ابن اللہ" بلکین "عین اللہ" ات یا ملائکہ اللہ یا
اجار و رہبان کہ اشان ہن یہ یک حسابے و خدائی منصب اش داتگت یا اصنام و اوٹان کہ بہ اشان و مکہ و مشرکان خدائی اختیارات بہرو و نڈ

صدائے ہم جبار جنت۔ یعنی خدائی احکام و ہا حقائق و معارف و کماں پیشی کتاباں بہ گونڈیں صورتے و مذکور انت آسانی بیان و سرجمی و پیش کنت حق و
ہمیشہ کماں اے کتاب و عقل مندر شک و شبہ و پچ و طر و بلکل گنجانش در نہ کنت چو شیں کامل و سنجیں پر حکمتیں و جہدایت و روشنائی پوریں کلام رب العالمین
وئی بیت کنت۔ و یعنی اگر من جوڑ بجاں تو شہا ہم منی ہمیں بشر اہت درست ہو رہا و ان مشل یک سور سے وئی پیش بجاں ات کل مخلوق و دعوت بد سے
جن و انس و حج بجاں ات کلیں جہاں و زبان زانت و کوا نس و اندرہ و بے و اندرہ یک جا بان و یک گونڈیں کلامے مشل قرآن و پیش بجاں ات تو گنڈ افہمگ
بیت کہ قرآن ہم یک بشر سے و کلام انت کہ آئی و مشل و دگر کس ہم آورت کنت۔ مگر محال انت کہ داں ابد الایاد کتم یک مخلوقے چنیں ہیما تے بکنت

قرآن کریم ہما کتا سب انت کہ ماں آئی ہیل و عاداتاں
ڈولدری و تمدن، راجی زندہ، حکومات و سیاست
معرفت و روحانیت، نفوس و پاکیزگی دل و روشنائی
غرضیکہ بہ اللہ و جانب و وصول و مخلوق و نسبت
و بند و دل جمعی و رد لہے سنجیں رہ بند موجودات
کہ چرایاں عالم و پیدائش و غرض و مطلب سرحم
بیت کہ آئی و ترتیب و بلگیری و چہ یک عامی قوم
عامی فرد و کدی امیت دارگ بیت کنت پیدائے
تہا میں علوم و ہدایتی ظاہری و گون اے کتاب و بلاغت
و فصاحت و انداز و ثرا ندریں بیان و ہمیں و دل و
نند و کیں تران چو دریا و چست بیوکیں لہر و شیں بیانی
وردانی و بے در و آئی و لذت و شیرینی و شہنشاہ
جاہ و مرتبہ اے کل بچیں چیز انت کہ اشاں گون مزی
دغدغہ و زور و شور و سرجمیں جہاں بہ مقابلہ و یاد تراب
داتگ چہ ہار و چہ کہ قرآن و وئی جمال و روشنائی
در اکت و آدم و اولاد و چہ وئی جرندہ و روشناس کت
آئی برو بردعوی ہے توان پیداک انت کہ من خدائے
قدوس و کلام اوں و پچو شس کہ چو خدائے زمین و
یک زمین خدائے ہمیں یک روچے و خدائے آسمان و
ہمیں آسمانے پیداکنگ و دنیا عاجز و بے وس انت ہے
پیدا خدائے قرآن و ہمیں قرآنے جوڑ کنگ و ہن دنیا
عاجز مانیت۔ قرآن و گارم کنگ و واسطہ مردم
سازش کنت مگر جوڑ کنت اشی و مقابلہ و روا
وتا کو شاربنت و در و دوچ کنت بہ وئی کنگ و
دنیا و مزین و زبان و دعوت دینت و ہمیں
حیلہ، تدبیر، مکر و فریب و تابشت نہ گنجنت
و تارا و اے دگر مردمان و ماں جنجال و چکل و دینت
کلیں رنج و مصیبتانی و جیلی بہ اشاں ممکن بیت مگر
قرآن و یک گونڈیں سور سے و دو لیں چیزے پیش
کنگ ممکن نہ بیت۔ قُلْ لَّيْنِ اجْتَمَعَتِ الْاَشْشُ
وَالْجِنَّ عَلٰی اَنْ يَّآسُوْا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ
لَا يَآسُوْنَ بِمِثْلِهٖ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ
لِبَعْضٍ ظَهِيرًا۔ (بنی اسرائیل رکوع ۱۰)
اے رد اما اعجاز القرآن و نام و یک رسالہ
نوشتہ کمرنگ کہ اگر کسے و شوق ماں دل و ہست

یونس ۱۰

۳۲۱

بیت زون ۱۱

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِئَايَاتِهِمْ تَأْوِيلُهُ كَذَلِكَ كَذَّبَ

کپیشنت کہ اشاں دروغ بندکت ہما گپ و کہ آئی و علم ہمیشہ کنت و تا اے وقت عیاہ آسانی گونڈی و حق و پچ و داب و دروغ

الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ وَمِنْهُمْ مَّنْ

کت ہما کساں کہ چہ آیاں ہمیں بونکت گنڈا بچار کہ چہ داب و بوت انجام ظالماں و لہجے چرایاں

يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَّنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ

یقین کنت قرآن و لہجے چرایاں آیت کہ یقین کنت بہ قرآن و تہی رب شر زانت نا شران و

وَأَن كَذَّبُوكَ فَقُلْ إِنِّي عَلَىٰ وَلَكُم عِمْلُكُمْ أَنْتُمْ بَرِيءُونَ مِمَّا

و اگر دروغ بندش کت ترا گد اتو بگوں کہ میں انت ہی کل و پہ شہانت شے عمل

أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ

من کتاں و ہر چہ شہانت ات من جوابداریاں و لہجے چہ آیاں گوشداریت تہی نیگ و

أَفَأَنْتَ تَسْمَعُ الصَّمَّةَ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْْقِلُونَ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْظُرُ

ہیں اتوا شکانینے کران و اگر چہ آیاں و عقل مبیت و لہجے چہ آیاں چاریت

إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْى وَلَوْ كَانُوا لَا يَبْصُرُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ

تہی نیگما۔ میں اتوراہ پیش دارے کوراں و اگر چہ آیاں چتاں روک مبیت و یقینا اللہ ظلم کنت

النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ

پہ مردمانی سراج لیکن مردم بہ وئی سرات ظلم کنت و و ہار و چیکہ کنت آیاں

كَانَ لَمْ يَلْبِسُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهْرِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ

گوشتہ نہ جلتگش مگر یک مے چہ روج و پچاہ کارت یکدگر و پیشاں نقصا کنت

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِإِلْقَاءِ اللَّهِ وَكَانُوا مُهْتَدِينَ وَإِنَّا نَرِيكَ بِعَظْ

ہما کساں کہ دروغش حساب کت اللہ دیم و کپک و نیا کنت بہ راہ و و اگر پیش بدارتیں ترا لہجے چیز

الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْتَوْفِيكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا

چہ ہما و عیاں کہ کنت گون آیاں یا ترا مت بدیں نوں مے نیگ آیاں پر ترگی انت پدا اللہ گواہ انت بہ آسانی کنگیں

مزل ۳

انت تو آتروا نیت ۱۲
ہے صفحہ و فوائد: یعنی قرآن و مفتری بہ ہوش و ماش و زدا اتا بلکیں محض جہالت و احمقی و بے زانگی و رد مفتری گوشنت۔ اشانی ضد
و کنت اشاں و اجازت نذرت کہ گون ساریں دل و قرآن و حقائق و غور و فکر بکنت۔ بد فہمی یا ہوش و ماش و قوایانی راست کافی کار مرز نہ کنگ و چہ
و ہر قرآن پاک و دلیل و بے دروری و بے شری و زانت کشش نہ کت تو گوشنتش کہ اے دروغیں کتاب ایت۔ و لہجے مفسراں تاویل و معنی تفسیر کنگ
یعنی قرآنی مطلب ماں آسانی دماغ و نہ نشنت و لہجے قرآنی پیشینگوئی مراد گپنگ یعنی تکذیب و یک سببہ یہ سادہ لوحیں مردمان اے ہم ہست کہ قرآن و مستقبل و
بارہ و ہر خبرے کہ داتگ آسانی و وقوع و و ہد انگت نہ سنگ لہذا آمنتظر انت کہ آسانی ظہور کہی بیت۔ مگر فک کنگ لوٹیت کہ اے چطور و جہر تکذیب بوت کنت،

زیادہ چہ زیادہ توقف و وجہ اگر بہریت تو بت کنت ۔ فی یعنی دیم ترے چریشاں لھتیں مردم امان کارنت و مسلمان بنت اشان و ول کنان و اید کہ مردم بہ وقی
ناشتری و سراقہ بنت، خدا درستان و شترانت موقع و سراقہ اشان و موت سزادنت ۔ فی یعنی اگر چوشیں دلیل و حجت شکنگ و پدیم اشان شمارا دروغ
بندوک بگوشت تو شتا اشان و بگوشتش ات کہ باوقی فرض و انجام دات، تو سیدی دیگ و باوجود سیدی نہ بیت تو لوں منی و شے شک جہا جہا انت شتا بہ وقی عمل و جواب
دیوک ات و من وقی عمل و ہرکس و آئی و کتگیں کارانی بردمہ رسیت، حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ (معاذ اللہ) اگر اللہ حکم و غلط سرکنان تو من گنہگاروں
دمن راست راست و بگوشتاں و شتا قبول در مبیت بہر جا و رد قبول کنگ و صورت و شمارا پچ تاوان نرسیت ۔ فی لھتیں مردم سراقہ قرآن شریف و وقی

يعتذرون ۱۱

۳۲۲

یونس ۱۰

گفتار ان و گوشت دار انت و شے معجزات و کمالات و
چنان و ت گزندت مگر کنگ و شکنگ بہانف و دنت
کہ آئی و تعلق چہ دل و گوشتاں و دل و چان ببیت
اسے خبر شے اختیار نہ انت کہ شتا دل و کران و وقی خبر
باشکنا تین ات درانجا یکہ آسکیں کزی و سبب و ہجر
کسے و کلام و سیدی نہ بیت یا دل و کوران و حق و
راہ و پیش بدارت و بدیکہ آیان سج دیت نہ کنت!
ماں موضح القرآن ہست یعنی گوشت دارنت یا نگاہ کنت
پہ بے امیت و کہ شتا دل و بہترین ات چوش کہ
لھتینانی دل ترنت ۔ نوں اسے خبر بہ خدا و اختیار
انت لھتیں مفسراں چہ لا یعقلون و مطلق عقل و
وچہ لا یبصرون و بصیرت و نفی مراد گپتگ
مطلب چوش انت کہ چشیں کور و کر کہ ابید چہ شکنگ
و نہ گندگ و چہ ہک پیمافہم و زانگ و زہر انت آیان
شما چونکائی شکنا تینان و پیشداران و بہ وقی راہ و
آورت کن ات ۔ فی یعنی بہرکس و دل و اثر نبیت
اسے ہمایانی وقی گناد انت، چہ وقی غلط کارئی بدراہ وقی
آیان وقی قوت اورا کیہ تباہ کنگ و اگر چہ اصل فطرت
ہیک انسانے و خدا و فہم قبول کنگ و صلاحیت
بخشنگ ۔ و یعنی محشر و ہونا کیں ندرگان و وہد
کہ گزندت تو گدا اشان و دنیا و عیش و آرام ہیک حقیر
معلوم بیت کہ گوشت ماں دنیا یک ساعتے و زیات
اشان نہ جلتگ، و افسوس کنت کہ تمام عمر
چونکائی فضول و مفت و گوشت چوش کہ انسانے
کلا کے دو کلاک بچوش ماں گپ و رب و بیکار
وقت و برباد بکنت و ہم اود و ترندس اور و جنجال
گندان و خیال کنت کہ گوشتے ماں دنیا و حج مدت
قیام نہ کت کہ گوں اسے و ہد و دمان و دوچار بکنت
ساعتے دوشت اودا باری جگ بوت کہ ماں اسے
جنجال و گرفتار بوتنت در بچاک اود و قیام و مدت
کمیں دراج کش بوتیں تو اسے روج چوش زوتکائی
مانہ دیستگت، لھتیں مفسراں گوشتنگ کہ ماں
برزخ (قبر) و جگ و مدت و یک ساعتے شمار کنت
واللہ اعلم ۔ فی مگر حج مدت دات نہ کنت نفسی
عالم بیت، نہ برات برات و کار و کیت و نہ جگ پت و
نیمگ و دلگوشت گور کنت فلا انساب بینہم

یونس ۱۰

يَفْعَلُونَ ۝ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قَضَىٰ بَيْنَهُمْ
کاراں و دیر فرقے و ہر رسول ہستنت پدا و قتی کہ رسالت آیان گور آیان رسول فیصلہ بوت آیان در میان
بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
پہ انصاف و بہ آیان سراقہ نہ بیت و گوشت کہ کدیگت اسے وعدہ، اگر شتا
صَادِقِينَ ۝ قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ
راست گوش انت بگوشت من و بہ وقی نفس و ضرر و دور کنگ و فائدہ رسیدگ اختیار نیست انت مگر ہر چہ
اللَّهُ ۝ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً
بواہیت اللہ بہ فرقے و راقمیں قے ہستنت و قتی کہ ببیت آیان ہا وقت گدا نہ پشت بہت کنت یک ملنے
وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ۝ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابٌ بَيِّنًا أَوْ
و نہ دیم نہ کنت کنت و بگوشت جہر بہت اگر ببیت شے گور و آئی و عذاب شب یا
نَهَارًا مَّا ذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْجُرْمُ ۝ أَلَمْ يَأْتِ الْوَعْدَ أَمَنَّتُمْ
ماں روج و گدا چہ تیر و چہ ہما عذاب و اشتباہی لوشت گنہگارانی آید و قتی کہ عذاب بکیت گدا پانی و یقین کن
بِهِ ۝ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ۝ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ
نوکلی خدایمان آورت و شتا آپہ اشتباہی لوشت گت و زندا گوشگ بیت
ظَلَمُوا ذُو قُوَّةٍ عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ۝
گنہگارانی و کہ بچش ات دائمی عذاب و جزا دیگ نہ بیت مگر بہ ہمانی و کہ شتا کائی کنت بوتگ و
وَيَسْتَدِينُكَ أَحَقُّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنْتُمْ
دچہ تو جت گرت کہ اسے خبر حق انت ۔ بگوشت ہو قسم انت و وقی پروردگار کہ اسے حق انت و شتا عاجز کت
بِمُعْجزَاتِهِ ۝ وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ
نہ کن ات و اگر ببیت گنہگارین شخصے و گور و ہے قدرال کرمان روز بدین ہستنت ضرورتی و وقی خدا
بِهِ ۝ وَاللَّهُ وَالنَّدَامَةُ لَمَّارٌ أَوَّلَ الْعَذَابِ ۝ وَقَضَىٰ بَيْنَهُمْ
بدل و دچہ و دینت پشیمانی و قتی کہ گزندت عذاب و فیصلہ بیت آیان در میان

منزل ۳

يَوْمَئِذٍ وَلَا يَنْتَسَاءُونَ (المؤمنون رکوع ۶) يَوْمَ يَفْعَلُ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ (عبس رکوع ۱)
وہ باقی ہرکس و لقاء اللہ و تصدیق کت و باوری داشت و چکیں راہ و گام جان بوتنت آیان باکل بیت گروک انت - ۱۲
ہے صفحہ و فوائد : فی یعنی ما کافران و عذاب دیگ و اسلام و غالب و سرفصل کنگ و رد اہرچ وعدہ کنگ انت توری چرایاں لھتیں وعدہ ماں
تی زندہ تمام کنگ بہ بیت چوش کہ ماں بدرو غیرہ و پیش داشت یا شے وفات بہ بیت پیمشکا چرایاں لھتیں وعدہ بہ شے دیما ظاہر مبیت بہر جا و رد یقینی انت
کہ آکل تمام کنگ بنت ۔ اگر کنم یک مصلحتے و روء کافران و ماں دنیا سزا دیگ نہ بوت تو گدا اشان و ماں آخرت و سزا رسیت، چہ ما و تا را ردیان و

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل ماں دل و چہ و فی کاراں پشیمان بنت و لو طنت کہ مردم چہ ریشانی پشیمانی و معلوم دار مینت مگر تاکہ بہ کہیں دیر و فی پشیمانی اثران و ظاہر لوگ نیلست آخری اختیار و تاوت ظاہر بیت، آوہد و در آئینت یحسرت علی ما حطرت فی جنب اللہ و یا و یکننا قد کتائف عقلتہ من ہذا فل یعنی ماں کلیں جہان و بادشاہی ایوک و اللہ نیگت گوں ہر کس و انصاف کنگ بیت ہیج مجرم نہ جاگے تنگ کنت نہ رشوت دیان و فی جہزہ ازات کنت کنت۔ فل یعنی چہ و فی نابزانتی، بد فہمی و غفلت و گشت مردم اے حقیقتان و زانت کنت نہ کنت ہمیشہ کاہر چہ زبان و کیت و ریشانی کنت و ہر چہ دل بحشیت ہما پیماکار کنت۔ فل زندہ کنگ و کنگ و ہدے ہائی و کارانت تو دوبارہ زندگ کنگ پرانی چون کافی مشعل انت۔

یعتذرون ۱۱ ۳۲۲ یونس ۱۰

بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝۵۷ اَلَا اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَ

بہ انصاف و آیانی سر اظلم نہ بیت دل و لگوش دار، اللہ و تیگت ہر چکیان آسمان انت

اَلْاَرْضِ اَلَا اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَلٰكِنْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝۵۸

وہاں زمین انت۔ و لگوش دار، بیشک اللہ و وعدہ حق انت دل بے باز مردم نزانست و

هُوَ يَحْيٰی وَیُمِیْتُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝۵۹ یٰۤاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ

ہماوت زندگ کنت و کشتیت، و ہائی و نیگت و پر تریت و او مردمان! بہ تحقیق

جَآءَ شَکْمُ مَوْعِظَةٍ مِّنْ رَبِّکُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِی الصُّدُوْرِ ۝۶۰

آسنگ شے گور نصیحت چہ شے پروردگار و نیگت و تندرستی بہ دلانی بیماریاں

وَهٰدِیْ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِیْنَ ۝۶۱ قُلْ بِفَضْلِ اللّٰهِ وَبِرَحْمَتِهِ

وہدایت و رحمت بہ مومناں و لگوش چہ اللہ احسان و وچہ آئی و ہر ہائی و

فَبِذٰلِكَ فَلَیْفَرْحُوْا هُوَ خَیْرٌ مِّمَّا یَجْمَعُونَ ۝۶۲ قُلْ اَرٰیْتُمْ مَّا

بہ ہمیشہ و باید انت کہ آوشدل بدنت کی آشر زانت چہ ہا چیزان کہ چنت پیش کنت و لگوش شرس شا بگنت و چیزیک

اَنْزَلَ اللّٰهُ لَکُمْ مِّنْ رِّزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلٰلًا قُلْ

روانہ کنگ اللہ پر شہا رزق پدانوں شہا چہ آئی و چہ حرام و چہ حلال کنت۔ لگوش

اَللّٰهُ اٰذِنَ لَکُمْ اَمْ عَلٰی اللّٰهِ تَفْتَرُونَ ۝۶۳ وَ مَا ظَنُّ الَّذِیْنَ یَفْکُرُوْنَ

ہیں، اللہ شمارا اجازت دانگ یا بدنت بہ اللہ سر (درغ) و وچہ خیال انت بے کسان کہ درغ بدنت

عَلٰی اللّٰهِ الْکَذِبُ یَوْمَ الْقِیَمَةِ اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلٰی النَّاسِ وَ

بہ اللہ سر ماں قیامت و روج و بیشک اللہ احسان کنت بہ مردمانی سر

لٰكِنْ اَكْثَرُهُمْ لَا یَشْکُرُوْنَ ۝۶۴ وَ مَا تَكُوْنُ فِیْ شَآءٍ وَ مَا تَسْلُوْا مِنْهُ

بے زیادہ تر کہ آشر کنگنت و و بے تو ماں ہیج حالتیہ تھا و نہ وائے تو چہ ہائی و

مِنْ قُرْاٰنٍ وَّلَا تَعْمَلُوْنَ مِنْ عَمَلٍ اِلَّا کُنَّا عَلَیْکُمْ شٰوِدًا اِذْ تُفِیضُوْنَ

چہ قرآن و و لگنت شہا چہ کارے مگر کہ ما حاضرین بہ شہا سر وقتیک مشغول بت

چہ قرآن و و لگنت شہا چہ کارے مگر کہ ما حاضرین بہ شہا سر وقتیک مشغول بت

چہ قرآن و و لگنت شہا چہ کارے مگر کہ ما حاضرین بہ شہا سر وقتیک مشغول بت

چہ قرآن و و لگنت شہا چہ کارے مگر کہ ما حاضرین بہ شہا سر وقتیک مشغول بت

چہ قرآن و و لگنت شہا چہ کارے مگر کہ ما حاضرین بہ شہا سر وقتیک مشغول بت

چہ قرآن و و لگنت شہا چہ کارے مگر کہ ما حاضرین بہ شہا سر وقتیک مشغول بت

چہ قرآن و و لگنت شہا چہ کارے مگر کہ ما حاضرین بہ شہا سر وقتیک مشغول بت

چہ قرآن و و لگنت شہا چہ کارے مگر کہ ما حاضرین بہ شہا سر وقتیک مشغول بت

چہ قرآن و و لگنت شہا چہ کارے مگر کہ ما حاضرین بہ شہا سر وقتیک مشغول بت

فل اے کل صفات قرآن کریم نیگت۔ قرآن چہ اول تا آخر پست نصیحت انت کہ مردمان و چہ نادان و پر باد کنوکیں کاراں دور داریت، بہ دلانی نادراہیاں شفاء و نسخہ انت، وصول الی اللہ و رضائے خداوندی و راہ و سوچ و نت و فی متوکان و بہ دنیا و آخرت و پروردگار و رحمتانی خدا و چہ کنت۔ ہفتیں محققانی گوشت و پدے ماں اے آیت و انسان و کمال مرتبہ و درجہ بانی نیگت و اشارہ انت یعنی ہر کس قرآن کریم محکم بداریت اے تمہیں مرتبہ بیان و حاصل کنوکی بیت۔ (۱) و فی ظاہر و چہ نالائقیں کاراں پاک کنگ۔ ماں لفظ موعظہ و بہ بے طرف و اشارہ انت، (۲) باطن و چہ فاسدیں عقیدہ یا وردیں کاراں ہورک دارگ کہ آچہ شفاء و کما فی الصدور و زانگ بیت، (۳) نفس و کون راستیں عقیدہ یاں و جوائیں ہیل و عادتوں زیدار کنگ، کہ پرانی لفظ "ہدی" زیات مناسب انت، و ظاہر و باطن و بہ راہ آیک و پد رحمت خداوندی و انوار و نفس و سر نورانی کنگ کہ "رحمۃ" لفظ مدلول انت۔

فل (دشس بوگ) جوان انت و ہم بدانت بہ کتا یک نعمت و سراب اے زانگ و دشس بوگ کہ چہ خدا و فضل و کرم و اے نعمت رستگ اے محمود نراں جوان انت چوشت کہ ادا فرما کنت فَبِذٰلِكَ فَلَیْفَرْحُوْا و دنیا و مال و دولت و سر او دشس بوگ و ہل کنگ ماں دل و اے خیال و آران و کہ اے مال منارا چہ منی لیاقت و دست کپتنگ اے سک مذموم یعنی بدانت قارون بہ و فی مال و دولت و در داچوش گشوک ات اِنَّمَا اُوْتِیْتُمْ عَلٰی عِلْمٍ مِّنْ عِنْدِیْ ہیش و را فرما کنتی لا تَفْرَحُوْا اِنَّ اللّٰهَ لَا یُحِبُّ الْفَرِحِیْنَ و انتع فَبِمَا اَشْکَ اللّٰهُ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ و لَا تَنْسَ نَصِیْبَکَ مِنَ الدُّنْیَا الخ و یعنی اصل چیز خدا و فضل و رحمت انت، انسان ہمیشہ تلاش کنگ تو طیت۔ مال و دولت، شان و شوکت دراہ بہ آئی مقابلہ و ہج ارزشے ندرانت۔

فل یعنی قرآن کہ نصیحت، شفاء، ہدایت و رحمت جوڑ بان و اہنگ بہا بریشی و لائق انت کہ چرائی و مردم سند بگرت و آرا محکم بداریت خداوندی حکمانی زانگ و حلال و حرام تفاوت ہم چرائی حاصل بیت۔ اے چو نہیں چو رتی است کہ خدا بہ شہا سیت و واسطہ ہک و طر و روزی پیدا کنت پد اشہا ہنا چہ و فی دل و اہگ و پدا چہ آئی ہفتیں و حلال و لہتین و حرام جوڑ کت، تنہیں اے حلال کنگ و حرام کنگ و حق شمار کے و دات آیشا چوش گوشتک و جہزات کت کن انت کہ خدا تعالیٰ و اے حکم دانگ یا پنچوش مفت ناحق و خدا نام و سر دروغ جوڑ کت انت۔ ماں دیمی آیت و اے و اوصاف اشارہ کت کہ اے کل افتراء علی اللہ انت۔ تنبیہ :- چہ کہ حرام و حلال کنگ بوگ آئی و بیان ماں سورہ مائدہ و ساری گوست۔ و یعنی اے مردم قیامت و روج و بار و چو نہیں خیال

مذہل ۲

دارت کہ گوں اِشاں معاملہ چون بیت اِشاں گوں تندی، گرگ بنت یاوش و سبک و رستگار بنت، عذاب کنگ بنت یا کہ نہ مان چوئیں خیالان گرفتار انت۔
 اِشاں و باید انت کہ یاد بکننت کہ یہ اِشاں دردناکیں عذاب انت کہ برائی و بیچ لنگ نیست انت۔
 فل یعنی خدا چہ و تی ہر بانی مان دنیا و مزین بہلت و نت چہ بازیں خطایاں در گذر کنت و لیکن بازیں مردم نرمی و چشم پوشی و گندان و شکر گذاری و بدل و
 انگت بشر تردید و خوف بنت آخر اِشاں و سزا دیک نیست۔ سہ حلم حق با تو مواسا ہا کنت۔ چون تو از حد بگذری رسوا کنت۔
 ہمے تاکدیم و فوائد: مٹھاری و قرآن کریم و صفقان و بیان کت کہ آسرا سر نور ہدایت قلوب و شفا و اعلا پس نعمت و مزین شائیں رحمت انت

یہ اِشاں رہ کت کہ ہدایت و بصیرت و صفائیں پوشی
 یلہ دیان و مردم و تی و ہم و خیالانی تہار و کی و سر سر
 جنت و خدا و سزا امترا مکنان و آئی و نعمتانی ناقدری
 کن انت مرے آیت و ہم تراب دات کہ مردم بہ
 چوئیں جاور و انت، و اجمہ پیغمبر علیہ السلام چکر
 مزین شائیں و اجمہ ایت، و اجمہ شپ و روج و تی
 حقیقی مالک و وفاداری و مخلوق و ہمدردی مزین
 شائیں علامت و حیدر ایت خصوصاً و اجمہ ہا جاور
 کہ فتنہ آئی کریم و انیت یا و انیت مزین توسیع
 کرزیت۔ یعنی قرآن و ذریعہ و اجمہ ہرچ جہاد و
 کنگا انت آچہ خدا و چہ پوشیدہ نہ انت و مردم
 گوں و اجمہ ہرچ نیکیں یا گندگیں معاملہ کنت آ
 ہم خدائے پاک و معلوم انت ہر وہ کہ مخلوق یک
 کارے کنت و مان ہا کار و مشغول بیت توری آرا
 خدا و تصور مان دل و مہیت و لیکن خدائے پاک
 آرا و برگزیدت فان لم تکن تراہ فاتہ یراک
 مان زمین و آسمان و ہرچ جاگہ و یک ذرہ کے یا چرائی
 کسان و مزین چشیں ہرچ چیزے نیست کہ آچہ آئی و احاطہ
 کنوکیں علم و غائب بیت بلکیں چہ علم خداوندی و چہل
 ایرکیان و آتماں "ماکان و ما یکن" و حال مان کتابیین
 (لوح محفوظ) و ثبت انت کہ آرا مان "تدیر عالم" و
 ردا علم خداوندی و "صحیفہ گوشتک لویت" و ہر
 چہ حق تعالیٰ و ادنی چہ ادنی ترین چیزے ہم چہ پوشیدہ
 نہ انت تو اسے دروغ بند کنوگ و سرکشانی احوال
 چہ خدا و چون کائی چہ پوشیدہ بیت کنت پدار و جزاء
 حساب داد و ردا باز چوئیں خیال کنگا کنت۔ آہاں
 بادر انت کہ شر بفہمت کہ آسانی ہر یک گوندیں و
 مزین حرکت بہ خدا و دیا موجودات اوداج و طرعی
 خیانت و دزدی کار دات نہ کنت و انجوش کہ دژنا
 معاملات بہ آئی و دیا ایرنت آسانی بالمقابل دوستانی
 ذرہ ذرہ حال ہم بہ آئی و علم و انت۔ مان دیک آیت
 آیان و بشارت دیک ہوگ۔

فل ابن کثیر حدیثی روایتی بنیاد و سرالیشی و مطلب
 چوئیں بیان کنگ کہ اولیاء اللہ (خدا و دوستان) و
 مان آخرت و عشرہ ہونہ کیانی ردا و اجمہ ترس نہ بیت و
 نہ چہ دنیا و روگ و بردا و مکن بنت لہشیں مفسران و آیت

عام داشتگت یعنی بہ آسانی سزا ترسناکیں حوادث و وقوع نہ مان دنیا و بیت و نہ مان آخرت و۔ و نہ یک مطلوب و نفوت ہوگ و ردا و مکن بنت۔ چوئیں تجوش چہ
 خوف و خوف حق یا چہ غم و غم آخرت و نفی مقصود نہ انت بلکیں مان دنیا و دنیاوی خوف و غم و نفی مراد انت کہ آئی احتمال چہ اعداء و غیرہ و مخالفت و بیت کنت
 آکاملیں مومنان نہ بیت ہر وقت و آسانی اعتماد بہ خدا و ذات و سر انت و ہمک ہما کیونی و اقحات و چہ حکمت و خالی نہ ہوگ و سر اعتماد و انت اے
 اعتماد و اعتماد بہ موجودگی و سبب و آسان خوف و غم و پریشان کرت نکنت۔ یعنی نزدیک و لا خوف علیہم و مطلب اے گرگ بہ بیت کہ اولیاء اللہ
 سراج ترسناکیں چیز مان دنیا و آخرت و کپوک نہ بیت اگر بند خبر مان دنیا و صورتہ چیزے نقصان ہم بہ بیت تو چونکہ نتیجہ آسانی حق و مزین نفع و

فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِّثْقَالٍ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي

ماں آئی و نہیا و چیر نیست چہ تی پر در و کار و قدر ذرہ کے ماں زمین و نہ مان

السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۝۱۱

آسمان و نہ کتر چہ آئی و نہ ستر مگر کہ ماں روئیں کتابے تہا بیت نکنت و لگو شدا

إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝۱۲ الَّذِينَ آمَنُوا

ہمکہ اللہ دوست انت نہ ترس بہت انت بہ آسانی سرا و نہ آنگیں بنت فل ہما کسان کہ ایمانش آوردت

كَانُوا يَتَّقُونَ ۝۱۳ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ

و مان آسانی دل ترس بوت فل پر آسان خوشخبری انت مان دنیا و زندگانی و و مان آخرت و فل

لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝۱۴ وَلَا يَحْزَنُكَ

بدل نیست اللہ و خبراں و۔ ہمیش انت مزین کامیابی و غمگین ہو

قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۝۱۵ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝۱۶

چہ آسانی خبراں۔ دراصل تمامیں زور و غلبہ اللہ نیگنت۔ ہماوت انت شکوک زانوگ و لگو شدا

لِلَّهِ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ

اللہ نیگنت ہر سیکہ مان آسمان انت و ہر سیکہ مان زمین انت۔ و چہ چیزے پیروی و کنت ہماک

يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ ۝۱۷ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَ

کہ اللہ چہ بغیر شریکیانی عبادت و کنت۔ و نیت اے مگر کہ گمان و زندا کپ کنت و

إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ۝۱۸ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا

نیت اے مگر کہ اٹکل تا چینت و آہما ذات انت کہ شپی پیدا کت بہ شتا کہ ماں آئی و آرام

فِيهِ وَ النَّهَارَ مُبَصِّرًا ۝۱۹ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ۝۲۰

بکن ات و رچی پیدا کت روئانی دیوکیں۔ بیشک مان اشی و تہا شائیں انت بہ ہما مردمان کہ کنت

قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ ۝۲۱ هُوَ الْغَنِيُّ ۝۲۲ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ

گوشت گنیک اللہ (پر و ت) چکے، پاکنت آذات۔ چہ حاجت انت۔ ہما نیگنت ہر چکیاں آسمان انت

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

ول مریخی عیسائیانی شرک و زنا انت کہ اشاں حضرت مسیح علیہ السلام ع خدا چک قرار دانگت۔ فہمگی گپ ایشاں انت کہ اگر اشاں واقعہ مسیح ع خدا ع
دفعہ بالہ صلی چک زانت تو جہیشی ع مستریں گستاخی جی بیت خداوند قدوس بدھتہ چہ جن وچکاں پاک انت و اگر چہ چک ع نامزدی چک مراد انت
تو خدا ع کام کار برہیشی ع گت بوت کہ یک مخلوق ع وئی چک نامزد و بخت آیا معاذا اللہ آتر پہ اولاد و حسرت و ارمان ات یا اسے فکر ات کہ چرائی ع رند آئی پال و
دولت و وارث و آئی نام ع روشن کنوک کئے بیت یا اسے کہ ماں پیری و بے وسی ع جاوڑ چہ سکے ع در کمکی حاصل بکنت (العیاذ باللہ) آذات جہے درشاں
بے نیاز انت و اید کہ کل ہر و ہد آئی و مخرج انت آتر چک و نماسگ یا متنبی و غیرہ ع محتاج چونکا ئی بیت کنت کل چیز آئی مملوک و مخلوق انت گڈ مالک و

مملوک، خالق و مخلوق و در میان ع اسے نسبی رشتگانی
گنہائش چونکا بیت کنت در حقیقت ع اسے مزنیں
دیار انت کہ اشاں وادنگ کہ محض چہ وئی جہالت ع
خدا ع نسبت ع حشیں دروغی و بے بنیادیں گپ
جنگ بہ بیت۔ ول یعنی خدا ع سدا دروغند و گ
توری ماں دنیا ع ہر قدر زوراک و طاقتور بہ بنت و
وئی ساز و سامانانی سراہیل کنوک بہ بنت لیکن اشاں
حقیقی کامیابی و نیکی حیر حاصل نہ بیت بہ کمیں وچاں
ماں دنیا ع عیش بکنت انجام کار آسانی معاملہ خدا ع نیگ
و آتر کنگ بیت کہ چہ او دا بہ وئی کمت گینا ہو و گیں

کارانی سبب ع سگس عذاب ع مگر قدر بنت۔
ول یعنی مکہ ع جاہ مندان ع نوح و آئی ع قوم
احوال ع سکرین نانکہ معلوم بہ بیت کہ تکذیب ع

افترار کنوکاں ع حقیقی کامیابی حاصل بیت
نکنت آسانی تر و شاپ و گرد و گاپ محض بہ جنت روح
انت کہ آئی ع گڈ سر ہلاکت و بربادی انت مکہ ع مردمان
بلکس و اجہ نوح ع قصہ شکنان ع عبرت حاصل
بکنت کہ اگر اشاں چہ واجہ پیغمبر ع دروغ بند
کنگ ع دست نہ کشت تو گڈ اشانی انجام مثل
ہمایاں بہ تباہی ع سرکشیت و ہم مریخی ع واجہ
پیغمبر ع دلا سہ و تسلے دیگی انت کہ تئیں نبی چرثانی
عداوت و ذر منی ع دل تنگ مے ہر یک نبی گوں
اسے پیس جاو راں دوچار کیتگ۔ گڈ آخرو
حق و صداقت ع غلبہ و سرافضلی حاصل بوتگ۔
و حق و صداقت ع دشمن تباہ و برباد کنگ بوتگت
و چونائی ع عوام الناس ع ہم چہے داستان
اے سبق ریت کہ نبی عربی صلی اللہ علیہ وسلم ع عامی
بوگ ع با وجود ویک کسے ع دیم ع پہ یک دمانے ہم
شاگرد نہ بوگ ع با وجود ویک کسے ع دیم ع پہ یک دمانے
ہم شاگرد نہ بوگ ع با وجود ویک کسے ع دیم ع پہ یک دمانے
راکتیں و بختہ اس احوالان ع بیان فرما بیدیت کہ
ظہر ع علم و دراج کشیں محنت ع ممکن نہ انت
ناچار سنگی بیت کہ واجہ نبی ع معلوم تمام انسانے نہ انت
بلکس درستی انسانانی بیداک کنوک انت و اسے ہم
واجہ ع بر جہتی نبی بوگ ع کت دیلے بیت۔

ول یعنی شے وشی ونا وشی یا موافقت و مخالفت ع

منارا ہج پر واہ نیست مثل اید کہ بنجران منی بھر و سہ تنہا بے کیس خدا ع سرائت اگر شاہ منی نصیحت ع بد ببرات توت دارات۔ من چہ وئی منصب فرض ع ادائیگی ع
ہج کوتاہی کت نکناں، شہا بدبران ع گوں من توری و منی بجن ات و نقصان و تاوان دیگ بلوط ات تو اے چیزان منی ارادہ ع داشت کت نہ کنت ہر چہ شہا
تون ات آتر اکن ات، وئی مہمل و بیلاں بلکس وئی و ت گڑ میں معبودان ع ہم جمع کنان ع یک صافیں راہے پہ و نامقرر کن ات و پدارند ایک شور بان ع گوں وئی آواریں
قوت ع آتر بہ عمل ع بیارات و منارا یک دمانے ع مہلت ہم مدیت، گڈ اندازہ بکن ات کہ پیغمبر نہ استقامت و توکل ع کوہ تمام دنیا ع طاقت و بدبران ع
لگتال کنان ع آیان ع چونکا ئی چہ کت و پیشس داریت۔ ول یعنی بہ شے مقابلہ ع نہ من چہ جانی و بدنی تکلیفاں پریشان باں و نہ مالی تاوانے ع فکر ع

یونس ۱۰

۳۲۷

بعتل دون ۱۱

مَا فِي الْأَرْضِ إِلَّا عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطٰنٍ بِهٰذَا اتَّقُوا لَنْ عَلَى

و ہر جیکہ ماں زمین انت۔ نیست انت شے گوڑ ہج و دیلے پر اشی ع سرا۔ ہر چہ دروغ بند ات بہ

اللّٰهَ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿۱۸﴾ قُلْ اِنَّ الَّذِیْنَ یَفْتَرُوْنَ عَلٰی اللّٰهِ الْکَذِبَ

اللہ سرا ہما خبریہ ع کہ شمار معلوم نہ انت۔ بگوش ہاکاں کہ بندت اللہ ع سرا دروغ ع

اَلْیَفْلَحُونَ ﴿۱۹﴾ مَتَاعٌ فِی الدُّنْیَا ثُمَّ اِلَیْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نَذِیْقُهُم

آخر نکندت۔ کئے عیش کنگ انت ماں دنیا ع رند مے نیگ آیان بچترگی انت پدا چاشینیں ما آیان ع

الْعَذَابِ الشَّدِیْدِ بِمَا کَانُوا یُکْفَرُونَ ﴿۲۰﴾ وَاَتْلُوْا عَلَیْهِمْ نَبَا نُوْحٍ

سگس عذاب ع مزیا۔ پہ آیان کفر کنگ ع بد لیاں گوشدار آیان ع نوح ع قصہ ع ق

اِذْ قَالَ لِقَوْمِہٖ یَقُوْمِرٰنِ کَانَ کِبْرٌ عَلَیْکُمْ مَّقَامِیْ وَتَذِکْرِیْ

و قتیکہ گوشتی وئی قوم ع کہ او قوم اگر گران انت شے سرا منی او شنگ و نصیحت کنگ

بَاٰیٰتِ اللّٰهِ فَعَلٰی اللّٰهُ تَوَكَّلْتُ فَاَجْمَعُوْا اَمْرَکُمْ وَشُرَکَآءُکُمْ ثُمَّ

پہ اللہ آیان گڈا من پہ اللہ سرا توکل کنگ نوح شہادت مقرر کن ات وئی کار ع وچ بکن وئی شیر کارند

لَا یَکُنْ اَمْرُکُمْ عَلَیْکُمْ غُمَّةٌ ثُمَّ اَقْضُوا اِلَیَّ وَلَا تَنْظُرُوْنَ ﴿۲۱﴾

شمار بہ وئی کار سر اشہ پشت ملکیت پدا پورہ بکن ات (وئی کار) پنی سرا و من ع مہلت مدے ول

فَاِنْ تَوَلَّیْتُمْ فَمَا سَاَلْتُکُمْ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجَرٰی اِلَّا عَلٰی اللّٰهِ

پدا اگر پشت ما نہ ریت شہا گڈا من لوٹنگ چہ شہا مڑ دے۔ منی مزد خاص پہ اللہ ع سرائت

وَاُمِرْتُ اَنْ اَکُوْنَ مِنَ الْمُسْلِمِیْنَ ﴿۲۲﴾ فَکَذَّبُوْهُ فَتَبٰیئٰہُ وَا

و من ع حکم رستگ کہ من فرمان برابر بباں ول پدا ایش دروغ بندت نوح شہا ریں گڈا

مَنْ مَّعَہٗ فِی الْفُلْکِ وَجَعَلْنٰہُمْ خَلِیْفَہٗ وَاَغْرَقْنَا الَّذِیْنَ

ہر یک کہ آئی ع ہمراہ ات ماں بو جیک و آئیں جاشین کنت و غرقین کنت ہما کہ

کَذَّبُوْا بِآیٰتِنَا فَاَنْظُرْ کَیْفَ کَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِیْنَ ﴿۲۳﴾ ثُمَّ

دروغ بندش کنگت مے آیات۔ نوح بچار کہ چہ پیا بوت آخر کار ہا کسان کہ ترسینگ بوتگت ول پدا

مازل ۲

خدا کی طوفانی آبی دیم دات در اہیں تندیب
کنوکیاں آب و غرق بوتنت، ابوکی و نوح علیہ السلام
و ہاجنت نفر کر ماں بوجگی و سوار انتت سلامت
منتت، حیثاں انسانی نسل دیما شنگ و تالان
بوت و غرق بیوکیں مردمانی جاگہاں ہمیشاں دست
گیتنت۔ نوح علیہ السلام و کبیں قصہ ماں سورہ
اعراف و ہم گوست - ۱۲

ہے تاکہ دیمر فوائد :- دل یعنی جہ نوح
علیہ السلام، پیدہود، صالح، لوط، ابراہیم، شعیب وغیرہ
نبیان و ظاہر میں نشانی دیان و بہوتی و قیوم و
نیک و دیم و ات، لیکن اشانی قوم و ہم اشان و مثل
پیشی مردمان تکذیب کت و اشان و دروغ بنداش
کت انت و اشان و چشیں توفیق نہ بوت کہ نبیانی
ایک و پیداشانی خبر اش بگتیں و ایمانش بیارتیں
اے درشتاں اے نبیان و قبول نہ کت و یک برے
چریشانی دپ و "اِنا" و "را" تک گد چش منکن
نہ بوت کہ اشان کہی "بلے" ہم درشان بگتیں -
چنانچہ اشان بہوتی لے ایمانی و کذب و سرداں
آخر قائم منتنت و گمراہ بوتنت -

فل هر کس ماں حق ء تکذیب و عداوت ء چہ حدء
سرگزشت آیانی دلانی سرا مهر جنگ ء جا ورنچوش
بیت کہ اول سرا آیایں تکذیب کینت بد آئی ء
سرا ضد و کنت کمان ء سر سر پیہ دشمنی ء کشت
دانکہ اشانی دلانی جطر فاسد تر ایت و حق ء قبول کنگ ء
جوہر باقی نہ مانیت - فل یعنی اشانی کسب و کار
گناہانی کنگ انت ، نافرمانی ء ہیل و عادت
آیان ء چونکائی اجازت بدایتیں کہ اشاں حق ء قبول
نکنت ، تکبر ء نہشت انت کہ خدا ء نشان ء
گندان ء آئی ء سفیرانی دیماوتی گردن ء جہل بختنت
وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا اُولٰٓئِہِمْ عَلٰٓمًا
(النمل رکوع ۲) ۱-۷ ہے تکبر ات کہ آئی ء چہ فرعون
دب ء اے لفظان ء کشت اَلَمْ نُرَبِّکَ فِیْہَا
وَلِیْدًا وَاٰکِیْمًا فِیْہَا مِنْ عُمْرٍ سَبْعِیْنِ
(الشعراء - رکوع ۲) فل یعنی عصا " وید بیضاء
و غیرہ ء معجزہ یان ء گندان ء و موسی علیہ السلام ء

نیم دات مارند چه نوح و بازین پیغمبر به آیانی قوم و نیک و پدا ارتش آیانی گور و ظاهرین نشانیا نو چه

ایاں اے نبوت کہ ایمان بیارت پہ ہاخرء سرا کہ درغ بندش کنگت آچہ پسر او ہمیدولء ما مہرجت پہ

ہم اسکا فی دلاں کہ چہ جہ گشت پدا ما دیم دات زند چہ آییغبر اں موسیٰ ؑ و ہارون ؑ

فرعون و آتی و سردارانِ نینگ و گوں و قی نشانیاں گڈ اکتبر شکت و آگہگارین مردم انت

یہ وقتیکہ آتک یا نی کر احق چہ مے طرف ء گوشگ ء لگنت کہ اے و سحرے ظاہریں

گوشتِ مویءِ ہیں، گوشتِ اِتِ حقِ عِزِّ رادِ قتیکہ رسِ اِتِ شمارا۔ ہیں سحرے اِشی۔ وکامِ بیا بنیت

مادو گراں و گوشتش ہیں، تو آنگلی تاکہ مارا برگشتہ کیجئے چہ ہمارا ہے، ء کہ ما دینگنت آئی ء سروئی پت و پرکا

برسیت مرنی (سرداری) پہ شہر دوکان ماں زمینء - ونٹیں ماکہ شمارا بمبٹیں و

گوشت فرعون ء کہ بیارت منی کرا ہر دانا نیں جادو گرے ء و پدا وقتیا رست جادو گر گوشت

کوں آیاں موسیٰؑ کہ دور دیت ہر حکیمہ شمار دور دیگی انت ۛ پداو قشکہ آیاں دور دات گوشت موسیٰؑ کہ

جزیرہ شہادت گاہ اور سحرے ۹ اللہ نون زوت باطل کنت اشیء را بیشک اللہ درست نکنت کارء

منزل ۳

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

غرض اسے معلوم بیت کہ گویا مذهب جہیت و یک مزیں انقلابے یاران و مرے ملک و سرراوی حاکمی و سرکاری و قائم بدارات واد و قدیم سرداران (قبطیان) و یک کرتے چکل بدیت، پیش کا شریکان کتنی اسے واہگ کردی سرجم نہ بیت، ماہجرتی خبران و قبول ارادہ بتیں و نہ نئی بزرگی و متیں۔
و اسے موسیٰ علیہ السلام و تقریر جواب ات۔ یعنی سحر و معجزہ و جیڑہ و فیصلہ و ماوت کتیں کہ اسے ملک و مزین مزیں جادو و گرج کنگ بہ بنت گداشا آیانی جادوانی مفتاب و قی معجزہ یاں پیش بدارات، دنیا گندیت کہ شاپیغرات یا معاذ اللہ جادو گرات بریشی و فرعون و ہر جاگہ و نفر گویا فرمان و دیم دات، زانتکار و ہوشیار یں جادو گر ہر جاگہ بہ بنت آیانی و فوراً حاضر کنگ بہ بنت۔ ایشی و سرجمیں بیان ماں سورہ اعراف و گوسنگ۔

تھو دگہ جابے بیان انت کہ ساحراں چہ موسیٰ (علیہ السلام) و جنت گیت کہ قی علم و ہنر و ساری و پیش دار ات یا ما پیش بجیں۔ بریشی و موسیٰ (علیہ السلام) و جواب دات کہ ہر جیکہ شارا پیش دارگی انت آرا پیش بدارات، پر جاگہ باطل و سنجیں زور و قوت و درشانی و بدحتی و ظاہر لوگ و باطل و دیم بہ چرکان و آرا گار و گسار کنگ حتی و شتر گیش و گیار کنگ و سر فضل کنگ بیت۔ و جادو گراں و قی دار و سادان و زمین سراد و دانت، نظر بندری و چم بندری و ہنجوش معلوم بوت گوتے تمامیں پٹ چہ زندگیاں ماران پر انت۔ موسیٰ علیہ السلام و فرما بیت کہ جادو و ہمیشہ جادو و آت کہ آرا فرعون و آتی و دیار وارا جادو و قرار دانت۔ ۱۲

بے تاکدیم و فوائد :- و یعنی بس شام قی زور چکا ست نوں ہوشیار بیت کہ خدائے پاک چہ قی قدرت و مہربانی و غنیمت و گرس لب و گویاں چونکائی غراب کنت، کہ آیدابہ منی مقابلہ ایک و ہات و ہم کت نہ کنت پر جاگہ اسے خدائے حکمت و مصلحت و برخت لانت کہ مصلح و مفسد و مقابلہ و ہدے و ہدیکہ چرائی مقصود خالص حجت و قائم دارگی انت مفسد و ناشان و سوب بدنت و جھیں کلمہ و پست و مخلوب بخت۔ و بنی اسرائیل چہ فرعون و مردمانی دست و سک بزرگ و ذلیل انت و کوہیں پیشگوئیان و رداراہ چار انت کہ چہ فرعون و ظلمان و ہلاسی و خدائے پیغمبر وارا ظاہر کنت۔ چنانچہ حضرت موسیٰ علیہ السلام بہ ہاشان و شوکت و تشریف یاروک بوت چہ شہ آیان انتظارات پیشکا تمامیں بنی اسرائیل حضرت موسیٰ علیہ السلام و تشریف آوری مزین نعت زانت۔ آیانی گویا دل و جان و موسیٰ و برحق بنی زانتات و آتی و عزتش کتنگ مگر زیات مردم چہ فرعون و چہ آتی و مردمان و ہم دلاپ انت پیشکا اول سراپہ شتری ایمان نشینا ورت وراہ چار بوتنت کہ ہر دیں حق غالب بیت ما ایمان کاریں۔ چنانچہ بنی اسرائیل و لہنیں ورنایاں ہیات کنان و چہ

فرعون و ترس و باوجود قی ایمان یارگ و جارش بریت۔ لہنیں حسابی چند نفر چہ قبطیاں کہ چہ فرعون و قوم و انت ایشاں ہم ایمان آورد۔ گدہ سر و ہد کہ موسیٰ علیہ السلام و اثر و حق و شور و توار زیات بوت گدا سرجمیں قوم بنی اسرائیل و کہ تقریباً شش لکھ بالغیں مردنیانی سر شامل ات مسلمان بوت ادا بت رانی قصہ بیان بوت۔ و چہ سرداران مراد یاو فرعون و حاکم و عمال انت یا بنی اسرائیل و ہما سردار مراد انت کہ چہ فرعون و ترس یا حرص و لالچ و بنا و قی قوم و مردمان و چہ فرعون و برخلا فی ترسنتگش۔ وراہ و رد و یک مطلب ایشنت کہ فرعون ایمان یارگ و حال و اشک کنگ و پید سک سزادنت و چرائی ترسان و بلکیں لہنیں کمزور دیں مردم چہ حق راہ و لغزش بورت و ردیں راہ بکپنت۔ و یعنی آیانی ترس ہم مفت و نہ ات پر جاگہ

یونس ۱۰

۳۲۹

يعتذرون ۱۱

الْمُفْسِدِينَ ۝ وَيُحَقِّقُ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۝

مفسدان و ثابت کنت اللہ حق و راہ قی وعدیانی سبب و اگر چہ و ش بیت گنہگار

فَمَا آمَنَ لِمُوسَى إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّنْ قَوْمِهِ عَلَى خَوْفٍ مِّنْ

پدا ایمان نیارت کسے پر موسیٰ و سرانگ چنے بچکان چہ آتی و قوم و قی پر ترس لرز چہ

فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ وَإِنْ فِرْعَوْنُ لَعَالٍ فِي

فرعون و چہ آیانی سرداران کہ آیان و تکلیف مدیت و ویشک فرعون نوں سراشتگ ماں

الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ السُّرَفِينَ ۝ وَقَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ

زمین و و آچہ حد و سرگوز و کان ات و گوشت موسیٰ و کہ او منی قوم

إِن كُنتُمْ آمِنْتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِن كُنتُمْ مُّسْلِمِينَ ۝

اگر شما ایمان آرتگ پر اللہ و گداہانی و سر توکل کن ات اگر شما فرمانبردار ات

فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝

نوں آیانی گوشت کہ ماہ پر اللہ سر توکل کت۔ اسے مے پروردگار آتش مکن مے سر اسے ظالمین قوم و زور و

وَيَجْنَأْ بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۝ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ

و نجات بدہ مارا پر قی مہربانی و چہ کافرین قوم و دما حکم دیم دات پر موسیٰ و

وَآخِيهِ أَن تَبْوَا الْقَوْمَ كَمَا بَصُرْتُمْ أَن تَوَكَّلُوا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَ

و آتی و برات و نیک و (جلا) بدنت پر قی قوم و ماں مصر و تھا لوگ و واد کن ات و قی لوگان قبلہ رو و

أَقِمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۝ وَقَالَ مُوسَىٰ رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ

نماز و پابندی کن ات و و بشارت بدہ ایمان داران و گوشت موسیٰ و اسے مے پروردگار تو دانتگ

فِرْعَوْنَ وَمَلَئَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوْا عَنْ

فرعون و آئیے سرداران زینت و مال ماں دنیا و زندگی و طے اسے مے پروردگار تاکہ اگر ہا بکنت (مردمان) چہ

سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَىٰ أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا

تھی راہ و اسے مے پروردگار نیست و نابود کن آیانی مال و سک کن آیانی دلاں تاکہ ایمان میارنت

منزل ۳

آوہری فرعون ۽ مادی قوت و زور سک بازات وائی ۽ ظلم و سگ گیری و سرکشی چہ حد ۽ سرگوستگت و کمزوران ۽ سوکی کنگ ۽ واسطہ آئی ۽ دست مزین راجتنت وہ یعنی ترس و لرز ۽ ضرورت نہ انت یک فرمانبرداریں مؤمنے ۽ کار ہمیشنت کہ آوئی ملک ۽ زور راگی ۽ سر بھر و بکنت کسے پہ خدے پاک ۽ لامحدود قدرت و رحمت ۽ یقین بداریت آیقینا ہر یک معاملہ ۽ روا خدائے سراسر اعتماد و بھروسہ کنت و اے اعتماد ۽ ظاہری ہما و ہدے ۽ بیت کنت و ہدیہ بندہ و تارا بالکل خدائے حوالہ بکنت بہ ہائی ۽ حکم ۽ سراسر اعل بکنت و وقتی تمایں جد و جہداں بہ ہائی ۽ ذات ۽ سرانگاہ ۽ بداریت۔ وک موسیٰ علیہ السلام ۽ سر و سونج ۽ سراسر آباں وقتی اخلاص ظاہر کنت کہ بے شک مئے بھروسہ خالص خدائے ذات ۽ سراسر انت چہ ہائی ۽ دعا لوٹیں کہ مارا چہ ظالمانی ظلم ۽ نشانگ جوڑ کمن کہ اشاں چہ وقتی زور راگی ۽ مئے سراسر اجور و جفا بکنت و ما اشاں بچ گوشت کت مکھیں۔ اے جاوے مئے دین و ایمان ہم ماں خطرہ ۽ کپنت و پدا اے ظالمان ۽ یاد کہ ندرہ کنوکان ۽ چشیں بٹاک جنگ ۽ موہ رسیت کہ اگر ماحی ۽ سراسر بوتینیں کڈا چو نکانی مارا شے سراسر غلبہ و سراسر فضلی حاصل بوت و شما اینکر وار و ذلیل پر چا بوت چشیں خیالانی آیک ۽ اے بے دین زیات گمراہ بنت۔ چوش بگوش کہ یک حسابے ۽ مئے وجود پہ اشاں فتہ جوڑ بیت۔ وک یعنی مارا چریشانی غلامی و محکومی ۽ نجات بدے و چہ و آزادی ۽ دولت ۽ مارا و شنود بجن۔ وک واجہ شاہ صاحب نوشتہ کنت ”وہ فرعون ۽ ہلاکت ۽ وقت نزدیک بوت تو حکم بوت کہ وقتی قوم بنی اسرائیل ۽ گوں اشاں آوار کمن۔ وقتی میتگ ۽ جدا آباد بکن ات کہ دیم ترابہ اشانی سراسر آفت و عذاب آگی انت۔ آوہدے تئی قوم ظاہر ۽ چرے آفتاں و تارا دور بداریت۔ مفسراں چہ ”تَبَوُّا لِقَوْمِكُمْ بِمِصْرَ بَيْتُوتَا“ ۽ مراد اے کپنتگ کہ ماں وقتی لوگاں بجلت و لھتیں ۽ چریشاں پہ عبادت ۽ مخصوص بجن ات۔

و فرعون ۽ مسجد و عبادت ۽ جاگھان ۽ غراب کر تگت، کسے دُن ۽ در آیان ۽ خدائے عبادتی کت نہ کت۔ بہ لا چاری ۽ جاوے حکم بوت کہ ماں وقتی لوگ ۽ یک جاگھے پہ نماز ۽ خاص بجن ات کہ آقبہ رخ بہ بیت، نماز ۽ ترک مدیت کہ چہ آئی ۽ برکت ۽ خدائے مدد کیت وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ چہ ہجرت ۽ پیش ماں مکہ ۽ مسلمانانی احوال ہے رنگ ۽ ات۔ وک ماں دنیا ۽ اشان ۽ مژدہ بات فتح و نصرت ۽ و ماں آخرت ۽ اشاں مژدہ بیات نجات و خدائے رضامندی۔ وک یعنی ہمک پیما رونق ۽ سامان و راحت ۽ چیز اشان ۽ دات مثلاً شرنگی، سواری و زینا کیس کچ و پوشاک، لوگی ساز و سامان وغیرہ مال و دولت ۽ خزانہ طلا و نقرہ ۽ معدن عطا فرمائیت۔ وک اگر ماں ”لِيُضِلُّوْا“ ۽ لام تعلیل گرگ بہ بیت تو مطلب چوش بیت کہ بہ تکوینی حساب ۽ اے سامان اے نابکاران ۽ پیش کا دیگ بوتگ کہ مغرور بوان ۽ گمراہی ۽ کشک ۽ بچنت و دگراں ہم گمراہ بکنت گوں مزین آزادی ۽ زور و جہان ۽ گڈ ستر گذرت کہ آئی بچ درد ۽ نہ وارت و ہدیہ خیر و شر ۽ خالق خدا انت و ظاہرات کہ آئی ۽ بچ کارے چہ حکمت ۽ خالی بیت نہ کنت لامحالہ ماں ”خلق شر“ ۽ ہم چہ کل عالم ۽ اعتبار ۽ یک حکمتہ الم ۽ بیت ہما حکمت ناشران ۽ اینکر ساز و سامان دیگ ۽ تہا پدرا بیت۔ کَلَّا نَسْتَعِذُّهُوَ لَا اَعْزَّ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ (بنی اسرائیل رکوع ۲) اِنَّمَا اُنْمِیْ لَهُمْ لَیْزٌ اَدُوْا اِثْمًا (ال عمران رکوع ۱۸) لھتیں مفسراں ماں ”لِيُضِلُّوْا“ ۽ لام عاقبت رُزنگ، چوشکہ فَالْتَقَطَهُ اَلْفِرْعَوْنُ لِيَكُوْنَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ۽ تہا لام عاقبت انت۔ نوں ایشی ۽ مطلب چوش بیت کہ اے سامان ہمیشکا دیگ بوتگنت کہ اشان ۽ ماں نیکیں کاراں غریج بکنت و نعمتانی کار مرزی ۽ وھد ۽ نعمتانی دیوک ۽ ہم جاہ بیارنت و آئی ۽ شکر و احسان ۽ بمننت مگراشی ۽ برخلاف اشاں چہ وقتی بد بختی ۽ خدائے داتگیں نعمت ان ۽ بہ مردمانی گمراہی و بد راہی ۽ سراسر پنچوش بہ حساب خراج گرت کہ گوشے اے نعمتاں اشان پہ ہے کار ۽ دیگ بوتگنت۔ وک تفسیر ۽ سراج اشکالے وارد نہ بیت۔ ۱۲

فل وہدے موسیٰ علیہ السلام داں دراجیں مدتے ہمیں ہدایت دات و سرسوج کت و مزین شائیں معجزات ہم پیشداشتنت مگر مخالفانی انکار و دشمنی روج بروج گیش بوان بوت حتی کہ چہ تجربہ و دراجیں مدتے عہد تہوری یا چہ خدائی وحی و بشری و ثابت بوت کہ اے مردم کدی ہم ایمان یاروک نہ انت گڑا حضرت موسیٰ علیہ السلام و پہ اشانی ہلاکت و بد دعاکت تانکہ چہ اشانی گندگی و دنیا جلد پاک و صاف بہ بیت و پہ و گراں اشان درس عتبہ جوڑ بہ بت واجہ و خوش بد دعاکت : اے خداوند! اشانی مال و تباہ و نیست و نابود کن و اشانی دلاں بخشش تر نہ گریچ بہ بند کہ ماں اشان کدی ہم نور ایمان شت نکنت بس اشان و ہما و ہدے یقین حاصل بہت کہ وہک اشان در و ناکیں عذاب و گوں و تی چھاں بگندنت ۔ اے دعا و بہ اشانی بابت و ہنجوش بزان چو شکہ البیس و بابت و "لعنة الله" یا کافرانی بابت و خذ لھما اللہ

گوشگ بیت ۔ حالانکہ اشانی ملعونیت و خذلان و پکائیں فیصلہ چہ ساری و کنگ بونگ ۔ حضرت شاہ صاحب و آیت و تقریر و گوں دگہ ڈولے و کرتنگ فرمائیت کہ راستیں ایمان و چراہاں امیت نیست ات بگو و ہدے قدرے آفت کیتکت تو گوں دروغیں زبانش گوسشتکت کہ نوں ماقبولدار بتیں ۔ مریشی و چہ عذاب و بند بگ و خیر فیصلہ نہ تو تکت ہمیشہ کا دعائی لوٹت کہ اشان دروغیں ایمان میارنت و درشس سک بہ بیت تانکہ عذاب بکیت و فیصلہ بہ بیت ۔

فل چہ روایتاں معلوم بہت کہ حضرت موسیٰ دعا لوطان ات و حضرت ہارون علیہ السلام آمین گوشان ات بہ سبب و "دعوتکم" فرمائیت ۔ فل یعنی و تی کار و گوں ترندی و مسمی و انجام دیان بہیت اگر دعا قبولی و آثار و علامات چہ در و ظاہر بہت تو مثل ناداناں اشتاپ کاری مکت و تی مقررین و ہدے اسے و ت ظاہر بہت ، چہ پریشانی و راج سیت حاصل نہ بیت ۔

فل موسیٰ علیہ السلام لکھاں حساب و بنی اسرائیل ہما ہی و چہ مصر و در کیت ، فرعون و حال و گیت تو آتیاںک مزین شکرے زوران و حضرت موسیٰ و رند و کیت تاکہ آتی چہ فرعون و ظلم و زور کی و بچگان آزاد بہیت ۔ بنی اسرائیل و ہدے بحر قلزم و تیاب سر بوت تو اشان سک حیران منتنت ، دیما دریا پشت و فرعون گوں و تی شکر و پیداکت ۔ موسیٰ علیہ السلام و تی راج تسلی دات و و تی عصا دریا و سرا جتی ، دریا و آب اے دیم و آدم بوت و در میان خدائے دوازده کشک خشکیں جوڑ کنت اشان چہ دریا و گوزان و ہما دیم و بوتنت چانگو فرعون گوں و تی شکر و دریا و کنارہ و رست ، خشکیں کشکان و گندان و آیاں ہم و تی اسیان و آیانی ہما تاچیننت ، و ہدیکہ تمایں فوج ماں دریا و میاںجی سر بوت آپ و حکم بوت کہ ڈگ بوارت ۔ فوراً آب و طبقات و ت ماں و ت و ہور بوتنت کلین شکر و ساماناں دریا و موجاں چکا پنت و غرق کنت

و فرعون و دیست کہ نوں من غرق بیگاؤں آوہد و پریشان بوان و ایمان و اسلام و لفظ بہ زبان و سرایا و رتی کہ شید بنی اسرائیل و خدا ایمان لفظ و اشکان و چہ دریا و موجاں در بخت بریشی و چہ خدا و نیمگے ارشاد بوت کہ اؤن و قد عصیت قبل الخ یعنی تمام عمر مخالفت کنان و مگر ہی تالان کت و ناشریں کا رت کت نوں عذاب و گندان و یقین ایمان کارے ! اے وقت و ایمان چونکائی معتبر بہت کنت فلکم یک یففعھم ایما ذھم لتاروا باسنا سعة الله التي قد دخلت فی عبادہ و خسرھنا لک الکفر وون (المومن رکوع ۹) ۔ شیخ عبدالوہاب شعرائی و کتاب البیاقیت و الجواہر و تھا چہ فتوحات مکیہ عبارت نقل کت کہ آتی و تھا فرعون و ایمان و بارہ و اے صراحت ہست و دیبا چہ و تھا ہشتہ انت کہ فتوحات مکیہ و نسخیانی تھا

یونس ۱۰

۳۳۱

بعثرون ۱۱

حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۝ قَالَ قَدْ أُجِيبْتُ دَعْوَتُكُمْ فَلَا تُسْقِمُوا وَلَا تَتَّبِعَنَّ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَجُوزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ دَمْرَاتِ هَمَّا كَانِي رَاه و کہ آنرا انت و گوازینتت مایعقوب و اولاد

الْبَحْرِ فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدُوًّا ۝ حَتَّى إِذَا أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ آمَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ بولگ لکت گوشتی کہ من یقین کت کہ ہج معبود نیست انت مگر ہما کہ ایمان آرنگ آئی و سرایا اسرائیل و

وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۝ ۱۰ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۝ دمن چہ فرمان بردارانہ نوکی (ایمان کارے) و پیما نافرمانی کنگ تو چہ پیسر و تو بوتنگ

مِنَ الْمُفْسِدِينَ ۝ ۱۱ ۝ فَالْيَوْمَ نُجْزِيكَ بِبَدَنِكَ لَتَكُونَ لِمَنْ خَلَقَكَ چہ مفسدان و نوں مرد چیکیں روج و دن و کشین تی جون و تاکہ سبے تو پہ زندگیں مردماں چہ و ت

آيَةً ۝ وَإِنْ كَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا الْغَافِلُونَ ۝ ۱۲ ۝ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا يَكْثَٰلَيْهِ وَبِشْكَ بَارِئِ مَرْدَمٍ ۝ چہ مئے آیتاں سکنا خیال انت و وہ یقین جاگہ دات ما

بَنِي إِسْرَائِيلَ مُبَوَّأِ صُدُقٍ وَرَفَقَهُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا بنی اسرائیل ورا جو انیں جاگہ و رزقیں دانت چہ پاکیزہ تیں چیزاں نوں یکدگر اختلاف نکت

حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْعِلْمُ ۝ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ تَاھا و تی کہ رسات آیانی گور و علم ۔ بیشک تی پروردگار فیصلہ کنت آیانی در میان و ماں

الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝ ۱۳ ۝ فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ قیامت و روج و ہما چیز کہال آتی و بابت و اختلاف کنت و نوں اگر تو شک و کہنتگ

مِمَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْئَلِ الَّذِينَ يُقْرَأُونَ الْكُتُبَ مِنْ چہ ہما چیز کہ ماہر گیتنگ تہی نیمگے گڑا اچہ جہت کن چہ ہما کہ و انت کت ب و چہ

منزل ۳

ملحدان و زندقاں بازیں عبارتے داخل کنگ - منی نزدیک ء ہما مستند و معتبر نسخہ کہ موجود انت آسانی تھا اے عبارتانی وجود نیستند۔
تنبیہ :- روح قبض ء عذاب ء گندگ ء وقت ء ایمان یارگ "ایمان غفرہ" یا "ایمان یاس" یا "یاس ء ایمان" گوشگ بیت
کہ اہل سنت والجماعت ء نزدیک ء نفع دیوک نہ انت -

خاتمہ :- ماں آخری وقت چہ فرعون ء دپ ء لفظ "أَمْنُكَ" درشان کنان ء حضرت موسی ء دعا فَلَایُؤْمِنُوا حَتَّى یُرَوُّا الْعَذَابَ
الْأَلِیْمَ ء قبولیت ء خداشون و نشان دیگا انت -

و موضح القرآن ء نوشتہ انت کہ چونکہ بے وقت ایمان یارگ بے سیت بیت بہ ہے ہما اللہ پاک ء چہ مرگ ء پدائی ء لاش دریا ء
ڈن کثان ء بیک ٹیپے ء سچا چل دات کہ بنی اسرائیل چہ آئی ء گندگ ء خدا ء شکر ء بگریت ورنہ ء آبوکیں مردم چہ آئی ء اے ڈولیں حال
عسبر حاصل بکنت - وک یعنی فرعون ء راج و قوم ء ہلاک کنان ء اول ء مصر ء ملک دات پدا چیرے مدت ء پد چہ شام ء ملک ء
عمالہ قوم ء رادر کنان اشاں شام ء ملک دیگ بوت ہر دوتیں ملک سرسبز و شاداب انت کہ اوداپاک و صافیں چیزے شمار انت - خلاصہ
ہمیش انت کہ بنی اسرائیل گوں حلال و طیبیں چیزاں و شنود کنگ بوتنت - وک یعنی مادی اکرام و انعام ء گوں ہو ردینی و روحانی نعمت
ہن شرف دات کہ شمار تورات داتی کہ ماں آئی ء دین ء شروع و اصول بیان بوتگنت و ماں آئی ء پیشی ورنہ دی مردمانی بابت ء احوال ماں ات
چشیں صاف صاف حقیقتانی زانگ ء پد مناسب نہ ات کہ ماں گیش گوار کتگیں حکمانی تھا اختلاف پیدا کنان ء دت ماں و ت ء تفرقہ
پیدا کنان ات ، فرقہ بندی و ٹک ٹک ء حجال ء و نا اگر فتر کنان ات - مگر اشاں راستیں علم و حقیق احوال سر بوگ ء با وجود قسما قسمیں اختلافان
ماں وقتی نوک ء جاگہ دات ماں طہتیں حکماں گوں و تی جنہ ء پیغمبر موسی علیہ السلام ء حجت اش بنا رکت چوشکہ ماں ذبح بقرہ ء قصہ ء بیان
گوست - رند ء آبوکیں پیغمبراں خصوصاً خاتم النبیین صلی اللہ علیہ وسلم ء طہتیں یہوداں تصدیق کت و گیشتران تکذیب کت حالانکہ آئی ء بابت
چہ بازیں پیشگوئیانی آیان معلوم دار ہم بوتگنت بلکیں چہ بعثت محمدی ء پیش آیان نبی آخر الزمان ء راہ چار انت و گوں مشرکاں گوشگلش
کہ ماگوں آخر الزمان ء نبی ء ہمراہی ء شمارا جستان گریں - نہ تنہا اشاں ماں ہے مسئلہ ء اختلاف کت بلکیں ماں وقتی جنہ ء مذہب ء تحریف و تبدیلی
کنان ء اصول و فروع اش بدل کرتنت و کم کم ء ماں باز فرقہ و ٹولی پیدا بوتنت - چہ مسیح علیہ السلام ء سہ صد سال پد فلسطین اعظم کہ ایک فلسفی بادشاہ
ات بہ نفاق و فساد ء نیت ء ماں نصرانیت ء دین ء شامل بوت توپادری و ملایاں بہ ہائی ء خاطر طہتیں نوکیں قانون جوڑ کرتنت و نوکیں
شریعتش اڈکت ، آئی ء پے ایشاں مزین عبادت جاہ و کلیسا بند آئنت و آئی ء اے نوکیں مسیحی مذہب کہ کوہنیں مسیحی مذہب ء رد و بدل
کنان ء تیار کرتگت خوب شنگ و نالان بوت ابید چنڈ تارک الدنیا راہباں کہ آچہ میتگ ء بازار ء دور ماں گیا باناں و کوہاں روگا کنتت ہچ کس
اصلی مسیحی دین ء سرانام نہ ات صلیب ء عبادت مشرقی پہناد ء نماز وانگ ماں کلیسا یاں مسیح و مریم وغیرہ ء تصویرانی پرستش کنگ ، خنزیر
وغیرہ ء حلال کنگ و ہے پیمیں تحریف و رد و بدل ء حقیق مسیحی دین باطل مسخ کرتگت - و ہے مسخ بوتگیں مسیحیت ماں تمامیں دنیا شنگ و نالان بوت -
اے ہما دورات کہ ملک شام ، بیت المقدس ، جزیرہ و بلاد روم ء سرانصار الحی اکم انت تا آنکہ ماں فاروق اعظم ء دور ء صحابہ رضی اللہ عنہم ء اے
ممالک چہ نصاریٰ ء دست ء ہچ گپنت - و للہ الحمد والمآلہ - ۱۲

قَبْلِكَ ۱۴ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ

تو ساری۔ بیشک آتنگ تھی گورہ حق چہ تھی پروردگار ۱۵ نیکوں گڑا تو چھ مہو چہ

الْمُتَكِبِينَ ۱۵ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ

شک کنوکان ۱۶ مہو چہ ہماک ۱۷ کہ دروغ بندش کت گنت اللہ آیات

فَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۱۶ إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ

گڑا چہ زیان کاران سبے ۱۷ بیشک ہماکان کتھی پروردگار ۱۸ خبرہ آیانی سرانابت بوتگ

لَا يُؤْمِنُونَ ۱۷ وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۱۸

آیمان نیارنت ۱۹ اگر چہ بریت آیانی ہر دلیس نشانی تا وقتیکہ دردناکیں عذاب نکذرت و

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ أَمِنَتْ فَتَنْفَعَهَا آيَاتُنَا إِلَّا قَوْمُ يُونُسَ ۱۹

گڑا پر چہ نبوت شہرے کہ ایمانی بیارتیں بدکار ۲۰ بیا تکیں آئی راہانی ۲۱ ایمانگرویس قوم وقتیکہ

أَمِنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَاهُمْ

ایمانش آرت دورکت ماچہ آیانی سرار سوائی عذاب ماں دنیا ۲۲ زندگانی ۲۳ وفادہ رسینت ما آیانی ۲۴

إِلَى حِينٍ ۲۵ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مَنْ فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ جَمِيعًا

تایک وقتے ۲۶ واگر بواہتیں تھی پروردگار ۲۷ بیشک ایمان آرت گت ہر سیکہ ماروی زمین انت درستاں تمام

أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّى يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۲۸ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ

چہ تو نوں زبردستی کنے پروردمانی سراناکہ آسلمان بہت ۲۹ وچہ ہچس ۳۰ نبیت اے

أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۳۱ وَيَجْعَلُ الرَّجْسُ عَلَى الَّذِينَ

کہ ایمان بیارت مگر یہ اللہ حکم ۳۲ ودرودنت (کفر) ۳۳ پلیتیاں پدھماک ۳۴ نی سرا

لَا يَعْقِلُونَ ۳۲ قُلْ أَنْظِرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا

کہ بے عقلی کنت ۳۳ وک بگوش بجا رت کہ چہ چہ چیز ہستنت ماں آسمان و ماں زمین ۳۴ وچ

تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنَّذْرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ۳۵ فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ

کارہ نباینت نشانیاں ورسینوکان پدھماک ۳۶ کہ نمثنت ۳۷ نوں پچہ انتظار ۳۸ نکنت

مازل ۳

دل سہر ظاہر اے دیم گوری (خطاب) واجب پیغمبر انت لیکن حقیقت واجب دیم گورکان ۱۰ ایدگران ۱۱ اشکان ۱۲ متصور انت کہ آیاں چہ یک عامی ہر مہو ۱۳ زبان ۱۴ چشیں شاندریں خالق وواقعات اشکان ۱۵ بہ منتگنت وچہ وتی جالی وضرر داماں اشانی راستی ۱۶ شک و تردش ظاہر کتگت و اگر نہ ظاہری کت ایت کہ کئے وتی یا ورتگیں چیزانی بابت ۱۷ شک و شبہ کت ویدایہ اشانی نیک و تمامیں دنیا دعوت بدنت وچہ کوہ ۱۸ زیات مضبوط و محکمیں یقین ماں اشکنوکانی دل ۱۹ پیدابخت آئی ۲۰ چہ وتی دپ ۲۱ چونکائی دروغ بگوشت چند آیتان ۲۲ پد صاف فرماینت قل ۲۳ یَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ ۲۴ شَيْئًا مِنْ دِينِي ۲۵ اَلَمْ اے آیت صاف صاف پیش داریت کہ شک کنوک دگر مردم انت کہ بہ آیانی مقابلہ ۲۶ واجب وتی پختہ ایں و پکائیں

عقیدہ ۲۷ جبار ۲۸ پرین گانت بہر جا و رے ماں اے

آیتاں چہ پیغمبر ۲۹ زبان ۳۰ قرآن ۳۱ ہر کس ۳۲ دیم تراب

دات کہ کفر و تکذیب ۳۳ مرض ۳۴ چہ شک ۳۵ بگچ بیت

اگر شمار ماں قرآن ۳۶ بیان کتگیں جبرانی تہاشک پیدا

بہ بیت تو آئی فوراً علاج ۳۷ مکن ات یعنی ہر کس

پیشی کت بانی علم دارنت چہ آیاں حقیقت ۳۸ معلوم

بکن ات آخر ماں آیاں چہ رے مردم راست و

انصاف پسند ہم بنت آوت شمار پیش دارنت

کہ نبی اُمی ۳۹ ہر چہ کہ بیان فرماینتگ داں کجا

حد ۴۰ راست انت بلاشبہ ہر چہ واجب ۴۱ آوتگ

و آہید چہ راست ۴۲ دگر ہچ نہ انت ۴۳ آپروردگار ۴۴

دیم داتگیں انت کہ مریشی ۴۵ شک و شبہ ۴۶ بچ

گتشی اش نیست اگر نابکاریں شک ۴۷ علاج

کتگ مہیت تو ماں جنت روح ۴۸ شک زیات بوان

امترار (جنگ و جدل) ویدامترار گیش بوان ۴۹

داں تکذیب ۵۰ سرے کثیت کہ آئی ۵۱ نتیجہ خسران و غرابی

ابید دگر بچ نہ انت تکذیب ۵۲ رندیک دگر درجے ۵۳

کیت کہ آودا سر بوان ۵۴ دل ۵۵ سرافہر لگیت

تکذیب ۵۶ بروہر جاری دارگ ۵۷ چہ انسان ۵۸

قبول حق ۵۹ قابلیت و استعداد ہم بر باد بیت

اے ہمیں مردم اگر دنیا و تمامیں نشانیان ۶۰

بگذیت پد اہم ایمان نیارنت آتر اہما و ہدے یقین

کیت کہ دردناکیں عذاب ۶۱ چم و ت بگذیت

فائدہ ۶۲ : چہ کلیمہ ۶۳ (رب ۶۴ خبر) ۶۵ مراد ہمانت

کہ دگر جاگے فرماینت لَأَمْلِكَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ

وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ یعنی دوزخ ۶۶ چہ جن و انس ۶۷

چہ کناں ۶۸ ہما مردمانی سرا کہ بد بختی ۶۹ سوء استعداد

و شومی اعمال چہ علم الہی ۷۰ ثبات انت ادا ہمایانی ذکر

انت ۷۱ و یعنی ہمیں کد و پھ و میتگ نبیانی تکذیب

و ناشریانی رد عذاب ۷۲ خدار بوتگت چہ آیاں یکے ۷۳

اے وڑ ۷۴ ایمان نیارنت کہ آچہ عذاب ۷۵ ر کیتگ

بہ بنت تہنا یونس علیہ السلام ۷۶ قوم ۷۷ یک مثلے

ھجیں انت کہ آئی ایمان یاران ۷۸ و تار اچہ آسمانی

عذاب ۷۹ محفوظ داشت کہ آبالکل بہ آیانی سرانی

سرافہر بوتگت ۸۰ خدائے پاک ۸۱ ایمان ۸۲ برکت ۸۳

ماں دنیاوی زندہ چہ آیاں سرا آیوکیں عذاب ۸۴

تخلیبت و داں ہنکر ریح ۸۵ آیان ۸۶ ماں دنیا ۸۷ زندگوازی ۸۸ ات چہ ادر کار آمدیں چہاں نفع ۸۹ حاصل کت ۹۰ مفت رانی بیان انت کہ حضرت یونس علیہ السلام

ماں مہل ۹۱ سر زمین ۹۲ بہ "نینوی" ۹۳ نندوکانی نیک ۹۴ دیم ۹۵ دیک بوتگت کہ اود ۹۶ مردم بتانی عبادت کنوک انت ۹۷ حضرت یونس علیہ السلام ۹۸ ہفت سال

برور (متواتر) اشان ۹۹ سر و سوچ کت ۱۰۰ وعظ و بند و نصیحت دات مگر آیاں بچ غرض ہم ایرکت آیانی انکار و تکذیب روح ۱۰۱ روح گیش بوان ۱۰۲

آخر کار حضرت یونس علیہ السلام شزار بوان ۱۰۳ آیان ۱۰۴ ڈاہ دات کہ اگر شمار سر پد نبوتے تو خدائے پاک ۱۰۵ عذاب سہ روح ۱۰۶ توک ۱۰۷ الم ۱۰۸ آیوک انت

و ہیکہ سومی شب بوت یونس علیہ السلام نیم شب ۱۰۹ گوزگ ۱۱۰ پد چہ میتگ ۱۱۱ در کیت ۱۱۲ صوب ۱۱۳ عذاب ۱۱۴ علامت پدرا بوتنت آسمان ۱۱۵ سیاہیر

ترسنا کہیں جبرائیل نے چرائی ہے زیات دُوت دیا ایک بنا رہا بوت وہے دوت مردمانی لوگانی نیمگئے قریب ہواں بوت دانکہ اشانی
لوگانی بان بالکل تہار کی پوشش انت انت اے علامتان ء گندان ء وہدیکہ آیان ء وئی ہلاکت یقینی بوت تو آیان حضرت یونس علیہ السلام ء
شوہازکت آدست نکیت تو دستیں مردم گوں جن وچکاں بلکیں وئی مال و دلو تان ء زوران ء جنگل ء شتنت وگوں راستیں دل ء بے خدا
نیمگئے رجوع ایش گئے چہ ترس ء اشانی چہ ہال و گریوگئے شوہر چست بوت وگوں مزن اخلاص و عاجزی ء خدا ء ثوار جنگا شتنت چاریں
گنڈاں زار و فریاد ء آواز بالا بواگات و گوشان انت کہ اَمْتًا بِمَا جَاءَ یُؤْنَسُ ہرچیکہ یونس علیہ السلام ء یا وزنگ ماہ آئی
ایمان کاریں۔ حق تعالیٰ ء بے آیان فریاد وزاری ء سرا بواگ بوت عذاب ء علامتا کہ ظاہر بوتگنت آیان ء دورکت اے موقع ء رد اپیشی
علمانی دو قول انت اکثر عالم ہے گوشنت کہ آیان دیما اہل عذاب ظاہر بوتگت فقط آثار و نشانی پدرا بوتگنت چشیں و ہد ء ایمان شرعاً معتبر
و نفع دیوک انت ”ایمان یاس“ کہ آمعبر و مقبول نہ انت چرائی ء مراد ایشنت کہ عین عذاب ء گندان و ماں آئی گرفتار ہواں ء ایمان بیاریت
چوشکہ فرعون ء ماں دریائی موجاں ء گرفتار ہواں ء اقرار کرتگت۔ لہتیں عالم گوشنت کہ قوم یونس ء ایمان ہم فرعون ء ڈول ء ”ایمان یاس“ ات
کہ چہ نائی ء عام دستور ء روئے نافع بوگ نہ لوٹیت و لیکن حق تعالیٰ ء محض چہ وئی مہربانی ء دستور ء برخشا استثنائی صورت ء لے قوم ء ایمان ء
معتبر قرار دات۔ فرعون ء ایمان ء یم ء آیان ایمان رد نہ کت پدا اختلاف بوت کہ آیا آیان ایمان ء معتبر بوگ تہناداں دنیاوی زندہ محدود
ات کہ ماں دنیا ء عذاب ٹگت یا ماں آخرت ء ہم نجات دیوک بیت کنت۔ ابن کثیر ء دومی احتمال ء ترجیح داتگ یعنی ماں دنیا و آخرت
دوئیں جاگہاں نفع دیوک بیت، واللہ اعلم۔ واجہ شاہ صاحب ء مزن عجیب لطیف طرز ء آیت ء تفسیر کنگت یعنی ماں دنیا ء عذاب ء گندان
ایمان یارگ ء کس نفع نہ دات مگر قوم یونس ء بے سبب ء کہ آیان ء حکم عذاب ء سر بوتگت حضرت یونس ء اشتاپ کاری ء محض
عذاب ء صورت پدرا بوتگت (تاکہ ماں آیان نظر حضرت یونس ء خبر دروغ مبیت) آیان ایمان یا ورت و رستگار بوتنت و عذاب ء
صور چست کنگ بوت ہے یم ء مگر و شرکاں کہ ماں فتح مکہ ء اسلامی لشکر بے آیان سر اکپت پہ قتل و غارت گری ء لیکن آیان ایمان قبول کنگ
بوت و امانش رست۔ حضرت یونس ء قصہ ء باقی پشت کپتگیں بہر ماں سورہ صفت و غیرہ ء پیدا کنت۔ ۳ یعنی شمار اے قدرت نیست
کہ زبردستی ماں کسے ء دل ء ایمان ء جاگہ بدے، خدا بلوٹیت تو بے شک درستیں مردمانی دلاں ایمان مان کت کنت مگر چوشکہ
پیسر باز جاگہاں بیان بوتگ چوش کنگ آئی ء حکمت و مصلحت ء برخشا انت ہمیشکا چوشی نہ گت۔ ۴ خدا ء مشیت و توفیق و
حکم ء ابید کسے ایمان یا ورت کت نہ کنت و اے حکم و توفیق ہمایانی حق ء بیت کہ آخدا ء نشانی نیانی تہا غور و فکر بکنت و چہ عقل و فہم ء کار
بکنت ہر کس فکر و تدبیر کار نہ بندیت خداوند و شا آیان ماں کفر و شرک ء پلیدی ء داران کنت۔ ۵ یعنی فکر و تدبیر ء چہ کار گر و کی مردمانی
واسطہ ماں آسمان و زمین ء خدا ء قدرت و حکمت و توحید ء ردابازیں نشانی موجود انت بلکیں ذرہ ذرہ یک یک تاک بے آئی ء توحید ء
شون دیوک انت لیکن کسے یک خبر ء قبول دار مبیت پرایاں اے کلیں دلیل و نشانی بے کارنت و ترسینو کیں پیغمبرانی یم تراپ و ترسینگ کل
اے بے کار ثابت بنت - ۱۲

الْأَمْثَلِ أَيَّامٍ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ فَانْتَظِرُوا إِنِّي

مگر مثل ہماکانی روچاں کہ گوستگت چہ آیام ساری ء۔ بگوش نون شہا انتظار کن ات، من ہم

مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ۱۰ ثُمَّ نُنْجِي رَسُولَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا

گوں شہا انتظار کسان فل رنہ مارستگار کنیں فی رسولان وھماکسان کہ ایمانش آرتنگ

كَذَلِكَ حَقَّقْنَا لِنَبِيِّ الْمُؤْمِنِينَ ۱۱ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ

چہ ڈول ءپہ منے ذمہ رستگار کنگ انت مومنان فل بگوش او مردماں! اگر شہا

فِي شَيْءٍ مِّنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ

شک کن ات چہ منی دین ءگڈا من عبادت نکناں ہماکان کہ شہا نش عبادت کن ات بغیر چہ اللہ ء

وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَكَّلُكُمْ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۱۲

لیکن من اللہ عبادت ءکناں ہماکہ قبض کن شہا ءمن ءحکم بونگ کہ بباں چہ ایمانداراں

وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۱۳

وہا کہ راست بکن فی دیم ءپہ دین ءپہ خالصی - و مبہو چہ شرک کنوکاں

وَلَا تَدْعُ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ

وتوار پر مدے اللہ ءچہ بغیر اہے ہیمیناں کہ نہ فائدہ دینت ترا و نہ نقصان - پدا اگر

فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِّنَ الظَّالِمِينَ ۱۴ وَإِنْ يَسْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ

تو اے ڈول ءکت گڈا تو ہم آفتی چہ ظالماں کیسے فل و اگر بریںیت ترا اللہ چیزے تکلیف

فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ

گڈا بچ دور کنو کے نیستنت آئیا راگر ہادت - و اگر بواہیت پرتو نیکی یے گڈا بچ گردینو کے نیست انت

لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ

آئی ءمہربانی ء۔ ریںیت وتی مہربانیا ہر کسے ءرا کہ بلوٹیت چہ وتی بندیاں - و ہانت بخشوک

الرَّحِيمُ ۱۵ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ

مہربان فل بگوش او مردماں! آتک رس ات شہا راحق چہ شہا پروردگار ءنمگ

مہربان فل بگوش او مردماں! آتک رس ات شہا راحق چہ شہا پروردگار ءنمگ

منازل ۳

فل پر چشیں ضدی و ناسریدیں قوم ءبچ پیمیں دلیل و نشانی ءقبول نہ کنت پرائی ءدگہ ہج راہ نیست ابید چریشی ءکہ گوستگن تکذیب کنوکاں سر ہرچ ڈولیں
آفات و بلاہ نازل بونگت ہتائیانی اے مردم ہن راہ چار بہ بنت نون بہتر ہمیش انت کہ شہا وادوتیں ہا وھد ءچاری ءبکنیں تاکہ صادق و کاذب ءگڈی فیصلہ
دیبا درابہ بیت - فل یعنی ہچوش گوں پیشی قوماں منے عادت بونگ کہ مامکڑین ءھلاک و برباد کنان ءپہ بغیر و مومنین ءرستگار کنگ ہے داب ءموجود
و آئندہ ءآلوکیں مومنانی بابت ءمنے وعدہ انت کہ

اشان ءنجات دینے ماں آخرت ءچہ درونائیں
عذاب ءوماں دنیا ءچہ کافرائی ظلم و زوراں - البت
شرط ہمیشنت کہ مومنین در حقیقت مومنین بہ بنت
یعنی ہماصفات و عاداتانی خدا بند بہ بنت کہ ماں قرآن
و حدیث ءمومنین ءبابت ءبیان بونگت -

فل یعنی اگر منی دینی راہ و راہ بندہ شہا فہم ء
نیابینت پرچاکہ شہا ماں شک و شبہات ءگڈا
ات تو من شہا واتی دین ءاصل اصول (کہ اخلاصیں
توحید انت) ءشہا رامیش داراں - خلاصہ چوش انت
کہ من چہ شہا اے وت گڈیں مجبوانی عبادت ءسک بری
و بزاراں کہ کدی ہم ماں وتی دل ءراے خبرے میارات
کہ من اشانی بندگی ءکناں - منی بندگی خالص بہ خداوند
قدوس ءانت کہ ماں آئی ءقبضہ شہا درستانی سہا

انت کہ ہر قدر بلوٹیت ہے سہا ءماں شہا جان ء
بلیت و ہر و ہرے بلوٹیت یکدم اے سہا ءچہ شہا
جان ءبکثیت - چوش بگوش کہ موت و حیات ءرشتنگ
ہر کس ءاختیار ءانت بندگی ہماں بہ بیت نہ تنہا چہ
دست و اعضا یاں آئی ءبندگی کنگ بہ بیت
بلکیں ضروری انت کہ ماں دل ءآئی ءتوحید و

تفرید ءسرا پورہ یقین و ایمان بہ بیت و ظاہر و باطن
ءہما دین حنیف ءسہا کہ آبراہیم خلیل اللہ ءدین
انت گون مزین ہمت و دلگوشی ءوتا مستقیم داران
چہ شرک خفی و جلی ءوتا را دور بداریت چہ شرک عبادت
تنہا ہماں ءبجین ہے پیم ءپہ استعانت (مدد طلب
کنگ) ءہماں ءتوار پر بجنیں پرچاکہ ہک قسم ءنفع و
نقصان، خیر و بد تنہا ماں ہماں ءاختیار ءانت -

مثل مشرکاں چشیں چیزان ءپہ مددگی توار جنگ
کہ آچ نفع و نقصان ءمالک مبت سکت ناہو دینیں
خبر بلکیں مسترین ظلم ءیک شاخے - اگر بند خبر ءچہ
چشیں حرکتے ظاہر بہ بیت تو آئی ءعظیم اشان
شخصیت ءحساب ءایش عظیمیں ظلمے بیت -

فل و ہدے چہ ہما چیزانی توار جنگ ءمن کت کہ ماں
آیانی اختیار ءشہا نفع و نقصان نیست انت تو منہا
معلوم ہوت کہ اشی ءمقابل ءہما مختار و مطلق مالک ء
ذکر کنگ بہ بیت کہ آئی ءتکلیف و راحت خبر و گندگ ء

سہا کامل و سچیں اختیار و قبضہ دار وک انت کہ آئی ءدیم دانگیں تکلیف ءماں دنیا ءکس دورکت نکنت و کسے ءسرافض و رحمت کنگ بلوٹیت گڈا کسے ء
طاقت نہ انت کہ آئی ءزہر کت بکنت - ۱۲

سہا کامل و سچیں اختیار و قبضہ دار وک انت کہ آئی ءدیم دانگیں تکلیف ءماں دنیا ءکس دورکت نکنت و کسے ءسرافض و رحمت کنگ بلوٹیت گڈا کسے ء
طاقت نہ انت کہ آئی ءزہر کت بکنت - ۱۲

سہا کامل و سچیں اختیار و قبضہ دار وک انت کہ آئی ءدیم دانگیں تکلیف ءماں دنیا ءکس دورکت نکنت و کسے ءسرافض و رحمت کنگ بلوٹیت گڈا کسے ء
طاقت نہ انت کہ آئی ءزہر کت بکنت - ۱۲

نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ (الانبیاء رکوع ۲) وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ (النحل رکوع ۵)

۵ یعنی ہر کسے کتاب ء قبولدار بہ بیت و شرک ء یلہ کنان ء خدائے واحد ء عبادت ء بکنت آئرا دارین ء فلاح ء مردہ سرکنگ بہ بیت و ہر کس کہ قبول دار نہ بیت و کفر و شرک ء اختیار بکنت آئرا چہ خدا ء عذاب ء ترسینیں۔

۶ ہر کس گوستگیں گناہان ء معاف بخائینیت و پے آئندگ ء گوں دل ء بہ خدا ء نیمگ ء رجوع بکنت توارے ایڈول ء دنیا ء زندہ خوبی گوزیت پرچاکہ قانتیں مومن بہر جاور ء بہ بیت مگر خدا ء فضل و کرم ء مزین امتیان ء داروک بیت آپہ حق تعالیٰ ء رضا جوئی و مستقبل ء عظیم الشان و شالی ء خیال ء اینکر دلجم بیت کہ اد ء گران گرائیں سکیان ء ہج ماں دل ء نیارت آوہدیم خیال کنت کہ من و قی زندہ ء رمضان ء بہ راستیں پیمانجام دیگاؤں کہ آئی ء صلہ (بدلہ) منار ضرور یک روچے چہ عرش ء خدا بند ء رگی انت تو و قی کامیابی و حق تعالیٰ ء وعدہ ہانی سراجہ و سہ کنان آئی ء دل چہ گل ء سٹک جنت آئرا ماں دنیا ء مکس بون مال ء ہما قلبی سکون و باطنی راحت نصیب بیت کہ چوشیں وشی بادشاہان ء بے شمار ساز و سامان ماں و خزانگان ء باوجود ہم حاصل بیت نہ کنت بلکین کدی کدی اد ء چنت روچی تکلیف و سکیان تہا ہا لذت و لطف محسوس کنت کہ عنی و بادشاہ ماں و قی عیش و نعمانی تہا چہ چوشیں لذت زبھر انت یک وطن دوستیں سیاسی قیدی ء اگر بند خبر ء یقین بہ بیت کہ چہ منی اسیری ء ملک چہ بیگانگی غلامی ء آزاد بیت و منار چہ قید ء ہلاس بوان ء ملک ء جمہوریت ء صدر جوڑکنگ بیت تو گڈازانا آئی ء ماں جیل خانہ ء بندیں و تاگ ء چہ بہا بادشاہ ء زیات وشی و شاد کامی حاصل نہ بیت کہ پے آئی ء ہک رنگ ء عیش و عشرت ء ساز و سامان موجودانت مگر ماں دل فی ترس سوار انت کہ آئرا ماں یک ہفتے ء توک ء گوں رسوائی ء چہ بادشاہی تخت ء دور چگل دیگ بیت۔ بہ ہے پیمانماں دنیا ء قید خانہ ء یک قانتیں مومن ء زندہ قیاس بکن ات۔ و ہر کس ہینچوک زیات عمل کنت ہما اندازہ ء چہ خدا ء فضل ء زیات بہر گروک بیت ہما آخرت ء اجر و ثواب و ماں دنیا ء زیاتیں دلجمی حاصل کنوک بیت۔

۷ یعنی منی خبر ء قبول دار نہ بنیت توقیامت ء عذاب یقینی انت باقی چوش فرمانکنگ کہ ”من ترساں“ چریشی ء مقصود واجہ نبی ء عام شفقت و دوزواہی ء ظاہرکنگ انت۔

۸ پے سزا دیگ ء لازم انت کہ مجرم حاضر بہ بیت۔ حاکم سزا دیگ ء سرجمیں قدرت و کاملیں اختیار داروک بہ بیت۔ مجرمانی کلیں قصہ و کاران سرید و معاومدار بہ بیت۔ ماں ”الْبَیْرَ مَرَجِعُكُمْ“ ء پیش داریت کہ مجرم و غیر مجرم درستان ء خدا ء گور ء حاضری دیگی انت۔ ماں ”وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ“ ء قدرت و اختیار ء عموم ء بیان فرمائینیت۔ ”وَجِ الْآلِئَهُمْ يَنْشُونَ صُدُودَهُمْ“ ء داں ”بِذَاتِ الصُّدُورِ“ آئی ء احاطہ کنوکیں علم ء پراہی ء ظاہرکت کہ خدا ہک ظاہریں و پوشیدہ تیں چیزان ء یکسان (یکیں پیم) زانت حتی کہ ماں دلانی توک تلان ء ہرچ خیالات ارادہ و نیت پوشیدہ انت چہ آیان ء واقف معلوم دار انت گڈ ایک مجرمے و قی جرم ء چونکائی چہ آئی ء چیر دیان ء نجات حاصل کنت تنبیہ : ماں اے آیتانی شان نزول ء مفسران اختلاف دارنت صحیح ترین روایت ابن عباس ء ماں بخاری ء انت کہ لہتیں مسلمانان سر ”حیا“ ء اینکر چہ حد ء زیات غلبہ بوت کہ استغیا یا جماع و غیرہ انسانی ضرورتانی بدن ء کتام حصہ ء چہ برہنہ کنگ (لوشٹ کنگ) ء میارش کر تگت کہ آسمان ء واجہ ہلا گنڈپت ہسنگی ء و ہد ء قی سیگ اش دوتل کر تگت اے پیمیں آثار کدی کدی گوں اللہ ء زیاتیں ادب و چہ غلبہ جیاء پیدا بوت کنت و چشیں مردمان صوفیہ ”مغلوبال گوشت چو کہ صحابہ رضی اللہ عنہم ء کتام یک مسئلہ ء تہا اے و رغل و تعمق دیم تر ء پے امت ء تنگی پیداکنگ ء سوب بیت کنت ہمیشہ قرآن ء پے ”الْأَحْيَيْنَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ“ اشانی اصلاح فرمائینیت۔ یعنی اگر ضرورت ء وقت ء ماں بدن جان دراکنگ ء چہ خدا ء حیا و ارد بہ بیت ہمیشہ کا و تارا جکیں ات تو غور و فکر بکن ات کہ پوشاک گور ء کنگ ء و ہد ء شے ظاہر و باطن زانا خدا ء دیما انت۔ و ہدیکہ انسان چہ آئی ء ہجہ پوشیدہ بیت نہ کنت تو گڈا بشری ضرورتانی و ہد ء اینکر غلو ء چہ کار کرگ شرنہ انت۔ ۱۲

فل پیش اللہ پاک و علم و وسعت (پراہی) بیان بوت۔ اے ہا مضمون و گد سرانت یعنی بہ زمین و سراسر اسہ دار کہ آزار زق و روزی و احتیاج بحکیت آزار روزی سرکنگ خدائے پاک و محض چہ وقتی مہربانی و بہ وقتی ذمہ لازم کرتی ہرگز روزی بہ ہر کس و مقدر بوتگ یقیناً ہما کاس و آزار روزی رست۔ ہرچ و سائل و ذرائع بندہ اش اختیار کنت آ روزی سر بوگ و دروازہ انت۔ اگر مردم و نظر سباب و تدابیر اختیار کنگ و وہد و مستبب الاسباب و سراسر بیت تو اشی توکل و منافی (برخلاف) نہ انت البت اے ضروری انت کہ خدایہ قدرت و ارا مال اے رواج کپنگیں سببانی تہا محصور و بند زانگ مبیست آزات کردی کردی سببانی کڑی و یلہ کنان و ہم روزی سرکنت یا دگر پیماکار و انجام دنت بہر جا و رہد یکہ تمام جاندارانی حسب الاستوراد غذا و روزی سرکنگ حق تعالیٰ و کارانت تو اے ردا ضروری انت کہ آئی علم اے درستان

وما من دابة

۳۳۸

ہود ۱۱

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَ

و نیستیں ہرچ سرنده مان زمین و مگر کہ بہ اللہ و سرانت آئی و روزی و علم و مستقرہا و مستودعہا کل فی کتب مبین ۱

زانت آئی و معینی جاگہ و وہد ارکی جاگہ و درست (موجود انت) مان روشن تی و تہا

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَ

و اھانت کہ پید اگی کنت آسمان و زمین مان شش روج و تہا و

كَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَ

آئی و تخت بہ آب و سر آت و تاکہ آزمائش بکنت شمار کہ کجایکے چہ شمار ترین و کنت و

لَئِنْ قُلْتُمْ أَنتُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ

اگر تو بگوئیں کہ شمارندگ کنگ بت رند چہ مرگ و گڑا ضرور کانراں گوشت

كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝ وَلَئِنْ أَخَذْنَا عَنْهُمْ

کہ زانت اے مگر ظاہر ہر جادوئے و اگر تاخیر بکنیں چہ آیات

الْعَذَابِ إِلَى أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ لَيَقُولَنَّ مَا يَحْبِسُهُ إِلَّا

عذاب و را تا یک مدت معلومین مگر اگر گوشت کہ چہ چیز بند کنگ ہم عذاب و دلوں

يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا

روچہ کہ بیست بہ آیاتی سر اگر آتینگ نہ بیت چہ آیات و ہر ہرنگ گرت آیات و ہما عذاب کہ بہ

بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ۝ وَلَئِنْ أَدْخَلْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ

آئی و اسخرہ کنگ و اگر بچا شنیں انسان و را چہ وقتی طرف و رحمتے رندا

نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَكَفُورٌ كَفُورٌ ۝ وَلَئِنْ أَدْخَلْنَاهُ نِعْمًا بَعْدَ

بچی بگریں چہ آئی و گڑا (بجاریے کہ) آنا میت و ناشکرت و اگر بچشائیں آئی و آرام رند چہ

ضَرَاءٍ مَسْتَهْزِئَةٍ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحٌ

تلفیے کہ آئی و رستگ گڑا ضرور گوشت کہ در بوتنت درستیں سختیاں چمن۔ بیشک آوت کلا

منزل ۲

احاطہ کنوک (چپ و جاگہ کنوک) بہ بیت و اگر نہ اشانی روزی و خبر گیری و چون کانی انجام دات کنت۔

فل حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت مستقر جاہیکہ قرار گرت (بہشت و دوزخ و مستودع) جاہیکہ

حوالہ کنت بیت) آئی قبرانت۔ پیش و مان و ما من دابة الخ و دنیاوی زندہ بیان ات ادا برزخ و

آفرت و بیان بوت۔ مطلب چوش بوت کہ خدا چہ ابتداء تا آخر شے ہستی و بابت و علم و داروک انت۔

”مستقر و مستودع“ و یقین و رد امفسرانی اقوال مختلف انت اے رد اچرے احوال پیش و مان سورہ

الانعام و بیان ہم بوتگ۔ ابن کثیر و گوشتگ کہ مان نہیں داں ہر جاہیکہ تر و تاب بکنت آئی و تر و تاب و

گد سر و مستقر و تر و گرد و پد ہما جاگہ و کہ بکنت آرا ”مستودع“ گوشت۔ ابن عباس و گوشتگ

انت کہ مان وقتی زندہ ہر جاگہ و بہ بیت اے آئی و مستقر انت و موت و پد ہر جاگہ و کہ دفن کنگ بہ بیت اے

آئی و ”مستودع“ انت۔ مجاہد گوشت کہ چہ مستقر مراد مات و رحمان و چہ مستودع بیت و صلب مراد

انت۔ عطاء و اشی و عکس دعوی کنگ۔ بعض متفلسفانی خیال انت کہ زمین و تہا حیوانانی جاگہ

مستقر انت، و آیاتی موجودیں حالتاں و پسر کہ ہما مردمان و جاگہاں کہ بوتگ و کنگ انت آیات مستودع

گوشتگ بوتگ، یعنی حق تعالیٰ آتما میں مختلفیں چیزاں و حالات و دورانی عالم انت کہ چہ آیاتی تہا حیوان گوشتگ

و وقتی موجودیں حالت و رستگ، و ہاوت چہ وقتی محیطیں علم و ہر مرتبہ وجود و تہا استعدادے مناسب وجود

و کالان و ایریجان کنت۔ فل یعنی مان ”لوح محفوظ“ و کہ علم الہی و صحیفہ انت

گد امان اللہ تعالیٰ و علم و چوں ہر چیز نہ بیت و کہ چہ علم و پد قدرت و بیان انت، اشی و تفسیر

ماں سورہ اعراف و معنی رکوع بیان بوت و یعنی چہ آسمان و زمین و پیدائش و پیش آپ مخلوق

بوت کہ آدم ترا پیدا ہوگیں چیزان و زندگی بخشوگ انت جوڑ بوگی ات و جعلنا من الماء کل شئی و حتی

(الانبیاء۔ رکوع ۳) آوہد و عرش خداوندی بہ ہائی و سرانت چوش کہ مروچاں سموت و سرانت چوش

بگوں کہ یک صورتے ات کہ اے حقیقت و ظاہر کنگاٹ مادہ و زندہ و سیدہ بالکلیہ العرش و تسلط و تقن و قیومیت مطلقہ و چہ انت و اللہ اعلم۔ فل یعنی چہ اے کلیں نظام و پیدائش و ترتیب و مقصود شے ادا آباد کنگ و چکا سگ انت کہ داں کجا حد و اے عجیب نظام و دراج کشتیں اڈتگیں چیزانی تہا غور و فکر کنان و خالق و مالک و صحیح معرفت حاصل کن ات و چہ ارضی و سماوی مخلوقات و نفع زوران و محسن شناسی و منت واری و فطری فرض و سرانجام دیت اے جاگہ شے مزین چکا سگ و جاگہ انت حقیقی و اھند چاریت کہ چہ شاکا انعام گوں صدق و اخلاص و دستور و روع و جوانیں کار کنت و بندگی و فضاں و تمام کنت وک و ہدے اے دنیا امتحان و چکاس و جاگہ انت تو ضروری انت کہ چہ ریشی و پد مجازات (انعام و انتقام) کڑی بہ بیت تاکہ شاکر و کافر و وقتی کنگیں

کارانی برورد دوز بچیت ہمیشہ کا باعث بعد الموت ذکر کنگ بوت۔ یعنی مکہ کا فرمان یقین نہ سیت کہ مرگ و پید دوبارہ چست کنگ بنت و دنی کنگیں جرمانی سنا زور و روک بنت و ہدیہ اشان ماں قرآن و یا چہ واجہ پیغمبر زبان و باعث بعد الموت و مرز انژدار و کیں بیان و اشکنت تو گوشت کہ تہی اے بیان چہ سحر کم تردد انت کہ ایشی و بازینانی سدا انژ کنگ بے واجہ یاد بکن کہ مئے سرائی ہیچ اثر نہ کنت (ابن کثیر) و ہدیہ کہ اشانی ناشریں کارانی رد و اشان و چہ خدای عذاب و ترسینگ بیت مکر خدای حکمت عذاب و پیک خاصیں مدتے و جلالت تو تکذیب و کلاگ و رد انژ کنت کہ ہا عذاب کجا انت و آخر چہ چانہ بیت و کد ام چیز و آژ انژ کنگ و داشتنگ۔ فرمائیت چو نی سخرہ کن ات، مقرریں و ہدیہ و

وقتیکہ عذاب کیت گڈا چہ کسے و ٹنگینگ نہ ٹنگیت و ہر نیگ و چپ و چاگردگان و تباہ و برباد کنت و یعنی نون و گوشت عذاب کجا انت پر جانہ بیت و لیکن انسان ہنکرنا سرید و بے زانت انت کہ اگر خدایہ چہ روج و چہ دنی مہربانی و عیش و آرام و زندہ تنگی و سکی و گرفتار بخت تو گوشتنگیں مہربانیان و ہم فراموش کنت و نامیت بوان و پیر دیم و دنی مایوسی و ظاہر کنت گوشتنگیں نعمتی ردانا شکاری و چہ دیم و زندہ مایوسی ہمیش انت اے انسان و زندہ برورد و ہدیہ انت ۱۲۔

بے صفحہ و فوٹو : و یعنی چہ مصیبت و زندہ اگر خدای پاک راحت و آسائش نصیب بخت تو انچوش نہایت کہ گوشتے پرانی سکی و سوری پیر مایگی ہا اس بوتنگت، گوشتنگیں سکی و سوری و روج نون کدی و اتزہ بنت گڈا ہا و ہدیہ غافل و سرکش بوان و بٹاک جنت و تکبر کنان پھر بندیت جالانک و آژ لازم ات کہ دنی پیشی حالت و یاد کنان خدای شکاری بکپتیں و آئی و احسان و دیما و دنی سری بکچینتیں۔

و یعنی ہر زاعام انسانانی ہر چہ حالیہ بیان بوت چرائی و اللہ ہا بندہ مستثنی انت کہ آیات تکلیف و مصیبت و مقابلہ گوں شکر گزاری و کنت و امن و ایمنی و وقت و گوں شکر گزاری بہ نیکی کارن گلائش انت۔ اے ہمیں صاحب عزم و فاداری جاعت تہنا غنیم الشان داد و بخشش مستحق انت۔

و مکہ و مشرک چہ شرک و بت پرستی و تردید و سک غضبناک بوتنگت مشرکانہ بدکاریانی بردا ہر قدر آیان و احق و جاہل کنگ بوتنگت ہا قدر آیان زہر و کنگ و زیات جتگت برے برے ایشان کوشست کرتگت کہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم اے بابت و کمیں سستی بکنت و چہ درستان مستری و بنیادی مسئلہ و تبلیغ و بردا گوں نرمی و سبک رفتاری و کار بکرت۔ و ہدیہ اے بار و اشان و کامیابی نہ بوت و نا امید بوتنت تو محض واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و تنگ کنگ و وسط عجیب و نا ہودگیں فرمائش اش شروع گت مثلاً کدی گوشتنگت کہ اگر تو بر حقیں پیغمبر بے تو گوں تو چہ خدای طرف و مال و دولت و خزائنکے ایک لوٹیت

یا چہ آسمان و فرشتہ بے بیابجیں کہ آپہ تہی تصدیق و ہر یک نیگے و بشتیں۔ نو لا انزل علیہ کڈا و جآء معہ ملک۔ (ہود۔ دکن ۲) چوش بکوش تہی ہر سبزی و برحق و نہ گوں تو مادی طاقت ہست انت و نہ روحانی۔ گڈا اما چونکائی ترارا قبول بچیں۔ چنانچہ چہ نا ہودگیں و مفتیں فرمائش واجہ سک دل تنگ بوتنگت، ممکن انت کدی چشیں خیالے ماں دل و پیدا بوتنگ کہ ماں اشانی معبودانی معاملہ و اگر چہ خدای جانب و اینکر ترندی کنگ و حکم بوتیں بلکیں اے رد اچیزے نرمی و گوں رواداری و کار گرگ بہ بیت تو شاید زیات انژدار و وفادہ مند بہ بیت یا ہر چہ ڈولیں اشان فرمائش کنت تاکہ ہدیہ و اشانی فرمائش و بہ اشانی ضد و بردا پورہ کنگ بہ بیت، بلکیں اے مردم مسلمان بہ بنت۔ بہر جا و رے ایک چشیں نازر کیں و خطرناکیں و ہدیہ ات کہ ماں تہاں

فَخُورٌ ۱۱ اِلَّا الَّذِیْنَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اُولَٰئِكَ لَهُمْ فَزْوَنٌ ۱۲ اِنَّ مِگر ہا کسے کہ صبرش کت و نیکیں عملش کت۔ ہمایت پر ہشتان مَغْفِرَةٌ ۱۳ وَاَجْرٌ کَبِیْرٌ ۱۴ فَلَعَلَّکَ تَارِکٌ ۱۵ بَعْضُ مَا یُوَسَّی اِلَیْکَ بختگ انت و فرشتہ ثواب انت و نون شاید تو انکار بکنے چہ آیتا کہ دنی دیم بیت تہی نیگا و ضَاقَ بِہٖ صَدْرُکَ ۱۶ اَنْ یَّقُولَ اَلَوْلَا اَنْزَلَ عَلَیْہِ کُذُّو ۱۷ و تنگ بہ بیت چہ آئی تہی دل پر اے خبر کہ آگوشت کہ پرچے ایر نہ کتنگ پر آئی و سرخزانہ یا جَآءَ مَعَہٗ مَلٰکٌ ۱۸ اِنَّمَا اَنْتَ نَذِیْرٌ ۱۹ وَاَللّٰہُ عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ وَکِیْلٌ ۲۰ پرچے نیتنگ گوں آئی و فرشتہ نے۔ تو (در حق کا فرمان) فقط ترسینو کیلئے۔ و اللہ ہر چیز و ذمہ ارو ات انت وَاَمْرِیْقُولُوْنَ ۲۱ اَفْتَرٰہٗ قُلْ فَاَتُوْا بِعَشْرِ سُوْرٍ مِّثْلَہٗ مُفْتَرِیِّیْنَ ۲۲ ہیں! آگوشت کہ قرآن کی عوت او کنگ گوش کہ اچہ شاہم بیارت دہ سورت ہے ہمیں اڈ کتگیں وَاَدْعُوْا مِّنْ اِسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰہِ ۲۳ اِنْ کُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ۲۴ و بلوٹا میں ات ہر کسے کہ لوٹا نیت کن ات اللہ چہ بغیر اگر شمار است گوات۔ فَاَلَمْ یَسْتَجِیْبُوْا لَکُمْ فَاَعْلَمُوْا اِنَّمَا اُنْزِلَ بِعِلْمِ اللّٰہِ وَاَنْتُمْ لَا اِلٰہَ اِلَّا ہُوَ فَهَلْ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۲۵ مَن كَانَ یُرِیْدُ ۲۶ ہیچ معبود حقیقی نیست بغیر چہائی پیرانوں شامان بردار بہت ہی ہر یک بلوٹیت الْحَیْوةَ الدُّنْیَا وَزِیْنَتَہَا نُوْفِ اِلَیْہِمَا عَمَلُہُمْ فِیْہَا وَہُمْ فِیْہَا لَا یُبْخَسُوْنَ ۲۷ اُولَٰئِكَ الَّذِیْنَ لَیْسَ لَہُمْ فِی الْاٰخِرَةِ اِلَّا النَّارُ وَحِیْطٌ مَّا صَنَعُوْا فِیْہَا وَبَطِلٌ مَّا کَانُوْا یَعْمَلُوْنَ ۲۸ آس و برباد بوت آچیزے کہ آیات کنگت ماں ادا و نابود بوت آچیزیکہ آیات کٹ کتگت و

دنیاء باطل پرستی پر شور و شغب سک زیات ات تنہا واجہ و یحییٰ ذات ات کہ چہ آئی و گت عرق و توار دریاں ماں باطل و قلاتاں لرزگ پیداکنگات واجہ و چارین نیمگ و درمناں چپ و چاگردگرتگت کسے و واجہ و دروغ بندگت کسے و واجہ و ٹوک ٹالی گتگت کسے و کلاگ گتگت۔ غرض آگتدگیں ماحول و شبین و بکن ات و پداہا مبلغ اعظم و قلبی قوت و مردانگی و کس و بوقی دل و بیارات کہ آئی تمامیں توکل و بھروسہ چہ ظہری سبباں و تارا دورداران و بہ خدائے پاک و وعدیانی سرات۔ و ہدے شامغناک و پریشان بوتگتے تو ایوک و چہ و قی بہ وردگار و آواز و تلی گروک و دلجم بوتگت۔ و بہ دنیا و مقابلہ و نوکیں دم پرکان اوشتانگتے ہے ردائے آیات نازل بوتنت کہ آیانی خلاصہ چوش انت کہ آگتدگیں منی پیغمبر شہاچہ اے مردمانی ناہودگیں گپان و فرمائشاں اینکہ فکر مند و دلپروش مہیئت و نہ ارشاد و چیزے رعایت دیگ و خیال و ماں و قی دل بیارات مکی چوش بیت کنت کہ وحی الہی و ہرچ چیزے ترا سوج و انگنت و ہما پیہم و بے خوف و خطر ہیں تبلیغ و حکم دانگ آئی و چنت حصہ و راجنے مردمانی ناہودگیں خبراں تنگدل ہوان و یلمکن ات و ہدیچ چوش بیت نہ کنت پرچا کہ پیغمبرانہ عصمت و اولوالعزمی اے کار و منع کنت تو چہ تنگدلی و چہ فائدہ و سیت حاصل بیت شے کار ایوک و چہ نیک و بد و آگاہ کنگ انت آیانی ہدایت و ذمہ داری پہ تہی سرانہ انت خدا تگ کہ آئی و ذمہ ہما چہ عزت انت اشانی معاملہ و ہم بہ ہمانی و سپرد بکن۔ و گوں صبر و استقامت و تبلیغ دین و فرض و انجام دیان بہو۔

وگت یعنی فراموشی معجزہ طلب کنت کہ اشانی دیگ مصلحت نہ انت و چہ درستان مستر پیغمبر (قرآن) اشانی دیا موجود انت امر قبول نہ کنت و گوشت اے و (معاذ اللہ) تہی و ت گڑین کتاب انت آئی پستہ ئی دات کہ شہا پیہم آخر عرب ات، فصاحت و بلاغت و دعوی داروک ات شاکل ہور ہوان و چشیں دہ سورت و ت گڑیں اڈ بکن ات و بیارات و پرے کار و چہ تمام مخلوق و بہ مدد و، بلکیں و قی معبودان و ہم توار بکن ات و بیارت کہ آیان و ماں خدائی شامشریک فہرت۔ اگر گت نہ کنت و ہجرت نہ کن ات تو زبان ات کہ چشیں کلام ایوک و خالق و قی بیت کنت کہ آئی و مثل و یارگ و چہ تمام مخلوق عاجز و بے وس انت تو گت ایقینا اے ہما کلام انت کہ خدائے بہ و قی کاملیں علم و ردابہ و قی پیغمبر و سر و نازل گتگ۔ بیشک ہر کس و کلام و مثل بیت نہ کنت ماں آئی و ذات و صفات و کئے شریک بیت کنت۔ چشیں بے مثالیں کلام ہما بے مثالیں خدائیکنت کہ آئی و کس شریک نہ انت۔ آیا چشیں صافیں و سیلان و پدہم مسلمان بوگ و خدائے حکم بردار بوگ و رد اکدام چیزے و انتظار و مہلت ات۔

تنبیہ: قرآن و اعجاز و چیزے تفصیل ماں سورہ یونس و گوشت۔ ابتداء تمامیں قرآن مقابلہ و بارہ و گوشت بوتگت پداہ سورتانی پداک سورتنے ہنچوش کہ ماں بقرہ و یونس و گوشت گویا آیانی عاجزی آہستہ آہستہ نمایاں کنگ بوتگ۔ یعنی چشیں صافیں ثبوت پدہر کس بہ قرآن و سرالمانیاتی آئی و سوج داتگیں کنگ و سرانہ روت بلکیں دنیا و چند روزی زند و فنا بیوکیں شام و شوکت و مقصود داران و علاجد و جہد کنت اگر بظاہر نیکیں کارے مثلاً خیرات و غیرہ کنت تو چرائی و ہم آخرت و بہتری خدائے رضاء و دیماناریت محض دنیا داری و خاطر و دنیا فائدہ یانی شوہار و انت چشیں مردمانی بابت و توری آہود و نصاری بہ بنت یا مشرک منافق یا دنیا و زندہ کپوکیں ریاکاریں مسلمان۔ ایدو لیں مردمانی حساب داد ماں دنیا و کنگ بیت ہرچ عمل و کوششے آپہ نیار خاطر و آئی و منفعت و کنت آیانی آیانی مقدار و کیفیت و لحاظ داران و خدا و تہا چہ علم و حکمت و روء ہر قدر مناسب زانت و دیگ لہیئت ارشاد و ہمدادنت۔ چہ حدیثاں معلوم بیت کہ کافر ہرچ نیکیں کارے خیرات و غیرہ بکنت آئی اے فانی و صورتی حسنات کہ آچہ روح ایمان و یکسر خالی انت ماں دنیا و رازگاں نہ بنت بہ ارشانی بدل و خدا تہا تہستی مال اولاد عزت و حکومت و غیرہ دیان و اشانی دہتیں کھاتہ (حساب و دفتر) و بے باق کنت۔ چہ مرگ و پداں دومی زند و چہ جزا و اسیت دیوک بیت۔ بہ ہر یک کافر و ہر پیہم سزا تجویز بوتگ آچہ چرائی نہ ٹکلیت و نہ کم تریت۔ مَن کَانَ یُرِیدُ الْعَاجِلَةَ نَجَلْنَا لَهُ فِیْهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِیدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ یَصْلٰہَا مَذْمُوْمًا مَذْمُوْرًا (بنی اسرائیل رکوع) ریا و دنیا پرستش کنوکیں عالم، متصدق و محبہ و حق و ہرچ و عیسراہتگ آئی و حاصل ہم ہمیشہ انت کہ گوں آییاں ماں عشر و گوشت بیت کہ بہ ہرچ غرض و تو علم و انینت یا صدقہ و جہاد و عمل کرتنت آماں دنیا و ترا حاصل بوتنت نوں پٹنگی مئے گور و بیچ نیست فرشتیاں حکم دیگ بیت کہ اشانی و ماں ہمنہ

ول یعنی اے شخص و ہمارا کاربن دنیا دار کہ آئی ذکر ساری بہوت آیا برابر بیت کنت - چہ "بَیِّنَةٌ" (صافیں کشک) و ہمارا کشک مراد انت کہ بہ آئی و سر انسان و فی فطرت و راستیں فطرت و موافق روگ لو طبت بشر طیکہ چہ گرد و پیش و احوال و جواراں متاثر مہبت و توحید - اسلام - و قرآن و کشک انت فَاَقْرَبُ وَجْهِكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ (روم رکوع) و فی الحدیث کُلُّ مَوْلُودٍ یُولَدُ عَلٰی الْفِطْرَةِ فَیَا بَوَاهِ یَهُودَانِهِ اَوْ نَصْرَانِهِ اَوْ مَجْنَسَانِهِ و شاهد منہ (گواہ چہ اللہ جانب) قرآن کریم انت کہ آگواہی دنت کہ "دین فطرت" (توحید و اسلام) و سر عمل کنوک بیشک بہ تجکیں راہ و گام جنوک انت و قرآن و حقانیت و ہم و ت گواہ انت سہ آفتاب آمد و سیل آفتاب چونکہ قرآن و یاروک جبرئیل امین و زور و رک واجر محمد صلی اللہ علیہ وسلم انت کہ بہ اسے اعتبار و آیان و ہم

شاهد گوشگ بیت کنت بلکیں واجر پیغمبر شان ایش انت کہ واجر اخلاق و عادات، معجزات، زبان مبارک، نورانی چہرہ غرض چہ آئی و ہمک چیز شہادت رسیت کہ ہادیں و ستاد روک ات آبرحقین دین ایت و مِن قَبْلِهِ کُتِبَ مُوسٰی اِمَامًا وَرَحْمَةً و مطلب ایش انت کہ چہ قرآن و پیش ہرچ و حی بیہ بہ کلام نبی و سرا نازل کنگ بوت آہم بہ دین فطرت و صداقت و راگواہی دیوک ات خصوصاً موسی علیہ السلام و سر ہرچ منز شائیں کتاب (تورات) دیم دیگ بوت چہ قرآن و پیش اثر ایک منزیں گواہی ہمار و مانی حقانیت و گوشگ لو طبت کہ آیا دین فطرت و صافیں کشک و سہرا گام جنوک انت و یعنی یہود، نصاری، بُت پرست، مجوس، عرب، عجم، یورپ، ایشیا چہ ہر قوم و ملک و جماعت و تعلق بدانت دانکہ قن و نہ منت نجات حاصل کت نہ کنت و اسے دیم گوری (خطاب) بہ ہر کس انت کہ قرآن و اشکنت یا واجر پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و محی طہ کین و درگراں اشکنا نینگ مقصود انت کہ ماں قرآن و صداقت و بیچ ہمیں شک و شبہ نیست انت ہر کس کہ آرا نہ منتیت آ براں احمق و دشمن دین انت -

و یعنی تہران و ت گونگیں و دروغ نہ انت خدای راستیں پیغام انت کہ آرا قبول کنگ ضروری انت شری سر کچ بور ات کہ چہ امر و مسترین ظلم بیت نہ کنت کہ آہ خدای سرادروغ نہ بندیت مثلاً آئی و کلام مہبت و بگوشتیت کہ اے ہائی و کلام انت یا واقعی ہائی و کلام بہ بیت و خدا ہر بر و فرمان بکنت کہ اے منی کلام انت بگر روشنائیں و سیلابی باوجود آرا دروغ بند کنت و بگوشتیت کہ آئی و کلام نہ انت -

و یعنی ماں محشر و ہدیہ مخلوق و دیما پیش بنت و اشانی شرازانہی دفتہ کچ کنگ بنت آوہ و گواہی دیوک (ملائیکہ، انبیاء، صالحین بلکیں و ت اشانی دست زیاد) گوشنت کہ اے ہا بد بخت و ظالم انت کہ اشان و تی پروردگار و بابت و دروغ بستگت و اے حق تعالیٰ فرمان انت یعنی ہر کس گول و ظلم و نا انصافی و خدای کلام و دروغ بند بکنت و چہ درستان مسترین گپ ایش انت کہ آخرت و منکرات و درگراں و

بہ تجکیں راہ و روگ و من کنت و ماں اے شوہاز و انت کہ تجکیں راہ و چوٹ ثابت بکنت چشیں ظالمانی سر خدای خاصیں لعنت انت - و یعنی اینقدر ماں دراجیں زمین تچان و نہ جاگے و نا را چیر دات کنت و نہ حمایتی و مددگارے رست کت کنت کہ اشان و چہ خدای عذاب و برکینیت - و ہر چاک و ت گمراہ بو تنت و درگراں شرا گمراہ کت - و یعنی ماں دنیا چوٹ کور و کور بو تنت کہ نہ حقین خبر و اشکند تیار انت نہ خدای نشانانی چارگ و آبادہ انت کہ اشانی گندگ و بلکیں ہدایت و راہیں بدستیں واجر شاہ صاحب و اشی و مطلب چوٹ گشتگ کہ اللہ سرادروغ بستش، بے اصل و ناہودگیں گپ بہ آئی و نینگ منسوب گشتش - اشان و چہ کجا و رنگتی - چہ غیب اشکان و نہا ہنگ غیب و راگند وک نہ بوتگ - گدا اے گپان و چونکائی جنت - لے گپائی بن زہ کجا گور انت -

ہود ۱۱

۳۴۱

وما من دابة ۱۲

اَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْ رَبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِنْ شَرِّ يَكِيكٍ اَبْرَ رَاسْتِيں رَاسَ سِرَانت چہ و تی رب و نینگ و آئی و زندا گون گون یک گولہ چہ اللہ طرف

قَبْلِهِ كُتِبَ مُوسٰی اِمَامًا وَرَحْمَةً اُولٰٓئِكَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ و چہ اشی و پیسر گواہت موسی و کتاب در حالیکہ آپیشو کے در جنت (پس کس گون و گراں بر بر انت) ہما تے ایمان گرت بہ قرآن

وَمَنْ يَكْفُرْ بِهٖ مِنَ الْاَحْزَابِ فَالْاَوَّلُ مَوْعِدُهُ فَلَاتَكَ فِي و ہر کس کہ منکر بیت چائی و چہ درستیں فرقیان گرا و دروغ آئی و ٹکانا انت و تہ نون

مَرْيَةٍ مِّنْهُ اِنَّهٗ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ شَكَّ مَبُوجَ آتِی - ہر چیکہ آحق انت چہ تہی پروردگار و طرف و بلے گیشتر مرد ماں

لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرٰی عَلٰی اللّٰهِ كَذِبًا ط یقین نہ کنت و کہ انت ظالم تر چہ ہما کس کہ بندیت بہ اللہ سر و دروغ و

اُولٰٓئِكَ يُعْرَضُونَ عَلٰی رَبِّهٖمْ وَيَقُولُ الشَّهَادَةُ هٰؤُلَاءِ الَّذِيْنَ ہمیشاں پیش کنگ بنت و تی پروردگار و روبرو و گوشنت شہاد (ملائکتاں کہ ہمیش انت ہما کس

كَذَّبُوا عَلٰی رَبِّهٖمُ اَلَا لَعْنَةُ اللّٰهِ عَلٰی الظَّالِمِيْنَ ۝ الَّذِيْنَ کہ دروغش بستگت بہ و تی رب و سراہ بکنت اللہ و لعنت پشت انت بہ ظالماں ہما کہ

يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ وَيَعْبُدُوْنَهَا عِوَجًا وَّهُمْ بِالْاٰخِرَةِ مَن كنت (مرد ماں) چہ اللہ و راہ و دجے راہ و چوٹ ثابت کنگ و شوہاز انت - و ہمیشنت کہ چہ آخرت و

هُمْ كَفَرُوْنَ ۝ اُولٰٓئِكَ لَمْ يَكُونُوْا مُجْرِمِيْنَ فِي الْاَرْضِ وَمَا منکرنت - و ایشان نہنت عاجز کنوک اللہ (پہ چچک و چیر لوگ) ماں روی زمین و نیست

كَانَ لَهُمْ مِّنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ اَوْلِيَاءٍ مُّيْضَعُ لَهُمُ الْعَذَابُ انت پر اشان اللہ چہ بغیر دگر چچ پشت پناہے و دو چہ کنگ بیت پر اشان عذاب و

مَا كَانُوْا يَسْتَطِيعُوْنَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوْا يَبْصُرُوْنَ ۝ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ و طاقتش نہوتگ بہ اشکند و نہ دیگ اش و آ ہما کس انت

منزل ۲

ول جان و بیا دیگ و معنی ایشنت ہے کہ ماں ابدی عذاب و گرفتار بوتنت و درستی دروغی اودا سرلوان و گار و گسار بوتنت ۔
 وک ادا منکرانی بدب انجام و مقابلہ و مومنانی نیکیں انجام و بیان فرمائیت، اشانی عاجزی خدا و دوست بوت پیشکا و تی دانی و شنودی و مقام دانی ۔
 وک یعنی منکران و کور و کرات چو شکہ دوسہ آیت ساری و فرمائیتنگ ما کا نوا یستطیعون السمع و ما کا نوا یبصرون و گدا اکس کر و ت ہج مگنیت نہ دومی و خبر و اشکنگ
 قابل انت آتی و آغاز و انجام چونکائی ہماروشن ضمیر دار و کیں ایماندارانی برابری و بیت کنت کہ آیاں گوں بصیرت و چٹان مان حق و باطل و دیک و بد و فرق و تفاوت کنوک انت و
 و تی ہدایت دیوکانی خبران و گوں دل و گوش دارنت چارگی خبر
 ایت کہ ہر دو تینانی انجام چونکائی و برابر بیت کنت ۹ دیم و
 حضرت نوح علیہ السلام و قصہ بہ ہے مضمون و تائید و
 پیش کنت ۔ وک یعنی گوں مزین گیش و گوار و ہما چہر و
 پیش داران کہ آچہ آئی و کنگ و شاماں گرانیں عذاب و گرفتار
 بتیت ۔ یا شمارا ہمارہ بنڈان و سوج دیاں کہ شہاچہ عذاب
 رکینگ بتیت ۔ وک یعنی وڈ، سوار، بیغوت، یعوق و نسر و
 عبادت و ممکن ات کہ آئی و ذکر ماں سورہ نوح و پیدا کنت
 وک یعنی چہ غیر اللہ و بندگی و نادور نہ دارگ و جاوہر سکین
 عذاب و آئیگ و خطرہ انت ۔ چہ درناکین روح و ہما
 روح مراد انت کہ ماں آئی درناکین و رنج دیوکیں حوادث
 ظاہر بندت مثلاً قیامت و رنج یا ہمارنج کہ ماں آرج و
 نوح و قوم غرقاب کنگ بوت ۔ وک یعنی رسول و چہ ایدگ
 قومانی مقابلہ و چہرے گیشگیں خصوصیات بوگ لوٹیت تے
 کہ انسانی گردن آئی و روبرو و بچکنت، پدا تو چشیں
 بشرے ہم نے کہ چہ ماں افضلیں و ڈوٹیں مردے بیٹے مثلاً تو
 مزین مالدارے ہو تینے یا جاہ و حکومت و خدا بندہ ہو تینے
 ہر کس کہ تہی زندگی کنوک انت آہم ماشاء اللہ درست غریب
 بزرگ و کم ذاتیں مردم انت کہ گوں آیاں نہر دنیا و دیوان
 کنگ بہ ماننگی و شرمی گت ایت ۔ زاناں ماں تمانیں خدائی و
 تو منتگ کہ خدا و سفارتی کار بہ تہی ذمہ و دیگ بوت ۔ آخر ما
 چہ توحسب و نسب، مال و دولت، راج و قوم و زانا کتریں
 کہ پرے منصب و مازورگ نبوتیں ۔ کم و نا کام و تہی زندگی
 کنوکیں مردم شریف و مزین ذات و ڈلگیں مردم
 بیوتینت تو گڈ اہم یک خبرے ات نون تووت بگوش کہ آ
 سرسایوک (حجام) و گوش دوچانی ہما چہی و توسپا ہدارے
 یا تہی درجہ و شرف گیش بوتگ ۔ و اشانی ایمان یارگ
 چونکائی تہی صداقت و دلیل بیت کنت ۔ چشیں واریں
 مردم کہ اشانی بزرگی و غریبی بالکل ظاہر انت اشانی چار و
 بچار و سوج و سر و بغیر و حاجی ایمان یارگ پر توحشیں
 کمانے ظاہر کنت بلکیں ما و چوش گوشیں کہ تو و تہی ہمارہ
 درست دروغ بندات تو یک خبرے جو کنت و تہی ہماراں
 تہی خبرے گراں گوں تو ہمشور و ہم صلاح بوتنت تاکہ اے
 بیم و یک شور تہی چست کنت و شے نام و توار بجکنت
 ایشنت اے ہما ملعونانی تقریر و خلاصہ، نوح علیہ السلام
 اشان و پیسہ دات کہ آئی و بیان دیم و پیدا کنت ۔ ۱۲

۳۲۲ معامن دآب۱۲

خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿۱۱﴾ لَحَرَمٌ
 کہ نقصان ش دات و تارا و دگار بوتنت چہ آیاں ہما دروغے کہ بستگت ایشنت ہج شکنت
 اَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَسِرُونَ ﴿۱۲﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
 کہ آیاں مال آخرت و ہمیش انت کہ چہ درستان زیادہ نقصان کنت البتہ ہما کساں کہ ایمان ش آرت و نیکیں عملش
 الصَّالِحَاتِ وَاخْتَبُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيْهَا
 کت و عاجزی ایشنت تہی پروردگار و دیم و ہمیشاں ہشتی انت
 خٰلِدُوْنَ ﴿۱۳﴾ مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْاَعْمٰی وَالْاَصْمٰی وَالْبَصِيْرِ وَ
 مام پشت کنت وک اے ہر دو کیں نہ قیاتی مثال ہنجو کہ یکے کور و کور و دگرے گندیت و
 السَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيْنَ مَثَلًا ۚ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿۱۴﴾ وَلَقَدْ
 اشکنت ۔ ہیں ہر دوکانی مثال برابرت ۹ نون آیشا نصیحت قبول نہ کن ات وک و پر یقین
 اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰی قَوْمِهٖ اِنِّیْ لَکُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۵﴾ اَنْ لَا تَعْبُدُوْا
 دیم دات نوح و را آئی و قوم و نیک و کمن پر شہا ظاہرین تر سینو کیوں وک کہ چہ کسے عبادت ممکن ات
 اِلَّا اللّٰهَ اِنِّیْۤ اَخَافُ عَلَیْکُمْ عَذَابَ یَوْمٍ اَلِیْمٍ ﴿۱۶﴾ فَقَالَ الْمَلٰٓئِکَةُ
 اللہ چہ بغیر و من ترسوں پر شے سرا چہ درناکین روح و عذاب وک پدا گوشت سرداراں
 الَّذِیْنَ کَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ مَا نَزَّلَکَ الْاِنْسَ اَمْثَلَنَا وَمَا نَزَّلَکَ
 ہما کہ کافرا انت چہ آئی و قوم و کہ مانہ گندیں ترا مگر یک مردے مئے ڈولیں و مانہ گندیں کہ کسے
 اَتَّبَعْکَ اِلَّا الَّذِیْنَ هُمْ اٰرَاذِلُنَا بَادِی الرَّاٰیِ وَمَا نَزَّلَیْ
 تہی پیروی و کنت مگر ہما کہ چہ ماک ذاتیں مردم انت (وایے نابجاری ہم فقط) پر سرری فکر و سرا و مانگندیں
 لَکُمْ عَلَیْنَا مِنْ فَضْلِ بَلْ نَظُنُّکُمْ کٰذِبِیْنَ ﴿۱۷﴾ قَالَ یَقُوْمُ
 شمار ایک مزنی تے پر مئے سرا بلکیں مئے خیال و شہا درست دروغ بندت وک گوشتی او قوم!
 اَرٰءَیْتُمْ اِنْ کُنْتُ عَلٰی بَیِّنَةٍ مِّنْ رَبِّیْ وَ اٰتٰنِیْ رَحْمَةً مِّنْ
 بچار ات اگر من پر راستیں رلہے و سرا یوں چہ و تی پروردگار و طرف و دیمی دنگ پر من رحمت چہ
 منزل ۲

وال یعنی اے خبر راست انت کہ پیغمبرؐ چہ اینکہ مردمان سرفضل و ممتاز لوگ لوٹتے بے آسرافضلی ماں مال و دولت، ملک و حکومت ماں دنیا و پیش نہ انت بلکین اعلیٰ اخلاق، بہترین ہیل ورہ بند، تقویٰ، جلال و ترسی، حق پرستی، گویا خدا مخلوق و ہمدی کنگے ہا آیات و نشانیان پیش کنگ چہ سرفضل بہریت کہ حق تھا چہ اثنائی معرفت و انعام حجت و جاوید ظاہر کنگ لوٹتے، آیات ماں خدائی وحی و ربانی و لیلیان شہوتانی و روشنائی و صافیاہ و کام جنو کانت و شپہ روح خدا و خاصیں رحمت آیانی سرمدام گوارنت، نوح علیہ السلام و فرمائیت کہ اگر دشتیں چیز منی توک بظاہر موجودانت و یقیناً منی توک موجودانت لیکن چو شکہ کورہ ماں ریح و روشنائی و شپہ نظر نیست شے چہاں ہن چہرے خدائی نور و گندگ عاجز بمانت تو آیاماز برستی کنان و آنور و رحمت و اقرار چہ شہا بگریں کہ چہرائی و شہا اینک نفرت کنان دور تچک لوٹتے کہ چہاں و تچک کنگ آئی و چارگ ہن پہ و ت و شات نہ کن انت۔ خلاصہ چو ش بوت کہ منی بزرگی و سرفضل کہ شمار انظر نیست آئی و سبب ایشنت کہ شے دل و جم کورانت یا بندانت۔ و یعنی من پہ دین و تبلیغ و چہ شہا مزدوری و وظیفہ لوٹاں کہ شمارا شبہ بیت کہ اے مرد بہ مال و لاچ و تبلیغ کنت۔ من و تی پروردگار و نوکراں من و مزدوری چہ ہائی و دربار و رسیت۔ خدا و داد و برکت و نہ من و شے مال و طلب ہست نہ حاجت گراغبیاں یا کنان و مالدارانی نیگ و پرچاہلیاں۔ اگر شہا منی زندگیری و ایوک و اے غریباں سبب و حقیر و ذلیل زان انت تو شہر معلوم دار بیست کہ من آدمدم نہاں کہ ایمان و دولت داروکیں مال دارانی ظاہری واری و بزرگی و سبب و آیان و مثل جا وراں نیلا نک دیان و چہ و تاد ورجناں، یک روچے کیت کہ ایشاں گوں و تی رت و ملاقات کنت آیای منی شکایت و ماں آئی و دربار کنت کہ تی پیغمبر و متکبرین دنیا دارانی خاطر و ماغریبیں و فاداران و چہ و تاد وراشنگ و گلیتنگ۔ ماں ظاہری جاوید گند ان و چوں گوشت کنا کہ اثنائی ایمان محض ظاہری ورواجی انت۔ دلاں تل کنگ و چارگ منی کار نہ انت اشی و حقیقت بہ خدا و گور و معلوم بیت و ہدیہ ما آئی و دیما پیش ہتیں۔ و یعنی چہ تی جاہلی و احمق و بہ و تی انجام و سر و نظر نہ دارنت۔ ایوک و آیانی ظاہری بزرگی و گندان و ایشاں و حقیر و بزرگ حساب کنت و ہنچشیں ناہودگیں و خواست کنت کہ ایشاں چہ و تاد و بدارنوں ماتئی کور و کائیں۔ آیا غریبی و حلالیں کسب و کار یک عیب ایت! بچہ چیزانت کہ ایشاں و حق و قبول کنگ ہچ اڑ و جنال پیش نیست۔ عموما دولت و جاہ و نشر انسان و چہ حق و قبول کنگ و محروم دارنت۔ بے سبب انت کہ ماں ہرقل و حدیث و انت کہ نبیانی زندگیری گنوک ضعیف و بزرگ بنت بہر جاوید شہانہ زان ات کہ درستان خدائے پاک و گور و جمع بوگی انت۔ او داسر بان و معلوم بیت کہ و تاد چہ آیای بہتر زانگ شے جاہلانہ تکبر و مغروری ات۔ و یعنی من چہ شے جاہلی و تکبر و متاثر بان و و تاد چوں نقصان بدیاں، اگر شے رعایت و داران و من خدا و خلصیں بندگان و چہ و تاد و بدارنوں توجہ آئی و سر و گرفت و من و راکے لباس کنت۔ و کافراں نوح علیہ السلام و راکوشتگت کہ تو مے پیمیں بشریے، راج، قوم، مال و دولت و ہم چہ ما گیش نئے۔ آئی پست و گوں مرن مڑا ہاری و انصاف و

دما من دآبہ ۱۲ ۳۴۳ ۱۱ ہودا

عِنْدِهِ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنْزَلْنَا مَكُونَهَا وَانْتُمُ لَهَا كَرِهُونَ ﴿٣٨﴾

و تی نیگ و پیدا آجیر انت چہ شے چہاں، یا گرا آئی و بہ زور بہ شہا بلجینیں و شہا آتش نیست و

وَيَقُومُوا لَكُمْ عَلَيْهِ مَا لَكُمْ أَنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ

و اونی قوم! من سوال نہ کنوں چہ شہا بہ آئی و سدا چیزے مال۔ نیمنی مزدوری مگر بہ اللہ و سدا

وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّهُمْ مُلَقَّوْا بِرَبِّهِمْ وَلَكِنِّي آتِيكُمْ

و من بگلینوں (چہ و تی کر) مسلماناں۔ آیای ملاقات کنت گوں تی پروردگار و لیکن من گندوں کہ شہا

قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٣٩﴾ وَيَقُومُ مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنَّ طَرْدَهُمْ

تو مے ات کہ جاہلی کنت و اونی قوم اکے من چہاں نیست چہ اللہ و گرفت و اگر من بگلینوں آیای۔

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ

شہا سر پند نہت چہ؟ و من بگوشوں گوں شہا کہ اللہ و خزانہ منی بکرا نیست،

وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبُ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مُلْكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ

و نہ غیبی خبران زانوں و نہ گوشوں کہ من فرشتہ نیوں و نہ گوشوں ہا گساں کہ

تَزِدْنِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي

پہ شے چہاں حقیر نیست کہ ہجر اللہ آیای و خیر نہت۔ اللہ شہا زانت ہر چہ ماں

أَنْفُسِهِمْ إِنِّي إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾ قَالُوا يَنْبَغُ لَكَ أَنْ تَكُونَ

آیانی دلاں بہتنت (اگر چہ بکریں) گرا اونی من چہ ظالماں بچوں گوشتش و نوح تو گوں با جگرا کتگ

فَاكْثُرَتْ جَدَالًا فَاتَّبَعْتُكَ نَا أَنْ كُنْتُ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٤٢﴾

و باز جگرا کتگ تو گوں ما۔ نوں بیار بہ مے سدا ہا عدلے و کہ تو ترسانینے مارا، اگر توچہ راس گویانے و

قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيَكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٣﴾

گوشتی آئی و اللہ و ت کاریت اگر بلوٹیت و شہا عاجز کنت کن انت و

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ

و شے کار و نیست منی خیر خواہی اگر بلوٹوں کہ شے خیر خواہی و بکنوں اگر

مَنْزِل ۲

دنت کہ ہرچ پیمیں مرنی و فسرلی و شہا شوہاز انت چہ آجیراں یکے ہم من نہ داراں۔ بے شک من مثل شہا بشرے آن فرشتہ نے نہاں، نہ خدا و تمامیں خزانگان و بمعنی دست و دانگنت کہ ہرچ پیمیں بلوٹاں آیای و خرچ و درج بچناں۔ نہ تمامیں غیب و خبرانی من احوال و داراں۔ و لیکن تمامیں خبران و متگ و باوجود چو شہا من کدی چو ش گوتہاں کہ ہا مردمان کہ بہ شے نگاہ و آوار و بزرگ انت (یعنی من و منی بیل و منی بیل و ہمہلاں) آیای و خدا ہجر خیر (خوبی و شہری) نہ دنت۔ مثلاً چہ شہا کسے و بنوت و حکمت عطا بکنت و ابیدگران و ایمان و عرفان و دولت و بخشیت۔ بہ شہری و سر بہر بیت کہ خداوند تعالیٰ چہ آیانی دلائی صلاحیت و احوال خوب سر بہر و معلوم دار انت۔ بر کس و آئی و صلاحیت و حساب و آرا فیض سر کنت و باطنی احوالانی رو و سلوک کنت آئی و منی یا منی ہر بابانی سر ہرچ پیمیں مہربانی نے فرمائیتگ آچہ شے چہاں چیر اندرت

اگر من چویش بگوشاں کہ ہا کساں کہ شہا سطر اھر بد حال و بڑگ گندگائے ، خدا تعالیٰ کہ اباطن و حال و زانوگ انت آیان و ہج شرف و عزت نہ بخشگ تو من بے اصولی و ناصافیں گپے بیت ۔ دل حضرت نوح علیہ السلام چہ طوفان و پیش نہ صد و پنجاہ سال ماں و تی قوم و کرا جلت و تبلیغ کت و روج چیرکائی و علانیہ آیان و نصیحت کت ہر یک شبہ و پستہ داتی تبلیغ ۔ سرسوج و بحث و تران و کڑی دراج کش بوتگ ماں بے جیڑہ صد ہا سال گو سنت کافران و آخر چہ حقانی بحث و تران عا جز بوان و گوشت کہ اسے دراج کشیں کڑی (زنجیر) و جمید ابدار بس اگاں توراست نے تو ہا عذاب و کہ مدام آئی و ہم تراب و تودیان بوتگے ہتہلی مکن آئی و نور ابار تاکہ اسے ہک روجی جیڑہ ہا بس بہ بیت ۔ ک یعنی اسے چیر منی اختیار نہ انت ۔ خدا و ہد و ہوتی حکمت و روء لو طیت عذاب نازل کنت مے فرض ایوک و ہمیش ات کہ ماشا را آگاہ بکنیں ۔ باقی عذاب تو آمرن ہوناک و عظیم الشانیں کاریت کہ آئی و یارگ و دفع کنگ ہر دو میں پہلو چہ انسانی وس و طاقت و درانت و ہک خداوندی مشیت بیت تو چ جاگہ تچان و پناہ گپت نہ کنت آکے انت (کہ خدا (معاد اللہ) دم) ببرائیت و عاجز کت بکنت ۔ ۱۲

ہم صفحہ و فوائد : دل یعنی بہ کفر و سرانیکر ضد و ہٹ کنگ و گون من شوخی و بے شرمی و عذاب و نزول و استدعا کنگ اسے کل پدرا کنت کہ خدا و ارادہ ہمیش انت کہ شماراں گراھی و بجلیت و گد سر شمارا ہلاک بکنت گدا اگر شمارا شہ بد کرداری و سبب و خلا پہ شمارا بواہیت تو من توری ہر قدر نصیحت بکنان ، شہ خیر خواہی و دوزاھی و بلوٹاں منی نصیحت و دوزاھی چ نفع و سیت دات نہ کنت شہ رب ہماوت انت کہ ماں آئی و ملک و تصرف و ہک چیز انت گون ہر کس و ہر ہمیں معاملہ بکنت کسے آئی و داشت نہ کنت ۔ دستان ہائی و نینگ و واتر کنگی انت ہماوت درستان و آیان عملانی جزا و سزاوت دنت ۔

(ربط) حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت "داں ادا ہمن کرسولات و اعتراضات انت چویش بگوش کہ اسے درتیں جواب و پستہ ہمشان و دیگ بوت یکے ایشانی دعویٰ نو کینے ات کہ آرا ماں دیم و قصہ و در میان و بیلا کنت ۔ دل اسے گفتگو مکہ و کافران گون واجہ پیغمبر و کت کہ اسے قرآن تووت اڈ کرنگ و آرتگ ، خدا و کلام نہ انت ۔ حضرت نوح علیہ السلام و کتاب نیوا ونگ ات کہ آئی و قوم و اسے خبر بکتیں (کہانی الموضع) لیکن لھتیں مفتران اسے آیت و ہن نوح و قصہ و خبر پیش داشتنگ یعنی آئی و قوم و گوشت کہ ہما خبران و نوح و بہ خدا و نینگ و نسبت داشتنگ آخراں و اشی و دت سزا ونگ انت و گوتنگت ، لھتیں و گوشت کہ گفتگو مکہ و مردمان گون واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و ات مکرشی و تعلق خاص گون نوح قصہ و ات چویش بگوش کہ آیان گوشت ات کہ اسے داستان شہاوت گوتنگ ۔ در حقیقت اسے قصہ ہائی ہج بنیادے نیست ۔

دل قرآن و "مفتری" گوشتگ و تحقیق جواب ہا ہے سورت و یک رکوعے ساری و گوشت ۔ ادا آخری و گڈی پستہ دات ۔ یعنی قرآن و خداوندی کلام ہوگ گون نہایت واضح و محکیں دلیلاں ہنگ بر اثبات کنگ بوتگ ۔ اسے ڈولیں روش نامیں چیز و تکذیب کنان و شہا و تا ہر چ قسم و گناہ بہ و تی سرازور گایت آئی و وبال یک روجے بہ شہ چک و کپیت ہائی فکر و بکن ات من باز تبلیغ کنان و و تا را بے میار کنگ ۔ نوں ہر چ ردکاری گے شماراں ات بہ آئی و من جواب دارنیاں ۔ البت اگر بند جزا ایش لامن و ت گڑتگ تو آئی و گناہ منی چک و کپیت نہ کنت ۔ دل و ہک قوم و چہ حد و زیات حضرت نوح سوکی کت و تکلیف دات تو نوح علیہ السلام و صد ہا سالانی دلاں آپ کنو کین بلان و بر انت کنگ و بد بہ خدا و دوبارہ شکوہ کت "آئی مغلوب و فائز" کہ من مغلوب و وزوراں شماراں بد بہ بکرات ، ارشاد دوت کہ ہر چ صابی مردمانی نصیب و ایمان ہست ات آیان ایمان قبول کت ۔ آنت رگ و ہریشاں کسے ایمان یاروک نہ انت پیشکانوں چہ ایشانی دشمنی و تکذیب

گوں نہایت واضح و محکیں دلیلاں ہنگ بر اثبات کنگ بوتگ ۔ اسے ڈولیں روش نامیں چیز و تکذیب کنان و شہا و تا ہر چ قسم و گناہ بہ و تی سرازور گایت آئی و وبال یک روجے بہ شہ چک و کپیت ہائی فکر و بکن ات من باز تبلیغ کنان و و تا را بے میار کنگ ۔ نوں ہر چ ردکاری گے شماراں ات بہ آئی و من جواب دارنیاں ۔ البت اگر بند جزا ایش لامن و ت گڑتگ تو آئی و گناہ منی چک و کپیت نہ کنت ۔ دل و ہک قوم و چہ حد و زیات حضرت نوح سوکی کت و تکلیف دات تو نوح علیہ السلام و صد ہا سالانی دلاں آپ کنو کین بلان و بر انت کنگ و بد بہ خدا و دوبارہ شکوہ کت "آئی مغلوب و فائز" کہ من مغلوب و وزوراں شماراں بد بہ بکرات ، ارشاد دوت کہ ہر چ صابی مردمانی نصیب و ایمان ہست ات آیان ایمان قبول کت ۔ آنت رگ و ہریشاں کسے ایمان یاروک نہ انت پیشکانوں چہ ایشانی دشمنی و تکذیب

كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ط

اللہ شہ گمراہ کنگ و ارادہ یا بکنت ہما انت شہ رب و ہائی و نینگ شماراں روگی انت دل

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَىٰ إِجْرَامِي وَ

ایا گوشت کت اڈ کنگ اسے قرآن و بگوش کہ اگر من اڈ کنگ اگر اپنی سرانت منی گناہ و

أَنَا بَرِيءٌ مِّمَّا تُجْرَمُونَ ط وَأَوْحِي إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ

من ذمہ دار نیوں ہر گناہیکہ شہاں کن ات دل و حکم بوت پہ نوح و نینگ کہ ہرگز ایمان نیاریت چہ

مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ط

تہی قوم و مگر ہا کسے کہ پیسرا ایمانی آرتگ ۔ نوں نینگیں مبورہ ہا کاراں کہ آکنت گایت

وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبُنِي فِي الْذِينَ

و اڈ بکن بوجیگ و مے روبرو و پے مے حکم و گفتگو مکن گون من در حق

ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّغْرَقُونَ ط وَيَصْنَعِ الْفُلْكَ وَكَلَّمَا مَرْعِيَهُ

ظالماں بیشک آ غرق بنت و اڈ کنگایت بوجیگ و دل و ہر بر کہ گوشت اودا

مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ ط قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا مِنِّي فَإِنَّا

سردارے چہ آئی و قوم و مذاقش کت گون آئی و کت گوشتی کہ اگر شہا مسخو کن ات گون ما گڑا ما ہم

نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ط فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ

مسخو کین گون شہا ہنچو کہ شہا مسخو کن ات و نوں زوت زان انت کہ پہ کئی سرا

يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ط

کیت عذاب کہ رسوا کنت آئی و (ماں دنیا یا) و ایر کپیت پہ آئی و سر عذاب دائمی (ماں آخرت) و

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ

چہ ہماوتی کہ اتک مے حکم و جوش ارت آپ و چہ ترون و دل گوشتیں کہ سوار کن ماں بوجیگ و چہ

كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ

ہر قسم و جفت دودار (یک نہ یک مارگے و) (سوار کن) و تی لوگ مرد ما مگر ہا کسے کہ پیسرا بوتگ (آئی و غرق ہوگ حکم

اسے ڈولیں روش نامیں چیز و تکذیب کنان و شہا و تا ہر چ قسم و گناہ بہ و تی سرازور گایت آئی و وبال یک روجے بہ شہ چک و کپیت ہائی فکر و بکن ات من باز تبلیغ کنان و و تا را بے میار کنگ ۔ نوں ہر چ ردکاری گے شماراں ات بہ آئی و من جواب دارنیاں ۔ البت اگر بند جزا ایش لامن و ت گڑتگ تو آئی و گناہ منی چک و کپیت نہ کنت ۔ دل و ہک قوم و چہ حد و زیات حضرت نوح سوکی کت و تکلیف دات تو نوح علیہ السلام و صد ہا سالانی دلاں آپ کنو کین بلان و بر انت کنگ و بد بہ خدا و دوبارہ شکوہ کت "آئی مغلوب و فائز" کہ من مغلوب و وزوراں شماراں بد بہ بکرات ، ارشاد دوت کہ ہر چ صابی مردمانی نصیب و ایمان ہست ات آیان ایمان قبول کت ۔ آنت رگ و ہریشاں کسے ایمان یاروک نہ انت پیشکانوں چہ ایشانی دشمنی و تکذیب

و دل سو کی غمگیں مہو۔ عنقریب خدا چریشاں تہی انتقام (بیر) جستان کنوک انت۔ کہ چہ آئی تہا میں ناشرو بدکارانی خاتمہ بیت۔
 و حق تہا لے آگے نوح علیہ السلام ء گوشت کہ یک بوجیگے مئے روبرو (یعنی مئے نگرانی ء) مئے حکم و تعلیم و الہام ء روء اڈکین پرچاکہ ہے زوفاں آپ ء
 یک خوفناکین طوفانے آئیوک انت کہ ماں آئی ء توک ء یقینا اے ظالم و تکذیب کنوک کل غرق بنت فون بہ اشانی حق ء اے فیصلہ الم ء بہ عمل ء کیت
 شما در حق ء یک ظالمے ہم گون من سفارش و غیرہ ممکن ات۔ آئیوکین عذاب الہام علیہ السلام ء وہ کہ بہ لوط ء قوم ء حق ء جبرہ بنا رکت اٹا
 ہم بہ داب ء گوشت بوتگت یابراہیم ء عرض عن ہذا انت قد جاء امر ربک و انتھم ایتھم عذابک غیر مردود (ہود۔ رکوع ء)
 و بیان کنند کہ کشتی ماں چنت سال ء بدتیار بوت، بوجیگے نہ انت بلکین یک مزین جہازے ات کہ آئی درجہ ہم جدا جدا انت۔ مفسر ایشی ء تفصیل ء رد ا
 بازماند آمیر و عجیب و غریب بیان کرنگنت کہ گیشتر چریشاں اسرائیلی روایات انت۔

و کہ بچار! چہ پیغمبر ء نون تو اُستنا کارے بوتے۔ کدی یک عجیب چیزے گندان ء چہ نوح علیہ السلام ء جُستش گیت کہ اے چہ چنے اڈکنگائے واجہ ء
 پسہ و انت کہ یک لوگے اڈکنگاؤں کہ آپ ء سر روت و چہ غرق بوتگ ء رکنیت۔ چریشی ء اشکنگ ء آیاں پہ طنز و کلاگ زرتحت کہ ماں خشکیں زمین ء سرا
 چہ عرق بوتگ ء رداوتی رکنیگ ء گلاشش انت
 و حضرت شاہ صاحب رکنیت: آکند گانت کہ خشکیں زمین ء سرا چہ غرق بوتگ ء حفاظت ء ساماں کنگا انت، اے کنگا گانت اے خبر ء سر
 کہ موت سرا وشتاگ و اے کنت۔ ہے تفسیر ء مطابق ء مترجم محقق ء فانا نسخر منکم الخ ء ترجمہ گون حال ء صیغہ ء کنگ۔ ابن کثیر
 و غیرہ نسخر منکم ء تہا استقبال ء معنی مراد گنت، یعنی مروی شما مارا الحق گوشت و کنت لیکن آزمانگ نزدیک انت کہ آئی ء جواب
 شے حماقت و بیوقوفی ء سر مارا کنگ ء موقع رست و قتیکہ شما و قی جہانی سبب ء سرا یاب بت

و یعنی نون ہج تاخیر نہ بیت، زوت ظاہر بیت کہ دنیا ء رسوا کنوکیں و آخرت ء دائمی عذاب بہ کئی سر اکیت۔
 و یعنی نوح علیہ السلام بوجیگے اڈکنان بوت دانکہ وعدہ ء مطابق ء طوفان ء و ہدایت و سد بوت، حکم بوت جہیران ء کہ بگوارت و زمین ء
 کہ و قی توک ء آپ ء ڈن ء بچنڈ و فرشتگان ء کہ عذاب دیگ ء رداوتی و قی فرض ء انجام بدینت۔ آخر چہ بُرزا ہو ء گوارت و چہ چیرہ زمین ء
 و قی آپ مثل چنگانی آپ ء جوش دیان ء درا کشت، دانکہ چہ نان پچوکیں تن وراں آپ ء ٹنگا رست۔

(تنبیہ) ماں تنور ء معنی ء اختلاف انت لہتیں چہ تنور ء مطلق نان پچوکیں تنور مراد گنت لہتیں گوشت کہ یک تنورے چہ بی بی حواء
 دست بدست ہواں ء حضرت نوح علیہ السلام ء دست ء کپتگت، چہ ہے تنور ء و ہدیہ آپ چست بہ بیت گڈ ازاں طوفان ء و ہدیہ
 بوتگ و شما مردم ماں بوجیگے ء سوار بیہیت۔ لہتیں گوشت تنور خاصیں چستہ ء کہ ماں کوفہ ء ات یا ماں جزیرہ ء ات، لہتیں ء دعویٰ کنگ
 کہ تنور صحب ء سفیدی و روشنائی ء گوشت یعنی صحب ء روشنی شربت بیت۔ ابو حیان گوشت ”فادالتنور“ ممکن انت کہ ظاہری عذاب ء ترس ء
 گیشی ء چہ کنایہ انت۔ چہ ابن عباس ء منقول انت کہ تنور ء معنی ”وہ ارض (زمین ء بالائی حصہ) انت۔ بُرزا ما تفسیر کہ کنگ ہے معنی معنی مقدم کنگ و
 لہتیں و کہ معنایانی طرف ء ہم اشارہ کنگ۔ حافظ ابن کثیر ء ہے تفسیر ء رند گوشتگ ہذا قول جھور السلف۔

و لہوٰی یعنی ہرچ جناورے ء ضرورت انت و آئی ء نسل ء باقی دارگی انت چہ لایاں یک یک جوڑی ء (نر و مادہ) ہم ماں بوجیگے ء سوار بجن ات
 و لہوٰی یعنی مقتدر بوتگ کہ آیاں ظالمانی پت و ہمراہی ء سبب ء غرق کنگ بہ بنت وَلَا تُخَاطِبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُعْرِضُونَ
 چریشی ء مراد نوح ء چک ”یام“ انت کہ بہ کنگان ء لقب ء نامدار ات و کنگان ء والدہ ”واعلہ“ چہ لوگ ء مرد ماں اشناں و تارا یک کر داشت و ماں
 طوفان ء غرق بوتنت ۱۲

فل یعنی ہشتاد مردم یا کم و گیش۔ فل نوح علیہ السلام ء گوں وئی ہمارا گوشت کہ خدائے نام گران ء ماں بوجیک ء سوار بیت چھ غم مکن ات۔ اشی
رؤگ و جلگ درست چہ خدائے حکم و فرمان وچہ آئی ء نام ء برکت ء انت ء غرقابی ء چھ فکریست، منی پروردگار مومنانی سر امرن مہربان انت آچہ وئی فضل و
کرم ء مارا صیح و سلامت ایر گجیت چہرے آیت ء معلوم بیت کہ کشتی وغیرہ ء سوار بوجک ء وہد ء بسم اللہ ء گوشت لوٹیت۔
فل یعنی بوجیک کہ کوہ ء موحاں چہر ان ء بے ترس ء دیم ء روان انت۔ سوار بوجک ء پید نوح علیہ السلام ء وئی چک ”یام“ (کنعان) کہ آئی ء وئی پت، برات

وغیرہ کلیں عیال ء چہ جدا بوان ء وکافرائی ٹولی ء
اوشتوک ات، تواری پر جت کہ اے بد بختیں کافرائی
ہمراہی ء بل گوں ماں بوجیک ء سوار ہوتا نہ توچہرے
مزین مصیبت ء در دست (رستگار) بنے۔
تنبیہ یا و نوح علیہ السلام آئی ء رامون زانگا
پیش کا تواری پر جت تواری بندر ء بل آمو من ات
یا آرا کافرائی گجیت مگر یہ اے اُمیت ء کہ ہونا کیں
نشانان ء جم و ت گندان ء بلکیں مسلمان
بے بیت یا ”واھلک“ ء عمومی معنی ء گران ء چہ پدیری
شفقت ء جوش ء چوٹی کت و اَلَا مَن سَبَقَ عَلَیْهِ
الْقَوْلُ ء مجمل بوجک ء سبب ء آئی ء سوار چہاں
کنگ نہ فہمتی واللہ اعلم۔

فل آئی ء چہ وئی جاہلی وکن ذہنی ء نون ہے خیال
کنگائت کہ ہنجوش ماں اذنائیں سیلاب و طوفان ء
مردم باز برا بڑیں کوہاں لک کپنت و وئی ساد ء رکینت
من ہم بڑیں کوہے ء سوار لک کپان ء وئی ساد ء در دست
کنان۔ فل یعنی ماں کتام چرت ء کپنتے اے اذنائیں
سیلاب نہ انت خداوندی عذاب ء طوفان انت، کوہ چہ
چیزایت مروچی چہر چہ خدائے عذاب در دست کت نہ کنت
البت خدا کے ء سوار مہربان بے بیت آور دست بیت
کنت، مگر چشیں ہنگامہ ء گر وچیل و انتقام ء موقع ء
رحم ء سوال نہ بیت پت و چک ء اے گفت گو سرجم نہ
بوتگت کہ آپ ء یک چولے ء در میان ء کپان پہ مدامگی
ہر دو بینان ء چہ یک دگر ء جدا کت۔

فل داں یک مدتے ء ہنکر ہور ء گورت گوشے کہ آسمان ء
کلید پتچ بوتگت وزمین ہر جاگہ ء پاٹ وارتگ ورتگت
تمامیں کوہ ماں آپ ء غرق ترزتت ابید چہ بوجیک سواریں
ایدک مردمان کہ دریا بت ء آبیانی نوح علیہ السلام ء دعا کرتگت
رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دِيَارًا (نوح روئے)
غرق بوتنت۔ آدمان ء خداوند قدوس ء زمین حکم دات کہ وئی
آپ ایر بربر جنبران ء فرمان کت کہ آپ ریچک بند مکن ات گدا آئی
محال ات کہ ہر دو بینان بے آئی حکم ء رندگری ء یک مانے تاخیر
بختیں۔ چنانچہ آپ خشک بوجک ء لگت کشتی (بوجیک) بے کوہ چوہ
ڈک ات کہ لہستانی گوشک پید آماں موصل ء ات و ہرج کار
کہ خدائے واہبت (مجرمان ء سزا دیگ) آسرجم بوت۔ بے ظالمانی
حق ء گوشک بوت کہ چہ خدائے رحمتاں زہر بوان پہ مدامگی ماں

۱۲۱

وما من دابة الا

۳۲۶

هود

وَمَنْ أَمِنَ ط وَمَا أَمِنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ۝ وَقَالَ ارْكَبُوا

و (سوارکن) ہا کسا کہ ایمانیش آرتگ ایمانیاتگ گوں آئی ء مگر کتے ء۔ فل وگشتی کہ سوار بیت

فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِبَهَا وَمُرْسَاهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ

ماں بوجیک پل اللہ ء نام ء انت آئی ء روان بوجک و آئی ء ننگر بوجک۔ بیشک منی پروردگار بخشوک

رَحِيمٌ ۝ وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى

مہربان انت فل و آئی زرنتت رباہہ گرگ ء لگت گوں آیاں ماں ایڈ ویس چولانی تہا کہ کوہانی پیمائنت۔ و توار

نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يُبْنِي أَرْكَبٌ مَّعْنَاوَا لَا تَكُنْ

جت نوح ء وئی چک ء ایک گوشے یا ات کہ اومنی چک اسوار بوجک ما و مسبو

مَعَ الْكَافِرِينَ ۝ قَالَ سَاوِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ ط

کافرائی ہمراہ فل گوشتی زوت پناہ گروں من یک کوہے ء سوار کہ بچینیت مارا چہ آپ ء غرق بوجک

قَالَ لَا عَصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ

گوشتی، چ بچینیک نیستت مروچگیں روح ء چہ اللہ ء حکم ء مگر یہ بھائی ء سوار کہ رحم بکنت و دیماں بوت

بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْبُغْرَقِينَ ۝ وَقِيلَ يَا أَرْضُ

آہر دوکانی در میان ء چول پدا بوت چہ عنرق بوتگیناں و و حکم بوت کہ اوزمین

ابْلَعِي مَاءَكَ وَيَسْمَأُ أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ

ایر بہر وئی آپ ء و او آسمان بس کن (گوارگ ء) وحشک بوت آپ و تمام بوت کار

وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝

بوجیک اوشتات پہ جودی ء کوہ ء سوار گوشک بوت کہ دور بیت ظالمیں قوم

وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ

و توار جت نوح ء وئی پروردگار گوشتی ای منی رب منی چک چہ منی بوجک ء مردمان انت و تنی

وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَكَمِينَ ۝ قَالَ يَبْنَوْهُ لَيْسَ

دعدہ بیشک راست انت و تو چہ درستان مسترب حاکمے۔ گوشتی او نوح آئیں چہ تنی

مزل

ہلاکت و مصیبت ء غار کپ ات۔ تنبیہ: مال اشی ء اختلاف انت کہ طوفان نوح ماں تمامیں دنیا ء اہت یا ماں خاصیں ملکان۔ آئی ء فیصلہ ء اے موقع نہ انت مگر یاد ارگ
لوٹیت کہ ماں ”دائرة المعارف“ نامی کتاب ء لھتیں یورپی محققانی ہنجیں اقوال و دلائل نقل کنگ بوتگت کہ طوفان ء عمومیت ء سوار انت۔ چہر ایاں اکثر خیال ہمیشنت کہ موجودہ
دنیا ء کل انسان حضرت نوح علیہ السلام ء سٹیں چک ”سام، حام، یافث“ ء اولاد انت و جَلَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمْ الْبَاقِينَ چہ طوفان ء ہا چک و حیوانات کہ ہلاک بوتنت آبیانی
ہلاکت بے تقدیب ء ر داند ات بلکیں جوش کہ خدائے دگر طبعی سببانی ذریعہ بے آبیانی سلاموت ء کاریت و آظلم حساب نہ بیت۔ بے پیمائنتی اے موت چہ بے ذریعہ ء وار د بوت
آخراں روئے زمین ء طوفان و سیلاب مدام کابنت و ماں اشان باز چک و دولت ہلاک بنت۔ ۱۲

فل نوح علیہ السلام ء اے عرض کتام و بدعت کت، چکنع غرق بیگ پیش یا غرق بوگ پد۔ دوین اخیال هستنت۔ ہم کنعان و منافق شکل و صورت و رفتارانی بناء آرمومن فہم گائت یا کافر فہما نمان رب العزت و بارگاہ ء اے عرض کت دوین خبرانی امکان انت۔ اگر مومن فہما نمان چہ غرق بیگ ء پیش عرض کتگی تو مقصود چہ پیشی ء قتی ذاتی اضطراب ء الہارات و چہ خداوند فریاد کنان ء آتی ء رکینگ ء واسطہ انتظام کنگی ات داگر غرقانی پید اے گفتگو بوت تو محض معاملہ ء اصل حقیقت ء معلوم کنگ ء رد اداتی بقراری ظاہر کنگی ات۔ یعنی خدا یا! تو وعدہ کرتکت کہ منی اہل کینے و کنعان مومن بوگ ء سبب ء "الَا مَن سَبَقَ عَلَیْہِ الْقَوْلُ" ء استثناء ء نہا بطاھر داخل نہ انت کہ آتی ء غرقانی ء رازی انت ہ بے شک تئی وعدہ برحق انت کسے ء دل پریشی نہ جنت کہ معاذ اللہ تو وعدہ خلافی کنگ۔ شہا حکم الحاکمین و شہنشاہ مطلق انت، فہم ء بئیت یا مہیت کسے ء حق نہ رسیت کہ تئی فیصلہ ء دیم ء ان بکنت یا شماراہ وعدہ خلافی ء سمر مجبور بکنت نہ کسے ء چوش زبانت کہ تئی گوشتگیں حلم و ہمت ء

یک ڈولے ء نکتہ چینی بکنت فقط پہ قتی دل ء تلاء اے قصہ ء راز ء زانگ لوٹاں۔ جواب دیگ بوت اے چہ لوگی مردمان نہ ات کہ پرایاں رکینگ ء وعدہ کنگ بوتکت بلکین اے کس مان "الَا مَن سَبَقَ عَلَیْہِ الْقَوْلُ" ء شامل انت ہر جا کہ آتی ء عمل خراب انت ترا آتی ء کفر و شرک ء حقیقت ہج معلوم نہ انت ہیرا نگی گپ انت کہ پیغمبرانہ فراست ء روشنی ء باوجود آتی صریح کفر چہ تو مخفی انت و ترا اشتباہ بوتنگ۔ آکسے ء کہ حقیقی احوال ترا معلوم نہ انت آتی ء بابت ء چہ ماحشیں نامنا سہیں نہا طلب کن۔ مقرران ء چوش نہ براہیت کہ بے زانگ فہمگ ء ادب ناشناسیں جاہلانی پیم ء گپ بکنت۔ آیت ء اے تقریر ہر جا جاور ء انت کہ نوح علیہ السلام کنعاء مومن نہ انت داگر آرا کا فرزا نکتی تو شاید سوال و درخواست ء مطلب چوش بہ بیت کہ مان "انجاء" ء ذکر ء "اہل" ء لفظ ء چونکہ عام مومنان جدایاں کنگ بوتکت چریشی نوح علیہ السلام ء ہے خیال کت کہ منی اہل ء چرے دنیاوی عذاب ء رکینگ ایمان شرط نہ انت۔ و "الَا مَن سَبَقَ عَلَیْہِ الْقَوْلُ" ء جمل ات، ہمیشہ کا نتوہیت کہ آتی ء مصداق ء متعین بکنت۔ بنا ء علیہ مان شفقت پدیری ء چوش آیات عرض کت کہ الا العالمین امنی حکم یقیناً منی اہل ء داخل انت کہ آتی رکینگ ء شمارا وعدہ کرتکت کہ اے چوٹکانی غرق بوان انت یا غرق کنگ بوت۔ پستہ دیگ بوت کہ تئی اولی مقدمہ (ان ابئی من اہلی) رد انت۔ ہماہل ء رکینگ ء وعدہ ات، مان آتی ء اے داخل نہ انت ہر جا کہ آتی ء کتوت سک خراب انت و ہم ترا "الَا مَن سَبَقَ عَلَیْہِ الْقَوْلُ" ء مصداق ء علم نیست کہ اکتام کس انت، گدا ہر چرے ء کہ شمارا انداز ات آتی ء بابت ء مان چشیں محاسبہ ء رنگ ء سوال کنگ یا عرض و گوض کنگ ترا نہ براہیت۔ فل حضرت شاہ صاحب نویسیت کہ "مردم ہا چیرے جنت کنت کہ نہ انتی لیکن مضی معلوم بیگ باید انت۔ اے کار جاہل نیگنت کہ مسترین ء مضی ء محبت ء نیمگ ء دنگوش گور مکت و پدا محبت بکنت کہ "مضی پرچے نہ ات؟" اے گوشتگیں فائدہ ء نہا بیان بوتنگ۔ فل حضرت نوح علیہ السلام ء لرزگے ڈرت توہمتی، لیکن چوش نہ گوشتی کہ پدا چوش نکھاں کہ مریشی ء دعویٰ ء معنی ظاہر بیت بندہ ء راچے مقدور ہست، باید انت کہ چہ ہائی پناہ بلوہت کہ چہ من ء دوبارہ اے خطا سرزد مہیت و مان دل ء نہ کنگ

ہود

۳۲۷

وما من دابة

مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْأَلْنِ مَا لَيْسَ

لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونِ مِنَ الْجَاهِلِينَ

ترجمہ معلوم نہ انت۔ من نصیحت کنوں ترا کہ مہے تو چہ نادانان

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَ

الَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ

ترجمہ اے رب من چہ تو پناہ لوٹوں چہ اے خبر ء کہ سوال بکنوں چہ آچر مہے معلوم نہ انت فل

أَهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ مِّمَّنْ مَعَكَ

ترجمہ اے رب من چہ تو پناہ لوٹوں چہ اے خبر ء کہ سوال بکنوں چہ آچر مہے معلوم نہ انت فل

وَأُمَمٍ سَبَقَتْهُمْ تَرْمِيهِمْ مِّمَّا عَذَابُكَ إِلَيْهِمْ

ترجمہ اے رب من چہ تو پناہ لوٹوں چہ اے خبر ء کہ سوال بکنوں چہ آچر مہے معلوم نہ انت فل

مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُ مَا أَنْتَ

وَلَا قَوْلُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ

ترجمہ اے رب من چہ تو پناہ لوٹوں چہ اے خبر ء کہ سوال بکنوں چہ آچر مہے معلوم نہ انت فل

وَالِي عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ

إِلَهِ غَيْرِهِ إِنَّ أَنْتُمْ لَلْمُفْتَرُونَ

ترجمہ اے رب من چہ تو پناہ لوٹوں چہ اے خبر ء کہ سوال بکنوں چہ آچر مہے معلوم نہ انت فل

عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ

ترجمہ اے رب من چہ تو پناہ لوٹوں چہ اے خبر ء کہ سوال بکنوں چہ آچر مہے معلوم نہ انت فل

پہ اشی ء سرآمد۔ منی مزدوری خاص پہ ہائی ء سرا انت کہ منی پیدا کنگ ء نوں شمارا فہمت چے ء

مازل

ارادہ ء بدایت۔ حضرت آدم علیہ السلام و نوس علیہ السلام وغیرہ ء توبہ ء ہرج الفلے مان قرآن ء نقل بوتکت مان ایشاں ہے ادب ء خیال گور کنگ بوتنگ۔

فل یعنی چہ بوجیک ء بوجدی ء و چہ جودی ء بزمین ء سہا ایرجک انت، برکت و سلاستی آندگ ء بے شے سراوہ ہا قومانی سرایت کہ چہ شے ہماہاں پیدا گنت۔ فی الحال اے زمین کہ چہ طوفان ء پہک ء ویران بوتکت ایشرا خدا دوبارہ آباد کنت و ایشی ء رونق و برکت پدا و ترکنت۔ چہ سلامت ء لفظ ء چوش بکوش کہ حق تعالیٰ ء تسلط فرمائیت کہ جد بعد نوں دان قیامت ء انسانانی سرا ایدو لیس طوفان پدا نہیت مگر ایکہ ہتیں فرقہ ہلاک بکنت۔ فل یعنی اے چہ نبوت ء دلائل دیلے کہ چہ یک عامی ء زبان ء گوشتگیں اتانی مستند و مفصل احوال بیان کنگ بکنت۔ فل چوشکہ نوح و آتی ء ہراہائی انجام خوب بوت تئی ہماہائی ہن مستقبل روشنا و کامیاب انت۔ شمارا کارانی نارواہن کارانی سرا صبر

بہ عدل و انصاف و تجلیں راہ و سرائت، نہ آئی گور و ظلم انت و نہ آئے موقع و انعام دنت و تی بندگان و نیکی و خیر و ہرچ راہے آئی و سورج و آنگ بے شک بہ ہارہ و
سراگام جنگ و آذر کینیت و ہمارا و سرار و وکان و آوت بریشانی حفاظت و مدام و ت اوداموجود انت - وک یعنی چشیں نقدریں و صافیں خبرانی اشکنگ و پد
ہم اگن نہ من ات تو نوں پین ہج تاوان نہ انت من تبلیغ و فرض سرجم و اداکت شانوں و تی فکر و بیئے ات، لازمی انت کہ بہ چشیں ہٹ و ضدکنگ و عذاب چہ آسمان و
بیت و شمارا ہلاک بخت - خدا و زمین چہ شے ویرانی و تباہ نہ بیت آدگ کسان و شے مال و میراث و دنت - یادکن ات کہ چہ شے ہلاکت و خدا یا پیغمبر و ہج تاوان
نہ سیت، نہ آئی و ملک ویران تریت و ہدیہ آوت ہر چیز و محافظ و نگہبان انت تو ہر یک حفاظت و قابل چیز و گوری و آچہ و تی کاملین قدرت و عوت انجام دنت - ۱۲

ہے صفحہ فوائد: وک یعنی ہفت شب ہشت

روح بر و بر طوفانی گواتے آہت چو شکر ماں سورہ اعراف
بیان بوت، لوگ کینت، بانانی سر گوات و بر ترنت
در چک چہ بن و و لگوں ہوان و دور و دور و کینت، گوات
ہنجوش چہ زھر و پرات کہ چہ پوز و لاپ و داخل ہوان و
چہ جہلا و در کینت ات و جسم و راتل تل گرتی چہ
ہون کین عذاب و ماہود علیہ السلام و آئی ہمارا ہر سنگار
کت کہ چار ہزار نفر انت و ایمان و نیکیں عمل و برکت آیان
چہ آخرت و گران عذاب و نجات دات
وک یعنی آبی و ویرانی و گرتیں جاگہان و گون عبرت و ہم و
بجارات کہ لے ہمارا و قوم ات کہ اشانی ہورگان و گون
مزن دغذہ و و تی پروردگار و خبرانی مقابلہ و آئی و
پیغمبرانی نافرمانی کت و کترینان مسترس شیطانانی
زندگیری کت آخر ہر دوئیں تباہ و برباد بوتنت -
(تنبیہ) رسولک شاید ہمیشہ کفرانیت کہ یکے و
تکذیب درستی پیغمبرانی تکذیب انت پر چاکہ ماں توبہ
و غیرہ دین و اصولانی تہا متفق و یک دومی و تصدیق یعنی
با و کنوک انت -

وک یعنی خدا و لغت (پٹ) ماں دنیا و اشانی و مہب و
جنگ بوت کہ ہر جلسہ برونت آ لعت اشانی و مہب و
کیان بیت و دات قیامت و ہر و ہدے کہ اشانی و کونیت
آہم گون لعت نراں گون ہٹ و پٹ و بیت بلکین قیامت
زند ہم آچہ اشانی سر و نہ کینت لعت و طوق بہ بدائی
اشانی کٹ و درنگ بیت -

وک لہتیں مغسراں گوشت کہ بہ قیامت و روح و چوش
توار پر جنگ بیت الا ان عاد اکفروا الخ (تنبیہ) گون
"عاد" و قوم ہود و لفظ
و ہمیشہ کیش کنگ بوٹنگ کہ دو بینانی شبینگ (قصہ) بہ
اشکنوکانی دماغ و یکبارگی بیت یعنی "ہود" و چہ حال
ات و اے ہمانی و قوم ات کہ آئی و انجام چوش بد بوت
و اے ہم ممکن انت کہ بریشی و ہزار کنگی انت کہ "عاد"
دوات اولی و آخری ہمیشہ یک جا گئے چوش فرمان کت
و انت اھلک عاد و الاولی (الخ - رکوع ۳)
ادا عاد اولی "مراد انت کہ بہ آئی و نیمگ و ہود" دیم
دیگ بوٹنگ - واللہ اعلم

وک اشانی قصہ ماں سورہ اعراف و گوست -

ہود

۳۴۹

وما من دآبۃ ۱۲

امْنُوا مَعًا بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَنَجِّنَهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ۵۸

ایمانش آرتگ گواتی و چہ و تی ہر بانی و - و ما بجینتنت آیان چہ زدن عذاب و
و تِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا
و ہمیشہ عادی انکارش کت چہ و تی پروردگار و آیتاں و منتش آئی و رسول و منتش
اَمْرُ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ۵۹ وَاتَّبَعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَ
حکم ہر ظالم و ضدی و و آیان و بد بوت ماں اے دنیا یا لعنت و

يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۶۰ اَلَا اِنَّ عَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ اَلَا بَعْدَ الْعَادِ
ماں قیامت و رنج و ہم و کوشد ارت عاد منکر بوت چہ و تی پروردگار و کوشد ارت لعنت کینت بہ عادی

قَوْمِ هُودٍ ۶۱ وَ اِلٰى ثَمُودَ اَخَاهُمْ صَلٰمًا قَالَ يَقَوْمِ اَعْبُدُوا
ہود و قوم و و ثمود و نیمگ روانہ تیں کت آیان برات صالح و کوشتی اوقوم اللہ و بندگی

اَللّٰهُ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ ۖ هُوَ اَنْشَأَكُمْ مِّنَ الْاَرْضِ
لکن ات نیستیں شمارا چہ معبودے بغیر چہ آئی و ہمانی و پیداک کت شمارا چہ زمین و و

و اَسْتَعِزُّكُمْ فِيْهَا فَاسْتَغْفِرُوْهُ ثُمَّ تَوْبُوْا اِلَيْهِ ۚ اِنَّ رَبِّيْ
و آبادی کت شمارا ماں آئی و سراروں و تی گناہاں بخشتا تیں ات چہ آئی - رندار جمع کینت آئی نیگا پیشانی

قَرِيْبٌ مُّجِيْبٌ ۶۲ قَالُوْا يٰصَلٰحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هٰذَا
رب نزدیک انت قبول کونیت و کوشتش اوصال مارا چہ تو (باز) امید بہت چہ پیش

اَتَنْهٰنَا اَنْ نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ اٰبَاؤُنَا وَاِنَّا لَفِيْ شَكٍّ مِّمَّا
تو مارا منہ کنے چہ اے خبر و کہ عبادت بکنیں ہمارا چہ عبادت کنگت شے پت پیر کاں ماشک و تہا کینگیں چہ

تَدْعُوْنَا اِلَيْهِ مُّرِيْبٌ ۶۳ قَالَ يَقَوْمِ اَرَاَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى
چیز کہ تو دعوت دے مارا آئی نیگا و اوقوم بجات، اگر من پہ دیلے و سراپوں

بَيِّنَةٍ مِّنْ رَبِّيْ وَ اَتٰنِيْ مِنْهُ رَحْمَةٌ فَمِنْ يَّحْضُرْنِيْ مِنْ
چہ و تی پروردگار و طرف و منی و آنگ چہ و تی درگاہ و رحمت گرا کئے من و را بجینیت چہ

منزل ۳

وک یعنی اوں سر حضرت آدم چہ کل بہ پیداکت و پید چہ زمین و ہما و راک پیداکتنت کہ چہ آیان لطفہ و غیرہ جوڑ بیت کہ آمادہ انت انسان و پیدائش و
وک یعنی پیداکتانت و باقی و دشتی - بقاء سامان اذکت، زمین و آباد کنگ و رہ بند سورج دانتت، الہام و دستور فرمان کت و ہدیہ آذات چشیں نعمانی دلوک و
احسانی کنوک انت تو لازم انت کہ مردم بہ ہمانی نیمگ و گون ایمان و اطاعت و رجوع بکنت و کفر و شرک و غیرہ ہرچ گناہے کرتگی آیان معافی و بلو طیت - آچہ ما بالکل نزدیک
انت، ہر خبر و ت اشکت و ہرچ توبہ و استغفارے گون راستی دل و کنگ بہ بیت آئی و اشکنان و قبول کنت -
وک یعنی چہ تو ما ہے امیت داشت کہ تو دیم تر مزن شرفدار و کیں نیکیں مردے بے کہ مردم ترا بزرگانی نشان زانان سرانی بان و ترا بندیدنت، چہ تہی جبین و رشد و

ہدایت و علامات پیداوار انت درستان چہ تو ہے امیت ات کہ چہ تراراج و مزین نفع و سیتے رست چہ وقتی شور و سرسوجان و وقتی براتانی پیشونگی و کنان آیات قوت بخشنے و آیانی مذہبی راہ و دستورانی تائید و حمایت و کئے۔ اے جبر راست انت کہ شروعات و توتاراج و توتاراج و قوم و مذہب و قوتار ایک کر کتگت پدایم مارا چہ تی نفہم و تران و ہے امیت ات کہ دیم تر و ہدیہ ترماں عقل و ہوش و پختگی حاصل بیت توگوں مایدا اہل و مل ہے بیت پرکی راہ بند کائے۔ بے افسوس کہ یکبارگی تو ہنچیں گپان و جان کت کہ ماچہ تو بچک و نامیت بوتیں۔ شامے پت پرکی قدیمی دین و برخلاف علانیہ جہاد شروع کنان و مئے و اہلگانی قلات گوں خاک و آوارکت، زانانو چش لوطے کہ مایکین خدائ قبول کنان و وقتی کلیں قندعی معبودان و بیلہ بچیں۔ مئے نزدیک و بزرگانی راہ بند و ول کنان و لوکیں رہ بند

اختیار رنگ سکیں شبہ و کارایت کہ مئے دل ایشرا ہجر

قبولدار نہ بیت - ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد : ول یعنی بے شک و شبہ و جہاں من یک صافین کشکے و چونکائی و لکنان خدائے پاک من و را نفہم دات و چہ رحمتانی برکت و من و را پیغمبری و منصب عطا کت تو اگر بندہ جبر و من آئی و نافرمانی و بکنائی و ہاکارانی سرکنگ و من و را حکم داتنگی ایمان و سر مکان تو گدا من و را چہ آئی و سزا کئے رکیت کت کت ول یعنی بے عوض و اشی و کت وقتی راستیں دوزواہ و محس و شما قدر دانی بچیں من و را چہ دعوت و تبلیغ و کار و دست کشک و مشورہ دیان و من و را تاوان و نقصان دیگر و شوہار و ات - ہتیں سلف و لے جملہ و مطلب چش گپنگ کہ چہ شے گفتگو و من و را بچ زیادہیں چہ دست و کپیت ابید چہ یقینی کت و شما و تاراناوان بار کن ات مگر چہ سیاق و مناسبت و اولی معنی مناسبات و چہ حضرت صالح علیہ السلام و قوم و معجزہ طلب کتگت آ معجزہ آیان و پیش دارگ بوت۔ اے داستان و سرجمیں بیان و لفظانی گیش و گواراں و شتی جز و آخر و ماں سورہ اعراف و گو سنگ اودا چارگ لوٹیت۔ ول یعنی و ہدے عذاب و حکم سر بوت تو ما صالح علیہ السلام و آئی و ہر اہان و رستگار کت و چونکائی رستگار کت، چہ آرمج و رسوائی و "وَمَنْ يُؤْمِنْهُ" "تَجِبْنَا" و شرح و گیش و گواراں انت۔

ول یعنی ہر کس و بلوٹیت ہلاک بکنت و ہر کس بلوٹیت رستگار بکنت۔ ول یعنی بے نام و نشان بوتنت۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت "اشانی سرعذاب اہت بہ اے پیا کہ اشان شب و اب انت فرشتہ و چہ ہال جت درستانی جگر تر کتنت ہتیں آیات و رجفہ و لفظ بیان بوتنت یعنی زلزلہ یا چہ چنڈینگ و ہلاک بوتنت ماں سورہ اعراف و ما اے بابت و مطابقت و صورت و گیش و گواراں کنگ۔ ول یعنی ہر کس چہ وقتی پروردگار و آیات و مکان منکر بیت آہ ہے داب و ملا متی بیت و ہنچش یعنی تربیت کہ چرائی و کشک و ہر کس عبرت حاصل بکنت۔ ول اے سورہ و قصہ ہانی ترتیب سورہ اعراف ترتیب و موافق انت۔ ایوک و چہ قوم لوط و قصہ و پیش اداء ابراہیم علیہ السلام و کتیں قصہ بیان

دما من دآلہ ۱۲

۳۵۰

ہود ۱۱

اللہ ان عَصَبْتُهُ فَمَا تَزِيدُ وَنَنِي غَيْرَ تَحْسِيرٍ ۝ وَيَقُومُ اللہ اگر آئی و نافرمانی و بکنوں ول نوں شما زیادہ ندرت بغیر چہ نقصان دیگر و ول و او قوم! ہذہ ناقة اللہ لکم ایہ فذروہا تا کل فی ارض اللہ و اے اللہ و اچہ انت نشانی انت پر شما نوں بل ات آئی و کت تربیت چریت ماں زمین و اللہ و لا تَسُوْهَا بِسُوْءٍ فَيَاْخُذْكُمْ عَذَابٌ قَرِیْبٌ ۝ فَعَقَرُوْهَا فَقَالَ دست پر مکن ات آئی و پیر بدی گرا گرت شمارا عذاب زوت۔ پیر آئی و پیر دیش گرتنت نوں گوشتی تَمَتَّعُوْا فِیْ دَارِکُمْ ثَلَاثَ اَیَّامٍ ذٰلِکَ وَعَدٌ غَیْرُ مَکْذُوْبٍ ۝ کہ فائدہ چست بکن ات ماں وقتی لوگاں سے روج و۔ اے وعدہ کئے کہ دردغ نہ بیت و فَلَیْسَا بِاَمْرٍ نَّاجِیْنٍ صٰلِحٰٓیْنَ وَالَّذِیْنَ اٰمَنُوْا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزٰی یَوْمَیْذٍ اِنَّ رَبَّکَ هُوَ الْقَوِیُّ الْعَزِیْزُ ۝ و چہ ہمار روج و رسوائی و ول بیشک نئی رب و ننت زبردست زوراک و اَخِذْ بِالَّذِیْنَ ظَلَمُوْا الصَّیْحَةَ فَاَصْبَحُوْا فِیْ دِیَارِهِمْ جَثَمٰٓیْنٍ ۝ بکیت انت اے ظالماں یک ترسناکیں آوازے و پیر بوتنت ماں وقتی لوگاں دیمپہ چہ کپتگیں۔ کَانَ لَمْ یَعْنُوْا فِیْہَا اِلَّا اِنَّ تَمُوْدَ اُکْفَرُوْا اِنَّہُمْ طَا اِلَّا بَعْدًا گوشتے کہ موجود نہ بوتنت اودا و بشکن، نمود منکر بوت چہ وقتی پروردگار و۔ بشکن لغت پشتر لَشْمُوْدٌ ۝ وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا اِبْرٰہِیْمَ بِالْبَشْرِیْ قَالُوْا پیر نمود و ضرور رستنت قاصداں ابراہیم و گواراں بشارت و۔ آریاں (رسگ و وقت) سَلٰمًا قَالَ سَلٰمٌ فَبَاٰیْبَتٍ اَنْ جَاءَ بِعَجَلٍ حَیْذٍ ۝ سلام دات، ابراہیم و ہم سلام دات۔ پیر دیری نگوست کہ رست گوں گوسکے کباب کتگیں و فَلَیْمَا رَاْ اَیْدِیْہُمْ لَا تَصِلُ اِلَیْہِ نٰکِرْہُمْ وَاَوْجَسَ مِنْہُمْ پیر وقتے دیتی کہ آیانی دست تچک نبیت پیر درگ و آئی و دل و جت و آیانی ترسی ماں دل و

مزل ۳

زما نینگ مگر تعبیر ہے دستور انت کہ چرائی و ظاہر بیت کہ اصلی مقصود حضرت لوط علیہ السلام و قصہ بیان کنگی انت چون کہ ماں آئی و ماں حضرت ابراہیم علیہ السلام و قصہ و بازی مناسبت و رشتہ موجود ات ہمیشہ کا تمہید و توطیہ و ردا حضرت ابراہیم و قصہ بیان بوت، لوط علیہ السلام حضرت ابراہیم علیہ السلام و تر و زاتکیں برات انت کہ آئی چہ عراق و ہجرت کنان و حضرت ابراہیم و ہمرائی و اہت۔ فرشتہ تانی یکیں جماعت ہر دو نیانی گور و دیم دیگر بوت۔ حضرت ابراہیم و قوم لوط و ہلاکت بابت و گوں فرشتہاں بحث کت کہ دیم آئی و بیان پیر کنت۔ اے فرشتہ مزین حسین و جمیل ورنایانی شکل و لوط علیہ السلام و نینگ و سرگران و حضرت ابراہیم و گور و مستانگے یا رتیش کہ حق تھلا و آرا و وقتی خلیل کنگ و آرا ماں پیراں سالی و چہ حضرت سارہ و بطن و یک مردیں چکے عطا کنوک انت و ہم ایکہ چہ قوم لوط و

بد معاش و بد کردارانی وجود دنیا پاک و صاف کنگ بیت کہ ماں ایشی حضرت لوط و حضرت ابراہیمؑ زندگیری کنوکان ءہج ڈول ءتاوان نہ رست۔ فرشتگان حضرت ابراہیمؑ سلام کت واجہ ءپستہ دات مگر اول سراشان ءجاہ یارت نہ کتنی چو شک حضرت لوط ءہم شروعات ءراشان ءجاہ نیارت (بلکس ماں صحیحین ءحدیث ءہست کہ کہ یک برس جبریل بہ انسانی شکل ءگوں واجہ پیغمبر ءسوال جواب کنگ بناکت و ہدیہ کشتی مان دات وشت گدا واجہ ءگوشتک بوت کہ اے جبریل ات چوش بگوش کہ پریشی ءتنبیہ کت کہ نبی ءہم فرشتہ وغیرہ ءضروری علم چہ خدا ءنیمگ دیگ بیت آکری پوشیدہ دارگ بلوئیت توکسے ءقدرت نہ انت کہ معلوم کت بکت بہر حال حضرت ابراہیم علیہ السلام ءایان ءانسان نہان ءپہ مہانداری پاد اہت و مزن پڑ وریں گوکی تلتگیں گوشت آدرت مہمانانی دیم ءحاضر کت۔

(ہے صفحہ ءفوائد)

دل کہ آخراے چہ کس انت، چہ مطلب ءمئے گور ء
 اہنگنت ۹ ما ایشانی دیم اورگ ایرکتگ ایشاں ورگاں
 دست نہ جنت۔ آوہد ءستور ءرود ہرج مہانے
 چہ ورگ ءورگ ءانکار بکت تو گدا از انگ بوتکت کہ اے
 کس بہ جوانیں ارادہ ءے ءنیاہنگ۔ ابراہیم علیہ السلام
 پریشان بوت کہ اگر ایشاں انسان انت تو چہ ورگ ءورگ ء
 انکار ضرور طلبے داریت و اگر فرشتہ انت تو باریں چہ غرض
 راہی کنگ بوتکت، باریں چہ من ءر دین کارے بوتکت یا
 بہ منی قوم ءبابت ءیک ناوشیں چیزے ایشاں گوں وت
 آورنگ ماں سچے شش و پنج ءتہات کہ چہ زبان ءدشانی
 کت "اَنَا مِنْكُمْ وَجِلُونَ" (سورہ حجر کج ۴۷) یعنی مارا
 چہ شمار ترس انت۔ عموماً مفسران ءابراہیم علیہ السلام ءترس
 ہے توجیہات کنگنت مگر حضرت شاہ صاحب ءمنی نزیک
 یک مزن لطیفیں تو جیہے کنگ "گوں فرشتیاں ہرج
 عذاب الہی ات و شان غضب و بیرگرگ ءعلامت ہوان ء
 بہ لوط ءقوم ءنیمگ ءروگی انت انت آئی ءطبعی اثر ایشاں
 کہ حضرت ابراہیم علیہ السلام ءقلب ءسرا یک ہمیں خون
 و ترس ءکیفیت درابوت کہ آئی ءظہار آئی ءچوش کت
 کہ "اَنَا مِنْكُمْ وَجِلُونَ" یعنی من ءچہ شمار ترس انت
 واللہ اعلم۔ دل یعنی ترس ءخبر چہ نیست مافرشتگیں
 کہ مایوط ءقوم ءہلاک کنگ ءدیم دیگ بوتگیں شہاچ
 خوف و خطرہ ماں دل ءمیار ات۔ دل یعنی حضرت سارہ
 کہ آپ مہمانانی خدمتگزاری یا بہ دگہ کارے ءاد ءدشتوک
 ات چہ اے ترس ءدفع ہوگ ءسرا کندگے حتی حق تھا ء
 برسے وشی ءسرا آرا یک دگہ وشی خبری ءے دات کہ ترا ماں
 اے عمر ءیک مردیں سچے بیت (اسحق علیہ السلام) وچہ
 آئی نل ءیک نواسگے یعقوب علیہ السلام عطا بیت
 کہ چرائی ءیک مزن نامداریں قومے بنی اسرائیل پیدا بیت
 اے بشارت شاید بی بی سارہ ءمیشکا اشکنا نینگ بوت
 کہ حضرت ابراہیم ءیک مچکے (اسماعیل علیہ السلام) چہ جابرہ
 ءبطن ءساری ءموجودات، سارہ ءدل ءدواک ات
 کہ من ءراہم چکے بہ بیت مگر چہ پیراں سالی ءسبب ء
 نامیت ات۔ آوہد ءیشرا بشارت دیگ بوت۔
 بعض علماں حضرت سارہ ءکندگ ءدگہ توجیہات ہم کنگ
 مگر ظاہر سہانت کہ مابیان کنگ۔ علماں من ورا ءحق یعقوب

ہود

۳۵۱

وما من دآبۃ

خِفَۃٌ ۖ قَالُوا لَا تَخَفْ اِنَّا اُرْسِلْنَا اِلٰی قَوْمٍ لُّوطٌ ۖ وَاَمْرًاۙ
 رشت و گوشتش کہ مترس مارا ہی کنگ بوتگیں بہ لوط ءقوم ءنیمگ ءدانی ءجن (بی بی سارہ)
 قَابِلَہٗ ۖ فَضَحِکْتَ فَبَشِّرْہَا بِاسْحٰقَ ۚ وَمِنْ ذُرّٰی اسْحٰقَ
 یک برسے ءاوشا کنگ (اشکتی) پدا آکندگ کت۔ بشارتیں دات آئی ءراہیم ءپیدا ہوگ ءورنچہ اسحق ء
 یَعْقُوْبَ ۚ قَالَتْ یٰوِیْلَتِیْ ءَالِدٌ وَاَنَا عَجُوزٌ ۚ وَهٰذَا بَعْلِیْ شَیْخًا
 یعقوب ءگوشتی زار من بات من چک روں چہ حالانکہ من پیرالوں ءاے منی مردیں کہ پیر انت کی
 اِنَّ هٰذَا الشَّیْءُ عَجِیْبٌ ۚ قَالُوا اَتَعْجِبِیْنَ مِنْ اَمْرِ اللّٰہِ
 اے ءعجبیں خبرے و گوشتش تو حیران مکنچہ چہ اللہ ءحکم ء
 رَحْمَتُ اللّٰہِ وَبَرَکَاتُہٗ عَلَیْکُمْ اَہْلَ الْبَیْتِ اِنَّہٗ حَمِیْدٌ
 اللہ ءرحمت و آئی ءبرکتاں پشے سرایت او (ابراہیم ء) لوگ ءمرد ماں بیشک اللہ تعالیٰ کنگیں
 قَبِیْدٌ ۚ فَلَمَّا ذَہَبَ عَنْ اِبْرٰہِیْمَ الرَّوْعُ وَجَآءَتْہُ الْبُشْرٰی
 بزرگبانی واجہ انت۔ پدا وقتیکہ دور بوت چہ ابراہیم ءترس و آتک پہ آئی ءخوش خبری
 مُجَادِلُنَا فِی قَوْمٍ لُّوطٍ ۚ اِنَّ اِبْرٰہِیْمَ لَحَلِیْمٌ ۚ وَاَوَّاهٌ مُّنِیْبٌ ۚ
 جگہ کنگ کت گوں مایہ قوم لوط ءحق ءبیشک ابراہیم مزینں بربارے نرم دلے رجوع کنو کے (اللہ ءطرف)
 یٰاِبْرٰہِیْمُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا ۚ اِنَّہٗ قَدْ جَآءَ اَمْرٌ رَّبِّکَ ۚ وَاَنْہَمُ
 او ابراہیم بل اے جگڑیا۔ اشت کہ رستگت تہی پروردگار ءحکم وپہ آییانی سرا
 اَتِیْمٌ عَذَابٌ غَیْرِ مُرَدُّدٍ ۚ وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا
 پیدا کنت عذاب کہ پدا اگر دینگ نبیت کی و وقتیکہ رستگت مئے قاصداں لوط ءگور ء
 سِیِّءٌ بِہُمْ وَضَاقَ بِہُمْ ذُرْعًا ۚ وَاَقَالَ هٰذَا یَوْمٌ عَصِیْبٌ ۚ
 غمگیں بوت پیاہی آیک ونگ دل بوت بہ آیانگی و گوشتی مردچی گرائیں روچے
 وَجَآءَ قَوْمُہٗ یُہْرَعُوْنَ اِلَیْہِ ۚ وَمِنْ قَبْلُ کَانُوْا یَعْمَلُوْنَ
 ورسنت آئی ءگور ءآئی ءقوم تچان ءدیم پہ آئی ءوچہ ایشی ءساری ءکت گتش

مازل ۳

چہ استدلالش کنگ کہ حضرت اسحق ذبیح نہ ات، اسماعیل علیہ السلام ات۔ (ابن کثیر ءبچار) فلک ادا یوئکتی ءمنچوش انت چوش بہ مئے گا لواراں یک زلکے بہ گوشتیت کہ
 منی ہمیں "بے بخت" مرے پیراں سری ءچک کاریت۔ گوشتیت کہ اے وید و بی بی سارہ ءعمر نو دہ (۹۹) سال ات و حضرت ابراہیم صد سالہ یا چہ صد سال ء
 انگت بڑز ات۔ دل یعنی چوش بیت تو بالکل یک عجیب و حیرانی کتے بیت۔ دل یعنی بہ ہما خاندان ءسرا خدائے پاک ءاینکر رحمت و برکت نازل ہوان انت و ہمایاں
 مدام معجزات و دستور ءبرخلاف احوال چان وت دیستگنت آیا اے کپ پریشان تعجبی خبرایت پر چاکہ ایشانی تعجب کنگ وت تعجب ءقابیں کپ ایت کہ بشارت ءاشکان ء
 تعجب ءبدل ءخدا ءبزرگی و شان سنا بدینت کہ درست بزرگی و خوبیانی مرکز آئی ءوئی ذات انت۔ (متنبیہ) ہتیں محققانی گوشتک انت کہ ماں نمازاں ہسرح

درود شریفے وانگ بیت آئی و الفاظ چرے آیت و زورگ بوتگت۔ ک یعنی وہدیکہ چہ وقی بابت و لجم بوت تو فوراً بہ لوط و قوم و مسئلہ و بابت و گون فرشتیاں بجٹی شروع کت کہ آئی و خلاصہ ماں سورہ عنکبوت و بیان فرمائیت کہ فرشتیاں حضرت ابراہیم حال دات کہ ماہے میتگان و تباہ کنگ و آہنگیں۔ ابراہیم علیہ السلام و پستہ دات کہ ماں اود و لوط علیہ السلام و ت موجود انت (گدا ایک پیغمبر و ماں آباں موجود ہوگ و جاوڑ و آچوں ہلاک کنگ بیت فرشتیاں جواب دات کہ اود و نند و کان گلان و مارا نیں۔ لوط و آئی و متعلقین و چہ اود و یک گورکنان و عذاب نازل کنگ بیت۔ ماں تفسیراں اے بحث و ہرج تفسیلے بیان بوتگ خدا عزانت داں کجا حد و صیح انت۔ بہر جاوڑ و ہے بحث و مبالغہ گون لفظ "تجارد لکنا" تفسیر فرمائیتگ کہ چریشی متا گیش کیوار بیت کہ ابراہیم علیہ السلام چہ وقی فطری شفقت و نرم دلی و

بہ اقوم و سرا بڑگ و ران و حق تعالیٰ و بارگاہ و چہرے سفارش کنگ لوتگت ہمانی و پستہ دیگ بوت کہ اے خیال و ویل کن اے ظالمانی قرح سر رچ بوتگ۔ نون خداوند تعالیٰ و حکم و اثر نہ بیت، عذاب بہ اشانی سرا الم و آئی انت کہ آچہ سفارش یا دعاء نہ نکلیت۔ و بہ فرشتگ سک حین و جیل بے ریش و برودت ورنایانی شکل و انت۔ شروعات و لوط و نہ نانت کہ اے فرشتہ انت ہچونائیں ہمانی زانت۔ چانگو آ قوم و بے جانی و بدیں ہیل و معلوم دارات، سک حیران و فکر مند بوت کہ اے بدکار اے ہمانانی دمب و کینت۔ ہمانان و یل دیگ ہم گران و چہرے خبیثاں و تاراستہ گار کنگ ہم مشکل ات۔ چوش و جوش کہ سرجیں قوم و دشمنی و بہ بہار و زورگ انت۔ ۱۲ ہم صفحہ و فوائد : ک یعنی اقوم و کہ ناہوگی کار و فطرت و خلاف بدکاریانی ہرج عادتے ماں جان و ہست انت آباں چون کاں آرام نشت کت۔ آباں جنیں خوب روئیں ورنایانی حال و اشکگ و سرا بے اختیار و رکان و رت و وتار و بہ لوط علیہ السلام و جاگہ و رینت و گرش بست کہ ہمان آباںی حوالہ کنگ بہ بنت پر جاگہ مارتار اساری و ڈاہ دانگ کہ توہج ہمان و وقی جاگہ و مدار و آبان و ہر وہ کہ کاینست بہ مئے حوالہ اش کن ماہر چیکہ لوٹیں کنیں۔ و حضرت لوط و ہمانانی آبر و رکینک و واسطہ مزین جہد کت، گڈی خبر گون شہوت پرستاں ایش گوشتی کہ ظالماں اے منی دختر و شہا حضرت گون ایشاں نکاح و پد جلالیں رہ بند چریشاں متع کن ات چہ خدائے بہترس ات کہ چشیں جائز و جلالیں رہ بند و ول کنان و فطرت و خلاف ناپائیں کار و گلایش مے ات کم از کم منی لحاظ و کن ات کہ من اے خانوادہیں ہمانانی دیم و میاری و رسوا مہاں۔

پر جاگہ ہمان و بے عزتی ہمان جل و بے عزتی حباب بیت زانا ماں شما چشیں یک کے ہم نیست انت کہ چکیں راہ و قبول دار بیت۔ گمراہاں ہچش بے شرم و بے غیرت انت کہ حضرت لوط علیہ السلام و خبر و ہج ہم و اشکگ و تیار نہ بوتنت و بہ ہمانانی برگ و ہشت کت۔ (تنبیہ) چہ ہوا و بنا کئی مراد عام طور آئی و قوم جنیں چک مراد انت کہ آباں و تجوزا جنیں چک گوشت بوت پر جاگہ پیغمبر امت و حق و روحانی بیت و عام طور قوم

السَّيِّئَاتِ قَالَ يَقَوْمِ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تَخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ۝۵۱

بدکاری و گوشتی اقوم اے منی جکان حاضر انت اے پاک ترنت پرشما۔ نون برت بیت چہ اللہ و رسوا مکن ات من و در حق منی ہماناں ایایک مرد و چہ شمار استیں نیست انت و قالوا لقد علمت ما لنا فی بناتک من حق و انک لتعلم ما گوشتش تو و زانے نیست مارا گون نئی جن کاں ہج مطلب و تو زانے آچیزے کہ نرید ۵۱ قال لو ان لی بکم قوۃ او اوی الی رکن شدید ۵۱ مالوئیں و گوشتی در پختیں کہ بوتیں من و پر شے مقابلہ زورے یا جاگا ہوں گیتیاں یک مضطرب نہ و جاہے و قالوا یلوط اننا رسل ربک لن یصلوا الیک فاسر باہلک گوشتش اولوط ماتی پروردگار و قاصدیں ہجبرست نکنت پہ تو و نون بزر در کپ و تی لوگ و مردما بقطع من الیل و لا یلتفت منکم احد الا امراتک مان یک پاس و چہ شب و دجک و محنت چاربت یکے چہ شما مگر نئی لوگی انہ مصیبہما ما اصابہم ان موعدهم الصبح و الیس الصبح ضرور سیت آئی و آچیزے کہ آئی و رار سگی انت و بیشک آباںی در اہی و سر صبح و وقت انت۔ صبح بقریب ۵۱ فلما جاء امرنا جعلنا علیہا سافلہا و امنظرنا نیک انتیچ و پدا و فیکہ رست مئے حکم کتیں آئی و سر پر چسما و گوارینتیں علیہا حجارۃ من سجیل ۵۱ منضود ۵۱ مسومۃ عند ربک ۵۱ بہ آشہر و سر و ڈوگ چہ گل و سنگ و پیمیں و پدماں پدا و نشاندار کت گیتیاں پڑو دگار و گور و فی و ماہی من الظلمین ببعید ۵۱ و الی مدین اخاہم شعیب و نشیں آسیتگ چہ ظالماں دور و دپہ مرین و نیمگ دیم دات مایانی برات شعیب قال یقوم اعبدوا اللہ ما لکم من الہ غیرہ و لا تنقصوا گوشتی او منی قوم اللہ و بندگی و کن ات نیستیں شمارا ہج مہودے بغیر جہ آئی و و کم مکن ات

مزین پیر مرد در ستانی جنیں چکان و وقی چک گوشت و توارش کت کنت، و اگر خاص لوط علیہ السلام و جنیں چک مراد بیت تو شاید آباںی تہلٹے شری مردمانی نکاح و واسطہ پیش کنتنت۔ آدنی کا فر و نکاح گون مسلمان جنیاں جائز ات۔ بعض مفسران گوشتگ کہ لوط علیہ السلام و مقصد چہ خبر و نکاح و غیرہ ہج نہ ات بلکیں چنایانی زیادتیاں عاجز لوان و ہمانانی آبر و تحفظ و خاطر گون انتہائی تواضع و اے لفظ و گوشت تاکہ آباںی تنہا اگر غیبت و جانتے بیت و آدمیت و ذرہ ٹے ہن اگر موجود ببیت تو چہ اے لفظ و اشکگ و نرمی اختیار کنت و چہ وقی حرکت و باز بیانت لیکن آچشیں جاوڑ گجا انت آباںی گوشاں مورے ہم نہ وارت و چہ اول و زیادہ بے باکی و بے غیرتی کنگ و مظاہرہ اش کت۔ و گڈا اینکر تکرار و جیڑہ پر جاگہ کنگاے تا نکہ مئے لوط سرجم نہ بیت ماہر ادا چ

نہ لکھیں۔ وک چہ لوط علیہ السلام و زبان و سکے یات پریشانی و جاوے اسے لفظ بے ساختہ در کیت انت کہ در پختا منار اتہا گوں شما مقابلہ و تابے طاقت بہ بوتیں یا کتام مضبوط و زور اکیں پناہ دیو کے بہ بوتیں۔ یعنی منی راج و قوم اد ابہ بوتینت۔ حدیث و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و فرمائینت یرحمہ اللہ لوطا لقد کان یاوی الی رکن شدید۔ خدا و اجہ لوط و سزارحم بکت بے شک آ مضبوط و محکمیں پناہ گاہے و شولہ از ات یعنی خداوند قدوس و۔ مگر او بد و من ترس و پریشانی و جاوے و ذہن کار نہ کت یکبارگی ظاہری جزائی نیمگ نگاہی شت۔ چہ لوط علیہ السلام و پد ہرج نبی یے دیم دیگ بوتنت آراج و قومانی خدا بند اتنت۔ وک ویدیکہ لوط و ترس و پریشانی چہ حد و در بوت گڈا ہماناں گوشت و اجہ تو چونیں کپے و کپنے، ہج پریشاں مبنے ماخدا و دیم و انگیں فرشتہ ایں کہ ما اشنای ہلاک و تباہ کنگ و اہتگیں۔ اسے خبیث مارا و یح تا وان دات کت نمکنت و نہ تئی چیزے خراب

کت کنت۔ ماں تفسیراں ہست کہ اسے ناشریں مردماں دروازگ و پروشان و یا چہ دیوار و دورکان و توک و داخل بوگ شس لوطت، ہمیشکا جبریل و چہ خدا و اذن و لوط علیہ السلام یک کرا اندرینت ووقی بانزلے اسے ملعونانی نیمگ و شریعت کہ اسے کلین شوم چہ چاں کور بوتنت و در آئینتش کہ بتجے کہ لوط و ہمان منن جاو و مگر معلوم بنت۔ وک یعنی صباح و عذاب آئیگی انت و ہدے کہ شپ کمیں شت بکیت شت ووقی تعلقداریں مردمان و زوران چہ ادا در بچ ات و دگہ جاہے بروات ووقی مردمان و سرورج بکن کہ جلدی بکنت و پشت و چک مجنت و مجارت۔ البت تئی لوگ بانک کہ آشنای ہمارہی و مروت یا پشت و چک جنت و چاربت گڈاماں ہا عذاب و وچ و کیت کہ درستی قوم و ماں ووقی وچ و یاروک انت۔ گوشت کہ ہے جنین و قوم و ہمانانی ایک و حال دانگت وک یعنی دل و پے قرار بکن نوں اسے ظالم زوت ہلاک بوگی انت، صحب و سراجہ ریشاں یکے ہم پشت گیجگ نہ بیت۔ وک جبریل علیہ السلام و آیتگان چت کنان و آسمان و نزدیک و برت جہل و چکل دات۔ اسے ہما کلین میتگ سرو چہ بوتنت پدا پے اشنای زیاتیں رسوائی و، چہ برز و ڈوک و کت کر و ہور پریشانی سرا گوارینت چہ شہر و آبادی ویک کہ اسے قوم و ہرج مردم جلوک انت ہمو داگوں ڈوکاں ہلاک کنگ بوتنت (العیاذ باللہ)

تنبیہ: ہرج سزائے اسے قوم و برز و جہل کنگ و رسات آشنای سلس حرکتاں گوں ظاہری مناسبت ہم داریت وک منضود و معنی ہتیں و اجہاں تل ماں تل کترنگ و ہتیں و اشنای لفظ و معنی و "رند پے رند" کترنگ۔ فل یعنی اسے ڈوکانی سرا خاصیں علامت ہست ات کہ چہ ایدگ ڈوکاں اشاں جتا کنت کہ اسے ڈوک خدا و عذاب ڈوک انت۔ ہتیں گوشت کہ اسے ڈوکانی سرا ہما مردماں نام نوشتہ انت کہ ہر کس اسے ڈوک لگی ات۔ واللہ اعلم وک یعنی بہ اعتبار زمانہ ہم قریب انت پرچہ کعاد و نمود و قوم نوح و پد اسے واقعہ بوت و بہ اعتبار مکان ہم قریب انت کہ اسے میتگا شام و مدینہ و میاجی و انتت گوزو کیں قافلہ اشنای شنگیں و در تگیں جاگہاں و دیستگتیش یا اسے جملہ و معنی چوش ہم بیت کنت کہ اسے ہمیں عذاب چہ چشیں ظالماں چ ہم دورنرات مدام چہ خدا و غضب و ترسگ لازم انت۔ ۱۲

ہود ۱۱

۳۵۳

وما من دابة الا

الْبَيْكَالِ وَالْمِيزَانِ اِنِّىْ اَرْسَلَكُمْ مَخِيْرًا وَاِنِّىْ اَخَافُ عَلَيْكُمْ

کیل و قول و من گندوں شمارا آسودہ حال و ترسوں من پے شے سرا

عَذَابِ يَوْمٍ مَّحِيْطٍ ۝۷۳ وَيَقُوْمُ اَوْفُوا بِالْمِيزَانِ وَالْقِسْطِ

چہ گرد اگر و گردگیر و عذاب وک و او منی قوم پورا کن ات کیل و قول وک پے انصاف وک

وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْاَرْضِ

و کم مدیت مردمان و آیانی چیزاں وک بر پامیں ات نماں زمین و

مُفْسِدِيْنَ ۝۷۴ بَقِيَتْ لِلّٰهِ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ؕ وَمَا

فساد وک ہما کہ بچیت چہ اللہ و انگیناں آشرنت پر شما اگر شما ایماندار ات وک و من پے

اِنَّا عَلَيْنَا مَحْفِيْظٌ ۝۷۵ قَالُوا اَشْعَبُ اَصْلُوْكَ تَاْمُرُكَ اِنْ

سرا نگہبان نیوں وک گوشتش او شیب آیت تئی نماز فرمائینت ترا کہ

تَتْرُكَ مَا يَعْبُدُ اَبَاؤُنَا اَوْ اَنْ تَفْعَلَ فِيْ اَمْوَالِنَا اَشْوَاطَ

انگا رہ کنیں ہمایاں کہ عبادت کنگت مے پت ویرکاں یا اسے کہ کنیں ماں ووقی مالاں ہر پیم وک مابلوئیں

اِنَّكَ لَاَنْتَ الْحَكِيْمُ الرَّشِيْدُ ۝۷۶ قَالَ يَقُوْمُ اَرَأَيْتُمْ اِنْ كُنْتُمْ

تو و او پار کشوئیں راستیں مرویے وک گوشتی او قوم شما بچ رات کہ اگر من

عَلٰى بَيْتَةٍ مِّنْ رَّبِّىْ وَرَزَقْنِيْ مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا اُرِيْدُ

پہ حق و سرا یوں چہ ووقی پروردگار و نیگ و ہمانی و روزی وک من و شریں روزی وک و من نہ کوئوں

اَنْ اُخْلِفَكُمْ اِلٰى مَا اَنْهٰكُمْ عَنْهُ اِنْ اُرِيْدُ اِلَّا الْاِصْلَاحَ

کہ من وک بکنوں ہما کارے وک شمارا منہ کنوں چہ آئی وک منی مطلب اصلاح کنگ انت بس

مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِیْقِیْ اِلَّا بِاللّٰهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَرَبِّیْ

ہر چیز کہ من کت بکنوں و منی کامیابی پے اللہ مدت و سرا انت۔ پے ہمانی و سر توکل کت من و ہمانی و نیگ و

اٰنِيْبٌ ۝۷۷ وَيَقُوْمُ لَا يَجْرِمُكُمْ شِقَاقِیْ اَنْ يُصِیْبَكُمْ مِّثْلُ مَا

من جمع کنگی انت و او منی قوم برا نگیتہ مکت شمارا منی دشمنی پے اسے خبر و سر وک بہ رسیت شما را مثل آخیر و

مزل ۳

ہمے صفحہ و فوائد: وک اسے قصہ ہم ماں سورہ اعراف و گوست۔ وک یعنی شمارا خدا آسودگی و مال فراوان دانگ توجہ آئی و مدام ترسان بے ات۔ چوش مہیت کہ پناہ فرمانی ووقی ماں و چہ شاپچ بگریت و آسودگی ووش حالی و بباد بدے ات۔ گڈاماں دنیاوی یا اخروی عذاب و شمارا گرفتار مہیت۔ وک یعنی داں انوگ ظلم و ناحق و ہرج رہ بندے ہست ات آئی و اصلاح و بکن ات۔ وک یعنی تہنا ماں تو رو کچ کنگ و نہ بلکیں ماں ہج چیز و گوں مردماں حق تلفی مکن ات۔ وک یعنی گوں کفر و شرک و یکم تورگ و یاد و گہما مردمانی حق و جان و ظلم و ستم کنان و ماں زمین و فساد مکن ات۔ گوشت کہ اشاں مردمانی مالاں مل و پانچ کنگت و ماں امانت و خیانت اش ہم کنگ ات۔ وک پے یک ایماندار مردے و چہ اللہ و اتگیں مال وک حق آئی و بہ راست راست و ادانگ بوتنگ آکمیں پت تکیتگیں مال چہ ہما بازیں ماں و باز بہتر انت کہ آچہ حرامیں رہ بندہ و حال کنگ بوتنگ وک یعنی من شمارا نیکیں سر و سوج کت، دیمترامن ذمہ داریاں کہ شمارا زبردستی بہ عمل و ہم سر بگیجاں۔ وک اسے پے کلاگ گرگ و مسخرہ کنگا کنت کہ بس زیات بزرگ بوگ و

کوشش ممکن زمانہ میں قوم و نہائیں تو من عقل مند، مڑا دار و نیکو کار پشت کشتے۔ باقی ماویئے بزرگ رہتی گوشتنگ درست جاہل و الحق تو گنت حضرت شعیب علیہ السلام و چہ حد زنا نماز و انگشت اسے رد گوشتنگش بلکیں انائی نماز ترا جوش فرمائیت کہ مارا چہ مے پیت و پیر کی قدیمی دین و بسندائیں و مارا ماں مے مالان مالکانہ حقوے ہم حال مبیعت بشر ترا گوں وئی نمازاں کپتنگ شمارا بہ مے مذہبی دنیاوی کار و باراں و تور وکیل دست مان کنگ و چھ ضرورت نیست۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ جاہلانی دستور انت کہ نیکیاں کاراں و تکت مکتنت پداگوں ہمایاں دست جنکائی و گلاشس بنت۔ دراصل کفر و ہیل عادت بہ ہمیدول انت لھتیں مفتراں انت لانت الحکیم الرشدی و راہ کلاک گرگ و مے و زرتنگ بلکیں بہ واقعیت و مے مراد گپتنگ۔ یعنی شمایک ہمیدہ۔ مڑا دار و نیکو کار یں مردے ایت گدا چشیں بے موقعیں گپ پرچاکنے جو شکہ صالح علیہ السلام و راگوشتنگش اش قد کنت

فینا مروجوا قبل هذا ان تهنأ ان نعبد ما يعبد
اباءنا الخ۔ و یا و چریشی و ظاہری روزی مراد
انت یعنی ماں تور وکیل و ابید چہ کی ویشی و چہ حلالیں رہ بند
روزی مرحمت فرمائیت یا چریشی و باطنی روزی براں علم
و حکمت و نبوت عطا کت۔ خلاصہ ایشنت کہ اگر حق تبارے
من و را فہم و بصیرت دیان و ہا چکیں اہ پیش داشت کہ آراہ
شمارا بہ نظر نیئت و من و را ہم مال و دولت بخش انت کہ
چرائی و شے نصیب و چھ نیست گدا زانا ایشی و رہ بند جوش
انت کہ من معاذ اللہ مثل شما چاں بند بجاں و چہ خدا و حکم
سر و تاب دیاں یا چہ شے کلاک و ٹولیاں و لگراں بیاں،
نصیحت کنگ و نیکیں راہ و سوج و چہ دست و بکشاں۔
جوش ہجر بیت نہ کنت۔ و یعنی چہ ہا بدیں خبراں شمارا
مہن کناں۔ مے اے واہگ نہ انت کہ چہ شمایک کہ بولواں
آکاراں و موت انجام بدیاں، مثلاً شمارا تا تک الدنیا جور
بجاں و دت دنیا جمع کناں و وئی لوگ چہ زر و پرتختاں
جوش نہ انت بلکیں ہرچ ہمیں نصیحت شمارا کناں ساری و
من و ت آئی و پابندی و کناں۔ شما من و را جوش میاربار
کت نکں انت کہ مے نصیحت بہ خود غرضی و نفسانی و اہنگانی
سر انجول انت۔ و مے مے تہاں جہد و کوششت بہ
غرض و انت کہ شے دینی و دنیاوی جا و خوب بہ بنت چہ
ہنوگیں رو دین جا و در بیان و ایمان و عرفان و بزرتریں
در جہد سر و باطل ببیت۔ چہ اصلحی مقصد و ابید مے
دگہ چ مقصد نہ انت و دانکہ مے و س و بیت من چہ
کار و دست نہ کشاں۔ باقی پشت کپت اے خبر کہ
من بہ وئی مقصد کامیاب بیاں اے کل خداوند قدوس
قبضہ انت چہ ہائی و امداد و توفیق و درتیں کار انجام
گرت، مے بھروسہ ہم بہ بانی و ذات و سرا انت و ماں
ہر معاملہ و من بہ ہائی و نیگ و رجوع کناں۔ ۱۲
ہے صفحہ و فواہد: و یعنی بہ مے ضد و کینگ و
جوش و چشیں کارے ممکن انت کہ شما مثل پیشی قوماں ماں
سکین عذاب و گرفتار ببیت۔ نوح، ہود و صالح علیہم السلام
امتان سرانگذب عداوت و سبب و ہرج عذاب اہت
آچہ چھ کس و پوشیدہ نہ انت۔ و لوط علیہ السلام و قصہ
چریشاں و رنداں ہے زوتاں واقع ہوگ کہ بلکیں آئی و یادما
شے سینگ انگت نوک انت۔ چہ اے وولیں داستان
فراموش مبیئت۔ و چوین قدیمی و کٹر گناہگارے بیت

اصاب قوم نوح او قوم ہود او قوم صالح و ما قوم لوط
کہ رستگ نوح و قوم و یا ہود و قوم و یا صالح و قوم و لوط و قوم
ممنکم ببعد ۱۰ واستغفر وارکم ثم توبوا اليہ ان ربی
چہ شما و در نہ انت و معافی بلوٹ انت چہ وئی پور دگار و رندار جوع کن انت و نیگ ویشک مے رب
رحیم و دود ۱۱ قالوا لشعب ما نفعہ کثیرا مہاتقول وانا
ہرمان انت دوتی کولکت و گوشتش او شعیب ماسہ پر نہیں بازیں خبرے چہ ہمایاں کہ تو اش گوشہ و ما
لذیک فینا ضعیفا و لولا رھطک لرجمک و ما انت علینا
ترا ماں وئی تہا کمزور گند یں و اگر مہینت تہا و ازماں ما و ترا سنگار کنگت شے تو مے گور و
بعزیز ۱۲ قال یقوم اڑھطی اعز علیکم من اللہ و اتخذتموہ
عزت دار و گوشتی او قوم آیا مے و ازماں عزت دار ترنت شے گور و چہ اللہ و گپتگ دور دہنگ
وراءکم ظہریا ان ربی بہا تعملون محیط ۱۳ و یقوم اعملوا
ماں وئی پد پشت و۔ بیشک مے رب و قابوہ انت شے عملاں و اونی قوم شما کار بکنت
علی مکانتکم انی عامل سوف تعلمون من یاتئ عذاب
ماں وئی جاگہ و من ہم کار کنوں زوت شما لا معلوم بیت کہ بہ کئی سرا کیت عذاب
یمخزئہ و من ہو کاذب و ارتقبوا انی معکم رقیب ۱۴ و لکما
رسوا کنوکیں و کئے بہ دروغ و سرانت و شما انتظار بکناں انت من ہم انتظار کنوکیں ہور شما و دقتیکہ
جاء امرنا فنجینا شعبا و الذین امنوا معہ برحمۃ منا
رست مے حکم پچینتیں شعیب و ہا کسانیکہ ایمانش آرگت گوں آئی و بہ وئی مہربانی و
واخذت الذین ظلموا الصیحة فاصبحوا فی دیار ہم
دگپنت ہا کساں کہ ظلمش کنگت، ہینا کیں آواز و گدا بوتنت صبح و سرا ماں وئی لوگا
جہین ۱۵ کان لم یغنوا فیہا الا بعد الدین کما بعدت
دیم بہ چیر کیگیں گوشتیکہ آباد ہو گنت ما اودا و بشکنت دوری انت بہ مدین و مردماں چہ دوری انت

و بدیکہ بہ صدق دل آئی و بارگاہ و رجوع کناں و معافی بلوٹیت آذات چہ وئی مہربانی و آرا مہان کنت بلکیں گوں آئی و دوستی ہم کنت۔ و لا زانگ و درستش زانگت لیکن بہ عناد و چہ حق و رگردانی و سبب و جوش گوشتنگش کہ مے خبراں و سرید نہ بتیں، نہ معلوم جو گونا گوں چہ کنگاے (العیاذ باللہ) و اگر حقیقتہ آیاں چشیں چکیں خبراں و سرید نہ ہو گنت بہ سبب نادلگوشی یا کند ذہنی و گدا اے کلام بہ وئی ظاہری مے سرا انجول بیت۔ و یعنی یک کمزور و بے وسیں مرد مفت و کلین جہاں و وئی دشمن جوڑ مکت۔ باید انت کہ وئی حال و سرا ہم بخت ناحق و تارا مرگ و دپ و مدنت۔ (تنبیہ) لھتیں سلف و مردماں چہ "ضعف" و "ظفر البصر" (ناہینا) و مے گپتنگ۔ شاید یک خاصیں دیکہ و عارضی طور و واجہ چانی بیسائی ہلاس ہوگ، چو شکہ ماں یوسف علیہ السلام و فراق و یعقوب علیہ السلام و حال تو گنت۔

۵ یعنی تہی ٹک ورج مردم گوں ماگون انت ہمایانی لحاظ ماراواشتنگ
اگہ نہ تنیکہ ماتر اسنگسارہ کتیں۔ وک یعنی افسوس و حیرانی گپت ایت کہ منی خاندان سبب شامنی لحاظ دارات پرے سبب شامنی لحاظ نہ کھنکے کہ من خدا دیم و انگیں
پیغمبرے آن و صافین و گیش گوار کر تکیں نشان و دتی برحق و ردا شاپیش دار گایاں، زانا منی خاندان عزت و زور چہ خدا نیاں انت خدا عظمت و بزرگی و ہنچو شگل

شوشکار بوتے کہ کدی شمار آئی و شبنگ ہم نہ بیت۔ ہرج
قوتے کہ خداوند پاک و شوشان (معاذ اللہ) بد و نشتی نیک و
دور بدنت آرا یا و کنگ لوطیت کہ آئی و تمامیں افعال و اعمال
و علم خدا قبضہ و انت۔ شام ہرج ہمیں کارے کن انت ماں
ہرج جاوے و بیٹے ات پر یک دمانے ہم شامہ آئی قابو
در نیٹے ات۔ وک یعنی شر، شامہ ہے دستور و دتی ہٹ
و ضد و سرا بوش ات، من چہ خدا و توفیق و بہ ہدایت
کشک و سرا و شتوکان، زوت شمار معلوم بیت کہ چہ ما
کئے را خدا عذاب رسوا و بزرگ کنت کئے دروغ بندوک
ثابت بیت۔ نوں ما و شامہ دو تیں آسمانی فیصلہ و راہ و
چاروک بنیں۔ وک ادا قوم شعیب و چہ فرشتہ و جیہاں
ہلاک بوگ بیان بوت و ماں اعزاف و "رحفہ" و
لفظ اہتنگ یعنی چہ زمین چنڈ (زلزلہ) و ہلاک بوتنت
و ماں سورہ شعراء و عذاب یوم الظلہ اہتنگ کہ آئی
مطلب جوش انت کہ جبرانی عذاب و مثل خیر و آیان و
مانپوش کنت۔ ابن کثیر نوشتہ کنت کہ اے سہ اس عذاب
پرے قوم و حتی جمع کنگ بوتگنت۔ پدا ماں ہریک
سورت و او و سیاق و مناسبت و عذاب و ذکر
کنگ بوت۔ ماں اعزاف و ات کہ آمر دماں گوں شعیب
علیہ السلام و گوشت کہ ماتر اونی ہما راں چہ و تی زمین
در کنیں، اودا گوشک بوت کہ چہ ہرج زمین و آیان کشک
لوط ات چہ ہماں زمین چنڈ و ہلاک بوتنت ادا آایانی
ترندس گپت و ربانی (مقالات) و ذکر ات پمشکا اشی و
بالمقابل آسمانی فیسم (جیہاں) و ذکر فرمائیت یعنی ماں
خدا عذاب و یک جیہاں و آیان درست بے ترک و
بے توار بوتنت۔ ماں سورہ شعراء آایانی قول جوش فقل
کنگ بوتنگ فاسفط علیک کسفا من السماء ان کنت
من الصدقین۔ یعنی اگر تو برحق پیغمبرے بے تو مے
سرا آسمان و یک ٹکرے چگل بدے۔ بہ آئی و مقابلہ و
عذاب یوم الظلہ و تذکرہ فرمائیت - ۱۲
ہمے صفحہ و فوائد: وک یعنی ہر دو تیں قوم
چہ صیغہ سبب و ہلاک بوتنت۔ وک چہ نشانیاں
غالباً معجزات و ہماں آیات مراد انت کہ آیان ذکر ماں و لکھ
اتینا موسی تسعہ آیت و بوتنگ۔ چہ آیان عصاء معجزہ
کہ آسک ظاہر و زور اکین معجزہ و ات شاید اے اشارہ ہماں
نیمگ و انت یا چہ سلطان مبین و ہمار و شین دلیل مراد

ہود ۱۱

۳۵۵

وما من دآیۃ ۱۲

۸

ثَمُودٌ ۱۱ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ۱۲
پہ ثمود وک و تحقیق دیم دات موسی گوں نشانیاں و تی و غلبیا ظاہریں و
الی فرعون و مملایہ فاتبعوا امر فرعون و ما امر فرعون
فرعون و داتی و سرارانی نیمگ و پدا آفرعون و حکم و رندا شتنت و فرعون و کار و داتی
برشید ۱۳ یَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَبِئْسَ
پہ راستی و نیش وک دیم و بیت و تی قوم و ماں قیامت و روج و پدا و اخلس کنت ماں اس و بدیں
الْوَرْدُ الْمَوْرُودُ ۱۴ وَاتَّبِعُوا فِي هَذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ
آپسے ہما کہ داخل بوتنت ماں آئی تہا کہ و آایانی رندا کپتنگ ماں اے دنیا لعنت و قیامت و روج و
بِئْسَ الرَّفْدُ الْمَرْفُودُ ۱۵ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْقُرَى نَقُصُّ عَلَيْكَ
بدیں اناے کہ آیان رس ات وک اے چہ بیتگانی خبران نت کہ قصہ شس کنیں گوں تو
مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ۱۶ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ
چیزے چہ آیان کت انت و چیزے در لیتہ کپتنگ و ماں آیان ظلم نہ کت بیک آیان پہ و تی سہ اظلم کت
فَمَا آغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
پدا آایانی کار و نیا کنت آایانی معبوداں ہما کہ توارش جنت انت اللہ و چہ بغیر
مِنْ شَيْءٍ لِّلْحَاجِّاءِ أَمْرٌ رَبِّكَ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ ۱۷
پہ ہچا و قتیکہ آتک تہی پروردگار و حکم وک گیشش نہ کت درحق و بغیر ہلاک کنگ و
وَكَذٰلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَىٰ وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ
وہی وک و لا انت گرفت تہی پروردگار و قتیکہ بگیست میتگان و آایانی باشندہ ظالم بیت بیشک و کت و کت
الْيَوْمِ شَدِيدٌ ۱۸ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَةً لِّمَنْ خَافَ عَذَابَ
در دو یوک انت سگ انت وک بیشک ماں اشی و تہا نشانیاں انت پہ ہما کس و کہ بتسیت چہ سخت و
الْآخِرَةِ ذٰلِكَ يَوْمٌ مُّجْمَعٌ ۱۹ لَهُ النَّاسُ وَذٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ ۲۰
عذاب وک و آہنچیں روج کہ در تیں مردماں ماں آئی و تہا کنگ کنگ بنت و ہنچو شین روج کہ در حاکم کنگ بنت

مزل ۳

بنت کہ آیان و حضرت موسی علیہ السلام و فرعون و روبرو و خدا تعالی و وجود و توحید و غیرہ و ردا پیش کنت کہ آایانی بیان و کہ جاگے و گیت۔ و ہم بیت کنت کہ چہ
سلطان مبین و آئی و لغوی معنی مراد و کت بوتگنت یعنی ظاہریں غلبہ و سہ افضل۔ پر چہ کہ بہ فرعونیاں فی مقابلہ و حضرت موسی و ہیک برظاہریں غلبہ و فتح مبین حاصل ہواں
بوت۔ وک یعنی ظاہریں نشانیاں گندگ و باوجود فرعونیاں پیغمبر و خبر نہ گیت ہما خدا دشمن و زندگیری ایش کت۔ حالانکہ آئی و خبراں ہچ بہ رہ بندہ و انت کہ انسان آیان
بمیت و کامیاب بہ بیت۔ وک چوش کہ ادا ماں کفر و تکذیب و آایانی امام و سروک ات قیامت و روج و ہم آایانی امام و سروک بیت۔ ہر کس ماں دنیا و کورکائی آئی و
دیم و کپتگنت اشاں بہ ہماں رند و روان و دال آخری منزل (جہنم) و سہرنت۔ اے ہما جاگہ انت کہ ادا ساتیں آپ و بدل و پلو شونیں کنوئیں اس رسیت۔

ف یعنی دانکہ دنیا ہست انت مردم بہ فرعون و فرعونیاں سر لعنت دیم دیان بنت پدماں قیامت ۛ ملائکہ اللہ و اہل موقف ۛ جانب ۛ اثنانی سر لعنت کنان بیت غرض لعنت ۛ اے کڑی مسلسل اثنانی سر ارجان بیت براں اے انعام انت کہ اثنانی کارانی بدل ۛ اثنان ۛ دیگ بیت ۔ ط یعنی پیشی قومانی قصہ کشا اثنان مینگ بوتنت کہ چونکائی آیاں پیغمبرانی تکذیب و بے ادبی کت پدا چونکائی تباہ بوتنت چرایاں لھتیں کسان مینگ و جاگہ ہنوں ہم آباد انت چوشکہ مصر کہ آفرعون ۛ جاگہ ات و لھتیں ویران بوتنت مگر آیان چیرے نشانی باقی انت چوشکہ لوط ۛ قوم ۛ مینگ و جاگہ و لھتیں جاگہانی نام و نشان ہم بھک ۛ گندگ نہ بنت ۔ وک یعنی خدائے ہیج کسے گناہ ۛ سزا نہ دانگ و ہدیہ آیاں گناہانی تہ ۛ چہ حدہ سر کوسنت و اے پیمان بالکل سر ظاہر ۛ و تار سزا ۛ مستحق چوش کت گدا بریشاں خدائے

عذاب احت ۔ نوں چارگی خبر ایش انت کہ ہامصودان اثنان پرتا مزین ڈیگی فہتگت و گوں اثنان مزین امیت کش بستگت آیاں بہ چشیں سکی ۛ و ہدہ اثنانی مدد ۛ نہاھنت ۔ ط باطلین معبود چ درد ۛ نہ ورت بلکین برعکس ہلاکت ۛ سبب جوڑ بنت حالانکہ آیاں اثنان ۛ نفع و ضرر ۛ و اھنر زانت گوں اثنان امیت اثنان بست بریشانی نام ۛ قربانی اثنان کت و تعظیم اثنان دانت پدا ہم اثنان ۛ اے بدیں روح نصیب ۛ بوتنت ۔ نبیانی تکذیب و غیرہ ۛ عذاب ۛ سر اشرک و بت پرستی ۛ عذاب انگت گیشتر بوت ۔ ط یعنی ظالماں داں یک حدے ۛ مہلت دیگ بنت ، و ہدیہ ہیچ پیمان دست نہ کشنت نوگڑ اثنان بہ گرفت ۛ یاران ۛ سزا دیگ بنت ۔ گناہ کار لو بیت کہ آئی سکی کم بہ بیت یا بھک چہ سکی ۛ رستگار لو ان در بروت بلے ۛ " این خیال است و محال است و جنون " فل یعنی دنیا کہ دار العمل انت و ہدیہ ادا شرک و کفر و نبیانی تکذیب ۛ سر سزا سیت و پدا اینکر سکیں سزا سیت تو اے چیراے شون ۛ دنت کہ ماں آخرت ۛ کہ آئی کدیں دار الحرام انت اے کارانی رد ۛ چوین سکیں سزا ۛ حقدار بیت و چونکائی آادار سترگاری محال کنت ۔ یہ عقل مندریں مردم ۛ کہ آوقی کارانی انجام ۛ سر نگاہ داروک انت ماں اے رد از نہیں عبرت و نصیحت انت ۔ ط یعنی تمایں دنیا ۛ فیصلہ یکرا ماں ہار و چ بیت و ہدیہ کل اولی و گڑی مردم ہیچ کنگ بنت ویک کسے ہم آروچ ۛ غیر حاضر بیت نہ کنت چوش بگوش کہ خدائی عدالت چہ درستان مسترین پیشی ۛ آروچ بیت ۛ ۛ صفحہ ۛ فوائد : ط یعنی بہ اللہ ۛ علم ۛ ہرچ میعادے مقرر انت اتمام بیت گدا آروچ کیت چہ تاخیر ۛ چوش مفہمت کہ خشکیں فرضی و وہمی گپ انت ط یعنی ہیچ کسے یک نفع دیوکیں و شتریں خبرے بغیر چہ آئی اذن ۛ کت نکنت و ماں محشر ۛ لھتیں جاگہاں مطلقا یک حرفے ابید چہ اذن ۛ دپ ۛ در کنگ نہ بیت ۔ ط اے آیتانی دومنی بیت کنت ، یکے اے کہ ہمکدیت ۛ ماں دنیا ۛ زمین و آسمان باقی ماننت ہمکدیت ۛ اشیاء ماں دوزخ ۛ و سعدار ماں جنت ۛ ماننت مگر و ہدیہ تہ رب زیات مدت ۛ بلو بیت تو اے چیرہانی ۛ و تی جرنہ معلوم انت پرچیا کہ و ہدیہ ماں طویل ۛ چہ

و ما من دابة الا

۳۵۶

ہود ۱۱

وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مُّعَدٍّ ۚ وَيَوْمَ يُرَآتِ لَا تَكْمُلُ نَفْسٌ إِلَّا

و ما کہ دیر نہ دایں آٹو امگر آہیک مقررین مدتے ۛ سبب ۛ ط ہارچ کہ کیت خبر کنت ہیچ کسے مگر

بِأَذْنِهِ ۚ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ۚ فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَمِنَ النَّارِ

پہ آئی ۛ اجازت ۛ نوں چیرے چہ آیاں بد بختند و لھتیں بخت پدا ہا کساں کہ بد بختند آماں آس ۛ تہا بیت

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ۚ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ

آیاں ماں اودا (خبر پیا) سترگ و درگ انت ہمیشہ پشت کپنت اودا تا وقتیکہ باقی ماننت آسمان

وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ۚ وَ

و زمین مگر ہر جیکہ بلو بیت تہ پروردگار بیشک تہی پروردگار کنت ہر کارے ۛ کہ بلو بیت و

أَمَّا الَّذِينَ سَعَوْا فَمِنَ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ

لیکن ہا کساں کہ نیک بخت انت آماں جنت ۛ انت ہمیشہ ہمیشہ پشت کپنت ماں اودا تا وقتیکہ باقی ماننت آسمان

وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ ۚ عَطَاءٌ غَيْرُ مَجْدُوذٍ ۚ فَلَا تُكْفِرُوا

و زمین مگر ہر جیکہ بلو بیت تہ پروردگار ۔ بخشے کہ نکنت ۛ ط نوں تو مکپ ماں

مَرِيَّةٍ ۚ مِّمَّا يَعْْبُدُ هَؤُلَاءِ مِمَّا يَعْْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْْبُدُ آبَاؤُهُمْ

شک ۛ تہا چہ ہا چیرے ۛ کہ عباد کنت آئی ۛ اثنان عباد نکنت آگر ہیچ عبادت کنگ آیان پت پیر کاں

مِّن قَبْلُ ۚ وَإِنَّا لَنُوفِّقُهُمْ نَصِيبَهُمْ ۚ غَيْرُ مَنْقُوصٍ ۚ وَلَقَدْ آتَيْنَا

چہ پیش ۛ واپورہ دین آیان ۛ بہرہ آیان (چہ عذاب) بغیر چہ کئی ۛ ط و تحقیق دانگت ما

مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ

موسی ۛ کتاب (تورات) پدا اختلاف پیدا کت ماں آئی ۛ تہا اگر بیتیں لفظ کہ پیش گوشتگت تہی پروردگار

لَفَقَضَىٰ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ۚ وَإِنَّا لَنُوفِّقُهُمْ

گرا و فیصلہ بوتگت آیان دریاں ۛ و آچہ اشی ۛ ماں سکین شکے ۛ تہا کپنتگت ۛ و درنیں کسا ہا و تی

لِيُوفِّيَهُمْ رَبُّكَ ۚ أَغْمَا لَهُمُ إِنَّا بِلَا يَعْمَلُونَ خَيْرٌ ۚ فَاسْتَقِمْ

پورہ دنت آیان تہی پروردگار آیان غمائی جزایا بیشک آئی ۛ خبرنت ہر جیکہ آکبنت ۛ ط نوں ہوسیدا

مزل ۳

طویل زمانہ ۛ شبینگ ۛ کنیں توچہ مے و تی چاگرد ۛ اعتبار ۛ مسترین مدت بہ خیال ۛ ہیچ کیت ، ہمیشہ کا مادامت السموات و الارض و غیرہ ۛ لفظ ماں عرب ۛ گفتاراں دوام ۛ مفہوم ۛ ظاہر کنگ ۛ واسطہ کار مرز بنت ۔ باقی دوام و ابدیت اصلی کنت کہ آرا لا محدود زمانہ گوشتگت بایدا انت آتہنا گوں حق تعالیٰ ۛ و تی غیر متناہی علم ۛ مختص انت کہ آرا گوں ماشاء ربک ادا کت ۔ دومنی آیت ۛ چوش ہم بیت کنت کہ لفظ مادامت السموات و الارض ۛ کناہ ۛ دوام ۛ معنی ۛ گرگ بہ بنت یا چہ آسمان و زمین ۛ آخرت ۛ زمین و آسمان مراد گرگ بہ بنت چوشکہ فرمائنت یوم تبدل الارض غیر الارض و السموات (ابراہیم ۔ رکوع ۛ) مطلب چوش بوت کہ اشیاء ماں دوزخ ۛ و سعدار ماں جنت ۛ داں ہا و ہدہ ماننت دانگہ آخرت ۛ زمین و آسمان باقی ماننت یعنی ہمیشہ ۔ مگر و ہدیہ تہی رب بلو بیت تو موقوف

وہ موسیٰ علیہ السلام ء تورات دات و ماں دنیا ء دیم دات تو اٹھاں وت ماں و تافرقہ فرقه بوتنت۔ لھتین ء قبول کت لھتین ء قبول نہ کت ،
چونکہ موجی قرآن عظیم ء بابت ء ہم ہے اختلاف بوگاںنت۔ بے شک خدائے راقدرت ہست ات کہ اے اختلاف و فرقه بندی ء سرکشگ
مہ ہشتینی یا سرکشگ ء پد تمام کذب کنوکان ء فوراً دلوگج کنان ء اے جرہ ء فیصلہ بکتیں یگر آئی ء حکمت تکوینی ء ایشرا نہ لوٹت۔ یک
خبرے بہ آئی ء گور ء چہ پیش ء فیصلہ بوتگ کہ انسان ء راداں یک خاصیت حدے ء کسب و اختیار ء آزادی دیان ء بچکاسیت کہ آہ
لقام کشک ء سرگرت آیا خالق و مخلوق ء حق ء راست راست ء جاہ یاران ء خدائے رحمت و کرامت ء و تاراستی جوڑکنت یا چپ و
چوٹی و ردیں کاراں چہ فطرت ء راستیں سرسوج ء ویل کنان ء و تاراعضب و سہت ء آماج جوڑکنت۔ لَیْسَ لَکُمْ اَنْ تَعْلَمَ اَحْسَنَ
ہے مقصد ء دیم ء داران ء ان ء بناوٹ ہنجوش اڈکت کہ آہ نیکی یا بدی ء اختیار کنگ ء ہیچ بے وس و لاچار مہیت۔ ایشی ء لازمی نتیجہ
اے بیت کہ ماں دنیا ء خیر و شر و نیک و بد ء وت ماں وت گر و چیل جاری بمایت رند تر ء رحمت کتگیں و غضب کتگیں چہ دگر ء جدا جدا کنگ
بنت تانکہ اَلَا مَنْ رَّحِمَ رَبُّکَ لَا مَلٰئِکَۃَ جَهَنَّمَ مِنْ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ وڑے گپ ہم سر حم بہ بیت۔ غالباً اے ہا کلمہ
(لفظ) انت کہ اگر اے پیش ء گوشگ مہوتیں تو تمام اخلافاںی سیر فیصلہ بوتگت۔ چونائی ء مردم چشیں حکمان ء نہ فہمنت و ماں شک
کپتگت کہ باری دیم تر ء اے اخلافاںی فیصلہ بیت یا نہ بیت
و یعنی دنیگہ وقت نہ اہتگ کہ ہر کس ء عملانی بدلہ دیگ بہ بیت بے وھدے کہ وقت کیت تو یقیناً ذرہ ذرہ حساب گیشینگ بیت
چہ عذاب ء تاخیر ء چوش مفہمت کہ آیا شے عملانی خبر نیست

فل یعنی شما ماں اے مشرکانی گرو جیلاں مکپ ات شمارا دھاکسان ء کہ آیاں چہ کفر وغیرہ توبہ کنان ء تنی ہر ای اش قبول کت و حق تعالیٰ ء نینگ ء رجوع اش کت۔ خدائی حکمانی سدا و تارا محکم بداریت۔ عقیدہ اخلاق، عبادات، معاملات و تبلیغ وغیرہ ہر یک کارے ء تھا چہ افراط و تفریط ء پھر نیاں ء تو کی راہ ء محکم گران ء تچک تچک بردات ماں کتام کارے ء افراط و تفریط ء نینگ ء میل داران چہ حدء سرگزات و دل ء یقین کنان ات کہ حق تعالیٰ ہر وہد ء شے علان ء گندیت۔

فل ساری ء ماں لا تَطْغَوْا ء چہ حدء سرگزات ء من کت نون پیش داریت کہ ہر کس ظالم انت آیانی نینگ ء کے ہم میل و رجوع کنگ ء و حق دل ء میار ات چہ آیانی دوستی، دیوان، ادب و احترام، توسیع و تعریف، ظاہری ہم شکلی، دزمکی و ایدگہ چہ حک کارے و تارا دور بداریت چوش مبیت کہ آس ء لمب شمارا بگریت گذرانہ ابید چہ خدائے شمارا کسے مددگارے رسیت و نہ چہ خدائے طرف ء شمارا ملک رسیت۔

وہما من دآبۃ ۱۲ ۳۵۸ ۱۱ ہود

کَمَا أُمِرْتُ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ

ہمچو کہ ترا حکم بوتگ و ہا کسکے توبہ ہی کنگ گون تو وچہ حدء مگورت بیشک آگندیت ہر چہ

بَصِيرٌ ۱۱ وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَمَا تَسْكُمُ النَّارُ وَمَا

شما کن ات فل و میل مکن ات ہما کسان نینگ ء کہ ظالم انت پدا لگیت شمارا آس۔ دینتیں

لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَائِهِ ثُمَّ لَا تُتَصَرَّوْنَ ۱۲ وَأَقِمِ

شمارا بغیر چہ اللہ دگر ہیچ مددگارے رندا شمارا ہیچ مدت رسیت فل و قائم بداریت

الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفَا مِنْ أَلَيْسَ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ

نماز ماں روج و دوی نیگاں وچہ طرچہ شب ء فل بیشک نیکیاں دور کسنت

السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّكَرَيْنِ ۱۳ وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ

بدیاں اے ہننے پے یاد کنوکان و صبر کن البتہ اللہ

لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۱۴ فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ

کار نکنت ثواب ء نکو کارانی و نون پرچے نہ بوت چہ ہا جماعتاں کہ چہ

قَبْلَكُمْ أُولُوا بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا

شاپیشا ینتن ایڈولیں دانشمند کہ مہنش بکتیں چہ غراب کاری ء ماں روی زمین ء مگر کتے نفر

مِمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَ

چہ ہما کسان کہ رستگاری کنت چہ آیاں و شنتت ہمایاں کہ ظلمش کنگ ماں ہمارے ء کہ میشل کت ماں ء تھا

كَانُوا مُجْرِمِينَ ۱۵ وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ

و اگہنگارا نت و تنی پروردگار ہرگز چوش نبیت کہ تباہ بکنت شہراں پے زبردستی

وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ۱۶ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً

آئی ء باشندہ نیکو کار بہنت و اگر بوٹتیں تی پروردگارے گرا کت گشتی درستی مردماں یہ یک

وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُ الْأَوَّلُونَ مُخْتَلِفِينَ ۱۷ إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ

راہے سدا و ہمیشہ ماں اختلاف ء تھا ینتن مگر ہما کسکے رحم کت پے آئی ء سرتی پروردگارے و پچہ سبت

رَاحِمٌ لِّعِبَادِهِ ۱۸

مائل ۳

فل ظالمانی نینگ ء لیٹ مہ ورات بلکیں خدائے

وحدہ لاشریک لہ ء نینگ ء بلیٹ ات یعنی صحب

و بیگاہ و ماں شب ء تہار و کی ء گون خوش و خضوع ء

نمازاں ادا کن ات کہ ہمیش یک مزین ذریعہ ات خدائے

مدد حاصل کنگ ء۔ (تنبیہ) روج ء دوی طرف

یعنی چہ طلوع و غروب ء پیش فجر و عصر ء نماز مراد انت

یا یک نیمے فجر و دوی نیمے ء مغرب ء ایر کنگ بہریت

کہ آسم بالکل غروب ء متصل بیت و طہتیں سلف ء

گوشگ ء روج ماں ایشی ء فجر، ظہر و عصر سہ اس نماز داخل

انت۔ چوش بجوش روج ء دویہ کنان ء ماں اولی بہرے

فجر و ماں دوی بہرے کہ آسم نصف النہار ء شروع ہواں ء

بہ غروب ء ختم بیت دوی نماز (ظہر و عصر) ء راشما

کت۔ وچہ زلفا من اللیل ء فقط عشر یا

مغرب و عشر ہر دو مراد انت۔ ابن کثیر ء اے احتمال

ہم بکتگ کہ چہ طر فی النہار ء فجر و عصر وچہ زلفا

من اللیل ء تہجد مراد بہریت پرچہ کہ ماں اسلام ء

ابتدائی روجاں ہے سہ اس نماز فرض بوتگنت۔ رندرے

تہجد ء فرضیت منسوخ بوت و باقی گون دوی سہ نماز

زیات کنگ بوت۔ واللہ اعلم

فل یعنی نمازاں ء قائم دارگ خدائے یاد گاری انت

چوش کہ ماں دگر جا ہے فرماں کنت اقم الصلوة

لیذکر فی یا مطلب چوش انت کہ پے ”اِنَّ الْحَسَنَاتِ

يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ“ ء ضابطہ یاد کاران ء اے چہر

یاد دارگی انت کہ آرا فراموش کنگ باید نہ انت پرچہ

کہ چہ رہ بندے مومن ء بہ نیکیانی نینگ ء خاص شوق

پیدا بیت۔ حضرت شاہ صاحب فشتہ کنت کہ نیکیاں دور

کنت بدیاں ء پے سہ وڑے۔ ہر کسے نیکی بکنت آئی ء بدی

معاف بہنت و ہر کسے نیکیاں اختیار بکنت چرائی ء جان

بدی ء خصلت در کبیت و ماں ہرچ ملک ء نیکیانی راج

بہریت اودادایت کبیت و بدراہی ہلاس بیت۔

بلے بر سہ اس جاگھاں وزن سہ افضل (غالب) بہریت

ہمکر گدائی لیکاری بیت ہمکر صابون درکار بیت

و فل ماں قرآن پاک ء غور کنگ و فکر کنگ ء چہ ظاہر

بیت کہ حق تعالیٰ ء امداد و اعانت حاصل کنگ ء ردا

دو چیزان ء خاص دخل انت صلوة و صبر۔ (استغنیوا بالصبر و الصلوة) (بقہ) ادم ہم چہ صلوة ء صبر ء حکم دات۔ مطلب ایش انت کہ مومن بہ خدا ء عبادت و فرمانبرداری ثابت و قدم بہریت و ہج در د ورج ء پرواہ ء مدار بیت گذار بیت و مدد حاصل بیت بہرے ء در بارے کتام نیکو کار ء نیکی بر باد نہ بیت بلکیں چہ ہم زیات دیوک انت۔ فل اے گوستگیں امتانی احوال ء اشکان ء واجہ علیہ الصلوة والسلام ء امت ء سکین دیگ بوت کہ ماں ایشاں امر بالمعروف و نہی من المنکر ء کارے سر انجام دیگ ء مردم زیات بہریت۔ پیشی قوماں ہمیشہ کتاہہ بوتنت کہ عام طور مخلوق ماں عیش و عشرت ء کاراں مست ہواں گونہ بہرے تہا غرق اتنت و مزین راج واجہ و اثر دار و کیں مردماں کہ آیانی تہا خیریں کارے اثر ہم بہریت انت اشکان ء مہن کنگ و دل کت۔ اے ہما کفر و عصیان و ظلم و عناد۔

ت، ظلم و فساد کی کاراں بند بکنٹ تو خداوند قدوس ءا
شان نہ انت کہ مفت ءا شان ءا ماں ہلاکت ءا جگل بدت
عذاب ہما بد ءا کیت کہ وقتے مردم ماں کفر و عصیان و ظلم
و طغیان ءا چہ حد ءا سر بگوزنت -

(ہمے صفحہ و فوائد)

گلابے رنگ ننگ ہے رقی چمن :۔ اے ذوق اس جہا کو ہر زیب اختلت

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

۳۵۹

یوسف ۱۲

پیدہ الگ کتگت دیورہ بت تی پڑدگار ء خبر کہ ضرور من پڑکنوں ددرخ ء چہ چساں و

مردان بیجاگہ دل و درستان قصہ کنیں گوں تو چہ پیغمبرانی حالاں کہ چہ

ہمائی و تہی بدین تہی دل و آئینک تہی گور و ماں اے سورت و حقیق خبر و نصیحت و یاد داست

پہ مومنوں کی دہکوش پہ ہمارا کہ ایمان نیا رنت شما کارکن ات دتی جاگہ

ماہم کارکنیں دشما انتظار کن ات ماہم انتظار کن گائییں ۛ واللہ عکرامنت پوشیدیں

خبر آسمانی و زمینی در ہر جہائی و نیگ و داتر کنگ بنت درستیہ کاراں لوں آئی و بندہ عین

آئی سہ تو کل بکن و نیں تئی پروردگار نا خیال چه ہما کار کیستہائی کن ات وک

سورۃ یوسف مال ملکیا ایرہنگ آئی ءتہا یکصد و یازدہ آیات و دوازدہ ربووع است

شروع کنوں کوں اللہ نام آجھا کہ زبرین بخشک بے اندازہ مہربان آ

اے آیاتِ انت روشنی کتاب ء ہ ما ایر کپتک افران پر عربی زبان ء

بفہمت و مابیان کنیں گوں تو شہترین بیان یہ ہے سب کدیم دانند

منزل ۳

کنت۔ باقی قصہ یاد کہ مضمونانی تکرار کہ ماں قرآن کریم و نہا گندگ کا بیت اشانی سرما القاسم رسالہ و ابتدائی دورے ایک تقیل مضمون لکنگ آئی چارگ لوتیت
 و اے مضمون آیت پیش ماں سہ سورت و گوستگ مطلب اشانت کہ اگر شامنی جبر قبولدار نہ بیٹت تو شر بہ دتی ضد و سر قائم بہ بیٹت من بہ دتی
 تجلیں راہ و سرا اوشو کیں ہم شماراہ چار بیٹت کہ زمانہ من و کدی تاوان بار کنت من ہم شے بدیل انجام و راہ چاراں۔ ماں چنت روج و حقیقت معلوم
 بیت کہ ظالمانی اشتراکی کش و مذیت۔ یترکتص بکمر الدواکیر علیہم دائرۃ الشوء۔
 فک یعنی شامچ اشانی کفر و شرک و دیگر مبہیت، شاگوں و تی کار و کاریدار ات۔ اشانی فیصلہ و بخدا و حوالہ بکن ات چہ آئی و زمین و آسمان و ہج خبر پوشیدہ نہ انت
 کلیں معاملات اے دیم و ادیم ہوان و پہ ہمانی خدمت و

پیش بنت اود و اشان ووت حال معلوم بیت کہ
 آیات چنکر رد و ارتگ۔ شاگوں دل و جان و دتی رت
 بندگی و آئی و فرمانبرداری و گلا تیش ببیت و تنہا بہ
 ہمانی و اعانت و بھر و سہ کن ات آذات چہ شے مخلصانہ
 عملان بے خبر انت ہمیشانی مناسبت و گوں شما
 معاملہ کنت۔ ماں حدیث و انت کہ صحابہ رضی اللہ عنہم و
 چہ واجہ و سوال کت کہ یا رسول اللہ ترا پیری و گور جنگ
 واجہ و فرمان کت شیعہ ہود و اخواتہا۔ سورہ ہود
 و آئی و گہاراں منارا پیرکت لھتیں عالماں نشتہ کرتگ
 کہ سورہ ہود و ہرج آیت و واجہ و پیرکت آیتش ات
 فاستقم کما امرت و من تاب معک ولا
 تطغوا انی بما تعملون بصیر

رزقنا اللہ سبحانہ و تعالیٰ الاستقامۃ علی دینہ و سنۃ
 نبیہ صلی اللہ علیہ وسلم
 سورہ ہود چہ آئی مہربانی و منت و سرجم بوت
 و کہ آئی و من عند اللہ لوگ بالکل ظاہر انت و ہرج حکام
 و شرائع یا پنت و نصیحتاں شامل انت آسک باز
 روشن و صاف انت۔

و کہ یعنی عربی زبان کہ چہ کلیں زبانان زیات فصیح و وسیع
 تا مدار و شانداریں زبان ایت پہ قرآن و نزول و گچین
 کنگ بوت و ہدے و ت واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم
 عربی انت کہ ماں دنیا چہ درستان و پیش آول سرا
 عرب قوم و دیم گور (خطاب) کنت پرا چہ عربانی ذریعہ و
 اے روشنی بہ چار کنگ اں تالان بیت۔ بہ سہ نیمگ و
 ماں لککم تعقلون و اشارہ فرمائیت کہ ماں شے
 زبان و نازل کنگ و یک سبب ہمیش انت کہ شام پیغمبر و
 ہم تو میاں اول اول و آئی و علم و معرفتانی تمام و ہمیش انت
 چنانچہ سہ پیمابوت۔ ابن کثیر اے بابت و نشتہ کنت
 انزل اشرف الکتب باشراف اللغات علی اشرف الرسل
 بسفارة اشرف الملائکة و کان ذلک فی اشرف بقاع
 الارض و ابتداء انزالہ فی اشرف شہور السنہ و هو
 رمضان فکمل من کل الوجوہ۔ ۱۲

(ہمہ صفحہ و فواہد)
 و یعنی جہاد جی و ذریعہ و قرآن و صورت و بہ شے سرانازل
 بیت مایک باز خوبیں بیانے ماں جوانیں ڈولے و شمارا

اشکان تینیں کہ چہ آئی و مثل و قوم و راج و شام دیکہ بے خبر انت۔ اگر چہ اے واقعہ تواریخی کتاب و ماں بائبل و پیش و مذکور ات مگر امحض یک داستانے شکل
 موجودات۔ قرآن کریم و آئی ضروری و فائدہ مندیں بہر ان و بیک ہنجیں عجیب ترتیب و راہ بند و دلکشیں اندازے و بیان فرمائیت کہ چہ آئی و برکت و نہ تنہا مخلوق تذکرہ
 نبیو کالی کوتاہیان و معلوم دار بوت بلکیں موقع بہ موقع مزین شانداریں نتیجہائی نیمگ و ہم رہشونی کت۔ و ماں قصہ و ہدا علوم و ہدایتانی ابواب (دروازگ) ہج کنگ
 بوتنت۔ اے خبر کہ خداوند قدوس و تقدیر و ہج چیز داشت نہ کنت و وہدے خدا کسے و سر اہربان بیت تو تمنا میں جہاں یک راہ ہوان ہم و تی امکانی تدریسی باجو
 آسرا محروم کت نہ کنت۔ صبر و جوا نردی دنیاوی و اخروی کامیابی و کلیت انت۔ حسد و عداوت و گدسرا ابید چہ رسوائی و تاوان و دگہ ہج دانست۔ انسانی عقل یک مزین
 شرفداریں گوہر ایت کہ آئی و برکت و انسان بازی گرانہی کارانی سر اغاب کیت و دتی زندہ کامیاب و کامران کنت۔ جوانیں جیل و عداوت و پاکدامنی انسان و را ماں حاسدانی نظر و ہم آخر کار مڑا ہل

إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنُ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الْغَفْلِينَ ﴿۵﴾

پہ تی نیمگ اے قرآن و اگرچہ بوتگ تو چہ اشیا پیش چہ بے خبراں و
 اذ قال یوسف لابیہ یأبت انی رأیت احد عشر کواکبا و

(یاد کن) ہما وقتیکہ گشت یوسف و گوں دتی پت و کہ او منی پت دیتنت من یازدہ استار و

الشمس والقمر رأیتہم لی سجدین ﴿۶﴾ قال یبنی لا تقصص

روح و ماہ دیتنتوں آکمن و سجدہ کنگا بیت و گوستی او منی ہج بیان مکن
 و عیاک علی اخوتک فیکید الیک کیدا ان الشیطن للانسان

دتی و اب و پہ و تی براتاں پدا آسازنت در حق تو یک جیلے بیشک شیطان پہ انسان و

عدو مبین ﴿۷﴾ وکذلک یحبیبک ربک و یعلمک من تاویل

ظاہریں دشمنے و و ہیڈول و برگزیدہ کت ترا تی پروردگار کی و پیشداریت ترا تعبیر و

الاحادیث و یتنم نعمتک علیک و علی ال یعقوب کما اتمتہا علی

و ابانی و پورہ کنت دتی نعمت و پر تو دپ یعقوب و اولاد و ہج کہ پوری کنگ آپہ

ابویک من قبل ابرہیم و اسحق ان ربک علیہ حکیم ﴿۸﴾

تی دویں پت پیرکاں چہ پیش و یعنی پہ ابراہیم و اسحاق و یک بیشک تی پروردگار خبردار انت حکمت و واجہ

لقد کان فی یوسف و اخوتہ آیت للسالین ﴿۹﴾ اذ قالو لیسف

بیشک ماں یوسف و آئی و براتانی قصیا باز نشانی انت پہ جنت کنو کاں و وقتیکہ گشتش البتہ یوسف

واخوہ احب الی ابینا منا و نحن عصبہ ان ابانا لفی ضلل

و آئی و حقیقی برات دوستاک ترا ت مئے پت و گور چہ ماں و ما جماعتے ان بیشک مئے پت ماں ظاہریں

مبین ﴿۱۰﴾ اقولوا یوسف او اطرحوہ ارضاً یخل لکم وجہ ابیکم

غطفی و سرا انت نکش ات یوسف یاد و در دت آئی و را ماں یک ملکہ خالی بمائیت پر شام تو جہ پت و

و تکنونوا من بعدہ قوما صلیین ﴿۱۱﴾ قال قایل منہم لا تقتلوا

و پت زند چہ اشیا قومے نیو کاریں و گشت یک خبر کنو کے و چہ آیات مکش ات

اے واقعہ تواریخی کتاب و ماں بائبل و پیش و مذکور ات مگر امحض یک داستانے شکل
 موجودات۔ قرآن کریم و آئی ضروری و فائدہ مندیں بہر ان و بیک ہنجیں عجیب ترتیب و راہ بند و دلکشیں اندازے و بیان فرمائیت کہ چہ آئی و برکت و نہ تنہا مخلوق تذکرہ
 نبیو کالی کوتاہیان و معلوم دار بوت بلکیں موقع بہ موقع مزین شانداریں نتیجہائی نیمگ و ہم رہشونی کت۔ و ماں قصہ و ہدا علوم و ہدایتانی ابواب (دروازگ) ہج کنگ
 بوتنت۔ اے خبر کہ خداوند قدوس و تقدیر و ہج چیز داشت نہ کنت و وہدے خدا کسے و سر اہربان بیت تو تمنا میں جہاں یک راہ ہوان ہم و تی امکانی تدریسی باجو
 آسرا محروم کت نہ کنت۔ صبر و جوا نردی دنیاوی و اخروی کامیابی و کلیت انت۔ حسد و عداوت و گدسرا ابید چہ رسوائی و تاوان و دگہ ہج دانست۔ انسانی عقل یک مزین
 شرفداریں گوہر ایت کہ آئی و برکت و انسان بازی گرانہی کارانی سر اغاب کیت و دتی زندہ کامیاب و کامران کنت۔ جوانیں جیل و عداوت و پاکدامنی انسان و را ماں حاسدانی نظر و ہم آخر کار مڑا ہل

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فلانے گشوک "یہودا" ات یعنی قتل کنگ سک مرنیں خبرایت وئے مقصد جہانی ابید ہم حال بیت کنت اگر شیا یوسف چہ ادا ایک کنگ لوت تو انی آسانیں متورایشنت کہ اتی وچہ متیک و باز دوریک گناہیں چاہئے وچک بدبیت۔ ابو حیان وچہ لھتیں لغت و زانو گران نقل کنگ کہ غلبت الجب ہما طاقہ وغیرہ و گوشت کہ ماں چات وچہ آپ و مکین برز بنگ بیت۔ غرض اے بوت کہ ماغت ناحق و زانتکاری و ہلاک کنگ و نگاہ پرچہ ہوتی سر و زوریں۔ ماں چیش چاہے چک دیگ بدبیت کنت کہ لھتیں مسافر چہ اودا بگوزنت و حال و معلوم بہ بنت و آراگون و تابہرنت۔ اے جاوہر مئے مقصد ہم حال بیت وچہ ناخیں خون و ہم مارستگار نہیں۔ چوش گوش کہ مار ہم بمریت و لٹ ہم سپر و شیت۔ فل چریشی و معلوم بیت کہ ساری ہم چہ پت و اے ہمیں درخواست تگلتش کو اجہر و دل بریشی راضی نہ بوت کہ یوسف و گون براتان ہم بدنت۔ فل یعنی چیش شرننگیں چک و دست پاد خشکیں ننگ و بیجا بہنت مناسب ہمیش انت کہ ایشرا مئے ہماہی پسانی چارینگ ماں جنگل ویم بدے۔

اودا جنگل و درجانی بر و غریاں بہ شری و وارث و تر و تاب لب جہانی ورنش ہم بخوبی و بیت۔ بیان کنت کہ اتانی لب چک، درگانی زورگ تیر اندازی ات وچوانی ہم پچکان ان مناسب حدے و لب کنگ چوشک ابو حیان و گوشت و شندوی و پچ پچکی کاریت۔ الغرض ایشاں یوسف و گون و تابہرگ و زور داریں درخواست کت و گون مزین و لہجی و واجہش یقین دات کہ ماہر براتی و حفاظت کنیں۔ مفتران چوش ہم بنشتہ کنگ کہ یوسف و جہرہ جدا گانہ طوہم ایشاں بہ سرگرم و ہمراہ بوگ و واسطہ ترغیب ات کہ چہ پت و آ و ت ہم اجازت بگریت۔ فل یعنی یوسف و جدائی و گون شامہ ہا شینک من وراغلیک کنت و اے ردائے ترس ہم ماں دل و پیدا بیت کہ یوسف چکے، چہ پتے خبری و لا پڑا ہی آرا گری و غیرہ رستہ موارث کہ ماں اجنگل و گری بازہست ات حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ آیان ویم تر و گری و نیمون ماں دل و ہست ات۔ پیشکا ماں واجہ و دل و پتے خوف و جاہ جت۔ لھتیں معقانی خیال ایشنت اخات ات یا کنگ الذب فرماینگ حضرت یعقوب علیہ السلام و دویں پیغمبر و درجہ توکل و تقویٰ و کپیں گتے ات۔ آئی و پستہ چوش رست کہ براں چکاں چہ ہائی دپ و خبر گیت، ہرچ ترے اتی و ظاہر کت ہائی و را داستانے جوڑش کت ویت و را حالش دات۔ وے یعنی اگر مئے ہمیں یک طاقتوریں جیتی و موجودی خودیں برات و گری بوارت تو گرا چوش بزبان کہ چہ مادہ گناہ بدترین مردم بیت نہ کنت۔

چریشی و مستری تاوان و گریے بیت کہ وہ یا زودہ زور مندیں براتانی چتانی دیمایک کمزوریں چکے گری کے و دماہر بیت اگر چوش بوت تو ائم و ماتاوان و نقصان چست کنوک بوتیں۔

فل زانو گریں مفسران و باریں درمیانی قصہاں مزین درد پیدا کنوکیں دل و لرزینوکیں اندازے و نقل کر تگلت کہ چہ آیانے اشکب و سنگ و جگر ہم موم بہریت۔ خدا بزارت کہ آیانے کجا حد و راست انت۔ قرآن کریم چہ و قی خاصیں نصب العین و اعتبار و اے قسم و تفصیلان و زیات و لگوش گور نہ کنت و ز اشان و ذکر قابل قرار دنت چاکہ چیش گناہ جو انیں مقصد درانہ بیت۔ قرآن کریم ماں و قی اشکوکانی دل و ہمارت پیدا کنگ لوت کت کہ اتی و منشا و مقصد خاص ایمان و عرفان بہریت عمومی رقت کہ ماں ہریک کافر و مومن بلکیں ان ماں حیوانان طبعاً مشترکات بہ اتی سراچہ عام و اعظا زیات زور پرندنت ادا ہم اتی و درمیانی داستان و ویل کنان و گری خبر و بیان کت کہ یوسف و براتان یوسف و یک جوانیں جیلے و سر اہرمت و قی پیشی قرار داد و را

بیت

یوسف ۱۲

۳۶۲

وما من دآیتہ ۱۲

يُوسُفَ وَالْقَوْهٖ فِي غَيْبَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطُهَا بَعْضُ السَّيَّارَةِ اِنْ

یوسف و دور دوت آئی و ماں جھلیں چاہے و کہ چنت بارت آئی و را لھتے چہ مسافراں اگر

كُنْتُمْ فَعَلَيْن ۱۱ قَالُوا يَا بَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمُرُنَا عَلٰى يُوْسُفَ وَاِنَّا

شمارا کنگ انت فل گوشتش ادبت چوین ترا کہ باور نہ کنے مئے خبر و یوسف و سرا و ما و

لَهُ لَنُصْحُوْنَ ۱۲ اَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا اَيَّرْتَع وَيَلْعَبُ وَاِنَّا لَنَحْفُظُوْنَ ۱۳

آئی و پچا ہیں خبر خواہیں ویم بدے آئی و را گون ما باندا چنت بوارت و گوازی بکنت ما و آئی و نگہبانیں فل

قَالَ اِنِّى لَيَحْزَنُنِىْ اَنْ تَذْهَبُوْا بِهِ وَاَخَافُ اَنْ يَّأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَاَنْتُمْ

گوشتی غمگیں ہوں من کہ شما آئی و را بہریت و ترسوں کہ بوارت آئی و گری و شما

عَنْهُ غٰفِلُوْنَ ۱۴ قَالُوا لَیْنِ اَكْلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ اِنَّا اِذَا

چہ آئی و بے دگوش بیت فل گوشتش اگر آئی و را اگر بوارت و ماہر زوریں جاعتیں گرا اچہ ما پھک

لَخَسِرُوْنَ ۱۵ فَلَمَّا ذَهَبُوْا بِهِ وَاَجْمَعُوْا اَنْ يَّجْعَلُوْهُ فِيْ غَيْبَتِ

زیانکاریں وے پدا و قتیہ و ترش شنت و اتفاقش کت کہ دور بدبیت آئی و ماں جھلیں

الْجُبِّ وَاَوْحَيْنَا اِلَيْهِ لَنُنَبِّئَنَّهُمْ بِاَمْرِ هٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۱۶

چاہے و دما فرماں دیم دات آئی نینگ کہ تو آیان و خبرا کنے و آیان و آیان و خبر نکیت و

وَجَاءُوْا اٰبَاهُمْ عِشَاءً يَّبْكُوْنَ ۱۷ قَالُوا يَا بَانَا اِنَّا ذَهَبْنَا لَسَبَقُ وَاَنْتُمْ

و انکلت و قی پت و گور و ماں شپ و گریوانت فل گوشتش او مئے پت ماشتیں کہ تچکانی بلکیں و

تَرَكْنَا يُوْسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَآكَلَ الذِّئْبُ وَاَمَّا اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا

اشتیں یوسف و را و قی سامانی گرا پدا وارت گری و و تو باور نہ کنے مئے خبر و

وَلَوْ كُنَّا صٰدِقِیْنَ ۱۸ وَجَاءُوْا عَلٰى قَبْرِ يٰسَاقُ وَكَذِبَ ط قَالَ بَلْ

اگر چہ ماراست گوہیں و آرتش بہ آئی و پشک و سرا لکینتگشتش دروغیں خون و گوشتی ہرگز نہ

سَوَّلْتُ لَكُمْ اَنْفُسَكُمْ اَمْ رَا فِصْرٌ جَمِیْلٌ وَاَللّٰهُ الْمُسْتَعٰنُ عَلٰی

بلکیں سازنگ شما ماں و قی دلاں یک خبر و نون صبر شرا انت وچہ اللہ مدت لوٹاں بہ ہما

منزل ۳

ماں چاہے چک دیگ فیصلہ اش کت و ہد و ما یوسف را اشارہ کت کہ اید گراں ایشی و مطلقاً خبر نبوت کہ پریشا موبیک و ہد ہنپیں کیت کہ اے درستی کار پدان و تو آیان یاد دیا رہنے و اوقت و توبہ یک مرنیں منصب و بلندیں درجے و سرا فارسیہ کہ اشاں ترا جاہ یارت کت نکنت یا دراج کشیں مدے و سبب ترا شناخت کنگ ننونت۔ اے خدائی اشارہ ماں و اب بوت یا ما بیداری بطریق الہام بوت یا گون فرشتہ و ذریعہ۔ اے رد قرآن چ تفصیل پیش ندریت۔ البت لفظانی ظاہریں جاوہر پیش داریت کہ وحی و آئیگ بہ چہل سال و عمر و سر مو قوت نہ انت چاکہ حضرت یوسف و ہدی سک کسان ات۔ واللہ اعلم۔ فل یا و لوگ و رسان رسان و تہاری و ما نشانٹ یاہ زانتکاری تہاری و ہد و اھنت کہ ماں روج و روشنی و پت و را ویم پیش دار گنیات مشکل ات و شپ و تہاریں چادر و بے حیائی۔ سنگدلی و دروغیں گریہ و زاری و داں یک حدے و پردہ داری کنگ ننونت۔ اعمش و شر گوشتک کہ یوسف و براتانی گریہ و زاری اشکب و پرمایچ شخصے و تہنا چہ ارسا نی رچک و راست گوزانت نکنیں۔ وے یعنی ماں حفاظت و مایچ ہمیں کوتاہی نہ کت مئے ساز و سامان گرا و اے دگر

قابل حفاظت چیزانی گورے ما آئندار بیت ویک دومی ماں تچکے ما دیما گوزینگ و رد امارک ددر شروع کت۔ بزماں ما کتیں چتاں اندر بوتیں کہ گرک یوسف چک پر وشت کت، اموغے و چشیں کتیں احمالے ہم نیست ات کہ گرک چوش زوت کیت و یوسف و شکار کنت۔ و یعنی ماں یوسف و معاملہ توچہ پیش و مٹے نینگ و بدگمانی دارے اگر تئی کر اما بالکل راستگو ہم بٹیں پدا ہم ماے خاصیں معاملہ وچ پیمانے گپ و سرانتو نے یقین کئے۔ و یک پے یا اسکے ذبح کنان و آئی و خون یوسف و گدانی سرا درزش دانتک، آدروغیں خونان و پیشس داران و یقین دیا نینگ بناشش کت کہ چہ گرک و پٹی کنگ و اے شک و سرخون رینگنت و یقیناں بوتنگ۔

ہمے صفحہ و فوائد : و سیل یکن ہما کس کہ ماں شام و نندان و چہ مصر و یوسف و پشک و و شہوئی و مارگات آپس و خونانی سرا یوسف و خون و

گمان و کدی داروک بیت کنت آئی و اشکنگ و شرط و گوشت کہ اے دروغ۔ و ہنجوش کہ ماں ہتھیں تفسیراں ہست گوشتی کہ اگرک مرز بربار و گراں مہذبے ات کہ آئی و یوسف و رابرٹ و خون لیتاں پشک مہج و سالم چہ جان و کشت و ہمودا ایرکت۔ راست انت کہ ”دروغ گورہ حافظہ نباشد“ خونانی درزش دات بلے پشک و درگ و شمشکار بوتنت حضرت یعقوب علیہ السلام و صاف صاف و فرمان کت کہ اے درست سازش و شے دلائی تراشتگیں خبرانت۔

بہر جا و من صبر جمیل و اختیار کنان کہ ماں اے رہ بند و نہ غیر دیما شکوہ و گلہ بیت و نہ چہ شہا انتقام و بدلہ و کوششت بیت من ابوک و چہ خدا دعا و فریاد کنان کہ مرے صبر و منی مدد و کنت و چہ و تی غیبی امداد و ہرج خبر کہ شہا گوشت آبی حقیقت و چوش ظاہر بخت کہ گوں سلامتی و یوسف و دوبارہ دو چار بچیاں معلوم بیت کہ یعقوب علیہ السلام و حال و یک بوتنت کہ ماں ہما امتحان و کہ اگر فکار کنگ بوتنگ و تمام بوتنت و یک مقررین مدے و پد چہ نصیبت و نجات حاصل بیت اے و ہد و چہ شوہاز کنگ و یا بیرو و بدلہ گرگ و بچ سیت حاصل نہ بیت۔ اے وقت و یوسف دست و نہ کسیت البت ایدگ تئی چک ماں کلیں جہان و بدنام بنت و ممکن انت کہ ماں ہتیں و آیاں یعقوب علیہ السلام و جرنہ و ایدادیک و جہد و کنت کذا قال الامام الرازی فی الکبیر واللہ اعلم۔

و گوشت کہ یوسف علیہ السلام سر وچ و ماں چات و مات قدرت و چہ و تی مہربانی حفاظت کت یک براتے یہود و دل و اے خبر پیدائی کت و آہر و وچ بہ چات و شت و آرا و رگ دات خونانی و ہم کلیں براتانی و شکر ایش ات کہ آمہ مریت و گہ ملکہ و مسافر ایش و زورت و گوں و تاب سیرت تاکہ چہ مٹے توک و اے کنگ در کسیت و دگر جاسے سر بہ بیت۔ راست انت کہ

”گل ہست سدی و در چشم دشمنان خارا ست“

آخر چہ مدین و بہ مصر و روکیں یک قافلہ چہ اودا گوشت آیاں چاتے دیت و تی مردمش پہ آپ و یارگ و دیم دات آیاں و طول جہل و چگل دات۔

یوسف علیہ السلام خوردات ماں و دل و نشت سادی ماں دست و مہر داشت۔ کشوک و و ہدیکہ آئی و حسن و

یوسف ۱۲

۳۶۳

دما من دآبۃ ۱۲

مَا تَصِفُونَ ۝ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ ۝
 چیزے و سرکشیاں کن ای و اتک کاروائے پدا ہمیش دات و تی آپ پرکنزک آئی ایردات و تی و دل
 قَالَ يَبْشِرِي هَذَا غُلْمٌ وَأَسْرُوهُ بَضَاعَةً ۖ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا
 گوشتک لگت مرزے خبرانت کہ آچک و دیرش دات تجارت و مالش حساب کت و اللہ شمر معلوم انت ہر چک
 يَعْمَلُونَ ۝ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ
 آکنت و و ہما شکت پریتے ناقصیں پہ چنتے پاو حساب کتگیں و بوتنت چہ آئی
 مِنَ الزَّاهِدِينَ ۝ وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِّصْرَ لِأَهْرَآئِهِ اِكْرُمِي
 بیزار و گوشت ہما کس و کہ بہ بہائی گپنت چہ مصر و گوں و تی جن و بہ عزت و سرا
 مَثْوًى عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا ۖ وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ
 جاگہ بدے آئی و شاید کہ مٹے کار و بیت یا بگریں آئی و را بہ چک و دہمید و دل و جاگہ دات مایوسف و را
 فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۖ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰ
 ماں ہما ملک و دتا کہ پیش بدریں آئی و را بہ و تی جاگہ و تاویل معنی خبرانی و اللہ زبردست انت بہ و تی
 أَمْرِهِ ۚ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ
 کار و لیکن گیشتر مردماں نرانت و وقتیکہ رست و تی قوت و دات مائی و
 حُكْمًا وَعِلْمًا ۖ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ وَرَاودَتْهُ الَّتِي هُوَ
 رادانائی و علم و دہمید و دل و جزای دتیں نیکو کاراں و درخواست کت چہ آئی و ہما جنین و
 فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَغَلَّقَتِ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ ۖ
 کہ آماں بہائی و لوگ ات دل و یل کنگ چہ آئی و بندی کنت در وادہ و گوشتی کہ زوت بی
 قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوًى إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ۝
 گوشتی خدا پناہ بدنت بیشک منی و اجہ انت شری یے سرا جاگہی و دنگ من و بیشک کایاں بنت ہما کہ بے انفا انت و
 وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنَّ رَّا بَرَّهَانَ رَبِّهٖ ۖ كَذَلِكَ
 البتہ فکر کت جنین و آئی و فکر کت آئی و جنین و کا اگر مدیتیں آئی و تی پروردگار قدرت و دہمید و دل و

مزل ۳

جال دیست چہ گے کو کار کئی کہ اے واخوہیں بچک ایت شرفیت یاریت۔ و یعنی آپ کشوک و اے واقعہ چہ اید کہ ہما ہاں چیردیک لوٹ ات اگر دگران و حال بگیت تو شہریدار بنت شہید چوش ظاہر کت کہ اے غلام و واجہ و منار ادا کنگ تاکہ ماں مصر و بازار و ایشہا بہا بکناں۔ و یعنی براتاں آرا چہ وطن و بے و وطن کنگ لوٹ ات و قافلہ و مردماں دلمانگ انت کہ آرا بہا کنان و قیمت وصول بکتیں و خدا تعالیٰ آرا مصر و خزانگانی خدا بند و کنگ لوٹ ات۔ اگر آئی بلوٹیں تو اے تمہایں کار و ایشاں و ہما دماں و محفل بکتیں و لیکن آئی مسلحت ماں تاخیرات ہمیشکا سر ہمیں جا وراں زاناں و اشان و مہلت داتی۔ و براتاں و حال سر بوت کہ قافلہ و مردماں آرا کشت و برت و تارا تچک اشی و ہیل و عادت انت ہمیشکا نوں مایشرا دارگ نہ لوٹیں اگر شہا لوٹے ایشہا پہ بہارت کن ات مگر خیالی زیات کن ات کہ پدا مہر تچیت۔ گوشت کہ آیاں یوسف و بہ ۱۸ دریم

یا کم گیش بہاگت و نہ ایس کساں و ت ماں و ت و دو درمیش بہر بانگ کت ہزاں ہر یکے قدر ہشت آنہ بہر بوت البت یہوداء چرے کار و تارا دور داشت و دوق بہرئی دست نہ گپت۔ فل یعنی اینکہ بہر ازان بہاگت و چہ حیران بیٹ آیاں چرائی مہنکر شزاری انت کہ بہ مفت دیگ و چہ ہم چک و پد بنوگتنت۔ ہرج زرے دست کت آرا مفتی مال اش زانت لہتیں مفسرانی گوشگ انت ماں آیت و ہامع و ذکر انت کہ قافلہ و مرد ماں مصر و رسک و ہدہ آرا انجام دات اگر چوش بہ بیت تو بے گوشگ بیت کہ اشان چتگیں چہرہ قدر زانت و اے ترش اش بوت کہ رنداگہ کسے بیٹ و اش و ملکیت و دعویٰ و مکنت و ہم اشان آتی (تجوکیں) و بار و اشکنت ہمیشہ کار زانت بہاگت و الظاہر ہوا لاول۔ واللہ اعلم۔ کت گوشگت کہ بہ مصر و رسک و ہدہ آرا نیلام اش کت۔ مصر و عزیز کہ اودا حاکم ات آئی واک و سرا معاملہ فیصلہ بوت آئی و گون و تی لوگ بانک (زلیخا یا راعیل) و گوشگت کہ سک شرنگیں دوستناکیں زہگے معلوم بیت ایشراگوں مزین عزت و آبر و گوری مکن چہ غلاماں گون اش و سلوک مکن شاید مزین بہ بیت مٹے کار و بیٹ ما و تی کار و باران و بہ ہمیشی و حوالہ و بجنیں یا اگر اولاد نہ بوت تو آرا و تی چک و بدل کنیں۔

و یعنی ماچہ کاملین قدرت و جوانیں رہہ بندان یوسف و چہ براتانی حاسدانہ سکیاں و چات و قید و بندان و ہلاکس کنان و مصر و عزیز و گور و سر و کت پدماں آئی دل و پے یوسف یگی دوز و اہی ماں کت اے پیا آرا ماں مصر و مایک عزت دار و کیں جاگہ دات و ماں مصر و مردمانی دل و آرا دوستناک و شرفدار کت تاکہ اے چیز دیم تر و آئی سر بلندی و راہاں کچ کنوک ثابت بہ بنت و بنی اسرائیل و ماں مصر و آبادکنگ و دریمہ جوڑ بہ بیت اے ہم مارا منظورات کہ ماں مصر و جلال و آرا سردار معتبرانی جلس دیوان نصیب بہ بیت تانکہ سلطنت و رموز و کار و باران و نہنگ و زانگ و ہم آرا رہہ بند و دستور بہ شری و معلوم بہ بنت۔

(تنبیہ) تاویل الاحادیث و معنی و مطلب پیش و بیان بوت ہودا چارگ بہ بیت۔ فل یعنی براتان حضرت یوسف جہل دور دیگ لوٹت خداوند کریم و آرا آسمانی برزی و سر اسینت زیات تر مردم چہ و تی کوتاہ نظری و سبب و نہ گذشت کہ انسانی تدبیرانی مقابلہ و چونکائی خدائی بست و غالب بیت۔ فل یعنی و ہدیچہ یوسف و تمامیں قوی بہ حد کمال و سر بوتنت تو چہ خدا جانب و مزین شائیں علم و حکمت آرا دیگ بوت، مزین پیچیدگیں گرجان و چہ خدائی و انجیں فہم و زانگ آئی و گیش و دیگوارنگ بناکت و گون مزین دانائی و مخلوق و جنگ و جہیزبان و بابت و فیصلہ دات دین و بار یکیان و رد اسریدی حاصل کت ہر چہ چہ زبان و گشتی ہا و و عمل ہم کرتی چہ سلیں ہیل و عاداتاں بالکل پاک و صاف ات و چہ شریعت و علم و سرجی و معلوم دار ات و ربانی تعبیر و علم گوشے تنہا خدا ہائی و بخشاگت۔ فل ہر کس فطرت و رہ شونی یا چہ صالحیں مردمانی تقلید ازلی توفیق و مصیبت و حوادث و سر صبر کنان و جوانیں اخلاق و نیکیں رہہ بند و اختیار کنند حق تعالیٰ بہ اشانی سر لہجہ پیا انعام فرمائیت و داد و بخشش اش عنایت کنت۔ فل چانگو نبی الطاف حضرت یوسف گون عجیب رہہ بند و تربیت و رہ شونی کنگاگتنت انگوزیز و لوگی (زلیخا) و آئی دیمایک زندیں یاد شترگی کارے در صورت و چکاسگ و اوشتار بیت یعنی حضرت یوسف و حسن و جمال و زلیخا و رانگوک و شیدائی جوڑ کت و دلکشی و مستی و ہمک پیمیں سامانان و جمع کنان و لوٹتی کہ یوسف و دل و چہ آئی قابو و در بکت یک نیمگے عیش و نشاط سامان، نفسانی و اہلگانی رد اہر قسم و آسانی، یوسف علیہ السلام و ہر و ہدہ و ماں لوگ موجود بوگ، آئی و گون مزین دوزاہی دوست دارگ و پد انتہائی و وقت و جہرند و نیمگ و یک و اگے و بے تابانہ ظاہر کنگ و پد ایک در آمدے و روگ و ایک و تمام دروازگ بند انت دومی نیمگ و زنائی و عمر و زور و قوت و زمانہ۔ مزاج و برجی۔ لندی و زند اے تمامیں کار و اسباب ہنجیں انت کہ گون چشیں جادوان و دوجار کنگ و وہدہ مسترین و چہ مسترین زاہد و پرہیزگاری و قلات جہل و کمبیت و کپیت مگر ہر کس و خدا محسن قرار دیان و آرا علم و حکمت و رنگ و رنگار کت پیغمبران پاکبازی و اعلائیں درجہ و بائل کرنگ پرائی چہ مجال کہ شیطان و قابو کارگ بہ بیت۔ آئی و یک لفظ گوشگت محاذ اللہ (خدا و پناہ) و شیطانی دام و تمام لوپ چہ چہ بوتنت پرچاکہ آئی و ہما خدا و پناہ گپت کہ آئی و دیم ہر کس بے وس و زور رانت۔ فل یعنی خدا پناہ بدت من چشیں سلیں کارے چتور کت کنان۔ امید چریشی و عزیز منی مربی و محسن انت کہ آئی و مناراگوں عزت و آرام و جاگہ دانگ، من و تی محسن و ناموس و سردار جہی بجان چشیں محسن گوشگ و نا انصافی کنوک ہجر کامرانی و کامیابی و منزل و سر بیت نہ کنت۔ و ہم و ہدیچہ ظاہر حسن و مرتبی و خیال و ما اینکہ داریں تو زانگ بہ بیت کہ چہ تحقیقی پروردگار و مارا چنکر شرم و حیا کنگ لوٹیت کہ آئی و محض چہ و تی مہربانی مارا تربیت دات و رودینت و دوقی بندگان و پے مٹے خدمت و آرام دیگ و اوشتار بیت۔

تنبیہ۔ لہتیں مفسران اللہ ربی و ضمیر و بے اللہ طرف و راجع کنگ۔ فل یعنی زانک و آرا ماں لوپ و یارگ و فکر کت و آئی و فکر کت کہ جنین و حیلہ کار گربیت اگر و تی رب و حجت و قدرت و مدیستیں تو برائی و ثابت و تدم لوگ و تارا رکنگ مشکل بوتگت۔ لہتیں مفسران و ہم ہما و راجہ و لفظ ہمت پم و جد کنان و گون کولہ ان زائی برہان و پناہ و چپان کنگ۔ چوشکہ ان کادٹ کتبدی ہم کولہ ان دبطنا علی قلبہا و ترکیب انت۔ اے وقت و ماں یوسف و حق و ہم و ثابت کنگ۔ نہ انت بلکیں نفی مطلوب انت۔ ترجمہ چوش بیت کہ زانک و یوسف و ارادہ کت و یوسف و ہم زانک و ارادہ بختیں اگر و تی پروردگار و حجت و قدرت و مدیستیں، لہتیں و ماں و ہم ہما و ہم و لفظ میل و رغبت دارگ و معنی گپت یعنی ما یوسف و دل و چیز میل و رغبت بے اختیار و پیدابوت چوشکہ روزہ دار و ماں گرمی و بہرین آپ و نیمگ طبعاً رغبت پیدا بیت بے آنہ آپ و رگ و ارادہ کنت و نہ اے بے اختیار میل و رغبت پر روچک و نقصان دیوک انت بلکیں طبعی میل دارگ و باوجود چرائی و تارا رکنگ دور دارگ زیاتیں اجر و ثواب و یاروک انت ہے پیا بلان ات کہ چہ چشیں مغنطیں اسبابانی موجودگی و بشری طبع و و بلا اختیار و ارادہ یوسف علیہ السلام و دل و کتام ڈول و میل و رغبت و ظاہر لوگ نہ عصمت و برغلا انت و نہ آئی و مرتبہ کم کنوک انت بلکیں ماں صحیح مسلم و ابوہریرہ و حدیث انت کہ اگر بندہ و میل بہ کتام یک بدی یے طرف و بوت بے آئی سر عمل نہ کتی تو آئی حستان و دفتر و یک نیکی و بنسنگ بیت خدا فرمائیت کہ آئی و (میل و رغبت و باوجود) چہ منی ترس و آبدی دست نہ جت ہر جا و و لفظی اشتراک و باوجود زلیخا و ہم و یوسف و ہم و میانجی و زمین و آسمان و فرق انت ہمیشہ کا قرآن کریم و ہر دو بینائی و ہم و ماں یکیں لفظ جمع نہ کت و نہ زلیخا و ہم و پیا بہ یوسف و ہم و سر ارام و قد و داخل کنگ بوت بلکیں ماں سیاق و لہجہ و بازین لائل بہ یوسف علیہ السلام و طہارت و پاکدامنی و سراقتم کنت کہ آچہ فکر جنوکانی چم و چہرہ انت۔ زیاتیں گیش و دیوار ماں روح المعانی و تفسیر کبیر موجود انت۔ فل برہان دلیل و حجت و گوشگت یعنی اگر یوسف علیہ السلام و اوہد و تی رب و دلیل و مدیستیں تو و تی دل و میل و کار انجام دانگت دلیل جی ات و نہار و حجت و گندگی و ہمایین یقین کہ حق تعالیٰ و آرا عطا فرمائیت یا ہما دلیل کہ آئی و تی جہرند و زلیخا و مقابلہ و اللہ ربی احسن مثالی انہ لا یفلح الظالمون گوشان و پیشگت لہتیں گوشگت کہ چہ حق و خدا ہما سات و حشر و

فل یعنی اسے برہان پیشدارک چویش پیدا کرنا ثابت قدم دارک ہمیشہ کا ات کہ یوسف چہ مئے در چنگیں ہنگان ات لہذا کلام حوروں یا مرنیں گناہ توری ارادہ درجہ بہ بیت یا عمل در داں اودہ مریت۔ فل واجہ یوسف دیجات کہ زوت و زوت و دربروت و پشت عزلیخا آئی دلب و تچان ات کہ آرا بکری و بداریت انفاقا یوسف و پشک و پشتی لب زلیخا دست و کپت آئی و پشک و لب گران و قی نیگ و ہرجت، ہجہ گر و چیل و پشک و زوت مگر یوسف و ہریم کہ بوت و تاراجہ لوگ و درگت۔ اینگو لے دوہیں بد و دیم بہ دروازگ و سر بوت چانکو جنین و لوگ واجہ عزیز مصر ہم آہنگ رست زانگ ہما دمان و خبر و سر و تاب دیگ بناکت۔ فل زانگ و یوسف و سر اہمت بست کہ ایشی من گون بدیں نیت و چارتنگ۔ چشیں کس و سزا ہمیشہ کہ اسے مابندی خانہ و دیم دیگ بہ بیت یا دگہ سکیں سزائے دیگ بہ بیت۔ فل نوں یوسف و قصہ پدراکت کہ زانگ و منی نفس بے قابو کنگ لوہٹ من تچان و قی جدر کنت اسے جیو انگت فیصلہ نہ بوتنگت کہ زانگ و قی جدر و خاندان و یک گواہ و عجیبیں ہمیں بہ یوسف و قی و گواہی دیگ شروع کت چہ لہتیں روایتاں پدرا بیت کہ ایک فیرواریں چکے ات کہ آ چہ قدر خدائے یوسف و بے گناہی و خدائی عظمت و ظاہر کنگت گپ جت و لہتیں عالمانی گوشگت کہ چکے ذات بلکین کیدانائیں مردے ات کہ آئی و یک رستیں گپے جت۔ واللہ اعلم

فل اگر گواہ شیراریں چکے ات چو شک لہتیں معتبریں روایتاں ہے معلوم بیت تو گدہ آئی گپ جنگ و چشیں گواہی دیگ کہ انجم روء بہ یوسف و قی و فائدہ مند بہ بیت و متفضل دلیات ات یہ یوسف و راستبازی۔ پشک و چہ دیما یا پشت و درگ چہ شہادت و دریک گیشیں ثبوت و علامت زانگ بہ بیت و اگر گواہ یک نانائیں مردے ات تو سرفاہر چویش معلوم بیت کہ چہ خارجی رہ بندہ بہ حقیقت حال و معلوم دار بوتنگت مگر آئی و گون مرن ہویشیاری و دانائی و بے یک ہنچیں راہ بندہ گواہی ذات کہ آدفتہ بکسے و جانب داری و نیمگ و شون دیوک نہ ات و آخر کار چہ رہ بندہ یوسف و بے گناہی و تناوت ظاہر بیت۔ قصہ و بے یک ہنچیں رنگے و آئی و بیاض کت کہ آغیر جانبداران و کرے سک مناسب معقول ات چہ و کہ اگر زانگ و دعویٰ و روء یوسف و (معاذ اللہ) آئی و سزا دست درازی کنگ تو آئی و دیم ہم پھائی (زلیخا) و نیمگ بہوتیں، و اسے گر و چیل و ظاہر انت کہ پشک چہ دیگ نیمگ و بدتریں۔ و اگر یوسف و گپ راست انت کہ زانگ و من و را بہ و قی نیمگ و لوہٹ من پیشکار دروازگ و نیمگ و درگان زوت و آئی بہ گرگ و نیت و منی دلب و کپت تو ظاہریں خبرے کہ پشک چہ پشت و بدریت چیا کہ اسے جاوہر یوسف و دیم بہ آئی طرف نہ ات بلکہ پشت دیان و آچوک ات بہر حال و ہدیہ تپا سگ بوت کہ پشک چہ دیم و بدل و پشتی نیمگ و درنگ تو عزیز مصر معلوم کت کہ اسے درست زانگ و قی و مکر و فریب انت، یوسف قصو وار نہ انت۔ چنانچہ آئی و صاف صاف گوشگت کہ زلیخا و پرمکریں کاروائی ہامثال انت کہ چشیں کاران و عموما جنین آدم کنوک انت آئی و بہ یوسف و گوشگت کہ ہر چیکہ بوگی ات او بوت بے دیم ترمے اسے خبر نام و مگر کہ چریشی و منی مرن رسوائی و بدنامی بیت و گون زانگ و گوشگتی کہ چہ یوسف یا چہ خدائے قی و قصور و معافی و بلوط، جزمانی جرنہ گناہ گار انت۔ فل یعنی کم کم و اسے خبر تالان بوت و بازار و جنیں آدمان و ت مان و ت و گوشگت کہ عزیز و لوگ بانک و قی غلام و سرفرقتہ انت، لوہٹ کہ آئی و نفس بے قابو بہ کنت، غلام و محبت مان آئی و دل و توک ایرشتنگ حالانکہ چہ چشیں مردے و لوگ بانک و اسے چہر سک مثری گپت ایت کہ آہ غلام و چک و بہ کپیت۔ ماگوشیں کہ اسے ثابت و آئی و سک رد وارتنگ۔ فل جنینانی گفتگو و مکر ہمیشہ کا گوشگت بوت کہ چو مکاراں چہر کانی گپ و رپش جنگت و زلیخا و سراطعن کنان و براں و قی پارسی و پدرا کنگ مقصودات حالانکہ یوسف و حسن و جمال و قصہ ہر کس و بہ شکتیں آئی و دل یوسف و گندگ و بقرار بوتنگت چہ بعید نہ ات کہ زلیخا و لوگ و مالی و نکتہ چینی کوکافی دل و اسے عرض پور شیدہ بہ بیت کہ زلیخا چہر شان و زہر گران و یک ہنچیں کارے بکنت کہ مارا یوسف و دیدار نصیب بیت یا مان زلیخا و دل و پے آئی گپ گفت پدرا کنان و آرا بہ و قی نیمگ و بہ کتیں و چویش ہم بوت کنت کہ زلیخا و اسے بابت و لہتیں جنینان و قی رازدار جوڑ کنگت و آیاں رازداری و برل و اسے خبرش تالان کنگ شروع کت۔ بہر حال آیانی گفتگو گون مکر و لفظ و ادا بیان کنگ و تھا اسے کل احتمالات موجود انت۔ ۱۲

وما من دابة الا ۱۲
۳۶۵
یوسف ۱۲
لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ۳۶
بوت نہا کہ دور کنبیں چہ آئی بدی البتہ آچہ مئے برگزیدہ ہیں ہنگان انت فل
وَأَسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَبِيضَهُ مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا ۳۷
وہر دوکان میدان کت دیم بہ دروازگ و درت جنین و آئی و پشک چہ پشتی نیمگ و ہر دوکان و دیوارت گون جنین و مرد
لَدَا الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ ۳۸
دروازگ و گور و فل گوشگت جنین نیست گرج سزا بہ ہا کس کہ ارادہ بکنت گون قی و قی و گدہ کہ فید کنگ بیت
أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۳۹ قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ ۴۰
یا دگر عذاب دردناکین فل گوشگت یوسف و جنین و ت خواہش کت گون من کہ من قی و دل بیکنبں و گواہی ذات یک گواہ
مِنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَبِيضُهُ قَدْ مِنْ قَبْلِ فَصَدَقَتْ وَ ۴۱
چہ جنین و مردمان لی کہ اگر پشک یوسف و درنگ چہ دیگی نیمگ و مکر و جنین راست گوشگت
هُوَ مِنَ الْكَذَّابِينَ ۴۲ وَإِنْ كَانَ قَبِيضُهُ قَدْ مِنْ دُبُرٍ ۴۳
و آ دروغ بندیت و اگر پشک یوسف و درنگ چہ پشتی نیمگ و
فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۴۴ فَلَمَّا رَأَى قَبِيضَهُ قَدْ مِنْ ۴۵
گرا جنین دروغ بندیت و راست گوشگت پدرا و قتیکہ دیت عزیز و یوسف و پشک و رنگت چہ
دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنِ إِنَّ كَيْدَكُنْ عَظِيمٌ ۴۶ يَوْسُفُ اعْرِضْ ۴۷
پشتی نیمگ و گوشگتی پشک اسے شہر مکر انت پشک شہے مکر مرن انت۔ یوسف تو سربگوز
عَنْ هَذَا اسْتَغْفِرِي لِذَنْبِكِ إِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ ۴۸ وَ ۴۹
چہ اسے خبر۔ او جنین تو قی گناہ و معافی و بلوط پرچہ کہ گنہگار تو و تے
قَالَ نِسْوَةٌ فِي الْبَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ ۵۰
و گوشگت و لگنت جنیناں مان ہما شہر و کہ عزیز و جن خواہش کنت چہ و قی غلام و آئی و سزا
قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۵۱ فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ ۵۲
شید ابونگ چہ آئی دوستی و ما و گندیں آئی و امان ظاہریں گراہی و قی پدرا و قتیکہ اشکتی آیانی ملگی

مزل ۳

فل یعنی دعوت و ناء اجنیاں و برہوتی گورہ لوٹا یسنتی و درود نوش و یک مجلس جو رکت کہ چرایاں لہتیں چیران و گول چاقو و تراشگ و پدورگ و آت۔ چنچہ ورگ و نیگ و غیرہ
آیانی دیم و ایرکناں و ہر یک و دست و یک یک چاقو ہم دیگر بوت تاکہ تراشگی چیران و آیایاں گول آسانی و بتر اشنت۔ اے کلین سلمانان و راست راست و ایرکناں گند آئی و
یوسف علیہ السلام توارجت کہ ہودانزیک و ماں یک کارے و گلاشش ات آئی در آیک و شرط و گوشہ گروک و شہم جبت تہا میں جنہی و ماں یوسف و حسن و جمال و یکبارگی گند
چہ ہوش و ماش و زہر بوتنت ماں بیہوشی و عالم و نیب گانی بدل و وئی لنگش برتنت۔ چوش بوش کہ قدرت و اے محکم دیل یوسف علیہ السلام و پاکدامنی و راستبازی و سر قاتم فرمائیت
کہ آئی بے درویر جال و گندان و زالکان و ہوش و ماش و زہر بوتنت بحالیکہ یوسف علیہ السلام و چہ جبت ہم نہکت و آیانی حسن و جمال و زانہ چار رات۔ تو یقیناً قصہ ہم سچے پیا بوت کہ زلیخا

آئی و حسن و جمال و گندگ چہ ہوش و تراشگ و زہر بوت و امعش
فرشتہ و ہم و وئی پاکدامنی حفاظت کنان و صاف صاف و درشت
فل یعنی چہ وئی حسن و جمال و نورانی چہ و اعتبار و فرشتہ معلوم
بوت۔ یک گوشہ و ووش گوشہ شک

قومہ اذا قبولوا کانا ملاما لکک

حسناً و ان قوتلو کانا عفاریتا

یا حیا و پاکدامنی کہ آچہ چہ و جمال و رفتار و ظاہرات آرا
گندان و درائیش کہ اے مردے نہ انت بلکیں یک معصوبین
فرشتہ معلوم بیت۔ فل نوں زلیخا و سوب رس ات کہ
جنیں آدمانی لوک ظالی دار و کیں تیراں پدایہ ہایانی نیگ و شاک
بدنت۔ چوش بوش فذلک الذی کنت فیہ ط
گوشان و آریان حال چوش گوشان ات

این است کہ خون خورده و دل بردہ ہے را

بسم اللہ، اگر تاپ نظر بیت کسے را

فل مچی و شوقی و گندان و زلیخا و وئی دل و خبر در شان گنت کہ
بے شک من ایشی و دل و لوٹ مگر خدا و بندہ و وئی دل و گوشہ و
نہر داشت کہ ہج ہیما نہ لیسیت۔ اے پیا اللہ بازار و جنیں
آدمانی مجمع و حضرت یوسف علیہ السلام و مزین پاکدامنی و اعلا
درجہ و معصوبیت و راستبازی و اقبالی ثبوت پیش کنائیت
زلیخا و حال اے و ہدی چوش ات کہ اے رد و یکے و سکشر
گوشنگ

لا تخف ما صنعت بك الاشواق

واشرح هواك فکلتا غشات

فل زلیخا اے گفتگو و تہا جنیں آدمانی سرا وئی معذوری و
نامرادی و در شان کنگ و انت و دومی نیگ و یوسف
علیہ السلام و ترسینگ و ات کہ آنوں آئی مطلب و حصول و
رد و حیل و حجت مکنت، حالانکہ

عفا شکار کس نہ شود، دام باز چین

کانجا ہمیشہ باد بدستت دام را

فل معلوم بیت کہ زلیخا و یوسف و زہر و مظلومی بیان و وڑ بہ
آئی و ہم جنسانی سرا و در و دیوک بوت یا چہ پیش و اے رد و
چہ ساز بارہ بیت بہر حال اے بابت و نشہ انت کہ نوں
زالکان و یوسف و سرید کنگ بناکت کہ ترا وئی خدا بند و محمد و
خبرنگ لوٹت آخر اے یوسف و سرا انیکہ ظلم تو پر چاکنے۔
پدایہم شہر چار کہ نافرمانی و گد سر سہتی حق و سر سہت مفت و
و تا ملاں جنجال و دور مدے کہ ماں ایشی و کچ فائدہ نیست

ارسلت الیہن و اعدت لہن منک و انت کل واحد

دیجی دات قاصد ہا جنینانی نیگ و تیاری کت چرایاں یک مجلس و واتی ماں ہر یک و دست و

منہن سکننا و قالت اخرج علیہن فلما رايتہ اکبرہ

چہ آیایاں کارچے و گوشتی یوسف و رکپ آیانی دیم و پد او تیکہ دیشش چیران منتنت

و قطعن ایدیہن و قلن حاش للہ ما ہذا بشرط

و برتنش وئی دست و و گوشتش پاک انت اللہ اشی انے نہیں

ان ہذا الاملک کریمہ قالت فذلک الذی لبتنی

اے و فرشتہ بزرگبے و گوشت عزیز و جج اچہ ہمیشہ ہا کہے کہ ملا لنگ شامان و

فیہ و لقد راودتہ عن نفسہ فاستعصم و کین لم

در حق آئی و من و و لوٹنگ چہ آئی و سرا پدا آئی و تا نہر داشت کی و اگر آمنت

یفعل ما امرہ لیسجنن و لیكونا من الصغیرین قال

ہا کاریکہ من آئی و را حکم کنوں گڑ آقید لنگ بیت و بے عزت بیت و گوشت یوسف و

رب السجن احب الی مما یدعوننی الیہ و الا تصرف عنی

کہ یارب قید بند ترین من و چہ ہا کارے و کہ تو از جننت من جنیناں پدا آئی و۔ و اگر تو دور مکنے چہ من

کیدہن اصب الیہن و اکن من الجہلین فاستجاب لہ

آیانی محرو گڑ من میل کنوں آیانی نیگ و وچہ جاہلاں بوں و پدا قبول کت آئی و دعا

ربہ فصرف عنہ کیدہن انہ هو السیمیع العلیم ثم

آئی و رب و گڑ دوری کت چہ آئی و فریب جنینانی و بیشک ات انت شکون خبر دار و رندا

بد الہم من بعد ما راوا الایت لیسجننہ حتی حیث

ظاہر بوت پرایاں رند چہ نشانیانی گندگ و (اے خبر کہ قید بکنت یوسف و تا یک مرتے و

ودخل معہ السجن فتین قال احدهما انی ارئی اعصر

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

گوشت کہ چہ ظہری از لہجاء واسطہ اشارت لنگانت مگر دل ہر یک یوسف و وئی طرف مائل کنگ و دلا لنگ ات۔ یوسف و و ہدی و نقشہ دیت کہ اے جنیں آدمان سک غراب لانک بشک و اشاں خرابی لوٹنت
تو نوں آئی و بارگاہ خداوندی و فبات کت و گوشتی کہ اے رب من را چہ ایشانی مکر و فریب بہ بچانین۔ گناہ کنگ چہ بہتر ہمیشہ کمن قید بان، اے رب اگر شاد شگیری کت تو منارا ترنت کہ من ایشانی مکر و فریبانی تہا
گر قنار باں چہ معلوم بوت کہ نبیانی عصمت و حفاظت ہم خدا کے پاک و دستگیری و محتاج انت و پدا ایش کہ آیایاں بہ وئی عصمت و سر اغر و ناک نہت بلکہ عصمت و ہر چہ منشا و مراد انت ہماں و سرا آیانی
نگاہ بیت۔ فل یعنی آئی و عصمت و پاکدامنی سرا سر جی و قائم داشت۔ اے ردا ہج کس و فریب کار گند بوت۔ فل یعنی درستانی دایاں اشکنت خبر داریت۔ حضرت شاہ صاحب و نوشتہ کنت
ظاہر معلوم بیت کہ آچہ وئی دعا و برکت و بندہ بوت بلکہ اللہ تعالیٰ و ہنکر قبول فرمائیت کہ آیانی فریب بی دفع کت۔ باقی قید بوگ زانا ماں قسمت و ہست ات۔ انسان و لازم انت کہ

پریشان ہوا نہ بد وقتی حق و بدی لوٹیت۔ سرچی خیر بلوٹیت اگرچہ بیت ہما کہ ماں قسمت و نبشتہ انت۔ ماں ترمزی و انت کہ یک مردے و واجہ اے دعا لوٹان
اشکت اللہم انی اسئلك الصبر (اے اللہ من چہ تو صبر لوٹاں) واجہ و فرمائیت سائلک البلاء فاسئلك العافیة (تو چہ اللہ بلاء لوٹ پر چاک صبر چہ بلاء آگے و پد
بیت، نوں تو چہ آئی عافیت بلوٹ و یعنی با وجودیکہ حضرت یوسف و بے گناہی و پاکرامنی و بازیں نشانی اش دیستنت پداہم آیانی مصلحت سے بوت کہ یوسف و
پہ یک مدے و ماں قید خانہ و بند کنگ بہ بیت تاکہ اوس سے برانت کہ یوسف قصور وارات زانک بزکار مفت و بدنام بوت۔ چوش بجوش کہ زانک و بے قید کنگ و ردا
ہرچ ہم ترپے داتگت آپورہ کنگ بوت امر وانی غرض چریشی و ایش ات کہ چہ جنیں آدم و اے بدنامی دور بہ بیت۔ ہم تاکہ یک مدے یوسف چہ آئی و نظر و بنگیت، و

زانک و چریشی و مقصد اے بوت کنت کہ چہ قید و بند
سکیاں یوسف بلکیں نرم بہریت۔ اے ڈول و منی غرض
ہم تمام بیت۔

(ہم صفحہ و فوائد)

ول یعنی ماں ہما زانگ و دو قیدی ماں بندی خانہ و
یارگ بوتنت کہ چرایاں یکے بادشاہ مصر (ایان بن الولید)
و نان پچوک ات و دومی آئی سائی (شراب واریونک)
ات۔ اے ہردوئیں بادشاہ و زہر واریونک و الزام و
گرفت رکنگ بوتگنت۔ ماں قید خانہ و یوسف و
جوانمردی، امانت، راستبازی، حسن اخلاق۔ عبادت و
زیادہ، ہمدردی و وابانی تعبیر و قصہ بہ ہر کس و زبان و
سرائتنت اے دوئیں قیدی ہم گوں واجہ یوسف علیہ السلام و
ہم مانوس و جاہ یار بوتنت و مزین دوز واپی و مظاہر اش
کت یک روچے اے ہردوئیں و قی و قی و ابان و حضرت
یوسف و دیما بیان کت۔ سائی و گوشت کہ من و اب گدا
کہ من بادشاہ و شراب واریونک یاں۔ نان پچوک و گوشت
کہ منی سر و بازیں کپت انت کہ چرایاں مرغ چم چان و
نان و رگانت یوسف علیہ السلام و بزرگ متان و چہ آئی
وابانی تعبیرش جنت گیت۔

ول یوسف علیہ السلام و اول سر و آیان و تلادات
کہ بے شک چہ وابانی تعبیر و شمار ازوت معلومدار کناں۔
ہمک روچ شمارا ہر چیکہ بہ ورگ و دیگ بیت چہ آئی و
رنگ و پیش من شمارا و وابانی تعبیر و گوشاں۔ بلے چہ و اب و
تعبیر و زیات ضروری و فائدہ مندیں چیزے شمارا سرید
کنگ لوٹاں ایش کہ وابانی تعبیر و غیرہ و اے علم منارا
چونکائی حاصل بوت۔ نوں یاد دارات کہ نجومی یا کہنت
منی پیشہ نہ انت بلکہ منی علم و سرچنگ و وحی و الہام ربانی
انت کہ اشان و حق تعالیٰ و پرے کار و برکت و منارا
عطا فرمائیت کہ من مدام کافر و باطل پرستان و دین
و مذہب و چہ و تارا دور داشت و قی پاک بازیں پت و پیرکا
(حضرت ابراہیم، حضرت اسحق، حضرت یعقوب) و ہمیں
پیغمبرانی دین توحید و سرگام گچوک بوتان و آیانی
مبارکیں رہ ہذا اختیاروں کت۔ منے چہ درستاں
اولی مقصد ہمیش انت کہ دنیا و کلام ہم یک چیزے و
بیک ادنائیں درجہ تے و خدا و شریک جوڑ متکین نہ
ماں ذات و زمان صفات و نہ ماں افعال و نہ ماں

ربوبیت و معبودیت و تنہا مابہائی و دیا و قی سجدہ و بے سیر۔ قی محبت و گوں ہائی ظاہر کنیں، بہ ہائی ذات و سرما توکل و بھروسہ کنیں و قی زرد و مرگ کل و
ہائی و حوالہ کنیں بہر حال یوسف علیہ السلام و مناسب سوب گندان و ماں خوبیں و طے و آقیدان و ایمان و توحید و نیمگ و آگے و مبارکیں دعوت و ات
پیغمبرانی و اکار مدام ہمیش بیت کہ دعوت و تبلیغ و یک جوانیں سوبے اشان و بہ دست و بے کسیت آرا مفت و بباد مدینت۔ حضرت یوسف علیہ السلام و دیریت
کہ اے قیدیانی دل منی نیمگ و میل دارنت و چہ من و اشان شریکدار و رانگ بوتگنت قید و مصیبت و گرفتار ہواں و بلکیں اشانی دل و تہاکیں نرمی و عاجزی
پیدا بوتگت اچا بیماں چشیں جاوے و تبلیغ و فرض و ادا کنان و گوں اشان چیزے فائدہ فی کپ بجاں اول و اشان و دین و خبرانی سر و سوج و بکناں رندا اشان

یوسف ۱۲

۲۶۷

و ما من دآبۃ ۱۲

خبراً وقال الآخر اني اربني احمل فوق رأسي خبزاً تاكل

شراب و گوشت آوگرے کہ من گندگاؤں ماں و اب و کہ من چست کنگاؤں و قی سر و بان و گنگ کہ ورگانت

الطير منه يتغنا بتأويله ان انريك من المحسنين قال

چہ آئی و مرغ۔ خبر بے مارا چہ آئی و معنایا مانگد گیں ترا چہ نیک کرداران ول گوشتی

لا ياتيكم اطعام تترقده الا بئس لكم بتأويله قبل ان

نيسيت شے گورے و رگ ہما کہ روزانہ شمارا رسیبت مگر کہ خبر دیوں شمارا پہ آئی و معنایا پیش چہ آئی و

يأتیکما ذلکما مما علمنی ربی انی ترکت ملۃ قوم

آگے و اے ہما علمے کہ پیشداشگت من و منی رب و۔ من ترک داتگت دین ہما قومے و

لا یؤمنون باللہ و هم بالآخرۃ هم کفرون و اتبع ملۃ

کہ ایمان نہارنت بہ اللہ و آ چہ آخرت و ہم منکرانت و وگیت من دین

ابائی ابرہیم واسحق و یعقوب ما کان لنا ان نشارك باللہ

و قی پت پرکانی ابراہیم و واسحق و یعقوب و نیستیں مارا کہ شریک بکنیں گوں اللہ و

من شئ ذلک من فضل اللہ علینا و علی الناس و لکن اکثر

یک چیزے و اے اللہ مہربانی انت پہ منے سراد پہ درستیں مردمانی سراد و لیکن بیشتر

الناس لا یشکرون صاحبی السجین ارباب متفرقون خیر

مردمان شکر نہکنت و او ہما ہاں قید خانہ و شتریں باز خدا جدا جہاںیں بہتر انت

امر اللہ الواحد القہار ما تعبدون من دونہ الا اسماء سمیتہا

یا یک یگانہیں خدا زبردستیں و عبادت نمکن ات شمارا بغیر چہ آئی و مگر چنتے ناماں کہ بتگنت شمارا

انتم و ابائکم ما انزل اللہ بہا من سلطان ان الحکم الا

و شے پت پرکان۔ ایر نہ نگیتگ اللہ پہ آیایں ہج دلیے و حکومت ہج کسے و نیتن

للہ امر الا تعبدوا الا ایاہ ذلک الدین القیم و لکن اکثر

چہ اللہ و فرمائیتگی کہ عبادت نمکن ات گربہائی و قی ہمیش راہ تحپکیں لیکن بیشتر

منزل ۳

دبابی تعبیر ہم معلوم دار بجان۔ چو نائیء اشانء اول سراسلانی دات کہ داں ورگانی آیک پیش شمارا و ابانی تعبیر معلوم بیت تاکہ اشان چہ نصیحت ء شزار و سزار بیت تلبیہ : باز تفسیر کنو کاں لا یأتیکم طعام کثیر فتنہ الخ ء معنی چوش زرتنگ انت کہ کدی بہ شے گورء ورگ نہ بیت مگر من چہ آتی ء سرلوگ ء پیش آتی ء حقیقت ء باروء بشمارا معلوم دار کنان یعنی مروچی کتام ورگ کیت ، چہ ہمیں ورگے بیت ۔ گڈ القبر ء بیان کنگ چون شکل و گران انت ۔ چوش بگوش کہ حضرت یوسف علیہ السلام ء وقی معجزہ ء نینگ ء آیان ء دگوش گور کنانیت دتی پیغمبری ء یقین آیان دیا نینگ لوٹی تانہ دیم تر ء آہرچ نصیحت کنگ بہ لویت آتر تر اردار بیت و ماں دل ء جاگ کنوک بہ بیت ۔ پر اے حساب ء واجہ یوسف ء اے معجزہ ء مثال ہما بیت کہ چوش حضرت یح ء فرمائیتگ ات و انبکم بہا تا کلون

وَمَا تَذَكَّرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ ۔ مگر واجہ مترجم محقق ء اولی تفسیر ء رہ ہند ء اختیار کنگ ۔ واللہ اعلم

حضرت شاہ عبدالقادر نے کنت ۔ حق تعالیٰ ء ماں قید ء اے حکمت ایرکت کہ آتی دل چہ کافرانی محبت ۔ (یعنی کافر کہ گوں آتی محبت و شریں سلوکش کت چراتی) ء شزاری بوت تو آتی ء دل ء سراسلانی علم روزنا بوت ، لوٹی کہ اول سر ء آیان دین ء سر و سوخ ء بکنت پدا و اب ء تعبیر بیان بکنت ہمیشہ کا اشان ء تسلانی دات تاکہ بریشان مہبت و گوشتی کہ داں ورگ ء و ہد ء آرا ہم شمارا معلوم دار کنان ۔

وَل یعنی مے خالص توحید و ملت ابراہیمی ء سراقاں لوگ نہ تنہا اے مے حق ء بکلیں بہ تمامیں جہان ء حق ء رحمت و فضل انت پر چاکہ چہ ابراہیم ء خاندان ء چراغ ء کلیں مردم وقی دلائی چراغ ء روز ناکت کنت و لیکن افسوس انت کہ باز مردم خدائے اے مزنیں نعمت ء قدر ء نہ کنت ۔ باید ہمیشہ ات کہ آتی احسان قبول کنان ء توحید ء کشکش بہ گپتیں بلے آیان چکانی عمل کنان ء ناشکری ء راہ ء گام جان انت و اے دڑ ء و تاراماں شرک و گناہ ء مگر فکار کنگ ء انت ۔

وَل یعنی قسم قسم ء شکل و صورت خوردیں و مزنیں بتاں کہ آیان ء شمارا خلای اختیار ہر و بانگ کرتنگت گوں اشان دوستی دارگ شراکت یا کہ گوں ایکتاہیں خدائے کہ آتی ء کلیں مخلوق ء سراسلانی اختیار و قبضہ حال انت کہ آتی دیا نہ کسی حکم کارگر بیت و نہ اختیار و نہ کسے چہ آتی قبضہ ء درشت کنت و نہ کسے گوں آتی مقابلہ کنگ ء توفیق داریت شتاوت فکر بکن ات کہ وقی بندگی ء سراسلانی دیا بجگائیں ۔

وَل یعنی چہ بن قدیم ء نبیانی زبان ء ہے حکم ء دیم دیاں کت کہ ماں خدائے عبادت ء کسے ء راشریک مکن ات و اسئل من ارسلنا قبلك من رسلنا اجعلنا لہم من دون الرحمن الہة یعبدون

وَل یعنی چہ بن قدیم ء نبیانی زبان ء ہے حکم ء دیم دیاں کت کہ ماں خدائے عبادت ء کسے ء راشریک مکن ات و اسئل من ارسلنا قبلك من رسلنا اجعلنا لہم من دون الرحمن الہة یعبدون (الزخرف ۔ رکع ۳)

الناس لا یعلمون ۱۰ یصاحبی السجین اما احدا کما فیسقی ربہ

مردماں نہ زاننت ول او ہما ہاں قید خانہ ہریم منگ یکے چہ شمارا دو بیناں و نوشا بینیت وقی واجہ

خمر ء و اما الآخر فیصلب فتاکل الطیر من راسہ قضی

شراب و آدمی کہ ہستیں نوں آو دار کنگ بیت پد و رنت مرغاں چہ آتی ء سراسلانی فیصلہ بوت

الامر الذی فیہ تستفتین ۱۱ وقال للذی ظن انہ ناج

ہا خبرے ء کہ شمارا چہ آتی ء جست کت ول و گوشت یوسف ء گوں ہماں ء کہ گمانی تکت ارستگار بیت

منہما اذکرنی عند ربک فانسیہ الشیطان ذکر ربہ فلیث

چہ آدو بیناں کہ من ء یاد بکن وقی واجہ ء گور ء ول پدا آشمو شاینت شیطان ء یاد کنگ گوں وقی واجہ پدا بینیت کیت

فی السجین بضع سنین ۱۲ وقال البلیک انی اری سبعہ بقر

ماں قید خانیا چنتے سال ء ول و گوشت بادشاہ ء کہ من گندوں ماں و اب ء ہفت گوگ

سمان یا کلہن سبعہ عجاف ۱۳ وسبعہ سنبلت خضر و اخر یست

پزوریں کہ وارت آیان ء ہفت گوگ لاغریں و ہفت خوشہ سبزیں و ہفت دگر خشکیں

یا ایہا الملک افوتونی فی رؤیای ان کنتم للرؤیاء تعبدون ۱۴

اے دربار ء مردماں معنیا بکن ات منی و اب ء اگر شمارا و اب ء معنیا بیان کن ات ول

قالوا اضغاث احلام و ما نحن بتأویل الاحلام بعلمین ۱۵

گوشتش کہ اے پر آگندہ تیں اب انت و ما اے ڈولیں و ابانی معنیا

وقال الذی نجما منہما و اذکر بعد امۃ انا انبکم بتأویلہ

و گوشت ہماں ء کہ چنگت چہ ہما دو بیناں و یاد کیت زند چہ مرنے ء کہ من خبر دیوں شمارا پر آتی ء معنیا

فارسلون ۱۶ یوسف ایہا الصدیق افتنانی سبعہ بقر

نوں من ء دیم بدشت و اشت گوشتی او یوسف راستگوئی سوچ بدے مارا (اے و اب معنیا) کہ ہفت گوگ کنت

سمان یا کلہن سبعہ عجاف ۱۷ وسبعہ سنبلت خضر و اخر

پزوریں کہ وارت آیان ء ہفت (گوگ دگر) لاغریں و ہفت خوشہ سبزیں و ہفت دگر انت

ہم صفحہ ء فوائد : ول یعنی ماں توحید ء صاف و تجکیں راہ ء ہے تقسیم ء چپ و چوٹی نیست ۔ اشی چہیں تجکیں راہ ایت کہ بریشی ء سراسلانی گام جان ء مردم بہ ترس ء داں خدائے رسانی حاصل کنت بلے باز کس چہ وقی اجتماعی یا کنت ء ردا چشیں خبر ء ہم سرید نہ بنت ۔ ول فرض تبلیغ ء ادا کنگ پدا یوسف علیہ السلام آبانی تعبیر بیان کت کہ ہر کس ماں و اب ء شراب دار نینگ ء دیت آتی تعبیر ہمیشہ انت کہ آیان بیداری (آگاھی) ء بادشاہ ء شراب دار بینیت و ہر کس ء و اب دیت کہ جانور چہ آتی ء سر ء ناناں ء ورگ انت آتی مطلب ہمیشہ انت کہ آپہ وار (پاہو) ء کشک بیت گڈ اجانور بہ آتی سر ء چنپ جان ء و انت تقدیر ء فیصلہ ہے و طر ء انت کہ نوں چہ کسے ء دست ء ٹگلینگ نہ بیت ہر چہ کہ شمارا جنت گیت من شمارا حال دات چوش بزبان ات کہ اے ردا فیصلہ بوت و نوں آتی ء برخلانی ہجر

نہایت چنانچہ بوت ہم ہنچوش۔ ساقی چہ زہر وارینگ و الزام و آزاد بوت و نان پچوک و جرم ثابت بوگ و سبب و سزائے موت دیگ بوت۔ وک اے جاگہ و ظن یقین و معنی کونٹ چوشکہ ماں الذین یظنون انهم ملقوا ربهم و تهاہم ظن یقین و معنی و دنت یعنی یوسف علیہ السلام و چہ دو تیناں ہرکس و بابت و یقین ات کہ آزاد بوت و ہدیجہ آچہ قید خانہ و درکیت تو آرا گوشتی و قے بادشاہ و خدمت و معنی ذکر و بکن کہ یک چشیں مردے بے گناہ و ماں قید خانہ و چہ باز سالان بند انت۔ مبالغہ و حاجت نہ انت منی ہرچ حالتہ تو دیستگ آرا کم و گیش کنگ و بغیر بیان بکن۔

وک یعنی شیطان و چہ بندی خانہ و ہلس بیوکیں قیدی و دل و تسہیں خیالات و وسوسہ بان و جاگہ دیان آرا ہم کراغل کت کہ آرا آ خبر بھک شمشوشت کہ بادشاہ و دیم و قی و نام و بگریٹ۔ اشی و نتیجہ چوش بوت کہ یوسف علیہ السلام و ماں بندی خانہ و انگ چنت سال دگر ننگ کہبت۔ دراجیں مدنے و پد و ہدیجہ بادشاہ و یک و ابے دیست و آئی و تعبیر کت بیان کت نہ کت گدا اے مرد یوسف علیہ السلام و یاد و کبت، چوشکہ دیم پیداکنت "وَقَالَ الَّذِي نَجَّا مِنْهَا وَاذْكُرْ بَعْدَ أُمَّةٍ" الخ شمشوشت و نسبت شیطان و نیمگ و ہمیشہ کنگ بوت کہ وسوسہ وغیرہ و دور دیگ ہائی و کارانت کہ آئی ان و سبب بیت۔ حضرت موسیٰ و سفر و رفیق و ہم گوشتگت و مَا أَتَيْنِي إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ (کہف رکع) بلے ہریک ناشری کارے و تہا حق تعالیٰ خیر و پہناتے ہم ایرکنت۔ ادا ہم اگرچہ اے نسیان و نتیجہ بہ دراج کشیں قید و صورت و پد را بوت پدا ہم حضرت شاہ صاحب و نکتہ آفرینی و رو و مریشی و اے تنبیہ بوت کہ یک پیغمبر و دل و ظاہری ساز و سامان و جاگہ کنگ نہ لوٹیت بلکیں ابن جریہ و علامہ بغوی وغیرہ و چہ لہتیں سلف و نقل کت کہ آیاں فَاكُنْ لَهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرًا رَبِّهِ وَضَمِيرًا يَوْسُفَ وَطَرَفًا رَاجِعًا كُنْتُ۔ چوش بگوش کہ "أَذْكُرُ فِي عِنْدَ رَبِّكَ" گوشتگ یک ڈولیں غفلتے ات کہ یوسف علیہ السلام و دیم اہت آئی و قیدی و راگوشت کہ گوں و قی و واجہ و معنی ذکر و بکن! حالانکہ باید ایش ات کہ کل ظاہری اسبابان و ول کنان و آئی و گوں و قی رب و فریاد بکتیں۔ بیشک سکتی و و ہدیجہ چہ مخلوق و ظاہری استغانت و اسبابانی کارمرزی مطلقا حرام نہ انت لیکن ابراہ و حسانت مقرانی ستات بنت۔ ہرچ خبر عامۃ الناس بے ترس و کت کنت انبیاء علیہم السلام و مزین شائیں منصب و اعتبار ہما خبریک تقصیرے جوڑ بیت امتحان و چکاسگ و موقع و سر انبیانی مزین شانی و لوٹ ایش انت کہ بہ رخصت و سرانظر و مدارنت بلکیں انتہائی عزیمت و راہ و بگریٹ۔ چونکہ یوسف و اذکرتی عیند ربک گوشتگ عزیمت و برخلاف ات ہمیشہ کا عتاب آمیز ترس تنبیہ دیگ بوت کہ داں باز سال و ماں قید خانہ و بندی بوت ہمیشہ انسا و نسبت بہ شیطان و نیمگ و لیٹنگ بوت واللہ اعلم بالصواب۔ زیاتیں تفصیل ماں روح المعانی انت۔ و آخکیں ہوشگ سبزیں ہوشگانی چک و کپنت و آہم خشک ترنت اے و اب مصر و بادشاہ ریان بن الولید و دیست کہ آخر کار و اب حضرت یوسف علیہ السلام و چہ قید و آزادی و بلند اقبالی و سبب بوت ماں یوسف علیہ السلام و قصہ و جاگہ جاگہ و بریشی و تنبیہ فرمائینگ کہ خدا و ہدیجہ خبرے بلوٹیت انگت و بیک ہنچیں رہ بندے و آئی اسبابان و ودی کنت کہ آئیانی نیمگ و انسانی ذہن ہم دیم مہ کنت۔

وک یعنی اگر و اب و علم و دار ات تو منی و اب و تعبیر بکن ات۔ وک معلوم بیت کہ اشاں چرے علم و جاہل انت و قی جاہلی و ماں صاف لفظاں اقرار کنگ و چہ میاری بوتنت تو خبرش چوش دپ دات کہ اے ولے نہ انت بلکہ پریشانیں خیالات انت۔ باز بر و انساں ماں و اب و انسان چشیں خیالی چیزان و گندیت کہ دلگوش گور کنگ و قابل نہ انت و نہ ما اے پیس و ابانی تعبیر و زانیں۔ چاکہ چشیں و اب تعبیر و بیا و علم و اصول و چہر و نیابت

وک نول و اب گندگ و بردا ساقی و کہ چہ بندی خانہ و یلہ کنان و احتگت مدتے و پد حضرت یوسف و تران و کپت آئی و گوں بادشاہ و دربار و مردمان گوشت کہ اگر شامارا و گ و اجازت بدے تو من اے و اب و تعبیر کت کناں۔ ماں قید خانہ و فرشتہ صورتیں مردے موجود انت کہ تعبیر و علم و سک بلد انت (سیت کنت کہ آئی و قی و اب و قصہ ہم بیان نکلتگ) من پہ و اب و تعبیر آئی خدمت و رواں۔ چنانچہ آرا اجازت دیگ بوت آئی و

یوسف علیہ السلام و خدمت و حاضر بوان چیزیکہ عرض کت آئی دیم پیداکنت۔ وک چرے لفظ و گوشتگ غرض ایش ات کہ شتا برو برحق گوشتگ ات ہرچ خبرے کہ چہ تئی دپ و درکیت آراست و برحق ثابت بوت۔ امیت انت کہ اے و اب و ہرچ تعبیرے تو بیان بکنے آہم راست ثابت بیت۔ اے لفظ و ظاہر کنت کہ انبیاء علیہم السلام و صدق و دیانت و نقشہ چونکاتی عام و خاص ہرکے و قلوب و سرا و قی اثران و مندر مینیت۔ ۱۲

و چونکہ حضرت یوسف ؑ وئی بے گناہی و سرزبان زور پر دات ممکن آت کہ تمام سبک سرب مردے چریشی و پھر بزرگ و پھل کنگ و غوری شبہ و بکنت پیشکا وئی پاکدامنی و حقیقت و ت دراکنت کہ من بٹاک نہ جانا و نہ وئی صفائی و پاکیزگی و بابت و وئی نفس و سر بھر و سہ کت کتاں اے محض خدائے رحمت و اعانت انت کہ ایک نفس و چہ بدیں کاراں رکبیت ہے رحمت خاصیں عصمت انبیاء علیہم السلام و ضامن و کفیل انت ورنہ انسانی نفس عموماً بہ بدی و کار و ترغیب دنت خدا تعالیٰ و خصوصی توفیق و دستگیری مبنویں تومنہ نفس ہم ایگرہ انسانی نفسانی بیجا بولتکت چہ " اِنَّ رَبِّيْ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ " اے انتا رہ کنت کہ نفس امارہ و ہدیہ کہ تو بہ کتاں و " نفس لوا مہ " بیت تو خدا تعالیٰ آئی پیشی گناہان و معاف کنت بلکین کم کم و چہ وئی مہربانی و آرزو اداں نفس مطمئنہ درجہ و سرکنت۔

تنبیہ :- حافظ ابن تیمیہ و ابن کثیر وغیرہ و چہ " ذَا الَّذِیْ یُعَلِّمُوْنَ اَنِّیْ کَوْنُ اَخْنَتُ " و دان " غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ " زینجا و گفتار قرار داتکت یعنی زینجا و انا داؤتہ عن نفسہ " اقرار کتاں و گوشت کہ چہ اقرار و اعتراف و عزیز و گوشت و اے خیر جنگی آت کہ من آئی با پشت و چشیں مزینیں خیلنے ہم کرتگوں بے شک من یوسف و رد و دیک لوٹت مگر منی فریب اے رد و کار گر نہ بوت، اگن من خیانتے بزرزین تو آلم و آئی پردگ و پاشک بولتکت پرچاکہ خدا خائن و دعا باز و پرمرد و سر نہ کنت البت من وئی نفس و بے میار نہ کتاں۔ کمیں باز غلطی چہ من بولتکت من آئی اقرار و کتاں جو اید کہ مردمان چہ نفس و ناشری و من و تارا پاک کت نہ کتاں۔ چریشی و یوسف علیہ السلام و ہمیں پاکبازیں انسانے محفوظ بیت کنت کہ آئی سر خدا و خاص رحمت و مہربانی انت ابوجیان و ہم ابشر از لیجا و گفتار قرار داتکت۔ بے یعلم و کواخنتہ ضمیران و عزیز و بدل و یوسف و نیگ و راجع کنگ۔ یعنی وئی خطا و صاف و اقرار پیشکا کنگایان کہ یوسف و معلوم بہ بیت کہ من بہ آئی غیر حاضری و کتاں غلطیں خبر نہ کنگوں و نہ وئی جرم و بہ آئی نیگ و منسوب کرتگوں و اللہ اعلم۔ و یعنی منی خاصیں مشیر بیت۔ و چیز چہ پیش و معتقد بولتکت و بر و خبر و ہدیہ بالکل آئی فدائی بوت و حکم داتی کہ چہ مروچی و تومنہ کرتے یک معتبر و امانت دار و حیثیت و جلیہ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ نوں عزیز و رشتنگ سنگ بوت و آرا بادشاہ بہ وئی صحبت و داشت۔ و یعنی دولت و حفاظت و ہم کتاں وائی آمد و خرچ و رہ بندان و چہ حساب و کتاب و ہم شرم معلوم داران۔ یوسف و وت پیش کش کتاں و تارا مالیات و افسر جو کتاں بیت۔ کہ چہ رہ بند و عام مخلوق و نفع رسائیگ آئی مقصد و مراد آت خصوصاً ماں آلوکیں قحط و گون مزین خوبیں انتظام و مخلوق و حال ثونی و حکومت و مالی حالت و حکم دارگی لوٹت چریشی و اے خبر و گیش و گیوار و بزری بوت کہ انبیاء علیہم السلام ماں دنیاوی کار و باران و ہم کلب غفل دار و ک انت و اے ہم پدرا بوت کہ پہ اولس و ہمدردی و رد و مالیات و کار و انجام دیگ شان نبوت یا بزرگی و برخلاف قرار ندیت۔ و ہم اگن یک نیکیں مردے اے بزانہ کہ من فلان منصب قابل آں و چہ دیگر اں اے کار سرجمی و بیت نہ کنت تو مسلمانانی دوز و اسی و نفع رسائی و رد ابرے کار و وئی و اہش یاد و خواست پیش کت کنت و اگن ضرورت و رد وائی چیزے نیکیں خصلتان و توسیعی و صفائی تذکرہ و بکنت تو چشیں کارنا جائزین مدح سرائی و داخل نہ بیت چہ عبدالرحمن بنے سمر و یک حدیث و معلوم بیت کہ ہر کس وت امارت طلب بکنت تو آئی بار بہ ہائی کو پگانی سراد و دیگ بیت (غیبی اعانت اثر حاصل نہ بیت) اے بہا و ہدانت کہ و ہدیہ طلب کنگ محض نفس پروری و جاہ پسندی و غرض بہ بیت و اللہ اعلم۔ و ہر جا کہ بلوٹتی بشتیں و ہرج کارے بلوٹتی تو آرا بکتی چوش بگوش کہ ربیان بن الولید

یوسف ۱۲ ۳۷۱ دما ابرہی ۱۳

وَمَا اُبْرِئُ نَفْسِيْ اِنَّ النَّفْسَ لَآمَارَةٌ بِالسُّوْءِ اِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيْ ط
و من پاک نگوشاں وئی نفسا بیشک نفس امر کو کنت بہ بدیا مگر ہر کت منی رہا۔
اِنَّ رَبِّيْ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝۵۶ وَقَالَ الْمَلِكُ اَتُونِيْ بِهٖ اَسْتَخْلِصْهٗ
بیشک منی رت بخش کنت مہربانت و گوشت بادشاہا بیارت آئی ارمی گورا من خالص کتاں آئی ارا
لِنَفْسِيْ فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ اِنَّكَ الْيَوْمَ لَدِيْنَا مَكِيْنٌ اٰمِيْنٌ ۝۵۷
بہ وئی کار وک پدا و قتیکہ گفتگوئی کت گون آئی گشتی بہ راستی کہ تو چہ مروچی و چشیں رو چاہی گورا عزت دارے منبر
قَالَ اجْعَلْنِيْ عَلٰی خَزَايِنِ الْاَرْضِ اِنِّيْ حَفِيْظٌ عَلِيْمٌ ۝۵۸ وَكَذٰلِكَ
گوشت یوسف و کہ مقرر کن منا بہ ملکہ خزانی سر۔ من نگہدار و کتاں زانو کاں و ڈھیل و لا
مَكَّنَّا يُوْسُفَ فِی الْاَرْضِ یَتَّبِعُوْا مِنْهَا حَيْثُ یَشَآءُ نَصِيْبٌ
جا کہ دات مایوسف و اماں ہما زمین و جا گاہی گیت چہ آئی ہا جاکہ لوٹتی و۔ رسیدن ما
بِرَحْمَتِنَا مِنْ نَّشَآءٍ وَّلَا نُضِیْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ۝۵۹ وَلَا جُرْاٰلِ الْاٰخِرَةِ
وئی رحمتا ہر کسار کہ بلوٹیں۔ و گار نکبیں مزد و نیگو کارانی و آخرت و ثواب
خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا یَتَّقُوْنَ ۝۶۰ وَجَآءَ اِخْوَةُ یُوْسُفَ
شرزانت بہ ہما کساں کہ ایمان شرت و پرہیزکاریش کت و۔ و آنکنت یوسف و براتان
فَدَخَلُوْا عَلَیْهِ فَعَرَفُوْهُمْ وَهُمْ لَهٗ مُنْكَرُوْنَ ۝۶۱ وَلَمَّا اَجْهَزَهُمْ
پدا داخل بوتنت آئی و گورا گدا اچا آرتنت یوسف و آئی اں یوسف پچا نیارت و قتیکہ تیاری کت پر ایاں
مَجْهَازَهُمْ قَالَ اَتُونِيْ بِاَخِ لَکُمْ مِّنْ اٰیٰتِکُمْ اَلَا تَرَوْنَ اِنِّيْ
آیانی سامان گشتی بیارت منی گورا وئی جد مادرین برانا کہ چہ شیمت و نیگانت۔ شما نگندت کہ من
اَوْفٰی الْکَیْلَ وَاَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِیْنَ ۝۶۲ فَاِنْ لَّمْ تَاْتُوْنِيْ بِهٖ فَلَا کَیْلَ
پورا کیل کتاں دیاں و شتری و سر اہما نداری کتاں و پدا اگر شما آئیانیارت منی گورا پدا شمارا کیل
لَکُمْ عِنْدِيْ وَلَا تَقْرَبُوْنِ ۝۶۳ قَالُوْا سَدُّوْا دُعٰهٗ اَبَاہٗ وَاِنَّا
نیست منی کرا و منی نزیکا میارت و گوشتش درخواست کنیں چہ آئی و پت و و اے کار و

منزل ۳

ہم کلب غفل دار و ک انت و اے ہم پدرا بوت کہ پہ اولس و ہمدردی و رد و مالیات و کار و انجام دیگ شان نبوت یا بزرگی و برخلاف قرار ندیت۔ و ہم اگن یک نیکیں مردے اے بزانہ کہ من فلان منصب قابل آں و چہ دیگر اں اے کار سرجمی و بیت نہ کنت تو مسلمانانی دوز و اسی و نفع رسائی و رد ابرے کار و وئی و اہش یاد و خواست پیش کت کنت و اگن ضرورت و رد وائی چیزے نیکیں خصلتان و توسیعی و صفائی تذکرہ و بکنت تو چشیں کارنا جائزین مدح سرائی و داخل نہ بیت چہ عبدالرحمن بنے سمر و یک حدیث و معلوم بیت کہ ہر کس وت امارت طلب بکنت تو آئی بار بہ ہائی کو پگانی سراد و دیگ بیت (غیبی اعانت اثر حاصل نہ بیت) اے بہا و ہدانت کہ و ہدیہ طلب کنگ محض نفس پروری و جاہ پسندی و غرض بہ بیت و اللہ اعلم۔ و ہر جا کہ بلوٹتی بشتیں و ہرج کارے بلوٹتی تو آرا بکتی چوش بگوش کہ ربیان بن الولید

بہ نامیگی بادشاہ آت خفیفہ یوسف علیہ السلام بادشاہی کنکائٹ وعزیزہ نام و مردمان آثرانوار پر جنگت چو شک دیما پیدر کنت، لھتیں علماں نبشتہ گزنگ کر بادشاہ بر واجہ دست و مسلمان بوت ہم ماں ہمار وچاں عزیز مصر پیران بوت تو آئی لوگ بانک زلیخا و گوں واجہ یوسف علیہ السلام و شکاح کنت واللہ اعلم، محدثین بریشی و سراسر اعتماد نہ کنت۔ وک ہر کس خیر و نیکی و راہ و اختیار بکنت۔ خدا آثران ماں دنیا و ہم جوانیں برو شمرات عطا فرمائیت توری آثران دولت و حکومت بدنت یا میش ولذت پاکیں زرد و غنائی قلبی بدنت باقی پشت کبت آخرت و اجر تو گدا آپیک ایماندار و پرہیزگار وچہ دنیا و اجر و سک با زربا ات انت، حضرت شاہ صاحب نویسیت اے پس بوت ہما کسان سوال و کہ جتیش کبت کہ حضرت ابراہیم و اولاد چہ شتم و چون بہ مصر و رستنت و بیان بوت کہ براتان حضرت یوسف چہ لوگ و دور برت و چکل دات تانکہ بزرگ و ذلیل بہ بیت، اللہ عزت دات و ملک و سر اختیار دات، مے واجہ پیغمبر و احوال ہم پنجوش بوت۔ وک ماں موضع القرآن انت و ہر یک حضرت یوسف علیہ السلام مصر و ملک سر خود مختار بوت و اب و روع و داں ہفت سال و شرآبادی و کشارش کنت و ملک و نعمت انش ماں انباران مچ کزنت پدا ماں فخط و ہفتیں سالان یک تو کی زرخ بست و نعمت اش بہا کزنت و قی اہل ملک اش نعمت دات و ہم پردیسی ملکائی نند و کا و نعمتیش دات بلے پردیسی مردمان وچہ یک اشتہ و بار و زبات نداشت مرے رہ بند و مخلوق چہ فخط و جہالاں رکت و پدا بادشاہ و خزانہ چہ مال و دولت و پیر بوت اے حال ماں چارین کنڈاں نالان بوت کہ ماں مصر و گندیم ارزان انت آئی برات ہم پر گندیم و گرگ و احتنت۔ آبا نی جال و رفتار بر و عاداتانی تہا مزہیں تبدیلی نہ احتنت۔ آنکو حضرت یوسف علیہ السلام برو برونی پت و براتانی بار و ماں دل سوگ کنان بوتگ و ہر یک اشان اودا سر و نشت اشانی نام و نشانانی اتم و جت و پرسی گزنگ و چو شک گوں بادشاہ و حاکمان دوچار کنگ و و ہر و حال و احوال گرگ بیت جہاچہ لھتیں تفسیر نوشتہ کنت کہ اشان گوں یوسف و قی نام و نسب دراہ بیان کزنت البت یوسف علیہ السلام جدائی و و ہر چو نکہ باز کسان آت و پدا براتانی چہ پیش و آئنگ و خیال نہشت نہ بادشاہانی دیم و ہر کس و جرات بیت کنت کہ آئی نام و نسب و غیرہ و جت بکنت پمشکا آیان واجہ یوسف علیہ السلام و براہ نیارت۔ و حضرت یوسف علیہ السلام و قی براتان و شر شر قرار کت و مہمانی کت یک یک کس یک اشتہ بار دان دات اے خاصیں مہربانی و جوانیں اخلاق و گندان آیان عرض کت کہ مے یک علاقائی براتے (بنیامین) و پیر برے غمز و ہیں بیت و بہ و قی و جمعی و تسلی و واسطہ و قی کراداشتگ پرچا کہ آئی و قی جند و برات (یوسف) کہ بیت و سک دوست آت باز دت بیت کہ ماں جھکل و پیران بوت اگن بنیامین و بہر و گندیم مارا بدے قوتی مزین مہربانی بیت۔ یوسف علیہ السلام و پستہ دات کہ اے ڈول و غائبیں مردم و غلہ دیک دستور و برخلاف انت و ہر یک شہاد گر برے بیایت آئی و بہ و قی پاداں بیارت گدا شمار آئی بہر و گندیم ہم رست۔ مہی اخلاق و مہمان داری و حال شہا گوں و قی چمان و ت دیشنگ اشئی پد ہم شمار بہ و قی کستر برات و یارگ و زانا تر دد بیت کنت۔ و یعنی اگر شہا و قی برات نیارت تو گدا اھے زانگ بیت کہ شہا

وما آبرئ ۱۳

۳۷۲

یوسف ۱۲

لَفَعِلُونَ ﴿۳۱﴾ وَقَالَ لِفَتْنِيهِ اجْعَلُوا بَضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿۳۲﴾ فَلَمَّا رَجَعُوا

ماکین و گشتی گوں و قی کران کہ ایرکنت آبا نی سرانیا (بن مالان) ماں آبا نی اردان شاید پچہ بیارت آئی و قیتیک پچرت روت دیم بہ و قی تو کا شاید پدا بیارت و پدا و قیتیک پچرت شنت

إِلَىٰ آبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مَنَعَنَا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا آخَانَا

و قی پت و نیمگا گشتش آئی مے پت مہن کنگ بوتگ چہ ماکیل کنگ نول دیم بدے گوں مے برات و

نَكُنْ لَّكَ وَنَالَهُ لِحَفْظُونَ ﴿۳۳﴾ قَالَ هَلْ أُمِنْتُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أُمِنْتُكُمْ

کہل کیں بیاری و ما آیار نگہانی کیں و گشتی چہ پیمان باور کنان چہ شما پائی و سر مگر چہ پیمان باور کت چہ شما

عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ ۖ وَاللَّهُ خَيْرٌ حَفِظًا ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿۳۴﴾ وَلَمَّا

پہ آئی و برات و سر چہ پیش و نول اللہ شتر انت پنگہ پانیا و آچہ درتیں مہربانان مہربان ترانت و قیتیک

فَتَحَوَّامَتَا عَنْهُمْ وَجَدُوا بَضَاعَتَهُمْ رَدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا

پچش کنت و قی ارد و دیتیش و قی بن مال کہ واپس کنگ بوتگت آبا نی نیمگا گشتش آئی مے پت

يَا بُنَيَّ هَذِهِ بَضَاعَتُنَا رَدَّتْ إِلَيْنَا وَغَدِرَ أَهْلُنَا وَنَحْفَظُ أَخَانَا

ماوگرچہ لوٹیں لے مے بن مال انت کہ واپس کنگ بوتگت پنے نیمگا و نول دان لیں پتی مردمان و خبر گر یاکیں و قی برات

وَنَزِدْكَ كَيْلًا بِعَيْرِ ذَلِكَ كَيْلًا يَسِيرٌ ﴿۳۵﴾ قَالَ لَنْ أُرْسِلَ مَعَكُمْ

زیادہ کاریں یک ہشتیہ بار و اے بارے ارگ آسان انت و گشتی من کدی دیم ندیاں آبا گوں شما

حَتَّىٰ تَوْتُونَ مَوْثِقًا مِّنَ اللَّهِ لَتَأْتُنِي بِهِ إِلَّا أَن يُحَاطَبَكُمْ

تا و قیتیک بدنت منایک عہدے چہ اللہ کہ فرود بر سینیت آیار امنی گورامگر اے کہ گرفتار بیت شما دست

فَلَمَّا اتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿۳۶﴾ وَقَالَ يُبْنَىٰ

پدا و قیتیک دات درستان عہد گشتی اللہ پنے جبران سر نگہیان انت و گشتی اوجگان

لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَا

مہرت (مگورت) چہ یک دروازگیا و بگورت چہ جدا جدا مین دروازگان۔ و من

مآزل ۳

در و غ و فریب دیان و یک زبانیں اشتہ بار دان برگ لوطی اشئی سراسر ایش بیت کہ شمار ہم شہ بہر دیک بیت بلکیں شمار اے ہم اجازت نہ بیت کہ ماں مہی ملک سز مین و قی قدم و ایرکنت ات ۱۲ ہے صفحہ و خواہد :- و یعنی اگرچہ چہ پت و آئی جدائی گرائیں کارایت پدا ہم ماو کوشست کیں کہ یک پیچے و آئی پت و راضی بکنیں ایت انت کہ ہر پیچہ مانگ ماں و قی مقصد و کامیاب نہیں۔ و یعنی ہر چہ مانے آیان بہ غلہ و خرید و داتگت حکمی دات کہ آثران و ماں ہیشتانی سامانانی تہا واپس ایرکنت ات تانکہ و ہر ماں لوگ و قی سامانان و پاج بکنت و بگندنت کہ گون غلہ و قیمت ہم واپس کنگ بوتگ تو گدا اشان و دوبارہ اینکو ایک و واسطہ زبات شوق ماں دل و پدا بہر بیت کہ چشیں سخی اس بادشاہ کجا بیت کنت یا ممکن انت کہ قیمت و نہ بوگ و سوب و دوبارہ ایک و پچا شش مہبت۔ پمشکا یوسف علیہ السلام و قیمت واپس کنگ حکم دات لھتیں گشتیت کہ یوسف علیہ السلام وچہ براتان

أَغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ

تریت کت کنناں چہ شے سراچہ الشرع تقدیرا چہ۔ نیست حکم مگر یہ اللہ ہے۔ آپ آئی و سر اوتوں کت۔

وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿۳۶﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ

وہ آپ آئی و سر ابیدان کہ برو سر بکنت توکل کوکان فل و وقتیکہ پرتنت چہ ہما جاہے کہ گوشتنگ

أَبُوهُمْ مَا كَانَ يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَتِي فِي نَفْسِ

آیانی پت۔ ہچ چیزا تریت کت کت چہ آیانی سراچہ الشرع تقدیرا چہ۔ مگر یک و اہلیات ماں یعقوب

يَعْقُوبَ قَضَاهُ وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ

دلا کہ پوری کت۔ و آؤ خبردارات ہرچیکہ ما آیاراسوج دانگت لیکن گیشترین مردماناں

لَا يَعْلَمُونَ ﴿۳۷﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَى إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي

خبر نہ انت فل و وقتیکہ تہاشتنت یوسف و گورا و کتے ندین و تی برات گوشتی نجبتن من

أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۳۸﴾ فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ

تی براتوں نوں توغم مکن پہ ہما کارانی سر اکیان کتنگت فل پدا و قتیکی تیاری کت برآیان آیانی سامان

جَعَلَ السَّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذِنَ مُؤَدِّنُ أَيَّتْهَا الْعِيرُ

ایری کت آپ واری ماں و تی برات و آردا رنداوار کت یک توار کوکیا کہ آؤ فاند و مردماں

إِنَّكُمْ لَسَرِقُونَ ﴿۳۹﴾ قَالُوا وَقَبِلُوا عَلَيْهِمْ مَا ذَاتُ فَقْدُونِ ﴿۴۰﴾

شما و ذرات و گوشتا لگنت چکش تریت آیانی نیما کہ شما چہ کارنگ و

قَالُوا نَفَقْدُ صَوَاعَ الْبَيْكِ وَلَمِنْ جَاءَ بِهِ حُمْلٌ بَعِيرٌ وَأَنَا بِهِ

گوشتی مانگندیں بادشاہ و ہیران و ہر یکیکہ بیارت آیتا پر آیتا ہشتے بارے و من آئی و

زَعِيمٌ ﴿۴۱﴾ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ فَا جُنَّا الْفَيْسِدَ فِي الْأَرْضِ

ضامنوں ک گوشتش بخدا قسم (خدا قسم انت) شما و معلوم انت کہ ما پہ شرارت کنگا نیما تلگس ماں زمین و

وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ﴿۴۲﴾ قَالُوا فَبِأَجْزَاءِ إِنْ كُنْتُمْ كَذِبِينَ ﴿۴۳﴾

وگاہے مادی ننگ و گوشتش کہ گداچہ سزا انت آئی و اگر شما دروغ بند بیت و

وگاہے مادی ننگ و گوشتش کہ گداچہ سزا انت آئی و اگر شما دروغ بند بیت و

غدر قیمت زورگ مناسب نہ زانت کہ انسانیت و مروت و برخلاف کارانت۔ فل یعنی جو یوسف و اشی و بار و ماں دل و شک میار نوں ماہوشیار بوئگیں آئی بہ شری حفاظت و کنیں۔
فل یعنی ہے لفظان "وَأَنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ" و یوسف و گوں و ت برگ و و ہر و گوشتنگنت گداچہ شے وعدہ و سر کتے اعتبار بہ بیت۔ البت اے و ہر و ضرورت زور
دارنت کہ چرائی و مردم چہ و بند کرت نکنت پیشکا ضروری انت کہ گوں شے ہمراہی و دیم دیگ بہ بیت نوں من آئی و بہ خدا حفاظت و دیاں ہما ذات چہ و تی مہربانی و آئی حفاظت
کنت و مناچہ یوسف و جدائی و پد چہ دگ درد و رنجان رکینیت۔ فل یعنی بنیامین و اشترا بہرہ ہم دست گریں۔ فل یعنی چشیں آسانیں غلبانی اشترا بار و مفت و بیاد دیگ
نلویت۔ ہر پیچہ مانگ بنیامین و منی ہمراہی دیم بد۔ لھتین و و ذلک کیل یسیر و اشارہ پیسرگیں غلبانی نیما کہ رنگ۔ و یسیر بمعنی و قلیل و گنگ۔ یعنی ہر یکیکہ
ماساری و آؤ رنگ آؤرچ و حاجت و روع کم انت قوطہ زمانگ

دان چنکر لب بیت کنت، پیشکا ضروری انت کہ ہرچ ڈول بیت
کہ ما دوبارہ بروئیں و رستانی بہرہ بگریں و بیاریں۔ فل یعنی
اگں چہ تقدیر الہی یک چیں خبرے دیا آحت کہ شما درست ماں
آئی و گرفتار بہ بیت و چرائی رستگاری و دگہ ہچ زبست
نہ بیت تو گداچہ رومان چہ گوشت کناں؟ البت داں
شے و س روت شما ماں بنیامین و حفاظت و چار و گند و
ردا کوتاہی نہ کن انت اے سختہ اس قول و قرار و سوتند ویاں
زیات کڈن و تاکید و ردا گوشتی کہ "وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ
وَكَيْلٌ" یعنی ہرچ قول و قرار ما اے و ہر کنگاں اکل بہ
خدا و حوالہ انت اگں کسے و خیانت و بد عہدی کت گدا سزا
دیو ہما ذات و انت یا ایش کہ ماہ و تی مت و قول قرار
پنگاں کنگاں لیکن اے خبرانی اصلی مقصد نہناچہ خدا و
حفاظت و سرجم بیت۔ خدا اگں ملویت تو گدا اتما میں سبب
و تدبیر نشپت کنت و اچ نہ بیت۔ حضرت شاہ صاحب شہ
کنت "ظاہری سببانی رد اہم پکائی کت و پدا ہر و سر پہ
خدا ذات و سر ابرکت" و ہے حکم انت ہر کس۔ ۱۲

ہے صفحہ و فوائد؛ فل یوسف علیہ السلام
براناں اولی بر و و ہر یکیکہ مصر و شتگنت جو عام مسافرائی
ردا بغیر چہ خاصیں حسابے و ماں شہر و داخل بوئگنت
لیکن یوسف علیہ السلام و خاصیں خیال داری و مہربانی و
گندان و جز ما آؤ و مردمانی نظران پہ آیانی نیما چاروک
بوئگنت نوں دوبارہ روگ گوں مطراہ داری و بلکیے
چوش گوشت لوبیت کہ چیسری آیانی یوسف علیہ السلام و
دعوت و سر اشتگنت بنیامین کہ آئی حفاظت و
دوستداری و واجہ یعقوب علیہ السلام بعد چہ یوسف
علیہ السلام زیات و لگوش گور کنگاں براتانی ہمراہ آت۔
یعقوب علیہ السلام و دل و خیال احن کہ یک پت و یازدہ
گبر و خوبصورتیں چکانی گوں خاصیں شان و یکپارگی ماں
شہر و داخل بوگ خصوصاً ہما سلوک و چہ پد کہ مصر و عزیز
جانب و مردماں پیش و چم و و ت دبشت یک ہچیں جزایت
کہ انیمہ ہر کس نگاہ الم و چست بنت "العین حق" و نظر
لگ یک حقیقت ایت۔ یعقوب علیہ السلام و چکان و چہ

بدی نظر و حسد و غیرہ کروہا و رکینگ واسطہ اے ظاہری
تدبیر و تلقین کت کہ یک یک بان و معمولی شہری مرد و چشیت
چہ شہر و مختلف دروازگان و داخل بہ بنت تا کہ و مفت و اولس

چکان بہ آیانی سر امکنت۔ گوں ایشی و ہور ایشرا ہم پدا کت کہ من یک تدبیرے کناں قضا و قدر و فیصلہ آن و دور کرت نہ کناں۔ ماں سر جمیر کائنات و نہنا خدا و حکم روک انت مے
کلب بند و بسنت پہ خدا و حکم و مقابلے کے کارانت البت تدبیر کنگ راہ ہم ہما ئے سوچ دانگ جائز قرار داتگ انسان و لازم انت کہ و تی رکینگ تدبیر و بکنت بلے ہر و سر خدا
سر بکنت چوش و گوش کہ چکان و گوشتی کت کہ چومنیگی شما گوں دل و خدا حفاظت و سر ہر و سر بکنت انت و تی تدبیرانی سرا و رناک مے انت۔ فل یعنی چہ جدا جدا دروازگان یک یکے
فل یعنی ہرچ و طے و کہ بیت و گوشتنگت ہما حساب و داخل بوئنت اگر چہ اشان و نظر بد و نہ بیت۔ بلے قضا و چہ دگہ نیچے و گپنت (بنیامین و را ماں سرق و ردا دارگ بوت)
تقدیر و نہشتہ دفع نہ بیت نوں ہر کس کہ زانو ک انت آیانی و تقدیر و یقین اسبابانی لکل (بچاؤ) ہر و بیں حاصل بنت لیکن چہ علم و یک کارے بہ بیت تو دومی بیت نہ کنت بالکل اسبابانی

مَنْ اللَّهُ وَمِنْ قَبْلِ مَا فَرَضْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ

اللہ! وہ جو پیش سے ہر کوتاہی سے کہ شہادت کہ ماں یوسف سے حقاً۔ نون میں ہجرت گلوں چلے زمین
حَتَّى يَأْذَنَ لِي أَيْ أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ۝۸۵

تا ہوا وقتیکہ اجازت بدت مٹا امنی پت یا فیصلہ بکنت اللہ ہی حقاً وچہ درستان شریب فیصلہ کنوے پت پرت بروٹ

إِلَى أَبِيكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا

وہ پت و نیمکا و گوشت کرای پت نئی چکا دڑی کت و ماگوہی نہا کت مگر یہ ہما چیزیکہ

عَلَيْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ۝۸۶ وَسَعِلَ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا

مارا خبر پتک و نبوتکس ما غیبی یاد کنوک و جسٹ بکن چہ ہما شہر یا کہ ما بوتکس

فِيهَا وَالْعِيْرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ۝۸۷ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ

اودا وچہ ہما کاروانیا کہ ماں ہما ئی نہا آنکس، و ما راست گوشتیں و گوشتی چوہیں او کتک

لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْ أَفْصَحَ جَمِيلٌ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ

شما ماں وئی دلاں یک جبرے۔ نون صبر شریب انت۔ شاید کہ اللہ بیاریت منی گورا آیاں

جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۝۸۸ وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا سَفِي عَلَى

درستان۔ ہما و توت خبر دار حکمتانی واجہ وک۔ و پشتی ماں زینت چہ آیاں و گوشتی ہائے افسوس پہ

يُوسُفَ وَأَبِصْرَتْ عَيْنُهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ۝۸۹ قَالُوا تَاللَّهِ

یوسف وک و اسیت بوننت آئی چہ چماں چہ غافل نون وئی غصی ابر پت و گوشتا کتت قسم بخدا (خدا قسم)

تَفْتَوُا تَذَكَّرْ يَوْسُفَ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ۝۹۰

تو انکار کئے یوسف یادا تاکہ تو ابر برچے (دل پ بے) یا بمرے

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝۹۱

گوشتی من ظاہر کناں وئی پرتش نباد نما اللہ و بجا و زاناں چہ اللہ طرفاً چیزیکہ شما ئی نزان ات

يَبْنِي أَذْهَبُوا فَكَحَسَبُوا مِنْ يَوْسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَأْتِسُوا مِنْ رُوحِ

اومنی چکا بروٹ و جسٹ پرتسا بکن ات یوسف و آئی برات و نا امید پت چہ اللہ

منزل ۳

وسلین غرضے کنگ بہ بیت تو آتو رہ نہ انت بلکس دھوکہ و فریب انت ادع حق تعالیٰ اے منظورات کہ یعقوب علیہ السلام و چکاس و تکمیل بہ بیت چہ یوسف اے بد
بنیامین ہم چہ آئی جد بہ بیت آنکو چہ مزین مدتنے و پید و حقی این براتان اے سوب بر سیت کہ آوت ماں و ناد و چار بکینت و اجر یوسف اے چہ چکاسگ و شیاں کشک اے پید اول
علاق براتان پدا حقی این برات پدا بزرگوار پت و گون خاندان اے اید کہ مرد ماں کم کم اے دو چار بکینت، دومی نیمک اے چہ یوسف اے براتان ہر چہ ردی اے بوتکت چیزے رنج و غم گدان آیان
ہم عفو و رحم اے دروازگ اے سربہ بنت و نہ معلوم چہ حکمت بنت کہ چرائی اے روع یوسف علیہ بکس۔ توبہ کنگ اے ہدایت بوت آئی اے آنچورہ وئی برات اے خرچین اے مان کت پدا کہ کسی اے
سرادزی اے الزام جتی و نہ چوش کوشنی کہ مافلائی اے بہ دزی اے سر اگر فتر کنس۔ خبراں و ت ہنجشیں راہ گپنت کہ چنایان بنیامین اے بہ وئی برات گور و جلگ و راحت اے نندگ اے

سبیل پانچ بوت مصلحتا آئی اے لھتیں ہنجیں لفظ ہم کار مرز

کرنت کہ آیان معنی مراد نہ انت یا بعض چیزانی سرادجہ اے

سکوت اختیار کت اگس چیزے بگوشتینی توراز پاشک بوان اے

اصل مقصد فوت بوتکت و اللہ اعلم بالصواب۔ ک اے اشارہ

یوسف علیہ السلام اے نیمک اے ات۔ وئی پاکبازی اے ظاہر کنگ اے

فخص بہ کست و کینگی بنیامین اے جرم اش پختہ کت و ابکرتہ اے

رندیم بہ معصومیں یوسف اے سرادرو غیں نہمت بندگ روا

مباری نہ بوتنت۔ مفسران بہ اے موقع اے بار پت قصہ بیان

کرنتکت کہ بہ آیان نیمک یوسف اے براتان ماں دزی اے لفظ اے

اشارہ کرنتکت بے آیان ادا نقل کنگ اے ضرورت نہ انت۔

وہ چشیں بدیں لفظ اے اشکنگ اے ہم و اجر یوسف علیہ السلام

بے قابو نہ بوت چیا کہ مصلحت خداوندی ہمیش ات کہ راز پاشک

مہیت حضرت یوسف علیہ السلام اے اے خبر ماں دل داشت

پستہ دیان اے آیان تہمت اے حقیقت اے راز پاشک۔ البت

ماں وئی دل و گوشتی اے ائتو شریکما نا و اللہ اعلو بہا قصون

یعنی چکا ئی دڑ حد بندہ ہم تراب دنت۔ منار دڑ پدا کئے

حالانکہ شما پچیں دزی اے کت کہ برات اے چہ پت اے دزان اے

بہا کت باقی منی دزی اے حال اے اللہ پاک بہتر زانت۔ لھتیں

مفسران قال ائتو شریکما نا الخ مطلب چوش گپنگ کہ

یوسف علیہ السلام اے آیان اے دیم گور کناں اے گوشت کہ شما باز

سلکس مردم بیت۔ ہنوں شما گوشتا کت و ما کنا ساریقین

ماچہ دزان نہیں و ہدیہ یک برانے و سامان مال راحت تو

گوں آئی اے دومی برات اے ہم مان بیج ات چوش بگوشت کدزی

شے خاندانی پیشک انت (العباد اللہ) خدا خوب زانت

کہ شما ماں وئی خبراں چکر راست گوشتا کت ات شما اے شے

غلطیں خبرانی سرا سزا دنت۔ وک یعنی پیر پت سک پدید

بیت آئی چہ ما کناں اٹرا وائی برات یوسف اے دوست

داروک ات یوسف اے چہ پدنوں گوں ہمیشی وئی دل تسلی

دنت شما اگن آئی بدل اے چہ مارا یکے اے بجل ات توشے مزن

مہربانی بیت شما مدام بہ مخلوق اے سرا احسانات کنوک ات و

مئے سرا ہم نئی خاصیں مہربانی انت اقبیت انت کہ شما مارا

چہ وئی مہربانی اے زہر نہ کن ات۔ وک یعنی خدا پناہ بدنت

کہ ما کسے اے رابے سبب اے دومی اے بدل اے گرفتار بکنیں ماتہنا

ہما مرد و جلکس کہ مئے چیز بہ آئی کر و درانکگ (آ بنیامین

انت کہ حقی این برات اے سبب اے مئے گور و داریت) اے

ردا ہم۔ اَلَا مَنْ وَجَدَ نَا مَنَّا عَنَّا حِنَّةً اے بدل اے الا

مَنْ سَرَقَ۔ بگوشتی آنحضرت چیا کہ حقیقت اے برخلاف ات۔ وک یعنی مجرم اے بدل اے بے گناہ اے گرفتار بکنیں توشے خیال ذفانوں اے روع مابے انصاف قرار گرس۔ ۱۲

ہمے صفحہ اے فوائد؛ وک و ہدیہ حضرت یوسف اے پستہ اے اشکناں اے دل ایکیم بوننت نون یک کر بوان اے ووت ماں ووت اے شور و مصلحتش کت۔ گیشتر اے

مشورہ ہمیش ات کہ وئی وطن روگ لوٹیت۔ چہ ہمایان مسترین اے (عمر مزن ات یا کہ عقل اے) درائنت کہ پت اے رو برو اے ماگوں کجام دیماریں۔ آئی اے ہرچ قول و قرار اے چہ

ما گپنتکت ما آئی چہ جواب دات کنیں یک تفصیرے ما پیش اے بہ یوسف اے معاملہ وئی سرار رنگ کہ آئی اثر داں مروچہ اے موجود انت نون بنیامین اے ویل کناں اے درستانی

روگ مکیں بزدلی اے کارے بیت۔ نون شماتہ دارات من چہ ادا پادان دوز کناں۔ الا ایش کہ منی بزرگوار پت منار چہ ادا روگ اے حکم اے بدنت یا اے مباحی اے قدرت

طرف سے فیصلہ ہے بہ بیت مثلاً امر الہی من ہمید ابحراں یاچہ خدا حکم بنیامین رستگار بہ بیت۔ (تنبیہ) اے گشتوگ غالباً ہمارا کہ آئی ہے یوسف علیہ السلام معاملہ ہم نرمیں مشورے دانگت یعنی لا تَقْتُلُوا یُوسُفَ۔ فل یعنی من ہمید ابل ات و شہاد رست بروات و گول پت و عرض بکن ات کہ چشیں خبرے پیش آہت کہ آئی پیش آیک ہ ہچ امیت نیست ات۔ حضرت شاہ صاحب نشنہ کنت یعنی شمار قول دانگت بہ وتی زانگ و رد و کے خبرات کہ بنیامین دزی کنت و گرفتار بیت یاد رہے گر گہ فتویٰ و دات بہ وتی دین و مطابق و۔ ماچوش نہ زانت کہ مے وتی برات دزانت۔ فل یعنی شمایک معتبرے دیم بدے ات چہ ہما میتنگ و مردمان احوال و معلوم بکن ات کہ ماں اودا اے قصہ بوت و ہم چہ اے دگہ کاروانے مردماں جُست کنت کن ات کہ مے ہمراہ انت ویدا و تر بوت انت شمار معلوم بیت کہ ماہر جی گوشگائیں آکل راست انت۔ فل اولی بے اعتباری و رد اچیرا ہم یعقوب علیہ السلام و چکانی خبر و سرا اعتبار نہ کنت لیکن نبی کلام دروغ نہ انت چکانی دت گر طیں خبرات۔ حضرت یوسف ہم چک ات۔ کذا فی الموضح۔ چوش بگوش لکھ و دیم گوری جنس ابناء نیگ و بوت۔ واللہ اعلم۔ لھتیں مفسران و مطلب چوش گینگ کہ شاپہ اد و حفاظت و چو نہیں وعدہ و گول ہٹ کنان و بنیامین و دزانت اود و چہ شے دپ و چوش ہم در نہ آہت کہ چہ آب خورہ و در کپک و دزی چون ثابت بوت بلکیں دگہ یک و چیر دانگت۔ شہاد ملاحظت و انہ کرت بلکیں چپکانی آئی برات و را ہم دز قرار دات و جرم و پختہ کرت ماں شے دل و دغا مہوتیں گڈا شہا چوش نہ کرتگت نول خبران و دپ ماں دپ دیگ و منی کرا احتگو۔ بہر جا و رمن و راچہ صبر و دگہ ہچ علاج نیست۔ کتام شکایت و حرفے چہ دپ و در نہ کنان چہ خدا و قدرت و رحمت و ہچ بعید نہ انت کہ یوسف بنیامین و ہما برات کہ بہ بنیامین و خاطر ہوا پشت کینگ درستان و بہ منی گور و جمع بکنت آچہ کلانی احوال و معلوم دارنت و گول ہر کس و وتی حکمت و رد و معاملہ کنت چاشی و اندازہ جنگ بیت کہ ہمگ پیس نا ایتی دراکنویں جاو و زما نگ و مرد و رند ہم بنیانی قلوب بابوس بیت نہ کنت آدم خدا و سبج رحمتانی سرا اعتماد کنت و آئی لطف و منتانی امیدوار سنت۔ و ہچ چہ نوکیں ٹپ و درگ و کھنیں ٹپ پدا تازہ بوت بے اختیار چہ دپ و درشانی کنت۔ یا اَسْفٰی عَلٰی یُوسُفَ۔ (ہائے افسوس یوسف)۔

فل یعنی بے رونق یا بے نور بوت انت کہ اے ردا و قول انت جدا جدا۔ وک ماں حدیث و انت نحن معاشر الانبیاء اشد بلاء و شو الامثل فالامثل۔ یعنی بنیانی جماعت چہ حق تعالیٰ و طرف و ماں سکت نرمیں چکاسان گرفتار کنگ بیت پدا چکاس و باز قسم انت ہر یک نبی و حق تعالیٰ بہ وتی حکمت و آئی قابلیت و رد و ہر چہ دابیں چکاس و بلوٹیت گرفتار کنت ماں یعقوب علیہ السلام و قلب و بہ یوسفی فوق العادت دوز و اھی ماں گت پدا چشیں دوستنکیں و قابلیں چک و کہ ابراہیمی خاندان و چم و چراغ انت بہ اے پیما درد ناکیں جاو و جدا کنگ بوت غم زدگیں و ٹپ و دزنگیں یعقوب و جگر و بے روح گشتوکیں صدمہ و وارنگت آئی ہچ مخلوق و دیما نہ گل و گواہی کرتگت چہ کسے و پیر گرگ و شوہاز و ات و نہ وتی دلی زہر کدی درشان کرتنت۔ غم و خبر چہ دپ و در نیانگت البت و ہدیہ و وتی دل و دردی گرختگت ات تو دل و دونان و چہ چتان بہ ارس و صورت و پٹ پٹ و کپنگنت داں بستانی سال گر یوگیں چماں و برنگیں سینگ و باوجود فرضانی ادائیگی یا ماں حقوقانی انجام دیگ و نہا ہچ پیس کو تاہی نہ کنگ ات آئی دل ہنکر ماں یوسف و فراق و گریوان ات ہنکر ماں خدا و حضور و زیات فریات و زاری کنوک ات چہ درد و غم و بازی و ارسائی گیشی و ہر قدر آئی بصارت و نزد کنان ات ہما قدر و آئی بصیرت و نور زیات بران ات بے تاب و بے قرار و ہر قدر تر ندیں طوفانے و بکشتیں دل و سر زور پر دیان و کلیجہ و درد و برداشت کنان و چہ زبان و اُقار گے ہم نہ کش انت۔ چہ بنیامین و جدائی و ہدیہ کھنیں ٹپ و نوکیں نشترے لگت ات تو گڈا بہ چشیں جاو و بے اختیار۔ یا اَسْفٰی عَلٰی یُوسُفَ۔ ہے لفظان درانتگت، بقول حضرت شاہ صاحب، چشیں درد و بے اینکر درا جیں مدنے و ایر برگ و ابید چہ پیغمبر و دگر کے و کت کنت۔

۵۔ ماں موضح القرآن انت یعنی چہ شہا منارا صبر و سوچ و دے ات؟ بے صبر ہا انت کہ مخلوق و دیما خالق و دیم داتگیں درد و گل و بکنت من گول ہما و فریات کنان کہ آدر دے دیوک انت و اے ہم زانان کہ (یوسف زندگ انت الم و دوچار کپیت و آئی داب چہ خدا حکم و پورہ بیت) اے بہ منی سرا چکاسگ انت چاراں باریں داں کجا حد و سر اکشیت۔ ۱۲

دل یعنی چہ حق تعالیٰ و مہربانی وائی فیض و نامیت ہوگ کافران و سوز رانت کہ اشان وائی وسیع رحمت و کاملین قدرت و راستیں معرفت حاصل نہ بیت۔ یک مسلمان کا ریش انت کہ آگن کوہانی لادیاں و دریا و لہرائی کرد اشان نامیت کنوکیں احوال پیش بیابیت پداہم اخذاء رحمت و امیت واریت و دانگر آئی و س روت وئی یست ہمتی و ظاہر نہ کنت۔ بروات کوشتن کنان و یوسف و شوہاز و بہ بیت وائی برات بنیامین و ہلاس کنگ و رہ بندان و ہم تلاش بکن ات ہج مشکل نہ انت کہ حق تعالیٰ مارا درستان پدا جمع بکنت۔ سیمی برات و ذکر شاید بچکانہ کرتی کہ چہ وئی مرضی و بہ بنیامین نیگی آئی و اوداوت جلت۔ بنیامین رستگار بیت گڈا آ ودا پرچا جل محل بکنت۔ وک پت و گوشتک و سرمصر و رھا دگ بوشتن پرچاک اشان و یوسف و نام و نشان ہج معلوم نہ انت زاناماں دلش اہتک کہ ہر کس و نشان مارا معلوم انت

ساری ہماں فکر و بکنیں یعنی بنیامین و وڈ کال و سوڈ و غلہ ہم پکارنت۔ بریشی و گون عزیز و عرض گورے ہم بکنیں آگن آئی و بہ گرد و گڈ و ردا زیں سلوک کنت نوگڈا آگن آئی بہ بنیامین و بار و ہم گپ جنیں۔ چنانچہ اولی جبرائیل گون یوسف علیہ السلام و ہمے کنت کہ آے عزیز مصر! مردیاں وڈ کال و تنگدستی و سوڈ و مٹے لوگ مردم کل پریشانی و روحان و تہلانک دیگان انت، لوگ و درتیں سامان بہا بوگنت۔ کمیں بن مال گون مابشت کپتک آڑا ما پہ غلہ و خریداری و آورنگیں چہ بی بکنیں ہیل و عاداتاں و مہربانی و امیت کشیں کہ شامے ادنا میں مالان و ماں دل و بیارے و مارا گون مٹے کمیں مالان و غلہ بہ گوشتیں حساب و دے۔ اے رعایت در حقیقت و یک خیراتے بیت کہ مارا شاد دینی۔ یاچیشی و ابید مارا چہ وئی جانب و چہ خبرات بدے۔ خدائی خیر قبول کنت۔ اے گیانی اشنگ و سرمصر حضرت یوسف علیہ السلام گریوگی بوت، شفقت و رحمدلی و چک ماں دل و جوش و ران و چہ چمانی راہ و رنگ و لگت، اے وھد و خدائے حکم و پدا و تارا طاہر کنتی کہ من کیاں و شما گون من ہرچ معاملے کنگت چرائی و مدمن بہ کتام مرتبہ و سرمروتوں، ماں دینی آیت و ہمے چیز و پیش گال انت۔ (تنبیہ) لھتیں و قصد و معنی مطلق احسان زرتک۔ چو شک ماں نصر صلوٰۃ و حدیث و صدقہ قصد و اللہ بہا علیکو۔ وک یعنی ہر دو بینان و جد اکت و گون ہر دو بینان ڈر منی داشت، وک اللہ اکبر صبر و مڑاہ داری و اخلاق و حدیث کہ تمام زندہ براتانی شکایت و یک لفظ ہم چہ دپ و در نہ کت اے جنت ہم پیشکاکت کہ اشان ماں وئی ذہن و بیستانی سال پیسیر و احوال و یک برے نوک بکنت تا کہ چہ ماضی حال و مقابلہ و خدا تعالیٰ و ہما احسانانی حقیقت پدا رہ بیت کہ آچرے گرد و چیلان و پدا بہ یوسف و سرمروتیں کت آیانی نیگ و دیما یوکیں آیت لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا و ہما اشارہ انت پدا جنت و اندازہ بخوش نرم اختیار کت کہ ماں آئی و چہ آیانی جرم و معذرت و معنی زیات پدا انت یعنی ہرچ خطائے چہ شے دست و آوھد و بوت آچہ نادانی و کم زانگی و بوت شمارا چہ معلوم آت کہ یوسف و اب سرجم بیت و نوک یک روچہ بدر کامل و شکلی و درا بیت۔ وک بیت کنت کہ چہ جنت و اشان پریشان

یوسف ۱۲

۳۷۷

وما آبرئ ۱۳

اللَّهُ إِنَّهُ لَا يَأْتِسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمَ الْكَافِرُونَ ۝ فَلَمَّا

مہربانی بیشک ناامید نہ بنت چہ اللہ و مہربانی مگر ہما مردمان کہ کافرت وک پدا وفتیکہ دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسْنَا وَأَهْلَكَ الضَّرَّ وَجُنَّتْ بِيضَاعُهُ

داخل بوت آئی و گوراکوشتن او عزیز رستگار و مٹے لوگ و مردمان سختی و آرتگیں سرمایہ مُزْجِلَةٌ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي

نافعیں نوں پورہ کیل بکن بکارا و خیرات بکن پرما، بیشک اللہ جزای خیر دنت التَّصَدِّقِينَ ۝ قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ

پہ خیرات کنوکان وک گوشتی کہ شمارا خبرات کہ چہ کت شما گون یوسف و وائی برات وک وفتیکہ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ۝ قَالُوا أَإِنَّكَ لَأَنْتَ يُوسُفُ قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَهَذَا

شما ناژانت وک گوشتن ہیں پر راستی توے یوسف وک گوشتی مناں یوسف وائے منی أَخِي قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ

برانت وک اللہ احسان کنگ پرماک اللہ ہر کیکہ ترسبت (چہ خدا) و صبر بکنت گڈا اللہ برپاد بکنت أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۝ قَالُوا اتَّكَلَّ اللَّهُ لَقَدْ اشْرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَإِنْ كُنَّا

مڑا و نیکوکارانی وک گوشتن اللہ قسمیں گچیں کنگ ترا اللہ و بہ سرم و بیشک بانوکیں لَخَطِئِينَ ۝ قَالَ لَا تَثْرِبَ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ

پہ غلطی و سرم و گوشتی ہج مبارکہ شے سرمزانت مروچی۔ بہ بخشیت اللہ شمارا وک و آچہ اَرْحَمُ الرَّحِمِينَ ۝ إِذْ هَبُوا بَقِيصَتِي هَذَا فَالْقُوهُ عَلَى وَجْهِ ابْنِ

درتیں رحم کنوکان ہم کنوکت بہر متی اے پشکا و دور بدیت آیاتار منی بت و دیما يَأْتِ بِصِدْرٍ آتُونِي بِهِ لَكُمْ أَجْمَعِينَ ۝ وَلَمَّا فَصَلَ الْعَيْدُ قَالَ

بنیامین بیت۔ و بیارت منی گوراکوشتی لوگ و مردمان درستان و وفتیکہ مڈا بوت قافلہ (چہ صبر) گوشت اَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رَحْمَ يُوسُفَ لَوْ لَا أَنْ تُفْنِدُونِ ۝ قَالُوا اتَّكَلَّ اللَّهُ إِنَّكَ

آیانی بت و لگیت منار یوسف وک وک اگر گوشت منار کہ پیر در بیت وک گوشتن اللہ قسمیں کہ تو

مائل ۳

بوتگنت کہ اینکر مدن و پداے کتام مٹے لوگ و رازدار ظاہر بوت پدا مصر و عزیز و گون یوسف و قصہ و چہ غرض دار بیت۔ زیاتیں مہربانی و گون بنیامین خاصیں سلوک اشان گون وئی چماں پیش و گندگانت اے جنت و انانگت و اشانی ذہن و انگر منتقل کت، بلکیں یوسف کہ ما آئی و گون مصری قافلہ و بہاکت ہمیشہ بیت وھدیکہ اینگر زیات و لگوش اش گورکت تو گون فکر و پچارتش یا بیت کنت کہ یوسف و چیسر و تارا شر تر پدا راکت ملک ملک گوشتی کہ من یوسف آں۔ الغرض آسک ہجک بیان و جنت اش گپت و اَنَّكَ لَأَنْتَ يُوسُفُ راست راست وک گوشت کہ توے یوسف! وک یعنی چہ ہما کس منار اجد کتو آ مروچی منی کش و نشنگ۔ وک جدائی و گون ہوری و ذلت و گون عزت و رنج و گون راحت و تنگی و گون عیش و بدل کنت ہما کس کہ غلام جوڑ کنان و بہ چنت و دھم و بہاکت مروچی آڑا خدائے ملک مصر و

حکومت بخشانگ و حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کسے سرسرخ بکپیت و آجہ شرع و درمیت و ہم پریشان مہیت تو آخر چہ بلاء عطا زیات دنت . و یعنی نزارا بہ لہک و طرہ ضعیلت دانت و توہمے قابل اتے مے غلطی نادانی ات کہ تہی قدر و نزارتیں آخرتیں و اب راست بوت و مے حسدے کار ثابت بوت . و یوسف علیہ السلام چہ برانانی دپ و اے سخنانی اشکنگ و ہم تیار نہ ات و فرماینتی اے ذکر و نون انگار بکن ات مروچی من شے سر اچ الزام نہ جنال من چہ شے دستیں ردیاں سر گوشگون ہرج لفظ من گوشت آحض حق تعالیٰ و احسان و پدا صبر و تقویٰ و گدسہ ظاہر کنگ پدا گوشتون چہ مروچی و پد شے تقصیر و بابت و پچ گپ رب نہ بیت من دعا کناں کہ شہا خدا تعالیٰ و ہرج خطلے کزنک اہم شمارا معاف بکنت و لا مہربانی ہم ہرانی ہرانی ایک شہم ایت و لا یعنی من گون ہو گیں جادوان نزاراں کہ شام و سفر و سر بگراں ، شمار و ات

مات و پت و ایدگ دستیں کس و ارشان و اد و بیار ایت چو کہ در بابت و وقتی پت و چہ وحی یا برانانی دپ و معلوم دار بوتگت کہ آئی بینانی پشت نہ کپتگ یا مان نگاہ و فرق اہنگ پمشکا و تی پشک (جاگ) و دیان و فرماینتی کہ ایشرا بہ آئی چمانی سرا بلگاش ات بینانی و نزار کنت . حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت . ہر مرض و اللہ و کرا دوا انت . چنان شنت چہ شخص و فراق (جدائی) و چہ ہائے بدن و چیز و لگاشگ و ش بوتنت اے کرامت ات حضرت یوسف علیہ السلام و واکن کرامت مگویشیں پدا ہم مردجاں واقعات و مشاہدات پیش دارنت کہ کتام سکیں صدمہ یا زیاتیں و شعی (خوشی) و سبب و اناگت و چمانی بینانی و نزار بوتگت و لا خدا و قدرت یوسف ماں مصر و موجودات کدی ہم نگوشتی کہ یوسف و یو پیداک انت پرچیا کہ خدا و چکاس سرجم کنگی ات نون کہ فیصلہ پہ لوٹا بینکے بوت تو انگو قافلوں یوسف و پشک چہ مصر و روانہ بوت و انگو یوسف و جاگ و شوبوی و آئی جان مسامان مارت . نہ تنہا ہے یکس جبر بلکس اے نمایں اقمہ قدرت و عجائب یک داستان ایت یعقوب و پیس نامداریں پیغمبراں شام و بہ بیت و یوسف و پیس مزین شایں و اچھے ماں مصر و بادشاہت بکنت یوسف و برات باز بر و ماں مصر و ہاینت . و یوسف و ہمان بہ بنت آئی باوجود خداوند قدوس و پوشیدہ حکمت و رضا و دست پت و راجچک داں بیست سال جدا بداریت و خون و ارس و شکان و امتحان و کار و سرجم کنا بینت جلت قدر نہ و عز سلطانہ و لا یعنی چہ اے جبر و گوشگ و ہز کناں چیا کہ شے ہم و اے جبر نہ بینت . چوش مہیت کہ شہا گوش ات کیر مرد و سر و ہوش پرتگ - ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد : و یعنی یوسف و محبت آئی زندہ بوگ و دوبارہ دوچار کپگ و یقین ماں تہی دل و شتگ انت اے ہما کہنیں خیالات انت کہ یوسف و خوشبوء ماں تہی دماغان سر کنت . و لا یعنی بینانی و و نزار کنت دوبارہ چو پیش و گندگ و لکت . و لا یعنی من نہ گوشنگت یوسف و شوبو پیداک انت آخر راست بوت یا چکانی گوشنگت کہ یوسف و شوہاز بکن ات چہ اللہ و رحمت و پچ بعد نہ انت کہ مارا دوبارہ پدا یک جاہ بکنت . بچارات کہ ہما ڈول و بوت . و لا یعنی دگوش گوشگون دعا کناں چہ خدا و مے گناہان و معاف بکنا بین چہ مے

لَقِيَ ضَلَاكَ الْقَدِيمِ ۝ فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ الْقَبْرَ عَلَى وَجْهِهِ ۝ وَتَقَدَّمِي غُلِيظَةً سَرَاءً ۝ فَلَمَّا تَقَبَّلْتِ رَسْتَ خَوْشَجْرِي دِيوَك دُورِي دَاتِ هَمَافِيصِ بِهَائِي دِيهِي ۝ فَارْتَدَّ بِصِدْرٍ ۝ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝ ۱۶ ۝ پدا دوبارہ بینا بوت و لا . گوشتی من نگوشنگت شمارا کمن زاناں چہ اللہ و طرفا آجہری کہ شمائی نزاراں ات قالوا یا بانا استغفر لنا ذنوبنا انا کنا خطین ۱۷ ۝ قال سوف گوشتش آئی مے پت بہ بخشاین مے گناہان مارا کپتگیں و گوشتی زودت استغفر لکم ربی ۱۸ ۝ اللہ هو الغفور الرحیم ۱۹ ۝ فلما دخلوا علی معافی لوٹاں پر شہا چہ و تی پروردگار ہما دینت بخشوک مہربان و پدا و تہیکہ داخل بوتنت یوسف اوی الیہ ابویہ و قال ادخلوا مضران شاء اللہ یوسف و گوراجاگی انت دنی گورادتی مات پت و گوشتی کہ بگورت ماں مصر اگر خدا رضا بہ بیت امین ۲۰ ۝ و رفع ابویہ علی العرش و خر و الہ سجدا و قال بہ دجی و لا و برزی نہ بینت و تی مات پت پہ تختے سرا و کپنت آئی و دیماں سجدای و گوشتی یاکت هذا تاویل و عیای من قبل قد جعلہا ربی حقا ۲۱ ۝ اونی پت ہمیش انت معنی منی ہما پیشگیں و اب و منی پروردگار ہما و اب راست کت و قد احسن بی اذ اخرجنی من السجن و جاء بکم من البدو ۲۲ ۝ واحسانی کت پہ منی سرا و تہیکہ کشتی منا چہ قید خانیا و آرتی شمارا چہ گیا بان و من بعد ان نزع الشیطن بینی و بین اخوتی ۲۳ ۝ ان ربی رند چہ اے خبرا کہ جگر ادوروات شیطان و منیگ و منی برانانی در میان و بیشک منی پروردگار لطیف لما یشاء ۲۴ ۝ اللہ هو العلیم الحکیم ۲۵ ۝ رب قد اتیتنی بہ تدبیر کنت ہرچیکہ بلوٹیت ہما دینت وانا پخت کار و لا آئی پروردگار زودات منارا من المک و علیتنی من تاویل الاحادیث فاطر السموات ۲۶ ۝ چیزے حکومت و پیش داشت منا . چیزے چہ جبران معنی یا و لا ای پیداک کنوک آسمانانیک

منزل ۳

دست و زدنیں خطائے بوت مطلب الیش ات کہ ساری و تو مارا پہل بکن پدا دل و صاف کناں و چہ بارگاہ و رب العزت و مارا معاف کنا بین پرچیا کہ آوت و ہدے نہ بخشیت آجہ خدا و چون بخشائینیت و یعنی قبولیت و ساعت بلتی کہ کیت آوہد و تی مہربانی . خدا و دیما پشیمگی سنان و بالا دکاناں . گوشنت جموع و شب یا بعد نماز و راہ چارات و لا چہ شہر و در بہ پیشونکی و در کپت مات و پت و تی کر و جاگ دات (مریشی و مفسرانی اختلاف انت . لہتین و قول انت کہ حضرت یوسف و والدہ پیش و بیران بوتگ ات چوش کہ پیش ماں فائدہ گوشت . اد و ترو و ذکر انت و لہتین گوشنت کہ ماتی زندگ ات و گوں حضرت یعقوب علیہ السلام و مصر و تشریف آورنگتی .) درستانی گوشنت کہ ماں شہرستان و بیارات . و کال و غیرہ و بابت و پچ ترس ماں دل و مبارات النساء اللہ و شہا گوں دجی راحت و آرام و جاہ منند بینت

”شوقِ عِمالِ دل و جادِ جنت کہ دلی بہت پیسیر کی مرتبہ و سرریاں“

منزل ۳

قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ لَسِيًّا مَنَسِيًّا۔۔ و ماں معاذ، حدیث، انت و اذ اردت بقوم فتنۃ فاقضنی الیک غیر مفتون و ماں مسند احمد حدیث انت بیکرہ الموت و الموت خیر للمؤمن من الفتن حضرت علی باقرین فتنہائی گندگ، دھند، دعا لوت اللہمخذ فی الیک فقد سمعتہم وسمونی امام بخاری، و ہرے گوں خراسان، اُبد، جھیر، د، گیت تو چوش دعائی لوت: اللہم توفنی الیک، ماں حدیث انت کہ دجال، در کپک، و ہر، یک شخصہ بہ یک قبر، سر اگزیت آفتنہ وزمین جیدان گندان، چوش گوشت بالبتنی مکانک، در سچتا من تئی جاگ، بوتیناں، و اے ہما و طر، لفظ انت چوش کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم، مرض الموت، فرمائینگ انت۔ الشہ فی الرفیق الاعلیٰ حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کاہیں علم، خدا بند لوت، کامل مال و دولت کستی کیت نون شوق، ماں دل، جاد جت کہ وئی پت پیر کی مرتبہ، سر بہاں

پوش بگوش کرچہ الحفی بالصلحین۔ اے عرض ات کہ منی مرتبہ گوں اسحاق و ابراہیم و مرتبہ اوارکین و حضرت یعقوب و زندمانی و ملکی بخت و بند و مشغول بوت اتی مرگ پرگوں و فی مرضی چہ حکومتی کاران دست بردار بوت مفسران نبث نہ کنند کہ حضرت یعقوب و وصیت فرمائینکنت کہ منی لاش و ماں شام و دفن بکن ات چنانچہ آئی جنازہ اش ہمداد بُرت حضرت یوسف و فرمائینکنت کہ یک دورے کنت کہ بنی اسرائیل چہ مصر و درکینت گڈا ہا و ہدے منی لاش و ہم گوں و تابسرت چنانچہ حضرت موسیٰ علیہ السلام و ہدیہ گوں بنی اسرائیل ہمدادی چہ مصر و درکینت تو حضرت یوسف و تابوت و راہم گوں و تابرت۔ واللہ اعلم قل یعنی یوسف و براتان و ہدے آئی و چہ پت و سنگ و مال پات و دور دیگ و شور و مصلحت کنگا کنت نہیں و اجنبی بہ آیانی کر و اوشنوک نہ اتے کہ آیانی جبران و با شکتیں احوالان و چنان و ت بدستیں۔ پد اچشیں صحیح واقعات ابید چہ وحی الہی و شمار کئے و سوج دات شما

رسم و انگ و نیسک چہ ہم نابلدات چہ کتام ظاہری استاذے و استفادہ و نوبت ہم نہ بوت گڈا اے حقیقتان کہ اشانی گیش و گوارماں بائیل (انجیل) و ہم نیست شمارا ابید چہ خدائے و گے پیش داشت کنت۔ قل یعنی باوجودیکہ ہر شے صداقت و رد اچشیں صافیت و دلیلان موجود انت پدراہم زیات تر مردم ہا کس انت کہ آیان هیچ بیجا ایمان یاروک نہ انت۔ و یعنی اگن اشان قبول دار نہ بنت بلکہ نہ بنت ترا هیچ ناوان نہ بنت تبلیغ و رد اشان چہ آیان چہ مزے موجب و ظیفہ و طلبگار نہ انت کہ آیال و فی موجب و نون بند کنت نصیحت و سرزنش ات المشر او اشان انجام دات و دیگائے۔ و یعنی پخوشکہ چہ تنزیلی آیتانی اشکنت ہر شے سرا ایمان نیارنت ہمے دواع نگوبنی آیتان و گندان و خدائے و توجید و سبق و حاصل نہ کنت اصل خبر ایش انت کہ اشانی اشکنت چہ چارگ محض سر بر چارگ انت ماں اللہ آیتان و چہ عینے و نور و نکش بکرتیں تو بکس اشان و چہ عینے فائدہ ہوتیں۔ و ہدیہ و دگوش گور نہ کنت ایمان چہ کج کیت و عینی چہ زبان و درست گوشت کہ خالق و مالک اللہ تعالیٰ انت مگر اشی و باوجودیکہ بتان و خدائی و توک حصہ دار بوت کنت چنانچہ عرب و مشرکان ماں تلبیہ و اے لفظا نش گوشتکنت۔ لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَا شَرِيكَ هُوَ لَكَ تَمْلِكُهُ وَمَا مَلَكَ كَسَ پَر آئی بچہ جنکان تجوز کنت کہ آثر روح و مادہ و محتاج پیش داریت کہے اجبار و رہبان و خدائی اختیار داتکنت باز کس تعزیرستی، قبر رستی، پیر رستی کاہ و لڑان چہ توجید و صافیں چمگ پونگ کنگا عنت چہ ریا و ہوا پرستی و باریں چہ موجد انت کہ پاک صاف بنت عرض ایمان و زبانی دعویٰ کنان باز کم انت کہ آیان ماں عقیدہ یا ماں عمل و درجہ و شرک جلی یا شرک خفی و کاران و انجام دیوک نہ انت (اعاذنا اللہ من سائر انواع الشرک) و یعنی چشیں بے فکر و بے خوف پرچا بو گانت زانا اشان چہ عذاب الہی یا چہ قیامت و ہولناکیں گرد چیلان و نا محفوظ دارگ و چہ بے بست بند کرنگش۔ و یعنی منی کشک ہمیش خالص توجید و کشک انت من تمام دنیا و دعوت دیاں کہ درست خیالات و ادھام و دبل کنان و یکس خدائے نیک بیات آئی توجید آئی صفات و کمالات و آئی حکمان و غیرہ و صحیح معرفت چہ چمکین کشک حاصل بکن ات من دنی ہمارا اے بچکیں کشک سرا

۱۲
ج

الرعد ۱۳

۳۸۰

وما ابزى ۱۳

كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَكِنَّ الْأَخْرَجَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ

بَوَّغُوا انْجَامِ کار ہمارا دانی کہ چہ پیش و بونگنت۔ و آخرتے لوگ شر تر انت

اتَّقُوا أَفْلا تَعْقِلُونَ ۱۰ حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ

پرہیز گاران۔ شما سر پر نہت چہ و تا ہا و قبیکہ دل عبیکیم بونگنت پیغمبران و خیال کنگا لگنت کہ گوں آیان

قَدْ كُنْزُ بَوَّاجَاءَ هُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّيْ مَنْ نَّشَاءُ وَلَا يَرُدُّ بَأْسُنَا عَنْ

دروغ بندگ بونگنت رست آیانی گورائے مدت۔ پدراہم گارنگ بونگنت ہا کسبک مالوت و گرد دیگ نبیت مے عذاب چہ

الْقَوْمِ الْمَجْرُمِينَ ۱۱ لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولَى الْأَلْبَابِ

گنہ گارین قوم و مل۔ البتہ ماں آیانی قصصیان۔ عرنے سبق انت پد غفلندان قل

مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِنْ تَصْدِيقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَ

نہ انت اڈکتیں خبرے۔ لیکن موافق انت گوں ہا کلامیا کہ چہ آیتا پیر انت و

تَفْصِيلُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْقَوْمِ تُبْنُونَ ۱۲

بیان انت ہر چیزے و ہدایت انت و رحمت انت پد ہمارا ماں کہ ایمان کارنت و

سُورَةُ الرَّعْدِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَلَاثُونَ آيَةً وَسُورَةُ الْكَافِرَاتِ

سورہ رعد ماں مکیا نازل بوتگ و آئی و چل و سہ آیات و شش رکوع انت۔

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گوں اللہ نام و ہا کہ بے اندازہ مہربان باز رحم کنوک انت

الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ وَالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ

اے آیات انت کتاب و و ہر جیکہ ایرگیج بوتگ پد نئی نیمکا چنئی پروردگار نیجگا۔ آخنت انت

وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۱ اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ

لیکن گیشتر مردماں نمکنت و اللہ ہا ذات انت کہ بڑی چست کنت آسمان

بَغَيْرِ عَمَدٍ تَرْوُنَهَا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

بے پا پیلا کہ گند ترش و رند قائم بوت پد عرش و سرا و ٹوپہ کارے لگیننت روح و ماہ

مَنْزِل ۲

بہ جنت بہرہاں بصیرت و وجدان و روشنائی گام گچو کیں۔ خدائے منار ایک نورے دات کہ چرائی و برکت و دستیں ہمارا ہائی دماغ و روشنائی بونگنت ادعے کہے و گورائے تقلید نہ انت خالصیہ توجید راہ روک ہر قدم و سرماں فی باطن معرفت و بصیرت و خاصیں روشنی و عبودیت و محضہ و خاصیں لذت و معرفت محسوس کنان و ذوات کو کار کنت سبحان اللہ و ما انا من المشرکین ۱۲۔ ہمے صفحہ و فوائد۔ و یعنی پیش و ہم ما آسمان و فرشتگان نبی جوڑ کت و دیم ندات۔ پیشی تمام نبیان ہمے شہر و بازارانی نند و کیں مرد انت گڈا بگندات آیان و دروغ بند کنگا کانی ماں دنیا و انجام چون بد بوت حالانکہ ماں دنیا و کافران و ہم باز بر و عیش نصیب بیت و آخرت و بہتری و خالص پد ہا کسان انت کہ آیان چہ کفر و شرک پیریز کنت اے سرزنش پد مکر و کافران انت کہ چہ پیشی مردمانی احوالان عبرت حاصل بکننت (تنبیہ) چہ آیت و معلوم بیت کہ صحیح جنیں آدمے نبی جوڑ

کنگ نہ بوت حضرت مریمؑ، ہم قرآنؑ صدیقہؑ درجہ دانگ و ہم چہ آیتؑ پدرا بیت کہ چہ اہل بوادی (جنگلی بدوان) ء کتا م نبیؑ مبعوث نہ بوت۔
 ول یعنی چہ عذابؑ تاخیرؑ زدہ و رات پیشی قومانؑ دراجیں دراجیں مہلت دیگ بوتگ و ماں عذابؑ آیکؑ ہمکر دیر بوت کہ منکران بالکل بے فکر
 برانؑ زیاتؑ چہ زیات ناشری کنگؑ لگنت اے جاورانؑ گندانؑ پیغمبرانؑ بہ اشانی ایمان آرگؑ ہج امیت نہ داشت آنکو چہ خداؑ جانبؑ اشانؑ
 ہمکر زیات مہلت رست کہ داں دراجیں مدنےؑ عذابؑ ہج نشانی ہم نظرؑ نہ اہتگنت غرض ہر دوئیں نیمگانی احوال و علامات پر پیغمبرانؑ نا امید کنوک انت
 اے ندرگؑ گندانؑ کافرانؑ دلچم بوتنت کہ گوں انبیاءؑ ہرج وعدہؑ پے آئیانی نصرت و مئے ہلاکتؑ کنگؑ بوتگنت آدر و غیں خبر انت عذابؑ وغیرہؑ ٹھکی ایوکؑ
 پتر سینگؑ آت ہج بعید نہ آت کہ ماں چشیں نا امیت و لاچار کنوکیں جاوےؑ بہ بیانی قلوبؑ تھا ہم اے پیچیں خیالات جاگہ بگنت کہ عذابؑ وعدہؑ بہ
 ہرج رینگؑ ماسر پد بوتگتیں اصبح نہ آت یا دسواسؑ رد ماں دلش اے و ہم آورگت کہ مئے نصرت و کافرانؑ ہلاکتؑ ہرج وعدہؑ کنگؑ بوتگت زانا آیان
 تمام کنگؑ نہ بت چوتشکہ ماں دگر جاھے ارشاد انت و زلزلوا حتی یقول الرسولؑ والذین آمنوا معہ متی نصر اللہ (بقدرہ رکوع ۲۲)
 و ہدیہ مجرمانی بے خوفی و بیانی تشویش بہ اے حدؑ رست آوہدؑ اناگتؑ چہ آسمانؑ مدد سر بوت گڈا ہر کسؑ خداؑ واہت (یعنی فرمانبردارین مومنانؑ)
 سلامت داشت و مجرمانی ہندالؑ و لگوں کرت۔ (تنبیہ) چہ اللہ تعالیٰؑ غیر محدود رحمت و مہربانیؑ نا امیتی کفر انت بلے چہ ظاہری احوال و سببانی اعتبارؑ
 نا امیتی کفر نہ انت یعنی چوش گوشگ بیت کنت کہ چہ فلاں چیزؑ طرفؑ داں حدیکہ ظاہری سببانی تعلق انت یا یوسی انت و لیکن چہ حق تعالیٰؑ کاملیں
 رحمتؑ یا یوسی نیست ماں آیت حتی اذ استبأس الرسولؑ ء مئے یا یوسی مراد انت کہ آئی گوں ظاہری احوال و آثارؑ تعلق داروک بہ بیت و آگن نہ پیغمبر چہ خداؑ
 رحمتؑ کدی یا یوس بیت کنت۔ (تنبیہ) کفرؑ و سوسہ کفر نہ انت نہ بہ کتا م درجہؑ ایمان یا عصمتؑ برخلاف انت ماں حدیثؑ احتک کہ صحابہ رضی
 اللہ عنہمؑ عرض کت یا رسول اللہؑ ماں وئی دلاںؑ چشیں چیزانؑ (بے اختیار) ماریں کہ آئیانی بہ زبانؑ سر آیکؑ بدلؑ بہتر انت کہ ماسچانؑ
 سیاہیں اشکر بنیں۔ واجہؑ جست گیت آیا ہنجوش مارتؑ عرض کت ہو۔ فرمائینتی ذالک صریح الایمان سرچیں ایمان ہمیش انت۔
 ول یعنی ایش آزمانگ یا قصہ نہ انت تواریخی حقیقت انت کہ چہ اشانؑ عقلمندانؑ سبق حاصل کنگؑ لوٹیت۔ ول یعنی قرآن کریمؑ کہ ماں آئی اے
 قصص (قصہاں) بیان بوتگت کتا م و نگڑیں خبر نہ انت بلکیں تمام پیشی حقیق خبرانی تصدیق کنوک و ہر یک ضروری ایں چیزؑ تل بیچ کنانؑ بیان کنوک
 انت چونکہ ایمان دار چہ اشیؑ نفع حاصل کنت بہ اے لحاظؑ ما آئیانی حقؑ خصوصاً ہدایت و رحمتؑ ذریعہ انت۔ نفعا اللہ بحلومہ و رزقنا
 تلاوتہ اناء اللیل و اناء النہار وجعلہ حجة لنا ولا علینا آمین۔ سورہ یوسف علیہ السلام ربعون اللہ تعالیٰ۔
 ول یعنی ماں اے سورتؑ چیزیکہ دانگ بیت آمرن شاہیں کتابؑ آیات انت اے کتاب کہ تئی سراچہ تئی پرور دگارؑ نیمگؑ نازل بوتگ یقیناً
 برحق و راستیؑ انت ہجکتی خبرایت کہ چہ چشیں صاف و گیشیتگیں حقیقتؑ مثگؑ ہم باز مردم انکار کنت۔ ول
 ول یعنی اے دنیاؑ چشیں عظیم الشانؑ بلند و مضبوطیں بانے خداؑ جوڑ گت کہ آشر اشماوت گندگائے ویدا عجیبیں گپ ایش انت کہ ہج پیل پاء یا
 مٹک وغیرہ بہ چمؑ گندؑ ٹیٹ کہ بہ آئی سراچیں مزیں بوجھ (بار) اوشتا رینگ بوتگ بجز اشیؑ دگر چی گوشگ بیت کہ محض قدرتؑ غیر مری پیل پاء
 ہٹیک (تک) دیگؑ آئی قائم انت و یفسک السماء ان تقع علی الارض الا بذینہ (حج رکوع ۹) کشش اجسامؑ نظریہ اگن صحیح انت توائی بلے
 آیتؑ منافی نہ انت پرچا کہ کششؑ عرفا عمدہ گوشنت و آگن آئر عمدہ گوشگ ہم بہ بیت توائی مری نہ انت۔ دوی عن ابن عباسؑ ومجاہدؑ والحسنؑ
 وقتادہؑ وغیر واحد انہم قالوا لها عمدہ ولکن لا نری (ابن کثیر) یعنی اے بزرگانی گوشگ ہمیش انت کہ آسمان پیل پارہ دارنت بلے مالش نہ گندیں واللہ اعلم
 ول استواء علی العرشؑ بیان ماں سورہ اعرافؑ گوست ہمودا چارگ بہ بیت۔ ۱۲

وہ یعنی روحِ وقتی دورہ ماں سال ۶ و ماہ یک ماہ ۶ تمام کنت یا لاجلِ مُسَمَّیٰ ۶ یعنی داں مقررہ وقت ۶ زورگ بہ بیت تو اے مطلب بیت کہ ماہ و روح ہمے پیا گردش کنان بیت داں قیامت ۶ و یعنی ہما ذات ۶ چشیں عظیم الشان مخلوقات ۶ پیدا کرتی ہے آئی شے دوبارہ پیدا کنگ چون مشکل بیت ہم یک سر پدی، تدبیر کنگ و مدد ابلی و واقف کار و طاقتورین حکومت و تی ملک ۶ باغی و سرکشان ۶ پنچش آزاد و بیل نہ کنت و نہ چہ وفادار و امن پسندین رعیت ۶ راحت و آرام ۶ چمان ۶ بند کرت کنت گدا چون ممکن انت کہ خداوند قدوس کہ آ زمین و آسمان ۶ سخت ۶ تہناوت خدا بند و چہ وقتی تدبیر و حکمت ۶ تمام میں مخلوقات ۶ علوی و سفلی ۶ انتظام بخوبی رہ بندہ قائم دار و کس واجہ انت مطیع و عاصی ۶ را پنچش مفت ۶ بید بکنت المی انت کہ یک رو چہ وفاداران ۶ وفاداری ۶ صلہ بر سبت و عاصی و گنہ گار ۶ آئی جرم ۶ سزا بر سبت گدا دھڑے ماں اے زندہ مطیع و عاصی ۶ میا بنجی ۶ ما چشیں صافیں فرق و تفاوت تے نگندین، توجہ نامنگ کپیت کہ چہ زندہ بعد یک دگر زندہ ہست کہ ماں آئی ۶ درستان آسمانی عدالت ۶ دیمہ حاضر و ان ۶ وقتی عمر ۶ کزنگین کارانی تمام ۶ بخت و کنت یعنی کوہ کہ یکیں جاگہ ۶ لک انت و دریا کہ ہر و ہر ۶ تہو ک انت ۶ یعنی جو روزن شرک و ترشش، سیاہ و اسپت گرم و سرد و نوکین تحقیق ۶ رو ۶ ماں ہر یک ۶ نرو مادہ ۶ موجود ۶ و اشی ۶ معنی ۶ مراد ماں سورہ اعراف ۶ گوشت ۶ ہمواد چار لازم انت ۶ بالائیں آسمان ۶ مقابل ۶ پستیں زمین ۶ ذکر کت ۶ گول آسمان ماہ و رو چہ بیان بولت کہ ہر کی رفتار جدا انت و ہر کی وقتی کار ہم جدا انت یکی ۶ گرم و تری شہان ہر چہ کارے کہ کنت چہ دومی ۶ ساترین سبکین شونی اکاردات کنت ہمے حساب ۶ اے زمین ۶ مختلف و جدا جدا جا و روگوں آئی ۶ تعلق دارین مختلف چیزان ۶ بیان کت جاگہ کوہ لک انت جاگہ دریا و روک و چوک انت ہر چہ نیگ کہ پیدا بیت مایان ہم شکل و صورت، رنگ، نام، خورد و مزہ، نرو مادہ ۶ اختلاف انت کہ دی زمین چہ رو چہ ۶ کوئی ۶ روشنائیت کہی شب ۶ سیاہیں نقاب ۶ وقتی دیمہ پائشیت پیدا عجیب تماشا ایش انت کہ چنت زمین ۶ ٹکر کت ماں و نا ہم دپ انت گول یکیں آب ۶ سیراب بنت یکیں رو چہ ۶ شہان درستان ۶ سر بنت یکیں گوات درستانی سر کشیت اشی ۶ باوجود اینقدر جدا جدا بر و ٹمرہ کارنت ووت ماں وقتی پیداوار ۶ کمی زیادتی ۶ اینقدر فرق و تفاوت انت کہ آگند و کان ماں حیرت و عجب ۶ دور دنت غور و فکر جزو ک اے نشانان ۶ گندان ۶ شری ۶ زانت کہ ماں یکیں ابر و رحمت ۶ آبیاری، یا یکیں رو چہ ۶ ہدایت ۶ موجودگی ۶ انسانانی مادی و روحانی احوالاتی اختلاف ہم چشیں گرانیں خبرے نہ انت و ایکہ لا محدود قدرت ۶ یک زبردستیں دستے چہ آسمان ۶ بگردان زمین تمامیں مخلوق ۶ ترکیبی نظام ۶ ماں وقتی دست ۶ جلوک انت کہ آئی ۶ ہر چیز ۶ استعداد ۶ رد ۶ آئی اثر و عمل ۶ دائرہ ۶ مزہ مضبوطی ۶ حد بندی کرتی گدا ۶ چشیں لامتناہی قدرت ۶ اختیار دار و کس خدا ۶ چون مشکل بیت کہ مار مرگ ۶ پید دوبارہ زندگ بکنت و اے عالم ۶ اداریں عنصرانی کیمیا و سی تحلیل کنان ہر یک خبر و شر ۶ آئی جاگہ (مستقر) ۶ سر بکنت ۶ یعنی چریشی ۶ مسترین عجیبیں جبری بیت کنت کہ ہر کس ۶ اول سر ۶ یک چیزے اڈکت آدو بارہ پرائی اڈکنگ ۶ قادر

کُلُّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ
ہر یکے گردیت پہ مقررین و قنات انجام دنت کارا ظاہر کنت نشانیاں کہ شاید شہا
بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ۶ وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا
پہ وقتی پروردگار ۶ دیدار ۶ یقین کنان ۶ اہما ذات انت چیری گیت زمین کویری کنت پہ آئی ۶ سرا
رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الشَّجَرِ جَعَلَ فِيهَا رَوْحِينَ ۶ انثین
کوہ و جوی ۶ و چہ ہر میو یا آدمی کت ماں آئی ۶ تھک جنت و دو قسم ۶
يُغْشَى اللَّيْلَ النَّهَارُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۶ و
ماں پوشیت رو چہ پاپ شب ۶ بیشک ماں اشی تہا نشانی انت پہ ہما کسان کہ فکر کنت ۶ و
فِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُّتَبَعَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِّنْ أَعْنَابٍ وَزُرْعٌ وَنَخِيلٌ
ماں زمین ۶ کزنت (ڈگارت) ۶ تریک ۶ تریک و باغنت ۶ انگور ۶ و کشار انت و چچ انت
صُنُوفٌ ۶ وَغَيْرِ صُنُوفٍ يُسْقَىٰ بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفِصِلُ بَعْضَهَا
چکما تیں و بے حمل (ایوانٹیں) ۶ سیراب کنگ بنت پہ یک آبے و ماشرکین بہت
عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الْأَكْلِ ۶ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۶
پہ ہمتے دگر ۶ سرا ماں ناما میویانی ۶ بیشک ماں اشی نشانی انت پہ ہما کسان کہ سر پدنت و
وَإِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ ۶ إِذْ أَكْتَابُوا بِآيَاتِنَا الْفِي خَلْقِ جَدِيدٍ ۶
و اگر تو حیران مانے گدا ۶ امرانی خبرے آبیانے گوشت کہ ایا تیکہ مانا کہ ٹیں ۶ یا از سر نو پید کنگ ٹیں و
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ الْأَغْلَىٰ فِي أَعْنَابِهِمْ ۶
ہمشنت ہما کسان کہ منکر بوتنت چہ وقتی پروردگار ۶ و ہمشنت کہ لوپ ماں آبیانی کنت ۶ بیت
وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۶ وَكَسَتْ جُلُودُكَ
و ہمشنت دوزخیاں ۶ آماں اودا ہمیشہ ماننت ۶ و اشتاپ لوشت چہ تو
بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ ۶ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْبَثْلُ ۶ و
بدبارا ۶ پیسر چہ نیکیا ۶ و گوشت شگ چہ آبیان پیسر بازین عذابے ۶ و

مبیت (العباد باشر) ۶ چشیں بخوش کہ اے مردماں ۶ بخت بعد املوت ۶ انکار کنان ۶ چہ خداوند قدوس ۶ شہنشاہ ۶ مکرانت تو چشیں باغبانی انجام ہمے بوگ لوٹیت کہ ماں گت ۶ طوق و ماں دست و پادان ہنگری و زمزلی ماں کنان ابدی بندی خاد ۶ چکل دیگ بہ بنت کہ آدر حقیقت ۶ پہنچیں گناہ گاران جو کنگ بونگ ۶ یعنی حق ۶ قبول نہ کنت کہ چرائی ۶ برکت ۶ دنیا و آخرت ۶ شری دست بکپیت و گوشت کہ عذاب ۶ بیار ۶ ۱۲

اِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ عَلٰى ظُلْمِهِمْ وَاِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيْدُ

بے شک تیری پروردگار معافی ہم دینے مردمان باوجود آبیانی ظلم و تیری پروردگار عذاب ہم

الْعَقَابُ ۱۱ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اَوْلَا اَنْزَلَ عَلَيْهِ اٰیَةً مِّنْ رَّبِّهِ

سکت انت و گوشت کافران کہ پرچہ ایریجک نہ بوت پائی و سر انشانہ چہ آئی پروردگار و طرف

اِنَّا اَنْتَ مُنْذِرٌ وَّلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ۱۲ اَللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ

تبی کاریم و پرینگ انت و پروردگار نشان دیو کہ بوتگ انت و زانت ہر چہ کہ ماں لاپا داریت ہرچ

اُنْثٰی وَّمَا تَغِيْضُ الْاَرْحَامُ وَمَا تَزِدُّ اَدُوْلًا وَّكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَ

مادگینے و آجیزیکہ کم کنت چکدان و آجیزیکہ پر کنت و ہر چیز آئی و گرا بہ اندازہ

بِمَقْدَارٍ ۱۳ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيْرُ الْمُبْعَدُ ۱۴ سَوَاءٌ

انت و زانو کہ پوشیدہ و ظاہر خبرانی چہ درستان مستر بلند تر و برابر انت

مِّنْكُمْ مَّنْ اَسْرَ الْقَوْلِ وَمَنْ جَهَرَ بِهٖ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ

چہ شما ہر سیکہ آہستہ خبر کنت و سیکہ سک خبر کنت و ہر سیکہ چیریت ماں شب و

وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ ۱۵ لَهُ مُعَقَّبَتٌ مِّنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖ

و تنکان گردیت ماں روچا و آبیار فرشتہ بیت رندہ رند کانت بندہ و دیم و نیمگا و آئی و پشت و نیمگا

يَحْفَظُوْنَہٗ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتّٰی يُغَيِّرُوْا

و آئی و نگہبایا کنت بہ اللہ و حکما و اللہ بدل کنت و چہ قومیہ حالتا و وقتیکہ بدل کنت آجیز یا کہ

مَا بِاَنْفُسِهِمْ وَاِذَا ارَادَ اللّٰهُ بِقَوْمٍ سُوْءًا فَلَا مَرَدَ لَهُ وَمَا لَهُم

ماں آبیانی دلاہ مستنت و وقتیکہ بلوئیت اللہ بہ یک قومیہ سرامصیبتہ پدا اگر دینگ نہ بیت و نیست پر آیان

مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّالٍ ۱۶ هُوَ الَّذِيْ يُرِيْكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا

بغیر چہ آئی و مددگار و ہا ذات انت کہ پیش داریت شمارا گرو کا پترسا و امینا

وَيُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ۱۷ وَيَسْمِعُ الرُّعْدَ بِحَمْدِهٖ وَالْمَلَائِكَةُ

و چست کنت گرا نیں جبران و تسبیح گوشت گردنہ پائی و خوبیاں و فرشتیان

مَنْزِل ۳

وہ یعنی پیش باز قوامی سرا اللہ عذاب آوردنگ بہ شے سرا یا زبانی ہی مشک نہ آت۔ جہر فقط ہمنکر انت کہ تیری پروردگار چہ و تی علم و عفوہ شان و ہر یک خوردین منہیں جرم و سر گرفت نہ کنت امر دمانی ظلم و ستم و بے گون معافی و در گذر کنگ کار گریب و انکہ اشانی ظلم و ناشری و زمزلی (زنجیر) سک دراج کش بیت ہما و ہدے گدا ہی کس چہ آئی تباہ کنوکیں عذاب و رستگار بیت نہ کنت و یعنی ہرچ نشانی وے کہ ما لویں ایر چہ ایر گیجک نہ بوت کہ چرائی گندگ و ماہ ایمان آرگ و لاجار بوتکتیں و یعنی آبیانی دیم دیگ ماں تیری قبضہ و نہ انت اے تو خدا و کارانت ہرچ آیتے بہ پیغمبر و باور کنگ و مناسب بیت اثر پیش داریت شے فرض ایو کہ ہمنکر انت کہ دوزوہی و گپ و بجن چہ بدیں کارانی خطرناک انجام و مخلوق سر بد کن۔ ساری و ہم ہر یک قوم و نیمگ ہادی (راہ پیش داروگ) و نذر (ترسا نیوک) آیان و کنت چرایاں کسے و چشیں دعوئے نہ کنت کہ ہرچ نشانی دژن طلب کنت آلم و پیش دارگ بیت البت خدا و راہ و

پیش دارگ آبیانی کارانت ہما کار شمیگ انت۔ بے آپہ خاص خاصیں قوماں ہادی انت شما بہ دنیا و ہر قوم و ہادی بیت۔ وک کہ لاپ و چک زانت یا مادگ سے تمام انت یا نیم بنگ انت شرانت یا سئل انت و غیر ذلک چا حوالا۔ وک یعنی ماں لاپ پتری و لاپ و چک یک بیت یا زیادہ انت تمام بوتگ یا تمام انت ماں کیں مدت و چکات بیت یا زیات مدت و پد چک مات بیت غرض لاپ و نز آیک و وچ روگ و تہا میں اسرار و اسبابان اوقات و احوالان و سرچہ زانت و تی فرا و انیس علم و رد و ہر چیز ماں ہر جا و رد و آئی مقدار و برداشت و رد اجلیت و قائم داریت ہما پیا آئی و ہرچ آیتے بہ بنیانی تصدیق (باور کنگ) و ایر گنگنت ماں آیان خاصیں اندازہ مصلحت و اسرارانی حساب دارگ بوتگ۔ ہر و ہدے ہر نذر بنی آدم و استعداد و صلاحیت و رد انشانانی ظاہر کنگ مصلحت آت ماں آئی کمی کنگ نہ بوت باقی قبول کنگ و نفع گرگ و رد امر دمانی اختلاف ہما ہمیں انت چو شکہ چہ لاپ پریانی لاپ و پیدایوکیں چکاتی احوال و تفاوت استعداد و تربیت و رد و مختلف بنت وک اے خدائی علم و لا محدود فراوانی و آئی احاطہ و بیان بوت یعنی دنیا و ہی ظاہرین پوشیدہ این چیز چہ آئی و چیرہ انت و تہا میں عالم آئی تصرف و اقتدار و چیرگ و انت وک علیم الہی و عموم بیان کنان و خاصیں مقام و مناسبت و رد امکلفانی احوال و بابت و پیش داریت کہ شے ہر یک قول و فعل و چہ چا گرد و دے فراوانیس علم احاطہ کنوگ انت۔ چیریکہ شہاں دل و چیریکہ انت یا میزان میزان و بکن ات و چیریکہ سر ظاہری بگوش ات و ہم کاریکہ شہاں ماں شب و تہا روکی و بہ دز کانی بکن ات و ہرچ کاریکہ ماں روچ رحمان انجام بدے ات ہر دو بینانی حساب خدائی علم و رد و یک پیمانت لہتیں مفسران و آیت و را ماں مردمانی سرجمانت بہرگزنگ من اسر القول (ہر کس جہر چیریت) من جہر بہ (ہر کس ظاہر کنت) من ہو مستخف باللیل و سارِب بالنہار (ہر کس و تی کار و شب و بہ دز کانی بکنت مثلاً شب و دزری کنگ روچ و تہا دارا بکنت مثلاً نماز و انگ) اے کل اللہ تعالیٰ و یک پیم معلوم انت۔

وہ یعنی گون ہر بندہ اللہ فرشتہ ماموران کہ چرایاں لہتیں آئی پیشی رندی کل عملان و نبشہ کنت و لہتیں چہ خدا و حکم و ہما بلایان و دور کنت کہ خدا چرایان بندہ و حفاظت کنگ لوئیت۔ چو شکہ ماں اے عالم و خدا و عام عادت انت کہ ہرچہ پیدا کنگ بلوئیت آئی ظاہری سببان و جبریدہ کنت ہما پیا آئی و چیری باطنی سبب و ذریعہ ان و دی (پیدا) کزنگ انت کہ آیان و دے جم دیست نہ کنت لیکن مشیت و خداوندی آیان و نافذ کنگ لوئیت۔ وک یعنی اللہ تعالیٰ چہ و تی مہربانی و نگہبانی و کہ آدم چہ آئی طرف جاری انت ہی قوم و زہر نہ کنت و انکہ آوئی رفتار و گون اللہ بدل کنت و ہر یک بدل کنت گدا آفت و رنج سرنت گدا آفت ہجرہ ٹگنت و نہ چشیں جاوے کسے و مدد کار و کبت (تنبیہ) اد و قوامی عروج و زوال و قانون پیش داشت انت نہ اشیا و افرادانی۔ قوامی شری و حرا و حکم و واسطہ اکثریت و کاران و ہر جاگ و لحاظ دارگ بیت۔

فلا ساری بندھانی حفاظت و ذکر آت پدا چرید عملی آیو کیں مصیبتانی بیان بوت۔ معلوم بوت کہ خدا ذات انعام و انتقام ہر دو عینانی جامع انت ہے مناسبت و ادا قدرت و لھتیں بچیں نشانی شون دیگ بوت کہ جرایان بہ یکیں امید و خوف و دو متضاد جاور پیدائنگ و صلاحیت موجود انت یعنی و ہدیہ گر وک شہم جنت تو ایت بیت کہ ہور کیت و پدا ترس ہم ماں دل و پیدائیت کہ مبادا اشئی مے ہلاکت و سامان گون بیت سیاہ بزیں جنر چہ آب و پُر بوان و و ہدیہ کایت توان راح محسوس کنت کہ باران رحمت و نزول بیت گول اشئی و ہور و فکر و انگیر بیت کہ آپ و طوفان مہیت بالکل بہ ہے پیا انسان و باید انت کہ رحمت الہی و امید و اربیت مگر چہ اللہ پیکر ایمن و بے فکر ہم بیت۔ ۱۲

ہے صفحہ و خوائد: ول یعنی توار کشوکیں

جنر (استون) یا فرشتہ چہ زبان حال و یا قال و حق تعالیٰ تسبیح و تحمید و کنت و ان من شیئی الا یسبح بحمدہ و لکن لا تفقہون تسبیحہم (بج اسرائیل۔ رکوع ۵) و نمایں فرشتہ گون ترس و لرز و ماں آئی حمد و ثنا و تسبیح و تحمید و مشغول بنت (تنبیہ) رعد و برق و غیرہ و بابت و ہر چہ گیس دور و تحقیق ایش انت کہ جنرانی تھا "قوت کبرائی موجبہ" موجود انت و ماں زمین و "قوت کبرائی سالبہ" ہر چہ جنرے زمین و زیات تر بیت ماں آئی و کدی کدی زمین "سالب کبرائیہ" شامل بیت پدا ہما جنر و سربر و باز بر و ہما جنر و زنت کہ ماں آئی "کبرائیہ موجبہ" موجود انت و اسے قاعدہ چہ تجربہ و معلوم بوتگ کہ جدا جدا قسم کبرائیہ دار و کیں و جسم و ہدیہ یکہ دیم بدیم بنت تو ہر یکہ ماں و کیں و کدی و کبرائیہ و جذب کنت تا کہ ہر دو عینانی قوت کبرائیہ متحدہ بنت۔ چہ ہے قاعدہ و برزی و جبری جنر و ہدیہ یکہ گرے و کبرائیہ قوت و ہر دو قوت نیگ و چکنت تو چہ دو عینانی یک جا ہی و تر ندیں حرارت (گرمی) پیدائیت و چہ تر ندیں حرارت و حجم و مناسبت یک آتشی شہے ظ ہر بیت کہ اثر و صاعقہ و گوشت سے صاعقہ و چمک و روژنائی و نام "برق" انت و ماں گوات و چہ آئی سرایت کنگ (شامل لوگ) ہر چہ توارے در کیت "رعد" انت کہ ہر بار و ہے آتشی شرارہ برے جنران و گواتان و دران و چہل و کیت کہ آئی و مزین عجیبی افعال و آثار گندگ و لگنت ابید چہ شئی لوگان ڈربیت کو ہان و دو کیت کنت و جناورانی ہلاکت و سبب جوڑ بیت۔ باز برا گندگ بوتگ کہ آئی و گون مزین خیال داری و یک مردے و جان و گدان و کشان یک در چکے و ٹال و سرا بر کنت مگر گور کنوک و جسم و چہ خراشے ہم نہ رسات (دائرة المعارف فرید و جدی)۔ چہ شئی گندگ و ہے خیال پیدائیت کہ برق و مرے آتشی شعلہ (شہم) و کتام ذی شعور و ذی اختیار قوت غیر مرئی رہ بند و کار کنت مار ضرورت نہ انت کہ بالا بیان بوتگیں نظریہ و انکار و بکنیں۔ و لیکن اسے بیان کنوک و توار کنت کہ مثل "روح" و "قوت کبرائیہ" و اصل حقیقت دینگہ پردہ و چیرگ و انت۔ انبیاء علیہم السلام و شہود

۳۸۴ دما آبرئ ۱۳ الرعد ۱۳

مِنْ خِفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَ

چہ آئی و ترسا و دیم دنت پیراں پدا و برش دنت پیراں ہر کیسے سرا کہ بلوئیت و

هُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ ۱۴ لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَ

آ جگرہ کنت ماں اللہ بارہ و آئی و گرفت سکت انت و آئی و توار پر دیگ حق انت و

الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ شَيْءٌ إِلَّا

ہما کساں کہ توار پر دینت بغیر چہ آتیا آبیانی کارا آتیا بیت پیراں ہر

كَبَاسِطٍ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِالْعَالِیِّ وَمَا دَعَا

مثال کسبکہ و راج بکت و قی دستاں پیراں و نیگا تاکہ بیت بر بیت ماں آئی و دیا و بجزر بیت پیراں و نہنت توار چہ

الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۱۵ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

کافران مگر باطل و گمراہ و اللہ سجدہ کنت ہر کسبکہ هست انت ماں آسمانان و ماں زمین

طُوعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُم بِالْغُدُوِّ وَالْأَصَالِ ۱۶ قُلْ مَنْ رَبُّ

پہوشی و پناہ دلکشی و آبیانی ساہگان صبح و بیگاہ و بگوش کہ کئے انت رب

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ قُلْ أَفَاتُخَذُ تَمَرًا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ

آسمانانیک و زمیں و بگوش کہ اللہ انت۔ بگوش آیان و شہادتگ بغیر چہ آتیا آید و بیں مددگار

لَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى

کہ دنی نفع و نقصان و مالک نہینت و بگوش ہیں برابر بیت کور

وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ

و بینا۔ یا کدی برابر بیت تہاری و روشنائی و ایا منقرش کنگ پیراں

شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهُ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلْ اللَّهُ خَالِقُ

شریک کہ پیداک کنگ آیان مخلوق چہ اللہ پیداک کنگ پدا شہوتگ پیدائش پیراں نظر بگوش اللہ انت ہر چہ

كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۱۷ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ

پیداک کنوک و ہماوت انت یگانہ زبردست و ایری گیت چہ آسمان آپ پدا چکا لگنت کور

مزل ۲

دار و کیں اجمالی بیان انت کہ ماں عالم و تمام و ظاہری اسبابان و ابید باطنی اسبابانی یک عظیم الشانیں زنجیر کار کنوک انت۔ ہر چہ کہ ماں دا گندس آیو یک صورت ایت بلے مرے صورت و ہر چہ غیر مرئی حقیقت پو شیدہ انت عام مردم آرا و ادراک کنت نہ کنت تہنا باطنی چہانی خدا بند آرا و لیست کنت آخر شہا ہر چہ نظریہ عے بیان کن انت (مثلاً ہے قوت کبرائیہ و قوت سالبہ لوگ و غیرہ) آئی علم ہم ابید چہ لھتیں طبعیات و زانوگران بلا واسطہ دگہ ہج کس و حاصل نہ انت کم از کم ہندو یقین نبیانی مشاہدات و تجربات و سر کنگ بہ بیت تو بازیں اختلافات و تاوت ہلاکس بنت چہ احادیث و معلوم بیت کہ ابیدگہ تو امیس و پیرا جنر و ہورانی بست و بند و سرا ہم فرشتگان جماعت مقرر انت کہ جنران و مناسب جاگہ و سر کنگ و جرایان ضرورت و مصلحت و روا کار کرگ و تدبیر کنت آگن چہ شے

بیان و روء جنبروزین وغیرہ، کبریاۃ، مدبر کتام غیر مرئی فرشتہ سے بہ بیت تو ماں اشیء انکار و ہیج وجہ نیست کہ آئراشما شرارہ کبریاۃ، نام دئیت چونکہ آچہ فرشتہ تصرف و ظاہر بیت لہذا آئرا ماں، وحی، زبان و مخاریق من نار (فرشتگان آتشین چاہک) گوشگ بوتنگ کہ چوش مشک و قیامت واقع نہ بیت چہ آئی شدت و سکتیں شہم جنگ و ہرج گروک و توارے پیدا بیت اگن حقیقت و لحاظ داران و آئرا فرشتہ، بیم و تراپ و گوں تعبیر کنگ بوت توارے و اخویں تعبیر انت۔ بہر حال ساکنس و ہر چیز و محض صورت و زانت وحی و آئی روح و حقیقت و بار و سر پدی ظاہر کت نوں چہ ضرورت انت کہ یکے و دومی و حریف مقابلہ کنوک قرار دیگ بہ بیت۔ علامہ محمود آلوسی، ماں سورۃ بقرہ شروع و اے رد معقولیں بحثے کنگ ہمودا چارگ بایدا انت۔

و اے بیڑہ کنوکانی سرباز برق و عذاب و دور مدے۔ ماں حدیث و انت کہ واجہ پیغمبر و عرب و یک غور ناکیں رئیس و گور و یک مردے دیم دات کہ آئی و منی گور و ہمراہ کن و بیار قاصد و آئرا گوشت کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ترا لوٹیت۔ درائینی کہ رسول اللہ کئے انت؟ و اللہ چہ چیز بیت؟ سہر بیگنت یا نقرہ و یار و دے (العیاذ باللہ) سہ براہے گفتگوئی کت سیمی بر و و ہدیکہ آہے گستاخانہ لفظان و در شان کنگا کت یک جنبرے چست بوت ہما دماں گروک کت و آئی کاسگ (کھوپڑی) و چہ سر و جد اکت۔ ماں لہتیں روایتان انت کہ عامر بن طفیل و اربدین ربیعہ و واجہ خدمت و حاضر بان و گوشتش کہ ما سلام و قبول کنیں بے شرط ہمیش انت کہ چہ ترا پد خلافت مارا بر سیت واجہ و انکار کت ہر دو نمناں چوش گوشان و پادا حنت کہ ما، ماں مدینہ و وادی (شبپ) و بہ نئی مقابلہ و چہ پیادہ و سواران و پُر کنیں واجہ و پستہ دات کہ اللہ آئرا دور جلپت و مدینہ و انصار آئرا جلنت آہر دو نمیں و انر بوتنت، ماں راہ و اربد و سرا گروک کت و عامر چہ طاعون و مرض و ہلاک بوت۔

(فائدہ) استون و توار و اشکنان و چوش گوشگ لوٹیت «سُبْحَانَ مَنْ يُسَبِّحُ الشَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَأَ بِكَ مِنْ خِفَتِهِ اللَّهُ هُمْ لَا تَقْتُلْنَا بَفْضِكَ وَلَا تَهْلِكُنَا بَعْدَ ابْنِكَ وَعَا فَنَّا قَبْلَ ذَٰلِكَ»

و اے ہما آئی توار جنگ لوٹیت کہ ہمک قسم و نفع و ضرر و مالک انت۔ عاجز و توار پر جنگ و ہیج حاصل نہ بیت ابید چہ اللہ و گئے انت کہ ماں آئی قبضہ و مے یاد گرانی نفع و ضرر انت؟ غیر اللہ و بہ وئی مدد و توار جنگ چوش انت چوشک تئی چات و کندے و او شنان و چات و نیمگ و دستا بشہار بیت و خوش آمد بکنت کہ آپ منی دپ و بیا۔ ظاہر انت کہ داں قیامت و آپ بہ آئی فریاد و نہ بیت بلکیں اگن آپ ماں آئی پیچک و بہ بیت پدا ہم دت سرگران و بہ آئی دپ و سر نہ بیت۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ کافر ہر کس و توار پر جنت لہتے خشکیں و ہم و خیالات انت لہتے جن و شباطین انت و لہتیں چیز انت کہ ماں آیان چیزے خاصیت ہست۔ لیکن وئی خاصیت و مالک نہ انت گدا چہ اشائی توار پر جنگ و چہ حاصل؟ چوشکہ آسس یا آپ و شاید استار ہم ماں ہے قسم و شامل انت۔

و اے حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت، ہر کس و اللہ و سرا ایمان آورت گوں و شنودی و سر و بہ آئی حکم و ردایر کنت و ہر کس و ایمان نیار ورت آخر بہ آئی سرا ہم بے اختیار ہما آئی حکم جاری بیت، و صعب و بیگاہ و ساہگان زمین و سرا پیچ روان بنت ہمیش انت آیان سجدہ۔ مطلب ایش انت کہ جواہر بہ بنت یا اعراض ہیچ چیز چہ اللہ و نگوینی حکم و در بیت نہ کنت۔ آئی اقتدار و قدرت و دیما درست فرماں بردار و سر سجدہ دانت۔ ساہگ و کم ترگ و گیش بوگ راست و چپ و لیٹ و رگ کل چہ ہما آئی ارادہ و مرضی و انت صعب و بیگاہ و ذکر شاید پمشکا کنت کہ ماں اے و قتان زمین و سرا پیچ روگ شر تر ظاہر بیت۔ و اے یعنی و ہرے ربو بیت و آقرار و ایوک پہ خدا و کن انت گدا پہ مدد یگی اید کہ حمایتی چونکائی تجو پر کتو۔ حالانکہ آیان ذرہ بر و بری و نفع و نقصان مستقل اختیار نہ دانت۔ و اے یعنی موجود و مشرک و فرق و چوش بزان چوش کہ مینا و نابینا و نوک و فرق انت۔ توجید و مشرک و مقابلہ و چوش بفہم چوشکہ نور و گوں ظلمت و۔ نوں آیا یک کو رب مشرک کہ ماں تہار و کیاں سر سر جنت۔ آہ ہما مقام و سر بیت کنت کہ او دے یک موجودے و سر بوگی انت کہ آماں فہم و بصیرت و ایمان و عرفان و روشنی و انسانی فطرت و پچکیں راہ و گام گجوک انت؟ ہجر ہر دو نمیں بہ یکیں نتیجہ و سر نہ بنت۔ و اے یعنی ہچیں مخلوقات کہ خدا و پیدا کر تگنت آیا شے و نگوہیں معبودان و چشیں چیزے پیدا کر تگ کہ چہ آئی گندگ و بہ اشائی سرا خدائی و شبہ بہ بیت آوا یک ملکے و بانزل و یک پیشکے و پادے ہم اڈ کنگ نتون انت بلکیں مثل اید کہ تمنا میں چیزان دت ہم ہما زبردستیں خدا و مخلوق انت، گدا چشیں عاجز و بے وسیں چیزان و خدائی و تخت و سرا اندارینگ چکر گستاخی و گہرتی بیت۔ ۱۲

دل چہ آسمان و ہورے گوارت کہ چرائی برکت و کور و جو رنگ لگنت ماں ہر یک جوہ آئی پراہی (فرانی) و گنجائش و روء خدا و ہر قدر آب لوٹت آپ مہبت
ماں حور دیناں کم تر آب و ماں مسترینان و زیات آپ و ہرے ماں زمین و سرانگ و لگنت تو جہ حاک و لکش و پیش و آواری کیں حراب بون پیدامیل و گنج گوان
گران و سربر و اہت چو شک ماں ترندیں آس و نقرہ و رود و آسن و ایدگہ معدنیات و آب کنت نانکہ چہ اشاں سہت، ہیران (رزان) و سراج و غیروتیا
بکنت، ماں اشی و ہرے و گچ چست بیت مگر کیں دیر و رند گچ خشک یا تالان بوان گچ کار بیت و ہر چیکہ اصلی چیزات (یعنی آپ یا آپ بو تکیں معین)
ہوائی ماں زمین و یار زمین و نند و کانی دست و سر باقی مانت کہ چہ آیاں مردم قسما قسما نفع گرت ہے مثال و بہ حق و باطل و رد و بزاں و ہر یکہ آسمانی و حی

حقین دین و زوران و نازل بیت تو بنی آدم و
قلوب و تی گنجائش و پراہی و روء فیض حاصل
کنت پداخت و باطل و ت ماں و تا گلائیش بنت تو
چریشی و میل (بوہٹک) سرکشیت سرظاہر و باطل چو
گچ و حق و جبر تریتیت، لیکن اشی و چو ش عارضی و
بے بنیادانت کیں دیر و ہرے گچ و تاوت گار بیت اہلی
چیز کہ گنجائی چیر و گار ات (یعنی حق و راستی) بس ہما
مانیت، بچا رات خدا و بیان کر تکیں مثال و چو شکائی
بہ عجیب ڈولے و ہر کس و ذہن و جبر و نندار بیت
کہ مدام حق و باطل و ت ماں و تا مقابل بیت و سرظاہر
باطل بالا و گندگ و سر گرتنگ لیکن گد سر و باطل نیست و
نا بود و حق اعلی و بالا بیت، یک مومنے و باید نہ انت کہ
آ چہ باطل و عارضی شان و شوکت و فریب موارت
ہرے و رے ماں یک انسانے و دل و و ہر یکہ حق جاگہ
کنت تو و ہم و وسوسہ آرا چپ و جاگرد کنت تو
چریشی و آرا بیدانت کہ پریشان مہبت کیں دیر و
چو شیش و خوش و خوش و تاوت گار بیت و خالص حق
ثابت و قائم بیت ماں گوسنگیں آیتاں چو نہ توحید و
شک و مقابلہ کنگ بو تکت ماں اے مثال و حق و باطل
مقابلہ و کیفیت و بیان کت دیم پدا اشیانی انجام و سرتر
گیش و گوار کنگ بیت، و یعنی ایمان و اورت و
نیکس کارش کت پرایان دنیا و آخرت و خوبی انت
حقیقی و شندوی و دل و قرار اید چہ اشان دگر کس
حاصل نہ بیت، و یعنی ادا و غیر ہر پیمائگوزیت
بے ماں آخرت و آہنگر پریشان بنت کہ آگس تمامیں
دنیا و خزانہ بے آیاں گور و بیت بلکیں ہمنکر و گہم
بہ بیت تو و اہل کنت کہ اے درستان و ماں فدیر و
دیباں و و تی جند و چہ عذاب و آزات بکنت بلے چو ش
نہ بیت، و یعنی ماں حساب و ہر پیمیں رور عایت
نہ بیت یک یک جبرے و حساب و کتاب دیگ کپیت
و ہر مومن و کافر و دینانی انجام و جہاد بیان
کنگ و رند بیم تر آب دنت کہ چو ش بوگ عقل و حکمت
عین مطابق انت چہ عقل مند چو ش گوشت نہ کنت کہ
یک ہیکس گورے کہ چہ ننگدین ہر چو ش سر و ت ماں
نہار و کس و سر سر جنت ہما مرد و ہر و بری و کنت کہ آئی
چٹاں روژ نا انت و گوں سر جیں بصیرت و چہ حق و

بِقَدْرِهَا فَحَسَبِ السَّيْلِ زَيْدًا رَافِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ
فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَيْدٌ مِّثْلُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ
الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّيْدُ فَيَدُّهُ بِجُفَاءٍ وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ
النَّاسَ فَيَمْنَعُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ
لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحَسَنَىٰ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا
لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا
بِهِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمُ مِنْ شَيْءٍ
الْبَهَادُ أَفَنُ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ
كَمَنْ هُوَ أَعْلَىٰ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولَٰئِكَ الْأَلْبَابُ
بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْعَيْثَاقَ وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا
أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَن يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ

روژنائی و استفادہ کنوک انت۔ و یعنی گوں اللہ ہر ج عہدے ماں ازل و بونگ (الست و عہد) کہ پریشی و سر انسان فطرت و ت گواہ انت و نبیانی
بانت و کر تکیں زبانی قول و قراران و درستان و پورہ کنت۔ چریشان یکے و را ہم نہ پروشت و ہم و ت اشان ماں کتام معاملے و گوں خدا و یا گوں مخلوق و
ہر ج قول و قرارے کنت (بشرطیکہ معصیت مہبت) آئی برخلاف و عمل بکنت۔ و یعنی صلہ رحمی کنت یا کہ ایمان و گوں عمل و یا حقوق العباد و گوں حقوق اللہ و
اوار کنت یا اسلامی رشتنگ و قائم دارت یا ماں انبیاء علیہم السلام و ہر فرق و تفاوت نہ کنت کہ یکے و را قبول دار بہ بنت و دوی و انکار و بکنت و یعنی حق
تعالی و عظمت و جلالت و ماں دل و تصور داران و ترسنت و فکر جنت کہ گندیں باریں اود و و ہرے ذرہ ذرہ و حساب بیت پتا چو نیں صورتے پیش کیت۔ ۱۲

عیش و نوش و بازی و گندان و سعادت و شقاوت و فیصلہ نہایت و ذلالت و ضروری انت کہ ماں دنیا ہر کس و خدائے رزق و زریات دانگ آئی ماں خدائے بارگاہ و مقبول بہ بیت، باز مقبول و دوست تائیں بندہ بہ امتحانگی ادا تگدستی و بڑگی و زندہ گوزین گانت و مرد و دیں گنہ گاران و ادا مہلت دیگ بیت کہ آباں عیش و عشرت بکننت ہے برائے خبر و دلیل انت کہ اے زندہ پدید دگر زندہ ہست انت کہ اودا ہر کس و آئی نیکیں و بدیں کارانی نمرہ رسیت بہر جا و دنیا و تنگی و فراخی مقبول و مرد و دلوگ و معیار بیت نہ کنت۔ و یعنی ہمیشہ و مقصود زمانان و ٹھل کنت و گہر قی کنت حالانکہ آخرت و مقابلہ و دنیا و زندہ چہر نہ انت چو شک یک مردے و قی لنگ و ماں دریا و مان بکننت تو ہما تری کہ آئی و لنگ و تر کنت بہ دریا و مقابلہ و چہ حقیقت داریت، دنیا و بہ آخرت و مقابلہ و

ہمگر ہم حقیقت نیست انت ہمیشہ کا عقل مند و بادیانت کہ فانی و سر باقی و دیماتر بیت راستیں گپ البیش انت کہ دنیا آخرت و کشار جاہ انت آئی جرنہ مقصود نہ انت چہ ادا و چیزان ہے پیماکار بگرات کہ اشان آخرت و کامیابی و ذریعہ جوڑ بہ بنت چو شک و اجہ پیغمبر و اصحابان کنت و پیش داشت۔ و صدہائی نشان و چار وک انتت مگر اشی و باوجود گرش بستگ انت کہ ہر چ نشانے مالتیں ہماں و مارا پیش بدار مثلاً مکہ و کوهان و کبیں کینرین و پش کشت و کشار و زمین و پراج بکن یا کوہ و پروشان آب و چمگ یا جو بکش یا مئے قدیمی بزرگان و دوبارہ زندگ بکن تاکہ مالتیں آباں و گپ و رہے بجنیں غرضیکہ ہچیں نشانی و مارا پیش بدار کہ مالتیں و سوان و ایمان بیارین۔ اشی و پستہ دات کہ بے شک خدا اچویش نشانیانی پیش دارگ و قدرت داریت لیکن آئی و حکمت و عادت چویش نہ لویت کہ شے فرمائشان و پورہ بکننت، پیغمبرانی تصدیق و ہر قدر نشانی و ضرورت انت چہ آباں زیات نشانی پیش داشتگ و ہم پیشدار گانت اید کہ صدہا معجزان و چہ چمان و تاب دیان تہنا قرآن و قی جرنہ چویش عظیم الشان نشانی انت بہ پیغمبر و برحق و و ہدیہ شہائے نشانیان و گندان و ہم بہ راہ راست و نیانکے و حق و نیگ و رجوع نہ بوتے تو معلوم بوت کہ قریبیں فلان و روء خدا و منشا ہمیشہ انت کہ شمارا بہ شے پسند کر نیگیں گمراہی و نہا و بل بکننت ماں اشی و ہچ شک نیست آگن شمارا بکننت مزن نشانی نشان و گندان و بہ آئی نیگ و رجوع بکر تہیں تو آئی و بہ قی دستور و روء شمارا و بجایم رہ شونی کرنگ انت و حقیقی کامیابی و راہان و پر شمارا آسان کرنگ انت و ہدیہ شہادت پریشی و لوگ نہ بوتے تو آئی حکمت ہم ہمیشہ و لویت کہ شمارا مجبور بکننت گدا فرمائی نشان پیشدارگ و حاجت چون پشت کپت۔ بلکیں ماں پیش نہ دارگ و شے جرنہ و فائدہ انت پرچا کہ سننہ اندریش انت کہ فرمائی نشان ہما و ہدیہ پیش دارگ بنت و ہدیہ یک قوے و را تباہ کنگ مقصود بیت۔ ماں حدیث و انت کہ حق تعالیٰ و فرمائیت اے محمد! آگن تو بلوٹے تو ماں شان و فرمائی نشان و پیش داریں آگن برائی

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحَسُنَ مَا كَسَبُوا ﴿٢٩﴾

ہمکسان کہ ایمان نش آت و قرار گرت آباں دل بہ اللہ یاد ا و بکنن بہ اللہ یاد ا قرار گرتت

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحَسُنَ مَا كَسَبُوا ﴿٢٩﴾

دل و ہما کسان کہ ایمان نش آت و نیکیں عملش کت و دل انت پرکایان و شریں جاگرت

كَذَلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ

ہمید و لادیدرات ماں مال یک امتیا کہ گوسنگ شتگنت چہ آباں پیش باز انت تاکہ تو بوانے پر آباں سرا

الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ فُلُّهُمُ سَوَاءٌ

ہما حکمیکہ دیمیں دانگنت تہی نیگ و و انکار کنت چہ رحمن و و تہی گوش کہ ہما انت منی رت

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابٌ ﴿٣٠﴾ وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا

ہچ مہود نیستنت بغیر چہ آباں آئی و سران تو کت و بہ ہماں و نیگ منی گرد گنت۔ و اگر یک قرآنے بوئیں

سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كَلِمَةٌ بِهِ الْمَوْتُ

کہ روانہ بہ بنت چہ آباں کوہ یا کمر مگر بیت چہ آباں زمین یا خبرنگ و بکننت چہ ایمان و کان گدا

بَلْ لِلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا أَفَلَمْ يَأْتِشَ الَّذِينَ آمَنُوا أَنْ لَوْ يَشَاءُ

چہ بکننت۔ بلکیں درستیں کاران اللہ و شہانت۔ آباں نول و ہم نیست ایمانداراں پر اے خبر کہ اگر بلوٹیں

اللَّهُ لَهْدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُم

اللہ گدا ضرور بہ راستیں راہی بریننت و شیں مردمانیک کشارسیت کافران پر آباں کردارانی سبا

بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةً أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّنْ دَارِهِمْ حَتَّى يَأْتِيَ وَعْدُ

سرکوبی یا ایرکیت چہ آباں لوگانی نزیکا تاکہ بیت اللہ و

چہ تو پیش پدا من مہلت دانگنت منکر زندا گپشتنوں۔ نول چہ پیمایت

ہم قبول دار نہ بنت تو ہچیں عذاب دیم دیگ بیت کہ چویش ماں دنیا بہ کسے و سرانیا تلگ۔ و آگن شمارا بلوٹے تو رحمت و توبہ و دروازگان و داروک بیں واجہ و دومی گپ قبول فرمائیت چنا چہ ہے مماندہ فرمائش کوزکان باز کس زندا مسلمان بوتنت۔ ۱۲

ہم صفحہ و خواہد۔ و اے خدائے نیگ و رجوع کوزکانی بیان بوت یعنی اشان و ایمان و دولت نصیب بیت و چہ ذکر اللہ و دجہی و سکون حاصل کنت چیا کہ مستری ذکر قرآن انت۔ اِنَّا نَحْنُ نُزِّلُ الْقُرْآنَ وَآنَا لَهُ الْخَافِضُونَ۔ چہ اشی و وانگ و ماں آباں دل و یقین و جاور پیدایت شہات و شیطانی و سوسہ دور بان و قرار و دل جہی و نقشہ قائم بیت یک نیگ آگن حق تعالیٰ و عظمت و بزرگی ماں دل و خوف و ترس و

در اکت تو دومی نیمگ، بے شمار رحمت و مغفرت، قلبی ذکر سکون و راحت، سببان، حریدہ کنت مطلب ایش انت کہ اشانی دل چہ ہر نیمگ، سندان، خدا، طرف، رجوع کنت و ذکر اللہ، نور چہ اشانی دلاں ہمک ہمیں دنیاوی ترس و لرز، دور کنت۔

وگ یعنی مال و زر حکومت و منصب۔ جاہ و جاگیر یا فرماشی نشانان، گندگت، چیز انسان، حقیقی دل جمی دات نہ کنت ایوک، چہ اللہ، یاد، ہر چہ تعلقی گوں اللہ، قائم بیت چہ اشی، دلاں پریشانی و وحشت دور بیت۔

وگ ادا طوبی، لغوی معنی زورگ بوتگ، مال ہمیشی، جنت، ہمارا چک ہم احت کہ آرا ماں حدیث، طوبی، نام دیگر بوتگ۔
وگ یعنی ہنچوش کہ مادی نیمگ، رجوع کنوکان، کامیابی، راہ، شون دیمیں، ہمے پیما بہ اے اُمت، رہ شون، ماترارا دیم داتنگ، تاکہ ہرج کتابے ماچہ دتی کا ملیں رحمت، بہ نئی سرار ہی گرت شما آ کتاب، اشان، واناں، باش کنائیں۔ ترارا پیغمبر کنگ و دیم دیگر یک نوکیسے گپے نہ انت پیشی اُمتانی نیمگ، ہم بازیں پیغمبرے دیم دیگر بوتگ۔ گدا اشان، دروغ بند کنوکانی ہرج انجائے بوت بایدانت کہ ہما خبر، اے مردم بہ دتی نگاہانی دیما بدانت۔

وہ یعنی رحمان، چہ دتی مہربانی، قرآن ایر گیتنگ، «الترحمٰن علّٰی القرآن» و شمار، «رحمۃ للعالمین»، کت و دیم دات مگر آیان سک ناشکری و نعمتانی ناسپاسی، سرالانکش بست چہ رحمن، حق، قول کنگ، منکر بوتنت بلکیں چہ اے نام، دتی وحشت و بیزاری اش محسوس کت بمشکا ماں «حدیبیہ»، صلحنامہ، بسم اللہ الرحمن الرحیم، بنشہ کنگ، سر جبرہ اش کت و اذ اقل لکم اسجدوا للرحمن قالوا واما للرحمن (فرقان رکوع ۵)

وگ یعنی ہمارا رحمان، کہ شما منکرات ہمائی منی رب انت و ہمائی اللہ انت کہ آئی شریک ہج کس نہ انت قل ادعوا للہ او ادعوا للرحمن آیات دعو اخلہ الا سماء الحسنى (بنی اسرائیل۔ رکوع ۱۲) منی آغاز و انجام درست بہ ہمائی دست، انت منی بھروسہ بہ ہمائی ذات، سر انت نہ چہ شے انکار و تکذیب، منارا ضرر رست نہ چہ آئی امداد و دوز مکی، نا اُمت ان۔

وگ ادا چہ قرآن، مراد عام کتاب انت چو شکہ ماں یک صحیح حدیث، نہ اور، سراللفظ قرآن گوشگ بوتگ یعنی اگن یک کتابے چشیں دیم دیگر ہونیں کہ چہ آئی، شے اے فرماشی نشان سرجم بہ بیت تو ابید چہ اے قرآن دگہ چہ بوتگت۔ اے ہما قرآن انت کہ آئی، روحانی طور، مثل کوہان بلکیں مردمان، چہ آیبانی جاگہان کنر بیت انانی قلوب، زمین، ویران، چہ آیان خدا فی معرفت، چگ ربیننت وصول الی اللہ، راہان، سالانی بدل، کیس ساعتان جت و گواریننت ماں مردگیں و دلاں، ابدی زندمان گیتنگ و ہدے چہ چشیں قرآن، ترارا شفا و ہدایت نصیب نہ بوت تو بند خبر، شے طلب، روء، اگن اے قرآن مادی و حسی طور، ہم آدرست چیزان، پیش بدایت کہ آیبانی شما فرماشی، کن انت پداہم کے، اُمت بدایتیں کہ شما ایمان کارات و نوکیں حجت و چپ و چوٹیں بحث و تکرار ان گلائیں نہ بیت شما ہنچوشیں گتئی و سرکش، واجرات کہ کتام نشان، گندان، کدی ہم ایمان یاروک نہ انت اصل چوش انت کہ درستیں کار (ہدایت و ضلالت) ماں اللہ، دست، انت ہر کس، آلوٹیت دات قیامت، آرا ہدایت حاصل نہ بیت بے آھا کس، لوٹیت کہ آچہ دتی جانب، حق، قول کنگ، واہگ، داروک انت۔

وگ شاید ہمتیں مسلمانان، ماں دل، خیال گوشگ کہ یک برے اے کافرانی فرماشی سرجم کنگ بہ بیت بلکیں ایمان بیارنت خداے پاک اشان، سرپری دنت کہ دتی خاطر، جمع بکن ات اگن خدا بلوٹیت تو ابید چہ یک نشانے، پیش دارگ، درستان، بہ تجکیں راہ، بیاربت بے اے آئی، عادت و حکمت، برخلاف انت آئی، انسان، داں یک حدے، دتی کسب و کارانی واسطہ اختیار و آزادی دیان، ہدایت، بازیں سامان جمع کر گتنت بلوٹیت چہ آیان سوت حاصل کت کنت چہ ضرورت انت کہ آیبانی فرماشی سرجم کنگ بہ بیت ہدایت، سامانانی زیادتی، باوجود اگن سرکشیں مردم ایمان بیارنت و دتی ایمان یارگ، بہ ناہودگیں فرماشی سرادرنخت تو مئے ارادہ ہم چوش نہ انت کہ ماتما میں دنیا، قبول دار بکنا نہیں کہ آلم، ایمان بیارنت لَا هُمْ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ، گوشتگیں خبر، ہم واپورہ کنگی انت۔

وگ یعنی مکہ، کافران گو فرماشی نشانان ایمان بیارنت البت اے پیما ایمان کارنت کہ بروبریک آنتے یا مصیبتے انسانی دتی جرند، سرا یا اشانی کر دگورانی نندوکانی سرا کیاں بہ بیت کہ چہ آئی، گندگ، اشان، عبرت حاصل بہ بیت مثلاً ماں ہما، چیزے نفرچہ مسلمانان دست، کشگ بہ بنت چیزے قید کنگ بہ بیت چیزے ماں یک دگہ جنجالے، گرفتار بہ بنت اے سسلہ یک دڑے، بہ بیت دانکہ خدایا، وعدہ سرجم بہ بیت یعنی مکہ فتح بہ بیت و جزیرۃ العرب چہ شرک، گندگی، صاف و پلگاد بہ بیت بے شک خدا وعدہ پکا انت دتی و ہد، سرانجام بیت۔ لہتیں مفسران، ماں «أَوْ تَحِلَّ قَرِيبًا مِنْ دَارِهِمْ»، رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم، نیمگ، خطاب کنگ، متنگ یعنی شما آیبانی میتنگ، نزدیک، ایرکپ انت چو شکہ ماں حدیبیہ، بوت۔ اے ڈول، گدا چہ «قارعة»، مراد ہما سرا یا بنت کہ ماں آیان، پیغمبر، جرند گون نہ بوتگ۔ چہ لہتیں سلف، منقول انت کہ اے آیت در بابت تمام کافران انت ماں اشی، مکہ، نندوکان، خصوصیت حاصل نہ انت۔ واللہ اعلم ۱۲

وما ابرئ ۱۳

و یاد جنگ خشک نفس و زد درگ و شیطان و
فریب انت همه جبر و اشان و چہ راستیں راہ و دور
ہما کس و توفیق دنت کہ چہ وقی اختیار و پت و ہدا
دیگ بنت و یعنی سزا دیگ و بغیر اشان بلہ نہ
کینت کہ آئی و جنتی لونت لَامَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ
سارتی و تکلیف لَا یَرَوْنَ فِیْہَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِیرًا

۱۳۱. اهل اسلام و اهل باطل و انجام بیکدیگر

عَرَبِيًّا وَلَٰكِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ

پہر عربی زبان سے نہ اگر تو بروئے آبیان و اہل ثانی رندا رندچہ ہما علمیا کہ ترا رستگ

مَالِكٍ مِّنَ اللَّهِ مِنْ قَبْلِي وَلَا وَاكِ ۖ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا

گدا نیستنت ترا پہ اللہ سے مقابلہ چھ مدگارے و بچینو کے وک و دیدماتگ ما بازیں رسولے

مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ آزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً ۖ وَمَا كَانَ لِلرَّسُولِ

چند تو پیش و دانگ ما آبیان جن و بچت و نبوتگ ہج رسولے دستا

أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ۖ يَمْحُو اللَّهُ

کہ بیاریت یک نشانے مگر پہ اللہ اجازت سے پہر یک وقتیا حکمے نوشتارنت وک نابود کنت اللہ

مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ ۖ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ ۖ وَإِنْ مَا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ

ہر چیکہ بلوٹیت و باقی پشت گجیت و ہما لے کر انت اصل کتاب وک اگر پیش بداریں ترا لھتے چہ ہما و عدیاں

الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفِّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاءُ وَعَلَيْنَا

کہ ماگوں آبیان کنگ یا (ساری) چست کینیں ترا گدا اتی سرا و رسیدگ انت وے سرا

الْحِسَابُ ۖ أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ

حساب کرگ انت و آنکھت چے ؟ کہ ما کائیں ماں زمین سے کہ کم کینیں آبیان چہ آئے

أَطْرَافِهَا ۚ وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ ۖ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۚ

گورا و اللہ حکم کنت ہج کے نیستنت کہ پیشا دورنت آئی و حکم و ازوت گریب حساب وک

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلَئِمَّا يَكُونُ جَمِيعًا يَعْلَمُوا مَا

وہ تحقیق کرکے کنگ ہما کسان کہچہ آبیان پیش بوتگنت نون اللہ دستانت تمامیں مکرو زانت ہر چیزیکہ

تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ ۖ وَسَيَعْلَمُ الْكُفْرُ لِمَن عُقِبِيَ الدَّارُ ۖ وَ

بکنت ہر کسے وک ازوت زانت کافران کہ پرکے انت آخرت و لوگ وک و

يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسَتْ مُرْسَلًا ۖ قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا

گوشت کافران کہ تو دیم دیگ بنونگے - بگوں اللہ کافی انت پہ گواہیا

مازل ۲

و دومی و مقابلہ بیان فرمائیت۔ وک ہر کسے نون قرآن دیگ بوتگ (یعنی مسلمان) و ہر کسے ساری و تورات و انجیل و غیرہ دیگ بوت (یعنی یہود و نصاری) آچیزہ اشکان و وشنو و دینت کہ آپہ تئی سرانازل کنگ بوتگ مسلمانانی و شود بوتگ تو ظاہر انت کہ آہاں ہے کتاب و داریں و کامیابی و کلید زانتگت۔ باقی ماں یہود و نصاری و ہر کسے اہل علم انصاف و طلبکار و حتی و لوگ انتت پہ ہمایان ہم پہ حسابے و شاد کامی و جاگہ آت پرچاکہ آبیان گندوک انتت کہ قرآن کریم چونکائی گوں مزین دلی آبیانی اصلی کتاب و تصدیق و آبیانی بنیانی تعظیم و تکریم و تر زیان انت بلکین راستیں اجبار و رہبانانی وجود و ہم بتوسیپی رنگ و بیان کنت ذالک بات

مِنْهُمْ قَسِيصَتَيْنِ وَرُحْبَانًا۔ چنانچہ ہے ہما انصاف پسند و حتی پرستیں یہودیان و اسلام و را قبول کنت و شاد کام بوتنت۔ وھا یعنی ماں یہود و نصاری یا ماں عرب و جاہلاں ہما جماعت ہم ہست انت کہ آبیان چہ قرآن و ہمیشکا وشن نہ انت کہ آبیان چہ آئی لھتیں چیزان انکار کنوک انت و اے ہما چیزان انت کہ آبیانی تحریف و تبدیل یارائے و داہگانی برخلاف قرآن و بیان کر تگنت۔ وک یعنی کسے و وشن بہ بیت یا بیت من و اہما خدائے وحدہ لاشریک لہ و بندگی و غلامی و کناں کر آئی و تمام نبیان و مذہبان و فی خدا متوک بوتگ و پیدا ک انت بہ ہمائی احکام و مریضیات و نیمگ و تمامیں دنیا و دعوت دیاں و خوب زاناں کہ منی انجام بہ ہمائی دست انت من بہ ہمائی نیمگ و رجوع کناں ہمو دامن ٹھکانہ انت ہمائی آخر کار منارا غالب و سرافضل و مخالفان و زیر دست و رسوا کنت ہمیشکا کسی و برخلافی و انکار و غرض و من ہج ندران ۱۲

ہے صفحہ و فوائد، وک یعنی خوشکہ ساری و دگر کتابان ہم نازل بوتگنت، اے و ہدی اے قرآن و نازل کنت کہ آمزن شانیں معارف و حکمتان و شامل و حق و باطل و مباحی و فیصلہ کنوک انت پدا چوشکہ ہر یک پیغمبر ماں ہمائی زبان و کتاب دیگ بوتگ کہ آئی ہمائی زبان آت ہما ہما واجہ محمد عربی صلی اللہ علیہ وسلم و عربی قرآن دیگ بوت بے شک قرآن و ہمیں بے درویش و زیار و کیں کتاب ماں یک ہنجیں زبانے و بایدا انت نازل بہ بیت کہ آمزن بلع و پراح زیار وک محکم صاف پر مغز و رشوک بوتگ و سبب و احوال لسنہ و مملکت اللغات قرار دیگ و حقذارانہ۔ وک یعنی کسی و انکار یا ناوشی و ہج غرض و مدار و حق تعالی و ہرچ مزین شانیں علم تراد اتگ ہمائی رندگیری و بکن اگن بندہ جبر و شما اے مردمانی و داہگانی نیمگ و لیٹ و ارت توجہ اشی و وبال و شمارا کئے رکھینیت، اے دیم گوری پہ ہر ہما کسے انت کہ آحق و طلبکار انت۔ و اگن واجہ پیغمبر مخاطب انت تو واجہ و دیماداران و دگران و اشکنا اینگ مقصود انت چوشکہ اے ہمیں بازی مثال پیش گوشتگت۔ وک یعنی پیغمبر عربی صلی اللہ علیہ وسلم و نوکیں کتاب نوکیں احکام دیم دیگ چونکائی یک عجیب خبرے بوت کہ مردم اینکر حجت در کنگانت آخر چہ اے واجہ و پیش ہم ماہرچ پیغمبر روانہ کر تگنت آبیان آسمان و فرشتہ نہ انتت ہے دنیا و نند و کیں مردم انتت کہ ورگش و ارتگت و فی حاجتان و گوں

دستان اش تمام کر تگنت و جن و بچت اش ہم است ات چہ آبیان کسے و پیشیں قدرتے نیست ات کہ مردمان ہرچ ہمیں نشانی ئے بلوٹیں آئی و آلم و پیش داشتگت۔ بلکین ہنوگیں پیغمبر و ہما ماں ہما چیز و خدا و اذن و راہ چار وک بوتگنت اشان ہما نشان پیش بداشتیں و ہما حکمان اش باشکنا بینتیں کہ آئی و اذن چہ خدا و طرف و بتوہیں، خدائی اذن و احوال ایش انت کہ بآئی گور و ہما زمانہ و ہر دور و مناسب و جدا گانہ حکم نہشتگنت و یک عہد و قرار انت کہ آثرانہ کتام نبی بدل کنت نہ فرشتہ پدا و ہدی ہر یک پیغمبر و فی دور و مناسب و حکمان و بیاریت و ماں و فی صداقت و نشانا پیش دارگ و مردمانی و داہگانی پابند نہ مانت و نہ و تارا چہ انسانی حاجتان جدا و برتر ظاہر کنگ تو ہے چیزانی ماں واجہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و موجود بوتگ چونکائی نبوت و انکار و دلیل بیت کنت۔ وک یعنی بہرہ و فی حکمت و روع ہرچ حکمے و بلوٹیت منسوخ بکنت و ہرچ بلوٹیت باقی بداریت ہرچ توے و باہیت آثرانہ بکنت ہر کسے و باہیت بآئی جاگہ و قائم بکنت ہرچ نبیانی تاثیر و بلوٹیت بدل بکنت و ہرچے و باہیت بدل اش

مکنت ہرچ وعدہ بلوٹیت ماں شرطانی موجودگی و ہدے بلوٹیت شرطانی موجودگی صورت و بکنت الغرض ہمک ڈول و تبدیلی و تغیر حکمانی محو اثبات و نسخ کنگ ماں
ہمائی اختیار و انت قضا و قدر و تمام دپترہائی و قبضہ انت و تمام گیش و گیرار دپترانی بیج و بن کہ آرا ام الکتاب گوشگ لوٹیت بہ ہمائی کر و انت یعنی ازل جپ و چاگرد و
زانو کیں علم کہ ہر یک ہمیں تغیر و تبدل و بہک صاف و چہ عیب و آزاد و لوح محفوظ و ماخذ (چمک) انت۔ حضرت شاہ صاحب نوشہ کنت کہ ماں دنیاء ہمک کار چہ
سببانی رد ماں وجود و کابنت لھتیں اسباب ظاہر انت و لھتیں چہ پوشیدہ انت سببانی تاثیر و یک طبعی اندازے است انت ہر و ہدے خدا بلوٹیت آئی تاثیر و چہ اندازہ و
کم یا زیات بکنت ہر و ہدے بلوٹیت ہما مقدار و ہدایت انسان کدی چہ یک سنگ ریزہ و مریت و کدی چہ یک تیرے و لگک و ہم سلامت مانیت و یک مقدارے ماں خدا و حکم و
است انت کہ آہجہ بدل نہ بیت ہما اندازہ و تقدیر گوشت اے دو تقدیر و نشت یکے بدل بیت و دومی بدل نہ بیت ہما تقدیر بدل بیت آ معلق انت و آ کہ بدل نہ بیت آرا

مہرم گوشت، ماں ہما حدیث و آثاراں کہ چنایاں بعض
فا ضلان و قضاء مہرم و بد لگ و شبہ بیتگ آبیانی منتقل و
تفصیل و موقح دانت آبیانی بارہ و ان شاء اللہ مستقبل
تفسیرے و تنہا لگک بت اگر خدا توفیق دات و هو الموفق
و المستعان۔ و یعنی ہرچ قول و قرارے گوں اثاں
کنگ بونگ مارا اختیار انت کہ چہ آباں لھتے شے روبرو و پورہ
بکنیں یا شے وفات و پد ظاہر بکنیں نوشمارا بہ آبیانی ظاہر
بونگ و فکر کنگ لوٹیت و نہ تاخیر و مہلت و گندان و
اے مردمان و فکر دامنگیر بہ بیت ماں خدا و علم و بہ
ہر یک چیز و مناسب و ہدے مقرر انت کہ بہ و قی و ہدے
سرا ضروری پد رانی و کنت شما و قی تبلیغ و فرض و انجام
بدے ات تکذیب کونکائی حساب و گیش و گیرار و ماوت کنبیں۔
و یعنی مکہ و سرزمین و کتر و گور و اسلام و اثر نالان
بوان بیت و کفر و زور کم تران بیت مزین و مزین قبیلہاں
و مردمانی دلائی سرا اسلام و رعب جاگ کنان انت اوس
و خورج و دل حق و صداقت و دیمازم تران انت اے
پیم و ما کم کم و کفر و حکومت و زور کنان ایں۔ باریں اے
روژ ناہیں نشانی دروغ بندان و بریشی و شون نہ دینت
کہ خدا فیصلہ اشانی مستقبل و بارہ و چہ بونگ یک عظمت
زانت کنت کہ اسلام مروچی گوں ہرچ رفتار و دیمازم
جنان انت آرا چ طاق جلت کنت نہ کنت لہذا عاقبت
خیر ماں ہمیشی و انت کہ آو کیں چیز و راست بفہمیں۔
و یعنی آئی نکوینی حکم و فیصلہ و قی جاگ محکم انت و ہدے
آئی و سنگیں و ہد کنت تو کس و ر طاق نیست کہ آرا
بہ لکینیت۔ و یعنی و ہدے کہ حساب و ساعت کنت
سر بیت گڈا دیر نہ بیت یا ہر چیز کہ پکا آئی انت آرا بخش
بزان ات کہ زوت سر بیت۔ و یعنی آملوٹیت نوشہ
فریب بے کار بت یا ایش کہ خدا اشانی فریب و پروشان
کنت مکر۔ و اصل خفیہ تدبیر و گوشت اگن بہ بدی و
کنگ بہ بیت تو بدانت و اگن بدی و دور کنگ و واسطہ
کنگ بہ بیت گڈا اثر انت یعنی آیان و چہ کائی ناپاکیں تدبیرش
کنت لیکن خدا تدبیر و رستانی سرا غالب بوت آئی و ہے
تدبیران و آبیانی سرا چٹکائی چکل دات و لا یجبت المکر
النسیء الا باہلہ (فاطر رکوع ۵)۔ و یعنی چہ ہر کس و
ہج ہمیں حرکت و سکون و سرچیں و چہیریں کار پوشیدہ نہ انت
آئی دیمازم و مکر چو نکائی کامیاب بیت کنت آراے مکاران و

بِئَنِّي وَيُنَكِّمُ وَمَنْ عِنْدَكَ عِلْمُ الْكِتَابِ ۝

مینگ و شے در میاناف و ہما کیکہ آئی را علم ہستنت کتاب و

سورة ابراهيم مکیہ و ہی انت و خمسین ایت و سید و مکیہ

سورة ابراهيم ماں مکتا ایر ہنگ و آئی و پنجاہ و دو آیات و ہنت رکعت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان باز رحم کنو کنت

الْاَنْتَ كِتَابٌ اَنْزَلْنَاهُ اِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى

اے یک کتاب کہ ما دیم و انگ پنی ہنگ تاکہ تو در بکنے مردمان چہ تہا ریان پر روشناں

النُّورِ بِاِذْنِ رَبِّهِمْ اِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝

ہنگ و پانی رب و حکما و پد راہا ہما زبردستے تعریف کنبیں و ہما شے کہ ہما ٹیکنت

مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۝ وَوَيْلٌ لِّلْكَافِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ

ہر چیکہ موجودنت ماں آسمان ماں زمین و فک و ہلا کنت بہ کافراں چہ سختیں

شَدِيْدٍ ۝

عذاب و ہما کہ دو ستدازنت دنیاء زندگانی پد آخرت و سرا و

يَصْدُوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللَّهِ وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ۝

بند کنت چہ اللہ راہا و شوہاز کنت آئی و چوٹیا۔ ہما بیت ماں

ضَلٰلٍ بَعِيْدٍ ۝

دوری گراہی و تہا و و دیم نداتگ ماہج پیغمبرے مگر بہ آئی و قومی زبان و

لِيَبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّهُمُ اللَّهُ مِنْ يَّشَاءُ وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَاءُ ۝

تاکہ بیان بکنت پرایان پدا چہ راہار د کنت اللہ ہر کساکہ بلوٹیت و بہ راہا پرینیت ہر کساکہ بلوٹیت۔ و

هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيْمُ ۝

ہما و نشت زبردست حکمتانی و اجر و و بہ تحقیق ما دیم دات موسی گوں و قی نشانیوں کہ در بکنت

آبیانی مکر و مزہ و شرچا شینیت۔ و یعنی ہجش پیشی مردمان و قی مکر و انجام پیش ات۔ ہنگیں کافران و ہم زوت عانیت و قدر معلوم بودگی انت۔ ۱۲
ہے صفحہ فوائد۔ و یعنی چہ شے دروغ بند کنگ و ہج نہ بیت، و ہدیکہ خدا و ندقدوس منی صداقت و ٹوہ ٹوہیں نشان پیش داربت قرآن کہ آئی کلام انت
ہجش آوتی خدائی کلام و بونگ و شہادت و دنت ہے پیم آ منی پیغمبر برحق بونگ و گواہی و ہم دنت اگن چمان و بیچ کناں و بچارت تو ما سکیں ناموافقیں جاوران راست و
گوں اے شان و سنگ و نالان بونگ ماں ذر منانی دلائی جاگ کنگ و دروغ و مغلوب زبردست بوان و نز آئیگ چہ خدا و جانب و منی حقانیت و سرچیں گواہی انت۔
و یعنی ہر کس و قرآن و علم و آئی حقیقتانی احوال معلوم انت اہم گوں دل و گواہ انت کہ من ہج دروغ و ٹنگ۔ ہم ہما کساں کہ آیان و پیشی آسمانی کتابان و آیات
پیشین گوئیانی اطلاع است انت آبیانی دل گواہی دینت کہ واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم بروبر ہما پیشین گوئیانی رو و ظاہر بونگ کہ اشانی احوال و واجہ موسیٰ و عیسیٰ مسیح و صرہا

سال ساریء داتنگ علیہا وعلی نبینا الصلوٰۃ والسلام۔ اے خدا! تو گواہ ہو کہ ہر چیزے گواہی تو تھی کتابانی خدا بندگان دات، اے مسکینیں بندہ ہم
گوں صدق آئی گواہیء دنت۔ تمت سورۃ الترحد بعون اللہ وحسن توفیقہ۔

۱۷ یعنی کتاب، شان عمرنی، اندازہ چلے خیر، جنگ بیت کہ مائی ابرگچوکیں وشمے پیمیں مزین شانیں واجہ آئی چست کنوک انت و مقصد ہم ہمنکر اعلیٰ و
وبالا انت کہ چرائی اعلائیں مقصد ہم بیت نہ کنت آپجوش کہ گول خدا، حکم و توفیق، تمام دنیا، مردم توری عرب بہ بنت یا عجم سیاہ بہ بنت یا گورگ مزور بہ بنت
یا زردار شاہ بہ بنت یا رعایا درستان، چہ جہالت، سیاہیں تہار وکیان، کثان، معرفت و بصیرت و ایمان و یقین، روزنی، اوشتا رینگ، کوشست
کنگ بہ بنت۔

۱۸ یعنی ماں راستیں روزنی، بہ ہماکشک، سرگرت کہ آزر بدست و سرافضل خوبیں نویسیانی خدا بند خود مختاریں شہنشاہ و مالک الکل خدا،
پیش داشتگیں و آئی رضا، سرکنوک بہ بیت۔ وہ یعنی ہر کس چشیں کتاب نازل ہوگ، پدچہ کفر و شرک و جہالت و گمراہی، تہار وکی، درہ کپت انت
آیان، سکیں عذاب و برباد کنوکیں مصیبت، چک، کپت، ماں آخرت، وہم ماں دنیا۔

۱۹ اے کافرانی احوال بیان فرمائیں کہ آیانی چیزج و پردیوک ہمے دنیا انت آخرت، مقابلہ، ہمیشی، پسند کنت و بہتر لیکھنت شپ و روح ماں
ہمیشی، دوستی، غرق انت و چوش ہم لوٹنت کہ اے دگران، ہم بہ ہما، دوستی، گرفت رکناں، چہ خداوند تعالیٰ، وشنودی، زہر بکننت پمشکا، ہم
شورہاز، انت کہ ماں خدا، دین، عیب بگندنت و چکیں راہ، چوٹ ثابت بکننت و حقیقت چشیں مردم چہ تچکیں راہ، لغزش و ران، دورد رشتنگ انت
کراستانی و اتیری، امت دارگ، بیت خدا، ترندیں دستش بہ لگنت گڈا بلکیں ہوش بکننت۔

۲۰ یعنی چوش کہ مازار بہ مردمانی ہدایت، اے مزین شانیں کتاب عطا کنت۔ پیش، ہم ماہمے و طر، ہدایت، سامان جریدہ کرتگیں، چونکہ و تی تب،
ترتیب، رد اہرک پیغمبر، اول مخاطب ہما، و تی قوم انت کہ چرایان ہما پیغمبر یا دکنگ بیت پمشکا ماں ہمایانی قومی زبان، وحی دیم دیگ بوتنگ تا مکہ خداوندی
حکمانی سر پد ہوگ، تہا جوان آسانی بہ بیت، ماں نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم، امت دعوت، اگن چہ تمام جن و انس شامل انت یدہم چہ ہما قوم، کہ واجہ
پادکنگ، بوت آیانی زبان عربی ات و تب، ترتیب، رد اہدایت، نالائی، ہمے جاو و مقدرات، کہ واجہ نبی، اولی مخاطب و پیشی شاگردوں ہنجیں آسانی و
جوانی، قرآنی تعلیمات و اسرار، سر پد بہ بنت و یادش بگرت کہ چہ آیانی برکت، تمامیں دنیا، قوم و آیوکیں نسل درجہ بدرجہ ماں قرآن، رنگ، رنگ
بگرت چنانچہ ہنجوش بوت عرباں ماں و تی نبی، صحبت، نندان ماں و تی قومی زبان، کراشان پہ آئی، سک ہدوناک انت قرآنی علمانی سرامزن
قدرت، اش حاصل کنت ید ایشاں ماں مشرق و مغرب، شنگ بوتنت و روم و فارس، سراقبضہ اش کُرت ہما و ہد، قدرت، ماں عجی قوماں
ہنجشیں زبردستیں جوش کلام الہی، معرفت و عربی زبان، مہارت حاصل کنگ، پیدا فرمائیں کہ کیں مدت، پد آیاں ماں قرآنی علوم، شرح و گیش و
گیوار، چہ و تی ہم عصریں عرباں ہم باج بُرت۔ بلکیں عموماً دینی و ادبی علوم، مدار داں ثریا، بال کنگ، شرف ہم عجیان رسیت۔ اے دول خدا، حجت
پہ بندہانی سراسر جم بو ان بوت و وقتاً فوقتاً گوں قرآنی ہدایتان فائدہ گرگ، از باب جریدہ بو ان بوتنت فالحمہ لشر علی ذالک۔ بہر جاو، خاتم الانبیار
صلی اللہ علیہ وسلم، خاص ماں عرب قوم، پادکنگ، اگن لھنیں از باب موجودانت و یقیناً موجودانت تو ہما ازبانی نتیجہ، رد اے سوال، پسہ ہم و نکیت
کہ قرآن، ماں عربی زبان، ابرگیان، خداوند عالم، عربانی رعایت پر چاکرت۔

۲۱ یعنی گیش و گیوار، سامانانی جریدہ کُرت انت گڈا ہر کس چہ اے سامان کٹ حاصل کنگ لوٹ انت آئی مدد کنان، اثر ارہ، شون دات
وہر کس، دیم، تاب دات آٹرا ماں گمراہی، وبل کُنت آذات زبردست و غالب انت بلوٹیت تو زبردستی کنان درستان، ہدایت نصیب
کنت، لیکن آئی حکمت، لوٹ ہمیش بوت کہ انسان، بہ و تی کٹ و کما، و ردا اختیار داں یک حدے، دیگ بہ بیت آزادی دیان، رحمت و غضب، کشکان،
ماں دنیا، باقی پشت بگیجیت۔ ۱۲

دل نشانیان و دیان یعنی معجزہاں و دیان و کہ آگے آیات تسعہ نام مشہور انت یا آیات تورات مراد بہ بیت و یاد بدیائیں آیان و روحان و اللہ یعنی ہمارو چانی داستانان و اشان و یاد بدیائیں و ہدیہ اشان سراسکی و سوریانی گرائیں کوہ کیت انت پدا اللہ تعالیٰ و چہ آیان نجات دات و چہ واتی ہربانی و دلوکش گوردات پرچاکہ ہر دویں قسمانی احوالانی اشکنگ و صابر و شاکرین ہر گان و عبرت حاصل بیت کہ سکی و و ہدیہ پیرشان بونگ و وشی و و ہدیہ ٹھل کنگ زیب نہ دنت ہر کس پیش و کامیاب بونگنت آیان سیکانی سراسبر و اللہ نعمتانی سراسر گرگ و سراسر فضل بونگنت و نمت کلمہ رتک الحسنى علی بنی اسرائیل بہا صبر و و د مَرَاتَمَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا لَيُعْرِضُونَ (اعراف رکوع ۱۲)۔ فل مثلاً شمارا واتی غلامش جو کر نکلت و سکیں بیگارش کینگ ات۔

فل کہ شمارا چہ غلامی و ذلت و درکت و گوں آزادی و دولت و سرفراز کت و بلا و اصلی معنی انت آزمائش۔ سکی راحت ماں ہر دویں جاذران بندہ و صبر و شکر و آزمائش انت و نیکو کوب الشتر و الخیر فتنۃ (الا نبیاء رکوع ۳) و بکونا ہوا بالحسنات و الشیئات (اعراف رکوع ۲۱) چونکہ چہ فرعونیان نجات حاصل کنگ مزیں نمت انت تواد آزمائش گوں انعام بون پشکا مترجم محقق و حاصل معنی و رواجہ لفظ "عدد" و تعبیر کت۔ اے قسم و آیت ماں سورہ بقرہ و اعراف و گوستگ ہمانا نڈہ چارگ لوتنت۔ فل موسیٰ علیہ السلام و گفتار انت یعنی ہما و ہدیہ ہم یاد بکن ات و ہدیہ شے پروردگار و جارحت کہ آگن احسان و عفتان و گوں زبان و دل و منی نعمتانی شکر و گرات تودگ زیات نمت شمارا دیگ بنت جسمانی و روحانی، دینی و اخروی ہمک پیچیں۔ و ہ ہنو گیں نعمت پیچ گرگ بنت و ناشکری و سزا جدا رسیت ماں حدیث و انت کہ واجرہ نبی و خدمت و یک سوالی و آہت واجرہ و اثر ایک دانگے ناء دات آئی و نہ زرت یا کہ دور داتی۔ پدادومی سوالی آہت اثر اہم یک دانگے ناء داتی آئی و گوشت "سبحان اللہ تملہ من رسول اللہ" یعنی اے رسول اللہ تبرک انت واجرہ و جارہ و حکم دات کہ اتم سلمہ و گورہ ایریں چہل درسمان اے (شکر گذاریں) سوالی و بدے۔ فل نعمتانی ناشکری و ضرر شے چک و کبیت خدائے ہیج تاوان نہ رسیت آئی و شے شکرانی چہ غرض انت کسے شکر و ادا بکنت یا کہ مکنت بہر جا و ر آئی ماں حمید و محمود بونگ و ہیج کمی نہ آیت ماں صبیح مسلم و حدیث قدسی انت کہ ماں آئی و حق تعالیٰ و فرمائیت "اے منی بندگان! آگن شے پیشی ورنندی جن و انس درستانی درست یک اعلیٰ درجہ و متقی شخصے و نمونہ و واتی زندہ بگوازی بنت توجہ اشی و ماں منی ملک و ہیج گیشی نہ بیت و آگن درست پیشی ورنندی جن و انس ہور بوان و بندے خبر و یک بدترین انسانے و پیماہ بنت (العیاذ باللہ) توجہ اشی و ماں منی ملک و ذرہ و قدے کمی واقع نہ بیت۔ و اے موسیٰ علیہ السلام و گڈی خبر انت یا چوش بگوش حق تعالیٰ و اے امت و دیم گور گرتنگ بہر جا و ر و ماں اشی و گوشتگ بونگ کہ ہرچ بے شمار قوم پیش و گوشتنت آیان تفصیلی نام و

وما آبرئ ۱۳ ۳۹۴ ابرہیم

قَوْلِكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكَرَهُمْ بِآيَةِ اللَّهِ أَنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۝ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ أَشِیَا نَشَانِ أَنْتَ بِصَبْرٍ نَزَّكَانٍ وَشَكَرٍ نَزَّكَانٍ وَوَقْتِكَ كُوشَتِ مُوسَىٰ گوں واتی قوم و اشیا نشتانی انت پر صبر نوزکان و شکر نوزکان فل و وقتیکہ گوشت موسیٰ و گوں واتی قوم و اذ کفر و انعمۃ اللہ علیکم اذ انجکم من آل فرعون یسومونکم کیادکن انت اللہ احسان بہ شے سر و وقتیکہ خلاصی کت شمارا چہ فرعون و قوم و رسیتش پر شہا سوء العذاب و ید بکون ابناء کم و یستحیون نساء کم بدیں مذاب و حلارش کنتت شے سجان و زندگش اشتنت شے جنیان۔ و فی ذلکم بلاء و من رزیکم عظیم ۝ و اذ تاذن ربکم و ماں اشیا آزمائش انت چہ شے رب و طرفا زندیں و وقتیکہ خبر دات شے پروردگار و لئن شکرتکم لازیدنکم و لئن کفرتم ان عذابی لشدید ۝ اگر شکر و گرت گذار و ر گیشیں دیان شمارا و اگر ناشکری کن ات گذار منی عذاب باز سخت انت و قال موسیٰ ان تکفروا انتم و من فی الارض جمیعاً و گوشت موسیٰ و اگر کفر کن ات شمارا و ہر سیکہ ماں روی زمین و انت تمام۔ و ان اللہ لغنی حمید ۝ الہم یا تکم نبوا الذین من قبلکم گڈا و اللہ بے حاجت انت نوربانی و اجانت۔ آیان نہ شکت شمارا چہ خبر ہایانی کہ پیش و گوشتنت چہ شمارا قوم نوح و عاد و ثمود و الذین من بعدہم لا یعلمہم الا اللہ و جاء تہم رسلہم بالبیت فردوا ابداہم فی مگر اللہ و آتکنت آیان گور پیغمبر آیان گوں نشانیان پدا رنتش واتی داستان ماں اقواہم و قالوا انا کفرنا بما ارسلتہم بہ و انالغی شکیمما واتی دیان و گوشتش مائیں آچیز یا کہ شمارش رہد انگ گوں آیان و ماں شک تہایں چہ ہار ہا ہا کہ منزل ۳

ع ۱۳ مع

نشان بجز چہ خدائے دگہ کس معلوم نہ انت البت چنت قوماں کہ آیان عربانی گورہ زیات نامدار انت آیان نام و گران و وایدگران و ماں و الذین من بعدہم و ادراکنان و گوشتالی فرمائیت کہ اے قوماں ہرچ انجائے بون زانا آشمارا معلوم نہ انت۔ حیرانی کپ ایت اینکہ قوماں ساری و تباہ بونگنت و چہ آیان احوال و انت شمارا ہیج عبرت حاصل نہ بونگ۔ (تنبیہ) ابن عباس و لا یعلمہم الا اللہ و انا ان و فرمان کت کذب النساءون (یعنی انساب و سرچیں علم داروکان دروغ بندانت)۔ عروہ بن الزبیر فرمان کنت کہ ماچشیں ہیج شخصے نہ دیست کہ آچہ معبدین عدنان و زیات نسب و مالان و پیش داروکان انت و اللہ تعالیٰ اعلم و یعنی کافران چہ زیاتیں زہر و واتی لنگکان و گڈ پاچنت چوشکہ ماں دگہ جاہے هست انت عضو علیکم الا نامل من الغیظ یا نبیانی خبران و اشکنان و چہ زیاتیں حیرانچی و واتی داستان و ہر واتی دپ و ابر کنت یا داستان و ہر دپ و نیمگ و بران و اشارہ کت کہ بس نون چپ بکن یا چہ مے اے زبان و ابید چہ اے جواب و دگہ ہیج امیت مدار کہ

آدم پیدا کرتا یا پیغمبر خبر ان اشکان و کدو کش و کدو کش کنگ و دپ و برت، دے ہم ممکن انت کہ آید ہو ضمیر کفار و نیمگ و "أَوْ أَهْلَهُ" ضمیر "رسل" طرف و راجع بہ بیت یعنی ملعونان و دنی و دستان و ماں پیغمبرانی دپ و سیک دانست کہ بالکل حج مکوشنت یا سرد و عیس ضمیر رسل طرف بہرست یعنی سیکستان کنان و بنیانی دستان و ماں ہمایانی دپ و سیک دات انت لھتیں و اجر گوشت اد و چہ "ابیدی" مراد نعمت انت یعنی ہرچ مزین شائیں نعمت نبیان و پیش کرتنت مثلاً شرائع الہیہ وغیرہ آبان و بہ نا قدری و ہمایانی نیمگ و تربیتنت حج و را قبول اش نہ کت چو شکہ ماں میے بتلان و گوشتنت کہ من فلانی و داتگنیں چیز و ہمائی و دیم و بحت۔ بھر حال ہرچ معانی گرگ درستانی خلاصہ ایش انت کہ اشان خدائے نعمتانی نا قدری کرت و انبیاء علیہم السلام و دعوت اش قبول نہ کت گوں آبان مزین گستاخی و پیش اہنتنت ۱۲۰

ہمے صفحہ و فوائد: دل یعنی خدائے ہستی و

وحدانیت تو چشیں چیزے نہ انت کہ ماں آئی شک و شبہ و گنجی نش بہرست انسانی فطرت و خدائے سر اگوا دانت علویات و سفلیات و عجیب و غریبیں نظام شہادت دنت کہ اے ماشیں و پڑ زہان و ماں وجود و قالب یاروک پیدا آبان اذ کنان مزین محکمیں رہ بند و کار کوگ مزین زبردستیں طاقت ایت کہ آئی و مزین سرچیں حکمت و عالم و ماشیں و بہر و قی قابو و داشتگ پمشکا متزین مشرک و ہم یک نہ یک پیما ماں خبر و منگ و دگ علاج نیست کہ مسترس خدائے آئی و زمین و آسمان وغیرہ پیدا کر نگنت ہما بیت کنت کہ آچہ حور وں خدایان برز تر و بالا و جاہ منند بہرست۔ بنیانی تعلیم ایش انت کہ وھد انسانی فطرت و یک را نوگر حلیم و قادر و زور اکیں منبع الکمالات خدائے راجہ یارت پیدا ماں اوہام و گمانانی پچگل و مان دیان و اے سادھیں فطری عقیدہ و را چیتستان یا لیوگ پر چا جوڑ کنگ بیت و جدان و ت گواھی دنت کہ ماں یک قادر مطلق و عالم الکل خدائے موجودگی و یک ڈوک یا درجک یا انسانی تصویر یا آسمانی سیارہ یا دگ کتام مخلوق و ماں الوہیت و شریک کنگ و پچگیں و راستیں فطرت و آواز و لگتال یا بد ڈول کنگ و ہم معنی انت۔ آبا ماں خدا و زور و قور و ذات و صفات و معاذ اللہ چیزے کمی مارگ بون کہ آئی و مخلوق چو خدایانی جمعیت و تلا فی کنگ لوہیت۔ دل یعنی ماتوار رز جنیں دراصل چہ مے برکت و آشمارا و قی طرف و تواریج کنگانت کہ توحید و ایمان و راہ و کام گجان و آئی مقام و قرب و سر بہرست۔ اگن شما چہ و قی حرکتان دست و کشان و ایمان و ایقان و راہ بند و اختیار بکن انت توحید ایمان یارگ و پیشتر دستیں گناہان (بحر حقوق و زواجری) و معافی کنت پیدا ایمان یارگ و پدہر ہمیں عمل کن انت گوں شما ہمیں معاملہ کنت۔ دل یعنی بہر و شرارت و سرا جلگ و صورت و ہرچ تاوانے شمارا رگی ات چہ آئی و شما امان دیگ بیت و ہمنکر مدت ماں دنیا و ماں ات سکون و دلچسپی و زندہ گواہین ات "يَتَبَخَّرُكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا" و "فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً" وغیرہ فصوص و موافق و۔ دل یعنی خوب خدائے بحث خبر و ویل بکن۔ شما در بابت و قی و بگوشت انت آبا شما آسمان و

ابراہیم ۱۳

۳۹۵

وما ابرئ ۱۳

تَدْعُونَا اِلَيْهِ مُرِيبٌ ۝ قَالَتْ رُسُلُهُمْ اَفِى اللّٰهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يَدْعُوْكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ ۚ كُنْتُمْ اَسْمَانِيْكَ وَزَيْنَ وَّلِ اَتَوَارِجَتِ شَمَارَا تَكَا بَهْشِيْتِ بِهْ شَمَا چہ شے گناہان و وِوُخَرِكُمْ اِلَىٰ اَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ قَالُوْا اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۚ وَهَلْ بَدَنَتِ شَمَارَا تَاں بک مڈے مفرنگیں و گوشتش شما و ہنجوشیں مردم ات مے ہمیں۔ تَرِيْدُوْنَ اَنْ تَصَدُّوْا عَمَّا كَانِ يَعْبُدُ اٰبَاؤُنَا فَاتُتُوْنَا بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ۝ قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ اِنْ تَخُوشُوا الْاِبْرٰهِيْمَ د بے روشنیں و۔ گوشت آبان رسولان گوں آبان ما و ہنجوشیں مردمیں مِثْلُكُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَمُنُّ عَلٰى مَنۢ يُّشَاءُ ۚ وَمَنْ عِبَادَةٌ وَمَا كَانِ شَمے ہمیں لیکن اللہ احسان کنت بہر کسیہ سر اگ بلوہیت چہ و قی بندیان و وے کار نہ انت لَنَا اِنْ نَّاتٰیكُمْ سُلْطٰنٌ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَعَلٰى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ك بباریں شے گواہین مگر بہ اللہ حکما۔ وہ اللہ سر ابا بدانت کہ توکل بکنت الْمُؤْمِنُوْنَ ۝ وَمَا لَنَا اَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلٰى اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰىنَا سُبُلَنَا ۚ وَلَنَصْبِرَنَّ عَلٰى مَا اٰذٰیْتُمُوْنَا ۚ وَعَلٰى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ درتیں راہ و ماصبرکنیں بہ ہما تکلیفان کہ شما نش و بیت مارا۔ وہ اللہ سر ابا بدانت کہ توکل بکنت التَّوَكَّلُوْنَ ۝ وَقَالَ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ تُوکل کنو کا و و گوشت کافران گوں و قی رسولان کہ مادرکنیں شمارا مِّنْ اَرْضِنَا ۚ اَوْ لَنَعُوْدَنَّ فِیْ مِلَّتِنَا ۚ فَاَوْحٰی اِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ چہ و قی زمین و یا پچرتت ماں مے دین و کڈ احکم رہدات آبان گواہیانی رب و

مزل ۲

فرشتہ ایت یا چہ انسانی جنس و ابید و گ جنسے ات وھدے کہ شما دگ حج نہ ات مے دابیں انسانے و تو آخر ماچو شکائی بہ تخی خبرانی سرا یقین بکنیں نئی و اھگ چوش بیت کہ مارا چہ قریبی مذہب و سندان و قی تابع بکنے۔ تو دلچم ہو کہ ہجر چوش نہ بیت اگن شما و قی سرافضلی و ثابت کنگ و ماں و قی مقصد و کامیاب بولگ و طرات تو یک ہنجیں سراطہرین نشان یا خدائی قبالے پیش بدار کہ آئی و دیم لوٹگ نہ لوٹگ ہر یک و گردن حمل بہرست و اے ہما وھدے بیت کنت وھدیکہ بہر مے فرمائش و رد و شما معجزہ پیش بدارے۔ دل یعنی شے اے کپ راست انت کہ مانہ فرشتہ اس نہ دگ مخلوق بلکیں ما بشریت و مثل شما اس۔ لیکن ماں انسانی فردانی جنس و احوال و درجہانی اعتبار و آبا زمین و آسمان و کد و فرق و تفاوت نہ انت آخر اینک و اشاوت مشاھدہ کن انت کہ قی تعالیٰ و چہ جسمانی دماغی اخلاقی و معاشی جادوانی اعتبار و طہتیں انسانان و لھتیں انسانانی سراجنکر فضیلت داتگ پیدا اگن چوش گوشتک بہرست کہ خدائے و قی لھتیں بندھان و آبان فطری قابلیت و اعلیٰ ملکات و برکت و روحانی

کمال و باطنی قرب و ہما اعلیٰ مقام و سرگزنگ کر آئرا "مقام نبوت" یا "منصب رسالت" گوشت تو ماں اشیء مشکلیں گپ چی انت؟ بہر جا و رچہ دعویٰ نبوت و اے لازم نہ بیت کہ ماچہ وئی بشری نسبت و ابید ماگوں دگہ جسے و دوک و دعویٰ و کنیں۔ البتہ اینکثر ثابت بیت کہ حق تعالیٰ چہ وئی بندہ امان لھنیں و سرا یک خاصیں اجسانے فرماییت کہ آہ دگرانی سرانہ بیت۔ وای یعنی نوں پشت کیت سند و ثبوت پیش کنگ و قصہ۔ گڈ اچہ خدا و حکم و ماساری و وئی ثبوت و سند و نشانیاں و ثبوت و انگیں کما قال جاء تھو رسلھو بالبینات، ہر انسانے منگ بلوٹیت پہ آئی و لچئی گڈ ابس انت باقی شے فرمائشان و تمام کنگ تو اے جبرہ مئے قدرت و نہ انت نہ مئے نصرتی عقلاً بہ آئی سرامو وئی انت خدا تعالیٰ وئی حکمت و روء بہر ج سند و نشانے بلوٹیت شمارا پیش داریت۔ چہ فرمائشی نشانیاں پیش دارگ و ایمان حاصل نہ بیت البتہ چہ خدا و بخشگ و آ حاصل بیت لہذا یک ایماندارے و بہ آئی ذات و بہر و سہ کنگ لوٹیت اگن شمارا قبول دار نہ بیت و بہ مئے عداوت و نادان دیگ و لاک

بسنگو تو مئے بہر و سہ ہما خدا و ہر بانی و امداد و سراقاٹ مانوک انت وک یعنی حق تعالیٰ و مارا توحید و عرفان و شریعت و نوشانیان و حقیقی کامیابی و کشک ترینگ گڈ اچون ممکن انت کہ ماہ آئی ذات و توکل ممکن وای یعنی شمارا وری ہر قدرت و توان و تکلیف بدبیت چہ خدا و فضل و مئے توکل و تہا فرق پیدا نہ بیت متوکلانی کار ابس نہ انت کہ سکئی سوریان و گندان و چہ توکل و استقامت و کشک و پشت و بکنز انت۔ وای یعنی وئی توکل و غیرہ و گپ و بھن زیبا تیں بزرگی ظاہر ممکن بس نوں چہ و خبر و یکے قبول دار بہ بیت۔ یا شاہ (چہ بعثت و پیش و پیا) گوں ما ہور تہو رہ بیت و ہر کس شمارا براہ کرنگت آیان پدا مئے گوہنیں دین و و اتر بکننت و اگن نہ شمارستان و چہ ملک و جلا وطن کنگ بیت۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد۔ وای یعنی اشان شمارا چون درکننت ماوت اے ظالمان و تباہ و برباد کنان و ہر مہمائی چہ ادا و خوش درکنیں کہ پدا کدی و اترکت نہ کننت و آیان بدل و شمارا و شے مخلصیں و قاداران و ماں سرزمین و آبا و کنیں۔ بگند مکہ و کافران و بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و مسلمانان و چہ مکہ و پدا مہمائی درنگ لوٹیت ہمارا ایک و آخر انجام اے بوت کہ اودا اسلام و مسلمانانی دائمی قبضہ بوت و کافران نام و نشان ہم اودا باقی نہ مانت۔ وای یعنی بڑا بیان بوٹیں کامیابی پر ہمارا دمان انت کہ آچہ خدا و ترسنت چوش خیال کنان و کر آئے تمام کاران و ہر و رکنیت و یک روچے پر حساب دیگ و آئی و روء و اوشتگ کیت کہ اودا چہ آئی زبردستی عذاب و کسے پناہ دیوگ ہم نہ بیت۔ وک یعنی پیغمبران چہ خدا و مدد طلب گت و فیصلہ اش لوٹیت جنانچہ نوح علیہ السلام و چوش گوشتگت فافتح بینی و بئھو قدحا و نحتی الخ لوط علیہ السلام و فرماینت رب نحتی و اھلی ما یعملونہ شعیب علیہ السلام و عرض کت ربنا افتح بیننا و بین قومنا بالحق موسیٰ علیہ السلام و چوش دعا کت ربنا انک اثبت فرعون و ملائک الخ و کافران ہم و ہدیہ دبت کہ چہ ایک دراجیں مدتے و مارا عذاب و بیم و دیان انت بلے آئی اثار و نشانیاں چہ ظاہر و چہ گند نہ بیت تو پہ کلاک و مسخ و گوشتگ و لگنت ربنا نحل لنا قطناً قبل یوم الحساب (ص رکوع ۲) و اللھو ان کان هذا هو الحق من عندک فامطر علینا

لنھلک الظالمین ۱۳ و لنسکنکم الارض من بعدھم کہ ما غارت کنیں اے ظالمان و آبا و کنیں شمارا ماں ہمارا زمین و رند چہ آیان و ذلک لمن خاف مقامی و خاف و عید ۱۴ و استفتحوا و خاب اے رست ہما کسا کہ ترسیت چہی ہم و اوشتگ و ترسیت چہی عذاب و پیا۔ و کما پیش لوٹیت پیغمبران و امداد بوت کل جبار عنید ۱۵ من و رایہ جھنم و یسقی من ماء ہر یک سرکے ضد سے و آئی و دیماد و رنخ انت و دارینگ بیت آبارا صدید ۱۶ یجرعہ و لا یكاد یسغیہ و یاتیہ الموت ریم و آپ گت گت ابر بارت آیا و چہ گئی ابر بارت نکنت و کیت آبارا موت من کل مکان و ما ہو بمیت و من و رایہ عذاب علیظ ۱۷ چہ ہر طرف و و امریت و آئی و دیمانت سختیں عذاب و مثل الذین کفروا برھم اعمالھم کما دیر اشتدت بہ الریح حال ہما کہ نیک منکر بوتنت چہ وئی رب و آیان عملان ہمارا و پیا مانت کہ سکت کشت ات پہ آئی و سراقاٹ فی یوم عاصف لا یقدر و ن مما کسبوا علی شئ ذلک ہو ماں ترندیں گوتیے روج و پچہ و سراقاٹش نیست چہ وئی کٹ کٹیناں۔ ہمیش انت الضل البعید ۱۸ الم تر ان الله خلق السموت و الارض رد لوگ چہ راہ دور کنگ و تو گندے چہ کہ اللہ پیدا کنگت آسمان و زمین بالحق ان یشا یدھبکم و یات بخلق جدید ۱۹ و ما ذلک بہ حق۔ اگر بلوٹیت بارت شمارا و کاریت دگہ مخلوقے نوکیں و اے علی اللہ بعزیز ۲۰ و برزوا اللہ جمیعاً فقال الضعفاء للذین پہ اللہ سرامشکل نہ انت و اللہ دیماد کینت اوشتگت دبت پدا گوشت کمزوران گوں ہما کنگ استکبروا اناکم لکم تبعافھل انتم معنون عنا من مزناش حساب کنگ و نارا ماو شے تا بعدار بوٹیں آیا شمارا بختیت کن ات مارا چہ

ججادة من السماء او اتنا بعدا اب الیہو (انفال رکوع ۴) اے وافریش و گفارا انت نوح و قوم و چوش گوشتگت فافتح بیننا نعدنا شعیب و قوم و گوشت فاسقط علینا کسفا و غیر ذلک غرض چہ ہر دو میں طرفاں زون فیصلہ کنگ و واہگ بیت۔ وک یعنی پیغمبران خدا و توار کنگ و سرامد و سربوت۔ و ہر یک سرکش و ضدی نامراد بوت ہر چہ ہمیں خیال و سوڑگ اشان ماں دل وداشتگت یک دمانے و کافور بوتنت نہ آوت ما ننت نہ آیان خیال و سوڑگ پشت کیت انت ماں یکیں دمان و درست سر و چہ بوتنت۔ وای یعنی اے واد و عذاب ات چہ آئی و پدا دوزخ و بیجا کیں ندرگ انت کہ اودا ترندیں تن و و ہد و آیان و ریم یا ریم و آپ و ارینگ بیت۔ وک یعنی چہ وئی واری کنت ماں حدیث و انت کہ فرشتہ اس و گرز و سر و جنان و زبردستی ماں دپ اش ماں کنت و ہدیہ اشان دپ و نزدیک و یارت چہ زیبا تیں گرماش و داں دماغ و پوست لڑان و جہل و لو بجان بیت ماں دپ و سربوان و گت و بند گرت گول مزنا گر و چیل و جبال و یک یک گت و چہ برنت و ہدیہ اے ماں

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

جنت و دوزخ و بابت و برحقین وعدہ فرمائینگت، کہ آیانی راستی ماں دنیا و گوں دلیل و ثبوت و موجودات و مروجی گوں چم ظاہر و ہم گندگ بیت۔ من بہ آئی مقابل و لھتیں دروغ بست و دروغیں وعدہ کرتوں کہ آیانی دروغ بہ کہیں فکر و رنداد و ہم دت ظاہر و لھتگت و اد و چمانی دیم موجودانت منی گور و نہ دلیل ہست نہ ثبوت و نہ مناجشیں قوتے ہست آت کہ زبردستی شمارا بہ یک دروغیں خبرے و قبول داری و لاچار بکتیں البت من بدی و یک تحریکے کت و شمارا بہ وئی مقصد و تواریر جتوں شہادت بہ وشی و درکان و زرت و آہستے من شمارا ہرچ کارے فرمائینت شمارا آکار و دستاں و انجام دات۔ اگن من شمارا اغواء بکرتیں گڈا شمارا چاچان و بند کرت و بنیر دلیل و ثبوت و منی دھب و سچان بوت ات، انصاف ہمیش انت کہ منی بدل و وئی نقصان و ملامت یکے منی جرم اغواء و بدل یکے لیکن منارا جرم حساب کنان و شمارا چونکائی دت بری الذمہ بیت کن ات مروجی شمارا مدد دیگ درکنار۔ چہ شے جرنند و مدد گرگ ہم ممکن انت من دشمار دست دتی جرم و دعوہ گرفتار کنگ بوتگیں کسے یک دگرے و فریاد و ہچ کرت نہ کنت شہادت چہ وئی اتھقی و منارا خدائی و شریک جوڑ کرنگت (یعنی لھتیں و براہ راست شیطان و عبادت و بندگی کت و بازین و آئی جہان و ہنجوش قبول کت کہ ہنجوش مردم خدا و حکمان و قبول دار بنت) بہر جا و ر و چہ وئی جاہلی و نادانی و شمارا ہرچ شرکے کرنگت اے و ہدی من چہ آئی انکار و وئی بیزاری و ظاہر کنان یا بہ بعا و شرک و کٹوئی، و نہایاے سببیت مراد انت گڈا مطلبی چوش بیت کہ شمارا خدائی رتبہ دات ہمکا من ہم کافر بوتوں۔ اگر منی خبرانی ینمگ و کسے و دل گوش گور متگیں تو من چونکائی و ماں کفر و طغیان و اے درجہ و سربونگتوں نوں ہر یک ظالم و مشرک و وئی کنگیں کارانی دردناکیں عذاب چشک لوٹیت و او بلا کنگ و الزام جنگ و نوں ہچ سببیت حاصل نہ بیت ماں گوستگیں آیت و ضعیف و مستکبرین (اولس و سرداران) و گفتگو نقل کنگ بوتگت ہما مناسبت و اد و دوزخیانی مسترب سردار (ابلیس لعین) و گشتانک نقل فرمائینت چونکہ اولس و الزام و آیانی فریاد ہر دوعیں جاگہاں یکے پیمات شاید ہمکا شیطان و گفتگو و و ہدی و آئی ذکر الہی زانگ نبوت و اللہ اعلم اے گپ و ترانانی بیان کنگ مقصود ایش انت کہ مردم ہمار وچ و نفسا نفسی و نقشہ و شبین و دیماداران و چہ جن و انس شیطانانی رند گیری و دتاراد و ر بدانت۔

و اے بطور مقابلہ کافرانی سزاء و پدمونانی انجام و بیان انت۔ و حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ ماں دنیا و سلام دعا انت سلامتی لوٹک و اد و سلام، گوشگ مبارکبادی انت، سلامتی حاصل کنگ و سرا۔ و یعنی پجارات و فکر و بجن ات چو نیں با موقع و معنی درشان کنو کہیں مثال ایت عقل مند ماں آئی و ہر قدر فکر جنت صدہانی حساب و ماں آئی و باریکیاں سرو شاح کشت۔

و ماں خوبیں گپ و کلمہ توجید و معرفت الہی و گپ مراد انت ماں اشی و ایمان و ایمانیات قرآن حمد و ثنا تسبیح و تہلیل راست گوشگ کل داخل انت۔ و ماں گیشتر آثار و روایتان اد و چہ "خوبیں درچک" و مصداق "مچ" و قرار دیگ بوتگ اگن چہ دگہ خوبیں درچک ہم ماں اشی و تحت و آتک کشت۔

و یعنی آئی ہندال ماں زمین جہلانکیان نالان بہ بنت کہ زور و طوفانیں گوات ہم آڑا چہ بون و لگوچ کت مکنت و مل آئی و آسمان و سک بہ بیت یعنی آئی شاخ سک برزو بالاد چہ زمینی ایلنگیاں دور بہ بنت۔ و یعنی ہچ فصلے چہ بڑ دیگ و خالی مروت یا بند و خبر و دوازده ماہ صبح و بیگاہ آئی سراتا زگیں نیوگ بہ لگنت - ۱۲

فل کلمہ کفر دروغیں خبر و ہر ایک کلامے کہ آ خدا تعالیٰ مرضی و برخلاف بیت ماں کلمہ خبیثہ داخل انت۔ فل اکثر مفسران چہ اشئی و حنظل مراد گینگ چنانی و غلط و عمومیت و روء ماں اشئی و ہر ایک خرابی در چک شتا مل بیت کنت۔ فل یعنی ہندال ہج بیت گوں اشارہ و چہ بن و ولگوچ یہ بیت چوش بگوش کہ آئی بے دلی و نایابنداری و ظاہر فرما بمنت ہر دو میں مثالانی حاصل ایش بوت کہ مسلمانانی توحید و ایمان و دعویٰ بیکا و راست انت کہ آئی دلائل صاف و روشن و مضبوط انت چونکہ آسانی فطرت و موافق انت ہمشکا آئی ہندال ماں دل و جہلا نکیان اثر کنت و خو بی عملانی شحاں گوں مطرا داری آسمان و نیگ و سر کشتنت۔ لایہ بصعد الکلم الطیب و العمل الصالح یرفعه (فاطر رکوع ۲) چہ آئی و لطیف و شیرین بران موحیدین و دپ و نمک مدام لذت گروک بنت لغرض حق و صداقت، توحید و معرفت و ابدی سرسبز در چک روج و روج روم و ران و گوں مزین پائنداری و بالا روان بیت آئی برخلاف دروغیں خبر و کفر و شرک و

باطلیس دعویٰ و ہندال و بنیاد ہج در دوارت یہ کیس ہر جنگ و در سببیت ماں ناحقین خبر ثابت کنگ و توری ہر قدر زور چکا سگ یہ بیت لیکن انسانی فطرت و ضمیر و برخلاف بوگ و سبب و آئی ہندال ماں دل و جہلا نکیان اثر کنگ نہ بنت۔ یہ کیس و لگوچ گور کنگ و ر دو غلط معلوم بنت ہمشکا مشہور انت کہ دروغ و بیاد نہ بیت یعنی راست و پیما گوں و قی پادان رفت نہ کنت نہ چہ آئی و ماں دل و نور پیدا بیت، امام فخر الدین رازی و صوفیانی پیما لے مثالانی بیان باز دراج کش کنگ ادا آئیانی نقل و گنجی کش نیست۔ فل یعنی حق تعالیٰ چہ توحید و ایمان و خیران مومنان و ماں دنیا و آخرت و مضبوط و ثابت قدم کنت پشت کیت قرع منزل کہ آماں دنیا و آخرت و میا جی و بر رخ انت آرا بنگو یا ہما گوں ہر نیگ و بلوٹیس شمار بکنیں چنانچہ چہ سلف ہر دو میں قسم و اقوال نقل کنگ بوت کنت خلاصہ ایش انت کہ مومنان چہ دنیا و زندہ بگردان محشر و ہے کلمہ طیبہ و برکت و مضبوط و ثابت قدم ماننت ماں دنیا و ہر چچ ہمیں حوادث و آفات دیمایا بیت توری زیات سکیں جہلا بیت ماں قرع منکر نکیرانی جست و با و است بہ بیت محشر و ہونا کیں ندرارگ مرق و ہوش و ماش ہر قدر بال دیوک بہ بیت، بہ ہر و ہد و اے توحید و کلمہ آئیانی جو انمردی و استقامت و در یو ثابت بیت۔ و ہ چہ بے انصافاں اداء مراد کفار و مشرکین انت آیان ماں دنیا و ہم بدر راہ بوتنت و داں آخر بدر راہ و بزرگ بنت کردی حقیقی کامیابی و کشک و نہ گزندت۔ فل یعنی بہ دنی حکمت و روء ہر پیچس معاملہ گوں ہر کس کنگ مناسب بزانت ہما پیما کنت۔ فل چہ اشئی و کافر و مشرکانی سرور مراد انت خصوصاً قریش و رؤساء کہ ہمیشانی دست و عربانی مہارت آت یعنی حق تعالیٰ و اشانی سراچونیں احسان کرنتت بہ اشانی ہدایت و پیغمبر علیہ السلام و دیم دات قرآن و نازل کت و دنی حرم و لوگ و اشان و مجاور کت، عرب و سرداری دات اشان اے نعمان و احسانانی بدلہ چوش دات کہ خدایہ ناشکری و سرا و قی لائکش نرند بست آئی جبرانی تکذیب اش کت گوں آئی پیغمبر و جنگ اش کت آخر گوں و قی قوم و ماں تنہا ہی و کورچات و شت و کپنتنت۔ فل یعنی چہ خدایہ احسانان و اثر گران و حقیقی منعم و شکر گذاری و اطاعت شعاری اش بکتیں چوش نہ کت اش بلکیں چیکاکی لغاوت و سر آمادہ بوتنت

خدایہ مقابل و دگر جزان اش یک کت و خدایہ اختیاران و پیما آیان بہر و و نڈش کت انت عبادت کہ تنہا ہما ہی و حق انت مختلف سر حالانی سرا پیہ ہمایا نش ثابت کنگ و کلا عیش بوتنت تا نکہ اے پیما دگران ہم چہ راہ و رد بدینت۔ و ماں و قی سرداری و لوپ و اشان و گرفتار بکنتت و یعنی خوب انت ہو قوفان و ماں لوپ و گرفتار کنان و چنت روج و قی دل و و شود بکن انت۔ و عیش کن انت آخر مدام ماں دوزخ و آس و شمار جلگی انت پرچاکہ اے عیش و گد سر ہے و پوز ہر بیت چوش بگوش اے جملہ پائی چوش بوت ہینوش کہ یک طیبیہ بہ دنی مریض و بد پر نری و زھر گران و بگو شیت "کل ما ترید فاق مصیرک الی الموت" ہر چہ دل کشیت نوش جان بکن پرچاکہ اے مرض روج نہ روچے تنی سر و یہ مرگ و کشتیت۔ فل کافرانی احوال و ذکر و پد مخلصین مومنان و بیم تراب فرما عینیت کہ آس جہی و آگاہ بہ بنت ماں ظائف و عبادت و کیں ہم سستی مکن ات گوں دل و جان و خالق و بندگی و مخلوق و خدمت و انجام بدیت کہ آہم شریں عبادت ایت نمازان و بہ گوں آئیانی حقوق و حدود و رعایت و

ابراہیم

۳۹۹

وما ابرئ

لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿۳۵﴾ وَمِثْلُ كَلِمَةِ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ

پہ مردماں تاکہ (آفکر بکنت و) پنت بزورنت۔ و گندگیں خبر و مثال و گندگیں

خَبِيثَةٍ اجْتَنَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿۳۶﴾ يَتَّبِعُ

در چک و پیما انت کہ گوچک بوگ چہ زمین و سرا و نیستنت آتیا قرار و مضبوط کنت

اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي

اللہ مسلمانان و پیما بکنیں خبر ماں دنیا و زندگانی و ماں

الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿۳۷﴾

آخرت و فل و گمراہ کنت الظالمان و و کنت اللہ ہر چیکہ بلوٹیت و

الَّذِينَ يَدْعُونَ إِلَى الْكُفْرِ يَكْفُرُوا أَتُحِلُّونَهُمْ

توندیتنت چہ ہما کسان کہ بدیش کنت اللہ لغت بہ ناشکری و ایرش کپنتنت و قی قوم

دَارَ الْبُورِ ﴿۳۸﴾ جَهَنَّمَ يَصْلُونَهَا وَيُشِ الْقَرَارِ ﴿۳۹﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ

ماں تنہا ہی لوگ و (یعنی ماں دوزخ و پترنت مل آئی و تنہا و آدیں جاگے۔ و مقررش کت بہ اللہ و

أَنذَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِن مَصِيرَكُمْ إِلَى

شریک تاکہ بدر راہ بکنتت چہ آئی و راہا و بگوش کہ مزہ بکن ات بدگرگی انت شمارا پیاس و

النَّارِ ﴿۴۰﴾ قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيَنْفِقُوا

نیگ و بگوش منی بندہ آن ہما کہ ایمان نش آرتگ کہ قائم بدانت نمازا و خرچ بکنت

مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمَ لَا بَيْعَ

چہے و اتگیں روز یا پیچی و ظاہری و پسر چہ اشئی و کہ بکنت ہماروچہ کہ نہ سودا ہستنت

فِيهِ وَلَا خِلَافٍ ﴿۴۱﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْزَلَ

ماں آئی و تنہا و دوتی و اللہ ہما انت کہ پیدا کنتت آسمان و زمین و آیری گینگ

مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَآخَرُ بِهِ مِنَ الشَّجَرِ نَرٌّ قَالَكُمْ وَسَخَّرْ لَكُمُ

چہ آسمان و آپ و پدائش انتی چہ آئی و ثمرہ روزی بہ شما و و یہ شے فرمانے کنگ

مزل ۲

داران و گون خشوع و خضوع و بوان انت خدا ہرچ مالک دانگ چہ آئی و یک بہرے بہ بزرگ و مستحقان خرچ بکن انت۔ الغرض کافر کہ آہ شرک و نعمتانی ناشکری کنندت
آیانی مقابل و مومنان و لازم انت کہ گون جان و مال و بہرندی و حق تعالیٰ عبادت و بندگی و کلا بیش بہ بنت حال یعنی نماز و اتفاق فی سبیل اللہ وغیرہ نیکیاں آ
روح و نفع دینت بیج و شرع با تہنا چہ دوستی و رشتگان سیت حاصل نہ بیت یعنی اود و چہ کتام جاگھے و نہ نیکیں عمل بہ بھار و رگ بنت نہ چشیں دوز و اھے اود و
نشنگ کہ آہید چہ ایمان و نیکیں عملان محض دوستی و رشتنگ و بنا و رجات و ذمہ داری و بہ دتی سر و ہروریت (رابط) ساری و کافرانی ناشکری و ذکرات پدا
مومنان و اطاعت و رہ بندان و سرجم کنگ و حکم و دیان و شکر گذاری و سوچ دات و دیم نر و چند خداوندی مزن شانیں نعمتانی ذکر و فرامینت کہ آپ مومن و کافر و حتی
عام انت تا نکر اشان و اشکنان و مومنان و شکر گذاری و

ابراہیم ۱۳

۲۰۰

وما ابرئ ۱۳

الْفُلْكَ لَتَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرٍ وَسَخَّرْ لَكُمُ الْإِنْهَارَ وَسَخَّرْ
لَكُمُ اللَّيْلَ وَالْقَمَرَ وَالْقَمَرَ دَائِبِينَ وَسَخَّرْ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
لَكِنَّتُمْ رُوحَ وُ مَاهُ كَرَدْتُمْ هِمَّ شَمْسٍ فَمَنْ كَرَدْتُمْ لَكِنَّتُمْ شَمْسَ وُ رُوحَ وُ
أَتَكْمُرُونَ كُلَّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعِدُوا عِدَّتَ اللَّهِ لَا تُحْصِيهَا
وَإِنْ تَعِدُوا عِدَّتَ اللَّهِ لَا تُحْصِيهَا
إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّا كَفَّارٌ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ
هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ
رَبِّ انْتَهِنْ أَضْلِكْ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعْنِي فَإِنَّهُ
مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ
مِنْ دَرَجَاتِ رَبِّكَ بَيْتًا زَكَاةً وَسَبَّحْتَ بِحَمْدِ رَبِّكَ فِيهَا
لَقَدْ جِئْتَ بِغَايَةِ عِزِّكَ رَبَّنَا اجْعَلْ لَّنَا مِن دُونِهِ لِمَا نَدْعُكَ
لِيُقِيئُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ
وَأَرْزُقْهُمْ مِّنَ الشَّرِّ لَعَلَّهُمْ شَاكِرُونَ رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ
مَا نَحْفَىٰ وَمَا نَعْلُنْ وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ
بِرَحْمَةٍ مِّنَ رَبِّكَ

زیاتیں شوق پیدا بہ بیت و کافران ہم فکر بکن انت تو ماں و
دل و میاری بہ بنت کہ آگوں چونیں مزن نعمت و بوک و
محسنیں شہنشاہ و بغاوت کنگانت ماں ہے میا نخی خدا و
عظمت و وحدانیت و دلیلان ہم بیان بوننت۔ ممکن انت کہ
چہ اشانی اشکنگ و یک انصاف پسندیں عقل مندے چہ
شرک و کاران و تاراد و برداربت یا عظمت و جبروت و
نشانی تہا جارگ و فکر جان و چہ آئی گرفت و عذاب و
بترسیت۔ قال یعنی چہ آسمان و نیگ و آپ و دیم دنت
یا مطلب چوش انت کہ ہور و و ہد و بخارات وغیرہ ابید چہ
ظاہر سببان غیر مرئی آسمانی سببان و ہم تعلق بہ بیت
بگند کہ روج و شہان مثل نما میں چیزان آتشیں شیشنگ
سرا ہم کینت لیکن آئی بہ و قی خاص تا سبب صورت
و استعداد و برکت و چہ ہے شہان غیر مرئی شکل
چہ اے درجہ حرارت و استفادہ کنت کہ اید کہ چیزاں چوش
کنت نہ کنت ماہ چہ دریا (سوریں دریا) و چکر دور انت
مگر چہ آئی کم و گیش بؤگ و ماں دریا و آپ و مد و جزر پیدا
بیت ہے پیا اگن جہر ہم چہ کتام آسمانی خزانگان غیر
محسوس رہ بند و استفادہ کنت تو ماں اشی و انکار و
چہ گنی کش نیست انت۔ قال یعنی حق تعالیٰ و چہ و قی قدرت
و حکمت و ماں آپ و یک قوتے ماں کنگ کہ چہ آئی و درجہ
و کشارانی تہا دوم و قوت پیدا بیت و چہ ہے رہ بند و
مارا بہ ورگ و درجہ کانی بر دینوگ دست کینت ۱۲۰
ہے صفحہ و فوائد: و یعنی ماں دریا و
خونفا کیں موجاں بہ گونڈیں بوجیک و سر سوار بؤان و
چہ یک جاگھے و بہ دگہ جاگھے سر بیت۔ و چکر تجارلی یا
غیر تجارلی و سیت حاصل کن انت اے ہم چہ خدا و
قدرت و حکمت و انت کہ دریا و جولانی تہا یک کسانیں
بکدارے و ماں ہر نیگ و بلوئیں برس و بیاریں۔
قال یعنی کورانی تہا آپ و رنگے چہ یک جاگھے و بہ دگہ
جاگھے و سر بؤگ اگن چہ مثل بوجیک و بہ شے گوشگے سرا
راہ چاروک نہ انت پدا ہم آہ شے کار و کلا بیش انت ہے
پہا ماہ، روج کہ آیک خاصیں نظامے و روج و بروہ
سرگران انت ہجہ مردم نہ برنت و نہ ماں اشانی رفتار و
فرق و تفاوتے پیدا بیت یا شب و روج بہ مقررین حساب
رود و مدام و آیان انت اے نما میں چیزان اگن چہ

ع ۱۴

مازل ۳

بہ یک حسابے و ماں شے قبضہ و اختیار و نہ انت کہ شہا ہر و ہد و بلوئیں و ہر نیگ و بواہت اشانی سٹکان و بہترین انت پدا ہم شہا باز سر و چہر و ذہن کنگان و چہ اشانی
اثرات ایں بے شمار فائدہ حاصل کنگانت و چہ انسانی تصرف و تدبیر و نظر و لنگان و ہم بہ قدرتی طور (پہا) و آیان یک نہ یک ہے شے خدمت و انجام دیگا کنت شہا و سیت
آیاں شے کار و کنت شہا گون و لہجی ندرات آیاں بہ شبکی سرگردان انت و یعنی ہر چیزیکہ شہا بہ زبان حال یا قال طلب کرت چہ آیان ہر یک چیزیکہ ہرچ بہرے بہ شے نصیب
انت شے مصلحت و روج شہا در سنان و دیک بوت۔ و یعنی خدا و نعمتان اینک بے شمار بلکیں بے اندازہ انت کہ اگن شہا درست ہو بؤان و آیان حساب و بکن انت تو شہا
دم بران و قی جاگھے ندرات اے موقع و واجہ امام رازی و خدا و نعمتانی بے شمار بؤگ و علامہ ابو السعود آیان بے اندازہ بؤگ و رذایات گیش و گوار کرتنگ و حب روح المعانی و
باشانی بیاناتی سر فائدہ مندیں احوال نوشتہ کنگانت کہ ادا چشیں دراج کشیں بیاناتی جاگھے نہ انت و یعنی ماں انسان و جنس و بار کس و انصاف و بے شکریں بندہ انت کہ اینک

بے شمار نعمتیں، گندگ، باوجود ذاتی حقیقی منعم، حق، جاہ نیارنت و قریش، رئیس سرداران کہ آیانی ناشکری، شرک و کفر، بیان ہرزماں، ”اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ بَدَّلُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ الْخُبْرَ“، اے آیات حضرت ابراہیم علیہ السلام، یاد گیری، یران، سرسبز نش کنت کہ شما ہما شخص، اولاد بزرگ، سبب، کعبۃ اللہ و حرم شریف، مجاہد و بونگے آئی، اے کعبہ، بنیاد خالص بہ توجید، سرالبرکت گت ہما، دعایابی برکت، خدا تعالیٰ، اے شہر (مکہ) اے آباد گت و ماں سنگانی ریگستان، ظاہری و باطنی نعمتانی انبار مچ گت، آئی، چہ دنیا، رخصت بزرگ، و ہد، ہمے دعا رک گت کہ آئی اولاد شرک، کشک رہ بندان، قبول دار مہیت نوں بایدانت کہ شما و بچاریات و فکر بچنرات و پروتی کنگیں کاران مبار بار بزرگ لو طینت کہ شما داں چنکر، خدا تعالیٰ، احسانانی شکر گزار بونگے، مکے یعنی مکہ، ”حرم آمن“، جوڑ بکن (چنانچہ خدا، جوڑ گت) و ہم منارا و منی اولادان، چہ بیت پرستی، دُور بدار غالباً ادا چہ اولاد، صلبی اولاد مراد انت پمشکا ماں نئی صلبی اولاد، اے مرض نبیہت و ان عام ذریت مراد انت تو گوشگ بیت کہ دعا، مال لھتیں مردمانی حق، قبول نہ بونگے۔

شاہ صاحب فرمایت کہ ظاہر یہ کہیں اولاد الی دعا لوٹیت ماں دل دعا منظور ات واجب پھر آخر الزمان ء۔ فل یعنی ماں پیرانہ سالی ء اسماعیل چہ باجرہ و بطن ء۔
 اناکت ء عنایت فرمایت چو شکہ در بابت ء اولاد یعنی دعا رب هب لي من الصالحين ء اشکت اے دعایان ء حق قبول کن۔ فل یعنی ماں منی ذریت ء چشمیں مردم آیان
 بہ بنت کہ آیان نمازان ء قائم داروک بہ بنت۔ فل یعنی منی درستیں دعایان ء قبولیت ء شرف عطا کن۔ فل اے دعا غالباً و قی پت ء کفر ء جاوڑ ء چہ مرگ ء حال ایک ء پیش
 کنی تو مطلب اشی چو ش بوت کہ اثر اسلام ء ہدایت کنان ء قیامت ء روح ء مغفرت ء مستحق بگنت و اگن مرگ ء احوال سر بونگ ء پد لے دعائی لوٹتگ تو شاید داں آوہد ء
 خدا تعالیٰ واجب ء معلوم دارنہ کرتگت کہ کافر ء مغفرت نہ بیت عطا کافر ء مغفرت محال نہ انت سمع انت نون آئی علم سمع ء سراموقوف بیت وچ سمع ء پیش عقلی امکان معتبر بیت۔
 لہتین شیعہ ء چو ش نوشتہ کرتگ۔ کہ ماں قرآن کریم ء ابراہیم علیہ السلام ء پت کہ کافر گوشگ بوتگ آئی حضرت ابراہیم ء اصلی پت نہ ات بلکیں ناکو وغیرہ خاندان ء دگر مسترس کما تے ات
 والہ اعلم۔ فل یک رکوعے پیش بازیں شانداریں نعمتانی
 ذکر ء کنان ء فرمائیتگنی ء ان الانسان مزن ظالم و ناشکر گذار انت چوائی ء
 کفار ء۔ (الانسان مزن ظالم و ناشکر گذار انت چوائی ء)
 بد حضرت ابراہیم علیہ السلام ء قصہ ء اشکنان ء مکہ ء
 کاقران ء لہتیں خاصیں نعمتان ء یاد دیانیت و آسانی
 ظلم و شرک ء ینمگ ء اشارہ گت ماں اے رکوع ء ہم نزاع
 دنت کہ اگن ظالمان ء سزا دیگ ء مکیں دیر بوت تو چو ش
 گمان مکن ات کہ خدا چہ آسانی کاران بے خبر انت یاد کن ات
 آسانی کتام حوریں و مفرین کار چہ خدا ء پوشیدہ نہ انت البت
 آئی عادت نہ انت کہ مجرم ء ہمدان ء مگر فساد کنان ء تباہ بگنت
 آسترس چہ مسترس ظالم ء راہمت دنت کہ یا چہ و قی جرمان دست
 بکشت یا ماں مجرم ء کار ء نوک ء بہ ہما حد ء سر بہ بیت کہ چہ قانونی
 حیثیت ء ماں آئی سزا مستحق بوگ ء چہ پیارا ز پوشیدہ بیت۔
 (تنبیہ) ء لا تحسبت ء خطاب (دیم گوری) بہ ہما شخص
 انت کہ اثر چو شیں جبرے ماں ذہن ء بنیت و اگن خطاب بہ
 حضور ء انت تو واجب ء را دیم گور کنان ء دکران اشکنانینگ
 مقصد بیت کہ وہد حضور ء فرمائیت کہ چو ش خیال مکن ات
 خالاکہ چو شیں خیال واجب ء کدی ہم نیاتگت در بابت ء دگرانی
 حق ء لے ہمیں خیال چکر واجب الاحترار بوگ لوٹیت۔
 فل یعنی ماں قیامت ء روح ء چو شیں ہولناکی چم سنگر انت و
 چ رویت فل یعنی ماں محشر ء چہ سکیں ترس جبرانی ء سراسر ازا
 گنان چمان سنگران پریشانی ء جاوڑ در کان زورنت ہرچہ
 نگاہ چست بوت گد اجہ اودانہ سنگیت۔ ہیبہ بان یک نیچے چارت
 مکیں چمانی کوس اش ہم حرکت نہ کنت۔ اشانی دلانی حال چو ش
 بیت کہ چہ عقل دیم و گہتری ء امید بالکل حورک چہ زبانیں ترس و
 خوف ء تچان بنت۔ خلاصہ ہمیش انت کہ آروچ بہ ظالماں سک
 ہولناک بیت۔ عبادت گذار مومنانی بابت ء دگر جاہیہ یونگ
 ء لا یخترنہم الفرع الا کبر و تنکفا ہم
 الملائکۃ (الانبیاء رکوع ۷) فل یا واجب ء عذاب ء
 قیامت ء روح و اخروی عذاب مراد انت یا موت ء وقت وائی
 سکرات روح ء قبض شدت باچہ دنیاوی عذاب ء ہلاک بوگ ء
 روح ء ارادہ گرگ بہ بیت۔ فل اگن لے گوشگ ماں دنیا ء عذاب
 پر موت شدت ء گندگ روع انت گد اشی مطلب ظاہر انت کہ نون
 ماراجنت روح دگر ہمت بد ما وعدہ کنیں کہ دیم ترے ماوئی کار و و
 رہ بندہ جو ان کنیں یعنی حق ء دعوت ء قبول کنان ء نبیانی رنگیری
 کنیں کما قال تک ء حتی اذ احاء احدہم الموت قال رب ارجعون
 لعلی اعمل صالحا (المومنون رکوع ۲) و اگن اشانی اے گفتار بہ قیامت ء روح ء بیت گد اہمت لوگ مطلب چو ش بیت کہ مارادو بار یہ کیں روح ء ماں دنیا ء دیم بد پداوت گند کہ ماچو شیں وفاداری
 پیش داریں کما قال تک ء ولونوی اذ احاء موت ناکسوار ء سہم عند ربنا انصرونا و سمعنا فانحنا نعمل صالحا (البقرہ رکوع ۲) فل یعنی شہاد ہما مردم انت کہ چہ آیان لہتیں مغرور و ناسر پداں گوں
 زبان فال ء و اکثر گوں زبان حال سوگند و ازنگت کہ مے شان شوکت ء کچ زوال نہ بیت نہ کدی ماہر کی کہ خدا ء گور سر نہیں و افسموا باللہ جہد ایمانہم لا یبعث اللہ من یموت (نحل رکوع ۵) اے ہمایانی
 جواب کہ خدا جان گوشگ بیت فل یعنی شے پیشی مرد ماں ہے مینگان یا اشانی کرو گور راں آباد نونت کہ اودا پیشی ظالم نندوک انتت ہمایانی ہیل عادتان اش زرت حالاکہ چہ توارخی احوالان
 و متواتر ظاہر ہو کیں جبران آیان ء معلوم بوگنت کہ پیشی ظالمان ء ماچو شیں سزا دانتت ما پیشی امتانی اے قضیان ماں آسمانی کتابان بیان کنان چہ نبیانی زبان ء آیان ء آگاہ ہم کرتگت مگر
 آیان ء لشکے ہم عبرت نہ بوت ہما سرکشی بعض دژمنی ء سراھٹ اش کرت۔ حکمتہ بالعدۃ فما لنعنی الشذر (القصہ رکوع ۱) ۱۲
 ہے صفحہ ء فوائد : فل یعنی پیشی و گد پی درستیں ظالماں و قی فریب کاریان ء در شان کنت۔ بہ نبیانی مقابلہ ء حتی ء راگار رنگ و نابود رنگ ء و ردا نشان مزن تدبیر

دعا آید ۱۳
 ۲۰۲
 الحجرہ
 مکر و انکرہم و عند اللہ مکرہم و ان کان مکرہم
 اذ کنگ آیان و قی مکر و اللہ دیمانت آیان مکر و نیستیں آیان مکر
 لتزول منه الجبال فلا تحسبن اللہ مخلف و عدہ رسولہ
 کہ چہ و قی جاگہ بگنت یہ آئی ء سیا کونہ۔ نون تو ہجر گمان مکن کہ اللہ خلاف کنت وعدہ یگوں و قی پیغمبران قی
 ان اللہ عزیز ذو انتقام یومر تبدل الارض غیر الارض
 بیشک اللہ عزیز و دینیں ہر گردے و قی ہماروچ کہ بدل کنگ بیت اے زمین پہ دگر زمینے
 و السموت و برنوا للہ الواحد القہار و تری المجرمین
 و بدل کنگ بنت آسمان و ظاہر بنت مردمان یگانیں زور اکیں اللہ دیمانت و گندے گہکاران ء
 یومذمقرین فی الاصفاد سرابیلہم من قطران و
 آروچ کہ گوں بکد گراستگنت ماں زنجیراں فل آیان پوشاک چہ گو کرتا بیت و
 تغشی وجوہہم النار لیجزی اللہ کل نفس ما کسبت ان
 ماں پوشیت آیان دیم آس و تاکہ جزا بدنت اللہ ہر کسبیا ہرچہ کہ آیا کنگ بیشک
 اللہ سریع الحساب ہذا بلع للناس ولینذر اولیہم ولعلہم
 اللہ زوت گریبت حساب ء فل اے خبر سبکی انت پہ مردمان و تاکہ بیم بدنت پہ اشیا و تاکہ برانت
 انما ہوالہ واحد ولید ذکر اولو الالباب
 کہ معبود ہمایک و نیت و تاکہ نصیحت بگرت عظمندان فل
 سورۃ الحج مکیہ و قی تسع و تسعون و قی تسع و تسعون و قی تسع و تسعون
 سورہ حجر ماں مکیا ایرہنگ وائی ء نودونہ آیات و شش رکوع انت
 بسم اللہ الرحمن الرحیم
 شروع کنان گوں اللہ نام ء ہما کہ بے اندازہ مہربان باز رحم کنوک انت
 انزلتک ایت الکتب و قرآن مبین
 اے آیات انت کتاب ء فل و روشن قرآن ء۔

مزل ۳

نعلی اعمل صالحا (المومنون رکوع ۲) و اگن اشانی اے گفتار بہ قیامت ء روح ء بیت گد اہمت لوگ مطلب چو ش بیت کہ مارادو بار یہ کیں روح ء ماں دنیا ء دیم بد پداوت گند کہ ماچو شیں وفاداری
 پیش داریں کما قال تک ء ولونوی اذ احاء موت ناکسوار ء سہم عند ربنا انصرونا و سمعنا فانحنا نعمل صالحا (البقرہ رکوع ۲) فل یعنی شہاد ہما مردم انت کہ چہ آیان لہتیں مغرور و ناسر پداں گوں
 زبان فال ء و اکثر گوں زبان حال سوگند و ازنگت کہ مے شان شوکت ء کچ زوال نہ بیت نہ کدی ماہر کی کہ خدا ء گور سر نہیں و افسموا باللہ جہد ایمانہم لا یبعث اللہ من یموت (نحل رکوع ۵) اے ہمایانی
 جواب کہ خدا جان گوشگ بیت فل یعنی شے پیشی مرد ماں ہے مینگان یا اشانی کرو گور راں آباد نونت کہ اودا پیشی ظالم نندوک انتت ہمایانی ہیل عادتان اش زرت حالاکہ چہ توارخی احوالان
 و متواتر ظاہر ہو کیں جبران آیان ء معلوم بوگنت کہ پیشی ظالمان ء ماچو شیں سزا دانتت ما پیشی امتانی اے قضیان ماں آسمانی کتابان بیان کنان چہ نبیانی زبان ء آیان ء آگاہ ہم کرتگت مگر
 آیان ء لشکے ہم عبرت نہ بوت ہما سرکشی بعض دژمنی ء سراھٹ اش کرت۔ حکمتہ بالعدۃ فما لنعنی الشذر (القصہ رکوع ۱) ۱۲
 ہے صفحہ ء فوائد : فل یعنی پیشی و گد پی درستیں ظالماں و قی فریب کاریان ء در شان کنت۔ بہ نبیانی مقابلہ ء حتی ء راگار رنگ و نابود رنگ ء و ردا نشان مزن تدبیر

وسازش ایش کُت آبیانی تمام تدبیر و فریب کاریاں خدائے پاک ۽ دیما موجود انت ویک بہ یک محفوظ انت ہماوت آبیانی چشیں فریب کاریاں بدلتہ دنت۔
 وک یعنی آیان بازیں فریب کاریاں کُت و آبیانی انجام ایش ہم دیست انت مگر خدائے پاک ۽ حفاظت ۽ دیما اے تمام نامراد بُوت انت آیا چو بیت کنت کہ
 آبیانی ٹھکیاں کوہان ۽ چہ آبیانی جاگہ ۽ بکنزین انت یعنی انبیاء علیہم السلام و حقین شریعتان کہ اشان چہ کوہاں زیدت مضبوط و مستقیم انت چہ اشانی
 ٹھکیان چہ وتی جاگہ ۽ حرکت بکننت و اے دیم و پرادیم بہ بنت حاشا و کلا (چوش ہجر بیت نہ کنت) بہ اے تفسیر ۽ روء ماں ”وَاِنْ كَانَ مَكْرَهُمْ“ الخ ۽
 ”ما، نافیہ بیت و آیت ۽ مضمون“ وَلَا تَمْنِشْ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا“ (بنی اسرائیل رکوع ۴) ۽
 مشابہ بیت لھنیں مفسران ۽ ”ان، شرطیہ و واو وصلیہ شمار کنان ۽ آیت ۽ مطلب ایش چوش گنتگ کہ آیان مزین مزین ٹھکیان ۽ کنت کہ آخدائے پاک ۽
 حفاظت ۽ دیما بے کار ثابت ہوننت اگن چہ آبیانی داؤ (ٹھکی) ماں وتی حد ۽ ہنجوش زبردست انت کہ یک برے کوہان ۽ ہم چہ وتی جاگہاں بکسرین انت۔

وک یعنی ہما وعدہ کہ آماں ”إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا“ و ”كَتَبَ اللَّهُ لَا غِلْبَتَ أَنَا وَرُسُلِي“ وغیرہ آیتانی نوک ۽ کنگ بوتگت۔ وک نہ مجرم چہ آئی دست ۽
 لکشان تنگ (جھٹ) کنت نہ آوت اے پیس مجرمان ۽ سزا دیگ ۽ بغیر بل دنت۔ وک قیامت ۽ اے زمین و آسمان بہ وتی ہونگی شکل ۽ پشت نہ کینت
 یا و اشان بہ وتی ذات ۽ بدل کنگ بنت یا ابوک ۽ ماں وتی صفقان تبدیل کنگ بنت وچ لھتیں روایتان معلوم بیت کہ شاید باز رند تبدیلی و تغیر و نوبت بیت
 و اشرا علم دیم ۽ اوشنگ ۽ مطلب و بَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ الخ ۽ تھاگو سنگ۔

وک یعنی یک یک قسم ۽ بازین مجرم ہو رکائی ماں زنجیراں بندگ بنت کما قال تعالیٰ ”أَحْشَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَوَازَاجَهُمْ“ (صافات رکوع ۲) و قال تعالیٰ
 وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ (تکویر رکوع ۱)۔ وک ماں آئی ۽ آس باز جلد و گون نیز می ۽ اثر کنت و سلیں بو (بدبو) کنت پدا ہنجوش کہ جہنم ۽ آس ہما حساب ۽
 اود ۽ گو کرت ۽ حساب بکن۔ وک چہرہ (دیم) چونکہ حواس و مشاعر ۽ جاگہ و ماں انسانی اعضا یاں ۽ چہ درستان زیات شرفدار انت پمشکا آٹرا گون خصوصیت
 ذکر کُت چوشکہ بہ دگ جاہ ماں ”تَطْلُعُ عَلَى الْأُفُودَةِ ۽ قلب ۽ ذکر کرتگ۔

وک یعنی خبر ۽ پیش آیک المتی انت آٹرا دور حساب مکن کما قال تعالیٰ ”إِذَا تَرَبَّ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ“ (الانبیاء رکوع ۱)
 یا مطلب چوش انت کہ ہر و ہر یک حساب بیت گڈا بہ آئی ۽ دیر نہ بیت تمام اودین و آخرین جن و انس ۽ ذرہ ذرہ عملانی حساب باز زوت گرگ بیت چیا کہ چہ
 خدائے ہیچ چیز چیر نہ بیت نہ آٹرا ایک شانے چہ دگ شان ۽ مشغول کنت۔ مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَعْثُبُكُمْ إِلَّا كَنْفُسٌ وَاحِدَةٌ (لقمن رکوع ۳)
 وک یعنی چہ غفلت ۽ داب ۽ آگاہ بہ بنت وچہ خدائے ترسان ۽ ماں آئی آیتان ۽ فکر بجن انت کہ چرائی ۽ آئی و حدانیت ۽ یقین ماں دل ۽ پیدا بہ بیت
 وچہ عقل و فکر ۽ کارگران ۽ پنت و نصیحتانی سرا کار بند بہ بنت۔

تمت سورة ابراهيم عليه السلام ولله الحمد والمنة۔

وک۔ یعنی ایش ہما جامع و مزین شانیں کتاب ۽ آیتان انت کہ بہ آئی مقابلہ ۽ کتام دومی کتاب ”کتاب“ گوشائینگ ۽ مستحق نہ انت۔
 وک و ہما قرآن ۽ آیتان انت کہ آئی اصول زیات صافی دلائل روشن احکام جوان، گیش و گیار دل ۽ نندوک و حکم ۽ فیصلہ کنوک انت پمشکا
 دیما ہر چیکہ بیان بیت مخاطب ۽ لازم انت کہ گون دلجی ۽ آئی نیمگ ۽ دگوش ۽ گور بکننت۔ ۱۲

وایعنی مروی کافران و قرآن و اسلام و ہمیں مرنے شائیں نعمت خداوندی و قدر نہ کنت لیکن یک و ہدیہ کنت و ہدیہ اشان بہ وقتی زہری و پیرس و ارنت و افسوس و ران و وقتی دستانی مشک و بنت دیر سچا ما مسلمان بنوینین آوقت کدی کنت ہ مریشی و اختلاف کنگ بونگ . ماں ابن الانباری و گفت و پدا ایشرا عام و این یعنی ماں دنیا و آخرت و ہرچ موھے کافران نامراد و مسلمانانی کامیابی و دیما آبان بنت بہ ہر موقع و سرا کافر بش و بش و ران چہ اسلام و نعمت و زہری و سرا افسوس و دراکنت ماں اے ردا اولی موقع و ا جنگ و بدر و بیگت کہ اودا مکہ و کافران و مسلمانانی ظاہرین غلبہ و غلبی امداد و گندران و ماں و وقتی دلاں مارت کہ ہما اسلام و مہاجرین فقیراں و اوس و خزرج و کشار کنگوکان و برزپونیز قریشی سردارانی سرا غلبہ دات افسوس انت کہ ماچہ آدولت و بے نصیبین چہ ہما ہمیں اسلامی

فتوحات و کامیابیانی ہر یک منزلی و سرا کافران و وقتی بدبختی و محرومی و سرا بشومانی و چہ دل و آریانی ارسان و ریجک و موہ رستگ . مرن حسرت و افسوس و جاگہ ہما و ہد بیت و ہدیہ فرشتہ بہ ساہ و کشک و دیما اوشتوک بیت و غیب و جہان و حقیقتان و بہ وقتی جہان و گندیت و ہدیہ و وقتی دست و گسیت و واہگ کنت کہ دیر سچا ما اسلام و راقبول بکنیں کہ مروی چہ عذاب بعد الموت و ما رستگار بونگیں چہ ریشی ستریں ناامیدی و ندرارگ ہما بیت کہ ماں طہرانی و حدیث و انت نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرماینت کہ منی انت و باز کس چہ وقتی گناہانی سبب و ماں جہنم و رونت و داکم خدا و اہیت اودا ماننت رند زمرگان آبان و شکان جہنم کہ شے ایمان و توجید و شمار چہ فائدہ دات و شما چہ مئے سجاداں روح مروی و ماں دوزخ و انت بریشی و سرا حق تعالی یک موجد و ماں جہنم و نہ ہلکت . چوش فرمان کنان و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و اے آیت و انت و ہما یوکی الذین کفروا لو کانوا مسلمین . چوش بگوش کہ اے گڈی موقع بیت و ہدیہ کافرونی مسلمان بونگ و واہگ و کنت . وایعنی و ہدیہ ہرچ نصیحت کارگر نہ انت تو شما پریشان و غمناک مبیت . ہلکیں چنت روح اشان و مثل دلت و ورگ و نوشک و بل . اشان بہ شری و دنیا و عیش و عشرت و بگندنت و بہ وقتی مستقبل و زندہ و بازیں امانت و جاگہ بدیت زوت ہما و ہدیہ اورت و ہدیہ حقیقت بہ اشانی دیما و بیت و پیشی و زندی کل وارتگیان و و رکننت چنانچہ چیزے ماں دنیا و چہ مہاجدانی دسناں حقیقت بد رایت و تکمیل ماں آخرت و بیت . وایعنی ہنکر مینگ و قومال ساری و ہلاک کنگ بونگنت ماں خدا و علم و ہر یک و ہلاکت و ہدیہ مقرر و معلوم ات کہ نہ ماں آئی و ردی و گنجائش هست ات نہ غفلت و نہ خدا و وعدہ و گلینگ بیت کنت و ہدیہ یک توے و میعاد پورہ بوت و تغیب و مدت رست ہما و ماں و آغارت کنگ بوت موجودین کافران ہم مہلت رسگ و عذاب و ناخیر و سرا مغرور مبت و ہدیہ اشانی وقت کنت اشان چہ خدائی عذاب و رکھینگ نہ بنت ہرچ ناخیر کنگ بیت ماں آئی و خدا و باز حکمت و راز پوشیدہ انت مثلا چہ ریشان لہتینانی یا لہتین و اولاد ایمان یارگ مقدر انت ماں فوری عذاب و جاد و آئی و قوع و ہرچ صورت نہ مانیت .

۲۰۲
الحجرہ
رہما ۱۳
وَمَا يَؤُودُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ ۝ ذَرُّهُمْ
باز وقتا آرزو کنت ہما کہ منکر بونگنت کہ دیر سچا مسلمان بونگنت و دیش کہ
يَا كَلُوا وَابْتَغُوا وَايْلَهُمْ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ۝ وَ
ورنت و فائدہ گرت و مشغول بکنت آبان امیدواری نون زوتنا آبان معلوم بیت و
مَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ ۝ مَا تَسْبِقُ
تباہ نہکت ما ہج مینگ مگر کہ آئیہ وقت ہشتکنت مقرر بونگنت و پیش تکسیت
مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ۝ وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ
ہج ٹولی و چہ وقتی تقریں وقتا و پشت تکسیت و کڈوشت کافران اودہا کسیکہ دیم دیک بونگ
عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ۝ لَوْ مَا تَأْتِيْنَا بِالْبَلَاءِ إِنْ كُنْتَ
پرستی سرا قرآن بیشک تو گنو کے و ہرچ نگرے نیارے کر ملا لکنتان اگر تو
مِنَ الصَّادِقِينَ ۝ مَا نَزَّلَ الْبَلَاءَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا
چہ راست گو شوکان و وایر لگیں ما ملا لکنتان مگر کہ کارے تمام کنگ و آ وقتی
إِذَا مُنْظَرِينَ ۝ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ۝ وَ
دیک بیت آبان مہلت ک مروت نازل کنگ اے قرآن و مروت آئی و نگہبانیں و
لَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِعْرِ الْأَوَّلِينَ ۝ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ
مادیم دانگ رسول پیش چہ تو ماں پیشگیں فرقیانے تھا . و نیاتنگ آبان گوراچ
رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ۝ كَذَلِكَ نَسْلُكُ فِي قُلُوبِ
پیغمبرے مگر کہ کنگش گون آئی مسخرہ و ہمد و لاندینتگیں آماں دل و
الْمَجْرِمِينَ ۝ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ۝
گنہگارانی و یقین نکنت بہ آئیہ و چہ قدیم بونگ و کنت رسم پیشگینانی و
وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرَجُونَ ۝
و اگر تہج بکنیں ما پر آبان دروازگے چہ آسمان و و دراہیں روح سرکپنت برونت ما آسما

منزل ۳

وایعنی اے ردا ہلاک ہوکیں امتانی تخصیص نہ انت بلکیں ہر یک قوم و عروج و زوال یا موت و حیات و ہرچ میعاد و مقرر انت آیک دمانے بد و پیش نہ بیت . و ہما مکہ و مشرکان اے لفظان و نہنا کلاگ گرگ و مسخرہ کنگ و رہ بند و کار مرزش کنت یعنی شہاچہ درستان باج بران و چہ خدا و قرآن اورت و ابیدگران و احمق و جاہل قرار دیت بلکیں نما میں دنیا و بیم تراب دات و پدا چوش ہم دعویٰ کنے کہ گڈ سر کامیابی بہ منی جزد و انت و یک روچے کنت کہ منکران بش و ران و کوشنت کہ دیر سچا ما مسلمان بنوینین اے چوبیس عقل و ہوشی گپ انت اے سر ظاہرین گنوکی انت و ہرچے و انان و مارا اشکنا پنے آہم تھی گنوکی و ظاہر کنت (العیاذ باللہ) . و اگن خدا و بارگاہ و ترار ہمنکر شرف حاصل انت و چہ نمایں قوم و پیغمبری منصب تو گچیں کنگ بونگے . تو فرشتگان خدائی فوج پرچا بہ تھی ہما ہی نیاتنگ کہ آئی سر ظاہر و تھی صداقت و گواہی و بدایتیں مارا حکم اش

برائے کلمے واجہہ و خبر قبول دار بیت۔ اگر ماقبول داری مکتیں تو مارا سزا برستیں۔ کی یعنی پہ توکان ہتھوں ہم بازی نشان موجود انت باقی ہر کس و پہ منگ و ارادہ مہیت آیان فرشتیانی آیک و پدہم نہ منت۔ گڈ آیان ایر گنجگ و فائدہ چی انت۔ حق تعالیٰ فرشتیان بزین و سرا بہ و تی حکمت و روء بہ کتام یک راستیں غرض و دیم دنت۔ ہنجوش کائی مفت و بہ تماشا و ندرگ و دیم اش ندنت عموماً عادت الشرحے پیم انت کہ و ہدے یک فوسے و سرکشی چہ حد و سرگزین و ہدایت و سر پد کنگ و نما میں رہند ہلاس بنت تو فرشتیانی فوج بہ اشانی ہلاکت و دیم دیگ بیت گڈ آٹرا ہجیر مہلت دیگ نہ بیت اگر شے واہگ و پدا فرشتیان دیم دیگ بہ بنت تو چرائی و ابوک و ہمے مراد بیت کہ شمار فوراً ہلاک کنگ بہ بیت کہ اے فی الحال حکمت الہی و موافق نہ انت چاکہ دینگ آئی و ہد سر نہ بوتگ۔ و پدا اے گڈی صورت انت کہ نما میں رہ نہ ہلاس و کارانی آخر و ظاہر بیت۔ وے یعنی شے کلاگ گرگ و لوک ثالی و قرآن یاروک و نیمگ و جنونی نسبت کنگ۔ قرآن و قرآن و صاحب و سرا بالکل ہج اثر نہ کنت، یاد کن انت اے قرآن و دیم دیوک ماوتیں و مے جرنده و آئی حفاظت و ذمہ زرتنگ۔ بہ ہما شان و صورت و آ ایر کپنگ یک شوشہ یا زبر و زیر و تبدیلی و ابید ماں عالم و چاریں کڈاں سر بیت و داں قیامت و آچہ ہر قسم و لفظی و معنوی تحریف و محفوظ و مامون دارگ بیت مگر آئی اصول و احکامانی تہا چ ادلی بدلی نہ بیت زبان و فصاحت و بلاغت و علم و حکمت ہر قدر زیات بودناک بہ بیت لیکن قرآن و صورتی و معنوی نقشہ و تہا چ پیمیں ضعف و کمزوری اصلاً محسوس نہ بیت، قوم و حکومتان قرآن و آواز و نزور و کم کنگ و واسطہ دست و پا و جن انت لیکن آنتون انت کہ اے قرآن و یک لفظ و ہم کم بکنت قرآن و حفاظت و ردا اے مزین شانی خدا و وعدہ بہ یک ہنجوشیں حیران کنوکیں دستورے و سرجم بوان انت کہ آئی و گندان و مزین مزینیں کینگ داروک و مغزوریں بد و اہانی سرچہل و بوگنت۔ ”میور“ چوش گوشتیت، دانکہ مارا چیز معلوم انت ماں کلیں عالم و ہن چشیں کتب نیست کہ آ مثل قرآن و داں دوازده قرناں چہ ہر قسم و تحریف و پاک بہ بیت۔ و یورہیں محقق نوشتہ کنت، کہ ماگوں یقین و قرآن و بعینہ محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) وپ و در آنکلیں لفظ زانیں چوشکہ مسلمان آٹرا خدا و کلام زانت، واقعات پیش دارنت کہ ماں ہر دور و زمانگ و کہ عالمانی یک مزینیں جماعے کہ آئی تعداد و اللہ و بزانت ہنجوشیں بوتگ کہ آئی و قرآن و علوم و مطالب و حفاظت کت کتابان و آئی کتابت و کار سرجم کت قاریان آئی و بہ و تی طرز و ادا کت، حافظان و آئی لفظ و عبارتان و ہما پیم حفاظت کت کہ چہ نزول و عہد و بگرداں مروچی و یک زبر و زیر و تبدیلی ہم درانہ بوت کسے و قرآن و رکوعان و شمار کت کسے و آیتان و شمار کت کسے و حرفانی تعداد و پیش داشت حتی کہ لہتین و یک ایک اعراب و یک یک لفظ و شمار کت چہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و مبارکیں دورباری و بگرداں روچ مروچی و چشیں یک ساء و دمانے کسے پیش داشت کت نہ کنت کہ ماں آئی و ہزارانی لکھانی حساب و قرآن پاک و حافظ موجود نہ بوتگنت کیں خیال و بکن و ون بچار کہ ہشت و دہ سالی یک گونڈوکیں زھگے کہ پہ آئی و ماں و تی زبان و دوسرہ جزایانی رسالہ یاد کنگ سک گران انت آیک اجنبی زبان و یک اینکر زندیں کتاب و کہ چہ متشابہات و ہم پیرانت چونکائی مثل بلسل و زبانی و انان بیت پدا ماں کتام یک دیوانے و چہ یک مزینیں نامداریں عالم و حافظے و یک حرفے پشت بکیت یا اعراب و غلطی و فروگزاشت بکنت تو یک چکے آٹرا ہما دمان و ٹوک دنت چہ چاریں کڈاں سوچ دیوک یک پارگی نوار و کشتن ممکن نہ انت کہ والوک بہ و تی ردی و سراٹ بکنت قرآن و حفظ و ردا پیمے ڈول انجام و بست و بند ماں دور و نبوت و ہر کس و چمان و ت دیستگت، بہ ہما ییمگ و ”وَاِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ“ فرمان کنان ہما دور و منکران و د لگوش گور کنا عینت۔

و واجہ و ت لا دیگ بوت کہ چہ اشانی استہزاء و تکذیب و ماں دل تنگ مہو اے یک نوکیں گپے نہ انت دماں منکرانی ہیل و عادت بوتگ کہ ہر وقتیکہ یک پیغمبر آہنگ آٹرا بہ کلاگ اش زرت کدی آٹرا مجنون اش گوشت کدی ابوک و پد شدت کنگ و ردا لغو و فضولیں سوال اش کت، فرعون و حضرت موسیٰ علیہ السلام و بابت و گوشتنگ آت ”ان رسولکم الذی ارسل الیکم لہجنون (الشعراء رکوع ۲) و ہما فرشتیانی فوج یارگ و سوال اش کت کہ مروچی قریش گون تو کنگا کنت لولا النبی علیہ اسوۃ من ذہب او جاء معہ الملائکۃ مقررین“ (زخرف رکوع ۵)

دل یعنی ہر کسے چہ گناہانی کنگ دست و نہ کشیت ماں بہ آیانی دل و ہمے پیم استہزاء و تکذیب و ہیل و عادت و جاگہ دہیں و ہدیہ ماں آیانی دل و چہ گوشتانی راہ و اللہ پاک و وحی سر بیت تو اشی و ہمار ہی و تکذیب ہم رہا دگ بیت۔
وال یعنی دماں بہ ہمے پیماد روع بند کنان و کلاگ گران بوتگنت و اے ردا اللہ پاک و سنت ہمیش بوتگ کہ سرکش و باغی ہلاک و رسوا کنگ بنت و گڈ سر و حق و بیرک اعلیٰ و بالا مابیت۔ ۱۲

فل یعنی فرشتہائی ابرگیج چشیں گئے نہ انت اگں ما آسمان و دروازگان و بچ کنان و دت اشان برزاسرگیجیں و اے ماں تما میں روح و ماں سے شغل و گلائیش بہ بنت پراہم ضدی و ہٹ کنوکیں مردم حق و قبول دار نہ بنت گڈا آوہد و در اینست کہ مے چم بند کنگ بوگنت یا باراجاد و کنگ بوگنت۔ شاید شروعات و نظریندی بہمنت و آخر و مزین جاد و فرار بدینت۔ فل برجان ادا مراد مزین سیارات انت لھتیں اشان و شمس و قمر و منزل قرار دنگ۔ لھتیں گوشت کہ برج ہما آسمانی فلانت کہ ماں آبان فرشتہائی جماعت چو کیداری کنند۔ فل یعنی آسمان و گوں استاراں و دودار کرتک۔ شب و وہرے کہ جہر خاک و دوزمبیت چہ شمار استارانی تمقان (روژناتی و شہم) ماں گند و کان نگاہ و چنکر خوبصورت و عفت دار معلوم بیت و پے فکر جنوکان ماں آئی و چنکر نشان حق تعالیٰ کا بلبر کا ریکی۔ عظمت دارین دانائی و مطلق و عدانیت گندگ

بنت مطلب ایش انت چہ آسمان و فرشتہائی ابرگیج یا آبان ماں آسمان و سرگیج ضرورت نہ انت اگں متک بلوژنت تو ماں زمین و آسمان و قدرت و نشانی زاناکم انت کہ چہ آبان گندک و زانوگریں انسان توحید و سبق و گوں آسانی حاصل کت کنند چشیں روشن نشان گندان و آبان چو نہیں معرفت حاصل کت کہ دیم نر و چہ اشان چیزے اُمیت کسے داشت کت بکنت۔ فل یعنی آسمانی سرایشیا طین و ہج عمل دخل نیست انت بلکہیں چہ واجد و بعثت و وہرے تو آبان آحد و گورگ ہم بیت نہ کنت نوں آبان مسترین کوشت اے بیت کہ یک شیطانی رہیندے قائم کنان بہ آسمان و کرا ونا برسینت و چہ بلکوئی عالم و نزدیک بوان و غیبی خبران بابت احوالان معلوم بکنت بہ اشی و سر فرشتہائی چو کیدار نندارینگ بوگنت کہ وہرے شیا طین اے دویں کوشتے بکنت چہ برزاشانی سر آس و ہور ریندگ بیت چہ قرآنی نصوص و احادیث و معلوم بیت کہ کنوینی جبرانی بابت و ماں آسمان و وہرے یک فیصلہ نئے اعلان بیت۔ و خداوند قدوس اے رد فرشتہائی جانب و وحی دیم دنت تو اعلان (جار) گوں یک خاصین کیفیت و چہ برزاجہل و نیمگ و درجہ بدرجہ سربت آخر دنیاوی آسمان و سر، بخاری و یک روایت و دے ماں عنان (جہر) و فرشتہ آئی مذکرہ و کنت شیا طین کوشت کنت کہ اے معاملات و باد و غیبی احوالان معلوم بکنت بہ ہما پیا چو شک مروجی پیغامے وائریس، ٹیلیفون و ذریعے دیم بدنت و لھتیں مردم آخر ابر راہ و نیم و جذب کنگ و تدبیر کنت اناگت و چہ برزایم و گولہ (شہاب ثاقب) ترکیت و اے غیبی پیغامانی و ذری کز کان و پٹی یا ہلاک کنت ہمے گروچیل و اگں یک جہرے بہ یک شیطانی و دست و کیت آچہ ہلاک ہوگ و بیشتر اشناپ اشناپ و دومی شیطانات و و شیطانات و فی انسانیں و دستان و سرکنگ و جہر و کنت۔ کاہن و نجومی چہ ہمے نیم بدھیں خبر و صد دگہ دروغ چہ و فی طرف و ماں گچان و مردمان و غیبی خبران پیش دارنت و ہدیہ ہما نیم بدھیں آسانی گپ راست بیت تو آبان متوکران ہمائی و بہ اشانی راست گوشتی و ثبوت و پیش و باقی ہما صدھا و دت گریں خبر و دروغ

لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ ۝ وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّظِيرِينَ ۝ وَحَفَظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ ۝ إِلَّا مَنْ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ شَهَابٌ مُبِينٌ ۝ وَالْأَرْضُ مَدَدُ نَحْنُ وَالْقَيْنُ فِيهَا رَوَاسِي وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُونٍ ۝ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَكُمْ لَهَا بِرِزْقِينَ ۝ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنْزِلُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ۝ وَارْسِلْنَا الرِّيحَ لَوَاقِحَ فَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَزِينَينَ ۝ وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ۝ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ۝ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ مُحْشِرُهُمْ ۝ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ۝ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ بَيْنِكَ هَادِئَةٍ وَنَارٍ وَكُنَّا نَسْفِطُهُمْ غُطًى وَفُتًى فَانزَلْنَاهُ فِى أَحْسَنِ مَقَالٍ ۝

گڈاہم ہمیش گوشت کہ بند کنگ بوگنت ے چھاں بلکہیں بہ مامرومانی سر اجاد و کنگ بوگنت و ماں جعلا فی السماء بروجا و زینناہا للنظرین و حفظناہا من کل شیطان رجیم۔ الا من استرق السمع فاتبعہ شہاب مبین۔ و الارض مدد نہن و القین فیہا رواسی و انبتنا فیہا من کل شیء موزون۔ و جعلنا لکم فیہا معایش و من لکم لہا بریقین۔ و ان من شیء الا عندنا خزائینہ و ما نزلہ الا بقدر معلوم۔ و ارسلا الریح لواقح فانزلنا من السماء ماء فاسقیناکم و ما انتم لہ بخزینین۔ و اننا لحنو و نمیت و نحن الوارثون۔ و لقد علمنا المستقدمین منکم و لقد علمنا المستأخیرین۔ و ان ربک ہو محشرہم۔ انہ حکیم و علیم۔ و لقد خلقنا الانسان من صلصال و بینک ہادئ و نار و کنا نسفطہم غطی و فتی فانزلناہ فی احسن مقال۔

وہاں باغیانہ ازباب و وسیلہانی سرادسترس دیگر چیزے نہ چیزے حکمت اے ہم بڑا ان ات (تنبیہ) شیاطین مدام چہ شہابی
ذریعہ ہلاک بنت مگر ہما پیما قطب جنوبی و ہمالیہ برز ترس کل تحقیق کنوک مرگ اے انبار کشت و ایدر کہ مردم اشانی چشیں بدیں انجام اے گندان اے ہم چہ اے ہم
دست نہ کشت ہمیشی سر شیاطین اے مسلسل جد و جہد اے قیاس بکن ات اے خبر سر سپد بیٹیت کہ قرآن و حدیث اے چوش بیان نہ کنگ کہ شہابی وجود
تہنا پی شیاطین اے ہم بیت ممکن انت کہ چہ آیانی وجود اے دگر بازیں کار و مصلحت و البتہ بہ بنت و بہ ضرورت اے و ہد اے چہ اشان کارگرگ بہ بیت۔ و اللہ اعلم۔ و یعنی نوکر و جاگر
جہولت۔ و غیرہ کہ چہ آیانی ماکار و خدمت کریں بلے آیانی روزی خدا و ذرہ انت۔ و یعنی ہر چیز یک ہمنکر مقدار اے بلوٹیت پیدا کنت نہ دم بارت و نہ زندیت چانگوار و جی
کنت انکو آچیز موجود بوت چوش بکوش تمام چیزانی خزانہ اے
لا محدودیں قدرت بوت کہ چہ آئی اے ہر یک چیز بہ حکمت اے
روہ ایک مقررین نظام اے ماتحت قرار گیتگیں اندازہ اے
سرا بہ وجود کابنت۔ و یعنی ہور گوار و کین گوانان
گران گرانیں جبران اے چہ آپ اے کنت و یارنت
چہ آیانی آپ رجیت کہ امان کور و چک و چاتان جمع ہوان
بہ شے کار اے کیت خدا اے بلوٹیں تو آورگ و قابل نہ بوتگت
لیکن آئی اے محض چروٹی مہربانی اے چنکر شیر کین لطیفیں
آپ شے دوازده ماہانی تو شگ و خاطر اے ماں زمین اے
رگ و ریشگی تہا جمع کت۔ و یعنی نہ بالا ہور و خزانہ اے
سرا شے قبضہ انت نہ جلا چک و چاتان بہ شے اختیار اے
انت خدا ہر و ہرے بلوٹیت ہور اے بگوارین بیت نہ شہا
آتر داشت کت کن ات نہ و تی دل و تب اے آتر آورت
کن ات و اگن چات و چمگانی آپ اے خشک بکنت یازبات
آپ اے راہیل بارت کہ چہ شے دسترس اے در بہ بیت تو چمگانی
آپ بہ شے گیر اے کیت۔ و یعنی دنیا فنا بیت یکیں خدا گول
و تی سر جمیں صفتاں باقی مانیت، حضرت شاہ صاحب
نشتہ کنت۔ ہر کس مرگی انت و آئی کنگیں مال خدا دست
مانیت۔ و یعنی پیشی گدی ہج کس یا آئی اے اعمال چہ مئے
قدرت اے گیر اے در نہ انت بہ ہما تی روہ چیزان ماں و دنیا اے
ظاہر بہ بیت و بہ ہما تی روہ مال آخرت اے تھوں نماییں مخلوق
انصاف کنگ بیت۔ (تنبیہ) دیمار و گ یا پشت اے
پیش کپک بہ عمومی معناء کار مرز بیت ماں ولادت اے بہ بیت
یا ماں مرگ اے یا ماں اسلام اے یا ماں نیکیں کار اے ماں
نماز اے صفان اے دیمار و گ ہم ماں نیکیں کار اے
ذیل اے کیت۔ و یعنی یک یک ذرہ ماں آئی علم اے
انت و ہدے آئی حکمت مقتضی بیت کہ درستان اے بہ انصاف
خاطر و یکیں ہدے چ کنگ بہ بیت تو اے کار بہ آئی اے ہج
مشکل نہ بیت۔ ماں قبر خاک، جانورانی لاپ اے ماں دیر اے
ہن اے ماں فضا گرات اے یا ہر جگہ اے کت م چیزے اے
جز بہ بیت آئی بہ و تی چپ و چاگر دیں علم و کمالیں قدرت
جمع اش کنت ۱۲

ہم صفحہ و فوائد۔ و آقا قیہ آیتان اے
چہ پد لھتیں انفسہ آیتان اے بیان فرما ٹینیت کہ اے ردا
شاید اے اشارہ مقصود انت کہ ہما ذات منبع الکمالان
شمار اول سر گوں یک ہنیں عجیں رہ بندے اے پید کت

گدا پرانی شماراد و بارہ ماں یک میدانے جمع چون مشکل بیت۔ (تنبیہ) بہ انسان اے بیدارش ادا و لفظ بیان بوتنت «صلصال» تو اے کونکین ٹلینگو کیں کلنڈی
کہ ماں آس اے پھتہ بوگ اے بہ اے جاوے بر سبت ہمے چیزے را دگر جافھے «کافخار» فرما ٹینت و حما مسنون (پوچکل سترنگیں کہ بوجہ بنت) ماں خیال اے چوش
کیت کہ اول سر اے چہ سترنگیں پوچکل اے آدم اے تیار کنگ بوت پدا و ہرے خشک ہوان اے مثل ٹلنگوک اے تواری کت۔ گدا اقسما قسمیں جاوران اے پد بہ اے درجہ
سر بوت کہ ماں آئی اے انسانی روح ماں گیکج بہ بیت ماں روح المعانی اے لھتیں عالمانی قول نقل کنگ کہ آئی لفظان چوش انت کاٹہ سُبْحَانَهُ اَفْرَغ
الحماء فصور من خالک تمثال انسان اجوف فیس حتی اذا تقرصوت شمر غیرہ طور اے بعد طور حتی نفخ فیہ من روحہ فتبارک

حَمَامَسْنُونٍ ۲۶ وَالْجَانَّ خَلَقْنَهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ ۲۷
پوچکل سترنگیں و جان اے پید اگیں کنگ آپیر ترا چہ لوارے آساٹ
وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ
ذَوْتِکَ کُوْشَتِیْ پُروردگار گول ملائکتاں کہ من پیداک کنان یک مردے چہ ٹلینگ کونکیں خاک اے
حَمَامَسْنُونٍ ۲۸ فَادْأَسْوَيْتُهُ ۲۹ وَنَفَخْتُ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِیْ فَقَعُوْا
پوچکل سترنگیں پدا و قتیکہ برابر کنان آئی اے و ہوت کنان ماں آئی اے تہا چہ و تی روحا گدا بکیت
لَهُۥ سٰجِدٰٓیْنَ ۳۰ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اٰجَمَعُوْنَ ۳۱ اِلَّا الْاَبْلٰسَ ۳۲
آئی دیمار سجد یا ق پدا سجدہ کت ملائکتان درستان یکپ رگ مگر ابلیس
اَبٰی اَنْ یَّکُوْنَ مَعَ السَّٰجِدِیْنَ ۳۳ قَالَ یٰۤاَبْلٰیْسُ مَا لَکَ اَلَّا تَکُوْنَ
انکاری کت چہ اے خبر کہ ہور بہ بیت گول سجدہ کنگ۔ فرما ٹینت اے ابلیس چوں بوت ترا کہ ہور نہ ہونے
مَعَ السَّٰجِدِیْنَ ۳۴ قَالَ لَمَّا کُنْ لَّا سَجِدَ لِیَّبَشْرِ خَلَقْتَهُ مِنْ
گول سجدہ کنگاں گوشتی من آیناں کہ سجدہ کنان یک انسانا کہ اوت کنگ آچہ
صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَامَسْنُونٍ ۳۵ قَالَ فَاخْرِجْ مِنْهَا فَاِنَّکَ رٰجِعٌ ۳۶
ٹلینگ کونکیں خاک اے پوچکل سترنگیں۔ فرما ٹینت کہ اچہ درکپ چہ ادا آئی نوں بیشک تو گیتگیں و
وَإِنْ عَلٰٓیْکَ اللّٰعْنَةُ اِلٰی یَوْمِ الدِّیْنِ ۳۷ قَالَ رَبِّ فَانْظُرْنِیْ اِلٰی
وہ تہی سر العنت انت تا قیامت و روحا گوشتی آئی رب گدا منامہلت ہدے تا
یَوْمَ یَبْعَثُوْنَ ۳۸ قَالَ فَاِنَّکَ مِنَ الْمُنْظَرِیْنَ ۳۹ اِلٰی یَوْمِ الْوَقْتِ
ہماروچ کہ مردہ زندگ کنگ بیت۔ فرما ٹینت کہ نوں تو مہلت دانگے تا ہما مقررین وقت اے
الْمَعْلُوْمِ ۴۰ قَالَ رَبِّ بِمَا اَغْوٰیْتَنِیْ لِاُزِیِّنَنَّ لَہُمْ فِی الْاَرْضِ
روچاٹ گوشتی آئی رب بچو کہ تو منا چہ راہار و کت من ہم سبز باغ پیش داراں آدرستاں زمین
وَلَا اَغْوِیْہُمْ اَجْمَعِیْنَ ۴۱ اِلَّا عِبَادَکَ الْمُخْلِصِیْنَ ۴۲
وچہ راہار دکنان آدرستان۔ مگر ہما کہ تہی درجگیں بندہ انت چہ آیانی تہا و

اللہ احسن الخالقین حضرت شاہ صاحب نیشہ کنت خاک و گول آپ و ترکت و خیر جوڑ کنت کہ چوٹ لنگو کو توار بکنت ہما انسان و بدن جوڑ بوت چہ آئی خاصینان سکئی و گرائی (بار) ما آئی پشت کپتنت ہے ڈول و گرمیں ہوا (گوات) و خاصیت (حدت و خفت) ماں جن و پیدائش پشت کپت۔ راغب اصفہانی و ماں یک دراجیں ہشتانک و ردائیبہ کنگ کہ "حَمَامَسُونُ" و "طین لاذب" وغیرہ لفظان ظاہر کنت کہ خاک و آپ و اوار کنان و گول گوات و خشک کنت و "فخار" و لفظ شون دنت کہ ماں یک درجہ و گول آس و آئی قالب پختہ کنگ بوتنگ۔ ہے ناری جزا انسان و منشاء ولوٹ انت بہ ہے مناسبت و یک جا ہے فرمان انت "خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّنْ نَّارٍ" راغب و اے مضمون باز دراج و دل چسپ انت۔ افسوس انت کہ ما آئی و خلاصہ و ہم ادا درج کت نکلیں۔

وَلْیَعْنِ لَطِيفُ آس و گوات و آریں۔ لَمَّا قَالَ خَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّنْ نَّارٍ (الرحمن رکوع ۱) یا چوشش بگوشش نبینیں گوات کہ آمل آس سوچوک بہریت کہ آرا ماں بلوچی و "لوار" گوشت بہر چا و ر و انسانی پت گول چیں مادہ و پیدائنگ بوت کہ ماں آئی تزاری عنصر غالب (گیش) آت و جنائی پت چہ ہما مادہ و پیدائوت کہ ماں آئی ناری عنصر زیات آت ابلیس ہم چہ ہمیشانی جنس و آت۔

وَلْیَعْنِ الْإِنْسَانِ قَالِبٌ و جواں کنان و اے حد و جوڑ بکنان کہ ماں آئی و انسانی روح بان گجگ بہریت پدا ماں آئی و ساہ مان بگیان کہ چہ آئی و یک جمادیں انسانے تبار بیت او ہد و شمار احکم دیگ بیت کہ درست ماں سجدہ و بکپ ات (تنبیہ) روح و اضافت بہ وقتی نیمگ و کنت اے محض پت شریف و نکیریم و روح انسانی و شان و ظاہر کنگ انت یعنی ہما خالص "ساہ" کہ ماں آئی و نمونہ انت منی صفات (علم و تدبیر وغیرہ) کہ چہ وقتی اصلی فطرت و منیاد کنوک و بہ سبب خصوصی لطافت و گول مناسبتا قریبی تعلق داروک انت۔ امام غزالی رحمہ اللہ و گول دگر عنوانے اے اضافت و بابت و گیش و گیوار کنگ و چوشش فرمان کنت۔ اگن آفتاب و گویائی و طاقت بر سبت و آبگوشت کہ من وقتی نور و فیض و بد زمین و سرکت توچوں اے لفظ (وقتی نور) رد بیت و ہدیہ اے گوشتگ راست انت حالانکہ نہ آفتاب ماں زمین و حلول کنت نہ آئی نور چہ آئی و جدا بیت بلکیں چہ زمین و لکھانی میل دور بوان و ہم روشنی و لکام ماں ہمائی دست و انت زمین و ہج اختیار و اے بابت و راہوار نہ بیت بحر چہ اشی و کہ چہ آئی و وقتی استعداد و روء نفع حاصل بکنت تو راء الوری خدا و اے فرمان کہ من ماں آدم و وقتی روح و نفع کت، حلول و اتحاد و دلیل چو نکائی بیت کنت روح و بابت و انشاء اللہ یم تر و "وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي" بیان کنگ بیت۔

وَلْیَعْنِ چہ جنت یا چہ آسمان و یا چہ ہما مزن شاہیں جاگہ و در بکپ کہ اود و داں کھنوں و توجاہ منند آتے۔ یعنی مردود و مطرود و یا چہ جیم و اشارہ بہ ہما نیمگ و بہریت کہ ساری و گوشت کہ چہ شہب و شیا طین و رحم کنگ بیت چوش بگوشش ماں اے لفظ و آئی شہب و پستہ دیگ بوت کہ تہی چہ سجدہ و انکار کنگ عنصری شرف و روانہ انت فضل و شرف دراصل بہ ہمائی انت کہ ہر کس و خدا فضل و شرف عطا بکنت البت تہی ابار و استکبار و منشا و مقصد ہما شقاوت و بد بختی انت کہ آچہ تہی بدیں فطرت و سبب و نئی مقدر بوتنگ۔

وَلْیَعْنِ داں قیامت و روح خدا و پٹ و چہ بندہانی جانب و لعنت کپان بیت اے ڈول و زوت زوت و چہ خیر تو دور تر بوان یے۔ و ہدے داں قیامت و خیر و توفیق نہ بیت توچرائی و پدا و اچھ موہ نرسیت پرچاکہ ماں آخرت و ہر کس ہما چیز و رون موش و کنت کہ آئی و ماں اے دنیا و کشتک یا چوشش بگوشش کہ داں قیامت و روح و لعنت کپان بیت چہ آئی و بعد ہر چہ قسم و بے حساب عذاب بیت آچہ لعنت و ہنگت زیات تر انت یا "الْحَيُّ يَوْمَ الدِّينِ" و لفظ و چہ دوام و معنی مراد بہ بیت۔

وَلْیَعْنِ داں ہما و ہد و تراہلت دیگ بیت دل و ارمانان و شر در شان بکن۔ اے واقعہ و گیش و گیوار ماں بقرہ و اعراف و گوشتگ با بدانت کہ ہمو اچارگ بہریت دوبار زنگار و حاجت نیست انت۔

وَلْیَعْنِ دینا و رنگ برنگیں و شبان و پیش داران و انسان و بہ واہگانی دام و گرفتار کنان وقتی خاص و ناسی و گچینی بندگان و ابید درستان و چہ راہ و رد دیان۔ اے کلمات ملعون و بہ انتقام و جوش و در شان گرتنت مطلب چوش آت کہ منی دست گول تو و نرسیت لیکن بہ ہمائی سبب و کہ من چوشش دور چکل دیگ بوتنگوں وقتی قدرت و توفیق و روء و چہ آئی نسل و وقتی بدلہ و شر گراں۔ سورہ اعراف و اے بابت و چیرے نیشہ کنگ بوتنگ آرا ہم چارگ بہریت ۱۲۔

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

دروازگان، بند بکنت تو گدا آئی سزا ہم بخش سکتا انت کہ بآئی جنگ هیچ تدبیر کار نہ کنت، سعدیؒ عجب گوشتنگ سے بہتہ دیدگر برکشید تیغ حکم بہماند کہ وہ بیان صم بکم بہ وگرد در دہد یک صلائے کرم بہ عزازیل گوید نصیبی بزم بہ دیم ترا یک واقفے بیان فرمائیت کہ ماں آئی، فرشتگان ایں کپک، ذکر انت ہما فرشتہ یک جاھے مستانگ دینت و دگر جاھے ڈوکاں ہور گوارینت تا نکہ بہ بیت کہ خدا ہر دوئیں صفات (رحمت و غضب) سرجم انت، بند بان، لازم انت کہ نہ دلیر بہ بنت و نہ نا اہمیت بہ بنت۔ والہ مہمان، ہمشکا گوشت کہ ابراہیمؑ اول سرء آیان، ہمان فہمت زندہ ظاہر بروت کہ فرشتہ انت۔ والہ دومی جاگہ کیت و اوجس ہنہم خیفۃ یعنی خوف، ماں دل، داشت۔ تو چوش گوشتگ بیت کہ ابتداء، ماں دل، چیر دیگ، گوشتی کنت آخر ضبط کنتی نہ کنت چہ زبان،

ظاہر کنتی یا مطلب چوش بہ بیت کہ چیر دیگ، باوجود ترس، نشان ماں چہرہ وغیرہ، ہمنکر ظاہر انتت بزان گوشتگ، انت کہ ماچہ شمار سگائیں اے ترس چوینے ات۔ آئی تفصیل ماں سورہ ہود، گوشت اودا جاگہ بہ بیت۔ والہ یعنی ترسگ، ضرورت نہ انت بلکین شادکانی، موقع انت ماں پیراں سری، ما شمار اولاد، مستانگ، دہیں اولاد ہم چوینے، چک مرز ہوشیار فہم عالم کہ آرا پیغمبرانہ علوم دیان، بتوت، منصب دیگ بیت و بشارتہ باسحق نبیائمن الصلیحین (صافات ۲۷) والہ چونکہ اناکت، مرز عجیب رہ بندے، مستانگ اشکت تو دنی پیرانہ سالی، گندان، اے خبر کیں عجیب محسوس بوت انسانی طبیعت، اے خاصیت انت کہ و ہرے یک انسانے یک دین حلالے اہیت برخلاف یک عجیب رہ بندے، اناکت، با شکنت تو یقین آیک، باوجود آئی، ہر شری، لشکران، جست کنت و جیرائی و تعجب، لہجہ اختیار کنت تا نکہ خبر دیگ ہم بہ خوبی دنی دل، خبر، دراکنت کہ ماں آئی، ردی، بیت بکنت یا شک، گئی نشے باقی ہمانیت، اے روا بن کثیر، الفاظ چوش انت قال متعجباً من کبرہ و کبر زوجتہ و متحققاً للوعدہ فاجابوہ مؤکدین لما بشروہ بہ تحقیقاً و بشارۃ بعد بشارۃ۔ چونکہ کلام مرظاہر ناامیدی، وہم ممکن انت کہ مسترس (اکابر) خصوصاً اولوالعزم پیغمبرانی شان، خلاف انت ہمشا فرشتیان فلا تکت من اتقا نطین گوشت، تنبیہ کنت۔ حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت، معلوم بوت کہ کالیس مردم ہم (ماں کتام درجے) ظاہری از بابانی سرا خیال دارنت۔ ۱۲

ہم صفحہ و فوائد

وال یعنی چہ خدائے رحمتان نا اہمیت و عام مسلمان ہم بیت نہ کنت چہ جائیکہ انبیاء علیہم السلام، معاشہ چشمن نوبت بئیت محض چہ ہیل و عادی از باب و دنی ہستیں جاور، اعتبار، یک خبرے عجیب معلوم بوت بہ آئی سرا من و تی تعجب ظاہر کنت کہ خدائے قدرت، بچار کہ نون پیراں سری، منارا اولاد بیت۔ حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت چہ عذاب نہ ترسگ و چہ افضل، نا اہمیت بواگ ہر دوئیں کفر انت یعنی دیم، احوال،

الحجرہ

۴۱۰

ربیع الثانی

يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ۚ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا

ناامید بیت چہ دنی پروردگار، رحمت، مکی ہما کہ گراہنت، ظاہر گوشتی جی انت شے کار، آئی

الْمُرْسَلُونَ ۚ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ۚ إِلَّا آلَ لُوطٍ

اللہ، قاصدان، گوشتش ما دیم دیگ، بونکین بہ یک گنہگارین قومیسے نیگ، مگر لوط، لوگ، مردمان،

إِنَّا لَنَجُوهُمْ أَجْمَعِينَ ۚ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ۚ

کہ مارستگار کین آدرستان، مگر آئی، جن، نافصلہ کنگ کہ آچہ پشکینگان انت،

فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ۚ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ ۚ

پرا دنیکہ آتکنت لوط، لوگا، ہما دیمدا تکیں نفران، گوشتی شما، بیگا نہ مردیت،

قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بَاءً نَّكَارًا فَيُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا أَنتَ الْغَائِبُ ۚ

گوشتش نہ بلکین ما ز رنگ آ رنگ تھی گوارا ہما چیز کہ جیرہ آ رنگ، مگر آئی، بابتنا، و رنگ آ رنگیں تھی گوارا استیں خبر

وَأَنَّا لَصَادِقُونَ ۚ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ

و ما راست گوشتیں، نون بزور در کپے تی مردماں، ماں یک پاسے چہ شپا و نور و آیان رندا

وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ۚ وَقَضَيْنَا إِلَيْهِمْ

و چکا مترینیت چہ شما، کیتے و بروت، ہما جاہیکہ شمارا حکم بیت، فیصلہ بیت کون گون آگیا

ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَٰؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ مُّصْبِحِينَ ۚ وَجَاءَ أَهْلُ

اے خبر، کہ بیخ، اشانی کشک بیت، ہجو کہ صباح بیت، و آتکنت شہر،

الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ۚ قَالَ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ ۚ

مردمان، گل کنا نا، ظاہر گوشتی بیشک اے مردم منی ہمان انت، نون منار سوا ممکن ات،

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تَخْزَوْا ۚ قَالُوا أَوَلَمْ نُنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ۚ قَالَ

و ترست چہ اللہ و منا بے آبر و ممکن ات، گوشتش آیا ما تر مہن نکتگ چہ جہان، مدد گاریا، گوشتی

هَٰؤُلَاءِ بَنِيَّ إِن كُنتُمْ فَعَالِينَ ۚ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَىٰ الظَّالِمِينَ ۚ لَقَدْ كَرِهَ اللَّهُ لِي أَنِ

اش انت حاضرنت منی جنکان اگر شمارا کنگی انت، قسم انت تھی سرء کہ آماں و تی ہستی، مدہوش انت،

مائل

خدا زانت یک خبر، سرا دعویٰ کنگ یقین کنان کہ چوش بیت نہ کنت ہمیش کفر انت باقی محض دل، خیال و شبینگ، سرا گرفت نہ بیت و ہدیہ چہ دپ، بگوشت گدا گناہ زانگ بیت۔ والہ یعنی ہنا شما ہمے مستانگ، دیگ، اہنتے یاد کہ ہم ہمہ، شمارا دہ داریت کہ پیر آئی، شما دیم دیگ بوتنگ۔ غالباً چہ قرینہ، واجہ ابراہیمؑ، فہمتنگ کہ اصل مقصد بہ تشریف آوری، دگر چیز اہت، ممکن انت کہ ہر ج ترسے چہ آسانی گندگ، پیدا بوتنگت چہ ہمانی، ماں دل، خیال بوتنگ کہ خالص مستانگ دیوکان، گندان، خوف چون بیت ضرور دگر خوفنا کیں چیز ہم اشان، گون بیت واللہ اعلم۔ والہ یعنی آگن اید کہ کافران ماں عذاب، گرفتار بیت۔ (تنبیہ) مرظاہر، چوش انت کہ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ۔ گفتار ملائکتانی بیگنت کہ اشان گون عذاب اہتگنت چونکہ اے و ہدا آیان قضا و

قدر و فیصلہ نافذ کنگ و خاطر بہ سرکاری کار و اہنگنت پیشکا تقدیر (قرار گرگ) و نسبت نیا بتا بہ وقتی نیگ و کت۔ و ممکن انت قد و نا الہ حق تعالیٰ و کلام بہ بیت گڈا ہج اشکال پشت نہ کبیت۔

وگ یا و مطلب چوش ات کہ شامنا را خاص ناسیں مردم معلوم بیٹ کہ بہ شے گندگ و ماں دل و ترس پیدا بیت شاید ہما بیس ترسے ات ہنجوش کہ ماں حضرت ابراہیم و دل و جاہ جنگنی یا غرض چوش بہ بیت کہ شاماں اے شہرستان و اجنبی معلوم بیٹ شمارا اد و مردمانی بدیں ہیل و بارہ و ہج معلوم نہ انت۔ بچا رات کہ اشان گوں شما چوئیں رہ بند و پیش کا بیت یا چوش ہما و ہد و گوشتی و ہدیہ مردمان فرشتگان و خوبصورتیں بچک زانان حضرت لوط علیہ السلام و لوگ و سر احمہ اش گت لوط علیہ السلام و آیان و مہمان زانان و بہ اشانی حفاظت و کد و قی و س و گوشت گت حتی کہ ماں آخر و گوشتی تو ات لی بکو قوۃ او ای الی ذکین شدید۔ ہما و ہد و دل تنگ و ان و گوں ہمایاں گوشتی کہ شما عجیب مردم معلوم بیٹ من شے ابر و رکینگ واسطہ اینکروست و پاد جنگایاں لیکن شما بہ منی ذر لکی و کیں ہم دستان و نہ سرین ات (کار نہ بند ات)۔

وہ یعنی ماں دل و پریشان بیٹ مامردم نہیں ماچہ آسمان و ہما چیز و پریشان و آدرنگیں کہ ماں آئی اشان مدام گوں تو جیڑہ کر تگش یعنی ہلاک کنو کیں عذاب و کہ چہ آئی و شاماں ات و ترسینگ ات و اشان انکار کنوک اتنت۔

وگ یعنی نوں شما بالکل دل جم بہ بیٹ۔ اے یکدم پکا و محکبیں گپ بیت کہ ماں اشی و دروغ و ہج احتمال نیست انت۔

وگ یعنی و ہدیہ شپ کیں سرکبت و قی لوگ و مردمان و زیران و چہ میتگ و در بکپ و شمار دستان پشت پشت و گوں بہ بیٹ ناکہ شما دلم بہ بیت کہ کسے پشت نہ کینگ یا چہ راہ و وتری نہ کنگ اے جا و ر و تئی دل بہ قرار بیت و گوں دل جمی و ماں خدا و ذکر و شکر و گلاٹیش بو ان و قی ہما راہانی سر احم خیال گورکن انت و دمی نیگ و شے پشت بوگ و سبب و دیما و وکیں مردمانی سر اشمے رعب کبیت و آیان پشت و چک و ترینان و پچارنت و لے ڈول و ولایت و منکو احد و سر اسرجی و عمل ہم بیت و آیان چہ خطرہ و جاگہ و دور سر بیت و شمارا و قی ظاہری پشتیان ہم خیال کنگت۔

وگ یعنی ماں شام و ملک و و تمام دگر امن دایمی و جاگہ کہ خدا و پر آیان مقرر کنگ۔ وگ یعنی لوط علیہ السلام و ملاکتانی ذریعہ و ما و قی پکاٹیں فیصلہ اشکناٹ کہ عذاب زیات دور نہ انت ہنوں ہے صبح و اے قوم و نام و نشان پہک کار و گم کنگ بیت شاید چوش ہم مطلب بہ بیت کہ صبح و شروع بوگ و شرط و عذاب شروع بیت و داں اشراق و تمام معاملہ بلاس کنگ بیت پر جا کہ دگر جاہ مصیحین و بدل و مشرقین و لفظ اہنگ۔ وگ و ہدے اشان اشک کہ لوط علیہ السلام و گور و مزین حسین و جمیل و رنا مہمان انت تو و قی بدیں ہیل و عادت و سبب و سک گل انت و در کان زوران و بہ آئی لوگ و سر بوتنت و چہ لوط و لوط اش کہ اشان و مے حوالہ و بکن (تنبیہ) ماں و جآ اهل المدینۃ و واپہ مطلق جمع و انت اداء قصہ و ترتیب واریان کنگ مقصود نہ انت۔ ماں سورہ ہود و اعرف و اے قصہ و بیان گوشتنگ ہمودا چارگ بہ بیت واد و فوائد ہم وانگ بہ بنت۔

وگ پر جا کہ مہمان و قضیت (رسوائی) مہمان جل و ہذامی انت۔ وگ یعنی چہ خدا و ترسان اے بے حیائی و کار و ویل بکن ات و اجنبی مہمانان و تنگ مکن ات آخر بچا رات کہ من ہم شے نوک و نند و کاں۔ منی آبر و شمارا کیں باز خیال داری کنگ لوط بیت من مہمانانی نگاہ و چکر حقیر و بزرگ باں و ہدیہ کاٹان و معلوم بیت کہ ماں میتگ و یک مردے ہم اے و اچہ و عزت کنوک نہ انت و نہ کسے اشی و خبر و گریٹ۔

وگ یعنی ماں بے آبر و زنا دکنیں تو و تاوت بے آبر و کنے۔ و ہدیہ ماہین کزنگ کہ شما ہج اجنبی و قی گور و جاگہ مدیت نہ قی مہمانان ارا جوڑ بکن ات مارا اختیار انت گوں در آو کیں مردمان ہرچ پیما بوٹیں گوں آیاں پیش بیائیں۔ گڈا ترا چوئیں ضرورت دیا کیت کہ مفت ناحق و اے درنا بیان و قی گور و جاگہ دیاں و رسوائی قبول کرتے۔ چہ اشی و ظاہر بیت کہ اے مردمان مدام اجنبی مسافران مدام بہ قی سلیس کاران کار مرزش کنگنت و حضرت لوط علیہ السلام و بہ قی وس و غریب مسافرانے حمایت و آبدختان و چہ اے بدیں کاراں دور دارگ و جہد کرنگت۔

وگ یعنی بے شامنا را چہ اجنبی مردمانی حمایت کنگ و مہن کنگت لیکن من چہ شما جست کناں آخر اے مہن کنگ و مقصد چہ انت ہمیش ناکہ من شے فطرت و برخلاف شہوت رانی و راہ و منع کنیں تو شما و چیزے فکر مکن ات آیا شہوت و پورہ کنگ و واسطہ حلایں صورت شے دیما موجود نہ انت کہ اے پیما ناہود گیں حرامکاری دست مان کن ات اے شے لوگ بانگاں (کمن جنگانی پیما انت) ماں شے لوگاں موجود انت اگن شما ہمنی گفت و ر و عمل بکن ات و شہوت و پورہ کنگ و شروع رہبند اختیار بکن ات تو بہ شے حاجت و پورہ کنگ و آ رہبندس انت اے چوئیں آفت بیت کہ حلایں و صافیں چیزے یل دیان و ماں حرام و گندگی و دور کن ات۔

وگ سطر ظہر و اے خطاب (دیم گوری) چہ حق تعالیٰ شانہ و جانب و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و انت یعنی سو گند بہ تئی جان و لوط و قوم ماں غفلت و مستی و نشہ و بالکل کور بان ات آیاں گوں مزین دلیری و حضرت لوط و پنت بلکہ منت و سماجت و ہتر مال کنگا ٹنت آیاں بہ قی قوت و نشہ و مست اتنت شہوت پرستی و آیاںی دل و دماغ بے کار کزنگ انت آگں مزین دل جمی و گوں خدا و نبی و جیڑہ کنگا ٹنت اشان چوش معلوم نہ ات کہ داں صبح و اشانی انجام و عاقبت چوں بیت تباہی و بربادی و سعت آیاںی سرا سہیل کناں ات آیان لوط علیہ السلام و خبرانی سرا کنگا ٹنت۔ و موت اشان گندان و خندہ جنوک ات۔

(تنبیہ) ابن عباس و فرامینت کہ خدا تعالیٰ و ماں دینا و ہج جانے چہ و اچہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و جان و زیادہ اکرم و اشرف پیدا نہ گت من چہ خدا و نہ اشک کہ آئی و و اچہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و جان و اید کسے دگرے و جان و سو گند و زنگ ماں قرآن و ہرچ بیس سو گندانی بیان انت آیاںی بابیت و انشاء اللہ دگر جاہ تفصیلی کلام بیت ۱۲۰

کہ بدی و سرکشی و انجام چون بیت خدا عظیم قدرت و مقابل
 تمام طاقت هیچ ارزشی ندارد مال آئی عصا و آواز نہ بیت
 چہ آئی مہلت و انسان مغرور مہیت نہ گول پیغمبران ضد و
 کنت ایربکنت و ان نہ آسانی حشر ہں ہمے بیما بیت
 وک چہ مکہ و دیم بہ شام و روگ و دوران و ہما چتی کنگیں
 بیتگ و نشان گندگ و کابیت و انکو لست مروت
 علیہم مصحیحین و باللیل افلا تعقلون (صافق)
 و ہ یعنی ہما پرشتگیں جاہان (کھنڈر) و گندان و باھوص
 مؤمنان و عبرت بیت پرچاکہ ہمایان سر پد بیت کہ مال آ
 قوم و بدکاری و سرکشی و سزا و اے بیتگاں چپ کنگ
 بوتنت چہ مومنان و ابیداید گم مردم بلکیں ممکن انت کہ
 اشان و گندان و محض بخت و اتفاق یا طبعی سببانی اشان
 نتیجہ قرار بدینت و جنکلی و نند و کیں قوم یعنی واجہ
 حضرت شعیب و قوم ماں مدین و شہر و نند وک انتنت کہ
 اشانی نزدیک و در چکانی جنکلی ات چیزے مردم شاید
 ہمود و نند وک بہ بنت۔ ٹھنیں کو شنت "اصحاب ایکہ"
 و "اصحاب مدین" و جدا گانہ قوم انت حضرت شعیب
 ہر دو مینانی بینگ و مبعوث بوت اشانی گناہ شرک و
 بت پرستی، دزد و ڈنگی و ماں کیل وزن و فریب دور
 دیگر ات پیسہ و ماں سورہ ہمود و اعراف و اشانی قصہ
 گوں تفصیل و بیان بوتگ۔ ہمود اچارگ بہ بیت۔
 وک یعنی حجاز و شام و ہرچ راے و سراقوم لوط و بیتگا
 انتنت ہمود ایکیں چہل تر و حضرت شعیب و قوم جا مندات
 ہر دو مینانی علامات و آثار راہ روکان و نظر و کابیت۔
 وک حجر و واجہ فرما یئنت واجہ "نمود" و آسانی ملک
 نام حجرات کہ آچہ مدینہ و شمال و انت اشانی طرف و واجہ
 صالح علیہ السلام دیم دیگر بوت۔ یک نبی و دروغ بند
 کنگ و معنی تمامیں نیسانی دروغ بند کنگ و ڈول و انت
 وک یعنی ڈاچیئے کہ چہ ڈوک و در کتی و چر اشی و ابید
 دگہ معجزات۔ وک یعنی دیناوی زندہ و سر مغرور بوان
 بہ تکبر و ظاہر کنگ و کوہاں تر اشان و مرن شاننداریں
 لوگ و جاگش اد گنت گوشے اشان و چہ ادا کردی و گئی
 نہ ات و ماں دنی دل و چوشیں ترالیش ہم یا رنگت کر ماں
 چوشیں محکم و مضبوطیں عمارتاں چونکائی انت سر بیت کنت
 وک یعنی مال و دولت مضبوطیں جاگہاں و جسمانی قوت
 و چہ ابیدگہ وسیلہاں و رہ بنداں چوشیں تو فنیق اشانت

کہ خدا، عذاب، چہ و تا تکلیفینت۔ اشانی قصہ ہم پیش، گوشتنگ۔ ماں حدیث انت کہ واجہ نبی کریم بہ بتوک، روان، چہ حجر، شیب، گوشت واجہ، وتی سر
ماپوشت۔ سواری، رفتار، تیز رفت و گوں صحابہاں گوشتی کہ عذاب کتگیں فومانی میتگان، ملگوزات مگر چہ خدا، خوف، گریوان، آگن گریوگ نہ عیت تو گریو کیں
صورتے جوڑ بکن انت خدا مکنت ہما چیز بہ شماسر بہ بیت کہ آیان، سر بونگت واجہ، مسلمانان، بہ ادب دیگ، واسطہ چوش گوشت کہ مردم بہ چوشیں حاہان
سر لوان، عبرت حاصل بکننت۔ والا حضرت شاہ صاحب نوشتر کنت۔ پیشی احوال، بیان کنان، فرمائینت کہ اے جہان ہنجوش مفت، خالی نہ پکنت۔ سر بر
یک مدبر و کار سازے ہست انت ہر یک چیز بزارک کنوک۔ سر جہیں و گڈی تدارک، نام قیامت انت وچہ کافران یک کنارہ بوگ، فرمان کت و ہدیجہ خدا، حکم، سرکت

و تبلیغ و فرض و تمام کُنت و پیدا ہم کافران بروقی ضد و سراھٹ بکنت گدا حکم بُوت کہ زیادھیں جنجال و سچ فائدگ نیست نون وعدہ و راہ بُو و اشانی درد و رنجانی سرا
صبر بکن گلگ و گواہی و منن ات دانکہ خدائے پاک و فیصلہ سر بہیت و لا آئی و تنئی صبر و آسانی ایدہ و کل احوال معلوم انت ہر یک و آئی عمل و بدل و دنت ماں اے
آیت و پشوش گوش کہ "معاذ و بابت و بیان کُنت، یعنی ہما ذات و یک برے پیدا کنت پرانی دوبارہ پیدا کنگ چون مشکل بیت و ہر چیز و اجزاء و شنگ و نالان بہیت
آزادہ چیز و علم ہست انت ہر جا ہیکہ بہیت درستان یک جا کنت۔ درگ جاھے فرمان کُنت۔" اَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لِقَادِرٌ عَلٰی اَنْ يَخْلُقَ
مِثْلَهُمْ بَلٰى هُوَ الْخَلّٰقُ الْعَلِيْمُ الی آخر الایۃ (یسی رکوع ۵) و حضرت شاہ صاحب نے نبشتہ کنت "یعنی اے اینکر مغزیں نعمت و بچا کہ ترا دیگ بُوت
و چہ کافرانی ہٹ و د لکیر مبو۔ (تنبیہ) ماں سبع

گپے نہ انت کہے انکار بکنت۔ لھتین، پچہ مقتسمین، ہرود و نصاریٰ مراد گران، قرآن، پیشی کتابان، مراد گپتنگ یعنی اشان، تحریف کنان، وقتی کتابان، چند چنڈ کرت لھتین، مشرک مراد گپتنگ انت کہ اشان بہ مسخرہ و کلاگ قرآن، تقسیم اش کرتنگت، وھدیکہ اشان سوزناتی نام بہ اشکتیں تو کنران، ووت ماں ووت، بگشتیں بقرو یا ماندہ، من زوران عنکبوت تئی وند انت اشان، بیک دگر دستورے ہم قرآن، بابت، خیالان اش تقسیم کرتنگت۔ لھتین، آرا شاعری گوشنگت۔ لھتین رمل و قال لھتین، جادو و سحر کسے، آرا اساطیرا اذ ولین، نام پرستنگت۔ اشان، آگاہ کنگ بوت کہ من درستان، پچہ عذاب، ترسائینو کاں۔ کہ آ عذاب یقینا نازل بووک انت بہ اے کلاگ گردکانی سرا۔ ابن کثیر، مقتسمین، معنی قسم و روکانی زرتنگ یعنی ہما گوشنگیں قوماں کہ اشان بہ نیانی تکذیب و مخالفت کنگ، سوگند و ارتنگت و دروغیں خبرانی سرا قسم اش و ارتنگت و آیان، آسمانی کتابان، چند چنڈ کرتنگت ہر ڈولیں عذاب ما آیبانی سرا دیم داتنگت چہ ہما قسم، عذاب اے، نذیر مبین، شمارانہ سینیت، مقتسمین، اے معنی، نائید، ابن کثیر جہل، آیتان، پیش کنت، تقاسموا باللہ لنبینتہ و اھلکہ (نمل رکوع ۴) و اقسما باللہ جھد آیمانہم لا یبعث اللہ من یموت (نمل رکوع ۵) او کھو تھو اقسمتھ من قبل ما لکم من زوال (ابراہیم رکوع ۴) اھولاء الذین اقسمتھم لا ینالھم اللہ برحمۃ (اعراف رکوع ۶)۔

وھ یعنی کئی عبادت کنگت شما۔ گوں پیغمبران چونکائ پیش اھنت لا الہ الا اللہ، سرا پچہ ایمان نیارتنت اے کلمہ، حتی، پچہ ادا نہ کنت۔ و ہمے ڈول، معلوم چنکر سوالات کنگ بنت۔

۱۔ یعنی ماں گوشنگ، چھ کوتاہی ممکن، دل، پراہ داران، خدائی حکمان، بہ مردمان سرکین۔ اے مشرکان ترارا چھ تاوان دات کنت نہ کنت۔
۲۔ یعنی ماں دنیا و آخرت، ماگلیں کلاگ گردکان، ووت جست و باواست کنیں۔ شمایے ترس، تبلیغ، کار، انجام دیاں ببیت۔ اشان تئی یک مودے ٹالے، ہم نتون انت کہ دست بچنت۔

۳۔ یعنی گوں رسول، استہزاء کنگ و پچہ خدا، شریک جوڑ کنگ دوئیں خبرانی انجام، اشان ووت گندنت۔
۴۔ یعنی اگن پچہ اشان ضد، شمول، ببیت تو شہاچہ اشان و تارانا دلگوش کنان بہ خدا، تسبیح و تحمید، گلایش ببیت خدا، ذکر و نماز، سجدہ عبادت ہما چیز انت کہ پچہ اشان برکت، دل ساکن و قرار گریٹ و فکر و غم و در بخت پمشکا و اجر بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم، مبارکیں عادت ات وھدیکہ یک ہمے واجہ، پیش بیانیکیں تو کڈاہ نماز، مشغول بوتنگت۔

۵۔ یعنی موت۔ یقین، لفظ، بردگ جاھے بہ ہمے معنی، کار مرز کرتنگ۔ و کنت کذب بیوم الدین حتی اتانا الیقین (نذر رکوع ۲) ماں حدیث، یک میتے، رد و اجہ، فرما بکنت، اقاھو فقد جاءہ الیقین وانی لا رجوالہ الخیر، جمہور سلف، ماں اے آیت، یقین، موت، معنی، گپتنگ۔ یعنی داں مرگ، ساعت، خدا، عبادت، گلایش، بڑے اندریں راہ میتراش و مجملش پتادے آخر دے فارغ مباحش۔ لھتین عارفان، اے جاگہ، یقین، ماں قلبی جادو رانی معنی، زرتنگ، آئی تو جیہ ماں روح المعانی، مذکور انت ہمو اچارگ بہ بیت۔ تمت سورۃ الحج و اللہ الحمد و المنة و هو المسئول ان یتوفانا علی اکمل الاحوال و احسنھا خانہ جواد کریم۔

۶۔ یعنی خدا، اے حکم کہ پیغمبر علیہ السلام، جماعت غالب سرا فضل بیت و حق، مخالف مغلوب و ذلیل بنت کہ اشان، ماں دنیا، مسلمان مجاہدان دست، و ماں آخرت، براہ راست چہ احکم الحاکمین، و برابر، شرک و کفر، سزا رسیت۔ اے حکم، وقوع، وھد نریک رستنگ و قیامت، وھد ہم دور نہ انت ہر چیسز، ایک یقینی بہ بیت آرا ہینوش بزانت کہ آسرتنگ گڈا اشتاپ کنگ، ضرورت چی انت؟ کافران بسبب تکذیب و استہزاء، ہمے گوشنگت کہ ہرج عذاب یا قیامت، ایک، شمایے، جن ات آروت پرچا نہ ٹیت۔ ماں اے آیت، بیم تراپ دیگ بوت کہ شمع چریش گفاران آھجر نہ ٹکلیت بلکیں جسزما آہ واتی وھد، زوت کنت۔ ہر قدر ماں اشی، تاخیر بیگانت آہم بہ یک حسبے ماں شمع حتی، فائدہ دیوک انت۔ بیت کنت کماے ڈول، لھتین، اصلاح و توبہ، توفیق بہ بیت۔ و یستعجلونک بالعذاب ولولا اجل مسعی لجاھم العذاب (عنکبوت رکوع ۶) یستعجل بہا الذین لا یؤمنون بہا و الذین امنوا مشفقون منها و یعلمون انھا الحق (شوری رکوع ۲)

۷۔ یعنی وھدیکہ حق، سرا فضل بوگ و کفر و شرک، سرا سزا رسگ یقینی انت تو توحید، راہ، اختیار کن انت وچہ مشرکان نہ رہندان و تارانا دور بدارت۔ ہمایان، کہ شما خدائی، شرک قرار دے ات چہ آیان کسے خدا، حکم، ٹکلیت نہ کنت و نہ خدائی عذاب، دور داشت کنت۔ ۱۲

و یعنی چہ فرشتگان جنس و لہتین و چوشکہ و اجر جبریل علیہ السلام یا حفظہ الوحی کہ پرایانی طرف ماں فاتہ یسئلک من کبیر یدیک و من خلصہ
 رصدا (جن رکوع ۲) اشارہ کنگ - فل اد اچہ روح و مراد وحی الہی انت کہ اچہ خدا طرف و بہ پیغمبرانی نیلگ و غیر مرئی رھبند و یک رازے و ڈول و کیت چوشکہ
 و کہ جابے فرمائیت یلحق الروح من امرہ علی من یشاء من عبادہ (المومن رکوع ۲) یک جابے قرآن و بابت و فرمائیت و کذا لک او حینا الیک
 روحا من امونا (شوری رکوع ۵) قرآن یا وحی الہی و چہ روح و تعبیر فرمائینگ و اشارہ ایش انت کہ چوشکہ مادی جسم و چہ روح و نفع و ظاہری حیات حاصل بیت
 ہے پیماہر ج قلوبے چہ جہالت و گمراہی و بیماربان مردہ بولگشتت آیاں چہ وحی الہی و روح و برکت و زندہ جنت - فل چہ آ بندھاں مراد انبیاء علیہم الصلوٰۃ والسلام

انت کہ اشان و خداوند تعالیٰ چہ کلیں مخلوق و وقتی حکمت و
 روع و بروی کا میں اختیار و درجنت اللہ یعلم حیث
 یجعل رسالتہ (انعام رکوع ۱۵) اللہ بصطفی من
 الملکۃ رسلا و من الناس (الحج رکوع ۱) -
 و یعنی توحید و تعلیم و شرک و رد و تقویٰ و نیلگ و دعوت
 اس چہ بدر و نمایاں بیانی (علیہم الصلوٰۃ والسلام) و
 ہوریں و دنیا کیں نصب العین (کار) یونگ چوش چوش
 توحید و ثابتی و اے نقلی و بیل بوت و دیماعظی و بیلان
 بیان کنگ بنت - و یعنی زمین آسمان و نظام و ہجوش
 تہجہ و راست اڈ کنگ کہ آئی و گندان و لامحالہ یقین کنگ
 کپیت کنگ کائنات و حساب کتاب ماں کیں مالک و مختار
 دست و لوگ لوٹنت اکن اے نظام ماں بازیں خداہانی
 دست و ہونیں تو اے محکم و مضبوطیں بند و بست داں ایگر
 ویر و پشت نہ کنگت ضرور اشان و ت مان تا اڑت گنت
 بلکیں چہ بازیں خداہانی و ت ماں و ت گرو جیل و اے عالم
 نظام کار و گساری و نیلگ و تہلا نیک دیگ ہونیں لوکان
 فیہما الہة الا اللہ نفسدا (انبیاء رکوع ۲)
 اذ اذہب کل الہ بما خلق و لعل بعضہم
 علی بعض (المومن رکوع ۵) و یعنی علویات و
 سفلیات و نظام و شرک کنگ و پد ترا پیداکت تو و ت
 کیں ماں و ت خلقت و فکر بمن توحی تعالیٰ و عجیب و غریب
 صفت و قدرت و سبق دست کپیت - تہی اصل چہ چیزات و
 یک ترمیہ آپ بے جانیں کہ ماں آئی و کرس حرکت ہست ات
 نہ شعور و ارادہ، نہ آئی جبر کنگ و قابل ات و نہ آئی و تہی
 بود مان ات کہ ماں کنگ معاملہ و تہی جبرہ کنگ و تہی
 حق تہی بیج بگتیں یا دگرانی سرا غلبہ حاصل بگتیں - نوں
 ادا فکر کن کہ حق تعالیٰ و ہمانا پاکیں بے ندریں قطرہ و چون
 مژدہ ادرکت - جو نیں شرعی صورتے آزادانی - و چونیں
 اعلا نیں قوت و کمالات و خدا بند جوڑی کت کہ کس برہ
 آئی و ایگر ہم ننون ات کہ یک حرفے چہ زبان و بگشت
 آئی و چون و عطر شروع کت کہ بندر و مال آئی و اذانیں
 حس و حرکت ہم مان نہ ات نوں زبان بکن کہ واجکار
 چونیں جبرہ و حجتان در کنت دانکہ کدی کدی چہ مخلوق و
 دیم و تاب دیان و وقتی خالق و مقابلہ پادان و لک
 کنگ و اوشتات پدا چوش ہم ترانی نہ کت کہ منی
 اصل چہ چیزات و اسے زور و قوت منا چہ کجا دست و کپیت

النحل ۱۶

۲۱۵

ربہا ۱۸

يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
 ابرگیمت فرشتگان و کول و حیاط چہ وقتی حکما پہر کس و سرا کہ بلوطیت چہ وقتی بندیان و
 اَنْ اَنْذِرُوا اَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ۝ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
 ایکہ برترین ات کہ ہج معبود برحق نیستت بغیر من نوں برترین چہ من کی اڈی کنت آسمان و
 الْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ
 زمین پہ حق بلندترت اچہ ہا چیز با کول آئی شرکی کنت - پیدائی کت انسان چہ
 تُطْفَئَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ۝ وَالْإِنْعَامُ خَلْقًا لَّكُمْ فِيهَا
 یک پچھنی پیداہم اچہ کہ کنگ انت ظاہر اظاہر و چار پایاں پیدائی کنگت پر شما آئیانی تہا
 دِفٍّ وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۝ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ
 گریں پوشاک انت و دگر زانادہ و ہبتا چہ آیاں ورت و پر شما چہ آیاں عزت انت و فنیکہ کا تیش چہ
 تُرْجُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ۝ وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّكُمْ تَكُونُوا
 چہ راگاہ و ماہیگاہ و و فنیکہ سرش دنت یم پہ راگاہ و و بڑا جنت برنت شے باران داں ہما شہاں کہ شمارت
 بَلِّغِيهِ الْإِنْشِقَاطَ الْإِنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَّوْفٌ رَّحِيمٌ ۝
 کت گنات اودا مگر پہ جانی تکلیف - شے پہ روگار البت شفقت کنگ انت مہربان انت و
 وَالْخَيْلِ وَالْبِغَالِ وَالْجُمُوحِ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةٍ ۝ وَيَخْلُقُ مَا
 و پیدائی کنت اسپان و کتان و خران تاکہ سوارش بیت و پہ زینت و پیدائی کنت ہما چیز کہ
 لَا تَعْلَمُونَ ۝ وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ
 شہاں نہ زان ات و او پہ اللہ رسیت راستیں راہ و لھتے و راہ چوٹت و اگر بلوطیت
 لَهْدَكُمْ أَمْعِينَ ۝ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَّكُمْ
 پہ راستیں راہ و پرینیت شہاں رسا کا ہما تہی و ت ابرگیت چہ آسمان و آپ پر شما
 مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ۝ يُنَبِّئُ لَكُمْ بِهِ
 چہ آئی و چہ نوشات و چہ آئی و درچک رونت کہ آئی و دوتاں چارین ات و رودینیت پر شما چہ ہما آپ و

مزل ۳

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ۝ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ حَسْبُ الْعِظَامِ وَهِيَ رَمِيمٌ ۝ قُلْ يُحْيِيهَا
 الذی انشاء ہما اول مژدہ و ہو بکل خلق علیہ (یس رکوع ۵) - ک یعنی اشتر، گوک، میش، و پس پر شما پیداکرتت چہ ایشان لھتینانی مودیا پشم
 چہ کبل، چادر، گدان، تنو، و چہ سردی و رکینگ و واسطہ قسما قسبیں پوشاک و لبیس تیار کنتت، چریشی و ابید لھتے و شیر و رگ بیت، لھتے ماں ننگار
 بندگ بیت - روغن و مکھن و غیرہ و بازی چہ ہجے جانورانی ذریعہ انت - چہ ہیشانی پوست و چونیں چونیں مزین قیمتی از باب جوڑ کنگ بنت ہما
 جانورانی گوشت کہ آئیانی تہا کنگ بدن یا اخلاقی نقصان مان نیست آئیانی کوشتان کار مرز کنگ بیت چنگر غریبانی لاپ چنانی سیر بیت و ابید کہ غذا و خوراکان و کہ

ماکار مرز کنیں پہ آسانی تیار کنگ، ہم ہے جانور دست ملک بنت و ہدیکہ دولت و جانور ماں لوگ، بندگ بہ بنت یا کہ ماں جنگل، وبل بہ بنت تو ماں آوہد، انعام الہی، چو شبیں صافیں رونقے ظاہر بہ بیت البت دھڑے اشان چہ لوگ، یہ کاه و کدیم، شوہاز، در کیت یا ماں بیگاہ، چہ جنگل، سیر لاپ بوان، دیم بہ لوگ، و اتر کنت اے و ہداں عجبین رونقے کنگ، کیت۔ خدا بند چہ اے ندرک، گندگ، و ت ہم و شنو د بیت و ایدگہ مخلوق ہم گوشت کہ خدا، فلان زمیندار، چنگر مال و دولت بخشگ۔ یعنی جاہیکہ شما ابید چہ سامان و از بابان گوں مرن شدت، سر رونقے۔ اے جانور شمار، شے گرانیں مال و از بابان، کشتان، سر کنت اے خدا، چنگر مرن دوز و اسی و جہر بانی انت کہ اے گنگد امان، ماں شے خدمت، مقرر کرنگ و چہ آیان کار کرگ، اجازت داتی و مرن سکیں

رَبِّهَا ۱۳
 ۴۶۶
 النحل ۱۶
 السَّارِعَ وَالرَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الشَّجَرِ
 كَثَرٌ وَزَيْتُونٌ وَنَخْلٌ وَهَنْدٌ وَبَرِّ قَسْمِ مَبُودٍ
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝۱۱ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَ
 مَا أَشَىءَ وَرُشَاتِي أَنْتَ بِهَاسَانِ كَفَرَكُنْتَ وَ مَا شَمَعُ كَارِءُ لَكُنْتَ شَبِ
 النَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنَّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۝۱۲ إِنَّ فِي
 رُوحٍ وَ رُوحٍ وَ مَا هَاسَانِ هَمَّ مَا كَارِءُ لَكُنْتَ بِأَمْرِهِ مَا أَشَىءَ
 ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝۱۳ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا
 وَرُشَاتِي أَنْتَ بِهَاسَانِ كَفَرَكُنْتَ وَ مَا شَمَعُ كَارِءُ لَكُنْتَ شَبِ
 الْوَانَهُ ۝۱۴ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ۝۱۵ وَهُوَ الَّذِي
 بِهَاسَانِ مَا أَشَىءَ وَرُشَاتِي أَنْتَ بِهَاسَانِ كَفَرَكُنْتَ وَ مَا شَمَعُ كَارِءُ
 سَخَّرَ الْبَحْرَ لَنَا كُلَّوَامِنَهُ لِحِمَا طَرِيقًا وَتَسَخَّرَ جُؤَامِنَهُ حَلِيةً
 بِهَاسَانِ مَا أَشَىءَ وَرُشَاتِي أَنْتَ بِهَاسَانِ كَفَرَكُنْتَ وَ مَا شَمَعُ كَارِءُ
 تَلْعَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَآخِرَ فَيَرَى وَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ
 كَفَرَكُنْتَ وَ مَا شَمَعُ كَارِءُ لَكُنْتَ شَبِ
 وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝۱۶ وَالْقَى فِي الْأَرْضِ وَاسِيًّ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ
 وَتَاكَ شَمَا كَفَرَكُنْتَ وَ مَا شَمَعُ كَارِءُ لَكُنْتَ شَبِ
 وَأَنْهَرُوا وَسَبَّحُوا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝۱۷ وَعَلِمْتَ بِالْجَمِّ هُمْ
 وَادَى كُنْتَ جُؤَامِنَهُ لِحِمَا طَرِيقًا وَتَسَخَّرَ جُؤَامِنَهُ حَلِيةً
 يَهْتَدُونَ ۝۱۸ أَفَنُ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۝۱۹
 وَرُشَاتِي أَنْتَ بِهَاسَانِ كَفَرَكُنْتَ وَ مَا شَمَعُ كَارِءُ لَكُنْتَ شَبِ
 وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا ۝۲۰ إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ۝۲۱
 وَكَرَّ حَسَابُ بَكْنِ الشَّرِّ نِعْمَتَانِ پُورَهُ كُنْتَ ذَكْنِ آيَانِ حَسَابُ بَكْنِ الشَّرِّ نِعْمَتَانِ پُورَهُ

انسانی زندگی مشکل انت خداوند تعالیٰ، گوں وقی سرچیں افتداز، ماہ روج وکلیں استناران، ادنائیں مزدورانی دُول، بہ مئے کارانی سرامقرر کرنگنت۔ بحال نہ انت
کر مکیں سستی بکنتت یا سرعہ تاب بدینت لیکن چونکہ گوں شپ روج و ماہ روج، بالکل صاف، مئے بابت کاروبار، وابستہ انت و گوں دگہ استناران مئے فوائد
و کارانی وابستگی اینگز زیات نہ گیشنگ پشکا شاید آیان جدا کنان گوں دگہ عزان (سرحال) بیان فرماینت۔

وکل یعنی ہما بلند و بالا نیں ہستی، آسمانی چیزان، بہ شے کار، مقرر کرنگنت ہما، بہ شے فائدہ، زمین، توک، مختلف قسم، مخلوقات و دی کرنگنت کہ آماں وقی ماہیت
شکل و صورت، رنگ و بو و منافع و خواص، چہ یک دگرے، بالکل جدا جدا انت ماں اشی، کلیں حیوانات، نباتات، جمادات، بساط و مرکبات و اربوتنت۔

وکل یعنی چشیں چولان، چست کوکس، خوفناکیں دریا، ہم کہ آئی مقابل، انسان ضعیف البنیان، ہج قدرتے ندرایت بہ شے کار، رہوار کرنگنت کہ آئی توک، بے جنال،
ماہیگ، شکار، کنان، نہایت لذت داریں دزد تازگیں گشت حاصل کنان، و ماں آئی لھتیں بھراں مرورد و زمرد کشات کہ چہ آیان مزین قیمتی اس سہت و زیور جوڑ
کنگ بنت، شربچا، دریا، چولان، کہ آچولانی مقابل، مزین مزین آپی جہازان (میلان) یک حور دیں ڈلی، بروری، حقیقت ندرانت لیکن یک کسانیں بوجیکے
چونکائی آچولان، دران، دیم، روان بیت اے خدا تعالیٰ، قدرت، یک ادنائیں نمونہ آئی، انسان، عقل دات و اے ڈولیں چیزانی جوڑ کنگ، ترکیب
پیش داشت کہ اشانی ذریعہ، چوشش بگوش دریا، ماں وقی گیر، آورش۔

وکل یعنی جہاز و بوجیکانی سراجاتی مال و اسبابان لڈان، چہ یک ملکہ دومی ملک، و چہ یک بر اعظم، ماں دومی بر اعظم، سرکین ات و چہ خدا، مہربانی، مزین
فراوانیں روزی حاصل کنان، پدا خدا، احسان، نشان، آئی نعمتانی شکر، ادابکن ات۔

وکل یعنی خدا تعالیٰ، زمین، سرگرائیں کوہان، ایرکنت تانکہ زمین چہ وقی اضطرابی جاورد، گوں ترا ایرمندیت۔ چہ روایات و آثار، معلوم بیت کہ زمین ماں پیدائش
اول سرعہ مضطر، ہذا قسم، سترنگت و لرزتنگ۔ خداوند تعالیٰ، آئی، سرگاہ پیداکنتت کہ چہ مے کوہانی سبب، زمین، سرگ و لرزگ بند بوت۔ مروچگیں کوکس سائنس،
ہس اقرار کنگ (من گنگ) کہ چہ کوہانی سبب، زلزلہ و تاراد و جلیت بہر جاورد زمین، حرکت و سکون، و دماں حکیم و دانایاں ہرچ اختلاف نے ہست انت چہ آئی، آیت،
نفیاً یا اثباتاً ہج تعلقے نیست انت پرچاکہ چہ اے کوہانی ذریعہ، ہرچ حرکتے، بند کرنگ آئی اے دائمی حرکت نہ انت کہ ماں آئی، اختلاف انت۔

وکل یعنی کور و جوائی سرچشمہ جاھے ماں کوہاں بیت لیکن آمیدان و کوہان، بران، صدہا و ہزار ہا میل، راہ، چہ خدا، حکم، داں ہما میتگاں سر بنت کہ آئی اے
روزی خدا، گوں مے آپ، وابستہ کرنگ۔

وکل یعنی چہ یک ملکہ، بہ دومی ملک، رفت کت کنان ات۔

وکل یعنی کوہ، چگ، درچک، ریکانی، چمپ غرض تسمیہاں علامتانی قائم کرنگنت کہ چہ آیان مسافرانی قافلہ تجکیں راہ، چیدگ، زانت کت بکنت۔ علامہ
گوشت کہ من و ت لھتیں بدووان دلیت کہ خاک اش بوچت و راہ، نشان اش معلوم کت۔

وکل یعنی شپ، و ہد، ماں دریا و خشکی، سفر، چہ لھتیں استناران ذریعہ، راہ، نشان معلوم کت بیت چہ، قطب نما، ہرچ رہنمائی مے بیت آہیں
بالواسطہ گوں استنار، تعلق داریت۔

وکل یعنی فکر جنگ لوہیت کہ اے چنکر احمقی انت کہ ہما کسان یک مکسکے، بانزلے و سنٹی (پشہ) یک لنگے بلکیں یک دان جو، یا ریک، یک ذرے پیداکنگ،
سراقا درنہ انت ہمایان، معبود و مستغان قرار دیان، خداوند قدوس، بردبر کنگ بہ بیت کہ آذات برزایان بوتگیں عجیب و غریب مخلوقانی پیداکنوک و آییائی محکیں
نظام، داروک انت اے گتاخی، بچاریات و خدا، الغامانی خیال، دلگوش گور کنان در حقیقت، انسان مزین ناشکیں ساہ دارے۔

وکل یعنی ہرچ نعمتے کہ برزایان بوتنت آ، مٹنے نمونہ از خردارے، آنتت باقی نعمتان ہمنکہ باز زیات انت کہ آیان، شما ہج حساب کت کنان ات۔

وکل یعنی آبی شمار نعمتانی شکر گوں سرچیں، چون ادابیت کنت، پشکا ماں شکر، ادائیگی، ہرچ کوتاہی مے مانت خداوند کریم چہ آئی، سرگزیت و چہ کیوں
شکر گذاری، مزین اجرے عطا کنت۔ یا ابیش کہ چہ کفران، نعمت، پدہر کس تو بہ کنان، شکر گذاری بکنت حق تعالیٰ آئی، پیشی خطایان بخشیت و پے اندرگ رحمت
معاملہ کنت بلکیں ماں ناشکری، جاورد، ہں چہ وقی کثا دھیں رحمت، آکر بالکل محروم نہ کنت۔ ہزارانی قسم، نعمت، آرا ماں دنیا، دنت۔ ۱۲

مردگ (بے جان) اُنت توری مدا میگی مثلاً بُت یا فی الحال
مثلاً ہرچ بزرگے مرگنت و آیانی پرستش کنگ بیت یا بہ
انجام دتال ۽ اعتبار ۽ مردگ انت، مثلاً حضرت مسیح، روح
القدس و ملائکہ اللہ کہ لھتیں فرماں اشانی پرستش ایش
کر تگت بلکین جن و شیطان ہم اشان ۽ مسموخ العظرت
پرستش کنت درستانی سرا یک برے موت آیوک انت
گذاہر چیز ۽ وجود دگرے ۽ دانگیں بہ بیت آہر و ہدے
بلو بیت آکر ایچ بگرت آئی چونکائی خدا گوشگ بیت کنت
یا چونکائی عبادت ۽ لائق بیت کنت ۴۔ فلک یعنی اشان
عجیب خدا اُنت کہ اشان ہج خبر دانت کہ قیامت کدی بہت
دآور ت یا آیانی پرستار کدی بہ حساب و کتاب ۽ حشر کنگ
بنت چشیں بے جاہیں و بے خبریں چیزان ۽ خدا گوشگ
مسترس احمقی و نادانی انت۔ وہ یعنی ہرچ قسم ۽ دلیل و
ثبوت بالابیان بوتنت چش صاف و روشن انت کہ ماں
آئی ۽ ادنائیں فکر کنگ ۽ چہ انسان توجید ۽ یقین ۽ کُت
کنت لیکن فکر و طلب ہما کس بکنت کہ آترواقی عاقبت ۽
فکر و انجام ۽ ترس بہ بیت۔ ہر کس کہ بعد الموت ۽ یقین
مسیبت نہ انجام ۽ نیمگ ۽ دلگوش دنت۔ آیان بہ دلیلانی
نیمگ ۽ چون دلگوش بدینت و ایمان و کفر ۽ نیک و بد انجام
طرف ۽ کدی دلگوش گور کنت پدا ماں دلاں توجید ۽
اقرار و پیغمبرانی دیما گوں تواضع و بزرگی ۽ گردن ۽ جھکینگ
خیال بُتیت توجونکائی بُتیت۔ فلک یعنی خوب بزان انت
کبر و غرور یک شریں و دوستنائیں چیزے نہ انت۔ آئی
و بال پہ شے چکا کپیت، توجید ۽ انکار کہ آراشماں
دلاں دانت و غرور و تکبر کہ آئی درستانی چہ شے گفار و
رفتار ۽ پدرا بیت درست ماں خدا ۽ علم ۽ انت ہماوت
شمارا شے ظاہریں و چیریں جرم ۽ سزا ۽ دنت۔ فلک یعنی
ناسریدیں مردم بہ تحقیق ۽ غرض ۽ یا سریدیں مردم بہ
چکا سگ ۽ نیت ۽ وہدے چہ ہما تکذیب کنوکانے
گوشنت یا ہما تکذیب کنوکان و ت ماں و ت ۽ چہ یک دگر
بہ مسخرہ و کلاگ گرگ ۽ سوال کنت کہ بگوش بارس ایش
رت ۽ چچی چیز نازل کر تگ ۴ مطلب ایش انت کہ قرآن کہ
آرا پیغمبر علیہ السلام خدا ۽ ابرگنگلگیں پیش داربت بہ شے
گور ۽ چچی چیز ایت و واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم ماں و تی لے
دعویٰ ۽ دال تمام خدا ۽ راست گوشوگ انت نہ گوشنت
کہ (معاذ اللہ) ماں قرآن ۽ برے ہست ابید جاشی ۴ کہ

پیشی کتابانی و گوستگی امتنانی لھتیں کونھیں بے سُر
اے گپ و غرض ہمیش انت کہ (معاذ اللہ) دوستناک
گوں چیز بارہا مردمانی گمراہی و بہوتی چک و ایر بکنند
ماں حدیث انت من دعا لی ضلالتہ کان علیہ من
وَاتَّقَا مَعَ اتَّقَا لَہُم (عنکبوت رکوع ۱) ولی یبنی

پیشی کتابانی و گوستگیں امتنانی ہفتیں گھنٹیں بے سُرین گپ آنت (نوحید، نبوت، جنت، دوزخ وغیرہ) وچنت قصہ و داستان نقل کنگ بوگنت۔ و یعنی چہ اے گپ ء غرض ہمیش انت کہ (معاذ اللہ) دوستناکیں قرآن ء سُبک قرار دیان ء گوں وت ء دگران ء گمراہ بکننت و اے پیم ء وئی کفر و گمراہی ء سر جہیں بارہ ء گوں چیزے بارہا مردمانی گمراہی ء بہ وتی چک ء ایر بکننت کہ آیان ء چہ وتی نادانی و جاہلی ء بے راہ کنگا گنت۔ خیال بکن انت کہ چونیں بدی ء بار بہ وتی سر و زور کا گنت مال حدیث ء انت من د عالی ضلالتہ کان علیہ من الاثم مثل اثار من اتبعہ لا ینقص ذالک من اثارہم شیئاً۔ قال اللہ تبارک و تعالیٰ وَلَیَحْمِلُنَّ اَثْقَالَہُمْ وَاَثْقَالًا مَعَ اَثْقَالِہُمْ (عنکبوت رکوع ۱) و یعنی مردمان ء گمراہ کنگ و حق ء پیغام ء بزرگ کنگ ء ہر چ تدبیر مرد و چال کنگ بوگا گنت چہ اشاں پیش ہم ایر کہ تو مانا

و اجتناب و آئی شرف و شان و بیان فرمایند و پدہما غافلان و سرزنش بیگانہ کہ آیان الوک و بہ دنیاوی از بابان مست یوان چہ آخرت و آشوب کارانت و بہ وقتی عاقبت و تشری و ہج شوہاز و نہ انت یعنی زانا اے مردمان ہے چیز و راہ چاروک انت کہ ہر وقتیکہ فرشتہ ساہ و کابنت یا خدایہ حکم و سر قیامت قائم بیت یا گنہ کاران و سزا دیک و حکم سر بیت و کوش بہ سر و لگنت گدا اشان ایمان آران و وقتی جاور و راست کنت حالانکہ آوہد و ایمان یا توبہ و رجوع ہج درد و دارت۔ ضرورت ایش انت کہ جہ مرگ و پیش بعد الموت و تیاری کنگ بہ بیت و جہ عذاب و آیک و پیش و تی جان و رکنیک و تدبیر و گلا کیش بہ بیت۔ کل یعنی پیشی سرکشان ہم ہے ہم و ماں عرو و غفلت و بے ہوش انت ماں باطلین کاران و تی سرش دور کشت۔ توبہ و ساعت و توبہ ایش نہ کنت دال گدی ساعت و بہ بنیانی نکذب و مخالفت و لائش بنگت و آیان و یہ کلاک ایش زرتنگت آخر آیان کنگیں کارانے

ربہما ۱۴

۴۲۰

الخل ۱۶

يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَيْكُ كَذَلِكَ

منتظرنت کا فرمان پہ البشی کہ بیانت آیان سر فرشتہ یا بیت تی پروردگار و حکم و ہیڈ و کل

فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ

کنگ آیان کہ چہ اشان پیشا کونستگت و اللہ و یہ آیان سر انا حق کنگ لیکن آیان و تی و تی سر

يُظْلِمُونَ ۝ فَاصْبِرْ لَهُمْ سَيِّئَاتِ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا

ظلم کتہ بونگ۔ پدا کنتت یہ آیان سر آیان بدی عمل و لیبت یہ ہمایانی و تی سر اہر کلا کیک

بِهِ يَسْتَمِرُّونَ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا

آیان کنتگت۔ کل و گوشت شرک کونکان کہ اگر بولتین اللہ ما بندگی کنتگت

مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ

چہ آئی و بغیر دگہ چیزے ما و نہ ے پتا و نہ ما حرام گردینتگت بغیر چہ آئی و حکما

مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَبَلِّغْ عَلَى الرُّسُلِ

ہج چیزے کل ہیڈ و لا کنگ ہما کساں کہ چہ اشان پیشا بونستگت۔ نیستنت پر رسولانی سر

إِلَّا الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ۝ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ

مگر سینگ صاف صافی و مادیم داتگ ماں ہر یک امتیا یک رسولے چہ کہ

عَبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ

بند گیا بکن ات اللہ و دور بدارت و تارا چہ بتان کل پدا ہنیا چہ آیان ہدایت دات اللہ و

وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ

وہ بہ ہتے سر ثابت بوت گمراھے۔ نون بگردت ماں ملکان

فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ۝ إِنَّ تَحْرِيصَ عَلَى

پدا بچارت کہ چہ بیما بوتک آخر کار و دروغ بند و کانی اگر تو حاضی بکنے یہ آیان

هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ۝

ہدایت و سر اگدا و اللہ ہا پیر بیت ہر کیا کہ آئی و چہ راہار بکت و نیستنت پر آیان ہج مدد گائے

منزل ۳

۴۱۰

آیانی دیم اھنت و عذاب و الہی و غیرہ و ہرچ خبران و یہ کلاک ایش زرتنگت آیان و چان و ت دینتنت آیان استہزار و کلاک چیکانی ہمایانی جند و سرا کینتت ہج جابے تچک و موہش نہ رست و تی گندگیں کارانی بار ہمیشانی چک و کینتت۔ ہرچ کشتگتس ہمای ایش رون کت۔ خدایہ چہ آیان بیر گزی نہ ات نہ چہ آئی جانب و ظلم و تعدی و امکان انت اے مردمان و وقتی پادانی سراوت تیرجت۔ دگرے و چے تاوان ایش دات و تارا نقصانہ بار ایش کت۔ کل چہ ادا ہما ناھو دگیں عذر و بے کار ہے دیکلانی رد و شرف کنت کہ اشان و مشرکان بہ وقتی شرک و شرکی علاتی جواز و استحسان ثابت کنگت و را پیش کزنگتنت کہ آئی خلاصہ جوش انت کہ اگں غیر اللہ پرستش یا لھتیں جانوران (مثلاً بحیرہ سائبہ وغیرہ) و خرام فرار دیک بدوے سندیں کارانت کہ خدایہ ناپسند انتت تو پر چا مارا ہشتنی کہ وھدے اے کاران و ما کرت ضروری ات وھدیکہ بابک کارے بہ آئی مرضی و خلاف کزنگت آئی مارا منع بکنیں۔ منع کنگ و ویداگن ماہما کار بکرتیں تو مارا سزائی بدلتیں اگں جوش نہ بوت تو اے دلیل انت کہ خدایہ آکار ناپسند نہ انت۔ ہشتنی جز و دومی ربح و آیت سیفون الذین اشركوا الوشاء اللہ و ہرچ گشتناے ما کرتگیں ماں آئی و مشرکانی اے شبہ آئی تفصیلی جواب بیان کنگ بونگ ہمو و چارگ بہ بیت۔ کل یعنی مشرکانی جوش گوشتک غطانت کہ چہ خدایہ بنگ و منع کنگ نہ بونستگت چہ ابتدائے آفرینش و بکر دال روچ مروجی و حسب ضرورت و مصلحت حق تعالی و نبیان و دیم دیان کنگ کہ آیان کارایوک و ہمیش ات کہ مردمان چہ شرک و شرک و کاران دور بدارت و صاف صاف و اعلان بکنتت کہ خدا تعالی و کتام کار پسند و کتام ناپسند انت۔ و پدا چہ اشان ہر یک و انجام و گد سر چون بیت باقی ایش کہ مردمان تنگوبنی طور و پرچا بچور کنگ نہ بونگ کہ آیان بدی و راہ اختیار کت مکر تیں تو اے خبرائی حکمت و برخلاف ات جوشک ما پیرا باز بند و نبشتہ کنگیں باقی پشت کبت اے چیز کہ ہرکس بنیانی خبر و مکرنت آیان و فوراً سزا برستیں تو باز قومان و ماں دنیا و عبرتنا کیں سزا ہم دیک بونستگت چوشک ماں دیم و آیت مذکور انت۔ البت عقلاً و نقلاً اے خبر ضروری نہ انت کہ گول

جرم و از کتاب و ہما دمان و سزا دیک بہ بیت و مجرم و بیک دمانے بہلت ہم مر سبت و نہ پرائی توبہ و اصلاح و خاطر و موقع دیک بہ بیت۔ حضرت شاہ صبا نبشتہ کنت کہ اے نادانانی کپ انت کہ اگں اللہ اے کار بد اھنتت تو پرچا ہشتنتی یہ کنگ و آخر ہر یک فرقی و نزدیک و لھتیں کار خراب انت گدا آپر چا موہش دنت کہ اشان و بکنتت دزانا بہ اشنانی ہمن کنگ و خدا عاجز ات ہے۔ ادا جواب محل فرماینت کہ رسولان مدام ہمن کناں بونستگت ہر کسی قسمت و ہدایت ہست ات آئی و حاصل کت ہر کس خراب بوگی ات آخرا بوت اللہ و ہجوش منظور انت کہ انسان و رانی الحمد کسب و اختیار و قوت دیان و آزات بکنت خشت یا مثل ڈوک و مجبور یا چو جوانات و آئی عمل و دائرہ و محدود کنت بلکیں ہر بنگ و روم و دیمروی و موہش بدنت۔ کل یعنی و تی و وھدے۔ پدا گد سر و پیغمبر عربی سلی اللہ علیہ وسلم و رسول الثقلین کناں و دیم دات (تنبیہ) چہ اے

آیت ء لازم نیت کہ مال ہر قوم و مینک ء رسول بلا واسطہ دیم دیگ بونگ۔ چوش بیت کنت کہ یک نبی ءے ماں یک قوم ء دیم دیگ بہ بیت وائی تا ب کہ آیان ء ہادی ء و نذیر۔ گوشک بیت کنت ماں اید کہ قوم وراج ء دیم دیگ بہ بیت آیان ہاے دول ء دیم دیگ چوش گوش بالواسطہ ہما پیغمبر ء دیم دیگ انت و الشرا علم۔ فل حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کہ طاقت ہماوت ساچیں کس انت کہ ناحق ء سرداری ء دعویٰ و بکنت و ہج ثبوت و سندے بریشی ء پیش کت مکنت۔ بت۔ شیطان و زوراکیں ظالم درست ماں اشی ء داخل انت۔ و یعنی ہر کس گناہ و بدیں کارانی اختیار کنگ ء بناء سرا خدا گمراہ بکنت آرا کسے ہدایت ء راہ ء ادرت کت نہ کنت و نہ کسے آرا چہ خدا کی سزا ء رکنت کت کنت شے بہ آیان ہدایت ء سراج ص درگ ہج فائدہ مند بوت نہ کنت کذا شما ماں انتانی عم ء ابکر پرچا فکر مندرت۔ ۱۲

ہم صفحہ ء فوائد

فل یعنی چہ مرگ ء پیددومی زندگی ہج نیست گدا چہ عذاب ترسگ چہ معنی داریت خشکیں گپ مال انت۔ فل یعنی چہ شے انکار و قیاسی سوگندانی ورگ ء خدا ء پکائیں قول و وعدہ ہج نہ ٹکلت آئی الم ء کیت البت تو چشیں ثابتیں حقیقت ء انکار کنان ء و فی جالبی ء ثبوت ء پیش کسے۔ ہر کسے خدا ء محکمیں علم و قدرت و حکمت ء جا واران۔ نکون ء اسراران وچہ آئی غرض و غایت ء آگاہ بیت آکدی ہم بعث بعد الموت ء انکار ء کت نہ کنت۔ راست انت الناس اعداء لما جہلوا۔ فل یعنی معاد (قیامت و غیرہ ء ایک) عین حکمت انت اگن چہ مرگ ء پیددگی زندگی مہبت نو ماں دنیا ء ہرچ قسم تقسیمیں اعمال و احوال گندگ بنت آیان صافیں و سرچیں انجم چون معلوم بہ بیت اد ء جیڑھانی راستیں گیش و گوار ء فہو دا بیت گدا ہما و ہدے منکران زانت کہ سوگندوران ء آیان ہرچ خبرانی انکار کنت۔ آبرخی انتت و سوگندور وک دروغ بند انتت حضرت شاہ صاحب نشہ کنت۔ یعنی ماں لے جہان ء بازیں خبرانی سر اشبات و کسے ء اللہ تعالیٰ من ات و کسے ء انکار کت تو دومی جہان ء لوگ لازم انت کہ جیڑھانی فیصلہ بہ بیت راست و دروغ جدا بہ بنت۔ مطیع و منکر و قسے۔ کنگیں کارانی بدلے ء بکندنت۔ فل گدا و دکان دوبارہ زندگی کنگ چون شکل انت (تنبیہ) کن فیکون ء بحث ماں جز الم رکوع و قالت الیہود الم ء چارگ بہ بیت۔ چاشی ء غرض ابوک ء ہمکرا انت کہ اللہ تعالیٰ ارادہ پیر مراد حاصل کنگ ء ایک دمانے ہم ہمتل نہ بیت ارادہ ء بعد مراد ء گوں من آسانی و تیزی ء فوراً واقع ہوگ و ہج مہن کنوک و جلوک آرا جلت کت نہ کنت۔ اے جملہ ء خلاصہ ہمیش انت۔ و یعنی مجازات ء ردا (فرمانبرداری و سزائی ء سرچیں نتیجہ ظاہر کنگ ء) بعث بعد الموت ضروری انت۔ خدا ء بازیں نامداریں بندہاں سکی و سوری ء برداشت کنان ء چہ دنیا ء خصت بنت۔ آیا آیان قرآنیان بباد دیگ بنت! نہ ہج نہ ہما کسان پر حق ء حمایت و خدا ء رضا ء خاطر ء ظالمانی ظلم و زوران چو یکجلیں جور ء ایر برزنت و رنگ برنگیں قسما قسمیں در و درخ اش برداشت کت دانکہ بے وس ہو ان ء و فی لوگ و جاگہ سیاد و وارث ء عزت و راحت درستیں چیزان ء ما خدا ء راہ ء قربانش کرنت آیان نمحت و وفا داری ء بدلہ جز ما اشارت اسیت اقل چہ آیان ہر کس کہ

النحل ۱۶

۴۲۱

زبیا ۱۳

وَأَقْسُوا بِاللَّهِ جَمْدًا إِيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَن يَمُوتُ بَلَى وَعْدًا و قسمش وارت اللہ سختیں قسم کہ زندگ نکنت اللہ ہر کسیا کہ بمیرت و بے بیشک زندگ نکنت عَلَیْهِمْ حَقًّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۳۸﴾ لَيْسَ لَهُمُ الَّذِي وَعَدَهُ بُونِگ بہ آئی ء سرا پکائیں لیکن بیشتر مردم نہرانت فل زندگ کنت تا کہ ظاہر بکنت پر آیان ہما خبریا یَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلَيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَذِبِينَ ﴿۳۹﴾ کہ ماں آئی ء تہا جیڑھ اش کنگ و تا کہ معلوم بکنت کافران کہ آدو و غ بند بونکنت فل إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَن نَّقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿۴۰﴾ و الَّذِي بَشَّرْنَا نُوْكَشْک یک چیز یارا و قتیکہ ما آئی ء کنگا بلوئیں اش انت کہ گوشیں آئی ء را کہ ہوگوا بہا بیت۔ و ہما کہ هَاجِرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا النَّبِيَّةَ هُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ جلا وطن بوتنت ماں اللہ را ہارند چہ لے خبرا کہ بہ آیان سر اظلم بوت ضرور ما جاگاہ دیں آیا ناماں مینا یار شریں جا وَلَا جَزَاءُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿۴۱﴾ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ وَأَخْرَجْتُهُ ثَوَابَ مَسْرَاتٍ۔ اگر آیان بزانتیں ہما کوئی پادش داشتنت و بہ وئی رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿۴۲﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِي إِلَيْهِمْ فَسَلُّوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿۴۳﴾ بِالْبَيِّنَاتِ بہ آیان نیمگ نوں جست بکن انت چہ باخبران اگر شما سزان ات و ہمیں دانکنت گوں مجزیان وَالرُّبُّ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَ كتابان و روا نہ بیں کنگ بہتئی نیمگ اے کتاب تا کہ شریان بکنے مردمانی دیم ہما جیڑھیکو ایر بیک و لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۴۴﴾ أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَن يَخْسِفَ نَاكِر بکنتت فل ایانوں بیخوف بوتنت ہما کس کہ بدیں مکی پیش کنگ چہ لے خبرا کہ ایر ببارت اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿۴۵﴾ آیا نا اللہ ماں زمین ء یا بیت بہ آیان سرا عذاب چہ ہما نیمگیا کہ آیا نا خبر میکیت فل

مزل ۳

زندہ و سلامت پشت کپنتنت ماں دنیا ء و فی قرآنیان کیں بروردہ چشتنت یعنی لوگ و جاگہ یلد و لوکان ء شتر تر بں ہنگیں دیگ بیت۔ چہ لوگ ء بہترین لوگ چہ وطنی برانان شتر تر بں دردمندیں برات، چہ روزی ء جوان تر بں روزی چہ عزت ء زیاتیں عزت اش رسبت بلکیں چہ وطن ء درکنوکانی سرا، سرا فضل دنیا ء حاکم و پیر ہیزگارانی امام جو طر بنت پدا چہ اے درستان ء زندہ ہرچ بلندیں مقامات و منزں شانیں درجات ماں آخرت ء استان دیگ بنت آیان کسے اندازہ ء ہم جت کت نہ کنت اگن او دے اجر و ثواب ء پورہ یقین بہ بیت تو اید کہ مردم ہم کہ آیان چہ ہجرت ء سعادت ء زہرانت نمایں لوگ و جاگہاں ء و بیل کنان ء ماں خدا ء راہ ء درکپنت۔ (تنبیہ) آیت ء عمومی لفظانی سرا نظر داران ء اے تقریر نیسیگ بوتنگ۔ (وہو مبقول فی روح المعانی عن بعض المفسرین) عام مفسران ء ایشرا ہما ہشتادیں صحابہ رضی اللہ عنہم ء حق ء

بیان کرتے ہیں کہ آیاں چہ مکہ، کافران شہزاد و بیزاری بوان ابتدائے حبشہ، ہجرت ایش کنگت پرچا کہ اکثرانی کرے آیت لکی آیت کہ چہ ہجرت الی المدینہ پیش نازل ہوتے۔ ہمے ہجرت کنوکان، آخر کار خدا تعالیٰ، ماں مدینہ، خویش ہنگین دانت، رضی اللہ عنہم وضو اعنہ۔

۵ یعنی چہ ہمیں ظلم و زوراں پریشان نہ ہوتے آنت دوستناکس وطن، سیاد و وارثانی جدائی، پروا ہش ہج نہ داشت، چہ خدائی رضا، کشک، ایشانی قدام ٹگل نہ دارت۔ چہ ہرکش و بہتان و ناراسندان ہنا خدائے پاک ایش دست جت، خالص بہ ہمانی امداد و پکائیں وعدہانی سرابھر و ساراش کت دانکہ چاہاوت دیستش کہ ہرکس خدائے زوریت تو خدائی، ہر سیم ملک و مدد کنت۔

۶ یعنی پیغمبر، مظلوم ہمارا، و ہدیہ آیان صبر و توکل، راہ ثابت قدم انتت ماں داریں، غالب و منصور کنگ مئے کتام نوکس عادتے نہ انتت پیسرا ہم ماچہ انسانان رسولان، دیم دانگ کہ آیانی کار ایش آت کہ خدائے حکمان و چہ نیکی بدی، انجام و مخلوق، آگاہ یکننت نوں اگر شما معلوم دار نہ انتت توچہ زانوگراں کہ آیانی پیشی امتنان و آیانی پیغمبرانی تاریخی داستانانی علم، داروک آنت تحقیق بکن کہ فی الواقع پیسرا چہرے مردم بہ پیغمبری منصب، سرا بیتات و زبر (معجزہ و کتاب) دیان، دیم دیگ بوتنت یا کہ نہ۔ و ایش کہ آیانی متوکانی و نہ متوکانی انجام چون بوتنت۔ اہل حق صبر و توکل، برکت، چو نکائی کامیاب و منصور بوتنت و ظالم سرکشان اتمام حجت، چو نکائی تباہ کنگ بوتنت و تَمَّتْ کَلِمَةُ رَبِّكَ الْحُسْنٰی عَلٰی بَنِي اِسْرٰٓءِیْلَ بِمَا صَبَرُوْا وَ مَا مَرَّ فَاَمَّا کَانَ یَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَ قَوْمُهٗ وَ مَا کَانُوْا یَعْرِشُوْنَ (اعراف دکوہ ۱۶)۔ ادا چہ اہل الذکر، خاص اہل کتاب مراد زورگ نہ بوتنگ بلکین لفظ، عمومیت، سرانگاہ دارگ بوتنگ کہ ماں آئی، اہل کتاب ہں شامل انتت، ماں روح المعانی، انتت، قال الرومانی والزجاج والاذہری المراد باہل الذکر علماء اخبار الامم السالفة کا ثنا منکان فالذکر بمعنی الحفظ، اہ۔ بہر حال چہ لفظ عمومیت، اے مسئلہ درکیت کہ غیر اہل علم، چہ اہل الذکر، مسئلہ جست کنان، عمل کنگ لازم انتت۔ بازیں عالم ہمیشی، بہ تعلید، ائمہ، ثبوت، پیش کنتت والشر تعالیٰ اعلم۔

۷ یعنی معجزات و ہما علوم کہ ماں تاکاں نبشتہ انتت۔
۸ چہ، یادداشت، مراد قرآن کریم انتت کہ آپیشی امتانی ضروری احوال و شریعتانی محافظ پیشی نبیانی علمان، نزاروک و پیدایگی خدائی حکمان و داریں، فلاح و سنگاری، رہندان، یاد دیا نبیت و انسان، چہ غفلت، واب، ٹوہینیت و آگاہ کنت۔ مطلب چو شس بوت کہ چو شک پیسرا رسول دیم دیگ بوتنت کتاب ہم چہ آسمان، نازل کنگ بوتنت مروچی شمارا (اے محمد صلی اللہ علیہ وسلم) مایک بچیں کتابے دیان، دیم دانت کہ آپیشی تمایس کتابانی خلاصہ و پیشی نبیانی علمانی سرجمیں و کالمیں یادداشت انتت نوں شے کار ایش انتت کہ بہ تمایس دینا، مردماں اے کتاب بہ ہشتانگان، شری، واضح کنان، بیان بکن و آئی مشکلیں خبرانی گیش و گیار و مجملات، تفصیل، بکن، چریشی، معلوم بوت کہ قرآن، مطلب و بیان ہما معتبر انتت کہ آواجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم، احادیث، موافقت، بہ بیت۔
۹ یعنی واجہ، کار قرآنی مضامین، واضح کنگ، بیان کنگ و مردمانی کارماں آئی غور و فکر کنگ انتت۔

۱۰ یعنی پیشی نبیان و آیانی راج و قومانی احوال اشکنگ و قرآن، ہمیں سرجمیں یادداشت سرلوگ، پدہم زانا مکہ، کافران بہ حق، مقابلہ، چہ وقتی مکاریان و رد دیگی کاران دست نہ کشت گڈازانا چو شس بیت نہ کنت کہ خدا آیان، مثل فارون، ماں زہین، ایربگینیت (ایر ببارت) یا چہ ہنپیں نیگے، آیانی سرا آنتے راہی بکنت کہ چہ آنیگ، آنت، آئیگ، آیان، وہم و گمان ہم مبیت چنا نچہ ماں بدر، چہ مسلمان مجاہدانی دست، اشان، ہنپیں سزائے دانی کہ اشان، وقتی قوت و جمعیت و مسلمانانی کمزوری و کمیں نفران، گندان، ماں آیانی ذہن، کدی نہ اہنگت کہ مسلمانانی دست، چشش شکستے و رنت۔ ۱۲

۹ یعنی کلیں خیر و نعمتاں چہ ہمائی طرف ۶ رسنت و ہر یک خرائی یا سکی ۷ دفع کنگ بہ ہمائی اختیار ۸ انت چنانچہ وہدے تمام سکتیں مصیبت انسان ۹ چنگ
کینت تو کٹو ۱۰ چہ کٹر ترین مشرک ہں آوہد ۱۱ چہ درستان آسراء سنداں ۱۲ یکیں خدا ۱۳ توار پر جنت چوش بگوش (گویا) انسانی فطرت بریشی ۱۴ تویا ہی دنت کہ چہ سکی
دسوریاں رکینک ۱۵ ابید چہ یکیں خدا ۱۶ دگہ چہ کس ۱۷ کار نہ انت گذابہ ہر کس ۱۸ قبضہ ہر یک نعمت و نعمت دہر قسم ۱۹ نفع و ضرر انت دوی تمام کس انت کہ ماں آئی الوہیت ۲۰
شریک بیت کنت یا چہ آئی ۲۱ انسان بتربیت و امیت ہدایت ۱۲
ہمے صفحہ ۲۰ فواکد ۲۱ یعنی وہدیکہ سکی دور بوت ۲۲ قتی حقیقی خدا بندش شمشیت و گوں مزن بے شرمی ۲۳ پید خدا ۲۴ شریکیش جور کنت ۲۵ اشان ۲۶ شرم

دامگیر نہ بوت کہ ہنوں کہیں دیر پسیر ۲۷ بے وس ہوان ۲۸ کئے ۲۹
توار پر جنگا کنت ۳۰ محسن حقیقی ۳۱ احسان اش مت انت
وند اے فکرش کنت کہ ماں ناشکری ۳۲ سزائے گرفتار کنگ بکنت
یا کم ۳۳ چہ کم نعمت ۳۴ کفران نعمت ۳۵ سلب ۳۶ سبب بیت
چوش بگوش کہ خدائے وحدہ لا شریک لہ ۳۷ نعمتے دانگت بالکل
بہ آئی انکار ۳۸ سرتیاریاں بوتنت ۳۹ شرا جنت روج ۴۰ اشان ۴۱
ہمت دیگ بیت خوب دنیا ۴۲ مزگ ۴۳ بچشت گذر ۴۴
معلوم بیت کہ اے مشرکانہ نعمت ۴۵ ناشکری ۴۶ سزاجون
ترندانت ۴۷ اے بہ ہمایانی بابت ۴۸ انت کہ ماں قی کشادہ
ماں ولوتان ۴۹ ماں تجارت ۵۰ چہ اشر ۵۱ ابید و گرائی نام ۵۲ نیاز
وقول کنت (موضح القرآن) ۵۳ پخشک ۵۴ عرب ۵۵ مشرکانی دستور ات
کہ آئی بیان ماں ہشتی جزیر ۵۶ سیمی رکوع ۵۷ گوشت ۵۸ چہ
"ملا یعلمون" ۵۹ مراد ہما بت وغیرہ انت کہ مشرکان آبان
چہ جہالت و بے خبری ۶۰ معبود یا نفع و نقصان ۶۱ مالک زانگت
حالانکہ آئی ہیج دلیل یا سندے آبان گورہ نیست ات پیدا
شریدار ہم تجویز کنگ بوتنت ڈوک ۶۲ بت کہ اشان چہ ہمک
پہیں علم و شعور ۶۳ ہورک انت انت ان هذا الشیء عجیب
۶۴ یعنی ماں قیامت ۶۵ اے دت گڑب خبرانی آلم شمارا
جست و باواست بیت ماں خدائے دانگت مال ۶۶ چہ حق انت
کہ شمار گران ۶۷ شریدار جوڑ بکن انت (باقی کسے ۶۸ ثواب
رسائینگ ۶۹ مسئلہ جدا گانہ انت آماں اے آیت ۷۰ داخل
نہ انت) ۷۱ یعنی آذات چہ اے جبر ۷۲ پاک انت کہ بہ آئی
اولاد ثابت بہ بیت خصوصاً جنیں چک ۷۳ عجیب گپ بیت اے
مرد ماں حق تعالیٰ ۷۴ نسبت ۷۵ چوشیں جرأت چون کنت
ماں اے آیت ۷۶ بنو خزاعہ ۷۷ رد بوت کہ اشان و شنگا
خدا ۷۸ جنیں چک قرار دانگت (العیاذ باللہ) ۷۹ یعنی بہ وئی
جند ۸۰ جنیں چکان ۸۱ شات نہ کنت و ہدیگہ لوٹنت تو مردیں
چک لوٹنت ۸۲ یعنی چہ اشان اگ کسے ۸۳ حال دیگ بہ بیت
کہ ترا چکے بوتگ ۸۴ نوچہ نفرت و غم ۸۵ پیشانی ۸۶ چہ کر چک ۸۷
پر بیت و نما میں روج دیم ۸۸ ہمیریت و دل ۸۹ پدر و بیت کہ
اے مصیبت چہ کجائی سر کنت ۹۰ یعنی چہ ہے شہرتی ۹۱
خیال ۹۲ کہ اگ جنک زندگ مانت باندایے یہ زامانی ۹۳ کیت
ہمشکامرد ماں ۹۴ دیم پیش دارگ نہ لوٹنت وئی جند ۹۵ اینگر
آنگر چیر دیگ لوٹنت ۹۶ یعنی شپ و روج ماں دل ۹۷
جوڑی (جوڑی) کہ نوں چوں بکنت کہ دنیا ۹۸ شکان ۹۹ قبول کنت
۱۰۰ جنگ ۱۰۱ سلامت پشت بکجیت یا ماں زمین ۱۰۲ زندک

النحل ۱۶

۲۲۲

ربما ۱۳

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۵۵ وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا

گذارت زان انت ۵۶ و مقرر کنت بہ ہما چیزان کہ خبرش نہ انت ۵۷ و نہ چہ ہما چیزان کہ

لَهُمْ قُتِلُوا ۵۶ لَسْتَ لَكَ عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُونَ ۵۷ وَيَجْعَلُونَ

روزی دانگت ۵۸ قسم ۵۹ کہ چہ شہادت ۶۰ بکنت بہ ہما چیز کہ شہادتان بستہ بوتگ ۶۱ و مقرر کنت

لِلَّهِ الْبَنَاتُ سُبْحَنَهُ ۵۸ وَلَهُمْ قَائِمَتُهُمْ ۵۹ وَإِذَا ابْشَرُ أَحَدُهُمْ

بہ اشر ۶۲ جنیں چک ۶۳ آچہ ۶۴ خراباک انت ۶۵ و مقرر کنت ۶۶ ہر چہ دیش بکشت ۶۷ و نہ تیکہ خوشخبری دیگ بیت

بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ۵۸ يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ

بیکجا چہ آبان ۶۸ جنیں چک ۶۹ گذار ۷۰ دیم سیانرت ۷۱ و اولاد بیت ۷۲ چہ بیت چہ قوم ۷۳

مِنْ سُوءٍ مَا بُشِّرَبِهِ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّ فِي التُّرَابِ

چہ بدنامی ۷۴ ہما خوشخبری ۷۵ کہ دیگ بوت ۷۶ آیارادارت وئی گورا ۷۷ پوراری ۷۸ یا کئی بکنت ماخاکانی تہا ۷۹

الْأَسَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۵۹ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ

دلوکوش انت بدیں فیصلہ ۸۰ کہ ہما کنتی ۸۱ ہما کساں کہ ایمان نیارنت ۸۲ بہ آخرتا ۸۳ آیانی مثال

السَّوَاءِ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۶۰ وَلَوْ يَوَّاخِذُ

بدانت ۸۴ و اشر ۸۵ مثال چہ درستان ۸۶ برتر انت ۸۷ دہماوت انت ۸۸ زبردست حکمت و اجہ ۸۹ و اگر بکیریت

اللَّهُ النَّاسُ بِظُلْمِهِم مَّا تَرَكُوا عَلَيْهِم مِّنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤْخَرُ لَهُمُ

الشر مردمانا ۹۰ بہ آیانی ظلم ۹۱ سبب پشت بکجیت ۹۲ بہ زمین ۹۳ سزائے ۹۴ لیکن مہلتش دنت

إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۶۱ فَاِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً

تا یک وقت ۹۵ مقرریں ۹۶ پداوتیکہ بیت ۹۷ برسبت آیانی دنت نہ پشت کینت یک ساعت

وَلَا يَسْتَقْدِرُونَ ۶۲ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ

و نہ پیش کینت ۹۸ و مقرر کنت بہ اشر ۹۹ ہما چیزیکہ دوستش نہ بیت ۱۰۰ و بیان کنت

السُّنْتُهُمُ الْكُذِبَ إِنَّ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ لَآ جَرَمَانَ لَهُمُ النَّارُ

آیانی زبان دروغارا کہ ۱۰۱ پر آبان شری انت ۱۰۲ بے شک پر آبان آتش انت

مذلل ۲

کل ۱۰۳ کنت ۱۰۴ چوشکہ ماں جاہلیت ۱۰۵ دور ۱۰۶ باری سنگدلان ۱۰۷ قتی چنگ کشتنگ ۱۰۸ بازندہ درگور کرنگت ۱۰۹ اسلام ۱۱۰ قتی آیک ۱۱۱ پیدائے سلبیں رسم بند کرت وایشل ۱۱۲ چوش چہ بن و
بچ ۱۱۳ کشات ۱۱۴ چکل دات کہ رند ۱۱۵ چوشیں مثال گندگ یا اشنگ ۱۱۶ نیاحت ۱۱۷ لہتیں ۱۱۸ "ایمسیکہ علی ہون" ۱۱۹ معنی چوش کرنگت ۱۲۰ بجلیت جنگ ۱۲۱ ذلیل و وارکنان ۱۲۲
یعنی زندگ مانگ ۱۲۳ جاورہ جنگ ۱۲۴ ہمنکر ذلیل و بزرگ کنت کہ گوشے آئی جنگ نہ انت بلکس ۱۲۵ انسانے ہم نہ انت ۱۲۶ جنگانی بابت ۱۲۷ آیانی ہرج ظالمانہ فیصلہ ۱۲۸ ات چہ آئی
بذریں فیصلہ ایش انت کہ یہ خدائے اولاد سازنت پدا اولاد ہم ۱۲۹ چنگ ۱۳۰ کہ چہ آئی ۱۳۱ و انت اینجو ترسنت ۱۳۲ چوش بگوش کہ شرب چیز ۱۳۳ بر و ت شات کنت دسلبیں چیز ۱۳۴ پید خدا (العیاذ باللہ)
۱۳۵ یعنی مشرکان کہ آیانی قتی ظلم و سلبیں کارانی آسراء سرتیقن نہ انت بدیں مثال یا بدیں صفت و جاورہ ہما یا نیگنت ۱۳۶ ہمایاں بہ اولاد ۱۳۷ محتاج انت ماں رنج و غم و ضعیفی وغیرہ

آیان ہر مردیں چکان احتیاج بیت۔ یہ مبارک دفع کنگ یا چہ شد و غیرہ ترس جنس چکان ہلاک کنگ اشانی دستور انت کلمہ و شریک وغیرہ ہر جہ بدیں انجلیہ بوگ
لوٹیت چہ آئی و آیال و ناسلامت داشت کت نہ کنت۔ الغرض ہر ڈولیں سلیس مثال، نقص عیب و نسبت بہ ہمایانی نیگ و بوگ لوٹیت، حق تعالیٰ نیگ و ہما صفاتی
نسبت کنگ کہ مخلوق خاصہ (خاصیں کار) انت و (معاذ اللہ) ہر آئی مردیں و جنس چکان و تجویز کنان و بے سلیس و ادنائیں مثالان و دیگر آئی مزین بلندی شان و برخلان
انت ہر آئی ذات و ہما مثال و صفت ثابت کنگ بنت کہ آچہ اعلیٰ و اعلیٰ تر و چہ بلندی چیز و بلند تر بہ بنت و ال یعنی زبردست و ہمنک انت کہ شے گستاخیانی سزا و ہما دمان و دات
کت کنت بل فوراً سزا دیگر آئی حکمت و مناسب نہ انت ہمشکا و اک و شل کنت کہ بلکیں ہنوں چہ دتی ناسریان دست و بکشت و دتی رفتار و خوب بکنت۔ و ال یعنی اگل

خدا تعالیٰ ہر مردمانی ناشری و نانا انصافی و رومان دنیا و فوراً
گرگ و سزا دیگر و شروع بکنت تو اسے زمین و آبادی
پہ چنت کواک و ہم باقی زمانیت پر چاکہ ناں دنیا و مستزین
بہر ظالم و بدکارانیکنت۔ چہ خطا و گناہ و بچے یک کسے خالی
(ہورک) بہ بیت (کلمہ خطا و ن) و ہدیہ خاطر بدکاران
فوراً ہلاک کنگ بہ بیت تو ایوک و معصومین نبیانی

بہ سرزمین و دیم دیگر و حاجت ہم زمانیت بلکیں آیانی گول
معصومین ملائکتان نند و نیاد زیات موزون انت و ہدیہ
نیک و بد انسان ہر دو ہیں ماں سرزمین و باقی نہ مانگنت
تو اسے جاور و ایدگہ حیوانانی دارگ ہر بے فائدہ بیت
پر چاکہ اسے درستان پر بنی آدم و پیدا کنگ بوٹگنت و ہم
پہ بندے خبر و خدائے انسانانی ظلم و ناشریانی ردا ہر و باران
بندگت تو گلازا ناگوں انسانان ایدگہ دولت نہ ہر منت
بہر جاور خدا اگل خبر خبر و سراماں دنیا و گرگ شروع بکنت
و فوراً سزا بدنت تو اسے دنیا و تمامیں قصہ ماں بلکیں دمان
ہلاس بیت مگر آچہ دتی حکمت و چوش نہ کنت بلکیں مجرم و
گناہ گاران و توبہ و اصلاح و موہ دنت و دان قرار گشتیں
و ہدیہ آیان و مہلت دیاں بیت و ہدیہ ہر ہما مفریں و ہدیہ
کیت تو گلا ایک دمانے اینگر یا آنگر بیت نہ کنت۔

(تنبیہ) لہتیں مفسران و چہ در مانترک علیہا من
و ابتہ و خاص دابہ ظالمہ مراد زرنگ اگل اسے صحیح انت
تو مطلب ظاہر انت ہیج اشکالے نہایت۔ و اللہ اعلم۔
و ال یعنی ہر چیز یکہ بد زمانان و پروت و شات نہ کن انت
مثلاً جنس چکان یا ماں و تی مال و ملکیت و یک در آمدے و
شرعی یا کلاک و مسخر و سبکی و معاملہ ہمیشہ و پہ خداوند
ثابت کنت۔ و ال یعنی باوجود چشمیں ناشریان و پیر بان و
سراے دروغیں دعوئی انت کہ ما و ماں دنیا و خوبیں چیزانی
لائق اس۔ و اگل آخرت و غیرہ قصہ راست بونت تو مال
اود و ہم ما عیش کنیں۔ و لکن اذ فناء رحمتہ و متا من
بعد ضراء مسننہ لبقولن ہذا الی و ما اظہر
الساعة فائسۃ و لکن رجعت الی ربی انت لی
عندہ للحسنی۔ (خدا سجدہ رکوع ۶) ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد
و ال یعنی گول اسے ہمیں زبان درازیاں چشمیں مفتیں
واہگانی دارگ و ت اسے جبر و دلیل انت کہ پراشان
خوبی و شری چے بہ بیت و البت پراشان دوزخ

تیار انت کہ یہ آئی نیگ و اشان گام جنگا کنت و اودا سربوان انت چوش بگوش کہ یکہ شمشک بنت یعنی داں ابدال آباد و کدی ہم مہربانی و نظر پر آیانی سر نہایت
حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت کہ اسے فرمان پر ہمایان انت کہ بے کاریں چیزان پر خدائے نام و دینت و پدا یقین دارنت کہ مارا بہشت رسیت حالانکہ آیان روح پر روح
دورخ و طرف و روان انت۔ و ملکہ و کافرانی ناشریان و مفت و ناہو گیں دعوایانی ذکر و کنان و پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام و تسلا دنت کہ شما اشانی سر پراں
دگیر و تجیدہ مبیت ماچہ تو پیشتر ہم بازیں امتانی نیگ و پیغمبر دیم و انگنت لیکن مدام ہیچوش بونگ کہ شیطان لہیں و تکذیب کنوکانی عمل گول ڈولداری
پیش داشتنگنت و آیان بر دبر ماں ناشری و دیم و رودک بوٹگنت۔ مروچی آدرست خدائی عذاب و چیرہ انت و شیطان کہ آیانی رفیق انت آیانی در دے ہیج نہوارت

وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ ﴿١٢﴾ تَاللّٰهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّنْ قَبْلِكَ

و آدمان دوزخا پیشادیم دیگر بیت و قسم بخدا ما پیغمبر دیم دانگنت ہما امتانی نیگ و کہ چہ تو ساری بوٹگنت

فَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْبَا لَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمْ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ

پدا و دلاکت پر آیانی چان شیطانا آیانی کردار نوں ہما آیانی دوست انت مروچی و پرایان عذاب

الْیَمِّ ﴿١٣﴾ وَمَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ إِلَّا تَبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي

در دنیا کی و مارہ نہاتگ پہ تہی سر کتاب مگر تاکہ تو شریان بکنے آیانی دیم ہما چیز پاک

اٰخْتَلَفُوْا فِيْهِ وَاٰتٰى وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّلْقَوْمِ الْيَوْمِنُوْنَ ﴿١٤﴾ وَاللّٰهُ اَنزَلَ

جگہ اشکت ما آئی تہا و پراہ و سوجدیگا و پیر مہربانی کنگا بہ ہما مردمان کہ باور کنت و اللہ ابرگنت

مِنَ السَّمٰوٰتِ مَآءً فَآخْبَا بِهٖ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

چہ آسمان و آب پدا زندگی کت چہ آئی و زمین رند چہ آئی و مرگاش ماں اشی و تہا

لَاٰیَةً لِّلْقَوْمِ الْيَسْعُوْنَ ﴿١٥﴾ وَاِنَّ لَكُمْ فِی الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً

نشانی انت بہ ہما مردمان کہ گوشدار انت و پرشما ماں دوتانی باریا عبرت گرگ و جاکر انت

نُسْقِيْكُمْ مِّمَّا فِیْ بُطُوْنِهٖ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا

نوشانیہیں شمارا چہ آئی و لاپ و تہی چیزان چہ لڈیک و خون و در بیان و شیر خالص و

سَآبِغًا لِّلشَّرِبِیْنَ ﴿١٦﴾ وَمِنْ ثَمَرِ النَّخْلِ وَالْاَعْنَابِ تَتَّخِذُوْنَ

مڑہ داریں پیر نوشوکان و چہ ثمریان مچیک و انگور و اڈکن انت

مِنْهُ سَكْرًا وَّ رِزْقًا حَسَنًا اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَآیَةً لِّلْقَوْمِ يَعْقِلُوْنَ ﴿١٧﴾

چہ آئی و نشہ کنوک و روزی جو انیں و ماں اشیا نشانی انت بہ ہما مردمان کہ عقلش بہت و

وَاَوْحٰی رَبُّكَ اِلَى النَّحْلِ اَنِ اتَّخِذِیْ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَّمِنْ

و حکم دات تہی پروردگار پیر بینہ مکسکا کہ اڈکن چہ کوہان لوگ و چہ

الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُوْنَ ﴿١٨﴾ ثُمَّ كُلِّیْ مِنْ كُلِّ الثَّمَرِیْنَ فَاَسْلُکِیْ

درچکان و ہما جاہا کہ کا پار بندنت و رندا بور چہ ہر قسمیں ثمریان و رندا برو

نہ آسانی فریاد، گوش داشت کت کنت تنی نکذیب کز کانی آسرھے پیم، بیت۔ لھتین، "فَهُوَ وَلَيْسَ هُوَ الْيَوْمَ"، مطلب چوش زرتنگ کہ شیطان کہ آئی پیشی مردمان، بد راہ کتکت همائی مروچی اے مکہ، کافرائی یار و بیل انت پمشکا ہرچ ابحائے آسانی بوت اشانی هن بہما بیت۔

فل یعنی قرآن تہنا بہ اے مطلب، دیم دیگر بوتنگ کہ ماں ہمارا ستنیں اصولانی ہمارم اختلاف دارنت و جیرہ پیداک کنت (مثلاً توجہ و معاد و احکام حلال و حرام وغیرہ) آدرستان، گون گیش و گوار، بیان بکت ہج اشکالے و کمزوری، باقی پشت مکتبت، چوش بگوش کہ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم بہ قرآن، معرفت، تمام جیرہائی فیصلہ، بدنت و بندگانی سرا خدا، حجت، تمام بکت قبول کنگ یا نہ کنگ اے و اشکون کانی کارانت ہر کس، توفیق بیت قبول کنت شمارا پریشان لوگ، ہج حاجت نیست۔

فل یعنی فیصلہ و بیان بہ درستان انت بلے چائی ہدایت نفع گرگ و رحمت خداوندی، آغوش، پناہ روزگ ہمایانی نصیب، انت کہ آیان اے فیصلہ، گون صدق و دل قبول کنت و بہ و تی شوق و رغبت، ایمان کارنت۔

فل یعنی خشکیں زمین، چہ آسمانی ہو و باران، سرسبز کت چوش بزاق کہ خشک لوگ بہ زمین، مرگ حساب انت و سرسبز و شاداب لوگ حیات انت فل یعنی بہ ہے ڈول، قرآن، برکت، جاہلان، عالم و مردگیں دلاں، زندگ کنت اگن دل گوش گور کنت و گون انصاف اشکنت۔

فل یعنی اشتر، مادگ، گامیش و غیرہ جانور کہ کاہ و کدیم و رنت۔ آماں لاپ، روان، سہ چیزانی طرف، تحلیل بیت، قدرت، اے حیوانانی جسم، ٹوکے نیگ، پچیس مشین جنگ کہ آغذا، یک بہرے، تحلیل کنان، فضلہ (گوہ)، شکل، ڈن، چکل دنت و لھتیں بہران خون جو ٹو کنان، ماں عروق (رگان) روان کنت کہ انسانی زند و بقا، دار و مدار، ہمیشی، سرائانت و ماں ہما مادگ، کہ چہ آئی، یک بہرے گوہ و دومی بہر خون، صورت جوڑ بوتنگ اے و گندگیں چیزانی میابخی، یک سیمی چیز (شیر) تیار کنت کہ آمزن پاک و لذت دار انت۔

فل پیسرا چہ کتاب نازل کنگ، مناسبت، آپ ابرارگ، ذکر فرماینت کت ماں اے آیتان چہ آپ، مناسبت، مشروبات، ایدگہ تہرانی تذکرہ بوتنگ، یعنی شیر، شراب، نبید، و بینگ (شہد)، یک دگہ جاپے کہ ماں اود، جنت، جوانی (تہرانی) ذکراہتگ، مشروبات، ہے چاریں تہرانی ذکر بوتنگ۔ فیہا اَنْهَرُ مِنْ مَّاءٍ غَيْرِ اسْنٍ وَاَنْهَرُ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَاَنْهَرُ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَاَنْهَرُ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى (محمد رکوع ۶) ادا، چہ اے چیزانی ذکر، مقصود ایش انت کہ ماں مردمانی خیال، ہرچ مرن مزنیں نعمت کہ هست انت آدرستان، خدا، پیدا کر کنت پدا جیرانی کپایت کہ مردم چون کانی حقیقی خدا بند، احسانان، شہوشان، دگرانی غلام جوڑ بیت۔ چوش بگوش کہ شرک، رد، طرف، اشارہ بوت داسے ہم کہ ہنوش بہ شے جسمانی زندگی، خدا، پاک، تہر تہریں بند و بست و مناسبتیں از باب ساز کنت۔ ضروری انت کہ آئی، روحانی زندگی و باطنی دیمروی، وسیلہان ورہ بندان، بہ جوانیں مقدارے پیدا کر کنت۔

فل یعنی چہ اے نیوگان نشہ یار و کیں شراب کشید کن ات و ورگ و نوشگ، دگہ خویش چیز مثلاً شربت، نبید، سرکہ و ہارگ یا کشمش وغیرہ چہ آیان حاصل کن ات (تنبیہ) اے آیت مکی، شراب ماں مکہ، حرام نہ بوتنگ ات۔ وروکان آتر اداں آوہد، شر و نوشگت۔ چہ ہجرت، پد حرام بوت گڈ ایک مسلمانے، ہم آتر دست نہ جت۔ پدا ہم ماں اے مکی آیت، "سکر"، "پد"، "رزقا حسنا"، فرمان کنان پیم تراپ دات کہ چیزیکہ دیم تر، حرام بیوک انت بہ آئی سراسر رزق حسن، گوشگ موزون نہ انت۔

فل ادا، "يعقلون"، لفظ کہ چہ عقل، مشتق انت۔ آراگوں، "سکر"، تذکرہ، خاص مناسبت دار بیت چونکہ نشہ عقل، زائل کت پمشکا اشارہ فرماینت کہ آیات، سر پد لوگ عقلندان کار انت۔ نشہ کون کانی کار نہ انت۔

فل یعنی انکور، ول، سرکپگ، رد اہر کاپرے جوڑ کنت یا ہرچ عمارتے مردم تیار کنت بینگ، مکسک، حکم دیگر، مطلب ایش انت کہ آئی فطرت بہ ہے پیما جوڑ کت کہ باوجودیک ادنائیں حیوان بوگ، گون مرن کار یگری و بارگیں ہنرمندی، و تی ہنکین (کڈ)، کوہانی۔ درچکانی و لوگانی ہنا جوڑ کنت تمامیں مکسک یک مسترب مکسک، زیر دستی، گون فرمانبرداری، کار کنت آسانی سردار، یعسوب، گوشگ کہ آئی ہمارا ہی، مکسکانی جلوس رہادگ بیت و ہدے یک جاپے و تی ہنکین، بندیت تو تمام خاہنان، "مسدس مساوی الاضلاع"، شکل، تیار کنگ بنت۔ ابید چہ مسطور و پرکار وغیرہ از بابانی اینکر صحیحیں و نیکیں یکیں شکل، تما خاہنانی قائم دارگ انسان، ماں جیرت، دور دنت۔ حکما گوشگت کہ چہ مسدس (شش سری)، ابید اگن دگہ شکلی اختیار کنگ بہ بوتیں تو لامحالہ میابخی، چہرے جاگہ بے کار خالی بوتنگت۔ چناںچہ فطرت، بہ یک ہنکین شکل، طرف، رہہ بری کرت کہ ماں آئی ہج جاگہ بے کار نہ بوت۔ فل "کلی"، و "فاسلگی"، درست ادا مرنکوبی انت یعنی فطرۃ آراہدایت کت کہ و تی واہگ و مزاج، قابلیت، مناسبت، چہ ہر قسم پلان و نیوگان و تی غذا، حاصل بکت چناںچہ مکسکان چہ و تی ہنکین، درکیان، رنگ برنگیں بر و پلان، چوست کہ چہ اشان بینگ (شہد) و موم حاصل بیت ۱۲

فل یعنی غذا حاصل کنندگان و روان و نشان به هیکل و واتری و راهان صاف و بج بنت هج گرد چیلے نیست چنانچه گندگ بوتگ که مکسکان به غذا و شوباز و باز بر سر دور کشتن پدایے تکلیف و ماں دتی هیکل و واتر بت دتره و تی راه و نه شمشوشت هتین و فاسلگی سبیل دیک ذللا و معنی چوش گینگ که قدرت و تئی کار و تصرف و هرچ فطری راه در هبند مقرر کر تگنت به آیانی سراگوں بزگی و فرماں برداری و نا هر کنان تر و تاب کنن مثلاً برو پلان و چوسان چروقی فطری نوی و تصرف و شهید (بینگ) تیار کنن فل یعنی جدا جدا رنگ و بیگ جوط بیت اسیت سهری زردی بیان کنند که رنگانی اختلاف چه موسم غذا و مکسک و غیره و رادیدار بیت و الله اعلم فل یعنی ماں بازین بیماریاں ایوک و خالصین بینگ یا ماں دگر دوائے شامل کنان و دیگر بیت که چه خدا حکم و مرصانی شفا حاصل کنند و در لیو جوط بیت ماں صبح حدیث انت که یک مرد و دست آیک و انت آتی برات و اجبه و غیره خدمت و حاضر بوت و اجبه و بینگ وارینگه سوچ دات بینگ وارینگ و پدا سهاال زیات بوتنت آتی و پدا حاضر یوان و عرض کن که دست زیات آیک لگنت و اجبه و فرما ینت صدق الله و کذب بطن اخیگ و الله راست گوشت و تئی برات و لاپ دروغ بندوک انت و پدا بارینی چه دوباره وارینگ و هما جا و ریدر بوت و اجبه و پدا وارینگ و فرماں کن آخر کار سیمی بر و وارینگ و چه دست بند بوتنت و طبیعت صاف و سبک بوت و طبعیان و بر و تی اصول و روه و گوشتگ که باز و ماں لاپ و فاسدین کیموس بیت که ماں لاپ و آیوکیں هر یک غذا در مان و فاسد کنند پمشکا دست آیک و لگنت آتی علاج همیش انت که مسهل دیک به بنت تا که هما فاسدین کیموس خارج به بیت ماں شهید و مسهل لوگ و کس و کلام و گنجی کش نیست چوش بکوش و اجبه و سوچ و سر به هج طبعی روه بند و روات ماں مامون رشید و دور و تمامه عیسی و و هده هج بهیم مرصه و گنت تو هماز مان و شاهسی طبیب یزید بن یوحنا و چه مسهل و آتی علاج کن و هج سبب تی بیان کن و لاپ دور و طبیب شهید و کار مرزی و ماں لاپ ریچک و علاج و بیحد مفید پیش دارنت و فل حضرت شاه صاحب فرما ینت که حق تعالی و ماں بر و آیتان چه گندگی و غیره کشک و واسطه و چه چیز پیش داشتگنت جانور و لاپ و چه خون دگوه و ماده و شیر چه نشه ماده (انگور ناء و غیره) و پاکس روزی و چه مکسک و لاپ و بینگ و ماں هر سئینا اشاره بوت که الله تعالی اے قرآن و برکت و چه جاهلانی اولاد و عالم پیدا کنند و اجبه و دور و هنجوش بوت که کافرانی اولاد کا ملیس عارف بوتنت و قدرت و بازین خارجی نشانان و بیان کنان و انسان و بهم تراپ دنت که تو ماں و تی اندرونی جاور و غور کن اول سر و آج ناکت خدا و وجود بخش پدا موت دیمی دات و داتگین زندگی پدا یچ گیتی اشی و هج کت نکت و هتین و چه موت و پیسر ماں پیرا سال و هنجین جاور و سرگت که آتی هوش و حواس بر جان انت و نه ماں دست و پادان طاقت داشتی بالکل به کار بوت

سُبُلِ رَبِّكَ ذُلًّا مَخْرُجٍ مِنْ بَطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ
ماں دتی پر دگار و راهان راگن گنجی و رکت چه آتی و لاپ و تئا نوشکی چیز (بینگ) که آتی و قسما قسبیم گندگی
فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ
چه آتی و بیماری دراه بنت مردمانی و بیشک ماں اشی و نشانی انت به هما مردمان که فکر کنند و
اللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَى أَرْدَلِ الْعُمرِ
الله پیداک کنگ شمارا رندا شمارا موت دنت و لپت چه شما رسیت به سترین عمر
لِكُلٍّ لَا يَعْلَمُ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ وَاللَّهُ فَضْلُ
تا که زانگا چه رند نون هج مزانت و الله خبر دارنت و قادرنت و الله و گیشی دانگ
بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَادِّي
شمارا بیکیا به دگر و سرا ماں روزی و نون هما کساں که گیشی دیک یونگنت آندینت
رِزْقِهِمْ عَلَى مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِنِعْمَةِ
ون روزی و بهمایان که آیانی دست و جیره و نوگنت تا که آماں اشی و برابر بیت و آیان و آچه الله
اللَّهُ بِمُحَدِّثُونَ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
نعت و انکار کنند و الله پیداک کنگنت پر شما چه شے جنس و جنین و
جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْزَلُوا أَجْمَعِينَ وَحَفَدَةً وَرِزْقَكُمْ
داتی شمارا چه شے جنان و ک و ناسه و و پر و رگیتی دات شمارا
مِّنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ
سکین چیزان و آیان و دروغین خبران منت و الله نعمت و
يَكْفُرُونَ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَبْلُغُ لَهُمْ
منت و بندگی و کنند الله و چه غیر همایان که اختیارش نیست آییانی
رِزْقًا مِنَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ
رزق و چه آسمانان و زمین و هج و و نه قدرتش هستنت و لا

نه خبر سر پد بیت و سر پد بونگین جبر و یاد گنت کنت چه اشی و ثابت بوت که علم و قدرت ماں هما خالق و مالک و خزانگ و انت هر و هده هر قدر بلوطیت بدن و هر و هده بلوطیت پدا یچ بگوت حضرت شاه صاحب و نزدیک و ماں آیت و به اے بینگ و اشاره انت که ماں اے است و کامل یوان و پدا ناقص پیدا بوگ و لگنت و الله اعلم و یعنی خدا و انگین روزی و بخشش به درستان برور (سر پر سر) نه انت و استعداد و احوال و تفاوت و لحاظ و داران و آتی و چه دتی بالغ و کاملین حکمت و هتین و به هتین و سرافضیل داتگ کس و مالدار و با انتد رکت که آتی دست و جیرا باز نوکر و غلام انت که آیان و به هجانی سبب و روزی رسیت یک هما غلام انت که آیانی و تی جرندیک پیس یا اوزمان اختیار و خدا بند انت و هر و هده و تی و اجبه و اشاریانی راه چاروک انت گدا نون آیماں دنیا و یک و اجبه چوش قبول دار بیت که غلام یا نوکر چاکر که به هر جاور و مثل هجانی

انسان انت بدستور ماں غلامی، جاوے ماں آئی دولت، عزت و لوگ بانگ وغیرہ برابر برابر شریدار بہ بنت۔ غلام، حکم از روستے شریعت الیش انت کہ بہ غلامی، جاوے ماں آرا
 یک چیز، بہ خدا بند جوڑیجے۔ پداسم آماںک بوت نہ کنت آئی واجہ آئی چیز، مالک قرار گریٹ و بندے جبر، مالک چہ غلامی، آزاد کنان آرا ماں وتی مال و دولت، برابر حصہ
 جوڑیجے تو مساوات بے شک قائم بیت و لیکن اے و ہدے غلام و دراصل، غلام پشت نہ کیت۔ بہ ہر کیف غلام و مساوات یک جامع بوت نہ کنت۔ و ہدے دوہم جنس و
 یک ہمیں انسانانی توک، ماں مالک و مملوک، شریجی و مساوات بوت نہ کنت گڈا اے قہری خیریت کہ خالق و مخلوق، ماں معبودیت وغیرہ، برابر کنگ بہ بیت و ہما چیزان، کہ
 آیان، مملوک فہمگ، اقرار و مشترکان ہم کرنگت (الاشریکا ہو لک تہیکہ و عا ملک) آیان، حقیقی مالک و شریدار و حصہ دار قرار دیگ بہ بیت۔ زانا حقیقی واجہ،
 نعمتانی شکر گرگ، ہمے دستور انت کہ بہ ہما جریگی شہادت
 وتی دیم، تریش و تہار کن ات چہ آئی زیات گذرہ ترین سہل
 تریش صورت بہ ہما (خدا) و تجویز کن ات و ہم چو شک ماں
 روزی، حق تعالیٰ، لہتین، بہ لہتین، سہرا فضیلت و انگ
 درستان، بہ یکیں درجہ، ندا شنگنی، آگن ماں علم و عرفان
 و کمالات، بہ نون، یک کسے، بہ دگرانی سہرا سہرا فضلی دانی
 تو خدا، چہ اے نعمت، انکار، سبب ابید چہ ہٹ کنگ و
 ضد کنگ، دگرچی بیت کنت ہے۔ وک یعنی چہ انسان جنس،
 شے جوڑی میداںک تا کہ الفت و یکدگرے، غم واری، جذبہ فاق
 بہانیت و تخلیق، غرض و مطلب ہم سرجم بہ بیت و مرث
 آیاتہ ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا
 لیہا و جعل بینکم مودۃ و رحمۃ (الر و مد و ۳)
 و کہ چہ اشان شے نسل باقی پشت کیت۔ و کہ اشی،
 برکت، شے وجود باقی بائیت۔ وک یعنی بتانی احسان و منت
 کہ چہ مرض، و شے کت یا نہیں چکے دات یا روزی دات و اے
 کل دروغ، و ہما ذات کہ راست، و دیوک انت آئی شکر،
 نہ گرت۔ کذافی الموضع۔ و شاید بہ اے فہمگ، ہاں اشارہ
 بہ بیت کہ کوڑ و میں و فانی زندگانی، بقاء، جنسی و شخصی از بابا
 قبول دار بیت و خدا، چہ درستان مسترین نعمت (پیغمبر
 علیہ السلام، ہدایات) کہ آبدی بقاء و دائمی زندگانی
 واعد و ربہ انت قبول دار نہ بیت الا کل شے ما خلا اللہ
 باطل۔ وک یعنی نہ چہ آسمان، بہ ہو رگوار بنگ، خدائی
 اختیار دارنت نہ چہ زمین، غلبہ پیدا کنگ، گڈا فاد مطلق،
 شریک ماں عبادت، جوں بیت کنت۔ وک یعنی نہ اے
 و ہدے اختیار دارنت و نہ دیم ترے، حاصل کنگ،
 قدرت دارنت۔ ۱۲

ہمے صفحہ، فوائد

وک مشترکان گوشنگت کہ مالک خداوت انت۔ اشان
 ماں آئی دربار، مختار انت۔ مارا گوں ہمیشاں کار کیت
 واک مسترین واجہ و نتیجہ کا نیچک ماشت کت نہ کنیں چشیں
 مثال بیان کنگ رد انت کہ گوں واجہ خدا چسپینگ بوت
 نہ کنت۔ اللہ پاک ہمک کار، ووت کنت توری بہ واسطہ
 یابے واسطہ۔ آئی، چہ کار کسے، بہ اے ڈول، حوالہ
 نہ کرے تگ، ہنجی شک دینائی بادشاہ وتی زیر دستیں حاکم و
 افسران، اختیارات دینت کہ اے اختیاران، و گوں
 وتی ارادہ و مرضی، دینت لیکن اختیارانی دیگ،

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿۱۰﴾
 نون شما چسپان مکن ات پر اللہ، مثال وک پر چیکہ اللہ زانت و شماچی نزان ات وک
 ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَنْ
 اللہ، بیان کت یک مثالے یک غلام، دگرانی ملک انت قدرتی نیستنت بہ نیچ چیز، سرا و دگر ہا کیک
 زَنَرَقْنَاهُ مَثَارَ زَقَا حَسَنًا فَهُوَ يَنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا
 ماروزی دات آیارا چہ وتی طرفا و شیں نون آخر چ کنت چہ آیارا چہیری وپہ ظاہری۔
 هَلْ يَسْتَوُونَ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۱۱﴾ وَ
 کدی آبر بہ بنت؟ درستی تعریف اللہ، کنت، بے گیشتر دم نزانن وک
 ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا آبَكُمُ لَا يَقْدِرُ عَلَى
 بیان کت اللہ، دگر مثالے دومرنت یکے چہ آیان گنگے وک جوازنی نیستنت بہ
 شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ
 ہچا شے و آ بارنت بہ وتی واجہ سرا ہرنیک، کہ دیمی بدنت نیست گوں خیرا وک
 هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ
 کدی برابر بیت اے و ہا کیک حکمی کنت بہ انصاف و آپہ تجکیں راہ
 مُسْتَقِيمٍ ﴿۱۲﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ
 سرانت وک واللہ گورایت آسمانانیک وزمین، راز وک و نہ انت
 السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ﴿۱۳﴾ وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ
 قادانت وک واللہ در کنت شمارا چہ شے ماتانی لا پا
 شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ
 شما و داتی شمارا گوش و چشم و دل تاکہ شما

پد زیر دستیں حاکم و افسر بہ اے اختیارانی کار مرزی، آزاد انت۔ یک جے (قاضی) یک معاملہ فیصلہ دیگ، و ہدے بادشاہ یا پارلیمنٹ، آئی فیصلہ
 بابت، ہچ معلوم نہ انت نہ او ہدے قد ذر ہے بادشاہ، منشأ و ارادہ، ماں فیصلہ دیگ، چیزے ہست انت۔ اے جاور حق تعالیٰ، گورے نیست بلکیں بہر یک
 خوردیں یا مزینیں یا ادنی، جہ ادنی ترین جزئی کار توری بہ واسطہ یابے واسطہ چہ ہائی چپ و چاگرد کنوکیں علم، ارادہ و مرضی، بہ وجود کیت پیشکا لازم انت کہ
 انسان ہر کلکی و جزئی کار، کنوک و حقیقی اثر پیدا کنوک، رد اعتقاد داران، خدا، معبود و مستعان بزانت (تنبیہ) چہ ابن عباس وغیرہ سلف، «فَلَا
 تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ» اے مطلب منقول انت کہ خدا، ہم مثل کس، قرار مدیت۔ وک یعنی شمارانت کت نہ کن ات کہ خدا، بابت، چوں نہیں مثال بیان

کنگ لوٹیت کہ اصل حقیقت و راستی مطلب ہے زانگ و رد آمد و دیوک بہ بیت و آئی عظمت و شان و بر خلاف شبہ پیدا کنوک مہبت اگن صبح مثال
پکارا نت تو دیمادو مثالان، بیان فرمائینیت۔ آبان و بہ خور و فکر و دلگوش گور کن ات و تمثیل و مطلب و ہم سر کچ لور ات۔
فل یکے ہما مرد انت کہ آزاد نہ انت و گرے و زرخیدیں غلام انت و پدا اے ہیچ پیس اختیار و قدرت ہم نہایت پہ ہرچ کارے و وتی خدا بند و
اجازت و محتاج انت بے آئی اجازت و ہرچ کارے بکنت آدرست رد و باطل انت۔ دومی مرد آزاد و اختیار داروک انت کہ آتر خدا و چہ وتی مہربانی و
مال زر و توفیق ہم بخشا نگ کہ چہ آمال و بہ وتی دل و تب و چیر کائی و سر ظاہر و خریج کنت کسے آئی دست و داشت کنت نہ کنت آبا اے دوئیں مرد برابر (سر پر سر)
بیت کنت ہ بہ ہے داب و بزانت کہ حق تعالیٰ ہمک چیز و حقیقی مالک انت کل توصیف و خوبیان ماں ہائی خزانہ انت ہر کس و ہر قدر بلوٹیت بہ بخشیت
کسے آئی دست و جتوک نیست۔ ذرہ ذرہ و سرا کلی اختیار و کالیں قبضہ داروک انت۔ اے چنکر ظلمی گپت ایت کہ یک ڈوکے بہ بت و بہ ہائی برابر
کنگ بہ بیت کہ اپدا ہیچ چیز و مالک یا خدا بند نہ انت بلکیں و ت دگرے و مال و ملکیت انت اگن مجازی مالک و مجازی غلام برابر بوت نہ کنت تو یک
ایوکیں غلامے حقیقی مالک و چونکائی شریک بیت کنت۔ چہ ادا اے چیز و ہس بزانت کہ یکیں خدا و پرستار کہ آتر مالک و علم و ایمان و دولت بخشا نگ
و ماں مردمان شپ و روحانی غذا بہر کنگ و ذریعہ جوڑ کنگ آبا یک پلینیں مشرکے و کہ بت و ملکیت، واہگانی و وہمانی غلام و چہ نیکیں عمل و پورک
انت گوں ہما نوجید پرستیں مومن و بدوہری و اوشتا رنگ بیت کنت۔ کلا و اللہ (قسم ہیچ بر، برابر بیت نہ کنت)۔
فل کنگ انت تو اتم و کرہم بہت، پوشش و گوش نہ و نیگ و گوشت بکنت و نہ دگرے نیگ و اشک بکنت۔
وہ پرچاکہ نہ مارت کت کنت و نہ عقل داریت و پداں لنگ انت کہ رو و آہں کت نہ کنت۔
فل یعنی وتی خدا بند و ہیچ درد و نہ دارت ہر جا ہیکہ آترادیم دیگ کہ بلوٹیت یا دلگوش گور کنکنا ٹینیت چہ آئی و ہیچ خیر و کار بیت نہ کنت۔
فل یعنی و ت ہم تجکیں راہ و سرا قائم ہوان و ایدگران و ہس بہ اعتدال و انصاف و کشک و پرینگ و گلایش انت و ہدیگہ اے دوئیں
کس برابر بوت نہ کنت تو یک و ت تراشتگیں ڈوک و بیت و (العباد باشر) خدائی و درجہ چو نکائی دیگ بیت کنت یا یک کوریں گریں مشرک
کہ خدا و پیدا کتگیں روزی و وارن۔ ہما قانتیں مومن و ہمسری و چون کت کنت کہ آوت بہ تجکیں راہ و روت و دگران و گوں و ناہور بہ بارت، حضرت
شاہ صاحب فرمائینیت یعنی "خدا و د مخلقیکے بت بے کاریں کہ نہ سرات کنت نہ شت کنت چو شکہ گتگیں غلام دومی رسول کہ آتر راہ و پیش ہدایت
ہزاران و ووت ہس ہنگی و سرا قائم انت اشی و تابعداری شتر انت یا آئی و۔"
فل یعنی تمام مخلوق یک پیمانہ بوت یک مردے و احوال چہ دومی مردم و باز زبان خدا بوت درستی چیزان و بہ یک کیل و برابر برابر لک کنگ
نہ بوت کنت آئی اسرار و ہریکے و چیریں قابلیت و پوشیدہ اس جاور و علم خدا و وتی گور و انت چنا پنچہ آوتی چپ و چاگر دیں علم و برکت و قیامت و
روح و گوں ہر کس و جدا گانہ معاملہ کنت و مختلف جاورانی رد و مختلف اسرات ترتیب دنت۔
فل یعنی قیامت و آیک و دور مزانت۔ خدا و گور و ہیچ کار مشکل نہ انت تمامیں مردمان و و ہدیگہ آدو بارہ پیدا کنگ لوٹیت تو ہنکر دیر بیت
کہ کسے وتی چم و بند بکنت۔ چانگو ارادہ بوت آنگو نما میں دنیا دوبارہ موجود بیت (تنبیہ) کلمج البصر اوہو اقرب و مطلب چو ش انت
کہ عام مردمانی مارگ و خاطر و آئی و تیزی و گوں چم و بند کنگ و تعبیر کت کنیں لیکن ماں وجود و آیک و چہ اشی و ہم کم تر وقت و قیامت
قائم بیت۔ چیا کہ "لمح بصر" بہر جاور و زمانی چیزایت و ارادہ خدا وندی و رد و مقصد و مراد حاصل بیت۔
فل یعنی آ ذات کہ آئی محیط علم و احوال البش انت کہ آسمان و زمین و تمامیں راز آئی دیماسرچ انت۔ وائی کالیں قدرت ذرہ ذرہ و
بہ وتی گیر و داروک انت گڈ آئی ہمسر کیے بیت کنت وائی سرچس مثال چہ کجی یارگ بیت کنت ۱۲

فل یعنی پیدائش و پرورش و شہادت و زانگت و نہ سر پہ بوتگنت۔ خدا تعالیٰ زانگ (علم) و وسیلہاں و سر پہ بوتگنت دل شمارادات کہ ماں وٹی جرنند و مزین نعت انت و پیدائش لکھا نعتانی فائز کہ چہ ہمیشانی برکت و حاصل کنگ بنت اگس جم، گوش، عقل و غیرہ مبتت تو تمام بودنای (ترقیاتی) و دروازگ بندبت۔ ہرچیت انسان و زہگ مزین بوان بیت آئی علمی و عملی قوتان کم کم و گیش بوان بیت آئی شکر گذاری و حق ایش ات کہ اسے قوتان و وٹی خدا بند و فرمان برداری و توک و خرچ بکتیں و حق و جاہ یارگ و رد اگوش عقل و ہوش و کار بکتیں نہ چوش کہ احسان منگ و بدل و چپکائی بغاوت و سرالانگ و بر بندیں و حقیقی واجہ و بدلہ کنان و حشمت و سنگانی پرستش و گلا نیش بر پئیں۔ فل یعنی چوش کہ انسان و بہ آئی مناسبت و دست و پاداد انت ماں مرغان و بہ ہمایانی احوال و روء و مناسب فطری قوتان و پیداکت۔ ہر یک بالی مرغے ماں وٹی بال و

قدرت و قانون و تابع و گوں خداوند تعالیٰ و تکوینی حکمان پابند انت آئرا ماں یک درس جاہے و بال کنگ و سرو سوچ دیگ نہ بوت۔ قدرت و آئی باسک و بانزل و دب ساخت پنجوش جوڑ کنگ کہ گوں مزین آسانی و ماں فضلاء بال کنگت۔ چوش نہ بیت کہ آئی تقیلین (وزن داریں) جسم لطیفین گوات و دران و بے اختیار و جہگ و یازمین و زوراکش کشش آرا بہ وٹی نیگ و بکشیت و چربالے کنگ و مہن بکنی آیا ابید چہ خدا و دگر پچیں دسے هست انت کہ آ نشان و وٹش و وٹش و ماں آسانی فضلاء جلتگ۔ فل حضرت شاہ صاحب نشنہ کنت یعنی ماں ایمان آرگ لھنیں مردم اگر مگر مکننت چہ روزگار و فکر و پشکا فرماینتی کہ چہ مات و لاپ و ہج کس ہج نیاربت کماں و از بابان جم، گوش دل و غیرہ انت نشان و اللہ دنت و جانور ماں دنیا و آخر بہ ہماں اعتماد و ترد گرد کنت۔ فل یعنی خشت، سنگ و دار و لوگ و ہا یعنی خشت، سنگ و لوگان ہج جاگہ و برگ بوتگنت پشکا، پوست و پشم و غیرہ و گردان جوڑ کنگ و رہبند نشان و سوچ دیگ بوتنت کہ بہ آسانی و ہر جاگہ برگ ہم بنت۔ ماں سفر و حضر ہر جاہیکہ بلوٹے نشان یک کنگ بنت و ہر و ہدے بلوٹے پتایان و ایرش کن ات۔ لھتین و یومر ظعنکم و یومر اقامتکم و مطلب اسے وٹول و گپنگ کہ سرگرم و و ہدے ماں زورگ جاگھے منزل کنگ و و ہدے لک کنگ و سبک انت۔ فل یعنی چہ اشتہر و پشم و و یعنی چہ اسے چیزان چنکر از باب ہج مندی و آسانش و تیار کنگ بنت کہ نشان تان یک مقررین و ہدے و یا یک دراجیں مدنے و کار آمدانت اگن خدا تعالیٰ جم، گوش و بودنای و کشک و پرینوکیں دل و دماغ مدائیں گڈا اے از بابان جو نکائی حاصل بوتگنت۔

فل مثلاً جبر، درجک، لوگ و کوہ و غیرہ و ساگ قدرت و قانون و روء زمین و سرائکت کہ ماں آئی و مخلوق راحت و آرام رسیت۔ فل کہ او دے سر و چیر دبان و چہ ہور و باران چہ روزناب و چہ دشمن و غیرہ و وٹی حفاظت کنت کن ات۔ فل حضرت شاہ صاحب نشنہ کنت کہ ماں اسے جامگان چہ گری مردم سلامت مابنت و ہم ماں زمستان و ماں نشان انسان سلامت انت بلے ماں آملک و گرمی گیشتر انت پشکا ایوک و ہماں ذکر کنتی و یعنی آہنی لباس کہ چہ آسانی ذریعہ مردم

تَشْكُرُونَ ۵۰ اَلَمْ يَرْوِاْ اِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِى جَوْا السَّمَاۤءِ مَا

شکرا بگرت فل آنکدنت چہ ؟ بال مرغانی نیگ و حکم و پابندنت ماں آسمان و ہوا یا

يُمَسِّكُهُنَّ ۵۱ اِلَّا اللّٰهُ ۵۲ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُوْنَ ۵۳

نہ جلیت آیانہ مگر اللہ فل ضرور ماں اشی و نشانی انت بہ ہماکان کہ یقین کنت فل

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ جُلُودِ

واللہ اڈ کت دانت شمارا شے لوگ بہ نندگاڈ و اڈی کت دانتی شمارا چہ جانورانی

الْاَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ اِقَامَتِكُمْ ۵۴

پوستان لوگ کہ سبک انت پرشما شے لڈگ و روجا و شے دارگ و روجا و

وَمِنْ اَصْوَافِهَا وَاَوْبَارِهَا وَاَشْعَارِهَا اَشَاثًا وَمَتَاعًا اِلَىٰ

چہ اسپے پسائی پڑماں و چہ پشترانی پڑماں کی و چہ سپر پسائی موداں چہ قدر سامان و کار در برگی چیز تاپہ

حِينَ ۵۵ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ مَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ

مقررین و قنات و اللہ اڈ کنت پر شعاع و پیداکتگیں چیزانی ساگ و اڈی کنت پرشما

الْجِبَالِ اَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُم سُرَابِیْلًا تَقِيْكُمْ الْحَرَّ وَالْحَرَّ وَسُرَابِیْلًا

گوہان تنگ و اڈی کت پرشما پوشاک کہ نگاہاربت شمارا چہ گرمیانی و پوشاک

تَقِيْكُمْ بِاسْكُمُ كَذٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَیْكُمْ لَعَلَّكُمْ

کہ نگاہاربت شمارا چہ جنگائی ہیڈولا تمام کنت وٹی نعمتا بہ شے سرا تاکہ شما

تَسْلِمُونَ ۵۶ اِنْ تَوَلَّوْاْ فَانْمَا عَلَیْكَ الْبَلْعُ الْمُبِیْنُ ۵۷

فرمان برداری کن ات فل پیداکر و گردانی کنت گڈا بہ نئی ذمیا پیغام و رسیدگ انت صافی صافی فل

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللّٰهِ ثُمَّ يُنْكِرُوهَا وَاَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ ۵۸

پتجاہ کارنت اللہ نعمتا پیداکر بنت چہ آیان و گیشتر آیانے ناشکرت فل

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِیْدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِیْنَ كَفَرُوْا

و ہماروچی کہ چست کنیں چہ ہر امتیایک گواہ پیداکازت نرسیت بہ کافران

ماں جنگ و زدگ نہ بیت۔ فل یعنی تجارت! چون نکائی شے ہمک پیس ضرورتانی چہ وٹی مہربانی و بست بند کرنگ و چونیں علمی و عملی قوت بخشتا تگنت کہ چہ آیان کارگر اسے و انسان فسیما قسمیں کاران و انجام دنت گڈا آیا ممکن انت کہ ہما ذات کہ آئی و ماں مادی و جسمانی دنیا و اینکر احسان کر تگنت۔ بہ روحانی تربیت و ردوم و رواہے سرا وٹی احسان و تمام مکننت۔ بیشک آئی و سرچم کت: "اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِیْنَكُمْ وَاَتَمَّمْتُ عَلَیْكُمْ نِعْمَتِیْ وَرَضِیْتُ لَكُمْ اَلْاِسْلَامَ دِیْنًا" (مائدہ رکوع ۱) ضروری انت کہ نماییں انسان آئی و احسان و دیما وٹی گردنان و بہ جگہ کنت و حقیقی مالک مستترین محسن و تابعدار و فرمان بردار بوان و زندہ و بگوازیننت۔ فل یعنی اگن اینکر احسانانی بیان و اشکنک و پدہم خدا و روبرو گردن و جگہ کنت نو شما اسے بابت و نمکین مبتت شما وٹی فرض سرا انجام ذات صافی و تمام

جران بیان کنگ بوتنت۔ ویم تره اشانی معاملہ خدا و حوالہ و مکن انت۔ وای یعنی بے شک لھتیں بندہ خدا شکر گزار ہم هست انت «وَقَلْبُكَ لَمِنْ عِبَادِي الشُّكُورِ» (سبار کوخ ۲) بے زیات مردمانی احوال ایش انت کہ اللہ تعالیٰ نعمتان و گندنت وائی احسانان و سر پید بیت مگر و ہرے شکر گذاری و فرمان برداری و و ہر کیت تو کلان و شمشوشت چون بران چہ دل و سر پید بیت بے عمل و و ہرے انکار کنت۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فواصل۔ دل چہ ادا کفر و ناشکری و آسریان فرما بیت یعنی یاد دارگ لو طیت کہ آروچ ہم آیوک انت و ہدیہ پیشی و رندی تمام امتان واجہ خدا و آخری عدالت و اوشتنت و ہر امت و بنی بگواہ و حساب و اوشتارینگ بیت تا کمر بروئی امت و نیک بد و تابعداری و سرکشی و بابت و شہادت بدنت کہ کئے و چونیں معاملہ

گوں حق و کلمو و بیغامر و کنگ آو ہرے منکران اسے

اجازت نہ بیت کہ چہ وئی لنتاں کار بکرت۔ یا نوں چہ و ہرے رند توبہ کنان چہ سزا و رستگار بہ بنت و لنتان ہم چونکائی بسر بیت۔ در انخی لیکہ آیان و وئی مجرم بوک وچ چیمیں عذر گوش نہ دارگ و احوال معلوم بیت آیان چوش ہم فہمت کہ اسے «دارالجزا» انت «دارالعمل»

نہ انت کہ نوں توبہ کنان و وئی خطایان و معاف بکنا تبیین۔ وای یعنی نہ عذاب و سکی توک و کمی بیت و نہ در میان و وقوعہ بیت بزاں عذاب یک دمانے

مہتل ہم نہ بیت۔ لھتیں و چہ «وَلَا يَنْظُرُونَ» و چوش مراد گیتنگ کہ جہنم و گندگ و پدید دمانے و مہتلی نہ رسیت جہنم و آس نور اگنہ کاران و ہجوش

چلا نبیت چوشکہ مرغ یکدم دان و ایربارت بزاں زوت داخل بوک و طرف و اشارہ بوت۔ وای یعنی لے

عذاب بہ اشانی سبب و مے سراپکت شاید مطلب چوش بہ بیت کہ مروت و بے گناہیں۔ یا ایش کہ اشان و دوسر

عذاب دیگر بہ بیت۔ وای یعنی شہاد و روغ بندت کہ شہاد مارا خدا و شریک کت ماکدی گوشنگ کہ شہادے عبادت و

بکن ات در حقیقت و شہاد محض وئی وسم و خیالاتی پرستش کنوک اتے کہ آئی نشت و چھ حقیقت نیست ات یا جن

و شیطانی پرستش کنوک انت مگر او و اشطان چوش گوشان و یک کرا بیت و ما کان لی علیکم من سلطان

الآن دعوکم فاستجبتم لی خلا تلو مونی و لوموا أنفسکم۔ (ابراہیم کوخ ۲) غرض ہما چیزان و

مشکران وئی مجود جوڑ کرنگت درست وئی یک کری و بیزاری و ظاہر کنت۔ لھتیں بہ راست لھتیں بہ دروغ

سنگ و بتان و وچ معلوم نہ انت۔ ملائکہ و لھتیں بتان و نکوکاران مدام چہ شرک و سکیں نفرت و بیزاری وئی خالص

بندگی و ظاہر کنان بوتنگت باقی ماننت شیاطین اگر چہ آیانی نفرت و اظہار دروغ و سر مہنی بیت پلام

چہ اشی و مشکران و کلیتہ نا امینی بیت کہ مروچگیں روح مستر و چہ مستر بیل و ہمیل ہم کار و آیوک نہ انت۔

وای یعنی تمنایں ڈیل و ڈول و ہتان سازی آساعت و غائب بنت درست عاجز و بزرگ بو ان و بہ خدا و روبرو و

وئی اطاعت و تابعداری و ظاہر کنت «اسمع۔ بھم و ابصر۔ یومریا تو ننا» (مہیم کوخ ۲) وای یعنی یک

عذابے اشان دگر مردمان چہ حق و قبولیت و دور داشت یا یک عذابے اشان و بہ گناہ و کنگ و سرابیت دومی گناہ ایش بیت کہ آیان و تار اگناہ کنگ و

ہیل و عادت دات۔ بہر جا و دے چہ آیت و معلوم بوت کہ چوشکہ مان جنت جنت مردمان و جاگہ و درجہانی تھا تفاوت بیت۔ جہنمیانی عذاب و نہا کما و کیفا و نوغا تفاوت بیت۔ وای یعنی آسیم ناکیں روح یاد دارگ و قابل انت و ہدیہ ہر یک پیغمبر وئی امت و معاملہانی بابت و بارگاہ خداوندی و بیان دنت و

النحل ۱۶

۲۳۱

ربما ۱۳

وَلَا هُمْ يَسْتَعْتَبُونَ ﴿۸۳﴾ وَإِذْ أَرَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يَخْشَفُونَ ﴿۸۴﴾ وَإِذْ أَرَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يَخْشَفُونَ ﴿۸۵﴾ وَإِذْ أَرَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يَخْشَفُونَ ﴿۸۶﴾ وَإِذْ أَرَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يَخْشَفُونَ ﴿۸۷﴾ وَإِذْ أَرَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يَخْشَفُونَ ﴿۸۸﴾ وَإِذْ أَرَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يَخْشَفُونَ ﴿۸۹﴾ وَإِذْ أَرَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يَخْشَفُونَ ﴿۹۰﴾

بیت

۱۶

مزل ۳

بگنہان و خدا و شکر و گریہ و بدین عملانی سراسر پیدہ بوان و بہ چشیں نالاکھا استغفار لوٹیت۔

۸ یعنی ماں قبرآن کریم و تمام ہدایت و دین و اصول و فلاح داریں و بابت و ضروری گپ و رہائی گوں خوبی و شری و بیان انت ماں آئی و قیامت و اے داستان ہن اھنٹ کہ آسانی ذکر بالا بونٹت۔ بہ چشیں جاوے و ہما پیغمبر کہ برآئی سراسر اے پیہیں سرچیں کتاب نازل کنگ بونگ آئی ذمہ داری و جنت و باو است ہم گران بیت۔ چوش بگوش شہید اعلیٰ ہولاء و پد و نزلنا علیک الکتاب تبیاننا لک کل شیء۔ فرمان کنان و حضور علیہ السلام و مزین مرتبہ و ہما مرتبہ و مناسبت و جنت و باو است و طرف و لطیف اشارہ فرمائیت۔ «فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ» (اعراف رکوع ۱) ابن کثیر و اے رد و زیات گیش و گوار کنگ۔

۹ یعنی اے کتاب پہ کل عالم و اول نا آخر و ہدایت و رحمتی آروک انت۔ فرمان بردارین بندگان و شادانین مستقبل و مستناگ و اشکنا بینیت۔

۱۰ قرآن و «تَبَيَّنَّا لَكِ شَيْءٌ» فرمائیت کت۔ اے آیت آئی یک نمونگ ایت ابن مسعود فرمائیت کہ خدا تعالیٰ و ہر یک خیر و شر و بیان و ماں اے آیت و جمع کونگ چوش بگوش (گویا) کتام عقیدہ خلق، بیت، عمل، معاملہ شری یا بدین چشیں نیست انت کہ امر و نہیا ماں اشی و چیر و داخل نہ بونگ۔ لھتیں زانو گران نشہ کونگ کہ اگں ماں قبرآن و کتام دومی آیت مہوئیں تو تہنا ہے آیت یہ و تبیاننا لک شئی و ثبوت و کافی (بس) ات شاید پیشکا خلیفہ راشد حضرت عمر بن عبدالعزیز و جمعہ و خطبہ و آخر و ایشرا شامل کنان و یہ اکت و اسوہ حسنہ قائم کت اے آیت و سر جبت و سر پد کنگ و واسطہ یک جدا گانہ نصیف پکارا انت پدا ہم کیں اندازہ چوش جنگ بیت کنت کہ ماں آیت و سم چیزانی بابت و حکم دیگ بونگ (۱) عدل (۲) احسان (۳) ایتا و ذی القربی۔ عدل و مطلب ایش انت کہ مردم و تمام عقائد و اعمال، اخلاق، معاملات، جذبات، اعتدال و انصاف و شایم و توک و تورگ بہ بنت چہ افراط و تفریط و شایم و ہج باسک جمل یا برز مہبت گوں و تی مزین سکتیں دشمن و ہم معاملہ بکنت تو انصاف و دامن چہ دست و مکیت۔ آئی ظاہر و باطن یک پیما بہ بیت ہرج خبر و پروت و شات و کنت ہما خبر و پروت برات و ہم شات مکنت «احسان» یعنی چش انت کہ انسان و وقی جرنہ نیکی و خیر و پیکر جوڑ بوان و اید گرانے دوزوہی و بکنت چہ عدل و انصاف و مقام و کیں بالا بوان و فضل و عفو و لطف و نرم و ہیل و عادت و اختیار بکنت فرض ادا کنگ و پد تطوع و پرہیز کاری و نیگ و گاماں چست بکنت گوں انصاف و مروت و ہم حج بکنت و یقین بدایت کہ ہرج کار خیر کنت خداوند پاک آرا گند گانت چہ آگونیکی و جواب ضرور گوں نیکی و رستہ الحسان ان تعبد الله کا کف شراہ فان کونک تراه فانک براءک (صحیح بخاری) ہل جزاء الا الحسان (رحمن رکوع ۳) اے دوئیں خصلتان (یعنی عدل و احسان) یا بہ دومی لفظان (انصاف و مروت) تو گوں و تی جرنہ و ہر یک خویش و بیگانہ و دوست و دشمن و تعلق دار و ک اتنت لیکن سیاد و وارثانی حق چہ اجا بنان کیں زیات انت سیاد و وارثی و و ت ماں و تی ہرج رشتہ، قدرت و ایر کونگ آرا چہ نظر اندیم کنگ نہ لوٹیت بلکیں و تی سیادانی ہمدردی و گوں آباں مروت و احسان چہ اجا بنان چیکز گیش بوگ لوٹیت صلہ رحمی یک جدا گانہ نیکی ایت کہ آپ سیاد و وارثان و درجہ بدرجہ کار مرز بوگ لوٹیت۔ بزان چہ «احسان» بعد ذی القربی و ذکر و خصوصاً کنان بہ اشی و ہم تراپ فرمائیت کہ عدل و انصاف بہ درستان کیں پیما انت، لیکن مروت و احسان و ہد و لھتیں موقع چہ اید کہ بران زیات رعایت و چار گزار و قابل انت درجہانی فرق و تفاوت و فراموش کنگ یک حسابے و قدرت و جوڑ کونگیں رہبندانی شمش کاری انت نوں اے سہ این لفظانی سرجی و نظر و دیماداران و زانوگرم مردم فیصلہ کت کنت کہ آکتام فطری خوبی، خیر و نیکی ماں دینا و چشیں پشت کپنگ کہ آچہ اے سہ این فطری رہبندانی دسترس و درہ بیت۔ فَلَئِنَّ الْحَمْدَ وَالْمُنَّةَ۔ ۱۲

بد نصیبی ۶ جاگہ ۶ سخت اور می وضعف ۶ جاگہ ۶ قوت
دیو کہ خداوت انت البت بد عہدی ۶ خیال ۶ ماں ۶
آرگ ۶ آسہمیش انت بد نصیبی پیداک انت۔
۶ یعنی اد ۶ امتحان انت۔ امتحان ۶ انجام ماں قیام
ظاہر بیت و ہدیہ ضعف و قوت ۶ درستیں چیز ہانی
گیش و گیوار بیت۔ ۶ یعنی آئی ۶ قدرت هستات
کہ اختلاف ۶ پشت میگینین مگر حکمت برشی ۶ لوگو
نہ انت چوشکہ باز جاگہان اے رد گیش و گیوار پیش
کنگ بوتگ۔ ۶ حضرت شاہ صاحب بنشنہ کنت
”چہ اشئی ۶ معلوم بوت کہ گول کافر ۶ ہم غدر و بد عہدی
مکنت چہ اے کار ۶ کفر بلاس نہ بیت البت اے کار ۶
وہال ولی جذبہ چگہ ۶ کسیت ۶ یعنی قول و قراران ۶ پروشان
وونی سوگندانی غرض ۶ نہ داوان ۶ بد عہدی ۶ راہ ۶
در میگات و مسلمان قوم وراج ۶ بد نام مکنات
کہ شے بدیں و کینگیں ہیل و عاداتان ۶ گندان ۶ یقین
دار و کان ماں شک ۶ مکپ انت و غیر مسلمانیں قوماں
ماں اسلام آرگ ۶ ونا را دور بدارنت و پشے سراے
گناہ بکسیت کہ شمار دمان ۶ چہ ایمان آرگ ۶ جل ات
کہ آئی سزا فرزن تر ند بیت۔ ۱۲

فل پسر ایان بوت کہ وت مال وتی قول وقراری
پروشک و بابت و نون گول اللہ و کتگیں قول و
قراری بابت و ذکر انت یعنی چہ مال و لایح و شرع و
بر خلاف حکم ممکن انت کہ چشینی مالانی انجام جہال انت
ہرچ ما بیکہ بہ دستور و شرع شے دست و بکیت سما
پر شہا بہر انت (موضح القرآن) یا بہ قول و قرار و پورہ کنگ
ہرچ اجرے کہ خدا دنت کہ چہ اے کیں مول (چہ کیں قیمتا) و
باز بہر انت، مول و کم پمشکا گوشت کہ اگن نمایں دنیا
ہم بہ دست و بکیت پدا ہم آ بہ آخرت و مقابلہ و قلیل
و حقیر انت۔ فل گڈ ابائی و دائم و وبل کنان و زوال
ہو کیں چیز و دُ مَب و کِ گ کتام عقل مندی انت۔
فل یعنی ہما کس یہ خدا و کتگیں قول و قراری سرا
او شنت و تمام اڑ و جہال و پریشانیان و گول صبر و
تحمل و برداشت کنت آ بانی اجر ضائع ہوک نہ انت
چشیں خو بیں عمل و بدلہ الم و چہ مٹے نیگ و رست۔
فل مال بزر و آیت و صابر و عہدانی سرجم کنوکانی ذکر

۱۰۰ - اے تمام صالحہ عملاتی بارو، عام دستور، بیان فرمائیں۔ اے خلاصہ چشمانت کہ ہر چ مردین یا جینیہ نیکیں کارانی ہیل و عادت بداریت - بشرطیکہ آکار بہ صورت، نہ بلکیں بہ حقیقت، نیک بہ بنت یعنی ایمان و معرفت، راستیں روح مال و فی توک، دارنت تو ما شان، اے الم، پاک و صاف و نامداریں زند بخشیں مثلاً ماں دنیا، حلالیں روزی قلبی غنا و قناعت، سکون و دل جمی، ذکر اللہ، لذت حب، اے الہی، مزہ عبودیت فرض، ادا بیگی، ہنہا و شنودی، کامیابیں مستقبل، درو شتم، تعلق مع اللہ، شیرینی، کہ تمام، چشمان، ایک عارفے گوشتنگت، چوں چتر سجری رُخ، بختم سیاہ باد، در دل اگر بود ہوس ملک سجرم، زانگہ کہ یانتم خبر از ملک نیم شب، من ملک نیم روز بیک جو تخی خرم، راست، انت، اھل اللیل فی لیڈہم الد

من اهل اللہوف لہو ہم، ہمیشہ ایک بزرگ، فرمائیتنگ کہ اگس بادشاہان، خبر بہ بیت کہ شپ بیداران، ماں شپ، پاد آگ، پوچھیں لذت و دولت حاصل بیت تو پے آئی چلا ننگ، ہما پیمائش کر کشی بکننت چونکہ بہ ملک گیری، دھدہ، حملہ کنت، بہر جاوے، عبادت گزاریں مومن، پاکیں مزہ داریں زندہ چہ ہما شروع بیت۔ ماں تیر، سر لوان، آئی رنگ شر تر تیریت۔ آخر آئی آسیر ہما پاکیزہ اس زندہ ڈول، بیت کہ آئی بارہ، کسے، گوشتنگ حیا، بلا موت و غنی بلا فقر و صحت بلا سقم و مملکت بلا ہلک و سعادت بلا شقاوت و رزقنا اللہ تعالیٰ بفضله و منہ ایاہا۔

(تنبیہ) اے آیت، پیش داشت کہ ماں قرآن نظر، جنین و مردین، نیکی و کامیابی، یکیں دستور انت یعنی جنین و مردین، فرق و تفاوت، ابیدوتی و نسی احوال، روء، نیکی کنان پاکیں زندہ حاصل کت کنت۔

و ماں حدیث، انت، خیر کم من تعلم القرآن و علمہ (چہ شہا بہتر ہما کس انت کہ آقرآن، بو انیت و درگران بو انین ایت) معلوم بوت کہ بہ مومن، قرآن، وانگ بہترین کارایت و ماں گوسنگیں آیتاں دورند، جوانیں کارانی سرا اجر رسک، ذکرآت ہمشکا ادا قرآن وانگ، ہلھتیں آداب، تعلیم فرمائیتیت تا نکلہ انسان چہ بے پروا ہی، اے خوبیں کار، اجر، بباد مدنت، شیطان، مدام کوششت ہمیش انت کہ مردمان چہ شریں کار، دور بدایت خصوصاً قرآن، وانگ، ڈولیں کار، کہ تمام نیکیاں سرچمگ انت کدی گوس سزین دل، برداشت کت کنت۔ اتم، آئی کوششت کنت کہ مومن، چہ آئی، دور بدایت وانگ، آماں اشہ، کامیاب مہیت تو ماں ہنچیں آفتاں چکل دنت کہ چہ آئی، قرآن، وانگ، حقیقی فائدہ حاصل مہنت اے تمام سرکشیں تدبیراں و پیش آلوکیں خرابیاں چہ حفاظت، رہند، چوش بیت کنت کہ وھدے مومن قرآن، وانگ، ارادہ، بکننت، پیش، گوس صدق دل حق تعالیٰ، سرا بھروسہ بکننت و چہ مرد و دیں شیطان، ہنجگ، درکیان، ماں خداوند قدوس، پناہ، بیت اصلی استعاذہ (ماں پناہ، آگ) گوس دل، انت مگر، زبان و دل، ایک راہ کنگ، رہند ایش انت کہ ماں وانگ، اول سر، گوس زبان، ہم اخذ باللہ من الشیطان الرجیم، بو انیت۔

و یعنی ہر کس، خدا، سرا بھروسہ کت و ہما پناہ، شوہاز، بوت، آئی سرا زو جت کت نہ کنت۔ اگن چشیں شخصے کدی بہ یکیں وھدے انسانی فطرت، روء، بہ شیطان، فریب، ہم بکیت پدھم شیطان بہ آئی سرا و تی قبضہ، داشت کت کنت بازوت آئی چم بیچ بیت و ناد بر، ماں غفلت، نہ مہنت۔ اِنَّ الدِّينَ اَلْقَوَا اِذَا مَسَّكُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا اِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ وَاِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوْنَ لَهُمُ النُّجَىٰ شَرَّ لَا يُقْصِرُونَ۔ (اعراف رکوع ۲۲) و یعنی ہر کس و تاوت شیطان، و تی بیل و ہیل جو بکننت و یکیں خدا، سرا بھروسہ بکننت چوش بگوش آئی، ماں خدائی، شریک قرار بدینت۔ یا چہ اغواء، اید کہ چیزاں، خدا، شریک بسازنت گداہما یاں سرا شیطان، پورہ پورہ قبضہ انت کہ ہر بیجا لو طبت آبان، ناج فرمائیتیت۔ و پیر حکمی دانگت کہ قرآن وانگ، وھدے، چہ شیطان رجیم، مکر (کید)، پناہ بلوٹ انت چو مہیت کہ آماں اے خوبیں کار، اڑ و جبال یا خرابی پیدا بکننت۔ ادا آئی، ہلھتیں اڑ و جبالاں ذکر، کنت کہ قرآن، بابت، آئی، پیدا کرنگت۔ قصہ چش انت کہ سرچیں قرآن تو یکپارگی و نازل نہ بوتگ۔ موقع بہ موقع آیتاں نازل بوتگ انت۔ چہ آیاں ہلھتیں آیتاں و تی ہم نازل بوتگ انت۔ پدا دومی وھدے، بہ احوالانی تبدیلی، سرا دومی حکم اھنگت مثلاً اول سر، چہ قتال، مماننت و دست، دارگ، حکم ات۔ یک زمانے، بعد قتال، اجازت دیگ بوت یا ماں اول سر، حکم ات فَبِئْسَ الْبَيْلُ اِلَّا قَلِيلًا نُّصُفُهُ الْم۔ کہیں مدت، رند، ماں مکہ، آیتاں نازل بو ننت۔ عَلِمَ اَنْ لَّنْ نُّخْصِمُوْهُ فَنَابَّ عَلَيْكُمْ فَاَقْرُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ الْح۔ کافراں بہ چشیں گتانی اشکنگ، ایرادش گپتنگ کہ اے چونکائی خدا، کلام بیت کنت، چہ خدا تعالیٰ، (معاذ اللہ) اول، چہ بے خبری، یک خبرے، حکم دانگت، رندا کہ خبری بوت تو دومی حکمی راہ دات۔ معلوم بیت کہ اے کلام، تووت اڈکنے و کارے۔ وگر نہ خدا، احکام اے داہیں نہ بنت کہ یک روچے یک چیزے دومی روچے، دگہ چیز پیش کنت۔ اے پیچیں شبہات و دوسو سہ ممکن ات کہ شیطان ماں ہلھتیں مسلمانانی دل، دور بدنت ادا ہما تی جواب، دنت کہ شہے اے ایراد محض جہالت انت شما اگن، نسخ، حقیقت، بزا نیتس تو کدی ہم چہ زبان، چشیں لفظ در نہ کت۔ نسخ، مطلب ابوگ، اینکرا انت کہ یک میعاد دومی حکم، میعاد پورہ لوگ، دومی حکم دیم دیگ بیت۔ آبا طبیب منضج، نسخ، دہ بیست روچ، واریناں، اگن مسہل تجویز بکننت تو اے گپ، طبیب، کم علمی یا بے خبری قرار دیگ بیت، یا ہر کس چوش بگوشیت آوت جہاں و بے خبر قرار دیگ بیت۔ حق تعالیٰ خوب زانت کہ ہر وھدے ہر چ حکم دیم دیگ بوت یعنی ہر چ روحانی غذا یا دوا تجویز کنگ بوت آداں کجا خدے مر یضانی مزاج و احوالان مطابقت یا مناسبت داریت۔ ۱۲

فل یعنی قرآن منی باد کہ انسانے، کلام نہ انت اے ہما کلام انت کہ آرا بلاشبہ، منی رب، روح القدس (پاکیں فرشتہ جبریل امین) معرفت، عین حکمت و مصلحت، روء، منی سرانازل فرمائیت چو ش یگوش (گویا)، "ہن ریک" گوشتان، چو ش ہم تراپ دات کراشی، نازل کنوک ہما ہستی انت کہ آئی، موت محمد صلی اللہ علیہ وسلم، ابکر گول جبران کنوکں رہبندے، چشبن اعلانیں اخلاق، تعلیم و تربیت فرمائیت کہ آشیے دیم موجودانت و روح القدس، واسطہ بیان کنان، بر اے نیمگ، اشارہ کنگ انت کہ ہرج کلام، آروک روح القدس جو کنگ بوت آرو حانیت پاکیزگی و ملکوتی خصلتانی پیکر بوگ لوطیت چنانچہ سبیل بکن انت کہ مال اے نوسپیان اے شان، زانادگہ کلاے آسمان، چیر، بہ نظر، کیت۔ فل اے موقع بہ موقع و کم کم، احکام و آیتانی نزول، گندان، ایمان دارانی دل قوی و یقین پختہ بیت کہ مے رب چہ مے جاورد

زندمانی، ہر دور، سرجی، معلوم دارانت و گول مزین حکمت، مارا سروسوج کنت ہر چیں احوال و ہما پیش کانت بہ ہمایانی روء، ہدایت و رہنمائی کنت و بہ ہک کار، بہ ہمایانی مناسبت، مردہ و خوشخبری اشکنا تبیت۔ فل یعنی قرآن شریف نہ خدا، کلام انت، ورنہ مال اشی، نسخ نہ بونگت و نہ اے واجہ پیغمبر، کلام بوت کنت جیا کہ واجہ، آئی بوگ درستان، پکا معلوم انت یک آئی کہ کدی آئی، کتاب، مال دست، نہ کنت و نہ قلم، ہستی جت بلکیں یک اعلیٰ درجہ و قربشی بوگ، باوجوداں چہل سال، یک شعرے ہم چہ زبان، نہ گوشتی، کہ مال آئی، داں عرب، جنگان فطری سلیقہ و دسترس داشتگت۔ چونکائی گمان کنگ بہ بیت کہ پیغمبر و انگ و دربرگ کیبارگی ہچیں کتابے جو کنت کہ آ ابکر عجیب علوم، حکمت۔ اگر گنورہ شونی پیش داروک و مال ذہن، انقلاب یاروکں احکام و قانونانی سرانازل بہ بیت لامحالہ گوشگ کبیت کہ یک وگہ مردے واجہ، چشبن تعلیم دنت و اے پیچیں کلام جو کنت و دنت آمد گئے انت کہ چہ آئی، مزین قابلیت، قرآن، پیچیں کتابے تیار بوت، مال آئی، نام، سراسر اختلاف انت۔ جبر، یسار، عائش، بعیش نایں باز عجی غلامانی نام اے بابت، وگہ بونگت کہ چہ آیان کسے یہودی، انت کسے نصرانی، انت بلکیں در بابت لھتیں، گوشگ بوتگ کہ آیان نصرانیت، ترک دیان، مذہب اسلام، قبول کرنگت، گوشت کہ واجہ پیغمبر کدی کدی رفتگت و برے برے چہ اشان گول چے مجلس کرنگت۔ پاکدی چہ آیان چے مال پیغمبر دیوان، اھتگت۔ مگر تعجب ایش انت کہ ابکر مزین قابلیت داروکں مردمانی نام، تواریخ، گول یقین، یادداشت کنت و دنت و ہر کسے کہ چہ آیان محض نقلی کرنگت دنیا آئی، قدمانی سراکیت، حتی کہ ہر کسے واجہ نبی نہ من انت آیان ہم واجہ، دنیا، مستریں اصلاح کنوک وکالیں انسان تسلیم کت۔ بہر حال مشرکانی چہ اے اجماع، ایراد، اے ضرورت ثابت بوت کہ چہ بعثت، دعویٰ، پیش واجہ آئی بوگ گول آیان یک ہچیں پکائیں گپتے انت کہ قرآنی علوم و معارف، واجہ، اُمیت، سراجیان اش کنت نہ کنت پیشکا گوشگ کینگت کہ دکہ یک کسے واجہ پیغمبر، اے خبرانی سروسوج کنت بلاشبہ واجہ، چشبن

رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ

پاکیں فرشتہ جبریل امین (پاکیں فرشتہ جبریل امین) معرفت، عین حکمت و مصلحت، روء، منی سرانازل فرمائیت چو ش یگوش (گویا)، "ہن ریک" گوشتان، چو ش ہم تراپ دات کراشی، نازل کنوک ہما ہستی انت کہ آئی، موت محمد صلی اللہ علیہ وسلم، ابکر گول جبران کنوکں رہبندے، چشبن اعلانیں اخلاق، تعلیم و تربیت فرمائیت کہ آشیے دیم موجودانت و روح القدس، واسطہ بیان کنان، بر اے نیمگ، اشارہ کنگ انت کہ ہرج کلام، آروک روح القدس جو کنگ بوت آرو حانیت پاکیزگی و ملکوتی خصلتانی پیکر بوگ لوطیت چنانچہ سبیل بکن انت کہ مال اے نوسپیان اے شان، زانادگہ کلاے آسمان، چیر، بہ نظر، کیت۔ فل اے موقع بہ موقع و کم کم، احکام و آیتانی نزول، گندان، ایمان دارانی دل قوی و یقین پختہ بیت کہ مے رب چہ مے جاورد

ہدٰی و بُشْرٰی لِّلْمُسْلِمِیْنَ ۝۱۶۰ وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّهُمْ يَقُولُوْنَ

یہ ہدایت کنگا و بہ مردہ دیگا پر مسلمانان فل و ماشرزانیں کہ آ گوشنت

اِنَّمَا يَعْلَمُهَا بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِیْ یُلْحِدُوْنَ اِلَیْہِا عَجَبِیٌّ

کہ سبق دنت آیان ایک مردے فل۔ ہما کسکے آئی، نامزدی کنت آئی، زبان عجی انت

وَهٰذَا لِسَانٌ عَرَبِیٌّ مُّبِیْنٌ ۝۱۶۱ اِنَّ الَّذِیْنَ لَا یُؤْمِنُوْنَ

و اے قرآن، عربی زبانانت صاف فل ہماکان کہ یقین نکنت

بَاٰیٰتِ اللّٰهِ لَا یَهْدِیْہُمْ اللّٰهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِیْمٌ ۝۱۶۲ اِنَّمَا

یہ اللہ، خبران ہدایت دنت آیان اللہ و پر آیان عذاب انت درد دیوکں ہما کدروغا

یَقْتَرِی الْکَذِبَ الَّذِیْنَ لَا یُؤْمِنُوْنَ بِآٰیٰتِ اللّٰهِ وَاُولٰٓئِکَ

و ہماکان کورائیت کہ یقین نکنت پر اللہ، خبران، و ہمشنت

هُمُ الْکٰذِبُوْنَ ۝۱۶۳ مَنْ کَفَرَ بِاللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ اِیْمَانِهٖ اِلَّا مَنْ

دروغ بندیں مردمان فل ہر کسکے انکار بکنت اللہ، رندچہ یقین، آرگا، مگر ہما کسکے

اٰکْرَهٗ وَقَلْبُهٗ مُطْمَئِنٌّ بِالْاِیْمَانِ وَلٰکِنْ مِّنْ شَرٍّ اِلَّا کُفْرًا

پہ آئی، سرازور کنگ بوت و آئی، دل برقرارت پر ایمان، سراج لیکن ہما کسکے فراخے کنت سینہ

صَدْرًا فَعَلِیْہُمْ غَضَبٌ مِّنَ اللّٰهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِیْمٌ ۝۱۶۴

پر کفر، نوں بہ ہمایانی سراسر غضبنت چہ اللہ طرفہ، پر آیان زندیں عذاب انت

ذٰلِکَ بِاَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَیٰوةَ الدُّنْیَا عَلٰی الْاٰخِرَةِ وَاَنَّ اللّٰهَ

اے پر چہ سببا کہ آیان پسندت دنیا، زندگی پر آخرت، سراج واللہ

لَا یَهْدِی الْقَوْمَ الْکٰفِرِیْنَ ۝۱۶۵ اُولٰٓئِکَ الَّذِیْنَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰی

پر راہا پرتبیت منکریں مردمان فل اے ہما کس انت کہ ہر لگیتگ اللہ، پر آیان

خبرانی سروسوج کنوک ہست انت لیکن سروسوج کنوک بشرے ذات آ قدرت داروکں رت و ت آت کہ آئی، موت مال قرآن، بیان کرتگ۔ الرّحمن عکرو القرآن۔ فل یعنی اگر قرآنی علوم و آئی ایدگہ عاجز کنوکں راہ و رہندان، شے گنیں دماغ سر پد بیت نہ کنت تو آئی زبان، معجزانہ فصاحت و بلاغت، سر پد بوت کن انت کہ اے رد باز، چیلنج دیگ بوتگ و اعلان کنگ بوتگ کہ تمام جن و انس ہور بوان، ہم مثل آئی کلام پیش کنت نہ کنت، گلا، آ چیزیکہ بہ آئی مثل یارگ، تمام فصاحت و بلاغت، خدا بند تمام سرجی، عاجز دے وس انت چہ یک گنا میں عجی بازاری غلام، چون اُمیت دارگ بیت کہ چشبن عاجز کنوکں کلام پیش کنت بکنت۔ اگں مال تمام عرب، کتام یک شخصہ بندے خبر، (بالقرض) چشبن کلام پیش کنت بکنت تو آوت واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم ہوتیں۔ مگر چہ

قرآن اُپسید داجہ، ایدر گفستارانی ذخیرہ قرآن و بیان کتبیں بن گئیانی (موضوعات) و سر موجودانت کہ اے کلام و فی فصاحت و باوجود کسان و چہ کسان ترس قرآنی
سورت و ہمسری و کنت نہ کنت۔ وہ واضحیں دلیلانی باوجود ہر کسے ماں دل و پشوش سوڑک بکنت کہ یقین نہ کنان خدا تعالیٰ ہم آثر بہ مقصد و رسک و درارہ شون
نہ کنت ہر قدر آئی و بفہمائیں آنہ فہمیت۔ بداعتقادیں مردم چہ ہدایت و زہر یوان و آخر کار سکیں سزا مستحق قرار گریں۔ ط یعنی شمارا پشوش گوشت «انما انت مفتر»
حالانکہ نئی امانت داری و چہ پیش و ہر کس منوک و چہ نئی رفتار و داب و معلوم دارانت زانا دروغ بندو کانی چہرہ و راہ و رہند بہ ہے ڈول و بیت۔ دروغ بندک
تو ہما شقیار و رہند انت کہ آیان خدا و خبران و اشکنان و وائی نشانان و گندان و ہم یقین نہ کنت چہ اشی و مسترب دروغ چے بوت کنت کہ مردم خدا و خبران و
دروغیں بگوشتیت۔ و یکے و آیان مجرم انت کہ صدائی

حساب و دلیل و آیتان و اشکنان و ہم یقین نہ کنت
مگر چہ اشان مسترب گنہ گار ہما کس انت کہ یقین دارک
و قبول و پدچہ شیطانی شبہات و وسوسان اثر گران و
چہ حق و منکر بہ بنت چوشکہ عبداللہ ابن ابی سرح و
کرتک انت کہ ایمان یارک و بعد مرتد بوت (البیان باللہ)
اے ڈولین مردمانی سزا و دیما بیان فرما بیننگ ماں مہنجی و
چہ «الامن کفرہ» یک ضروری استثنائے کنگ
بوت یعنی اگں یک مسلمانے گول صدق دل برابرہ ایمان و
سراقم انت پہ یک دمانے ہم ایمانی روشنی قلبی سکون
چہ آئی قلب گستا نہ بوت ایوک و ماں یک خاصیں جاوہر
مزن بے وس یوان و سکیں ترس و لرز و و ہد و بہ و فی
جرند و ہلاسی و چہ زبان و منکر بہ بیت یعنی یک گئے چہ
دپ و در بکنت بشرطیکہ ماں آئی دل و دگہ ہج پیہیں
تردد و شک بہیت بلکیں چہ زبانی لفظ سک کراہیت
و نفرتے بہ بیت چشیں مردم مرتد قرار دیگ نہ بیت بلکیں
مسلمان فہمک بیت۔ البت چہ اشی و اعلاہیں درجہ
ہمیش انت کہ مرگ و قبول بکنت مگر چہ دپ و ہم چشیں
لفظان و مکشیت چوشکہ حضرت بلال، حضرت باسہ حضرت
سبہ حضرت خبیث بن زید انصاری و حضرت عبداللہ بن
حذافہ رضی اللہ عنہم وغیرہ و واقعات ماں توارنجی کتابان
موجود انت۔ چونکہ ماجرہ دراج کش کنگ نہ لوہیں ہمشکا
اشانی تفصیل ہمشکہ کنگ نہ بوتک اگں کسے و دل بکشتیت
تو آثر ابا بدانت کہ تفسیر ابن کثیر و بجا ریت۔ و یعنی
چشیں منکران کہ دنیاے زند آئیانی مقصود بہ بیت۔
چشیں کساں کامیابی و راہ چون دست کسیت حضرت
شاہ صاحب ہشتہ کنت «ہر کسے چہ ایمان و برگشتہ
بوتک تو پہ دنیاے غرض و چہ جان و ترس و یا برادری و
خاطر و باپہ زر و لالچ و ہر کس و دنیا زرت تو گڑا یہ آئی
آخرت کمی مانیت ہاگں پہ ساہ و ترس و یک لفظ
چہ دپ و ظاہر بکنت تو آثر لازم انت کہ چہ ترس و
ردگ و پدلو بہ واستغفار کثان و تا پہ دین و ثابت
قدم بکنت۔ ۱۲

ہم صفحہ و فوائد

و یعنی دنیا طلبی و ہوا پرستی و نشہ و توک و
ہمنکہ مست و بے ہوش انت کہ آئیانی بہ ہوش و آہیک و
چہ چماں حق و نشانانی گندگ و ماں دل و حقیق خبر و فکر
و تران و توفیق سلب (بیچ گرگ) بوت۔ چہ کنگ و مطلب و معنی و پیش و ماں سورہ بقرہ و بیان بوتک۔ و یعنی ہما کس کہ چہ و فی بدکار بانی سوب خدا و
دانگیں فوتان نہاہ بکنت و خاص دنیا و فی قتلہ و مقصود چوڑ بکنت۔ چہ آیاں گندہ ترس انجام کئی بیت کنت۔ و مکہ و لہتیں مردم چہ کافرائی ظلم و زوران
بدراہ بوتنت یا ایوک و سر زبانی کفر و لفظ چہ دپ و کشتکش چہ آئی و ہدیکہ ہجرت اش کت، جہادش کت و گول مزن یا مردی و اسلام و سراقم
مانعت۔ ایکرا بیان و کاتر کت کہ اقصیر اشانی پہل کنگ بوت و خدا و مہربانی براشتانی سزا دلگوش گور کونک بوت۔ یک بزرگے «عمار» نامیے انت۔ آئی و

الغزل ۱۶

۲۳۷

ربما ۱۳

قُلُوبِهِمْ وَ سَمِعِهِمْ وَ أَبْصَارِهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْغٰفِلُونَ ﴿۱۸﴾

دلان و پے آئیانی گوشان و پے آئیانی چمان و ہمیشہ بے ہوشان ط

لَا جَرَمَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿۱۹﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ

بے مینتا ماں آخرت و ہمشانی حالت خراب انت ط رند بے شکتی پروردگار

لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فِتْنُوهُمْ جِهَدًا وَ أَصْبَرُوا

پہ ہما کسان کہ وئی ملکش رہیں نہت رند چہ لے خبر کہ ما فیتنا گرفتار بوتنت رند اچھاوش کت وقائم بوتنت

إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿۲۰﴾ يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ

بے شکتی رب رند چہ اے خبران بخشوک مہربان انت ط ہما و چیکہ کیت ہر

نَفْسٌ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَ هُمْ

نفس سوال و جواب کنت چہ وئی نیمک و یک دپورہ رست ہر کس یا ہر چیکہ کنگی و پے آیان

لَا يُظْلَمُونَ ﴿۲۱﴾ وَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ أَمِنَةً

ظلم نہ بیت و بیان کت اللہ و یک مثالے یک شہرے ات پے آمنیں

مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ

آراہیں و یک کشا آنک اودا روزی پے کشادگی چہ ہر جا کس و پدنا شکر بی کت

بِأَنعُمِ اللَّهِ فَاذْقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَ الْخَوْفِ بِمَا كَانُوا

چہ اللہ نعمتان پدچا شینتی مزہ اللہ کہ آئیانی گور و بیچ بوتنت شد و ترس پے آئیانی کتبیں

يَصْنَعُونَ ﴿۲۲﴾ وَ لَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ

کارانی بدلا و آئیانی گور آنک رست رسول چہ ہمایانی و فی جنس پدادروغ بندش کت

فَاخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَ هُمْ ظٰلِمُونَ ﴿۲۳﴾ فَكُلُوا مِنْ ثَمَرِ مَا كُنْتُمْ

پد اگتنت عذاب و آگنہ کارنت و نون بوت ہما روزی کہ شمار اللہ دانگ

حَلَالًا طَيِّبًا وَ اشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿۲۴﴾

حلال پاکیں و اللہ نعمت و شکر ابگرت اگر شما ہمایا رعبادت کن انت ط

مازل ۳

ہج اہمیت نیست۔ خدا و دانگیں فوتان و آیاں بے کار بوتنت آخر کار چہ گوشان حق و توار و اشکنگ۔ چہ چماں حق و نشانانی گندگ و ماں دل و حقیق خبر و فکر
و تران و توفیق سلب (بیچ گرگ) بوت۔ چہ کنگ و مطلب و معنی و پیش و ماں سورہ بقرہ و بیان بوتک۔ و یعنی ہما کس کہ چہ و فی بدکار بانی سوب خدا و
دانگیں فوتان نہاہ بکنت و خاص دنیا و فی قتلہ و مقصود چوڑ بکنت۔ چہ آیاں گندہ ترس انجام کئی بیت کنت۔ و مکہ و لہتیں مردم چہ کافرائی ظلم و زوران
بدراہ بوتنت یا ایوک و سر زبانی کفر و لفظ چہ دپ و کشتکش چہ آئی و ہدیکہ ہجرت اش کت، جہادش کت و گول مزن یا مردی و اسلام و سراقم
مانعت۔ ایکرا بیان و کاتر کت کہ اقصیر اشانی پہل کنگ بوت و خدا و مہربانی براشتانی سزا دلگوش گور کونک بوت۔ یک بزرگے «عمار» نامیے انت۔ آئی و

پت "یاسر" ات و مات "سُمیہ" ات۔ دو یتیمان ظلم و زور ان کے برداشت کنان، مُرتنت۔ مگر کفر و لفظ اش چرپ و در نہ کنت مات اش شہید کنگ بوت و اے
اولی خون، پٹ ات کہ ماں خدا راہ و ریجک بوت۔ چک "عمار" و چہ جان و ترس و یک لفظ چہ زبان و درکت پدا گریوان و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم
کر و اہت گڈ اے آیتان نازل بوتنت رضی اللہ عنہم اجمعین۔

و یعنی چہ یک و طرف دومی خبر کنت کنت۔ مات، پت۔ گوہار، برات، لوگ بانگ، اولاد، دوست و وارث کسے کار دات نہ کنت۔ ہر کس و وقتی فکر بیت
کہ چونکائی چہ خدا و عذاب و و تار اہلاس بکنت۔ قسما قسبیں دروغ و راستیں عذر بہ وقتی ہلاسی و خاطر و گریبیت و سوال و جواب کنان و لوٹیت کہ رستگار
بہ بیت۔

و یعنی نیکی و ثواب کم کنگ نہ بنت و بدی و سزا چہ گناہ و زیات دیگ نہ بیت۔
و یعنی چہ دن و دشمن و ترس نہ چہ توک و ہج پیس فکر و خطرے ہست ات۔ خوب گول امن و ایمنی و زند گوز گاتنت۔
و یعنی بہ ورد و وراک و غلہ و نیوگ پداک انتت ہمک چیز بہ افراط و دستیاب ات۔ بزاں ماں لوگ و نندان و دنیا و نعمت حاصل انتت
و ہما بیتگ و مردمان و خدا و دانگیں نعمتانی قدر دانی نہ کنت۔ ماں دنیا و عیش و یکان و ہنجوش غافل و بد مست بوتنت کہ وقتی حق ای و واجہ اش ہم
جاہ نیارت بلکس بہ آئی مقابلہ و سرکشی و بغاوت و تیار بوتنت۔ آخر خدا تعالیٰ و آیانی ناشکری و نعمتانی ناقدری کنگ و مزہ چشیت یعنی امن و راحت و
بدل و خوف و ترس و و دل جمیں روزی و جاگہ و شد و ڈکال و اشان و بگریا ورت ہنجوش کہ گڈ پوشوک و بدن و مان پوشیت بہ یک دمانے ہم شد و ترس
چہ اشان دور نہ بوتنت۔

و ابید چہ ظاہری نعمتان کہ بالا بیان بوتنت۔ یک مزین گرانیں باطنی نعمتے ہم اشان و دیگ بوتنت۔ یعنی چہ آیانی قوم و راج ہڈ و نسب و یک رسول
دیم دیگ بوت کہ آئی زندگی کنان و آیان خدا و شہودی و مزین اعلیٰ مقامات حاصل کنگ تو نتنت۔ آیان زندگی و تصدیق و بدل و آئی تکذیب و
مخالفت و سرائانک و نہ نہ بست۔ و اے پیما ماں جہلانچی و یکان و دیم اش بہ جہلگ و ذات آخر قیدی سنت اللہ و و ظالم و گناہ گاران و عذاب
پناست گڈ اچ کسے و ہج تدبیر کار گڈ نہ بوت۔ لھتیں مفسران گوشنت کہ ماں اے آیتان کنام مقربس مینگے و تذکرہ نیست محض بہ مثال دیگ و خاطر و کتام
یک تباہ بوتگیں مینگے و لا علی التبعین حوالہ دیان و یا یک مینگے و وجود و بند جبر و گران و مکہ و کافران ہزار (ہوشیار) کنگ بوتنگ، کہ شما چوش کرت تو
گڈ اگوں شما ہم چشیں معاملہ بوت کنت چہ نعمتانی ناشکری و رسول و تکذیب و عداوت و سزا و بے فکر بیت۔ لھتیں عالمانی نزدیک و چہ اے مثال و
چہ مینگ و مراد مکہ معظمہ انت کہ اودا ہمک ڈولیں امن و ایمنی ات و وادی و غیر ذی ذرع بوگ و باوجود قسم قسم و ثمرہ و نیوگ چہ ہر گڈ ادا و انزوان اشد
اَوَلَوْ نَمَكْنُ لَهٗ حَرَمًا اِهٖنَا يَجْبِي الْيَبِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ (القصص رکوع ۶) مکہ و مردمان و خدا و اے دانگیں نعمتانی قدر نہ
کت اشان ماں شرک و عصیان بے حیائی و بے شرمی و کاران گلا میس بوتنت پدا خدا تعالیٰ و چہ درستان مسترب نعمت ماں واجہ محمد رسول اللہ صورت و
اشانی گور و دیم دات بہ آئی انکار و تکذیب و رد اہم اشان ہج کونا ہی نہ کنت۔ اَلْوَتَرٰ اِلَى الَّذِيْنَ بَدَّلُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ كُفْرًا وَاَحَلُّوْا قَوْمَهُمْ
حَارًا لِّلْبَرِّ اِذَا اَبْرَاهِيْمُ رُكُوْعًا) آخر خدا تعالیٰ و امن و اطمینان و بدل و مسلمان مجاہدان ترس و بزیں روزی و بدل و ہفت سال و ڈکال آیانی سرا
چکل دات کہ ماں آئی و لاچار یوان و داں کچک (سگ) و مردار ہم آیان وارت۔ پدا ماں بدر و جنگ و اسلام و غازیانی دست و خدا و عذاب
بہ آیانی چک و کپت۔ اینگو و چش بوت تو دومی نیمک و ہما مردم کہ چہ اے ظالمانی ظلم و زور اکیان پہ پوز و رستگ انتت و وقتی لوگ جاگہ اش یل داتگ و
درشتگ انتت خدا تعالیٰ و آیان و بہترین و شریں ہنکین (لوگ جاگہ) دات۔ چہ و ترس و دل جم و بے فکر بوتنت روزی و درواگ پہ اشان
ہج کنگ بوت زور اکیں ذر منانی سرائشان فسخ حاصل کنت بلکس خدا و اشان و ملکانی بادشاہ و متقیانی امام جو کنت۔ شاید پہ ہے خاطر و
ماں اے آیتان مکہ و مردمانی احوال و بیان کنان و ماں دیمی آیت فَكُلُوْهُمَّ اَرَزَقَكُمْوُاَللّٰهُ اَلْحَمْدُ لہٗ مسلمانان و دیم گور (خطاب) فرمائینگ کہ
شما چہ اے پیس کاران بہ بہر زیارت کہ چہ آیانی گرائی و مکہ و مردمانی سرا و بل کپت۔

و یعنی ہر کس خدا و بندگی و دعویٰ کنت بہ آئی سزا و ارانت کہ چہ خدا و دانگیں حلال و پاکیز روزی و نفع حاصل بکنت و آئی احسان و
قبول دار یوان و شکر گردکیں بندھے بہ بیت۔ حلال و حرام مزانت و چہ نعمتان نفع گران و وقتی حقیقی واجہ و فراموش بیت بلکس بہ آئی سرا
و آئی دیم دانگیں پیغمبرانی سرائیمان بیاریت و ہائی احکام و دستوری پابندی و بکنت۔ ۱۲

ط اے آیت پر تفسیر ماں سورہ "بقرة" و "انعام" وغیرہ بیان ہوئی کہ ہمد اچارگ بہ بیت۔ ادء غرض البش انت کہ جو شک ماں اولی آیت ء اشارہ آت کہ حلال ء بروی سر ا حرام کن انت ماں اے آیت ء ہم تراپ دیگ بوتگ کہ حرا میں چیزان ء حلال قرار مدیت خلاصہ جوش بوت کہ کتام چیز ء حلال یا حرام قرار دیگ ہماں حق انت کہ آئی ء اے چیزان ء پیدا کر تگنت۔ چنانچہ ماں آیو کیں آیتان اے بابت ء گیش و گوار جوانی ء کنگ بوتگ۔ فل یعنی بغیر چہ مستند شرعی حکم ء یک چیز ء بارہ ء دپ ء بر زبران ء جوش گوشتگ کہ اے حلال انت یا حرام مزین دیری، دروغ ووت ساز تگیں گپ انت حلال و حرام و ہما بیت کنت کہ آت را خدا تعالی ء حلال یا حرام کر تگ۔ اگں یک کسے محض چہ وتی دل ء یک چیز ء حلال یا حرام قرار دنت و خدا ینگ ء آئی ء نسبت ء کنت جوش کہ مکہ ء مشرکان کر تگنت کہ آئی ذکر ماں سورہ انعام ء گوشت آیات

در حقیقت ء خدا ء سرا بہنان بندانت۔ مسلمانان در ہدایت کنگ بوت کہ کدی چشیش کاران دست مان ممکن انت چیز ء ء را کہ خدا ء حلال کت آت ا حلال ء د چیز ء ء را کہ خدا ء حرام کت آت ا حرام بزانت اسد چہ شرعی ماخذ ء حلت و حرمت ء حکم ء بحج انت۔ فل یعنی مکہ مشرکان کہ آیان معاذ اللہ و اجہ پیغمبر "مفتر" گوشتگ انت اشان یاد بکنت کہ اشان ووت مفتری (وت گڑیں خبر کنوک) انت چہ ووتے دروغ واکتر اہر چیز ء بلو تگنت حلال یا حرام کنان ء خدا ء طرف ء منسوب کنت آیان ء زوت معلوم بیت کہ اے رہبند ء اختیار کنان ء ہج خیر نہ کنت۔ مکیں روح ہنگت ماں دنیا ء عیش بکنت گڈا دائمی دوزخ ء بندی خانہ ء بندنت۔ فل سورہ انعام ماں آیت و علی الذین ہاد و حرمنا کل ذی ظفر و من البقر و العنق حرمنا علیہم شحومہما الخ ء فوائد ء اشی ء بیان ہو تگنت۔ ہمد اچارگ بہ بیت ادا مقصد چش انت کہ ہر چیز ء خدا تعالی ء بہ درستان یا بہ خاصیں قوے ء داں مقریں وقت ء حرام کر تگ۔ ماں آئی ء عین حکمت انت کتام بشر ء اے حق حاصل نہ انت کہ ماں آئی تصرف کنان ء حرام ء حلال یا حلال ء حرام جوڑ بکنت۔ فل مثلاً حرام ء حلال یا حلال ء حرام جوڑ کت گوں نادانی ء ہشکا فرما بیت کہ خدا ء ہر کس نافرمانی کنت یا گناہ ء کارے کنت تو رچی برانت کاری ء بکنی اور حقیقت ء نادان و بے عقل بو ان جوش کنت اگں عقل ء کتے کار بہ بندیت و گناہ ء بدیں انجام ء طرف ء نگاہ بکنت تہ ہجر اے ہمیں گناہ ء کاران ء نہ کنت۔ اے رد سورہ لہام ء آیت "انما التوبۃ علی اللہ للذین یعملون السوء بجهالة" ء جیر ء چیز جی نیسگ بوتگ آئی ء دوبارہ چارگ بہ بیت۔ فل یعنی چہ کفریات ء توبہ کنان ء مسلمان بوگ و بہ آتگ ء وتی جاو ر ء راست کنگ ء سرا حق تعالی گوشتگیں نمایں گناہان ء پہل کنت تو رچی ہر قدر گرائیں پر چاہنت

بازا و باز ہر آنچہ کردی باز آ
گر کافر و گروہت پرستی باز آ

ابن درگہ مادرگہ نومیدی نیست۔ صدار اگر توبہ شکستی باز آ۔ فل عرب ء مشرکانی شرکی کاران ء امام الموحدین ابو الانبیاء حضرت ابراہیم خلیل اللہ علی نبینا وعلیہ الصلوٰۃ والسلام ء رہبند ء یاد دیار نیست چیا کہ عرب ء مرد ماں جہ ہماں نسل ء انت وید اشان ابراہیمی دین ء سرا بوگ ء دعوی دار انت۔ حالانکہ حقیقت چوش آت کہ اشان بہ ملت ابراہیمی ء چہ دور وہم نسبتے نوشتہ چنانچہ اشان ء پیش دارگ بوت کہ ابراہیم علیہ السلام موجدانی سروک آت نیکی ء مسلم، نمایں دنیا ء مشرکانی مقابلہ ووت تہنا یک عظیم امت ء برابر آت کہ ماں آئی ذات ء حق تعالی ء اقمام خوبیان و کمالان ء جمع کر تگنت کہ اکتام ماں مزین ہجی ء متفرق گندگ بنت۔ لیس علی اللہ بمستنکر۔ ان یجمع العالم فی واحد۔ ابراہیم علیہ السلام خدا ء کامل مطیع و فرمان بردار

النحل ۱۶

۲۳۹

ربما

انما حرم علیکم المیتۃ والدم ولحم الخنزیر وما اهل
پکا اللہ ء حرام کنگنت ہشے سر مردار و خون و خوکے گوشت و ہما کہ پے آئی ء سر نوار
لغیر اللہ بہ فمن اضطر غیر باغ ولا عاد فان الله
پر دیگ بوتگ اللہ چہ بغیر و گے غلام۔ نول ہر کسیک ناچار بہ بیت نہ زور کی بکنت نہ زیادتی گڈا اللہ
غفور رحیم ۱۵ ولا تقولوا الباتصفت السننکم الکذب
بخشک مہربان انت فل و مگوشت پے وتی زبانانی دروغ طماہینگا
هذا حلال وهذا حرام لتفتروا علی اللہ الکذب
کہ اے حلال انت و اے حرام انت کہ پے اللہ سرا بہنان بندنت فل
ان الذین یفترون علی اللہ الکذب لا یفلحون ۱۶ متاع
بیشک ہما کہ بہتان بندنت اللہ سرا آخر ننگنت۔ کتے غاندہ
قلیل و لهم عذاب الیم ۱۷ و علی الذین ہاد و حرمنا
چست کنت و بر آیان عذاب انت در دپو کیں فل و ہما کہ ہمد بیت حرا میں کنگ پے آیان سرا
ما قصصنا علیک من قبل و ما ظلمنہم و لکن کانوا
ہما چیز جی بیانیں کنگ گوں توجہ پیشا (سورہ انعام) و ما پے آیان سرا ظلم کنت بے آیان
انفسہم یظلمون ۱۸ ثم ان ربک للذین عملوا السوء
پے وتی سراوت ظلم کنگ کی رند بے شک تہی پروردگار پے ہما کسان سرا کہ بدیں کارش کنت
بجهالة ثم تابوا من بعد ذلک و اصلحو الا ان ربک
پے نادانی فل رند توبہش کنت چہ آسیا چہ ہند و نیکیں کارش کنت نول تہی پروردگار
من بعد ہا الغفور الرحیم ۱۹ ان ابراہیم کان امۃ قانتا
رند چہ اے خبران بخشک مہربان انت فل اصل خبر اش انت کہ ابراہیم تہنا یک امتیت
للہ حنیفا و لم یک من المشرکین ۲۰ شاکرا لا نعیمہ
اللہ فرمان بردار تہ درستان یک طرفا۔ و نہ بیت چہ شرک کنوکان فل شکر گوکت پے آئی ء نعمتان فل

۱۵
۱۶
۲۱

منزل ۳

بندھے ات کہ آئی و تارا چہ ہیکہ و سندان و خدا و حوالہ و کرتنگت ممکن ذات کہ آئی چہ و فی طرف و ابید چہ خدا و حکم و یک چیزے و حلال یا حرام قرار بدست آئی و ت و معاذا اللہ شرک و کار و چون بکرتیں۔ ماں مشرکانی جماعت و میتنگ و جلگ و راہم قبول نہ کرت۔ گڈا ہما کسان کہ و تارا "حنیف" گوشت و و تارا ابراہیمی دین و روک پیش دانت آیان و شرم آیک لوٹیت کہ خدا و سراسر افسر اربندان و حلال و حرام یا حرام و حلال گوشت و ماں شرک و طرفداری و گوں پیغمبر و جنگ کنگ آیا یک "حنیف" و ابراہیمی مشن بیت کنت۔ یاد کن ات حلال و حرام و بیان و ماں دین و اصول و اصل ملت ابراہیمی انت۔ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و بہ ہما ملت و قاضی و تالانی و گیش و گوار و تشریف آؤرنگ۔ اگں شما اصلی دین ابراہیمی و سراسر و گ و دل مانگ ات تو و ابراہیمی و رہندان و اختیار بکن ات۔ و یعنی ابراہیم خدا و شرک و گویں بندھے

ات۔ شما من ناشکری کنوک ات چو شکہ ماں "ضرب اللہ مثلاً قریۃ کانت امة الیہ" و فائدہ نیسگ بوتگ گڈا چونکائی شما بہ آئی کشک و سراسر و روک بونت۔ ۱۲

ہمہ صفحہ و فواید

و یعنی کالیں توحید و تسلیم و رضا و پچیں کشک و پرینیت۔ و یعنی بنوت، پراہیں روزی، اولاد و شرف و مقبولیت ہچیں کہ تمام دین دار و ک بالاتفاق آئی و تعظیم و کنت و ہر یک جماعتے لوٹیت کہ و فی نسب گوں ہما آوار بکنت۔ و یعنی آئی و در بابت و و فی حق و ہرج دعائے لوٹیت کہ "و الحقیقی بالصالحین" قبول بوت۔ بیشک آئی ماں آخرت و صالحیں مردمانی اعلیٰ طبقہ و شامل بیت کہ انبیائی (علیہم السلام) طبقہ انت۔ وک اشئی و بیان ماں سورہ "انعام" آیت "و ینبئ قیما ملة ابراهيم حنیفا و ما کان من المشرکین" و چیرہ گوشت، ہمودا چارگ بہ بیت۔ مفصد چو شانت کہ حلال و حرام و ماں دین و خبرانی اصل ملت ابراہیم انت۔ ماں میاںچی و یہود و نصاریٰ و آیان جا و رانی مناسبت و لہتیں خاصیں احکام دیگ بونت گڈا سراسر و اجہ و خاتم الانبیاء جو و کت و دیم دات تانکہ اصل ملت ابراہیمی و کہ آغلت و تحریف و رد و بدلانی تاہو دیگں دستان برباد بوتنگت نوک سر و زندگ و روشن کنگ بہ بیت و شرک و نماہیں رگ و ریشک بزرگ بہ بنت یا چہ بن و گوجگ بہ بنت ماں حدیث انت "بعثت بالسمیحة الحنفیة البیضاء" اشئی و تمام شرح و گیش و گوار حضرت شاہ ولی اللہ و ماں حجتہ اللہ البالغہ و کرتنگ کہ و انگ و لائق انت۔ و یعنی ماں اصلی ابراہیمی ملت و شنبہ و روح و حکم نیست ات۔ یہاے امت و سراسر ہم نہ انت البت ماں میاںچی و "یہود" گوں و فی پیغمبر موسیٰ علیہ السلام و فرمان و اختلاف کنان و و ہدیجہ اے روح و پروت و پچیں کت تو حکم بوت کہ شر اے روح و تعظیم و بکن ات و ماں اے روح و ماہیگ و شکار و بکن ات اے حکم و لہتیں و من ات و لہتیں و نہ من ات۔ آیان کہ نہ من ات آیان ماں دنیا و ہوک و شادی جو و کنگ بونت۔ و ماں آخرت و ہرج فیصلہ بیت آجدا و فی جاگہ و ابر انت۔ ایوک و ہمہ یکیں فیصلہ

اجتنبہ و ہدہ الی صراط مستقیم^(۱۲۱) و اتینہ فی الدنیا حسنة

و انہ فی الآخرۃ لمن الصالحین^(۱۲۲) ثم اوحینا الیک ان اتبعہ

ملۃ ابرہیم حنیفا و ما کان من المشرکین^(۱۲۳) انما جعل

السبت علی الذین اختلفوا فیہ و ان ربک لبحکم بینہم

یوم القیمۃ فیما کانوا فیہ یختلفون^(۱۲۴) ادع الی سبیل

ربک بالحکمۃ و البوعظۃ الحسنۃ و جادلہم بالتی ہی

احسن^(۱۲۵) ان ربک ہو اعلم من ضل عن سبیلہ و هو اعلم

بالہتدین^(۱۲۶) و ان عاقبتہم فعاقبوا بسبیل ما عوقبتہم بہ و

لین صبرتم لہو خیر للصدیقین^(۱۲۷) و اصبر و ما صبرک الا

باللہ و لا تحزن علیہم و لا تک فی ضیق مما یمکرون^(۱۲۸)

ان اللہ مع الذین اتقوا و الذین ہم محسنون^(۱۲۹)

ان اللہ گوں ہما کسان انت کہ پرہیزگاری کنت و ہما کہ نیکی کنت فل

نہ بلکیں او داتما اختلافانی و جیڑھانی فیصلہ بیت مثلاً حضرت ابراہیم و بابت و کہے آئرا یہودی گوشتنگت کہے آئرا نصرانی پیش داشتنگت حالانکہ بحق تعالیٰ و آگاہ کرت کہ "حنیف مسلم" ات بہر حال و ماں آخرت و کلین اختلافانی فیصلہ بیت و ہر کس چمان و ت گندیت کہ کہے رد ات و کہے حق و سرات۔ وک ماں آیتان مخاطبان در و برو و نند و کان و آگاہ کنگ ات کہ و ابراہیمی اصل ابراہیمی ملت و زوران و اہنگ۔ اگں کامیابی لوٹ ات و بہ و فی "حنیف" ہوگ و دعویٰ و برحق ات تو اے کشک و بکرات چہ "ادع الی سبیل ربک" اللہ و پیغمبر علیہ السلام و جرد و تعلیم دیگ بیگ انت کہ مردمان و بہ چونکائی کشک و سراسر آرگ بہ بیت بہ آئی مثلاً رہند سوچ دات حکمت، معظت، حسنہ۔ جدال بالقی ہی احسن۔ چہ حکمت و مراد ایش انت کہ گوں خوہیں و جوانیں

گشتانک و تراناں و گوں مضبوطیں دیسلان حکیمانہ انداز و پیش کنگ بہ بنت کہ چہ آیانی است کنگ و فہم و ادراک و علمی شوق دار و کیں طبقہ گردن و جلیکت کت بکنت دنیا و ہو کیں فلسفہ آیانی دیم و شلیمگ بہ بنت و ہج پیمیں علمی و دماغی بلند خیالی و حی الہی و بیان کر حقیقتانی یک شوش (تشی) تبدیل کت ممکنت چہ موعظت حسہ و مؤثر و دل و نند و کیں نصیحت مراد انت کہ ماں آیایاں جوانیں ہبیل و عادت و دل و گرما بیکو کیں روح ماں بہ بیت گوں اخلاص ہم دردی و گوں جوانیں رھبند و بہ خوبصورتی و دل و کتو کیں ہرچ نصیحت کنگ بیت، باز بر و چہ اشی و سنگ (ڈوک) و دل ہر موم تریت، ماں مردگیں دل و ساہ ماں کپیت یک گیم رنگیں و پڑ مردگیں قومے دل و زور پرویان و پادکیت۔ مردم سیکین و خدا ترسی و گمان و گوشداران و منزل مقصود و نیگ و درکان و زورنت و بالخصوص ہما مردم کہ زیاد فہمیدہ ذہین و مزن دماغ نہ انت مگر حق و طلب و اس ماں آیانی سینگ و روک انت ماں آیایاں چہ خوبیں و عظ و نصیحتان عمل و یک ہنجیں اسٹیم (انجن) کہ گوں دوت و حرکت کنت) ماں گیمگ بیت کہ چشیں کار مزنیں عالمہ تحقیق و رھبند و ہم ممکن نہ انت۔ البت ماں دنیا و چہ مدام و یک ہنجیں جماعتے موجود ہوان و پیدا ک انت کہ آیانی کسب و کار ماں ہر یک کار و پاد ماں کنگ و خبر خبر و سراسر تکرار و حجت کنگ و چپ و چوٹیں گپ و جنگ انت۔ اسے پیمیں مردمان نہ حکمت و خبران و قبول کنت نہ و عظ و نصیحت و گوشدارگ و تیار بنت، بلکیں لوٹنت کہ ماں ہمک مسئلہ و بحث و مناظرہ و گرم بازاری بہ بیت باز بر و فہمیدہ و حق طالبان و ہر شبہات و چپ و چاگرد کنت و ابید چہ بحث و آیانی و تلاء نہ بیت۔ پیشکا "وَجَادِ لَّهُوْ بِالْحَقِّ هِيَ الْحَسَنُ" فرمائینت کہ اگں چشیں موقع پیش بیٹت تو گوں خوبیں رھبند و جوانیں دستور و حق شناسی و گوں انصاف و کارکنان بحث بکن ات و تی دیم و حریف و الزام دے تو بہ خوبیں دستور و بدیث ناہودگیں دلا زاریں گپ و درپان و ممکن ات کہ چہ آئی و جیڑہ زیات بہ بیت یا کہ دراج کش بہ بیت شمع مقصود و سروج کنگ و حق و با ثبات کنگ بہ بیت۔ ترندی، بد اخلاقی، لفاظی یا چہ گر و بنگ و ہج حاصل نہ بیت۔

۸ یعنی دعوت و تبلیغ و راہ و اگں شمار رنج و تکلیف دیگ بہ بیت تو قدرت حاصل ہوگ و ہر و برابر و بدلہ گیت کن ات بہ اشی و اجازت انت لیکن صبر و درجہ چہ اشی و بالا تر انت۔ اگں صبر کن ات تو آئی انجام بہ شمع حق و و گند و کانی بلکیں زیادتی و تی حق و بہتر انت۔

۹ یعنی ظلم و زور اکیانی سراسر کنگ ارزانیں کارے نہ انت خداوت مدد بکنت تو بوت کنت کہ مردم ظلم و برداشت بکنت و چہ دپ و اُن ہم ممکنت۔

۱۰ یعنی انسان ہر قدر چہ خدا ترسان و تقویٰ و پرہیزگاری و نیکی اختیار کنت ہما حساب و خدا و امداد و اعانت گوں آئی و بیت۔ نوں چشیں مردمان و باید نہ انت کہ چہ کافرانی مکر و فریب و دل و تنگ یا غمگین بہ بنت حق تعالیٰ اے عاجز و ضعیف بندہ و ہم گوں منفیق و محسن و محض چہ و تی فضل و رحمت و محشور بفرمائینت تمت سورة النحل بعونه وتوفقه ولله الحمد۔ ۱۲

ول یعنی آئی و ذات چہ ہمیں نقص و قصور و کمزوری و عاجزی و پاک انت، ہرچ خبریکہ یہ مئے خیال و سک عجیب معلوم بہ بیت و مئے کوتاہیں عقل آرا
مزن و گران بھیمیت، یہ خدا قدرت و مشیت و مقابل و آج ہن شکل نہ انت، ول یعنی ایو کا ماں شپ و محد دیں بہر و وفی خاصیں بندہ محمد رسول اللہ
صلی اللہ علیہ وسلم و پھر حرم مکہ و داں بیت المقدس و سترکت اے سفر و غرض حی ات؟ دیما ماں لئریہ من ایتنا و پیا نیک و اشارہ
فرمانیتگ حاصل ایش انت کہ و ت ماں اے سفر و یاچہ بیت المقدس و ہما دیم و گر جاہے سرکنان و وفی قدرت و عظیم الشان نشان و حکیمانہ بست و
بنرانی عجب عجب نمونگ پیش دارگ مقصودات ماں سورہ نجم و اے آیاتانی چیزے ذکر کر تگ کہ چرائی و ظاہر بیت کہ واجہ پیغمبر دار "سدرۃ المنتہی" و
شت و مزن شانیں آیاتان "نشانیان" چمان و ت و لیستنت "ولقد راہ نزلة اخرى" عند سدرۃ المنتہی عند حاجۃ الماوی و اذ

يَعْنِي آتَى ذَاتِ بَحْمٍ بِهَيْمٍ نَقْصٍ وَقُصُورٍ وَجَمْعٍ كَزُورٍ وَعَاجِزٍ يَءِيَّانٍ، هَرَجٌ خَبْرِيكِي يَهْ مَيَّ خِيَالٍ سَكَّ عَجِيبٌ مَعْلُومٌ بِبَيْتٍ وَمَيَّ كُوتَاهِي عَقْلٍ آرَا
مَزْنٌ وَغَرَانٌ بَهْمِيَّتٍ، يَهْ خُدَا قُدْرَتٌ وَمَشِيَّتٌ وَمُقَابِلٌ وَآجٌ هُنَّ شَكْلٌ نَهْ أَنْتَ، وَلَ عَيْنِي أَيُّو كَا مَانْ شَيْبٌ وَمُحَدِّدِيْنَ بِهَرٍّ وَوَفِيَّ خَاصِيْنَ بَنْدَهٗ مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللّٰهِ
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَبَعْدَ حَرَمِ مَكَّةَ وَدَاْنِ بَيْتِ الْمَقْدِسِ وَسَتْرَكْتِ اِيَّ سَفَرٍ وَغُرْضِ حَيِّ اَتَ؟ دِيْمَا مَانْ لَيَّرِيَهٗ مِنْ اِيْتِنَا وَبِيَا نِيَكٌ وَاِسْاَرَهٗ
فَرْمَانِيَتِكُ حَاصِلٌ اِيْشِ اَنْتَ كِهْ وَتِ مَانْ اِيَّ سَفَرٍ وَبِيَاچِهٖ بَيْتِ الْمَقْدِسِ وَهَمَا دِيْمٌ وَگَرِ جَاهِي سَرَكْنَانِ وَوَفِيَّ قُدْرَتِ وَعَظِيْمُ الشَّانِ نَشَانِ وَحَكِيْمَانَهٗ بَسْتِ وَ
بَنْرَانِي عَجَبٌ عَجَبٌ نُمُوْنِگُ پِيْشِ دَارِگِ مَقْصُوْدَاتِ مَانْ سُوْرَهٗ نَجْمٌ وَ اِيَّ اَيَاتَانِيْ حِيْزِيَّ ذِكْرُ كَرْتِگُ كِهْ چَرَايِي وَظَاهِرِ بَيْتِ كِهْ وَاجِهٖ پِيْغَمْبَرِ دَارِ "سَدْرَةُ الْمُنْتَهٰى" وَ
شَتِّ وَ مَزْنِ شَانِيْنَ اَيَاتَانِ "نَشَانِيَانِ" چَمَانِ وَ تِ وَ لِيْسْتَنْتَ "وَلَقَدْ رَاٰهُ نَزْلَةً اُخْرٰى" عِنْدَ سَدْرَةِ الْمُنْتَهٰى عِنْدَ حَاجَةِ الْمَاوِيَّ وَ اِذْ

يَعْنِي آتَى ذَاتِ بَحْمٍ بِهَيْمٍ نَقْصٍ وَقُصُورٍ وَجَمْعٍ كَزُورٍ وَعَاجِزٍ يَءِيَّانٍ، هَرَجٌ خَبْرِيكِي يَهْ مَيَّ خِيَالٍ سَكَّ عَجِيبٌ مَعْلُومٌ بِبَيْتٍ وَمَيَّ كُوتَاهِي عَقْلٍ آرَا
وَمَا طَغَى، لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى
النجم رکوع ۱، عالمانی اصطلاح و چہ مکہ و داں
بیت المقدس و سفر و اسری و چہ اودا بزرگ و داں
سدرۃ المنتہی و سیاحت و "معراج" گوشت، و
باز بڑے ہر دو میں سفرانی مجموعہ کوں یکیں لفظ
اسراء یا معراج و نام و یاد کنند معراج و احادیث
باندازہ چہ سی (۳۰) اصحابان منقول انت کہ اسری و
معراج و قصہ بہ منام و اب و جاوہر و عجیب و دویا
منوک انت، چنانچہ ماں سورہ و دیم تر و ہرچ لفظ
"وَمَا جَعَلْنَا الْفِرْعَوْنَ اِلٰهًا اَرْيٰكَ" الخ و کیت
چہ ہما و اے واجہ استدلال کنند ماں سلف و
چہ کسے و اے قول نہ انت کہ معراج ماں بیداری و جاوہر
محض روحانی بونگ چوش کہ ہتیں حکماء و صوفیہ و ذوق
پد و تجویز کنگ بیت ماں روح المعانی و نبشتہ انت کہ
"لیس معنی الاسری بالروح الذہاب
کالا نسلخ الذی ذہب الیہ الصوفیہ و
الحکماء فانہ وان کان خارقا للعادۃ و
محلا للتعجب ایضا الا انہ امر لا تعرفہ
العرب ولم یذہب الیہ احد من
السلف" ہے شک ابن قیم و ماں زاد المعاد و
عائشہ صدیقہ معاویہ و حسن بصری رضی اللہ عنہم و مسلک
گیش و گیوار سے ہما کنگ لیکن اے رفاہ و نقلی
و روایت و پیش نہ کر گشت محض چہ ظن و گمان و کارش گیتگ
ابن اسحاق و غیرہ و اے بزرگانی ہرچ لفظ کہ نقل
کر تگ ماں آبان بچ جاگہ بیداری و جاوہر و صراحت
ماں نیست انت، بہر حال قرآن کریم و ہمنو گوں استقام
درخشانیں عنوان و سرحال و اسری و فقہ بیان کر تگ
و ہمنو مخالفان گوں مزن ترندی آئی مخالفت کنان و
میدان و دراحتنت دانکہ ہتیں موافقان قدماں ہم
لغزش و رگ بنا و کت اے برے خبر و دلالت کنند
کہ قصہ و نوعیت تہنا یک عجیب و اب یا روحانی ترو تہ
ڈول و نہ ات، روحانی ترو تہ تاب و انکشافانی غیبی
چیزانی گندگ و ردا واجہ بعثت و بگر ہرچ ہمیں
دعوائے کنان نبوت اسری و دعویٰ بہ کافران جہان
زیات عجیب گئے نہ ات کہ اشان خصوصاً اے واقعہ و

بہر حال

بَنِي إِسْرَءِيلَ يٰكُتٰبُكَ هُوَ الَّذِيْ اَرْسَلْنَاكَ بِرُكُوْعٍ
سُوْرَةُ بَنِي اِسْرَءِيْلَ مَاں مَكِّيَا اِبرہٰتنگ و اے كَيْصِدْ دِيَاذَهٗ اَيَاتِ وَ دُوَاوَدَ رُكُوْعِ اَنْتَ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
شروع کنوں گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان باز رحم کنوک انت

سُبْحٰنَ الَّذِيْ اَسْرٰى بِعَبْدِهٖ لَعَلَّا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
پاک انت ہما ذات کہ سید کنائنت و فی بندہ شپا شپ چہ مسجد حرام و

اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذِيْ بَرَكْنَا حَوْلَهٗ لِنُرِيَنَّكَ اِيْتِنَا الَّذِيْ
دیم یہ مسجد اقصی ہما کہ چہ چاگر و ابرکت و ایں کنگ آتا کہ پیش بداریں چیزے و وفی قدر نمونیا

هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيْرُ ۝۱ وَاَتَيْنَا مُوسٰى الْكِتٰبَ وَجَعَلْنٰهُ هُدًى
بیشک کہ اوت انت اشکنوک گندوک و داتیں موسایا کتاب و کتیں ایک ہدایت

لِبَنِيْ اِسْرَءٰىلَ اَلَّا تَتَّخِذُوْا مِنْ دُوْنِيْ وَكِيلًا ۝۲ ذُرِّيَّةٌ مِّنْ
یہ بنی اسرائیل و کہ میگرت بغیر چہ من دگر کار سازے ہما کہ اولاد ہما

حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ ۝۳ اِنَّهٗ كَانَ عَبْدًا شَكُوْرًا ۝۴ وَقَضَيْنَا اِلٰى
کسانیکہ سواریں کنگت گوں نوحا بیشک آ بندہ ایت شکر گذاریں و حکمیں دیم دات

بَنِيْ اِسْرَءٰىلَ فِی الْكِتٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِی الْاَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَ
بنی اسرائیل و نیمگا ماں کتا با کہ شما کار خرابی کن ات ماں ملکا دو برا و

لَتَعْلَنَ اَعْلُوْا کِبِرًا ۝۵ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ اُولٰٓئِهٖمَا بَعَثْنَا عَلَیْکُمْ
سرکشی کن ات مزنیں سرکشی و پدا وقتیکہ آتک پیسرگیں وعدہ دیمیں دات یہ شے سرا

عِبَادًا لَّنَا اُولٰٓئِیْ بِاٰیْسٍ شَدِيْدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ
وفی بندیاں سکیں جنگجوئیں پدا شنگ بوتنت ماں شہرانی تہا و اے

وَعْدًا مَّفْعُوْلًا ۝۶ ثُمَّ رَدَدْنَا لَکُمُ الْکُرْسٰى عَلَیْھُمْ وَاَنْذَرْنٰکُمْ
وعدہ بونگی ات رندا داتیں شمارا غلبہ یہ آیاتی سرا و تہیں دات شمارا

تکذیب و تردید بکتیں یا مسخرہ و کلاگ اش ظاہر بکتیں و مردمان اش دعوت بداتیں کہ بیات نبوت و دعویٰ دار و مروجی یک نوکیں و عجیب گئے گوش بدارت و
نہ واجہ و پرے واقعہ و ظاہری چیزے خاصیں فکر و پریشانی ضرورت ات کہ آماں ہتیں روایتان بیان بونگ ماں ہتیں حدیثان صافین لفظ انت "ثمر
اصبحت بمکہ" یا "ثمر اتیت مکة" پدا صاحب و سرامن ماں مکہ و سر بونوں "اگن معراج محض یک روحانی کیفیت و نام ات تو واجہ چہ مکہ و چونکائی غائب
بوت و شاد بہ اوس و روایت و روے ہتیں صحابیانی اے جست کنگ چہ معنی داریت کہ شپ و واجہ منند جاہ و شوہازش کت باریں واجہ کجا نکوشتنگ
مئے نزدیک "اسری بعبدہ" و معنی و چوش بیان کنگ کہ خدا و فی بندہ و ماں و اب و یا محض روحانی پیہ و چہ مکہ بیت المقدس و سترت اے ہما و
مشاہر انت کہ یک کسے "فاسس بعبادی" و معنی و چوش بکنت کہ اے موسیٰ منی بندگان و "بنی اسرائیل" ماں و اب و یا محض روحانی صورت و

زوران ء چہ مصر ء در بکپ یا ماں سورہ کہف ء حضرت موسیٰ علیہ السلام ء پہ واجہ خضر علیہ السلام ء ملاقات ء روگ ء بہ ہما رہی ء سفر گنگ کہ اے رد ا باز جاگہ ء خا نطلقا ء لفظ گوتنگ آتی مطلب چوش گرگ بہ بیت کہ درست محض ماں واب ء یاروحانی تروتاب ء داستان آت باقی لفظ ء رو یا ء کہ آماں قرآن ء آہنگ آتی بابت ء ابن عباس رضی اللہ عنہ ء چوش گیش وگیوار گوتنگ کہ ء رو یا عین اریہا رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ء مفسران ء چہ عرب ء کلام ء پہ ایثی شواہد (مثال) پیش کر تگنت کہ ء رو یا ء لفظ کدی کدی مطلق بہ ء رویت ء معنی ء کار مرز بیت لہذا اگن چریشی ء مراد ہے ء اسراء ء واقعہ انت تو مطلق نزارگ ء معنی گرگ بہ بیت کہ آگول ظاہری چماں بہ بیت تانکہ لصوص ظاہری معنی ء جمہور امت ء عقیدہ ء برخلاف مہبت ء البت ماں شریک ء روایت ء بہتے لفظ ہنجیں ضرور اہتگنت کہ چہ آیاں اسراء ء بہ واب ء جاوہر ء واقعہ بوگ معلوم بیت مگر محدثانی بریشی ء اتفاق انت کہ شریک ء حافظہ خراب آت پیشکا منزن مزین حدیث ء حافظانی مقابل ء آتی ء روایت سند گرگ ء قابل بیت نہ کنت ء حافظ ابن حجر ء کہ ماں فتح الباری ء آخر ء شریک ء حدیث ء راویان ء شمار کنا ٹینگ انت ویدا اے ہم گوتنگ کہ آتی روایت ء مطلب ء چوش گرگ بیت کنت کہ عام حدیثانی مخالف مہبت اے ہمیں گیش وگیوارانی ادہ جاگہ نہ انت ماں شرح صحیح مسلم ء اے مباحث گول زیاتیں تشریح ء بیان بو تگنت ادہ تہنا اے پیش دارگی انت کہ مذہب راجح ہمیش انت کہ معراج ء اسراء ء واقعہ ماں بیداری ء جاوہر ء بحسدہ الشریف ء بو تگ البت اگن چریشی ء پیش یارندہ ماں واب ء ہے ہمیں واقعات پیش دارگ بو تگنت توانکار کنگ ء ضرورت نہ انت ء چوش گوتنگ بیت کہ ماں یک شے ء اینکر دراجیں فاصلہ زمین و آسمان ء چونکائی بڑگ ء طے کنگ ء بو تگ یا ماں کرہ نار ء وزمہریرہ چونکائی واجہ گوتنگ یا اہل یورپ ء خیال ء رو ء و ہدیکہ آسمانی جہندہ وجود نیست انت تو چہ یک آسمانے ء ماں دومی ء و چہ دومی ء ماں سیمی آسمان ء واجہ ء گول منزن شان ء رسگ ہنجو شکہ ماں روایتان مذکور انت چونکائی کسے تسلیم کرت کنت لیکن اے رد اچ چوشیں دلیلے پیش کنگ نہ بو تگ کہ آسمان بہ حقیقت ء موجود نہ انت اگن اے مردمانی اے دعویٰ ہن قبول کنگ بہ بیت اے نیل گونگیں چیز مارا نظر ء کیت در حقیقت ء آسمان نہ انت پیدا ہم ایثی ء چہ ثبوت انت کہ اے نیل گونگیں رنگ ء سریرہ آسمانی وجود بہت نہ کنت باقی پشت کیت ماں شے ء اینکر دراجیں سفر بڑگ (طے کنگ) تو تمام حکیم و دانایانی اے متفقہ فیصلہ انت کہ چہ حرکت ء تیزی ء ہج حد مقرر نہ انت چہ مروچی ء صد سال پیسہ کسے ء اے باور نہ بو تگنت کہ سہ صد میل یک کلا کے رو وکیں موثر تیار بیت یادہ ہزار فٹ بلندی ء سرما گول بالی گراب ء ذریعہ ء بال کت کنیں استیم و کربانی قوت ء حیران کنوکیں جاوران ء کتے ء دیستگ کرہ نار ء مروچی یک بے معنائیں لفظ انت البت بالا روان ء گوات ء سکین سردی وغیرہ ء مقابلہ کنوکیں اوزار ماں بالی گراب ء نصب کنگ بو تگنت کہ بال کنوکانی چہ زمہریرہ حفاظت ء کنت اے و مخلوق ء سازتگیں مشینانی احوال آت خالق ء بلا واسطہ پیدا کر تگیں مشینان ء مانڈیں تو عقل حیران بیت زمین یار و چ ماں ۲۴ کلا کاں چنکہ فاصلہ ترنت روشنی ء شہم ماں یک دقیقہ ء چہ کجاواں کجا سر بیت جمرہ ء روگ ماں مشرق ء شہم جنت و مغرب ء روت ء کیت و اے تیزیں سیر و سفر ء کوہے اگن دیبا بیت تو آتی کہ کاہے ء ہم حقیقت نہ انت ہما خدائے کہ اے چیز پیدا کت انت آقا و مطلق ماں وتی حبیب صلی اللہ علیہ وسلم ء براق ء چوشیں برق رفتاری ء مشین و حفاظت و آسائش ء از باباں ء ایرکت نہ کنت کہ چہ ایثی ذریعہ ء واجہ پیغمبر گون منزن عزت و راحت ء ماں یک دمانے ء چہ یک جاگے ء سر بہ بیت شاید ہمیشکا اسراء ء واقعہ ء بیان گول لفظ ء سبجھاں اگدی ء شروع فرمائیت تاکہ ہما کس چہ وتی تنگ خیالی و کوتاہ نظری ء حق تعالیٰ ء علامہ محدود قدرت ء وتی وہم و اشکل ء چار دیواری ء بند کنگ لوٹنت چیزے وتی گستاخی و ناہودگیں خبرانی شہرت بہ بنت ہے نہ ہر جائے مرکب توان تاختن ء کہ جاہا سپر یا بدانداختن

وہ یعنی ماں ہرچ ملکہ ء مسجد اقصیٰ (بیت المقدس) کپیت اودا حق تعالیٰ ء بازیں ظاہریں و باطنیں برکات ہن ایر کر تگنت چہ مادی حیثیت ء چنگ کور ء نیوگ و برانی (فمہانی) کثرت و روحانی اعتبار ء گندگ بہ بیت تو چنکر نبیانی و پیغمبرانی مندرجہ و مدفن و آیانی انوار و برکتانی سرچنگ بو تگ شاید نبی کریم ء ماں اودہ بڑگ ء اے ہن اشارہ رسیت کہ ہرچ کمال و بزرگی ء بنی اسرائیل وغیرہ ء نبیانی سر تقسیم کنگ بو تگنت ماں شے با برکتیں ذات ادرست نیچا جمع کنگ بو تگنت ہرچ نعمتے کہ بنی اسرائیل ء دیگ بو تگنت آیانی سرائون قبضہ بنی اسماعیل ء دیگ بیت و بیت المقدس ہر دو نبیانی انوار و برکتانی حامل ہے بیکیں امت بوگی انت ماں معراج ء حدیثان گیش وگیوار انت کہ ماں بیت المقدس ء تمام نبیاں واجہ ء گیش ء اقتداء کت و نماز و انت چوش بگوش واجہ پیغمبر ء نبیانی ہرچ سرداری و امامت ء منصب دیگ بو تگنت آتی عملی نوگ واجہ جہندہ و بارگاہ ء مقرب حاضر و نوکان ء پیش دارگ بو ت وک یعنی اصلی اشکنوک و گندوک خداوت انت کہ آہر کس ء وتی قدرت ء نشانان پیش دارگ لوٹیت آترا پیش اش داریت آتی ء وتی حبیب محمد صلی اللہ علیہ وسلم ء مناجات اشکت و احوال رفیعہ دیست آخر ماں معراج شریف ء گول ہن پیچھی ء دار وکیں چہ ء ہما من نشانان ء پیش داشت کہ واجہ ء شان ء قابل انت ء ہی بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ء فضل و شرف ء بیان کناں گفتگو ء دیم حضرت موسیٰ علیہ السلام ء ذکر ء نیمگ ء ترینگ بو ت چونکہ اسراء ء ذیل ء مسجد اقصیٰ ء داں بیت المقدس ء روگ ء بیان ات دیم ترہ مسجد اقصیٰ آتی ء کوہنیں متوکیانی لہذا اسرائیل (سرائچ مختلف دور و باری گوشتنت بہ مسلمانان عبرت و بنی اسرائیل ء جہندہ نصیحت ء بیان کنگ بنت اے بیت ہماں ء مہد انت ماں اسراء ء قصہ ء اشارہ آت کہ مجازی پیغمبر ء امت دیم ترہ اے خداوندی امانت ء جوڑ بیوگ انت کہ آماں ء مبارکیں سر زمین ء ودیعت کنگ بو تگنت ماں اے آیتان بنی اسرائیل ء یم تراپ دیگی انت کہ اگر خیریت لوٹنت تو نون عربی صلی اللہ علیہ وسلم ء رند گیری بکن ات حق تعالیٰ آتی جاوہر ء سرماہرانی فرمائیت و اگن نہ چویشی ڈول ء ناشری ء سر سزارسیت و چہ مسجد اقصیٰ ء تولیت ء زہر کنگ بیت ء اٹک یعنی ماں تورات اے ہدایت کنگ بو تگنت کہ خالص توحید ء سراقائم بہ بیت و ابید چہ خدائے کسے ء ہن کار منزان ات مدام ہماں ء سرماہر و سہ و توکل بکن ات وک یعنی شما ہما مردمانی اولاد ات کہ آنوح ء بوجیگ ء سوار بو ان ء چہ خداوندی عذاب ء سلامت ماتنت ہرچ احسانے گول شے بزرگانی سر کنگ بو تگ آ احسان فراموش مکن ات ء بجات نوح علیہ السلام ء کہ شما چہ ہماں ء اولاد ات چوہنیں شکر گذاریں بندہ آت شمارا ہم ہماں ء رہ بندہ روگ لوٹیت ء لورات یاد کہ آسمانی کتابیہ تھا اے پیش گولی کنگ بو تگ ات کہ اے قوم (یعنی بنی اسرائیل) دو برہ ملک ء تنہا سکین خرابی شنگ کنت و ظلم و بکبر ء رہ بندہ اختیار کنت و مزین غرور و سرکش جہانی ظاہر بیت چنانچہ ہنجو بو ت و ہر دو نہیں براں آیان ء دردناکیں عذاب رس ات کہ اشی ء حال دیبا کیت وک یعنی ہما کہ ماہ سزا دیگ ء واسطہ شے سرماقر کنگ انت وک یعنی ماں شہر ء لوکانی تھا شت و بازگشت و خوش کت وکل با بخش ہم کت ہے یم ء اللہ تعالیٰ ء ہنجو کہ سزا دیگ ء وعدہ کنگ ات آپورہ بو ت وک یعنی وہے شما تے نیمکار جو ع کت و نوبہ و برگشت ء رہ بندہ رازرت گدماہم یک برے پدا شمارا دشمنانی سر اسرافض کت ۱۲

وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا ۝ وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَبْعَهُ

و ہر چیز مابیان کت بہ شری و سرف و ہر چہ انسان لگتگیں آئی و ہر قسمی

فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مِنْشُورًا ۝ اقْرَأْ

ماں آئی و گٹ۔ و کشیں پیش داریں آئیہاں قیامت و روح پاک کتابہ کہ گنیت آئیہاں ایل چ۔ ہوان

كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ۝ مَنْ اهْتَدَىٰ فَأَمَّا

وئی کتابا۔ تووت بے مروجیں روحا بہ وئی حساب و گڑ گاف ہر کیہ ہدایت و راہی گیت

يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَأَمَّا يُضِلُّ عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ

نوزہ وئی فاندیا۔ و ہر کیہ رد بوت چہ راہا گڑا رد بوت بہ وئی نقصان و کسے بد انجنت

وْزِرًا أُخْرَىٰ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ۝ وَإِذَا

و گریہ بار و ک۔ و ما عذاب دیم ندیں تا وقتیکہ روانہ نکلیں یکسے غیر و ک۔ و وقتیکہ

أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ

ما ارادہ گٹ کہ تباہ بکنیں یک شہر یا حکمیں دیم دات آئی و عیش کنوکانی سرا گڑا نا فرمائش کت ما اودا گڑا

عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ۝ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ

ثابت بوت بہ آئیہاں سرا خیرہ و گلوچ کت دوریں دانت چہ تباہ۔ و چہ قدر قوم ماتباہ کنگ

مَنْ بَعْدَ نُوحٍ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبٍ عِبَادَةٍ خَيْرًا بَصِيرًا ۝

رند چہ نوح و ک۔ و بس انت تہی بہ و روکا بہ وئی بندیاں گناہانی زانگا گندگا و ک

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ

ہر کیہ لوٹیت و نبایا زوت وئیں آئیہاں اودا ہر چہ بلوٹیں بہ ہر کساکہ بلوٹیں

ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا مِنْ مَّا قَدْ حُورًا ۝ وَمَنْ أَرَادَ

رند انفرکت ماہر آئیہاں دوزخ داخل بیت ماں اودا مدت نکلیں ہلانک دنگیں و ہر کیہ بلوٹیت

الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ

آخرت و کوشش بکنت بہ آئیہاں ہما کہ آئی و کوشش انت و آموں انت نون ہمے کس انت کہ آئیہاں کوشش

آخِرَةُ وَكَوْشَشْ بَكْنَتْ بِهٖ اٰتِيَا هَمَا كَآئِي كَوْشَشْ اَنْتَ وَاَمُوْنِ اَنْتَ نُوْنِ هَمَّ كَسْ اَنْتَ كَآيَا كَوْشَشْ

منزل ۴

فل شہر بزان کہ اشتاپ و کوکار کنگ و شج حاصل نہ بیت۔ خدائے گور و ہر چیز خیر بہ بیت یا بد یک وقت و اندازہ مقرر انت چو شکہ شب و روج چہ کسے و جلد بازی و اشتاپ کاری و شب کم نہ بیت یا روج مستر نہ بیت بہ وئی وقت و سر اوت صبح و بیگاہ بیت۔ بد و بد خیر یا کہ خیر و بد بد و آگے مثال ہم ہے ڈول بزان چو شکہ شب و رند و روج و روج و رند و شب برابر و آئے گلائیش انت دنیا و تمام خیر و شر و سلسلہ یک مقررین رہبند و فطرت و چیر انت کسے و مجال نہ انت کہ اسے نظام و اسے دیم یا پر اوم بکنت اسے دنیا و تنگ و تر پشیں زندہ و چو تہا ریں شب و پیمایان، کہ ماں آئی و تہا روکیان مردم و خیر و شر و آسر بالکل صاف نظر نہ یا بیت بے شک حق تعالیٰ و انبیاء و رسولان و دیم دات کہ ماں شب و تہا ریں و مخلوق و تنجکس راہ و شون بدینت و آئیہاں چمانی دیم اوتی وئی درجہ و روج و رزن بیارت کت جرائی و برکت و مردمان و خیر و شر حقیقت و آئی و آسر معلوم بہ بیت و لیکن چو شیں صاف و ظاہرین انکشاف کہ ماں آئی و چچ یک بشرے و انکار یا شبہ و گنجائش باقی پشت میکیت، ہما وقت

بیت و ہدیہ کئے دنیاوی زندہ شب ہلاس ہوان فردے

محشر و روج و برکیت انسان و ہما اعمال کہ ماں دنیا و

کوراسکیں زندہ ہر وقت آئی گٹ و ہا روج بوتگنت آئیہاں

ماں غفلت و جہالت و غیرہ و تہا روکی و صافی گندگ

نیا گنت۔ قیامت و صبح و در یک و یک سرچیں

کتابے و صورت و دیم کائیت کہ ماں روشنیں روج و

روشنائی و آثر ہر کس چہ رنج و تکلیف و اسید و نت کنت۔

فَلْكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ۝

(ق رکع ۲) ما و بد و وئی تمام خورد و مزین عمان و ماں اصلی

رنگ و گندان و چوش گوشنت۔ مآلہذا الکتاب

لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا ۝

(کف رکع ۶) و یعنی قسمت و شومی و بد اعمالی آئی

گٹ و ہا رانت گول قسمت و بدیں عمل انت کہ جدا بیت

نہ کنت۔ ماں قیامت و ہما نظر کائیت و یعنی نامہ

اعمال ماں دست و دیگ بیت کہ دت و انان و فیصلہ

بکنت ہر چہ کارے کہ ماں وئی تہا میں عمر و کتگنتی چہ آیان

چہ پست نہ کپنگ یا گیش بنسگ بنوٹگ ہر کس آوہ

یقین کنت کہ ذرہ ذرہ عمل و گیشی و بغیر ما آئی و موجود

انت ماں دنیا و ہر چہ کتاب دیم دات (قرآن کریم) و چہ ماہ

و روج و غیرہ و ہر چہ حسابے تعلق داریت ساری ہمانی و

ذکرات۔ ماں اسے آیتان قیامت و حساب و کتاب و سرا

بہ آسر و پیمایہ بیت و یعنی تنجکس راہ خدائے درستان

سوج دات نون کسے آئی سرا گام بخت یا مہجنت وئی نیک

و بد و ت بچاریت ہر چہ کہ وئی رہبند و عمل نفع یا نقصان

ہمانی و سر بیت یکے و گناہانی بار دومی و سرا ایر کنگ

نہ بیت و یعنی بے شک بدیں عمل انسان و مآلے

جخال و چکل دینت بے حق تعالیٰ بغیر چہ سروج و گرفتار

نہ کنت پیشکار رسول دیم دنت کہ مردم غافل و بے خبر

مہنت چہ نیکی و بدی و سرچی آگاہ کنگ بہ بنت ہما

خبران کہ مردم آیان و محض چہ عقل و فطرت و رشونی و

سر بیت کنت (مثلاً باری تعالیٰ و وجود یا توحید) آئیہاں

زبانی تشریح و گیش گیوار چہ پیغمبران زبان و بیان کنگ

بہ بیت و ہر چیز یکماں آئی و فہمک و محض عقل کافی

نہ بیت آیان بہ الہام یا وحی و معرفت و پیش کنگ بہ بیت

ہمے سوب انت کہ چہ پیدائش و ابتداء و حق تعالیٰ و وحی

و رسالت و سلسلہ جاری داشت تا آنکہ نبیانی (علیہم

السلام) انوار و فیوض و ماں دنیا و بہنیں گوانے تالان کت کہ تمام عذاب و انگیں قوم ماں دنیا یا آخرت و جہل و بے خبری و عذر و پیش کنان و چہ خدائے عذاب رستگار بیت نہ کنت و یعنی و ہر کیہ بد کاریاں سو ب و یک مینگے تباہ کنگ بہ بیت تو ہنجوش اناگت و چک پر ووش کنان و ہلاک اش نہ کنیں بلکیں جت و تہائی بد سزا دیگ بیت اول سرا پیغمبر یا چہ آئی نائباں زبانی خدائی احکام آیان و سر کنگ بنت خصوصاً اود و مالداران و رسوخ دار و کیں مردمان و کہ آئیہاں منگے منگے و اثر عوام و سرا کیت آگاہ کنگ بیت و بدے کہ اسے مزین پونز سرچ و ران و خدائی پیغام و رد کنت و سر ظاہرین نافرمانی کنان و تمام مینگے و گوات و خراب و چہ زہر و پیر کنت آوہ و ہما مینگ و تار و سر ظاہر مجرم ثابت کنان و خداوندی عذاب و مستحق بیت (نعوذ باللہ من شیء من انفسنا) (تنبیہ) و قال بعض السلف ان الامر فی قوله تعالیٰ «أَمْزَنَّا مُمْرَفِيهَا» امر تکوینی قدری بالفسق و قوله تعالیٰ «إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ» معناه نفی الامر التشریعی فلا منافاة، فافهم۔ لغت: تد میر۔ دمیرید مری یعنی ہلاک ہوگ و آدم و نوح و درمیانی زمانگ و کل

انسان ہر سراقا تم انت پدا شرک و بت پرستی شروع ہو ت نوح علیہ السلام پہ ہر مردمانی اصلاح دیم دیگ بوت صد بانی سال مردمان ہر پدکت بے
اشان قبول دارہ بوتنت آخر ہلاک کنگ بوتنت چراتی بعد بازی قوم (عاد و ثمود وغیرہ) تباہ بوتنت۔ خلاصہ ایشنت کہ قومانی ہلاک کنگ ہر سلسلہ
چہ نوح علیہ السلام ہر بعثت ہر بکج بوت۔ وک یعنی کتے ہر گناہ ہر گرفتار نہ کنت نہ غیر مناسبیں سزاوتت بلکیں ہر یکے ہر گناہان ہر چاران ہر و
آئی ہر جاوڑو ڈول پیہم ہر شری ہر زانان ہر ہما اندازہ ہر مناسبیں سلوک کنت۔ وک یعنی لازمی نہ انت کہ ہرک دنیاوی عاشق فوراً ہلاک کنگ ہر بیت
اتا۔ ما ایوک ہر مردمان ہر کہ پہ دنیا مال و متاع ہر گردان انت ہر کس ہر بلوٹیں و ہر قدر بلوٹیں پہ وقی حکمت و مصلحت ہر روء دنیاوی ساز و سامانش دین
تاکہ آیانی جد و جہد و فانیٹیں نیکیانی فانیٹیں برورد آیان ہر بر سبت و اگن گڈی سعادت آیانی نصیب ہر نہت تو شقاوت ہر کیلو شری ہر دپادپ
ہوان ہر گون مزین ذلت و رسوائی ہر ماں دوزخ ہر

ابدی بندی خانہ ہر تہلاک دیگ بنت۔ لغت :-
دور کنگ۔ ہر صفحہ ہر فوائد وک یعنی ماں
ہر کس ہر دل ہر ایمان و یقین موجود ہر بیت و گون
نیت ہر خدا ہر شنودی و آخری ثواب ہر خاطر ہر
پیغمبر شون و انگیں راہ ہر عملاً جہد و کوششت
بکنت آئی کوششت جہر بر باد نہ بیت یقینا ماں
خدا ہر واحد بارگاہ ہر قبول ہوان ہر گون کامیابی ہر
دوچار بیت۔ وک یعنی حق تعالیٰ وقی حکمت و مصلحت ہر
روء ہر تہیں دنیا ہر طالبان ہر آخرت عطا فرمائیٹیت
ماں آئی عطا کتے ہر کنگ بیت نہ کنت یا مطلب
چوش انت کہ دنیا ہر طلب کار ہر بیت یا آخرت ہر چہ
دنیاوی امداد ہر ہر دو بینان ہر مصلحت ہر روء ہر جتہ
نسبت تہنا کفر و عصیان ہر سوٹ ہر دنیاوی بخشش ہر
دروازگ بند کنگ نہ بیت وک یعنی ماں دنیاوی
زندگی ہر مال و دولت عزت، حکومت، اولاد وغیرہ
اعتبار کتے ہر دوی ہر سراقا کیں فضیلت حاصل
انت، ہمیشی ہر سراقا کیں بکن آماں آخرت ہر اعمال
و احوال ہر روء ہر مرتبہ و درجہانی توک ہر چکر تفاوت
بیت چنانچہ ہر نصوص ہر ثابت انت کہ جنت ہر
درجات و جہنم ہر درجات ہر جہد تفاوت دارنت
ماں حدیث ہر انت کہ جنت ہر دو درجہانی درمیان
زمین و آسمان ہر تفاوت بیت جہلی مردم ہر برزی
مردمان ہر ہر دول ہر گندنت چوشکہ مازین ہر سرا
اوشتان ہر ماں آفتق ہر یک استارے ہر بگندیں
ساری ہر گوشگ بوتگ کہ جنت ہر اے درجات
ہر اکسان ہر ریت کت کنت کہ آہ آخرت ہر
ہمانی قدر ہر دیک و دور بکنت۔ ماں آیوکیں
آیناں تاں دور ہر پہ آخرت ہر جہد کنگ ہر ہر ہر
سوج دیگ بوتگ انت کہ آیانی سراقا عمل کنگ ہر
چہ انسان ہر اے بلندیں مقامات حاصل بنت۔
واجہ ابن عباس ہر قول انت کہ حق تعالیٰ ہر
تورات ہر گلیں (اخلاقی) تعلیم ماں سورۃ بنی
اسرائیل ہر پانزدہ آیتانی توک ہر بند کنگ انت
آپانزدہیں آیت چہ دیمی رکوع ہر شروع بنت۔

مَشْهُكُورًا ۱۵ كَلَّا تَمِيدُ هَؤُلَاءِ ۚ هَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ
مقبول بیت وک ہر یکا را ما امداد دین اشان و آیان چہ تہی پروردگار ہر بخششا
و ما کان عطاء ربک محظورًا ۱۶ اَنْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ
و تہی پروردگار ہر بخش بند کنگ نہ بیت وک ہر بچار کہ چہ ہر ماں ہر فضل کت ہر تہا
علی بعض و لاخرة اکبر درجیت و اکبر تفضیلًا ۱۷ لا تَجْعَلْ
پہ در گریہ سرا۔ و ماں آخرتا انکہ ستریں درجہ انت و ستریں مرتبہ وک ہر مشاہین
مع الله الهما اخر فتقعد مذمومًا تحذو لا ۱۸ وقضى ربك
گون اللہ ہر در معبود پدانندے میار بوتگیں انکار کتگیں وک و حکم کت تہی پروردگار ہر
الا تعبدوا الا اياه وبوالدين احسانًا ۱۹ اما يبلغن
عبادت مکن ات بغیر چہ ہا تہا و گون مات و پتا نیکی بکن ات وک اگر بیت تہی گور ہر
عندك الكبر احدهما او كلهما فلا تقبل لهما اية ولا تهرهما
پہ پیریا ہر چہ ہر ہا وینا یا ہر دو گور ہر گوش آیانا آف و ہر ہر کش مدے
وقل لهما قولاً کریمًا ۲۰ واخفض لهما جناح الذل من
و بکن گون آیان شری خبر وک و جہل بکن آیانی دیا عاجزے باسکا
الرحمة وقل رب ارحمهما کما ربتنی صغیرًا ۲۱ ربکم اعلم
نرم دل و بگوش آی رب رحم بکن پیر آیان ہر چہ کہ رودینش منا ماں کسانیا شے رب شزانت
بما فی نفوسکم ان تگوئوا صلیحین فاتہ کان للآ و ایین
ہر چہ کہ ماں شے دلاں ہر تہا اگر شہا شری بوتیت گور ہر بیشک آتوبہ کنگوکان ہر
غفورًا ۲۲ و ات ذا القرنی حقہ و المسکین و ابن السبیل
بخشک انت وک و بدے رشتہ دارہ آئی ہر حقہ و غریب و مسافر
ولا تبذر تبذیرًا ۲۳ ان المبذرين كانوا اخوان
و فضل خرچی مکن بجا وک بیشک فضل خرچ کنگوکان ہر انتنت

وک یعنی شرک سرقا ہر ہر بچیں باطلیں چیزایت کہ آئی ہر اختیار کنگ اللہ تعالیٰ و آئی ہر فرشتہ بلکیں دنیا ہر عقل مند ہر نزدیک ہر تو گنہ کار و
میار بار بے چنانچہ مروچی ما گون و قی چنان گنہ گاہیں کہ ماں ہر چ مذہب ہر صافیں شرک ہر تعلیم موجود ات آیان ہم کو آسانی سوسائٹی (جماعت) ہر
شرف حاصل کنگ ہر خاطر و قی رد و بدل و اصلاح کنان ہر کم کم ہر توحید ہر نیمگ ہر کام جنان انت ہر یک عاقلے اے مارگ (محسوس) ہر انت کہ
پہ اشرف المخلوقات انسان ہر اے خبر مزین ذلت و رسوا کنگ انت کہ چہ و تا کتر و یا کجام عاجزیں مخلوق ہر دیم و قی سر ہر سجدہ ہر ببارت خصوصاً
ہر چہ چیزانی دیم سوال ہر دست ہر دراج بکنت کہ آئی ہر و ت اشان ہر ترا شتگ انت ہر چہ مردے خدا ہر یل کنان ہر غیر اللہ ہر دیم سر ہر ابر بکنت
خدا تے بے نیاز حقیقی نصرت و برکت ہر دروازگ ہر پیرانی بند کنان ہر کمزوری و بے کسی ہر جاوڑو آٹرا و یل کنت چنانچہ سکس محتاجی ہر و ہر

وہدیکہ آثر اعانت واداء مزین احتیاج بیت آثر ایج یار و مددگارے نہ رسیت۔ ضَعْف الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ۔ وک در حقیقت خداوند کریم جگت وجود بخشیت والدین آتی وجود و ظاہری ذریعہ انت پیشکامان باز آیتان گوں خدا تعالیٰ حقوق والدین (مات و پیت) حقوق ذکر کنگ بوتنت۔ حدیث انت کہ آتی مات و پیت دیستنت و آیانی خدمت کنان و جنت حاصل نہ کنت۔ مان یک حدیث انت کہ جنت مات و قدمانی چیر انت گوں مات و پیتاں دوزواہی ایش انت کہ آیانی زندہ گوں جان و مال و آیانی خدمت و گوں دل و آیانی ادب و احترام بکنت و دوستش بداریت چرموت و پید آیانی جنازہ و بدایت پیرایاں دعا و استغفار بکنت آیانی نکلیں عہد و قراراں داں و قی و وس تمام بکنت گوں آیانی دوستاں تعظیم و شتریں سلوک و پیش بیٹ و گوں آیانی سیاد و ارثاں صلہ رحمی

بکنت و غیر ذالک وک مان پیراں سری خدمت احتیاج زیات کسیت کہ چرائی و باز براہل و عیال ہن دل تنگ بنت زیاتیں پیرانہ سانی و ہوش و ہواس ہن برجہ نہ بنت۔ مزین نیک بختیں اولاد و سکار انت کہ آوہد و پیرس مات و پیت و خدمت گذاری و فرمان برداری و دل و تنگ مہیت قرآن ہم و تراپ دات کہ ہیکل یاجم سہر دیگ و کجا آیانی مقابلہ و چہ زبان و ہوں ہن در شان ممکن ات بلکیں گت و پ و ہد و سرجمی و ادب و احترام خیال و بدارات۔ ابن مسیب و فرامینت گوں آیان چہ ہما خبر و حال بکن ات چوشک یک خطا واریں غلامے گوں و قی شتریں و اجم و خدا بندہ خبر کنت۔ وک یعنی وہدیکہ من بالکل کمزور و ناتوان آتاں اشان منی رودینگ و قی خون و ہمدیک کرت انت و قی خیال و روء و ہمنیکی ہر یک راحت و خوبی فکرش گت چہ ہزار ہا آنت و بلا ہاں منی رکنگ و کوشست اش گرت باز ہر ہمنیکی و قی جانیش مان در دو قولہاں گرفتار گت مروجی آیانی ضعیف و ہد ہستگ ہر چیکہ منی قدرت و انت آیانی خدمت و احترام و کناں لیکن سرجمیں حق و ادالت نہ کناں پیشکام چہ تو در بندگی کناں کہ مان اے پیراں سری چہ مرگ و پید اشانی سرا و قی رحمت و نازل بکن۔ وک یعنی والدین ادب و احترام و آیانی دیا عاجزی و تواضع و گوں دل و جلائی و ظاہر بکنت خدا تعالیٰ زانت کہ کئے انجام دل و مات و پیت و خدمت و کنت اگن بن مال (فی الواقع) و شاگوں اخلاص و راستی و آیانی خدمت و کنت تو آ شے کوتاہی و خطایاں در گذر کنت۔ بندہ خبر اگن کجام و ہد و نیک نیتی و باوجود چہ تنگ دلی و یا چہ بد مزاجی و چہ چیزے کوتاہی بوت پدا توبہ و رجوع گت تو خدا تے پاک بخشوک انت۔ (تنبیہ) والدین و فرمان برداری مان کجام چیزان انت و مان کجامی و نہانت آتی بیان مان فقہی کتاباں چارگ لوٹیت مان روح المعانی و ہن ایشی و سرفا ندہ مندیں دراجیں بخشے کہ تنگ فلیراجع۔ وک رشتہ دارانی (سیاد و ارثانی)

بنی اسرائیل

۴۴۷

سبحن الذی

الشَّيْطَانُ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ۝۲۷ وَإِنَّا تَعْرِضْنَ شَيْطَانَانِ ۝۲۸ وَشَيْطَانٌ وَتِي بِرُودِ گار و ناشکر انت و اگر کردی و ہما بترینے عَنْهُمْ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِّنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا ۝۲۹ چہ آیان بہ انتظار از قیہ چہ و قی ربہ کر آئیے امیتا کئے گڑا بگش گوں آیان تیسور ۝۳۰ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا زَمِينَ خَيْرٌ ۝۳۱ وَتِي مَمْن و قی دستا بند گوں و قی گردنا و چچی ہم مکن كَلِّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا ۝۳۲ الْحَسْرَةُ ۝۳۳ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ بِه یکدم بچ کنگ گڑا اندرے میاریکہا بزنیکہا وک بیشک توی رب کشادہ کنت الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۝۳۴ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا ۝۳۵ بَصِيرًا ۝۳۶ روزیا بہ ہر کساکہ بلوٹیت و تنگ ہم کنت و ہما و تیت بہ و قی بندیان دانا و بینا و لَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةً إِمَّا يَكُنْ لَّكُمْ نَزْرٌ قَهُمْ وَ ۝۳۷ وَ مَكْشَتْ وَ قی چکان بہ تنگ ستیہ ترس و مات روزی و قی آیانا و إِيَّاكُمْ ۝۳۸ إِن قَتَلْتُمْهُمْ كَانَ خَطَاً كَبِيرًا ۝۳۹ وَلَا تَقْرَبُوا الرِّزْقَ شَمَارًا ۝۴۰ وَ بيشک آیانی گنگ مزین گناہے و زنا و نزیکا مروت و إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً ۝۴۱ وَسَاءَ سَبِيلًا ۝۴۲ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ بِرچیکہ آے حیاتی و بدیں راہے و مکتشیت ہما کسان الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ۝۴۳ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي الْقَتْلِ ۝۴۴ إِنَّهُ كَانَ مَنصُورًا ۝۴۵ آئیے و ارثاں زور پدا آچہ خدا مگوزیت بہ کشکا وک بیشک آیانا مدت رسیت و لَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۝۴۶ حَتَّىٰ يَبْلُغَ ۝۴۷ وچورہ و مال و نزیک مروت مگر بہ پیچے کہ آشر تر انت تاہما و تیکہ برسیت آ

منزل

مالی و اخلاقی ہمک ہمیں حقوق و ادابکن ات محتاج و مسافر و خبر گیری و ہم بدارات و خدائے و اتگیں مال و گوں فضولیں کاراں بباد مدے ات فضول خرچی ایشنت کہ زماں گناہ و ناہودگیں کار و خرچ کنگ بہ بیت یا ماں مباحات و بغیر فکر و ستا ہمنکر خرچ بکنت کہ دم تر و پیرے رہ بندہ حق فوت بہ بنت و حرام و از نکاب و سو ب جوڑ بہ بیت۔ ہے صفحہ و فوات وک یعنی مال خدا و یک مزین نعمت انت کہ چہ آتی و برکت و ماں عبادت و دجعی بیت چرائی و باز اسلامی خدمات و نیکیاں کما تی و موہ رسیت آتی و ناہودگ و خرچ کنگ ناشکری انت کہ آچہ شیطان و سکین و ردیک و سر و شاخ کنت و انسان ناشکری کنان و شیطان و مشابہ بیت ہچو کہ شیطان و خدا و بخشا تگیں قوتان و ماں عصیان و گمراہی و خرچ کنت آتی و ہم خداوند کریم و داتگیں نعمتان و ماں نافرمانی و بباد دات۔ وک یعنی کتے مدام سخاوت

کنت وکدی چوش بہ بیت کہ آئی گورہ مال مبیعت تو اللہ گورہ امیت دارہ محرومی دوستناک نہ انت چہ ہما محتاج و وجہ اللہ سخیاں و براہ دنت
 ہمیشکا اگن کدی تو دات مکنے تو گوں نرمی و جوانیں رہندہ گوں آئی عذر و معذرت بکن مثلاً چوش گوشگ بہ بیت کہ وہدے خدا مارا دنت
 انشاء اللہ ماشے خدمت و کنیں گوں ترندی و بد اخلاقی و جواب دیگ و ہمتے ترس انت کہ چو مبیعت کہ پیشی خیرات ہم بر باد مکت۔ وک یعنی دست
 الزام بجن انت کہ بخوسیں مردے یا ایش کہ اینکہ پر جادائی کہ وک محتاج بوت غرض ماں ہر یک معاملہ اعتدال و تو کی راہ گرگ لوٹیت نہ دست
 اینکہ دراج بکنت کہ گوں گردن و ڈک بوارت و نہ چہ طاقت و گیش ہمندر خرج بکنت کہ پداوت پنڈک و بہ لکیت۔ ابن کثیر نبشتہ کنت: فتعطی فوق
 طاقتک و تخرج اکثر من دخلک۔ یعنی طاقت و زیات خرج کنگ ہن و لا تبسطھا کل البسط و تہاد اخل انت۔ ماں حدیث انت:
 ما عال من اقتصد ہر کس و میانہ روی اختیار کت آ محتاج بہ بوت۔ وک یعنی تئی دست و دارگ و تو غنی و دردی فقیر نہ بیت و نہ چہ تئی سخاوت و تو فقیر
 و آ غنی جوڑ بیت کنت فقیر و غنی جوڑ کنگ و روزی و کم و گیش کنگ محض ماں خدا قبضہ و انت و پریشان بوگ و ضرورت نہ انت کہ افسوس مئے گورہ
 مروچی چ نیست انت اے فقیر کہ گوں مزین امیت و اہتگت ماں دل و پچی گوشتیت و فقر و غنی و جدا جدا احوال دیم دیگ ماں ہما مالک علی الاطلاق
 قبضہ و انت نئی کار گوں میانہ روی و حکم و رند گیری کنگ انت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت: یعنی محتاج و گندان و بالکل بے تاب مہو آئیے
 گت و کشاد کنگ تئی ذمہ و نہ انت بلکیں اللہ ذمہ و انت و لیکن اے خبرانی دیم گورہ واجہ پیغمبر علیہ السلام انت کہ آمزن سخی این واجہ ات باقی
 ہر کس و دل مال و کشگ و نہ مکتب آٹرا پابند گرتگی پہ دیگ و وطیب ہن گرمی داروک و سردی در مان دنت و سردی داروک و گرمی در مان
 دنت۔ وک یعنی چہ ہر یک بندھے و ظاہری و باطنی احوال و خبر داروک انت بہ ہما تئی روء معاملہ کنت ماں حدیث قدسی و فرمائیت کہ منی بہتیں بندہ
 ہما انت کہ آیانی جاوڑ و خوبی ماں فقیری و انت اگن من آٹرا غنی بکرتیں تو آئی دین تباہ بوتگت۔ اشی و برعکس بہتیں بندہ ہما انت کہ آیانی غنی جوڑ کرتوں
 اگن من آیانا فقیر جوڑ بکرتیں تو آیانی دین و سرا قائم بوگ نہ تو نتگتیش۔ چریشی و ابید لھتیں بے بختیں مردمانی حق و ظاہری غنی محض مہلت دیگ و ڈول
 یا فقر و تنگدستی بہ ہے سو ب و انت آیانی و سزا دیگ مقصود و مراد انت۔ عیاذ باللہ من هذا و هذا۔
 وک بہتیں کافراں و تئی چجت کشگ انت کہ ایشانی خرج و چہ کجا بیاریں، ماں سورہ انعام و ہے مضمون و آیت گوشتگ۔ زیاتیں گیش و گیوار سہودا
 چارگ بہ بیت۔ وک پر چاکہ اے بے رحمی و کار انسانی نل و بڑگ و موجب انت و چوش ظاہر بیت کہ اے ہمیں مرد و حق تعالیٰ و رزاقی و بھروسہ
 نیست انت۔ وک یعنی زنا کنگ مزین خبرے آئی نزدیک و ہن مرد و ات چوش گوش ماں لا تقربوا و چہ زنا و مبادی و رکھینگ و ہدایت
 کنگ بوت مثلاً اجنبی جنین آدم و نیمگ و بغیر چہ شرعی عذر و چارگ یا بوس و کنار و غیرہ۔ وک پر چاکہ چہ زنا و ماں نسب و گروڑ پیدایت و
 باز قسم و جنگ و چوپ و حیرہ پاد کایت و بہ ہر کس و بدیں راہ پیچ بیت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی اگن راہ پیچ بوت کہ یک مردے دومی
 جنین و چار بیت گورہ مردے اشی و جنین و چار بیت۔ ماں مسند امام احمد و انت کہ یک مردے و گوں رسول اللہ عرض کت منارا زنا و اجاز
 بدے۔ نند و کیں مردمان و آٹرا ہنگل دات کہ (پیغمبر خدا و دیما چوشیں بے ادبی خبر دار چپ بکن!) واجہ نبی و آٹرا گوشت کہ مکتیں نزدیک ہو۔ آٹرا یک
 نشت تو واجہ و فرمائیت کہ آیا تو اے کار و بہ و تئی مات۔ جنگ۔ گہارہ۔ تر و ویکے و پسند گنے آئی و پستہ دات یا رسول اللہ! خدا منارا پر تو قربان
 بکنت من ہجر چوش پسند نہ کناں تو واجہ و فرمائیت اید کہ مردم ہن پہ و تئی ماتاں جنگاں۔ گہاراں۔ نزوان اے کار و پسند نہ کنت۔ پدا واجہ و
 دما فرمائیت کہ الہی! اشی و گناہ و معاف بکن و آئی دل و پاک و شرمگاہ و محفوظ بکن۔ ابوامامہ فرمائیت کہ چہے دعا و پدا مرد و حالت
 چوش بوت کہ آئی و دوبارہ جنیں آدم و طرف و نگاہ چست کناں و نہ چار تگت اللہ صلی علی سیدنا و ہارک و سکتو۔
 وک ماں صحیحین و انت کہ کتام مسلمان و خون حلال نہ انت مگر بہ سہ صورت و (۱) جان و بدل جان (۲) زانی محسن (۳) یا ہما کس دین و یل کناں
 چہ جماعت و جدا بہ بیت۔ وک یعنی مقتول و والیان و اختیار انت کہ گوں حکومت و عرض کناں و خون و بدل و بگرت لیکن بدلہ گرگ و وھد
 چہ حد و سر مگو زنت عدلا قاتل و جاگہ و غیر قاتل و سزا دینت یا گوں قاتل و دگہ بے گناہان و ہن شامل بکنت یا قاتل و سزا دینت یا گوں قاتل
 دگہ بے گناہان و ہن شامل بکنت یا قاتل و پونز، گوش و غیرہ و بتران و مثلاً بکنت وک یعنی خدا و آئی مدد کت کہ بدلہ گرگ و حقی دات و حاکمان و
 امری کت کہ حق و دیانینگ و تھا کونا ہی مکتنت بلکیں بہ ہر کس و لازم انت کہ خون و بدلہ دیا ینگ و مدد بکنت نہ اے پچاکہ چپکائی قاتل و مدد
 بکنت و وارث و ہم باید انت کہ یکے بدلہ و دومی مکشیت یا قاتل و دست نہ دات تو آئی چک یا برات و مکشیت چوشکہ ماں جاہلیت و دور و
 رواج ات۔

اَشَدُّ ۝ وَاَوْفُوا بِالْعَهْدِ اِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ۝ وَاَوْفُوا
وَقِي وَرَنَائِي ۝ وَاَوْفُوا بِالْعَهْدِ ۝ وَاَوْفُوا بِالْعَهْدِ ۝ وَاَوْفُوا بِالْعَهْدِ ۝
الْكَيْلِ اِذَا كَلْتُمْ ۝ وَزِنُوا بِالْقِسْطِ اِسْمِ الْمُسْتَقِيمِ ۝ ذٰلِكَ خَيْرٌ
بِكَيْلِ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝
وَاَحْسَنُ تَاْوِيلاً ۝ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ اِنَّ السَّمْعَ
وَاَنْتِ ۝ اَنْجَامُ شَرِّتِ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝
وَالْبَصَرُ وَالْفُؤَادُ كُلُّ اُولٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ۝ وَلَا تَمْسَسْ
وُجْهَكَ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝
فِي الْاَرْضِ مَرَحًا اِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْاَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ
مَنْ زَمِيْنٌ ۝ سَرَابٌ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝
طَوَّلًا ۝ كُلُّ ذٰلِكَ كَانَ سَيِّئًا عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرًا ۝ وَهٰذَا ذٰلِكَ
بِهِ دَرَجَاتٌ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝
مِمَّا اَوْحٰى اِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ ۝ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا
اٰخَرَ فَتَلْقٰى فِيْ جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُوْرًا ۝ اَفَاَصْفٰكُمْ رَبُّكُمْ
بِالْبَيِّنٰتِ ۝ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ اِنَاثًا اِذْ كُمْ لَتَقُولُوْنَ قَوْلًا
عَظِيْمًا ۝ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِيَذَّكَّرُوْا وَيَذْكُرُوْا
اَلَا تَنْفَرُوْا ۝ قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ اِلٰهٌ كَمَا يَقُوْلُوْنَ اِذْ اَلَا تَبْتَغُوْا
مَكْرًا ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝ وَتَقِي كَيْلَ كُنَاتِ ۝

مَنْزِل ۴

ول یعنی یتیم و مال و دست مجنات البت ان آئی مال و حفاظت و نگہداشت و دوز و اہی مقصود بہ بیت تو ماں ایشی و ہج با کے نیست انت و ہدیہ
یہ و تی ورنائی و سر بوت و دوت نفع و نقصان زانگ و لگات آئی مال و ہمانی حوالہ و بکن ات۔ وک ماں ایشی و کلیں عہد داخل انت توڑی گوں اللہ
کنگ بہ بنت یا گوں بندھاں شرطیکہ شرع و ہر در مبت۔ حضرت شاہ صاحب تبشیرت کنت کہ کسے و راقول و صلح و قرار دیان و بد عہدی کنگ و چہ آئی و بالے
انسان و سر الم و کیت۔ وک یعنی مکت مجنات مان مای و تور و کمی کنگ و چہ نظام در ہم بہم بیت و اجہ شعیب و قوم و ہلاکت و قسطہ پیسرا باز جاگہ بیان
بوتگ۔ آئی مستزین عمل گناہ ہے بیان کنگ بوتگ۔ مان روایتان انت کہ ہر کسے بہ یک حرامے و سر قدرت حاصل کنان و محض خدا و ترس و و تار بارایت
تو خدا تعالیٰ مال ہے دنیا و چہ آخرت و پیش اثر انعم البدل عطا فرمائینیت۔ وک یعنی دغا بازی و سوب پس اول سر انت پدا مردمان و معلوم دار یوان و گوں
آئی سار و بار نہ کن انت، سر جہیں حتی و دیوک در ستان
دوست بیت اللہ آئی تجارت و شر برکت عطا کنت۔
وہ یعنی بے تحقیق و خبر و چہ دپ و در مکن نہ آئی و
گور کائی زندگیری و بکن۔ مردم و لازم انت کہ گوش جم
دل و دماغ و کار گران و و بقدر کفایت پٹ و پول
کنان و سخن چہ دپ و در بکنت یا عمل بکنت
اشکتگیں خبرانی سر آگوں بے ترانگی و یک ناہودگیں
فیصلہ مدنت یا عمل در آمد بناء مکت ماں ایشی و
دروغیں گواہی و یک غلطیں تہمت جنگ بے تحقیق
چیزان و اشکنان و یکے و راسوکی کنگ یا ماں دل و
بغض و عداوت قائم کنگ ماں پت و پیر کی راہبندی
تعلید و یارم و رواجانی پابندی و شرع و بر خلاف و
ناحقیں خبرانی بابت و درائینگ نہ دینگیں یا
نہ اشکتگیں چیزان و دینگیں یا اشکتگیں گوشگ
و غیر معلومیں چیزانی نسبت و دعویٰ کنگ کہ من زانانش
اے تمامیں صورت ماے آیت و چہ کایت، یاد
دارگ بہ بیت کہ ماں قیامت روج و تمامیں اعضا یانی
سوال بیت کہ تو اشان و کجام جاگہ کار مرز کنگنت
ناہودگ و تو اشان استعمال نہ کنگنت وک یعنی
متکبرانہ رفتار و روگ انسان و زیب نہ دنت پادان
جنان و نہ زمین و ترکینت کنت نہ چہ گردن یک
کنگ و سینگ و ترنداران و ہمنکر بالاشت نہ
کنے کہ گوں کوهاں ہمسری یکے گڈ اچش کمروری
و بے وسی و جاوڑ و تارا اینکر بالا کشگ و چہ ترا
چے سبت رست کنت۔ وک یعنی ہما خبران کہ بالا
مہن کنگ بوتنت بہ چوشیں کارانی کنگ و تھی رب
و تی بیزاری و اظہار کنت۔ ہنے ڈول و ہر ج کارے و
کنگ و حکم فی داتگ یہ آیانی نہ کنگ و و تی بیزاری
اظہار کنت۔ وک یعنی ہر ز ہر ج مزین قیمتی ہیں
نصیحت بیان کنگ بوتنت اے ہا علم و حکمت و
ہیل عادتانی برہنہ کی و گپ انت کہ اشان عقل
سلیم قبول کنت کہ اشان بہ وحی و برکت و نبی ائی و
طرف و بلا واسطہ و امت امتیہ و نیک و بواسطہ واجہ
پیغمبر دیم دیگ بوتنت۔ وک ہر ز ا بیان بوتگیں
نصیحتانی بیان چہ توجید و بکلیج کنگ بوتنت۔
لَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُوْمًا

مَحْذُوْمًا۔ آخر و ہم توجید و نیک و دگوش گور کنگ بوت نہ ناکہ و انوک سر بہ بیت کہ تمام نیکیں کارانی آغاز و انجام خالص توجید و نیک و لوطیت۔ وک یعنی
یکے اے خبر کہ یہ خدا و اولاد توجیز کنگ و پدا اولاد ہن جنین چک کہ اشان و شہا پر و تاہم شات نہ کن ات اے یک مزین گرانیں گستاخی ایت۔ وک یعنی قرآن
کریم گوں شر شرین سر حالان و گوں رنگ برنگیں دلیلاں اے مشرکان و ہم تراپ دنت بے نصیحت حاصل کنگ و بدل و اے بد بخت زیات سلت و
کینت و مثل وحشی و سروت نجنت۔ وک یعنی اصنام (بہت) و غیرہ کہ اشان و خدائی شریک و الوہیت و حصہ دار و ک قرار دینت۔

وَلِیَعْنِ غَیْرُ عَلَامِیٍّ پَرچا پر ورت ۽ شات بکننت دُرست یک راہ یوان ۽ خدا تعالیٰ ۽ بادشاہی ۽ تخت ۽ راہچی اش بکرتیں۔ اگن گوشگ بہ بیت کہ
عرش ۽ خدا بند ۽ مقابلہ ۽ اشانی زور نہ روت تو یک عاجز و بے وسس مخلوق ۽ عبادت کنگ مسترس احمق انت یا اگن ہما معبود و عرش ۽ خدا بند
و شتو دکنگ لوٹنت یا قرب ۽ حاصل کنگ ۽ دلا ننگ انت تو بہ آیانی پرستش کنوکان ہنگت زیات ضروری بوت کہ خدا تے اکر ۽ رضا مندی ۽ لوٹوگ
بہ بنت ولیکن خدا تے بزرگ ۽ تمام بنیانی زبانی و انسانی فطرت ۽ معرفت ۽ چہ شرک ۽ وقتی کاملین بیزاری ظاہر فرمائینگت پدا حیرانی گیت ایت کہ
اے احمق کور کالی کجام راہ ۽ گام جنان ۽ روگا کنت۔ وک ہر یک مخلوقے گون زبان یا حال ۽ آئی یاکی و خوبیان ۽ بیان کنت لے شما اثر اسرید نہ بلیت
توری اشی سوٹ بے فکری و بے زانگی بہ بیت یا ہما قوت ۽ ہور کی بہ بیت کہ چہ آئی ذریعہ ۽ لہتیں مخلوقات ۽ قالی تسبیح اشکنگ و فہمگ بنت و اگن کتے سر پد

سبحن الذی ۱۵ ۲۵۰ بنی اسر ایل ۱۶

إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ۚ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا

کنگ ات عرش ۽ واجہ ۽ نیمکا یک راہ ۽ پاک انت و بالاتر انت چہ آیانی خبر ان بے اندازہ

كِبْرًا ۚ تَسْبِيحٌ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ۚ

بلند ۽ آئی ۽ پاکی ۽ بیان کن انت ہفتیں آسمان و زمین و ہر کسیک ماں آیانی تہا بہ بیت

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِيحُ بِحَمْدِهِ ۚ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ ۚ

و ہج چیزے نیست انت مگر اے آئی ۽ ہفتا گوشیت لیکن شما نفہت آیانی و انکا وک

إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ۚ وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ

بیشک ہما و تہا و بار کشوک بخشوک وک و وقتیکہ تو قرآن وانی کنیں ما در میان تو

وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ جِبَابًا مَّسْتُورًا ۚ وَجَعَلْنَا

و در میان ہما کسان کہ نمشت ماں آخرت ایک دیہانی پوشیدیں وک و ایرکنیں

عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَإِذَا كُنْتَ

پہ آیانی دلائی سرا پردہ تاکہ آئیا را مفہمت و ماں آیانی گوشاں گرانی وک و وقتیکہ یادینے

رَبِّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَةً وَلَوْ أَعْلَىٰ ۚ أَبَارِهِمْ نَفُورًا ۚ نَحْنُ

وکی پروردگار ماں قرآن ۽ تہا پشتا مانترینت تجنت پر ترشتی وک ما شر

أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ

زانیں پہ ہما مطلبیا کہ آگوشا وک و وقتیکہ گوشاں دارت پتہ تہا نیمکا وک و وقتیکہ مشورہ کنت

إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنَّا تَبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا ۚ أَنْظِرْ

ہما و وقتیکہ گوشنت اے ظالمان شما پر ویا نکنت مگر یک جادو کنگیں مردیے وک بچار کہ

كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ۚ

چہ ہما بیان کنت پر تو مثالان و آگار بوتنت نوں آدر گیت نکنت راہا وک

وَقَالُوا آءِذَا كُنَّا عِظًا مَّاءً وَرَفَاتًا ۚ إِنَّا لَنَبْعَثُ ثَوْنًا ۚ خَلَقْنَا جَدِيدًا ۚ

و گوشنت کہ چہ و قتیکہ ماہڈ بئیں و ریزیں پدا مانو کیں مخلوقے بئیں دوبارہ چست بئیں وک

مزل ۴

بُؤْگ ۽ باوجود قبول دارمبیت یا بہ آئی لوٹ ۽ روت ۽
عمل مکنت تو اے سر پدی ہم ناسرید بؤگ ۽ حکم ۽
داخل انت۔ وک یعنی تمام مخلوقات ہما ذات ۽
پاکی ۽ بیان بکننت و شما پرانی ۽ شریک ۽ اولاد و
جنین چکت بہ نامین انت۔ اے ہنجیں گستاخی ۽
انت کہ شما ہما دماں ۽ ہلاک کنگ ۽ بتوین انت ولیکن
آذات بہ سوٹ ۽ وقتی حلم ۽ بردباری ۽ چو اشتاب ۽
نہ گہ بیت و اگن کتے تو بہ کار بہ بیت اثر امعاف کنت۔
وک ہر کس کہ آخرت ۽ نہ مثبت و وقتی نیک و بدیں
انجام ۽ اسر ۽ فکر ۽ مداریت آپر چاہہ نصیحت ۽
نیمگ ۽ دگوش گور بکننت و ہدیکہ اثر اوقی نجات ۽
فکر مبیت نہ نجات یار و کیں پیغمبر ۽ احوال و قولانی تہا
فکر کنگ و داں رسول ۽ دربار ۽ سر بؤگ ۽ ضرورت ۽
چون ماریت بس ہے آخرت ۽ سر ۽ ایمان نہ یارگ
و چہ انجام ۽ بے فکری ہما معنوی پردگ انت کہ پہ
ہے شخص و نبی ۽ در میان ۽ لک کنگ بیت۔
وک ساری ۽ داں پیغمبر ۽ صداقت ۽ سر نہ بؤگ ۽
ذکر و بیان ات اد ۽ داں قرآن فہمی رسائی حاصل
نہ کنگ ۽ بار و بیان انت۔ یعنی ماں اے قرآن ۽
مزن قوت دار و کیں اثر ہست انت بلے پہ کافرانی
سر ۽ آئی ۽ اثر ۽ نہ بیت اشی سوٹ ہمیش انت
کہ ماں در میان ۽ پردگ لک انت چہ آفتاب ۽
کل جہان روشن بیت ولیکن اگر یک شخصے ماں تہ خانہ
تمام دروازگ و نا کان ۽ بند کناں ۽ بندیت بلکیں
وکی چمان ۽ ہم بند بکننت تو بہ آئی حساب ۽ آفتاب ۽
روشنی چ جاگہ تالان نہ انت۔ وک یعنی و ہدیکہ
بہ نفع و سبت گرگ ۽ نیت ۽ اشکنگ نہ لوٹنت تو
تو ہنجیں بز ان کہ نہ اشکننت۔ (تنبیہ) خدا تعالیٰ ۽
ہرچ حجاب یا پردگ وغیرہ اشانی نصیب ۽ گرتنگت
اے ہما انت کہ اشانی وجود ۽ آیانی گون مزن و شتوری
و ہر بندگ ۽ پر ونا شات گرتنگت و قالوا فلو یبنا
فَیْ أَكْتَمَ مِنَّا نَدْعُوْهُ نَا إِلَیْهِ وَفِیْ اِذَا اِنَّا وَجَدُوْهُ
وَمِنْ بَیْنِنَا وَبَیْنِكَ جَبَابٌ فَاعْمَلْ اِنْسَا
عَامِلُوْنَ (لحم السجدہ رکوع ۱) آخرت ۽ سرا
ایمان نہ یارگ و چہ وکی اسر ۽ بے فکر بؤگ یکیں خدا
ذکر ۽ بڑنی بؤگ۔ گون پیغمبران مسخرہ کنگ اے

ہما چیز انت کہ اشان حجاب کناں و وقر ۽ صورت اختیار کنت و چہ نہ ہر چیز ۽ خالق خدا و انت پیشکا اشانی خلق ۽ نسبت ہم بہ آئی نیمگ ۽ کنگ
بیت وک یعنی چہ یکیں خدا ۽ ذکر ۽ بڑنی بؤگ ۽ سبت کنت و چہ وحشی جانور ۽ پشت دیان ۽ پخت البت آیانی معبودانی تذکرہ بیت تو سگ
کل بنت و اذکر اللہ و حدہ اشانت قلوب الذین لا یؤمنون بالآخرۃ و اذکر الذین من دؤنیہ اذ اھم یستبشرون
(نور رکوع ۵) وک یعنی چہ گوشدارگ ۽ نفع گرگ مقصود نہ انت محض طوطی کنگ اشانی مراد انت کہ آئی ذکر دیا پیدا کنت۔ وک یعنی قرآن
و پیغمبر ۽ خبران ۽ اشکنان ۽ وائر بوتنت پدا و تہا و صلاح اش کت کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم ۽ بار و چہ گوشگ لوٹنت آخر گوشنتش کہ اے مردہ
سراجاد و ۽ اثر کنگ یعنی چہ جادو ۽ اثر ۽ مرد مجنون انت۔ دماغی بر و بر کار نہ کنت (العباد باللہ العظیم) لہتیں ۽ ادا مسخرہ بہ ساحر ۽ معنی ۽ زرتنگ

قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ۝ اَوْ خَلْقًا مَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ ۝
 بگوش کہ شما بیت دُورک یا آسن یاد کہ مخلوقے بگوئیں کہ آیا از من حدایت کنت
 فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ ۝
 ماں وئی دلا۔ پدانوں آگوشنت کہ دوبارہ پیدا کنت مارا بگوش کہ پیدا کی کنت شمارا اولی برا فل
 فَسَيَنْغَضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ ۝
 پدانوں آگوشنت یہ تی تمگا وئی سران و گوشنت کہ اے کدیک بیت فل بگوش
 عَسَى أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ۝ يُومِرُ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ ۝
 شاید کہ آنزدیک بہ بیت فل روحیکہ توارجنت شمارا پدا تجان بت کایت
 بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ أَنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ۝ وَقُلْ لِعِبَادِي ۝
 آئی تعریف کنناٹ دگمان کنت کہ دیرنگت شمارا مگر کتے فل و بگوش منی بندیان کہ
 يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ ۝
 ہما خبرا بکنت کہ آشر تر انت۔ شیطان جنگ پیداگ کنت آیانی درمیان۔ بیشک
 الشَّيْطَانُ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا ۝ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ ۝
 شیطان انسان ظاہرا ظاہر بن دشمنی فل شمر رب شرزانت شمارا۔ اگر
 يُشَآئِرْ حَمَلُكُمْ أَوْ أَنْ يُشَآئِعِدَّ بِكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ۝
 بلوئیت پر شمارا حم کنت و اگر بلوئیت شمارا عذاب دنت و مادیم ندانگ تراپہ آیانی سرا ذمہ دار و
 وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۝ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ
 وئی رب شرزانت ہما کسان کہ ماں آسمانانت و ماں زمینانت۔ تو ماں فضل کنگ بہتے
 النَّبِيِّنَ عَلَى بَعْضٍ وَاتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ۝ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ
 پیغمبران پہ دگہ بہتے سرا و مادات داود و راز بور فل بگوش تواری پر بدیت ہمایان کہ
 زَعَمْتُمْ مَنْ دُونَهُ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ۝
 شما گمان کنت بغیر چہ اللہ لوں آیانا اختیار نیست کہ دور بکنت تکلیف چہ شما و نہ کہ بدلی بکنت فل

منزل ۳

بزاں آئی خبران و جادو و اثرمان انت (تنبیہ) چہ لفظ مسحور و ہرچ مطلبہ آوا جہاں گینگ ات چرائی و نفی اے لازم نیکیت کہ نبی و سرکے و
 مسحور و کتام درجہ و عافیتی طور و ہن اثر بیت نہ کنت اے آیت مکی انت۔ ماں مدینہ و واجہ و سرایہ و جادو و کناہنگ و قصہ ماں صحاح و
 مذکور انت کہ آئی اثر داں لھتے روج و ایوک ہمہ نگہ بوت کہ ماں بہتیں دنیاوی کاران و کدی کدی واجہ پیغمبر و ذہول بوتکت یعنی شمشو شنگ۔
 فل یعنی برے شاعرش گوشنگ برے جادوگر برے نجومی برے مسحور یا مجنون و غرضیکہ چپ و چوئیں خبر کنوک انت یہ خبرے و سرا
 نہ اوشتا تگنت ہر و ہدے ہرچے دپ و راحت در شانش کت حقیقت ایشنت کہ جد و جدہ و باوجود لوگ و طمانی و چشیں یک راستہ بہ آیانی دست
 نہ کیت کہ آئی سرا گام جنان و آماں و فی شیطانی مقصد و کامیاب بہوتینت فل واجہ پیغمبر و سرا مسحور و مجنون یا شاعر و غیرہ و مثالان مشک و حیران
 کنوئیں گئے ات بے چریشی و زیات حیرانگی و قابل
 ہما دلیل انت کہ (معاذ اللہ) واجہ و مسحور و مجنون و
 ثابت کنگ و اشان پیش کتکت کہ آئی خلاصہ خوش
 ات کہ چمرگ و بعد ماگندیں کہ انسان و بدن سڑایت
 و اسپیشیں ہڈ پشت کنت، لھتے روج و پدا ہم
 ریزہ ریزہ بنت و گوں خاک و اواربت، آیایک
 ہوشمندیں مردے چوش تجویر کت کنت کہ اے بڈانی
 چورہ و خاک و ریزہ پدا دوبارہ زندگ بیت کنت و
 انسانی حیات ماں رشتنگ و تالانیں ذرہاں پدا و اتر کنت
 اگن پیغمبر خوشیں نہ بوتکیں خبرے و بکنت تو غرور چریشی
 ثابت بیت کہ (العیاذ باللہ) آئی دماغی صحت برور
 نہ انت۔ ہمے صفحہ و فوائد فل یعنی اے
 ریزہ و جورا و ابھر جا و رے یک انسانی لاش ٹیکنت کہ
 ماں آئی و پیش و زندگی ماں بوتگ و ماں خاک و جوندہ
 ذرہاں ہن حیات و اثر و پیداگ بوگ چندات
 مشکل نہ انت من چریشی و ہم زیات شمارا اجازت
 دیاں کہ ہڈانی چورہ اقالے اگن ممکن بیت تو شما
 دُورک یا آھن و ذرا جوڑ بکن ات کہ اشان حیات
 اثران و قبول کنگ و چہ بلکل زہر نظر و کایت
 بلکیں کجام یک چھیں سکیں چیزے جوڑ بان و تجربہ
 بکن ات کہ آئی زندہ بوگ چہ آسن و دُورک و ہم
 زیات مشکل معلوم بہ بیت حتی کہ جسماموت بڈان و
 بچارت کہ آقا در مطلق و شمارا زندہ کنگ چوش
 آسان انت۔ فل ہما ذرات و شمارا اول سر و چہ
 خاک و یا چہ نطفہ و پیداگت و بے عقلیں چیزے سرا
 انسانی روح و پدا کت آیانوں ماں آئی قدرت
 نہ منت کہ خاک و ذرات و مرتگیں لاش و ریزہ ٹیکیں
 و نڈران و جمع کنان و دوبارہ زندگ عطا بکنت۔
 فل یعنی گوں کلاگ و ٹٹولی و سر و چند بینان و
 گوشنت کہ بلے واجہ بندہ داریں ہڈانی تہا ساہ
 کدی ماں بیت۔ فل قیامت و راستیں وقت
 حق تعالی و نہ گوشنگ البت آیوکیں و ہدے
 نزکیں روحان آئی آیک و امید دارگ بیت کنت
 چوش بگوش کہ دنیا و باقی عمر حیرانی کم تر انت کہ ہنگر
 گوشنگ۔ و یعنی وہیکہ چہ خدا و یک و تواری پر جنگ
 بہ بیت ماں یکیں ہنگل و تمامیں مردگ چہ زہرے و

درکیان و ماں حشر و میدان و عجیبیت کسے و راستنابی و طاقت نہ بیت ہریک انسانے آوہدے و فی فرمانبرداری و ظاہر کنان و خدا و حمد و تعریف کنان و حاضر
 بیت اگرچہ کافر و آوہدے اضطرابی حمد و ثناء چہ ہج سوت حاصل نہ بیت ماہتیں روایتان انت کہ بہ مؤمنانی زبان و اے الفاظ بنت الحمد لله اذهب عنا
 الحزن۔ فل یعنی ہمنوں پرانی اشتناپ کنگا کنت آوہدے اندازہ کن ات کہ ماں دنیا و زیات دیر و ماں ہونگیں پنجاہ صد سال آہزارانی سال و دیما چہ حقیقت
 دارنت (موضع القرآن) البتیں و گوشنگ کہ ترس و خوف و زیادتی و وجہ و دنیا و زندگین معلوم بیت یا نفخ اول و نفخ ثانی و مباحی و چونکہ عذاب نہ بیت اے
 درمیانی مدت و کمین خیال کنان و گوشنت من بعثنا من مرقدا (یسین رکوع ۴) فل مشرکانی جہالت و لوگ ٹالیاں و اشکنان و ممکن ات کہ کجام مسلمانے
 نصیحت و ہم و تراپی و دہر و کیں دل تنگ بہ بیت و ترندی و بکنت ہمیشکا مسلمانان نصیحت کنگ بوت کہ گپ و رپ و وہدے کجام ترندی و دل آزاریں رہیں

سے وس اخلاقی بہ دلی اعلا میں مرتبہ حساب و بوگ
لوٹیت و پداخصو صا داؤد علیہ السلام و ذکر فرمائیت
چیکا آئی دویں داروک آت جہادیم و زبوریم یہ سرید
کنگ و (وقی الحدیث کان لا یفرز الا لاقی) ہم
ہر دویں جہاد اہم موجود آنت، قرآن و جہاد، بہتین و
گوشنتک کہ ادا زبور و ذکر کنان و واجہ نبی و کلی
فضیلت و اُمت محمدیہ و شرف و فضیلت و طرف و
اشارہ و اہم ہر چاک واجہ و خاتم الانبیاء و اے اُمت و
اشرف الائم بوگ و زبور شریف و بنشتانک شامل آنت
”وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ
الْأَرْضَ لِرِضَائِنَا عَلَيْهِمْ وَأَمْتَ الْهَامَةُ“ (انبیاء و کوع ۷)
یعنی محمد صلی اللہ علیہ وسلم و اُمتہ المہمومہ و لا یعنی خدا و
ہما ذات اُمت کہ ہر کس و بلوٹیت عذاب بدنت کہ ہر کس
بلوٹیت آئی ہر مہربانی بکنت ہر کس ہر قدر بلوٹیت
ایدگرا نی سرا فضیلت بدنت آئی قدرت کامل و علم
چپ و چاکر و جاوران و بہ و قی گیر و یاروک اُمت
نوں بارین مشرک ہمایان و توار پر بکنت کہ آیان و بہ و قی
زانگ و خدائش جوڑ کر بکنت آ یا چرایان یکے ہم چشیں
پکائیں اختیار داریت کہ شے یکے و تکلیف و دور بکنت
یا سبکی بکنت یا چشے سراچے دور بکنت و دگرے سرا
بدنتی گڈا چشیں عاجز و بے وس میں مخلوق و معبود قرار
دیگ چون روایت کنت۔ ہم صفحہ و فوائد و ماں
بخاری شریف و روایت اُمت کہ لہنیں مرومان مانے
جاہلیت و دور و جناتی عبادت گرتک آچن مسلمان
بوئنت و اے عبادت کنوک یہ و قی جہالت و سرا
قائم مانئنت یہ ہمایانی حق و اے آیت نازل بوت
لہتیں گوشنت کہ جن ملائکہ مسیح و عذیر و غیرہ پرستش
کنوک درست مریشی و شامل آنت مطلب ایش
اُمت کہ ہما کسان و شما معبود و مددگار زانانے و
آیان و توار پر جنات آوت و قی رب و زیات و
چہ زیات قرب حاصل کنگ و شوہاز و آنت آیانی
جہاد یوک و پہمے مطلب و اُمت کہ خدا و نتر کس
حاصل کنگ و نہاکے بازی و بارت، چرایان ہر کس
زیادہ مقرب آنت ہما زیات قرب الہی و طلب کار
آنت و پدا فکر جنت کہ چہ درستان زیات کجام مقرب
بندھے و دعا و غیرہ و حصول قرب و وسیلہ جوڑ بکین

۱۰۰

سبحن الذي ٥:

بنی اسرائیل

२०२

اُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ
 ہما کساں کہ اے آیاتا تو اے پر دینت آوت شہا ز کنت پرتی رت و دربار و رسکا ذریعے کہ کجاں ہنہ
 اقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَ رَبِّكَ
 دیماترانت فل اُمیت کشت آئی و ہرمانی و ترسنت چہ آئی عذابا۔ بیشک تہی پروردگار عذاب
 كَانَ مُحَمَّدٌ ذُرًّا ۝۵۰ وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ
 ترسگی چیزے فل و ہج شہرے نیستیں کہ ما آئیاں تبہ انکسیں پیسر چہ
 الْقِيَامَةِ أَوْ مُعَذِّبُوها عَذَابًا شَدِيدًا ۝۵۱ كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ
 قیامت و روحیا آفت دور وئیں پہ آئی و چکا سختیں آفت فل اے ماں کتاب و
 مُسْطُورًا ۝۵۲ وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ
 نبشر ہوگ فل و ما پہ ہے سبباموقوف کنت نشانیاں دیم دیگ کہ پیشیگیں مردماں
 بِهَا الْأَوَّلُونَ ۝۵۳ وَاتَّبَعَتِ الْمُؤْمِنَاتُ الْمُنَافِقَاتُ فَظَلَمْنَ بِهَا وَمَا
 آدروغ بند کنت و و اتین نمود و قومارا ڈاچی تاکہ نشانیے بیت پدا ظلمش کت پہ آئی و سرا فل و
 نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخَوْفِا ۝۵۴ وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ
 نشانیاں کہ ما دیم وئیں خاص پترسینگ و مطلبہ۔ و وقتیکہ گوشتیں ترا کہ بیشک چپ جاگرد کنت تہی پروردگار
 بِالنَّاسِ ۝۵۵ وَاجْعَلْنَا السُّرْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ الْآفِتْنَةَ لِلنَّاسِ وَ
 مردماں فل و ہما پیش دارگ کہ پیشیں داشت ترا ایک آزمایشے پہ مردماں فل و
 الشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ ۝۵۶ وَنُحِمْهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا
 ہمارچک کہ آئیاں ایٹ لکتگ ماں قرآن و فل و ما آیانا ہم دہیں گیش ہوان بیت آیانی
 طُغْيَانًا كَبِيرًا ۝۵۷ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا
 گہرئی پہ مزنیاء فل و وقتیکہ گوشتیں گوں فرشتیاں کہ سجدہ کنات آدم و گرا اماں سجریا
 إِلَّا ابْلِيسَ ۝۵۸ قَالَ اسْجُدْ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ۝۵۹ قَالَ أَرَأَيْتَ
 شنت مگر ابلیس گوشتی چے من سجدہ لئاں ہما کسیاکہ تو اڈ کنگ چہ چڈا فل گوٹکا لکت شرین تو بچار

منزل ۴

کڑا وہ دے تیجے جو کڑے کرتگیں معبودات و بہ خدائے پاک و گورے اے حال انت تو نون شما فیصلہ بکن انت کہ خدا تعالیٰ و شود دَر اَرگ داں کُجام حد و ضروری و لازمی انت چہ غیر اللہ و بندگی و نہ خدا راضی بیت نہ ہما کس کہ شما آبان و شود کنگ لوٹ انت (تنبیہ) ماں ”توسل“ و ”تعبد“ فرق ظاہر انت پدا تو سُل ہم داں ہما حد و مشروع انت داں جدے و کہ شریعت و آئی و اجازت داتگ۔ و یعنی غایت قرب و باوجود آیانی اُمیتاں گوں حق تعالیٰ و مہربانی وابستہ انت و چہ ہمائی عذاب و مُدام بہ ترس و لرز و انت آشر زانت کہ ہیک قسم و نفع دیگ یا ضرر و دور دارگ یکیں خدا و اختیار و۔ و اے آیت و مطلب باز ڈول و رگرگ بیت کنت۔ (الف) دنیا و ہریک میتگے عظیم الشان گناہانی یاداش و چہ قیامت و پیسر عذاب ویم دیان و بلکل نباہ و بر باد کنگ بیت یا اکن گناہ مزین درجہ و نہ بنت ماں دومی درجہ و جرمانی سزا و چہ عام ہلاکت و کم یک ترندیں عذابے آمیتگ و نازل کنگ بیت۔ نون گڑا اچشیں میتگ کی ایشنت

کینگ کہ آچہ ازل تا ابد گناہ مکنت نہ یک آفتے اگر قرار بوتگ (ب) چہ قیامت پیش تر ضروری انت کہ یک میتگے طبعی موت دیم دیان و بر باد کنگ بہ بیت یا کجام سکین آفت و بلاھے و اگر قرار بہ بیت طبعی موت و رد اک آچہ تعذیب و رنگ و ہورک (خالی) بہ بیت۔ لفظ (ہلاک) و اطلاق چہ قرآن و حدیث و ثابت انت۔ حتیٰ اذا اهلك قلت لن تبعث الله من بعدہ رسولاً (المومن رکوع ۴) و فی الحدیث کلمہ اهلك نبي جاء نبي اخر (ج) کافران ہر یک میتگے یا چہ قیامت و پیش و فی مزین جرمانی بدل و نابود و تباہ کنگ بیت یا کجام نہ کجام وقت و (یعنی چہ قیامت و پیش یا زندہ) سکین عذاب و نام و چشیت ہر جا و رہے ہر ج معنائے گرگ بہ بیت مقصود جرمے آیت و تعذیر انت چوش بگویش ہر چیکہ پیسرا فرمائینگ

”ان عذاب ربک کان یحذو رکاً“ ادا آتی و وقوع و حال دیگ بوت۔ وک یعنی اے فیصلہ بلکل پکا و یقینی انت کہ چیزیکہ ماں خداوند کریم و زانگ (علم) و گیش و گوار بوتگ و ماں لوح محفوظ و نبیسگ بوتگ، چچ طاقتے آجرات گت نہ کنت۔ واجہ شاہ صاحب و نبشتہ کنگ ”ہنگ شہر و بازار و مردم یک بزرگے و پرستش و کنت کہ ما آتی رعیت ایں و ماں ہما نی پناہ و ایں۔ بلے وقت و سر اکس پناہ نہ دنت“ و لا عاصم الیق من امر الله الا من رحمہ“ و ماں حدیث و انت کہ مکہ و مردمان چہ واجہ نبی و لھتے نشانیاں و طلب کنت مثلاً اے کہ کوہ صفاء طلہ جوڑ بکن یا چہ مئے چپ و چاگر دے کوہان و دور کنز بیان و زمین و کشار و قابل ہموار کنگ و غیر ذالک۔ اے کاران و کتے گڑا ماتئی سرا ایمان یاریں۔ ہمیشی سرا اے آیت نازل بوت یعنی چشیں فرمائشی نشانیاں پیش دارگ پہ خدا و ہج گران نہ انت و لیکن پیشی مردمان و بہ ہمایانی فرمائش و روء نشان پیش دارگ بوتنت پدا ہم قبول دار نہ بوتنت بلکین ماں سرکشی و ہنگت دیماشتنت آخر خدا و سنت و روء آتی انجام چوش بوت کہ بالکل نیست و نابود کنگ بوتنت نوں اگن شے تمام فرمائشاں تمام کنگ بہ بنت و خدا زانت بلکین شے کرداران ظاہر انت کہ پدا ہم منوگ نہ انت تو خدا و سنت و روء آتی انجام ہلاکت و بربادی بوگ لوٹیت کہ آہ اے اُمت و حق و مصلحت و حکمت و برخلاف انت۔ خدا تعالیٰ و ارادہ اے آخری اُمت و بابت و چوش نہ انت کہ گوشتگیں راج و قومانی ڈول و عذاب و دیم دیان و بلکل تباہ و نیست و نابود کنگ بہ بنت پیشی اُمتان و نشانی و پیش دارگ ہمیشکا جائزہ قرار دیگ بوتگ کہ آیانی بالکلیہ تباہی بہ خدا و گور و چندان ارزشے نہ داشت و پدا زندہ آ یو کین اُمت و راجزے نمونگ پیش دارگ ات کہ فرمائشی نشان لوٹو کانی حشر چوش بیت چنا چماں اے آیت و ہمانا رنجی مثالی طرف و اجمالی اشارہ فرمائنت کہ اگن فرمائشی نشان و گندگ و پد تکذیب کنت و یقیناً کنت تو ہر ج انجائے پیشی مردمانی بوتگت ہما شے ہم بیت لیکن خداوند حکمت و اثرانہ لوٹیت کہ شہابہ اے ہما تباہ کنگ ببیت لہذا فرمائشی نشانیاں دیم دیگ موقوف کنگ بوتگ۔ وک قوم نمود و چہ حضرت صالح و درخواست کنگ ات کہ چہ فلاں کوہ و ٹامہ و یک مادگیں اشترے در بکن! واجہ خدا و درکت مگر اشی و گندگ و باوجود آیایں و فی جہم بند کنت و قلبی بصیرت حاصل کنگ و بدل و بہ ظلم و ستم و لاکش بست چنا چماں اشترایش کشت و حضرت صالح و کشاکش و رند و بوتنت آخر ایشی انجام درستان و معلوم انت نبیسگ و ضرورت نہ انت ادا و ”ان کذب بہا الا و لئون“ و یک نمونگے پیش دارگ بوت وک یعنی بدایت دار و مدار پہ نشانیاں گندگ و سرانہ انت۔ غیر معمولی نشانیاں دیم دیگ و مقصود ایش انت کہ زبردستی قدرت و گندان و مردم چہ خدا و ترس انت و ترسان و بہ ہمانی دیم و سر و بہ سجدہ و بہرنت اگن اے مقصود حاصل بوت و فی الحال اے قوم و راتباہ کنگ ہن مصلحت نہ انت تو محض چہ فرمائشی پورہ کنگ و چہی حاصل انت باقی چہ تحویف و انذار و ردا ہر ج آیت و نشانی و دیم دیگ مصلحت انت آیایں برابر دیم دیان بنت و شاید واجہ نبی و ماں دل و خیال بیت کہ چہ فرمائشی نشانیاں پیش دارگ و کافران ٹوک و ٹالی کنت و مسخرہ کنت کہ اگن اے واجہ برحقین پیغمبرے بوتین توبہ مئے مطلب و روء نشانان و پیش داشتگ ات۔ ہمیشکا ماں اے آیت و واجہ تسلادیک بوت کہ کل مردم تہی رت و علم و قدرت و گیر و ٹوک و انت نہ کتے چہ آتی علم و زانگ و در انت نہ چہ آتی قدرت و درشت کنت درست ہمانی قبضہ و انت شہا آیانی ٹوک و ٹالیانی طرف و چچ و لگویش گور ممکن ات آتر اچہ تاوان دات نہ کنت شہا و قی کار و شوہار و بدیت و آیانی فیصلہ و گپ و بلکل مئے سرا نیکہ کن ات مازانیں کہ فرمائشی نشان و گندگ و بدین اشان ایمان یار وک نہ انت و جراتی و زندہ مئے مزاء ہلاک بو ان و دگہ جا ہے چھت ہن نہ کنت و ما اے ہم زانیں کہ چہ مردمان کجام کساں تباہ و برباد کنگ و قابل انت و کجام کسانی باقی دارگ مئی مصلحت انت ہمیشکا شہا ماں اے گر و چیل و مکپ ات اے درست بہ مئے گیر و ٹوک و انت آخر اے سلمان بنت وک چہ پیش دارگ و مراد شپ معراج و ندرگ انت کہ چرائی بیان و مردم چکا سگ بوتنت راستیں مردمان چہ اٹکنگ و پدا آتر راست زانت و کمزورین یقین دار وکان آتر ادروغ زانت وک یعنی زقوم و درچک (درخت) کہ آتی بابت و ماں قرآن و گوشگ بوت کہ دوزخی آتر اورنت۔ ایمان دار وکان یقین کنت و نابا وکان گوشگ کہ ماں آس و دوزخ و چونکائی سبزین درخت بیت کنت؟ اے ہم چکا سگ ات چہرے دوتیں مثالان اندازہ بجن ات کہ ماں خوارق و باور کنگ و ردا اثنائی بتانی حال جی ات وک یعنی ہما کسان کہ آیانی دل چہ خدا و ترس و ہورک (خالی) انت چہ ترسینگ و مترس انت بلکین ہنگت زیات ناشری بکننت چرائیاں فرمائشی نشان و گندگ و ردا حق و متگ و اُمت کشگ مفتیں خبرایت وک اے قصہ باز جاگہاں گوشتگ ادا اے ہم تراپ دانگ کہ اللہ تعالیٰ و بے قیل و قال و متگ فرشتگانی و ماں آتی و شہانی ظاہر کنگ شیطان و کار انت۔ اے کافر ہن ہمانی و رند گیری کنگا کنت کہ اے ماں ہر خبرے و چوٹیں و ردیں بحث بنا و کنت مگر یاد کنکی تران ایت کہ اشان آسر ہما بوگی انت کہ اشان پیشوا ابلیس لعین و بیت۔

فل یعنی مکین مردمان و بہل باقی ایدگران درستان و من مسخر کنان ہنچوشکہ ماں آپس و دپ و لگام دیان و آثر اقا بونگ بیت گڑا ہما کس کہ آ منی دیبا اینکر

بنی اسرائیل

۲۵۴

سبحن الذی ۱۵

هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَى لَيْلٍ أَخَّرْتَنِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَأَخْتَنِكَ

ہے کس کہ تو عزت دار کنگ پہ منی سرا اگر تو منا مہلت بدیہ دان قیامت و روچا گڑا امن آئی

ذُرِّيَّتَكَ إِلَّا قَلِيلًا ۖ قَالَ أَذْهَبُ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ

اولاد کشاں مگر کیک و فرما نیتی برو پدا ہر کیکہ منی زندکیت چہ آیاں گڑا دوزخ شے

جَزَاءُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا ۖ وَاسْتَفْزِزْ مَنْ اسْتَطَاعْتَ مِنْهُمْ

درستان ہزارانت پہ سراجے پوریں و دہرپین چہ آیاں ہر کیا کہ ریسیت کئے

بَصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي

پہ وئی آواز وک و دربر تیج پہ آیاں سرا وئی سواران و پیادگان و آیاں شریدار بہو

الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعَدْتُهُمْ وَمَا يَعِدُ هُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ۖ

ماں مال و اولاد و وعدہ بدے آیاں و تیج وعدہ نذرت آیاں شیطاں مگر ردیگی و

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى بِرَبِّكَ

ہما کہ منی بندنیت نہ انت پہ آیاں سراتی حکومت و تہی رب کافی انت پہ کار و

وَكَيْلًا ۖ رَبُّكُمُ الَّذِي يُزْجِي لَكُمُ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ

شرکنگا و شے رب ہما انت کہ تاجینیت پر شما بوجیگ و ماں دریا یاکی تاکہ شوباز بکنت

فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ۖ وَإِذَا امْسَكُ الْفُلُ فِي الْبَحْرِ

آئی و نعمتات بیشک ہماوت پر شما مہربان انت و وقتیکہ ریسیت شمارا سختیے ماں دریا یا

ضَلَّ مَنْ تَدْعُوْنَ إِلَّا إِيَّاهُ فَلْيَسْأَلْكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ

گڑا اگر بخت ہما کہ شما نش توار ہر دیت اللہ چہ بغیر پدا وقتیکہ بچینیت دری کت شمارا دیم پختکیا بر گرد

وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ۖ أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يُخْصِفَ بِكُمْ جَانِبَ

و انسان مزین ناشکر انت و چہ نوز شما بے غم بوت چہ اشیاکہ فرو ببارت شمارا ماں خشکی

الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكَيْلًا ۖ

کنار یا ف یار ہی بکنت پہ شے سرا گواتے ڈوک گواں پدا انگذرت پروت یک نگہبانے

مازل ۲

مخزور انت آثر بہ منی سرافضیت دیگ چونکاٹے

جائز بیت۔ فل یعنی بروز (شکل)، ہمکنہ زورجت

کنے وئی زور و بجن ادا ہن پر تو ویرتی ہما ہان

بندی خانہ تیار انت۔ فل یعنی ہما آواز کہ آہ خدا

نا فرماں و طرف و لوٹا ٹنیت کہ چرائی و مراد مارے

دل و وسوسہ پیدا کنگ انت و مزامیر (باجا وغیرہ)

ہن ما شے و اخل انت۔ فل یعنی وئی تمامیرے

زور و بچکاس و گوں سرچیں قوت و لشکر کشی بکن!

ماں معصیت و جنگ کنگ درست شیطان و

سوار و پیادگ انت، چن بہ بنت توری انسان۔

و فل یعنی ماں دل و ارمانی مہو آیاں و ہیک ہما

سکین بدے کہ ماں مال و اولاد و تہی و نڈ و ایر

بکنت یعنی اے چیزان نا جائز رہندہ حاصل

بکنت و ماں نا جائزین کارانش خرچ بکنت۔

فل یعنی شیطان ہرچ سبز باغ پیش داربت چہ

آئی و رد و رگ احمقین مرد و کارنت آئی تمامیرے

و وعدہ دغا بازی و فریب انت چنانچہ اے بار و آ

ونت اقرار کنت و وعدہ تکت و خلفتکت و

(ابراہیم رکع ۴) و فل یعنی کیکہ خدا و سراتوکل و

بھروسہ کنت آئی چشیں کس و کار و شرکنت و آثر

چہ شیطان و دام و درکنت۔ و اے خدا

کار سازی و یک نمونگے پیش کرتگ کہ ایشی و یک

مشرکہ ہن اقرار کنت کہ ابید چہ آئی و دگہ ہیج کس

کار ساز نہ انت۔ فل چہ فضل و مراد روزی انت

قرآن و روزی اکثر گوں و فضل و لفظ و گوشتگ

چونانی و فضل و معنی گیش نیگنت ہمیشکا مسلمان

بندگی پہ آخرت و انت دنیا ہنچوشکائی دست و

نکیت۔ فل یعنی چہ مصیبت و درکیان و حقیقی

محسن و شمش کار بیت لھتیں دقیقہ پیش ماں

دریا و جولان و خدا و یاد کنگاٹت تیاب و سرا

گام و ایر کنگ و شرط و ہنچوش بے فکر بوت کہ

ہیک و شمشکار بوت چرنشی و مستری ناشکری

چے بیت و فل یعنی دریا و تیاب و کیر و خشکی

ماں زمین و ایر بدنت مثلاً زمین بچند بیت و

زمین ترکان و جوقارون و ماں آئی و ایر بہ بکنت

خلاصہ جوش بوت کہ ہلاک کنگ ایو کا پہ دریا و

جولانی سرا موقوف نہ انت۔

بزرگان و پیرانہ راہ و ردیگ و دل مانگ انت چنانچہ مکہ و کافران بے حیائی و دلیری و بچاریات کہ نزارا مانس بستگ کہ خدائے ہرچ حکمے داتگ و وحی و روان کنگ
آئی یک پھرے یہ ہمایانی خاطر شہا «معاذ اللہ» یل بدے ات یابدل بکن ات کدی حکومت مال و زر و خوبصورتی جینیانی لالچ و پیش کنت کدی گوشتنت ما
ہم تہی تابعدار نہیں چہ قرآن و تہنا ہما ہر (حقتہ) و در بکن کہ آشکر و ثبت پرستی و رد کنگ و بار و انت اکن واجد «العیاذ باللہ» یہ بندہ خبر و چوش بکر تہیں
تو بیشک آیات و اہم و وحی و دلی دوست جوڑ کر تگت بے واجد و جواب چوش ات کہ قسم بخدا! اکن ماہ و ایرگیان و ماں مہی یک پیچکے و وروج و ہمایرگیان و ماں
دومی پیچکے و ایر بکن ات پداہم محمد صلی اللہ علیہ وسلم آپیز و ول کنگ نہ انت کہ یہ ہمای خاطر و واجد خدائے آقا قائم کر تگت و دانکہ آئی و وحی کار و سرجم بکنت
سہ دست از طلب ندارم تا کام من بر آید : یا جان رسد بہ جان یا جان زن بر آید ۔ فک تر کن چہ رکون و انت کہ آادنائیں قلبی میلان انت گوں اشی «شیئا

قلیلہ» زیات کنگ بوت تو گد اجدادنا و ادنائیں
مراد بیت پدا «لقد کذب» و فرمان کنان و آئی
و قوع و انت کم ترکے یعنی اگر اے خبر مہوتیں کہ
واجدہ پیغمبر معصوم انت کہ آئی عصمت و حفاظت
حق تعالیٰ و چہ وحی مہربانی و بہ وحی سر از رنگ تو
اے چالاکیں ناشانی فریب کاریان و چہ رد و ران
کمی ہما نگو میل بکر تہیں مگر نبیانی عصمت و
کفالت و آیانی پروردگار و بہ وحی ذمہ داری و
زرتگ ۔ ہمیشکا آنگو کمی ہن مائل نہ بوت چریشی و
ظاہر بیت کہ مان نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و تقویٰ و
فطری قوت چنگر مضبوط و محکم ات ۔

ہم صفحہ فوائد : فل چریشی و ہن
واجدہ فضل و شرف و مزین لطیف پیا اظہار
مقصود انت یہ مقربان ہنجوش کہ انعامات سک
اعلانی انت «نزدیکان را پیش بود جیرانی» و دستور
رو و آیانی گوئے چہ گوئے ترین غلطی یا کوتاہی و
سر و عتاب ہن باز زیات بیت چوشکہ بہ ازواج مطہرات
دیم گور کنان و فرما بکنت : «یا نساء النبی
من بآت منکم یفاحشہ فحشہ فبیتہ یضعف
لہا العذاب یضعفین» (الاحزاب رکوع ۴) تو پیش
داشتی کہ شے مرتبہ معمولی نہ انت اکن بند خبر و ادنی و
چہ ادنی ترین غلطی بے بیت تو ماں دنیا و بر نہ خ
و آخرت و دوا پیچہ مزہ چشک کبیت مؤمن و باید
انت کہ آے آیتانی تلاوت و و ہد و دوزا و نوزدان
گون مزین ترس و لرز و حق تعالیٰ و شان جلال و جبر و
غور و فکر بکنت و ہما لفظان و بگوشتنت کہ آبان و
واجدہ گوشتنت : «اللہم لا تکلنی الی نفسی
طرفة عین» (خداوند! بہ قدر و چم بند کنگ و
ہن منارامنی نفس و حوالہ و مکن) یعنی مدام منارا
ماں وحی حفاظت و کفالت و بدار و فل یعنی واہگ
دارنت کہ ترا و لسیاہ کنان و پریشان چہ مکہ و بکنت
بے آیات یاد کنگ لو بیت کہ چوش اش کت تو آبان
بہ زیات روج و وت و انت کت نہ کنت چنانچہ
ہمے پیا بوت چہ آیانی ظلم و زوراک و واجد و ہجرت
کت و ہدیکہ واجد چہ مکہ و در کپت تقریباً سال و
نیم و مدت و پدمکہ و مزین و نامدارین سردار

بنی اسرائیل

۴۵۶

سبحن الذی

عَلَيْنَا نَصِيرًا ۝ وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفْرِزُونَكَ مِنَ الْأَرْضِ

یک مدت دیو کے پے سراف و آیات و لوٹ کہ ترا پاگوہت بکنت چہ زمین و

لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذْ الْأَيْكُثُونَ خَلْفَكَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ سَنَّةً

تا کہ ترا بکنت چہ اودا و کہ آوتی آہم پشت نکنت گد چہ تو مگر کے وقتا و قانون

مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ۝

گوشت کیت ہما رسولانی کہ پیش چہ توں ہم و انکنت چہ وحی پیغمبران و تو مگر کے پے قانون و حکم و

أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ

قائم بردار نماز و کہ چہ روج و حکم و وقتا و ال کہ شب و تہاری و و و قرآن بان ماں فجر و

إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ۝ وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ

بیشک یہ قرآن و انگامان فجر فرشتہ حاضریت و کہ چہ شب بیداری بکن گوں قرآن و

نَافِلَةٍ لَّكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ۝ وَ

اے گیشے پر توں نہ بکین کہ چست بکنت ترا تہی پروردگار ماں پسند نکین جائے و

قُلْ رَبِّ ادْخُلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ وَّاَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ

بگوں ای رب بگو ازین منا بہ جوانی سراف و در بکن منا بہ جوانی

صِدْقٍ وَّاَجْعَلْ لِّيْ مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيْرًا ۝ وَقُلْ

سراف و بدے منارا چہ وحی در گاہا قوتے مدت کنوکیں و بگوں

جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ۝ وَ

اتک رست حق و رست باطل بیشک باطل جھوک روک انت و

نُزِّلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ

ایرگی پیں ماچہ قرآن و ہما کہ دوا انت و رحمتیں پر ایمانداران و گیش نکنت

الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ۝ وَإِذَا أُنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَ

گنہ گاران و مگر تاوان بار بایا و وقتیکہ ما احسان کنیں بہ انسان و گرا و ایما گردینت و

منزل

چہ وحی لوگ و جاگہان در بیان و ماں بدر میدان و گوں مزین واری و سوانی و ہلاک بوتنت و چرائی و ۶۵ سال و زند مکہ و سر اسلام و قبضہ بوت کافران
حکومت و شوکت ہلاس بوت و آخر کار باز کم مدت و گورگ و پدا ماں مکہ و بلکین تمام جزیرۃ العرب و پیغمبر علیہ السلام و یک مخالفی ہم پشت نہ کیت
فل یعنی رہند ہمیشہ بان و پیداک انت و ہدے ماں یک میٹک و مردمان خدائے پیغمبر و زندگ و نہ شمشتش تو آمیتک و مردم و تباہ و برباد بوتنت
فل یعنی اشانی ساز باز یانی چندان فکر و مکن شہا بہ وحی واجد و مالک و نیمک و دلگوش و گور کن ات و نمازان و راست راست قائم بردار ات و تعلق
مع اللہ ہما چیز انت کہ انسان و تمام درد و رنج و چہ پریشانیاں آزاد کنت «وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ (بقرہ رکوع ۵) و ماں ایشی و چار
نماز اہنت و ظہر و عصر و مغرب و عشاء و گوں جمع بین الصلوٰتین و ایشی و ہج تعلق نیست انت و اکن جمع و اشارہ در کنگ بہ بیت تو دو نہ بلکین چار نمازانی

جمع کنگ، مشروریت چریشی، در کنگ بیت البت بہ شرط صحیح ذوق، اے استنباط کنگ بیت کہ ماں ظہر نماز، تعجیل و ماں عشاء تاخیر مستحب انت مگر بہ کجام عارضی۔ ۱۷ یعنی ماں فجر نماز، شاید چہ "قرآن الفجر" تعبیر کنگ، اے اشارہ مطلوب انت کہ فجر نماز، قراءت کتب کتب دراج کش بکن انت۔ ۱۸ ماں حدیث انت کہ فجر وعصر وقت، روج و شب، فرشتگان بدلی بیت پیشکامرے دوئیں وقتاں لیل و نہار، فرشتگان اجتماع بیت تو مئے قرائت و نماز بہ آیانی روبرو بیت کہ آریات برکت و دل جمعی، سوب انت وقت، برزء رؤ کیں فرشتہ خدائے گور، شہادت دینت کہ وھدے ماشتیں تو تئی بندہ ماں نماز، گلائیش انت و وھدے ما واپس پوتیں تو پداھن نماز و انگائنتیت۔ چریشی، اہید صاحب، سراچونائی، ہن انان، دل حاضر و جمع بیت۔ ۱۹ واجہ شاہ صاحب نوشتہ کنت یعنی چہ و اب، یاد آیان، اماں ہیجہ، قرآن، وانان ہو، اے حکم چہ درستان زیات نئی سراپشکا کنگ کہ تراچہ درستان زیات مرتبہ دیگی انت۔ ۲۰ "مقام محمود، شفاعت عظمیٰ، مقام انت وھدے چہ پیغمبر متونیت کہ خبر بکنت تو گڑا آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم چہ اللہ تعالیٰ، عرض کنان مخلوق، چہ تکلیف، ہلاس کنائینیت، ہما وھدے ہر شخص، زبان، واجہ، حمد (توسیع) بیت و حق تعالیٰ ہن واجہ، توسیع، کنت چوش بگوش اے وھدے شان محمد، ظہور گوں سرجمی، و تارا کنت۔ (تنبیہ) مقام محمود، تفسیر ماں صحیح حدیثاں موجود انت و بخاری و مسلم و حدیث، اے دگر کتابانی تہا شفاعت کبریٰ، بیان گوں تفصیل، کنگ بونگ شرح کنوکان پہ واجہ پیغمبر وہ قسم، شفاعت ثابت کنگ انت اے بار و فتح الباری چارگ لوٹیت۔ ۲۱ یعنی ہما جاگہ، کہ منارا سرکنگی انت (مثلاً ماں مدینہ)، و منارا گوں عزت و آبرو، سر بکن تا کہ حق اعلیٰ و بالا بہ بیت و چہ ہما جاگہ، کہ منارا درکنگی انت (مثلاً چہ مکہ)، تو آہن گوں عزت و آبرو، بہ بیت کہ دشمن ذلیل و وار و دوست و شنود و گل بہ بیت و ہر جاوے راستی، فتح و دروغ، سر بہ جنگ بہ بات۔ ۲۲ یعنی غلبہ و ہر افضلی عنایت بکن کہ گوں آئی، تئی مدد و دزلمکی شامل بہ بیت تاکہ حق اعلیٰ و بالا بہ بیت و دشمن ذلیل و رسوا بہ بنت ماں دنیا، ہر چہ قانونے بہ بیت آسمانی بہ بیت یاز مینی بہ آئی نفاذ، یک حسب، ضروری انت کہ حکومت، ہمد گوں بہ بیت، ہما مردمان کہ دلیل و ثبوتانی اشکنگ، رند ہم چہ وقی ضد و ہٹ کنگ، دست، نہ کش انت آیانی ضرر یا ناشری، حکومت داشت کنت ہشکا ماں سورہ حدید، فرمائیت "لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ إِلَىٰ آخِرٍ" (حدید رکوع ۳) ۲۳ یعنی اے عظیم الشان پیش گوئی بہ مکہ، کنگ بونگ کہ اودا ظاہر، حق، غلبہ، چہ از باب نیست ات۔ یعنی بگوش قرآن کریم مومنان بشارت دیان و باطل، چیر پادان شرچینان، سر بونگ بس بچوش بزانت کہ حقیق دین غالب بونگ و کفر چہ میدان، تنگ، نہ تہنا چہ مکہ، بلکیں چہ تہا میں عرب۔ ۲۴ ماں حدیث، انت کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ہدیکہ ماں مکہ، فاختانہ داخل بونگ آ وقت، کعبہ، چپ و چاگرد، سہ صد و شصت بیت ایرانت واجہ گوں یک لے، درستان ضرب جت و فرمائیت جاء الحق و زهق الباطل انت الباطل کان زهوقا، جاء الحق و ما يبدئ الساطل و ما يعيد و ہر یکے چریشان دیم پہ چیر کنگ اے ہما قرآن، یک پیشنگوں، سرجم بونگ و دمی، جبار پرتنگ بونگ کہ ہر چہ کفر، چہ کعبہ، در کنگ نوں آئندگ کہی و اثر نہ کنت و الحمد للہ علی ذالک ۲۵ یعنی چوشکہ حق، آگ، باطل جھیت چہ قرآن، آیتاں کہ کم، نازل بنت نادراہیان دورکنوک انت چہ دلان باطلین عقیدہ ردی این ہیل و عادت و شک و شکوک، مرض ہلاس بوان، باطنی جاندا ہی حاصل بیت بلکیں باز بر، چریشی، مبارکیں تاثیر، بدنی صحت ہم حاصل بیت چوشکہ ماں "روح المعانی" و "زاد المعاد"، اشی، فلسفہ و تجربہ بیان کنگ بونگ۔ بہر جاوے ہر کنایکہ ایمان بیارنت یعنی اے شفاء نسخہ، کارمز بکننت چہ تمام قلبی و روحانی مریضان نجات حاصل کنان، چہ خدا تعالیٰ، خاصیں رحمت و ظاہری و باطنی نعمتان شرفدار بنت البت ہر مریضہ و قی جان، دشمن و چہ طبیب و علاج، دشمنی دارگ، فیصلہ بکنت تو ظاہر انت کہ آہر قدر چہ علاج و دارو، دور تچان، نفرت ظاہر کنت ہما قدر و تارا تاوان دنت پرچہ کہ مرض دراج کش بوان، مہلک بیت کہ آخر سر، پر مرگ، کشتیت تو اے تاوانی چہ قرآن، نیاہت و ت چہ ظالمیں مریض، ننگ، اہت کما قال تعالیٰ و اما الذین فی قلوبہم مرض فزاد شہور رجسا الی رجسہم و ماتوا وھم کافرؤن۔ (توبہ رکوع ۱۶)

ول یعنی انسان و عجب احوال انت خدا تعالیٰ چه وقتی مہربانی و نعمت دنت تو احسان و نہ منیت ہر قدر عیش و آرام کنت ہما قدر و چہ حقیقی منع و طرف و
آئی غفلت و دیم ناب و یک زیات بوان بیت و چہ بندگی و کاران جان و دزان و و تارا دور و داریت پدا و ہدیکہ سکتی و تنگی و گیت تو یکدم نا امید بوان و و فحش
نشنگ و زمین و سکت کنت و وندیت چوش بگوش ماں ہر دوین جاوران و تارا چہ خدا و دور و داریت کدی پ غفلت و سو ب و کدی پ نا امیدی و
سو ب و (نعوذ باللہ من کلا الحالین)۔ اے سیاہک و غالباً پیشکا بیان فرمائیت کہ قرآن کہ آچہ درستان مستری خدائی نعمت انت باز مردم آئی و
قدر و نہ زانت بلکس جہ آئی متک و دیم و ترینت و و تارا دور و داریت و ہدیکہ اے انکار و دیم ترینک و بدیں انجام ظاہر بیت و ہدے پرائی بالکل
یاوسی و نا امیدی بیت بچ نیگ و امیت و شہم نہ گندیت۔ ول یعنی ہر یک کافر و مؤمن و منکر و متوک بہ و فی طریقت، نیت، طبیعت و مذہب و سراسر عمل
کنت و ماں ہمانی و و شنود انت بلے یاد کنگ و طیت

سبحن الذی ۱۵ ۲۵۸ بنی اسرائیل ۱

نَا بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يُوسُفُ ۝ قُلْ كُلُّ يَعْمَلُ
و فی کشا من ترینت۔ و وقتیکہ بر سیت آیتا را بدیے گڑا دل ایکم بیت و بگوش ہر یکے کار کنت
عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا ۝
پہ وقتے پیا پدا شے رب شزانت کہ کے شر تر پرا با کینگ و
يَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ
جست کنت ترا چہ روحا و بگوش روح چہ منی پروردگار و حکمان و شمار
مِّنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ۝ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَظَهَرَ الْآيَاتُ
کم علم دیگ بوتگ۔ و اگر ما بلوئیں گڑا زوریں بریں ہما چیزا کہ
أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ تَمْرًا لَّا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ۝ إِلَّا رَحْمَةً مِنِّي
وحی میں دیم و انگ پتی نیگارند تو نگندے پروت پرا آئی و اگر گاہے سرازہ دارے۔ مگر چہتی پروردگار و
رَبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَیْرًا ۝ قُلْ لِّیْنَ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ
مہربانیا۔ بیشک آئی و احسان پتی سرامزن انت و بگوش کہ اگر مچ بمنت انسان
وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَٰذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ
و جن پر اے خبر کہ بیارنت ہیخو شیں قرآنے ہجرات کنت اے ہمیں قرآن
كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ۝ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا
اگر چہ ہتے چہ اشان و گہ ہتارادت بکنت و و ماہ تحقیق بار بار بیان کنگ پرمردمان ماں اے
الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ۝ وَقَالُوا
قرآن و تہا ہر ہمیں مثال۔ نوں ہم نہ بنت گیشتریں مردمان بغیر چہ ناشکی کنگا و گوشتش
لَنْ نُؤْمِنَ بِكَ حَتَّىٰ تُفْرِكَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَبْنُوْعًا ۝ أَوْ تَكُونَ
ماہجر نہ منیں تہی خبرا تاکہ تو جاری نکنے برما چہ زمینایک چنے و یا بیت
لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ نَّحِيلٍ وَعَنْبٌ فَتُفَجَّرُ الْأَنْهَارُ خِلْفًا لِّهَا ۝ أَوْ
تراک باغے چہ چان و ہنگوران پدا بتا چینے ماں آیان تہا جوان پتا چینگ۔ یا

منزل ۴

ع ۹

کہ چہ خدا و احاطہ کنوکیں علم و کجام شخصے و عمل در بیت
د کنت آہر یک عمل و دستور و رہندان و برابر
گندیت و بخوبی زانت کہ کئے بہ مادیں کشک و گام
جنت و کئے چپ و چوئیں راہ و اختیار کنت، گوں
ہر کس و ہاداب و پیش کیت۔ ول یعنی انسانی روح
چہ چیز بیت؟ آئی ماہیت و حقیقت چہ انت اے
سوال صحیحین و روایت و روئے مدینہ و یہودیات
پیغمبر و زمانگ و کنگ ات و سیرت و روایتان چہ
معلوم بیت کہ ماں مکہ و گوں یہود و مشورہ و قریش و
اے سوال کت پیشکا آیت و مکی و مدنی بوگ و سراسر
اختلاف انت ممکن انت کہ اشی و سوال دو بر و بوگ
واللہ اعلم۔ ادا اے سوال و یارگ و غالباً مقصود
چوش بیت کہ ہما چیزانی کہ اشان و سر پد بوگ و
ضرورت انت تو جرایان دیم و تاب دینت و ماں غیر
ضروری مسئلہاں و چہ و فی ضد و کنت و بھڑہ کنت۔
ضرورت اے جہرنگت کہ چہ قرآنی وحی و روح و باطنی
زندگی اش حاصل بکرتیں و چہ نسخہ و شفاء فائدہ اش
بگپتیں۔ و کذا لک اَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ
أَمْرِ نَا شوری رکوع ۵) «يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ
مِّنْ أَمْرِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ» (نحل رکوع ۱)
مگر آیان چہ مفیس و ناہودگیں بچان فرصت نیست
روح جی ایت و جوہر ایت یا عرض۔ مادی ایت یا مجر و
بیطے یا مرکب؟ اے ہمیں دور از کار و بے ضروری این
مسئلہانی سرانہ نجات و دار و مدار انت و نہ اے
چیزان نبیانی تبلیغی کار و واسطہ دارنت مزمن نہیں
دانا یان و فلسفہ زانوکان داں روح مروجی و و ت
«مادہ» و حقیقت و چہ معلوم دار نہ بونت «روح» کہ آ
بہر جاوے چہ مادہ و زیات لطیف و خفی انت داں آئی
اصل ماہیت و کئے و رسک و توفیق کئے و بیت کنت۔
مکہ و مشرکانی جہالت و مدینہ و یہودیانی اسرائیلیات
و انوکان معلوم دارنت کہ ہما قوم کہ زندرندیں خبران
وصاف و گیشگیں حقیقتان و سر پد بیت نہ کنت آچہ
کجا روح و حقیقت و سراسر اس حاصل کنگ و
صلاحیت و داریت۔ تو کار زمین یا بگو ساختی
کہ با آسمان نیز پداختی

و فی ماں موضع القرآن و انت کہ و اچہ زمانگ و یہود و سوال کت گڑا اللہ و گیش و گیشوارکنان و سوچ نہ دات چیا کہ آیان و اشی و سر پد بوگ و حوصلہ نہ ات
پدا پیغمبران ہن گوں مخلوق و چشیں بلکس گیا نا ظاہر نہ کت اینک زانگ بس انت کہ گوں اللہ و حکیم و یک چیزے ماں بدن و شت تو آ زندگ بو ت و ہدیکہ
آدر اہت اہت اہ و یعنی قرآن و ہر چ کتے ترا داتگی خدا بواہیت تو ماں ملیں و ہدے آترا چچ بکریت کیدا آترا کس واپس کت ہم
نہ کنت لیکن آئی مہربانی تہی سراسر باز انت پیشکا اے نعمت عظمیٰ بخشی و بچ گرگ و سو ب و ہیج نیست۔ تہنا و فی عظیم الشان قدرت و اظہار
مقصود و مراد انت و ایک چوئیں کاملین روحے بہ بیت آئی درستیں کمالات مہوب (بخشناگیں) مستعار (بدارکی) انت ذاتی نہ انت ول یعنی اعجاز
قرآن و بار و ساری و ماں بازیں جاگہاں گپ کنگ بو تگ و پدا اے بن گپ (موضوع) و سراسر ما اعجاز القرآن نامیں رسالہ گے ہم نبشتہ گریگ باید
انت کہ آترا وانگ بہ بیت۔ ول یعنی پرا آیان دوز و اہی و عجیب و غریب نبشتانکان و تر و مانتر کنان و جدا جدا رنگ و بہ مختلف سر حالان

وَلِیَعْنِی مَآ دِیْنِیَ کُؤْن دِلِیْل ۽ قَبُول دَارِیْ بُتَنْت نُون گُؤْن وَتِی جَآں بَکُنْدَرَات کَہ چُون کَآی سُبْحَان ۽ پِدَاد وِبَارَہ نُون کُنْگ بَنْت وَلِیَعْنِی ہَاذَات ۽ کَہ آئی ۽ اِیْنِکَرِیْ مَزْنِیْ جِہْمَان ۽ پِیْدَا کُت پَہ آئِیَا اِشِی ۽ پِیْمِیْ گُؤْن دِیْ جِہْرَانِیْ پِیْدَا کُنْگ چُون مُشْکَل اَنْت لَخْلَقُ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضِ اَکْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ (مُؤْمِن رِکُوع ۶) بَیْشَک اَذَات شَمَارَاو شَمَے پِیْمِیْ کُل مَرْدَان ۽ گُؤْن آسَانِیْ پِیْدَا کُت کُنْت وَلِیَعْنِی شَآیْد چُوش بَکُوش اِت کَہ اَخَر اِیْنِکَرِیْ مَرْدَم مَرْتَلَنْت اَدْنِیْکَہ پَر جَآجِست کُنْگ بَنُو کُنْت تَوَاے رَدَا فَرْمَانِیْت کَہ پَہ گُلَاں چَہ قَبْرَاں پَادَا اِیْکَ وِد وِبَارَہ زَنْدَگ بُوْگ ۽ اِیْکَ وِہْدے مَقْرَرَانِیْت اَلْمَاکِیْت۔ نَاخِیْر ۽ کُنْدَان ۽ اِنْکَا رِکُنْگ حِمَاقَت اَنْت وَہَا نُوْجُوْ اَلَا حَلْ مَعْدُوْد (ہُو دِکُوع ۹) وَلِیَعْنِی چُشِیْ صَافِیْ بَیَان وِدِیْلَان ۽ اَشْکُنْگ پِیْدَمَنْ مَآ اَشَانِیْ کَرَا سِیْ وَنَآ شَکَرِیْ ۽ گِشِیْ بَیْت کِیْ ہِم نِجَآت نَبَنْت وَہَا مَآں گُؤْ شَکِیْ رِکُوع ۽ فَرْمَانِیْت کُت ”اَلَا رَحْمَۃٌ مِّن رَّبِّکَ اِنَّ فَضْلَکَ کَانَ عَلَیْکَ کَیْفًا قُلْ لِّیْنِ اِجْمَعَتْ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰی اَنْ یَّآئُوْا لِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْآنِ اِنَّہٗ خُذَا تَعَالٰی ۽ چَہ وَتِی رَحْمَت ۽ تِی سَرَا مَرْنِ فَضْل کُنْگ کَہ قُرْآن ۽ دُولِیْ بے مِثَال دُولت عَطَا تِی فَرْمَانِیْت، وِیَا نِجِی ۽ مَخَالَفَانِیْ ضَدَّ وَکُنْت نَاہُورِیْ گِیْ

مطالبات روگردانی و دروغ بند کنگ و آسانی انجام
ذکر کنان ۽ ادا پدا ہما اولی مضمون ۽ طرف ۽ واتری
اختیار کنگ بونگ یعنی یک بندھے ۽ چشیں مزین
شانیں رحمت و گون بے میں دولت ۽ کامیابی دیگر
ہما حقیقی جواد و قادر مطلق ۽ شان بیت کنت کر آئی ۽
گور ۽ رحمت ۽ هلاس نہ ہو کی خزانگ انت و کتاب
مستحق ۽ چہ زیات دیگر ۽ نہ آثر اوتی دست خالی بونگ
تیس بیت نہ اشی ۽ فکر کہ دومی چہ منازوران کردی
پہ منی مقابل منیت و مراوشتی یادیم تر ۽ وتی گوم ۽
راست کنان ۽ مارا زبر مکت خداوند تعالیٰ نہ بنگلیں
انسان ۽ پیا (العباد باللہ) تنگ دل نہ انت کہ آثر
بالفرض اکن خزانگ ۽ مالک و ستر جوڑ کنگ بہ بیت پدا
ہن چہ وتی تب ۽ بخل و تنگ دلی ۽ وبل مکت و بہ کتاب
یک مستحق ۽ دیگر ۽ چہ پیشکا بترسیت کہ چہ مہیت کہ تمام
خرج خلاص بیت یا مروی من بہ ہما وتی دولت ۽ خرج
کنکایاں باندا آئی گون من ہسری مکت بہر جا ورا اکن
خدائی رحمت ۽ خزانگان بہ شے قبضہ ۽ بہوتینت نوگرا
شما کے ۽ دات کت و کج شے دل ۽ کشتک ات کہ مکہ و
طائف ۽ مزین مالداران ۽ وبل کنان ۽ وحی و نبوت ۽
مزین قیمتی دولت بنو ہاشم ۽ یک گور قیمتی ۽ برستیں
اے حق تعالیٰ ۽ وتی فیض انت کہ ماں ہر کس ۽ ہر ج
پہیں لیاقت و قابلیت دیتی بہ ہما مناسبت ۽
کمالات و انعامات ۽ خزانگان ۽ آئی سرایحیت
چہ شے کنت و حسد ۽ خد ۽ فضل نہ اوشنیت چہ
محمد صلی اللہ علیہ وسلم ۽ زندگی ۽ ہر ج خزانگ واجہ ۽
زندگی کنوکان ۽ رسی انت آما شمارا مرسیت واجہ
پیغمبر علیہ الصلاۃ والسلام و آئی پیروکار گون دریا
دلی ۽ آماں و دولت ۽ ہنی نوع انسان ۽ سرا
خرج کنت مثل شما آتنگ دلی نہ کنت
ول یعنی جو شکہ شمارا چہ وتی مہربانی ۽ قرآن عظیم
دات و دگر ہن بازیں مہربانی پرتی سرا فرمائینت
ماموسی (علیہ السلام) ۽ راستی و برحق ۽ نہ (۹۱)
ظاہرین نشانیاں ۽ (معجزات) پہ آئی حالت ۽
مناسب ۽ دانگیں و ہدیکہ آ ”بنی اسرائیل ۽ گور ۽
چہ فرعون ۽ ظلم و زوران نجات دیگر ۽ واسطہ
تشریف یاروک بونگت۔ اے ردا اکن لوٹ اِت

سبحن الذی ۱۵

۴۶۰

بنی اسرائیل ۱۵

بَايْتِنَاوَقَالُوْا اِذَا كُنَّا عِظَامًا وَّرَفَاتًا ؕ اِنَّا لَبَعُوْثُوْنَ خَلْقًا
بوتنت چہ آیتان و گشتش چہ و قتیکہ ما پڈ بیس دریزیں آیا ما چست کنگ بیس پہ نوکیں
جَدِیْدًا ۱۰۸ اَوَلَمْ یَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِیْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ
پیدا بونگے ول چہ آیان نہ تنگ کہ ہما اللہ کے کہ پیدا گ کنت آسمان و زمین
قَادِرٌ عَلٰی اَنْ یَّخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ اَجَلًا لَّارِیْبَ فِیْہِ ط
ایپداگ کت کنت آ پیمینان ول و مقرر ی کنگ پر آیان موت کہ شکی مان نیست
فَاَبِی الظَّالِمُوْنَ اِلَّا کُفُوْرًا ۱۰۹ قُلْ لَّوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُوْنَ خَزَاۤیِنَ رَحْمَۃِ
نوں ہم نبنت ظالمان بغیر چہ ناشکری کنکائی بگوش اگر شے دستا بوتینت منی رب ۽ رحمت ۽
رَبِّیْ اِذَا لَمْ یَسْکُتْ خَشِیۃَ الْاِنْفَاقِ وَکَانَ الْاِنْسَانُ قَتُوْرًا ۱۱۰ و
خرانیان گرا ضرور شما بند کنت چہ چٹ بونگ ۽ ترسا۔ و انسان ماں طبیعتا بخل انت و
لَقَدْ اَتٰیْنَا مُوْسٰی تِسْعَ اَیِّتٍ بَیِّنٰتٍ فَمَسَّلْ بَنِیْۤیْۤیْ اِسْرَآءِیْلَ اِذْ جَآءَهُمْ
مادات موسایا را نہ نشانی پیدا وریں۔ نون توجست کن بنی اسرائیل ۽ و قتیکہ آما آئی گور و
فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ اِنِّیْۤی لَآظُنُّکَ یٰۤمُوسٰی مَسْحُوْرًا ۱۱۱ قَالَ لَقَدْ
گرا گوشت گون آتیا فرعون کہ بہ منی خیالات او موسی سحر کنگ بوتنگے و گوشتی تو شر
عَلِمْتُ مَا اَنْزَلَ هٰؤُلَاءِ اِلَّا رُبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ بِصَآۤیِرٍ وَاِنِّی
زانے کہ اے چیزان کسبایم نہ دانت کنت مگر آسمان و زمین ۽ واجہا پہ پیش دارگا۔ و بہ منی
لَآظُنُّکَ یٰۤفِرْعَوْنُ مَثْبُوْرًا ۱۱۲ فَاَسْرَادَ اَنْ یَّسْتَفْزِہُمْ مِّنَ الْاَرْضِ
خیالات کہ تو او فرعون تباه بے و پدا لوٹتی کہ بہ آراے نہ دگا میلیت بنی اسرائیل ماں آریں
فَاَغْرَقْنٰہُ وَّمِنْ مَّعْہٗ جَمِیْعًا ۱۱۳ وَقُلْنَا مِنْۢ بَعْدِہٖۤیۤ بَنِیْۤیۤیۤ اِسْرَآءِیْلَ
گدا ما بوتینت او آئی ۽ امرہاں درستان و گوستیں زندہ چہ آتیا گون بنی اسرائیل ۽ کہ
اَسْكُنُوْا الْاَرْضَ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ جِئْنَا بِکُمْ لَغِیْفًا ۱۱۴ و
بندیت شما ماں زمینا پدا و قتیکہ کنت آخرت ۽ وعدہ شما درستان ریت روپ نین کرین و

منزل ۴

تو چہ بنی اسرائیل ۽ واقع کاریں و انصاف تبیں عالمان ۽ چست بگرات و بجات کہ اے واقعہ داں کجا حد ۽ صحیح انت (تنبیہ) آٹھ معجزات ایش انت
یدبرضاء عصا۔ سنین۔ نقص ثمرات۔ طوفان۔ جراد۔ قمل۔ ضفادع۔ دم۔ سورہ ”اعراف“ آیت ”فَاَرْسَلْنَا عَلَیْہِمُ الطُّوْقَانَ وَالْجُرَادَ“ الخ فوائد
ردا اشی ۽ تفصیلی بیان گونگ اودا چارگ بہ بیت۔ ماں مسند احمد و ترمذی وغیرہ ۽ یک حدیث ۽ انت یہود ۽ تسع آیات بابت چہ واجہ ۽ سوال کت
واجہ ۽ پست دات آ احکام ایش انت، شرک مکن ات، دزی مکن ات، زنا مکن ات، ناحق خون مکن ات، جاد و مکن ات، سوت مورات، بے گناہ ۽
گرفتار مکن ات کہ حاکم آثر اقتل بکنت، عقیقہ بنیانی سراہمت مجن ات، چہ جہاد ۽ میدان ۽ متج ات، کھ حکم و اے بوتنت کہ ایشانی مخاطب ہر مرد بیت
کنت۔ دہمی (۱) حکم آی یہودان پہ شما خاص ات کہ شنبہ ۽ روج ۽ چہ حد ۽ سر مگوز ات۔ یہود ۽ اے خبران ۽ اشکان ۽ واجہ پیغمبر ۽ تصدیق اش کت۔ حافظ
عماد الدین ابن کثیر نبشتہ کنت کہ ماں اے حدیث ۽ نکارت انت کہ غالباً اشی ۽ سو ب عبد اللہ بن سلمہ ۽ جانب انت کہ قرآن ۽ نظم و سیاق ایشرا نہ لوٹیت

کہ چہ وقتاً اتینا موسیٰ تسبیح آیات الخ مراد اسے نہ انت احکام گرگ بہ بنت دیم ترے فرعون و موسیٰ گفتگو کہ آثر اچہ فقال لہ نقل فرمائیدیت تقاضا کنت کہ چہ آیات ہا نشانیاں مراد انت کہ آیان بطور دلیل و حجت فرعونیاں و پیش دارگ بوتگنت۔ چنانچہ بصا ترے لفظ ہن زیات تر بہ ہمیشہ جسیان بیت و چہ پیش اہل مکہ و بغض و نشانیاں لوطک و عقیقین جنیناں ہرچ بیانے بو گانت بہ آئی روعہ بے مناسب انت کہ ادا فرعونیاں بغض و نشانیاں بارو و پیش دارگ بیت بہر جاوے ابن کثیر و خیال ہمیشہ انت کہ شاید یہود و تسبیح آیات و درو سوال نہ کرتک کہ آیان مان تورات و اول سرے بطور وصیت ہشتہ کنگ بوتگنت چنانچہ ماں حدیث و دہ چیزانی بیان موجود انت۔ حدیث و راوی اشتباہ بوتک آئی کلمات عشر بدل و تسبیح آیات ذکر کرت۔ ممکن انت کہ سوال تسبیح آیات و کنگ بوتک بلے واجہ و جواب علی اسلوب الحکیم بیان کرتک چوش بگوش کہ ہم و تراپ داتی کہ نوں معجزات معلوم کنگ بہ شے حق و چندان زیات فائدہ دیوک نہ انت بلکہ اسے دہیں احکامانی یاد دارگ زیات فائدہ دیوک انت و ہم اہمیت داروک انت وک یعنی کسے وئی

سراجاد و کنگ بمشکا تہ عقل خراب بوتک بمشکا سر ابراہیم خبر کنے۔ دومی جاگہ انت و ان رسولکھو الذی ارسل الیکہم لمتجنون (شعرا رکوع ۲) بڑاں چہ مسحور مراد مجنون انت و ہنیں مسحور بہ ساحر و معنی کنگ و اللہ اعلم وک یعنی اگن چہ زبان انکار کنے مگر تہی دل خوب زانت کہ اے عظیم الشان نشان بہ تہی چمانی بیچ کنگ و بہ ہما قادر و زور اکین خدہ پیش و اشتگنت کہ آ آسمان و زمین و برحق مالک انت نوں ہر کس بہ زانت ایوک و ظلم و تکبر و راہ و گران و چہ حقین راہ و سر و تاب دنت آئی بابت و بغیر اشی و ما و گہ جے گوشت کنیں کہ تباہی و بربادی و ساعت بہ آئی و سر بوتک چہ ادا معلوم بوت کہ ایمان زانگ و نام نہ انت بلکہ ایمان منگ و نام انت و و جحد و ایہا و استقینتہا أنفسہم ظلمًا و عکوفًا (النمل رکوع ۱) و و ہدیکہ فرعون و دیست کہ موسیٰ و اثر روج بہ روج گیش ہوان انت گڑا ترسی ماں دل و پیدائوت کہ بنی اسرائیل چوش حبیب کہ زور مند بہ بنت بمشکا آیان و زیات دل سیاہ کنگ و لگت کہ اشاں ماں مصر گوں آرا میں دے و نشت کت ممکنت آخر کار ما آثر چوشیں موہے ندات کہ آوت بہ آرام و بندیت چنانچہ اے کلین ظالمان و ماں قلمزم دریا و غرق کنیں۔ فل یعنی خدا و ظالمانی ہنڈالاچہ من و مہرات و شمارا چہ غلامی و رستگار کت نوں مصر و شام و ہرجاہ بلوٹات اوداجاہ مندر بہیت و ہدیکہ قیامت کیت پدایک برے شما درستان و شے تباہ بوتکس دشمنان و یک جاہ کنان و شقی و سعید ہالک و ناجی و بارو و دانی فیصلہ کنگ بیت۔ ہے صفحہ فوائد و موسیٰ علیہ السلام و معجزات و غیرہ بیان و کنان و جبر و دوبارہ قرآن کریم و نیمک و تربیت یعنی واجہ موسیٰ و معجزات بہ وئی جاگہ انت و لیکن واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و ہرج صافیں معجزات عطا بوتگنت چرایاں درستان مسترس علمی معجزہ اے قرآن کریم انت کہ ایثار ماگوں و تی عین حکمت و روعہ و تی عظیم علم و اعلیٰ درجہ و راستی و رہندہ نازل کنگ و بالکل گوں ہما راستی و رہندہ پتہ سر اسینگ بوتک ماں میانجی و ہج ہمیں رد و بدل و مرشی و کنگ نہ بوتک و فاعلموا انما انزل بعلم

سبحن الذی ۱۵ ۴۶۱ الکھف ۱۸

بالحق انزلنہ و بالحق نزل و ما ارسلنک الا مبشرا و نذیرا ۱۵
بہ حق ایراتک ما اے قرآن و بہ حق ایراتک و نزل کہ مادیم دانگ بہ گل دیگا و تر سینگا و
و قرآن فرقہ لتقرأہ علی الناس علی مکث و نزلنہ تنزیلا ۱۶
و جہاد میں گیشینگ قرآن تاکہ تو بوائے بہر دمان و رے و رے و کم میں ایراتک آپیم ہم وک
قل امنوا بہ او لا تؤمنوا ان الذین اوتوا العلم من قبلہ
تو بگوش کہ شما آئیا رامت یا ممت۔ بیشک ہما کسان کہ علم دیگ بوتگنت چہ آئیا ساریا
اذا یتلی علیہم یخرون للاذقان سجدا ۱۷ و یقولون سبحن
و قتیکہ و انگ بیت آیان دیا آدم بہ چیر کینت بہ سجدا۔ و گوشت کہ پاک انت
ربنا ان کان وعد ربنا لمفعولا ۱۸ و یخرون للاذقان یبکون و
بے رب بیشک و رے وعدہ ضرور پورہ بیت و دیم بہ چیر کینت گہ یوانا و
یزید ہم خشوعا ۱۹ قل ادعوا اللہ او ادعوا الرحمن ایما تادعوا
زیادہ ہوان بیت آیان عاجزی۔ بگوش کہ اللہ بگوشات تو ارجن ات یا رجن بگوشات بہ ہر نامے کہ توار
قلہ الاسماء الحسنی و لا تجہر بصلاتک و لا تخاف بها و ابغ
جن ات گڑا ہما نیے گنت درستین نام جانہ وک نہ سک بلند بجن آواز و نہ ہکا میزان میزان ہوان و درج
بین ذلک سبیلا ۲۰ و قل الحمد للہ الذی لم یخذلک و لک اؤلم یکن لہ
ہے درمیان راہے و بگوش تمامیں تعریف اللہ گنت ہما کہ ندریت زہک و نیستی
شریک فی الملک و لم یکن لہ ولی من الذل و کبرہ تکبیرا ۲۱
شریدارے ماں بادشاہیا و نیستی مردگارے چہ کمزوریا و آئی و ہر گدی بیابان بہ تر تبا
و کہ الکھف ۲۲ بسم اللہ الرحمن الرحیم و عشر آیات اثنا عشر
سورہ کہف ماں مکہ ایراتک آئی کھد شروع کناں گوں اللہ ناما ہما کہ باندازہ ہر با زرم کونین۔ و دہ آیات دوازده رکعت
الحمد للہ الذی انزل علی عبدہ الکتاب و لم یجعل لہ
شناصفت اللہ ہما کہ ایری گتک بہ و تی بندہ سرا کتاب و مان کنگ ماں آشی و ج

منزل ۳

اللہ و ان لا الہ الا هو (ہود رکوع ۲) یعنی بہ متوکان مژدہ و بہ نہ متوکان خداوندی عذاب ہم تراپ و باشکنا عین و چہ قرآن و نازل کنگ و اصلی مقصود و مطلب و سر پدوان و آئی سرا عمل کنگ انت کہ آثر اندر و تکر گشت و لیکن آئی الفاظہ جہرند و حرفان ہن چہ نور و برکت ہوک نہ انت و کتابی انزلت اے
ایک مہارک لیک بڑو آیاتہ و لیت ذکر او لکوا الکتب (ص رکوع ۳) بیشکا سورتان و آیتان و جہاد ایش و گیوار گرتنت تا نکہ بہ وظیفہ و روا
تہ و کنگ ہن آسان بہ بیت و بہ اشکوکان ماں یاد کنگ فہمک و سبک بہ بیت و آہستہ آہستہ بیشکا ایر کینت کہ ہرچ ہمیں احوال دیا بیابنت بہ ہما
احوالانی مناسب و ہدایات دیم و یک بہ بیت تا نکہ ہما جماعت کہ آثر دیم تر و تمامیں روئے زمین و معلوم جوڑ بوکی انت ہر یک آیت و حکم و موقع و محل و شری
ذہن و داران و یادگت بکنت و بہ آیو کیں نسل و کتام یک آیت و بے موقع کار مرز کنگ و گنجائش باقی پشت ملکیت وک یعنی قبول دار بے ات یا قبول دار
مبے ات قرآن و حقانیت و رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و راستبازی و ہما انصاف تبیں اہل علم کنگا کینت کہ آیان چہ پیشی کتابانی بشارت و آگاہی دارنت آیان

وَكُلُّهُ إِلَى ذَاكَ الْجَمَالِ يُشِيرُ
وَلَعَلَّ يَعْنِي مَا فِي جَهَنَّمَ (وَجْهِ بِيَامَاں دَعَاوِ غَيْرِ هُوَ) زِيَاة
تَوَارِءُ مَكْشُوفَاتُ الْكُلِّ نَحْوِ آدَاةٍ بَلَكْسِ دَرْمِيَانِي رِفَاہِ بَہِزَنْتِ
(مَوْضِعُ الْقُرْآنِ) مَاں حُدُثَانِ اَنْتَ كَمَاں مَكْدُ وَّهْدِيكَ قُرْآنُ
كُوں زُورُ وَاَنْتَ كُوں تَوَشُّعُ كَانِ الْيُسْرَا اَشْكَنَانِ قُرْآنُ و
آئِي دِيمِ دِيوَكُ مِيَارُوكُ وَاَنْتَ بَدْرَبَانِي اَشْكَنَانِ پَشْكَا
وَاَجْمَعِي وَاَنْتَ نَزْمُ نَزْمُ وَاَنْتَ شُرُوعُ كُتِّ بَرَشِي وَاَنْتَ اِلٰهِي
آيَتِ نَازِلِ بُوْتِ يَعْنِي نَحْوِ اَيْنِ كُوں زُورُ وَاَنْتَ اَشْكَنَانِ
مَاں مَجْلَسَانِ بَاشْكَنَانِ (تَبْلِيغُ وَّهْدِي مَسْتَشْنِي اَنْتَ يَرْجَاكَ
اَوْ دَا مَقْصُودُ اَشْكَنَانِ اَيْنِ كُنتَ) وَاَنْتَ اَيْنِ كُنتَ اَهْسَتَ اَهْسَتَ كَشْفِي
هَمَّا چَرِيشِي وَاَشْكَنَانِ فَانْدَهْ گِيَتِ مَكْنَتِ اَفْرَاطِ وَتَفْرِيطِ
وَيْلِ كَنَانِ دَرْمِيَانِي رَاہِ اَخْتِيَارِ بَكْنَانِ كَشْفِي دَلِ
مُتَآثِرِ بَيْتِ وِپَرِيشَانِي نَبِيَّتِ وَاَنْتَ چَرِيشَانِي بَيَانِ وَاَنْتَ خَالِصِ
تَوَجُّدِ دُرُءِ كَنَانِ سُوْرَةِ هِلَاسِ كُتِّ يَعْنِي نَمَائِيں خُوشِيَانِ
وَتَعْرِيفَانِ پِي خُدَا زَيْبِ دِيْنَتِ كَمَاں وَتِي ہَرْ حَقِّقَتِ و
كَمَالِ كَيْتَا اَنْتَ وَاَنْتَ قِسْمِ عَجِيبِ نَقْصِ قُصُورِ بَكْلِي
پَاكِ اَنْتَ مَاں آئِي ذَاتِ وَاَنْتَ مَحْزُورِي يَا كُوتَاہِي
نَيْسَتِ كَمَاں تَلَاوِي دُرُءِ وَاَنْتَ حَاجَتِ بِي كَيْسِيَّتِ چَرِيشِي
مَدْدِ دُرُءِ رَدِّ اَسْمَ اَحْمَالِ بَيْتِ كُنْتِ چَرِيشِي وَتَا خُورْدِ

مرد گر گریه بیت چو شکست چه اولاد مدد زوریت یا چه همسر مدد
مصیبت و وهد و چه دتا مسترین مردم مدد گریه مرے آیت و
دردی احتمال اعمال "لَوْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلَّ" و سببی احتمال نفی که
نکوی زبان و دل انرا رنجت و چه یک پیمین کمزوری اگر ایاک بالا
لَوْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلَّ و همایه بودیانی رد بوت که آیانی کور و خدا
مددگار نیست ذلت و بد و یعنی آئی سر کردی ذلت نیت که مددگار
الوصحیہ - ہے صفحہ فوائد و یعنی چه اعلیٰ و اعلیٰ ہیں

سُبْحَنَ الَّذِي هُوَ
 ۴۶۲
 الْكَهْفُ ۸

عَوَجًا ۱ قِيَمًا لِيُنْذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا لِّمَنْ لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ
 تابے و تجھ کا تجھ کیسے تاہم دور بدنت چہ سختیں عذابیا پر اللہ عطا فرماتا و کل بدنت ایمانداران
 الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ۲ مَا كَثِيرٌ
 ہما کہ شریں عمل کنند بر آیان شرین جزا انت نہ دنت
 فِيهِ أَبَدًا ۳ وَيُنْذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۴ مَا لَهُمْ
 ہمودا ہمیشہ و ویم انیر بکنت یہ ہمایاں کہ گوشتنت اللہ زبگ ہست انت و نیستیں آیان
 بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ
 یہ اے خبرا علمے و نہ آیانیت پیرکان و مزین خبرے اے کہ در کیت چہ آیان و پان
 إِنَّ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ۵ فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسِكَ عَلَىٰ آثَارِهِمْ
 اے تمام دروغنت کہ گوشتنتش و نوں شاید تو و تا دل پٹ کنت یہ آیانے رندا
 إِنَّ لَكُمْ يَوْمَئِذٍ هَذَا الْحَدِيثَ أَسْفًا ۶ إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى
 اگر آیمان میارنت یہ اے کلاما پر امانی بوگا و تحقیق ماہر چیکہ پر زمین
 الْأَرْضِ زِينَةً لِّهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۷ وَإِنَّا
 سرا انت زمینیں لنگ پر آیماناکہ ماہد ری کینیں مردماں کہ کے چہ آیان شرین کار کنت و مارا
 لَجَعَلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ۸ أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ
 کنگی انت ہر چیکہ پر آئے ہست انت یک پے سیر گیں و چے تو خیال کنگ کہ غار
 الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا ۹ إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ
 و تلب و واجہ کاراں چہ مے قدر تمانی نمونیاں عجب تریننت و وقتیکہ جاگش گیت ہما و زایاں
 إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ
 ماں غار و تھا گڈ گوشتش آئی مے رب برے مارا چہ و قی نیمگا بخششے و تیار کین
 لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ۱۰ فَخَرَبْنَا عَلَىٰ إِذْنِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ
 پرما مے کار و درستی پدا ما پتنت آیان گوشتش ماں غار و چنتے سال

منزل ۴

بیت چوشکہ یک شریکے چہ دو می شریک مدد حاصل بیت یا چہ دنا مسترین مدد گرگ بہ بیت چوشکہ کمزورین مردم ذلت و
 طریقیانی نفی کنند بوت چوش بگوش ماں «لَوْ يَخْتَدُّ وَلَدًا» اولی احتمال ماں «لَوْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ»
 ماں کترہ ٹکینا۔ آئیے عظمت و کبریاں ۽ نیمک دنگوش گور کناٹینگ بوت یعنی انسان ۽ بایدرانت کہ حتی تعالٰی بزرگی ۽
 لطف ۽ کب ایش انت کہ ماں لَوْ يَخْتَدُّ وَلَدًا ۽ نصاریٰ ۽ و ماں «لَوْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ» ۽ مشرکین ۽ و ماں مَنْ
 پتنگ گرگ ۽ و ہد ۽ گون یعقوب علیہ السلام ۽ مقابلہ کنگ طاقت نہ داشت (العیاذ باللہ) حضرت شاہ صاحب ہنشہ کنت ہج
 نیت ————— تم سورۃ الاسراء بعون اللہ تعالیٰ وحسن توفیقہ فللہ الحمد والمننہ والصلاۃ والسلام علی صاحب الاسراء وعلی
 وشکرہ مستحق ہما خداوت بیت کنت کہ آئی ۽ و قی خاصین و مقرب ترین بندہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ۽

عَدَا ۱۱ ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَىٰ لِمَا لَبِثُوا

بہ حساب و رندا پادیں کنت تاکہ مابز این کہ چہ اے دوین ٹوئیاں کجام یچے شریادانت

أَمَدًا ۱۲ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْنَةٌ أَمَّا

ہمادے کہ جلتکشت ماقصہ کنیں گوں تو آیانے حال یہ راستی کہ آجئے جوان انت ایمانش

بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ۱۳ وَرَبُّنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَذِقُوا

آرت ہوتی تباؤا مکیش ہدایت دانت تک و آیان دلیں ڈڈ کنت و قتیکہ اوشانت

فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنُتَدْعُوهُنَّ دُونَهُ ۱۴

پدا گوشتش مے رب آسمانانیک وزین رب انت تو انجین آئیا بغیر چہ دگر یار معبود

لَقَدْ قُلْنَا أَذِ شَطَطًا ۱۵ هَؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ آلِهَةً

گڑا چہ برا مانا ہو دین خبر گوشتش اے مے قوم انت ٹاھینتش اللہ چہ بغیر دگر معبود

لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم بِسُلْطٰنٍ بَيِّنٍ فَمِنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ

پر چہ نیارنت پرایاں ظاہرین سندے پدا کیں زند ترین گنہگار چہ ہمایا کہستی

عَلَىٰ اللَّهِ كَذِبًا ۱۶ وَإِذْ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يُعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَاوَا

پہ اللہ سرادروغ و قتیکہ شمایک کنارہ بوت چہ آیان معبودان بغیر چہ اللہ گڑاؤن

إِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُم مِّن رَّحْمَتِهِ وَيُهَيِّئْ لَكُمْ مِّنْ أَمْرِكُمْ

بروت بندرت ماں آغا لاشنگ کنت پشتمے سرا شتمے رب چہ وتی رحمتا ڈتیار کنت پر شمشے کارا

مَرْفَقًا ۱۷ وَتَرَىٰ الشَّمْسُ إِذَا طَلَعَتْ تَزُورُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ

پہ آرام و ڈگندے روچا وقتیکہ ٹک کنت میل کنت چہ آیان غارا راسی

الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقَرَّبُ مِنْهُمْ ذَاتَ الشَّمَالِ وَهُمْ فِي فَخْوةٍ

نیمگا و قتیکہ ایرروت رد دنت و نارا چہ آیان چپی نیمگا و آماں کشادھیں جاگادنت

مِّنْهُ ذٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّ هُمْ يَهْتَدُونَ ۱۸

اودا اے چہ اللہ قدر تان انت ہر کسیا کہ راہ بدنت اللہ گڑا ہما پراہایت و ہر کسیا کہ

مَنْزِل ۴

سراجہ درستان اعلیٰ و کامل ترین کتاب نازل کنت و اے پیازمین و نند و کیں مخلوق و چہ درستان مسترب نعت و شرفدار فرمائیت بے شک ماں
اے کتاب و چچ و چوپیں خبرمان نیست آئی عبارت زیات آسان و فصیح و بیان و رہنزدل و اثر کنوک و براہ دارنت آئی تعلیم زیات درمیانی راہ و
شون دیوک و معتدل انت کہ ہر زمانگ و ہر تب و مناسب و عقل سلیم و مطابقت داروک انت ہج افراط و تفریط و مریشی و گنجائش نیست انت وک یعنی
تکذیب کنوکافی سراہر سکیں آفتے ماں دنیا و آخرت و چہ خداوند قہار و جانب و آئیوک انت چرائی اے کتاب ہر کس و آگاہ کنت (تنبیہ) "فتیہ" و
لھتین و معنی و "مستقیم" و زوران و محض پیشی مضمون و واسطہ تا کیدہ قرار داتگ یعنی ہر قدر مریشی و غور و فکر کن انت قدیک مودے و چوتی نہ کنڈرات مگر
واجہ فراء و اے لفظ و معنی چوش کنگ "قیما علی سائر الکتاب السماویہ" یعنی تمام آسمانی کتابانی صحت و تصدیق و سراہر جنوک و آیان اصولی تعلیمات و
ماں دنیا و قائم داروک ابو مسلم و گوشت "قیما بمصالح العباد" بندہائی تمام مصالحانی ضامن و آیان معاش و معاد درستان و ڈولدار کنوک بہر جاور و ہر چ
معنئے زورگ بہ بیت و آئی صداقت راستی و ہج شے

نیست وک بظاہر و چریشی و مراد آخرت و بدلہ یعنی

جنت انت کہ اودامؤمنین قانتین و دائمی و شئی ابدی

راحت حاصل بیت وک یہ خدا و اولاد تجویز کنگ و

مشہور و دیم و تفریط و نصاری انت و چوشکہ آج حدیثان

ظاہر بیت گوں ہمیشہ قرآن و حاملان (زور و کان)

داں قیامت و زیات واسطہ کسیت تاہم ماں لفظانی

عموم و روء لھتین فرقہ یہود کہ عزیر علیہ السلام و خدا و

جگ یا لھتین مشرکاں کہ ملائکتان و خدا و جنین

جگ قرار داتگش آہم داخل بوتنت چوش و جوش

اے جاگہ و اولاد تجویز کنوک کافران و بالخصوص

و نصاری و اخص خصوص و ہما ہم تراپ دیگر

بوت وک یعنی کجام تحقیقی و عملی اصول بہ اشانی

دست و نیست و نہ اشانی بیت و پیر کافی دست

ہست است کہ ما آیان کورانی ڈول و زندگیری و

چشیں مزین دپار و رنت چوش و جوش خداوند

تعالی و شان قدوسیت و سبحیت و اے مردمان

ہج خبر نیست کہ ماں آئی بارگاہ و چشیں گستاخی

کنان و کمیں میاری ہن نہ بیت دلیل و ثبوتانی

بدل و ماں اشانی پتینک و ہمے یکیں خبر نیست

کپتک کہ چہ زبان و یک دروغیں و ناہود کیں

خبرے دریشان کنان بہ بنت و و ہدیکہ چہ اشان و

ثبوت لوٹک بہ بیت تو پسہ دینت کہ ایش بندبہ

یک اسرار و راز انت کہ انسانی عقل بریشی

ادراک و عاجز انت وک یعنی اگن اے کافر

قرآن و جبران و مہ من انت تو شما (واجہ نبی)

ماں پریشانی و غم و نارا غمباد مکن ات شما

تبلیغ و دعوت حق و سرانجام ذات و ہم سرانجام

دیگہ کتے مہ منیت تو شما اینکہ دل نگران و دل و

تنگ مہ بیت نہ پشومان بہ بیت کہ ما چشیں

کو شستہ پر چاکتیں کہ ماں آئی و کامیابی نصیب

نہ بوت شما بہر جاور و کامیاب ات دعوت و

تبلیغ و مخلوق و شفقت و ہمدردی کنگ و کار و

کہ شما گلایش ات اے شے درجہ و مزن و بالا کنت

بے سختان اگن قبول نہ کنت تو تاوان ہمایانی

و فی جزند انت وک یعنی آئی ڈولدار و نیک و

درکان و زوریت یا آئی و بل کنان و آخرت و حاصل کنت ماں لہتین روایتان انت کہ ابن عمر و سوال کت یا رسول اللہ احسن عملاً کہ کجام مردم

انت و فرمائیت "احسنکوعقلاً و اورعکوعن محارم اللہ و اسرعکوفی طاعتہ سبحانہ" (ہر کس و فہم شربہ بیت چہ حرام و زیات پیریز

بکنت و خدا و فرمان برداری و نیک و زیات درکان بزوریت) وک یعنی یک روچے کاہ و لکش پیش درخت و غیرہ و چہ بن و ولگوچ کنان و زمین و

خشکیں میدانے جوڑ کنگ بیت ہما کسان کہ بریشی ڈولدار و براہ داری و کنوک انت آیان بخوبی لڑنگ لوٹیت کہ چرے چمک و دیک و آروکین چیزان

ہج باقی نمائیت دنیا و زمینی اسباب و توری ہر قدر زربارت و چہ مادی بودناکی "ترقی" و زمین و گل و گلزار کن ات داں و ہدیکہ چہ آسمانی ہدایت و روحانی

دولت و شے درستان ہورک بنت حقیقی و شنودی و دلمعی و چہ ابدی نجات و شما کردی شربیت نہ کن ات گڑی و دائمی کامیابی تہنا بہ ہما کسان انت کہ

آیان بہ حقیقی واجہ و شنودی و دنیا ہر یک کار بیوکین وفائی و شے و قریان کت بکنت و بہ حقیق کشک و سہ اگام جنان چہ

ہلک ہمیں درود تکلیفان پریشان نہ بنت و نہ چہ دنیا و طاقتور و زوراکیں ظالما فی تریس و بیم، اشانی قدم لرزنت۔ ہمے روادیم ترے اصحاب کہف و قصہ بیان فرمائیت و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و تسلا بن دات کہ شام و تارابہ اسے بد بختانی غم و غما و ممکن ات پرچ دنیا و زندگی و عیش و عشرت و سر اٹھل کنان اشان حق و راہتر مال گنتت آدرستان و چنڈ چنڈ کنان و پنجوش برابر کنگ بیت کہ نام و نشان ہن باقی پشت نہ کبیت و آخر کار درستان و خدا طرف و واتر بوان و روتی انت و ہما وقت و درستیں جڑھانی فیصلہ کنگ بیت و یعنی چہ حق تعالیٰ و عظیم قدرت و حساب و کہف و واجہانی قصہ کہ دیما پیداک انت بک چیستانے انت کہ ایشرا چہ حد و زیات عجب زانگ بہ بیت آسمان ماہ۔ روج و غیرہ و پیداک کنگ آیانی محکمیں نظام و قائم دارگ انسان و ڈولیں کمزور بنیاد و درستانی سرافضیلت دیگ ماں انسانان بنیان روان کنگ۔ اشانی گوئدین و ہورک دستیں جماعتان و مزین مزین متکبر و غرورناکیں مردمانی مقابلہ و کامیاب کنگ خاتم الانبیاء و غار و رفیق واجہ چہ دشمنانی گرفت و آزارت کنان و سہ روج ماں غار نور و جلگ۔ کافران داں غار و دپ و ونا رار سینگ وید احشکیں دستاں بیچ ترینگ، آخر لوگ و جاگہان و یل دیوکیں چند بے سروسامانیں نفران و تمام جزیرہ العرب بلکیں ماں مشرق و مغرب و ماں اینکر کمیں مدت و غالب و کامیاب کنگ آیا اسے و اسے ہمیں دگ بے شمار چیزان چہ اصحاب کہف و قصہ و عجیب انت۔ جینی گپ ایش انت کہ یہود و قریش و مشورہ دانگ ات کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و پہ آزمائش و چکاسگ و رد اسلہ سوال بکن ات، روح چہ چیزایت؟ اصحاب کہف و قصہ چہ ات؟ ذوالقرنین و سرگزشت چہ ات؟۔ اصحاب کہف و قصہ و عجیب بوگ و ردا زیارت اہمیت دانگت ہمیشکا ماں اسے آیت و اشان بیان کنگ بوٹ کہ آقصہ اینکر عجیب نہ انت چوش کہ شما فہم ات چریشی و باز مزین قدرت و عجیب۔ و غریب نشانی موجود انت دیم و اصحاب کہف و داستان اول سر و مجملہ پیدامفصل بیان فرمائینگ۔ گوشنت کہ اسے ہمتے و رناروم و یک ظالم و جبار بادشاہ دور و انت کہ آبادشاہ و نام لھتین و دقیاوس و گوشنگ۔ بادشاہ مزین بت پرستے ات و گوں جبروزوراک و بت پرستی و تالان کنوک ات۔ عام مردم سکی و ترس و خوف و و جبروزورہ دنیاوی نفع و ردا و قی مذہب و ویل کنان و بت پرستی و اختیار کنگ و لگنت۔ ہر و ہدے ماں لھتے ورنایانی دل و کہ آیانی تعلق گوں سلطنت و گروکان ات اشان و خیال اہت کہ یک مخلوق و ہا طرے و قی خالق و نازل و کنگ شرن انت اشانی دل چہ خدا ترس و چہ خدائی نور و پرائنت۔ حق تعالیٰ و اشان و گوں صبر و جوانمردی و توکل و دولت و سر رت و کرتنگت بادشاہ و روبر و پیش بوان و ہم اشان و کنڈ محو امین دؤبہ الہا لکد قلنا اذا شطط و نعرہ مستانہ بلندکت و ایمانی جرأت و دلیری و ظاہر کنان باز کسان و ہبکہ و حیران کت۔ بادشاہ و اشانی ورنائی و سر ارحم اہت و چیزے مصلحت و کار و باران آرمود نہ دات کہ اشان و فوراً قتل بکنت ہمیشکا اشان و چیزے روج و مہلت دیگ بوٹ کہ اتی معاملہ و سر اید فکر بکن انت۔ اشان و ت ماں و شورکت کہ چشیں فتنہ و و ہدے و ہدیکہ قدم چہ ظلم و زور و عاجز بوان آیانی لرزگ و خطرہ سر و سوارات و روتا مناسبت ہمیش رانتش کہ شہر و قریب ماں یک کو ہے و توک تل و چہ بہ بنت و آوہدے و قی گوم و شربارنت و اتری و اختیار بکنت، و دعاش لوٹ ات کہ خداوند!! تو گوں و قی رحمتاں مے مشکل و پرماسان بکن و رہ شونی و ہدایت و روائے راہ و انتظام و سرجم بکن۔ آخر چہ شہرستان و دریایان و ماں یک کو ہے و پناہش گیت و چہ و تائیچے و رامامورش کت کہ پوشاک و بدل کنان و و ہدے و شہر و برت تاکہ فروری چیزان و خرید بکنت و بیاریت و پدا چہ شہر و اخبار و احوال و ہم مارا سر بکنت۔ ہاکس کہ پہ اسے کاران مامورات یک روچے آئی و جال آورت کہ مروجی ماں شہر و سرکاری حساب و مارا شوہاز کنگ بوٹنگ۔ دیمے سیاد و ارشان و مجبور کنگ بوٹ گانت کہ مے نام و نشان و پیش بدارت۔ اسے گپ و رب (مذکرہ) بوان انت کہ حق تعالیٰ اسے درستانی سرائیکیارگی و اب و گرائی دور دات۔ گوشنگ بیت کہ سرکاری مردمان و اشان باز شوہاز کت بلے اشان و چہ معلوم نہ بوٹ دم بران و آخر اشان نشنت و بادشاہ و سوج و سرائیک رود و تختی و سرائے ورنایانی نام و مناسبتیں احوال بنیسان ماں خزانگ جاہ و ایر کنگ بوٹنت تاکہ آیوکیں نل چرے احوال و معلوم دار بیت کہ یک جماعت بہ حیران کنوکیں رہ بندے و بے گواہ بوٹ۔ ممکن انت کہ دیم تو بلیکیں اشانی و نام و را بہ بیت و لہتیں عجیبیں داستان سہرا بہ بیت۔ اسے ورنایانی مذہب کجام ات، ماں اشی و اختلاف انت لہتیں و گوشنگ کہ اسے نصرانی یعنی مسیحی دین و پروکار انت لیکن ابن کثیر و چہ قرائن ایشرا ترجیح دانگ کہ اصحاب کہف و داستان چہ مسیح علیہ السلام و پیش بکنت و اللہ اعلم (تنبیہ) و رقیم کوہ و توک و تل و گوشنت و مرقوم و معنی و ہم دنت یعنی نبشتہ کرتگیں چیز ماں مسند عبد بن حمید و یک روایت و کہ آرا حافظ و علی شرط البخاری گوشنگ چہ ابن عباس و رقیم و دومی معنی منقول انت یعنی اصحاب کہف و اصحاب رقیم یکیں جماعت و ولقب انت۔ ماں غار و جلگ و سوٹ و اصحاب کہف و نام گیت بوٹنت و چونکہ اشانی نام و صفت و غیرہ یک تختی و سرانسیگ و ایر کنگ گوشنگ انت ہمیشکا اشان و اصحاب رقیم و ہن گوشنت مگر واجہ ترجمہ کنوک و ادا اتی معنی زرنگ و ہر جا و ر و اصحاب کہف و اصحاب رقیم یک قرار و انگنت۔ لہتیں عالمانی رائے چوش انت کہ اصحاب رقیم و قصہ ماں قرآن و مذکور نہ بوٹنگ۔ محض عجیب بوگ و سوٹ و ماں اصحاب کہف و تذکرہ و آئی و حوالہ دیگ بوٹ و در حقیقت و اصحاب رقیم (کوہ و تل توک والا) ہما سکہ کس انت کہ چہ ہور و باران و تچان و ماں یک غارے و پناہ اش گیت چہ بزرے یک تلارے آہست و کیت کہ آئی و غار و دپ بندگت۔ آوہدے چہ رایان ہر یک شخصے و قی زندہ مقبول ترین عمل و حوالہ دیان و گوں حق تعالیٰ و فریاد کت و کم و کم و غار و دپ بیچ بوان بوٹ۔ امام بخاری و اصحاب کہف و ترجمہ کنگ و بد حدیث الغار و مستقل عنوان قائم کت و ماں آئی و اسے سہ اسے مردانی قصہ و گوں گیش و دیوار و درج کنان و شاید بہ ہمتے طرف اشارہ کنگ کہ اصحاب رقیم ہے مردم انت۔ طبرانی و بزار و گوں اسناد حسن چہ نعمان بن بشیر و مرفوعا روایت کنگ کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و رقیم و ذکر فرمائینگ ات و پدا اسے سہ اسے مردانی قصہ فی بیان کنگ ات۔ واللہ اعلم۔

صفحہ ۴۶۳ ء فوائد وای یعنی ہنچیں ٹیکے دات کہ سالانی سال ماں غار ء واب کینت اینکر آنکر ہج خبرے پہ اشانی گوشان نہ کینتگت۔
 وک سالانی سال ء ویدحق تعالیٰ ء اشان ء آگاہ کت تاکہ ظاہر بہ بیت کہ چہ اختلاف کنوکان کیا آیانی نوم (واب) ء مدت ء زیات صحیح اندازہ جت اے
 ظاہری گپ ایت کہ چشیں دراج کشیں واب ء رند و ہر یکہ آگاہ بوتنت تو قدرتی طور ء واب کیوکان و ماں دگہ گند و کان ء ہن اختلاف وجہ میگوئی بیت
 کسے کم مدت کنت کسے زیات کسے اے قصہ ء اقرار کنت و کسے اشیا بنو تکیں قصہ گوشان ء انکار کنت تو اشان ء آگاہ کنان ء اے گندگ مقصود اے
 کہ کجام جماعت پہ راستیں حقیقت ء سر بیت و اے حقیقت ء سر بوان ء بعث بعد الموت ء گر بچ ء تچ کنت کہ ماں اشی ء آوہد ء مردم جھپڑ
 کنگا کنت وای یعنی چہ ایمان ء زیات درجہ دات اولیاء ء وای یعنی مضبوط و ثابت قدم داشت کہ خبرش صاف گوشت وای یعنی و ہدیکہ رب

ہمانت تو معبود دگہ کسی ء اقرار دیگہ احمق انت
 ”ربوبیت“ والوہیت ہر دوہیں پہ ہائی مخصوص انت
 وک چو شکہ موجدان بہ توجید ء ردا صاف صاف
 دیلان ء پیش کنت اگن مشرکان پہ وئی دعویٰ ء
 راست گشوگ انت تو اے ردا صافیں دبیل
 پر چا پیش نہ کنت دلیل چہ کجا بیارنت۔ دروغ یاد
 ندرایت چریشی ء مستری دروغ دگہ چہ بیت کہ خدا
 شریک قرار بدینت وای یعنی و ہدیکہ چہ مشرکان
 دین ء ماوتار اسست و جد اکت تو ظاہری بیماہن
 چرایان جد ابوک المی انت و و ہدیکہ چرایانی باطلیں
 معبودان کنارہ کشی اختیار کت تو باید انت کہ
 چہ ہر نیگ ء و تار اسندان ء تہنایہ وئی معبود ء
 نیمگ ء جھلگ و چہ ہائی ء رحمت و لطف ء ایت
 دارگ بہ بیت و ت ماں و تاشور کنان ء شت انت
 ماں کوہ ء توک ء جاگمش گت وای یعنی خدا تعالیٰ
 چہ وئی کاملین قدرت ء آیانی رہشونی بہ ہنچیں جاگے ء
 کت کہ اودا گوں و لجمی ء آرام بکنت نہ جاگے ء
 تنگی انت کہ ساہ بہ منجیت نہ کجام و ہدیکہ روتاب
 پریشان بکنت ء غار جتوگ ء کشادہ و ہوادارت
 و چو شکہ ابن کثیر ء بنشتہ کترنگ کہ بہ گوریجان دیم برگ
 سوب ء بہ یک ہنچیں وصفے و شکلے ء آت کہ ماں
 آئی ء روتاب قد ضرورت ء سر بونگت و ایذار
 دیگ ء ابید چہ اودا درشتگ آت۔

ہے صفحہ ء فوائد وای یعنی ظاہری و باطنی
 رہشونی کل ماں ہائی اختیار ء انت بچار کہ و ہدیکہ
 دنیا گمراہ آت چو نکائی کہف ء واجہان ء بہ ہدایت ء
 سراقام داشت و سر ظاہر ء ہن بہ چوہیں عجیب
 غار ء نیمگ ء راہ سوچ دات وک گوشتنت کہ
 ماں واب ء جاوہر ء آیانی چماں بچ انت و اینکر
 دراجیں واب ء اشر چرایانی بدن ء ظاہر نہ بوتگ
 اے پیما کسے آیان ء بچاریت تو اے فہمیت کہ
 اشان آگاہ انت وحق تعالیٰ ء ماں آیان ترس
 و ہیبت ء شان پیدا کت و آجاگے ء دہشتناک
 کت تاکہ مردم تماشا جوڑ مکنت کہ اے آرام
 بہ بیت آیانی ہماہی ء یک کچے ہم ہست آت
 اشانی صحبت ء بہ آئی ء سراقام شرکت و صدیانی

۲۶۵
 الکھف ۱۸
 سبغون الذی ۱۵

يُضِلُّ فَلَئِنْ تَجَدَّلْتُمْ إِلَيْنَا مَرَّةً ۙ وَتَحْسَبُهُمْ إِيْقَاطًا وَهُمْ
 آرد بکنت گڑا گندے تو پہ آگاہ دوستے کہ رہی بیاریت وک تو گمان کنے کہ آگاہ انت وک
 سرقود و نقلبہم ذات الیمین وذات الشمال وکلبہم
 وابت و لیبیں ما آیان پہ راستی کشا و چپی کشا۔ و آیانی کچکا
 باسط ذراعیه بالوصید واطلعت علیہم لولیت منهم
 چیر گتگت وئی دوہیں دست ماں غار دپا۔ اگر تو سرک بکنے آیان بگندے گڑا تو پشمان ترپنے
 فرار ا و لولیت منهم رعبا وکذلک بعثہم لیساء لو
 بچہ چہ آیان و پڑے تو چہ آیانی ترساف و ہنچو مباد کنت تاکہ جست بکنت گوں
 بینہم قال قائل فمنہم کم لبتہم قالو البتہ ما و بعض
 بکد گرا۔ بیکتا گوشت چہ آیان چہ قدر مذہب جتگ شما گوشتش ماجتگ یک روچہ یا کتر چہ
 یوم قالو اربکم اعلم بہا لبتہم فابعثوا احدکم بورقکم
 روچہ یا گوشتش شے رب شرزانت کہ چہ قدر مذہب شما جتگ نون دیم بدیت بیکتا چہ و ت گوں اے
 ہذہ الی البدینۃ فلینظر ایہا ازکی طعاما فلیاتکم برزق
 کدارا شہر ء نیمگا پدا بچاریت کہ کجام و رگ ملہ ترانت نون بیاریت شے گوراوراگے
 منہ و لبتکلف و لا یشرعن بکم احد انہم ان یظہروا
 چہ آتیا و بہ نرمیا برت و شے حالیکے ء آمدنت پرچے کہ اگر معلوم بہ بنت چرشتہ
 علیکم یرجوکم او یعیدوکم فی ملتہم وکن تفلحوا اذا
 حال لا شمار ووک چہن کنت یا ترینت شمار ماں وئی دینا و آپہ شما کدی بہ مقصدا
 ابدا وکذلک اعترنا علیہم لیعلموا ان وعد اللہ حق و
 نہست وک و ہمد و لامر و ہن معلوم کنت پہ آیانی حالات تاکہ ازہ انت کہ اللہ وعدہ راست انت و
 ان الساعۃ لا ریب فیہا اذیتنا زعون بینہم افرہم فقالوا
 ماں قیامت ء آگاہ بچ شکے نیست انت و فیکہ جگڑہ کنگا کنت و تہوتا پہ وئی خبر سرک پر گوشتش

منزل ۴

سال زندگ منت اگر چہ یک ء دارگ بدانت و لیکن بدانی توک ء یک نیگہ ہم بیت و اللہ ذرا السعدی الشیرازی سہ پسر نوح بایداں بنشتست
 خاندان بنو نوح گم شد۔ سگ اصحاب کہف روزی چند پڑے نیکاں گرفت مردم شد۔ وک چو شکہ وئی قدرت ء اینکر دراجیں مدتے اشان ء
 واپینتگ آت ہے پیما بروقت اشان ء آگاہ کت، پدا اہنت تو و تانگ و تران ء لگنت کہ ماچنکر دیر ء و پتگیں لہتیں ء گوشت یک
 نیم روچے ء یعنی باز کم، ابید گران ء گوشت کہ چہ مفتیں بحث ء چے فائدہ؟ اے بابت ء خدا شر ترزانت کہ ماچنکر و پتگیں۔ نون شما وئی کار و بکن آت
 یک کسے ء اے کداراں دیان ء بازار ء روان کن ات کہ ایک دکانے ء حلال و ترس و رگ ء چاران ء خرید بکنت و بیاریت اے خبر المی انت کہ
 آئی ء گوں مزین ہو شیری ء روگ و ایک و پدا گوں نرمی ء معاملہ کنگی انت کہ چہ بازار ء مردمان کسے مے بابت ء زانت مکنت و اگن نہ اشی ء
 انجام پتا سگ خرابی ظاہر کنت اگن ظالمیں بادشاہ ء مے حال ء گیت تو مارا یا و سنگسار کنت یا گوں زور انسری مارا چہ دین ء بدر راہ کنت العیاذ

بائش چوش بوت تہ ہر جہاں علانیہ کامیابی کے مالوٹیں آکر ہی ہم حاصل بوت نہ کنت چیا کہ حقین دین و برترنگ اگر چہ گوں جبر و اکراہ بہ بیت الوالہرم مؤمنانی کاربیت نہ کنت (تنبیہ) منی خیال و "یَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ" محض چہ تقلیل مدت و کناہر انت چہ و اب و جاہ بران و اینکر دراجین مدت و ہن آیان قلیل مارت راست انت مہرنگیں و وپنگیں یک پیمانت، "یَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ" گوں آو و حرف و کار مرزی ہنجوش بران چوشک ماں سورہ مؤمنون و انت "کَوْنُكُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ قَالُوا الْبَيْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْئَلِ الْعَادِينَ" (مؤمنون رکوع ۶) وک چریشاں یکے و کلداران زوران و بازار و شت اودا و رستیں چیزان و بالابالاجارت اے مدت و بازقرن بدل بوتلنت بازار و مردمان و اے کلداریسکہ و گندان و حیران بوتنت کہ کجام بادشاہ و نام انت و کجام عہد یگنت اشاں ہنجوش فہمت کہ اے شخص و کوہنیں کلین خزانگے دست کینگ۔ کم کم حال بادشاہ و سر بوت آئی و ہما کوہنیں سختی طلب کت کہ اے سرچند نام و نشان درج انت کہ اے مردم اناگت و نامعلومیں رہبندے و فلان سن و کار بوتنت تحقیق و معلوم بوت کہ اے ہما بے گو اہیں جماعت انت۔ ہما

دور و ماں شہر و بازار و "بعث بعد الموت" و بار و مزن چہڑھے پاد اھنگت۔ کسے و گوشتگت کہ چہ مرگ و پندنگی نیست کسے و گوشتگت ات کہ محض روحانی بعث انت جسمانی نہ بیت کسے معاد روحانی و جسمانی ہر دوکانی متوک ات آوہد و بادشاہ حتی پرست و انصاف دوست ات لوٹکنی کہ چہ یک نیمکے و ہنجیں مثالی دست و بکیت کہ چرائی و ماں سر پدنگ و آسانی بہ بیت و نا فہمی و رہبند کم بہ بیت اللہ تعالیٰ اے نظیر دیم دات آخر کار آخرت و منکران اے حیران کنوین قصہ و گندگ و اشنگ و زند آخرت و سرا ایمانش آرت، اے ندرگ و خصوصاً اشانی بتانی سرا آخر دور دات۔ زانتش کہ حق تعالیٰ و مار ایم تریاب داتگ کہ اے قصہ ہم چہ دومی زند و زندگ بوج و کم نہ انت (تنبیہ) اھتین و "اِذْ يَتَنَزَّعُونَ مِنَّا أَمْوَالَهُمْ" مطلب چوش گنگ کہ حق تعالیٰ چہ اصحاب کہف و احوال و مردمان و ہما و ہدہ معلوم دارکت و ہدیکہ بہ اصحاب کہف و بابت و مردمانی درمیان و چہ چا و چہڑھے بناء بوتگت کہ ہما لھتے ورنما کہ چہ دراجین مہرے و بہ آیان بار و اشکنانیں ویداکیں کہ آیکر غائب بوتنت پدا حال ہج درناھت کہ نجا نگوشنت کجا نگواشانی نسل تالان بوت نوں چونکائی زندگ یشت کینگت درست مہرنگ گوں خاک و آوار بوتگت ما اے مسئلہ و یکے و یک پیسے و گپ جتگت دومی کس دگر رنگے و وئی خیال ظاہر کر تگت کہ اناگت و حق تعالیٰ و چہ حقیقت و پردگ دورکت و تمام اختلافات ہلاس کر تنت۔ ہما صفحہ و فوائد و اے خبر نیست کہ چہ نشی و بعد اصحاب کہف زندگ ماننت باہیران بوتنت۔ ہیران بوتنت تو کدی بوتنت و زندگ ماننت تو داں کدی و زندگ منتت یا داں کدی ماں انت بہر جا و و شہر و مردمان چرایاں عجیب و غریبیں احوال و معلوم دار بوان و وئی عقیدت عقدی و درانگ و واسط و اہتش کہ بہ ہما غار و نزدیک و یک جلگے بطور یادگار بہ بندنت کہ چریشی زبانت کنوکان و سہولت حاصل بہ بیت ماں اہیں

ابنوا علیہم بنیاناً ربہم اعلّم بہم قال الذین غلبوا بہ بندت آیان سرا یک جاگے۔ آیان رب شرزانت آیان حال گوشت ہما کسان کہ کیش بوتنت علی امرہم لنتخذن علیہم مسجداً ۲۱ سیقولون ثلثہ و پوتے کاراں مابندیں۔ بہ آیان سرا یک مسیت و نوں ہتے گوشت آتے کسنت رابعہم کلہم و یقولون خمسہ سادسہم کلہم رجا چارمی آیان پچک انت و لھتے گوشت آتے ششمی آیان پچک انت و مہرنگ جگن بالغیب و یقولون سبعة و ثامنہم کلہم قل ربی اعلّم بہ نادیدہ و۔ و لھتے گوشت کہ آہفت انت و ہشتمی آیان پچک انت تو بگوش کہ منی رب شر بعد تہم ما یعلمہم الا قلیل ۲۲ فلا تبار فیہم الامراء زانت آیان حسبا زانت آیان مگر کینے۔ نوں تو جگدہ مکن ماں آیان خبر مگر ہیری ظاہراً ولا تستغف فیہم منہم احداً ۲۳ ولا تقولن لشیء جگدہ و جگت مکن آیان حال و چہ آیان یکتا و۔ و ہجہر مگوش بہ کار یا کہ ائی فاعل ذلک غداً ۲۴ الا ان یشاء اللہ و اذکر ربک اذا من اے کارا باندات کناں۔ مگر اے کہ اللہ بلوٹیت و یادکن و وئی پروردگار و وٹیکہ نسیت و قل عسی ان یتھدین ربی لا قرب من ہذا ارشداً ۲۵ بہ شمشے و بگوش امیدی کہ منی رب سوج بدنت منا چہ اشیا چہ نزدیک تریں راہے یکے و وکبتوا فی کہفہم ثلث مائۃ سنین و اذادوا تسعاً ۲۶ قل و جلتش ماں و وئی غار و سید سال و و گیشیں و گرنہ سال و بگوش اللہ اعلّم بہا لبثوا لہ غیب السموت و الارض ابصر بہ اللہ شرزانت بہ ہما گے کہ آیاں جگت۔ ہما یے کتر انت چیریں خبر آسمانانیک زمین و وچوں عجب عذبت و اسمع ما لہم من دونه من ولی ولا یشرک فی حکمہ احداً ۲۷ و اشکنت و نیست انت بہ بندیاں ہجہ ہما یا ہجہ دوستے۔ و شریدار نہ کنت ماں و وئی حکما ہجہ کس

اختلاف پیدا بوت کہ چوین جلگے جوڑ کنگ بہ بیت و اختلاف و تفصیلان و خدا باندات و اے ہن ہما و معلوم انت کہ اے تجویر آیان مرگ و پند بوت یا چرائی و پیش دوبارہ و اب کنگ و جاوہ۔ مردمان و دان غار و سر بوان آیان ملاقاتش نصیب بوت یا نہ بوت پدا ہن اتر داریں و بار سوخیں مردمانی رائے چوش بوت کہ غار و نزدیک و یک عبادت جاہ جوڑ کنگ بہ بیت اصحاب کہف و بابت و ہجہر اشی کہ یکا بین موحد و متقی انتت یقینی پیمان چوش گوشتگت بیت نہ کنت کہ کجام ہی و شریعت و پیروکار انتت و لیکن ہما مردمان کہ معتقد بوان و اودا جا کیش بست انصاری انتت ابو حیان و "بحر محیط" و اصحاب کہف مرتبہ و شان و متعین کنگ و واسطہ بازیں اقوال نقل کر تگت۔ من شاء فلیراجع۔ (مہرکس لوٹیت آتیا بجا ریت) و یعنی سامعین و اصحاب کہف و داستان و اشکنان و چوشکہ مردمانی ہیل و عادت انت اشکل و تیران و شاک دینت کسے گوشتگت کہ آسہ انتت چہارمی آیان پچک ات، کسے آیان و ہجہ کناں و ششمی پچک و شمار کنت و لیکن اے درست قول ہنجوش انت کہ کسے نشانہ و گندگ ابید تیران و ہجہت ممکن انتت قسم قسم و گپانی کنگ و چہ

جاہلی ء ابید رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ء امتحان گرگ مقصود بہ بیت کہ بچاریں باریں کہ ماں اے معاملہ ء واجہ چے گوشتیت پر چیا کہ احتمال انت کہ یہود ء آیان ء صحیح تعداد ہفت پیش داشتگت کہ اے بابت ء دیم ء ماں قرآن ء اشارہ انت و سل یعنی ماں اے پیما بے اعتباریں خبرانی توک ء بھیرہ کنگ بے فائدہ انت چہ عدد ء معلوم بوگ ء کجام اہمیں مقصدے تعلق نہ داریت ہر قدر خبر خدا ء پیش داشت چہ آئی زیات تحقیق ء رند ء کیگ یا ہر قدر تردیدرت پاک ء کنگ چہ آئی زیات بھیرہ کنگ و تردید کنگ مفتیں کیگ ایت . واجہ ابن عباس ء فرمائینت من چہ ہماکین مرد ماں گوناں کہ آیان چہ قرآنی سیاق ء معلوم کنت کہ اصحاب کھف ہفت انت پر چیا کہ حق تعالی ء و دو قولان ء و درجما بالغیب ء فرمائینت گوں سیمی قول ء نہ فرمائینت چریشی ء ابید بیان ء رھنڈ من بدل بو لنگین انت اولی دو جملہانی تہا و اذ عطف نیست ات سیمی و اذ عطف ء کو مایارگ چوش گوش پریشی زور پر دگی انت کہ اے قول ء گو شوک کوں سر جبین بصیرت و وثوق ء چہ واقعہ تفصیل معلوم دارنت لھتین ء بہ اشیء تأیید ء چوش بہن گوشتگ کہ ساری ء چہ

”قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ ء كَيْفَ قَائِلٌ ء

انت بگندہ اصحاب کھف، کہ انشان خدا خبر سرفراز محکم داشت گزراہ وقتی ہر بانی، انشان، چونیں خونیں جاگہ عنایت کنت و ۲ یعنی آئی دیدار و شنودی حاصل کنگ، شوق، گون مزین اخلاص، دائما مام عبادت، مشغول بنت مثلاً ذکر کنت قرآن دانست و نماز ان، دائم قائم داران انت حلال و حرام، توک گیش و گیوار کنت خالق ہر دو دنیا حقوقان، جاہ یارنت، ملی توری بہ دنیاوی حساب، معزز و مالدار نہ انت چو شکہ اصحابان آوہد، عمار، صہیب، بلال ابن مسعود وغیرہ رضی اللہ عنہم انت اے ہمایا مخلصیں مؤمنان، چہ صحت و ہم مجلسی استفادہ کنگ، مودہ بدے و بکسے، گوشک یا اشکنگ، رد انشان چہ وقتی دیوان و مجلس، دور مدار و گ، یعنی چہ ہما غریب بد حالیں مخلصان، ویل کنان، مزین مزین متکبر دنیا دارانی نینگ، اے خاطر، مجاہد کہ چریشانی مسلمان بؤگ دین اسلام، رونق حاصل بیت، اسلام، اصلی عزت و رونق مادی و شحالی و چہ طلاہ فقرہ و کلداران نہ انت مضبوطیں ایمان و تقویٰ چہ اعلا یں درجہ، خوین اخلاق و هیلان حاصل بیت دنیا، دولدار محض فانی و مثل ساہگ، اندیم بیوک، انت حقیقی دولت چہ تقویٰ و تعلق مع اللہ و ذر کیت کہ آرا شکست ہست نہ زوال چنانچہ ماں غار و واجہانی داستان، خدا، یاد کنو کافی و دنیا، طلب گارانی آسہ (انجام) معلوم بؤت و گ، یعنی ہما کسان کہ آیانی دل ماں دنیا، نشہ، مست بوان چہ خدا، یاد، غافل و ہر و ہر، وقتی نفس و وابستگی و شنودی لوٹت بہ خدا، اطاعت، ہٹ کنوک و ماں ہوا برستی، پیش کیگ آیانی دستور انت چشیں برست غافلانی خبرانی سر اشما و لگوش گور مکن ات توری سر ظاہری، بلی آمن دولت و جاہ و ثروت، خدا بند بہ بنت، ماں روایتان انت کہ لہتیں قریش، سردار ڈولیں مالداران گون واجہ نبی، گوشت کہ اے رذیلان، چہ وقتی نزدیک یاد کن تانکہ سردار تہی نزدیک، نشت بکنت، انشان رذیل غریبیں مسلمان، را گوشت و سردار و دولت مند کافران، ممکن انت کہ واجہ، مبارکین دل، اے خیال بگوریت کہ اے غریبان، کیں دیر، دور دارگ، تہا چہ مضائقہ بیت اے و بچا یں مسلمان انت مصلحت، نظر قائم داران، رنجیدہ نہ بنت و اے مالدار اے جاوڑ، اسلام قبول کنت پریشی، سرا اے آیت نازل بؤت کہ شما ہجر اے متکبرانی خبر، گوش مدارت چیا کہ اے ناہودگیں فرمائش و تظاہر کنت کہ ماں اشانی توک، حقیقی ایمان، رنگ، قبول کنگ، جوہر نیست گزرا محض بہ یک موموین فائدہ، خاطر، مخلصانی احترام، پرچا نظر انداز کنگ بہ بیت و من گون ہیر و غریب، اے ڈول معاملہ کنگ، چہ احتمال انت کہ عام مردمانی دل، توک، پیغمبر، جانب، معاذ اللہ نفرت و بدگمانی پیدا بہ بیت کہ آئی تاوان چرے تاوان، بازیات درایت کہ بمقابلہ، اے پیہیں متکبرانی اسلام قبول نہ کنگ، جاوڑ، اکن اندازہ جنگ بہ بیت و، یعنی چہ خدا، نینگ، حقیقی خبر کنگ بؤت کسے قبول دار بیت یا نہ بیت آئی، پریشی، چہ پرواہ نیست ہر چ نفع و نقصان بیت آہنناشمے بیت منوک و نہ منوک ہر دو بینان، باید انت کہ وقتی انجام، بارو، فکر بہ کنت کہ آئی بیان دیما آہوک انت دنیا، نش ویش فانی انت کہ چ

شکست ہست نہ زوال چنانچہ ماں غار و واجہانی داستان، خدا، یاد کنو کافی و دنیا، طلب گارانی آسہ (انجام) معلوم بؤت و گ، یعنی ہما کسان کہ آیانی دل ماں دنیا، نشہ، مست بوان چہ خدا، یاد، غافل و ہر و ہر، وقتی نفس و وابستگی و شنودی لوٹت بہ خدا، اطاعت، ہٹ کنوک و ماں ہوا برستی، پیش کیگ آیانی دستور انت چشیں برست غافلانی خبرانی سر اشما و لگوش گور مکن ات توری سر ظاہری، بلی آمن دولت و جاہ و ثروت، خدا بند بہ بنت، ماں روایتان انت کہ لہتیں قریش، سردار ڈولیں مالداران گون واجہ نبی، گوشت کہ اے رذیلان، چہ وقتی نزدیک یاد کن تانکہ سردار تہی نزدیک، نشت بکنت، انشان رذیل غریبیں مسلمان، را گوشت و سردار و دولت مند کافران، ممکن انت کہ واجہ، مبارکین دل، اے خیال بگوریت کہ اے غریبان، کیں دیر، دور دارگ، تہا چہ مضائقہ بیت اے و بچا یں مسلمان انت مصلحت، نظر قائم داران، رنجیدہ نہ بنت و اے مالدار اے جاوڑ، اسلام قبول کنت پریشی، سرا اے آیت نازل بؤت کہ شما ہجر اے متکبرانی خبر، گوش مدارت چیا کہ اے ناہودگیں فرمائش و تظاہر کنت کہ ماں اشانی توک، حقیقی ایمان، رنگ، قبول کنگ، جوہر نیست گزرا محض بہ یک موموین فائدہ، خاطر، مخلصانی احترام، پرچا نظر انداز کنگ بہ بیت و من گون ہیر و غریب، اے ڈول معاملہ کنگ، چہ احتمال انت کہ عام مردمانی دل، توک، پیغمبر، جانب، معاذ اللہ نفرت و بدگمانی پیدا بہ بیت کہ آئی تاوان چرے تاوان، بازیات درایت کہ بمقابلہ، اے پیہیں متکبرانی اسلام قبول نہ کنگ، جاوڑ، اکن اندازہ جنگ بہ بیت و، یعنی چہ خدا، نینگ، حقیقی خبر کنگ بؤت کسے قبول دار بیت یا نہ بیت آئی، پریشی، چہ پرواہ نیست ہر چ نفع و نقصان بیت آہنناشمے بیت منوک و نہ منوک ہر دو بینان، باید انت کہ وقتی انجام، بارو، فکر بہ کنت کہ آئی بیان دیما آہوک انت دنیا، نش ویش فانی انت کہ چ

يَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُنْدُسٍ وَاسْتَبْرَقٍ مُتَّكِينَ

گوراکنت سبزین پوشاک چہ تنکیں و بزیر آبریشمال بند وینت

فِيهَا عَلَى الْأَرْكَانِ نِعَمَ الثَّوَابِ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ۝۳۱

اودا ماں تختانی سرا، چونیں جوانیں مزدے و چونیں شری آرام جلیے و بیان کن

لَهُمْ مَثَلًا لِّرَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَ

گون آیایں دو مرد، مثلاً، اڈیں کت پہ یکیا چہ آدویناں دو باغ چہ ہنگورا و

حَفَفْنَاهُمَا بِبُخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا نَرْعًا ۝۳۲

چہ چاگرد اپلیں کنت آدوین باغ پرچ و کتیں آدوین باغانی دریا ناکشاری ہر دو کیں باغاں

أَتَتْ أَكْهَامًا وَلَمْ يَظْلِم مِّنْهُ شَيْءًا وَفَجَّرْنَا خِلْفَهُمَا نَهْرًا ۝۳۳

پورہ ثمرہ دات و کیش نہ کیش، ثلث چہ ثمرہ دیگاچ و جاری یں کت ماں آہر دوکانی تہا جوت و

كَانَ لَهُ ثَبَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ

ہستت آمد، و کہ ہر قسم ثمرہ و پدا گوشتی گون و ہما را و آگپ جنگایت گون آہیا کہ من گیشاں چہ تو پہ

مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ۝۳۴ وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا

مال و من گیشاں چہ تو پر م و و داخل بؤ ماں و باغ و آہر کنگایت پہ و تی نفسا و گوشتی کہ

أَخْظَنُ أَنْ تُبَدِّلَ هَذِهِ أَبَدًا ۝۳۵ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَ

من گمان نہراں کہ ویران بیت اے باغ کردی، و من گت نہراں کہ قیامت قائم بیت و

لَئِنْ رُدِّدْتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنْقَلَبًا ۝۳۶

اگر بند جبرامن برگ بوتوں و تی رب، گور اگر آفرور بیت منرا چہ اے باغاشتریں جاگرف و گوشت

لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتُ بِالذِّمَىٰ خَلَقَكَ

گون آہیا آئی ہما را و آگپ جنگایت گون آہیا کہ تو منکدوتے چہ ہما یا کہ پیدا گت ترا

مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّكَ رَجُلًا ۝۳۷ لَكِنَّهُ هُوَ اللَّهُ

چہ خاک، کہند چہ تر پیسے آپ، پدا اسلامتیں مردے کتی ترا، لیکن من گوشاں کہ اللہ

منزل ۴

ارزشتہ ندریت اشیء لطف ہما و ہدے کیت کہ آخرت و فلاح و ذریعہ جوڑ بہ بیت اودا تہما مال داری کار، نہ نیت بلکیں ادا و بازیں شکستہ وید بد حالیں مردم اودا ماں عیش و آرام، نہ بنت و آفات ہن آس و بنت و گ، یعنی چہ گرمی و بازی و نش گریٹ، تو، العطش، و توار و جنتت تو اشان نیل و بن چلوک یاریم و ڈولیں آپ دیگ بیت کہ سکیں گرمی و تیزی و سوب، دیم، پیلوشیت، و یعنی ادنی، چہ ادنی تر یں نیکی ہن کم نہ بیت بدلہ پورہ پورہ دیگ بیت و تانکہ پیش دارگ بہ بیت کہ اصلی و دائمی دولت مند کجام کس انت، سنگد یاریشمی گدانی و ہے ہما جنت، اے دگہ نعمتانی خاص کیفیت و مام دنیا، ماز انت کت نہ کنیں پرچیا کہ ماں مے محسوس چیزانی رد اجاہ مندر کجام سرچیں مثلاً موجود نہ انت، ہے صفحہ و فوائد و شاید سر بری بندیک بارگیں ریشم و واستری بزین ریشم، بیت کما یفہم من قولہ تعا، بَطَّأْنَهُمَا مِنْ اسْتَبْرَقٍ (رحمن رکوع ۳۷) یا ہر دو بین قسماں جدا جدا کار مز بہ بنت و اللہ اعلم، مام موضح القرآن، انت واجہ نبی، فرما ینت طلاہ، ریشمی گد مرد بینان، ماں بہشت، و رسیٹ ہر کسے اے چیزان، ادا پر کنت اودا پر کنت نہ کنت و یعنی سر جاہانی

رَبِّیْ وَلَا تُشْرِكْ بِرَبِّیْ أَحَدًا ۝ وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتْكَ قُلْتُ
 مَنِ رَبِّیْ أَنْتَ مِنْ شَرِّکِ لَنْکُنَّ کَوْنًا وَوَقْتُکَ تَوَاضَعُ لَیْلًا وَنَیْلًا ۝
 مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَىٰ أَنْ أَقْلَ مِنْکَ مَالًا وَ
 وَلَدًا ۝ فَعَسَىٰ رَبِّیْ أَنْ یُؤْتِیَ خَیْرًا مِّنْ جَنَّتْکَ وَیُرْسِلَ
 عَلَیْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَتَصْبِرْ صَبِیْرًا ۝ أَوْ یُصِیْبْ
 مَاؤُهَا غُورًا فَلَنْ تَسْتَطِیْعَ لَهُ طَلَبًا ۝ وَأُحِيطْ بِثَمَرِهِ فَاَصْبِرْ
 یُقَلِّبْ کَیْفَہُ عَلٰی مَا أَنْفَقَ فِیْہَا وَہِیَ خَاوِیَةٌ عَلٰی عُرُوشِہَا
 وَیَقُولُ یٰلَیْتَ تَنبِیْ لَمْ تُشْرِكْ بِرَبِّیْ أَحَدًا ۝ وَلَمْ تَكُنْ لَہٗ فِئۃً
 یَنْصُرُوْنَہٗ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا کَانَ مُنۡتَصِرًا ۝ هٰذَا لَکَ الْوَلٰیۃُ
 لِلَّهِ الْحَقُّ ۝ هُوَ خَیْرُ ثَوَابًا وَخَیْرُ عَقِبًا ۝ وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا
 الْحَیۡوۃَ الدُّنْیَا کَمَاۤ اَنْزَلْنٰہُ مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ بِہٖ نَبَاتُ
 الْاَرْضِ فَاَصْبَحَ ہَشِیْمًا تَذُرُوْہُ السَّرِیۡحُ ۝ وَکَانَ اللَّهُ عَلٰی کُلِّ
 شَیْءٍ شَآرِعًا ۝

مذلل

سرا کہ دیان و گون مزین عزت و آرام و نند و ک بخت و اسے کافر غنی و مومنین فقیر مثال بیان فرمائیں کہ ماں اسے رد ادنیاء بے شانی کفر و تکبر و بد انجامی و ایمان و تقویٰ و مقبولیت و سرایم تراب دیگی انت اے دو میں مردان کہ اشانی مثال بیان بوت واقعی موجودات یا محض یہ سر و سوج و مثال یہ بندے خیر و عیال و عیالانی اسے بابت و ہر دو میں قول انت و تمثیل و فائدہ گہر جا و درہ حاصل انت۔ وک یعنی باغانی چپ و چاگرد و پیل چجانی جت و دو میں باغانی میا بجی و زمین فی ویل کت کہ ماں آئی و کشت و کشار بو تکت تا نکہ غلہ و ثمرہ ہر دو میں دست بکینت وک یعنی جوش نہ انت باغ و ثمرہ دات و دو می و نہ دات یا یک درختے و زیات بردات و دو می و کم وک یعنی باغانی در میان و جت و آب گوں حساب و کرمبگ انت کہ نظر و ہن فرحت حاصل بہ بیت و ہور مینیت پیدائش باغ و خشکی و سلامت بمائیت۔ وک یعنی ہر چیکہ خرچ کت یا کمائی کت آئی ثمرہ باز خوب حاصل بوت و ہک ہمیں عیش و عشرت و آسودگی و سامان جمع بو تکت نکاح کتی چہ آئی ثمرہ ہن خوب حاصل بوت بنان اولاد بکثرت پیدائت وک یعنی مال و دولت و برادری من چہ ترا باز زیات داراں۔ اگن من بہ مشرکانہ نہ ہند اختیار کنگ و رد اباطل بہ یونیناں تو اینکر آسانش و آرام و خدا بند

چونکائی بو تکتاں آئی مشرک بوگ چریشی و معلوم بیت کہ چہ آفت و سر بوگ پد پشومان یوان و جوش گوشی یا لیتنی لکھ اشک برقی آحدہ معلوم بیت کہ آئی و غریب ہبل کہ آپکائیں موقدے ات شرک باطلی و ظاہر کنگ و گوں ہور چہ شرک و توبہ کنگ نصیحت کنگا بیت کہ آئی پستہ جودات کہ من چہ ترا مال و برادری و گیش آں چون یقین بکنان کہ من بہ ناحق آں و تہی ہمیں شدہ آڈال بہ حق و سرابہ بیت وک ماں شرک و گرفتار ات، دماغ تی چہ کبر و غرور و نشہ و پرتات اید گری حقیر زاننگ انت و خدا قدرت و جباری و سرا آئی نظر نہ شکت۔ نہ جوش فہمتگی کہ دیم ترہ منی انجام چون بیت بس ہمے باغ برائی و جنت ات کہ آراء را ابدی خیال گزشتگی وک یعنی منی و ہد و ہد گوں آرام و گوزانہ انت و من تمام بند و بست ہنجوش ہرج گزشت کہ داں منی زندہ اے باغانی تباہ بوگ و سر ظاہر و ہج خطرہ نیست۔ مانت بعد الموت و قصہ بیکے اول و منار یقین نہ بیت کہ چہ مرگ و پد ریزگیں ہڈان و دوبارہ زندگی حاصل بیت و ما خدا و رب و رب و پیش کنگ بین لیکن اگن جوش ہن بہ بیت تو یقینا منار چہ را بہترین سامان اودار سگ لوٹیت اگن منے ہر کتان خدا ناپسند ہوتین انت تو ماں اے دنیا و چشیں فراوانی پر چادائی۔ جوش بکوش کہ ادا کشادگی ہمے نشان و دنت کہ اودام ماعیش کنیں۔ ہم صفحہ و فوائد وک یعنی ہا خدا تہی اصل (آدم علیہ السلام) و چہ بے جانیں خاک و، پد ترا چہ زمینی پیداوار و خلاصہ ویک ادنائیں قطرہ و پیدا کنان و ترا زندگی بخشیت و جسمانی و روحانی قوت دیان و ترا زند و پزورکت آیات را بریشی انکار انت کہ آترا چہ مرگ و بعد دوبارہ زندگی کت نہ کنت یا دا انگیں نعمت و کچ گیت نہ کنت؟ منی عقیدہ جوش نہ انت بلکین من یقین داراں کہ آتہنا منے رب انت ما آئی خدائی و کس شرک نہ انت پدائے وک مجال انت کہ بہ آئی حکم و اختیار و دیما چون و چرا کت بکنت۔ وک یعنی مال و اللہ نعمت انت لیکن چہ ہبل کنگ و کفر ظاہر کنگ آفت کیت۔ باید ات کہ ماں باغ و داخل بوگ و ہدہ «مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هٰذِهِ أَبَدًا» و

بدل و «مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ» بگوشتینی۔ یعنی خدا ہر چیکہ بلوٹیت عطاء فرمائیںیت ماں منے توک و ہر چ زور و قوتنہ ہست انت ہما فی امداد و اعانت انت ابلوٹیت تو ماں یک دمانے و سلب اش بکنت ماں روایتا نہ انت کہ و ہرے مردم و ماں وکی لوگ جا گہاں آسودگی نظر و بیت تو ہمے لفظان و بگوشتیت: مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ وک یعنی ماں دنیا و ماں آخرت وک یعنی یک کہ میں طوقا نے جست بہ بیت یا د کہ آسمانی آفتے نازل بہ بیت کہ تہی تکبر و سرکشی و سزا و دباغ و ویران و لگتال کنان و چو میدان (پٹ) و صاف بکنت یا جو آب و خشک بکنت پد ہر چت کوشش بکنے آپ ترا ارمسیت وک یعنی دستاں و نشان و افسوس کت وک حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت آخر آئی باغ ہما یا بو ت ہنجوش کہ جنکیں مرد و زبان و در کینگت شب و آسمانی آفتے ماں آس و صورت و باغ و سرا کیت درست سُنک و پزورکت مرد و مال خرچ کنگت کہ وکی بن مال و زیات بکنت چہ آئی واصل ہم شت وک مگر نوں چہ افسوس وک وک چہ حاصل بیت و ہدیکہ مرغاں دراہیں کشار وارت و ہلا س کت و اے افسوس و پشومانی چہ خدا ترس و نہ ات محض دنیاوی ثاوان و دیما داران و ظاہر کت وک یعنی نہ برادری کا راتنگ

وہ اولاد و نہ ونگڑیں معبود کہ آیان و خدائی و شریک قرار داتگت و نہ ماں و قی جند و اینکر طاقت مان آت کہ خدای عذاب و بختیں یا بدلہ گیت بکترے۔
 و یعنی عملے بدلہ کتے و رادنت ہمارا راست انت ادا واد اھر جاگہ و اختیار مالک ہماوت انت کتے و مجال نیست انت کہ بر آئی فیصلہ
 دخل دات بکنت فل یعنی دنیا و ہمار کی بہار و فانی و زوت زوال بیوکیں تر و تازگی و مثال و چوش بزبان کہ خشکا وگ و مر و گیں زمین و سر و ہور و آب
 کیت یگیں دمان و آ زندگ بوت چہ بزین درخت و چہ جدا جدا اجزا آیان ہور و آوارین سبزگ و سرکش ات۔ سر سبزین کشار چمان و ہن شرم معلوم بوت مگر ماں گمیں
 روج و پند ز در تران و خشک بوت آخریک و ہدے ہنچین ہم آتک کہ آثر ابران و چنڈان و گون زمین و برابر کت پدا آئی ریزگان و گوات و بال دات و
 حال انت دنیا و دلکشیں و فریب دیوکیں برہنکی و پچنت روج و بلکی سر سبز نظر و کیت گڑا ریزہ ریزہ ہوان و ماں گوات و بال کنت و بر و سندر ہوان و تمامیں

میدان بیت چوشک دیم تر و ماں و یوم سیر الجبال
 و تری الارض بارزہ و اشارہ کت۔
 ہم صفحہ و فوائد فل یعنی ہر و ہدے بلوٹیت آثر
 پدا زندگی بہ بخشیت (موضع القرآن) یا ایکہ سبزگانی پیداکنگ
 و پدا چورہ کنگ و بال و یک درست ماں ہماں و قدرت و
 دست و انت فل یعنی مرگ و پدا مال و اولاد و غیرہ
 درد و زنت ایوک و ہمانیکی دزگیر بنت کہ آیان آثر یا
 ثواب آندہ باقی پشت کہوک انت۔ ماں حدیث و
 سبحان اللہ و الحمد للہ و لا الہ الا اللہ واللہ
 اکبر و لا حول و لا قوۃ الا باللہ اے کلمہ یان و
 باقیات صالحات گوشتک اے تہنا بہ مثال و خاطر و
 انت و اگر نہ تمامیں اعمال حسنہ ماں اشی و داخل انت
 ماں موضع القرآن و انت و باقی پشت کہوکیں نیکیان
 الیش انت علم پیش بدایت کہ آجاری بہ بیت یا کجام نیکیں
 رسم جاری بکنت یا مسیت یا چات۔ مسافر خانہ۔ باغ۔
 کشار وقف بکنت یا اولاد و تربیت دیان و صالح عمل و
 سر اگام گنج بکنت اے ہنچیں قسم و کارنت کہ خدای گور و
 اشانی بہترین بدلہ رست کت کنت و انسانی خوبے
 امتیان و داشت کت کنت دنیا و فانی و زوال و
 بیوکیں و ش حالی و رد ادراجیں امتیاتی دارگ
 عقل مندی یہ نہ انت فل یعنی و ہدے قیامت
 کیت کوہانی ہمیں سخنیں مخلوق میں چہ و قی جاہا
 کنزینک بنت بلکیں آئی و گران گرانیں ڈوک و ڈول
 مثل سخنیں پشتم و ماں گوات و بال و یک بنت
 غرض زمین و تمامیں بلندی نیست و نابود ہوان و
 زمین و سطح ہموار و سرچ بیت وک یعنی ہچ کس چہ
 خدائی عدالت و غیر حاضر بیت نہ کنت و بعث و
 منکران و پیریم و تراپ و یک و خاطر و چوش گوشتک
 بیت کہ شما و قیامت ایوک و یک ناہو و گیں گیتے
 قرار داتک ات مروچی تمام برادری و از بابا و
 و بل کنان و جان در لجا نگودرا ہتک۔ و چوش کہ
 جوڑ کر تگت ترارا اول سرا، مریشی و اے ہن داخل
 انت کہ ماں بدن و ہچ ٹپ یا نقصان و غیرہ ماں نہ بیت
 ماں حدیث و انت کہ ماں محشر و کل یک صد و بیست
 صف بنت کہ چرایاں ہشتاد و صف امت محمدی گنت۔
 فل یعنی اعمال نامہ ہر یکے و دست و یک بیت ماں

شئ ممتدراً البال و البنون زینۃ الحیوة الدنیا و
 قدرت ہست انت فل مال و بچان زینت انت دنیا و زندگانی و۔ و
 البقیۃ الصلحۃ خیر عند ربک ثواباً و خیر امللاً و
 پشت کہوکیں نیکیان جزا شتر تر انت تہی پروردگار و گور و امید شتر انت و
 یوم نسیۃ الجبال و تری الارض بارزہ و حشر نہم فلم
 ہمار و چہ کہ رہادہ کنیں کوہاں و گندے تو زمین و ظاہرین پتے و وچ کیں سرش دین
 نغادر منہم احداً و عرضوا علی ربک صفاً لقد جئتمونا
 پشت گنجیں چہ آیان یکیا و پیش کنگ بنت تہی پروردگار و دیا بہ قطار۔ آتک رست شام گور
 کما خلقکم اول مرۃ بل زعمتم انکم نجعل لکم موعداً
 ہنچہ کہ پید اگیں گنت شمارا اولی برا بے شمار گوشتک کہ مامقر کنیں پر شمار عدہ جاہ و
 و وضع الکتاب فتری المجرمین مشفقین مما فیہ و یقولون
 و ایر کنگ بیت حسابے پرچہ گور و گندے گنہ گاران کہ یہ تیس لرزت چہ ہما چیز یا کہ ماں آئی تہا بشتک و گوشت
 یوئلکنا مال ہذا الکتاب لا یغادر صغیرۃ و لا کبیرۃ الا
 زار بابا اے چوین کاغذے پشتی نگہتک ہچ خبر ہر دیں و نہ مزینے مگر کہ
 احصیہا و وجد و اما عملوا حاضراً و لا یظلم ربک احداً
 آوری ماں بتا تگت۔ و گندنت ہر چہ کہ نگش ماں دیا و تہی پروردگار ظلم کنت پر کسے سرا
 و اذ قلنا للملکۃ اسجدوا لادم فسجدوا الا ابلیس ط کان
 و وقتیکہ گوشتیں فرشتیاں سجدہ کنن ات آدم و گور اسجدہ اش کت مگر ابلیس۔ ہست آ
 من الجن ففسق عن امر ربہ ط افتخذ و نہ و ذریۃ اولیاء
 یک قسم چہ جتان نوں آدرانک چہ پروردگار حکم، چہ نوں گرت شما آتیا و آئی اولادان و قی دوست
 من دونی و ہم لکم عدو بئس للظالمین بدلاً
 منا بہ غیر و آشمے دشمن انت گندگیں سزا مقررین پر ظالماں و حافروں

مزل ۴

آئی و گناہ کار و قی گناہانی فہرست و گندان و ترسنت کہ چاریں بارین مروچی مارا چوین سزا رسیت وک یعنی ذرہ عمل و چمان دت گندنت و ہر یک گونڈیں
 مزین بدی یا نیکی ماں اعمال نامہ و نبیسگ بیت و حق تعالی و بارگاہ و ظلم و برائے معنی و وچ امکان نیست انت کہ آماں غیر مال و ملکیت و دست
 اندازی بکنت پرچہ کہ تمام مخلوق آئی و قی مال و ملکیت انت لیکن سر ظاہر و ہر چہ ظلمے ماں نظر و کیت و بے موہین کارزانگ بہ بیت آپیا ہم نہ کنت نہ کسے بے گناہ
 گرفتار کنت نہ کسے و ادنائیں نیکی و برباد بوگ و کلیت بلکیں چہ و قی کاملین حکمت و نیکی و بدی و ہر یک درختے و سر ہما ثمر و ظاہر کنت کہ آئی تب ہے قسم و
 لوٹوک بہ بیت ے از مکانات عمل غافل مشو و گندم از گندم بر وید جو زجو۔ ماں کفر و ایمان و ماں اطاعت و معصیت و خالق الکلی و ہما پیا جدا جدا خواص
 و تاثیرات مان گنتگت چوشک مان نہ ہر و تریاق و۔ ماں آخرت و روج و خیر و شر و اے تمامیں خواص و آثار سر ظاہر و گندگ بنت وک راجع ہمیش انت کہ

اَشْهَدُ تَهُمُ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضِ وَلَا خَلَقَ اَنْفُسَهُمْ
نکنت آسمانانیک و زمین و پیداک کنگ و وقتا و نہ آیانی جذر پیداک کنگ و وقتا
وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْبَاطِلِينَ عَصْدًا ۵۱ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا
دنیاں من کہ گمراہاں و قی مددگار بکناں و ہمارو ج کہ فرمائیت کہ توار
شُرَكَاءِی الَّذِیْنَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِیْبُوا لَهُمْ
بجنت منی شریکاں و ہما کہ شما متکنت پد توارش نکنت نوں آیانی جوابا ندینت
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا ۵۲ وَرَاَ الْجُرُمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا اَنَّهُمْ
وکنیں ما آیانی درمیان و مرگے جاگے و گندنت گنہگار آس نوں فہمت کہ آیانی
مُؤَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ۵۳ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِيْ هَٰذَا
کپی انت ماں آئی و ہما نکندنت چہ آئی اگر دگ و جاگے و بیشک رنگ پر رنگ بیان کت ماں
الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْاِنْسَانُ اَكْثَرُ شُكْرًا
اے قرآن ہر مردماں ہر ہمیں مثال و ہست انت انسان چہ ہر چیز زیادہ
جَدَلًا ۵۴ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُؤْمِنُوْا اِذْ جَاءَهُمُ الْهُدٰی وَ
انکوک و منہی نکنت مردم چہ اے خبر کہ ایمان بیارنت و تنیکہ رست آیانی ہدایت و
يَسْتَغْفِرُوْا رَّبَّهُمْ اِلَّا اَنْ تَاْتِيَهُمْ سُنَّةٌ اَوَّلٰیْنَ اَوْ اٰتِیَهُمْ
معافی بلوٹنت چہ و قی پروردگار مگر ہے انتظار کہ برسیت آیانی پیشگینانی رسم یا بیت بوشتیت
الْعَذَابُ قَبْلًا ۵۵ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِیْنَ اِلَّا مُبَشِّرِیْنَ وَمُنْذِرِیْنَ
آیانی سرا عذاب دیم پدیا و ما دیم ندیں پیغبران مگر چہ خوشخبری دیگا و ترسینگا و
وَيُجَادِلُ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوْا بِهِ الْحَقَّ وَ
و جنگ کنت کافران پہ ناحقی کہ چیرگا بریننت بہ ہما نیکی حق و
اَتَّخِذُوا اٰیَتِیْ وَمَا اَنْذَرُوْا هٰزُوا ۵۶ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُکِّرَ اٰیٰتِ
گنتنتش منی آیات و ہر جیکہ آیانا ترسینگ بونگ یک سخرہ و و کنیں ظالم تر چہ آئی کہ فہینگ بوت

منزل ۴

ابلیس چہ جن و نوع و آت۔ ماں عبادت و جہد کنان ملائکانی گروہ و شامل بوت پمشکا فرشتگان و ہر چ حکمے سجدہ و بوت آراہن بوت آوہدہ آئی و اصلی تب و
کار کنت۔ تنجیر کنان و قی چہ خداوند تعالیٰ و فرمانبرداری و درکست۔ واجہ آدم و دیما سجدہ کنگ و پروتا بے عزتی زانسی۔ عجیب گپ ایت کہ مروچی آدم و اولاد و قی رب و
جاگہ ہما ازلی دشمن و آئی و اولاد و آئی و زندگیری کنگ و وقی ہبل و دوزواہ و مددگار جوڑ کنگ و طنت چریشی مستری ظلم و نا انصافی چہ بیت کنت۔ اے قصہ ساری باز
جاگہ گوشتنگ۔ ادا ایشرا بہیم و تراب دیگ و خاطرہ یارگ بوتنگ کہ فانی دنیا و نش و فتن سر مغرور بوآن و چہ آخرت و غافل بوتنگ شیطان و کار سازی و سکین انت۔
لوٹیت کہ ما و قی اصلی بیت پیری وطن (جنت) و واپس مرویں آئی چوش لوٹیت کہ دوزواہ بوآن و ہر مارا دشمنی و بیکریت۔ انسان و لازم انت کہ چہ چشیں چالاکیں و دشمن و
ہوشیار بہ بیت ہر کس و قی دنیاوی ساز و سامانی و جہ و مغرور بوآن کمزوران و حقیر زاننت و تارامزن لکھنت آپہ تکر و غر بنگ و روا شیطان و راہ و روگانت (تنبیہ) ابن
کثیر لھنتیں روایتان و بیان کنان و کہ آیانی ابلیس
بندری نوع چہ ملائکاں پیش دارگ بوتنگ و نبشتہ
کرتگی کہ اے روایتانی زیاتیں بھر چہ اسرائیلیات و
انت کہ اشان و مزین احتیاط و غور و فکر و قبول
کنگ لوٹیت و چہ آیانی لھنتیں گپ یقینا دروغ انت
چہ کہ قرآن صاف صاف و آیانی تنکذیب و کنت
دیم ترہ ابن کثیر ماں باز وزن دار لفظان اسرائیلیات
بابت و چیزے کلام کرتنگ کہ آئندگ یادوارگ و
قابل انت دران کشی و ترس و ادبیاں کنگ نہ بیت۔
ہے صفحہ و فائد و یعنی زمین و آسمان پیداک
کنگ و وہدہ ما اے شیطانان و دعوت نہ دانگت
کہ بیانت چمان و شاک بدیت کہ اشان برابر جوڑ
بوتنگت یا کہ مریشان کمی و گیشی بوتگ لوٹیت الغرض
نہ چریشان ماں نکون عالم و ایجاد کنگ و روا شور و
مصلحت گرگ بوت نہ چریشان مدد حاصل کنگ بوت
بلکین زمین و آسمان و پیدائش و وہدہ اشانی جرند
نہست ات اشانی و قی پیدائش و وہدہ چریشان
جست کنگ نہ بوت کہ شے پیدائش کجام دولاب بیت
یاشے دگ ہم جنساں کجام پیما پیداکناں کیں
بیات منی مدد و بکن ات و بالفرض محال چریشان
مدد ہم بزرگینوں و اشان و قی قوت و بازو ہم
جوڑ بکتینوں تو آیا اے بد بختیں شو مان و کہ منش
زاناں کہ اشان مردمان چہ منی راہ و رد دینت
اشان و خدائی در چہ چونکائی دانگ و قی رب و
وہل کنان و اشان و پرچا و قی ہبل و مددگار
جوڑ کنگ و لکنت۔ سُبْحٰنَہٗ وَتَعَالٰی عَمَّا
يَقُوْلُ الظَّالِمُوْنَ عَلُوْا کَبِرًا وَّلِیٰعْنٰہَا
کسان کہ شما آیانی و منی شریک جوڑ کرتنگ
توارش پرچن ات اتانکہ اے مصیبت و وہدہ شے
دزمکی و بکنت۔ و آوہدہ ہما ہی و دوستی و
تمام راز ظاہر بیت یک دومی و نزدیک و چہ ہنس
نہ جنت درد و ورگ و قی جاگہ انت ماہر دوینانی
میانجی و مزین و پراہیں خندق و آس اوشتارینگ
بیت اعاذن اللہ منها وک یعنی شروعات و
چیزے معافی و اُمیت و دارنت ملے گوں جہنم و گندگ
یقین اش بیت کہ نوں مارا مریشی و کپیگی انت و چگ

تما میں راہ بند انت و یعنی قرآن چونیں رنگ برنگیں عنوانان و قسم قسمیں دلیلان و مثالان راستیں جبرانی سوچ و دنت مگر انسان کے ہنجیں ججالی
واقع بوتنگ کہ صاف و تجکیں جبرانی تہا حجت و اڑ و جی کنت و ہدیکہ دلیلانی جواب و دات کت نہ کنت تو گرا فضولیں و ناہودگیں فرمائش کنت۔
و یعنی اشانی ضد و دشمنی و گندان و چوش گوشتنگ بیت کنت کہ قرآن و ہمیں عظیم الشانیں ہدایت سر بوتگ و وید ایمان نیارگ و توبہ نہ کنگ و کجام
مناسبیں عذر بہ آیانی گور و مانگ آخر نوں جی و قبول کنگ و اشان پرچا متنت انت۔ معلوم ہوش بیت کہ اے دل مانگ انت کہ خداوند تعالیٰ
مثل پیشی قومان اشان و تباہ و برباد بکنت اگن تباہ و برباد مہنت تو کم از کم مختلف صورتان عذاب و پہ و قی چمان بکندنت ہکذا ایفہو من تفسیر
ابن کثیر وغیرہ۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی اشان دگہ ہچ چیز راہ چار نہ انت مگر ایشک مثل پیشی قومان ہلاک بہ بنت یا قیامت و عذاب
چم و بکندنت۔ و آیانی چشیں اختیار نیست کہ وہدے شما بلوٹے یا و ہدیکہ آبلوٹنت عذاب آیانی دیما حاضر بہ بیت و یعنی دروغیں

ہمے سرو سوجانی پداوتی خاصیں خادم حضرت یوشع ؑ ہمراہ زوران سفر شروع کت۔ وگوں یوشع ؑ گوشتی کہ ماہیگ ؑ خیال داری ؑ بکن من برابر سفر روان بیان دانکہ منزل مقصود ؑ سر بیان اکن بند خبر ؑ سال و قرن ہن بگو زنت بغیر جہوتی مقصد ؑ حاصل کنگ ؑ کشت ؑ نہ کنزاں (تنبیہ) چہ ورناء مراد حضرت یوشع انت کہ اول سر ؑ حضرت موسیٰ علیہ السلام ؑ خادم خاص ات پداہانی روبرو پیغمبر و جرائی ؑ بعد خلیفہ بوت وک اود ؑ سرو بان ؑ یک مزین سنگے ؑ نریک ؑ کہ آفا چیر ؑ آب حیات ؑ چشمہ روان ات حضرت موسیٰ علیہ السلام ؑ بیت یوشع علیہ السلام ؑ دیست کہ پلکیں ماہیگ گوں اللہ ؑ اذی ؑ زندگ بوان ؑ چہ پیدک ؑ در کیت ؑ عجیب رہندے ؑ ماں دریا ؑ سرنگ جو کنگان ؑ کشت اودا ماں آب ؑ چہ خدا ؑ قدرت ؑ کدیک طاقچہ ؑ آپ بچ بوت یوشع اے نڈارگ ؑ گندان ؑ حیران بوت۔ لوٹتی کہ موسیٰ چہ واپ ؑ پاد بنیت توگوں آئی ؑ گپ بجاں آئی آگاہ بوت تو ہر دو میں پدا سر گیتنت یوشع بارے چو نکال بکپ جنگ ؑ شمشوت۔ ماں روایتان انت کہ موسیٰ علیہ السلام ؑ وھدے آترا پ ماہیگ ؑ خبر گیری ؑ گوشتک ات توچہ آئی زبان ؑ در اھت کہ اے

چشمیں مزین کارے نہ انت ہمیشکا تنبیہ کنگ بوت کہ ماں خوردین ؑ خوردترین کار ؑ محض انسان ؑ ووتی نفس ؑ سرا بھروسہ کنگ نہ لوٹیت وک موسیٰ علیہ السلام ؑ ساری وادم نہ بُرت وھدیکہ مطلب ؑ حاصل بوگ ؑ دوبر گوشت تو آو ھدے روگ ؑ واجہ ؑ ژندی محسوس کت وک یعنی مقصد ؑ خبر ؑ شمشوگ و عین موقع ؑ سرا پادداشت غافل بوگ چہ شیطان ؑ وسوسہ ؑ بوت۔ ھے صفحہ ؑ فوائد ھل غالباً اودا کشک نیست ات ہمیشکا ووتی پادانی نشانان ؑ چار ان ؑ واتر بونتیت وک یعنی آبدہ واجہ خضر علیہ السلام ات کہ آترا حق تعالیٰ گوں ووتی خاصیں رحمتاں شرفدار کت وچہ تکوینی رازانی علم ؑ آترا مزین بہرے عطا فرما یتنتی مرشی اختلاف انت کہ واجہ خضر ؑ رسول متگ بہ بیت یا بنی آترا محض ولی ؑ درجہ ؑ حساب کنگ بہ بیت چشمیں بحثانی فیصلہ ادا بیت نہ کنت تا ھم احقر ؑ رجحان بہ اے طرف ؑ انت کہ آترا بنی تسلیم کنگ بہ بیت و چوشکہ لھتیں محققانی خیال انت کہ ھانیاں کہ نوکیں شریعت گوں و تیار انت آیاں ہن ہمینکر تصرف و اختیار عطاء بیت کہ خاصیں مصلحتانی روء ؑ مستقل شریعت ؑ کجام عام ؑ تخصیص یا مطلق ؑ تقید (قید کنگ) یا چہ عام رہندے بہتیں جزئیات ؑ مستثنیٰ قرار بدینت ھے پیا جرتی تصرف واجہ خضر ؑ ھن حاصل انت و اللہ اعلم بہر جاوے موسیٰ علیہ السلام گوں واجہ خضر ؑ دوچار کیت علیک سلیک ؑ زند واجہ خضر ؑ آگ ؑ سبب جست کت واجہ موسیٰ ؑ آگ ؑ سبب گوشت۔ واجہ خضر ؑ گوشت ائی موسیٰ ابلاشبہ اللہ پاک ؑ تہی تربیت فرمائیت بلے گپ چوش انت کہ چہ اللہ ؑ جانب ؑ یک علمے (جزئیات کوئیہ) منارا رستگ کہ مقدار ؑ ترازان رستگ ویک علمے شریعت ؑ اسرارانی ترازان رستگ کہ اینکر زیات منارا دیک نہ بونگ جرائی ؑ پدیک جنگے پیشداشتی کہ چہ دریا ؑ آپ ورگائت گوشتی کہ منی وئی بلکیں کل مخلوقات ؑ سرچیں علم چہ اللہ پاک ؑ علم ؑ ہمینکر انت کہ اینکر چہ دریا ؑ آپ ھما قطرہ انت کہ جنگ ؑ وارت (اے ہن محض براتے تفہیم ات واکن نہ متناہی ؑ گوں غیر متناہی و قطرہ ؑ گوں

دریا ؑ چہ نسبت بیت نہ کنت وک یعنی اجازت بہ بیت توچنت روچ گوں شما ھا خاصیں علم ؑ چیزے بہر حاصل کنگان وک واجہ خضر ؑ موسیٰ علیہ السلام ؑ مزاج ؑ غیر ؑ اندازہ ؑ جنان ؑ فہمت کہ گوں من آئی ہما ہی مشکل انت پرجاکہ آما مور ات کہ واقعات کوئیہ ؑ جزئی علم ؑ حاصل کنگان ؑ بہ ہما ہی روء عمل بکنت موسیٰ علیہ السلام ھا علمانی داروک ات آیانی تعلق تشریحی قوانین و کلیات ؑ ات بہ ھے ردا ماں ھا جزئیات ؑ چہ عوارض و خاصیں خصوصیات ؑ سرظاہر ؑ عمومی ضابطہ ؑ سرا عمل نہ بیت حضرت موسیٰ علیہ السلام بروتی معلومات ؑ روء ضرورتوگ طالی کنت و خاموشی رہندے واد دیر قائم داشت کت نہ کنت کہ آئی گوی نتیجہ چوش بیت کہ و ت ماں و تاجدا بہ بنت وک اے وعدہ کنگ ؑ وھدے غالباً موسیٰ علیہ السلام ؑ چشمیں شبینگ ہن نہ کنت کہ چہ چشمیں مقرب و مقبول ؑ اے پیمیں حرکت بہ گندگ آہت گنت بلکہ آسرظاہر ؑ آئی شریعت بلکیں عام شریعتاں و اخلاق ؑ برخلاف بہ بیت غنیمت بوت کہ چہ آئی ؑ دپ ؑ انشاء اللہ ظاہر بوت وگرنہ یک محکمیں وعدہ ؑ خلاف و رزی کنگ مزین شانیں پیغمبر ؑ زیب نہ دنت۔ وک یعنی کجام خبرے سرظاہر ؑ اکن ناحق نظر ؑ بیت توچہ منا فوراً جست ویا واست ممکن دانکہ من و ت چیزے بیان مکناں وک وھدیکہ آئی بوجیکے سوار بوگ بنائش کت بوجیک ؑ خدا بندان ؑ واجہ خضر ؑ جاہ یاران مفت سوارش کت آ احسان ؑ بدلہ ؑ اے

عَجَبًا ۱۷ قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبُغُ ۚ فَارْتَدَّ عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصًا ۚ

پہ عجیب ہمایا۔ گوشتی ماوہے لوٹنگ پدا پچرتنت پہ وتی رندقد ماں بچہ یاران وک

فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَا اتَّبَنَاهُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِ ۖ وَكَانَ تَبَٰرُکَ الَّذِي يَهْدِي مَن يَشَاءُ ۚ

پدا پیش یک بندے چہے بندیاں کدائنگ ما آتیا رجت چہ وتی نیمگا و پیشیں داشتک یک علمے

لَدُنَّا عَلَيْهِمَا ۚ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَبِعَكَ عَلَىٰ أَنْ تَعْلَمَ مِن مَّٰمَا

چہ وتی طرفا وک گوشت گوں آتیا موسایا چہ من تہی ہمراہ باں پہ اے خبر ؑ سرا کسوچ برے منا چہے

عَلِمْتَ رُشْدًا ۚ قَالَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ۚ وَكَيْفَ تَصْبِرُ

چہ ہمایا کہ تو سونجکے چہ نیکیں ہا وک گوشتی تو صبر کت نکنے گوں من۔ وچہ ہمایا تو صبر کنے

عَلَىٰ مَا لَمْ يَحْطِ بِهِ خُبْرًا ۚ قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَ

پہ ہما جہرے سرا کہ تہی قابو نہ انت آئی ؑ فہمگ وک گوشتی تو گندے منا اگر خدا رضایت صبر کنوگے و

لَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ۚ قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ

نافرمانیا نکناں تہی چہ حکیمے وک گوشتی اگر تو منی ہمراہ بے گڑا جست ممکن چہ ہیچ چیز ؑ تا وقتیکہ

أُحَدِّثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ۚ فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا ۚ

من شروع نکناں تہی دیمآئی ؑ بیانا وک پدا ہر دو شنت تا ہما وقتیکہ سوار بونت ماں بوجیکہ ورتی آ

قَالَ أَخَرَقَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِفْرًا ۚ قَالَ الْمَاقِلُ

گوشت موسایا کہ تو درت آتا کہ غرق یکنے آئی ؑ مردماں یران تو مزین گرانہ کارے کنگ وک گوشتی من ترا

إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ۚ قَالَ لَا تَأْخُذْ بِمَانِسِيَّتٍ وَ

نگوشتک کہ توگوں من صبر کت نکنے گوشتی منامگر پہ منی شمشگ ؑ سرا و

لَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ۚ فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ ۚ

دور مدے پہ منی سرا منی کا و مشکل وک پدا ہر دو شنت وک وکیش وارت گوں بچیکہ پدا گشت دوری ات اود

قَالَ أَقْتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا ثَكْرًا ۚ

گوشت موسایا چہ تو گشت یک جانے پاکیزہ بنی بغیر چہ عوض وک جانے بیشک تو کت یک چیزے نارہندیں وک

نقصان و گندان و واجہ موسیٰ ہنگت زیادہ تعجب ہوتے ہیں بوجیگ شتری و سراتیاب سربوت و پدا بوجیہ پردشت و مردم چہ غرق بوگ و سلامت ماننتت۔ و پرشتی
اے ڈول و بوجیگ و یک تخنگے در گئی چوش بگوش کہ عیب داری گت۔ و یعنی اگن شمشو شکاری و سرائین ایراد گئے تو منی گوں تئی ہماھی مشکل و بیت اے اولی سوال
چہ موسیٰ پے شمشو شکاری و بوت و دومی اقرار کنگ و وھد و سومی رخصت و وھد۔ و یک میتیگے نزیک و چنت زھگ لبیب کنگا ننتت چہ اریان یکے کہ زیات خوبصورت و
چالاک تر ات آئی، گپت و گشتی۔ و پدا سرگپت ماں لہتیں روایتاں آئی نام جیسو راھتگ آرزھگ بالغ ات یا نہ۔ لہتیں و قول انت کہ بالغ ات و لفظ غلام عدم بلوت
و سرادالت نہ کنت لیکن جمہور مفتراں آئنا بالغ بیان کنت۔ واللہ اعلم فل یعنی بے گناہ۔ دانکہ زھگ بالغ نہ بیت بہ آئی سراھچ گناہ نیست۔ اے لفظ سرظا ہر
آئی و نابالغ بوگ و سرادالت کنت اگر چہ یہ اے دگر ان نزیک تاویل و گنجائش موجود انت۔ وال یعنی اول و نابالغ ہن ماں قصاص و قتل کنگ نہ بیت بریشی ممتریں

272

قال الحماد

قَالَ الْمُرْأَقُلُ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ۖ قَالَ

اِنْ سَاَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَحِّبْنِيْ قَدْ بَلَغْتَ مِنْ

لَدُنِّي عَذْرًا ۖ فَانْطَلِقَا حَتَّىٰ إِذَا آتَيْنَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطَعْنَا أَهْلَهَا

فَابُوا أَنْ يُصَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جَدَارًا أَمِيرًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقُصَ فَاقَامَهُ

آیاں نہ منّت کراشاں وقتی تمہا بننت، پدا دیش ماں او دایک دیوالے کہ کبھی ات، پدا آرا راستی کت و

گوشت مومنی نہ اگس تو بلوٹتیس گڑا تو گپتگت پہ آئی سرامزدے سی گوشتی اے نوں جدائی انت منگ مٹی درمیان ء

سَابِيكَتْ بِأَوَّلِيں فَالَمْ لَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا اَفَا الشَّقِيْنَةُ كَذَبَتْ
نوں پیش دراز ترا ہوا خبرانی معنایا کہ تو صبر کرت نہ کثرت گوں من و ہا بوجہ کہ بہت آچنتے

لَمَسْلٰیۤیْنَ یَعْمَلُوْنَ فِی الْبَحْرِ فَاَرَدْتْ اَنْ اَعِیْبَهَا وَكَانَ وِزْرًاۤهُمْ مُّكَلِّکَ
مسکینا نیگت کہ محنتش کت ماں دریا یا مک گڈ امن لوٹت کہ آئی و عیب اریکھوں و آیانی دیمبا بادشہ ہے آت

يَا خذْ كُلَّ سَفِينٍ غَضَبًا ۖ ﴿٤٩﴾ وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ أَبُوهُ مُؤْمِنًا مِنْ

فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۖ فَآرَدْنَا أَنْ نُبْدِلَ لِهَٰمَا مِمَّا كُنَا نُعْطِيهِمَا

خَيْرًا مِّنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ۖ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ

تسرتے ہیں چہ آئی ہے پاکیزگی و نزیک تری ہے پرغم ننگ و ہادیال کہ بہشت آدو چوریں بچانیکت

يَتِيمٌ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَ كَنْزٍ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا

ماں شہرؔ وہست آئیے چیرا آئیانی یک خزانہؔ و آئیانی پت نیکیں مروے ات۔

گپ ایش انت کہ ادا قصاص و حج قصہ نے موجود نہ ات گدا
چریشی و مہتر کجام خبر نہا ہو دیں کنت۔

داستان پیش کاہنت کہ بہ آموغ شماگون غاموشی و نندان
صبرکت نہ کن ات وک حضرت موسیٰ و اندازہ بوت کہ

نذارک کنگ مزین گرانیں چیز ایت ہمیشہ کا وقت گڈی خبری
ظاہر کت کہ حد و بعد اگر من سوال کنکناں تو کراتو یہ

عذرہ مشاوتی ہمراہ مکن چہ منی نینگ ءنوں تو بے
میارے چیا کہ سے رند موہ دیان ءشا حجت تمام کت ۔

وَلَا يُعْنِي مَا يَكُ مِنْكَ وَسِرْبُكَ وَأَكُونُ أَوْ دُرُودُكَ
دِپْ كِنِيتْ وَلَوْ تُنْشِ كِهْ مِیْگِ بِرُودِ اِشَانْ وَ هِمَانْ
حَسَابْ كَزَانْ بِرُودِ اِشَانْ بِرُودِ اِشَانْ بِرُودِ اِشَانْ

اشانی نصیب نہ آت۔ آیاں موسیٰ و خضر و دُولیں
شرفِ مہندیں و اہجہانی و انکارِ رکت۔ اے معاملہ و گنہگار

باید همیشه ات کہ بہ بخش سنگ دیں و بے مروتیں مرمانی سرا
ز ہر بدیت مگر خضر زہر تگرگ و بدل و گوں آیاں احسان

قریب آت کہ زمین بے سدا بلکپیت۔ مردم آئی چرگ
 گوں ترس و لرز شتگ انت حضرت خضر دست حنان

آٹراچک، تھک، اوشتا رینت وچ پرگ، رے پیا
رکینک بوت۔ (تنبیہ) ماں "حی" اِذَا آتِیَا اَهْلَ

قریة ۛ اهّل ۛ لفظ شاید ہمیشہ کا یا رگ بوتگ کرنا
 میتگ ۛ آیانہ آگ محض ہماروگ وگوگز ۛ پیمانہ ات
 صوت ۛ آت کہ مشہور ۛ گال ۛ

ماں دگہ جاہ جنگ و ارادہ داشتیش لیکن گونہ انکاری
شہر مردمان دوجا کہنت و ماں اسطعماء اہلہا

دوباره آهّل و کارمرزی به آیانی زیاده خرابی و عظام
کنگ مراد است یعنی چه صا کساں کہ مہمانی اش لوٹت

اجاہ مسدیں میکہء بائسده است ره نوریں سافر
نه اتنت که چشیں عذرے بکننت که مئے لوگ وجاگہ
ادانہ انت چون کا ئی شمار امھان بکنس وک یعنی ہند

مردمان مہمانانی قدر نہ کن کہ مسافر آنت و نان لوٹنٹ -
اشانی دیوار ان مفت جوڑ کنگ بڑا چے ضرورت آت

انہی چیزوں پر مزد بٹھیں و پدا دیوار چک بکتیں تو اسے مٹے
نان و بند و بست ہو گت و پدا اسے بد بختی بخلاں
کہ جا رہا ہے نہ نشہ رنگت نہ شال اشال نہ تہ نہ انا

ایک حسابےء سرزنش بونگت شاید اشاں بہ وقتی بد اخلاقی و بے مروتی و سر اشرمندہ ہوتینت۔ وک یعنی نوں بہ وقتی وعدہ و رور و شاہجہ منا جدایے شاگوں منادداشت نہ کن آتے چہ جدائی و پیش لوٹاں اے داستانانی چرنے رازان و سر پد بکناں کہ مرے چکراں کہاں شماسر و ضبط و شان قائم داشت کت نہ گت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ اے زنداموٹی و عیز و انتکاری سوال کت تا نکہ رخصت دیگ بہ بیت چیا کہ آسر پد بوت کہ چشیں علم منی در دے نہ وارت۔ حضرت موسیٰ و علم ہاات کہ مخلوق آئی زندگیری بکنت و نیکی حاصل بکنت، حضرت خضر و علم ہاات کہ اید گراں آئی و زندگیری کت مکنت۔ وک یعنی ماں دریاء محنت و مزدوری کنان و وقتی نان اش پیدا کر تگت۔ وک یعنی ہانگو کہ بوجیک روگاٹ آنگو کی ظالمیں بادشاہے شتریں بوجیکان و زبردستی پچ گپتگت یا ماں بیگار و کار بگت عیشکان من لوٹت کہ اے بوجیک و عیب دار بکناں تا نکہ چر اظالمیں بادشاہ و گر و چیل و بوجیک سلامت بانیت و پر شنگیں بوجیک حساب کنان گوں البشی و کار مداریت لہتیں آثار پیش دارنت کہ چہ خطرہ و مقام و

سرگوزان و دیم تر و واجب حضرت بوجیک گوں وئی دست و شترکت و توری چه اصل فطرت و زهگ مسلمان پیدا بیت مگر دیم تر و چه خارجی اثرانی سبب ماں خوردی و لہت من و بنیاد و توک و بدیں خبر اثر کنند کہ آئی و سر جہیں علم و داروک خدا تعالی اوت انت بد اہم چیزے آثار اہل بصیرت و ہم گندگ کا بیت ازہگ و بابت و اللہ تعالی و واجب حضرت آگاہ فرمائیت کہ آئی و بنیادی بدی انتت، مزین ہوتیں تو مودی و بد راہ تو تکت و مات و بیت و مہن گوں و تا غرق نکلت آیاں ایشی و محبت و کافر بے تکتت۔ اے پیما زہگ و کشک والدین و حق و رحمت و آیانی حفاظت و ذریعہ جوڑ بوت۔ خدا منظور ات کہ آئی و مات و بیت ایمان و سراقا تم بہ بنت۔ حکمت الہی معقنی بوت کہ آئی و کیں جہاں چریشانی راہ و دور کنگ بہ بیت۔ حضرت حکم بوت کہ زہگ و قتل کن آئی و خدا و وحی و روح و آسمان کار انجام دات۔ نوں اے سوال کنگ کہ اے ہمیں چک ٹی پیدا مکتیں یا پیدا کتکت تو ایچونا شری کنگ و موہ آڑا مکتیں یا ہچو کہ ماں دنیا و لکھانی کافر موجود انت بلی آئی و مات و بیت کافر ہو تینت یا ہما زہگ کہ آیانی بنیاد اے رنگ و بوگی ات کم از کم پیغمبران درستانی نہرست دیان و اشان قتل کنا مکتیں۔

اے جہانی اجالی جواب چوش انت کہ لا یسئل عشا یفعل و ہم یسئلون و یہ تفصیلی جواب مسئلہ و شتر و سر تفصیلی بحث کنگ پکار انت کہ ماں اے مختصر و گوئی و فوائد و توک و نوشتہ بوت نکنت۔ ماں ایچو یاد کنگ لوٹیت کہ ماں دنیا و چه ہر شغفہ و کہ آ اللہ و خالق کل و "علیم" و "حکیم" من ایت، تگوئیات بابت و اے ہمیں ہزارانی سوالات بوت نکنت کہ آیانی جواب کسی کرا سوائے عجز و قصور و اعتراف و گھج نہ انت۔ ادا و واجب حضرت ہمیشہ و یک نمونے پیشس دارگ مقصود ات کہ خدا تعالی و تجوینی حکمت و مصلحتانی احاطہ و کس کت نکنت۔ کدی واقعہ و احوال سر ظاہر و گندگ و خراب یا بے موقع معلوم نہت لیکن ہر کس کہ اندر فی جہلانکیانی علم بہ بیت آزادانت کہ ماں ایشی و بازی حکمت پوشیدہ انت۔ واجب حضرت مسکینانی بوجیک و تحت پر وشت حالانکہ سر ظاہر و آیال احسان کر تکت کہ بغیر اجرت و ہر دو دنیا و سوارکت، یک زہگ کہ لب کنان ات آڑا گپت و قتل کت کہ سر ظاہر و سکین بدیں کارے ات، دیوار و تھک اوشتارینان و بیٹگ و مردمانی سرا احسان کت حالانکہ اشان گوں بے مروتی پیش اہقت اگس و واجب حضرت وئی اے کارانی توجیل بیان مکر تیں تو مروچی تمام دنیاں جیر لگی و دریاء و کپتگ ات یا واجب حضرت لوک و ٹالیانی آماج اشان کر تکت العیاذ باللہ۔ چہ شالاں حق تعالی و کارانی و آیانی حکمتانی اندازہ و وت بجن ات و یعنی چہ چک و قتل و آئی و والدین و ایمان محفوظ بوت و ہر جہ صد مہے کہ آیان و رست حق تعالی لوٹیت کہ آئی و تلانی و چہ چنیں اولاد و بکنت کہ آماں اخلاقی پاکیزگی و کشکلیں زہگ بہتر بہ بیت، مات و بیت پر آئی مہربان بہ بنت، آگوں مات و بیت و محبت ادب و شتریں سلوک پیش بیت۔ گوشت کہ ایشی بعد اشان خدا تعالی نیکیں جنیں چکے دات کہ آگوں یک نبی و منسوب بوت و یک نبی و چہ آئی لطن و پیدا بوت

فَاَرَادَ رَبُّكَ اَنْ يَّبْلُغَا اَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ وَ فَاَعْلَتِ عَنْ اَمْرِىْ ذٰلِكَ تَاْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ۝ و من اے نکنت چہ وئی حکم و ہمیش انت معنا آخبرانی کہ تو پہ آیانی سر اصر کر تکت۔ و یسئلونک عن ذی القرنین قل ساءلوا علیکم منہ ذکر انما تجست کنتت تراچہ ذوالقرنین و، بگوش ہنوک من بیان کنوں شے دیما چیزے چہ آئی و حالا۔ ما مکتا لہ فی الارض راتینہ من کل شیء سبباً ۝ فاتبع سبباً ۝ آئیاد سترس داتکت ماں زمینا و داتکت ماں آئیاد ہر چیزے سامان وک پدا کپت ماں یک سامانے رندا حتی اذا بلغ مغرب الشمس فجدها تغرب فی عین حمئة و وجد تاہما و تکت رست رچ ایر روگ و جاگہا دیتی کہ ایر روت آیک چکے و چت گاک و دیتی عندہا قوماً قلنا اذنا القرنین انا ان تعذب و انا ان تتخذ فیہم ماں اود ایک قومے۔ ماگوشت کہ اود ذوالقرنین یا تو تکلیف بدے (مردماں) یا کین گوں اشان حسناً ۝ قال اما من ظلم فسوف نعذبہ ثم یرد الی ربہ فیعذبہ نیکی و گوشتی ہر کسے و کہ ظلمے کت گدا ماں آئیاد زوت سزا دتیں پدا پچتریت وئی رت و نیمگا کہ عذاب دت آئی عذابا ثکرا ۝ و اما من امن وعمل صالحا فله جزاء الحسنى و را بدیں عذاب۔ و ہر کسے کہ ایمان آرت و نیکیں کاری کت گرا پدا آئیاد جزائے نیک انت۔ و سنقول لہ من افرنا سراً ۝ ثم اتبع سبباً ۝ حتی اذا بلغ مطلع آئیاد احکم دتیں چہ وئی کار و آسانی وک پدا کپت (دگر) سامان و رندا تا و تکت رست ماں پوج و در ایک و الشمس فجدها تطلع علی قوم لم نجعل لہم من دونہا سیراً ۝ جاہا دیتی کہ کت کت بہ یک قومے و سر کہ ماں نکنت پرایاں چہ رچ و دیما پردہ و کذلک و قد احطنا بما لدیہ خبراً ۝ ثم اتبع سبباً ۝ حتی اذا بلغ ہمے پیما انت، و منے قابو و آنگنت آئیے گور جہاں وک پدا کپت (دگر) سامانے و رندا تا و تکت رست

کہ جزائی یک امتے بہ وجود اہت۔ (ہمے صفحہ و فوائد) و یعنی اگس دیوار بکپتیں تو یتیمیں زہگانی ہرچ مالے کہ اودا کل ات ظاہر بوتکت و بد نیتیں مردماں آڑا ہضم کر تکت، چکانی پت نیکیں مردے ات ہائی و نیکیانی برکت و حق تعالی و ارادہ کت کہ چکانی مال و حفاظت کنگ بہ بیت، من چہ ہما فی حکم و دیوار تھک کت کہ چکان ورنالوان و وئی پت و مال و دست بجن انت۔ گوشت کہ ماں آخر انگ چہ اے دگر مالان ابیدیک طلاہ (سہر) و تختیے ہن ہست ات کہ آئی و سر محمد رسول اللہ نبش تکت۔ و یعنی ہرچ کارے بہ خدا و حکم و کنگ الہی بوت بہ آئی و سر امر دوری گرگ خدا دوستانی کارہ انت تنبیہ: اے قصہ و شروع و نبوت و ولایت و متعلق و ہر جیکہ مانبتہ کنگ آڑا ایک رنگا ہے پدا چارگ لوٹیت۔ دیم و ذوالقرنین و قصہ پیدا ک انت اے ہن چہ ہما سہاں چیزاں یکے ات کہ اشانی بابت و چہ یہود و سکین و قریش و سوالات کر تکت۔ روح و بابت و جواب ماں نبی اسرائیل و بیان بوت۔ اصحاب کہف و قصہ ماں سورہ کہف و گوشت۔ سوئی چیز و ذکر دیم و کیت۔ و اے بادشاہ و ذوالقرنین بہ ہے معنی و گوشت کہ اے دنیا و ہر دو بین کن راہاں (مشرق و مغرب و) شگ و اہتکت۔ لہنیں گوشت کہ اے اسکندر رومی و لقب انت و لہتے و قول و روء اے مقبول خدا پرست و دینداریں بادشاہ چہ آئی و

پیش گوشتنگ۔ حافظ ابن حجرؒ مان فتح الباریء چہ بازیں دلیلاں ورہندہاں ہے دومی قول ترجیح داتگ۔ چہ روایتی مجموعہ ظاہر بیت کہ ذوالقرنین حضرت ابراہیم علیہ السلام ہم عصرت وگوں ہائی دعا برکت حق تعالیٰ و خارق عادت سامان و سیلہاں اتر اشرافدار کنگت کہ چریشانی ذریعہ اتر اشرق و مغرب و سفر و حیران کنو کس فتوحا و سر قدرت حاصل بوت۔ واجہ خضرائی و وزیرات شاید پیش کا قرآن واجہ خضر و قصہ گون ہوائی و قصہ بیلاکت۔ قدیمی عرب شاعران ہم مان قتی شعر و گفتارانی تہا ذوالقرنین و نام گون عظمت ذکر کنگت بریشی فخرش کرنک کہ عربی ات۔ چریشی چویش معلوم بیت کہ ذوالقرنین چہ تاریخی عہدہ پیش و یک جلیل القدریں بادشاہے۔ شاید اسکندر و ہن گون ہوائی و یک ڈولیں مشابہت دارک و سوبہ ذوالقرنین و نام بنگ بوتگ۔ بے زوتاں یورپ و آثار قدیمہ و ماہراں قدیم سامی عربانی بازیں عظیم الشان سلطنتانی احوال معلوم کرنک کہ آیانی مان تاریخی کتاباں حج تذکرہ نیست بلکہیں ہمتیں نامدار و شہوریں نام ہستنت کہ مان تاریخی کتاباں نہ گواہنت مثلاً بادشاہ ہجورانی و کربابا حضرت ابراہیم و دورہ بوتگ، آئی و بابہ گشتنت کہ آدینا و اولی قانون دان ات آئی و قانوناں بابل و منارہ و سر نقش کش انگلیں و زکینت کہ آیانی ترجمہاں انگریزی تالان کنگ بوتگنت۔ چہ قدیمی کتبات و راشی و عجیبیں عظمت ثابت بیت۔ بہر حال ذوالقرنین ہے بادشاہاں یکے بوتگ۔ و یعنی یک

سفر و تیاری و گلاٹیش بوت۔ وک یعنی ہجو نظر و اہت چو شکہ مان دریاء سفر کنگ معلوم بیت کہ رفح چہ آب در کسیت و پدا مان آب غروب بیت حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ ذوالقرنین و مان دل و شوق چست بوت کہ بچاریت باریں دنیا داں کجا حدہ آباد ات نوں مغرب و نیگ داں ہا حدہ سر بوت کہ چہ زمین ات کہ اودا مردم شست کنت منہ بوجیک۔ اللہ ملک و حدہ در گیک آئی و نتون ات و یعنی ذوالقرنین و آمد وانی سرا ماہر دویش طاقت دانتت ہجو شکہ ہر بادشاہ و ہر حاکم و نیگ بدہ قدرت حاصل بیت توری مخلوق و سوکی کتا بدنام بہ بیت، توری عدل و انصاف و نیکی کنان پروتاخیرہ ذکرہ جاری بداریت۔ یا مطلب چویش انت کہ آمد و مردم کافر انتت، ما ذوالقرنین اختیار دات کہ توری آیان قتل کنت یا ساری اسلام و دعوتش بدنت ذوالقرنین دومی راہ بند اختیار کت۔ وک یعنی مان آخرت و شری گنت و مان نیاء ما آیانی سر اسکی نہ کنیں بلکہیں ہر وہدہ و قی کار نیگی گون ایان گپ جنیں گون ایان نرمی و آسانی و رہندہ اختیار کنیں۔ در حقیقت ہر بادشاہ عادل بہ بیت آئی و کشک ہمیدہ ول بیت، بدیں مردمان سر ابدنت و گون نیکیں مردمان نرمی کنت۔ ذوالقرنین و ہے رفتار اختیار کت وک یعنی مغربی سفر و خارجہ بان مشرق و سفر تیاری و گلاٹیش بوت مان قرآن حدیث و چویش تفصیل نیست کہ ذوالقرنین و لے کلین سفر بہ فتوحات و ملک گیری و انتت ممکن انت کہ محض سیر و تہر و تاب خاطر بہ بنت مان سفر و دوران آبہ ہا قومان سر ہن گوشت کہ ساری و مان ہائی و حکومت اوار انتت و لہتیں قومان یک طاقتوریں بادشاہ فہمت و ظالمانی مقابلہ گون آئی فریاد کت کہ ذوالقرنین و قتی زبردستیں قوت و سبب اشانی کاران شرکت تاکظم و فساد گار بان و مان ملک امن و امنی و دورہ بہ بیت چو شکہ دیمتر مان یا جوج و ماجوج و قصہ پید انت و اللہ اعلم و یعنی مشرق و ہا گڈی کنارہ و یک ہجیں قومے گنگ بوت کہ آقاب و شہم بغیر کاوٹ آیان لگنت۔ اسے مردم و حشی و جنگ و نندوک بنت۔ لوگ بنگ آیانی سر گرگ دستور اشانی گورہ زانا بوتگ چو شکہ مروج ہم بازیں خاندوش قومان تہا و اج نیست انت وک یعنی ذوالقرنین و مشرق و مغرب و ہرج کیفیت کہ بیان کنگ بوت حقیقت و ہجوش انت کہ ہر وسائل گون آئی و موجود انتت ہرج ڈولیں احوال اودا پیش اہنتت، آکلینانی سراسے علم احاطہ کنوک انت۔ تاریخ و خدا بندہ اے جا کہ و بابہ و شاید در گئے بگنت و در حقیقت و ہنکرات کہ گوشتنگ بوت لہتہ مفتراں کزاک و مطلب چویش کنگت کہ ذوالقرنین و مغربی قومان ہرج رہندہ اختیار کنگت ہا ہمیں بہ مشرقی قومان اختیار کت و اللہ اعلم (ہے صفحہ و حواہد) وک یعنی ذوالقرنین و آئی و ہر امانی زبان آیان سر پد بوتگنت دیمتر ہرج گفتگوے نقل کنگ بوتگ غالباً یک ترجمانے و ذریعہ کنگ بوتگ و ترجمان چہ یک توکی قومے و معلوم بیت کہ ہر دو بینانی زبان و قدرے پوہ بیت (تنبیہ) یا جوج ماجوج و اے قوم و ملک و اے دو تیں کوہ توک انتت کہ اشانی سر ادرش کنگ انت البت دویش کوہانی توک و یک درگے (درہے) وچ ات چمانی و یا جوج ماجوج و روداک و اے مردمان و پل و پانچ اش کنگت و شتگنت۔ وک ذوالقرنین و منزن شائیں از باب و وسائل و قوت و دبہ و گندان و آیان و دل و خیال بوت کہ مئے تکلیف و حجابانی گرو دار (سد باب) و ہے واجہ کت کنت ہشکا چہ آئی و دز بندی اش کت کہ یا جوج و ماجوج و مان ملک و آس روک کنگ ادا آیان قتل و غارت و پل و پانچ کنتت، شاماگن مئے و آیانی در میان و یک حکمیں پسے

بَيْنَ السَّكِينِ وَجَدَ مِنْ دُونِهَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ۝

دویش کوہانی در میان و دیتی آیانی ہے دیمیک قومے کہ نزدیک نہ انتت کہ سر پد بدنت خبرے وک

قَالُوا يَا ذَا الْقُرْنَيْنِ إِنَّ يَاجُوجَ وَمَاجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ

گوشتنت او ذوالقرنین یقیناً یا جوج و ماجوج باز کار خرابی کنتت مان زمین و

فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا قَالَ

چہ تو نوں گوشتے کہ مقرر کجیں ہر تو یک محصور لے شرطاکہ بندے میگ و آیانی در میان بندے وک گوشتی

مَا مَلَكَتِي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ۝

آچیزے کہ قدرت داتگ مناسمی پر و در گار آہتر انتت نوں شہادت بریت مناپہ زور دیتی منی انکاں شے و آیانی در میان وک

أَتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا

دیولے بیارے بدنت منا آسنی تختہ تاہا حدے کہ برابری کت کوہ و ہر دویش سندان گوشتی بہ وک

حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ أَتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ۝ فَبِأَسْطَعُوا

داں ہا حدے کہ نہری کت چو آسا گوشتی بیار بدنت مناکہ ہر چو لے سر اچ کنگیں رودی پد سر کنتنت کت

أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ۝ قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي

ہو یا جوج ماجوجا آئیے سرا و کنگ کت وک گوشتی اے یک ہر ابانی ایت چہ منی رب و طرفا

فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ۝ وَتَرَكْنَا

پدا و قتے کہ بدنت منی رب و وعدہ گرو ادور دنت آئی راہ ہوا کنگ دہستیں منی رب و وعدہ راست وک

بَعْضُهُمْ يُؤْمِنُ وَيُؤْمِرُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ۝

مردمان روچی کہ ہور نور بدنت گون یکد گرا و صور دمیت پدا چ کنگیں کاریں آدرستاں

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ۝ الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ

ویش کنگیں دوزخا ہما روچا کاسرانی دیماک ہما کہ آیانی چستاں

فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ۝ فَحَسِبَ

پر دہ بستگنت چہ منی یادا و اش کتنت نہ کت وک نوں چہ خیال کنتنت

منزل ۳

بہ بند ات کہ چرائی سبب ء مئے حفاظت بہ بیت تو ایشی ء سر اهرچ خرچے کہ بیت مادیک ء تیار یں توری شما محصول ء نام ء آئی ء ہر ما وصول کن ات ۔
 تنبیہ : یا جوج ماجوج کئے انت ؟ ماں کجام ملک نندوک انت ۔ ذوالقرنین ء جوڑ کنگیں پسیل (آہنی دیوال) کجا انت ؟ اے ہا سوالات انت کہ
 اشانی بابت ء مفسرین و مؤرخانی اقوال و تا مختلف انت ۔ منی خیال ایش انت (واللہ اعلم) کہ یا جوج و ماجوج ء قوم عام انسانانی و جنانی درمیان ء یک
 برزخی مخلوق ایت و چو شکہ کعب بن احبار ء فرمائینگ و علامہ نووی ء چوں فتاویٰ چہ جہوہ علماء ء نقل کنگ کہ آیانی سلسلہ نسب چہ پت ء جانب روت حضرت
 آدم ء سیر بیت مگر چہ مات ء نینگ ء داں بی بی حواء ء روت و سربیت ۔ چوش بگوش کہ آعام مردمانی پت شریکیں بر اس بوتنت چہ عجب انت کہ مزین دجال
 کہ آثر اتیم داری ء ماں جزیرہ ءے ء ماں زنجیراں قید ء جاوے ء دیستگت چہ ہر قوم ء بہ بیت ۔ و ہدے حضرت مسیح علیہ السلام کہ آ محض یک آدم ذاتیں خاتون
 (مریم صدیقہ) ء بطن ء چہ ملکی نغمہ (ہٹ کنگ) ء پیدا بوت چہ نزول من السماء ء پد دجال ء ہلاک کنت ہا وقت ء اے قوم یا جوج ماجوج دنیا ء سرا اورش
 کنت و آخر کار چہ مسیح علیہ السلام ء دعا ء برکت ء موت ء انبار کنت ۔ اے و ہدی اے قوم کجا انت ؟ ذوالقرنین ء آہنی دیوال کتام جاگے ء انت ؟
 نوں ہر شخص اے تمایں و صفاں و قی نگاہ ء داریت کہ آئی ء ثبوت اے قوم و آہنی دیوار ء بابت ء قرآن کریم و صحیحین حدیثاں و ذکبیت آثر اچوش کوشگ
 کبیت کہ ہا قوم ملکاں و دیوالانی مردماں چہ وقی رائے ء نام و نشان داشتگت اے تمام اوصاف ماں یکے ء ہن گندگ نہ بنت لہذا آ خیالاں راست معلوم بنت
 صحیح حدیثانی انکار یا نصوص ء نا ہو دیگیں تا دیلات دین ء برخلاف انت ۔ پشت کبت مخالفانی اے شبہ کہ ماتمام زمین پٹ و لوٹ کت مگر ہچ جاگے ء آئی
 نام و نشان دست نہ کبت و ہمے شبہ ء جواب ء مئے نویسندگان نام و نشان پیش دارگ ء جہد کنگ ء ایشی ء راستی جواب ہا انت کہ علامہ لوسی
 بغدادی ء دانگ کہ مارا آیانی جاہ منذ معلوم نہ انت و مکن انت کہ مئے و آیانی میابجی ء مزین مزین دریا توک ء کانت و اے دعویٰ کنگ کہ ماتمام خشکی و تری
 سرا احاطہ کنگ و اجبت تسلیم نہ انت عقلاً البتہ جائز انت کہ چوشکہ چہ مروچی ء پنجصد سال ساری مارا چہاری برا عظم امریکہ ء احوال معلوم نہ انت ہم بیت
 کنت کہ یک دگہ برا عظم موجود بہ بیت کہ دینگہ ما اودار سائی حاصل نہ کرتگ و ماں کمیں مڈتے ء بعد ما داں آیانی حدے یا آیایں داں مئے حدے سر بہ بنت
 سمندر (دریا) ء دیوار اعظم کہ آسٹریلیا ء شمال مشرقی تیاب ء سرا واقع انت مروچاں برطانوی سائنس دان دکتور سی ایم نینگ ء ہدایات ء روئے تحقیق
 جاری انت ۔ اے دیوال چہ ہزار میل ء درج تر و باز جاگہاں داں دوازہ میل ء اشی ء پراہی و نہار فٹ برزی انت کہ ایشی ء سربراہان زمین مخلوق
 آباد انت ۔ ہرچ مئے پے اے کار ء رھا دگ بوتگت ہر زوتاں آئی ء وقی یک لہ تحقیقات ختم کرتگ کہ چریشی ء سبب ء دریا ء عجیب ء غریبیں اسرار ظاہر
 بنت و انساناں حیرت و استعجاب ء یک نوکیں دنیا ء معلوم ہو گانت گداچوں دعویٰ کنگ بیت کہ مارا ہشکی و تری ء بابت ء مخلوقات ء سربستگیں احوال
 حاصل بوتگت بہر جاوے ء مخبر صادق کہ آئی ء صدق گوں مضبوطیں دلایلاں ثابت انت و ہدیہ آدیوار ء گوں آئی و صفائی مارا خبرات تو مئے سرا واجب
 انت کہ ماتصدیق کنیں و ہا احوال و واقعات ء راہچارہیں کہ مشککین و منکرین ء چائی دیا پیش کانت سَسْتَبْدِيْ لَكَ الْاَيَّامُ مَا كُنْتَ
 جَاهِلًا ۚ وَيَا تَبٰرَكَ بِالْاَخْبَارِ مَا لَمْ تُزَوِّدْ ۔ ۛ یعنی ماں و از باب منی گور ء باز انت مگر گوں دست و پا داں شما گوں من مدد کن ات ۔
 وک اول سرا آسانی مزین مزین تحت گانی جہل و برز ء تل بہ تل ایر کرتنت و ہدے اشانی بلندی داں ہر دو تیں کولانی ٹل ء سربوت مردمان ء حکم دات کہ آس ء
 شر جنبلکس کن ات و ہدیہ آسن مثل آس ء شہر تران ء گرم بوتنت تو آوہدے آب کرتگیں گریں رود آئی ء سر اریچگ بوتنت کہ آماں آسانی ثانی توک ء
 جاگہ کنان ء بست انت و اے درست یک جان و یک قالب ہوان ء مثل کوہ ء اوشتانت ۔ اے درتیں کارماں آژ مانگ ء چو خرق عادت ء انجام گپنت
 کہ ایشرا ذوالقرنین ء کر امت گوشگ لوٹیت یا مکن انت کہ ہا دور و باری ہنچیں قسم ء از باب و آلات موجود بہ بنت کہ مروچی ما آیانی بابت ء ہچ علم ء داریا
 وک یعنی حق تعالیٰ یا جوج ماجوج ء رانی الحال اے قدرت نہ دانگ کہ دیوال ء سرگوزان ء یا پر و شان ء انگوبیا بنت ۔ ۛ یعنی محض چہ خدا ء مہربانی ء اے
 برزیں بند قائم بوت و داں وقی مقرریں میعاد ء انشاء اللہ قائم بیت ۔ چہ صحیحین ء حدیثاں معلوم بوت کہ حضرت مسیح علیہ السلام ء نزول و قتل دجال ء بعد
 قیامت ء نزدیک ء یا جوج ماجوج ء در کنگ بہ وعدہ انت آوقت ء اے بند دور کنگ بہت دیوار ء پر و شان ء انچیں بازیں تعدادے ء در کپنت کہ آیانی حساب
 بغیر چہ اللہ ء کسے ء معلوم نہ انت ۔ دنیا چہ آیانی مقابلہ ء بے وس بیت حضرت مسیح ء حکم بیت کہ منی خاصیں بندگان ء زوران ء کوہ طور ء سر ء بروات ۔ آخر
 حضرت مسیح علیہ السلام دستاں دراج کنت چرائی ء پد یا جوج ماجوج ء سر ایک غیبی ویا ء کبیت درست کیاہرگی مرنت ۔ گیشتریں تفصیل ماں حدیث ء
 کتاباں باب امارات الساعة ء چارگ لوٹیت وک یعنی ماجوج ماجوج مثل دریا ء جولان ماں بیشمار تعدادے چست ہوان ء در کپنت یا مطلب چوش انت
 کہ چہ مزین ترس ء بیم ء تمام مخلوق ہووے ء اوار بیت ۔ جن ء انس ماں یک دگرے ء داخل بنت ، پد اقامت ء صور دنگ بیت چرائی ء بعد درست
 خدا ء رو بروء حشر ء میدان ء یک جا کنگ بنت و دوزخ کافرائی چٹانی دیم ء بیت ۔ شاید کافرائی تخصیص پشکا انت کہ دراصل ء دوزخ یہ ہمایاں جوڑ
 کنگ بوتگ و آیانی چٹانی سر ء ماں دنیا ء پردہ پوشتگ ات نوں پردہ پشت نہ کبت ۔ ۛ یعنی دت اشانی عقل ء چم برابر ذات کہ قدرت ء
 نشانیاں ء گندان ء یقین ایش بکتیں و خدا شس یاد بکتیں و چہ ہٹ کنگ ء سبب ء کسے ء خبر اش نہ اشکت کہ دگرانی سر پد کنا ٹینگ سر پد
 ہو تیننت ۔

فل یعنی آیات و آیات چوت کماں کنت کہ منی خاصیں بندہاں (مسح، عزیز، روح القدس و فرشتگان) و پرستش کنان و پہوتی حمایت و اوستا رینت "کلا سیکفرون بعباد قہم ویکونون علیہم ضدا" ہجراتاں آوت چہ شے کاراں ہزاری ظاہر کنت و شے مقابل و مدعی ہوان و اوستا توک بنت . فل یعنی اے ہمیں فریب مہ ورات اودا کس شمارا جنت نہ کنت کہ کتا م باغ و بھاگ ات۔ البت ماشے مہمانی کنیں چہ دوزخ و آس و چہ ایدگہ قسم قسم و عذاباں (اعاذنا اللہ منہا) فل یعنی یہ قیامت و ریح و چہ درستاں زیات تاوان بارہا کس بنت کہ آیانی تماہیں جہد یہ دنیا نیگی ات، آخرت و خیال اش کدی ہن نہ کنت محض دنیاوی دیم روی (ترقی) و مادی کامیابی و مزین معراج اش فہمگت۔ (کذا یفہم من الموضع) یا مطلب چوش داریت کہ ماں دنیا و زندہ ہرچ کارے اشاں پہوتی خیال و شر زانان و کشتکش توری بندہ و شرانت یا شر نہ اتنت آدرست کفر و نحوست و سبب و اودا بیکار ثابت بوتنت و تمام محنت برباد بوت۔ فل یعنی اشان

الکھف ۱۸

۴۷۸

قال المذہب

الذین کفروا ان یتخذوا عبادی من دونی اولیاء ان اکثرتنا
ہما کہ کفرش کنت کرطا ہیئت منی بندیاں بغیر چہ من وتی مددگار فل ماتیار کنگ
جہنم للکفرین نزلہ قل هل ننبئکم بالاکسیرین اعمالا
پہ کافراں دوزخ پہ مہمانیاں و بگوش آیا خبر بدیں شمارا کہ کئی کست گیس زیادہ بیکار بوتنت
الذین ضل سعبہم فی الحیوة الدنیا و ہم یحسبون انہم یحسبون
ہما کہ گار بوتنت آیانی کرشش ماں دنیا و زندگانی و آیان گمان کنگا لگنت کہ آشریں کار
صنعہ اولیک الذین کفروا بایت ربہم و لقابہ فحبطت اعمالہم
کنت و آہیشت کہ مکر بوتنت چہ وتی رب و نشانیاں کی و چہ آئی و دیدار انوں برباد بوتنت آیانی کنگیں
فلا نقیم لہم یوم القیمہ وزنہ ذلک جزاؤہم جہنم بہا کفروا و
پدما چست نکین پر آیان ماں قیامت و ریح و شاہی اے آیانی جزا ات دوزخ پہ ہے خبرا کہ مکر بوتنت و
اتخذوا ایتی و رسلہم زورا ان الذین امنوا و عملوا الصلوات
کتش گون منی آیاتاں و پیغیراں مسکائی فل بے شک ہما کسان کہ ایمانش آرت و نیکیں عملش کت
کانت لہم جنت الفردوس نزلہ خلدین فیہا لا یبغون
بہشتت پر یاں بہشت و باغاں پہ مہمانیاں - ہمیشہ ماننت ماں اودا نہ لوٹنت
عنها حولہ قل لو کان البحر مداد الکلمت لربی لنفد البحر
چہ اودا جاہ و بدل کنگاٹ بگوش کہ اگر دریا سیاہی بہیت پہ منی رب و خبرانی بنیسکا بیشک دریا کٹیت
قبل ان تنفد کلمت ربی ولو جئنا مثله مددا قل انما انا
پیش چہ منی پروردگار و خبرانی خلاص ہوگ و اگر چہ دومی ہنشینے بیاریں پہ مددقاں بگوش من
بشر مثکم یوحی الی انبا الہکم الہ واحد فسن کان یرجوا
انسانوں شے ہمیں حکم دیم دیک بہیت منی نیگا کہ معبود شے یک معبودے نون زندہ ہر کسے کہ امیت کثیت
لقاء ربہ فلیعبد عبدا صالحا ولا یشرک بعبادۃ ربہ احد
پہوتی پروردگار و دیدار اگر اکنت آنکیں کار و شریک مکنت ماں وتی پروردگار و بند گیا کیا

اللہ تعالیٰ و نشانیاں قبول دار بوتنت و نہ اشاں
کدی چشیں خیالے اہت کہ باندا خدا و دیا حاضر
ہوگی انت و کافر و حنات مردگ حساب انت
ماں آبدی زندہ وچ درد و رانت نون پہ اشان
محض کفریات و ستیات پشت کپنت نون شاہیم و
یک کپے چوں وزن کنت وزن و ہر دوہیں کپانی وزن
و تفاوت و پیش داریت پدا ادا سیات و مقابلہ و
حنات و چچ وجود نیست انت گدا وزن کنگ و چے
سوت حاصل بیت۔ فل ہرچ کلا گے شاکتگ ات
مروجی نون آئی و تمام و بچش ات ک یعنی چہ مدام و
جنگ و شرار و ہزار نہ بیت ہر دم تازہ بہ تازہ نخت
دیک بنت کدی چشیں و اہگے نہ کنت کہ مارا چہ ادا
بہ دگہ جا گپہ برگ بہ بیت و قریش و یہود و سبکین
و سر و روح، اصحاب کہف و ذوالقرنین و بابت و
سوال کر تگت اے سورہ و اول سرا اصحاب کہف و آخر
ذوالقرنین و قصہ داں حدیکہ قرآن و تعلق ات بیان فرمائیت
و روح و بابت و بیان ماں سورہ بنی اسرائیل و بوت و اے
رد و فرمائیت و ما اوتینکم من العلم الا قلیلا
نون سورہ و آخر و پیش داریت کہ اللہ تعالیٰ و علم و حکمت و
گیاں بے شمار انت۔ ہرچ گپے شے طرف و قابلیت و ضرورت و
ردا کنگ بوتگنت چہ حق تعالیٰ و معلومات و رد اے آنکر ہن
نہ انت کہ ماں دریاء آب و یک تر ہے و۔ بندہ ہاں
تمامیں دریا و آب سیاہی بہ بیت کہ چرائی و خدا و
گیاں بنیسک شروع کنگ بہ بیت چرائی و تا دومی و سومی
دریا ہماں کدی ماں آئی و شامل کن ات تو اے دریا
ہلاس بنت لیکن اللہ تعالیٰ و گپت حلاس بنت۔ چہ خدا
بفہم ات کہ قرآن و ایدگہ آسمانی کتابانی ذریعہ و توری
ہر قدر ستریں علم زیات و چہ زیات مقدار کتے و
دیک بہ بیت علم الہی و مقابلہ و آہن قیل انت اگر چہ
فی ذاتہ اثر اکثر بگوش بہ بیت و یعنی من ہن شل
شما یک بشرے آن من خدا نہاں کہ و تاوت ذاتی ہم و
تمام علوم و کمالات من و حاصل بہ بیت البت اللہ تعالیٰ
حقین علوم و معارف قدس منی نیگ و وحی کنت کہ ما
آیاں اصل اصول توحید و علم انت ہماں و نیگ من کلاں
دعت دیاں ہر کس و تگن اللہ تعالیٰ و دوجار کنگ و
شوق یا آئی دیا حاضر ہوگ و خوف بہ بیت اثر لازم انت کہ چیزے نیکیں کار شریعت و مطابق و بکت و ماں اللہ تعالیٰ و بندگی و ظاہر اوباطنا کسے و بہ کتا م درجہ
شریک نہ کنت یعنی شرک جلی و دول و ریا و غیرہ شرک خفی و چہ ہن بہ ہر زیت پر چاک ماں ہرچ عبادتے و غیر اللہ و شرک بہ بیت آعبادت کنوک و دیم و جنگ
بیت اللہم اعذنا من شر ذلک الفسنا مرے آیت و اے ارشاد ہن بوت کہ نبی و علم متناہی و عطائی انت چو مثل علم خداوندی و ذاتی و غیر متناہی نہ انت
تنت سورہ الکھف بفضل اللہ تعالیٰ و متہ و للہ الحمد اولاد آخر

۱۲
۴۷۹
۳

منزل ۴

شوق یا آئی دیا حاضر ہوگ و خوف بہ بیت اثر لازم انت کہ چیزے نیکیں کار شریعت و مطابق و بکت و ماں اللہ تعالیٰ و بندگی و ظاہر اوباطنا کسے و بہ کتا م درجہ
شریک نہ کنت یعنی شرک جلی و دول و ریا و غیرہ شرک خفی و چہ ہن بہ ہر زیت پر چاک ماں ہرچ عبادتے و غیر اللہ و شرک بہ بیت آعبادت کنوک و دیم و جنگ
بیت اللہم اعذنا من شر ذلک الفسنا مرے آیت و اے ارشاد ہن بوت کہ نبی و علم متناہی و عطائی انت چو مثل علم خداوندی و ذاتی و غیر متناہی نہ انت
تنت سورہ الکھف بفضل اللہ تعالیٰ و متہ و للہ الحمد اولاد آخر

فل یعنی ذکر یا علیہ السلام چہ نبی اسرائیل و مزین شائیں بنیاں یک ایت۔ ماں بخاری و ہست کہ بخاری (د ار تراشی) واجہ و پیشہ ات و گوشتی دستان کارکنان لاپ ارنگتی آئی و رقصہ پیرا
لا ال عمران گوشت ہودا چارگ بہ بیت کا گوشت ماشہ تہار کی و غلو آہستہ آہستہ دعائے گت بخاری کہ دعا و طریقہ انت "اد خوار کیم تھو عا و خفیہ" (اعراق کوہ) ہے سمیں عاجہ ریاء دور وچ اعلیٰ درجہ و اخلاص پر بہ بیت
شاید اے ہم خیال بہ بیت کہ پیراں سری و چنگ لوٹگا ات اگس چک ممیت توٹ کنو کی کلاگ گزیت و چوبانی و ہن پیراں سری و ویدہ انسان و آواز مسست بیت۔ فل یعنی منظر ہر و مرگ و وہد
نزدیک انت، سر و موداں اسپتی ظاہرات و ہڈاں ہم تراھتنت فل یعنی شامے خاصیں مہربانی منی سر و گنگ نون بہ اے آخری وقت و ضعف و پیراں سالی و چون گمان بکناں کہ منی دعاء
روکناں چہ و تی مہربانی و مناز بہر کنے!۔ لہتین مفسراں وَلَمْ اَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا و معنی اے یمیا گنگ کہ اے پروردگار! بہ شے دعوت و سر امن کہی شقی ثابت نہ بوتگاں
یعنی ہر وہد و شتا تو ار پر جت برابر حکم و فرمانبرداری و زندگی و سعادت منا حاصل بوتگ۔ و یعنی آئی و کس وارث و سیادنا اہل مہنت۔ ترس اے پیدا بوت کہ اے مردماں چرائی و بود چہ و تی
بد عملی و غلط کاری و تجکیں راہ و خراب محکنت مہرچ دینی و روحانی مزین یعقوب علیہ السلام و سر بوتگ آرا چہ و تی ناشریاں بر باد مکنت فل یعنی من پیر بوتگاں، لوگ بانگ غنٹ
انت منظر ہر و اولاد اہل بوگ و ہج نشانی نیست انت لیکن

سورة مريم

كَهَيْعَصَ ۝^١ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكِرْتَا ۝^٢ اِذْ نَادَىٰ

رَبِّهِ نِدَاءً خَفِيًّا ۝ قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ
 دُمِّي رَبِّ آهَسْتَيْسُ تَوَارَىٰ فَلَ كُوشِي اے منی رب سست ہو گئی منی ہڈیاں دھڑکیاں لگ گئیں

المُوَالِي مِنْ وَّرَآءِي وَكَانَتْ اِمْرَاتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ
چھوٹی سیاداں رندچھوٹی و منی جن سنٹی، نوں بدے منا چھ

رَحِيمًا ۝ يٰۤاَيُّهَا نَبِيُّ رَبِّكَ عَلِّمْ اِسْمَهُ يَحْيٰى لَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ
 كُتُبًا اَوْ زَكَرِيَّا اِذْ هُوَ قَائِمٌ مَّكَرًا اَنْ يُّدْعٰى بِاسْمِ رَبِّهِ اِنْ مَّا نَكُنْطُ

عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغَتْ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ۝ قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ
سُنْطٌ وَمَنْ يَسْتَكْبِرْ يَكْبِتْهُ رَبُّهُ إِنَّهُ لَا يُرْجَى

منزل ۴

(مثلاً رقتِ قلب، غلبہٴ بکار وغیرہ) ءِ آئی ءِ مثال پیش ءِ نہ گو سنگ۔ واللہ اعلم **۱** انسان ءِ دستورانست کہ وہ دے اناگت ءِ یک وشیں حالے بہ اشکنت تو بہ زیاتیں دل جمی ءِ شاد کامی ءِ ساعت و دمان ءِ جُست و پُٹ و پول کنت جبے تحقیق ءِ تازہ میں لذت ووشی حاصل بیت و پدا خبر بہن بالکل بگا بیت ہے مرادات حضرت زکریا ءِ سوال ءِ حضرت شاہ صاحبؒ نبشتہ کنت: ”عجبیں چیز ءِ سوال ءِ سر تعجب نہ کتی و ہدے اشکنتی کہ اولاد بیت نوں و تی حیرانگی و تعجب ظاہر کت۔ فل حیرانگی ءِ عجیب گپ نہ انت ماں ہے جاوڑاں تر اولاد بیت و خدا مرضی ہم پورا بیت **۱** یعنی شے گورا ظاہری از باب ءِ ردایک چیزے مشکل بوت کنت بلے خدا ءِ گورا ہیج مشکل نہ انت۔ آئی ءِ مزین قدرت ءِ دیا ہر چیز آسان انت۔ انسان و تی جرنند ءِ ہستی ءِ بچاریت یک زمانگے انجیں بہست انت کہ اے و ت ہیج چیزے نہ ات آئی ءِ نام و نشان کس ءِ نزائشکنت حتی تعالیٰ ءِ چہ نیستی ءِ پردہ ءِ بہ وجود ءِ آوردت پدا مزین شانیں قدرت ءِ خدا بند لا تشی محض ءِ یک شئیے جوڑ کنت گرڈا نا آچہ پیریں مرد و سنٹیٹس جنین ءِ چوک پیدا کرت نہ کنت!۔

گوں سختی و تعلیم دیگا لگت۔ یعنی بہت ضعیف ات و
دت و رنات وک یعنی بھکی و غم و آڑا حق تھا و فہم و زانگ
علم و حکمت، فراست و مادیقہ، احکام کتاب و عبودیت و آداب
و خدمت و معرفت بخشتا تک۔ چٹان بیکرے آڑا الیب و
گوارے و دعوت دات۔ جوابی دات کہ مایرے کارے پیدا
کنگ نہ ہو تگیں۔ بعضے عالمی نے کہ اللہ تعالیٰ عام دستور
پر خلاف ایشہ امان، بھکی و نبوت بہن عطا فرمائینت۔ واللہ اعلم
وہ یعنی اللہ تعالیٰ آڑا ذوق و شوق، رحمت و شفقت،
رقت و نرم دلی، محبت و محبوبیت عنایت فرمائینت و صاف
و پاک گاریں رو، پاکیزہ نیس و عادت، مبارک و سعید متقی
و پرہیزگار جوڑکت۔ ماں حدیث و بہت کہ بھکی علیہ السلام
نہ کدی گناہ کت و نہ گناہ و ارادہ کت۔ چہ خدا و خوف و ترس
ہمنکر گرتی کہ واجہ و مبارکین و خسارانی سہرا رسانی نالی
وڑے جوڑے تو لگت۔ علیہ و علی نبینا الصلوٰۃ والسلام۔
و یعنی متکبر کسرش دت سرنہ ات۔ حضرت شاہ صاحب
نوشہ کنت کہ واہگ دار و کیں چکا اکثر پھین تب (طبع)
دارت بے آئی چوش نہ ات وک اللہ بہ ہر بندے و
سہرا سلام دیم بدنت آٹھن پہ شرف و عزت دیگ خاطر
انت کہ آئی و مطلب چوش انت کہ آئی و سراج گرفت نیست
یَوْمَ وَلَدَ دِیَوْمَ یَمُوتُ دِیَوْمَ یَبْعَثُ حَیًّا و عرض
احوال اوقات و تعمیم انت یعنی ولادت و بگرتا موت و چہ
موت و بگرتا قیامت و پہ آئی و خوردہ گیری (خوہی حساب)
نیست چہ خدا و گرفت و امین و محفوظ رانت۔
و یعنی پھین و غسل کنگ۔ اے اولی حیض انت۔ عری
سینزدہ سال ات یا پانزدہ۔ چہ بشرم و حیا و سبب چہ مچی و
یک بگرتا و ماں یک لوگے و داخل بوت کہ آچہ بیت المقدس
روح دراتک و نیمگات ہمشکا نصاریٰ و مشرق (رو وچ)
دراتک و دتی قبلہ جوڑکت۔ و یعنی حضرت جبریل و زائیں
و خوبصورتیں مردے و شکل اہت، چوشکہ فرشتگان عادت
انت کہ و تارا عموما دلپسندیں شکل و بدل کنت و ممکن انت
کہ اے موقع و حضرت مریم و انتہائی پاکبازی و پاکدامنی و
استحان بگرتا بہن مقصود بہ بیت کہ اے ہمیں زبردست
سباب و محرکات بہن آئی و تقویٰ و عفاف و جذبات و
دنائیں سکین دات نہ گت۔ و مریم و اولی برمش و
نہیت کہ مردین ایت۔ ماں تنہائی و یکپارگی یک مردے و
یہا آیکا قدرتی طور و ترسیت و دتی حفاظت و فکر لگت

۱۲ مگر معلوم بیت کہ فرشتہ ۽ چہرہ ۽ سراققوی ۽ طہارت ۽ انوار
۽ عدا ۽ ترس ہست « (ہنچو شک کہ چہ پاک ۽ نورانی میں چہرہ ۽ ظاہر
۽ نور ۽ اچہ دل ۽ بکس، من مردے نہاں تہی ہمارت ۽ دل
۽ پاکیزہ میں چکے عطا بکناں۔ ماں غلاماں کیٹا پاک
۽ دل ۽ خداوند تعالیٰ ۽ اے یقین پیدا کت کہ
بکنت و بدکارے ہن نہ انت کہ حرامیں رہبند ۽ چو
مکتر درجہ ۽ بشارت ۽ بردا سوال کنگت۔

گوشتی اے رب مقرر کن پر من یک نشانی ہے۔ گوشتی ہی نشانی ایشنت کہ خبر نیکے نگوں مردماں داں سے
 لَيْلٍ سَوِيًّا ⑩ فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ
 شپا (و سے روجا) پہ تن رستے حالت پداور کیت مئی مردماں نیگا چہ محراب نون اشارہ ٹی کت گوں آماں
 أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ⑪ يٰحَيُّ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَأْتِنَهُ
 کہ اللہ یاد اکبت صباح و بیگاہ و او یحییٰ بگر کتابا مضبوط و دات مائتیا

الحکم صبیحا^{۱۲} وحبانا^{۱۳} من لدنا وزکوۃ^{۱۴} وکان یقیبا^{۱۵} و
دانائی ماں خور دیا کی و داتیں نرم دلی چہونی نیمگا و پاکیزگی۔ و ہست آبر بہ گارے و

بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ﴿١٣﴾ وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ
نِيكِي كُنُوتٍ بِوَقْتِ مَاتَ وَبِئْسَ كُفْرًا آسَرُ كُفْرًا نَافِرًا مَاتَ وَسَلَامٌ لِّهٖ أَنْتَ يَا آدَمُ عَنْ سَمِيعٍ وَجْهِ

وُلِدَ وَيَوْمَ كُفُوتٍ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ۖ وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ
 کہ پیدائش و روحیکہ بحیرت و روحیکہ یادگیت زندگی بیت ک و پادابکن مریم ء ماں کتہ ء

مَرِيْمَ اِذْ اَنْتَبَذَتْ مِنْ اَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٦﴾ فَاتَّخَذَتْ

وقتے کہ جدا ہوت چھوٹی مردماں پہ یک جا گئے رُوحِ پاک و نیکو و ہدایت

مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا ۖ فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ الْيَهُودَ وَحَنَافِتُمْ كَلِّمُوا بَشَرًا
چہ آیانی دیمایک پردہ تھے۔ پرامادیم دات آئیے نمکاو فی فرشتہ تھے ہدا الناسے عصبہ تا نام

سَوِيًّا ۱۶) قَالَتْ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ اِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ۱۷)

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ۖ قَالَتْ
 گوشتی من تویی رب، و دایم دایم تو را که بخوای بدهی مرا یک پسر پاک و زکی را ۱۹ قَالَتْ

اَتَى يَكُونُ لِي عِلْمٌ وَلَمْ يَمَسْسَنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ۖ قَالَ

منزل ۴

چہ پہلی ماں آئی و دل و جاگہ بکنت شک و تردد و گنجائش ہی کشت مکیبت۔ ابراہیم علیہ السلام بہ ہر یک لحاظ و صدیق ات و چونکہ یہ صدیقیت و نبوت لازم نہ انت ہمیشہ کا دیا گوں "صِدِّیقًا" و "نَبِیًّا" فرمائیت و نبوت و تصریح فی کت۔ وک یعنی ہر چیز کے گندیت و اشکنت و سکی و وہد چیزے درد بوارت مگر واجب الوجود بیت، آئی و عبادت ہن جائز نہ انت چہ جائیکہ یک سنگ و بے کہ آنہ اشکنت و نہ گندیت و نہ سے درد و بوارت و آئی و جندگوں سے و قی دست و تراشک بوتک آٹرا معبود قرار دیگ یک عقل مند و زانو گرے و کار بوت نہ کنت و یعنی اللہ تعالیٰ و منار التوحید و معاد و غیرہ و صحیح علم دانگ و چہ شریعت و حقیقان معلوم دار کنگ اگن تو مٹی رند گیری و بجئے تو تجکیں راہ و سرا تراہاں کہ چرے رہ بند و تراہنائے حق حاصل بیت چریشی و امید تائیں راہ چپ و چوٹ انت کہ بہ چشیں راہانی سرا رو و ک نجات حاصل کت نہ کنت۔ و فت بتانی پرستش و ہاکس کنت کہ آٹرا شیطان و درد دانگ و شیطان چشیں عملان گندیت سنگ گل بیت بہ چشیں حساب بتانی پرستش کنگ بزان شیطان و پرستش انت و شیطان و پرستش رحانیں خدا و سکیں مزین نافرمانی انت۔ شاید ماں عصبی و لفظ اے نیگ ہن اشارہ انت کہ شیطان و

چارگ بہ بیت۔ و لا یعنی منی نصیحت و ہج اترتی سرانیس
 دلی کنان و چہ وقی وطن و ہجرت کنان تاکہ یک کربوان و ہجرت
 و غلامی کنان و من زہر و نامراد ہجرت نبان۔ من درمما
 فریادکنے آ معلوم دارنہ بیت۔

مریم ۱۹

قال المزمع ١٦

يَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ۖ وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا
يعقوب، و ہر دو کین پیغمبر کشتند و دانتیں آیان یک پہرے چہ دتی رحمتا و کتیں
لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ۖ وَادَّكُرُ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ
پر آیان نیکنامی پہ بلندیں شایان و یاد بکن موسیٰ ماں کتابا و بیشک ہست آت
مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ۖ وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ
گجتگیں و ہست آرسولے پیغمبر و دتواریں جت آ چہ کوه طور و
الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ۖ وَوَهَبْنَا لَهُ مِّن رَّحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ
راستی پہناتا و نزدیک کرت پہ خلوت کنگا و دتیں آیار چہ دتی مہربانیا آئے برات ہارون
نَبِيًّا ۖ وَادَّكُرُ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ
پیغمبر و یاد بکن اسماعیل ماں کتابا، بیشک آماں وعدیا راست و
كَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ۖ وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَ
ہست آرسولے پیغمبر و حکمی کشت وتی لوگ و مردم پہ نمازا و زکوٰۃ و
كَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ۖ وَادَّكُرُ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ
دتی پروردگار و گوراپندت و یاد بکن ادیس ماں کتابا و بیشک آ
صِدِّيقًا نَّبِيًّا ۖ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ۖ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ
راستیں مردے ات پیغمبر و چستیں کت آپہ بلندیں جاگے و آ ہا کست کہ انعام کتگ
اللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ آدَمَ وَمُوسَىٰ وَهَارُونَ
اللہ پہ آسانی سرچہ پیغمبران چہ آدم و اولادان، و چہ ہایان کہ سواریں کشت گوں لوح و
وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَءِيلَ وَمُوسَىٰ وَهَارُونَ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا
و چہ ابراہیم و اولادان و اسرائیل و و چہ ہایان کہ ہدایتیں دانت و گچیں کشت، و فتیکہ
تَتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمٰنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا ۖ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ
وانگ بنت آسانی دیمار حن و آیت گڑا کشت ماں سجدیا و گریوان بنت پدا آیان جاگاہ و آت کشت

منزل ۴

چارگ بہ بیت۔ وَا یعنی منی نصیحت و ہج اترتی سرانست بلکس مناسیم ترپ دیئے، توں من دت شے میتگ زندگ نہ لوٹاں، شمارا د شے دروغیں معبودان دیل کنان و پھر وقی وطن و ہجرت کنان تاکہ یک کربوان و گوں دل جی و وقی معبود و بندگی و کنان چہ حق تعالیٰ و فضل و رحمت و منارا کامل امیت انت کہ آئی بندگی و غلامی و کنان و من زہر و نامراد ہجربناں۔ من در مملکی و بزرگی و وہے آئر اتوار پر جہاں چہ آنگو ضرور منی تو ارگوش دارگ بیت منی خدا سنگ و ہجے نہ انت کہ ہر قدر شور و فریاد یکنے معلوم دار نہ بیت۔

ہم صفحہ ۷ فوائد : ول یعنی ماں اللہ ۷ راہ ۷ ہجرت کت وجہ دتی کس و وارثاں دو رکعت اللہ تعالیٰ چہ ایان بہتر دات تاکہ غریب الوطنی ۷ وحشت دور بہ بیت و دل جمعی و سکون حاصل بکننت۔ شاید ادا حضرت اسماعیل ۷ ذکر بمشکانہ کت کہ آبی گور ۷ نہ بوتگات ماں حور دی ۷ جد بوتگات و ہن آئی ۷ مستقل ذکر دیما پیداک انت (تنبیہ) حضرت اسحاق حضرت ابراہیم ۷ چک و حضرت یعقوب حضرت اسحاق ۷ چک انت چہ

ہمشان بنی اسرائیل و سلسلہ جاری بوت کہ ماں آیات صدانی حساب و نبی پیدائش انت۔ فل یعنی وتی خاصیں رجحان آیات و مزین بھرے عطا
فرمائیت و ماں دینا آیاتی نام و توار جکیت و بہ مدامیگی آیاتی ذکر قائم داشت چنانچہ تمام میل و مذاہب آیاتی تعظیم و توصیف و کثرت و واجب محمد صلی اللہ
علیہ وسلم امت دایما ماں وتی نمازاں و انت اللہم صل علی محمد و علی آل محمد کما صلیت علی ابراہیم و علی آل ابراہیم
انتک حمید مجید در حقیقت اے حضرت ابراہیم و دعا واجعل لی لسان صدق فی الاخرین و مقبولیت و ثمرہ انت۔ فل یعنی ماں
قرآن کریم و ہرچ احوال حضرت موسیٰ علیہ السلام و بیان بوگا کثرت مردمانی دیا ذکر کہن پرچاکہ آج اسحاق و یعقوب و نسل و اسرائیلی سلسلہ مزین نامیں پیغمبر
و مسترین شریعت و واجب بوت کہ و چونکہ ماں حضرت یحییٰ و عیسیٰ و تذکرہ و گون خصوصیت و عیسائیانی اصلاح و ماں ابراہیم و ذکر و مکہ و مشرکان بہم و
تراپ دیگ مقصودات چہ حضرت موسیٰ و ہارون علیہما السلام و تذکرہ و شاید یہود و پیشدادی کی انت کہ قرآن چقدر گون فراخدی و آیاتی مزین شائیں
پیشوا و راستیں کمالات و خوبیان و بیان کثرت یہود و الزام انت کہ آہن وتی اے جلیل القدریں پیغمبر و صافیں پیشین گوئی و روء اسماعیلی نبی
(محمد صلی اللہ علیہ وسلم) و رسالت و نبوت و گون پچیں دل و اعتراف بکثرت۔ شاید سبب انت چہ حضرت موسیٰ و بعد خبر دیم بہ حضرت اسماعیل علیہ السلام و
نیمگ و تاب دیگ بوت۔ فل ہر کس و کہ چہ اللہ تعالیٰ و نیمگ و وحی بخت آثرانی گوشت۔ چہ بنیاں ہر کس و کہ امتیازی خصوصیات حاصل بہ بیت یعنی
پہ مکذہبن و مقابلہ و جدا گانہ امت و نیمگ و مبعوث بہ بنت یا نوکیں کتاب شریعت و واجب بہ بنت آرسول گوشتک بنت۔ ماں
شرعیات و جزئی تصرف مثلاً کثرت عام و تخصیص یا مطلق و تقیید و غیرہ گون رسول و مخصوص نہ انت عام انبیاء ہن کثرت۔ باقی غیر نبی و سرار رسول
یا مرسل و اطلاق چونکہ ماں قرآن و بعض جاہاں گندگ بیت آاے مصطلحین یعنی اعتبار نہ انت اودا دگ حیثیات معتبر انت۔ واللہ اعلم
و حضرت موسیٰ علیہ السلام و دیگر آس و شیم و مادران و کورہ طور و مبارکین جانب سربوت کہ آئی و راستی دست و مغربی پہنات واقع ات تو اللہ تعالیٰ و آثرات و ارجح
و ہیکلانی و شرف بخت۔ زیادہیں گیش و گوار ماں سورہ طہ و پیدائش گوشت کہ موسیٰ علیہ السلام آوہد و چہ ہر جانب و چہ ہر مود و بن و خدا و کلام و
اشککانت کہ بغیر فرشتہ و وسیلہ و سرانجام گر گانت و روحانی ذول و سبب قدر قرب و بزرگی حاصل ات کہ غیبی قلمانی تواری ماں گوشاں کثرت کہ گون
آیاں تورات نقل بوگا کثرت۔ وحی و را خلوت پیش کا فرمائیت کہ آوہد و چہ ہر جانب و چہ ہر مود و بن و خدا و کلام و
فل یعنی ہارون علیہ السلام ماں حضرت موسیٰ علیہ السلام و کار و مددگار جو بوت چوشت کہ آئی و عرض پیش کریمگ ات و آخج ہارون ہوا فصح متی لسانا
فأمر سئلہ معی بردا یصدق فی (الفصل رکوع ۴) واجعل لی لسان صدق و وزیرا من اہلی ہارون آخج (طہ رکوع ۲) حق تعالیٰ و عرض قبول
کت و ہارون و نبی جو کثرت ان و بہ مدد و اعانت دات۔ چو نانی ماں عمر حضرت ہارون مسترات، گوشت ماں دینا کسے و بہ وتی برات و چریشی
مسترس سفارش نہ کثرت چوشت کہ موسیٰ علیہ السلام و بہ وتی برات حضرت ہارون و کریمگ و چریشی و حضرت اسماعیل و فضیلت بہ حضرت اسحاق و
سرا پدربیت چیا کہ آثر الیوکانی گوشت و حضرت اسماعیل و رسول نبی فرمائیت۔ صحیح مسلم و حدیث انت ان اللہ اصطفیٰ من ولد ابراہیم اسماعیل
(چہ ابراہیم و اولاد و واجب خدا و حضرت اسماعیل درجت) حضرت اسماعیل عرب حجاز و بنیادی مورث اعلیٰ و چہ مئے پیغمبر علیہ السلام و پیرکان انت
کہ آثر ابراہیمی شریعت دیان و بنی جبریم و نیمگا مبعوث کنگ بوت، آئی صادق الوعدوں سک مشہورات۔ گون یک مردے و وعدہ ٹی کثرت کہ واکہ توبیلے
من سبے جا کہ اوستا گون گوشت آواں یک سالی و نہ آہت اے واجب و ہمودا داشت۔ چہ واجب نبی صلی اللہ علیہ وسلم و لے ہن منقول انت کہ قبل از
بعثت گون واجب عبد اللہ بن الحسار و گوشت کہ شمار ادا بجلت من ہنوں کایاں واجب و داں سے روح و اودا بجلت و ہدیکہ آئی و واکرت تو واجب و فرمائیت
کہ تو ماد تکلیف دات من بہ وتی قول و سر اسے روح انت کہ ہمدان۔ حضرت اسماعیل و وعدہ و راستی ہا و ہا ظاہر بوت و ہدے گون وتی بت ابراہیم و
گوشتی یأبیت افعل ما تؤمر ستجد فی ان شاء اللہ من الصبرین (صفت رکوع ۳) و ہا پیماکت و پیشی داشت و پرچاکہ لوگ و مردم
نزیک بوگ و سبب ہدایت و اول مستحق انت چرایاں دیم تر و کار راہ کسیت پیش کا دگ جاہے فرمائیت و امر اہلک بالصلوة و الصلوة علیہا۔
(طہ رکوع ۸) و آیاہما الذین آمنوا فتوا انفسکم و اہلکم ناراً (تحریم رکوع ۱) وت نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و جند ہن سبے ارشاد
بوتگ و اندر عشیرتک الاقربین (سجاء ۱۱) لبتے گوشت کہ ادا چہ اہل و مراد آئی و تمامین قوم انت۔ چنانچہ عبد اللہ بن مسعود و مصحف
اہلہ و بدل قومہ و لفظات۔ واللہ اعلم و یعنی و گران و سرو سوچ کنگ و وتی قول و فعل و دوستناک، مستقیم الحال و جوانیں
ہیل و عاداتانی خدائیت و راج ہمیش انت کہ ادریں علیہ السلام ماں حضرت آدم و نوح علیہ السلام و درمیانی زمانگے بوٹگ چوشت گوشتک
بیت کہ مرے دینا و نجوم و حساب و علم و گون قلم و نیسک، گد و دوچک، کیل و وزن و از باب و سلاحانی اڈ کنگ اول و چہ سبے واجب و رہ گپتگت و اللہ
اعلم۔ ماں معراج و شب و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و گون اے واجب و ماں چارمی و آسمان و ملاقات بوت۔ فل یعنی قرب و عرفان و بالائیں جا کہ و
سرکت۔ بہتیں گوشت کہ حضرت مسیح علیہ السلام و پیمائیم زندہ ماں آسمان و برگ بوٹگ و داں ہنوں زندگ انت لہتیں و خیال انت کہ بہ آسمان و
سرکنان و آئی روح قبض کنگ بوت ایشی و بابت و مفسران بازیں اسرائیلیات نقل کنگ، ابن کثیر و ایشانی سر انتقد کنگ۔ واللہ اعلم۔
و یعنی ہا انبیاء کہ چہ ابتداء سورت و داں ادا ذکر بوت۔ سبے قسم و مردمانی سرا حق تعالیٰ و وتی انعامات چہ ہور و ریتلگ انت، اے کل آدم و
اولاد انت۔ و ابید چہ ادریں و باقی کل ہمایانی ہم اولاد انت کہ آیات و گون نوح علیہ السلام و ماں بوچیک و سوار کثرت و بہتیں چہ حضرت ابراہیم علیہ السلام و
ذریات انت مثلاً اسحاق، یعقوب و اسماعیل علیہم السلام۔ و بہتیں چہ اسرائیل (یعقوب) علیہ السلام و نسل و انت۔ مثلاً موسیٰ، ہارون، زکریا،
و یحییٰ علیہم السلام و فل یعنی حق و رہبند و نیمگا ہدایت دات و بہ نبوت و منصب درجت و یعنی اینکے برزیں مقام و کمال درجہ حاصل کنگ و
باوجود ماں وتی عبودیت و بندگی و کامل انت اللہ و کلام و آئی و مضامین و اشکک و و چہ آیات متاثر ہواں و گون مزین عاجزی و انکساری و ماں سجدہ و کینت
و آثر ایدکنان و گریونت پیش کا عالمانی اجاع انت کہ مرے آیت و سر سجدہ کنگ و بیت تاکہ ہا مقربانی طرز عمل و یاد کنان و یک گونہ مشابہتہ حاصل بہ بیت
ماں روایتاں ہست کہ حضرت عمر رضی اللہ عنہ و سورہ مریم و وانگ و رند سجدہ کت و فرمائیت هذا السجود فاین البکی (اے و سجدہ بوت، دیم اگر بوگ
کیا انت) لہتیں مفسران ادا چہ آیت الرحمن و خاص آیات سجود و چہ سجدہ و تلاوت و سجود مراد گپتگ۔ مگر سر ظاہر و مراد ہا انت کہ پیش و بیان بوت۔
ماں حدیث و ہست کہ قرآن و تلاوت بکن ات و بگر بوت و اگس گر بوگ نثیت تو کم از کم گر بوگ و صورت و اختیاری بکن ات۔

فل او پیشی مردمانی احوال ات اے رندی مردمانی احوال انت کہ ماں دنیا لذت و نفسانی خواہشاتاں کیاں اے چہ خدا تعالیٰ عبادت و غافل بوتنت۔ نماز کہ اہم العبادات انت آڑا با دانتش لہتیں مردم فرض نمازانی مستکر بوتنت لہتیں، نماز فرض زانت مکرادائیگی، تو کا کوتاہی ایش کت، لہتیں نماز و دوت بے جماعت و وقت وغیرہ بشرائط واید کہ حقوقانی پراہش نکت۔ چریشاں ہریکے درجہ بدرجہ وتی گمراہی و گنہ گری کہ چطور خسارہ و نقصان و سبب جوڑ بیت و چطوریں سبکیں عذاب و گرفتار کنت حتی کہ چرایاں لہتے ماں جہنم و ہما بدترین وادی (کور) و تیلانک دیگ بیت کہ آئی و نام "غی" انت فل یعنی توبہ و دروازگ پر چشیں مجرماں ہم بندہ انت کہ آگنکار گون صدق دل توبہ کنان و ایمان و عمل و راہ و اختیار بخت، ووتی کرداران جوان بخت بہشت و دروازگ پر آئی و توبہ انت توبہ وید ہرچ نیکیں علی کنت پیشی گنہ ماں آئی اجر و پچ کی گنہ نہ بیت و نہ کتا قسم و حق ضائع بیت۔ ماں حدیث و ہست التائب من الذنب کمن لا ذنب لہ (چہ گناہ و توبہ کنو کہ پچوش انت گویا آئی و گناہ نہ کنگ۔

الکھم ثبت علینا انک انت التواب الرحیم ۵
فل ویدے اے بندگان نہ دیستکیں چیزانی سرابہ زمان
ایمان آورت بغیر گنہ و خدا عبادت کت تو اللہ گون
نہ دیستکیں نعمتانی وعدہ فرمائیت کہ ضرور بالضرور
پورہ بیت پرچاکہ خدا وعدہ پکا و محکم بنت۔
فل یعنی ماں جنت و لغو و بیکاری گپ و ناہودگیں
شور و جگہ نہ بیت۔ البت چہ فرشتگان نیما "سلام"
علیک "تو ار اشکنگ بیت و چہ صاحب و بیگاہ و
جنت و صاحب و بیگاہ مراد انت اودا چو دنیا و دول و
طلوع و غروب نہ بیت کہ چرائی و شب و روج و صاحب
بیگاہ مقرر کنگ بہ بنت بلکیں خاص قسم و انوارانی
تو ارد بیت کہ چرائی و صاحب و بیگاہ و حد بندی بیت
عادت و معمول و مطابق و صاحب و بیگاہ جنت
روزی سر بیت بہ یک لمحے و ہن شدہ تکلیف
پریشان کنت۔ آروزی چہ بیت و آئی و کیفیت و خدا
بزانت۔ ماں حدیث و ہست "یَسْتَحُونَ اللہ لکرة
وَعَشِيًّا" جننی صاحب و بیگاہ و حق تعالیٰ و تسبیح و کنت
چوش بگوش کہ گون روحانی غذا و جسمانی غذا ہن رست
فل یعنی واجہ آدم و میراث کہ اول سرا اثر بہشت
رستگ و شاید میراث لفظ پیشکا اختیار فرمائیت
کہ ماں مال و ملکیت و قسماں اے چہ درستان گیشتر رحم
و محکم تریں قسے کہ ماں الیشی و نہ نسخ و احتمال ہست و
نہ واپسی و نہ البطل و اقالہ و یک یک برے جبریل
داں باز روچاں نیاہت واجہ دل و تنگ بوت کافراں
گوشت شرف کت کہ محمد و رب چہ محمد و ناراض انت و
آئی یلہ دانگ چہے ٹوک و واجہ انگت گیشتر و لکیر
بوت، آخر جبریل و تشریف آورت واجہ اینکر روج
نیایک و سبب معلوم کت، ماں یک حدیث و ہست
کہ واجہ فرمائیت مَا مَنَعَكَ أَنْ تَزُودَنَا الْكَوْ
مِيَّا تَزُودُنَا (ہر قدر کہ تو کاٹے چرائی و زیات پرچا
نہ یائے) اللہ تعالیٰ و جبریل و سرو سوج کت کہ ماں
پستہ و چوش بگوش و مَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ الخ
اے کلام بوت اللہ و چہ جبریل و طرف و۔ ہنچوش کہ
ماں اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ ماں تعلیم و دانگ
حاصل جواب چوش بوت کہ ما خالص اللہ و ماموریں
بندہیں ابیدہ خدا حکم و ماوتی یک باز لے ہم سریت
نہ کنیں مے سرکیگ و مے ایرکیگ تمام آئی و حکم و تابع انت آہر ویدہ چہ وتی کاملین حکمت مناسب بزانت ماں اجہل و آئی و حکم دنت پرچاکہ ہر زمانہ (ماضی، حال
مستقبل) و ہر مکان (زمین، آسمان و آیانی میانجی) و علم و خدا بند آوت انت، آوت ہر چیز مالک و قابض انت آوت زانت کہ فرشتہ و پیغمبر و گور و کدی روان کنگی
انت یہتر تریں و معظ تریں پیغمبر ہن اے اختیار نیست کہ ہر وہد و بلوٹیت جاے شت کنت یا کسے و وتی گور و بلوٹائی، خدا ہر کار بر محل و بروقت
انت۔ ردی یا شمشو شکاری و غفلت و آئی و بارگاہ و رسانی نیست۔ مطلب ایش انت کہ واجہ جبریل و زوت یا بدیر آگ ہن ہما و حکمت مصلحت و تابع انت
(تنبیہ اول) "مے دیما و پشتا" گوشتی آسمان و زمین و۔ ایرکیگ و ویدہ زمین و دیما زمان پشتا، سرکیگ و ویدہ آدیما اے پشتا بیت۔ و اگر دیم و
پشتا چہ مراد تقدم و تاخر زمانی مراد انت تو زمانہ مستقبل آوکیں زمانہ ماضی زمانہ پشتا گوشتگ و زمانہ حال ہر دوکانی میانجی و واقع انت
(تنبیہ دوم) ساری و فرمائیتگ کہ جنت و وارث اتقوا (چہ خدا تر سوکیں پرہیزگار) انت ماں اے آیت و پیش داشت کہ ترسگ و لائق ہا ذات

خَلْفُ أَصَاغُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَةَ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا ۵
ناخلف انگار شش کت نماز و رندا کپنت خواہشانی فون زوتا ویک و رنت گمراہیا۔ فل
الْأَمِنْ تَابَ وَأَمِنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَ
مگر ہما کہ توبہی کت و ایمانی آرت و نیکیں کاری کت گمراہ آ داخل بنت ماں بہشت و
لَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ۶ جَنَّتِ عَذْرَاءُ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ
آیانی سر اظلم کنگ بیت چچ فل ماں باغاں ہمیشہ ننگ و ہما کہ وعدہ کنگ رحمن و گون ووتی بندیاں
بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ۷ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا
پہ نادیدہ۔ بیشک آئی و وعدہ رسی انت فل نیشکنت ماں آباغاں یہودہ میں خبرے بغیر
سَلَامًا وَلَهُمْ فِيهَا زَوْجٌ بَٰكِرَةٌ وَعَشِيًّا ۸ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي
چہ سلام و فل پرایاں ہست انت آئیانی روزی ماں اودا صبح و بیگاہ و اے ہما بہشت انت کہ
نُورٌ مِّنْ عِبَادِنَا مَن كَانَ تَقِيًّا ۹ وَمَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ
وارث کنیں چہ وتی بندیاں ہما کسا کہ پرہیزگار بیت فل ماں ایرنکیں مگر بہ تہی پروردگار و حکما
لَهُ مَابَيْنَ أَيْدِيَنَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۱۰
ہما فی نیگنت ہرچہ کہ ماں مے دیما انت و ہرچہ مے پشتا انت ہرچہ ماں نیما انت و تہی پروردگار ششورہ
رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ
رب سہانیک و زمین و چیزے کہ ماں آیانی نیما انت نوں یے بند گیا بکن و قائم بوپہ آئی عبادت و
هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ۱۱ وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ إِذَا مَا مِثْلُ لَسَوْفَ
آیا تو زانے آئی و ہم نامے و و گوشت انسان چہ وقتیکہ من مروں گدا
أَخْرَجَ حَيًّا ۱۲ أَوْلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِن قَبْلُ
دنگ بون زنگ فل آیا یاد نکنت انسان کہ ما سپید آل کت آسماں اچہ و پیر و
لَمَّا يَكُنْ شَيْئًا ۱۳ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمُ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنَنْحَضِرَنَّهُمْ
آج چیزے نیت و نوں تہی پروردگار قسم انت کہ آدرستان چہ کنیں گون شیطانا زندا مافرو را ہا حاضر کنیں

حال
مستقبل) و ہر مکان (زمین، آسمان و آیانی میانجی) و علم و خدا بند آوت انت، آوت ہر چیز مالک و قابض انت آوت زانت کہ فرشتہ و پیغمبر و گور و کدی روان کنگی
انت یہتر تریں و معظ تریں پیغمبر ہن اے اختیار نیست کہ ہر وہد و بلوٹیت جاے شت کنت یا کسے و وتی گور و بلوٹائی، خدا ہر کار بر محل و بروقت
انت۔ ردی یا شمشو شکاری و غفلت و آئی و بارگاہ و رسانی نیست۔ مطلب ایش انت کہ واجہ جبریل و زوت یا بدیر آگ ہن ہما و حکمت مصلحت و تابع انت
(تنبیہ اول) "مے دیما و پشتا" گوشتی آسمان و زمین و۔ ایرکیگ و ویدہ زمین و دیما زمان پشتا، سرکیگ و ویدہ آدیما اے پشتا بیت۔ و اگر دیم و
پشتا چہ مراد تقدم و تاخر زمانی مراد انت تو زمانہ مستقبل آوکیں زمانہ ماضی زمانہ پشتا گوشتگ و زمانہ حال ہر دوکانی میانجی و واقع انت
(تنبیہ دوم) ساری و فرمائیتگ کہ جنت و وارث اتقوا (چہ خدا تر سوکیں پرہیزگار) انت ماں اے آیت و پیش داشت کہ ترسگ و لائق ہا ذات

حَوْلَ جَهَنَّمَ جَنَّتِيَا ۝ ثُمَّ لَنْزَعَنَّ مِنْ كُلِّ شَئْعَةٍ اِيْهُمْ اَشَدُّ

چپ چاگرد دوزخ و پھر کوئٹاں ایں جہنم میں زندہ کرئیں پھر ہر ایک فرقہ سے پھر کیاں کہ زیادہ تر

عَلَى الرَّحْمَنِ عَتِيَا ۝ ثُمَّ لَنْحَنُّ اَعْلَمُ بِالَّذِيْنَ هُمْ اَوَّلِيْ بِهَا صِلِيَا ۝

سرکش انت پر رحمن و زندہ ماشرزائیں ہا کسان کہ آخدا ترنت پر دوزخ و پھر گات

وَ اِنْ مِنْكُمْ اِلَّا وَاْرِدُهَا كَانَ عَلَى رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيَا ۝ ثُمَّ

وچہ شایعہ نہیں کہ پھر سرملگوزیت، پھر لٹے سرائی رب و وعدہ انت ضروری فیصلہ ہوئیں - رندا

نَجِيْ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِيْنَ فِيْهَا جَنَّتِيَا ۝ وَاِذَا اتَّخَذْتُمْ

غلام کنیں جہاں کہ ترشش ہوگیا ایں مال آئی و تہا غلاماں پھر کوئٹاں ایں جہنم میں و وقتیکہ وانگ بنت پایانی دیا

اَيْتَنَابِيْنْتَ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اِلٰى الْفَرِيقَيْنِ خِيْرٌ

میں آیت روشنیں، گوشت کافراں گوں مسلماناں کہ چہ اے دوئیں فرقیان کئی جب کہ شر تر

مَقَامًا وَّ اَحْسَنُ نَدِيَا ۝ وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ اَحْسَنُ

انت و کئی مجلس و ش ترانت و وچہ قدر فرقہ مہلاک کنگت پیش چہ آیاں کہ ابتر ہوئیں گت

اِنَّا نَاوَرِيَا ۝ قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمٰنُ مَدَدًا ۝

پہ ساد و سامان و پیام نموداں بگوش ہر کسیاں گمراہی و تہا انت نوں ملت دیان کنت آیتاں رحمن پر راہیں ملتے

حَتّٰى اِذَا رَاوْا مَا يُوعَدُوْنَ اِنَّا الْعَذَابُ اِنَّا السَّاعَةُ فَسَيَعْلَمُوْنَ

چہ ہوا وقتیکہ گزندت ہما چیزیا کہ وعدہ دیگ ہوئیں گت یا آفتا و یا قیامتا - گرا انوں معلوم کنت

مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّ اَضْعَفُ جَنَدًا ۝ وَيَزِيْدُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اهْتَدَوْا

کہ کئی جاگہ خراب ترانت و کئی فوج کمزور ترانت و زیادہ کنان کنت اللہ ہدایت حاصل کنگینانی

هُدًى وَّ الْبَقِيَّتُ الصَّلٰحَةُ خِيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَّ خِيْرًا ۝

ہدایتاں و بہشت کپنگیں نیکیاں ثواب شر ترنت تہی پروردگار پر گرا و انجاش بہتر انت

اَفَرَأَيْتَ الَّذِيْ كَفَرَ بِاٰتِنَا وَقَالَ لَا تُتِيْنِ مَالًا وَّلَا وَلَدًا ۝

چہ تو نوں دیت ہما کسے کہ منکر بوت چہ میں آیتاں و گوشتی منارا ریت (ما آخرتا) مال و اولاد و

منزل ۴

بیت کنت کہ ماں آئی و قبضہ تمام زمان و مکان انت کہ بغیر چہ آئی و حکم و اجازت و مزن و چہ مزن ترین فرشتہ ہن با نزل و سریت نہ کنت۔ انسان لازم انت
اگر آجنت و میراث و زورگ لوٹیت کہ مثل فرشتگان حکم خداوندی و تابع و زندگی کنوک بہ بیت۔ وچہ شخص ہن اشارہ بوت کہ ہما خاک ادا واتی مخلصین بندگان
نہ شمشیت الم و ایشان و مال جنت و سرکنت البت ہر چیز و یک وقت مقرر انت مال جنت و ہن ہر یک و نزول ہوتی وقت و بیت و جوش کہ ادا فرشتہ
پیشہ گور و مقرریں وقت و کانت مال جنت و جنتیائی و دراک جہانی و روحانی صحب و بیگاہ و یہ مقرریں و ہد و سریت۔ و یعنی کسے و ہن خبرانی عرض و مدار
وئی دل و خدا و بندگی و سر اقام و مدار کہ ہما تمام جہان و رب انت وچہ درستان بے در ورس صفاتی داروک انت و اللہ و نام آئی و صفات انت
یعنی کسے ہست چشیں کہ مثل آئی و صفاتی داروک بہ بیت و و ہدے کہ چشیں چہ کسے نیست انت تو گرا بندگی و لائق دگر کسے بیت کنت و مال ماں پیشہ گور
نیک و بدانی انجام بیان فرما مینت گت کہ آمرگ و پد
بیت۔ ہما مردم کہ مرگ زندہ محال گوشت ادا آئیانی
چہ شبہ و جواب دیگ بیت یعنی مردم چہ انکار و
تعجب و راہ و گپ جنت و گوشت کہ و ہدے میں
ہڈاں سڑاں و ریزہ ریزہ بوتنت و مال خاک ادا
ہوان و خاک ترنت چوں باریں چرائی و پد ہم ماچہ قربان
زندہ ہوان و درنگ بٹیں وچہ اندہی و پردگ و درکبان
منقہ وجود و سر اجلوہ افزوز بٹیں و وال یعنی مردم
ہوگ و باوجود اینکہ زندگی خبرے و سر پد بیت نہ کنت
کہ جنت روح ساری و آجہ چیزے نہ ات حق تعالیٰ
آجہ نیست و ہست کت، ہما ذات کہ چہ لاشی و
شی وچہ عدم محض و بہ وجود و بیاریت آبریشی و
قادر نہ انت کہ یک چیزے و فنا کنان و دوبارہ پیدا
کت بکنت و مردم وئی اولی ہستی و کیفیت یاد
نہ بیت کہ آتی دومی ہستی و سر مذاق کنت
و ہوا الذی یبدا الخلق ثم یعیدہ و ہوا ہون
علیہ (الروم - ۳۷)

ہم صفحہ و فوائد

ول یعنی چہ ترس و دہشت و یادانی سراوشات
و کپنت و ننگ و و ہدے قرار ہم گپت کت نہ کنت
ہمیشنت کوئٹاں انی سرا کنگ و معنی و مراد۔

ول یعنی منکر انی ہر فرقہ و تو کا ہر کس زیات بد معاش
سرکش و گہرت ات آیاں چہ اے دگر عام مجرماں جدانگ
بنت پدا مال ایشاں ہن ہر کس کہ زیات سزا لاتی و دوزخ و
حقدا بیت آجہ خداوند کریم شری و زانت آجہ ایدگ
مجرماں سپرماں جہنم و چگل دیگ بیت۔ و یعنی بہ ہر
نیک و بد مجرم و بے جرم، مومن و کافر و حق تعالیٰ و
سوگند وارتگ کہ ضرور بالضرور دوزخ و سرا آجہ گور

انت پر چاک جنت و روگ و راہ ہن بہ دوزخ و سرا
انت کہ آجہ عام محاورہ و پل صراط گوشت، لالہ ہر
کس آئی و سرا گوزیت چہ خدا و ترسوسیں مومنان فی
وئی دوجہ و حساب وچہ اود اصحیح و سلامت و گوزنت
و گنہگار سر جہان و ماں دوزخ و کپنت۔ العیاذ باللہ
پدا جنت مدت و پد وئی وئی عملانی روء و ہن چہ نبیاں
ملاک و صالحانی شفاعت و آخر اچہ رحم الراحمین و
مہربانی و ہما کلس گنہگاراں کہ آیاں گوں راستیں عقیدہ

کلمہ و ننگ چہ دوزخ و درنگ بنت ایو کا کافرماں دوزخ و باقی ماننت و پدا دوزخ و دپ بند کنگ بیت۔ چہ بعضے روایتاں معلوم بیت کہ ماں دوزخ و
آس و ہر یک شخصہ و داخل کنگ بیت مگر صالحین مردمانی واسطہ آس برد و سلام (سارت بے ضرر) جوڑ بیت آسے ترس و ماں آئی و گوزنت و رونت۔
واللہ اعلم۔ امام فخر الدین رازی و ماں وئی تفسیر اے دخول و بازین حکمت بیان کنگ، فلیراجع وک یعنی کافر قرآن و آیتاں ہشکنان و کہ ماں آیاں آیتانی
بدیں انجام بیان کنگ بوتگ، ہندنت و بہ کلاگ و مسخرہ گوں غریبیں مسلماناں گوشت کشتہ خیال و روء ماں آخرت و ہر چیزیکہ پیش کیت آدوئیں فرقی و ہمتیں
حالت و دنیاوی جاوہر و سراپ نہ وارت آیاں و چسکیں روح و میں لوگ جاگہ، ساز و سامان چہ شمشیکان بہتر نہ انت و و میں مجلس و دیوان شے مجلس دیواناں
شر تر نہ انت یقینا ماکہ بہ شے خیال و باطل و سراپیں چہ شمشاہل حق و و شحال تر و راج دارترین، ہما مردماں کہ آجہ میں ترس و ماں کوہ صفا و بہشت و نظر بند
بہ بنت آیا چو شیں گمان کنگ بیت کہ باندا آدور کنان و ماں جنت و سریت و ماں دوزخ و کپیں و میچیں وک ایش آیتانی خبر و پستہ انت کہ چہ و پیش باز

قوم گوشت گنت کہ آیاں بہ دنیا ساز و سامان و شان داریء چہ شتاب از زیات دیماتر انت لیکن و پدے آیاں بنیانی مقابلہء سرکشی کت و ٹہل و تکبرش و قتی رھبند جوڑ کت خداوند تعالیٰ آیاںی ہٹ مال و لگوچ کت و ماں دنیا نقشہء آیاںی نشان ہن باقی نہ مننت۔ گر تا مردم ءلازم انت کہ بدینہء فنا ہو کیں شان و شوکت و بہارء فریب موازت عموما تکت بہ کنوکیں زردار حق ء لگمتال کنن ء ہلاک بر باد بنت مال اولاد یا دنیاوی و شحالی مقبولیت و خوبیں انجام ء دلیل بوت نہ کنت و یعنی ہر کسے کہ مال گمراہی ء کیت آثر اہل ات کہ ماں گمراہی ء برودت پر چیا کہ دنیا چٹکاسگ ء جا کہ انت ادا ہریکے ء عمل ء تو کا کلی آزادی دیگ بوتگ۔ خدا تگ ء عادت و حکمت ء تقاضا چو کش انت کہ ہر کس بہ قتی کسب ارادہ ء یک را ہے اختیار بکنت آثر چہ نیک و بد ء خبردار کنگا بعد بہ بہار ء روگ ء واسطہ داں یک حدے ء آزاد کی بدنت پیشکا ہر کسے بہ بدی ء راہ ء رھا دگ بوت بہ آئی ء حق ء دنیا ء آسودگی و درازی عمر و غیرہ تباہی نشان زانگ بہ بیت، ادا نیک و بد ہر تہور انت ماں آخرت ء

(ہم صفحہ ۷۱ فوائڈ)

مریم ۱۹

قال المصنف:

اَظْلَعُ الْغَيْبِ اِمَّا تَخَذِ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ۝۸۱ كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا
 قَوْلُ وَنُمِدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ۝۸۲ وَنُرْسِلُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِنَا
 فَزْدًا ۝۸۳ وَاتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ إِلَهًا لِّكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ۝۸۴ كَلَّا
 سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ۝۸۵ اَلَمْ تَرَ اَنَّا
 اَرْسَلْنَا الشَّيْطٰنَ عَلَى الْكَافِرِيْنَ تَوْحَنًا ۝۸۶ فَلَا تَجْعَلُ عَلَيْهِمْ
 اِمَّا نَعِدْ لَهُمْ عَذَابًا ۝۸۷ يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِيْنَ اِلَى الرَّحْمٰنِ وَفْدًا ۝۸۸
 وَنُسَوِّقُ الْمُجْرِمِيْنَ اِلَى جَهَنَّمَ وَرْدًا ۝۸۹ لَا يَمْلِكُوْنَ الشَّفَاعَةَ اِلَّا
 مَنْ اَتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ۝۹۰ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا ۝۹۱
 لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا اِذَا ۝۹۲ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ
 الْاَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ۝۹۳ اَنْ دَعَا الرَّحْمٰنُ وَلَدًا ۝۹۴ وَمَا
 يَتَّبِعِ الرَّحْمٰنُ اَنْ يُتَّخَذَ وَلَدًا ۝۹۵ اِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ
 بِرَاٰيَتِ رَبِّهِمْ اَوْ كَرِهَ اَزِيْتِ

منزل

چونکہ ساری عہد حضرت موسیٰ علیہ السلام و وحی سر بوتگ ہاڈول و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و ہن سر بوتگ، ہنچوش کہ موسیٰ علیہ السلام و وحی توحید وغیرہ تعلیم و سر اشامل ات واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و وحی ہن بے اصولانی سر ازور پر دیگ بوتگ۔ حضرت موسیٰ و بہ دین و تبلیغ و ہرچ سکی و سوری برداشت کت واجہ نبی ہن آیان و برداشت کنت و چونکہ آٹرا آخر کامیابی و غلبہ نصیب بوت و دشمن مقہور بزرگ بوتنت واجہ نبی ہن یقیناً غالب و کامران بیت و واجہ نبی و دشمن ذلیل و سوا کنگ بنت چونکہ سورت و آغاز گون قرآن نازل کنگ و ذکر و کنگ بوتگت بہ ہمانی مناسبت و نبوت موسیٰ و آغاز و قصہ بیان فرمائینگ۔

وہل اے قصہ و جداجدا اجزاجہ سورہ قصص، سورہ طہ، سورہ اعراف و جمع کنگ بوت کنت۔ اداچہ مدین و دیم بہ مصر و اتری و قصہ مذکور رانت۔ ماں مدین گون حضرت شعیب علیہ السلام و دختر حضرت موسیٰ علیہ السلام و نکاح بوتگ ات چنت سال اودا مقیم بوگ و پد حضرت موسیٰ علیہ السلام و مصر و روگ و ارادہ کت لاپ برس لوگ بانگی ہمراہ ات شپ تہار ات، زمستان ترند ات، پسانی رنگ ہن گون و تاز رنگ ات ماں ہے جا و را راھی شموشت، پس یک یک بوتنت و لوگ بانگ ناوشی (دروڑہ) و در داں گیت ماں تہار و کی و سک پریشان ات ماں ساری و دستیانی تاہک و واسطہ آس ہن موجود نہ ات۔ چقان و راجتی بے آس نہ گیت ہے مصیبتانی تہار ماھی و اناکت و چہ دورے یک آسے نظر کیت اور حقیقت و دنیائی آسے نہ ات اللہ پاک و جلال و نور ات یاناری جاب ات (کہ آئی و ذکر مسلم و حدیث و ہست) حضرت موسیٰ علیہ السلام و آٹرا اظاہری آسے فہمت و گون و وحی لوگ بانگ گوشتی کہ شما ہمداجل ات من رواں بلکس اے اس و اشکرے پر شما بیاراں یا اودا کسے مارا راہ و کشکانی سر و سوچ و بکنت گوشتنت کہ آپاکیں میدان و سروان و آئی و عجب نادرگ دیست کہ ماں یک درخت و ترندیں آسے روک انت و آس ہر قدر کہ ترند تر بیت و شہم جنت اورخت شتر تر ستریت و ہر قدر درخت و سر سبزی و شادابی زیات بیت ہمیکہ آس گیشتر برانز جنگ بنا کنت۔ موسیٰ علیہ السلام و آس و نزدیک روگ و قصد کت کہ درخت و ٹالے بسجیت بکیت تو ہمانی و چست بکنت لیکن ہر قدر آئی آس و نزدیک شت آس ہمیکہ رشت و کنز ان بوت۔ و ہر یکہ چہ ترس و ووت پشت و کنزنگ بوتگت تو آس آئی و دُوب و کینکت ہے حیرانگی و ترس و جا و ر و آوازے رُست اخوت انا دیکت الخ۔ گویا کہ اورخت بلاشبہ آوید غیبی ٹیلیفون و کار دیگات۔ امام احمد و چہ وہب و نقل کرتگ کہ موسیٰ علیہ السلام و وہبے کہ یا موسیٰ اشکت تو چنت بر و لبیک گوشت و عرضی کت کہ من تہی آواز و اشکن گاوں آئی و برمش منی گوشتاں کہ گانت مگر چوش نراناں کہ تو بجائے۔ آواز آہت کہ من تہی سر براؤں گون تہ اوں، تہی دیمائوں، تہی پستاؤں و چہ تہی جان و زیات گون تو نزیکوں۔ گوشتنت کہ موسیٰ علیہ السلام و چہ ہر نیگا و چہ وحی ہر یک مودے و اللہ و کلام اشکت و طوی ہما میدان و نام انت، شاید آمیدان چہ پیش و متبرک ات یا ہتوں متبرک بوت۔ موسیٰ علیہ السلام و گوشت ناپاک انت ہمیشہ اشانی کشک و حکم دیگ بوت۔ باقی موزہ یا کوش پاک ببنت تہ گون آیان نماز و انگ روا انت، سرچس مسئلہ ماں فقہ و کتاباں چارگ باید انت۔ و ”پند کرتگ“ یعنی تمام جہان و بہ نبوت و رسالت و بہ گفتگو و درختگ۔ ہمیشہ کا دیمتر و ہر حکمے کہ دیگ بیت آیان گون تو جہشکن۔ و ماں اشی و توحید و ہر ڈولیں بدنی و مالی عبادت و حکم دات۔ نماز چونکہ اہم تریں عبادت ات آئی و ذکر گون خصوصیت و کنگ بوت و ہن چوش ہم تر اپ دیگ بوت کہ چہ نماز و ستریں مقصود خدا تعالیٰ و یاد انت۔ بزاں چہ نماز و غافل بوگ و معنی چہ خدا و غافل بوگ انت و ذکر اللہ و بابت و دگہ جابے فرمائینیت و اذکر ربک اذ انسیبت یعنی کدی رد کیاں و شموشتے تو وہدے یاد کیے آٹرا یاد بکن۔ نماز و ہن حکم ہنچوش انت کہ وقت و سر اعفلت و نیان بہ بیت تو یاد کیگ و سر اقصاء و بان فلیصلہا اذا ذکرہا۔ وک یعنی آئی آگ و وہدے چہ ہر کس و مخفی دارگ اگر چہ وہاں مخفی دارگ ممکن ہو تہی تو من آٹرا چہ و تاہن مخفی داشتگت بے چوش ممکن نہ انت۔ و فیہ من المبالغہ، کافی الحدیث: ”لا تعلم شمالہ ما یفوق کیمینہ“ و کما قال الشاعر: غیرت از چشم برم روی تو دیدن نہ دہم: ہنچوش را نیز حدیث توشنیدن نہ دہم۔

و اگر بازیں مصلحت اظہار و سبب موتینت تو ہر قدر اجمالی اظہار کنگ بوتگ اے ہم ظاہر کنگ نہ بوت وک یعنی قیامت و آگ ہمیشہ کا ضروری انت کہ ہر شخص و آئی و نیک و بد و بدلہ بر سیت فرمانبردار و نا فرمانیں شخص و تو کا چہ اشتباہے باقی پشت مکیت ایش توحید و عبادت و رند عقیدہ معاد و تعلیم بوت وک مجتہد چہ آٹرا۔ یعنی بہ قیامت و سر اقصاء دارگ و چہ یا چہ نماز و اللہ و موسیٰ علیہ السلام چہ بدیں صحبت و ہن کت تو اے دگہ ماں کجا حساب و انت (کذا فی الموضح) مقصد ایشنت کہ دنیا داریں کافر و خوشناید یا تہیں نرمی یا چشم پوشی اختیار کنگ مہیت و اگر نہ اندیشہ انت کہ انسان چہ انسان چہ بلندیں مقام و جہل و دور دیگ ببیت (العیاذ باللہ) وک چہ ادا منصب رسالت و تمہید و بنگیج بیت چونکہ آٹرا معجزات دیان و بہ فرعون و نیگا دیم دیگی ات ہمیشہ کا عصاء ذکر فرمائینیت اے سوال کہ ماں تہی دست و چہ چیزے بہے مطلب و ات کہ موسیٰ علیہ السلام و وحی لٹ و حقیقت و آئی کاران و ماں و وحی دل و نزہت باریت تاکہ ہرچ خلاف عادت چیزے کہ پیش آلوک ات آیانی معجزہ بوگ سرجمی و واضح، صاف و مستحکم بہ بیت یعنی ہنوں ایشی و بہ شتری سچا و کچ و کبیل کنان و بگوش ماں شے دست و چہ چیزے؟ سباد امار بوگ و حالت و شامال دل و شکے بیاریت کہ من اے عصلے نہ دگہ چیزے دست و زرتگ، اللہ اکبر و اللہ الحمد۔ وک یعنی ماں ایشی و چہ شک انت، اے ہما لٹ انت کہ مدام من ایش و وحی دست و کنان و بریشی و تہ دیاں و بہ وحی پسایاں تاکہ چٹاں، دشمن و مودی نہیں جانوراں گون آئی ہکل دیاں و دگہ بازیں کارے چہ ریشہ آراں وک یعنی لٹ و زمین و سر الیک و شرط و آئی اژدھائے جوڑ بوت کہ مثل بارگیں مار و گون تیزی و میدانی کت۔ موسیٰ علیہ السلام اناکت و اے انقلاب و گندان و تقاضا بشریت و روع و خوفزدہ بوت وک یعنی دست و آگ و رند پدالے طبیعت۔ گوشتنت کہ اول سر موسیٰ علیہ السلام آٹرا گروگ و پیمانہ بوگات آخر دست گدے پوشان و گروگ لگت فرشتہ گوشت: موسیٰ اگر خدا ترا بچائینگ ملوٹیت تو اے گدے و طحتر ترا بچائینگ کنت؟ موسیٰ و پستہ دات انا بے من کمزوریں مخلوقیاں و چہ ضعف و پیدائنگ بوتگان۔ پدا حضرت موسیٰ علیہ السلام و چہ دست و گدے و گدے و اژدھائے دپادات، دست و ماں کنگ ات کہ ہما لٹ ماں دست و دیست۔

إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَوَقَّلتَ نَفْسًا فَجْيًا يُكْرَهُ ۚ
 بِہ ہجرت کی گور تا کہ چہی سرت بہت دل و غم نہ کنے۔ تو گشت یک کسے پدا ماخلات کت ترا چہ
 الْغَمِّ وَقَتَّتِكَ فُتُونًا فَكَلْبَتْ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ۚ ثُمَّ جِئْتَ
 غمات و آزمائت ترا بہ آزمائشے دل پدا تو جلت چہی سال مدین و مردمانی تھا رندا تو آتے
 عَلَىٰ قَدَرٍ مِّنْ مَّوْصَىٰ ۚ وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي ۚ اذْهَبْ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِأَلْفَتِي
 بہ تقدیر او موسیٰ کی و مسازت ترا بہت (دہ و تی رسالت و کارا) بروات تو دتی برات گون منی آیتان
 وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي ۚ اذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ۚ فَقُولَا لَهُ
 وستی مکت ماں منی یاد دل بروات فرعون و نیگا کہ باز گہرت بونگ م نون بگوش آیتارا
 قَوْلًا لِّیْمًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ۚ قَالَ رَبَّنَا إِنَّا أَتَيْنَاكَ أَن يَفْرَطَ
 زمیں خبر شد کہ آگوش بگرت یا ترسیست گشتش لے منے رب مائرسین کہ نون آزادی بکنت
 عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَىٰ ۚ قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمِعُ وَأُنْزِلُ ۚ
 بہ منے سرا کہ ماں جو شایبیت و فرمائینی کہ مشرت من گون شامون اشکنون و گندون فل
 فَأْتِيَهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ وَوَرِّدْ
 نون بروات آیتے گورا و بگوشت ماہر و دویم و انگینیں تی رب و نون دیم بدے گون مانی اسرائیل و
 لَا تَعْبُدْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بَابِئِهِ مِّنْ رَبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مِّنَ اللَّهِ الْهُدَىٰ ۚ
 و آیان و تکلیف مد و ما انگینیں تی گورا گون نشانیاں چہ تی رب و نیگا و سلامتی انت بہ کاسا کہ گرت بہت آیتارا
 إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۚ قَالَ
 ماہر علم رستگ کہ مذاب بہ ہاکس و سرانت کہ دروغ بند کنت و دیما بگر وینیت فل گشتی
 فَمِنْ رَبِّكُمْ يُسْمَوِي ۚ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ حَلْقًا ۚ
 اچہ کئے انت شے رب او موسیٰ و کاش گشتی منے رب ہما انت کہ داتی ہر چیز را آئی و صورت
 ثُمَّ هَدَىٰ ۚ قَالَ فَبِأَيِّ آلَاءِ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ۚ قَالَ عَلَّمَهُ بَعْدَ رَبِّي
 رندا را ہی سوج دات و گشتی اچہ مال پیشگیں فرمائی گشتی آیان خبر رب و گور و نبشتہ انت

مذہل ۴

ول سرجمیں قصہ دگہ جابہ بیان بیت حضرت موسیٰ و مہربانیں مادر و پتی و ماں گور و دل کنگ پدا انسان فطرت و تقاضا و دے باز غمناک و پریشان مانت کہ چک و احوال
 باری چون بیت، معلوم نہ انت زندگی انت یا رستراں آرا و ارات حضرت موسیٰ و گہاری گوشت کہ تو چہ کائی جنت و با و است بکن آنکو قدرت و پنجوش کار سازی
 کت کہ حضرت موسیٰ پچ جینے و شیر نہ ہنگ بازیں شیر میچینو کیں دانی لوٹا نینگ بوتنت کامیابی نہ بوت موسیٰ و گہار کہ ہے توک و تلال گون ات درائینی کہ من
 یک جینے کاراں امیت انت کہ آگوش یک دے و چک و شیر میچیناں و آئی و رودینیت حکم بوت کہ ہے جین و بیارات آئی گون و اجہ موسیٰ و مات و حاضر تو
 و ہدیہ آخا تون و چک و تی گشت و کت، چک شیر چک شروع کت۔ فرعون و لوگ و مردماں مزین شاد کامی و وشتودی کت۔ موسیٰ و مات و گوشت کہ من ادا
 جلت کت نہ کنان اجازت بدیت کہ اے زہگ و تی لوگ و بران و گون مزین حفاظت و خیال داری و چک و پرورش و بکنان۔ آخر چہ فرعون و جانب بطور دایہ چک و
 رودینگ و سر مقرر بوان و آرا بہ و تی لوگ و اورت
 و گون شامانہ عزت و شرف و موسیٰ و تربیت و کار و
 گلایش بوت۔ و اے سرجمیں قصہ ماں سور قصص
 کیت۔ خلاصہ چوش انت کہ ورنابوگ و رند چہ موسیٰ
 علیہ السلام و دست و یک قطعی و گشت بوتنت
 موسیٰ علیہ السلام تربیت کہ ماں دنیا و گرگ باں و
 ماں آخرت و ہن ما خود باں۔ چہ ہر دو میں قسم و
 پریشانیان خدائے نجات دات۔ چہ آخر و پریشانی و
 اے ہما ہلاس بوت کہ خدائے توبہ و توفیق دات کہ آ
 قبول کنگ بوت و چہ دنیاوی و اے دول کہ موسیٰ علیہ
 السلام و چہ مصر و کشان و بہ مدین و سرکنا نیت
 کہ اودا گون حضرت شعیب و دختر و آئی و نکاح کت
 تمامیں قصہ دگہ جابہ بیان بیت۔ و یعنی پروردگار
 ترا را باز سیم چا کست کہ ماں آیاں تو صافیں کامیابی
 حاصل کت۔ تنبیہ: بہ موقع و مفتراں
 گون حدیث الفتن و رجال و یک مزین دراجیں و لیتے
 ابن عباس و نقل کرتگ آئی و بابت و ابن کثیر و
 الفاظ چوش انت: و ہو موقوف من کلام
 ابن عباس و لیس فیہ مرفوع الاقلیل منہ و
 کاتہ تلقاہ ابن عباس رضی اللہ عنہ متا ابج
 نقلہ من الاسرا ئلیات من کعب الأحبار
 وغیرہ۔ واللہ اعلم۔ و سمعت شیخنا الحافظ ابا
 المجاہد المزی یقول ذلک ایضاً۔
 وک یعنی چہ ہنوں مدین و در کپان و راہ ات شمت
 و قسمت و ترا ادا اورت کہ ادا و آگوش تی و ہم و گمان
 ہن ذات۔ راست انت، بقول اردو شاعرے و سہ
 خدا کی دین کا موسیٰ سے پوچھے احوال
 کہ آگ لینے کو جاتیں پیغمبری مل جائے
 وک یعنی بہ و تی و وحی و رسالت و تیار کنان و ماں تی
 خاصیں مقرباں داخل کت و ہر دول لوت اتوں تی پرورش
 بند و بست کنا نیتوں۔ وک یعنی بہ ہرچ کارے و کہ
 بنا نینگ بوتے، نون آوہدا ہنگ کہ و تی برات ہارون و
 ہمراہ زوران و ہما کار و سر انجام بدے و ہر ہمیں دلیل
 و معجزہ ترا را دیگ بوتنت ضرورت و و ہدہ اشان و
 ظاہر بکن چونکہ موسیٰ علیہ السلام و ساری و دعاء و ہدہ
 چوش گشت گشت: وک شکت کثیر اوند کت

کثیراً ادا و لا تنیا فی ذکر فی فرمان کنان و ہما خبر و را یاد دیا نیت یعنی بہ اللہ نام و تبلیغ و و تی سرین و سک حکم بہ بند، ماں تمام احوال و و ہدان عموماً
 و دعوت و تبلیغ و وقت و خصوصاً اللہ پاک و باز زیات یاد کنان بہو کہ بہ اہل اللہ کامیابی و مستریں ذریعہ و در من و مقابلہ و خوب تریں سلاح ہمیش انت۔ ماں
 حدیث بہ ہست ان عبدی الذی یذکر فی و ہو مناجز قرنہ۔ وک ساری و سرگرم و حکم و انگت نون ہما مقام و شون دات کہ کلام جاگ و بہ کئی گور و ترا را روگی
 انت و اے جلد دیا آو کیں جملہ و تمہید انت وک یعنی دعوت و تبلیغ و وعظ و نصیحت و و ہدہ نرم، آسان، دل و اثر کنو کیں و بلندیں خبر بکن اگر چہ آئی
 تمر دی و کشتی و چاران و چرائی و خیر و زیاتیں امیتہ دارگ نہ بیت پدا ہم شامائے خیال و ماں دل و داران و کہ ممکن انت آچرے فکر جان و نصیحت حاصل بکنت
 یا اللہ پاک و جلال و جبروت و دہشت آئی و سر اثر بکنت و چہ خدا بر سیت و فرمانبرداری و نیگا میل بداریت۔ گپ و رب گون نرمی بکن چریشی و بہ دعوت و
 تبلیغ و کار و انجام دیوکان مزین رہشونی یا دستور العمل معلوم بیت۔ چنانچہ دگہ جابہ صاف ارشاد انت اُدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ

الحَسَنَةُ وَجَادَ لَهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ (نحل رکوع ۱۶) ول یعنی آئی ترسگ، امت رندی گپ است فی الحال وتی بے سرو سامانی و آئی بجاہ و جلال و سرائف و دارا ہن ترس ہمیشہ کت کہ باری آئی پہ منے خبرانی گوشہ ارگ، آمادہ ہن بیت یا نہ بیت ممکن است کہ متے تمام گپ و گوشہ ارگ پیسر آئی باہند بکنت یا چہ اشکنگ پدوتی زہر و دیہاراں گوں ترندی و درشان بکنت ماں تئ شان و بے ادبی بکنت یا متے سرادست درازی بے بکنت کہ چہ آئی و اصل مقصد فوت بدیت۔
تنبیہ: موسیٰ علیہ السلام و اسے خوف و شرم و درمیان و بیخ منافات نیست، کاملائی داب ہمیشہ است کہ آچہ بلا و آگے پیسر ترس است و استعدادہ (پناہ) لوٹت لیکن و ہدے کہ بلا ہے سرکپت تو او بدہ گوں مزین جو اندری آئی و مقابلہ کنت۔ ول یعنی ہرچ گپ و رہے شے و آئی و درمیان بکنت یا ہر ہمیں معاملہ ہمیشہ بیت اکلاں من اشکان و گندان من کی ہن چہ توجہ انہاں منی حمایت نصرت تئ ہمراہ است۔ ترسگ پریشان بوگ و ہرچ ضرورت نہ است و لا مریشی سے خبرانی طرف و دعوت دیک بوتگ:

(۱) فرعون و کل مخلوقات و یک رہے ہستنت کہ رسول دیم
دنت (۲) ماسر و دوتیں آئی و رسولیں لہذا منے اطاعت و
رت و عبادت کنگ لازمی است چوش بگوش کہ ماں اسے جلد
اصل ایمان و دعوت دیک بوت ہمیشہ ماں نازعات و چوش
فرمان کنگ: فَقُلْ هَلْ لَّكَ إِلَىٰ أَنْ تَزْكِيَ وَ أَهْدِيكَ
إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ دیم (۳) سیمی چیز ہا است کہ آئی
آویدہ خاص ضرورت است یعنی بنی اسرائیل و چہ فرعونیان و رسوا
کنوکیں و درود و لوکیں غلامی و نجات دیک مطلب چوش بوت
کہ اسے خانوادگیں نجیب الاصل خاندان و سرواتی ظلم و زور و
بند کن و چہ رسوا کنوکیں غلامی اشان و آزاد کنان و منے ہمراہ
بکن تاکہ اشان ہر جا کہ بلوٹنت گوں آزادی ترو تاب کت
بکنت۔ ول یعنی دعویٰ بہ رسالت و رد ابے دلیل است
بلکیں بہ وتی صداقت و رد امارا خدائی دلیل ہن گوں است
ولا یعنی ہر کہ منے خبراں گراں تجکیں راہ و کام جنوک
بہ بیت پہ آئی و ماں ہر دوتیں جہانماں سلامتی است ہر کہ
تکذیب بکنت یا دیم ترتینت پرانی و عذاب الہی است توری
ایوک و ماں خرت و یا ہن ماں نیاء۔ ہنوتی انجام و سرا
فکر جان ہرچ راہے لوٹے پروتا گچن بکن۔ ولا یعنی شام
وتا ہار رہے و کہ دیم داگن شام گنے آرب گنے است؟ و
چونین است (چہ سوال و پدرا بیت کہ فرعون دھری
عقیدہ و طرف و میل و روک بوتگ یا محض بہ تنگ
کنگ و خاطر چوشیں سوالی کت۔ ولا یعنی ہر کہ چیز
آئی جوازت و موافق شکل و صورت، قوی، خواص و غیرہ
عنایت کرتنت و گوں کمال دانائی و ہرچوش اڈکنگی است
اڈی کنت پدا چہ مخلوقات و پہ ہر چیز و وجود دارگ و
ہرچ ڈولیں از بابانی کہ ضرورت است آیاں ہن پیدا کت
و ہر یک چیز چہ وتی مادی بناوٹ و روحانی قوتاں و
خارجی اذباہاں کارگرگ و راہ سوچ دات پدا ہرچیں نظام
پیش داران و مارا ہوں سرو سوچ کت کہ چہ مصنوعات
(اڈکنگیان) و وجود صانع (اڈکنوک) و وجود
سرا چو نکائی استدلال کنگ بہ بیت و لا الحمد للہ
حضرت شاہ صاحب منبشتہ یعنی ورگ و نوشگ و
ہوشی دات، زہگ و شیر و رگ و سوچ اگن آئی مدنت
تو کہے ہن آرا سوچ دات نکنت۔

ہمے صفحہ و فوائد: ول یعنی اگں بہ
اللہ تعالیٰ و وجود و سرا اے ہمیں روشنی دیمیل

قال الم ۱۶
۲۹۴
ظہ
فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسَى ۝ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
ماں کتابا غلط نہ کنت منی رب و نہ شوشیت و ہا کہ اڈی کت پر شام زمین
مُهِدًا وَسَبِيلًا لَّكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَخَرَجْنَا
یک چہر گچہ و اڈی کنت پر شام آئی تھارہ و ویدی دات چہ آسمانا آب، پدا وریں کت
بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْ ثَبَاتٍ شَتَّى ۝ كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ
چہ آئی ہر قسین سبزی رنگ پہ رنگیں و بورت و بچارینت و تی و لوتاں و کیشماں ایشیا
لَايَةٍ لِّأُولِي النَّهْيِ ۝ مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَ فِيهَا نَعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ
ش فی است پہ عقلمنداں و چہ زمینا شامرا پیدا کنگ ماں آئی تہا دوبارہ بریں را و چہ آئی در کنیں شامرا
تَارَةً أُخْرَى ۝ وَلَقَدْ آرَيْنَهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَإِنِّي ۝ قَالَ أَجْتَنَّا
یکبرے دگرت و ما پیش داشتنت فرعون را و تی در ستیں نشانیاں پدا و رخ بندی کت و غنمی و وگوشی چہ تو اٹکے کہ
لِنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكُ يَمْوَسَى ۝ فَلَمَّا تَبَيَّنَكَ بِسِحْرِ مِثْلِهِ فَأَجْعَلْ
در یکنے مارا چہ وتی ملکاپہ و تی سحر و زورا و موسیٰ و نون ماہم کاری تئ مقابلہ چوشیں سحرے نون قرین
بَيْنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا تُخْلَفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سَوَى ۝
میک و تی در میانیک وعدہ و جاہ کہ نہ ماخلان بکنیں آئیے ونہ تو یک میدان صاف و
قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُخَشِرَ النَّاسُ ضُحًى ۝ فَتَوَلَّى
گوشتی شے در لہے و سر میڑہ و روح است و اسے کہ مردماں چہ بکنت یا شست و قنفا نون بچرت
فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى ۝ قَالَ لَهُمُ مُّوسَىٰ وَنَلَّكُمْ لَا تَفْتَرُوا
فرعون پدا جمی کنت وتی مکر پدا اٹک و گوشت گوں یاں سخی شے بخت کپنگ دروغ بندت
عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْجَنَكُمْ بَعْدَ أَنْ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَى ۝ فَتَنَّا زُكُورًا
پہ اللہ و سرا پدا غارت کنت شمارا پہ یک آفتہ و نامراد بوت ہر کسی کہ دروغ بکنت پدا چہ اٹک
أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسَرُّو النَّجْوَى ۝ قَالُوا إِنَّ هَٰذِهِ لَسُحْرَانِ يُرِيدَانِ
ماں تی کارا و تموتا و چہر کائی شورش کت و لا وگوشش یقینا اے ہر دو جا و دگرت لوٹنت کہ

ہستنت و ہر چیز و نیگا ستاد دعوت دے ات آبرحق است تو پیشی قومانی بابت و چیزے بیان بکن آخر چریشاں باز کس و چوشیں ظاہرین دلیلانی باوجود
حق و راہے قبول نہ کت و قبول نہ کنگ و جاوہر اے کلاں تباہ و برباد کنگ بوتنت اگں تو راستیں پیغمبرے یے تو در ستیں قومانی تفصیلی احوال ترا الم و
معلوم بوگ لوٹنت۔ اے تمامیں یعنی و ناہودگیں قصہ فرعون و پیش کا سرینتنت کہ حضرت موسیٰ و ہدایت و مضمون و چشیں ناہودگیں گئی تو کہ
گار بکنت۔ حضرت موسیٰ و پستہ دات کہ پیغمبر و اے لازم نہ است کہ آہر یک چیزے و تفصیلی احوال بزانت، ہر قوم و تفصیلی احوال و واحد خداوت ذات
کہ بعضے مخفی ہیں مصلحتانی بنا۔ و ماں کتاب (لوح محفوظ) ثبت کنگ بوتگ است، چہ اللہ پاک و علم نہ یک چیزے چہ ابتداء و غائب بوت کنت ونہ ماں
علم و اہتگیں چیزے را بہ یک دمانے و شمش کا بیت کنت ہرچ عملیک قوے و بہ یک و ہدے و کتر کنت در ستانی ذرہ ذرہ حساب نوشتگیں موجود
کہ وقت و سرا پیش کنگ بنت ول یعنی ماں کوراں، دریایاں و چہ کوبانی توک و تلال زمین و سرا کشکان و کشت کہ بہ آئیانی سرا روان چہ یک ملکہ و

منزل ۴

بدوئی ملک سرسبت کن ات ۳ یعنی چہ آپ ۴ برکت ۵ قسما تسمیں سبزی، غلہ، پل و ثمر پیدا کت وک یعنی جوانیں غذا یاں شما کار مرز کن ات ، ہرچیکہ شما کار مرز کت نہ کن ات آیاں وئی دوتان ۶ واریں ات کہ چہ ہمایا نی محنت ۷ اے تمام حاصلات شمار اذ کپتت ۸ پہ بے دینا نی چانی پہچ کنگا اے فرما سیتی ۔ یعنی آئی ۹ تدبیر و قدرتاں بچارت اگر عقل داریت تو فہمت کت کن ات کہ چوش محکیں و مضبوطیں انتظام ماں ہنجوانی ۱۰ قائم بوت نہ کنت ۔ چوش بگوش کہ مرے آیتاں وجود باری تعالیٰ و توحید ۱۱ نیگا دلگوش گور کنا یتنگ بوتنگ دیمترامعاد ۱۲ ذکر انت ۱۳ وک درستانی پت حضرت ابراہیم علیہ السلام چہ خاک ۱۴ پیدا کنگ بوت پدا ہما غذا یاں کہ چرایاں انسانی بدن ردوم حاصل کنت آہں چہ خاک ۱۵ در کپنت و مرگ ۱۶ بعد ہم مردماں زوت یا بدیر گوں خاک ۱۷ اوار بویگ انت ہے ڈول ۱۸ حشر ۱۹ و ہد ۲۰ ہن ہما اجزاء کہ گوں خاک ۲۱ اوار بوتنگت دوبارہ جمع کنا ۲۲ نوک سر ۲۳ پیدا کنگ بنت و ہر کس کہ ماں قبراں دفن انت آچرایاں دراکشگ بنت ۲۴ یعنی ہر نشانی یے کہ آثر ۲۵ پیشداری اکل پیشداریگ بوتنت مثلاً عصا ۲۶ دور دیگ وید بیضار وغیرہ گوں وئی تعلق داریں احوال و تفصیلاں برسی ۲۷ سر اہن بے بخت ۲۸ نہ من ات ۲۹ انکار و تکذیب ۳۰ سر اہٹ کتی ۔ وک فرعون ۳۱ اے گپ وئی قوم ۳۲ قبط ۳۳ چہ موسیٰ علیہ السلام ۳۴ نیگا نفرت و جوش در شان کنگ ۳۵ خاطر ۳۶ گوشت یعنی موسیٰ ۳۷ غرض ہے معلوم بیت کہ چہ جادو ۳۸ زور ۳۹ مارا چہ وئی جاگہاں در بخت و بگلین ایت ۴۰ وساعرانہ قصہ جوڑ کنا ۴۱ مردمانی جمعیت ۴۲ وئی طرف دار بکنت ۴۳ اے پیا قبطیا نی مال و ملکیت ۴۴ سراقا بض بیت ۔ وک یعنی تو ماں وئی مقصد ۴۵ چوش کامیاب بوت نہ کنتے مئے گور اہن کو اسس و زانو گریں جادو گر موجود انت بہتر ہمیش انت کہ تئی گوں آیاں مقابلہ بیت نوں ہمار وچ و ہر جاہے تو مقابلہ کنگ لوٹے ترا آجاگہ ۴۶ گچین کنگ ۴۷ اختیار انت البت اے جراتی انت کہ ہرچ و قے مقرر کنگ بیت گڈا کسے آئی ۴۸ سرو چرکت نہ کنت دجاگہ ہنجیں جاگہے بیت کہ ہر دوئیں فریق گوں آسانی و دل جی ۴۹ نشت کت بکنت ۔ ننگ ۵۰ و ہد ۵۱ راعی و رعایا یا حاکم و محکوم یا مزین و کسان ۵۲ سوال ۵۳ سرننگ مہبت ہر یک فریقے گوں آزادی وئی قوت ۵۴ ظاہر کنگ بتونیت و میدان سن ہموار سرچ و صان بیت کہ تماشا چاروک ہر چہ ۵۵ سیل ۵۶ بے آسانی ۵۷ کت بکنت وک ماں پیغمبرانی کاراں چھ ڈولیں ٹھگی نہ بیت آیانی معاملہ سرچ و صان بیت ۔ موسیٰ علیہ السلام ۵۸ پتہ دات کہ جوان انت ۵۹ ہرچ جہن و ستریں میلہ ۶۰ شے گور ابیت ہمار وچ ۶۱ روح ۶۲ روشنی ۶۳ ہما وقت ۶۴ ماں میدان ۶۵ مقابلہ ببیت یعنی ماں میلہ ۶۶ اود ازیات مردم جمع بنت روح ۶۷ روشنائی ۶۸ اے کار انجام گرگ بہ بیت ۔ شاہ صاحب ۶۹ بنشہ کنت ماں پڑ ۷۰ مقابلہ کنگ ۷۱ غرض ہر دوئیاں داشت آئی ۷۲ لوٹ ات کہ اشان ۷۳ درستانی دیما شکست بنت اشان ہے لوٹت کہ آواجہ شکست بوارت ۔ جہن ۷۴ روح ماں مصر ۷۵ تمام شہراں مقررات فرعون ۷۶ سال قبل ۷۷ روح (سا لگرہ ۷۸ روح) ات ۔ وک یعنی اے فیصلہ کناں ۷۹ فرعون چہ دیوان ۸۰ پاداہت و سحران ۸۱ جمع کنگ ۸۲ مہم ۸۳ کامیاب جوڑ کنگ ۸۴ ردا بہک پمیں تدبیر و ہنر کنگ ۸۵ شواہ ۸۶ بوت و آخر کار سر جمیں تیاری ۸۷ پد گوں دبدبہ ۸۸ بہ مقرر یں و ہد ۸۹ میدان ۹۰ بمقابلہ ۹۱ خاطر ۹۲ سر بوت ساحرائی مزین لشکر ۹۳ آئی ۹۴ ہمراہ ات داد و دھشانی قول و قرار بوگانت و ہر ہم منتگ موسیٰ ۹۵ شکست دیگ و حق ۹۶ رازیر کنگ ۹۷ فکر ماں دل ۹۸ ات ۔ وک معلوم ہنجوش بیت کہ ماں آٹھی ۹۹ حضرت موسیٰ علیہ السلام ۱۰۰ ہر شخص بہ آئی ۱۰۱ جاور ۱۰۲ رو ۱۰۳ پند و نصیحت کت ۔ چونکہ جادو گراں حق ۱۰۴ مقابلہ ۱۰۵ گوں جادو ۱۰۶ کنگا ٹنت آیان ۱۰۷ بیم تراپ دات کہ بچارات دست و تارا ماں ہلاکت ۱۰۸ چگل مدٹے ات خدائے نشانیاں و نبیانی معجزاں ۱۰۹ جادو گشگ دے بنیں چیزاں ۱۱۰ ثابت بوتگیں حقائقاں مقابلہ ۱۱۱ پیش کنگ چوش بگوش کہ اے خدائے سرادروغ ۱۱۲ بندگ انت و دروغ بند وکالی انجام کدی ہم شتر نہ بیت بلکیں ترس انت کہ اے ڈولیں مردمانی سراچہ آسمان ۱۱۳ عذابے بئیت کہ آیانی پنج و بن ۱۱۴ نیست و نابود کنت ۔ وک چہ موسیٰ علیہ السلام ۱۱۵ گشتانک (تقریر) ۱۱۶ ماں سحرانی جماعت ۱۱۷ یک شور شے چست بوت ، وک ماں و تاجیرہ کنگ اش بناکت کہ اے شخص ۱۱۸ ما چہ کسے بگوشیں کہ الیشی گپاں جادو گر می ۱۱۹ گپ نہ انت ۔ غرض وک ماں و تابحت و تکرار شش کت وچہ درستاں جدابوان ۱۲۰ وئی شور و مصلحت اش کت ۔ آخر اختلاف و جیرہ ۱۲۱ پد چہ فرعون ۱۲۲ اثر ۱۲۳ متاثر لبوان ۱۲۴ ہاگپ اش جت کہ آئی ۱۲۵ بیان دیما پیدا کنت ۔

فل یعنی شے پیشی دین و رہبندان و گارکنان و قی دین و رہبندان و جاری کنگ لوٹنت و جادو و ہنرہن کہ چرائی ماں ملک شے عزت و آمدن انت دوتیں
برات لوٹنت کہ چہ شہاچ گران و روت ایشانی سراقضہ بکنت۔ فل یعنی موقع و باریکی و بران ات و چوش موہ چہ دست و بباد مدے ات گون مزین حمت و جواغردی
درست ہو رلوان و اشان و شکست دیگ و تدبیر بکن ات و یکبارگی ایشانی سراقضہ حملہ لے بکن ات کہ اولی زد و ایشانی قدم بلر زنت کہ مروچگیں مقابلہ فیصلہ و روکیں
مقابلہ ایت مروچگیں کامیابی دائمی کامیابی و چیدگ انت، ہر کس مروچی میدان جت آئی پہ مدامیگی باج بُرت فل موسی علیہ السلام و گون مزین بے غرضی و
پتہ وات کہ اتنا۔ شہا پیش بکپ ات دوتی ہنراں ظاہر بکن ات تاکہ باطل و زور آزمائی و پد حق و کاملین فتح حاصل بہ بیت۔ اے قصہ ماں سورہ اعراف و ساری و
گوستگ باید انت کہ ہمود و فوائد ہم چارگ بکنت فل یعنی چہ سحرانی نظر بندی و موسی علیہ السلام و ہنچوش محسوس بوت کہ گوشتے سحرانی چکل داتگیں

ساد و داراں مثل ماراں تیگ انت و حقیقت و
چوش نہ ات۔ فل جادو گرانی اے دغل بازی و
گندہان و بے وقوف و احمقین مردم ردمہ بکنت
و سحر و معجزہ و توک و فرق کت مکنت بہ چوشیں
جادو و حق و سر بلندی بیت۔

فل یعنی ترس و چہ دل و در بکن اے ڈول و سوسہ
ماں دل و میار۔ اللہ تعالیٰ حق و سرفضل و بالا
داروک انت۔

فل یعنی دتی عصا و زمین و سراقچل دے کہ اشانی
و تگڑیں مکران یکدم ایربارت۔

فل یعنی جادو گر و مکران توری ہر جاگہ بہ بیت
و داں ہر ج حدے و سر بہ بیت بہ حق و مقابلہ و
کامیاب بوت نہ کنت و نہ جادو گر نجات حاصل
کنوگ بیت ہمیشہ کاماں حدیث و سحر و قتل و
حکم دیگ بوتگ۔

فل سحران و قی فن و زانوگر انت چہ دتی
فن و اعتبار و فور اسر کچ اش وارت کہ اے
سحر بوت نہ کنت یعنی چہ سحر و بالا و دیگ
حقیقت ایت، ماں دل و ایمان و نور و جاہ جت
و ماں سجدہ و کبکنت۔ اے قصہ ماں سورہ
اعراف و گوستگ

فل یعنی چہ منی جنت و بغیر شہا ایمان یارت منی فیصلہ و
ہن شماراہ چار نہ بوتے معلوم بوت کہ اے شے و ماں
موسی و میاچی و یک زش ایت جنگ زرگری و رہبند
شہا مخلوق و رد دیگ لوٹ ات ہنچوش کہ ماں سورہ
اعراف و بیان بوت۔

فل یعنی راستیں دست و چپیں پاد یا چپیں
دست راستیں پاد
فل تاکہ شے احوال و گندان و دراہیں مخلوق عبرت
حاصل بکنت۔

فل یعنی شہا ایمان یاران و دل و سہے کار رات کہ
نون مار سگار بیوکیں و اید کہ مردم (یعنی فرعون
و آئی و یار و بیل) درست ماں ابدی عذاب و
گر فخر بیت نون سہے دمان و شمارا معلوم بیت کہ
کئی عذاب زیادہ ترند و تادیر ایشنت کہو کنت۔

۱۳) اَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهَا وَيَذْهَبَ بِطَرِيقِكُمُ الْمَثَلِ
در بکنت شمارا چہ شے ملکاپہ و قی سحر و زور اوگا ر بکنت شے شتریں طریقاٹ
۱۴) فَاجْمَعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ اتُّوا صَفًّا وَقَدْ اَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ اسْتَعْلٰ
نون جمع بکنت قی و درتیں مکران رند ایشانت (مقابلہ و) میدان و کنت مروچگیں چاہا یکا کہ گیش بوت و
۱۵) قَالُوا يَمُوسٰى اِنَّا اَنْ تُلْقٰى وَاِنَّا اَنْ نَّكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ اَلْقٰى ۝۱۵
گوشتش او موسی یا تو دور بدہ و یا مای ہیں اولیگیں دور دیوک گوشتی نہ!
۱۶) اَلْقُوا اِذَا جَبَّالَهُمْ وَعَصِيَّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِمْ مِنْ سِحْرِهِمْ اَنَّهُا تَسْعٰى
شمار دور بدہ شے۔ نون دمانا آیانی سادان لقان پد اے خیال اتک آیانی جادوگری و سبب کہ اچاننت و
۱۷) فَاَوْجَسَ فِيْ نَفْسِهِ خِيفَةً مُّوسٰى ۝۱۷ قُلْنَا لَا تَخَفْ اِنَّكَ اَنْتَ الْاَعْلٰى ۝۱۸
پد محسوس کت موسی و قی دل و ترس و ماگوشت کہ ترس بیشک توے کہ گیش بے و
۱۹) اَلْقِ مَا فِىْ يَمِيْنِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا اِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ سِحْرٌ وَلَا يُفْلِحُ
دور بدہ ہائی کہ تہی راستی دستانت لہار کنت آیانی اذ لنگینا و آیانی اذ لنگین جادوگری کرنت و جادوگر
۲۰) السَّاحِرُ حَيْثُ اَتٰى ۝۲۰ وَالْقٰى السَّحْرَةَ سَجْدًا ۝۲۱ اَقَالُوا اَمَّا كِبٰرُ هٰرُونَ
راستکار نہ بیت ہر جاہ کہ بُرت پد بکنت ساحراں ماں سجدیا گوشتش ما ایمان آرت بہ رب و ہارون
۲۲) وَمُوسٰى ۝۲۲ قَالَ اَمْنْتُ لَكَ قَبْلَ اَنْ اَذِنَ لَكَ رَبُّكَ لَكَبِيرُكُمْ
و موسی و قی گوشت فرعون کہ شہا ایمان آرت پراشیا پس چہ منی اجازہ دیگا بیشک ہائی شے سترنت
۲۳) الَّذِى عَلَّمَكُمْ السَّحْرَ فَلَا تُقِطِعْنَ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ عَنْ خِلَافِ
ہما کہ پیشی اشتگ شمارا سحر نون من برائینوں شے دستاں و چہ دومی طرفا شے پا داں و
۲۴) وَلَا وَصَلٰىبِكُمْ فِىْ جُذُوْعِ النَّخْلِ وَتَعْلَمْنَ اِنَّا اَشَدُّ عَذَابًا وَاَوْ
و دارا کشتوں شمارا ماں و کنتاں و فل و زان ات کہ چہ ماکئی عذاب سخت تر انت و
۲۵) اَبْقٰى ۝۲۵ قَالُوا لَنْ نُّؤْتِيَكَ عَلٰى مَا جِئْنَا مِنْ الْبَيْتِ الَّذِى فُطِرْنَا
پاند اترانت گوشتش کہ تادیرا دیا لنگین چہا چیز یا کہ رستنت مارا چہ ہا کہ پیدا کی کت مارا

فل یعنی ما چو شمس صافیں دلیلاں پہنشیگی یہ دات نہ کنیں۔ وئی خالق و دش کنگ و مقابلہ و تھی ہج پر واد نہ کنیں نوں ہر چ کت کنے مکن۔

فل یعنی ہرچ اکرام و انعامے کہ تو مارا بداتیں چرائی و باز بہتر و پاداریں اجر مومنان و چہ خدا و جانب و رستیں۔
فل یعنی انسان و لازم انت کہ پسرا آخرت و فکر و بکنت۔ مردمانی فرمانبرداری و تارا خداوند کریم و مجرم جوڑ مکنت پر چاکرائی مجرم و جاگہ سگ انت کہ چرائی و رستگاری ہج بوت نہ کنت۔ دنیا و تکلیف ہر قدر زیات بہ بیت موت آدرستان و ہلاس کنت بلے کافر و ماں دوزخ و سین موت نہ بیت کہ چرائی و تکلیف ہلاس بہ بنت و زندہ ہوں چو زندہ پیمانہ بیت، زندگی بہ ہجے زندہ گودیت کہ جزا زندہ موت و ہزار برہ ترجیح دنت (العیاذ باللہ) فل مجرمان و بالمقابل اے مطیع و فرمانبردارانی احوال بیان کنت۔ فل یعنی پاک بوت چہ گندگی خیالات و فاسدیں عقیدہاں۔ ردی اس ہیل و عاداتاں و چہ گندگی عملاں۔ فل و ہدیہ فرعونیاں

مقابلہ و میدان و شکست وارت و ساحراں گولیمان و دولت و شرفدار بوتنت بنی اسرائیل و مسئلہ دوزخ دار بوت۔ موسیٰ علیہ السلام و سالہا سال اللہ تعالیٰ کا ظاہر و نشانیاں پیش داراں ہمک و دوس تہج سرجم کت پرشی و سراہن فرعون بہ حق و قبول کنگ و بنی اسرائیل آزادی دیگ تیار نہ بوت کہ احق تعالیٰ و حکم دات کہ تمام بنی اسرائیل و ہمراہ زوران شیب و ویدہ و چہ مصر و ہجرت بکنت تاکہ اے پیمانہ بنی اسرائیل و مظلومیت و غلامی ہلاس بیت ماں راہ و دریا (بحر قمر) ویماکت لیکن شے ہمیں مڑاہ داریں پیغمبر و راہ و دریا و چول باید نہ انت کہ اڑوک بہ بنت چہ چہ چولانی تہا پہ و تاراہ چال بکن ات کائی تو کا گوزان و نہ اے ترس بہ بیت کہ ما غرق ہیں و نہ اے ترس بیت کہ دشمن چہ پشتا تعاقب کتاں مارا گر فدا کنت۔ چنانچہ موسیٰ علیہ السلام و ہجے سر و سوچ و راہ و ماں دریا و وئی عصا جت کہ چرائی و آب و بہر بوت راہاں ظاہر بوتنت خدا و گوات و را حکم دات کہ زمین و ہما دماں و خشک بکنت چنانچہ ہما و ویدہ و ما دریا و میانجی و خشکی کشک تیار بوت کہ آئی و دوہیں طرف و آبانی کوہ مک انتت فافلق فکان کالطور العظیم بنی اسرائیل کشک و ش و ش و گوستنت چہ کشت و فرعون گوں وئی لشکر و دمب و کپان پیداکت خشکیں راہ و گندان ماں آئی و دورش کت و ہدیہ بنی اسرائیل چہ دریا و سرگوستنت و فرعونی لشکر ماں دریا و میانجی رستنت خداوند تعالیٰ دریا حکم دات کہ اے درستان و ما وئی بغل و جاگہ بدے گدا جت و ہج مکن کہ دریا و چولاں بہ مدامیگی اشان و مانوشت وک یعنی گوں زبان و سک باز دعویٰ تی کنگت و ما اھدیکم الاسکیل الس شاد۔ لیکن آئی و قوم و ہما چوہن جوانیں راہے پیش داشت! ہما مثال تی راست کت کہ "ما وت و غرق بوتگیں شمارا ہم گوں و تا غرق کنیں" اشانی ہرچ احوالے ماں دنیا و بوت ہما حال اشانی بہ آخرت و بیت ادا گوں درستان ماں دریا و غرق بوت اودا گوں درستان ماں جہنم و داخل بیت۔ یعدم قومہ یوم القیمہ فاوددھم النار۔

طہ ۲۰

۲۹۷

قال الم ۱۶

فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۚ إِنَّمَا مَنَاسِكُ
نوں تو بکن ہر چیکہ ترا کنگی انت۔ چیزے کہ تو کنے ماں ہجے دنیا و زندگی۔
بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطِئَنَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهِ خَيْرٌ
پہ وئی رب و سرا تا کہ بہ بخشا اے گناہاں ہما چیزے کہ تو پوچھتی کتاں بیت چہ ہجے جادوگری و واد اللہ شتر
وَأَبْقَى ۚ إِنَّ مِنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِبًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا
انت پادار ترنت و بیشک ہر کیکہ بیت آئیے گوراپہ گنگاری و حالتا گوراپہ ایشا جہنم انت نہ مریت ماں آئیے تہا
وَلَا يَحْيَى ۚ وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ
و نہ زندگ بیت و و ہر کیکہ بیت آئیے گوراپہ ایمان داری و حالتا نیکیں کاری ہم کنگ گوراپہ ہجے کسانت
الدَّرَجَاتُ الْعُلَى ۚ جَنَّاتٌ عِدْنُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
بلندیں درجہ ماں باغاں زندگ جاگہ کہ تخت چہ آیانی چیرا جو، ہمیشہ ماننت
فِيهَا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى ۚ وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنِ
ماں آیانی تہا و اے جزا انت ہما کہے کہ پاک بوت و ما حکم دیم دات پہ موسیٰ و نیگا کہ
أَسْرِ بِعَبَادِي فَاخْرِبْ لَهُمْ مَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَفْ دَرَكًا
بزرور کپ مئی بندیاں ماں شاپا پدا اڈکن (پہ عصا و ہنگا) پرایاں ماں دریا یا راہے خشکیں فکر کنے (دشمن) رسیگا
وَلَا تَخْشَى ۚ فَاتَّبِعْهُمْ فَرْعَوْنَ بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَاءٌ
و شتر غرق ہوگا۔ پدا آیانی زنداکت فرعون گوں وئی لشکر پدا مانوشتنت آدریا یا ہر ہمیکہ
غَشِيَهُمْ ۚ وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَآ هَدَى ۚ يَبْنِي إِسْرَءِيلَ
مانی پوشنت و وگراہ کت فرعون وئی قوم و راہی سوچ نرات و اسراہیل و زہنگاں
قَدْ أَفْجَيْنَاكُمْ مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوَعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ
ما خلاص کت شمارا چہ شے دشمن و وعدہیں کت گوں شمارا کوہ طور و راستیں پہناتا
وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى ۚ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ
و دیمیں دات پر شمارا ترنجبین و سبب بوت چہ سلتیں چیزاں ہما کٹھے روزی کنگت

منزل ۳

مصلحت گت و اے بار چوتی سردور دانش همشان سامری مان آس و گرم کنان و آپ گت و گوسک و صورت و جوڑ کنان آٹرا لک گت۔ اے قصہ ماں سورہ اعراف و ہن گوسنگ اور فوائد چارگ بہ بنت۔ تنبیہ: فرعون و قوم و سہرت و زیور و چونکا بنی اسرائیلیان دست و کپنگنت آیا جرایان اش مستعار لوٹنگنت یا مال غنیمت و حساب دست و کپنگنت یاد کہ صورتے پیش اہتگت مریشی و مفہم اختلات دارنت ہرج صورتے بہ بیت بنی اسرائیل آیانی استعمال و جائز فہم لیکن غضب ایشنت کہ آئی بت جوڑ کنان و پرستش اش جائز زانت و یعنی چہ موسی و زدی بوت کہ گوں خدا و ہمکلام بوگ و واسطہ کوہ طور و شت خدا و ایش انت ادا موجود انت یعنی اے گوسک (العیاذ باللہ) شاید اے قول جرایان سگ غلو کنوکانی بیت۔ (ہمے صفحہ فوائد) و یعنی کوراں اینکر ہن سر کچ نہ وارت کہ ہما بیت کہ گوں کسے و جبرگت مکنت نہ کسے و را ادنائیں نفع و نقصان سرکنگ و

اختیار بیت، آمعبد یا خدا چونکا بوت گنت۔ و یعنی حضرت ہارون و گوں نرمی و ایشان ہم تراب دانگت کہ آگوسکے و سرکہ شہا چو فریفتہ ات آ خدا بوت نہ گنت شہر و رور دگار تھنا رجن انت شہادت فکر کن انت کہ تان ہنوں آئی و چکر شہر سرار حمانی ہور گوار بیتگ آئی و ول دیان و کجا نگور و گات من حضرت موسی و خلیفہ یان ویدامن و تھن نبی یے یاں اگن و تی خیر و لوٹ ات تو پرشمالا زم انت کہ منی راہ و سراب و ات و منی خبر و بگرات سامری و رد دیگ و سراد و مور ات۔ و یعنی داں حضرت موسی و آگ و ما ایشرایل دات و گنیں آئی آگ و بدگد اما چارین کہ چے بجین ہر چے مناسب بیت ہما ڈول کنیں۔ و یعنی من ترا و تی خلیفہ جوڑ کنان و ایشانی مستری دات و شتتاں کہ منی شت و تو ایشانی راہ بری و بکن و فساد دی مردمانی خبر و مگر گد اتو چونیں رہبری گت۔ پر چا تو گوں و تی ہملاں گوسک و پرستارانی مقابلہ نہ گت اگن تو چوش کنگ نتون ات تو گد اچریشاں سر سیدان و پر چاہ منی گور و نیا ہتے۔ الغرض چوشیں صافیں گمراہی و گندان و تو پر چامنی رہبند و سرا عمل نہ گت۔

و حضرت موسی علیہ السلام و زیادہیں چوش و جذبہ کنان و و تی برات و ریش و سر و مودان و گپنگت اشی و زیادہیں تفصیل ماں سورہ اعراف و گوسنگ۔ و یعنی بہ منی فہم و بخوش اہت کہ ماں راج و قوم و فرقہ و ٹولی پیدا کنگ و بدل و تی راہ و بچاراں پر چاکہ مظاہری گپ ایت اگن مقابلہ یا سر سیدگ بہ بوتیں تو چہ مردم ہمراہ بوٹنگنت و چہرے مخالف بوٹنگنت مناماں دل و ترس بوت کہ تو آگیک پد منارا چوش میار بار میکنے کہ تو پر چا منی انتظار نکت و ماراج و چوشیں پارنی بازی پر چاکرتے حضرت شاہ صاحب نوشتہ گنت کہ سرگرم و و ہد و حضرت موسی و ہارون نصیحت کت کہ درستان و کجا بکن ہمیشہ کا آئی و گوسک و پرستارانی مقابلہ نہ گت۔ البت گوں زبان و آسریدی کثنت بلے آسرید نہ بوتنت، بلکین بہ آئی کشگ لا نمکش بست۔ و کا دو ایقتلو بنی و کہ چہ آنگو فایغ لبوان و موسی علیہ السلام و سامری گوہکلاں ماں بست و فرما شینی کہ شہر! نون تو و تی

حقیقت و بیان بکن کہ اے حرکت تو پر چاکت و چونیں اسباب پیش یاہت کہ بنی اسرائیل تی نیگا دگوش گور گت۔ و سامری و لہت دات کہ منایک سچیں چہرے نظریہ کیت کہ اید گراں آٹرا نہ دیستگت یعنی خدا و دیم و اتگیں فرشتہ حضرت جبریل اسب و سر سوار دیستوں۔ شاید اے ہما و ہد و گپے و ہد کہ بنی اسرائیل ماں دریاء داخل بوتنت و دیمب و فرعون و لشکر ہن داخل بوت آجا و و حضرت جبریل ہر دو تیں جماعتانی میانجی و اوشتات تاکہ یکے دومی و او ارمبیت بہر حال سامری و چہ یک محسوس دلیہ و یا چہ و تی و ہدان و ذریعہ یا پیشی تعارف و بناء فہمتی کہ اے واجہ جبریل انت چہ ہما و پاد و چہرہ یا چہ اسب و پاد و چہ ایک مشتہ خاک فی زرت و آماں شہر و گوسک و چگل دانستنی پر چاکہ آئی دل و گوسنگت کہ ماں روح القدس و پاد و خاک و ضرور یک تاثیر بیت۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ گنت کہ طلا چہ کافرائی مال و گوں فریب و دزگیر کنگ بوتنگت ماں آئی و برکت داریں خاک او اربوت۔ حق و باطل او اربوان و یک عجیبیں چہرے جوڑ بوت کہ

۴۳

لَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۝ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ

اختیاری نیست بہ آیانی ضرر دیگا و نہ فائدہ و دیگا و گوسنگت گوں آیای ہارون و چہ پیش و

يَقُومُوا إِنَّمَا أَنتُمْ بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِن رَّكِبُكُمْ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي ۝

اد قوم خراشت کہ شہا آراش کنگ بوتنگت بہ اے گوسکی و شہر رجن انت نون منی رند نیات و منی خبر بگرات

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْكَ عِكْفِينَ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَى ۝ قَالَ

گوشش مالک ہما پیشی و سرانندیں پر مجبر یا داں و قتیکہ پختہ بیت مے نیگا موسی و گوسنگت موسی یا

يَهُرُونَ وَآمَنَ بِكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ۝ أَلَا تَتَّبِعُنَ أَفْعَصَيْتَ أَمْرِي ۝

اد ہارون چہ چیز ترا ہن گت و قتیکہ تو دینت او گراہ بوتنت، کہ منی رند نیات۔ تو منی علم گدات چے و

قَالَ يَبْنَؤُمْ وَلَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ

گوششی او منی مات و بچک منی ریشاں و نہ منی سر و منی ترست کہ تو بگو شے کہ

فَرَّقْتُ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ۝ قَالَ فَبِأَخْطُوكَ

نا اتفاقی پیدا گت تو بنی اسرائیل و نیام و منی خبرت نکیت گوسنگت موسی یا کونوں تی چہ حالت

يَسَامِرِي ۝ قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ

اوسامری و گوششی دیت من ہما چہرے کہ اے دگران ندیت پدا پنج جت من یک پنچے خاک چہ

أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ۝ قَالَ

پادانی پدا ہما قاصد و پدا و روات ہما (ماں قالب و) و ہچے ڈول پنت دات منارا منی دل و گوششی

فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَوةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ

نون بو تی سزاتماں عمر و ایشنت کہ گوشے تو کہ دست پر مکنت و و پر تو یک

مَوْعِدَ النَّارِ تَخْلَفُهُ ۝ وَانْظُرْ إِلَى إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا

وعدہ جا بہ بہنت کہ ہرگز آئی و نہ دیکنے و بجا و تی مجبور و نیگا ہما کہ دراہیں روح و آئی و سر مجبر بوگے

لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ۝ إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي

ما آئی و اسوچیں ندادنری دین ماں دریا یا مال دیان و و شہے معبود ہما اللہ انت ہما اللہ کہ

مثل جاندار روح و آوازاں آئی و کپت۔ چہ چو شیں چیزاں پر ہر کنگ آئی انت کہ چریشی و بت پرستی و راہ بچ بیت۔ تنبیہ: آیت و ہر ج تفسیرے ہر زبان بوت چہ صحابہ و تابعین و چہ تفسیر عالماء بہ ہے ہما منقول انت۔ کہتے کور باطن اے رد اہرچ طعنے کنگ و آیت و دور از صواب ہرچ تاویلے کنگ آئیانی سر جیں جواب صاحب روح المعانی و داتنگ۔ ادا کیشتر گیش و گیار و موہ نہ انت، من شاء فلیراجع ہناک، و یعنی منار دست مجنات چہ مناوراد و بدارت چونکہ آئی و گوسک و روت گڑس داستان جوڑ کر تگت پہ حب جاہ و ستراری حامل کنگ واسطہ، آئی و مناسب سزا سبت کہ کسے آئی و گور و ہن مروت اگس کسے نزدیک روگ بلوئیت تو آوت ہدایت کنت کہ چہ مناوراد و بدارت و ماں دنیا بالکل ذلیل ناپاکس و وحشی جانور و دول و زندگی بگوازی نیت۔ و حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ ماں دنیا دنیا و آراے سزا دیگ بوت کہ چہ بنی اسرائیل و شکر و تا دور داشت اگس آئی کون کسے و دچارہ کپتس یا کسے پہ آئی کنگ بیاہتس تو دو دنیاں تپ و کپتگ ہمیشہ کا آئی و مردم دور داشتگنت و اے چیزے کہ فرما شینتی کہ اے وعدے کہ ہجر اشی خلاف نیت شاید چرائی مراد آخرت و عذاب انت و شاید چرائی مراد دجال و درکگ انت آہن ماں ہود و سامری و فساد و سرجم کنت چو شہ کہ مئے و اجہ پیغمبر مال بہرنگات یک شخصے و درائیت کون الصاف بہرنگ و اجہ و فرمان کنت اشی و جنس و مردم در کپنت، آخر جی بوتنت در کپنت کہ وئی میثوا و سر و کانی سراشاں ایراد گبت ہر کسے کہ دین و پیشوایانی سرالمن کبت آئی انجام ہمیدول بیت و یعنی تہی عاقبت چو ش بوت نون تہی دروغیں معبود و من زوت یک را ہے رواں۔ ہما گوسک کہ تو آرا خدا جوڑ کت و تمام روح و اودا دل و داران نشکتے، ہے دمان و تہی چائی دیمائش نش کناں و سوچاں پری کناں و پدا اے پڑاں و ماں دریاء تمالان کناں تاکہ آئی و بر ساراں شری و معلوم بیت کہ آاے و گران چے نفع و نقصا دات کنت آئی و ونوئیت کہ وئی جوند و حفاظت کنت ہمے صفحہ و فوائد: و باطل و گسار کنگ و گون ہور ہور حضرت موسی علیہ السلام و تی قوم و حق و نیمگا دعوت دیان انت۔ یعنی گوسک چہ چیزیت یک مسترین و پے مسترین چیزے ہن معبود بیت نہ کنت برحقین معبود و ہما یکین انت کہ ابید چہ آئی کسے و بندگی عقل و فطرت و فطرہ روانہ انت و ہما وئی و لا محرو دیا علم ذرہ ذرہ و وئی گیر و یاروک انت و یعنی چو پوئی و فرعون و اے دگہ بازس گوسکس قومانی داستاناں ما ترا و چہ تہی ذریعہ تمام دنیا و اشکنا تینکاتس کہ مرشی و بازس فائدہ وے پوشیدہ انت مثلاً علم و بازی، معجزات گیشی و سلما نانی تسلطہ عقلند اں عبرت و نصیحت و بہ بد و امانی حق و بیم تراپ و ترسگ و از باب ہدایت کنت و یعنی قرآن کریم کہ عبرت و شون دیوکس قسطہ و بن گپانی سہا شامل انت۔ و یعنی چہ اعراض و تکذیب و سببا ہرچ گمانی بارے قیامت و روچا آئیانی سرالڈگ بیت کردی ہوں سبک نہ بیت مدام ہما و چہ انت پدا آبارہ چست کنگ او نا تیں گتے نہ انت و ہر یکہ آرا چست کنت گدا و تی حال و روت گندنت کہ چو بنس سکتس و گرانس کارے مئے گردن و ایرت و یعنی ماں مشر و یارگ و و ہد و کور بنت یا شاید ہجو کانی چٹان شس سبز

قال الع ۱۶

۵۰۰

طلہ ۲۰

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۚ كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ

بغیر چہ آئی و دگہ کسے بندگی و لائق نیستیں۔ ہر چیز و جاگہ ہستنت ماں آئی و علم و کلام ہمیدول و قصہ کنیا تہی سرا

أَنْبَاءٍ مَّا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ۚ مَنْ أَعْرَضَ

آئیانی حالان کہ پیش گوشتگنت و دما دنگ ترا چہ تی طرف و یک نصیحت نامرے و ہر کسے کہ دیمادگرنیت

عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وِزْرًا ۚ خَلِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ

چہ آئی و گرا آجست کنت ماں قیامت و روج و یک بارے ہمیشہ ماں آئی و حیرت و گران انت آبارہ

يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا ۚ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ

ماں قیامت و روج و پچست کنگ و ہمار و چہ کدنگ بیت صورت و چ کسیں کاریں گنہگار اں

يَوْمَ يُدْرِكُ أَهْلُ الْيَمِينِ وَهُمْ فِي شُكٍّ ۚ أَفْهُمْ عَنْ مِقْدَارِ

آدو چہ شونز چہا و چیر کانی خبر کنت و ت ماں و تا کہ شما بختگ مگر

أَنْبَاءٍ مَّا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ۚ مَنْ أَعْرَضَ

ماشر زانیں چیزیکہ آی گوشت و و قینک گوشتیت آئیانی شتریں پہ راہ رہبند و زانگ کہ شما بختگ

عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وِزْرًا ۚ خَلِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ

مگر یک روج و و جبت کنت ترا چہ کوهانی حال و نون تو گوش کہ دزدنت آیان و منی رب بال دیگ

يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا ۚ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ

پدا بشت گبجیت زمین و یک پے سیرگیں نہ گندے ماں آئی و چوئی و نہ چپے و

يَوْمَ يُدْرِكُ أَهْلُ الْيَمِينِ وَهُمْ فِي شُكٍّ ۚ أَفْهُمْ عَنْ مِقْدَارِ

ہمار و چیکہ رند و کپنت تو ار جنوک و نیست انت چوئی آئی و خبر و کپنت بنت آواز

لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۚ يَوْمَ تُدْخِلُ السَّاعَةُ السَّاعَةَ ۚ

چہ رحمن و ترس پدا تو نیشکنے مگر بر مشے و ہمار و چہ کار و نیت سفارش مگر ہا کس و کہ

يَوْمَ يُدْرِكُ أَهْلُ الْيَمِينِ وَهُمْ فِي شُكٍّ ۚ أَفْهُمْ عَنْ مِقْدَارِ

اجازت آر حمن و و پسندی کت آئی و خبر و ہما و زانت ہر چیکہ ہستنت ماں آئیانی دیم و

لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۚ يَوْمَ تُدْخِلُ السَّاعَةُ السَّاعَةَ ۚ

چہ رحمن و ترس پدا تو نیشکنے مگر بر مشے و ہمار و چہ کار و نیت سفارش مگر ہا کس و کہ

يَوْمَ يُدْرِكُ أَهْلُ الْيَمِينِ وَهُمْ فِي شُكٍّ ۚ أَفْهُمْ عَنْ مِقْدَارِ

اجازت آر حمن و و پسندی کت آئی و خبر و ہما و زانت ہر چیکہ ہستنت ماں آئیانی دیم و

لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۚ يَوْمَ تُدْخِلُ السَّاعَةُ السَّاعَةَ ۚ

چہ رحمن و ترس پدا تو نیشکنے مگر بر مشے و ہمار و چہ کار و نیت سفارش مگر ہا کس و کہ

يَوْمَ يُدْرِكُ أَهْلُ الْيَمِينِ وَهُمْ فِي شُكٍّ ۚ أَفْهُمْ عَنْ مِقْدَارِ

اجازت آر حمن و و پسندی کت آئی و خبر و ہما و زانت ہر چیکہ ہستنت ماں آئیانی دیم و

لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۚ يَوْمَ تُدْخِلُ السَّاعَةُ السَّاعَةَ ۚ

چہ رحمن و ترس پدا تو نیشکنے مگر بر مشے و ہمار و چہ کار و نیت سفارش مگر ہا کس و کہ

يَوْمَ يُدْرِكُ أَهْلُ الْيَمِينِ وَهُمْ فِي شُكٍّ ۚ أَفْهُمْ عَنْ مِقْدَارِ

اجازت آر حمن و و پسندی کت آئی و خبر و ہما و زانت ہر چیکہ ہستنت ماں آئیانی دیم و

لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۚ يَوْمَ تُدْخِلُ السَّاعَةُ السَّاعَةَ ۚ

چہ رحمن و ترس پدا تو نیشکنے مگر بر مشے و ہمار و چہ کار و نیت سفارش مگر ہا کس و کہ

يَوْمَ يُدْرِكُ أَهْلُ الْيَمِينِ وَهُمْ فِي شُكٍّ ۚ أَفْهُمْ عَنْ مِقْدَارِ

اجازت آر حمن و و پسندی کت آئی و خبر و ہما و زانت ہر چیکہ ہستنت ماں آئیانی دیم و

لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۚ يَوْمَ تُدْخِلُ السَّاعَةُ السَّاعَةَ ۚ

مذل ۴

بنت پہ بد نمائی و خاطر اہر جا و راولی معنی مرادنت تو اے یک خاصیں و ہدے و ذکر انت۔ رند چٹان شس بچ کنگ بنت تاکہ دوزخ و غیرہ و روت بچندنت و رانی المجرمون النار (الایہ) الکھف رکوع ۲) سمع بہم و اکبصر یوم یا ثوننا (مریم رکوع ۲) و یعنی آخرت و دراجی و اود و ہولنا کس احوال و شدت و گندہ ان و ماں قبر و یا ماں دنیا و جنگ اشان ابتر کم نظریت چو شس بگوش کہ چہ ہفتکے یا چہ دہ روج و گیشتر نہ جلتگش دنیا زوت ہلاس بوت اد و عیش و دراج کشیں و اہگان و شمشونت نا ہودگیں کارانی تو کا عمر و سباد دیگ و ردا سبار بار بنت یا شاید عذر بیان کنگ و ردا چو شس گوشتنت یعنی دنیا و بار کم روج ہستل بوتیں مارا چو شیں موہے نہ رس ات کہ پہ آخرت و چیزے تیاری بکرتیں ہجو ش کہ دگہ جاسے ہم فرمان کنت: و یوم نقوم الساعة یقسم المجرمون ما لبثوا غیر ساعۃ الا اخوہ (دوم رکوع ۶) و یعنی گون چیر کانی و گوشتگ چہ ما چیر بوت نہ کنت آیان و ت ماں و تا ہرچ شکسے کنت آمارا پہ شری معلوم انت و یعنی ہر کس کہ چرایاں زیات عقلند زانور و ہوشیار بیت ہما و درائیت کہ واجہ! دہ روج ہن کجا؟ چو شس بگوش تہنا یک روجے۔ ایشر زایات عقلند و جوانیں رہنبدانی

خداوند ہمیشہ کافر مائیت کہ دنیا و زوال و فنا و آخرت و بقا و دائمی زندگی و شدت و آئی چہ ایگران شتر سرید بوت و یعنی قیامت و بیان و وہد اعشرہ منکران لوگ و طالی کنان و گوشت کہ چوشیں لکین و برز و بالامین حشر باری چون بیت آیا اشان ہم پرشت پروش بنت ؟ آئی پستہ دات کہ حق تعالیٰ و لا محمد و دیں قدرت و دیما اے کوہاں چہ حقیقت دارنت اے درستان ماں کتیں و ہدے و درشان و ریزہ ریزہ کنان و شنگینیں پشم و ڈولاماں گوات و بالیش دین و زمین بالکل صاف و سرسبز (ہموار) کنگ بیت کہ ماں آئی و چچی و چوٹی یا جہلگ و برزگ باقی نہ مائیت کو باقی آڑ و جہال ماں یک دمانے صاف کنگ بنت .
و یعنی ہمانیکا کہ فرشتہ توار جنت یا ہر نیگے کہ لوٹا نیگ بنت چچک و چوتیرہ ہمانیکا تچان بنت نہ توار پر جنوک و جبر جوط بیت و نہ تچو کانی تو کا چیزے چچی و چوٹی بیت کاش اشان ماں دنیا و اللہ و داعی و آواز و سر البیک بگوشتیں ادا اشانی کارایا ہنگت . ادا (دنیا) ہمیشہ چہ و تی کجروی و بد بختی و چپ و چوٹ شتنت .

وال یعنی عشرہ و نیگا روگ و برمش اید آدھدہ چہ
رحمن و خوف و ترس و چچ کس و توار اش کنگ نہ بیت
اگں کسے خبرے و کچے جنت تو ہمکرم نرم و جبر کنت کہ
بزاں سگ سکی کنگا شنت . وال یعنی ہما کس و سفار
گوشدارگ بیت کہ آڑا چہ اللہ تبارک طرفا سفارش
اجازت بہ بیت آئی گپ خدا و دوست بہ بنت و گیان
ہن بہ راہدار و بکنت و پچیں کسے و سفارش و بکنت
کہ آئی گپ (لا الہ الا اللہ) خدا و دوست بوتگ . دریا بہ
کافر و ہج کو شست یا سفارش کارندارت .
ہم صفہ و فوائد : وال یعنی خدا و علم بہ کل محیط
انت لیکن نہ ہانی علم آڑا یا آئی و معلومات محیطہ انت
کہ کئے و را بہ کسکی شفاعت و موہ دیگ لو شیت .
وال یعنی آڑچ و مزین مزین سرکشیں تکرانی سرہن سر ظاہر
ہماچی و قیوم و دیما بڑگیں قیدیانی ڈول و جہل بنت کہ
اشان کدی ہم خدا و دیما و تی سر و جہل نہ کت ، آدھدہ
گوں مزین عاجزی و گردن و جہل کنان و کائیت
وال یعنی ظالم و احوال و جنت و ممکن کہ چون بد بیت
ماں ظلم و لفظ و شرک و ایدر گناہ ہم شامل انت چوش
کہ فرمان کت : اِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ (لقمان ع)
وَالَّذِينَ فَعَلُوا فَاِحْشَةً اَوْ ظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ اِلَّا
(آل عمران رکوع ۱۴) ہر یک ظالم و خرابی آئی ظلم و درجہ و رو
بیت . وک بے انصافی ایشنت کہ نیکی بے ضائع
کنگ بہ بیت یا اے کہ نہ کتگیں گناہے و رد اگر گن بیت
و نقصان رسگ و معنی ایشنت کہ چہ استحقاق و کمتر
بدل دیگ بیت و یعنی چوش کہ ادا محشر و احوال
ونیک و بد و انجام صاف صاف و اشکنا مائیت ہمے پیا
سر جس قرآن ماں صافیں عربی زبان و نازل کت تاکہ
ہما کس کہ آقرآن و اولگیں مخاطب انت آئی و واناں و
چہ خدا بر منت و تقویٰ و راہ و کام بجنت اگں اینک ہم
مبیت تو کم از کم ماں آیانی دلاوتی انجام و بابیت و چیزے
فکر پیدا بیت ممکن انت چہ غور و فکر دیم ترا زیات
ہوان و مردم و یہ ہدایت و رشک و سرکنت و بد چہ
اشان ایدر گراں ہدایت حاصل بہ بیت . وال یعنی ہما
کہ آٹیا چوشیں مزین شانیں قرآن نازل کت و دوتی رعیت
اے ڈولیں راستیں و تقدیں گپاں بہ ہمایانی فائدگ و
اشکنا مائیت . وال یعنی ویدیکہ قرآن چوشیں فائدہ

ظلمہ ۲۰

۵۰۱

قال الم ۱۶

وَاٰخِلْفَهُمْ وَلَا يَجِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ۝ وَعَنْتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ
و ماں آیانی پشت و رست نکنت مردم گوں آئی و علم و جہل بنت دیمان ہما زندگ پشت کوک و دیما
وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ۝ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ هُوَ مَوْمِنٌ
و بے مراد بوت ہما کسے کہ بدی لیٹنت ظلم و ہما کسے بکنت چیزے پرنیکیاں و آموئے بیت
فَلَا يَخْفُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ۝ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا و
گڑا آئی و ترس نیستیں بے انصافی و نہ نقصان رسگ و کد وچہ ایرگہ ہما قرآن پہ عربی زبان و
صَرَفْنَا فِيْهِ مِنَ الْوَعْدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ اَوْ يُحَدِّثُ لِهِمْ ذِكْرًا ۝
رنگ رنگ بیانیں کنت ماں آئی و تہا ترسینگ خبر تاکہ آپر ہیز بکنت یا پیداگ بکنت پرایاں فکرے و
فَتَعْلٰی اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْاٰنِ مِنْ قَبْلِ اَنْ يُقَضٰى
نوں بلند بیت اللہ ہما حقین بادشاہ و اشتاپ محن تو پہ قرآن و تا دقتیکہ پورہ مائیت بہ
اِلَيْكَ وَحْيٌ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِيْ عِلْمًا ۝ وَلَقَدْ عٰهَدْنَا اِلٰى اٰدَمَ مِنْ
تئی سر آئی ایرکپ و بگوش کہ یار بگوش کن مئی علم وک و ما اقتدار کنگ گوں آدم و چہ
قَبْلِ فَنَسٰى وَلَمْ يُجِدْ لَهُ عَزْمًا ۝ وَاذْقُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدْ وَا
پیش و پدا آئے خیال بوت و ندیت ماہرائی و قصہ و وقتیکہ ماگوشت گوں ملائکتاں کہ سجود کن
لَا اَدْرُ فَسْجُدْ وَاِلَّا اِبْلِيسَ ۝ فَقُلْنَا يَا اٰدَمُ اَنْ هٰذَا عَدُوُّكَ
آدم و پدا کپنت پہ سجدا مگر ابلیس کہ آئی و نہ مائیت . پدا ماگوشت کہ آدم اے تئی دشمن انت
وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجُكَ مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقٰى ۝ اِنَّ لَكَ اَلًا تَجْوَعُ
تئی جن و پدا بچار کہ در مکت شمارا چہ بہشت و گڈا پہ تکلیف بہ وک پر تو اے فائدہ انت کہ نہ شہدیکہ
فِيْهَا وَلَا تَعْرٰى ۝ وَاَنْتَ لَا تَظْمُوْا فِيْهَا وَلَا تَضْحٰى ۝ فَوَسَّوْا سَاطِئَ
ماں بہشت و نہ جاندر بے و ایک نہ تو تنیک بے اودا و نہ روح و گرمی و گندے فدا پدا مال آئی دل پند دات
الشَّيْطٰنُ قَالَ يَا اٰدَمُ هَلْ اَدْرٰكَ عَلَى الشَّجَرَةِ الْخُلْدَ وَمُلْكًا لَّا يَبْلٰى ۝
شیطان و گوشتی آدم من پیش بداروں ترا در چک ہمیشہ زندگ بوگ و و بادشاہی یے کہ کن نبیت

ع ۱۵

مزل ۴

دیو کس و عجیب چیزے تو چوش کہ ما آٹیا را کم کم و نازل کنیں شماہن آڑا چہ جبریل و زورگ و ویدہ اشتاپ کاری مکن ات ہما ویدہ کہ فرشتہ وحی و واناں و با شکنا مائیت
تو شما جلدی کنان و گوں آئی و وانگ و ملکت ما ذمہ زرتنگ کہ قرآن چہ شے سینکا در نکپیت گڈا اشا و تارا ماں چوشیں فکرے و چیا چکل دیت کہ من شموشاں اے فکر و بدل
چوش دے بلوط کہ اللہ تعالیٰ قرآن و ہنگت زیات و چہ زیات علم و معرفت عطا کنت . بچار و اج آدم و ماں یک چیزے و اشتاپ کاری کت آئی و انجام چون بوت
حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ جبریل و ویدیکہ قرآن آورنگ ات و اجہ و گوں آئی وانگ و ہور وانگ بنا کنت کہ شموشاں اش و ساری و منع فرمائینگت . ماں سو فائدہ
لَا تُحَرِّكْ بِهٖ لِسَانَكَ لِتَتَّعَبَ بِهٖ اِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْاٰنَهُ ۝ وَاَنْتَ لَا تَاْتِیْ بِدَلٍّ وَاَنْتَ لَا تَاْتِیْ بِدَلٍّ وَاَنْتَ لَا تَاْتِیْ بِدَلٍّ وَاَنْتَ لَا تَاْتِیْ بِدَلٍّ
شموشتک ہمیشہ کا یہ اچہ اے آیت و نقد کت ، و شموشتک و سرادیا حضرت آدم و مثال بیان فرمائینگت . وک ہما دانگ کہ وارنگتی شموشتی ، یعنی و تی قول و سر قائم

نبوت دیمائے قصہ و چیز کے زیات گیش و گوارنت و ظاہر گپ ایت کہ بہشت و راحت و آرام دگہ کما نصیب بیت کنت آخر ورگ و نوشگ زندگ و جنگ و بریکنت فل انسان و مزین ضرورت ہمیش انت ورگ و نوشگ و پند گالوگے کہ آج روح و ہنور و بہرہ ریت۔ ماں جنت و اے ہمیں ہج ہمیں تکلیف بیت ہر ابیں راحتی انت سہ بہشت آنجا کہ آزارے نباشد نہ کسے را بلکے کارے نباشد۔ ادا آرام و ہج ذکر نیست تہنا تکلیفانی لغی کنت۔ شاید یہ ہم تراب دیکہ کہ ہدے چہ ادا در کیتے تو اے چیزانی تکلیفان گندے۔ فل یعنی ترا را ہنجیں یک درختے و سوج و بدیان کہ چہ آئی ورگ و موت کدی نیست ولا زوالیں باوشاہی و تاپیت ہمے صفحہ و فوائد : فل اے درتیں قصہ ماں سورہ اعراف وغیرہ و گول گیش و گوار و گوستگ ماں اود و فوائد و مالیشی و گلیں بہرانی سراب شری و بحث و تران کنگ فل یعنی و ہدیہ خدائی حکم و ملگ و تہا کوتاہی و سستی ظاہر نبوت تو وقتی شان و موافق عزم و استقامت و راہ و سر ثابت قدم نہ منت ہے نبوی گول غوایت و عصیان و تغلیظا تعبیر فرمائیت بقا

حسنات الابرار استیثات المقتربین الیشی و بحث ساری و گوستگ۔ یعنی شیطان تسلط و موہ نہ دات بلکین نور التوبہ و توفیق بخشائی و پدا توبہ و قبول ہم کتی۔ گول زیادہیں مہربانی و آئی و نیمکا و گولوش گورکت و وقتی و شنودی و راہ و سر قائم داشتی۔ فل اگس اے خطاب تنہا پے آدم و حواء انت تو مراد چوش بیت کہ اشائی اولاد و تاد و تاد منی کنت چوش کہ رفاقت کنان و گناہش کنگت آرفاقت و بدلہ چوش بدرابوت کہ اولاد و تاد و تاد دشمن بوتنت و اگس خطاب بہ آدم و ابلیس انت تو مطلب چوش بیت کہ ماں ہر دو نینائی ذریات و اے دشمنی برابر قائم مانیت۔ شیاطین مدام بنی آدم و ضرر دیکہ و کوششت و کنگت و یعنی چہ نینائی و کتابانی ذریعہ و کت یعنی نہ چہ جنت و راہ و روارت نہ چہ آئی و نہ زہر بو ان و ماں جہنم و کپیت۔ چہ ہما اصلی وطن و در کنگت بے ترس و پدا ہمودا سر بیت۔

فل یعنی ہر کس چہ خدا و یاد و غافل ہو ان و محض دنیا و کوروس زندہ و وقتی قبلہ مقصود برزانت آئی گذران خدا تگ کنت بتی توری سہ ظاہر و بہ آئی گور و باز مال دولت و عیش و عشرت و از باب نظر بیانیت مگر آئی دل چہ قناعت و توکل و ہو رک بوگ و سبب ہر و ہد و دنیا و زیاتیں لالچ و حرص و فکر و مدام بے آرام بیت، مدام نوزدہ و بیست و چکر و گرفتار بیت۔ مرگ و یقین و زوالی زوال بوگ و ترس پرانی رفح و سولہاں و کار کنگت یورپ و گیشتر مالداران و بچار کسے و راشپ و روج و دو کلاک و اب نصیب نہ انت اگس کسے سے حال کلاک و اب بکپیت تو ہنجوش بران کہ آمرن بختا و ریت۔ مزین مزین کروڑانی خدا بند چہ دنیا و گر و چیلان شرار و ہزار بو ان موت و زندگی و سہا تر جج دینت۔ اے ہمیں و کشی ہم باز مثال گندگ و اشکنگ و کایت نصوص و تحربہ بریشی و گواہ انت کہ مرے دنیا و قلبی سکون و حقیقی دل جمعی کسے و را ابید چہ خدا و یاد و کدی ہم حاصل نہ بیت الا بذکر اللہ لطمتم فی القلوب۔ و لیکن ذوق این بادہ ندانی بخدا چشی لہتے مفسرین معیشہ ضنگ و معنی چوش گپتگ کہ ہما زندمانی کہ ماں آئی و خیر داخل بیت نہ کنت۔ چوش بگوش کہ یہ خیر و زورگ و زندمانی تنگ نبوت۔

ظاہر ہی گپتے کہ یک کافر کے آماں دنیا و نشہ و بدست انت آئی و تمام مال و زور و عشرت و از باب پرانی حق و وبال جوڑ سنت ہما دوش حالی کہ آئی انجام دانی تباہی و بربادی بہ بیت آئی و شعلی گوشگ چون براہیت لہتے مفسرین چہ معیشہ ضنگ و قبر و برزخی زندمراد گپتگ یعنی چہ قیامت و پیش برائی سر و سگس تنگی و دورے کیت و ہدیہ قبر و زمین ہوں پرانی و تنگ کنگ بیت۔ معیشہ ضنگ و تفسیر لہتیں صحابہاں چہ عذاب قبر کنگ بلکین واجہ ترار و گول جیدیں سندہ چہ ابو ہریرہ و مرفوعا روایت کنگ بہر جا و رے معیشہ ضنگ و جیر و اے تمامیں صورتان داخل بیت کنگت و اللہ اعلم۔ فل چہ جہاں کور کنان و ہجشر و نیمکا بزرگ بیت و دلی ہم کور بیت کہ کام جتے و نیمکا راہ نہ گندیت۔ اے حشر و بگیشی و ذکر نت پدا چتانی تیج کنگ بنت تاکہ دوزخ و غیرہ حشر و ہولن کیاں و گول وقتی جہاں بگندیت و یعنی کافر کے آماں دنیا و ظاہری چتانی دار و کات گول تعجب سوال کنت کہ آخر منی گناہ چہ انت کہ منی چہ من پلگ بوتنت۔ فل یعنی ماں دنیا و مئے آیتان و گندان و اشکنان و ترا ووست

فَاكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمْ سَوَاتِيْهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفْنَ عَلَيْهِمَا مِنْ ذَرْبِ
پدا ہر دوکان ارت چہ آئی و گڈ آیتانی شرکاوہ و لچینگ لگنت یہ وقتی جان و چہ بہشت و تاماں و
الْجَنَّةِ وَعَصَىٰ اٰدَمُ رَبَّهُ فَغَوٰی ﴿۱۳۱﴾ ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَ
و نا فانی کت آدم و وقتی رب و گڈا چہ راہ و رذوبت۔ رندا بزرگ کت آئی و ربی پدا نظری نیک کت یہ
هُدٰی ﴿۱۳۲﴾ قَالَ اهْبِطْ مِنْهَا جَمِیْعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَالْتَمَسُوا
آئی سرا و پے راہ و وقتی پرنیت و فرمائیت کہ ایر کپ ات چہ ادا یکجا، یکے دگرے و دشمن و پدا اگر
بِاٰتِیَتِكُمْ مِّنْیَیْ هٰدِیْ ؕ فَمَنْ اَتَّبَعَ هٰدٰی فَلَا یَضِلْ وَلَا یَشْقٰی ﴿۱۳۳﴾
برسیت شمارا چہ منی نیمکا ہدایت گڈا ہر کیکشت پنی نشان انگلیں اہ و گڈا آراہ و در نبیت و نہ زحمت گڈا
وَمَنْ اَعْرَضَ عَنْ ذِکْرِیْ فَاِنَّ لَہٗ مَعِیْشَةً ضَنْکًا وَّ نَحْشُرُہٗ
و ہر کسے و کڈیم گودیت چہ منی یاد و گڈا آئی و زندگانی تنگ بیت و وچت کنیں آئی و
یَوْمَ الْقِیَمَةِ اَعْمٰی ﴿۱۳۴﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِیْ اَعْمٰی وَقَدْ کُنْتُ بَصِیْرًا ﴿۱۳۵﴾
ماں قیامت و روج و کور ہاٹ گوشیت یارب پر چہ توجت کت من را کور ہا و من چہ بچے بوتگول و
قَالَ کَذٰلِکَ اَتٰتُکَ اٰیٰتِنَا فَنَسِیْتَهَا وَاَنْتَ کَذٰلِکَ الْیَوْمَ تُنْسٰی ﴿۱۳۶﴾
گوشیت ہنجوش رستنت تر اے آیات پدا تو آشموشتنت۔ وچہ بیمار و وچی تو شموشگ بے و
کَذٰلِکَ نَجْزِیْ مَنْ اَسْرَفَ وَلَمْ یُؤْمِنْ بِاٰیٰتِ رَبِّہٖ وَلَعَذَابُ
ہے ڈول و جزا دینیں ہا کس کہ چہ حد و گوست ایمانی نیار پدی رب و خبراں و ضرور آخرت و عذاب
الْاٰخِرَةُ اَشَدُّ وَاَبْقٰی ﴿۱۳۷﴾ اَفَلَمْ یَهْدِیْہُمْ کَمْ اَھْلَکْنَا قَبْلَہُمْ
سک ترنت و زیادہشت کپوک ترنت و آیتاں خبر و نفہنت کہ چہ قدر تو میں غارت کنت چہ آیات
مِّنَ الْقُرُوْنِ یَمْشُوْنَ فِیْ مَسٰکِنِہُمْ اِنْ فِیْ ذٰلِکَ لَاٰیٰتٍ لِّاُولٰٓئِی
پیسر اشان تر گرد کنت پے آیتانی جاگہاں و بیشک ماں اشی و ظاہر ہر نشان انت پے
النَّہٰی ﴿۱۳۸﴾ وَلَوْ لَا کَلِمَۃٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّکَ لَکَانَ لِّزَامًا وَّ
عقل منڈاں۔ و اگر مہوتیں خبرے کہ پیشا دراتک چہ تمی پروردگار و نیمکا گڈا عذاب بوگت و

شما چہ اشانی تکذیب اعراض و بے قرار میسے ات و ز اشانی مال و زرد ساز و از بابانی طرف و چٹاں شانک بدے ات۔ وٹ یعنی بہ و قی متعلقین و رند و رند و روکان و ہم
 یہ نماز و کثرت بکن ات۔ ماں حدیث و واجہ و فرماں ات کہ وھدے چک ہفت سال و بیت تو (پھیل دیگے) آخر نماز بوانین ات و ویدیکہ دہ سال و بیت تو لٹ و کٹ
 کٹاں آخر نماز بوانین ات وٹ ماں دنیلہ و اجہاں غلامان و کار بندت تاکہ چریشانی برکت و روزی حاصل بکنت بلے اللہ پاک و مالک بندگی لوٹیت و غلامان روزی
 وٹ سرکنت (کذا فی الموضع) خلاصہ ہمیش ات کہ چہ مٹے نماز و آئی و صبح فائدہ نیست البت مٹے و قی جرنڈ و فائدہ ات کہ چہ نماز و برکت و بے گتیں روزی
 رست و مَن تَشَقُّ اللہ یَجْعَلُ لَہٗ مَخْرَجًا و یَرْزُقْہُ مِنْ حَیْثُ لَا یَحْتَسِبُ (طلاق رکوع ۱) ہمیشا اگں ماں فرض نماز و کسب معاش تو ارض
 بیت تو اللہ تعالیٰ اجازت ندت کہ روزی و مقابلہ و نماز و ترک بکن ات نماز بہر جا ورواگی ات روزی سرکنک ہما خداوت ات کہ پرائیگی ما نماز و انیس۔
 خلاصہ ہمیش بوت کہ کسب معاش و بہار سبذانی اجازت و خدا ندت کہ آرہبند بہ فرض و ادائیگی و رد و اڑ ثابت بنت۔ انسان و باید ات کہ پرہیزگاری و
 راہ و اخت یا بکنت پداوت گزندیت کہ خدا چونکائی آئی و مدت و کنت۔ وٹ یعنی پنجپس سرچسپس و اضمیں نشانی یے پرچا پیش نڈارے کہ چرائی و پد مارا
 انکار و گنجائش پشت ملکیت و اگں نہ چرے ہمک و جی ہم تراپ و ترسینگ پے فائدہ حاصل بیت۔ وٹ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت یعنی ماں
 پیشی کتا باں نبی آخر الزمان و احوال ہست۔ یاے معنی ات کہ پیشی پیغمبرانی نشانی بس ات۔ اے و اجہیں پیغمبر ہم اصولا ہما خبرانی ہشتونی کنت، کتام
 عجیب گتے نیارت یا اے نشانی کہ پیشی کتا بابانی موافق و داستان بیان کنت و خوب ترس تفسیر منی نرے ہما ات کہ آٹرا ابن کثیر وغیرہ و اختیار کنت۔
 یعنی اے مردم گوں کنت و گوشت کہ کتام نشانی یے پرچانیارتی۔ آیا چہ صدہا نشانی اید چہ درستاں سترس نشانی اے قرآن آیانی گور و موجودہ
 ات کہ آپیشی کتا بابانی ضروری مضامیناں محافظ و آیانی صداقت و حجت و گواہ و ہمار ات و آئی و اعجاز چہ آفتاب روشن ترانت۔ وَاَقَالُوا لَوْلَا
 اُنْزِلَ عَلَیْہِمْ اٰیۃٌ مِنْ رَبِّہِمْ قُلْ اِنَّمَا الْاٰیٰتُ عِنْدَ اللہِ وَاِنَّمَا اَنَا نَذِیْرٌ مُّبِیْنٌ۔ اَوَلَمْ یَكْفِہُمْ اَنَّا اَنْزَلْنَا عَلَیْكَ الْکِتٰبَ
 یُسْلٰی عَلَیْہِمْ اِنْ فِیْ ذٰلِكَ لَرَحْمَةٌ وَّ ذِکْرٰی لِقَوْمٍ یُّؤْمِنُوْنَ (عنکبوت، رکوع ۵)

وٹ یعنی چوشیں عظیم الشانیں نشان گندگ و پد گوشت کہ کتام یک نشانی یے اے واجہ پرچانیارت و بند خبر و اشان و ما پدش مدشتیں یعنی ما تر آن
 نازل مکتیں بس چہ انزال کتب و ارسال رسل و پیش اشان و کفر و شرک و سزا و بدل و گرفتار بکتیں اشان و ادویلا کرنگت کہ صاحب با چہ سزا دیگے پیشتر
 مٹے گوراکتا بے ویک سر پدکنو کے و دیم بداتین ات کہ مارا چہ ذلت و رسوائی و پیش آگاہ بکتیں گڈ اشادیتگت کہ ماتئی حکمانی سرا چون عمل کرنگت
 عرض و ترن میاتکیں تو اشان اے ڈولاگپ جتگت۔ نوں کہ قرآن اہتگ تو آٹرا ویل کنان و تقسمیں اید کہ ناہودگیں و دوت گڑیں نشانیانی لوٹگش بناکت
 اشانی مقصود چرے گپاں ہدایت حاصل گنگ نہ انت۔ ناہودگیں نیمونان و دیما کارنت۔ نوں خشیہ ماگوں اشان بگوشش ات کہ ما و شماہر و دینیاں راہچار
 (منظر) بٹیں کہے زوتاں چہ غیب و پردہ و باریں چوئیں فصلے بیت، آ وھد و گلیں حقیقت و پدرا بیت کہ کتام جماعت و راہ تچکنت و کٹے بہ آراہ و سرا
 راستگانی کام جنو کنت۔

نَسْتَسُوْذِرُکَ بِتَوْفِیْقِہِ وَ عُوْذِہٖ فَالْحَمْدُ لِلّٰہِ اَوَّلًا وَاٰخِرًا وَاَعْلٰی نَسْبِہِ الصَّلٰوۃُ وَالتَّسْلِیْمُ وَاَفْرَا مُتَّکَا ثَرًا

دل یعنی حساب و کتاب و جزاء و سزا ساعت آنک و سر و بان و اوشتانگ بلے اے مردماں (مشرک وغیرہ) سکیں جہالت و غفلت و گرفتارنت مچ تیاری و بہ قیامت و حساب و دادانی و ردائے گناہینت و وہدیکہ اللہ پاک و آیتاں و انیان و اے مردماں اشکنا نینگ بنت تانکہ اشاں چہ کاہلی و بے پروائی و اب و جاہ بسترنت تو نصیحت اشکناں و جبر و پشت گوش کنت گوشے اشان و کدی ہم اللہ پاک و دربار و پیش بوگ و حساب دیگی نہ انت و ک یعنی فتنان پاک و مزین قیمتی اس پنتان و ابوکا پر لب و تماشا و حساب و گرفتارنت کہ اگن اشانی سر اگوں اخلاق و فکر بکتیں تو درشتیں اشانی دین و دنیا جوان بوتکت لیکن و ہدیہ اشانی دل بہ اسے طرف و غافل انت و ماں لب و لباء و گرفتارنت تو فکرت و نوبت چہ کیا گو کیت و ک و ہدیہ اشال و عطا و پنتان و اشکناں و دل سیاہ بوتنت تو چنت نا انصافاں یک مچی تے چیرکافی کنان و واجہ پیغمبر و قرآن و بابت و چوش گوشگ بناکت کہ اے پیغمبر مثل منے پیا یک مردے نہ فرشتہ ایت و نہ چہ مازیات ظاہری فرق کنو کیں چنے و خدا بند انت البتہ اے واجہ و

جادو کیت ہرچ کلامے و انیت و اشکنا نینیت الم جادو و کلام ایت گڑا اشارا چو نیں و بے و گپنگ کہ چٹان و ت گندان و ماں آئی و جادو و مین لو ان ات پر شالازم ات کہ بہ آئی نزدیک و مردوات قرآن و جادو و شایہ آئی و مزین اشکنا کس قوت و حیرانی و چکل دیو کیں طاقت و گندان گوشگشت و چیرکافی دیوان و مچی اشکنا کت کہ دیتے و حق و برخلاف ہرچے سازتے اشان کت مچی ات اے آئی و بکتیج ات و ظاہرین کت ایت کہ ہوشیارین دشمن و تی دشمنی و کاراں چہ و ہدیہ پیش ظاہر کت پسند نہ کنت توک و تلال و ت ماں و ت و زہر کنو کیں گپنگ کنت و ک واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و فرمائیت کہ شما ہر قدر چیرکافی صلاح و مصلحت بکن ات اللہ پاک و درشتیں احوال معلوم انت آوزمین و آسمان و ہر یک خبر و معلومدار انت گڑا شے راز و سازش چہ خدا و چونکافی چیر بوت کنت و ک چہ قرآن پاک و اشکنا کت و تی ضد و کنت و سببا اے مردماں ہمت کنگیگ بوتنت کہ کتام یک جبرے و سر اوشتو ک نہ بوتنت کدی آت را جادو گوشگشت اش، کدی دعوی اش کتکت کہ واجہ چیرتی دل و ہمتیں دروغیں گپ سازت کہ آسانی نام آئی و قرآن ایرکتگ نہ ابوکا اے بلکیں آخو ہیں شاعرے ہم و چوشاعران چہ و تی بلند و ازی و ہمتیں مضمون اثر کنو کیں ماں نامداریں عبارت و پیش کنت اگر در حقیقت چوش نہ انت تو باید انت کہ شما یک ہنر ظاہرین معجزہ شے ظاہرین ات کہ آڈولیس معجزات پیشی پیغمبران پیش داشتگنت چوش گوشگ ہم تہنا چہ کنت و تنگ سیدل کنگ مقصودات پرچاکہ اول و مکہ و اے ناسریدی مشرک پیشی پیغمبران و بازیں سرطاہرین نشانیاں اشاں و ت دیستگنت کہ آیاں چہ پیشی پیغمبران معجزات مچ بابت و کتہ نہ انت کہ چہ آدرستاں مسترین معجزہ و ت اے قرآن و معجزہ انت آیاں ماں و تی دل و آلم زانتگنت کہ نہ اے جادو و مفتیں عبارت انت و نہ ناہودگیں و اب و خیالات انت و نہ شاعری انت، پیش کا و ہدیہ اشانی یک خبرے راست مہوتیں تو آت را ایل کنان ماں دومی خبرے کلامیش بوتگنت - اَنْظُرْ كَيْفَ صَرَبُوا لَكَ الْاَمْثَالَ فَصَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيْلًا (فرقان رکوع ۱)

اقترب للناس

۵۰۵

الانبیاء

وَقُلْ هَؤُلَاءِ اَنْبِيَاءُ مِثْلُكُمْ ذُكِرُوا مِنْ قَبْلِي وَاِنْ تَكْفُرُوْنَ

سورة انبياء ماں مکہ و ایرتگ و آئی و یک صد و دوازده آیات و ہفت رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کنان گون اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زہریں رحم کنو کے

اَقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ

نزدیک رست پہ مردماں آیاتی حساب و وقت و آماں بے خبری و تہا پشت گوش کنو کنت و

مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحَدَّثٍ اِلَّا اسْتَمَعُوْهُ وَهُمْ يَلْعَبُوْنَ

نرسیت آیان و سچ نصیحت چہ آسانی رب و طرف و نو کیں مگر اشکنت آئی و راد چاگو لب کنو کانت

لَا هِيَةَ قُلُوْبُهُمْ وَاَسْرُوْا التَّجْوِيْ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا هَلْ هَذَا

و دلش ماں لیبا نیت و ک و چیرکافی اش مشورہ کت اے ظالماں نہ انت اے

اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ اَفَتَاتُوْنَ السِّحْرَ وَاَنْتُمْ تَبْصُرُوْنَ قُلْ رَبِّيْ

مگر مردے شے نہیں گڑا نوں اگت کا رت شما پہ سحر و و پچاٹ گنگاٹ گوشگ پیغمبر

يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَاَلْاَرْضِ وَهُوَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ بَلْ

منی رب زانت ہر خبرے کہ ماں آسمان بیت یا ماں زمین و آ اشکنو ک زانو کت و بلکیں

قَالُوْا اضْغَاثُ اَحْلَامٍ بَلْ اَفْتَرٰهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَاْتِنَا

گوشگنت کہ پریشانیں و انت بلکیں دروغی بستگت بلکیں آشعرایت - اچہ گڑا بیارت مے گور

بَايَةٍ كَمَا اُرْسِلَ الْاَوَّلُوْنَ مَا اَمَنْتُ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ

یک نشانی بے پیشگیں پیغمبرانی ہما و ایمان یبارت پیش چہ آیاں سچ شہرے و مردماں

اَهْلَكْنٰهَا اَفْهَمْ يُؤْمِنُوْنَ وَمَا اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ اِلَّا رِجَالًا

کہا تباہ کنت گڑا چہ ایمان کارنت و ک و ما رسول دیم نہ دانگ پیش چہ تو مگر کہہ مردین

تُوْحٰی اِلَيْهِمْ فَسَلُّوْا اَهْلَ الذِّکْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ

بوتگنت و حیر دیم دانگ آیاں نوں جنت بکن ات اہل علماں اگر شما نزان ات و ک و

مازل

و یعنی راج و قوماں فرامشی نشان پیش دارگ بوتنت آیاں اشاں گندان ہم قبولدار نہ بوتنت آخر کار رستہ اللہ و مطابق ملاک کنگ بوتنت۔ اگں اے مکہ و مشرک کافی فرامشتات پلو کنگ بہ بنت تو ظاہرنت اے متوک و نہ انت لامحالہ حق تعالیٰ عام دستور و رداہلاک و تباہ کنگ بنت حالانکہ آسانی بالکلیہ تباہی مقصود نہ انت بلکیں قدرت لوٹیت کہ اے باقی بمانت و اے آسانی قول "هَلْ هَذَا اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ" و جواب بوت یعنی ساری و ہم ہرچے پیغمبر اہمت کہ ہمایانی ہما نشانیاں و ظاہر کنگ و مطالبہ چہ واجہ و اشاں کنگا نیت آیاں واجہ و ڈول و بشر انت فرشتہ نہ انت اگں اسکر مشہورین خبرے و ہم چہ و تی ناسریدی و شما نزان ات تو چہ زانو گراں محبت بکن ات آخر مجھ دو نصاریٰ و گون شے نند و نیاد ہست اینکر زہرین خبر و جنت و چہ آیاں بکن ات کہ پیشی دور و باری و ہرچ پیغمبر و نبی تے اہتگنت آیاں بشر انت یا آسمان و فرشتہ انت۔

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی بشری خاصیت ماں آیان موجودات نہ چو فرشتگان آیان بدن ات کہ کدی و گرش مواریس و نہ اخذ اتنت کہ کدی اشان موت و فنا میست ہمیشہ زندگ بماننت۔
فل آیان فرق و امتیاز چہ اید کہ مردماں بہ اے واب ات کہ آیان چہ خدا تعالیٰ و جانبہ پہ مخلوق و بدایت و سر و سوچ و خاطر و دیم دیگ تو گنتت خدا اشانی سرا و می دیم
دانگت و با وجود بے سر و سامانی و جاورد بہ مخالفانی مقابلہ اشان مدد دیگ و وعدہ کنگت چنانچہ خداوند تعالیٰ و قوی وعدہ اشان راست گت و پیش داشت آیان و
گون و قوی ہمارا ہاں سلامت داشت و مزین مزین مستکبرس دشمنان ہر وقتیکہ گون اشان مقابلہ گت تباہ و برباد کنگت بو تنت۔ بیشک اجمہ محصلی اللہ علیہ وسلم ہن یک بشرے
بلے چہ ہما قسم بشرہ انت کہ آئی اعانت و نصرت پہ تہامیں دنیا و مقابلہ کنگت بیت آئی و مخالفان و لازم انت کہ قوی آسرا انجام) و بابت و فکر بخت و چہ پیش راج
و قومانی مثالان عبتہ بگرت چو بیت کہ چہ آخرت و حساب و پسرماں دنیا و حساب کنگت بہ بیت۔

الاشیاء

۵۰۶

اقترب للناس

مَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا إِلَّا يَكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ۝

ما اڈ کنگت پرایاں اے ہمیں بدن کہ آ ورگ مروت و آدمام پشت کہوک نہ انت۔ فل

ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا

رندا مارا تیں گت گون آیان وعدہ پدا خلاصین گنتت آ و گہرے کہ مالوت و تباہیں گنتت۔

السَّافِرِينَ ۝ لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝

ہما کہ چہ جہ و گوسگنتت ما دیم دانگت پہ شے نیگا کہے کہ ماں آئی و تہا شے بیان انت۔ آیا شہوش نہ کن ات فل

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا

و چنگر شہر ما پر و شنگت ہما کہ آ ظالم بو گنتت و پیدا گیں کنگت زندہ آیان و گہ

آخِرِينَ ۝ فَلَمَّا أَحْسَسُوا بِأَسْنَانَا إِذْ هَمُّوْا يَرْجِعُونَ ۝

مردم قی پدا وقتے دیت آیان سے عذاب آیک انا کہ بچارے کہ آچکا بیت۔

لَا تَرْجِعُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِنُكُمْ لَعَلَّكُمْ

نہ رجرات و تہج ترات پہ ہما جاہیکہ شہا عیش کنگت اودا و دیم پہ قوی لوگاں تاکہ شہا

تَسْأَلُونَ ۝ قَالُوا يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۝ فَمَا زِلْتُ تِلْكَ

جست کنگت بت و گوسگنتت زار پہ مابات بیشک ما ظالم بو گیں پدا ہے بوت یک پیم

دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَبِدِينَ ۝ وَمَا خَلَقْنَا

آیان فریات داں ہما حدیکہ گنتتیں و لنگ رینگیں کشا رے ایرتہ تہا آس و بیات و پیدا گیں گنتت

السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعِینَ ۝ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ

آسمان و زمین و چیزیکہ آیان نیام انت لب کنان و اگر مابلوتیں کہ اڈ بکنیں

لَهُوَ إِلَّا نَحْنُ مِنْ لَدُنَّا ۚ إِنَّ كُنَّا فَعِلِينَ ۝ بَلْ نَقْذِفُ

یک لیوے گڑاما اڈ کنگت آچہ قوی نیگا، اگر مارا کنگی بوتیں۔ بلکیں ما چکل دیش

بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فِئْدُ مَغْنَةٍ فَإِذَا هُوَ هَاقٍ ۝ وَلَكُمْ الْوَيْلُ

حق و پہ باطل و چکا پدا آئی و مغزال کشیت گڑا بچارے کہ آفابیت۔ و زار پہ شہا بات

مذل

فل یعنی چہ قرآن و ذریعہ شمارا ہیک ہمیں نصیحت و
فہماش کنگت بوت و درتیں نیک و بد بشر فہماشنگ
بو تنت اگن کنگت ہم عقل و خدا بند بہتت تو چہ خدائی عذابا
و تارا کھینگ و سرچی و جہد و کوششت کن ات و قرآن و
قدر و قیمت و زمان ات کہ آ در حقیقت و شے بزرگی و
شرف و یک مزین دستاویزی شوتے پر چاکاں شے
زبان و وہ شے قوم و یک کالیں فوے و سرانازل بوت
وماں دنیا و دائمی شہرت و عزت شمارا بختیت اگن شہا
قوی اے ڈولیں دوزواہ و نہ من ات تو گڑا شہا ماں
دنیا بزرگ و ذلیل بیت و آخرت و عذاب و جدا
گنتت۔ دیمتر ہما قومانی دنیاوی آسرا انجام) و بیان
فرما شیت کہ آیان گون نبیاں دشمنی کنان و پہ قوی حق
ظلم کنگت۔ فل یعنی چو ش نہ انت کہ چرایاں
نیست و نا بود کنگت اللہ پاک و سر زمین برباد و ویرا
بوت آشتنت تو آیان بدل و اید کہ مردم آباد کنگت
بو تنت۔ و یعنی و بدیکہ خداوندی عذاب دیم پدا
بوت تو لو تیش کہ زور و پاد و پینر و سراد بان بہ بخت
و تہا و قوی جان و برگینت آدہ و نکوئی طور و
گوشگ بیت کہ بخت کجا گنو و بخت و دیم ہما گنو
بکن ات کہ اودا شہا عیش کنگت و عیش و عشرت
بازیں اسباب نر آو رگت شاید اودا چہ شہا کے
جست بکنت کہ و اہ آماں و دولت و زر و زور و قوت
نشہ کجا در سہرت ہما از بابان و چون بوت و ہرج
نعمتے ترارا خدا دانگت آیان شکر داں کجا خدا دا
کرنگت و یا ایش کہ تو مزین شہاں مردے اتے ہر کس
تہی جست و پدا پتہ سلام و اہنگت نوں ہم دیم
ہما گنو بکن پر چاچکا گئے تاکہ اودا مردم پہ قوی کانی
گشا دنگت و چہ تو شور گیت کت بکنت و تہی شور و
وتارا و اقوب بکنت (اے تہا میں جہراں تہکا گوشگ
بو گنتت)۔

فل یعنی و بدیکہ عذاب گون قوی چاں گندنت نوں
قوی گناہان و قبولدار بیت و برابر چو ش جاک جان
بنت کہ بیشک ما ظالم و گنہگاریں بلے اے و ہد و
پشومانی در و نہ وارت اے و بد تو بہ و قبولیت و
نہ انت، پشومانی و گناہانی اقرار آو ہد و کل بیکار ثابت
بنت۔ آسرا و ہنجوش ختم کنگت بو تنت چو ش کہ کشار
و رنگ و نر آرگ بیت یا دارے کہ ماں آس و سچک زندہ پر بیت العیاذ باللہ و
بایدنت کہ عالم و پیدائش و غرض و مطلب و بزار انت و دنیا و تہنا لب و تہنا زانان و چہ قوی انجام و بے خبر بیت بلکیں شہی سر پہ بیت کہ دنیا پہ آخرت و
جوڑ کنگت بوتگ ہر نیک و بدیں کار و جزا رسی انت و ذرہ ذرہ و حساب ہم دیگ انت۔

ول یعنی اگر چو شیں لہو و لعب (لعب لبائی کار) بالفرض مئے شان و لائق ہو تیں ما ارادہ ہم بکتیں کہ ہنجو کائی یہ شغل خاطر ایک لمبی تماشائے ماقائم بکتیں تو اے چیز ما چہ وئی قدرت و کثرت گون شے سرو سوچ و گرد چلاں آڑا چ تعلقے بونگت بے راستیں خبر ایشنت کہ دنیا تہنا لیب تماشائے نہ انت بلکین کارزار میدان انت کہ اد احت و باطل و مناجی و جنگ بیت، حق اورش کنان و باطل و سر اشیر چینیٹ۔ ہمیشکا شما وئی مشرکان و احمقانہ خبرانی انجام و شر بران انت کہ حق و راستی و ایمم بمب و دیگر گون ترندی و شے چک و کپیت آوہا چو نیں خرابی و بربادی پر شما بیت و کتام طاقے یہ شے مدد و کثیت؟ (تنبیہ) "لَوَارِثُ نَا اَنْ نَّتَّخِذَ لِهَوَا" الخ و تقریر باریس پیے و کنگ بوت مئے نز و سیاق و لحاق و اعتبار ہرچ معنائے زیات قریب و صاف انت ماہما اختیار کنت و "مِن لَدُنَّا" و "اِنْ كُنَّا فَاَعْلٰی" و قیود و فوائد و طرف و لطیفیں اشارہ کت۔ واللہ اعلم و گدا آتہا کنگ بلوئیت تو کئے رستگار کنت و کجا پناہ رست کنت۔ ول یعنی فرشتگان خداوند کریم و دربار و مقرب بوگ و باوجود مزی نکتنت وئی پروردگار و بندگی و غلامی و پروتا شان زانت و پرائی و پیر بندت ماں و ظائف عبودیت و ہیج ہمیں سستی و کاہلی نہ کنت، شپ و روح آئی و تسبیح و یاد و گلاشیں انت

نہ دم برنت نہ سزار و بزار بنت بلکین تسبیح و ذکر آیانی غذا انت چو شکہ ماہر دمان و سہاہ کشیں و ایدگہ کاراں ہم گلاشیں ہئیں۔ یہ کیفیت آیانی تسبیح و ذکر ٹیگہ بران انت۔ آیایں بہ کتام کارے و ماور بہ بنت یا کتام خدمتے و انجام دیگ و بہ بنت یک دمانے چہ وئی کارے غافل نہ بنت و دیگر معصوم و مقربیں فرشتگان آئے احوال انت تو خطا کاریں انسان و لازم انت کہ آ زیات و زیات تروی رت و نیگا بکیت و آئی بندگی و عبادت و کارے گون دل و میل و انجام بدنت و ک یعنی آسمان و جلوکیں فرشتگان چہ آئی و بندگی سیرا تاب نہ دینت بلکین مدام بہ آئی ذکر و بندگی و گلاشیں انت گدا آیایں سر زمین ہنجیں ہستی بے موجود انت کہ خدا و مقابل و آ معبود بیت کت بکنت و دیگر خداوند کریم آیانی پرستش کنوکان و چہ وئی عذاب بکثیت توہما معبوداں اشان پدا زندہ کت کنت یا آیایں چہ ہلاکت و رستگار کت کنت اشان بجر چو ش کت نکتنت۔ ول معبودانی گیشی باطل کنگ و ردائے یک مضبوط و محکمیں دلیلے کہ ایشرا قرآن کریم و ماں وئی خاصیں انداز و پیش کر ٹیگ ایشرا چو ش بقیعت کہ عبادت کا ملیں عاجزی و گوشنت و کا ملیں و سر جیں عاجزی ایو کا ہما ذات و دیا اخت یا ر کنگ بیت کہ آماں وئی ذات و صفات و ہر ہما کامل بہ بیت ہمائی و ما اللہ یا خدا گوشیں ضروری انت کہ خدا و ذات چہ ہر ہمیں عیب و نقصان و پاک بہ بیت نہ آچہ کتام حسابے و ناقص نہ بیت نہ بیکار و نہ عاجز بہ بیت نہ مغلوب و نہ دگرے و مقابل و زیر دست بہ بیت نہ کسیے ماں آئی و کاراں اڑ و جھالے ماں کت بکنت بول اگں بالفرض ماں آسمان و زمین و دو خدا بدنت تو دو ہیں ہے شان و بنت نوں چارگی گپ ایشنت کہ عالم و ودی کنگ علویات و سفلیات و بند و بوج چہ ہر دو بینائی کلی اتفاق و انجام گرنت یا کدی کدی و ت ماں و تا اختلاف ہم پیدا بیت، اتفاق و صورت و دو خبرانی احتمال انت یا و تہنا چہ یچے و کاراں انجام گپ نہ کنت ہمیشکا ہر دو بیناں اتفاق کن و انتظام کت تو معلوم بوت کہ چہ دو بیناں یکے

ہم کا ملیں قدرت و خداوند انت و اگں یکے کلیں عالم و کاراں مکمل طور و تو نیست انجام بدنت نہ دومی خدا بے کار قرار گریت حالانکہ خدا و وجود ہسے سبب مانگ بوتگت کہ چہ آئی و منگ و ابید دگر راہے نیست و اگں اختلاف و قبول دار ہئیں تو لا محالہ ماں مقابلے یا یکے مغلوب ہوان و چہ وئی ارادہ و تجویز و دستبردار بیت تو آخدا پشت نہ کپیت۔ یا ہر دو بیناں بالکل بروہری و طاقت و کارگران و یک دومی و برخلاف وئی ارادہ و تجویز و ماں عملی صورت و یارگ لوئیت اول و (معاذ اللہ) خدا بانی ماں لے گرد و چیل و پیکہ چ چیز نوں ایت کہ بہ وجود ہئیت و موجودیں چیزانی سدا اگں گرد و چیل کنگ بہ بیت نہ مرے کش مکش و تمام چیزاں تش تش ہوان و نیست و نا بود بنت ہمیشکا چہ ایشی و اے نتیجہ ظاہر بوت کہ اگں ماں زمین و آسمان و دو خدا ہوتیں انت تو زمین و آسمان و اے نظام دیر انت کہ پارہ پارہ بوتگت و اگں نہ یک خدا وے و بیکار یا ناقص و عاجز بوگ لازم کیت کہ آفرضی خبر و خلاف انت۔ ول کہہ آعرش (بادشاہی تخت) و

اقترب للناس
۵۰۷
الانبیاء ۲۱

مِمَّا تَصِفُونَ ۱۵ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ۱۶ يَسْبَحُونَ

نزدیکانت آتے بندگی و نہ آ سستی کنت شپ و روح آئی

النَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَا يَفْتُرُونَ ۱۷ اِمَّا تَخَذُوا الْاِلٰهَةَ مِّنَ الْاَرْضِ

یاد اکنت، دم برنت و چہ آیایں ٹاھینٹگ دگر معبود چہ زمین و

هُمْ يَنْشُرُونَ ۱۸ لَوْ كَانَ فِيْهِمَا اِلٰهٌ اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحٰنَ

کہ آدو بارہ زندگ کنت آیایں اگر ہوتیں ماں زمین و آسمان و دگر معبود بغیر اللہ و گدا آہر و (زمین و آسمان) خراب کنت

اللّٰهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ۱۹ لَا يَسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَ

نوں پاکنت اللہ عرش و واجہ، چہ ہا خبراں کہ آیش گوشنت و آجست کنگ بیت چہ ہر چہ آئی کنت و

هُمْ يُسْئَلُونَ ۲۰ اِمَّا تَخَذُوا مِنْ دُوْنِ الْاِلٰهَةِ قُلْ هَاتُوا

اے دگر جنت کنگ بنت و چہ ٹاھینٹگش بغیر اللہ و دگر معبودے؟ تو بگو ش بیارت

بُرْهَانَكُمْ هٰذَا ذِكْرُ مَنْ مَّعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِيْ بَلْ اَكْثَرُهُمْ

وئی سند و ہے خبرنت ہما کسانیکہ گون ہما رھنت و ہے خبرنت چہ من پیشگانی۔ بلکین گیشتر آیایں

لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُّعْرِضُونَ ۲۱ وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ

نقہ منت حق و نوں آیایں دیم و دگر دینت و ما دیم نہ دانگ

قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا نُوْحِيْ اِلَيْهِ اَنْهٖ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنَا

پیش چہ تو ہیج رسولے مگر یہ آئی و ہے حکمیں دیم دات کہ خبر ایشنت کہ چہ کسے بندگی و لائق نہ انت

فَاعْبُدُوْنِ ۲۲ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا سُبْحٰنَ ۲۳ بَلْ عِبَادٌ

بغیر چہ من ہیں منی بندگی و بکن انت و گوشنت کہ رحمن و ٹاھینٹگ چک، پاکنت آذات و لیکن آبدینت

مُكْرَمُوْنَ ۲۴ لَا يَسْبِقُوْنَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِاَمْرِهٖ يَعْمَلُوْنَ ۲۵

شرف و انگیں۔ پیش نہ کپنت چہ آئی و یہ خبر و آیایں یہ آئی و فرمان و عمل کنت و لا

مازل ۴

تہنا مالک انت ماں آئی و ملک شرارت و گنجائش نیست و خود مختار و دوت سرری بادشاہ و بدیکہ ماں یک اقلیہ و قرار گیت نکنت کہ خود مختاری ہس ایوکا مجازی (ہداری) انت تو دو کاملیں مختار و دوت سرری خدا ماں یک سلطنت و چونکائی شریک بوت نکنت وک یعنی خدا و ہا ہستی و نام انت کہ آوت سر و سر جمیں احتیاد دار وک بمیت آئی قدرت و مرضی و دارگ و کجا کسے جنت و با و است ہم کت دکنٹ کہ شما فلاں کار جوش پر جاکت۔ البت آحق داریت کہ آچہ ہر کس و جنت و با و است و مواخذہ بکنت و ساری و توحید و بابت و عقلی دلیل قائم کنگ بوتنگت نوں گوں مشرکاں آیانی دعویٰ و بردا صحیحیں دلیل و مطالبہ انت یعنی ابید چہ خدا ہر جہ معبودے شما تجویز کنگت آیانی ثابتی چہ کتام عقلی یا نقلی دلیل و بوت۔ اگر موجود انت تو ہمیش بکن انت، ظاہری گپے کہ آیانی گورا ابید چہ وہم و حمان و یا پت و سپر کائی کورانہ زندگیری و دگہ پے سنگ انت۔ شرک و تائید نہ کتام عقلی دلیلے کار دات کنت نہ نقلی کہ آثار ایشاں پیش کت بختیں۔

الانبیاء ۲۱ ۵۰۸ اقترب للناس

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ
آزانت ہر چیکہ آیانی و بجا انت و ہر چیکہ آیانی بدانت و سفارش نکنت مگر پے ہا س
ارْتَضَىٰ وَهَمَّ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿۵۸﴾ وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ
کہ اللہ راضی بیت و آیال چہ آئی و بیم و پے ترس لرزت و ہر چیکہ بگوشت چہ آیال
إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَذَلِكَ نَجْزِيهِمْ كَذَلِكَ نَجْزِي
کہ منوں معبود بغیر چہ اللہ و گورا آئی و را ما جزای دیں جہنم و ہر پیمای جزای دیں ما
الظَّالِمِينَ ﴿۵۹﴾ أَوَلَمْ يَرِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
ظالمنا و آیانیت اسے مسکراں کہ آ آسمان و زمین
كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ
بند انتت پدا پچیں کنت و وید اگیں کت چہ آپ و ہر زندگیں چید و
أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿۶۰﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ
گورا ایمان نہارنت چہ و وید اگیں کنت ماں زمین و کوه کہ بلیثیت زمین گوں آیال و
وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سَبِيلًا لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿۶۱﴾ وَجَعَلْنَا
وکتیں ماں آیال کت دتیں راہ تاکہ آراہ و در برنت و وکتیں
السَّمَاءَ سَبْعًا مَحْفُوظًا ۖ وَهُمْ عَنْ آيَاتِنَا مُعْرِضُونَ ﴿۶۲﴾ وَ
آسمان یک قبتے محکمیں و و آچہ آسمان و نشانیان اعراض کنوکی انت و
هُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي
آہا ذات انت کہ پید اگی کنت شب و روج و واه و آدرست ماں
فَلَاكٍ يَسْبَحُونَ ﴿۶۳﴾ وَمَا جَعَلْنَا الْبَشَرَ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ
یک فلکیا مژناگ کنت و وکتیں پے چہ انے و پیش چہ تو مدام پشت کپک
أَفَأَنْتَ مُتُّ فَهُمْ الْخُلْدُونَ ﴿۶۴﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ
گورا اگر تو برے گرا چہ آہیشہ پشت کپت۔ ہر ساہ دارے و چٹنگی انت مرگ و

مثال ۲

گچنی ہستیان و شما خدا اولاد پیش دار ات آیال اولاد نہ انت البت اشاں آئی و شرفداریں بندہ انت و با وجود انتہائی عزت و شرف مند بوگ و آیانی ادب و فرمانبرداری و حال ایشنت کہ دانکہ اللہ و مرضی و اجازت و مکندنت آئی و دیما پیش کیاں و فتنان سرینت نہ کنت و نہ یک کارے ابید چہ آئی و حکما اشاں انجام دات کنت جوش بگوش کہ عبودیت و بندگی و کمال آیانی ہیل و عاداتی گیش و گوار کنو کنت
ہم صفحہ و فوائد: و حق تعالیٰ و علم آیانی تمام ظاہری و چری احوالان و چپ و چاگرد کنو کنت آیانی صحت حرکت، قصہ و کار چرائی و پوشیدہ منت نہ کنت ہمیشا اے ڈولیں قربت حاصل کنو کیں بندگاں اسے حقیقت و سر پد بان و ہر وہدوتی جاو رانی مراقبہ و کنت کہ صحت جاو رے آئی و برخلاف بمیت۔ وک یعنی آئی و مرضی معلوم کنگ و ابید کسے و سفارش و ہم نہ کنت چو کہ چہ موحدیں مومنناں اللہ تعالیٰ راضی بیت ہمیشا پے آیانی حق و ماں دنیا

حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کہ ساری ہا خدا یانی بابت و گوشتی کہ آیال و خدا بر و بر کسے قرار بدنت کہ اے ڈول و اگس حاکم بوتیں انتت تو دنیا و نظام خراب بوتنگت۔ نوں ہا یانی ذکر فرمائینت کہ آیال چہ خدا تعالیٰ و جہل تر گوڈیں گوڈیں خدا بطورائیں وزیر دستیں مالکائی ماتحت قرار دینت۔ نوں آیال مالک و سند لوٹ ایت ابید چہ سند آنا ب چون بیت کنت اگر شے گورا سند هست انت تو ہمیش بکن ات وک یعنی منی امت و پیشی خدا برتیں امتانی گپت ہے یحییٰ بوتنگ کہ آرب العرش و بغیر دگہ ہر کس خدا انت کہ آئی و عقلی دلیل ساری و بیان بوت شما اگیاں آسمانی ملکتانی اے اجماعی عقیدہ و برخلاف کتام دلیلے دار ات تو آثار پیش بکن انت منی دعویٰ ایشنت کہ اے امت و پیشی امتاں اے امت و کتاب (قرآن کریم) و پیشی امتانی آسمانی کت بااں (تورات، انجیل وغیرہ) درست اے دعویٰ و توحید و رد امتق بوتنگت چنانچہ مردی ہم بازی تحریر فانی با وجود، پیشی کتابانی تاکاں بلیثین ات تو توحید و اعلان و شرک و رد اوصاف صاف و گندت مگر اے جاہلان اے خبر چو نکائی سر پد بہ سنت اگس اشا زانگ بوتیں توحق و خبر و اشکنگ و بد گور دیش تاب نہ دانت وک یعنی تمام انبیاء و مرسلین و اجماع توحید و عقیدہ و سر بوتنگ کتام یک پیغمبر و کدی یک حرفے آئی و خلاف گوشت نہ کت مدام ہے تلقین کنان بوتنگت کہ ابید چہ یحییٰ خدا کسے و بندگی کنگی نہ انت تو ہر مایا چہ عقلی و فطری دلیلان توحید و ثبوت رسیت و شرک رد بیت ہے پیمایا چہ نقلی حیثیت انبیاء علیہم السلام و اجماع توحید و دعویٰ و حقیقت سر احمکیں دلیل انت وک عرب و لہتیں قبیلہاں ملائکتاں خدا جنیں چک گوشتنگت نوں ہمیشا پست دات کہ خدا و برز بالا تیں شان و اے لائق نہ انت کہ پروتا چک و جنگ جوڑ بکنت ماں ہمیشی نصرانی ہم رد بوت کہ اشاں حضرت مسیح علیہ السلام و ابن اللہ گوشتنگت و ہم یہود و ہما ٹولی کہ آیال حضرت عزیر خدا چک قرار دانت۔ وک یعنی ہما

گچنی ہستیان و شما خدا اولاد پیش دار ات آیال اولاد نہ انت البت اشاں آئی و شرفداریں بندہ انت و با وجود انتہائی عزت و شرف مند بوگ و آیانی ادب و فرمانبرداری و حال ایشنت کہ دانکہ اللہ و مرضی و اجازت و مکندنت آئی و دیما پیش کیاں و فتنان سرینت نہ کنت و نہ یک کارے ابید چہ آئی و حکما اشاں انجام دات کنت جوش بگوش کہ عبودیت و بندگی و کمال آیانی ہیل و عاداتی گیش و گوار کنو کنت
ہم صفحہ و فوائد: و حق تعالیٰ و علم آیانی تمام ظاہری و چری احوالان و چپ و چاگرد کنو کنت آیانی صحت حرکت، قصہ و کار چرائی و پوشیدہ منت نہ کنت ہمیشا اے ڈولیں قربت حاصل کنو کیں بندگاں اسے حقیقت و سر پد بان و ہر وہدوتی جاو رانی مراقبہ و کنت کہ صحت جاو رے آئی و برخلاف بمیت۔ وک یعنی آئی و مرضی معلوم کنگ و ابید کسے و سفارش و ہم نہ کنت چو کہ چہ موحدیں مومنناں اللہ تعالیٰ راضی بیت ہمیشا پے آیانی حق و ماں دنیا

و آخرت جو استغفار رنگ آیان فی وظیفہ انت - فلک آیان و چونکائی خدا قرار دیک بیت - و بدیکہ خدا انت تو اشان خدا مردی چک و جنس چک ہن جو بوت نہ کنت چاک اولاد چہ مات و پت و جنس و باید بیت - و کنی ہما کسان کہ شتا آیان و خدا خدا اولاد قرار دیت اگر بفرض محال چریشاں کسے و قی بابت (معاذ اللہ) چو شیش گپے ظاہر بکنت تو ہما دوزخ و سزا کہ چہ حد و سرگوزد کین ظالمان و رعیت ما چو شیش سزا اشان و ہم دہیں آچہ سنے لامحدود دین اقتدار و زور کی و نتوانت کہ در بکنت نون اشان چوں خدا قرار گیت کنت و " رتق " و اصل معنی ہور بوگ و ماں یک دومی و داخل بوگ ابتداء زمین و آسمان ماں اندیمی و تبار کی و چہ یکدگرے و جدا و گت تانہ انت پداہ و قی وجود و شروعاتی دور و ہم ہر دوش کون یک دگر و ہور تہور انت زہد تر قدرت و دست و اسے دو تیناں چہ یکدگرے و جدا جدا کنت اسے گیش و گوار و پد ہریکے و طبقات جدا جدا جو بوتنت - پداہم اشانی دپ بند انت نہ چہ آسمان و ہور و گورنگت و نہ چہ زمین چہ رستگت آخر کار خداوند تعالیٰ و پداہانی جنس و فاندگ اے ہر دو بینانی دہان و پچ کنت شہ برز آپ و دپ بیک (پچ بوت) چہ جہل و زمین و رگ و ریشک پچ بوتنت چہ ہے زمین و حق تعالیٰ و جو و وڑ وڑیں معدن و سبزاوگ در کنت، آسمان گوں بے شماریں استاراں براہنک گت کہ چریشاں ہریکے و لوگ جدا و رفتار ہم بہ و قی حساب و جدا ایرکنگ بوتنگ - و یعنی ہموما ہر چہ جانداریں چہ رے کہ شمارا نظر و کثیت بالواسطہ و بلا واسطہ گوں آپ و سازگ بوتنگت آپ و چند آیان مادہ انت کہ چرائی و دوم گرت البت چہیں مخلوق کہ آئی و بابت و ثابت بعیت کہ پریشی و پداہشی آپ و واسطہ نیست انت آہے شک مستثنی انت یعنی چہے حکم و در حساب بعیت پداہم چہ لاکر حکم الکلی و اعتبار و اے کلیہ و قی جاگہ و صادق مانیت - و یعنی قدرت و چو شیش سر و پچیں نشان و محکمیں بند و بتاں گندان ہن آیا مخلوق خدا و وجود وائی و وحدانیت و سر اربعین نہ بیت و ایشی و تقریر ماں سورہ غل و گوشت - و یعنی یک ملکہ و مردم گوں کہ ملکہ و مرد و مادہ چار کت بکنت اگر کوہ پچیں و پداہم انت کہ رو و راہاں بند و بین انت تو گدا اے مقصد چون محمل بوتنگت (کہانی المونج) چہ ہے پراہ و گشا و گیں راہانی گندا انسان تو نیت کہ حق تعالیٰ قدرت و حکمت و توحید و نیکار راہ بکپیت - و یعنی نہ کپیت و نہ پرشیت و نہ بدل بیت و شیطانانی خوشانی دارگ و جاور ہم محفوظ انت - و آسمان و بان ہمیشہ کا گوشت کہ گندا چو بان و نظر کپیت و کہ چو شیش مضبوط و حکم پراہ و برزیں بان اسید چہ و کی و میٹگ اوشتاں کہ آئی و قے رنگ و روغن و پلاستہ ہم نہ کپیت و کپیت و اے حنا آسمانی نشانیاں چہ رے گیش و گوار بیا بوت و لا یعنی روح ماہ بلکیں ہر یک اے بہ و قی مدار و ارد گردا چکے بیت - چہ پچ و لفظ ہے ظاہر بیت کہ استاراں چہ خدا و حکما و تاوت روکنت و یعنی چو شکہ برز بیا تو کیں مخلوقات و وجود چہ حق تعالیٰ و ایجاد و بان وجود و اہانت تمام انسانانی زندانی ہم بہانی و بخت تلکین انت ہر وہ و بلوئیت پچ کپیت کنت موت بہ ہریکے و سرا ایشروت ثابت کنت کہ تی زندانی بہ تی اختیار نہ انت حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت کہ کافراں واجبہ بغیر صلہ اللہ علیہ وآلہ وسلم و گپاں اشکان چو شیش گت کہ اے تمام

و نبلوکم بالشّر والخیر فتنہ و الینا ترجعون ۵۰۹ و اذا راک الذین کفروا ان یتخذونک الازھوا اھذا الذی تراکدنت کا فر کو ا دگر کارش نیستیں گوں تو مگر کلاگ گرگ (گوشت) میں ہے مردانت کہ یدکر الھتکم و ہم یدکر الرحمن ۵۱۰ نام و گرت شے معبودانی - و آوت چہ حسن و نام و مسکر انت و خلق الانسان من عجل ۵۱۱ سواریکم ایتی فلا تستعجلون ۵۱۲ پیداک بوتنگت ان پداہشی کاری - زوتا پیش داروں شمارا قی ثانیان، نون اشتاپ بکن انت و یقولون متى هذا الوعد ان کنتم صدقین ۵۱۳ و گوشت کہ کدیک بیت اے وعدہ اگر شماہست راستگو اگر برانت الذین کفروا حین لا یکفون عن وجوھہم النار ولا عن کافراں ہما وقت و کہ دور گت نہ کنت چہ و قی دیم و آس و نہ چہ ظہورہم ولا ہم ینصرون ۵۱۴ بل تاتیرہم بغتہ فبھتہم پشتاں و نہ آمدت کنگ بنت بلکیں آکیت پداہشی سر و ناگہاں پداہشی سر و ہوش فلا یستطیعون ردھا ولا ہم ینظرون ۵۱۵ و لقد استہزیئ برسول من قبلك فحاق بالذین سخر وامنہم ما کانوا پیغمبران پیش چہ تو پدا کپیت ایتگ پدا کلاگ گرگ و کانی سدا چہ آیان ہما چہیزے کہ بہ یستہزءون ۵۱۶ قل من یحکوکم باللیل والنهار من کلاگش کپیت انت و تو کوش کہ شے نگہبانی و کنت ماں شب و وروج و الرحمن بل ہم عن ذکر ربہم معرضون ۵۱۷ املہم رحمن و و بلکیں آچہ و قی رست و یاد کنگ دیم و گردنیت و یا آیان و

و خذہ دان ہما و ہدہ ماں ایت کہ اے و اجہ زندگ انت اے کہ چہ دنیا و رخصت بوت گداہج نہ مانیت چریشی و اگ آیان غرض ایشنت کہ موت و آگ نبوت و بخلاف انت تو آئی و پتہ دیک بوت و ما جعلنا لیثرت قیلک الخلد یعنی چہ نبیاں و مرسلان ہما کس آنت کہ برائی موت و ارد نہ بوت و ہمیشہ زندگ مانیت - و اگ اشان ایکا چہ تی موت و تصور و قی دل و سر کنگ لوٹت تو آئی و پتہ ماں آقان میت فھم الخلدون یعنی خوشی پچہ خبرا آیا و اجہ چہ دنیا و بلدیت و ہروت و انا شاہر چہ دنیا و نہ لڈت نروت و قی تگر و نیچک دماں گات و و بدیکہ بہ شے سرا پد و پیش و موت آگ انت تو پیغمبر مرگ و سرا بغلکی پر چاخن انت اے ہما کنت کہ اشی و سرا ہر کس و روگی انت کئے انت ہما کس کہ آکر اکر ی موت نیست چو شیش بگوش کہ توحید و دلائل قدرت و بیان و زندماں اے آیتا سکہ نبوت و نیکار جبر ترنگ بوت - ہم صفحہ و فوائد : و یعنی ماں دنیا و سکی و زمی، جان و دہی و نادراہی دست پچی و دست تنگی، رنج و عیش و غیرہ تہر تہریں جاوران و دیم دیان و شمارا چکا سگ بیت تاکہ ملی و نقل جدا جدا بہ بنت سطر اہر کس بخت کہ کئے سکی و سوری و و ہدا صبر کنت و دلائل نعمانی شکر و گرت - و چکر مردم انت کہ آیان نا امید یا شکوہ و گلہ و ناشکری و

و خذہ دان ہما و ہدہ ماں ایت کہ اے و اجہ زندگ انت اے کہ چہ دنیا و رخصت بوت گداہج نہ مانیت چریشی و اگ آیان غرض ایشنت کہ موت و آگ نبوت و بخلاف انت تو آئی و پتہ دیک بوت و ما جعلنا لیثرت قیلک الخلد یعنی چہ نبیاں و مرسلان ہما کس آنت کہ برائی موت و ارد نہ بوت و ہمیشہ زندگ مانیت - و اگ اشان ایکا چہ تی موت و تصور و قی دل و سر کنگ لوٹت تو آئی و پتہ ماں آقان میت فھم الخلدون یعنی خوشی پچہ خبرا آیا و اجہ چہ دنیا و بلدیت و ہروت و انا شاہر چہ دنیا و نہ لڈت نروت و قی تگر و نیچک دماں گات و و بدیکہ بہ شے سرا پد و پیش و موت آگ انت تو پیغمبر مرگ و سرا بغلکی پر چاخن انت اے ہما کنت کہ اشی و سرا ہر کس و روگی انت کئے انت ہما کس کہ آکر اکر ی موت نیست چو شیش بگوش کہ توحید و دلائل قدرت و بیان و زندماں اے آیتا سکہ نبوت و نیکار جبر ترنگ بوت - ہم صفحہ و فوائد : و یعنی ماں دنیا و سکی و زمی، جان و دہی و نادراہی دست پچی و دست تنگی، رنج و عیش و غیرہ تہر تہریں جاوران و دیم دیان و شمارا چکا سگ بیت تاکہ ملی و نقل جدا جدا بہ بنت سطر اہر کس بخت کہ کئے سکی و سوری و و ہدا صبر کنت و دلائل نعمانی شکر و گرت - و چکر مردم انت کہ آیان نا امید یا شکوہ و گلہ و ناشکری و

ناہودگیں مرض و گرفتار انت۔ و کہ اوداشے صبر و شکر و ہر یک نیک بدی عمل و ثمرہ دیک بیت۔ و یعنی چہ وقی انجام بالکل بے غم ہو ان لے مردم واجہ پیغمبر علیہ السلام کلاگ کرت و گون آئی مسخرہ کنت چوش کہ ہر سخرہ کلاگ کران و گوشت اھذا الذی یذکر الھتکم آیات ہما واجہ انت کہ شے معبودانی نام و گون بدی و کرت حق تعالی اشان پستہ دیان و زبان کنت کہ اشان و شرم نیست کہ اشان و ت چہ حقیقی معبود و ذکر و چہ رحمن و نام و کنت بنت آئی و بر حقیقی کتاب و منکرنت و دروغ معبودانی بدی و اشکنان و پیشانی و سر اگر نچاں پتر اکنت اے جاوہر کلاگ و قابل آوت ات یا دومی ٹولی انت و کلاگ شاید کافرانی کلاگ و مسخرہ و اشکنان لھتے مردمانی دل و اھنگ کہ چوشیں ناہودگیں گپانی سر عذاب فوراً بیت تو خوب انت و دوت کافراں ہم ٹولی کنان و عذاب جلدی لوٹو کنت کہ اگر در حقیقت و ما بہ شے گور و عذاب و تحقیق تو آعدا باہر اشانی پر جانیا رت حق تعالی ہر دو تینان و چوش پستہ دنت کہ انسان سکین شاپ کارے۔ چوش بکوش کہ ماں آئی و خیر و جلد بازی مان انت آٹرا بایدنت کہ میں صبر بکت، من زوت و قی

و انتقام و نشانیاں شمار پیش داراں و یعنی شامام چوش در آئین ات کہ قیامت کیت و تمام کافراں مدام مان دوزخ و سخت آخرے و عہدہ کدی سرجم بیت اگر شما راست گوش ات کہ اقیامت و جہنم و ہنوں پر جا پیش نہارت۔ و کلاگ بر نشان حقیقت ظاہر بیت و آہینا کیں ساعت و بد و بہ شتری و سر کچ بورت تو بجز چوش درخواست نکنت آوہدیکہ آساعت دیماکیت کہ دیم پشٹا و چاریں گڈاں آس مردم و بہ گئے کاریت تو نہ چہ یک طرفے آٹرا کسے دور کت کنت و نہ چہ یک نیم کج و آٹرا مدد سر بیت و نہ مہلت دیک بیت و نہ چہ ساری و آئی و انان و سر جہیں اندازہ بیت۔ یک انان کہ آئی و آگے ہوش باخہ بنت گڈا آوتی زانت کہ ہما چیزے و کہ آیات بہ کلاگ زرتک آیک حقیقت ثابتہ ایت۔ و یعنی ہما چیز کہ آیات آٹرا بہ کلاگ زرتک ہما ئی و سزا آیات و چپ و چاگردکت و آیاتی کلاگ و وبال آیاتی جند و سر اکت۔ و یعنی چہ رحمن و قہر و غضب و شے حفاظت کنوک دک کتام کس انت اے ابو کاتی رحمانی برکت انت کہ فوراً عذاب و دیم نہ دنت بلے چشیں جت دارو کیں حلیم و بردبارے و غصہ و چہ سرگ لوٹیت

نحوذ باللہ من غضب الحلیم۔ و یعنی رحمن و حفاظت و آیات احساس و زانگ نیست انت، عیش و عشرت و دلچسپی و زندمانی و چہ حقیقی پروردگار و یاد آیات و غافل کنگ پیشکا دھدے کہ چہ آئی و جانب و پست و نصیحت کنگ بیت تو دیم تاب دینت کہ اے چوین گپنت کہ شروع کنگ بو تننت۔ و صفحہ و فوائد: و یعنی آیات اشان و قی فرمائی معبودانی بابت و خیال دارنت کہ آتشی حفاظت و کنت و موہ رسک و وہدہ اشان چہ خدا و غضب و کینت بہ تو آبیجا رگ اشانی مدد و حفاظت و قی جاگہ انت آیات و قی جند و حفاظت و کت نہ کنت اگر کسے اشان پرشت پر و شس بکت یا چرشاں چرے و بچ بکرت اینک رہن جوازت نہارت کہ و قی جند و حفاظت و خاطر دست و پا دے بچنت یا و قی جند و رکینک و خاطر امداد و رفاقت طلب بکنت و ک یعنی رحمن و چار و گند و حفاظت و بتانی عاجزی و بزرگی چوشیں چیزے نہ انت

الانبیاء ۲۱

۵۱۰

اقترب للناس

الْاٰلِهَۃُ تَمْنَعُہُمْ مِّنْ دُوْنِنَا لَا يَسْتَطِیْعُوْنَ نَصْرَ اَنْفُسِہُمْ و کہ معبود ہست کہ بچینیت آیات بغیر ہما۔ آ و قی جند و مدت و ہم کت نہ کنت وَلَاہُمْ مِّنْ اٰیٰتِ صُحُوبٍ ۴۳ بَلْ مَتَّعْنَا هٗۤؤُلَآءِ وَاَبَآءَہُمْ و نہ رسیت چہ مے نیگا آیات پناہ و بلکین ما آسودہ حال کنت آ و آیاتی پت پیراں حَتّٰی طَالَ عَلَیْہِمْ الْعُرُطُ فَلَا یُرُوْنَ اَنَّا نَآتِی الْاَرْضَ و داں ہما حدے کہ دراج گوشت بہ آیاتی سر و عمر و نوں آنگدنت چہ کہ مادیم ہوا میں ماں زمین و نَقِصَہَا مِّنْ اَظْرَافِہَا فہُمُ الْغَالِبُوْنَ ۴۴ قُلْ اِنَّمَا اُنْذِرُکُمْ کم کناہیں آئی و را چہ کناہیں۔ نوں ہما گیش بہت چہ ق تو بکوش چیزیکہ من شمار تر سینوں بِالْوَحٰیؕ وَلَا یَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَآءَ اِذَا مَا یُنْذِرُوْنَ ۴۵ وَلٰکِنْ آپ و وحی و موافق انت۔ و نیش کنت کر۔ تو آو و قتی کہ آتسینگ بہت۔ و اگر مَسِیَّتَہُمْ نَفْخَۃٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّکَ لَیَقُوْلُنَّ یٰوٰیٓنَا اِنَّا کُنَّا ظٰلِمِیْنَ ۴۶ وَنَضَعُ الْمَوَازِیْنَ الْقِسْطَ لَیَوْمِ الْقِیَمَۃِ ظالم اتیں و وایر کنیں شہیم و انصاف و قیامت و روح و فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَیْۤا وَاِنْ کَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ پد و ظلم نہ بیت کسے و سر و ہج۔ و اگر بیت قدر اسپستان و دانگ خَرَدَلٍ اَتٰیْنَابُہَا وَاَوْکَفٰی بِنَا حَسِبٰیْنَ ۴۷ وَلَقَدْ اٰتٰیْنَا مُوسٰی زُورِیْنَ کَارِیْنَ آئی و راف و موات بتیں پر حساب و برگ و و پیقین داتیں موسی و وَہَرُوْنَ الْفُرْقَانَ وَضِیَآءٌ وَذِکْرُ الْمُتَّقِیْنَ ۴۸ الَّذِیْنَ دھارون و فیصلہ کنو کیں کتاب و روشنی و نصیحت پر ہیز گاراں و ہما کہ یَخْشَوْنَ رَبَّہُمْ بِالْغِیْبِ وَہُمْ مِّنَ السَّاعَۃِ مُشْفِقُوْنَ ۴۹ ترست چہ و قی پروردگار و نادیدہ و آ چہ قیامت و خون کنت و

منزل ۴

کہ مردم ذات کت محنت اصلی گپ ایشنت کہ چہ پشانی پست اے مردمان بے فکری و زندمانی گوازینتگ، خداوندی عذاب و یک گور گندے ہم اشان نہ لگتگ ہمشکا غفلت و نشہ و مست ہو ان و چہ حق تعالی و پیغام و پیغمبرانی پشانی قبول کنگا دیمش دات۔ و یعنی ماں عرب و سرزمین اسلام شنگ و تالاں بوگ و لگت و کفر و شرک و ت نزہوان بوت کم کم و اود و زمین پر کافرانی سراتنگ ہو ان ات آیاتی حاکمی و سرداری پرشت پر و ش و دیل و گیت آیا نوں اے ہمیں واضحین علامات و نشانیاں و گندان ہم و قی بدی انجام نظر نیست و آیات و نوں مشاہدات و باوجود ہما امید دارنت کہ پیغمبر علیہ السلام و مسلمانانی سرما غلبہ حاصل کنیں اگر اشان عبرت و ہم بہت تو بایدنت کہ چہ عقل و کار بگرت و و قی احوال و جاوہر و سرانظر داران و قی مستقبل و اندازہ و دوت بچنت۔ آیات اشان نزانت کہ اشانی چاگرد و بازار و میسگان۔ نبیانی تکذیب و عداوت و سزا و تباہ کنگ بو تننت و ہمیشہ آخر کار خدا و وفاداراں بہ و قی مقصد و مراد کامیاب بو تننت گڈا ماں سید المرسلین و کاملین مومنانی مقابلہ اشان چون کانی غلبہ حاصل کنگ و امیت داشت کنت وَلَقَدْ اَھْلَکْنَا مَا حَولَکُمْ مِّنَ الْقُرٰی وَصَرَفْنَا الْاٰیٰتِ

لَعَلَّكُمْ يَرْجِعُونَ ۝ (الاحقاف رکوع ۴) (تنبیہ) اے مضمون و آیت ہاں سورہ رعدہ آخر گوشت اودا چارگ بہ بیت۔ وک یعنی مئے کار خداوندی وحی و درود نصیحت کنگی انت وچ انجام و خبردار کنگلنت دل و کتر اگس اے توار نہ اشکنت تو پشی و ما قصود ارنہ تیں، و قی کرتی و انجام و موت گزندت۔ وک یعنی اے مردماں کہ اشان و تاکر کنگ اشانی اے کتری صرف داں ہما و ہدا انت کہ اشان پرچنگ نبو کنگت اگن عذاب خداوندی و یک بر مشی اشانی گوشاں بکسیت یا خدا و قہر و غضب و یک دنا تیں گرمائشے ہم اشان و بکسیت تو چم و گوش درست وچ بنت آوہد وید جواس ہوان و کوکار کنگت کہ بیشک ماسک مزنیں گنہگار تیں کہ اے ہمیں کبجنتی یے مئے چکا کنگت۔ وک یعنی کچت و دانگ و کد و کسے و عمل ببیت آہم ماں شہیم و کشک بیت اینگر آنگر ضائع و بر باد نہ بیت و نہ کسے و سرافلم و زور کنگ بیت ذرہ ذرہ حساب بروبر کنگ بیت تنبیہ: موازیں جمع انت میزان و شاید شہیم باز بنت یلیکے بیت مگر جدا جدا عملان و کارستری اعتبار و باز قرار دیگ بوتنت۔ وک اعلیٰ علم۔ عملانی میزان (شہیم) و بابت پیسر ماں سورہ اعراف و گت و تران ہونگ با بیدانت کہ ہمودا چارگ بہ بیت وک یعنی مئے حساب گڈی و فیصلہ کنو کس حسابے بیت کہ چرائی وید دگہ دومی حساب نہ بیت و نہ مارا بہ تمام مخلوق و حساب گر کنگام مددگارے پکارنت دیمتر اپیش داشت کہ ایدار و ترسینگ و سلسلہ چہ پیسرا ہوان و پیداکنت مڑی چہ ہما خبران کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم ترسینیت پیشی بنیاں ہم چہ ہما خبراں ترسینان و پیداکنت وک یعنی تورات شریف کہ آحق و باطل، ہدایت و گمراہی حلال و حرام و جبرہاں گیش و گوار کنگان جاہلی و کاہلی و تہار و کیا نی تہار و شنائی سرکنوک وچہ خدا و ترسوکاں پند دیو کس کتابے ات۔ وک قیامت و ترس ہمشکا دارنت کہ ماں آیانی دل و خدا و ترس انت، مدام ماں دل و ترس و لرزنت کہ بچار بارس اودا گون ماچنیں صورتے پیش کیت چو مبیت العیاذ باللہ حق تعالیٰ و ناراضگی و عذاب و سزاوار بتیں۔ ظاہرین گت بیت کہ ہنجوشیں مردم چہ پنت و نصیحتاں نفع و سیت حاصل کنوک بنت۔

ہے صفحہ و فوائد: وک یعنی یک نصیحتی کتاب اے قرآن پاک شے دیما موجود انت کہ آتی جلیل القدر مزین نفع و سیت دیوک و کثیر الخیر لوک چہ تورات و ہم زیات روشنی داروک انت آیا اے ڈولیں صافیں و روشیں کتابے و شماسکر بیت کہ اودا وچ انکار و ہم گنجائش نیست انت وک یعنی چہ واجہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم وچہ حضرت موسیٰ و ہارون علیہما الصلوٰۃ والسلام و پیسرا و واجہ ابراہیم بہ آتی برنہ بالائیں قابلیت و شان و مناسب و نیکراہی و ہدایت و اہمکت بلکین چہ ورنائی و پیش ماں خوردی و بہ ہما نیکیں کشک و سراسر پرتنگ کہ آے پیما مزین شانیں بنیانی شان و روء بیت۔ وک یعنی ما آتی و قابلیت و لیاقت و علمی و عملی کمالات و سرجی و خبردار و کس ہمیشکا ہرج ہرج رشد و ہدایتے کہ آتی و جاوہر و مناسب ات آزمادات وک یعنی کمیں اشانی اصلیت و حقیقت و ظاہر بکن ات آخر سنگ و وت تراشگیں بت چونکائی خدا جوڑ بوتنت! وک یعنی عقل و وزن دارس نقل و کتام شہادتے مئے گت و تاثیر نیست انت تو بیت و لیکن ستریں و وزن داریں دلیل در بابت و بت پرستی و برحق بوک و الیشت کہ چہ بندر و مئے پت پیرکاں ہیشانی

پرستش کنان پیداکنت گڈا ما و قی ستر بنیانی دستور چونکائی یلہ بد تیں۔ وک یعنی چہ دلیل و شے حقانیت و عقلمندی ثابت نبوت البت اے جبر الی انت کہ شے پت و پیرکاں چو شے پیما گراہ و ناواقف انت کہ آیانی کورکائی زندگیری و شتا و تارا ہلاکت و بریادی و کورچات و چکل دیگالات وک تمام قوم و عقیدہ و برخلاف ابراہیم و اے ڈولیں ترندیں گفت گو و اشکنان و ماں آیانی دل و بے قراری و جاہ جت و ترسینت آیاراست کائی تہی عقیدہ و خیال ہمیشنت یا صرف مسخرہ و وشن گچی کنگائے۔ وک یعنی منی عقیدہ ہمیشنت و گون کا ملیں یقین و بہ دل اے خبر و گواہی و دیاں کہ منی و شے درستانی رب ہما کیں خدا انت کہ آتی و زمین و آسمان پیداکرنت و آیانی چار و گذار کت کتام دگہ کسے آتی و خدائی و شریک بوت کت نہ کنت وک اے خبری کتے نرم نرم و گوشت کہ لیتے کس اشک و لیتے کس نہ اشک ہر کس کہ اشک اے خبر آتی وچ پردہ نہ کت پرچاکہ آیانی خیال ہمیشنت کہ تہنا یک ورنائے تمام قوم و معبودان وچے تاوان دات کنت وک و ہدیکہ اے مردماں چہ شہر و دورماں یک میلے و شنت گڈا ابراہیم ماں بتخانہ و شت و تہایں بت ٹکر ٹکر کنت ایوک یک بتے باقی دلی دات کہ بہ

الانبیاء ۲۱

۵۱۱

اقترب للناس

وَهَذَا ذِكْرُ مُبَرِّكٍ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ۝ وَلَقَدْ آتَيْنَا

وہ ایک نصیحتی برکت داریں کہ دیمیں دات آتی، نوں چہ شما آتی و نہ من ات وک و بہ تحقیق دتیں

إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَلِيمِينَ ۝ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ

ابراہیم و را آتی و نیکیں راہ چہ پیش وک و مارا آتی و خبرانت وک و قہر و گوشتی گون و قی پت

وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عِقْفُونَ ۝ قَالُوا

و قی قوم وک چہ جی انت اے بتان کہ شما آیانی سراسر جبرہات وک گوشتش

وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عِيدِينَ ۝ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ

ما و یشتنت و قی پت پیرکاں کہ آیانی عبادت و شت کنگ وک گوشتی یک پیما ہونگ ات شتا و شے پت پیرکاں

فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝ قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِينَ ۝

ماں ظاہرین گمراہی و تہا وک گوشتش چہ آرتنگ تو مئے گور و حقیق گچا تو گوشت کنگتے وک

قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ ۚ وَ

گوشتی بلکین شے رب ہما انت کہ آسمان و زمین و رب انت ہما کہ پیداکر کنگت۔ و

أَنَا عَلَىٰ ذَلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ۝ وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ

من اے خبر وک گواہی دیو کاں وک و خدا و قسم انت کہ من شے بتانی علاج و کنوں

بَعْدَ أَنْ تُولُوا مُدِيرِينَ ۝ فَجَعَلَهُمْ جَذًا إِلَّا كِبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ

زند چہ اے خبر کہ نیست و ترسین ات وک پد آتی ٹکر ٹکر کنت مگر ستریں بت آیانی تاکہ

إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ۝ قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ

بہ ہما قی و نیگا رجوع بکنت وک گوشتش کہ و اے کار کت گون مئے معبودان آیک

الظَّالِمِينَ ۝ قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ ۝

ظالمیں مردے وک گوشتش ما اشکنت یک ورنائے کہ ہم بتانی نام و گراہیت آتی و ابراہیم گوشتش

قَالُوا فَاتَّبَاهُ عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ۝ قَالُوا

گوشتش پیارات آتی و را مردمانی رو برو وک تاکہ آبگندنت وک گوشتش

مَنْزِل ۴

پرستش کنان پیداکنت گڈا ما و قی ستر بنیانی دستور چونکائی یلہ بد تیں۔ وک یعنی چہ دلیل و شے حقانیت و عقلمندی ثابت نبوت البت اے جبر الی انت کہ شے پت و پیرکاں چو شے پیما گراہ و ناواقف انت کہ آیانی کورکائی زندگیری و شتا و تارا ہلاکت و بریادی و کورچات و چکل دیگالات وک تمام قوم و عقیدہ و برخلاف ابراہیم و اے ڈولیں ترندیں گفت گو و اشکنان و ماں آیانی دل و بے قراری و جاہ جت و ترسینت آیاراست کائی تہی عقیدہ و خیال ہمیشنت یا صرف مسخرہ و وشن گچی کنگائے۔ وک یعنی منی عقیدہ ہمیشنت و گون کا ملیں یقین و بہ دل اے خبر و گواہی و دیاں کہ منی و شے درستانی رب ہما کیں خدا انت کہ آتی و زمین و آسمان پیداکرنت و آیانی چار و گذار کت کتام دگہ کسے آتی و خدائی و شریک بوت کت نہ کنت وک اے خبری کتے نرم نرم و گوشت کہ لیتے کس اشک و لیتے کس نہ اشک ہر کس کہ اشک اے خبر آتی وچ پردہ نہ کت پرچاکہ آیانی خیال ہمیشنت کہ تہنا یک ورنائے تمام قوم و معبودان وچے تاوان دات کنت وک و ہدیکہ اے مردماں چہ شہر و دورماں یک میلے و شنت گڈا ابراہیم ماں بتخانہ و شت و تہایں بت ٹکر ٹکر کنت ایوک یک بتے باقی دلی دات کہ بہ

وئی جون و حساب یا عزت و شرف و ردا آسانی گورا سترات۔ وگول تپے و کہ اے ہی پرشت و پرورش کنگنت آٹرا ہے ستریں جسے وگٹ و لوخان کرت تاکہ
مردماں و ہدیہ و اثر کن و اے جاور و بگندنت تو قدرتی طور آسانی خیال و ستریں بت و نیگا بیت یا الزام آئی و طرف رجوع کن نینگ بیت و لای یعنی چویش
گسائی و بے ادبی حرکت گون معبوداں کئے و کرتک یقینا ہر کس و چویش کارے کرتک آمن ظالم وناشریں مردے (استغفر اللہ) اے گت شاید ہماکساں جنگ
کہ آسانی گوشاں فائدہ لاکھیدہ احسنامکم و توار کیتکت۔ و لا چویش گوشک ہماکس انت کہ آیاں حضرت ابراہیم و کیاں اشکتکت یعنی ہماکس شخص انت
کہ آئے معبودانی پہ بدی و نام گرت یقینا اے ہماکس کار بست و لا یعنی آئی و لوٹا نینان و مخلوق و دیما بر سگ بیت تاکہ معاملہ و درستی مردم بگندنت
و آئی و خبران و اشکنان و معلوم دار بست و گو اھی بدیت کہ باند قوم ہرچ سزائے آٹرا دنت تو گڑا واقعی آچویش سزائے حقدار ات۔ اے و آسانی عرض
و مراد آت و حضرت ابراہیم و مقصود ہمیش بیت کنت
کہ ماں مچی و آئی و مومہ بر سیت کہ مشرکاں عاجز و
ہوس بخت و ماں مچی و تو کا حق و علیہ بدر بیت
ہم صفحہ و فوائد : و لای یعنی چویش و بخت مگر
بلکس بندہ جبرگی کہ اے کار اے مزین کاش و ستریک
انت کہ دیکھ و ت صحیح و سالم اوشتو کنت و پر و شوکیں
سلاح ہم آئی و گور و موجود انت الم و اے ہمیش و
کار بوت کنت البت بخت و تحقیق و ردا بطور الزام
من چویش گوشاں کہ اے ستریں بت و اے تہاں کسائیں
بت پر وشتکت نون شے گور و نیل چویش انت کہ چویش و
بوتک آیاں دنیا و چویش نہ بیت کہ مزین ہماکسائیں مارا
مزین ماہیک گوٹیں ماہیکان و بلیکیت و مزین بادشاہ
خوردیں حکومتان و زیر زکنت ہمیش کامے و شے میناچی
بہتر و ستریں فیصلہ الیشت کہ شاد و چریشاں بخت بخت
کہ اے قصہ چونکا پیشت اہت اگر ایشاں و خبر کنگ و
توینق ہست تو بایر انت کہ یہ چویش مزین معاملہ و
گیش و گوار و مئی راست و دروغ و ردا ایشاں و پگ
بخت (تنبیہ) چویش قریہ ظاہر بوت کہ چو
و لای فعل کینوہم ہذا و واقعہ و برخلاف
بیان کنگ مراد نہ ات کہ کسے آٹرا دروغ گوشت کنت
کنت بلکس آسانی کم عقل وناہودگی و بیان کنگ و ردا
یک فرضی احتمال و بصورت دعا و پراکنگ آیان و لای
جواب دیگ مقصود ات چویش کہ عموماں بخت مناظرہ
گندگ بیت ایشاں کہے دروغ گوشت نہ کنت البت
سر ظاہر اے دروغ معلوم بیت ہمیش کاماں لیتے حدیثاں
ایشی و سر لفظ کذب و اطلاق صورتا کنگ بوتک۔
مفسر ایشی و توجیہ و ردا و گریز توجیہ بیان کنگ۔
مگر مے گور ہے تقریر زیات صاف و روایتی قریب انت کہ
برزا بیان بوت۔ و اللہ اعلم۔ و لای یعنی نون سرچ ایش
دارت کہ چویش کاریں و کانی بندگی و چویش حال بیت یا چویش
مطلب بیت کہ شاد و سدا و ظلم کت کہ باوجود ابراہیم و
ہم تراب و اشکتکت ہنوش کانی بت خانہ و دپ پچیلہ
دات وشت انت شاد و آسانی حفاظت و واسطہ چو
بست و بندہ کنت، کذا قال ابن کثیر۔
و لای یعنی چویش و چویش برزائے کنت۔ و لای
پہ نرانت کاری چویش چویش نونگیں خبر و تقاضا چو
کنت ات و ک ہم گت کنت و لای یعنی گدا شمار بڈگ لوٹت کہ حاجت کہ یک لفظ گوشت کنت کت ممشکل و بد و دردموارت کتے نفع و نقصان آئی و اختیار
مبیت شاد و آسانی درجہ دانگ آیا چویش زندیں گتے ہم شے مغز نہ ندیت۔ و لای یعنی ماں بخت مناظرہ و چویش و گیش بیت نہ کن ات نون ایو کایک صورتے
نشت کیتکت کہ ہرچ معبودے مے بلکس و تی جرنہ مدت و کت نہ کنت ما آسانی ادلاء بلکس و آسانی دژمن و سک تریں سزائے بدیں اگس ما اے پیا مکین گدا براں
پہ ایشاں چویش نہ کت۔ چنانچہ شہر و روء حضرت ابراہیم و ماں اس سوچیک و تجویز بوت چویش گوش کہ ہنوش کہ حضرت ابراہیم و بتان پر وشت و آسانی دلاں و
سوگی کت ایشاں آٹرا ماں اس سوچت آخر ظالماں جمع ہوان گون مزین بست و بندے و گون بے رحمی و حضرت ابراہیم مزین جنبلایں اس و چکل دات
و لای یعنی نکوینا اس حکم بوت کہ اے اس ابراہیم و سراسر دبو لیکن اینک سراسر دبو کہ چویش و حضرت ابراہیم و تکلیف بہ بیت یک چویش معتدیں سارتی لے

أَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِالْهَيْتَانِ يَا اِبْرَاهِيمَ ۖ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ

اے کار تو کنگ ہے گون مے معبوداں او ابراہیم ؟ گوشتی بلکس کنگ آسانی اے ستریں

هَذَا فَسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ ۖ فَرَجَعُوا إِلَى أَنْفُسِهِمْ

نون شاید آیاں بخت کنت ات اگر آخبر کنت و لای و فکرتش بخت ماں و تی دلاں

فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ۖ ثُمَّ نَكِسُوا عَلَى رُءُوسِهِمْ لَقَدْ

رند و گوشتش (وت ماں و تا) کہ اے مرداں شاید انصاف و لای۔ رندا جبیل بوت آسانی سرچر مندگی و کا یہ تحقیق

عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ ۖ قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

تو دانتے کہ اے بت خبر کنت و لای گوشتی ہے نون شہا عبادت کن ات بغیر چویش اللہ

مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ۖ أَفَلَا تَعْبُدُونَ مَنْ

ہما چیزیکہ نہ فائدہ و نہ شمار چیزے و نہ نقصان۔ کنگ انت شمارا و ہمایاں کہ شمارا عبادت کنت

دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۖ قَالُوا أَخِزُّوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ

بغیر چویش اللہ انگت شہا نفہرت ہے و گوشتش (وت ماں و تا) بسوچتی و دت بدیت و تی معبوداں

إِنْ كُنْتُمْ فَعِلِينَ ۖ قُلْنَا إِنَّا لُكُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ اِبْرَاهِيمَ

اگر شمارا کنگی انت و لای ماگوشت کہ او اس بسو سارت و سلامتی پہ ابراہیم و

وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْآخِسِينَ ۖ وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا

و لوٹش آئی و بدی و ا ما ہما و ت تاوان بار کنت و و در خلاص کنت و اولوط

إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ۖ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ

پہ ہنوش زمینے و نیگا کہ خیر و برکتیں ایر کنگ ماں آئی و تہا پہ جہاں و مردماں و وختیں پرائی و اسحق

وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۖ وَكَلَّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ۖ وَجَعَلْنَاهُمْ آيَةً

و یعقوب زوایاتی و لای و آ درستی نیک بخت کنت و لای و کنتیں آ پیشوا کہ

يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ

لاہش سوچتات پہ مے حکم و لای و دیمیں حکم پلا یا نی نیگا نیکیں کارانی کنگ و و قائم دارگ نماز و

کنت ات و ک ہم گت کنت و لای یعنی گدا شمار بڈگ لوٹت کہ حاجت کہ یک لفظ گوشت کنت کت ممشکل و بد و دردموارت کتے نفع و نقصان آئی و اختیار
مبیت شاد و آسانی درجہ دانگ آیا چویش زندیں گتے ہم شے مغز نہ ندیت۔ و لای یعنی ماں بخت مناظرہ و چویش و گیش بیت نہ کن ات نون ایو کایک صورتے
نشت کیتکت کہ ہرچ معبودے مے بلکس و تی جرنہ مدت و کت نہ کنت ما آسانی ادلاء بلکس و آسانی دژمن و سک تریں سزائے بدیں اگس ما اے پیا مکین گدا براں
پہ ایشاں چویش نہ کت۔ چنانچہ شہر و روء حضرت ابراہیم و ماں اس سوچیک و تجویز بوت چویش گوش کہ ہنوش کہ حضرت ابراہیم و بتان پر وشت و آسانی دلاں و
سوگی کت ایشاں آٹرا ماں اس سوچت آخر ظالماں جمع ہوان گون مزین بست و بندے و گون بے رحمی و حضرت ابراہیم مزین جنبلایں اس و چکل دات
و لای یعنی نکوینا اس حکم بوت کہ اے اس ابراہیم و سراسر دبو لیکن اینک سراسر دبو کہ چویش و حضرت ابراہیم و تکلیف بہ بیت یک چویش معتدیں سارتی لے

و دیگر زکات و دواپه منہ بندگی و مشغول انت و
و نطوع را ذاتیں حکم و

علم و در شکار این کت از چرم مامیست که کند گیس کارش کت

بیشک آن کسره پیمین بدکار زنت فلک و داخلیں کت امان و فی رحمت و بیشک

دوسرا دروس سیکھ کر اسی باب کے کچھ آیتیں پڑھ کر اس کے بعد پھر اس کے

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي هَدَانَا لِهٰذَا وَمَا كُنَّا لَكَ شَاكِرِيْنَ

الْحَمْدُ لِلَّهِ ۝ سَلَّمَ ۝ مَكَّنَا ۝ فِي الرُّبُوعِ ۝

فَلَهُ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكَُنَّا لَهُمْ شُفَعَاءَ ۖ فَفَسَّنَا سُلَيْمًا ۖ

وَكُلًّا تَتْلُوهُمْ وَأَعْلَمُ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

وَالطَّيْرُ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٩٠﴾ وَعَلَيْنَا صِنْعَةُ لُبُوسٍ لَكُمْ

لِيُحْصِنَكُمْ مِنْ يَاسِئِهِ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ۖ وَلَسَلِيْمٌ

منزل ۴

و باطنی برکات و ودیعت کنگ کو تنگت . ف یعنی ماں
پیراں سری ء مردیں چکی لوٹنگت ما آثر انواسکے ہم
دات یعنی یعقوب علیہ السلام واک یعنی ابراہیم، لوط،
اسحاق، یعقوب اے تمام جہ اعلیٰ میں درجہ ء نیکیں
بندگان انت پرچاکہ اے شکل نبی بوتنت وچہ نبیاں
غیث تریکی ماں کت م کس ء بیت کنت .
واک یعنی سچیں کا ملیں واجہ انت کہ دگران ء تکمیل ء
راہاں سوچ دات کنت .

کڈن کنگ ہو گئت۔ اے خبر آیا فی علی کمال بندہ اکنت

ہمیش نبیانی شان انت کہ آیانی بریک کارے ۛ توک ۛ

فہمگ کہ نیبانی شان و قابل بہت وکی چہ منگ و

مدرس کاروانی تھا مگر فقہاء انتہت۔ اشانی قصہ ساری

عذاب دیم ذات کو لوط و ای و ہر پہل ماہ و بی ہر
و رحمت و جادر و مانوشت تاکہ نکال ویدانی انجام

پیشرفت حضرت علیہ السلام و ان سے صد و پچا

فَانْتَصَهُ (قَدْ رَكَعًا) رَكَعًا لَا تَذَرَعَلَا الْأَرْضِ

نوح و دعا را قبول کن که قرآن و مان هو فان و عرق
کرت و نوح و گوهر امان حو طوفان و سگس و و

حضرت سلیمان علیہ السلام آفرید فرزندان و دوت سحر

متن است. حضرت داود علیہ السلام و دیما ی
 وصال رست حضرت داود و حشر باران و کسائی قیمت

فارہ برہنہ کی اولی حساب اہت و اوستات نوپیاں
 اے اے فیض ایشکان، حضرت سلمان، شامانی

More Books V

۱۲۵

نوں واجہ و عالوت ات رب انی مثنی الصبر وانت ارحم الراحمین۔ اللہ تعالیٰ مڑتگیں اولادانی بدلے دوسرے اولاد دات، چہ زمیں چنگے درکت کہ جرائی آپ و ران جان شودان جان دراہ بوت بدن و تمایں مرض ہلکس بوتنت و چوش کہ ماں حدیث انت سہر (طلا) و مذگ دیم دیگ بوتنت۔ غرضیکہ ہمک رنگ آئی و جا و رشر کنگ بوت۔ ۷۱ یعنی ایوب علیہ السلام و سرائے مہربانی بوت و تمام بندگی کنوکان یک سو جے و یادگارے قائم بوت کہ ہر وقتیکہ بہ یک نیکیں بندہ لے و سرائیک بدیں وقتے بنیت تہ جو ایوب و صبر و پختگی پیش دارگ و ایوک گونئی رب فرماید کنگ لوتیت۔ حق تعالیٰ آئی و سرائہ ربان بوت و تہنا چوشیں چٹاس (استحسان) و گندان و کتام شخصے و بار و اسے گمان کنگ نہ لوتیت کہ آئی و سرائ رب تعالیٰ ناراض انت۔ ۷۲ یعنی اسے تمایں نیکیں بندہ ان یاد بکن انت۔ اسماعیل و ادریس و بیان پسر اماں سورۃ مریم و گوشت، ذوالکفل و بابت و اختلاف انت کہ اسے واجہ نبی لے ات پرچاکہ آرا ماں بنیانی ردایان کنگ بوتگ یا ایوک یک نیکیں مردے ات گوشت کہ اسے واجہ یک مردے و ضامن بوت و پیداباز سالان قید خانہ و بند بوت و پہ خدائیگی اسے جہالی بدوقی سرے رت

قتدیہ : مسند امام احمد و جامع ترمذی و یک مردے و قصہ بیان بیت کہ اول سرامزن فاسق و بدکارے ات رند ترے توبہ کار بوت اللہ تعالیٰ آئی و مغفرت و بشارت ماں جے دنیا و مخلوق و اشکائیت آئی و نام ماں حدیث و کفل انت، سرائہ ہر اسے ہما کفل نہ انت کہ ماں قرآن آرا ذوالکفل، گوشت بوتگ۔ واللہ اعلم۔ لھتیں مصنف گوشت کہ ذوالکفل ہما انت کہ آرا حزقیل ہم گوشت۔ واللہ اعلم بالصواب۔

۷۳ ماہیگ و واجہ : حضرت یونس علیہ السلام ٹی گوشت۔ اسے واجہ و مختصر قصہ چوش انت کہ اللہ تعالیٰ آرا شہر نینوا و طرف و کہ آموصل و نزدیک انت پیغمبر جو کت و دیم و انگت واجہ یونس علیہ السلام آیان چہ بت پرستی و مہن کت و حق و نیگ آیک و دعوتی دات آیان کجا متو کنت ! بلکیں روج بہ روج آیانی سکرشی و دژ منی زیات بوان بوت، آخر بد دعائی کت و زہر و پربوان و چہ شہر و درکیت خداوندی حکم و انتظاری نہ کت و وعدہ ٹی کت کہ ستے روج و پد بہ شے سرائ عذاب کیت۔ آئی درکیت پد قوم و یقین بوت کہ نبی و بد دعا خالی نہ روت، چیزے علامات ہم بلکیں عذاب و دیستش چریشی و ماں آیانی دل و خوف پیدا بوت درساں گون و تی زہگ و چک و جانوراں دیمش بہ جنگل و دات و ماتان و چہ چکانش جدا کنت، میدان و سربوان و درساں گریوگ و فریاد بناکت زہگاں، ماتان و جانوراں درست ہمیشہ کہ فریاد کنگا کنت گوشتے گوش ترکنت۔ میتگ و کل مردماں بہ حق و دل توبہ کار بوتنت و تی بتانش ہم پر دشتنت خدا تعالیٰ و فرمانبرداری و قولش کرت و حضرت یونس و شوہار و درکیت کہ اگس آدوچار بہ کیت تو آئی و گفت و سرائ کار بند بہ بنت، حق تعالیٰ و آیانی سرائ آلوکیں عذاب دور کت «فلولا کانت قزیۃ امنت فنفعھا ایما نھا الا قوم یؤنس کما امنوا کشفنا عنھم عذاب الخزی فی الحیوۃ الدنیاء و مکنھم الی جین ۵ (یونس، رکوع ۱۰)

چانگو یونس علیہ السلام چہ و تی میتگ درکپان و بہ یک جماعتے و ہما ہی و ماں بوجیگ سوار بوت آ بوجیگ غرق بوگ و گت بوجیگ و مردماں بارے سبک کنگ و خاطر ارادہ کت کہ یک نفرے و ماں دریاء چکل بدینت یا بہ و تی فرضی دستور و رو و چوش فہمتش کہ یک تگلکیں غلام شہ و تی واجہ و تچان و ماں بوجیگ و سوارنت۔ بہر جا و ہما مردم و درگیج و فالش جت آہ و واجہ یونس علیہ السلام و نام و درکیت، دو ستے برافالش جت بہر برا واجہ یونس علیہ السلام نام درکیت۔ اسے نقش و گندان واجہ یونس علیہ السلام و ماں دریاء دور کت فور ایک ماہیگ آہت و آرا ایری برت اللہ تعالیٰ و ماہیگ راحم دات کہ واجہ یونس و ماں و تی لاپ جاگہ بدے بے سچا آرا چ رنجے مر سیت، اسے تی روزی نہ انت بلکیں تی لاپ ما پرائی یک قید خانہ لے جو کت، آرا بہ و تی توک گون حفاظت و بجل۔ ہما دمان و واجہ یونس علیہ السلام و تی رب جو توار پر جت لا الہ الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین ۵ و تی گناہ و قبول دار بوت کہ بے شک من اشتاپ کت کہ تی حکم و رہجاری و ابید شہر مردمان و یل کنان چہ اودا درکپان اگر چہ واجہ یونس علیہ السلام و اسے ردکاری اجتہادی ات کہ بہ امت و حق و معاف انت مگر بنیانی تربیت و سرسوج چہ اید کہ ساں گستاہت بہ ہر ج معاملہ لے و وحی آیک و امیت بہ بیت ابید چہ چاری و قوم و یل کنان و روگ یک پیغمبرے و شان و برخلاف ات بہ ہے نامناسب صبر و سرائ و چیل شروع بوت آخر چہ توبہ و پد رستگار بوت۔ ماہیگ تیاب و سرائ آیان و آرا چہ و تی لاپ و درکت و بہ ہما شہر و نیگ و صبیح و سالم واپس کنگ بوت۔ ۷۴ یعنی چوش خیالی کت کہ ما بہ اسے حرکت و سرائ گرو دار نہ کنیں یا ہنجوشکانی درلگشت چوش کہ کسی ایش بزانت کہ نون ما آرا اگر فکار کنان و ترکنت نہ کنیں بزاں چہ شہر و درلگشاں چہ مٹے دست و درشت اسے مطلب نہ انت کہ معاذ اللہ یونس علیہ السلام در حقیقت و ہنجوش تران کنگاٹ اسے ڈولیں تران و ایک ادنائیں قسم و موینے ہم کت نہ کنت بلکیں غرض ایش کہ صورت حال ہے رنگ ات کہ جرائی و ہنجوش فہمگ بوتگ۔ حق تعالیٰ و عادت انت کہ آکا ملان و یک ادنی تریں ردی و سرائ باز ترندیں اندازے و بیان کنت چوش کہ ما باز برانشتہ کر تگ و چریشی و کاملیں مردمانی سبکی ظاہر نہ بیت بلکیں واجہ خدا و شان و بزرگی و عظمت ظاہر بیت کہ اینکر مزین مرتبہ داروکیں شخص و چہ یک خوردیں کوتاہی لے چون ظاہر بوت۔ ۷۵ یعنی دریاء جہلی، ماہیگ و لاپ و شپ و تہار و کیانی توکا۔ وال یعنی منی خطا بہ بخش بے شک من ردکپتگاں۔

وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْوَسِيلَةَ إِلَىٰ رَبِّهِمْ لِيُفِضُوا إِلَيْهِمْ رَحْمَتَهُ ۚ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْوَسِيلَةَ إِلَىٰ رَبِّهِمْ لِيُفِضُوا إِلَيْهِمْ رَحْمَتَهُ ۚ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْوَسِيلَةَ إِلَىٰ رَبِّهِمْ لِيُفِضُوا إِلَيْهِمْ رَحْمَتَهُ ۚ

الاشیاء

۵۱۶

اقترب للناس

الْمُؤْمِنِينَ ۚ وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا ۚ

مومنانے و زکریا وقتیکہ تواری جت وتی رب کہ میں من و را یوکا و

أَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ۚ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا

تو چہ درتیں وارثان شد ترے و پدا اشکتیں آئی و فریات و بخشش پرائی و یحیی و ادیں گرت

لَهُ زَوْجَهُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا

آئی و زوال و راک بیشک اشل اشتاپ گرت پد نیکیں کاراں و تواریش پردات مارا پد اسید

وَرَهْبًا ۚ وَكَانُوا الْبَاقِينَ ۚ وَالَّتِي أَحْصَيْتُ فَجْرَهَا فَتَقَطَّعُوا

وہیم و ووتگت چہ ماتر سوک و دہازالہ کہ نگامی داشت وتی شرمگاہ و پدا ہتھیں گرت

فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ۚ إِنَّ هَذِهِ

ماں آئی و چہ وتی روح و وکتیں ہما زال و آئی و چک نشانی ہے پد جہاں و مردماں و بے شک اے مومن

أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً ۚ وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ۚ وَتَقَطَّعُوا

شمے دین و در ہا یکس دین و دمنان شے رب نون منی بندگی و بکن ات و ویش نش و ہرش گرت

أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ ۚ كُلُّ إِلَهٍ لَّهُنَّ آلِهَةٌ ۚ فَاعْبُدُونِ ۚ فَاعْبُدُونِ ۚ فَاعْبُدُونِ ۚ

وتی کاروت ماں و تواف و دست شے نیگا پدا کانت وک نون ہر کیہ بکنت چہ نیکیں کاراں

وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ ۚ وَإِنَّا لَهُ كَنُتُونَ ۚ

وایمان دار ہیت نون بے قدری کنگ نبیت آئی و کوشش و ما پرائی و نبشتہ کنیں وک

وَحَرَّمَ عَلَىٰ قَرِيْبَةٍ أَهْلَ كَنْهَاهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ۚ حَتَّىٰ

دلازم بوتگ پد ہر شے و کہ برباد کنگت اے کہ پد بچترت نیانیت وک تا چہ وقتیکہ

إِذَا فَتَحَتْ يَأْجُوجَ وَمَاجُوجَ ۚ وَهُمْ مِّنْ كُلِّ حَدَبٍ

بچ کنگ بنت یا جوج و ما جوج و اچہ ہر بزرگے و

يَنْسِلُونَ ۚ وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ ۚ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ

ایر چان بنت وک و نزدیک دست حقین وعدہ پدا ہما وتی ٹنگرت چم

مازل

بیان ماں سورۃ آل عمران و بیان بوت و یعنی خدا ہم یکے و شے اصلی دین ہم یک انت تمامیں انبیا ماں اصول و بکنت کہ چریشاں بچہ و تعلیم کلائی تعلیم انت باقی منت فروغانی اختلاف ازمان و مکان و اختلاف و سبب و عین مصلحت و حکمت انت ہما اختلاف بد و خراب انت کہ اماں اصولاں بہ بیت پیش کا لازم انت کہ درست ہو روان و خدا و بندگی و بکنیں و مال ہرج اصولے و کہ تمامیں بنیاں یک راہ و یک شور بوتگت آیان و درست ہو روان و محکم بداریں وک یعنی شے گورہ آیان تمامیں اختلافانی گیش و گیوار بیت و ہدیہ ہر یکے و را آئی و کتگیں کارانی جزا رسیت دیم ترا ہما جزاء تفصیل انت وک یعنی کسے و محنت برباد نہ بیت نیکی و شیر کنیں شمرہ مومن و ضرور رسیت کتام ادنی و چہ ادنی تریں نیکی ہم منافع نہ بیت ہر یکے و خوردیں و مزین علماں ما بہ آئی و نامہ اعمال و درج کنیں کہ اقیامت و روح و بچ کنگ بنت

وکل پسر انجات حاصل کنوکیں مومنانی ذکر ات بہ آئی مقابل و ماں اے آیت و ہلاک بیوکیں کافرانی ذکر انت یعنی ہما کسان و کہ برایاں ہلاک و برباد بوتگ مقدر بوتگ آیان کدی ہم وتی کفر و عصیان و ویل کنان و توبہ کنان و بہ خدا و طرف و رجوع کنوک نہ بنت نہ آیان کدی ماں دنیا بہ مطلب و واپس کنگ بنت کہ دوبارہ ادا آیان گوشتگیں زندمانی و کوتاہیان و سرجم بکنت گدا آیان نجات و فلاح و امیت و چونکائی داشت گرت کنت نہ آیان بس یکیں وقت ہست و ہدیہ آدوبارہ زندگ بنت و خدا و طرف و واکر بکنت و وتی نا ہو دگیں کاران قبول دار بان و بشومان بہ بنت بلے آوہد و بشومانی ہج دردن وارت آ وقت قیامتگیں کہ آئی و نہ نیکیں علامت یا جوج ما جوج و لشکر تالاں بیگ انت اے وتی کثرت و بازی و سبب و تمام بزرگ و جملگ و سراقضہ کنان بنت ہر نیگ چم و شانک دے ہمشانی چچی نظر و کیت کہ آیان چچ انسانی طاقتے داشت کنت و کنت ہنجوش معلوم بیت کہ چہ ہر چمپ و کوہے و اشانی لشکر لکشان و لیٹ و ران و پیداکنت سورۃ کھف و آخر و اے قوم و بابت و چیزے نبشتہ کرتگیں باید انت کہ آژادوبارہ یک برے پدا چارگ بہ بیت

سورۃ کھف و آخر و اے قوم و بابت و چیزے نبشتہ کرتگیں باید انت کہ آژادوبارہ یک برے پدا چارگ بہ بیت

فل یعنی جزاء و سزا و وعدہ و ہدیکہ نزدیک و کیت ہما و ہدے منکرانی چھاں چہ قیامت و ترس و بیم و بالا و نوت و دوتی غفلت و سرالیش بش و رنت کہ ہلے افسوس مرو چکیں روج و بار و اما چکر ناسرید بوتگیں کہ اے پیماشومی و مارا کیتگ در پیتا ما بہ دنیا چرے آفت و رگینگ و کتس فکر بکرتیں فل یعنی ناسریدی و چون ظاہر بکنیں آخر بنیان و مارا بہ شری و سرالسریدی و انگلت بلے بہ دوتی جانانی سراماوت ظلم کرت کہ ما آسانی خبر نگیت و دوتی دل و تب و کنا بانی سرماھٹ کرت فل اے دیم گوری (خطاب) بہ مکہ و مشرکان انت کہ آیاں بتانی پرستش کر تگت یعنی شاموشے معبوداں کل جہنم و دار و اشکر و پیماسجان بیث و فودھا الناس و الحجارة (فقہ رکع ۳) استی معنی جوش نہ انت کہ اصنام (بتاں) عذاب بیت بلکیں غرض ایشنت کہ بت پرستانی سر محبت زیات لازم بہ بیت چوشکہ دیم تر بیان فرمائینت لوکان ہولاء الہة ما ورد و ہا و آیانی حشر

زیات ہوان بہ بیت کہ چہ آکس و خیر و امت کشتگت آیاں مروچی و تارا رگینت کت نہ کت گدا مارا چہ پما رگینگ تو نشت۔

تنبیہ : چہ "مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ" مراد ادا الوک اصنام (بت) انت چاکہ دیم گوری (خطاب) بہ ہمایانی پرستاران انت بلے اگں "ما" را عام دارگ بہ بیت تو بشرط عدم المانع و قید معتبر شمار بیت یعنی ماں ہماوت ساچیں معبوداں چیزے چہ نار و دخول و مانع مبیست آیاں گوں دوتی عابدین و دوزخ و دار و اشکر جو کنگ بنت مثلاً شیاطین و اصنام۔ باقی حضرت مسیح و عزیر و ملائکہ اللہ کہ اشان باز کساں معبود قرار داتگ لے واجہان و مقبولیت و وجاہت مانع انت کہ (معاذ اللہ) مرے عموم و شامل دارگ بہ بیت ہمیشہ گادیمتر اگیں و گیوار (وضاحت) کت انت الذین سبقنا الحسنی اولئک عنہا متبعون و فل یعنی کل عابد و معبود مدام ماں دوزخ و مان انت و یعنی چہ ترس و شدت و عذاب و سکی و وجہ دوتی جاک و فریا دے مچ اشکگ نہ بیت۔ و چہ ابن مسعود و منقول انت کہ یک و ہدے کیت و ہدیکہ ہر یک دوزخی و ماں یک آسن و پیٹی و ہذکنان و چہ بالا تیخ جنگ بنت و جہنم و توک و ویل کنگ بنت۔ شاید مچ نہ اشکگ ہے حال و بیان کنوک انت

فل یعنی یک برے چہ پہل مراط و گوزان و پدا مدام و دورماننت و بہ آئی سرگوزان و ہم چہ دوزخ و تکلیف و رنجاں دورماننت و ک جتیاں چہ دوزخ و ہنکر دوربنت کہ داں آئی برمش نہ مانت و گوں مزین عیش و آرام ہمیشہ جنت و لذتان و چشوک بنت و یعنی آروچ و و ہدیکہ مخلوق بہ ترس و لرز و بنت اللہ تعالی اشان و چہ رنج و غم و محفوظ داربت و یعنی چہ قبران پادا یک یا ماں جنت و داخل بوگ و ہدے فرشتہ آیانی دیمادش اہت و کایت و گوشت کہ ہما دائمی شاد کامی و راحت و کہ گوں شاموعدہ کنگ بو تگت مروچی آئی و تمام کنگ و وقت آتنگ۔ فل یعنی وقتیکہ قیامت کیت آسمان و

الانبیاء ۲۱

۵۱۷

اقرب للناس ۱۴

الذین کفروا یویلنا قد کنا فی غفلۃ من ہذا ابل کنا کافران (گوشت) ادہ باتیں کہ ما بے خیال بوتیں چہ اشیاء بلکیں ماوت ظلمین ۱۰ انکم و ما تعبدون من دون اللہ حسب جہم ظالمین و (گوشت بنت کہ) بیشک شاموشے خدایان بغیر چہ اللہ و اشکرت دوزخ و انتم لہا و ردون ۱۱ لوکان ہولاء الہة ما و ردوہا شاموعدہ ماں آئی و تہا گوزات و اگر بوتینت اے بتاں خدا اگر داخل بوتیاں ماں اودے۔ و کل فیہا خلدون ۱۲ لہم فیہا زفیر و ہم فیہا و درست ماں آئی و تہا ہمیشہ مانند و یہ آیاں ماں اودے چہاں انت و آماں اودے لا یسعون ۱۳ ان الذین سبقنا الحسنی اولئک مچ نیشکنت و۔ ہا کساں کہ پیش و مقرر بوتگ پرایاں چہ مٹے نیمگانگی گدا و عنہا مبعدون ۱۴ لا یسعون حسبہا و ہم فی ما چہ دوزخ و دوربنت و نیشکنت آئی و ہر مش و۔ و آماں و انت اشتہت انفسہم خلدون ۱۵ لا یحزنہم الفرع الا کبر دلائی و ہشانی تہا ہمیشہ مانند و غمگین نہ کنت آیاں و زندہ ترس و و تلتکم الملکۃ ہذا یومکم الذی کنتم توعدون ۱۶ و آیانی دیم و کایت ملائکہ ہمیشہ شے روج ہما کہ وعدہ دیگ بوتگ انت و یوم نطوی السماء کطی السجل للکتب کما بدنا اول ہماروچیکہ پیچیں آسمان و ہنچو کہ پیچنت قبض و کاگرد و فل ہنچو کہ از سر نو پیداگیں خلق نعیدہ و وعدا علینا انا کنا فعلین ۱۷ و لقد کتلت اولی بر و دوبار گئے پیرا گنیں، مارا وعدہ انت، مارا پورہ کنگ انت و۔ و بہ تحقیق کتبتا فی الربرور من بعد الذکر ان الارض یرثہا نبشتگیں ماں زبور و رند چہ نصیحت و کہ بہ زمین و سر و مالک بنت

مزل ۴

مرف بچک بنت ہنچو کہ نبشتگیں قبض و قبالہ بچک و ایر کنگ بنت و السموات مطویات کیمینہ۔ ماں لہتے روایتاں کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ایک کاتب و نام "سجل" پیش دارگ بوتگ آرا حدیث و حافظانی یک جامعے و ضعیف بلکیں موضوع (و متکثرین) قرار داتگ کما صرح بہ ابن کثیر و فلا یعتبر بتخریج الی داود و النسانی فی سننہما۔ فل یعنی ہنچو کہ گوں آرام و دنیاوی اول سر اپید اکرتگ بہ ہما پیماد دوبارہ پیدا کنگ بیت اے چھتویں قول انت کہ آیقینا تمام کنگ بیت۔

دل قیامت میں زمین چٹ دو آنت کے خاص قیامت و ظاہری وقت و یاد دہی صورت و دمگ پد دوی چہ قیامت و ظہور کتیں بیشتر کہ آسم چہ قیامت و علامت انست اگن ادا دوی زمین چٹ مراد بہ بیت تو اسے جاوے آیت و فی ظاہری معنی و پشت کپیت و اگر اولی زمین چٹ مراد انست تو ہر دو میں احتمال بیت کنت حقیقتاً زمین چٹ گ بیت و شیر مچینو کیں ز الگ یا لاپ پڑیں جنیں آدم و تی ہے جاوے چست کنگ بنت۔ یا چہ زمین چٹ مراد اود و ہولنا کیں واقعات و سکیاں مراد انست، "یَوْمَ تَرَوْنها تَذَهَّلُ كُلُّ مَوْضِعَةٍ" الی تمثیل و سر اصل کنگ بہ بیت یعنی ہنکر ترس و لرز گ و آوہد بیت کہ اگر مچینو کیں ز الگ اودا موجود بہ بنت تو ترس و بیم و لرز گ و سوب و تی چٹاں شہوشنت و لاپ پڑیں جنیں آدم چہ قیامت و ہولنا کی و تی چٹاں ناوشس ہوان و چٹکل بدینت۔ آ وہد مخلوق ہنکر بے سار بہت کہ گند و ک گوشتنت کہ اشاں شراب و نشہ و تو کا غرق آنت حالانکہ آتش و جاگہ انست خدا و عذاب و شہینگ (تقویر)

شدائد و ہولناکیاں فی سکی و ترندی ہوش و ماش گار کنت دل یعنی اللہ ہر چ خبرانی بابت و احوال دنت ماں آیا اشاں جیرہ کنت نہ ہو دگیں بحث و تران کنت و چہ و تی جاہلی و نا سربدی و عجیب احقانہ شبہات تالان کنت۔ چنانچہ قیامت، بحث بعد الموت و جزا و سزا و رد اثنائی مستری ایراد ایشنت کہ و ہدے مردم ہر ان سٹیت و حتی کہ آئی ہڈاں ہم ریزہ ریزہ بیت تو اسے خبر چون بہ فہم بیت کہ آید از دنگ ہوان و تی اصلی رنگ و اتر کنت۔ کت یعنی چہ جن یا انسان ہر شیطانے آراہی تی نیگا دعوت دنت اسے ہما ساعت و آئی و دُوب و روان بیت چوش بگوش کہ گمراہ لوگ و ہنچیں کا ملیں استدوے داریت کہ ہر شیطانے آرا چہ نیگے و توار بخت آہانیکا تچان بیت و تی یعنی در بابت شیطان مرید و اسے کشتگیں گے کہ ہر کس آئی و ہر ای و پروی و بکنت آئی و گون و تا غرق کنت و دوزخ و ستر کنت۔

و تی یعنی اگں دل شمارا چوش زد دنت کہ ریزہ ریزہ ہوان ما چہ رنگائی دوبارہ زندگ بھی تو شمارا لام انت کہ تی پیدا اش و سرا کیں فکر بجن انت کہ شاچوں ددی بوت و تی یعنی اول سرا شے پت آدم چہ خاک و پدا شمارا چہ یک پے آپ و جوڑ کت یا مطلبی چوشنت کہ چہ خاک و ما غذا در کت کہ چرائی و بازی گر و چپلاں رند لفظ جوڑ بوت و شمارا پیدا کت۔ و تی یعنی چہ لطف و بستگیں خون و چہ خون و گوشت و چچرا اتیار بیت کہ آئی سرا یک و قفے کیت کہ مردم و سر جہیں نقشہ (دست، پاد، چم و پونز وغیرہ) اڈ کنگ بنت و یک و ہدے کیت کہ آئی نقشہ دنگ تیار کنگ نہ بیت۔ یا مطلب چوش انت کہ لہتیں و شکل و صورت سر جہ کنگ بیت و لہتیں مچوش کائی نا توام ہوان در گشت یا چوش بگوش کہ لہتیں بے عیب بنت و لہتیں عیب دار بنت و تی و تی اصل چہ یے ات و چچو روچ و پد مردے جوڑ بوت، ہے گپ و سر پد ہوان و بازیں حقیقتی بار و شمارا سربدی حاصل کت کن ات و بیم چریشی و بعث بعد الموت و ستر مغز و نشنت کت کنت و تی یعنی ہنکر مدت ہر کس و ماں مات و چکدان و جگک لوٹیں ما آرا ہبودا جلیئیں، کم از کم ۶ ماہ و زیات

ذَاتِ حَمَلٍ حَمَلُهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَهُمْ يَسْكُرُونَ
لاپ پڑیں جنیں و تی لاپ و چٹ و گندے مردماں کہ مستنت و آست نہ آنت
وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي
ولیکن اللہ عذاب سکت انت و لہتے مردم ہمانیت کہ جیرہ کنت ماں
اللَّهُ يَغْيِرُ عِلْمَهُ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مُّرِيدٍ ۝ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ
اللہ بار بار یا پے سکتی و رند و کپنت ہر گہر تیں شیطان و تی ماں آئی و حقانیت نبیگ ہونگا لیک
مَنْ تَوَلَّاهُ فَإِنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ۝
ہر کیکہ آئی و دوستی و بکنت گمراہ کنت آئی و بار تی دیم بہ دوزخ و عذاب و تی
يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ
او مردماں اگر شک و تہات چہ دوی زندگی (ماں آخرت) بیشک گمراہ ما شمارا پیدا کنگ
مِّن تَرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّنْ مُّضْغَةٍ
چہ خاک و رند و چہ آب و تر مپ و رند و چہ بستگیں خون و رند و چہ گوشت و تر مپ و
مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنَبِّينَ لَكُمْ وَنَقَرُ فِي الْأَنْحَامِ
صورت و انگلیں و غیر صورت و انگلیں و تاکہ شربیان بکین پر شمارا و داریں آئی و را ماں چکدان و
مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَدَّدٍ ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا
ہر چہ کہ ما بلوئیں تاکہ گندے مقررین و رند شمارا لطفے کیں و تی و کشیں و رند تاکہ بہت
أَشَدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ
پہ و تی ورنائی و زور و لہتے چہ شمارا کنت کہ پیش چہ ورنائی و مرنت و لہتے ہما کنت کہ رسینگ بنت بدترین
الْعُرْ لِيَكْلِيَ عِلْمَهُ مِنْ بَعْدِ عِلْمِ شَيْءٍ وَتَرَى الْأَرْضَ
عمر و تارند چہ زانگ و تی مرانت و گندے تو زمین و
هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَاهَا عَلَيْهَا الْهَاءُ اهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ ۚ وَأَبْثَّتْ
ہشکنت کپنگ پدا ہر تیکہ دیم دیں پہ آئی سر و آپ گرا چست بیت و چچر کیت و رو دینیت

چہ زیات دوسال یا چار سال علی اختلاف الاقوال و تی یعنی مچوش کہ ماں مات و چکدان و جلاں و بازیں منزل سربو کنت چہ مات و لاپ و در کپان ہم مردم باز منزلان بران کنت یے چکی و ز مانگ انت، اسے ہما و ہر انت کہ مردم سگ، نر و نا توام انت و آئی و تمامیں قوت پوشیدہ انت، پد ایک دورے کیت کہ پوشیدہ ہیں قوتاں سرو شاخ کشت، جسمانی حیثیت و ہر چیز ورنائی و کمال و سربیت پدا لہتے ماں ورنائی و میران بنت و لہتے بہ ہما عمر و سربنت کہ آوہد و انسان و تمام اعضاء و قوی جواب دینت و نا کارہ بنت، آسربدی و بعد نا سربہ و کار آمد لوگ و بعد بے کار بیت، یا دگپتگیں چیزان و شہوشکار بیت و جاہ یا رنگیں چیزان ہم جاہ نیاریت بزان پیر ہوان و پدا دوبارہ چک و پیما بیت۔

فل یعنی زمین مُردگ و پیمائت رحمت و آب آئی سرکلیک و شرط و زندگ بوت و ترو تازہ ہوان و سرسبز تریت، تہرہ ووش نڈاگس دل سارت کنوکیں نہالان و قدرت و چرے آب و پیدا کنت۔ فل چہ انسان و پیدائش و کشار و مثالان کہ برز ایسان بوتنت چند خبر ثابت بیت : (۱) ایک یقیناً و بالتحقیق خدا موجود انت و اگلے اے ڈولیں منظم، محکم و حکیمانہ نیں کاریگری چونکائی ظاہر بوتگنت (۲) ایک خداوند تعالیٰ مردگ و بے جانیں چیزان زندگ و جاندار جو رکنت چنانچہ چہ مٹی خاک و یا چہ آب و پچے انسان و دی گنگ و ماں ویرانیں زمین و ردوم و روح و ہب کنگ بریشی شادانت، پدا دوبارہ پیدا کنگ پرانی حج مشکل نہ انت (۳) ایک آہ ہر چیز و سراقدرت داروک انت، اگل ہر یک چیزے سرا آئی قدرت مہوتیں تو آئی و ایڈولیں کار مجہرت نہ کت (۴) ایک قیامت و ضرور آیک لوٹیت و چرے زندگ و پد کتام دومی زندگ یے ضرور بوگ لوٹیت چاکر اینکر مزین شانیں بندوبست ہنجوش مفت و ناہودگ بوگ لوٹیت ہماوت شترس حکیم و ہریمیں قدرت داروکس ذات و چہ وتی بالین حکمت و کاملین قدرت و

انسان ٹی گون چوشیں جوانیں بے مٹیں صفت سازات آیا چوش خیال کنگ بیت کہ آذات و انسان ہنجوش مفت و چور کنگ چوش مجہریت نہ کنت یقیناً انسان و مختصر و گوندیں زندمانی کہ ماں آئی و سعادت و شقاوت نیکی، بدی، رنج و راحت و ت و ماں و تاہو تہورانت و اے چٹکاسگ و پیرگرگ و جاوڑاں چہ یک دومی سرجمی گستا و جنابیت نہ کنت اے خبر و لوٹوک انت کہ یک دگہ زندمانی بے بہ بیت کہ اودا سغیہ شقی، مجرم و وفادار صافیں طور و جہاد بہ بنت و ہر یکے بہ ہما حاکم و سرکنگ بہ بیت کہ بہ اود و سرلوگ و آرا و دی کنگ بوتگ و آئی و جوہر و وتی توکا آخوس کنت ماریت چہ مادی حساب و مٹی و ہر چہ جزے و تہا لطفہ جوڑ لوگ و جوہر ہست ات چرائی و لطفہ جوڑ بوت ہے ڈول و لطفہ و چرس توتان ماں علقہ (لستگس خون) و علقہ ماں مضغہ (گوشت و ٹکر) و ع و مضغہ و ماں طفل و اہنت و ورنائی و وھدہ آیاں ظاہر بوتنت یا زمین و چرس توتان چہ ہور و ترب جنگا ظاہر بوتنت ہے ڈولا ضروری انت کہ ماں انسان سعادت و شقاوت و روحانی قوت کہ ایر کنگ بوتگنت یا نیکی و بدی و تھارودم و زبردستیں استعداد ایر کنگ آہ بشری و ظاہر بہ بیت و چریشی و کامل و سرجمیں شکل و صورت ظاہر بہ بنت، ہمیشی و نام بعث بعد الموت انت کہ آدنیا و موجودیں دور و چہ پد ظاہر بیت۔ فل یعنی چوشیں صافیں و سیلانی اشکنگ پد ہم لھتے کور دید و گنتی مردم ماں اللہ و خیراں ناہودگ و بے ثبوت و جہڑہ کنت نہ آیاں گورا علم ضروری نہ عقلی دلیل نہ سمعی دلیل، ایوکا و ہم و گمانانی و مہیش گپنگ داشتگ۔ فل یعنی گون اعراض (دو گردانی) و کبڑ و یعنی ہر کس اسید چہ دلیل و حجت ایوکا کنت داران و ماں خلاء و جہڑہ کنت و غرضی ایش بہ بیت کہ ایڈگہ مردمان و چہ ایمان و یقین و راہ و کور بدادیت خداوند کریم آرا ماں دنیا و رسوا کنت و آخرت و عذاب ہنگت رسوا تر بیت فل یعنی وھدیکہ سزا دنت تو گوشتگ بیت کہ چہ خدا و طرف و پد کسی سزا ظلم و زور نہ انت اے تھی وتی دستانی کنتگس انت کہ آئی تام و مروجی

چ

مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيمٍ ۝ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّهُ يُخَيِّرُ ۝
ہر قسمیں مردگی چیز ڈولداریں و اے تام پسے سبب کہ اللہوت برحقنت و ہماوت زندگ کنت
الْبَؤْسِ وَاَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَاَنَّ السَّاعَةَ اَتِيَةٌ ۝
مردگاں و بے شک ہماوت ہر چیز و سراقدرت داروک انت۔ و اے کہ قیامت پیداک انت
لَا رَيْبَ فِيْهَا وَاَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ۝ وَاَنَّ
نیستیں بچ شک ماں آئی و۔ و اے کہ اللہ زندگ کنت ہمایاں کہ ماں قبرانت و لہتے چہ
النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ
مردماں ہماکس انت کہ جگڑہ کنت ماں اللہ و بابت و بے علم و بے دلیل و بے روشنی
مُنِيرٌ ۝ ثَانِي عَظْمُهُ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ لَهٗ فِي الدُّنْيَا
کتابے و وف و قش و تاب دیان و تاکہ زبردنت چہ اللہ و راہ و
خَزِيٍّ وَنَذِيْقُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَذَابُ الْحَرِيقِ ۝ ذٰلِكَ بِمَا
رسوائیں انت و چاشنیں آئی و را ماں قیامت و روح و سوچوکیں عذاب و اے بہ ہماکس را ماں
قَدْ مَتَّ يَدَاكَ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ۝ وَاَنَّ
عوض و کہ پیش و دیم دانمت تھی ہر دوکیں ماں و اے کہ اللہ ظلم نہ کنت بہ بندیاں و مجیزے چہ
النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللّٰهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَاِنْ اَصَابَهُ خَيْرٌ اَطْبَقَ
مردماں ہماکس انت کہ اللہ و بندگی و کنت بہ کنارہ و۔ پدا اگر ریت آئی و رافاندہ و گرا دل و پرت
بِهٖ وَاِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ اَنْقَلَبَ عَلٰى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا
بہ ہماکس انت و اگر ریت آئی و مصیبتے گرا چہر دنت و تی دیم و۔ بہ بادے دات دنیا
وَالْآٰخِرَةُ ۝ ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ۝ يَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
و آخرت۔ ہمیش انت ظاہری نقصان و۔ تو ارجنت بغیر چہ اللہ و
مَا لَا يَضُرُّهُ وَاَلَا يَنْفَعُهُ ۝ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ۝
ہما چیز و کہ نہ آئی و را ضرر دنت و نہ آئی و رافاندہ دنت۔ ہمیش انت ماں دوریں گمراہی و

منزل ۴

چٹکات و یعنی لھتے مردم ایوکا بہ دنیا داری و دین و سزاگام جنوک بیت و آئی دل مذبذب بیت، اگل ماں دین و داخل ہوان و دنیا و خیر و بگندیت تو سظاہر خدا و بندگی و قائم مانیت و اگر تکلیف بگندیت تو بندگی و ویل کنت، چانگو دنیا چہ دست و شت اینگو دین ہم شت یک کتر ا اوشتانگ یعنی دلی نہ اینگرت و نہ آنگرت چوش کہ کسے لوگے و کنارہ یا اوشتانگ ہر وھدہ و بلوٹیت در زبردت۔ و یعنی خدا و بندگی ویل کت کہ دنیا بہ دست و نیا تاک نوں تو ارجنت ہما چیزان کہ نہ آیاں اختیاریہ و شے خیر ہست و نہ بدی۔ آیا چیزیکہ ترا خدا نہ دنت آئی و تو چہ سنگ و ڈوک و حاصل کنگ لوٹے چریشی و مستری بے وقوفی چہ بیت کنت؟

ول یعنی چہ بتاں سوت حاصل کنگ و امیت و ہم و سدا مبنی انت (بیت پرستانی گمان و ردا) بلے اشانی پرستش و تاوان یقینی گت ایت پیشکا فائدہ و سوال رندی جبر و تاوان و اتوں ہمدان و سر و کپت وک و ہدے قیامت و بت پرستی و انجام دیم ظاہر بیت توت پرست ہم گوشت لبش المولی و لبش العشیر یعنی چہ ہر کس ما من مزین امیت داشت گت آسک بدیں ہمراہ و دوزدان ثابت بوتنت کہ چریشاں نفع و وتی جاگہ و برعکس چریشاں مارا نقصان رسات وک منکر، جبرہ کنوک و مذہب بنیال بد مخلص مومنانی انجام و بیان انت وک ہر کس و مناسب زانت آئر اسزوانت و ہر کس بواہیت آئر انعام دنت کسے آئی دست و داروک نیست وک لن ینصرہ اللہ و ضعیف مفعول و واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و طرف و راجع انت کہ آئی شبینگ قرآن و انوک و ذہن و مدام موجود بیت پرچاکہ قرآن و اولی مخاطب واجہ و جند انت یعنی مومنانی انجام و بیان کنگ و پدائے آیانی پیغمبر مستقبل

(آلوکس دور) و بیان بوت حامل ایش انت کہ حق تعالیٰ وگوں وتی رسول و دنیاوی و اخروی متخ و نصرت و ہرج و مرج و عدھے کرت گت آلم و تمام بنت بلی توری کفار و حاسداں ہر قدر وتی غیظ و غیظ و بنوشت ربانی نصرت و دور دارگ ہر ہمیں تدبیر بکنت بلے واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و نصرت و کامیابی و پییم جنگ بیت نہ کنت یقیناً آپ وتی و ہر دوسم و کیت انک اے کافر و حاسداں بریشی و زیات بدکیت و جوش فہمنت کہ مابہر و کوششت کنان خدا و مشیت و دور داشت کت کنیں تواشاں وتی زور و قوت و بچکا سنت و سچارنت دانکہ یک سادے بر زمان بان درخان و وتی گت و مان بکنت و اے ہما و تار الوپ دیان چہ غیظ (زہر) موت و آغوش و بروت یا انک گوں اشاں بیت کنت تو آسمان و سادے ساک دیان و بالاد بہ آسمان و بروت و چہ اودا آسمانی امداد و بند بکنا شینت گدا بچارنت باریں کہ چرے رہبنداں ہما چرے آیک بند بیت کہ برائی سرا آیاں اسین کر زہر کیت و ہچ تاب و رنت - اکثر مفسر ان آیت و تفسیر یہ ہے داب کنگ لیکن حضرت شاہ صاحب و آیت وگوں «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّبِعُ اللَّهَ عَلَى خَوْفٍ» و مضمون و مربوط کنان یک لطیفین تقریرے کنگ آئی و نرے «مَنْ كَانَ يَتَّقِ اللَّهَ لَنِ يَنْصُرَهُ اللَّهُ» و ضعیف مفعول «مَنْ» و ینگ و ترتیت مطلب جوش انت کہ بہ دنیا و تکلیف و ہر کس چہ خدا و نامیت توان و آئی بندگی و ویل بکنت و ونگوہیں چیزانی بندگی و بنا بکنت آہوتی دل ووش کنگ جوش خیال بکنت چر شک یک مردے یک برزیں سادے و سدا و تالو بجان بکنت اگس آئر الکت بوت نکنت امیت داریت کہ سادے برز اکشگ بہ بیت تو آ سر بکیت، و ہدے سادی بست نوں چے توقع نہشت کیت، آیا چہ خدا و رحمتاں نامید توان و کامیابی حاصل کت کنت و گویا اللہ پاک و امیت و ساد گوشت، آئی منگ و برگ و چہ مرادنا امید بوگت و چہ آسمان و مراد بندگی انت - واللہ اعلم وک یعنی چونیں صاف صافین مثال و سر بچیں گت انت مگر سرید ہما کس بیت کہ خدا آئر اسرید کنگ بلوٹیت وک مجوسی آتش پرست انت و دو خالق و متو کنت

الحجۃ ۲۲

۵۲۱

اقترب للناس

يَدْعُوا الْمَنْ خَرَّةً اقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لِبَشِ الْمَوْلَى وَلِبَشِ الْعَشِيرِ ۝۱۵ اِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَارِے وک بیشک اللہ گوازیبت ہما کس ایمانش آرت و نیکیں عملش کت جنت تجری من تحتها الا نھر اِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ۝۱۶ ماں باغاں کت جنت چہ آیانی چہر و جو وک یقیناً اللہ کنت ہر چیک بلوٹیت وک مَنْ كَانَ يَظُنُّ اَنْ لَّنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ہر کس و اے خیال انت کہ عجم اللہ پیغمبر و مدت و نہ کنت ماں دنی و آخرت و فليمدد بسبب الى السماء ثم ليقطعه فلينظر هل يذهب كبدك ما يغيط ۝۱۷ وکذلک انزلناه ایت بینت و اَنَّ اللَّهَ آتٰی و زہر و برت کنت وک و ہمدول و دیم دات قرآن ظاہر آیت انت، و اے جبرانت کہ اللہ یهدی من یرید ۝۱۸ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَ پراہ و پرنیت ہر کس و بلوٹیت وک ہما کہ مسلمان انت و ہما کہ یہودی انت و الصَّابِیْنَ وَالنَّصْرٰی وَالْمَجُوسَ وَالَّذِیْنَ اٰشْرَکُوا اِنَّ اللَّهَ ستارہ پرستاں و نصاری و آتش پرستاں و وبت پرستاں بیشک اللہ یفصل بینہم یوم القیمۃ اِنَّ اللَّهَ عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ شَهِید ۝۱۹ فیصلہ کنت در میان آیاں ماں قیامت و رچ و بیشک اللہ دیم و انت ہر چیز وک اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللَّهَ یَسْجُدُ لَہٗ مَنْ فِی السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِی توندیت کہ اللہ راسجدہ کنت ہما کہ ماں آسماناں انت و ہما کہ ماں اَلْاَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَ زمین و آنت و روح و ماہ و استار و کوہ و ذرچک و

منزل ۴

بجے خیر خالق انت کہ آئی و نام «یزدان» انت و دومی شر (بدی) و کہ آئر اہرمن «گوشت و یک پیغمبر و نام و ہم گنت معلوم نہ انت کہ اے زندہ بدراہ بوتگنت یا چہ بنیاد و غلط کار انت - شہرستانی و ماں «مل و نخل» و اشانی مذہب و بار و ہرچے گوشتگ آئر اچارگ لازمی انت - صابشین و ذکر ساری و گوشتگ - وک یعنی تمام مذاہب و تولیانی جبرہانی عملی و پچائیں فیصلہ چہ حق تعالیٰ و بارگاہ و ماں قیامت و روح و بیت درستاں یک یک کنگ بینت و چہ وتی جاگہاں سر کنگ بینت، اللہ و شر تر زانت کہ کئے کجام جاگہ و یا کتام سزا و مستحق انت -

فل یک سجدے ہمارا آئی و آسمان زمین ہر ایک مخلوق شامل انت آسے پیکار اللہ پاک قدرت دیا نگوینا کل عاجز مطیع و فرمانبردار ہے و سنت دین بکثرت یاد دلش مواہیت کلاں آئی و دیا گردن جہل کنگ و سر بہ سجود بزرگی انت۔ دومی سجدہ ہر یک چپے و جدا جدا انت آجوش انت کہ ہر چیز ہے ہرچ کارے و کہ اڈ کرنگ آب ہاکار و کلا تیس بہ بیت ایشرا باز مردم کنت و باز مردم نہ کنت مگر انسان یل یان اید کہ کل مخلوق سجدہ کنت ہے بنیاد و سرماں ان اللہ یسجد کہ الخ و ہر چیز بہ و قی شان و روء سجدہ مرا لبت یا من فی الارض چہ بعد دومی "یسجد" مقدر و کنگ کسیت (قنبیہ) اشی و کون اولی آیت ربط ایشنت کہ جدا جدا سبانی مردم دت ماں و تا اختلاف دارنت حالانکہ اید کہ کل مخلوق خدا مطیع و تابعدار انت انسان کہ چہ اید کہ مخلوق و کثیر عقل مندان آرا لازم ات کہ آئی کل افراد چہ اید گرافی مقابل و زیات متفق بہ تین انت دل یعنی چہ سجدہ انکار کنگ و سر عذاب و حقار بوننت فل یعنی خدا تعالی ہر کس بہ آئی عملانی شوی ذیل کنگ بلوٹیت آرا چہ ذلت و جات و کنگان کئے بعزت و جاگہ و سرکنت کنت فل یعنی سیرماں ان الذین آمنوا و الذین هادوا و الصابئين الخ ہرچ فرقیانی ذکر بوت آکلان و حق و باطل و سر لوگ ردا و فرقی گوشت کنس یکے مومنانی ٹولی کہ آوقی رب و کل خبراں من و عن قبول دارنت و آئی حکمانی دیماسر بہ سجدہ و بارت، دومی

کا فرانی ٹولی کہ ماں آئی و سجدہ، نصاری، مجوس، مشرکین و منافقین و غیر ہم کل شامل انت کہ اشانی ربانی ہدایت قبول نہ کنت و بہ آئی فرمانبردار سیر سجدہ و نبرنت اے دوتیں ٹولیاں بہ و قی دعویائی ردا ماں بحث و مناظرہ و جنگ و قتال و دودہ ٹولیک گریے و مقابلہ ہم کنت چو شکہ ماں جنگ بدر و حضرت علی، حضرت حمزہ و عبیدہ بن الحارث رضی اللہ عنہم سہ کا فران عتبہ بن ربیعہ، شیبہ بن ربیعہ و ولید بن عتبہ و مقابلہ و در کنگ انت دیماسر دوتیں ٹولیاں انجام و بیاد فرما شینت و یعنی چو شکہ لباس انسان و بدن و مانیو شینت جہنم و آس ہے ڈولا ایشان احاطہ کنت یا کتہم، سچو شین چیزے و گداشاں پوشا ننگ بنت کہ اشان چہ آس و گرا سشی و باز زیات مارگ بیت۔ فل دوزخیانی سرگوں کہ ننگ جان و لہر و اتگیں آپ چہ ہر زار بجک بیت کہ اے آپ چہ دماغ و راہ و ماں لاپ و سر بیت کہ حرشی و تمان روت و سگداں مجنڈ جندہ بوان و در کنت بدن و سر برسی بھر و بہ آپ لگیت تو اے موقع و بدن و پوست گلاں در کنت و کسیت بد اشان بہ و قی اصلی جاور و وائر کنگ بنت ہر سہ ہے عمل بہ وجود و آیان بیت گلمنا نصحت جلد و ہم کد لہم جلود غیرھا لید و قوا العذاب (نساء) اللہم اعذنا من غضبك وعذابك۔ و یعنی ماں دوزخ و گت توس و وھد کشاں بوٹنت کہ چر دا و قی جزاء کبش انت آس و برا نر اشان چست کنت بد چہ اودا فرشتہ اشان آہنی گرز جنان و جہلا ہتر ماں کنت و اشان گوشگ بیت کہ دائمی عذاب و لذت و بخش انت کہ حرشی و شمارا عجم خلاصی نصیب بیت العیاذ باللہ و یعنی کون آرا شش و دوزخ قسما قسما نعمانی ظاہری بیت و پلسر ماں قطعت لہم ثياب من نار و دوزخیانی پوشاک و بیان بوت آئی بالمقابل ادا جنتیانی لباس بیان فرما شینت کہ اشانی پوشاک چہ ششم بیت حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت اے ڈولن فرما ننگ کہ اودا سہرت زبور و پوشاک معلوم بوت کہ لے (ہر دوتیں چیز بہ مردیں آدمان) ادا انت و سہرت و زبور اں سنگ ہمیشہ کا پوشا ننگ بیت کہ غلام و خدمت و چاکری و بدیکہ واجہ دوست بہ بیت تو ماں آئی دست و کر و ماں گچک بیت۔ (قنبیہ) ماں حدیث و سہرت کہ ہرچ مردیں

الدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ جانوراں و بازینے چہ مردماں و و دگر باز کس انت کثابت بوننگ آیان عذاب و من یھن اللہ فمالہ من ٹکر مہ ان اللہ یفعل ما یشاء و ہر یکہ اللہ آئی و رب عزت بکنت گرا نیستیل آئی و راعت دیو کے بیشک اللہ کنت ہر چیکہ لوٹیت و ہذین حصین اختصموا فی ربہم فالذین کفروا قُطِعَتْ اے دودعوی کنو کنت اڑت کنت ماں و قی رب و بارہ و قی نول ہاک منکر بوٹنت و بہ ک بیت لہم ثياب من نار یصب من فوق رؤوسہم الحیم و پر آیان گد آس و قی پر ریخت بہ آیان سر و لہر و اتگیں آپ لڑنت بہ ما فی بطونہم و الجلود و لہم مقامع من حدید و رخت چہ آئی و ہر چیکہ ماں آیان لاپ انت و پوست ہم و بہ آیان سرکوبی و گرز انت آسین و کلا ارا و ان ینخرجوا منہا من غیم اعید و اقیہا و ذوقوا ہر برا بوٹنت کہ در بکینت چہ دوزخ و بہ دلاپ لوگ چہ غیم بد و دیگ بنت ماں آئی و نہا و گوشت بنت کہ بکشت عذاب الحریق ان اللہ یدخل الذین امنوا و عملوا سوچکیں عذاب و بیشک اللہ داخل کنت ہما کساں کہ ایمانش آرت و نیکیں عملش الصلحت جنت تجری من تحتھا الانہر یحکون فیھا کنت، ماں باغاں کہ رشتنت چہ آیان چیرا جو زبور پوشا شینت آیان ماں اودا من اساور من ذهب و لؤلؤا و لباسہم فیہا حریر و مرور و آیان پوشاک اودا آبیشیم انت و وھدوا الی الطیب من القول وھدوا الی صراط الحمید و ہدایت دیگ بوٹنت چہ جوانیں خبر و فل و پربنگ بوٹنت پرتریف لگنیں خدا راہ و ان الذین کفروا ویصدون عن سبیل اللہ و السجد بیشک ہما کہ منکر بوٹنت و بند کنت چہ اللہ راہ و چہ سجد

آدے ادا ریشم و لباس پوشیت آئی ماں آخرت ریشم و گور و کت نہ کنت اگں پوشاک کافرے تو گدا ظاہر انت کہ آماں جنت داخل نہ بیت کہ جنتیانی پوشاک گور بکنت البت اگں مومنے بہ بیت تو شاید تاں یک مدے چہ ریشم و بھر کنگ بیت بداد ابد الابد گور کناں بیت و لا متناہی مدت و مقابل اے گونڈن زمانہ غیر معتبر ناگ بیت فل ماں دینا ہم کہ لا الہ الا اللہ گوشت قرآن و نعت خدا و تسبیح و تحمید کرت امر بالمعروف و نہی عن المنکر عمل کت ماں آخرت ہم کہ فرشتہ چہ ہر ننگ سلام سلام و توارے کنت و جنتی و ماں و تاگوں یک دومی صاف و بدگار تر ناں کنو کنت بیت یک یک جاک و صلوات بہ ناسیکی ہم نہ بیت و جنت و نعمانی سر خداوند کریم و شکر و احسان کنو کنت بنت مثلاً چوش گوشت لحمہ اللہ الذی صدقنا و وعدہ و اوردنا الارض۔ ماں سورہ فاطر و سہرت یحکون فیہا من اساور من ذهب و لؤلؤا و لباسہم فیہا حریر۔ و قالوا الحمد للہ الذی اذهب الحزن (الایہ) چرشی اے آیت و تفسیر ہم بیت نبی علیہ الروح و یعنی اللہ راہ دست جت کہ آئی نام اسلام انت اے راہ و ہم حمید انت و راہ و خدا بند ہم حمید انت یا راہ دست جت ہما جاگہ کہ اودا سر بوان مردم و خدا نعمانی شکر گرگ گپیت۔

وَلَمْ يَسْتَرْحَمْنَا هَذَا اِنْ خَصَمَانِ اخْتَصَمَا الْخَمْرُ مَوْسِنٌ وَكَافَرَانِ اخْتَصَمَا (جبرہ) ذکر اُتے ہیں کہ جہاں جاوران و ادایان فرما سینگ یعنی لھتے مردم ہا انت کہ آ گون تی گمراہی و گران ہم چہ دین دور دارند ایشاں لوشت کہ تمام ہم شخصہ اللہ راہ و کام جنوک بیت انکہ ہا مسلمان کہ گون تی بیخبر ہر اہی بی عمر و ادانگ نیت مکہ معظمہ و روگانت آتانی را ہش بست حالانکہ مسجد الحرام (یا حرم شریف) ہما حصہ کہ آگون مردمانی عبادت و مناسک تعلق دارند) یہ درساں کسان انت کہ اودا ہنمی مسافر ملکی و ملکی را جنگ عبادت کنگ و مساویا حقوق محل البت اگس چہ اودا کسے کنگ قابل ہست انت تو اہا کسانت کہ آپا شرک و ناشرک راں کنان اے مبارکس سر زمین و اے ادلی کنگانت (تنبیہ) بیوت مکہ و ملکیت و بیع و شرار و غیرہ مسئلہ یک جہاں مسئلہ است کہ آئی و جوانیں کیش و گوار ماں مع المعانی و غیرہ و کنگ بونگ ادا آئی بیان و موقع نہ انت وک یعنی ہر کس بہ زانتکاری و ماں حرم شریف و بالارادہ بے دینی و ناشری و تمام خبرے کنت آئی و بریشی زیادہ و گیشتر سزا دیگ بیت کہ دگہ جاگے و یہ چوشیں ناہود گیک راںی سزا دیگ بیت۔ چوشی آتانی احوال معلوم بکن انت کہ چہ دینی ظلم و ناشرک راں مؤمنان چہ اودا ایک منع کنت۔ وک گوسنت کہ کعبہ شریف و جاگہ چہ پیش و بزرگ انت پداواں دراجی متعاشی و نشان ہم پشت نہ کنت کنت حضرت ابراہیم و حکم

دیگ بوت کہ بیت اللہ بہ بندہ ہما عظمت اروکس جاگہ و نشان آرا سوچ دیگ بوت حضرت ابراہیم و تی چک حضرت اسماعیل و ہما ہی خانہ کعبہ بست (تنبیہ) مسی حرام و ذکر ہر سیرہ گوست ہے رد اکعبہ و بندگ و احوال و آئی و با بست و زیات اقوال بیان ہو تکت۔ وک یعنی اے لوگ و بنیا و خالص توحید و سزا یر بکن تمام شخصہ ادا آیان و اہید چہ اللہ عبادت و دگہ مشرک کاہ کارانی تہا گلا تیش بیت مکہ و کافراں اے رد اچہ عمل کت کہ اودا سے صد و شصت بت آورت و اے کنتش العیا ذبا اللہ کہ چریشانی نجاست و اچہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و خا خدا بہ دانیگی پاک و صاف کت فہ الحمد و المنة وک یعنی خالص بہ ہے مردماں بمانیت وچہ اے دگران پاک و صاف کنگ بہ بیت حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کہ ماں پیشی امتاں رکوع و رواج نہ ات اے خاصاں امت محمد صلی اللہ علیہ وسلم و نماز و ہست۔ تو خردات کہ دیم و مردم ایشاں آباد کونک بنت و فیہ نظر قائل وک و بدیکہ کعبہ شریف کعبہ (بندگ) بوت تو یک کو ہے و سر و بکت توان سیدنا ابراہیم و توار پر جنت کہ مردماں پہ شے سر اللہ و جہ فرض کنگ ج و و تا بر سین ات حق تعالی و اے توار ہر طرف ہر یک رو ہے و سرکت (بلاشبہ جو شکہ مروجاں ماماں امریکہ یا ما ہندوستان لندن و آواز و اشکین) ہر کس و نصیب جہ مقدرات آئی و روح و بلیک کت اے عاشوق و چیرس اشکر و سوزما انت کہ ہزارانی حساب انسان یا پایاد زحمت کشان حاضر بنت وچہ سک باز دور دراجیں جاگہاں سوار توان کانت سفر جان راہ و تران مہری زند و پند بنت وچہ دار و لاغر ترنت بلکس عوما حاجیاں جوانیں شتر چہ کجا دست کپنت ہے لاغریش اشترانی سر و و تی منزلان تران بنت۔ اے چوش بگوش قاجار ابراہیم علیہ السلام و و عا و قبولیت و اثرانت آئی وچہ خداوند ذوالجلال و لویت فاجعل اشدہ الناس تھوی (اللہم ابراہیم علیہ السلام) وک اصل مقصد و دینی و اخروی نفع و سیت و حاصل کنگ انت مثلاً جہ و عمر وچہ دگہ عبادتاں خداوند ذوالجلال و دشنودی حال کنگ وپہ روحانی بودناکی و اعلی و بالا تیں جاگہاں فائز بوگ بے برے مزین شانیں اجتماع (مخفی) و رد و بانیں سیاسی ہمدنی و اقتصادی فائدگ موہ ہم حاصل بیت کنت باید انت کہ عقل مند اے

اقترب للناس ۱۴

۵۲۳

الح ۲۲

الْحَرَامُ الَّذِي جَعَلَهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ
حرام و ہما کہ آڈیں کنگ بہ درستیں مردماں برابرنت ہود و نہند وک وچہ در اکیوت

وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظِلْمٍ نُّذِقْهُ مِنْ عَذَابِ الْعِيمِ
وہر سیکہ بلوئیت ماں اودا چوٹیں راہ گون ظلم و گریہا چاشنین آئی و راچہ دردناکس عذاب وک

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا
ووقتیکہ نشانیں دات ابراہیم و جاگہ خانہ کعبہ وک پہلے شرط کہ شریک مکن گون بہ چہین وک

وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ
و پاک بکن سنی لوگ و پہ طواف کنوکاں و اوشتوکاں وپہ رکوع سجدہ کنوکاں وک

وَإِذْ نَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رَبِّكَ رُوحًا نَدِيمًا
و پہ جہ کانت تھی نیگا پیاد گہا و سوارا پہ ہر لاغریش ہشتانی

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا مَسَاجِدَ اللَّهِ مَتَاعًا لِلْفِرْسِ وَلَا لِلنَّاسِ جِئْتُمْ هَٰذَا مِن دُونِ اللَّهِ لِتَصْلُوا مِن بَيْنِ يَدَيْهِ فَاذْكُرُوا
کانت چہ ہر دوریں راہاں وک تاکہ حاضر بنت پتی فائدہ یاں وک و یاد بکنت

أَسْمَاءَ اللَّهِ فِي آيَاتٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَأَيْتُمْ مِنْهُمْ مِنْ بُحِيمَةٍ
اللہ نام و چلتے روح معلومیں (حلال کنگ وقت) پہ کنگد ایں چار پادانی سراجا وکانت

الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْبَأْسَ الْفَقِيرَ
آیاں اللہ وک نون بورات چہ آیاں و بوراں ات بد حالیں فقیراں وک زندا بیدانت دور بکنت

تَفَتُّهُمُ وَلِيُؤْفَوا ذُرِّيَّتَهُمْ وَلِيُطَوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ
وکی چلان و دور بیا رنت وکی قولان و طواف بکنت و تری خانہ وک

ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعْظَمْ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ
خبر ہمیش و ہر سیکہ تعظیم بکنت اللہ احکامان گرا اے پہ آئی و شر ترانت آئی و رب و گور وک

أَحَلَّتْ لَكُمْ الْأَنْعَامَ إِلَّا مَا يُشَلَىٰ عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ
حلالنت پر شما چار پاد وک مگر ہما کہ دانگ بیت پہ شے سرا وک نون دور بدارت و تاچہ گندگی

منزل ۳

نکستہ ہم نہ انت وک چہ آیام معلومت و مراد لہتیں و گور و قربانی و سے روح مراد انت بہر جاور مرے روحا اللہ و ذکر مزین فضیلت دار و کنت۔ یہ بیان و حیرا خاص طورہ اے ہم داخل انت کہ قربانی و جانور ان حلال کنگ و و ہدہ اللہ نام اگرگ بہ بیت و بسم اللہ واللہ اکبر کنگ بہ بیت ماں چوشیں مبارک تیں روحاں شر ترعیل ہمیش انت اللہ نام و سزا دیگ کنگ وک لہتیں کافراں خیال ات کہ قربانی و گوشت و قربانی کنوک موارت اے خیال و اصلاح فی کت کہ شاقربانی و گوشت و ت ہم بورات و سنگت و اجاباں ہم بدنت و بے درس محتاجا ہم بوراں ات وک چہ اودا کہ لبیک گوشگ بنا کنت، سراں ترانت، ناخن نہ جنت، موداں تیل نہ جنت، بدن و سر دوز غبار جاگہ کنت جان و باز لگاشاں غسل نہ کنت یک عجیب شقانہ و مسانہ احوالے اشانی بیت۔ نون و ہی تاریخ وچہ بندشاں و تارا آڈ لو کنت موداں ترانتاں غسل کنت ددھتگیں گران پوشنت و بہ طواف زیارت سرگرت ہر کس و قربانی کنگی انت ساری و قربانی وک کنت۔ وچہ دینی متا پورہ کنگ و مراد ایش انت کہ پہ وکی مرادانی تمامی و ہر چہ متشش متنگ آڈ پورہ یکنت اصل منت اللہ یکنت و دگہ کس و نہ انت لہتیں و نزدیک چہ "نذور" و لفظ مناسک جہ و واجباں مراد انت و بہتر ہے معلوم بیت واللہ اعلم (تنبیہ) عتیق و معنی قدیم و کوہنیں انت و لہتے و گور بیت العتیق پیشکا گوشت کہ پہ اے لوگ و ہر پاد کنگ ہر طاقتے سرا لک کنت حق تعالی آڈ اکا میانی نہ دنت تا آنکہ وک آئی جہ

جست کنگ مطلوب و منظور بہ بیت و لا یعنی حرامی جزاں گران سبحان و دل کنگ یا اللہ پاک ہر چیزے احترام قابل قرار دانگ آیانی ادب و تعظیم قائم دارگ مزین خوبی و نیکی و گیت ایت کہ آئی اسرارہ جوان بہیت۔ ماں محترمیں چیزاں قربانی و جانور، بیت اللہ، صفا و مروہ، منی، عرفات، مساجد، قرآن کریم بلکین تمام الہی احکام و اوارانت۔ گون خصوصیت ادا مساجد الحرام و ہدی و جانور و تعظیم و سزا زور پر دیگی انت کہ خدائے واحد و یاد کنوکان بہ اودے منع ممکنست و نہ بہ قربانی و اہست گیں جانور ان واپس ہم دیگ و سراجو بکینست بلکین مزین بھائیں و پرز و ریں جانورانی قربانی کنگ بہ بیت و لا یعنی اشانی ذبح کنگ و حکم تعظیم حرمات اللہ و برخلاف نہ انت بہرچاہہا و اھندے کہ یک چیزے بہرمت بیان کنگت بہ ہمائی اجازت و وہ ہمائی و نام و سزا آثر اقربان کنگ بیت و لا یعنی ہما جانورانی حرام بوگ کہ وقتا فوقتاً شمارا آاشکنا ٹینگ بوکنت چوتہ آایانی ہمیش و گوار ماں سورہ انعام و گوشت آایان برہما حلال نہ انت۔

ہمے صفحہ و فوائد: و لا یعنی جانور اللہ مخلوق و ہمائی مال انت چہ ہمائی اجازت و بہ ہمائی نام و ذبح کنگ بنت و ہمائی و کعبہ نیاز بہیت کنگت

ہر جانورے کتا یک پتہ و نام و ذبح کنگ بہ بیت آ مردار بوت اسے ہمیں شرکی کاراں و چسلیں کارا بہ ہیز کنگ آئی انت وک دروغیں خبر چہ زبان و کتگ، دروغیں گواہی دیگ اللہ پاک و سپید انگیں جانور و غیر اللہ نامزدکنان ذبح کنگ یک چیزے و بغیر ہر شرعی دلیل و حلال و حرام کنگ درست مان "قول الزور" و شامل انت۔ "قول الزور" و ہدی و اندازہ جرحشی و جنگ بہیت کنت کہ حق تعالیٰ و آرا داگوں بشک و ہماہی و ذکر کرتگ و دگر جابے ارشاد بوت و آن لشکر کو اللہ ما لم یزل بہ سلطاناً و آن تقولوا علی اللہ ما لا تعلمون (الاعراف، ۳۶) ماں حدیثاں واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم گون مزین ترندی ایشرا منع کر تگ و لا یعنی چہ ہر بھنات و کثران و بہ اللہ و نیگا رجوع بکن ات شے تمام افعال و نیات بالکلیہ بلا شرکت غیرے خالص بہ خدائے ذات و بوگ لوٹنت۔ وک اسے شرک و یک مثلے بیان بوت کہ آئی و خلاصہ جوش انت کہ توحید یک مزین اعلیٰ و بالا نیں مقام ایت آئی و یل دیان و وہرے انسان یک مخلوق و دیاسر بہ سجد و بارت تو و تی جند و ذیل کنت و آسمان توحید پستی و نیگا و تارا چکل دنت ظاہر انت کہ چہ اینکے برزی و کپکا اسلامت پشت نہ کسیت نون یا و واہگانی وردی نیں کار و مردار خویش جانور چہ چاریں طرفاں آئی و بوٹیاں سندان و رنت یا لعینیں شیطان یک تیز گواتے و طوفان و ہما آئی و بال دنت ویداں یک تہنجیں کھڈے و تہا چکل دنت کہ اودا آئی ہڈا کس و سیت ممکنست یا جوش بگوش کہ ماں مثال و دو قسم و مشرکانی احوال بیان بو تگ ہرچ مشرکے کہ ماں و تی شرک و پھتہ نہ انت مذہب مذہب انت کدی یک نیگے لیٹ وارت کدی دومی نیگا لیٹت انت "فخطفہ الطیر" و، و آشرکے کہ آماں و تی شرک و پختہ و حکم انت آ "تھوی بہ الریح فی مکان سحیق" و مصداق انت۔ یا چہ "فخطفہ الطیر" و چہ مردمانی دست و ہلاک بوگ انت و چہ تھوی بہ الریح فی مکان سحیق" و مراد و تی طبعی موت و مرگ انت۔ اکثر مفسراں چہ چرے و جہ تشبیہ و ردائے ڈولیں احتمالان و بیان کرتگ۔ بلے واجہ شاہ صاحب نشہ

اقترب للناس ۱۴

۵۲۳

الحج ۲۲

مَنْ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الثُّرُورِ ۝ حُنْفَاءُ لِلَّهِ غَيْرَ

بستانی وک و پر ہیز بکن ات چہ دروغیں خبر وک خالص بکن ات بہ اللہ نہ کہ

مُشْرِكِينَ بِهِ ۝ وَمَنْ يَشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَانَ آخِرُ مِنَ السَّمَاءِ

شریک بکن ات گون آئی و ہر کسے کہ شریک بکنت گون اللہ نون، پنچو شنت کہ بہست کپت پر آسمان

فَتَخَطَفَهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوَىٰ بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ۝

پیدا چلا پست آئی و را (مردار و ریں) ہم غایا جرت و وروات گوات و ماں یک دوریں جابے وک

ذَٰلِكَ ۝ وَمَنْ يُعْظِمِ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ۝

خبر بہشت و ہر کسکہ تعظیم بکنت اللہ دین و یاد گار آئی گرا و آچہ دلائی پر ہیز گاری انت و

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ يَحْمِلُهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ۝

پر شہماں چار پاداں بازیر فائدہ بہست تا یک وقتے مقرریں، رندا آئی و حلا کر کنگ و جاگہ خاند کعبہ و نزدیک انت و

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِّذِكْرِ اللَّهِ وَكَرُوا السَّمَاءِ عَلَىٰ مَا نَزَّلْنَاهُمْ

و بہ ہر امت و ما مقرر کنگ و شرابی تا کہ جگرت اللہ و نام و بہ ہر حلا کر کنگ سر کنگ گد میں چار پادیاں

مِّنْ بُهْمٍ مِّنَ الْأَنْعَامِ فَالْهَكَمُ إِلَٰهُ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلَبُوا أَلْو

ہاکہ ما آیان و دانگنت۔ نون شے خدا یکس خد انت، نون ہمائی و حکم و بہشت۔ وک و

بَشِيرٍ مِّنَ الْغَيْبِ ۝ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَ

خوشخبری بدے عاجزی کنوکان وک ہاکہ و قیے اللہ نام گرگ بہت گرا اترس ماں آایانی دلاں بندیت، و

الطَّيْرِ عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمُ مِنَ الْقِيمِ الصَّلَوةِ وَمِمَّا

صبر کنوکان بہ ہر سکیے کہ آیان و سیت وک و قائم دار و کاں نماز و

لَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۝ وَالْبَدَن جَعَلْنَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ

مٹے و انگیں چیزاں خرچ کنگت و کعبہ و نیاز و ہشت کنگتیں پر شہماں اللہ دین و یاد گاراں

لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَادْكُرُوا اللَّهَ عَلَيْهَا صَوَافٍ ۖ فَإِذَا وَجَبَتْ

ماں آئی و تہا شے فائدہ انت۔ نون بگرت آایانی سزا اللہ و نام و بہ ہر قطارش بو شاریاں ات۔ پدانوں قیے کر کپنت

منزل ۴

کنت کہ ہر کس و نیت یکیں اللہ و سزا انت آ قائم مانیت جابکہ نیت ٹگل گل بوت آ درست آئی و (پریشان کنان و) راہ و نیم و چلا پست۔ و لا یعنی شعائر اللہ و تعظیم ماں شرک و داخل نہ انت ماں ہر کس و دل و پر ہیز گاری و معنوں و خدائے واحد و ترس بہ بیت آ خدائے نام و نیگ و منسوبیں چیزانی ادب ضرور کنت اسے ڈولیں ادب شرک نہ انت بلکین چہ خاصین توحید و علامتان انت کہ خدائے عاشق ہر ہما چیز و قدر و کنت کہ آ بالخصوص بہ ہمائی نیگا منسوب بہ بیت وک قدیمی لوگ بیت اللہ شریف انت و اداشاید توسعاً۔ تمامیں حرم مراد انت یعنی چہ اشتر، گوگ، پس وغیرہ و شہماں سوت حامل کت کن ات مثلاً سواری بکن ات، اشانی شیراں بنوش ات، نسل و قائم بدادرات، ہشتم وغیرہ و بہ و تی کاراں کار پرز بکن ات مگر اشان و شہماں داں ہما و ہدی کت کن ات کہ اشان و ہدی جوڑ مکن ات، ہدی جوڑ کنگ و رند چریشاں انتفاع (ابیدہ سکیں و زگی و)

کت نہ کن ات۔ نوں وایشی عظیم الشانیں اُخروی فائدہ ہمیشہ انت کہ کعبہ و گور اشان و بران و خدا تعالیٰ و نام و سر اقر بانس بکنت۔
و یعنی اللہ و نیاز و خاطر دلو تان و قربان کنک ہمک آسانی دین و تو کا عبادت قرار دیگ بوتگ اگی اے عبادت و غیر اللہ و نیاز و خاطر
کن ات تو اے گوشگ بیت کہ جیشی و پر ہنسک ضروری انت۔ موحّد و کارائش انت کہ قربانی و تہنا بہ ہما خدا و نام و بکنت کہ بہ آئی و
نام و قربانی کنگ و ماں تمام شریعتاں حکم دیگ بوتگ جرائی حکم و در سبیت۔ و یعنی ہما مردمان و خدا وندی رضا و بشارت باشکنا تین کہ
ایو کا ہما یکیں خدا و متو کنت، ہما ئی و دیم و سر و سجدہ و برنت یہ ہما ذات و سر اشانی دل و قرار حاصل بیت و چہ ہما ئی جلال و جبروت و اشان
مدام تر سنت و یعنی سکی و سوریانی و ہد و گون صبر و جو افر دی و برداشت بکنت کتام سکی یہ گندان و قدم چہ حق و راہ و لکل مورنت
و داں بیت اللہ و سر لوگ و خاطر راہ و مزین
اڑ و جنجال دیم کا بیت، سفر و دوران و اکثر غازی
قضا لوگ و فکر دل و سوار بیت مال ہم باز
خرچ کنگ کسیت شاید ہے مناسبت و اے
اوصاف و احوال ادا بیان فرما بکنت۔
ہم صفحہ و فوائد :

و پیش و مطلق شاعر اللہ و تعظیم کنگ و
بیان ات نوں صاف صاف و بیان کت کہ اشتروغہ
قربانی و جانور اں ہم ماں شاعر اللہ و داخل انت
کہ اشان و گون ادب و قربان کنگ و تو کا یہ شہا باز
دنیاوی و اخروی خیر انت تو عام و دستور و رو باید
انت کہ اللہ و نام و گران و اشان و ذبح بکن ات بالخصوص
اشتر و خوب ترس و ذبح و نمونہ شجرائت کہ آثار قبلہ رخ
اوست تاربان و ویک دستے راستیں یا چیں گون ساد
و غیرہ و بنڈان سنگ و پتی بکنیں و ہد یکہ تہا میں خون
در رچنت و آکسیت گڈ ایشرا مجتہد کنان کار و
بجین و اگن اشتر زیات انت تو آیان و قطار و سرا
اوشتر رنگ لوٹیت و اے محتاج و دو قسم و
بیان بوتنت یکہ ہما انت کہ گون صبر و شنگ سوال
نہ کنت کمیں بر سیتی تو قناعت کنت دومی ہما انت
کہ بے قرار ہو ان و سول کنت چیزے دست و
بجپتیں تو ہم یہ قرار و نہ نندیت و یعنی اشان
ہمیں کر مزین جانور انت کہ چہ شاماں جون و قوت و
سگ زیات انت بلے اشان و بہ شے قبضہ دات کہ
شما چہ اشان قسم قسم و خدمات گپت کن ات و پدا
بہ اردانی اشان و ذبح ہم کت کن ات اے خدا و
مزین احسانے کہ آئی و شکر گرگ لوٹیت نہ اے کہ
شکر کنان و ناشکری بکن ات۔ وک مریشی و
قربانی و اہل فلسفہ بیان فرما بکنت یعنی جانور ذبح
کنان و ایو ک و گوشگ و ورگ یا وارینگ یا آئی
خون ریچک و چہ شمارا اللہ و رضا گدی حاصل بیت
نہ کنت و نہ اے گوشگ خون چست ہو ان و بہ آئی و
بارگاہ و سر بیت بلکیں آئی و گور شے دل و تقویٰ
و ادب و بیت کہ چہ پیس و زردلی و جوش و محبت و
گون و یک قیمتی و پاکیزہ ترس چیزے چہ ہما ئی و اذن و
بہ ہما ئی و نام و سر آئی و بیت و نرنگ بران

و جُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْقَائِمَ وَالْبَعَثُ كَذَلِكَ

یہ کتب و گور اوردات چہ آیان و دوارین ات سوال نکون کیں فقیراں و پند و کان و ہے ڈول و
سَخَرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۵۰ لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومُهَا وَ

شے حکم و چیرا میں کنت آجا نور تاکہ شامگر بکرت و نرسیت اللہ و آیان گوشت و
لَا دِمَآؤُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا

نہ خون
لَكُمْ لِيُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ۵۱

کنت تاکہ اللہ بہ بزرگی یاد بکن ات بہ اے خبر و کہ ہدایتی دات شمارا و مژدہ بدہ نیکان و بے شک
اللَّهُ يَدْفَعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ

اللہ کلینیت و دشمنان چہ مسلمانان و
كُفُورٍ ۵۲ اُذِنَ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ

ناشک و و حکم دیگ و (غزوات) پہا کساں کہ کافروں آیان جنگ کنت چکہ آیان سر اظلم ہوگ و و اللہ
عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ۵۳ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ

بہ آیان مدت دیگ و قادر انت و ہما کہ در کنگ بوتنت چہ وئی لوگاں ہیج گت ہے نیستیں
إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ

بغیر چہ اے کہ گوشگت کہ مٹے رب اللہ انت و اگر دور مکتیں اللہ و مردمانی زور بہتے و بہ دگ
بِبَعْضٍ لَّهَدَمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ

بہتے دست و گور اپر و شگ بوتنت در ویشانی چہ غانہ و نصار الیانی عبادت و بہو الی عباد غانہ و سلمانی مسیت
فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَكِنْ صَرَّفَ اللَّهُ مِنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ

کہ ماں آیان تہا اللہ و نام و گرگ بیت باز و ضرور اللہ مدد کنت ہما کسے و کہ اللہ و مدت و کنت۔ بیشک اللہ
لَقَوًى عَزِيزٌ ۵۴ الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ

نہ بردست انت زور اک انت و ہما کسا کہ اگر حکومت بدیں آیان و ماں زمین و گور اقامت دارنت نماز و

قربان کن ات جوش و گوش کہ چہے قربانی و شہا ظاہر کنت کہ ماوت ہم ہے ڈول و تی راہ و قربان لوگ و تیاریں۔ پس ہے ہما تقویٰ انت کہ آئی و ذکر ماں
وَمَنْ يُعْظَمْ شَعَائِرُ اللَّهِ فَأَنَّهُمْ تَقْوَىٰ الْقُلُوبِ ۵۵ کنگ بوتگ ات چہ آئی و برکت و خدا و عاشق و حق حقیقی محبوب و ورنودی حاصل کت کنت۔
و یعنی بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ تَوْشَان و ذبح بکن ات و خدا و شکر ادا بکن ات کہ آئی و وئی محبت و عبودیت و
ظاہر کنگ و بردا چو نہیں راہے سوچ دات و یک جانورے و قربانی و بزان شے وئی جند و جان و قربانی و قائم مقام جوڑ کت۔
و ماں ات الَّذِينَ كَفَرُوا يَصْطَدُونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ هَاكَافَرَانِ ذَكَرَاتُ كَمَا آيَاتُ مُسْلِمَانِ ۵۶ چہ حرم شریف و
زیارت و حج و عمرہ و مہن کر تلک میاچی و مسجد الحرام و گون آئی تعلق داریں جا گہانی تعظیم و ادب و حکمان و بیان فرما بکنت نوں پدایشی مضمون و

نیمگہ دیم گور کنگ بوتگ۔ یعنی مسلمانان دلمج بہ بنت اللہمے زوتاں چہ آیانی راہ و دشمنان و گارو گسار کنت، دان مسجد الحرام و سر لوگ و آئی بابت و حکمانی تحیل و ردایچ مخالفانہ بندش باقی نہ مانیت انشاء اللہ بے خوف و خطر و حج و عمرہ ادا کنت چوش بگوش کہ ماں و بَشَرِ الْمُؤْمِنِينَ و ہرج بشارت و دیگر حکم ات چرایاں یک بشارتے ہے بوت۔ و یعنی دغا باز و ناشکران و اگر داں یک خاصین مدتے مہلت دیگ بہ بیت تو چوش گمان مبرات کہ اللہ تعالیٰ آیان و دوست داریت، اے مہلت چنت مصلحت و حکمانی بنا و ردایت گڈی انجام ہمیش انت کہ اہل حق غالب بہت، و باطل و سر و ہٹ کنوکان و چہ راہ و صاف کنگ بہ بنت و دانکہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ماں مکہ و موجودات حکم ہمیش ات کہ کافرانی سگیاں سرا مسلمان صبر کنت و وقی دست و بدارت۔ چنانچہ آیایں داں سیزدہ سال سگ تو رینو کیں ظلم و ستانی مقابلہ و ردایچ مٹیں صبر و تحمل پیش داشت۔ و ہدیہ مدینہ "دار الاسلام" جوڑ بوت و مسلمانانی گونڈیں جماعت یک پچائیں بنبلاھے و سرا جمع بوت تو مظلومیں مسلمانان کہ کافراں مدام گول ایشان جنگ کر تگ، اجازت رست بلکین حکش بوت کہ اے ظالمانی سرا زحم و کار مرز بکنت و وقی راج و مذہب و حفاظت بکنت۔ ہمے ڈوہیں باز آیات ہما دور و نازل بوتنت۔ و یعنی بہ وقی نفرانی کمی و بے سرو سامانی و چہ پریشان مہبت، اللہ تعالیٰ چہ وقی قدرت و اے کتیں شجایں مردمان و دنیا و فوج و حکومتانی سرا غالب کنگ تو نیت۔ و حقیقت و اے یک شہنشاہ طرزے و مسلمانانی نصرت و امداد و وعدہ ات چوشکہ ماں دنیا و بادشاہ و ہستی دار و کیں مردم بہ وعدہ و موقع و وقی شان و مژاداری و ظاہر کنگ و واسطہ ظاہر کنت کہ البت تی فلاں کار و من کت کناں۔ شاید اے سر حال (عنوان) پیشکا اختیار کنگ بیت کہ دیم و مردم بزانت کہ بہ چوش کنگ ماچہ و کہ کسے و مجبور نہ ایں ماہر چیکہ کنگ بلوٹیں آٹر اما چہ وقی اختیار و مرضی و انجام دتیں و یعنی مسلمانیں مہاجر ان کہ ایشان چہ وقی لوگ و جاگہاں در کنگ بوتنت ایشان حج گناہے نہ کر تگت و نہ ایشان سرا کسے و دعویٰ ہست ات ابید چرے گپ و کہ ایشان تہنا یکیں خدا و وقی رب پر چاگوشت، خشت و ڈوکانی عبادت پر چانہ کنت۔ چوش بگوش کہ ایشان سرا شدہ در ستاں مستریں الزام ہمیش انت کہ ایشان و تارا چہ اے دگراں بستگ و یکیں خدا ایش قبول کر تگت و یعنی ماں کتام و ہد و کتام جاورد ہم یک جماعت و گوں دومی جماعت و جنگ کنگ و اجازت مہبت تو اے اللہ تعالیٰ و فطرت و قانون مزین خلاف ورزی بیت۔ آئی و اے دنیا و نظام ہے ہما بر جاہ داشتگ کہ ہر یک چیز یا ہر شخص یا ہر جاعت و مقابلہ و بہ وقی ہستی و بر جاہ دارگ و واسطہ جنگ و چوپ و بنا بکنت اگر چوش مہبتیں و سیک و اللہ تعالیٰ بہ وقی جماعت و زوران و بدی و مقابلہ و لک مکتیں نور و زمین و نیکی و نام و نشان پشت نہ کپتگ ات بے دین و ناشریں مردماں کہ ہر دور و اشانی تعداد زیات بوتگ تمام مقدس جاگہاں و یادگار ان و چہ روئے زمین و گار و گسار کر تگت یک عبادت گاہ مثل خانقاہ مسجد یا مدرّہ محفوظ نہ مانگت پیشکا ضروری بوت کہ بدی و طاقاں توری ہر قدر و تارا یکجا جمع بکنت چہ قدرت و جانب یک و ہدیہ مہبت و ہدیہ چہ نیکی و پاکیں دست و بدی و آرش و مقابلہ کنا تینگ بہ بیت و حق تعالیٰ و وقی دین و مدد کنوکان و موت مدت دیان و آیان و حق و صداقت و دشمنانی سر و غالب بکنت بے شک آذات مہبت کر قوی و زبردست انت کہ چہ آئی و امداد و اعانت و پد، کمزور و چہ کمزور تر یں چیز مزین مزین طاقت دار و کیں ہستیان و شکست دات گت کنت۔ بہر جاورد و ہدیہ مسلمانان و بہ ظالمیں کافرانی مفت بلہ و جہاد و قتال و اجازت دیگ قدرت و ہے قانون و روئے ات و اے ہما عام قانون انت کہ کتام عقل مندے نتونیت کہ آئی و انکار و بکنت۔ اگر مدافعت و حفاظت و اے قانون مہبتیں تو ماں وقی دور و نہ عیسائی راہبان و عبادت جاہ پشت کپتگنت و نہ نصاریانی کلیسا و نہ یہودیانی معبد و نہ مسلمانانی مسیتاں سلامت مانگنت کہ ماں اودا خدا و عبادت و بندگی گوں کثرت و انجام گریت اے بد دینیں مردماں اے تمام عبادتجاہان و پروشان و کروجاں و گوں زمین و ہر و ہر کر تگت پیشکا اے عام قانون و روئے مناسب ہمیش ات کہ مسلمانان و گوں کافراں جنگ و اجازت دیگ بہ بیت۔

و اے ہمارے مسلمانانِ بیان! انت کہ بہ آسانی سرِ اظلم بوت و آیاں چہ دتی لوگاں بے لوگ کنگ بوتنت یعنی خدا ایشانی مدد ۲۲ پرچہ نہ کنت کہ اے یک ہنچیں قوم ایت کہ اگر ایشا زمین ۲۱ بادشاہت بدتیں بد ۲۲ ہم ایشاں چہ خداوند کریم ۲۳ غافل نہ بنت کہ ایشاں دتی جذبہ بدنی و مالی نیکیاتی تو کا مشغول دارنت و ایدہ گران ۲۴ ہم بہ ہے راہ ۲۵ گام گنجگ ۲۶ واسطہ جہد و کوشش کنت چنانچہ حق تعالیٰ ایشاں ۲۷ زمین ۲۸ حکومت بخشش و ہرج پشیشی گونی ۲۹ کنگ بوتنت احراف بحرف راست بوت فلتہ الحمد علی ذلک ۳۰ و یعنی چو نائی مروچی مسلمان کمزور و کا فر غالب و قوی گندہ کا کانت بلے اللہ ۳۱ قبضہ ۳۲ اے اختیار بہست ایت گدہ سر ۳۳ ایشاں سوب مند و غالب بخت یا مطلبی چوش ایت کہ اے امت خدا ۳۴ دین ۳۵ قائم دارنت داں یک مدتے ۳۶ پیدا و اوجہ خدا ۳۷ عزانت کہ ہے بیت و ک کہ بہ ایشانی نیمکا حضرت شعیب علیہ السلام پیغمبر دیم ۳۸ دیک بوتنت و ک یعنی سر ۳۹ قبطی قوم ۴۰ و ک یعنی گوں مسلماناں سوب مندی و نصرت ۴۱ ہرج وعدہ ۴۲ کنگ بوگا شنت کا فراں دتی موجودہ قوت و کثرت ۴۳ سر ۴۴ اہل کنان ۴۵ آیان ۴۶ دروغ ۴۷ بن ۴۸ ممکنت ۴۹ ہرجا کہ ۵۰ خدا ۵۱ مہلت ۵۲ دیک ایت پشیشی قومان ۵۳ ہم خدا ۵۴ چند ۵۵ روح ۵۶ مہلت ۵۷ سر ۵۸ ارد ۵۹ دوران ۶۰ دتی پیغمبر ایشاں ۶۱ دروغ ۶۲ بند کنت ایت گدہ سر ۶۳ او بدیکہ گزمتار کنگ ۶۴ بوتنت ۶۵ تو چمان ۶۶ شانک ۶۷ بدے ایت کہ آیان ۶۸ حشر ۶۹ چونکائی بد ۷۰ بوت و خدا ۷۱ چہ دتی عذاب ۷۲ ترس ۷۳ پیش ۷۴ داران ۷۵ آیان ۷۶ ناشریں ۷۷ کارانی ۷۸ سر ۷۹ ہرج ۸۰ انکارے ۸۱ ظاہر ۸۲ مائیت ۸۳ آچونکائی ایشانی دیا ایت ۸۴ ماں ۸۵ دیمی ۸۶ آیت ۸۷ قدرے ۸۸ تفصیلی بیان ایت ۸۹ و ک یعنی بنیاد ۹۰ سر ۹۱ گام ۹۲ پیسیر ۹۳ بانان ۹۴ ایش ۹۵ کثنت ۹۶ بد ۹۷ دیوار ۹۸ ورنہ ۹۹ در اہیں لوگ ۱۰۰ جاگہ ۱۰۱ گڑان ۱۰۲ بان ۱۰۳ چٹا ۱۰۴ سر ۱۰۵ سر ۱۰۶ بوتنت ۱۰۷ مریشی ۱۰۸ آیان ۱۰۹ سر ۱۱۰ و چربیک ۱۱۱ نقشہ ۱۱۲ کنگ بوت ۱۱۳ و ک یعنی چانان کہ بریشانی سرا ۱۱۴ مزین ۱۱۵ مخلوقے ۱۱۶ پہ آب ۱۱۷ کنگ ۱۱۸ جمع ۱۱۹ بوتنت مروچی ۱۲۰ اودا کسے ۱۲۱ دتی ۱۲۲ ڈول ۱۲۳ ماں ۱۲۴ جات ۱۲۵ لوچان ۱۲۶ کنوے ۱۲۷ موجودہ ۱۲۸ انت ۱۲۹ وزن ۱۳۰ مزین ۱۳۱ پختہ ۱۳۲ نہیں ۱۳۳ بلند ۱۳۴ بالائیں ۱۳۵ چون ۱۳۶ کنگیں ۱۳۷ محلات ۱۳۸ ویرانیں ۱۳۹ ڈمب ۱۴۰ ڈول ۱۴۱ باقی ۱۴۲ مانگنت ۱۴۳ کہ مریشاں کسے ۱۴۴ نندوک ۱۴۵ نہ انت ۱۴۶ و ک یعنی ۱۴۷ ہما ۱۴۸ تباہ ۱۴۹ بوتنگیں ۱۵۰ جاگہانی ۱۵۱ ڈمب ۱۵۲ گندان ۱۵۳ کدی ۱۵۴ غور ۱۵۵ فکر ۱۵۶ کنت ۱۵۷ و ک ۱۵۸ نہ راستیں ۱۵۹ گب ۱۶۰ ماں ۱۶۱ ایشانی ۱۶۲ دل ۱۶۳ شنگت ۱۶۴ و ہم ۱۶۵ گوشان ۱۶۶ ایش ۱۶۷ بچ ۱۶۸ بوتنگنت ۱۶۹ و ک یعنی ۱۷۰ چہ ۱۷۱ چان ۱۷۲ گندان ۱۷۳ اگں ۱۷۴ گول ۱۷۵ دل ۱۷۶ غور ۱۷۷ و فکر ۱۷۸ نہ کنت ۱۷۹ تو چوش ۱۸۰ بزبان ۱۸۱ کہ آیان ۱۸۲ بچ ۱۸۳ ندیست ۱۸۴ ملی ۱۸۵ توری ۱۸۶ آیان ۱۸۷ ظاہری ۱۸۸ چم ۱۸۹ بچ ۱۹۰ بہ بنت ۱۹۱ لیکن ۱۹۲ دل ۱۹۳ چٹان ۱۹۴ کورنت ۱۹۵ ودر ۱۹۶ حقیقت ۱۹۷ نہ زیات ۱۹۸ خطرناک ۱۹۹ کوری ۲۰۰ ہمارا ۲۰۱ انت کہ دل کور بہ بنت (العیاذ باللہ) ۲۰۲ و ک یعنی ۲۰۳ عذاب ۲۰۴ یقیناً ۲۰۵ بہ ۲۰۶ دتی ۲۰۷ و ہدے ۲۰۸ کیت ۲۰۹ کلاگ ۲۱۰ گرگ ۲۱۱ و چہ ۲۱۲ شہزاد ۲۱۳ ودر ۲۱۴ ودر ۲۱۵ بند ۲۱۶ بکشک ۲۱۷ اشتاپ ۲۱۸ کاری ۲۱۹ فضولیں ۲۲۰ گت ایت ۲۲۱ و ک یعنی ۲۲۲ شے ۲۲۳ ہزار ۲۲۴ سال ۲۲۵ بہ ۲۲۶ آئی ۲۲۷ گور ۲۲۸ ایک ۲۲۹ روچے ۲۳۰ ہر ۲۳۱ برانت ۲۳۲ پشوش ۲۳۳ کہ گندہ ۲۳۴ گار ۲۳۵ مروچی ۲۳۶ ماں ۲۳۷ آئی ۲۳۸ قبضہ ۲۳۹ انت ۲۴۰ ہزار ۲۴۱ سال ۲۴۲ گوزگ ۲۴۳ بد ۲۴۴ ہم ۲۴۵ ہما ۲۴۶ ہم ۲۴۷ ناں ۲۴۸ آئی ۲۴۹ قبضہ ۲۵۰ واقعہ ۲۵۱ چہ ۲۵۲ انت ۲۵۳ تو ۲۵۴ نیت ۲۵۵ کہ جاگہ ۲۵۶ تجت ۲۵۷ وروت ۲۵۸ یا مطلبی ۲۵۹ چوش ۲۶۰ انت کہ ہزار ۲۶۱ سال ۲۶۲ کار ۲۶۳ آمان ۲۶۴ یک ۲۶۵ روچے ۲۶۶ عک ۲۶۷ کنت ۲۶۸ مکرنت ۲۶۹ ہما ۲۷۰ ڈول ۲۷۱ کہ آئی ۲۷۲ حکمت ۲۷۳ مصلحت ۲۷۴ لغاضا ۲۷۵ بہ بیت کسے ۲۷۶ اشتاپ ۲۷۷ کاری بہ ۲۷۸ آئی ۲۷۹ گور ۲۸۰ بچ ۲۸۱ اثر ۲۸۲ ندرت ۲۸۳ یا چوش ۲۸۴ گوشگ ۲۸۵ بہ ۲۸۶ بیت کہ قیامت ۲۸۷ عذاب ۲۸۸ و وعدہ ۲۸۹ الم ۲۹۰ سر ۲۹۱ جم ۲۹۲ بیت ۲۹۳ دہر ۲۹۴ پورا ۲۹۵ پورا ۲۹۶ سزا ۲۹۷ دیک ۲۹۸ بیت ۲۹۹ دیم ۳۰۰ ترے ۳۰۱ قیامت ۳۰۲ روچے ۳۰۳ بیان ۳۰۴ انت کہ آچہ ۳۰۵ دتی ۳۰۶ ترندی ۳۰۷ لحاظ ۳۰۸ قد ۳۰۹ ہزار ۳۱۰ سال ۳۱۱ انت گدہ ۳۱۲ چوشیں ۳۱۳ مصیبت ۳۱۴ لو ۳۱۵ کنگ ۳۱۶ پرچے ۳۱۷ اشتاپ ۳۱۸ کن ۳۱۹ ات ۳۲۰

و اتوا التَّوَكُّةَ وَأَمْرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ۝۲۱ وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودٌ ۝۲۲ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ۝۲۳ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكَذَّبَ مُوسَىٰ فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۝۲۴ فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبُيُوتٌ مُعْتَظِلَةٌ ۝۲۵ وَقَصْرٌ مَشِيدٌ ۝۲۶ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونُ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ ۝۲۷ بِهَا آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَنَافِثٌ لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ۝۲۸ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ۝۲۹ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَمَلَيْتُ لَهَا وَ

الحجہ ۲۲

۵۲۷

اقترب للناس

و در کنت زکات ۲۱ حکم کنت یہ یکیں کار ۲۲ و قمن کنت بدیں کار ۲۳ و اللہ واسطہ ۲۴ عاقبہ الامور ۲۵ و ان یکذبوک فقد کذب قبلہم قوم نوح ۲۶ و عاد و ثمود ۲۷ و قوم ابرہیم ۲۸ و قوم لوط ۲۹ و اصحاب مدین ۳۰ و کذب موسیٰ ۳۱ فاملیت للکفرین ۳۲ ثم اخذتہم ۳۳ فکیف کان نکیر ۳۴ فکایین من قریۃ اهلکنا و ہی ظالمۃ ۳۵ فہی خاویۃ علی عروشہا ۳۶ و بیوت معطلۃ ۳۷ و قصر مشید ۳۸ افلم یسیروا فی الارض فتکون لہم قلوب یعقلون ۳۹ بہا اذان یسمعون بہا فنافث لا تعمی الابصار ۴۰ و لکن تعمی القلوب التی فی الصدور ۴۱ و یستعجلونک بالعذاب ۴۲ و لن یخلف اللہ وعدہ ۴۳ و ان یومًا عند ربک کالاف سنۃ ۴۴ ممّا تعدون ۴۵ و کایین من قریۃ املیت لہا و

منزل ۴

بہ بیت کسے ۲۷۶ اشتاپ ۲۷۷ کاری بہ ۲۷۸ آئی ۲۷۹ گور ۲۸۰ بچ ۲۸۱ اثر ۲۸۲ ندرت ۲۸۳ یا چوش ۲۸۴ گوشگ ۲۸۵ بہ ۲۸۶ بیت کہ قیامت ۲۸۷ عذاب ۲۸۸ و وعدہ ۲۸۹ الم ۲۹۰ سر ۲۹۱ جم ۲۹۲ بیت ۲۹۳ دہر ۲۹۴ پورا ۲۹۵ پورا ۲۹۶ سزا ۲۹۷ دیک ۲۹۸ بیت ۲۹۹ دیم ۳۰۰ ترے ۳۰۱ قیامت ۳۰۲ روچے ۳۰۳ بیان ۳۰۴ انت کہ آچہ ۳۰۵ دتی ۳۰۶ ترندی ۳۰۷ لحاظ ۳۰۸ قد ۳۰۹ ہزار ۳۱۰ سال ۳۱۱ انت گدہ ۳۱۲ چوشیں ۳۱۳ مصیبت ۳۱۴ لو ۳۱۵ کنگ ۳۱۶ پرچے ۳۱۷ اشتاپ ۳۱۸ کن ۳۱۹ ات ۳۲۰

فل یعنی زاناچہ مہلت دیگ آیاں وتی سرکش ات ودگہ ننگے شت انت، آخر درستان مئے نیگا واترنگ کسیت وید ما آیان گیت وتباہ کت فل یعنی منی کاراگاہ و ہزار کنگ انت، عذاب و آگ منی اختیار نہ انت آخرا قبضہ انت کہ گل عامی و طبع و فیصلہ کنٹ ہر کیے و ہائی و احوال و ردھائی جاگہ سرکنت فل یعنی ماں جنت نیوگ، جوانی جوانی و تہر تہر نعمت و حق تعالیٰ و دیدار نصیب بیت فلک ماں اے آیت و تفسیر اختلاف انت۔ حضرت شیخ الہند و تی پیشرو حضرت شاہ عبدالقادر رحمۃ اللہ علیہ و رہند اختیار فرما نیگ کہ آئی نیگا حضرت شاہ ولی اللہ قدس سرہ و ہم ماں حجتہ اللہ البالغہ و آخر اشارہ کنگ حضرت شاہ صاحب ماں وضع القرآن و نبشتہ کنت کہ نبی یک حق (یا خبرے) چہ اللہ پاک طرف کیت ماں آئی و مہر تھے ہم تفاوت بیت نہ کنت۔ یکے وتی دل و خیال (درائے واجتہاد) انت اکدی راست بیت و کدی نہ بیت چوشت مئے واجہیں نبی و ماں داب دیت (وہی وواب چوٹی و انت) کہ واجہ چہ مکہ و بہ مدینہ و سرہوت و عمرہ ٹی کت، خیال و اہت کہ بلکس اے سال چوشت بیت (جانچہ واجہ عمرہ و نیت سفر فرم کت بلے میاچی و احرام و حج کنگ کیت ویم و سال و اب و تعبیر تمام بوت یا وعدہ بوت کہ کافرائی سر غلبہ بیت۔ خیال اہت کہ ماں ہونگیں جنک، بلے ماں آئی و نہ بوت نہ بوت، بیدا اللہ تعالیٰ و پیش داریت کہ ہر قدر حکم یا وعدہ ات ماں آئی و کہ مود و تالے و تفاوت نیست، البت ماں نبی و ذاتی خیال واجتہاد و تفاوت بیت کنت اگر چہ نبی گون اصل پیشینگوئی و ارکان و وتی ذاتی خیال و تالائی و نہ کنت بلکس ہر دو میناں جدا داریت۔

ہی ظالمۃ ثم اخذتها والی المصیر ۳۸ قل یا ایہا الناس انما انکم نذیر مبین ۳۹ فالذین امنوا وعملوا الصالحات لهم مغفرة ورزق کریم ۴۰ والذین سعوا فی ایتنا معجزین اولیک اصحاب الجحیم ۴۱ وما ارسلنا من قبلك من رسول ولا نبی الا اذا سمعی النقی الشیطن فی امنیته فیکسر اللہ ما یلقی الشیطن ثم یحکم اللہ ایتہ واللہ علیم حکیم ۴۲ لیجعل ما یلقی الشیطن فتنة للذین فی قلوبہم مرض والقاسیة قلوبہم و ان الظلین لفی شقاق بعید ۴۳ ولیعلم الذین اوتوا العلم انہ الحق من ربک فیوہنوابہ فنجبت لہ قلوبہم و ان اللہ لہاد الذین امنوا الی

آخلام انت رند گیتوں آ و منی نیگا (آیاں) پختہ کنگ و جاگہ انت فل تو بگوشتش او

مرد ماں من شمارا چہ خدا عذاب و ترسینوں ظاہر و فل نوں ہا کساں کہ یقینش کت و نیکیں

کارش کت آیاں گن ہاں بخشیں و پرایاں ہست روزی با عزتیں و ہا کساں کہ کوشش کت ہا مئے

آیتاں پہ عاجز کنگ و آ ہمیشہ کت دوزخی و دیس نہ داہنگ

پیش چہ تو حج رسول و پیغمبر مگر وقتیکہ دنت آئی و (چیزہ چہ اللہ احکامان) گڑا دور دات

شیطان و ماں آئی و ونگس و تہا شہبہ ماں کافرائی دل و، پدانیت نابود کنت اللہ شیطان و دور و آگس شہبیاں

رند مضبوط کنت اللہ وتی آیتاں۔ واللہ دانانت حکمتا فی صاحب انت تاکہ بکنت ہا چرکیش شیطان و دور

دات یک آزمائشے پہ ہا کساں کہ ماں آیاں دلاں بیماری انت و ہا کساں دلش

دیشک ظالماں ماں مخالفت و تہا دور کس کنت۔ و باید کہ بزانت

ہا کس کہ آیاں علم دیگ کو تگ کہ اے حق انت چہتی رب و نیگا پدا آئی و سدا ایمان بیارت

وزم بیت آئی و واسطہ آیاں دل۔ ویشک اللہ ہدایت دیو کنت ہایاں کہ ایمانش یارتگ دیم پہ

ہرچ اغولے کنت آیات محکمت آئی و ہڈاں و چہ جن و برکت و چل دینت کہ چریشانی ہشکنگ تمامیں شکوک و شبہا کیدم کار و گسار بنت۔ اے دو قسم آیات پرچہ دیم دیگ بنت، شیا طین و اینکر و سوسہ چل دیگ و سرچری و موہ پرچا دیگ بیت، آیات و احکام کہ رند و دیگ بنت آیاں اول و پرچا دیگ نہ بنت؟ اے تمامیں امور چہ اللہ تعالیٰ و لا محدود علم و حکمت و ناشی (پیدا) ہو کنت اللہ تعالیٰ و اے دنیا علما و عملا چکاس (امتحان) و لوگ جوڑ کر تگ چنانچہ چہ اے قسم و کار و آیتاں بندہ و چکاس مقصود انت کہ کجام شخص وتی دل و بیماری یاسک ملی و سوب و شکوک و شبہ و چڈاں بیت و کتام ہوش مندیں مردم چہ وتی علم و زانگ و قوت و برکت ایمان و یقین و برز و بالا نیں مقام و دست جنت۔ راستیں گیشس انت کہ مردم گون نیک نتی و ایمان داری و فہمک لو طرت تو گڑا اللہ تعالیٰ دستگیری کسان و آڑا بہ تجکس راہ و سراقا تم فرما نیئت۔ بہشت کسنت منکران و شک یار و کساں آیان و داں قیامت و دل جمعی حامل بیت نہ کنت۔ ہرچہ گیر و علت علت شود۔ چہ مئے اے تقریر و آیتاں مطلب ملاویدان بوت زانو گریں مردم آئی و جز و بہرانی سرابہ آسانی و دپ دات کنت۔ اے آیتاں چو شک

ماساریء سورۃ آل عمران ء اول سرء بیان کتکت چہ "هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ" ء بارش ماہیت دارنت چانچہ ماں "إِلَّا إِذَا تَسَنَّى أَلْفَى الشَّيْطَانُ فَيَقُولُ أَمْنٌ بَيْنَهُ" ء متشابہات ء ماں "نَسْتُمْ يُحْكِمُ اللَّهُ أَيْتَهُ" ء محکمات ء ذکر بوت و ماں "لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً" ء زائغین (چوٹ رووکائی) ء دو قسم بیان بوتنت کہ ماں آیات "الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ" ء کارتاویل ء شولہزی "وَالْقَاسِيَةُ قُلُوبُهُمْ" ء غرض و مقصد فتنہ ء شوہانی انت۔ دیم ترء "لِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ" ء آیت "وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ" ء حاکم ء بفرمات ء اودا ہرج دعلے کہ چہ "رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا" ء بگیج بوتکت ادا آئی ء اجابت ء ذکر ماں "إِنَّ اللَّهَ لَهُادِي الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ" ء کنگ بوت و ربنا انتک جامع الناس لیوم لا ریب فیہ ء مناسب ء لا یزال الذین کفروا فی مریۃ منہ حتی تأتیہم الساعۃ الی قولہ یحاکم بینہم ء بوت۔ (تنبیہ) موجودیں آیت ء بردا اے موقع نہ

انت شاید ماں سورہ نجم ء اے بابت ء خبرے نبیتک بہ بیت۔ بہر جا وء آیت ء مطلب سلف ء تفسیر ء روء بالکل صاف انت۔ چوش بکوش کہ اے گیش و گیار ہما آیت ء بوت کہ برزماں "وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ" ء ابطال آیات اللہ ء کوشش ء ذکر ہست ات۔

ہمے صفحہ ء فوائد : ولہ ماں موضع القرآن ہست یعنی مرثی ء گمراہ چہ راہ ء ردہنت کہ آیاتی کار انت رد و رگ و ایماندار چہ و زیات ماں ایمان ء مضبوط بنت کہ ماں اے کلام ء بندہ ہی دخل نداشت اگس بوتیں گدا اے ہم مثل بندہ ء خیال نیگ کدی راست و کدی غلط در کتکت و ہر کسی نیت اعتقاد ء سرابہ بیت۔ اللہ اے گپ ء آئی ء ذہن ء نذرانیت : حضرت شاہ صاحب ء اے فائدہ بہ و قی ذوق ء روء نبشتہ کرمگ اے رد ادا و قی خیال ء وضاحت گوسنگیں فائدہ ء کرمگ و اللہ

ول یعنی قیامت ء جند ء خطر ناکیں عذاب دیمنا ظاہر بہ بیت و ممکن انت کہ چہ یوم عقیم ء عذاب دینا ء عذاب مراد بہ بیت یعنی ماں دینا بہ عذاب مگر فائدہ بہ بیت کہ چرائی ء حج پیمنا خلاصی حاصل نہ بیت ول یعنی قیامت ء روج ء تہنا خدائے بادشاہی بیت کسے ء ظاہری یا مجازی حکومت پہ نام ء ہم باقی غنائیت ہما و بدہ کلین دینا بہ بیکس وقت ء عملی فیصلہ بیت کہ آئی ء گیش و گیار و دیمنا پیداکنت فک سومنان ء انجام پیش ء بیان کر تکت ادا چہ آیات یک خاصیں جماعتے ء خصوصاً ذکر فرمائینگ یعنی ہما کسان کہ خدائے راہ ء و قی لوگ و جاگہاں و یل کنان ء در کتکت توری آیات ماں جنگ شہید بہ بنت یا و قی موت ء وفات بکنت ماں ہر دوئیں جا وراں اللہ ء گورا آیاتی خاصیں مہمانی بیت و رگ، نوشک، جنگ و دارگ کل بہ ہمایانی مرضی ء روء بیت اللہ ء شمر معلوم انت کہ آیات بہ کتام چیز ء و شود بنت و اثر اے ہم معلومت کہ کتام کسان خالص بہ تہائی ء دوستی ء آئی ء راہ ء سرگران ء و قی لوگ و جاگہاں ء ترک و ات۔ اے پیمیں مہاجران و مجاہدان کوتاہیانی سراح حق تعالی تحت کنت و چہ دنی عفو ء شان ء کارگریت یا علیم و حلیم ء صفات

چہ مطلب ذکر کتکت کہ اللہ پاک کلاں زانت، ہمایان ہم زانت کہ آیات چوش نیکیں بندہ ان زحمت دیان ء آیات و قی لوگ و جاگہ و یل کنگ ء سرا مجبورکت بے چہ و قی بردباری ء سبب اشان ء فوراً سزا دنت و یعنی مظلوم اگر، چہ ظالم ء واجبی سیر (بدلہ) بگریت، پدا از سر نو ظالم آئی ء سزا دتی بکنت تو آید مظلوم قرار گیت گدا حق تعالی پدا مدد کنت چنوش کہ آئی ء عادت انت کہ مظلوم ء آخر حمایت ء کنت۔ اتق دعوة المظلوم فانه لیس بینہ و بین اللہ حجابے بہ ترس از آہ مظلومان کہ ہنگام دعا کردن پناہ اجابت از در حق بہر استقبال می آید ول یعنی بہ بندہاں ہم لازم انت کہ و قی ذاتی و معاشرتی معاملہاں تو کا عفو و درگزر کنگ ء ہیل ء در بہرنت، مہر و ہمدء بیڑ گرگ ء شوہاز ء منت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "یعنی واجبی بدلہ گروک ء را خدا عذاب نہ دنت۔ اگرچہ بدلہ نہ کرگ شتر تر ات۔ ماں بدر ء جنگ مسلماناں بگریت بہ کافرانی اید ء سرا، پدا کافراں اھ و احزاب ء جنگ زیادتی کت گدا پدا خداوند ذوالجلال ء مسلماناں ء سرجمی ء مدت و ات وک کہ آخدا ہنگر زبردستیں قدرت ء واہند انت کہ شپ

صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مَرِيَةٍ مِّنْهُ رَاسِتِينَ رَاسِتِينَ ۝

تاکہ بیت پہ آیانی سراقیامت یک اناگہ ء یا تاکہ بنیت پہ آیانی سراقعذاب ماں یک

عَقِيمٍ ۝ أَلَمْ يَكُنْ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمُ فَالَّذِينَ

بدیں روچے ول ہماروچ ء بادشاہی اللہ شیکنت۔ فیصلہ کنت ماں آیاتی تہا ول ہما کسان کہ

آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي حَبْطِ النُّعِيمِ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا

ایمانش آرت و نیکیں کارش کت آماں نعمتانی باغان انت و ہما کسان کہ منکرو بونت

وَكَذَّبُوا بآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۝ وَالَّذِينَ

و دروغ بندش کتنت مے آیات گدا پراپاں ہست انت عذاب بے عزت کونگیں و ہما کسان کہ

هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قَاتَلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ

تمکشر انگارکت در کتنت ماں اللہ راہ ء رندا کنگ بوتنت یا مرتنت البتہ دنت آیات ء اللہ

رِزْقًا حَسَنًا ۝ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّزُقِينَ ۝ لِيُدْخِلَنَّهُمْ

شتریں روزی۔ و بیشک اللہ چہ درستان شتریں روزی رسائے ضرور داخلش کنت

مَدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ ۝ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ۝ ذَٰلِكَ وَمَنْ

ماں یک جاسے کہ پسندی کنت۔ و بیشک اللہ زانو کنت اوار کتک انت ول اے حکم ہمیش انت و کسے

عَاقِبَ يَبْثُلُ مَا عَوْقَبَ بِهِ ثُمَّ بَغَىٰ عَلَيْهِ لِيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ

کہ و قی ہر گیت ہے پیمنا ایدایک بوتکت رندا زبانی کنگ بوت پہ آئی ء سر اگر اللہ ضرور آئی ء مدد کنت

إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ۝ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي

بیشک اللہ متنا کتک بخشوک انت ول اے مدت پہ ہے سبب کہ اللہ ماں پرنیت شپ ء ماں

النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۝

روچ ء تہا و روج ء ماں شپ ء تہا وک و بیشک اللہ اشکنت رگدیت ول

روح و عوض کنگ، اشان و کم گنیش کنگ بہ ہمائی و اختیار انت بہ ہما سر و چر کنگ کدی روح مزین و کدی شپ مزین بنت گدا آیا آذات برشی قدرت ندرت کہ یک مظلوم قوم یا شخصے امداد دیان و آثر اچہ ظالمانی پنجک آذات بکنت بلکین بہ آیانی سرا غالب و سرافضل بکنت۔ پیسر اسلمان ہما جرائی ذکر آت، ماں اے آیت و اشارہ کت کہ عنقریب حالات شپ و روح و دول و بدل بنت ہنجو کہ اللہ تعالیٰ شپ و ماں روح و زوریت ہے دول و کفر و سرزمین و اسلام و تہا داخل کنت و معنی مظلوم و فریاد و اش کنت و ظالم و کر تو تاں گندیت۔
ہمے صفحہ و خواشد و یعنی چہ اللہ و امید لے قسمیں مزین شائیں انقلاب دگہ کئے کت کنت۔ در حقیقت و برحقیں و راستیں خدا و ہما یکیں ذات انت باقی آثر اول کنان و خدائی و ایدگہ و تکرر پس بتاں کہ تالان کنگ بو تگنت آکل دروغ، غلط و باطل انت۔ ہما ذات و خدا کو شک و معبود جو کنگ کنگ زیب دنت کہ آچہ کلاں اعلیٰ و بالا انت و اے شان بالا اتفاق یکیں خدا تگنت۔
وہ ہے پیما کفر و خشکا و گیس و ویرانی زمین گوں اسلام و ہور و باران و سرسبز و آباد کنت۔
وہ ہماوت زانت کہ چونکا کی چہ ہور و آب سبزہ در کیت، قدرت ماں توک و تل و تل و سہجیں تدبیر و رہبند جو کنت کہ خشکیں زمین آب و غیرہ و اجزایاں و تی تو کا چوستان و سرسبز و شاداب بیت ہے دول و آچہ و تی مہربانی، لطیف تدبیر و تربیت و مزین زانت کاری و بنی آدم و قلوب و اسلام و فیضانی ہور و گواران و سرسبز و آباد کنت و یعنی زمین و آسمان و تمامیں چیز آئی و مال و ملکیت و پیدا کتگین انت کل چیزاں ہمائی و محتاج انت و ذات پہ سچ چیز و احتیاج نہ داریت پیشکا و آوج اختیار انت کہ ماں ایشان سر ہم سر و چہرہ اودی بدلی بکنت کسے آئی و دست و گت تگنت۔ البتہ سر ہمیں بے غرضی و کاملین اقتدار و باوجود کنت ہما کاری کہ بہک و حکمت و مصلحت و روء انت آئی تمام کاراں ستا و توصیف کر زنت و آئی و برکت داریں ذات تمام خوبیاں و جوانیں صفاتی خدا بند انت۔
وہ یعنی آئی و شے یادگہ کسے و بے غرض ہست ات ایو کا آئی و مہربانی و شفقت و بجا کہ چونکا کی خشکی و تری و چیزاں بہ شے اختیار و دانست پیدا ہمائی و چہ و تی قدرت و آسمان، ماہ، روح و استاران ماں فضا و ہوائی و بغیر چہ منگ و مکی جلتگنت کہ آچہ و تی جاہ و کیں ہم جہل تر نہ کز زنت و نہ آثران و تکروران و شے زمین و تیش شش کنت دانکہ آوج و حکم نہ بیت اے کزرات (گرد و گولیں چیزاں) و تی جاگہ و قائم ماننت مجال نہ انت کہ کدی ایچے اے دیم آدم بہ بنت الا بذینہ و استثناء ایو کا قدرت و زور کی و ادا پہ تاکید بیان انت یا چوش بیت کنت کہ بہ قیامت و واقعہ و نیگا اشارہ بہ بیت واللہ اعلم۔ وہ ہے دول و کفر و جاہلی و ہرج قوم و روحانی موت و مرگ انت آثر اگوں ایمان و معرفت و روح و زندگ کنت و یعنی اینکرا احسانات و انعامات گندگ و باوجود ہم آئی حق و نہ منیت حقیقی خدا بند و یل دیان و دگرانی دیم و سر بہ سجدہ و بارت۔

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنْ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ هُوَ الْبَاطِلُ

اے یہ ہے سبب و کہ اللہ و ت برحق انت و ہما کہ تو ارش پر دینت بغیر چہ آئی و ہما باطل انت

وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ۝ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ

واللہ و انت چہ درستان بتر مسترف توذیت ہے کہ اللہ و ایر گیت چہ آسمان و

مَآءٍ فَتُصْبِحُ الْاَرْضُ مُخْضَرَّةً ۚ اِنَّ اللّٰهَ لَطِيفٌ خَبِيْرٌ ۝

آپ پدا زمین سرسبزیت و بیشک اللہ باریک بین دانانت و

لَهُ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ۚ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ

ہما تگنت ہر چیکہ ماں آسمان انت و ماں زمین انت۔ و بیشک اللہ و تنت بے حاجت

الْحَمْدُ ۝ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِى الْاَرْضِ

صفت تگین و توذیت ہے کہ اللہ شے دست و چہر تگنت ہر چیکہ ماں زمین و انت

وَالْفُلْكَ تَجْرِى فِى الْبَحْرِ بِاَمْرِهٖ ۚ وَيُنَسِّكُ السَّمَاءَ اَنْ تَقَعَ

و بوجیک کہ تچنت ماں زور و ہے ہمائی و حکم و داشتگی آسمان چہ لے خبر کہ بکیت

عَلَى الْاَرْضِ ۚ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ۚ اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَكَرُوْفٌ

بہ زمین و سر و مگر بہ ہمائی و حکم و بے شک اللہ بہ مردماں نرمی کنوکیں

رَحِيْمٌ ۝ وَهُوَ الَّذِىْ اَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ

مہربانی و و ہمائی و زندگ کنت شمارا زندگیت، پدا زندگ کنت شمارا و

اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُوْرٌ ۝ لِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مُنْشَاةً

یقینا انسان ناشکر انت و بہ ہر یک امتے و مامقر کنگ یک راہے عبادت و کہ آ

نَاسِكُوْهُ فَلَا يُنَاوِعُكَ فِى الْاَمْرِ وَاذْعُرْ اِلٰى رَبِّكَ ۚ اِنَّكَ

بہ ہما بیما عبادت کنت، نوں بایذنت کہ گوں تو خیرہ مکت ماں اے کار و تو تو اچہ و تی رب و نیگا بہ راستی و بیشک تو

لَعَلَّیْ هُدًى مُّسْتَقِيْمٌ ۝ وَاِنْ جَدُّوْكَ فَقُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ

بہ راستیں راہ و سراہے و اگر جیرہ بکنت گوں تو گرا بگوش کہ اللہ شر تر زانت

معرفت و روح و زندگ کنت و یعنی اینکرا احسانات و انعامات گندگ و باوجود ہم آئی حق و نہ منیت حقیقی خدا بند و یل دیان و دگرانی دیم و سر بہ سجدہ و بارت۔

ول تمام نبیان ماں دین و اصولانی رد استفق ویک بوتگنت۔ البتہ اللہ تعالیٰ بہ ہر امت عبادت و بندگی و صورت ماں ہر زمانگ مختلف مقرر کر تگنت کہ ہما دستورانی روء ہما امتاں خدا عبادت و کار سر انجام داتگت بہ اے واجہ محبت صلی اللہ علیہ وسلم امت ہم یک خاصیں شریعتے دیم دیک بوت بلے اصل دیں مدام یکے بوتگ ابید چہ اللہ کدی کجام دگر چیزے عبادت مقرر کنگ بوتگ ہمیشہ کا ماں توحید و غیرہ و متفق علیہ کاراں و جبرہ کنگ ہج کس ہج پیچ زیب نہ دنت۔ و ہیکہ ماں چوشیں ظاہریں چیزاں ہم کسے حجت ظاہر کنت۔ تو شا (اے محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) ہج پرواہ مدارات، شا بہ ہرج تحکیں راستہ سر قاتم ات مخلوق و بہ ہما نیگا دعوت دیان ہو و مفت نا ہو دیں جبرہ کنوکانی معاملہ خداے واحد و سرا یرکبن آوت چریشانی حرکتاں بہ شتری و معلومدار انت، قیامت و روج و اشانی تمام اختلافات و جبریاںی عملاً فیصلہ کنت شا دعوت و تبلیغ و فرض و سر انجام دیان و اشانی بابت و زیات سر دردی مکن ات اے دول ہٹ کنوکنیں دشمنانی علاج خدا و گور انت۔

تنبیہ : فَلَا تَنَازَعَنَّكَ فِي الْأَمْرِ بِمَطْلَبِ
چوش ہم بیت کنت کہ و ہدے بہ ہر یک امت و خداوند کریم دستور العمل جدا گانہ مقرر کر تگ۔ ہدا و ہیکہ بہ اے پیغمبر نوکیں شریعتے آہت تو مریشی جبرہ کنگ و خبر ہر مقصد دارت لھتیں مفتران "منسک" و معنی ذبح و قربانی کنگ مگر ترجمہ و بیان کر تگیں رہبند بہ عقل و قیاس قریب تر انت۔ واللہ اعلم
ول یعنی الیو کا اشانی عملانی سر اصل نہ انت اللہ تعالیٰ و علم زمین و آسمان و تمام چیزاں و جاگرد کنوک انت و لھتیں مصلحتاں و حکمتاںی رد اہما علم و روء تمام واقعات ماں "لوح محفوظ" و و ہج آدم و تمام عملاں و اعمال نامہ ہم ہمیشہ بوتگنت ہے حساب و روء قیامت و اشانی فیصلہ کنگ بیت و اینکر بے شمار چیزاںی راست راستکانی زانگ و ہیک و بہ حساب و روء ہر یک کسے و فیصلہ کنگ چریشاں یک خبر ہم بہ خدا و ند ذوالجلال و مشکل نہ انت کہ ماں آئی و شکلیں یا نہ حمت کنگ بہ بیت۔
ول الیو کا بہ پت و پیرکانی کورکانی زندگی و ردا چوش کنت، اشان کت نام نقلی یا عقلی دلیل ہم ندارت۔

ول چہ درستان مسترین ظلم و نا انصافی ایش انت کہ گوں خدا کسے و شریک جوڑ کنگ بہ بیت ہمیشہ چوشیں ظالم و نا انصافیں مردم بہ شری و یاد بکنت کہ آیانی جوڑ کر تگیں شریکاں اشانی در دے ہج نہ ورت و نہ دگ کسے آوہد بہ اشانی مدد و تیار بیت۔

ول یعنی قرآن و آیاتان و کہ آ توحید و غیرہ و صافیں بیانی سر شامل انت (اشکان و کافراں و مشرکانی چہرہ و رنگ بدل بیت و چہ زہر و پشانی ایش چہ کر چک و پربت۔ حتی کہ چہ گیشیں غیظ و غضب ناک و سبب چو کنوک ترنت کہ لوہنت آیانی والو کا سرا اورش بکنت چنانچہ باز برا کنگش ہم۔

ول یعنی چہ شے غیظ و غضب ناک و مسترین چیز (کہ چہ آیانی وانگ و ردا پیدا بوتگ) دگر یک سہل ترین چیزے ہست کہ بہ آئی و شا کدی صبر کنت نہ کن ات و آدوزخ و

آس انت کہ آئی و وعدہ گوں کافراں کنگ بوتگ، ہر دو بیانی مقابلہ و کنان و ت فیصلہ کن ات کہ کتام تہلیں و جوریں گٹ و آب و نوشک بر شا آسان تر بیت ول اے توحید و مقابلہ بہ شرک و سہل تری و گندگی و ظاہر کنگ و مثال بیان فرمائنت کہ باید انت آٹرا مردم گوشاں لک کنان و بشکت و پدا آئی سر انور و فکرت کنت تاکہ چہ چوشیں نا ہو دیں و سبکیں حرکت و و تارا و دور داشت کت بکنت۔

بِمَا تَعْمَلُونَ ۝ اللَّهُ يَخْتَكُم بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كُنْتُمْ

بہر چیکہ شما کن ات اللہ فیصلہ کنت شے نیام ماں قیامت و روج و ہما چیزاں کہ شما

فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۝ أَلَمْ تَعْلَم أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ

اختلاف کنگ ول تو ترانے چہ کہ اللہ زانت بہر چیکہ ماں آسمانان

وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ ۝ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝

و ماں زمیناں۔ اے درست ہمیشہ بوتگ ماں کتاب اے بہ اللہ آسان انت ول

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانٌ وَمَا

و عبادت کنت بغیر چہ اللہ ہما چیزاں کہ ایری تگنت بہ آئیاں سندے (در کسے) و

لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ۝ وَإِذَا

علمش ہم نیستیں بہ آیات و بہ ظالمان ہج مددگارے نیستیں و وقتیکہ

تَنَالَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيَّنَّتْ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا

وانگ بنت آیانی دیمائے آیات ظاہریں گٹا تو بجاہ کارے کافراںی چہریاں کہ گشتگنت

الْمُنْكَرُ يَكَادُونَ سَاطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا

ہم منتگ کہ برا نگیز کنت بہ ہمایانی سرا کہ و انت آیانی دیمائے آیتان و

قُلْ أَفَأَنْبِئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذَلِكَ نَارُ النَّارِ وَعَذَابُ اللَّهِ الَّذِي

تو بگوں کہ من شما را نشان بدیوں یک چیزے کہ چہ ایشام گندہ ترانت دوزخ کہ آئی و وعدہ کنگ اللہ

كَفَرُوا وَيُطِشُّ الْبَصِيرُ ۝ يَأَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ

گوں کافراں و آبدیں جاگے ول او مرد ماں یک مثالے گوشگ بوتگ

فَأَسْمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا

نوں آئیاں شرگو شاریت و (آشما کہ) ہما کہ شما آیانی بند گیا کن ات بغیر چہ اللہ ایک مکسک ہم

ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا

پیداگ کت نکنت اگر آدیت ہج غنت بہ اے کار و اگر بچلا ہیت مکسک چہ آیانی دیم چیزے

فایعنی نیکو سک ادنی فیہ ارزشیں جانورے، آچیزان کہ انیکر ہم قدرت نداشت کہ درست یجراہ ہوان ملکے پید اکنت یا ملکے چرایانی نذرانہ و منت، چیزان یک چیزے ببارت توانا چرائی و قی چیزے جہامکسک پداوج بگرت، آیان و گون خالق السموات والارضین، و معبودیت خدائی و محسوس و سرانادینگ چکرے حیاتی، اجمعی مزن گستاخی است۔ راستیں گپ ایشنت کہ محکم کم نزور، چہ محکم زبات آیانی بتان نزور و چہ بتان گیش آیانی بندگی کنوک نزور و کمزورت کہ آیایان ایدولیس اودانیس نزوریں چیزے و قی معبود و حاجاتی پورہ کنوک جوڑ کرت فل زانگش بتویش توچوشیں گستاخی اش پرچاکرتیں! آیا اللہ بربر و بالائیں شان آئی قدر و شرف ہمیش انت کہ لے پیس کمزوریں چیزان و آئی و ہمسر جوڑ کنگ بہریت (العیاذ باللہ) آئی و قوت و عزت و دیما مزن مزین دوسستانیں فرشتہ و پیغمبر ہم مجبورے و س انت، دیما ہمانی ذکر انت۔ فل یعنی چہ فرشتگان قاصدی و کارگر (مثلاً جبریل علیہ السلام و جہتیں انسانان کہ خداوند کریم پر اسے منصب کچیں کنت نما ہرانت کہ اشانی درجہ ہر ایک کہ مخلوقاں اعلیٰ و بالا بوک لو طیت فل یعنی آیانی تمام جہاں و آیانی ماضی و مستقبل و تمام احوال و گندیت ہمیشکامانی و قی جند حق و ادیت کہ ہرکس و احوال و قابلیت و سر نظر و ادان رسالت و منصب اثر ابدیت تودات کنت اللہ یعلم حیث یجعل رسالتہ (انعام رکوع ۵)

حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی چہ تمامیں خلقت و اشان بہر و شر تر انت مان قاصدی کنوکس فرشتگان ہن ہا فرشتہ لعل و بالانت آیان (یعنی آیانی ہدایات و) یل دیان بتان قبول دار بیت۔ اسے چہ کر یک ناہو دگیں گپ است و یعنی اشان ہن اختیار نہ داشت مان ہر چیز اختیار واجبی و اللہ ٹیکنت کہ انی الموضع) فل شرک و خرابی و مشرکانی رسوائی و بیان کنگ بعد نون مومنان و دیم گور (خطاب) فرما شینیت کہ شاتہنا و قی رب و بندگی و گلا شیں بہت، ہمانی دیما سر پر سجدہ و بہرانت ہمانی دربارہ پیشانی و بہرین ایریکن ات و بہ ہمانی و اید کہ نیکس کاران سر انجام بدیت تاکہ مان نیا و آخرت و شمارا خیر نصیب ببیت۔ فل و قی نفس راست و ارگ و دنیا و بہ راستی و سر بارگ و واسطہ سرجم و محنت کن ات کہ آہ ایدولیس محنت و شان و لائق بہ بیت آخریہ دنیاوی مقصد و کارانی کامیابی و چکر چنیاں برداشت کن ات و دین و آخرت و دای کامیابی و راہ انت کہ مان آئی و ہر قدر محنت کنگ بہریت انصاف ہمیش انت کہ آہنگ کتر انت (تنبیہ) مان لفظ "مجاہدہ" و ہر قسم و زبان قلمی مالی و بدنی کوششت شامل انت و جہاد و تمام فتاں (جہاد مع النفس، جہاد مع الشیطان، جہاد مع الکفار، جہاد مع البغاة، جہاد مع المبتلین) اسے ردا و اوار انت۔ فل کہ چہ درست اعلیٰ و بالائیں پیغمبروات و چہ تمام شریعتاں شمارا کاملین شریعتے دات مان دنیا و بہ خدا و پیغام و سر کنگ شمارا درجہ و تمام امتانی شمارا مرفعل جوڑ کرت فل مان بن چوشیں گرانہ کئے نیست کہ آئی کنگ شکل بہریت۔ مان حکماں ہمک دولیس سہولیت و آسانی و لحاظ ایرکنگ بوتنگ اسے جہادیں گپ است کہ شتاوت یک آسانیں چیزے و راہ و قی سر بارہ زبان ات۔ فل ابراہیم علیہ السلام چونکہ چہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و پیرکان انت ہمیشکا آ تمام امت و پت حساب بوت یا مرد و چوش بیت کہ عربانی پت انت چیا کہ قرآن و اولی مخاطب تھے عرب انت۔ فل یعنی اللہ پاک مان پیشی کتاباں و مان اسے قرآن شے نام "مسلم" ایرکت کہ آئی معنی انت حکم بردار و وفاداری کنوک یا ابراہیم و ساری شے نام ہے بستگت و بہریکہ مان و قی دعاء گوشتی و مین ذیقینا امۃ مسلمۃ تک (بقرہ ع ۱۵)

بہر جا و شے نام "مسلم" انت اگر چہ ایدیکہ مومنا ہم مسلم انت مگر اسے لقب شمارا ایدیکہ ہمیشکا شمارا اید انت کہ لاج و گون مضبوطی و بجلت فل یعنی شمارا ہمیشکا پسندی کت کہ شمارا اید کہ امتان و سر سوچ بکت و اسے امت کہ چہ درستان رندا آہت آئی و عرض ہمیش انت کہ اسے تمامیں امتانی غلطیاں و رد کاریان راست بکنت و درستان تجکیں راہ و سوچ و بدنت چوش چوش کہ ہرچ بزرگی و شرف الشراستگ اسے ہے سبب انت کہ اسے دنیا و معلیٰ و کار انجام دنت و تبلیغی جہاد کنت۔ (تنبیہ) اسے دگہ مفتہ ان "شہید" و "شہداء" و معنی گواہ زرنگ۔ قیامت و روج و و ہریکہ اید کہ امتان انکار کنت کہ پیغمبران را تبلیغ زکت و چہ پیغمبران گواہ لوگ بیت تو آیایان واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و امت و بطور گواہ پیش کنت، اسے امت گواہی دنت کہ بیشک پیغمبران دعوت و تبلیغ کنان و خدا و حجت قائم کرتگت و ہریکہ سوال کنگ بنت کہ شمارا چون معلوم بوت اشان پتہ دینت کہ مٹے نبی و مارا حال دات کہ بہ آئی و صدقت و سراندا و محفوظین کتاب (قرآن کریم) گواہ انت یعنی فضل و شرف ہمیشکا اسے امت و دیک بوتنگ کہ شمارا مان یک عظیم الشان مقدرے و بطور شرف منزیں گواہ و اوشنگی انت

لا یستقذوہ منہ ضَعْفُ الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ ۝ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ۝ اللَّهُ يَصْطَفِي الْقِدَرِشَ نَرَات، ہنچو کہ آئی قدر انت۔ بیشک اللہ زور اکنت، زبردست انت فل اللہ در چنت من الملیکۃ رسلًا و من الناس ۖ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۝ چہ فرشتیاں پیغام رسیںوک و چہ مردماں فل اللہ اشکنت گندیت و یعلم ما بینَ اَیْدِیْہُمْ و ما خَلْفَہُمْ ۖ وَ اِلٰی اللَّهِ تُرْجَعُ الرُّسُلُ ۖ ہرچیکہ آیانی دیما انت و ہرچیکہ آیانی پدا شنت۔ و اللہ ہر نیما پیش کنگ بنت الامور ۖ یَاٰیہَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا ارْکَعُوا و اسْجُدُوا و اعْبُدُوا ۖ درستیں کار و او ایسا اندازان رکوع بکن ات و سجدہ بکن ات و قی رب و ربکم و افعلوا الخیر لعلکم تفلحون ۖ و جاهدوا فی اللہ و بندگی و بکن ات و خیریں کار بکن ات تاکہ شمارا بچدنت و کوشش بکن ات مان اللہ راہ حق جہادہ ۖ ہو اجتنبکم و ما جعل علیکم فی الدین من حرج ۖ ملۃ ابراہیم ۖ ہرچیکہ گت شمارا و نہ کتی پتہ شے سرا مان دین و تہا من حرج ملۃ ابراہیم ۖ ہرچیکہ گت شمارا و نہ کتی پتہ شے سرا مان دین و تہا من قبل و فی ہذا لیکون الرسول شہیداً علیکم و چہ پیش و مان اسے قرآن و فل تاکہ رسول گواہ ببیت پتہ شے سر و تگوتوا شہداء علی الناس ۖ فا قیمو الصلوۃ و اتوا الزکوۃ و اعتصموا باللہ ۖ ہو موالکم فنعم المولیٰ و نعمة النصیر ۖ و ہر ببارت شمارا گون اللہ، ہاشمے و اھدیت (واجہیں) نول آشریں و اھد و شرین مددگارے فل منزل ۴

و مان اسے قرآن شاید چہ ہمانی دعاء اسے نام کنگ بہر جا و شے نام "مسلم" انت اگر چہ ایدیکہ مومنا ہم مسلم انت مگر اسے لقب شمارا ایدیکہ ہمیشکا شمارا اید انت کہ لاج و گون مضبوطی و بجلت فل یعنی شمارا ہمیشکا پسندی کت کہ شمارا اید کہ امتان و سر سوچ بکت و اسے امت کہ چہ درستان رندا آہت آئی و عرض ہمیش انت کہ اسے تمامیں امتانی غلطیاں و رد کاریان راست بکنت و درستان تجکیں راہ و سوچ و بدنت چوش چوش کہ ہرچ بزرگی و شرف الشراستگ اسے ہے سبب انت کہ اسے دنیا و معلیٰ و کار انجام دنت و تبلیغی جہاد کنت۔ (تنبیہ) اسے دگہ مفتہ ان "شہید" و "شہداء" و معنی گواہ زرنگ۔ قیامت و روج و و ہریکہ اید کہ امتان انکار کنت کہ پیغمبران را تبلیغ زکت و چہ پیغمبران گواہ لوگ بیت تو آیایان واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و امت و بطور گواہ پیش کنت، اسے امت گواہی دنت کہ بیشک پیغمبران دعوت و تبلیغ کنان و خدا و حجت قائم کرتگت و ہریکہ سوال کنگ بنت کہ شمارا چون معلوم بوت اشان پتہ دینت کہ مٹے نبی و مارا حال دات کہ بہ آئی و صدقت و سراندا و محفوظین کتاب (قرآن کریم) گواہ انت یعنی فضل و شرف ہمیشکا اسے امت و دیک بوتنگ کہ شمارا مان یک عظیم الشان مقدرے و بطور شرف منزیں گواہ و اوشنگی انت

بے تکی گواہی و شک و شرف من تہی پیغمبر بکرت انت کہ آتھے تڑکیر کارہ انجام دنت ۔ فل یعنی خداوندی انعامانی قدر بلن ات وقتی نام و لقب و فضل و شرف و مبارک
بجمل ات و چوش بزان کہ شاہد یک من شانیں کارے و اوشتا رنگ بوتگ ات پیشکا اول سہ اشاراتی جذبہ عمل نمونگ جوڑ کنگی انت ۔ ماں نماز ، زکوٰۃ (ماں دومی لفظاً
بدنی و مالی عبادتات) ، کوتاہی من ات بہر یک کارے و اللہ سادہ و محکم بدارات قدرہ شے قدم چہ حق راہ و اینگر یا آنکر مبت بہ آئی و فضل و رحمت و سہرا
بھروسہ بدارات تمام نزوریں پشتاں و دل کن ات تہنا ہائی و وقتی مولی و مالک بزان ات چرائی و شر ترس مالک و مددگار کئے بیت کنت ؟ ربت اجعلنا مقیمی الصلاة
و موفی الزکوٰۃ و المعتمین بک و المتوکلین علیک فانت مولانا و ناصرنا فیغم المولی و نعمہ النصیر ۔ ہمے صفحہ و فوائد و شروع و معنی انت
کسے و دیما گوں ترس و لرزہ ساکن و بزرگ اوشنگ ، چنانچہ و اہر عباسی و خشعون و تفسیر گوں « خائفون ساکون » کرمیک و آیت « وَتَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا
أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ » من دلالت
کنت کہ مان « خشوع » و یک گونہ و تذللے معتبر
انت ماں قرآن کریم و « خشوع » و « را » و « وجہ » ،
« البصار » ، « اصوات » و غیرہ و صفت قرار دانگ و
یک جہلے آیت « الْوَيَّانَ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ
تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ » و قلب و صفت
پیش داشتگ ۔ معلوم بیت کہ اصل خشوع
قلب نیگنت و بدن و اعضا یا بی خشوع ہائی و
تابع انت و حدیے ماں نماز و قلب شاع ، غاف
ساکن و بزرگ بیت تو خیالات اینگو آنکو شنگ و
تالان نہ بنت بہ یکیں مقصودہ سراج جمع بنت بد اخوف
و لرزگ و سکون و خضوع و نشانیان بدن و سہرا
ظاہر بنت ، مثلاً باسک و سر و جہل بوگ ، نگاہ و
جہل بوگ ، گوں ادب و دست و بندگ و اوشنگ
اینکو آنکو نہ چارگ ، گوں گد یا گوں ریش و غیرہ و
لیب کنگ ، تنکائی نہ ترہکنگ و ہجے قسم و
بازیں کار و احوال چہ خشوع و لوازمات انت ۔
ماں حدیث و چہ حضرت عبداللہ بن زبیر و حضرت
ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہما و منقول انت کہ اشاں
ماں نماز و پنجوش ساکن بوتگنت چو شکہ یک بے
ساہیں دارے ۔ و گوشگ بوتگ کہ اے نماز و خشوع
انت ۔ فقہاء مرے خبر و اختلاف دارنت کہ آیا نماز
خشوع و بغیر قبول بیت یا نہ ؟ روح المعانی و واجہ
نہشتہ کنت کہ خشوع بہ اجزائے صلوٰۃ و شرط
نہ انت البتہ بہ نماز و قبولت شرط انت و اللہ اعلم
اداکیش و گوارہ جاگہ نہ انت ۔ ماں احیاء العلوم
و آئی و شرح و تفصیل چارگ بہ بیت ۔ بہر جاوردہ
شاہداریں صلاح ، مزین کامیابی ہما مومنان و
حاصل بیت کہ آیاں گوں خشوع و خضوع و نماز
اداکنت و گوں ہما و صفات شرف دارنت کہ آیاں
دیما پید کنت ۔ فل یعنی ماں ناہودگیں و مفتیں
کاراں وقت و برباد نہ کنت کسے لغو و بے کاریں
گئے بکنت تو گڑا اشاں وقتی دیم و تربیت ۔ اشاں
چہ بندگی و کاراں اینکر فرصت نہ رست کہ ماں
چوشیں بے فائدہ ہیں جبرٹھاں و تار اگر فٹا ر بکنت
چہ خوش گفت بہلول فرخندہ خوہ چو بگدشت بر عارف جنگو

المؤمنون ۲۳

۵۳۳

قد افلح ۱۸

وَذِكْرُ الْوَافُونَ بِكَيْتٍ وَهُوَ يَأْتِي عَشْرَةَ آيَاتٍ وَسِتُّ كُوعًا

سورہ مؤمنون ملک انازل بوتگ و آئی و یکصد و ہترہ آیات و شش رکعت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہرباں زہریں رحم کنوے

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۝ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ

کامیاب بوتنت سلمان ہما کہ ماں وقتی نماز و

خَاشِعُونَ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ۝ وَالَّذِينَ

عاجزی کنو کنت و ہما کہ بے ہودئیں خیراں دیم گرت و ہما کہ

هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ۝

یک پیما زکات در کنت و ہما کہ وقتی شر مگاہاں نگاہ دارنت

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ لَمُومِنِينَ ۝

مگر چہ وقتی جن یا مولداں کہ وقتی ملکنتش گڑا آمیاری کنگ نہ بنت

فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ۝ وَالَّذِينَ

نوں ہر کسے کہ بلوئیت بغیر چہ اشیا گڑا آچہ حد و در کپو کنت و ہما کہ

هُمْ لَا مُنْتِهِمْ وَهُمْ رَاعُونَ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ

وقتی گور و امانتانی و وقتی قولانی خیال و دارنت و ہما کہ وقتی نمازانی نگہبانی و

يُحَافِظُونَ ۝ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ۝ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ

کنت و ہشت کہ میراث برت ہما کہ بہشت و وارث بنت و

هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ

آیاں ماں اودا ہمیشہ نندنت و پریقین پیدائیں کنگ انسان چہ پچیں کنگیں

طِينٍ ۝ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُفْفَةً ۝ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ۝ ثُمَّ خَلَقْنَا

خاک و فٹ رندا آپ و تربیے ایریں کت ماں یک ٹہریں جاہے و رندا اڈیں کت

منزل ۲

گر این مدعی دوست بشناختی : بہ پیکار دشمن نہ پرداختی فل یعنی آیانی عادت انت کہ مدام زکوٰۃ و ادا کنو ک انت چوش نہ انت کہ برے زکوٰۃ
دات و برے نہ دات ۔ غالباً ہمیشکا « يُوَدُّونَ الزَّكَاةَ » و بدل و « لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ » و ترکیب کار مرز کنت ۔ چوش بجوش کہ پیشی داشت کہ زکوٰۃ ادا کنگ
آیانی داعی کار انت ۔ واجہیں مترجم قدس اللہ روحہ و « دیو ک انت » گوشاں و بریشی و اشارہ کت ۔ بہتیں مستراں ادا زکوٰۃ و « طہارت »
(پاکیزگی) و معنی و بزرگ چوش بگوش کہ اے موجودیں آیت « قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ » و « قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ » و « قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ » و « قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ » و « قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ »
تو آئی مفہوم و عام قرار دیگ بہ بیت کہ ماں آئی و بدل ، دل و مال و پاک صاف دارگ داخل بہ بنت ۔ زکوٰۃ و صدقات من یک قسم و مال و طہارت انت
خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا (توبہ دعوہ ۳) اے گوشگ کہ اے آیت مکی و مکہ و زکوٰۃ فرض نہ بوتگ ابن کثیرہ الیشی و جواب
دانگ کہ اہل زکوٰۃ و مشر و عیت ماں مکہ و بوتگ البت وزن و تور و انداز و غیرہ حساب و ادا ماں مدینہ و رسگ و پید بوتگ و اللہ اعلم و فی یعنی وقتی لوگی یا ٹینگ و ابید

دگر کام را ہے وہی شہوت و پورہ کنگ شہواز بکنت آچہ حلال و حرام سرگزوک انت۔ ماں ایشی و زنا، لواطت وغیرہ تمام صورت شامل انت بلکہ لہتیں مفسران متعہ و حرام بوگ و ردع چہ آیت و استدلال کنگ ایشی و تہا دراجیں گفت گوہستنت باید انت کہ اسے بارہ و روح المعانی چارگ بہ بیت و یعنی امانت و قول قرارانی حفاظت و کنت، خیانت و بدعہدی نہ کنت نہ اللہ معاملہ و تو کا و نہ بندہائی معاملہ و ول نماز ان بہ وتی و ہد و سر و گوں آداب و حقوق و رعایت و داران و ادا کنت، ماں بندہائی کاراں دست ماں کنان و چہ خداوند کریم و ذکر غافل نہ بنت۔ داں ادا فلاح حامل کنوکیں مومنانی شش حضرت بیان بوتنت (۱) گوں ادب و خضوع و نماز و انگ یعنی گوں بدن و دل بہ اللہ طرف و جگگ (۲) چہ باطل و ناہودگیں کاراں و ارادہ دارگ (۳) زکوٰۃ یعنی مالی حقوق ادا کنگ یا وتی بدن، نفس مال و راپاک دارگ (۴) نفسانی شہوت و قابوہ دارگ (۵) امانت و عہد و حفاظت کنگ یعنی معاملات و راست کنگ (۶) و گدہ سر پد نمازاں بر شتری و سر حفاظت کنگ کہ وتی و ہد و سر و گوں آداب و شرطانی رعایت و داران و ادا بہ بنت۔ چریشی و ظاہر بیت کہ نماز حق تھا و گورہ چنگ درجہ داریت و چکر مزین شانیں چیزایت کہ چہ حائی و شرف کت و بہائی ختم کت۔ وک جنت و میراث بوگ و بر داساری و نبیگ بوگ و پر چاکہ کلائی پت و ابہ آدم علیہ السلام چہ در چنگیں خاک و پیدا بوت و چو نائی و ہم تمام بنی آدم چہ نطفہ پیدا بنت و نطفہ ہم چہ خاک و تیار بوگیں خوراکانی خلاصہ انت۔ وک یعنی ماں مات و رحم دانی و کہ چہ اودا سرت کت مکت۔

ہے صفحہ و فوائد یعنی گوشت و چیزے حصہ ترند کنان و چرائی و ماہد جوڑ کت و پدا پدا انی سرگوشت و پوست و قالب پرکت۔ ماں سورہ ج و نہ ہے دول و انان و تخلیق و بیان گوشت۔ وک یعنی روح ماں گیجان و یک سادہ داریں انسان جوڑ کت کہ دیم تر و دوم گران آئی و سر اجدادیں دور گوزنت چو کہ طفلی، ورنائی، کہوت و پیری۔ وک ہما ذات کہ آئی و گوں مزین و بصورتیں دولے و تمام اعضاء و قوی بہ خوبیں قالبے و تیار کت و آئی و صورت خاص حکمت و روء باز براہانک و بہ حساب و اد کت۔ وک یعنی شے وجود شے وتی جندہ نہ انت، مستعار و دگرے و دانگیں انت چنانچہ مرک واقع ہوان تمام نقشہ بدل کنت تو آوہد و چرائی و زبردتیں پنجگ و تیار ازات کت نہ کنت، یقیناً دگر زور کلیل طقتے تی سر انت کہ آئی و تی وجود و لگام بہ وتی دست و داشتگ ہر و ہد و بلوٹیت آئی و سست داریت و ہر و ہد و بلوٹیت آئی و وتی نیگا بچکیت۔

وہ آذات و شمارا اول سر اسید انگت ہما ذات شمارا دوبارہ و دی کنت تاکہ پیشی وجود و چیریں قوتاں و عملانی نتیجاں بہ وتی کاملترین جاور و ظاہر ہوان و ثابت بکنت کہ اسے اینکر مزین کار جاہ ہنجوشکائی مفت و ناہودگیں راہ بندہ ادا کنگ نبوتگ۔ وک طرائق و معنی لہتیں مفسران و لغت و واجہاں طبقات کنگ یعنی آسمان و ہفت طبق انت فہذا لما قال: کيف خلق الله سبع سموات طباقا۔ (نوح رکوع ۱) و لہتیں طرائق بمعنی راہاں گیتگ یعنی ہفت آسمان جوڑ کت کنت کہ فرشتگان روگ و ایک راہ انت۔ لہتیں سمعصریں مصنفان چہ سبع طرائق و ہفت ستارہ آئی جگگ و جاگہاں مراد گیتگ۔ واللہ علم ک ہر چیز گوں سرچیں انتظام و خبر گیری و جوڑ کتگ و آئی حفاظت و خبر گیری و رہبند انہم ما معلوم داریں، سادہ و اجرام بہ بنت یا مخلوقات سفلیہ بہ بنت چو شیں چیزے نیست انت کہ آچہ مئے علم و دسترس و در بہ بیت و اگر نہ تہا میں نظام پرشت و بدوش ہوان و تباہ و برباد بوتگت یعلم ما یلج فی الارض و ما یخرج منها و ما یزل من السماء و ما یخرج فیہا الخ (حدید رکوع ۱) وک نہ اینکر زیات کہ دنیا چہ آب و تباہ و برباد بہ بیت و نہ اینکر کم کہ ضرورتاں ہم چرائی و پورہ بہنت۔ وک یعنی ہور و آب و زمین و تی تو کا چوشیت کہ پدا ماچات جنان و ہے آپ و چہ زمین و کشیں وک یعنی اگر ماچے آپ و دیم دیگ ملوٹیں تو ما آڑا دیم نہ دیم و دیم دیگ پد شمارا چہ آئی و نفع دیگ ملوٹیں تو شمارا چہ زمین و کتگ نون ات یا ہما آپ و خشک کنان و ماں گوات و بال بدیں یا آپ سورچک و تہل جوڑ بچیں تو اسے

وہ

۱۲

النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظًا فَكَسَوْنَا الْعِظَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَرَّكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ۝۱۳ ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَكَيْتُونَ ۝۱۴ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تُبْعَثُونَ ۝۱۵ وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ۝۱۶ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَبْنَا فِي الْأَرْضِ مَاءً وَابًا عَلَى ذَهَابٍ بِهِ لَقْدَرُونَ ۝۱۷ فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ مِنْ جَنَّتٍ مِّنْ نَّجِيلٍ وَأَعْنَابٍ لَّكُمْ فِيهَا فَاوَاكٍ كَثِيرَةٌ وَفِيهَا مِمَّا تُحِبُّونَ ۝۱۸ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَرَاتٍ ۝۱۹ (ورودینتیں) ورجے کہ در کسیت چہ سینا و کولہاں (یعنی بیتون و درجک) گردیت گوں و عتی و و صبنہ للاکلین ۝۲۰ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّتُسْقِيَهُمْ مِنِّي بِطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۝۲۱ وَآيَاتٍ لِّلْأَنبِيَاءِ فِي مَا يَخْلُقُ ۝۲۲ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ آيَاتٍ سَرًّا وَّبُجْيَانًا سِرًّا وَبِتَرْسَاتٍ ۝۲۳ وَدِمْسٍ دَات نُّوحَ بِهَ آتَىٰ قَوْمَهُ نِيْمًا

ہفت آسمان جوڑ کت کنت کہ فرشتگان روگ و ایک راہ انت۔ لہتیں سمعصریں مصنفان چہ سبع طرائق و ہفت ستارہ آئی جگگ و جاگہاں مراد گیتگ۔ واللہ علم ک ہر چیز گوں سرچیں انتظام و خبر گیری و جوڑ کتگ و آئی حفاظت و خبر گیری و رہبند انہم ما معلوم داریں، سادہ و اجرام بہ بنت یا مخلوقات سفلیہ بہ بنت چو شیں چیزے نیست انت کہ آچہ مئے علم و دسترس و در بہ بیت و اگر نہ تہا میں نظام پرشت و بدوش ہوان و تباہ و برباد بوتگت یعلم ما یلج فی الارض و ما یخرج منها و ما یزل من السماء و ما یخرج فیہا الخ (حدید رکوع ۱) وک نہ اینکر زیات کہ دنیا چہ آب و تباہ و برباد بہ بیت و نہ اینکر کم کہ ضرورتاں ہم چرائی و پورہ بہنت۔ وک یعنی ہور و آب و زمین و تی تو کا چوشیت کہ پدا ماچات جنان و ہے آپ و چہ زمین و کشیں وک یعنی اگر ماچے آپ و دیم دیگ ملوٹیں تو ما آڑا دیم نہ دیم و دیم دیگ پد شمارا چہ آئی و نفع دیگ ملوٹیں تو شمارا چہ زمین و کتگ نون ات یا ہما آپ و خشک کنان و ماں گوات و بال بدیں یا آپ سورچک و تہل جوڑ بچیں تو اسے

درستیں چیزیں مانگتے تھیں وہ یعنی آیانی بہار، گندان، خوشنود، بھیت، لہتیں، نیوگ، حساب، ولہتیں، غذا، حساب، کار، مرزکن، ات۔ وال یعنی زیتون، درخت، کہ چرائی، روغن، درکیت، کہ آمالش، واید، کہ کاران، کار، مرزبیت، و باز، ملکا، کی مردم، آرا، نارشت، جاہ، کار، مرزکننت۔ اے درخت، ذکر، گون، خصوصیت، و فرمائیت، چیا، کہ ایشی، و فوائد، باز، انت، و خاصیت، شرف، و فضل، داریت۔ ہمیشہ، کا، ماں، سور، "التین"، ایشی، و سوگند، ورگ، بوت، جیل، طور، و نیگا، ایشی، و نسبت، کنگ، ہم، ایشی، و فضیلت، و برکت، و ظاہر، کنگ، و خاطر، انت، اودا، ایشی، و مزین، پیدا، و برکت، و لا، چہ، نباتات، و زندا، حیوانات، و ذکر، بوت، یعنی، جانورانی، شیر، ما، شاہ، راجہ، و قی، قدرت، و وارین، و دگر، باز، فائدہ، شاہ، چرایاں، گپ، کن، ات، دانکہ، پرشما، لہتیں، جانورانی، گوشت، ہم، حلال، کن۔ و لا، یعنی، برشتکی، و جانورانی، بد، و سر، و و ماں، دریاء، آپ، گراب، و بوجی، گانی، سر، سوار، بان، و چہ، یک، جلسہ، بہ، دگر، جاہ، سفر، کن، ات، و مزین، مزین، و زنی، از، باب، آیانی، سر، بار، کن، ات۔ بوجی، و مناسب، و

دیم، و حضرت، نوح، علیہ، السلام، و قصہ، و ذکر، بیان، فرمائیت، کہ، چون، کا، فی، اللہ، تعالیٰ، و چہ، آئی، و بوجی، جو، کنا، نیت، کہ، عظیم، طوفان، و وھد، و مومنانی، نجات، و ذریعہ، بوت۔ و پدا، نوح، علیہ، السلام، و مناسب، و لھتے، دگر، بنیانی، قصہ، ہم، ذکر، کن۔ شاید، ادا، اے، قصہ، ہانی، بیان، و ہم، اے، اشارہ، بیت، کہ، ہنجوش، ماں، برز، و آیتان، و شے، جہانی، ضروریات، و نسبت، و بند، مذکور، ات، ہما، پیا، رحمان، خدا، و پے، شے، روحانی، حاجت، و ضرورتان، و پورہ، کنگ، چہ، دنیا، و ابتداء، و وحی، و رسالت، و سلسلہ، ہم، قائم، کن۔ یا، چوش، بگوش، کہ، برز، قدرت، و نشان، بیان، فرمائیتان، و توحید، و نیگا، دلوگوش، گور، کنا، نیت، ات، پے، آئی، و سر، جی، و چہ، ادا، نبوت، و رد، بیان، شروع، کن، کہ، ہما، و ضمن، و انبیاء، و آیانی، زند، گیری، کنو، کانی، و ش، انجائی، ہم، ذھن، و نندار، نیت۔

ہم، صفحہ، و فوائد، و لا، یعنی، ماں، شے، و آئی، و تو، کافرق، و تفاوت، چہ، انت، و کہ، رسول، بیت، و شامیت، مکن، ات۔ و لا، یعنی، مزنی، لو، نیت، ہمیشہ، کا، اے، درتیں، و تکرار، خبر، کننت، و اگر، نہ، خدا، کسے، و رسول، کننت، و دیم، بدنت، تو، بس، پرے، کار، و واسطہ، ہے، مرد، چہ، بوت، گ زانا، خدا، و فرشتہ، دیم، دات، کننت، و لا، و لا، یعنی، ما، چوش، عجیب، گپ، کدی، نہ، اش، کنگ، کہ، یک، مے، و لو، ادا، نیت، مردے، خدا، رسول، بہ، بیت، و تمام، معبودان، و دور، کنان، و تھنا، یکیں، خدا، حکومت، و قبول، کنگ، بہ، بیت، و لا، معلوم، بیت، کہ، اے، واجہ، و دماغ، خراب، انت۔ شہر، اے، تمام، قوم، و قوتی، پت، و پیر، کانی، برخلاف، یک، ہنجوش، خبر، کنگ، کہ، آرا، کس، باور، کننت، صافین، کنو، کی، نے، نہ، انت، تو، دگر، چہ، ایت، و شہر، ہمیشہ، انت، کہ، چیزے، روح، ہنگت، صبر، کن، ات، و راہ، چار، بہ، ات، شاید، پشت، برز، مرد، ہوش، و بھیت، و چہ، کنو، کی، مرد، سار، بہ، بیت، یا، و تا، و توت، موت، و دپ، و بہر، و وقہ، ہلاک، بہ، بیت، (الحیاذ، باللہ)

و لا، یعنی، وہ، دے، واجہ، نوح، و تمام، کوشش، اے، کار، ثابت، بوت، انت، نہ، صد، و پنجاہ، سال، سگیاں، برداشت، کنان، و ہم، آیانی، بہ، راستیں، راہ، و یارگ، و تو، کا، کامیاب، نہ، بوت، تو، گون، خدا، و فریادی، کننت، کہ، لوں، اے، بد، سختی، و مقابلہ، منی، امداد، و کن، چیا، کہ، سر، ظاہری، و اے، مردمان، چہ، منی

فَقَالَ يَقُومُوا عِبُدُ اللَّهِ مَا لَكُمْ مِنَ الْغِيَةِ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿۲۳﴾
گرا، گوشتی، او، قوم، بزدگی، و کن، ات، اللہ، و نیست، شمار، چہ، محبوب، و بغیر، چہ، آئی، و نوں، شان، ترست، چہ؟
فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ ﴿۲۴﴾
نوں، گوشت، سر، مردمان، کہ، کافرنت، چہ، آئی، و قوم، و نہ، انت، اے، مگر، یک، مردے، شے، ہمیں، و
وَيُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مِّنَ السَّمَاءِ بِهَذَا آيَاتٍ مُّزِينَةٍ ﴿۲۵﴾
لو، نیت، کہ، متری، کننت، شے، سر، و اگر، بلو، نیت، اللہ، گرا، فرشتہ، دیم، دات، و ما، اے
سَمِعْنَا هَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿۲۶﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهٖ جَنَّةٌ
نیش، کنگ، ماں، و قی، پیشگیں، پت، و پیر، کانی، زمانہ، و لا، نہ، انت، اے، مگر، یک، مردے، کہ، گنو، کیاں، گپ، تنگ
فَذَرُّوْا بِهٖ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿۲۷﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كُنتُ بَوَّانٌ
نوں، شہ، آئی، و راہ، و تجارت، تا، یک، مدد، کن، و گوشتی، اے، رب، منی، متا، کن، کہ، منش، و دفع، بند، کن، و
فَاَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعِ الْفُلَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحَيْنَا فَإِذَا
پدا، حکم، دیم، دات، ما، پے، آئی، نیگا، کہ، اڈ، کن، بوجی، کا، بہ، مے، نگرانی، و وپ، مے، حکم، و وقتیکہ
جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ جِثْنٍ
رسیت، مے، حکم، و جوش، و ارت، تندور، گرا، ماں، کن، ماں، بوجی، گے، چہ، ہر، یک، جھنڈے، و
اثنین و اهلك إلا من سبق عليه القول منهم ولا تخاطبني
دو، دانہ، (یک، نرے، یک، مادگے) و لا، و ماں، کن، قی، لوگ، مردمان، مگر، ہما، کسے، کہ، پیش، ماں، آئی، و قسمت، خبر، فیصلہ، بوت، و گور، کن
فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّغْرَقُونَ ﴿۲۸﴾ فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ
گفتگیں، اے، ظالمانی، بارہ، و لا، پر، چیکہ، آمان، و غرق، بوگی، انت، تو
وَمَنْ مَّعَكَ عَلَى الْفُلِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّيْنَا مِنْ
وہما، کہ، گون، تو، گو، ننت، ماں، بوجی، گے، گرا، بگوش، کہ، شہ، کر، انت، اللہ، و کہ، چشیت، مارا، چہ
الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿۲۹﴾ وَقُلْ رَبِّ انزِلْنِي مُنزَلًا مُّبْرَكًا وَأَنْتَ
ظالمیں، قوم، و لا، و بگوش، اے، رب، ایر، گج، من، و ماں، یک، برکت، داریں، جا، گے، و تو

تکذیب، دست، و نہ، کشت، و دگران، ہم، خراب، کننت، و لا، اے، قصہ، ساری، و ماں، سورہ، ہود، و غیرہ، و گوشتی، ادا، اے، لفظانی، تفسیر، چارگ، بہ، بیت۔
و لا، یعنی، کافران، و، قوری، چہ، تہی، خاندان، و بہ، بنت، سوارش، مکن، و لا، یعنی، پر، اشال، عذاب، و پتیا، نیت، حکم، بوت، گ، اے، فیصلہ، آخری، انت، الم، و اے، کار، بیت، نوں، پے، ظالماں، گون، ما، چہ، کسے، و سفارش، و کوشش، و مکن، و لا، مارا، چہ، آیانی، جد، کنان، و چہ، عذاب، و ایمن، کن۔

۱۔ یعنی عذاب پہ آگئے بالکل تیار انت کہ چرائی ۽ پداشاں پشومان بنت بلے گدڑی پشومانی سچ درد نہ وارت ۱۔ چریشی ۽ سرفاھر ۽ سنجوش معلوم بیت کہ اے قصہ شہود ٹیگنت کہ آیایں چہ چہاں ۽ توار ۽ مرتنت واللہ اعلم ۱۔ چوشکہ آپ ۽ ہار کاہ ۽ بوچان ۽ رنبنیت وبارت ہے پیمایشاں ماں خداوندی عذاب ۽ ہار و طوفان ۽ رنبنان ۱۔ رونت ۱۔ یعنی چہ خدا ۽ رحمت ۱۔ ۱۔ یعنی ہر یک قومے ۱۔ کہ آئی ۱۔ دتی پیغمبران دروغ بندکت دتی دتی دتہ ۱۔ سرابرق ہلاک کنگ بوتنت ہر مدتے کہ ہر یک قومے ۱۔ مقرر ات چہ آمد تانہ یک دمانے دیا بوت نہ پشنتا ۱۔ یعنی پیغمبرانی قطار آگئے شروع بوتنت چہ یکے ۱۔ پد دگرے آیایں بوت وھے ۱۔ دول ۱۔ دروغ بندوکان ہم یکے چہ دومی ۱۔ رند ہلاک کنگ بوتنت ۱۔ لنگو پیغمبرانی بعثت (دیم دیگ) ۱۔ وآنکو ہلاک بیوکا نی نبر جنگ بوت ۱۔ چنانچہ بازیں قومے سنجوش تباہ و برباد کنگ بوتنت کہ آیایں قصہاں ۱۔ ابید دگر چہ چیز نہ منتگ ۱۔ مروچی آیایں داستان ۱۔ مردم ایوک ۱۔ پر عبرت حاصل کنگ ۱۔ وانشت ۱۔ واشکنت ۱۔ یعنی چہ اللہ ۱۔ رحمت ۱۔ ۱۔ پیشکا خداوند کریم ۱۔ پیغام ۱۔ عرض نہادش کبر و مزی ۱۔ نشہ ۱۔ آیایں دماغ پہک بے کار کنگت ۱۔

فلک یعنی موسیٰ و ہارون (قوم بنی اسرائیل) و مٹے
 علامی و کنگا سنت چرایاں و دوسے ماچہ پیاوتی سردار
 جوڑکت کنیں فلک یعنی چہ فرعونیاں ہلاکت و پد ما
 آیان و تورات نامیں کتاب دات تانکہ مردم آئی و سسر
 عمل کنان داں جنت و خداوندی رضا و منزل و سر
 بہ بنت فلک یعنی خدائی قدرت و نشانی ات کہ ہنا
 چہ مات و، ابید چہ پت حضرت علی علیہ السلام و را
 پیداکت چوشکہ ماں آل عمران و سورہ مریم و آئی و
 تقریر گوست فلک شاید اے ہما بُرزگ مجپیں زمین
 بہ بیت کہ اودا چکات بوگ و وہد حضرت مریم
 جٹوک ات چانچہ سورہ مریم و آیات فَنَادَاهَا مِنْ
 تَحْتِهَا اَنْ لَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا و
 هَؤُلَاءِ اِلَيْكَ يَجْذَعُ النَّفْلَةُ نَسَاطُطٌ عَلَيْكَ
 رُطْبًا جَنِيًّا دلالت کنت کہ آھا کہ بُرزات جہل
 آپ و چنگ یا جو بُزنگت و چ ہم بُزنگت کہذا فترہ
 ابن کثیر رحمہ اللہ بے عموماً مفسرین نبشتہ کنت کہ اے
 حضرت مسیح و حور دی و واقعہ انت کہ ہیردوس نامی
 ظالمیں بادشاہ و چہ نجومیاں ہشکنان کہ حضرت
 علی علیہ السلام و ہیردوی رسیٹ، چہ حور دی و آئی
 و دشمن بوٹنگت و آئی و کُشگ و شوہازہ ات۔ حضرت
 مریم و چہ و تی رب و الہام و روء آثر ازوران بہ بصرہ
 شست و انظالم و مرگ و رند یا شام و داتری گت۔
 چانچہ ماں انجیل متی و اے ذکر موجودانت۔ و مصر و
 بُرز بیگ باعتبار رود نیل و انت و گر نہ غرق بوٹنگت۔
 و چہ "ماء معین" و مراد نیل و رودانت۔ لہتیں
 مفسر اں چہ "ربوہ" (بُرزس جاگہ) و مراد شام یا
 فلسطین گپنگ۔ و ہج بعد نہ انت ہما بُزگ و سسر
 کہ ولادت و وقت و موجودات ہمودا اے خطرہ و
 وقت و ہم آثر اپناہ دیگ بوٹنگ۔ واللہ اعلم
 بہر جاوہ، چہ اہل اسلام و کسے و چہ "ربوہ" و مراد
 کشمیر نہ گپنگ، نہ حضرت مسیح علیہ السلام و قبر ماں
 کشمیر و شون داتگ۔ البت مٹے دور و اہتیں
 کور مغز اں چہ "ربوہ" و مراد کشمیر بُزنگت و ہمودا حضرت
 مسیح و قبر شون دیت کہ آئی و ہج شوتے ماں تارتک
 نسبت انت و مراد حضرت کور و غریبان است۔

ماں سر پر نگرہ، «خان یار» سنگ بہ «یوز آسف»، «نام» مشہور انت وائی، «بابت» مشہور انت وائی، «تاریخ اعظمی»، «مصنف» ایو کا یک عام انوفہ نقل کنگ کہ مردم اے قبر یک نبی ؑ قبر گوشت۔ ایک شہزادگی ات وچہ یک دگہ ملکہ، «اداسہ بوتگ»، «آٹا حضرت عیسیٰ ؑ قبر قرار دیگ مستریں درجہ و بے حیائی و احمقی ایت، چہ خوشیں و تگڑیں خبراں حضرت مسیح علیہ السلام ؑ حیات و باطل قرار دیگ ابید چہ خط الخواسی ؑ دگہ بچ نہ انت۔ اگر اے قبر و تحقیق مطلوب بہ بیت و ایک یوز آسف کئے بوتگ تو اے ردا و ابھ منشی حبیب اللہ امرتسری در سالہ و ہجارات کہ خاص بہ ہے موضوع و سرگوں وزن تحقیق و تدقیق و تنسک بوتگ کہ ماں آئی ؑ اے ناہود گس خال و رد کنگ بوتگ فجزاہ اللہ تعالیٰ عنہا وعن سائر المسلمین احسن الجزاء۔

فل یعنی ماں درستیں پیغمبرانی دین ہے یکیں حکم بوتگ کہ حلال بود بات چہ حلالیں رہبندہ کسب کنان و نیکی کار کنان ات۔ نیکی کاران تمام خلقت زانت انت چنانچہ تمام پیغمبران گون مزین مضبوطی و حکمی و اکل حلال، صدق مقال (راستگویی) و سزا مواظبت و دقت امتان و برپیشی و تاکید کنان بوتنت۔ ماں قرآن کریم و دگر جاسے ہے ہمیں حکم کہ ادا رسولان دیگ بوت، تمام مومنان ہم دیگ بوت۔ مرثی و نصاری و رہبانیت و ہم رد بوت کہ اسے بہ حضرت عیسی علیہ السلام و ذکر و خاصین مناسبتے داریت۔ چہ حدیثان معلوم بیت کہ ہر کس و ورگ و نوشنگ چہ حرام و کمائی و بہ بیت اثر اوتی دعاء قبول بوگ و امیت دارگ نہ لویت۔ و ماں لہتے حدیثان ہست کہ آگوشے کہ چہ حرام و کمائی و رگڑیت دوزخ و آس پرانی و زیات حقدار انت (العیاذ باللہ) فل یعنی حلالیں رزق و روکان و نیکی کار کنوکان و اسے خیال گورکنگ لویت کہ اللہ چہ آسانی تمام سرظاہریں و چیری احوال و کاران معلوم دارنت۔ بہ ہمیشی و روء گون ہر یکے و معاملہ کنت۔ اسے دیم گوری (خطاب) رسولان و کنان امتان و

اشکنا ٹینگ بوت۔ فل یعنی اصول و اعتبار و تمام بنیانی دین و مذہب یک، و درستی خدا ہم یک انت کہ مردم مدام جرائی و نافرمانی و ترسوک بہ بیت، بلے مردماں تفرقہ پیدا کنان و دین چند چند کت و جدا جدا ہیں راہان کام جان بوتنت اسے ڈول و قی چند و واہگانی زندگی کنان و صدائی حساب و فرقہ و مذاہب جوڑ بوتنت اسے فرقہ بندی و سوچ نبیان ندات، آیانی گورا چہ ازمنہ و امکانہ و اختلاف ایو کا فروعی اختلاف ہست انت، ماں دین و بنیادی گتیاں درست بالکلیہ متفق ہر ان بکراہ انت۔ عموماً مفتراں آیت و تفسیر ہے ہما کنگ۔ لیکن حضرت شاہ صاحب نے نشتہ کنت کہ "چہ ہر یک پیغمبرے و دست و اللہ تعالیٰ و آوقت و ہر چہ فسادے ہست انت آئی و اصلاح کت، زندگی مردماں فہمت کہ آیانی حکم جدا جدا انت آخرے مئے واجہیں پیغمبر و معرفت و درستی فسادانی اصلاح و علاج یکبارگی پیش داشت فون تمام ادیان آوارہ بان و یک دینے بوت و تمام قوماں یک برکے و چیرا جمع کنگ بوتنت۔ فل یعنی ہنچوش فہمت کہ ماں برحق مئے راہ ہنچیں راہ ایت۔ و یعنی ہما کساں کہ بنیانی متفقہ ہدایتانی تو کا خلل پیدا کنان جدا جدا فرقہ و ملت قائم کرت ہر فرقہ و قی عقیدہ ہانی سدا دلمجہ بان و نشنگ چہ پیما جرایان دست نہ کشیت توری تو ہر قدر نصیحت و سرسوج ہنچ فون تیں واجہ بہ اشان و تارا زیات غناک ممکن بلکس اشان و کتیں ہنگت مہلت بے کہ اشان بہ و قی جہالت و غفلت و تو کا گیشتر عرق بہ بنت دانکہ ہما ست بنیت و برسیت کہ آیانی چمان بٹن گرت یعنی اشان و موت بنیت یا خداوندی مذاب اشانی چک و بکیت۔ فل اشانی خیال ہمیش انت چنانچہ اشان گوشنگ نچون اکثر املا و اولاد و مان حق و معذبین (سبا، رکوع) یعنی اگن ما خدا و گور و مردود و مغضوب بوتینیں تو اینچو مال و دولت و غیرہ مئے گورا چلو رہو تگ۔ و یعنی سرید نہ بنت کہ مال و دولت و اسے زیادہ آیانی فضیلت و کرامت و ظاہر نکنت اسے بہ مئے سوب و انت کہ اشان مہلت و رخصت دیگ بوتگ ہنکر اشان مہلت رسیست ہما قدر اشانی بد بختی و کیلو

وَأَعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ۝ وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ

و عمل کنت نیکیں فل۔ ہر چہ شما کنت من زاناں فل۔ و اسے دین و مردمنت

أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ۝ فَتَقَطُّ أَمْرُهمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا

درست بہ یک دینے و من شے رہاں فون چمن برست۔ پد برپیش کنتی کار گون یکدگر و پد کنگر و فل

كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ۝ فذَرَهُمْ فِي غَمَرَتِهِمْ حَتَّى حِينٍ

ہر فرقے بہ ہما چرے کہ آیانی گورا ہست خوشنک۔ فون بٹش تو کہ و قی غافل و تہا فرقت تاکہ و قی و

أَيَحْسَبُونَ أَنَّنَا مَدِّدُهُمْ بِهِ مِنْ مَّالٍ وَبَنِينَ ۝ نَسَارِعُ لَهُمْ

چہ آگمان کنت کہ آچیزیکہ چہ مال و اولادان ما آیان و دیانیں۔ گڑ اما کو شش کنگائیں بہ آیانی

فِي الْخَيْرِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ

خیر سینا چہ نہ انت بلکہ آنفہمت و بیشک ہما کہ چہ و قی پر وردگار و بیم و بہ ترس

مُشْفِقُونَ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ۝ وَالَّذِينَ

لرزنت و ہما کہ آپ و قی رب و آیاتی سر یقین کنتت و ہما کہ

هُمْ يَرْبِّهِمْ لَا يَشْكُرُونَ ۝ وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ

گون و قی رب و ہج کسے و شریک نکنت فل و ہما کہ دینت (پہ اللہ و راہ و) ہر چیکہ دینت و دلش

وَجَلَّةٌ أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ۝ أُولَٰئِكَ يُسْرِعُونَ فِي

پہ ترس انت کہ آیان و قی رب و نیمکا گر دگر روگی انت فل۔ ہمیشاں تچانت بہ نیکیانی

الْخَيْرِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ۝ وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا

ماصل کنگا و آپیش کہنت بہ آنیکیانی کنگ و فل و ما بار ایر نکین چ کس و سرانگ آئی و جوازا

وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝ بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي

و مئے گورا کتاب کہ خبر کنت بہ راستی و بہ آیانی سدا ظلم نہ بیت فل۔ بلکس دلش ماں

غَمَرَةٍ مِّنْ هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِّنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا عَامِلُونَ ۝

غفلت انت چہ اشی و آیان و دگر کار ہم ہستنت اشی و چہ بغیر کہ ہما کاران کنتت فل

سرریج بیت سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ وَأُمْلَىٰ لَهُمُ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ۝ (اعراف رکوع ۸) فل یعنی ایمان و احسان و باوجود اشان مش کار و مغروران چہ مکر اللہ دلمجہ نہ انت ہمیشہ چہ خوف خدا ترس و لرز انت کہ نہ معلوم بہ ما اسے دنیا و العامات جو استدرج و نہ انت۔ حسن بصری و قول انت اِنَّ الْمُؤْمِنِينَ جَمْعٌ اِحْسَانًا وَشَفَقَةً وَاِنَّ الْمَنَافِقَ جَمْعٌ اِسَآءَةً وَاَمَّا (مومن نیکی کنت و ترسیت و منافق بدی کنت دے علم نندیت فل یعنی بہ آیات شرعیہ و کونیہ و دنیانی سرا یقین دارنت کہ ہر جی چہ آنگو بہ مئے دیا کثیت آبالکل عین محنت و ہر چہ خبرے دیگ بہ بیت آبالکل برحق انت و ہر چہ حکے سر بہ بیت آ لاست و معقول انت فل یعنی خالص توحید و ایمان و سراقائم انت ہر یک عملے و گون صدق و اخلاص و ادا کنت کردی ہم چریشاں غنی یا جلی شرک ظاہر نہ بنت فل یعنی کئے بزانت کہ اودا قبول بنت یا نہ بنت دیم ترا کار بدینت یا کہ عدینت، خدا و راہ و زراں و خرچ کنان مدام ترسنت کہ بارس خیرات و صدقات قبول بیت یا نہ بیت ہجرو قی عمل و سر غرورناک نہ بنت نیکی و باوجود ماں دل و خدا ترس و داروک انت۔ فل ماں دنیا و ہم و ماں آخرت و ہم کما قال تعا

فَأَشْمَعُ اللَّهُ تَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ (آل عمران رکوع ۱۵) تو در حقیقت اصلی خیر مان صالحین عملان، خوبیں ہیل وعاداتاں و شرف دیوکیں کارا پویشید انت نہ کہ ماں مال و اولاد و ہنجوشکہ کافران گمان داشتگ انت فلا یعنی برزائہ ہرج اعمال خصال پیکنگ بوتنت چو شیں گرانیں کار نہ انت کہ آیانی زورگ چہ انان و طاقت و درہ بیت مئے اے ڈول عادت نہ انت کہ انسان چہ آئی و طاقت و زیات مان حجال و چکل بدیمیں اے کلیں خبر ہا انت کہ اگر اشانی سرادنگوش گور بکنت تو اے کاراں بخوبی کت کنت و ہر کسے کاملیں پیش دستی کنوکانی درجہ و حاصل کنگ تنو نیت آئی و ہم باید انت کہ وقتی ہمت و روع و سرچیں کوشست بکنت کہ پریشی و کنگ و ردا آسکلف قرار دیگ بوتگ۔ مئے گوراماں عملانی کتاب و درجہ بدرجہ ہر یک و عمل بنشگیں موجود انت کہ آیانی قیامت و روج و ہر کس و دیما پیش کنگ بنت و بہ ہمیشانی روع آیانی و جزا (بدل) دیگ بیت کہ ماں آئی و قد ڈرھے ظلم نہ بیت نہ کسے و نیکی بر باد بنت نہ اجر کنگ بیت و نہ بے سبب دے گناہ و دومی ہمارا آئی و چک چکل دیگ بیت۔ فلا یعنی بہ آخرت و حساب کتاب اشان غافل انت و ماں دنیا و اے دگر کار و باراں گلاشیش انت کہ جریشاں در کنگ و فرصت اشان و نیست تاکہ بہ آخرت و نیگا چنیزے دنگوش گور بکنت یا مطلبی چو ش

انت کہ آیانی دلاں ماں شک و شبہ و غفلت و جہالت و موجان غرق انت مستری گناہ ہے بوت باقی جریشاں اے و میتراسنگت دگر بازیں گناہ انت کہ آیانی بہ و تا نزاران انت یکپارگی جریایاں و تار است نہ کنت و چونکائی و تار است نہ کنت کہ ہرج بدیں کارے آیانی گندگیں تب و ذریعہ پریایاں مقدر بوتگ ہریم منتگ آہما کارا کنت، لامحالہ آئی و سزا ہم گندنت۔

ہمے صفحہ و فوائد : فل یعنی و ہدے اے دنیوی یا اخروی عذاب و گرفتار کنگ بنت تو چیمال جنت و فریاد کنت کہ مارا چرے جہان و رستگار بکن انت۔ شتر! اودا کے انت رستگار کنوک؟ آثرا حکم دیگ بیت کہ چیمال مکن اے درستیں شور و فریاد بے کار انت مروچی پرچی مدد کس نہ در ائینیت و نہ چہ مئے عذاب و کسے ہلاکس کت کنت۔ چنانچہ اے ڈولیں عذاب و یک نمونے مگر و کافراں ماں بدر و جنگ و پیش دارگ بوت کہ اودا اشانی مزین سر دارگشگ بوتنت یا قید کنگ بوتنت جنیں آدمیاں داں باز ماں ماں پہ اشانی مرگ و گر یوان بوتنت سر و موداں تراشان و پرسیش داشت، گریت و و تارا روستینش شور و او بلاش کت بے حج حامل نہ بوت یک برے و اجہیں نبی صلی اللہ علیہ وسلم و دل سیاہ یوان و بد دعا فرمائیت سال و قحط بوت مراد و ہدائی و رگ و پوست و ورگ و خون و تنگ و نوبت بہ ہر شس کیت آخر کار گوں رحمتہ للعالمین صلی اللہ علیہ وسلم و رحم و واسطہ دیان و یہ دعائش عرض کت گدا اللہ تعالیٰ ہما قحط و عذاب جست کرت، چو شیں و ہدے نہ لات و منات کار و اہت نہ تھیل و نائلہ

فل نوں پرچے شور و فریاد کن انت ہما و ہدایاں بکن پت و ہدیکہ خدا و پیغمبر آیتان و واناں و شمارا اشکناٹنگ انت تو شامش کائی جھنت شام کلام اللہ و اشکنگ ہم بروت گوارا کت و شے مزنی و کتبر و شمارا نیشنت کہ حق و قبول بکن انت و پیغمبران و گناہی سرادنگوش گور بکن انت۔ فل یعنی چہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و دیوان و اشان ہنجوش جہنگنت انجوش بکوش کر یک نامو دگیں قصہ ویش کت و رفتنت یا کہ سامرا تھجروں و مطلب

ایش انت کہ شپ و و ہدے ماں حرم و نندان و پیغمبر علیہ السلام و قرآن کریم و بابت و خبر انش بندہ بند و انت و قسم قسمیں قصہ اش جور کر تگت کسے و آئی گپاں جادو گوشنت کسے شاعری کسے بخوبی و دگر دگر ہے پیہیں نامو دگیں گپ و مفہیں ٹوکالی اش کر تگت نوں مروچی وقتی دپ و نام و بخش انت چہ شور و فریاد و ہیج حاصل نہ بیت۔ فل یعنی ماں قرآن و خوبیاں مسکن کن انت و اگر نہ برشا حقیقت پیرا بوتگت کہ بے شک اے خداے پاک و کلام انت کہ ماں آئی و اشانی نادراہیانی علاج ہم شون دیگ بوتگ۔ فل یعنی نصیحت کنوک دلام نصیحت کنگ پیغمبر بوتگنت یا پیغمبر و رندگری کنوک۔ ہے پیما آسانی کتاب ہم دلام نازل بوتگنت برے یک جا ہے و برے دگر جا ہے۔ نوں اے یک عیبیں گتے نہ انت کہ آئی و نمونگ پیش و نہ بوتگ۔ البت ہرج کامل و اشرف تریں کت بے نوں اہتگت اے شان و درجہ و کتاب و حد و پیش نہ بیتگ تو انشی و تقاضا ہمیش انت کہ حد و زیات ماں اے نعمت و قدرانی بکنیں و آئی و آواز و سرالتیک بکنیں چو شک صحابہاں کت (تنبیہ) شاید ادا چہ آباء اولین و آباء البعیدین مراد بہ بنت و ماں سورہ یسین و چو ش گوشگ "لَتَمْنَدِرَقَوْمًا مَّا اَسْذَرَابَانَهُمْ" اودا آباء اقربین و ارادہ کنگ بوتگ۔ واللہ اعلم فل یعنی سودائی و دیوانہ و خبراں کدی چو ش نقد و راست بیت کنت! حقیقت ایش انت کہ اے مردمانی

حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْعَرُونَ ﴿٣٧﴾

داں ہا وقتے کہ گریں آیانی ہستی منداں پہ عذاب گرا آفریاد کنت

لَا تَجْعَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُمْ مِمَّنَّ لَا تَتَصَرُّونَ ﴿٣٨﴾ قَدْ كَانَتْ آيَتِي تُتْلَىٰ

فریاد مکن ات مروچی۔ شامچہ مئے عذاب و چٹنگ نہ بیت فل پر تحقیق مئی آیتاں و انگ بوتنت

عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ آعْقَابِكُمْ تَنكِصُونَ ﴿٣٩﴾ مُسْتَكْبِرِينَ ﴿٤٠﴾ بِهِ

پہ شے سر و شامچہ وقتی پادانی پوزان پشت کانی شکستہ و تکبر کنان و چہ آئی و

سَمِرًا تَجْعَرُونَ ﴿٤١﴾ أَفَلَمْ يَكُن لَّيْلٌ لَّكُم مَّا كَانَتْ يَوْمَئِذٍ

قصہ کوئے خیال کنگ و انگار و کنگ فل آیا آیانی و کت ماں ہاکلام و کت کانی گور انجیں چہ کتہ کنگ

أَبَاءُ هُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٤٢﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٤٣﴾

آیانی اولین پت و پریکانی گور و یا پچاہش نیارت وقتی رسول کہ نوں آئی و را نمشت فل

أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُمُ بِالْحَقِّ وَكَثُرُوا لِلْحَقِّ

یا گوشت کہ آئی و را گنویں گیتگ۔ چوند انت بلکیں آوری آئی گور حق و گیشتر آیانی حق و را

كَرْهُونَ ﴿٤٤﴾ وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمُوتُ وَالْأَرْضُ

دوست نہ دارنت و اگر حقین خدا آیانی خواہشاں فی زندا گریت گدا فساد بیت ماں آسمان و زمین و

وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٥﴾

وہر یک اشانی تہا انت و بلکیں انت ما آیانی نصیحت نوں چہ وقتی نصیحت و روگرداننت و

أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَجَ لَكَ خَيْرٌ مِّمَّا تُخِيرُ وَالْزَّالِقِينَ ﴿٤٦﴾

یا تو چہ آیانی محصول لوئے گرا تہی ربت و محصول شتر انت۔ و اشتر تریں روزی رسائے و

إِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٧﴾ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

تو آیانی و توار جنے بہ راستیں راہ و نیگا و ہما کہ نہ منتنت

بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنُكَيِّبُنَّ ﴿٤٨﴾ وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا

آخرت و آچہ راہ و رد بوتگنت و لا و اگر ما آیانی سرور رحم بکنیں و دور بکنیں

فل کہ اینکرمزنیں شہنشاہی سے اے ڈولیں گستاخیاں وناشریں کارانی سرشارماں عذاب و گرفتار کنت، آیا اے ستریں گستاخی نے نہ انت کہ آشتی شاہ
مطلق و چہ یک بے مقداریں ذرہ نے عاجز قرار دے ات فل یعنی بہر چیز سر آذات اختیار داریت ہر کس و بواہیت آثر اپناہ دات کت کنت لیکن
دگہ کسے آئی و مجرم و پناہ دات کت نہ کنت۔ فل کہ چہ سحر بے ہوش ہوان و شے ہوش ہم در سترنگ کہ زندیں گتے و سر پد نہ بے و ہدیہ کل زمین و آسمان
خدا بند ہماوت بوت و ہر یک چیزے و سر آئی و تصرف و اختیار بوت تو آخر کار شے بدن و ہڈاں و سترنگیں ریزہ چہ آئی و قبضہ و اختیار و در کبان و کجا نگور و نت
کہ بہ آسانی سر آقا در مطلقین خدا و قی مرضی و نافذ کت نہ کنت۔ فل یعنی چہ دیسلان و ثبوتان ظاہر بوت کہ ہر چیز یکہ گوں آیاں گوشگ بوگا سنت ایک یک و راست
و صحیح انت و آمر دماں ایوگا دروغیں خیالانی و مب و تچکا کنت و یعنی زمین و آسمان و ذرہ ذرہ و تہنا خدا بند و مالک ہماوت انت نہ آثر اچک بکارنت و نہ مددگار
نہ کسے بہ آئی حکومت و فرمان و تو کا شریعت کہ آکد

ذرہ و اختیار دار و کیں حاکم و قی رعیت و دست
گران و یک گور البتگت و قی راج و شکر و جمع کن
بہ دومی و سر حملہ اش کر تگت و کل عالم و اے مضبوط
و مہرین نظام بہ جنت روج و قائم نہ منتگت۔ سورہ
انبیاء و آیت لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا و فوائد و اشی تقریر بیان کنگ بوتگ ہوا
چارگ بہ بیت فل آیا خدا و شان ہمیش انت کہ دیا
کسے ساہ بکثیت یا یک ذرہ چہ آئی و حکم و در بہ بیت
فل یعنی ہر کس و عامر و سر جہیں قدرت و احوال پیش و
بیان بوتگ و چاگرد و کنو کیں علم ہنکرت کہ حج ظاہرین
چیریں و اندیم و حاضرین چرائی و پوشت یہ بیت نہ کنت
ماں آئی و بادشاہی و آیا چہ چیزاں شریک بنت کہ آسانی
قدرت و علم وغیرہ صفات محدود نہ یا دگران بندگی
انت و استغفر اللہ و یعنی چہ حق تعالیٰ و بارگاہ و
چو شیں بے ادبی کنگا کنت تو جہر ما یک تر ندیں آفتے
آیک لوٹیت پمشکا بہ ہر یک مومن و گوشگ بوت
کہ چہ اللہ پاک و عذاب و ترسان و چوش دعا
بلوٹیت کہ و ہدے بہ ظالمانی سر و عذاب بیت تو یا
الہی منار اگون اشانی حساب شل مکن ہنچو کہ ماں حدیث و
احتک و اذ اردت فتنت فی قوم فاقضنی غیر
مفتون مطلب چوش بوت کہ خداوند! مارا ایمان و
احسان و راہ و سر محکم ہمار چہ ما چوش کو تا ہی بے
ظاہر بیت کہ العیاذ باللہ ما تئی عذاب و پیچک بنیں چوشکہ
دگہ جاسے ارشاد بوت «وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبُ
الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً» (الفال دکوہ ۳)
ادوا و اجنبی سلی اللہ علیہ وسلم و دیم گور (خطاب) کنان و اے
دگران اشکنا ٹینگ انت و اے قرآن کریم و عام عادت
انت۔ فل یعنی مارا قدرت نیست کہ شے چتانی دیماماں
دنیا و آیان و سزا بدیں و لیکن شے بالائیں درجہ و علائیں
اخلاقانی تقاضا ایش انت کہ آسانی بدی و جواب و گوں
نیکی و بدے ات داں حدیکہ اے ہما خبر بنگلیت۔

و چہ آسانی ناہودگیں گتاں زہر مگر ات (اشان) ما بخوبی زانیں
و ہدے سر سر جہیں سزا دیگ بنت تئی چشم ہوشی و زمیں
سلوک و اثر چوش ظاہر بیت کہ بازیں مردم اثر زوران
تئی نیمکالیٹ انت و چہ رھبند و دعوت و اصلاح و
مقصود حال بیت فل ساری و گوں انسانیں شیطاناں، سلوک و رھبند سوج و انگت، لیکن جتنیں شیطاناں چار رھبند اثر گیت نہ کنت و نہ کتام تدبیر یا زری آیان
راگ کت نہ کنت آئی و علاج ایوگا استعاذہ انت یعنی اللہ پناہ و روگ انت تاکہ آقا در مطلق چرایانی ناشری و بدی و محفوظ بداریت۔ واجہ شاہ صاحب
نہشتہ کنت کہ شیطان و سکیں ہمیش انت کہ دین و رد سوال و جواب و و ہدا مفت و ختم بگیت و جنگ بر پا بہ بیت ہمیشی و سر افرمائیت کہ بدی و
جواب و گوں نیکی و بدے و لا یعنی بہ ہج جاوہر شیطان و چوشیں موہ مر سیت کہ منی گور و بیت و حملہ کنت۔

المؤمنون ۲۳

۵۴۱

قد افلح ۱۸

لِلّٰهِ قُلُوبٌ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ۝ قُلْ مَنْ يَّبْدِہٖ فَلَاکُوْتُ کُلِّ شَیْءٍ وَّہُوَ
کہ اے (درست) اللہ ٹینگت گور ابگوش کہ نون شائستہ چہ ط بگوش کہ منی دست انت ہر چیز حکومت و آ
یَجِیْرُوْا لَا یُجَارُ عَلَیْہِ اِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ سَیَقُولُوْنَ لِلّٰهِ قُلُوبٌ
میار جلیت و آئی و بر خلاف کسے میار جنگ نہ بیت اگر شماران ات۔ زوت گوشگت کہ دتیں صف اللہ ٹینگت
فَاَنی تَسْعُرُوْنَ ۝ بَلْ اَتَیْنٰہُمْ بِالْحَقِّ وَاَنْتُمْ لَکٰذِبُوْنَ ۝ لَا تَاْخُذُ
گور ابگوش نون شے سر ہوش کجا شنگ و بلکین یا کئی گور رستنگ حق و آدروغ بندت فل نسا زنگ
لِلّٰهِ مِنْ وَلَدٍ وَّمَا کَانَ مَعَہٗ مِنْ اِلٰہٍ اِذَا الذَّہَبُ کُلُّہٗ اِلَیْہِ
اللہ پڑوت ہج چکے و نہ گوں آئی و دگر خدائے ہست، چو ہوتیں گور اذرت شت ہر یک خدائے
بِمَا خَلَقَ وَّلَعَلَّ اَبْعَضُہُمْ عَلٰی بَعْضٍ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا یَصِفُوْنَ ۝
وقی مخلوق و اورش برت یکے و پد گورے و سر۔ پاکنت اللہ چہ چیزے و کہ اے گوشگت و
عِلْمِ الْغَیْبِ وَالشَّہَادَةِ فَتَعَلٰی عَمَّا یُشْرَکُوْنَ ۝ قُلْ رَبِّ اِمَّا
زا نوکنت پوشیدہ ہیں و ظاہرینا۔ نون سک بلندت چہ چیزے و کہ آشریک کنت بگوش اے رب اگر تو
تَرِیْتَنیْ مَا یُوعَدُوْنَ ۝ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِیْ فِی الْقَوْمِ الظَّالِمِیْنَ ۝
پیش ہدارے منار آچیز کہ اے وعدہ دیگ بوتگت۔ گور اے رب ہو مکن منا گوں اظالمیں تو ماں و
وَ اِنَّا عَلٰی اَنْ تُرِیْکَ اَنَعِدُہُمْ لَقَدِرُوْنَ ۝ اِذْفَعْ بِالَّتِیْ هِیَ
و مارا قدرت سستہت پہ اے خبر کہ پیش ہداریں ترا آچیزیکہ گوں آیانیں وعدہ کنگ۔ بدیہ خبر جواب و چوشیں پیہ بد کہ
اَحْسَنُ السَّیِّئَةِ مَنُّ اَعْلَمُ مَا یَصِفُوْنَ ۝ وَقُلْ رَبِّ اَعُوْذُ بِکَ
چاشر ترانت
مَنْ هَمَزَ الشَّیْطٰنُ ۝ وَاَعُوْذُ بِکَ رَبِّ اَنْ یَّخْضَرُوْنَ ۝ حَتّٰی
چہ شیطان و وسوسیاں فل و تئی پناہ و لوٹاں چہ اے خبر کہ منی گور بیانت فل داں وقتے
اِذَا جَآءَ اَحَدُہُمْ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُوْنَ ۝ لَعَلّٰی اَعْمَلُ
بیت برسیت یکے و را چہ شاموت گور اگوشیت اے ربنا پد ایدم وے (ماں نیایا) تاکہ من نیکیں عمل

منزل ۴

فل یعنی ماں دنیا و دہے مسلمان و قی رب و دیما دعا و استغفار و گلائیش بوتنت تو شما کدنت و ہمنجو کلا گو گبتنت و آیانی نیکیں خسلانی سدا ہمنکر مسخرہ کت کہ اشانی دُوب و کیان و منار اہم شاکدی یاد نہ گت چوش نگوش کہ بہ شے خیال و شے سر کس حکم ہم نیست کہ کدی بہ شے حرکتاں بچارت و چوشیں ناہود گیں ناشرانی رد اسرا بدنت و بڑ گیں مسلمان شے زبانی ٹوک ٹالیاں و دستی سکیاں و گوں صبر برداشت کتگت مروچی چھاں بچ کن ات و بچارت کہ آیانی و شے مقابل صبر بردور دھل بوت آیانی بہ ہما جا کہ سر کنگ بوت کہ اودا آیانی ہمک دول سوب مند و گوں ہر پیمیں لذتاں ووشیاں گلائیش ات۔ فل یعنی چر فرشتگان کہ آیانی ہر نیکی و بدی و حساب داشتگ اشانی حساب اش ہم داشتگ "ماں زمین زندگ" یعنی ماں قبر و جلگ یا دنیا و عمر و اے ہم اودا کم نظر و کیت اے محبت کنگ پیشکا انت کہ ماں دنیا و اشاں پہ عذاب اشتاپ کتگت نوں مارت کہ اے عذاب روت اہت۔ کذانی موضع القرآن وک یعنی یہ راستی (واقعی) دنیا و عمر کم ات بلے اگں اے خبر پیغبرانی گوشگ و پیداماں دنیا و سر کچ ہوارتیں تو کدی ہم اے فانی متاع و سر اسر و ربوان چہ و قی انجام و بے خبر نہ بوتگت و شاک ستاخیاں و بے ادبیاں و نہ کتگت کہ دنیا و فانی تو کا گرفتار ہوان و بے رد کاریاں کنوک بوت۔ فل یعنی ماں دنیا و نیکی و بدی و سر جہیں انجام نہ رسیت اگر چہ زندگی و پیددومی زندگی مسیت تو گڑا چوش نگوش کہ اے تمام کارخانہ محض لیب و تماشا و بے نتیجہ ات پیشکا بزاں کہ حق تعالیٰ و ذات چرے خبر و سک بالا انت کہ آئی و بابت چوشیں سکیں خیالے کنگ بہ بیت وک و پدے آ بالا و اعلا تیں شہنشاہ و مالک علی الاطلاق انت تو اے خبر ہجر بیت نہ کت کہ و خاداراں و گنہ گاراں و ہمنجو شکانی ماں کس مہر سی جاور و ویل بکت وک یعنی اودا حساب و ادبوان و جرم و روع سزا دیگ بیت وک یعنی چہ مئے کوتاہیاں در گذر کن و چہ مہربانی و رحمت و ماں دنیا و آخرت و سرفرازی و سوب مندی عطا کن۔ تیج بے حسابیں رحمتانی مقابل و بچ چر مشکل نہ انت چہ اخیستہ و داں سورہ و ہدای و اے تمام آیتاں مزں فضیلت داروک و تاثیر داروک انت کہ اشانی و ثبوت چہ لہتیں حدیثاں بوتگ و مشائخ و تجربہ ہم کتگ۔ باید انت کہ انسان اے آیتانی ورد و جاری بداریت۔ آخر و ہما دعا بہ برکت و نقل کنان کہ واجہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و حضرت ابو بکر صدیق رضی اللہ عنہ تلقین کت چیا کہ آیانی الفاظ اے آیتانی مناسب انت اللہم ارحم الراحمین ظلمت نفسی ظلمًا کثیرًا و انت لا یخفی الذنوب الا انت فاعف عنی مغفرة من عندک وارحمنی انتک الغفور الرحیم

النور ۲۳

۵۴۳

قد افلح ۱۸

تَضَعُكُمْ ۱۱۱ اِنِّیْ جَزِیْتُمْ ۱۱۲ الْیَوْمَ بِمَا صَبَرْتُمْ ۱۱۳ اَلَا تَهْتَفُونَ ۱۱۴

کند تو وک من آیانی جزادات مروچی بہ آیانی صبر و عوض و کہ ہشت ہما کہ مراد و رسنت وک

قُلْ کَمْ لَبِثْتُمْ فِی الْاَرْضِ عَدَدَ سِنِیْنٍ ۱۱۵ قَالُوْا الْبَیْثَانِ یَوْمًا ۱۱۶

فرمائنتی کہ چند مدت وک محفل بوتگت ماں زمین و پہلائی حساب وک گوشت کہ محفل بوتگت کیر وچ یا

یَوْمَ فَسَّلَ الْعَادِیْنَ ۱۱۷ قُلْ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا قَلِیْلًا ۱۱۸ اَلَا تَهْتَفُونَ ۱۱۹

چیزے تم چہ روچے وک نوں جت کن چہ حساب کنوکاں فرمائنت کہ محفل بوتگت گرے، شرت کہ شاد ہا و قی

تَعْلَمُونَ ۱۲۰ اَفَحَسِبْتُمْ اَنَّا خَلَقْکُمْ عَبَثًا ۱۲۱ اَلَا تَعْلَمُونَ ۱۲۲

برانتیں وک چہ گمانو کنگ کہ پیدا گیں کنگ شمارا بے فائدہ و شاپہ مئے نیکا دوبارہ

لَا تُرْجَعُونَ ۱۲۳ فَتَعْلٰی اللّٰهُ الْمَلِکُ الْحَقُّ ۱۲۴ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ

گر دیک نہ بت وک نوں بلندت اللہ و شان ہما حق باو شاپہ نیستیں چہ معبودے بغیر چہ مایا و اہیں

الْعَرْشِ الْکَرِیْمِ ۱۲۵ وَمَنْ یَّدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ لَا بُرْهَانَ

عزت داریں تخت وک و ہر کیک توار بخت گوں اللہ و کہ معبودے و کہ آئی و ثبوتے نیستیں

لَهُ بِہٖ ۱۲۶ فَاَتَمَّا حِسَابُہٗ عِنْدَ رَبِّہٖ ۱۲۷ اِنَّہٗ لَا یُفْلِحُ الْکٰفِرُوْنَ ۱۲۸

پرائی گڑا آئی و حساب آئی و رب و گور و انت وک پیشک کامیاب نہ بت کافر

وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَاَرْحَمْ وَاَنْتَ خَیْرُ الرَّحِیْمِیْنَ ۱۲۹

و بگوش اے رب بخش و رحم کن و تو چہ درستان شرتیں رحم کنو سبے وک

سُوْرَةُ التَّوْحِیْدِ ۱۳۰ وَہِیْ اَرْبَعٌ وَّسُوْرَتٌ اِیْمًا ۱۳۱ وَتَسْمَعُ رُکُوْعًا ۱۳۲

سورہ نورماں مدینہ و نازل بوتگ و آئی و تھا شصت و چار آیات و نہ رکوعت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۱۳۳

شروع کنان گوں اللہ و نام و ہا کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنو کے

سُوْرَةُ اَنْزَلْنٰہَا وَفَرَضْنٰہَا وَاَنْزَلْنٰ فِیْہَا اٰیٰتٍ بَیِّنٰتٍ لِّعَلَّکُمْ

اے سورتے کہ ایریں گتگ و فرضیں کنگ و ایریں گتگ ماں آئی و تھا احکام انت روشنیں تاکر شتا

منزل ۴

فل اے سورت ہتھیں مزن ضروری احکام و حدود، مثلاً ان نصیحتاں، راستی راستاں، توحید و گد باز پیمانی (تنبیہات) و اصلاحات و سر شامل انت۔ ایشی چہ در سنا گشتیں و عبرت یوکیں بھرہا انت کہ آئی و تعلق گون افک، و قصہ انت۔ ام المؤمنین حضرت عائشہ صدیقہ رضی اللہ عنہا و سر منافقان ہرج دروغیں تہتے جنگ ماں آئی و لھتے سادہ و مخلصین مسلمانان محکمیں پاد ہم قدرے لگشتنت کہ آئی خطرناکیں انترہ ایوکا عاتہ صدیقہ و عزت و سر اکتیکت بلکیں چہ یک حسابے و دوت و اجہیں نبی علیہ الصلوٰۃ و السلام و بزرگی و عزت و سر ستریم انتریکتک ہمشکا ضروری بوت کہ قرآن پاک بہ خاصیں طریقہ و گون ترندی چوشیں غم فانیں ردکاری یا غلط فہمی و اصلاح و بکنت کہ دیم تراکدی ہم دشمنانی خبران انترگران و چوشیں سر یاد موزنت، و اجہ پیغمبر علیہ السلام و مزنیں شان یا اتہات المؤمنین و پاک و قابل احترامیں حیثیت چوش نہ انت کہ ماں آئی زانگ و فہمگ کہ نام یکٹیلنے کہی ہم کت کیں تہا اہل و دار و اہل بیت شاید ہیے سوب انت کہ سورت و ابتداء گون اے لفظاں فرمائینت سورۃ انزلنا و فرمناھا الخ تاکہ مخاطب ہرج بوت کہ اشی و نہشتانک (مضامین) یک خاصیں اجمعیے و دار و کت انت ماز زبات دل محفوظ دارگ و یاد کنگ مستحق انت و ہرج صاف صافین نصیحت نقدیں گپے ماں اسورت بیان کنگ بوتگنت ایشاں لائق انت کہ ہر سملنے ایشاں سنگ یاد دہاریت بہ یکٹیلنے ہم اے بار و کوتاھی مکت و اگر نہ دین و دنیا و بربادی انت۔

تَذَكَّرُونَ ۱ الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا

گوش بگرات فل سیدہ کاریں جنیں وسیہ کاریں مردیں نوں بجن ات ہر یکے و راجہ آد و تیناں

بِأَعْلَىٰ جُلْدَةٍ ۲ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ

صد تازیانہ وک و بایدیں کہ میت شمارا پے آئی سراجم ماں اللہ و حکم و جاری کنگا۔ اگر شما

تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَيْشِدْ عَذَابُهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ

یقین کنت پیر اللہ و سر و دہ قیامت و رنج وک و بایدیں کہ حاضر بہ بنت پے آئی سراجم و تہا یک و تہا یک

الْمُؤْمِنِينَ ۳ الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً ۴ وَالزَّانِيَةُ

چہ مسلماناں وک بدکاریں مردن کاح نکلت مگر بدکاریں جنیں و یا مشرکین جنیں و بدکاریں جنیں و

لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ ۵ وَحُرِّمَ عَلَيْكَ الْمُؤْمِنِينَ

نکاح نکنت مگر گون بدکاریں مرد یا مشرکین مرد و حرام بوتگ اے پیر مسلماناں وک

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ

وہا کہ تھمت بندت پاکدامنیں جینانی سرا رندا نیاریش چار مردیں شاہد و

فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً ۶ وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا ۷

گڑا بجن ات آیان و ہشتاد تہا تہا تہا و قبول مکن ات آیان گواہی و ہجرت و

أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۸ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ ۹

ہیشنت فاسقاں وک مگر ہایاں کہ توبہ ایش کت رند چہ اے خبر و

أَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۱۰ وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ

وکی اصلاح کت گڑا اللہ بخشوک مہربان انت فل و ہا کہ تہمت بندت وکی جانی سر وک

وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ

و نیستنت آیان و گواہ مگر وکی چہ گڑا اے ہمیں کسی گواہی ویک و صورت ایشنت کہ چار و

بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ۱۱ وَالْخَامِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْكَ

گواہی بدت اللہ و قسم بوارت کہ بیشک من راست گوشاں و پنجی تہہ چو بگوشیت کہ اللہ و لعنت انت نبی سرا

فل اے سز اہما زانی (زنا کنویں مردیں آدم) و زانیہ (زنا کنویں جنیں آدم) سنگنت کہ آزاد، عاقل و بالغ بہ بیت و نکاحی نہ کنگ یا زنا کانی کرنگ بلکہ ہمبستی و موہے نہ رستگ و اکس کہ آزاد میت آجہ شلاک جنگ بیت آئی و حکم پنجی جز و اولی رکوع و آخر مذکور انت و ہر کسے عاقل و بالغ میت آد و مکلف انت۔ و ماں ہر سملنے و تمامیں صفات موجودت (حریت، بلوغ، عقل، نکاح و چہ ہمبستی فراغت) چوشیں شخص راہ محصن، گوشتنت آئی و سراجم (سنگار کنگ) انت چوشکہ ماں سورہ ماڈہ و بہ تورات و حوالہ و فرمان کت و کف یحکمونک و عندہم التوراء فیما حکم اللہ و آ حکم اللہ رجم ات چوشکہ ماں اود و فوائد بیان کنگ بوت چنانچہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ہما فی مطابق و فیصلہ کت اللہ صلی اللہ علیہ وسلم اذ امانتہ و خدایا من اولی کساں کہ آئی و تہی حکم زندگ کت و ہدیہ ایشاں آرا بے نشان و بیگواہ کرنگ (گڈا اے ایوک و ہما یھود بلکیں ہر واقعات ایڈولیس پیش بوتنت ماں آ کلین ہرج بوتگیں کاراں و اجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و محصن زانی و رجم و سزادات و چہ واجہ و بعد محابہ رضی اللہ عنہم و دستور برابر ہجے رجم و قانون و سر ابرجہات بلکیں ماں اہل سنت و الجماعت و کت یک شخصہ گون اشی و اختلاف کنگ و جرات نہ کت چوش گوش کہ متواترین سنت و اہل حق و اجماع و پیش داشت کرماں اے مسئلہ و ماں شریعت محمدیہ تورات و حکم پشت کینگ چوشکہ قتل عمد و سز قتل کنگ و قرآن کریم تورات و حوالہ بیان فرمائینگ ات۔ و کتبنا علیہم فیہا ان النفس بالنفس بالنفس الخ و مرتانی قتل کنگ و نبی اسرائیل حکم دیک بوت ماں سورہ بقرہ و بیان کنگ بوت فتوبوا الی ربکم فاقبلوا انفسکم پد اے حکمان پیر و اجہیں نبی و امت و حق و قائم دارگ بوتنت۔ شاید محصن و رجم و قصاص و مسئلہ بیان کنگ بعد گون مزن ترندی و ترک پنا انزل اللہ و خرابی بیان فرمائینت و آخر ارشاد بوت و انزلنا الیک الکتاب بالحق مصدقا لما بین یدینہ من الکتاب و مہمنا علیہ فاحکم بینہم بما انزل اللہ الخ چریشی و غرض اے بہ بیت کہ تورات و اے حکماں نوں گون قرآن و حفاظت و

موجودت کہ بہ ایشانی قائم دارگ و اجہیں پیغمبر (صلی اللہ علیہ وسلم) کسے و دل و واہگانی پرواہ مکت۔ چنانچہ نہ واجہ خدائے اے رد کسے و غرض داشت و نہ واجہ و خلیفیاں حتی کہ حضرت عمر رضی اللہ تعالیٰ عنہ و وہیکہ محصن و رجم و رد اے فکر سوار بوت بلکیں بہ آئی و سر اکشف بوت کہ دیمتر لھتے زائغیں و کور باطنیں مردم ایشی و انکار کنت (چنانچہ خوارج و سنے دور و مسخ بوتگیں یک فرقے و کت) تو واجہ منبر و سر اسرکبان صحابہ و تابعین و مہجی و توکا اے خداوندی حکم گون ترندی اعلان فرمائینت و ماں آئی قرآن پاک و یک آیتہ و حوالہ فی دات کہ ماں آئی و رجم محصنہ و صریح حکم ات و آئی و تلاوت اگر چہ رند تر اندسوخ بوت مگر برابر آئی و حکم باقی مانت فل یعنی اگر اللہ و سر یقین دارات تو آئی و حکماں و حدوداں جاری دارگ و رد کوتاھی مکن ات، چو میت کہ مجرم و سر اسر و ران و سزاء بالکل بند مکن ات یا ماں آئی و چیزے کمی مکن ات یا سزادیک و پنجیں سبکیں و غنیں رہبندے اختیار مکن ات کہ سزاسز پشنت مکہیت۔ شر زبان ات کہ اللہ تعالیٰ حکیم مطلق و چہ شازیات تہہ وکی بندہانی سرا

مہربان انت آئی کتسام حکمے ترند بہ بیت یا نرم بہ کلین عالم و حق و چ حکمت و رحمت و خالی بیت نہ کنت اکن شما ماں آئی و حکماں و حدودانی جاری کنگا کوتاھی کن ات تو آخرت و روج و شمار اجست و باواست بیت و ک یعنی سزا ماں تھنائی و دیگر بہیت بلکین مسلمانانی مچی و دیگر بہیت چیا کہ ماں آرموائی و سزا کاملین رنگ بیت و پدا گند و کان و ہم عبت حاصل بیت و شاید اے غرض ہم بہیت کہ گند و کین مسلمان بہ آئی و جاور و رحم و ران و پرائی عفو و مغفرت و دعا بلوشت، واللہ اعلم و چ زنا و سزا و ذکر کنگ و بعد اے فصل و مزین خرابی و بیان فرمائینیت یعنی ہر مرد یا جنین آدمی ماں اے گندی عادت و گرفتار بہ بیت آنوں اے لائق نہ انت کہ گوں کتسام پاکدامنیں مسلمانے آئی و قی جنی و مردی و ہبستری و تعلق قائم داروک بہ بیت یہ آئیانی پلیدی تب و دل کشی و رد و مناسب ہمیش انت کہ ہے ہمیں کتسام بدکاریں و رسوا احوالیں مرد و جنین آدم یا چرایاں ہم گندگ تریں کتسام مشرکین مرد و مشرکین جنین و گوں آئیانی تعلق بہ بیت کما قال تعالیٰ: الْحَبِیْثُ لِلْحَبِیْثِ وَالْحَبِیْثُ لِلْحَبِیْثِ وَ الطَّیِّبُ لِلطَّیِّبِ وَالطَّیِّبُ لِلطَّیِّبِ (سورہ نور) کند ہم جنس با ہم جنس پرواز: کبوتر با کبوتر، باز با باز۔ آئیانی چوشیں گندگیں کار و تقاضا و ہے رنگ و بوگ بوٹگت، نوں اے جدائیں گئے کہ حق تعالیٰ و ایدگہ مصلحتاں و اسرارانی بناء کتسام نام گپتیں مسلمان و گوں مشرکین مرد و مشرکین جنین و نکاح جائزہ قرار نہ دات یا مثلاً بدکاریں مرد و گوں پاکبازیں جنین و نکاح بہ بیت تو آثر بالکل باطل قرار نہ دات۔

تنبیہ: آیت و ہرچ تقریرے مابیان کت آبا بالکل سہل و صاف انت مریشی و "لَا یَنْکِحُ" و معنی ہمارو ورگ بوٹگت کہ آماں "السلطان لا ینکذب" و غیرہ گفتاران و زورگ بنت یعنی لیاقت فصل و نفی و نفی فعل و حیثیت دیگر بوٹگت فافہم۔

و ک یعنی زنا پہ مومنان حرام انت یک مؤمن بہ و قی مؤمنی و حیثیت و چوشیں کاراں چون کت کنت۔ حدیث و ہست "لا یؤفی الزانی حین یزنی و هو مؤمن" مطلب چوش بیت کہ گوں زانیہ و نکاح کنگ ہما پاکبازیں مردیں آدمانی سراحرام کنگ بوٹگت کہ آماں صحیح و حقیقی معنی و مومن گوٹگت و مستحق انت یعنی کوئی ڈول آئیانی پاکیں نفوس بہ چوشیں گندگیں جاگہ و نیگا میل دارگ چہ منع کنگ بوٹگت اے وقت "حرم" و معنی ہما انت کہ ماں "حَرَمْنَا عَلَیْہِ الْمَرَاضِیْعَ" و یا ماں "حَرَامٌ عَلَی قُرْبَیْہِ اَہْلُکُنْہَا" و زورگ بوٹگت واللہ اعلم

و ک یعنی ہنچیں پاک و امنیں جنینان و زنا و بھمت بجننت کہ آئیانی بدکار بوگ کتسام دلیل یا چہ شرعی تہرینہ و ثابت نہ انت آئی و سزا بیان فرمائینیت۔ و ہے حکم پاکبازیں مردینانی سراحمت جنگ ٹیگت۔ چونکہ اے آیات یک جنین ذلت و قصہ و پردانازل بوٹگت پشکا ہماں ذکر کنگ بوت۔ اگر چار گواہ پیش کتنی و آئیانی شہادت بہ شریعت و دستور و سراپورہ بوتنت تو مقذوف یا مقذوفہ و سرازنا و حد جاری کنگ بیت۔ و اے سزا قاذف (تہمت جنوک) و بوت، مقذوف و لوٹ (مطالبہ) و پدھشتاد چابک جنگ بہ بیت وہ آسنگ ہمیشگی ماں معاملہ آئی و شہادت مرد و دقرار دیگر بہ بیت حنفیہ و نریک چہ توبہ رند آئی شہادت ماں معاملات و قبول کنگ نہ بیت و اگر درحقیقت یہ زانستکاری دروغیں بھمت جت گئی گدا آئی فاسق و نافرمان بوگ ظاہر انت و اکن درحقیقت راست بیان کت گتی بلے چوش اش زاننگت کہ گوں پیاریں گواہاں ما و قی دعویٰ و ثابت کنگ نتوئیں تو چہ چوشیں گت و ظاہر کنگا ابید چریشی کہ یک مسلمانے و آبروریزی و پردہ و پاشک کنگ دگہ چہ مقصود بوت کہ ہم بہ و قی جاگہ و یک مزین گناہ ایت و عالماں آثر ماں کبیرہ گناہاں شمار کنگ۔ و ک یعنی توبہ و احوال و راستی و چہ رند ماں اللہ پاک و نافرمانیں بندھا آثر شمار کنگ نہ بیت اگر چہ گوستگیں قذف و سزا و رد امر و دالشہادہ پدہم پشت کپیت، ہمے مذہب انت چہ سلف و قاضی شریح، ابراہیم نخعی، سعید بن جبیر، مکحول، عبد الرحمن بن زید بن جابر، حسن بصری، محمد بن سیرین و سعید بن السیب رحمہم اللہ و اچہانی (کما فی الدر المنثور و ابن کثیر) و ک یعنی زنا و تہمت بجننت یا بہ و قی چک و بابت و بگوشت کہ اے چک چہ منی نطفہ نہ انت۔

وَلَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا يَظُنُّ يُغْفِرُ اللَّهُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَوْمَ الْبُرْجِ وَلَا يَجْزِي عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا الْأَشْقَى الَّذِي كَذَبَ وَكَانَ يُعْتَدِلُ بَيْنَ الْيَمِينِ وَالشَّمَالِ وَلَا يَرْجُو الْغَدَّ وَلَا يَحْذَرُ الْآخِرَ وَلَا يُجِزُّهُ يُؤْتِيهِ اللَّهُ الْيَقِينَ يَوْمَ هُمْ كَاذِبُونَ

وَلَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا يَظُنُّ يُغْفِرُ اللَّهُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَوْمَ الْبُرْجِ وَلَا يَجْزِي عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا الْأَشْقَى الَّذِي كَذَبَ وَكَانَ يُعْتَدِلُ بَيْنَ الْيَمِينِ وَالشَّمَالِ وَلَا يَرْجُو الْغَدَّ وَلَا يَحْذَرُ الْآخِرَ وَلَا يُجِزُّهُ يُؤْتِيهِ اللَّهُ الْيَقِينَ يَوْمَ هُمْ كَاذِبُونَ

إِنْ كَانَ مِنَ الْكَذِبِينَ وَيَذَرُهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ
أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَذِبِينَ ۝ وَالْخَامِسَةَ أَنَّ
غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا
بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ
خَيْرٌ لَّكُم لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي
تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ
الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ
مُّبِينٌ ۝ لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا
بِالشُّهَدَاءِ فَأُولَٰئِكَ عِندَ اللَّهِ هُمُ الْكَذِبُونَ ۝ وَلَوْلَا فَضْلُ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَكُسُفٌ فِي مَا أَفَضْتُمْ

لفظان بگوشتیت کہ "اللہ پاک" غضب بٹیت ہما جنین
سرا اگس اے مرد بہ وتی دعویٰ راست انت
تاوہیکہ جنین آدم اے لفظان نہ گوشتیت آڑا ماں
قیہ خانہ بندہ کشتیت و مجبور کشتیت کہ یا و صاف صاف
مرد دعویٰ تصدیق کشتیت گڈا زنا ہمدہ آئی
سرا جاری بیت ویاگوں بالا بیان بوتگیں لفظان آڑا
دروغ بند کشتیت اگر آئی جو مردہ اے لفظان گوشتیت
وچہ "لعان" فارغ بوت توگوں آجنیں آدم
صحبت و صحبت اے دگر ہبند کل حرام بوتنت
پدا اگر مردہ آئی طلاق دات فیہا و اگن نہ قاضی آیایاں
سون برات کنا شینیت بلی توری ہر دو بریشی و رضا مند
مبنت یعنی چہ زبان بگوشتیت کہ من ماں ایشانی توکا
فرق جدائی کت اے فرق جدائی طلاق بائن حکم
بیت - قنبدیہ : گوں زوجین اے دولیں لفظان
ظاہر کنا ٹینگ و ماں شریعت "لعان" گوشتیت
ولعان تہنا گوں قذف ازواج و مخصوص انت عام
محضات و قذف و ہما حکم انت کہ آماں سری
آیتاں بیان بوت

وَلَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا يَظُنُّ يُغْفِرُ اللَّهُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَوْمَ الْبُرْجِ وَلَا يَجْزِي عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا الْأَشْقَى الَّذِي كَذَبَ وَكَانَ يُعْتَدِلُ بَيْنَ الْيَمِينِ وَالشَّمَالِ وَلَا يَرْجُو الْغَدَّ وَلَا يَحْذَرُ الْآخِرَ وَلَا يُجِزُّهُ يُؤْتِيهِ اللَّهُ الْيَقِينَ يَوْمَ هُمْ كَاذِبُونَ

وَلَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا يَظُنُّ يُغْفِرُ اللَّهُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَوْمَ الْبُرْجِ وَلَا يَجْزِي عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا الْأَشْقَى الَّذِي كَذَبَ وَكَانَ يُعْتَدِلُ بَيْنَ الْيَمِينِ وَالشَّمَالِ وَلَا يَرْجُو الْغَدَّ وَلَا يَحْذَرُ الْآخِرَ وَلَا يُجِزُّهُ يُؤْتِيهِ اللَّهُ الْيَقِينَ يَوْمَ هُمْ كَاذِبُونَ

کنگ بہ تو ابیت و صفت اثر بوت و چہ ادا ہما طوفان و ذکر انت کہ آپ حضرت عائشہ صدیقہ رضی اللہ عنہا و سرالچینگ بوتگت - واقعہ چوش انت کہ
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم سار بان و کجاوہ گوں ہشتہر بستگت یک منزلی قافلہ داشتگت چہ روانگی و پیش حضرت عائشہ رضی اللہ عنہا
جنگل و کار و روگ کپت پیش کاچہ قافلہ ویک گور بوان و دیم بہ جنگل و رھاگ بوت اوداچہ قضا و خداوندی و آئی و ہار سست و کپت آئی و شوباز کنگ و سوب
زیات دیر بوت - چانگودومی نیمکا قافلہ روانہ بوت ہشتہر سار بان و وتی دستور و روء ہشتہر و کجاوہ بندگ و اہنت و پردہ چونکہ ساری و بستگت آیایاں
ہمے گمان کت کہ بی بی ماں کجاوہ و نند و کنت، چست کنگ و وید و کس شبہ ہم نہ بوت چیا کہ آئی عمر و خورد و جان و سبک انت - غرض سار باناں کجاوہ بندان و

ہشترہ ہا دگ کت حضرت عائشہؓ و ہدیہ و ترک تو اودا ہیج کس موجود نہ ات آئی و گوں دسیری و اے فیصلہ گت کہ نوں چہ ادا روگ مصلحت نہ انت ، و ہدیہ دیمتر آیاں منار از گذشت تو گڈا پے منی شوباز و پدا احمد را کابینت ، آخر آئی ہمود ادر اج بوت و ویت ۔ حضرت صفوان بن محطل رضی اللہ عنہ راہ و کپتگیں چیزانی خبر گیری و ردا چہ قافلہ و کتیں دور پشت و مدام و تاراد اشتگتی آئی بہ ہجے جاگہ و سر بوت دستی کہ کسے ویتگ و و اب انت ، و ہدیہ نر یک و اہت زانتی کہ حضرت عائشہؓ انت (چیا کہ پردہ و حکم و ایک و پیش آئی و بی بی و راد استگت) ابشر الگدان و آپریشان بوت و انا یتھ و انا الیہ راجعون و انتی بریشی و سر آئی و چیم ہیج بوتنت فوراً دمی گوں قی چادر و پوش دات ۔ حضرت صفوان و ہشتر آئی نر یک و سندرینت اے آئی و سر پردہ و چادر و سوار بوت آئی و ہشتر و مہار داران نیم روج و و ہدیہ و تارابہ قافلہ و سر گت ۔ عبد اللہ بن ابی مرز خبیث ، کور باطن و و اہر رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و دشمن ات ، آثر ایک خبر دست و کپت و آبد سحت و ناہود گیں گپانی جنگ شرف و کت و لہتے ساد گیں سلمان ہم (مثلاً چہ مردیں آدمان حضرت حسان حضرت مسطح و چہ جنیں آدمان حضرت حمزہ بنت جحش) چہ منافقانی ناہود گیں گپاں اثر گران و ایڈ و لیں ذکر و احوال و مشغول بوتنت ۔ عموماً مسلمانان و و ت و اہر رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم چہ اے ڈولیں ناہود گیں گپ و رپاں سک پدرد اتنت ، داں یک ماہے ہجے گپ ہر جاگہ تالان اتنت ۔ و اہر اے گپ اشک گتنت بے بغیر تحقیق و چہ زگوشت گتی البت ماں دل و پدرد بوتگت ۔ یک ماہے و پد بی بی عائشہ صدیقہ رضی اللہ عنہا و اے بدنامی و حال سربوت ، چہ بازی غم و رنجان بے ورگ بوت و کپت نادراہ بوت ۔ شب و رچ آئی و گریوگ بنا و کت ، یک دمانے ہم آئی و ارس نہ اوشتا گتنت ۔ ہجے دوران و دگہ بازی و واقعات پیش اہتنت و گفتگو بوتنت کہ اشان ماں صبح بخاری وغیرہ و کتاباں موجود انت و و انگ و قابل انت حضرت صدیقہ و پاک امی و برداوت حق تعالیٰ و ماں قرآن کریم و سورہ نور و اے آیتاں چہ « اِنَّ الَّذِیْنَ جَاءُوكَ بِالْبَلٰغِ الْکَذِبِ » الخ و تاں دور و نازل فرمائینت کہ بریشی و سر حضرت عائشہ صدیقہ و فخر گتنت و بے شک ہر قدر فخر بکنت آہنگت کم انت وک یعنی اے طوفان و چیت کنوک ہما مردم انت کہ یہ دروغ یا راست اسلام و نام و گروک انت و تاراد مسلمان ظاہر کنت چریشاں لہتے مردماں و ت و ماں و تہا ہمشور بوان و اے سازش اش کرتگ و لہتے مردم چہ نابراستی آیانی چالبازیانی شکار بوتنت پدا ہم خداوند کریم و مرز احسان انت کہ جہور مسلمان آیانی دام و شکار نہ بوتنت وک یعنی اے دیم گوری (حطاب) یہ ہما مسلمانانی تسلا انت کہ آیایں برے داستان و پدرد اتنت ، بالخصوص حضرت عائشہ صدیقہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا و آئی و خاندان کہ ظاہرین گپ ایت کہ آسک غمزہ و پریشان انت یعنی اگر چہ سر ظاہر اے سر پر باز مکر وہ و ناپسندیدہ ات لیکن در حقیقت و پرشماشی و تو کامرزن خیر و راز پوشیدہ ات ۔ آخر داں اینکر مدت و چوشیں جگوڑیں گپانی سر صبر و برداشت کنگ زانا مفت و برباد بیت کنت ، زانا اے کتگیں شرف ایت کہ و ت حق تعالیٰ و ماں و تہا پاکیں کلام و شے پاکد امی و بے گنا ہی بیان فرمائینت و شے دشمنان رسواکت و داں قیامت و شے خیر و ذکر قرآن و انوکافی زبان و سر جاری کت و مسلمانان و پیغمبر علیہ السلام و لوگ بانکاں و ایدگہ لوگ و مردمانی حق و جاہ یارگ و ردا ہنچیں سبق دات کہ آکری شمشک بیت نہ کنت ۔ فللہ الحمد علی ذالک ۔ وک یعنی ہر کس و ماں اے فتنہ و ہر قدر بہر گپت آئی و ہما قدر و پروتا گناہ جمع کت و سزا ہستی جوڑ بوت ۔ مثلاً لہتے و شکی کناں ولدت گران و اے ناہود گیں گپان تالان کنگ و گلاشش انت ، لہتے و تہا پدردی درشان کنگ و ڈول و ، لہتے یہ سکیں دیگ و خاطر اماں دیواناں ہجے گپ و را بناتش کرتگ و ویداوت خاموش بوان نڈارگ (نظارہ) اش کرتگت ، لہتے چہ گپانی اشکنگ و شک و شبہ و آماج بوتگتنت ، باز کس خاموش منتگت و باز کس و اے گپان و دروغ قرار داتگت ۔ خدا تعالیٰ ہجے رندی مردمان و پسند فرمائینت و باقی کلاں و درجہ بدرجہ کم و گیش الزام جت و زیادہیں بار چیت کنوک منافقانی سردار عبد اللہ بن ابی ات چوشکہ ماں بازیں روایتاں صراحت موجود انت ہجے خبیث و مردمان و مچ کرتگت و پدا آیان و سکیں داتگت و گوں مرز چالاک و و تہا دامن و زد دیان و چہ دگرانی دمت و اے گپان و تالان کرتگتی پرائی و ماں آخرت و مسترین عذاب الی انت ۔ ماں دنیا و ہم ملعون سکت رسوا و ذلیل بوت ، داں قیامت و گوں ہجے ذلت و رسوائی و اشی و نام اگرگ بیت ۔ وک مسلمان و باید انت کہ گوں و تہا برات و گہاراں نیکیں گمان بداریت و و ہدیہ بہ اشکنت کہ مردم یک نیکیں شخصے و سر اہنجوش ناہودگی و بدیں تھمت جنگا گتنت تو ماں و تہا دل و چوشیں خیالاتاں جاگہ مدنت بلکیں اے گپان و دروغ بکنت ۔ و اہر پیغمبر علیہ السلام و فرمائینت ہر کسے باپشت و و تہا یک مسلمانیں براتے و مدت و بکنت اللہ باپشت و آئی و مدت و کنت بے تحقیق و تھمت تراشگ چہ ایمان و دور کنت ، باید انت کہ مردم بہ و تہا آبر و و سر دگرانی آبر و و قیاس بکنت چوشکہ حضرت ابوب انصاری رضی اللہ عنہ وغیرہ و ماں « افک » و قصہ کت و پیش داشت ، یک روچے آئی و لوگ بانک و گوشت کہ مردم عائشہ صدیقہ و بابت و چوش گپ جنگا گتنت آئی و پست دات کہ دروغ بندنت ، آیا تو چوشیں کارکت کنتے ؟ جوابی دات ہجے چوشیں کارکت کنا فرمائینت تو گڈا (واہر صدیق و جنگ و نبی و لوگ بانک) عائشہ صدیقہ چہ ترا باز زیات پاک و صاف و طاہر و مطہر انت آئی و بابت و مفت ناحق و چوشیں گمان پرچانگ بہ بیت ۔ وک یعنی اللہ و حکم و آئی و شریعت و روء آدم مردم دروغ بند قرار دیگ بوتگتنت کہ آکسے و سر اہمت جان و چار گواہ ہم ہمیش کت مکنت و ابیدہ چہ جوانیں شوتے و چوشیں گرانیں خبرے چہ زبان و درشان بکنت ۔

فل یعنی یہ خراب گوشگا آخرب نہ بنت، بلکہ دھڑے آشی و سر اسبر کشت تو اسے چیز آبی خطایا لغزشانی کفارہ جو ربت وادامفسدین مردم آیان ہر قدر ذیل کنگ لوست اودا آئی بدل و ہما قدر آیان عزت و روزی رست فل یعنی خاص یہ وقتی جہزہ و زندگ و لوگ ابیدہ کسے و لوگ ہنوش پہ بے خبری داخل بیت کسے بزات باری لوگ مردم ہاں چونہ حالے آنت و آوہد کسے و آیکے دوست داریت یا نہ داریت ہمشکا چہ داخل ہوگا پیش آواز دیان و اجازت حاصل بکنت و چہ درستان شرتیر آواز سلام بکنت مان حدیث ہست کہ سنے رند سلام بکنت وہ داخل ہوگے اجازت بگریت آگے سے براسلام کنگا پد ہم اجازت نہ رست تو و اتر بکنت در حقیقت اسے یک ہنوش حکما سر و سوج ایت کہ آگن بریشی و پابندی کنگ بہ بیت تو لوگ و واجہ و دوچار کوک ہر دو بینانی حق و بہتر انت مگر افسوس گیت ایت کہ مروچی مسلمان اسے جو انیس ہدایتان و یل دیگا انت کہ اشان و دوگہ قوماں چہ ہے مسلماناں در ربت و دیم بہ بود ناکی و کلام جنت (ربط) چہ سوز و شروع و زنا قذرت و غیرہ احکام بیان بو بکنت چونکہ باز برا اجازت و بغیر کسے و لوگ روگ انسان سرا پہ ہے خبرانی نیمگا کشتیت پیشکا ماں اسے آیتاں استنذان و مسائل بیان فرمائیتیت فل اگر خوش معلوم بوت کہ لوگ کسے

مَغْفِرَةً وَرِشْقٌ كَرِيمٌ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا لَا تَدْخُلُوْا
بُيُوْتًا غَيْرَ بُيُوْتِكُمْ حَتّٰى تَسْتَأْذِنُوْا وَتَسَلِّمُوْا عَلٰى اَهْلِهَا
ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ۝ ۱۸ ۝ فَاِنْ لَّمْ تَجِدُوْا فِيْهَا اَحَدًا
فَلَا تَدْخُلُوْهَا حَتّٰى يُؤْذَنَ لَكُمْ ۚ وَاِنْ قِيلَ لَكُمْ اٰرْجِعُوْا
فَارْجِعُوْا هُوَ اَزْكٰى لَكُمْ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ۝ ۱۹ ۝ لَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَدْخُلُوْا بُيُوْتًا غَيْرَ مَسْكُوْنَةٍ فِيْهَا مَتَاعٌ
لَّكُمْ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَمَا تَكْتُمُوْنَ ۝ ۲۰ ۝ قُلْ لِلّٰهِ مُمِيْنٌ
يَغْضُوْا مِنْ اَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوْا فُرُوْجَهُمْ ذٰلِكَ اَزْكٰى لَّهُمْ
اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌ بِمَا يَصْنَعُوْنَ ۝ ۲۱ ۝ وَقُلْ لِلّٰهِ مُؤْمِنٌ يَغْضُضُ
مِنْ اَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُ فُرُوْجَهُمْ وَلَا يُدِيْنُ زِيْنَتَهُمْ
اِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْحَكُوْا بَخْمَرٍ هَيَّاهُ نَاصِرًا
مُتَوَكِّلًا ۝ ۲۲ ۝

منزل ۴

کنگ بلوٹیت وگوں اختیار و ارادہ و ناجائز کارانی نیمگا نظر بالا ملکنت و مجاریت تو باز زوت آئی و نفس و ترکیہ و صفائی بیت کنت چونکہ اولی برا و توات و دفعہ (اناک) نظر کبت آپہ شہوت و نفسانیت و راہ و نہ بیت ہمشکا مان حدیث و آرا محاف قرار دیگہ لونگ شایدا اہم ماں "من ابصارہم" و "من" و تبہیف معنی و گران بہ ہے نیمگا اشارہ بہ بیت و معنی چہ حرام کاری و تاراد و ربارنت و ستر و دگرے و دیما بکنت الا عند من اباحہ الشارع من الازواج و ما ملک ایمانہم فل یعنی چیم و دوزی و دلانی راز و نیانی احوال کلان و آراستہ لہذا اسے بردا خیال داران و چہ بدنگاہی و چہ ہر قسم بدکاری و بہ ہر زیارت و آگن و آتی زانت و روء شمار اسزادنت - یَعْلَمُ خَائِنَةَ الْاَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُوْر (مومن رکوع ۲) حضرت شاہ صاحب و چہ "مَا يَصْنَعُوْنَ" و مراد غالباً جاہلیت و نارہیس کار کبت کنت یعنی ہرچہ نارہیس کاران و چہ پیش و کنان پیداگ ات اللہ کل معلوم انت ہمشکا نوں آئی و چہ وقتی ہنوش دست و

موجود نہ انت پدا ہم ماں دگرے و لوگ و لوگ و خدا بندہ اجازت و بغیر روگ نہ لوٹیت چیا کہ ماں غیر و ملک ابید چہ اجازت و تصرف و حق کس و نیست نہ معلوم چہ بے اجازت و روگ و چونہ جڑھے سر و شاخ بکشتیت البتہ صراحتہ یا دلالتہ اجازت بہ بیت تو گڑا ماں روگ و چہ بکے نیست۔ فل یعنی یہ خوش گیت و بد مہرات باز برا انسان و تب کسے و دوچار کنگا تھیت یا آبد بارت یا آوہد ہنوش گیت کنگا انت کہ آنہ لوٹیت دگر کسے اسے گیت و معلوم دار بہ بیت تو ترا چہ ضرورت انت کہ محنت ناحق و دگرے و سرا بار بلدے یہ خوشی بار لڈ کا تعلقات صاف نہ بنت و آچہ شے تمام عملاں قلبی یا قلمی و معلوم دار انت ہر سیماکن ات و بہ ہرچ نیت و کن ات حتی تنگا ہمائی مناسب و جزا دنت و آئی و چہ وقتی چاگرد کنوکیں علم و ذریعہ تمام امرانی رعایت و داران اسے احکام و انتگت فل یعنی ہما جاگہاں کہ ماں آیان خاصیں کسے مقیم نہ انت و نہ اود و روگ و توکا دگر اڑے و جٹاے ہست مثلاً مسیت، مدر، خانقاہ، مسافر خانہ وغیرہ اگر اودا شے چیزے ہست یا چنت روح و تو ہما جاگہ و کاریز کنگ و حاجت دارے تو بیشک اودا توشت کنتے پرائی استنذان و حاجت نہ انت۔ زیاتیں گیش و گوارماں فقہ و کتاباں چارگ لوٹیت۔ فل یعنی آئی و شے تمام چرس و ستر بچیں احوالانی رعایت و داران اسے احکام شروع کنت گنت کہ چہ ریشاں مقصود فتنہ و فساد ہمشگان و بند کنگ انت مومن و رالازم انت کہ ماں وقتی دل و چہ غرض و دیما داران عمل بکنت و بد نظری و زنا و اولی پدانک انت چریشی بے حیائی و مزین مزین دروازگ و دب بچ بیت، قرآن کریم و بہ بدکاری و بے حیائی و گرد و دار کنگ اول و کنگ بند کنگ لوٹ ات۔ یعنی مسلمان مرد و جنین حکم دات کہ چہ بد نظری و تاراد دور بدارنت و وقتی شہوت و بہ وقتی عنان و بکنت، آگن کبرے و توات مردین و کتام اجنبی جنینے و سرا یا جنینے کتام اجنبی مرد و ستر نظر بکشتیت تو دوی براگوں ارادہ آیمگا نظر و شاک نہ انت چیا کہ اسے دوی رند و چارگ گوں آئی و اختیار و بیت کہ مریشی و معذور زانگ نہ بیت آگن انسان نگاہ و جہل دارگ و عادت و پیدا

سے حکمان پر پرتنگت تاکہ شے دل پاک و صاف بہت وال سینگار یا سمبھینگ ماں عرف و خارجی و کتام آرائش و برائیاں کو شنت کہ آشتی چہ لباس یا بہت حاصل بیت۔ رادہ "زینت" ترجمہ "سینگار" چاہے "زیبائش" کنگ بوتیں تو کثیر جامع و مناسب بوتکت چیا کہ "زیبائش" لفظ ہر ہمیں خلقی و کسبی زینت و شامل انت خواہ اسے جسم و ساخت و صورت و بہ بیت یا چہ پوشاک وغیرہ و ظاہری شس و پیش و بہ بیت۔ خلاصہ مطلب چوش انت کہ جنس آدم و کجام قسم و خلقی و کسبی زیبائش و اظہار بجز محرم و کہ آیانی بیان دیما پیدا کنت کسے بر دیما جائز نہ انت البت ہمیں کر زیبائش و ظہور الہی انت و آئی و ظہور بہ سبب و سی و جنگ بیت نہ کنت آئی و در حالت مجبوری و بے وسی سرچ دارگ و ہا کے نیست انت (بشرطیکہ فتنہ و خوف منیت) چہ حدیث و آثار ثابت انت کہ چہرہ و کفین (دو تیں دست دلاں) ماں "الما ظہر منها" و داخل انت چیا کہ دینی و دنیاوی بازیں ضرورتاں انسان و بہ اشانی سرچ و مجبور کنت اگ اشانی پوشک و مطلقا حکم دیگ بہ بیت تو بہ جنس آدم ماں کار و بار و سک تنگی و جہال پیش کیت

دیم ترا فقہاء و "قدماں" و ہم بہ سبب اعضا و سرا قیاس کنگ و ہدیہ اے اعضا و مستثنی بوتنت تو اشانی متعلقات مثلاً مندریک، جھٹو یا حتی، کاجل وغیرہ و راہم ماں استثناء و داخل منگ کبیت سبے واضح ہوگ لوٹیت کہ چہ "الما ظہر منها" و ایو کا جنس آدم ماں و ضرورت و خاطر و سرچ دارگ و اجازت بوت نہ محرمیں مریں آدم ماں و را اجازت دیگ نہ بوت کہ چم و گون چم و سک بکنت و اے اعضا یا نی سیں و تماشا بکنت۔ شاید چہ اجازت و پیش حق تعالی و غرض بصر و حکم مومنان و ذات۔ معلوم بوت کہ یک طرفہ و کتام عضو و سرچ و اجازت برے خبر لازم نہ بیت کہ چہ دوی طرف و آئی چارگ جائز بہ بیت۔ آخر مرد کہ یہ آیایں پردہ و حکم نیست ماں سبے برزی آیت و جنس آدم ماں و آیانی نیما چارگ و چہ منع کنگ بوتگ و ہم اے یاد کنگی خبرایت کہ مرے آیتاں محض ستر و مہ بیان بوتگ یعنی چہے خبر و دور داران و کہ ما و تی لوگ و تہا یا و تی و جنس آدم و کتام بدن و حصہ و کئی دیما ماں چو نیں جا و راں سرچ دارگ جائز انت۔ باقی مسئلہ حجاب یعنی شریعت و آئمہ ماں چو نیں جا و راں چہ لوگ و در کنگ و سیل تر و تاب کنگ و اجازت دانگ، اے ادامذکور نہ انت۔ آئی چہ تفصیل انشاء اللہ ماں سورۃ احزاب و کیت۔ وک ماں بدن و پیدائشی براہنکی و چہ در ستاں زیات ظاہریں چیزیں گ و چست بگ انت آئی و چہ دیگر و خاص طور و کڈن فرمانیت و جاہلیت و رسم و کار و گسار کنگ و رہبند ہم پیش داشت۔ ماں جاہلیت و دور و جنس آدم ماں گشان سر و سرچکل دیان و آئی و ہر دویں سران پُشت و نیمگا لو بجان کر تکت اے ڈول و سینگ و مستی صاف طور و ظاہر بوتگ چوش بگوش کہ اے و تی حسن و اظہار و نمونے انت قرآن کریم و سوج دات کہ گشان سر و ایرکناں و آئی ہر دویں سران و پ و تی سینگ و سرالو بجان کنگ بہ بنت

ہمے صفحہ و فوائد : و نا کو پت، مات و برات ہم حکم ہمیش انت و اے محرمانی تو کا درجہانی فرق و تفاوت

النور ۲۲

۵۵۱

قد افلح ۱۸

زَيْنَتُهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءَ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ

زینت و چاہ و مگر و تی مردانی دیم و یا و تی مردانی پتانی و یا

أَبْنَاءَهُنَّ أَوْ أَبْنَاءَ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانَهُنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ

و تی بچکانی یا و تی مردانی چکانی یا و تی براتانی یا و تی برازہستانی

أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَاءَهُنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ

یا گوہار زہستانی یا و تی جنینانی و یا و تی مولدانی دیم و تی

أَوِ التَّيَعُّينَ غَيْرَ أُولِي الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الْوَلَدَ الَّذِينَ

یا اے و گہ خدمت گزارانی کہ حاجتش نیست (پہ جنیناں) وک یاہا بچکانی کہ (دنیگا)

لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ

واقف نکت جنینانی راز و و مجنت و تی پاواں پر زین و

لِيَعْلَمَ مَا يَخْفَيْنَ مِنْ زَيْنَتِهِنَّ وَتُؤْبَىٰ إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا

تاکہ زانگ بیت ہما چیزیک پوشیدی دارنت چہ و تی سہتاں و تو بہ کنت اللہ و در بار و شاد و تان

أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝ وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ

او مسلماناں تاکہ شما کامیاب بیت و نکاح بدیث ننگیناں چہ شے تہا و

وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ

و نیکیان چہ غلام و مولداں و تی و اگر آحتاج انت

يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝ وَلَيْسَتْ عَفْ

گر و غنی کنت آیان و اللہ چہ و تی گیش نعمت و اللہ و گشاد و خبر دار و و و تی نفس و دارنت

الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ

ہا کہ نکاح و جوازہ شس نیست تاکہ غنی بکنت آیان و اللہ چہ و تی گیش نعمت و و

وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ

وہا کہ لوٹنت (آزادی و) نبشتیا چہ ہما تی کہ شے دست و مالنت گر انشتہ بکن ات و پدیش

منزل ۴

چارگی انت مثلاً ہر چ زینتہ لوگ و اہ و دیما ظاہر کنگی انت دوی محرمانی دیما ظاہر کنگ نہ بنت۔ زینت ظاہر کنگ و در جات انت کہ اشانی بیان تفاسیر و فقہ و کتابانی تہا چارگ بہ بنت۔ ادا ایو کا اے پیش دارگی انت کہ ہر قدر ستر و اہتمام اجنبیانی واسطہ انت آقدر محرمانی واسطہ نہ انت اشانی و مطلب چوش ہم نہ انت کہ ہر یک عضو و چریشاں ہر یک و دیما سرچ کت کنت۔ وک یعنی ہما جنس آدم ماں کہ گون آئی نہ و نیا کنت بشرطیکہ نکلیں کہ دارانی خدا بند بہ بنت بدر اہیں جنس آدم ماں دیما و تی زینت ظاہر بکنت۔ و چہ بازیں سلف و روایت انت کہ چریشاں مسلمانیں جنس آدم مراد انت کافر یں زانگ اجنبی مریں و حکم انت۔ وک یعنی و تی بنگان و لہتیں سلف و قول و و مملوکیں غلام ہم بہ سبب حکم و ادارت و بر ظاہر و قرآن ہم ایشی و تائید کنت بلہ جمہور ائمہ و سلف و مذہب اے پیمانہ انت وک یعنی ہنیں کار و بار و کر نوکیں خدمتگار کہ آیایں محض گون و تی کار و کار و بدارت و ورگ و نوشک و گلا میش بہ بنت یشونی دار وک مبت یا فائز العقل گنوز کہ آیایں و تی جذبہ ہوش نیست ایو کا بہ ورگ و چرگ لوگ و رونت و کایت و وک یاہا بچکان کہ دیکہ آیایں چہ جنس آدم ماں رازاں نا واقف انت و نہ نفسانی واہگ دارک انت وک یعنی رفتار ش اے ڈول مبت کہ چہ زیور وغیرہ و توار و اجنبی مرد و خیال

آنگو بہ نگلیت باز بر آئے پیا تو ارچہ صورت ۛ گندگا زیات انسان ۛ نفسانی دواہنگان ۛ جاہ سترینیت ۔ ک یعنی چہ پیشی کاراں تو بہ کن ات وہہ آنگد ۛ مردو جنس آدم ۛ چہ خدائ ترسان ماں وتی تمام سریراں وفارۛ تقویٰ وانا بت الی اللہ ۛ راہ ۛ اختیار بکنت ماں ہمیشی ۛ دارین ۛ کامیابی انت ۔
 وک برزا استیذان ، غرض بھر وتستر وغیرہ ۛ احکام بیان بوتگ انتت تاکہ بے حیائی و بدکاری چہ جن ۛ بچ ۛ ہلاکس بہ بیت ۔ مرے آیت ۛ اے حکم دات کہ ہر کس ۛ نکاح نہ بوتگ یا بوگ ۛ چہ بد آجوزام و سرورام بوتگنت تو مناسب و ہدۛ آبیانی نکاح ۛ بجائین ات ۔ ماں حدیث ۛ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ۛ فرمائینگ اے علی ۛ ماں سے کاراں دیر ممکن : ۛ ۛ فرضیں نماز ۛ و ہدیکہ وقت داخل بہ بیت ۛ ۛ ۛ جنازہ و ہدیکہ موجود بہ بیت ۛ ۛ ۛ جنوزام ۛ و ہدیکہ آئی ۛ کفو بہ بیت ۔ ہما تو ماں کہ چوزامانی نکاح ۛ بد برنت آیاں زانگ لوٹیت کہ آیاں ایمان سلا مت نہ انت ۔ وک یعنی بٹینگ و غلام ۛ تو کا اگر اے

لائی ۛ گندرات کہ زوجیت ۛ حقوق ادا کنگ تو نت و نکاح ۛ بد غرور و روان دست ۛ چہ تہی خدمت ۛ نہ کشت تو گڑا اشانی نکاح ۛ ہم کن ات ۔
 وک لہتیں مردم ماں نکاح ۛ پیش کا حجت کنت کہ نکاح ۛ بد جن و چکانی بار باریں چون حجت کنگ بیت مرے آیت ۛ آیاں ۛ سر بد کنگ بوتگ کہ چویشیں ہم بید اکنوکس گیاں ۛ ماں دل ۛ میار ات روزی تہی جن و چکانی اللہ پاک ۛ دست ۛ انت کئے بزانت کہ اگر خدا بلوٹیت تو چہ ہمایانی قسمت ۛ ذریعہ ماں شے رزق ۛ زیادہی بیاریت نہ مجر دوگ غنا و مال داری کاریت و نہ نکاح کنگ فقیری و تنگی ۛ گوں وت لازم داریت اے خبرانی تعلق گوں حق تعالیٰ ۛ مشیت ۛ انت ۔
 چو شکہ دگہ جاگہ فرما سیتی و لان خفتہ عیلة فسوف یغنیکم اللہ من فضله ان شاء (توبہ ۛ) و چہ ظاہری سببانی روہ ہم اے چہ معقول انت کہ چہ نکاح کنگ ۛ یا چہ نکاح کنگ ۛ ارادہ ۛ انسان ۛ سر ۛ زور بہ بیت و آچہ پیشی گیشتر بہ کائی ۛ نیگا دست یاد حجت چانگو لوگ بانک و اولاد بہ بیت تو آیاں وت بلکس باز و قتال لوگی ۛ خاندان ۛ مردما ہم یہ روزگار ۛ آئی ۛ مدد ۛ کنت ۔ بہر حال روزی ۛ تنگی یا کشادگی بہ نکاح یا کنڈی ۛ سرانموقوف نہ انت گڑا چویشیں خیال چہ نکاح ۛ پر چاکسے ۛ منع کنوی بہ بیت وک ہر کس ۛ حق ۛ مناسب زانت روزی ۛ زیات کنت وک یعنی کسے ۛ فی الحال اینک ہم قدرت نیست کہ یک زانکے بہ وتی نکاح ۛ آدورت بکنت تو دانکہ خداوند تعالیٰ اثر قدرت بدنت باید انت کہ آہ وتی نفس ۛ سر قابو بکنت وتی پاکدامنی و نفس ۛ دارگ ۛ چہ بکنت چہ مشکل نہ انت کہ چہ ہے پاکدامنی و نفس ۛ دارگ ۛ ذریعہ ۛ حق تگایان ۛ غنی بکنت و نکاح ۛ بہتری مواقع پیدا بکنت ۔

ہمے صفحہ ۛ فوائد : وک یعنی کسے ۛ غلام یا بٹینگ بگوشت یا بہ گیشیں تاکیر ۛ خاطر ۛ نبیسا بٹینگ لوٹیت کہ من ماں اینک مدت ۛ اینک مال کما تینان ۛ ترادیاں تو منارا آز او کن تو مالک ۛ را باید انت کہ قبول دار بہ بیت و نبشہ بکنت (اے معاملہ ۛ مکاتبہ ۛ گوشت و اے غلامانی آزاد کنا بٹینگ ۛ

یک خاصیں صورت ایت) بلے مالک اے خبر ہما و ہدۛ قبول کنگ لوٹیت کہ آچویش بھیت کہ حقیقہ ۛ غلام یا بٹینگ ۛ حق ۛ آزادی بہتر انت چہ غلامی ۛ قید ۔ آزاد و ان ۛ دڑی یا بدکاری یاد کہ ڈوئیں بد معاشی ۛ تو کا گرفتار نہ بیت اگر چویشیں دل جمعی ۛ گندیت تو بٹینگ آیاں ۛ آزادی ۛ موقع دیگ بہ بیت تاکہ آزاد و ان وتی فلاح ۛ میدان ۛ شر تر بودناک بہ بیت و جاہ کہ نکاح کنگ بہ لوٹیت تو وتی جرند ۛ اختیار ۛ نکاح بکنت غلامی ۛ سبب ۛ برائی ۛ میدان ننگ بہیت ۔ وک اے اشارہ زرداریں و اچہانی نیگا انت کہ چویشیں غلام و بٹینگ ۛ مالی امداد کن ات توری چہ زکات ۛ مال ۛ یا چہ عام صدقات و خیرات وغیرہ ۛ تاکہ آزوت آزادی حاصل کنت و ان آئی ۛ واجب بدل کتابت ۛ یک و نڈے معاف بکنت اے مزین امداد ایت ۔
 قتبہ : ماں زکوٰۃ ۛ مصرفاں چیزیکہ فی الرقاب ۛ یک مدے ایر کنگ بوتگ آہے غلامانی آزاد کنا بٹینگ ۛ و فند انت ۔ ماں خلفاء راشدین ۛ

قد اقل ۛ ۱۸
 ۵۵۲
 النور ۛ ۲۳

ان علمتم فیہم خیرا ۛ اتوہم من مال اللہ الذی اگر شما ماں آیانی تہا خیر گندرات و بد شیتیں چہ اللہ مال ۛ ہماک
 اتکم ۛ لا شکرہوا فتیتکم علی البغاء ان اردن تحصنا دانگی شمارا وک دوزور مفرمانین ات وتی مولداں پہ بد کاریاں اگر آپا کد امنی لوٹنت
 لتبتغوا عرض الحیوة الدنیاء و من یکرہن فان اللہ تاکہ شما کئی لوٹ ات سامان دنیا ۛ زندگانی وت و ہر کسیکہ بہ زوریش بفرمانیت گڑا اللہ
 من بعد اکر اہمن غفور رحیم ۛ ولقد انزلنا الیکم رند چہ آیانی لاچار بوگ ۛ بخشو کنت مہربانت وک و دیمیں دانت بہ شے نیمکا
 ایت مبینت ۛ مثلا من الذین خلوا من قبلکم وک ہر میں آیات و چیزے حال چہ ہماک کہ گوستگ شتگنت چہ شہا پیرے و
 موعدة للمتقین ۛ اللہ نور السموت و الارض مثل نصیحت پہ خدا ترساں وک اللہ نور انت آسمانی و زمین وک آئی ۛ
 نورہ کیشکوۃ فیہا مضباح ۛ البصباح فی زجاجة نور ۛ مثال ہنجو کہ یک دریچے ماں آئی ۛ تہا یک چراغے ، ہما چراغے ماں یک شیشے ۛ تہا انت
 الزجاجۃ کانتھا کوکب ۛ دری ۛ یوقد من شجرة مبارکۃ ہما شیشگ گوشے یک استارے تر پوکیں روکنت ہما چراغے چہ یک مبارکین درختے و تیل ۛ
 زيتونة لا شرقية ولا غربية ۛ یگاد زیتھا یضی ۛ وک کہ آرتون انت ، نہ روح نیک ۛ نیگا انت نہ روح ایرشت ۛ نہ نیکیت کہ آئی ۛ تیل و تاوت روک بہیت
 لو لم تمسسه نار ۛ نور علی نور ۛ یھدی اللہ لنورہ من اگر چہ کہ مہ لگیت آئی ۛ رائے (دقیقہ آسے بگیت) گڑا روشنی پہ روشنائی چکا انت ۔ اللہ پیشی داریت وتی نور
 یشاء ۛ یضرب اللہ الامثال للناس ۛ واللہ بکل شیء ہر کس ۛ لوٹیت ۔ و بیان کنت اللہ اے مثالاں پہ مردماں ۔ و اللہ ہر چیزے شر

مزل ۛ ۳

یک خاصیں صورت ایت) بلے مالک اے خبر ہما و ہدۛ قبول کنگ لوٹیت کہ آچویش بھیت کہ حقیقہ ۛ غلام یا بٹینگ ۛ حق ۛ آزادی بہتر انت چہ غلامی ۛ قید ۔ آزاد و ان ۛ دڑی یا بدکاری یاد کہ ڈوئیں بد معاشی ۛ تو کا گرفتار نہ بیت اگر چویشیں دل جمعی ۛ گندیت تو بٹینگ آیاں ۛ آزادی ۛ موقع دیگ بہ بیت تاکہ آزاد و ان وتی فلاح ۛ میدان ۛ شر تر بودناک بہ بیت و جاہ کہ نکاح کنگ بہ لوٹیت تو وتی جرند ۛ اختیار ۛ نکاح بکنت غلامی ۛ سبب ۛ برائی ۛ میدان ننگ بہیت ۔ وک اے اشارہ زرداریں و اچہانی نیگا انت کہ چویشیں غلام و بٹینگ ۛ مالی امداد کن ات توری چہ زکات ۛ مال ۛ یا چہ عام صدقات و خیرات وغیرہ ۛ تاکہ آزوت آزادی حاصل کنت و ان آئی ۛ واجب بدل کتابت ۛ یک و نڈے معاف بکنت اے مزین امداد ایت ۔
 قتبہ : ماں زکوٰۃ ۛ مصرفاں چیزیکہ فی الرقاب ۛ یک مدے ایر کنگ بوتگ آہے غلامانی آزاد کنا بٹینگ ۛ و فند انت ۔ ماں خلفاء راشدین ۛ

عَلَيْهِمْ ۝ فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تَرْفَعَهُ وَيُذَكِّرَ فِيهَا اسْمَهُ ۝

زانت و ماں ہا لوگاں (یعنی مسیتان) کہ اللہ حکم دے گا کہ کئی عورت کنگ بیت و یاد کنگ بیت الیائی تہا آئی ہا

يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ۝ رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ

آئی ہا پاک یاد کنگ صبح و بیگاہ و فلک ایڈولیں مرد کہ بے خیال نکلت آیان ہا

تِجَارَةً وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ ۝

سوداگری و بہا چہ اللہ یاد و نماز و قائم کنگ و زکات و دیگا و

يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ۝ لِيَجْزِيَهم

ترسنت چہ ہا روج و کہ ٹگل و رنت ماں آئی و تہا دلاں و چھاں و تاکہ جزا بدنت آیان

اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۝ وَاللَّهُ يَرْزُقُ

اللہ آیان شہ ترس کارانی و گنیش بدنت چہ وقی ہر بانی و وقی و اللہ رزق دنت

مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَصْبَالَهُمْ كَسْرَابٍ

ہر کسے و را کہ بلوٹیت بے حساب و وقی و سما کہ کافرت آیان عمل پنچش کہ ترپو کیں ریکا بیت

بَقِيْعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّنُّ مَاءً ۝ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا

ماں یکٹیں زمینے و کہ گمان کنت آئی و ٹنیکیں مرد آپے۔ تاکہ یکہ و حدے ریت آئی و کہ نہ دیتی چیزے

وَوَجَدَ اللَّهُ عِنْدَهُ فَوْقَهُ حِسَابًا ۝ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

و دیتی اللہ وقی گورا پدا پورنی کنت آئی و حساب، واللہ زوت گریٹ حساب و

أَوْ كُذِّلَتْ فِي بَحْرِ لُجِّي يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّنْ

یا پنچوش کہ تہا ماں جھلیں در لے و کہ ما پنوشیت آئی و را جھل پہ آئی و جگ و در جھل پہ آئی و

فَوْقِهِ سَحَابٌ ۝ ظَلَمْتُ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ

جگ و جہرنت یکے پہ دگر و جگ و۔ تہا ری انت یکے پہ دگر و جگ و فنا و قتیہ در کنت وقی دست

لَمْ يَكُنْ يَرَاهَا وَمَنْ لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُّورٍ ۝

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکانیتیں پہ آئی و روشنی و

۵۵۳

دور چہ بیت المال و پہ چوش غلاماں امداد رستگات فل ماں جاہلیت و ز مانگ لہتیں مرد ماں چہ وقی ٹینگاں بدکاری و ذریعہ و زیکا ٹینگ ات۔
عبداللہ بن ابی ریس المنافقین و گورہ باز ریس ٹینگ انت کہ آیان و بدکاری فرما ٹنگی و زری کتا ٹینگت چرایاں لہتیں مسلمان بوتنت و آیان چوش بد فعل و
کنگ و انکار کنت ہمیشہ کا آملعون و آستان و جنگت، اے آیت ہم پہ ہے قصہ و نازل بوت و گوں ہے شان نزول و رعایت و زیات گندگی ظاہر کنگ و
ردا "إِنَّ أَسْرَدَنَ تَحْصُنًا وَكَلْبَتًا غَوَا عَنْ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا" و بندش گیش کرتنت و مانگہ چہ ٹینگاں بدکاری کتا ٹینگ بہر جاوہر حرام انت و اے
ڈول ہرچ کمائی ہے بیت آکل ناپاکنت توری ٹینگ اے کار و گوں رضا و دل کشتی و بکنت یا بہ زبردستی و نادل کشتی۔ البت اگر ٹینگ ملوٹنت و آستان
محض پہ دنیا و ادنائیں فائدگ زبردستی بکنا ٹینگت تو ہنگت اے زیات و بال و وزن بے شرمی و دنیل انت۔ خدا چہ بدکاری و بے شرمی و ہر کس بے گنیت

فلک یعنی زنا پنچوش بد انت کہ جبر و اکراہ و بعد ہم بد
مانیت بے حق تعالیٰ محض چہ وقی رحمتاں "مکرہم" و
بے دسی و بڑگی و گندان و درگزر فرما ٹینگت۔ مرے
جاوہر زبردستی کنوے سکس عذاب دیگ بیت
و زبردستی کنگیں و سر رحم کنگ بیت۔

وہ یعنی ماں قرآن نصیحت، احکام و پیشی قومانی
عبرت ناکیں داستان بیان کنگ بوٹنگت تاکہ چہ خدا یا
ترسو کیں مردم آستان اشکان و عبرت چل کنت
بکنت و وقی انجام و بابت و فکر بکنت یا چہ مثلاً
مِنَ الَّذِينَ خَلَقُوا" و مراد چوش بہ بیت کہ پیشی

اقتانی سر ہم ہے ڈول و حدود و احکام جاری
کنگ بوٹنگت کہ آیان ہے رنگ و مذکور بوتنت و
لہتے قصہ ہم چہ "افک" و قصہ و ڈول و پیش
اھنت کہ امرے سورت و بیان کنگ بوٹنگ

گرا چو شکہ اللہ تعالیٰ و حضرت مریم صدیقہ و حضرت
یوسف صدیق و دشمنانی بھتان و برات ظاہر
فرما ٹینگت عائشہ صدیقہ بنت الصدیق و برات
و زری تم داں قیامت و قائمی و صادقان و قلوب
تو کا نقش فی الحجر فرما ٹینگت و دشمنان سیاہ و رکت۔

فلک یعنی چہ اللہ ذات و زمین و آسمان و رزق
و آبادی انت آئی و مدد بیت تو کل ویران بت (نوح)
درست مخلوق و نور چہ حامی و وجود و رستگ ماں
ماہ روج استاراں، فرشتگان، نبیاں و ولیاں برج
سرظا ہری یا باطنی روشنی بہت انت آستان چہ

ہا نور و منبع و استفادہ کر تگ، ہدایت و معرفت و
ہرچ روشنی یکے و سر بیت چہ ہما بالا میں بارگاہ و
سر بیت، تمام علویات و سفلیات چہ حامی آیات
تکوینیہ و تنزیلیہ و منور انت۔ حسن و جمال یا خوبی و
کمال و چیزے جلوہ جاسے اگر بہ نظر کیت آھاں

نورانی دیم و مبارکیں ذات و جمال و کمال و شہامت
ماں سیرت ابن اسحق و نبیہ انت کہ ماں طائف و
وہدیکہ مردماں و اجہیں نبی سو کی کنت تو واجہ و
زبان و سر اے دعائے "أَعُوذُ بِنُورٍ وَجْهِكَ
الَّذِي أَشْرَقَتْ لَهُ الظُّلُمَاتُ وَصَلَحَ عَلَيْهِ أَمْرُ
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ أَنْ يَجْعَلَ لِي عَضْبُكَ أَوْ يَنْزِلَ بِي
سَخَطُكَ لَكَ الْعُقْبَى حَتَّى تَرْضَى وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ"

الآبادتہ۔ ماں تہا ریں شپاں واجہ وقی رب "أَنْتَ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ" گوشان و توار پر جگ ات و وقی گوش چم و دل ہر عضو بلکیں ماں مود
مود و جرائی ذات و نور طلب فرما ٹینگ۔ و آخر بطور خلاصہ فرما ٹینگ "وَأَجْعَلْ لِي نُورًا" یا "وَأَعْظِمْ لِي نُورًا" یعنی منی نور و زیات بکن بلکیں منارا
نور در نور جوڑ بکن۔ و ماں یک حدیث و ہست "إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ خَلْقَهُ فِي ظِلْمَةٍ ثُمَّ أَلْقَى عَلَيْهِمْ مِنْ نُورِهِ فَسَمِنَ أَصَابَهُ مِنْ نُورِهِ يَوْمَئِذٍ أَهْتَدَى
وَمِنْ أَخْطَاهُ ضَلَّ" (فتح الباری منہج) یعنی ہر کس آوہد چہ اللہ نور (توفیق) و بہرے رست آئی و ہدایت رست و ہر کس رد کیت اگر اہ بوت
معلوم بہ بیت کہ چو شکہ اللہ تعالیٰ و درگ صفات مثلاً سمع، بصر وغیرہ و چیزے کیفیت و کس بیان کنت ہے ہما آئی و نور و صفت انت، ممکنات و نور و
سراقیاس کنگ مبیت۔ پہ زیاتیں گیش و گیار و امام غزالی و رسالہ "مشکوۃ الانوار" چارگ و وانگ بہ بیت۔

ہے صفحہ و فوائد : فل یعنی چونا فی و چہ اللہ پاک و نور و تمام موجودات و وجود قائم انت بے ہما مومناں کہ ہدایت و کشک و سر انت

ایاں چہ خداوندی نور ہدایت و عرفان و ہرچ خاصیں و نڈیں رسیٹ آئی مثال اے ڈول و بغہمت چو شک کہ یک مومن قانت و ہم چو یک طافے و
 بیما انت کہ آئی تو کا یک استارے ترپوکیں ماں قذیل (شیشگ) و ایرانت، اے شیشگ آئی و قلب (دل) بوت کہ آئی و تعلق گوں عالم بالا
 انت ماں آتذیل (شیشگ) و معرفت و ہدایت و چراغ روشن انت، اے روشنی چہ ہنچیں صاف و صفائیں و لطیفیں تیل و حاصل بوگائنت کہ آچہ
 مزین مبارکین درخت (زیتون) و درکیان انت۔ زیتون ہم ہما کہ چہ کتام حجابے و نہ مشرق و انت نہ مغرب یعنی ہج طرف و روتا پ و رکاوٹ نیست
 ماں سرپچیں میدانے و اوشتوک انت کہ آئی و سر صاحب و بیگاہ ہر دونیں و ہداں روچ و شہم کہنت۔ چہ تجربہ و معلوم بوتگ کہ اے ڈولیں تون
 تیل ہنگت زیات لطیف و سنا بیت۔ الغرض آئی و تیل اینکہ صاف و ترپوک انت کہ چاس و پیش دارگ و پنچوش معلوم بیت کہ و تاوت روشن بیت۔
 اے تیل منی خیال ہما حسن استعداد و توفیق و نور انت کہ آچہ مبارکین نور و القاء و چہ بد و فطرت مومن و دست کہنت چو شک کہ برز و ماں فائدہ و گوست
 و چو شک شجرہ مبارکہ را "لَا شَرَّ قِیَۃٍ وَلَا غَرْبَیَہ" فرمائینگ ات۔ آریانی نور ہم چہ جہت قید و آزاد انت۔ خلاصہ چو شک بوت کہ مومن و دل شیشگ
 باز صاف بیت و چہ خدا و توفیق و ماں آئی و حق و قبولیت و یک ہنچیں قابلیت پدرا بیت کہ باکس و ڈیل و پیش دارگ و ابیدہ روک بوگ تیار بیت۔ یوں
 جاہیک کہیں اس ظاہر بیت یعنی وحی و قرآن و تیریں روشنی و آئرا مسکت ہما دماں و آئی و فطری روشنی شہم گریت ہمیشی و را نور علی نور
 فرمائینگت۔ باقی اے کل اللہ تعالیٰ قبضہ انت ہر کس و بواہیت و تی روشنی و بدنت و آوت شرنانت کہ کیا اے روشنی سروک لوٹیت
 کیا سروک نہ لوٹیت۔ اے عجیب غریب مثالانی بیان کنگ و مقصد ہم ہمیش انت کہ قابلیت داروکیں مردماں و بصیرت و یک روشنی
 دست بکسیت حق تعالیٰ و متشیل و مناسب موقع و محل و بخوبی زانت و گہ کتام کسے و چو شیں قدرت حاصل بیت کنت کہ اے ہمیں موزون و جاہیں
 مثال پیش کت کہنت و میرا فرمائینگت کہ آروشنی دست کہنت چریشی کہ ماں ہما مسیتاں کاملین مردم صاحب بیگاہ عبادت و بندگی کنت اودا
 و لگو شیں گور کہنت۔ (تنبیہ) مفسراں اے تشبیہ و تقریر باز پیا گرتگ۔ حضرت شاہ صاحب و ماں موضح القرآن مزین عمیق و لطیفین تقریر
 کنگ مگر بندہ و خیال ہرچ توجیہ اہت آئنتہ کنگ بوت و للناس فیما یعشون مذاہب۔ واضح بہ بیت کہ ماں "یوقد" و "وَلَوْلَا تَمَسُّسُہُ
 نَارُ" و ہرچ تشبیہ و طرف اشارہ انت ہن ماں مشبہ و آئی و جاگہ و وحی و قرآن گرتگ۔ آئی و ماخذ ہما فائدہ انت کہ آئرا و اجہ شاہ صاحب
 ماں مَثَلُہُمْ کَمَثَلِ الَّذِی اسْتَوْقَدَ نَارًا "و کرتگ و آئی و تائید چہ صحیحین و یک حدیث بیت کہ آئی و الفاظ واجہ و چو شیں فرمان کنت انتما
 مَثَلِی وَمَثَلِ النَّاسِ کَمَثَلِ الَّذِی اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا اَضَاءَتْ مَا حَوْلَہُ جَعَلَ الْفَرَاشُ وَهَذِهِ الدُّوَابُّ الَّتِی یَقَعْنَ فِیہَا الْخ
 و ل آئیانی تعظیم و تطہیر و حکمی بیان کت یعنی آئیانی حال شونی کنگ لوٹیت و چہ ہر قسم و گندگی و چہ ناہودگیں کارباراں و دور دارگ لوٹیت ماں مسیتانی تعظیم
 اے ہم داخل انت کہ اودا سرواں و دور کت تحیۃ المسجد بوانیت و تسبیح و تہلیل، تلاوت قرآن وغیرہ گلیں ذکر مریشی شامل انت و ل یعنی ماں تمام
 مناسب و ہداں خدا و یاد کنت۔ بہتیں مفسراں گوشتگ کہ چہ "غذوق" و صاحب و نماز مراد انت و چہ "اصال" و باقی چادیں و ہداں نماز مراد انت چیکہ
 اصیل و لفظ چہ روچ و زوال و بگر دانکہ دومی صاحب و گوشتگ بیت و یعنی روزگار و گرو چیل آئیانی چہ خدا و ذکر و غافل کت نہ کنت و نہ آیاں و احکام
 خداوندی و سرا عمل کنگ جان و دزنت۔ مزین چہ مزین سوداگری یا ادنائیں خرید و فروخت چہ چیز آیاں چہ خدا و ذکر و دور داشت کت نہ کنت۔ حضرات صحابہ و نشان
 ہمیش ات و ل یعنی آریج و دل حمانہ را زانت کہ چہ پیش آیاں نہ زانتگ۔ چہ ہم ہما بینا کیں چیزاں گندنت کہ اشانی سرچہم ہجر نہ کنتگ، ماں قلوب بے نجات و توقع
 پیدا بیت و برے ہلاکت و خوف پیدا بیت، چہ برے راستیں نیگا و برے چپیں نیگا چارنت کہ باریں چو نکائی مارا د نہ کنت یا چہ کجا نیگا اعمال نامہ دست و دیگ بیت۔
 و ل یعنی نیکی کالنی واسطہ ہرچ دادے مقرر انت آرسیت و چہ حق تعالیٰ و فضل و ہنگت زیات و یک بیت کہ آئی و گیش و گوار و حد بندی ہنوں بیت نہ کنت و ل یعنی آئی
 گواراں کی نیست انت اگر جنتیان بے حد و حساب عنایت کنت چہ مشکل نہ انت و ل کافر و دو قسمیگنت یکے ہایاں کہ و تی عقیدہ و خیال و رو و آیاں جو انیں کار
 کنت و پنچوش فہمت کہ چہ مرگ پد اے آئیانی کار و کانت حالانکہ سر ظاہر و یک کارے خوبیں ہم بہ بیت بلے چہ کفر و شومی و سبب اللہ و گور و مقبول و معتبر نہ بیت
 اے و کتگیں کافراں مثال اے ڈول انت کہ نیر و ماں یک پے و چہ دور و یک تنگیں مردے و آپ و ادیت کہ در حقیقت و آہا پے ترپوکیں ریکے ات تنگیں
 مرد و چہن و ہلا ہوشی و تاراپ آپ رسیٹ تو گندنت کہ اودا آپ چہ نیست البت نوں پرانی و ہلاکت و ساعت سرونگت و اللہ تعالیٰ تمام عمر و حساب
 و داد و واسطہ آئی و دیا موجودات چنانچہ چہ حشر و اربمانی و ہدا اللہ پاک آئی و تمام زندہ و حساب ماں دماں و گیش و گوار کت چیکہ آئی و گور
 حساب و داد ویر نہ بیت۔ ہادماں و تہا میں عمر و غفلت و ناشرانی حساب و آئی یک جنگ بوت۔ دومی قسم ہما انت کہ آچہ سر بگر دان پاد و پینزک و
 دنیا و لذتانی تو کا غرق و جہل و کفر و ظلم و نا فرماں و تہا و کیانی تہا بگ و رکائنت آئیانی مثال و دیم تر و بیان فرمائینگت۔ آئیانی گور و روشنی و اینکہ ہم شہم نیست ہمینکہ کہ سراب
 سر و درو و نظر آتکنت۔ اے مردم خالص تہا روکیانی و تن ماں تیل لچانی تو کا بند انت چہ ہج جانب روشنی و شہم داں اشاں سر نہ بیت۔
 و ل یعنی زر و توکا، رت و دریا و تہا ری پرانی سر طوفانی موجاں کر یکے آدگر و سر سرکیان بنت۔ پدا اے درستانی سر و سیاہیں جہر و شپ و وہد فرض کنگ
 بہ بیت گڑماں اے تہا ریاں اصناف بیت و ل یعنی و تی دست و چست کناں و تی چٹائی و دیا بدایت تو تہا روکی و سبب آوتی جہندہ دست و دیت کت نہ کنت۔
 و ل گڑماں مومنانی ذکر کہ "یَهْدِی اللہُ لِنُورٍ مِّنْ نِّشَاءُ" فرمائینگ اے جملہ ہما ہی مقابلہ و بوت یعنی ہر کس خدا تعالیٰ توفیق نور نہ دنت آئرا کہ کتام کس
 روشنی سرکت کنت۔ اشانی استعداد بدات توفیق اس نہ بوت و ماں زر و گناں کپان و اشاں روشنی و تہا میں دروازگان و دپ پر و تا بند کرتنت نوں روشنی و
 نور بیت توجہ کماست۔

و شاید باری مرغانی ذکر جدا همیشه فرمائیت کہ اے ماں ہا و ہدے ماں زمین و آسمان و میانجی و مخلوق بنت و ارشانی اے داب ماں گوات و بال کنگ قدرت و یک مزین نشانی آیت و یعنی حق تعالیٰ و ہر یک چیزے و آئی و جاوے و مناسب ہر ج دستورے انابت و بندگی و تسبیح خوانی و الہام فرمائیت آئرا سریدہ لوان آیات و وظیفہ و ورد کنوک آنت بے افسوس و ارمانی کپ ایش آنت کہ بازی انسانے غرور و غفلت و ظلمت و تہار و کیاں عرق لوان و حقیقی مالک و یاد و غلامی و وظیفہ و ادا کنگا زہر آنت۔ (تنبیہ) مخلوقات و تسبیح و بردا ماں پانزدہی جزو ربع و قریب و چہرے مضمون گوستگ باید آنت کہ ہمودا چارگ بہ بیت۔

ماں یک حدیثے و ہست کہ حضرت نوح علیہ السلام و قی چکان و تسبیح و انگ و بارو و وصیت کت و فرمائیت « و انھا الصلوٰۃ الخلق » ہمیش آنت اے دگہ مخلوق و نماز و یعنی آیانی بندگی و تسبیح و توری شما سریدہ بیت۔ لیکن حق تعالیٰ و درست معلوم آنت کہ کئے چے کنت و یعنی بخوش کہ آئی و علم ہر چیز و احاطہ کنوک آئی و حکومت ہم تمام علویات و سفلیات و سرا حاوی آنت و کلاں و آخر کار بہ ہائی گورا و اتزی کنگی آنت۔ دیم ترا و قی حاکمانہ و قادرانہ کار گزاریاں بیان کنت و و یعنی اول سرا جبرانی کسانیں کسانیں ٹکر چست بنت پدا اشان یکجا لوان و مزین جبر بنت۔ پدا جبرانی تل و سرا تل یک جاہ کنت۔

و یعنی چو شکہ ماں سر زمین و سنگ و دوکانی کوہ آنت نہتیں سلف و قول آنت کہ بے ڈول و ماں آسمان و ترونگلائی کوہ آنت و اجہیں مترجم و بے بے روء ترجمہ کنگ لیکن زیات راج و قوی قول ایش آنت کہ چہ «سما» و چہ مرادات۔ مطلب چوش بوت کہ چہ جبرال کہ آجو کوہاں کشف و گران آنت ترونگلاں گوارینیت کہ چہ ایاں باز کس و جانی و مالی تاوان بیت و باز کس سلامت دارگ بنت۔ و یعنی گروک و روشنی اینکر تیز بیت کہ چم خیرہ بنت قریب آنت کہ چانی روک ہلاک بہ بیت و یعنی روح و بدش و شیع بد روح بہ ہائی قدرت و کیت ہائی و قی جند کدی شیع کدی روح و کم یا گیش کنان بیت و آیانی گرمی و چہ چہ در و سارقی و چہ گرمی و بدل کنت

و یعنی باید آنت کہ قدرت و چوش مزین شانیں نشانیاں و گندان انسان بصیرت و عبرت حاصل بکنت و بہ ہاشہنشاہ حقیقی و نیمگا گوں راستیں دل و رجوع بکنت کہ ماں ہائی و قبضہ اے تمام تصرفات و سر و چہرین کارانی مہار آنت۔ و اے ردا سفد ہمی چیز و سیومی رکوش و آیت و جعلنا من الماء کل شیء حی و فاندگ چارگ بہ بیت۔ و چو شکہ مار و ماہیگ۔

و چو شکہ انسان و باری مرغ و چو کہ گوک و گامیش و یعنی کتام جانورے و چہ چار و زیات پاد بدنت توہج بعید نہ آنت آئی و لا محدود قدرت و مشیت و کس محصور کت نہ کنت۔

الْمُتَرَانِ اللَّهُ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ

تو ندیت چے کہ پے پاکی اللہ یاد کنت ہر چیکہ ماں آسمان و زمین آنت و باری مرغ

صَلَّيْتُ كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا

کہ بارش پشانتگنت و ہر یکہ عزانگ و قی عبادت و اللہ شہزانت ہر چیکہ

يَفْعَلُونَ ۝ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ۝

آکنت و اللہ بادشاہی آنت ماں آسمان و زمین و و اللہ نیمگا بچتہ رگی آنت

الْمُتَرَانِ اللَّهُ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا

تو ندیت چے کہ اللہ ہکلیت جنر پدا آیان و ہور بندیت پدا کنت آیان چک پے چک

فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ

گرا تو گندے حورے کہ در کسیت چہ آئی و تہا و ویردنت چہ بڑا چہ کوہاں

فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ

کہ ماں آئی و تہا بیت چہ ترونگلائی و پدا دوری دنت بہ ہر کسے سرا کہ بلوٹیت و و بچینیت چہ ہر کسے و

يَشَاءُ يُكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ۝ يُلْقِي اللَّهُ الْبَلَدَ

کہ بلوٹیت کسے منتگ کہ آئی و گروک و شہم ببارت چانی بینائی و ک بدل کنت اللہ شپ و

وَالنَّهَارَ ۝ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ۝ وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ

و روح و و ماں اشی و تہا گوش گرگ و جاگ آنت پے چم پچاں و اللہ پیداکنگ ہر

دَابَّةٍ مِّنْ تَاءٍ فَمِنْهُمْ مَّنْ يَمْشِي عَلَىٰ بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَّنْ

سندہ و چہ آپ و فل لہتے چہ آیان ہا آنت کہ پے لاپ روت و ولہتے چہ آیان

يَمْشِي عَلَىٰ رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا

پے دوپاد روت و ولہتے چہ آیان پے چار پاد روت و پیداکنت اللہ ہر چیکہ

يَشَاءُ ۝ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُّبِينَاتٍ

بلوٹیت۔ بیشک اللہ پے ہر چیز و قادرنت و ک پے تحقیق و ہمیں و آکنت آیات روشنیں۔

فل تلوینی و تنزیلی نشانان اینکرم صیاف و ظاہر انت کہ آیانی گذران و اشکنان و بایرانت کہ حج کس رد میکسیت لیکن تجکیں راہ و ہا کس قدم جنت کہ آرا خدا تعالیٰ و ہدایت و توفیق دانتک لکھانی حساب مردم اسے سترچیں نشانان گندیت بے انجام و اعتبار آیانی گندگ نہ گندگ برابر انت۔ فل اسے منافقانی ذکر انت کہ آیانی گون زبان و ایمان و اطاعت و دعویٰ ظاہر کنوک انت و وہدیکہ عمل و وقت آتکنت تو بد انکارش کتکنت حقیقت اش انت کہ ماں آیانی دل و چہ شروع و ایمان و افتاد موجود انت سر زبان چہر یکہ دعویٰ اش کتکنت آئی و حقیقت ہما و ہدہ معلوم بوتکنت کہ آیانی چکاس و امتحان گرگ بوتیں فل یعنی اگر آیانی جبرہ گون کسے و بوت و چوش فہنت کہ مانا حقین، ہا و ہد اگس دوی فرق بگوشتیت کہ بیا برویں و اچہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و اسے معاملہ و فیصلہ و کنس تو اسے منافق بریشی رضا مند نہ بنت چیا کہ اشان زانت کہ و اچہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم رود رعایت و بغیر حقین فیصلہ کنت کہ مرشی و آیانی تاوان بیت حالانکہ چہ پیش دعویٰ گنو کتکنت کہ ماں اللہ و رسول و سر ایمان آرگ و آئی و حکم و منگ و تیاریں۔ نوں آد دعویٰ کجاشت۔ البت بند جبرہ اگن کتام یک معاملہ و حق اشانی جانب و بہ بیت تو وقت و گون اشتانی گردن جہل کنان و اچہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و بارگاہ و حاضر بنت و فیصلہ و دار و مدار و اچہ ذات و سر ابر کتکنت چیا کہ آلم و زانت کہ چہ عدالت و فیصلہ بہ منے حق و بوگی انت گدا اسے چوین ایمان و سلائے بوت اسے و محض ہوا پرستی و یک رنگے بوت۔ فل مرض اشنت کہ خدا و رسول و راست اش منت لیکن حرص اش نیلیت کہ حکم و رو و عمل بکنت چوش کہ نادراہ لویت کہ پاد بخت بے پاد چست نہ بنت۔

۵۵۶ قد افلح ۱۸ النور ۲۳

وَاللّٰهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ وَيَقُولُونَ
 اللَّهُ هَدَانَا هَذَا سَبِيلَ اللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مِّنْ بَعْدِ
 ذَلِكَ وَمَا أُولَٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ۝ وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ
 لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ ۝ وَإِنْ يَكُنْ لَهُمُ
 الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ۝ إِنْ يَفْعَلْ بَعْضُكُم مَّا يُنْهَىٰ عَنْهُ يَتَوَلَّى
 الْآخَرُونَ ثُمَّ يُغْمِضُ الْأَبْصَارَ وَيُغْلِي الصَّغِيرَ وَيُؤْمِنُ بِمَا كُنْتُمْ تُكْفِرُونَ
 بِهِ ۚ فَالْتَدَاعُوا إِلَيْهِ يُدْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ فَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ
 لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ
 الْمُتَّقُونَ ۝ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشِ اللَّهََ وَيَتَّقْهُ فَأُولَٰئِكَ
 هُمُ الْفَائِزُونَ ۝ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ
 لَيَخْرُجُنَّ قُلْ لَا تُقْسِمُوا طَاعَةٌ مَّعْرُوفَةٌ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا
 تَكْمُلُ ۚ

فل یعنی خدا و رسول و بابت اشان رد و ارتگ و و اچہ نبی و صداقت یا اللہ و وعدہ و وعید و توکا اشان و شک و شبہ انت یا چوش گان و انت کہ اللہ و آئی و رسول آیانی محاللات و انصاف و برخلاف فیصلہ کنت بمشکا ماں آئی و عدالت و جبرہ و برگ و تیار نہ بنت۔ نوں بایر انت کہ اشان یاد بدارنت اودا و ظلم و بے انصافی و احتمال چچ نیست البت اشان بوت ظلم کنگ و سرالانگ بستگ دل مانگ انت کہ و تی حق و سرجمی و وصول بکنت و دگران و یک پیسہ ہم مدینت بمشکا چوشیں معا ملہان و ماں خدائی عدالت و برگ و چہ ترس و لرزنت کہ ماں اسے رد آیانی الم زانت کہ رسول و فیصلہ منے برخلاف بیت۔ اسے احوال منافقان و بار و آت دیم تر و اشانی مقابلہ و مخلصین مردمانی اطاعت و فرمانبرداری بیان فرمانیت۔ فل یعنی راستیں مسلمان و کار چوش انت و بایر انت کہ ہنجوش بہ بیت کہ ہر وقت کہ بہ کتام کارے و برد آیانی خدا و رسول و طرف و توار جنگ بہ بیت توری سر ظاہر مریشی و آیانی نفع برسیت یا نقصان یک دمانے ہم دیر نہ کنت ہما ساعت و سمعا و طاعة و گوشان خبر و منگ و بنت ماں حیشی و آیانی صلی خیر و حقیقی نجات و راز پوشیدہ انت و یعنی ہر کسے اسے ساعت و فرمانبردار بہ بیت گوستگیں رد کار یانی سر ایشومان ہوان و وچہ خدا و ترسان و توبہ بکنت و آئندہ چہ بدیں راہ و یک گور ہوان و کام بخت پہ ہما و دنیا و آخرت و سوب مندی انت۔

مذلل ۴

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

تَعْمَلُونَ ﴿۵۶﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا
 عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا تَهْتَدُوا وَإِ
 نْ تُنْكِرُوا يَنكِرْ اللَّهُ وَرَسُولُهُ سَيُصِطُّ بِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ ذَكِيمٌ ﴿۵۷﴾
 مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿۵۸﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
 مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ
 الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ
 وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ
 بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿۵۹﴾
 أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿۶۰﴾
 لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ مِنَ الْأَمْرِ
 شَيْءٌ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَصِفُونَ ﴿۶۱﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَيْسَ لَكُمُ الدِّينُ
 أَنْ تَكُونَ أَعْيُنُكُمْ وَأَنْ تَتَّبِعُوا الْأَعْيُنَ وَأَنْ تَكُونَ لَهَا
 أَهْلًا لَكُمُ الدِّينُ أَنْ تَكُونَ لَهَا أَهْلًا لَكُمُ الدِّينُ أَنْ تَكُونَ لَهَا
 أَهْلًا لَكُمُ الدِّينُ أَنْ تَكُونَ لَهَا أَهْلًا لَكُمُ الدِّينُ أَنْ تَكُونَ لَهَا

ول یعنی منافقان گیس ترندیں سوگندوران ترا تعین یا ینک لو طنت کہ ماراشما حکم کن ات تو کلتیں لوگ جاگھان یل کنان ما خدایہ راہ و در کیک بالکل تیار ہیں کہیں و اہم
 اشارہ بکنت تو کلتیں مال و زراں اللہ راہ و خراج کنان یک گور نہیں اسے رد اہستہ دیک بکنت کہ انجکیں نہیں پاریں و دران مفتیق قسم و رگ ہج حاجت نیست شے فرمانبرداری و حقیقت
 معلوم بوت کہ سرزبانی دعویٰ کن ات و عمل و وعدے بیتی تو نرم نرم و کزنگ بنا کنت باید انت کہ شمار استیں سلطانی داب حکم برداری کنان پیش بدارت زبانی سوگند
 بیج در دزد و رت بند خبر کہ شمار سوگندوران و ایک کہ بنیدان تی خبر بابت و یقین بدیا بین ات لیکن اللہ پاک و گور اسے و جالاک و ذریہ کاری در دزد و رت و تمام ظاہری و چہری
 خبرانی احوال و زراںت۔ دیم تر شے لے مکاری و منافقی و پردگ پاشک کنت فل یعنی پیغمبر و ذمہ تبلیغ و بار لڈگ بوتگ نول آئی گوں سرجمی و تی حق ادا کنت شے
 ذمہ ہرچ بارے لڈگ بوتگت آتصدیق و حق و قبولیت و بار انت و ایک آئی و فرمان و رد اکام جن ات اگر شاماتی ذمہ داری ماران آئی و حکمانی رند گیری کن ات
 تودارین و سوب بندی کشک حاصل کن ات و ماں دنیا و آخرت و شش و نوہ بیتی و ان نہ پیغمبر بیج تاوان رسیت شے ناشری و سرکشی و تاوان بہ شے چک و کسیت پیغمبر
 و تی فرض ادا کنان و عند اللہ چہ تی ذمہ داری و آرات بوت

دیم تر رسول و فرمانبرداری و چیزے قرہ و فوائد و بیان
 فرمانیت کہ آیانی سلسلہ چہ دنیا و بیج بیت
 و اسے دیم گوری (خطاب) و اہیں نبی صلی اللہ علیہ
 وسلم و وقت و مردمان و فرمانیت۔ یعنی خیرایاں ہر کس
 اعلانیں درجہ و نیک و رسول صلی اللہ علیہ وسلم و کمالیں
 رند گیری کنوک انت چہ رسول و رنداشان زمین و
 حکومت دنت و ہرچ ذین اسلام خدایہ دوست بیت چہ
 ہمایانی دست ماں دنیا و آقا قائم کنت۔ چویش بگویش کہ
 ہنجوش ماں استخلاف و لفظ اشارہ انت کہ آمد ماں
 محض دنیاوی بادشاہانی دول و نہ بنت بلکس و اہیں
 صلی اللہ علیہ وسلم و جانشین ہوان و آسمانی بادشاہت
 اعلان کنت و برحقین دین و بنیادان مضبوط و محکم کنت
 و خشکی و تری و ہائی و دہشت و ہرجم دارات
 آوقت و مسلمانان کافرائی خوف مرعوب کنت نہ کنت
 آگوں سرجمی و جمعی و امن و امنی بہ و تی پروردگار و
 عبادت و گلایش بنت و ماں دنیا و امن و امنی و
 دور دورہ بیت۔ شرف مند و مقبول بندیاں
 متنازس شان اسے بیت کہ آخالص یکتائیں خدایہ
 بندگی و کنت کہ ماں آئی قد ذرہ شے ہم شرک آوار
 نہ بیت، شرک جلی و بل شرک خفی و گوات ہم آیانی
 گور و نہ گوزیت۔ ایوک یکیں خدایہ غلام بنت، چہ
 ہمایانی و ترست، چہ ہمایانی و ذات و امید کش انت
 بہ ہمایانی و سر بھر و کنت، آیانی زند و مرگ بہ ہمایانی
 رضا انت کتام دگہ ہستی و خوف و ترس آیانی گور و
 چہ ہم نہ جنت و نہ کتام دگہ کسے و وشی و ناوشی و
 غرض و دارنت۔ الحمد للہ کہ پاکس رب و اسے وعدہ
 چاریں خلفاء رضی اللہ عنہم و دست و سرجم بوت
 و دنیا و اسے عظیم الشانیں پیشین گوئی و یک یک حرف و
 مصداق چان و ت و نیست۔ چہ چاریں خلفاء و پدیم
 چند اسلامی بادشاہان و فتا فوقتا اسے ہمیں دنیاء
 آیان بوتنت و ہدیہ اللہ پاک بلوشت دیمتر ہم آیان بنت
 چہ احادیث و معلوم بوت کہ آخری خلیفہ امام مہدی
 بیت کہ در بابت و آئی عجب بشارت بیان کنگ بوتگت
 آخدا و سرزمین و گوں عدل و انصاف و پر کنت خارق
 عادت جہادنی سبیل اللہ و رہبند اسلام و کلہ بالا

عج ۱۳

مزل ۴

کنت اللہم احسننا فی زمرتہ و ارزقنا شہادۃ فی سبیلک انتک واسع المغفرۃ و ذو الفضل العظیم۔ (تنبیہ) چہ استخلاف و آیت و خلفاء اربعہ و
 بمن شانداریں فضیلت و منصب ظاہر بیت۔ ابن کثیر و اسے رد چہ نبوت و دور و باری و بگرداں کہ عثمانی عہد و باری و فتوحات و درجہ بدرجہ بیان کنگ و آخر و اسے
 الفاظ نبشتہ کرتگ و وجبی الخراج من المشارق والمغارب المحضۃ امیر المؤمنین عثمان بن عفان و ذلک ببرکۃ تلاوتہ و دراستہ و جمیعہ الامۃ
 علی حفظ القرآن و لہذا ثبت فی الصحیح ان رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم قال: ان اللہ زوی الارض فرأیت مشارقہا و مغاربہا و یسبغ ملک امتی
 ما زوی لی منها فماعن تغلب فیما وعدنا اللہ و رسولہ و صدق اللہ و رسولہ۔ فمسأل الایمان بہ و رسولہ و القیام بشکرہ علی الوجه الذی یرضیہ عنا
 وک یعنی چویش مزناں انامانی ناشکری ظاہر کنگ سکسین زمزمی فرمان و کارانت حضرت شاہ صاحب فرمانیت کہ سرکسے خلفاء اربعہ و خلاف و آیانی فضل و شرف و منکر بوت۔ چہ
 لفظان آئی و احوال ہم بوت زینا اغفر لنا و لاخواننا الذین سبقتنا بالایمان و لا تجعل فی قلوبنا غلا للذین آمنوا ربنا انتک رؤوف رحیم۔ یعنی چہ خدایہ رحمت و

و یعنی شے زیر تصرف و دیگر بوتگ مثلاً کسے و قی چیز و کیل یا نگران جو رکت و بقدر محروف ترا چہ آتی ورگ و اجازت دات .
و یعنی چہ قی مردمانی جا کہاں پر ورگ و چیزاں ہر وہد و جت کنگ و حاجت نیست نہ ورک شرم و حجاب بکنت و نہ لوگ و وہند درین بکنت . البت اگر لوگ جنیں آدم و مرد نیکنت گذر آئی و رضا حاصل کنگ الی انت ، ہور بو ان ورگ بورات یا جہاد البوان و۔ اگر یک شخصے و مرضی مہیت تو گد اچوشن شخصے و دگ و ورگ ہرگز روانہ انت . و وہدیکہ دوچار بکپ ات تو دومی و سلام بکوشش ات چیا کہ چریشی و شہ ترین دعانیت کسے کہ اے لفظیل دیان و دگ لفظ و تکرارین ظاہر کنت چہ اللہ و رہیند و آئی و رہیند بہتر بوت نہ کنت .
تسلیم : چہ آیت و تہنا ورگ و جواز ہم پدرا بوت ، لہتیں و اجہانی بابت نبشتہ کنگ بوتگ کہ داں مہانے بہ آیانی گور و میاتکیں ورگش نہ وارنگ معلوم بوت کہ اے غلوایت . البت اگر ورگ بازنت و یکجا بورنت تو اے حالت برکت آروک انت ، کما ورد فی الحدیث .

و ماں برز و آیتاں آیک و وہد استیزان و ذکر ات ، ادا روگ و وہد استیزان و ضرورت بیان کت ، یعنی پورہ نیں ایماندار ہا کس انت کہ آیات رسول صلی اللہ علیہ وسلم و لوٹا نیکن حاضر بنت و وہدیکہ یک اجتماعی کارے و شریک بنت مثلاً جمع ، عیدین ، جہاد و شور و مصلحت و دیوا وغیرہ تو بے اجازت و آیات نہ رونت ہے مردم انت کہ کامل و راستیں ہما اللہ و رسول و متوکنت وک یعنی غور و فکر و بعد ہر کس مناسب زانے اجازت بدے . چونکہ اے اجازت و سر عمل کنگ و تہا چہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و صحبت و زہری و تقدیم دنیا علی الدین و شائبہ موجود انت ہمیشہ کامتیں نبی (صلی اللہ علیہ وسلم) چوشین غلصین بندریانی حق و استغفار طلب کن تاکہ چہنی استغفار برکت و اے کمزوری و تلا فی بہ بیت و حساب برابر بہ بیت . و یعنی واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و توارہ سر حاضر لوگ فرض بیت ، واجہ و توارہ مثل اے دگ مردمان و ڈول و نہایت کہ بلوٹ ات بٹیک بکن ات یا مکن ات . اگر واجہ نبی و توارہ سرا کسے حاضر مہیت تو باید انت کہ چہ آئی بد دعائی و شریک بہ بیت چیا کہ واجہ و رب و عظمت و سرجمی خیال دارگ بہ بیت چو عام مردمان "یا محمد" وغیرہ کنگ مہیت بلکیں یا نبی اللہ و یا رسول اللہ تعظیمی لقبان توار جنگ بہ بیت .
حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ واجہ و توار جنگ و سر حاضر نوگ فرض بوتگت توری بہ ہرج کلرے و۔ پدا اے خبر ہم الی ات کہ چہ اودا بے اجازت و کسے پاد مہیت و مروت . نوں ہم تمام مسلماناں باید انت کہ گوں قی مستر و برادران ہے داب و بکنت .
و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

۵۵۹
قل افلح ۱۸
النور ۲۴
اَوْ يُؤْتِ عَمَلَكُمْ اَوْ يُؤْتِ اٰخْوَالَكُمْ اَوْ يُؤْتِ خَلَتَكُمْ اَوْ نَا مَلَكُكُمْ
یا چہ قی پت و گواہانی لوگان یا چہ قی مات و برتانی لوگان یا چہ قی مات و گواہانی لوگان یا چہ قی مات و گواہانی لوگان
مَفَاتِحُ اَوْ صَدِيقُكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ حُجَاۗءٌ اَنْ تَاْكُلُوْا جَمِیْعًا وَاَوْ
واہدیت و یا چہ قی دوستانی لوگان . نیستیں پتے سرانگہا ہاے خبر و کہ بوت یکجا ہور یا
اَشْتَاتًا فَاِذَا دَخَلْتُمْ بُیُوْتًا فَسَلِّوْا عَلٰی اَنْفُسِكُمْ تَحِیَّۃٌ مِّنْ عِنْدِ
جہاد پدا وقتیکہ گورنت ماں لوگان گرا اسلام بدیت ہے قی مردمان شریں دعائے حبہ اللہ
اللّٰهُ مُبْرَکَ طَیِّبَۃٌ کَذٰلِکَ یُبَيِّنُ اللّٰهُ لَکُمُ الْاٰیٰتِ لَعَلَّکُمْ
طرف و برکت داریں و شیں . ہمیدول و بیان کنت اللہ پتے شما قی آیتاں تاکہ شما
تَعْقِلُوْنَ ۝۱۱ اِنَّمَا الْبُؤْمُنُوْنَ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُوْلِهِ وَاِذَا
سر پد بہت و بیشک مومن ہمانت کہ ایمانش آرنگ ہے اللہ و آئی و رسول و وقتیکہ
کَانُوْا مَعًا عَلٰی اَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ یَذْهَبُوْا حَتّٰی یَسْتَاْذِنُوْهُ اِنْ
گوں قی و گون بہت ہے یکا رے و گہ پائی و جمع کنگ بوتگت گرا آنروت و وقتیکہ چایاں اجازت گرت . بیشک
الَّذِیْنَ یَسْتَاْذِنُوْكَ اُولٰٓئِکَ الَّذِیْنَ یُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَرُسُوْلِهِ فَاِذَا
ہا کساں کہ اجازت گرت چہ تو گرا آہشت کہ منت اللہ و آئی و رسول و وقتیکہ
اَسْتَاْذِنُوْكَ لِبَعْضِ شَاۡئِنِهِمْ فَاِذَنْ لِّمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ
اجازت گرت چہ تو پے قی کارے و گرا اجازت بدے چہ آیات ہر کسے و کہ تو بلوٹ و معافی بلوٹ
لَهُمُ اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ۝۱۲ لَا تَجْعَلُوْا دُعَاۡءَ الرَّسُوْلِ بَیْنَکُمْ
پرایا چہ اللہ . بیشک اللہ بخشو کنت مہرمان انت و مکن ات رسول و توار جنگ و ماں قی دریان
کَدُّۡۤاۤءٍ بَعْضُکُمْ بَعْضًا قَدْ یَعْلَمُ اللّٰهُ الَّذِیْنَ یَتَسَلَّلُوْنَ مِنْکُمْ
ہنجو توار جنگ و تیگ و گون یکد گرو بیشک اللہ ذات ہا کساں کہ در کنت و تارا چہ شما
لَوْ اِذَا فَلَیَحْزَرَ الَّذِیْنَ یُخَالِفُوْنَ عَنْ اَمْرِہٖ اَنْ تُصِیْبَہُمْ
پہ چم دو چم کنگ و نوں بایدت کہ برست ہا کساں کہ قی حکم و نافذانی و کنت پرا خبر و کہ بکسیت پرایانی سر

منزل ۴
و چم دو چم کنان و بے اجازت و چہ دیوان و در سپرنگنت مثلاً یک سلمانے جت گران پاد اہت اشی ہم بہ ہے مردے و پناہ گران و در شنگت ہے ردا
فرمانیت کہ شما چہ پیغمبر و چہ چیر دیت اللہ تعالی و شے کل احوال معلوم انت .

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

وَلِیَعْنِی اللہ ورسول و نافرمانی کنو کاں ترسگ لوٹیت جو بیت کماں اشانی دل و کفر و نفاق وغیرہ و فتنہ ہمیشہ و واسطہ جو ہندال حکم بہ بیت و اسے
 دُول و ماں دنیا و یک سکتیں مصیبتے و تا قیامت و دردناکیں عذاب و گرفتار بہنت العیاذ باللہ۔ وک یعنی چو ش بیت کنت کہ چہ مرد ماں چم دو چم کناں
 شما کارے کین ات لیکن چہ حق قتلے و شے ہج حلقے چیر بوت نہ کنت و نہ چہ آئی و زمین و آسمان و در کبت کن ات۔ آہنجوش کہ شے ہنجوش احوال و سرید
 انت ہیہ ہما آ ہماروچ و حساب داد و احوال و سرچی و معلوم دار انت و بدیکہ تمام دنیا بہ حساب داد و آئی طرف و اتر کنا ٹینگ بیت و ہریکے و دیا
 آئی ذرہ ذرہ حساب داد سرچ کناں و پیش کنگ بیت۔ اے ہمیں علیم کل و مالک کل و سزا و چہ گنہگار چونکائی و تارا ر دے پدے کت کنت۔
 وک «فرقان» (فیصلہ کنو کیں کتاب) اے اشارہ بہ قرآن کریم و طرف و انت کہ آحق و باطل و فیصلہ کنو کیں آخری کتاب انت و ہم حلال و حرام و صا

صاف و یکے چہ دومی و جد کنت ہیہ کتاب انت
 کہ آئی و وقتی نازل کنو ک و شان و عظمت عالی
 صفقان و اعلا تیں درجہ و حکمت و رافت و مزین
 جوانیں شکلے و پیش کرتنگ و تمام جہان و ہدایت
 و اصلاح و ذمہ و آیان و خیر کثیر و نہ سد و کیں برکت
 عطا کنگ و سامان و ولایت کرتنگ۔
 وک یعنی وقتی ہما کامل و اکملیں بندہ (محمد رسول اللہ
 صلی اللہ علیہ وسلم) و سرکہ آئی و ممتازیں لقب چہ
 کمال عبودیت و برکت و «عبداللہ» بوب۔
 صلوات اللہ و سلامہ علیہ۔

وک یعنی قرآن کریم کہ تمام جہان چہ کفر و عصیان
 بدس انجام و آگاہ کنو ک انت چونکہ مرے سورت و
 مکذہ بن و معاندین و ذکر زیات بوتنگ شاید ہشکا
 ادا «نذیر» و صفت بیان کت «بشیر» و ذکر نہ کت
 و چہ للعالمین و لفظ و پیش داشت کہ اے قرآن
 تہنا پہ عرب و امتیاں نہ انت بلکیں یہ تمامیں حق
 و انس و ہدایت و بردا ہتنگ۔

وک یعنی ہر چیزئی بہ یک خاصیں حسابے و داشت
 کہ چرائی و ہا خواص و افعال ظاہر بہنت کہ پرایاں
 و ولایت کنگ بوتنگ چہ وقتی دائرہ و دن قدم ایرکت
 نہ کنت و نہ چہ حدود و عمل و کار کنگ عاجز مانیت
 غرض ہر چیز بہ ہما کیلو و ماپ و اڈکت چہ آئی و
 فطری موزونیت و لحاظ و مکے ہم کی ہشی بالنگ
 ایرکت و گنجائش ہم نہ مننت و آخر کار آہے گوشت
 صَنَعَ اللّٰهُ الَّذِیْ اَنْشَأَ کُلَّ شَیْءٍ و «فَتَبَرَّکَ اللّٰهُ
 اَحْسَنُ الْخَالِقِیْنَ»

وک یعنی چن کر ظلم و تعجب و گپ ایت کہ چو شیں
 قادر مطلق مالک الملک حکیم علی الاطلاق و زبردستیں
 ہستی و کافی نہ زانان و دگہ معبود و حاکما کی شواہد
 انت کہ آیاں گویا ماں خدا و حکومت شریک انت
 حالانکہ آبر کارائی وقتی وجود ہم وقتی لوگ و نہ انت
 نہ آیاں یک ذرہ ہے و پیدائنگ و توفیق دارنت نہ
 مرگ و نہ حیاتی بہ آیانی دست و انت و نہ چہ وقتی
 خود سری و کسے و را ادنا تیں نفع و نقصانے
 دات کت کنت بلکیں وقتی جنڈ ہم قدر ہے
 فائدہ حاصل کنگ یا چہ نقصانے و محفوظ دادگ و

قدرت نہ دارنت۔ اے ڈولیں عاجز و بڑگیں ہستیان و خدا و شریک قرار دیگ چنکر احمقی و بے حیائی ایت۔
 ربط: اے قرآن نازل کنو ک و صفات و احوال و ذکرات و آئی و بابت و مشرکاں ہرچ بے تمیزی کنگا انت آئی ردنگ بوت۔ دیا
 و قرآن و حامل قرآن و بابت و احمقا نہ ایراد الی جواب انت

فِتْنَةٌ اَوْ یُصِیْبُهُمْ عَذَابٌ اَلِیْمٌ ۝۱۵ اَلَا اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ
 یک نصیبے یا برسیت آیان یک عذاب دردناکیں و دنگوش کن ات بیشک اللہ و تینگت ہرچیکہ ماں آسمان انت
 وَاَلْاَرْضِۚ قَدْ یَعْلَمُ مَا اَنْتُمْ عَلَیْہِ و یَوْمَ یَرْجِعُوْنَ اِلَیْہِ
 و ماں زمین و انت۔ پیغین آتیاں معلوم انت یہ ہر حالے کہ شہ آئی و سراہست۔ و آرجی شما گردنگ بیت ہماں زمینکا
 فِیْنَبُئُوْهُمْ بِمَا عَمِلُوْا وَاَللّٰہُ بِکُلِّ شَیْءٍ عَلِیْمٌ ۝۱۶
 گروا خبر و ارش کنت یہ ہر کاریکہ کنگش۔ و اللہ پہ ہر چیز و زانتیں وک
 سُوْرَةُ الْفُرْقَانِ مِکَیْمًا و ہٰی سَمْعًا و سَمِعَ و سَمِعَ اٰیٰتِہٖ سَمِعَ کَوْنًا
 سورہ فرقان ماں مکہ و ایرہتنگ و آئی و ہفتاد و ہفت آیات و شش رکوعنت
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 شروع کناں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبردس رحم کنو ک
 تَبٰرَکَ الَّذِیْ نَزَلَ الْفُرْقَانُ عَلٰی عَبْدٍ لِّیْکُوْنَ لِلْعٰلَمِیْنَ نَذِیْرًا ۝۱
 مزین برکت انت ہما ذاتیکہ ایری گیتک قرآن فکرو وقتی بند و سرورے تاکہ آپہ تہایں جہان و مرد و یک ترسینو کے بیت وک
 الَّذِیْ لَہٗ مُلْکُ السَّمٰوٰتِ وَاَلْاَرْضِ و لَمْ یَتَّخِذْ وَلَدًا و لَمْ یَکُنْ لَّہٗ
 ہما کہ آسمانیک و زمین و بادشاہی ہما ٹینگت و نامزدی کنگ پر ووت مجھے و مجھ کسے آئی و
 شَرِیْکًا فِی الْمُلْکِ و خَلَقَ کُلَّ شَیْءٍ و فَقَدَرَهُ تَقْدِیْرًا ۝۲ وَاَتَّخِذُ
 شریک انت ماں بادشاہی و پیدا گے کت ہر چیز پدا برابری کت یہ اندازہ وک ظاہینگ مردماں
 مِنْ دُوْنِہٖ اِلٰہَةٌ لَا یَخْلُقُوْنَ شَیْئًا وَّهُمْ یُخْلَقُوْنَ و لَا یَمْلِکُوْنَ
 پر ووت بغیر چہ آئی و دگہ معبود ایڈولیں کہ پیدا گ کنت ہیہ چیزے و را ووت پیدا گ کنگ و تگنت و قدرش
 لَا اَنْفُسِہُمْ ضَرًّا و لَا نَفْعًا و لَا یَمْلِکُوْنَ مَوْتًا و لَا حَیْوَةً و لَا نُشُوْرًا ۝۳
 نیستیں پر ووت نقصان و نہ فائدہ و قدرتش نیستیں یہ مرگ و زندہ بوگ و پد دوبارہ چیت بوگ
 و قَالَ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا اِنْ هٰذَا اِلَّا کَافِرٌ مُّتَّفِرٌ وَاَعَانَ عَلَیْہِ قَوْمٌ
 و گوشتگ لگنت کافراں کہ نہ انت اسے مگروت گڑی یے کہ اڈی کنگ و مدت تک آئی و اڈنگ دگہ

ف یعنی اے درست مفتیس خبر انت کہ قرآن اللہ کتاب انت، معاذ اللہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم، چہ ہدیانی مدد یک کلام تیار کرتی کہ اگر یہ دروغ الزام جان خدا
کلام گوشتیت، پدا آئی ہمراہ بر آئی تالانی وکلا نیش انت و بس جد آدمیچ نیست وک یعنی چریشی، مستتر ظلم و دروغ ہے بیت کنت کہ چوشیں بے مقبلی کلام و حکمت
دار و کس کتاب گدا آئی و عظمت صداقت چہ ریح و زبانت روشن انت دروغ و ونگریں گوشگ بیت۔ آیا چہ چند ہودی غلابانی مدد اے ہمیں کلام اڈ کنگ بیت کہ بر آئی
مقابلہ کنگ تمام دنیا فصیح و بلیغ، عالم حکیم بکلیں حق و انس یہ مداسکی عاجز بمانت و آئی و علوم و معارف و ادانیں شیعہ مزین مینے مانع دار و کس عقل مند و دانایانی
چٹان و روک و بارت۔ وک یعنی محمد صلی اللہ علیہ وسلم چہ اہل کتاب چہ چیزے قصہ و داستان اشکنان و نبشتہ کنت یا چہ دگہ کسے و نبشتہ
کنائیکنت ہمشان و شب و ریح آبیانی دیم و وایت و ریت، نوکس پر بندہ و اشان و جہل برز کنت دگہ چہ ہم نیست۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت
کہ اول سر نماز و دو وقت مقرر انت صحت بیگاہ مسلمان و اجہ و گور و چہ بوتنت و ہرج نوکس قرآن کہ ایراھت آتش نبشتہ یہ یاد کنگ و۔ کافران ہجہ گپ
بہ وتی رنگ ظاہر کنت۔ وک یعنی کتاب و ت پش
دارت کہ کتام یک انسان یا کتام انجئے و جود کر تھیں نہ
انت بلکس ہما خدا و نازل کر تھیں انت کہ چہ آئی و علم
چا گردی و زمین و آسمان و یک ادانیں چیزے در
بیت۔ نہ کنت۔ اے کلام و معجزانہ فصاحت و
بلاغت، علوم و معارف، اخبار غیبیہ، احکام و قانونی
ہما سر بستگیں رازاں کہ بر آبیانی بن و بغیر چہ خدا و توفیق
و کسے و عقول و افہام رست نہ کنت، صاف صاف
ظاہر کنت کہ اے یک محدود علم دار و کس شخص یا
سازشی جاعے و کار نہ انت۔ وک یعنی چہ وتی
بخشش و مہر و اے قرآنی ایر گیتگ (موضع القرآن)
گدا ہما کس بہ چوشیں حقیقت و انکار کنت، باوجود
آبانی گناہان و تفصیلی علم دارگ و آیان فوراً سزا
نہ دنت اے ہم آئی و بخشش و مہر یک جلوہ آیت
وک یعنی و ہدے چو مئے دول و ورگ وارت و چو
مئے ہم و پست و سودائی باران تر و تاب کنت تو
مئے و آئی و در میان و دگہ چوشیں فرق و تفاوت بوت
اگس حقیقتاً آرسولے ات تو بایدات کہ چو فرشتگان
پیما چہ ورد و نوش و چہ زندگی و ایدگہ اڑ و جلالاں
آزاد ہوتیں۔ وک یعنی اگس واجہ و گور و فرشتگان
فوجے نیست انت تو کم از کم خدا و یک فرشتہ گون
ہوتیں تاکہ آرا راست ثابت بکنت و چیزے رعب
داب بہ بیت کہ چہ آئی و گندگا ناکام و مردماں
آنگود لگوش گور کرتگت۔ اے چوشیں بزگیں جاوے و
تہنا دعوت دیان و تر و تاب کنت۔ یا اگس فرشتہ
ہم ہمراہ مہیت تو کم از کم چہ آسمان و سہر و نقرہ و
یک غیبی خزانہ و واجہ و دست و بکیتیں کہ مردماں
زر دیان و وتی نیمگا لیٹ بداتیں و خیر اگر چوش نیست
تو کم از کم ادانیں زمیندارانی دولا آٹرا انگور و چٹانی باغے
ہوتیں کہ حرائی و دگران و بل وتی جندی سیراب بوتگت
و ہدیچہ اے خبر ہم نیست تو کسے جون یقین بکنت کہ اللہ تعالیٰ
رسالت و مزین شائیں درجہ و سر (معاذ اللہ) چوشیں
ادانیں مردے و رامقر کر تگ وک یعنی واجہ و اے
جاوے پدا اینکر مزین دعویٰ ابید چریشی و دگہ چہ گوشگ
بیت کنت کہ واجہ و سر ہوش شتگ یا چہ کسے ہجر
زور و واجہ و دماغ خراب بوتگ کہ چوشیں سر ابراہیں

اٰخِرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلُمًا وَرُؤُوسًا ۝ وَقَالُوا اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ
یک قومے وک لگنت یہ نا انصافی کنگ و دروغ و بنگ وک گوشگ لگنت کہ پیشگیں دمانی قلمت
اٰکْتَبَهَا فَمِنْ ثَمَلِي عَلَيْكَ بُكْرَةً وَّاصِيْلًا ۝ قُلْ اَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ
کہ نبشتہ ای کنگنت۔ نوں ہایت کہ دانگ نبشتہ و پدا صبح و بگا و تو گوشگ ایر گیتگ اگھا ذات کہ زانت پوشیدگیں
فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اِنَّهٗ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝ وَقَالُوا مَالِ هٰذَا
رازہ ماں آسماناں و زمین و، بیشک کہ آنجوشکنت مہر بمانت وک گوشگ لگنت کہ چہ چوشیں
الرَّسُوْلِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْاَسْوَاقِ ۝ لَوْلَا اُنْزِلَ اِلَيْهِ
پیغمبرے کہ و رگ وارت و بازاراں تریت وک پر چیا ایر گیتگ نہ بوتگ یہ آئی و نینگ و
مَلِكٌ فَيَكُوْنُ مَعَهُ نَذِيْرًا ۝ اَوْ يُلْقٰى اِلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ تَكُوْنُ لَهُ جَنَّةٌ
یک فرشتہ گون تاکہ گون آئی و گون بوتیں یہ ترسینگ یا دور دیک بوتیں آئی و دیا خزانہ یا آئی و یک باغے ہوتیں
يَاْكُلُ مِنْهَا وَّقَالَ الظَّالِمُوْنَ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا رَجُلًا مَّسْحُوْرًا ۝
کہ بوتیں چہ ہما وک و گوشگت لمان کہ شا (مسلماناں) پیروی وکس ات مگر یک جاو و گریں مردے وک
اَنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوْا لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُوْنَ سَبِيْلًا ۝
بجاکہ چہ ہم و مثال جنت بہ تہی سرا نوں آگار بوتنت پدا راہ و در گیت نہ کنت وک
تَبٰرَكَ الَّذِيْ اِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّنْ ذٰلِكَ جَدَّتْ بَحْرِيْ مِّنْ
مزین برکت و ادہی ہما ذاتیکہ اگر بطوٹیت و کنت بہ توجہ اشیا شتر تریشیں باغے کہ نہ کنت چہ
تَحْتَهَا الْاَنْهَارُ وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُوْرًا ۝ بَلْ كَذَّبُوْا بِالسَّاعَةِ وَاَعْتَدْنَا
آبانی چیرا جو و اڈ کنت پر تو محفل بلکس اقیامت و نہ منت و مانتار کنگ
لَمِنْ كَذِبٍ بِالسَّاعَةِ سَعِيْرًا ۝ اِذَا رَاْتَهُمْ مِّنْ مَّكَانٍ بَعِيْدٍ سَمِعُوْا
پہا کس و کہ قیامت و نہ منت جہنم وک و قتیکہ گندیش چہ دوریں جاگاہے و اشکنت
لَهَا تَغِيْظًا وَزَفِيْرًا ۝ وَاِذَا الْقَوْمُ مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مَّقْرٰنِيْنَ دَعَوْا
آئی و زہر گرگ و جوش و رگ وک و قتیکہ دور گیت ماں آئی و تہا تنکین جاگہ دست پادش بکنت تو جنت

گیاں کنت (الوفا باللہ) وک یعنی کدی گوشگت کہ اشی و کل خیراں و نگریں انت، کدی دعویٰ کنت کہ اے واجہ و اے گپان چہ دگران در بر تگنت پدا ماں و تی سنجک
ساز تگنتی کدی گوشگت کہ واجہ و سر اسحر و اثر انت پیشکا عجب عجیب گپان بیان کنت، کدی واجہ و ساحر، کدی نجومی، کدی شاعر، کدی مجنون گوشگت۔ اے ہمیں
پریشانی و ت ظاہر کنت کہ چریشاں یک خبرے ہم یہ واجہ و چپان نہ بیت پیشکا اشان بہ یک خبرے و سرانہ اوشتنت و الزام جنگ و راہ اشان و دست
نہ دنت۔ ہر کس نبیانی بارگاہ و اے دولیں گستاخی وے ادنی کنان بدراہ و گراہ بنت آیاں ہجر بہ راستیں راہ و گلا گیکو نہ بنت۔ وک یعنی ماں اللہ و خزانگہ چہ کمی انت
اگر بطوٹیت تو یک باغے ای ت بازیں باغ چریشی شتر تریش دات کنت کہ آئی و اشان لومکا کینت۔ بلکس اثر قدرت حاصل انت کہ ماں آخرت ہرچ باغ، جوانیں حور و قصور واجہ
رسو کانت آکلاں واجہ و ہنوں ماں دنیا بدنت لیکن خداوندی حکمت فی الحال اے چیزے نہ لوٹیت معاندین و اگر تمام تقاضا و مطالبہاں ہنوں سرجم کنگ بہ بنت پدا ہم اشان حق
و صداقت و مٹوگ انت واجہ پیغمبر علیہ السلام و صداقت و ثابت کنگ و واسطہ ہرج دلیل و معجزے بطوٹیت پیش کنگ بکنت آیاں بہ عقلند لیں انت بلکس باز نیا انت وک یعنی آ

مردمان ہر چیز کے لئے لوگوں کا رشتہ درحقیقت اشان حق و طلب و نیت نداشت محض قی ناسری ظاہر کنند اشانی ناسری سبب ایشنت کہ اشان دنیہ قیامت و جزا و سزا یقین نیست بمشکایا دادرگ لویت کہ حرثانی دروغ بند کنگ وچ نہ بیت، قیامت الم و کیت و پرے دروغ بند کنگوں آس و بندی خانہ جوڑ کنگ بوتنگ مان آئی اشان و ضرورتی انت وک یعنی دوزخ و آس مان محشر جہنمیان چہ دور و گندان چہستی و جوش و ران بیت وچہ آئی و غضبناکین توار و خوفناکین چہبالا مزین مزین دیرانی زهرگ ترکیت۔ **ہے صفحہ و فوائد**۔ قل یعنی مان دوزخ و پر ہر یک گنہگار و خاصیں جاگے بیت کہ چہ اودا آئی بچ شرت نہ کنت ویکس وڑا بازی گنہگار مان یکس زنجیر بند کنگ بنت آساعت و چہ مصیبت و شزار و بیزار بوان و موت و راتوار پر جنت کہ در سحیا موت بلیت متے اے دردناکین مصیبتان و ہلاکس کنت۔ قل یعنی یکے ندے بمرس تو متے جند بچیت مان روچے چہ ہزار رند و مرگ جاور سنگت بد تربیت (موضح القرآن) قل یعنی دروغ بند کنگوں انجام اشک نون و فیصلہ کن ات کہ اے دوست بیت یا ہاک آئی و وعدہ گون تقوی دار ویکس مومنان کنگ بوتنگ۔ وک و لویت

ہا چیز و آئی اشان و مناسب بیت و چہ وعدہ مسئلہ و مرادیکائیں وعدہ انت کہ آرا خداوند تھا محض چہ قی فضل و کرم بہ قی ذمہ و زرنگ یا مطلب جوش انت کہ اے وعدہ و سرچی و بار و تقوی دارس مومنان سوال کنت کہ آیقینا پورا کنگ بیت چوشک مان دعاء ہم ہست ربنا و اتنا ما وعدتکنا علی مرسلک وک یعنی عبادت گزاران اشانینا چہ معبودان جنت کنگ بیت کہ زانا اشانینا شرک و قی پرستش کنا ینگ و ترغیب انگت یا اشان چہ قی جہالت و احمق و کوتاہی و چہ راہ و زرد بوتنت وک یعنی مارا چہ مجال ہست ات کہ ترایل دیان و کتام دگر کسے و قی رفیق و دوزواہ برانیں گڑا و ہیکہ ماہ و قی نفس ینگ ابید چہ تو دگر بچہ شستے نداشت گنتیں گڑا دگران چوں حکم دات تحرکتیں کہ مارا معبود و حاجت روا قرار بدے ات۔ وک یعنی اصل ایش انت کہ اے بے نصیب چہ قی بدیں کرداران و ت بہ تباہ لوگ سوار انت ہلاکت اشانی مقدر و الی ات ظاہری سوب جوش بوت کہ اشان مان عیش و آرام و کمان مان غفلت و نشہ سرمست بوان تراشو شکار بوتنت کسے و نصیحت و سرعش نہ کت چہ پیغمبرانی ہدایت و وعظ و نیگا و قی چپاش نز آورنت و دنیاوی جاہ و جلال و سر مغرور بوتنت تیں اجہ و قی مہربانی و ہر قدر اشان و اشانی بیت پیرکان مال و متاع دات اشان ہما قدر مان غفلت و کوتاہی و کنگ ران بوتنت باید و ہمیش انت کہ خداوندی انعام و اکرام و گندان و قی حقیقی واجہ و بندگی و شکرگزاری اش ظاہر بکنتیں چپکائی مغرور بوان کفر و نافرمانی و سرسریں اش بست و دوتا را جنہی جوش کت۔ وک اے چہ حق تعالی و نیگا فرمان بیت کہ ہلکے و اعانت و مدد و سر اشا بھروسہ داشتگت آیا و ت شے خزان و دکنگانت وچہ شے کاراں جار جان و قی شزاری و بیزاری ظاہر کنگانت وک یعنی نون نہ خداوندی عذاب و بدل کت کن ات نہ و قی خبر و تربیت گون شتابیت کنت و نہ یک دگرے و مدد کت کن ات ہر سزائے پر شتا مقدر بوتنگ نون ہمانی و بچش ات۔ وک شاید ادا چہ ظلم و مراد شرک بہ بیت و ممکن انت ہر قسم و ظلم و گناہ مراد بہ بیت وک اے پتہ بوت ما لهذا الرسول یا کل الطعام الا فی جہ شتاسا

۵۶۳ قد اقل ۱۸۳ الفرقان ۲۵

هٰذَا لَكَ بُرْءٌ لَا تَدْعُو الْيَوْمَ بُرْءًا وَاحِدًا وَادْعُوا بُرْءًا كَثِيرًا ۱۵
 ہمد و مرگ وک توار بچش ات مروچی یک مرگے و توار بچش ات بازیں مرگے وک
 قُلْ اٰذِكْ خَيْرٌ اَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ اَمْ
 بگوش کہ سچے شر تر انت یا ہمیشگی و بہشت ہاکہ پر ہیگا راں دیگ بوتنت وک و اے آئیانی
 جزاء و مصیبا ۱۶ لَهِمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خُلْدٌ يَنْ كَانْ عَلَى
 جزائنت و ننگ و جاہنت۔ پر آیان اودا ہست ہر جیکہ بوتنت ہمیشہ ماننت مان اودا۔ بوت پ
 رَبِّكَ وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۱۷ وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
 نئی پروردگار و ذمہ و وعدہ سوال کنگیں۔ و ہاروچی کہ بچ کنت کاریتا یان و ہایان کہ آئیانی عبادت کنگ بفرچہ
 اللّٰهُ يَقُولُ اَنْتُمْ اَضَلْتُمْ عِبَادِي هٰؤُلَاءِ اَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ۱۸
 اللہ پرا جتنت کنت کہ شاکرہ کنگت منی لے بندہ یان یا آیان و ت راہ گار کنگ وک
 قَالُوا سُبْحٰنَكَ مَا كَانَ يُنْبِغِي لَنَا اَنْ نَّتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ اَوْلِيَاءِ
 جواب دینت کہ تو بلکے لے متے لائق نبوتگ کہ بغیر چہ تو دگر کسے و دوست بچش وک
 وَلٰكِنْ مَتَّبِعْتَهُمْ وَاَبَاءُ هُمْ حَتّٰى نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُرْءًا ۱۹
 لیکن تو آسودہ حال کنت آ و آئیانی بت پیرکان تاکہ چہی یادے بے خیال بوتنت و بر بادیں توے بوتنت وک
 فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَاِنتُمْ سَوَاءٌ وَ لَٰنَصْرًا و
 نون دروغ بندش کت شمارا پے شے خبران وک نون شمار دورگت نہ کن ات (عذاب و) و مدت کت نون ات وک
 مَنْ يُّظْلَمْ مِنْكُمْ نَذْرُهُ عَذَابًا كَبِيرًا ۲۰ وَمَا اَرْسَلْنَاكَ مِنْ
 ہاکس کہ ظالمت چہ شتا چاشنین آیان مزین غذا بے وک و دیمیں نداشتگت پیش چہ تو
 الْمُرْسَلِينَ اِلَّا اَنَّهُمْ لِيَاْكُلُوْنَ الطَّعَامَ وَيَمْشُوْنَ فِي الْاَسْوَاقِ
 پیغمبر مگر کہ آدرستان و رگ ہم وارنگ و ترگر و شس ہم کنگ مان بازاراں وک
 وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً اَتَصْبِرُوْنَ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ۲۱
 کنگیں شمارا یکے پر دگرے و آزمائشے، باری صبر کن ات؟ و قی پروردگار ہر چیز و گندیت وک

منزل ۴

ہرچ پیغمبرے مان دنیہ آنگل کل انسان بوتنت، مثل مردمان اشان وارتنگ و نوشتگ و پے قی جند و سست و سوداے مان بازاراں شتگت۔ ما آیان جوڑ کنگان و دیم نہ داشت کہ آیان چہ ورگ و نوشتگ و انسانی کاراں مستغنی بہ بنت۔ چریشی و معلوم بوت کہ پے ضرورت و کاراں بازاراں رو و آنگل تقدس و بزرگی و شان و برخلاف نہ انت بلکیں اگر بازاراں تر و تاب و مقصد کبر و خود بینی بہ بیت تو اے البت بزرگی و برخلاف انت وک یعنی پیغمبرانی وجود پے ہمیشی انت کہ کافراں چپکے بہ بنت و کافراں وجود پے ہمیشی انت کہ پیغمبرانی صبر چپکے بہ بیت نون چارگی خبر ایش انت کہ شتا کافراں احمق و ناہود گیں لوک ٹالیاں اشکنان و شاداں کتام حد و صبر و استقلال پیش دارت وک یعنی کافراں کفر و ایذا دیگ و صابرانی صبر و تحمل کلال ہمانی و نظرانی چیرا انت، ہر کسے آئی و کت گیں کارانی برورد دست کپیت۔

فل یعنی ہر کس کے لئے اہمیت نیست کہ یک روچے سے روبرو حاضر ہوں، حساب کتاب دینی انت آیان چہ سزا خوف، بالکل بے غم ہوں ان معاذانہ ولسا خانہ جبران، چہ دپ و ظاہر کنت مثلاً گوشت کنت کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و قول سے سرفرشتہ وحی و زوران و پیر چاہیں کہ بیت یا خدا تعالیٰ سے دیا آیان و پیر چاہیں کہ بیت کام ناکام و فرشتے بیاتکیں یہ تی تصدیق و یا خداوند کریم و جندہ مایہستیں کہ آیت دیشیمے دعویٰ و تائید و تصدیق و کنگاشت کما فی موضع آخر "وَقَالُوا لَنْ نَمُوتَ لَكَ حَتَّىٰ نَمُوتَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ" (انعام رکوع ۱۵) و فی سورۃ الاسری "أَوَلَمْ يَأْتِ بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ قَبِيلًا" (اسری رکوع ۱۸) فل یعنی آیان و تاراماں دل و مزنیں شمار کنگ کہ وحی و فرشتگان آیک و واہگ دارنت اشانی ناشری و سرکشی چہ حد و گشتگ کہ باوجود اے ہمیں سیاہ کاریانی باوجود گوں اے چہاں خداوند قدوس و گندگ و ہیکلامی و تقاضا کنت فل یعنی پریشان بیت آروچہ پیداک انت و ہیکہ شے چہاں پر فرشتگان سرکینت بے خرا یا نی گندگ و شیمیں گندگاران و چہ راحت حاصل نہ بیت بلکین گوں سکین ہوں لکین مصیبتان دوچار کپ ات کہ ہمار دم مروچی فرشتگان نزول و تقاضا کنگاشت آوہد و رجحان محجور، گوشان و پناہ لوئنت و دل مانگ بنت کہ آیان و فرشتگان در میان و یک پردگے قائم بہ بیت کہ آیان دست گوں اشان مرسیت لیکن خدای فیصلہ و گوں کدی جنگ بیت کنت فرشتہ ہم محجور و گوشان و اشان و پیش دارنت کہ مروچی و شاد کای بہ مدامیگی چہ دور دارگ بوت (تنبیہ) ممکن انت کہ اے تذکرہ احتضار (مرگ) و ہدے بہ بیت کما قال تعالیٰ و کوشی اذ یتوکی الذین کفروا المملکۃ یضربون وجوههم و اذ بارہو (انفال رکوع ۲۵) و قال تعالیٰ "وَلَوْ تَرَىٰ اِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوْا اَيْدِيَهُمْ اَخْرِجُوا اَنْفُسَكُمْ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ" (انعام رکوع ۱۱) چوش بخوش اے کیفیت آئی بالمقابل بیت کہ دگہ جابے بہ مؤمنانی حق و بیان بوت ان الذین قالوا رَبَّنَا اللَّهُ تَعَالٰی اسْتَقَامُوا تَتَرَدَّدُ عَلَیْهِمُ الْمَلَائِكَةُ اَنْ لَا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَاَبَشِرُوا بِالْحَسَّةِ الَّتِیْ كُنْتُمْ تُوعَدُونَ (احقہ رکوع ۲۵) و چوش ہم بیت کنت کہ ادا قیامت و ذکر مراد بہ بیت. واللہ سبحانہ و تعالیٰ اعلم و یعنی آیان مارا توار پر جنگ ات توہام مروچی سر بوتگیں بے آیان عزت و گیش کنگ و واسطہ اتہا، بلکین ہشکار آیان بہ ولی رذیں گمان و ہر دہرچ فیکیں کارے کرنگت کہ بریشانی سر آیان مزین فرستگت ما اشانی اے عملان و ہیکل سرو چہر کنیں و اے ہیمارشان بے حقیقت ظاہر کنان ہنجوش بال بدیں جوشکہ خاک و ذرات ماں گوات و بال کنان بنت چیا کہ اے عملان چہ اخلاص و ایمان و روح و یکسر ہورک و خالی انت یا برحقین رہندہ بلکل متضاد انت قال تعالیٰ مِثْلُ الَّذِیْنَ کَفَرُوا بِرَبِّهِمْ اَعْمَالُهُمْ کَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّیحُ فَمِنْ قَوْمٍ عَصِیْفٍ (ابراہیم رکوع ۲۴) و غیر ذلک من الایات۔ و یعنی اے مردمان و آروچ و ماں اے مصیبت و گرفتار بنت و ہما کسان و اشان بہ کلاگ زرتگت آیان ماں جنت و شرعیش و آرام کنت فل قیامت و روح و آسمانی ترنگ و پدچہ ہر زنا چہ جنہر یک چیزے ایرکبان بہ نظر کیت کہ ماں آئی و حق تعالیٰ و یک خاصیں تجلی بے بیت کہ بندہ خبرا ما آئی و بادشاہی چتر و نام وات کت کنیں شاید اے ہما چیز بہ بیت کہ آرا ماں ابو زین و حدیث و چہ عماء و ماں نسائی و یک حدیثے و کہ آگوں معراج و تعلق داریت چہ غیایہ و تعبیر کرنگ و اللہ اعلم۔

الفرقان ۲۵

۵۶۳

وقال الذین ۱۹

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ نَالُوا أَنْزِلْ عَلَيْنَا

وگوشت ہمایاں کہے ملاقاتیہ اُمیتا نکشت کہ پرچہ ایرگیج نہ بوت نے سرا

الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ تَرٰی رَبَّنَا لَقَدْ اسْتَكْبَرُوْا فِیْ اَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا

فرشتہ یا بدیتین باوقی پروردگار بازمزن زانت و تاراماں و قی و دلان و سرکشی کنت بہ زندیں

کِبْرًا ۙ یَوْمَ یُرَوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ لَا بُشْرٰی یَوْمَیْذٍ لِلْجَرِمِیْنَ وَ

سرکشی ہماروچی کہ گدنت فرشتیان و دشدلی نبیت آروچی بہ گنہگاران و

یَقُولُوْنَ حِجْرًا مَّحْجُورًا ۙ وَقَدْ مَنَّ اِلٰی مَا عَمِلُوْا مِنْ عَمَلٍ فَعَلٰنَہٗ

گوشت کجاچہ یک بندہ و ہمان بیت و اما تک رتیں بہ آیان لکین کارانی سرا پدا کتنیں آ

هٰٓئِلَآءِ مِّنْثَوْرًا ۙ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ یَوْمَیْذٍ خَیْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَّاَحْسَنُ

وزشنگ لکین و بہشتیان آروچی جاگاہش و شر ترانت و آراگاہش

مَقِیْلًا ۙ وَیَوْمَ تَشْقٰی السَّمَاءُ بِالسَّحَابِ وَنُزِّلَ الْمَلٰٓئِكَةُ تَنْزِیْلًا

شر ترانت و ہماروچی کہ ترکیت آسمان چہ جنبرا ایرگیج بنت ملائکہ قطار و قطار و

اَلْمَلٰٓئِکَ یَوْمَیْذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ وَکَانَ یَوْمًا عَلٰی الْکٰفِرِیْنَ عَسِیْرًا ۙ

حقیقی بادشاہی آروچی رحمان یکنگت و بہ کافران سرا اگرانیں روچے بیت و

وَیَوْمَ یَعْصُ الطَّالِمُ عَلٰی یَدِیْہِ یَقُولُ لَیْسَتِنِیْ اَتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُوْلِ

و آروچی گٹ پاچیت ظالم و قی و دستان گوشت در پختیں بگپتینوں گوں پیغمبرا

سَبِیْلًا ۙ یٰوٰیلتِیْ لَیْسَتِنِیْ لَمَّا اَتَّخَذْتُ فُلَانًا خَلِیْلًا ۙ لَقَدْ اَضَلٰنِیْ

راہ و اہ من بات در پختیں کو قی و دوستوں مگتیں فلانی و آیا منا گراہ گت

عَنِ الذِّکْرِ بَعْدَ اِذْ جَآءَنِیْ وَکَانَ الشَّیْطٰنُ لِلْاِنْسَانِ خَدُوْلًا ۙ

چہ نصیحتا رند چہ اے خبر کہ مناست و شیطان گوں ان و غاکنوک انت فل

وَقَالَ الرَّسُوْلُ یٰرَبِّ اِنَّ قَوْمِیْ اتَّخَذُوْا هٰذَا الْقُرْاٰنَ مَهْجُوْرًا ۙ

و گوشت رسول و کہ ای منی رب منی قوم و اے قرآن انکار گت و

منزل ۴

گوں آئی بے شمار فرشتگان ہجوم بیت و آسمانی فرشتگان آروچ و کند بہ زندہ مقام محشر و نزول فرما یکنگت۔ دوی جز و نصف و قریب ماں آیت "هَلْ یَنْظُرُوْنَ اِلَّا اَنْ یَّاتِیَهُمُ اللّٰهُ فِیْ ظُلُمٍ مِّنَ الْغَمَامِ وَالْمَلَائِکَةُ" و ہوں ہمیں مضمونے گوشت و یعنی ظاہر او باطن صورت و معنی بہ ہر داب و تہنار رحمان و بادشاہت و یوک و ہمانی حکم جاری بیت لَمَنِ الْمُلْکُ الْیَوْمَ لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ (مومن رکوع ۲) گراو ہیکہ رحمان و حکومت بوت تو ہر کسے کہ رحمت مستحق بنت پر آیان رحمت و چہر کئی، اشان گوں بے حساب رحمتان و شہود کنگ بنت مگر اینکر لا محذور و رحمتانی باوجود بہ کافران آروچ سکت مشکل و گرا نیں روچے بیت سہ کہ باز ارجندان کہ آگندہ تر بہ ہی دست رادل پر آگندہ تر۔ و یعنی چہ زیادہیں پشومانی و سوب و قی دست و جاہلیت و افسوس وارت کہ من پرچا ماں دنیا و خدا و رسول و رہندہ اختیار دگت و چہ کہ من جن و انسان و شیطانانی راہ و گران و زرد وارتوں کہ مروچی چوشیں بدیں روچی و منی چہ گندگانت و یعنی چہ ہر کس و دوستی و اغواء و گراہ بوگتیاں یا ماں گراہی و دیما شگلتان آوہد و پشومان بیت کہ افسوس چوشیں مردمان و من پرچا و قی دوزواہ ہمتنت در پختیا منی و آیان میاخی و کدی دوتی و ہما ہی میتیں۔

..... (تنبیہ) مفسران و ادا عقبہ بن ابی معیط و ابی بن خلف و ہر جہ داستانی بیان کرتے ہیں کہ چندان لازم نہ آیت و مدلول و ہر آئی قصر کنگ بہ بیت البیت ہر جہ تقریر سے ما کنگ ماں آئی و آہم شامل و داخل انت و لا یعنی و اجہ پیغمبر و نصیحت منار سر بگوشت آت کہ آہ ہدایت و بس آت و ممکن آت کہ آنصیحت منی دل و سرا اثر بکنت مگر اسے بد نصیب و دوستی و منار ابر باد کت و دل و نہشتی کہ آنکور دل گوش گور بکنت بے شک شیطان مزین دغا باز انت مردم و عین وقت و فرب دنت و مزین رسوا کنت۔ دل یعنی کنت دار و کیس دشمنان و وہدے و حج ڈول بہ نصیحت اشکناک و دل گوش گور نہ کت گڑا و اہیائے پیغمبر و ماں بارگادہ خداوندی و شکایت کت کہ خداوند! منی قوم نہ اشکنت آیان و قرآن و ہمیں عظیم الشانیں کتاب (العیاذ باللہ) ناہو دگیں گپ قرار دات و ہر یکہ قرآن و اننگ بیت تو ملک و پیر سرز و نت بک بک و دپ ڈری کنت تاکہ کہے ہم اشکنت مکنت و سر پر مہبت اسے ڈول اسے بے نصیبان و قرآن و ہمیں قدر و لائق کتاب و بالکل ترک و اننگ و چہ و ناسرستگ (تنبیہ) ماں آیت و آگن چہ نہ کور نہنا کافر انت پراہم قرآن و تصدیق نہ کنگ ماں آئی و تدریج نہ کنگ آئی تلاوت نہ کنگ آئی قرأت و تصحیح و نیگ و دل گوش گور نہ کنگ چہ آئی دیما تاب دیان و ایدگہ ناہو دگیں کاران یا ادنا میں جزائی نیگ و دل گوش گور کنگ

ہم صفحہء فوائد فل ہر کسے ماں نبی ء خبر گرگ
اڑ و جنجال پیدا بکننت و مردمان ء پہ حق ء قبول کنگ
منع کنت فل یعنی کافر بنی مردمان ء بدراہ بکننت
ہر کس ء اللہ و اہیت بہ تجکس راہ ء سرا گام گمبجی کنت یا
مطلبی چوش انت کہ اللہ ہر کس ء بلوطیت آترا ہدایت
دنت و ہر کس ء ہدایت نصیب نہ بیت آکلانی مقابلہ ء
تبی مدد ء کنان ء ترا بہ تی منزل ء سیر کنت و حج اڑ و
جنگلے دیما نہ ٹیت فل یعنی نبی ء دشمن پہ مردمان
گمراہی ء چوشیں ایرادان ء دیما کارنت کہ واجہ اچواید کہ
کتابان تمام قرآن یکپارگی پر چانازل کنگ نہ بوت
ماں چنت سالان کم کم ء نازل بوت زانا واجہ خدا ء
چیزے فکر کنگ کپتنگ ات چرشی ء ہمے شبہ بیت کہ
وت واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم فکر جنان ء اے گیان ء
نظار کنت پیدا و ہدء مطابق ء موہ ء گندان ء نمے کتے
مخلوق ء اشکنا ئینیت فل یعنی زانا اے المی انت
کہ کم کم ء قرآن ء نازل کنگ ء سوب ہما بہ بیت کہ شما
فہمتگ۔ اگن شما کتیں فکر کن ات تو ماں اے ڈول ء
نازل کنگ ء مزن فاندگ ہست انت کہ بہ یکپارگی
نازل کنگ ء جاوہر ء سرجمی ء اے حاصل نہ بوت کنت
مثلاً ماں اے حالت ء قرآن ء حفظ کنگ سک آسان بوت
ماں فہمگ ء سہل بوت، کلام سرجمی ء بنیسگ

دعویٰ تجرید و تادوت بڑا ن بُوت۔ اے ردا و اجمہ
پوشیدہ انت کہ چرایا ہمتہ بُز ابیان بُوت و یعنی کا
اے بابت و قرآن پاک آئی پستہ و راست راست و و
گیش و گیوار کنگ بیت البت ہر کس و عقل چپ ترنگ
آیت و نظا ہر کنگ بُوتنگ و اے ہما مردم انت کہ ا
ہر ج احوالے بُوت پہ عبرت و خاطر و آتہ ادیمایان فرما
کہ آیانی کئے باز ڈاٹھ شورجہ پیش و موجودات اشان در

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِينَ ۖ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا

وَهُيْدٌ وَلَا يَذْكُرُ ۚ إِنَّهُمْ يَكْفُرُونَ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً
وَإِكْرَامًا ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً ۚ

وَاحِدَةً كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلاً ۝ ٣٦ ۝

لَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ۝ الَّذِينَ

يَحْشُرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۚ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ

سَبِيلًا ۚ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ
كَارِئًا وَوَدَّاهُمَا مُوسَىٰ أَرَادَ الْبَرْءَ ۚ وَأَتَيْنَاهُمَا بِآيَاتِنَا
فَآخَذَهُمَا فِي الْعَذَابِ ۚ إِنَّ فِي هَٰذَا لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

وَرِيًّا فَعَلْنَا ادْهَبْ اِلَى الْعَوْمِ الْاَيْدِيْنَ لَدَا بَوَابِنَا وَلَا تُرْهِقْ
مَدَدَكَ رِجًا ۚ يَدَا كُوشَتَيْنِ كَ بَرُوتِ شَمَاهِرِ دُو پَهْ جَا قُوْمَے عَنِیْگَا كَهْ دُرُوعِ بَنْدَشِ كُنْتُمْ اِيَّاكْ پَرِ اُچْھیں كُنْتُمْ

پہ تباہ کنگ۔ ونوح، قوم، وقتیکہ دروغ بندش گفت پیغمبر غرق گشت و کشتن

وَأَصْحَابُ الشَّرْسِ وَقُرُونَابِينَ ذَٰلِكَ كَثِيرًا ۖ وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ

وَجَاءَ مُرْدَمَانٌ مِنْ قَوْمِهِ يُلْقُونَ فِيهِ شِقَاقَ النَّاسِ فَأُجِبَهُمْ بِكَلِمَاتٍ فَجُمِعُوا فِي الْمِثَالِ وَكُلًّا تَبَرْنَا تَبِيرًا ۝٣٩ وَلَقَدْ آتَوْنَا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي

قصہ ودریں چٹ کنت پر غارت کنگ و اے مرواں ستلنت ہا میلے کور

لے یک ایرادے بہ قرآن و بابت و ظاہر گفتن یا یک مثالے بہ تنی ذات و سرچسپان کنگ لوٹند

ننت کہ ماں آئی، صبح ڈولیں سرو چرچا نہ بیت بلیں صافیں کیتھنیں ولوئی راہ و بے جہل و بربر
صافیں خرم، ہم چوٹ قرار دینت، اے جدائیں گپ ایت، چوشیں مردمانی انجام، احوال ماں
دل چپ تڑتگ و علویات، یل دیان، سفلی واہنگانی سزا کیتگ انت اے ہمیں لہتیں قوم

کے معنی تکوینی آیات ان کے کہ اللہ پاک کے توحید و سرائد لالت کنوک انت و بیتی نبیانی مصفیو
کنان خدا کی داعوی اش کر تگ ات و یک پیغمبر و دروغ بند کنگ درستیں پیغمبران

..... دروغ بند کنگ انت چیا کہ ماں دینی بنیادیں گیاں درستیں بنی متفق و یک راہ انت و اصحاب الرس چات و خدا بند کئے انت مریشی و سکین اختلاف بیت ماں روح المعانی و باری قولان و نقل کنان و نبشتہ کرتک و ملخص الاقوال انھم اھلکھم اللہ بتکذیب من ارسل الیکھم یعنی خلاصہ جوش بیت کہ ایک قوی آت کہ آہ و قی پیغمبر و تکذیب و پاداش و ہلاک بوت، حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یک آتے و قی رسول ماں چات و بندک بتا اثنی سرا عذاب آہت گڑا رسول آت بوت و قی یعنی ساری و درستان و بہتری و سراسر پدی دات و ہدیکہ ہج قبول دار نہ بوتنت تو اسے قوم ہلاکت و غار و تھلاک دیگ بوت ۱۲ ہم صفحہ و فوائد: و قی لوط و قوم و میتک و بازاران کہ آیانی دہبانی سرامک و مردم شام و سفر و دوران و گوستک انت و قی یعنی آیان اے دہبان و بہ عبرت و چمان نہ چار ارت و قی یعنی عبرت اش چہ کجا بوتیں و ہدیکہ بہ اثنی نزدیک و اسے احتمال نیست آت کہ چہ مرگ و پد دوبارہ زندگ ہوگ انت و خدا و روبرو و حاضر ہوگی انت، عبرت ہما کس حاصل کت کنت کہ ماں آتی دل و کمیں باز ترس بہ بیت و چہ وقی عاقبت و بالکل بے فکر مہیت و قی یعنی عبرت حاصل کنگ و بدل و آیانی کار ایش آت کہ پیغمبر و کلاک بگرتنت چنانچہ تراگردان و گوستک آتش زانارے ہما واجہ انت کہ ایشرا اللہ رسول جوڑ کنان و دیم داتک، مرد و

اسے حیثیت کجا و پیغمبری و منصب کجا، زاناماں تمام خدائی و بہ رسولی و واسطہ ہما واجہ نیست کبتک آت، الم ادا خبرے ہست انت کہ آتی گفتارانی توگ جادو و اثر مان انت چہ وقی فصاحت و قوت و تمام داریں گپانی برکت و اسے واجہ و یک پیچیں فضائے قائم کرتک آت کہ مزین ہوشیاریں مردمانی قدماں لغزش بوارتیں قریب آت کہ چرشی و گپان ماچہ وقی معبوداں برگشتہ بیوتینیں بلے ماہم پختہ اس مردم آتیں کہ وقی دین و سرا پادان و محکم داشتیں و چہ آتی گپان ماچہ اثر قبول نہ کرتیں و ان نہ اسے واجہ و دیر انت کہ مارا گمراہ بکرتیں (العیاذ باللہ) و قی یعنی خدائی عذاب و گوں و قی چمان گذشت گڑا زان انت کہ در حقیقت و کئے گمراہی و سرات و قی یعنی شہا جوشیں ہوادار و کان و چونکائی باریں بہ ہدایت و کشک و سرا یارگ و ذمہ زورات کہ آیانی معبود ایوک و واہگ بہ بیت کہ ہرچ طرف و واہگ و اشان کشات ہما طرف و لیٹ و ارتش ہرچ گپے بہ اثنی واہگ و ذک وارت آت قبول اش کرت و ہرچ مخالف بوت آت ازاد کرتش، مروچی سنگے اشان و دوست بوت بہ ہمانی بندگی و گلانیش بوتنت باندا دگہ خوبصورتینے دست و کپتس بہ ہمانی عبادت و لگنت۔ و قی یعنی ہر ہمیں نصیحت تو اشان بکن اسے مثل چار پادیاں دلوت و انت بلکیں چرایان ہم بدتر انت اشان و گوں اشکنگ یا گوں زانگ و چہ تعلق و چار پادان و ہر جادو و قی رودینوکیں خدا بندہ دیما و قی گردن و چہل و برنت و قی محسن و جاہ کارنت نفع دیوک یا نقصان دیوک و بابت و سر پدی ہم دارنت ہنجوش کہ اسے دلو تان و دیل بکن ات تو و قی کدیم و بجاہ و آب و ورگ و جاگہ و تار اسر کنت بلے اسے بے بختانی احوال ایش انت کہ نہ وقی خالق و رازق و حق اش جاہ یارت و نہ آتی احسانات و سر بد بوتنت نہ نیک و بد و فرق اش زانت نہ ماں دوست و دشمن و فرق اش جاہ یارت و نہ روحانی غذا و ہدایت و چنگ و نیمگ و اشانی پادان چست بوتنت بلکیں چرائی و باز دور و تار داشت اش

و اشان و ہرچ قوتے خداوند کریم و داتک چرایان کارش نہ گیت بلکیں اشان و ہنجوش بیاد دات، انک اشان کمیں گوں عقل و کار بگپیں تو ماں قدرت و کارخانہ بے شمار نشانیان موجود انت کہ آیان و صافیں رہندہ اللہ تعالیٰ و توحید و تنزیہ و دین و اصولانی صداقت و حقانیت و طرف و راہ در بری کنوک انت کہ چرایان لہتینانی ذکر ماں دیم و آیات کنگ بوگنت و قی چہ صبح و بگر دان روج و طلوع بوگ و ہر جاگہ و ساہگ ساہیل کنان بیت انک حق تعالیٰ روج و طلوع بوگ و میلیت تو ہمے ساہگ قائم ہوتیں مگر آذات و چہ وقی قدرت و روج درکت کہ چرائی و روتا پ تالان بوگ و گت ات و ساہگ کم کم و یک طرفہ و نزایان بوت انک روتا پ میا کمیں تو ساہگ ما زانت ہم کت نہ گت چیا کہ چہ یک ضد سے وجود و دوی ضد زانک بیت۔ قُلْ اَرَأَيْتُمْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَوْمًا اِلَّا يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ اِلَّا غَيْرُ اللّٰهِ يَأْتِيَكُمُ بَصِيْرًا (قصص رکوع ۷) حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ اول سر و ہم چہ ساہگ درج بیت گڑا ہر نیگہ و روج روان بیت آتی مقابل ساہگ نہ بوان بیت داکہ وقی ہنڈالان و برسیت و قی نیمگ کشیت و مطلب ایش انت کہ وقی اصل و.....

اَمْطَرْتُ مَطَرًا سَوِيًّا اَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا لَا يَتَدَبَّرُونَ نَشُورًا ۝۳۰ وَاِذَا سُرَّوْكَ اِنْ يَتَّخِذُ وَنَكَ الْاَهْزُوْا هٰذَا الَّذِي اُمِيتَ تَكْنُشَتْ ۝۳۱ وَوَقْتِكَ تَرَكَدْتَ وَكَارِشَ نَيْسَتِ كُوْنُ تُوْمَرُ كَلَاكُ كَرُكُ ۝۳۲ اَيَا جِي مَرْدَانَتِ كَرُكُ بَعَثَ اللّٰهُ رُسُوْلًا ۝۳۳ اِنْ كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ الْاِهْتِمَالِ لَوْلَا اَنْ صَبَرْنَا اللّٰهُ رُسُوْلُ كَرُكُ دِيْمَ دَاتُكُ كِي مَنَگَتِ كَرُكُ مَارَا بَرُگَتِ بَكْتِ چہ وقی خدایان اگر وقی پادیں سک مکتینت علیہا ۝۳۴ وَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ حِيْنَ يَرُوْنَ الْعَذَابَ مَنْ اَضَلُّ سَبِيْلًا ۝۳۵ اَيَا جِي سَرَفِ وُزُو تَارَا نَت وَتِيكِ گندنت عذاب و کتر زوانت چہ راہ و قی اَرِيتَ مَنْ اَتَّخَذَ الْاِهْهُوْهُ اَفَاَنْتَ تَكُوْنُ عَلَيْهِ وَكِيْلًا ۝۳۶ اَمْ شَرِيْرٌ تُوْجَارُ بَہْمَا يَا كَرُكُ وَ قِي نَفْسِ و پستشی اختیار کنگ۔ نوں چہ تو آتی و سرازور بوت کئے و قی تَحْسَبُ اَنْ اَكْثَرُهُمْ يَسْمَعُوْنَ اَوْ يَعْقِلُوْنَ اِنْ هُمْ اِلَّا كَالْاَنْعَامِ ۝۳۷ گمان کئے کہ گیشتر آفانے اشکنت یا سر پدنت۔ نھنت آ مگر جانورانی و قی بَلْ هُمْ اَضَلُّ سَبِيْلًا ۝۳۸ اَلَمْ تَرَالِيَ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظَّلَّ وَ لَوْ شَاءَ بَلْ كُنْتَ اَنْتَ تَرَدُّدًا ۝۳۹ اَيَا تُوْنَدِيْتِ وَ قِي پروردگار و نیمگا کہ چہ پیا درجی کثرت ساہگ و اگر بوتینی لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسُ عَلَيْهِ دَلِيْلًا ۝۴۰ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ ۝۴۱ گڑا پے ہما حالت و اشکنتی۔ رندا کتیں روج پے آئیے سر ایک نشانے۔ رندا زویں چت اَلْبَنَاءُ قَبَضْنَا سَيِّدًا ۝۴۲ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ ۝۴۳ پے وقی نیمگا کہ کتیں زچکے و قی چات انت کہ کتی پر شہا شپا ایک پوشاکے و دوا بارا سَبَانًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نَشُورًا ۝۴۴ وَهُوَ الَّذِي اَرْسَلَ الرِّيْحَ بُشْرًا ۝۴۵ یک آتے و روجا پاد آئیے و قی و ہماوت انت دیمی و انت گوات پے خوشخبری بَيْنَ يَدَي رَحْمَتِهِ ۝۴۶ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ۝۴۷ لَنُخْرِجَ بِهِ وَ قِي رحمت و پیش پیش و و ایریں گیت چہ آسمان و آب پاک کنویں۔ تاکہ زندگ بلکیں چہ آتیا

سربیت درستانی اصل (بن مال) اللہ انت (موضع القرآن) پیرا چہ زوال و زندہ چہ یک طرفہ و روح نرہوان بیت و چہ دومی طرف و ساہگ دراج بوان بیت دال کہ ماں روح و آخر و روتا پ غائب بیت ہے مثال انت دنیا ہستی و بیسرا عدم آت پدا نور بہ وجود و آہست پدا آخر کار ماں عدم و کتم و روپوش بیت و ہستے جسمانی نور و ظل و دراز جانی نور و ظلمت و قیاس یکن اگن کفر و عصیان و جہل و طغیان و ظلمات و نبوت و روح و روشنی اللہ پاک و دیم مداتیں تو ہج کسے و راستیں معرفت و کشک دست و نہ کینگ آت و یعنی شب و تہار و کی چو چادر و درستان و مانوشیت کہ آت و مردم کار و بار و ویل کنان و آرام کننت، پدا و روح و روشنی و چہ و اب و باد کایت و اینگو آنکو تر و تاب و بنا کننت، ہستے پیماموت و اب و چہ زند قیامت و صعب کیت کہ ماں آت و در اہیں جہان پاد کیت اوشتیت و ہستے جاور ہما و ہد و پیش کیت و ہدیکہ انبیاء علیہم السلام چہ وحی و الہام و روشنی و دنیا و روشنی و تالان کننت۔ تو جابل و غفلت و اب و ونگیں مخلوق یکدم چان اتاران و جاہ سیر آنت۔

ہستے صفحہ و فوائد: و یعنی اول سر و بارانی گوات ہور و مزوہ و کارنت پدا چہ آسمان و نیمگ و آپ رجیت کہ آوت پاک و دیگر ان پاک کنوک انت چہ آپ و سر بونگ و مرتگیں زمینان و ساہ کیت و کشار

الفرقان ۲۵

۵۶۶

وقال الذین

بَلَدٌ مَّيِّتًا وَنَسُفِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنْ آسَى كَثِيرًا ۝ وَلَقَدْ مَرْكَبُ شَهْرٍ ۝ وَسِرَابٌ بَكْنِيں وَتِي بَارِئِں مَخْلُوقِيَا چہ جانوران و بَارِئِں انسانان و

صَرْفُهُ بَيْنَهُمْ لِيَذْكُرُوا أَنَّى آكَلُوا مِنَّا مَا كَفُورًا ۝ وَلَوْ قَسَمَ لَہِیں كَتَمَہَا آبِیَی دَرِیَا تَا تَا كَثَرِیَا لَكُنْتُ ۝ پدا ہم کیشتریں مردم نمشت بغیر چہ ناشکری كُفَاكُ و اگر ما

شَتَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ۝ فَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بَلُوكُمُنِیں و یحِیں و اٹگت ماں ہر یک شہر ایک تر سینو کے۔ نوں تو مگر کافرانی خبرا و مقابلہ کن گون آیا

بِهَ جِهَادٍ كَبِيرًا ۝ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ ۝ پدہ شیا پدہ زندیں مقابلہ و آہما انت کہ ہوری کننت دویں دریاے و ش انت تپا پدہ و شیت

وَهَذَا امِلْجُ اجَاہُ ۝ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَخِجْرًا مَحْجُورًا ۝ وَهُوَ و اے سورانت نگار ہر کننت و ایری کت آیانی در میان و پردہ و بستگیں بندے و آہما

الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا ۝ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ۝ و پیدگی کت چہ آپ انسان پدا ایراتی پدہ آتیا سید و سا گندی۔ و تپا پروردگار پدہ ہر چیز و

قَدِيرًا ۝ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۝ وَكَانَ قَادِرَاتٍ ۝ و عبادت کننت بغیر چہ اللہ و ہما چیز کہ نہ آیان و فائدہ و ات کنت و نہ نقصان۔ و

الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا ۝ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۝ کافر چہ و تپا رب و نیگاہت گردینگ و دیمیں ندا تگ ترا مگر پدہ خوشخبری دیگا و ترسینگ و

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَن شَاءَ أَن يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ بَكُوشٌ ۝ مَن نُّلُوٹاں چہ شہا پدہ اشی و سرا مزد مگر ہر کیسہ بلوٹیت بگیت پدہ رب و نیمگایک

سَبِيلًا ۝ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَكَفَىٰ رَاہے و تو کل کن پدہ ہما زند گینے سرا کہ ہج نمیت و و آت و خوبیاں یاد و بکن و اوت بہن

بِهِ بِذُنُوبٍ عِمَادٍ خَبِيرًا ۝ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۝ انت پدہ و تپا بندگانی گناہانی خبر داری و ہما کہ پیدگی کننت آسمانان و زمین

منزل

سربیت درستانی اصل (بن مال) اللہ انت (موضع القرآن) پیرا چہ زوال و زندہ چہ یک طرفہ و روح نرہوان بیت و چہ دومی طرف و ساہگ دراج بوان بیت دال کہ ماں روح و آخر و روتا پ غائب بیت ہے مثال انت دنیا ہستی و بیسرا عدم آت پدا نور بہ وجود و آہست پدا آخر کار ماں عدم و کتم و روپوش بیت و ہستے جسمانی نور و ظل و دراز جانی نور و ظلمت و قیاس یکن اگن کفر و عصیان و جہل و طغیان و ظلمات و نبوت و روح و روشنی اللہ پاک و دیم مداتیں تو ہج کسے و راستیں معرفت و کشک دست و نہ کینگ آت و یعنی شب و تہار و کی چو چادر و درستان و مانوشیت کہ آت و مردم کار و بار و ویل کنان و آرام کننت، پدا و روح و روشنی و چہ و اب و باد کایت و اینگو آنکو تر و تاب و بنا کننت، ہستے پیماموت و اب و چہ زند قیامت و صعب کیت کہ ماں آت و در اہیں جہان پاد کیت اوشتیت و ہستے جاور ہما و ہد و پیش کیت و ہدیکہ انبیاء علیہم السلام چہ وحی و الہام و روشنی و دنیا و روشنی و تالان کننت۔ تو جابل و غفلت و اب و ونگیں مخلوق یکدم چان اتاران و جاہ سیر آنت۔

ہستے صفحہ و فوائد: و یعنی اول سر و بارانی گوات ہور و مزوہ و کارنت پدا چہ آسمان و نیمگ و آپ رجیت کہ آوت پاک و دیگر ان پاک کنوک انت چہ آپ و سر بونگ و مرتگیں زمینان و ساہ کیت و کشار

سربیت درستانی اصل (بن مال) اللہ انت (موضع القرآن) پیرا چہ زوال و زندہ چہ یک طرفہ و روح نرہوان بیت و چہ دومی طرف و ساہگ دراج بوان بیت دال کہ ماں روح و آخر و روتا پ غائب بیت ہے مثال انت دنیا ہستی و بیسرا عدم آت پدا نور بہ وجود و آہست پدا آخر کار ماں عدم و کتم و روپوش بیت و ہستے جسمانی نور و ظل و دراز جانی نور و ظلمت و قیاس یکن اگن کفر و عصیان و جہل و طغیان و ظلمات و نبوت و روح و روشنی اللہ پاک و دیم مداتیں تو ہج کسے و راستیں معرفت و کشک دست و نہ کینگ آت و یعنی شب و تہار و کی چو چادر و درستان و مانوشیت کہ آت و مردم کار و بار و ویل کنان و آرام کننت، پدا و روح و روشنی و چہ و اب و باد کایت و اینگو آنکو تر و تاب و بنا کننت، ہستے پیماموت و اب و چہ زند قیامت و صعب کیت کہ ماں آت و در اہیں جہان پاد کیت اوشتیت و ہستے جاور ہما و ہد و پیش کیت و ہدیکہ انبیاء علیہم السلام چہ وحی و الہام و روشنی و دنیا و روشنی و تالان کننت۔ تو جابل و غفلت و اب و ونگیں مخلوق یکدم چان اتاران و جاہ سیر آنت۔

ہستے صفحہ و فوائد: و یعنی اول سر و بارانی گوات ہور و مزوہ و کارنت پدا چہ آسمان و نیمگ و آپ رجیت کہ آوت پاک و دیگر ان پاک کنوک انت چہ آپ و سر بونگ و مرتگیں زمینان و ساہ کیت و کشار

سربیت درستانی اصل (بن مال) اللہ انت (موضع القرآن) پیرا چہ زوال و زندہ چہ یک طرفہ و روح نرہوان بیت و چہ دومی طرف و ساہگ دراج بوان بیت دال کہ ماں روح و آخر و روتا پ غائب بیت ہے مثال انت دنیا ہستی و بیسرا عدم آت پدا نور بہ وجود و آہست پدا آخر کار ماں عدم و کتم و روپوش بیت و ہستے جسمانی نور و ظل و دراز جانی نور و ظلمت و قیاس یکن اگن کفر و عصیان و جہل و طغیان و ظلمات و نبوت و روح و روشنی اللہ پاک و دیم مداتیں تو ہج کسے و راستیں معرفت و کشک دست و نہ کینگ آت و یعنی شب و تہار و کی چو چادر و درستان و مانوشیت کہ آت و مردم کار و بار و ویل کنان و آرام کننت، پدا و روح و روشنی و چہ و اب و باد کایت و اینگو آنکو تر و تاب و بنا کننت، ہستے پیماموت و اب و چہ زند قیامت و صعب کیت کہ ماں آت و در اہیں جہان پاد کیت اوشتیت و ہستے جاور ہما و ہد و پیش کیت و ہدیکہ انبیاء علیہم السلام چہ وحی و الہام و روشنی و دنیا و روشنی و تالان کننت۔ تو جابل و غفلت و اب و ونگیں مخلوق یکدم چان اتاران و جاہ سیر آنت۔

ہستے صفحہ و فوائد: و یعنی اول سر و بارانی گوات ہور و مزوہ و کارنت پدا چہ آسمان و نیمگ و آپ رجیت کہ آوت پاک و دیگر ان پاک کنوک انت چہ آپ و سر بونگ و مرتگیں زمینان و ساہ کیت و کشار

سربیت درستانی اصل (بن مال) اللہ انت (موضع القرآن) پیرا چہ زوال و زندہ چہ یک طرفہ و روح نرہوان بیت و چہ دومی طرف و ساہگ دراج بوان بیت دال کہ ماں روح و آخر و روتا پ غائب بیت ہے مثال انت دنیا ہستی و بیسرا عدم آت پدا نور بہ وجود و آہست پدا آخر کار ماں عدم و کتم و روپوش بیت و ہستے جسمانی نور و ظل و دراز جانی نور و ظلمت و قیاس یکن اگن کفر و عصیان و جہل و طغیان و ظلمات و نبوت و روح و روشنی اللہ پاک و دیم مداتیں تو ہج کسے و راستیں معرفت و کشک دست و نہ کینگ آت و یعنی شب و تہار و کی چو چادر و درستان و مانوشیت کہ آت و مردم کار و بار و ویل کنان و آرام کننت، پدا و روح و روشنی و چہ و اب و باد کایت و اینگو آنکو تر و تاب و بنا کننت، ہستے پیماموت و اب و چہ زند قیامت و صعب کیت کہ ماں آت و در اہیں جہان پاد کیت اوشتیت و ہستے جاور ہما و ہد و پیش کیت و ہدیکہ انبیاء علیہم السلام چہ وحی و الہام و روشنی و دنیا و روشنی و تالان کننت۔ تو جابل و غفلت و اب و ونگیں مخلوق یکدم چان اتاران و جاہ سیر آنت۔

ہستے صفحہ و فوائد: و یعنی اول سر و بارانی گوات ہور و مزوہ و کارنت پدا چہ آسمان و نیمگ و آپ رجیت کہ آوت پاک و دیگر ان پاک کنوک انت چہ آپ و سر بونگ و مرتگیں زمینان و ساہ کیت و کشار

نکتہ کہ ہر دو تیس زور جنان و پیر میانی زمین و آبی وجود و گار و گسار بکننت پدماں ہر دو عینان ہر یکے ہر جہرے ہست انت آپہ ہمانی لازم انت
جوش نہ انت کہ ویش دریا سور و سورس دریاوش بہ بیت جوش بگوشت کہ بر وقی وصف و اعتبار ہر یکے ہر دو بالکل و تاجدار گارگ لوٹیت و قیل غیس ذالک والراجح
عندی ہوا اول واللہ اعلم و بکنند! چونکائی جہر وقی سر جہیں قدرت و یک آپہ و ترنپ و عاقل و کامل انسان جوڑ کت پدا دیم تر اچرائی انسانی نسل و تالان
کت و زامانی و نا کو و و شوگ و رشک قائم داشت یک ادنائیں ترنپ و جہر کجا کجا برت و سر کت بلے اسے و اجہر انسان و بیا و بچار کہ ماں کتیں دیر و وقی و شمشو شکار کت
و قدرت دار و کیں ریل کنان و عاجزین مخلوق و خدا گوشتش وقی پروردگار و حق آیان چون بزانتیں چرائی و دیم و تاب دیان و ویش و ترنپان و ماں شیطان و فوج
شت و شامل کت کت تاکہ بہ اغواء و گمراہی و آئی راستیں دست ثابت بہ بنت نعوذ باللہ من شرور أنفسنا و من سبائنا و من غمائنا و من شر ما یصلی
و فاداری و سرآمزدہ و دستاگ اشکنا ینگ و غداران و چہر حراب و بدین انجام و آگاہ کنگ انت دیم تر و کسہ ہمیت یا مہمیت شمارا ہج تادان نہ انت شمار ایشان چیزے
فیس یا مزدور نا طلب کنگایت کہ اشانی نہ منگ و

شمارا اسے زرنہ رسنت شمار ایشان ایوک و این کمر
طلب گارات کہ ہر کسے کہ چر ایشان بلوٹیت خدا و توفیق و
حاصل کنان و وقی رب و کشک و گام بخت نون شما
تب و ارات ہمیشی و فیس بگوشت یا مہم و ک یعنی
شما بہ خدا ذات و سر بھر و سہ کنان و وقی فرض (تبلیغ
دعوت و غیرہ) و ادا کنوک بے ارات کسے و مخالفت یا
موافقت و پرواہ و مدارت فانی چیزان ہج در و نہ و رت
کار و ہما ذات کیت کہ آدم زنگ بمانیت کدی مہریت
یعنی ہما ذات و سر تو کل بکن ارات و ہمانی عبادت و
حمد و ثنا کنان بے ارات۔ اسے گناہ گاران و آوت جنت
کت ہمے صفحہ و فوائد و اشی و بیان ماں سورہ
اعراف و گوشت و ک یعنی اللہ تعالیٰ و شان و رحمتانی
بابت و چہر کجام زانو گرس و بے پرس۔ اسے جاہلیں مشرک آئی
بابت و چہر زانت کنت۔ و ما قذرت اللہ حق قذرت
وقی شان و کمالات و بابت و سرجم و علم و داروک
خداوت انت کما ثبت علی نفسک۔ لیکن ماں
مخلوق و چہر در ستاں زیات زانو گرس و اجہر محمد صلی اللہ
علیہ و کم انت کہ اللہ رسول انت و ماں ہمانی مزین
شانیں ذات و حق تعالیٰ و اولین و آخرین و تمام
علوم جمع کنگ انت خدا تعالیٰ و شانانی بابت و کسے چہ
ہمانی و جنت بکننت و ک یعنی اسے جاہلیں مشرک
رحمان و بزرگین شان و بارہ و چہر زانت کنت
کہ آیان و پیر اسے نام و کنت انت و ہدیکہ اسے نام و
اشکنت تو مزین جاہلی و بے غیرتی و ضد و چہر و تانا سرک
کنان و پرس انت کہ رحمان کتے انت کہ مارا برائی سجدہ
کنگ و سوچ و یک بیت زانا ایوک و پیر تہی گوشتک و ما
تہی گپ و سر اعل کنیں؟ بس تو یک نامے گپت و ماہر آئی
سجدہ و سر و جہل برت غرض ہما قدر اشانی و لگوشت و
رحمان و اطاعت و فرمانبرداری و نیک و کنگ بہ بیت
آہما قدر سٹ کنان و در و رونت و ک یعنی مزین
استان یا آسمانی قلات کہ ماں آیان فرشتہ جو کیداری
یا پاسبانی جنت یا ممکن انت کہ روح و دوازده
منزل مراد بہ بنت کہ علم ہیئت و زانو گرس بیان
کنگنت حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ آسمان و

دوازده بہر انت ہر یکے و ہر جہر گوشت ہر یکے و سر
استارانی نام و نشان انت، اسے حدائی گیش و گوار کنگ بونگ پر حساب واد و غرض و ک یعنی روح، شاید و حرارت و جمع بوگ و سوچک و صفت دارگ و سوب و
آرا چراغ فرمائیت و وجعل القمر فیہن نوراً و جعل الشمس سراجاً و ک و گیش بوگ و یا ایک و روگ و بدل وادل فرمائیت یا مطلب جوش انت
کہ یکے و را دومی و بدل جوڑ کت مثلاً روح و چہرے کار پست کیت آرا ماں شب و تمام کت جوشک ماں حدیث و وار و بوگ و ک یعنی ماں روح و غیرہ و سر و چیری و شب و
روح و بدلی ادل ہمشکا انت کہ مریشی و خیال گوڑ کنان و مردم قدرت دار و کیں خداوند و معرفت و شوہار و بہ بنت کہ اسے کلیں عظمت دار و کیں سر و چیری و بدلی ادلی ہمانی
دست قدرت و قصہ و کار انت و شب و روح و فادک و انعامان و گندان و بہ آئی شکر و گرگ و نیک و دنگوش گور بکننت چنا پیر رحمان و مخلصین بزرگان کہ آییانی ذکر
نوی کیت بے ڈول کنت و یعنی جو مشرکان رحمان و نام و اشکنا و دیم و تریش و تہار نہ کنت بلکین چہر وقی ہر یک قول و فعل و بندگی و غلامی ظاہر کنت چہ آییانی چال و
رفتار و تواضع و سنگینی و خاکساری و بے شانی ظاہر بیت مثل متکبران بہ زمین و سر گوں گھڑی و تر و تاب نہ کنت اسے مطلب نہ انت کہ چہر ریا و بناوٹ و چونا دریاں و.....

الفرقان ۲۵

۵۶۷

د قال الذین ۱۹

وَابَيْنِهِمَا فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمٰنُ فَسَلَّمَ

و ہر چیکہ ماں آییانی در میان انت شش روج و تہا پدا قائم بوت پیر (بادشاہی) تحت و سر اول آفرین ہر مانے نون

بہ خبیراً ۱۹ وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدْ لِلرَّحْمٰنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمٰنُ

تو آئی شان و چہر یک عالم و جنت بکننت و وقتیکہ گوشتک بنت کہ سجدہ بکن ارات پیر بکننت کہ کتے انت رحمن

اَسْجُدْ لَهَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ۲۰ تَبٰرَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ

چہر ماسجدہ بکنیں ہر چیکہ کہ تو فرمائیت مارا و گیش بیت آییانی تریش و مزین برکت دار و ہما گار و کتے ماں آسمان

بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ۲۱ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ

برج و ک و ایری کت ماں آئی و تہا چراغ و ماہ روشنائیں و آہما کنت کہ کنتنی

الَّيْلِ وَالنَّهَارِ خَلْفَةً لِّمَنۢ ارَادَ اَنْ يَّذْكُرَ اَوْ اَسْرٰدَ شُكُورًا ۲۲ وَ

شب و روج باری باری و پیر ہما کس کہ لوٹیت خیال کنگ یا لوٹیت شکر گرگ و ک

عِبَادُ الرَّحْمٰنِ الَّذِيۦنَ يَسْجُدُوْنَ عَلَى الْاَرْضِ هَٰؤُلَاءِ اِذَا خَاطَبَهُمُ

رحمان و بندہ ہمانیت کہ رونت زمین و سر اپہ نرمی و وقتیکہ خبر کنت گوں کال

الْجَاهِلُوْنَ قَالُوْا اَسْلَمْنَا ۲۳ وَالَّذِيۦنَ يَبَيِّتُوْنَ لِرَبِّہُمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ۲۴

جاہل گرو گوشت کہ مارا اسلام انت و ہما کہ شپا گوارینت پیر و پروردگار و سجدہ کنگ و قیام کنگ و

وَالَّذِيۦنَ يَقُولُوْنَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ ۲۵ اِنَّ عَذَابَهَا

و ہما کہ گوشت آئی رب برین چہر ما دوزخ و عذاب و بیشک آئی عذاب

كَانَ غَرَامًا ۲۶ اِنَّہَا سَاَلَتْ مُسْتَقَرًّا وَّمُقَامًا ۲۷ وَالَّذِيۦنَ اِذَا

یک چٹے آبدیں جاگے پیر آرام کنگ و نند گار و ہما کہ وقتیکہ

اَنْفَقُوْا لَمْ يُسْرِفُوْا وَلَمْ يَقْتُرُوْا وَكَانَ بَيْنَ ذٰلِكَ قَوَامًا ۲۸ وَ

خرچ کنت نہ فضول خرچ کنت و نہ تنگی کنت و ہستیں بے در میان و یک سادہ گزرنے و

الَّذِيۦنَ لَا يَدْعُوْنَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰہًا اٰخَرَ وَلَا يَقْتُلُوْنَ النَّفْسَ الَّتِي

ہما کہ تو انجنت گوے اللہ دگر یک معبود یا و نکشت ہما نفسیا کہ

مذلل ۴

استارانی نام و نشان انت، اسے حدائی گیش و گوار کنگ بونگ پر حساب واد و غرض و ک یعنی روح، شاید و حرارت و جمع بوگ و سوچک و صفت دارگ و سوب و
آرا چراغ فرمائیت و وجعل القمر فیہن نوراً و جعل الشمس سراجاً و ک و گیش بوگ و یا ایک و روگ و بدل وادل فرمائیت یا مطلب جوش انت
کہ یکے و را دومی و بدل جوڑ کت مثلاً روح و چہرے کار پست کیت آرا ماں شب و تمام کت جوشک ماں حدیث و وار و بوگ و ک یعنی ماں روح و غیرہ و سر و چیری و شب و
روح و بدلی ادل ہمشکا انت کہ مریشی و خیال گوڑ کنان و مردم قدرت دار و کیں خداوند و معرفت و شوہار و بہ بنت کہ اسے کلیں عظمت دار و کیں سر و چیری و بدلی ادلی ہمانی
دست قدرت و قصہ و کار انت و شب و روح و فادک و انعامان و گندان و بہ آئی شکر و گرگ و نیک و دنگوش گور بکننت چنا پیر رحمان و مخلصین بزرگان کہ آییانی ذکر
نوی کیت بے ڈول کنت و یعنی جو مشرکان رحمان و نام و اشکنا و دیم و تریش و تہار نہ کنت بلکین چہر وقی ہر یک قول و فعل و بندگی و غلامی ظاہر کنت چہ آییانی چال و
رفتار و تواضع و سنگینی و خاکساری و بے شانی ظاہر بیت مثل متکبران بہ زمین و سر گوں گھڑی و تر و تاب نہ کنت اسے مطلب نہ انت کہ چہر ریا و بناوٹ و چونا دریاں و.....

..... گمان و گنجنت۔ چاکر و اجرو ہر رفتارے ماں احادیث و منقول انت اشیء تائید نہ کنت و یعنی کم عقل دے ادبیں مردمانی جبر جواب و گون عفو و بخشش و دینت ہر وہدہ
 کسے جہالت و گفتگو و لگیت تو و شیں گپ و وادہر سلامت ہاتے اے ہمیں لفظان گوشان و یک گوری اختیار کنت گون جوشیں کساں و پ دڑی نہ کنت نہ گون آیاں اواریبت نہ
 گون آیاں جنگ و بیڑہ بنا کنت آیاں دستوراً و دول نہ انت کہ ماں جاہلیت و دورہ کسے و گوشنگ ات ہ الا لا یجھلن احد علینا فنجھل فوق جھل الجاہلینا۔ اے
 احوال و رحمان و مخلصین بندگانی روح و بابت و ات، دم تر و آبیانی شب و حالت و بابت و فرمائینیت و یعنی شب و وہدیکہ غافلین بندہ و اب و آرام و لذت و گزرت اشانے
 خدا و دینا اوشتان و و ماں سجدہ و کپان بنت و گوازیں انت۔ رکوع چونکہ قیام و سجود و درمیان و کیت شاید ہمیشہ کا آتہ اجد بیان نہ کت جوش و جوش کہ آمرے ہر دو مینانی توک آتک
 و ال یعنی اینکر بندگی و غلامی و باوجود اینکر زیات ترس ہم ماں دل و دارنت جوش نہ انت کہ تہجد و ہشت رکعت و انان و خدا و عذاب و قہر و بے علم بنت و ال یعنی موقع و شری
 چاران و گون میانہ روی و خرچ درج کنت نہ مال و محبت و ظاہر کنت و نہ آتی برپادی و گلاش انت۔ کما قال تعالی و لا تجعل یدک مغلولہ الی عنقک ولا
 تبسط یماکل البسط (بنی اسرائیل رکوع ۳)۔

حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ۖ
 حرام کنگ اللہ مگر یہ حق و بدکاری کنت۔ و ہر کسکچہ کنت گڑا دیک وارت گون یک زندہ گناہیا
 يَضَعُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَيَخَذُ فِيهِ مِمَّا كَفَرَ تَاب ۖ
 دو چنڈ بیت آتہ عذاب قیامت و روح و پشت کیت ہمیشہ ماں آتی و تہا خوار و گڑا ہر کسکچہ تہی کت
 وَأَمِنْ وَعَمِلْ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَ
 و یقینی کت و نیکیں کاری کت گڑا ہمیشہ کت بدل کنت اللہ آتہ بدیان پہ نیکی۔ و
 كَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۖ وَمَنْ تَابَ وَعَمِلْ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ
 اللہ غفور رحیم انت و ہر کسکچہ توبہ کنت و نیکیں کاری کت گڑا رجوع کنت
 إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ۖ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الشُّرُورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ
 پہ اللہ نیگا پھرائیں رجوع و ہما گون بنت پہ دروغیہ کارانے و وقتیکہ گزرت پہ ہود گون لانی گڑا
 مَرُّوا كِرَامًا ۖ وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوْا عَلَيْهَا
 گڑا گزرت پہ عزت و ہما کہ وقتیکہ نصیحت کنگ بنت پہ وئی پروردگار و حکمان گڑا نہ کنت آتہ سرا
 صُمًّا وَعُمْيَانًا ۖ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا
 کت و کور و و ہما کہ گوشنت اے رب بدے مارا چہ مئے وئی جنانی نیگا
 وَذُرِّيَّتًا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ۖ أُولَٰئِكَ
 و ذہرات و نیگا جتانی ساری و و بکن مارا پرہیزگاران پیشو کت آتہ
 يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ۖ
 جزا آتہ با دیگر ریت سبے سبب کہ صبر کت آتہ پیش وازی کنگ بیت ماں او واپہ دعا و سلام و
 خَلِيلِينَ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ۖ قُلْ مَا يَعْبَأُكُمْ
 ہمیشہ ماننت ماں اودا۔ شتریں جلگے پہ آرام کنگا و پہ بند گاد و جوش کہ شے پرواہی نیستیں
 رَبِّي لَوْلَادِعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ۖ
 منی رب اگر آتہ توار پر مدد کت فلون شما و دروغ بند کت نون عنقریب شے گت و کوپ بیت و

ھے صفحہ و فوائد و مثل قتل عمد و بدل و قتل
 کنگ، یا ماں بدکاری و سزا و زانی محسن و سنگسار کنگ،
 یا ہر کسے کہ دین و یل دیان و چہ جماعت و راج و گستا بہیت
 آتہ کنگ، اے کل صورتان ماں و الا بالحق و شامل
 انت۔ کما و رد فی الحدیث و یعنی سکین مزین گناہی کت
 کہ آتی سزا الہ و دیک بہ بیت چہ ہتیں روایتان معلوم بیت
 کہ آتہ ختم و یک شے بہ نام انت کہ آتی و مزین ہینا کس
 عذاب بیان کنگ بو تک انت آتہ انا و اللہ منہا و یعنی چہ
 و گناہانی مقابلہ و اے مسترین گناہ انت اشانی و عذاب
 ہم سکین بیت و ساعت بہ ساعت زیات بوان بیت۔
 و یعنی گناہانی بدل و نیکیانی توفیق و دت و کفر و گناہان
 معافی کت۔ یا ایکہ بدیان و دور کتان و توبہ و نیکیں عمل و
 برکت و چہ ہایا شمار و مناسب و نیکی و دت کما یظہر من
 بعض الاحادیث و ساری و کافر و گناہانی بیان آتہ کہ
 زندہ آتہ مسلمان بوت۔ اے بیان ماں اسلام و گناہ کنگ و
 و آہم و ہدیکہ توبہ کنت یعنی چہ بدیں کاران و تارا دور
 بدایت تو اللہ و گور و جا کہ حاصل کت کنت معلوم بوت
 کہ ماں سورۃ نساء و چیزیکہ فرمائیت و و من یفعل
 مؤمنا متعمدا فجزائہ جہنم خالدا فیہا و
 غضب اللہ علیہ و لعنہ و أعدا لہ عذابا عظیما
 (نساء رکوع ۱۳) اے آیت بہ ہما کس و حق و انت کہ آتہ
 کار نہ انت و اللہ اعلم و یعنی نہ دروغ بندت و نہ
 دروغیں گواہی دینت و نہ ماں باطلین کاران و گناہانی
 مجلسان حاضر بنت و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت
 یعنی ماں گناہ و شامل نہ انت و لب و لبہ و نیگا و لکوش
 گور نہ کنت نہ ماں آیاں شامل بنت و نہ جیڑہ کنت
 و بلکس گون مزین تدبیر و خیال داری و گوش و دارنت و
 پدا اشکنان و آخر ہم قبول کنت مثل مشرکان سنگ و
 بت جوڑ نہ بنت و یعنی جن و چک و ہنچیں عنایت بکن
 چرایانی گندگ و چنان سارت و دل و شنود بہ بیت و
 ظاہر انت کالیں مؤمن و دل ہما و ہدہ سارت بیت
 و ہدیکہ آتہ اہل و عیال و خدا و ندی فرمان برواری و
 کشک و گام جنوک و نفع دیوکیں علم و حاصل کنگ و
 رد اگلا تیش بہ گندایت۔ دنیا و تمام و شنودیان و تمام
 نعمتان چہ اشان رند انت و یعنی اشان ہنچوش بکن

کہ مردمان مے زندگی کنان و متقی جوڑ بہ بنت حاصل ایش انت کہ مادت نہ ایوک و ہدایت و کشک و گام بچین بلکس بہ ایدگران ہادی یعنی ہدایت و سوج دیوک
 بیتیں و مے خاندان ماں تقوی و لہارت و بابت و مے زندگی کنوک بہ بیت و ال یعنی ماں جنت و اشان و بالا خانہ دیک بیت و فرشتہ دعا و سلام گوشان و اشانی
 استقبال کنت و دت ماں و دوچار کنگ و و ہدہ و کلمات سلام و دعا بریشانی تکرم و عزت و ظاہر کنگ و ردا کارمز کنگ بنت و ال یعنی بہ چوشیں جا کہ و کسے کتیں ویر
 بحلیت تو ہم غنیمت زانگ بہ بیت اشانی و آلوگ بنت و ال یعنی شے نفع و نقصان و خبران و شمارا پیش بدایت۔ بندہ و لازم انت کہ مغرور و لا غرض مہبت خدا و
 پرانی و غرض نیست، البتہ آتی و زبندی و سرار جم وارت، نہ در بندگی کن ات و و تا مزین حساب کن ات تو گون آتی بہ مقابلہ و تار تیار بکن ات کہ زوت ہمار وچ آیوک انت۔
 و ال یعنی کافران کہ آیاں حق و را قبول دار نہ بونت۔ اے تکذیب زوت اشانی گت و ہار جوڑ بیت، چریشی سزا و اشان ہجرت کار نہ بنت۔ آخری و ابدی ہلاکت پہ اشان و ہمت
 انت ماں دنیا و ہم زوت گون اشان و دیک بیت۔ یعنی جہاد و جنگ۔ چنانچہ ماں غزوہ بدر و اے دیک و انجام اشان و دت۔ تمت سورۃ الفرقان و لله الحمد والمنة

وَلْیَعْنِی اے کتاب و معجزہ بالکل ظاہر انت اشیاء و احکام صافی انت کہ اشان و چہ باطل و جدا کنوک انت و یعنی یہ اے بد بختان تیں و ابراہیم و یونس و عیسیٰ و تود تارا زانا پہ اشان ہلاک کئے۔ دوزواری و شفقت و آخر کار یک حدے ہست و یعنی اے دنیا چکاس و جاگہ انت کہ اودا بندگانی فرمان برداری و تسلیم و سرکشی چکاسگ بیت و مشکا خداوندی حکمت ایشرا نہ لوٹیت کہ اشانی

اختیار بالکل سلب کنگ بہ بیت و اگن نہ خدا و بلوٹتیں تو یک ہیچیں آسمانی نشانے پیشی بد اشتیں کہ آتی دیمار بدوستی درستانی گردن جہل بوٹگتنت مزین مزین سرداران و ہم انکار یا گردن تاب دیک قدرت نہ بوٹگت اللہ تعالیٰ و چوش و نہ گت بے البت ہما نشان دانت کہ چرایا فی گندگ و مردم حق و جاہ یارگ بلوٹیت تو گڑا گون آسانی و سر پد بہ بیت و کدی مغلوب ہون و چہ گردن و جہلی و وگہ و ابے پروتا مہ گندیت و یعنی شہا بہ ہر کس و غمناک ات آیانی احوال ایش انت کہ رحمان و بدے چہ و قی مہربانی و شفقت و پرایا بنیت و نصیحتے دیم و دنت اشان بہ جانہ و لگو ش گور نہ گنت بلکیں دیم و تاب دیان و در و دنت گوشیکاں یک سکیں بدیں چیزے آیانی دیم آہنگ۔ و یعنی ایوک و دیم و تاب نہ دینت بلکیں تکذیب و استہزاء ہم گنت نون زوت ماں دنیا و آخرت و وئی کر تکیں کارانی سزا و چشت گڑا ہما چیز و حقیقت و سر پد بنت کہ آتی و ہنوں پہ کلاگ و زور گانت۔ و یعنی اگن اشان بہ یک خشکا و گیں زمین و احوال و فکر کبرتیں تو پہ مبداء و معاد و معرفت و حاصل کنگ و بس بوٹگت۔ زانا اشان نہ گندنت کہ چہ ہمے تل تلیں وادنا تیں خاک و چونیں عجب عجیب رنگ برنگیں پل و نیلگ و قسم و قسم و غلہ و میوہ یک مضبوطیں تکوینی نظام و چیرہ پیداک بنت زانا ایش اے خبر و دلیل نہ انت کہ لا محدود قدرت دار و کیں و حکمت دار و کیں کارگیر و اے رونق داریں چمن سرسبز و آباد کر تگ کہ بہ آتی قبضہ و اے ہستی و لگام انت و ہما و ہدیکہ بلوٹیت آت و اوران گت گنت و چہ ویرانی و پد و بارہ آت آباد و سر سبز گت گت گڑا اے تکوینی نشانیاں سر پدی و رند بہ ایر گہٹیں نشانیاں تصدیق و بابت و لگام اشکال باقی مانیت البت اگن چہ بن و مٹگ و نا منظور انت تو گڑا اے دگہ گت ایت و یعنی زبردست و ہنکر انت کہ نہ مٹگ و ردا عذاب فی فور دیم دات کر تگ ات مگر رحم و ران و تاخیر گنت کہ ممکن انت نون اشان ایمان بیارنت و خیر و بہ من انت۔ دیم تر پد بہ عبرت و خاطر و مکتذ بان لہتیں قصہ بان بیان فرمائینیت کہ چرایاں

ظاہر بیت کہ خدا آیان و چکر مہلت داتگ و ہدیکہ ہچ رنگ و قبول دار نہ بوٹگت تو گڑا اشان چونکاں تباہ کنگ بوٹگت چرایاں اولی قصہ و فرعون و قوم میکنت کہ آساری و ماں سورہ اعراف و سورہ رطلہ و بالتفصیل گو سنگ اود و فوائد چارگ بہ بنت و یعنی شہا بروا و آیانی و چہ خدا غیظ و غضب و بر سین ات۔

الشعر آو ۲۶

۵۶۹

وقال الذین ۱۹

سُورَةُ الشَّعَرِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَلَاثُونَ آيَةً وَتَمُتُ بِقَوْلِهَا
سورة الشعراء مکیا ایر آہنگ و آئیے دوصد و بیست ہفت آیات و یازدہ رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گون اللہ و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنوکے

طسّم ۱ تِلْكَ اَيُّ الْكِتَابِ الْبَيِّنِ ۱ لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسِكَ اَلَا

طسم اے آیت انت روشن کتاب و شاید کہ تو دل آپ بکے و تارا پہ اے خبر

يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۲ اِنْ تَشَاءْ نُنْزِلْ عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَاءِ اَيَّةً فَظَلَّتْ

کہ آ ایمان نیارنت و اگر ما بلوٹیں ایر گہجیں یہ آیانی سرا چہ آسمان و یک نشانے گڑا آیانی

اَعْنَا قَهُمْ لَهَا خُضْعِينَ ۳ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمَنِ

گردن ہما تے دیم جہل بنت و و نیت آیانی گور و چھ نصیحتے چہ رحمان و نیمگ و

فُحْدِثِ اِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ۴ فَقَدْ كَذَّبُوْا فِیْ سَیِّئَاتِهِمْ اَنْبِئُوْا

نوکیں مگر کہ چہ آتیا دیم اگر دیننت و نون دروغ بندش کت نون زوتار سیت آیانا

مَا كَانُوا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۵ اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الْاَرْضِ كَمَا اُنْبِتْنَا فِیْهَا

ہما خزان حقیقت کہ پہ آت و سرا کلا گش زرت و گندنت چہ زمین و نیمگ و کہ رو دینتگیں ماں آتی و سرا

مِّنْ كُلِّ زَوْجٍ کَرِیْمٍ ۶ اِنْ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰیَةٌ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ

چنکر چہ ہر قسم شتر شتریں چیز۔ بیشک ماں اشیاء نشانیاں ہستیں۔ و گیشتر چہ آیانی

مُؤْمِنِيْنَ ۷ وَاِنْ رَبُّكَ لَهٗوَ الْعَزِیْزُ الرَّحِیْمُ ۸ وَاِذْ نَادٰی رَبُّكَ

ایمان نیارنت و و تہی رب ہما و انت رحم کنوک و و وقتیکہ تو ارجت تہی ربا

مُوسٰی اِنْ اَنْتَ اِلَّا قَوْمٌ ظٰلِمِيْنَ ۹ قَوْمٌ فَرَعُوْنَ ۱۰ اَلَا یَتَّقُوْنَ ۱۱

موسیٰ کہ برو ہما گنہگاریں قوم و نیمگا۔ فرعون و قوم و گور۔ آت رست چہ و

قَالَ رَبِّ اِنِّیْۤ اَخَافُ اَنْ یُّکَذِّبُوْنَ ۱۲ وَیَضِیْقُ صَدْرِیْ وَ

گوشتی اے رب من ترساں کہ مناد و روغ بند گنت و منی دل تنگ بیت و

منزل ۵

دل یعنی چہرہ جس میں خبر اشک و غم پیش دروغ بند کنت و ماں دیوانہ کے تائید کنوک ہم نہ بیت ممکن انت چو شیں و ہدء دل گران و غمناک بو ان تب و بے وس و بے واک بہ بیت، دل و ہیما بیت و بہ زبان و کنت چہ پیش و موجود انت تنگ دل بو ان و ماں گپ و رپ و بے تائی پیدا مہیت پیشکا منی دل بڈی و تائید و آگن ہارون و کہ آچہ من زبان فصاحت دار و کین زبان و خدا بند انت منی شریک بہ بیت تو مزن مہربانی بیت و یک قبلی نے خون و دعوی کہ آئی گیش و گیار ماں سورہ قصص و پیدا ک انت وک یعنی چہ دعوت و تبلیغ و پیش منار انکشت کہ اے ہما شخص انت کہ چہ مے مردم و کشک و بد و رشک ات، بہ چو شیں جاوے و تبلیغ و فرض چون ادایت کنت وک یعنی چہ مجال انت کہ کسے ترا دست بخت برونی دست بندی و رو و واتی برات ہارون و ہم گوں و ہمراہ بکن و گوں مے و انگیں نشانان و معجزان ہمو داسر بیت۔ اے نشانان کہ گوں تو ہستنت تو ہج مٹرس و نشان چہ انت منی ذات و ت ہر و ہد و ہر جا کہ گوں تو ہماہر انت ہر و تیں فریقانی گفتگو و گوش داروک انت وک یعنی بنی اسرائیل و وطن چہ حضرت ابراہیم و زماں و ملک شام ات چہ حضرت یوسف علیہ السلام سو ب و اشانی سر مصر و کیت او د ارشان دان مدے جل انت نوں حق تعالی و ارشان و شام و ملک دیگ لویت۔

فرعون ارشان یل دیوک نہ ات چہا کہ چہ ایاں مثل غلام بیگار و دول و کاری گیتک ات، حضرت موسیٰ علیہ السلام آیانی آزادی و مطالبہ پیش کت وک یعنی تو ہما کس نے کہ آتا ما گوں مزن ناز و شان رو دینت و پرورش کنان اینکہ مزن بالادکت نوں تہی دماغ و خوش بزرگشت کہ چہ ما مطالبات کنان و واتی بزرگی و ظاہر کنگ لوٹے وک اینکہ سال گوشتنت تو چو شیں دعوی نے نہ کت نوں چہ ادا و رکپک و شرط و رسول جوڑ بوتے وک یعنی ہرج کارے کنان و تو در شنگے (قبیلے و خون) آتا ما نہ شوشنگ وک یعنی مے درستی نیکیان و شوشان و پیغمبر و دعوی کنگائے آوید و تویم (العیاذ باللہ) چہ ہما کسان یکے آتے کہ نوں تو آیان و کا فر قرار دے وک یعنی قبیلے و خون من زانت کاری و نہ کر تگتوں چہ منی دست و بس خطائے بوت منار اچے معلوم ات کہ بہ یک مشتے و جنگ و مرد و ساہ در کیت و آمریت و اے مشت ہم بہ ادب و خاطر آتا اجتوں فوگن کا موسیٰ فقضی عذیبہ (قصص رکوع ۷) وال یعنی بے شک من چہ ترس و چہ ادا و در شتال بل اللہ تعالیٰ و منظور بوت کہ منار انبوت و حکمت عطاء بکنت آئی و چہ واتی فضل و کرم و منار چو شیں عزتے بخش ات و رسول جوڑ کنان و تہی گور و دیم واتی اے گپ بہ واتی جا کہ و منی صداقت و یک دلیل ایت کہ ہر کس چہ تو ترسان و تحیت پدا اے دول بے خوف و خطر تہناتی دیا بنیت و بوشیت وک یعنی بہ خوردی و منی رو دینگ و شکان جنگ ترا زبے نہ دنت آیا چہ یک اسرائیلی زبک و تربیت و آئی جواب ہمیش بیت کنت کہ تو تمام بنی اسرائیل و قوم و واتی غلام جوڑ کئے خصوصاً و ہدیکہ چک و تربیت ہم چہ تہی ناہود گیں ظلم و زورانی ذریعہ و واقع ہو تگ۔ نہ تو بنی اسرائیل و زہنگان نہ بح بکرتیں نہ چہ ترس و سو ب و منی مات و ماں تابوت و بند کنان و منار ماں دریا و چکل بدایتی، و نہ من تاقلا سر لوگتاں، اے جاو رانی یاد و کپان و ترا چو شیں شکان جنگ و و ہد و شرم باید انت، بیباکیں و صافیں خبر ایش انت کہ ہما پروردگار و تہی چیمیں دیمیں و لوگ و منی پرورش کر تگ ہمانی و مروچی پتہ تہی دوز واپی و منار رسول گت دیم دات وک یعنی موسیٰ علیہ السلام و فقولاً انا رسول رب العلمین و زندگیری و

و قال الذین ۱۹ ۵۷۰ الشجرۃ ۲۶

لَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ إِلَى هَرُونَ ۱۴ وَلَهُمْ عَلَى ذَنْبٍ فَأَخَافُ ۱۵

منی زبان روان نہ انت اچہ وحی دیم بدے ہارون و نیگا ہم و آیان پنی سر ایک جرمیہ و دعوی ہستیں نوں من

أَنْ يَقْتُلُونِ ۱۶ قَالَ كَلَّا فَاذْهَبَا بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمْعُونَ ۱۷

ترساں منکشتنت وک گوشتی ترا کشت نکنت نوں زوت بروت شما ہر دو گوں مے نشانیاں ماہم گوں شما گوشاریں

فَاتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۱۸ أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا ۱۹

نوں بروت فرعون و گور و گوشت کہ مارب العلمین و قاصدیں اے کہ دیم بدے گوں ما

بَنِي إِسْرَءِيلَ ۲۰ قَالَ أَلَمْ تُرَبِّكُنَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ ۲۱

بنی اسرائیل وک گوشتی چہ نرو دینگیں ترا ماں واتی تہا ماں بچکیا وک وک تہا چہ واتی

عَمْرٍ خَلَقْتَنِي ۲۲ وَفَعَلْتَ فَعَلْتِكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ ۲۳

عمر چنے سال وک وک تگت واتی ہما کار کہ گتت وک وک تو

الْكَافِرِينَ ۲۴ قَالَ فَعَلْتُهَا إِذْ وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ ۲۵ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ ۲۶

ناشکر یے وک گوشتی من ہما کار کہ گت آویتی من بے علم جاہل اتوں وک پدا جھتاں چہ شما

لَبِثْتُ خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ۲۷ وَتِلْكَ ۲۸

وقتیکہ ترستوں چہ شما پدا بخشیت پرین منی رب حکم دیک رسولے کتی من وک وک اے یک

نِعْمَةٌ لَّنَا عَلَى أَنْ عَبَّدْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ ۲۹ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا ۳۰

احسانے ایر کئے پرین سرا کہ بنی اسرائیل واتی غلام کنگ وک گوشت فرعون وک کہ

رَبُّ الْعَالَمِينَ ۳۱ قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُ ۳۲

رب العلمین چہ تے وک گوشتی پروردگار آسمانانیک و زمین و آچہ یک ماں اشانی در میان انت آگن شما

مُوقِنِينَ ۳۳ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ۳۴ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ ۳۵

باور کن انت وک گوشتی گوں واتی کر و کش و مردمان کہ شما نشکنت چہ وک گوشتی کہ شے پروردگار و شے پیشگیں

أَبَائِكُمُ الْأُولِينَ ۳۶ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمُجْنُونٌ ۳۷

پت و پیر کا بنی پروردگار انت وک گوشتی شے ہے رسول کہ پر شے نیمگا دیم ویک بو تگ ہما گوں کہ انت وک

منزل ۵

و تارا رب العلمین و پیغمبر ظاہر گت بر شیں و فرعون و چہ جود، ہٹ و کنت و رو گوشت (العیاذ باللہ) رب العلمین چہ چیز ایت؟ منی موجودگی و کجام دگر رب و نام گرج چہ معنی داریت چہا کہ آزی شقی و دعوی بہ واتی قوم و رو برو و ایش ات ما علمت لکھو من اللہ غیری (من ابید چہ و تا پ شہادہ کہ معبود کس و نزا ان) و انا ربکم و الا غلی (شے مسترین پروردگار من و تان) چنا چہ آئی قوم و لہتیں مردمان چہ جاہلی و کنت ذہنی و دہتیں و چہ ترس یا طبع و بندگی کر تگت آگن چہ ماں دل و آملعون و ہم خداوند کریم و ہستی و یقین ات چو شکہ ماں لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا أَنْزَلَ هَؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِصَافٍ ۱۲ (بنی اسرائیل رکوع ۱۲) وک ظاہر بیت وک یعنی آسمان و زمین و کل چیزان ہر کس و تربیت و چہ انت ہمارب العلمین انت آگن ماں شے قلوب و کجام چیز و سرا یقین کنگ و قابلیت موجود بہ بیت تو انسانی فطرت چہ درستان و پیش اے چیز و یقین دیا یکنگ و بس انت وک فرعون و بہ زانت خبر ٹالینگ لوٹنگ ات وک چپ و جاگر و مردمان و سکین دیک و موسیٰ علیہ السلام و کپ و سبک کنگ و را گوشت وک ات، اشکنا گات موسیٰ چو نیں ناہود گیں کپان و جنگا انت آیا چہ شما کسے باور کنت کہ ابید چہ منار آسمان و زمین و دگر یک ربے ہست انت؟۔۔۔۔۔

..... فل یعنی اواحق من ہرچ رب العالمین و ذکر کنکاؤں آہا ذات انت کہ آئی و تراوتی پت و پیرکان و پیداکت و ہدیکہ سی تخم ہم تیار نہ بوتگت ہما و ہدہ زمین و آسمان و تدبیر و تربیت و کنکات فل یعنی (العیاذ باللہ) چونیں گنوکے رسول ٹی جوڑ کترنگ و دیم و انگ کہ آئے و مئے پت و پیرکانی بابت و گپ جنت و مئے شان و شوکت و گندران و کمئیں ہنپہ (خفہ) نہ بیت چوش زانگ بیت کہ مرد و دماغ چہ عقل و بالکل ہورک انت۔

ہمے صفحہ و فو اشد فل حضرت موسیٰ یا پرایک خبرے گوشت ہما پیماکہ حضرت ابراہیم و خرو و دیسا گوشتگ ات یعنی رب العالمین ہا ذات انت کہ آ مشرق و مغرب و خدا بند و تمام سیارات (تزو تاب کنوکی استاران) طلوع و غروب و تدبیر و یک محکمیں نظام و روع و انجام دیوک انت، انک شامکیں ہم عقل داروک ات تو شما گوشت گت کن ات کہ اسے عظیم نظام و قائم داروک ابید و خدا و دگہ کئے بیت کنت آیا کسے و قدرت ہست کہ آئی قائم کرگیں نظام و پیک و مانے و پیر و شیت تبدیل کنت، اسے گڈی خبر و اشنگ و چہ فرعون ہیکہ بوت و چہ بحث و تکرار و سرگوزان و ہم تراپ شروع کئی چوشکہ دیم تر و پیداک انت۔ حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کہ حضرت موسیٰ گوشتان و روان ات اللہ و قدرتانی ظاہر کنگ و فرعون درمیان و وقی سرداران و سکین دیگا ات کہ آسے مرد و گپانی سراقین مکنت۔

فل چیرا فرعون و وقی مطلب صاف بیان گت کہ ادا مان «مصر» و دگہ ہج خدا نیست انک چہ من و ابید دگہ کجام ہم معبودے و حکومت و قبول واربے تو گڑا یاد بکن کہ پرتو بندی خانہ تیار انت فل یعنی اشتا چے و فیصلہ مکن اسے و تسی خیرانی پستوات نوں بلے کمئیں ہما سرچیں نشانیاں و ہم بگند کہ چہ ایاں اللہ تعالیٰ و قدرت و منی صداقت ہر دو کیں و تادوت ظاہر ہینت انک من تر اسے ڈولیں نشانانی شون و بدیان تو گڑا باریں تسی فیصلہ ہنگت ہمے بیت فل یا و فرعون خدائی و دعویٰ دار ات یا چوزوت بدحواس تیرت کہ وقی غلام و پرستاری حکمانی سرا عمل کنگ و واسطہ آمادہ بوت و فل یعنی عید و روح و چاشت و ہد و فل یعنی درستان و جمع بوگ لوٹیت پکا ائیت انت کہ مئے جادوگر غلبہ حاصل کنت آوہد و ما موسیٰ و شکست و ناتوانی و پیش دارگ و خاطر و وقی ساحرائی راہ و گام بچیں۔ چوش بگوش کہ چوش ظاہر کنگ مقصود ات کہ مریشی و ما پوتا ہج غرض و مطلبے نداریں۔ و ہدیکہ بمقابلہ و ما سرافضل بیں تو انصافا کسے و را چہ مئے رہبند و دیم ترینگ و گنجائش ہم پشت نہ کپیت و فل یعنی نہ ہنا شامالی انعام و اکرام رسیت بلکیں شامچہ منی خاص و ناسیں درباری ہم جے ات اسے آیتانی زیات گیش و گیار ماں «اعراف» و «طہ» و گوشتگ۔

الشعر ۲۶

۵۷۱

وقال الذین ۱۹

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ۝۱۸
گوشتی مشرق و مغرب و پروردگار و آنچه یک ماں ایشانی و میان و انت اگر شما سر پیت و گوشتی
لَئِنْ أَخَذْتُ بِالْعَغَاغِرِ لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ ۝۱۹
کہ اگر تو ناہینت یک و گہ خداے بغیر چہن گڑا ضرور بند کناں ترا ماں یک چیلے و تہا و گوشتی اگر چہ

لَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ ۝۲۰ قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِينَ ۝۲۱
پیش بکناں ترا چیزے ظاہری فل گوشتی پیشی بکن اگر تو راست گوشتی

فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ۝۲۲ وَنَزَعْنَاهُ فَاذَاهِي بَيْضَاءُ
پدا دوری دات وقی عصا نوں ہما دمان و یک از دیا بوت ظاہری و گوشتی (بغیر چہرا) وقی دست نوں یک ناگہ اسیت
لِلنّٰظِرِينَ ۝۲۳ قَالَ لِلْمَلِكِ اٰحْوَلُهُ اِنَّ هٰذَا السَّحَرَةُ عَلِيمٌ ۝۲۴
بوت پچا و کافی نظر گوشتی گون وقی کر و مردمان اسے و یک جادوگرے و اندئیں

يُخْرِجُكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ فَاِذَا تَأْمُرُونَ ۝۲۵ قَالُوا اَرْجِهْ
بگینت شمارا چہ شے ملکا چہ وقی سحر و زور نوں شملچہ حکم و بیت و گوشتش بدار آئی و آئی
اَخَاهُ وَاَبْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ۝۲۶ يَا تُوّكِبْ كُلَّ سِحْرٍ عَلِيمٍ ۝۲۷
برات و دیم بدے ماں شہران قاصداں کہ کانت حافر کنت تسی دیا ہر یک برستیں ملوہا و اندئیں

فَجَمَعَ السَّحَرَةُ لِبَيْقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ۝۲۸ وَقِيلَ لِلنّٰاسِ هَلْ اَنْتُمْ
پدا کنگ بوتنت ساجرماں یک مقریں وقی و گوشتگ بوت مردماں کہ شامہم
مُجْتَمِعُونَ ۝۲۹ لَعَلَّآ نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ اِنْ كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ۝۳۰ فَلَمَّا
چچ بیت تاکہ پچہ جادوگرانی راہ و برویں اگر ہما گیش بنت فل پدا ہر تیک

جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ اَيْنَ لَنَا لَاجِرٌ اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ۝۳۱
آسکنت جادوگر گوشتش گون فرعون و کہ شرانت مارا مزدوری رسیت اگر ما گیش ببئیں

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ اِذَا لَبِثْتُمُ الْمُقَرَّبِينَ ۝۳۲ قَالَ لَهُمْ مُوسٰى الْقَوْمَآءَ
گوشتی ہو (مزدوری رسیت) و شما آوقتی چہ دیا ترین مردمان بت و گوشت گون آیاں موسیٰ یا کہ دو پردیت ہر چیک

منزل ۵

ول یعنی وہدیکہ ساحر ان گون موسیٰ ؑ گوشت کہ شماساری ؑ و قی لٹ ؑ چکل دے ات یا ما چکل بدیں، آئی ؑ پستہ دات کہ شمایسرا و قی زور ؑ بچکاس ات فل ہتین ؑ

بعزۃ فرعون ؑ بہ قسم ؑ معنی ؑ زرتنگ یعنی فرعون ؑ سر ؑ
قسم انت کہ ماسرا فصل بٹیں فل شیخ اکبر ؑ نبشتہ
کنگ کہ اشان تہنا ساد و لٹانی دار دک اتنت کہ اشان
و قے جاد و زور ؑ آیان ؑ جو مارا کنگتنت
حضرت موسیٰ ؑ عصا ؑ آورست ایر برتنت۔

دک یعنی موسیٰ شیخ مستری استاذ انت شہادت ماں
دتا ساز باز کرتنگ و استنگے کہ تو جوش بکن و ما جوش
گشیں و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کشتے مستری
رب ؑ گوشت یعنی موسیٰ و شمایکین استاذ ؑ ات و اللہ اعلم
فل یعنی ہر جادو مرگ ؑ پد مارا خدا ؑ گور ؑ روگی انت

چہ اسے ڈولیں مرگ ؑ مارا شہادت و درجہ نصیب بیت
اسے درست مضامین سورۃ اعراف و غیرہ ؑ گوشتنت
ہمود اچارگ بہ بنت ول یعنی موسیٰ علیہ السلام ؑ دعوت
و تبلیغ ؑ پد ماں برتیں مچی ؑ ظالم فرعون ؑ و روبرو ؑ چہ
درستان پیش ماحق ؑ قبول کنگ ؑ جار جتیں چریشی ؑ

ما امتیت داریں کہ حق تعالیٰ مے پیشی خطایان ؑ معاف
کنت وک یعنی دان یک دراجیں مدتے ؑ سر پدی
دیگ و نشانانی پیش دارگ ؑ باوجود ہم فرعون ؑ حق ؑ را
قبول نہ کت و بنی اسرائیل ؑ سراچوشیں ظلم و زور کنان ؑ

اشان ؑ سوکی کت تو گڑا ما موسیٰ ؑ حکم دات کہ قوی قوم ؑ
زوران ؑ شب ؑ چہ اسے ملک ؑ ہجرت بکن و برو و بگند
کہ اسے فرعون فی راج و مردم شے پشت ؑ ارش کنت بلے
ہج مترس ات و تا نکہ تمام قبطیان ؑ مچ کنان ؑ بنی
اسرائیل ؑ د مب ؑ بکیت وک یعنی اسے ملکیں مردمان ؑ

شمارا چوش و سیاہ کرتنگ حالانکہ اشانی ہشتی ہج
نہ انت کہ بہ شے مقابلہ ؑ پاوان ؑ داشت کت بکنت
اسے خبران ؑ ہمشکا جت تا نکہ اقوم ؑ جوش بنت و آ
غیرت بکنت فل یا مے زہر ؑ جست کنگ لوئنت
معلوم بیت کہ اشانی کم بختی ؑ اشان ؑ مانوشتنگ

ول تو اسے روچی خطرہ ؑ چہ بزنج ؑ گوچگ
مناسب انت۔ ہتین مفسران ؑ اشی ؑ ترجمہ جوش
گرتنگ کہ مے جمعیت مسترانت کہ آہوشیار یا سلاح بند
انت تو اسے لفظان ؑ آئی ؑ پد و قی مخلوق ؑ دل بڑی ؑ
واسط کار مرز کنگت وک یعنی مے ڈول ؑ قبطیان
لوگ جاگہ، مال و دولت، باغ و کشاران ؑ یل کنان ؑ

بنی اسرائیل ؑ د مب ؑ یکبارگی رمبش کت کہ اشان ؑ
دوبارہ و اتری ہم نصیب نہ ہوئے بزراں چرے تدبیر ؑ اللہ تعالیٰ ؑ آ در ؑ چکل دانتت۔

انتم تلقون ﴿۵۴﴾ فالتوا حبالہم وعصیہم وقالوا بعزۃ فرعون اننا

شمارا دو دیگی انت فل پدا و روات انت آیان و قی سادان و لٹان و گوشتش کہ بہ فرعون ؑ شرف و آبرو ؑ قسم نہ کر

لنخن الغلبون ﴿۵۵﴾ فالتی موسیٰ عصاہ فاذا ہی تلقف یا فکون ﴿۵۶﴾ فالتی

ضرورہ ماگیش بٹیں فل پدا و روات موسیٰ یا قی عصا پد ایک انا کہ ایر برگا لٹ ہر گیتے کہ آیان ؑ و لٹت، پدا ہم چہ

السحرۃ سجدین ﴿۵۷﴾ قالوا امنا بر رب العلمین ﴿۵۸﴾ رب موسیٰ و ہرون ﴿۵۹﴾

کپنتت ساحر ماں سجدا۔ گوشتش کہ ایمانیں آرت بہ جہان رب ؑ سرا۔ ہما کہ موسیٰ ؑ و ہارون ؑ رب انت

قال امتم لہ قبل ان اذن لکم انہ لکبیرکم الذی علیکم السحر ﴿۶۰﴾

گوشتی کہ شمایمان آرت برائیا پیش چہ اسے خبر کہ من شمارا اجازت بدیان آجہ بزراں آشتے مسترانت ہما کہ پیشی داشتنگ شمارا جادو

فلسوف تعلمون ﴿۶۱﴾ لا قطعن ایدیکم وارجلکم من خلاف و

نوں زوت زانت شمار۔ ضرور گڈاں شے دستان و دومی نیمگ ؑ پاوان

لا وصلبکم اجمعین ﴿۶۲﴾ قالوا الاضیر لنا الی ربنا منقلبون ﴿۶۳﴾

پہ دار کشاں شمارا دستان۔ گوشتش ہج پرواہ نیست مارا ہم یہ و قی پروا گار و نیمگار و قی انت

انا نطمع ان یغفر لنا ربنا خطینا ان کنّا اول البومین ﴿۶۴﴾ و

ما امتیت کشیں کہ بہ بخشش مارا مے پروا گار گے گناہان بہ بے سببا کہ مارا درستان پیشا مسلمان ہوئیں و

او حینا الی موسیٰ ان اسرعبادی انکم متبعون ﴿۶۵﴾ فارسل

حکیم دیدات بہ موسیٰ ؑ نیمگا کہ ماں شپاشپ زور پر مونی بندیان البتہ مے زندا بنیت وک پدا ہم دانت

فرعون فی المدائن حشرین ﴿۶۶﴾ ان ہولاء لشرذمہ قلیلون ﴿۶۷﴾

فرعون ؑ ماں شہران قاصد وک کہ اسے مردمان یک طئیں ٹولی ؑ بنت وک

وانہم لنا الغایطون ﴿۶۸﴾ وانا لجمعہ حذررون ﴿۶۹﴾ فاخرجنا ہم من

و آیان مارا باز نہ ہر برائیتنگ فل و ما درست خطرہ کنیں وک پدا کشت ما و دین کشت آچہ

جذت و عیون ﴿۷۰﴾ وکنوز و مقام کریم ﴿۷۱﴾ کذلک واورثنا

باغان و چنگان و خزانیان و شرین جاگہاں وک ہمید و لا۔ و اسے چیزانی وارثین کنت

دل یا دچریشی و پد اے چیزان بنی اسرائیل و دست و کپنت و یا یک مدتی و پد ماں سلیمان علیہ السلام و عہد و و ہدیہ ملک مصر ہم بہ آئی حکومت و شامل بوت و اللہ علم، پیش و اے رد اختلاف و بیان گوشتک و ل یعنی بحر قلم و کنارہ و سر بوان و بنی اسرائیل دوی کنارہ و روگ و فکر کنگا کنتت کہ چہ پشت و فرعون و لشکر و سراج کپنت پریشان بوان و گون موسیٰ و درائنت ایش کہ نوں چریشانی دست و ما چونکائی رستگار بیس و میدا دریا راہ ندنت و چہ پشت و دشمن سر کپان انت و ل یعنی مترس ات بہ اللہ و وعدہانی سراج ہم جے ات آئی مدد و نصرت گون من انت آلم و پماراھے در گنجیت کدی بیت نکنت کہ دشمن مارا دزگیر بکنت و ل آپ سکت بھل ات چہ دوازده جاگہ و ترکیت و خشکیں راہ جوڑ بوتنت، دوازده ملک و قبیلہ بنی اسرائیل و جدا جدا چہھے راہان گوشتت و میا بجی و آپ و کوہ اوشتا تک انت (کذا فی الموضع القرآن)

و ل یعنی فرعون ل شکر ہم نزدیک و اہت و ماں دریا و تیار بن راہان و گندان و فکر و تدبیر و بغیر بنی اسرائیل و رند و کپت و ہدیہ تمام لشکر بہ دریا و گیر و اہت فوراً چہ خدا و حکم و آپ و کوہ گون یکدگر و اوار بوتنت۔ اے قصہ ساری و ہم گوشتک و ل یعنی و ہدیہ اکثر مردم حق و قبول دارن بوتنت تو آخر قدرت و اے نشان پیش داشت کہ جرائی صادق و مکذب و انجام و ماں اے دنیا جدا جدا کت و پیش داشت و ل اے اشکنا تینت متے و اجہیں پیغمبر و مکہ و فرعون ہم بہ مسلمانا قی دُوب و رُوب بندنت بہ جنگ و گرا چہ دوی وطن و دور تباہ بنت ماں بدر و روح و ہنجو شکہ فرعون تباہ بوت (موضع القرآن) و ل یعنی اے چیز چی ایت کہ شمشا اشی و بندگی و کن ات و ل یعنی شمشا معبودان و نزان ات کہ گون چوشیں حقارت و جہت کنگائے ما اے مبتانی پرستش و کنیں و اینکر قدر و عقیدت بر اشانی بابت و متے دل و انت کہ تمامیں روح و بہ اشانی گور و امیت و داران و بندیں۔ و ل یعنی اینکر توار پر جنگ و سرا کدی شے خسرو اشکنت و اگن نہ اشکنت (چوشکہ چہ اشانی جاد بوگ و ظاہر انت تو توار پر جنگ فضول انت و ل یعنی آیا بندگی و دہد چیزے نفع و بندگی نہ کنگ و سرا چیزے نقصان دات کنتت و ظاہر انت و ہدیہ اشان چہ دوی دست و مکسکے مال دات نہ کنتت آدگران چہ نفع یا نقصان دات کت کنتت و پدا چوشیں عاجز و بے عقلیں چیز، معبود جوڑ کنگ کجے عقل مندی انت و ل یعنی چوشیں منطقی بحث و ناہودگیں گپان و ما نزانیں نہ متے عقیدت و پرستش و دار و مدار اے گپانی سرا انت بس صد جرائی یک جبرے ایش انت کہ متے بزرگان ہے داب و کنان و پیداک انت آیا نوں آدستان و ما احمق حساب کنیں و ل یعنی اشانی پرستش یک کوہیں احمق ایت و اگن نہ ہر کس و اختیار و قبضہ قدرتے نفع و نقصان مبت انت عبادت چہ معنی داریت و ل یعنی دلگوش گور کن ات کہ من بے خوف و خطر و اعلان کنان کہ منی گرس شے اے معبودان جنگ انت من آلم و پداشاں راھے

بنی اسرائیل ۵۴۳ ۱۹ وقال الذين
فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ ۖ فَلَمَّا تَرَاءَ الْجَمْعُ قَالَ
بني اسرائيل و لم يبتش ما آياتي رندا ماں روح و لک و پدا و قتيک مقابل بوتنت ہر دویں فوج گوشتکا
اَصْحَابُ مُوسَىٰ اِنَّا لَمُدُّرُكُونَ ۖ قَالَ كَلَّا اِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ۚ
لگنت موسیٰ و مردم کہ ما و گرگ بوتیں و گوشتی ہرگز نہ گون منن منی رب آمانا ہنوگ راہ پیش داریت و ل
فَاَوْحَيْنَا اِلٰى مُوسَىٰ اِنْ اَضْرَبْتَ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ
پدا حکمیں و میدات موسیٰ و نیگا کہ بجن بہ و ل و پدا ایل بوت دریا پدا بوت
كُلَّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ۚ وَانْفَلَتْنَا لَمَّا الْاَخِرِينَ ۚ وَانْجَيْنَا مُوسَىٰ
ہر یک تے مثال زندیں کوہے و ل و نریکا سینتتیں ہما جا آدگران و رستگار کنت موسیٰ
وَمَنْ مَّعًا اَجْمَعِينَ ۚ ثُمَّ اغْرَقْنَا الْاَخِرِينَ ۚ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَّ
وہر کسیک گون آتیا گون ات درستان رندا غرقیں کنتت و ل (فرعون و مردم) و ل بيشک نا اشی و تہاشانی انت و
مَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ۚ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُو الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۚ
نھنت گیشتر آتیاں باور کنوک و ل و بيشک منی رب ہماوت ات زوراک مہربان و ل
وَائْتِلْ عَلَيْهِمْ نَبَا اِبْرٰهِيْمَ ۖ اِذْ قَالَ لِاٰيِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ۚ
وہوان آتیاں و دیا ابراہیم و قصصا و قتيک گوشتی گون و پت و و گون آتیاں و قوما کہ شملہ جو نیبہ بندگی کن ات
قَالُوْا نَعْبُدُ اَصْنَامًا فَنُظِلُّ لَهَا عَافِيْنَ ۚ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ
گوشتش کہ مبتانی بندگی کنیں پدا رستیں و چا آتیاں سرا جبریں نریں و ل گوشتی شرا انت چیزے اشکنت
اِذْ تَدْعُوْنَ ۚ اَوْ يَنْفَعُوْكُمْ اَوْ يَضُرُّوْنَ ۚ قَالُوْا بَلٰ وَّجَدْنَا اٰبَاءَنَا
و قتيک شمشا آتیاں توار جنت یا فائدہ یا نقصان دینت شمارا و ل گوشتش ناں بلے ما و بکنت و لیت و پیر
كَذٰلِكَ يَفْعَلُوْنَ ۚ قَالَ اَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ۚ اَنْتُمْ وَاٰبَاؤُكُمْ
کہ ہنجوشش کنگ و ل گوشتی شرن آچہ شمشا گندت ہما جبر یا کہ عبادت کنگا بوگت شمشا و
اِبَاؤُكُمْ اَلَا قَدُّوْنَ ۚ فَاَتَهُمْ عَذٰوْلِيْ ۚ اِلَّا رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ۚ الَّذِيْ
شے پت و پیرکان پیشگیں و ل آچہ آ منی دشمن انت مگر پروردگار عالم ہما کہ

۵۴۳

منزل

روان۔ و تالله لا کیدن اصنامکم بعد ان تولوا مذبرین (انبیاء رکوع ۵) اگر اشان طاقت دارنت تو بلی منارا تاوان بار بکنت باریں! کما قال تعالیٰ فی موضع آخر۔ و لا آخاف ما تشرکون بہ الا ان یشاء ربی شیئاً، الایہ (انعام رکوع ۹) وقال نوح علیہ السلام فاجمعوا اَصْرَکُمْ و شُرَکَآءَکُمْ، (یونس رکوع ۸) وقال ہود علیہ السلام فکیڈ و فی جمیعاً قولاً تظنن و ن (ہود رکوع ۵) و ہتیں مفسران گوشتک اے جو انیں اثر دار و کیں بہ بند و بہ مشرکانی سرا اید انت یعنی ہر کس و شمشا بندگی و کن ات من آتیاں و دوی دشمن قرار دیاں اگن نفوذ باللہ من اشانی پرستش کنان تو سرا سرتاوان انت۔ چریشی و بزان ات کہ شمشا اشانی عبادت کنان و تاوان بار بوگات و ل کہ ہما منی معبود، دوست و مددکنوک انت۔

وہ یعنی دارین و فلاح و کشک و پیش دارنت و اعلیٰ و بالائیں درجہ و فائدگان و وسیت و ینمگ و راہشونی کنت و یعنی دارینگ پوشائینگ کشک زندہ دارگ وچہ نادراہی و وراہ کنگ کل بہ ہمانی قدرت و قبضہ و انت و یعنی ماں کجام معاملہ و ردکاری و شمشکاری یا قدرتی درجہ و کوتاہی و غلطی نے بہ بیت توجہ آئی مہربانی و معافی و اُمیت و کسے داشت کنت کنت کجام دگر کسے معاف کنت نہ کنت۔ دیم ترہ حق تعالیٰ و کمالات و مہربانیان ذکر کنان و حضرت ابراہیم و چہ زیادہیں شوق و روادعا شروع کنت کہ آچہ عبدیت و کمال و نشانیاں انت وک یعنی زیات علم و حکمت و قرب قبولیت و درجہ بہ بخش و ماں اعلیٰ درجہ و نیکیں مردمان یعنی ماں نبیانی کنت و شامل بدار کما قالَ نَبِیُّنَا صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّمُ الرَّحْمٰنُ الرَّحِیْمُ

وقال الذین

۵۷۲

الشعر ۲۶

خَلَقْنِي فَهْوَ يَهْدِينِ ۝ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ۝ وَإِذَا
پیدا گی کنگ مناوون ہماوت راہ پیش اربت منافی و ہماک مناواری بیت و ہما منا آپ و ننت و وقتیکہ
مَرَضْتُ فَهْوَ يَشْفِينِ ۝ وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ۝ وَالَّذِي
نادرہا ہاں گڑا ہماوت مناشفادنت و ہماک منا کشیت رندازندگ کنت و ہماک
أَطْعَمَ أَنْ يَخْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ۝ رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي
من اُمیت کشاں کہ می گناہان بخشیت قیامت رو چا ک۔ او منی رب بدے مناجکت و شامل بہن
بِالصَّالِحِينَ ۝ وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ۝ وَاجْعَلْنِي
گوں نیکیاں و و بکن پرین نیکیاں می ماں گڑا گینا فی تہا و و بکن منا
مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ۝ وَاخْفِرْ لِي رَبِّ اِنَّكَ كَانَ مِنَ الصَّالِحِينَ ۝
چہ و ارشاد بہشت و نعمت و و و بخش منی بیت کہ آچہ گمراہاں یکے و
وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ۝ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ۝ اِلَّا مَنْ
و رسوا کن منا ہمارو چہ کہ دوبارہ زندگ کنگ بنت مخلوق ہمارو چہ کہ کار نیانیت مال و اولاد مگر ہما کہ
اَتَى اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ۝ وَارْلَفْتَ الْجَنَّةَ لِلْمُتَّقِينَ ۝ وَبَرَزْتَ
زرت آتی اللہ و گور و یک دے پاکین و و نزیک کنگ بیت بہشت پر پرہیز کاران و ظاہر کنگ بیت
الْحَجِّيمِ لِلْغَوِيْنَ ۝ وَقِيلَ لَهُمْ اَيْنَمَا كُنْتُمْ تُعْبُدُونَ ۝ مِنْ دُونِ
دورخ پر گمراہاں و و گور کنگ بیت آیان و کہ کجایت ہما کہ شمایانی عبادت کنگ بغیر چہ
اللّٰهُ هَلْ يَنْصُرُكُمْ اَوْ يَنْتَعِزُّوْنَ ۝ فَكَيْفَ يُؤْفِقُهُمُ وَالْغَاوُونَ ۝
اللہ شے مدت و کنت یا ہیرا گت کنت چہ ف ہما دیم پر چہ در دیک بنت ماں جہنم و آدیتیں گمراہ
وَجُنُودِ ابْلِيسَ اٰجْمَعُونَ ۝ قَالُوا وَهُمْ فِيْهَا اِيْمَانُ ۝ قَالَهُ
و شیطاں و شکہ درست یبتر۔ گوشت در آخا لیکہ ماں آئی تہا جیرہ کنگا کنت کہ قسم بخدا
اِنْ كُنَّا لَفِي ضَلٰلٍ مُّبِينٍ ۝ اِذْ نُسَوِّدُكُمْ بِرَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ۝ وَمَا اَضَلَّنَا
ما ماں ظاہر و ظاہر ہما ہی تہا بولیں، وقتیکہ ما شمارا گوں پروردگار عالم برابر کنگ، گمراہ کنگ مارا

مازل

چہ دعا و وقی کامل احتیاج و حق تعالیٰ و غنار و
اظهار مقصود انت۔ یعنی نبی نے بہ بیت یا ولی نے حق
تعالیٰ کسے و معاملہ و لاچار و بے وس نہ انت، مدام و
ہر دمان و چہ آئی فضل و رحمت و تمام کار بہ انجام و
سر بہ بنت وک یعنی ہنچیں جوانیں علمان و نیکیں کارانی
توفیق منادے کہ رندی نسل و مردم مدام منی ذکر و
گوں شہری و بکنت و منی کشک و سرار و گ و واک
بدارنت۔ و اشی و معنی چوش ہم بیت کنت کہ گڑی
زمانگ و چہ منی خانان و نبی بہ بیت و امت بہ بیت،
و اشان منی دین و نوک بکنت چنا چہ بوت ہم ہنچوش
کہ حق تعالیٰ و ابراہیم ماں دنیا و عام قبولیت و شرف
دات و چہ آئی نسل و خاتم الانبیاء صلی اللہ علیہ وسلم
راہی کنت کہ آئی ابراہیمی ملت و نوکیں زندمانے
بخش ات و فرما ثنیت کہ من ابراہیم و دعا وں مروچ
ہم ابراہیم و ذکر غیر مذہبی مردمانی زبان و سر جاری
انت و اُمیت محمدیہ ماں ہر نماز و و کما صلیت
علیٰ ابراہیم و و و کما بار کنت علیٰ ابراہیم و
و انیت و یعنی جنت و کہ آدم و میراث انت۔
و چہ ترجمہ و ظاہر بیت کہ اے دعا ہی بت و مرگ
بدگت۔ مگر دگر جاھے گیش و گوار بوت کہ و دے
آئی و خدا دشمنی ظاہر بوت تو جرائی برأت بزاری
ظاہر کنتی کما قالَ تَعَالٰی وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ
اِبْرٰہِیْمَ لَا یَنْفَعُہٗ اِلَّا عَنْ مَّوْعِدَةٍ وَّعَدَہَا
اِیَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَہٗ اَنَّهُ عَدُوٌّ لِلّٰہِ تَبَرَّءَ
مِنْہُ (توبہ رکوع ۱۴) و اگن ماں و انتہ کان
مِنْ الصَّالِحِیْنَ و و کان و ترجمہ و ات بدل و چہ
درہست و و کنگ بہ بیت تو اے جاو و و ہج اشکالے
نیست، چہا کہ ماں زندگی و ایمان آرگ و امکان
ہست ات و تو دعا حاصل اے بوت کہ یا الہی
اشی و گوں ایمان و شرف دیان و کفر و دور و
خطایان و بہ بخش۔ اشی و چہ نے زیادہیں تفصیل
پیش و گوشت ہمودا بیدارنت کہ چارگ بہ بیت۔
و یعنی خویش و سلامتیں دل کہ آچہ کفر و نفاق
و گندگیں عقیدہاں پاک و صاف بہ بیت ہما اود و

کار دات کنت۔ خشکیں مال و اولاد و حج کار و نیانیت اگن کافر بوٹیت کہ ماں قیامت و مال و اولاد و فدیہ دیان و و جندہ رستگار بکنت تو ممکن نہ انت۔
اد و صدقات و خیرات و چہ نیکیں اولاد و چیزے نفع و اُمیت ہما و ہدے بیت کنت و ہدیکہ و وقی دل چہ کفر و پلید (پلیتی) و پاک بہ بیت و یعنی ماں محشر و
جنت گوں و جوانیں آرائش و دولداری و متقی مردمان نزیک نظر کیت آئی و گندان و داخل بوگ و پیس و شہود بیت ہے و دول و دورخ و گندگاران
گور و کاریں ناکہ چہ آئی و داخل بوگ و پیس و شہر ترسان و لرزگ و بکنت و یعنی ہما نقلی معبود کجاشنت کہ نہ شے مدد کنان و چہ عذاب و نجات دات
کنت و نہ بدلہ گیت کنت بلیں و جندہ مدد و ہم کنت نہ کنت۔

إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿٩٩﴾ فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صِدْقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾

مگر ہم گنہگاروں میں سے ہیں۔ تو ہمارے لیے سفارش کرنے والے کوئی نہیں ہے۔ نہ دوست غمخوار ہیں نہ

فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةٌ فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا

نوں در بختیں کہ مارد و بارہ گردے ہوتیں (ہم پر دنیا یا آخرت میں) تو ہمارے لیے کبھی نہ ہو۔ اس میں خود بخود نشانی ہے کہ

كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾

آپانی نمشتت ہے۔ تو بیشک تیری رب ہماوت انت زور آور مہربان

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الرُّسُلِينَ ﴿١٠٥﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾

دروغ بند کنتت نوح قوم و پیغمبران وقتیکہ گوشت آہان براتانوح و کہ شمارتیں نیستیں ہے

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١٠٨﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ

من پر شما یک پیغمبروں امانت داریں۔ توں ترس ات چہ اللہ و منی خبر بکرات و من نہ لوٹاں چہ شما

عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ

پہ اے خبر و سر امر دے۔ نہ انت منی مزد مگر عالمانی پروردگار و سرا۔ توں ترس چہ اللہ

وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١١٠﴾ قَالُوا أَنْتَ مِنْ لَدُنْكَ وَاتَّبِعْكَ الْأَرْضُ ذَلُولٌ ﴿١١١﴾ قَالَ وَمَا

و منی خبر بکرات و گوشتیں ہے مہر تو ایمان بیاریں و تری زند کنتت کذا تیں مردم و گوشتی من ہے

عَلَيْهِ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَى رَبِّي لَوْ

زاناں ہمارے کہ کنگایت۔ آپانی حساب واد بختت مگر منی رب و گور و اگر

تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَا أَنْابَ طَرْدُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنْابَ الْأَنْذِيرُ مُنِيرٌ ﴿١١٥﴾

شمار سہدیت و من گیسوگ نہاے مومنانی فی نہا من مگر ترسینو کے ظاہر اظہار

قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَنُوحَ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْبَرُجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ رَبِّ

گوشتیں کہ اگر تو بس نکلتے او نوح گڑ اتو ضرور سنگسار کنگ ہے و گوشتی ای رب

إِنِّي قَوْمٌ كَاذِبُونَ ﴿١١٧﴾ فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ

منی قوما و منادروغ بندگت۔ توں تو فیصلہ کن منیگ و آیانی در میانہ یک فیصلے و دستگار کن مناؤ

مَنْ تَوَلَّى مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ نَبَإٌ لِقَوْمٍ فَاسِقِينَ ﴿١١٨﴾ وَتِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ

و منی قوما و منادروغ بندگت۔ توں تو فیصلہ کن منیگ و آیانی در میانہ یک فیصلے و دستگار کن مناؤ

مَنْ تَوَلَّى مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ نَبَإٌ لِقَوْمٍ فَاسِقِينَ ﴿١١٩﴾ وَتِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ

مَنْ تَوَلَّى مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ نَبَإٌ لِقَوْمٍ فَاسِقِينَ ﴿١٢٠﴾ وَتِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ

مَنْ تَوَلَّى مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ نَبَإٌ لِقَوْمٍ فَاسِقِينَ ﴿١٢١﴾ وَتِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ

مَنْ تَوَلَّى مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ نَبَإٌ لِقَوْمٍ فَاسِقِينَ ﴿١٢٢﴾ وَتِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ

مَنْ تَوَلَّى مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ نَبَإٌ لِقَوْمٍ فَاسِقِينَ ﴿١٢٣﴾ وَتِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ

مَنْ تَوَلَّى مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ نَبَإٌ لِقَوْمٍ فَاسِقِينَ ﴿١٢٤﴾ وَتِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ

مَنْ تَوَلَّى مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ نَبَإٌ لِقَوْمٍ فَاسِقِينَ ﴿١٢٥﴾ وَتِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ

مَنْ تَوَلَّى مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ نَبَإٌ لِقَوْمٍ فَاسِقِينَ ﴿١٢٦﴾ وَتِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ

مَنْ تَوَلَّى مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ نَبَإٌ لِقَوْمٍ فَاسِقِينَ ﴿١٢٧﴾ وَتِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ

مَنْ تَوَلَّى مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ نَبَإٌ لِقَوْمٍ فَاسِقِينَ ﴿١٢٨﴾ وَتِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ

فل یعنی بت دبت پرست و ابلیس و تمامیں لشکر درست ماں دوزخ و دیم پر چیر چکل دیگ بنت اودا سر بوان و دت ماں و تاجیڑہ کنتت یکے دوئی الزام دنت و آخر کار

و تکی گمراہی و اعتراف و کنتت کہ چہ ماہزین ردکاری

بوتنگ کہ شمارا (یعنی بتان و یا اید کہ چیزان و کہ آیان ما

خدائی حقوق و اختیارات و انگنتت) گوں رب العلمین

ہمسرکت۔ چونکائی بگوشتیں کہ اے ردکاری مارا اے مزین

شیطانان فرمائیتنگ، توں مامرے مصیبت و

مگر قناری نہ بت درد و رنت و نہ شیطان پر ماہزین

کت کنت۔ آیانی و تکی جاگہ دوزخ انت کسے ہم نیست

کہ بہ خدای گور و کتیں سفارش بکنت یا کم و بہ کم مرے

جخال و وید و کجام یک ہیلے غم واری و ہمدردی

ظاہر بکنت راست انت اَلْأَخْلَافُ یَوْمَئِذٍ یُغْضَمُونَ

بعض عدو الا المتقین (زخرف رکوع ۶)

و یعنی اگن یک برسے بدامارا ماں دنیا و نیگ و واری و

موہ دیگ بہ بیت توں چہ اودا پکائیں ایمان دار جوڑ

بوان و واری بٹیں، بے جوش گوشگ ہم دروغ انت

و لَوْرَدُ الْعَادُوا لِمَا كُفَرُوا عَنْهُ وَ انْصَرَفُوا

لِکَاذِبُونَ (انعام رکوع ۳) و یعنی ابراہیم و

ماں اتے قصہ و توحید و غیرہ و دلیلان و مشرکان

عبرتناکیں انجام پیش دارگ بوتنگ مگر مردم قبول دار

نہ بنت و یعنی گوں مزین راستی و امانت و قول و

حق تعالیٰ و پیغام و چہ کمی و بیشی و ابد شمارا سرکنان

پیشکا المی انت کہ خدا و ندی پیغام و انگنان و چہ آئی

برس ات۔ و منی زندگیری و بکن ات و یعنی یک

بے طمعیں مردے و خبر اشنگ بہ بیت و یعنی لھتے

(کے) کمینہ و کم ذاتیں مردم بہ و تکی پیش دارگ و گوں تو

ہمراہ بوتنگت گوں اشان جوانیں کار چونکا فٹے

بوت کنت و مارا متے شرف و عزت چونکائی اجازت

دنت کہ گوں کمینہ و کم ذاتیں مردماں کش پر کش بندیں

پیسرا تو اشان و چہ و تاد و رکن گڑا گوں ماگپ و تران

بکن و یعنی منارا اشانی صدق و ایمان قبول

انت آیانی پیشہ و کسب و کار یا نیت و دل و کاران چہ

منا و مطلب نیست۔ اشی و فیصلہ و حساب داد و

پروردگار و گور و باقی پر شے خاطر و من اے غریب

ایمانداران چہ و تاد و رکت نہ کنان و یعنی منی

فرض ہمیش ات کہ شمارا آگاہ بکنان نوں من و تکی

فرض پورہ کت شے ناہودگیں فرمائشان و سرچ کنگ

منی کار نہ انت و یعنی نوں چہ ہمید ابدار مارا

منی کار نہ انت و یعنی نوں چہ ہمید ابدار مارا

مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ فَانجِنَهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ۝

ہر کسیک گون گون انت چہ مومنان فل پدارتنگار کت آو ہر کسیک گون آتیا گون ات ماں پیریں بوجیک تہا

ثُمَّ اغْرَقْنَا بَعْدَ الْبَقِيَّةِ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ

پدا غرقین کنت رند چہ اشیا ہما پست کتگینا فل بیشک ماں اشیا تہا نشانی انت۔ وچہ آیاں باز کس

مُؤْمِنِينَ ۖ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ كَذَبْتَ عَادَ

ایمان دار نہنت و بیشک تہا پروردگار ہماوت انت زوراک مہربان۔ دروغ بندکت عادی قوم

الرُّسُلِينَ ۚ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ۝ إِنِّي لَكُمْ

پیغمبران۔ وقتیکہ گوشت گون آیاں آیاں برات ہود کہ شمار تریں نیستیں چہ من پر شما یک

رَسُولٌ آمِينَ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۚ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ

پیغمبر یاں امانت داریں۔ نوں ترس ات چہ اللہ و منی خبرا بگرات۔ و من نلوٹاں چہ شما پہ اے جبرہ سرا

أَجْرٍ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ۚ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً

مزدے نہیں منی مزد ہمگر پروردگار جہاں سرا۔ شما اڈکن ات چہ ماں ہر یک بزرگے سرا یک

تَعْبَثُونَ ۚ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ۚ وَإِذَا بَطِشْتُمْ

نشانیے بگوازی کنگا۔ و اڈکن ات کاری گریئے مکان گوشے شما ہمیشہ پشت کپ ات فتا و وقتیکہ دست جنت

بَطِشْتُمْ جَبَّارِينَ ۚ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۚ وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ

دست جنت چہ رحمی۔ نوں ترس ات چہ اللہ و منی خبرا بگرات۔ نوں ترس ات چہ ہا فایا کہ مدتی و ات شما

بِمَا تَعْمَلُونَ ۚ أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ ۚ وَجَنَّتِ وَعُيُونٌ ۚ إِنِّي

پہما چہ کہ شما معلوم انت مدتی و ات شما پہ ولوت و اولاد و باغ و چشمہ

لَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۚ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَضْتَ

ترساں پہ شے ہما چہ یک زندیں روچہ عذاب و فتا گوشتش برابر انت پہ مے سرا کہ تو نصیحت بکنے

أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَعَّظِينَ ۚ إِنَّ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ ۚ وَمَا

یا بے تو چہ نصیحت کنوکان۔ نہ انت اے (وعظ و نصیحت) مگر پیشگیں مردانی عادی و ما

يَا بَعَثَ تُوَ چہ نصیحت کنوکان۔ نہ انت اے (وعظ و نصیحت) مگر پیشگیں مردانی عادی و ما

فل یعنی منارا و منی ہما ہاں عہدا کنان و اشان و ماں
زرع غرق بکن فل اے قصہ و گیش و گوار پیرا بازیر
گوشتک فل اشان و مزین شوق اکت کہ برز و
منسوب طیس منارہ اڈکنگ و کہ چرائی حج کار شرنہ بیت
البت نام دتوارش جکسینت و مے داب و اشان و قی
نندگ و لوگ و جا گہان و گون مزین پہلے و بستگ ات
پہ مال و بر باد کنگ و قی ہنرمندی و کاریگری و تمام
زور و قوتش ہمیشانی توک و ظاہر اشان
ہیچوش فہمتک ات کہ مارا پہ مدامیگی ماں مے
جا گہاں نندگی انت۔ اے یاد گاراں و ما طریاے ہجر
بر باد نہ بنت لیکن مروچی بگندرات تو آیاں ڈمبانی
نام و نشان ہم باقی نہ منتگ وک یعنی چہ قی علم و
زوراک و شما بزرگ و نزورانی زند بر باد کمرنگ چوش
بگوش کہ شما انصاف و رحمدلی و سبق ہم کہے
نہ و نتگ گون خدا و ضعیف و کمزوریں مخلوق و
مدام ترندی و گہرقی پیش کا ئت باید کہ شما چہ اللہ
ترس ات چہ ظلم و غرور ناکیں کاران دست و بکشت ات
و منی زندگیری و بکن ات فتا یعنی اینکہ فکر بکن ات
کہ آخر اے ساز و سامان شمارا کے و دانگنت آیا
حقیقی و اچہ و شے ذمہ و حج حق نیست۔ اگن شما چہ
وقی ناشریں کاران دست نہ کش ات تو منارا ترس
انت کہ چو پیشی قومان شما ہم ماں مزین آئے و گشتار
مبٹت بگندرات من شمارا پنت و نصیحت کت
نون شمارا لازم انت کہ قی انجام و بابت و قی
فکر و بکن ات۔

نَحْنُ بَعْدَ بَيْنٍ ۝ فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكَنَّهُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا
 كَانَ أَكْثَرَهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ كَذَّبَتْ
 آيَاں باز کس ایمان دار نہ تھی و بیشک تھی پروردگار بہاوت انت زوراک مہربان۔ دروغ بند کنت
 سُودُ الْمُرْسَلِينَ ۝ إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَاتْتَقُونَ ۝ إِنِّي
 ثمود قوم پیغمبران وقتیکہ گوشت گوں آیاں آیاں برات صالح کہ شما ترس آچے؟ من
 لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۝ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۝ وَمَا أَسْأَلُكُمْ
 پر شما یک رسولیاں امانت داریں۔ نوں ترس ات چہ اللہ و منی خبر بگرت و من نہوٹاں چہ شما
 عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ أَتُزَكُّونَ فِي
 یہ اے خبر سرامزدے نہیں منی مزد مگر پروردگار جہان سرا شاید کنگ بت چہ ماں
 مَا هُمْكَ أَمِينٌ ۝ فِي جَنَّتٍ وَعُيُونٍ ۝ وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا
 ہمدے چیزانی تہا بہ فکر یا۔ ماں باغان نو چشمیان و کشاران و تچان کہ خوشگش
 هَضِيمٌ ۝ وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَرِهِينَ ۝ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَ
 نازرک انت۔ و تراش ات او کن ات چہ کوہان لوگ پہ آسودہ حالی نوں برت چہ اللہ و
 أَطِيعُوا ۝ وَلَا تَطِيعُوا أَمْرَ السَّرَفِينَ ۝ الَّذِينَ يَفْسِدُونَ
 منی خبر انزوات کا و نافرمانی حکم و نمذنت
 فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ۝ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ۝
 ماں ملک و کار شرنکنت و گشتش کہ تو و جادو کنگ بوستے
 مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا فَأْتِ بِآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝
 تو تیک مرد میے بیہم و نوں بزور بیار یک نشانیے اگر تو چہ راست گو شوکانے و
 قَالَ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ أَنْتُمْ عَلَيْهَا شَرْبٌ وَلَكُمْ شَرْبٌ يَوْمَ مَعْلُومٍ ۝ وَ
 گوشتی اے یک ڈاچی پے پرایا آپ و رگ یک بارے و پر شما بارے یک مقررین روچے و و

منزل ۵

چوش بوت کہ یک روچے ہر شتر آپ بوارت و یک روچے اے دگہ دولت آپ بوزنت۔

دل یعنی تھی نصیحت بیکار انت تھی جادوئے سراکار نہ کنت چہ بن قدیم اے دس تو پیداک انت کہ ہستیں مردم نبی جوڑ لو ان و مخلوق اے چہ عذاب اے
 تر سیننت مرگ و زندہ اے سلسلہ چہ بندہ جاری
 انت تو چہ لشی و مارا چونیں ترس ماں دل و لذت
 پشت کبت مئے رہبند اے رہبند مئے گوستگیں پت
 و پیر کانی بوتگ۔ چرے رہبند اے ماہجر دست اے
 نہ کتیں و نہ ما عذاب اے ترس ماں دل و ذات
 کت کنیں و یعنی ترندیں گواتے دیم دیان اے
 اشانی فصہ ہم ساری اے ماں اعراف و غیرہ و مفصل
 گوشتگ و یعنی آیا شے مئے خیال انت کہ مدام
 ماں عیش و عشرت اے کیاں چہ دنیا و لذتاں بہرے
 گرات و کوہان تراشان اے ہرج ڈول داریں
 جاگے تیار کن ات چرائے و نانا ہجر در نہ کپ ات؟
 یا اے مضبوط و مہربان شمارا چہ خدا اے عذاب اے
 رستگار کنت اے حامگیں خیال اے چہ دلے
 در بکن ات و چہ خدا و نہ کریم اے ترسان اے منی خبر
 گوشت بداریں ات من پہ شے دوزو اہی اے
 گیاں و جنان وک اے دیم گوری یہ برکس اے انت
 کہ شما اے ناشرین لعینیں شیطانانی و مہب اے کیاں
 و تا بر باد ممکن ات اے اشانی کار انت ماں زمین
 فساد شنگ و تالان کنگ، اصلاح کنوک یا نیکیں
 سرو سوچ کنوک اے نھنت و یعنی مئے مقابل اے
 ترا چوشیں چونیں خوبی اے ہست کہ و تا را نبی کئے
 معلوم بیت کہ ترا کئے اے جادو کنگ کہ چوشیں
 ناہودگیں گیاں اے جنے (العیاذ باللہ) و یعنی اگن تو
 راستکان نبی اے و چہ ماتئی درجہ مزین انت تو
 چہ اللہ اے دز بندی کنان مارا یک ہنجیں نشانیے پیش
 و اکر ماہم آقا قبول دار بیٹیں پدا فرمائش کتشی
 کہ شرجے سنگ و یک ما دگیں ہشتے در بکن کہ
 آتی رنگ و روغن و قد و صورت چوش چوش پریت۔
 حضرت صالح علیہ السلام اے دعا فرمائینت حق
 تعالیٰ اے چہ وئی سر جیں قدرت اے اشانی
 پدا فرمائینت وک حضرت شاہ صاحب ہشت کنت
 و مادگیں ہشت پدا بوت چہ سنگ و گوں اللہ
 قدرت اے حضرت صالح اے دعا اے برکت اے آتی ماں
 ہرج جینگے اے تر و گرد کت یا ہرج گولم (تالاب) اے
 سراپہ آپ اے و رگ اے شنگ ات و رستیں دلوتان
 و رگ زوران چہ آتی یک گور بوتنت ہشکا فیصلہ

ول یعنی گوں ہشتہ بدی ممکن ات واگن نہ مان
سکتیں مصیبتے و گرفتار بے ات ول یک بد کاری
زالکے و گووے دولت باز اتنت کاہ و قدیم و تکلیف
سو ب و ہمی زالک و وقی یک آیشناے و سکین
وات ہشکا آئی و ہشتہ و پاو گدوات اتنت (بروات
انت) چریشی و سہ روج و بد عذاب آہت (موضح
القرآن) اے ہم ساری و مفصل گوشتک ول یعنی
ماں کتیں جہان و ابوک و مردین پشے شہوت و تمام
کنگ و ماننگ انت یا کہ چہ کتیں جہان و شہا ماننگ
پہ اے سلیس کار و کنگ و ول یعنی فطرت و
خلاف چرے کار و کنگ و شہا چہ مردم گری و حد و
سرگوشتک ات ول یعنی اے بنت و نصیحتان و
گوں و تہ دار۔ اگن دیم تیرا تو مارا شزار و بزار کتنے
گڑا ماترا چہ وقی مینگ و ہم درکنیں ول ہشکامن
الم و آئی سراوقی نفرت و ظاہر کتان و چہ نصیحت و
دست و نہ کشاں ول یعنی مارا چریشاں شومے و
دیال و نجات بدے و اشان و تباہ و برباد بکن۔
ول اے زالک آئی لوگ بانگ ات کہ گوی آ
بد کرداران ہم شور ات و بدیکہ عذاب آہت تو اب
ہم ہلاک ہوت۔

لَا تَسْؤُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذْكُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ٥٤٨
دستی پر ممکن ات پہ بدی گڑا اگر تہ شہا عذاب یک مزین رو چیتے ول بد اگر تہ شہا ڈاچی
فَأَصْبَحُوا نَادِمِينَ ٥٤٩
گڑا اصباح و سراوتنت پشیمان پدارست پہ آیانی سرا عذاب البتہ ماں اے خبر انشا اتنت و
كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ٥٥٠
بازیں کسے و چہ آیان ایمان نیا ورت۔ و بیشک تہ پشیمان و گار ہماوت انت زوراک مہربان
كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ ٥٥١
دروغ بند کنت لوط و قوم و پیغمبران و قبیگہ گوشت گوی آیان آیانی رات و لوط و کہ شہا
تَتَّقُونَ ٥٥٢
ترست چہ؟ من پر شہا یک پیغمبران امانت داریں نوں ترست چہ اللہ و منی خبر و ضرورت
وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ٥٥٣
ومن نلوٹاں چہ شہا پہ اے خبر و سرآمروے نہیں منی مزد مگر پروردگار جہان و سر
أَتَاتُونِ الذِّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ٥٥٤
ہیں شہا کانت مردیانی گور (پہ بھلی لنگ) چہ درتیں جہان و مردمان و انکار کن ات ہایان کہ پیداک کتنت شہے
رَبُّكُمْ مَنْ أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْمَاءَ ٥٥٥
پروردگار پر شہا چہ شہے جنیان۔ بلکین شہا پشوش توے ات کہ چہ عذہ گوشتک ول گوشتک کہ اگر تو بس
تَنْتَهَى يُلَوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَارجِينَ ٥٥٦
نکنے اُلوط گڑا تو ضرور کتینگ بے ول گوشتی کہ چہ شہے کار و البتہ من
الْقَالِينَ ٥٥٧
بیزاراں ول ای پروردگار سنگا بکن منا و منی لوگ مردمان چہ کار کہ کتنتش۔ پدارستگاریں کنت او آئیے
اجْمَعِينَ ٥٥٨
لوگ و مردم ورت۔ مگر یک پیر زالے کہ کنت ماں بیشکپو کافی تہاف رندا تہایں کنت آدگر ان و

أَمْ طَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذِرِينَ ۝۴۶ إِنَّ فِي ذَلِكَ
 لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝۴۷ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ
 النَّاشِئُ ۝۴۸ وَبَارِئُ كَسَىٰ جَهَنَّمَ آيَاتِ الْإِيمَانِ نِيَاوَرْتِ وَيَشْكُ تَجِي بِرَدِّكَارِ سِهَاتِ اِنْتِ زَوْرَاكِ
 الرَّحِيمِ ۝۴۹ كَذَّبَ أَصْحَابُ لَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ۝۵۰ إِذْ قَالَ لَهُمُ شُعَيْبٌ
 مِّنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ ۝۵۱ وَارْجِعُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ ۝۵۲ فَاتَّقُوا اللَّهَ ۝۵۳ وَأَطِيعُوا
 أَمْرًا تَقُونَ ۝۵۴ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۝۵۵ فَاتَّقُوا اللَّهَ ۝۵۶ وَأَطِيعُوا
 أَمْرًا تَقُونَ ۝۵۷ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۝۵۸ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝۵۹ أَوْفُوا
 بِالْعُقُوبِ ۝۶۰ إِنَّكُمْ لَعِندَ رَبِّكُم مِّنْ أَكْثَرِ الْعَمَلِ ۝۶۱ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۝۶۲ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝۶۳
 الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ۝۶۴ وَزِنُوا بِالْقِسْطِ أَسْوَاقِ الْمُسْتَقِيمِ ۝۶۵
 وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝۶۶
 وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّ الْأُولِينَ ۝۶۷ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ۝۶۸
 وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ۝۶۹
 فَاسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ ۝۷۰ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝۷۱
 قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝۷۲ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ عَذَابُ يَوْمِهِمْ
 فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ عَذَابُ يَوْمِهِمْ

مذللہ

۹
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳۹
۵۴۰
۵۴۱
۵۴۲
۵۴۳
۵۴۴
۵۴۵
۵۴۶
۵۴۷
۵۴۸
۵۴۹
۵۵۰
۵۵۱
۵۵۲
۵۵۳
۵۵۴
۵۵۵
۵۵۶
۵۵۷
۵۵۸
۵۵۹
۵۶۰
۵۶۱
۵۶۲
۵۶۳
۵۶۴
۵۶۵
۵۶۶
۵۶۷
۵۶۸
۵۶۹
۵۷۰
۵۷۱
۵۷۲
۵۷۳
۵۷۴
۵۷۵
۵۷۶
۵۷۷
۵۷۸
۵۷۹
۵۸۰
۵۸۱
۵۸۲
۵۸۳
۵۸۴
۵۸۵
۵۸۶
۵۸۷
۵۸۸
۵۸۹
۵۹۰
۵۹۱
۵۹۲
۵۹۳
۵۹۴
۵۹۵
۵۹۶
۵۹۷
۵۹۸
۵۹۹
۶۰۰
۶۰۱
۶۰۲
۶۰۳
۶۰۴
۶۰۵
۶۰۶
۶۰۷
۶۰۸
۶۰۹
۶۱۰
۶۱۱
۶۱۲
۶۱۳
۶۱۴
۶۱۵
۶۱۶
۶۱۷
۶۱۸
۶۱۹
۶۲۰
۶۲۱
۶۲۲
۶۲۳
۶۲۴
۶۲۵
۶۲۶
۶۲۷
۶۲۸
۶۲۹
۶۳۰
۶۳۱
۶۳۲
۶۳۳
۶۳۴
۶۳۵
۶۳۶
۶۳۷
۶۳۸
۶۳۹
۶۴۰
۶۴۱
۶۴۲
۶۴۳
۶۴۴
۶۴۵
۶۴۶
۶۴۷
۶۴۸
۶۴۹
۶۵۰
۶۵۱
۶۵۲
۶۵۳
۶۵۴
۶۵۵
۶۵۶
۶۵۷
۶۵۸
۶۵۹
۶۶۰
۶۶۱
۶۶۲
۶۶۳
۶۶۴
۶۶۵
۶۶۶
۶۶۷
۶۶۸
۶۶۹
۶۷۰
۶۷۱
۶۷۲
۶۷۳
۶۷۴
۶۷۵
۶۷۶
۶۷۷
۶۷۸
۶۷۹
۶۸۰
۶۸۱
۶۸۲
۶۸۳
۶۸۴
۶۸۵
۶۸۶
۶۸۷
۶۸۸
۶۸۹
۶۹۰
۶۹۱
۶۹۲
۶۹۳
۶۹۴
۶۹۵
۶۹۶
۶۹۷
۶۹۸
۶۹۹
۷۰۰
۷۰۱
۷۰۲
۷۰۳
۷۰۴
۷۰۵
۷۰۶
۷۰۷
۷۰۸
۷۰۹
۷۱۰
۷۱۱
۷۱۲
۷۱۳
۷۱۴
۷۱۵
۷۱۶
۷۱۷
۷۱۸
۷۱۹
۷۲۰
۷۲۱
۷۲۲
۷۲۳
۷۲۴
۷۲۵
۷۲۶
۷۲۷
۷۲۸
۷۲۹
۷۳۰
۷۳۱
۷۳۲
۷۳۳
۷۳۴
۷۳۵
۷۳۶
۷۳۷
۷۳۸
۷۳۹
۷۴۰
۷۴۱
۷۴۲
۷۴۳
۷۴۴
۷۴۵
۷۴۶
۷۴۷
۷۴۸
۷۴۹
۷۵۰
۷۵۱
۷۵۲
۷۵۳
۷۵۴
۷۵۵
۷۵۶
۷۵۷
۷۵۸
۷۵۹
۷۶۰
۷۶۱
۷۶۲
۷۶۳
۷۶۴
۷۶۵
۷۶۶
۷۶۷
۷۶۸
۷۶۹
۷۷۰
۷۷۱
۷۷۲
۷۷۳
۷۷۴
۷۷۵
۷۷۶
۷۷۷
۷۷۸
۷۷۹
۷۸۰
۷۸۱
۷۸۲
۷۸۳
۷۸۴
۷۸۵
۷۸۶
۷۸۷
۷۸۸
۷۸۹
۷۹۰
۷۹۱
۷۹۲
۷۹۳
۷۹۴
۷۹۵
۷۹۶
۷۹۷
۷۹۸
۷۹۹
۸۰۰
۸۰۱
۸۰۲
۸۰۳
۸۰۴
۸۰۵
۸۰۶
۸۰۷
۸۰۸
۸۰۹
۸۱۰
۸۱۱
۸۱۲
۸۱۳
۸۱۴
۸۱۵
۸۱۶
۸۱۷
۸۱۸
۸۱۹
۸۲۰
۸۲۱
۸۲۲
۸۲۳
۸۲۴
۸۲۵
۸۲۶
۸۲۷
۸۲۸
۸۲۹
۸۳۰
۸۳۱
۸۳۲
۸۳۳
۸۳۴
۸۳۵
۸۳۶
۸۳۷
۸۳۸
۸۳۹
۸۴۰
۸۴۱
۸۴۲
۸۴۳
۸۴۴
۸۴۵
۸۴۶
۸۴۷
۸۴۸
۸۴۹
۸۵۰
۸۵۱
۸۵۲
۸۵۳
۸۵۴
۸۵۵
۸۵۶
۸۵۷
۸۵۸
۸۵۹
۸۶۰
۸۶۱
۸۶۲
۸۶۳
۸۶۴
۸۶۵
۸۶۶
۸۶۷
۸۶۸
۸۶۹
۸۷۰
۸۷۱
۸۷۲
۸۷۳
۸۷۴
۸۷۵
۸۷۶
۸۷۷
۸۷۸
۸۷۹
۸۸۰
۸۸۱
۸۸۲
۸۸۳
۸۸۴
۸۸۵
۸۸۶
۸۸۷
۸۸۸
۸۸۹
۸۹۰
۸۹۱
۸۹۲
۸۹۳
۸۹۴
۸۹۵
۸۹۶
۸۹۷
۸۹۸
۸۹۹
۹۰۰
۹۰۱
۹۰۲
۹۰۳
۹۰۴
۹۰۵
۹۰۶
۹۰۷
۹۰۸
۹۰۹
۹۱۰
۹۱۱
۹۱۲
۹۱۳
۹۱۴
۹۱۵
۹۱۶
۹۱۷
۹۱۸
۹۱۹
۹۲۰
۹۲۱
۹۲۲
۹۲۳
۹۲۴
۹۲۵
۹۲۶
۹۲۷
۹۲۸
۹۲۹
۹۳۰
۹۳۱
۹۳۲
۹۳۳
۹۳۴
۹۳۵
۹۳۶
۹۳۷
۹۳۸
۹۳۹
۹۴۰
۹۴۱
۹۴۲
۹۴۳
۹۴۴
۹۴۵
۹۴۶
۹۴۷
۹۴۸
۹۴۹
۹۵۰
۹۵۱
۹۵۲
۹۵۳
۹۵۴
۹۵۵
۹۵۶
۹۵۷
۹۵۸
۹۵۹
۹۶۰
۹۶۱
۹۶۲
۹۶۳
۹۶۴
۹۶۵
۹۶۶
۹۶۷
۹۶۸
۹۶۹
۹۷۰
۹۷۱
۹۷۲
۹۷۳
۹۷۴
۹۷۵
۹۷۶
۹۷۷
۹۷۸
۹۷۹
۹۸۰
۹۸۱
۹۸۲
۹۸۳
۹۸۴
۹۸۵
۹۸۶
۹۸۷
۹۸۸
۹۸۹
۹۹۰
۹۹۱
۹۹۲
۹۹۳
۹۹۴
۹۹۵
۹۹۶
۹۹۷
۹۹۸
۹۹۹
۱۰۰۰

دل مثل ساہیل، چہ چست بخت و چراتی اس گورت چہ چرگ، زمین چند بخت و یک سکن ترندیں چہ ہالے اہمیت اسے ڈول، تمام قوم تباہ بخت، اشانی قصہ ہن ساری گوشتک یک نگاہ اور فوائد، شش نگ دیک بہ بیت فل ماں سورت، ابتداء قرآن کریم، ذکر ات ویر آئی تکذیب، روایم تراب ہم دیک بختک ات ماں میاں بجی، حتیٰ مکذباتی داستان بختت چہ ادا پدایشی سر حال و نیمگ، واری بختک یعنی قرآن کریم ہمارکت واروکیں و مزین شانیں کتاب انت کہ آتربت العالمین، ایر گہنگ جبریل امین آئی آروک انت و تہی پاک و صافین قلب و سرا آیر گہنگ بخت چہ کہ اسے ہماقلب ات کہ بہ اللہ علم و روء آسے گرائیں امانت، چست کنگ و حفاظت کنگ، قابل ات چنانچہ وحی قرآنی آہست و تہکا تہک ماں تہی دل، ایر کیاں بخت توہم ایثارگوں و فی دل، اشکت و فہمت و پدا محفوظ داشت شاید بہ «علیٰ قلبک» لفظ اسے ہن اشارہ بہ بیت کہ وحی و نزول بہ ہر جہ دو جاوری بیان ماں صحیح حدیثان آہنگ (یعنی کدی جو «صلصلہ الجرس»، ڈول و آیک و کدی فرشتہ و چومردم و شکل و دیم و آیک و گپ جنگ، چریشان قرآن و وحی اغلبا گوں اولی جار و آہنگت، چہ کہ ماں ہر دو تہیں جاوری بہ محققان نزدیک، فرق اینکرات کہ ماں پیشی جاوری چہ بشریت و در کیاں، ملکیت و روگ کپشتک چوش بگوش اسے ساعت و جسدی جان، بہک مہتل داران و ایوک و گوں روحی قوتان و قلبی احساساں کاری

دقال الذین ۱۹

۵۸۰

الشعر ۲۶۷

الظِّلَّةُ إِنَّهُ كَانَ عَذَابٌ يَوْمَ عَظِيمٍ ۝۹۱ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا

عذابا۔ بیشک آعذابے ات مزین رو چہیے فل البتہ ماں اسے خراشتانی آت و بازیں کان اکثرہم مؤمنین ۝۹۲ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝۹۳ وَ

کے چہ آیان ایمان نیاربت و بیشک تہی رب ہماوت انت زبردست مہربان۔ و

إِنَّهُ لَنَزَّلُ رِبِّ الْعَالَمِينَ ۝۹۴ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ۝۹۵ عَلَى قَلْبِكَ

اسے قرآن ویدائگیں انت پدوردگار عالمانی۔ زرتنگ ایر کپنگ امانتداریں فرشتیا۔ ماں تہی دل و

لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُنذِرِينَ ۝۹۶ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ۝۹۷ وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ

تا کہ توبہ چہ ترسیںوکان و بہ صافیں عربی زبان و فل و اشیہ بیان ماں بیشک کتابان

الْأَوَّلِينَ ۝۹۸ أَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَءِيلَ ۝۹۹

تہا ہستیں و ایانستیں بر آیان یک نشانی اسے خبر کہ زانت آیان را بنی اسرائیل، عالم و

وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ۝۱۰۰ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ

و اگر ما دیم و اتیں اسے کتاب بہ یک عجیہ (غیر عربی) سرا۔ پدا بوانستیں بہ آیان دیم تا ہم ایمانش

مُؤْمِنِينَ ۝۱۰۱ كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْبَجَرِيِّنَ ۝۱۰۲ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ

نیارت بہ آیات ہمید و گوازیںشیں ہمہ نمگ ماں نافرمانی و دل و۔ ایمان نیارت بہ اشیا

حَتَّىٰ يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۝۱۰۳ فَيَأْتِيهِمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝۱۰۴

تا کہ نگذرت و در دناکیں عذاب و پدا کیت بہ آیان سرا انانگ و آیان ناخرم نکیت۔

فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ۝۱۰۵ أَفَبَعْدَ ابْنِائِصَتَجْلُونَ ۝۱۰۶ أَفَرَأَيْتَ

پدا گوشنت کہ مارا چیزے مہلت دیک بیت و اسے عذابا زوت لوشت چہ؟ شرانت تو چار کہ

إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ۝۱۰۷ ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ۝۱۰۸ مَا أَغْنَىٰ

اگر ما آیان پدیش کنگا وقت بدیں تہجد سال، زندانیت کیت بہ آیان سرا عذاب کو عودہ دیک بختک گرا چہ کار کیت

عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَمْتَعُونَ ۝۱۰۹ وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرِيَةٍ إِلَّا لَهَا

آیان ہما عیشہ کہ دیک بوگنت و و ما غارت نکت، ہج شہرے مگر کہ پر آشیا

مَنْزِل ۵

۱۰
۱۱
۱۲

گہنگت، چہ دل و گوشان وحی و توار اشکتگی و چہ دل و چنان فرشتہ و دیکشتگی و چہ دل و خداوندی بخشا گئیں قوتان ہما علوم نقش کنان و محفوظ داشتگتی بخلاف دومی جاوری کہ ماں آئی فرشتہ چہ ملکیت و ایر کیاں و بشریت و نیمگ و آتکلت آساعت پیغمبر چہ ہما ظاہری چہاں فرشتہ دیکشتگی و چہ ہما ظاہری گوشانی توار اشکتگی ہما سو ب انت کہ وحی و اولی قسم و ماں حدیثان چوش ظاہر کت کہ «هُوَ أَشَدُّ عَلَيَّ» (آمنی سرا مزین گران بختک) چہ کہ بہ آ جاوری و واجہ چہ بشریت و در کیاں ملکیت و نیمگ و یک بوگ کپشتک و اللہ تعالیٰ علم فل یعنی نازل کت ما مزین فصیح، صافیں و تاملداریں عربی زبان و۔ چہ ادا معلوم بخت کہ چہ «علیٰ قلبک» و مراد اسے نہ انت کہ ایوک و قرآن و مضمونان بہ شے دل و سرا نازل کتنت پدا اشان و شہابہ و فی لفظان ادا کتنت بلکیں لفظان و مضمونان تمام چہ وحی ربانی مبارکیں قلب و سرا القاء کنگ بخت و یعنی قرآن و و آئی آروک و احوال ماں پیشی آسمانی کتابان موجود انت پیشی تمام نبیان اشی و پیشین گوئی و کمان بوگنت چنانچہ با زین تحریف و تبدیلی و با وجود داں ہنوگ، ہم یک انبار اسے اے ڈولیں پیشین گوئی و صحت کیت و اسے ہم مطلب بیت کنت کہ اسے قرآن و زیات تر مضامین اجمالیا تفصیلا ماں پیشی کتابا دست کپنت خصوصاً قصص توجیدہ رسالت معاد و غیرہ مضمونان کہ بر آیان سرا تمام آسمانی کتاب و انبیاء و مرسلین اتفاق دارت و یعنی بنی اسرائیل و علماء شرا زانت کہ اسے ہما کتاب و پیغمبر انت کہ آئی خبر ماں پیشی آسمانی کتابان موجود ات چنانچہ چہ آیان بہتین و علانیہ و لہتین و ماں خاصیں دیوانان حقیق کت و اقرار کت و لہتین انصاف پسندیں مردم ہما علم و برکت و مسلمان بختت مثلاً عبد اللہ بن سلام و غیرہ غرض بہ یک فہمیدہ ایں انصاف و دست و کہ آئی دل حق و طلب واروک و چہ خدا و تر سوک انت، ماں اشیا مزین نشانی انت کہ دومی مذہب و عالمان ہم ماں و فی دلاں قرآن و حقانیت و شری و سر پدینت اگر چہ بہ کجام سو بے و باز بہ اعلان و اقرار و جرات کت نہ کنت و یعنی تہیں واجہ چہ ربانی فصیحان یکے ات ممکن انت کہ مکہ و مشرک چوش بگوشنت کہ قرآن و تودت تصنیف کر تگ (حالانکہ قرآن بہ ورتے معجزہ و ردا ہما حد و سر بختک کہ آئی مثل و تمام جن و انس

ہم جو کت نہ کنت پدا ہم بہ گوشک و ردا اسے احتمال پدا بیت کنت لیکن اشانی ضد، شقاوت و بے نصیبی و احوال ایش انت کہ اگن اسے قرآن بہ بند و خبر ما بہ کجام محمی انسان و سر نازل بکرتیں کہ آ عربی زبان و یک حرفے و گوشک و سرا ہم قادیوتیں بلکیں بفرض محال کجام حیوان لا یعقل و سر نازل بکرتیں پدا ہم اشان منوک نہ انت آ و ہر چیزے دگہ احتمال و شبہ ایش کتنگ ات۔ حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کا فران گوشکنت کہ قرآن نازل بخت ماں عربی زبان و اسے نبی و زبان ہم عربی انت شاید و ت اشی و جو کت کنت اگن غیر زبان زانو کے و سرا عربی قرآن نازل بکرتیں گوا مایقین کتنگ ات، فرمائیت کہ فریبی و دل و قرار کدی حاصل نہ بیت گوا دگہ شبہ ایش در کیتک کہ دگہ کیسے اسے واجہ و شون دنت (موضع القرآن) و یعنی ہر مردے و تاراجرم و گناہانی عادت دنت و و فی دست و پادان، بہ ناشریں و نا جائزیں کاران کار مرز کنت تو اللہ تعالیٰ ہن بہ و فی عادت و روء آئی و آگ، شل کنت و بہ آئی دل و انکار و تکذیب و اثران جاگہ دنت۔ اسے تقریر ترجمہ و ردا بخت لیکن باز مفسران و «سلکناہ» و ضمیر قرآن و طرف و راجع کتک یعنی قرآن و ما بہ اسے رنگ گنہ کارانی دل و داخل کتک کہ آماں و فی دل و شرا زانت کہ اسے بشری کلام بیت نہ کنت پدا ہم چہ و فی ضد و کنت و ایمان آرت نہ کنت۔

..... فکذیب و سرافش کنگ تا نکه ماں دنیا یا آخرت و درونائیں عذاب و چنان و ت بگندنت آوید و قبول داربنت کہ بلے پیغمبر راستی و سرائت و ہرچ کتابے آورنگتی آہم برحق ات مگر آوید و عذاب و ہرے یکدم سر و بان و سریت آوید و گوشتن آیا مارا مکتیں مہلت دیگ بیت کہ نون تو بہ کنان و وقی رفتار و جوان بکنیں و پیغمبرانی رفوگری کنان و پیش بداریں ماں دنیا و عذاب و آیک و اشتباہی انت نون مہلت لوٹ انت و فی یعنی سالانی سال و مہلت کہ دیگ بوتگ ات آوید و ہرچ درون و وارث آوید و اے چندہا سالانی مہلت ہنچوش معلوم بیت کہ بز ان ہج مہلت دیگ نہ بوتگ و ہنچوش معلوم داربنت کہ زوت گرگ بوتیں کا تھو یوم یوم و کھا تھو یکتھا و الا عشیة او صحاھا (نازعات رکوع ۲۷)۔

ہمے صفحہ و فوائد و فی یعنی کجام قوسے و نختہ ہنچوشکانی یک دم چپی کنگ نہ بوتگ۔ چہ عذاب و سر بوتگ و پیش باز مہلت دیگ بوتگ و آگاہ کنوکیں پیغمبر روان دیگ بوتگ تا نکه مردم بے خبربنت و ہر یکہ ہج و ول و سر پرن بوتنت آخر اشان تباہ کنگ بوتنت (العیاذ باللہ) و مکنذانی احوال و بیان کنان و ہر اہل

مضمون و انتہ کت نزل رت العلیمین نزل

یہ الروح الامین و تکمیل و آخر و بیان فرمائیت۔

یعنی اسے کتاب چہ خدا تعالیٰ و جانب و جبریل امین و

آورنگ شیطانی سوچ دانگیں چیز قرآن نہ انت بارہ چہ

شیطانان چون ممکن انت کہ چوشیں کتابے جوڑکت بکننت

آیا فی تب و خاصیت تو گمراہی فساد و تہار و نکی ماں شانگ

انت و اسے کتاب چہ اول بکرہ داں آخر و چہ رشد و صلاح و

ہدایت و نور و پیر انت کہ چہ آئی تعلیم و برکت و ہما جماعت

تیار بوت کہ چرائی زیات بہ آسمان و چہرہ بیان چہ ابید و گ

پاک باز صادق خدا ترس و خدا پرست جماعت نیست تو

اسے کتاب و علومان و شیطانی تب و ہج مناسب

نیست نہ اصال بریشی و لائق انت کہ اسے عظیم الشانیں

امانت و بارہ چست کت بکننت لقا ازلنا ہذا القرآن

علی جیل لکرایتہ حاشیہ متصد غایت و خشیت

اللہ (حشر رکوع ۳) ماں روایتان انت کہ بہتیں مشرکانی

خیال ات کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و گورہ کجام یک جے کیت

و اسے قرآن و آرا تعلیم دنت ماں بخاری و انت کہ یک

برے بروچی و آیک و دیر بوت تو یک زلزلے و گوں واجر

نبی و گوشت کہ تسی شیطان و ترارایل و انک (نور بانہ)

ماں اسے آیتان ہے خیالاتی تردید انت کہ چوشیں خیال

ہامگیں و باطل انت و فی یعنی قرآن و نزول و دوران و ہر

آئی حفاظت و ہنچوش غیبی چوکیدار نندینگ بوتگنت کہ

شیطان اودا ہج رفت نہ کنت و نہ یک حرفے چلا نیت کت

کنت کما قال تعالیٰ و انا کنا نفعد منھا مقاعد

للسمع فمن یسمع الا ان یجد لہ شیھا با رصدا

(جن رکوع ۱) و قال تعالیٰ فانتہ یسکت من بین

ید یو و من خلفہ رصدا (جن رکوع ۲) و قال تعالیٰ

لا یاتینہ الباطل من بین ید یو و لا من خلفہ

قنزل من حکیم حمید (حم السعدہ رکوع ۵۷)

(تنبیہ) شیا طین و غیبی خبران اشنگ و کوشستان

زد و اناکام بوگ و بابت و ماں سورہ حجر و ابتداء تفصیل

واریان گوشتگ اودا مطالعہ کنگ لازمی انت۔

و اسے فرمائیت رسول و بلے اشکنا نیت دگران و یعنی

وہرے اسے کتاب بلا شک و شبہ خدا و دیم دانگیں انت

شیا طین و مریشی و تدیک نشے ہم دخل نیست انت تو لازم

انت کہ اشی و تعلیم و سر اعل بہ بیت کہ ماں آئی و اصل

توحید انت شرک و کفر و کذیب و شیطانی راہندان و اختیار مکن ات و ان نہ چہ خداوندی عذاب و ہر رسنگار بوت نہ کن ات و فی یعنی چہ دگران و پیروقی سیاد و ارشاد و

سرزنش کن ات کہ دوز و اسی و روا آیانی حق گیشتر انت و چونائی و ہم مردم و صداقت (راستی) و حقایق چہ سیاد و ارشاد معادلہ و چکا سگ بنت حضرت شاہ صاحب

نہشتہ کنت کہ و ہرے اسے آیت نازل بوت واجر ہی و تمام قریش و اعلان کنان و اشکنا نیت و داں و خرو و ناکو و اشکنا نیت کہ اللہ و گورہ و وقی فکر و کن ات

بہ خدا و گورہ شے بابت و من ہج کت نہ کنان و فی یعنی دوز و اسی کن در حق و مومنانی و فی بہ بنت یا کہ در آمد و فی یعنی خدا و حکم و بر خلاف کسے عمل بکننت چرائی و تو

وقی بیزاری و شتراری و ظاہر کن و فی بہ بیت یا کہ در آمدے بہ بیت (موضع) و فی یعنی نافرمانی کنو کہ ہر کس بہ بنت و ہر قدر بہ بنت ترا ہج تا و ان دات کت نہ کنت،

چہ کلاں بیزاری بو ان و یکیں خدا و سر بھر و سہ بکن آئی مقابلہ کسی زور نہ روت ہمے ہم و آہر بانی کنو انت ہم، چنانچہ آچہ و فی مہربانی و مدام تی حال و سر اعنایت و

نظر و داران انت و فی یعنی تو و ہرے پہ تہجد و پاد کائے و متوسلین و حال شونی و کئے کہ اشان خدا و یاد و کلا نیش انت یا کہ غافل انت (موضع) یا و ہرے تو بہ نماز و

م

مَنْذِرُونَ ۱۶ ذُكِّرْتُمْ ۱۷ وَ مَا كُنَّا ظَالِمِينَ ۱۸ وَ مَا تَزَكَّيْتُمْ بِهِ الشَّيَاطِينُ ۱۹

ترسیونک (دیم و یک) بوتگ پہ نصیحت کنگا۔ وے کار ظلم کنگ تہیں و اے قرآن زنگ اینک ہنگ شیطاناں

وَ مَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَ مَا يَسْتَطِيعُونَ ۲۰ اِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعَزُونَ ۲۱

و اے خبر و لائق نہ نیت۔ و آیا ناطقت ہم نیست و آچہ اشنگ و جاہاد و رنگ بوتگنت و

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْبُعْدِيِّينَ ۲۲ وَ أَنْذِرْ

نوں تو تو ار مکن گوں اللہ و گمہبودیا گڑا تو ماں عذاب و کپے و و ہر سین

عَشِيرَتِكَ الْأَقْرَبِينَ ۲۳ وَ اخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ

وقی نزکیں سیادان و و جہل بکن و وقی بانزل و ہما کسیا کتی پیر و یکنت چہ

الْمُؤْمِنِينَ ۲۴ إِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنْ بَرِئْتُ مِمَّا تَعْمَلُونَ ۲۵ وَ تَوَكَّلْ

مومنان و پدا اگر آتی نافرمانیا بکننت گڑا بگوش کہ من بیزاران چہ شے کاراں و توکل بکن

عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۲۶ الَّذِي يَرِيكَ حِينَ تَقُومُ ۲۷ وَ تَقْلُبُكَ فِي

پہ ہما زبردستیں رحم کنو کہ سراف ہما کہ گندیت ترا و قتیکہ تو او شے و قتی چست ایرا ماں

السَّجْدِينَ ۲۸ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۲۹ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَن

سجدہ کنو کانی تہاٹ بیشک ہما و ات انت اشنگ زانو کہ من خبر بیاں شمارا کہ بہ کتی سرا

تَنْزِيلُ الشَّيَاطِينِ ۳۰ تَنْزِيلٌ عَلَىٰ كُلِّ آفَاكٍ أَثِيمٌ ۳۱ يُلْقُونَ السَّمْعَ

ایر بکننت شیطان ایر بکننت بہ ہر یک دروغ ہنچوش گنہگار و سراف کا زت دور دیت اشنگیں

وَ أَكْثَرُهُمْ كَذِبُونَ ۳۲ وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ۳۳ أَلَمْ تَرَ

خبر و گیشتر آیانی دروغ بندت و و شاعرانی خبرانی سرار و نت ہما کہ گمراہ انت و تو گندے چہ

أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ۳۴ وَ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ۳۵ إِلَّا

کہ آماں ہر میدا نیا سر جنت و اے کہ گوشت ہما کار یا کہ نکنت و مگر

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ ذُكِّرُوا بِاللَّهِ كَثِيرًا وَ انْتَصَرُوا مِنْ

ہما کہ ایمان آت و نیکیں کارش کت و اللہ اش یاد کت باز و ہر شکت زندہ چہ اے

.....اوشے و ماں جماعت و نماز و نقل و حرکت (رکوع و سجود وغیرہ) کئے و مقتدرانی سرانگاہ دارے۔ و لہتین و گوشنگ کہ چہ ساجدین و واجہ نبی و پیت و پیرک مراد آنت یعنی واجہ و نور و چہ یک نبی و پشت و داں دومی نبی و پشت و منتقل بوگ و آخر واجہ و نبی بوگ آیک بلکین لہتین مفتیان چہ لفظ و واجہ نبی و والدین و ایمان و سراسر استدلال کنگ و اللہ اعلم فلہ ادا پند قرآن و صدق و بزرگیں شان و برد اتبہ فرمائیت یعنی چوشین ساجدین و تہجد گزارانی امام و کہ آماں اللہ پاک و معاملہ و وقی و در آمدے و ہج پر و امداریت و چہ کلین جہان و سدان و یکین خدا و سراسر و سہ ہدایت آچوش گوشنگ بوت کنت کہ (معاذ اللہ) شیطان و آئی و وحی آورنگت ہ بیارات من شمار پیش داران کہ شیطانی و حی چونیں کسانی سراکیت، اکیت دروغ بندانی سراسر بد معاشان و بدکارانی سراچیا کہ شیطان و ت چہ راستیں مردمان بیزارانت کہ اشان آتر ابد حساب کنت چہ دروغ بند و دغا بازان رضامندانت کہ اشان بہمائی تب و زندگی گوازیمنت۔ خوب! چہ کلین راستان زیات راست باز و چہ تمام نیکان گیشتر نیکیں انسان و گون شیطانی و وحی و چہ نسبت ہست؟ واجہ و صدق و امانت، تقویٰ پاکبازی خدا ترسی و ہما وصف آنت کہ آیان چہ حوردی و بگردانے نبوت و دعویٰ و واجہ و کلین قوم و تسلیم کنگنت و اکہ الصادق الامین و لقب و واجہ نامدار ہم بوتگت و ل یعنی شیطانان کجام یک کپی چنڈی گپے غیبی خبرانی بابت و ہرچیکہ اشکنت ماں آئی و دگہ صدر دروغیں گپت اوارکنان و وقی و قی کاہنیں دوستان و سرکنت آیانی و وحی حقیقت ہمیش انت۔ برخلاف اشی و کہ بیانی و وحی و یک حرفے و یک نقطے ہم دروغ بیت نہ کنت۔ لہتین یلقون السمع و معنی چوش کرنگ کہ شیطان ملائے اعلیٰ و نیمگ و گوشان و دارنت کہ کجام غیبی توارے بہ اشانی گوشان بکپیت یا دروغ بندیں گنہ گار شیطانی طرف و گوشان و سکت کنت کہ یک چیزے چہ آنکو دست و دست و بکپیت کہ آتر ایدیم تر و رھاوگ بکنت و ل کا فران برے واجہ نبی و کاہن گوشنگت برے شاعر پمشکا فرمائیت کہ شاعری گپت خشکیں خیالات بنت گون حقیقت و آہج تعلق ندارنت پمشکا چہ شاعر و گپان بجز محفل و گرمی یا وقتی جوش و واہ و واہ و کس و پکائیں ہدایت نہ بیت حالانکہ اے یک حقیقت ایت کہ ماں اے پیغمبر و مجلس و چہ قرآن و اشکنگ و ہزاران مردمان بہ نیکی و پرہیزگاری و راہ و کپنگت و ل یعنی ہرچ مضمونے کہ دست جنت آتر ایدیا کشان و بارت کسے و توسیپ و بناء کنت آتر ا توسیپ و یان و بہ آسمان و سرکنت یا کسے و مذمت و خرابی و بیان کنت تو کلین جہان و عیبان ماں آئی ذات و جمع کنت ہست و نیست و نیست و ہست ثابت کنگ پرایان و ہج مشکل نہ انت غرض دروغ مبالغہ و خیالات و ہرچ جنگلے و درکپنت پداچک جنان و نہ چارنت پمشکا شعر و نسبت و مشہور انت کہ «اکذب او احسن او» و ل یعنی شعر و یوان تو معلوم بیت کہ چہ رستم و زیات بہادر و وجہ شیر و گیشتر دلیرانت و وہدیکہ آتر ا دوچار یکے تو مزمن درجہ و ترسوک و نامردانت کدی بچارش تو چو گاؤ میش و چنڈ انت و شعرا و یوان و تو خیال بیت کہ نبضان ساہ ماں نہ انت روح و قبض بوگ و انتظار (راہ چاری) انت واجہ حالی و ماں و قی مسدس نامی کتاب و اشانی نقشہ و خوب گیش و گیوار کرنگ الغرض یک خدا و پیغمبر و آہم خاتم الانبیاء و راگوں اے جماعت و چہ رشتگ پمشکا فرمان کت و مَا عَلِمْنَا لَهُ الشَّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ، واجہ و ہرچ خبرے ہست ات راست پختہ۔ تور کنگیں (کش انگیں) تحقیق و شاہیم و وزن کنگیں و ڈول ات پداہرچ گپے چہ واجہ و زبان و مردمان اشکنتگت ہماکپ ماں عمل و مردمان گون و قی چمان دیستگت نوں باریں شاعر ہنچوش بنت ہ و ہمیشی و نام شاعری انت حاشا ثم حاشا۔

دے یعنی وہدیکہ برے برے پہ اشانی چٹانی پیچھے آ نشان
 پیش دارگہ بوننت تو در آینتیش کہ اے گل جادو آنت حالانکہ
 آماں دل و صدق آنت کہ موسیٰ علیہ السلام برحقین پیغمبر
 و ہر نشانے کہ پیش دارگہ آنت یقیناً خدا فی نشان آنت۔ جادو
 ٹھکی ویم بندی نہ آنت مگر تہنا گوں بے انصافی و غرور و
 تکبر و پیرانت کاری و وقتی ضمیر و برخلاف حق و تکذیب راستی
 انکارش کر گت رند اچی بُوت چنت روح و پید معلوم بُوت کہ چو
 کنتی مفسدانی انجام چون بیت درستان و بحر قزم و موجان
 دق و پارگت کسے و گور و کفن ہم نصیب نہ بُوت و حضرت
 سلیمان حضرت داؤد علیہ السلام و صاحبزادہ انت چہ بیت و
 چک و ہر کیے و راقدا فی شان و اللہ تعالیٰ و علم و خاصیں ہر
 بخشانگ ات شرانغ و احکام و سیاست اصول و حکمانی و غیرہ
 علوم گل اے لفظ و چرک و داخل بُونت و حق تعالیٰ و ہر
 علمے داؤد و سلیمان علیہما السلام و دانگت آئی اثمہ ہمیش ات کہ
 حق تعالیٰ و نعمتانی شکرش گپنگت کجام نعمت خداوندی و سر اشکر
 اداکنگ چہ اصل نعمت و مسترین نعمت ایت و کثیرہ لفظ ہمیشکا
 گوشت کہ خدایہ باز پس بندگان و اشانی سرافضیت دیک بُونگ
 باقی تمام مخلوق و سر اگلی فضیلت ماں گلین جہان و یکیں بندہ و
 حاصل بُونگ کہ آئی مبارکین نام انت محمد رسول اللہ صلی اللہ
 علیہ وسلم و ال یعنی چہ داؤد و چکان آئی و اصل جانشین حضرت
 سلیمان علیہ السلام بُوت کہ ماں آئی ذات و اللہ تعالیٰ و نبوت و
 بادشاہت ہر دو جمع کنت و ہما ملک بخش ات کہ چہ آئی پیش یارند
 کس نہ رس ات۔ جن، گوآت و بالی مرغان و پیرانی مسخرکت چو شک
 ماں سباء کیت و لا چہ خبر انکار سر ظاہرین خبر و انکارکنگ
 انت کہ مرغ ہرچ بولے گوشتن ماں آیان داں یک خاصیں
 ہدے و افہام و فہیم و شان پدرا بیت یک مرغ ہر و بدیکہ و
 جُٹ (جوڑی) و تو ارکنت یا پد دان و رگ و وئی چکان و آواز
 و نت یا چہ کجام چیزے و ترسان و اشان و خبر دارکنت ماں
 اے تمام جاوران آئی بولی و لب و لہجہ یک پیمانہ بیت چنانچہ
 آئی مخاطب اے فرق و شری و مارت، چریشی و مازانت کت
 کنیں کہ ایدگہ جاوران و حاجتانی و ہدے ہم ما اشانی صوتان
 (اگن چہ اشان بہ منے خیال و متشابہ و چر یک و وی و قریب
 قریب آنت) ہنچیں لطیف و سبکین تفاوت درایت کہ آتر
 اشان و ت ماں و ت و سر پد بیت کنت تو کدی یک پستی
 و فترے و برد و تار و متشابہت کٹ کٹ و توار و چہ دیران
 باشکن برتی گوڑ و ایوک و لہتیں بے معنی و بے مقصد و

اَوَسَىٰ رَاٰهُ اَنَا اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۙ وَاَلْقَ عَصَاكَ فَلَمَّا رَاَهَا
 تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّىٰ مُدَبِّرًا لَّمْ يَعْقِبْ مُوسٰى اِلَّا تَخَفُ رَاٰى
 لَا يَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُوْنَ ۝١١ اِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًا بَعْدَ
 سُوءٍ فَاِنِّىْ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝١٢ وَاَدْخَلْ يَدَكَ فِيْ جِيبِكَ تَخْرِجَ بِيْضًا
 مِنْ غَيْرِ سُوءٍ فِىْ تَسْعِ اَيِّتٍ اِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا
 فَسٰقِيْنَ ۝١٣ فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ اٰيٰتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝١٤ وَ
 جَحَدُوْا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا اَنْفُسُهُمْ ظُلُمًا وَّعُلُوًّا فَاَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ
 عٰقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ۝١٥ وَلَقَدْ اَتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمٰنَ عَلَمًا وَّقَالَ الْحَمْدُ
 لِلّٰهِ الَّذِىْ فَضَّلَنَا عَلٰى كَثِيْرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝١٦ وَوَرِثَ
 سُلَيْمٰنُ دَاوُدَ وَقَالَ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ عَلِمْنَا مَنُطْقَ الطَّيْرِ وَاَوْتَيْنَا
 سُلَيْمٰنَ دَاوُدَ وَكَوْنُوْا لَهَا اَعْيُنٌ وَّكُلُّ شَيْءٍ اِنِّىْ هٰذَا هُوَ الْفَضْلُ الْمُبِيْنُ ۝١٧ وَحٰشَرَ سُلَيْمٰنَ جُنُوْدَهُ
 مِنْ كُلِّ شَيْءٍ اِنِّىْ هٰذَا هُوَ الْفَضْلُ الْمُبِيْنُ ۝١٨ وَحٰشَرَ سُلَيْمٰنَ جُنُوْدَهُ

منزلہ

حرکات و تواران چیزیات و گھم و گھم نہ آنت لیکن تلغراف و استاد ہمدان و گوشت کنت کہ چو فلان جاگہ و فلان مردم اے گپ و جنگا کنت یا فلان استاد تقریر چہ ہے تلغراف و کٹ کٹا ہٹ و صافی صاف اشکنگ بیت چیا کہ آے تلغرافی فہرات و جوڑ کنگیں رہبندان بخوبی معلوم دار انت علیٰ ہذا القیاس چہ بعید بیت کنت کہ حقیقی جوڑ کنوئیں کار یکہ و مرغانی صوتان و ہم بہ جدا جدا معنی و مطلبانی ظاہر کنگ و جوڑ کنگت۔ و چو شکہ انسانی چیکے چہ روتی مات و پت و زبان و آہستہ آہستہ واقف بو ان بیت، بالی مرغانی چک ہم چہ روتی فطری استعداد و روتی بنی نوع و بولی ان فہمت کنت کن آنت و بہ مونگ یک پیغمبری معجزہ و حق تعالیٰ کجام و روتی نبی و اشانی علم و عطا کنت۔ یہ حیوانان جزئی ادراک و حصول چہ ساری ہر کس متنگ ات لیکن یورپ و نوئیں تحقیقات نوں حیوانانی عقل مندی و چہ انسانانی سرحد و قریب کنگ و گلائیش انت و انکہ حیوانانی لفظ و بولیانی «ابجد» تیار بوگا کنت۔ قرآن کریم و خبر دات کت کہ «ہر چیز روتی پروردگار تسبیح و تحمید کنت کہ شہا ارا فہمت نہ کنات و ہر یک مرغ چہ روتی صلوة و تسبیح و راہبندان واقف آنت» ماں صحیح حدیثان حیوانانی خبر و حال بلیکں جمادات و جہر و حال کنگ و تسبیح و انگ ثابت انت۔ چہ ریشی و ظاہر ثبوت کہ روتی خالق و اجمالی مگر استیں معرفت ماں ہمک چیز و فطرت و نندارینگ بوئنگ نوں آییانی تسبیح و ۔

بِهَدِيَّةٍ فَنَظَرُوا بِمَرَجِّهِ الرُّسُلُونَ ﴿٥٨﴾ فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَنُ قَالَ
 جیزے تحفہ پداچاراں کہ جے جواب زورنت کارنت قاصدان ول پدا وقتیکہ اٹک (قاصد) سلیمان و گورہ گوشت
 اَتَمِدُونِ بِمَالٍ فَمَا آتَنِيَ اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا آتَاكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ
 سلیمان و کہ شہا مناپہ مال امداد دیت جے ہون ہمارا منالہ و اٹک شہزاد جہا جہا شہا و اٹک بلکیں شہا پہ وق تحفہ
 تَفْرَحُونَ ﴿٥٩﴾ ارْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنْ يَصِرَ لَهُمْ جُنُودٌ لَّهُمْ بَهَاوُ
 گل کنزات ول پچتر برو آیانی نیمگانوں مازوریں کاریں پہ آیانی سرایک پچتر شکرے کہ آئیے مقابلہ کت کفنت
 لَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٦٠﴾ قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ الْأَيْكُمُ
 ودرش کنیں چاودا پہ بے عزتی و آوارہ بنت ول گوشتی اودر بارہ مردماں چہ شہا کے
 يَأْتِيَنِي بَعْرُ شَهْمَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُوَنِي مُسْلِمِينَ ﴿٦١﴾ قَالَ عَفَرْتُكَ مَنِ
 کاریت منی گورہ بلقیس و تحت پیش چہ اے جہا کہ مسلمان بنت بیانت ہاٹک منی گوشت یک دیہے و چہ
 الْحَيُّ أَنَا أَلَيْكَ بِه قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَّقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ
 جتاں کہ منی زور راں کاراں پیش چہ اشیا کہ نوپا داتے چہ ونی جا ہاٹک و منی پہ آئیازور مندر راں
 أَمِينٌ ﴿٦٢﴾ قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ
 امانت داراں گوشت ہما کسیا کہ آئیازور علم ہست چہ کتاب و کہ منی زور راں کاراں پیس چہ اے جہا
 يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ
 نظرے شاکہ دیکھا چہ زندہ چماچ کنے پدا وقتیکہ دیتی کہ تحت آئیے دیمایا ایرانت گوشتی اے جہا منی ربت مہربانیا
 رَبِّي لَيَبْلُوَنِي ءَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ
 انت و تار منی آزمائش کنت کہ من شکر گراں یا ناشکر گراں و ہر کسیا کہ شکر کرت آپہ ونی ذات و شکر گرت
 وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿٦٣﴾ قَالَ نَكَرُوا لِهَا عَرْشَهَا أَنْظُرْ
 و ہر کسیا کہ ناشکر گرت گرا منی ربت بے حاجت انت بزرگ انت و گوشتی کہ شکر بگر دینت پیش بدانت آئیے تحت بگر باریں
 أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾ فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ
 پچاہ کاریت یا جہا کانت بیت کہ پچاہ نیاریت ول پدا وقتیکہ اٹک رست یکتا گوشت

والمعلوم بیت کہ کادہ مضمون و غفلت و شوکت و چہ درگ علامت ان بلقیس یقین ہوگت کہ ما اے بادشاہ و سرانہ حاصل کت نہ کنیں و کم از کم اے خبر و احتمال تو ضرور ہست ات۔ آئی و
 در آئیت کہ گوں اے ہمیں شان و شوکت دار و کیں بادشاہان جنگ کنگ بیت نہ کنت اگن آب جنگ باج ببارت (چو شکہ قوی امکان انت) تو ملوک سلطانی عام و ستورہ و شہر و بازار و
 زیر و زبرکت و ایک پنجیں انقلابے بیت کہ ماں آئی و مزین عزت دار و کیں سرداران و رسوا و ذلیل و بگ کپیت ہمشکا منی نر و بہتر و شتر و ہیش انت کہ ماہ جنگ اشتاپ مکنیں۔ بلکیں آیانی طاقت
 طبعی و اھگ، بادشاہی داب و اے خبر و شوہار و بہنیں کہ آئی ہم تر پانی پشت و کجام طاقت کار کنگ انت و اے ہم کہ واقعہ آچہ ماچے چیز لوٹیت اگن چیزے سوغات و تحفہ دیان و مایو کیں مصیبت و
 چہ ونی سر و درباریں تو چریشی شتر تریں و گے سودا چہ نہ انت و اگن ہر ہمیں رہندے پدرا بیت ہما تی مناسب کار وانی کنیں۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت بلقیس لوٹت کہ بادشاہ و شوق و معلوم
 یکنت کہ گوں کجام چیز انت۔ مال خوبصورتیں مردم یابے ٹیس ازباب ہمک و ولس چیز ماں سوغات و دی و دانگت و فی یعنی اے تحفہ و سوغات ترا مبارک بباتان زانا تو منا محض یک دنیاوی
 بادشاہ حساب کنگ کہ منار مال و متاع و لاچ و دے ترا معلوم بگ لوٹیت کہ حق تعالی و مناہرچ روحانی و مادی مال و دولت دانگ آچہ تی ملک و دولت باز زیات تر انت پرے ازبابان

ما چہ غرض نداریں ول یعنی قیدی بنت جلا وطن بنت و گوں و گوں و گوں و
 خواری چہ دولت و بادشاہت و دست بردارنت۔ حضرت شاہ
 صاحب نبشتہ کنت "کجام پیغمبر و اے و ولس کپ زکت و اچہ
 سلیمان و حق تعالی و زور و قوت گوں ات ہمشکا رے داب و اچہ
 جت" و ک قاصد و از کنگان و جنگ پیغام سرگت بلقیس و
 یقین بوت کہ اے یک ادنائیں بادشاہے نہ انت آتہ اخذاتی قوت
 گوں انت چہ جلال و قتال و چہ سیت نہ سیت نہ کجام حید یازور
 بہ آئی و یما نفع دات کت کنت آخہ فرما ندراری و پدرا تی خاطر
 گوں مزین ساز و سامان و چہ ونی ملک حضرت سلیمان و طرف و
 رھاگ بوت، و ہر یک ملک شام و نزدیک رست ات، حضرت سلیمان
 گوں ونی درباریاں گوشت کسے ہست کہ بلقیس و شہا تخت و
 چہ آئی و رست چہ پیس منی دیمایا حاضر کنت۔ چہ اشی ہن حضرت
 سلیمان و بلقیس و سرا ونی خدا داد عظمت و قوت و پیشدارک
 (ظاہر کنگ) مقصود ات۔ تاکہ آبرانت کہ اے تہنا یک بادشاہ
 نہ انت بلکیں و گیک فوق العادت و باطنی قوتے ہم گوں و
 داریت (تنبیہ) "قَبْلَ أَنْ يَأْتُوَنِي مُسْلِمِينَ" و چہ معلوم
 بوت کہ اسلام و انقیاد و چہ پیس حربی و مال مباح انت۔
 و حضرت سلیمان و دربار ہمک روج و اں یک مقررین و ہر
 و ہرے و ہر جم بوتگت مطلب چوش انت کہ چریشی پیش کہ توجہ
 اے دربار و پادیاے بروے من تحت و حاضر کت کنگان۔ مگر
 اشی و کتیں نرت پکار ات و حضرت سلیمان و لوٹ ات کہ اے
 کارہنگت زوت تر بہ بیت ول "زور آور"، آن یعنی چہ ونی
 باز و قوت و باز زوت آتہ زور ان و حرکت کنگان اللہ و منا
 قدرت دانگ و معتبران ہم یعنی مریشی خیانت نہ کنگان۔ گوشت
 کہ تحت باز مزین قیمتی ات طلا و لفرہ و لعل و جواہر ماں آئی و
 جوڑینگ بوتگتت وک راج ہیش انت کہ اے شخص حضرت
 سلیمان و صحابی و وزیر آصف بن برخیا انت کہ اے آسمانی کتابانی
 علم ات و چہ اللہ اسماء و آئی کلام و تاثیر و واقف ات آئی و
 و آئیت کہ ہمیں کت نیچہ جنت من تحت و حاضر کت کنگان تیں
 و اچہ یک نیمک چہ و شاکہ بدے پیش چریشی کہ تو ونی نگاہ و
 چہ آئیمک بترے تحت تہی دیمایا ربت ول یعنی چہ ظاہر
 ازبابان اے نہا ہنگ، اللہ و فضل انت کہ منی ہمیل برے
 و ہرے و سر بوتگت کہ چرائی و چوشیں کہ امانت ظاہر بہ بیت۔ و چونکہ
 ولی و خصوصاً صحابی و کرامت آئی نبی و معجورہ و آئی رند گیری و
 بر و ربت ہمشکا حضرت سلیمان و سر اہم آئی شکر گذاری لازم
 کپیت (تنبیہ) معلوم بوت کہ معجورہ و کرامت و حقیقت و

خداوند قدیر و فعل انت کہ چہ ولی یا نبی و دست و معمول و برخلاف ظاہر کنگ بیت نوں چہ ہر کس قدرت و روج یازمین و کورہ ماں یک دمانے ہزارانی میل و فاصلہ و بڑیت پرائی چہ
 مشکل انت کہ بلقیس و تحت چٹانی بند و پچ کنگ و سرا چہ و مارب و اے و شام و سر کنت حالانکہ بلقیس و تحت چہ روج وزمین و ذرہ و کوہ و نسبت انت ول حضرت سلیمان و ہر ہر
 قدم و سرا حق تعالی و نعمتان و جاہ یارگت و مدام پہ شکر گذاری و تیار بوتگت چوش بگوش "اَتْلُوْا اِلٰی دَاوُدَ شُكْرًا" و حکم و تعمیل ات فلا یعنی شکر گذاری و نفع شاکر و جندہ رستیت
 کہ ماں دنیا و آخرت و زیات انعامات و یک بنت ناشکر کی کنت تو خدا چہ نقصان دنت آچہ منے شکر ان پہک بے نیاز انت و آذات خود کامل الصفات و منبع الکمالات
 انت۔ چہ منے کفران نعمت و ماں آن کما لہ صفتان ہچ کی نسبت اے ہم ہماں کرم انت کہ ناشکران و فوراً سزا نہ دنت چوشیں کریم و ناشکر کی کنگ مزین درجہ و احمق
 و بے شرم انت ول یعنی تحت و رنگ و شکل و تبدیل کنزات کہ چہ آئی گندگ و بلقیس باسانی زانت کنتی مکنت۔ چریشی و بلقیس و عقل و فہم و چکا سگ مقصود
 ات کہ ماں آئی و ہدایت حاصل کنگ و قابلیت چنکر ہست انت۔

فلپوش نہ گوشتی کہ ہوائی انت و نہ باطل نفی کتی چیزیکہ حقیقت و ات ہوائی و را راست بیان کنی کہ تخت ہمانت مگر آئی وصفانی توک و چیزے فرق مارگ بیت و فرق چونکہ زیارت نہ انت پیشکا گوشت کنیں کہ بزانت انت فل یعنی اسے مجوزہ و حاجت نہ ات مارا چہ پیش و یقین بوتگت کہ سلیمان یوک و بادشاہ نہ انت اللہ و مقرب بندہ ہم ہست انت و پیشکا فرمانبرداری و تسلیم و راہ و اختیار کتیں و یعنی حق تعالیٰ و یا سلیمان علیہ السلام و حق تعالیٰ و حکم و ملکہ بلقیس و آفتاب و غیرہ و پرستش مہن کرت کہ ماں آئی و گون و قی قوم و گرفتار ات۔ یا اسے مطلب انت دان سلیمان علیہ السلام و خدمت و حاضر بوگ آئی سرظاہر و اسلام و اعلان نہ گت آئی سوب ایش ات کہ دروغین معبودانی خیال و کافرین قوم و تقلید و ہمراہی و چہ اسلام و تارا دور داشتگ ات۔ ماں پیغمبر و صحبت و سرپوان و آدوری نوں پشت نہ کیت و اگن سلیمان علیہ السلام و صداقت و اجمالی علم از ساری و سر بوتگت و یعنی ماں آپ و مان دیگ و واسطہ شلوارنی لا پخت چونکہ عام دستور انت کہ آپ و جہلی بثری و خوبی معلوم مہیت گڑا ماں آپ و مان دیوک

پسرا شلوار لا پخت و حضرت سلیمان علیہ السلام ماں دیوان جاہ و نندوک ات ماں آئی و قود کافی بدلے و شیشگ و فرش ات صافین شیشگ چہ دور و ہنجوش تربیت کہ گوشتے آپ چول جنگ انت و ممکن انت کہ شیشگان جیرہ حقیقت آپ بہ بیت، یعنی حوض و دپ گوی شیشگ جوڑینگ بوتگ آئی ماں آپ و مان دیگ و واسطہ کوڈان و دراکت و اجماع سلیمان و توار پر دات کہ اسے شیشگ و فرش انت ادا آپ نیست چریشی و آرا و قی عقل و تصور و آئی عقل و کمال و اندازہ معلوم بوت نوں زانتی کہ ماں دین و ہرچیکہ اسے سر پد بوتگ ہما صحیح بیت۔ و اشی ہم زانت کہ بہ ہر چیزے و آئی قوم و راج و ناز کرتگ ات ادا چرایاں زیارت ساز و سامان موجود انت۔ چوش گوش کہ و اجماع سلیمان علیہ السلام و آرا ہوشیار گت کہ آفتاب و استارانی چمک و دیوانہ بوان و آیان و خدا قرار دیگ ہنجوش و روکاری ایت ہنجوش کہ انسان شیشہ و چمک و گندان و آپ و گان و گنت و یعنی اسے پروردگار! من تہی حکم بردار بوان سلیمان و راہندر و اختیار کنان و انکہ ہونگ و من و قی نفس و سرا باز ظلم کنگ کہ و تارا ماں شرک و کفر و گرفتار کنگتوں نوں چرائی و توبہ کنان و تہی بارگاہ و رجوع کنان و تارا و قی رب قبول کنان و یعنی یکے ایمان داروک و یکے دین و مکر، چونکہ مکہ و مردم کہ پیغمبر ایک و سراوت ماں و تاجیرہ کنگ و گنت۔ "نمود" و قوم و جیرہ و قدرے تفصیل ماں سورۃ اعراف و مرے آیتان گوشت قال الملائکۃ الذین استکبروا من قومہ للذین استضعفوا لمن امن منهم و الذین (اعراف رکوع ۱۰) حضرت صالح علیہ السلام و آواز سر پد کنت و آخر عذاب و ہم تراپ دات۔ بریشی و آیان درائنت۔ یا صالح اثبت بما تعد کانت گنت من المؤمنین (اعراف رکوع ۱۰) یعنی تو راست و گڑا خدا و زری عذاب و مے سرا بیاہ و پرچیا مہتل و حضرت صالح و پستہ دات کہ بے بختان ایمان و توبہ و نیکی و راہ قبول دارینے کہ آشمارا ماں دنیا و آخرت و کار و دنت چیکائی و قی بدی و شو باز و اشتاپ کنگاٹت بدیں ساعت کیت گڑا شے تمام مرنی بال کنت نوں ہنگت شمارا مہ ہست انت کہ چہ گناہان توبہ کنان و تارا چہ عذاب و سلامت مدارات شمارا توبہ و استغفار

اھکذا عرشک قالت کائنہ ہو و اوتینا العلم من قبلہا و کتا کہ تہی تخت ہمید لا انت و جوابی دات کہ گوشتے اسے ہمانت و مارا معلوم بوتگ (تہی پیغمبر) پیش چہ اسے مجوزا و ماں مسلمان بوتگت و بندگی کت بلقیس چہ ہما چیز یا کہ عبادتی کنگت بغیر چہ اللہ و ہرچیکہ آچہ

من قوم کفرین قيل لها ادخلی الصرح فلما راتہ حسبتہ کافرین قوم و بوتگت و گوشت بوت بلقیس کہ بگوز ماں بنگلیا پدا و قنیکہ دیتی خیال کت آ لجنہ و کشف عن سابقہا قال انہ صرح مہر دمن قواریرہ جہلیں آپ و لا پختی چہ و قی ہر دو کین مانگان کنگ گوشت سیمان و اسے بنگلے شیشہ بندیں و

قالت رب انی ظلمت نفسی و اسلمت مع سلیمان للرب گوشت بلقیس آئی رب من ظلم کنگ بہ و قی نفسا و فرمان بردار بوتماں گون سلیمان و یہ اللہ تہا میں العلمین و لقد ارسلنا الی ثمود اخاهم صالحا ان اعبدوا اللہ جہان و رب انت و دہیں و اٹگت نمود و نیکار آیان (تہی برات صالح کہ اللہ و بند گیا بکن ات

فاذا هم فريقین یختصمون قال یقوم لم تستعجلون بالسئیۃ پدا و فرقہ بوتت جیر کنگا لگنت و گوشتی او قوم پرچے اشتاپ کن ات بہ بدی و لوطکا قبل الحسنۃ لولا تستغفرون اللہ لعلکم ترحمون قالوا اطیرنا پیش چہ نیکیا پرچے توبہ کن ات اللہ و گورہ تاکہ بہ شے سراجم کنگ بیت و گوشتش ماشوم

بلک و بمن معک قال طیرکم عند اللہ بل انتم قوم تفتنون ترا دانیس و ہمایاں کہ گون انت گون توبہ گوشتی شے شوم قال اللہ و گورہ انت و بلکین شمارا مردم بہ عذاب گرفتار بیت و و کان فی المدينۃ تسعة رهط یفسدون فی الارض و ہست ماں آشہر تہا نہ کس کہ خرابی اشکت ماں ملک و لا یصلحون قالوا اتقا سموا باللہ لنبیتہ و اھلہ ثم لنقولن شری اش (ہج) نکت و گوشتش گون یکد گڑا کہ شیخو ن کنیں آتیا و آئی و لوگ و مردمانی سرا و البتہ فرور گونیں

پرچان کن ات کہ حق تعالیٰ عذاب و بدل و قی رحمان و پریشان نازل بکنت و یعنی دان روچے کہ تہی شو میں قدم ادا کیتگنت و اسے گپان شروع بوتگنت مے سرا ڈکال و غیرہ و جنجال روچ پر روچ گیش بوان انت و ماں ہر یک لوگ و جنگ و جیرہ شروع بوتگنت و یعنی اسے سکیاں یا خرابیاں چہ منی سوب و نہ انت۔ چہ شے بد بختی و انت کہ اشان و اللہ تعالیٰ و چہ شے ناشرین کاران و بدیں عملانی سوب و شے مقدرہ و کنگت و یعنی چہ کفر و گرائی و شے سرا سکیاں کیتگنت کہ باریں شمارا سر پد بیتے ات یا نہ بہ گناہان و نافرمانیانی سرا ہٹ کن ات و اسے نہ شخص شاید نہ جماعتانی سردار انت کہ اشانی کارا بید چریشی و دگہ ہج نیست ات کہ ماں ملک و فساد و جنگ و جیرہ و اس روک ببیت اصلاح و تہری و طرف و اشانی قدم کدی ہم چست نہ بوتگنت ماں مکہ و کافراں ہم نہ سردار انت کہ اسے ہم مدام اسلام و شمنی و پیغمبر و دلسیہ کنگ و گلائش انت لہتیں مفسران و اشانی نام ہم ہستہ کنگت۔

وَلِیَعْنِی دَت مَان دَتَا قَوْل و قَرَار و سَوَکَن دَارِی اِش کُت کِه دَر سَت هَوَر بُوَان و شَیْب و حَفَرَت صَالِح و لَوَک و سَر اَرَش بَکَنِیَس و کُت و سَلَامَت پِشَت مِکَیَس کُت اِهَر و قَت اِشَانِی خُون و دَعْوِی دَارِی دَر کِبِیَت تَوَکُوشِک بَیْت کِه مَآ هِج نَزَائِیَس و مَارَاسَت رَاسَت و بَیَان کَنِیَس کِه آتِی لَوَک و تَبَاهِی و مَاب و قِی جَمَان و دِیَسَکَیَس چُوش بَکُوش مَادَت چُوشِیَس نَاشَرِیَس کَکَر کُوشِیَس و پِدَا اَسَاعَت و مَآ مَوْجُود هَم نَآ تَیَس چِه اِی دُول مَتَفَقَّه سَازِش و دَر و غ و چِه مَآ کَیَس مَلَزَم قَرَار دِیَک نَبِیَت کِه چَرَا یَا نَ خُون بَیَا و صُول کَنَک بَیْت و لَ آتِیَانِی مَکَر و هَمَادِیَس سَازِش اَت و خَدَا مَکَر اَت کِه اِشَانِی وَاک و سَسَت بَدَاوِیَت تَا نَکِه اِشَانِی زِیَا ت نَاشَرِیَس کَار بَکَنَت و سَکِیَس عَذَاب و کَر نَآر کَنَک و رَد اَبَرِیَاشَانِی هِج عَذَرِیَس یَا حِجَّت پِشَت مِکَیَت آتِیَانِی هَم خِیَال دَاشَت کِه مَآ حَفَرَت صَالِح و نَام و نِشَان و چِه دَنِیَا و کَار کَنَک اِیَس آتِیَانِی و اِیَس خَبر نَآ ت کِه قَدَرَت تَوَک و قَل و اِشَانِی هِنْدَال و بَرُک و بَند و بَسَت کَنَک اَنَت و هَمِیَاشَانِی جَنَدِیَس نَام و نِشَان چِه دَنِیَا و بِلَاس بُوَکَا نَت . حَفَرَت شَاه صَاحِب نَبِیَت کُت کِه اِشَانِی هَلَاکَت و تَمَام اَز بَاب سَر جَم بُوَکَنَت نَاشَرِیَس کَار وَاکِه چِه حَد و سَر مَکُوز نَت عَذَاب نَبِیَت و لَ هَمَانِه کَسَانِی کِشُور بُوَان و اَوَّل سَر و هَمَا نَشَرِش کُشَت . حَفَرَت صَالِح و فَرَا نِیَت کِه نُوں چِه سَر و رُوح و زِیَا ت مَهَلَت دِیَک نَبِیَت عَذَاب اَلَم و کِیَت . و ت مَان و تَا نَشَرِش

کُت کِه مَآ خِیَر چِه سَر و رُوح و پِدَا هَلَاک کَنَک بَیَس اِشِی و کَار و چِه سَر و رُوح و پِشَت تَمَام بَکَنِیَس چَنَآ چِه شَیْب و حَفَرَت صَالِح و لَوَک و سَر اَرَش کَنَک و آتِی و کُوشِیَس و چَکَان کَشِک و اِرَادِه اِش کُت اِیَس نَآ اِیَس مَرُوم قَتَل کَنَک و اِرَادِه و تَبَاهِی بُوَان و دِیَکَنَت باقی کَا فَرَا اِشَانِی رَندِیَکِیَر کَنُک یَا کَنَک کَار اَنَت حَق تَعَالِی و حَفَرَت صَالِح و حَفَا لَت کُت اَوَدَا و شَکَن اِیَرِه جَت اَخَر هَمَا تَیَس مَرُوم چِه عَذَاب و عَذَاب و هَلَاک بُوَتَنَت و کُوشِیَس و قِی قَوْم و رَا هَم هَلَاک و بَر اَوَکَنَت و لَ مَکَر مَرُوم شَام و سَفَر و بَر و هَدِیَک شَکَنَت تَوَرَاه و سَرَا مَان وَادِی قَرِی و تَمُود و مِیَکَنِیَس دُیَب اِش و دِیَکَنَت مَان و قِی لَک مِیَکَنِیَس حَاوِیَیَیَ و اِیَس بَر هَمِیَس طَرَف و اِشَارِه اَنَت و اِیَس یَعْنِی زَا نَوَکَر اَنَت و بَا یَد اَنَت کِه چَرِیَس هَلَاک کَنُکَنِیَس دَا سَتَا نَان عِبَرَت حَاصِل بَکَنَت و اِیَس حَفَرَت صَالِح و هَم رَا هَان کِه آتِیَانِی اِیْمَان یَا رَت و چِه کَفَر و عَصِیَان و سَلَامَت بُوَتَنَت مَآ آتِیَانِی و چِه عَذَاب و جَهَنَّم و رِیَس کَار کُت خَدَا قَدَرَت و سِیَل بَکَنِیَس مَؤْمِن و کَا فَرِیَور اَنَت یَکِیَس بَا زَار و نَندُک اَنَت مَکَر و هَدِیَس عَذَاب کِیَت تَوَا کَا فَرَان و بَچِیَن کَنَان و یَکِیَس مَوَت و دِیَا سَر کَنَت مَؤْمِن و دِیَس نَبِیَت و اِیَس یَعْنِی کَنَدَا ت کِه چُوشِیَس سِیَل و بَدِیَس کَار اَنَت و اِیَس یَعْنِی شَمَان اَنَت کِه چُوشِیَس بَی حَیَا تِی سَر و کَآ کَشِیَت ، زَنَدِیَس اَحَق و جَاهِل مَعْلُوم بَی اَت و اِیَس یَعْنِی و تَا رَا یَا ک و صَاف و مَرُوم لِیَکَهِت کُت اِیَس و لَیَس نَآ یَا کِیَس مَرُوم اَنَت تَوَک و آتِیَانِی چِه غَرَض دَارِنَت و اِیَس یَعْنِی اِیَا تَبَاه و بَر اَوَکَنَت اِشَانِی مَارِیَس کَرِیَس و اِیَس یَعْنِی حَفَرَت لُوط عَلِیْهِ السَّلَام و لَوَک بَا نَک کِه اَبَد مَعَا شَانِی مَدَد کَار اَت اِیَس کُوشِیَس اِیَدِیَر اَنَت هَلَاک بُوَت و اِیَس یَعْنِی چِه آسَمَان و سَنَکَانِی هَمُور و کُوشِیَس و شَیْر و تَخْت چَک کَنَک بُوَت . حَفَرَت شَاه صَاحِب اِیَس سَیَس قِصَہ بَانِی سَر اَتَبَرِه کَنَان نَبِیَت کُت کِه مَان حَفَرَت سَلِیْمَان و قِصَہ و فَرَا نِیَت کِه مَال شَکَر کَیَر کَارِی کِه آتِی مَقَابِلَه کُت نَکَن اَنَت ، هَمَا خَبر بُوَت مَان رِیَس و مَکَر و مَرُوم اَنَت مِیَا نَچِی و حَفَرَت صَالِح سَر اَنَت کُوشِیَس شُور بُوَتَنَت کِه شَیْخُون بَیْجَنَت اَللّٰه اَنَت نَجَات دَا ت و اِشَانِی هَلَاک کُت . مَکَر مَرُوم اَنَت هَم هَم لُوط اَت لَیْکَن آتِیَانِی دِیَس و هِج نَبِیَت هَمَا شَیْب و کِه وَا جَہَرَت فَرَا نِیَت جَنَکَر کَا فَرَان وَا جَہَرَت لَوَک دَوَرِه کَنَک کِه صَیْب و تَهَار و کِیَر کِبِیَت تَوَدَرِیَس اَوَر بُوَان و وَا جَہَرَت کُوشِیَس (کُوشِیَس و رَا خُون بَیَا دِیَک نَبِیَت)

۵۸۹

قَالَ الذین

الخل ۲۴

لَوْلِيْهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلَكَ اَهْلَهُ وَاِنَّا لَصَادِقُوْنَ ۝۵۸ وَاِنَّا لَمَكْرُوْنَ ۝۵۹

گوئی و آتِی و اِشَانِی کِه مَآ حَافَرَت بُوَکَنِیَس اَتِی و لَوَک و تَبَاهِی و قِی مَآ بَیْشَک رَاسَت کُوشِیَس و آتِیَانِی اَوَکَنَت یَکِیَس و مَکَر نَا مَکَر اَوَکَنَت و اِیَس لَیْشَعْرُوْنَ ۝۶۰ فَاَنْظُرْ کِیْفَ کَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ ۝۶۱

و مَادِیَم اَوَکَنَت یَکِیَس مَکَر و آتِیَانِی خَبر کِیَت و نُوں بَیْجَار کِه چَیْمَا بُوَت اِیَا نِی مَکَر و اِنْجَام اَنَا دَمَرْنَهُمْ و قَوْمَهُمْ اَجْمَعِیْنَ ۝۶۲ فَاِنَّا لَنَبْیُتُهُمْ خَاوِیَةً بِمَا

کِه تَبَاهِیَس کُشَت و آتِیَانِی قَوْم دِیَس ت و نُوں اِیَس لَوَکَنَت کِه کِبِیَت پِشَت کُت پِیَا نِی

ظَلَمُوْا اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰیَةً لِّقَوْمٍ یَّعْلَمُوْنَ ۝۶۳ وَاَنْجِیْنَا الَّذِیْنَ اٰتٰنَا ظَلَمٌ سَبِیْکَ مَان اِشِی و نَشَانِی اَنَت پِی هَمَا مَرُوم کِه زَا نَت و دِیَس کَارِیَس کُشَت کِه اِیْمَانِی اَرِیَکَنَت و کَا نُوَا یَتَّقُوْنَ ۝۶۴ وَاِنَّا لَوَطَّا اِذْ قَالَتْ لِقَوْمِهِ اَتَاْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ وَاَنْتُمْ

و پِیَر کَارِیَس کُشَت و لُوط و قِی کِه کُوشِیَس و قِی قَوْم کِه چِه شَمَا بَد کَارِیَس اَت حَالَا نَکِه شَمَا تَبَصَّرُوْنَ ۝۶۵ اَیْتُکُمْ لَتَاْتُوْنَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُوْنِ النِّسَاءِ ۝۶۶

کَنَدَا کِیَت و چِه شَمَا پِیَر و رِیَس مَرُوم اَنَت پِیَر و رِیَس رَانِی بَغِیَر چِه جَنِیَان

بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُوْنَ ۝۶۷ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ اِلَّا اَنْ قَالُوْا

بَلْکِیَس شَمَا جَاهِلِیَس مَرُوم اَت و پِدَا دَکَر جَوَاب نِیَسَت اَت اِیَس قَوْم و مَکَر چِه کُوشِیَس اَخْرَجُوْا اِلَ لُوطٍ مِّنْ قَرْیَتِكُمْ اِنَّهُمْ اِنَاسٌ یَّتَطَهَّرُوْنَ ۝۶۸ فَاَنْجِیْنَاهُ

دِیَر اَت لُوط و لَوَک و مَرُوم چِه و قِی شَیْر و کِه اِیَس بَیْجِیَس مَرُوم اَنَت کِه پَارِیَس اَت لُوط و پِدَا رِیَس کَارِیَس کُشَت وَاَهْلَهُ اِلَّا اَمْرَاتَهُ قَدْ رَزَّيْنَاهُمْنَ مِنَ الْغَدِیْنِ ۝۶۹ وَاَمْطَرْنَا

و اِیَس لَوَک و مَرُوم و مَکَر اِیَس جَن و مَقَرِیَس کُت اِیَا رَا چِه پِشَت کِیَت کِیَنَان و لَوَا رِیَس تِیَس عَلَیْهِمْ مَّطَرًا فَاَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِیْنَ ۝۷۰ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَ

پِیَا نِی سَر اِیَک کُوشِیَس و پِدَا چُوشِیَس بَدِیَس کُوشِیَس اَت اِیَس رِیَس کِیَنَانِی و لَوَک بَکُوشِیَس شَمَا صَفَت اَللّٰه و سَلَامٌ عَلٰی عِبَادِهِ الَّذِیْنَ اصْطَفٰی ۝۷۱ اَللّٰهُ خَیْرٌ اَمَّا یُشْرَکُوْنَ ۝۷۲

و سَلَامَتِی پِی اِیَس هَمَا بَدِیَانِی سَر کِه بَچِیَن کُشَت و لَوَک شَرِیَس اَللّٰه شَرِیَر اَتِیَا کِه اَشَرِیَک کُشَت

مَنْزِل

وَا جَ صَاف دَر کِبِیَت و شَت و آتِیَانِی و خَبر هَم نَبِیَت و لُوط و قِی قَوْم و لُوط اَت کِه پِیَر چِه شَیْر و دِیَر کِیَنِیَس مَکَر مَرُوم اَنَت هَم لُوط کُشَت اَللّٰه اِشَانِی و پِشَت دَاشَت کِه دَر کِبِیَک چُوش اَنَت چِه و قِی اَخْتِیَار و چِه شَیْر و دِیَر کِبِیَک و بَر و هَم دُول کَار بُوَت و لَوَک چِه قِصَہ بَانِی یَا رَک پِدَا دِیَم و چِه اَللّٰه خَیْرٌ اَمَّا یُشْرَکُوْنَ و تَوَحِیْد بَیَان و فَرَا نِیَت اِیَس لَظْفَان و بَطُور خَطِیْبَه تَعْلِیْم دَا ت کِه چِه بَیَان و شُور و کَنَک و پِشَت اَلَم و لَوَک لُوطِیَت حَفَرَت شَاه صَاحِب نَبِیَت کُت کِه اَللّٰه تَوَسِیَپ و بَیْجِیَر سَر اَسْلَام رَا ه دِیَان و دِیَم و کِیَر و سَر و سَوَک و جِی مَرُوم اَنَت رَمُوع و اَلتِیَن مَفْشَر کُوشَت کِه اَللّٰه تَعَالِی و نَزَا هَر ج کَمَالَات و اَحْسَانَا ت قِصَہ بَانِی رَد اِیَا ن بُوَتَنَت پِیَا نِی سَر اِیَیَیَر و حَکَم بُوَت کِه اَللّٰه حَمْد و نَآ بَکَنَت و شُکَر و مِیَنَت و بَکَرِیَت و آتِی مَقْبُولِیَس بَند کَانِی سَر کِه اَلتِیَن کَسَانِی نَام بَرُود اَللّٰه a

فل چہ اصل و درختانی رو دینگ لاشعے اختصار نہ انت چہ جاہیکہ آبرو ثمرہ بدینت و یعنی تمام دنیا زانت و دت اے مشرک ہم اقرار کنت کہ زمین و آسمان و پیداکنگ ہو
گوارینگ، درجکانی رو دینگ ابید چہ اللہ و دگہ کسی کار نہ انت چنانچہ ماں قرآن و دگہ جاہے آیانی اقرار و اعتراف مذکور انت کڑا داں ادا سر بٹوان و چیا چہ راہ و وقی سر
تاب دیت و ہدیکہ چہ اللہ و بغیر دگہ چوئیں ہستی نے نیست کہ خلق و تدبیر کت بکنت یا کجام چیزے مستقل اختیار بداریت تو ماں آئی الوہیت و معبودیت و آجوں شرک بہت
عبادت مزین ذلت و بڑگی و ظاہر کنت پیشکا اے ہماں و کنگ بہ بیت کہ آہ انتہائی درجہ و کامل و با اختیار بہ بیت کجام یک ناقص یا عاجزین مخلوق و را ماں معبودیت و خالق
ہمسر کنگ سک ظلم و ہٹ کنگ انت و ک یعنی انسان و جانورانی قیام جاہ انت گوں آرام و آئی سر ازند و گوازیمنت و چہ آئی حاصلاتان نفع زورنت و ک یعنی کوہ ایر کنت
تا کہ قرار بکیت و محبتیت و ک اے رد و تحقیق ماں سورہ فرقان و گوست آیت و ہوا گدی مخرج البحرین ہذا عذب فرات و ہذا ملح اجاج و جعل
بیتہما بذر زخا و حجرا حجورا و فائدہ چارگ بہ بیت و ک یعنی دگہ چوئیں اختیار دار و کیں ہستی کہ آئی اے کاران و کت بکنت و ہرے رد و آئی معبود جوڑ بوگ و

قابل بہ بیت و ہدیکہ چوئیں کس نیست انت تو معلوم بیت
اے مشرک محض چہ جہالت و نادانی شرک و مخلوق پرستی
بہلپس غار و تارا چکل دیان انت و ک یعنی اللہ
و ہدیکہ بواہیت و ہم مناسب بزانت تو بے وس و بے
قرار و فریاد و اشکان و سکتی و دور کنت چو شکہ دگہ چاہ
فرمانینگ فیکشف ما کدعون الیہ ان شاء
(الانعام رکوع ۴) چوئیں گوش ہماں و دعا راہم چہ
سببان یک سبب جوڑ کنگ کہ چریشی و مستب و ترش
خداوندی مشیت و روء شرطانی جمع آوری و رکاوٹانی
(بندانی) دوری و بعد بیت و علامہ طبی و غیرہ و کنگ
کہ مرے آیت و مشرکان و تنبیہ کنگ بو کنگ کہ سکیر
مصیبتاں و جلالانی و ہد و شام بے وس بوان و
ہماں و توار پر جنات و ایدر کہ معبودان و شمشو ات
گر افطرت و ضمیر اے شہادت و امن و ایمنی و ہد و
پر جایا دن کن ات و ک یعنی قوم و نسل و چست
کنت و آئی جاگہ و دوی و آباد کنت کہ آماں زمین و
مالکانہ و بادشاہانہ تصرف (سرچیری) کنت و ک یعنی
شرعی و سر و غور و فکرش بکرتیں تو دور چارگ و
حاجت نہ ہو کنت ہے و ک حاجت و دز گئیان و قوم
و راجانی مٹ بدل و گندان و سر کج اش و ارتکات کہ
ہما کس کہ بہ آئی دست و اشانی و اگ انت تہنا ہماں و
عبادت کنگ لوٹیت و ک یعنی ماں خشکی و دریاء و تہار کیان
استانی ذریعہ شمارا ہشونی کنت توری بلا واسطہ یا
بواسطہ قطب نما و غیرہ از بابانی و ک یعنی چہ باران
رحمت و پیش گوات و دیم دنت کہ آہور و آیک و
مستاک دنت و ک یعنی کجا قدرت دار و کیں و ہمند
و برحقین کار ساز و کجا عاجز و نذ و ریں مخلوق کہ آترا
خدا و شرک جوڑ کنت و ک ابتداء پیدا کنگ و
دست قبول دارنت کہ اللہ و کارنت چہ موت و بعد
پیدا کنگ ہم چہ ہماں و بزانت ات بعث بعد الموت و
منکران ہم اینکر زانشنگ کہ اگن بند خبر و دوبارہ
پیدا کنگ بہ بیت تو گڑا اے کار و ایوک و ہما
کنت کنت کہ آئی و اول سر و پیدا کنگ و ک یعنی
کے انت کہ آسمانی و زمینی از بابانی ذریعہ و ہر وقی
حکمت و روء شمارا دزی سر کنت و ک یعنی اگن
ایکر صافین نشانان و سرچکیں دیلانی اشنگ و

الفصل ۲۴

۵۹۰

امن خلق ۲۰

اَمِنْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ

شیرن کیا پیدا کنت آسمانان و زمین و دیمی دات پر شما چہ آسمان
ماء فَاَنْتَبٰہَ حَدَّ اَبْقِ ذَاتَ بَحْجَہَ مَا کَانَ لَكُمْ اَنْ تَنْتَبٰہَ اشْجَرُهَا
آپ پدار و دینتیں چہ آیلایا رونی داریں گئے طاقت نہت کہ برودینت آیانی درختان

عَالِهَ مَعَ اللّٰهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُوْنَ اَمِنْ جَعَلَ الْاَرْضَ

نوں دگر معبود ہستیں گوں اللہ و (دگر کس نیست) اے مردمان چہ راہ و روائت شیرن کیا کنت زمین

قَرَارًا وَّجَعَلَ خَلْفَهَا اَنْهَارًا وَّجَعَلَ لَهَا رَوَاسِیَ وَّجَعَلَ بَيْنَ

قرار چہ و وادی کنت ماں آئی تہا کور و کئی کنت یہ آئی و سر اکوہ و وایری کت ماں

الْبَحْرِیْنَ حَاجِزًا عَالِهَ مَعَ اللّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا یَعْلَمُوْنَ اَمِنْ

دو دریاء در میان و پرده و نوں دگر معبود ہستیں گوں اللہ و (دگر کس نیست) بل بیشتر آیانی کہ آتہ انت شیرن

یَجِیْبُ الْمُضْطَرَّ اِذَا دَعَاہُ وِیَكْشِفُ السُّوءَ وِیَجْعَلُ لَكُمْ خُلَفَاءَ

کے گوش داریت عاجز و فریاد و وقتیکہ آتہا رنوا کنت و دور کنت سختیا و کنت شمارا پیشگینانی جان شیرن

الْاَرْضِ عَالِهَ مَعَ اللّٰهِ قَلِیْلًا قَاتِلْکُمْ وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ

ماں زمین و و نوں دگر معبود ہستیں گوں اللہ و شما با کتل کم خیال کن ات و شیرن کے شمارا راہ سوچ دنت ماں

ظُلُمٰتٍ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ مَیْمًا وَاَنْزَلَ لَكُمْ

تہار یان خشکی و دریاء و کے دیم دنت گواتان خوشخبری دیو کیں آئی و رحمت و دیم و ک

عَالِهَ مَعَ اللّٰهِ تَعَالٰی اللّٰهُ عَمَّا یُشْرَکُّوْنَ اَمِنْ یُّدَوُّ الْخَلْقَ ثُمَّ

نوں دگر معبود ہستیں گوں اللہ و اللہ باز بلند انت چہ چیز یا کہ شرک کنت شری کے اولی برپیدا کنت مخلوق پدار

یُعِیْدُہُ وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ الْاَرْضَ عَالِهَ مَعَ اللّٰهِ

کے دوبارہ پیدا کنت آتہا رنوا و کے رزی دنت شمارا چہ آسمانان و زمین و و نوں دگر معبود ہستیں گوں اللہ و

قُلْ هَاتُوا بُرْہَانَکُمْ اِنْ کُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ قُلْ لَا یَعْلَمُ مَنْ فِی

تو بگوش کہ بیارت و قی ثبوت و اگر شمارا راست گوش ات و بگوش کہ نہ انت ہر سیکہ ماں

منزل ۲

یَدھن شما خدا تعالی و وحدانیت و شرک و خرابی و قبول دار نہت گڑا شما ہرج و میلہ بہ وقی باطلین دعوی و ثبوت و دارات آتہا بیاریت و پیش کن
ات ہمنوں شے دروغ راست ظاہر بیت مگر بہ اشانی گور و دلیل و برہان چہ کجائیت اشان ایوک کور کانی سر جان انت و و مٹ یذع
مَعَ اللّٰهِ اَلْحَرَّ لَا بُرْہَانَ لَّہٗ بِہٖ فَاِنَّمَا حِسَابُہٗ عِنْدَ رَبِّہٖ (مؤمنون رکوع ۲)

فل مرے آیت و پیش و گونگیں مضمون و سرجی و ایوکیں مضمون و تمہید انت چہ جز و شروع و بگرداں ادا حق تعالیٰ و کالمیں قدرت عمومی رحمت و سرجیں ربوبیت و بیان ات یعنی وہدیکہ آماں اے صفیان و احوال ان ایوکیں انت تو لازم کہ آماں الوہیت و معبودیت و ایوکیں بہ بیت ماں اے آیت و آئی الوہیت و رواجہ دگر حشہ و استدلال بوجہ کائنات یعنی معبود ہما ذات بیت کہ آگوں کالمیں قدرت و سرجیں و احاطہ کنوکیں علم و واہر بہ بیت و اے ہما صفت انت کہ ماں زمین و آسمان و کجام مخلوق و حاصل نہ انت گوں ہمارت العزت و خاص انت ہمشکا چہ اے اعتبار و ہم معبود بوجہ و حقدار تہنا ہما ذات بوت (تنبیہ) کل غائبین چیزانی علم بجز خدا و دگر کس و حاصل نہ انت نہ کجام یک غیبی چیزے و علم کجام شخصے و بالذات ابید چہ خدا فی عطاء بیت کنت و نہ غیب و کلیتاں (مفتاح) کہ آیان ذکر ماں سورۃ انعام و گونگیں اللہ پاک و کجام یک مخلوق و راد انکنت۔ البتہ ہمتیں چیزانی علم و وقی اختیار و عطا کنت کہ چرائی سو ب و جوش گونگیں بیت کنت کہ فلان کس و حق تعالیٰ و غیب و خبر دانگ یا غیب و احوال و چہ آثر معلوم دار کنگ بلے بچو شیں گپ و سو ب و قرآن و سنت و بہ کجام جاھے بہ چو شیں کس و

«عالم الغیب» یا «فلان یعلم الغیب» و اطلاق نہ کرنگ بلکیں حدیثانی نوک و اے رواجہ انکار کنگ بونگ چیا کہ سطر اہر و اے لفظ مردم و ماں و ہم و چکل دینت کہ علم غیب و اختصاص گوں باری تعالیٰ و ذات و نہ انت ہمشکا محققین عالم اجازت نہ دینت کہ اے ہمیں لفظ بہ یک بندھے و بابت و کنگ بہ بیت اگن چہ باعتبار لغت صحیح بہ بیت چو شک کہے بچو شیت کہ «ان الله لا یعلم الغیب» (اللہ و علم غیب نیست) بلے توری آئی مراد چو شیں بہ بیت کہ چہ اللہ تعالیٰ و اعتبار و ہج چیزے غیب نہ انت اے ہمیں لفظانی اظہار نار و او مزن بے ادبی انت یا کہے و چہ حق و چہ موت و فتنہ و چہ اولاد و رحمت و ہور (باران) مراد گمران چو شیں گونگیں «انی اکرہ الحق و احب الفتنۃ و اخر من الرخصۃ» (من حق و بدزاناں و فتنہ و دوست داران و چہ رحمت و دور تجان) سبک مکروہ و قبیح انت حالانکہ بہ بیت و اعتبار و قبیح نہ ات ہے دول و فلان یعلم الغیب و غیرہ لفظان و بفہم ات و سر پد بیے ات کہ چہ غیب علم و مے مراد ایوکیں ظنون و تخمینات مراد نہ انت و نہ آعلم کہ قرآن و دلیلان حاصل کنگ بہ بیت بلکیں ہما کہ پرائی دلیل و قرینہ موجود بیت ہما مراد بہ بیت ماں سورۃ اعراف و انعام و اے رواجہ چیزے نبشتہ کنگ بونگنت اودا چارگ بہ بیت و یعنی قیامت کدی بیت کہ چرائی و بعد مردگ دوبارہ زندگ کنگ بہ بیت اے خبر کس نہ انت چہ پیش و مبد و ذکر ات چہ ادا معاد و بیان شروع بوت و یعنی عقل و طو و تاچینان و زند و پند بوتنت آخرت و رازش نہ انت برے شک یارنت برے انکار کنت (موضع) و ہمتیں مفسران چو شیں تقریر کنگ کہ داں آخرت و ادراک و آیان علم و نتون ات کہ رسائی حاصل بکنت و علم نہ بونگ و سو ب و ایوکیں و اشان خالی الذہن بوتنت بلکیں اے بابت و اشان شک و ترد و نوک و کینت نہ تہنا شک و ترد و بلکیں چہ ہما دلیلان ہم چانش نہز آورنت کہ ماں آیان اگن اشان چیزے غور و فکر بچو شیں بلکیں اشانی شک چہ دل و در کینت ات و یعنی ساری و گوں مے مسترس مردمان ہے وعدہ کنگ

بوتنت ہرچ دانکے پشی مردمان در شان کنگت اے پیغمبر ہم ہمایانی نقل کنگانت و لیکن چنگر قرن و زمانگ گونگیں کہ ماں روح مردچی و نہ دیستگیں و نہ اشکگیں کہ کجام مردگے گوں خاک و اوار بونگ و پد دوبارہ زندگ بونگ و آثر اسرار سنگ و ہی یعنی چنگر مردمان و ماں دنیا و عبرت ناکیں سزار سنگت و پیغمبرانی گپ پورہ بوت۔ بہ ہمیشی و قیاس بکن ات کہ بعث بعد الموت و اخروی عذاب و رواجہ احوالے نبیان بیان کنگان ایکانت یقینا سرج بہ بیت اے کار جاہ و بچو شیں مفقین نہ انت کہ خدا بندے مداریت اخرا بند و تی رعیتان و ہیچو شکائی ویل نہ کنت ویدے ادا کل مجربان سرجیں سزار نہ رسیت نو جز ما دگر یک زندمانی بیت کہ اودا ہر کس و لی کنگیں کارانی مزد و گندیت اگن شے مکذیب ہے و دل ظاہر بوت تو گرا ماں دنیا و ہرچ بدیں انجامے مکذبان بوت شے انجام ہم جو ہمایانی پیما بیت و یعنی آیان سوچ و سرکنان و ویدکاری و انجام و بار و ہم تراب دیان و یک گور بہ بیت اگن اے مردم تہی سرو سوچ و نگرنت تو شاپریشی و سرائیات رچ و غم مکن ات و نہ چہ اشانی مکر و فریب و چہ اشانی حق و بر طلاف ساز شان سنگدل و دل قہر بے ات شما و تی فرض سراجام دات اللہ تعالیٰ گوں چو شیں

السموات والارض الغیب الا الله وما يشعرون ايان آسمانان و ماں زمین و انت پوشیدہیں کاران مگر اللہ و آیان و خبر نہ انت کہ کدی یبعثون بل ادرک علمہم فی الآخرۃ بل ہم فی شک زندگ کنگ بہ بیت بلکیں عاجز بوت کیت آیان فکر ماں آخرت و بار و بلکیں ماں شک و تہا بیت منہما بل ہم منہما عمون وقال الذین کفروا اذ انکثا ثرہا چہ آیان بلکیں آچہ آتیا کورنت و گوشت ہمایان کہ منکنت چہ وقتیکہ مٹاک بٹیں و ابائونا ابائنا لخرجون لقد وعدنا هذا نحن و ابائونا وے پت پیرکان ہم چہ ماچہ زمین و در کنگ بٹیں؟ اے خبر و وعدہ و یک بونگ مارا وے پت پیرکان من قبل ان هذا الا اساطیر الاولین قل سیروا فی چہ پیش و دگر خبر نیست اے پیشگینانی قصہ بیت و بس و تو بگوش کہ بگردت ماں الارض فانظروا کیف کان عاقبۃ المجرین ولا تحزن ملکک گرا بگند ات چہ ہمایان بونگ انجام گنہگارانی و غم مور علیہم ولا تکن فی ضیق مما یملکون ویقولون متى ہما آیان و تنگ دل مبو چہ آیان مکاریاں و گوشت کہ کدیگ بیت هذا الوعد ان کنتم صدقین قل عسی ان یکون ردف لکم بعض الذی تستعجلون وان ربک لذ و فضل یشتا رستگ چیزے چہ ہما عذاب و کشتا آتیا زوت لو توک ات و تی پروردگار باز مہربان انت علی الناس و لکن اکثرہم لا یشکرون وان ربک لیعلم بہ مردمانی سرا لیکن گیشتریں آیان شکر نہ گرت و تی پروردگار ضرور زانت ما تکن صدورہم و ما یعلمون و ما من غائبۃ فی السماء ہما چیزیکہ پوشیدہیں ماں آیان سینیان و ہما چیزیکہ ظاہر کنت و ہیچ چو شیں پوشیدہیں چیزے نیست ماں آسمان منزل ۵

..... ہٹ کنوئیں گناہ کاران و حساب داد کنت و پنہوش کہ ساری، نجران سزا دیگ بونگ اشان، ہم دنت وک یعنی آخر قیامت کدی کیت ہ بہ ہرچ عذابے و کہ
بیم تراب دیگ بیت آکری نازل بیت ہ وک یعنی پریشان بیے ات وعدہ الم و سرچم بیت و پنہو حساب بکن کہ وعدہ و چیز کے بہر نہ یک و تمام بیت (چنا پنہو زیات
نہ گوشتنت کہ ماں «ریدر» میدان و سزا و یک قسطے سر بوت باقی پشت کیت قیامت کبریٰ آئی ہم بہتیں آثار و علامتان ظاہر بوگ شروع بوتگنت۔
و یعنی حق تعالیٰ اگن چہ دلی مہربانی و عذاب و چیزے روح مہمتل بکنت تو ایشرا غنیمت انک بیت و آئی اسے مہربانی و شکریہ ادا کنان و ایمان
ونیکس کاران گلانیٹش بہوین اتنت لیکن اشان دستور و برخلاف ناشکری و گلانیٹش بنت و دپانے و عذاب و لوٹنت۔
ہمے صفحہ و فوائد: و یعنی شے ظاہریں و چیریں عملان، دلائی راز، نیت و ارادہ و ہم زمین و آسمان و سر بستگیں اسرار کل مان خدا و علم و حاضر و ماں
آئی و فتر و نبشتہ انت ہر یک خبر بہرمانی روء و تی و تی و بد و ظاہر بنت اشتاپ کنگ یا چہ دیر بوگ و ہج حاصل نہ بیت و ہر چیز کیہ ماں خدا نے پاک و علم و فیصلہ بونگ
زوت یا دیر و و ہد و ہر اظاہر بیت و ہر کس و آئی عمل

592

۲. امن خلق

وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۚ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَقْصُّ عَلَى

بَنَىٰ إِسْرَءِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٥٠﴾ وَإِنَّ لَهُدًى

بنی اسرائیل زیادہ ہماخبران کہ ماں آیان اختلاف کنندت و بے بیشک آہدایت انت

وَرَحْمَتِ اِنْتِ بِہِ اِيْمَانِ اِرَا نَ فَا بَے شَکِّ تَحِی رُبِّ مَآ اَیَّانِ فِی صَلا کُنْتَ چہ وَتِ حَکَمَہُ وَہِ اِنْتِ

العَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٤٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٤٩﴾

إِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تَسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿١٩﴾

ابت لومردگان، اشکانیئت نئنی و نژوکران، اشکانیئت کنی وی نوار و ویدیکه آپشت مان دینت

و نہ تو پیش داشت کت گنے کوران و دودیکہ آچہ راہ و سرسند بہ بنت و توہائی و اشکناہینے کہ آیقین واریت

بَايْتِنَا فَهُمْ قَسِيْمُونَ ﴿٨١﴾ وَاِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ مِمَّا خِزَانَتِهِمْ أَنْفَاقًا فَتَبَوَّءُوا مِنْ دُونِهَا قُلُوبًا غَرِيْبًا ۖ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٨٢﴾

دَآيَةً مِّنَ الْأَرْضِ يُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٤٧﴾

وَلَهُمْ فِيهَا مَنَازِلُ مُتَجَدِّدِينَ فِيهَا غَدَاةٌ لَّيَالٍ مُّتَتَابِعَاتٍ مُّكَذِّبَاتٍ لِلَّذِينَ لَا يَأْتِيهِمُ

وہ ہمارے وہ کہ ماچ کنیں چہ ہر یک آتے (ٹولی) ایک فوج و چہ ہمایان کہ دروغ بندش کتے نشانیہ

یوزعون ﴿۸۳﴾ حتیٰ اذا جاء و قال الذبتم بایتی و لم یحیطوا
آمان ٹولیان بہر لنگ بنت ، تا وہدیکہ حاضر بنت فرمائیت پر چاروغہ بندکت شامنی خزان ، وٹوسر کچھ نہ وار

يَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۚ وَكَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لِكَثِيرٍ مِّنَ النَّاسِ هُدًى مَّا كَانُوا فِي شَكٍّ مِّنْهُ ۚ وَكَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لِكَثِيرٍ مِّنَ النَّاسِ هُدًى مَّا كَانُوا فِي شَكٍّ مِّنْهُ ۚ وَكَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لِكَثِيرٍ مِّنَ النَّاسِ هُدًى مَّا كَانُوا فِي شَكٍّ مِّنْهُ ۚ

سے مہم ۱۰ یا جو سرائے کہ سماچ کر تکت و فدا یا ای چکا پسنت جبر پر چکر یا ان لکسی

منزلہ

نژیک انت و راستیں ایمانداران و چیریں منکرانی نشان ء دیان ء جُدا کنت (موضح) چہ روایتاں پدر بیت کہ واقعہ بلکل ماں آخری زمانگ ء طلوع الشمس من المغرب ء روح ء بیت، قیامت و ہجے چیز ء نام انت کہ عالم ء تمایں موجودیں نظام درہم بہرہم کنگ بہ بیت لہذا اے ڈولیں خوارق ء ردام دم تعجب مکنت کہ آ قیامت ء نژیکی علامتاں و چہ آئی ء سر بہوکیں نشانیاں پیما ظاہر کنگ بنت شاید چہ دابۃ الارض ء ذریعہ ء اے پیش دارگ مقصود بہ بیت کہ ہماگت کہ شہابہ پیغبران گوشگ ء قبول نہکت مروچی ہماگپ چہ یک جا نور ء زربانی ء قبول کنگ کبت مگر آ و ہد ء قبول کنگ نافع نہ انت چہ ریشی ء ایوک ء مکذبان جہا ہلی و احمقی مقصود انت قبول داری ء وقت پیش ء گوشت و شت (تنبیہ) دابۃ الارض ء بابت ء بازیں خشک و ترا قوال و روایت ماں تفسیر ء کتابان نبشہ انت مگر چہ معتبر روایتاں ایوک ء ہمنکر ثابت انت کہ حضرت شاہ صاحب ء نبشہ کرتگ و اللہ اعلم و ہر گناہ گارانی ٹوٹی و جماعت جُدا جُدا بیت (تنبیہ) عموماً مفسران ء ”فَصُوِّبُوا عُنُونُ“ ء معنی دور دارگ ء زُرنگ یعنی ہر یک امتی ء مکذبان ء بہ محشر نیگا برنت و آ ہمنکر زیات بنت کہ پشت روکان و دیار دک ء ہمتل کنت و دور دارنت چوشکہ ماں ”ابنودہ کثیر“ ء انتظام قائم دارگ کنگ بیت ۔۔۔۔۔

زوت یا دیرء و ہدء سراطہر بیت و ہر کس ء آئی عمل
و نیت و ارادہ ء روء شمرہ (برورد) المء رسیت۔
و یعنی ہنوں عملاً فیصلہ ء و ہر نہ آتکگ۔ البتہ قرآن
قول و عمل ء فیصلہ ء واسطہ آتکگ۔ آ و ہدء سماوی
علوم و مذہبی چیزانی چہ درستان مسترس عالم «بنی اسرائیل»
زانگ بوگتگنت مگر عقائد و احکام و قصص و روایتانی
بابت ء آیانی سکین اختلافات ء فیصلہ ء ظاہر کنوک
ہم قرآن انت۔ درحقیقت ء قرآن ہما کتاب انت کہ
آئی ء دنیا ء را خداوند قدوس ء گڈی پیغام سرکت و
ایمان یار و کان ء راہ پیش داشت تانکہ مردم ہمارو حج ء
تیاری ء بکننت و ہدیکہ ہر یک معاملہ ء گیش و گیار بیت۔
و یعنی قرآن و آتکگ بہر سو سوچ کنگ ء و آگاہ
کنگ ء باقی تمامیں معاملہانی حکیمانہ و حاکمانہ فیصلہ
خداے قادر و توانا و ت کنت و یعنی شاہج کسے ء
تکذیب یا اختلاف دارگ ء پرواہ ء ممکن ات خدا
سرا برو سہ کنان و تی کار ء بکن بہ ہر ج صاف و تجکیں
راہ ء سرا شمار و گ ء ات آئی ء ہج چوٹی مان نیست
انسان و ہر بہ تجکیں راہ ء سرا و گ ء انت و خدائے
واحد سرا برو سہ ہم بکنٹ گڑا ایر جاعم بکنٹ و یعنی
چو شکہ یک مرد گے ء دیم گور کنگ یا کجام کسے ء تو ار
پر جنگ خصوصاً ہما و ہدء کہ آئی ء پشت ماندا تگ
رو گائنت و تو ار بہر جنوک ء نیمگا چ و لگوش گور مکنٹ
بہ آیانی حق ء ہج سود مند نہ انت ہے احوال انت ہما دروغ
بند کنو کانی کہ آیانی دل مٹگنت و دل ء گوشانش کسے
بوگتگنت و اشکنگ ء ارادہ ہم نہ انت کہ بہ آیانی حق ء
ہج نصیحت نفع دیوک نہ انت۔ یک شو میں کورے ء
دان کہ آوتی چمان ء شرمکنٹ شما چو نکائی آت راہ ء
سوچ دات کن ات یا آت را چیزے پیش داشت کن ات
اشانی دل کور انت و نہ ہم لوٹنت کہ چہ کوری ء آزاد
بیٹیں گڑا چر تخی رشتونی ء آبجارت تو چو نکائی بچارت۔
و یعنی نصیحت کنگ بہ ہمایانی حق ء نفع دیوک انت
کہ چہ اشکنگ ء آت قبول بکنٹ و اثر قبول کنگ
ہمیش انت کہ خدا ء گفتارانی سرا یقین داران ء فرمان
بردار بہ بنت و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت «چہ
قیامت ء پیش مکہ ء کوہ صفا ترکیت چرائی ء یک
جانورے در کیت کہ آگوں مردمان خبر کنت کہ نوں قیامت

... یعنی سرجی، فہنگ و چپ و راست، نظر دور و یک، جہد ہم نہکت پیسہ دروغ بند کنگ شروع کرت یا بگوش ات گپ چوش نہ ات کڑا شاپے گرت گت یعنی ابید چریشی، شے کار دگر گچی ات۔ ممکن ات مطلب چوش نہ بیت کہ بے ترانگ و بے فکر، شاپیغیر ان دروغ بند گرت گت یا بگوش ات اشی، ابید دگر ہم گناہ پرو تا کنگ ات۔

ھے صفحہ فوائد و یعنی آیانی رد کاریانی یقینی ثبوت در زکیت و خدا، بخت تمام ثبوت۔ نوں دیم ترے آچے گوشت کنت، باقی ماں چنت آیتان آیانی عذر پیش کنگ، بابت، ہر جیکہ مذکور انت شاید چریشی، پیش بہ بیت و یعنی چوین صاف و سرچیں نشان اللہ تعالیٰ، ماں دنیا، پیش داشت پریشی، سرائے غور فکر ہم اشان نہکت یک شب و روج، ہمک روج ادل بدل، دروغ و فکر شہکتیں تو اللہ، توحید، پیغیرانی ضرورت و بعث بعد الموت ہر یک چیز، راہ شری سرید بوت گنت آخر ہما کجام ہستی انت کہ آچو شیں مضبوط و محکمیں انتظام، برابر روج، پد شپ و شپ، پد روج در کنت و آئی، پہ منے ظاہری گندگ، شپ، تہاری، بعد روج و روشنائی ہوڑ گت آیا آئی، پہ منے باطنی بصیرت (گندگ)، اوہام و اہواء، تہار و کیاں معرفت و ہدایت، روشنی دیم مداتیں۔ پدا شپ چہ چیزایت؟ و اب و ہدایت

الفضل ٢٤

امن خلق ۲۰

منزلہ

تعالیٰ چہ بندگانی ذرہ ذرہ عمل و معلوم دار انت تو ہر یکے و راست راست و آئی گتکس علفانی جزا و سزا دیگ بیت نہ گوں اشان ظلم بیت و نہ اشانی حق جنگ بیت۔ دیم تر و ہمے گپ و چیز زیات تفصیل انت و یعنی یک نیکی و بدلہ کم از کم بہ ذلہ نیکیانی حساب و دیگ بیت کہ اشان کردی ہم ہلاس نہ بنت و یعنی چہ مزنیں پریشانی و، کما قال تعالیٰ، لَا يَخْزِيهِمُ الْفَرْعُ الْكَبِيرُ (انبیاء دکو ع ۷) اگن کم درجہ و پریشانی بیت تو اسے آیت و برخلاف نہ انت و یعنی چہ اللہ تعالیٰ و جانب و حج ہمیں ناحق نہ بیت ہر چہ کن ات شمار پیش آئی انت خود کردہ راجہ علاج و لا چہ شہر و مراد مکہ معظمہ انت کہ آنرا اللہ تعالیٰ و معظم و محترم جوڑ گت ہمے تخصیص و شرف و ردارت و اضافت بہ آئی طرف و کنگ بوٹنگ و چوٹائی و آہمک چیز و رب و مالک انت و یعنی من گوں ہماکساں نند و نیاد بجنان کہ آحق تعالیٰ و کامل فرمانبرداری کنوک و ہر بابت و و تارا بہ آئی سپارت کنوک انت و یعنی بذات و ت اللہ و بندگی و فرمان برداری کنوک بیان واید گران و قرآن اشکنا ئینان و اللہ و راہ و پیش دار و ک بیان ۔

فل یعنی من نصیحت کنان، چہ وقتی کار، سبکدوش بوتان شمس پر نہ پڑتو تار اتاوان بار کن ات فل یعنی اللہ ہزار ہزار شکر و منت کہ آئی، منارا ہادی و مہدی جو رکھت در حقیقت و تعریف و توصیف و لائق ہمانی ذات انت، ہر کس کو خوبی یا کمال حاصل ہو تو چہ ہمانی ذات و حاصل ہو تو فل یعنی دیم تر، حق تعالیٰ شے تو کہ آیا چہ شہاد و روق قدرت و ہمانو نگ و منی صداقت و ہنجی نشان ظاہر کنت کہ چہ آئیائی گندگ، شہادت زان ات کہ بے شک اے اللہ ہمانت کہ آئیائی خبر پیغمبر و داہکت باقی آوہد زانگ شمار نفع بدنت یا مدنت اے جدائیں گپ ایت قیامت و علامات وغیرہ درست ماں اشیء شامل انت فل یعنی ہر چہ عمل و معاملتے شہادت ات کل بہ آئی نظر دیا انت ہمانی مطابق و آخر کار بدلہ رسیت اگن سزا وغیرہ، چیزے تاخیر بہ بیت تو چوش مزان ات کہ اللہ تعالیٰ چہ منے کار پدان معلوم دار نہ انت۔ تم سورۃ النمل و اللہ الحمد والمہدی یعنی مسلمانیں مردم و فی احوال و قیاس بکنت بنظالمیں مردمانی مقابلہ (موضح) ہنجوش چہ حضرت موسیٰ علیہ السلام و ذریعہ اللہ تعالیٰ و بنی اسرائیل و کمزوری و باوجود فروغیانی طاقت و مقابلہ و سودمند و کامیاب گت، ہنجیم مسلمان کہ اشان اے وقت و ماں مکہ و بہ حساب و کم و پداضعیف و ناتوان نظر و کایت و فی باز یوں زبردستیں دشمنانی مقابلہ و کامیاب و سوب مند بہنت۔

فل یعنی ماں مصر و قبلی ہم آباد انت کہ اشان چہ فرعون و قوم و انت و سبطی ہم کہ ہمیشہ اے "بنی اسرائیل" ہم گوشتگتیش لیکن فرعون و چہ وقتی ظلم و زور اکی و رہندان نہ ہشتگت کہ بنی اسرائیل بودناک و زور مند بہوتیں انت بہ جوش بگوش کہ قبلی و ابہ و سردار انت و پیغمبرانی اولاد بنی اسرائیل و راوی غلام جوڑ کر گت چہ ریشاں سلیں کار بیگار ش گبتگت و بیج ڈول اشان و چوش موہ اش نداگت کہ اشان سر بکشتت یا زور و قوت حاصل گت بکنت و گوشتگت کہ فرعون و ابے دیستگت کہ آئی تعبیر زور گران چوش گت کہ چہ یک اسرائیلی و دست و تنی ہاوشاہت و تاوان رسیت۔ ہمشکا پیش بندی و رد اے احمقانہ و ظالمانہ تدبیری گت کہ بنی اسرائیل مدام کمزور و ناتوان بمانت آیان و چوشیں ہملتے مہبت کہ آ حکومت و مقابلہ و بکنت و دیمتر آئیائی ہر چہ مردین اولادے پیدا بہ بیت آیان و ذبح کنگ بہ بیت کہ چہ رہندہ آ یوکیں مصیبت و تاوت گارگسار بہت، البت چہ جنیں چکان چو کہ بیج ترس نیست آیان زندگی بہ بیت تا کہ مزین ہوان و چہ آیان ٹینگانی ڈول و کارگر بہ بیت، و ابن کثیر نشہ کنت کہ بنی اسرائیل و دت ماں و تا حضرت ابراہیم خلیل و یک پیشین گوئی و تذکرہ اش کہ گت کہ ماں آئی و چوش خبر دیگ بوتگت کہ یک اسرائیلی ورنائے و دست و مصر و سلطنت تباہ و برباد بہت کم و تالان ہوان و اے تذکرہ ماں فرعون و گوش و کیت آ احمق و قدرت و قضا و قدر و دارگ و خاطر و ظلم و ستم اے رہندہ اختیار گت و یعنی آئی کار ات ماں زمین و فسخ و فساد تالان کنگ ہمشکا چوشیں ناروائیں کار و کنگ و چہ آتزا کئے و داشت نہ گت بس ہر جی آئی دل و گوشگت ات بہ وقت غور و ناکی و رد ابغیر چہ غور و فکر و آکار و راکتی۔

۵۹۳

۲۰ من خلق

۵۹۳

القصص ۲۸

إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿۱۶﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سِيرِكُمْ أَيْتِهِ

من و ہمیشہ ان ترسیونک و گوشتگتیش تو صیف کل بہ اللہ انت و زوت پیشداریت شمارا و فی

فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿۱۷﴾

نشانیاں و گتاشما آیان و جاہ کارت و شے رب غافل نہ انت چہ ہما کاران کہ شہادت کنت ات و

سُورَةُ الْقَصَصِ مَكِّيَّةٌ وَمِنْ أَوَّلِهَا وَمَا يُؤْمِنُ إِلَّا قَوْمُكَ يَوْمَئِذٍ

سورہ قصص ماں مکہ نازل ہوت و آئی و ہشتاد و ہشت آیات انت و نہ رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کتاں گون اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان باز رحم کنوک انت

طَسَمَ ﴿۱﴾ تِلْكَ آيَةُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿۲﴾ نَتْلُو عَلَيْكَ مِنْ نَبَأِ مُوسَى

اے آیات انت ظاہرین کتاب و ما شکتائیں تراراکتیں احوال موسیٰ

وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿۳﴾ إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ

و فرعون و راست راست بہ ہما قوم و کفین دارو انت و بے شک فرعون برز و گانت ماں ملک و

وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضِعُّ طَائِفَةً مِنْهُمْ يَدْخُلُ فِي الْبَنَاءِ هُمْ

و کتگتی او و مردمان و ٹولی ٹولی کمزور کتگتی چہ آیان یک ٹولی و کتگتی آئیائی چکان و

وَيَسْتَحْيِ نِسَاءَهُمْ إِنَّكَ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿۴﴾ وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ

و زندگی ہشت گتگتی آئیائی جنینان و بے شک آہستہ چہ فساد کنوکاں و و ما ٹولیں کہ احسان بکنیں

عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ آيَةً وَنَجْعَلَهُم

کمزوریں مردمانے سرا ماں ملک و بکنیں آیان و امام (سردار) و بکنیں آیان و

الْوَارِثِينَ ﴿۵﴾ وَنُمَكِّنْ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِي فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ

وارث و محکم بداریں آیان و ماں ملک و و پیش بداریں فرعون و ہامان و و

وَجَنُودَهُمْ مِمَّنْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿۶﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ

و آوہدینانی لشکران و چہ آیان و خطرات و و ما حکم دیم دات بہ موسیٰ و مات و

منزل ۵

بکنیں و دینی سروکی و ہمراہی و اشانی دنیاوی حکومت و ہم بہ اے مظلوم و بزرگس قوم و بدتیں و ہامان فرعون و وزیر و نام ات کہ بہ ناحقیں ظلم و زوران گون آئی شریک و ہمنا ات و یعنی چہ خطره و رد کہ آئی و بنی اسرائیل و ہزاران چکان و ذبح کرگت مالوٹ ات کہ ہما خطره بہ آئیائی دیا بہت فرعون و وتی زور و سرجمی و خرچ گت و مزین گوشتگت کتی کہ ہر چہ ہم مانگ آبنی اسرائیل و چہ جگت و ایمن بہ بیت کہ بہ آئی دست و فرعون و تباہی مقدر ات لیکن خداوندی تقدیر چو نکائی شکلیت خداوند قدر و ہما چگت و را ماں ہمانی کت و بہ ہمانی بنادانی سرا ہمانی قلات و ماڑی و توک و چہ چو پادشاہی و اب و رو دینت و پیش داشت کہ خدا ہر چہ انتظاے کنگ لوٹیت و طاعت و آئی دارگ و مجال نیست۔

منزل ۵

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

..... موسیٰ ابید چہ وقی مات و دگہ کس پر شیر و نہ وارت سکت حیران ہوئیں کہ نوں شیر میچینوک چہ کجا بیارنت کہ چکت ہماں شیر و وہ پ بجننت موسیٰ و اید کہ جنینانی شیر نہ منگات فرعون و مردم ہے گروچیل و شوہار و انت کہ موسیٰ و گہار و گوشت کہ من شمار یک خاندانے نام و نشان و سوچ و دیان کہ امت انت اشان چکت و رو دینت و دان حدیکہ اے مردمانی ذیل و دول و اندازہ انت اشان چکت و گون مزین خیال داری و دوز و اسی رو دینت چیا کہ اے خاندان و مردم خانوادہ انت و پرا اشان و چہ بادشاہ و نیگ و ہم مزین انعام و داد وے و دلمانگ بنت گڑہ اماں تربیت و چون سستی کنت و آخر چہ ہم جنک و مشورہ و حضرت موسیٰ و مات طلب کنگ بوقت بس مات و نیگ و قی سینک و سرا ایرکت کہ آئی و شیر و رگ شروع گت فرعون و مردم پرے خبر و سکت و شس بوقت انت کہ چکت آخر کار یک جنین آدے و شیر و چمگ و لکت اے ردا شاد کامی کنگ بوقت و مزین داد و بخشے دیک بوقت شیر میچینوکس وائی و عذرت کہ من ادا داشت کت کنان من اے چکت و وقی لوگ و بران و رو دینان چنانچہ موسیٰ علیہ السلام گون امن و ایمن و پدا وقی مہربانی مات و آغوش بوقت و چہ فرعون و جانب و پے آئی مات و ہرچ روزینے مقرر بوقت آفت رس رات۔

ہے صفحہ فوائد و یعنی ماں "انارادوہ الیک و جاعلوہ من المرسلین" و ہرچ دو وعدہ کنگ بوقت کنت چرایان یکے چم و ت دیستی کہ چونکائی یک عجیب رنگے و آوعدہ سرچم بوقت و دومی و پے ہمیشی و سرا قیاس کنگ و موہ رستی کہ بے شک آہم ہر وقی و ہدہ و سرا پورہ بیت و یعنی اللہ و وعدہ ہر وقی و ہدہ و سرا سرچم بیت البت ماں میا بجی و مزین گروچیل بدرا بیت کنت کہ چریشی باز کسان یقین سست تربیت (موتج) و کل یعنی موسیٰ علیہ السلام و ہدیکہ وقی ترندی ورنائی و سر بوقت تو ما آرا حکمت و باری خبر پیش داشتنت و خاصین علم و فہم عطاء گت چیا کہ چہ خوردی و آئیکیں ہیل و عاداتانی خدا بند ات چوشین تابلیں چکت و ماہے دول و داد و بخشش دیں و یعنی حضرت موسیٰ ورنائیوان یک روچہ ماں شہر و شت کہ آوہدہ شہر و مردم غافل و ویتنگ انت شاید شب و ہدات یا نیم روچ و حضرت موسیٰ علیہ السلام و ہرے ورنائیوان چہ فرعون و راج و قوم و بسوہب آئیانی ظلم و زورانی چرایان شزاری ات البت بنی اسرائیل و گون ہماں و نند و نیا و گت۔ آئی مات و لوگ ہم چہ شہر و دورات حضرت موسیٰ برے ماں وقی مات و لوگ و رنگ ات و کدی فرعون و محلات و۔ فرعون قوم (قبلی) آئی و من ات کہ آچہ غیر قوم و ات چو بیت کہ باندایشان و زور و قوت حاصل بہ بیت۔ یک روچ حضرت موسیٰ و دیست کہ دو کس و ت ماں و تاجنگ انت چرایان یکے اسرائیلی ات و دومی قبلی، اسرائیلی و موسیٰ کہ دیست فریادی گت کہ منا چرے قبلی و ظلم و آزاد بکن۔ گوشت کہ قبلی چہ فرعون و نان پچوکان است۔ موسیٰ چہ پیش و قبلیانی ظلم و زور وائی و معلوم وارت اساعت و بہ وقی جان آئی زیادتی و گندان و آئی نہرگ و جاہ جت ممکن انت کہ سر پد کنگ و ہدہ و قبلی و موسیٰ علیہ السلام بدیں لفظ گوشتنگ و بخوشکہ ماں تفسیر ان بنشتہ انت الغرض موسیٰ علیہ السلام بہ آئی تادیب و گوشمالی و یک مشتے آرا جتی ماشاء اللہ مزین طاقت دار و کیں ورناتے ات گون یکیں مشت و آہمو و اسر و بوقت موسیٰ علیہ السلام و وقی جندہ اے اندازہ نہ ات کہ گون یکیں مشت و اے مرد و کار چو تمام بیت پشومان بوقت کہ ناحق و پچہ آئی دست و خون بوقت،

وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۱۳﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْحُسَيْنِينَ ﴿۱۴﴾ وَرَدُّهُمُ إِلَىٰ مَا أَتَرَأَحْمَكْتُ وَفَهِمُ وَهُمُ الَّذِي لَا مَعْصِيَةَ لَهُمْ نِيكُو كَارَانِ وَفَهِمُ دَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ أَدَاخِلَ بَوْتَ مَا نَشْهُرُ وَنَجْشِ وَهْدِے کہ بے خبر انت اود و مردم و گدا و لیت ماں آئی و دومد یَقْتَتِلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَغَاثُ الَّذِي جَنَگَ کنان و، اے یک چہ آئی تک و ات و اے دومی چہ آئی ورنان و گدا و ادت لوٹ چرائی ہما کس و مِّنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ کہ چہ آئی تک و ات ہماں سدا کہ چہ آئی ورنان و ات گدا و مشتے جت آرا موسیٰ و آئی کاری تمام کت قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ ﴿۱۵﴾ گوشت موسیٰ و اے شیطانی کارے، بے شک آدو من انت گراہ کنوک نظا ہرے۔ آئی و گوشت رَبِّ اِنِّیْ ظَلَمْتُ نَفْسِیْ فَاغْفِرْ لِیْ فَاغْفَرَ لَهُ اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِیْمُ ﴿۱۶﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا اَنْعَمْتَ عَلَیْ فَلَئِنْ اَکُوْنَ ظَهِیْرًا لِّلْمُجْرِمِیْنَ ﴿۱۷﴾ فَاصْبِرْ فِی الْبَدِیْنَةِ خَافِیًا تَرْقُبُ فَاِذَا الَّذِیْ بِرَکَاہَ گاران و پدا صاحب پدا تک ماں شہر و نرسان و راہ چاران و گدا و ناگہانی ہما کس کہ اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ یَسْتَصْرِخُهُ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَغَوِیٌّ آئی دت ای لوٹت زی گون آئی و پدا فریادی کت چہ آئی و گوشت موسیٰ و بے شک توے بے راہ مُّبِیْنٌ ﴿۱۸﴾ فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ یَبْطِشَ بِالَّذِیْ هُوَ عَدُوٌّ لِّهَآلَا سر ظا ہرے و گدا و ہدیکہ ارادہ کتی کہ دست بجننت ہما کس و کہ ورنان ات آدو مینانی،

بے شک قبلی کا فرحربانی ات ظالم ات و موسیٰ علیہ السلام بہ نیت محض ادب دیک ات کشک نہ ات مگر ظاہر انت اے ساعت بہاد و جنگ و ہم نہ ات موسیٰ علیہ السلام و قبلی راج و قوم و ہم و تراپ ہم نہ داتنگ ات بلکیں ماں مہر و واجہ موسیٰ و نند و نیا و چہ شروع و ہمے ہمے ات کہ مخلوق چہ آئی ذات و امین و دل جم انت کہ اے واجہ مفت و کس تاوان و نقھان دیو کے نہ انت پدا ممکن انت ماں غیظ و غضب و جوش و ساعت و معاملہ و تحقیق سر سری بوقت و مشت جنگ و ہدہ و پورہ اندازہ نہ بوقت کہ چنکر ضرب پے تادیب و لبس بیت کنت آنگو چرے بلا ارادہ قتل و ترس ات کہ فروری اشتعال پیدا بوان و دگر اڈو و جلالانی و اسطر راہے پیچ بہیت پمشکا واجہ موسیٰ علیہ السلام پشومان بوقت و زانہی کہ مریشی و داں یک درجہ شیطانی و دخل انت نبیانی فطرت ہمنکر پاک و صافی و آئیانی قابلیت ہمنکر اعلیٰ بیت کہ چہ نبوت و سرا و وقی ذرہ ذرہ عمل و حساب داد و کنت و پرا دناہیں روی یا اجتہادی خطا و راہم چہ حق تعالیٰ و گریوان و معافی لوٹت چنانچہ موسیٰ علیہ السلام و پچہ اللہ تعالیٰ و وقی کوتاہی یا بی اعتراف کنان معافی طلب کت کہ ادیک بوقت و غالب گمان ہمیش انت کہ اے معافی و علم آرا بندریم الہام و غیرہ بوقت آخر پیغبرانی ذات چہ نبوت و پیش چو ولی و بنت و یعنی تہی ذات

.....چونکہ جب وہ فی فضل و کرم و منار عزت، راحت، قوت عطا کنگ مٹی کوتا ہیان و درگزر گت آئی شکرانہ ہمیشہ انت کہ من دیم تر، ہجر مجرمانی مددگار نہ بیان۔ شاید اسے فریادی (اسرائیلی) چیزے تقصیر بلکیں معلوم ہوگے، چہ مجرم و مراد ہمارے بیت۔ یا چہ مجرم و کافر و ظالم مراد بہ بنت۔ یعنی تھی د انگلیں قوت و طاقت و دیم تر کدی ہم آبیانی حمایت و اعانت و خرچ نہ کنان۔ یا چہ مجرم و شیاطین مراد بہ بنت یعنی بہ شیطانی کارانی روا آیان مدد نہ کنان آیان و سوسرماں دل و چکل دیان و چہ منا ہنجیں کار۔ بلکہ اینت کہ رندار منار ایشو مانی حاصل بہ بیت۔ یا اسرائیلی و مجرم پیشکا گوشت کہ آجرم و سوب جوڑ بوت و اللہ تعالیٰ اعلم و یعنی راہ چار ات کہ مقتول و وارثان و فرعون و گور و فی فریاد بزرگ بچاریں باریں جرم بہ کئی سرانامت بہ بیت و اشان گومن چونیں سلوک روا دارنت و یعنی ہمار اسرائیلی مروچی گوں دگہ کسے و جنگ گلا نیش ات۔ و یعنی ہر روح گوں ظالمان سرو چیرے و منار اگوں مردماں جنگ دیتے۔

ہے صفحہ و فوائد و دستی چست کرتنت بد اظالم و مظلوم و فریاد گت زانتی کہ چہ زبان و مٹی سرانہ ہر گینگ دستان و ہم کار بندیت آئی نہ کیوں خون و احوال و

چیر و یگانت کہ کئے کر تک مروچی چہ آئی زبان و مشہور
بوت (موضع) و یعنی گوں زور نہ بر دستنی و قتل کنگ
زائے جوش گت نہ کئے کہ دو تیں ٹولیان سرو سوج کنان و
صلح کنائین و یعنی لشک (خون) و احوال فرعون و سر
بوت، اور امشورہ بوت کہ غیر قوم و مردے و جوش
جرأت گت کہ شاہی قوم و مردمان و سرکاری نوکران و
قتل بکنت، سپاہی تاجینگ بوتنت کہ موسیٰ و بکنت
و بیارنت۔ اگن دستش بکنتیں بلکیں گتلتش ہما چھی و
توک و چہ یک نیکیں مردے و دل و اللہ تعالیٰ و حضرت
موسیٰ و دوزوہی و جذبہ پیدائت آئی و اشتاپ اشتاپ
و تارا موسیٰ و گور و رسیدت و حضرت موسیٰ و اتمام قہقہ و
حالی دات و آرا سرو سوجی گت کہ چہ شہر و زوت
در بکیت و بروت۔ حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کہ
اے اشکنا تینت مے و اہیں پیغمبر کہ مردم آئی و ساہ و
رند اکنت و آہم چہ وطن و در بکیت، چنانچہ در ستیں
کافر یکجا بو گتنت کہ اے در اہیں ہو رہ بہ بنت و واجہ
سرا حملہ بکنت و بکشتت۔ چنانچہ ہما شپ و واجہ و
ہجرت گت و چہ مکہ و در بکیت و مدینہ و شت۔
و حضرت موسیٰ چہ مصر و در بکیت راہ رہبندی زانت
چہ اللہ و زبندی گت کہ منار اچکیں راہ و سر اہدایت
بکن آئی و بہ "مدین" و چکیں راہ و سر اہدائی گت
کہ اودا سر کنان و آرا گوں امن و ایمنی و عیال دار
جوڑ کنگی ات۔ ایوک اے نہ بلکیں داں باز دور دور و
آرا بہ چکیں راہ و راہ و سر اہدائی کنگی ات۔
و "مدین" چہ مصر و ہشت و دہ روج و راہ رانت
اودا سر بوت بہ شد و تن و جاو و۔ دیستی کہ مردمان
و فی دوتان و چہ جات و آپ و اربین گانت
و آدویناں و فی پسان و زوران و گوں شرم و
حیا و یک گور و اوشتا نگ اتنت اینکہ قوتش نیست
ات کہ بچی و دور کنان و فی پسان و آپش بدایتیں۔
بیت کنت کہ اید گرا فی سر آتگیں آپ و فی پسان
و اربین گتنت و یعنی مے پت و رنا و زور مند
بہ بوتیں تو مارا ایک نہ کتنت آئی و بوت گوں اے
مخلوق و فی حساب داد کہ گت و پیغمبران
فطری جذبہ و ملکوتی صفت ہنجوش انت۔ رند و
ہند و گوں شد و تن ات مگر غرت فی بوت کہ مٹی

القصص

۵۹۷

۲۰ من خلق

قَالَ يٰمُوسٰى اَتُرِيْدُ اَنْ تَقْتُلْنِيْ كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْاَمْسِ ۚ اِنْ
گوشتی آے موی! آیا تو لوٹے کہ منار ایشہ ہنجوش کہ تو گت یک جانے زی و تھی
تُرِيْدُ اِلَّا اَنْ تَكُوْنَ جَبَّارًا فِى الْاَرْضِ وَمَا تُرِيْدُ اَنْ تَكُوْنَ مِنْ
دل کش ہیشنت کہ تو زور اکی بکنے ماں ملک و وڈ لوٹے تو کہ بہ تو چہ
الْمُصْلِحِيْنَ ۙ وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ اَقْصَا الْمَدِيْنَةِ يَسْعٰى قَالَ يٰمُوسٰى
صلح کنوکان و۔ و آتک یک مردے چہ یک کسے و شہر و میدان کنان و گوشتی آے موی
اِنَّ الْمَلٰٓئِكَةَ يٰتُرُوْنَ بِكَ لِيَقْتُلُوْكَ فَاُخْرِجْ رَاۤى لَكَ مِنَ
در بار و مردم شور و تران انت تھی بابت و تاکہ ترار بکشتت گدا و را
النَّاصِيْنَ ۙ فَخَرَجَ مِنْهَا خَافًا يَتَرَقَّبُ ۚ قَالَ رَبِّ نَجِّنِيْ مِنَ الْقَوْمِ
خیر لوٹوکان و۔ پدا و آتک چہ اودا گوں نرس و لرز و راہ و چاران و گوشت (موی) آے مٹی رب رستگار کن
الظٰلِمِيْنَ ۙ وَلَمَّا تُوِّجِّهْ تَلَقَّاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسٰى رَبِّىْ اَنْ يَّهْدِيْنِىْ
منا چہ قوم و نا انصافیں۔ و ویدیکہ دیچی کت بہ مدین و لشک طرف و گوشتی ایت انت کہ مٹی رب ببارت منارا
سَوَاءَ السَّبِيْلِ ۙ وَلَمَّا وُرِدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ اُمَّةً مِّنَ النَّاسِ
بہ چکیں کشک و سراف۔ و ویدیکہ سر بوت مدین و آپ و دیستی اودا یک جماعت چہ مردمان
يَسْقُوْنَ ۙ وَوَجَدَ مِنْ دُوْنِهِمْ اَمْرًا تَيْنَ تَذُوْدُنْ قَالَ مَا خُطْبُكُمْ
آپ دیان و۔ و دیستی چہ آیان دو جنین آدمان و کوئی پسانش نز او گتنت، گوشتی شے حال چھی انت
قَالْنَا لَا تَسْقِ حَتّٰى يَصْدُرَ الرَّعَاۤى سَكَنًا ۚ وَابُوْنَ شَيْمٍ كَبِيْرٌ ۙ فَسَقٰى
آیان گوشت کہ ماں آپ نہ وارنیں و انکہ یک کہ مینت شپانگ، و مے پت بہ مردانت مز و مر و گدا آتیا آپ
لَهَا ثُمَّ تَوَلٰۤى اِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ اِنِّىْ لَمَّا اَنْزَلْتَ اِلَىٰ مِنْ
و اینت آبیانی جوادان و، رند اگت بوت ساہ و جنگ و گوشتی آے رب تو ہر چیز یکدیم بدے بہ پت جو انیں
خَيْرٍ فَقِيْرٌ ۙ فَجَاءَتْهُ اِحْدٰى مَهْمَا تَمَشٰى عَلٰى اسْتِحْيَاۤءٍ ۚ قَالَتْ اِنَّ
من آئی و محتاجان و گدا آتک آئی و گور و چہ آدویناں یکے کہ راہ و شت گوں شرم و فی گوشتی مٹی

مذلل ۵

موجودگی و اے نازر کیں انسانی جنس چہ مٹی ہمدردی و زہر بہ بنت، چست بوت و چھی و دور کنان و یا چہ ایانی روگ و پد چہ جات و تازگیں آپ کشان و
جنگانی دوتان و وارنت و یعنی آے اللہ کجا م عمل و مزد و چہ مخلوق و نہ لوٹان ابنت اگن چہ تھی نیگ و نیکی نے سر بہ بیت من ہر دم ہما فی محتاج آئے۔
حضرت شاہ صاحب نشہ کنت جنکان فہمت کہ ساہگ و جلوک یک مسافر ایت چہ دور و اہتنگ الم و شدیک و تنیک بیت۔ شت انت و فی پت اش حال
دات (حضرت شعیب علیہ السلام ات بہ مشہور قول و روع) آئی و در کار ات کہ یک مردے آئی دست و بکیت نیک بختیں کہ پسان و چار و گند بکنت و
جنگ و ہم گوں آئی و آروس بکنت (موضع) و چونکہ شریف و پاکبازیں جنین آدمانی دستور انت گوشتت کہ چہ حیا و سوب و و فی دیچی چیر دیان و گت جت۔

فل حضرت موسیٰ پر اللہ تعالیٰ نے خیر طلب کنکایت آئی ہے وہی فضل و نانا میدری و جاوہر و خردیم دات تو قبول پر چا لکرتیں، چست بوت گوں جنیں آدم و ہار ہادگ بوت۔

نبشتہ کنت کہ سرگرگ و و ہدے ہدایت کنت کہ من دیا
روان بیان تو پشت و آیان ہو مبادا در آمدین جنین و سرا
پہ زانت چم بکیت چنا پچہ آشت و پشت و راہ و
شون دیان آتہ و وقی لوگ و سرگت و موسیٰ و
حضرت شعیب و وقی تمایں سرگزشت اشکناہینت
آئی و تلاء دات و فرمائینتی کہ نوں تو چرے ظالم
قوم و پنجگ و درختگے انشاء اللہ ترا نوں ہچ تاوانے
دات نہ کنت، مدین چہ فرعون و سلطنت و
درات و یعنی ماں موسیٰ و ہر دوہیں خبر موجود انت
زور و قوت ہما و ہدی دیستش کہ ہچی و یک کر کنان
چہ چات و آئی کشات و امانت دار زانتش چہ آئی
بے طبعی و پاکدامنی و کی شاید ہمے خدمت جنت و
حق مہرات مے خفیا فی کور و ہنوں ہم اکن بالغہ
راضی بہ بیت تو اے دول و سیاد و ارثانی خدمت
حق مہر بوت کنت (کذا نقلہ الشیخ الانوس) الوک و
ادانکاح و ابتدائی گفتگو بیان ہو چک۔ ظاہر یہ گپ
ایت حضرت شعیب و نکاح و یک و ہدی و یک جنت
گچین کر تک و ہم آئی رضا مندی گپشتی و ہ یعنی
کم چہ کم ہشت سال ترا سنی خدمت و جگ ضروری
انت اکن دو سال زیات ہدارے گڑ اناں تو گوت
من نیکی کنت و یعنی من چہ ترا ترندیں کار نہ گران
تو منی کور و داران انشاء اللہ و تخر بہ کہنے کہ من
بدیں تب و مردے نہاں بلکیں چہ خدا و فضل و
کریم و نیک بختیں مرد میان بہ منی صحبت و تو دل تنگ
نہے بلکیں جوانیں تب و برکت و دوز و اہی گندے۔
یعنی منارا اختیار بیت کہ ہشت سال بندان یادہ
سال ہر جاوہر ہر چ قول و قرارے بوتگ خدا و سرا
منارا منظور انت اللہ و گواہ جوڑ کنان خبر چہ ہمیدا
کینان۔ ماں حدیشان انت کہ حضرت موسیٰ و زیاتیں
مدت بنان دہ سال سرجم کرنت حضرت شاہ صاحب
نبشتہ کنت دے دے دے پیغمبر چہ یک و در کیت پدا
ہشت سال و پدا یان و مکہ فتح کت اکن بلویتی ہما
و ہدی چہ شہر کافران و در کتگی لیکن چہ وقی مرضی و
دہ سال و پدا ملک تی چہ کافران پاک و صاف کت
و اے ہما درخت ات کہ آئی سرا آس چست
بوان و دیستی۔

أَبَىٰ يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ
الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتُ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝۱۵ قَالَتْ إِحْدَاهُمَا
يَا بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنَّ خَيْرَ مَن اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ۝۱۶ قَالَ أَنَّى
أَرِيدُ أَنْ أُنْكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلَىٰ أَنْ تَأْجُرَنِي ثَمَنِي حُجْرٍ
لَّوْثَانٍ كَالنَّخْلِ تَرَكَوْنِ كَوْنًا وَدَوْنِ وَفِي جَنَّاتٍ بِهَا نَاقُورٌ مِّنْ مَّنْزُورٍ يَكُنْ هَشْتِ سَالٍ
فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا أَرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي
إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝۱۷ قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ إِلَّا
أَكْلِينَ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ۝۱۸
فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ
نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا عَلَىٰ إِلَيْكُمْ مِّنْهَا بَخْبَرٍ
أَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ۝۱۹ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ
شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبْرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يُّوسَى
مِيسِرًا وَّاسْتِ كَوْرًا ۝۲۰ مَا بَرَكْتَ دَارِيسَ جَاكَدَ ۝۲۱

إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تُهْتَزُّ
بِثَنك منان الله عالم پروردگار و ایکہ دور بدے وئی لٹے گدا دہرکہ آبیادیت کر لٹ حرکت
كَأَنَّهُ جَانٌّ وَلِي مُدِيرٌ أَوَّلَمُ يَعْقِبْ يُوسَىٰ أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ ۝
کنت کہ گوشتے آمارے دیہی تربیت پشت دیان و پیاچکی نرخت آے موسیٰ بیادیا و مترس
إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ ۝ أَسْلُكُ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخَرُّجَ بَيْضَاءَ
بے شک ترا چ ترس نیست مان بکن وئی دست مان وئی جیب آدر بیت اسپت بوان
مِنْ غَيْرِ سَوْءٍ وَأَخْضَمُ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذُنْكَ
بغیر چ خرابی و لا تو ہو رکن وئی نیگ وئی باسک چہ ترس و لا گدا اے دوی
بِرَهْأَنِ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ ۝
نشانی انت چہی پروردگار پر فرعون و آئی جماعت و لا بے شک بوگنت اقوم بدکارین
قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ۝
گوت موسیٰ آے منی پروردگار من چہ آیال یک نخصه کشک گدا من ترساں کہ من بکشتن و
أَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رَدْ أَيْصِدِّقُنِي ۝
منی برات ہارون کہ آئی زبان زیات فصیح تر انت چمن گدا آزادیم بدے گون پر مرد کہ منی تصدیق بکنت
إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ۝ قَالَ سَنُنْشِدُ عُصْدَكَ بِأَخِيكَ
منان ترسنت کہ آماناد و غ بند بکنت و گوت خدا حکم کنیں ماتی باسک گون منی برات
وَنَجْعَلُ لَكَ سُلْطٰنًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكَ بِأَيِّتِنَا أَنْتُمْ هَٰؤُلَاءِ
و ما کنیں شمارا سرفضل گدا انتون انت کہ برسنت اہر ارادہ ایزد ہر نیگ سبب نشانیاں منے شمارا
مَنْ اتَّبَعَكُمُ الْغٰلِبُونَ ۝ فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا بَيِّنٰتٍ
شمے رند گری کنوک سرفضل بیت و لا گدا و ہر یکہ آئیانی گور موسیٰ گون منے ظاہر نشانیاں
قَالُوا مَا هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِي آبَائِنَا
گوشش اسے چہ انت مگر جادو ووت گدھیں و لا اشکک ما ایشرا مان وئی اولگین بیت و

منزل ۵

ول چہ رکوع شروع بگردان اد و گیش و گیار ماں
سورہ "نط" وغیرہ بیان بوگنت ہمودا چارگ بہ بنت
و یعنی وئی باسک و گون وئی بہنات و ہو رکن مار
وغیرہ و ترس چہ دل و در کبیت شاید یہ دہتر اہم خوف
دور کنگ و رواے رہبند سوچ و یک بوگنت و یعنی
معجزہ "عصا" و "ید بیضا" بطور سند نبوت و ردا
دیگ بوگنت تا نکہ فرعون و آئی راج و سرا وئی حجت
قائم کت بکنت و یعنی گون منی سر بوگ و و ہد
منان بکنت و بکنت ایت گدا من تی دعوت و چو
سرکت کنان و یعنی کسے بہ تصدیق و پلہ داری و منی
ہمراہ بہ بیت تو فطرہ دل قوی و مظلوم مانت و آیانی
دروغ بند کنگ و ساعت و انک بحث و مناظرہ
نوبت بکنت تو منی زبان و ملل ممکن انت گت رب
و ہد کار دات کت ممکن گدا چو شین و ہد ہارون
ہمراہی فائدہ مند بیت چیا کہ آئی زبان زیات صاف
و تیز انت و یعنی تی ہر دویں درخواست منظور
انت ہارون تی قوت و باسک انت و فرعونیاں
ہیمات بیت کہ دست و پرتی نیگ و دراج بکنت
چہ منے نشانیاں برکت و تو و تی ہمراہ غالب و منصور
بیت و یعنی معجزہ ہان و گداں و گوشتی کہ اسے
جادو گر ایت و ہر چ خبرے کہ آیان و بہ خدا طرف
منسوب کنان و گوشتی آہم جادوی گپ و رب انت
کہ آئی و رو بند و انگنت و آرتکنت و دعویٰ کنت کہ
خدا بہ منی سرا و جی کر تک در حقیقت و وحی وغیرہ
ادا چ نیست فقط ساحرانہ خیالات ووت گدھیں
گپ انت

۲. امن خلق

وہاں سے پہلے وہاں سے پہلے

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی تورات کہ موسیٰ علیہ السلام دیک بونگت مزین فہم و بصیرت عطاء کنوک مردمان ہدایت کشک و سرابہ بنوک و رحمت و مستحق جوڑ کنوکس کتابے ات تاکہ آتی ہوانت و اللہ یاد بکننت احکام خداوندی و در برنت و نصیحت حاصل کنوک بہ بنت راستیں گپ ہیش انت کہ چقرآن کریم ہدایت ہد تورات و درجہ انت و مروی و ہدیہ آتی زندگی کنوکاں و آراضا تہ کریم ایوک قرآن آتی ضروری علوم و ہدایتی حفاظت کنوک انت فل یعنی کوہ طور و روح ایرشتی جانب و کر او دا واجر موسیٰ نبوت و تورات دیک بوننت فل یعنی تو او ہدہ داستان و گون ہنچیں گیش و گپوارے راست راست بیان کنکائے گوشیکا تو دت کوہ طور و کشک اوشعائنگ و گندگائے حالانکہ ظاہرین گپ ایت کہ تو موجود نہ آتے و جو و ہر کس زانت کہ تو آتی تے کجام یک عالمے و صحبت ہم ترا را نصیب نہ بوتگ نہ چوشیں داستانانی راست راست و زانوئیں جیدہ عالمے ماں مکہ و موجودات پدا غورکنگ و گپ ایش انت کہ اے علم چہ کجا بہت حقیقت ایش انت کہ دنیا و قومانی سرا ممدت و قرن گوشتگ شنگت و چہ دراجیں وقت و گوزگ و ہما علم ہم کم کم اول بدل بوگا کنتت و ہما ہدایتان ہم بے گواہ ہوان انتت ہشکا علم و خبر خدا و ارادہ بوت کہ چہ یک آتی تے زبان و شمشو شنگیں سبق یاد دیا بنگ بہ بنت و ہما ہر تناکیں سر و سونج دیوئیں بنت و نصیحتانی یک ہنچیں راستیں علمے بہ دنیا و دیما پیش کنگ بہ بیت کہ آتی سرانظر دور دیانے و بے اختیار متنگ بہ کیت کہ اشی و پیش کنوک آدمان و ہر وقت موجودات گون و فی جہان ہر یک چیز و چہ اول ماں آخرہ گندوگ ات بے سر ظاہرین گپ ایت کہ تو او دا موجود نہ آتے ابید جیش و دگہ چہ گوشک بیت کہ ہما خدا کے چہ تہی زبان و گپ جگائنت و ہما ذات کہ آتی دیما ہم غائب ہم حاضر انت اے ہما خدا بیان گوشک بیت۔

فل یعنی موسیٰ علیہ السلام و مدین و روگ و حالت ہرج نقشے دیما آتک آیان گون چوشیں خوبی و راست بیانی بیان کنت کہ گوشیکاں آساعت و شیا گون پیجری شان و شوکت و ہمدانندوک اتے و چوشک مروی ماں و فی ماتیں وطن مکہ و اللہ آیتان و وانان و مخلوق و اشکنا تینے آوہد مدین و مندوکان و اشکنا ٹینگ و گلا تیش بوتگے حالانکہ اے چیز صاف صاف و حقیقت و نفی کنت خبر ایوک ہشکر انت کہ مامدم پیغیران و دم دیان بوٹگیں کہ آیان دنیا و مردمان و چہ داب و آگاہ کرنگ و گوشکیں عبرتناکیں نقشہاں و مخلوق و یاد دیا بنگت ہسے عام و ستورہ ردا ماترا ہم رسول کت و ویم ذات کہ مخلوق و پیشی قصباتی یاد و پیرین و چہ غفلت و داب و مردمان و ہوشیار بکن ہشکا ضروری بوت کہ راست راستیں قصباتی صحیح علم ترا را دیک بیت و اشان و چہ تہی دیا بیان کنا ٹینگ بہ بیت و یعنی موسیٰ علیہ السلام و راتوار پر جت "ای آنا اللہ رب العالمین" تو او دا اوشناسے و نہ اشکنا گاتے اے حق تعالیٰ و انعام انت کہ ترا برس احوال و جاوران معلوم دار کت و گون شیا ہا ہمیں سلوک رواداشت ہما کہ گون موسیٰ علیہ السلام و کنگ بوٹگ ات چوش بزان "جبل نور" (کہ او دا غار حرا انت) و ماں "مکہ و مدینہ" و جبل طور و "مدین" و تاریخ و پدا کنگار کنگ بوت فل یعنی عرب و مردمان و اے چزان و پیش داران آیان و چہ ترسناکیں انجام و آگاہ بکن ممکن انت کہ اشان اشکناں و یادش بکننت و نصیحت بگنت (تنبیہ) چہ "ما انذر ابا و ہو" و مراد شاید آباے اقربین مراد بہ بیت و اللہ اعلم و یعنی پیغیران و اشانی ننگ و ویم

دیک نیک بختی ایت اکن پیغیر ویم دیک و بغیر اللہ تعالیٰ آیان ظاہرین کم عقلیان و بے ایمانی سراسر اویک و ہلگتیں پدا ہم ظلمے نہ بوتگت لیکن آتی و احسان کت و کجام قسم و معقولیں عذر داری رہندان و ترک نہ ذات ممکن انت سراسر اویک و و ہدہ و گوشتیں اش کر و ابرا مے گور و پیغیرے دیم دیک نہ بوت کہ آتی و بے مے ریں کارانی سراسر ابرا تہا پے بدایتیں یکبارگی مارا گیت و جہنم و چکل داتہ اکن یک پیغیرے بیایگیں تو گور اوتوت دیستگت کہ ماچوئیں نیکیں کرنگت و یعنی رسول اکن دیم بدایتیں تو گور گوشک شنگت کہ رسول پرچا ویم دیک نہ بوت نوں و ہدہ رسول آہنگ کہ ماں شان و مرتبہ و چہ گلیں رسولان اعلیٰ و افضل تر انت تو گوشتت و ابرا ہما و ہدہ قبول دار بوٹگیں و ہدیہ ما بدستیں کہ چرائی و چو موسیٰ علیہ السلام و ہما "عصا" و دید بھفار و معجزات پدا بہ بنت و بہ آتی گور تورات و دول و یکدم یک کتابے نازل ہوئیں اے چہ کہ دو دو چار چار آیتان پیش کنت و یعنی موسیٰ و معجزات و کتاب کجا درست قبول دار بوٹگت شہ کنوکاں ہم آرا "مخفتری" و نام دا کنگت چوشک ہنوں یک دور کو ع ساری و گوشت بس ہر کس و قبول داری منظوری نہ بیت آتی ماں ہر یک خبر و چیز عیب کشیت و پشت و چکلے ہدایت و حضرت صاحب نشہ کنت "مکہ و کافران حضرت موسیٰ و۔۔۔"

يَتَذَكَّرُونَ ﴿۶۰﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ النَّصِيحَ ۚ وَتَوَلَّىٰ رُجُوعًا لِّرُبُّهُ ۚ وَهَدَيْكُمَا مَدْيَمَ دَاتِ حَكَمِ الْأَمْرِ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿۶۱﴾ وَلَكِنَّا أَنشَأْنَا قُرُونًا بِهٖ مُوسَىٰ ۚ فَلَوْلَا أَنَّهُ تَوَجَّهَ كِنْدُوكَا ۚ وَلَكِن مَّا پِيدَا كَت ۚ بَا زِيں جَمَاعَتِ فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعَمْرُ ۚ وَمَا كُنْتَ تَأْوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتَلَوَّا كُذَّاد رَا ج كَش بُو ت آيَانِي سُرَا دَت و تَوْنَدُوك نَا تَنے ماں مَدْيَن و مردماں کہ تو بوننتیں عَلَيْهِمُ آيَتِنَا ۚ وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿۶۲﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ آيَانِي سُرَا مَيے آيَتَان و بے ما و فی رسولان و ویم دیان کت و تَوْنَا تَنے کوہ طور و کر تَرَا اِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَّحِمَ مِّنْ رَبِّكَ لَتُذَرَّ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُم مِّنْ نَّذِيرٍ مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿۶۳﴾ وَلَوْلَا أَن تَصِيبَهُم مُّصِيبَةٌ ۖ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَتِكَ وَنَكُونُ مِنَ الْبُؤْسِيِّينَ ﴿۶۴﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَىٰ ۚ سُرُوت آيَان حَقِيق خَبَر چہ مے گور و گوشتش پرچا دیک نہ بوتگ اے پیغیر و چوشک دیک بوٹگت موسیٰ اَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ ۚ قَالُوا سِحْرَان تَظَاهَرَا ۚ اَيَا اِنكاش نہ کنگ چیز یکہ دیک بوت موسیٰ و چد و پیش و گوشتش و وین سحرانت و ت ماں و تاک و وین و قَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَفْرٍ وُن ﴿۶۵﴾ قُلْ فَأَتُوا بِكِتَابٍ مِّنْ عِندِ اللَّهِ هُوَ ۚ و گوشتش ماہر و وینان و نہ متیں و گوشتش تو نوں شیا بیارات کتابے چہ اللہ گور کہ آ

..... معجزہ ان اشکات و پدگوشت بنادکت کہ اسے ہمیں مجروحہ اگن اسے نبی و بیوتین تو ماہم قبول دار بوتکتیں، و ہرے چہرہ ہود و جنت بیت و تورات و گت برے۔
نبی و موافق و دتی مرضی و برخلاف اشکنت مثلاً ایک بت پرستی کفرانت آخرت و زندگی برحق انت و ہرچ جانورے بہ خدا نام و ذبح میت تو امر دار انت (ماں
عرب و سرزمین و یک نبی آخر الزمان نے کیت و آئی نشانی ایش بنت و غیرہ وغیرہ) گڑا ہر دو مینان و جواب دیگ بنائش گت کہ تورات و قرآن ہر دو میں جاد و انت و دوی
و محمد (علیہما الصلوٰۃ والسلام) دو میں جاد و گرت انت (العیاذ باللہ) کہ اشان یکد گرے و تصدیق و کنت۔

ہمے صفحہ و فوائد و یعنی چہ آسمانی کتابان نامداریں و مزین کتاب ہمے دو میں انت کہ اشانی ہمہ سری و ہج کتابے گت نہ کنت اگن اسے ہر دو میں کتاب جاد و انت گڑا
شما یک خداوندی کتابے پیش ہدایت کہ آپریشان بہتر و چریشان زیات ہدایت دیوک بر بیت، بندہ خبر و اگن چو شین کتابے آورش تو من آئی و پیروی کنگ و بناہ کنان و
لیکن شہادان قیامت و اسے ڈولیں کتاب آورت گت نہ کن ات، چریشی و زیات بدبختی چہ بیت کنت کہ شہادت چہ ربانی ہدایت و جزا زہرارت و ہدایت و ہرچ کتابے

کیت آتیا جاد و گوشتان و رد قرار دے ات و ہدیکہ اسے
یک انسانے و جور کر تکیں جاد وایت تو شمار لازم ات
کہ شما کل جہان و جاد و گرتان جمع بکرتیں و چریشی و یک
مسترس جاد وے بیارتیں آخر جاد و چو شین چیزے نہ
انت کہ آئی مقابلہ کنگ مہیت و یعنی و ہدیکہ نہ اشان
ہدایت و قبول کنت و نہ بہ آئی مقابلہ و کجام یک چیز
پیش گت نہ کن انت تو ہے اسے خبر و دلیل انت کہ
اشان و بہ ہدایت و راہ و سرار و گت نہ انت اشان
ایوک و دتی جزہ و اہنگانی دُوب و کیوک انت دل
ہر چیزے لوٹ انت آتیا قبول کت و ہر چیز و دتی مرضی
و واہگ و برخلاف دیست آتیا و گت گڑا اسے
ڈولیں واہگ و دُوب و کیوکان و چونکائی ہدایت
حاصل بیت کنت، اللہ عادت ہما قوم و راہ ہدایت و
نعت و دنت کہ آرادہ بہ ہدایت و ہدایت و تہنا ہوا
و ہوس و حق و معیار کنت و یعنی مے و حی و سلسلہ
چہ پیش و جاری انت بہ یک و حی و تصدیق و پلہ داری
دوی و حی و برابر دیم دیان بوتکیں و قرآن و ہم ما کم و
نازل کر تکیں یک آیت و زندادوی آیت آیوک و بوتگ
چہ رہندہ مقصد اسے بوتگ کہ بہ غور و فکر و زانگ
و تراک و واسطہ شری و موہ برسیست و بہ یاد کنگ و ہم
آسانی بہ بیت و یعنی جاہل مشرکانی احوال ایش انت
کہ نہ پیش کتابان من انت و نہ زندگینان و اشانی مقابلہ
انصاف دار و کیں کتابانی و اہندان و سچا رات کہ آیان
ہر دو مینان و تسلیم کنوک و متوک انت، ساری تورات
و انجیل و سرائقین ایش و اشکنت و ہدیکہ قرآن آہنگ تو
و آئینتش کہ بے شک اسے کتاب برحق انت مے رت و
دیم و انگیں کتاب انت ما بریشی و سرائقین یقین و اعتقاد و
جارجین ما و پیش و ہم اللہ کلامانی متوک بوتکیں مروجی
ہم آئی کلام و قبول کنیں و حقیقت و ما چہ مروجی و
مسلمان نہیں بلکیں ما باز ساری و مسلمانیں چیا کہ پیشی
کتابانی سر مے ایمان ہست ات کہ ماں آیان پیغمبر آخر
الزمان و قرآن کریم و بابت و صاف صاف و بشارت و
مستکی موجود انت ہمشکا آ پیشین گوئیانی سراسر اہم ما
چہ پیش و اجمال ایمان داشت کہ مروجی آئی تفصیل و گون
و تہا گندگائیں و یعنی مغرور و بے غرض ہوان و چہ
حق و قبولی و ماستراب نہ تیں بلکہ ہر دیں ہر ہمیں حق و

أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبَعُ أَنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۲۹﴾ فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ

زیات ہدایت دیوک انت چہرے دو مینان کہ من آئی و زندگیری کتاں اگن شمار استگوات و گڑا اگن تہی چہرہ مہ من انت

فَاعْلَمْ أَنِّي لَا أَتَّبَعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ اتَّبَعَ هَوَاهُ

گڑا تو بز ان کہ آ زندگیری کنت و تہا ہنگانی و کتے انت زیات گراہ تر چہ آئی و کہ زندگیری کنتی و تہا و اگ

بَغِيْرُ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿۳۰﴾ وَ

ابید چہ ہدایت و اللہ و بے شک اللہ راہ پیش ہدایت نا انصافیں قوم و و

لَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿۳۱﴾ الَّذِينَ اتَّبَعْنَاهُمْ

تحقیق ما زندہ زندیم دیان کت و تہا کلام بہ آیان تاکہ آیت حاصل کنت و ہما کسان کہ ما آیان و و اگ

الْكِتَابِ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْفَكُونَ ﴿۳۲﴾ وَإِذْ أَيْتَلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوا

کتاب پیسر چہ قرآن و آہن پریشی و متوک انت و و ہدیکہ قرآن و اگ بیت آیان ہر گشت

أَمْثَلُكُمْ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿۳۳﴾

ما ایمان آرت بہ آئی و بے شک آحقین کتاب انت چہ مے رت و ما چہ قرآن و نزول و پیش مے فرمان ہر ایت و

أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرُهُمْ مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَإِذْ رَعَوْنَ

آیان و تہا ثواب دیگ بیت دوسر بہ سبب آیان صبر و و دفع کنت

بِالْحُسْنَةِ السَّيِّئَةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿۳۴﴾ وَإِذْ أَسْمَعُوا

بدی و گون نیکی و و و چہ مے و انگلیں روزی و خرچ کنوک انت و و ہدیکہ اشکنت

اللَّغْوَ اعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ

ناشرین گپان و چایان دیا ترینت و گشت پمانت مے کردار و پشمانت شمع کردار سلامت

عَلَيْكُمْ لَا تَنْتَبِغِي الْجَاهِلِينَ ﴿۳۵﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ

باتے و مارا درکار نہ انت ناشر پد و توراہ و سرائقین نہ کنے ہر کس و کہ بلوٹے

وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿۳۶﴾

و لیکن اللہ راہ و سرائقین ہر کسا بلوٹیت و و آشر تر زانت راہ و سرائقین کان و و

گت سر بوت چہ تامل کنگ و بغیر ما آتیا قبول دار بوتیں (تنبیہ) شیخ اکبر و مفتوحات و نبشہ کر تگ کہ اسے اہل کتاب و ایمان بہ دتی پیغمبر و دوبر و بوت اولی برے
بالاستقلال ایمانش آورت و دوی برے بہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و سرائقین آرگ و روا چیا کہ و اہمیں نبی صلی اللہ علیہ وسلم تمام پیشی نبیانی تصدیق کنوک انت و آیان
سرائقین آرگ و ضروری قرار دیوک انت و و اہمیں نبی و سرائقین ایمان دوبر و بوت یکے ہنوں بالذات و بالاستقلال و دوی بہ دتی پیغمبر و سرائقین آرگ و روا
چیا کہ ہر یک پیغمبر و و اہمیں نبی و بشارت داہنگ و پیشگی تصدیق ہم کر تگ ات ہمشکا اشان و ہم اجر و ثواب دو زندہ رسیت باقی ماں حدیث شریف و ہر چہ کہ رتلاش
يُؤْتُونَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ، اہنگ آئی گیش و گیوار و اسے موقع نہ انت ماں صحیح مسلم و شریعہ و بخت کر تگ تمام اشکالان و رفع کنگ و جہد کر تگ
فَلِلَّهِ الْحَمْدُ وَالْمُتَّعُ بِهِ التَّوْفِيقُ وَالْعَصْمَةُ -
و یعنی کجام و کہ کسے گون آتیا ہدی بکنت تو اسے کس بہ آئی جواب و مروت و شرافت و کار بندان و نیکی و احسان کنت یا مطلب ایش انت کہ کدی چریشان

..... کجام بدیں کارے بہ بیت تو آئی تدارک گون نیکیں کارے کنت تاکہ حسنات و بارچہ سنیات و نگران تربیت و یعنی اللہ تعالیٰ ہر جہاں مالے دانگ چرائی زکوٰۃ ادا کنت صدقہ خیرات و نیت و سیاد و ارثانی ہم خیال داری و کنت غرضیکہ حقوق العباد و بباد ندینت و یعنی اگن جاہلیں مروے ناہو و گیس گپے در شان بکنت تو آئی کارے کارندارنت بس چوش گوشنت کہ واجہ تہی گپان و ماچہ دور و سلام کنیں اسے جاہلی و پیاک تہی نصیب بیات چہ مئے سرا بکپ موقوف کار و وت شر تر زانیں تہی کہ نگیں کار تہی دیما و مئے کہ نگیں کار مئے دیما کایت ماچہ غرض نداریں کہ گون تہی ہمیں نادان و کار بداریں۔ محمد بن اسحاق و ماں سیرت و نبشتہ کہ تک کہ مکہ و قیام و دوران و تقریباً بیست نفر چہ نبشتہ و واجہیں نبی و احوال و اشکنان و مکہ و اہتنت تاکہ پٹ و پول بکنت کہ واجہ چونیں کس ایت، گون واجہ و گپ و تران اش کنت، واجہ و اشان و قرآن پاک اشکناہینت چرایانی چمان ارس رُمبگ و لگنت و گون زور و قوت واجہ اش پیغمبر زانت و ہدیکہ اشان مسلمان و و اتر بوتنت تو ابو جہل و غیر ذالک و مشرکان آیان و پہ کلاگ زرت و شور ش کت کہ چوشیں احمقانی قافلہ ماچہ جاگہ و ندیستگ کہ اشان یک مردے و پٹ و پول و واسطہ اہتنت و آئی غلام جوڑ بوان و ووقی دین و یل دیان پدا و اتر کنگا کنت آیان پستہ دات «سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا بُحَا هُكُومًا لَنَا مَا نَحْنُ عَلَيْكُمْ وَكَلُمًا اَنْتُمْ عَلَيْهِ لَمَّا نَالُ اَنْفُسَنَا خَيْرًا» (بس ماشمار اسلام کنیں پہل بکن ات؛ ماشمے جہالت و پستہ و گون جہالت و دیگ نہ لوئیں ماوشما ہر کس بہ ہر جاور و سرا انت آئی نصیب ہما انت ماچہ ووقی جند و شری و رد و اچہ کو تاہی نہ کت) ہمے بابت و اے آیاتان نازل بوتنت و اللہ تعالیٰ اعلم۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ ہما جاہل کہ سر پد کنگ و رد و اچرائی و اچہ خیر نہ کندے چرائی کنارہ کشی بہتر انت و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ واجہیں پیغمبر ووقی نا کو (ابوطالب) و مزن کوشست کت کہ مرگ و ساعت کلمہ بوانیت آئی و قبول نہ کت برے رد و اے آیت نازل بوت (موضح) یعنی گون ہر کس و تہی محبت بہ دل و تب و بہ بیت یا کہ تہی دل بکشیت کہ فلاس کس و ہدایت بہ بیت لازم نہ انت کہ ہنچوش بہ بیت شمسے کارایوک و راہ سوچ دیگ انت دیم تر و کئے راہ و سرا کیاں بہ ووقی منزل مقصود و سر بہ بیت و کئے سر نہ بیت اے گپ چہ تہی اختیار و خارج انت اللہ پاک اختیار داریت کہ ہر کس و لبواہیت آیتا حق و قبول کنگ و و اصول الی المطلوب و توفیق بدنت (تنبیہ) چیزیکہ حضرت شاہ صاحب و فرمان کنگ آماں صحیح حدیثان موجود انت چریشی و زیات ماں اے مسئلہ و کلام کنگ و ابوطالب و ایمان و کفر و خاص بنگ (موضوع) پہ بحث و جوڑ کنگ غیر ضروری انت بہتر ہمیش انت کہ اسے ہمیں غیر ضروری و چہ خطرہ و پُرس بختانی رد و ازبان بند کنگ بہ بنت و دل یعنی کسے و را بہ کجام شخصے و راہ و سرا یارگ و اختیار چہ بیت کنت آیتا را اے رد و اعلم ہم نیست کہ کجام کس بہ ہدایت و راہ و سرا آیوک انت یا آگ و قابلیت و لیاقت داروک انت بہر حال مرے آیت و واجہیں نبی و تسلا دیگ بوت کہ شما جاہلانی ناہو و گیس گیاں و دشمنانی شور و شاران یا ووقی خاص و ناسیس سیاد و ارثانی ایمان نہ یارگ و رد و اغناک مبر ات ہر قدر شمسے سرا فرض انت آتر اسرا انجام بدے ات مردمانی استعداد و قابلیت ہر یکے بہ ووقی حساب و رد و انت اے گپ بہ اللہ و اختیار و زانگ و انت کہ چہ اشان کجام کس و ہدایت و راہ نصیب بہ بیت۔

ول ان بان چہ ہدایت و دور دار و کیں چیز باز آنت مثلاً نقصان جان و مال و خوف، چنانچہ مکہ بہتیں مشرکان و گوں و اجر پیغمبر و گوشت کہ بیشک ماسر بد نہیں کہ شمایہ حق و سرائے لیکن آگن ماسلام و دین و قبول کنان و تنی ہمراہ بپیں تو کل عرب سے دشمن بیت چپ و چاگرد و تمام ملک و راج سے سر اکرش کننت و آوار بوان و مارا و قی دیار جوڑ کننت نہ سے جان سلامت مانیت و نہ سے مال۔ اشی و جواب و دیا پیدا کننت و حضرت شاہ صاحب بنشتہ کننت کہ مکہ و مردمان درایت کننت کہ آگن ماسلمان و قبول بکنیں تو کل عرب بہ سے دشمنی و لا نک بندنت، اللہ و پستہ دات ہنوں چرایاں و دشمنی و بہ کئی و پناہ و نندوک ات۔ ہمے حرم و ادب مانع (داروک) انت کہ دت مان و قی سکین و دشمنی و باوجود درآمد بہ سے سر حملہ نہ کننت و شمارا چہ مکہ و در نہ کننت ہما اللہ کہ آتی و اب جا کہ حرمت داروک جوڑ کرنگ پدا ہم شمارا پناہ دیوک انت (موضع) آیا شرک و کفر و سر شمارا پناہ داتی گوا ایمان و تقوی اختیار کنگ و سر شمارا پناہ نندنت۔ البت بہ ایمان و تقوی چکا سگ و رواہ جنت روح امتحان و طور و کجام خبرے پیش بنیت تو پریشان بوگ نہ لویت۔ **فَإِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ** و یعنی چہ عرب و دشمنی و پیر جاترس ات، شمارا باید انت کہ چہ اللہ عذاب و بترس ات شمارا گندرات چکر قوم گوسنگنت کہ اشان بہ دتی عیش و عشرت و دشمنود و مغرور اتنت و ہدے اشان تکبر و سرکشی و راہ اختیار کنت اللہ تعالیٰ و اشان چونکائی تباہ و بربارت و پیش داشت کہ مرد جی بہ روستے زمین و اشانی نام و نشان ہم پست نہ کننت بلے اے ڈمب آیانی مینکائی کینگ انت کہ اشانی توک و کس نندوک ہم نیست ابید چہ اشی و کہ یک مسافرے و سر ادا بکپیت و یک دور و ج بداریت یا خدا و قدرتات و بہ عبرت و خاطر و ندرارگ کنگ و روا ادا بجلت و یعنی کل مرتنت و بے گواہ بوتنت، ہمے دول و کسے و پشید اوارتے نہ مانے بس اللہ و نام باقی مانوک انت و یعنی اللہ تعالیٰ دان ہما و ہدے مینکائی و گار گسار نہ کننت و انکہ اودے مسترس جا کہ (صدر مقام) و یک آگاہ کنوکیں پیغمبرے روان نہ کننت (صدر مقام) و نام پیشکار گرگ بوت کہ اودے اثر دان دور و روت و سر بیت و پدا شہرستان و مرد اید گرائی نسبت و زیات فہمیدہ و خبر و گوشداروک انت تمام روستے زمین و آبادیانی صدر مقام مکہ معظمہ ات لستند و اقرای و من حوکھا (شوری رکوع ۱) ہمے سوب انت کہ اودا چہ درستان مسترس پیغمبر و گدی بنی دیم دیگ بوت و یعنی ہوشیار کنگ و سر ہم مردم دست نہ کننت برابر مان ظلم و سرکشی و ہنگت زیات ناشری کنوک بنت گوا اللہ پاک اشان و بگر آران و ہلاک کننت۔ یعنی بہ انسان و لازم انت کہ چہ دتی عقل و کار گران و اینکہ بزانت کہ آرا مان دنیا و جنت روح زندگوازی بنگی انت واد و راحت و آرام یا بہارانی لذت چنگی انت فرض بکن کہ مان دنیا و عذاب ہم منیت پدا ہم موت و دراجیں دست چہ تراے تمام ساز و سامان و جدا کننت پدا ترا خدا و رب و ہر حاضر بوگی انت ذرہ ذرہ عمل و حساب واد گیشینی انت آگن ترا اود و عیش و آرام دست کپت تو اود و عیش بہ آتی مقابلہ و چچ ارزشے یا قیمتے ندرایت کجام عقل مند چو شینے بیت کننت کہ یک تنگ تریشیں زندہ

عرب و دشمنی و پیر جاترس ات، شمارا باید انت کہ چہ اللہ عذاب و بترس ات شمارا گندرات چکر قوم گوسنگنت کہ اشان بہ دتی عیش و عشرت و دشمنود و مغرور اتنت و ہدے اشان تکبر و سرکشی و راہ اختیار کنت اللہ تعالیٰ و اشان چونکائی تباہ و بربارت و پیش داشت کہ مرد جی بہ روستے زمین و اشانی نام و نشان ہم پست نہ کننت بلے اے ڈمب آیانی مینکائی کینگ انت کہ اشانی توک و کس نندوک ہم نیست ابید چہ اشی و کہ یک مسافرے و سر ادا بکپیت و یک دور و ج بداریت یا خدا و قدرتات و بہ عبرت و خاطر و ندرارگ کنگ و روا ادا بجلت و یعنی کل مرتنت و بے گواہ بوتنت، ہمے دول و کسے و پشید اوارتے نہ مانے بس اللہ و نام باقی مانوک انت و یعنی اللہ تعالیٰ دان ہما و ہدے مینکائی و گار گسار نہ کننت و انکہ اودے مسترس جا کہ (صدر مقام) و یک آگاہ کنوکیں پیغمبرے روان نہ کننت (صدر مقام) و نام پیشکار گرگ بوت کہ اودے اثر دان دور و روت و سر بیت و پدا شہرستان و مرد اید گرائی نسبت و زیات فہمیدہ و خبر و گوشداروک انت تمام روستے زمین و آبادیانی صدر مقام مکہ معظمہ ات لستند و اقرای و من حوکھا (شوری رکوع ۱) ہمے سوب انت کہ اودا چہ درستان مسترس پیغمبر و گدی بنی دیم دیگ بوت و یعنی ہوشیار کنگ و سر ہم مردم دست نہ کننت برابر مان ظلم و سرکشی و ہنگت زیات ناشری کنوک بنت گوا اللہ پاک اشان و بگر آران و ہلاک کننت۔ یعنی بہ انسان و لازم انت کہ چہ دتی عقل و کار گران و اینکہ بزانت کہ آرا مان دنیا و جنت روح زندگوازی بنگی انت واد و راحت و آرام یا بہارانی لذت چنگی انت فرض بکن کہ مان دنیا و عذاب ہم منیت پدا ہم موت و دراجیں دست چہ تراے تمام ساز و سامان و جدا کننت پدا ترا خدا و رب و ہر حاضر بوگی انت ذرہ ذرہ عمل و حساب واد گیشینی انت آگن ترا اود و عیش و آرام دست کپت تو اود و عیش بہ آتی مقابلہ و چچ ارزشے یا قیمتے ندرایت کجام عقل مند چو شینے بیت کننت کہ یک تنگ تریشیں زندہ

وَقَالُوا إِنَّا تَبِعَ الْهُدَىٰ مَعَكَ نَتَخَطَّفُ مِنْ أَرْضِنَا ۖ

گوشت آیای آگن ماہدایت و زندگی و بکنیں گوں تو ما بنگ بپیں چہ دتی زمین و ول

أَوَلَمْ نُمْكِنْ لَهُمْ حَرَمًا آمِنًا يُجْبَىٰ إِلَيْهِ ثَمَرُ كُلِّ شَيْءٍ رَّزَقًا

آیا جا کہ ندرات ما آیای و مان حرم و گوں امن و کشان و کاغت آتی و بنگ بپیں چہ روزی

مَنْ لَدُنَّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ

چہ مے بنگ لیکن چرایاں گیشتر ندرانت و و چنگیاس مینک ماہر باد کننت کہ

قَرْيَةٍ بَطَرَتْ مَعِيشَتَهَا فِتْلِكَ مَسْكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِنْ

حد اگوسنگنت مان و قی گزران و، نون الیشت آیای لوگ و جا کہ آباد نبوتنت چہ آیایان

بَعْدَهُمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ وَكَتَّانُحْنُ الْوَرِثِينَ ۝ وَمَا كَانَ رَبُّكَ

پدا مگر کیں و ما بوتیں بدنت و آروک آیای میراث و ق و تنی رب ندرانت

مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمِّهَارِ سُولًا يَتْلُو عَلَيْهِمْ

مینکائی بر باد کنوک تاکہ دیم مدنت آ مسترس مینک و طرف و پیغامبرے بو انیت آیایان سرا

أَيُّهَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ۝ وَمَا

مے آیتان و و ما نہیں بر باد کنوک مینکائی و مگر سوادہ و اود و مخلوق گدگار بہ بنت و چیزیکہ

أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَّاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا وَمَا عِنْدَ

شمارا دیک بوتگ مگر افا ندرہ زورگی انت مان دنیا و زور و آتی و زینت انت و ہر چہ خدا و

اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝ أَفَسَوْعَدُنَا وَعْدًا

گور و انت آخرت و پدا تر انت آیایا سر پد بنت و آیا گد کسے کہ قول دات ما قولے

حَسَنًا فَهُوَ لَا قِيَّةَ كُنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَّاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ

شتریں گدا آگند وک انت آرا، آ مثل ہما کس انت کہ آرا ما فاندہ دات دنیا و رندہ، رند

هُوَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ۝ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ

آمان قیامت و روح و حاضر کنگ بنت و و رو چیکہ توار جنگ بنت آ، گدا فرمان

مازلہ

بہ یک صاف و لستیں زندہ و سر اودا قص و فانی لذتان و کامل و باقی پشت کپوکیں نعمانی سر ارجح دنت۔ و یعنی مؤمن و کافر بہ دتی انجام و راج چونکائی و برابر بیت کننت۔ بہ یکے و دائمی عیش و راحت و وعدہ کہ آیقینا سر جم بیت و بہ دومی و جنت روح و عیش و پدا گد فکاری و پروان و دائمی بندری خانہ (جیل خانہ، زندان) العیاذ باللہ! یک مردے و اب و بگندیت کہ منی سر بادشاہی تاج ایر انت خدام و چاکر قطار و اوشتا سنگنت و ہمک رنگ و نعمت (ورد و وراک) و ستر خوان (سفرہ) و سر اہ ڈولے و ایر انت کہ چہ اشان من و رگا و و شری و لذت حاصل کنگا و، چنانچہ بچ بوتنت تو دیستی پولیس افسر گوں گد فکاری پروانہ و وزیر ملان اوشتوک انت بس آیایان آتیا کپت گوں و تبا بترش و فوراً پیش بوان و عمر قید و سزا و شت نون و دت بگوش ات کہ آرا پادشاہی و داب و بریانی و گوشتانی لذت چونکائی یا دبیت۔

فل یعنی ہما خدا و شریکان کجا آنت کین اشان ء پے وقی مہد و نہرت ء بیارات فل یعنی سوال و چہ مشرکان ء آت مگر گمراہ کنوکیں شریکان بزانت کہ در حقیقت ما را ہم بیم تراپ دیگ بوتنگ ہمشکا پیش گپیان ء پستہ دینت کہ خداوند! بیشک اشان ء ما گمراہ کت و اسے گمراہ کنگ ہنجوش ات چوش بزانت کہ ماوت گمراہ بوتیں و زور وارتیں یعنی ہرج سہرادیے کہ رد کیگ ء و ہد ء ماوارت آتی سرچی ما اسے دول کت کہ دگران ء گمراہ کرتیں چاکہ دگران ء گمراہ کنگ و رد دیگ گمراہ بوگ و رد و رگ ء آخری منزل انت چرے رہند ء اشان مئے پرستش نہ کتکت بلکین اشان وقی واک و دل ء بستگین تمنا نانی پرستش کر تکت ما چریشانی عبادت ء مروچی شے روبر ء وقی بیزاری ء ظاہر کنیں، کذا قال بعض المفسرین۔ و حضرت شاہ صاحبؒ نشہ کنت کہ ء اشی ء شیطان گوشیت۔ گمراہ کنگ اشی ء وت لیکن نام ء گمراہ بیت نیکیں مردمانی ہمشکا گوشیت کہ اشان مئے بندگی نہ کرتک و اللہ اعلم (تنبیہ) چہ سق علیہم القول ء مراد انت ء لا ملئ جہنم من الجنة والناس اجمعین۔

فل یعنی نوں گوشک بیت کہ پے مدد ء توار پر جن ات مگر آیان چون مدد کت کنت آیان وت ہر وقی مصیبت ء گمراہ بیت کذا قال المفسرون۔ و حضرت شاہ صاحبؒ ہشتانک ء حاصل چوش انت کہ شیا طین و ہرے نیکانی نام ء گمراہ تو گوں مشرکان گوشک بیت کہ ہمانیکان ء توار پر جن ات آیان ء پستہ نہ دینت چیا کہ آیان وت چرے مشرکانہ کاران رضا مند نہ انت یا بخش نہ داشت۔ فل یعنی آوہد ء عذاب ء گندان ء واک کنت کہ در پچتا ماں دنیا ء چکیں راہ ء سرا گام گیوگی ہو تینیں تو مصیبت ء گمراہ قنارہ بوتگتیں و ساری ء سوالان توحید ء بابت ء انت اسے سوال رسالت ء ربوت یعنی چہ وقی عقل ء شما گن حق ء زانت کت نہ کت تو کم از کم چہ پیغمبرانی پیش دارگ ء شما سر پدہوتیں ات بجوش ات بلریں شما گوں پیغمبران چونیں سلوک کت آ ساعت ء کس جواب دات نہ کنت و گپ و رپ ء تمام راہان بندہنت فل یعنی او دے کامیابی و سوب مندی ایوگ ء گوں ایمان و عمل صالح ء تعلق داریت ہنوں ہم ہر کسے ء چہ کفر و شرک ء توبہ کنان ء ایمان آورد و نیکی و راہ فی اختیار کت حق تعالیٰ آتی پیشی خطایان ء معاف کنان آت سوب مندی عطا کنت (تنبیہ) عسی ان یتکون من المفلحین ء شہنشاہانہ رہند ء وعدہ انت۔ یعنی سوب مندی ء اُمیت آتی ء دارگ لو شیت اگر چہ مئے سرا کسے ء ظلم و زور نیست انت کہ گویے لا چاری ء چوش بکنیں، محض چہ فضل و کرم ء چوشیں وعدہ بوگ ء انت وک یعنی چیز پیداکنگ ہم بہمائی مشیت و اختیار ء انت و کجام چیزے ء پسند کنگ یا در چنان ء بچین کنگ ء حق ہم ہمائی ء حاصل انت ہرچی آتی مرضی بہ بیت ہمارہ ہند ء حکمان ء دیم بدنت ہر شخص ء مناسب بزانت آتہ اخصا صین منصب و عہدہ ء سرفا تر بکنت، ماں ہر کس ء استعداد و ہائی بکندیت آتیا ہدایت و کشف و رہنمائی کنان ء سوب مند بکنت و چہ مخلوقات ء ہمک جنس ء ہر نوع ء یا چہ ہما نوع ء ہر فردے ء بلو شیت ہر وقی حکمت و روء چہ ایدرگہ انواع و فردان اعلیٰ و بالا بکنت ابید چرائی و گمراہ کس ء چوشیں اختیارات حاصل نہ انت۔ حافظ ابن القیم ء ماں زاد المعاد ء اوائل ء اسے بابت ء شر گیش و گمراہ کرتک۔ فلیراجع وک یعنی ماں تخلیق و تشریح و بیان بوتگیں اختیار ء رد حق تعالیٰ ء کس شریک نہ انت مردمان ء چہ وقی دستور و بچین کاری ء ہرج شرک

القصص ۲۸

۶۰۵

امن خلق ۲۰

اِنَّ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَرْعَوْنَ ۝ قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ اَغْوَيْنَا اَغْوَيْنَهُمُ كَمَا

پہ آیان عذاب ء حکم مئے پروردگار ایشانت ہما مخلوق کہ ما آیان ء گمراہ کت، ما آیان ء گمراہ کت چہ شکہ غوینا تذرانا اِلَيْكَ مَا كَانُوا اِيَّانَا يَعْبُدُونَ ۝ وَقِيلَ

ماوت بدرہ بوتیں، مائی و مایاے تعلق بوتیں آیان مئے پرستش نہ کت و گوشک بیت ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمُ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ

توار کین ات وقی شریکان ء گمراہ آیان ء توار پر جنت تو آستہ نہ دینت آیان ء و گندان عذاب لو انْتُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ۝ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا اجِبتُمْ

در پچتا آیان سر و سوج بگپتیں و ہماروچ ء کہ خدا آیان ء توار پر جنت گوشیت کہ شما چہ جواب الرُّسُلِ ۝ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْاُتْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ۝

دات پیغمبران ء، گمراہ اندم بنت پہ آیان خبر آروچ ء گمراہ آوت ماں مایا بکند و جنت نہ کنت فَاَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ اَنْ يَكُونَ مِنَ

گمراہ کس کہ توبہ کت و ایمان آرت و خوبے عملی کت گمراہ اُمیت انت کہ آت بہ بیت چہ الْمُفْلِحِينَ ۝ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ

رستگاران وک ء تہی رب پیداکنت ہرچیکہ بلو شیت و پسند کت ہر کس بلو شیت، نیست انت آیان ء الْخَيْرَةِ سُبْحٰنَ اللّٰهِ وَتَعَالٰی عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ

اختیار وک پاک پہ خدا انت و بالا انت چہ ہما چیز کہ آشربک کنت وک ء تہی پروردگار زانت مَا تَكُنْ صَدُوْرُهُمْ وَمَا يَعْلَمُوْنَ ۝ وَهُوَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ

چیزیکہ ماں وقی سببگان چرودیت و چیزیکہ در شان کنت وک ء ہما انت خدا نیست انت معبودے ابید چرائی لَهٗ الْحَمْدُ فِي الْاُولٰٓئِ وَالْآخِرَةِ وَلَهٗ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ۝

پہ ہمائی انت توصیف ماں دنیا و آخرت ء، و ہما انت حکم ء خدا بند و ہمائی تمک ء شمار دیک بیت

منزل ۵

قرار داگنت کل باطل و بے دلیل انت فل یعنی ماں دل ء توک ء ہرج فاسد عقیدہ یا بدیں نیٹے دارنت و چہ زبان، دست و پادان و غیرہ ء ہرج کارے انجام دیت آکل یہ خدا ء علم ء ہست انت و ہماوت چہ ہر یک شخصے ء چریں استعداد و قابلیت ء معلوم دارنت ہمائی روء آتی معاملہ ء گیش و گمراہ کنت فل یعنی ہنجوشکہ بہ تخلیق و اختیار و احاطہ کنوکیں علم ء آتی منک و انت ماں الوہیت ء ہم ایک و یکتا انت بجز آتی دگر کسے ء بندگی بیت نہ کنت پرچاکہ ہمائی ذات کہ کمالات ء سرچک انت تمام خوبیان جمع انت۔ ماں دنیا و آخرت ء ہرج ہمیں توسیع و تعریف بہ بیت بے توری آپہ بہ ہر کسے ء نام ء بندان کنگ بہ بیت در حقیقت آخدا ء تعریف انت ہمائی حکم جاری انت آتی فیصلہ قائم بیوگ انت ہمائی و تاراکلی اقتدار و زور کی حاصل انت و آخر ء دستیں عالم ء بہ ہمائی دیم حاضر بوگی انت۔ دیم ترے بیان کنت کہ شب و روج ء ہر قدر نعمت و خیر ترار سر بندت اسے کل چہ ہمائی جانب ء انعام و اکرام و آتی فضل و کرم انت بلکین شب و روحانی ادلی بدلی اسے ہم آتی یک زندگی احسان ایت۔

فل مثلاروج ودرکپک و میلپت یا آئی روشنی و سلب بکنت تو گزاشماہ و تی کار و بار و چویش روشنی چہ کجا کارات فل یعنی خبر خوش روشن و صاف انت کہ گوں اشکنگ و فہم کیت تو زانا شمانہ اشکن انت فل یعنی اگن آفتاب (روح) و ایر روگ (غروب بوگ) و میلپت مدام بہ شے سر آترا بہ اوشتارینیت تو ہرج راحت و آراے و درگ ہتیں فائدہ شامشب و ذریعہ حاصل کنگت آسانی بست و بند و گرجام طاقے کت کنت۔ آیا چویش روشنی حقیقت ہم شمارا نظرینیت (تنبیہ) اَفَلَا تَبْصُرُونَ۔
 "ان جعل اللہ علیکم النہار سمر مدا" و مناسب انت جیا کہ گوں چہم گندگ و دار و مدار عادۃ روشنی و سرانت آماں روج و بہ شری و پورہ بیت۔ ماں شپ و تہار و کی و چونکہ ہج گندگ نہ بیت، البت اشکنگ ممکن انت ہشکا گوں ان جعل اللہ علیکم اللیل سمر مدا" و اَفَلَا تَسْمَعُونَ۔ زیات موزون آت واللہ اعلم فل یعنی شپ و روج و سرو چیر کنت ماں شپ و تہار و کی و خنکی و سکون و راحت ہم حاصل بکن انت و پورہ روج و روزنائی و تی روزگار واید کہ کاران ہم بکن انت و روج و شپ و قسمایں نعمتانی ردا حق تعالیٰ و شکر ہم بکرات و احوال بیان کنوکیں پیغمبر یا آئی نائب یا ہر یک نیک بختہ کہ ہست انت (موضح) آپیش دارند کہ مردمان و گوں آسانی شریعت و خداوندی حکمان چوین سلوک روا داشت و فل یعنی خدا تعالیٰ و شریک بہ کجام سند و دلیل و قرار دات انت و حلال و حرام و غیرہ و حکمان چہ کجا راستیں ماخذہ و زرت انت شما و پیغمبران و قبول دار نہ بوت انت گزاشماہ کتے و سر حال کت کہ اسے خدا و حکم انت و اسے نہ انت فل یعنی ہما و ہدہ شمارا بہ نظر کیت کہ حقین خبر اللہ نیکنگت و معبودیت ایوک و ہمانی و حق انت ہج کس آئی شریک نہ انت ماں دنیا و پیغمبران ہر چہ گوشنگت ہماراست انت مشرکان و ہر چہ عقیدہ و ت گرتگ آنت و ہر چہ خبرے چہ و تی دل و جوڑش کتگت آروچ و درست کافور بنت و ماں پیشی رکوع و آغاز و دنیا و بے ثباتی و بہ آخرت و مقابل و بیان کنگ بوتگ انت چرائی و بعد چہ آخرت و ذکر و مناسب و چیزے احوال عالم آخرت و بیان بوت انت ماں اسے رکوع و دوبارہ اصل مضمون و طرف و دیم ترینگ بوت و بہ ہمانی دعویٰ و ثبوت و قارون و قصہ اشکنائینگ بیت گوشنت کہ قارون حضرت موسیٰ علیہ السلام و ناکوزات ات و مدام فرعون و دربار و نندوک ات چوشکہ ظالمیں حکومتانی دستور انت کہ بہ کجام راج و قوم و خون و چوشگ و چہ ہمایان ہتیں نفرو و تی کارندہ جوڑ کنت فرعون و چہ بنی اسرائیل و ہمے ملعون گرتگ ات، قارون و آوہد یک بے زانان و گوں دوین دستاں مال جمع کنگ شروع کت و دنیا دار بوت و بدے بنی اسرائیل و سرو کی حضرت موسیٰ و دست و آہست و فرعون ماں دریا و عرق بوت تو آئی مالی دیر و ی راہان بند بوتنت و سرداری ہم چہ دست و شت بہ حسد و کینگ و سوب و بہ حضرت موسیٰ نیگی آئی دل صاف نہ ات پدا ہم سر ظاہر و تارا چو موئن و پیش و اشکتی تو دات و باز زیات و اشکتی و علم حاصل کنگ و زیات گلا نیشت انت مگر دل و دغا ات حضرت موسیٰ و ہارون و خدا و آگیں عزت و منصب و گندان و زہری آہنگت و گوشنگت کہ آخر من ہم اشانی ناکو و زہکاں اسے چوین کپ ایت کہ اسے ہر دوین کس بنی و مذہبی سردار جوڑ بہ بنت و منارا ہج بگیریمنیت برے برے بٹاک جنگتی کہ اگن

قُلْ اَرَايْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ الَّيْلَ سَرَدًا اِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ تَوْبُكُوش بجات اگن بکنت خدا شے سر ا شب بہ مدامیگی داں قیامت و روج و
 مَنْ اِلَّا غَيْرُ اللّٰهِ يَاتِيكُمُ بَصِيًّا اَفَلَا تَسْمَعُونَ ۱۱ قُلْ اَرَايْتُمْ
 كُنْتُمْ اَنْتُمْ اَھَاكُم اَبید چہ خدا کہ بیارت بہ شما روشنی، آیا گزاشماہ اشکن انت و تو بگوش بجات
 اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرَدًا اِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنْ اِلَّا غَيْرُ اللّٰهِ
 اگن بکنت خدا بہ شے سر روج و بہ مدامیگی داں قیامت و روج و کُنْتُمْ اَنْتُمْ اَھَاكُم
 غَيْرُ اللّٰهِ يَاتِيكُمُ بَلِيْلٌ تَسْكُنُوْنَ فِيْہٗ اَفَلَا تَبْصُرُوْنَ ۱۲ وَمَنْ
 اَبید چہ خدا کہ بیارت بہ شما شپ کہ آرام بکن انت ماں آئی و تہا، آیا گزاشماہ گندرات و و تی
 رَحْمَتِہٖ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوْا فِيْہٗ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ
 مہربانی و جوڑ کت بہ شما شپ و روج و راتا کہ شما ماں آئی و آرام بکن انت و تاکہ شما شوہان بکن انت
 فَضْلِہٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۱۳ وَيَوْمَ نَبْذِيْہُمْ فَيَقُوْلُ اَيْنَ
 روزی چہ آئی فضل و تاکہ شما شکر بکرات و و روجیکہ تو اہر جنت آیان و گلا آگوشیت کجا بیت
 شُرَكَاءِی الَّذِیْنَ كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ۱۴ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ
 منی شریک کہ بہ آیان شما گمان داشتگ ات و جدا کنیں ماچہ ہر امتے و یک
 شَہِیْدًا اَفَقُلْنَا هَاتُوا بُرْہَانَكُمْ فَعَلِمُوْا اَنَّ الْحَقَّ لِلّٰهِ وَضَلَّ
 گواہے و گلا آگوشیں بیارت و تی دلیل و فل نوں سر کج و رنت کہ حق بہ خدا انت و گار گسار
 عَنْہُمْ مَّا كَانُوْا یَفْتُرُوْنَ ۱۵ اِنْ قَارُوْنَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسٰی
 بیت چہ آیان آسانی و ت گزاشماہ خبر و بے شک قارون چہ موسیٰ و قوم و ات
 فَبَغٰی عَلَیْہُمْ وَاَتٰہُمْ مِنْ الْکُنُوْزِ مَّا اِنْ مَفَاتِحَہٗ لَتَنُوْا
 گزاشماہ کی کت آیان سر و و دانت ما اثر ہمنقدر خزانہ کہ چرائی کلپتانی زورگ و ذم بارت
 بِالْعَصْبَةِ اُولٰٓئِی الْقُوَّةِ اِذْ قَالَ لَہٗ قَوْمُہٗ لَا تَفْرَحُوْا اِنَّ اللّٰہَ
 ٹولی زور مندین و و ہدیکہ گوشنت آرا آئی و قوم و غور و نکی ممکن کہ خدا

منزل ۵

اشان و نبوت دست کیتگ تو چہ بوت۔ منی گور و مال و دولت و ہمنکر انبار انت کہ کسی گور و مال و اینکر انبار نیست، حضرت موسیٰ علیہ السلام و یک برے اشی و زکاۃ ادا کنگ و حکم دات تو گوں مردمان گوشتی کہ دان ہمنوگ و واجہ و موسیٰ و ہرج حکمے اورنگ ماوشما آیان و قبول کت مگر باریں شما اشیام قبول کن انت کہ آستے مال و ہم چہ شما وصول بکنت، ہتیں مردمان و آئی پلہ داری کنان و در اینت اتنا ما برداشت کت نہ کنیں آخر ملعون و حضرت موسیٰ بید نام کنگ و یک سلیں تجویزے ماں دل و جوڑ کت، یک جنین آدمے و رد دیان و سکین دات کہ پڑیں چچی و توک و و ہدے موسیٰ علیہ السلام زنا و ہدے بیان کنت تو آخر و گوں و ت و آینا پونلگ بکن چنانچہ اسے جنین آدم و ماں چچی و توک و ہمے گپے و در شان کنان و حضرت موسیٰ علیہ السلام و سر اہمت جت و ہدے حضرت موسیٰ و آیتا تر ندیں سو گندرات و آیتا چہ اندر و ہر تر سینت تو آئی و ماں دل و ترس پیدا بوت گزاشماہ آئی و صاف صاف و گوشنت کہ قارون و منارا چوش گوشگ و رد اسکین دانتگ ات، ہما و ہدے چہ حضرت موسیٰ و بد دعا آئی اہل و عیال و خزانہ و ماں زمین و ایر بکان شت و لہتیں سلف و مفاہج، و تفسیر گوں خزانگان گرتگ یعنی آئی گور و ہمنکر کلا ارسہت ات کہ

..... طاقت دار و کس مردانی یک جماعتی ہم آرا بمشکل چست کت بکنت لیکن گیشتر مفسران، مفتح، تفسیر گوں کجیاں کنگ۔ یعنی مالانی صندوق (پتی) ہمیں پوزا اتنت کہ آیانی کجیاں چست کنگ، بازی زور و قوت دار و کس مردمان دم برنت۔ و اے چندان مشکل نہ انت چو شکہ ماں اہتیں تفسیران گیش و گیوار بو تگ ۱۲
ہم صفحہ فوائد فل یعنی پے اے فانی وزوال ہو کس مال و دولت، سرچیا اہل کئے کہ اشیء قدر و قیمت اللہ گور، پشگ (شاشک) بے با نزل، قدر، ہم نہ انت، شر بنان کہ خدا تعالیٰ بھل و ناز کنو کس بندہ شر نہ لگنت و ہر چیزیکہ آماک، شرمگیت آئی انجام ابید چہ تباہی و بربادی، دگہ ہج نہ انت فل یعنی خدا و انگلیں مال پشکا انت کہ انسان آرا آخرت، تو شک جوڑ بکنت نہ ایک غفلت، نشہ، بد مست بو ان، تکبر و غرور ناگی، راہ، کام گچوک بہ بیت فل یعنی قی بہر، حساب، رو، پوز و پوز بے زیاتیں مال، پے آخرت، تو شک جوڑ بکن و گوں مخلوق، نیکیں سلوک، بکن فل یعنی ماں دل، بہ حضرت موسیٰ، بغض و کینک مدار بہ خدا،

سرزمین، تجکیں رہبند، زندہ، بگو ازین! مفت ناحق، ماں ملک، فساد کنگ و آس روک کنگ خوب نہ انت فل یعنی منی گور، ہنر بست ات مال کنگ، دستور من زانگتوں بہ قی لیاقت و قابلیت یا چہ کام خاص علمی دستورے، منار اے دولت حاصل بوٹ اللہ، ہم منی قابلیت، گندان، منار لائق زانان، اے مالان، منار دات زانان، ہنوش مفت، نشگیں جاگہ قنات اے مال منار استگنت کہ موسیٰ، حکم و شے مشورہ، برداشان، خدا، نام، خرچ بکنان۔ فل یعنی دولت کنگ، لیاقت کئے، دات، افسوس انت کہ نعمتانی خدا بند، شمشان، بے آئی، دانگیں مال دولت، سر مغوری ظاہر کت۔ زانان، دولت آئی قی نجات، ضامن زانگ۔ آیتا معلوم نہ انت چکر راج و جماعتان قی ناشری و سرکشی، ذریعہ ساری، تباہ و برباد بو لگنت کہ آیانی گور، بادشاہی ات وچہ اے ملعون، زیادتیں مال و دولت، خدا بند انت آیانی انجام، معلوم دار بو ان، آئی، عورت حاصل نہ بوٹ وک یعنی جست کنگ، حاجت چونکائی بیت۔ اللہ پاک، اشانی یک گناہ معلوم انت گوں فرشتگان درست بنشتہ و ایرنت، البت بہ ہکل و ہم تراب، رد الگن کجام و ہد، سوال بکنت تو آدگہ گپ ایت۔ یا اے کناہ انت کہ گناہ باز زیات انت یعنی اشانی شمار ہمنکر بیت کہ یک یک خبرے، جست و باواست، فردرت باقی پشت نہ کپیت۔ و حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ "جست نبیت گناہانی، یعنی گناہ گار، عقل راست بہ بیت تو گناہ پر چاہکنت۔ و ہدے عقل چپ بہ بیت تو الزام جنگ مفتیں خبرایت کہ اے بدیں کار، پر چاکنے کہ آئی، خرابی، زانت کت نہ کنت (موضع) وک یعنی مزن قیمتی پوشاک پوشان، گوں بازی نوکر و چاکران گوں مزن شان و شوکت و بھل، درکیت کہ آئی، گندان، زر لوٹو کانی چمان، گوراسخی، گپت درائنتش دریکتا مار ہم ماں دنیا، چورے واجہ، بود ناگی و مزنی حاصل ہو تیں بے شک اے واجہ مزن بختاور و مزن جوانیں قسمت، خدا بند انت۔ و یعنی زانوگر و علم دار و کس مردمان گوشت کہ

القصص ۲۸

۶۰۷

امن خلق ۲۰

لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ۝ وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّلَالَةَ الْآخِرَةَ ۝ غور ناکی، دوست ندرایت فل، چیزیکہ ترا خدا و انگ چرائی، گدی لوگ، شوہار، بہوٹ
وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ وَشُموش قی بہر، چہ دنیا، و شری بکن چو شکہ اللہ گوں تو
إِلَيْكَ ۝ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ ۝ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كت وک، و ماں زمین، خرابی ملوٹ۔ بے شک اللہ خرابی کنو کان
الْمُفْسِدِينَ ۝ قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۝ وَلَمْ يَعْلَمْ دوست ندرایت وک، گوشتی منار مال و یک بوٹگ دانائی، برکت، گور من انت وک۔ آیانت انت آتیا
أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ کہ خدا، ہلاک کنت چہ آتیا پیش چکر جماعتان، کہ چرائی، زیات
مِنْهُ قُوَّةً ۝ أَكْثَرُ جَمْعًا ۝ وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ۝ زور مند و زبات دار وک انت مال، چہ وک، جست کنگ نہ بہت گندہ گار چہ قی گناہان وک
فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي بُرَيْتِهِ ۝ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ گڈا در آتک و قی قوم، دیم، گوں نش و پیش، گوشت، ہما کسان کہ لوٹو ک انت
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَلِيتُ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ ۝ إِنَّهُ دنیائی زندہ، دریکتا مارا ہو تیں ہما چیزیکہ قارون، و یک بوٹگ، آ
لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ۝ ثَوَابُ مزنیں بختاورے وک، گوشت زانوگر کس مردمان و اے پے شما اللہ و انگیں
اللَّهُ خَيْرٌ لِّمَنْ أَمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ۝ وَلَا يُلْقِيهَا إِلَّا ثَوَابُ شُرَانت پے ہمایان کہ ایسا نش آورت و کارش کت خوبیں وک، و اے خبر ماں ہمایانی دل و داخل
الصَّابِرُونَ ۝ فَخَسَفْنَا بِهِ وَبَدَارِهِ الْأَرْضَ ۝ فَمَا كَانَ لَهُ بیت کہ بہر، خدا بند انت فل پیدا ما آرا و آئی، لوگ، ماں زمین، ایر کی کنت، گڈا آرا چشیں

منزل ۵

بے بختان! اے زوال ہو کس چمک دگ کجام درد ورنٹ کہ شے دپ آپ دینت نیکو کاریں مؤمنان، بہ اللہ گور، ہرج دولے رسوک انت بہ آئی مقابلہ، اے مزن شانی و براباری، ہج ارزشے ندرایت اینکہ ہم نسبت ندرایت کہ یک ذرے، گوں روج (آفتاب)، بست، انت فل یعنی دنیا، مقابل، آخرت، ہما کس بہتر زانت کہ اشان محنت، برداشت کنو ک انت۔ و بے خبریں مردم چہ لالچ، زور، دنیا، چک کپنت۔ نادانیں مردم دنیا، آسودگی، گندان، فہمت کہ اشی مزن قسمت، خدا بند انت آئی شب و روج، فکر و پریشانی درد سری آخرت، رسوائی و بزرگی و صد جاگہانی چاہلوسی، دیست نہ کنت ویدا چو بخاریت کہ ماں دنیا، چیز کے آرام ہست انت تو آیوک، ذہ و بیست سال، آرام انت وچہ مرگ، پد عذاب کشگی انت ہزارانی ہزار سال (موضع بتعیر یس)۔

فل یعنی خدا تعالیٰ و مزین احسان انت کہ آتی و مارا
چو قارون و جور نہ کُت و اگن نہ ماچو ہائی و بریاد بوئگیتی ج
وئی جانب و ماہ لالچ نیگی ہو یا لیت لَتَا مِثْلَ مَا اُوْتِیَ
قَارُونُ و داہک کہ تگیں خدائے خیر کُت کہ متے و اہگی
سر جرم نہ کُت و نہ متے حرص و سراسزادات بلکیں قارون و
انجام و بار اگوں و قی چمان پیش واران و ہوشیار کُت نوز
بہ شمری و سر پد بوتیں کہ ایوب و مال و زر و بازی و حقیقی
سبب مندی حاصل بیت نہ کُت و ایکہ بہ ناشکر گذاریں
منکران چہ خداوندی عذاب و استگاری نیست و یعنی قارون
و مال زاران و گندان و مردمان و درائیت کہ اشی مزین
قسمت و واجہ انت۔ مزین قسمت اشیانہ گوشت آخرت و
دست پیکہ مزین قسمتی انت پیشکارے بہ ہایان انت کہ
آیان ماں اللہ و سرزمین و ناشری کنگ و فساد تالان
کنگ نہ لوشت و اے شو باز و نہ انت کہ وئی جند و چہ
درستان مستر و بالا بکشت بلکیں اشان تواضع، عاجزی
و پرہیز گاری و راہ و اختیار کُنت و قی جند و برز و
بالا کنگ و بدل و اشانی جہد و کوششیت ہمیش بیت
کہ وئی دین و اعلیٰ و بالا جور بکُنت حق و را سر بلندی
حاصل بہ بیت و و قی مسلمانیں قوم و را سکیں دیگ و
آزاد بلندی و محراج و سر کنگ و ردا و قی تمامیں زور و
کار بندت آیان بہ دنیا و حرص نہ دارنت بلکیں آخرت و
عاشق و لوٹوک انت دنیاوت بہ آیان قدمانی سرا
کپیت۔ نون و فکر کن انت کہ آیا دنیا مطلوب
چہ دنیا طالب و شتر تر نہ انت ہ صحابہ رضی اللہ تعالیٰ
عنہم و بچارات کہ آچہ درستان گیشتر تارک الدنیا
انت مگر متروک الدنیا نہ انت بہر جاور و مؤمن و
اصلی مطلوب آخرت انت دنیا بہر ج بہرے اے
مقصد و ذریعہ جور بہ بیت بس ہما مبارک انت و اگن
نہ ہج انت و یعنی ہر ج نیکیں کارے ادا کُنت
چرائی باز زیات نیکی اودا کنگ بیت۔ یک نیکی و بدل و
کم از کم چرائی ذہ سر ثواب دیگ بیت و حضرت شاہ
صاحب نبشتہ کُنت نیکی و سرائیکی و وعدہ دیگ
بوت آیقینا ر سگی انت و بدی و سرا بدی و وعدہ
نہ فرمائیت کہ الم و رسیدت چیا بیت کُنت کہ پہل کنگ
بہ بیت۔ البت چوش فرمائیت کہ چہ و قی کتگیں و زیات
سزادیک نہ بیت وک ساری و فرمائینگ و

منزل ۵

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

چرائی و بعد اہل کیت پداشام و سرزمین و طرف و حشر بیت (چوشکہ ماں حدیثان ثابت انت) پدا ماں آخرت و گوں مزین شان و شرف و تشریف آوری کنت و آخری و ماں جنت و چدرستان اعلیٰ و بالا تیں مقام و سر بیت و یعنی حق تعالیٰ منی ہدایت و دروغ بندو کافی و بدو ہائی گمراہی و خوب زانت یقیناً آگوں ہریکے و بہ آیانی احوال و روع و معاملہ کنت چوش بیت نہ کنت کہ منی محنت و کوشستان و بر باد بکنت یا گمراہان و رسوا و ذلیل مکنت ۔

ہمے صفحہ و فوائد و یعنی پیغمبری و راہ چار نہ آتے ، ایک و رحمت و خداوندی و داد بخشش انت کہ حق تعالیٰ و گوں پیغمبری و وحی و ترا شرفدار کنت ۔ ہماوت ترا چہ وتی مہربانی و رحمت و ماں دنیا و آخرت و سوب مندی دنت لہذا مدلم ہمائی و امداد و سرا بھروسہ بدارت و حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت یعنی وتی قوم و وتی مزان کہ آئی و گوں تو اسے بدی کنت (کہ ترا لاچارش کنت کہ تو وتی وطن و ویل بکنے) نون ہر کس تھی ہمراہی و بکنت ہمائی و وتی قوم و راج بزانت و یعنی ماں دین و کاران وتی قوم و خاطر داری و لحاظ داری و ممکن ات و نہ و تارا گوں

ہمایان حساب بکن ات بلی توری وتی نزدیکس مردم بیت

البت آیان و وتی رب و نیک و دعوت ضرور بدے ات

دوت خدا و حکمانی سر اثبات قدم بے ات وک اسے

واجہ بنی و دیم گور کنان و اید گران و اشکنا نینگ بوت

ماں برز و آیتانی بار و ہم لختین مفسران و ہمے توجیہ

کنگ و یعنی ہمک چیز چہ وتی ذات و معدوم انت

تقریباً تمام چیزان فنا ہوئی انت توری ہر دیں بہ بیت ۔

مگر آئی ویم یعنی آئی وتی جند نہ کدی معدوم ات نہ کدی

فنا بیت کنت راست انت و الا کل شئی و ما خلا

اللہ باطل ۔ قال تعالیٰ کل من علیہا فان

و یبقی وجہ و تک و الجلال و الا کرام

و ہتیں سلف و اشی معنی چوش گینگ کہ کلیں کار و بار

تمام بیوک و فنا بیوک انت بجز ہما کار کہ آخا لصدہ

لوجہ اللہ کنگ بہ بیت و اللہ تعالیٰ اعلم و یعنی

ادرستان و بہ ہما فی عدالت و حاضر ہوئی انت کہ اودا

تہنا ہما فی حکم جاری بیت صورت و ظاہر اھن کسے و

حکم و اقتدار باقی نہ مانیت ۔ آئی اللہ و ہدے اسے

گناہ گاریں بندہ و سرار ہم بفرمانین و چہ وتی قہر و

غضب و پناہ بدے ۔ قصت سورة القصص

و لله الحمد والمئة ۔

و یعنی گوں زبان و ایمان و دعویٰ کنگ چوار زان نہ

انت ہر کسے دعویٰ کنت آپہ امتحان و چکار گ و تیار

بہ بیت اسے ہما کسوٹی (سنگ) انت کہ گوں اشی و

اصلی و نقلی جاہ یارگ (معلوم دار) بنت ۔ ماں

حدیث و انت کہ چہ درستان سکیں امتحان نبیانی

بیت چرایاں بعد صالحین و پدا درجہ بدرجہ ہما

مردمانی کہ گوں آیان مشابہت دار وک انت و ہم

مردم و امتحان آئی وینی حیثیت و روع بیت ہر قدر

مردم مان دین و مضبوط و چختہ بیت ہما قدر ماں

امتحان و تندی کنگ بیت و یعنی نبیانی

زندگیری کنوک ماں مزین مزین چکار ساں (امتحانان)

چگل دیگ بوتگنت ۔ ماں بخاری و انت کہ صحابہ و

یک رندے واجہ بنی و خدمت و فریاد کنت کہ واجہ !

بہ متیکی چہ اللہ مدد و بطوٹ و دعا بکن ۔ اسے ہما

زمانگ ات کہ مکہ و مشرکان و مسلمانانی سرا تندی

ظلم و زور کی چہ حد زبانت کنگ ات ۔ واجہ و پستہ وات کہ چہ شماساری و یک (زندگیں) مردے مان زمین و کل کنان اوشتکانی بار و یک بوتگنت پدا آئی سر و

گوں ہر گ و بران دو جاگہ گنگلتش ماں ہتین و بدن آسن و شکان داخل کنان پوست و گوشتش جدا کر گنت پدا ہم اسے ہمیں سکینانی باوجود آچہ

و تی دین و نہ کنتزنت و یعنی اللہ تعالیٰ علانیہ ظاہر کنت و چاریت کہ بہ ایمان و دعویٰ و کئے ثابت قدم بیت و کئے دروغ بند بیت ۔ ہما حساب و ہریکے و

جنا دیگ بیت ۔ (تنبیہ) چہ فلیعلمن اللہ الخ ۔ ہاری تعالیٰ و علم و رواج ہر جحد و شہ بیت آئی مزین محققانہ جواب مترجم علامہ مقدس سرہ و

داتگ اسے رواج چارگ بہ بیت دومی جز و اولی رکوع ۔ الا لنخلو من یتبع الرسول من قبل علی عقبیہ ۔ و چیرہ ۔ ما اسے جاگہ و توجیہات و

إِلَيْكَ الْكِتَابُ الْآرْحَمَةُ مِّنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا

کتاب تھی سرا مگر چہ تھی پروردگار و ہر ہائی وک گوا تو ہجیر کا فرانی پشت

لِّلْكَافِرِينَ ۝ وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنْزِلَتْ

مبوء و دور مدارنت ترا چہ اللہ تبلیغ و رند چریشی و کہ پستی سرا

إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝

نازل بوتنت و دعوت بدے (مخلوق و) وتی رب و نیک و ہجیر مبوء چہ مشرکان و

وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ قَدْ كَلَّ شَيْءٌ

و توار پر مچن گوں اللہ و کہ معبود یا نہ نیستنت چہ معبود برحقین کہ بندگی بکوزنت ابیدہ آئی ہر چیز

هَٰذَا إِلَّا وَجْهٌ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

ہلاک بیوک انت ابیدہ آئی ذات و خاص بہ ہما فی انت حکم و ہما فی و نیک و گروینگ بیت و

سُورَةُ الْعَنْكَبُوتِ بِكَيْتٍ وَهِيَ ثَمَنٌ وَسِتُّونَ آيَةً وَسَبْعٌ وَرُكُوعًا

سورة عنکبوت ماں مکہ و نازل بوت و آششت و نہ آیت و ہفت رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گوں اللہ نام و کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنوکے

الَّذِينَ أَحْسَبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَ

آیا گمان کننت مردمان کہ یلہ کنگ بنت پر چو گوشتگ و کہ ما ایمان آرت و

هُمْ لَا يُفْتَنُونَ ۝ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ

آیاں چکار گ نہ بنت و ما چکار سنگ ہمایان و کہ چہ آیان پیش بوتگنت و

فَلْيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلْيَعْلَمَنَّ الْكَذِبِينَ ۝

پدا البت اللہ معلوم کنت راست گوشتوکان و البت معلوم کنت دروغ بندان و

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا ۚ

آیا گمان کننت ہمایان کہ خطا کار انت ایکہ پیش کینت مے سرا

ول حضرت شاہ صاحبؒ بنشتہ کنت کہ پیشی دو آیتان ماں ہما مسلمانان بابت ء انت کہ کافران آہانی سر ظلم کنگ ات و اے آیت ہما کافران بارہ ء انت کہ اسے کلیمان دیوک انت (موضع) یعنی مؤمنان امتحانات ء گندان ء جوش مزانت کہ ماگوں مڑاہ داری ء ظلم کنان بیس ووت چہ سکیاں دور مانیں۔ آچہ متے گئے در لکشان ء گچا پناہ زرت کنت چیزے تر ندیں سزا کہ آیان رسگی انت آئی مقابل ء مسلمانان امتحان ء سکی حج حقیقتے نہادیت۔ آگن چہ ہنؤ گیں ہدار کی مہلت ء آیان چیزے فکر جنگ کہ ما ہرام گوں امن ء جاہ منند بیس و سزا و ہد ء بہ خدا ء گیر ء نیائیں تو در حقیقت ء اشان مزین بدیں فیصلہ کر تگ۔ جوشیں احقانہ فیصلہ آ یوکیں مصیبت ء چہ اشان دور گت نہ کنت ء یعنی ہر شخصے بر اے اُمیت ء سکیاں برداشت کنت کہ یک روچے منارابہ اللہ ء دیمہ حاضر ہوگی انت کہ او دا خبر خبرے سرا گرفت بیت ناکامیاب ہوتاں تو چہ اے سکیاں باز گرانیں سکیاں برداشت کنگی بنت و سوب مند ہوتاں تو تمام درد و رنج شودگ بنت۔ اللہ ء دشنودی و آئی ء دیدار نصیب بیت۔ اللہ ء وعدہ آیک ء انت حج طائفے آرتا تر بیت نہ کنت آئی جوانیں و اہل گان سرچم کنگ بنت و آئی چچان پکاسارتی حاصل بیت اللہ کلانی خبران ء اشکنت معلوم دار انت حج کسے ء محنت ء بباد نہ دنت ء یعنی اللہ تعالیٰ کسے ء اطاعت ء پرے نفع و چہ کسے ء مصیبت ء چہ نقصان آ تو ہر رنگ ء بے نیاز انت البت بندہ بہ وئی پروردگار ء طاعت ء ہر قدر محنت کنت آئی پرورد آیتاں دنیا و آخرت ء ریت پیشکا مجاہدہ کنوک کدی جوشیں خیال ماں دل ء میارنت کہ مافدا ء راہ ء اینکر محنت کنان ء بہ آئی سرا احسان لڑ گاتیں (العیاذ باللہ) بلکیں اے ہمانی احسان انت کہ آئی ء یہ تہی جند ء فائدہ ء طاعت و ریاضت ء توفیق بدنت ء

من نکر دم خلق تا سودی کنم: بلکہ تا بر بندگان خودی کنم۔
وے یعنی چہ جہان ء بے نیاز و لاغرض ہوگ ء باوجود چہ وئی رحمت و شفقت ء شے محنت ء بر جادارت حضرت شاہ صاحبؒ بنشتہ کنت ”یعنی چہ ایمان ء برکت ء نیکیان دست کنت و ہریان معاف بنت (موضع القرآن) ء یعنی ماں تمام کائنات ء ہنجیں حج چیزے ء وجود نیست انت کہ آ خدا ء شریک ہوت بکنت گواچو شیں حال کسے ء چہ گچا سر ہویتیں۔ ہر کس گوں خدا ء شریک سازنت اشان من محض جاہلانہ اوہام و بے بنیادیں خیالات ء رند گیری ء کنگا کنت حقیقت ء خبر اشان حج نہ دارنت ء مانے دنیا ء چہ مات و پت ء کسے ء حق زیات نہ انت۔ مگر اللہ حق چہ اشان من زیات تر انت۔ پر یابی خاطر داری ء وئی دین ء یل مکنت (موضع) ماں حدیث ء انت کہ حضرت سعد بن ابی وقاص ء مات ء کہ آ مشر کہ تے ات جگ ء اسلام آرگ احوال ء اشکنان ء قول کت کہ ورد ورگ حج نہ چشان نہ ہان ء چیر ء آرام کنان داں و ہدیکہ سعد (معاذ اللہ) چہ اسلام ء وائر مکنت چنانچہ آئی ء ورد وراک یل و انت و بالکل کمزور ہوت مردمان پر زور آئی دپ حج کنگت ء نان آب دا کنگت۔ بریشی ء اے آیتان نازل ہوتنت۔ جوش بگوںش کہ پیش داشت کہ والدین ء اے ڈول ء حق ء بر خلاف مجبور کنگ اے ہن یک چکاس و امتحان ایت بایدانت کہ اے ردا مؤمن پاد لغزش مورنت ء یعنی درستان ء معنی عدالت ء حاضر ہوگی انت ہما و ہدے پیش دارگ بیت کہ چہ اولاد و مات و پت ء کئے ناحق ات و کئے حق ء سرات ء یعنی ہر کس اے ہمیں زبردست اڑو و جہالان باوجود ہن بہ ایمان و نیکی ء کشک ء سراقا تم بمانیت حق تعالیٰ آئی حشر ء ماں وئی خاصیں نیکیں بندگان ء

سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۝ مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنْ

بَدَّلَتْ آيَاتُ اللَّهِ فَيُعَذِّبْكَ اللَّهُ عَذَابًا غَدِيرًا ۝

أَجَلُ اللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ وَمَنْ جَاهَدَ

وَعَدَ اللَّهُ آيُوكَ انت۔ و ہمانت اشکونک زانوگرفت و ہر کسے جہاد کنت

فَأَنبَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ ۝ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ۝

گداہ وئی جند ء بیت ء جہاد کنت۔ بے شک خدا پر عالمی بے نیاز انت و

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ

وَأَنبَا کسان کہ ایمان آرت و جوانیں کارش کت البتہ ماؤور کنیں چہرایان

سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

آیان بدیان ء و البتہ ما جزا رڈیں آیان ء شر ترین پر آیان کاران و

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا ۝ وَإِنْ جَاهَدَاكَ

و ما حکمت انسان ء کہ گوں وئی مات و پت ء شر ترین کنت و آگن آتی سرازور بدنت

لِتُشْرَكَ بِمَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۝ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ

کہ تو گوں من شریک کنے ہما چیز ء کہ تو آرتا نہ زانے ء گدا آیان خبر اگر و شے و اتری منی نیک انت

فَأَنبَاكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

گدا من خبر دیان شمارا شے کنگیں کارانی و ہما کسان کہ ایمان آرت و خوبیں

الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ ۝ وَمِنَ النَّاسِ

کارش کت البتہ فرد و ردا وغل کنیں آیان ء ماں نیکیں بندگان و و پختے چہ مردمان

مَنْ يَقُولُ أَمْنًا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةً

گوشت کہ ما اللہ سر ایمان آرت گدا و ہر یک آرتا ماں اللہ راہ ء ایذا ء بیت جوڑ کنت مخلوق ء

النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِّنْ رَبِّكَ

رنج ء مثل خدا ء عذاب ء و آگن بیت مدت چہ تہی رت ء

کنت۔ ابن کثیرؒ بنشتہ کنت یعنی اولاد ء آگن ماں ناحقیں خبر ء مات پت ء خبر نہ گبت والدین بہ ناحق ء سراقا تم بمانت تو اولاد ء حشر ماں صالحین ء زمرہ ء بیت۔ ماں ہما مات و پت ء زمرہ ء نہ بیت آگن چہ طبعی و نسبی رشتگانی ردا آچہ آیان باز زیات نزدیک ات۔ معلوم ہوت کہ ماں ”الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ“ ء حب دینی مراد انت و اے ہما مردمانی ذکر انت کہ گوں دپ ء و تاراموں و درشان اش کنگت۔ ماں اشانی ولانی توک ء پکائیں ایمان موجود نہ ات۔ آیان ء ماں اللہ راہ ء کجام دردے بس ات یادین ء خاطر ء اشان دل سیاہ کنگ بوتنت تو جوشیں امتحان ء اشان خدا ء عذاب قرار دات۔ چوشکہ انسان چہ خدا وندی عذاب ء ترس و وئی جان ء رکھینگ لوٹیت و چہ وئی پیشی دعوایان ء دست برداری درشان کنت و گوں لاچاری ء قبول کنت کہ من بہر دین راہ ء اتان ء ہے احوال ہما کمزور و دیس مردمان نیک انت کہ ہر وقتیکہ اشان ء دین ء راہ ء کیس سکی پیش اہت بس پریشان ہوان چہ ایمان ء دست کشک ء بناء کنت و گوں زبان یا عمل ء ہزاں اقرار کنگ ء لگنت کہ ماہ جوشیں دعویٰ ء غلطی کر تگ یا ماچو شیں دعویٰ ہجر نہ کر تگیں۔

ول یعنی اگر بکندنت کہ مسلمانان و سوب و کامیابی دست کپت تو گداجران و بند دینت کہ ماہم گوں شہا بونگیں و ہنوں شے مسلمانیں برات این خصوصاً اگن مسلمانان و ماں جنگ و فتح حاصل بہ بیت و بندے خبر و سہ مردمان کافران و مردکنان و مسلمانان دست و بندی بہ بنت گدا اثنی منافعی و چا پوسی چہ حد و در بیت۔
ول یعنی گوں ہر دلبے و اثنان گوں مسلمانان گوں انت، اللہ و کل احوال معلوم انت زان زبانی دعویٰ کنان و اثنان چہ اللہ و قی دل و حال و چیر دات کت کذنت۔
ول یعنی آتیہ پیش و ہر چیز معلوم انت بے نون شے اعمال و افعال و ہم چاربت باری کت و تارا راستیں مؤمن ثابت کت کنت و کتے دروغ بند دغا بازیرے منافق انت (تنبیہ) ماں اے ہمیں جاگہاں "لَعَلَّكُمْ اللَّهُ" یعنی "لَعَلَّكُمْ اللَّهُ" گرگ چہ ابن عباس و منقول انت کما فی تفسیر ابن کثیر۔
ول یعنی مسلمان و بادی انت کہ بہ و قی ایمان و سہ مضبوط بہ بیت نہ کجام درد ورنے آتر چہ استقامت و رہبردان دور بداریت و نہ چہ کافران دل بدیالے اثر بکرت مثلاً کافروں مسلمانان چوش بگوشنت کہ شہا اسلام و یل کنان و پدا بہ و قی در برادری و بیارات و بہ شے کشک و رزوک بے ات شہا چہ کلیں درد و دوران و پریشانیاں رستگار بے ات مفت و پر چا و تارا اینکہ جنجالی کرنگو۔ و اگن شہا اے دول کنگ و گناہ زان ات و چہ باند انگیں گر و دار و ترس ات تو خدا و گور و مے نام و بکرت کہ اثنان مارا چوشیں سوج و سرکنگ اگن اے ہمیں صورتے پیش اہبت تو کل جواب داری و زورگ و ما وشتا تگیں و شے گناہانی بار و بہ و قی گردے و زور و کیں کما قال الشاعر۔

وچ تو مشق ناز کر خون دو عالم میری گردن پر
وہ یعنی اے دروغ بند انت شے بار و اے ذرے
ہم سب کت نہ کنت البت و قی بار و گراں کنگ لونت
کے آتی و قی جذبہ گناہانی بار ات نون اید گراں اغوار
و گراہ کنگ و بار و آتر اگراں تر کت۔ حضرت شاہ
صاحب ہشتہ کنت کہ کجام کسے بلوطیت کہ ہمراہ بوان و
کسے و گناہان و بہ و قی سر و بندریت چوش نہ بیت۔
مگر ہر کس و گراہی کت و چہ آتی گراہی و چرائی دست و
گناہے بوت تو گناہ گراہے ہم بوت (کذا فی الموضع)۔
چوشکے ماں حدیث و انت کہ ماں دنیا و کسے پکے و
(بہ ناحق و) قتل بکنت آتی گناہ و یک بہرے آدم و
اولی بچک قابیل و سر بیت کہ درستان پیش ہمان و
اے بدیں کار بکچ کت و یعنی دروغیں خبر چوڑ
کنت کہ ماشے بار و چست کنیں اے خبروت مستقل
گناہ ایت کہ بریشی و آجواب دار بنت۔ دیم تر و
لہتیں قصہانی ردایم تراپ دیگ برحقین
مردمانی مقابلہ و چہ مدامیگی دروغ بند و کیں مردم
اغوا و ناشری کنان و پیداک انت و راستیں مردمان
دان دراجیں مدے و چہ چکاس و امتحان و دور و
گوستگنت مگر آخر انجام ہمایانی حق و بہتر بونگ
منکر و ناشریں مردم مدام ناکام و نامراد بوتگنت راستیں
مردم بہ سوب مندی و کامرانی و رستنت بد بختانی تمام
مکر و فریب چو موکو و کدما (تار) و بے گواہ بوتنت۔
ول چہ ابن عباس و منقول انت کہ حضرت نوح چہل
سال و عمر و بنی جوڑ بوت نہ صد و پنجاہ سال و دعوت،
تبلیغ و اصلاح احوال و کار و گلایش بوت پدا طوفان
اھت۔ طوفان و رند و گشت صحت سال زندگ مانت۔
اے ہم و آتی عمر یکہزار پنجاہ سال بوت و یعنی وہرے

چہ گناہان و ناشریں کاران و قی دستش نہ کشت ات تو کلان و طوفان و بہ و قی گیر و آورت بجز چند نفران اید کہ کل ہلاک بوتنت و یعنی ہرچے مردے یا جانورے بوجیک (جہاز) و
سوار انت ما آیان و گوں نوح علیہ السلام ہمراہی و رستگار کت ماں سورہ ہود و اے قصہ گوں زیاتیں گیش و گوار و گوستگ و گوستگ حضرت نوح و بوجیک (جہاز) داں دراجیں مدے و جودی و سہرا و شتوک ات تا نلہ گند و کان و عبرت حاصل بہ بیت و مرد و چہ ہرچہ جہاز و بوجیکے موجود انت اے ہم یک نشانی انت
کہ آتر اگدان و واجہ نوح و یاد نوک بیت و قدرت خداوندی و نمونگ چٹان و بہ نظر و کیت یا شاید مراد بہ بیت کہ بوجیک و اے داستان و ماہ مردم مدامیگی
عبرت و نشان جوڑ کت، حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت ہر و ہدیکہ اے سورہ نازل بوت و واجہ پیغمبر و بازیں اصحاب چہ کافران دل سیاہی و تنگ بوان و بوجیک و
سوار بوان ملک حبشہ و نیمگ و ربادگ بوتنت و ہدیکہ واجہ پیغمبر ہجرت کنان و مدینہ و سر بوت گدا ہما بوجیک و صحابہان ہم گوں سلامتی و واجہ و آوار
بوتنت (موضع بتغیر سیر) چوش بگوش نوح و بوجیک و تاریخ اے رنگ و منکر ارنک بوت۔

لَيَقُولَنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوْ لَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ
الْعَالَمِينَ ۝ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ۝

سینگان انت و وابت معلوم کنت اللہ ہما کسان و کہ ایمان آتش و البت معلوم کنت منافقان و
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ
خَطِيئَتَكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطِيئَتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ

لَكَاذِبُونَ ۝ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَعَ أَثْقَالِهِمْ ۝ وَ
لَيَسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝ وَلَقَدْ

أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ۝

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ۝

وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ
خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

شما و بندگی و کن ات ابید چہ خدا و

ماں جگہاں و آبار و زورنت آیان گناہانی چیز کے ہن بے شک

دروغ بند انت و البت زورنت و قی بار و وڈگہ باران و گوں و قی بار و وڈ و

ابت ضرور سوال کنگ بنت قیامت و روح و چیزیکہ و گڑھنت و و بے شک

ما دیم دات نوح پہ آتی قوم و نیمگ و گدا جلتی ماں آیان ہزار سال

مگر پنجاہ سال گدا گیت آیان و طوفان و و ظلم کنوک انت و

رند ما نوح رستگار کت و بوجیک و مردمان و و ما بوجیک و راجوڑ کت نشان بہ مخلوق و قی

و ما دیم دات ابرہیم و ہدیکہ آتی و قی قوم و راکوشنت خدا و بندگی و بکندت و چہ ہمان و ترس ات و اے

پہ شہا شرت انت اگن زان ات شہا و بندگی و کن ات ابید چہ خدا و

منزل ۵

چہ گناہان و ناشریں کاران و قی دستش نہ کشت ات تو کلان و طوفان و بہ و قی گیر و آورت بجز چند نفران اید کہ کل ہلاک بوتنت و یعنی ہرچے مردے یا جانورے بوجیک (جہاز) و
سوار انت ما آیان و گوں نوح علیہ السلام ہمراہی و رستگار کت ماں سورہ ہود و اے قصہ گوں زیاتیں گیش و گوار و گوستگ و گوستگ حضرت نوح و بوجیک (جہاز) داں دراجیں مدے و جودی و سہرا و شتوک ات تا نلہ گند و کان و عبرت حاصل بہ بیت و مرد و چہ ہرچہ جہاز و بوجیکے موجود انت اے ہم یک نشانی انت
کہ آتر اگدان و واجہ نوح و یاد نوک بیت و قدرت خداوندی و نمونگ چٹان و بہ نظر و کیت یا شاید مراد بہ بیت کہ بوجیک و اے داستان و ماہ مردم مدامیگی
عبرت و نشان جوڑ کت، حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت ہر و ہدیکہ اے سورہ نازل بوت و واجہ پیغمبر و بازیں اصحاب چہ کافران دل سیاہی و تنگ بوان و بوجیک و
سوار بوان ملک حبشہ و نیمگ و ربادگ بوتنت و ہدیکہ واجہ پیغمبر ہجرت کنان و مدینہ و سر بوت گدا ہما بوجیک و صحابہان ہم گوں سلامتی و واجہ و آوار
بوتنت (موضع بتغیر سیر) چوش بگوش نوح و بوجیک و تاریخ اے رنگ و منکر ارنک بوت۔

فل یعنی دروغیں خیال و وہمانی زندگی و کن ات چنانچہ گوں و قی دستاں اے بتان اڈکنان و ادشتارین ات کہ آیان و دروغ مروغیں خدازان ات

العنکبوت ۲۹

۶۱۲

امن خلق ۲۰

أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ أَفْكَارًا ۖ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
 بَتَانِ و تبتدات دروغ و بیشک ہماکسان و کہ شمائش بندگی و کن ات ابید چہ
 اللَّهُ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ
 خدائے آماک نہ یئت شے روزی و گڈا شمائشونہا ز بکن ات اللہ و گور و قی روزی
 وَاعْبُدُوهُ ۚ وَاشْكُرُوا لَهُ ۖ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝۱۶ ۚ وَإِنْ تَكْذِبُوا
 ہمانی و غلامی و بکن ات و آئی و منت و بگرات شمائشونہا ز بکن ات و گور و قی روزی
 فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ۖ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ
 گڈا دروغ بندکت بازین جماعتان و چہ شمائشونہا ز بکن ات و گور و قی روزی
 إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۝۱۷ أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ
 مگر پیغام رسنگ ظاہری و آیانندیش چہ ہما شروع کنت اللہ پیدائش و
 الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝۱۸ قُلْ
 پدا تکرار کنت آئی و بیشک اے پدا خدائے ارزان ات و تو بگوش
 سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ
 تروتاب بکن ات ماں ملک و گڈا بچاریات چہ ہما شروع کنتی پیدائش پدا
 اللَّهُ يُنْشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
 خدا پیداکنت گڈی پیدائش و بے شک خدا ہر چیز و سر قدرت دار و
 قَدِيرٌ ۝۱۹ يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَن يَشَاءُ ۚ وَإِلَيْهِ
 انت عذاب دنت ہر کسا بلوئیت و رحم کنت ہر کس و کہ بلوئیت و ہمانی نیک و
 تُقْلَبُونَ ۝۲۰ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
 پدا گور و قی و شمائشونہا ز بکن ات ماں زمین و و نہ ماں
 السَّمَاءِ ۚ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝۲۱
 آسمان و نیست شمارا بغیر خدائے ہج دوست و نہ مددگار و

منزل ۵

فل حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت و اکثر مخلوق ہر روزی
 پشت و ایمان و بباد دنت نور یاد بکن ات کہ چہ اللہ
 ابید کہ کس روزی دنت ہماوت دنت بہ و قی مرضی و
 سراپیشکا ہمانی شکر و بگرات و ہمانی بندگی و بکن ات
 شمارا دوبارہ ہمانی و ہما حاضر لوگی انت آ و ہد و چہ ہما
 و قی دیم و پیش داشت کنت کن ات و قی یعنی چہ
 دروغ بندکت و منارا ہج تاوان نہ رسیت منے
 صاف صاف و تبلیغ و نصیحت کنان و قی فرض
 سرانجام دات نیک و بد شمارا پیش داشت اکنے
 قبول نہ کن ات گڈا تاوان و دیم گوں شمائشونہا ز بکن ات
 چو شک قوم عاد و ثمود چہ شمائشونہا ز بکن ات بار بونت
 و قی یعنی بہ و قی ذات و سرا فکر بکن ات ساری و شمائشونہا
 ہج نہ ات اللہ پاک و شمارا پیداکنت ہج ہما چہ مرگ و
 پدا شمارا دوبارہ پیداکنت حضرت شاہ صاحب نبشتہ
 کنت شروعات و قی بگرات و بگرات ہج ہما چہ داب
 بزانت ات و قی یعنی اللہ و گور و قی ہج چیز مشکل
 نہ انت البت شے فہمگ و تراک و گپ انت کہ ہر کس
 اول سر و نمونگ و چہ بغیریک چیز پیداکنت نمونگ
 قائم ہوگ و پدا جوڑ کنگ و ہنگت آسان ہوگ لوئیت
 و قی یعنی قی ذات و یل کنان و ماں اید کہ چیزان
 پیدائش و ہن غور و فکر بکن ات و تروتاب
 کنان و دت بگرات کہ چون جو نیس مخلوق
 خداوند کریم و پیداکنت ہج داب و دوحی
 زند و بار و قیاس بکن ات آئی قدرت نور
 چیز و محدود نہ ہوگ و قی یعنی دوبارہ پیداکنت
 ہر کس و بہ و قی حکمت و روء لوئیت سزادنت و
 ہر کس و لوئیت چہ و قی فضل و کرم و آئی و سرا
 مہربانی کنت و قی یعنی ہر کس و اللہ تعالیٰ سزا
 دیگ بواہیت آنہ ماں زمین و ہونڈان و داخل
 ہوان و چہ سزا و سلامت بیت کنت نہ ماں
 آسمان و بال کنان و کجام بلندی و سستی خدا و
 بحر و پناہ کنت نہ کنت نہ کجام طاقت برائی حمایت
 و مدد و درائینیت

۲۰
۱۳

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَٰئِكَ يَكْسُوا
 وَهَمَاسَانِ كَمَا فَرُوتُمْ بِهِ خُذُوا آيَاتِ اللَّهِ وَبِآيَاتِ اللَّهِ هَمَانَا مِيتُ بُوْتُمْ
 مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ فَمَا كَانَ
 مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ فَمَا كَانَ
 جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنْجَاهُ
 قَوْمٌ وَجَاهُ مَكْرًا كَوْنُ شَتَّى كَمَا أَرَادُوا بِنَفْسِهِ أَنْ يَكُونَ
 اللَّهُ مِنَ الْكَافِرِينَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦١﴾
 خُذُوا آيَاتِ اللَّهِ وَبِآيَاتِ اللَّهِ هَمَانَا مِيتُ بُوْتُمْ
 وَقَالَ إِنَّا اتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَوَدَّةَ
 بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ
 بَيْنَكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ
 بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ
 النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَصِيرِينَ ﴿٦٢﴾ فَمَنْ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ
 إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٣﴾ وَوَهَبْنَا
 لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ
 وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ
 لَكَانَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٤﴾

منزل ۵

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَٰئِكَ يَكْسُوا
 وَهَمَاسَانِ كَمَا فَرُوتُمْ بِهِ خُذُوا آيَاتِ اللَّهِ وَبِآيَاتِ اللَّهِ هَمَانَا مِيتُ بُوْتُمْ
 مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ فَمَا كَانَ
 مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ فَمَا كَانَ
 جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنْجَاهُ
 قَوْمٌ وَجَاهُ مَكْرًا كَوْنُ شَتَّى كَمَا أَرَادُوا بِنَفْسِهِ أَنْ يَكُونَ
 اللَّهُ مِنَ الْكَافِرِينَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦١﴾
 خُذُوا آيَاتِ اللَّهِ وَبِآيَاتِ اللَّهِ هَمَانَا مِيتُ بُوْتُمْ
 وَقَالَ إِنَّا اتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَوَدَّةَ
 بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ
 بَيْنَكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ
 بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ
 النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَصِيرِينَ ﴿٦٢﴾ فَمَنْ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ
 إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٣﴾ وَوَهَبْنَا
 لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ
 وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ
 لَكَانَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٤﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَٰئِكَ يَكْسُوا
 وَهَمَاسَانِ كَمَا فَرُوتُمْ بِهِ خُذُوا آيَاتِ اللَّهِ وَبِآيَاتِ اللَّهِ هَمَانَا مِيتُ بُوْتُمْ
 مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ فَمَا كَانَ
 مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ فَمَا كَانَ
 جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنْجَاهُ
 قَوْمٌ وَجَاهُ مَكْرًا كَوْنُ شَتَّى كَمَا أَرَادُوا بِنَفْسِهِ أَنْ يَكُونَ
 اللَّهُ مِنَ الْكَافِرِينَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦١﴾
 خُذُوا آيَاتِ اللَّهِ وَبِآيَاتِ اللَّهِ هَمَانَا مِيتُ بُوْتُمْ
 وَقَالَ إِنَّا اتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَوَدَّةَ
 بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ
 بَيْنَكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ
 بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ
 النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَصِيرِينَ ﴿٦٢﴾ فَمَنْ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ
 إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٣﴾ وَوَهَبْنَا
 لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ
 وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ
 لَكَانَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٤﴾

ابراہیم و ہزار ہت آت۔ ابراہیم اقوام و یک مردے ہم نہ من ات البت لوط و ہمدان و توقف نہ کنان و تصدیق کت۔ ہر دوینیان وطن ماں عراق و شہر بابل ات۔
 خدا و توکل و سرچہ وطن و در کبت اللہ پاک و ماں شام و سرزمین و سرکنان و آباد گت (تنبیہ) «وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي» احتمال ہست انت
 قائل ابراہیم بہ بیت یا لوط علیہما السلام و یعنی اسحاق چک و یعقوب ناسک دات کہ آئی نسل و نام بنی اسرائیل کبت و لا یعنی حضرت ابراہیم و ہد
 ابید چہ آئی اولاد ان دگہ چ کس و آسمانی کتاب و پیغمبری و منصب نہ رس ات چنانچہ ہر ج نبی جہرانی بعد ماں دنیا و اہتگنت آکل چہ ہمانی اولاد ان
 بوگنت پمشکا حضرت ابراہیم و «ابو الانبیاء» و لقب ہم دیگ بوترگ۔

ول یعنی ماں دنیا حق تعالیٰ مال اولاد عزت و چرمی نیکی نام دات و شام ملک پہ ہمیشہ آئی اولاد و بخشش ات (کذا فی الموضع) و ماں آخرت و اعلائیں درجہ و صالحین و جماعت (کہ آمرن شائیں نبیانی جماعت انت) و شامل کت و یعنی اسے بدیں فعل چہ شام ساری کس و نہ کنگ ات ہے بریشی و دلیل انت کہ انسانی فطرت چرے کار و سٹ نہ انت چوشین فطرت و شریعت و برخلاف کار و بنیاد اول سر و شام ایرکت و وراہ جنگ و چہ مراد ممکن انت چو دژان پل و پاچ کنگ انت اے کار ہم ماں ہمایاں جاری بیت یا چہ ہمے بدکاری و مسافران و جنگش کہ چہ ترس و آراہ و پل بکننت۔ یا چہ "تَقْطَعُونَ السَّبِيلَ" و مقصد چوش بیت کہ فطری و راستیں راہ و ویل کنان و توالد و تناسل و رہبند و بزرگ انت وک شاید ہمے بدکاری سرظاہر و مردمانی دیماکر تگش کہ چرے کار و شرم اش ہم ولی بباد داتگت یا بے شرمی و گپ و رپ جنگش و سازش کتگت وک یعنی اگن تو برحقین نبی و حقیقہ راست گوشتے کہ مئے اے کار خراب و عذاب و لائق انت تو گڈا پر چاہتے سمع عذاب و بیار۔ دگہ چاہے فرمائینت "وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ مِنْ قَرْيَتِكُمْ" (تھموا اناس)

العنکبوت ۲۹

۶۱۴

امن خلق ۲۰

يَتَطَهَّرُونَ (۱۰۷) یعنی آئی قوم و جواب ہمیشہ ات کہ لوط و اہل خانہ و چہ و قی میتگ و درکن ات اے و تار آمرن پاک باز ظاہر کنگ لوٹنت شاید چہ قوم و لہتین و اے جواب و لہتین و آجواب بلکیں داتگت یا یک وقتے یک خبرے و دومی بر و دومی جبرش کتگت مثلاً ساری و عذاب و ترسینگ و روا مسخرہ اش کت پدا گڈی فیصلہ چوش کتگت کہ اشان و چہ و قی میتگ و باز اے و بکننت بہر جا و ر و ثابت بوٹ کہ اقوم نہ ایوک و اے بدیں کار و کنوک و سروک ات بلکیں پہ آئی جاری دارگ و روا ہم اینکر مرگ اش من اتگ ات کہ نصیحت کنوکیں پیغمبر و چہ و قی میتگ و درکنگ و واسطہ تیار انت آئیانی فطرت و طبیعت ہمکر مسخ بوٹگ انت کہ خدا و ترس و یک ذرہ مے ماں اشانی ولان کشت نہ کپتگ ات، عذاب و بیم تراب و سرا مسخرہ کتگش و پیغمبر و مقابلہ و سرتیار انت۔ جرم و تہنہ و نوعیت پہ اشانی ہلاکت و کافی بزاں بس ات و چہ قوم و نا اہمیت بوان چوش گوشتی۔ شاید فہمگی کہ اشانی آیوکیں نسل ہم بدایت و راہ و نہ نیت آہم ہمشانی ہمایاں بدیں فعل و جاری دارنت چوشکہ نوح علیہ السلام و فرمائینگ "إِنَّكَ أَنْتَ تَذَرُهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا" (نوح دکو ۲) کذا قال النیشابوری فی تفسیرہ وک و اجمہ لوط علیہ السلام و دعا و روا فرشتگان و ہماینگ و تباہ کنگ و حکم بوٹ، فرشتہ اول سر و حضرت ابراہیم و گور و شنتت آترا پیرانہ سری و چکت و پیدائش و بشارت دات و حال اش دات کہ پہ اے میتگ (سڈوم) و تباہ کنگ و روگائیں چیا کہ اود و مرم و چ ڈول و چہ و قی گندگیں کاران دست نہ کشتت۔ اے داستان و زیارتیں گیش و گیار سورہ اعراف ہود و حجر و غیرہ و گوستگت (تنبیہ) شاید گوں ہلاکت چکت و پیدائش و خبر دیگ و مطلب چوش بہ بیت کہ چہ یک قوسے و اگن خدا و زمین خالی کنگ بوگی انت تو دومی طرف و حق تعالیٰ یک عظیم الشان قوم "بنی اسرائیل" و بنیاد و ایرکنوک انت۔ نبی علیہ النیشابوری فی تفسیرہ و یعنی آیا لوط و موجودگی و میتگ تباہ کنگ

۳۸
۱۵

لَيْسَ الصَّالِحِينَ ۱۰۷ وَلَوْ طَا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَأَتُونَ

چہ نیکیں بندگان و ول و دیم دات لوط و را و ہدیکہ آئیانی قوم و را گوشت بیشکہ کہ شام ات ایوک

الْفَاحِشَةَ مِمَّا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ۱۰۸

پہ بی حیاتی و کار و پیش نہ کپتگ چہ شام اے بابت و کسے چہ جہان و وک

أَيُّكُمْ لَأَتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ ۱۰۹

آئیاشما درکان زورات مردینانی سرا و راہ و پل و پاچ کت ات وک

تَأْتُونَ فِي نَادِيكُمْ الْمُنْكَرُ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا

کن ات ماں و قی دیوان و ستیں کار وک و چہ پستہ نہ ات آئی قوم و ابید چریشی

أَنْ قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۱۱۰

کہ گوشتش اللہ و عذاب و بیارات اگن تو راست گوشتو کے وک

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ۱۱۱ وَلَمَّا

گوشتی اے منی رب منارا فساد کنوکیں قوم و سرآمد دے وک و و ہدیکہ

جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا

آہنتت مئے قاصد پہ ابراہیم و رستگاری گوشتش بے شک مہلاک کنوکیں

أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّ أَهْلَهَا كَانَ ظَالِمِينَ ۱۱۲

اے میتگ و مردمان و بیشکہ آئی و نندوک ظلم کنوک بوٹگت وک

قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا ۱۱۳

گوشتی ماں اودا لوط ہن ہست انت و گوشت آیان ماشر زائیں آکس و کرا و دانت

لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ ۱۱۴ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ۱۱۵

البت ضرور راستگار کنیں آترا و آئی و عیال و مگر آئی و لوگی وک کہ بیت چہ پشت کپوکاں و

وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِئًا بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ

و و ہدیکہ آہنتت مئے قاصد لوط و گور و غمناک کنگ بوٹ آئیانی سبب و ماں دل و کنگ

منزل ۵

بیت و یا آئی و چہ اودا جدا کنان و تعذیب و کاروائی برجم کنگ بیت و غالباً حضرت ابراہیم و بشفقت نیکی خیال آہنت کہ اگن حضرت لوط و چٹانی دیمارے عذاب نازل بوٹ تو عجب نہ انت کہ چہ عذاب و ہولناکیں ندر گانی گندگ و بہ آئی سرا و حشت و پریشانی جاری بہ بیت، فرشتگان و ماں و قی جواب و چہ استثناء نہ کتگت چہ اشانی و ماں آئی دل و ہمے خبر چست بوٹ کہ لوط و موجودگی و اے کاروائی و سرا عمل بیت واللہ اعلم وک یعنی فرشتگان و اجمہ تسللاً دات کہ ماود و نندوکان درستان زائیں و ماں آیان ہر کس خدا و مجرم انت تہنا لوط نہ بلکیں آئی لوگ و مردمان ہم چہ تاوان نہ رسیت کلاں و عذاب ساعت و یک گور و کنگ بیت ایوک و آئی یک جنیں آدمے ہمودا باقی مانیت چیا کہ بہ آئی سرا ہم عذاب آئیگی انت۔

ذُرْعًا وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنْجُوكَ وَ
 بُوت و گوشت آیان مژس و نه غم بکن ماتر استگار کنوکیں
 أَهْلَكَ إِلَّا أَمْرًا تَكُ كَانَتْ مِنَ الْغَيْرِينَ ۝ إِنَّا مُنْزِلُونَ
 تخی عیال مگر تخی لوگی کہ بیت چہ پشت کیوکان بیشک ما ایر آروکیں
 عَلَى أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا
 اے میتگ و مردمانی سر آفتے چہ آسمان و بہ اے سبب کہ آیان
 يَفْسُقُونَ ۝ وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ
 بدکارانت و ڈپشت گیتک ماچہ آمیتگ و نشانی سر ظاہریں بہ قوم و
 يَعْقِلُونَ ۝ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يٰقَوْمِ
 عاقلین و قدیم دات مامدین و نیمگ و آیان برات شعیب و گڈا گوشتی اے منی قوم
 اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْتَسُوا فِي
 خدائے عبادت و بکن رات و اُمیت و بدارات گڈی روح و فک و تر و گرد مکن رات ماں
 الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ
 ملک و فساد کنان و فک گڈا آیان شعیب و روح بندکت گڈا گپنت آیان و زمین چنڈے و
 فَاصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَثَمِينَ ۝ وَعَادًا وَثَمُودًا
 گڈا اصحبش گڈت ماں و قی لوکان دیم بہ چیر و ہلاک کت عاد و ثمود و
 قَدْ تَبَيَّنَ لَكُم مِّنْ مَّسْكِنِهِمْ وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ
 تحقیق بہ تو اشانی حال ظاہر بوتگ چہ آیان لوکان و ڈو و لدر کنگ بہ آیان شیطان و
 اَعْمَاءُ لَهُمْ فَصَدَّ هُمُ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ۝
 آیان کاران و گڈا دور داشتی آیان و چہ راہ و آیان بپنا انت و
 وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنُ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُّوسَىٰ
 و ہلاک کت ماقارون و فرعون و ہامان و و تحقیق آدرت موسیٰ و ظاہریں

منزل ۵

فل فرشتہ سکت حسین و جمیل ماں نوک درنایا فہ
 صورت و اودا سر بوتنت حضرت لوط و اول سر و
 اے جاہ نیارتنت زیات تنگدل و ناراحت بوت کہ
 نوں اے مہمانانی عزت و چہ قوم و دست و چونکائی
 من سلامت داشت کت کنان آگن اشان و بہ وقی
 جاگہ و مداران گڈا اے اخلاق و مڑاہ دارے و
 مہمان داری و برخلاف انت و آگن دارانش تو
 چرے بدکاریں قوم و آبر و چونکائی سلامت مانیت
 و یعنی چہ وقی قوم و ناشری و مترس اشانی دست و
 حج بیت نہ کنت و بہ منگی حج غم ہم مکن ما مردم
 نہیں ما فرشتگیں ما اہتگیں کہ ترا تخی اہل خانہ و تخی
 ایڈر کہ پروکاران سلامت داران و باقی منتگیں
 قوم و گار و گسار بکنیں اے قصہ جد و پیش باز
 جاگہاں بیان بوتگ و یعنی چپت کہ تگیں آیان
 میتگانی نشانان مکہ و مردم ملک شام و سفر و
 دیست کنت و یعنی چہ آخرت و نیمگ و غافل
 مہبت تہنا بکن خدائے عبادت و بکنے ات
 و چہ فساد کنگ و شاید مراد انت ماں گرو و
 دغا بازی کنگ و سود و رگ چوشکہ آیان ہیل و
 عادت ات و بیت کنت رہزنی ہم اشانی پیشگ
 بہ بیت و قیل غیب ذلک و یعنی آیان
 میتگانی ڈمب شما گوں و قی چماں دیستگنت
 جرایان عبرت حاصل بکن رات و یعنی ماں
 دنیا داری و چالاک آنت و بہ وقی خیال و
 عقل مندانت بے چہ شیطان و زود و یک و تارا
 رکینت اش نہ کت

فل یعنی سرظاہرین نشانیاں گندگ و باوجود حق و مقابل و ایردستی قبول اس نکت و فل یعنی چرایان ہریکے و بہ آیانی جرم و رد و سزا دیگ بوت و فل اے لوط و قوم انت و لہتین و عادی و ہم مریشی و داخل کنگ و فل اے نمود انت و اهل مدین ہم و فل یعنی قارون و چوشکہ ماں سورۃ قصص و بیان بوت و فل اے فرعون و ہامان بوت و لہتین و نوح و قوم ہم مریشی و داخل کنگ و فل یعنی اللہ تعالیٰ و شان چوش نہ انت کہ کجام نا انصافی یا کارے و بے و ہدے بکنت آتی بارگاہ چہ نقص و عیب و بکلی پاک و منترہ انت او داظم و شینگ ہم روانہ انت البت بندہ بہ و قی جانانی سراوت ظلم کنت یعنی ہنچیں کاران گلائیش بنت کہ آیانی نتیجہ پہ اشانی حق و لا محالہ خراب بیت و فل یعنی لوگ ہمشکا انت کہ چرائی و بے جان و مال و حفاظت بہ بیت نہ کہ موکوہ لوگ کہ چہ دامن و چند گ و پیرشیت ہم مثال ہا کس یگنت کہ اللہ تعالیٰ و ابید کسے و قی رستگار کنوک یا محافظ قرار بدنت چہ خداوندی مشیت و بغیر ہج کس رستگار بوت نہ کنت و فل یعنی ممکن ات کہ اشکنوک تعجب بکنت کہ درستان و یگنیں رد اپوست جنگ بوت کسے و رامستثنی نہ کرت لہتین مردم بت و بندگی و کنت لہتین آس و آپ و لہتین و لیانی لہتین نبیانی یا فرشتگانے ہمشکا اللہ پاک و فرمان کت کہ اللہ و کل معلوم انت اگن چریشان یکے و ہم مستقل قدرت و اختیار بداشتیں تو اللہ تعالیٰ و بہ یک جنبش قلم درستانی نفی نہ کنگ ات و فل یعنی اللہ تعالیٰ کسی ہمرہی و حاجت نہ داریت آوت زبردست و زوراک انت و نہ ہم آرا مشورہ پکار انت چیا کہ آوت مطلقا حکمت و خدا بند انت و الکتہ و مشرکان گوشتک ات کہ اللہ تعالیٰ و موکوہ و و پشک و غیرہ ادنایی چیزانی مثالان پر جا بیان کنت کہ اشان آتی عظمت و برخلاف انت آتی پستہ ذات کہ مثالان بہ و قی جاگہ و حساب و مزن زیات موزون انت و بہ مثال داغلین و حق و چسپان بنت مگر زانوگمہ ایوک و چہ چوشیں مثالان راستگانی سر پر بیت کنت جاہلیں بے وقوف چہ زانت کنت مثال و چسپانی و گوں مثال دیوک و حیثیت و چارگ مہیت بلیں ہر چیز و مثال دیگ بوتگ ہماقی حیثیت و چارگ بہ بیت اگن آ حقیر و کمزور انت تو تمیل ہم ہنچیں حقیر و کمزوریں چیزانی دیگ بیت گوں مثال دیوک و عظمت و اے خبر چہ تعلق داریت و فل یعنی گوں مزن حکمت و

جو کت مفت و پیدانہ کت و فل یعنی آسمان و زمین و ہدے آتی و تہنا پیداکرنت تو ماں حور دیں کارانی جوڑ کنگ و رد آتیا شریک یا مددگارے و حاجت چونگانی بیت کنت اگن آتیا حاجت بہوتیں تو ماں مزنیں کارانی و ہدے بہوتیں ۔

العنکبوت ۲۹

۲۱۶

امن خلق ۲۰

بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ ﴿٢٩﴾
نشانیاں و گدا مزی کرش ماں روئے زمین و نہ بوتنت پیش دست کنوکان و
فَكَلَّا أَخَذْنَا بِذُنُوبِهِ فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا
گدا ہریکے و اگر گرفتیں مابسیب آیانی گناہ و فل چرایان لہتین و سرادیم ذات ماؤ و کافی گوات و
وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ خَسَفْنَا بِهِ
و لہتین و گیت جیہال و فل و لہتین و ما ایر بکنت ماں
الْأَرْضِ وَمِنْهُمْ مَنْ أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ
زمین و فل و لہتین و ما غرق کت و فل و ہجر خدایا آیانی سراظم نہ کت
وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٠﴾ مَثَلُ الَّذِينَ أَخَذُوا مِنَ
ولیکن آیانی و قی جانانی سراظم کت و فل مثال ہما کسانیکہ گیت اش
دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءُ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بِئْتًا وَإِنَّ
ابید چہ اللہ دوست چوشکہ موکوہ مثال انت کہ آتی و او کت یک لوگے و بیشک
أَوْ هُنَّ الْبُيُوتُ لَبِيتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾
چہ نز و تربیں لوگان موکوہ لوگ انت اگر آیانی بزاہتیں و
إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ ط وَهُوَ
بیشک خدا زانت ہر کس کہ آتوار پر جنت ابید چہ آتی و ہر چہ بہیت و فل
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ لِنُظْرِبَهَا لِلنَّاسِ
زبردست حکمتانی خدا بند انت و فل و اے مثالان و ما بیان کنیں پنے مردمان
وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٣٣﴾ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ
و نہ فہمت اشان مگردانا و فل خدا پیداکت آسمانان و
وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٤﴾
و زمین و گوں حقین رہ بند و فل بیشک ماں اشی و نشان انت پہ مومنان و فل

منزل ۵

جو کت مفت و پیدانہ کت و فل یعنی آسمان و زمین و ہدے آتی و تہنا پیداکرنت تو ماں حور دیں کارانی جوڑ کنگ و رد آتیا شریک یا مددگارے و حاجت چونگانی بیت کنت اگن آتیا حاجت بہوتیں تو ماں مزنیں کارانی و ہدے بہوتیں ۔

ف یعنی قرآن پاک و تلاوت و نثار و لگویش بکن تا نکلہ دل مضبوط و محکم بہ بیت و تلاوت و اجر و ثواب جدا حاصل بہ بیت آئی معرفت و حقیقتانی پدرا نی زیات
یہ زیات معلوم بہ بیت اید کہ مردمان ہم اشکناں و چرائی و عظم و برکتان و علم و سیت گروک بہ بنت و ہر کسے کہ نہ منیت بر آئی سرا خدا و حجت تمام
بہ بیت و دعوت و تبلیغ و فرض گوں جوانی و وقتی آخرت بر سیت و نماز و چہ بدیاں دور جنگ و معنی دو بیت کنت یکنے چہ تسبب بزاں سبب بوگ و
رہبند و یعنی اللہ تعالیٰ و ماں نماز و اے تاثیر و خاصیت ایر کنگ کہ آزمای و چہ گناہان و بدیں کاران مہن بکنت چو شکہ کجام یک در مانے و کار مرزی
تپ و غیرہ مرض ہلاک بیت۔ مرے صورت و یاد دارگ لوٹیت کہ یہ در مان اے ضروری نہ انت کہ چہ آئی یکنیں خوراک و مرض ہلاک بہ بیت لھتیں در مان
ماں خاصیں مقدار و داں مدتے و گوں التزام و

ورگ بہ بیت کڈ آئیانی اثر ظاہر بیت بلے شرط
ہمیش انت کہ مریض چو شیں چیزے کار مرز مکنت
کہ آئی در مان و خاصیت و بے کار بکنت پیشکا
نماز ہن بلا شبہ مزن اثر دار و کیں در مان و
مثال و انت کہ آرو حانی رمضان و دور دارگ و
ردا اکیر و حکم داریت البت اے خبر ضروری
انت کہ ماں راستیں مقدار و گوں احتیاط و
خیال داری و بہ روحانی طبییانی سر و سوچ و روء
ادا کنگ بہ بیت و داں یک خاصیں مدتے و اے
رہبند و محکم بدایت چرائی و بعد مریض و ست
ماریت کہ نماز چو نکائی آئی کوہیں نادرا ہیماں و
دران کش علت و دور کنت دومی معنی اے ہم
بیت کنت کہ نماز و چہ بدیاں دور دارگ بہ اقتضای
رہبند و بہ بیت یعنی نماز و ہر یک کارے و آئی
ہر یک ذکرے و انگ و ظاہر کنوک بہ بیت کہ ہر ج
انسانے ہنوں ہنوں ماں خدا و بارگاہ و وقی
بندگی و فرمانبرداری و بڑگی و عاجزی و حق تعالیٰ و
ربو الوہیت و حکومت و شہنشاہی و اقرار و
کنان اہتگ چہ مسجد و در بان ہن بد عہدی و
ناشری مکنت و چہ آشنہ شاہ مطلق و حکمان
دیم و تاب مدت چو ش بگویش کہ نماز و ہر یک
ادائے نمازی و بیچ وقت و حکم دنت کہ او
بندگی و غلامی و دعویٰ و کنوک حقیقتہ تو چو
غلام و نوکران نہ دے بگو ازین و گوں زبان و
حال تقاضا کنت کہ چہ بے حیائی و شرارت و ناشری
کاران دست و بکش! نوں گے دست بکشیت
یا مکشیت مگر نماز بلا شبہ اثر مہن کنت و چہ
سلیں کاران اثر دور داریت چو شکہ اللہ تعالیٰ
وت مہن کنت و دور داریت کما قال تعالیٰ
” اِنَّ اللّٰهَ يَامُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَ
اِيتَاءِ ذِي الْقُرْبٰى وَيَنْهٰی عَنِ الْفَحْشَاۃِ
وَالْمُنْكَرِ “ (نحلہ رکوع ۱۳) گڈا ہر ج بد بختے چہ
اللہ پاک و مہن کنگ و دور دارگ و باوجود چہ
بدی و دست نہ کشیت نماز و دور دارگ و سرا
آئی دست و نہ کشگ حیران کنوکیں گئے نہ انت

العنکبوت ۲۹

۶۱۷

اتل ما اوحی ۲۱

اَتْلُ مَا اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتٰبِ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ اِنَّ

بوان (اے محمد) چیریکہ وحی کنگ بوت تھی کنگ چہ کتاب و قائم بدار نماز و بیشک

الصَّلٰوةَ تَنْهٰی عَنِ الْفَحْشَاۃِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللّٰهِ اَكْبَرُ

نماز منع کنت چہ بے حیائی و بدیں کاران و البت اللہ یاد چہ درستان مستر انت

وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿۶۱﴾ وَلَا تَجَادِلُوْا اَهْلَ الْكِتٰبِ اِلَّا بِالَّتِي

و خدا زانت ہر چہ شما کنات وک و جیرہ ممکن ات گوں کتابیاں مگر بہ دستورے

هِيَ اَحْسَنُ اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ وَقُولُوْا اٰمَنَّا بِالَّذِيْ

کہ شر تر انت ابید چہ ہما کسان کہ شے سرا بہ انصاف انت و چو ش بگویش ات کہ ماٹیں چیریکہ

اُنْزِلَ الْيَنَّا وَاُنْزِلَ اِلَيْكُمْ وَالْهُنَا وَاِلَيْكُمْ وَاَحَدٌ وَاَحَدٌ

مے سرانازل کنگ بوت و چیریکہ شے سرانازل کنگ بوت و شے معبود یکنیں انت و ماہجانی حکمان

مُسْلِمُوْنَ ﴿۶۲﴾ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَا اِلَيْكَ الْكِتٰبَ فَالَّذِيْنَ اَتٰیهِمْ

قبول داریں و ڈھمے ڈول ماکتاب تھی سرادیم دات و گڈا ہر کس و ماکتاب دات

اَلْكِتٰبِ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَمِنْ هٰؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهٖ وَمِنْ هٰؤُلَاءِ

آئی و را متوک انت و چہ مکر و مردمان بہتیں ایشر متوک انت و انکار نہ کنت

بَاٰیٰتِنَا اِلَّا الْكَافِرُوْنَ ﴿۶۳﴾ وَمَا كُنْتَ تَتْلُوْا مِنْ قَبْلِهٖ مِنْ كِتٰبٍ

مے آیتان مگر نافرمان و نہ و ننگ تو پیش چہ قرآن و نزول و ہج کتابے

وَلَا تَخْطُطُ بِمِیْنِكَ اِذَا اَلَرْتَابَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿۶۴﴾ بَلْ هُوَ اٰیٰتُ

و نہ نشہ کت اثر بہ وقتی راستیں دست و آوہی البت شک بوت انت اے دروغ بند بلکیں اے قرآن و آیات

بَيِّنٰتٍ فِیْ صُدُوْرِ الَّذِيْنَ اُوْتُوْا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآٰیٰتِنَا اِلَّا

انت صافیں ماں ہما کسانی سینگان کہ آیان علم دیک بوتگ و نہ کنت انکار بہ مے آیتان مگر

الظٰلِمُوْنَ ﴿۶۵﴾ وَقَالُوْا لَوْلَا اُنْزِلَ عَلَیْهِ اٰیٰتٌ مِّنْ رَّبِّهٖ قُلْ اِنَّمَا

لما انصاف و گوشش پر چانازل نہ بوت بہ آئی و سرا چیرے نشانی چائی و پروردگار کنگ و تو بگویش

مزل ۵

البت اے زانگ بہ بیت کہ ہر یک نماز و دور دارگ و مہن کنگ داں ہما درجہ و اثر داروک بیت داں حدیکہ ماں آئی ادا کنگ و خدا و یاد و عظمت و
سستی مہیت چیا کہ نماز تہنا چند بر و پاد آیک و نندگ و نام نہ انت چہ درستان مسترین چیزان نماز و خدا و یاد انت نمازی صلوة و نرکنان و ادا
کنگ و وہد و قرآن و قرأت یا ماں دعا و تسبیح و وانگ و جاوہر ہر قدر حق تعالیٰ و عظمت و مزنی و دیا کاریت و زبان و دل و یک قرار و
داریت ہما قدر و آئی دل نماز و مہن کنگ و نوار و اشکنت و ہما قدر و آئی نماز چہ گندگیں کاران رستگار کنگ و ردا اثر کنوک ثابت بیت و
اگن نہ ہر ج نمازے کہ گوں غافلین دل و وانگ بہ بیت آنماز منافق و نماز و بیما بیت کہ آئی بابت و ماں حدیث و اہتگ ” لَا یَذْكُرُ اللّٰهُ فِیْهَا
اِلَّا قَلْبًا “ ” ہم نماز و بار و “ ” لَمْ یَنْزِلْ عَلَیْهَا مِنَ اللّٰهِ اِلَّا بَعْدًا “ و وعید اہتگ و یعنی نماز چہ سلیں کاران پرچا مہن مکنت و ہر یکہ

..... اللہ تعالیٰ یاد کنگ و شری ترین صورت ایت کما قال تعالیٰ اَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي (طہ رکوع ۱) واللہ یاد سک مزین چیز ایت اے ہما چیز ایت کہ آیتا نماز و جہاد وغیرہ تمام عبادتانی روح گوشگ بیت، اے بیت تو عبادت یک جسدے کہ روحی مان نیست ویک لفظی کہ سچ معنائے ندر ایت حضرت ابوودار و غیرہ حدیثانی وانگ و پد عالمان ہے فیصلہ دانگ کہ چہ ذکر اللہ مستری عبادت سچ نیست انت، اصلی فضیلت ہمیشی حاصل انت۔ چونانی و ہدار کی و وقتی طور و تجام یک عملے چہ ذکر اللہ پیش دستی (سبقت) حاصل بکنت آد کہ خبر ایت لیکن فکر جنگ بہ بیت تو متنگ کبیت کہ مرے عمل و ہم فضیلت ہے ذکر اللہ برکت و آہنگ بہر جا و رہ ذکر اللہ چہ تمام میں غلمان افضل انت و وہدیکہ آماں نماز و ضمن و بہر بیت تو ہنگت افضل تر شمار بیت، ہمشکا بہ بندہ لازم انت کہ کجام ہم وقت و چہ خدا و ذکر و غافل مبیبت خصوصاً ہما و ہدے کہ کجام سلیں کار و طرف و میل ہداریت ہما دمان و خدا تعالیٰ و عظمت و جلال و یاد کنگان و چرائی و دست و بکشیت مان قرآن و حدیث انت کہ بندہ و ہرے اللہ تعالیٰ یاد کنت اللہ تعالیٰ آرا یاد کنت۔ لہتیں چہ سلف و آیت و مطلب ہے گیتگ اش کہ مان نماز و بندہ اینگو خدا یاد کنت ہمشکا نماز مزین چیرے حساب بوت لیکن مان اشی و جواب و چہ آنگو اللہ تعالیٰ و قی بندہ یاد کنت اے چہ درستان مستری چیز ایت کہ اشی و قدر سک زیات کنگ لوٹیت و اے شرف و کرامت و ماران و ہنگت زیات تر بہ ذکر اللہ و ینگ و ہد و ناک بوگ لوٹیت۔ یک شخصے و گوں و اجہ پیغمبر و عرض کت کہ اسلام و احکام چونانی و باز انت منار تو یک چیزے کہ کلاں جمع کنوک بہر بیت سوچ بدے۔ واجہ و فرمائیت "لَا يَذَّالُ لِسَانَكَ رَطْبًا مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ" (تہ زبان مدام گوں اللہ ذکر تر بمانیت)۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "ہر قدر مان نماز و دیر کنت ہما قدر آقا الم و چہ گناہان رستگار بیت امیت انت کہ دیم تر ہم بہر بیت و اللہ یاد و بریشی و زیات اثر انت یعنی چہ گناہان بہر بہریت و اعلائیں در جہانی سرا سر بہر بیت (موضح) اے "لَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ" ویک و گہ خوہیں تفسیرے بوت وکی یعنی ہر انسانے ہر قدر خدا و ند کریم و یاد کنت یا یاد نہ کنت خدا تعالیٰ کلا معلوم دارنت ہمشکا چہ ذکر و غافل گوں ہر یکے و آتی معاملہ یا حساب واد جہا گناہ بیت وکی یعنی مشرکانی دین بنیاد و روانت و اہل کتاب و دین واصل و برحق ات تو گوں اشان آیانی پیما جڑہ کن کہ اشانی خبر چہ ہندال و گوجے بلکیں گوں نرمی، دوز و اہی و صبر و تحمل و واجبی گپ سر پد بکن البت چہ اریان ہر کسے صافیں نا انصافی کنت و ضرر و ظاہر بکنت گوں آتی مناسبتیں ترندی و گوں کار گرگ بہر بیت و دیم تر بہ و ہد و سر و چوشیں مردمان و سزا دیک بہر بیت (تنبیہ) پیسر قرآن و تلاوت و حکم ات زیات گمان ہمیش انت کہ چرائی اشکنگ و منکرانی بخت جاہ بخت، تو سوچ دات کہ بحث و وقت و دوی فرقی و علمی و دینی حیثیت و خیال و ہم ہدارت مان مناظرہ و دوران و چہ جوش و سوب و چہ حد و سرگوزات ہر جا گاہے راستیں گپے کنگ بہر بیت آیتا قبول دار بے ات و کی یعنی مے ایمان ہچوش بہ قرآن و سر انت ما اے ہم ایمان داریں کہ اللہ بہ شے ہدایت و حضرت موسیٰ و سح علیہما الصلوٰۃ والسلام و ایدر گہ بنیانی سرا ہر چ کتابے کہ نازل کر تگ ات بیشک آبر حق انت آیانی یک حرفے رد نہ ات (اگر چہ آسمانی کتاب مان و قی اصلی صورت و جاوہر باقی پشت نہ کنتگت) وکی یعنی اصلی معبود منیگ و شمیگ یک ایت۔ فرق ہنکر انت کہ ماہنا بہ ہما قی حکم و سرار و کیں، شما چہ راہ بند و کنزان و ایدر گران، ہن خدائی حقوق و اختیار دانگت مثلاً حضرت مسیح یا حضرت عزیر علیہما السلام و یا احبار و رجبان و ہم ما آتی کلیں حکمان و قبول دار بوتیں، درستیں پیغمبرانی تصدیقیں کت، درستیں کتاب برحقین زانت آتی گڈی حکم و دیم و قی سریں جہل کت۔ شما لختے من ات و لختے من ات و چہ آخری پیغمبر صداقت و منگ و پیک و منکر بوت۔ وکی یعنی مان اے کتاب و آخر چہ شے کتابان کجام خبر کم تر انت کہ بہ آتی قبول کنگ و شے دل جنت چوشکہ پیشی بنیانی سرا کتاب و صحیفہ یکے دوی رندا ایرکیان بوگت گڈی بنی و سرا اے بے درویریں کتاب نازل بوت بہ آتی منگ و آخر شما پر جا انکار کنگات وکی یعنی چہ اہل کتابان ہما کسان و کہ و قی کتاب برحقیش زانت آے کتاب و ہن منت و انصاف آیان و منگ لوٹیت چنا چہ اریان ہر کسے انصاف پسند انت آیان اشی صداقت و گوں دل و قبول دار انت و نہ ایوک و اہل کتاب بلکیں لہتیں عرب ہن کہ آیان پیشی کتابان بابت و سچ زانت برے قرآن و سرا و قی ایمان و ظاہر کنگان انت۔ و حقیقت و قرآن کریم صداقت و دیلان ہنکر صاف و روشن انت کہ ابید چہ مزین حق و پیر دیوکیں نا فرمان و گہ سچ کس چہ آتی قبول کنگ انکار کت نہ کنت و چہ قرآن و نزول پیش چہل سال واجہ و زندمان و گوں ہے مکہ و مردمان گوشت اشان شرزانت کہ مان اے مدت و نہ واجہ کجام یک استاذے و گور و نشت و نہ یک کتابے و درس گیت و نہ کدی واجہ و قلم مان دست و کت چوش بوتیں تو گڈا اے باطل و دہم و کپوکان و شبہ کنگ و موہ و سنگت کہ شاید واجہ و پیشی کتابانی وانگ و چہ اے گپان و قلم بند کہ تگت ہمایان و نون کم کم و مان و قی لفظان ترینان و مارا اشکنائیں ایت اگر چہ آساعت و چوش گوشگ ہم رد بوگت چیا کہ کجام یک و اندھیں انسان بلکیں دنیا و کل و اندھیں مردم ہمشور ہوان و کل مخلوقات و طاقت و گوں و شامل کنگان و ہن چوشیں بے مقیں کتاب تیار کنگ نتونتش پدا ہم دروغ ہندان و خبر ریس دیگ و یک موہے دست و کیتگ لیکن و ہدے واجہ و آتی بوگ و ہر کس قبول دارنت تو چوشیں ادنائیں شبہ و ہندال ہم و لگوچ بوت و چونانی و ہٹ کنوکیں مردمان چوش ہم گوشگت ات "اَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ اَلْكَتَبُهَا فَهِيَ تَمْثَلُ عَلَيْهِمْ بَكْرَةً وَ اَصِيلًا" (فرقان رکوع ۱) وکی یعنی واجہ پیغمبر و چہ سچ کس و درس نہ گیت بلکیں اے و کی کہ برائی سرا نازل بوت بہ مڈامگی و ابید چہ نبیگ و سینہ بہ سینہ جاری بیت گوں اللہ فضل و کرم و علماء و حفاظ و قاریانی سینگ اشی و لفظان و معنایانی حفاظت کنوک بیت ایدر گہ آسمانی کتاب سر زبان یاد کنگ نہوگت اے کتاب چہ حفظ و برکت و باقی انت۔ نبیگ اے رواجیاتیں کاروائی انت (موضح گوں کیں گیشی) وکی یعنی نا انصافی و علاج چہ بوت کنت یک مردے مان دل و ہے فیصلہ بکنت کہ من کدی ہم راستیں گپ قبول دار نہ بان گڑا آروشن و چہ روشن ترین چیز و ہم انکار کنت۔

اول یعنی من چو شاختار نہ داراں کہ ہرچ نشانے شما طلب کن ات ہائی ء من پیش داراں نہ کجام نبی ء تصدیق ء دار و مدار پریشی ء بیت کنت منی کار وایش انت کہ چہ کند گیس کارانی انجام ء شمارا آگاہ بکنان باقی حق تعالی اختیار داروک انت کہ یہ منی تصدیق ء ہر نشانے بلوٹیت پیش اسے خبر ء اختیار داروک آوت انت فل یعنی آیا اسے نشانی بس نہ انت ہرچ کتابے کہ شب و روج واناں ء آیان ء اشکنا ٹینگ بیت چرائی ء مستری نشان دگر چہ بیت کنت مکیں وت بچار کہ اسے کتاب ء متوکاں چونکائی فہم وزانگ ء خدا بند بوان انت وجہ اللہ ء رحمتان وتی نصیب ء حاصل کنگا انت -
فل یعنی خدا ء زمین ء سرا وائی آسمان ء چیر ء من سرظاہر ء پیغمبری ء دعویٰ کنگایان کہ ایشرا آشکنت وگندیت پداروج بہ روج منارا و منی ہر اہان

بہ خاصیں داب ء گیش کنان انت اسے چیز برابر منی دعویٰ ء فعلاً تصدیق کنت بہ منی زبان ء سرا وچہ منی درستان قدرت ء ہان نشان ظاہر کنگ بوان انت کہ چہ آئی مثال ء پیش کنگ ء تمام جن وانس عاجز انت زانا بہ منی صداقت ء اللہ اسے گواہی بس نہ انت فل انسان ء مستری بدبختی و تاروان ایش انت کہ دروغیں خبر ء توری سرظاہر ء ہر قدر رد بہ بیت آئی فوراً قبول بکنت وچہ راستیں خبر ء اگن چہ من روشن بہ بیت انکار بکنت فل یعنی اگن ماہ حق ء سرانیں تو گڈاماں دنیا ء پرچائے سرا عذاب نہ بیت فل یعنی ہر چیز بہ وتی مقررین و ہدء کبت و ظاہر بیت، سر سرعجن انت آعذاب ہم الم ء کیت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ اسے امت ء عذاب ہمیشہ انت کہ چہ مسلمانانی دست ء کشک بہ بنت یا گہر قار کنگ بہ بنت ہشکا مکہ ء فتح ء و ہدء مکہ ء مردم بے خبر انت کہ واجہ ہی ء لشکر سرے بان ء اہیت واوشتات۔
فل ادا چہ عذاب ء شاید آخرت ء عذاب مراد بہ بیت چو شکہ جواب وت ظاہر کنت فل یعنی اشان آخرت ء عذاب ء نزول ء لوٹنت ماں آ عذاب ء آگہر فتار انت اسے کفر و بدی کار ووزخ نہ انت تو گڈاچے انت کہ چہ ہر نیگ ء اشان ء پتا کشک چہ موت ء رند حقیقت وت دیما کیت کہ دوزخ چون سوچیت و ہدیکہ ہے اعمال جہنم ء آس مار و زوم جوڑ بوان ء اشان ء بہ وتی گیر ء کارنت فل اسے گفتار اللہ تعالیٰ ء ویتگنت یا ہما عذاب وت گہ شیت چو شکہ زکوٰۃ زدلوک ء بار و ء ماں حدیث ء کیت کہ آئی مال سیاہ مار بوان ء ماں انسان ء گٹ ء لوپ بیت جاک جنان ء کشیت کہ من تہی وتی مالوں تہی خزانیوں فل یعنی اسے مکہ ء کافر ترادل سیاہ کنت تو خدا ء زمین تنگ نہ انت دگر جاہے سرگردان ء خدا ء عبادت ء کلایش بیہ انت فل حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت و ہدے کافران مکہ ء زیارت زور اکی کنت تو گڈا مسلمانان ء ہجرت ء حکم بوت چنانچہ قد ہشتاد لوگ ء مرد ماں حبشہ ء ہجرت کنت۔ ہائی

العنکبوت ۲۹

۶۱۹

اتل ما اوحی ۲۱

الْآيَةُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝ أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ

نشانیاں ء خدا ء اختیار انت، و من ایوک ء ترسیونکاں ظاہرین و آیا بس نہ انت آیان ء

أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً

چیزیکہ مانازل کنگ تہی سرا کتاب کہ آیان سرا وانگ بیت، بیشک ماں آئی ء البت رحمت انت

وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝ قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بَيِّنًا وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا ۝

وہنت انت پہ ہما کسان کہ متوک انت فل تو بگوش کہ بس انت اللہ منے وشنے درمیان ء گواہ

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا

آزانت چیزیکہ ماں آسمانان و ماں زمین ء انت فل و کسانیکہ متوک انت دروغ ء، و منکر بوتنت

بِاللَّهِ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ۝ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا اَجَلٌ

خدا ء ہماینت تاوان بارک و زوت طلب کنوک انت چہ تو عذاب ء و اگن مہوتیں تہے

مُسْتَسْتَجٰٓئٍ لِّجَآءِ هُمُ الْعَذَابِ وَلِيَا تَبْتَغُوْهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝

مقررین البت بیا نکیں عذاب پہ آیان و البت کیت پہ آیان آنگتی ء و آیان خبر نہ بیت فل

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَهِيبَةٌ ۝ بِالْكَافِرِينَ ۝ يَوْمَ

زوت طلب کنت چہ تو عذاب ء و بے شک جہنم چپ و جاگہر و کنوک انت کافران ء فل ہماروج ء

يَغْشَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ

کہ آیان ء ماں پوشیت عذاب چہ بُرزا و چہ آیان پاوانی چیرا و گوشت خدا

ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ يٰۤعِبَادِیَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّا ارٰضٰی

پچش انت جزاء وتی کنگیں کارانی و اسے بندگان منی مسلمانیں، بیشک منی زمین

وَاِسْعٰٓةٌ ۝ فَاٰیٰی فَاَعْبُدُوْنَ ۝ كُلُّ نَفْسٍ ذٰٓئِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ

پراہ انت گڈا مخصوصا منی عبادت و کن ات فل۔ ہر جاندار مرگ ء چشوک انت پرا

الَّذِيْنَ اٰتٰرٰجِعُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ

منے نیگ ء گردینگ بئیت شما ء ہما کسان کہ ایمان آرت و خوبیں کارش کنت، البت ما آیان ء جاگہر

منزل ۵

فرمان کت کہ چند روج ء زندمانی انت ہر جاگہر ء موہ گندارت ہمو ازند ء بگوا زین ات پرا منے گوارا شما کل جمع کنگ بہ ات مریشی ء مہاجران ء تسلا دیگ بوت تانکہ وطن ء یل دیگ وچہ واجہ نبی ء خدا بڈگ ماں اشانی دل ء گران محسوس مہیت چو ش بگوش اشان پیش دارگ بوتنت کہ وطن سیاد و وارث ہمراہ و خورد و مزین مروچی نہ تو بانزا و یل کنگ کہنت بند خبرا اسے وقت ء شما چہ مکہ ء ہجرت نہ کت تو یک روچے کیت کہ شما الم ء چہ دنیا ء ہجرت کن ات مگر آہ شے اختیار ء نہ بیت بندگی ہے چیز ء نام انت کہ چہ وتی ضا ووشی ء ہما جزان ء ویل بدنت کہ آیان بہ حقیقی پروردگار ء بندگی ء اڑ و جنجال ثابت بنت۔

و یعنی ہر کس گون صبر و جمعی، اسلام و ایمان پر راہ و کام جان بوتنت و خدا اعتماد و سراسر اوتی لوگ و جا گاهانش اشت آنت و چرتی وطن و در کینتت آیان و اے وطن و بدل و ہما وطن رست و چاد و لوگ و جا گمان و شرتین لوگ و جا گہ دیگ بیت و اے در بابت و روزی و جمعی دیگ بوت کہ اکثر جانورانی ہنکین و بہ آیوکیں روح و روزی موجود نہ بیت بہ نوکیں روح و خدا نوکیں روزی دنت (موضح) گڈا ہما خدا کہ جانوران و روزی سرکنت گڈا انا آوتی و فاداریں عاشقان و روزی سر نہ کنت۔ شر سید بے ات حقیقی روزی رسان ہما ذات انت کہ آدرستانی جہان اشکنت و دلائی اخلاص و معلوم دار انت ہر کسی ظاہر و باطن آئی و دیما انت، کسی محنت اودا ہما درفت نہ کنت گون و تا و رد و وراک برگ و حاجت نیست انت، اینکہ جانور انت کہ آوتی روزی و وتی بد و سر و ایر نہ کنت بل تر و گرد کنت اے ہما حقیقی رزاق اشان و روزی سرکنت وک یعنی رزق و تمام رہندگان (سماویہ و ارضیہ) و ہما و دوی کنت تمام زانت بد اہم بہ آئی سرا برو نہ دارنت کہ آ روزی و سر ہم کنت مگر روزی ہما قدر رستیت کہ آ بلوٹیت نہ ہر قدر کہ شہادت بلوٹات، اے خبر ماں دیمی آیت و پیش واک بوٹیک وک بہ تور و حساب و روزی دنت، چوش نہ انت کہ ہج مدت وک یعنی اے خبر و دت زانت کہ چٹکہ دیگ بہ بیت وک یعنی ہور ہم ہر کس و سرا نہ گواریت و ہما بہ احوالانی منک و عوض و یا منک و سٹ و دیر نہ بیت، ماں یکس و مان و یک غریب و مالدار بکنت وک یعنی مردم و بایدارنت کہ ادر چنت روچی زندمانی بدل و آخرت و فکر و گیشتر بکنت کہ اصلی و دائمی زندمانی ہما فی انت ماں دنیا و لیب و تماشا یان مست ہوان و چرتی عاقبت و شمشو شکار مہیت بلکس ادا جلان و اود و تیاری و بہ آخرت و سفر و نوشنگ نہ بیاریت۔

مَنْ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعَمَ

ماں جنت و بڑی محلات و بخت جو چہ آیانے چہ امداد میگی بنت ماں اودا خوب انت

أَجْرَ الْعَمَلِ ۝ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۝ وَكَانَ

مزد کار کنوکان کہ آیان صبرکت و بہ وتی پروردگار و سراسر توکل کنت و چنکند

مَنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا ۖ اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ ۖ وَهُوَ السَّمِيعُ

جنا و رانت کہ چست نہ کنت و تی روزی خدا روزی دنت آیان و شمارا ہن و ہما انت اشکنوک

الْعَلِيمُ ۝ وَلَٰكِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَ

زانوگر وک و اگن تو آیان پڑے کہ کیا پیدا کنگ آسمانان و زمین و

سَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لِيَقُولَ اللَّهُ فَاَنى يَوْمَکُمْ ۝ ۙ اللَّهُ يَبْسُطُ

وکار مر کنت روح و ماہ و را تو اہت گوشتت خدا گڈا کجا آسر گردان بت وک خدا پر اہ کنت

الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ ۖ اِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ

روزی پر ہر کس کہ بلوٹیت چرتی بنڈیان و تنگ کنت بہ ہر کس کہ بلوٹیت کنگ بیشک خدا ہر چیز و

عَلِيمٌ ۝ وَلَٰكِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاحْيَا بِهِ

زانوگر انت وک و اگن تو پڑے چہ آیان کنت ایر دات چہ آسمان و آب پر از نرگ کت چہ آیان

الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لِيَقُولَ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ

زمین و رند چہ آئی و مرگ و را تو اہت گوشتت کہ خدا و توکل کنگ توصیف بہ خدا انت بلے نیات مردم

لَا يَعْقِلُونَ ۝ وَمَا هَذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا اِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ ۚ وَاِنَّ الدَّارَ

سر پند نہ بنت وک و اے دنیا و زند و بس دل و ساوٹیک و لیب کنگ انت و بیشک گڈا و

الْاٰخِرَةَ لَهِيَ الْحَيٰوَانِ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ۝ ۙ فَاِذَا رَكِبُوا فِي

لوگ البت ہما انت دوبارہ زندگانی و اگن آیان بڑانتیں وک پیدا و ہر کہ سوار بوتنت ماں

الْفَلَکِ دَعَا اللّٰهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّیْنَ ۖ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ اِلَى الْبَرِّ

بوجیک و توار پر جنت خدا و خالص کنان و بہ ہما فی عبادت و گڈا اوتیکہ مانجات دات آیا خوشک و نیک

اِذَا هُمْ يَشْرِكُونَ ﴿١٥﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ

ناگہی آیان بناد کنند شرک، تاکہ ناشکری کنند منے داتیں نعمتانی و تاکہ فائدہ بگرفت، گذاروت

يَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا مِّنَّا وَيُحْتَظَفُ النَّاسُ

زانت و آیان گذاروت کہ ما اڈکت حرم گون امن و جنگ و یلگ بنت مردم

مِنْ جَوْلِهِمْ اَفِی الْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿١٧﴾ وَمَنْ

چہ آیان چپ و چاگرد آیانہ دروغ و سرایتین دارنت و خدای احسان و نہ منت و ڈچہ آتی و

اَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ ط

زیات بے انصاف کے انت کہ بہ بدیت دروغ خدایہ مرا یا کہ دروغ بند بگنت راستی گپ و دیکہ آڑا سر بیت

اَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا

آیات نیست انت ماں دوزخ جاگہ پہ کا فران و آکسانکہ جہادکت ماں منے راہ و

لِنَهْدِيَهُمْ سُبُلَنَا وَاِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩﴾

پیش داری آیان و آتی راہان و بیشک خدا گون نیکی کنو کا انت و

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ ﴿٢٠﴾ هُوَ الَّذِي مَخْلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَنْ فِيْهِمْ سَاعَتُهُمْ شَعْرَةً

سورہ روم ماں مکہ و نازل بوت و آتی و شطنت آیات و شش رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کننا گون اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنو کے

اَلَمْ غَلَبَتْ السُّوْمَرُۥ فِیْٓ اَدْنٰی الْاَرْضِ وَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ

ایر دست کنگ بوتنت رومی ماں نزدیک ترین زمین و آچہ و قی ایر دستی و

غَلَبَهُمْ سَیْغُلِبُوْنَ ﴿٢١﴾ فِیۡ بَضْعِ سِنِیۡنٍ ۚ لِلّٰهِ الْاَمْرُ مِنْۢ قَبْلُ

پد بالا دست بنت ماں چنت سالان و حکم و واجہ خدایت انت چدو پیش

وَمِنْۢ بَعْدِ وِیَوْمَیذِ یَغْفِرُ الْمُوْمِنُوْنَ ﴿٢٢﴾ یَنْصُرُ اللّٰهُ یَنْصُرُوْ

وچد و زندھن و آروچ و گل و شادان بنت مسلمان، بہ خدای مدد و خدای مدد و

منزل ۵

و یعنی باید تو ہمیش آت انسان ماں دنیا و لذت آن کیان و خدا و آخرت و فراموش مکننت لیکن مردمانی احوال ایش انت کہ و ہدے بوجیک مایہ طوفان و گیر و بیعت تو گون مزین نیاز مندی و اللہ و توار پر جنت پداہر و قیتکہ طوفان شکل ات و قدم خشکی و سر اکتنت چہ اللہ احسان دیم و تاب دیان و دروغیں خدایان و توار پر جنگ بنا رکنت چوش بگوش کہ اشان اے ڈول خدای نعمتانی ناشکری کنگ و لگنت و دنیا و عیش و دمب و کبتنت، خیر شرانت چنت روج اشان و قی دل و ارمان و بگشتنت، زوت اشان و معلوم بیت کہ اے سرکشی و ناشکری احسان فراموشی و ناشکری و آسہرچہ بیت و لگہ و مردمان اللہ و لوگ و برکت و چہ دشمنان پناہ رستگت حالانکہ ماں گلیں عرب و سر زمین و فساد گشت و خون و بازار گرم آت بتانی دروغیں احسان و قبول دارنت اللہ اے برحقین احسان و قبول دارنت انت و یعنی چہ درستان مسترین نا انصافی ایش انت

کہ اللہ شریک کسی و راقرار بدنت یا بہ آتی نیمگ و ہما جبران و ظاہر بگنت کہ آیان خدای شان و لائق نہ انت یا پیغمبر ہرچ حقین پیغامے بیان بگنت آڈا دروغ بند بگنت زانا اے ظالمان نہ انت کہ منکرانی ہنگین دوزخ انت کہ اشان بر اے رنگ و گون بے جباتی و بے شری و عقل و انصاف و گٹ و سرکار و رج تربنگ و تیار بوتگنت و لگ یعنی ہر کس بہ اللہ ہیگی محنت کنت و سکیان و برداشت کنت و قسما قسمیں مجاہدہ و گلائی انت اللہ تعالیٰ آیان و یک خاصیں بصیرت و نور و عطا کنت و آیان و بہ جنت و کشک و پریت ہر قدر آیان بہ و قی ریاضت و مجاہدہ و دیار و ان بنت آیان معرفت و انکشاف و درجہ بالا روان بیت و آیان و ہما خبرانی ترانگ حاصل بیت کہ اے دیگران آخران ماریات نہ کنت و یعنی اللہ نصرت و مدد گون نیکی کاران انت۔ تَمَّتْ سُوْرَةُ الْعَنْكَبُوْتِ فَلِلّٰهِ الْحَمْدُ وَالْمِثْلُ وَلَا چہ آذنی الارض (نزدیک یا کش و اداریں ملک) و مراد «اذرعات» و «بقری» و درمیانی علاقہ انت کہ آتی شام و سرحد و سرگون «حجاز» و آوارہ بان و مکہ و نزدیک و واقع انت یا چرشی و فلسطین مراد بہ بیت کہ آتی رومیانی ملک و نزدیک آت یا «جزیرہ ابن عمر» کہ آچہ فارس و زیات قریب انت۔ ابن حجر و اولی قول و راسست قرار داتگ و یعنی نہ سالانی توک و رومی غلبہ حاصل کنت چیا کہ ماں لغت و حدیث و «بضع» و لفظ چہ مکہ و بگرداں نہ و گوشک بیت ماں اے آیتان قرآن و یک عجیب پیشگوئی بے کنگ کہ اے بہ آتی صداقت و مسترین دلیل انت، قصہ چوش انت کہ ہما دور و باری و دو سلطنت فارس (کہ آڑا و چا ایران گوشنت) و «روم» چہ دراجیں مدتے و وت ماں و تا مدام جنگ و چوب بوتگنت چہ اللہ و تا اللہ و پدا یانی مخالفانہ جنگانی رد جاری مانت۔ چوشکہ چہ انسا ٹیکلو پیڈ یا برطانیہ و گیش و گیواران ظاہر بیت ماں و عہد و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ولادت و چہل سال و پدا ماں سلطنت و

واجہ و بعثت بوت مکہ و مردمان روم و فارس و جنگ و احوال برے برے سر بوتگت۔ ہے میا بنی و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و نبوت و دعویٰ و اسلامی تحریک و اے مردمان مرے جنگی احوالان یک خاصیں و لچبی بے پیداکت فارس و آتش پرست مجوس و رامکہ و مشرکان و مذہب چاہ و تانتریک تر ہمتگت و روم و نصاریٰ اہل کتاب بوگ و سوب و مسلمانانی براس یا کم از کم آیان قریبی دوست زانگ بوتگنت و ہدیکہ فارس و غلبہ و احوال سر بوت مکہ و مشرکان مزین گل بوتنت و چرانی و قال اش زرت کہ اشان ہم مسلمانانی سر غلبہ حاصل کنت و بہ وت نیکیں اُمیت اش بستگت اے خبر بہ مسلمانانی جانب و دش بوتگت کہ عیسائی اہل کتاب چہ مجوسی آتش پرستانی مقابلہ و مغلوب بہ بنت و آنکو آیان مکہ و مشرکانی شکانانی دیمیا بہ بنت آخر کار اللہ و بعد (و ہدیکہ پیغمبر پیدائش چہ قمری حساب ۵۷۰ (چہل و پنج) و پیغمبری و پنج سال گوشنت) ماں خسرو پرویز (کیخسرو ثانی) و

.... عہد فارس و روم و یک تباہ کنوکیں و زوراکیں شکست دات شام، مصر، ایشیائے کوچک و غیرہ کل علاقہاں چہ رومیانی دست و در کپنتت بہر قل روم و قیصر و ایرانی لشکر و ہمنکر لاچار گت کہ آئی و ماں قسطنطنیہ و پناہ گیت و رومیانی دارالسلطنت ہن ماں خطہ و کپت مزین مزین پادری (عیسائیانی ملاً و عالم) قتل یا قید کنگ بونبت۔ چہ بیت المقدس و عیسائیانی چہ کلاں ستریں صلیب ہن ایرانی فاتحین و گون و تابرت۔ قیصر روم و زور پھک پیرشت و پرورش بونبت سز ظاہر و ہچ چو شیں صورتے پشت نہ کپت کہ روم پداچست بہ بیت و چہ فارس و تسلط و آزات بہ بیت اے جاوران و گندان مکہ و مشرکان و مزین بغلک جت و مسلمانان و دسیاہ کنگ بنار گت مزین مزین بٹاک و امیتانی قلات و بندگ و گلاییش بونبت و انکہ ہتیں مشرکان و گون ابوبکر رضی اللہ عنہ و گوشت کہ مروچی مئے ایرانی براتان و شمنے رومی براتان و نیست و نابود گت۔ امیت انت باند اشماہم چہ مئی دست و ہچیم نیست و نابود بیت ہما وقت و قرآن و ظاہری سببانی برخلاف عام جار جت کہ بے شک اے ساعت و رومی چہ فارس و بالکل مغلوب بونبت گت لیکن نہ سالانی مدت و توک و آیان و دوبارہ غالب و منصور بنت ہچ پیشنگونی و سراحضرت ابوبکر صدیق و گون ہتیں مشرکان شرط ہن بست (آورد و دوطرف شرط جنگ حرام نہ بونبت) کہ اگن و ان ایسکے سال و رومی غالب نہ بونبت تو من ترا یک صد اشترویان و اگن نہ ہمنکر اشترو منادے۔ ماں شروعات و حضرت ابوبکر و چہ وقی خیال و "بضع سنین" و مبعاد چیز کے کم ایر گرت گت۔ زندر و بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و فرمان و روم و بضع لغوی معنی یعنی نہ سال و مدت و سرامعاہدہ بونبت چانگو بہر قل قیصر روم و وقی رفتگیں اقتدار و دوبارہ حاصل کنگ و فیصلہ گت و قولئی گت کہ اگن اللہ تعالیٰ و منافارس و سرافتج نصیب گت تو حصہ و پادان سرگران و ایلیا بیت المقدس و سر باں۔ امر الہی قرآن و پیشنگونی و روم و برابر نہ سال و مدت و تہا یعنی چہ ہجرت و یک سالے بعد خاص بدر و جنگ و روم و و ہیکہ مسلمانان چہ اللہ و فضل و کرم و مشرکانی سرافتج حاصل کنگ و ردا شادھی ظاہر کنگ و انت چہ اے حال و اشکنگ و زیات و شنود بونبت کہ رومی اہل کتاب و را خدا تعالیٰ و ایران و محوسبانی سرافتج دات و اے ردا مکہ و مشرکان و زیات خجالت و شرمندگی رسات۔ قرآن و اے عظیم الشان و عقل حیران کنوکیں پیشنگونی و صداقت و گندان و باز مردماں اسلام قبول گت و حضرت ابوبکر و چہ مکہ و مشرکان یک صد اشتروصول گت کہ اشانی بابت و واجہ پیغمبر و صدقہ کنگ و حکم دات۔ فَلَیْلَہُ الْحَمْدُ وَالْمِنَّۃُ عَلٰی نِعْمَائِہِ الظَّاهِرَۃِ وَالْاٰثِرَۃِ الْبَاطِنَۃِ " وے یعنی ساری و فارس و غلبہ دیگ، روم و مغلوب کنگ و زندر و احوالان و چپکا کنگ کل بہ اللہ و قبضہ انت ابوک و بہ چو شیں خبر و کجام یک قوے و مقبول و مردود بوگ و فیصلہ بیت نہ کنت و "وَتِلْكَ الْاٰیٰتُ مِّنْ دُوْنِ مَا يُكَفِّرُ النَّاسَ" وے یعنی یکے تو آرد و وتی فح و شاد کامی و بآئی سرافتج و شنودی اے حاصل بونبت کہ رومی اہل کتاب (کہ اشان نسبت گون مسلمانان زیات نزدیک انت) و فارس و محوسبانی سرافتج حاصل گت قرآن و پیشنگونی و راستی و رامردمان دیست و اے ڈول و مکہ و کافران و ذلت و رسوائی نصیب بونبت۔

ول یعنی خدا ہر کسؔ مغلوب کنگ بلوٹیت تو کسے زیر دستی کنان آیتا مہن کت نہ کنت و ہر کسؔ سر ا مہربانی کنگ بلوٹیت آیتا ہما دمانؔ غالب کنت و لا یعنی باز مردم سرید نہ بنت کہ ماں غالب یا مغلوب کنگؔ اللہ تعالیٰ ءے چے حکمت پوشیدہ انت و ایک ہر وقتیکہ قدرت یک کارے کنگ بواہیت تو کل ظاہری بندان و تاوت پیرشان بنت پیشکا زیات تر ظاہرؔ چار و کیں مردم ظاہری سوبانؔ ابید خدائے ذاتؔ سر ابر و سہ نہ کنت و کسےؔ ہمدار کی (عارضی) غلبہؔ گندان ہے فہمت کہ ہے اللہؔ گورؔ مقبول بیت و لا یعنی اے مردماں دنیاوی زندمانیؔ ظاہری کشکؔ راز انت اداؔ آرام و راحت و رگ و نوشک پوشک و پردیگ۔ کشک و رنگ

زرجع کنگ۔ عیش و عشرتؔ گلایش بوگ۔ بس
ہمے آیتا علم و تحقیقؔ گڈی جہلی انت۔ اے خبرؔ
نرانت کہ مرے زندؔ تل و تو کاں یک دگہ زندمانیؔ
راز پوشیدہ انت کہ گوں اودؔ سر بوگؔ اے دے دنیاوی
زندہ نیک و بدؔ نتیجہ جو آدینکؔ ہر کسے دیماموجود
بیت۔ الی نہ انت کہ ہر کس ادا و شحال گذرگ بیت
اودام و شحال بہ بیت۔ آخرتؔ معاملہ و دوران
ہمدانکندرات کہ یک شخصے یا یک قومے کدی مان
دنیاؔ عروج حاصل کنت لیکن آتی گڈی انجام ابید
چہ ذلت و رسوائی دگہؔ سچ نہ بیت و لا یعنی عالمؔ
اینکے زیر دستیں نظام اللہ تعالیٰؔ بیکار پیدا نہ کنگ
المرؔ چریشیؔ چیزے مقصد حاصل کنگی انت و آ
ماں آخرتؔ ظاہر بیت البت اگن اے رفتار بہ
مڈامیگی روان و ودوان بہ بوتیں تو گڑا دگہ گئے ات
لیکن ایشیؔ جاو رانی تبدیلی و سر و چیرؔ رد اخور و
فکر کنگؔ اے خبر الی انت کہ اشیؔ تمام یک حد
و گڈی روج ضرور مقرر انتؔ پیشکایک مقرر ہے
وعدہؔ روء اے عالم فنا بیت و دومی عالمے اشیؔ
بدلؔ بہ وجود کیت و لاؔ آنچوش خیال دارنت
کدی خدائے دیار و کی نہ انت کہ ادا کسے چہ شمس
حساب داسے بکنت و لا یعنی مزن مزین طاقتوریں
قومان (مثلاً عاد و ثمود) کہ آیانؔ زمین کشار کنانؔ
گل و گلزار کنت آتی سینگؔ و دران چمگ و معدن
اش در کنت چرے منکر ان اشان زیات تمدنؔ
بودنا کی کنتؔ دراج کشیں زندش گواہینت و زمینؔ
چریشان زیات تر آبادش کرت مروجی آیان کجا انت
و ہدے اللہؔ پیغمبرؔ سر ظاہری نشان و احکام
آورنت و آیانؔ دروغ بندش کت تو گڈا اشانی
بدیں انجامؔ احوالؔ اشان معلوم دار نہ انت کہ
چونکاں تباہ و برباد کنگ بوتنت اشانی ویرانیں
ڈمب مروجی ہم بہ تروتاب کنگؔ گندگ بنت زانا
مرے جبران پہ اے فکر ان سچ عبرتؔ گنجائش
نیست و لا اللہ تعالیٰؔ بارگاہؔ ظلمؔ امکان
نیست انت البت اشان درستانؔ دوت و لا
سندالؔ تیر جنگا منت و ہما کاران گلایش انت
کہ آیتا بربادی انت تو چوش بگوش کہ اشان و لا

الرود ۳۰

۶۲۳

اتل ما اوحی ۲۱

مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ وَعَدَ اللَّهُ لَا يَخْلِفُ اللَّهُ
ہر کسؔ کہ بوٹیت و ہما انت زیر دست مہربان و اے خدائے وعدہ انتؔ خدا خلاق نہ کنت
وعدہ و لکن اکثر الناس لا یعلمون ۝ یعلمون ظاہر
وقی وعدہؔ بلے زیات تر مردم نہ زانت و لا زان انت سر ظاہری
مَنْ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۝ وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَفْلُونَ ۝
دنیاؔ زندہ را و آجہ آخرتؔ بے خبر انت و لا
أَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ ۚ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
آیا آ فکر نہ کنت ماں وقی دلاںؔ پیدا نہ کنگ خدائے آسمانان و زمینؔ
وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ
وچو یکہ اشانی در میان انت مگر راستیں رہہ بندہ و پیمت مقررین و بیشک گیشتر مردم
يَلْقَائِي رَبِّهِمْ لَكُفْرٌ ۚ أَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
بہ وقی رب ملاقاتؔ البت منوک نہ انت و آیتا تر و گردش نہ کت آیان ماں زمینؔ گڈا بگندنت
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ
چہ پیم بوت عاقبت پیشی مردمانے آذر و مندا انت چہ آیان
قُوَّةً وَآثَارًا ۚ وَالْأَرْضُ وَجْهٌ مُّطَاعٌ ۚ كَثُرَ مِمَّا عَمُرُوهَا
بہ طاقتؔ سنگارش کت زمینؔ و آبادش کت آثر زیات تر چہ آیتا آباد کنگیں زمینؔ
جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ ۚ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِن
آکنت آیتا گورؔ آیتا رسول گوں مجرہ یان و لا گڈا ذات خدا کہ بہ آیا ظلم بکنت و لیکن
كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۝ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ اسَاءُوا
آیان گوں وقی جنداں ظلم کنت و لا پدا بوت عاقبت بدی کنو کافے
السَّوْءِ ۚ أَلَمْ يَكُن لَّهُمْ آيَاتٌ ۚ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ۝
بدی بہ سبب ایکہ دروغ بندش کت خدائے آیتانؔ و آیانؔ گڈا گیش گیت و لا

منزل ۵

جانانی سراوت ظلم کت و ان نہ اللہ تعالیٰؔ عدل و رحم و جاوڑ اے ڈول انت کہ رسول دیم دیگؔ بغیر ہوشیار کنگؔ بغیر کسؔ مان عذابؔ گرفتار نہ کنت
و لا نتیجہ و ماں دنیاؔ ظاہر بوتنت پدا ماں آخرتؔ تکذیب و کلاگ گرگؔ ہر ج سزائے ہست انت آجدا ایر انت۔ موجودیں قومانؔ باید انت
کہ گوستگیں قومان احوالؔ عبرت حاصل بکنت چیکہ یک قومےؔ ہر ج کارےؔ سزارسیت درستانؔ ہما سزارالمؔ رسیت کلائی فناؔ ہم چو یکہؔ
فناؔ زانگ بہ بیت و ہے پیمادستانی سزار ہم چہ پیچہ سزارانگ بہ بیت۔

وَلَا يَعْزُبُ عَنْهُمْ مَغِيْرٌ مِنْ أَعْيُنِ اللَّهِ وَخَيْرٌ لَّهُمْ دَارٌ مِمَّا يُمَسِّكُونَ ۝ وَاللَّهُ رَبُّ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ۝ (قسم بخدا
 نامشرك نہ اتيں) وَلَا يَعْزُبُ عَنْهُمْ دَارٌ مِمَّا يُمَسِّكُونَ ۝ دُولِيں مردم جدا جدا کنگ بنت و ہر یکے پہ دتی جاگہاں سرکنگ بنت کہ آتی تفصیل ماں دیی آیت ء پیداک انت
 وَلَا يَعْزُبُ عَنْهُمْ دَارٌ مِمَّا يُمَسِّكُونَ ۝ دُولِيں مردم جدا جدا کنگ بنت و ہر یکے پہ دتی جاگہاں سرکنگ بنت کہ آتی تفصیل ماں دیی آیت ء پیداک انت
 دیک بٹ مطلب چوش بوت کہ ماں ہر دو بینان ہلکے فرق وجدائی کنگسیت کہ چراتی ء مسترس جدائی ہج بیت نکنت وک یعنی جنت لوٹات تو اللہ پاک ء
 تران ء بہ لگ ات کہ آچر دل زبان و اعضا کلاں بیت ۔ ماں نماز ء اے سداں قسے یاد (تران) جمع کنگ بونگنت و فرض نماز ء اوقات ہمیش انت کہ ماں آیت
 بیان بوتنت یعنی صبح و بیکاہ (کہ مریشی ء مغرب و عشاء ہر بوتنت) روج ء گڈی وقت ء (عصر و نیم روج ء پد ظہر) ء نماز انت ۔ ماں اے وقتاں حق تعالی ء
 رحمت یا قدرت و بزرگی ء آثار و علامات باز شظاہر

الہومر ۳۰

۶۲۴

اتل ما اوحی ۲۱

اللَّهُ يَبْدُو الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝ وَيَوْمَ

خدا نوک پیداکنت مخلوق ء پدا لٹرا تکرار کنت پدا ہماں ء نیک ء شکار دیک بیت ۔ دُر وچیکہ

تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ مِنْ شُرَكَائِهِمْ

برپاہیت قیامت دل پرورش بنت گندہ کار قونہیت ۔ پہ آیاں چہ آیانی شریکان

شَفَعُوا أَوْ كَانُوا شُرَكَاءَ لَهُمْ كُفَرِينَ ۝ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ

سفاش کنوک و نون بنت گون و قی شریکان انکار کنوک مل ۔ و ہمار وچ ء کہ قیامت بیت

يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ ۝ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

آر وچ ء مخلوق بنت ٹولی ٹولی مل گڈا ہما کسان کہ ایمانش آرت و گتس خوبیں کار

فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ۝ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا

آماں باغ ء و ش اہت کنگ بنت وک و ہما کسان کہ منکر بوتنت و دروغ بندش کت

بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُخَضَّرُونَ ۝

مے آیاتان ء و آخرت ء ملاقات ء گڈا آماں عذاب ء حاضر کنگ بنت

فَسُبْحَنَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ۝ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي

پمشکا پاکیں خدا ء یاد بکن ات و ہدیکہ شام بیکاہ کن ات و ہدیکہ شام بیکاہ کن ات ء و ہما ہما ات توصیف

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ۝ يُخْرِجُ الْحَيَّ

آسمانان و زمین ء و شب ء و و ہدیکہ بہ بیت نیم روج وک در کنت زندگ ء

مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۝

چہ مردگ ء و در کنت مردگ ء چہ زندگ ء و زندگ کنت زمین ء رند چہ آتی مرگ ء

وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ۝ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ

وہے پیا شاد رنگ بیت وچ وچہ ہماں ء نشانیاں انت ایکہ شمارا چہ خاک ء پیداکنتی

ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ۝ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ

رندانون شب انسان ات تالان بت وک وچہ ہماں ء نشانیاں انت کہ اڈی کت بہ شہاچہ

مذلل ۵

بنت ۔ روج ماں جسم دار و کیں عالم ء چہ درستان مرتب

روشنیں کڑہ انت کہ چہ آتی بلا واسطہ یا بالواسطہ فیض

و تاثیر ء ماں اسبابانی دنیا ء شاید کجام یک مادی

مخلوقے مستثنی بہ بیت (چوشکہ ارض النجوم ء مصنف ء

گون جو انیں گیش و گوار ء اے چیز ثابت کنگ) ہے

بنار ء سر استارہ پرستان آتی ء و قی مسترس معبود

قرار داتگت کہ بہ آتی بنمگ ء ماں حضرت ابراہیم

علیہ السلام ء قول "هَذَا رَأْيِي هَذَا أَكْبَرُ" ء

اشارہ موجود انت ۔ آتی بے وسی و بزرگی و آفتاب

پرستانی چہ آتی فیض ء زہری (مخومی) ء سر بچیں

ندارگ ہن ماں ہے وقتاں درایت صبح ء دانکہ

روج طلوع نہ بوتگ و نیم روج ء پد و ہدیکہ ماں آتی

عروج ء کمی آیک شروع بیت و عصر ء وقت ء و ہدیکہ

ماں آتی حرارت و روشنی ء صافیں نزدیکی پدرا بیت

وچہ غروب ء رند و ہدیکہ چہ آتی نورانی شہانی سر بونگ ء

آتی ء پرستار بہرمانتنت پدا و ہدیکہ عشاء ء وقت ء

آسمان ء سہری ہن اندیم بوت و روشنی ء ادنی ترین

علامات ماں آسمان ء ہن پشت نہ کیت ۔ ماں ہے

وقت ء موحدان ء حکم بوت کہ خدا ء اکبر و بندگی ء

بکنت و ماں نماز ء شروعات ء "اللہ اکبر" گوشان ء

ہما مسترس موحد (ابراہیم خلیل اللہ) ء رند گیری ء

کنان بے ات کہ آتی ء "هَذَا رَأْيِي هَذَا أَكْبَرُ" ء

اکبر ء پد فرمائنگ "إِنِّي وَجَّهْتُ

وَجْهِيَ لِلدِّينِ فَطَرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

حَدِيثًا قَوْلًا مَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ" (انعام رکوع ۹)

شاید ماں اے آیت ء "وَلَهُ الْحَمْدُ فِي

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ" فرمان کنان ء ہے یاد

دیا ینگ بوتگ کہ تسبیح و تنزیہ و یاد ء لائق تہنا

ہما بیت کنت کہ آتی توسیپ ء آسمان و زمین ء کل

کائنات بہ زبان حال و قال بیان کنکائنات کجام

عاجز و بے وسیں مخلوق اے استحقاق نداریت توری

گندگ ء آسک مزن نظر ء بلیت دیمتر اہما خدائے

اکبر و بہتیں مزن شانیں جاوران و کاملین و صفائی

بیان انت تا نکہ معبودیت ء استحقاق ہنگت زیات

صاف بہ بیت ہے روا بعت بعد الموت ء مسئلہ سرا

ہن بہ شری ء گیش و گوار کنگ بوتگ و ہے یعنی انسان ء چہ نطفہ ء و نطفہ چہ انسان ء و جانور ء چہ ہیک و ہیک ء چہ جانور ء را پیداکنت ہے

ہیما مؤمن ء چہ کافر ء کافر ء چہ مؤمن ء پیداکنت و ہدیکہ زمین خشک تران مرگ بیت تو آترا چہ رحمت ء آب ء پدا زندہ کنان سر سبز و شاداب کنت

الغرض موت و حیات حقیقی بہ بیت یا مجازی ۔ حتی بہ بیت یا معنوی درستانی مہار ہماں ء دست ء انت گڈا شمار زندہ کنان چہ قبران در کنگ بہ آتی

گوارا چون مشکل بیت و ہے یعنی انسان ء چہ خاک ء چہ کت پدا بچار قدرت ء آترا چنگر تالان کت کہ کلین زمین ء سرا آتی ذرات شنگ بوتنت

و ماں زمین ء تالان بوان چونیں چونیں عجیب و حیران کنو کیں ہمشاریان ء اے انسان غالب ء پیشداشتنت ۔

ول یعنی اول سرچہ خاک و آدم و پیداکت پداجہ ہائی آئی جفت درکت تا نگر جہائی انس و سکون حاصل بکنت و پیدائشی رہبند و روء بہ مرد وین صنفان (مردین و جنین) و میانی و خاصین قسم و محبت و مہر ابرکت تاکہ از دواجی مقصود سرچہ بہ بیت چنانچہ چہ ہر دو مینائی جفتی و انسانی نسل ماں دنیا تالان بوت تھما قال تعالیٰ رَیَّا تَہَا النَّاسُ انْقَوَارَ بَکْمُ الَّذِیْ خَلَقَکُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَ اِحْدَیْ قَوْلِیْ وَ خَلَقَ مِنْہَا رِجَالًا وَ نِسَاءً رَّکُوعًا (نساء رکوع ۱) ول کل انسان چہ یک مات و پت و جور کنت اور توار بڑان و آباد کنت پدا کل روء زمین و آئی تالان کنت۔ درستانی بولیان و ہن جدا جدا کت یک یک و مردم ماں دومی ملک و روان و چہ زبان و اعتبار و بہک اجنبی حساب بوت پدا سید بکن کہ چہ دنیا و شروعات و بگردان مرد و چہ چہ شکر بے شمار مردم پیداکت و توت لگر چوشیں دو کس تو پیش داشت کت نہ کنت کہ آیان لب و لہجہ، لفظانی ادائیگی یا گفتگو و رہبند یک دول بیت ہنجوش ہر مرد و شکل و صورت و رنگ و غیرہ چہ دومی و جدا انت توار و جہر ہن بہک گستا انت۔ توار دو کس اے قسمیں نظر و نیت کہ ماں آیان آواز رنگ و صورت و چہ نہ چیزے

اختلاف موجود مہبت چہ عالم و اول سرچہ بگردان روح مرد و چہ برابر نوکیں صورت و گپ و رب و نوکیں نمونہ و میا ظاہر بڑان انت۔ ماں اے خزائے ہجر نقصان نیا تھک در حقیقت و اے چکر مرن شانداریں نشان انت حق تعالیٰ و مہراہ داریں قدرت ول حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ انسان و دو جا و رمق سٹ بنت، و اب کیت تو آچو دوک و بے خبریت و روزی و شوہاز و ورکت تو آئی کس و شوہاز نہ کند۔ اصل و شب انت بہ و اب و روح انت نان و شوہاز و پدا ہر دو وین و وقتان ہر دو وین کار بنت ول یعنی خیران و اشکنان و آیان ماں دل و جا کہ دینت۔ کافی تفسیر ابن کثیر حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ و تی و اب و احوال کنگ نہ بیت البت البت ایشرا چہ مردمانی زبان و اشکنت (موضع) ول گرد و کشم و گذران و مردم ترسنت کہ کسے و سر و ملکیت یا مور و باران زیات مہبت کہ جرائی جان و مال و تاوان بہ بیت و اتمیت ہن دارنت کہ ہور بگواریت تو دنیا و کار و بار و مہار و نت، مسافر ترے ترے ماں تہار و کی و آئی شہم و پلے غنیمت ازانت کہ داں کے دور و گندیت و ترے ترے ترسان و پریشان بیت ول یعنی چہ ہمیشہ و سرچہ بوارت کہ مرگ و پدا شے پیداکت چون مشکل انت و ساری آسمان و زمین و پیداکت و احوال بیان بوت ادا آیان بقاء و قائم دارگ و بیان کت کہ اے ہن چہ ہائی حکم و قائم انت مجال نیست کہ یکے چہ و فتی نقل و مرکزہ و نگل بوارت یا یکے بہ دومی و چت و کیاں و کائنات و نظام و تباہ و برباد بکنت۔ ول یعنی زمین و آسمان و انکے ہائی حکم بیت قائم ماننت گدا و ہدیکہ دنیا و مدت ہلاس بیت چہ اللہ تعالیٰ و یکس توار و شہا و رست چہ قبران جہر سزان و بہ مجشر میدان و نیمگ رھا دک بنیت و یعنی آسمان و زمین و نندوک کل ہائی مملوک بند و انت و ہائی رعیت انت کئی طاقت انت کہ چہ آئی حکم و سر و تاب بدنت ول یعنی خداوندی قدرت و دیبا کل برابر انت لیکن شے تراک و مارگ

الروم ۳

۶۲۵

اتل ما اوسی ۲۱

انفسکم از واجا لتسکنوا الیہا وجعل بینکم مودۃ ورحمة شے چندان جفتے کہ قرار حاصل بکن از شہائی و گور و ایرکتی شے در میان و دوستی و مہربانی ان فی ذلک لایت لقوم یتفکرون (۲۱) و من ایتہ خلق السموات و الارض و اختلاف السنتکم و الوانکم ان فی ذلک لایت وزین و قسما قسمیں شے زبانانی و رنگانی بیشک ماں اشی و باری نشانیاں انت للعلیین (۲۲) و من ایتہ منامکم باللیل و النهار و ابتغاکم من یرانوگران ول و چہ ہائی نشانیاں انت شے و بیک ماں شب و روح و شوہاز کنگ روزی و چہ فضله ان فی ذلک لایت لقوم یسمعون (۲۳) و من ایتہ یریکم آئی و فضل و کت بے شک ماں اشی البت نشانیاں انت چہ ہائی نشانیاں انت کہ پیشہ ناریہ البرق خوف و طبع و یززل من السماء ماء فیمحی بہ الارض شمارا گروک و ترسینگ و پامیت و ایر ریجیت چہ آسمان و آب و پدا زندگ کنت جرائی زمین و بعد موتہما ان فی ذلک لایت لقوم یعقلون (۲۴) و من ایتہ ان رند چہ آئی مرگ و بے شک ماں اشی البت نشانیاں انت چہ ہائی نشانیاں انت تقوم السماء و الارض بامرہ ثم اذاعا کم دعوة من الارض ایکرا و شتاگ آسمان و زمین گون آئی و حکم و پدا و ہدیکہ توار کنت شمار ایک برے چہ زمین و اذا انتم تخرجون (۲۵) و لہ من فی السموات و الارض کل لہ شہا ہما و ہدی و رکایت و و ہائی کنت چیزیکہ ماں آسمانان و زمین و انت کل آئی و قننون (۲۶) و هو الذی یبدو الخلق ثم یعیدہ و هو اھون علیہ فرمان بردارت و آہما انت کہ اول سرچہ پیداکت مخلوق و پدا دوبارہ اوی کنت فلا ازلان ترانت و آئی و لہ المثل الاعلیٰ فی السموات و الارض و هو العزیز الحکیم (۲۷) و ہائی و شان چہ درستان بالا انت ماں آسمانان و زمین و و ہما انت زیر دست دانا ول

منزل ۵

حساب چہ اولی بر پیداکت و دومی بر پیداکت آسان تر بہ بیت بے اے مرن حیران کنوکیں گپ ایت کہ اولی پیدائش و ردا آقا در بڑان ات و دومی بر پیداکت مشکل بڑان ات ول یعنی اعلیٰ و بالا و چہ بالا تر آئی شان انت آسمان و زمین و کجام چہ ماں و تی حسن و خوبی و آئی شان و صفت و دپ ماں دپ بیت نہ کنت مساوی بوگ تو کجا آ و جرائی ہم بالا و اعلیٰ ترانت داں ہدیکہ مخلوق آئی جلال و جمال و تعہد کت کنت بلکیں ہرج خوبی تے بہ ہر جا کجے موجود انت آہما فی کمالات و ادنی ترین عکس ایت۔ حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ آسمان و فرشتہ نہ درنت و نہ نوشتن نہ انسانی حاجت دارنت۔ ابید چہ بندگی و آیان دگہ چہ کار نہ دارنت و زمین و مردم ماں نکلیں جہراں گرفتار انت لیکن اللہ تعالیٰ و صفت نہ گون آیان دگہ دارت و نہ گون اشاں آئی ذات پاک انت (موضع) ہاے برتر از خیال و قیاس و گمان و ہم و و ہر چہ گفتہ ایم شنیدیم و خواندہ ایم بہ منزل تمام گشت و بیبا پاں رسید عمر و ماہم چچان در اول و صف تو مانده ایم۔ و دگر و اچھے و سگ خوب گوشتنگ ہاے اے برون از وہم و قال و قیل من و خاک برفرق من و تمثیل من۔

فل یعنی شرک و خرابی و ناشی و سرید کنگ و رد اللہ تعالیٰ و ت چہ وقی احوال ان یک مثالی پیش داران و بیان فرمائیت آپوش کہ شمس مال (یعنی ٹینگ و غلام) کہ آیانی شہار ظاہری و مجازی خدا بندت آیاشماں و تی روزی و مال و متاع کہ آہن اللہ تعالیٰ و دانگنت شہا آیان برابر و شرک قبول کنت کن ات چوشک ماں ہوریں اموال و جائداد و ت برات و کس حصہ دار بندت و ہر وقت ہمتے ترس بیت کہ ماں ہوریں چیز و دست اندازی کنگ و رد از ہر بگرنیت یا مال و بہر و بانگ بکننت یا کم از کم اے جسٹ و بگرنیت کہ منے جسٹ و مرضی و ابید فلان کار پر چاکت۔ چون ہمتے ترس یک خدا بندے و چہ وقی نو کر یا غلام و طرف و بیت۔ اگن نہ تو زانگ لوٹیت کہ و ہدے یک دروغی مالک و احوال چوش انت آہر حقیق مالک و وقی غلام و چوشکائی پرواہ بیت کنت کہ آتہ اشما گوں و تی اجمعی و آتی و شریدار شمار کن ات۔ یک غلامے ماں و اجہ و ملک و شرک بیت نہ کنت حالانکہ دوئیں خدا و مخلوق آنت و ہمانی دانگیں روزی و رنت مگر یک مخلوق بلکیں مخلوق در مخلوق ماں خالق و خدائی و شریدار بہ بیت چوشیں ناہو دگیں کپ ہج عقل مند قبول کنت نہ کنت فل یعنی اے نا انصافیں

مردم چوشیں صافیں و چکیں خیران و چوشکائی نہ انت آتہ اصل و زانگ نہ لوٹنت بلکیں چہ جاہلی و ہوا پرستی و محض واپشانی رند گیری و گلا نیش انت و ک یعنی ہر کس و اللہ تعالیٰ و آتی بے انصافی جاہلی و ہوا پرستی و رد احقیق راہ و سرار و گ یا سرید بوگ و توفیق نہ دات نوں ہما کجام طاقت انت کہ آتہ سرید کنان و حق و کنگ و سرا گام کج بکننت یا آتی و مدد کنان و چہ گمراہی و و تباہی و برکینیت پر چوشیں کسان غم کنگ و افسوس و رگ و ہج ضرورت نہ انت۔ چریشان دیم و تاب و یان و تو گوں و لجمی و بروتی پروردگار نیمگ و دلگوش و گور بکن و فطرت و دین و سرا و تار قائم بدار و ک یعنی ہر کس چہ گمراہی و ہج ہم و در کپک نہ لوٹیت آتی و یل بکن کہ ماں شرک و چڈان میں بہ بیت و تو بہ نیمگ و دیم و ترینان و دلے و بہ یکتیں خدا و ذات و بہ بند و آتی بر حقیق دین و گوں مزن و دلگوشی و محکم بدار و اللہ تعالیٰ و چہ شروعات انسان و تراش و فطرت و ہمتے رنگ و جوڑ کنگ کہ اگن آحق و ہمگ و قبول کنگ بلوٹیت تو آتہ کنت بکننت ابتداء چہ فطرت و وقی اجمالی معرفت و یک شمسے ماں آتی دل و بہ ہدایت و تخم و ڈول و ماں کنگ کہ اگن گرد و پیش و احوال و چہ چپ و چاگرد و خرابیں کاران اثر مگر بیت و وقی اصلی تب و ردایل کنگ بہ بیت تو آ یقیناً حقیق دین و اختیار کنت دگ و ہج نیمگ و دلگوش ندنت ماں عہد الست و قصہ و ہمتے طرف اشارہ انت ماں صحیحین حدیثان بیان انت کہ ہر یک جگہ فطرۃ (اسلام) و سرا پید ابیت رند تر و مات پت آتہ ابودی نصرانی و جوسی جوڑ کنت۔ ماں یک قدسی حدیث و انت کہ "من وقی بندھان و حنفاء پیداکت پدا شیطان و آیان و بدراہ کت، بہر جا و دین حنیفیں و دین چکیں ہما انت کہ اگن انسان و آتی فطرت و ردا خال الذین یل و یک بہ بیت پدا و تی تب و ہما نیمگ و لیثیت۔ تمام انسانی فطرت و اللہ تعالیٰ و ہمتے داب و سازتک کہ ماں آتی ہج فرق و تفاوتے نیست انت بہ بند خیر و اگن ماں فرعون یا ابوجہل و اصلی فطرت و اے صلاحیت مہوتیں تو آیان و حق و قبول داری و مکلف

ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ أَنْفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ

بیان کتی بہ شمایک مثالی چہ شمسے جند ان بچار چیز یکہ شمسے دستانی مال ات مان آیان

مِّنْ شُرَكَاءٍ فِيْ مَا رَزَقْنَكُمْ فَأَنْتُمْ فِيْهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ

ہست انت کتے شرک شمسے ماں مے دانگیں روزی کہ شما کل ماں آتی و برابر بیت ترس ات شما چہ آیان چوشک و شرک

أَنْفُسِكُمْ كَذَلِكَ نَفْصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝۸ بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ

شمسے چہ و تکیاں، ہمتے ہما مانگیں و گوار کنیں نشانیاں بہ قومیکہ عقل دارنت و بلکیں رند گیری کنت

ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمِنْ هَٰذِهِ مِنْ أَصْلِ اللَّهِ وَمَا لَهُمُ

اے بے انصافی و تی واہگانی ابید چہ زانگ و کڈا کتے انت سوچ دیوک ہما کتے کہ آتہ خدا و گمراہ کنگ و کتے نرانت

مِّنْ تَصَرُّفٍ ۝۹ فَأَقْمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي

آیانی مردگار و ت، نوں تو چک بدار و تی دیم و بہ دین و سرایک کر بوان و ک ہما انت تراش خدا

فَطَرِ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ

کہ آتی و سر تراشی مخلوق و ک بدگ نیست چہ خدا و سازنگین و ک، ہمیش انت دین چکیں

وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝۱۰ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا

لیکن زیات تر مردم سرید نہ بنت و ک کل رجوع کنوک انت بہ ہمانی نیمگ و ہمانی و بترس ات و قائم بدارت

الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝۱۱ مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ

نماز و مبیت چہ مشرکان ہما کسان کہ تش تش کنت و تی دین

وَكَانُوا شِيعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ۝۱۲ وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ

وہوتنت فرق فرق ہما فرقہ چیز یکہ آتی و گور و انت بہ آتی و نازان انت و و ہد کہ برسیت مردمان و

خَرَدَعُوا إِلَيْهِمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَذَقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا

فرر تو راجنت و تی رت و رجوع کنان و بہ آتی نیمگ، پدا و بدیکہ جاشنیت آیان و چہ وقی نیمگ کیں مہربانی، ہما

فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَرْجُوا بِرِجْهِمْ لِشُرْكَائِهِمْ لِيُكْفَرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا

و ہدی چہ آیان یک جماعتے گوں و تی رت شرک بنا کنت۔ تاکہ ناشکری بکننت مے دانگیں چیزانی نوں عیش کن ات

منزل ۵

جوڑ کنگ صحیح نہ ہو تگ ات چوشکہ خشت و وک و جانوران و شریعتانی مکلف سازگ بنو تگ، انسانی فطرت و ہمتے یکسانیت و اثر انت کہ دین و بازی مزیں اصولا کجام نہ کجام رنگ و تقریباً کل انسان تسلیم کنت آجہدائیں کپ ایت کہ آتی و سرا بہ راستی قائم نہ بنت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "یعنی اللہ کلانی مالک حاکم، چہ کلان بے درور، ہج کس آتی مٹ نہ انت کتے و زور بہ آتی سرانہ انت، اے گیان و کل ز انت۔ بریشانی سرا عمل بوگ لوٹیت سے داب و کسے و جان و مال و دست جنگ ناموس و عیب دار کنگ، ہر کس خراب ز انت۔ ہمتے داب و اللہ و یاد کنگ، عزیز و سرا رحم و رگ، ہر کس و حق و پورہ دیگ، دغانہ کنگ و ہر کس شرگو شیت۔ ہمتے کشک و سرا عمل کنگ و نام دین انت بر حقیق (اے کار فطری انت مگر) اشانی بند و بست چہ پیغمبرانی زبان و اللہ تعالیٰ و سوچ و انت و ک یعنی چہ اصل پیدائش و اعتبار و ہج فرق و تبدیلی نیست ہر یک انسانے و فطرت بہ حق و قبول کنگ و تیار و جریدہ کنگ بو تگ یا مطلب چوش کہ اللہ و بہ ہر ج فطرت و سرا پیداکت آتہ اشما بہ وقی مرضی و بدل

۷

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

اَجْرُمُوا ۝ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ۝ اَللّٰهُ الَّذِي

آگہ گارانت ہو حق انت پہ سے سرا مدد ایماندارانی دل خدا ہما انت کہ

يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيُبْسِطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ ۝

روان کنت گواتاں پدا آجست کنت جبران پدا تالان کنت آرا ماں آسمان ہریم کہ بلوٹیت

وَيَجْعَلُهُ كَسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ ۝ اِذَا اصَابَ بِهِ

و اڈ کنت آرا تل ماں تل پدا تو گدے ہوو کہ درکت چہ آتی و درمیان و گدا وید کہ کنت آتیارا

مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ۝ ۱۰ ۝ وَانْ كَانُوا

ہر کس کہ بلوٹیت چہ وقی بندیان گدا آوہی آویشان درشان کنت و حالانکہ آیایاں چہ

مِنْ قَبْلِ اَنْ يُّنْزَلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ لِبُلْسِيسٍ ۝ ۱۱ ۝ فَاَنْظُرْ اِلَى

آشے ایر گیمگ پیش البتہ نا امید انت وک نون ندرارگ کنت

اِثْرَ رَحْمَتِ اللّٰهِ كَيْفَ يُحْيِي الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۝ اِنَّ ذٰلِكَ

خدا رحمت و نشانیاں چون زندگ کنت زمین و زندہ چہ آتی مرگ وک بیشک ہما انت

لَكُمْ الْبَیِّنَاتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ ۱۲ ۝ وَلَیِّنْ اَرْسَلْنَا رِیْحًا

البتہ زندگ کنوک مردگان و تو ہمک چیزہ سراقدرت داروک انت و آگن مادیم بدئیرے گواتے

فَرَاوَهُ مُصْفَرًّا ۝ اَلَمْ يَكْفُرُوْنَ ۝ ۱۳ ۝ فَاِنَّكَ

پدا بگدنت آکشار کہ زرد ہوگ البتہ آبت چہ آتی زندہ ناشکری کنوک و بیشک تو

لَا تَسْمَعُ الْمَوْتٰی وَلَا تَسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَا ۝ اِذَا وَلَوْ اَدْبُرَیْنِ

اشکناہیت گنے مردگان و اشکناہیت نکتے کزان و توار وید کہ آبرت پشت دیان و

وَمَا اَنْتَ بِهٰدِ الْعَمٰی عَنْ ضَلٰلَتِهِمْ اِنْ تَسْمَعُ اِلَّا مَنَیُّوْمُنْ

وہ تو راہ سوچ دات کئے کوران و چہ آیانی گمراہی و تو و اشکناہیت ہما کس کہ ایمان کاریت

بَاٰیٰتِنَا فَهَمَّ مُّسْلِمُوْنَ ۝ ۱۴ ۝ اَللّٰهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ

سے آیتانی سرا پیشکا ہما انت مسلمان و خدا ہما انت کہ پیدا کتی شمارا چہ کمزوری و پدا

منزل ۵

وہ ساری و فرمائینگ کہ مقبول و مردود جدا کنگ بنت منکرانی چک و آیانی انکار و وبال کیت اللہ آیان و دوست نہ داریت نون پیش داریت کہ
اشی و ظاہری ماں دنیا و کنگ بیت چیا کہ اللہ دستور و وعدہ انت کہ چہ جبران و مکذبان انتقام بگریت و کاملین مؤمنان و چہ وقی امداد و اعانت و
دشمنانی سرا غالب بکنت میاخی و گوات و ذکر پیشکا آہت کہ چہ رحمت و ہوران پیش گوات کشتتھے پیمادین و سرا فضلی و غلبہ و نشانیاں روشن
ہوان بنت وک یعنی ساری و چہ یک نیمگ و پدا چہ دگ نیمگ و داب و دین و ہن شنگ کنت چنا چہ شنگ ہم بوت وک ہے پیمادین کس چہ ایمانی و روحانی
ہوران نفع و سیت گدنت آوہ شندی ظاہر کنت وک یعنی چہ ہوو و پیش مردم نا امیت بوگا کنت دانکہ چہ ہوو و گوارگ و کتیں ساری و ہن امیتش نہ داشت
کہ ہوو گواران و دنیا و شاد کام کنت انسان و احوال ہم عجیب انت ماں کیں دیر و نا امیت بیت و نندیت پدا ساعے نہ گوزیت کہ چہ گل و بال کنگ و لکیت
وک یعنی چنت ساعت پیمیر ہر نیمگ و خاک و دوزخست بوگا کنت و زمین خشک بے رونق و مردگ و دول و ات ناگت و چہ اللہ مہربانی و زندہ ہوان و

سر سبز بوت ہوو و آتی پوشیدہ این قوتان و چنکر

زوت تچ دات و در و درکت ہے جاوہ روحانی

ہورینگت چرائی برکت و مرگیں دلالی توک و ساہ

ماں بیت و خدا و سر زمین ظہر الفساد فی البی

و البحر و دابیں مرگ و بعد دوبارہ زندگ بیت

چارین نیمگ و خداوندی رحمت و نشان و دیرے

علامات نظر و کانت ہرچ ردوی قابلیت چہ دراجین

مدتے و ماں خاک و ہوو ہوو رانت رمتی ہوو رانی یک

ترپے و تچ دیان و آت کرکنت چنا چہ حق تعالی و

بعثت محمدی و برکت و اے جلوہ و دنیا و پیش

داشت و دین و تالان کت وک یعنی ادا مرگیں دلال

روحانی زند عطا کنت و قیامت و روح و ماں مرگیں

لاشان دوبارہ ساہ ماں گجیت و آتی کاملین قدرت و

دیما چہ کار مشکل نہ انت وک یعنی ساری و نا امیت

انت ہوو و گورت زمین و زندگی حاصل بوت

و شندی و کت نون آگن مایک گواتے دم بدئیں کہ

چرائی و کشار خشک ہوان و زرد برنت تو اے مردمان

ہما ساعت و پدا بد دل بہ بنت و اللہ تمام احسانا

فراموش کنان و ناشکری بکنت الغرض اشانی شکرو

ناشکری کل دنیاوی مطلب و واسطہ انت و ادا

ہے ردا فرمائین ایت کہ چہ اللہ پاک و مہربانی و وقی

مراو و سر ہوان بندہ کرشی مکنت آتی قدرت ہمک

رنگ و زوراک انت معلوم نہ انت کہ داجگی نعمت و

باریں کدی چہ بگریت و شاید اے ہم اشارہ بہ بیت کہ

دین و کشار ماں دنیا و سر سبز ہوگ و پدا مخالف

گوات و کشک و سوب و دوبارہ گیمراں و زرد

ترتیت آساعت و نا امیت ہوان و انسان دلپروش

میت وک یعنی اللہ کامل قدرت داروک انت

مردگ زندہ بکنت شمارا اے قدرت نیست کہ چہ

مردگان و وقی و جہر و بمنائینے یا کزان و باشکناہیت

یا کوران و پیش بدارتے خصوصاً ہما وید کہ آیایاں بہ

اشکنگ و گندگ و تیار ہن مینت نون ترا بایر نہ

انت کہ چہ ریشانی کفر و ناشکر گزاری و غمناک و

ملور بیے حتی کار تہنا دعوت و تبلیغ انت یک بد بخت

آگن نہ مینت ترا چہ تاوان انت تھی گیان و ہما کس

گوش دارنت کہ آیایاں سے گیانی سرا یقین دارانے و

فرمان برداری و قبول داری و رہبند اختیار کنت (تنبیہ) ہے قسم و آیتے ماں سورہ نمل و آخر گوشتگ باید انت کہ آتی سرا چشائے دیگر بہ بیت

مفسران و اے موقع و ردا و سماع موتی و بخت و سرینگ ماں اے مسئلہ و چہ صحابہانی عہد و اختلافی ہوان و پیداک انت و چہ ہر دو ہیں جانباں نصوص

قرآن و حدیث پیش کنگ بوٹ کنت ادا یک خبرے زانگ بوٹیت کہ چونا قی و ماں دنیا و چہ کارے چہ اللہ مرضی و ارادہ و بغیریت کنت مگر انسان ہرچ

کارے ماں عادیہ و سوبانی دائرہ و تارا داران و گون و وقی مرضی و اختیار بکنت ہما کار بہ ہمانی نیمگ و منسوب بیت و ہرچ کارے عام و برخلاف

بہ خاصیں رہبندے و قرار بگریت آتیا براہ راست حق تعالی و طرف و نسبت دینت مثلاً کسے و تیر جان و یک مردے و راکشت اے ہما قاتل و

فعل شمار بیت و فرض بکن یک نمشتے ڈل (سشن) چکل دانت کہ چرائی و لشکر تباہ بوت آتیا گوشت کہ اللہ پاک و چہ قدرت و تباہ کنت باوجودیکہ

چہ تیر ہلاک کنگ ہن ہمانی قدرت و کار انت و آگن نہ چہ آتی مرضی و بغیر تیر یا گولہ چہ آتھن نہ کنت ماں قرآن کریم و دگہ جاھے فرمائینیت و کلو

تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتُ إِذْ رَمَيْتُ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَفَعَهُ (انفال رکوع ۲۷) ادا عادت جاریہ بر خلاف بولگ، سوب، چہ پیغمبر و مسلمانان قتل و رمی و نفی کنان، براہ راست اللہ تعالیٰ طرف، نسبت دیگ بولگ بلکل ہے داب، اناک لا تشفع المونی، مطلب، سرکچہ بورات یعنی شما ایشراکت نہ کن ایت کہ چیزے سخن بکشت ایت ووقتی توار، مردگ باشکنا ایت چیا کہ اے چیز ظاہری و عادی سوبانی برخلاف انت۔ البتہ چہ حق تعالیٰ قدرت، ظاہری سوبانی برخلاف شے یک خبرے مردہ بشکنت آئی انکار، یک مؤمنیں مردے گت نہ کنت نون چہ نصوص، ہرچ خبرے خبرے خاصیں رہند، اشکنگ ثابت بیت دان ہماحد، مارا سماع موتی، قاتل بولگ انت محص قیاس کنان، ایدگہ گپان، ماں سماع، چیر، یارت نہ کنیں۔ بہر جادو، ماں آیت، اسماع، نفی، مطلقا سماع، نفی نہ بیت۔ واللہ اعلم۔

ہمے صفحہ، فوائد: ول یعنی چک ابتداء پیدائش، وقت، سکت کمزور و ناتوان بیت پدا کم، قوت گران بیت دانکم و توانی، وقت، آئی، زور و

قوت بہ عروج، سر بیت و تمام قوتان و تاراجوان مارت پدا عمر ٹٹلگ شروع کنت و زور و قوت، پدا کمزوری و ناتوانی، آثار و علامات سرکشان بنت کہ آئی آخری حد پیری انت آوید، تمام انسانی اعضا، رست و نر و تریت و قوی بمشکل، وقی کار، انجام دات کنت کنت قوت و کمزوری، سر و چیر تمام اللہ دست، انت آہریم بلوٹیت یک چیزے، جوڑ کنت و قوت و ضعف، مختلف دورانی تھا آتیا بگو ازینیت ہمانی، قوت حاصل انت، آوت زانت کہ کجام چیزے، دان کجام و ہد، ماں چوین جاوران دارگ مناسب، بشکا، ہماحد، و آئی پیغمبرانی گپان، مارا گوشتارگ لوٹیت شاید مریشی، ہن اشارہ بوت کہ پیغمبر شمار کمزوری، پدا قوت دات مسلمانان، ہن کمزوری، پدا قوت عطار کنت و ہما دین کہ مروچی سر ظاہر، اے و ہد کمزور گندگ، کیت لھتے روچان، زور و رگریت ووقتی شباب و عروج، رست پدا بیت کنت کہ یک زمانے مسلمانانی کمزوری، بنیت، نون یاد دارگ لوٹیت کہ قادر و توانائیں خدا ہر دم ضعف، چہ قوت، بدل کنت کنت البت یہ چوین جاوران خاصیں صورت، سوبانی بولگ النی انت۔ واللہ اعلم ول یعنی ماں قبر، یا ماں دنیا، دارگ آبان کم معلوم بیت پدا و ہد مصیبت، وقی سر، گندنت تو درائینت کہ ہائے افسوس بانہ زوت دنیا و برزخ، زندگانی بلاس بوت چیزے ہم مہلت مارا دیگ نہ بوت کہ یہ کیس و ہد، چہ دردناکیں عذاب، ماں ازات بوتگتیں یا ماں دنیا، چیزے زیات مدت دارگ نصیب بوتیں تو پرے روح، و ماچیرے تیاری بکرتیں اے و یکبارگی رنج و غم، ساعت دیم، ادشتات کت یعنی چوشکہ آوید، گوشگ دروغ و رد بیت ہے داب، بز ان کہ ماں دنیا، ہن اے مردمان غلط وردی ایں خیال داروک آنت و دمام جبران چپکائی در شانش کتگت کت یعنی مومنان و فرشتگان آساعت، آبان تریدہ کنت کہ شما دروغ بندرات یازد کتگت ایت کہ ماں قبر، یا ماں دنیا، چہ یک دمانے، گیش ہے دارگ نہ بوتگت شما بلکل راست، راست (تجک) بہ اللہ علم و آئی حکم و لوح محفوظ، نشہ، رو، دان قیامت، عروج، داشتگ یک دقیقہ ہے ہم کم نہ بوتگت مروچیں خاصیں وعدہ، رو، ہماروچ سر بوت نون بجات آانت ہما چیز کہ آترانہ شمار انگلت و نہ اقرار کتگت اگر چہ ساری و شما اے روچ، بابت، یقین برداشتیں و تیاری کنان بیاتکین ایت واد، وشیان، گندران، بگوشنیں کہ اے روچ، ماں آیک، باز دیر بوتگت مزین راہ جاری وواہگانی پدا اے روچ آہنگ چوشکہ ہے رنگ، مومن خیال و انت و یعنی نہ چوین زور اکیں عذرے پیش کنت کنت کہ درد بوارت و نہ آیان، چوش گوشگ بیت کہ شرانوں چہ تو بہ و فرمانبرداری ووقتی رب، راضی بکن ایت چیا کہ آئی وقت گوست نون دگہ ہج راہ بند نیست ایند چہ سزا، برداشت کنگ، ول یعنی آساعت، پشومان بنت و مروچی و ہدیکہ خدا، و شندوی حاصل کنگ، موقع انت قرآن کریم چوین عجیب مثال و دیلان بیان کنان، ہک ڈول گیش و گوار کنت بلے اشان ہج سرکچہ نہ ورنٹ ہریمیں آیتان و انان، اشان، سرید کنگ بہ بیت یا صاف صاف معجزہ اشان، پیش دارگ بہ بیت اشان، اشکنان، آیان ہے گوشنت کہ شما (پیغمبر و مسلمانان) اکل ہو، یوان، دروغ ٹاھینگ و آورنگ ایت

اتل ما ادھی ۲۱

۲۳۰

السرور ۳

جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا

کنتی زندچہ کمزوری، زور پدا دنت، ندچہ زور، کمزوری

وَلَشَبَابٌ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ۵۵ وَيَوْمَ

وموداسپیتیں پدا کنت چیزے کہ بلوٹیت و ہمانت زانوگر و قدرتانی داروک ول و ہماروچ،

تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ

قائم بیت قیامت سوگند ورنٹ گتہ گار کہ آپشت نہ کیت انت زیات چہ یک دمانے ول

كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ۵۶ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ

ہے ہم آیان دروغ بست کت، و گوشنت ہما کس کہ آیان، دیگ بوتگت فہم و

الْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا

ایمان پر تحقیق شما دارگ بوتگتے ماں اللہ کتاب، دان زندگ بولگ، عروج، نون ہمیشہ انت

يَوْمَ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۵۷ فَيَوْمَذَلِكَ يَنْفَعُ

زندگ بولگ، عروج لیکن شما نزائنگت ول نون آروچ، کار آمدن بیت

الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعَذَرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ۵۸ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا

ظالمان، آیان عذر پیش کت گتہ کسے آیان کلاینگ بلوٹیت و ہر تحقیق مابیان کت

لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَكِنْ جِئْتُم بِآيَةٍ

پہر مردمان ماں اے قرآن، ہک ڈولیں مثال و اکن تو بیارے آیان گوریک آیتے

لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ۵۹ كَذَلِكَ يَطْبَعُ

تو ضرور گوشنت منکر شما درست دروغ گڑھت کت ہے ہم مہر جنت

اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۶۰ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ

خدا ہما کسافے دلا کہ فہم نہ دارنت کت گڑا تو دتا ہم ہر بار بیشک خدا وعدہ

حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ۶۱

برحق انت و نہ لکشائیں انت تارا ہما کس کہ یقین نہ دارنت کت

منازل ۵

و لوح محفوظ، نشہ، رو، دان قیامت، عروج، داشتگ یک دقیقہ ہے ہم کم نہ بوتگت مروچیں خاصیں وعدہ، رو، ہماروچ سر بوت نون بجات آانت ہما چیز کہ آترانہ شمار انگلت و نہ اقرار کتگت اگر چہ ساری و شما اے روچ، بابت، یقین برداشتیں و تیاری کنان بیاتکین ایت واد، وشیان، گندران، بگوشنیں کہ اے روچ، ماں آیک، باز دیر بوتگت مزین راہ جاری وواہگانی پدا اے روچ آہنگ چوشکہ ہے رنگ، مومن خیال و انت و یعنی نہ چوین زور اکیں عذرے پیش کنت کنت کہ درد بوارت و نہ آیان، چوش گوشگ بیت کہ شرانوں چہ تو بہ و فرمانبرداری ووقتی رب، راضی بکن ایت چیا کہ آئی وقت گوست نون دگہ ہج راہ بند نیست ایند چہ سزا، برداشت کنگ، ول یعنی آساعت، پشومان بنت و مروچی و ہدیکہ خدا، و شندوی حاصل کنگ، موقع انت قرآن کریم چوین عجیب مثال و دیلان بیان کنان، ہک ڈول گیش و گوار کنت بلے اشان ہج سرکچہ نہ ورنٹ ہریمیں آیتان و انان، اشان، سرید کنگ بہ بیت یا صاف صاف معجزہ اشان، پیش دارگ بہ بیت اشان، اشکنان، آیان ہے گوشنت کہ شما (پیغمبر و مسلمانان) اکل ہو، یوان، دروغ ٹاھینگ و آورنگ ایت

..... یکے چنت آیت اذ کنت و دومی آئی تصدیق کت یکے جادوئے پیش داشت اید گران آئی سر ایمان آرگ و تیار بوتنت وایے دول ساز باز کنان کنان وئی منیب و تالان کنگ لوشت وکے یعنی ہر کس نہ سرید بہ بیت و نہ سرید بوگ و کوشست بکنت و گوں ضد و گنت و ہر یک خبرے و انکار بکنت ہے داب و کم کم و آئی دل و سر اہر لگیت و آخر کار چہ ضد و گنت و دل ہنکر سنگ بیت کہ حق و قبول کت نہ کنت العیاذ باللہ وکے یعنی وہدیکہ اے بے نصیبانی ضد و گنت برائے درجہ و سر بوت گذشتیں و اجمہ پیغمبر پہ اشانی ناشریانی رد اول و ملور نمبو بلیس گوں پیغمبرانہ صبر و تحمل و بروئی دعوت و کار و گلایشیہ و اللہ و گوں تو چیزیکہ فتح و نصرت و وعدہ کنگ آیقینا سر جم بیت ماں آئی و یک ذرے ہم فرق و تفاوت بیت نہ کنت وئی کارانی سراپا دان و محکم برادر بد عقیدہ و بے ایمانیں مردم شمار چروئی مقام و سچ ستریت نہ کن انت۔ کنت سورۃ الزمر و اللہ الحمد و المنة۔

ہے صفحہ و فوائد فل اے کتاب خاص پہ نیکی اختیار کنو کاں سرمایہ رحمت و ہدایت انت جیا کہ ہمیشاں ماں ایشی و سیت گردک انت و اگن نہ نفس نصیحت و فہمائش و رد اے کتاب بہ تمام جن و انس و حق و

ہدایت حجت و جوڑ بوتنگ و آہنگ وکے ماں سورۃ بقرہ و ابتداء ہے قسم و آیات گوشتگنت اود و فوائد چارگ لوشت وکے فلاح و نجات حاصل کنو کیں نیک بختانی مقابلہ اے ہما بد بختانی احوال و ذکر انت کہ آیان چروئی چہالت و ناعاقبت اندیشی و ردا قرآن کریم و یل دیان و ناچ و دو گانہ لیب و لہار یا اید گے ناہو دگیں کاران گلایشی انت کہ اید گران و ہن ہے کاران مشغول کنان و چہ اللہ دین آئی یاد و برگشتہ بکنت و دین و خبرانی سر اشتری و کلاگ و سحرہ بکنت حضرت حسن لبوا الحدیث و بابت و فرمائینیت و کلا ما شغلک عن عبادۃ اللہ و ذکرہ من السم و الاضا حیلک و الخرافات و الغناء و نحوھا (روح المعانی) یعنی لبوا الحدیث ہر ہما چیز انت کہ آچہ اللہ عبادت و ذکر و انسان و نادنگوش کنوک انت۔ مثلاً فضولیں قصہ کنگ کنگ و سحرہ و ڈولیں گپ و پ ناہو دگیں کار شعور شاعری و ساز و زیملائی تہا سر و پیر بوگ وغیرہ ماں روایتان انت کہ نظریں حارث کہ چہ کافران سر وکے ات پہ تجارت و فارس و تنگ ات توجہ اودا عجم و بادشاہانی قصص و تواریخ پہ بہار و ران گوں و ت اورنگ ات و گوں قریشی و گوشتنگ ات کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم شمار اعداد و نمود و قصہ سائے اشکناہین ایت بیات من شمار استم و اسفندیار و ایران و شاہانی قصہان و اشکناہیناں و بہتیں مردم آیان و بحسب زانان و آنگو دنگوش بوتنگت و ہن آئی و صوت جنو کیں یک مولدے پہ بہار رنگ ات کہ ہر کس دیتنگی کہ دلی نرم ترنگ و بہ اسلام و نیگے میل داروک انت ہما و مولد ماں آئی و لوگ و برنگ و گوشتنگی کہ ایشرانان بوارین و صوت باشکن پیدا گوں اشخص گوشتنگی بچار اے چرائی بہتر انت کہ آنکو محمد صلی اللہ علیہ وسلم دعوت دنت کہ نماز بوان ات زوچک بدارات و قتل ممکن ات بریشی و اے آیت نازل بوت (تنبیہ) شان نزول توری خاص بہت مگر لفظانی عمومیت و سوب و حکم عام بیت ہر چ شغلہ چہ دین اسلام و برینیت یا ترینگ و سبب

بہت حرام بلکین کفر انت و ہر چ کارے چہ شریعت و ضروری حکمان مردم و دور بداریت یا معصیت و سوب جوڑ بہ بیت آمعصیت انت البت ہر چ کارے کجام و اجہیں علیہ فوت کنگ و سوب جوڑ نہ بیت و کجام شرعی غرض و مصلحت ہن ماں آئی تہا مبیت آمباح انت لایعنی بوگ و سوب و خلاف اولی انت اسب تاچی یا تر اندازی و نشانہ بازی و جن و مرد و ملاعبت (کہ ماں شریعت و حد و بنت) چو شکذیات تر شرعی غرض و مصلحتانی داروک انت پمشکا اشان و چہ لہو باطل و مستثنی قرار دیک بوتنگ باقی پشت کپت صوت و سماع و مسئلہ آئی گیش و گواراں نقہ و کتاباں چارگ بہ بیت۔ مزایر (ساز و سرود) و ملاہی و حرمت و ردا ماں صحیح بخاری و حدیث موجود انت البت صوت و جند و تا یک حدے و مباح بنشہ کنت آئی بابت و ماں کتاباں چارگ بہ بیت۔ روح المعانی و واجہ و غناء و سماع و تحقیق و بابت و مزن گیش و گوارے کنگ باید انت کہ ہمو دار جو و کنگ بہ بیت وکے یعنی چہ غرور و کبر و سوب و مئے آیتان و اشکنگ نہ لوٹیت پہک و تاراکر کنت وکے یعنی کجام طاقتہ آنراہ وئی وعدہ و وفا کنگ و دور داشت کت نہ کنت و نہ گوں کسے و بے موقع وعدہ کنت۔

سُورَةُ الْقَمَرِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ اَرْبَعٌ وَثَلَاثُونَ اِيَةً وَارْبَعٌ وَرُبُوعٌ
سورة لقمان ماں مکہ نازل بوت و اشی و سی و چہا ر آیات انت و چار رکوعات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کنان گوں نام و اللہ ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنو کے

الْمَ تِلْكَ اٰیَةُ الْكِتٰبِ الْحَكِیْمِ ۝۱ هُدٰی وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِیْنَ ۝۲

اے خبر انت کتاب و ہر حکمتیں و سر و سوج انت و مہربانی انت بہ نکو کاران و

الَّذِیْنَ یُقِیْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَیُوْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ

ہما کہ قائم دارنت نماز و دینت زکوٰۃ و آنت پہ آخرت و

هُمْ یُوقِنُوْنَ ۝۳ اُولٰٓئِكَ عَلٰی هُدٰی مِّنْ رَّبِّهِمْ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ

یقین داروک، آیان سر و سوج گینگ چہ وئی رب و ہما یت پہ وئی

الْمُفْلِحُوْنَ ۝۴ وَمِنَ النَّاسِ مَن یَشْتَرِیْ لَهٗوَ الْحَدِیْثِ لِیُضِلَّ

مراد و رسوک و۔ و ہتیں ہما مردم انت کہ خریدار انت لیب و گیبانی تاکہ گراہ بکنت

عَنْ سَبِیْلِ اللّٰهِ بِغَیْرِ عِلْمٍ وَیَتَّخِذَ هَٰذَا وَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ

چہ خدا راہ و چہ نازانتی و بگنت آرا گوں سحرہ پہ ہما یان انت عذاب

مُهِیْنٌ ۝۵ وَاِذَا تَنٰثَرُوْا عَلَیْہِ اٰیٰتِنَا وَاُولٰٓئِكَ مُسْتَکْبِرُوْنَ ۝۶ کَانَ لَمْ یَسْمَعْہَا

رسوا کنو کیں و دیدیکہ اشکناہینک بیت آرا مئے آیتان پشت و ترینیت گوں غرور و گوشتک آرا نہ اشکتی

کَانَ فِیْ اٰذْنِیْہِ وَقَرَأَ فَبَشِّرْہُ بِعَذَابٍ اَلِیْمٍ ۝۷ اِنَّ الَّذِیْنَ

گوشتے کہ آئی ہر دوئیں گوشان و انت گرا مزوہ برے آرا درو ناکس عذاب وکے بیشک ہما کسان کہ

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنَّتُ النَّعِیْمِ ۝۸ خٰلِدِیْنَ فِیْہَا

ایمان آرت و نیکیں عملش کت پہ ہما یان انت باغ نعمتانی پہ ہما یگی مانت ماں ہما و

وَعَدَ اللّٰہُ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِیْزُ الْحَكِیْمُ ۝۹ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ بِغَیْرِ

اللہ قول انت برحق و ہما انت زبردست حکمتانی خدا بند و پیدا کت انت آسمانان ابید چہ

وَلَا أَكْثَرُ عَالَمٍ هَمَّ كُوشَنَتْ كِه حَضْرَت لَقْمَان بِیَغْبِرے نہ بدبوگ
ابیت یک پاکبازیں تقویٰ واریں مردے اُت کہ آتہرا حق تعالیٰ
اعلیٰ درجہ عقل و سہوش و فہم و ترانگ و دانائی بخشنا گت
آئی ء چہ عقل ء کارگران ہما خبران ء بیان گت کہ اشان
گوں پیغبرانی ہدایات و حکمان دپ وارانگ آئی عقل مندانہ
نصیحتان و دانائی ء گیان مخلوق و دپ ء تالانے
بوگ ء لگتن پدرد و کار عالم ء ماں قرآن ء یک چہر
آئی ء گفتاران ء نقل کمان ء آئی مرتبہ ء ہنگت بالا تر
گت شاید چریشی ء مقصوداے بہ بیت کہ شرک و غیرہ
بدبوگ پنجوشکہ انسانی فطرت ء شہادت و چہ بنیانی
وحی ء ثابت انت دنیا ء چینی عقل مندر مردم چہ وقی
عقل ء آئی تائید و تصدیق کنوک اُت . نوں توحید ء
ترک دیان ء شرک ء اختیار کنگ صافیں گمراہی ہے
نہ انت تو گد اے دگہ چہ بیت کنت (تبلیہ) واجبہ
لقمان ء بابت ء چوش زبانگ نہ بیت کہ آکجا علاقہ
نندوک بوگک یا ماں کجام زبانگ ء پیداک بوگک اکثر
قول ایشد انت کہ حبشی ہے اُت و ماں حضرت داؤد
علیہ السلام ء دورہ بوگک آئی بازیں تفتہ و قولان مان
تفسیر ان نقل کنگ بوگک اُت فائدہ اعلو بصر تھا .
وکی یعنی اے زندی احسان وایدگہ باز احسانانی
ردا حقیقی نعمتانی واجہ ء شکر گرگی و حق ء منگ
ضروری انت ولیکن معلوم بہ بیت کہ چہ حق شناسی و
شکر گزاری ء خدائے حج فائدہ نہ دیت ہرچ فائدہ ریت
آشکر گرگ ء جندہ ریت کہ ماں دنیا ء زبائیں انعام
و ماں آخرت ء اجر و ثواب ء مستحق قرار گمیت اگوں
ناشکر کی کنت تو تارا نقصان دنت اللہ تعالیٰ آئی شکر
رگرگ ء پرداد چونکائی داریت آئی حمد و توسیپ ء تو
کلیں مخلوق چہ وقی زبان ء گرگ انت بغرض محال کجام
توسیپ دیوکے مہیت پدا ہم جامع الصفات و شرف و
کمال ء سرچنگ بوگ ء ردا آبہ وقی ذات و دت محمود
(توسیپ کلیں) انت چہ کسے حمد و شکر گرگ ء یا نہ گرگ
ماں آئی شرف و کمال ء تھے ہن کمی پیشی نہ بیت ۸ معلوم
بیت نہ کنت کہ آئی چکت مشرک اُت ؟ آیتا سر بدکنان بہ
راستیں راہ ء آرگ لوٹتی یا موحدے اُت کہ آیتا توحید
درس دیان ء ہمے لوٹت کہ آ توحید ء سروقی پادان ء حکم
و مضبوط ہدایت ہمشکاسے و صیت گتی و وحشی ء

لقن ۳۱

454

اتل ما اوجی ۲۱

عَمَدٍ تَرْوِيهَا وَالْقِيَ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِي أَنْ تُمِيدَ بِكُمْ وَبِتِ

چہ پاپیل (مہنگ) کو شہادت آئراں۔ و ایرگنتی زمین۔ سرا کو ہان۔ تا نکہ مہ جلیبت تھوں شہاد و تالان گئی

فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا

ماں آئی، ہمک دو لیں جانور۔ و نازل کت ماچہ آسمان، آپ پلار دینت ما ماں زمین،

مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١٠﴾ هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ

ہر دو لیں جفت ہوائیں و۔ اے ہر خدا و پیدا علیین ات کوں بیس ہزارے سترچے پیدا سبک اید کوں لا

مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلٰلٍ مُّبِينٍ ۝ وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ ۝

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَكُونَا لَهُ شَاكِرِينَ إِلَّا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لِهَذَا إِنَّهُ لَكَنُفِرٌ كَذِبٌ

اِحْلَامَةٌ اِنْ اَشْكُرْ لِلّٰهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَاِنَّا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ
 دَانَا فَاِنْ لَا يَشْكُرْ بَلَّغْ اِلَيْهِ ۝ وَكَفَىٰ كَثِيرًا ۝

كَمْ فَوَاقٍ اللَّهُ خَيْرٌ مِنْكُمْ ۖ وَهُوَ غَفُورٌ ذُو فَضْلٍ ۝ (١٦) ۚ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا يَفْكُمُ الْفُكْمُ ۚ يُخَوِّفُ لَوْلَا ظَنُّهُ تَخَلُّفَ ۚ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا يَفْكُمُ الْفُكْمُ ۚ يُخَوِّفُ لَوْلَا ظَنُّهُ تَخَلُّفَ ۚ

ناشکر کی نکت تو گدا اللہ بے پرواہ انت کیس تو سپیان خیر بندک، و وہدیک گوشت لقمان و گوں وئی چکد و آئیا سر و سوچ کُرت

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّبِعُوْا اَمْرَ الْمُشْكِكِ ۚ وَذَرُوْا اَمْرَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا عَظِيْمًا ۚ وَصَبْرًا

اے مٹی جگ گون خدا کے و شریک مکن و بیشک شرک مسترین نا انصافی ہے و
و ما کہدن گت

الْإِنْسَانُ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهَنَا عَلَى وَهْنٍ وَفَصَلَتْهُ

انسان و پراتی مات و پتان و ماں لاپ چست کرت اتر آتی مات و دیگر عمراد مبران و وگورانی سنگی نیت

يَا عَامِينَ إِنَّ الشَّكْرَ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَى الْمَصِيرِ ﴿١٧﴾ وَإِنْ

ماں دو سالان، کہ کسی بچہ میں کسی دووں مات و پتافے۔ احریم و اہل بیت میں نیک گزشت و اہل ان گون نو

حَاہِدْ اَوْ عَلٰی اَنْ تَشُمَّ اِلٰی ذُو مَالِکَ اَلْکَلْبِ عَاۡفَاۡفَاۡتُہٗ وَوُوۡ

بجائے کہ کسی ان سیرک بیٹھا بیٹھ کر کہے کہ یہ سیرک فلاں ہے

وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۖ وَاتَّبَعَتْ سَيِّدَا مَنْ أَتَاكَ الْمَسْكُوتُ

وہمراہی بکن آسانی ماں دنیا و دستور و روع و فال و زندگی و کھن راہ و کسے کرا آؤ روع کتہ منہ نگ و سال

۱۰۰

منزلہ

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

..... پیش داریت بر آئی گور، دگہ دلیل بیت کنت، جمہور گور، شیر چنگ کنگ، مدت ہے دو سال انت واللہ اعلم واللہ حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ
 شرک مہ من کہ آتر معلوم نہ انت یعنی ماں شہبہ، ہم مکب و یقین و سر عمل کن و یقین و جاد و جبر پر شرک و قبول دار ہو و لا یعنی دین و برخلاف مات پت
 خبر ہم مگر البت ماں دنیاوی کار و باران گوں آیان نیکی و جوانی سلوک و روادار ہم مضمون و آیت ماں سورۃ عنکبوت و گوستگ اود و فائدہ چارگ بہ بیت
 و لا دین و برخلاف مات پت و زندگی یا فرما بر داری و ممکن۔

ہمہ صفحہ و فوائد و یعنی خدا گور، سر بان و اولاد و مات بیتان درستان معلوم دار بیت کہ کئے و ناحق یا کوتاہی کنگت (تنبیہ) و وَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ
 دَانِ إِذْ أَحَقَّ تَعَالَى بِكَلَامِ أَنْتَ سَارَى و لقمان و وصیت بہ وقتی چنگ و ات و دیم تر و ہن چہ یا بیتی اَنْتَ اِنْ تَكُ الْاِنْسَانُ بِهَادِصِيَّتٍ و ہمگہ بچی انت ماں میا بچی و
 اللہ تعالیٰ و یک فردی سرزنش فرمائیت یعنی شرک اینکہ بدیں چیز است کہ مات پت و جمہور کنگ و ہن اختیار کنگ نہ بیت حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت و لقمان
 چنگ و رایت و حق پیش ندا شنگت کہ چرائی و وقتی مطلع
 در ابونگت اللہ تعالیٰ و چہ توحید و نصیحت و بعد
 و چہ ایدرگ نصیحتان و پیش مات پت و حق و رابعا
 فرمائیت کہ بعد چہ اللہ تعالیٰ و حق و مات پت و
 حق انت۔ بیت و اللہ و حق پیش داشت اللہ
 بیت حق۔ باقی پیغمبر یا مرشد یا ہادی و حق و ہن
 حق اللہ و ذیل و بنان ات کہ اشان ہمانی و ناہ
 بیت (موضع بتغیر بیں) و یعنی کجام چیزے یا کجا
 خصلتے شری یا بدیں آگن قد کچھتے و دانگ و شوا
 بہ بیت و فرض کن کہ سنگ و کجام سکتیں کوسے و
 توک و یا ماں آسمانی بلندی و سر یا ماں زمین
 تہا ریں جہلا کیانی توک و ایدر بہ بیت آہم چہ اللہ
 چہر بیت نہ کنت و ہدیکہ آئی و ہدایت چہ ہمو
 کاران و حاضر کنتی ہشکا انسان و لازم انت کہ
 عمل و ہدے اے خیال و بداریت کہ ماں ہزاران
 پردگانی توک و چہر کانی ہرچ کارے کنت، آکار و
 اللہ معلوم دار بیت چنانچہ نیکی یا بدی ہنچو ہن چہر کانی
 کنگ بہ بیت آئی اثر الم و ظاہر و گندگ بیت کہ آتر
 اہل نظر بخوبی محسوس کنت و یعنی و ت اللہ و
 توحید و بندگی و سراق نام بدار و اے دگران و ہن
 نصیحت کن کہ نیکیں خبر در برنت و چہ بدیں خبران
 و تاراد در بدارت و فک یعنی ماں دنیا و ہرچ سکتی
 دینا بیت کہ آیان زیات تر چہ امر بالمعروف و نہی
 عن المنکر و کارانی رد اپیش کانت آیان گوں تحمل
 و گوں محکمیں ارادہاں برداشت بکن چہ سکتیاں پریشان
 بوان و دل و دوردیک بہادرانی کار نہ انت و یعنی
 گوں غرور ناکی و بچار و مردمان و حقیر حساب کتان و
 چو غرور ناکیں مردمان خبر کن بلکیں گو مردمان و تے
 روء و بچ بکن و یعنی چہ خبر کنگ و بٹاک جنگ و
 مردم و عزت زیات نہ بیت بلکیں ذلیل و رسوا بیت
 دینا بلکیں مردم ہج مگوشنت بے با پشت و خرابی
 گوشنت و یعنی تواضع، جوان مودی و در میانہ
 رفتار و ہو بے ضرورت و گپ و تران ممکن، خبر حال و
 و ہدے گوں ترندی و آواز و مکش آگن چہ ترندی
 آواز کشگ و کجام شرف بداشتیں تو خیال و خبر
 آواز و نیگ و ہر آگن مزن ترندی و آواز کشت

لقمان ۳۱

۶۳۳

اتل ما اوحی ۲۱

ثُمَّ اِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَاَنْتُمْ كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ يٰبَنِي اِنِّهَا اَنْتَ

پدا مئی کنگ انت شہ گردینگ گدا من حال دیاں شمار شے کنگیں کاراں و اے چنگ مئی آگن کجام

تَكَ مُثْقَالٌ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِيْ صَخْرَةٍ اَوْ فِي السَّمٰوٰتِ

چیزے بہ بیت برابر کچھتے دانگ و گدا بیت ماں یک دوکے و یا ماں آسمان و

اَوْ فِي الْاَرْضِ يٰاَيُّهَا اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ۝ يٰبَنِي اَقِمِ

یا ماں زمین و حاضر کنت آتر خدا بہ شک اللہ چہر چیزان نا توک و خبر دار انت و اے مئی چنگ قائم بدار

الصَّلٰوةَ وَاْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَاَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاَصْبِرْ عَلٰى مَا

نماز و حکم کن بہ کاراں خوبیں و مہن کن چہ کاران بدیں و صبر کن ہر چہ کنتی سرا

اَصَابَكَ اِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ۝ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ

بہ کپیت بے شک ہمیش انت ہیما ت و کار و کتاب مدرے وقتی روء چہ مردمانی

لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحًا اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ

نیگ و و مرو ماں زمین و ملان و بیشک اللہ دوست نہاریت ہر یک نازک توک

فَخُورٍ ۝ وَاَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ اِنْ

وہر بندوگ و در میان چال و بگرماں وقتی رفتار و وجہل بکنے وقتی دپ و توار و بیشک

اَنْكَرَ الْاَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيْرِ ۝ اَلَمْ تَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ فَاِى

بدترینے آواز و البت آواز انت خیر و آیشما نہ کنت کہ اللہ بہ شما کار مرز کنگت ہر چہ کجا

السَّمٰوٰتِ وَفَاِى الْاَرْضِ وَاَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَةً ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً

آسمانان انت و آجیز کجاں زمین و انت و تمام کنتی بہ شے سرا و فی نعمان ظاہر و چہرے و

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِى اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّلَا هُدٰى وَّلَا كِتٰبٍ

و بہتیں چہ مردمان و بچیں انت کہ جڑہ کنت خدا بار و بے زانگ و ابید چہ دانش و ابید چہ کتاب و

مُنِيْرٌ ۝ وَاِذْ اَقْبَلَ لَمْ اَتَّبِعُوْا مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا بَلْ نَنْبَغُ مَا وُجِدْنَا

روشنیں و و ہدیکہ گوشک بیت آیان و زندگی بکن ات چیزیکہ نازل کت خدا و گوشت اتا بلکیں مار نہ گیری نہیں

مزل ۵

مگر آچنکر دل خراب و ترندی بیت، گوں سک و خبر کنگ و چہ باز برے انسان و آواز ہن ہنجوش بے نام و بے سرتیت۔ (ربط) و اوجہ لقمان و کلام دان ادا ہلا س
 بوت دیم ترا پدا اصل مضمون و نیگ و و اتر کنگ بوتگ یعنی حق تعالیٰ و عظمت و جلال و احسان و داد و دہش و یاد دیا بینان و توحید و غیرہ و نیگ و
 و لگوش گور کنا نیگ بوتگ و یعنی آسمان و زمین و سرچیں مخلوق بہ تہی کار مشغول کنگت گدا اتو پر چاہہ آئی کار و گلایش نیجہ و سرچیں نعمت ہما انت کہ
 آچہ حواس و محسوس بنت یا بغیر محنت و فہمگ بنت۔ پوشیدہ ہما انت کہ چہ عقل و فکر و فریہ و زانگ بہ بنت یا چہ سرچیں و مادی و معاشی و چہ باطنی و روحانی
 معادی نعمتان مراد و مقصود بہ بنت بل توری پیغمبر و یک کتاب نازل کنگ نیکی و توفیق و یک کل باطنی نعمت حساب بنت و اللہ اعلم بالصواب و فی یعنی چویش
 سرچیں انعام و احسان و باوجود بہتیں مردم چنان و تیراران و ماں اللہ یک و وحدانیت و یا ماں آئی شتون و صفات و یا ماں آئی حکم و شریعتان و خبر کنت
 و باکل بے ثبوت و جڑہ بنا کنت نہ کجام علمی و عقلی اصول بر آیان گور و ہست انت نہ کجام بر حقیق ہادی و شوکارے و ہدایت و نہ کجام معتبر و روشن کتاب

..... حوالہ دارنت محض وقتی بہت و پیر کانی کوراسکی و زندگی و کنت و بس کہ آئی ذکر ماں دہی آیت و پیداک انت (تنبیہ) پر ترجمہ و چوش معلوم بہت چہ علم چہ عقل و فہمک مراد گرگ بوتگ و چہ ہڈی و لفظ و یک ڈولیں بصیرت مراد گرگ بوتگ کہ اشان چہ ذوق و سلامتی و چہ عقل و فکر و وجدان و پیدابینت مطلب چوش و راست کہ اسے مردمان نہ اذنائیں فہم دارنت و دانشان و جدانی بصیرت و خدا بندانت نہ روشنیں کتاب و یعنی نہ نقلی دلیل بہ اشانی گور و بہست۔

ہمے صفحہ و فوائد و یعنی اگن شیطان شے بہت و پیرکان و دوزخ و نیگ و بگریت بیاریت۔ پدایم شہا آئی و مب و داران بنیت و جاہے کہ آکنت شہا ہن بہ ہنود ایک بات و یعنی ہر کس و گوں راستی و نیکی و کشک گیت و دوتا را خدا و حوالہ کت گزرا بن کہ آئی و یک ٹھکس کندی شے دست جت داں و ہدیہ کہ اسے کندی داران بیت کیک یا پپی بوگ و ہج تری نہیت و یعنی ہر کس و اسے کندی حکم داشت آخر بہ ہمیشی و مدد و آخداوند کریم و سر بہت و خدا آئی عاقبت و شتر کنت و یعنی تودوق رشتک و گوں خدا قائم بدار کجام کسے و انکار یا کندی و پرواہ و مدار و منکران و ہن آخر کار بہ مے گور و آئی انت اساعت و تمام کر تگیں کار و دیا موجود بہت کجام

یک جرمے و چہ خدا و زندگی و پیر و ات نہ کنت۔ آدلائی رازان ہم زانت۔ ذرہ ذرہ و گیش و گوار کنت و یعنی کتیں رو چانی عیش و آرام انت مہلت ہلاس بوگ و پد سک ترین سزا دیک بہت کہ چرائی و تارار شکار کنت نہ کن انت و یعنی الحمد للہ چہ زبان و اینکر قبول دارت کہ زمین و آسمان و پیداکنوک بغیر چہ خدا و دگر کس نہ انت پدانوں کجام توسیپ پشت کیت کہ آماں خدا ذات و موجود نہ انت آماں چیزانی پیداکنگ و یک خاصیں نظائے جاری کنگ بغیر چہ اعلیٰ درجہ علم و حکمت و زور و قوت و ممکن انت ہ لا محالہ ماں «خالق السموات و الارض» و تمام شرف و کمالات متک کنت و اسے ہم آئی قدرت و یک نمونے کہ شے ہمیں منکران چہ وقتی عظمت و قدرت و اقرار و کنائیں ایت کہ چرائی و پد شہا ملزم و گناہ کار قرار گرات کہ و ہدے بہ شے گور و خالق تہنا آوت انت تو اید کہ چطور موجود جوڑ بوتنت و خبر و صاف انت و لیکن باز کس سر بہت نہ بنت واد و سر بوان و انت و ک یعنی چہ شک و آسمان و زمین و پیداکنوک اللہ انت ہے داب و ہر چیکہ ماں آسمان و زمین و موجود انت کل بغیر چہ دومی و شراکت و ہمان مخلوق و مملوک و ہمانی احتیاج دار و ک انت آتر کسے و احتیاج نیست۔ وجود و وجود توابع یعنی شرافت و جملہ صفاتی مخزن و چنگ ہا و انت آئی کجام کمال و شرافت چہ دگر کسے و حاصل کنگ ہونک انت۔ آ بالذات تمام عزت و خوبیانی خدا بندانت گڈ آئی و کسے و چہ پرواہ ہوتیں و یعنی اگن تمام دنیا و درختان و تراشان و قلم جوڑ کنگ بہ بنت و ہونگس سوریں دریا و مس (سیاہی) تیار کنگ بہ بیت پدا گڈ تر و ہفت دریا دگر بہ ملک و بیانیت و ہند خبر و تمام مخلوق وقتی وقتی طاقت و رور و نیسک شروع بکنت پدایم تمام خبران و نوشت کت نہ کنت کہ آحتی تعالیٰ و شرافت و عظمت و جلال بیان کنوک انت نیسور کانی عمر تمام بہنت۔ قلم چوکان و پرشت و پروش بہنت مس کنت بلے اللہ و توسیپ و آئی خوبیاں کدی ہم تمام بہت نہ کنت۔ کدی چہ محدود و متناہی قوتان لا محدود و لا متناہی ذات و کار سر انجام گیت کنت «اللہم لا اخصی ثناء علیک انت کما اثنیت علی

عَلَيْهِ اَبَاءُ نَاوَلُوْكَ الشَّيْطٰنُ يَدْعُوْهُمْ اِلٰى عَذَابِ السَّعِيْرِ ۝

ہمارہ ہدائی کہ آئی سرائے بہت و پیرک ہو گنت آیا زندگی کنت اگر چہ شیطان دعوت نہت آیان دوزخ و عذاب و نیگ و

وَمَنْ يُّسَلِّمْ وَجْهَهُ اِلَى اللّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ

وہر کس بہ ساریت وقتی دیم خدا و نیگ و و بہت بہ نیکیا گڈایشک و کت جنگ گوں مضبوطیں

الْوُثْقٰى ۝ وَاِلَى اللّٰهِ عَاقِبَةُ الْاُمُوْر ۝ وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنُكَ كُفْرُهُ ۝

کڑی و ک و خدا و نیگ انت کارانی عاقبت و کسے و انکار کت تو تراغ نامک مکت آئی و انکار۔

الَّذِي اٰمَرُجَعَهُمْ فَنَنْبِئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ بِذٰلِكَ الصَّدُوْرِ ۝

مے نیگ و انت آیان و اتزی گڈ آما آیان و حال دتیں چہ کرایاں کل کنگ، بے شک خدا زانوک انت دلائی خبر و کت

نَنْبِئُهُمْ قَلِيْلًا ۝ ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ اِلٰى عَذَابِ غَلِيْظٍ ۝ وَلٰكِنْ سَأَلْتَهُمْ

بہرگز و ہوش دتیں بہ کتیں و ہدے پدا گوں بڑگی بریں آیان و ترند و بڑی عذاب و نیگ و گڈ و اگن تو جست بکنے آیان و

مَنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لِيَقُوْلُنَّ لِلّٰهِ قُلُّ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ۝ بَلْ

کے انت کہ پیدائی کنت آسمان و زمین ابے ضرور گوشت اللہ تو جو کس کل توصیف بہ خدا انت، بلے

اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۝ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ

گیشتر چہ آیان نہ انت و خدا نیگت ہر چیکہ ماں آسمان و زمین و انت۔ بیشک خدا ہا انت

الْغَنِىُّ الْحَمِيْدُ ۝ وَلَوْ اَنَّ مَا فِى الْاَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ اَوْ قَلَمٍ وَّ

بے نیاز کل خوبیانی دار و کت، و اگر ہر چیکہ ماں زمین و انت چہ درختان بہ بنت قلم و

الْبَحْرِ مِثْلُ آبٍ مِّنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ اَمْحُرٍ ثَانِفَتْ كَلِمَتُ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ

دریا بہت بہ آئی مس (سیاہی) چہ آئی و زند بہت ہفت دریا نوں ہلاس نہ بنت خدا و خبر، بیشک خدا انت

عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝ مَا خَلَقَكُمْ وَاَلْبَعَثَكُمْ اِلَّا كُنُفُسًا وَّاحِدَةً ۝ اِنَّ اللّٰهَ

زبردست حکمانی خدا بندت نہ انت شے پیدائش و شے مرگ و پد زنگ بوگ مگر پیدائش و مرگ پد زنگ بوگ یک جان و فایا بیشک

سَمِيْعٌ بَصِيْرٌ ۝ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُوَلِّجُ الْبَلَّ فِى النَّهْرِ وَيُوْرِجُ النَّهَارَ

ہر چہ و اشکون و گڈ و کت و آما تو نہت کہ بیشک اللہ داخل کنت شب و ماں روج و داخل کنت روج و

نَفْسِكَ ۝ و یعنی تمام جہان و پیداکنگ و یک مردے و پیداکنگ خدا و گور و ہر دویں برابر انت نہ مرشی و چہ ذرہ وقت بلکیت و نہ ماں آئی و چیزے محنت چہ یک لفظ «کن» و ہر چہ بلوئیت کت کنت و لفظ کن و سر ہم دار و مدار نہ انت اسے مارا سر پد کنگ و یک رہبندایت پس چانگو ارادہ بوت ادا آچیز موجود۔

فلا یعنی چہ شک یک توارے و اشکنگ و بہ یکیں وقت و تمام توارانی اشکنگ یا یک چیزے و گڈرگ و بہ یکیں وقت و جہان و تمام چیزانی گڈرگ پرائی و برابر انت۔

ہے داب و یک مردے و مرگ دیک یا زندہ دارگ و تمام جہان و موت دیک یا زندگی دیک بہ آئی قدرت و دیا یکسان انت پدا دوبارہ زندگی دیک و پد بہ یکیں وقت و تمام اڈل و گڈی مردمانی پیشی یا زندگی عملانی ذرہ ذرہ حساب و ادگر گے آتر اچ مشکل دیا نہ بیت چیا کہ آستے تمام گفاران و اشکنت و تمام کاران و گڈیت کجام سرچیں یا چیریں خبر چہ آئی پوشیدہ بہت نہ کنت۔

ول پر نام گیتگیں وقت ء مراد قیامت ء روح انت یا چہ ماہ و روح ہر یکے ء دورہ و گردش مراد انت چیا کہ یک دورہ ء سرچم بوگ ء پدچوش بنان اشان از سر نہ
 دتی رفتار ء شروع کنندت وک یعنی ہرچ طاعتے شب ء روح و روح ء شپ جوڑ کنندت و ماہ و روح ء دولیں مزنیں کرات ء چو ادنائیں مزدور ء کار گریت بہ آتی
 شمار چہ مرگ ء پدزندہ کنگ چونکائی گران بیت وودہے چہ ہر یک خوردیں و مزنیں عمل ء سرچی خبردارک انت تو گڈا پرائی حساب داد چون مشکل بیت وک یعنی
 حق تعالی ء اے شانداریں کار و زور اکیں صفات ہمشکا ذکر کنگ بوتنت کہ اشکنوک بنان انت کہ یکیں خدء منگ وایوک ء ہمائی عبادت کنگ تجکیں راہ انت آتی
 بر خلاف ہرچیکہ گوشتک بر بیت یا کنگ بر بیت باطل و دروغ انت یا مطلب چوش بیت کہ اللہ تعالی ء بالذات موجودگی و واجب الوجود بوگ کہ آپوہ بآن اللہ کھو
 الحق ء مان فہم ء کیت اید گرائی باطل ہالک الذات بوگ آتر مستلزم انت تہنا پخدا ء شتون و صفات ثابت بر بنت گڈا پد ہر کس ء اے شتون صفات بنت ہمائی
 معبود بوگ ء مستحق بیت وک ہمشکا بندہ ء مسترین بزرگی و ذلیل بوگ (کہ آتی نام عبادت انت) پد ہمائی بوگ لوٹیت وک یعنی جہاز (میل) گران گرائیں سامانان ء زوران
 چہ خدا ء و رحمتان چونکائی دریاء ء موجان ء دوران ء روت۔

وک یعنی مرے دریائی سفر ء احوال و جاوران غور و فکر
 جنگ انسان ء صبر و شکر ء راہ ء پرینیت وودہے
 طوفانی گوات چست ہوان انت و جہاز ماں آب ء چولانی
 گیر ء بہیت آساعت ء مزن صبر و تحمل پکار انت وودہے
 اللہ ء موت و زندہ چرے گر و چیل ء گون سلامتی ء درکت تو
 المی انت کہ آتی احسان ء قبول دار بہ بیت وک بزرگوں
 دلیل و ثبوت ء سریدی دانگت کہ یکیں اللہ ء منگ
 برحق انت اشی ء بر خلاف تمام گپ دروغ انت ادا
 پیش داشت کہ ماں طوفانی موجان کبان ء سک ء چہ
 سک ترین مشرکے ہن گویں مزن عقیدت مندی و اخلاقی
 اللہ ء توار پر جنگ ء لکیت معلوم بوت کہ انسان
 ضمیر و فطرت ء اصلی توار ہمیش انت باقی کل ٹھکی و
 وک گڑھیں دروغیں داستان انت وک یعنی وودہے
 خدا تعالی ء چہ طوفان ء و رکناں ء پر خشکی ء سرکت تو چوش
 مردم باز کم انت کہ آدمیانی و توکی راہ ء بگرت و اگن نہ
 اکثر مردم بچین انت کہ چہ دریاء پادان ء پر خشکی ء سراپیر
 کتاں ء ناشریں کاران ء گلا تیش بنت ہمشکا ء فہم کھو
 مفتصد ء ترجمہ چوش کنگ بوتگ ء تو کسے بیت انت
 ماں آیان توکی راہ ء سرا ء حضرت شاہ صاحب مہشتہ
 کنت یعنی ترس ء جاوڑ ء ہرچ حالتے ہست ات آ
 واماں کسے ء باقی نہمانت ء مگر بہک شمشک باید انت
 چو مردم ہم کم انت اگن نہ اکثر قدرت ء متوک نہ انت وکی
 رستگاری ء وکی تدبیر ء زیر مہمت کنت یا کجام ارواح
 وغیرہ ء امیدوار بنت وک یعنی ہنوں مکیں دیر ساری ء
 ماں طوفان ء کبان ء ہرچ قول و قرارے گوں اللہ پاک
 کر نکش ماں آتی ء کل دروغ بند بوتنت چنت روحان
 ہم بہ آتی احسان و انعام ء حق ء قبول دار نہ بوتنت وایوک
 زوت وک چہ قدرت ء نشانیاں منکر بوتنت وک طوفان
 جاوڑ ماں آتی جہاز ء مسافران سک گنوک ترنت ہر
 یکے وکی ساہ ء رکینگ ء فکر ء بیت پدا ہم مات پت چہ
 اولاد ء اولاد چہ مات پت ء پہک غافل بہ بیت یک
 دگرے ء رکینگ ء تدبیر کنت بلکیں باز بر ء والدین ء
 دوز واپی وایوک کنت کہ چک ء مصیبت ء بروقی سرور
 زوران ء آتر ابر کینیت لیکن قیامت ء خطر ناکیں و ہوش
 ماش ء کارکنوکیں روح آبوک انت وودہے چساریں

کندران نفسی نفسی ء توار چست بیت اودا چہ اولاد و والدین ء چس یک دگرے ء مصیبت ء زورگ ء واسط تیار نہ بیت و تیار ہن بہ بیت تو اے خبر گوش دارگ نہ بیت
 باید انت کہ انسان چہ جاوڑ ء ترسان ء چہ خداوندی غضب ء رستگار بوگ ء روا بند و بست بکنت مروچی اگن چہ دریاء موجاں رکینگ بوت ات تو باندا چونکائی
 و تار رستگار کنت کن ات وک یعنی آروچ الم ء کیت اے اللہ پاک ء وعدہ انت آتر اگلاک نیست ہمشکا دنیا چنت روچی عیش و بہار ء گندران ء رد ملک ات کہ اے مدام بہ
 ہے داب ء مانیت وادگوں آرام ء نند و نیا وکن ات اودا ہم آرام ء گندرات ہ و ہم چرا و دغا بازیں شیطان ء اغواء ہوشیار بہ بیت کہ اللہ ء نام ء گران ء فریب دنت آ
 گوشتیت کہ واکار اللہ غفور رحیم ایت شرکناہی کاران بکن عیش بکن وودہے پیر ترنتے تو آساعت ء یکبارگی توبہ بکن اللہ درستان ء معاف کنت ماں تقدیر ء اگن
 جنت ہست انت توبے توبی گناہ باز بہ بنت تو ضرور بہ اودا سر بہے و اگن دوزخ بتی نصیب ء بنشتہ انت تو گڈا پد تو چہ پیار رستگاری بیت نہ کنت گڈا چونکائی
 دنیا ء عیش ء یلہ سنے۔

لقن ۳۱

۶۳۵

اتل مآو حی ۲۱

فِي الْيَلِّ وَ سَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلًّا يَجْرِئُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى
 ماں شب ء و کار مزن کنگی روح و ماہ ء را ہر یکے روان انت تاں مدت نام گیتگیں وک
 وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا
 وکے شک خدا خبردار انت بر شے کنگیں کاران وک ء ہمشکا انت کہ خداوت انت برحق و ہر کس
 يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۝
 کہ تو ارجنت چہ آتی ء امید آے اصل انت وک وکے شک اللہوت بلند مرتبہ و مزن قدر انت وک
 أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ
 آیا تو ندیت بے شک بوجیک روان بیت ماں دریاء گون خدء مہربانی ء تاکہ پیش بدارت شمارا چہ وقت نشانیات
 إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۝ وَإِذَا غَشِيَهمْ مَوْجٌ
 بے شک ماں اشی ء البت نشانی انت بہک صبرکنوک شکرگوک وک وودہیکہ پوشیت آیانی سر اموج
 كَالظُّلِّ دَعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ
 مثل جبر ء توار کنت خدء خالص کتاں ء پد آتی عبادت ء کڈا وودہیکہ نجات واتی آیان پر خشکی
 فَمِنْهُمْ مَّقْتَصِدٌ ۖ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ۝
 ہتیں چہ آیان بنت درمیانی قرار وک ء انکارہ کنت مے آیتان ء مگر ہماک وکی قول پر و شوک ونا شکر انت وک
 يَأْكُلُهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَاحْشَوْا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدُ عَنْ
 اسی مردمان ! بر ترس ات چہ وکی رب ء و بر ترس ات چہ جاوڑ ء کہ کار نہ دنت سنے پد وکی
 وَلَدِهِ ۚ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَارِعٌ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ
 چک وودہے وکے کہ کار نہ دنت وکی پت وودہے ہرچے کڈا بیشک اللہ ء وعدہ
 حَقٌّ فَلَا تَغُرُّكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۖ وَلَا يَغُرُّكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ۝
 برحق انت گڈا ارد و دنت شمار از زندمانی دنیا ء و فریب مدت شمارا گون خدء نام ء دغا باز وک
 إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي
 بے شک خدء گور ء انت علم قیامت ء و نازل کنت ہور ء و زانت ہرچیکہ ہست انت ماں

منزل ۵

حال یعنی قیامت کیت بلے کدی کیت آئی علم خدا و گورے انت نہ معلوم کدی اے دنیا کا رخا نہ تیش تیش کنان و یک پیمائنگ بہ بیت۔ انسان دنیا باغ و بہار و وقتی عیش و سرگنوک تربیت آیا آنہ زانت کہ ابید چہ فنا ہوگے اے دمان و ہن اے چیز و آئی اسباب کل خدا قبضہ انت زمین و تمام رونق و مادی برکت (کہ برائی و تہی و شہودی و دار و مدار انت) آسمانی ہور و سر موقوف انت۔ سال و دو سال و ہور مگواریت تو چاریں کنڈان دنز چست ہوان بیت۔ نہ معیشت و چیزان بمانت نہ راحت و سامان و زکینت، پدا تعجب انت کہ انسان دنیا و زینت و سرسبزی و سرافریب و ران و ہا ہستی و شمشوکار بیت کہ آئی و ہر رحمت و ہوران آسرسبزی و رونق دار کرنگ ابید چریشی و گمردے و چے معلوم انت کہ ماں دنیا و عیش و عشرت و آئی ہر چنگر ہست انت۔ باز کس دست و باد جنان و کوششت کنان و مرگ و انبا زکینت لیکن زندہ اشان و جمعی و سکون حاصل نہ بیت باز کس ہنچیں ہست انت کہ آیان و بے محنت و دولت دست کیت، اشی و گندان و ہن یک مردے کہ ماں دین و معاملہ خداوندی تقدیر و سراب و سرگنوک انت ماں دنیاوی جد و جہد و ردالتقدیر و سرانجام کنان و ہر بر و سستی نہ کنت آچوش فہیت کہ انسان و تدبیر کنگ باید انت چیا کہ خوبیں تقدیر عموماً ماں کامیابیں تدبیر و حاصل بیت

السجدة ۳۲

۶۳۶

اتل ما اوحی ۲۱

الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي

مات و لاپ و، و نہ معلوم داریت یک نفسہ کہ باند اچے کنت و نہ زانت

نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ۝

چ کسے کہ ماں کجا م یک سر زمین و مریت۔ بے شک خدا دانا و خبردار انت و

سُورَةُ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَلَاثُونَ آيَةً وَتِلْكَ رُكُوعَاتُهَا

سورة سجده ماں مکہ و نازل بوت اشی و سی آیت انت و سہ رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنو کے

الَّذِي تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

نازل کنگ کتاب و ماں اشی و چ شہ نیست چہ کل عالم و پروردگار و نیک انت و آیا

يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَاهُمْ

گوشت کہ اے و ت گڑھنگ آئی و انا، بلکین آبرحق انت چہ تہی پروردگار طرف تاکہ تو ترسینے ہا قوم و نہ نیاھنگ

مَنْ نَذِيرٌ مَنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ۝ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ

آیان کوڑیک ترسینو کے چ تو پیش تاکہ آہ کشک و سرابا بیت و خدا ہما انت کہ پیداگی کنت

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَابْدَأَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى

آسمانان و زمین و چیزیکہ ماں بردوینانی میناچی انت ماں شش روج و پداق اٹم بوت و

الْعَرْشِ ط مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۝

عرش و سراف و چ کس نہ انت یہ شما ابید چہ آئی و دوست و نہ سفارشی و کیا شہانت حاصل زکنت و

يَذْكُرُ الْأُمَمُ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ

گوں تدبیر ایرکارت کار و چ آسمان و پر زمین و نیک و پدا رکبت آکار آئی نیک و ماں یک روچہ کہ

مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ۝ ذَٰلِكَ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

آئی و مقدار انت ہزار سال چ ہا حساب و کہ شہا کر انت و ایشنت صفت زانوکر و چیر و سرظا ہر و

مذلل ۵

اے علم خدا و ہست انت کہ درحقیقت عمنے تقدیر چوئیں بیت و راستیں تدبیر کارگر بیت یا کہ نہ بیت ہنے خبر و اگن ماں دین و معاملہ و بغہیں تو شیطان و فریب و ماکدی آیت نہ کنیں بے شک جنت و دوزخ ہر چے رسکی انت آماں تقدیر و نشہ انت کہ آئی علم ایوک و خدا و ہست انت مگر عموماً خوبیں یا بدیں تقدیر و چہرہ ماں خوبیں یا بدیں تدبیر و آدینک و نظر و کیت ہمشکا تقدیر و حوالہ دیان و ماتدیر و ترک دات کت نہ کنیں چیا کہ اے حال کس معلوم نہ انت کہ ماں اللہ پاک و علم و آسعدانت یا شقی جنتی انت یا دوزخی، مفلس انت یا غنی ہمشکا ظاہری عمل و تدبیر ہما چیز لوت کہ چرائی و عا و مارا تقدیر و نوعیت و رد چیزے احوال معلوم بیت و اگن اے علم ایوک و حق تعالی و حاصل انت ماں جنین چک لاپ و بچک ایت یا جنگ ایت و پیدا ہوگے و بد آئی و عمر چنگر بیت روزی چنگر وارت سعید بیت یا شقی ہمیشہ و نیک و ماں و یَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ و اشارہ کنگ پشت کیت شیطان و اے فریب کہ فی الحال تو ماں دنیا و عیش بکن پدا توبہ کنان و نیک ہو آئی پتہ ماں و مَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا و دیگر بوتگ یعنی ہچ کس معلوم دار نہ انت کہ باند اچے کنت و چیزے کنگ و واسطہ زندہ ہم مانیت کدی موت کیت و کجا کیت و پدا اے یقین چون بیت کنت کہ مر و چگیں بدی و رد ا باند ضرور نیکیں کار انجام دیگ بیت و توبہ و توفیق آتہ الم و حاصل بیت و اے چیزانی خبر تہنا ہما علیم و خبر و انت و

(تنبیہ) زانگ لوئیت کہ مغیبات چہ احکام جنس یا اکوان و جنس و پدا اکوان غیبیہ زمانی انت یا مکانی انت و زمانی و باعتبار ماضی، حال، مستقبل و سہ قسم کنگ بوتگنت ماں چریشان احکام غیبیہ و کلی علم و لا جہ پیغمبر علیہ السلام و عطا کنگ بوتگ فلا یظہر علی غیبہ احدًا الا من ارضی من رسول الی اخر الایہ (جن رکوع ۲۴) آئی جزئیات گیش و گوار و ابواب بندی و کار و اہمت و ذکی الذہن و روکیں و اہان و انجام دات و اکوان غیبیہ و کلیات و اصول و علم و حق تعالی و خاص گوں و ت و

داشت البتہ شنگ و تالانین جزئیات و چہ باز کسان و حسب استعداد معلوم دار کت و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و چریشی و ہن اینکہ زیات و عظیم الشانیں بہر دز کیت کہ کسے آئی و اندازہ و جت کت نہ کنت۔ پدا ہم اکوان غیبیہ و کلی علم و ت گوں رب العزت و خاص انت مرے آیات و ہر چہ چیزانی بیان انت ماں حدیثان و آیان مفاح الغیب فرمائینگ کہ آیانی کلی علم بجز جہ اللہ و کس نیست انت۔ درحقیقت مرے پنج چیزان و کل اکوان غیبیہ و قسمانی طرف و اشارہ بوت ماں بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ و غیوب مکانیہ ماں و مَاذَا تَكْسِبُ غَدًا و زمانیہ مستقبلہ ماں و مَا فِي الْأَرْحَامِ و زمانیہ حالیہ و ماں و یَسْأَلُ الْغَيْثُ و غالباً زمانیہ ماضیہ و سرتنبیہ انت یعنی ہور آیان و معلوم بیت لیکن کسے و اے معلوم نہ انت کہ چہ پیسر و آیا چوشیں اسباب ظاہر بوگا کنت کہ راستگانی ہن دمان و وے جاگہ و ہر مہ مقدار و ہور بوت۔ مات چک و ماں و تی لاپ و زوران و تروتاب کنت لیکن آزان انت کت نہ کنت کہ ماں لاپ و چک ایت یا جنگ ایت۔ انسان لوئیت کہ گوں آیوکیں جاوران و تارا معلوم دار بکنت مگر اے۔

..... نزالت کہ باند امن و تہ ہے کارکنان منی موت کجام جاگہ، کیت اسے جاہلی و بزدلی، باوجود تعجب انت کہ بہ دنیاوی زندہ سرانگنوگ ہوان، حقیقی خالق و ہماروچ، شمشکار بہ بیت و ہدیکہ پروردگار و دربارہ کشان کشان، حاضرکنگ بیت، ہر جاوہر، چہ پچیس چیزانی ذکر، تمام اکوان غیبیہ، کئی علم، طرف اشارہ کنگ مقصود و مراد انت حصرکنگ مقصود نہ انت و غالباً ماں ذکر اسے پچیس چیزانی تخصیص بہ ہے روا انت کہ یک سوالیہ، ہے پچیس چیزانی بابت، سوال گرتگت کہ بہ آئی جواب، اسے آیت نازل بوت کما و رد فی الحدیث چہ رو پیش ماں سورہ انعام و سورہ نمل، ہم در بابت، علم غیب چیزے بنیسگ بوتگت بایہ انت کہ اوداد و بارہ نظرشانگ دیگ بہ بیت۔ قعت سق کفکات بمسہ و کرمہ۔

و بلاشبہ اسے مقدسین کتاب رب العالمین، نازل گنگ نہ ماں ایشی، چیزے فریب ہست انت و نہ ماں ایشی، شک و شبہ، چیزے گپ و رپ ماں انت و یعنی ہرچ کتاب، بے مٹی و چہ خدا، بوتگت اینکر ظاہر انت کہ شک و شبہ، ہجر گنجائش نیست آیا ہمانی، بابت، کفار گوشنت کہ پیغمبر، چہ و ت سازنگ و اوتنگ و معاذ اللہ اسے دروغ بہ خدا، طرف، نسبت دینت۔ واقعہ اشان چہ حد، سرگوزوک انت کہ و ہدے چوشیں روشنیں چیزے، ہم شبہات کفنت اشان کمیں غور و فکر بکتیں تو معلوم اش بوتگت کہ اسے کتاب راست راست، چہ پروردگار، نینگ، آہنگ تاکہ شاہچریشی، برکت، اسے قوم، ہموہین ات و تچکین راہ، سریارگ، جہد، بکنات کہ چہ قرانی قرن اشانی ہج ٹوہینوکیں پیغمبر نیاہنگ۔ چارگی گپ ایش انت کہ انسان چہ و تی جانب، ہما چیزے جوڑ کنت و کاریت کہ آئی کجام نظیرے یا نوراکیں واہگے برائی چپ و چاگرد (ماحول)، موجود بہ بیت ماں کجام ملکہ، یکپارگی چہ دپ، پچیس خبرے، کشگ کہ آئیانی صدہا سالانی پولگیں تب و ذہنیت، بالکل برخلاف بہ بیت و سرظاہر، آئی قبول کنگ، ادنائیں استعداد یا صلاحیتے ہم گندگ مہبت چوشیں کار، ہج عقل مندگت نہ کنت البت اللہ پاک، نوراکیں قدرت کسے، را بہ اسے کار، مقرر بکنت آدگہ گپ ایت پشکا بنی آئی صلی اللہ علیہ وسلم کہ آئی و زیات عقل مند بوگ، آکافران ہم تسلیم کنگ کہ شمار اشان (معاذ اللہ) افترا، کنوک قرار دینت اگن و اجہ، چہ و تی جانب، یک خبرے و ت گرتہیں بکرتیں تو یقیناً واجہ، پچیس خبرے جوڑ بکتیں و بیارتیں کہ آخرب، ہما فضاء سازگار مناسب بیوتیں کہ آئی نمونگ ہم بہ آئیانی چپ و چاگرد، گندگ، بیاتکیں۔ ہے یکیں خبریک انصاف دوسے، یقین دات گت کنت کہ آوت بہ و تی ذاتی واہگ، ردابرے کار، نہ اوشتانگ و نہ ہرچ پیغامے واجہ پیغمبر، آوزگ آپیغام ہمانی و تی تصنیف کہ تکیں ات۔ وک ایشی، بیان ماں سورہ اعراف، ہشتمی پارہ، آخر، گوشنگ ہودا چارگ بہ بیت و یعنی فکر نہ کنت کہ آئی پیغام و پیغامبری، دروغ کنان، کجارات تمام زمین چہ عرش، بکرتہ دانکہ فرش، اللہ حکومت انت اگن کہ فکارکنگ بوت ات تو آئی اجازت و رضا، بغیر شمار کہے حمایتی و سفارشی ہم دست نہ کپیت و مزین کار و اہمیت داروکیں انتظامات، بابت چہ عرش عظیم، مقرر ہوان، جہل، حکم نازل بیت کل اسباب حسی و معنوی و ظاہری و باطنی چہ آسمان و زمین، جمع ہوان، ماں بست بند، گلا یتش بنت آخر ہما کار و انتظام چہ اللہ مشیت و حکمت، مدتانی مدت جاری بیت پدارجیں زمانگ، بعد ہلاس ترتیت آوت چہ اللہ طرف، وگہ ڈولیں حکم نازل بیت، چوشکہ مزین مزین پیغمبر کہ آئیانی اثر قرانی قرن پشت کپیت یا ماں مزین قومے، سرداری کہ آداں باز نسل، جاری بوت آہزار سال اللہ گور، یک روچ انت (موضح بہ مکویں تبدیلی)، مجاہد فرمائینت کہ اللہ تعالیٰ ہزار سال، انتظامات و دستوران، بہ فرشتگان القار فرمائینت اسے سلسلہ وال قیامت، جاری بیت ہتیں مفسر آیت، مطلب، چوش گرت کہ اللہ حکم چہ آسمانی بزی، داں زمین، سر بیت پدارج کارگزار ہی ہے اسے ردابہ سر زمین، بینت آماں عملانی و فر، بنیسگ، خاطر، بالا سر کپیت کہ دنیاوی آسمان، محدب، سرا واقع انت و چہ زمین، بکرتہ دانکہ ہود، فاصلہ انسان، درمیانی رفتار، حساب، یک ہزار سال تیگنت کہ آخدا، گور، یک روچ قرار دیگ بوتگ۔ فاصلہ و ہنکر انت بے اسے جدائیں گپ ایت کہ فرشتہ یک کلا کے یا چریشی، ہم کتر و ہد، اسے فاصلہ، برتریت۔ ہتیں مفسر چوش معنی کنت کہ یک کارے اللہ تعالیٰ، کنگی انت تو آئی مبادی و اسبابانی سلسلہ (رد)، چہ ہزار سال، ساری شروع کنت پدار آکاملین حکمت، رد، ماں مختلف دوراں گوزان، و مختلف صورتان اختیار کنان، کم کم، و تی کمال، آخر، سر بیت آوت، ہرچ نتیجہ و علامات آئی، سرکشوک بینت ماں خداوند کریم، بارگاہ، پیش بوگ، ردابالارونت۔ ہتیں، نزیک، چہ یوم، مراد یوم القیامت انت یعنی اللہ تعالیٰ چہ آسمان دان زمین، تمام دنیا، بند و بست، کنت پدایک و قتی کیت و ہدیکہ اسے تمام قصہ ہلاس ہوان، اللہ طرف و اتری کنت و آخری فیصلہ، پیش بیت ہمانی، را قیامت گوشنت قیامت، روچ ہزار سال، برابر انت ہر جاوہر، "فی یوم"، ہتیں، یدتہر، ہتیں، یعزج، متعلق قرار دانگ و اللہ اعلم بالصواب۔

دل یعنی اسے پیس اعلیٰ و مزن شائیں انتظام و تدبیر قائم دارگ ہما پاکیں ہستی و کارانت کہ آہر یک ظاہر و پوشیدہ و احوال معلوم دارنت زیر دست و مہربان بہ بیت دل یعنی لطفہ کہ آبازیں خورا کاں پر بچک بوتگ دل یعنی شکل صورت اعضا یان و موزون و برابر جوڑ کنت و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ مخلوق ہر جی ہست انت ہما مال ملکیت انت مگر ہر کس و عزت دات آرا و تیگ فرمائینیت چوش کہ فرمائینیت "ان عبادی کیس لک علیہم سلطان" حالانکہ کل خدا بندہ انت کما قال ان کل من فی السموات والارض الا انی الرحمن عبدہ ہما مشکا ان و ارواح چہ غیب و عالم آہنگ آچہ خاک و آب و جوڑ نہ بوتگ آرا و تی فرمائینیت و ان نہ اند و ارواح و ان ہما مطلب زورگ بہ بیت کہ آ مثلاً ان و ارواح و گرگ بیت تو بایدر انت کہ روح ماں کجام بدن و بہ بیت بدن بوت تو ترکیب است و قتیکہ ترکیب است تو حدوث کیت گڈا ذات پاک

چون بوت (موضع بہ مکویں تبدیلی) و ہا اے نعمتانی شکرانہ ایش ات کہ گوں چماں آئی تکوینی آیتان بہ جہلیں نگلے بچارتیں گوں گوشاں تنزیلی آیتان و بہ شوق و دل گور کنگ و باشکتیں و بہ دل و یقین و اے ہر دو بینان و راست راست فہم کہ کوشست بکرتیں۔ پیداسر پیدوان و بہ آئی سرا عمل بکتیں مگر شما شکر گورگ باز کم ات۔ دل یعنی بریشی و غور و فکر نہ کت کہ اللہ اول سر آیان و چہ خاک و پیداکتگ چپکائی شبہ ظاہر کنگ و لگنت کہ ماں خاک و اوار بوگ و پید ما چونکائی دوبارہ جوڑ کنگ بتیں اشاں ایوک و شبہ نہ کت بلکیں چہ بعث بعد الموت و بہک منکر بوتنت و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی شما و تارا ایوک بدن و جون چون زانت کہ ماں خاک و ہور ہور ہوان برابر بوت ات چوش نہ انت شما در حقیقت جان (ساہ) ات کہ آرا فرشتہ گوں و ت و بارت بہک فنا ہے ات (موضع) دل یعنی چہ ذلت و پشومان و سوب و ماں محشر و روح و دل یعنی مروجی مے گوش و چم بچ بوتنت پیغمبر و ہر چہ گوشگت نون مارا یقین بوت بلکیں ماہ و تی چماں و حقیقت دیتیں ایمان و نیکیں عمل بہ خدا و گور و کار دینت یک برے پید مارا بہ دنیا و دیم برے بچا کہ چون نیکیں کاران کنیں دل و گہ جاھے فرمائینیت "ولوارکوا لعدوا لما دھموا عنہ" (انعام رکوع ۳) یعنی یعنی دروغ بندنت اگن اشان بہ دنیا و طرف و دیم دیگر بہ بنت پیداسر ہما ناشریں کاران گلا نیش بنت آیانی تب و تہاھے نزوری ہست انت کہ شیطان اغواء قبول بکندت و چہ اللہ رحمت و تادور بدارنت بے شک مارا قدرت ہست ات مابلوٹتیں تو چہ یک طرف و تمام مردمان و زبردستی بہ ہما ہدایت و سرا قائم برداشتیں کہ بہ آئی نیمگ و انسان و دل فطرۃ راہ شونی کنت لیکن اے ڈولا درستان و بہ یکیں رہبند و دستور اختیار کنگ و بے وس کنگ حکمت خداوندی و بر خلاف ات کہ آئی بیان باز جاگہ و ساری (پیسر) و گوستگ ہذا ہما گپ سرجم بوگی ات کہ ابلیس و دعویٰ لا عونیہم اجمعین

الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنسَانِ مِنْ طِينٍ ۝ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ نَّارٍ ۝ ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُّوحِهِ ۝ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ ۝ وَالْأَفْئِدَةَ ۝ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۝ وَقَالُوا إِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ۝ بَلْ هُمْ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ كَفِرُونَ ۝ قُلْ يَتُوبُ إِلَهُكُمْ ۝ إِنَّهُ يَتُوبُ إِلَيْهِ ۝ إِنَّكُمْ إِلَهُاتُ الْبُوتِ الَّذِي وَكَّلَ بِكُمْ تَمُوتُ إِلَيْهِ ۝ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُو أَعْيُنِهِمْ عِندَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ۝ وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى وَلَٰكِن حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ۝ فذوقوا ما نسيتم لقاء يومكم هذا إِنَّا نَسِينَاكُمْ ۝ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ

منزل ۵

الاعباد لك منهم المخلصين (ص رکوع ۵) و جواب و فرمائینتگ ات فالحق والحق اقول لا ملئ جہنم منک و ممّن تبعک منهم اجمعین (ص رکوع ۵) معلوم بوت کہ ادا چہ جن و انس و مراد ہما شیطا طین و آیانی رندگیری کنوک مراد انت و ماہم شمارا شمشو شکار بوتیں یعنی ہجر گوں گوں رحمت و یاد کنگ نہ بت۔ دیم تر و بحرمانی مقابلہ و مومنانی احوال و انجام و بیان فرمائینیت۔

فل یعنی چہ خوف و خشیت و خضوع و ماں سجدہ و کینت گوں زبان اللہ تسبیح و تحمید و کینت ماں دل و کبر و مرنی و گیت و جاگہ نہ دینت کہ آیات اللہ و دیما سجدہ کنگ و مہن کنوک بہ بیت و ک یعنی و شی و اب و نر میں گندلان و یل کنان و بہ اللہ و رب و اوشتنت مراد تہجد و نماز و ادا کینت چو شکہ ماں حدیث و انت و لہتین و فجر و یا عشا و نماز یا مغرب و عشا و در میان و نفل مراد گیتگ انت اگر چہ ماں لفظان اشی و گنجائش بہستہ انت لیکن راجح بہا پیشی تفسیر انت واللہ اعلم و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت چہ اللہ و طمع و خوف بدہ انت دنیا و بہ بیت یا آخرت و بہ ہے حساب و بندگی بکنت تو قبول انت البتہ اگن چہ در گمے و ترس و اُمیت و بندگی بکنت تو ریا حساب بیت اے بندگی قبول نہ بیت و گت ہنجوش ماں تہا ریں شپاں چہ مخلوق و چماں و تا اندیم کنان و آیان بے ریا عبادت کت بہ آئی عوض و اللہ پاک و ہر جہ نعتہ پوشیدہ ایر کتگنت آیان کیفیت و کس نہ انت ہر وہدیکہ اشان و گندنت چماںش سرد

بنت ماں حدیث و انت کہ من پہ و تی نیکیں بندگان ماں جنت و ہما چیز چیر و اکتنت کہ نہ چماں و دیستگنت و زگو شان اشکگنت و نہ کجام بشر و دل و آیان خیال انتگنت (تنبیہ) سرسید و غیرہ و چہ اے حدیث و جنت گران و جنت و نعمتانی جسمانی وجود و منکر بوتگنت منی (یعنی مولا ناشیر احمد عثمانی) و یک مضمون "ہدیہ سنیہ" و نام و چھاپ بوتگنت باید انت کہ آرا و انگ بہ بیت چہ آئی و جواب و سرپردی حاصل کنگ بہ بیت و اگن یک ایماندار و بے ایمانے و انجام برابر بہ بیت چون نران کہ بہ خدا و ہلکل کوراسکی انت (العیاذ باللہ) و ک یعنی چہ اللہ تعالیٰ و فضل و کرم و آیان عمل جنت و مہمانی و سبب جوڑ بنت و ک کدی کدی آس و شمالہ (شعلہ) جہنمیان و دروازہ و نیمگ و چگل دینت آوقت و شاید اشان بہ در کنگ و دل مانگ بنت فرشتہ اشان و ہما نگو تہلا نک دینت کہ کجا نگو روگ لوٹ ات چیزیکہ شمار و غ زاننگ ات آئی تام و شری و بخش ات (اللہم أعذنی من النار و آجونی من عذابک) و یعنی چہ آخرت و مزین عذاب و پیش ماں دنیا و مکیں کم درجہ و عذاب دیم و تیں تاکہ ہر کس و رجوع کنگ و توفیق بہ بیت تریان بہ خدا و طرف و رجوع کنوک بہ بیت کم درجہ و عذاب و مراد ہے دنیا و جلالان بیماری و ڈکال و قتل و قید ماں و اولاد و غیرہ و تہا ہی و بریادی مراد انت اعرض عنہا و سرپردی و گ و رند دیم و تاب و دنت

و دہے چہ تمام گناہ گاران و ظالمیں مجرمان بدلہ گرگی انت تو اے مسترین ظالم چونکائی رستگار بوت کینت و دیم تر رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و تسلا دنت کہ شما چریشانی ظلم و اعراض و دلے و تنگ مہیبت و پیر و ماموسی و کتاب و انگ ات کہ چرائی و برکت و بنی اسرائیل و ہدایت نصیب بوت و ماں آئی زندگی کنوکاں مزین مزین دینی پیشوا و امام گوشتگ انت و شمار ہم چہ اللہ و فضل و کرم و بلا شنبہ مزین شانیں کتاب رستگ کہ چرائی و برکت و بازی مخلوق و ہدایت نصیب بیت و چہ بنی اسرائیل و گیشتر ماں شے اُمت و امام و سردار

جاہ یارگ بنت باقی ماننت منکران آیان فیصلہ و حق تعالیٰ و کنت و اے ماں میانجی و جملہ معترضہ انت یعنی بے شک و شبہ و ابہ موسیٰ و کتاب دیگ بوت و شمارا ہن ہے داب کتاب دست کپت ماں اشی و ج لگی یا فریب کاری نیست انت یا موسیٰ و ذکر ہر دافرمانیت کہ شما گوں موسیٰ و ماں معراج و شب و پ کپت ات آراستیں حقیقت ایت اے کجام فریب یا نظر بندی ہے نہ انت۔

اِذَا ذُكِرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۝۱۵

وہدیکہ بنت دیگ بہ آئی و کینت سجدہ کنان و و بہ پاکی یا کینت توسیع و تی رب و و آنکبہ نہ کینت و

تَجَافَىٰ جُنُوبَهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ۝۱۶

دور ماننت آیان کش و بہنات چہ و اب جا ہاں و تو اکتنت و تی رب و ترسان و و امید دار و و چہ منے

وَأَمَّا الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ عِذابَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَأَنتَ عَنْهُمْ كَافٍ بِنَافْسِكَ ۝۱۷

و اگیں مال و خروج کینت و پدانہ زانت کسے چو کہ پوشیدہ ایر کنگ بوتگنت بہا چماں ساری

وَأَمَّا الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ۝۱۸

بدلہ آیان کتگیں کارانی و ک آیا کسے کہ بہ بیت مؤمن مثل ہما کس و بیت کہ نافرمان بنت

وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ الْمَمْنُونِ ۝۱۹

برابر نہ بنت و نون ہما کسان کہ ایمان آرت و جو انیں کارش کت گدا بہ ہمایان انت باغ و دارگ ہما گ

وَأَمَّا الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ عِذابَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَأَنتَ عَنْهُمْ كَافٍ بِنَافْسِكَ ۝۲۰

مہمان انت چیز کہ آیان عمل کتگنت و ہما کسان کہ نافرمان انت گدا آیان ہما گدوزخ انت ہر وہدیکہ

وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ الْمَمْنُونِ ۝۲۱

چہ آئی در آیک لوشتنت پدا قرینگ بنت ماں آئی و آیان گوشتگ بیت کہ بخش ات دوزخ و عذاب

وَأَمَّا الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ عِذابَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَأَنتَ عَنْهُمْ كَافٍ بِنَافْسِكَ ۝۲۲

کہ آرا شمار و غ بند کنت و البتہ ماضور و چاشنیں آیان و نرگیں عذاب ماں و نیاء

وَأَمَّا الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ عِذابَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَأَنتَ عَنْهُمْ كَافٍ بِنَافْسِكَ ۝۲۳

ابید چہ مسترین عذاب و تاکہ پدا آرا تریکنت و و کتے انت زیان نا انصافہ آیان کینت و دیگ

وَأَمَّا الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ عِذابَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَأَنتَ عَنْهُمْ كَافٍ بِنَافْسِكَ ۝۲۴

بایت ربہ ثم اعرض عنہا ان من المجرین منتقبون و لقد

پہ و تی رب و آیتان پدا ہم تاب بنت چہ آیتا و بے شک ماچہ گندہ گاران بدلہ گر و کیں و و البتہ

وَأَمَّا الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ عِذابَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَأَنتَ عَنْهُمْ كَافٍ بِنَافْسِكَ ۝۲۵

انتینا موسیٰ الکتاب فلا تکن فی مریۃ من لقاہ وجعلنہ ہدی

و انگ ماموسی و کتاب گدا مہماں شکلیا چہ آئی و دو چار کپک و و لا و اڈک ماموسی و راہ خون دیگ

منزل

فل اشان دنیا سگی و سوریان و منکرانی ظلم و زور آییانی سرا صبرش کنگ آت و یعنی مسلمان اللہ وعدہ و سرایقین و محکم بدانت و سگیانی رد اصبر کنان و قی کار و گلائیش بہ بنت تو گون آیان هن خدا و معاملہ بہ ہن پیمایہ بیت چنانچہ ہنجوش بوت و سکت بوت و یعنی اہل حق و منکرانی میانجی و عقلی و برحقین فیصلہ مان قیامت و روج و بیت البت مان دنیا و چوشین بازیں مثال پیش دارگ بنت کہ ان آیان و گندان و عبرت و ترانگ حاصل کت کنت زانا عا و نمود و میٹکانی تباہ بوتگیں ڈمب و نشان اے منکران و ندیتگ انت کہ شام و سفر و و ہد آیان سرا اشانی رو و آنت و زانا آیان ہلاک بوگ و داستانی اشانی گوشاں نہ کیتگ انت عجب حیرانی گپ ایت کہ اے چیزانی گندگ و داستانی اشکنگ و پدم اشان گوشانی نہ بوت و نجات و سوب مندی و کشک نظر نہ بہت وک یعنی کورانی، دریایانی آب یا ہور و باران و آب و ہر ارض جز و ہر ہما خشکیں زمین کہ آچہ نباتات و ہورک بہ بیت مراد انت ہتین خاص مصر و سرزمین و اشی و مصداق قرار داتگ و چہ "سوق الماء" و دریای نیل و آپ مراد زرنگ۔ اے تخصیص و حاجت نیست انت چوشکہ ابن کثیر رحمہ اللہ اے بابت و تنبیہ کنگ وک یعنی اے نشانان و گندان و بابت کہ حق تعالیٰ و قدرت و رحمت و حکمت و قائل ہوتین انت و سرکش بوارتیں کہ ہن داب و مان مژگیں لاشان و دوبارہ ساہ مان کنگ ہم پرائی گران نہت و ہم اللہ تعالیٰ و نعمتانی گون دل و جان و قدرت و ہوتین انت وک پیش و فرمائینگ آت کہ اشانی فیصلہ قیامت و روج و بیت بریشی و منکران گوشنت کہ قیامت قیامت اینکریہ چا کنتے اگن تو برحق و تو بگوش کہ آروچ کدی کیت مطلب ایش انت کہ اے خشکیں ہم و تراب انت قیامت و غیرہ ہج نیست انت وک یعنی ہنگت موقع ہست انت کہ اللہ و رسول و گوشگ و سرا یقین کن انت و چہ ہماروچ و عذاب و رکینگ تیاری و گلائیش ببے ات و اگن نہ بہ آتی سربوگ و روا نہ ایمان یارگ کار و ات کنت نہ مان سزاوگ مہلت رسیت کہ دیم وونی ہیل و عادت و جوان کنان و حاضر ہو و اے و بد و مہلت و غنیمت بزنان۔ ایشرا مان استہزار و تکذیب و ہر باد ممکن ہر ساعت آییگی انت اتم و کیت کسے ٹکینگ و آنہ ٹکلیت۔ گدا اے گوشگ فضول انت کہ کدی کیت و فیصلہ چہ و ہد و بیت وک یعنی ہر کسے کہ اے ڈول و بے زانگ و بے فکر بہت کہ مستری گنہ کار بوگ و سزا و حقدار بوگ و باوجود و سزا و روج و پے کلاگ و مسخرہ بزورنت اشان چونکان پے راستیں راہ و آتک کنت کنت ہذا شاد و عوت و تبلیغ و فرض و ادا کنگ و پدا اشانی خیال و چہ

دل و بکشی ات و اشانی تباہی و راہ چاروک ببے ات چوشکہ معاذ اللہ اشان بہ تنی تباہی و راہ چاروک انت۔ تمک سورۃ السجدۃ و اللہ الحمد و المنة۔

لَبَنِي إِسْرَءِيلَ ۖ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ آيَةً يَخُذُونَ ۖ بِأَمْرِ الْوَاصِلِ وَأَنْتُمْ كُنْتُمْ كَذِبًا ۖ وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ۖ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يُفَصِّلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَمَنْ كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۖ أُولَئِكَ يَهْدِي اللَّهُ كَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مَن الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْجِدِهِمْ ۖ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً أَفَلَا يَسْمَعُونَ ۖ

پہ بنی اسرائیل وکنت ماچہ آیانے سروگ کہ راہ و سرو و سوج کتشی ببے فرمان و بوہیک آیان ہر و کلاکیت و بوتنت پہ مے آیتان یقین داروک وک بے شک ہی رب انت آوت فیصلہ کنت آیان میانجی قیامت و روج و مان

اے خبر و آیان اختلاف کرکنت وک آیان آیان و راہ نہ سجت چرے جڑ کہ چنکر ہلاک کرکنت چہ آیان پیش

جماعتان و کرکروگ کنت اے مان آیان لوگان۔ بے شک مان اشی و البت باز نشان انت زانا آنہ اشکنت وک

زانا ندیت آیان کہ بیشک ماہکلیں آپ و پے نینگ و زمین و بے کاہیں و گدا ماد کنیں چریش کشار

کرورنت مان آتی و آیان دولت و آیان جردن۔ زانا گدا اند گندنت وک و گوشنت کدی کنت

اے فیصلہ اگن شہار راست گوش ات وک تو بگوش فیصلہ روج و فائدگ دوت کافران

آیان ایمان و نہ آ مہلت دیگ بنت وک، نوں چہ آیان دیم تاب بک و راہ چار بو بیشک آہن راہ چار انت وک

سورۃ الاحزاب مان مدینہ و نازل بوت و آتی و ہفتاد و سہ آیات و نہ رکوع انت

شروع کنان گون اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنو کے

اے نبی بٹرس چہ خدائے و خیر و مگر کافران و دعا بازانی بے شک اللہ

كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ

ہست دان حکمت و خدا بند، ورنہ گیری بکن چیز کہ وحی دیم دیگ بونگ شئی نمک چھت و بے شک اللہ

يَمَّا تَعْمَلُونَ خَيْرًا ۝ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ مَا

کئے کاران خیر داروک انت و توکل بکن پر خدا سرا۔ و بس انت اللہ پر کار سازی اول، اللہ

جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جُوفِهِ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ الَّتِي

نہ کنگ پر چھ مروے دو دل ماں آتی و لاپ و نہ کنگی شے ہالوگ بانکاسے

تُظْهِرُونَ مِنْهُمْ أُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ذَٰلِكُمْ

کہ شما آیات و مات قرار دیت حقین مات و نہ کنگی شے نام گپنکی بچکان شے چکت۔ اے

قَوْلَكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ۝

شے و ت گڑھیں قولیں پر شے دپانے۔ و اللہ گوشت حقین و ہما پیش داریت راہ و فل

أَدْعُوهُمْ لَا بِأَبْهَمَ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ

توارجن ات و قی نام گپنکی بچکان و آیاتی بتانی نسبت ہمیش پر پوریں لفظ خدا گور و گلا اگن شما زمان ات آیاتی بتانی

فَاخْوَائَكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ

گلا ایش انت شے برات ماں دین و مویل انت شے آزاد گپنکی و نہ انت شے سر آگناہ ماں ہما لفظ کہ چہ شما خطائے

بِهِ وَلَٰكِنْ مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

بونگ۔ لیکن آگناہ انت کہ پر زانت گت شے دلان۔ و ہست انت خدا بخشوک و مہربانے و

أُولَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُمْ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ

زیات حق دار انت برحق مسلمانان کارانی چہ آیاتی جند و قی و آتی لوگ بانک آیاتی مات حسانت و قرابت داروک

بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ ۝

بتن چہ آیات نزدیک تر انت چہ بتن ماں خدا حکم و زیات ترجہ درستی مومنان و ہجرت نکوان گرا یک

أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أُولِيكُم مِّمَّا مَعَكُمْ وَلَا كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۝

شما کنگ لوٹے بہ و قی رفیقان احسان و۔ اے ہست انت ماں لوح و محفوظ و نوشتہ بونگ و

مذلل ۵

فل یعنی چو پیشی داب و آندہ ہم چہ یکیں اللہ و پترس ات و کافران و منافقان جبران و ہجر گوش مدارات اسے کل یک جا بوان توری ہر قدر ستریں چھی بکننت سازش بکننت دروغیں مطالبات و پر زور منینگ بلوٹنت مشورہ پر ربک و ہنر و بہ دینت، لوٹنت کہ مردمان بہ آیاتی نینگ و میل بدانت شما اصلاً غرض ایرمکن ات و چہ خدا و ابید کہ چہ کس و مترس ات ہما یکیں پرور و کار و خبر و ہجر ات ہما دیما سر و بہ سجدہ و ہرات توری کل مخلوق جاہ جناب بہ مقابلہ و بتیت آتی بر خلاف ہجر کسے و گت و گوش مدارات اللہ تعالیٰ کل احوالاتی زانوگرا انت آہر و ہدہ ہر ج پیس حکم دنت گون مزین دانائی و خبر داری و دنت ماں ہما پر شما بہتری بیت و ہدے بہ ہما حکم و سرار ووک بیت و بہ ہما سرار و سہ کن ات گلا آہر و قی قدرت و شے کل کارانے و سرانجام دنت تہنا ہما ذات بر و سہ کنگ و لاتی انت ہر کسے گون حق و دل ہما بہ بیت گلا آتی دل و گرنیمک و شکل نہ وارت دومی دل اگن کسے و

بہ بیت تو دومی نیمک و آمیل بداریت لیکن کسے و سینگ و دو دل نہ بنت، حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کافران لوٹنت بہ و قی نیمک و نرم کنگ و منافقان و اہک داشتنت و قی رفتار و سرا ماتل کنگ و وادہ پیغمبر ابوک و خدا ذات و سرا برو سہ کنت چرائی و زیات تر دانائے بیت و فل ہنچو شک ماں یک کسے و سینگ و دو دل نہ بنت ہے داب و یک شخصے و حقیقتہ دو مات یا یک پچھے و دو بیت نہ بنت، ماں جاہلیت و دورہ کسے و قی لوگ و مات بگوشتیں تو پیکیں عمر و چہ آتی جدا بونگت چوش بگوشت کہ چرے لفظ و گوشت و آ حقیقی مات جوڑ بونگت و کسے و بہ دپ درشان کنگیں چکت جوڑ بکنیں تو راستکائی آپک فہم بونگت و کل احکام بہ آتی سرانچک و جاری بونگت قرآن کریم و اے لفظی ووت گڑیں رنگ و چہ حقیقی و قدرتی رشتک و جدا کنگ و خاطر و اے رسما ووت سازنگیں جبرانی مزین تر وید فرمائینت آتی و پیش داشت کہ لوگ و مات گوشت و اگن واقعہ مات جوڑ بونگت تو زانا آہر دو ماتانی شکم پیدا بونگت یکے ہما کہ چہ آتی اول سرا پیدا بونگت و دومی ایک ہما کس و مات گوشان و تواری جنت ہے وول و کسے و زید و و قی چکت جوڑ کت، پتے چہ ساری و آتراہست ات کہ چہ ہما قی لفظ و آپیدا بونگت زانا و واقعہ نوں اے منگی گت ایت کہ اے چہ دو جدا ہیں پتاں پیدا بونگت و ہدیہ چوش نہ انت تو حقیقی مات پت و اولاد و حکم ایشانی سرا جاری بیت نہ کنت چنانچہ لوگ و مات گوشت و حکم سورۃ مجادلہ و کیت ووت رو دینگیں چکت و حکم دیما پیدا ک انت گون اے دو گپاں ہور سیمی گت (بطور تمہید و تشریح) اے ہم اشکناہینت کہ چوشیں خبر کہ چہ زبان و در کنگ بنت بازین انت کہ آیاتی حقیقت دراصل و آ نہ انت کہ آ ماں لفظاں ادا کنگ بیت چوشکہ کجام یک شخصے کہ از روئے مزاج غیر مستحکم بہ بیت یا ووتل دو پوتیں مروے و یا کجام قوی الحفظ و قوی القلب و یا ایک ہنچیں مروے و کہ بہ یکیں و ہدہ دو جدا ہیں چیزانی

طرف و دگوش گور بکنت گڑا چوشیں کسے و بابت و گوشت بہ بیت کہ آتی و دو دل انت حالانکہ اگن سینگ و چاک جنان و کسے بچاریت تو او دا دل یکین انت و بس۔ ہے داب و مات و چہ ابید کسے و مات یا پت و چہ ابید کسے و چکت گوشت و چہ دراصل و آ نسبت ثابت نہ بیت کہ چہ زبان و درشانی و غیر قدرت و قائم کریمک پیشکاوٹ سازنگیں (مصنوعی) و حقیقی تعلقانی توک و خلط ملط (ہور تہوری) نباید کنگ بہ بیت فل یعنی بہ راستکائی انصاف و گت ایش انت کہ ہر شخص و نسبت گون آتی حقیقی پت و کنگ و بہ بیت کسے و را رو دینت و چکت جوڑ کت تو گلا آ اصل پت جوڑ بونگت نہ کنت چونکائی کسے گون شفقت و محبت و کسے و را مجازی چکت یا پت گوشان بکنت تو آد کہ گت ایت مطلب ایش انت کہ مانسی رشتک و آتی حکمانی توک و چھ ڈولیں اشتباہ و التباس واقع مہیت ماں اسلام و شروعات و واجہ نبی کریم صلی اللہ

..... علیہ وسلمؐ و زید بن حارثہؓ آزاد کنان و قی متبنیٰ (نام گپتگیں زہک) جوڑ کر تگ آت چنانچہ دستورہ روئے مردمان آئی زید بن محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) و نام و توار کنگ شروع کرت دھڑے اسے آیت نازل ہوئی درستان آئی و زید بن حارثہ کوشک و لگنت فک یعنی اگن پت معلوم نہ انت تو بہر جا و آیان شیعہ دینی برات و بیل و ہمیل انت گوں ہے لقب، اشان و توار پر بجن ات چنانچہ و اہیں نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلمؐ و زید بن حارثہؓ را گوشت "انت اخونا و مولا نا"، وک یعنی شموشان و یا پہ زانت کاری اگن غلط گوشان و فلاں چک فلاں کس و چک انت آ معاف انت شموشکاری و روا چ گناہ پر نہ بیت البت بہ ارادہ و زانتکاری و گوشک و رواصن اگن اللہ پاک بواہیت تو بخشیت و لا مؤمن و ایمان اگن گوں فکر و ہوش و چارگ بہ بیت تو ایک شہم ایت ہما نور اعظمؑ کہ چہ نبوت و روح و شنگ و تالان بیت نبوت و روح پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام بوت پشکا مؤمن (من حیث ہو مؤمن) اگن بہ وقی حقیقت و جاہ یارگ و واسطہ فکری حرکت و کار بہ بندیت تو وقی ایمان و چہ پیشتر آئی واجبہ پیغمبر علیہ السلام و معرفت حاصل کنگ کپیت بہ اسے اعتبار و چوش گوشک بیت کنت کہ نبی و سعیدیں وجود چہ مئے وقی جرنند و ہستی و ہم چہ مازیات نزدیک انت و اگن اسے روحانی رشتگ و روا چوش گوشک کہ نبی مومنانی روحانی پت انت بلکیں بہر تہ و حساب و چہ پت و ہم دیما تر انت تو اسے گپ بالکل برحق انت چنانچہ ماں سنن ابو داؤد و "انما انا لکوم بمنزلۃ الوالد" ابو ابی بن کعب وغیرہ قرأت و روئے "ہذا النبیؐ اُولٰٓئِیْ بِالْمُؤْمِنِیْنَ" و گوں و هو ابی لہو و جملہ ہے حقیقت و ظاہر کنت ماں پت چک و رشتگ و روا اگن چہ فکر و ہوش و کارگر گ بہ بیت تو معلوم ہے بیت کہ چک و جسمی و در کپنگ و پت و تربیت و طبعی شفقت بہ دیگرانی مقابلہ و زیات تر انت لیکن نبی و امتی و رشتگ زانا چہ اشی و کم تر انت و یقینا امتی و ایمانی و روحانی وجود نبی و روحانیت کبریٰ و یک شہم و ساہگ حساب انت و ہر ج شفقت و تربیت چہ نبی و طرف و ظاہر بیت مات پت و و بل ماں تمامیں مخلوق و آئی مثال دست نہ کپیت چہ پت و ذریعہ اللہ و ماں دنیا و عارضی زند عطا فرمائیت

..... نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلمؐ مئے ہما اندازہ و ہمدردی و دوزواہی دار و کس شفقت و تربیت کنت کہ آ اندازہ و مئے وقی جرنند ہم پر و تا کنت نہ کنت پشکا و اہ پیغمبر و ماں مئے جان و مال و تصرف کنگ و ہما حق حاصل انت کہ آماں دنیا کس و را حاصل نہ انت۔ حضرت شاہ صاحبؒ بنشتہ کنت کہ "نبی اللہ پاک و نائب انت ماں و قی جان و مال و وقی تصرف اینکر کار کنت نہ کنت ہمکر کہ نبی و تصرف کار کنت وقی جان و ماں جنبلاسیں آس و چکل دیگ روانہ انت و اگن نبی حکم بکنت تو فرض بیت ہے حقیقتان و دیما داران و ماں حدیث و فرمائیت کہ چہ شما چ کس مؤمن بیت نہ کنت دانکہ من بہ آئی گور و چہ پت و چک و کلیں فرمان بلکیں چہ آئی جان و زیات محبوب مہاں۔

وک یعنی دینی مات انت ماں تعظیم و احترام و ماں ہتیں حکمان کہ پرایاں چہ شریعت و ثابت بہ بنت نہ کہ ماں کلیں حکماں و گوں واجبہ و ہر کس و وقی لوگ و جا گہان و یل دات و تارا چہ سیاد و ارثان رست و اہ نبی و چہ ہما جرد و انصار و دوس و وک ماں و تا برات جوڑ کنگ ات۔ زند تر و ہما جرائی اسے دگ سیاد و ارث مسلمان بوتنت نوں واجبہ و فرمان کت کہ قدرتی رشتگ چہ براتی و دیما تر انت میراث و بہر و بانگ رشتگ و حساب و تقسیم بیت البت خوبی و احسان گوں اسے بیل و ہمبلاں کنگ امتی انت وک یعنی ماں قرآن و اسے حکم بہ مدامی بوت یا ماں تورات و ہم بہ بیت یا چہ "کتاب" و مراد "لوح محفوظ" بہر بیت و

فل یعنی اسے قول و قرار کہ یک دومی و تائید و تصدیق و کنت و بدین و قائم دارگ و حق تعالیٰ و پیغام و سرکنگ و رواج ہمیں کوتاہی نہ کنت
ماں ال عمران و اسے میثاق و بیان گوشتک حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت و برز اماں پیغمبر و حق و فراہمیتنگ کہ بہ مؤمنانی سراپہ آیات
زیات تصرف داریت ادا اشارہ کنت کہ اسے شرف نبیان و پیشکا حاصل ہوئے کہ برآیانی سراپہ محنت (و ذمہ داری ہم) چہ کلاں گیشتر انت
تہننا گوں تمام مخلوق و مقابل ہوگ و چہ ہج کس و ترس و اُمیت نہ دارگ اہد چہ پیغمبران دگہ کئے کنت کنت، اسے پیچ پیغمبران کہ آیانی نام ادا
گوں خصوصیت و گرگ بوتگنت مزین اولوالعزم پیغمبر گوشتک بنت آیانی ہدایت و اثر تاں ہزاران سال مانت و دانکہ دنیا ہست انت و
مانیت چہ آیانی ساری و مئے پیغمبر و نام گرگ بوت حالانکہ ماں شہادت و عالم و واجہ و ظاہری چہ درستان و پد ہوگ مگہ ماں شرف و
واجہ چہ درستان پیسر ترانت و واجہ و وجود
ہم ماں عالم غیب و چہ کلاں مقدم ترانت کما
ثبت فی الحدیث و یعنی قول و قرار و رواج
چہ پیما پیغمبرانی زبان و چہ پیما و قی بہ مخلوق و
سرکنت و حجت و تمام بکنت پدا چہ ہر یک و
جست کنت تاںکہ راستیں مردمانی راستی و
قائم دارگ ظاہر بہ بیت و منکران و چہ راستی و
دیم تاب دیگ و سرا سزا بر سیت۔ دیم
احزاب و جنگ و واقعہ و یاد دیا ثنائے
برحقین پیغمبر و مؤمنان و آیانی مقابل و دروغ
بندیں منافقان و منکرانی چیزے احوال و آیانی
ظاہری ثمرہ و انجام و ذکر انت و یعنی فرشتگان
شکر کہ بہ کافرانی دل و رعب و بیم مان کنگا کنت
و ہجرت و چارمی پنجی سال و بنی نصیر یہودی کہ
چہ مدینہ و درکنگ بوتگنت (اشی و بیان
ماں سورہ حشر و انشاء اللہ کنت) ماں ہرج
قوم و شنت و اشان و مزین سکین و حشو
دیان و مکہ و قریش بنی فزارہ و عطفان و غیرہ
عرب قبیلہا فی متحدہ طاقت و یارگ
و مدینہ و سرا ارش کنگ و رواج سوب مند بوتنت
تقریباً دوازده ہزار و تترارین لشکر گوں و قی
ساز و سامان ماں و قی طاقت و نشہ و مدد و شہ
غرق آت، یہود و بنی قریظ کہ آیانی یک مضبوطیں
قلاتے مدینہ و رواج بہت نینگ و آت اشان
چہ پیسر و گوں مسلمانان عہد و پیمان آت بنی
نصیر یہودیانی ترغیب و ہشودیک و آخر کار
اشان ہم تمام عہد و پیمان و پشت و چگل دیان و
ارش کنوکانی مدت و یک بوتنت۔ مسلمانانی
کلی جمعیت ۳ ہزار آت کہ ماں آیانی مزین تعداد
منافق ہم ہوا آتنت کہ سکی و و ہد و دروغیں
نمون کنان و چہ جنگ و میدان و کفرنگ
لگنت و اجہ بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و گوں صحابہ و
مشورہ فرماینت آخر چہ حضرت سلمان فارسی و
مشورہ و شہر و ہما حصہ کہ چہ او و دشمن و
حملہ کنگ و ترس ہست آت خندق جنگ بوت
زور اکس سردی و ہم موسم آت غلہ ہم سک گران آت

ثبت فی الحدیث و یعنی قول و قرار و رواج
چہ پیما پیغمبرانی زبان و چہ پیما و قی بہ مخلوق و
سرکنت و حجت و تمام بکنت پدا چہ ہر یک و
جست کنت تاںکہ راستیں مردمانی راستی و
قائم دارگ ظاہر بہ بیت و منکران و چہ راستی و
دیم تاب دیگ و سرا سزا بر سیت۔ دیم
احزاب و جنگ و واقعہ و یاد دیا ثنائے
برحقین پیغمبر و مؤمنان و آیانی مقابل و دروغ
بندیں منافقان و منکرانی چیزے احوال و آیانی
ظاہری ثمرہ و انجام و ذکر انت و یعنی فرشتگان
شکر کہ بہ کافرانی دل و رعب و بیم مان کنگا کنت
و ہجرت و چارمی پنجی سال و بنی نصیر یہودی کہ
چہ مدینہ و درکنگ بوتگنت (اشی و بیان
ماں سورہ حشر و انشاء اللہ کنت) ماں ہرج
قوم و شنت و اشان و مزین سکین و حشو
دیان و مکہ و قریش بنی فزارہ و عطفان و غیرہ
عرب قبیلہا فی متحدہ طاقت و یارگ
و مدینہ و سرا ارش کنگ و رواج سوب مند بوتنت
تقریباً دوازده ہزار و تترارین لشکر گوں و قی
ساز و سامان ماں و قی طاقت و نشہ و مدد و شہ
غرق آت، یہود و بنی قریظ کہ آیانی یک مضبوطیں
قلاتے مدینہ و رواج بہت نینگ و آت اشان
چہ پیسر و گوں مسلمانان عہد و پیمان آت بنی
نصیر یہودیانی ترغیب و ہشودیک و آخر کار
اشان ہم تمام عہد و پیمان و پشت و چگل دیان و
ارش کنوکانی مدت و یک بوتنت۔ مسلمانانی
کلی جمعیت ۳ ہزار آت کہ ماں آیانی مزین تعداد
منافق ہم ہوا آتنت کہ سکی و و ہد و دروغیں
نمون کنان و چہ جنگ و میدان و کفرنگ
لگنت و اجہ بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و گوں صحابہ و
مشورہ فرماینت آخر چہ حضرت سلمان فارسی و
مشورہ و شہر و ہما حصہ کہ چہ او و دشمن و
حملہ کنگ و ترس ہست آت خندق جنگ بوت
زور اکس سردی و ہم موسم آت غلہ ہم سک گران آت

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيثَاقًا
وہدیکہ ماگیت چہ نبیان و عہد آیانی و چہ نوح و
ابراہیم و موسیٰ و عیسیٰ مچک مریم و وگیت ماچہ آیانی عہد
غَلِيظًا ۱۰ لَيْسَ لَكَ الصُّدِّيقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ
محکم و تاکہ جست بکنت اللہ چہ راستان آیانی راستی و وگیت تیار بہ کافران
عَذَابًا أَلِيمًا ۱۱ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ
تورہنویں عذاب و اسے ایمانداران یاد کن ات احسان و خدا بہ و قی سرا و ہدیکہ
جَاءَكُمْ جُنُودُهُ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَكَانَ
آہک انت شہ سر بازین فوج گدا مادیم دات بہ آیانی سرا گواتے و بنی فوجان و کشتاند سیت آیانی و ہست انت
اللَّهُ بِأَعْمَالِكُمْ بَصِيرًا ۱۲ إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ
خدا بہ شہ کنگیں کاران رگند وک وک و ہدیکہ اورش کنت چہ برزی نینگ شہ و چہ جہلی نینگ
مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ
شہ وک و ہدیکہ کنگنت جہ وک و رستنت دل ہیکگ وک و گمان بست شہ
بِاللَّهِ الظُّنُونَا ۱۳ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَشُرُّوا لِرِئَاسَ الْآ
خدا بہ بات و قہمیں گمانی اودا چکا سک بوتنت ایمانداران و جنبینگ بوتنت آیانی سکین
شَدِيدًا ۱۴ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
جنبینگ و و ہدیکہ گوشت منافقان و ہما گسان کہ ماں آیانی دل مرض انت
مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ۱۵ وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ
ہرج تو لیکہ کنگت گوں ما اللہ و آئی رسول و کل فریب آت و و ہدیکہ گوشت جماعتے
مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا ۱۶ وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ
چہ آیانی و اسے یثرب و نند و کان و نیست ہنگین بہ شہا گدا پدا و اثر کن ات و اجازت گرت یک شہ

چہ شد و سوب و صحابہ رضی اللہ عنہم ووت سردار و دو عالم صلی اللہ علیہ وسلم و لاپ و وک بند وک انتنت مگر خدا وندی عشق و توک و مستیں سپاہی
و آیانی سالار اعظم آ زمین و کل جنگ و گوں مزین بہادری و ہیما و کلا نیش انتنت مجاہدینگ دار و کیں زمین و زمین و سرا و قی و شکم و
جنگا کنت و گوشتک انتنت یحییٰ الذین یأبغوا الفحشاء علی الجہاد ما بقینا ابدا۔ چانگو چہ واجہ محمد و دبار و پستہ چوشا ہتگت
اللَّهُ لَا عِشَى الْآخِرَةِ ۱۷ فَأَغْفِرِ الْأَنْصَارَ وَالْمُهَاجِرَةَ۔ خندق تیار بوت اسلامی لشکر بہ دشمن و مقابلہ و قی
سنگران سر بوتنت ہاندازہ بیست یا بیست و پنج رواج و ہر دوئیں فوج دیم بہ دیم بوتنت مباہجی و خندق آت و بس۔ زیات تعداد و باوجود
کافران و چوشیں توفیق نہ بوت کہ شہر و سرا ارشہ بکنت البت چہ دور و تیر ازنی بوتگ آت و برے برے چہ دوئیں طرفان خاص خاصیں۔۔۔

..... بہادران و تادودید و جنگش کرتگت۔ مشرکان و یہودی قریظہ و درمیان و مسلمانانی جمعیت محصورات پداشان و کلبی زالبولان و خور دین چکان و شہر و مضبوطیں و محفوظیں جاگہاں سرکنان و تگوں جو انمردی و بہادری و دشمن و مقابلہ و میدان و اوشتاقت۔ آخر کار نعیم ابن المسعود الاصحی و یک عقل مندانہ تدبیرے و چہ مشرکان و یہودی قریظہ و میابجی و نا اتفاقی و سرکش ات چانگو ماں کافرانی دلاں خدا و اندیم بوتگیں لشکر و ہم جاگہ کنگاقت ہے دوران و یک شے یک مزین طوفانیں گواتے خدا و دیم دات کہ چہ گوات و ترندی و ریک و سنگریزہ کافرانی دیسا لگنت آیانی آس جاہ سرد بوتنت و رگانی دیک زمین و سرکپنت و رگ گرا دگ و ہج صورتے پشت نہ کپت چہ ترندی گوات و سبب و تنبو (گوان) دیم پر چیر کپنت اسبانی ساد بست انت و اسب سروت تچک و لگنت کہ چہ جاوران لشکر پریشان بوت، سردی و تہاری و ناقابل برداشت حد و اشان و مانوش ات آخر ابوسفیان و کہ ماں تھائی دست و مستری ات کوچ و طبل فی جت ہے پیما بے وس بوآن و ناکام و نامراد بوآن و اشان و تربوت انت و کفخی اللہ المؤمنین القتال و کات اللہ قویا عزیزا ہے جنگ و نام جنگ احزاب انت و ایشر اخندق و جنگ ہم گوشنت۔ سکین سردی و موسم و شد لاپی و حالت و خندق و کوچک و اینکہ بازیں دشمنانی توک و بند بوآن و جنگ کنگ لے ہما احوال انت کہ ماں چوشیں و ہد و منافقان و فی دل و جہر چہ دپ و کشتنت و مؤمنان و فی پادان محکم داشت ماں ہے جنگ و واجہ و جار جت کہ نوں چود و میر و ما کافرانی سرار ش کنیں اشان نتوننت کہ مئے سرا یلغار بکنت چنا نخہ ہے پیما ہم بوت و فی یعنی چہ مدینہ و رودراتی جانب و کہ آبر و زانت و وایر شنت و جانب و کہ آجہلک انت و فی یعنی چہ وحشت و ترس و پچانش چچ ترنت و مردمانی پیشانی کر چک بوتنت (یعنی مجتنت) دوستی ظاہر کنوکان ہم و فی دیم تاب دات و فی یعنی چہ ہم و ترس و دلاں و درہگ و لہر زگے پرات ہنجوش بزان کہ چہ و فی جاگہ و ٹنگل و ران بہ گٹ و رستگ انت و فی یعنی مردمان قسما قسمیں گپ جت لہتیں مردمان یک رنگے و فہمائنت لہتیں دگر رنگے و اٹکلان جنگاقتنت۔ مسلمانان ماں و فی دل و ہے زانت کہ چیرا مئے چکام سگ ترند ات بگندیں باریں اشی و انجام چون بیت کمزور ایمان داران ہے خیال کت کہ چیرا ماسلامت پشت نہ کپیں، منافقان حال و اسکت بد ات چنا نخہ ہیشانی بیان پیداگ انت و فی حضرت حذیفہ و اہ پیغمبر و دیم دات کہ برو دشمن و خبر و بیار کہ باریں چون انت۔ آی تفصیلی داستان ماں حدیث انت تاکہ اے رنگ و لا چاری و بے وسی و کیفیت و چیزے اندازہ جنگ بہ بیت و فی لہتیں منافق گوشگ و لگنت کہ پیغمبر صاحب و گوشگ کہ منی دین مشرق و مغرب و تالان بیت و فارس، روم و صنعا و قلات و بان و بادگیر منادیک بوتگنت ادا و مسلمان لانگ بوج و ہن رفت کت نہ کنت ہما وعدہ چون بوتنت۔ حضرت شاہ صاحب فرمائینت مسلمان و لازم انت ہنوں ہم نا امید و جاوہ بے ایمانی و گپ و چہ زبان و مکش انت و فی یثرب مدینہ طیبہ و کہنیں نام ات چہ و اجہ نبی و تشریف آوری و اے شہر مدینہ البنی گوشگ بوت۔

ول یعنی اگن تمام عرب سے دشمن بوتنت تو مارا حج جاگہ ہنکین نصیب نہ بیت چہ درستی لشکر، جدا بوان، لوگ، وائر کنگ بہ بیت۔ وواجہ بنی لشکر، ہمراہی، ڈن، اور شتا نگ ات، ماں شہر، محکمیں لوگانی تھا جنیں آدم جاگہ دیگ بوتنت۔ ایشان نیون، لگنتت کہ مئے لوگ سرچ آنت دڑے منیت و مئے کلین اردان، مبارت وائے محض دروغیں گپے اشان جوڑیننگ ات غرض ایشان کہ نیون کنان، چہ میدان، چنت چنانچہ ہر کسے اجازت۔ لوگ، آہت و اجہ نبی، آٹرا اجازت دات دشمن، لشکر، زیادتی، چہ پرواہ نہ کئی۔ چہ ہتیں روایتاں معلوم بیت کہ آخر، ایوک، سترہ صد جان نثار گوں و اجہ، باقی مانقت ول یعنی دروغیں نیون جوڑ کنگانت۔ اگن بندہ خبر، اشان ماں شہر، بہ بیت و کجام دشمنے ماں شہر، چہ اینگو یا چہ آنگو داخل بہ بیت پدا چریشان تقاضا بکنت کہ دین اسلام، یل بدے ات۔ کہ سر ظاہر، اشان بہ ہمے دین، سرانت، یا بگوشت کہ گوں مسلماناں جنگ بکن ات و فتنہ و فسادن کاران گلائیش بے ات۔ آوہد، آیانی دروغ صاف ظاہر بیت۔ ہما دمان، ہمے جراتی تا نیکن ان، چہ لوگان در کپنت نہ لوگانی سرچی، عذر، بیارنت نہ ذری، نیون، پیش کنت بس ہمیںو دیر بیت کہ لوگ، مردمان، حال بدینت و وسلاخان، زوران، چہ لوگ، در کپنت۔ اسے ڈول، اشان چہ اسلام، ظاہری دعوی، ہم دست، چنڈان، ماں فتنہ و فساد، آس، دور کنگ تیار بیت ول حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ "اھد، جنگ، چہ پدا اشان اقرار کنگ ات کہ دیم تیر، ماچوشیں ناہود گیں حرکت نہ کنیں، نور اللہ چریشان، جھست کنت کہ شے آقول و قرار کجا شنتت ول یعنی بہر کس، قسمت، موت ہست انت آتجان، و تارا حج جاگہ، چیر دات نہ کنت قضاے الہی ہر جاگہ و تار سنیت و اگن ہنوں موت، و ہد نہ انت تو چہ میدان جنگ، چگ بے سیت انت۔ کہ ماں جنگ، میدان، زانان درست (تمایں) کنگ بنت و بالفرض اگن تجگ، چہ تہی جان رکینگ بوت تو دگہ چنت روج تو زنگ مانے آخر موت کدی نہ کدی کیت و پدا چہ معلوم نہ انت کہ موت چونکائی بیت گوں سکی، بیت یا گوں ذلت و سوائی، بیت و ہ یعنی اللہ پاک، ارادہ، حج طاقتے داشت کت نہ کنت و نہ کجام جیلہ یا نیونے آئی مقابلہ، کار دات کت کنت۔ انسان، باید انت کہ خدائے سرا توکل بکنت و بہر جاور، آئی، مرضی، طلب گار بہ بیت۔ و اگن نہ دنیا، خبر و بدیاسکی و نرمی و اتم کیت و سر بیت۔ گڈا، آئی راہ بزدلی پیش دارگ چہ معنی دار بیت و کار، ساعت، جان، پر پچے بد زیت کہ عاقبت خراب بہ بیت و دنیا، درد و رنج و فی جاگہ، انت ول یعنی چہ عرب، مخالفت، ترس ات اگن اللہ حکم بکنت تو مسلمان نوں شمارا قتل بکنتت ول یعنی ظاہری ڈول داری، قائم داران، و پیش دارگ، ظاہر، شرما شری، بہر جنگ،

میدان، کابنت وادشتت و اگن نہ عموماں لوگان نندان، و فی عیش و آرام، مست انت و فی برادری، مردمان، ہم کہ راستیں مسلمان انت ماں جہاد، شامل بوگ، مہن اش کنت و یعنی مسلمانانی ہمراہی، و تارا دور دارنت و بہ ہر قسم، ہمدردی و دوزواہی، روا گوں بخیلی، کار گزرت البت مال غنیمت، تقسیم کنگ، و ہد، اشان ہنکر حرص دارنت کہ چہ کس، دانگے ہم مر سیت و تمامیں مال غنیمت ہمیشانی دست، سر بہ بیت و ہمے اُمتیت، سرارے برے ماں جنگ، شرکت ہن کنت۔

رفع

مِنْهُمْ النَّبِيُّ يَقُولُونَ إِنَّ يُؤْتِنَا عَوْرَةً وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنَّ
چہ آیانی بنی، گوشتت کہ بے شک مئے لوگ دجاگہ سرچ آنت، و انت آس سرچ آیانی
يُرِيدُونَ الْإِفْرَارَ ۚ وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ
چہ عرض نیست ابید جگ، و اگن ماں بہ بیت آیانی سرچ آئی، و کزان پدا
سَلُّوا الْفِتْنَةَ رَتْوَهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا سِيرًا ۚ وَلَقَدْ
طلب کنگ بیت چہ آیانی خانہ جنگی تو البت قبول دارنت و دیر کنتت مگر کتیں ول و البت
كَانُوا عَاهِدُوا بِاللَّهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُؤْلُوا الْأَذْبَارَ ۚ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ
قول اش کنگ گوں اللہ، چہ و پیش کہ نہ ترتینت پشت، و اللہ وعدہ بارود
مَسْئُولًا ۚ قُلْ لَّيِّنْ يَنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِّنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ
جست بیت ول، تو گوش چہ فائدگ نہ دنت شمارا جگ اگن جہت شما چہ موت، یا چہ کشتگ
وَإِذَا لَأْتُمُّنَّ الْإِقْلِيلَ ۚ قُلْ مَنُ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُم مِّنَ اللَّهِ إِنْ
و پداھن آوہد، تیرہ نہ کنتت مگر چنت روج ول تو گوش کئے انت کہ رکنیت شما را چہ خدائے اگن
أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۖ وَلَا يَجِدُونَ لَهْمٍ مِّنْ دُونِ اللَّهِ
آبولیت بہ شما بدی یا بولویت بہ شما مہربانی، و نہ کنتت بہ و تارا بغیر چہ خدائے
وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۚ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ
دوست و نہ مددگار ول بے شک خدا زانت مہن کنوکان چہ شما و گوشوکان
لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَاسَ إِلَّا قَلِيلًا ۚ إِنَّ اللَّهَ
بہر وقی براتان، کہ بیانت بہ مئے نیگ، و حاضر نہنت جنگ، مگر کتیں ول، بخل کنان
عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يُنْظَرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ
در بابت دشمنی پدا و ہدے بیت ترس تو کندے آیانی و نگاہان، سک کنتت تہی نیگ، گردش کنتت چہ آیانی
كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُم
چو شک کہ کسے، سرارے ہوشی بیت موت، گڈا و ہدے بروت ترس زبان درازی کنتت بہ شما

ول یعنی سکی و بد و ہمراہ نہ بنت چہ ترس و اشانی ساہ در کپیت و جنگ و فتح و چہ بعد آیان و لاف زنی کنت و بناک جنت و مردانگی و جوہر زیات
ظاہر کنوک و تارا فہمت و جہ و فی خربسی و سو ب و غنیمت و مال و سر اکنت یا مطلب خوش انت کہ اسلام و مسلمانانی بابت و ٹوک و ٹالی
کنان زیان درازی کنت و ک یعنی بد و اشان بہ اللہ و رسول و سر ایمان نہارنت تو گدا اشانی حج عمل مقبول بیت نہ کنت۔ حضرت شاہ صاحب
نبشتہ کنت "جاہیکہ عملانی حبط و ذکر انت تو فرمائیت کہ اسے کار بہ اللہ پاک و آسان انت یعنی سر ظاہر اللہ تعالیٰ و عدل و حکمت و گندان تعجب
بیت و اسے خبر گران معلوم بیت کہ آکسے و محنت و بر باد بکنت لیکن پیشکار گران زانگ نہ بیت کہ عمل و وقی جند و تہا یک ہنچیں خرابی یے پوشیدہ
انت کہ چرائی و آئی عمل راست بیت نہ کنت چوشکہ بے ایمان و عمل کہ ایمان شرط و روح انت ہر یک عمل و۔ اید چہ ایمان و عمل مردہ حساب

بِالسِّنَةِ جَدَادِ الشَّجَةِ عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَاحْبِطِ اللَّهُ

گوں زبانان تیز چک کپان و مال و سراف آیان ایمان تیار تک پیشکارنا بودکت خدای

أَعْبَاهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ۝ يَحْسِبُونَ الْأَحْزَابَ

آیانی عملان و ہست انت اسے بہ خدای سر آسان و گمان کنت کہ کافرانی فوج

لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوْنَ أَنْ يُهْمَ بِأَدْوُنَ فِي

نہ رفتگنت و اگن بیانت آ فوج تو و اہگ و ارنت در پختا بہ بنت ندوک مان

الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنْبَاءِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ يَتَّبِعُونَ الْأَقْيَاسَ

جنگلان سوال کنت شہ خرابی بار و و اگن بہ بنت شہ در میان جنگ نہ کنت مگر کیں و

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا

بے شک ہست انت بہ شما بہ خدای پیغمبر رند گیری نیکیں بہ ہما کس کہ امت و اریت

اللَّهُ وَالْيَوْمَ الْآخِرِ وَذَكَرَ اللَّهُ كَثِيرًا ۝ وَلَبَّ أَلْبُومُونُونَ

خدای قیامت و روح و یاد گتی خدای سکت باز و و ہدیکہ دیت مسلمانان

الْأَحْزَابَ ۚ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ

فوجان گوشتش اسے ہما انت کہ قول و انگ ات ما و انداء و آئی رسول و راست گوشت خدای

وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ۝ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ

و آئی رسول و زیادتی نہ کنت اسے خبر آسانی حق و مگر یقین کنگ اطاعت کنگ چہ مومنان

رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ

باز مرد و ہنچیں انت کہ راست کنت و پیش داشتش چیزیکہ آیان گون خدای قول کنگ ات گدا چہ آیان باز ہایت کہ تماش کنت قول

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا بَدِيلًا ۝ لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ

و چہ آیان ہما کس انت کہ انتظار کنت و بدیش نہ کنت حج بدل کنگ ستانکہ بدلہ بدنت خدای راست گو شوکان

بِصَدَقِهِمْ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ إِنِ شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ

آیانی راستی و تانکہ عذاب بدنت دعا بازان و اگن بلوئیت یا توبہ مان بچیت آسانی دل

انت گدا قبول چون بیت کافر ہمنکر بہ نیکیں کار
محنت بکنت درست بے کار بنت و ک یعنی کافرانی
فوج ناکام بڑان و واپس بوتنت لیکن اسے
بزدلیں منافقان و یقین نہ بیت کہ کافرانی لشکر
جداد رکیتگ و شگنت و بالفرض اگن کافرانی
لشکر و اثر کنان و حملہ بکنت تو اشان اسے
واہگ کنت کہ نوں اشان مان شہر ہم مجلنت
دانکہ جنگ جاری بیت اشان چہ شہرستان و دور
یک کسانیں میتگ و جاہ مند بہ بنت و ہمودا
دورندان و رووک و آیوکان و چہ معلوم بکنت
کہ مسلمانانی احوال چون انت و جنگ و نقشہ چہ پیا
انت و ک یعنی مان خبر و حال و گون تو دور و اہی
ظاہر کنت و مان جنگ و ساعت و حج درد
مہ و رنت ایوک و بے وس بڑان مان جنگ و
شریک بنت و یعنی و اہہ پیغمبر و بگندرات بہ سکی
و سوری و و ہد و چون استقلال ظاہر کنت
حالانکہ چہ درستان زیات فکر و غم و بوجہ بہ ہما آئی سرا
انت مگر بحال انت کہ چیز کے نزوری چہ آئی عمل و
ظاہر بہ بیت کسانیکہ گون اللہ پاک و دوچار کپک و
آخرت و ثواب و طلبکار انت و گون کثرت و
اللہ پاک و ذکر و گلایش انت پرایان رسول اللہ
ذات برکاتی جنگ بہترین نمونہ انت باید انت کہ
مان ہمک معاملہ ہر یک کار و بارے و تروقاب و
نزدک و یاد آیک و و اہہ و نقش قدم سرگام گنج
بیتیں و مان ہمت و جوان مردی و رد آئی رفتار و
کردار و معلوم دار بیتیں و یعنی پختہ نہیں
مسلمانان و و ہدیکہ دیت کہ کافرانی لشکر یک جا
بڑان چہ چاریں کنڈاں یا غار کنگ انت تو مذہب
و پریشان بوک و بدل و آسانی اطاعت شعاری و
جذبہ و آسانی یقین اللہ و رسول و وعدہانی سرا
زیادہ محکم بوت آیان چوش ظاہر کنت کہ اسے و
ہما منظر انت کہ آئی خبر اللہ و رسول و چہ ساری
دانگت و بہ آئی بابت و آسانی وعدہ سرجم بوتگ
ات چوشکہ مان سورہ بقرہ و فرمائیت آمد
حَسْبُتُّوْا أَنْ تَدَّخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمُ
مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ

الْبَاسَاءُ وَالضَّرَاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصُرُ اللَّهَ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ (بقرہ رکوع ۲۲)
و مان سورہ "ص" و انت کہ آئی انت فرمائیتگ "جُئِدُمْ مَا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ (ص رکوع ۱) و ک یعنی منافقان ہر چہ عہدے
کنتگ آمان پیشی رکوع و گوشت "وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُولُوكُونَ إِلَّا دَبَارًا" آثر اپر و شان و گون بے شرمی و چہ جنگ و میدان و
و اثر بوتنت اشانی بر عکس چنکر پختہ اس مسلمان انت کہ آیان بہ و بی عہد و سراقا تم بوتنت مزین سکیانی و ہد و بہ دین و مدد و چہ پیغمبر و ہمراہی و یک
قدے پشت و نہ کنت انت اشان اللہ و رسول و ہر چہ قولے دانگت چوکوہ و بہ آئی سرا و شتانت چہ آیان ہمتیں ہما کسان انت کہ و فی قولش موک ات و
بہ اللہ و راہ و جنگ کنان و شہادت و جام اش نوش ات چوشکہ بدر و اہد و شہیدان کہ چہ آیان نصر بن عبد اللہ و قصہ سکت مشہور انت
و باز مسلمان ہماینت کہ آیان گون مزین شوق و موت فی سبیل اللہ و راہ چار انت کہ کبری جنگ نے بہ بیت کہ مان آئی و مارا ہم شہادت و شرف و

.... ماں شہرؔ موجود بہ بنت کُلی پہ تنگی غنیمتؔ مال قرار دیگ بنتؔ اے فیصلہؔ روؔ صدہانی حسابؔ یہودی و زنا قتل انگ بوتنت و صدہانی حسابؔ جنیں آدم و زہگ قیدی جوڑ کنگ بوتنت و آیانی مال و ملک تانی سر مسلمانان قبضہ کُت اے زمین کہ چہ مدینہؔ یک انت مسلمانانؔ دست کپت و اجہ بنیؔ اے زمین مہاجرانی سراہرو بانگ کُت کہ چرے دستورؔ آیانیؔ گزراںؔ موہ دست کپت و انصارؔ سرا آیانی خرچؔ بارہم سبک بُوت و دومی زمینؔ مراد خیرؔ زمین انت کہ چہ دو سالؔ پد مسلمانانی دستؔ کپت چرائیؔ و اجہ بنیؔ کل اصحاب آسودہ حال بُوتنتؔ ہتیں گوشت اے دومی زمین مکہ ٹیگ انت ہتیںؔ فارس و رومؔ زمینانانؔ مراد گینگ کہ چہ و اجہ بنیؔ پد چہ آئی خلیفہانی دستؔ فتح بُوتنت و ہتیں گوشت کہ داں قیامتؔ ہرز مینے کہ فتح کنگ بہ بیت اُگلؔ ماں اشیؔ شامل انتؔ واللہ اعلمؔ و اجہ بنیؔ لوگ بانکانؔ مارت کہ مردم آسودہ حال بوتنگت اشان ہم لوٹ ات کہ ماں مئے لوگان ہم آسودگی ووشنودی بُیت چہ اشان ہتیں لوگ بانکان گوں و اجہ پیغمبرؔ گفتگو کُت کہ مارا ہم قدرے زیات نان و نفقہ دیگ بہ بیت تاکہ ماہم قدرے وش حال بہ تیں۔ و اجہ پیغمبرؔ چرے جبرؔ گرائی محسوس کُت۔ سو گند وارق کہ داں یک ماہے ماں لوگؔ نہ روان۔ مسیتؔ و نثریکؔ ماں یک بالا خانہ تےؔ جاہ منندہ بُوتؔ و اجہ اصحاب پریشان بُوتنت۔ ابو بکرؔ و عمرؔ فکر دامنگیر بُوت کہ ہر پیمانہ کُت اے مشکلیں اڑے فیصلہ بہ بیت اشانؔ گیشتر فکر وقی چُکّا تے۔ (عائشہ و حفصہ) ٹیگت کہ و اجہ پیغمبرؔ دل قہر کنانؔ وقی عاقبتؔ و خراب مکنت ہر دو بینان آہر و بینانؔ و ہم تریپ و سرپدی و ات پدا و اجہ بنیؔ خدمتؔ و حاضر بوانؔ و چیزے وش گپیانؔ و در شانش کُنت کہ چہ گپیان و اجہؔ و دیم کمیں روشن تر بُوت چہ یک ماہےؔ و پداے اختیار دیوکیں آیت نازل بُوت یعنی وقی لوگ بانکانؔ و صاف صافؔ و بگوش کہ آچہ دوراہؔ و یک راہے پروتا گچین بکننت اگن دنیاؔ عیش و بہار و امیرانہ زندہؔ لوٹت تو شما اشان بگوش ات کہ منی گوں شما گزراں بیت نہ کنت بیارات من شمارا چیزے سامان (یعنی پوشاکی جوڑی تے کہ مطلقہؔ و دیگ بیت) حوالہ کنانؔ و شمارا گوں شریؔ و رخصت بکنان (یعنی بشرعی دستورؔ طلاق بدیان) و اگن شمارا اللہ و رسولؔ ووشنودی و آخرتؔ و مزن شانیں شرفانی طلب ہست انت تو بہ پیغمبرؔ گورہ و تارا بدارات۔ ہر کس و اجہ۔ خدمتؔ و گوں شریؔ و بجلیت گڈا بہ اللہؔ گورہ پد آئیؔ و مزین اجہ تیار انت چہ زیات تر دگہ چہ لوٹنت کہ ماں جنتؔ و اعلا تیں جاہانی لوگؔ و گوں و اجہ پیغمبرؔ جاہ مننت بہ بنتؔ چہ آیتؔ و نزولؔ و پدا و اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ماں وقی لوگؔ و شت اولؔ و عائشہؔ اللہ حکم و ش اشکنا ٹینت آئیؔ و اللہ و رسولؔ و مرضیؔ و راپند کُت پداے و گہ لوگ بانکانؔ و ہم ہے دستور پند کُتؔ اشان دنیاؔ عیش و عشرتؔ و شبینگؔ و چہ وقی و فتنے دلاں در کُتؔ و اجہ بنیؔ و لوگؔ و چہ و بعد اختیار و فقر و فاقہؔ و زند شروع بُوت ہر چیکہ رنگت آرا اشتاپ اشتاپؔ و خرچ و دجش کنگت پدا قرض زورانؔ و وقی زندش گوازیں کنگت بہ ہے زندہانیؔ و سرا و اجہؔ و ازواج مطہرات راضی انت و اے گوشتگ کہ ہر کس بہ نیکیؔ و سرؔ زندہؔ بگوازیں بیت پدا ثواب انتؔ و اجہؔ و ازواج کل نیک انتؔ الطیبات للطیبین۔ مگر حق تعالیٰ ماں قرآنؔ و صانیں بشارت کسؔ و راندت تاکہ چہ ترسؔ و بے بیعتؔؔ دان گوڑی ساعتؔ و خداؔ و ترس ماں دلؔ و پشت بکپیتؔ اے داب بہر و شر تر انت۔ دیم ترے گوںؔ ہما جنیں آدمؔ و دگوش گور کنگؔ بوٹگ کہ آنہیؔ و ہمارا ہیؔ و لوٹو کہ انت کہ آیانی در جہ چہ اے نسبتؔ و حسابؔ و باز بلند و بالا انتؔ باید انت کہ آیانی اخلاقی و روحانی زندگیؔ و معیار بہ ہما حدہؔ بہ بیت کہ آ اے پمیرے اعلا تیں جاہگےؔ و مناسب انت چیا کہ چہ آیانی ذاتی بزرگیؔ و اید آ ائمہات المؤمنین ہم ہست انتؔ ماتان داں یک حدےؔ و وقی اولادہ ہن ذمہ وار قرار دیگ بنت۔ پمشکا لازم انت کہ آیانی اعمال و جوانیں ہیل و عادت پہ اُمتؔ و اسوۂ حسنہ جوڑ بہ بنت وک مزینےؔ و ردکاری ہم مزین شمار کنگ بیت اگن بند خیرؔ چہ شاکسےؔ دستؔ و یک ردکاری یا بدا اخلاقی تے کاری سرزد بہ بیت تو ہر جہ سزائے ایدگران پہ اے کارے برستین تو گڈا آئیا دوسر سزا دیگ بیت واللہ واسطہ اے کار آسان انتؔ یعنی وجاہت و گوں و اجہ بنیؔ و زوجیتؔ و نسبتؔ و شما و تارا چہ اللہؔ سزا و رکینت کُت نہ کن ات۔

..... حاصل بہ بیت بہر جا و ہر قسم مسلمانان کہ (اشان بہ اللہ راہ شہید بوتنت یا بہ شہادت و شوق راہ چاروک انت) اشان وتی قول و قرار و سرجمی و حفاظت کت و چہ وتی جبر و یک تھے ہم بدل نہ بوتنت (فائدہ) ماں حدیث و وابہ بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و گوں حضرت طلحہ و فرمان کت ہذا جتن قضا نجیہ (اے چہ ہاکسان انت کہ آئی و وتی ذمہ و سرجم کت) چوش و گوش کت آت را ماں ہے زندہ شہید قرار دات۔ اے وابہ ہما بزرگ انت کہ آئی و ماں اُحدہ جنگ و پیر رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و حفاظت و رداوتی دست تی تیرانی دیمان کت داکمہ آئی دست شل و بیکار بوت (رضی اللہ تعالیٰ عنہ وارضاه)۔

ہے صفحہ و فوائد و یعنی ہما کہ وتی عہد و سر او قول و قرار و سر راست کانی قائم مانتت آیان و راست و سر ابرحم بوگ و ردا بدلہ بر سیت و بد عہد و غا بازیں منافقان و توری سزا بدنت و توری توبہ و توفیق دیان و معافش بکنت چہ آئی و مہربانی و حج بعید نہ انت و یعنی کافرانی لشکر گوں ذلت و رسوائی و بیچ و تاب و ران و چہ زہر کنگی و

إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۝ وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ

بیشک خدا هست انت بخشوک مہربان و ورد کت اللہ کافران و پیر آیانے نہ ہر پیری و

لَمُنَالُوا خَيْرًا ۝ وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ ۝ وَكَانَ اللَّهُ

نہ رستش حج خیر و وتی سرازرت اللہ مسلمانانی جنگ و و هست انت اللہ

قَوِيًّا عَزِيزًا ۝ وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوا مِنْهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ

زورمند زبردست وک دیر گھٹ انت ہاکسان کہ آیان پشست پناہ انتت چہ اہل کتاب و

مِنْ صِبَا صِيهِمْ وَقَدْ فِى قُلُوبِهِمُ الرَّعْبُ ۝ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ

چہ آیان قلاتان و دور دات ماں آیان دلان تیس یک ٹولی تھے شما کشت

وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ۝ وَأَوْرَثَكُمُ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ

و دگ جماعت و شامقیدی کرتت دات شمار آیان سر زمین و آیان لوگ جاگہ و آیان مال

وَأَرْضًا لَمْ تَطُوهَا ۝ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ۝ يَا أَيُّهَا

ایک ہمیں زمینہ کت نہ کنگ تھے قدر آت و هست انت خدا بہ ہر چیز قدرت دار وک وک اے

النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ إِن كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا

نبی تو بگوش وتی لوگ بانکان اگن شامو لوگو دات دنیا و زینماں و آئی زینت و

فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأَسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ۝ وَإِن كُنْتُنَّ

گداہمایت چیزے فائدہ بدیاں شمار و رخصت بکناں شمار رخصت خوبیں و اگن شما

تُرِدْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالذَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ

لوگو انت اللہ و آئی رسول و آخرت و لوگ جاگہ و گداہ شامقید تیار کنگ بہ نیکو کاریں جنینا

مِنْكُمْ أَجْرًا عَظِيمًا ۝ يٰنِسَاءَ النَّبِيِّ مَن يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ

چہ شما مزین ثواب و اے نبی و لوگ بانکان ہر کس کارے کت چہ شما بد کاری ظاہر و

يُضَعِفْ لَهَا الْعَذَابَ ضِعْفَيْنِ ۝ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ۝

دو چنت کنگ بیت بہ آئی و عذاب دوسری و و هست انت اے بہ خدا و سر آسان وک

ذلت و رسوائی و بیچ و تاب و ران و چہ زہر کنگی و دتنا نان در شان و میدان و یل دیان و واتر بوت نہ سوب مند بوتنت نہ چیزے سامان بہ اشانی دست و کپت البت عمرو بن عبدود و ہمیں نامداریں سوار کہ مردمان آت را ایک ہزار سوارانی برابر حساب کرت گت ماں اے جنگ و چہ حضرت علی رضی اللہ تعالیٰ عنہ و دست و کشک بوت مشرکان عرض کت کہ ذہ ہزار بدل و آئی لاش مارا دیک بہ بیت واجہ نبی و پست دات کہ لاش و بزورات مام و گانی زہر بہا و وروک نصیں وک یعنی مسلمانان و عام جنگ و جدل و نوبت سر و نہ کپت۔ اللہ تعالیٰ و چہ وتی قدرت و طونانیں گولے و فرشتگان لشکرے دیم و یان و ہما آخر پیداکت کہ کافر و تاوت بد حال و پریشان بوآن چہ میدان و درشتنت اللہ پاک و زبردست قوت و دیمائے اوشتات کنت وک اے یہود و بنی قریظہ اے کہ مدینہ و مشرقے جانب و اشانی محکمیں قلات آت و چہ پیر و گوں مسلمانان اشان صلح و معاہدہ کنگت احزاب و جنگ و موقع و چہ یحییٰ ابن اخطب و اغواء و تمام معاہدات پشست و کنان و اشان مشرکان و مدد دات۔ چریشان بہتین و مسلمانیں زالبولانی سرازر دلان حملہ کنگ ہم لوٹ ات کہ آئی جواب و حضرت صفیہ رضی اللہ عنہا و گوں مزین بہادری و دات و ہرے کافران قریش و غیرہ بے وس بوآن و درشتنت تو و بنو قریظہ و ماں محکمیں قلات و داخل بوتنت۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم چہ احزاب و جنگ و دست و چہ بوآن و غسل و غیرہ و مشغول ات کہ حضرت جبریل اہت کہ آئی چہرہ و دنہ و اثر هست گونشی یار رسول اللہ شمارا نا سلا حان و بوگنت حالانکہ فرشتگان ہنگت گوں سلا حان اوشتا کنگت اللہ پاک و حکم دات کہ بنو قریظہ و سر حملہ کنگ بہ بیت۔ ہما دمان و جنگ و جار جنگ بوت کہ بنو قریظہ و بد عہد و یہودیانی سراجملہ کنگی گوں مزین اشانی و اسلامی فوج و آیان قلاتانی محاصرہ کت بیست و چار و بیست و پنج روج و حساب و محاصرہ جاری

۳
ع
۱۹

بوت آخر کار محاصرہ کنگیں مردم بے وس بوتنت و اہمیں نبی و خدمت و قاصد دیم دیگ شروع کت۔ گد سر و چہ آیان نیلنگ و اے خبر و سرافصلہ بوت کہ ماچہ قلاتاں در کہیں و قبیلہ اوس و سوار حضرت سعد بن معاذ و حکم قرار دیں (چیا کہ اشانی حلیف ات) ہر چ فیصلہ بے مے حق و حضرت سعد کنت مارا منظور انت و اہمیں نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ہم قبول کت قصہ مختصر حضرت سعد و تشریف آورت و بر حیثیت و یک حکم و فیصلہ کت کہ بنی قریظہ و تمام و رناقتل کنگ بہ بیت و جنین بچکان و بہ قید غلامی آرگ بہ بیت و آیان جائداد و مالانی خدا بند مہاجر بہ بیت خدا و آئی رسول و مرضی و آیان بد عہد و سزا ہمیش ات و اے فیصلہ بالکل آیان من انگیں آسمانی کتاب و تورات و روء ات چنا نجہ تورات ماں کتاب اصلاح بیست آیت ذہ و انت و و ہرے کجام شہر و سراجملہ کنگ و ارادہ و توبہ و توبہ و صلح و پیغام و بدہ و اگن آیان صلح و تسلیم بکنتت و بہ نیکی و رازگ و چہ بکنتت تو ہر قدر مردم بہ بیت درستان و قتل بکن ات باقی زہگ و جنین آدمیان و جانور و ہر قدر چیزے

فل یعنی نیکی و اطاعت و دایم قدر جزا ایدگران و رعیت جرائی و دوسراجر مستحق جو رعیت و چریشی زیات آرا ایک خاص و ناسین روزی عزت و عطا بیت۔ حضرت شاہ صاحب نہشتہ کنت اے مزین درجہ و لار نہ انت کہ نیکی و ثواب دوسر ویدی و عذاب دوسر۔ و ت پیغمبر علیہ السلام گوشگ بوت اذ الاذقناک ضنعت الحیوة و ضنعت السمات (اسراء دکن ۸) فل یعنی شے شرف و درجہ جو ہمک کسر نہ انت آخر اللہ تعالیٰ شمار اسید المرسلین و لوگ بانگ و حساب و کچین فرمائینگ اقبات المؤمنین جو کنگ پمشکا اگر تقویٰ و طہارت و بہترین نمونہ پیش کن ات چوش کہ ہم شامی امیت دارگی انت، آئی و وزن اللہ و گور زیات بیت و بند خبر اگر بدی کارے چہ شے دست و سرزد بیت تو بے نسبت و ہم زیات گراں و بد حساب کنگ بیت۔ خلاصہ چوش بوت کہ نیکی و جانب بہ بیت یابدی و چہ عام مومناناں شے حیثیت جدا گانہ انت فل یعنی اگر شما ماں دل و تقویٰ و غدا ترس دارات تو گراں غیراں گپ و رب و و ہدے کہ اقبات المؤمنین خصوصاً

اشی و ضرورت پیش اہتگت و شیں و جہر پیش توارے و خبر ممکن ات۔ بے شک ماں جنیں آدم و شان و چوش لوگ کویت کہ حتی المقدور گراں غیر مرداں خبر کنگ و ساعت و بہ تکلف توارے و چوش در بکنت کہ آئی و تو کا ترندی و بے غرضی ظاہر بہ بیت و کتام کور باطنے و دل و میل و وقی جانب و مکشیت۔ اقبات المؤمنین اے رد اوئی برز و بالا شیں منصب و ہنگت زیات تر خیال داری کنگ باید انت تا کہ کتام بیمار یں دل و غدا ہد بالکل وقی عاقبت و بر باد مکت۔ حضرت شاہ صاحب نہشتہ کنت کہ اے کنگ ادب و درس انت کہ کتام مرد یں آدم و کپ کنگ و ساعت خبر و چوش ظاہر کن کہ مات گراں وقی محک و کپ بخت و خبر ہم خوبیں و محقو لیں بہ بنت۔ فل یعنی چہ اسلام و پیش ماں جہالت و دور و زالبولالے پدوگ و ترو تاب کنگت و وقی بدن و پوشاک و دلکشی و نظاہر اندر شیں پیش داشتگت و چوشین بد اخلاقی و بے حیائی و رہبند جو کنگی اسلام و برداشت بختیں آئی و جنیں آدماں و حکم دات کہ ماں وقی لوگاں جاہ منند بہ بیت و چہ جاہلیت و دور و جنیں آدماں وقی حسن و جمال و ہر کس پیش مدارات اقبات المؤمنین فرض اے بابت و من چہ ایدگران زیات تربیت چوش کہ ماں «لستین کاحد من النساء» و ذیل ساری و گورست۔ باقی کتام شرعی یا طبعی ضرورتے بردازیب زینت و ظاہر کنگ بغیر ستر قائم داراں و برے برے در و در کنگ بشطیکہ ماحول و اعتبار و فتنہ و گمان بمیت بلاشبہ اشی و اجازت چہ قرآنی نص و ظاہر بیت و خاص ازواج مطہرات و بابت و اشی و مانعت ثابت نہ بیت بلکہیں چہ باز یں قصہاں اے ڈول در کنگ و ثبوت در کپیت لیکن چہ شریعت و یاروک و گیاں سر ظاہر ہے معلوم بیت کہ اگر ایسے کپ دوست انت کہ یک سمانیں جنیں آدمے ہر داب مننگ وقی لوگ و زیب و زینت جو بہ بیت و در کیاں شیطان و چارگ و سرک کنگ و موہدنت اے بار و زیات تفصیل ماں رسالہ «حجاب شرعی» و وانگ بہ بیت۔ باقی ستر بابت و زیات کش و گیوار ماں سورہ نور و گورستگ۔

الاحزاب ۳۳

۶۴۹

ومن یقنت ۲۲

وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُمْ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَالِحًا

وہر کس فرمانبرداری کنت چہ شاہیناں اللہ و آئی و رسول و عمد کنت خوبیں

تَوْتَهَا أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ۝۳۱

آرا اما دیں آئی ثواب و دو برے و تیار کنگ ماہ آئی روزی خوبیں فل اے نبی لوگ بانگ

النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ ۚ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ

نہ انت شما مثل یکے چہ ایدگر جنیناں فل اگر شما پرہیزگاری دارات گد اماں و از و نرمی شان کن ات

بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا ۝۳۲

پہ خبر کنگ و پدا طمع کنت ہما کس کہ آئی و دل و ہما مرض انت، و بگوش ات شما خبر نیکیں و

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ

و بجلت شما ماں لوگاں و پیش مدارات چوش کہ پیش دارگ و دستورات پیش جہالت و و ہدے

وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۝۳۳

و قائم مدارات نماز و بدیت زکوٰۃ و فرمانبرداری کن انت اللہ و آئی و رسول و

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ۝۳۴

اسید چہ اشی ہج نیست کہ خدا الویت تا کہ دور بخت چہ شاہیناں و آے نبی لوگ و مردماں و

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَىٰ أَوْ بِهْوََاءٍ أَوْ غَمٍّ وَلَكُمْ فِي الْقُرْآنِ حُكْمٌ ۝۳۵

اے ایمان و لوگاں نہ قریب صلاہ و انت سکر و ہوا و غم و حکم در قرآن

وَالْحُكْمُ لِلَّهِ وَاللَّهِ خَيْرٌ ۝۳۶

و حکمتاں و بیشک خدا ہست انت لطف کنوک خبر دار و بے شک مردین مسلمان

وَالْمُؤْمِنَاتُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْقَانِتُونَ

و جنین مسلمان و مردین مؤمن و جنین مؤمن و مردین فرمانبرداری کنوکاں و جنین فرمانبرداری کنوکاں

وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ

و مریں راست گو شوکیں و جنین راست گو شوکیں و مردین صبر کنوکیں و جنین صبر کنوکیں و مردین عاجزی کنوکیں

منزل د

تنبیہ : ہر حکمے کہ مرے آیتاں بیان بوتگنت ایشاں بہ تمام جنیں آدماں انت، ازواج مطہرات و حق و چونکہ تاکید و اہتمام گیشتر مقصودات پمشکا ماں لفظاں گراں خصوصیت و آیان و دیم گور (خطاب کنگ بوتگ۔ منی خیال و چہ «لنساء النبی منی ثبات منکون ہذا حیثہ مقبیتہ» و بگرداں «لستین کاحد من النساء» اے حکماں تمہدات ماں تمہید و دو خبر بیان کنگ بوتگ یکے بے حیائی و خبر کنگ و آئی و گور و دار۔ چہ فلا تخضعن بالقول و بگرداں «تبرج الجاہلیۃ الاولی» کنگ بوت۔ دومی کپ اللہ و رسول و اطاعت و عملی صالح دیم ترا چہ «و اقمن الصلوة» و بگرداں «اجرا عظیمًا» و اشی رد ابوتگ۔ خلاصہ چوش بوت کہ چہ سبکس موقعاں پرہیزگ و بے نیکی و کاراں پیش کنگ بہ کلام ضروری انت مگر بہ ازواج مطہرات و اے دگہ کلانی مقابل و زیات ضروری انت آیانی ہر یک نیکی یا بدی ماں وزن و دوسر قرار دیگ بوتگ۔ اے نقشہ یر و رو و

”فَاحْشِيَّةٌ مُّبَيَّنَةٌ“ ء تفسیر ہم شری ء فہمک بیت ۔ وک یعنی چہ دگرانی مقابل ء اے چیزانی سر ازیات دلگوش گور کنن ات بر چیا کہ چہ نبی زیات وہ امت ء نمونہ ات ۔ وک یعنی اللہ ء ارادہ ہمیش انت کہ نبی ء لوگ ء مردمان ء پہ اے حکمانی ساعمل کنان خوب پاک و صاف بکنت و آیانی درجہ ء موافق ء ہنچیں تلبی صفائی و اخلاقی پاکیزگی عطا بکنت کہ چہ دگران زیات ممتاز و بالا بہ بیت (کہ بہ آئی ء طرف ء چہ لُطْفُہُکُمْ ء بعد ”تَطْهِیرًا“ زیات کنان ء اشارہ کت) اے پاکیزگی و پلیدی ء دورکنگ ہمارنگ ء نہ انت کہ آماں وَلَکِن یُرِیدُ لِيُطْهَرَکُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَیکُمْ (مانہ ء) ء چہ یا بدر ء قصہ لِيُطْهَرَکُمْ بِہم وَيُذْهِبَ عَنْکُمْ رِجْزَ الشَّيْطَانِ (انعام رکوع ۱) ء مراد انت ، بلکیں ادا چہ تطہیر مراد نفس ء تہذیب ، تصفیہ قلب و باطن ء پاکیزگی ء ہما علائیں درجہ انت کہ آکا ملیں اولیاء اللہ ء حاصل ء بیت و چہ آئی ء حصول ء بعد آچونبساں معصوم بیت نہ کنت البت محفوظ گوشگ بنت ۔ چنانچہ چہ یُرِیدُ اللہ الخ ء لفظ ء اہل بیت ء پاکیزگی و باطنی طہارت مراد انت ، معصوم بوگ چہ انبیاء علیہم السلام ء ابیدہ دگہ چہ کس ثابت نہ انت ۔ (تنبیہ) ماں قرآن ء نظم و ترتیب پہ فکر و تدبیر کنوک ء یک مانے ء مریشی ء شک و شبہ بیت نہ کنت کہ ادا ماں اہل بیت ء مدلول ء ازواج مطہرات یقیناً داخل انت چیا کہ چہ آیت ء پیش و رد ترا ماں تمام رکوع ء تمام تردیم گوری (خطاب) گوں ہمایاں بوتگ انت و ”بیوت“ ء نسبت پسران ماں ”وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ“ ء و دیم ترا ماں ”وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلٰی فِي بُيُوتِكُنَّ“ ء بہ ہمایانی طرف ء کنگ بوتگ ۔ چریشی ء ابیدہ ماں قرآن ء اے لفظ عموماً ماں ہے سیاق ء کار مرز بوتگ ۔ حضرت ابراہیم ء لوگی سارہ ء دیم گور (خطاب) کنان ملائکہ فرمائنت اَلْعَجَبِیْنَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ رَحِمْتُ اللّٰهَ وَبَرَکَاتُہٗ عَلَیْکُمْ اَهْلَ الْبَیْتِ (ہود۔ رکوع ۲) مطلقہ میں جنس آدم ، باوجودیکہ چہ نکاح ء در کپنگ مگر چہ عدت ء ہلاسی ء پیش بیوت ء نسبت بہ حمائی ء طرف ء کنگ بوتگ ، چنانچہ فرمائنت وَلَا تُخْرِجُوھُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ (طلاق رکوع ۱) ماں حضرت یوسف علیہ السلام ء قصہ ”بیت“ ء را بہ زلیخا ء نیمکا منسوب کت ۔ ”وَاَوْدَتْہُ الَّتِیْ هُوَ فِیْ بَیْتِہَا“ (یوسف رکوع ۳) بہر جا ور ء ماں اہل بیت ء اے جاگہ ء اہل بیت ء داخل بوگ لیتینی انت بلکیں آیت ء دیم گوری اولاً بہ ہمایان انت ۔ لیکن چونکہ اولاد و زامات ہم وتی جاہ ء ماں اہل بیت ء شامل انت بلکیں چہ لیتہ حیثیت ء آاے لفظ ء زیادہ مستحق انت چوشکہ چہ مسند امام احمد ء یک روایت ء چہ احنی ء لفظ ء ظاہر بیت پیشکا واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم ء حضرت فاطمہ ، علی ، حسن و حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہم ء ماں یک چادرے ء زوران ء اللہم ہؤلاء اہل بیتی وغیرہ ء فرمائینگ یا حضرت فاطمہ ء لوگ ء نزدیک ء گوزاں چہ ”الصَّلٰوۃُ اَہْلَ الْبَیْتِ یُرِیدُ اللّٰہُ لِيُذْهِبَ عَنْکُمُ الرِّجْسَ الخ“ ء خطاب کنگ اے حقیقت ء اظہار ات کہ اگر چہ آیت ء نزول ، سر ظاہر بہ ازواج ء حق ء ات و دیم گوری گوں ہمایاں بوگا شنت مگر اے حضرات ہم شر تر اے لقب ء مستحق و فضیلت تطہیر ء اہل انت ۔ باقی ازواج مطہرات چونکہ قرآنی خطاب (دیم گوری) ء رد اولی دیم گور کتگین انت پیشکانی بہ آیانی نسبت ء اے قسم ء اظہار و تصریح ء ضرورت زانگ نہ بوت ۔ واللہ اعلم بالصواب وک یعنی ماں قرآن و سنت ء اللہ ء ہرچ احکام و دانائی ء کپ و تران انت آیایاں در برات یا دیش بکرت دگران ء ہم پیش بدارت و اللہ ء عظیمیں احسان ء شکر ء بکرات کہ شمارا ماں یک ہنچیں لوگے ء جاگہ دات کہ آکنت ء خزانہ و ہدایت بہ سرچنگ انت ۔

۵ ماں آئی ء آیتاں مزں بارگیں اسرار و معلوماتی کپ انت و ہماوت زانت کہ کتام کس اے امانت ء بار ء چست کنگ ء توفیق داریت آئی ء محض چہ وتی مہربانی ء محبت صلی اللہ علیہ وسلم ء پہ وحی شکی و شمارا پہ آئی زوجیت ء گچین کرتیک چیا کہ آذات ہر کس ء احوال و آئی ء استعداد ء زانت آ سچ کارے ء بے ربط و بے مقصد ء نہ کنت ۔ وک یعنی تکلیفان ء برداشت کنان و سکیان ء بہ گٹ ء لوپ کنان ء شریعت ء حکمانی سرا و تاقائم داروک

فل یعنی واجہ و بہتے لوگ بانکاں گوشت تگت کہ ماں قرآن و اکثر و گشتہ مردینانی ذکر ا
دل و خیال پیدا بوت کہ ماں پیشی آیتاں ازواج نبی و ذکر بوت و لیکن عام جنینانی
تلا حاصل بہ بیت کہ جنینے بہ بیت توری مردینے ہیچ کس و محنت و اللہ تعالیٰ بہ باد نہ
بہ جنین آدمای ہم اے میدان پراہ انت ایشراپہ زالبولانی طبقہ و دہلجی و گیش گوارکت و
جنین آدمای ہم بنت جداگانہ نام گرگ و حاجت نہ انت البت خصوصی احکام جدا گیر

الاحزاب ۳۳

901

ومن يقنت ٢٢

وَالْخُشُوعَ وَالْمُتَّصِدِّقِينَ وَالْمُتَّصِدِّقَاتِ وَالصَّابِرِينَ
وَجَنِينَ عَاجِزِي كُنُوكَيْسٍ وَمَرْدِيں سَدَقَ دِيوَكَيْسٍ وَجَنِينَ سَدَقَ دِيوَكَيْسٍ وَمَرْدِيں رُوحَكَ دَارُوكَيْسٍ
وَالصَّابِرِينَ وَالْحَفِظِينَ فَرُوحَهُمُ وَالْحَفِظَاتِ وَالذَّكِرِينَ
وَجَنِينَ رُوحَكَ دَارُوكَيْسٍ مَرْدِيں حَفِظَاتِ كُنُوكَيْسٍ قِي شَرْمَ جَابَانِي وَجَنِينَ آدَمَ حَفِظَاتِ كُنُوكَيْسٍ وَمَرْدِيں يَادُوكُنُوكَيْسٍ
اللَّهُ كَثِيرًا وَالذِّكْرُ أَهْلُ اللَّهِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرًا عَظِيمًا ۝
خدا سست بازو جنین، یاد کنوکیس، تبارک اللہ یہ آیات بخجنگ و ثواب مزین مل
وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ
وکار نہ انت کلام ایمانداریں مردیں نہ ایمانداریں جنین و ویدیکہ فیصلہ بکنت اللہ و آئی رسول یکا لے ایک
يَكُونُ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ
بہ بیت آیات اختیار ماں و بی کار و - و ہر کسے نافرمانی کنت اللہ و آئی رسول و کڈ تحقیق
ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ۝ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ
آگر اہ بوت گمراہی ظاہری مل و یاد بگر و ویدیکہ تو گوشت ہا شحف کہ انعام کنگ اللہ و آئی ہر اوانام
عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ
تو یہ آئی سرا بدار و بی گور و بی لوگ بانگ و و ہر س چہ خدا و و ہر داتے تو ماں و بی دل و
مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتُخْفِي النَّاسُ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا
ہا چیز و کہ اللہ آڑا ظاہر کنگ لڑیت و تو تر سے چہ مرد ماں و اللہ زبانی حق دار انت ایک تو تر سے چائی کڈا و ہر دیک
قَضَى زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاهَا لِكُلِّ لَّا يَكُونُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ
تمام کت زید و چہ آجین (زینب) و بی حاجت، ما آڑا ماں بی نکاح و دات تانکہ بیت موسانی سدا
حَرْجٍ فِيْ أَزْوَاجِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ
بیج تنگی ماں نکاح کنگ جینانی و بی نام گپت گپت گپت و ویدیکہ آعام بکنت چہ آیات بی حاجت و ہست حکم
اللَّهُ مَفْعُولًا ۝ مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرْجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ
خدا و بونگی - نیست انت بہ بی و سرا ہج تنگی ماں ہا چیز و کہ مقرر کنگ اللہ یہ آئی و

منزل ۵

حجیال ثابت مہنت پمشکا واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم وزینب وآئی و برات و سر از وزیر دات کہ آیایں نکاح و قبول دار بہ بنت ہما دمان و اے آیت ایر کبیت و آیایں اللہ و رسول و مرضی و مقابل و وقی مرضی قربان کت وزینب و نکاح گون زید بن حارثہ و بوت ۔
وہ یعنی زید و طلاق دات و وعدت ہم گوست ، گون زینب و دگر غرض و مطلب باقی نہ منت ۔ وک حضرت زینب ، زید و نکاح و اہت تو زینب و آ گون حقارت و چار تلگ ، مزاج و ہم رنگی نہ بوت ، و ہد کت ماں و تاکدی جنگ کتگت تو زید و گون واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و شکایت کر تلگت و گوشت تلگتی کہ من اے زال و میل دیاں ، واجہ و منع کتگت کہ منی خاطر و وجہ اللہ و رسول و حکم و آئی و وقی مرضی و برخلاف تر از قبول کت نوں دیگ آ واید کہ وارث ایشراپہ دت و دومی رسوائی زاننت پمشکا چہ خدائے برتر و بہ و نایم خبرانی سر از ہر مگر و ہر قدر تو بتونے روحان و

تہلانیک دیگ و جہد و بکن۔ و ہدے معاملہ ہیج رنگ شتر نہ بوت و ہک روح و تکرار و جبرہ سرکشان بوت انت تو ممکن انت کہ واجہ و ماں و قی دل و سوڑگ کرت کہ اگس لاچار بوان و زید زینب و طلاق بدنت تو اے ردا زینب و خاطر داری دلجوئی ہجبر بیت نہ گنت دانکہ من و ت گوں آئی نکاح ممکناں لیکن واجہ چہ جاہل و منافقانی بدگوئی و ترستگت کہ مبادا بگوشنت کہ واجہ نبی و قی نثار ماں لوگ و داشتگ۔ حالانکہ چہ پیش و معلوم بوتگ کہ اللہ پاک و گور و نام گبتگیں چک و حکم چو قی صلی جگ و حکم و دول و نہ انت۔ چانگو اللہ ہم ہے منظورات کہ اے جاہلانہ خیال و چہ قی پیغمبر و ذریعہ و عملاً پرشت و پرورش بکنت تا کہ دیمتر مسلمانان اے ردا چہ پیس و جشت و تر سے ماں دل و پیدا میت۔ اللہ و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم معلوم دارگت کہ من زینب و تہی نکاح دیگاؤں، پرچا و۔ ایشی و ت قرآن و الفاظ «لَکَیْلًا یَکُوْنُ عَلَی الْمُؤْمِنِیْنَ حَرَجٌ فِیْ اَرْوَاحٍ اَدْعِیَاہُمْ» صان صان گیش و گیار کنت یعنی آرا ماں تہی نکاح و یارگ و غرض و مطلب ہمیش ات کہ چہ دلاں دور جاہلیت و ہما باطلین خیال و چہ ہنڈال و گو جگ و چکل دیگ انت کہ دیمتر چہ رنگ و تنگی و اوڑ و چنچالے اے ردا باقی پشت مکیت و شاید ہے بوتگ کہ اول سر زینب و نکاح گوں زید و کنگ و سر زور پر دیگ بوت چیا کہ اللہ معلوم ات کہ اے نکاح داں باز روچاں پشت کیوک نہ انت۔ چند ضروری مصلحتانی ردا اے عقد کنگ بوت۔ خلاصہ چوش بوت کہ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ت گوں و قی ذاتی خیال و چرے آسمانی پیش گوئی و عام مخلوق و ٹوک و ٹالیاں خیال و آران و میاری کرت و زید و طلاق دیگ و سوچ دیگ و ردا ہم حیا دامن گیر بوتگت لیکن خدا خبر راست بوگی ات و ضروری ات کہ آئی و ت کوینی و تشریحی حکم نافذ العمل یا کار مرز بہ بیت آخر کار واجہ زید و طلاق دات و عدت و سرجمی پد اللہ پاک و زینب و نکاح و پیشین گوئی و ہے و اگت کہ رند ترا اللہ پاک ایشرا ظاہر فرمائینیت چوش کہ چہ نہ و جَنکھا و لفظ معلوم بیت۔ و اے ردا ترس ایشنت کہ لھتے مردم پرے جبر و سرابہ گمانی یا بدگوئی کسان و قی عاقبت و برباد مکننت، یا ماں گراھی و زیات مکنت چونکہ شریعت و مہتیں مصلحتانی مقابلہ و اے ہمیں سرو چیری ہم واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و مزن شانی و ردا مناسب نہ ات پمشکا بہ دستور حسنات الابرار سیئات الملقہ بین آتیا ماں عتاب آمیزیں رنگ و گوں گوانی و ظاہر فرمائینگ بوتگ چوش کہ عموماً انبیاء علیہم السلام و لغزشانی ذکر واقع بوتگ۔ (تنبیہ) اے بار وء ماجرے نبشتہ کرتگ کہ اللہ تعالیٰ و واجہ و نکاح و احوال چہ پیش و دانگت آئی روایات ماں فتح الباری سورہ احزاب و تفسیر موجود انت۔ باقی ہرج ناہودگیں و نابکاریں داستان کہ اے ردا لہتے مفتراں مورخاں درج کرتگت آیانی بابت و حافظ ابن حجر نبشتہ کنت: لا ینبغی التشاغل بہا۔ ابن کثیر نبشتہ کنت احبنا ان نضرب عنہا صفحاً لعدم صحتها فلا نوردها۔

فل الله پاک و حکم محکم انت ہر حکم فیصلہ بکنت آجہا لم بیت۔ گدا پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و یہ چو شیں کار و انجام دیگر و مضائقہ (تاوان) جی انت کہ آماں شریعت و روا انت۔ نبیاں و پیغمبران اللہ پاک و پیغام و کلام سرکنگ و ابید چہ ہائی و دگر چہ ہج کس و نہ تر سنگت چنانچہ می و اجہ نبی و ہم ماں کلوانی سرکنگ و داں مروچی و چیز و عرض نہ داشت نہ چہ کسی بدگوشت و استکنگ و خیال و کدی بہ دل و جاگہ دات گڑا برے نکاح و معاملہ و اردو جنجال پر چاہہ بیت۔ حضرت داؤد علیہ السلام و لوگ بانکا لیک خدا انت ہے داب و سلیمان علیہ السلام و بار و مشہور انت کہ آئی و لوگ بانگ باز زیات انت احمقیں مردم ہرچ الزام کہ واجہ دات کننت ماں پیشی نبیانی زندہ و جیشی و مسترس نظیر (مثال) موجود انت۔ لہذا ابہ اے رنگ و جاہلانہ و احمقانہ ایرادانی سرادگوش نباید کنگ بہ بیت۔ دیمتر اپیش داریت کہ زید بن حارثہ و اجہ و نام گیت گیس وک جوڑ کر تنگت آواہ و حقین وک نہ آت کہ گوں آئی و مطلقہ و واجہ و نکاح روانہ ات۔

دگر یک زیدے و خبر اینکہ نہ انت۔ واجہ چہ مردیں آدمیاں کسے و بیت نہ انت پر چاہ کہ واجہ و اولادان یا و بچک پیدا بوتنت بلے ماں حور دی و سراں بوتنت و لہتے اے آیت و نزول و و ہدایہ و نہ بوتنت یا و اولاد واجہ و جنس وک انت کہ چرایاں حضرت فاطمہ الزہراء رضی اللہ تعالیٰ عنہا و اولاد ماں دنیا و تالاں بوت۔

فل یعنی کسے و آئی و وک حساب ممکن ات، البت اللہ و رسول انت، اے حساب کل آئی و روحانی وک انت جو شکہ ماں "النبی اولیٰ بالمؤمنین من انفسہم" و حاشیہ و نبشتہ کر تگیں۔

فل یعنی چہ واجہ و تشریف آوری و نبیانی رد و سرانہر جنگ بوت، نوں کس و نبوت و منصب نہ رست ہر کس و رسی ات آتیا رس ات پیشکا واجہ و نبوت و دور و چہ تمام نبیاں و پد ایرکت کہ آداں قیامت و جاری بیت حضرت مسیح علیہ السلام ہم اخیر زمانہ و بہ نبی و امتی و حساب و کیت و ت آئی و نبوت و رسالت و عمل او ہدایہ جاری نہ بیت جو شکہ مروچی تمام نبیاں و توتی جاگہاں موجود انت مگر ماں شنش جہت و عمل ابوکا نبوت محمدیہ و جاری انت۔

ماں حدیث و ہست کہ اگس مروچی حضرت موسیٰ علیہ السلام (زمین و سر) زندگ بوتیں تو آتیا دگر چہ راہ نیست ات بجز اے خبر و کہ آئی و منی پیروی بجز میں۔

بلکس لہتے محققانی نزدیک و پیشی نبیاں ماں و توتی دور و ہم چہ خاتم الانبیا و مزین شائیں روحانیت و مستفید بوتنگت جو شکہ شب و ماہ و استار چہ روح و نور و مستفید بینت حالانکہ روح آوقت گزندگ نہ بیت ہنجوش کہ روشنی و تمام درجہ ماں عالم اسباب و بہ آفتاب و سر اہلاس بنت ہے داب و نبوت و رسالت و تمام درجات و کمالات و رد ہم یہ روح محمدی صلی اللہ علیہ وسلم و سر کائیت و ہلاس بنت کہ واجہ رتبی و زمانی

ہک حساب و خاتم النبیین انت و ہر کس و نبوت حاصل بوتگ واجہ و مہر بہ آئی سرالگان و حاصل بوتگ۔ واللہ اعلم بالصواب۔ (تنبیہ) ختم نبوت و ردا چہ قرآن و حدیث و اجتماع و غیرہ و صد ہا دلیل جمع کنان و لہتے موجودہ دور و عالماں مستقل کتاب نبشتہ کنگ اشانی مطا پد تشہ ہم ترد باقی نمائیت کہ اے عقیدہ و عین کہ قطعاً کافر و کلام و کلت و خارج انت۔ وک یعنی ہاوت زانت کہ رسالت یا ختم نبوت و بہ تمام محمل و ایرکنگ بہ بیت۔ وک یعنی حق تعالیٰ و اینکہ مزین احسان فرمائیت کہ چو شیں مزین شائیں پیغمبر و پیغمبرانی سردار محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بہ شے ہدایت و دیم دات پریشی و آئی منت و اربے ات و برحقین نعمتانی دیوک و ہم شمشو کار میے ات زندگ و پاد آگ ترقاب کنگ و و ہدے و شب و روح، صباح و بیگاہ و ہک ساعت و آئی و یاد بکن ات وک یعنی اللہ زیات یادکنگ و نتیجہ چو ش بیت کہ اللہ و توتی سر

سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا

مثل دستور و خدایہ ماں ہما کس کہ گوسنگت چہ و پیش۔ و ہست انت خدایہ امر اندازہ مقرر بوتگیں

مَقْدُورًا ۱۱۱ الَّذِينَ يَبْلُغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَ وَلَا يَخْشَوْنَ

(چہ وجود و پیش) ہما کس کہ سرکنگت خدایہ پیغام و وچہ آئی و ترسنت و ترسنت

أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ ۖ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ۱۱۲ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّنْ

چہ ہج کس اسید چہ اللہ، و بس انت خدا حساب کنوٹ واجہ محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) نہ انت بہت کسے و چہ

رِجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمُ النَّبِيِّينَ ۖ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ

شمار دنیاں لیکن اللہ و رسول انت و مہر انت کلیں نبیانی سراق و ہستنت خدا بہ ہر

شَيْءٍ عَلِيمًا ۱۱۳ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ۱۱۴

چیز و دانائے اے ایمانداراں یاد بکرات خدایہ باز یادکنگ و

سَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۱۱۵ هُوَ الَّذِي يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَلِيَكُونَ

پاکی یاد کن ات آئی و صبح و بیگاہ و آہا ذات انت کہ رحمت دیم دنت شے سرا و آئی و فرشتہ

لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ۱۱۶

تا کہ در بکنت شمارا چہ تہاری و بہ نور و نیگ و ہست انت گوں مومناں بہر بان و

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَ سَلَامًا ۱۱۷ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ۱۱۸ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ

دعا آئیانی ہمار وچ و کہ گوں آئی و دوچار کینت، سلام انت و تیار کنگ آیان ثواب عزت وک اے نبی

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَبَشِيرًا وَنَذِيرًا ۱۱۹ وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِآذِنِهِ

ما بیشک دیم دات ترا گواہی دیوک و دمرزدہ دیوک و ترسینک و دعوت دیوک اللہ و نیگا چہ آئی حکم و

وَسِرَاجًا مُّنِيرًا ۱۲۰ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَن لَهُمْ مِّنَ اللَّهِ فَضْلًا

وچراغ روشن و دمرزدہ بدے مومناں و ایک بہ آیان انت چہ خدا و نیگا بخشش

كَبِيرًا ۱۲۱ وَلَا تَطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعِ أَذْهُمُ وَ

مزین و درند گیری مکن کافران و منافقان وک و انگار کن آیان دل سیاہیان و

نازل کنت کہ فرشتگان ذریعہ ترار اسریت اے ہمارا رحمت و برکت انت کہ تہی دست و محکم داران چہ جہالت و ضلالت و تہار و کیان علم و تقویٰ و روشنی ترار اسر کنت۔ اگر اللہ تعالیٰ و خاصیں رحمت و مہربانی مؤمنانی سر امیت تو دولت ایمان مومنان چطور ریت و چطور محفوظ بنت چہ ہائی و مہربانی و مومنان رشد و ہدایت، ایمان و احسان و راہاں دیمروی (ترقی) کنت۔ اے شرف و عزت و احوال دنیا و حساب و بخت، آخرت و شرف و عزت و احوال ہم لوک بیان ہوگا انت یعنی اللہ تعالیٰ اشانی سر اسلام دیم دنت و فرشتہ سلام کنان آیانی گورا کائیت و مومنانی دت ماں و تاسہ دعا بیت چو شکہ ماں دنیا انت۔ و یعنی اللہ و توحید و پیش داران آئی و راہ و سوج و دینت، ہرچے گوشت چہ دل و گوشت و چہ عمل و آئی و سدا گواہ انت و محشر ہم امت و نسبت و گواہی دینت کہ خدا پیغام کئے و چکر قبول کنگ۔ و یعنی نافرمانان تر سینت و فرمانبرداران ستاگی دینت۔ و پیر و چیزیکہ گوشت بو تگت کہ اللہ پاک و رحمت مومنان چہ تہار و کیا در کنان و ماں روشنائی و کاریت ادا پیش داشت کہ آروشنائی چرے روشنائیں چراغ و تالان بو تگ۔ شاید چراغ و لفظ اے جاگہ و بہ ہما معنی و بہ بیت کہ ماں سورۃ نوح و فرمائیت و جَعَلَ الْقَمَرَ فِيْهِمْ نُوْرًا و جَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا (اللہ و ماہ و را نور و روج و چراغ جوڑکت) یعنی واجہ نبوت و ہدایت و آفتاب انت کہ چہ آئی و طلوع بیگ و پد کتام دگہ روشنائی و حاجت پشت نہ کپت تمام روشنائیاں ماں ہما مستری نور و شامل ہوان و یک جا بوتنت و ال یعنی ماں دنیا و آخرت و اللہ تعالیٰ اے امت و را واجہ نبی و برکت و بہ کل امتانی سر ابرگی و برتری دات و ال یعنی و ہدے اللہ و شمارا چو شیں کمالات و اے ہمیں در چگیں جماعتے کنگ تو شمارا بایدا انت کہ چو پیشی ڈول و فریضہ دعوت و اصلاح و گوں دلچھے سر انجام دیاں بے بات و اللہ ہرچ حکے بدنت آئی و سر انجام دیگ و رد اکتام کافر و منافق و ناہودگیں خبرانی پرواہ و مدارات۔

فل یعنی اگر اے بے نصیب گوں زبان و عمل و ترادول سیاہ بکنت تو اٹھائی خیال و چہ دل و کشان و تو خدا ذات و سراپہ و سرکین ، آجہ و قی قدرت و رحمت و کل کاراں شرکان منکران و ہدایت دیگ یا سزا دیگ کل بہ ہائی و احتیاء انت تو بریشی و نہ غم کن و نہ پریشان ہو آیاں نقطہ مطلب دارنت کہ چہ بازیں ٹوک و طالیایں پریشان ہوان و قی کار و یل بدے ات بند خبر و شا جوش کن ات توجوش بگوش کہ شاہایانی مطلب و پورہ کن ات و ہایانی خبر و گرات (العیاذ باللہ) فل ہر مردینے بغیر چہ صحبت و قی لوگی و طلاق بدنت اگر آئی و مہری بستگ تو آٹیا نصف مہر دیگ کہیت و اگر چیزے فائدہ سرکان و (یعنی عرف و قی حیثیت و روء یک جوڑی گد پوشاک دیان و گوں شہری و رخصت بکنت و جنین ہا وقت و بلوٹیت نکاح کت کنت مرے صورت و عدت واجب نہ انت (حنفیہ و نزدیک و صحیحین خلوت ہم ماں صحبت و داخل انت گیش و گوار ماں فقر و کتاباں چارگ بہ بیت) اے مسئلہ ادا بیان فرمائیت واجب و ازدواج و ذکر و تو کا کہ آئی و

سلسلہ چہ دور و جاری ات ماں میاںچی و چند آیات ضمنی مناسبت و بیان بونتت چہ ادا پدایشی مضمون و طرف و واتر کنگ لونگ۔ ماں روایتاں ہست کہ واجب و گوں یک جنیں آدمے و نکاح کت دھڑ واجب آئی و گور و شت آئی و درائیت اللہ چہ ترانہ بدنت واجب و استودات کہ توسک مزینے و پناہ گیت بریشی و حے حکم سر لوت و دیم گور (خطاب) ایمان داران و کت تاکہ معلوم بہ بیت کہ اے حکم خاص بہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و نہ انت بہ کلیں سلما ناں چہ حکم انت ہے حکم و روء واجب و آٹیا جوڑی و پوشاک دات و رخصت گت۔ پدا آٹیا بہ قی زہری (مخرومی) و سر تمام عمر و افسوس و ارت۔

فل یعنی غلام و کنیز کا کہ آماں غنیمت و حساب و در بکنت۔

فل شیخ لوگ بانکان کہ آیانی مہر تو ادا کتک یعنی آیایں کہ ہوں ماں تھی نکاح و عینت چہ قریش و بنت ، مہاجر بنت یا مہنت کل حلال انت ، چہ اشاں یکے ہم دیل کنگ ضروری نہ انت ۔ ناکو، ترو، مات و برات ، مات و گوہار و جنکاں یعنی چہ قریش و کتیاں چہ پت یا مات و طرف و سیاد و ارت بہ بنت بشر طہرت حلال انت ، گوں آیایں نکاح کت کن ات۔ و ہر زالے کہ قی جان و بہ نبی و بہ بخشیت یعنی بے مہر بہ نکاح ایک لوٹیت آہم حلال انت بشرطیکہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم رنک بہ نکاح و یارگ و دوست بدارت۔ اے اجازت خاص بہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و انت ، لے واجب پیغمبر کدی ہم اشی و سر اعلیٰ نہ کت۔ (کما فی الفتح) شاید چہ ان اراد الستی و شرطہ اباحت مرجوحہ فہمگ لونگ۔ بہر جا و رء بہ اے دگ مسلماناں حاکم انت کہ معلوم بوت ان قبتغوا یا موالکم (شاء رکع ۴) یعنی بغیر مہر نکاح نہ بیت توری عقد و و ہدے ذکر کنگ بہ بیت یا زندہ مقرر کنگ بہ بیت۔ یا مقرر کنگ نہ بوت تو اے صورتاں ہر مثل (ہر چہ آئی و قوم و مہر بہ بیت) واجب بیت۔ چہ واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و سرا اللہ تعالیٰ و اے مہر و قید چست کتک، مومنائی

بر خلاف کہ آیایں نہ جاریات نکاح کت کنت و نہ مہر ابید آیانی نکاح صحیح بیت کنت (تنبیہ) واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم بیست و پنج سال و عمر کہ آورنائی و اومانائی اصلی روج بنت ایو کا گوازینتت پدا سیادانی زور پر دیگ و دومی جانب و درخواست و سر حضرت خدیجہ رضی اللہ عنہا و گوں (کہ آئی عمر نیم ذات لونگ و دورند اجوزام بوتگت) نکاح کت داں پنجاہ و سہ سال و عمر گوں دجی و گوں اے پاکد امنیں لوگی و قی زندہ گوازینت۔ اے ہما زمانہ ات کہ واجب چہ کلیں دنیا و تاسندان و ماں غار و کوہاں روان خدا و واحد و عبادت و ملائیش بوتگت و اے اللہ و نیکیں انساناں بہ واجب و توشہ تیار کتک و ماں خداوندی عبادت و قہل سگون و حصول و ردا و واجب اعانت و امداد کتک زندہ مانی و اے دراج کشیں مدت و کہ آ پہ دگ مرد ماں عموما نفسانی جذبات و زور داریں سر و چیراں چست ہوان و سارت لوگ و زمانہ بیت کد ام مسترس دشمن، نامو دگ و چہ نامو دگ تریں متعصب

تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَةٍ تَعْتَدُوْنَ وَأَمَّا أَنْ تَبْتَغُوا لَهُنَّ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكُم مِّنَ الْأَمْوَالِ الَّتِي نَقَضَ اللَّهُ بِهَا مِيثَاقَهُنَّ لِمَنِ الْبَيْتُ يَرْجِعْنَ إِلَيْهِ بِأَمْوَالِهِنَّ الْمُنْقَاطَةِ ۚ وَالْمُؤْمِنَاتُ الَّتِي أَتَيْنَ آبُوهُنَّ وَبَنَاتُهُنَّ وَمَنْ بَيْنَهُنَّ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْتُمْ بِهِنَّ بِأَمْوَالِكُمْ الَّتِي نَقَضَ اللَّهُ بِهَا مِيثَاقَهُنَّ لِمَنِ الْبَيْتُ يَرْجِعْنَ إِلَيْهِ بِأَمْوَالِهِنَّ الْمُنْقَاطَةِ ۚ وَالْمُؤْمِنَاتُ الَّتِي أَتَيْنَ آبُوهُنَّ وَبَنَاتُهُنَّ وَمَنْ بَيْنَهُنَّ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْتُمْ بِهِنَّ بِأَمْوَالِكُمْ الَّتِي نَقَضَ اللَّهُ بِهَا مِيثَاقَهُنَّ لِمَنِ الْبَيْتُ يَرْجِعْنَ إِلَيْهِ بِأَمْوَالِهِنَّ الْمُنْقَاطَةِ ۚ

بدخواہ ہم یک حرفے، یک نقطہ ٹے، یک شوشہ ٹے واجبہ پیغمبرانہ عصمت و خرق عادت پاکبازی و خلاف نقل کنگ تنوینیت۔ دشر معلومدار
 ہے ات کہ اے ہما کامل ترس بشر و ہیل و عادت و ذکر انت کہ آوت و تی بابت و گوشت کہ منار ہرچ جسمانی قوت دیگر بوتگ آچہ جنت و مرداں
 چہل مردینانی برابر انت کہ چرایاں یک مردے و قوت صدکس و برابر بیت۔ چوش بگوش کہ چہ اے حساب و دنیا و چار ہزار مردانی برابر قوت سے
 واجبہ و عطا کنگ بوتگت و بے شک دنیا و کامل ترس بشر و تمام روحانی و جسمانی قوتیں ہے داب و اعلیٰ و اکمل انداز و لوگ لوٹنت۔
 چہ حساب اگر بند خبر و چار ہزار لوگ بانکاں ماں واجبہ و نکاح و بتوینتنت تو واجبہ و قوت و اعتبار ہے ہم ات کہ یک مردینے و لوگ یک جینے و
 سا کنگ یکتیں لیکن اللہ اکبر! اے ترندیں ریاضت و نفس و سراقا بودارگ و اندازہ و کے بخت کہ پنجاہ و سہ سال و عمر و بہ اے تجرد و زہد و جاد و
 گوازینت پدا حضرت خدیجہ و وفات و بعدگوں و قیامت و دوزواہ و وفاداری و سبقت و دختر حضرت عائشہ صدیقہ رضی اللہ عنہا و سا کنگ کت۔ چہ ایشی و
 ابید و گہشت جنوزام واجبہ و نکاح و اہتنت، چہ وفات و پد چریشاں نہ کس موجود انت کہ آیانی نام چوش انت: (۱) حضرت عائشہ رضی اللہ عنہا
 (۲) حضرت حفصہ رضی اللہ عنہا (۳) حضرت سودہ رضی اللہ عنہا (۴) حضرت ام سلمہ رضی اللہ عنہا (۵) حضرت زینب رضی اللہ عنہا (۶) حضرت ام حبیبہ
 رضی اللہ عنہا (۷) حضرت جویریہ رضی اللہ عنہا (۸) حضرت صفیہ رضی اللہ عنہا (۹) حضرت میمونہ رضی اللہ عنہا (چریشاں آخری سہ کس قریشی نہ انت) دنیا و
 چہ درستاں اعلیٰ و بے مثالیں انسان کہ آوتی فطری قوتانی حساب و کم از کم چار ہزار لوگ بانکاں و دارگ و حقدار بہ بیت آیانی و عدد و گندان و
 کتام انصاف پسند آتی سرکثرت ازدواج و الزام و جت کنت! پدا وقتے مایک طرفے چادیں کہ واجبہ و عمر چہ ۵۳ سال و گوشتگ ات۔ باوجود
 عظیم الشان فتوحات و یک روچ ہم لاپ و سیری و ورگی نہ وارت ہرچیکہ اہتگت خدا و راہ و دانگتی، گوں اختیاری فقر و فاقہ و لاپ و سراسنگی
 بستگت، مامانی ماہ گوستگنت بلے واجبہ و لوگ بانکاں لوگاں چہ آس و دوت درانہ بوت۔ واجبہ و زیات تر آپ و خرماگ و سر اگر ارہ کہ تگت، روچک و
 سرار و چک و اشتگتی و پدار و چانی روچ گوستگنت کہ واجبہ و افطار نہ کنگ ات، شب اللہ و عبادت و خاطر و مہمکرا و اشتگت کہ پادانی گوات
 گپتگ و گزشتگنت کہ و ہدے مردمان و چم بریشاں کپتگت تو آیانی دل و رحم و ارتگت عیش و عشرت و سامان کجا، واجبہ گوں تمام لوگیاں صاف صاف
 گوشتگت کہ ہر کس و آخرت و زندہ بکار انت آگوں من جامند بیت ہر کس دنیا و عیش و لوٹت آرخصت بیت۔ اے جاوڑانی باوجود دومی طرف و
 اگر دلوگوش گور کنگ بیت کہ تمام لوگ بانکاں حقوق بہ ہنچیں خوبیں پیچے و ادا کنگت کہ چوشیں تحتل و اعلیٰ و بالائیں مردے ہم نہ بوتگ و چک و میدان و
 دشمن و لشکر و مقابلہ و وید و ویدیکہ مزین مزین جوان مرد و بہادر ہم دل پر و شس بوتگنت واجبہ و چو کوہ و اوشتوک بوتگ گوشتگتی «الح
 عباد اللہ! انا رسول اللہ» «انا السبئی لا کذب» انا ابن عبدالمطلب «لوگ بانکاں تعلق و ماں عبودیت و رسالت و فرائض
 پورا کنگا یک ذرہ ٹے و برابر ہم فرق دور نہ داتگ، نہ ماں کتام گران و چہ گراں ترس کار و بہ یک ساعت و ہم سستی و زندگی لاجی بوتگ۔ آیانی ڈولیں
 خارق العادتیں عادت و احوال اہل بصیرت و نزدیک چہ معجزہ و کم تر انت۔ درحقیقت و ہنچوشکہ واجبہ و جوانی یک معجزہ ٹے ات پلیری ہم یک معجزہ ٹے
 حقیق خبر و ایشنت کہ حق تعالیٰ اے واجبہ و پاکیں زندگی و ہر دورے و تہا پاکبازیں متقیانی واسطہ چہیزے نمونگ پشت گیتگ انت کہ آیانی ماں
 انسانی زندہ و ہر شعبہ آیانی رہبری و عملگت بکنت۔ ازواج مطہرات و آنام نہادیں کثرت و سدا مخالفان ایراد گرت ہماوت پہ امت مرحومہ و
 آئی درلیع جوڑ بوت کہ واجبہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و زندگی کنو کاں مردیں توری جنیں آدمیاں چہ ہما حکماں و نمونیاں بہ آسانی واقع و معلوم دار
 بہ بنت کہ آیانی خصوصاً بہ باطنی احوال و خانگی زندہ و تعلق دارت چوش بگوش کہ ماں کثرت ازدواج و یک مصلحتے ایش بوت کہ خانگی معاشرت و
 نسوانی مسئلہانی ردا و واجبہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و احکام و اسوہ حسنہ و شنگ و تالانی بخوبیں حدے و بہ شری و انجام بکرت و ہم مختلف قبائل
 و طبقات و جنیں آدمانی واجبہ و خدمت و جنگ و سبب و آقبائل و جماعتاں واجبہ و زماناتی و شرف حاصل بوت و لے ڈولا آیا چہ اسلام و
 نفرت و بیزاری ہم کم بوت و پدا اشانی رغبت زیات بوت، شیطانی شکوک و ہم و بدگمانی دور بوت و اے حساب و خدا و عاشقاں واجبہ و
 فداکاراں و دنیا و امامانی ہما عظیم الشان جماعت تیار بوت کہ چریشاں زیادہ پر ہر ہنگار و پاکباز کتام یک جامعے (چہ انبیاء و بغیر) آسمان و
 جہرہ و ہر گندگ نہ بوت کہ چشیں جماعتے یک بد کرداریں شخصے و تربیت و تیار لوگ محال ات۔

دل یعنی واہبہ النفس بابت اختیار انت کہ قبول کیے یا مکنے وہ لوگ بانکاں ہر کس بولے ہمارے یا طلاق بدے، وہ ہم ہرچ لوگ بانکے گوں تو توادارگ لوٹیت تیج سرالازم انت کہ اشانی باری حساب و مدارے ہر کس و اجہ بلوٹیت ماں باری و پشت دیم کنت دہر کس کی کو کنگ آئیادوبارہ زورگ و واجہ اختیار داریت۔ اے تمام حقوق و اختیار واجہ و دیگ بونگنت مگر واجہ پیغمبر تمام زندہ و چہ اشان کار نہ گنت۔ واجہ معاملات و رد اہمٹ کر عدل و مساوات و رعایت داشتگت کہ مستر و چہ مسترین احتیاط دار و کس مردے چوش کنگ نونیت پریشی و سہرا ہم اگر کیسے و نیگہ قلبی میل و جاہ جنگت تو واجہ و فرمائیتگت اللہم هذا قسمی فیما املك فلا تلمنی فیما تملك ولا املك (اے اللہ اے منی تقسیم انت ماں ہما چیزاں کہ منی اختیار انت ہر چیزیکہ الیو کا تی قبضہ انت بہ منی اختیار نہ انت برائی سرانما ملامت مکن شاید ماں واللہ یعلم ما فی قلوبکم و کان اللہ علیہ

حکیمًا و بہ ہے نیگا اشارہ بہ بیت۔ حضرت شاہ صاحب نہشت کنت یک مردے و لوگ بانکاں باز بنیت تو آئی و سرادواجب انت کہ ہر یکے و گورا باری باری و بروت مالبت اے جہرہ واجہ نبی و واجہ نہ ات بہ ہمیشی و کہ جنیں آدمیاں ایشرا و تی حق مزانتت ہر چیزیکہ بدنت پرانی رضامندی ظاہر بکنتت (و اگر نہ ہنگ روح گرد چیل پاد اہنگت کہ چریشی و ماں دین و کاراں خلل پیدا بوتگت و لوگ بانکاں فی نظر چہ دنیا و بالکل یک کر ہوان و اصلی مقصد و نیگا پشت نہ کنتت۔ ماں ہے فکر و غم و مبتلا بوتگت) بے واجہ و چہ دنی طرف و فرق و تفاوت نہ کنت، درستانی باری برابر برابر مقرر کت یحییٰ حضرت سودہ و ویدیکہ آئی و عمر زیات بوت و تی باری حضرت عائشہ و یحشت۔ و یعنی ہر قدر قسم کہ ماں ایشا اخللنا لک ازواجک اللاتی الا و فرمائیت، چرائی و زیات حلال نہ انت و ہر چہ کہ ہوں موجود ہت آیان و بدل کنگ حلال نہ انت یعنی چوش کہ چریشاں یکے بہ ہے واسطہ یل دیگ بہ بیت کہ آئی و جاگہ و من دگرے کاراں۔ چہ حضرت عائشہ و ام سلمہ و روایت انت کہ اے ممانعت آخر و پشت نہ کنت مگر حقیقت حال ایش انت کہ واجہ نبی و نہ چریشی پدسا لگے کت و نہ کسے و را بدل کت واجہ و وفات و وقت و تمام لوگ بانکاں برابر موجود اتنت و یعنی غلام و کنیز۔ حضرت و دو حرم مشہور ہت یکے ماریہ قبطیہ کہ چرائی و شکم صاحبزادہ ابراہیم پیدا بوتگت ماں خودی و آئی بران بوت، دومی ریحانہ انت رضی اللہ تعالیٰ عنہا و یعنی ماں اللہ و نگاہ و انت کہ کئے آئی و حدود و احکام و پابندی و کنت یا کنتت ہے خیال داران و کار کنگ بہ بیت و یعنی چہ اجازت و حکم و بغیر ماں دعوت و شامل ہے ات و دانکہ توار پر محنتت پسیر اپیش کپان و منندت کہ اودانندان و انتظار کنگ بکسیت و لوگ و مردمانی کار و بار و تہا نقصان ببیت و یعنی چہ ورگ فارغ ہوان و دنی و تی لوگانی راہ گرگ ببیت اودا دیوان جاہ جو کنگ چہ ہما نذر (میزبان) و اید کہ لوگ و مردمان تکلیف بیت۔ اے خبران اگر چہ واجہ نبی و لوگانی بابت و فرمائیتگت بوتگنت چیا کہ شان نزول و تعلق گوں ہما تی و ات مگرے دعوت

ذٰلِكَ اَدْنٰی اَنْ تَقْرَءَ عَیْنُهُمْ وَلَا یَحْزَنُ وَیَرْضٰی بِمَا اٰتٰیَتْهُمْ كُلُّهُمْ ط وَاللّٰهُ یَعْلَمُ مَا فِیْ قُلُوْبِكُمْ وَكَانَ اللّٰهُ کَرِیْمًا تَوَّابًا و خدا زانت ہر چہ کہ ماں شے دلاں ہستیں۔ و ہست انت اللہ علیہا حلیمًا ۵ لَا یَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا اَنْ تَبَدَّلَ نِزْوَتُکَ بِرَدِّہَا و حلال نہ انت بہ توجہ نبین چہ و بعد و نہ حلال انت ایک تو بدل بکنے بہن من انروا و اج و لو اعجبک حسنہن الا ما ملکک یمینک آیان و گوں دگر جنیاں، اگر چہ شر بلگت ترا آیان حسن و مگر ہا کہ ملک بیت دست آتی و ق و کان اللہ علی کل شے و رقیبًا ۶ یٰ اَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا و ہست انت خدا ہر چیز و سرانجہاں و اے ایمان داران لَا تَدْخُلُوا بُیُوتَ النَّبِیِّ اِلَّا اَنْ یُّؤْذَنَ لَکُمْ اِلٰی طَعَامٍ غَیْرِ مَرْوُتٍ مَّا یُغْفِرُ لَکُمْ اَبِیہِمْ و چریشی و کہ شمارا اذن دیگ بہ بیت بہ ورگ و ورگ نہ نظرین اِنَّہٗ وَلٰکِنْ اِذَا دُعِیْتُمْ فَاَدْخُلُوْا اِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوْا راہ چار و ک آئی ایراناں و لیکن و ہدیکہ شمارا لوٹینگ بہ بیت نہ گدا بروات و پدا و ہدیکہ شمارا و کت یک کا وَلَا مُسْتَأْنِسِیْنَ لِحَدِیْثٍ اِنْ ذٰلِکُمْ کَانَ یُؤْذِی النَّبِیَّ بروت و نہ آرام گران بنیت بہ گپ و رہے و بیشک آ تکلیف دنت نبی و را فِیْسَتْحٰی مِنْکُمْ وَاللّٰهُ لَا یَسْتَحِیْ مِنَ الْحَقِّ ط وَاِذَا سَأَلْتُمُوْهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوْهُنَّ مِنْ وَّرَآءِ حِجَابٍ ذٰلِکُمْ اَظْہَرُ لِقُلُوْبِكُمْ وَ سَامَانِے گدا بلوٹت چہ آیان چہ پردہ و پشت و، اے میل زیات پاک انت بہ شے دلاں و قُلُوْبِهِنَّ ط وَمَا کَانَ لَکُمْ اَنْ تُؤْذُوا رَسُوْلَ اللّٰهِ وَلَا اَنْ تَنْکِحُوْا بہ آیان دلاں و دبا بد نہ انت بہ شمارا کہ برنجین ات خدا رسول و نہ ایک نکاح بکن ات

کتی کسے و گور و بہ ورگ و نیت و روگ و زندگ یا طفیلی جو ہوان ماں ورگ شامل ہوگ یا چہ ورگ پیش مفت و دیوان بریا کنگ یا چہ ورگ فارغ ہوان گشت جنگ روانہ انت۔ وک یعنی واجہ نبی حیاء سبب و تی نفس و سر تکلیف برداشت کنت لحاظ و سبب کس و گوشت نہ کنت کہ چہ دایا دیارات و بروات کہ منارا تکلیف بیت۔ اے واجہ اخلاق و مروت و جہر بوتنت مگر اللہ تعالیٰ و شے تادیب و اصلاح منظورات پیش کا آئی و حقیقت خبران و بیان فرمائیت و چہ واجہ پیغمبر زبان و تی احکام اشکنا شینت و حضرت شاہ صاحب نہشت کنت اے اللہ تعالیٰ مسلمانان و ادب سوچ دات۔ کہ ی بہ مبارک ماں واجہ و لوگ و جمع بوتگنت تو ماں گپ و شب و کلایش بوتگنت۔ واجہ و آرام کنگ و لوگ ہما تی ات چہ شرم و نہ گوشتگتی کہ یاد ارات۔ پرایاں اللہ و حکم دات و مرے آیت و پردہ و حکم آہت کہ مردی آدم واجہ و لوگانی دیم و مکنت اگر آیان چیزے لوٹکی بہ بیت تو چہ پردہ و پشت و طلب بکنتت مرے رہبند و ہر دو جانب دل صاف و پاک بنت و شیطان خیالات و لوگ بنت۔

فل یعنی کافر و منافق ہرچے بلوشت ناپسند گپان و تالان بکشت و ایدارسانی بکشت۔ مومنات کہ آدیل و ثبوتانی روشنی و آیان پیغمبر علیہ السلام و مزین پاکبازی و راستبازی و معلوم دار بونگشت۔ بناید کہ آیان ماں و اجداد و دنیا چہ مرگ و پد کتام یک ہیچیں گپے بکشت یا کارے بکشت کہ ماں ادنیٰ چہ اذاتریں درجہ و اجداد و ایدار و سبب جوڑ بہ بیت لازم انت کہ مومنان و پیوستن کیوں و پاکبازیں پیغمبر و مزین شانی و خیال و مدام بدارنت مبادا چہ مستی یا لاپرواہی و کتام درد یار و کیوں جبرے بکشت و دنیا و آخرت و تاوان برداشت کنگ بہ بیت، چہے تکلیف دیو کیوں حرکتیں یکے مزین گران و گناہ و کارے ایشنت کہ کتام کسے گون ازواج مطہرات و چہ تورند نکاح بلوشت یا چوشیں نالائقیں ارادہ و بہ و اجداد و موجودگی و طاهر بکشت۔ طاهر گپ ایت کہ ازواج مطہرات و خاصیں عظمت چہ پیغمبر علیہ السلام و تعلق و سبب قائم بونگ کہ روحانی اعتبار و آیان تمام مومناتی مات قرار دیگ بونگشت آیا کتام امتی و نکاح و

ازواجه من بعده ابدان ذلکم کان عند اللہ عظیمًا
گون آئی و جنیناں چہ آیتا رند ہجیر، البت اے شے خبر خدا و گورے مستری گناہ انت فل
ان تبدوا شیئا او تخفوه فان اللہ کان بکل شیء علیما
اگن ظاہر بکن ات شفا چہ راہیکہ پوشیدہ بدارت آرا، گد بیشک خدا انت بہ ہر چیز زانو گرو
لا جناح علیہن فی ابائہن ولا ابناہن ولا اخوانہن
گناہ نہ انت جنینانی سرادیم و کپک و پی پتانی و نہ و پی چنگانی و نہ و پی براتانی
ولا ابناہن ولا اخوانہن ولا ابناہن ولا اخواتہن ولا نسائہن ولا ما
و نہ و پی برات زانت کانی و نہ و پی گہار زانت کانی و نہ و پی و پی جنینانی و نہ
ملکت ایمانہن و اتقین اللہ ان اللہ کان علی کل شیء
و پی دست و مالانی و پی برات ات اے جنین آدمی چہ خدا بیشک خدا انت بہ ہر چیز سر
شہیدا ان اللہ و ملککۃ یصلون علی النبی و علیہا
گواہ و بیشک خدا و آئی فرشتہ رحمت دیم دینت نبی و سر۔ اے
الذین امنوا صلوا علیہ وسلموا تسلیا ان الذین
ایمانداراں شاد و دیم بدینت آئی سر و سلام دیم بدینت سلام گوشان و ہا کسانے کہ
یؤذون اللہ و رسولہ لعنہم اللہ فی الدنیا و الآخرۃ و
رنجینت خدا و آئی پیغمبر لعنت آیان و خدا و ماں دنیا و آخرت و
اعدلہم عذابا مہینا و الذین یؤذون المؤمنین و
تیارکت بہ آیان اللہ و عذاب رسوا کنوکیں و ہا کسان کہ رنجینت مومنین مردیان و
المؤمنین بغیر ما کتسبوا فقد احتملوا بہتاناً و اثماً
مومنین جنین آدمی ابید چہ گناہے سرزد بونگیں گدا آیان و پی چکت و زرت بار بہتان و و پراش
مبینا یا ایہا النبی قل لا زواجک و بنتک و نسائ المؤمنین
گناہ و پی اے نبی بگوش بہ و پی لوگ بار نکاں و و پی جنکاں و بہ مسلمانانی جنینان و

آیک و بعد آیان موجودیں احترام و لحاظ کما حقہ منت
کنت و یا چہ و اجداد و بعد آماں لوگی اڑ و جنجالاں کپا
دین و تعلیم و تلقین و ہما اعلانیں کارے گون
آزادی و سرچم کنت کنت کہ پرائی در حقیقت و بہ نبی
زوجیت و آیتا گپیں کرتگ و ایشی و ستریں درجہ و
بے حس و بے شعوریں انسانے ہم باور کنت کہ تید البشر
انام المستقین و خلق عظیم و خدا بید و خدمت و سر
گوار نیو کیوں خاتون بہ و مانے و کتام جلگے زندانی قلبی
مست و و شنودی چال کنگ و امت و داشت
کنت بکنت و خصوصاً و ہدیکہ معلوم بونگ کہ اسال ہا
گپیں کتگیں خاتون انت کہ آیان دنیا و آخرت و
چہ دوراں یک راہے بہ گپیں کنگ پیش کنگ
بوت تو آیان گون مزین و شنودی و آزادی و دنیا و
عیش و بہار لگت جان اللہ و رسول و و شنودی و
آخرت و راہ و اختیار کنگ و جار جت۔ چنانچہ
تاریخ پیش داریت کہ و اجداد و وفات و پد چو نہیں بے
مثالیں زہد و ورع و صبر گون اے پاکبازیں جتنی
خاتوناں ماں خداوندی عبادت و و پی زمانہ ایش
گوازیست و دینی حکمانی اشاعت و سلام و زو کیوں
خدمت و واسطہ و پی جندش و قف کنگ و کسے و ہم
دنیا و لذتان ماں دل و جاگہ نہ دات و جاگہ خوش
بداتیں و ہدیکہ چہ پیسر حق قل لے و یزید اللہ
لیذہب عنکم آلہم جنس اہل البیت و یطہرکم
طہیرا فرمان کتان و آیان تزیو و طہیر و ردا
کفالت فراتینک ات فرضی اللہ عنہم
و امرناہن و جعلنا منہن بعظمتہن حق
تعظیمہن فوق ما نعظم امہاتنا الی ولدتنا
آمین۔ اے مسند و گیش و گوار مولانا محمد قاسم
نانوتوی ماں و پی کتاب (آپ حیات) و کرتگ
باید انت کہ اودار جو کنگ بہ بیت۔

فل یعنی گون زبان و گوشگ و بل ماں دل و ہن
چوشیں و سوسہ یارگ نہ لوشت۔ اللہ و دیم ظاہر و
باطن کل یک حساب انت صحرانے چرائی چہ نہ انت
فل برزا ازواج مطہرات و گوشگ بوت کہ مردیانی
دیم بکشت، نون پیش داشت کہ جنیں آدم و و پی حرمانی
دیم بکشت۔ اے بار و ہرچ حکم عالم مستورات و

ع
۴

منزل ۵

ماں سورہ نور و گوست ہما ازواج مطہرات بار و ہم ہست انت ولا نسائہن ولا ما ملکت ایمانہن و تفسیر ماں سورہ نور و گوستگت اودامطالع کنگ
بیت وک پردہ و بابت و ہرچ احکامے بیان بونست و اے ردا ہرچ استثنائے کنگ بونگ آئی و خیال داری و برابر بکن ات کمیں گڑ بڑ اے بابت ہج کنگ
مبیت ماں ظاہر و باطن و حدود اللہ یاد دارگ لوشت چہ اللہ پاک و شے ہج احوال پوشیدہ نہ انت
وہ صلوة علی النبی و مطلب انت نبی و شنا و تعظیم گون رحمت و مہربانی و پد ہر کس و طرف و صلوة منسوب بیت ہمانی و شان و مرتبہ و لائق شنا و تعظیم، رحمت
و عطاوت مراد گریں۔ چوشک گوشنت بت چک و ہر، چک و و پی برات و پی برات و سر امہربان انت یا ہر یکے گون دومی و محبت کنت تو ظاہر
انت ہما دوسرے محبت و مہربانی پت و پچک و سر انت ہمارگ و چک و محبت و مہربانی پت و سر انت نہ انت۔ و برات و گون برات و محبت چہ ہر دو بیناں جدا

رنگ بیت ہے رنگ ادا بفہم۔ اللہ ہم پر نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ءِ صلوٰۃ دیم دنت یعنی گوں رحمت و شفقت واجب و ثنا۔ واعزاز و اکرام ءِ کنت۔ و فرشتہ ہم صلوٰۃ دیم دینت مگر ہر یک ءِ صلوٰۃ و رحمت و تکریم و قی شان و درجہ ءِ موافق ءِ بیت۔ دیمتر امومنان ءِ حکم انت کہ شام صلوٰۃ و رحمت دیم بدے ات آئی ءِ حیثیت چہرہ دو تیناں جدا ہوگ لوٹیت۔ عالمانی گوشگ انت کہ اللہ ءِ صلوٰۃ ءِ معنی رحمت دیم دیگ انت و فرشتگان صلوٰۃ استغفار کنگ انت و مومنانی صلوٰۃ دعا کنگ انت۔ ماں حدیث ءِ ہست کہ و ہدے اے آیت نازل بوت صحابہ رضی اللہ عنہم ءِ عرض کت یا رسول اللہ! سلام ءِ طریقہ و رہبند مارا معلوم

بوتگ (یعنی نماز ءِ تشہد ءِ چہرہ و انگ بیت السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ۔ صلوٰۃ ءِ رہبند ءِ ہم مارا سوچ بدے کہ آیا ماں نمازاں بوائیں، واجب ءِ اے ہم ءِ درود تلقین کت : اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى اِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مُّجِيدٌ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى اِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مُّجِيدٌ۔ غرض ایشنت کہ اللہ تعالیٰ ءِ مومنان ءِ حکم دات کہ شامی ءِ سرا صلوٰۃ (رحمت) دیم بدے ات اے نبی ءِ سوچ دات کہ شے درود دیم دیگ ءِ مطلب چوش انت کہ چہ اللہ ءِ در بندہ یکن ات کہ زیات ءِ زیات و قی رحمتاں داں ابد الابد نبی ءِ سرا دیم دیان بہ بیت چیا کہ آئی ءِ رحمتانی حد و حساب نیست انت، اے ہن اللہ ءِ رحمت انت کہ پہ اے در بندہ یں ءِ سرا ہر گچہ گش رحمت دیم بدنت آچو مٹے پیمیں عاجز و نا بودیں بندگانی طرف ءِ منسوب کنگ بہ بیت۔ چوش بگوش کہ آیا ن ما دیم دانت حالانکہ ہر جا و رہد رحمتانی دیم دیوک آذات ایوکا و انت۔ یک بندہ ٹے چہ طاقت داریت کہ ماں سید الانبیاء ءِ بارگاہ ءِ آئی ءِ شان ءِ قابل تحفہ پیش کت بکنت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ فرمائینت کہ چہ اللہ ءِ رحمت طلب کنگ پہ واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و آئی ءِ خاندان ءِ واسطہ مزین قبولیت داریت آئی ءِ سرا آئی ءِ شان ءِ قابل رحمت نازل بیت ویک برے لوٹگ ءِ دہ رحمت نازل بنت لوٹوک ءِ سرا، نوں ہر کسے ءِ ہر قدر دل بواہیت ہما قدر حاصل بکنت۔

تنبیہ: صلوٰۃ علی انسبی ءِ بابت ءِ گیش گیش و گیار ماں اے مختصریں فوائد جاگ کت نہ کنت حدیث ءِ شرعی تو کا باید انت کہ مطالعہ کنگ بہ بیت۔ و اے ردایخ شمس الدین سخاوی ءِ رسالہ ”القول البدیع فی الصلوٰۃ علی الحبيب الشفیع“ و انگ ءِ قابل انت۔ اے بابت ءِ شرح صحیح مسلم ءِ چیندے گیش گیار گرتگ، علم دوستان لازم انت کہ آئی ءِ ہم بجا رنت فالحمْدُ لِلّٰہِ عَلٰی کُلِّ حَیْنٍ وَاٰنَ۔

و ک برزا حکم ات بہ مسلمانان کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ءِ ایذا دیگ ءِ سبب جوڑ مبتنت بلکیں آئی ءِ مزین تکریم و ادب بکنت کہ آئی ءِ یک صورتے صلوٰۃ و سلام ءِ دیم دیگ انت نوں پیش داشت کہ اللہ و رسول ءِ ایذا۔ دیوک ماں دنیا و آخرت ءِ ملعون و ماں سک ترندیں عذاب ءِ گرفتار بنت یا ماں آئی ءِ بارگاہ ءِ نالافتیں گیان ظاہر بکنت۔

و اے منافق انت کہ با پشت ءِ واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ءِ بدر دگوشتش یا واجب ءِ ازواج مطہرات ءِ بابت دروغ طوفان اش تالان کر تگت چوشکہ ماں سورہ نور ءِ بیان بوت۔ دیمتر لھتیں ایذا یاں گر و دار ءِ ردابست و بند کنگ بوتگ کہ مسلمانیں جنیں آدماں چہ اشانی طرف ءِ پیش اھنگت۔ ماں روایتاں ہست کہ مسلمانیں جنیں آدم و ہدے بہ یک حاجتے ءِ بر داماں پٹے ءِ شگفتنت بد معاشیں منافق اشانی چاروک بوتگنت و گوں اشان دست دلی ”کوشش اش کنگت پدا و ہدے گرگ بوت انت گڑا گوشتش کہ مانزانتگ، ما گوشتہ زاناں مولد انت۔“

فل یعنی گوں بدن مانوشگ چیز کے بہر چہ سر پہل چہرہ و سراہم لونجان بکن ات۔ ماں روایتاں ہست کہ اے آیت و نزول و پیدائش میں جنیں آدمی بدن دیم چیر دیاں و ہنجوش چہ لوگ در کپٹگنت کہ ایک یک چہ چہ چارگ کچ منگت چریشی و ثابت بوت کہ فتنہ و زمانگ آتیں جنیں آدمی باید انت کہ وئی دیم و چیر بدنت مولد سکین ضرورت و سوبہ اشی و مکلف کنگ نہ بوتگ کہ ماں کاروبار و مزین نقصان واقع بیت۔ فل حضرت شاہ صاحب نشہ گنت یعنی جاہ یارگ بہ بنت کہ مولد نہ انت بی بی انت و عزت مندے بد کردارے نہ انت بختاور و نیک نخت انت تو بدیں نیت داروکیں مردم گوں آئی کارمدارنت اے بہتری و حکم انت دیمتر فرمان کت کہ اللہ ہست انت بخشوک مہربان، یعنی اہتمام و باوجود اگر چیزے کوتاہی بہ بیت تو چہ اللہ و مہربانیت انت مغفرت و امید دارگ بہ بیت (تکلیل) اے و آتیں جنیں آدمی متعلق و انتظام ات کہ آیان جاہ یاران ہر کس دست درازی و ہمت مہیت و دروغیں نیون و عذر پشت مہیت دیمتر عام دست دراجی و ردایم تراپ دیگ بوتگ کہ توری آزادیں جنیں آدمی دست درازی بہ بیت یا گوں مولد و

فل یعنی آکسے و کہ بد نظری و شہوت پرستی و مرض گنتگ فل اے غالباً یہود انت کہ اکثر دروغیں خبرن تالان کنان اسلام و بدنامی و شوہار و انت و ممکن انت کہ منافق مراد بہ بنت۔ فل یعنی اگر اشاں چہ وئی اے بدیں کاراں ست نہ کش ات تو ماترا اشانی سر اسلط کنیں تاکہ ماں چنت روج و اشاں چہ مدینہ و درنگ بہ بنت و ہنکر روج پشت بکینت ماں ترس و لرز و بہ بنت چنانچہ یہود چہ مدینہ کنگ بوتنت و منافقان چہ بیم تراپ و اشکنا شایقی رہندش بدل کنگت پیش کا چہ سزا و رستگار بوتنت حضرت شاہ صاحب نشہ گنت ہما مردماں کہ بد نیت انت ماں مدینہ و زالبولان و دست اندازی کنگت شگاں پگاں کنگت و دروغیں خبرن شنگش کنگت کہ مخالفان زور مندنت و مسلمان کمزورنت اے ہمایانی بابت انت فل یعنی عادت اللہ ہمیش ہوان پیدا کنت کہ ماں بیغیرانی مقابلہ ہما کساں کہ ناشی کت و فتنہ و فساد تالانش کرت ہے ڈول و وار و ذیل یا ہلاک کنگ بوتنت، یا مطلب چوش انت کہ مفسدان و چہ وئی میانجی و بکش ات و دور چکش بدنت چوش کہ حضرت شاہ صاحب چہ تورات و نقل کنت و اگر چہ قیامت و ہمد متعین کنان اللہ پاک و کس و لا حال نہ انگت مگر ادا اشارہ کنگ بوتگ کہ آقرب انت۔ حدیث و ہست کہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم وئی شہادت و توکی ننگ و برزکنان و فرمائینت انا و الساعۃ کھاتین (من و قیامت اے دوئیں ننگ کانی پیمائیں یعنی توکی ننگ بہر قدر دیمانت من چہ قیامت و بس ہنکر پسر تر بہنگ قیامت باز نزدیک ہوان و پیدا کنت حضرت شاہ صاحب نشہ گنت شاید اے ہم منافقان یک سر و سازے جو کنگت کہ ہما چیز و ماں دنیا و کسے و گوراجواب مہیت ہما سوال ہنگ بر و کنگ بہ بیت بریشی رد ادا و کرکت و ممکن انت ساری چیزے کہ فرمائینتگ "لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا" بریشی و سراستہ و نکذیب و وڑا درش نش کنگت کہ آقامت و آخرت کدی کیت کہ آئی و ترس مارا پیشدارگاٹ و آخر آئی و وقت و بار و چیز کے ماہم بزائیں۔ فل اے ہے لعنت و اثر انت کہ ناہودگیں سوالاں کنگاٹ وئی عاقبت و بار و سچ فکر نہ کنت فل یعنی دیم بہ چیر چکل دیان و آیانی چہرہ ماں آس اے دیم آدم کنگ بیت۔ فل آساعت و حسرت کنت کہ در پچا ماں دنیا و رسول و خبر بگپتیں تو مروچی اے بدیں روح مانہ دیستگت۔

يُذْنِبْنَ عَلَيْهِنَ مِنْ جَلَالِ يَدَيْهِنَ ذَلِكَ اَدْنَىٰ اَنْ يُعْرَفْنَ
لو جان بکنت وئی سراچہ وئی چہ داراں فل آ نزدیک تر انت ایک آجاہ یارگ بہ بنت
فَلَا يُؤْذِنَنَّ طُوْكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۵۹ لِّیْنِ لَّمْ یَنْتَهِ السُّفْقُوْنَ
گدا ایذا دیگ نہ بنت، و ہست اللہ بخشوک مہربان فل البت اگن باز نہ اہنتت منافق
وَالَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ وَ الْمُؤْجِفُوْنَ فِي الدِّيْنِ لَنْ غُرِبَ نِکَ
وہا کساں کہ ماں آیانی دلاں مرض انت فل و بدیں خرابی کنگاں ماں مدینہ و کت تو ماضی و تراستل کنب
بِهِمْ ثُمَّ لَا یُجَاوِرُوْنَکَ فِیْہَا اِلَّا قَلِيْلًا ۶۰ مَلْعُوْنِیْنَ اَیْنَمَا
پہ آیانی سرا پداہ کنت گوں تو ہسائیگ ماں مدینہ و مگر کیں زمانگ، لعنت کر تگینت، ہر جا گئے و کہ
تَقِفُوْا اُخْذُوْا وَقْتِلُوْا قَتِيْلًا ۶۱ سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذِيْنَ
دست بکینت گرفتار کنگ بنت و کنگ بنت مزین کنگت ۵ مثل سنت و خدا و ماں ہا کساں کہ
خَلَوْا مِنْ قَبْلِ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ۶۲ یَسْأَلُکَ
گوشتگت چہ و پیش و۔ و ہجر نہ گندے پہ خدا و سنت تبدیلی و سوال کنت چہ تو
النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ اَسْبَاغُہُمْ عِنْدَ اللّٰهِ وَ مَا یُذَرِّیْکَ
مردم چہ قیامت و، تو بگوش کر آئی علم انت خدا و گور و۔ و تو چہ زانے
لَعَلَّ السَّاعَةَ تَکُوْنُ قَرِیْبًا ۶۳ اِنَّ اللّٰهَ لَعَنَ الْکٰفِرِیْنَ وَ
شاید قیامت ہست انت قریب و بیشک خدا و لعنت کر تگ کافران و
اَعَدَّ لَهُمْ سَعِیْرًا ۶۴ خٰلِدِیْنَ فِیْہَا اَبَدًا لَا یَجْدُوْنَ وِلٰیًا
جو کتگی پہ آیانی دپ جو کیں آس ملائگی بنت ماں آئی و مدام، نہ گندنت دوستے
وَلَا نَصِیْرًا ۶۵ یَوْمَ تَقْلُبُ وُجُوْہُہُمْ فِی النَّارِ یَقُوْلُوْنَ
و نہ مددگارے روچیکہ گردینگ بنت آیانی دیم ماں آس و کت گوشت
یٰلَیْتَنَا اطْعَمَ اللّٰهُ وَ اطْعَمَ الرَّسُوْلَ ۶۶ وَقَالُوْا رَبَّنَا اِنَّا
اے در پچا کہ کافرانہ داری بکینت خدا و فرمانبرداری بکینت رسول و فل و گوشت اے مے رب بیشک

اثر انت کہ ناہودگیں سوالاں کنگاٹ وئی عاقبت و بار و سچ فکر نہ کنت فل یعنی دیم بہ چیر چکل دیان و آیانی چہرہ ماں آس اے دیم آدم کنگ بیت۔ فل آساعت و حسرت کنت کہ در پچا ماں دنیا و رسول و خبر بگپتیں تو مروچی اے بدیں روح مانہ دیستگت۔

فل اے لفظان و زیاد ہیں زہر گوشت کہ مٹے اے دنیاوی سرداراں و مذہبی سر دکان فریب دیان و دوروغ کافی رد دیان ماراں چویش گچیل و دور دات۔ ہمشانی اغوا و رد اما چہ حقین راہ و سسنگیں اگر ماراں سزا دیگ بیت تو اشان و دوسر سزا دیگ و ہرج لعنتے و توکا ماراں فکارس مسترس لعنت بر شان چگل دیگ بہ بیت۔ چویش بگوش آیان و دوسر سزا دیگ یا مینان و دنی دل و سزا دیگ لوٹت۔ ہے مضمون و یک آیت سورہ اعراف و ماں چار قمی رکوع و گوشتک ہودا اشان فریاد و پستہ ہم دیگ بوتگ ہودا چارگ بہ بیت۔ فل یعنی شام چویش کام کارے یا خبرے مکن ات کہ چریشی و شے نبی و ایذا برسیت، نبی و حج تاوان بیت چیا کہ اللہ و گورا آئی و مزین آبر و انت آکل نقصان دیوکیں خبران رد کنت البت شے عاقبت بر باد بیت بچارت حضرت موسی علیہ السلام و بابت و مردماں چوین ایذا دیوکیں خبر کنت مگر اللہ تعالیٰ و آئی و جاہت و مقبولیت و سبب درستی گپان و باطل قرار دات و موسی و بے خطا و بے داعی ثابت کت و پیش داشت

ماں روایتاں ہست کہ لیتے مفسدیں مردماں حضرت موسیٰ سر اٹھت جت کہ حضرت ہارون جنگل و برنگ دگشتگی اللہ تعالیٰ و یک دستوری رہند و خلاف آئی تردید کت۔ و ماں صحیحین ہست کہ حضرت موسیٰ و چہ جیاد سبب دستور و برخلاف چیر کاکی غسل کنگت مردماں گوشت کہ واجہ موسیٰ و بدن و عیبے ماں انت، برص و دماغ انت یا خصیہ گوات انت یک روچے حضرت موسیٰ ایو کا غسل کنگت گد ان و زرت بہ یک سنگے و سزا دیگ کنت، آسنگ گد ان و زرت و حج گت حضرت موسیٰ عصا زرت آئی و دھب کپت کہ اودا درستی مردماں ندرارگ چارگا کنت سنگ اوشتات کلاں آٹرا برہنگ و دیست و معلومدار بوتنت کہ واجہ بدن بے عیب انت۔ شاعر و باز خوب گوشتک

پوشاند لباس ہر کہ را عیب دید
بے عیان را لباس عریانی داد
لہتے مفسدان نبشتہ کنگ کہ قارون و یک فاحشہ میں
زالے و چہرے زر دیان و ماں محی و جرائی گوشائینی
کہ موسی علیہ السلام و (نحوذ باللہ) گوں من مبتلا
انت حق تعالیٰ و آخر کار قارون و ماں زمین و ایر
برت و چہ ہا زال و اے تہمت و تردید کنا ثبوت
چوشتک ماں سورہ قصص گوشت
تنبیہ: موسی علیہ السلام و سنگ و برہنہ تجگ
چہ مجبوری و سبب و ات و شاید اے خیال آئی
ہم نہ ات کہ سنگ جمع و توکاروت و اوشتیت۔
بشت کپت سنگ و اے حرکت و بطور خرق عادت
ات خرق عادات و سر عالماں مستقل مضمون نبشتہ
کرنگ کہ آئی و وانگت پد باید نہ انت کہ مردماں ماں
چویش جزئی خبرانی توکا مبتلا مبتنت۔ بہر جاورد و چہ
قصہ معلوم بیت کہ اللہ تعالیٰ و گورہ انبیاء علیہم السلام و
جسمانی و روحانی عیبانی پاک کنگ و چکر اہتمام ہست
تا کہ مردمانی دل و آیان بابت و نفرت و سبکی و جذبات
جاہ جنان ماں حق و قبولداری و او خیال ثابت ہست
فل یعنی چہ اللہ و ترسان راستیں و تجکیں خبر گوشوگ
خوبیں و مقبولیں عملانی توفیق بیت و تقصیر کوتاہیانش
در گذر کنگ بنت دراصل ماں اللہ و رسول و اطاعت

الحزاب

۶۶۱

من یقنت ۲۲

اَطْعَنَّا سَادَتَنَا وَكَبَّرْنَا فَاضْلُوْنَا السَّبِيلَا رَبَّنَا
ماں زنگیری گت و تی سردارانی و کہد خدایانی گد آیان مارا گمراہ کت چہ راہ و، اے مٹے رب
اَتِهِمْ ضَعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا يَا أَيُّهَا
بدے آیان و دوسر چہ عذاب و لعنت آیان و مسترس لعنت و اے
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ إِذْ وَامُوسَىٰ فَبَرَّاهُ اللَّهُ مِمَّا
ایم نذاراں شامر بیست چوہا کساں کہ آیان و نجینت موسیٰ و گد ابے عیب کت اللہ و
قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا
چہ آیان و گوشگیں خبران، و ہست ات خدا و گورہ عزت دار و اے ایمانداراں چہ خدا و ترس
اللَّهُ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ۝ يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَ
ات و بگوش ات خبر و تجکیں تاکہ دو کدار بکنت شے کاراں و
يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا
تاکہ بہ بخشیت پہ شامر شے گناہان و بہر کس زنگیری کنت خدا و دانی و رسول گد اتحقق سر بوت
عَظِيمًا ۝ إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ
مسترس مراد و بے شک ما پیش کت امانت و آسمان و زمین و
الْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ
کوہانی سر و گد قبولدار نبوتنت ایک آٹرا چست بکنت و ترسنت جرائی و وجبت کت آٹرا انسان
إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ۝ لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَ
بیشک آہستنت مزین ظالم نادان و تاکہ عذاب بکنت خدا منافق مردینان و
الْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ
منافق جنیں آدماں و مشرک کنگیں مردیں و مشرک کنگیں جنیں دماں و پہل بکنت خدا ایماندار و کیں مردیں
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝
آدماں و ایماندار و کیں جنیں آدماں۔ و ہستنت خدا بخشوک مہربان و

منزل ۵

حقیقی کامیابی و راز پوشیدہ انت ہر کس اے راہ گیت و تی منزل مراد و سر بوت۔ فل یعنی ظلم بہ کنت۔ آبارے کہ گوں آسمان زمین و کوہاں چست کنگ نہ
بوت اے نادان و بے و تی کوہ پگانی سرازرت سہ آسمان بار امانت نتوانست کشید و قرعہ فال بہ نام من دیوانہ زدند۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت
یعنی بہ و تی جان و سرازرتی نہ بوت۔ امانت چہ چیزایت دگرے و چہرے اے داب و نگہدارگ و خیال کنگ کہ و تی واہگ یک گور بہ بیت ماں آسمان و
زمین وغیرہ و تی واہگ حج نیست انت یا ہست انت تو بس ہم نکر انت کہ آیان بہ و تی جاہ و قائم انت۔ ماں انسان و واہگ و جذبات ہست انت و آئی و
بر خلاف ہم کت کنت۔ آدگر و چہر (یعنی حکم) و و تی مرضی و برخلاف دارگ مزین زور نویت۔ نول آئی و عاقبت چویش انت کہ منکران و گناہ و سر اگرگ بہ بیت و
و متوکانی قصور محاف کنگ بہ بیت، ہوں ہم ہم حکم انت کہ کسے و امانت کسے پہ زانت ضائع بکنت تو بدہ (ہمان) دیگ کمیت و بے اختیار و ضائع بہ بیت تو

بدلہ دیگ نہ لوٹیت (موضح) اصل گپ چوش انت کہ حق تعالیٰ وقی یک خاصیت امانتے ماں مخلوق ہر ایک نوعی ایر کنگ و ارادہ کت کہ آہے امانتے اگر بلوٹیت تو چہ وقی کوشست و محنت و وقی با سکانی قوت و محفوظ داشت کنت بلکین آیتا زیات دیما برگ ہم تو نیت تاکہ ماں اے ردا اللہ پاک و ہک ڈولیں شئون و صفات ظاہر بہ بنت مثلاً ہے قسم و مردماں کہ اے امانت و شتری و محفوظ بدارنت و دیما بیرت آیان و انعام و اکرام کنگ بہ بیت و ہما مردماں کہ اے بابت و چہ غفلت یا چہ شرارت و آیتا ضائع بکنت آیان سزا دیگ بہ بیت و ہما مردماں کہ اے بابت و قدرے سستی و کوتاہی بکنت گوں آیان عفو و درگزر کنگ بہ بیت۔ منی خیال و اے امانت ایمان و ہدایت و یک تخے کہ ماں بنی آدم و قلوب و شنگ و تالان کنگ بوتگ کہ آرا "ما بہ التکلیف" ہم گوشت کنیں "لا ایمان لمن لا امانة له" چہ ہمیشی نگہداشت و گردار و ایمان و درخت رُ دیت گویا کہ بنی آدم و قلوب چہ اللہ و زمینان انت تخم ہائی و تمان کنگ بہ ہور و گوارگار رحمت و جبران ہم و ت دیم دنت کہ چہ ایانی سینگ خدادندی و می و ہور گوارت انسان و فرض ایشنت کہ ایمان و اے تخم و کہ اللہ و امانت انت ضائع و برباد بکنت بلکین گوں مزین جہد و کوشست، گردار و خیال داری و آئی و پرورش بکنت مبادا چہ غلطی یا چہ غفلت درخت رُ دوم و بدل و تخم ہم بسجیت برباد بہ بیت بہ ہر طرف و اشارہ انت ماں حدیقہ و حدیث و ان الا مائتہ نزلت من السماء فی جذر قلب الرجال ثم عملوا من القرآن (الحديث) اے امانت ہما ہدایت و تخم انت کہ آچہ اللہ و طرف و ماں مردمانی دلاں جاگہ دیگ بوتگ پدا قرآن و حدیث و علوم و ہور و باران بوت کہ اگر چہ پائی و بہ شتری نفع زورگ بہ بیت تو ایمان و درخت رُ دیت و مزین بیت زور آور و وقار و انسان و چرائی و شیر کنیں ثمرہ و لذت گرگ و موہ دست کپیت و اگر چہ نفع گرگ و کوتاہی بکنت تو ہما اندازہ و ماں درخت و دوم و مزین بوگ نقصان پیدا بیت یا بالکل چہ غفلت و کار گرگ بہ بیت تو گرگ انت تخم ہم برباد و بیگواہ بیت اے امانتے ات کہ آرا اللہ تعالیٰ زمین، آسمان و کولمان و پیش گت مگر کئے و چوشیں استعداد و قابلیت ہست ات کہ اے امانت عظیم و چست کنگ ہر یک و بہ لسان مال یا زبان قال چہ ناقابل برداشت ذمہ داریاں ترسان انکار کت کہ گوں ما اے بار زورگ نہ بیت، ہر کس باید انت کہ و ت بچاریت کہ بجز انسان دگہ کتام مخلوق انت کہ آچہ وقی کسب و محنت و ایمان و تخم و حفاظت و پرورش کنان و ایمان و درخت و چہ ثمرہ حاصل کت بکنت۔ در حقیقت اے مزین شانیں امانت و حق و ادا کنگ ہے علوم و جہول انسان و کار بیت کنت کہ آئی و گور و ملکین و کار موجود دانت، محنت و غم زوران و کتام چیزے و دیما برگ و قدرت خداوند تعالیٰ و آرا عطا فرمائینگ "ظلوہ" و "جہول" ظالم و جاہل و اسم مبالغہ انت۔ ظالم و جاہل ہما کس انت کہ آبا لفعل چہ عدل و علم و ہورک (خال) نہ بیت مگر اے صفاتی حاصل کنگ و صلاحیت داریت۔ گڈا ہر چ مخلوق چہ وقی فطرت و اول سر و گوں علم و عدل و صفتان متصف انت و یک دمانے ہم صفات چہ آئی و جدانہ بنت، مثلاً ملائکہ اللہ یا ہر چ مخلوق اے چیزانی حصول و صلاحیت و ذاریت مثلاً زمین، آسمان، کوہ و غیر ذلک۔ ظاہر ہں گئے کہ اے ہر دوئی امانت خداوندی و بار و چست کنگ و نوزت۔ بیشک انسان و چہ ابید "جن" یک نوع و مخلوق کہ ماں آئی و فی الجملہ اشی و تحمل و استعداد ہست پشکا ماں و ما خلقت الجن و الانس الا لیعبدوہن و ہر دوئیماں یک جامع کنگ بوتگ لیکن انصاف ایشنت کہ امانت و ادا کنگ و حق ماں اے مخلوق و ہنکر ضعیف و زور ات کہ امانت و بار و چست کنگ و ہد و زیات قابل ذکر نہیگ نہ بوت چوش بگوش کہ اے باب و جن، ان و تابع قرار دیگ بوت کہ جدا گانہ حیثیت و اشانی نا و گرگ و حاجت پشنت نہ کیت۔ واللہ تعالیٰ اعلم بالصواب۔

و منی خیال و اے جاگہ و ویتوب اللہ علی المؤمنین الخ و معنی معاف کنگ و زورگ مناسب انت بلکین بہ آیانی جاور و سراد لگوش گور کنگ و مہربانی کنگ و کنیں تو بہتر انت چوش کہ ماں لَعَدَّ ثَابَ اللہ علی السجی و المہاجرین و گرگ بوتگت۔ اے و کاملین مومنانی بیان بوت و ماں "کانت اللہ عفو و رحیم" و قاصرین و مقصرین و جاور و طرف و اشارہ فرمائیت، واللہ تعالیٰ اعلم سأل اللہ تعالیٰ ان یتوب علینا و یغفر لنا و یتبتنا بالفوز العظیم انہ جل جلالہ و عز ووالہ غفور رحیم شمت سورۃ الاحزاب و اللہ الحمد و الملتہ

فل یعنی تمام تعریف و توصیف پہ ہمارا خدا انت کہ آہنا بغیر گوں کسے و شریاری تمام آسمانی و زمینی چیزانی خدا بند و خالق انت، آگوں مرن حکمت و خبر داری پہ آسانی تدبیر و ملاحظہ انت آئی اے سلسلہ مفت و پیدائش کنگ اے و طریں حکیم و داناء بابت و جوشیں گمان ہم بیت نہ کنت۔ لازم انت کہ اے تمہیں نظام کڈ سرے بہ جو انہیں نتیجہ ہے منتہی بیت ہائی و آخرت گشت و چو شک ماں دنیا و آذات تنہا تاکہ توصیف و تعریفان کر زیت ماں آخرت و ہم ایو کا ہائی و تعریف بیت کنت بلکین ادا و سر ظاہر و دکے کسے و ہم تعریف پہ زبان و کنگ بیت چاک مخلوق و فعل خالق و فعل و عکس و آئی و کمال آئی حقیقی کمال و عکس انت و لیکن اودا تمام پوش و پردہ چست کنگ سنت ہر چیکہ بیت آئی و کل بہ شری و گندنت کہ تمام کار و بار بہ ہائی و جانب انہا گر گانت ہمیشکا صورت و حقیقہ چہ ہر حساب و تھنا ہائے حساب خوبائی دار و کیں ذات پہ توصیف و کشت کسیت۔ فل یعنی آسمان و زمین و یک ادنا تریں چیزے ہم چرائی علم و در نہ انت ہر چیزے کہ ماں زمین و تو کا

روت مثلاً جانور، کرم، لوگ، نباتات و تخم، ہور و باران و آب، مڑدگ و لاش و ہر چیزیکہ چہ آئی و تو کا در کسیت مثلاً کشار، بہتریں کاہ، معدنیات وغیرہ و ہر چیزے کہ چہ آسمان و طرف و نازل بیت مثلاً باران، وحی، تقدیر، فرشتہ وغیرہ و ہر چیزیکہ بالاسر کسیت مثلاً روح، دعا، عمل و ملائکہ وغیرہ اے تمام انواع و جزئیات و سر اللہ علم چاکر دگنوک انت۔

فل یعنی اے تمام مینگ و رونق داری چہ ہائی رحمت و داد دہشانی برکت و انت و اگر نہ چہ بندگانی ناشکری و حق ناشناسی و بردا اگر ہادمان و لوپ ماں گرت و دور دیگ بہ بیت تو تمام رونق ہادمان و بیگواہ بیت و کو یواخذ اللہ الناس بما کسبو اما ترک علی ظہر ہامین ذآبۃ (فاطر: ۵۷)

کی یعنی قیامت پر جانہ بیت آئی متشدد یا بیان لو گانت اذ امرتکم کل ممزق انکم لکن خلقی جدید۔ یعنی ہما معصوم و مقدسین انسان کہ آئی و صدق و امانت و اقرار۔ در ستاں چہ ساری کرنگت و ہنوں گوں حکمیں ثبوتان آئی و صداقت سر جی و روشن بوتگ بہ کڈن سو گندوران و چہ اسد و جانب خبر دنت کہ قیامت ضرور کسیت پدات لیم نہ کنگ و سبب چہ انت البت اگر کتاں محال یا حکمت و برخلاف گئی، بجس توالے صورت و انکار و گنجائش بوتگت لیکن نہ اے محال انت و نہ حکمت و برخلاف انت کڈ انکار کنگ و معنی ہٹ کنگ انت۔ فل یعنی ہما عالم الغیب و قسم کہ چہ آئی و محیط علم و زمین و آسمان و حج ذرہ ہے یا چہ ذرہ و گستر یا کتاں مستریں چہ ہم غائب بیت نہ کنت۔ شاید جوش پیش کا فرامینت کہ قیامت و وقت تعین ما کنگ نتوئیں، آئی ہما انت کہ چہ آئی و علم و حج چیز در نہ انت مارا ہر قدر خبر دیگ بوت ما آئی و کی و گیشی بغیر سرکت و الیشی و جواب ہم بوت کہ آیا جوش گشتگ اذ اصللنا فی الارض من الخ یعنی و ہرے مے بدن و ذرات شنگ شانگ بوان و ماں خاک و آوار بوتنت گڈا چون کائی دوبارہ پیدائش ہیں تو پیش داشت کہ حج ذرہ ہے چہ آئی علم و غائب نہ انت و ساری و پیش دارگ بوتگ کہ آسمان و زمین و ہک چیز و سر اقبضہ ہائی و

۳۴۳

۶۶۳

و من یقنت ۶۲

سورة سبا کیسے و ہی اربع و خمسین آیت و سبت کوئے سورہ سبا ماں مکہ و نازل بوت و اے پنجاہ و چار آیت انت و شش رکوع۔

بسم الله الرحمن الرحيم

شروع کتاں گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہرباں زہریں ہم کنوک

الحمد لله الذي له ما في السموات وما في الارض وله

توصیف پہ خدا انت کہ ہما ٹیگنت ہر چیکہ ہست ماں آسمان و زمین و ہائی ٹیگنت

الحمد في الآخرة وهو الحكيم الخبير ۱ يعلم ما يلج في

توصیف ماں آخرت و ہما انت حکمت و خدا بند ہر چیز و زانوک ذات ہر چیکہ داخل بیت ماں

الارض وما يخرج منها وما ينزل من السماء وما يعرج

زمین و ہر چیکہ در کسیت چہ آئی و ہر چیکہ ایر کسیت چہ آسمان و ہر چیکہ سر کسیت

فيها وهو الرحيم الغفور ۲ وقال الذين كفروا

ماں آئی و فل و ہما انت رحم کنوک بخشوک و گوشت کا نساں

لا تأتينا الساعة قل بلى وري لتأتينكم علم الغيب

نہ بیت مے سراقیامت کی تو بگوش بلے سو گند انت منی رب و البت کیت شے سرا ہمار کہ زانوکنت

لا يعزب عنه مثقال ذرة في السموات ولا في الارض

غیب و غائب نہ بیت چہ آئی و ہم وزن ذرہ ہے ما آسمان و نہ ماں زمین و

ولا اصغر من ذلك ولا اكبر الا في كتب مبين ۳

و نہ کتریں چہ آئی و نہ مستریں مگر درج انت ماں کتاب و ظاہریں و

ليجزى الذين امنوا وعملوا الصالحات اولئك لهم

تا کہ بدل بدنت ہما کساں و کہ ایمانش آرت و خوبیں عملش گت پہ ہمشان انت

مغفرة و رزق كريم ۴ والذين سعوا في آياتنا معجزين

بخشش و روزی عزت داریں، و ہما کساں کہ کوششت گت مے آیتانی تہا عاجزی و لوٹان

مزل ۵

و تیگنت لہذا آئی و چون شکل بیت کہ شے شہگ و تالانیں ذرات و ماں یک دماے جمع بکنت (تنبیہ) چہ سچیں کتاب مراد لوح محفوظ انت کہ ماں آئی و ہک چیز اللہ علم و مطابق و ثبت ہست۔

فل یعنی قیامت و ایک پیش کا ضروری انت کہ مردمان و آیانی نیکی و بدی و بر و بد و دیک بہت و حق تعالیٰ و جملہ صفاتی اظہار بہ بیت (تنبیہ) ہمارے
کہ درکش رُتنت بہ مئے آیتانی شکست دیک یعنی مئے آیتانی ابطال و مردمان و قولاً و عملاً چرایاں دور دارگا گلائیش انت و ہنجوش فہمت کہ ما آئی و دست و
نہ کہیں۔ فل یعنی پیش کا قیامت آئی انت کہ ہر کسے کہ یقین انت آئی و عین یقین حاصل بہت و چنان و ت بگندنت کہ قرآن کریم و خبراں بالکل صحیح و برحق
انت و بیشک قرآن ہما کتاب انت کہ آہماز بردست خوبانی دار و کیں خدائے سر لوگ و راستیں راہ و سوچ و دنت۔ لیتے مفسراں «وَيُؤَيِّدُ الَّذِينَ» الخ و
مطلب خوش گیتنگ کہ «وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِرِينَ» و بر خلاف ہما کساں کہ اہل علم انت (توری مسلمان یا اہل کتاب) آزاننت و دت
گندنت کہ قیامت وغیرہ و بابت و قرآن کریم و بیان بالکل صحیح انت و آدم و را و صول الی اللہ و تپکیں راہ و سراگا گیتنگ کنت

فل قریشی کا فراں واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم
شان چوش گستاخی کتگش یعنی بیات شارا ایک
مردے و شون دین کہ آگوشیت کہ شے جون گلان
وسران و ریزہ ریزہ ہوان و و ہدے کہ بہ خاک
ادار بیت کہ اشارہ دوبارہ دراہ و سلامت جو کتا
اوشتا رینگ بت۔ چوش بے کاریں خبر کئے قبولہ
بیت کنت۔ اے کپ چہ دو حالت و خالی نہ انت یا
ہم شک اے شخص یہ زانت اللہ و سرادروغ
بندیت کہ آئی و چوش حال دانگ، اگن نہ الم
سودائی ایت، واجکار و دماغ کار نہ کنت پیش کا جو
گنوکان نامہودگیں گپاں درشان کنت (العیاذ باللہ)
فل یعنی نہ دروغ ایت نہ جوں، البت اے مردمان
چہ عقل و دانش و راستیں راہ و ٹنگل و ران و باز دور
شنگ و کتگنت و نامہودگیں گپاں کتاں و تاراماں
بلاہ و گر فکار کتگانت۔ در حقیقت و اے یک
مزین عذاب کہ انسان و دماغ چوش ٹنگ بہت
کہ خدائے پیغمبران مفری یا مجنون بگوشنت (خدا
پناہ بدنت) و یعنی زانا اے مردم کوہ بگنت کہ
اشاں آسمان و زمین ہم نہ گندنت کہ اے دیم آدم ہمک
طرف و چہ نظر شاک دیک گندگ بنت اشاں و
آہم منت کہ خدائے جو کتگنت۔ گداہا ذات کہ
اشاں و جو کت کنت، اشانی پرشت بردش کنگ
چہ شکل انت؟ آذاتے کہ چوش عظیم الشان جہان
جو کت کنت و ہم اشاں پرشت کنت پرائی و انسان
جسم و سار ٹنگ و اڈنگ جو نکائی مشکل بیت!
اے مردمان نہ ترسنت کہ ہوائی و آسمان و چرگ و
وزمین و سرانندان چوش گستاخانہ کلمات
چہ زبان و در کتنت! حالانکہ اگر خدا بلوٹت توہوں
اشاں ماں زمین و ایر جگتیاں یا چہ آسمان و یک چٹے
چگل دیان و نیست و نا بود کنت و قیامت و یک
گو ٹڈیں نمونگے پیش بدایت فل یعنی آہند گائے
کہ چہ عقل و انصاف و کار گرت و اللہ پاک و طرف و
رجوع کنت ماں ہے آسمان و زمین و پرایاں مزین قیمتی
نشان موجودات آراے خوبیں نظم و برکتیں نظام و
گندان و بہ شدی فہمت کہ ضرور اے نظام یک
روچے بہ کتام اعلیٰ و بالا نتیجہ لے و سرکشوک بیت کہ آئی و

۲۶۲ ومن یقنت ۲۲ سیا ۳۴

أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزِ أَلِيمٍ ۝ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا
الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي
إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ
نَدُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ يُنْبِئُكُمْ إِذَا مُرِّقْتُمْ كُلَّ مُمْرِقٍ ۚ إِنَّمَا
نَدُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ يَنْفِئُكُمْ ۖ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا مَّعْرُومًا ۚ
لَقَدْ خَلَقْنَا جَدِيدًا ۖ أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ ۚ
بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ
الْبَعِيدِ ۚ أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۖ إِنَّ شَأْنَهُمْ خَفِيفٌ ۖ أَوْ
نَسْقُطُ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ ۖ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُلِّ
عَبْدٍ مُّذِيبٍ ۖ وَلَقَدْ أَتَيْنَا دَاوُدَ مِمَّا فُضِّلَ عَلَيْهِ
مَعَهُ وَالطَّيْرَ ۖ وَالتَّالَةَ الْحَدِيدَ ۖ إِنَّ أَعْمَلَ سَبْعَةٍ وَ

مذللہ

دار الآخرة گوشت۔ اے شینگ داران آزیات و چہ زیات بہ وقی و اہند و طرف و جگنت و ہر جنت آسمانی و زمینی نعمت بہ اشاں سر بیت گوں دل و
جہلائی آئی و شک و مت و گرت کہ چرایاں لیتے بند گانی ذکر دیما پیداکنت۔ فل یعنی گوں نبوت و ہرہ و یک جو انیں سلطنتے بخشی۔ وہ حضرت داود
علیہ السلام برے برے دیم بہ جنگل و درانگنت، خدائے ذکر و گلائیش بوتگت و چہ خداوندی خوف و گرت گئی ماں تسبیح و تھلیل و مشغول بوتگت و کوں
وقی ضرب المثل و ش الحانی و زبور و انت گئی کہ چہ آئی و عجیب تاثیر و کوہ ہم گوں آئی تسبیح و انگ و لگنت و مرغان آئی و چپ و چاگرد و جمع ہوان ہما
پیما تو اسش کتگنت۔ حق تعالیٰ و محض چہ وقی فضل و کرم و آرا خا صیں بزرگی عطا فرمائنتگت۔ یا جبال اوبی معہ و حکم تکیونی انت۔

فل یطی حضرت داؤد علیہ السلام حق و ما آسن جو موم و نرم کت کہ بغیر چہ آسن و کارگیری و ساز و سامان آسن فی ہر دول بلوٹین گون دست و تاب و بیج و انگلٹ و چہ آئی (آسن) و آہنی پوشاک تیار کن بہائی کت تاکہ چہ وقتی باسکانی قوت و وقتی روزی و حاصل بکنت۔ گوشتنت کہ کڑیانی زرہ چہ درستان پیش چہ ہائی و دست و جور و بوت کہ کشادہ بہ بنت، حق تعالیٰ و آئیا ہدایت و اتکت کہ پراہیں و کشادہیں زرہ تیار بکنت و آیانی حلقہ و کڑیاں تہہ شتریں اندازے و دپ ماں دپ بدے کہ آمزن و کسان و زنڈی و بارگی و رد امتناسب (براہ دار) بہ بنت وک یعنی ماں اے صنعت و ہنراں کیاں و چہ وقتی حقیقی نعمتانی دیوکیں و اجہ و شمشکار مسو، ہمیشہ نیکیں کاران گلا تیش ہو و اے خبر و یاد بگر کہ خدا درستی کاران گزندیت۔ فل حضرت سلیمان و تخت ماں آسمان و بال کتکت، ہنجوش کہ مروچاں بالی گراب ماں فضا و بال کنت۔ گوات و آئی چہ شام و بہین و چہمین و پدا بہ شام و سر کتکت، اللہ تعالیٰ و چہ وقتی قدرت و گوات و را

پرائی مسخر کتکت، یک ماہی و مسافت آئی و گوات و ذریعہ و ماں نیم روح و برکت۔ ماں سورہ انبیاء و سورہ نحل و اے بابت و چہ بے بیان گوشتگ و چہ بے ماں سورہ ص و سید اکنت۔ و آب و تو تکیں و دود و جنگ گوشتنت کہ اللہ تعالیٰ و بہین و پہنات و کتکت آثار ماں سانچواں جاگہ دیاں جٹاں مزن و لوہیں ہرمان و دیگ تیار کتکت کہ آیانی تو کا یک لشکرے و ورگ گرا دگ بو تکت کہ مخلوق و وار تکت وک یعنی چہ جٹاں بازینے کہ آیایں دگہ جاہے گون شیا طین تعبیر کنگ بو تکت جو ادنا میں ٹکی و خدمت گاراں آئی و کاراں مشغول بو تکت اشان اللہ حکم ات کہ حضرت سلیمان و فرمانبرداری بکنت، کیوں سر کشی بکنت تو آیایں و ماں آسن و چکل دیگ بیت وک یعنی مزین مزین محلات، مینگ و قلات جٹاں بستگت و جسم دار و کیوں تصویرش تیار کتکت کہ اشان چہ وقتی جاگہ و سر سینگ ہم نہ بو تکت بلکیں بیچیں جاگہ و ایر بو تکت وک یعنی اے ڈولیں مزین شانیں انعامات و احسانات و شکرو منت و بکرات ایو کا گون زبان نہ بلکیں عملاً ہا کاراں بکن ات کہ جرایاں حق نقلے و شکر گزاری معلوم بہ بیت خبر دراصل جوش انت کہ احسان و خدا کم و گیش بہ درستانی سرا کنت لیکن سرجمی شکر گزاری بندہ باز کم انت و ہد کیمین انت تو قدر زیات بیت لہذا کا ملیں شکر گزار جوڑ ہواں و وقتی قدر و شرف و زیاد بکن۔ اے دیم گوری (خطا) یہ حضرت داؤد و خاندان و ملک و انت چاکہ ابید چہ مستقلین احسان داؤد علیہ السلام و سرا احسان من و چہ بہ درستانی سرا احسان انت۔ گوشتنت کہ داؤد علیہ السلام و تمام لوگ و مردمان و سرا اوقات تقیم کنگ ات و ماں روح و شب و ہیست و چار ساعتان چو شیں و قے اے داب و نہ ات کہ واجہ و لوگ و تمام شخصے ماں عبادت و مشغول بیت وک حضرت سلیمان چہ جٹانی دست و مسجد بیت المقدس و نوک بندگانت و ہد معلوم ہوتی کہ منی مرگ ساعت اہتگ تو جٹان و نقشہ پیش داراں وک ماں یک شیشگ و لوگے و دروازگ و بند کنان ماں عبادت خداوندی و مشغول بوت چو شکہ آئی و عادت ات کہ ماہی ماہ ماں خلوت و نندان و عباد

قَدْ رَفِيَ السَّيْرُ وَأَعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ⑩
پہ اندازہ بجن وکین ات خوبیں کار، بے شک من بہا کہ شما عمل کن ات کندوگان وک
وَلَسْلَيْمِينَ السَّيْحَ غَدُ وَهَاشْهُرُ وَرَوَّاحُهَا شَهْرٌ وَأَسْلَنَالَهُ
و مسخرکت ماہ سلیمان و گوات و را آئی و صاحب و منزل یک ماہ راہیگت و آئی بگاہ و منزل یک ماہ راہ نیگ
عَيْنَ الْقَطْرِ وَمِنْ الْجَنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ
و رنیت ماہی و چک آپ بو تکیں و دود وک و مسخرکت ماہ جٹاں بازینے کہ کارش کت آئی و دیم گوری وک آئی رب
وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ⑪
و ہر کسے سرتابی بکنت چہ ایایں چہ منے حکم و بجا شینیں ما آٹرا آسن و عذاب وک
يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَّحَارِبٍ وَتَكَاثِيلٍ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ
تیار کنت پہ آئی ہر چہ بکے بوٹیت چہ قلاتاں وکساں و کاسگاں چو تالاب و ہیم و
وَقَدْ وَرَّسَيْتَ أَعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ
و دیزاں کہ حکم انت آسمانی سراٹ کار بکن ات اے داؤد و لوگ و مردمان شکر گراں و کم انت چہ
عِبَادِيَ الشَّاكِرِينَ ⑫ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْبُوتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى
منی بندیاں شکر گر وک وک گدا و ہدیکہ مقرر کت ماہ آئی سر موت و، نہ راہ بری کت آیایں پہ آئی و
مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتْ
موت و سرا مگر زمین و کرم و کہ واری سلیمان و عصا و را، گدا و ہدیکہ آکیت تو معلوم ہوت
الْجِنُّ أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ
و یہاں کہ اگس آیایں بزانستیں غیب و را نہ جلت اشش وک و را ماں عذاب و
الْمُهِنِينَ ⑬ لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ جِئَتْ مِنْ
رسو انگوکیں وک بیشک ہستت پہ سباء قوم و ماں آیاتی مینگ و نشانی ہست انت و دواغ بکے
يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا مِن رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلَدَةٌ
راستی نیگ وک دومی چہ نیگ۔ بورات روزی و وقتی رب و و آئی شکر و بکرات۔ شہرے

کتکتی ماں ہجے جاو و فرشتہ و روح قبض کت و آئی و غش مبارک دار و ذریعہ و اوشتوک ات کسے احساس نہ بوت کہ واجہ سلیمان علیہ السلام ہرمان بو تگ۔ آئی و وفات و پد جٹاں داں مزین متے و ماں کار و گلا تیش انت و ہدیکہ تعبیر و کار ہلا س بوت کہ عصا و ذریعہ و واجہ و تکر و اتکت چہ و ورگیں کرم و ورگ و عصا کیت و اجہ و لاش ہم کیت، گدا درستان و معلوم بوت کہ واجہ سلیمان و وفات کنگ چو شیشی و جٹان و وقتی غیب دانی معلوم بوت و آیانی معتقد انسان ہم خبر کیت کہ اگر اشان غیب و خبر معلوم ہوتیں تو گدا اشان ماں رسو انگوکیں تکلیف و گرفتار نہ بو تکت حضرت سلیمان و وفات محسوس کنان و دستش چہ کار و کتکت۔ چو شیشی و اے ہم ظاہر بوت کہ شیا طین غیرہ و شیخ حضرت سلیمان و کسی کمال نہ ات اے ایو کا خداوند کریم و فضل و کرم ات کہ و ہدے اللہ بواہیت تو موت و پد ماں یک لاشے و حق و ہم قائم دارگ و نیت و ہم سلیمان علیہ السلام سرا ماں آئی و زندمانی و ہرچ انعامات بو تکت اے انعمانی تکمیل و سرجمی بوت کہ چہ موت و بعد ہم داں یک ضروری میں حدے و آیایں و جاری

بیت و دیوار مہربانی انت کثرتی و تعریف و توصیف ماں لفظاں ادا کنگ نہ بیت و ہر کسے چہ زمین و دور چہ تیار و گوزنت آہم و ہرے چہ تیار و دپے گوات
تو چہ و سب و لذت گزرت آیاں چوش بگوش کہ آب حیات و لذت و گزرت و اسے تشبیہ ہم آئی و قوت و لطافت و مقابل و ناقص انت۔ آری میڈوس کہ
کہ سبب عہد و آخر موجودات نبشتہ کنت کہ سبب بادشاہ وائی و قلات ماں مآرب انت کہ چہ درختاں پُر یک کو ہے و سرعیش ووشنودی (جنتی شادمانی)
و واقع انت خلاصہ ہمیش انت کہ سرسری، و شرجالی، عیش و شادمانی و آب ہوا و ردا "مآرب" و قی منط و ات بِلْدَةُ طَيْبَةٍ و دَرَجَةُ عَفْوٍ۔ چہ
رَبِّ غَفُور" و اے نیما اشارہ کت کہ چہ قی جانب شکر گروک جوڑے ات اگر بشری تقاضا و روء چیز کے کو تا می پشت بکیت تو اللہ تعالیٰ بہ

حور دین جبرانی سر اسک گرفت نہ کنت چہ قی مہربانی و پیل کنت آئی نعمتانی شکر و کما حقہ کے ادا کت کنت۔
و یعنی اشان نصیحتان و پشت گوشان کت و یہ حقیقی نعمتانی و اجہ و دیم اش تاب دیان کت، گڈ اما اشانی سر آپ و عذاب دیم دات ہما بند پرشت، تمام باغان
وزمیناں ماں آپ و غرق بوتنت و ہما اعلیٰ درجہ و جوانیں نیبگانی و رودانی بدل و بے کاریں درخت گز و پیش باقی منتنت، چاہیکہ اودا ہارگ و قسم قسم و
نعت پیدا بوتگنت لوں اودا بے کاریں کت و ترشیش شردگ و گڈ گ وڑیں بے تائیں بر یار و کیں درختاں ابید گہ حج نیست ات۔ آیاں بہتریں چیز لبتے بیتا میں
گنہ انت۔ اے قصہ حضرت مسیح و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و درمیان و دور نیگنت۔ آثار قدیمہ و محققان و ابرہہ الاثرم و زمانگ و یک مزین کتے
سدر عرم باقی منتگیں دیواراں چہ دست کتنگ ماں آئی ہم اے بند و پرشتک و احوال ماننت مگر اے غالباً چہ ہوا واقع و رند بوتگ کہ آئی و بیان ماں قرآن پاک
موجود انت، واللہ اعلم۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت و ہدے اللہ پاک و اہت کہ عذاب ہم بدنت تو ہما آپ و بند و کا ہے منجیں پیدا ائی کت کہ چرائی
آئی ہنٹال کرو جگ بوتنت یکبارگی آپ و زور بست بندی پروشت آ آپ عذاب گنت۔ ہر جا ہے کہ ہے آپ شت آ زمین بیکار بوت۔ گوشنت کہ بند و
پرشتک و پیش کوئی یک نجومی ہے و ہم کتنگ کہ چریشی و اش کنگ باز کسان و قی وطن یل دیان و دگہ جاہاں شتنت ہر کس پشت کتنت آیاں باغانی بدل و اے
بے کاریں زہریں و زہریں تریشک دست کتنت۔ واللہ اعلم۔

و اے دولہ ترند عذاب ناشکران و دیگ بیت۔ چہ کفر و مسترین ناش کری دگہ چہ بیت کنت۔ ماں سورہ نمل، گوشت و جَدُّ نَہَا و قَوْمَہَا یَجْعَدُونَ
لِلشَّمْسِ الخ (نمل ۲) سر ظاہر اے رنگ و شرک مرے قوم و چہ بقیس و پدیم بلکیں باقی منتگت۔

و بکرت دار و کیں میتگ شام و ملک ٹیگنت یعنی چہ آباںی ملک بگ و انک شام و ملک و راہ و امن و امینی ات، راہانی کز و گوران ڈیچ و میتگانی قطار و ہنچیں داپے
بتگنت کہ مسافران ہک منزل و ورگ، آپ و آرام کنگ و موہ دست کتنگنت۔ چہ آبادیانی قریب بوگا و زوتا زوت اشانی سر اچم کپکا مسافر و ماں دل و پچ
ترس پیدا نہ بوتگت و نہ دزو و ڈنگانی خوف و ماں دل و جاہ جگت۔ ہنچوش بزاں کہ کسے پسیل و تر و تاب و در کتنگت۔ ارض القرآن و مصنف نبشتہ کنت
سبب دولت و وزرائی بازی و بنیاد تیو کا سوداگری ات۔ میں یک نیگے و ہندوستان و تیار و بالمقابل واقع انت و دومی طرف و افریقہ و تیار و پ و طلا و قیمتی
سنگ، مسالہ و شہویاں و پیل و دستان و غیرہ چیزاں چہ حبش و ہندوستان و چچکا تچک بہ میں سر بوتگنت، چہ اودا سبب و مرد ماں اشان تہ اشتران بار کنان
بحر احمر و کنارہ کنارہ و چہ خشکی و راہ و حجاز و سرگوز کنان شام و مصر و سر کنگت۔ قرآن مجید ہے راہ "امام مبین" (پچیں راہ) و ہے سفر نامہ ریحک الشہار
و الضیف بستگ کہ قریش و اے راہ جاری کتنگ اے تجارتی کار و انانی رو و آء سبب چہ میں و داں شام و آبادیانی یک قطارے گندگا اہنگت کہ اودا ہر کس و بے
ترس و خطر و سفر کتنگت۔ یونانی مورخ اراؤستہنس ۱۹۲ ق م بیان کنت کہ چہ حضروت و داں سبب و ملک چیل روج و راہ انت و چہ معین و سوداگریاں ہفتاد
روح و ایلہ عقبہ و سر بیت و بلکیں گوں زبان حال و گوشتگش و ممکن انت گوں زبان قال و در شانش کتنگت کہ اے اللہ! اے سفر و لطف نیست،
بایدنت کہ منزلاں دور دور و بیت کز و گوران مخلوقانی ہم مبت تن و شہرے و س بکنت گڈ اسفر تا مدار بیت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت آرام و گندان و شوخی
دل و جاگرت پمشکا تکلیف و لوٹگ لگنت کہ ہنچوش ما دگہ ملکانی خبراں اشکنیں کہ اشان و آپ دست نہ کپیت، یہ آبادی و چم نہ کپیت ہے داب و
گوں ماہم بیت۔ اے مزین ناشکری یے اشان کت چوش کہ نبی اسرائیل و چہ من و سلوی نیزار بوان و چہ خدائے پیما ز و سیرک و سوال کت۔

و یعنی آباںی شیرازہ و ما منتشرک و آباںی وجود چنڈ چنڈ کت گشت تر خاندان اینکرو و انکرویک یک بوتنت، یچ و دیم بہ یک نیگے و دومی و دیم بہ دگہ دیے
دات، آبادیانی نام و نشان چہ دور و ہم نظر نہ کپت البت لوں آباںی داستان پشت کتنگت تاکہ مخلوق بشکنت و عبرت حامل بکنت آباںی ہما مزین شائیں
تمدن (شہری زندمانی) شان و شوکت پہک بے گواہ بوت۔ ارض القرآن و خدا بند آباںی زوال و بربادی و توجیل و چوش بیان کنت کہ یونانی ورومیاں مصر و
شام و سر قبضہ کنان و ہندوستان و افریقہ و تجارت و چہ خشکی و راہ و بدل و دریائی راہ بدل کت و تمام مال چہ بوجیگانی ذریعہ و بحر احمر و راہ و مصر و
شام و تیاراں ایرکک بنا و کت۔ اے سفر و رہبند و چہ میں و داں شام و تجارت و بدل و دز و لوڑ و بال کت، سبب و نو آبادیاں تباہ و برباد بوتنت۔ اے
کتا و واجہ اے توجیہ چہ مولر نامیں مردے و نبشتا نک و زرنگ۔ ممکن انت تباہی و بربادی و ظاہری یک سبب ہمیش بیت مگر بریشی و سر احصر کنگ صحیح
نہ انت۔ و یعنی اے احوال اشکنان و باید انت کہ عقلمند عبرت حاصل بکنت۔ و ہدے اللہ فراوانی و عیش بدنت تو شہری و سر آئی و شکر و منت گز
لوٹیت و تکلیف و مصیبت و جاوڑ و صبر و تحمل پشداران و چہ اللہ پاک مدد حاصل کنگ بیت و اولی روج و ابلیس اندازہ جان و گوشتگت
لَا حَتَّيَنَّكَ ذَرْيَتَهُ الْاَقْلِيْلَا (اسراء ۷) ثُمَّ لَا يَنْبَغُهُمْ مِنْ كَبِيْرٍ اَيُّدِيْهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ اَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا يَجِدُ
اَكْثَرَهُمْ شَاْكِرِيْنَ (اعراف ۲) اشان ہے داب و قی پدرائی کت۔

ول یعنی شیطان ء اے قدرت حاصل نہ ات کہ لٹ ء دست ء کنان ء زور کائی آیان ء چہ حق ء دور بداریت البت آیان رد دات کت کنت وائیکہ قدرت بہ ہے حساب
دیگ بوتگ کہ خدا تعالیٰ وتی بندہائی امتحان گرگ لوٹیت و چارگ لوٹیت کہ کئے آخرت بر سر القین داران ء خدا یاد کنت و کئے بہ دنیا ء گرفتار لووان ء چہ وتی
انجام ء غافل و احمق لووان ماں شک یا فریب و تاراج کل دنت اللہ ء حکمت ء تقاضا ہمیش ات کہ ماں دنیا ء بہ انسان ء ہر دوئیں طرفانی راہاں ہج کنگ بہ بنت
چو شک پیر باز جاگہ ء اے بردانہسگ بوتگ ۔ چو ش نہ انت کہ (معاذ اللہ) خدا ء راخبر نہ بیت ماں بے خبری ء جاوہر ء شیطان کتام یک بندہ ء را بچلا نپیت
شہر بزان ات کہ یک چیز اللہ ء نگاہ ء انت و تمام احوال و جاوہرائی چار و گندہ ہاوت ہر وقت و ہر دمان ء کنت ۔ ہر کس ء ہر قدر آزادی داتگی آچہ بے وسی و زوری
سبب نہ انت بلکہ حکمت و مصلحت ء رد انت ۔ ول چہ ادامکہ ء مردماں دیم گور (خطاب) کنگ بوتگنت بہ ہایانی سرزنش ء ”سبا“ ء داستان اشکنا نیت

حَفِیْظٌ ۳۱ قُلْ اَدْعُوا الَّذِیْنَ زَعَمْتُمْ مِّنْ دُونِ اللّٰهِ لَا یَمْلِكُوْنَ

تنگہبان ول تو بگوش توار پر کن ات ہا کسان ء کہ گمان کن ات ابید چہ خدا ء ول آخدا بندہ انت

مِنْ ثَقَالِ ذَرَّةٍ فِی السَّمٰوٰتِ وَلَا فِی الْاَرْضِ وَمَا لَھُمْ فِیْھَا

ہموز یک ذرہ ء ماں آسمان ء و نہ ماں زمین ء ونیت آیان ء را ماں آسمان و زمین ء

مِنْ شَرِّکٍ وَمَا لَھِ مِنْھُمْ مِّنْ ظَھِیْرٍ ۳۲ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ

ہج شرکیہ و نہ انت چہ آیان کسے خدا ء مددگار ۔ و نہ فائدگ دنت سفارش

عِنْدَہٗ اِلَّا لِمَنْ اٰذِنَ لَھِ ۚ حَتّٰی اِذَا فُزِعَ عَنْ قُلُوْبِھُمْ قَالُوْا

آئی ء گور ء مگر یہ ہا کس ء کہ حکم بکنت آٹراف دائد و بدیکہ دور کنگ بہ بیت تلوسگ چہ آیان دلاں گوشت

مَا ذَا قَالَ رَبُّکُمْ قَالُوْا الْحَقُّ وَھُوَ الْعَلِیُّ الْکَبِیْرُ ۳۳ قُلْ

چہ فرمان کت شے رب ء ۔ آگوشت حقین ء ۔ و ہا انت چہ درستاں بزر مسترفی تو بگوش

مَنْ یَّرْتَفِقُکُمْ مِّنَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ قُلِ اللّٰهُ وَاِنَّا

کئے روزی دنت شمار چہ آسمان و جب زمین ء تو بگوش پدا کہ اللہ و بیٹک ما

اَوْ اٰیَاکُمْ لَعَلّٰی ھٰدِیْ اَوْ فِی ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ ۳۴ قُلْ لَا تَسْئَلُوْنَ

یا کہ شما البت بہ ہدایت و سررات یا ماں گراہی ء ظاہر سی و تو بگوش چہ شما جست نہیت

عَمَّا اَجْرَمْنَا وَلَا تَسْئَلْ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ۳۵ قُلْ یَجْمَعُ بَیْنَنَا

چہ مئے گناہاں و نہ ماں اجست کنگ بہت چیزیکہ شما کن ات ۔ تو بگوش جمع کنت ما درستاں ء

رَبُّنَا ثُمَّ یَفْتَحُ بَیْنَنَا بِالْحَقِّ وَھُوَ الْفَتّٰحُ الْعَلِیْمُ ۳۶ قُلْ اَرُونِیْ

مئے رب پدا فیصلہ کنت مئے میانجی ء بہ انصاف ء ۔ و ہا انت فیصلہ کنو زانو گرت بگوش منار اپیش بدات

الَّذِیْنَ الْحَقُّ مَبۡرُکٌ لَّکُمْ ۚ شُرَکَآءُ کَلَّا ۚ بَلْ ھُوَ اللّٰهُ الْعَزِیْزُ

ہا کسان ء کہ اوار انش کن ات شریک قرار دیان ف ہجرا ۔ بلکہ ہا انت خدا زبردست

الْحَکِیْمُ ۳۷ وَمَا اَرْسَلْنَاکَ اِلَّا کَافَّةً لِّلنَّاسِ بِشَیۡءٍ اَوْ

حکمتانی خدا بندہ ول دیم نہ دات ماترارا مگر ہر کل مردمان ء مزودہ دیوک و

۲۸

یعنی چہ اللہ ابید ہا چیزانی سر کہ شمار خدائی ء گمان
انت کدی جہال و مصیبت ء ساعت ء آیان تو ار پر
بجن ات و بچار ات کہ آیان شے کتام درد و زنت
ول یعنی اے بزرگار چہ درد و زنت کہ اشان ماں زمین
آسمان ء یک ذرہ ہے مستقل اختیار حاصل نہ انت
(بلکہ بتان ء و غیر مستقل ہم نیست) نہ ماں زمین
نہ ماں آسمان آیان بہرے گون انت نہ خدا ء اشانی
پکار انت کہ اشان آئی ء معین و مددگار لووان چیزے
حقوق ظاہر شہر تیں ۔ آئی ء بارگاہ و ہا انت کہ اودا
مزن مزین مقربان ہم اے طاقت نیست کہ چہ اذن و
رضاء ابید کسے ء بابت ء یک حرفے سفارش ء چہ زبان
درکت بکنت ۔ انبیاء ء اولیاء و ملائکہ اللہ ء شفاعت
ہم تیوگا بہ ہا کسانی حق ء نفع دیوک بیت کہ بریاں چہ ہا
جانب سفارش ء اذن حاصل بہ بیت ول اے فرشتانی
حالت بیان بوت کہ ہمہ وقت بہ ہائی ء دربارہ حاضری
دیوکنت و ہے چہ بالا اللہ ء حکم کیت ء یک ہنجیں توارے
کیت چو شک صافیں لٹہیں سنگے ء سر از بجرے کشک
بہ بیت شاید اتصال و بساطت فہم ء نریارگ ء بردا
اے تشبیہ کنگ بوت ۔ فرشتہ چہ ترس و بیم و رعب ء
لرزگ لگنت و تسبیح و انان ء سر بہ سجده ء برنت
و ہے اے حالت دور لووان بیت ء دل ء تسکین بیت
و کلام نازل بوت نوں چہ یک دگرے جت گرت کہ چہ
حکم بوت ۔ بالا ء فرشتہ جہل ء فرشتگان درجہ بدرجہ
شون دینت کہ ہر چیکہ اللہ ء حکمت ء موافق انت و چہ
پسیرا دستور معلوم انت ہا حکم بوت ۔ ظاہر ہی گت
ایت کہ چہ آئی ء بارگاہ ء معقول و واجبی گت ء ابید
دگرے بیت کنت ۔ نوں آذاتے ء مزن شانی و زورگی
کیفیت اے ڈول بہ بیت کہ و ہے آ حکم بکنت تو
مقربانی چہ ترس و جلال ء اے جاوہر بیت ء اودائی
ہمت انت کہ چہ وت پسعی و سفارش ء پاد بہیت
تنبیہ : آیت ء تفسیر دگرے ہم کنگ بوتگ کہ آیان
نسبت ء حافظ ابن حجر ء نبشہ کنت ء و جمیع ذلک
مخالفت لہذا الحدیث الصحیح الذی فی البخاری
والاحادیث کثیرہ توثیقہ (فتح الباری ص ۲۸۱)

ول یعنی چہ آسمان و زمین ء روزی ء از بابانی سر کنگ
تیوگا اللہ پاک ء دست ء انت پریشی ء شرکاں ہم

متو کنت لہذا شما اشان بگوشت کہ ایشہ شام متو کت پدا ماں الوہیت ء لے دگر چو کائی شریک بوتنت ول یعنی ہر دوئیں فریق راست نہ گشت (اور نہ ضیق
اجتماع لازم کیت) یقینا چہ دوئیاں یکے راست انت و دومی دروغ انت تو لازم انت کہ شما اے بابت ء فکر بجن ات و راستی ء اختیار کن ات مریشی ہایانی جواب انت
کہ چہ ریشاں ہتے گوشت کہ و اجکار ! اے ہر دوئیں فرقہ چہ بندہ ہستنت ء زانا جبرہ کنگ الی انت ۔ ہمشکا صاف صاف ء بیان کت کہ چہ اے دوئیاں یکے یقینا
خطا کار و گمراہ انت ۔ باقی اداماں تعین نہ کنگ حکیمانہ حسن خطاب انت یعنی بگندہ کہ اے بردماں چہ وتی جانب ء بیج نہ گوشیں بہر جاوریئے و الم ء غلطی ء
سر ابیت نوں بزرے دلیلان ء اشکناں شہادت فیصلہ کن ات کہ کئے ردکار انت چو شہر بزان کہ مخالف ء گون نرمی ء جبر کنان ء آٹرافماں وتی دل ء غور و فکر کنگ
موہ دیگ بہ بیت ۔ ول یعنی ہر یکے ء وتی انجام ء فکر دارگ لوٹیت ہج کس بہ دومی ء گناہ و ردکاری ء جواب دار نہ بیت ۔ اگر انیکہ صافیں خبرانی اشکنا پدھن شما بہ وتی

حالت فکر جنگ و تیار نہ بہت تو گڈایا دبدارت ماحقت سرچم کت و کلمہ حق شمار اسرت لوں شہادت عملانی جواب و دیوک مت ات، مئے سرائوں پچ ڈولیں ذمہ داری بکشت نہ کیت، نہ بہ چو شیش جاوے مئے و شے میا کچی و واسطہ باقی مانیت۔ خدایہ دربارہ حاضری دیگ و ہر کس و تی فکر و مت بکنت، آذات و دستاں و مچ کنان برحق فیصلہ و مت کنت و آٹرا کتیں پیش بداریات کہ اکتم ہستی انت کہماں آئی و خدائی شریکی و دلمانگ انت ماہم آئی و چنان و بگنیں کہ آئی چنکر اختیار داروک انت۔ زانا اے سنگ و بے جانیں و دت تراش تگیں بتان و پیش کن ات! و یعنی پچہرتون ات کہ اے ہمیں ہستی مئے پیش ہمیں ات او تہنا یکیں خدا انت کہ از بردست زور اک اعلانیں درجہ و حکمت و دانائی و واجر انت، کل آئی و دیا مغلوب و بے وس انت۔

ھے صفحہ و فوائد : و ادالوں توحید رسالت و ذکر بولت یعنی شے فرض و شے بعثت و غرض ہمیش انت کہ نہ تو گاہ عرب بلکیں دنیا و مردماں چرایانی

نیک و بد آگاہ بکن ات نوں شہادت کارکت، ہر کس سرید نہ بیت و وٹیک و ت بکنت ہر ترائیں مردم و وتی نفع و نقصان و سرید پوان تی خبر و ضرور گریت البت ماں دنیا گیشتر مردم جاہل و ناسرید انت، ماں آیانی دماغاں اینکر گنجائش کجا انت کہ کارمدی خبرانی قدر بکنت

و یعنی چہ ہما ساعت و کہ مارا تر سینے آکدی کیت اگر راست گوشے تو مہتل موزوت بیار و پیشی بدار و یعنی پریشان مے ات کہ آروچ الم و کیت بہ آئی آگ و وعدہ کنگ بو تگ و ہدے کیت تو یک دماغے و مہلت کس نہ رسیت اشتاپ کنگ و بدل و ضرورت اے خبر بکنت کہ چہ آئی و آگیا پیش چیزے

تیار بکنت۔ وک یعنی مانہ قرآن قبول کنیں نہ پیشی کتابان و کہ آیای تو آسمانی کتاب قرار دے مثلاً تورات انجیل وغیرہ اے کفانی حساب کتاب یک ڈول انت ہر جا گے بچار ہے حساب داد و نیت و مضمون انت پشکا اے چیزان ہجر قبول نہ کنیں و یعنی چو شکہ ناکامیابی و ہدے بیت کہ ہر یکے دومی و رانا کامیابی و سبب ظاہر کنت، ماں محشر و سن کافراں یک دگر و راہیار بار کنت کہ آئی و گیش و گیوار دیا پیدا کنت۔ وک ماں دنیا ہر کس کہ

نرور و جہل و طبقہ شمار بو تگنت و آیای دگرانی دُ مے و روک بو تگنت آیای و تی مزنیں سرداران میار بار کنت کہ شہا مارا مروچی ماں اے مصیبت و چکل وایگ اگ شے مہن کنگ مہوتیں تو مالہ و نبی و خبران و گیش و اے بدیں روح ماندیستگ

و گڈا مزنیں مردم گوشنت کہ زانا مارا بردستی شہا راجہ ایمان و یقین و دور داشتگت! یعنی و ہدے شہا را حقین خبر سر بوت و پدا شہا آٹرا سرید پھن بو تگت پر چاقول نہ کت۔ باید ہمیش ات کہ پچ کسے و غرض نہ داران و حتی و راقبول بکنتیں۔ نوں و تی گناہ و دگرانی سرے پر چالڈات۔

و یعنی بیشک شہا مارا بہ زبردستی مجبور نہ کنگت مگر شپ و روح چہ مکر و فریب و مغویا نہ تدبران مارا رد و دات و ہر و ہد کہ گوں شہا وایک وارتگت شہا مارا ہے سر و سوج کت کہ ما پیغیرانی گوشگ و روع

و یعنی بیشک شہا مارا بہ زبردستی مجبور نہ کنگت مگر شپ و روح چہ مکر و فریب و مغویا نہ تدبران مارا رد و دات و ہر و ہد کہ گوں شہا وایک وارتگت شہا مارا ہے سر و سوج کت کہ ما پیغیرانی گوشگ و روع

۳۴۴

۶۶۹

ومن یقنت ۲۲

نَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۳۸﴾ وَيَقُولُونَ

ترسینوک لیکن زیات تر مردم سرید نہ بیت وک و گوشنت

مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿۳۹﴾ قُلْ لَّكُمْ مِيعَادُ

کدی انت اے وعدہ اگ شمار است گوشگ ات وک تو گوش پ شہا انت وعدہ

يَوْمٍ لَّا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿۴۰﴾ وَ

یک روچے و تاخیر کن ات چہ آئی و یک دماغے و نہ پیش کپ ات و

قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنُؤْمِنَ بِهَٰذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ

گوشنت کافراں مہر ایمان نیاریں بہ اے قرآن و نہ بہ کتاب و کہ پیش

يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ

چہ آئی و ات وک و اگ تو بگندے و ہر یک گنہگار او شتار بگنت و تی ربت و گورے

يَرْجِعُهُمْ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلُ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتَضِعِفُوا

گر مہینت لہتیں چہ آیای دگرانی سرا خبر وک گوشنت ہا کس کہ ناتوان دانگ بوتنت

لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿۴۱﴾ قَالَ

بہ ہما کساں و سرکشی کنوک انت اگ مہوتیں ات شہا البت ما ایمان دار بو تگتیں وک گوشنت

الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضِعِفُوا أَنَحْنُ صَدَدُكُمْ

سرکشان گوں ہما ہاں کہ کمزور شہا زانتنت زانا ما دور داشت شمارا

عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ بَلْ كُنتُمْ جَحْرِمِينَ ﴿۴۲﴾ وَقَالَ

چہ ہدایت و رند و ہدیک آتگ شے گورے بلکیں شہا انت گناہ گار وک گوشنت

الَّذِينَ اسْتَضِعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ

ناتوانان گوں سرکشان انا بلکیں دور داشت مارا فریب شپ و روج

إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا وَأَسْرُوا

و ہر یک شہا مارا حکم کنگت ایکہ ماکفر کنیں بہ خدا و سازیں بہ آئی شہا دار و بدل دانت آیای

منزل ۵

خدایہ یک مہ متیں بلکیں مخلوق و آئی و درور و برابر و شریک بزانیں، آخر شے شپ و روح و کڈن و سکیناں دال چینگے اثر مکر تیں۔

فل یعنی ہر وہ دیکھ ہولناکیں مذاب دیما کیت، تابعین (زندگیری کنواں) و متبوعین (زندگیری کنگیناں) ہر دو دنیاں ماں وتی دل و پشومان بنت ہریکے ماریت کہ واقعہ من مجرم و گناہ گاراں و سیکن چہ شرمندگی و بہ یک دگرے و سرطاہر کنگنت۔ و زیادہیں ترس و بیم و سبب شاید گوشگ و قدرت ہم بیت فل ماں اشانی گردناں طوق و ماں دست و پا داں زنجیر ماں بیت فل یعنی ہرچ علی کنگش مروجی آیاں اے سزا و شکل و ظاہر لوگا کنگنت۔ ہرچی کیشے ہمانی رون موش و کتے و کتے اے دلبدی ات یہ و احب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و کہ شما چہ مکہ و امیر و سردارانی کرکشی و کجروی و غم مکن ات۔ ماں ہر دور و پیغمبرانی مقابلہ گوں اے رنگیں بے بختیں سرداراں بوتگ۔ زر و مال و نشہ و دوت و اچھی و جذبہ انسان و کور کنت۔ آکسے و دیمہ گردن و جہل کنگ و ادنائیں مردمانی کیش و زند کا قبولدار نہ بیت پیمش کا بنیانی اول سر و زندگیری کنوکیں مردم عموماً ضعیف و مسکینیں مردم بوتگنت کما و در فی حدیث ہر قل و فل یعنی معلوم بوت کہ خدا چہ ماوش و راضی انت مارا ہج ترس و خطرہ نیست انت شما مفت و مارا عذاب و بیم تراب دثیت۔ فل یعنی روزی و فلولانی یا تنگی اللہ و یا نہ و ش لوگ و دلیل نہ انت۔ زانا نہ گندے کہ ماں دنیا و چکر بد معاش، ناشرو و ملحد (بے دین) عیش و عشرت و زندگی گوازیں گانت حالانکہ اشان و کتام ہم مذہب شرنہ گوشت و باز چہ خدا و دوستان، پرہیزگار و نیکیں بندھاں نظر اہر فاقہ (شد) و زند گوازیں گانت تو معلوم بوت کہ زر و دولت و افلاس (بے زری) یا تنگی و فراوانی عند اللہ مقبول لوگ و دلیل نہ انت اے معاملات دراصل و دگر مصلحت و حکمتانی سر امینی انت کہ اشان اللہ پاک و تشر و بہتر زانت مگر یار مردم اے نکتہ و سرید نہ بنت

و من الدلیل علی القضاء و حکمہ بوس اللیب و طیب عیش الاحق و فل یعنی ماں و زر و گیشی نہ خداوندی قرب و علامت انت چو شک ماں بر زر و آیت و بیان بوت و نہ قرب حاصل کنگ و ذریعہ انت بلکیں اشی و برعکس کافر و حق و زیات بر بادی و سبب جوڑ بیت البت ثومن اگر مال و زر و ماں شریس کاراں کار مرز بکنت و اولاد و جوانیں تسلیم و تربیت دیان و نیک و جوان اڈ بکنت گڈ اچوشیں مال و اولاد بہ یک حساب و خداوندی قرب و سبب جوڑ بیت بہ جاوہر اودا مال و اولاد و جست و با و است نہ بیت تیو کا ایمان و صالحیں عمل و جست بیت۔ و فل یعنی کار و رد اہر قدر اجر و حقدار بیت چرائی و گیش بدلہ رسیت کم از کم دہ سر و زیات بیت تو ہفتصد سر بلکیں اللہ پاک بواہیت تو حشرشی و ہم زیات کہ آئی و بیج حد نیست انت۔ واللہ یضعف لمن یشاء (بقرہ رکوع ۳۶)

اداجہ ضعیف و مطلقاً زیادتی مراد انت۔ و فل یعنی آبد بخت کہ اللہ و آیتان زد کنگنت و برایا ٹوک ٹالی کتان مردمان چرایاں دور دارنت چوشیں بگوش کہ اشان وتی دل و اللہ و رسول و عاجز و بے وس کنگ لوٹنت آکل بہ عذاب و گرفتار ہوان و دربار و حاضر کنگ بنت چرایاں یک کسے ہم وتی جند و کشان جھگ نتوینت۔

النَّامَةُ لِمَارَاوُ الْعَذَابِ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَلَ فِي آَعْنَاقِ

پشومانانی و ہر دیکہ گندنت عذاب و فل و دور دار کنگنت ماطوقاں ماں گردناں

الَّذِينَ كَفَرُوا أَهْلُ يُجْزُونَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ وَمَا

کافرانی و نہ سزا دیکہ بنت مگر بہ موافق و وتی عملانی و و دیم نہات

أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا

ماں یک مینے و یک ترسینو کے مگر گوشہ اود و آسودہ حالیں مردماں بیشک چیزیکہ

أَرْسَلْتُمْ بِهِ كَفَرُونَ وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا

پہ شے دستاں دیم دیکہ بوت ما آئے نہ متیں و گوشش مازیات ترس بہ ماں و اولاداں

وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ قُلْ إِن رَّبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن

و مارا عذاب دیکہ نہ بیت و تو بگوش بے شک منی رب پراہ کنت روزی و بہ ہر کسے و کہ

يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ وَمَا أَمْوَالُكُمْ

بلوٹیت و تنگ کنت و سیکن زیات تر مردم سرید نہ بنت و نہ شے ماں

وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ عِندَ زُلْفَى إِلَّا مَنِ امْنٍ

و نہ شے اولاد ہما چیزت کہ نزدیک بکنت منے گور و شے درجہ و مگر ہا کس کہ یقین آرت

وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولَٰئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضَّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَ

و خوبیں کاری کنت و گڈا آہما بیت کہ بہ آیاں جزاء و سزا انت بہ عوض آیاں و علانی و

هُمْ فِي الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُجْرِبِينَ

آماں بریزیں ماڑیاں دل جمع بنت۔ و ہا کس کہ کنگنت گوشش و آیتانی زد کنگ و تہا مقابلہ کنگان و

أُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ قُلْ إِن رَّبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ

ما انت ماں عذاب و حاضر کنگ بنت و تو بگوش بے شک منی رب پراہ کنت روزی و

لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ

پہ ہر کس و کہ بلوٹیت و چوتی بندیاں و تنگ کنت بہ ہر کس کہ بلوٹیت۔ و ہرچہ خرچ کنت شما چہ ہر چیز یا

و یعنی اسے خبر مسلمانانی گوش جنگ بوت کہ تہا بہ خیر کاراں خرچ کنگ و وھد دل تنگ مے ات کہ چہ خرچ کنگارزق کم نہ ترتیت ہر جیکہ تہی نصیب ہست
آلم و دست کسیت، اللہ پاک چہ وقی حکمت و ہر قدر دیگ بواھیت ماں آئی و چہ خرچ کنگ یا نہ کنگ فرقی پیداگ نہ بیت بلکین ماں خیر کاراں خرچ
کنگ و برکت حاصل بیت و حق تعالیٰ آئی بدل و ہم دنت توری ماں مال و شکل یا ماں قناعت و غناء قلبی و شکل و وید اماں آخرت و بدل رسک و
یقینی انت۔ خلاصہ ہمیش انت کہ ماں آئی خزانگاں حج قسم و کمی نیست مسلمان و لازم انت کہ گوں اللہ پاک و نیکیں گمان بہ بندیت و آئی و مرضی و
مقابلہ و فقر و فاقہ و ترس و ماں دل و جاگہ مدنت و لا تخش من ذی العرش و الا لاد۔ تنبیہ: ماں آیت و جوش بگوش کہ اسے طرف و
ہم اشارہ فرمائیت کہ ہنجوش ماں دنیا و تنگی و فراوانی و اعتبار و مردمانی احوال و توک و فرق و تفاوت ہست ماں آخرت و ہم بہ ثواب و اعتبار و ثواب
و عذاب و برداہم فرق و تفاوت بیت۔

وٹ باز مشرکاں فرشتگان و خدا و جنس جگ
قرار دانت بازس و آبیانی ہیکیل (شکل و صورت)
ادگمان و ہندگی کرتگش بلکین ہست زانوگانی گوشگ
انت کہ اصنام پرستی و بیگبی چہ ملائکہ پرستی و بوتگ
عمر و نچی و اسے بدیں رسم چہ شام و ماں حجاز و اورت
بہر جا و قیامت و روح و کافرائی گوشاں جنگ و روا
چہ فرشتگان سوال کنگ بیت کہ آیا اشان شے پرستش
کنگ و شاید جریشی و مطلب جوش بہ بیت کہ شما
و اشان و جوش نہ فرمائیتگ یا شما چریشانی اسے
عمل و راضی و نہ اتے جوش کہ چہ حضرت عیسیٰ و ہم
سوال کنگ بیت انت و انت قلت للناس اتخذونی
و ائمی الہین من ذون اللہ (مائدہ رکوع ۶)
و ماں سورۃ فرقان انت و انت صلتکم
عبادی ہولاء (فرقان رکوع ۲)
وٹ یعنی تہی ذات چرے خیر و پاک انت کہ کسے بہ کام
درجہ و آئی و شریک بہ بیت (العیاذ باللہ) ما
چونکائی گوں اشان اسے خبر بگوش یا بہ جوشیں
ناہودگیں حرکت و راضی بہوین اتیں مے رضا و تہی رضا
تابع و غلام انت پیدا اسے بے بختان و حقیقت و مے
سم پرستش نہ کنگت دراصل و اشانی عقیدہ بندی
گوں ہمشاں و انت شیطاناں اشان و بہ ہرج
طرفے و تیلانک دیگ لوٹت آیاں و قی و دم و ہاگو
ترتینگ توری فرشتگان نام و گران و یا کام نبی و
ولی و، بلکین ہست و سرظاہر و شیطان و جند و
عبادت و کنگت، جوش کہ ساری و غالباً ماں سورۃ
انعام و مفصل نبیسگ بوتگ۔

وٹ یعنی مردچی عابد و معبود ہر دو مینانی بڑگی صامعلوم
بوت کہ ہج کسے دوی و قدر و ترے و تاوان دات نہ کنت
ہما معبوداں کہ اشان آیان و پروتایک ڈیکی نے زانتگ
آیان و اسے رنگ و اسے وھد و قی بیزاری ظاہر کت
وٹ اسے رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم و بابت و وٹ
ماں و تاگو سنگش کہ اسے شخص رسول نبی ہج نہ انت
بس اسے واجہ و مطلب ہمیش انت کہ مارا چہ مے و قی
بت و پیرکائی رہبند و سہندان (کہ الشرا ما چہ بن
قدیم و حق زانان و بہ اسے رہبند و سرا عمل کنگ)

بہ و قی راہ و بیاریت و وٹ حاکم و سرور جوڑ بہ بیت جوش بگوش کہ اسے واجہ و حکومت و سرداری پکار انت (العیاذ باللہ) وٹ یعنی قرآن چہ ایت
(العیاذ باللہ) چنت دروغیں خبرنت کہ اشانی نسبت خدا و طرف و کنگ بوتگ انت۔ وٹ یعنی اسے نبوت و دعویٰ کہ گوں آئی چند معجزات و خلاف عادت
ہیل و عاداتی ظاہری انت یا اسلام و مذهب کہ آئی و سرکشان و لوگ واجہ چہ لوگ بانگ و وٹ چہ جگ و حداکت یا قرآن کہ آئی اثر بہ مردمانی دلالی سرا
غیر معمول بیت اسے کل صاف صافین جاد و گری انت و بس (العیاذ باللہ) وٹ یعنی بعضے انی انت نہ آسمانی کتابے آبیانی دست و ہست انت و نہ چہ
اینچکیں دراجیں مدتے و آبیانی گورا کام نبی یے آتگت، اللہ تعالیٰ و جوشیں عظیم الشانیں پیغمبرے و جوشیں شانداریں کتابے دات باید انت کہ اشان غنیمت
حساب بکننت و خداوندی نعمت و قدر و بزا انت خصوصاً و ہدیہ چہ و پیسر اشان و وٹ ہمے گوشگت کہ اگر مے میانچی و یکت پیغمبر یا انجیں یا کام کتابے مے سرا
نار بوتیں تو گڈاچہ اسے دگران ماگیشتر فرمانبرداری کرتگت نون وھدے کہ ہما چیز سر بوت تو گنگت انکار و تکبر کنگا۔ یا اسے مطلب انت کہ ما اشانی گور و جوشیں
بہ و نہ و نہ اسے دولیں دیم ندات کہ آئی شے تعلیم و برخلاف کسے و تعلیم بدنت گڈا کام عقلی یا نقلی دلیع و بناء و اشان تہی معنی لغت و کنگت۔

سبھا

۶۷۱

ومن یقتل ۲۲

فَهُوَ خَلْفُهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الرَّزَاقِينَ ۝ وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ جَمِيعًا
کہ اندھو مے و نہ آئی و، وھما انت شرترین روزی رسان وٹ وروچے کہ کچ کنت آیاں درستان و

ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ۝ وَالْوَلَا
پداگوشت فرشتیان آیا اشان شے عبادت کنگ وٹ۔ آگوشت

سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيِّنَا مَنْ دُونَهُمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ
تہی ذات پاک انت توئے مے کار ساز بید چہ آیاں، بلکین آیاں عبادت کنگ چٹانی

اَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ۝ فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ
زیات تر آیاں بہ چٹان اعتقاد داروک انت وٹ نون مروچی شاماکت نہ ات نفع و نہ زیان و

نَفْعًا وَلَا ضَرًّا ۚ وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي
بہ یک و گرا وٹ و ماگوشتیں ہما ہاں کہ ظلمش کت بچش ات عذاب ہما آس و کہ

كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ۝ وَإِذْ اتَّخَذْتُمْ اٰلِهَتَكُمْ بَدَلًا
آراشما دروغ دانستگ۔ و وھدیہ و انگ بکنت آبیانی سرا مے آیات سرظاہر و گوشگت

مَا هَذَا اِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ اَنْ يَصْطَلِحَ عَلَيْكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَاؤُكُمْ
نہ انت اسے پیغا مبر مگر مردے کہ لوٹیت ایکہ دور بکنت شمار چہ ہایاں کہ آبیانی عبادت کنگت شے بت پیر کاں

وَقَالُوا مَا هَذَا اِلَّا اِفْكٌ مُّفْتَرًى ۚ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
وگوشت اسے چہ ذات مگر یک دروغ وٹ۔ وگوشت کاسر

لَیْسَ لَنَا جَاءَهُمْ اِنْ هَذَا اِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ۝ وَمَا اَتَيْنَهُمْ
حقین کت و را و ہدیہ سر بیت بہ آیاں، کہ نہ انت اسے مگر جاد و سرظاہر و وٹ و نہ دات ماعرب و مشرکاں

مِّنْ كِتٰبٍ يَّدْرُسُونَهَا وَمَا اَرْسَلْنَا اِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَّذِيرٍ ۝
چہ کتاب کہ و انت آئی و را و نہ دیم دات ما آبیانی نیگ و چہ تو پیش ہج سر سینوگے وٹ

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَّغُوا مَعْشَارَ مَا اَتَتْهُمْ
و دروغ بند کنگت ہما کساں کہ چہ آیاں پیش انت و نہ اسے مشرکاں سر بوت بہ دیک آخیر یکا و انگت پشی مردمان

مازل

فل یعنی ہرچیکہ واہگ دارنت مثلاً مقبولیں ایمان یا نجات یا بہ دنیا طرف واپس روگ یا دنیاوی عیش و لذتیں اے چیزانی و کافرانی میانجی و فوں بچیں رکاوٹ قائم کنگ بوتگ کردی بہ آباں رست کت بکنت۔ فل یعنی پیسنہ بچے ہمیں مردم ہر قدر گوسنگ انت ہرج ہمیں معاملہ گوں آباں کنگ بوتگت گوں اثنان ہم بوت چیا کہ مردم ہم ماں بچیں ناہودگیں شبہات و بے کاریں شکوکاں گرفتار انتنت کہ حج داب و اثنان و بہ قرار کرگ و نہ ہشتگلش کمت سورة السبا بحمد الله وعونه

فل یعنی آسمان و زمین بند رہے چہ عدم و درکنان باوجود آورتن اے رد چہ پیسر اکتام یک نمونہ و تخلیق (سیدالش) و قانونے ہم موجودہ انت۔

فل یعنی لہتے فرشتہ نبیانی نور و الشر و پیغام و سر کنت و لہتے ایدگہ جسمانی روحانی نظام و تدبیر و بزرگ سرامقررت فالمد توت امرأ۔

فل یعنی لہتے فرشتگان دو بانزل انت لہتیں و سہ لہتیں و چار چار انت۔ اے بانزلانی کیفیت اللہ پاک و تشریز انت یا پداہر گس اثنان و دیستگ آچیزے گوشت بکنت۔ فل یعنی اللہ تعالیٰ ماں ہرج مخلوق ہرج عضو و صفیہ کہ بلوطیت بہ و تی حکمت و روء

گیش کت کنت چنانچہ ماں حدیث و ہست کہ حضرت جبریل و شش صدا بنزل یا بازو انت و چہ بجاعل الملککة رسولاً و چہ مہبت کہ اللہ تعالیٰ اے وسیلہانی احتیاج داریت ہرگز چوش نہ انت، آئی و ذات و ت بہ ہر چیز و سر اقا دارنت محض حکمت و روء از باب و وسیلہانی سلسلہ قائم داشتگ۔

فل رحمت جسمانی بہ بیت چوہر و باران، روزی وغیرہ یا روحانی چوش کہ کتابانی نزول یا رسولانی ارسال۔ خلاصہ ہمیش انت و ہرے اللہ بہ مردانی سرا و تی رحمتانی دروازگ بیچ بکنت گڈا کئے اثر ا بند کنگ تو نیت۔

فل یعنی و تی کاملین حکمت و روء ہرچیکہ بلوطیت ہما دماں و آئیا بکنت، ہے اندازہ و آزر واک و زبردست انت کہ آئی و کسے مہن کت نہ کنت۔

فل یعنی چوش قبول کن انت کہ سید الگ و روزی و ازباہان و سر کنگ زندہ دارگ کل بہ اللہ و قبضہ و اختیاء انت گڈا معبودیت و حقدار دگر کسے چونکائی بوت کنت۔ ہا ذات کہ حقیقی خالق و رازق انت باید انت کہ معبود ہائی بیت۔

فاطر ۲۵

۶۷۳

ومن یقنت ۲۲

بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِّنْ قَبْلُ
میانجی و آباں و میانجی و آباں و آباں بوت کہ کنگ بوت بہ آباں پیسین مردانی گوں و چہ و پیش

إِلَهُمَّ كَانُوا فِي شَكٍّ مَُّرِيبٍ

بیشک آ انت ماں شک و مبتلا و

سُورَةُ فَاطِرٍ مَّكِتٌ وَهُوَ خَمْسٌ أَرْبَعُونَ آيَةً وَخَمْسُونَ كُتِبَتْ
سورہ فاطر ماں مکہ و نازل بوت و آئی و چل و بیچ آیت و بیچ رکوعت۔

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زہریں رحم کنوے

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلِكِ رُسُلًا
تائیں توصیف بہ خدا انت کہ پیدا کنوے آسمانی و زمین و فل چوہر کنوے فرشتہانی بہ قاصدی و فل

أُولَىٰ أَجْنَحَةٍ مَّقْنَنِي وَثَلْتُ وَرَبِّ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ
کہ آباں خدا بند انت بانزلانی دودو، سہ سہ و چار چار و فل زیاد کنت ماں پیدا کنگ و ہرچیکہ بلوطیت

إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ
بیشک خدا ہما کہ پیسر و سر قدرت دار و کنت فل ہرچیکہ بچ بکنت خدا بہ مردماں چہ

رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ
رحمت و گڈا کس نہ انت آئی و دار و ک فل و ہرچیکہ بداریت گڈا نہ انت آئی و دیم دیوک

بَعْدِهِ ۝ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ يَأْتِيهَا النَّاسُ أَذْكَرُوا نِعْمَتَ
ابید چہ آئی و، دھما انت غالب حکمتانی خدا بند و او مردماں یا بکنت نعمت

اللَّهُ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْمِقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ
نداء و تی بند و سر۔ آیا ہست پیدا کنوے ابید چہ خدا روزی دنت شما چہ آسمان و

وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَانِ تَوْفَكُونَ ۝ وَإِنْ يَكْذِبُونَ
وچہ زمین و۔ نیست ہیج معبودے ابید چہ آئی، گڈا کجا شمس گردان بیت و واکن تراد و رغ بند بکنت

مزل ۵

و یعنی اینک سر بد کنگ و حجت و سرجم کنگ بد هم اے مردم ترار دروغ بند بکننت تو شام مکن ات گون پیشی نبیاں ہم ہے داب مردمان پیش اہنگنت اے یک نوکس گپے نہ انت، تعصبی و ضدی مردم کدی ہم چہ وقی ھٹ کنگ دست نہ کشت اے ہمیں مردمانی معاملہ خدا و حوالہ و بکن، ہمد اسر بلوان کل خبرانی کیش و گیار بیت و یعنی قیامت آگلی انت و یقیناً درستان اللہ تعالیٰ و مستری عدالت حاضر ہوگی انت اے دنیا و زیب و زینت و فنا بویکیں عیش و بہارانی و جسہ و نامی میں دعا باز شیطان و فریب و ملک ات آشنے ازلی دشمن انت کدی ہم شمارا نیکیں سر و سوج نہ دنت آئی و کوشست ہمیش انت کہ گون و تاسور شمارا ہم بہ دوزخ و سر بکننت، تہر تہر خبر جوڑیان و چہ خدا و آخرت و نیگا غافل کنان بیت، باینت کہ شاد و تی دشمن و وقی دشمن حساب بکن آ و آئی و خبر مگر آئی سرانابت بکن ات کہ تہیں شیطان مارا چہ وقی مکاری و لوپ و چکل دات کت نہ کتنے، ما خوب زانیں کہ تو ماں دوستی و جاگت ہم دشمنی کتنے و یعنی شیطان ماں ہر کس و نکاہ و بدیں کار و

فاطرہ ۳

۶۷۴

ومن یقتل ۲۲

شتریں کار کت و پیش داشت آیا آ شخص ہا کس و برابر بیت کنت کہ آچہ خدا و فضل و کرم و نیک و بد و میا سخی و فرق و تفاوت و زانت آ نیکی رانیک و بدی و رابد زانت و ہدے ہر دو برابر بیت نہ کنت تولے ہر دو بینانی انجام جو نکاتی یکساں بیت کنت و جو خیال مکن ات کہ تمام مردے گون گند و کیں چھاں بدی و رانیک کی جو نکاتی بھیت اللہ ہر کس کہ آئی و بدیں استعداد و سوء اختیار و سبب و بدراہ کنگ بلوٹیت آئی و عقل ہے ہما چپ بیت و ہر کس نیکیں استعداد و نیکیں اختیار و سبب و ہدایت و سرا گامی کج بکننت گداہج شیطان و طاقت نیست انت کہ آئی و بدیں کشتا ببارت، یا چپیں خبر آٹیا سوج بدنت بہر جا و ہر شخصے چہ اغواء و شیطانی و نیکی و رابدی و بدی و رانیک و زہر و تر یاق بھیت آئی و راستیں راہ و سرا آگ و امید ہست و بدے کہ نیست و ہدایت و ضلالت و سلسلہ تمام اللہ پاک و مشیت و حکمت و تابع انت گداہتیں نبی اشانی غم و تار پر چار پریشان کتنے، ماں اے افسوس و کہ اے بد بخت و تی فائدہ و گپے پر چا قبولدار نہ بنت زانا تو پہ اشان و تی جان و قربان کنگ لوستے۔ تو اشانی داستان و یک کرا ایرکین اللہ اے درستانی کار بدان و شر زانت آوت اشانی فیصلہ کنت و گوازینیت شمارا دلگیر و ملور مہبت و کہ چہ اللہ پاک و حکم و گوات جنبراں چیت کنان کارنت و آملک و علاقہ کہ خشکا وگ ات یعنی اودا کشار و سہری نیست ات چاریں گنداں دوزبال کنگانت چہ ہور و آب و ماں آئی و زندگی کیت ہے ہما بھیت کہ اللہ تعالیٰ شمارا ہم چہ مرگ و بد زندگ کنت۔ ماں روایتاں ہست کہ و ہدے اللہ پاک مردگان زندگ کنگ لوٹیت چہ عرش و چہرگ و یک خاصیں قسم و ہورے بیت کہ چہ آ آپ و ریچک و مردگ زندگ بنت چہ شکلا ہر س ہور و باران و برکت و چہ زمین و دانگ و دوم زیر بیت زیاتیں تفصیل ماں حدیثاں چارگ بیت۔

ع ۱۳

فَقَدْ كَذَبْتَ رَسُولًا مِّنْ قَبْلِكَ ۚ وَاللّٰهُ يُرْجِعُ الْأُمُورَ ۖ يٰٓأَيُّهَا
گدا تحقیق دروغ بند کنگ بو کنت پیغامبر چہ تو پیش و بہ خدا و نیک و گردنگ بنت تمامیں کار اے
النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّكُمْ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَ
مردمان! بیشک خدا وعدہ برحق انت گدا فریب بدنت شمارا زندمانی دنیا و
لَا يَغُرُّكُمْ بِاللّٰهِ الْغُرُورُ ۚ إِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمْ عَدُوٌّ
دعا بدنت شمارا بہ خدا نام و دعا باز۔ تحقیق شیطان انت بہ شمارا دشمن
فَاتَّخِذُوْهُ عَدُوًّا ۚ إِنَّمَا يَدْعُوْا حِزْبَهُ لِيَكُوْنُوْا مِنْ اٰحْصٰی
گدا بھیت آٹا دشمن۔ آ و تو ار پر جنت و تی جماعت و تانکہ نہ بنت چہ دوزخیاں
السَّعِيْرِ ۚ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۚ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
و ہما کساں کہ کافر بو ترنت پہ آیان انت عذاب سگن۔ و ہمایاں کہ لعین اش آرت
وَعِبَلُوْا الصَّٰلِحٰتِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ ۚ وَاَجْرٌ كَبِيْرٌ ۚ اَفَبِنَ زِيْنٍ
دخوہیں کارش کت پہ آیاں انت بخشش و مزیں مژد آیا آگے کہ دولدار کنگ بو تگ
لَهُ سُوْءٌ عَمَلٍ ۚ فَرَاہُ حَسَنًا ۚ فَاِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنۢ يَّشَآءُ ۚ وَا
پرانی و آئی و بدیں عمل پراگندیت آرا جوان، گدا بیشک خدا گمراہ کنت ہر کس و کلوٹیت و
يَهْدِيْ مَنۢ يَّشَآءُ ۚ فَلَا تَذْهَبُ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَتٍ ۚ
راہ سوج دنت ہر کس و کلوٹیت۔ گدا باید انت کہ ہلاک بیت تہی جان پہ آیانی سرا افسوس و ران
اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ بِمَا يَصْنَعُوْنَ ۚ وَاللّٰهُ الَّذِيْ اَرْسَلَ الرَّسُوْلَ
بیشک خدا زانو گرت ہر چیزیکہ آکنت و خدا ہما انت و ہی دات گواتان و
فَتَشِيْرُ سَحَابًا فَسُقْنٰهُ اِلٰی بَلَدٍ مَّيْمَنٍ ۚ فَاَحْيَيْنَا بِهٖ الْاَرْضَ
گدا آجست کنت جمبر گدا آٹرا عجلت و برت ما بہ نیک و مرتگن شہر گدا زندگ کت ماہ آئی زمین و
بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ كَذٰلِكَ النُّشُوْرُ ۚ مَنۢ كَانَ يُرِيْدُ الْعِزَّةَ فَلِلّٰهِ
پد چہ آئی مرگ و ہے دول ماں مردگان چیت کینک ہر کس کہ واہگ اربیت شرف و گدا یہ خدا واسطہ ہست

منزل ۵

و کافران و کفریہ کا جوڑ کٹکتے کہ اللہ پاک و گورائش عزت و ادب بنت و اخذوا من دون الله لیکونوا لهم عزا (مریم) باز کس مسلمان ایل کائن
گوں کافران دوستی کٹکتے کہ چریشان آیاتی عزت سرجم بیت الذین یخذون الکفرین اولیاء من دون المؤمنین یتخون عندہم العزۃ فان العزۃ
لله جمیعاً (نساء ۲۰۷) ایڈولیں مردمان سرسوج کرت کہ ہر کس دنیا و آخرت و عزت و طلب گارنت باید انت کہ آیشراچہ اللہ پاک طلب بکنت کہ عزت مطلق ہا
وت انت چہ ہائی فرمانبرداری و یاد گاری و اہلی عزت حال بیت تمام عزتانی مالک تھا آوت انت عزت رست یا نہ رست چہ ہائی و نیمگا، دگر کس و نہ رست
و کافریہ کلام، اللہ پاک و ذکر، تلاوت قرآن علم و نصیحت و گپ انت اے کل چیزان خداوند کریم و بارگاہ و نیکاسر کینت و قبول و دلگوش و عزت حاصل کینت
و پاک و صاف کلام (ذکر اللہ وغیرہ) و ذاتی تقاضا ہمیش انت برزاسر کینگ، دوی گوں آتیا صالحین عملانی تو شک گوں کینت تو آئی و چیت کائن زیات برزا و

بالا بران بنت - جوانیں کلام و ابید چہ جوانیں کاران سرجم
بلندی و شان حال بیت نہ کنت - لہتیں مفسران و العمل
الصالح برفعہ و ضمیرانی مرجع و بدل کائن اے معنی
گپت کنت کہ پاکیزہ بین کلام خوہیں کار و بلند و بالا کنت اے
ہم راست انت و دگر لہتیں و برفع و ضمیر اللہ پاک و
طرف و تاب و اتک یعنی اللہ پاک عمل صالح و بالا
کنت و قبولیت و معراج و سرکنت - بہر جا و رہ
خلاصہ ہمیش انت کہ جوانیں کار و خوہیں کلام ہر دوش
بلندی و رفعت و لوگوں کنت لہذا ہر شخصہ کہ چہ اللہ پاک
عزت لوٹیت آتیا باید انت کہ اے چیزانی ذریعہ و
حاصل بکنت - حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت
و یعنی عزت اللہ و دست و انت، تی و ذکر و خوہیں کار
بالا روان بنت و بدے و تی حد و سرسنت گڑا بدی و
سرا ایشاں (سرجمی) غلبہ (حاصل) کنت، کفر
نگلیت اسلام و عزت بیت مکارانی کل مکر و فریب
بے کار و بے سوت ثابت بنت - وک یعنی ہاکسان
پہ بدیں تدبیر و کاران گلایش لوان حق و برخلاف فریب
کاری کنت آخر ناماد لوان تادان بار بیت - بگندہ
قریش مان "دار الندوہ" و مجلس کائن و واجہ پیغمبر
قید کنگ یا قتل کنگ یا چہ وطن و کنگ و شور کنت
نتیجہ اے بوت کہ جنگ بدر و و ہد و ایشاں چہ وطن
در کینت و بہر مسلمانانی دست و کنگ و قید کنگ
بوتنت و یعنی واجہ آدم و چہ خاک پدا آئی و اولاد و
چہ آب و ترمیم پیداکت پدا آمدیں و جنین و جفت
سازت کہ چرائی و انسانی نسل شک و تالان بوت مر
میاجی و چہ حمل و قرار گرگ بگر دانکہ جگ و پیدائش و
ہر ہمیں دور و جاوہرے گوست آکل و خبر خدا و ہست
انت مات بیت ہم نہ انت کہ توک و تل و چوہیں صورت
پیش اہنت - وک یعنی ہر کس و ہر قدر کہ عزت مان
لوح محفوظ و نوشتہ انت و ہرچ از بابہ عمر و کمی باگشی ٹینگت
یا کہ کئے طبعی عمر و سر بیت کئے سر نہ بیت کل مان اللہ پاک و
علم و ہستنت و بہر اللہ پاک اے جزئیات و رد اچہ جاگرد
(احاطہ) کنگ چہ ہندھاں چہ مشکل نہ انت آئی و تمام
ماکان و مایکون جزئی، کلی، غیب حاضر و علم چہ ازل حال
انت آذات و بہر و سراقیاس مکن انت - حضرت شاہ صاحب
نوشتہ کنت ہر کارے کم کم بہ وجود کیت چوہیں کہ مر و

العزۃ جمیعاً الیہ یصعد الکلم الطیب و العمل الصالح
خاص شرف تمامین و ہائی نیمگا بالا روت خبر پاکیں وک
یرفعہ و الذین ینکرون السیات لہم عذاب شدید و مکر
آثر بالا بارت وک و ہاکسان کہ مکر کنت پہ بدیں کاران پہ آیان انت عذاب تر ندیں - وک
اولیک ہو یور و اللہ خلقکم من تراب ثم من نطفۃ
آیانی ہانا بود بیت وک و اللہ پیداکت شمارا چہ خاک و پدا چہ آب و پٹہ
ثم جعلکم ازواجاً و ما تحیل من انثی و لا تضع الا
پدا چوہر کت شمارا جفت (مرد و جن) و مان شک و نہ زوریت مچ ماد گینے و نہ زائیت مکر
بعلیہ و ما یعبر من معبر و لا ینقص من عسرہ الا فی
بہ خدا و علم وک و عمر دیگ نہ بیت بچ مزین عمر و نہ کم بیت چہ آئی و عسرہ مکر نوشتہ
کتب ان ذلک علی اللہ یسیر و ما یتوی البحران هذا
انت مان کتاب و بیشک اے بہ خدا و سر از ان انت وک و برابرہ انت دو دریا - اے
عذب فراک سائر شرابہ و هذا ملح اجاج و من کل
شیر کن انت، شہن پر و شوک انت، دل کش انت آئی آپ و اے سورہ انت تہل انت - وچہ ہر دوکان
تا کلون لحطاطریا و تستخرجون حلیۃ تلبسونہا و تری
در ات گشت تاز گین و در کن ات شہت و زبور کہ پوش ات آٹرا وک و تو گندے
الفک فیہ مواخر لتبتغوا من فضلہ و لعلکم تشکرون
بوجیکان و مان آئی وک آپ و در ان و تاکہ روزی شوہاز کن انت چہ آئی ہرانی و تاکہ شام شکر گرات وک
یور الیل فی النہار و یولج النہار فی الیل و سخر الشمس
مان کنت شب و مان روج و و داخل کنت روج و مان شب و ورام کت روج و
والقمر کل یجری لاجل مسمی ذلکم اللہ ربکم لہ
وماہ ہر یکہ روان بیت بہ مدت و نام گپتیں وک اے اللہ انت شہ پروردگار پہ ہائی انت

مزلہ

جوڑ لوگ و تی مقدر کت گین عمر و سر لوگ ہمہ دات بزائ کہ اسلام ہم کم کم و بودناک بیت و آخر کار کفر و مغلوب وزیر کائن ہلکت وک چہ برزا توحید و دلائل و قدرت و
کارانی بیان پیداکت ہے بابت و توک و تل و اسلام و سرفضلی و ردا الطیف اشارہ ہم لوان انت - حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت یعنی کفر و اسلام ہر دو
ہمسر نہ انت خدا کفر و مغلوب (زیر) کنت اگر چہ ترا چہ ہر دو بیناں فائدہ رست، چہ مسلماناں دین و قوت حاصل بیت و چہ کافراں جزیرہ و خراج، و گوشت چہ و شیں دریا
و چہ سوریں دریا و دست کپیت یعنی ماہیک و بہت و زور یعنی مر و اردو گور قیمتی اکثر چہ سوریں آپ و دست کپیت و اکثر مزین تجارت گوں آئی جہازان انجام
گرت چہ ایاں ہرچ نفعے حال بہ بیت آبراں چہ اللہ پاک و ہر بانی و انت - اے تمام انسانی لازم انت کہ و تی و اہند و شکر ادا بکنت
و اے بیان پیسرا باز جاگہ و گوشتک - حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی چوہیں و روج و پیماکدی کفر غالب انت کدی اسلام و روج و ماہ و پیماک
ہر چیز مدت مقرر انت، دیر و زوت و گپ نہ انت - بہر حال حق نظر و سوب مند بیت -

فل یعنی آذاتے و صفات و احوال کہ بر زبان بونت در حقیقت و ہمیشہ انت شے برحق پروردگار و کل زمین و آسمان و بادشاہ، باقی شما ہما کس خدا قرار دیان و توار پرچن ات آسکین بادشاہ چہ ہم بیت، خرماء گدگ و سراتنگیں پوشے ہست آئی و مالک ہم نہ انت فل یعنی ہما معبودانی کہ شما چہ آیاں مدت لوٹ ات آیاں شے توار نہ اشکنت و دلگوش گورکت ہم نکنت توج در دوارت کت نکنت بلکین قیامت و روج و چہ شے مشرکانہ حرکتان صاف بیزاری و اظہار نکنت و مددگار جوڑ لوگ و بدل و دشمن ثابت بنیت۔ فل یعنی چہ اللہ پاک و گیشتر احوال کئے زانت۔ ہائی و فرمان انت کہ اے شریک رد انت، حج کار و اہت کت نہ کنت چو شیں راستیں و المیں خبران دگئے پیش داریت فل یعنی کل مردم ہما اللہ پاک و محتاج انت کہ آپہ کس احتیاج نداریت چیا کہ تمام کمالات و خوبیاں ماں ہما ذات و جمع انت بس ہائی و عبادت و استعانت و مستحق بوت۔

فل یعنی شما قبولدار نہ بنیت تو آذات برشی و قادر انت کہ شمارا دورکنان و دگہ خلقے آباد بکنت کہ آہ ہک داب آئی و فرمانبردار و اطاعت گزار بہ بیت چو شے فرشتہ ماں آسمان چو شے کنگ یہ اللہ پاک و مشکل نہ انت لیکن آئی و حکمت و تقاضا ہمیشہ انت کہ زمین و سرائے تمام کار و بار جاری بنیت آخر ہر چے و تی عمل و نیک و بد و بدل بکنت تاکہ آہ رنگ آئی تمامی صفاتی اظہار بہ بیت

فل یعنی نہ کسے و تاوت کسے و بار و تی سرائے کنت کہ آئی گناہان بہ و تی سرائے بزرورت و نہ یہ دگہ و توار و چیز کے مدت کت کنت بلی توری آکے و وارث ہم بہ بیت ہر کس نفسی و توار و کنت تیو کا چہ اللہ پاک و ہر بانی و مشکل آسان بیت۔

فل یعنی چہ تھی ترسینگا ہما کس راستیں راہ و زوران سیت حاصل کنت کہ خدا و گندگا ابید چہ خدا ترسیت و ترسان بہ آئی و بندگی و گلایش بیت۔ ماں ہر کس و دل و خدا و خوف بیت آچہ ہم تراپاں چہ اثر گریٹ و فل یعنی چہ تھی نصیحت و کسے بہ راہ و بکسیت و و تی احوال و راست بکنت تو تھی سرائے خدا و سراج احسان نہ کنت بلکین برے و ہندہ آئی و و تی فائدہ انت و اے فائدہ سرچی و ہما و ہدے ظاہر بیت و ہدے درست بہ اللہ و گورا و پس جمع بہ بیت۔

فل یعنی مومن کہ اللہ پاک و دل و ایم و دانگنت بہ حق و روشنائی و خداوندی و حی و برکت و بے ترس رہ و تران ماں جنت و باغاں و خداوندی و جنتانی ساہگ سر بیت آیانی برابری و آکافر کت کنت کہ کور دل، ماہک و دھماں تہار و کیاں سرگردان ہواں ہم و آس آئی و سوچو کیں برانزانی طرف و درگان و روت با ہجر بیت نہ کنت۔ در حقیقت ماں مومن و کافر و چو شے ہم زیات فرق و تفاوت ہست انت ہنجو شے ماں یک زندگی سلامتیہ مردے مرتگیں لاش و میاںچی و انت۔ اصلی و دائمی زندمانی چہ ایمان و روح و حال بیت ابید چو شے انسان و راچہ ہزار مرتکبان بدتر مردہ زانگ لویت

الْمَلِكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ

بادشاہی۔ و ہما کسان و شما توار پرچن ات ابید چہ آئی و مالک نہ انت بہ مقدار ناہ و گدگ

قَطِيرٌ ۱۳ اِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا

سرے پوش و آگن شما آیاں توار پرچن ات آشے توار نہ اشکنت و آگن آہ اشکنت قبولدار نہ بنیت شے

لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بَشْرِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكُمْ مِثْلُ

دعا یاں۔ و قیامت و روج و منکر بنیت بہ شے مشرک کنگ و کل و خبر نہ دنت ترا چو شے

خَبِيرٌ ۱۴ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ

خبر دنت خبردار و کل او مرد ماں! شما ات محتاج بہ نیک اللہ و۔ واللہ ہما انت

الْغَنَى الْحَمِيدُ ۱۵ اِنْ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ۱۶ وََمَا

غنی کل توصیفانی خدا بندانت و کل آگن بلوٹیت بارت شمارا و کاریت نو کیں خلقے۔ و نہ انت

ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَعِزُّزٌ ۱۷ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۱۸ وَإِنْ

اے کار بہ خدا و گران و و بد نہ کنت بار بد کونک دگر و بار و۔ و آگن

تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ جَاهِلٍ لَا يَخْلُ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۱۹ اِنَّمَا

توار پرچن گران بارک و را بہ و تی بار و نیکاپہ مدد دگدگ چست کنگ نہ بیت چرائے و ہج چیز اگر چہ بہ بیت سیاد وارث

تَنْذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ ۲۰ وَمَنْ

تو ترسینے ہما کسان و کہ آترسنت چہ و تی رب و ابید گندگ و و ققام دارنت نماز و۔ و ہر کس

تَنَزَّلُ فَأَتَا يَتَنَزَّلُ لِنَفْسِهِ ۲۱ وَلِإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ۲۲ وَمَا يَسْتَوِي

کہ پاک بوت گد آہاک بیت بہ و تی جند و فاندگ و وہ اللہ و نیک انت کلانی و تری و و نہ انت برابر

الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ۲۳ وَلَا الظُّلُمُتُ وَلَا النُّورُ ۲۴ وَلَا الظُّلُمُتُ

کور و چہ ہج و نہ تہاری و روزنائی و نہ ساہگ و

لَا الْحَرُورُ ۲۵ وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْواتُ ۲۶ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ

نہ لوار و نہ برابر انت زندگ و نہ مردگ و بیشک خدا اشکنا بنیت

فل یعنی بازیں گناہان ء معاف کنت وکتیں طاعت ء قدر ء کنت و دستور ء روء ء ہرچ ثوابے رگی انت بطور بخشش چرائی ء زیاد تر دنت ۔
فل یعنی بندہانی احوال ء شرزانت ، خوبیں موقعے ء اے کتاب نازل کت ۔ فل یعنی چہ پیغمبر ء پد اے کتاب ء وارث ہما امت ء راجڑ کت کہ مجموعی حساب

چہ تمام امتاں بہتر و شتر انت البت امت ء تمام
افرادیکان نہ انت ماں اشاں ہما کس ہم گون انت
کہ صبیح ایمان ء باوجود ماں گناہاں گرفتار بنت (اشاں
ظالم لنفسہ بوتنت) و ہما ہن ادارنت کہ توکی راہ
گرفت نہ ماں گناہاں سر و چہرنت نہ مزین بزرگ ولی
(اشاں ء مقصد فرمائیت و لیتے ہما کاملین بندہ
انت کہ آیاں چہ اللہ پاک ء فضل و کرم ء دیمہ قدم خبا
نکیاں حاصل کنگ و کمال ء درجہ ء سر بونگ ء واسطہ
چہ مقصدین ء دیمہ در کنت و سختیں چیزان ہم مل نہ
کنت و چہ گناہ ء ترس ء مکروہ تنزیہی بلکیں داں
انچک کہ چہ مباحاں ہم پھینکنت ۔ اعلیٰ و بالا درجہ ء
فضیلت و اشاں حاصل انت چوناںی ء ماں در چتگیں
بندہاں پہ یک حسابے درستانی شمار کت چاکہ درجہ
بدرجہ کل ہشتی انت ، گناہاں ہم اگر مومن انت تو بہر
جاور ء کتام نہ کتام و بد ء ضرور ماں جنت ء داخل بیت
ماں حدیث ء فرمان کت کہ مے گناہاں معاف انت یعنی
آخر کار معافی حاصل بیت و میاںجی ء واجہاں سلامت
انت و کسے روت گذر چہ در ستاں دیم ء بروت ،
اللہ پاک کریم انت ۔ آئی ء گور اخیلی نیست ۔

فل طیار و ریشم پہ مسلمانیں مردیاں اودا (ماں
جنت ء) ہست ۔ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم ء فرمان کت
ہرچ مردیں آدے ریشمی گد پوشیت ماں دنیا ء
نپوشیت ماں آخرت ء ۔
وہ یعنی دنیا و محشر ء غم دور کت و گناہان بخشش
وازدوئے قدر دانی طاعتی قبول کت ۔

فل حضرت شاہ صاحب نشہ کنت مندر جاہ
چرائی پیش ہیچ نیست ات ہر جاگہ کار ء دیم دیگی ات ۔
وروزی ء فکر ء دشمنانی ترس و رنج و درد اودا
رسک ء شرط ء کل کار بوتنت
فل نہ کافران ء ماں جہنم ء موت کیت کہ چرائی ء
تکلیف ء ہلاکس بہ بنت و نہ عذاب ء تکلیف کدی ہم
کم بیت ۔ اے قسمیں ناشکرانی سزا مے گور ہمیش انت

فَضْلُهُ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ۝ وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ

وَقِي مَهْرًا نَبِيًّا ۝ بِحَقِّقِ هَمَانَتِ بَخْشُوكِ قَدْر دَانِ ۝ وَچیزیکہ ماوحی کت پہ تنی نیک ء کتاب

هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّبَابِلِينَ يَدُّهُ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ ۝

اَبَرحق انت تصدیق کنوک انت عما چیزیکہ پیش چرائی ء انت ۔ بیشک خدا و قی بندیاں خبردار انت

بَصِيرٌ ۝ ثُمَّ أَوْثَرْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ

گندوک انت فل ۔ پدما کتاب ء وارث کنت ہما کسان کہ آیاں ء در چت ماچہ و قی بندیاں پدالہچہ آیاں

ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ ۝ وَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ ۝ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ

بکہو کنت پہ و قی جانان ء ۔ ولہتے چہ آیاں میانہ رفتار انت ۔ ولہتے چہ آیاں پیش کہو کنت گون نیکیاں

بِإِذْنِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ۝ جَدَّتْ عَدْنٌ يَّدْ خُلُوعَهَا

پہ حکم ء خدا ء ۔ ہمیش انت ستریں شرف فل ۔ باغ انت مدایگی کہ داخل بنت ماں آئی ء

يُحَلُّونَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا

سہت و زیور پوش تینگ بنت آیاں آئی ء چہ سنگیاں طلا ء دمر وارد ء ۔ ولباس آیانی اودا

حَرِيرٌ ۝ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ ۝ إِنَّ

اَبَریشم انت فل وگوشت شکر انت خدا ء کہ آئی ء دور کت چہ ماغم ۔ بے شک

رَبَّنَا الْغَفُورُ شَكُورٌ ۝ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْبُقَامَةِ ۝ مِنْ فَضْلِهِ ۝

مے رب البت بخشو کنت قدر دان فل کہ آئی ء سرکڑا نینگ مارا جھنکین دانی جنگ ء چہ و قی فضل ء

لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ ۝ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا الْغُوبُ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا

نہ رسیت مارا اودا ہیچ رنج و نہ رسیت مارا اودا اثر ندی فل و ہما کساں کہ کافر بوتنت

لَهُمْ نَارٌ جَحِيمٌ ۝ لَا يَقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فِيمُوتُوا ۝ وَلَا يَمْخَفُ عَنْهُمْ

پہ آیاں انت آس دوزخ ء ۔ آہان سراموت ء فیصلہ کنگ نہ بیت کہ بہرنت و نہ سبک کنگ بیت پہ آیاں

مِّنْ عَذَابِهَا ۝ كَذَٰلِكَ نُجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ۝ وَهُمْ يَصْطَرِّخُونَ

دوزخ ء عذاب ، ہجے ڈول ء ماسزا دئیں ہر یک ناشکرے ء راف و آفریاد کنت

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

وہ یعنی اسے ہماری قدرت و دستِ انت کہ آئینہ مرزوں ٹھہریں گرات و چہ وقتی مرکز کینرگ و چہ جاگہ و انگر و انگر سرگ نیلیت، و انک بند خبر و اے جزاں چہ وقتی جاگہ و نہ ٹگنت تو گد ابرچہ خدائے دگہ کی طاقت انت کہ اشان و ماں قابو و بداریت چنانچہ ماں قیامت و و ہدے کہ اللہ تعالیٰ اے تمامین نظام و سرچر کنت تو چہ طاقتے آثر ادا شدت کنت نہ کنت۔ و یعنی مخلوق و کفر و عصیان و لوط ہمیش انت کہ اے تمام نظام ماں یک دمانے و سرچر کنگ بہ بیت لیکن بہ آئی تحمل و بردباری و برکت و اے نظام پشت کپنگ آئی و ہر بانی مہیت تو تمام دنیا و ایران بیت۔ و عرب و مخلوق و و ہدے اشکنت کہ یھود و غیرہ اید کہ قومان و وقتی بنیانی اے داب و نافرمانی کنگ تو اشان گشتت کہ کدی مئے میانشی یک نبی بیت تو ماچہ آقواں شر تر نبی و اطاعت و ہر اہی و کنیں، و ہدے اللہ پاک نبی دیم دات کہ آچہ کلیں نییاں ماں عظمت و شان و زیات تر انت تو اشان چہ حق و راہ و گشتہ دور بوتنت۔ اشانی غرور و تکبر و اشان و چونکا کی اجازت بداتیں کہ نبی و دیم وقتی گردن و چہل بختنت۔ اطاعت و ہر اہی و بدل و اشان بہ دمنی و سرالانک لبست و قسا قسین سلیں تدبیر و ردکاری و فریب دیگہ لگنت مگر یاد کنگ بہ بیت کہ بدیں تدبیر چپکانی بدیں تدبیر کنوکانی چک و کسیت بے قوری چنت روج ہداری ماں وقتی دل و وقتی مکر و فریب و سرا و شتو و بہ بیت کہ ماتدبیر کنان و اے رنگ و مسلمانان و نقصان دات لیکن انجام کا اشان معلوم بیت کہ حقیقتہ مسترین تاوان کچام کسان و چست کنگ کسیت۔ بالفرض اگر اے تاوان ماں دنیا و ہم ٹگل ات تو ماں آخرت یقینا اے تاوان و چنان و ت گندنت۔ وک یعنی اشان بہ ہے خبر و راہیارت کہ ہر چہ کہ گوں گوستگیں گناہ گاراں معاملہ (حساب دادے) بوت گوں ہمیشاں ہم بہ بیت نول اگل اشان چہ وقتی ناشرین کاراں دست نہ کشت تو گوں اشان ہم چو ہایاں حساب داد بیت۔ اللہ و دستور مجرمانی سزا دیگہ و بابت و ہر داب و لووان و پید کنت آنہ بدل بوگی انت کہ سزا و بدل و پرچہش گناہ گاراں انعام و اگر اے بہ بیت و نہ ٹگلنگ انت کہ چہ مجرم و سزا ٹگلینان غیر مجرم و سزا دیگہ بہ بیت وک یعنی مرز مرزین زوراکیں مدعیان چہ اللہ پاک و گرفت و و تارا راستگار کنت نہ کنت مثلاً عاد و ثمود و غیرہ۔ اے بزرگ چہ چیز انت، شر بھم ات کہ آسمان و زمین و چہ طاقت اللہ پاک و عاجز کنت نہ کنت آئی و علم جاگرد کنوک و قدرت آئی و کامل انت گد ما عاذ اللہ عاجز بہ بیت تو چہ کچام بہنات و وک یعنی مردم ہر چ گناہے پر دتا کسیت اگر چہش ہر ہر جزئی و سرگرگ شروع بکنت تو بیج ساہ دار روئے زمین و سرا باقی نہ مانیت نافرمان چہ وقتی نافرمانی و بداتبہ کنگ بنیت و کاملین فرمان بردار کہ عاڈہ باز کم مردم بنت بہ سبب قلت و چست کنگ بہ بنت چہا کہ عالم و نظام بہ ہنچیں داب و قائم کنگ بوئگ کہ تیو کا حسابی چنت انسانی ادا آباد بوگ خداوندی حکمت و برخلاف انت پداوہدیکہ انسان آباد مہنت تو گد حیوانات بہ کسگی دارگ بہ بنت آسانی وجود بلکیں تمام عالم و وجود بہ ہے واجکاریں انسان و قائم انت۔

فاطرہ

۶۸۰

ومن یقنت ۲۲

مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ جَلِيلًا غَفُورًا ۝۱۱۱

کسے ابید چہ آئی وک ہمانت تحمل و خداوند بخشوک وک و سوگند

بِاللَّهِ جَهْدًا أَيْمَانَهُمْ لِيَنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لِّيَكُونُنَّ أَهْدَى

بہ خدا بش وارت و وقتی تر ندیں سوگند کہ انک بنیت آسانی گور و ترسینوک البت ضرورت شر تر راہ کپوک

مِنْ أَحَدٍ الْأُمَمِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَّا زَادَهُمْ إِلَّا

چہ ہر یک امتے و۔ گداوہدیکہ آتم آسانی گور و ترسینوک زیات نکنت آیاں مگر

نُفُورًا ۝۱۱۲ اسْتَكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرُ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ

بیزاری، بہ سبب و سرکشش ماں زمین و وزیات نکنت مگر ٹھکی بہ بدیں کار و نہ کسیت و بال

الْمَكْرُ السَّيِّئِ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ

مکر و بدیں کار و مگر آسانی جند و سرا و گدا انیت انت رہ چاروک مگر رہ بند و پیشی مردانی

فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ

گدا ہجیر تو نگندے بہ رہ بند و اللہ و تب بدیلی، و تو ہجیر نہ گندے بہ رہ بند و خدائے

تَحْوِيلًا ۝۱۱۳ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ

ٹگل وک آیت و تواب اش نہ کنت آیاں ماں زمین و سرا تا کہ چنان و ت بگندنت کہ چون انجام بوت

الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ

ہم کسان کی آجریاں پیش انت و ہست انت زیات تر چرایاں زور مند۔ و نہ انت خدا کہ

لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمُوتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ

عاجز بکنت آثر ایک چیزے ماں آسمانان و نہ ماں زمین و۔ ہما ہست انت

عَلَيْمًا قَدِيرًا ۝۱۱۴ وَلَوْ يُوَأْخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ

زانوگر، قدر تانی داروک وک و اگر گرفتار بکنت خدا مردمان و بہ سزا و آسانی کنگیں کارانی یل نہ کنت

عَلَى ظُهُرِهِمْ مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى

ماں زمین و پشت و ہج سہندھے وک و لیکن مہلت دنت آیان و بہ مقررین مدتے و،

مازلہ

فل یعنی داں یک مقررین مدتی و گشتیگیں حدیث اللہ مست داشتگ، کہ ہر یک گناہے و در اہدامان نہ گریت و ہرے کہ وعدہ کنٹکیں وقت کیت تو یاد بدارت کل بندہ بہ آنگاہ و چیرہ انت کتام کسے و یک ذریعہ نیکیں یا بدی عمل چہ آئی و علم و در نہ انت بس ہر یک کسے و بہ و تی احاطہ کنوکیں علم و روء راست فیصلہ فرما یکنیت نہ گناہ گار جاہے و تا چہ روات کت کنت و نہ فرمانبردار و حق جنگ بیت۔ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنَا مِمَّنْ يُّطِيعُكَ وَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَفُوُّ الرَّحِيْمُ۔ تمت سورۃ الفاطر بفضل اللہ ورحمۃ۔

فل یعنی قرآن کریم و تی معجزانہ شان، ہر حکمتیں تعلیم و بختہ اس مضمونانی حساب زبردست گواہ برے خبر انت کہ آئی و نبی امی و آورتگ یقیناً اللہ پاک دیم داتگیں و بے شک و شبہ ہر چکیں راہ و سر انت آئی و رند گیری کنوکان چہ ترے نہ بیت کہ آرد و ران و چہ و تی منزل و مقصد و دور بیت۔

فل یعنی اے دین و تجکیں راہ یا قرآن حکیم ہما خدایہ نازل کتگیں انت کہ آرد دست ہم ہست انت کہ متکرم بغیر چہ سزاو مل نہنت و رحم کنوک ہم ہست انت کہ ایمان آروکان و چہ داد و بخشش و مال مال کنت ہمشکا ماں قرآنی آیتاں ہست آیتاں لطف و شان و دلہتہ غضب و قہر و شان و ظاہر کنوک انت۔

فل یعنی مرن گرائیں کارے تی حوالہ کنگ بوجگ کہ آ قوم (عرب) و تئیں واجہ قرآن و معرفت و ہر شیار و آگاہ یکنیت کہ آئی گورہ چہ صدہا سالان کس ٹوہینو کے دیم نہ داتگ انت آجاہل و غافلین قوم کہ آرد خدایہ بار و زانت و نہ آخرت و نہ چہ ماضی و عبرت حاصل کنوکنت و نہ مستقبل و فکر و داریت نہ و تی مجتہد و سرانظر داریت و نہ انجام و بار و فکر جو کنت، نہ نیک و بد و مباحی فرق و تفاوت و زانت و نہ شرو کنگ و برداشور داریت آیتاں اینکر دراج کشیں جہالت و غفلت و تہار و کیاں درکنان رُشد و ہدایت و تجکیں راہ و سر آرگ و اوشتا رینگ ارزانیں کارے نہ انت، بلاشبہ شاگواں سرجمیں قوت و طاقت و آیتاں چہ ترے تائیں انجاماں و بیناکیں مستقبل خوف دیان و فلح و سوب مندی و بالائیں درجاتاں سرکنگ و دراجہد و کوششت کن آت تاکہ اے قوم چہ و تی اعلا تیں کامیابی و یہ کلیں جہان کامیابی و دروازگ و بچ بکنت لیکن باز کس تراہا ڈولیں دوچار کینت کہ آیتاں حج رنگ و نصیحت و سرادگوش گور کنت پیشکا آیتاں سرانشیطان پورہ پورہ و تی قبضہ محکم کنگ کہ آشتانی ناہودگیں و ناشرین کاران و دولدار کنت و اثنان دیم ایرکنت و پیشی و رندی احوال و توری ہر قدر رسل بہ بنت آیتانی دیم خوبصورت کنت و پیش داریت، نتیجہ چوش بیت کہ مردماں چہ آکوکیں زندگی و بھک متکربوان و و تی فانی و اسگاں و تی قبلہ مقصود قرار دینت آساعت و یک نیمگے شیطان و قول لاَعُوْذُ بِكُمْ اَجْمَعِيْنَ اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِيْنَ (ابید چہ مخلصین مردماں من درستاں بدر راہ کناں) راست بیت و دومی نیماحق تعالیٰ و قول لاَمَلِكُ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ اَجْمَعِيْنَ (چہ ترا و چہ تی رند گیری کنوکان دوزخ و پُرکناں) ثابت بیت۔ باقی ماں خلدون کا علم و چہ ازل و ثابت انت کہ فلاں قوم و فلاں فلاں مردم

پس ۳۶

۶۸۱

ومن یقنت ۲۲

۵۸

فَاِذَا جَاءَ اَجَلُهُمْ فَلَنْ يَّجْعَلَ اللهُ لَكَ بَعْدَ اَجَلِهِمْ سَبْعًا
لَّيْسَ بِكَ عَلَيْهِمْ حَافِظًا وَمَنْ يَّجْعَلِ اللهُ لَكَ سَبْعًا
سُورَةُ الْاَنْعَامِ الْاَوَّلِيَّةُ
سورة یس ماں مکہ و نازل بوت و آئی و ہشتاد و سہ آیت و پنج رکوع انت۔

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
شروع کناں گون نام و اللہ ہما کہ بے اندازہ مہربان، زبردیں رحم کنوکے۔

لَیْسَ ۱ وَالْقُرْآنِ الْحَکِیْمِ ۲ اِنَّکَ لَمِنَ الْمُرْسَلِیْنَ ۳ عَلٰی
سوگند بہ قرآن انت حکمت داروکیں۔ بیشک تو نے چہ پیغام سہریں۔

صِرَاطٍ مُّسْتَقِیْمٍ ۴ تَنْزِیْلِ الْعَزِیْزِ الرَّحِیْمِ ۵ لَتُنذِرَ قَوْمًا
تجکیں راہ و سر اے اید گیت لگین انت زبردست رحم کنوک و فل تاکہ تو ہر سینے یک قوم و

مَا اُنْذِرَ اٰبَاؤُهُمْ فَهُمْ غٰفِلُوْنَ ۶ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰی
کہ ترے نیک نہ بوکنت آیتانی بت و ہر کاں گڈ آیتاں سریدہ انت تحقیق ثابت بوت بہ آیتاں وعدہ عذاب

اَکْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا یُؤْمِنُوْنَ ۷ اِنَّا جَعَلْنَا فِیْ اَعْنَاقِهِمْ اَغْلَالًا
بازینانی سرا۔ گڈ آیتاں ایمان نیارنت و بیشک ما دوروات ماں آیتانی گردناں طوق

فِیْ اِلَی الْاَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُوْنَ ۸ وَجَعَلْنَا مِنْ بَیْنِ
گڈ آ انت داں زلوکان، گڈ آیتاں سربرد کنوکنت و اڈکت ما دیم

اَیْدِیْهِمْ سَدًّا ۹ وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا ۱۰ اَفَاَغْشٰیْنٰهُمْ فَهُمْ لَا یُبْصِرُوْنَ ۱۱
آیتانی دیوالے و پشت آیتانی دیوالے پدما چہ بزر آیتاں و چیردات گڈ آیتاں بچ نہ گندت و

وَسَوَّآءٌ عَلَیْهِمْ ءَاذُنُ رَجُلٍ ۱۲ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا یُؤْمِنُوْنَ ۱۳ اِنَّمَا
وہر ابرانت بہ آیتانی سرا کہ تو ہر سینے آیتاں و یا تر سینے آیتاں ایمان نیارنت و تو و

تُنْذِرُ مَنْ اتَّبَعَ الذِّکْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ الْغَیْبَ فَبِشْرَةٍ
ترے سینے ہما کس و کہ رند گیری بکنت نصیحت و وترسیت چہ رحان و بے گندگ گڈ اثر دہدہ آیتا

منزل ۵

چہ و تی بدر اہی و لا پراہی و ماں شیطان و دام و گرفتار بوان خلدون عذاب و سختی و ارگرت چہ اے ہمیں مردماں و راہ راست و سر آیک و چطور توقع کنگ بیت پس شمار در بابیت و انداز و اصلاح و اگر کتام ڈولیں دل پرورش و اوقات دیم بیا نیت تو ماں دل و ملور و غمناک مہو، شاد و تی فرض و سر انجام بدے ات و انجام و بہ خدایہ سپاریم۔ ہر زری تقریر و پورہ لوگ و رد اے آیتاں بہ و تی نگاہ و چیرہ دارگ بہ بنت (۱) وَمَنْ یَّعْشُرْ عَنْ ذِکْرِ الرَّحْمٰنِ تُفْقِضْ لَهُ شَیْطَانًا فَهُوَ لَهٗ قَرِیْنٌ وَاَنْتُمْ لَیْسَ بِکُمْ مِنَ السَّابِقِیْنَ وَیَحْسَبُوْنَ اِنَّهُمْ مُّہْتَدُوْنَ ۵ (زخون رکوع ۴) معلوم بوت کہ شیطان بندر و کسے و سر اسلٹ کنگ نہ بیت بلکہ کور بوان و چہ بیت و نصیحت و دیم ترینگ و اثر چوش بیت کہ آخر کار شیطان انسان و سر مسلط بیت چوش کہ اگر کسے چہ دست و پادان داں دراجیں مدتی و کار مگریت تو اعضوبے کار کنگ بیت۔ قال تعالیٰ: فَلَمَّا نَزَعُوْا اَدْءَاغَ اللّٰهِ فَلَکُوْهُمْ (الصف رکوع ۱) وَتَقَلَّبَ اَقْبَدَتْهُمْ

وَابْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرَهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ (الانعام رکوع ۱۳)

(ب) وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ (الحمد السجدة رکوع ۳)
 تسلط رند شیطان اے کار، کنت آئی نتیجہ «حقّ علیہم القول» انت (ج) وَالَّذِي قَالَ لِيَا أَيْدِيهِ أَتِ لَكُمْ مَا اتَّعَذَّبْنِي أَنْ
 أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي وَهُمَا يَسْتَعْجِلَانِ اللَّهَ وَيْلَكَ آمِنْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ يَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ
 أُولَئِكَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ (الاحقاف رکوع ۲) ہمارے دماغ و سر اصادق بیت کا چہ موت بعد کہ زندگی و یقین نہارت۔ آہدی
 بدی فہمیت بلکین چہ اغوائے شیطان و قی بدیان نیکی و گمراہی و ہدایت فہمیت اشان ہر ڈولیں جوانیں دلائل پیش بلکین واضح نشان پیش بدار
 کلاں و دروغ کنت و ناہودگیں دلیل بازی کنت بظاہر اشان ہادیانی و پیغمبرانی طرف و گشتان جہل کنت مگر یک طرفی و پوہ بوگ و جہد و نہ کنت
 تیوگ و ہوا و ہوس و قی معبود و خدا سازنت نہ عقل و کار بندنت و نہ چان و۔ اشان چہ ہاک ان انت کہ اشان اعراض و بغض و نتیجہ آخر کار خداوند کریم
 :ایشانی دلائل سر امر جنت کہ نون ما آیاں خیر و داخل بوگ و گنجائش باقی پشت نہ کپیت چو شک کہ قی سرار و شنی و تائیں دروازگان بند کنت تو اللہ تعالیٰ
 ہم آشیماں تہاروکی و ویل کنت یا یک مریضیہ پر درمان ورگ و یرد اسوگند و ارت بلے گوی حکیم و دشمنی داریت و ہمک ڈولیں بد پرہیزی کنت تو اللہ تعالیٰ
 آئی و مرض و مہلک جوڑ کنت و نا اُمیتی و جہلیں چات و دوری دنت۔ فرمان کنت «يْلَكَ الْفَرَى نَقَضَ عَلَيْهِ مِنْ أَنْبَاءِهَا وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولُهُمْ
 بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الْكَافِرِينَ (اعراف رکوع ۸) ثُمَّ بَعَثْنَا
 مِنْ بَعْدِهِ مُرْسَلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ وَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ
 الْمُتَعَذِّبِينَ (يونس رکوع ۸) وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَكِنْ جِثَّتْهُمْ بَايَةٌ لِيَقُولُوا الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
 الْمُبْطِلُونَ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۝ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا (روم رکوع ۶)
 كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ۝ (مومن رکوع ۴) وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْمَعُ الْكَلِمَ حَتَّى إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِندِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ
 أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ أَنْفًا أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ (محمد رکوع ۱) بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا
 يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا (نساء رکوع ۲۲) كَذَلِكَ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (مطففين رکوع ۱) أَفَرَأَيْتَ مَنْ اخْتَذَ
 إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَفَّاهُ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاءً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ (الجماعۃ)
 وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ أُذُنٌ لَا يَسْمَعُونَ
 أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ (اعراف رکوع ۲۲) يُخْرِفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ
 أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ
 لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُمْ فَبَدَّلَ قُلُوبَهُمْ (المائدہ رکوع ۶)

و اے ہمارے دماغی حق و انت کہ آیانی ذکر ماں گوستگیں فائدہ و بیان بوت۔ اے رسم و رواج، حُب جاہ و مال و پت و پیر کا فی تقلید و طوق انت کہ
 اشانی گڑ گوں ترندی و پر نچتگت و مزین شانی و تکبر و سبب آسانی سر جہل نہ جگتنت و نبی و دشمنی و آیانی و ہدایت و قبول کنگ و میا جی
 دیوار میگ کر تگت۔ ماں جاہلانہ رسم و رواج و دلی و اہلگ و ہوا و سلیں خیالانی تہاروکیاں اشان اے داب و گرفتار انت کہ پشت و دیم و بد
 و نیک اشان حج نظر نہ کپتگت نہ اشانی نظریہ ماضی و سرائت و نہ مستقبل و سرا۔ باقی اے افعال و نسبت پیشکا حق تعالیٰ طرف و کنگ بوتگ کہ خیر
 و شر و خالق آوت انت و اسبابانی سر امستیانی ترش چہ ہائی و مشیت و بیت۔ اما رازی فرمائینیت کہ چرے آیت و ماں آفاقی دلیلاں غور و فکر
 کنگ و نفی بوت چو شکماں «فَهُمْ مُقْتَحُونَ» و دلائل النفسیہ و طرف و التفات نہ کنگ و رد اشارہ ات چیا کہ وقتیکہ سرگ برزد درنگ
 بہ بیت و جگت مکنت تو قی بدن دیست کت نہ کن ات۔ وک یعنی پرایاں برابر انت لیکن تھی حق و برابر نہ انت بلکین چو شیں مزین دشمن و سرکش
 قوم و نصیحت کنگ و اصلاح و شوہار و بوگ مزین درجات و حصول و سبب انت و برے اے خوبیں ہیل و عادت و گرائی ہدایت و سبب جوڑ
 بیت۔ ہے ڈولیں سورہ بقرہ و مشروعات و گوستگت۔

۱ یعنی ترسینگ و فائدہ ہائی و حق و ظاہر بیت کہ آنحضرت قبول کنان آئی و سدا عمل بکنت و ہم چہ اللہ پاک بترسیت، کسے کہ چہ خدا ترسیت و نہ نصیحت و پرواہ و داریت آجہ نبی و ہم تراب و وعظ و چون فائدہ زرت کنت۔ چوشیں مردم مغفرت و عزت و بدل و سزا و سوائی و مستحق جو بکنت و ہم ترا اشارہ کنت کہ دوئیں لولائیانی اے عزت و ذلت و سرجیں اظہار ماں زندگی و دومی دور بیت کہ آئی و بکنت گنجی چہ مرک و بعد شروع بیت۔
۲ یعنی چہ مرک و بعد دومی زندگی یقینی انت کہ اودا کلاں و قی کنت گنجی کارانی بدلت رست و شاید چوش اشارہ ہم بیت کہ اے قوم (عرب) کہ آئی و روحانی قوت بھک مردگ یونگنت حق تعالیٰ قدرت داریت کہ دوبارہ ماں اشان زندگی و روح مان بکنت کہ آماں دنیا و مزین مزین کاران و انجام بدنت و پے آیکوئیں نسل و قی عظیم الشان نشانان و یل بدنت و میریت۔

۳ یعنی نیک و بدی اعمال ہرچیکہ دیمادیم دانت و لہتیں عملانی نیک و بدی اثرات یا نشان ہرچیکہ پشت گنجیت مثلاً کتام کتاب تصنیف کت یا کسے علم و اندیت یا حکائے بند اندیت یا کتام رسم جاری کت خوئیں یا بدی، کل مریشی و داخل انت۔

بلکین ماں لفظانی عموم و پادانی ہما پد (نشان) ہم شامل بیت کنت کہ بہ کتام عبادتے و روگ و و ہد زمین و سدا بکنت چنانچہ ماں لہتے صحیحیں حدیثاں گیش و گیوار ہست انت دیار کمر تکب آثار کمر وک یعنی ہما ہم کہ تمام اعمال و آثار سرزد بوگا بعد بہ دستور و مطابق نبیسگ بنت چہ سرزدی و پیش ہم یک یک چیزے ماں لوح محفوظ و نبشتہ انت و آنسبگ ہم محض انتظامی دستور و مصلحتانی رد انت و اگن نہ اللہ پاک و علم قدیم و ہر ہمیں حوریں و مزین چہ ساری و موجود و حاضران بہ ہمائی روء ماں لوح محفوظ و نقل کنگ بوگنت۔

۴ اے میتگ، گیشتر مردمانی گوشگ و روء انطاکہ انت۔ و ماں بائیل و کتاب الاعمال و ہستی و یاد دہمی باب و یک قصہ ہے قصہ و ہر نگیں کون چیزے تفاوت انطاکہ شہر بیان بوتگ۔ لیکن ابن کثیر و چہ توارخی حیثیت و قرآن و سیاق و روء ایشی و سراجہ اعتراضات کرتگ اگن اے صحیح بدنت تو گدا دگہ میتگ متگ کسیت۔ واللہ اعلم۔

۵ اے قصہ و ذکر بہ مومناں بشارت و بہ مکذباں عبرتے وک اشان نامانی صحیح نہیں بوت کنت و نہ یقیناً چوش گوشگ بیت کنت کہ اشان بلا واسطہ اللہ پاک و دیم دانگیں پیغمبرانت، شاید چہ حضرت مسیح علیہ السلام پیش دیم دیگ بوگنت کہ آئی و نائب لوان و فلال میتگ بروات ہر دوئیں احتمال ہست انت اگر چہ زیات ہے فہمگ بیت کہ اشان پیغمبرانت۔ شاید چہ حضرت مسیح علیہ السلام و پیش دیم دیگ بوگنت۔
۶ یعنی اول سر و دو کس شقنت پدا پے آئیانی مکہ وک سوئی کس دیم دیگ لوت، سٹیناں یک زبان لوان گوشگ کہ ماوت نیا نگیں مارا اللہ پاک و دیم دانگ ہمشکا ماہر چیکہ بگوشیں بزاں آہانی و پیغام انت وک یعنی شمارا سرخاب و بانزل نہ لنگ کہ ما ائمہ

۷ نرائیں شمارا خدائے دیم دانگ، چہ ما زانا شمارا کتام خبر و دیمادرات، بس خبر و چہ ہما بدرات مفت و خدائے نام و تو کامیارات، آئی و ہج چیز نازل نہ کنت شمارا سٹیناں ساز باز کنان یک دروغ سازنگ و آئی بہ خدائے طرف و نسبت دات۔
۸ یعنی اگن ما خدائے سدا دروغ بندگائیں تو آوت گند گائنت زانا آجہ قی فعل و برابر دروغ بندانی تصدیق کنان بیت، چوش بیت نہ کنت نوں شمارا معلوم ہے ات یا معلوم ہے ات اللہ تعالیٰ شہزانت کہ ما بہ قی دعویٰ و برداراست گوشگائیں و کتام خبرے چہ قی جانب گوشگانئیں ہمشکا آذات فعلائے تصدیق و کنت گائنت۔
۹ وک یعنی ما قی فرض انجام دات خدائے پیغام شرواض کنان صاف و جوانیں راہبندے و شمارا سرکت نوں حجت و سرجم بوگ و بعد و فکر بجن ات

بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ۝ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا

بخشش و ثواب و شرف دارین وک بیشک ما زندگ کنیں مردگان و کونہیں آیان نگینان و پادانی

وَأَنشَأَهُمْ ۚ وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ۝ وَخَرَّبَ

پداں وک و ہر چیزے ما حساب داشتگ ماں پچیں کتاب و قی و بیان بکن

لَهُمْ مِّثْلًا ۚ أَصْحَابُ الْقَرْيَةِ ۚ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ۝ إِذْ

پہ آیان مثال میتگ و زندو کیں مردمانی وک و ہدیہ آتکنت میتگ و پیغامبر وک و ہدیہ

أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا

ما دیم دات آیان نیک و دو کس، گدا آیان و دروغ بندش کنت پدا ماتوت دات ہر سوئی گدا گوشش

إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ۝ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ

پہ شک نہ پے شہ نیک دیم دیگ بوتگین۔ میتگ و مردمان گوشگ کہ نسبت شمارا مے وڑیں مردم و نہ دیم دانگ

الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ ۚ إِنَّ أَنْتُمْ إِلَّا كَذِبُونَ ۝ قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ

خدائے ہج چیزے، نہ ات شمارا دروغ بندو وک وک جوابش دات مے رب زانت

إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ۝ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاُ الْمُبِينُ ۝

کہ ما بیشک پے شہ نیک البت دیم دیگ بوتگین و نیست بہ مے سرا ابید چہ پیغام رسینگ و ظاہرین وک

قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجِمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُمُ

گوشش بیشک بد فالی گریں چہ شمارا گن دست نہ کشات البت شمارا سنگسار کنیں و البت ہست شمارا

مِّنْ عَذَابِ إِلِيمٍ ۝ قَالُوا طَٰهِرُكُمْ مَّعَكُمْ ۚ إِنْ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ

چہ ما درونکین عذاب وک گوشش شہ بد فالی گون شمارا انت اگن بنت دیگ بہ بیت شمارا شمارا بدلی ہست

قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ۝ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْبَدِينِ رَجُلٌ تُسْمِعُ قَالَ

بلکین شمارا یک قہے چہ ہد و سرگز و کس وک و آنک چہ آخری سرحد شہر و یک مرد و چہان وک وک آئی گوشش

يَقَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ۝ اتَّبِعُوا مَن لَّا يَسْأَلْكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ۝

اومی قوم زندگری بکن ات پیغامبرانی۔ زندگری بکن ات ہاکس کہ نہ لوئیت چہ شمارا وک وک بگیں راہ و سرانت وک

کہ تکذیب و عداوت و انجام چون بیت وک شاید پیغمبرانی تکذیب و رد او ہم چہ کفر و شامت و ملک قحط (دکال) کپتنگ یا پیغمبرانی سریدی و بعد و تان و اختلاف کنگت، لہتین و قبول کت و لہتین قبول نہ کت۔ ہمیشی و را ”نامبارک“، گوشتش۔ یعنی چہ شے پادانی قدم و ناتپاتی و بلاہ مئے سراکپت اے کل شے شومی انت (العیاذ باللہ) و اگر نہ ساری و ماجوانیں و نامداریں زندے گوں آرام و دلجی و گوازیں گاتیں بس شما چہ وتی و عظ نصیحت مارا پہل بکن ات۔ و اگر نہ چرے کارا دست نہ کش ات تو ماسک ترندی تکلیف و عذاب شمارا دیں و شمارا سنگسار (ڈوک چین) کنیں۔

۱۲ یعنی چہ شے کفر و تکذیب و سبب عذاب اہت، اگر حق و صداقت درستاں ہور بوان و قبول بکتیں نہ چوشیں مذہبیں اختلاف و سرکشنگ و نہ چو ماں آفتاں گرفت ربوت ات۔ بس نامبارکی و نحوست و از باب و ت شے تو کا موجودات گڈا آبہ من کرین خبرے و سراکہ شمارا چیز کے خوب نصیحت کت و پاد تراپ دات و نیک و بد و نیمگا شمارا رہنمائی کت شما چپکا وتی شومی و مئے سراچکل دیگ لوٹ و مارا قتل و ہم تراپ ہم دیگ لوٹ۔ حقیقت چوش انت کہ شما چہ عقل و مردم گری حد و درکپتنگ نہ چہ عقل و کارگرات و نہ انسانی گپ شے وجود و جاگ کنت۔

۱۳ بیان کنوک گوشنت کہ اے نیکیں مرد و نام حبیب ات، متنگ و یک کرتے و ماں عبادت و گلائیش ات و چہ حلالیں کسب و نانی و ارتنگ۔ فطری صلاحیت و مرد پہ زندگا نہ ہشت ہے قہہ و اشکنگارندہ قاصدان دزکلی و مکڈبان و سر و سوچ کنگ و نیت و درکپت و وتاری بہ ہایا فی گور و سرکٹ کہ مبادا اے بے بختاں اے نیکیں مردان و ڈوک چین بکننت یادگہ تاوانے بدینت۔ چریشی و معلوم بیت کہ قاصدان آوارتاں دور دور و تالان بوتنگت۔

۱۴ یعنی پاکیں پروردگار و دیم داتگین انت، آئی و پیغام اش گون انت۔ ہرچ نصیحت کنت بہ آئی سداوت ہم عمل کنوکنت۔ اشانی اخلاق و اعمال و عادات و کار پدکل شتر انت۔ بے لالچ و خیر خواہی کنت، چہ شما ہج مزدے طلب نہ کنت گڈا چوشیں بے طمعیں بزرگانی زندگی پرچا کنگ مبیت و اللہ پاک چہ اشانی ذریعہ ہرچ پیغامے راہی بکت آپر چا قبول کنگ مبیت!

فل اے خبر دتی سرے ایر کنان و ایدگ مردمان و اشکنا نیت یعنی آخر شمارا چون انت کہ ہا ذات و کہ شمارا پیداکت آئی و شتابندگی و نہ کن ات ۔
فل یعنی چوش گمان مدارات کہ پیداکن شتاری ویل کنگ نون پہ آئی و ہج مطلب ندرات ، درستان چہ مرک بعد ہائی و دربارہ حاضر ہوگی انت ہاماعت و
فکر بکن ات فل یعنی چہیکر صافیں گراہی انت کہ آمہربان وقادریں پروردگار و ویل کنان ہنہیں چیزانی پرستش کنگ بہ بیت کہ آچہ خدا و دیم داتگیں عذاب
رستگار کت مکنت نہ سفارش کنان آزاد کنگ توانست ۔ فل یعنی ماں مچی و بے ترس و خطر اعلان کنان کہ من بہ خدائے واحد و سرا ایمان آورد ایشا بایدت کہ ہر کس
بہ شکنت شاید مرسلین و پیشکا گوشاں جت کہ باندا خدائے دربارہ گواہی بدینت و قوم و راج پیشکا اشکنا نیت کہ بلیکس چیزے اثر زوران ایمان بیارنت یا کم از
کم دنیا یک مومنے و ایمانی قوت و گون چٹاں گندان و
چیزے دلگوش گور بکننت ۔

فل یعنی فوراً بہشت و راہداری دست کیت ، دیم ترا
نقل کنت کہ قوم و گون مزن بے دردی آتیا شہید
کت اینگو شہادت واقع بوت چانگو حکم رس انت کہ
فوراً ماں بہشت و داخل ہو ہنچوش کہ بہ شہیدانی
ارواحانی نسبت و ماں حدیثاں ثابت انت کہ آیاں چہ
عشر و پیش ماں جنت و داخل نیت ۔
فل قوم و گون آئی دشمنی کت کہ گشتش آتیا ماں
بہشت و سر بوان و ہم قوم و دوزاھی و خیال
دل و جاہ جت کہ اگر اشاں منی احوال و ہرچ انعام و
اکرامے کہ حق تعالیٰ بہ من کنگ آثر از انت تو کل ایما
بیارنت و یعنی چرائی و بعد آئی و قوم کفر و ظلم و
مرسلین و تکذیب و پاداش و ہلاک کنگ بوت
و پرے ہلاک کنگ و زیادہیں بست و بندے کنگ
نہ بوت کہ چہ آسمان و فرشتگان کی یک شکرے دیم
دیگ بہوتیں و نہ حق تعالیٰ و اے دستور انت کہ چہ
قومانی ہلاکت و مزن مزین لست کراں دیم بدت
(حونا ئی و کتام خاصیں موقعے و بہ خاص مصلحت و سبب
فرشتگان کی شکر دیم بدت تو اد کہ خبرایت) اودا تو
مزن مزین دعوی داران و سر دکنگ و واسطہ یک
ہلکے بس انت ۔ چنانچہ اے قوم و احوال ہم ہنچوش
بوت کہ فرشتگان کی چہیلے کش انت آکلانی کل
ہما دمان و مرت و شنت ۔

فل یعنی گندنت و اشکنت کہ ماں دنیا و چنکر
اقوام پیسر اگوں پیغمبرانی کلاک گرگ برباد بوتگنت
کہ آتیاں نام و نشان ہم ہشت نہ کیتگ چرایاں کسے
واتر بوان و پدا ہم نیاہت ، ماں عذاب و جہنم کل
در شگ بوتنت کہ بریشی و ہم اشان و عبرت
نہ بیت و ہدے یک نوکیں رسولے کیت پدا ہما
مسخرہ و کلاک گرگ و شروع کنت کہ آپشی کافرانی
عادت ات ۔ چنانچہ مروچی گون خاتم الانبیاء صلی اللہ
علیہ وسلم ہمراہی و مکہ و کافرانی ہجے معاملہ انت ۔
فل یعنی آو دنیا و عذاب ات ، آخرت و عذاب
چریشی و جد انت ۔ چوش گمان کنان کہ ہلاکت
بعد آنکو و اتری نہ بیت تو بس قصہ چہ ہما کیت

انتا چوش نہ انت بلکیں درستان یک روچے خداوند کریم و دربارہ حاضر ہوگی انت کہ اودا ابید چہ استثناء کل گنہگار بوان و کایت ۔

یسن ۳۶

۶۸۵

ومالی ۲۲

وَمَا لِيَ لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٦٨﴾ أَمْ اتَّخَذُ
وہی انت مناک عبادت و نہ کنان ہا ذات و کہ شمارا پیداکتگی و و بہائی طرف شتار دینگ بیت آتیا من بکران
مِنْ دُونِهِ إِلَهًا إِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَةُ الْمُ
ابید چہ آتیا معبودان و اگن ہم بلو بیت رحمن تاوانے تو کار نہنت منار آتیا بی سفارش
شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونِ ﴿٦٩﴾ إِنْ إِذَا لَفِي ضَلَلٍ مُّبِينٍ ﴿٧٠﴾ إِنْ آمَنَتْ
ہج و نہ رستگار کنت منار ۔ بے شک من آوہد و ماں مگر اسی سر ظاہر رس و من ایمان آرت
بِرَبِّكُمْ فَاسْمِعُونِ ﴿٧١﴾ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلَيْتُ قَوْمِي يَعْلَمُونَ
بہ شے رب و گدا باشکن انت منیگ و حکم بوت بر و ماں بہشت و و گشتی اے در ہجتا منی قوم بر انت
بِمَا غَفَرْتُ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٧٢﴾ وَمَا أُنْزِلْنَا عَلَىٰ
کہ بہ چہا ہج بہشت منار منی رب و و گتی منار چہ عزت داراں و و مادیم نذات آئی و
قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿٧٣﴾ إِنْ
قوم و سرا چہ آئی رد کجام فوجے چہ آسمان و و ما فوج ایر گجوک نہیں ۔ بس
كَانَتْ إِلَّا صِيحَّةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَبِدُونَ ﴿٧٤﴾ يُحْشَرُونَ عَلَى الْعِبَادِ مَا
ہمیش ات ایک چہیلے اناکتی پدا آدرست بوتنت و اے افسوس بہ بندیاں سرانہ بیت
يَأْتِيَهُمْ مِنَ السُّبُلِ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٧٥﴾ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ
آتیاں گورا یک پیغمبرے مگر آیاں بہ آئی و مسخرہ کنت ۔ آتیاہ گندنت کہ چنکر
أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٧٦﴾ وَإِنْ
ما ہلاک کنگ چہ آیاں پیش جماعتان و بے شک آیاں بہ آئی نیگ نہ نیا نیت و ونیست
كُلُّ لَنَا جَمِيعٌ لَدُنَّا مُحْضَرُونَ ﴿٧٧﴾ وَآيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ
کسے چہ آیاں مگر مئے گورہ حاضر کنگ بنت و و نشانی انت بہ آیاں زمین مریگیں ،
أَخْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَبِتُّه يَأْكُلُونَ ﴿٧٨﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا
کہ آئی و ما زندگ کنگ و درکت ما چہ آئی و دانگ گدا چہ آدنگ آورد ۔ و پیداماں زمین و

منزل ۵

حکم دیگ بیت کہ چہ ہمودا عزوب بوتگئے چہ ہمودا چیتکائی وائرکین ۔ اے ہا وقت انت کہ توبہ و دروازگ ہند بیت ۔ کما ورد فی الحدیث الصبح ۔
 اصل خبر ایشنت کہ آئی و طلوع و غروب و اے کل نظام ہما زبردست و زور اکین ہستی و قائم کرتگین انت کہ آئی و انتظام و کتام دگر کسے
 پرشت پرورش کت نہ کنت و نہ آئی حکمت و دانائی و سر اکتام قسے و حرف گیری کت کنت ، آوت ہر و ہدے بلوٹیت و ہر داب و بلوٹیت اے دیم پرادیم بکنت
 کس را مجال انکار نیست ۔ تنکبہ ہما اے آیت و تفسیر و یک حدیث و اہتگ کہ ماں آئی و شمس و عرش و چیر و سجده کنگ و ذکر انت ادا ایشی
 گیش و گوار و موقع نہ انت اے رد استقل نشانکے ”سجود شمس“ و نام و چھاپ بوتگ ، بادی انت چارگ بہ بیت ۔
 وک چور وچ و ماہ مدام یک پیہ و نہ مانیت بلکہ ہک روج کم و گیش تریٹ ، اللہ پاک پہ آئی و بیست و ہشت منزل سازتگنت آیان و گوں یک بستگین
 نظامے درجہ بدرجہ بران و دیما روت ۔ ماں پیشی آیت و شپ روج و بیان ات پدار وچ و ذکر کت کہ چرائی و ذریعہ و سال و موسم تشکیل بنت یعنی جوڑ بنت
 نوں ماہ و ذکر انت کہ چرائی و رفتار قمری ماہانی وجود و ابستہ انت ۔ ماہ و روج ماں ماہ و آخر و چار کپنت تو ماہ چیر تریٹ ۔ و ہک کیں دیمتر و کنزیت تو
 گنگ پدا منزل بہ منزل دیما روت بیت و چہار دہمی شپ و پورہ و زنداکم لوگ بنا و کنت آخر کم و ہما پیشی حالت کیت و سر بیت وچ و کوہنیں کاہنک و
 ڈول و بارگ خمدار (چوٹ) و بے رونق پشت کپیت ۔

وک روج و بادشاہی ماں روج و انت و ماہ و بادشاہی ماں شپ انت ۔ چوش بیت نہ کنت کہ ماہ و روشنائی و و ہدے روج آرا گتال بکنت یعنی روج دیا
 کنزراں و شپ و یک و نڈے و سراقبہ بکنت یا شپ پیش دستی کنان و چہ روج و ہلاس بوگ ساری و بیت ، ماں ہرز مانگ و ہر ملک ہرچ انداز
 شپ روج و مقرر کتگ بے کرات و مجال نہ انت کہ یک و قیقہ بے بد و پیش بنت ۔ ہر یک ستارہ و ماں و تی ہزار و گردش کنان و تی کار و انجام دت چرائی و
 یک قدرے اینگو آنگو کنزگ نتوئیت و اینگر گوں تیزی و حرکت کنگ و پراہیں فضا و باوجود اشان نہ گوں یک دگر و در وچ و درت و نہ چہ مقرر حساب و زیات
 تیز یا سست رفتاری کنت آیا اے گپ بریشی صاف صاف و نشان نہ دت کہ اے کل عظیم الشان مشیناں و آسانی تام پرزہ ماں یک زور اکین مدبر و دانائیں
 ہستی و قبضہ اقتدار و تی و تی کار و سر انجام دیگانت ۔ پدا ہما ہستی کہ شپ و روج و ماہ روج و را ادل بدل کنت آشتے فنا کنگ و چہ فنا کنگ و بعد
 دوبارہ پیدا کنگ عاجز مانیت و (العیاذ باللہ) (متنبیہ) حضرت شاہ صاحب لا الشمس یمنعنی لہا ان تذریک القمر و تعبیر و ردایک نکتے
 بیان فرمائینیت کہ روج و ماہ ماں ماہ و آخر و و تاد و چار کپنت تو ماہ روج و دست جنت گریٹ ، روج ماہ و نہ گریٹ ہشکا لا القمر یتبغی لہا
 ان تذریک الشمس نہ کت و اللہ اعلم و یعنی حضرت نوح علیہ السلام و زمانہ و و ہیکہ طوفان اہت تو آدم و نسل ہما پڑیں بوجیگ و سوار کت
 کہ آئی کہ حضرت نوح علیہ السلام و جوڑ کت واکن نہ انسانی تخم ہیک گار و گسار بوتگت پدا ہما بوجیگ و نمونہ و دگر بوجیگ و آپی گراب بہ شے کار مرزی
 جوڑ کنگ بوتگنت کہ مروچی شہا آسانی سراوت سوار بیٹ و و تی ماں و ازبایاں ہم لڈرات یا چو بوجیگاں دگر سواریاں پیدا کت کہ بر آیاں شہا سوار کن ات
 مثلاً اشتر کہ اشان و عرب سفائن البر (خشکی و بوجیگ) و نام بستگت ۔ وک یعنی اے چنکے ہڈانی انسان ، بچار چوئیں ترسناکین دریابان و
 بوجیگانی ذریعہ و عبور کنت کہ اودامزن مزینں جہازانی حقیقت قدیک لڈے و برابر نہ انت ۔ اگر اللہ آساعت و غرق کنگ بلوٹیت تو گڈا کٹے رگینیت کنت
 وکئے انت کہ فریاد و و ہدے حاضر بہ بیت گمراے ہائی و و تی مہربانی و مصلحت انت کہ اے قسم و کل بحری سواریاں و غرق نہ کنت چیا کہ آئی و حکمت و
 رحمت و تقاضا ہمیش انت کہ داں یک مقرر یں و ہدے و دنیا و کار جاری بہ بیت ۔ افسوس انت کہ باز مردم اے نشانیاں و سر پد ہم نہ بنت و نہ آئی و
 نعمانی قدر دانی و کنت ۔

فل دیمائیت انت جزاء روح و پشت پیل دانتن و قی اعمال یعنی و هدے گوشک بیت کہ چه قیامت و سزا و بدی عملانی شومی و رستگار بوگ و رد افکر کنان تاکه خداوند کریم و رحمت شے نیمکا دلگوش گور بکنت تو نصیحت و هیچ نہ اشکنت مدام چه غذائی حکمان دیماتاب دینت۔ فل یعنی خداوندی دگر حکمان چونکا قبولدار بو تین انت۔ فقیرا و مسکینانی سراخرج کنگ تو آسانی گورا هم ثواب انت لیکن بے قبول کت گیس گیت و هدے پیغمبر و مومن بکنت تو مزین نا هو دگیں ره بندے و مسخره کنان چوش گوشان و انکار کنت کہ آکسے و واجه خدا و ت به ورگ و ندا تک ما آیان و سر جا ورگ بواریسین، ما خداوند کریم و مرضی و برخلاف کار کنگ لوٹیں۔ اگس آئی و رضا بو تین تو آیان و فقیر و محتاج و مارا غنی و مالدار جوڑ نہ کت، چارگ لوٹیت کہ اے چنگر بے حیائی و بے شرمی و گپے کہ اسٹال در شانش کنگا شنت۔ زانا خدا کسے و چیزے دیگ بلوٹیت تو آئی و دیگ و فقط بے یکس صورت انت کہ روزی و بلا

واسطه آئی و سرا ایر بکنت و اگر واسطیانی ذریعہ و ہم دیگ چه آئی و مشیت و انت گدا شتا اے فیصلہ و چونکا کنان انت کہ اللہ اشان و نان به ورگ و دیگ نہ لوٹیت۔ اے و آئی و چکا سگ انت کہ مالدار و حکم دنت کہ محتاج و مدد و بکنت و چه همسانی و سلایه رزق سر کنگ و از باب پیداکت به کس ماں اے چکاس و نا کام بوت گدا باید انت آپه و قی بد بختی و شومی و سرا چار تر مپ ار سس به بختیت۔ (تنبیہ) چه لہتے سلف و اقوال و معلوم بیت کہ اے قول مسخره زانگ مبیت بلکین حقیقت فہمگ بیت۔ فل اگر اے جملہ کافرائی گدا ہی گپ انت تو مطلب چوش بیت کہ اے مومنانی جماعت! شتا صاف گمراھی و تو کا کت گئے کہ شتا بخیس کسان لاپ پُر کنگ کوٹ انت کہ خدا آسانی لاپ و پُر کنگ نہ لوٹیت لیکن ظاہر چوش انت کہ اے چه حق تعالی و جانب پے کافراں خطاب انت کہ نا ہو دگیں گپان و جنت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ اے گمراھی انت کہ ماں نیکیس کارا قی تقدیر و حوالہ کنگ و به و قی مزہ و گرگ و پے لالچ و طرف و تحجک۔ فل یعنی اے قیامت و عذاب و ہم تراپیاں کدی سرجم بنت و اگن تو راست گوشے گدا منت بلو بیار عذاب و مارا پیش بدار و قی یعنی قیامت و و هدیکہ اولی صور دیمیت، کلیں ہوش و ماش در سپرنت و آخر موت و انبار کنان و لاش سر بہ سر بہنت، ہمہ کنان اشان و مودہ نبیت کہ بند خبرا کہ چه مرک و پیش چیزے وصیت کنگ بلوٹنت تو آئی و گور گشت مکنت یا بهر کسے چه لوگ در اہت آئی و ہمہ مود دیگ ببیت کہ و تارا به لوگ و سر بکنت۔ فل یعنی دوی رند و و هدیکہ صور دیمیت تو تاپیں مردگ زندگ بو ان و چه و قی قبران پاد کائنت و فرشتہ آیان و زوت زوت تہلاک دیان و به محشر و میدان جمع کنت وک شاید ماں اولی صور دمگ و دومی صور دمگ و میا بچی و آسانی سرا و اب و حالت جاری بیت یا قیامت و گرا نیں نادرگان و گندان و قبر و عذاب سست تر خیال کنت و آئی و اگوں و اب و

۳۸۲

بیت

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ
وَنَزَّلْنَاهُ بِآيَاتٍ مُبِينَةٍ ۚ وَكَرِّمُوا لَهُمْ لُحُومًا نَبَاتٍ ۚ إِنَّهُمْ لَا كِبَىٰ لَهُمْ
وَدَاقِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ ۚ قَالُوا الَّذِينَ كَفَرُوا
وَوَهْدِيكَ كُوشْكَ بَهْت كَخَرْج بَكْنِ اِتْ حِزْبِے چه خدا و داگیں روزی و گوشنت کانس
لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْطَعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَطَعَمَهُمْ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فَنِي
ایمانداران و آیا ما بواریسین ہا کس کہ اگر خدا و بلوٹیں تو آئی و اوار شنگی و نرات شتا مگر ماں
ضَلَّلَ مُبِينٌ ۚ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۚ
گمراھی و ظاہر س و و گوشنت کدی کیت اے و عدہ اگر شتا راست گوشک انت و
مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّصُونَ ۚ
اے و راہ چار و کنت یک چہیلے و کدی بیت آیان و و حالانکہ آوت ماں و تاجیرہ کنوک بنت۔
فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ۚ وَنُفِخَ
گدا آنتوننت به یک وصیت و نہ و قی لوگ و مردمانی نیک و پختون و و دمگ بیت
فِي الصُّورِ ۚ فَاذْهَبْ مِنْ أَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ۚ قَالُوا
ماں صور و گدا اناگت و چه قسداں به و قی رب و نیک و و قراں زورنت و گوشنت
يُولِنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا ۚ هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ
اے و یل پما کئے و چست گت مارا چه مئے و ابجا ہاں و اے ہمارا انت کہ وعدہ کنگت رحمان و راست گوشنگ
الرُّسُلُونَ ۚ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَاذْهَبْ جَمِيعًا ۚ
ات پیغمبران و بس یک چہیلے، گدا اناگت و آکھل مئے گورا
مُحْضَرُونَ ۚ فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا
حاضر کنگ بنت و نوں مروچی ظلم نہ بیت هیچ جان و سرا کتیں و ہما جزا دیگ بیت کہ آتیا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۚ إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَاكِهِونَ ۚ
شما کنگت وک بیشک جنت و مردم مروچی ماں یک کارے و شادان انت۔

تشبیہ دینت یا مرقدہ معنی بہ بیت مضجع کہ و اب و جا و ر و پیش داروک بہ بیت و اللہ اعلم و اے جواب چه اللہ پاک و طرف و ہما و ہدے دیگ بیت یا مستقبل حاضر قرار دیان و نوں جواب دیگا شنت یعنی چه جنت کنان کئے و شتا راجہ و اب و غرط بیت ممکن انت و قی چمان پچ کنان انت اے ہما چست کنگت کہ آئی و وعدہ چه خدا و مدام و پدا پیغمبران مدام آئی خبر دیان بو کنت۔ فل یعنی مروچی نہ هیچ ساہ دارے جھت کنت و نہ روپوش بوت کنت فل یعنی نہ کسے و نیکی منافع بیت۔ نہ جرم و حساب و زیات سزا دیگ بیت، راست راست و معاملہ بیت و ہر چہیکہ ماں دنیا و نیک و بدیش کر کنگت در حقیقت و ہما ماں ثواب و عذاب و صورت و دیمائیت۔

فل ماں بہشت و ہر قسم عیش و نشاط دکانی و ازباب جریہ بنت۔ چہ دنیا و مکروہات و آزاد بوان مروی اشانی شغل ہمیش بیت، آوت و آیانی لوگ باطلان
وت ماں و تہوہر بوان و اعلائیں درجہ و ماں دل تبیں ساہگان بلنگانی سرا آرام کن گانت، حکم قسم و میوہ و ثمرہ و غیرہ پرایاں حاضر کنگ بنت۔
بس غلام جوش انت کہ ہر چیزے جتنی طلب بکننت و آیانی دل بکشیت ہا چیز آیانی دیگر بیت و ہر چیز کہ چہ دپ و بلوٹنت ہماٹش سر بیت
اے و جسمانی نعمتانی احوال بوت دیم ترار و حانی نعمتانی طرف سلام و قولاً من رب رحیم و مکش اشادہ بوت فل یعنی چہ آہر بانیں پروردگار و
طرف و جنتیان سلام گوشگ بیت توری چہ فرشتگان ذریعہ یا چوش کہ ماں ابن ماجہ و روایت انت بلا واسطہ و رب تعالی سلام ارشاد
فرماینت، آسمت و عزت و لذت و فی مط و انت اللہم ارزقنا هذه النعمة العظمی بکرمک و افضلک فل یعنی ماں جنتیان عیش و آرام

شمارا ہر بھرے نیست شے مندرجہ دگرے کہ اود اشارہ
جلگی انت فل یعنی یہ ہے روچسگی شمارا چہ انبیاء
علیہم السلام و زبانی چند ہا بر و سرید کنگ نوٹگت کہ
لعین شیطانی و زندگیری و ممکن ات کہ آشمہ صاف
دشمن انت آشمہ دمب و یل نہ کنت دانکہ شمارا ماں
جہنم و سر مکننت۔ اگس شمارا ابدی و دائمی نجات
بکارت تولے تجکیں راہ انت آئی و سرا بروت و
شہنایکیں خدایہ عبادت و بکن ات و یعنی افسوس
کہ اینک نصیحت و بیم ترانی و سر ہم شہا ہوش و ماش
نہ کن ات و ملعون و مزین خلقے گمراہ و بربادت
شمارا اینک عقل نیست ات کہ و فی دوست و دشمن و
جاہ بیار ات و و فی نفع و نقصان و بزان ات۔ ماں نیانی
کاراں شمارن عقل مند و ہوشیاری ظاہر کنگت
آخرت و معاملہ شے ذہن کنگت انت کہ زند زند
خبران و سرید نہ بت۔ نوں و فی احمقین کارانی نتیجہ و
بجش ات اے دوزخ پر شمارا انت کہ گوں شمارا قول
و قرار کنگ بوتگت کہ کفر و راہ بند و اختیار کنگ چہ
شے مندرجہ دوزخ بیت، کفر و ہنکیں ہمیش انت
بایدی کہ بہ و فی ہنکین و سر بیے ات۔

فل یعنی مروی اگس اے مردماں و فی گناہان و چہ
زبان و اقرار ہم مکننت تو چہ بیت ما اشانی دپ و
سرا ہر جنیں و دست پاد، گوش چم دانکہ بدن و پست
حکم دیگر بیت کہ چہ آیانی ذریعہ ہرچ گناہ کنگت
بیان بکن ات چنانچہ ہر عضو چہ اللہ پاک و قدرت
گویا بیت و آیانی گناہانی شہادت و دینت۔

حما قال تعالیٰ: حتی اذا جاء مؤہاشہد علیہم
سمعہم و ابصارہم و جلودہم بما کانوا
یعملون (حم السجدہ ۳۷)

وقال تعالیٰ فی موضع آخر قالوا انطقنا اللہ الذی
انطق کل شئ (حم السجدہ ۳۷)

و کہ ہنچو شک اشان چہ مئے آیات چم نہ کنگت
ما بلوٹیں تو ماں دنیا بطور سزا آیانی ظاہر جہانی
بینائی و چچ گران و پیک گوش بکنیں کہ ایگوا نگو روگ
راہ و ہم مگندنت چوش کہ اشان چہ شیطانی راہاں
یک کر بوان و اللہ و راہ و روگ نہ لوٹ ات مارا قدرت
حاصل انت کہ اشانی صورتان و خراب کنان و بالکل

لنگش بکنیں کہ اشان و نہ موہے دیم ببیت و نہ موہے پدیسکن ماجوش نہ لوٹ و اشان و چہ رے دست و پا داں نہ بہر نہ کنت۔ اے چہ مئے جانب اشان مکت
ات مروی ہما دست و پا و گوش و چم گواہی دینت کہ اے ناہودگان مارا کتام ناقابلین کاراں کارمرز کنگت۔ فل یعنی چہانی چچ گرگ و صورت و ترینان و
خراب کنگ و مشکل مزان ات زانا شہانہ گندرات یک جان سلامتی و مضبوطی مردے زیات پر بوان و چونکائی چہ گندگ، اشکنگ و تروتاب و بے وس
کنگ بیت۔ چوش گوش چوش کہ ماں کسان و کمزور و ناتوان و دگر مردمانی دز کمکی و محتاج ات ماں پیراں سالی و پدایہ بہا حالت و طرف و اگ ترینگ بیت
تو زانا خدا کے کہ ماں پیراں سالی و آیانی قوتاں سلب کنت (چچ گریٹ) ماں ورنائی و چچ گیت نہ کنت ؟

هُم وَاَزَوْا جُحْمًا فِي ظِلِّ عَلَى الْاَرَائِكِ مُتَّكُونَ ﴿۵۶﴾ لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ

آیاں و آیانی جنیناں ماں ساہگان تختانی سرانند و کنت تکہ دیان۔ یہ آیات اودانیک انت

وَلَهُمْ قَائِدُ عَوْنٍ ﴿۵۷﴾ سَلَامٌ قَوْلًا مِّن رَّبِّ رَحِيمٍ ﴿۵۸﴾ وَامْتَّازُوا

وہ آیات انت ہرچیکہ طلب بکننت سلام گوشگ بیت چہ رب و مہربانیں و دشماک گوشگ بیت

الْيَوْمَ اِنَّهَا الْجَرْمُونَ ﴿۵۹﴾ اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ يَبْنٰى اَدَمَ اَنْ لَا تَعْبُدُوا

مروچی اے گناہ گاراں فل آیا فرمان دیم نہ دانگت من بہ شے نیگ و اودام و اولاد اے عبادت کن ات

الشَّيْطٰنَ اِنَّهٗ لَكُمۡ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿۶۰﴾ وَاَنْ اَعْبُدُوْنِيْ هٰذَا صِرَاطٌ

شیطان و بے شک آشمہ دشمن انت ظاہر و س، و ایک عبادت بکن ات منی۔ اے راہ انت

مُسْتَقِيمٌ ﴿۶۱﴾ وَلَقَدْ اَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا اَفَلَمْ تَكُونُوا

تجکیں و تحقیق آئی و گمراہ گت چہ شمارا باز محلوئے و را، گداچوں شمارا

تَعْقِلُونَ ﴿۶۲﴾ هٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿۶۳﴾ اَصْلَوْهَا الْيَوْمَ

عقل نیست انت، اے ہما دوزخ انت کہ آئی و وعدہ دیگر بوت شمارا۔ برو بکپ ات ماں آئی و مروی

بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿۶۴﴾ الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ اَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا اَيْدِيهِمْ

بہ سبب و فی کفر کنگ و مروی ما ہر جنیں بہ آیانی دپانی سرا و خبر کنت گوں ما آیانی دست

وَتَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿۶۵﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ

و گواہی دینت آیانی پاد چیزے کہ آیات کنگ ات و اگس بلوٹیں گدا اما نا بود کسین

اَعْيُنَهُمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَاَنىٰ يَبْصُرُونَ ﴿۶۶﴾ وَلَوْ نَشَاءُ

آہانی چٹان پدایہ چنت بہ راہیگی بلے نوں کجا کنت۔ و اگس ما بلوٹیں

لَنَسَخْنَهُمْ عَنِ مَّكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَّلَا يَرْجِعُونَ ﴿۶۷﴾

صورت و سبب بکنین آہانی ہماٹشانی جاگہانی سرا گداٹش نہ کنت آ دیم و نہ پست و واتر کنت کنت

وَمَنْ نَّعْمِرْهُ نُنَكِّسْهُ فِى الْخَلْقِ اَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿۶۸﴾ وَمَا عَلَّمْنٰهُ الشُّعْرَ

و ہرکس ما پیر مرد بکنیں چچ ترینیں ما آئی و ماں پیدائش و گداچوں آہم نہ ذرنت و سوج نہ گدا آئی ہر خبر

فل یعنی ہر چیز کے بیان ہوتے ہیں حقائق واقعیہ انت شاعری گپ و ترانہ انت۔ اسے پیغمبرؐ ما قرآن دانگ کہ آجہ نصیحتاں و روشنی تعلیمات دیا دپ انت کلام شعر و شاعری و دیوان ما آثر اندانگ کہ ماں آئی و ہشکس تب و چٹا سگ و خیالی تنگ بندی بہ بنت بلکیں واجہ نبی و مبارکیں تب فطرۃ حیرے شاعری و فنق و ہمنکر دور دارگ بوتگ کہ واجہ چہ قریش و ہما اعلیٰ ترین خاندان و بوگ و باوجود کہ آئی و ادنائیں درجہ و ٹینگاں ہم آوقت و شعر بندگ و طبعی سلیقہ داشتگت واجہ و داں مزین مدتے ہی شعرے پر نہ بست۔ چو ناتی و رجز و غیرہ و موقع و کدی یک دو بر و چہ مبارکیں زبان و مقفی عبارت چہ دپ و تاوت شعر و قالب و در کستگ آجہ ایں گپے آثر شاعری یا شعر و پر بندگ کس نہ گوشت۔ واجہ و دت شعر چہ بہ بیتن کلام دگر شاعرے و شعریا پر بند (مصرع) و ہم تمام زندگی و چہ دو چار بر زیات نہ دانت و پداوانگ و ویدہ آتیا ہنجوش تبدیلی یاران و دت کہ آتیا ہنجوش نہ کپت۔ تیوک و

شاعر و مقصد سرجم بہ بیت۔ خلاصہ ہمیش انت کہ واجہ و شریفین تب و گول شاعری و چچ مناسبت دیک نبوتگت چیا کہ اسے چیر واجہ و مزین شائیں منصب و برخلاف انت۔ واجہ و کار حقیقت و ترجائی تنگ انت و واجہ و بعثت و مقصد دنیا و را گول اعلائیں حقیقتاں، اسید چہ ادنیٰ ترین کذب و غلو و معرفتی تنگ انت ظاہر انت کہ اسے کار یک شاعرے و کار بیت نہ کنت چیا کہ شاعری و حسن و کمال دروغ و مبالغہ، خیالی بلند پروازی و و تکرار نکتہ و اظہارانی و دگر چہ انت۔ ماں شعرا اگس توصیفی چیزے موجود انت تو آتا شیر و دل نشینی بیت کنت و اسے چیزے ماں قرآن پاک و نشر و ہما درجہ و موجود انت کہ تمام دنیا و شاعر متحد ہواں و ہم چوشیں گفتار در شان کت نکنت۔ قرآن کریم و رنگارنگی رہبندان گندان و ماگوشت کنیں کہ بزاں نظم و اصل روح و در کنان و ماں نشر و یارگ بوتگ۔ شاید سبب انت کہ مزین مزین فصیح و عاقل ماں حیرت و کیاں و قرآن شعر یا سحر گوش تگش حالانکہ قرآن و گول شعر و سحر و چہ نسبت بہت۔ زاناں شاعری و جادوگری و بنیاد و سرا ماں سر زمین و کدی قومیت و روحانیت و عظیم الشان و زوال نہ ہوکیں عمارت او شاریگ بوتگنت کہ آیات قرآن و تعلیم و اساس و سرا داں مروجی و قائم گندان اسے کار شاعرانی کار نہ انت اسے خدا و پیغمبرانی کار انت کہ چہ خدا و حکم و مرتگیں دلاں ابدی زند عطا کنت۔ حق تعالیٰ و عرب و چوش گوشگ و موہندات کہ تثنیں واجہ چہ پیش و شاعرے آتے، چہ شاعری و دیمروی کنان و نبی جوڑ بوتگے۔

فل یعنی زندہ دلیں مردم قرآن و اشکان و چہ خدائے برسیست و منکرانی سر احویت سرجم بیت یعنی نیکیں اثر گروک بیت بہ آئی فائدہ و منکرانی سر الزام دور کنگ و بردا۔

فل چہ تنزیلیہ آیتاں بعد پدا تگونی آیتانی طرف و دلگوش گور کنت یعنی یک طرف قرآن پاک و بیت و نصیحتاں گوش بدارت و دوی طرف و گول فکر و بجا رت کہ اللہ پاک و چو نیں چو نیں احسان و انعام بہ شے سرا بوتگنت اشتر، گوک، پس، اسب، کاتل و نجر و غیرہ جانوران و شاپیدانہ کر تگنت اللہ و چہ و قی قدرت و دست و اشان و بہ وجود و آورنگ، پدا شمارا تیوگا چہ و قی فضل و آیانی خدا بند ساز تگ کہ ہر جا ہے بلوٹت کہ آیات و بہا بکن ات دہر پیچے کہ بلوٹت آیات و کار بند ات۔ فل بجا رت کہ چو نیں چو نیں پزوریں، قوت دار و کیں و قوی ہیکلیں جانوران و کمزوریں بند و بوگ دار و کیں انسان و دیما عاجز و بزرگ کتگنت۔ ہزارانی اشتر و قطار و یک خورد سالیں زہکے مہار و گران و ہر جا ہیکے بلوٹت بجا رت ہج گوشان ہم نہ سرینت۔ چو نیں چو نیں زور دار و کیں جانورانی سرا مردم سواری کنت و لہتیں و چنڈ چنڈ کنان و قی غذا جوڑ کنت۔ گوشت و رگ و چہ ابدی چہ آیانی پوست، ہڈ، پشم و غیرہ و چنکر فوائد حاصل کنگ بنت آیانی مایگ چہ انت گوشے شیر و چنگ انت، چہ ہے شیر و چنگاں چنکر مردم سیر لاپ بینت

وَمَا يَنْبَغِي لَهُ أَنْ هُوَ الَّذِي ذَكَرُوا وَقُرْآنُ مَبِينٌ ۖ لَّيْسَ مِنْكُمْ

و نہ اسے لائق انت کہ آئی و نیست انت اسے مگر پنے و قرآن کا ہر پہلو تاکہ ہر سیرین بیت ہا کس و

كَانَ حَيًّا وَيُحَقِّقُ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ۚ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ

کہ ساہ دار انت و ثابت بہ بیت الزام بہ کافران سراق آتیا گندنت آکے ماہدالت بہ آیات

مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِيَنَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ۚ وَذَلَّلْنَا لَهُمُ

چہ ہمایاں کہ اڈکت مئے دستاں دلو تان گڈا آ آیانی خدا بند انت و عاجز گت ماہایاں آیانی دیا

فِيهَا رُكُودُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ۚ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ ۚ

گڈا لہتہ آیانی سواری انت و لہتیں و رنت۔ و بہ آیات ماں دلو تان فائدہ انت و نوشگ و جاگ

أَفَلَا يَشْكُرُونَ ۚ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَّهُمْ

گڈا پر چا شکر نہ گرت و گپتیں اسید چہ خدائے اید گران معبود تاکہ آ

يُنصَرُونَ ۚ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُودٌ مُخَضَّرُونَ ۚ

ندت کنگ بہ بنت۔ نتوننت کہ آیانی مدت و بکنت۔ و آیتاں چو فوج و حاضر کنگ بنت و

فَلَا يَخْزِيكَ قَوْلُهُمْ إِنَّهُمْ لَنَعْلَمَ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۚ أَوَلَمْ يَرِ

تراغم و توکا دور مدنت آیانی خبر۔ بیشک زانیں ہر چہ کہ آجہ دینت و ہر چہ کہ ظاہر کنت۔ آتیا گندنت

الْإِنْسَانَ إِنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ۚ وَ

ان کہ بیشک پیداکت آتیا چہ یک پنے آپ و گڈا انانگت آجیرہ کنگ انت ظاہر۔ و

ضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ ۖ قَالَ مَنْ مُّحْيِي الْعِظَامِ وَهِيَ رَمِيمٌ ۚ

بیان کتی بہ ما داستان و شمشو کار بوت و قی پیدائش و۔ و گوشت کے زندگ کنت تہاں و دیگر زندہ و نہ

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ۚ

تو بگوش زندگ کنت آیات ہا ذات کہ آئی اڈکت آبان اول بر و آہر و ولین پیدائش و زانو گرت و

الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مُّهِينٌ ۚ تَوَقُّفُنَ

ہا ذات کہ آئی اڈکت بہ شاہ درخت و سبز و آس و گڈا انانگت شاہ آئی و آس و کنگ انت

بجارت کہ اللہ پاک و چو نیں چو نیں احسان و انعام بہ شے سرا بوتگنت اشتر، گوک، پس، اسب، کاتل و نجر و غیرہ جانوران و شاپیدانہ کر تگنت اللہ و چہ و قی قدرت و دست و اشان و بہ وجود و آورنگ، پدا شمارا تیوگا چہ و قی فضل و آیانی خدا بند ساز تگ کہ ہر جا ہے بلوٹت کہ آیات و بہا بکن ات دہر پیچے کہ بلوٹت آیات و کار بند ات۔ فل بجا رت کہ چو نیں چو نیں پزوریں، قوت دار و کیں و قوی ہیکلیں جانوران و کمزوریں بند و بوگ دار و کیں انسان و دیما عاجز و بزرگ کتگنت۔ ہزارانی اشتر و قطار و یک خورد سالیں زہکے مہار و گران و ہر جا ہیکے بلوٹت بجا رت ہج گوشان ہم نہ سرینت۔ چو نیں چو نیں زور دار و کیں جانورانی سرا مردم سواری کنت و لہتیں و چنڈ چنڈ کنان و قی غذا جوڑ کنت۔ گوشت و رگ و چہ ابدی چہ آیانی پوست، ہڈ، پشم و غیرہ و چنکر فوائد حاصل کنگ بنت آیانی مایگ چہ انت گوشے شیر و چنگ انت، چہ ہے شیر و چنگاں چنکر مردم سیر لاپ بینت

انت آذات چہ ہر قسم و بزرگی نوری، عیب و نقص و پاک انت - تمت سورۃ یس و الحمد والمنة .
وگ یعنی ہما کہ صف بندان و قطاد در قطار اوشتنت توری فرشتہ بہ بنت کہ آخداوندی حکم و اشکنگ و بہ دتی جاگہ و سرادر جہ بہ درجہ
اوشتنت یا عبادت کنوکیں ان کہ آماں نماز و جہاد وغیرہ و صف بندی کنندت .

تنبیہ : ماں محاوراں سوگند و رگ پہ تاکید (کڈن) و انت کہ اکثر منکر و مقابل و کارمرزکنگ بیت لیکن باز بہ تیوگا یک مضمون و
شان و زور کی و ظاہر کنگا کارمرز بیت و قرآن کریم و قسمانی تنج (پٹ و پاس) و چہ ظاہر بیت کہ عموماً مقسم بہ پت مقسم علیہ و یک شاہد یا دلیل
ڈول و بیت، واللہ اعلم . وگ یعنی ہما فرشتیاں کہ شیطان و ہکل دیان و گلینت تاکہ ماں خبرانی اشکنگ و ارادہ و کامیاب مبت
یا بندہاں و نیکی و خبران و سر پکنان و چہ گناہاں دوردارنت یا ہما نیکیں مردم کہ آوقتی نفس چہ بدی و دوردارنت و اے دگراں ہم
بہ ناشریں کارانی رد اہکل و ہوکل کنندت خصوصاً ماں جہاد و میدان و کافرانی مقابلہ و ویدہ و آیانی ہکل ہوکل باز ترند بیت .

وگ یعنی ہما فرشتگان یا مردماں کہ آ اللہ پاک و احکام و اشکنگا بعد داننت و یاد کنندت، یک دومی و پیش دارگ و واسطہ .
وگ بیشک آسمان و فرشتہ زمین و سرا خدا و نیکیں بندہ ماں ہر زمان و قولاً و عملاً شہادت دیان بوتگنت کہ کلانی مالک و معبود گئے
و ماتمام ہائی و رعیت ایں - وگ چہ شمال و داں جنوب یک طرف و مشرقین انت روح و ہر روح جدا، و ہر ستارے و جدا - یعنی ہما
نقطہ کہ چہ اودا طلوع کنندت و دومی طرف و ہمینچو مغربین انت . شاید ادا مغارب و ذکر ہمیشہ کا نہکت کہ مشرق و بطور مقابلہ و تاوت ماں فہم و
کیت و چہ حسابے و شمسی کو اکب و طلوع و ماں حق تبار و حکومت و عظمت و شان و ثابت کنگ و بہ نسبت غروب و گیشتر دخل ہست . واللہ اعلم
وگ یعنی ماں تہا بریں شپاں اے آسمان گوں بے حسابیں استارانی تر پگ پہ گندو کاں چون خوبصورت ، ڈولدار معلوم بیت .

وگ یعنی چہ استاراں آسمان براہنک و ڈولدارنت و چہ لہتیں استارانی ذریعہ کہ آسندت پہ شیطانانی دوردارگا و چرایان گلینگ و کار ہم گرگ بیت
اے سدوکیں استار چہ انت آیا چہ نوریہ کو اکب علاوہ دگر استارانی مستقل نوع ایت یا چہ نوریہ کو اکب و شہماں گوات و صورت گران و
یک قسم و سوچوکیں آسے بیت یاوت کوکب و اجزاء پر آسانی سرا کپنت - ماں اشی و علماء و حکماء و مختلف اقوال انت بہر جہاد و اشانی حقیقت
ہر چہ بہ بیت شیطانانی رجم و کار ہم چریشاں گرگ بیت - اے ردا چیزے تفصیل ماں سورہ "حجر" و فوائد ہم گو سنگ ادا چارگ بہ بیت
وگ چہ برز و مجلس و مراد فرشتیانی مجلس انت یعنی شیطانان و اے قدرت دیگ نبوتگ کہ ماں فرشتیانی مجلس (دیوان) و سر بوان و کتام
خبرے خداوندی و جی و بہ اشکننت - و ہدے چو شیش ارادہ دالان برزا آسمانی نزیک و رسگ و جہد و کنندت توجہ ہر طرف و اشان رونت
فرشتہ اشان و تیلانگ دیان و ولٹ کٹ کنان و گلینت وگ یعنی ماں دنیا و ملام ہے داب و جنگ بنت و آخرت و دائمی عذاب
آجدا ایرنت وگ ہے تگ و تاج و اشتاپی و کتام یک نیم بندیں گیتے چلا نپنت اشی سرا ہم فرشتہ گوں شہاب ثاقب و آئی و
دُعب و کپنت - اشی و گیشتریں تفصیل ماں سورہ حجر و شروعات و گو سنگ .

خَلَقْنَا إِيَّانَا خَلَقْتُهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ۝ بَلْ عَجَبْتَ وَيَسْخَرُونَ ۝
 ما پیداکت و بیشک پیداکت آیان و چه گل و چو گیس و بلکیں تو تعجب کنے و آکلاک گزنت و
 وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ۝ وَإِذَا أُرُوا آيَةً لَيْسَ يَسْتَسْخَرُونَ ۝ وَقَالُوا
 وودیکہ پیت دیکہ پیت آیان پیت قبول نہ کشت، وودیکہ گزنت یک نشانی بے لاگ بنا کشت و گوشت
 إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝ إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا إِنَّنَا
 نیست اے قرآن مگر جادوئے ظاہریں ہی آیا و ہدیہ مائیں و بھٹی خاک و ہڈی آیا ما
 لَسَبْعُونَ ۝ أَوِ ابْأَوْنَا الْأَوَّلُونَ ۝ قُلْ نَعْمَ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ ۝
 پادکگ نبی، آیا مئے پیش پت و پیر کا ہم و تو بگوش بے و شائبہ ذلیل
 فَاتَّبَاهِيَ زُجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ۝ وَقَالُوا يُولٰٓئِكَ هَٰذَا
 گڑا آباد کنگ ہمیش انت یک حیلے گڑا ہا و ہدیہ آیان بنا کشت چارگ و گوشت و لے افسوس پیا
 يَوْمَ الدِّينِ ۝ هَٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝
 روجنت جزاء و اے روجنت فیصلہ دے کہ آئی و شما دروغ بند کشت و
 أَحْشَرُ وَالَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَنزَلْجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ۝ مِنْ
 مَّجْ بکن ات گناہگار و آیان ہمراہ و ہرچیکہ آیان عبادت کشت و ابید
 دُونَ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ۝ وَقِفُوهُمْ إِنَّهُمْ
 خدا کڈ استوں دیت آیان و کشت و دوزخ و فل اوشتارین ات آیان و کچر ایاں
 مَسْئُولُونَ ۝ مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ۝ بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ۝
 جنت پیرس کنگ انت و اچی انت شمار کہ یک دومی و مدد نہ کن ات بلکیں ماں مروجی و تارا پیش کنگ گزنتاری و
 وَأَقْبَلْ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ۝ قَالُوا إِنَّا كُنْتُمْ تَاوُنًا
 ودم تریٹ لستیں پے لہتینانی سرائیکہ گزنت سوال کنان و گوشت بیشک استگتے مئے گورا
 عَنِ الْيَمِينِ ۝ قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۝ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ
 چہ رہتیں جانب و گوشت بلکیں شہادت مسلمان نہ بوتگے و نیست ات مارشے سرا

مازل ۶

فل یعنی چہ بعث و منکران جنت بکن کہ آسمان، زمین، استاراں، فرشتگان، شیاطین وغیرہ مخلوقات و پیداکنگ ماں آیبانی خیال و باز مشکلیں کارابت
 یا آئی و تی جند و پیداکنگ و آسم کیرے پیداکنگ بعد، ظاہر انت کہ ہا خداے کہ چوشیں عظیم الشانیں مخلوقات و پیداکنگ پرائی و اشانی دوبارہ
 پیداکنگ چون شکل بیت و یعنی آئی و اصل حقیقت کل منار معلوم انت چہ یک چوکیں چہ کہ آئی و قالب مادت جوڑ کت مروجی آچوشیں دعوی

کنت کہ آسمان و زمین و سازندہ آثر دوبارہ پیداکنگ
 کنگ و سراقادرنہ انت ہچوش کہ ترار ابیسر (ساری) و

چہ خاک جوڑ کت دوبارہ ہم ترار اچہ خاک و چست
 کنت و یعنی تو برآیبانی سراقعجب کنے کراشا

چوشیں صافیں خبراں پر چاسرید نہ بنت و آ
 سخرہ کنت کہ اے (نبی) چوہیں چہ ہمیں بے سرو

پادیں گت جنت (العاذ باللہ)
 وک یعنی نصیحت و اشکنان و چہ عور و فکر

نہ جنت و ہرج معجزات و کرامات گزنت آیان و
 سحر قرار دیاں و ہندگ و لگنت

و ہا و تی یکیں دار و سراس کپتگ کہ واجہ
 و ہدیہ مئے بدن ماں خاک و ہوار بوان بک بوت

توگا ہد ماننت و چرشی و آدم مئے پت و پیر کا
 کہ آیبانی مرک و قرے کوشگ بلکیں آیبانی ہڈاں

ہم نہ مانگنت ما چونکائی قبول رار بیں کہ اے کل
 پدانوک زندہ بوان اوشتارینگ بنت

وک یعنی ہو، الم و چست کنگ بیت و ساعت
 ذلیل و رسوا بوان و اے انکار و سزا و چست

وک یعنی ماں یکیں ہکل و کل پاد کانت و اوشتنت
 و چہ حیرانگی و ترس و لرز و اینگو آنکو چارنت

اے ہکل یا ہم صور و دمگ ٹیگ انت
 وک یعنی اے راست راست جزاء روج اہت و سر

بوت کہ نبیاں آئی آئی و بابت و کپ جگت و ما
 آئی بے کلاک زرتگ

وک اے چہ حق تعالیٰ و طرف و خطاب بیت
 وک اے حکم فرشتیاں دیک بیت کہ اے کلاں جمع

کنان و دوزخ و راہ پیش بدارت
 قنبہ: چہ ازواج و (جنت) مراد انت یک

قسم و گناہ نگار یا آیبانی کافریں لوگ بانک و چہ
 ما یعبدون من دُونِ اللَّهِ و اصنام، شیاطین

و غیر ذلک مراد انت
 وک چہ حکم و بعد کیں دیراں جلنت تاکہ چرایاں

یک سوالے کنگ بیت کہ آدم ترماں مالککم لا
 تَنَاصَرُونَ و مذکور انت

وک یعنی ماں دنیا و شما و نحن جمع متصغر
 گوشتگت (کہ ماں دت و یکدگرے و مددگارین)

وک ماں «میں» (راستیں دست) و عموگ زور و قوت گشتربیت یعنی شہادت کہ دتی زور و قوت و ظاہر کنان مارا چہ راہ و رد و تگت یا
 چہ ہمیں و خیر و برکت و طرف و مراد گرگ بہ بیت کہ مئے سراسما اورش کنگت کہ مانکیں و خیریں کار مکنیں۔ اے گفتگو زبردستان و زبردستانی

میانجی و بیت کہ اے دنیا زبردست و زوراک نزوریں مردمان و سراسر عب کنان و آیان بہ دتی راہ بند کشت و برنت

ول یعنی شہادت ایمان نیارت ویدا مارا میاری کن ات مئے زانا چنچو شے سر زور سہت ات کہ ماں شے دل ۽ ایمان داخل لوگ ۽ مرہشتیں ایشاوت
چہ عقل والصفات ۽ جد ۽ سرگوشنگ ات کہ وعظ کنوکانی خبر گوش نداشتنت و مئے رد دیگ ۽ رد کیت اگں شاگوں عقل و فہم ۽ کارگران و تی عاقبت
اندیشی ظاہر بکرتیں تو تہا ہجرت خبرانی سرا دگوش گور نہ کنگت پشکپتیں ما، ظاہر انت کہ ما ووت گمراہ اتیں وجہ گمراہیں مردم ۽ امید چہ بیدراہی
و گمراہی دگہ چہ امید دارگ بیت۔ ماہما کارکت کہ مئے حال ۽ مناسب ات بے شمار اکام مصیبت ۽ گیت کہ شہما مئے حکمانی زندگیری کت ووتار بزرگ

الصفحت ۳

۶۹۴

وما لی ۲۲

مَنْ سُلْطَنٌ بَلْ كُنْتُمْ قَوَّامًا طَغِينَ ۝ فَنَحْنُ عَلَيْكَ قَوْلُ رَبِّنَا إِنْ آتَا
ہج زورے بلکیں بہت شہادت کہ مئے سرگوشنگ، پشکا ثابت بوت مئے سر خرمے رب ۽ بیشک مارا
لَذَاقُونَ ۝ فَأَغْوَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا غَوِينَ ۝ فَأَنْتُمْ يُومِدُونَ فِي الْعَذَابِ
عذاب چنگی انت گدا اشارا گمراہ کت بیشک بوت گمراہ اتیں و گدا آدرستیں آروچ ۽ ماں عذاب ۽
مُشْتَرِكُونَ ۝ إِنْ كُنَّا كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْبُجْرَمِينَ ۝ أَنْتُمْ كَانُوا إِذَا
شریک انت و بے شک ماہجے ڈول کنیں گوں گمراہاں۔ بیشک ایش ہانت و بدیکہ
قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يُسْتَكْبَرُونَ ۝ وَيَقُولُونَ إِنَّا لِلَّهِ تَارِكُونَ
گوشگ بوت پریشان کہ امید چہ خدا و گچ کس بندگی نہ کرزیت تو گدا اکبرش کرت و گوشگ آیمایہ دیوک بیش
الْهَيْتَا الشَّاعِرَ فَجَنُّونَ ۝ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الرَّسُولَ ۝
و تی معبودان پہ یک شاعرے دیوانگیں۔ بلکیں آتک پیغمبر گوں برحقین دین و منشی تہا پیغمبران ۽
إِنَّكُمْ لَذَاقُوا الْعَذَابِ الْأَلِيمَ ۝ وَمَا تَجْزُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝
بے شک انت شہادت چنگی عذاب دردناکیں۔ و جزاء دیگ نہ بیت مگر ہر جیکہ شہما عمل کرتگت و
الْأَعْبَادَ لِلَّهِ الْمُخْلِصِينَ ۝ أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ۝ فَوَاكِهِ
مگر خدا ہا بندہ کہ مخلص انت و آہانت کہ پریشان روزی مقرر انت و نیبگان
وَهُمْ فُكْرُمُونَ ۝ فِي جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ۝ عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ۝
و آہستنت شرفدار ماں باغاں نعمت نی تختانی سرا یکد گرے روبرو ۽
يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَاسٍ مِنْ مَّعِينٍ ۝ بِخُضَاءٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ۝
لُحُوفٍ كُنْتُتْ بِهَآيَا كُؤُن كَاسْكَان چہ صافیں شراب ۽ اسپتیں رنگ لذت دیوکنت پہ نوشوگان
لَا فِيهَا غَوْلٌ ۝ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ۝ وَعِنْدَهُمْ قُصُورُ الطَّرِيفِ
نہ آئی ۽ تہا سترگ انت و نہ آئی ۽ تہا بیہودگی کنگت و آئیانی گور ۽ انت جنیل دم جہل کنوک بنت نگاہ ۽
عَيْنٌ ۝ كَأَنَّهُمْ بِيضٌ مَكْنُونٌ ۝ فَأَقْبَلْ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ
مزن چم فل گوشہ کہ ہیک انت سر پوشتگیں و گدا ایم کت بیت ۽ گوں دگرے ۽

منزل ۶

کت بہر جا و ۽ ہر جیکہ لوگی ات آتوت، خداوند تعالیٰ
حجت مئے سراقام بوت و آئی ہما کہ لَا مَلَأَتْ جَهَنَّمَ
مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ الْخِزْيَانُ ثَابِتُ بُولُ مَرُوحِي مَارَا
و تی غلط کاری و بد معاشیانی مزہ چنگی انت۔
ول یعنی کل گناہ کار درجہ بہ درجہ ماں عذاب شریدار
بنت ہجرت کہ ماں جرم ۽ ہم شریک انت
ول یعنی آئیانی کبر و غرور آیان ۽ مہن کنت کہ چہ نبی ۽
گوشگ ۽ سرا اے کل لَذَّةٍ إِلَّا اللَّهُ بہ زبان ۽
سرا بارت کہ حرائی ۽ آئیانی دروغیں معبودانی نفی بیت
توری ماں دل ۽ آئی ۽ راست بزار انت۔
ول یعنی شاعرانی دروغ مشہور انت گدا آراستہاں
ہستی ۽ چونکائی شاعر گوش ات کہ آئی ۽ ماں دنیا تیوگیں
راستی آورنگ و کلیں جہاں ۽ راستیں مردمانی تصدیق
ہم کنت آیمایہ و کنوکیں مردم چوشیں راستیں
برحقین و پختہ این اصول پیش کنگت؟۔
ول یعنی توحید ۽ انکار و اے گستاخیانی مزہ ۽
چش ات کہ ماں رسول ۽ بارو ۽ ظاہر کن ات شہما
ہر جیکہ کنگت یک روچے کل شہادیماکیت۔
ول یعنی اشانی ذکر ۽ چہ کنگے اشان و دگر مردم انت
کہ اشانی سراجی تعالیٰ جہرانی و کرم کنت۔
ول یعنی عجیب و غریب میوہ پرورگ ۽ دیگ بنت
کہ آئیانی سر جہیں صفت تیوگا اللہ پاک ۽ معلوم انت
البت چیزے مختصر احوال و تی بندیان ۽ پیش داشت
چوش کہ فزائینی لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ
(سورہ واقعہ رکوع ۱)

ول خداوت شہرتز انت کہ اشان ۽ چونیں عزت و شرف
رستیت۔ ول یعنی مزہ ولذت حاصل بیت و ماں نیاء
شراب ۽ ہر چہ خرابی ۽ ماں انت آئیانی نام و نشان
نہ بیت نہ سرگرائی بیت و نہ شہ کنت نہ شہانگ
کیت و نہ پیت و غیرہ خراب بنت و نہ آئی ۽ جو کدی
خشک بنت۔
ول یعنی چہ شہم و ناز ۽ نگاہ ۽ جہل کنوکیں حوراں
کہ اشان بغیر چہ و تی ازواج ۽ دگہ چہ کس چتاں جہت
نہ کنگت و نہ چارنت۔
ول یعنی صاف و ترپوکیں رنگ بیت مثل ہیک ۽
کہ آئی ۽ مرغ و تی باز لانی چہر گچیر دنت کہ نہ داغدار بیت
و نہ دزنی لگیت، یا ہیک ۽ توک ۽ اسپدگ کہ سکیں پوش ۽ چرگ انت ویت ۽ گوشنگ کہ اشتہ مرغ ۽ ہیک مراد انت کہ باز شہر رنگ بنت بہر جا و شہیہاں
صفائی و شہرنگی ۽ انت ماں اسپتیں ۽ نہ انت چیا کہ دگہ جاے فرمان انت کَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ (الحجہ ماکع ۲)

فل یعنی ماں دیوانہ یا روبیل جمع بنت و پاکیز شراب و پیالہ ہر کس و دست و بیت آعلیش و عشرت و و ہد و قی لہتیں گوسٹیں سرگزشت بیان کنند۔ یک جتنی بے گوشتیت کہ واجہاں مناراں دنیا سنکے ہست انت کہ مناراں مدام ملاستی کنگت کہ تو بہ آخرت و سراقین دارے و گوشتی کہ تو احمق و نادانیں مردے آئی و نزدیک اے بالکل یک تا ہو گئیں گے ات کہ یک شخصے ماں خاک و ہوار بہ بیت و آئی و گوشت و پوست چھ باقی مرانت محض سٹگیں ہڈاں پشت بکینت پدا آتیا پہ حساب داد و بدلہ و واسطہ نوک سر و زندگ کنگ بہ بیت چوشیں بے معنائیں گپ و شر اکتے یقین کینت فل یعنی آسنگت الم ماں دوزخ و بیت، بیارات کتیں سرک کتان و چاریں باریں چون انت؟ (اے ہما جنتی و گفتار انت و لہتیں گوشت کہ

اے اللہ پاک و قول انت یعنی حق تعالیٰ فرمائینت کہ زانا تو سرک کتان آتیا کنگ لوٹے؟)

فل یعنی ہما جنتی و راوتی سنگت و احوال پیشدارک بیت کہ بالکل ماں دوزخ و آس و کپتنگ اے احوال گندان آتیا عبرت بیت و آہ و قی سر اللہ پاک و فضل و احسان و یاد کنت و درائینت او کم بخت! تو ہا کسے کہ مناراں ہم برباد کنگ لوٹتے، محض اللہ پاک و احسان دستگیری کت کہ من چرے عذاب و دستکار بوتوں و منی قدماں چہ ایمان و عوفان و کشک و نہ گشتنت و اگر نہ مرو جی من ہم چو تو ماں عذاب و گرفتار بوتگتاں فل آساعت و چہ زیاتیں وشی و گوشتیت زانا اے حقیقت کہ چہ آپیشی مرک و امید کہ اماں دنیا و اہبت نون مارا مرک کدی نشیت و نہ چرے عیش و بہار و در کپان و پدا بہ تکلیف و عذاب و طرف و روگی انت چہ خدا تعالیٰ و فضل و رحمت و برکت نون ماں ہے نعمتاں و عیشانی تو کا زندہ گواز سین۔ بیشک درساں چہ ستریں سو ب مندی ہمیش انت و ہمیش انت ہا اعلا میں مقصد کہ یہ آئی و حال کنگ ہمک ڈولیں قربانی یا محنت برداشت کنگ بہ بیت۔

و بالابہشتیانی ہمانی و ذکرات چہ ادا دوزخیانی ہمانی و احوال بیان بیت "زقوم" درختے نام انت کہ آسک تہل بے نام بیت چوشکہ میں گور و جور و پل انت ماں دوزخ و توک و حق تعالیٰ و قی قدرت و یک درختے رودیننگ آتیا ادا شجرۃ الزقوم و نام دیگر بوتگ آپہ ظالماں چو بلاہ و انت ماں آخرت و چیا کہ و ہدے دوزخی چہ شد و بے قرار بنیت تو ہے آیانی و راک بیت و آئی چہ حلق و ایر گجگ یا ایر کیکا بعدیک خاصیں اثر پیدا کنگ سکین تکلیف مستقل عذاب بیت و ماں دنیا ہم یک قسم و بلاہ و چکا سگ انت کہ ماں قرآن و آئی ذکر و اشکناں و گمراہ بنیت کسے بگوشتیت کہ سبزیں درخت ماں دوزخ و میا نجی چونکائی و رست (حالانکہ ممکن انت کہ آئی و مزاج ناری بہ بیت چوشکہ آس و کرم "سمندر" ماں آس زندگ مانیت۔ سہار نیور و کمپنی باغ و تہا بعضے درختانی تر بیت ماں آس و بیت۔

فل یعنی سک بد نما چوشیطان و صورت و

یا چہ شیاطین و مراد مارنت یعنی آیانی خوشگ چو مار و سر انت۔ ک چہ "زقوم" و نوشگ و گرت تو سگین لہڑا تکیں آپ آتیا نوشائینگ بیت کہ چرائی و روت ستران کینت فقط امعاءہم (سورۃ محمد رکوع ۲) اعاذنا اللہ منہا و یعنی شدیک بنت تو چہ آس و یک کرکناں اے ورگ و آپ واریناں و نوشائیناں و پدا اشان و ماں آس و چگل دینت۔

يَسْأَلُونَ ۝ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ۝ يَقُولُ

کہ سوال جواب کنند۔ گوشت یک گوشتو کہ چرایاں مناراں ہستت یک سنگتے گوشتگی

إِنَّكَ لَمِنَ الْمُضْطَرِّينَ ۝ إِذَا امْتَنَّا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ۝ إِنَّا

آیا تو ہم چہ باور کنو کاں ہے آیا و ہدیہ بمرس و بیں خاک و پدا پدا ما

لَمُذْنِبُونَ ۝ قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُطْلِعُونَ ۝ فَأَجَلَكُمُ فَرَآهُ فِي سُوءِ

جزا و یک بیں و پدا گوشتی شریں سرک کن انت و چار انت۔ گدا سر و کشکت و چار گدا ستران

الْبَحِيمِ ۝ قَالَ تَاللَّهِ إِن كُنتَ لَتَرُدُّنَّ ۝ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنتَ

میانجی و دوزخ و گوشتی قسم بخور تو گلاش آئے کہ من ہلاک کینے۔ و اگر موتیں رحمت منی رب و البتہ بوتان من

مِنَ الْمُحْضَرِّينَ ۝ أَفَأَنْخَنُ بَمِيتَتَيْنِ ۝ إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَىٰ وَمَا

چہ حاضر کر تکیاں و آیا گدا نہیں ما مرک بغیر اولی میں موت و نہیں

نَحْنُ بِمُعَدِّينَ ۝ إِنَّ هَذَا هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝ لِيُثِلَ هَذَا

ما چہ عذاب و انگیناں تحقیق اے البتہ کامیابی بے مزین چوشیں چیزانی واسطہ

فَلْيَعْمَلِ الْعَمَلُونَ ۝ أَذَلِكَ خَيْرٌ تُزَلُّوا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ ۝ إِنَّا

عمل کینت عمل کنو کہ آیا اے بہتر انت پد ہمانی و یا درخت زقوم و بیشک ما

جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ۝ إِنهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ۝

کنگ آئی و آزمائش پد ظالماں۔ بیشک ایک درختے کہ در کثیت چہ بن و دوزخ و

طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رِئَاسُ الشَّيْطَانِ ۝ فَانْهَمُوا لَكُمْ مِّنْهَا فَمَا لَكُمْ

آئی و خوشگ شیطان و سرگ و ڈول و انت و گدا تحقیق آورت چہ آئی و گدا پر کنو کہ بنت

مِنْهَا الْبُطُونُ ۝ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ۝ ثُمَّ إِنَّ

چہ آئی و قی لایاں۔ پدا تحقیق بیت واسطہ آیانی یک واریں شریں چہ ستریں آیانی پدا تحقیق

مَرْجِعُهُمْ لَا إِلَىٰ الْجَحِيمِ ۝ إِنَّهُمْ أَقْوَامٌ مُّضَالِّينَ ۝ فَمُ عَلَىٰ

و اتسی آیانی دوزخ و نیم گابیت و تحقیق آیانی بستگ و قی پیرکان گمراہ۔ گدا اھمانی

و یعنی رندی کافر پیشی کافرانی کو رکائی دھب کپان گمراہ بوتنت ہرچ رہے و سرائیاں رووک دیست ہماراہ و اشان ہم برادگ بوتنت چات و کڈش ہم نہ چارات و یعنی ماں ہر دورہ چانجام و آگاہ کنوک و چہ آخرت ترسائیونک آیان بوتنت ہر کس کہ نہ اشکت و نہ منق ات بچارات کہ آیان انجام چون بد بوت بس اللہ ہمارا درجکیں بندیان سلیمت منتنت کہ آیان خدا ترس و آخرت ہر فکر ہست ات۔ حضرت شاہ صاحب نہ کنت: ترس درستان اشکنا ٹینت چرایاں نیکیں مردم رگنت و بدوتی تب و راہ و دوت۔ دیترو لھتے مہذین (بالکسر) و مہذریں (بالفتح) و قصہاں اشکنا ٹینگ بنت پہ مکذبین و عبرت پہ مومنانی تسلأ و تقرباں داں ہزار سال حضرت نوح علیہ السلام و قی قوم و سریدکان و نصیحت دیان بوت مگر آیان ناشری و انداز سانی گیش یوان بوت آخر حضرت نوح و بی و س یوان و قی دیم دیوک و طرف و قوم گور کنان عرض کت ربت آئی مغلوبی فانتصب (قر کر کو ۱۷) اے پروردگار! من بے و سال تو منی مدد و بکن۔ بچار اے اللہ پاک آئی و توار چون اشکت و مدد و چون سر بوت۔ نوح علیہ السلام گوں آئی خاندان چہ شیعہ رجب و ایذا و رستگار کت پدا بیماکیں طوفان و و ہدہ آئی و حفاظت کت و تہنا چہ ہائی و اولاد و زمین فی آباد کت و دانکہ دنیا هست آئی و نیکیں نام فی پشت گیتگ۔ چنانچہ

الصفحت ۳۷

۶۹۶

دعائی ۲۳

اٰلِہِمَّ مٰرِعُوْنِ ۝ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَہُمْ اَکْثَرُ الْاَوَّلِیْنَ ۝ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا قَدَمَانِیْ سِرْمِیْدَانَ کُنُوکَ بَنِیْ۔ و البتہ گمراہ بوتنت چرایاں پیسرا و اولیگیان۔ و البتہ ما دیم دات
فِیْہُمْ مُّنْذِرِیْنَ ۝ فَاَنْظُرْ کَیْفَ کَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذِرِیْنَ ۝ الْاَعْبَادُ آیان ہا ترسائیونک
اللّٰہِ الْمُخْلِصِیْنَ ۝ وَلَقَدْ نَادٰینا نُوْحًا فَلْنَعْمَ الْمَجِیْوْنَ ۝ وَنَجَّیْنٰہُ مِنْ غُلُوْصٍ اَنْتَ وِیْ و بقیق توار حجت مارا نوح و گدا چون خوجا و یو کین توار و نجات دات آئی و
وَ اٰہْلَہٗ مِنْ الْکَرْبِ الْعَظِیْمِ ۝ وَجَعَلْنَا ذُرِّیَّتَہٗمُ الْبٰقِیْنَ ۝ وَتَرْکٰہُمَا وائی و مردمان چہ منہیں شدت و کت ما آئی و اولادان و حمایت بانی پشت کپوک و پشت گیتگ ما
عَلِیْہِ فِی الْاٰخِرِیْنَ ۝ سَلِّمْ عَلٰی نُوْحٍ فِی الْعٰلَمِیْنَ ۝ اِنَّا کَذٰلِکَ نَجْزِیْ آئی و سر و توسیپاں گویگان و کہ سلام انت نوح و سر و ماں گل عالم و بیشک ما ہیڈول و بدردیش
الْحٰسِنِیْنَ ۝ اِنَّہُمْ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِیْنَ ۝ ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخِرِیْنَ ۝ نکو کاران و۔ بے شک انت چہ منہ بندیاں ایمانداریں پدا ما غرق کت اے درگران و
وَ اِنَّ مِنْ شِیْعَتِہٖ لَا اَبْرٰہِیْمَ ۝ اِذْ جَاۤءَ رَبُّہٗ بِقَلْبٍ سَلِیْمٍ ۝ اِذْ قَالَ و بیشک چہ ہائی و کت و انت ابراہیم و و ہیکہ انگ و قی رب و گور و گوں سلامتیں دے۔ و ہیکہ آئی و گوشت
لِاٰبِیْہٖ وَ قُوْبِہٖ مَا ذَا تَعْبُدُوْنَ ۝ اِنِّیْۤ اِنْفَکَ الْہِتَّ دُوْنَ ۝ اللّٰہُ تَرِیْدُوْنَ ۝ گوں قی پت و قی قوم و چہ چیز و عبادت شاکن ات۔ آیا پہ دروغ کر نیکیں خدایان ابد اللہ و شاکو لوک ات
فَمَا ظَنُّکُمْ بِرَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ۝ فَنْظَرْنَا نْظَرًا فِی الْبُجُوْمِ ۝ فَقَالَ اِنِّیْ گدا چہ انت شے گمان پہ پروردگار عالم و بار و و گدا انگاہ کتی یک برسے ماں استاراں، پدا گوشتی من
سَقِیْمٌ ۝ فَتَوَلَّوْا عَنْہُ مُدْبِرِیْنَ ۝ فَرَاغَ اِلٰی الْہِتِّ ۝ فَقَالَ اِلَّا مریضان، گدا دیش ترینت چہ آئی پشت دیان و، گدا آیان بتانی طرف و دیم دات پدا گوشتی پر چا
تَاْكُلُوْنَ ۝ مَا لَکُمْ لَا تَنْطَقُوْنَ ۝ فَرَاغَ عَلَیْہُمْ ضَرْبًا بِالْیَمِیْنِ ۝ شمانہ ورات و چوننت شمارا کہ گپ و رپ نہ کن ات پدا گلا شیش بیت آیان جان بہ راستی ست و

منزل ۶

داں روح مروی خلقت آئی و سر اسلام دیم دنت و ماں کلیں جان و نوح علیہ السلام گوشان و یاد کنتت اے و نیکیں بندہانی انجام بوت۔ دوی طرف آئی و دشمنانی احوال و بچارات کہ کلانی کل زبردستیں طوکان و خرق کنگ بوتنت مروی دانکہ آیان نام و نشان ہم باقی نہ منت چہ و قی احمق و ناخبریں کارانی سبب و دنیا و بوجیش ماں آب و غرق کت و ہشتیش۔
تنبیہ: اکثر عالمانی قول ہمیش انت کہ مروی تمام دنیا مردمان حضرت نوح علیہ السلام و سنی چکان (سام، حام، یافث) و اولاد انت چہ جامع ترمذی و لھتے حدیثاں ہم اشی و ثبوت رسیت۔ فک انبیاء علیہم السلام ماں دین و سلسلہ کل پہ یک راہ و انت و ہیکہ رندا آوکیں اولی و تصدیق و تائید کنت ہمیش کا حضرت ابراہیم علیہ السلام قی چہ نوح علیہ السلام و ملک و فرامینت اِنَّ هٰذِہٖ اُمَّتُکُمْ اُمَّةٌ وَّاحِدَةٌ وَاَنَا رَبُّکُمْ فَاتَّقُوْا (مؤمنون رکوع ۴) و یعنی چہ ہمک قسم و اعتقادی و اخلاقی مرض و قی دل و پاک صاف کنان و چہ دنیاوی و جلال آزاد یوان و گوں تواضع و رگی و رب و قی ربت و طرف و جگت و قی قوم قی چہ ربت پرستی و دوردارگ و ردا نصیحت کت و یعنی آخر اے سنگ و بتاں چہ عزانت کہ آیان و شاکا نکر دوست داراں کہ اللہ پاک و قی دیاں اشانی دھب و کیتگ زاناں حق و دل ماں اشانی دست و انت جهان و بادشاہی یا اشان خوردیں یا منہیں و خدا بندت آخر برحقین و اہ و قیل کنان اے دروغیں حاکمانی اینکر خوش آمد و حمایت چہ مقصد داریت و یعنی زاناں را بہ آئی و وجود و شک انت یا شاکا آئی و رتبہ و فہمت کت نہ کن ات کہ (معاذ اللہ) سنگاں آئی و شریک قرار دگا ات یا شاکا آئی و غضب انتقام و ردا و ردا انت کہ شاکا چوشیں گشانی و سرادیری کن ات آخر کار چیزے بکوش ات کہ شاکا عالم و پروردگار و بار و چہ خیال داراں۔
و آروچاں ماں آئی و قوم و نجوم و زورات حضرت ابراہیم و اشانی پیش دارگ استارانی نمکا نظر شاکا دیا گوشت کہ منی تب نیکیں انت (و چوشیں ہماں دنیا و کتے انت کہ آئی تب و مدام جوان بہ بیت چیرے نہ چہن ظاہریں یا چریں عوارض دھب و گوں انت چہ تکلیف و بے نامی زاناں ات کہ ہر وقت قوم و بدیں جاوہ گندان ماں دل و گرسنگ) یا مطلب چوش انت کہ من بیار بیوکان (بیاری نام) انت کہ تب چہ راستیں راہ و بکنزیت تو چہ موت و پیش ہر کس و اے صوبہ دیما کیت) بہر جاوہ حضرت ابراہیم و مقصد و مراد برحق ات لیکن استارانی نمکا چاں شاکا یاں چہ «اِنِّیْ سَقِیْمٌ» گوشت و مخلوق و چوش فہمت کہ و اہ و چہ نجوم و علم و معلوم کرنگ کہ آہے زوتاں نادراہ بیت۔ تنبیہ: چویشی معلوم بیت کہ حضرت ابراہیم علیہ السلام و اے کپ کہ من بیاراں اے شریعت و مطابق و «تورہ» ات و اے جائز انت چوش کہ ہجرت و و ہد و یکے و جنت کت کہ «مَن الرّٰجِعُ» یعنی اے مرد کتے انت و اہ و جواب دات کہ من الماء یعنی چہ آب و انت۔ و ابو بکر صدیق رضی اللہ عنہ یک سولے و جواب فرامینت رجعل دیھدینی السبیل کہ اے یک مردے کہ منار راہ سوچ دنت۔ البتہ چونکہ اے تورہ ہم حضرت ابراہیم علیہ السلام و من شانیں رتبہ و لحاظ و خلاف اولی ات ہمشاکا بہ دستور و ماں حسنات الابرار سیئات المقرین و حدیث و ایثار

ذنب قرار دیگ بوتگ واللہ اعلم ولہ وھدے چہ بتانی جانب در بات و رگانی ورگ و کج جوانی نہ رس ات تو فرما ینتی شمار چا خبر نہ کن ات یعنی دست پاد، شکل و صورت شے جو انسان انت لیکن انسانی روح اشاں ماں شے تو کامان کت نہ کت بدامجی گپ ات کہ دروک نوش جان کنوک وچو بلبل و خبر کنوک انسان چہ وتی بے عقلی وھا ان بان و دیما سر پ سجده و بیارت کہ آج نہاریت و نہ حرکت کت کنت ویداوتی سگی و سوری و ویدہ و چرایاں مدد ہم طلب بکنت فل چہ وتی دستی قوت و بتان و پر و شک لکت ساری و غالباً ماں سورۃ انبیاء و اے قصہ گوں تفصیل و بیان بوتگ ۔

ھے صفحہ و فوائد : فل مرد ماں وھدے چہ میڑہ و وائر بوتنت تو دیستش کہ بہت پر شک و جھل کپشکنت، ہمتش کہ ابید چہ ابراہیم و اے کار و دگر کس کت نہ کنت چنانچہ در ستاں وتی دیم ھاٹی و طرف و کت فل یعنی تو دی ہر کس و پر شک کنت بے شمارے نادان و کار و چا انجام دے ات کہ گوشتی زانا سنگ و بے و جانیں بہت کراتی و شاد دست و تر استاں و تیار کت

عبادت و لائق بوت کنت ؟ وھا اللہ کہ شینگ و شے ہر یک کار عمل و ہم اے سنگانی پیدا کنوکنت گوں آئی شامیج غرض نہ دار ات ھک چیز پیدا کنوک ھا اللہ انت و بندگی و علامی دگرانی کنگ بہ بیت بدادگر ہم جنین انت آماں مخلوق در خلق انت آخر اے چو نیں بے راہ روی و تھرا ہی ات ؟ فل ویدہ ابراہیم علیہ السلام و وزن داریں گہانی خواب اشاں دات کت نہ کت توت ماں و تا شورش کت کہ مزین آتش خانے جو کنگ ابراہیم ماں آئی چکل دیگ بہ بیت چنے تدبیر ماں مردمانی دلاں بتانی بابت و عقیدہ بختہ تر بیت ویدا ماں مردمانی دل حیت جا کہ کنت کہ اشانی برخلات کنوکانی انجام چویش بدیت و آئندہ کسے ہم اے پیہ جرات کت کنت مگر اللہ پاک اشانی جند صیاد بار کت و پیش داشت کہ ابراہیم علیہ السلام سراسر آس ٹی گلزار کت کہ چریشی ہر کس و سدا اے خبر ثابت بوت کہ شاد شے دروغین محمود کل مہار بوان و حدائے واحد و یک مخلصین بندہ وے و تا وان دات کت نہ کنت آس چویش محال نیست ات کہ رب و اذن و بغیر واجہ ابراہیم و یک ناخن و سراج ہم سوچیت فلک ویدہ چہ قوم و راج و دل پرورش بوست و پت و ہم ترندی در شان کت تو حضرت ابراہیم و سجت و ارادہ کت اللہ تعالیٰ و حاجہ و لا " شام " و ماہ پیش داشت وھ یعنی خاندان و وطن چہ دست و شت انت تو نیکیں اولاد عطا کن کہ آماں دینی کالاں گوں من در کمک بہ بیت و اے سلسلہ و باقی داشت بکنت فل چہ ادا معلوم بوت کہ حضرت ابراہیم و پیہ اولاد و دعا لوٹ ات و خدا دعا قبول کت و ھاچک بہ قربانی پیش کنگ بوت چہ ہونگیں تورات و ثابت انت کہ ھاچک کہ چہ حضرت ابراہیم و دعا پیہ البوت آسماعیل انت و ہمیشہ آئی و نام اسماعیل چہ دو لفظاں مرکب انت " سمع " و " ایل " سمع و معنی انت اشکنگ و " ایل " و معنی انت خدا یعنی واجہ خدا حضرت ابراہیم و دعا اشکنت ماں تورات و انت کہ خدا گوں ابراہیم و گوشت کہ در بابت و اسماعیل و من تمی دعا اشکنت ہے بنا و سراجے آیت و آکسے و کہ ذکر انت حضرت اسماعیل انت حضرت اسحق مراد انت

الصفحت ۶۹۷

۶۹۷

وما لی ۲۳

فَأَقْبِلُوا إِلَيْهِ بِزُقُوفٍ ۖ قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَدْعُونَ ۖ وَاللَّهِ

گدا آیان ہم کت بہت ہم سیدان کنان پریشان بوان، گوشت ابراہیم آیات کن ات شامیج و تیرا شت ات - و خدا

خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ۖ قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ ۖ

شمار پیدا کنگ و ہر چہ شامیج سارزات کی گوشتش بند ات پر ابراہیم و یک پنے گدا چکل بدے ات اثر ماں آس

فَارَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ۖ وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ

پیدا دلانگ توت بدائی و منکر کنگ گدا ماہیاں کت چیر تر تو گنگ و گوشت ابراہیم و من روکاں وتی

رَبِّي سَيَهْدِينِ ۖ رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ۖ فَبَشِّرْهُ بِعَلِيمٍ

رب و نیم گا زوت آسوج دت مناشکے - اے منی رب بخش منار نیکیں چکے و گدا مزہ دات مائی و یک صحیح و

حَلِيمٍ ۖ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَبْنِي إِنِّي أَرَىٰ فِي الْمَنَامِ أَنِّي

برو دباریں و گدا ویدہ سربوت آچک گوں ابراہیم بہ تر و بات گوشتی آے منی چک من گداں ماں اب و کہ من

أَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرَىٰ ۖ قَالَ يَاقَبْتُ أَفْعَلُ مَا تُؤْمَرُ ۖ سَتَجِدُنِي

ذبح کنگ یا تراؤں تو بچار کہ تو چہ گندے گوشتی آے منی پت بکن ہر چہ تو حکم دیگ بوتگے زوت تو گندے من و

إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّادِقِينَ ۖ فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ۖ وَ

اگس خدا بلوئیت چہ صبر کنوکاں و گدا و قتیق ہر دو نیں قبول دار بوتنت و دوری دات آئی و بہ جانب پیشانی و

نَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ ۖ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا ۖ إِنَّا كَذَلِكْ نَجْزِي

و توار پرخت ما ابراہیم و کہ اے ابراہیم ! تحقیق تو راست کت و اب وک بیشک ہے داب و بدلہ دین

الْمُحْسِنِينَ ۖ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ۖ وَفَدَيْنَاهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ

نیکو کاران و بیشک ہمیش انت البت چٹا سنگ غا ہرین فل و بدلہ دات مائی و یک چٹا و ذبح کنگ مزین

وَتَرَكْنَاهُ فِي الْآخِرِينَ ۖ سَلَّمَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ۖ كَذَلِكْ نَجْزِي

و باقی پشت گیتک آئی و سر ماں گڈی مردماں سلام بات ابراہیم و سر وک ہے داب و ماہ دل دین

الْمُحْسِنِينَ ۖ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَبَشِّرْهُ بِاسْحَاقَ

نیکو کاران و بیشک آو ہستنت چہ مے ایمانداریں بندیاں وک و بشارت وک مائی و بہ اسحق و

منزل ۶

و جوانی و ہم ذبح وغیرہ و قصہ و ہلاسی و رند حضرت اسحق و بشارت جدا گانہ ذکر کنگ بوتگ چو شک دیم تر و بیان بوگا انت فَبَشِّرْهُ بِاسْحَاقَ نَبِيًّا ۖ وَهُوَ

اولاد (کہ آیان و مسلمان گوشت) آ مقصدیں یادگارانی سرا عمل کنو کنت۔ ماں موجودہ تورات و گیش و گوار انت کہ قربانی و جاگہ «مورا» یا «مُریا» ات یہود و نصاریٰ اے جاگہ و اصل دس و نشان و پیشدارگ و رداگوں بہتیں بیکاریں احتمالاں کارگیتنگ حالانکہ باز راستیں گپ ایش انت کہ اے مقام «مروہ» بہ بیت کہ بالکل خانہ کعبہ و دیما نزدیک واقع انت کہ ہمداسمی بین الصفا و المروہ و ہلاکس کنان معتمرین حلال بنت۔ و ممکن انت کہ ماں «فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيُ» بہ ہے سعی و طرف و اشارہ بہ بیت ماں موطا مالک و روایت و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و «مروہ» و طرف و اشارہ کنان و گوشت کہ قربانی گاہ ہمیش انت غالباً آجے ابراہیم و اسماعیل و قربان گاہ و طرف و اشارہ انت و اگر نہ واجہ نبی و زمانگ و مردماں عموماً چہ مکہ و سٹے میل دور ماں منی و قربانی کنوک انت ہجرت کہ داں روح مروچی و ہم ہمداد قربانی بوگا انت، چریشی معلوم بیت کہ واجہ ابراہیم و اصل قربان گاہ «مروہ» ات، پدا حاجیانی و قربانیانی بازی و گندان ایشرا داں منی و مقرر کنگ بوت۔ ماں قرآن کریم و ہم «هَذَا يَابَالِغُ الْكَعْبَةِ» و «ثُمَّ مَحَلُّهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ» فرما ٹینگ کہ چریشی و کعبہ و قرب ظاہر بیت۔ واللہ اعلم۔

بہر جاور قرائن و آثار ہے پیش دارنت کہ «ذبح اللہ» اسماعیل و قتی جنادات کہ اہت و ماں مکہ و جاہ منند بوت و ہمداد آئی و نسل تنگ و تالان بوت۔ ماں تورات و اے گیش و گوار ہم ہست انت کہ حضرت ابراہیم و قتی یحییٰ و دوستناکین محکم و ذبح کنگ و حکم دیگ بوتگ و اے خبر الہی انت کہ حضرت اسماعیل چہ حضرت اسحق و ماں عمر و مستر انت پدا حضرت اسحق علیہ السلام ماں حضرت اسماعیل و موجودگی و چون یحییٰ محکم بیت کنت عجیب گپ ایش انت کہ ادا حضرت ابراہیم و دعا و جواب ہمارنگ و بشارت دیگ بوت آرا «غلام حلیم» گوشتک بوت لیکن حضرت اسحق علیہ السلام و بشارت و ہدیہ فرشتیان شروعات و خدا و طرف و ذات تو آئیگوں غلام حلیم و تعبیرکت چہ حق تعالیٰ و طرف و حلیم و لفظ بہ آئی سدا یا کتام دگر نبی و سرا ماں قرآن و چہ جاگہ و ظاہر کنگ نہ بوتگ تیو کا بہ ہے رنگ و کہ آئی بشارت ادا دیگ بوت و آئی و پت واجہ ابراہیم و اے لقب دیگ بوتگ اِنَّ اِبْرَاهِيْمَ لَحَلِيْمٌ اَوْ اَهْ مِنْبِجٍ (ہود رکوع ۷) و اِنَّ اِبْرَاهِيْمَ لَوَاوَاةٌ لَّحَلِيْمٌ (توبہ رکوع ۱۳) چریشی و ظاہر بیت کہ ہمے دوئیں پت و چک گوں اے خاصیں لقب و ملقب کنگ و مستحق بوتنت۔ حلیم و صابر و مفہوم قریب قریب انت۔ چہ ہے غلام حلیم و زبان و ادا چو نقل کت سَجَدْتُ لَكَ اِنْ شَاءَ اللّٰهُ مِنَ الصّٰبِرِيْنَ و دگر جاہے و صاف صاف و فرمائیت و اَسْمِعِلْ و اَدْرِيسْ و ذَا الْكَيْفِ و كُلُّ مِنَ الصّٰبِرِيْنَ (انبیاء رکوع ۶) شاید پیشکا ماں سورہ مریم و حضرت اسماعیل فی صادق الوعد فرمائیت سَجَدْتُ لَكَ اِنْ شَاءَ اللّٰهُ مِنَ الصّٰبِرِيْنَ و وعدہ فی چونکائی راست کت و پیش داشت بہر جاور حلیم، صابر، صادق الوعد و لقبانی مصداق یکی کس معلوم بیت یعنی حضرت اسماعیل علیہ السلام۔ و کان عِنْدَ رَبِّكَ مِنْ خَبْرًا۔ ماں سورہ بقرہ و کعبہ و بندگ و و ہمداد حضرت ابراہیم و اسماعیل و زبان و ہرچ دعائے کہ نقل فرما ٹینگ ماں آئی و اے الفاظ ہم شامل انت و اَجْعَلْنَا مُسْلِمِيْنَ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا اُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ بَعِيْنَهُمَا سَلَمٌ و لَفْظ و نبشتہ و را ادا ماں قربانی و ذکر و فَلَئِمَّا اَسْلَمَا اِلَيْهِ لَفْظ و اے ادا کت و ہمے ہر دوئینی ذریت و بہ خاصیں حسابے و گوں مسلم و لقب و نامزد کت۔ بیشک چریشی و مستری اسلام تفویض و مبر و تحمّل ہے بیت کنت کہ ہر دوئیں پت و چک و ذبح کنگ و ذبح بوگ و رداکت و پیش داشت۔ اے ہما اَسْلَمَا و بدلہ انت کہ اللہ تعالیٰ و ہے ہر دوئینی ذریت و اُمَّةً مُّسْلِمَةً جَوْرُكُت، فَلِلّٰهِ الْمَدْعٰى ذٰلِكَ

ت یعنی و ہدیے اسماعیل مزن بوان و اے قابل بوت کہ گوں قتی پت و تشک بکنت و آئی و کار و بشت ہما ساعت واجہ ابراہیم و قتی و اب چک و دیما بیان کت تاکہ آئی و خیال و ارادہ و زانت بکنت کہ بہ قتی مرضی و برے کار و تیار بیت یا چیزے زبردستی کنگ کبیت گوشت کہ سٹے شپ پدماں پدا واجہ ابراہیم و ہے و اب دیست سومی روح و قتی ہے و اب و حال فی قتی چک و رادات، چک و تھمتل نہ بوت و بریشی و راضی بوت و گوشتی ابا جان! (دیر پر چاکنے) مالک و ہرچ حکمے بہ بیت آئی سرجم کن (ماں چو شیش کار و مشورہ پکار نہ انت، خداوندی حکم و پورہ کنگ و پدا بناید کہ پتی دوز و اہمی مہن کنوک بہ بیت) پشت کپت منی چند! بس تووت انشاء اللہ گندے کہ چوں گوں مبر و تحمّل و اللہ پاک و حکم و سرا عمل کنان۔ ہزاراں ہزار رحمت بہ بنت اے و لیں چک و پت

سرا۔ ۸ تاکہ چُک ۽ چہرہ دیما بیت مبادا پدیری دوزواھی جوش بجنت۔ گوشتنت کہ اے گپ چُک ۽ گوشتنت۔ دیم ترۂ اللہ پاک احوال بیان فرمائینت کہ قصہ چونکائی دیما شُنت یعنی اے احوال بیان کنگ نہ بیت کہ چوئیں احوالے گوشت آئی سرا و فرشتہ گانی سرا وک یعنی نوں بس کن خبر دتی حدۂ سر بوت توواب راست کت و پیش داشت، مقصد چُک ۽ ذبح کنا ٹینگ نہ انت فقط تئی چکاسگ مارا منظور ات نوں تو ماں آئی ۽ سوب مند بوتے۔

وک یعنی چوشیں گرانیں حکم دیان ۽ چکاسیں پدا آیاں ثابت قدم کنیں پدا بلند و بالا تیں درجات بخشیں۔ ماں تورات ۽ انت کہ ویدے ابراہیم ۽ چُک قربان کنگ لوٹ ات و فرشتہ ۽ جارجت کہ دست ۽ بجل، تو فرشتہ ۽ چوش گوشتنت خدا گوشتنت کہ چونکہ تو یک سچیں کارے کت دوتی یکلین چک نہ رگینت من ترا برکت دیاں وتی نسل ۽ آسمان ۽ استار و تیاپ دپ ۽ ریکانی دُول ۽ شنگ و تالان کنان (تورات تلوں اصحا ۲۲ آیت ۱۵)

وال مزن شرف داروک کہ آچہ بہشت ۽ دیم دیگ بوتگ یا مزن قیمتی، پزور۔ تیار یں۔ پدا بچے رسم قربانی ۽، اسماعیل علیہ السلام ۽ عظیم الشان یادگار ۽ طور ۽ پد ماسیگی قائم دارگ بوت۔ وک داں مروچی ۽ دنیا ابراہیم ۽ کوں نیکیں نام ۽ عزت ۽ یاد کنت علی نبینا وعلیہ الف الف سلام و تحیۃ وک یعنی ماں مئے اعلا تیں درجہ ۽ ایماندار یں بند ہاں۔

ول چریشیء معلوم ہوت کہ آ اولی بشارت اسماعیل ٹیگت و تمامیں قصہ ذبح و بابت و ہائی ٹیگت و حضرت شاہ صاحبؒ نیشہ کنت بے دوئیہاں چہ مراد دوئیہاں چک انت، چہ ہر دوئیہاں اولاد باز تالان ہوت ماں واجہ اسحاق و اولاد انبیاء و بنی اسرائیل ہوتنت و ماں اسماعیل و اولاد ان عرب انت کہ ماں آیایں پیغمبر مبعوث ہوت۔ یعنی ماں اولاد ان کل یک حساب نہ انت نیکس ہم ہست کہ بزرگانی نام و روشن کنت و بدیں ہم کہ آچہ و قی بدکاریاں و قی خاندان و نام رسوا کنت۔

تنبیہ: مفتران عموماً و مِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا ضَمِير ابراهيم واسحاق و طرف و تریتنگ۔ مگر واجہ شاہ صاحب و اے ضمیر اسماعیل واسحاق و طرف و تریتان و ماں معنوں و گیشتر وسعت پیدا کنگ۔
 و یعنی چہ فرعون و آئی و قوم و ظلم و زور کیاں نجات دات و چہ بحر و لزم و گوں مزین آسانی و شمار راہ دات و گوازیئت وک یعنی فرعونیاں ماں دریاء و غرق کنان و بنی اسرائیل و غلبہ و کامیابی دات و ہلاک ہوکائی ماں و ملکاتی وارث جوڑ کنت۔
 و یعنی تورات شریف کہ ماں آئی خداوندی حکام گوں مزین تفصیل و بیان کنگ ہوت کنت۔
 و یعنی ماں قول و فعل و استقامت بخت و ماں حکم معاملہ و تجکیں راہ و سرگام گچوک کت کہ آ چہ عصمت انبیاء و لازمی کاراں یک ایت۔
 و یعنی چہ مئے کامل ایمان دار و کیں بندہ ان ات۔
 و یعنی حضرت الیاس لہتے مفسرانی قول و روء چہ حضرت ہارون و نسل و انت۔ اللہ پاک و آئی و شام و سرزمین و یک شہرستان «بعلبک» و دیم دات کہ اشی و جاہ مندیں مردماں «بعل» نامیں بے و پرستش کنگ حضرت الیاس و اشناں و چہ خدائے پاک و غضب و بے پرستی و بدیں انجام و ترسینکنت۔ و یعنی چونائی و ماں دنیا و ہر انسانے تحلیل و ترکیب و کارگران و بازیں چہ جوڑ کنت مگر شد ترس جوڑ کنگ ہا ذات انت کہ تمام اصول و فروع، جواہر و عوارض و صفات و موضوعات و حقین خالق انت کہ آئی و شمار او شے پیرکان و پیدا کنت گدا اے چونکائی جائز بیت کہ آ احسن الخالقین و یل کنان و «بعل» بے پرستش و عبادت کنگ بہ بیت کہ ایک ذرہ و پیدا کنگ نتونیت بلکیں آئی و قی جذب و وجود ہم و قی پرستارانی برکت و انت کہ آیایں ہر داب و کہ لوٹ ات اے بت جوڑ کنت۔ وک یعنی دروغ بند کنگ و سزا الہ و اشناں رسیت۔ وک یعنی درستان دروغ بند کنت مگر اللہ و گچیں کتگیں بندہاں تکذیب و کت ہمیشہ کا ہمشاں چہ عذاب و دستگار بنت۔
 وک الیاس و لا الیاسین ہم گوشنت چو شک طور

دعائی ۲۳

۷۰۰

الصفحت ۳۷

نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ۝ وَبَرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَى السَّحْقِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ ۝ وَلَقَدْ مَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ نِيكُوًّا وَلَهْتُمْ كَنَزَارَتٌ بِوَقْتِي جَنْدٍ سَرَّ ظَاهِرٌ وَتَحْقِيقِ احْسَانِ نَحْنُ مَابِ مَوْسَىٰ وَهَارُونَ وَسَرَّا وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ۝ وَنَصَرْنَاهُمْ فَمَا كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ۝ وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ۝ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ۝ سَلَّمَ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَتَحْكِيں وک و باقی پشت گیشیں بہ آیایں توسیپ ماں گڈی مردماں سلام بہات بہ موسی و هَارُونَ ۝ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ اِنَّهُمْ مِّنْ عِبَادِنَا بَارُونَ و سرایشک ماہیے داب و بدلہ دیں نکوکاران و بیشک آیت چہ مئے ایمانداریں الْمُؤْمِنِينَ ۝ وَاِنَّ اِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اَبْدِیَاں وک و بے شک الیاس هست ات چہ پیغمبران و ہدیہ گوشتی قوم و قی اَلَا تَتَّقُونَ ۝ اَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ احْسَنَ الْخَالِقِينَ ۝ اللّٰهُ ایا شنادل ترس نذارات۔ آیاتوار پرچن ات بعل بت و ولید و بت شتریں پیدا کنگ و اللہ ربکم و رب ابابکم و الاولین ۝ فَاَنْتُمْ بُدُوهُ فَانْتُمْ لِمُخْضَرُونَ ۝ و قی رب و رب و قی پیرکانی اولیگینانی و گدا آیایں دروغ بند کت، گدا ہشت حاضر کنگ بنت اَلْعِبَادِ اللّٰهُ الْمُخْلِصِينَ ۝ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمُ الْآخِرِينَ ۝ سَلَّمَ عَلَىٰ مگر خدائے ہا بندہ کہ مخلصین انت و باقی پشت گیشاں آئی و سر تو سیپاں گڈی مردماں سلام بہات اِلْیَاسِ ۝ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ اِنَّهُمْ مِّنْ عِبَادِنَا الیاس و سرایشک ماہیے پیچہ بدلہ دیں نکوکاران۔ بیشک آہست چہ مئے بندیاں

مترزل ۶

سیناء و را طور سینین گوشنت یا چہ الیاسین و ہا مردم مراد انت کہ حضرت الیاس و زندگی کنو کنت و لہتے ایشرا آل یاسین ہم و انتگ۔ تو اے حساب و یاسین آئی و بیت و نام بیت یا آئی و قی جذب و نام یاسین بہ بیت و لفظ آل بہ ہا معنی و زورگ بہ بیت ہنجوشکہ ماں کما صلیت علی ال ابراهیم و کرگ بونگ یا کہ چوش ماں اللہ صلی علی ال ابی اوفی و مراد زورگ بونگ۔

لا باللہ۔ واقعی جہالت و عدمِ نبوت۔
 نامش کبتگ اے داب (العیاذ باللہ) خدا کی سیادی
 کی گنجی عرب کا فرانی اے سلیں عقیدہ روکنگ بوتگ چنانچہ
 کنت کہ نوں باریں چرے احمقانِ جُست کنگ بہ بیت کہ
 کنت و شمارِ مردِ چُک عطا کنت؟ یکے و اے
 ہونٹ (جنی) تجویز کنت۔ آیا وقتیکہ مافرشیاں پیدا
 واقعی جہالت و عدمِ نبوت۔

منزل ۶

مشکلیں کا داراں چہ اللہ پاک ۽ مدد و دزگیری ۽ آسان بولنت کتام یک مزین ۽ چہ مزین قربت دارو کے کہ جہ آئی ۽ دزگیری ۽ بے حاجت نہ بولت۔ نوں دیم ترے
چیزے احوال فرشتہ و جانی ہم اشکنگ بہ بیت کہ آسانی بابت ۽ خدا بزارت چوہیں سکیں و گندھیں عقیدہ تراشان ۽ جوڑ کنگنت۔ چنانچہ عرب ۽ لہتے قبائل ۽ گوشتنگت کہ فرشتہ
خدا ۽ جنیں چک انت و بدیکہ جریاں سوال بولنگت کہ شتر ۱ اشانی مات چوہیں انت تو مزین ٹوہیں جانی جنکا نی نامش گبتنگت اے داب (العیاذ باللہ) خدا ۽ سیادی
و وارنی گوں جن و فرشتیاں جوڑ نیتنگت۔ دیم ترے ہر دوئیانی احوال بیان بولگا شنت مگر چرائی ۽ پیش بطور تمہید و بیگیجی عرب کا فرانی اے سکیں عقیدہ ردکنگ بولنگ چنانچہ چہ
سورت ۽ شروعات ۽ وقتی عظمت و وحدانیت ۽ دلائل و قصہ ہانی ضمن ۽ وقتی قدرت ۽ علامتاں بیان کنگ پد فرمان کنت کہ نوں باریں چہے احمقاں جنت کنگ بہ بیت کہ
آیا اینکر مزین عظمت و قدرت دارو کیں خدا (معاذ اللہ) و ہدیچہ و تا اولاد تجوز کنت تو گداپہ و تا جنیں چک شات کنت و شمار مردیں چک عطا کنت؟ یکے و اے
گستاخی کہ بہ خداوند قدوس ۽ اولاد تجوز کنت پدا اولاد ہم کمزور و ادنیٰ تریں و بریشی مستزاد اے کہ فرشتہ اش مؤث (جنیں) تجوز کنت۔ آیا وقتیکہ ما فرشتیاں پیدا
کنگاتیں اشاں ہو دا حاضر انت و سیل کنگا شنت کہ اشاں جنیں جوڑ کنگ بولنگت لاحول و لا قوۃ الا باللہ۔ واقعی جہالت ۽ حد تمام بولت۔

وَلِیَعْنِیْ جَزَاءُ فِکْرِ کُنْ اِت۔ عیب جنگِ ہم ہنر الی انت یک غلطی عقیدہ جو رکنگی ات تو اے داب پہکین نامودگیں عقیدہ جو رکنگ موتیں اے کام انصاف انت کہہ دتی جند مردی جگ شات کن ات وہ خدائے جنس جگ شات کنائیں ات مک یعنی اے نامودگیں و مفتیں خبر شاہ کجا آورت گوں عقل و فہم و علی رہبند اے گتیاں جی تعلق نیست انت کہ انا چیرے نقلی ثبوت پہ اے عقیدہ و شادارات؟ اگر ہنوش انت کہ اسم اللہ بیات پیش بدارتی۔
وَلِیَعْنِیْ اِحْقَاقِ گوں جتاں معاذ اللہ زاماتی و رشتگ قائم کت۔ سبحان اللہ جو نہیں گپ کنت۔ اگس آماں موہ بر سیت تو کیں جہ اجتاں جُست بگرات کہ در بابت و تی چہ گوشتنت؟ آیاں شر معلوم انت کہ جو اید کہ گناہ گاراں آیاں ہم اللہ و بر و ہر حاضر کنگ بنت زانا زامات و گوں سا نگبند ایں معاملہ ہم داب بیت۔ لھتے سلف و چہ نسب و مراد چوش زرتنگ کہ آمر دماں شیاطین الجن و را اللہ پاک و حریف مقابل زانگش جو شر محوس یردان و اہرن و قائل (متوک) انت۔ یعنی نیکی و خدا و یح بدی و خدا۔ مک یعنی چہ جتاں بہ بنت یا چہ مرداں، اللہ پاک و در چتگیں بندگاں چہ اے گرفتاری و آزاد بنت۔ معلوم بوت کہ اودا کسے و سیاد و وارثی نیست انت نیوگا خلاص و بندگی و جُست و با و است بیت۔

الصفحة ۳۴

۷۰۲

وما لی ۲۳

اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿۱۵۸﴾ اَمْ لَكُمْ سُلْطٰنٌ مُّبِیْنٌ ﴿۱۵۹﴾ فَاَتُؤَاۡیِبُکُمْ اِنْ کُنْتُمْ

آیا مکین فکر کن ات و آیا ہستنت پہ شاہجئے ظاہری، گڈا بیارات و تی کتاب و اگس ہستنت شاہ صدیقین ﴿۱۶۰﴾ وَجَعَلُوا بَیْنَهُ وَبَیْنِ الْجَنَّةِ نَسْبًا وَلَقَدْ عَلِمَتْ

راست گوشک مک و قرار دات کا فران میا جی و خدائے و جتانی سیادی۔ و تحقیق جتاں زانت کہ الْجَنَّةِ اَلَهُمْ لِحُضْرُوْنَ ﴿۱۶۱﴾ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا یَصِفُوْنَ ﴿۱۶۲﴾ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ

آبندیانی دول و حاضر کنگ بنت۔ پاکنت خدا چہ ہر جگہ آیاں بیان کنت مک مگر اللہ و ہما بندیاں الْمُخْلِصِیْنَ ﴿۱۶۳﴾ فَاَنکُمْ وَمَا تَعْبُدُوْنَ ﴿۱۶۴﴾ مَا اَنْتُمْ عَلَیْہِ بِفَاعِلِیْنَ ﴿۱۶۵﴾

کہ مخلص انت مک پیشکش و ہر جگہ شاہجئے عبادت کن ات، مذہب کن ات شاہجئے خدائے و گناہ کنان و اَلَا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِیْمِ ﴿۱۶۶﴾ وَمَا مِمَّا اِلَّا لَهٗ مَقَامٌ مَّعْلُوْمٌ ﴿۱۶۷﴾ وَاِنَّا لَنَحْنُ

مگر ہا کس کہ داخل ہو کنت دوزخ و و نیست چہ مکسے مگر آرا و تی جاگ معلومت مک و بے شک ما الصّٰفُّوْنَ ﴿۱۶۸﴾ وَاِنَّا لَنَحْنُ السّٰبِقُوْنَ ﴿۱۶۹﴾ وَاِنْ کَانُوْا لَیْقُوْلُوْنَ ﴿۱۷۰﴾

صف جو رکنگیں مک و بے شک پاک بیان کنو کیں مک و ایک کامراں گوشگت لَوَاۡنَ عِنْدَنَا ذِکْرُ اَمِّنٍ اَوَّلَیْنِ ﴿۱۷۱﴾ لَکُنَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلِصِیْنَ ﴿۱۷۲﴾

اگر تحقیق مئے گور و احوال بہوتیں پیشی مردمانی البت ما خدائے عجیبی بندہ ہو تگتیں۔ فَکَفَرُوْا بِہٖ فَسَوْفَ یَعْلَمُوْنَ ﴿۱۷۳﴾ وَلَقَدْ سَبَقَتْ کَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا

پدا مکر بوتنت آئی و نون زوت معلومدار بنت۔ و تحقیق پیش گوشتگ مئے و عذاب مئے و تی ہما بندیاں الرّٰسُلِیْنَ ﴿۱۷۴﴾ اِنَّہُمْ لَہُمُ النَّصُوْرُوْنَ ﴿۱۷۵﴾ وَاِنْ جُنْدَنَا لَہُمْ الْغَلَبُوْنَ ﴿۱۷۶﴾

کہ پیغمبر انت کہ بیشک آیاں ہستنت مدد انگیں۔ و بے شک مئے لشکر انت غالب فَتَوَلَّوْا عَنْہُمْ حَتّٰی حِیْنَ ﴿۱۷۷﴾ وَابْصِرْہُمْ فَسَوْفَ یُبْصِرُوْنَ ﴿۱۷۸﴾ اَفَبَعْدَ اٰیٰتِنَا

گڈا تو دیم بترین چہ آیاں ان یکتے و و گڈا آیاں و گڈا آیاں زوت گڈنت۔ آیا گڈا مئے عذاب یَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿۱۷۹﴾ فَاِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِہُمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِیْنَ ﴿۱۸۰﴾ وَتَوَلَّوْا

زوت لو تو کنت۔ پدا و ہدیکہ ایکبت عذابانی میدان گڈا بدنت آ مہبت ہم داتگینانی۔ و دیم بترین

معلوم دار بنت مک یعنی اے خبر ماں خدائے علم و الی انت کہ مسکرا نی مقابل و خدا قالے۔ و تی پیغمبرانی مدد کنت و آخر کار خدائی لشکر غالب و سوب بند بیت توری بلی ماں میا جی و حالات ہر قدر سر و چیر بہ بنت گڈی کٹ و سوب تہنا چہ مخلصین بندہ ان انت بہ حساب حجت و دلیل و ہم و بہ حساب ظاہری قبضہ و غلبہ ہم، البت شرط ہمیش انت کہ لشکر در حقیقت خدائی لشکر بہ بیت مک یعنی ہون چیزے روح اشان و مہلت بدے، ہمیش گوش گوں صبر و اشانی احوال و سیل و بکن انشاء اللہ اشان و تی انجام و و ت گڈنت چنانچہ اشان و تی انجام و ت دیست۔ مک شاید فسوف یُبْصِرُوْنَ اشکان و گوشگش کہ گڈا پر جامہ بتل ات مارا مئے انجام و زوت پیش بدارت آئی و جواب ایشنت کہ برز ابہ آفت و سر بوگ و ہر قدر شاہ اشتاپ کت و ہدیکہ آ سز بیت تو آسکیں بدس ساعے بیت خدائی عذاب بہ ہے داب و کیت چوش کہ یک دشمنے ماں کمین گاہ و و تار و بطینیت و صعب و سمراناکت و میدان و در کپان و دشمن و سر ایفار بہت عذاب و ایک و و ہدے اشانی حشر چہ ہمایان و بیت کہ اشان چہ ساری و ترس پیش داران آگاہ کنگ بوتگت چنانچہ ماں فتح مکہ و غرہ و سنجہ و ہر

معلوم دار بنت مک یعنی اے خبر ماں خدائے علم و الی انت کہ مسکرا نی مقابل و خدا قالے۔ و تی پیغمبرانی مدد کنت و آخر کار خدائی لشکر غالب و سوب بند بیت توری بلی ماں میا جی و حالات ہر قدر سر و چیر بہ بنت گڈی کٹ و سوب تہنا چہ مخلصین بندہ ان انت بہ حساب حجت و دلیل و ہم و بہ حساب ظاہری قبضہ و غلبہ ہم، البت شرط ہمیش انت کہ لشکر در حقیقت خدائی لشکر بہ بیت مک یعنی ہون چیزے روح اشان و مہلت بدے، ہمیش گوش گوں صبر و اشانی احوال و سیل و بکن انشاء اللہ اشان و تی انجام و و ت گڈنت چنانچہ اشان و تی انجام و ت دیست۔ مک شاید فسوف یُبْصِرُوْنَ اشکان و گوشگش کہ گڈا پر جامہ بتل ات مارا مئے انجام و زوت پیش بدارت آئی و جواب ایشنت کہ برز ابہ آفت و سر بوگ و ہر قدر شاہ اشتاپ کت و ہدیکہ آ سز بیت تو آسکیں بدس ساعے بیت خدائی عذاب بہ ہے داب و کیت چوش کہ یک دشمنے ماں کمین گاہ و و تار و بطینیت و صعب و سمراناکت و میدان و در کپان و دشمن و سر ایفار بہت عذاب و ایک و و ہدے اشانی حشر چہ ہمایان و بیت کہ اشان چہ ساری و ترس پیش داران آگاہ کنگ بوتگت چنانچہ ماں فتح مکہ و غرہ و سنجہ و ہر

معلوم دار بنت مک یعنی اے خبر ماں خدائے علم و الی انت کہ مسکرا نی مقابل و خدا قالے۔ و تی پیغمبرانی مدد کنت و آخر کار خدائی لشکر غالب و سوب بند بیت توری بلی ماں میا جی و حالات ہر قدر سر و چیر بہ بنت گڈی کٹ و سوب تہنا چہ مخلصین بندہ ان انت بہ حساب حجت و دلیل و ہم و بہ حساب ظاہری قبضہ و غلبہ ہم، البت شرط ہمیش انت کہ لشکر در حقیقت خدائی لشکر بہ بیت مک یعنی ہون چیزے روح اشان و مہلت بدے، ہمیش گوش گوں صبر و اشانی احوال و سیل و بکن انشاء اللہ اشان و تی انجام و و ت گڈنت چنانچہ اشان و تی انجام و ت دیست۔ مک شاید فسوف یُبْصِرُوْنَ اشکان و گوشگش کہ گڈا پر جامہ بتل ات مارا مئے انجام و زوت پیش بدارت آئی و جواب ایشنت کہ برز ابہ آفت و سر بوگ و ہر قدر شاہ اشتاپ کت و ہدیکہ آ سز بیت تو آسکیں بدس ساعے بیت خدائی عذاب بہ ہے داب و کیت چوش کہ یک دشمنے ماں کمین گاہ و و تار و بطینیت و صعب و سمراناکت و میدان و در کپان و دشمن و سر ایفار بہت عذاب و ایک و و ہدے اشانی حشر چہ ہمایان و بیت کہ اشان چہ ساری و ترس پیش داران آگاہ کنگ بوتگت چنانچہ ماں فتح مکہ و غرہ و سنجہ و ہر

معلوم دار بنت مک یعنی اے خبر ماں خدائے علم و الی انت کہ مسکرا نی مقابل و خدا قالے۔ و تی پیغمبرانی مدد کنت و آخر کار خدائی لشکر غالب و سوب بند بیت توری بلی ماں میا جی و حالات ہر قدر سر و چیر بہ بنت گڈی کٹ و سوب تہنا چہ مخلصین بندہ ان انت بہ حساب حجت و دلیل و ہم و بہ حساب ظاہری قبضہ و غلبہ ہم، البت شرط ہمیش انت کہ لشکر در حقیقت خدائی لشکر بہ بیت مک یعنی ہون چیزے روح اشان و مہلت بدے، ہمیش گوش گوں صبر و اشانی احوال و سیل و بکن انشاء اللہ اشان و تی انجام و و ت گڈنت چنانچہ اشان و تی انجام و ت دیست۔ مک شاید فسوف یُبْصِرُوْنَ اشکان و گوشگش کہ گڈا پر جامہ بتل ات مارا مئے انجام و زوت پیش بدارت آئی و جواب ایشنت کہ برز ابہ آفت و سر بوگ و ہر قدر شاہ اشتاپ کت و ہدیکہ آ سز بیت تو آسکیں بدس ساعے بیت خدائی عذاب بہ ہے داب و کیت چوش کہ یک دشمنے ماں کمین گاہ و و تار و بطینیت و صعب و سمراناکت و میدان و در کپان و دشمن و سر ایفار بہت عذاب و ایک و و ہدے اشانی حشر چہ ہمایان و بیت کہ اشان چہ ساری و ترس پیش داران آگاہ کنگ بوتگت چنانچہ ماں فتح مکہ و غرہ و سنجہ و ہر

معلوم دار بنت مک یعنی اے خبر ماں خدائے علم و الی انت کہ مسکرا نی مقابل و خدا قالے۔ و تی پیغمبرانی مدد کنت و آخر کار خدائی لشکر غالب و سوب بند بیت توری بلی ماں میا جی و حالات ہر قدر سر و چیر بہ بنت گڈی کٹ و سوب تہنا چہ مخلصین بندہ ان انت بہ حساب حجت و دلیل و ہم و بہ حساب ظاہری قبضہ و غلبہ ہم، البت شرط ہمیش انت کہ لشکر در حقیقت خدائی لشکر بہ بیت مک یعنی ہون چیزے روح اشان و مہلت بدے، ہمیش گوش گوں صبر و اشانی احوال و سیل و بکن انشاء اللہ اشان و تی انجام و و ت گڈنت چنانچہ اشان و تی انجام و ت دیست۔ مک شاید فسوف یُبْصِرُوْنَ اشکان و گوشگش کہ گڈا پر جامہ بتل ات مارا مئے انجام و زوت پیش بدارت آئی و جواب ایشنت کہ برز ابہ آفت و سر بوگ و ہر قدر شاہ اشتاپ کت و ہدیکہ آ سز بیت تو آسکیں بدس ساعے بیت خدائی عذاب بہ ہے داب و کیت چوش کہ یک دشمنے ماں کمین گاہ و و تار و بطینیت و صعب و سمراناکت و میدان و در کپان و دشمن و سر ایفار بہت عذاب و ایک و و ہدے اشانی حشر چہ ہمایان و بیت کہ اشان چہ ساری و ترس پیش داران آگاہ کنگ بوتگت چنانچہ ماں فتح مکہ و غرہ و سنجہ و ہر

معلوم دار بنت مک یعنی اے خبر ماں خدائے علم و الی انت کہ مسکرا نی مقابل و خدا قالے۔ و تی پیغمبرانی مدد کنت و آخر کار خدائی لشکر غالب و سوب بند بیت توری بلی ماں میا جی و حالات ہر قدر سر و چیر بہ بنت گڈی کٹ و سوب تہنا چہ مخلصین بندہ ان انت بہ حساب حجت و دلیل و ہم و بہ حساب ظاہری قبضہ و غلبہ ہم، البت شرط ہمیش انت کہ لشکر در حقیقت خدائی لشکر بہ بیت مک یعنی ہون چیزے روح اشان و مہلت بدے، ہمیش گوش گوں صبر و اشانی احوال و سیل و بکن انشاء اللہ اشان و تی انجام و و ت گڈنت چنانچہ اشان و تی انجام و ت دیست۔ مک شاید فسوف یُبْصِرُوْنَ اشکان و گوشگش کہ گڈا پر جامہ بتل ات مارا مئے انجام و زوت پیش بدارت آئی و جواب ایشنت کہ برز ابہ آفت و سر بوگ و ہر قدر شاہ اشتاپ کت و ہدیکہ آ سز بیت تو آسکیں بدس ساعے بیت خدائی عذاب بہ ہے داب و کیت چوش کہ یک دشمنے ماں کمین گاہ و و تار و بطینیت و صعب و سمراناکت و میدان و در کپان و دشمن و سر ایفار بہت عذاب و ایک و و ہدے اشانی حشر چہ ہمایان و بیت کہ اشان چہ ساری و ترس پیش داران آگاہ کنگ بوتگت چنانچہ ماں فتح مکہ و غرہ و سنجہ و ہر

معلوم دار بنت مک یعنی اے خبر ماں خدائے علم و الی انت کہ مسکرا نی مقابل و خدا قالے۔ و تی پیغمبرانی مدد کنت و آخر کار خدائی لشکر غالب و سوب بند بیت توری بلی ماں میا جی و حالات ہر قدر سر و چیر بہ بنت گڈی کٹ و سوب تہنا چہ مخلصین بندہ ان انت بہ حساب حجت و دلیل و ہم و بہ حساب ظاہری قبضہ و غلبہ ہم، البت شرط ہمیش انت کہ لشکر در حقیقت خدائی لشکر بہ بیت مک یعنی ہون چیزے روح اشان و مہلت بدے، ہمیش گوش گوں صبر و اشانی احوال و سیل و بکن انشاء اللہ اشان و تی انجام و و ت گڈنت چنانچہ اشان و تی انجام و ت دیست۔ مک شاید فسوف یُبْصِرُوْنَ اشکان و گوشگش کہ گڈا پر جامہ بتل ات مارا مئے انجام و زوت پیش بدارت آئی و جواب ایشنت کہ برز ابہ آفت و سر بوگ و ہر قدر شاہ اشتاپ کت و ہدیکہ آ سز بیت تو آسکیں بدس ساعے بیت خدائی عذاب بہ ہے داب و کیت چوش کہ یک دشمنے ماں کمین گاہ و و تار و بطینیت و صعب و سمراناکت و میدان و در کپان و دشمن و سر ایفار بہت عذاب و ایک و و ہدے اشانی حشر چہ ہمایان و بیت کہ اشان چہ ساری و ترس پیش داران آگاہ کنگ بوتگت چنانچہ ماں فتح مکہ و غرہ و سنجہ و ہر

فل شاید پہ دنیا عذاب و اولی وعدہ ات و اے آخرت و عذاب بہ بیت - یعنی شاہنوں نڈارگ کبن ات ، باریں دیم ترے اے کافراں آخرت و دگہ چے بگندنت فل سورة و آخر تمام اصولی مضمونانی خلاصہ و را بیان گت - یعنی اللہ ذات چہ تمام عیب و نقص و پاک انت و تمام خوبی و کمالات و عزت و آروک و انت ، تمام قسم و خوبیاں ماں ہائی و ذات و جمع انت و نبی و رسولانی سراجہ آئی و طرف و سلام سر بہیت - اے آیانی عظمت و عصمت و سلامتی و سرافضی و دلیل انت - (تنبہ) چہ حدیثاں ، نماز و بعد و دیوان و چہ یاد آگ و ویدہ اے آیتان و وانگ و فضیلت ثابت انت ، ہمیشہ اے سورة و فوائد بہ ہر برکت و ایں آیتان ختم کناں - اے اللہ! منی خاتمہ و من بہ ہر محکم عقیدہ و سرابکن مبعث ربک رب العزت عما یصفون و وسلم علی المرسلین و الحمد لله رب العلمین و فل یعنی اے مزین شائیں ، اعلیٰ درجہ و قرآن کہ آچہ خوب نصیحتاں پڑانت و جوانیں اندازے و مردمان و ہدایت و معرفت و راہاں سوچ دنت ، گوں بڑیں توار و شہادت دیگا منت کہ ہر کس قرآنی صداقت و حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و رسالت و منکر انت آئی و سبب اے نہ انت کہ ماں قرآن تعلیم و تہذیب و جزے کوتاہی بہت یا واجہ و در داں نیں نبی صلی اللہ علیہ وسلم ماں آئی و تبلیغ کنگ و مہار اللہ مست کار انت بلکیں انکار و دیم تاب دیگ و اہل سبب چوش انت کہ اے مردم ماں دروغیں بٹاک ، جاہلی غرور ناکی ، مزین شانی و دشمنی دارو کیں خالفتی جذبات و گرفتار انت - اگر کلمہ ہم چرے چہ و میناں و تارابگشت تو حق و صداقت و صافیں کشک اشاں و ت بگندنت و فل یعنی اشان و زانگ لوٹ ایت کہ چہ بے غرور ناکی و تکبر و رہبند و گوں اللہ و نبیاں مقابلہ کناں و بازیں جماعتاں ساری و تباہ و برباد تو تگنت آدمیاں ہم مزین مدتے و گوں خدا و پیغمبراں جنگ قائم داشت و یاد و ہدے اشان و بدبختی و گیت و خدائی عذاب چہ چہاں نیں گناہ اشان و بے وقی پیچ و آورت تو سرگردان ہواں و آہ و فریادش کت و خدا و توار جنگ لگنت مگر چوش ساعت و چہ فریاد و واولا و ہج حال بہت نجات و دستگیری و سوب اشاں چہ دست و بباد دانگ و نون چوشیں موقع پشت نہ کپتگت کہ اشانی فریاد و واولا و نیگ و دگوش گور کنگ بہ بیت و فل یعنی چہ آسمان و یک فرشتہ بیانیکیں تو خیر یک یک گپے زانگ بیوتیں ، چہ مادت یک مردے پادکیت وادشنت کہ من نبیاں و شماراچہ خدا و عذاب و ترسیناں و بگوشتیت کہ آسمان و واهند واجہ خدا من و زادیم دانگ اے مزین عجیب گپے کہ مٹے سری پر بنیت - نوں بس ماہنکر گوشت کہ کت جاوگرے و چیزے و ت گڑیں خبر ساز تگنت ، جادو و زور و چیزے ہنر پیش داراں و آیان و معجزہ و نام دنت و چیزے قصہ و داستان جمع کناں دروغیں دعوے کنگ کہ اے اللہ و دیم دانگیں علوم انت و من آئی و دیم دانگیں قاصدوں فل یعنی دگہ نڈارگ کبن ات است کہ بے شمار خدایانی دربار ویلہ دیان و تیوگ یکیں خدا و سر و سوچ و دیگا منت - چریشی و مستر یا حیرانی گپ دگہ چے بیت کنت کہ اینکر ٹوہیں دنیا و

نظام تہنا یکیں خدا و سپرد کنگ بہ بیت - و جدا جدا کار بارانی و حساب دادانی و ہرچ خدایانی بندگی چہ قرنہا قرن ہوان و پیدا کنت ، آکل یکپلگی ہلاس دیگ بہ بنت - چوش بگوش کہ مٹے پت و پیرکاں پہکیں جاہل و احمق انت کہ آیاں است کہ بازیں خدایانی دیم سبجدہ و بر تگت - اے گپ ماں روایتاں بہت کہ ابوطالب و بیماری و وہدہ ابوجہل و غیرہ چند قریشی سرداراں گوں ابوطالب و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و شکایت گت کہ اے (واجہ محمد) مٹے خدایان و بد و زدگوشتیت و مارا بہ ہک داب و احمق کنت ، شما ایشر اسرید کبن ات - واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و فرمائنت اے منی ناکو! من چرے واجہاں تیوگ یک گپے لوٹاں کہ چرائی و بد تمام عرب و ت اشانی فرمانبردار بہت و عجبی مردم بہ اسانی خدمت و جزیرہ پیش کنت ، آچرے گپے و سک ٹل بوتنت و گوشتش کہ نوں باریں اگپ کتاں انت تو یک گپے کنگ نوٹے ، ماتئی دہ گپانی گوشتارگ و حاضرین ! واجہ و فرماں کت زیادہ اتابس یک

ص ۳۸

۷۰۳

وما لی ۲۳

عَنَّا حَتَّىٰ حِينَ ۱۸۸ وَابْصُرْ فَسَوْفَ يَجْرُونَ ۱۸۹ سُبْحَنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ ۱۹۰
چہ آیان دانگہ کیتے و بگند ، گڈازوت آیاں من گندنت و پاک انت تہی رب ، عزت و خدا بند
عَمَّا يَصْفُونَ ۱۹۱ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ۱۹۲ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۱۹۳
چہ آیان بیانیکیں خیراں سلام بتا پیغمبرانی سہ و کل توسیپ بہ خدا انت کہ کلیں عالم و واجہ انت و
سورة ص ۱۸۸ آیات ۵ و رکوع ۵
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گوں اللہ نام و ہمارے اندازہ بہرہاں زبریں ہم کنوٹے

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ۱۹۴ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ۱۹۵
سو گندنت اے پند دیوکیں قرآن و ، بلکہ ہاک کہ کافر بوتنت ان سرکش انت و مقابلہ و فل

كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَُوا وَآلَاتِ حِينَ مَنَاصٍ ۱۹۶
چہ کر بازما ہلاک کت چہ آیاں پیش چہ امتاں ، گڈافریادش کت و نہات آوہد خلاصی و وہد ک
وَعَجَبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكُفَرُونَ هَذَا سِحْرٌ ۱۹۷
و حیران مانشت ایک آمل آیان گور ترسیوں چہ آیان قوم و - و گوشت کافراں اے جادو گرے

كَذَّابٌ ۱۹۸ أَجْعَلِ الْآلِهَةَ آلِهَةً وَاحِدًا ۱۹۹ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ۲۰۰
دروغ بندیں و آیا گردینتی بازیں خدایان و یک خدائے - بیشک ایش انت یک گپے حیران کنوکیں

وَأُطْلِقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنْ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَىٰ آلِهَتِكُمْ ۲۰۱ إِنَّ هَذَا
ورفتنت معتبر چہ آیاں سرگرات و حکم بہت دتی خدایانی سرافت بیشک ماں اے
لَشَيْءٌ يُرَادُ ۲۰۲ مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آلِهَةِ الْأَخْزَةِ ۲۰۳ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ
گپ و مرادے دارنت کہ ماں اشک ایشر ماں دومی دین و نہ انت اے مگر

اِخْتِلَافٍ ۲۰۴ أُنْزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا ۲۰۵ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ
و ت گڑیں خبر و - آیان نازل کنگ بوت بہ آئی و سر و قرآن چہ مٹے میا بچی - بلکیں چہ آئی و ماں شکہ انت

منزل ۶

و تینو گام یکس گپ کلام انت "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ" اشی و اشکنگ زهر گران و چست بوتنت در اثنتش که زانا اینکر خدایان و هلاس دیان و تنہا یکس خدا! بیاروس، اے شخص چه وتی شور و ہجر دست و نہ کش ایت اے و مٹے معبودانی پشت و دستی ششنگ و خراب کپنگ شہا ہم گوں مضبوطی و بہ وتی معبودانی حمایت و عبادت و سر اباداں محکم بدار ایت۔ مبادانی اشانی بازس گوشگ کتام کمزور یقین اردکیں مردم و پاداں چہ پت پیری کی قدیم رہبند و نگلینگ و توکا کامیاب بہ بیت۔ اے واجہ و مزین کوششانی مقابلہ و مارا باینت کہ مزین صبر و مضبوطی ظاہر کنیں۔ و یعنی واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم کہ آ گوں اینکر زور شور و مزین ہیات و مٹے خدایانی برخلاف جہاد کنگ تیار انت ماں اے کار و آئی ضرور مطلبے داریت و آہمیش انت کہ یکس خدائے نبیون و مارا درستان و وتی غلام و محکوم جوڑ کنگ لوٹیت و دنیا و حکومت و سرداری و دلمانگ انت۔ پیشکا لازم انت کہ ما آرا بہ وتی مقصد و مراد و کامیاب ہوگ و مٹیلین۔ لہتے مفتراں و "إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ" و مطلب چوش بیان کنگ کہ بے شک اے ہما چیز انت کہ آئی ارادہ واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و کنگت سچ داب و اے شخص گل و گل و قبول نکنت۔ اے چوش گوشگ ببیت کہ اے جبر (معلوم بیت) التا ہوگی انت، اللہ پاک و اے سچے منظور انت کہ ماں نیاد انقلاب بٹیت ہمیشکا داں ہر قدر شاتون ایت گوں صبر و تحمل و وتی قدیمی دین و رہبندان و حفاظت و بکن ایت یا ممکن انت کہ اے از راہ تحقیرش گوشگت کہ بے شک محمد صلی اللہ علیہ وسلم و ارادہ باز انت بے ضروری نہ انت کہ ان و ہر یک مراد و مقصدے تمام ببیت مارا باید انت کہ اے واجہ و مفت بل و پشت مکنزین۔ و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ چہ گڈی دین و مراد آیانی پت و پیر کافی دین انت۔ یعنی چہ ساری و اشکگلین کہ پیشی مردماں چوش گوشگت بے مٹے بزرگاں چوشین گپ نہ کنگ۔ و ممکن انت چہ گڈی دین و عیسائی مذہب مراد بہ بیت چوش کہ اکثر سلف و قول انت۔ یعنی نصاریٰ کہ اہل کتاب انت چہ ایاں ہم مانہ اشکگل کہ درستیں خدایان و یل کنان یکس خدائے محکم بدار ایت۔ آخر ایاں ہم سٹے خدایانی نوکنت و آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم و رسول قبول نہ کنت اگاں ماں پیشی کتاباں چیزے اصل بہوتیں تو آیاں التا قبول بکتیں۔ معلوم بوت کہ محض وت گڑس گپ انت (العیاذ باللہ) و یعنی چوش بکن ایت کہ قرآن و اللہ پاک و کلام بمن ایت و اشی و یل بکن ایت کہ چہ آسمان و کتام فرشتہ و نبی جوڑ کنان و دیم بداتیں مگر اے چوہن ظلم و گپے کہ چہ ما کلام محمد صلی اللہ علیہ وسلم گچین کنگ بوت زاناں ماں تمایں ملک و سچے کس بہ اے منصب و پشت کپنگ ات و کتام و گمزین مالداریں تنھے خدائے دزنہ کپنگت کہ آئی و سرا وتی کھپاں نازل بکتین انت۔

و حق تعالیٰ طرفہ آسانی نہ ہو دیکھیں گے پستہ پستہ یعنی آسانی اے نابکار ہیں گیت حج ارزشے ندرت خبر تو گیت ہکرات کہ تنگہ مٹے نصیحت و بابت اشارہ وارتنگ اشارہ یقین ندرت کہ چہ ہا خوفناک مستقبل آگاہ کنگ بوگا سنت آلتا پیش کیت چیا کہ اشارہ تنگہ خدائی عذاب و تمام نہ چشتنگ بدے خدائی عذاب سربیت تمام شک شکوہ و درنت فل یعنی رحمت و خزانہا زمین و آسمان و بادشاہی کل اللہ پاک و قبضہ انت آرزو دست انت و مزین بخشو انت ہرکس و سراج انعام کنگ بلوٹیت آکت کنت آئی و دست و کنت گیت کنت یا ابرار گرگ بتو نیت اگرچہ و حق حکمت و دانائی و کتام بشرے و نبوت و رسالت و منصب و سربا بل کنت تو گدا تو چون دست تو کمان کنائی دخل دات کنت کہ و اجہ باشی سراجہ بان بوتے منی سراجہ چوشتیں مہربانی نے نہ کتے۔ زانا رحمت و خزانہا زمین و آسمان و حکومت و اختیاریہ دست انت کہ اے داب و نابکار ہیں اعتراضات دیمہ کاسرات۔ اگر اختیار و ادرات تو گدا چہ و حق تمام وسائل و رہبندان کار و گبرات و سادان بندان و آسمان سربکپ ات تاکہ چہ آنکو محمد صلی اللہ علیہ وسلم و سراجہ و آگے بند کن انت عالم علویات و سراجہ قبضہ حکم و ادا ان بہ و حق مرضی و واهگ روع آسمان زمین و انتظام و تدبیر و کار ان انجام دات کنت کن انت اگرچہ کنگ شتا متون انت تو آسمان و زمین و حکومت و رحمت و خزانہا ملکیت و دعویٰ بے کار انت۔ گدا ماں خدائی بستی بندان دست مان کنگ یا دخل دیگہ سید چہ بے حیائی یا گنوی و دگر چہ بیت کنت۔ ایا زباید انت و حق قدرت و بزرانت۔ فل یعنی اشارہ پیچ بھر نہ بیت، زمین آسمان و حکومت و خزانہا خدایند اے چہ پیچ بہ بیت، چند شکست و ارتگیں مردمانی یک محی ایت کہ چو پیشی تباہ و برباد بوٹگیں قومان تا راتباہ و برباد کنگ دلمانگ انت چنانچہ اے ندرگ چہ "بدر" و بگردان "فتح مکہ" و مردمان و دست حضرت شاہ صاحب نشہ کنت: "یعنی پیشی قومان برباد بوٹت اگر زور کی بکنت تو گوں ہمایاں اے ہم برباد بیت چو بگوش کہ آیت و ربط گوں و حق ماقبل و بیان کت۔ واللہ اعلم۔ فل یعنی مزین زور و قوت و شکرانی خدایند کائی و ماں دنیا و حق سلطنت و میخ ہر جا کہ کل کنت۔ و لیچہ گوشت کہ آئی و مردمانی دستان و میخ جنت، چہ راشی و آئی و نام ذوالاوتاد (میخانی خدایند) کیت واللہ اعلم و یعنی شعیب علیہ السلام کہ بہ آسانی طرفہ آدمیم دیگہ بوت و یعنی مزین مزین طاقت دار و کیں فوجاں ہم رسولان دروغ بند کنان چہ عذاب رستگاری حاصل کت نہ کت کہ آسانی مقابل و شامح ارزش ندرات۔ ک یعنی صور و دنگ و راہ چار انت سرجیس سزا اشارہ و ہا وقت و دیگہ بیت د ممکن انت کہ چہ "صیغہ" و مراد ہے دنیا و یک ہکٹے بہ بیت و یعنی قیامت و وعدہ و بابت و وعدہ کہ چہ اش کنگشتی تو مسخرہ کنان چو شاش گوشت کہ مارا چہ آ وقت و بہرے ہرچہ رسی انت آئی و مارا ہنوں سربکن کہ ہنوں ما و حق اعمال نامہ و بگندیں و دست بہ دست چہ سزا و جزاء آزات ببیں و حضرت شاہ صاحب نشہ کنت اے جاگہ آیان و (داود و قصہ ہاد و یاسینت کریان ہم طاوت و حکومت و عہد باری و گوں مزین صبر و کار کیت آخر کار حکومت بہ آئی دست کیت و جالوت و غیرہ فافا گوں جہاد و ذریعہ و زیر کت۔ ہنہ نقشہ بوت مٹے و اجہیں پیغمبر و تنبیہ: "ذال الیم" و ترجمہ حضرت شاہ صاحب و دست و و اھند کنگ یعنی سلطنت و قوت۔ یا اے طرف اشارہ بہ بیت کہ مان آئی دست آسن نرم بوٹگت۔ یا دست و واجہ برے مقصد انت کہ آئی و سلطنت و مال نہ وارنگت چہ و حق دستان کار

۷۰۵

ذِكْرِي بَلْ لَّيَالِي وَقُتُو عَذَابٌ ۝ اَمْعِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ ۝
بلکین جنگت آیان نہ چشتنگ عذاب آیا آسانی گورہ انت خزانہ تہی رب و مہربانی و
الْعَزِيزُ الْوَهَّابُ ۝ اَمْلَهُمْ تِلْكَ السَّمُوتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۝
کہ آرزو دست بخشو انت۔ یا آسانی بادشاہی انت ماں آسمان ماں زمین و ہرچہ کماں یا نیماچی انت
فَلْيَرْتَقُوا فِي الْاَسْبَابِ ۝ جُنْدًا هُنَالِكَ هُزُوهُمْ مِّنَ الْاَحْزَابِ ۝
گدا بید انت کہ اشارہ سربکینت سادان داران و یک لشکرے کہ اے من اودا تباہ بوت مان کلیم لشکران و
كَذَّبْتَ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْاَوْتَادِ ۝ وَهُمْ قَوْمٌ
دروغ بندش کت چہ آیان پیش نوح و قوم و عاد و فرعون میخانی واجہ و و نمود و قوم
لُوطٍ وَاَصْحَابُ لَيْكَةِ ۝ اُولَئِكَ الْاَحْزَابُ ۝ اِنْ كُلُّ الْاَكْذَابِ الرُّسُلِ
لوط و ایک و مردمان و آسن مزین فوجاں نیست چہ کس چہ آیان گردوغ بندش کت پیبران
فَحَقَّ عِقَابٌ ۝ وَمَا يَنْظُرُ هُوَ اِلَّا الصِّحَّةَ وَاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ
گدا بابت بوت منی سزا و راہ چار نہ بیت اے مردم مگر یک چہاے و کہ نیست بہ آئی و حج
فَوَاقٍ ۝ وَقَالُوا رَبَّنَا عَجَلْ لَّنَا قِطْنًا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ۝ اَصْبِرْ عَلٰی
تاخیر کت گوشتش اے مٹے رب زوت بدے مارا مٹے دفتر پیش چہ حساب و روح و تو صبر کن بہ
مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدًا نَّادَا وَاذْذَا الْاَيْدِ اِنَّهٗ اَوَّابٌ ۝ اِنَّا نَحْنُ
آسانی گفتارانی سرا و یاد کن مٹے بندہ داود و قوت و واجہ بیشک ہما ات رجوع کنو کٹ بیشک مانا بکت
الْجِبَالُ مَعًا يُسَبِّحْنَ بِالْعِشِيِّ وَالْاَشْرَاقِ ۝ وَالطُّيْرُ مَحْشُورَةٌ كُلُّ
انت کو بان کہ گوں آئی تسبیح گوشتگشتی بگاہ و صعب و ف و بالی مرغ حج بوان و ہریکے
لَهُ اَوَّابٌ ۝ وَشَدَّ ذَنَا مُلْكُهُ وَاَتَيْنَهُ الْحِكْمَةُ وَفَضَّلَ الْخُطَابَ ۝
بہ آئی فرا بزرانت و قوت دات ما آئی و بادشاہی و دات و دات ماعلم و تدبیر و فیصلہ کنگ خبر و
وَهَلْ اَتَاكَ نَبُوءُ الْخَصْمِ اِذْ تَسُوْرُوْا الْمِحْرَابَ ۝ اِذْ دَخَلُوْا عَلٰی
و آیا سربوٹگت بہ تو خبر دعوی دارانی و ہدیکہ دیوار کپ کنان و انتگت ماں عبادت خاٹا و ہدیکہ داود و گورہ سرت

منزل ۶

کنان نانی وارنگت۔ و "اواب" یعنی مان ہمک معاملہ و اللہ طرف رجوع کنو کات فل یعنی صبح و بگاہ و ہد و داود تسبیح و انتگت گرا کو بان ہم بہ آئی ہر اھی و تسبیح و انتگت۔ اے بابت و چہ مضمون مان سور سب و گوشتگ اد و چارگ بیت و یا کل گوں آئی و ہوار بوان بہ اللہ طرف رجوع اش کنگت کما قال بعض المفسرون۔ فل یعنی ماں آئی و سلطنت و رعب مان مخلوق و دل و جاگہ دات و چہ و حق اعانت و نصرت و جہاد اقسام و کثیر التعداد فوج دیان جوانیں و تواجہی آئی و داتگتیں و یعنی مزین تدبیر و دانائیں شخصے ات ہر خبر و فیصلہ گوں مزین جوانی و کنگت و و ہدے گیتگت تو مزین گیش و گوار کونیں تقریر کنگت بہرہا و حق تعالیٰ آئی و نبوت، حسن تدبیر، فیصلہ کنگ و قوت و تہرہ و علی و علی کالات بخشا نکنت و لیکن چہ ابتلاء و چکا سگ آئی ہم رستگاری بوت کہ آئی و قصہ دیمہ پید کنت۔

ول حضرت داؤد ؑ وئی کار بہ ستر روح اسے رنگ و بہر کنگ انت کہ یک روچے دربار کنگ و بیڑھانی فیصلہ کنگ، یک روچے وئی اہل و عیال و گور و دارگ و دگر یک روچے تیوگ و خداوند کریم و عبادت کنگ۔ آروچ و ماں خلوت و جلوک بوتگت دربان و کس و اجازت پر گندگ و نہ دانت، یک روچے عبادت و مشغول ات کہ ناکت چند مردم چہ دیواران سرگوزان و بہ آئی دیا اوشتانت داؤد علیہ السلام وئی قوت و شوکت و باوجود اسے ناگتیں قصہ و گندان و حیران و پریشان بوت کہ اسے انسان انت یا کجام دگر مخلوق ایت، انسان انت تو اشان و چون ہمت بوت کہ ناوقت و بیانت و دربانان و اسے پرچانہ داشت انت و اکن اسے چہ در وازگان نیاہنگنت تو اینکہ برزو بالائیں دیواران و سرگوزگ و رواجم کار سازنگ، خدا بزانہ جوشیں داب و بہ کجام غرض و نیت و قرار اد و سرش کنگ، خلاصہ ہمیش انت کہ جوشیں عجیب و بیجا کیں واقعہ و گندان و خیال و بہ دگر نیچے شکل وارت و ماں عبادت و جوشکہ گوں یکسوئی و گلا تیش ات آقام پشت نہ کبت و اکیو کیں مرد ماں گوشت

کہ واجہ تو پریشان مہود چہ ماہم مترس، ما تو فریق وئی یک جیڑھ و روا بہ تہی گور و فیصلہ و واسطہ آہنگیں شہا گوں انصاف و مئے جیڑھ و فیصلہ و بکنات، کجام بے راہی یا خبر و سرگوزار بنگ و گپ مبیت ما بہ عدل و انصاف و تچکیں راہ و شہا زہ و تارا پر تو رسینتگ (شاید گفتگو و چہ اسے سر حال و گندگ و حضرت داؤد ہنگنت زیات حیران و پریشان بوتگ و یک جیڑھ جوش انت کہ مئی اسے برات و نود و نہ ہمیش انت وئی گور و تہنا یک مئے ہست اسے دل مانگ انت کہ آرا چہ من بچ بگرت و وئی صد و حساب و سرچہ بکت و دوی گرانیں گپ ایش انت کہ جوشکہ اسے ماں مال و چہ من گیش انت ہنجوش ماں گپ و چہ من و گیش انت و ہر خبر کنت تو مناہج موہ (وار نہ دنت و مردم ہم گوں ہمانی ہو کنگ و ہو کنت، مطلب ہمیش انت کہ مئی حق و پل و پاچ کنگ و گوں من زبردستی کنگ لوٹت۔ وک حضرت داؤد و بہ شریعت و رہبند و رو و نبوت وغیرہ طلب کنگنت و آخر و فرماہنگی کہ بیشک (اکن تہی اسے برات ہجے داب و کنگ لوٹت) اگر اسے گوں تو گیشی و نا انصافی کنت۔ لوٹت کہ اسے ڈول وئی غریب برات و مال و ہضم بکننت۔ مطلب ایش انت کہ ما جوش بؤگ و نیلیں وک یعنی شریکانی کار ہمیش انت کہ یک دگر و سر ظلم بکننت، زور اکیں شہا زہ زور ویر و شہا زہ و بہر و ورگ لوٹت، ایوگ و اللہ پاک و ایماندار و نیکیں بندہ جوشیں ناروائیں کاران و تارا دور دارنت مگر جوشیں بندہ حسابی کنگ انت۔ وک یعنی اسے قصہ و پد واجہ داؤد و آگاہی حاصل بوت کہ اسے قصہ بہ مئی حق و فتنہ و چکاتے ات بہ اسے خیال و آہیک و بہ وئی خطا و معاف کنگ و سر سجدہ برقی آخر خداوند کریم و آئی و اسے خطا و معاف کت۔ داؤد علیہ السلام و خطا و کجام ات کہ بہ آئی نیچک و مرے آیتان اشارہ انت اسے بابت و مفسران و باز و راج کشیں قصہ بیان کنگنت مگر حافظ عماد الدین ابن کثیر و آیتی بابت و ہشتہ کنت و قد ذکر المفسرون ہننا قصہ اکثرھا ما خود من الاسرائیلیات و کم یثبت فیھا عن المعصوم حدیث یحب اتباعہ و

ص ۳۸

۷۰۶

دعائی ۲۲

دَاوُدُ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصِمَنَّ بَعْضُنا عَلَى بَعْضٍ

گدا ترست چہ آییاں و گوشتش مترس مادود وئی داری زیادتی کنگ یکے بہ دوی ورا

فَاَحْكُمْ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تَشْطِطْ وَلِهَذَا نَاَلِي سَوَاءَ الصَّرَاطِ ۝۲۷ اِنَّ هَذَا

نوں تو مئے میاچی و فیصلہ بکن گوں انصاف و زیادتی ممکن خبر و سوج بہ مارا بچکیں راہ طرف وک بیشک اسے

اِنِّیْ لَرَسْعٌ وَتَسْعَوْنَ نَجَّةً وَلِیْ نَجَّةً وَاحِدَةً فَقَالَ اِکْفِلْنِیْہَا وَ

مئی برات انت پر اشی و نود و نہ ہمیش انت و مئی یک مئے پدا گوشت حوالہ کن آرائی و

عَزَّنِیْ فِی الْخُطَابِ ۝۲۸ قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَجَّتْکَ اِلٰی نَعَاۤجِہٖ ۝۲۹ اِنَّ

زبردستی کنت گوں من گپ کمال وک۔ گوشتی تحقیق نا انصافی کت آئی پر تو پتی مئے وک و پدا واکنگ ماں وئی مئی وک و بیشک

کَثِیْرًا مِّنَ الْخُلَاطِ لِیَبْغِیْ بَعْضُہُمْ عَلٰی بَعْضٍ اِلَّا الَّذِیْنَ اٰتَوْا عِلْمًا

گیشتر شریک البت زیادتی کنت بہ یکے دوی و سر و مگر ہما کسان کہ ایمان و یقین اش

الصَّلٰحٰتِ وَکَلِیْلٌ مَّا هُمْ وَاٰتٰہُمْ دَاوُدُ اَمَّا فَتَنَّتْہٗ فَاَسْتَغْفَرَ رَبَّہٗ وَخَرَّ

آرت و کارش کت حوائیں و کم انت جیش مردم وک و گمان برت داؤد وک کہ آرا چکا سنگ گدا بخشش وئی چہ وئی رت و کبت

رَاکِعًا وَاَنَابَ ۝۳۰ فَغَفَرْنَا لَہٗ ذٰلِکَ وَاِنَّ لَہٗ عِندَنَا لَکُفْرٰی وَحُسْنَ نَّابٍ ۝۳۱

سجدہ کنان و نو وازی کت بر خدا وک گدا بخشش ما آرا ہما کار، بے شک بہ آئی مئے گور و شرف انت و شرف و اتری جاگرت

یٰۤاٰدٰۤا اِنَّا جَعَلْنَاکَ خَلِیْفَۃً فِی الْاَرْضِ فَاحْکُمْ بَیْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ

اے داؤد بے شک ما جوڑ کت تر اباد شاہ ماں سرزمین وک گدا حکم بکن میاچی مردمانی گوں راستی و

وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوٰی فِیْضَلْکَ عَنْ سَبِیْلِ اللّٰہِ اِنَّ الَّذِیْنَ یَضِلُّوْنَ عَنْ

و زنگیری مکن وئی نفس و اہنگانی کہ گمراہ و ہر راہ بکنت تر اچہ خدا و راہ و تحقیق ہما کس کہ گمراہ بنت چہ

سَبِیْلِ اللّٰہِ لَہُمْ عَذَابٌ شَدِیْدٌ ۝۳۲ بِمَا نَسُوا یَوْمَ الْحِسَابِ ۝۳۳ وَاَخْلَقْنَا

خدا و راہ و بہ آییاں انت تر ندی عذاب و بہ اسے سبب کہ آییاں بہ خیال کت حساب و روح و پدا و کنگ

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَیْنَهُمَا بِاِطْلَاقِ ذٰلِکَ ظَنَّ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا قَوْلًا

آسمان و زمین و ہر جیکہ ماں آییاں میاچی انت بہ کار، اسے گمان انت کافرانی، گدا و اسے

مازل ۶

حافظ ابو محمد ابن حزم و ماں کتاب الفصل و گوں تر ندی و اسے تمام قصہ ہان و رد قرار دایم۔ باقی ابو حیان وغیرہ و چہ قصہ ہان و گستاہان و آیتانی ہرچ بنیادے بیان کنگ آہم چہ تکلف و ہو رک نہ انت بہ مئے خیال و اصل خبر ہا انت کہ آچہ واجہ ابن عباس و نقل انت یعنی واجہ داؤد علیہ السلام و اسے چکا کس یک ڈولے مزنی بیان کنگ و سرا پیش آہت آئی داستان جوش انت کہ داؤد علیہ السلام و ماں خداوندی بارگاہ و عرض کت کہ اسے پروردگار! شپ و روح و جوشیں ساعت نیست انت ماں آئی و چہ داؤد و خاندان وکے نہ کسے بہ تہی عبادت (یعنی نماز، تسبیح و تکبیر) و مشغول مبیت (اسے گپ ہمشکا جت کہ آئی و شپ و روح و بیست و چار کلاکان بہ وئی لوگ و مردمان و نوبت بہ نوبت (باری باری) ہنجوش بہر کنگنت تا کہ آئی عبادت خانہ چہ عبادت و خالی مبیت) و دگر ہم داب و چیزان و عرض کت شاید وئی انتظام و خوبی و بابت و مئی جنگ اللہ تعالیٰ و اسے گپ پسند نہ بوت۔۔۔۔۔

... ارشاد بوقت کہ آے داؤد اے کل بہ منی توفیق و ترا حاصل انت الکن منی مدد سر مہبت تو بریشی و قدرت حاصل کت نہ کنے (ہزار کوشست بکنے اشان کت نہ کنے) قسم انت منی جلال و من ترار ایک روچے بتی نفس و حوالہ کنان (یعنی وقی مدد و توفیق و دور کنان چارین باریں آساعت و تو داں کجا حد و بہ وقی عبادت و مشغول بوقت کنے و وقی نظام و قائم داشت کت کنے) داؤد علیہ السلام و عرض کت کہ اے پروردگار منا ہمارو چ و خبر و بدے۔ بس ہما روچ و ماں فتنہ و گر قنار بوقت (اخرج هذا الاثر الحاكم في المستدرک وقال صحيح الاسناد واقربه الذہبی فی التلخیص) اے روایت پیش داریت کہ فتنہ و نوعیت ایوک و ہما قدر بؤک لویت کہ آساعت و داؤد ماں عبادت و مشغول بہ بیت تمام کوشست و باوجود آہ عبادت و مشغول بوقت مکنت و وقی انتظام و قائم داشت مکنت چنانچہ ہنوں شہادت کہ گوں چونیں بے قاعدگی و خاصیں رہندے و لہتیں مردمان اناکت و ماں عبادت خانہ و داخل ہوان و حضرت داؤد اش حیران و پریشان کت و آتیا چہ آئی خاصیں شغل و مہتل کنان و ماں وقی چیرہ و نیمگ و دلگوش گور کنا ینتش منز مزین چوکیدار و انتظامان و آیان و چہ داؤد و گور و روگ و داشت کت نہ کت۔ گداؤد و خیال پیدا بوقت اللہ پاک و چہ منی ہما دعوی و سوب و منار ماں اے فتنہ و گر قنار کت۔ لفظ "فتنہ" و اے جاگہ و کار مرزی و بہ ہما داب و ہزاں ہنجوشکہ ماں حدیث و انت کہ حضرت حسن حین رضی اللہ عنہما ماں خوردی و پیشک و گور کنان و کیاں اہنت و واجہ بنی و چہ مبر و اشان و دیست و خطبہ و وانگ فی بندگت آیانی چست کت و فرمائیت "صَدَقَ اللَّهُ اِنَّمَا اَمْرُ الْكُفْرِ وَ الْاَوَّلَادُ كُفْرُ فَتْنَةٍ" ماں لہتیں آثار و انت کہ بندہ کجام نیکیں کارے و کنان و گوشت کہ "اے پروردگار من اے کار کت، من صدقہ کت، من نماز و انت، من ورگ و ارینت تو اللہ تعالیٰ فرمان کنت کہ "من تبتی مردکت و من ترا توفیق دات" و وہدے بندہ گوشت کہ "ای پروردگار تو من و مددکت تو من و توفیق دات و تو منی سرا احسان کت" تو اللہ فرمان کنت و تو عمل کت تو ارادہ کت تو اے نیکی پر دت و کت ات" (مہارج النسا لکین ص ۹۹) چہ ہمیشی و ہزاں ات کہ حضرت داؤد علیہ السلام و ہمیں جلیل القدر پیغمبر و وقی جوانیں انتظام و ظاہر کنان و اے گوشت کہ اے پروردگار! ماں شب و روچ و جشیں ساعتے نیست کہ من یا منی متعلقین تبتی عبادت و مشغول مہبتیں چطور دوست بوتگ ات۔ مزینانی کسانیں کسانیں خبرانی سرگرفت بیت۔ پیشک ماں یک آزمائش و دور دیگ بوقت تاکہ متنبہ بہ بیت و وقی غلطی و تدارک و بکنت۔ چنانچہ تدارک فی کت بے خوبی کت۔ منی نزدیک و آیت و بے تکلفیں تقریر ہمیش انت باقی حضرت شاہ صاحب و ہما مشہوریں قصہ دیما ایر گنگ و ہر چیکہ نبشتہ کنگی آماں موضح القرآن و چارگ بہ بنت۔ وک یعنی چو پیشی دستور و خداوند کریم و بارگاہ و قرب اشان و حاصل انت چرے غلطی و ماں تقرب و مرتبہ و ہج فرق و تفاوت نہ بیت ایوک و کیں تنبیہ کنگ بؤتگ چیا کہ دربار و خاصیں مرومانی ادنائیں روکاری ہم مزین شمار کنگ بیت حسنات الابرار سیئات المقربین ۷

۷ گر چہ یک مو بدگنہ کو جستہ بود و لیک آن مودر دودیدہ رستہ بود و بود آدم دیدہ نور قدیم و موی در دیدہ بود کوہ عظیم۔

۸ یعنی خداوند کریم و ترار ماں سرزمین و وقی نائب کت ہمشکار تو الہی انت کہ بہ ہما فی حکم و سرا عمل بکن و معاملیانی فیصلہ و گوں عدل انصاف و خداوندی شریعت و موافق و انجام بدے کردی بہ کجام معاملہ و وقی نفس و واگ و نزدیک و آگ و میل۔ چیا کہ اے چیز مردم و چہ اللہ و راہ و گسر کنت۔ و پیدا و ہدیکہ ان چہ اللہ و راہ و گسر بوقت آئی و ٹھکانہ کجا بیت۔ وک یعنی عموماً انسانی و اہلگانی رندگیری ہمشکار کنگ بیت کہ انسان و حساب داد و روچ یاد نہ بیت، یعنی الکن ہمے گپ آرایاد بہ بیت کہ یک روچے خدا و گور و روگ و ذرہ ذرہ و حساب دیگی انت تو انسان کردی ہم بر اللہ پاک و مرضی و مقابل و وقی و اہگ و دیم تر (پیسر تر) نہ کنت (تنبیہ) ممکن انت کہ "یوم الحساب" و تعلق گوں "لَکُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ" و بہ بیت گوں "نسو" و بیت۔ یعنی چہ اللہ و حکمانی شہوشکاری و بر آیانیں سرا سکیں عذاب بیت حساب داد و روچ ۷۔

فل یعنی دیا آئی نتیجہ حج درمکسیت بلکس اسے دنیا و نتیجہ آخرت انت۔ پشکا ماں اد و زندہ پہ اود یگی چیزے عمل کنگ بہ بیت و آ عمل ہمیش انت کہ انسان وئی و اھگانی زند گیری و یل کنان و بہ حق و عدل و اصولانی سرا کار بند بہ بیت۔ وگوں خالق و مخلوق و وئی معاملہ راست بکنت جوش گمان مکنت کہ بس دنیا و زندگی انت الیترگوں و رد و نوش و تمام کنیں۔ دیم تر حساب کتاب ہیج نیست۔ اسے خیالات و ہما کسان ییگنت کہ آیان و مرگ و پد دومی زندہ یقین مبیت ہزان آدومی زندہ منکر انت۔ بس پہ جوشیں منکران جہنم و آس تیار انت وک مئے عدل و حکمت و تقاضا جوش نہ انت کہ نیک و ایمانداریں ہندیان و ناشر و بدکاریں مردمانی برابر و ہمسر کنیں، یاگوں متقی اس مردمان ہما معاملہ و بکنیں کہ آگوں ہٹ کموکان و بے دینیں مردمان رودارگ بیت پشکا ضروری بوت کہ یک و فتح پہ حساب داد و جزاء سزاء ایر کنگ بہ بیت، بلے ماں دنیا و ماگندی کہ باز نیکیں و ایمانداریں مردم ماں قسم قسم و درد و رنجان گرفتار انت و چنگر ناشریں و بدعاشیں مردم عیش و عشرت کنت، لازماً مارا متنگ کسیت کہ مرگ و پد دومی زندگی و ہرج احوالے راست گوشیں مجر و دانگ آبالکل حکمت و رد و برحق انت بس ہودا ہرنیک و بدلہ آئی و نیکیں یا بدیں کار و بدلہ رسیت گرا "یوم الحساب" و احوال و انکار چون صحیح بیت کنت وک یعنی و بدے نیک و بد و انجام یک ہم بیت نہ کنت تو الی آت کہ یک کتابے ہدایت دیو کنیں جہ اللہ پاک و طرف و بیاتیں کہ آمد مان و بہ جوانیں رہبند و آسانی انجام و رد احوال و بیان بکنت، چنانچہ ہے زوتان اسے کتاب نازل بوتگ کہ آتیا قرآن مبین گوشنت کہ آئی لفظان، حرفان، نقشہان و معنایان و بنشتانکان ماں ہر ہر چیز و برکت انت و آپہ ہے مطلب و دیم دیگ بوتگ کہ مردم بہ آئی آیتانی سرا فکر بجن انت و عقل مندیں مردم جہ آئی نصیحتاں سیت حاصل بکنت، چنانچہ جہ آیت و پیش آ یو کنیں آیت و چنگر صاف، فطری و جوانیں دستور و معاد (واتری) و مسئلہ و گیش و گوار کنگ بوتگ کہ کنیں عقل دار و کنیں مردم اگن فکر بکنت تو راستیں نتیجہ و سربیت کنت (تنبیہ) شاید جہ "تدبیر" و قوت علمیه و وچہ تذکرہ و قوت و عملیہ و نیمگ و اشارہ بہ بیت۔ اسے کل احوال حضرت داؤد و بیان و ذیل و گوشگ بوتگنت، دیا پدا ہائی قصہ و گڈی بہر بیان بیت وک یعنی سلیمان نامیں یک چکے آتادات کہ مثل ہائی نبی و ہم بادشاہ بوت وک یعنی اصلیں شتریں و تیزیں و سبک رفتاریں اسب کہ جہاد و خاطر و رودینگ بوتگنت آئی دیا پیش کنگ بوتنت آیان چارگ و چکا سگ و رد و دیر بوت دانکہ روح ایر نشت۔ شاید ماں اسے کار و کلا نیشی و سوٹ و عصر و وقت و وظیفہ و ونت نہ کت، بریشی و فرمائینتی ہیج حرج نیست اگن یک نیمگ جہ ذکر اللہ و سرظاہر و زہر بوت تو دومی نیمگ و جہاد و اسپانی محبت و چارگندھن گوں ہائی یاد و وابستہ انت و بدیکہ جہاد و مقصد کلمہ اللہ و بالا برگ انت توبہ آئی تیاری و بگیجی کارانی خبر گیری چونکائی ذکر اللہ و جہاد انت نہ کنت آخر اللہ تعالیٰ و جہاد و اسپا بال تیاری و غیب مداتیں توگوں اسے نیکیں مال و مارا ہر چا ایر

لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ۖ أَمْ يُجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
پہ کا فران انت جہ آس و درخ و آ یا مانکن ہما کسان و کر ایمان آت و نیکیں کارش کت
کَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ ۖ أَمْ يُجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ۖ كَتَبَ أَنْزَلَهُ
برابر ہما کسان کہ فساد کنوں انت ماں زمین و سرا یا کہ ما ہمسر کنیں خدا ترسان بدکارانی نیک کتابے کہ ما دیم دانگ
لِيَكُ مَبْرُكٌ لِّدَبْرُؤِ آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ ۖ وَهَبْنَا
آرا تہی طرف برکت داریں تاکہ مردم فکر بکنت ماں آئی آیتان و تاکہ بیت حاصل بکنت عقلمند و بخشات ما
لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نَعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ۖ اِذْ عَرَضَ عَلَيْكَ بِالْعِشِيِّ
پہ داؤد و سلیمان، باز جوان انت آندہ بے شک رجوع کنوں انت، یا دگ و بدے کہ پیش کنگ بوتنت و آئی دیا بگاہ
الصَّفِيفَةِ الْجِيَادِ ۖ فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي
اسپ و تیز رفتاریں و شتریں پدا گوشتی بے شک من دوست داشت اسے اسپان و بہ مال و دوستگی جہ و قوت رب و یاد و
حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ۖ رَدُّوْهَا عَلَيَّ فَنُفِطِقُ مَسْجِدًا بِالسُّوقِ وَ
دانکہ روح ایرشت ماں پردگ و بہرینت بیارت اسپان می گوڈ، گڈا شروع کتی دست لگاشان و بہر کونڈان و
الْأَعْنَاقِ ۖ وَلَقَدْ قَتَلْنَا سُلَيْمَانَ وَالْقَبِيحَ عَلَى كُرْسِيِّهٖ جَسَدًا ثُمَّ
گردن ان و و تحقیق ما چکا ست سلیمان و دور دات ما آئی و کرسی و سرا چون مے پدا
أَنَابَ ۖ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ
کتی و اترو گوشت سلیمان و آئے منی رب بخش پین و بدے فنا را یک بادشاہی مے مناسب مبیت بہر گے چرمن
بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۖ فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً
دند بے شک تو سے بخشوک و پدا تابع کت ما بہ آئی و گوات و کہ ردان آت بہ آئی حکم و روش و
حَيْثُ أَصَابَ ۖ وَالشَّيَاطِينُ كُلٌّ بَنَاءٌ وَغَوَاصٌّ ۖ وَآخِرِينَ مُقَرَّنِينَ
دہر جا گاہے کہ آتار گئی ات، و تابع کت ماسیطان ہر بان بندوک و بہر آب و بک و روک و و دگہ بازی کہ دست و پاوش
فِي الْأَصْفَادِ ۖ هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۖ وَإِنَّ
ماں زمزیلاں بستگنت، اشنت مے بخشش نوں احسان بکن یا نگاہ ہدار بہ حساب وک، بے شک بہ

زیات دوستی بوتگ آت، ماں ہیجہ جہاد و جذبہ و جوش و آئی بازی و رد و حکم دات کہ اسے اسپان و پدا و دوبارہ حاضر بکن ات چنانچہ اشان حاضر کنگ بوتنت و حضرت گوں زیادہیں دوستی و اکرام و آسانی گردن ان و کونڈان و مشک و صاف کنگ و لکنت، آیت و اسے تقریر بہتیں مفسران کنگ، و چہ لفظ "حب الخیر" و آئی تا بید بیت جوش و جوش خیر و لفظ ہما مضمون و نیمگ و اشارہ کنگ انت کہ آئی بابت و واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و ماں حدیث فرمائینت الْخَيْلُ مَعْقُودَةٌ فِي نَوَاصِيهَا الْخَيْرُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لیکن اید کہ عالمان و اشی و مطلب جوش گیتگ کہ حضرت سلیمان اسپانی چار و گڈار و مشغول بو ان و چہ ہما وقت و نماز یا چہ وظیفہ و ذہول بوت (ذہول و شوشگ بہ نبیانی حق و محال نہ انت) فرمائینتی کہ بکندرات مال و دوستی و منارہ خدا و یاد و غافل کت دانکہ روح و ج و ایر روگ و من و قی و وظیفہ ہم ادا کت نہ کت۔۔۔۔۔

..... اے خبر راست انت کہ ماں اے مال و محبت و ہم بہ یک حسابے عبادت و خدا و یاد و ہست ات مگر خاصیں و مقربیں بندہاں اے اے فکر بیت کہ ہر پنج عبادتے و ہر چ و ہر دے مقرر انت کہ آوہر مٹگلیت اگن مٹگلیت تو چہ صدمہ و رنج و بے قرار بنت (توری گوں عذر و بہ بیت) کہ گزرباغ دل خلا لے کم بودہ بردل سالک ہزاران غم بود۔ ماں غزوہ خندق و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و بازیں نماز قضا و نیت باوجود واجہ ماں خاص جہاد و مشغول ات و ہج قسم و گناہ واجہ و سرانہ ات بے چہ ہر چ کافران سوب و چوش پیش آہت واجہ و بہ آیانی حق و ملائکہ اللہ بیوونہم و قبورہم فارا، وغیرہ لفظان گوں بدو عادیگانت، حضرت سلیمان ہم چہ یک مقررین و ہدے و عبادت و فوت بوگ و بی قرار بوت۔ حکم دانی کہ اے اسپان و پدا حاضرین ات (کہ اشان خداوندی یاد و فوت بوگ و سوب جوڑ بوگنت) و ہدے کہ اے اسپ آرگ بوتنت ماں غیرت و بازی و حب خداوندی و غلبہ و ردا تلوار و دست و گران آیانی گردان و گونڈان و بزرگ شروع کت تاکہ غفلت و سوب و چہ و تاہنچوش و در بکنت کہ فی الجملہ اے غفلت و کفارہ جوڑ بہ بیت شاید بہ آیانی شریعت و اسپ و قربانی روا بیت و آیانی گور و اسپ و غیرہ ہمنکر زیات بنت کہ چہے جنت اسپانی قربان کنگ و ماں جہاد و کاران ہج تاوانے نہ بوگنت و لفظ "فَطْفِقَ مَسْحًا" و اے ہم لازم نہ بیت کہ درستیں اسپان و قتل کر گنتی، محض ہمنکر انت کہ اے کار و شروع کت و اللہ اعلم۔ اے تقریر و تائید چہ یک مرفوع حدیث و بیت کہ آتراطرافی و گوں خوبیں سندان چہ واجہ ابی بن کعب روایت کنگ (راجع روح المعانی وغیرہ) و ماں حدیث صحیح و انت کہ حضرت سلیمان و یک روچے سوگند و ارت کہ انشی من و تی تمام لوگ بانکافی گور و روان (کہ آہفتاد یا نو د یا صدمہ و نزدیک و انت) و ہر یک جینے یک بچے کاریت کہ اللہ و راہ و آجہاد کنت، فرشتہ و القاء ہم کت کہ انشاء اللہ بگوش ! مگر ماں دل و موجود بوگ و باوجود) چہ زبان و در شان نہ کتی، خدا و شان و بجات کہ ماں اے و بیت و اسپ (مباشرت) و نتیجہ و یک زاہکے و ہم چک نہ بوت تیوگ و چہ یک جنیں آدمے و یک ناتماہیں چکے پیدا بوت۔ لہتیں مفسر گوشت کہ دینیوگ و ہماناتماہیں چک آورت آتی تخت و سرا ایرکت کہ بزور اے تئی سوگند و بروردانت (آترا ادا گوں جسد (جون) و تعبیر کنگ) اے ندرگ و گندان حضرت سلیمان و گوں شومانی و بہ اللہ پاک و طرف و رجوع کت، و انشاء اللہ نہ گوشگ و ردا تو بہ و استغفار کت، نزدیکان رابیش بود حیرانی۔ ماں حدیث و انت کہ اگن واجہ و انشاء اللہ بگوشیں تو بے شک قدرت دار و کیں اللہ و ہماہم بکتیں ہنچوشکے آتی دل و واہگ و مرادات۔ (تنبیہ) اکثر مفسران و آیت و تفسیر یک دگہ ڈولے ہم کنگ و اے درگت و بے سرو پادیں قصہ سلیمان علیہ السلام و مندریک و جنانی قصہ نقل کنگت ہر کس شوق داریت ماں تفسیر و کتابان بجات ابن کثیر اے بابت و نبشتہ کنت و قد رویت ہذہ القصۃ مطوۃ عن جماعۃ من السلف رضی اللہ عنہم و کلھا متلقاۃ من قصص اہل الکتاب۔ واللہ سبحانہ تعالیٰ اعلم بالصواب۔ وک یعنی ہمنکر مزین شانیں حکومتے بدے کہ آ اید چہ من دگہ کس و مر سیت و نہ دگہ کسے آتی اہل ثابت بہ بیت یا مطلبی چوش انت کہ کسے و چوشیں ہیما تے بیت کہ حکومت و چہ من بیچ گیت کت بکنت (تنبیہ) ماں حدیثان انت کہ ہر نبی و یک دعائے ہست کہ آتی بابت و اللہ تعالیٰ و اجابت و وعدہ کنگ یعنی آدعاء ضرور اللہ پاک قبول کنت شاید حضرت سلیمان و اے دعا ہما بہ بیت آخر نبی زادہ و ہم بادشاہ زادہ ات ماں آتی دعاء ہمے رنگ ہم موجود بوت کہ بادشاہی بر سیت و بہ ہما داب و بر سیت کہ تمام دنیا و حکومت بہ آتی دیما عاجز بماننت۔ آ زمانہ ملوک و زور آوریں مردمانیک ات چہے حساب و ہم اے دعا ہما دور و ذوق و شوق و روء ات و ظاہر انت کہ انبیاء علیہم السلام و مقصد ملکائی گرگ و چہ و تی شوکت و حشمت و پیشدارگ نہ انت۔ بلکین ہما دین و ظاہر و غالب کنگ و آسمانی قانونانی شنگ و تالانی انت کہ آ ہمے بار و خاطر و نبی جوڑ کنگ و دیم دیگ بنت، پمشکا باید نہ انت ایشرا گوں دنیا دارانی دعا و سراقیاس کنگ بہ بیت وک یعنی جتاں چہ آتی حکم و مزین مزینیں عمارت و جاگہ اش جوڑ کت و مراد و وغیرہ در کنگ و ردا مادریایان بکش و ارتکک۔ گوات و جنانی تابعداری و بابت و پیرماں سورہ "سبا" وغیرہ و چیزے تفصیل گوشتگ وک یعنی لہتیں دگہ بازیں جئات انت کہ آیان و سرکشی و گہرتی و سوب و ماں زنجراں (زمزیلاں) قید کنگ بوگنتنت وک یعنی کسے و بخشش بدے یا مدے مستروتے، اینکہ بے حساب دات و حساب داد و ردا جست و باواست ہم نہ بیت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "اے دگہ مہربانی کتی کہ اینکہ دنیا دات و مختار کت۔ حساب داد و معاف کنان بے آتی و نان و ارتکک چہ و تی دست و کٹے و پات گویان و۔"

والبیعنی بادشاہیت و باوجود آنرا روحانی تقرب و درجہ بہ منہ گور و حاصل انت و مان فردوس و برین و ہرچ اعلیٰ و چہ اعلیٰ ترین ہیکن تیار انت آ
ہنگت براتی جدا ایرانت و چہ قرآن کریم و پٹ و لوٹ و معلوم بیت کہ ہا کاران کہ ماں آیان کجام حسابے ناشری یا ایزاریا کجام راستن مقصد و فوت
یوگی بہ بیت آیان و شیطان و طرف و نسبت دیگر بیت چو شکہ ماں موسیٰ علیہ السلام و قصہ و آہت "وَمَا أَسْأَلُكَ إِلَّا الشَّيْطَانَ أَنْ أَذْكَرَ لَا"
(کہف دکو ۹۴) چیا کہ اکثر اے قسم و چیزانی سوٹ نزدیک یا دور بہ کجام درجہ و شیطان بیت چہ ہمے دستور و حضرت ایوب و وقی نادرا ہی یا تکلیف و رنج
نسبت شیطان و نیمگ و کت چوش بگوش کہ تواضع کنان و ادب کنان و اے ظاہر کت کہ الما چہ منی طرف و چیزے کوتاہی یا کجام ردکاری تے بہ وقی درجہ و رنج
سرزد و بونگ کہ بہ آئی نتیجہ و ماں چوشین آزاران کہ فتار بوتان یا مان مرض و جاور و شیطان و وسوسہ بان و کار مرز کنگ و کوشست بلکین کنگ و اے واجہ و
ماں شکینک و دل سیاہی و دردان و برداشت کنگ آراگون نصب و عذاب و تعبیر کت و اللہ اعلم (تنبیہ) حضرت ایوب و قصہ ماں سورہ "انبیاء" و

گوشتک اودا چارگ بہ بیت مگر معلوم بہ بیت کہ قصہ
یاروکان و حضرت ایوب و نادرا ہی و بابت و ہرچ
داستانے بیان کنگ ماں آئی و مبالغہ زیات انت
چوشین مرض کہ عمومی رہند و ماں مردمانی حق و نفرت
و شزاری و موجب بہ بیت انبیاء علیہم السلام و شان
برخلاف انت کما قال تعالیٰ: وَلَا تَكُونُوا
كَالَّذِينَ أَذَوْا مُوسَىٰ قَبْرًا ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۚ وَمَقَالُوا
وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا (احزاب دکو ۹۴)
پمشکا لازم انت کہ بیان و ہما اندازہ و قبول کنگ
بہ بیت کہ آنہوت و منصب و برخلاف مہبت
فل و ہرے اللہ پاک و لوٹ انت کہ آرا اندرستی عطاء
بکنت حکمی دات کہ وقی پادان زمین و بکنت و پاد و
جنگ ات کہ قدرت و چہ اودا سارتن آپ چہ
درکت چہ ہمانی و جان تی ششنگت و آپ تی وارنگت
و ہمانی آئی و شفا و سوٹ جوڑ بوت و آئی خاندان و
مردمان کہ چہ بان و کپک و سوٹ و مگر کنت اللہ و
چہ وقی مہربانی و جرایان دوسر (دو چند) عطاء فرمائنت
تا کہ عقل مندیں مردم اے ہمیں داستان و گندان
بفہمت کہ ہرچ بندھے ماں رنج و دردان کہ قرار
ہوان و صبر کنت و خدا و واحد و طرف و رجوع کنت
حق تعالیٰ چو نہیں پیے و آئی و کفالت و اعانت و کنت
فل حضرت ایوب و بہ مرض و جاور و بہ کجام جہے و
نہر گر ان سوگند و ارت کہ اکن آتش (تندرست) بوت
تو وقی لوگی و صد و درجنت آبی بی آئی و ہما جاور و
ہمراہ ات و زیات میار بار ہم نہ ات اللہ تعالیٰ و چہ وقی
مہربانی و سوگند و راست کنگ و آرا ایک حیلے
سوج دات کہ اے تہنا بہ ہمانی و مخصوص ات مروی
اکن کجام کہے اے دابیں سوگند و بوارت تو بہ آئی و
راست کنگ و اینکہ خبر بس نہ بیت (تنبیہ) چہ ہرچ
داب و حیلہ و کجام شرعی حکم یا دینی مقصد و باطل
کنگ مراد بہ بیت آروان انت چو شکہ بہ زکوۃ و اسقاط
ردامردمان حیلہ کشتکنت البت ہرچ حیلہ شرعی
حکم و باطل ممکن بلکین کجام معروف کارے و ذریعہ
جوڑ بیت براتی اجازت انت و التفصیل یطلب
من مظانہ و یعنی عمل و معروف و واہند
کہ آگون دست و پادان بندگ بکنت و گون چمان

لَهُ عِنْدَنَا زُلْفَىٰ وَحَسَنَ مَّآبٍ ۖ وَادْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ
آئی منہ گور و شرف انت و شری جاگہ و یاد بکن منہ بندہ ایوب را و ہرکے توار پر جت آئی و وقی
اَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ۚ ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ
بے شک چہ شیطان و دست و منارست رنج و درد و لکت بکن زمین و گون و وقی پا و اے بہ جان شود
بَارِدٌ وَشَرَابٌ ۚ وَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَ
مردیں آپ انت و بہ نوشک و بخشتات ما آرا آئی و لوگ و مردمان و مثل آیان ہما ہی و آیان چہ وقی رحمت و
ذِكْرَىٰ لِلأُولَى الْأَلْبَابِ ۚ وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْتًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنُطْ
و پنتے بہ عقل مندان و و ماگو شیں کہ بگماں وقی دست و ملا فی بندل و گوا بکن بہ آیان و وقی سوگند
إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ۚ وَادْكُرْ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ
در منہ بندہ بہ شکایت آئی و صبر کنگ جو این بندہ ات ایوب بیشک رجوع کنگ ات و یاد بکن منہ بندگان و ابراہیم و
الْحَقِّ وَيَعْقُوبَ أُولَى الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ۚ إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ
اسحاق و یعقوب و کہ خدا بندانت دستانی و چمانی و بیشک مادر جت آیان و بہ پگتگیں خبرے کہ
ذِكْرَى الدَّارِ ۚ وَانْهَمِرْ عِنْدَ نَالِ بْنِ الْبُصْطَفَيْنِ الْاٰخِيَارِ ۚ وَادْكُرْ
یاد بکن آخرت و لوگ و فل و البتہ آ منہ گور و درجنتیں نیکیں کس انت یاد بکن
اسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكُفْلِ وَكُلٌّ مِّنَ الْاٰخِيَارِ ۚ هَذَا ذِكْرٌ
اسماعیل و یسع و ذوالکفل و ہرکے چہ نیکان انت و اے قرآن پنت انت و
إِنَّا لِلْمُتَّقِينَ لَحَسَنَ مَّآبٍ ۚ جَنَّتْ عَدْنٌ مَّفْتَحَةً لِّهَمُ الْاٰنْوَابِ ۚ
بیشک بہ ہرچ کاران البت جو این جاگہ انت و اتزی با غنت و انجی جت انت بہ آیان دروازہ و
مُتَّكِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِقَالَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَّابٍ ۚ وَعِنْدَهُمْ قَصْرَاتُ
نگہ بان و نشکنت ماں آئی و طلب کنت ماں آئی نیک بازن و نوشکی چیز و آیان گور و انت جنین آدم کہ
الْطَّرَفِ أَتْرَابٍ ۚ هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ۚ إِنَّا هَذَا
چمان و جہل کنگ انت ہمیں ہمیشہ ہرچیکہ وعدہ دیگر بوتک و شہابہ حساب و رنج و تحقیق ایشنت

مازل

خداوند کریم و قدرتان و گندان و وقی یقین بصیرت و زیات کنت و نبیانی شان اے داب و سہر بیت کہ آیان برابری و کہے خدا و آخرت و یاد کنگ
نہ بیت چہ ہمے خصوصیت و ذریعہ بہ اللہ پاک و گور و آیان چہ درستان زیات اعلایں مرتبہ حاصل انت و حضرت اسماعیل و ذوالکفل و ذکر ساری و گوشتک
والیسع گوشتک کہ حضرت ایاس و خلیفہ ات انیا ہم اللہ پاک و نبوت و منصب عطاء فرمائنت و یعنی اے بیان و نبیانی نیگت و ہم تر و عام متقی این
مردمانی انجام و گوش بدارات و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت و ہرے ماں بہشت و داخل بیت ہرکے شون دیگر و بغیر وقی لوگ و رونت و توار
کنان و دروازگ و ہرچ کنگ و حاجت نہ بیت فل یعنی قسم قسم و نیگ، نمرہ و نوشک و چیزان دل و تب و غلمان حاضر کنت و اے یعنی کل
جنین آدم و درنا و یک عمر و بنت یا ماں شکل و صورت و ہیل و تب و وقی لوگ و اجہانی ہم عمر معلوم بنت

ول یعنی جنت و نعمتانی سلسلہ ہلا س بنت و نہ کنت رزقنا اللہ منها بفضلہ و کرمہ فانتہ الکرہم الا کرہم من و ارحم الراحمین وک یعنی تقوی دارانی عاقبت و احوال و معلوم دار بورت ات نوں ویم تر و ناشر ویدکاری انجام و احوال و گوش بدارت وک یعنی بزور! ایش انت حاضر انت نوں آئی تام و پیش ات وک چہ غساق و لہتیں مردمانی گوشگ و رو و دوزخیانی بیانی ریم و آبیانی گند و گسٹ مراد انت کہ مال آیان ماروز و مانی نہ راوار بیت و لہتیں و نرنگ چہ جزو زیات ساریں آپ و گوشگت کہ چہ آئی ورگ (نوشگ) و سگ اذیت رست چوش گوشگت کہ غساق بالکل جمیم و چپ انت و اللہ اعلم وک اے گفتگو و دوزخی و ت مان و ت و کنت ہر ویدیکہ فرشتہ آیان و یک و یک یاران و دوزخ و کنارہ و جمع کنت اولی جماعت سردارانی بیت، چرایان پد آبیانی رند و رو و کاش و دمنب و کیوکانی جماعت بیت۔ آرا چہ دور و آیان و گندنت اول سر و آویکیں مردم گوشگت کہ ایش انت اے یک دگر فوج کیاں و پریشان گوشگت ہر اسی مان دوزخ و کپک و واسطہ سری کپک و پیداک انت، خدا و عذاب بریشانی سر و بکیات! اشان و ہم ہمد ایک و مرگی ات۔ خدا بکنت کہ اشان و دگر ہج جاگے کشادہیں ویت

مکیات! بریشی و سر آہستہ دینت کہ کم بختان! خدا و عذاب شے سر و بکیات، خدا ہج جاگے آرام شے نصیب و مکناات! شہا سہا ات کہ شے اغوار و گراہی و سبب و مروچی ما، مان چوشیں عذاب و گر فاریں، نوں شہا و ت گوشگت ات کہ ما کجا بروں ہر چے ہست مئے جلک و دارگ و جاگے ہمیش ہریم مانگ ما درست ہمد یکد گرے و سر و کپیں و غرق بین وک یعنی و ت مان و تاج و ویت کنان و پد اگوں حق تعالی و دوزخی کنت کہ ای پروردگار ہر کس چہ و ت شوی و اے بلا و مصیبت مئے گت و لوپ کنگ آرا مان دوزخ و دوسر عذاب بدے، شاید ہست فہمت کہ آبیانی دوسر عذاب و گندان کمیں دل مئے سارت بیت حالانکہ اودا دل و سارتی و سامان کجا دست کیت و یک دگرے و ملامت کنگ و ویت کنگ کنگ ہن اودا یک مستقل عذاب بیت وک اودا گندنت کہ کل و ت مان و ت ایک دگرے و جاہ یار و کیں مردم اونی و اعلا تیں مان دوزخ و روگ و واسطہ جمع ہو گنت۔ مگر ہما سلمانان کہ اشان آیان و جاہ آو رنگ ات وچہ درستان زیات آیان و یہ کلاگ و مسخرہ ز رنگ ات آسے جاگے و نظر نہ کنت تو حیران ہو ان و گوشگت کہ زانا مار و کیاں و آیان و یہ کلاگ و ز رنگ ات آسے قابل نہ انت کہ مروچی دوزخ و نہ یک و بہ بنت یا ہمد ابہ دگرے جاگے و انت کہ پرایان مئے چہ نہ کنت وک یعنی سر ظاہر و اے خبر قیاس و برخلاف انت کہ مان آگرو چیل و گوں یک دگرے و جیڑہ بکنت، عذاب و ہمنائیں ندرگ چوں دگرے دیکے و دلگوش گور کنگ و کلیت۔ بے یاد کون ات! جوش الم و بوگی انت۔ اے بالکل یقینی کپ ایت کہ مریشی و ہج شک و شبہ نیست۔ و در حقیقت و اے ہم آبیانی عذاب و تکمیل و سرچی انت وک مئی کار تو بس ہمنکر انت کہ ترا چہ آویکیں ہمنائیں ساعت و روا ہمنار کنان و ہرچ تر سناکیں آویکیں دورے پیداک انت بایدانت کہ چرایان شمارا معلوم و اربکنان، باقی شمارا گوں ہما حاکم و کار کیت آتو بس یکس خدا انت کہ آئی دیماکام خورد و وزن ہج کس ساہ کش ات کت نہ کنت ہمک چیز آئی و دیمایہ تریں و لرز بیت آسمان

لِرِزْقِنَا مَالَهُ مِنْ نَفَادٍ هَذَا أَوَّلُ لِلطَّغِينِ لَشَرِّ مَا بَ ۵۵ جَهَنَّمَ ۵۶ ریزی مئے و انگیں و نیست انت آرا زوال و ہمیش انت جزا وک و بے شک خدا سرگوزدانی بدانت جاگد و تری و دوزخ انت یصلونہا فیکس الہ ہاد ۵۷ هَذَا أَفْلَيْدُ وَقُوَّةُ حَيْمٍ وَغَسَّاقٍ ۵۸ و کہ مان آئی آیان مان بنت گزادین آرام و جاہ انت۔ اے عذاب ہر ویدیکہ آپ و دیم گزادین کت کت و اے اخر من شکلہ ازواج ۵۹ هَذَا فَوْجٌ مُقْتَحِمٌ مَعَكُمْ لَا مَرْجَا بِهِمْ ۶۰ دگر عذاب ہست انت ہج شکل و تہرہیں۔ اے یک فوج کہ ایروان انت گوشگت، زمین پراہ مبات و آیان اَنَّهُمْ صَالُوا النَّارَ ۶۱ قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْجَا بِكُمْ أَنْتُمْ قَدْ مَتَمَوْهُ ۶۲ بیشک آمان آس و اخل بوک انت، آگوشگت بلکیں شہاات کہ زمین پراہ مبات و شہا، شہا ساری ویم دانگ آرا لَنَا فَيْكُسُ الْقَرَارِ ۶۳ قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَرْدَهُ عَذَابًا ۶۴ یہ ماگد اسلیں جاگے دوزخ وک گوشگت اے مئے رت ہر کس کہ ساری و آوت یہ ما بشرا گزادین کت کت آرا عذاب ضَعُفَانِي النَّارَ ۶۵ وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنْ الْأَكْثَرِ ۶۶ دوسری مان آس وک و گوشگت چون انت مارا کہ ہما مردمان گندیں کہ حساب کنت ما آیان چہ بدیں مردمان اَتَخَنَ نَحْمُ سَخِرْنَا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ ۶۷ إِنْ ذَلِكَ لَحَقُّ تَخَاوُفٍ ۶۸ آیان و کت یہ مسخرہ یا شکنتت ہج چہ آیان وک بے شک اے حقیق کپ ایت کہ جنگ و جڑہ اَهْلُ النَّارِ قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنْذِرٌ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ ۶۹ کنت و ت مان ہما دوزخی و گوشگت من و ترسیو کیاں و نیست ہج خدا ابد چہ یکس خدا الْقَهَّارُ ۷۰ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ۷۱ قُلْ هُوَ زَوَّارِكُنْ رَبُّ آسَمَانِ وَ زمین و ویدیکہ آبیانی میا جی انت زبردست گناہ بشوک وک گوشگت نَبُوَ عَظِيمٍ ۷۲ أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ۷۳ مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِاللَّهِ الْأَعْلَىٰ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ۷۴ إِنْ يُؤَخَّرِ إِلَىٰ إِلَّا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ۷۵ اذ بر زمین آسمان و ویدیکہ آیان جڑہ کنت و کت کنگ نہ بیت مئی ننگ و مگر ایدہ ترسیو کیاں سر ظاہر یں وک وید کہ

و زمین و آبیانی میا جی و جوشیں چیز نیست کہ بر آئی تصرف و چہرہ مبیٹ، و ان ہر ویدہ و بواہیت آیان و قائم پشت بگیجیت و ہر ویدہ بواہیت آیان پرشت و پرورش کنان برابر سر بر بکنت آرا و رنگ و زبردست و دست و کتے گت کت، چہ آئی زبردستیں قبضہ و کجام کس انت کہ تچان و در کیت کت بکنت و گوں اشی و ہور آئی و بے حساب و بے حدیں رحمتان و بکنت شان کجام کس و مجال انت کہ محدود بکنت یا کم اش بکنت وک یعنی قیامت و آئی احوال کجام ادنائیں گے نہ انت مزنی گرانیں و المی خبر ایت کہ من بہ شمارا سر کنگایان۔ عَمَّوْ يَتَسَاءَلُونَ عَنِ النَّبَاءِ الْعَظِيمِ الَّذِي هُوَ فِيهِ مَخْرُجُهُمْ (بناء د کو ۱۷) مگر بدوری کپ ہمیش انت شہا بالکل چہ آئی طرف و بے فکر ات ہرچ گے کہ بہ شے دوز و اہی و بیان کنگ بیت آئی و مان دل و جاگے ندرے ات بلکیں چپکائی کلاگ گورگ شروع کن ات کہ قیامت کدی کیت ہونکائی کیت و اینکر دیر پرچا ہوگا کنت آرا پرچا زوت تر حاضرنہ کن ات و غیر ذلک وک (ملا اعلیٰ) (بمزد و مجلس) مقریں ملائکہ و غیرہم و مجلس انت کہ چرایانی ذریعہ و خدائی ترا بر و عالم و تصرفات کونہ ظاہر بیت یعنی مان ملا اعلیٰ و عالم و نظام و بقاء و بابت و ہرچ تدبیر یا بحث و قیل قال بنت منارا آبیانی بابت و چے خبر ات

..... کہ گویا شہا بیان بکتیں اللہ تعالیٰ ہر چیز سے بابت و منار معلوم دار کت ہمایان و من بیان کنت و ہر چیکہ من گوشان چہ ہائی وحی و احوال دیگر و بیان کنان، منار
ہے حکم سر بوتک کہ درستان و ہر ہما آویکس خوفناکین مستقبل و شری و بیان کنان و آگاہ کنان باقی پشت کیت ہے کپ کہ آوقت کدی کیت و قیامت کدی قائم بیت و نہ یہ
اندازہ اشی ضرورت انت ناشی احوال کسے و اسر کنگ بوتک۔ ماں یک حدیث و انت کہ ماں لھتے نبیانی (علیہم السلام) اجتماع و قیامت و ذکر جاری بوت کہ
کدی کیت کلان و بہ حضرت ابراہیم و حوالہ دات آتی و فرمائیت کہ منار معلوم نہ انت پدا کلان و حضرت موسیٰ و سر احوالہ کت چہ آتی طرف و ہم ہے جواب بوت
آخر درستان و حضرت مسیح علیہ السلام و نیگ و رجوع کت آتی و فرمائیت و وجہ الساعۃ (عین قیامت و وقوع و ساعت) تو منار ہم معلوم نہ انت البت حق
تعالیٰ و گویا من اسے وعدہ کنگ انج۔ و ماں دیگر حدیث و انت کہ حضرت مسیح و حضرت جبرئیل و قیامت و ایک و وقت و بابت و جست کیت فرمائیت رومنا المستول
عنها یا علمو من السائل من چہ تو گیشتر معلوم دار
نیاں معلوم بوت کہ ماں ملا اعلیٰ و قیامت و بابت و

۲۳ دما ۲۸ ص
۷۱۲
قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰئِكَةِ اِنِّيْ خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ طِيْنٍ ۝۴۱ فَاِذَا سُوِّيْتُكَ وَنَفَخْتُ
فِيْهِ مِنْ رُّوْحِيْ فَقُوْلُوْا لِهٰۤى سَجْدِيْنَ ۝۴۲ فَسَجَدَ الْمَلٰئِكَةُ كُلُّهُمْ اٰجَمُوْنَ ۝۴۳
مَاۤ اَتٰى جِهَۃً وَّ قِيَامًا وَّ قُلُوْا لِهٰۤى سَجْدَةٍ ۝۴۴
اِلَّا اِبْلِيسَ ۝۴۵ اَسْتَكْبَرُ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ۝۴۶ قَالَ يَاۤ اِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ
اَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِیْدَیْ ۝۴۷ اَسْتَكْبَرْتَ ۝۴۸ اَمْ كُنْتَ مِنَ الْعٰلِیْنَ ۝۴۹
قَالَ اَنَا خَيْرٌ مِّنْہٗۤ خَلَقْتَنِیْ مِنْ نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِیْنٍ ۝۵۰ قَالَ
فَاخْرِجْہَا مِنْہَا فَاتَّكُ رَجِیْمٌ ۝۵۱ وَاِنْ عَلٰیكَ لَعْنٰتِیْ اِلٰی یَوْمِ الدِّیْنِ ۝۵۲
قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِیْ اِلٰی یَوْمٍ یُّعٰثُوْنَ ۝۵۳ قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ۝۵۴
اِلٰی یَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ۝۵۵ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَا اُغْوٰیہُمْ اَجْمَعِیْنَ ۝۵۶ اِلَّا
عِبَادَکَ مِنْہُمْ الْمَخْلَصِیْنَ ۝۵۷ قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ اَقُوْلُ ۝۵۸ لَا مَلٰئِكَ
جَہَنَّمَ مِنْکَ وَہُمْ تَبَعٌ ۝۵۹ مِنْہُمْ اَجْمَعِیْنَ ۝۶۰ قُلْ مَا اَسْأَلُکُمْ
عَلِیْہِ مِنْ اَجْرٍ وَّ مَا اَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِیْنَ ۝۶۱ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِکْرٌ
بَرَّآتِیْ سِرَّ اَعْوَضَ و نیا اسے منے چہ ہنر سازان ، نہ انت آ (قرآن) مگر نہ

اسے ہمیں چیز سے بحث و تکرار برے برے بیت و چریشی
ایک دیگر باز مسائل انت کہ آیا ان یک دابے و تکرار و
قیل و قال بیت۔ چو شک ماں یک حدیث و اللہ تعالیٰ و
چہ و اہم و چہ مرتبہ سوال کنگ و فیہ یختصص
الملائکۃ الاعلیٰ و و اہم و جواب دیگر ہم مذکور انت
مگر اوہ و مباحثات و علم ابید و وحی الہی و دیگر کجام
رہبند و بیت کنت ہے یکیں رہبند انت کہ جرائی و اہل
التاریخ و جڑھے ترا معلوم دار کنگ بوت چہ ہمیشہ ملا
اعلیٰ و اختصام و حال معلوم بوت و ہما جڑھے کہ الیس
گویا آدم و معاملہ و بابت و بوت کہ آتی ذکر دیم ترا
پیدا انت آہم چہ ہے رہبند و معلوم بوت ۱۲
ہم صفحہ و فوائد و حضرت شاہ صاحب
نہشتہ کنت کہ اسے ہم یک تکرارے آت فرشتگان بابت و
فرمائیت و یعنی قالب و شریار کنان و چہ و قی طرف و
یک روح ہتہ بکنان، حضرت شاہ صاحب نہشتہ کنت کہ
و روحی، (و قی سہ) پیشکا فرمائیت کہ آچہ آپ و خاک و
جوڑنہ بوت چہ عالم غیب و آہت۔ چیزے مضمون روح و
بابت و ماں سورہ نبی اسرائیل و گوشتک او دار روح و
اسے اضافت و سرا قدرے روشنی دیگر بوتک بایدر انت
کہ چارگ بہ بیت و اسے قصہ ماں سورہ بقرہ و ہم
ماں اعراف و غیرہ سورتان و گوشتک ماں اعراف و
فوائد مفصل بحث کنگ بوتک آت ایک برے پدا
چارگ بہ بیت و حضرت شاہ صاحب نہشتہ کنت
اسے (ابلیس چہ بندر و) یک جتنے آت کہ اشان اکثر چہ
خدا و حکم و منکر انت بے ہنوں (چہ و قی عبادت و غیرہ
کثرت سوب و) ماں فرشتگان آتی مند و نیاد بوت
و حضرت شاہ صاحب نہشتہ کنت و یعنی بدن و گویا
سرفاہری دست و روح و را چہ غیب (باطن) و دست و
اللہ پاک غیب و چیزان بہ یک دابے و قدرت و و
ظاہری چیزان گویا دوی داب و قدرت و جوڑکنت
ماں اسے انسان و دویں ہمیں قدرت فی خرج کت و
ماں سورہ مائہ و جز ششم و ختم و نزدیک و بدل
یَدَاہُ مَبْسُوْطَتَانِ یُفِیْقُ کَیْفَ یَشَآءُ و
فوائد چارگ بہ بیت و بہ منے گور و ماں اللہ تعالیٰ و قوت

وصفات و سلف و مسلک زیات قوی و زیات احتیاط و ادوک انت و یا یہ زانت و تار ازمن جوڑکنت لو طرات یا حقیقتہ تو قی مرتبہ و برز و بالا فہم انت
و ماں سورہ اعراف و اشی و بیان گوشتک۔ حضرت شاہ صاحب نہشتہ کہ اسے انت گرم و پیر جوش و خاک سردانت و خاموش۔ ابلیس اسے بہتر زانت اللہ پاک
اسے خاک پسند کت و یعنی ماں بہشت و فرشتگان دیوان و رنگ انت نوں چہ او دار کنگ بوتک و یعنی دان ہما و بد و نئی علما فی ذریعہ و لعنت گیش بو ان
بیت۔ آتی و رندچی بیت و آتی و جست و مکن۔ ویم تر و کیت لا ملک و جہنم منک و ممّن تبعک منہم اجمعین و اودا ہرچ لعنتہ بیت
اد و لعنت آتی مقابلہ و دوز و دول و بنت و یعنی صور و دان دوی دگ و و یعنی دان او قی دگ و نزدیک و نہ جرائی و بعد و یعنی منی کل
خبر برحق و راست ہنت۔

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

لِّلْعَالَمِينَ ۝ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ۝

دوسوچ بہ کتیں عالم ۝ والبت شما معلوم دارینت چہ آقا احوال ۝ کتیں زمانگ ۝ زندول ۝

سُورَةُ الزَّمَرِ مَكِّيَّةٌ وَكُتِبَتْ فِي خَمْسٍ وَتِسْعِينَ آيَةً وَفِيهَا ثَمَانُونَ رُكُوعًا

سورة الزمر مائے مائے نازل ہوئی و آئی ہفتاد و پینچ آیات انت و ہشت رکوع

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کنان گون اللہ نام ۝ بہا کہ بے اندازہ مہربان زبیر رحیم کنو گئے

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝ اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ اِلَيْكَ الْكِتَابَ

نازل کنگ انت کتاب ۝ چہ اللہ کہ آفر دست انت حکمتانی داروک ۝ بیشک ما نازل کت بہی طرف ۝ کتاب

بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللّٰهُ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۝ اَللّٰهُ الدِّينِ الْخَالِصُ ۝

بہ راستی ۝ گودا عبادت کن خدایہ خالص کنوک بیے بہہائی عبادت ۝ آگاہ ہو کہ بندگی خالص بہ خدا انت ۝

الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ اَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ اِلَّا لِيُقْرِبُوْنَا اِلَى اللّٰهِ

ہما کنان کہ گیتش ۝ ابید چہ خدایہ دوست ۝ گوشتش مایانی عبادت ۝ نہ کنیں مگر ۝ اے سبب ۝ کہ نزدیک انت ما

زُلْفٰی ۝ اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِيْ مَا هُمْ فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ۝ اِنَّ اللّٰهَ

گون خدایہ بہ تہ ۝ بے شک خدا فیصلہ کنت آینی میانجی ۝ ماں ہر چیکہ آجیڑہ کنت ۝ بیشک اللہ

لَا يَهْدِيْ مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ۝ لَوْ اَرَادَ اللّٰهُ اَنْ يَّتَّخِذَ وَلَدًا

راہ نہ دنت ہما کس کہ آدروغ بندوک انت ۝ آگن خدایہ بلوشتیں ایکہ بگریت چک

لَا صُطْفٰی مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۝ سُبْحٰنَہٗ ۝ هُوَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝

البت در چنگتی چہ ونی مخلوق ۝ ہر کس ۝ بلوشتیں ۝ پاک انت آذات ۝ آخدا تہنار انت زور اکیں ۝

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ يَكُوِّرُ اللَّيْلُ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ

پیدا کرت انت آسمانان ۝ وزمینہ ۝ بہ راستیں رہنڈ ۝ بتائیت شب ۝ بہ روج ۝ سراسر ۝ بتائیت

النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَّجْرِيْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ۝

روج ۝ بہ شب ۝ سراسر ۝ و تاج کنگی روج ۝ و ماہ ۝ ہر یکہ روان بیت بہ مدت ۝ مقرر

منزل

ول یعنی چہ نصیحت ۝ غرض ہمیش انت کہ وقی دوست و دشمن ۝ میانجی ۝ فرق و تفاوت ۝ جاہ بیاریات ۝ شیطان لعین کہ آفری دشمن انت آتی راہ ۝
مروا ۝ نبیانی خبر ۝ بکرات کہ آپہ شے دوزواہی ۝ دیم دیگ ہو گنت ۝ من پرے نصیحت ۝ چہ شما ہیچ مزدے یا عوفے ۝ دلمانگ نیان ۝ نہ چہ وقی
طرف ۝ من و ت گڑھیں خبر ۝ خود ساختہ ۝ کنان ۝ اللہ پاک ۝ یک یم و تراپے کت آینا بہ شما سر کنوں کتیں مدت ۝ چہ بعد شمار معلوم بیت کہ ہر چہ احوالے
شمار سر کنگ ہو تک ات آدان کجا حد ۝ راست انت ۝ و ہر چہ نصیحت کنگ ہو تکت چون راست وفائدہ مندات ۝ تمت سورة ص بعون اللہ و حسدہ توفیقہ و الحمد للہ
ول چونکہ زبردست انت ہمشکا اے کتاب ۝ حکم الم ۝ تالان و کار مرز کنگ بنت ہیچ مقابلہ کنو کے آتی شنگ و تالانی یا کار مرزی ۝ بندگت نہ کنت ۝ و حکیم انت
ہمشکا دنیا ۝ ہیچ کتابے آتی خوبیاں و حکمتانی مقابلہ ۝ کت نہ کنت ۝ ول یعنی چو پیش ۝ و تارا بہ اللہ پاک ۝ بندگی ۝ مشغول بدار کہ آچہ شبہ و شرک و ریا

و غیرہ ۝ پاک بہ بیت بہ ہیچ طرف ۝ مردمان ۝ قولاً و
فعلاً ۝ دعوت ہم بدے و جار بجن کہ اللہ ہما بندگی ۝
قبول کنت کہ خالص بہ ہمانی ذات ۝ کنگ بہ بیت
علی کہ چہ اخلاص ۝ ہو رک انت اللہ ۝ گورہ آتی ۝
ہیچ قدرے نیست ۝ چو نانی ۝ مشرکیں مردمانی قول
ایش انت کہ ما ۝ خوردیں خدایان و بتانی پرستش
کنان ۝ گون مزین خدایہ قریب بتیں ۝ و گڑھ آستے
سرا مہربان بیت کہ چہائی برکت ۝ مے کار شریعت
ہے گپ ۝ جواب دات کہ شما ۝ نابکاریں حیلان
ماں خالصیں توحید ۝ ہر چہ جیڑے مان کنگ
لوٹات و گون اہل حق ۝ اختلاف داران ۝
شرک و بت پرستی ۝ دیم آرگ ۝ واہگ دارات
آتی علی فیصلہ چہ اللہ پاک ۝ طرف ۝ دیم ترو کنگ
بیت ۝ یعنی ہر کس ۝ ماں دل ۝ پکا ارادہ کنگ
کہ ہجیر راستیں گت ۝ قبول دارنباں ۝ مدام دروغ
و ناحق ۝ سرا تہمت کنان حقیقی نعمتانی دیو کیس
واجہ ۝ میل کنان ۝ دروغیں محسنانی بندگی ۝ کنان ۝
اللہ پاک ۝ عادت انت کہ اے ہمیں کورولانے ۝
فوز و کامیابی راہ ۝ نہ پرینیت ۝ چہ ادا آینی
رد انت ہر کس بہ اللہ پاک ۝ اولاد تجو نہ کنت چو شک
نصاری ۝ حضرت مسیح خدایہ چک قرار دات و گون
اشی ۝ ہو چہ سگہ خدایان یحے ہمانی ۝ منوک
انت یا عرب ۝ ہتیں قبائل ۝ فرشتگان ۝ خدایہ
جنین چک کنگ مطلب ہمیش انت کہ اگرے
بندے ۝ جبر اللہ پاک ۝ ہیچہ ارادہ بکتیں کہ آندا اولاد
بہ بیت تو ظاہر انت آتی ۝ چہ مخلوق ۝ کسے ۝ پرے
مطلب ۝ گچین کنگت چیا کہ چہ دیبلان اے ثابت
ہو تک کہ ابید چہ یکتیں خدایہ ۝ و گہ کل چیز آتی مخلوق
انت نوں ظاہر انت کہ ماں خالق و مخلوق ۝ کجام
درجہ ۝ نوعی یا جنسی اشتراک نیست گڈ ایک و گربہ ۝
بت یا چک چون بوت کنت و دھدے ماں خالق
و مخلوق ۝ اے شنگ ۝ ہوگ محال انت تو اللہ پاک ۝
طرف ۝ چہ چوشیں ارادہ ہم محال بیت ۝ ابید جیڑے
فرض بکن اے چیز محال مہوتیں پدا ہم فرشتگان ۝
جنین چک قرار دیگ تو ہجیر ماں فہم ۝ ہم نہ بہتگات
وہرے چہ مخلوق ۝ گچین کنگی ات تو اشی ۝ مطلب

چی انت کہ خدا پروتا ادنائیں چیز ۝ انتخاب ۝ بکنت و علائیں اولاد ۝ یک ۝ گچین کنان شمار بدنت ۝ یعنی ہمک چیز آتی دیما مغلوب و زیر دست
انت ۝ چہ آتی ۝ ہیچ کس زبردست تر نہ انت نہ آپہ یک چیز ۝ حاجت داریت آخر اولاد بہ کجام مطلب ۝ پروتا جوڑ بکنت ۝ مغرب ۝ وہرے
دیم ۝ مشرق ۝ بکن تو معلوم ہنجوش بیت کہ چہ افق ۝ تہارو کی ۝ یک چادرے چست توان ۝ پیدا ۝ انت چہ وقی دیما روج ۝ روشنی ۝ مغرب ۝
نیمگ ۝ چوصف ۝ پچان ۝ روان انت ۝ داب ۝ بہ گور بام ۝ وہرے ۝ نظر ۝ کیت کہ روج ۝ روشنائی شب ۝ تہاری ۝ چہ مشرق ۝ تہلا نک
دیان ۝ پیدا ۝ انت ۝

دل یعنی ہر بندہ کے شپ و اب و آرام و دل کنان و اللہ عبادت و لگت کدی آئی دیا دست بندان و اوشتات کدی سری بہ سجده و بڑت یک نیمگے آخرت و خوف و آئی دل و لا بقرار کنگ و دومی نیمگ و اللہ رحمت و دل ڈڈی دانگ آیا اسے سعیدین بندہ و آبدخت انسان کہ آئی ذکر بزر و

گوشت کہ سکی و و ہد و خدا تواریہ جنت و ہر دین سکی و ساعت شکل ات خدا و دل داتی اسے دویں بر و بر بیت کنگت، ہجرت نہت چوش بہ بیت تو چوش بگوش کہ ماں یک عالم و جاہل یا فہمیدہ و بے وقوف و بچ فرق و تفاوت نہت مگر اسے خبر ہم ہماکس فکر کنگت کہ آیان و اللہ پاک و عقل دانگ و ک یعنی چہ اللہ پاک و طرف و اسے کھو و سر بکن ات ک یعنی ہر کس و ماں دنیا و نیکی گت ماں آخرت و برافے خیرات یا مطلب چوش انت کہ ہر کس و نیکی گت آتر چہ آخرت و پیش ماں بے دنیا و دست کیت ظاہری یا باطنی ک یعنی اگن ماں یک مملکے و مردم بر نیکیں راہ و روگ و مہن کنوک بہ بنت تو خدا و سرزمین مزین براہ انت ماں دومی ملک و بروات کہ اودا گوں آذاتی و آئی حکمان و سرجم گت کن ات بیشک ماں اسے داب و وطن و ترک و دیگر بازیں جنجال برداشت کنگ بنت قسما قسمیں عادت و برخلاف کارانی سر صبر کنگ کیت بے یاد دارگ لوٹیت کہ بے شمار ثواب ہم بر سیت تو تیوگ صبر کنوکاں رسیت ماں آئی مقابلہ و دنیا و تمام سکیاں و قولنجان چہ ارزشے ندرت و چنانچہ واجہ ہی ماں عالم شہادت و بے اے امت و لحاظ و دماں عالم غیب و چہ تمام اقلین و آخرین و اعتبار اللہ پاک چہ درستان اولی حکم برداریں بندہ انت صلی اللہ علیہ وسلم ک یعنی چوہنی پیمیں مقرب و معصوم ہم اگن بفرض محال نافرمانی بکنت تو چہ آ روچ و عذاب و ایمن نہت گداگرانی احوال چون بیت و آیان و چے رسیت و ک یعنی من و خدا و حکم و رو و گوں مزین اخلاص و ہمایکیں ذات و بندگی و کنان شمارا اختیار انت ہر کس و لوٹے آئی پرستش و کنان بے ات البت اینکر و ت بجا رات کہ آئی انجام چون بیت و دیم تر و و ت گیش و گیوار کنگت و ک یعنی مشرکان نہ و تی جان و چہ خداوندی عذاب رستگار کنگ تو نش نہ و تی لوگ و مردمان و کلاں ماں جہنم و شعلہان دیمہان گت چریشی و مستری خسارہ چے بیت کنگت و ک یعنی چہ ہمک نیمگ و آس چپ و چاگرد

الزمر ۳۹

۷۱۵

دومالی ۲۳

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ

چون برانت ہماکس کہ زان انت و ہماکس کہ نزان انت، خبر ہمیش انت کہ پنت و

أُولَ الْأَلْبَابِ ۖ قُلْ يَعْبَادُ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِينَ

عقل مند گرت و تو بگوش اسے منہ ہا بندیان و ک یقین داران برتر ات چہ و تی ہماکسان کہ

أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ ۖ إِنَّمَا

آیان نیکی گت ماں اسے دنیا و آیان انت خوہیں جزا و خدا و زمین براہ انت۔ بیشک تہا

يُوقِي الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۖ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ

دیگ بیت صبر کنوکاں آئی اسے مزدبے حساب و تو بگوش و من حکم بوٹکا ایکہ من بندگی بکنا

اللَّهُ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۗ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ۖ

اللہ خالص کنوک بیان بہائی عبادت و و من حکم انت ایکہ بیان اولی فرمان بردار و

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۖ قُلْ اللَّهُ أَعْبُدُ

تو بگوش من ترساں اگن نافرمانی بکنان و تی رت و چہ عذاب و مزین و تی و تو بگوش و من عبادت

مُخْلِصًا لِدِينِي ۖ فَأَعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ

کنان گوں اخلاص بہائی انت ہی عبادت و نون عبادت کنان ہر چہ شے دل کشیت ابیدہ خدا و تو بگوش بے شک تاوان بار بخت

الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

ہماکس کہ و تی جنوش تاوان دات و و تی لوگ و مردمان قیامت و روچ و۔ آگاد ہو ہمیش انت سرظاہریں

الْبَاطِلِينَ ۖ لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلْكَ مِنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلْكَ ۚ ذَٰلِكَ

تاوان و آیان چہ بزر و جبر انت آس و و چہ جہل و آیان جبر انت و اسے عذاب

يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ عِبَادَهُ يَعْبادُ فَاتَّقُوا ۖ وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ

ترسیت خدا و تی بندیان و اونی بندیان گداچہ من برتر ات و ہماکسان کہ ہر نہ کشش چہ شیطان و

أَنْ يَّعْبُدُوا هَٰؤُلَاءِ أُولَٰئِكَ إِلَهُ اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادَ ۚ الَّذِينَ

عبادت و و رجوع کشش بہ خدا نیمگ بہ آیان مشرکہ انت و کدا تو مشرکہ بدہ منی ہما بندیان کہ

مازل ۶

کنوک بیت چہ شکہ جنبر مانپوشنت و ک یعنی شربران ات کہ اسے چیز ترسگ و قابل انت یا کہ نہ اگن قابل انت تو مدام چہ اللہ پاک و غضب و ترسگ لوٹیت و ک یعنی ہماکس کہ آیان چہ شیطان و و تارا دور داشت و آئی گفت و سرا عملش نہت و چہ تمام شرکیان دیم و تاب دیان و بہ اللہ نیمگ و رجوع بوتنت پرایان مزین شانداریں مشرکہ انت۔

ولہ بہ اللہ، سر اور دماغ بست یعنی یہ آئی مشرک جو رکعت یا اولاد تجویز کت یا ہما صفتان، یعنی طرف، منسوب کتت کہ آئی شان، لائق نہ انت نہ دروغ بند کت راستیں خبر و ہدیہ سربوت بہ آئی گور، یعنی انبیاء علیہم السلام، ہر جرح حقین خبر چہ خدا، ینک، اور تبت آیان، اشکک، شرط، دروغ قرار دانت فکر جنگ و چارگ، بابت، ہر جرح حقین ہم نہ کش ات بلاشبہ ہر شخصے راستی، اینکر دشمن بہ بیت چہ آئی، مستری ظالم کت بیت کت و چو شیں ظالمیں مردمانی ہنکین ابید چہ دوزخ، دگہ کتام جاگہ بیت کت عموماً تفسیر کنوکان آیت، تفسیر، یہ ہے داب، کنگ، مکر و جبر شاہ صاحب، نبشتہ کت، یعنی آگن نبی، (معاذ اللہ) یہ دروغ خدا، نام، گبت توجہ آئی بدیں مرد دگہ کت انت و ان آبر حق ات و تواتر اور دروغ بند کت توجہ ترا دگہ بدیں مرد کت انت، (چو ش بگوشش من کذب علی اللہ و کذب بالصدق، مصداق)

الزمر ۳۹

۴۱۸

فمن اظلم

جدا جدا قرار دانت و ہے داب، دیم ترا مال، والذی اجاء بالصدق الخ، اہتک، وک یعنی چہ خدا، نرسوکانی شان بہ ہے پیم، بیت کہ راستیں خبر، بزرورت و بیارنت، مدام راست بگوشش و راستیں گپ، تصدیق، بکننت، حضرت شاہ صاحب، نبشتہ کت، ہر کسے راستیں گپ، اورت ہما نبی انت و ہر کس، راست من ات آمو من انت (چو ش بگوشش کہ ہر دو میں جملہانی مصداق کت انت، وک یعنی اللہ تعالیٰ تقویٰ دار و نیکو کاران، را آیان شریں کارانی مزد و نت و چہ ردکاری، ہر جرح بدیں کارے کنگ آرا معاف کت (تنبیہ) شاید، اسوا، و احسن (صبغہ تفصیل) پمشکا اختیار فرما کت کہ من درجہ داروکانی ادنائیں خبر چہ اے دگرانی خیر و ادنائیں بدی چہ اے دگرانی بدیان گران زانگ بنت و اللہ اعلم، وک چنت آیات پیسماں، صرَب اللہ مثلاً رجلاً فیہ شرکاء الخ، شرک، و دو مشرکانی جاہلی بیان کنگ بونکت نہ اشی، سر مشرکان و اجہ پیغمبر علیہ السلام چہ بتان، تر سینتگ ات کہ بچارا شما میے خدایانی تو ہیں و کتان، آیان، ہر مبرا تیں انت چو مہبت شما را (معاذ اللہ) بالکل خطی و گنوک بکننت بہ ہمالی پسہ دات کہ ہر شخصے یک زبردستیں خدا، بندہ جوڑ بوت آرا چہ اے عاجز دے دیں خدایان چہ ترس بیت کت زانما ہما زوراکیں ہر گروکیں ذات، امداد و حمایت آرا بس نہ انت کہ آچہ دگران بتربیت یا دوستی بدایت، اے ہم ہے مشرکانی خط و بدراہی و منتقل و گراہی انت کہ خدائے واحد، پرستاران، گول اے داب، و دابہ ہی ہم ترا پاں خوف زدہ کنگ بلونت، جرحیں خبر ہمیش انت کہ پچکیں راہ، سر اترینگ یا نہ ترینگ گل بہ اللہ، قبضہ، انت و ہدیہ یک کسے، چہ آئی ناہودگیں کارانی رد اللہ پاک آرا کا بیانی، راہ، مترینیت آہے داب، و خطی و گنوک بیت و زندیں زندیں خبران، زانگ، قوت مال آئی، پشت نہ کپیت آیا اے احمقان، اینکر ہم نہ انت کہ ہر جرح بندہ بہ خدا، نیناہ، شنت آکتام طاقت انت کہ آرا نقصان دات کت بکننت، ہر جرح طاقت بہ مقابلہ، کیت آوت تش تش کنگ بیت خداوندی غیرت مخلص و خاداران بدلا کرگ، بغیر ہر کس، راہ نہ کت - ۱۲

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالْصِّدْقِ إِذْ

گدا کت انت مستری ظالم چہ آئی، دروغ بستی خدا، سرا و دروغ بند کت راستیں دین و ہدیہ جَاءَهُ الْيُسُ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ۝ وَالَّذِي جَاءَهُ بِالْصِّدْقِ سربوت آرا، آیا نیست انت ماں دوزخ، جاگہ کافران، و ہما کس، کرا رت راستیں دین وَصَدَّقَ بِهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۝ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ۝ لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي

پروردگار، ہمیش انت جزا شوکارانی، تا کہ دور بکننت خدا چہ آیان ہما بدیں کاراں کہ آیان عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۚ

آیا نہ انت خدا کار ساز بہ وقی بندہ، و تر سینتگ ترا بہ ہمایان کہ غیر چہ خدا انت و مَن يُضِلِّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۖ وَمَن يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُّضِلٍّ ۚ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ۖ وَلَٰكِن سَأَلْتَهُمْ مَنْ

کس بدراہ کت نہ کت، آیا نہ انت خدا زبردست ہر گروک کی و اگر بہرے تو آیان، کہ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لِيَقُولَن اِنَّ اللّٰهَ قُلْ اَفَرَأَيْتُمْ كَاتِبٰتِ عٰوَن

زمین و آسمانان، کتے، پیدا کت البت ضرور گوشت خدا، تو بگوش کت ادبیت شما ہمایا کہ تو ابرجن ت مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ اَرَادَنِي اللّٰهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفٰتُ ضَرِّهٖ

شما ابید چہ خدا، اگر ارادہ بکننت خدا بہ منی حق، سکتی، آیا آہست انت دور کنوکی سکتی، آئی، اَوْ اَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ رَحْمَتِهٖ قُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ

یا ارادہ بکننت بہ منی حق، ہرانی، آیا آہست انت دور دارو کہ ہرانی، آئی، تو بگوش بس انت منا اللہ منزل ۶

وای یعنی یک نیکے تو خداوند قدوس کہ آہ شے جندہ اقرار و وہ تمام زمین و آسمان پیدا کنوک انت و دومی نیک و ڈوکانی بے ساهیں بتان یا عاجز میں مخلوق کہ اکمل ہم شور بوان خدا و ہم دانگیں ادنیٰ چہ ادنیٰ تکلیف مراحت چہ آئی جا کہ دروکت نہ کنت نون شہادت بگوش ات چہ اے دویناں بہ کئی سرا بھر وہ کنگ بہ بیت و کئے و بہ وئی مدیگی تو ابر جنگ بہ بیت حضرت ہود علیہ السلام قوم ہم گوشتکت «ان تقول الا اعتراک بعض الہینا بسوء» کہ آئی و بہت حضرت ہود پر جوش دات «انی اشہد اللہ واشہد وانی بری ما تمسکون من دویہ فیکذ وانی جہیعا تظرون انی توکلت علی اللہ وانی ورتکم ما من دانتہ الا هو اخذ بنا صیغہا انت ذی علی صراط مستقیم» (ہود دکی ۵) و حضرت ابراہیم علیہ السلام و گول وئی قوم و جوش فرماینتکت «ولا اخاف ما تشرون بہ الا ان یشاء ربی شیئا وسیع ربی کل شیء علما اخلا تبت کرون وکیف اخاف ما اشركتم ولا تخافون انکم اشركتم باللہ الخ» (انعام دکی ۹) و یعنی ہمے زوتان حال و و معلوم بنت کہ خدا و واحد و بندہ غالب بیت یا صدها درواز گانی بندوک کامیاب بنت و انتات زوت پیش دارنت کہ ہر ج بندھے مال الشریاک و حمایت و پناہ و داخل بوت آئی مقابلہ کنوک آخر کار کل وار و بزرگ بوتنت (تنبیہ) چہ «عذاب یخزیه» و «دینار عذاب و عذاب مقیم» و

آخرت و عذاب مراد انت و کل یعنی بہ تنی زبان و سرا چہ لے کتاب و برکت و راستیں گپ نصیحت گوشتک بوت و دین راہ راست راست و پیش دارگ بوت دیم تر و ہر دے وئی نفع و نقصان و بابت و و فکر بخت نصیحت و سرا عمل بہ کنت تو بہ ہمانی شرانت و ان نہ وئی عاقبت و بہر باد کنت تنہیں نبی و سرا چہ جواب داری نیست کہ زبردستی آیان و بہ راہ و سرا بیارے ایوک و حق و پیغام و سر کنگ نئی کار ات آکار تو انجام دات دیم تر و معاملہ و خدا و حوالہ یکن کہ ماں ہمانی دست و کشک زندہ دارگ و واپسک و آگاہ کنگ کل چیز هست انت و کل حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت یعنی ماں داب و ہر روج ساد و در کنت پداوئیں دیم دنت ہمے نشان انت آخرت و معلوم بوت کہ ماں و اب سادہ در کسیت چوشکہ ماں مرگ و حالت و ان ماں و اب سادہ در کبان ہمودا مانت تو بز ان موت انت مگر اے سہ ہمانت آرا (ظاہر و ہوش نام دیگ بیت و دیک سادہ ہمانت کہ چہ آئی و سادہ روت و کبت و نبض حرکت کنت و ورگ ہضم بنت آہما دومی سادہ انت آچہ مرگ و پیش کشک نہ بیت (موضع القرآن) چہ حضرت علی کرم الشرحہ و بغوی نقل کنگ کہ «ماں و اب و روح در کسیت مگر آئی خاصیں تعلق گول بدن شعایانی ذریعہ و باقی مانت کہ چہ آئی و حیات باطل نہ بیت (چوشکہ آفتاب دروچ) چہ لکھا میل و در بوان زمین و گرم دارنت) چہ اشی و ظاہر بیت ماں و اب و ہم ہما چیز در کسیت کہ موت و وقت و در کسیت لیکن تعلق و انقطاع و اب و نہ بیت چوشکہ موت و و ہد و بیت و اللہ علم و یعنی بتانی بابت و مشرکان دعویٰ کنت کہ (بت) اللہ پاک و بارگاہ و آیانی سفارشی انت چہ ہشتانی سفارش و کار شربنت بہ ہمے سبب و اشانی عبادت کنگ بیت بہ اول و پیہ شفیع بوگ و معبود بوگ لازم نہ انت دومی شفیع ہما بوت کنت کہ آرا اللہ پاک بہ شفاعت و اجازت بدنت و ایوک و بہ ہمانی حق و سفارش کنت کہ اللہ پاک آرا پسند کنت خلاصہ چوش بوت کہ بہ شفیع و ضروری انت آمادون (اجازت دانی) بہ بیت و ہم داب و بہ مشغوع و ضروری انت کہ خداوند کریم آرا پسند بکنت و اے جا کہ و ہر دو یک گپ موجود نہ انت نہ بتانی مادون بوگ ثابت انت نہ کا فرانی مرتضیٰ بوگ پمشکا آیانی دعویٰ غلط بوت و یعنی نہ بت اختیار دارنت

در وکی انت تو آئی و اجازت و دوشنودی و بغیر کئے بحال داربت کہ زبان و حرکت بدنت و واجہ شاہ صاحب ہشتہ کنت یعنی اللہ و و ہر و ہر سفارش ہست بلے گول اللہ پاک و حکم و نہ چہ شے گوشتک و و ہدے موت کبت بہ کسے و گوشتک و حضرت عزرائیل آرا یلہ نہ کنت ۱۲

۴۱۹
۴۱۹
۴۱۹

عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ۝ قُلْ يَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي لَا أَمُرُ بِفِعْلِ النَّفْسِ لَوْ لَمْ أَخْلُقْهَا أَوَّلًا لَأَجَبْتَ لَيْسَ لَكُم مَّا فِي الْبُطُونِ ۝ إِنَّا نَسُفُّونَ فِي كُلِّ نَفْسٍ مَّا نَشَاءُ وَنَعْلَمُ مَا نُخْفِي ۝ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلٍ مُّبَارَكَةٍ وَأَنَّا كُنَّا مُنْزِلِينَ ۝ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلٍ مُّبَارَكَةٍ وَأَنَّا كُنَّا مُنْزِلِينَ ۝ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلٍ مُّبَارَكَةٍ وَأَنَّا كُنَّا مُنْزِلِينَ ۝

عذاب دائمی و بیشک مایہر گیتگ تہی سرا کتاب بہ مردمان بہ راستی و گڈا ہر کسبیک اہتدی فلنفسہ و من ضل فاما یضل علیہا و انت علیہم

بہ راہ و آتک گڈا بہ وئی جندہ فاندہ و ہر کسبیک گمراہ بوت گڈا آگمراہ بوت بہ وئی جندہ فاندہ و وئی گڈا آئی سرا

بوکیل اللہ یتوئی الانفس حین موتہا و الی لمت مت فی

نگہبان و اللہ کسیت ساہان و آیانی مرگ و و ہد و ہما کہ مرگ انت (سایہ کسیت) ماں

منامہا فیمیک الی قضی علیہا الموت و یرسل الی آخری

و اب و آیانی گڈا و روت داربت ہمانی و کہ حکم کنگی بہ آئی و سر موت و ویلہ کنت دومی و را

الی اجل قسبی ان فی ذلک لایت لقوم یتفکرون ۝ امر اتخذوا

داں و ہد و مقررین بہ شک ماں اشی و البت نشانی انت بہ قوم کہ فکر کنوک انت و آیا گپیش

من دون اللہ شفعا قُلْ اَوْ لَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا و

ابہر چہ خدا و سفارشی و تو بگوش اگر چہ آ اختیار نہ دارنت ہج چیز و

لایعقلون ۝ قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ

عقلش نیست و تو بگوش اللہ اختیار انت سفارش دہتیں بہ ہمانی انت بادشاہی آسمانی

و الارض ثم الیہ ترجعون ۝ و اذا ذکر اللہ وحدہ اشکرت

و زمین و پدا آئی و وئی نیک و پختہ ببت و و ہر یک یاد کنگ بیت خدا ہتا تنگ ترنت

قلوب الذین لا یؤمنون بالآخرة ۝ و اذا ذکر الذین من

دل ہما کسان کہ ایمان نیارنت بہ آخرت و و ہر یک یاد کنگ بنت ہما کسان کہ

مازل

فل مشرک، اے خاصہ انت کہ توری بتی باز بر، چہ زبان، اشہ پاک، عظمت و محبت، افرار کنت بلے آئی، دل ایوک، چہ خدا، ذکر و حمد و شاد و شاد و نہ بیت البت ایدر کہ بتیں
خدا یاں یاد رغب معبودانی توصیف کنگ بہ بیت تو چہ گل، سبیت کسیت کہ آئی، علامات چہ آئی، چہرہ، گندگ بنت، افسوس ارمانی گپے کہ چہ چکیں دور، مسلمانانی ہم ہے

حالت انت کہ خدائے واحد و قدرت و عظمت وائی لے خد
وے حسابیں علم و ہدیہ بیان بیت تو اشانی دیم و تنگی
تہاری عے مان شاینت مگر و ہدیہ تمام پیر فقیر و نام اگر گ
بہ بیت و دروغ راستیں کرامات بیان کنگ بہ بیت تو اشانی
دیم پنج پلنت و مال دلاں اش و شاد و شاد مانی و لہر
جوش و ران بیت بلکیں چند ہار و خالصیں توجید و بیان
کنوک اشانی گور و لیا و مکر زانگ بیت خالی اللہ
املشتکی و هو المستعان۔ فل یعنی و ہدیہ کہ مال چشیں
ز ندیں خبران ہم چہرہ یاد بیت و اشہ پاک، ایسک و قار
و بزرگی ہم مان دلاں پشت مکسیت نون چہ تہی جہر و
فریاد انت کہ تو دت اے جہر صانی فیصلہ و عمل کن
فل یعنی قیامت و روج و و ہدیہ اے جہر صانی فیصلہ
اشکنا بینک بیت آساعت و ہرچ ظالمے شرک کنان و
خدا تعالیٰ و شان و جہل جنوک انت آئیانی حال سک بد
بیت اگس آروچ و بند جہر و کل روئے زمین و خزانہ بلکیں چہ
آیاں ہنگت گیشتر بہ آئیانی گور و موجود بہ بیت تو ہدیہ و اہگ
دارنت کہ اے گلے زرو مالان و دیان یک دابے و وئی
چند و سنگار بکنت۔ مان دنیا و کتگیں یک یک ناشر یکار
بہ ہمایانی دیمایش کنگ بنت و اشان ہنجیں قسم قسم و
خطر نایس عذابان چشت کہ کدی ہم اے دابیں عذاب مان
آئیانی و ہم و خیال و ہم نہ اہنگت۔ مطلب چش انت کہ
اشان خالص توجید و دین و و ہرچ کلاگ و مسخرے لگت
آئی و بال بر اشانی چک و آلم و کسیت و ہرچ عذابی و بہ
کلاگ زرتکنتش آئی چیکائی ہمایانی سراجنگ بیت و یعنی چہ
ہر کس ذکر و کنت بوگت مصیبت و و ہدیہ ہمایانی و توار
پر جنت و چہ ہر کس ذکر و و شاد و بوگت آیان و شمشوشت
و یعنی قیاس و تقاضا ہمیش ات کہ اے نعمت منار بہ بیت
چیا کہ منی نوک و اشی و حاصل کنگ و لیاقت ہست ات و
آئی کمائی و رہندان منار علم ہست ات و خد و منی استغوار
و فابلیم معلوم ات گدا اے نعمت منار ایر چامہ بر سنیں۔
مطلب ہمیش انت کہ آئی و وئی لیاقت و عقل و سرانگاہ
داشت اشہ پاک و فضل قدرت و سراجیال نہ داشت۔
و یعنی جوش نہ انت بلکیں اے نعمت چہ خدا و طرف و یک
امتنانے کہ بندہ آرا دست جنان دان کجام خد و وئی حقیقی
نعمتانی دیوک و جاہ کاریت و آئی شکر و ادا کنت۔ اگس
ناشکری کنگ بوت تو ہدیہ نعمت بہ آئی جان و وبال ثابت بیت۔

دُونَهُ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿۷۱﴾ قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

خدا و چہ غیر انت انک و آشادمان بت و تو بگوش ای اشہ پیدا کنوک آسمانانی و زمین

عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ

زانوک چیریں و سر ظاہرین و تو فیصلہ کنے میا نجی و وئی بند یانی۔ مان ہما خبر و تہا کہ

يَخْتَلِفُونَ ﴿۷۲﴾ وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ

آیاں جہرہ کنگت و اگر گناہ گاران گور بہ بیت ہر چیکہ مان زمین و ہست درست و پیدا ہمنکر و

مَعَهُ لَا فِتْنَةٌ لَهُ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يُومَرُ الْقِيَمَةُ وَبَدَّ اللَّهُ

گول آئی و البت بہ وئی عوض و بدنت آرا بہ سبب و سکی و عذاب و قیامت و روج و و ظاہر بوت بہ آیان

مَنْ اللَّهُ مَا لَمْ يَكُنُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿۷۳﴾ وَبَدَّ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا كَسَبُوا

چہ خدا و جانب دے کہ آئی و گناہ ہم نہ داشت کنگت۔ و ظاہر بوت بہ آیان جزائے بد و وئی کتگیں کاران

وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿۷۴﴾ فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضَرْبُ

و شکون بوت آئیانی سرا ہما چیز کہ بہ آئی کلاگ اش گنگت و گدا و بدیکہ بہ بیت انسان و سلی

دَعَانَا ثُمَّ ادْخُلْنَا لَهُ نِعْمَةً مِّنَّا قَالِ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بَلْ هِيَ

مارا توار پر جنت۔ بد و بدیکہ مائی و بخشیں چہ وئی نیک نعمتے گوشت کہ منالے نعمت دیگ بوتگ منی علم و برکت و وئی بلکیں

فِتْنَةٌ وَلَٰكِن أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۷۵﴾ قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ

اے نعمت یک چکاسے۔ لیکن چہ آیان زیات تر ناسر پدانت و تحقیق گوشتگ اے گپے و چہ آیان پیشی مردمان

فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿۷۶﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا

گدا و فائدہ نداشت آیان ہر چیکہ آیان کمائی کنگت گدا رست آیان بدیں و بال بہ آیان کاران و

وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَٰؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَهَٰؤُلَاءِ

و ہما کس کہ گناہ گار انت چہ اشان، زوت سر بیت آیان و بدیں و بال بہ آیان کتگیں کاران، و نہ انت آ

بِمُعْجزَاتِنَا وَلَٰكِن يُعْلَمُونَ ﴿۷۷﴾ إِنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ

عاجز کنوک و آیان زانتش کہ خدا کشادہ کنت روزی و بہ ہر کس و کہ بلوٹیت و تنگ کنت بہ

منزل ۶

حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت۔ اے چکاس انت کہ عقل آئی و تنجک و لگیت تانکہ چہ وئی عقل و ذریعہ و رو بکسیت۔ ہما عقل آئی و گون انت کہ آنت بہ آئی و چکے و کسیت گدا چہ کسے
ٹکلینگ و نہ ٹکلیت۔ و چہ ناچہ فارون و ہدیہ داب و گوشتکنت۔ آئی و ہرچ بدیں انجام بوت آئی و بیان پیسرا گوشتک۔ یعنی چو شکہ پیشی مجرمانی سرا آیان ناشریں
کارانی و بال کیت موجودیں و تہ مشرکانی سرا ہما و بال کبکی انت ہر و ہدیہ کہ اللہ تعالیٰ اشان سرا دیگ بلوٹیت اے رو پوش بوان و باچہ دگر سر و سازے و آرا عاجز کنت نہ کنت ۱۲

يَقْدِرَانِ فِي ذَلِكَ لَا يَتْلُو لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝ قُلْ يَعْبَادِي الَّذِينَ
 اسْرِفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ
 الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝ وَأَنِيبُوا إِلَى رَبِّكُمْ
 وَأَسْلَبُوا إِلَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ۝
 وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ
 الْعَذَابُ بَغْتَةً وَ أَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ۝ أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَحْسَرُنِي
 الْعَذَابُ إِنَّا كُنَّا مِنَ الْمَكِينِينَ ۝
 عَلَى مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّخِرِينَ ۝
 أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ۝ أَوْ تَقُولَ
 لَوْلَا إِني نِعْمَتٌ عَلَى رَبِّكَ لَكُنْتُ مِنَ الْكَاذِبِينَ ۝
 بَلَى قَدْ جَاءَكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ
 الْكَاذِبِينَ ۝ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ
 كَافِرَان ۝

منزل ۶

والیٰ یعنی ماں دنیا، محض روزی کشادہ لوگ یا تنگ لوگ کتام شخصے، مقبول یا مردود لوگ، دلیل بولت نہ کنت و نہ روزی، رسک بہ عقل و ذہانت و علم و لیاقت، سر
 موقوف ات۔ بگندرات چنکرے و قوف یا ناشرب مردم عیش آرام، زندہ گواہین انت و چنکر عقل مند و نیکی مردم شدلاب، و نشنگ انت۔ حضرت شاہ صاحب بنشہ
 کنت یعنی عقل و تاجینگ و تدبیر کنگ، و چن کو تابی نہ کنت پرا ہم کے، روزی پراہ و کشادہ انت دومد و روزی تنگ انت اے خبر، شربزان ات کہ تیوگ، عقل و کار
 نہ انت کہ پروت و روزی و کشادہ کنت بلکیں روزی، اے تقسیم حقیقی رزاق و حکمت و مصلحت و تابع و مال ہمانی دست و انت۔ فل اے آیت، ارحم الراحمین، و
 بے حسابیں رحمت و عفو و درگزر کنگ، و شانداریں اعلان انت و سل، و چہ سل ترس یا بوس العلاج مریضانی حق، و یک ٹکیں شفا دیوگ انت۔ مشرک، ملحد، زندیق، مرتد،
 یہودی، نصرانی، مجوسی، بدعتی، بدعاش، فاسق، فاجر،
 ہر کس بہ بیت چہ اے آیت، و اشک کنگ، و بعد چہ خدا، و چنک
 بہکے نا امیت لوگ، و چہ سبب پشت نہ کیت۔ چیا کہ اشک کنگ
 ہر کس بلوطیت آئی و تہا میں گناہاں معاف کت کنت
 کسے آئی دست و داشت کت نہ کنت گناہ پر چانا امیت
 بہ بیت البت اے ضرورت کت ماں آئی، و دگہ اعلاناں اے
 صافی صاف، و گیشینگ بو تنگ کہ کفر و شرک، و جرم و بغیر
 چہ توبہ و معافی نہ کنت لہذا ان الله یغفر الذنوب
 جہتہا، و گوں، لمن یشاء، و مقدر ہمک ضروری انت
 لما قال، ان الله لا یغفر ان یشترک بہ و یغفر
 ما دون ذلک لمن یشاء، (نسارہ کو ۱۸) چہ
 اے قید کنگ اے لازم نیست کہ ابید چہ توبہ، و اشک کنگ
 کتام خوردیں مزین کو تابی، و معاف کت نہ کنت و نہ
 مطلب چوش بولت کہ یہ کتام خبرے، توبہ، و حاجت نیست
 بغیر توبہ، و کل گناہ معاف کنگ بنت قید لوگ مشیت بگنت
 و در بابت، و مشیت، و ماں دومی آیت، و پیش دارگ بو تنگ
 کہ آچہ کفر و شرک، و ابید توبہ، و دانہ بیت۔ چنا پچہ لے آیت، و
 شان نزول ہم ہاشی، و راہشونی کنت۔ چوشک مال دمی آیت
 فائدہ، و معلوم بیت۔ فل مغفرت، و امیت، و یوان چہ ادا
 توبہ، و نیک، و دلگوش گور کنا نیست یعنی چہ گوسگین دکاراں
 بشومان یوان، و چہ اشک پاک، و بے حسابیں داد و کرم، و
 پشیل یوان، و کفر و عصیان، و کشک، و بدل بکن ات و ہما
 کریم رب، و طرف، و جوع کنان، و دنا را بہکے بہ ہمانی حوالہ
 بکن ات آئی، و حکمانی دیما گوں مزین بزرگی و اخلاص گردن
 جمل بکن ات و شری، و سربران ات کہ در حقیقت، و
 رستگاری تہنا چہ ہمانی جہرانی، و حاصل بیت مے جوع
 کنگ و توبہ کنگ ہم بغیر چہ آئی فضل و کرم، و دست
 آہنت کت نہ کنت۔ واجر شاہ صاحب بنشہ کنت
 و و ہدے اشک کنگ، و اسلام غالب کت ہما کافران کہ
 ماں دشمن داری، و دیما انت زانتش کہ بے شک ہمانیکہ
 اے سر پد یوان، و پیرونی ردکاری، و پشومان بولتت بے
 چہ خجالتی، و سبب، و مسلمان نہ بولتت کہ لوں مے مسلمان
 چون قبول بیت ما دشمن داری کت گوں جنگان مقابلہ
 کرتیں و چنکر خدا و دستیان، و ما قتل کت۔ اے روا
 اشک پاک، و فرما نیست کہ چشیں چھ گناہے نیست کہ اللہ
 آئی توبہ، و قبول ملکنت نا امیت مبعث توبہ بکن ات
 و جوع بے ات نوا، و بخشک بیت مگر و ہدے عذاب سر، و بکیت باموت، و چمان و ت بگندرات، و و ہدے توبہ قبول نہ بیت نہ او ہدے کسے مرددات کنت۔
 فل چہ خوبیں گپ، و مراد قرآن کریم انت۔ یعنی قرآنی ہدایتانی سر اعل کنان، و چہ عذاب، و آیک، و پیش و تی آلو کیں زندہ گور دار، و گلا نیش بے ات و اگن نہ
 عذاب، و گندگ، و پد آئی علاج چہ بولت نہ کنت و نہ تدبیران کاردات کنت خداوندی عذاب بہ ہکے داب، و یکپارگی کیت و پر نچیت کہ ترار خبر ہم نہ بیت کہ اے
 عذاب چہ کچا آہنت۔ و یعنی ہوا بوس، رسم و رواج، و دیم، و یکان، و دنیا، و لذتانی لوگ، و گرفتار یوان، و خدا، و چہ حساب نہ کت آئی دین، و و بغیرانی و
 چہ ہما خوفناں انجام، و کہ آیان چہ آئی، و تر سینگت مارا۔ کلان، و ما پے مسخرہ زرنگت اے چیزانی حقیقت، و ما سر پد نبوتیں۔ افسوس و ارمان کہ ماں خدا، و جاہ یار گ

وہاں آئی تھی، زانگ، ماچنکر کوتاہی کُت آئی انجام خوش بُوت کہ مامروچی ما عذاب، گرفتار ہو گائیں۔ (اے گپ، کافراں محشر، کنت و ان آیت، مضمون، بکافر و نافرمانان عام دارگ بہ بیت نو، "اِنْ كُنْتُ لَعْنِ الشَّارِحِينَ"، معنی "مَلْتُ عَمَلِ سَاخِرِ مُسْتَهْزِئٍ"، بیت کما فسر بہ ابن کثیر) وک و ہدے حسرت و ارمانے درد نہ و رانت تو توئی تسلّا دیگ، اے لنگیں عذر، دیما کاریت، چے بگوشاں خدا، منارا ہدایت نہ دات اگں آئی، ہدایت کنگ بلوٹیں تو من ہم مروجی تقویٰ داریں مردمانی درجہ، سرو تنگناں (اشی، جواب دیما پیداک انت، "بَلَىٰ قَدْ جَاءُكَ آيَاتِي الْخَالِيَةُ") و ممکن انت کہ اے کلام بہ عذر پیش کنگ یا حجت کنگ، رد امبیت، بلکس ایوک، ما یوسی ظاہر کنگ، بارہ، بہ بیت یعنی من چرا استعداد، خرابی و بد تمیزی، سبب، اے لائق نہ اتاں کہ الشرباک منارا راہ، شون دیان داں منزل، سر بکتیں اگں منارا اہلیت و قابلیت بہتیں و الشرباک، ہم منی دستگیری بکرتیں تو من ہم مروجی ماں تقویٰ داریں مردمانی جماعت، شامل ہو تنگناں۔ وک و ہدے حسرت و ارمان بے کار ثابت بنت و دوزخ،

النمر ۳۹

۷۲۲

فن اظلم ۲۳

وَوُجُوهُهُمْ مُّسْوَدَّةٌ ۚ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ۝

دیماش سیاہ انت ط آیان انت ماں دوزخ، جاگہ تنجر کنوکانی وک

وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ

و نجات دنت اللہ متقیان، بہ سبب آیان راستگاری، نہ رسیت آیان، بدی و نہ آ

يُخْزَنُونَ ۝ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ۝

نمکین بنت وک الشرباک کنوکان انت ہر چیز، و آہمک چیز، سراخردار وک انت۔

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ

ہمائی، گورا انت کلکتان آسمانی و زمین، و ہمایاں کہ منکر بوتنت اللہ، آیتانی

أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۝ قُلْ أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَأْمُرُونِي أَعْبُدُ أَيُّهَا

ہما بنت تاوان بار وک بگوش، آیانوں غیر خدا، شما حکم کن ات منارا کہ من عباد بکنان

الْجَاهِلُونَ ۝ وَلَقَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِن

نادانان وک و تحقیق وحی دیگ بوت تی ننگ، و ہمایاں ننگ، کہ چہ تو پیش انت۔ اگر

أَشْرَكَتَ لِيُخْبِطَنَّ عَمَلُكَ وَلِتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝ بَلِ اللَّهُ

تو شرک کت البت بر باد بنت تی عمل و البت توبے، چہ تاوان باران، بلکس اللہ

فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ۝ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۚ

عبادت، بکن و بپو، چہ شکر گردکان وک و نہ جاہ یارش خدا، بچوش کہ حتی انت جاہ یارگ

وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ

و زمین درستی یک مشتے آئی، ماں قیامت، و روحا و آسمانان، پیچک بنت

بِيَمِينِهِ ۚ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ

ماں آئی راستیں دست، پاک انت او برزیا لا انت چہ ہما چیزان کہ اشربک کنت، و دنگ بیت صور گدا بہوش بیت

مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ ۚ الْأَمِنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ

ہر چیکہ ماں آسمانان انت و ہر چیکہ ماں زمین، انت مگر ہر کس، بلوٹیت اللہ، پیدامک بیت ماں آئی

منزل ۶

عذاب، و گول و تی چیم، گندیت آساعت، و گول بے وی وک
لا چاری، و گوشیت کر یک برے پدا، یک ڈولے، منارا
ماں دنیا، دیگ بہ بیت تو بکندرات من نیکی کنان،
پدا حاضر باں، وک یعنی تو غلط گوشے زانا الشربا راہ
سوج نہا تنگ، و تی پیغامبران، نشان و احکام دیان،
دیگ نہ دانگت، مگر تو ہما کس، کہ تو چہ چیزے، و گوشدارگ
تیار نہ آتے، ہر چیزیکہ تزار گوشگ بوت تو چہ غور و فکر
آر اور و بندکت تھی مزی، و تزار نہ ہشت کہ تو حق و را
قبول بکنے و دگ گپ ایش انت کہ اللہ، چارل، معلوم
ات کہ تو آئی، آیتانی انکار، کئے و تکبر و سرکشی، پیش
کائے نئی مزاج و تب، ساخت ہے داب، و آت اگنے
تزار اہزار رند، ماں دنیا، طرف، دیگ بہ بیت
تو چہ و تی سلکس حرکتان دست، و کش ات کت نہ کئے،
و کورد و العاد و الہما لہو اعنہ و انہو کاذبون
(انعام د کو ع ۳) بچش مردمانی بابت، خدا، عادت
نانت کہ آیان گول کا میان، و سرفرازی بدنت، ۱۲

ہمے صفحہ و فواصل

وک چہ اللہ، جانب ہر چہ راستیں خبرے، بیت آرا
دروغ کنگ ہمیش انت اللہ، سرادر و غ بندگ،
پرچاکہ دروغ بند کوک دعویٰ کنت کہ اللہ، فلاں گپ
نہ جنگ حالانکہ در حقیقت، و گوشگی ہمے دروغ،
سیاہی قیامت، و روج، آیان چہرہ، سراطا بہر بیت،
وک پیسر، ماں فکد بت بہا و استکبرت، کافرا
دوصفت بیان بوتنت، تکذیب کہ آکذب، شامل انت
و دوی استکبار و غرورناکی، ادا پیش داشت کہ چکذب
و دروغ، آیان دیگ سیاہ بنت و غرورناکی، ہنکین ابید
چہ دوزخ، دگ جاگ نہ انت، قل یعنی اللہ تعالیٰ متقیان
آیان ازلی سوب مندی و نیک بختی، برکت، کامیابی،
ہما برز و بلندیں مقام، سرکنت کہ اودا چہ ہک قسم،
بدیاں محفوظ و چہ ہک ہمیں رنج و غماں آزاد بنت،
وک یعنی ہک چیز ہمائی، پیدا کنت و چہ پیداکنگ،
پدا آئی، بقا و حفاظت، و ذمہ دار ہم ہماوت بوت و
ماں زمین و آسمان، تمام چیزان سروچیر کنگ (نصف)
و اقتدار ہم ہمائی، حاصل انت چہا کہ تمام خزانگان
کلکت ہمائی، گور، انت، گدا پیش خدا، ملہ کنان،
مردم دیما کجا گو برنت، باید انت کہ چہ ہمائی، و غضب، و ترسیت، ہمائی رحمتاں امیدوار بہر بیت، کفر و ایمان جنت و دوزخ کل بہ ہمائی تصرف، و توک، انت
چہ آئی جبران، انکار کنان، مردم، ہج جاہ، لگانہ نہ رسیت، زانا چہ واجہ خدا، و تارا سندان، مردم کتام فلاح، اُمیت، داشت کت
کنت، وک یعنی مسترب نادانی احمق و جاہلی ایش انت کہ مردم خدا، یلہ دیان دگرانی پرستش، بکنت و چہ خدا، پیغمبر، (معاذ اللہ) اے
طمع، بداریت کہ آشتانی راہ، کیت، ماں لہتیں روایتان ہست کہ مشرکان، واجہ نبی، و راوی خدا، یانی پرستش، دعوت دانگت بہ ہمیشی، جواب،
آیتاں نازل بوتنت، وک یعنی عقلی حیثیت، چارگ بہر بیت کہ تمام چیزانی پیدا کنگ باقی دارگ و ماں آیان ہک رنگ، و سروچیر کنگ، ایوک، الشرباک
وکی کار انت تو عبادت، مستحق ہم بغیر چہ آئی، دگ کس بوت نہ کنت و نقلی حیثیت، بچاریں تو تمام انبیاء اللہ و آسمانی ادیان توحید، و برحق و شرک، نا حق

سرا متفق انت بلکین ہر ایک نبی ء را بذریعہ وحی گوشگ بوتگ کہ (ماں آخرت) مشرک ء تمام اعمال برباد بنت و شرک ء عاقبت تنہا محرومی و فنا وان ء ابد و کہ
ہیچ نہ انت پیشکا انسان ء سرافض انت کہ آچہ ہمک طرف ء و نارا دور داران ء یلکین خدائے قدوس ء بندگی ء بکنت وائی شکر گرد و کس و وفادارس بندہ جوڑ
بریت آئی عظمت و جلال ء ماں دل ء جاگہ بدنت عاجز و بے وسس مخلوق ء گوں آئی شریک قرار بدنت آئرا ہما داب ء بزرگ ء اعلیٰ قبول بکنت ہیچوشکہ احقیقہ
بزرگ ء اعلیٰ انت ء کی یعنی مشرکان ء آئی عظمت و جلال بزرگی و بزرگی داں ہما حد ء نہ ہمت و نہ خیال گورکت داں حد یکیک بندھے ء ہمک و خیال گورکت
لازم آئی بلندس شان و اعلایں مرتبہ ء اجمالی شبینگ داروک زانا عاجز و بے وسس مخلوق ء دانکہ سنگ ء بے ساہیں بنان ء آئی شریک بخیزکت کنت حاشا
و کلا (ہجر خوش نہ کنت) دیمتر آئی ء چیزے عظمت و جلال ء بیان پیداک انت ء کی یعنی آئی ء عظمت ء شان ء احوال خوش انت کہ ماں قیامت ء روج ء کل زمین

ماں آئی یک مشتے ء و کل آسمان چو کاغذ ء پیمان ء ماں
آئی راستیں دست ء بیت ء ماں آئی عبادت ء بے جانیں
و بے وسس مخلوق ء شریک کنگ داں کجا حد ء روا بیت ہما
شریکان آئی وئی مشتے ء توک ء بنت ہر دابے ء بلوٹیت
آیانی سرافض کت کنت کہیں ہم گوشان ء یازبان ء
سریک توفیق نہارنت ء (تنبیہ) مطویات بیمینہ
ء بابت ء سورۃ انبیاء ء آیت یومر تطوی السماء
ء حاشیہ چارگ بر بیت و "بیمین" وغیرہ لفظان چہ
منتشبات انت کہ اشانی سر بلا کیف ایمان یارگ ء جب
انت ماں لہتیں حدیثان ہست و کتا بیدیدہ بیمین
(آئی ء دوسیں دست راستیں انت) چہ اشانی ء تجسم و تجر و
جہت وغیرہ نفی بیت ۱۲

ہمے صفحہ ء فوائد

۱۔ حضرت شاہ صاحبؒ بنشتہ کنت یک برے صور ء
نفع انت پہ عالم ء فنا کنگ ء دومی بر مردگانی زندگ کنگ
انت ء اے سیمی چہ حشر بدانت پہ بے ہوشی ء مردا ء چہاری
نفع انت پہ خبر دار کنگ ء چہ آئی ء زندہ نمائیں مردم انہی پاک
دیما پیش بنت ء لیکن اکثر تحقیق کونہیں عالمانی نزدیک ء
صور ء نفع دو بنت اولی بر ء در سنائی خوش بال کنت گڑا
زندگ ء مردگ بنت و ہر جیکہ مرگنت آئیانی ارواح ء
سرا بے ہوشی ء کیفیت طاری بیت چہ آئی ء زند دومی نفع
بیت کہ چہ آئی ء مردگانی ارواح بدمانی طرف ء وار کنت
بے ہوشیں مردماں سار بنت آساعت ء محشر ء عجیب
ندارگ ء حیران ء چارنت بد خداوند قدوس ء در بار ء
اشتاپ اشتاپ ء حاضر کنگ بنت (تنبیہ) چہ "الہ
من شاء اللہ" ء لہتیں ء جبریل ء میکائیل ء اسرافیل و
ملک الموت مراد گنتگنت لہتیں گوں اشان عرش خداوندی
حمالان ء ہم شامل کنگ لہتیں گوشنت انبیاء و شہداء
مراد انت ء اللہ اعلم بہر جا وراے استنشا بہما نفع
و ہد ء بیت چہ آئی ء بعد ممکن انت بہ آیانی سرا ہم فنا
طاری کنگ بہ بیت - مِنْ الْمَلَائِكَةِ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ
الْفَهَّارِ (المومن د کو ۲) ء چہ آئی ء بعد حق تعالیٰ پہ
حساب گرگ ء بہ وئی شان ء مناسب ء جلوہ افروزیت
(کما در فی بعض روایات الدر المنثور) ہما ساعت ء

چہ حق تعالیٰ ء تجلی بے کیف نور ء محشر ء زمین ترپگ ء
لگیت حساب ء دفتر چچ کنگ بیت کلانی نامہ اعمال
بیت کسے ء سراج بیمیں زیادتی کنگ نہ بیت (تنبیہ) چہ شہداء ء مراد انبیاء علیہم السلام ء ابید فرشتہ ء امت محمدیہ ء مردم و انسان ء دست و پا و غیرہ کل مراد
بیت کنتت ء حضرت شاہ صاحبؒ چہ اشانی ء ہر یک امت ء نیکیں مردم مراد گنتگنت ء کی یعنی ماں نیکی ء بدکہ ء کی و ماں بدی ء بدکہ ء گیشی نہ بیت ہر یک
ہر قدر یک یا بد عمل انت کل ماں خدا ء علم ء انت ہمائی رور بدکہ رسیت کہ آئی چیزے تفصیل دیما پیداک انت ء کی یعنی گواہ کابیت پہ آیانی الزام دیگ ء داگن
چہ انہی پاک ء کتام چیز پوشیدہ (چیر) انت (کذانی الموضح) ہی یعنی تمام کافران ء ہتلاک دیان ء گوں مزین رسوائی و بزرگی ء دوزخ ء نیگہ ہکلینگ بنت و چونکہ
کفر ء درجہ باز انت پیشکا ہر قسم و ہر درجہ ء کافرائی ٹولی جدا جدا کنگ بنت ء کی چوشکہ ماں دنیا ء بندی خانہ (جیل) ء دروازگ ہیچ نہ مابیت و ہدیہ یک قیدی ء ماں

اُخْرٰی فَاِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُوْنَ ۝۱۸ وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُورٍ رَبِّهَا ۝۱۹

دوبارہ گڑا ناگت ء اوشتوک بنت چاران ء و اوروشن بیت زمین چہ وئی پروردگار ء نور ء و

وَضِعَ الْكِتٰبِ وَجَآئِیْ بِالْبَیِّنِ وَالشَّهَدَآءِ وَقَضٰی بَيْنَهُم بِالْحَقِّ ۝۱۹

ایر کنگ بنت نامہ اعمال و حاضر کنگ بنت نبی و گواہ و فیصلہ بیت ماں آیانی میاچج ء گوں الص

وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ۝۱۹ وَوَقَّيْتُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ اَعْلَمُ

و نہ بیت ظلم آیانی سرا وک و سرچی ء دیگر بیت ہر سادہ دار ء ہر جیکہ آئی ء کنت ق و آخوب زانت

بِمَا يَفْعَلُوْنَ ۝۱۹ وَسَيَقُ الّٰذِیْنَ كَفَرُوْا اِلٰی جَهَنَّمَ زُمَرًا ۝۱۹ حَتّٰی اِذَا

ہر جیکہ آکنت ق و ہکلک بنت کافر دوزخ ء نیگ ء بزرگ ء و داں و ہدیہ

جَآءُوهَا فَفَتَحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا اَلَمْ يَاۡتِكُمْ رُسُلٌ

برسنت بہ آئی ء سراچ کنگ بنت آئی ء دروازگ ق و گوشت آیان ء دوزخ ء دار و دے آیانیا تگنت شے گورایہ غیران

مِّنْكُمْ يَتْلُوْنَ عَلَیْكُمْ اٰیٰتِ رَبِّكُمْ وَيُنْذِرُوْكُمْ لِقَآءِ یَوْمَکُمْ هٰذَا ۝۱۹

چہ شے جنڈاں ق و گوشت شے سرا آیتاں شے رب ء و ترسیت اش شما لاپہ دو چار کپگ ء اے روج ء

قَالُوْا بَلٰی وَلٰكِنْ حَقَّتْ کَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَی الْکٰفِرِیْنَ ۝۱۹ قِیْلَ

گوشت لے و لیکن ثابت بوت عذاب ء حکم کافرائی سرا ق حکم دیگر بیت

اَدْخُلُوْا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِیْنَ فِیْهَا فَبِئْسَ مَثْوٰی لِّلْمُتَکَبِّرِیْنَ ۝۱۹

داخل بہ بنت ماں دروازگان دوزخ ء بہ ملائیک ماں آئی ء گڑا بدیں جاگہ دوزخ پہ سرکشان ق

وَسَيَقُ الّٰذِیْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ اِلٰی الْجَنَّةِ زُمَرًا ۝۱۹ حَتّٰی اِذَا جَآءُوهَا

و سرا دیگر بنت ہما کس کہ ترس انت چہ وئی رب ء جنت ء نیگ ء بزرگ ء و داں و ہدیہ برسنت بہ آئی ء سرا

وَفَتَحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلٰمٌ عَلَیْکُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوْهَا

و پچ کنگ بنت آئی ء دروازگ و گوشت آیان جنت و نگہبان سلام بہ شے سراوش آئے شما گڑا داخل بہ بنت

خٰلِدِیْنَ ۝۱۹ وَقَالُوْا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ صَدَقْنَا وَعَدَهُ ۝۱۹ وَاَوْثَقْنَا

ماں جنت ء بہ ملائیک ق و گوشت آیان شکر خدا ء کہ آئی ء راست کت گوں ما وئی وعدہ ق و وارث کئی مارا

مازل

دیما ایر کنگ بنت انبیاء علیہم السلام و دگہ گواہان ماں در بار ء حاضر بنت و ہر شخص ء اعمال ء گوں مزین انصاف ء راست راست ء فیصلہ اشکنا بدنگ بیت
ہیچ کسے ء سراج بیمیں زیادتی کنگ نہ بیت (تنبیہ) چہ شہداء ء مراد انبیاء علیہم السلام ء ابید فرشتہ ء امت محمدیہ ء مردم و انسان ء دست و پا و غیرہ کل مراد
بیت کنتت ء حضرت شاہ صاحبؒ چہ اشانی ء ہر یک امت ء نیکیں مردم مراد گنتگنت ء کی یعنی ماں نیکی ء بدکہ ء کی و ماں بدی ء بدکہ ء گیشی نہ بیت ہر یک
ہر قدر یک یا بد عمل انت کل ماں خدا ء علم ء انت ہمائی رور بدکہ رسیت کہ آئی چیزے تفصیل دیما پیداک انت ء کی یعنی گواہ کابیت پہ آیانی الزام دیگ ء داگن
چہ انہی پاک ء کتام چیز پوشیدہ (چیر) انت (کذانی الموضح) ہی یعنی تمام کافران ء ہتلاک دیان ء گوں مزین رسوائی و بزرگی ء دوزخ ء نیگہ ہکلینگ بنت و چونکہ
کفر ء درجہ باز انت پیشکا ہر قسم و ہر درجہ ء کافرائی ٹولی جدا جدا کنگ بنت ء کی چوشکہ ماں دنیا ء بندی خانہ (جیل) ء دروازگ ہیچ نہ مابیت و ہدیہ یک قیدی ء ماں

آن داخل کنگ بیت آرا بیچ کنت وید بندنی کنت ہے داب اودا ہر وھدیکہ دوزخی دوزخ و کر رسیب دروازگ و بیچ کنان و آرا ماں آئی و تھلا نیک دیگ بیت چرائی و
 رند و رازگ بند کنگ بیت۔ کما قال تعالیٰ عَلَیْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ (ھنرہ) و یعنی ہمارے شنگان کہ دوزخ و محافظ انت آ کافران ملامت کنت و گوشت۔ و یعنی چہ آیان
 شمارا بسبب ہم جنس بوگ و فیض گرگ باز آسان ات۔ و یعنی پیغمبر چون دآھنت۔ الم و اھنت آیان مارا الشرباک و خبران و اشکنا نیت و مرو جیکس روح و باب
 مارا مزین ترس و بیم دات لیکن مے و قی نالافقی و بد کجی ات کہ آیان خبران و ماقبول نہ کت۔ آخر خدا و محکمیں تقدیر مے دیم اھت و عذاب و حکم مے کافران سر ثابت و ت
 خافز و ابدا کتبھم فسحقا لا أصحاب السعیر۔ و یعنی شامزنی و کبر کنان و الشرباک و خبر و کیت نوں مدام ماں دوزخ و بہ بیت و آئی و نام و پش ات۔ و یعنی چو شک
 ایمان و تقویٰ و در جہاں جدا جدا انت ہر یک در جہے و تقویٰ داریں مومنان جماعت گستا بیت و اکل جماعتان و مزین شوق دیا مینان و اشتاپ اشتاپ و جنت و طرف و روانہ
 کنگ بیت۔ و یعنی چو شک بہ مہمانان چہ آیان آیک و

المؤمن

۷۲۲

فن اظلم ۲۳

الْأَرْضِ نَتَبَوُّهُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَمِلِينَ

زمین و و جاگے درگیر کینیں ماں بہشت و ہر جاگے کہ مابلوئیں و خوبیں مزانہ بیت بہ محنت کونان

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ

و تو گندے فرشتیان گردا گرد دیوان و نزدیک و عرش و پاک گوشت

بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ

و قی رب و تو سیب دیان و فیصلہ بیت ماں آیان میناچی و گون انصاف و گوشت بیت نمایں تسیب

رَبِّ الْعَالَمِينَ

خدا کہ آرت انت گکین علم و

سُورَةُ الْمُؤْمِنِينَ بِكَتَابِهِ خَمْسٌ وَمِائَتٌ آيَاتٌ وَتِسْعٌ مِائَتٌ رُكُوعٌ

سورۃ مؤمن ماں مکہ نازل بوت اشی و تہا ہشتا دو بیچ آیات و نہ رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گون خدا نام و ہما کہ اندازہ ہر بان زبریں رحم کونے

حَمْدٌ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ غَافِرِ الذَّنْبِ وَ

ایر گیک کتاب و چہ خدا نیک و انت ہما کہ زبردست انت خبردارت و بخشک گناہ و

قَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَهٌ

قبول کونک توبہ و سک عذاب دیوک قدر تانی داروک و نیست حج معبودا بیچہ آئی و ہما بیچک

الْبَصِيرُ مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرُكَ

انت و تری و جیرہ نہ کنت ماں خدا و نشانیان مگر ہما کہ کافر بوتنت و گدازا راز فربدنت

تَقْلِبُهُمْ فِي الْبِلَادِ كَذَبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ

آیان تروگردماں شہر و بازاران و دروغ بندش کت چہ آیان پیش نوح و قوم و وایدگہ ٹکان

مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادَلُوا

چہ آیان بد و ارادہ کت ہر یک امت و بہ وقی رسول و سرا کہ آئی و دیگر کنت و جیرہ اش بناکت

منزل ۶

سروان ہر یکے و قی کتکین گانی بدہ دست کنت۔ و یعنی اللہ تعالیٰ و خبر و آن عظمت قدرت و نشا پشیں انت کہ ماں آیان جیرہ کنگ بیت۔ مگر ہما مردہ کہ پیچہ ارادہ اش کنگ کہ روشن و چہ
 روشیں صفا صافیں دلیلائی ہم انکار کنگ بیت۔ ہما انت کہ راستیں خبران توک ناحق و جیرہ کنت۔ و یعنی چشیں منکرانی عاقبت تباری و بر بادی انت ملی توری اے ساعت و آیان ماں
 شہر و بازاران ترو تاب کنت عیش و نوش کنت چہ اشی کسے رو بکیت اے چہ اللہ پاک طرف ہملت دیگ استدر اچ انت کہ چنت روح سیل و گردش کنان دینا و لذت و حاصل بکنت پدا
 یک روچ ماں غفلت و نشہ و مستی بے ہوشی و حالت و گرفتار کنگ بنت۔ پیشی قومانی حالت ہم ہے داب و بونگ ۱۲

پیش مہمان خانہ و دروازگ بیچ کنگ بیت۔ جنتی اودا سروان
 جنت و دروازگان کچی صورت و کدنت مفتحة لھم
 الالباب (صد رکوع ۴)۔ و خدا و فرشتگان گون مزین
 مطراہ داری و شرف مندی و کلمات سلام و ثنا و غیرہ گوشتان
 آیان و و ش اھت کنت و ماں جنت و مقیم بوگ و
 مستناک اش دینت۔ و یعنی خدا و شکر و گرت کہ واجہ
 نبیانی زبانی ہرچ وعدہ ماں دینا کنگ بونگ مروچی آرا
 ماگون و قی چماں گندگا میں ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد: و یعنی جنت و سرزمین و
 و حضرت شا صاحب بنشتہ کنت آیان حکمانت ہر جا جیکہ بوشت
 اودا بکنت بلے ہر کس ہما جاگے و لوٹت کہ آئی چہ پیش بہ ہما
 تیار کنگ بونگ و لھتین و گور و مراد البش انت کہ ماں جنت و
 یہ سیل ملاقات روگ آیک رواج و ولین بندش نہ بیت

و یعنی وھدیکہ حق تقی چہ حساب کتاب شاہانہ اندازہ نزول
 فرمائیت آساعت و فرشتگان عرش و چپ و چاگرد و حلقہ بندان
 و قی رب و تسبیح و تحمید و گلایش بنت ماں تمام بندہاں راست
 راست و انصاف و فیصلہ کنگ بیت کہ برشی و سرا جہر طرف و
 گون خوش و ہذب و الحمد للرب العالمین و توار جیت بیت

یعنی تمام صفت و ثنا ہما خدا و زیب دینت کہ اکل عالم و پروردگار
 انت (آئی و بہ تمام جہان و اے ڈولیں خوبیں فیصلہ دانگ)
 ہے جوانیں نعرہ و سراد بار برخواست بیت۔ عموما مفسرین آیت و
 مطلب ہے داب و بیان کنگ۔ بلے حضرت شا صاحب آیت و
 راہنہ و جاوہ و سرا حمل کنگ و قضی بینھم و ضمیر ملاکہ و
 طرف و راجع کنگ آہشتہ کنت کہ ماں فرشتگان فیصلہ ایچہ

ہر یک فرشتے (ماں ملائے اعلیٰ) چہ وقی دستور و یک
 تدبیرے ظاہر کنت (کما یشیر الیہ اختصام الملاء الاعلیٰ
 و تفصیلہ فی حجة اللہ البالغہ) پدا اللہ تعالیٰ کے و خبر کنت
 ہما خبر انجام گرت بہ حکمت و روع و اے ماجرا ہونوں ہم هست

انت و ماں قیامت و ہم بیت۔ و اللہ تعالیٰ اعلم بالصواب۔
 تمت سورۃ المؤمنون اللہ تعالیٰ و توفیقہ۔ و اللہ الحمد۔
 و یعنی توبہ و قبول کنان چہ گناہان ہے رنگ و پاک و صاف
 کنت چوش بزبان کہ کدی ہم گناہ گار نہ بونگ۔ و چاشی گیش
 ایک توبہ و گستا میں طاعت قرار دیان و بہ آئی و اجر و ثواب

دنت۔ و یعنی بے حد قدرت و دست بیچ و لا غرضیں واجہ
 کہ بندہاں سرا احسان و ہر و باران کنت۔ و کہ اودا
 سروان ہر یکے و قی کتکین گانی بدہ دست کنت۔ و یعنی اللہ تعالیٰ و خبر و آن عظمت قدرت و نشا پشیں انت کہ ماں آیان جیرہ کنگ بیت۔ مگر ہما مردہ کہ پیچہ ارادہ اش کنگ کہ روشن و چہ
 روشیں صفا صافیں دلیلائی ہم انکار کنگ بیت۔ ہما انت کہ راستیں خبران توک ناحق و جیرہ کنت۔ و یعنی چشیں منکرانی عاقبت تباری و بر بادی انت ملی توری اے ساعت و آیان ماں
 شہر و بازاران ترو تاب کنت عیش و نوش کنت چہ اشی کسے رو بکیت اے چہ اللہ پاک طرف ہملت دیگ استدر اچ انت کہ چنت روح سیل و گردش کنان دینا و لذت و حاصل بکنت پدا
 یک روچ ماں غفلت و نشہ و مستی بے ہوشی و حالت و گرفتار کنگ بنت۔ پیشی قومانی حالت ہم ہے داب و بونگ ۱۲

ول یعنی ہر ایک اُمتی، ناشیرین مردمان، وقتی پیغمبر گرفتار کنان قتل کنگ یا ستائینگ، ارادہ کُت و لوتش کہ دروغیں جیڑھان، طول دیان، راستیں دین، نرور بکننت و حق، توار، سوب مندی مر سیت۔ لیکن ما اشان، چوشیں سوب نندات کہ اے وقتی مقصد، کامیاب بہ بنت۔ جاکہ اشان پیغمبران، بگرنیت ما اشان، مان ترندیں عذاباں گرفتار کُت گڈا ائے سزا، انجام چوش بوت کہ اشان نام و نشان ہم باقی پشت نہ کیت۔ مروجی ہم ہاتباہ و سرباد بوئیں قومانے چیزے علامات و آثار جاکہ گندگ بنت ہمایاں گندان، انسان آیانی تباہی، شبینگ، بخوی، کُت کُت۔ ول یعنی بہ ہما داب، کہ پیشی قومانے سرا عذاب ایک، کپ سرجی نازل بوت۔ ہینوش بزان کہ ہونگیں منکرانی سرا ہم پگی انت و چوشکہ پیغمبرانی جار، رد اکافرائی سرا دنیاوی عذاب الہی کیت۔ چہ تئی

رب، طرف، اے ہم یک ثابت بوئیں حقیقتے کہ ماں آخرت، اشان ہنکین دوزخ بیت۔ (تنبیہ) لھتیں اہان، اُنْتُمْ اَصْحَابُ النَّارِ، مال، لا اُنْتُمْ، معنی، گران مطلب چوش بیان کت کہ گوستگیں منکرانی پیا ہونگیں منکرانی سرا ہم اشر پاک، خبر راست انت چیا کہ اے ہم چہ اصحاب النار، انت۔ ول ماں پیشی آیتان گناہ گارانی و منکرانی بدس احوال بیان بونگ انت ادا سرا آیانی مقابل، توہ کنوگیں مومنانی فضل و شرف، بیان کنت یعنی عرش عظیم، چست کنوک والی چپ و چاگرد، طواف کنوگیں بے شمار فرشتیان کہ آیانی غذا اہنا حق تعالیٰ بوسج و تجید انت و دربارہ قرب حاصل کنگ، سبب، اعلیٰ درجہ

ایمان و یقین داروک انت آیان بروی پروردگار، دیا پر مومنان استغفار کنت سبحان اللہ، اے ہمیں عزت افزائی و شرف و مطراہ داری، چہ مقام انت کہ خاکی فرش، سرانندوگیں مومنان چہ ہرچ خطا و ردکاری بونگنت ملائکہ کروبیں مال خداوندی بارگاہ، پر آیان غائبانہ معافی و طہارت و ہدے ماں آیانی توصیف و بیغلوں مایو مروں، اہتک تو یقینا آیان چہ حق تعالیٰ بہ جانب، اے کار، مامورانت۔ ول اے فرشتیان استغفار، صورت پیش داروک بوت۔ یعنی فرشتیان بارگاہ احدیت، اے داب عرض کنت کہ ای مئے پروردگار تئی علم و جہن ہمک چیز، چاگرد کنوک انت گڈا ہر کسے ماں تئی چاگرد کنوگیں علم، بدیاں بلہ دیان، گوں راستیں دل، تئی نیمک بونگنت و تئی شون دانگیں کشک، سراروک، کوششت، بکننت اگں انسانی تقاضا، پدا چہ آئی دست، خطائے بوت یا جاہیکہ چہ آئی، کزودی سرزد بوت تیں واجہ چہ وقتی فضل و رحمت، آثر امعاف بکن انت نہ ماں دنیا، آئی جنجالی بہ بیت و نہ دوزخ، و جہاں بکیت باقی ہرچ مسلمانی کہ توبہ و انابت، راہ، اختیار، بکننت آئی، ادا ذکر نیست۔ اے آیت در بابت اے خبر، ساکت انت۔ سرظاہر، عرش و حمالاں ماں آیانی حق، دعا کنت۔ اللہ گوں آباں چوں معاملہ کنت اے خبر، فیصلہ چہ وگہ آیتان کشینگ بہ بیت۔ ول یعنی اگں چہ ہر کس چہ آئی عملانی برکت، بہشت دست بکیت

(چوشکہ ادا ہم چہ، و من صلح، فید، ظاہر انت) وقتی ایمان و صلاح، چہ ابید لوگ بانک، چک مات ویت کارند بکننت بلہ تئی حکمتاں ہینچیں ہم ہست انت کہ چہ بیک، سبب، چہ کسان، چہ آیانی عمل، زریات اعلیٰ درجہ، سرکنگ بیت کما قال تعالیٰ، وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ (طور کوہ) وگوں جہلیں نگاہ، چارگ بہ بیت تو در حقیقت، اہم ہمانی، کتام قلبی عمل، بدلہ بیت مثلاً، اواہگ دارنت کہ ماہم ہے صلح مرد، رفتار، برویں اے بیت و نیکی، حرص بہ اللہ پاک، گورد، مقبول بہ بیت یا ہما مرد صلح، اکرام و خاطر مدارات، یک شکل، ہے بہ بیت کہ آئی مات پت و لوگی و چک ہم ماں آئی درجہ، جاکہ دیگ بہ بنت۔ ول یعنی ماں محشر، ہچ ہمیں رنج (مثلاً ترس و لرز و پریشان وغیرہ) اشان

بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهٖ الْحَقَّ فَاحْذَرُوهُمْ فَاِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْهُمْ فَاِنْ يَكُنْ

برناستی، تا کہ زوال بکننت چہ اشی، حق دین، گڈامن آیان، دزگیر کُت، گڈا چون ات مئی عذاب

وَكَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اَنَّهُمْ اَصْحَابُ النَّارِ

وہے پیا ثابت بوت حکم تئی رب، کافران سرا کہ آیان

الَّذِيْنَ يَحْمِلُوْنَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَہٗ يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّہُمْ

دوزخی انت، ہمایان کہ چست کنوک انت عرش و ہمایان کہ گردا گرد انت عرش، تسبیح گوشت ہمراہی، توسیع، وقتی رب

وَيُؤْمِنُوْنَ بِہٖ وَيَسْتَغْفِرُوْنَ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ

وایمان کارنت بہ آئی وگناہانی بخشش لٹنت پر ایمان داران۔ ول (چش گوشت) ای مئے رب شامل انت ہر

شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِيْنَ تَابُوْا وَاتَّبِعُوْا سَبِيْلَكَ وَقِهِمْ

چیز تئی رحمت و علم گڈا بخشش ہمایان کہ توبہ کارنت و زندگیری کش تئی راہ، و بہر زیان

عَذَابِ الْجَحِيْمِ رَبَّنَا وَاَدْخِلْہُمْ جَنَّتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَہُمْ

چہ دوزخ، عذاب، کی ای مئے رب و داخل بکن آیان، باغان بہ مدامگی ہما کہ وعدہ کنگ تو گوں آیان و

مَنْ صَلَّیْ مِنْ اٰبَائِہُمْ وَاَزْوَاجِہُمْ وَذُرِّيَّتِہُمْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ

ہر کس کہ نیک بہیت چہ آیانی پتان وچہ لوگ بانکان وچہ چچکان۔ بے شک توئے زبردست

الْحَكِيْمُ وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَہِمْ فَقَدْ

حکمتانی داروک و بہر زیان، چہ بدیاں و بہر کسا کہ بہر بزیے تو چہ بدیاں ماں آروچ، گڈا تحقیق

رَحْمَتُہٗ وَذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

تو رحمت آئی، سرا۔ و ہمیش انت منسوب مرادو کامیابی ول بے شک ہما کس کہ کافر بوننت۔

يُنَادُوْنَ لِمَقْتُلِ اللّٰهِ اَکْبَرُ مِنْ مَّقْتِلِکُمْ اَنْفُسَکُمْ اِذْ تُدْعَوْنَ

آواز دیگ بنت کہ تحقیق خدا زیاں تر بزار بوتگ چہ شے بزاری، چہ شے وقتی جند، و ہدیکہ شمار ادعوت دیگ

اِلَى الْاِيْمَانِ فَتُكْفَرُوْنَ ۝۱۰۱ قَالَوْا رَبَّنَا اَمْتِنَا اِثْنَتَيْنِ وَاَحْيَيْنَا

بوتگ انت ایمان، بگڈا اشم منکر بوئگیے گوشت ای مئے رب موت دات مارا وبرا و تو زندگ کُت مارا

نہ گنت دے دایں عظیم الشان سوب مندی نیوگ، چرتی خاص مہربانی، دست کپت کنت لھتیں مفسران، چہ سیئات، اعمال، سیدہ مراد گنت گنت یعنی دیم ترے آبان، چہ سبکس کاران محفوظ بدایت و اشان، ہیل تہ ہیں عطا بکن کہ بدی، نیمگ، چچ مجازت ظاہریں گپتے کہ ہرچے مروجی ادا چہ بدکاری، رکنگ بوت آئی، سراسنی فضل و کرم بوت ہماکس مان آخرت، مزین شائیں کامیابی حاصل کنت۔ اے تفسیر، روا، یومئذ، ترجمہ، آروچ، بدل، دے روج لوگ لوٹیت۔ واجہ شاہ صاحب، نمشتہ کنت یعنی تہی مہربانی بہ بیت کہ چہ بدی، رستگار بیت چہ دتی عمل، کس رستگار بوت نہ کنت کم و باز چہ بدی، کتام کس ہوک انت۔ اے لفظان بہ ہر دوہیں تفسیر ان چسپان بوت کنت۔ فک اے خبر، مان قیامت، روج، کنت واجہ شاہ صاحب، نمشتہ کنت، یعنی مروجی شاموتی، نفس، بیزار و شزارات، اوتی جند، ملامت کن ات مال دنیا، و ہرے شما کفر کنت (آساعت)، اشترچہ اشتری، زیات شمار ملامت

کنوک ات (وچہ شے حرکتیں بیزار ات) ہمانی، بدل، مروجی گندرات۔ ولھتیں مفسران، مقبتیں، زمانہ یکیں مراد گنتگ و معنی، چوش کنگ کہ شمار مان دنیا، ہمک بر ایمان، نیمگ دعوت دیگ بوتگت و شما ہمک بر، کفر کنتگ مروجی آئی، سزا، برداشت کنگ، و ہرے شاہزاد چہ دتی جانائے بیزاری ظاہر کنگائے اشتر پاک چہ آئی، کیش چہ شمایز انت

ہے صفحہ، فوائد

فل حضرت شاہ صاحب، نمشتہ کنت، پیسے، خاک ات یا لطف بے مرگ ات پیدا آئی، ساہ مان بوت و زندگ بوت پدارت، پدارت کنگ و پاو کنگ بوت، ہمیش انت دو مرگ و دو حیات قال تعالیٰ کف تکفرون با اللہ و کنتم امواتا فاحیاءکم ثم یمیتکم ثم یحییکم ثم الیہ ترجعون (بقرہ رکوع ۲) وقیل غیر ذلک الا ظہر ہو ہذا۔ فل یعنی انکارش کنت کہ چہ مرگ، بعد دوبارہ زندگی نیست انت و نہ حساب و کتاب هست و نہ دگ قصہ هست انت ہمشکا چہ گناہاں و دگہ ناشربس کاران سراسیری در شانش کنت نون مادت دیست کہ ہنجوش اولی مرگ، بعد نہیں واجہ ہمارا زندگ کنت و چہ عدم، در کنان، وجود بخت دوستی مرگ، بعد ہم پیغا مبرانی کنت، رو، دوبارہ زندگی دات مروجی بعث بعد الموت، اتمام ندارد کہ چہ آبان مانکار کنت مے دیم موجود انت و پہ مادگہ ہج پشت نہ کنتگ ابید چہ اے خبر، کہ مادی ردکاریان و غلبیان، قبول بکنیں۔ فل یعنی افسوس نون سر ظاہر، چہ ادا رستگار ہوان، پہ در کپک، چہ راہ نظر، نہ ثبت۔ البت تہی واجہ قدرت دارے کہ جاہیکہ تو دور، موت و حیات داتگ سیمی برے پدار مان دنیا، دیم بدے تانہ چیری ماچہ اودا مزین نیکیان، نر کاران، گون و تیاریں، فک یعنی بیشک نون دنیا، نیمگ، و اتزی، چہ صورتے نہ مانگ نون لازما شاموتی پیشی کنگیں لانی تاوان، بسکت ات پر شما بدی ہلاکت، اے فیصلہ ہمشکا کنگ بوتگ شمایکس بر حقین خدائے توار، سرگوشان، لک نہ کنت مدام ہمانی یا ہمانی وحدانیت، انکاری بوت ات، البت کدی دروغین خدائے طرف، دعوت دیگ بوت ات تو ہما دمان، امانا و صدقنا گوشان، آئی دیم، روان بوت ات۔ چہ اشتری، شے ہیل

و تب، ضروری شری، سرا پدارت کہ اگن ہزار زندہ شما واپس کنگ بے ات پدارت کفر و شرک، کمان، دیروتا کارات بس مروجی شے جرم، راستین سزا ہمیش حبس دوام (داعی بندی) انت کہ چہ آملن شائیں خدائے عدالت، جاری کنگ بوتگ کہ دیم ترے آئی اپیل ہم اشکنگ نہ بیت چہ اشتری، رستگاری، تمنا کنگ مقبتیں گپتے۔ و ہ یعنی آئی، عظمت و وحدانیت، نشانیاں مان ہر چیز، ظاہر انت۔ یکیں و تی روزی، مسئلہ، اگن انسان بغیر میت کہ آئی، بست و بند چہ آسمان، بیت تو ہمک چیز مان فہم، اہت کنت بے و ہدیہ، طرف، کسے رجوع کنت و چہ غور و فکر، کار مگریت تو زانا خاک مان فہم، کیت۔ فل یعنی بندھان، بایدا انت کہ چہ ہوش ہماش، کار مگریت و یکیں خدائے طرف، رجوع بکنت و ہمانی، توار پر بخت، مان آئی، بندگی، کسے، شرک، مکنت بیشک چہ مخلصین بندھانی طرز، عمل، کافرو مشرک چہ ہرے

نہ گنت دے دایں عظیم الشان سوب مندی نیوگ، چرتی خاص مہربانی، دست کپت کنت لھتیں مفسران، چہ سیئات، اعمال، سیدہ مراد گنت گنت یعنی دیم ترے آبان، چہ سبکس کاران محفوظ بدایت و اشان، ہیل تہ ہیں عطا بکن کہ بدی، نیمگ، چچ مجازت ظاہریں گپتے کہ ہرچے مروجی ادا چہ بدکاری، رکنگ بوت آئی، سراسنی فضل و کرم بوت ہماکس مان آخرت، مزین شائیں کامیابی حاصل کنت۔ اے تفسیر، روا، یومئذ، ترجمہ، آروچ، بدل، دے روج لوگ لوٹیت۔ واجہ شاہ صاحب، نمشتہ کنت یعنی تہی مہربانی بہ بیت کہ چہ بدی، رستگار بیت چہ دتی عمل، کس رستگار بوت نہ کنت کم و باز چہ بدی، کتام کس ہوک انت۔ اے لفظان بہ ہر دوہیں تفسیر ان چسپان بوت کنت۔ فک اے خبر، مان قیامت، روج، کنت واجہ شاہ صاحب، نمشتہ کنت، یعنی مروجی شاموتی، نفس، بیزار و شزارات، اوتی جند، ملامت کن ات مال دنیا، و ہرے شما کفر کنت (آساعت)، اشترچہ اشتری، زیات شمار ملامت

فن اظلم ۲۴ ۷۲۶ المؤمن ۴۴

اٰثْنَيْنِ فَاَعْتَرَفَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ اِلٰى خُرُوجٍ مِّنْ سَبِيلٍ ۝۱۱
دو برا فل پدارت اقرار کنت و تی گناہانی فل آیا گدار ایک، ایک راہے هست انت
ذٰلِكُمْ بِاَنَّهُ اِذَا دُعِيَ اللّٰهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَاِنْ يُشْرِكْ بِهٖ
اے عذاب ہمشکا انت کہ و ہرے توار جنگ بوت خدا تہنا شما منکر بوتے و اگر توار جنگ بوت گون آئی، و شریچے
تَوَمَّنُوْا فَاَلْحَكُمُ اللّٰهُ الْعَلِيِّ الْكَبِيْرُ ۝۱۲
تو شمایقین کرگت، نون حکم خدا میگت بلند مرتبہ و مزین شان، فک آہماذات انت کہ پیش درایت شمار اوتی نشانیاں
وَيَنْزِلُ لَكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَّمَا يَتَذَكَّرُ اِلَّا مَن يُّنِيبُ ۝۱۳
و دیم دنت پر شما چہ آسمان، روزی تو نصیحت حاصل نہ کنت مگر ہما کہ رجوع کنت
فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَّهٗ الدِّيْنَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُوْنَ ۝۱۴
گدا توار بکن ات اللہ گون اخلاص، ہمانی عبادت، کنان، و اگر چہ بد بخت کافر فل ہمانی انت بلند
الدَّرَجٰتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوْحَ مِنْ اَمْرِهِ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ
و بالائیں مرتبہ ہمانی خدا بند عرش، مالک ایر گچیت روح، چہ و تی فرمان، ہر کسے سر کہ بلوٹیت
مِّنْ عِبَادِهٖ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ۝۱۵
چہ و تی بندہ ان کی تاکہ بر سینیت آئندہ، چہ ملاقات، روج، ہمار و چہ کہ آبان در چنت کی چیر نہ بیت
عَلٰى اللّٰهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ۝۱۶
بہ خلدہ سرا چہ آبان ہج چیر ذی کئی بادشاہی انت آروچ، (پدارت پتوت) خدا میگت کہ آہنا انت زوراک
اَلْيَوْمَ تُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ ۝۱۷
مروجی بدل دیگ بیت ہر ساہ دارے ہر چیکہ آئی، کمائی کنگ، نیست انت ظلم مروجی بے شک خدا
سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝۱۸
زوت حساب گروک انت۔ و ترسین آبان چہ قیامت، روج، و ہدیہ دل مان گلاں
اَلْحٰجِرِ كَاطِمِيْنَ مَّا لِّلظٰلِمِيْنَ مِنْ حَسِيْمٍ وَّلَا شَفِيعٍ
سربت گے گبر ہوان، لا نیست انت پر گناہ گاران ہج دوستے و نہ سفارشی

مزل ۶

و تب، ضروری شری، سرا پدارت کہ اگن ہزار زندہ شما واپس کنگ بے ات پدارت کفر و شرک، کمان، دیروتا کارات بس مروجی شے جرم، راستین سزا ہمیش حبس دوام (داعی بندی) انت کہ چہ آملن شائیں خدائے عدالت، جاری کنگ بوتگ کہ دیم ترے آئی اپیل ہم اشکنگ نہ بیت چہ اشتری، رستگاری، تمنا کنگ مقبتیں گپتے۔ و ہ یعنی آئی، عظمت و وحدانیت، نشانیاں مان ہر چیز، ظاہر انت۔ یکیں و تی روزی، مسئلہ، اگن انسان بغیر میت کہ آئی، بست و بند چہ آسمان، بیت تو ہمک چیز مان فہم، اہت کنت بے و ہدیہ، طرف، کسے رجوع کنت و چہ غور و فکر، کار مگریت تو زانا خاک مان فہم، کیت۔ فل یعنی بندھان، بایدا انت کہ چہ ہوش ہماش، کار مگریت و یکیں خدائے طرف، رجوع بکنت و ہمانی، توار پر بخت، مان آئی، بندگی، کسے، شرک، مکنت بیشک چہ مخلصین بندھانی طرز، عمل، کافرو مشرک چہ ہرے

نزلگی بنت کہ کل معبود ختم کنگ ایوں یکس خدا لشت گیجک بونگ مگر یکا تیں موحد ہما انت کہ آماں مشرکانی پچی ء توجید ء نعرہ ء بخت و آیانی بد برگ ء سراصلہ پرواہ مکت۔
 فچہ راز و گپ ء ء وحی مراد انت کہ آؤل سرا انبیاء علیہم السلام ء سرانازل بیت۔ وچہ ہمایانی معرفت ء اسے دگر بندھان ء سرہیت چنانچہ داں قیامت ء ہے داب ء
 سرہوان بیت۔ ف یعنی ہمارو وچ ء کہ تمام آؤل و آخری آوارہ بان ء اللہ تعالیٰ ء دیما حاضر بنت و ہر یک شخصے گولوتی یکس یا بدس عمل ء ملاقات کنت۔ ف یعنی چہ قربان
 در کپان ء ماں یک میدانے ء حاضر بنت کہ اودا چچ پردے توک ء حال نہ بیت۔ ف یعنی شری ء سرکچ اور انت کہ چہ آئی ء شمعچ حالت پوشیدہ نہ انت۔ کل احوال ظاہر و چہیں
 بیچ کنگ ء ایر کنگ بنت۔ ف یعنی آرو وچ ء تمام حجاب پردہ
 دور بنت ماں ظاہری و مجازی رنگ ء ہم کسے ء بادشاہی
 نہ مانیت، ہما یکس شہنشاہ مطلق ء راج بیت کہ آئی ء دیما
 کسے پیسلگ ہم نہ کنت۔ ف یعنی چہ خوف و ترس ء دل لرزان ء
 داغہ گٹے ء سرہیت ء و مردم گول دوئیں و سنال آیانی ء
 گران ء توک ء زور دینت کہ مبادا گول ساہ ء کشک ء

در یکپنت ۱۲

ھے صفحہ ء فوائد

ف یعنی چو شیں چ سفارشی نہ بیت کہ آئی ء خبر الم ء گرگی
 انت۔ سفارش ہما کس کت کنت کہ آرا اجازت بہر بیت
 و بہ ہمانی حق ء سفارش کنت کہ بہ آئی بواہیت۔ ف یعنی چہ
 مخلوق ء نظر ء رد دیان ء گول دز کائی کسے ء سرانگاہ چکل
 دات یا کش کائی گول چمان چارت یا ماں دل ء نیت
 کئی یا بہ کتام خبر ء ارادہ یا خیال اھتی چہ اشان ہر یک
 چیز ء خدا معلوم دار انت و فیصلہ گول انصاف ء کنت۔
 ف یعنی فیصلہ کنگ ہمانی ء کارہیت کہ آشکونک ء زانوک
 بہر بیت نوں بے سنگ و بے جانیں بتان کہ شہا آیان ء
 خدا گوشان ء توار پر جن ات خاک فیصلہ کنت گڈا ہر یک
 چ فیصلہ کت مکت آخدا چون بون۔ ف یعنی مزین حکمیں
 قلات ء عالیشانیں مکانات و جا کہان و جداجدا قسم ء
 یادگار ان۔ ف یعنی وھدے چہ دنیا ء عذاب ء کسے ء
 رکنت کت نہ کت تو گڈا ماں آخرت ء رکنتیت۔

ف یعنی شاہم آیانی پیما رسول ء نکذیب کنان ء نلاح
 حاصل نہ کن ات آخر رسوا و ہلاک بے انت و خداوند قدوس
 چہرتی زور و قوت ء واجہ پیغمبر ء غالبے کامیاب کنت چہ
 ھے مناسبت ء دیمتر حضرت موسیٰ و فرعون ء قصہ بیان
 فرمائینت، ف چہ نشانیاں معجزات و چہ ظاہری سند
 مراد چہ آیانی مخصوص و ممتازیں معجزات انت یا ظاہری
 سند چہ معجزات ء ابید دومی قسم ء دلائل و براہین
 مقصود بہر بنت یا چہ آیات ء تعلیمات و احکام و چہ
 سلطان مبین ء معجزات مراد بہر بنت یا سلطان
 مبین ء ہما قدسیہ قوت و ربانی تائید ء نام انت کہ آئی
 آثار ماں پیغمبران ہر یک گندوک ء صاف صاف ء نظر
 کائنت۔ ف ہما ان فرعون ء وزیر ات وقارون ماں بنی
 اسرائیل ء چہ گڈاں مستزین مالدار و ناجہ ات کہ موسیٰ
 علیہ السلام ء برخلاف فرعون ء رضا ء رندہ کیننگت۔

اشی ء قصہ پیسر ء گو سنگ۔ ف یعنی جادو گر انت ماں معجزات ء دور و غبذ انت ماں رسالت ء اے گپ چند مردمان گوشتنگ و دگہ لھتین ء آئی ء تصدیق کنگ
 ف اے حکم نوں بر ء چہ موسیٰ علیہ السلام ء تشریف آوری ء بعد دات تا نکہ بنی اسرائیل ذلیل در رسوا بہر بنت و ہم آیانی نفری کم بہر بیت و ماں آیانی دل ء اے گپ
 نندارینگی انت کہ اے تمام مصیبتانی یاروک واجہ موسیٰ انت کہ چہ اشی ء اشکنگ ء مردم آئی ء رند گیری ء بلکہ دینت و دھشت گردی ء پالیسی سوب مند بیت۔ دیم ترے معلوم
 نہ بروت کہ اے حکم ء سرامل بوت یا نہ بوت ف یعنی چہ چو شیں فریب کاری و تدبیر ان چہ بیت اللہ تعالیٰ و فی مکرراتی تمام سازشان تا کام کنت۔ ۱۲

المؤمن ۴۰

۷۲۷

فنن اظلم ۲۳

يُطَاعُ ۱۵ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ۱۶ وَاللَّهُ

کہ آئی ء خبر متنگ بہر بیت و خدازانت خیانت ء چتانی دہر چیکہ چیر دینت سینگ ف اللہ

يَقْضِي بِالْحَقِّ ۱۷ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ

فیصلہ کنت گول انصاف ء دہمایاں کہ کافر شق توار کنت ابید چہ آئی ء فیصلہ کت نہ کنت

بَشَى ۱۸ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۱۹ وَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ

چہ چیز ء بے شک خدازانت اشکونک گندوک ف آسیدل اش نہ کت ماں زمین ء

فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ

تا کہ بہر چمان و تگندنت کہ چون بوت عاقبت ہما کسان کہ آییاں پیش انت۔ اچہ آییاں

أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۲۰

سک تر انت ماں زور ء و نشانیاں ماں زمین ء گڈا گرفتار کت آییاں ء خدایاں آیانی گڈا ہی سر

مَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ۲۱ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ

نیست ات بہر آییاں چہ خدایاں کسے ہلاس کنوک ء اے پے سب ء کہ آتگنتت آیانی گڈا

رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدٌ

پیما ہر آیانی گول نشانیاں گڈا آییاں کفر کت پدا گنت آییاں ء خدایاں بے شک خدا زور مند سک

الْعِقَابِ ۲۲ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَنٍ مُبِينٍ ۲۳ إِلَىٰ

عذاب دیوک انت و تحقیق ماویم دات موسیٰ گول نشانیاں و حجت ء ظاہریں گڈا ینگ ء

فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سِحْرٌ كَذَابٌ ۲۴ فَلَمَّا جَاءَهُمْ

فرعون و ہامان و قارون ء گڈا آییاں گوشت یک جادو گرے دروغ بولے گڈا ہر یک سرہیت

بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ ۲۵ وَ

آیانی گڈا گول حق در چہ مے گڈا گوشتش کہ یکش ات ہمایانی مردیں چکاں کہ ایمانش آرتگ گول آئی ء

اسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۲۶ وَقَالَ

زندگ یلہ کن ات آیانی جنین چکاں ء ف و ذنانت جیلہ سازی کافرانی مگر ماں بربادی ء ف و گوشت

مزل ۶

ول حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت "فرعون" گوشت کہ منابل ات "شاید آئی حکومت باسکان آرا بہ کشک" مشورہ نہ داتگ۔ چیا کہ بوت کنت کہ مجھ عزت و گندگ "بترسنت چو بیت واجر موسیٰ" رب چہا ہر گزیت و فرعون و جند ماں دل و ترس و لرزات لیکن مردمانی سراپہ و قوت و بہادری و ظاہر کنگ و گول من بے حیائی و چوش گوشت "ات ناکہ ماں مردمانی دل و بندیت کہ چہ آئی کشک" کس آئی دست و داشت گت نہ کنت وائی ارادہ و ہج طاقنے جل ات کت نہ کنت۔ ول یعنی آرا زندگ بلکہ دیگر بوت تو دینی و دنیاوی ہر دو میں قسم نقصان اندیشہ انت ممکن انت کہ اے شخص چر قوت و عطا و پنت و شے مذہبی پیشی رہندانی توک و تندی بہارت بایان و جمل و بز بکنت یا سازش و دام تالان کنان ماں ملک و بدامنی پیدا بکنت کہ انجام چوش بہریت کہ شے یعنی قبطیانی بادشاہی ہلاس بہریت و ملک و حکومت ہی اسرائیل و دست و بکیت۔ ول حضرت موسیٰ علیہ السلام و ہرے آئیانی شور و مصلحتانی احوال سر بوت توگون و قی قوم و گوشتی کہ من اے ہم نرا پانی غرض نہ داراں فرعون نہ تہناوت بلکس دنیا و تمام متکبر و ظالم حج بہریت پداہم منی و شے پروردگار چہ آئیانی ناہود گیس کاراں مے حفاظت و کنت من و ناتہنا بہمانی و پناہ و دانگوں ہماوت منی حامی و مددگار انت مکا قال تعالیٰ قال لا تخافا انی معکم اسمع وادی۔ (طہر دوع ۲) چہ الشریاک و مدد و حمایت و بدکنام یک مغروریں انسان و چہ ترسگ نہ لویت۔

ول حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ ہر کس حساب دادہ یقین بہریت آجہر ظلم نہ کنت۔ ول یعنی یک مومنین مردے کہ آئی و دیگر چہ فرعون وائی قوم و قی ایمان مخفی داشتگ "ذرونی اقتل موسیٰ" چہ جواب گوشت آبا شمایک شخصے ناخنی خون کنگ لوٹ ات بلکہ خبر و سرکہ آجہر و یکس الشد و قی رب پرچا گوشت حالانکہ آئی و قی صداقت و دوا ظاہرین نشانہاں و شمارا پیش داشتگت و شمارا آئی قتل کنگ و حاجت ہم ہج نہ انت بلکس بوت کنت کہ یہ شمارا دان بہریت بند خبر و آماں و قی دعویٰ و دروغ بند ثابت بوت تو ابکر مزین دروغ و سرا الشریاک ضرور آرا ہلاک یا رسوا کنت و بل دنت خدایاے دستور نہ انت کہ اے دولس دروغ بندہ سرسبز و آباد بکنت و بنا و چہ شک و شبہ و رکینگ و واسطہ یقینا یک روچے آئی و راز باشک بیت ہنجیں جا و سر و شاخ کشت کہ دنیا سر ظاہر و آئی و رسوائی و نامرادی و کذب دروغ و تما شہ و گندیت و ترا مفت و مال آئی و خون و قی دستان رنگ دیگر ضرورت نہ انت و اگں در حقیقت و آبرخی انت تو دنیا و آخرت و ہرچ عذابے و چہ آئی و قی مکذبان و ترسینیت یقینا آئی و چیزے نہ چیزے بہر شمارا الم و رسیت ہمیشہ آئی و قتل کنگ و اشتاب ممکن و دومی گپ و دردا آئی قتل کنگ سر سر نقصان و ناوان آروک انت حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت "یعنی اگں دروغ بندوک انت تو ہر کس و بابت و دروغ بندیت آوت آرا جستان کنت و راست بہریت تو شمارا قی فکر و ت بکن ات۔

(تنبیہ) اے تقریر بہا صورت و بیت و ہدے

فرعون ذرونی اقتل موسیٰ ولید ربہ انی اخاف ان ١٢
فرعون کہ بل ات منا کہ من بکشاں موسیٰ و دانکہ آتواریخت قی رب علی۔ من ترساں کہ
یبدل دینکم او ان یظہر فی الارض الفساد ١٣ وقال موسیٰ
آبدل بکنت شے دین و یا کہ تالان بکنت ماں زمین و فساد و ول گوشت موسیٰ کہ
انی عذت بربی وربکم من کل متکبر لا یؤمن یوم الحساب ١٤
من پناہ گپتگوں بہر قی و شے رب و چہ خرابی و ہر یک متکبر و قی کہ یقین نہارت بہ
الحساب ١٥ وقال رجل مؤمن من آل فرعون یکتُم ایمانہ
حساب و روح و قی گوشت یک مردے ایمانداریں چہ فرعون و سیاداں کہ چہر دیگر انت و قی ایمان
اتقتلون رجلا ان یقول ربی اللہ وقد جاءکم بالبیت
آبا شمایکشات یک مردے کہ گوشت کہ اللہ منی پروردگار انت و تحقیق سرکشی شے گور و ظاہرین نشانہاں
من ربکم وان یک کاذبا فعلیہ کذبہ وان یک
چہ شے رب و نیمک و واکں بہریت دروغ بند گدا بہر ہائی و سرانت و بال آئی و دروغ و واکں بہریت
صادقا یصیبکم بعض الذی یعدکم ان اللہ لایہدی
راست گوشتک البت رسیت بہر شمارا چیزے نہ چیزے ہر چیک و وعدہ دنت شمارا بے شک خدا راہ پیش نہارت
من هو مسرف کذاب ١٦ یقوم لکم الملک الیوم یظہرین
ہما کس کہ بے پرواہ و دروغ بند کنگ انت و اے منی قوم مروچی پشمانت بادشاہی سرکشی کنان پت
فی الارض فمن یتصرونا من بانس اللہ ان جاءنا قال
ماں زمین و گدا کتے مرد کنت مارا چہ خدایا عذاب و اگں بہریت بہرے سراف گوشت
فرعون ما اریکم الا ما اری وما اہدیکم الا سبیل
فرعون و شور و مصلحتہ نہ دیاں شمارا ہر چیک من نہاں و راہے سوچ نہ دیاں شمارا مگر راہ
الرشاد ١٧ وقال الذی امن یقوم انی اخاف علیکم
دوزخا ہی و قی گوشت ہمائی کہ ایمان آرگتی اے منی قوم تحقیق من ترساں بہر شے سرا

مازل

کنام مغتری و کذب صریحا ظاہر بہریت و اگں نبوت و مدعی و کذب و افتراء گول دلائل و براہین و ظاہر بہریت تو بلا شبہ واجب القتل انت ماں اے دور و باری و ہر یک پیغمبر علی وسلم و خاتم النبیین بزرگ چہ حکمیں و دلیلاں ثابت بوت اگں نون کنام یک شخصے دعویٰ و نبوت و بکنت تو چونکہ آئی و اے دعویٰ یک پکا نہیں عقیدہ و تکذیب و کنت لہذا بہ آئی بابت کنام قسم و تامل و تردد و ہملت دیگر و ہج گنجائش باقی نہ مانیت۔ ول یعنی واجہ بالفرض اگں دروغ بندے ہوتیں تو ہج آئی اللہ آرا راہ نہانت کہ آرا ہر چوشین معجزات پیش داراں بہریت و سوب مندی و دیم تر و کام جنان بہریت و اگں شمارا دروغ بندت کہ یک راستیں و دروغ بندکنت ات تو انجام کار اللہ تعالیٰ شمارا ذلیل و نامراد کنت۔ ول یعنی پروتی ساز و ساماناں فوج

دشکر، سراغ دکن ات مروجی بیشک شمشان و شوکت، واجرات بلے اگن باند خدا، عذاب، شمارا چپ و چاگر دکت تو شمارا کس رستگار کنوک دست نہ کسبت اے تمام ساز و سامان ہیجوش کائی ہمارا مانت کہ ہیج درد نہ درنت۔ فی یعنی پیتنی گپاں منی خیال بدل نہ بنت ہر چیزے توک، من مصلحت گنداں من ترا ہمانی سوچ و سرکناں بہ منی خیال، بہتری راہ ہمیش انت کہ اے مرد، قصہ بہ اولی قدم، سراختم تنگ بہ بیت۔ ۱۲

ہے صفحہ، فواہل۔ فل یعنی اگن شہا بہ کھے داب، گول تگزیب و عداوت، کارگزارت تو من خطہ انت کہ مبادا شمارا ہم ہماروچ گندگ مہیت کہ پیشی قوماں گول و تی بنیاں مقابلہ کنان، دیستگت یاد دارگ بہ بیت کہ اللہ پاک، گور، بے انصافی نیست، اگن پہ چشیں مزنیں جرمانی رد شمارا

یاد کہ قومان، آئی، تہاہ ویر بادکت تو بالکل گول عدل و

انصاف، تقاضا، روع، بیت تمام حکومت انت کہ آوتی

سفیران قتل و سوا بولگ، بگندیت و جہ قاتل و دشمنان

بدلہ مکریت۔ فل عموماً مفسران چہ "یوم التناد"

(ہکل و توار، روج) قیامت، روج مراد گرت و ہدیہ

ماں محشر، پہ ہیج بولگ و حساب داد، درست توارجنگ بنت

واہل جنت اہل نار و اہل اعراف یک دگرے، توارجنت و

آخر، نداکیت "یا اهل الجنة خلود لا موت و یا

اهل النار خلود لا موت" کما ورد فی الحدیث۔

بلے واجہ شاہ صاحب چہ "یوم التناد"، ہماروچ مراد

گپنگ کہ فرعونیاں سرا عذاب آہت۔ چنانچہ نشہ کنت کہ

"ہکل و توار پر دیگ، روج پہ آیاں آہت ہماروچ،

کہ ماں بحر قلزم، غرق بوتنت آوت و بدوران یک دوی،

توار پر جت (شاید) اے ہما مومنین مرد، چہ کشف معلوم ہوگ

یا چہ قیاس، کہ ہر قوم، سرا عذاب بہ ہے داب، کیت۔

فل یعنی چہ محشر، پشت، تریان، دوزخ، و نیگ، و تاجینگ

بے ات یا نزول عذاب، ساعت، چہ آئی، ہیج، و ناکام

گوشت کنت ات فل یعنی من شمارا جہل و برزخل بہ شری،

سرپرکت۔ پداہم اگن شمارا پدیسے ات تو بزان ات کہ چہ شے

عناد و ہٹ کنگ، شوخی، اللہ تعالیٰ، ارادہ کنگ کہ شمارا

ماں شے پسند کرنگیں غلطی دگر، بلے بدنت گداچہ چشیں

کس، سرپر بولگ، اہیت دارگ مفتیں گپے۔ فی یعنی شروت

کہ قصہ بلاس بوت نہ اے رسول ات نہ ہنوں جد و بعد کنت ام

رسول آہوک انت۔ چوش بگوش کہ چہ بن، رسالت و انکار

بوت۔ بلے واجہ شاہ صاحب نشہ کنت، ماں حضرت

یوسف، زندگی، (مصر، مردماں آئی بوت،) منوک نہ

بوتنت۔ چہ آئی مرک، پد و ہدیہ مصر، حکومت، بست و بد

حراب تراب بوت گوشتش کہ یوسف، قدم پہ اے ملک

باز مبارک انتت چوشیں بنی (آئندہ) کس نیت یا آنکا

یا اے ہمیں اقرار، ہمیش اسراف و مفتیں گیانی درشانی انت۔

مرد، مومن، غرض ایش ات کہ لغت، قدر، چہ زوال، بعد

بیت فی الحال شمارا سوسی، قدر، نزالات۔ فل یعنی چہ عقلی

و نقلی جتناں، ابید ماں اللہ تعالیٰ، خبران جیڑہ کن ات

چہ اشی، مستریں زیادتی و بے غرضی دگر چہ بوت کنت۔

یشکا اللہ تعالیٰ و آئی، نیکیں بندہاں چہ اے مردماں سک

شمار و بزار انت اے پہ ہے سبب، انت کہ اے مردم

اشکان، سر، جہل مبارک آخر کار اللہ تعالیٰ

مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ۝ مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ

مثل روج، پیشی جماعتی، مثل حالت، لوح، قوم، وعاد و ثمود

وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ۝

وہمکساں کہ چہ آیاں رند انتت، اللہ لوٹیت ظلم بہ بندگان

وَيَقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ۝ يَوْمَ تَوَلَّوْنَ

و منی قوم، تحقیق من ترساں بہ شے سرا چہ روج، فریاد و جیہاں، فل آتوچ، جہت

مَذْبَرَيْنِ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضِلِلِ

پشت دیان، فل نہ بیت پر شہا چہ خدا، ہیج رستگار کنوک، و ہر کس گمراہ بکنت

اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۝ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ

خدا گدا نیست کسے آئی، راہ سوچ دیوک، و تحقیق آتک شے گور، یوسف، پیرا

بِالْبَيِّنَاتِ فَبَايَلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ

گول نشانیاں، گدا مدام بوتے ماں شک، چہ ہا چیزاں کہ آئی شے گورا آوتنت داں و ہدیہ آرت

قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ

شمار گوشت، جبرویم نہ دنت خدا، چہ آئی، رند یک رسولے ہی ہے داب، گمراہ کنت

اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ۝ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَةِ

اللہ، ہما کس، کہ ات حد، سرگزوک شک آوک، ہما کہ جیڑہ کنت، ماں خدا

اللَّهُ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَهُمُ كِبَرُ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ

خبران، بغیر چہ دلیل، کہ سر بولگ، ہا بیان، مزن بزاری انت اللہ گور، و ایم اندامانی

أَمِنُوا كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٌ ۝

گور، فل ہے داب، مہر جنت خدا، بہ ہر یک دل، سرا، تکبر کنوکیں سرکشیں، و

قَالَ فِرْعَوْنُ يَهْمُ ابْنِ لِي صِرَاحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ

گوشت فرعون، اے ہامان بہ بند پرین یک برزین قلاتے تاکہ من سر بیاں ماں راہاں۔

مزن ملعون انت۔ فل ہر کس چہ غور ناکی، حق، دیا گردن، جہل کنت و پیغمبران خبران، اشکان، سر، جہل مبارک آخر کار اللہ تعالیٰ اشانی دلاں، ہمیں مہر جنت کہ اشان جبر حق، قبول دار نہ بنت۔ ۱۲

فل اے ہمارے ملوں، مزین بے شرمی دے شوری آت، چہ واجہ موسیٰ علیہ السلام، شاید اشرافاً، برزوا لائیں تو سبب، اشکان و آئی، زانا خوش فہم تک ات کہ موسیٰ، خدا ماں آسمان، نہ دیت۔ پشکا اے ڈولیں مسخرہ و کلاگ گرگ بنا گئی۔ عہدی مردان راست گوشتک کہ وھدے مور، موت کیت تو آئی، بانزل بر بیت ماں سورہ قصص، اے جاگہ، تقریر گوشتک۔ فل یعنی ماں رسالت، دعویٰ، ہم و ماں اے دعویٰ، ہم کہ کل عالم، محبوب دگ کس انت، منا تو ابید چہ فنا دگ کس ماں نظر، نہیت

کما قال ما علمت لکم من اللہ غیری (قصص ۲۴)

فل بدیں کارکنان، اے ہمے داب، انسان چہ عقل و ہوش، زہریت وھے پیس کلاگی حرکتان، کنت کہ آئی، رند تجکیں راہ، سر، آئیگ، اے ہیج اُمیت پشت نہ کیت۔ اے حال فرعون، بروت۔ فل یعنی فرعون، ہر قدر فریب کاری، ساز و بار یا شور مصلحت آنت اکل بے حقیقت آنت وٹ پوٹی تہا سی، آئی، اے کاران کنت، واجہ موسیٰ علیہ السلام، ہیج تاوانی دات کت نہ کنت۔ فل چونکہ فرعون، گوشتک ات، وھا اھدیکم الی سبیل الرشاد، ماں ہائی پست، مرد مومن، گوشت کہ سبیل الرشاد (خیر و بہتری، راہ) آنت کہ فرعون تجویز کنت بلکیں شہا منی راہ، آیان بے ات بہتری، راہ، سرار وگ نصیب بیت۔ فل یعنی ماں فانی و ناپائدارین زندگی و ماں چنت روحی عیش و بہاران کیاں، آخرت، مہ شمشات دنیا، زندہ ہر جاوے، شر یا خراب زوت کیت چہ آئی، بعد ہما زندگی شروع بیت کہ آھجر بلاس نہیت، عقل مند، کارانت کہ ادانان، ہماں، بہتری، شوھا، بہیت و اگن نہ ماں دائمی رنج و تکلیف، گرفتار نہایت۔ فل اے اخروی زندگی، بابت، چہ کیش و گوار کت و پیش داشت ازند چو نکا جوان بیت کنت معلوم بوت کہ اودا ایمان و صالح عمل پکارانت مال و متاع اودا ہیج ارزش نہ دارنت و اے ہم ظاہر بوت کہ اشرپاک، رحمت بر آئی غضب، سرا غالب انت عقل مند، باید انت کہ چہ چو شیش سوب، و تاز بہر ممکن۔ فل یعنی مینگ و شمنینگ معاملہ ہم عجیب انت من لوٹاں کہ شمارا بہ ایمان، کشک، گام گنج بکھان تا نکہ شہا چہ عذاب، رشتکار بے ات و شے گوشتک ایش انت کہ گون و تا ہوین، ہم دوزخ، آس، تھلانک بیت چہ یک نیمگے چو شیش دشمنی و چہ دوحی جانب، اے پیس دوز و اہی۔ فل یعنی شے گوشتک، مقصد ایش انت کہ من (معاذ اللہ) خداے واحد و منکر بیاں آئی پیغامبران و آیانی گفتاران، قبول دار میان و چو نادانین جاہلان ہما چیزان، خدا بہ مثال کہ آیانی الوہیت چہ کتام عقلی دلیل و عملی اصول، ثابت نہ انت۔ نہ منارا خبر انت کہ چونکاں اے چیزان خدا قرار گیتنت بلکیں من اینک زانان کہ اشانی برخلاف، مضبوطیں دلیلان موجود انت۔

فمن اظلم ۲۴ من المؤمن ۲۳

اَسْبَابُ السَّمَوَاتِ فَاطْلِعْ إِلَى اللَّهِ مُوسَى وَارِنِي لَاطِنُهُ
راہاں آسمانان گذاروک بکھان بچاراں موسیٰ، محبوب، و بے منی لگان، آ
كَادِبًا وَكَذَلِكَ زَيْنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءُ عَمَلِهِ وَصَدَّ عَنْ
دروغ بندے وھے پھا دول دارکنگ بوتنت بہ فرعون، آئی، بدیں کار، دودور دارگ بوت چہ
السَّبِيلُ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ۝ وَقَالَ الَّذِي آمَنَ
تجکیں راہ، وٹ وٹاں حید سازی فرعون، مگر بہ تہا سی، وٹ، گوشتک ہما ایسا ندر،
يَقَوْمِ اتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ۝ يَقَوْمِ اتَّبِعُونِ
ای منی قوم زند گیری، بکن ات منی براں من شمارا کشک، نیکی، ای منی قوم، اے
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ۝ مَنْ
زندگی، دنیا، کمیں فائدہ زورگانت و بے شک آخرت ہما انت لوگ دائمی وٹ ہر کس،
عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ
کت بدیں کارے مزد دیگ نہ بیت مگر ہماں برابر، وٹ ہر کس، کہ کت نیکیں کارے چہ
ذَكَرَ أَوْ نَسَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِرِزْقٍ
مردیان یا جنیان و آیقین داروک انت گذار داخل بنت ماں بہشت، روزیگ دیگ بنت
فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝ وَيَقَوْمِ مَا لِيَ أَدْعُوكُمْ إِلَى التَّجْوَةِ وَ
اودا ابید چہ حساب، وٹ، و آئی منی قوم، چون انت منا کہ من دعوت دیاں شمارا نجات، نیگ، وٹ
تَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ ۝ تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأَشْرِكُ بِهِ
شما منادعوت دیت آس، نیگ، وٹ، شما دعوت دیت منا تا نکہ من منکر بیاں خدا، وٹ شریک بکھان گون آئی
مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ۝
ہما چیز، کہ منا آئی، علم نیست انت وٹ، من شمارا دعوت دیاں، نیگ، وٹ، زبردست بخشوک، وٹ
لَا جُزْمَ أَنتَ تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا
بے شبہ چیزیکہ شما دعوت دیت منارا آئی، نیگ، وٹ، نیست انت بہ آئی، چشیں لوگ ماں دنیا،

منزل ۶

فل یعنی منی مقصد ایش انت کہ تنی سر ہما خداے واحد و دیبا جہل بہیت کہ آذات باز زبردست ہم ہست انت و باز زیات خطایان معاف ہم کنوک انت گناہ گار، گرفتار بکنت تو کس نتوینت کہ چہ آئی دست، ہیج بگریٹ و اگن معاف بکنت تو کسے آرا داشت کت نہ کنت، ہماں ایوک پراشی، استحقاق دارینت کہ مردم چہ آئی، نہت نہیت و اُمیت داران، سر، سجدہ، ببارت، یا بدارت کہ من وٹ ہما خداے پناہ، جاگہ کنگون پشکا شمارا ہم آئی، نیگ، وٹ، دعوت دیگا یاں - ۱۲

فل یعنی آساعت و شما آبیانی خبر نہ گیت و انجام ہر فکر نہ کنت کہ مروچی چیز کے کارشرونگت نول آموہ چہ دست و درکیت ہج کو شستہ سفارشے یا خوشامدے کار دات نہ کنت۔ سہرا
بر کپ ات و کار و جیہال بکن ات نہ ماچوشیں کاراں سفارش گت کنبس و نہ چہ شستہ کو کار و جیہال لاں شمارا فائدہ رسیت۔ واجہ شاہ صاحب ہشتہ کنت۔ دوزخ و فرشتہ گوشت
سفارش کنگ مے کار نہ انت ما و ادانشنگیں بہ عذاب و دیگر سفارش رسولانی کارانت بے رسولانی شہادت برخلاف بوتگے۔ (قندبیہ) چہ اے آیت و معلوم بوت کہ ماں آخرت
کافرائی دعاء اثر ہج نہ بیت باقی ماں دنیا و کافر و لوگ و سراسر اللہ تعالیٰ چیزے بدنت تو آدگہ گپے چو شکہ ابلیس بی دان قیامت و ہمت دات۔ فل یعنی ماں دنیا و آیان و مرن عزت
و مرتبہ دنت بہ ہما مقصد و کہ آیان دیم دیگر بدنت چہ اللہ مدد و برکت و آ کامیاب سوب مندبت حق پرستانی قربانی و محنت ہجر برباد نہ بدنت۔ ماں میاخی بلی ہر قدر جہلگ و

بر زک دیمایانیت و چو نیں چکا سگ سر و بکینت مگر آخر کار
آیان و وفی مقصد و کامیابی حاصل بیت۔ چہ علم و ادب و
جینیت و ماں حجت و برہان و پیش کنگ و تو آیان مدد دیگر
بوتگت لیکن مادی فتح و ظاہری عزت و رفعت ہم آخر کار
ہمیشان و حاصل بیت راستی و دشمن کدی ہم سوب مند
بوت نہ کنت آیان مرن و عروج ایوک و چو دیگر و بگت و
سوڈ و چو شانی پیما انت آخر و قانتیں مومنانی مقابلہ و
آیان نصیب و ذلت و رسوائی انت و اللہ تعالیٰ چہ آیان
وفی دیلانی انتقام گرگ و بغیر بلہ نہ دنت بے زانگ بر بیت
کہ ماں آیت و بہ ہما مومنان و وعدہ کنگ بوتگ شہر ہمیش انت
آیان حقیقی مومن و رسول و زندگبری کنوک بر بدنت کہا قال تعالیٰ
فموضع آخر و انتقم الاعلون ان کنتم مومنین
(ال عمران رکوع ۱۷) مومنانی ہیل و خصلت ماں قرآن و ہج
بجاہ بیان بوتگت بایدانت کہ مسلمان و تارا بہ ہما حساب و
بچکا سنت و حقیقت و معلوم بر بدنت۔ فل یعنی ماں محشر و
میدان و ویدیک اولی و آخری ایوک کل جمع بدنت حق تعالیٰ علی
رؤس الاشہاد آبیانی سر بلندی و عزت و شان و ظاہر
فرمانیت ماں دنیا و توجہ کے شہد ہم باقی مانیت و شک
ہم پیدا بوت کنت بے اودائے ہم ابہام و شک باقی زمانیت
فل یعنی آبیانی ہج مدد و دستگیری ہم نہ بدنت اے مقبولانی
مقابل مردودانی انجام بیان بوت۔ فل یعنی ماں دنیا و
سیلہ سخنات و بجات کہ فرعون و آل قوم و اینک زبردستیں
طاقت و قوت و باوجود حق و دشمنی و چونکائی ہلاک و برباد
کنت و ہشت و چہ موسیٰ علیہ السلام و برکت و سرور کی و
بنی اسرائیل و مظلوم و کمزور بن قوم و چونکائی چست کت و
شہد ارت و اثر و اعظم الشان کتاب (توراة) و وارث
جو رکت کہ آپ عقل منداں ہدایت و نور و کار و دیوک ات۔
فل یعنی شما ہم دل جم ہے ان ہرج و عدہ کہ گول شما
کنگ بوتگ آلم و سرجم بیت خداوند قدوس ہر دو میں جہان
(دنیا و آخرت) شمارا و چہ شستہ ذریعہ شستہ اتباع کنوکان و
سر بلند کنت۔ ضرورت اے خبر میگت کہ بہ اللہ تعالیٰ و شوقی
حاصل کنگ و ہک قسم و سوریانی رد اصبر کنگ
بہ بیت و چہ ہر کس ہرج درجہ و کوتاہی و امکان بہ بیت
آئی معانی و چہ خداوند کریم و لوطیان بہ بیت و دمام شب
روح و بیگاہ و فی پروردگار تسبیح و تحمید و قولا و فعلا
و در بدانت ماں ظاہر و باطن و چہ آئی یاد و غافل بدنت

المؤمن

۴۳۲

فن اظلم ۲۳

قَالُوا فادْعُوا وَمَا دَعُوا الْكُفْرَيْنَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۚ إِنَّا

آپدا گوشت گد اعرض بکن ات۔ و نہ انت عرض و گدز کافرائی ابید چہ سر سر جنگ و گد بے شک ما

لَنصْرُ رَسُولِنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ

مدد کنبس و فی پیغمبرانی و ایسا اندارانی ماں زندمانی و دنیا و فل و ہما ہرج و ہدیک و ہشت

الْأَشْهَادُ ۚ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذَرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ

شاہداں و آروچ و فائدگ نہ دنت گناہ گاران و آیان عذر و معذرت و بہ آیان انت لعنت

وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ۚ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْهُدَى وَأَوْرَشَنَا

و بہ آیان انت لوگ مجاہدیں گے و تحقیق مادات موسیٰ و راہ و سوج و سر و ماوارث کت

بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ ۚ هُدًى وَذِكْرَى لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۚ

بنی اسرائیل کتاب و بہ راہ پیش دارگ و پنت دیگر و بہ عقلمندان و

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ۚ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ

گد اصبر بکن بے شک خدا و وعدہ بر حق انت و بخشش بلوٹ و ہج گناہان و و پکی بیان بکن و فی رب

رَبِّكَ بِالْعِشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ

توسپانی بیگاہ و صاحب و فل بے شک ہما کس کہ جہل کنت ماں خدا و آیتان

بَغْيٍ سُلْطَنَ أَتَهُمْ إِنَّ فِي صُدُورِهِمْ إِلَّاكِبْرٌ فَاهُمْ بِبِالْغَيْبِ

ابید چہ حجت و کہ سر بوتگ آیان و نیست انت ماں آبیانی دل و ابید چہ مغروری کہ ہجر بہ آئی و سر نہ بدنت و

فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۚ لَخَلَقُ السَّمَوَاتِ وَالْ

گد اپناہ بلوٹ چہ خدا و بے شک آ اسکنوک و گدوگ انت و البت پیدا کنگ آسمانانی و

الْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ

زمین و مسترات چہ مردمانی پیدا کنگ لیکن گیشتر مردم

لَا يَعْلَمُونَ ۚ وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ ۚ وَالَّذِينَ آمَنُوا

سر پند نہ بدنت و برابر نہ انت کور و چم بیچ و نہ ایسا اندار

مَنْزِل ۶

گد اللہ پاک و مدد یعنی انت۔ اے حضور و دیم گور کنان و تمام امت و معلوم کنگ بوت و اجہ شاہ صاحب ہشتہ کنت کہ و اجہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و ماں یک روچہ و صد
صدر و استغفار گزنگ ہر یک بندہ و تقصیر بہ ہمانی درجہ و روء انت ہمشکا بہ ہر کس و استغفار ضروری انت۔ فل یعنی ہر کس ماں اللہ و توجہ و ردا دیلان و آسمانی کتاباں و پیغمبرانی
محضرات و ہدایات و ناحق و جبرہ کنت و بے بنیادیں گیتان و در شان کنان و حق و آواز و زبر کنگ لوست ماں آبیانی دست و چیزے محبت و دلیل ہم نیست نہ در حقیقت
ماں اے ظاہر میں چیزان و شک و شبہ و موقع ہست۔ ایوک و دوت سری و مغروری ہن کنوک انت کہ حق و دیم بکنت و پیغمبر و اتباع (زندگبری) و بکنت و تارا
سک مرن لیکن (حساب کنت)۔ چو ش و لما نگ انت کہ چہ پیغمبر و برتریں زندگوارینت باکم از کم آئی و دیم جگ و سر جہل کنگ مکینت۔ بے بایدانت کہ

اشان یاد دہانت کہ اشان ماں دتی مقصد و مراد ۶ ہجر کا مہاب بوت نہ کنت یا پیغمبر دیمہ اشان ۶ سر ۶ اطاعت چہل کنگ کپیت واگ نہ سیک ذلیل و رسوا بنت ۔
۵ یعنی اشراک ۶ پناہ ۶ بلوٹ کہ ہمارا چہ اسے جیڑہ کنو کاں نجات بدنت وچہ آباں ناشری کاران دور بدایت ۔ ویمتر اہتیں مسئلہاں فی تحقیقی بیان انت کہ ماں آیات
اشان جیڑہ کنگ ات مثلاً بعث بعد الموت (مرگ ۶ پید دوبارہ زندہ لوگ) کہ آیات اشی ۶ محال (مشکل) ازانتگت یا تو حید باری تعالیٰ کہ آئی ۶ انکار کنوگ اتنت ۔ ۵ یعنی سر ظاہر
مادی حیثیت ۶ آسمان وزمین ۶ عظمت و درجی ۶ دیمہ اشان

چہ حقیقت داریت لیکن مشرکان ہم تسلیم کنت کہ زمین و
آسمان ۶ پید کنوگ ہما خداوند قدوس انت گڈا ہر کس ۶ گڈا ہر کس
مزین مخلوقا تے پید اکنگ پیر آئی ۶ مردمانی اول سرا یادوی
بر ۶ پید اکنگ چونکاں مشکل بیت ۔ جیرانی گپے کہ مردماں
چوشیں زندیں گپاں ۔ ہم سر پد نہ بنت ۔ ۱۲

ھے صفحہ ۶ خواہد

۵ یعنی یک کورے کہ آنجکیں راہ ۶ دیست کت نہ کنت
و یک چم داروکیں مردے کہ آگول مزین بصیرت ۶ صراط مستقیم
گندیت و ہمیت آبا ۶ دوتیں برابر و ہمسر بوت کنت یا
یک نکو کارس مومنے و یک بدکاریں کافر ۶ انجام یک ڈول
بوت کنت انگی چوش بوت نہ کنت تو الہی انت کہ یک روچے
بیت و ہدیہ اشانی فرق و تفاوت ظاہر بہ بیت و دوتیانی
علم و عمل ۶ حاصلات ماں دتی کامل تریں صورت ۶ ظاہر
بہ بنت مگر افسوس کہ شما اینک ہم فکر نہ کن انت ۔ ۵ یعنی منی
جندہ بندگی ۶ کن انت کہ شمار آئی ۶ جزاء ۶ دیاں و ایوک ۶
چہ من بلوٹ انت کہ شے لوٹک ہو رک نہ بیت ۔ ۵ کہ بہ بندگی ۶
چہ دتی رت ۶ سوال کنگ شرط انت ۔ سوال نہ کنگ ضروری
ظاہر کنت ۔ وچہ آیت ۶ معلوم بوت کہ اللہ دتی بندھانی
توڑ ۶ اشکنت ۔ ۱۰ گپ تو بیشک برحق انت مگر آئی ۶ مطلب
چوش نہ انت کہ ہر یک بندہ ۶ ہر یک دعاء قبول کنت یعنی
ہر چیز کہ بلوٹیت کہ آئی ۶ بدنت چوش نہ انت ، آئی اجابت
(دعاء قبول کنگ ۶ رنگ ۶ با زانت کہ آباں ماں حدیشان
بیان کنگ بونگنت یک چیز ۶ دیگر بہ ہمانی مثبت ۶
سرا موقوف و ہمانی حکمت ۶ تابع انت ۔ کما قال فی موضع
آخر فیکشف ما تَدْعُونَ إِلَيْهِ (انعام رکوع ۴)
بہ ہر جا و بندہ ۶ کارانت لوٹک و اسے لوٹک و ت یک
عبادتے بلکیں عبادت ۶ مجک انت ۔ ۵ ماں شپ ۶ ساری
و نہاروکی ۶ چوٹائی ۶ مردم و پسندت و آرام کنت و ہدیہ
روح بیت تو تازہ دم ہواں ۶ ماں روح ۶ روشنی ۶ دتی کاروبار
لگنت اوقت ۶ بہ چار و گند و تر تاب ۶ نفلی روشنی ۶ حاجت
نہ مانت ۔ ۵ یعنی حقیقی نعمانی واجہ ۶ ختی ۶ جاہ یارگ ۶
رہند چوش ات کہ چہ دتی قول و فعل وچہ جان و دل ۶ آئی ۶
شکر ادا بکنیں بلے باز مردم شکر ۶ بدل ۶ شرک اختیار کنت ۔
۵ یعنی شپ و روح ۶ تمام نعمانی خدا بند واجہ دعاء قبول
کن ات تو بندگی ہم ایوک ۶ ہمانی ۶ لوگ لوٹیت اسے جاگہ

باریں شما چونکاں سرگردان برنت کہ شے حقیقی مالک بچے بہ بیت و عبادت و بندگی دگرے بہ بیت ۔ ۵ یعنی چو قہ ۶ جوڑ کت ۔ ۵ کہ کل جانوران انسان بہ صورت بہتر و جہ
گڈائی روزی ۶ آئی روزی پاک صاف و شتر انت ۔ ۵ آئی ۶ سرا بہ کتام دایہ ۶ فنا و موت طاری ۔ ۵ کہ کنت و ظاہر انت و ہدیہ آئی ۶ جہات ذاتی
بوت تو جیات ۶ تمام لوازم ہم ذاتی بنت ۔ ۱۳

المؤمن ۴۳
۴۳
فمن اظلم

وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا تُبَاسِقُوا أَهْلَ الْبَيْتِ قَلِيلًا قَلِيلًا تَذَكَّرُونَ ۵۸

کہ کنت نیکیں کار و نہ بد کار مکن شما بہت حاصل کن ات و تحقیق

السَّاعَةَ لَا تَبْتَغِيهَا لَئِنْ لَمْ يَنْزِلْ عَلَيْهَا رِيبٌ فَلَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۵۹

قیامت البت آئیگی انت بہت شک ماں آئی تھا ۔ لیکن گیشتر مردم ایمان بنا رنت

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ

و گوشت شے رت ۶ ، تواریکن انت منارا قبول کنان شے تواریہ ۵۸ بے شک ہما کس تکبر کنت

عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دُخْرَيْنَ ۶۰ اللَّهُ الَّذِي

چہ منی عبادت ۶ زوت داخل بنت ماں دوزخ ۶ رسوا بیان ۵۸ خدا ہما ذات انت

جَعَلَ لَكُمْ الْيَلَّ لَتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارُ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ

کہ پید اکنی بہ شما شب تا صبح آرام کن انت ماں آئی ۶ ، وروجی پیداک کت یک گڑے ۶ گندگی ۶ بے شک اللہ

لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۶۱

البت فضل ۶ خدا بندانت بہ سرا مردمانی و لیکن زیات تر مردم شکر نہ گرت و

ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّقُوا

ہمیش انت خدا شے رت پیداک کنوگ ہر چیز ۶ نیست حج معبود ۶ ابید چہ آئی ۶ گڈا شما

تُؤْفَكُونَ ۶۲ كَذَلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ

کہ گڈا سر سرجن انت ۵ ھے پیا برگر دینگ بنت ہما کس کہ خدا ۶ آیتانی

يُحْجَدُونَ ۶۳ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ

انکارش کنت اللہ ہما انت کہ اڈی کت بہ شما زمین قرار ۶ جاگہ ۶ آسمان ۶

بَنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ

بان ۵ و صورت بستی شمارا گڈا شری اڈک شے صورت و روجی ذات شمارا چہ لکشیں چیزان ۔

ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَرَّكُ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۶۴ هُوَ الْحَيُّ

ہمیش انت خدا شے پروردگار گڈا باز برکت داروگ انت خدا کل عالم ۶ پروردگار آیت زندگ ۶ نیست حج معبود

منزل ۶

الْأَهْوَفَادُ عُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

ابید چہ آئی۔ گڑا آئی تو اربکین ات گوں اخلاص، آلد بندگ و کنان، تمام تر سبب اللہ و تیکنت ہمار و دینک کل عالم و

قُلْ إِنِّي نَهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

تو جو کس کہ بے شک من مہن کنگ بو تگاں ایک عبادت کنان ہمایاں کہ شمش توار کن ات ابید چہ خدا

لَسَأَجَاءَنِي الْبَيْتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ

وہدیکہ آکنت منی گور اظاہرین نشانین چہ منی رب، و مناحکم دیگ بو تگاں ایک من تابعداری کنان پر رب

الْعَالَمِينَ ۝ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ

کل عالم و فل اللہ ہما انت کہ پیدا کئی شمارا چہ خاک، فل پدا چہ تر پیے آب

ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ثُمَّ

پدا چہ بد تگیں خون، فل پدا در کنت شمارا ایک کودک، پدا پدا دنت شمارا تاکہ شمارا بیت بدلی زلہ و منی

لَتَكُونُوا شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَن يَتَوَفَّى مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا

پدا پدا دنت شمارا تاکہ شمارا بیت بدلی زلہ و منی، و لختیں چہ شمارا کس انت کہ آیانی روح قبض کنگ بیت چہ پیرا و باقی پدا دنت

أَجَلًا مُّسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۝ هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ

تاکہ شمارا بس ات دنت و مقررین و شمارا شمارا غور کن ات فل آہما ذات انت کہ زندگ کنت و کشتیت

فَإِذَا قُضِيَ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى

گڑا و ہرے حکم کنت پر یک کارے، گڑا تحقیق کشتیت آرا پو گڑا آیت فل آیانی دنت تو ہما

الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنْ يَقُولُوا هَٰؤُلَاءِ أَسْوَاقُ الَّذِينَ

کسان، جیرہ کنت، ماں خدایا آیتان، کجا گم دینگ بنت، ہما کسان کہ

كَذَّبُوا بِآلِ كُتُبٍ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَتُفَسِّفُونَ

دروغ بند کشت کتاب، و ہر چیکہ ما دیم دات گوں و تی پیغبران، گڑا دنت

يَعْلَمُونَ ۝ إِذَا الْأَغْصَانُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلْسِلُ يُسْحَبُونَ ۝

زانست (حقیقت) کئی و ہدیکہ طوق بنت ماں آیانی گردنان و زمزل ہں و کشکان کنگ بنت

فل کمالات و خوبی تمام وجودیات و تابع انت ہما
ذات کہ علی الاطلاق سخی (زندگ) انت ہما ہی و جند
عبادت و مستحق و تمام کمالات و خوبیاں مالک انت ہما
چہ ہوا ہی، بعد الحمد لله رب العالمین فرما بیئت
چو شکہ ماں اولی آیت، نعمتانی ذکر و کنان، و فتبارک
اللہ رب العالمین فرما بیئت، چہ لختیں سلف و منقول
انت کہ چہ لا اله الا اللہ، پدا الحمد لله رب العالمین
گو شک بہ بیت آئی ماخذ ہے آیت انت، فل یعنی واضح
ظاہرین نشانین کنگ، بعد کسے چہ حق دارین کہ یکس خدایا
دیما سر بسجود، مبارک و خالص ہما ہی حکمانی تابعداری
مکنت، فل یعنی شمع بیت آدم، یا شمارا اے داب و کہ
نطفہ ہرج غذا، خلاصہ انت آچہ خاک، و جند، پدا بوتگ
فل یعنی بنی آدم، اصل یک تر پیے آب (منی و قطو) انت
کہ دیم نر، ہما ہی سنگیں خون جو کنگ بوت، و یعنی چہ
چک، و ورنہ و چہ ورنہ و پدا پیر بیت، و لختیں مردم چہ
ورنہ و پیری و پیر مرگ، انبار کنت بہر جا و کلاں و دال
یک مقررین دنت و نام کتیں و عدے، و رسی انت چہ موت
و حشر، کسے ہم مستحق نہ انت۔

ہر آنکہ زاد بنا چار باید شعی زرشید
ز جام دھرے کل من علیہا فان

فل حضرت شاہ صاحب نشہ کنت، یعنی فکر کن ایگر
احوال (و دور) تنی سرا گوستنت بوت کنت کہ تنی سرا
دگہ یک حالے بگو زیت و ہما مرگ، پدا زندگ بوگ انت
آخر آرا پر چا مشکل زان ات، فل یعنی بآل و کالیں
قدرت و شان، کن فیکون، و دیما اے خبر چوں مشکل انت
کہ موت و بعد دوبارہ شمارا زندگ بکنت، فل اشعی و نکذیب
انجام چوش بیت، فل زنجیر و یک سرے گوں طوق و
بندگ بیت و دومی سرماں فرشتیانی دست و بیت
اے داب، چو جبران و قیدیان بارگ بہ بیت - ۱۲

فل یعنی ماں دوزخ، برے گریں آپ، برے آس، عذاب دیگ بیت (اعاذنا اللہ منہما) فل یعنی اے وقت چہ آیان کسے، کار، نیت، اگس بوت کنت تو آیان بہ بدوگی
توار پر بن ات۔ فل چہ مئے دست و رشتنت شاید آوقت، عابدین و معبودین چہ یک دگرے، جداجدا کنگ بہ بنت یا ضلوا عتبا، مطلب اے بہ بیت کہ بتی توری موجود

بہ بنت مگر و بدے چہ آیان ہیج فائدے نہ رسیت تو آیان
لوگ بازہ لوگ ہر دو برابر انت۔ فل اکثر مفسران اشی
مطلب چوش گینگ کہ ماہر کس ماں دینا، تواری پر جنگ
نوں اے خبر ظاہر بوت کہ در حقیقت، آھیج نہ انت چوش
بگوش کہ آشی، بہ حسرت و ارمان، ڈول، در شان کنان و
رد کاربانی اعتراف، کنت، واجہ شاہ صاحب، کلام، حاصل
چوش انت کہ مشرکان اول سر، منکر، ننگنت کہ مکے،
شریک جوڑ نہ کنگت نوں جیران بوان، چہ اشانی دپ،
حد کیت ضلوا عتبا کہ ماں اشی، شریک قرار دیگ، اعتراف
و قبول انت، بد چہ خیال کنان، انکار کنت کہ ماہر چہ
خدا، دگر ہیج کس، تواری پر نہ جنگ۔ ہیج یعنی چوش کہ ادا
انکار کنان، چہ راہ، رد بوتنت و بد جیران بوان، اقرار
کنت ہیجے حال اے کافران ماں دینا، ات۔ فل یعنی دیست
شما، تھیں شک و غور و غور ناکی، انجام چوش بیت نوں
آسنگ و دیگ کجا کوشنت، فل یعنی قہر، مجرم چہ ہمار وازہ
کہ پے آیان تجویر کنگ بوتنگ ماں جہنم، داخل کنگ بنت۔
فل یعنی اللہ پاک، آیان، عذاب دیگ، ہرج و مرج و عدھے
فرمانینگ آیقینا سر جم بیت، ممکن انت کہ تمام وعدہ ماں
واجہ ہیج، موجودی، تمام، بیت (چوش کہ بدر، فتح مکہ،
بوت) یاد اجہ ہیج، وفات، بدہر جا و راشان ردے بدے
کنان، ہیج جاہ درشت نہ کنت کلائی انجام بہ مئے دست
انت چہ اے زندگی، بعد عذاب، سر جی ماں دومی زندگی
بیت نجات چہ ہیج داب، نہ بیت۔ فل یعنی لھتینانی تفصیلی
احوال بیان کنت لھتین، نہ کنت (و ممکن انت کہ چہ اے
آیت، نزول، زند آیان ہن مفصل احوال بیان کنگ) بہر
جا و ہر کس، نام معلوم انت بہ آیان تفصیلاً و ہر کس، نام
دیگر معلوم نہ انت بہ آیان اجمالی ایمان آرگ الھی انت،
لہ تفریق بین احد من رسلہ۔ فل یعنی اللہ پاک،
دیما کل عاجز انت رسولان، ہم اے اختیار نیست انت
کہ ہر ج رنگ، معجزے بوٹنت مخلوق، پیش بدارنت
ایوک، ہما نشانیاں، پیش داشت کنت کہ آئی اجازت
چہ حق تعالیٰ جانب، بہ بیت، لا ہر و ہدیجہ اللہ حکم
سر بیت ماں رسولان دآیانی قومان میا ہیج، گول حق و
انصاف، فیصلہ کنگ بیت آوہد، رسول شرفدار
و سوب مند بیت و ماں باطل پرستان نصیب،
ابید چہ ذلت و رسوائی، دگر ہیج نہ بیت۔ ۱۲

المؤمن

۷۳۵

فمن اظلم

فِي الْحَكِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ۝ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ اَيْنَ مَا
ماں لہو و انگیں آپ، پدا ماں آس، تا پگ بنت فل پدا آیان، کوشک بیت کجا بوتنت
كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ۝ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَتَابِلَ لَمْ
ہر چیکہ شمشریک قرار دانتگ چہ خدا، ابید فل کوشنت اگار بوتنت چہ مئے دیکھا، بلکیں ہجر
تَكُنْ تَدْعُو اَمِنْ قَبْلُ شَيْءًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ۝
ما توار دنگت پیسہ ایک چیزے، فل ہیجے داب، مگر انت خدا کافران، ہیج
ذَلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَمَا كُنْتُمْ
اے سزا بہ سبب انت شاپہل تر و گرد کنگت ماں زمین، نا حق، وہی سبب انت کہ شما
تَمْرُحُونَ ۝ ادْخُلُوا ابْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ
ناز و خور کنگت فل ماں بہ بنت دروازگان دوزخ، فل پے ملا میگی ماں آئی، گدا بدیں
مَثْوًى الْمُنْكَرِينَ ۝ فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَاَمَّا
جاگے دوزخ پے تکبر کنو کاں گدا صبر کن تو اے محمد بیشک خدا وعدہ راست انت۔ گدا اگس
نُرِيكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ اَوْ تَوْفِيقَكَ فَاَلَيْسَا
پیش بدارین ترا لھتے ہر چیکہ وعدہ کنیں ماگں آیان، یا اگس ہی روح، قبض کنیں گدا مئے نیک،
يَرْجِعُونَ ۝ وَلَقَدْ ارْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ
پدا و از کنگ بنت تحقیق ما دیم دات پیغیران، چہ تو پیش چہ آیان لھتیں ہما انت کہ
قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ
آیان قصہ ما کوشنت ترا و لھتیں ہما انت کہ آیان قصہ ما کوشنت گول تو و واید نہ انت
لِرَسُولٍ اَنْ يَّاتِيَ بِآيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللَّهِ فَاِذَا حَاءَ اَمْرُ اللَّهِ
پیک پیغیر، کہ بہار بیت یک نشانی مے مگر بہ خدا حکم، فل و ہدیجہ آنگ اللہ حکم
قَضَىٰ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْبَاطِلُونَ ۝ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ
فیصلہ بوت گول انصاف، و ماں تاوان، کیتنت اودا دروغ بند فل خدا ہما انت کہ آئی، پیداکت

ماثل

وَلِیَعْنِی اللہ تعالیٰ ہر مہربانی و رحمت بندگانی سرانت کہ یہ آیانی ہدایت و پرورش عظیم الشان و بے درویش کتاب نازل فرمائیت۔ وَلِیَعْنِی لفظی حساب و آبتانی جدا جدا ہوگ تو ظاہر انت مگر چہ معنوی حیثیت و ہم صدھا قسم و علوم و مضمراتی گیش و گوار ماں مختلف آبتان کنگ بوتگنت وَلِیَعْنِی قرآن کریم ماں اعلانیں درجہ صاف صافی عربی زبان و نازل کنگ بوتگ کہ آئی اولی مخاطبانی ماقی زبان ات نانکہ آمد ماں اشی و سرلوگ و رواج حال و مکینت و ت ہم سر پد بہ بنت و ایدہ گران و بہ شری و سر و سوج کت بکننت مگر اشی و باوجود ہم ظاہر ہی گپے کہ ہما کس چہ اشی و نفع گپت کنت کہ سمجھ دار انت نر اٹھارہ جابل اشی و قدر و حج زانت کت نہ کنت۔ وَلِیَعْنِی قرآن و فی متوکان و نجات و فلاح و مزودہ (ستاگ) دنت و منکران چہ بدیں انجام و ترسینیت۔ وَلِیَعْنِی اے کل خیرانی باوجود ہم جبرانی گپے کہ چہ اشیان باز مردم اے کتاب و گیش قیمتی نصیحتاتی طرف و دلگوش گور نہ کنت۔ دو ہرے اے طرف و دلگوشی مدینت تو

اشکنگ و سوال پیدا نہ بیت و بند خبر و اگ چہ گوشاں گوش ہم بدانت بلے چہ دل و گوشاں نہ اشکننت و قول کنگ و توفیق نہ بوت تو اشکنگ یا نہ اشکنگ برابر انت۔ وَلِیَعْنِی تیوگ و نہ ہمنکر کہ نصیحت و طرف و دلگوش گور نہ کنت۔ بلکس ہنچیں گپ جنت کہ تا صبح بالکل دل پر دوش بیت و دیم تر و نصیحت کنگ و ہم ترک بدنت مثلاً اشیان گوشنت کہ مے دلائی سرا چہ نئی طرف پوشے پوشینگ بوتگنت پمشکا اودا حج خبرے سر نہ بیت و بدے تو گپ جنے تو مے گوشاں سک برزیں قاراں اشکنگ و لگنت اشکنگ و گمراہی و سبب حج اشکنگ نہ بیت و مینگ شے میا جی و یک ہنچیں پردھے لو بخان انت کہ گوں ایک و گرسے و بہ ملاقات و نیلیت یعنی شمنی و ملاوت و آویدار کہ در میان و انت آوید و و کثیت گدا ما گوں یک و گرسے و دو چار بیت کنیں بلے خوش ہوگ ناممکن انت پداؤں تو چیا و فی مفر و ترند پند کے مارا بہ مے حال و سر ایل بکن تو و فی کارہ کمان ہو، ما گوں و فی کارہ و گلا تبش مین اے آبت و ہجر مدار کہ تنی خبر مے سرا شتر کنت۔ وَلِیَعْنِی نہ من خدا یان کہ زبردستی شے دلاں برتیاں و نہ من فرشتے آں کہ پر آئی دیم دیگ و شہام دام فرماش کنکانت و نہ من دگہ یک مخلوئے آں بلکس چہ شے جنس و قسم و یک نسلنے آں کہ آئی و خبر و اشکنگ ہم جنسی و سبب و آسان ہوگ لوٹیت و من ہما مردماں کہ آرا حق تعالیٰ و فی آخری و بہ کامل نری و وحی و در چنگ پمشکا توری شہا ہر قدر و دیم ترین ات و ہر قدر و لپوشیں گپ بکن ات من خدائی پیغام و ضرور شمارا سرکنان۔ منا بہ وحی و معرفت گوشنگ بوتگ کہ شے کلانی معبود و حاکم یکے کہ ابید چہ آئی و کسے و بندگی کنگ نہ انت لہذا کلان و لازم انت کہ ماں کل احوال و جا و راں تجک و ہما بکس خدا و نیگ و دیم ترین چہ آئی و راہ و نشے ہم قدمان و ایگر یا آنکو مکین و پیرا اگ ما چپ و چوٹ بوتگیں تو چہ و فی پروردگار و معانی بلوٹیں و پیشی و گڈی خطایان بہ بخشا یمنیں۔ وَلِیَعْنِی ہما کسان معالہ گوں اللہ پاک و اے داب و انت کہ عاجز و بے وسبب مخلوق و ماں آئی و بندگی و شریک کنت و گوں بندھاں اشیان معالہ خوش

انت کہ صدقہ و زکوٰۃ و زان و بہ تمام محتاج و سکین و سرا خرچ کنگ و روادار ہم نہ انت گوں اشی و ہور اشیان چہ و فی انجام و طرف و ہم ہمکہ غافل و بے فکر انت چیا کہ اشیان تسلیم نہ کنت کہ مرگ و بعد و گ زندگی ہست انت و ہر کس و حساب داد ہم بیت چو شیں مردمانی مستقبل ہلاکت و بربادی و بغیر و گچے بیت کنت۔ (تفسیر) لہتیں سلف و ادا چہ الزکوٰۃ و مراد کلہ طیبہ و زرنگ و لہتیں و الزکوٰۃ و معنی پاکیزگی و صفائی کپتک، مطلب چو ش بیت کہ اے مردماں و فی نفس و چہ فاسدیں عقیدہاں و چہ بدیں کردار و پاک صاف نہ کنت ماں اشی و کلہ طیبہ و ترک دیگ زکوٰۃ و غیرہ و ادا نہ کنگ ہم اہت و ہذا الما قال "قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى" و قال "قَدْ اَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا" و قال "وَحَنَانًا مِنْ لَدُنَّا وَ زَكَاةً" و غیر ذلک۔ شاید اے معنی پمشکا ادا و زرگ بوتگنت کہ کافران مخاطب بالفروع نہ انت یا پمشکا کہ آیت مکی بے زکوٰۃ و غیرہ و شخصیں ماں مدینہ و بوت و اللہ علم۔ وَلِیَعْنِی آیانی مزد و ردا (سلسلہ) کدی بند نہ بیت داں ابدال آباد و جاری بیت۔ ماں جنت و سر بان و نہ پر آیان فنا و نہ پر آیان ثواب و ۱۲

حَمْدُ السَّجْدَةِ ۴

۷۳۷

فَمِنْ اَظْلَمَ ۲۲

سُورَةُ الْحَمْدِ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ وَ هِيَ اَرْبَعٌ وَ خَمْسُونَ اَيَاتٌ وَ سَبْعٌ وَ ثَمَانُونَ كَلِمَةً

سورة حم سجده ماں مکہ و نازل بوت ایسی و نہا پنجہ و چار آیت و شش رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کناں گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنوگے

حَمْدٌ تَنْزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝ کَتَبْتُ فَصَّلْتُ اٰیٰتِہٖ

ایر گیتگیں انت چہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنوگے و ہما کہ بے گیشینگ بوتگنت آئی آیات

قُرْاٰنًا عَرَبِیًّا لِّقَوْمٍ یَّعْلَمُوْنَ ۝ بِشِیْرٍ اَوْ نَذِیْرٍ ۙ فَاَعْرَضْ

در حالیکہ قرآن عاری و انت پتو میگزراؤک انت و فی مزودہ دیوگ و ترسینوگ و گدا دیم تربیت

اَکْثَرُہُمْ فَہَمٌ لَا یَسْمَعُوْنَ ۝ وَاَقَالُوْا قُلُوْبُنَا فِیْ اَسْکٰثٍ مِّمَّا

زیاتیں مردماں گدا آنا اشکننت و گوشنتش مے دل ماں پوشا انت چہ ہاجرے و

تَدْعُوْنَا اِلَیْہِ وَ فِیْ اِذْ اِنَّا وَقُرْ وَّمِنْ بَیْنِنَا وَ بَیْنَکَ حِجَابٌ

کہ تو اپر جنے مالا آئی و نیگ و مے گوش گران انت و مے و تنی میا جی و پردہ انت

فَاعْمَلْ اِنَّا عَمِلُوْنَ ۝ قُلْ اِنَّمَا اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُکُمْ یُوْحٰی اِلَیَّ

گدا تو و فی کارہ بکن ما و فی کار کنیں تو گوش بے شک من یک انساناں مے دولیں کہ وحی کیت منی نیگ

اِنَّمَا الْھٰکُمُ اللّٰہُ ۙ وَ اَحَدٌ فَاسْتَغْفِرُوْا اِلَیْہِ وَ اسْتَغْفِرُوْہٗ

کہ شے پروردگار معبود انت بیتا یمن گدا نیگ و دیم و بکن ات ہما و نیگ و بخش بوٹ چہ آئی و ک

وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِکِیْنَ ۝ الَّذِیْنَ لَا یُؤْتُوْنَ الزَّکٰوٰةَ وَ هُمْ

و زار بہ مشرکان کہ آ نہ دینت زکوٰۃ و آیات

بِالْاٰخِرَةِ هُمْ کٰفِرُوْنَ ۝ اِنَّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلٰتِ

آخرت و منکر انت و ہما کس کہ ایمان شرت و خوبیں کا ش کنت

لَهُمْ اَجْرٌ غَیْرُ مَمْنُوْنٍ ۝ قُلْ اَیُّکُمْ لَکَفِرُوْنَ بِالَّذِیْ

پہ آیان انت ثواب بند نہ ہو کیں و تو گوش آیاتما انکار کنوگے ات ہما ذانت

مَآذِلُ ۶

فل یعنی چکر حیرانی کیے کہ رب العالمین و وحدانیت و صفات کمالہ و انکار کنات و ایدگہ چیزان و بآئی برابرزان ات حالانکہ اے چیزان یک ذرہ و کد آہم اختیار نہ دارند۔
فل دماں آئی و نوک و برکت مان گئی۔ یعنی قسم قسم و معدن۔ در چک، مہو، نیلگ، غلہ، و حیوانات چہ زمین و در کینت و مقتدر گت مان آئی و خوراک آئی و یعنی مان سرزمین
آباد و پوکائی و راکان (خوراکان) و گوں یک خاصیت مقدارے و حکمت و مان زمین و نوک و ایر کینت چنانچہ مان ہمک اقلیم و ملک و اود و باشندہائی تب و ضروریات و
رو و وراک جربہ کنگ و ننگت۔ فل اے گل کار مان چار روج و سرجم بوت و مان ایدگہ دور و چاں آئی و متعلقات (تعلق دار و کیں از باب
و سامان) و بند و بست بوت ہر کس جسٹ بگرت یا جسٹ کنگ و ارادہ ہدایت آسرا بخوش ات کہ اے گل آوار بان و سرجم چار روج بوتنت بغیر چہ کپتی چنڈی و وکی و گیشی و
واجہ شاہ صاحب بنشتہ کنت۔ یعنی (جسٹ کنگ و کانی) پستہ
پورا بوت۔ (تنبیہ) ادا چہ روجان مراد ظاہر ات
مئے ہے معروف روج بیت نہ کنت چہا کہ چہ زمین و روج
و غیرہ و پیدائش و پیش اشانی وجود و شینگ ہم نیست ات
لا محالہ ہے روجانی مقدار مراد بیت یا ہمار روج مراد بہ بیت
کہ آئی و بابت و قرآن مجید و فرمائینگ و اب یومنا
عند ربک کالف سنۃ ممتا تعدون (محرم و ۶)
و اللہ اعلم۔ فل یعنی پرا آسمان و نیلگ و دلگوش گورگت
کہ آساعت و کل یکے ات چو دو تان آسرا بہر و بانگ کنان و
ہفت و ندر چو گت کہ ہفت آسمان تیار بوتنت چوشکہ و دیگر
پیدا کانت۔ (تنبیہ) بوت کنت کہ چہ دغان و
آسمانی مادہ و نیلگ و اشارہ بہ بیت۔ فلے یعنی ارادہ گت
کہ چہ اے دو مینانی (آسمان و زمین) و آوار کنگ و دنیا و
آباد کنت نوری اشان چو وئی تب و رو و آوار بہ بنت یا
پہ زور و بردستی و آوار بہ بنت (بہر جا و رو و ہر دو مینان
آوار کنان و ایک نطاعے چو کنگی ات) آدو مین چہ وئی وئی
تب و حساب و ایک جاہ بوتنت چہ آسمان و روج و برانز
(شعاع) آتک و اگر می و ایک شروع بوت۔ گوات چست بوتنت
چہ آیان دندر (گرد و غبار) و بھاپ بالا بوتنت۔ پیدائشان
آپ و شکل اختیار گت و ہور گوارگ و لکت کہ چہ آئی و
ذریعہ مان زمین و قسما قسمیں چیز پیدا بوتنت و پیر و
چیز یکہ گوشگت کہ مان زمین و آئی و خوراک ایر کینت
یعنی مان آئی و قابلیت اے چیزانی در کنگ و ایر کینت۔
واللہ اعلم۔ فل یعنی آچار روج انت و مان دور و روج و
آسمان و چو گت کل شش روج بوتنت۔ چوشکہ و گ
جاہے۔ سنۃ آیام و تصریح موجودانت۔
(تنبیہ) مان ہر چ احادیث مرفوعہ و کائنات و
تخلیق و ردار و چانی تعین و ترتیب آہنگ کہ فلاں فلاں
چیز الشریک و ہفتک و فلاں فلاں روج و پیداکت
مان آیان تمام صحیح حدیث و ہر یکہ چہ نگاہ و نہ گوشگت حتی کہ
ابو ہریرہ و حدیث و بابت و کہ مان صحیح مسلم و انت
ابن کثیر بنشتہ کنت و ہو من غراب الصحیح وقد
عللہ البخاری فی التاریخ فقال رواہ بعضہم
عن ابی ہریرۃ عن کعب الاحبار و ہوا لاصح
و مان روح المعانی و چہ تفال شافعی و نقل کنگ
تفرد بہ مسلم و قد تکلوا علیہ الحفاظ علی

فمن اظلم ۲۳۸
حکم السیدۃ ۴۳۸
خلق الارض فی یومین و تجعلون لہ انداد ذلک
کہ آئی و پیداکت زمین مان دور و روج و ہر کس کن ات گوں آئی و دیگران و و آہستہ
رب العالمین و جعل فیہا و اسی من فوقہا و برك
پروردگار گل عالم و فل و پیداکت مان زمین و کوہ آئی و سربرا و برکت مان گئی
فیہا و قد رفیہا اقواتہا فی اربعۃ ایام سو اے السائلین
مان آئی و و ایرکت آئی و تھا و دور و راک آئی و فل مان چار روج و۔ بیان گیشینگ بوت پرسوال کونان
ثم استوی الی السماء و ہی دخان فقال لہا وللارض
پرا دلگوش گورگت آسمان و نیلگ و و آدوت و بیات فل پرا گوش آسرا و زمین و
التی طوعا و کرہا قالتا اتینا طاعین ۱۱ فقضہن
بیات شامہ و دین و شہ و یا ناوشی و گوشت آیان و ما آتکین پہ و شہ و گد اجور کنتی آیان
سبع سموت فی یومین و اوحی فی کل سماء افراط
ہفت آسمان مان دور و روج و فل و وحی یکم دات مان ہر آسمان و تدبیر آئی و فل
وزینا السماء الدنيا بصابیم و حفظا ذلک تقدیر
و ما سپہ و ارکت دنیا آسمان گوں چراغان و محفوظ کنت۔ ہمیش انت تدبیر
العزیز العلیم ۱۲ فان عرضوا فقل انذرتکم صیقا
زبردست دانا و فل پرا گں روگردانی کنت تو گد اگوش ترسینت من شمارا چہ یک ترندین عذاب و
مثل صیقا عاد و ثمود ۱۳ اذ جاءهم الرسل من
مثل ترندین عذاب و عاد و ثمود و ہدیہ آتکنت آیان گوہر و پینہر چہ
بین ایدیہم و من خلفہم الا تعبدوا الا اللہ قالوا
آیان دینا و آیان پشت و فل ایکہ شما عبادت مکن ات مگر خدا و گوشش
لو شاء ربنا لازل مملکۃ فانما بما ارسلتم بہ کفرون ۱۴
اگں بوٹیں مے رب و توالت دیم واتی فرشتیان، گد اتی آور تگین و ہما قبول نہ کنیں فل

منزل ۶
ابن المدینی و البخاری و غیرہما وجعلوه من کلام کعب و ان ابا ہریرۃ انما سمعہ منہ و لکن اشتبه علی بعض الرواۃ فجعلہ
مرفوعا۔ باقی چہ قرآن کریم و اے آیت و سورہ بقرہ و آیت شعرا سنوی الی السماء فسواہن سبع سموات و چہ ہر یکہ ظاہر بیت کہ ہفت
آسمان چہ زمین پیدائش و بعد چو گت کنگ و بوتنت و مان سورہ نازعات و و الارض بعد ذلک دحھا و چہ ظاہر بیت کہ زمین چہ آسمان و پید
چیز یکہ بوت اشانی و جواب باز و دل و دیگ بوتگ۔ احقر و البجیان و تقریر پسندانت یعنی ضروری نہ انت کہ مان پیشی آیت و مان دو مین و بعد
فی الذلک و تراخی بہ زمان و بہ بیت ممکن انت چہ اے لفظان تراخی فی الاخبار یا تراخی رتبی مراد گرگ بہ بیت چوشکہ مان و شہ کان من الذین امنوا

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

وئی جہندہ بدن و محفوظ انت کہ بروئی وقت و سرانج کنگ بیت چہ روایتاں معلوم بیت کہ ماں محشر کافران بروئی گناہانی بابت و چہ زبان و انکار کنت است حکم بیت کہ اشانی عضوانی (اعضاء) شہادت پیش کنگ بیت کہ چہ آیانی ذریعہ و گناہ کنگ بوتگت چنانچہ ہر یک عضوے و شہادت دنت و اسے ہم زبان دروغ بند بیت لون جیران بیت و بروئی اعضا و دیم گور کنان گوشتیت کہ (ادکم بختاں) نکل ات ! چہ منی دیم، پیمکی من جہدہ کنگ اتان (شہادت وئی گناہانی افزارہ کنگانت)۔ فل یعنی وھدے من چہ زبان و انکار کنگانتاں کہ ترا کتام دروغ کنگت کہ مفت ناحق و تو چیرے راز و پاشک کت آخر ترا جوش گوش کنگت سکن کے و دات - ۱۲

ہم صفحہ و فوائد

فل یعنی ہماذات کہ آئی و چہ بروئی قدرت و ہر مناطق چیز و گوشک و قوت و انگ مروی ہمانی و مارا جہر کنگ فرما بیت مانگوشتیں و پیش مداشتیں تو دگر ماچے بکرتیں وھدے آوت و اچہیں قادیں بادشاہ یک چہرے و کپ کنگ بفرما بیتی تو گڈا کئی مجال انت کہ کپ مجت ہماذات ماں زبان و کپ جنگ و قوت ایر کنگ زانا اماں دست و پادان اسے قوت و ایر کنت نہ کنت۔ فل اسے قول یا اللہ تعالیٰ یکنگت یا جلود یکنگت دو میں خمال بیت کنت۔ فل یعنی چہ غیر چیرہ بان و گناہ کارش کنگت، چوش خبرش ذات کہ دست و پادان دست پیش دارنت بایداک کہ چہ اشاں ہم پردہ اش بکرتیں واک اشاں اسے دول و کنگ ہم بواھتیں تو چوشیں قدرت چہ کجا بیارنت۔ فل یعنی دراصل چہ شے علانی رہندہ و ہنجوش معلوم بیت کہ گوشے شہادہ اند کریم و جاگرد کنوکیں علم و بابت و یقین نہ داشتگت شہا ہنجوش فہمگت کہ ہرچے کنگ لوٹات کنان بیتے ات کئے ابکر چار و گذار کنت اگن سرجی و شمار یقین بیوتیں کہ خداوند کریم چہ مئے تمام حرکتاں خبردار انت و بہ آئی و گوہر و مئے تمام کارانی مسل محفوظ انت تو ہجر چوشیں ناشرین کارش نہ کنگت۔ و واجہ شاہ صاحب ہشتہ کنت یعنی ماں دنیا و لھتیں بلاہ چہ صبرے و سبک بنت اودا صبر کنگ بہ بیت یا مہیت دوزخ اشانی ہنکیں بوت (کہ چہ اودا ہجر در کپک نیست) و لھتیں بلاہ چہ منت و خوشامد و لگیت اودا ہر قدر بلوٹیں کہ منت و سماجت بکنیں کسے ہم گوشدارگ و نیار نہ بیت۔ فل یعنی یہ آیان شیطان مقرر کنگ بوٹگنت کہ آیان بدیں کار کہ آیان پیش و کنگت یا دیم تر و کنگی انت آیان وھے کاران براھناک و دلدار کنت و پیش بدت و تباہ و برباد کنوکیں ماضی مستقبل و خوب صورت جوڑ کنان و آیانی دیم و پیش بکنت و اسے شیطانی تقری بہھے سبب و ات کہ آیان چہ الشریاک و ذکر و دیم تاب دات کما قال تعالیٰ وَمَنْ يَغْتَبِ خَيْرٌ مِنَ الْخَمْلِ فَقَبِيضٌ لِّهٖ شَيْطَانًا مُّهِمًّا لَّهٗ تَرِيْنٌ (نورع) و یعنی ہماخر کہ ماں شروعات و گوشک بوٹگت و لامکن جہنم من الجنۃ و الناس اجمعین۔ (ہود د کوخ) ۱

فمن الظلم ۲۴

۴۲۰

حکم السجدة ۲۱

اَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۱۱

خبر پامینگ آئی و ہر چیز اول و ہمانی و پیداکت شمارا اول برا و ہمانی و نیگ و ترینگ بیت فل

وَمَا كُنْتُمْ تُسْتَرُونَ اَنْ يَّشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا ابْصَارُكُمْ ۱۲

و شہا پردہ نہ کنگت چہ اسے خبر کہ گوہی دینت شے سرا شے گوش و نہ شے چم

وَلَا جُلُودُكُمْ وَلٰكِنْ ظَنَنْتُمْ اَنَّ اللّٰهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيْرًا مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ۱۳

و شے پوست فل و لیکن شہا گمان داشتگت کہ خدا نہ زانت بازیں چیزے کہ

وَذٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِيْ ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ اَسْرَدَكُمْ ۱۴

شہا کنت ات فل و اسے شے ہما گمان انت کہ شہا داشتگت وئی رب و بارہ و ہمانی و شمارا ہلاک

فَاَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ۱۵

کنت گڈا بوتے شہا چہ تاوان باران۔ پدا آیان اگر صبر کن انت گڈا اس آیان لوگ انت۔

وَ اِنْ يَّسْتَعْثِبُوْا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِيْنَ ۱۶

واگس منت و سماجت لوٹت گڈا کس نہ بیت آیانی منت و سماجت و گوش داروگس و دیم و دات ما آیان و ہر مجلس

فَرِيْنُوا لَهُمْ مَّا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ ۱۷

گڈا اودا درگت آسنگان یہ آیان ہر چہ آیان دیم انت و ہر چہ آیان پشت انت فل و ثابت بوت آیانی سرا

الْقَوْلُ فِيْ اَمْرِ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ۱۸

قول عذاب و ماں ہما امتاں کہ تحقیق گوستنت چہ آیانی پیش چہ جتاں و انسانان فل

اِنَّهُمْ كَانُوْا خٰسِرِيْنَ ۱۹

بے شک آریان کاراشت و گوشت کافران گوش مدارت اسے

الْقُرْاٰنِ وَالْغَوٰفِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُوْنَ ۲۰

قرآن و ونا بوگیں کپ بجن ات شے و انگ و دیم تاکہ شہا سرفضل بیت فل گڈا اماچا شینیں ضرور

كُفِّرُوْا عَذَابًا شَدِيْدًا وَلَنْجَزِيَنَّهُمْ اَسْوَا الَّذِيْ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۲۱

کافران و عذاب ترندیں و آیان و بدلہ دیں بدترین کارانی کہ آیان کہ کنگت فل

مزل

وھدے انسان و تاوان بیت ترھے داب بیت۔ وھے رنگ و سببان جوڑ بنت۔ و قرآن کریم و توار و چوگر وک و ماں اشکنو کانی دل و اثر کنگت ہر کس و با شکیت فریفتہ بیوتیں چہ آ (قرآن) و دور جگ و ردا کافران اسے کنت کہ وھدے قرآن پاک و انگ بہ بیت۔ گوشاں آنگو مدارت وھنگر شور و غل بکن ات کہ دگر کس ہم اشکت مکن۔ اسے داب و چہ مئے یک یک (جاک و صلوات) و قرآن و توار چیر تر بیت۔ مروچگیں دور و ہم جاھلیں مردماں ہے رنگ و تدبیر و ساز باز کنت کہ کار و مقصد خبر چہ جاک و صلوات و لکت مال بہ بیت بلے صداقت و استون چہ شاشک و مکسکانی ہزارگ و ہجر مغلوب نہ بیت۔ اسے ہمیں کل تدبیر و ساز بازانی باوجود حق و توار داں دلانی جہلا نکیان ابر کبان و وئی اثر و پیش داریت۔ فل چہ اشے و زیات بدیں کار کجام انت کہ وٹ ہم نصیحت و خبر و ماہ داشتگت و اید کہ کسان و ہم اشکنگ و میلیت۔ ۱۲

دل یعنی ماں دل، شر فہنگش بلے چہ ضد و کنت، انکاری بوتگنت۔ دل یعنی خیر و مصیبت، گرفتار بوتیں بلے چہ مردماں و جہاں ہمے شیطاناں مارا ردیاں، ماں اے کورچات، چکل دانگ (گرفتار کنا ینتگ)۔ پدمانے آیان، مارا پیش بدارتا کہ ما آیان، وتی پادانی چہر، لگتال بکنیں و گوں مزن ذلت و رسوائی، آیان، ماں جہم، چہل ترین ملن، تہلا تک بدیں، تاکہ بیرگران، منے دل کیس سارت بہ بیت۔ دل یعنی گوں دل، اقرار کنا، بہ آئی قائم ماننت ماں آئی الوہیت و ربوبیت، کسے، راشربیک جوش نہ کنت و نہ چہر اے یقین و اقرار، پشت، کنز انت و نہ جو۔ کھیل، وتی رنگ و شیب اش بدل کنت ہرچیکہ چہ زبان، گوشتگنتش آئی، تقاضا، سراعقاد داران، و عمل کنان، قائم بوتنت اللہ، ربوبیت کاملہ، حقیق جہا یارت ہرج عملش کنت خالص

پہ ہائی، و شنودی و شکر گذاری، کنت وتی رب، نام گپتیں حقوق و فرضان، شری، سرید بوت، آیان، اسجام دات غرض چہ کلان دیم، ترینان، ایوک، ہمایکین خدا، بندگی کنت و بہ ہائی، شون دانگیں راہ، روان، بوت۔ بہ چوشیں مستقیم الحال بندھائی سرا موت، نزدیک، و ماں قبر، سرودان، و چہ آئی، بعد چہ قمران پاد آگ، و ہد، اللہ فرشتہ، ایرکینت کہ اشان نسکین و دلا سہ دینت و جنت، و خردہ (مستاک) اشکنا ینتنت۔ گوشتنت کہ نون پرشما ترس و پریشان بوگ، و ہد، ماننت، خانی دنیا، تمام رنج و غم ہلا س بوتنت و تمام آیوکیں عذاب، ترس ہم پشت نہ کپت۔ نون ہمیشہ، واسطہ ہک قسم، جسمانی و روحانی شادمانی و عیش پرشمانت و جنت، ہرج وعدے گوں انبیاء علیہم السلام، ربانی کنگ بوتگنت نون آیان، پورہ کنگ، و ہد، اہنگ، اے ہمدولت انت کہ آئی، دست کپک، یقین حاصل بوگ، سرچ غم و فکرے مردم، نزدیک، نیت۔ (تنبیہ) باز ممکن انت کہ تقوی داران و نیکیں بندھائی سرا ماں اے دنیاوی زندہ، ہم یک قسم، نزول فرشتیانی بہ بیت کہ چہ اشرباک حکم، آیان دینی و دنیاوی کارانی نوک، و خوبیں خبران، ماں دل، الہام بکنت کہ چہ اشی، آیان شرح صدر و تسکین قلبی حاصل بہ بیت چوشکہ اشانی بالمقابل یک دو آیت ساری، گوشتنت کہ کافران سرا شیطان مسلط کنگ بنت کہ بدیں کاران، پد آیان دول داروزینت دار کنان، آیان اغوا و گمراہی سامان تیار کنت چنانچہ دوی جاگ، ماں شیطانانی حق، ہم لفظ، تنزل، کار مرز کنگ بوتگ۔ قال تنزل تنزل علی کل اقلک اشیعو یلقون السمع و اکثرھم کاذبون (شعراء رکوع ۱۱) بہ جاوہر لہتیں مفسرانی گور، اے معنی ہم بوت کنت و بہ اے تقدیر، و ادبی آیت، نحن اولیاءکم فی الحیوة الدنیا، زیات چسپان بیت و اللہ اعلم۔ وک ہتین، ایشرا اشرباک، کلام گوشتگ یعنی فرشتیانی کلام چہ اشی، پیش ہلا س بوت، واکثر واجہانی گوشتگ، و روء اے ہم فرشتیانی گفتارانت

چوش بخوش کہ فرشتہ اے قول، ماں ہمایانی دل، الہام کنت و آیان دل، دد کنت ممکن ماں اے زندمانی، گوں لہتیں بندھان مشافہتہ ہم اینکر لفظان گوشتوک بہ بنت و ممکن انت کہ موت، ساعت یا چہ آئی، پد اے لفظان گوشتگ بہ بنت آوقت، نحن اولیاءکم فی الحیوة الدنیا و فی الآخرة، مطلب چوش بیت کہ ماں دنیا، ہم ماشے رفیق بو نیکیں کہ چہ اشرباک، حکم، باطنی رہند، شے اعانت کنگتیں و ماں آخرت، ہم شے دوست (رفیق) بییں کہ اودا یہ شے شفاعت یا اعزاز و اکرام، بند و بست، کنبیں۔ وک یعنی ہرچیزے و واہگ و رغبت ماں دل، پیدابیت یا ہرچیکہ زبان، چہ طلب کن ات درست رسیت ماں خداوند کریم، خزانگان، ہج کمی نیست انت۔ وک یعنی سرید بے ات! آغفور و رحیم ذات گوں وتی مہمان،

ذٰلِكَ جَزَاءُ اَعْدَاءِ اللّٰهِ النَّارُ لَهُمْ فِيْهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءُ
ہے آس انت مزد خدا، وژمنائی، پد آیان ماں آس، لوگ انت دائمی، اے جزا
بِئْسَ مَا كَانُوا يَلْبِثُوْنَ بِمَحْدُوْنَ ۝ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا رَبَّنَا اَرْبَا
ہے سبب انت کہ ہمے خزان انکارش کنگت و گوشت کاتران اے مے رب پیش بدارماں
الَّذِيْنَ اَخْلٰنَا مِنْ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ نَجْعَلُهُمَّا تَحْتَ اَقْدَامِنَا
ہما و میناں کہ گمراہ کنتش مارا چہ جہان جنس، و انسانی جنس، لگتال بکنیں آیان، ماں وتی پادانی چہرا
لِيَكُوْنَا مِنَ الْاَسْفَلِيْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبَّنَا اللّٰهُ ثُمَّ
تاکہ بہ بنت چہ درستان چہ تر و بل شک ہما کسان کہ گوشتش کہ مے رب خدا انت پدا
اَسْتَقَامُوْا تَنْزِلُ عَلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَلَّا تَخٰفُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا
ہمای، سراقائم بوتنت۔ ایرکینت آیان سرا فرشتہ کہ شما در ترس ات و غم ممکن ات
وَابْشِرُوْا بِالْجَنَّةِ الَّتِيْ كُنْتُمْ تُوعَدُوْنَ ۝ نَحْنُ اَوْلٰٓئُكُمْ
و خردہ بہ بیت شمارا ہما جنت، کہ آئی، بابین، گوں شما وعدہ ات و ماشے دوستیں
فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ وَلَكُمْ فِيْهَا مَا تَشْتَهٰٓيْنَ
ماں دنیا، زندگانی، و ہں ماں آخرت، وک و بہ شمانت ماں جنت، ہرچیکہ شے
اَنْفُسِكُمْ وَلَكُمْ فِيْهَا مَا تَدْعُوْنَ ۝ نَزَّلَا مِنْ غَفُوْرٍ رَّحِيْمٍ ۝
دل بکشتیت و ہں بہ شمانت ماں آئی، ہرچیکہ بلوٹ ات ہی فہمانی انت چہ ہما بخوشیں مہربان، ہنگ وک
وَمَنْ اَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا اِلَى اللّٰهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ
دکے شترزانت گپ، لحاظ، چہ ہما کس، کہ دعوت داتی خدا، ہنگ وکے جوانیں کار و گوشتی
اِنِّیْ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ۝ وَلَا تَسْتَوِی الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ
بے شک میناں چہ مسلمان و برابرہ انت نیکی و بدی
اِذْ فَعَرَ بِاللّٰتِ هٰی اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذِيْ بَيْنَكَ وَبَيْنَہَا عَدَاوَةٌ كَاَنَّهُ
خبر، جواب، پدے ہما رہندے، کہ شترزانت، گوا تو بکند کہ ہما کس میانجی، تھی وائی، وژمنائی، گوشتگ آ

چونیس سلوک کنت واسے چنگر مزین عزت و شرف دیگ انت کہ یک نزو رہیں بندھے وئی رت بہ ہمان بیت۔ مٹ پیسہ ماں دات الذین قالوا ربنا الله
 نشو استخافوا، الی ہما خاصین مقبولین بندھائی ذکر آت کہ آیان و تیوگ (صرف) و یکیں اشراک و ربوبیت و سراسر اعتقاد و محکم داران و وئی استقامت و ثبوت
 دات ادا بہ آیان یک دگر علائیں مقام و ذکر و کنت، یعنی بہترین شخص ہما کس انت کہ آس وئی اللہ و بیعت ہما و حکم برداری و اعلان و بکنت، ہما و پسند
 کرتگیں را ہند و روک بہ بیت و دنیا و ہائی و طرف و ایک و دعوت بدنت آئی و قول و فعل و ہما ہمنکارا بہ بیت کہ بندھائی دلاں بہ وئی رت و طرف و کشک
 بہ بنت۔ ہرچ نیکیں کارے و واسطہ ہر کس و دعوت بدنت۔ پیسراوت آئی و سراسر عامل بہ بیت۔ خدا و نسبت و چہ وئی بندگی و فرماں برداری و اعلان و پس و پیش
 کنوک مبیت آئی و قومیت و چیدگ تہنا مذہب اسلام

بہ بیت و چہ ہمک قسم و تنگ نظری و چہ فرقہ وارانہ
 رشتگان یکسویان و وئی خالص مسلم ہوگ و
 جابر بخت و بہ ہما علا و بالائیں مقام و طرف و مخلوق
 دعوت بدنت کہ بہ آئی دعوت دیگ و مئے واجب محمد
 رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم چہ اشراک و طرف و
 ادشتانگت و واجہیں صحابہاں (رضی اللہ عنہم) و
 وئی تمام عمر پہ اسے کار و خرچ کنت۔ ۱۲
 ہے صفحہ و خواہد

فاما اے آیتاں یک برحقین داعی الی اللہ
 ہرچ خوبیں اخلاق پکارنت ہما وئی تعلیم دیگ
 یونگ۔ یعنی شہزادان ان کہ نیکی، بدی و بدی، نیکی و
 ہمسرہ یونگ نہ کنت ہر دو میناں تا تیر جدا جدا انت بلکیں
 یک نیکی بے چہ دوی نیکی و یک بدی بے چہ دوی
 بدی و ماں اشراکیشتر بیت، پمشکایک عبادت گزاریں
 مومنے و خصوصاً یک داعی الی اللہ را ہند چوش بوگت
 لوٹیت کہ بدی و پستہ و گوں بدی و مدنت بلکیں دانکہ
 وس بہ بیت بدی و مقابلہ و گوں نیکی و پیش بیعت
 اگں کسے یکے و ترندیں خبرے بگوشتیت یا بدیں معاملہ
 بکنت تو مال آئی و مقابلہ و ایک و پنجیں طرزے اختیار
 بکنت کہ چہ آئی و بہتر بہ بیت مثلاً ماں غصہ و جواب و
 بردباری۔ زاہ و جواب و ہما داری و شائستگی و
 ترندی و جواب و گوں نرمی و ہربانی و پیش بیعت
 چہ اسے داب و نتیجہ و شہادت گندات کہ سکتیں
 ترندیں دشمن ہم نرم تریت و بلی گوں دل و دوی
 توری ممکن پدرا ہم یک و فتنے ہنجیں کبت کہ اسر ظاہر و
 چو یک دلی دوسنے و پیجا گوں تو عمر خوشی و خوشی
 سلوک کنگ و لگیت بلکیں ممکن انت کہ چند روچاں
 بعد گوں راستیں دل و دوست بہ بیت و دشمنی
 و عداوت و خیالات بہک چہ دل و در بخت کما قال
 تعالیٰ عسی الله ان يجعل بئکم و بین
 الذین عادیتکم منہم مودة۔ (ممتحنہ)
 البتہ اگں کسے و دل چو مار و زوم و بہ بیت کہ کتام
 نہ میں ہیل و تب و شش اخلاقی آئی و سراسر ممکن
 آجتا یں گیت۔ مگر اے دابیں مردم باز کم بنت
 بہر جا و دعوت الی اللہ منصب و داران و باز

حکم السجدة ۴۱

۷۴۲

فن اظلم ۲۳

وَلِي حَمِيمٌ ۴۱ وَمَا يُلْقُهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقُهَا إِلَّا

دوستانک انت نزدیک ترین و دو یگ نیت لے دویں ہیل و عادت ابید چہ ہما کسان کہ صبر کنوں انت، و نہ دیگ بیت اسے مگر

ذُو حِطَّةٍ عَظِيمَةٍ ۴۲ وَإِنَّمَا يُنَزِّلُكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ

مزن بخدا و ران و و آگں بر سبت ترا چہ شیطان و دوسرے گڈ اپناہ طلب

بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۴۳ وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ

یکن چہ خدا، بے شک ہما انت اشکنوک زانوک و چہ ہما و نشانیاں انت شب و روج

وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُ لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدْ

و روج و ماہ و سجود ممکن ات پہ روج و دپہ ماہ و سجود ممکن ات

لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ۴۴ فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا

ہما خدا و کہ آئی و آیان و پیدا کنت اگں شما آئی جندہ عبادت کن ات و پدا اگں مغروری بکنت اگں

فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ

گڈ ہما کس کہ تہی رب و گور و انت پاکی و بیان کنت آئی و شب و روج و آ

لَا يَسْمُؤْنَ ۴۵ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا

دم نہ برنت و چہ ہما و نشانیاں یکے ایشانت کہ تو گڈے زمین و کہ کپتگ گڈا و پدیکہ

أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۴۶ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِي

ایرگت ما آئی و سراسر آب، تازہ بوت و دودی زرت بے شک ہما ذات کہ زندگ کت آرا البتہ زندگ

الْمَوْتِ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۴۷ إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ

کنت مردگان و بے شک آہر ہر چیز قدرت داروک انت و بے شک ہما کسان کہ چپ و چوٹ رونت

فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْهَا ۴۸ فَمَنْ يُلْقِ فِي النَّارِ خَيْرًا مِّنْ

ماں مئے خراں چہ ماچیسر نہ انت۔ آیا اللہ اہر کس کہ کپیت ماں آس و بہتر انت یا کہ ہما کس کہ

يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۴۹ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ

کیت گوں ایمنی و ماں قیامت و روج و، بکن ات ہر چیکہ لوٹ ات بے شک آسے کاران و

منزل ۶

زیات صبر و جوان مردی و حسن اخلاق پکارنت۔ و یعنی باز مزین جوان مردی پکارنت کہ بدیں سخن و برداشت کمان و گوں خوبی و جواب بدنت چو شیں اخلاق
 و علائیں ہیل و عادت اشراک و گور و مزن قسمت و واہندان، نیک بخت و بختا و ران نصیب بیت۔ دربط و داں ادا گوں ہما حریف و دشمن و
 معاملہ و رہند پیش و اشتانگت کہ چہ حسن معاملہ و شرس ہیل و عادتان متاثر بیت، بے یک دشمنے ہما انت کہ آہر ہج جا و روج و چہ دشمنی و دست نہ کشیت
 تو ہر قدر خوش و مدد نہی بکن آئی و نصب العین ہمیشہ انت کہ ہر پییم متنگ ترا نقصان بدنت چہ اے دابیں شیطان و دنا رکینگ و واسطہ رہبند
 دیم ترے شون دیگ بیت۔ و یعنی چو شیں شیطان و مقابلہ و چہ نرمی و عفو و در گذر و کار شہ نہ بنت بس چہ آئی و دنا رکینگ و رہبند کیے کہ خداوند

برزکنان و آیانی روئیں مطلب گزنت یا ہنچو شکائی دروغیں عذر دیا کاران ماں آبتانی منگ و سروچیر کشت چوشیں چوٹیں کردار و مردمان و الشراک شرزانت ممکن انت کہ اے مردمان بدوقی مکاری و چالاکیانی سراغور بہ بنت مگر چہ خدائے اشانی ہیج کردارے چیر نہ انت ہر وقتیکہ دیما پیش بنت و تگندنت اے ساعت و الشراک و اشانی داگ سست داشتنگ۔ مجرم و یکپارگی گرفتار نہ کنت پمشکا دیم تر و فرما تینتی "اعملوا ما شئتم و انتم بما تعملون بصیر" یعنی خوب انت ہرچیکہ ماں شے فہم و کیت ہمائی و بکن ات، مگر اے خبر و یاد بدارت کہ شے تمام سروپر ماں آئی و نگاہ و انت یک روچے کیت کہ لے کلائی تاوان و دوقی سر و لذات نون و ت بچارت کہ یک مردے کہ چہ و قی ناشریں کاراں ماں جنبلالیں آس و بکیت ویکے ہماکس انت کہ چہ و قی شرانت و سلامت روی و ذریعہ و مدام گول امن و ایمنی و زندہ بگوازیں ایت، گڈاچہ ہر دو کیناں کئے بہتر انت۔

۱۔ یعنی آیات مفت و چہ و قی چوٹیں رفتار و ماں نصیحتی گبان شمع پیدا کنت حالانکہ ماں آئی و دروغ و گنجائش چہ ہیج جانب و نیست انصیت تمام چیزانت، یک صاف، ظاہر و محکم و مضبوطیں کتاب کہ آئی و انکار و ابید چہ یک ناشریں و احمقیں مردے و دگس نہ کنت۔
۲۔ یعنی ماں آئی و نازل کنگیں کتاب و دروغ اگس بکیت تو چہ کجا بکیت و ہرچ کتاب و آوت ذمہ دار بہ بیت تو گڈا باطل و چہ مجال انت کہ آئی و نہ یک و ہم بروک۔

۳۔ یعنی دین منکرانی ہرچ حساب دادے گول تبیں پیغمبر انت۔ ہے حساب داد اے مخلوق و گول پیشی پیغمبران ہم کنگ ات۔ پیغمبران و مدام دوزواہی کنگ ات اے مخلوق و دوزواہی بدل و مدام نبیان و تکلیف دات و سوکی کنت، گڈا ہما داب و کہ پیغمبران اے تکلیفانی سراغور کت بایدانت کہ تبیں رسول ہم کافرائی تکلیفانی سرا گول صبر و کار بگر۔ اشی و نتیجہ چوش بیت کہ چیزے مردم توبہ کنان و راستیں راہ و سرا گام جنوک بنت کہ یہ آیات خدائے گور و معافی انت و چیزے بہ و قی چوٹ و دھٹ و سرا قائم ماننت کہ اشان آخر کار دردناک سزا و مستحق قرار گزنت۔

۴۔ یعنی و ہدیہ یک جبرے قبول کنگی نہ انت تو انسان ہزاران نیمون و بہانہ پیش کنت۔ مکہ و کافران و اے دگ ایرادان و بے چوش گوشگش شروع کت کہ واج! پیغمبر و معزہ و ماہما و ہد و قبول دار بوتنگیں کہ قرآن ابید چہ عربی و ماں دگ زبانی و بیوتیں، لیکن بند جبر و اگس ہے داب بہوتیں تو گڈا پے دروغ بند کنگ و اشان چوش گوشنگت کہ شر و اج! کدی چوشیں بے ربطیں خبر ہم کسے و دیستگ کہ رسول عربی و آئی و قوم کہ اولی مخاطبین انت آیات ہم عرب، مگر کتاب دیم دیگ بہ بیت ماں یک ہنچیں زبانی و کہ آئی و یک حرفے و ہم عرب و مخلوق سر پر مبت۔

۵۔ یعنی بے کاریں و ناہو دگیں شبہات تو کدی ہم خلاص نہ بنت، البت اینکر تجربہ ہر یک انسانے کت کنت کہ اے مقدسیں کتاب و قی سرا بیان آرد کان و محل کنوکان و چہ پیچیں عجیبیں ہدایت و بصیرت و زانگ و ترانگ عطا کنت و آیاتی قدیمیں د کوہنیں رمضان و گار کنان و چونکائی جان و رہی و راحت دنت۔

۶۔ یعنی ہما داب و کہ چپیل (خفاش) و چم ماں روج و روشنائی و گور اسک بنت اے منکران ہم باں قرآن پاک و روشنی و ہیج نظر و نہیت ماسے اشی و قرآن و میارچی انت۔ بایدانت کہ منکران و قی نگاہانی نزوری و خرابی و ہمارنت و آیاتی علاج و نیمگ و دگوش گور بکنت۔
۷۔ یعنی کسے و چہ دور و توار بجن تو آنہ اشکنت و اگس بہ اشکنت تو شری و سر پر نہ بیت، ہے داب و قرآن و منکر ہم چہ راستی و راستی و چگ و ہمندر و رشنگت کہ حق و توار داں آیاتی دل و گوشان نہ روت و سر نہ بیت و اگس کدی سر ہم بہ بیت تو راستکائی آئی و مطلب و سر پر نہ بنت۔

۸۔ یعنی چوشکہ مردچی ماں قرآن و متوکان و نہ متوکان و اختلاف پیدا بو گانت، پیسرا تورات و بابت و ہم ہے دابیں اختلاف پیدا بو نگ، گڈاوت بچارت اودا بنجام جون بوتنگت۔

۹۔ خبر ہما انت کہ چہ دپ و در کیت کہ فیصلہ ماں آیات و روج و بیت۔

۱۰۔ یعنی بے کاریں شک و شبہات اشان و بہ آرام و نندگ و نیلنت ہر دم ماں دل و جبرلنت و دوسواس و کپنگنت۔
۱۱۔ یعنی خدائے گور و ظلم نیست ہر یک انسانے و بایدانت کہ و قی عمل و بچاریت ہرچیکہ کنت ہما عمل آئی و دیما حاضر بیت نہ کسے و نیکی ماں آئی و دربار و بہاد بیت نہ یکے و بدی دگرے و سرا مشگ بیت۔ (دربط) چونکہ نیکی بدی و پورہ پورہ بدلہ ماں قیامت و روج و رسیت و کافران و گیشتر ہے جسٹ کنگت کہ قیامت کدی کیت پمشکا اے بابت و دیم و ارشاد بیت۔ "إِنَّ يَوْمَ يَكُونُ عَلٰى السَّاعَةِ الْحُجَّةُ" ۱۲۔

فل یعنی ہاوت زانت کہ قیامت کدی کیت۔ مزن و چہ مزن ترین نبی و فرشتہ ہم آئی وقت و معینی زانت کت نہ گفت۔ چہ ہر کس جنت گرے کہے پشہ و دنت۔
 مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ۔ فل یعنی خداوندی علم بہ ہر چیز و چہ و چہ اگر دکت کلام دانگ خرماء چہ و قوی ہوشگ و کتام دانے چہ خوشہ و کتام نیگے چہ و قوی ہوش
 در نیت کہ آئی خبر خدا و بیت۔ ہم مان کتام جنس آدم یا ما دگیں جانورے و لاپ و ہر چہ ممکنہ موجود انت و ہر چہ نیکہ آئی زانت کل اللہ پاک و معلوم انت ہے داب و بزانت
 کہ موجود ہیں دنیا و نتیجہ و رد آخرت و ہر چہ پیداوری و قیامت و وقوع ہوگی انت آئی و وقت ہم خدا و معلوم انت کہ کدی کیت کتام یک انسانے یا فرشتہ
 اے بابت و بیج خبرندارت و نہ آراشی و خبردارگ و حاجت انت۔ ضرورت و گپ ایش انت کہ انسان قیامت و خبر و بار و اللہ پاک و فرمان و روء و قوی یقین و بدارت
 و آروچ و فکر بکنت و ہر چہ شریدار کار و نہ بیت و چ
 جاہ و ہلاسی دست نہ کپیت۔ فل یعنی ہا کسان و ماں
 منی خدائی و شمشریک قرار داکنتت لول آیان و توار پر
 بجن ات، نون آیان کجا نگر انت۔ فل یعنی ما گون تو
 صاف صاف و عرض کت کہ چہ ما کس ہم ہوتی جرم (شرک)
 قبول دار نہ انت (چوش بگوش آوقت و گون مزن دلیری و
 دروغ بندان و اے واقعہ انکار کنتت) و ہر چہ اچھا
 شہید و شاہد و معائنہ و رنگ کہ اے ساعت و چہ ما
 کسے آشریکان و را حاضر نہ کنتت۔ فل یعنی ماں دنیا و
 ہما کسان و خدا و شریک جو کتان و توار پر جگت مروجی
 آیان بیگواہ انت و پ و قی پرستاری مدت و نیابت و
 چہ پرستاری دلاں ہم ہا توار پر جگت و خیالات لول غائب
 بوتگت آیان و ہم سر و وارگت کہ چہ خدائی سزا و رستگار
 بوگ و رد و گدگ و پست نہ کپتگ و قی جہد ہلاسی و ہج
 وسیلہ ہم نیست آخر نامیت بوان و ایر بوج کنتت و پ
 ہمایانی طرفداری و آیان گون پنہراں جہرہ کت مروجی ہرایاں
 چہ بے تعلقی و بیزاری اظہار کنتت۔ فل یعنی انسان عجیب
 تب و خدا بند انت و ہر دنیا و کیں خبر برستی و چہرے
 عیش و آرام و جان و راہی نصیب بہ بیت تو لاچ ہمنکر
 کنت کہ ہنگت زیات عیش و آرام و شوہاز و لگیت داں و چ
 حدے و ہم آئی و لاچی لاپ پر نہ بیت اگر واک فی بکنت تو کیں
 دنیا و مال و زران و نزاران و ماں و قی لوگ و جمع بکنت۔
 بلے جہے کہ تشہ مصیبت بہ سری بہ کپیت و ظاہری سبباں و بہ
 و قی برخلاف بکنتیت تو گدانا امیت و دل پر و ش ہم زوت
 بیت۔ آساعت و اشی و دل فورانا امید بیت چہ کہ آئی و
 نگاہ ایوک و دیم و آیکو کیں از بابانی سزا و دبت آئی بہ
 ہا قار مطلق سببانی پیدا کنوک و سزا بھروسہ ندرت کہ آئی
 بواہیت تو ماں یک دملے و از بابانی رد و زیر و بکنت
 چہ نا امیتی و بعد اگر بالفرض اللہ پاک تکلیف و مصیبت
 دور کتان و چہ و قی مہربانی و دوبارہ عیش و راحت و سامان
 پیدا کت تو نون گوشتیت ”ہذا الی“ یعنی فلاں تدبیر کت
 چہ منی تدبیر و قی و فضیلت و ہے داب و باید انت کہ
 بتو تیں۔ نون آرا نہ خدائی مہربانی و بکانت و نہ و قی نا امیتی
 یاد کت کنت کہ چنت عت ساری بہ آئی دل و سر سوارات
 نون بہ عیش و آرام و نشہ و ہمنکر مدہوش بیت کہ دیم تر و
 ہم بہ کلام مصیبت و تکلیف و گرفتار بوگ و ترسی ہم ماں دل

۲۵۵
حَمْدُ السَّائِلِ
الہدیر ۲۵۵

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ

أَكْبَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بَعْلِيَّ وَيَوْمَ

يُنَادِيهِمْ أَفَنُكَّرُ قَالُوا أَذُنُكَ مِمَّا مِنْ شَهِيدٍ ۖ وَضَلَّ

عَنهُم مَّا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَلُّوا مَا لَهُم مِّن مَّخِصٍ ۚ

لَا يَسْمُرُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَئُوسٌ

قَنُوطٌ ۚ وَلَٰكِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ خَرَّائِمٍ مِّسَّتَهُ لِيَقُولَ

هَٰذَا إِلَىٰ وَمَا أَطَّلَعْتُ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَٰكِنْ رُّجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ لِي

عِنْدَهُ لَلْحُسْنَىٰ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَهُمْ

عَذَابًا غَلِيظًا ۚ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَا

بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ ۚ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ

كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ مِنْ أَضَلِّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقِ

۶ منزل

نہ مانیت۔ ہے خیال کنت کہ مدام بہ ہے حالت و کشت کیاں و اگر کدی بہ اے تاثرات و دوران و قیامت و نام بکنت تو گوشتیت کہ من تو خیال نکناں کہ کدی اشی و نوبت کیت
 و اگر بند خبر چشیں نوبتے اہت و منارا و اتر کتان و قی رب و دیما پیش کنگ بوت پدا ہم من و یقین انت کہ و دامنہ انجام شر تر بیت۔ اگر من خدا و گور و بدین نا لائق مردے بہ بوتیاں تو
 ماں دنیا و من و را چوشیں عیش و آرام و موہ چون رستگت۔ ہمیشکا اودا ہم من امیت داراں کہ گون من ہے معاملہ بیت۔ فل یعنی و شہود بی انت کہ اے کفر و غرور و باوجود اودا ہم عیش
 کن ات؟ اودا سربوان و دت معلوم دار بیت کہ منکران چون ترندیں سزا رستیت و چون کاتی تمایں عمر و کردیما حاضر بنت۔ فل یعنی چہ اللہ و نعمتاں نفع زورگ و وقت و نوج و نعمتاں دیوک
 حق شناسی و شکرگزاری و اعراض کنت و بالکل بے عرض بوان و چہ آنگو و قی پہنات و بدل کنت بے و ہدیکہ تکلیف و مصیبت چک و کپت گڑا ہا خدا و دیما دستان و دراج کتاں دلچ
 کشیں دعا لوٹگ بنا کنت شرم فی ہم نیت کہ نون گون کتام دپ و قی رب و توار پر جنت و تماشہ ایشنت کہ باز بر و قی چمان و بہ سببانی سزا شاک دیان و چہ دل بہا مایوس

بیت ماں اے جاوے ہم پریشان و بے سار بوان دعا و دستاں بے اختیار ہر طرف اچھت بنت۔ ماں دل و نا امید ہم ہست و زبان و سراپا اللہ۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "اے کل بیان انت انسان و نقصان (کو تہا ہی) و نہ سگی و سوری و وھد و مبرکت و نہ ترقی و وھد و شکر۔"

ہم صفحہ و فوائد :- دل بڑا انسان و تب و عجب ڈول و نقشہ بیان کنان و بے آئی و کمزوری و کوتاہیانی رد امزن جوانیں رہ بندے و دلگوش گورن نیت۔ نوں ہم تراپ دیگ بیت کہ اے کتاب ہما انت کہ شے کمزوری و کوتاہیانی بابت و شمار آگاہ کنان و انجام و بابت و دلگوش گور کنت اگر لے چہ خدا طرف اے انت (ہنجوش کہ حقیقت ہم ہمیش انت) پدا تھا آرا قبولدار نہ ہونے و چو شیں خوہیں و چہ مزین قیمتی نصیحتاں انکار کنان و وئی عاقبت و فکر نہ کت بلکیں حق و مخالفت و تا دور شہت تو گدازانا چریشی و مسترس دگر خسارہ و تاوان بوت کنت۔

فل یعنی قرآن و حقانیت و اید گہ دلیل و ثبوتان و وئی جاگہ انت نوں ما اے منکران و ووت اشانی جزائی توک و واشانی چپ و چاگر و تمام عرب بلکیں ماں کلیں و نبیاء و وئی قدرت و ہماھا نمونیاں و پیش داریں کہ چرایانی برکت و قرآن و قرآن و داروکیں واجر و راستناری بالکل چوروشنیں روج و گوں چتاں گندگ بہ بیت آکتم نمونگ انت اسلام و ہما عظیم الشان و ہوش و سرگردان کنوکیں فتوحات کہ ظاہری از بابانی رد و بہرہ پر خشت قرآنی پیشگوئیانی عین مطابق و بہ وجود و اھنت چانچہاں بدر و جنگ و مکہ و کافران و وئی جانانی نہا و مکہ و فتح و وھد و عرب و مرکز و تھا و خلفائے راشدین و دور و بارگہ تمام جہان و تھا اے نمونیاں و گوں و وئی چتاں دیستنت و چو ش ہم ملکیں انت کہ چہ "آیات" و قدرت و عام ثانیان مراد بہ بنت کہ فکر حوکان و وچہ و وئی وجود و درماں تمام دنیا و گندگ کانت کہ چرایاں حق تھالے و وحدانیت و عظمت و ثبوت دست کسیت و قرآن و بیانی تصدیق بیت و ہدیکہ آیاں خداوندی دستوراں و فطری رہنمائی روء ثابت بنت کہ آیاں ماں تکوینی عالم و وئی کاران و انجام دیوک انت اے قسم و تمام کو نیہ حقیقتاں و آفاقہ و انفسیہ نشانی ظاہری چونکہ مخلوق و یکبارگی نہ بیت بلکیں و قتا فوق تمام کم و چرایانی دیم و پردہ چست بیت ہمیش کاچہ سنوہم ایتنا و لفظان اے مقصدی بیان کت۔ فل یعنی قرآن و حقانیت و بند خبر و کس مہ منیت تو تہنا زانا خدا و گواہی کم انت کہ آئی و ذات بہ ہر چیز و سرا گواہ انت و ماں ہک چیز و فکر کنگ و چہ آئی و گواہی و ثبوت دست کسیت۔ فل یعنی اشاں اے داب و داب و دکتگنت کہ کدی گوں خدا و دوچار کپک و آئی و دیم حاضر ہوگی انت حالانکہ خدا تعالیٰ و ہر وھد و ہک چیز و چاگر دکنوک انت کہ ہم وھد و یک چیز و چہ آئی و قبضہ و چاگر دی و دراحت نہ کنت اگر چہ مرگ و پد آیی بدن و ذرات ماں خاک و اوار بنت یا ماں آپ و مرنینگ بہ بنت یا ماں گوات و تالان و پد ہم یک یک ذرہ و سرا لکھ پاک و علم و قدرت چپ و چاگر دی کنوک انت آیاں و جمع کنان و نوک سر و زندہ کنگ ہی مشکل نہ انت۔

و یعنی ہنجوش کہ اے سورت (کہ آمزن اہل و کامل مضمونانی سر شامل انت) بہ تیغ طرہ و وئی کنگ بوگانت ہے و اب اللہ پاک و عادت بہ تیغ طرف و وای دگر بیانی طرف ہم و دی دیم

دیگ بوٹنگ کہ چہ اشی و آئی و حکمت و شان و بادشاہی ظاہر بیت۔ فل یا آسمان بتر کنت چہ اللہ پاک و عظمت و آئی و جلال و زور و۔ یا چہ بے شمار فرشتیانی بار و یا چہ آیانی باز ذکر و خاصیں اثرے پیدا بہ بیت و بتر کنت واجر پیغمبر و فرمائیت کہ ماں آسمان و چار لنگ و قدر جاگہ نیست کہ اود و یک فرشتے سر سجود بیت۔ و لھتیں و آیت و مطلب چو ش رزنگ کہ و ہدے مشرکان پہ خدا تعالیٰ و شریک، زھگ و جنگ قرار دینت تو خداوند قدوس و بارگاہ و اے یکھنیں گستاخی ایت کہ چریشی و ہیج لعبد نہ انت کہ آسمان و داں سری سطح ہر کان و چٹ چٹ نہ بیت کما قال تعالیٰ فی سورۃ مریم "تکاد السموات یتفطرن منہ و تکتش الأرض و تحجر الجبال ہذا ان دعوا للرحمن و کذا۔" مگر چہ اللہ پاک و شان مغفرت و ملاکیانی تسبیح و برکت و اے نظام قائم انت و یعنی اللہ تعالیٰ مومنانی خطا و ردیان و معاف

بَعِيدٌ ۵۷ سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَلَهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنْ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۵۸ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ خَلَوْا عَلَى الْكَافِرِينَ أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهُمْ لِيُخْبِرُوا قَوْمَهُمْ فَمَا أَعَنَّا لَهُمْ بِشَيْءٍ وَلَا حِزْبًا لَهُمْ فَيُخْرِجُوهُمْ مِنْ مِلْكِ الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَقُّ يَخْرِجُهُمْ مِنْهَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۵۹

تہا بیت و نوں مآیاں پیش داریں و وئی نشانیان ماں دنیا و طاں آیانی و وئی جانانی تہا تاکہ اے حقیقت ظاہر بیت لہم اے الحق اولم یکف بر ربک انتہ علی کل شئی و شہید ۵۸ اے آیاں کہ اے جوہر حق انت و آیا بس انت بہ تیغ رب و کہ اے ہر چیز و خبر داروک انت۔ فل خبر دار انہم فی مریۃ من لقاہ ربہم الا انتہ بکل شئی و محیط ۵۹ کہ بے شک آیاں ماں شک تہا انت بہ دوچار کپک و وئی رب و خبر دار ہو ہر چیز و آئی و گورہ انت و سورۃ الشوری و یکس و وھی ثلث و خمس و نایب و خمس و کو و سورۃ الشوری ماں مکیا نازل بوٹنگ۔ ماں ایسی و پنجاہ سے آیات و تیغ رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ شروع کنان گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبردیں رحم کنو کے حمۃ عسق ۶۰ کَذَلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ

ہے داب و وھی دیم دنت تیغ نینگ و چہ تراپیں ریگانی نینگ و اللہ العزیز الحکیم ۶۱ لَہُ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ وَہُوَ اللہ زبردست حکمتی داروک ہما نیگنت ہر چیکہ ماں آسمان و ہر چیکہ ماں زمین و انت۔ و ہما انت العلی العظیم ۶۲ تَکَادُ السَّمٰوٰتُ یَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِہِمْ وَالْبَلٰکِہُ بلند مرتبہ و مزین قدر و نیک انت کہ آسمان بتر کنت انت چہ بزر و و فرشتیانی یسبحون بحمد ربہم و یستغفرون لہن فی الارض الا ان تسبیح گوشت و وئی رب و توسیع دیان و و بخشش طلب کنت بہ ہمایاں کہ ماں زمین و انت و خبر دار ہو بیشک اللہ هو الغفور الرحیم ۶۳ وَالَّذِیْنَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِہٖ اَوْلِیَاءَ اللہ خدا انت بخشوک، مہربان و ہما کہ گپشش ابید چہ اللہ و کار ساز، اللہ حفیظ علیہم و ما انت علیہم بوکیل ۶۴ وَکَذٰلِکَ اَوْحٰیْنَا و ت چار و گنت آیانی سرا۔ و نئے تو آیانی سرا نگہب و و ہے داب و وھی کت ما

بار و یا چہ آیانی باز ذکر و خاصیں اثرے پیدا بہ بیت و بتر کنت واجر پیغمبر و فرمائیت کہ ماں آسمان و چار لنگ و قدر جاگہ نیست کہ اود و یک فرشتے سر سجود بیت۔ و لھتیں و آیت و مطلب چو ش رزنگ کہ و ہدے مشرکان پہ خدا تعالیٰ و شریک، زھگ و جنگ قرار دینت تو خداوند قدوس و بارگاہ و اے یکھنیں گستاخی ایت کہ چریشی و ہیج لعبد نہ انت کہ آسمان و داں سری سطح ہر کان و چٹ چٹ نہ بیت کما قال تعالیٰ فی سورۃ مریم "تکاد السموات یتفطرن منہ و تکتش الأرض و تحجر الجبال ہذا ان دعوا للرحمن و کذا۔" مگر چہ اللہ پاک و شان مغفرت و ملاکیانی تسبیح و برکت و اے نظام قائم انت و یعنی اللہ تعالیٰ مومنانی خطا و ردیان و معاف

بکنت و کافران و ماں دنیا کے گرفتار کنان و پہلے تباہ و برباد مکت و یعنی چہ وقتی ہر بانی و فرشتہ بانی و ایمان و قبول کنان و مؤمنانی خطایان و معاف و کافران و یک مدت و مہلت دنت و اگر نہ دنیا و کلیں نظام چم بہ سری کوس نہ سمیت کہ در ہا زین و زبیریت۔ فلک یعنی ماں دنیا و مشرکان و مہلت و عطا کنت، بلے جوش مفہم ات کہ آیاں یہ مدامیگی رستگار و تمنت آیاں تمام اعال و احوال بہ خداوند کریم و گور و محفوظات کہ بہ وقتی و ہد و بچ کنگ بنت۔ تئیں نبی اسے غم و مور کر اشان پر چا ایمان نیارنت و ایمان نیارگ و جاد و فوراً پر ہے تباہ و برباد کنگ نہ بنت، اسے تئی جوابداری نہ انت شما ایوک و حقین پیغام و سرکنگ و جوابداریات۔ دیتیر و ماہزانی و منے کار بہ و ہر و موہ و رد و ماہر نشان کل حساب و جنت با و است و (ہمہ صفحہ و فوائد) و اَمَرُ الْقُرْی (مزنیں میتگ) مکہ معظمہ و گوشگ بوت کہ کل عرب و عجمی و میٹری ہوا بیت و ماں تمام دنیا و اللہ و لوگ ہوا انت ہما لوگ روز زمین و سراچہ درستان و سراقلی عبادت جاہ قرار گیت بلکیں چہ روایتا

معلوم بیت کہ دنیا و پیدائش و و ہر اللہ تعالیٰ و زمین و چہ ہے جاگہ تالان کنگ بناکت ہوا کہ خانہ کعبہ انت و ہر مکہ و چہ جاگہ اول عرب و چرائی و بعد تمام دنیا مراد انت۔ فلک یعنی آگاہ بکن کہ یک روچے پید اکنت و ہرے تمام پیشی و گڈی و مخلوق ما خدا و دربار پر حساب و اد و پیش بہ بنت اسے یک یقینی و قرار گیت تئیں گیت ایت کہ مرثیٰ بچ فریب، ہنر و شک شبہ و گنی نش نیست۔ باید انت کہ انسان و نار پر ہا روج و تیار بخت آسعت کل مردم بہ دو فرقاں بہر و بانگ بنت یک فرقی جنتی و یک فرقی دوزخی، نو مت فکر تئیں کہ ترماں کتاں فرقاں شامل ہوگی انت و ماں آئی و شامل ہوگ و رد اچے چہ تیار ہی کنگ بیت۔ فلک یعنی بیشک اگر قدرت حاصل ات کہ اگر بلوطی تو کتاں و یک لے جوڑ بکرتیں و بکرتیں کشک بکرتیں بلے آئی و حکمت و تقاضا جوش بوت کہ وقتی رحمت و غضب دو ہیں قسم و صفات ظاہر بکنت، بیشک ماں بندہ بانی احوال و اختلاف و فرق و تفاوت ایت کہ آئی و فرمانبرداری و سبب و رحمت و حقدار جوڑ کت و کسے را ظلم و عصیان و بنا و چہ وقتی رحمتاں و دور داشت ہر کسے چہ رحمتاں دور بان و غضب و حقدار قرار گیت و خداوندی حکمت بر آیا نہر اجاری کنگ و مقتضی بوت آیاں و دوار (ٹھکانہ) ہج نہ بوت نہ کتاں رفیق و مددگار و دست بکسیت کہ آیاں و چا اللہ و عذاب و رستگار بکنت۔ فلک یعنی رفیق و مددگار اگر لوٹے تو اللہ بلوط کہ تئی تمام گٹ و گٹ و کنگ تو نیت و انکہ مردگان و زندگ کنگ تو نیت و بہر چیز و سراقدرت ایت اے نہ کاریں عاجز و بے وسیر رفیق شے کتاں و رد و نہ ورت و یعنی تمام جیڑھانی فیصلہ بہ ہائی ذمہ و دیگ بہ بنت عقائد بہ بنت یا احکام عبادات بہ بنت یا معاملات ماں ہر چیز اختلاف پیدا بہ بیت شتریں فیصلہ اللہ پاک و حوالہ انت آچہ کو نیہ دلیلان و ذریعہ ایمان و قی کتابے یا بہ وقتی رسولانی زبان گوں صراحت و یا اشارہ و ہرچ مسئلہ و فیصلہ و بکنت بندہ حق نیست کہ ماں آئی و دگہ چون و چہ و بکنت، توجید کہ اصل اصول انت۔ اللہ تعالیٰ و ہرے قولاً و فعلاً برابر آئی حکم بیان کنان انت گڈا چونکائی جائز بیت کہ بندہ ماں اے ہرچ قطعی و یکتاں فیصلہ و جیڑہ ماں بکنت و ناہو و گیس شہادت پیدا کنائی چرائی و فیصلہ و دیم و تاب بدنت۔ فلک یعنی من بہ ہائی ذات و سرامد ام بھروسہ داران و ماں ہر یک معاملہ و ہائی طرف و رجوع کنوک باں۔ فلک یعنی چہ دلو تاں آیاں جنت و نر و مادہ جوڑ

الشوری ۲۲

۷۴۷

البقرہ ۲۵

إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِنُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَنُنْذِرَ

تئی نینگ و قرآن ماں عربی و تاکہ تو ترسینے مکہ و مردمان و ہما کتاں گڈا گڈت آئی و تاکہ تو ترسینے

يَوْمَ الْجُمُعَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ

وچہ لوگ و روح و کہ بچ شک نیست ماں آئی و یک ٹولی و ماں جنت و یک ٹولی و ماں دوزخ و فلک

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يَدْخُلُ مَنْ يَشَاءُ

و اگر خدا و بلو تئیں کتگی آیاں و یک آنتے و لیکن داخل کنت ہر کس و کہ لو تیت

فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

ماں وقتی رحمتاں۔ و بہ گنہگار اں نیست انت بچ کس دوست و مددگارے فلک آیا گیتش

مَنْ دُونَهُ أَوْلِيَاءُ فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى

ابید چہ خدا و کار ساز۔ گڈا اللہ و انت کار ساز و ہما زندگ کنت مردگان و و آ بہ

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ

ہر چیز و سراقدرت دار و کنت فلک و ماں ہرچ خیر و شر و جیڑہ کن ات گڈا آئی و فیصلہ خدا و جیڑہ انت و

ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ

ہمیش انت اللہ منی پر و دگار بہ ہائی و سر امن توکل کتہ و ہما و نیگ و اتری انت فلک پیدا کنوک انت آسمانی

وَالْأَرْضُ جَعَلْ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعَامِ

و زمین و و اڈ کت بہ شما چہ شے جنتاں جنینان و فلک و چہ دلو تاں

أَزْوَاجًا يَذُرُّكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

جوڑ کتی جنت، تالان کت شما را ہائی تھا و نیست آئی ہما چہ چیز و و ہما انت اشکنوک گندوک فلک

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ

ہا تئیں کت کلستاں آسمانی و زمین و۔ و کشادہ کنت روزی و پر ہر کس و بلو تیت و

يَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

و تئیں کنت پر ہر کس بلو تیت۔ بیشک کہ ہر چیز و اڈا گڈا انت و راہ بنا کتی بہ شما دین ہا خبرانی کہ حکم کتی بہ آئی

و تئیں کنت پر ہر کس بلو تیت۔ بیشک کہ ہر چیز و اڈا گڈا انت و راہ بنا کتی بہ شما دین ہا خبرانی کہ حکم کتی بہ آئی

مازل ۶

کت چہ آیاں ہم شما کار گرات۔ فلک یعنی مردمانی جدا و دلو تاں جنت جدا جوڑ کنان و آیاں چکر لائن ماں عالم و تالان کت کہ اشان بہ کل روئے زمین و سرماں وقتی روزی و روزگار و فکر و گلایش بنت۔ فلک یعنی نہ ماں ذات و آئی و مثل ہست نہ ماں صفات و نہ جو آئی احکام و فیصلہ ہاں کسے و حکم و فیصلہ انت نہ جو آئی و دین و کسے و دین انت نہ آرترا جفت ہست نہ ہمسر۔ فلک یعنی بیشک ہمک چیز و گڈت و اشکنت مگر آئی و گڈگ و اشکنت ہم جو مخلوق و ہم و نہ انت، کمالات کل ماں آئی و ذات و موجود انت بلے کتاں یک کتاں اے ڈول و نہ انت کہ آئی و قدرے کیفیت بیان کنگ بہریت چاکہ بچ جاگہ آئی و نظیر موجود انت آچہ مخلوق و مشابہت و مماثلت پہلے پاک و مقدس و صاف انت گڈا آئی صفات و کیفیت و کسے چونکائی زانت کت کنت۔ فلک تمام خزانگان کجیاں ماں ہائی دست و انت ہائی و اختیار و قبضہ حاصل انت کہ ماں ہرچ خزانہ و ہر کس و ہر قدر

بلوئیت عطا بکنت تمام جانداران ہمارو دنی دنت بلے کی وگیشی تعین بہ وئی حکمت ہر وء کنت ہائی ہر معلوم انت کہ تمام چیز چکر عطا مستحق انت وائی حق ہر قدر دیگ ہر مصلحت بیت ہر حال روزی نیگنت ہماں دومی داد و دھش ہر حساب ہر زانگ بہ بیت۔
 ہمہ صفحہ ہر خواہد :- ول چہ آدم علیہ السلام ہر بعد چہ کلاں ساری نیں پیغمبر واجہ نوح علیہ السلام انت بلکیں چو گوشتک مناسب انت کہ در حقیقت ہر تشریعی حکمانی رد ہر چہ واجہ ہر شرع بوت و آخری نبی مئے واجہیں نبی انت کہ یہ آئی رسالت و نبوت ہر سلسلہ ہلاں بوت ماں میانجی ہر ہرچ نبی و رسولان انکنت حضرت ابراہیم، حضرت موسیٰ و حضرت عیسیٰ علیہم السلام ایستیں زیات مشہور بوتنت کہ اشانی نام گروک ماں ہر دور ہر باری ہر بکثرت موجود منتگنت ایستیں پچیں کساں اولوالعزم پیغمبر شمار بنت ہر جاوہر ہر ایستہ جاگہ حق تعالیٰ ہر صاف صاف ہر پیش داشت کہ اصل دین چہ ہمیشہ ہر یکیں بوتگ پرچہ کہ ماں عقائد، اخلاق و اصول و دیانات ہر تمام متفق منتگنت البت ماں لھتیں فروعات زمانہ ہر مصلحت ہر روا چیزے تفاوت بوتگ و دین ہر قائم دارگ ہر باب ہر راہ و رہبندان اللہ تعالیٰ ہر ہر وقت ہر اقرار و انکنت کہ آرا دگر جابہ چوش فرماستگ لکل جعلنا منکم شرعاً و منهاجاً۔ ول یعنی تمام نبیاں و آیانی امتان ہر حکم بوت کہ خداوندی دین ہر چہ وئی قول و عمل ہر قائم بدارنت و ماں اصل دین ہر چہ قسیمی تفریق و اختلاف ہر روا بدارنت۔ ول یعنی تیں پیغمبر ہرچ دین ہر توحید ہر طرف ہر مردمان ہر دعوت دے ہر مشرکانی سراے خبر گران گوزیت چوش بگوش شایک نوکیں و عجیب چیزے پیش کنگانت کہ چہ و پیش ایشرکس ہر پیش زکت۔ شر پچار اکہ توحید ہر ہمیں صاف و معقول و متفق علیہ چیز ہم ہر مردمان دل گران گوزیت و ماں اشی و مخلوق اختلاف کنگ ہر چک و پدنہ بنت توالم ہر جہالت و بد بختی ہر حد تمام بوت راستیں کپ ہمیش انت کہ ہدایت و غیرہ اللہ پاک ہر دست ہر انت ہر کس ہر بلوئیت چہ وئی بندہ لکچیں کنان ہر وئی طرف ہر بکثیت و چہ وئی رحمت و داد و دہش ہر برکت ہر وئی قرب و دل پسندیں مقام ہر بائ بکنت ہر کس چہ وئی استعداد ہر خوبی ہر آئی طرف ہر رجوع کنت و دین ہر سراجنت کنت آیانی محنت ہر قبولیت ہر شرف بختگ و دستگیری کنان ہر ہر کامیابی ہر سرکنوک ہم ہاوت انت کما قال اللہ تعالیٰ: وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ (القصص رکوع ۷) وقال: اللّٰهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ (حج رکوع ۱۰) وقال: وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا (عنکبوت ۷) ہر جاوہر خداوندی حکمت ہر کسے ہدایت ہر لولوگ بیت ہماں ہدایت حاصل کت کنت و سوب مندی ہر دست جنوک بیت۔ فلک یعنی ہماں کہ توحید و دین ہر اصولانی توک اختلاف کت و ماں آسمانی کتاب تحریر ہر (رد و بدل) کتشی یا چیزے غلط فہمی یا چہ اشتباہ ہر سبب نہ ات چشیں صافیں و گیش و گیوار کتگیں و سلم بوتگیں تعلیمات ہر توک ہر اشتباہ یا شک چہ بیت کنگت۔ ایوک ہر نفسانیت۔ ہٹ۔ دشمنی و مال ہر لالچ و غیرہ ہماں باب انت کہ اشان در حقیقت ہر اے تفریق و دین اختلاف سبب جوڑ بوتنت۔ پشت تر ہر و ہرے اختلاف قائم بوتنت و جدا جدا ہماں وئی شکار جانان ہر دور دور ہر شنگ کنت تو رندا آیوکیں نسلان ماں عجیب خبط و فریبے کپنت و ہرے دابیں شک و شبہات پیدا کنگ بوتنت کہ ہرچ جاوہر اشان مخلوق ہر ہر گوم و گیگ ہر گنگ میلنت مگر اے دستیں کار ہمیش کابوتنت کہ اللہ پاک ہر چہ وئی حکمت ہر مخلوق ہر واگ سست یلہ دات اگر آئی ہر بلوئیت توکل اختلافات ماں یک دماں ہر ختم ہر بوتیننت بلے چوش کنگ تکوین ہر اہلی غرض ہر برخلاف ات آئی ہر کا ملیں تقاضا ہمیش ات کہ اے اختلافات ہر علی غونہ یک بلکیں فیصلہ یک مقرریں و ہر ہر سرا ماں زندمانی ہر دومی دور کنگ بہ بیت اگن اے خبر چہ ساری ہر قرار دیگ ہر بوتیں توکلیں جیرہ و قصہ ہماں دماں دست بدست ہلاں کنگ بوتنت۔ ول یعنی و ہرے برحقین دین ہر

نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ وَعِيسَىٰ ط و اے کہ حکم کنان دین ہر را و اختلاف کنان ماں آئی ہر فلک گران انت مشرکانی سرا ماں تادعوہم الی اللہ و یجتبی الیہ من یشاء و یہدی الیہ من ہر چہ شہادت دعوت دنت آیانی ہر آئی نیگ۔ اللہ چہین کنت وئی نیگ ہر کس ہر بلوئیت در راہ سوج دنت نی نیگ ہر ہا کس یٰٰزینب ط و ما تفرقوا الا من بعد ما جاءہم العلم بغیا بینہم ط کہ داتر کنت و و نہ ازلت مگر رند چہ اے خبر کہ آنگ آیانی ہر جوہر علم وئی میانجی ہر حسد ہر سبب ہر ولولا کلینہ سبقت من ربک الی اجل مسمى لقضی بینہم و اگر موتیں خبر کہ ہر پیرا گوستگت چہ تہی بیت ہر داں مقرریں وعدہ ہر تولبت فیصلہ بوتگت آیانی میانجی و ان الذین اوتوا الکتاب من بعدہم لغی شک منہ مریب ط و بے شک ہماں کہ کتاب دیگ بوتگنت رند چہ آیانی البت ماں شک مبتلا انت چہ آئی ہر فلذک فادع واستقم کما امرت ولا تتبع اہواءہم و قل گراہ دین ہر نیگ دعوت بدے ووت قائم ہو ہر داب ہر کہ ترا حکم بوتگ رند گیری کنان آیانی و ہا کانی و تو بگوش اصنت بما انزل اللہ من کتب و امرت لا عدل بینکم ط اللہ کہ من ایمان آرتگ ہر چہ نازل کنگ اللہ کتے۔ و من ہر حکم بوتگ کہ من انصا کنان شے میانجی۔ اللہ ربنا وربکم لانا اعبالنا و لکم اعمالکم لا حجة بیننا و بینکم مئے و شے رب انت۔ یہ ما انت مئے اعمال و پشانت شے اعمال۔ نیستنت ہرچ جیرہ مئے و شے میانجی۔ اللہ یجمع بیننا و الیہ المصیر ط و الذین یحاجون فی اللہ اللہ جمع کنت مارا و شمارا و ہر ہماں نیگ انت وازی و ہما کساں کہ جیرہ کنت خداوندی ہر بار وء من بعد ما استجب لہ حجۃہم دا حضاہ عند ربہم و علیہم رند چہ آئی ہر کہ قبول کنگ بوتگ آیانی جیرہ باطل انت آیانی رب ہر گورہ و آیانی سرانت

شمار بنت ہر جاوہر ہر ایستہ جاگہ حق تعالیٰ ہر صاف صاف ہر پیش داشت کہ اصل دین چہ ہمیشہ ہر یکیں بوتگ پرچہ کہ ماں عقائد، اخلاق و اصول و دیانات ہر تمام متفق منتگنت البت ماں لھتیں فروعات زمانہ ہر مصلحت ہر روا چیزے تفاوت بوتگ و دین ہر قائم دارگ ہر باب ہر راہ و رہبندان اللہ تعالیٰ ہر ہر وقت ہر اقرار و انکنت کہ آرا دگر جابہ چوش فرماستگ لکل جعلنا منکم شرعاً و منهاجاً۔ ول یعنی تمام نبیاں و آیانی امتان ہر حکم بوت کہ خداوندی دین ہر چہ وئی قول و عمل ہر قائم بدارنت و ماں اصل دین ہر چہ قسیمی تفریق و اختلاف ہر روا بدارنت۔ ول یعنی تیں پیغمبر ہرچ دین ہر توحید ہر طرف ہر مردمان ہر دعوت دے ہر مشرکانی سراے خبر گران گوزیت چوش بگوش شایک نوکیں و عجیب چیزے پیش کنگانت کہ چہ و پیش ایشرکس ہر پیش زکت۔ شر پچار اکہ توحید ہر ہمیں صاف و معقول و متفق علیہ چیز ہم ہر مردمان دل گران گوزیت و ماں اشی و مخلوق اختلاف کنگ ہر چک و پدنہ بنت توالم ہر جہالت و بد بختی ہر حد تمام بوت راستیں کپ ہمیش انت کہ ہدایت و غیرہ اللہ پاک ہر دست ہر انت ہر کس ہر بلوئیت چہ وئی بندہ لکچیں کنان ہر وئی طرف ہر بکثیت و چہ وئی رحمت و داد و دہش ہر برکت ہر وئی قرب و دل پسندیں مقام ہر بائ بکنت ہر کس چہ وئی استعداد ہر خوبی ہر آئی طرف ہر رجوع کنت و دین ہر سراجنت کنت آیانی محنت ہر قبولیت ہر شرف بختگ و دستگیری کنان ہر ہر کامیابی ہر سرکنوک ہم ہاوت انت کما قال اللہ تعالیٰ: وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ (القصص رکوع ۷) وقال: اللّٰهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ (حج رکوع ۱۰) وقال: وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا (عنکبوت ۷) ہر جاوہر خداوندی حکمت ہر کسے ہدایت ہر لولوگ بیت ہماں ہدایت حاصل کت کنت و سوب مندی ہر دست جنوک بیت۔ فلک یعنی ہماں کہ توحید و دین ہر اصولانی توک اختلاف کت و ماں آسمانی کتاب تحریر ہر (رد و بدل) کتشی یا چیزے غلط فہمی یا چہ اشتباہ ہر سبب نہ ات چشیں صافیں و گیش و گیوار کتگیں و سلم بوتگیں تعلیمات ہر توک ہر اشتباہ یا شک چہ بیت کنگت۔ ایوک ہر نفسانیت۔ ہٹ۔ دشمنی و مال ہر لالچ و غیرہ ہماں باب انت کہ اشان در حقیقت ہر اے تفریق و دین اختلاف سبب جوڑ بوتنت۔ پشت تر ہر و ہرے اختلاف قائم بوتنت و جدا جدا ہماں وئی شکار جانان ہر دور دور ہر شنگ کنت تو رندا آیوکیں نسلان ماں عجیب خبط و فریبے کپنت و ہرے دابیں شک و شبہات پیدا کنگ بوتنت کہ ہرچ جاوہر اشان مخلوق ہر ہر گوم و گیگ ہر گنگ میلنت مگر اے دستیں کار ہمیش کابوتنت کہ اللہ پاک ہر چہ وئی حکمت ہر مخلوق ہر واگ سست یلہ دات اگر آئی ہر بلوئیت توکل اختلافات ماں یک دماں ہر ختم ہر بوتیننت بلے چوش کنگ تکوین ہر اہلی غرض ہر برخلاف ات آئی ہر کا ملیں تقاضا ہمیش ات کہ اے اختلافات ہر علی غونہ یک بلکیں فیصلہ یک مقرریں و ہر ہر سرا ماں زندمانی ہر دومی دور کنگ بہ بیت اگن اے خبر چہ ساری ہر قرار دیگ ہر بوتیں توکلیں جیرہ و قصہ ہماں دماں دست بدست ہلاں کنگ بوتنت۔ ول یعنی و ہرے برحقین دین ہر

بابت وچ چاروں طرفان تفریق و اختلاف و طوفان چست ہوگئے و لگت تو گدائی فرض ایشت کہ گون محلیں غم و ارادہ و ہمدین و دستور و طرف و مردمان و دعوت دیان بلیت کہ آئی و دعوت و واجہ آدم و اجہ نوح و جہایاں بعد اے دگہ نبیاں ہے دعوت و دیان و پیداکنت تو چہ و تی پروردگار و حکم و آیتیں و انگو و انگوہو، قولاً و فعلاً و علماً و حالاً برابر ہمارا ہے و سرگام بجن ات کہ ہائی سرانجام و مروجی بوتگے۔ دروغ بندوکان و دشمنانی و اہگانی، سچ غرض مدارات و صاف جار بجن ات کہ من اللہ پاک نازل کتگیں ہر کتابے و سر توری آتورات بیت یا انجیل یا قرآن یاد کہ کتاب صحیفے کہ آگام یک زمانہ ہے و بہ کتاب یک پیغمبر و سرانازل بوتگ، گون راستیں دل و یقین داران۔ منی کار پیشی برحقین خبران و دروغ پیشدارگ نہ انت بلکیں منی کار آکلان و تسلیم کنگ و باقی دارگ انت و منارا اے حکم انت کہ من شے میان جی و گون انصاف و کار بگراں ہر اختلافی خبر کہ شناسید اگر تگہ آیانی فیصلہ و

گون انصاف و بکناں ماں شرعی کاراں و دین و حکمانی تبلیغ و یا چتر ہائی گیش و گوار و ر و ا عدل و مساوات و اصول و سر و تا قائم مداراں، ہر یک ہمارا ستیں رہند کہ چہ ہر جاسے و یا ماں کتاب مذہبی و دست بکسیت آئی و بے حجت و تسلیم بکناں۔ سچو شکہ شمارا بہ خدا و بندگی و فرمان برداری و طرف و دعوت بدیاں چہ شمارا ساری من و ت خداوند کریم و حکمانی سراسر جی و عمل کنوک و آئی و کامل فرمان برداری بندہ و تارا ثابت بکناں پرچہ کہ من شر زاناں کہ شے و منی کلانی رب یک انت پیشکا باید انت کہ ماکلاں بہ ہائی و و شنودی و کار بکس اگر شمارا جوش کنگ و تیار نہ انت تو گد امارا گون شمارا سچ تعلقہ نیست ما دعوت و تبلیغ و فرض و ادا کناں و تارا بے میار کنگ چہ ماکسے دومی کس و عمل و ذمہ دار نہ انت ہر کس و عمل گون ہائی و انت ہائی و تگس عمل آئی و دیم و پیش کنگ بنت باید انت کہ آئی و ت عملانی نتیجہ برداشت کنگ و واسطہ تیار بہ بیت و تیار امارا گون شمارا جوش و بحث و تکرار و حاجت نیست انت، کلاں ماں خدا و عدالت و حاضری دیگی انت اودا ہر کس و سر جی و معلوم بیت کہ آئی و چہ دنیا و چے کٹ کنگ و پر و تاج کنگ و آور تگہ قتلہیہ :- اے آیات منی انت، قال و آیات ماں مدینہ و نازل بوتگنت۔

ہم صفحہ و فوائد : و یعنی اللہ و دین و کتاب و آئی و خبرانی راستی و ہدے سر ظاہر و معلوم بوت دانکہ باز فہمیدیں مردمان پر آئی قبولدار ہم بوتنت و باز کس قبول کنگ و باوجود آئی و برحق و اقرار کنگ و لگنت اینکر حق و ظاہری و گیش و گوار و بعد ہر کس ناہوگ و جیرہ کنت یا گون متوکاں مانگیشک لوٹیت آ اللہ قال و غضب و سگیں عذاب و سختی انت و آیانی کل خبر دروغ و درستی بحت و تکرار مفتیں و باطل انت۔

و اللہ پاک و مادی شاہیم ہم دیم دات کہ ماں آئی و اجسام کشک بنت و علی شاہیم ہم کہ آئی عقل سلیم گوشنت و اخلاقی شاہیم ہم کہ آئی اصف و عدل و انصاف گوشک بیت و چہ کلاں ستریں شاہیم دین برحق انت کہ اخلاق و مخلوق و حقوق و راست راست و فیصلہ کنت کہ ماں آئی خبر پورہ

کشک بنت نہ کم نہ زیادہ۔ و یعنی و تی عملاں و قصہ کاراں کتاب اللہ و چکاس و ردالکسان و برحقین دین و شاہیم و تور کناں و بچاراں کہ داں کتاب حد و بکس و نقد و حساب و پورہ ات۔ کہے بزانت کہ قیامت و ساعت با کل قریب اہتگ بگد آ ساعت و سچ بوت نہ کنت ہر ج فکرے کنگی انت چہ آئی آگ و پیش بکن کہ گدی پشونی سچ و در نہ وارت۔ و یعنی ہر کس قیامت و سرالیقین نیست آپہ کنزک و کلاگ و رہند و گون من بے فکری و جنت کنت کہ بے واجہ اے قیامت کدی کیت ؟ آخر جیاد پر بوگا منت۔ آپہ جازوت و ت و نیت۔ بے ہر کس و کہ خداوند کریم و گون ایمان و یقین بہرے دانگ چہ ہمناکیں ساہت و شینگ و لرزنت و بچہ رھنت و شری و زانت کہ اے جیرالم و بوگی انت کہے و تگسنگ نہ لگنت ہمیشکا بہ آئی و تیار و مدام گلاش انت چہ ہمیشی و نفہم ات کہ اے جیرہ کوئیں منکرانی انجام چے بوگی انت و ہدیک شخصے و قیامت و آگ و یقین مبیت آپریشی چون نیاری کنت۔ البت ہر قدر اے حقیقت و سر اسخوہ کن ات تو گد آئی ماں گراہی و بدراہی و باز دور و دت و دکت۔ و یعنی تگہ و انکار و باوجود خداوند کریم ہنکر باز مہربان انت کہ کسے

غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۱۶ اَللّٰهُ الَّذِیْ اَنْزَلَ الْکِتٰبَ بِالْحَقِّ

غضب و پہ آیان ہست سگیں عذاب و خدا ہا انت کہ اے گیشک کتاب گون راستی و

وَالْمِیْزٰنَ وَمَا یُذِیْرُکَ لَعَلَّ السَّاعَۃَ قَرِیْبٌ ۱۷ یَسْتَعْجِلُ بِہَا الَّذِیْنَ

وہن شاہیم و و چہ چیز ترا خبر دات بہ اے حقیقت و کشید قیامت نہ کیت اشتاک کنت پ قیامت ہا کس کہ

لَا یُؤْمِنُوْنَ بِہَا وَالَّذِیْنَ اٰمَنُوا مُشْفِقُوْنَ مِنْہَا وَیَعْلَمُوْنَ اَنَّہَا

بہ آئی ایمان نہ انت۔ و ہا کسان کہ ایمان دارنت چہ آئی و ترسوک انت و زانت کہ قیامت

الْحَقُّ ۱۸ اَلَا اِنَّ الَّذِیْنَ یُمارُوْنَ فِی السَّاعَۃِ لَفِیْ ضَلٰلٍ بَعِیْدٍ ۱۹

برحق انت۔ خبردار ہو بہ تحقیق ہا کسان کہ جیرہ کنت ماں قیامت و بابت و آ البت ماں گراہی و دور و دشت و

اَللّٰهُ لَطِیْفٌ بِعِبَادِہٖ یَرْزُقُ مَنْ یَّشَآءُ وَہُوَ الْقَوِیُّ الْعَزِیْزُ ۲۰ مَنْ

خدا مہربان انت بہ و تی بندھاں و روزی دت ہر کس و کہ بلوٹیت و آہست انت زورمند و درست و ہر کس کہ

کَانَ یُرِیْدُ حَرْثَ الْاٰخِرَةِ نَزَدَہٗ فِیْ حَرْثِہٖ ۲۱ وَمَنْ کَانَ یُرِیْدُ

واہگ داریت آخرت و کث ر و زیات کنیں ماہ آئی و ماں آئی کث ر و و ہر کس کہ واہگ داریت

حَرْثَ الدُّنْیَا نُؤْتِہٖ مِنْہَا وَمَالِہٖ فِی الْاٰخِرَةِ مِنْ نَّصِیْبٍ ۲۲ اَمْ

دنیا و کث ر و مادیں آئی و کث چہ آئی و نیست بہ آئی و ماں آخرت و بھرے و آ یا

لَهُمْ شُرَکَآءُ اشْرَعُوا لَہُمْ مِنَ الدِّیْنِ مَالٌ یَّادُنْ بِہٖ اللّٰهُ وَلَوْ لَا

پہ کافراں شریک ہست انت کہ راہ بنا کتس آیان چہ دین و کہ اذن نہ ات بہ آئی و خدا و و اگر نہ ہن

کَلِمَۃُ الْفَصْلِ لَقُضِیَ بَیْنَہُمْ وَاِنَّ الظَّالِمِیْنَ لَہُمْ عَذَابٌ

قول فیصلہ کنگ و تالبت فیصلہ کنگ بوتگ ات میانجی آیانی۔ و بیشک پہ گناہ گاراں دردناکیں عذاب

اَلِیْمٌ ۲۳ تَرٰی الظَّالِمِیْنَ مُشْفِقِیْنَ مِمَّا کَسَبُوْا وَہُوَ وَاَقْرَبُ بِہُمْ

انت و تو گندے گناہ گاراں کہ ترسوک بنت چہ و تی کتگیں کاراں و البت رسوک انت بہ آیان و

وَالَّذِیْنَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ فِیْ رَوْحٍ الْجَنَّتِ لَہُمْ مَا

و ہا کسان کہ ایمان نش آرت و نیکیں کاراں کت ماں بہشت و باغاں۔ پہ آیان ہست ہر چیکہ

روزی بندہ کنت بلکس بندہ ہانی بارگ و چہ بارگ ترس احوالانی رعایت کنت و گوں مزین نرمی و لطیفیں تدبیر و آسانی تربیت فرمائینیت۔ و ہر کس ہنکر بلوٹیت آزادیت۔
 و یک نیکی و عہدہ سر ثواب بدنت بلکس ہنقد سر و چہ ارشی ہم گیش بدنت و ماں دنیا و ایمان و نیکیں کارانی برکت و ہرچ فراوانی و برکت دست بکیت آنگت جدا انت۔
 و یک پیر دنیا نیکی ہر قدر محنت کنت آزا روزی و فی نصیب و حساب و رسیبت۔ پدا آمنت و ظلمہ ماں آخرت و ہرچ نبیت کما قال اللہ تعالیٰ: عَمَلُنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ
 لِمَنْ نَشَاءُ نُفِذُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ (بنی اسرائیل۔ رکوع ۲) و یعنی اللہ تعالیٰ و چہ نبیانی زبان و آخرت و دین و راہ سوچ دات زانا چہ آئی و بغیر و گہ ہنچیں ہستی و ہست
 کہ آزا دومی راہ مقرر کنگ و حق و اختیار حاصل انت کہ آشا و حرام کتگیں چیزان و حلال و حلال کتگیں چیزان و حرام کتگیں گدا آخرتے مشرکان اللہ پاک و ہماراہ و یلہ دیان
 کہ آزا انبیاء علیہم السلام و سوچ و انگت دومی راہ چونکانی
 شوہازکت۔ و یعنی فیصلہ و وعدہ انت بروقی و ہدے۔
 و یعنی چہ بروقی بدین کارانی نتیجہ توری مروچی مترسنت مگر آروچ
 پہ ترس و لرزینت و اے ترس و آلم و گندنت۔ ایشاں پہ
 چچک و یاوتا آزاد کنگ و ہرچ رہے نہ بیت۔ ۱۲
 (ہم صفحہ و فوائد)

و یعنی ماں جنت و ہک قسم و جسمانی و روحانی راحت
 و بروقی رت و نرکی۔ اے مترس فضل انت کہ دنیا و عیش
 بہ ارشی و دیما ہر حقیقت ندریت۔ و یعنی اللہ پاک ہرچ
 مستلکے بدنت گدا آخر لا محالہ واقع بیت۔ و یعنی قرآن
 پیس دولت شمارا دیگیاں و ابدی نجات و سوب مندی و
 کشک و شون دیان و جنت و متاگ و اشکنا متیاں
 اے کل کاراں ایوک پہ اللہ و رضا و کنگیاں پرے دوزوہی
 و احسان و ردا چہ شایع مزوے ہم نہ لوٹاں البت ایوک و
 یک خبر و داہگ داران کہ گوں شامنی ہرچ نسبی و
 خاندانی تعلقات سیادی است انت کم و چہ کم آیان و نظر انداز
 ممکن ات آخر شے معاملہ گوں سیاد و ارشاں چونکانی۔
 باز بر و شایانی بے و ہدے (بے موقع) حمایت ہم کن ات منی
 گوشک چوش انت کہ اگر شامنی خبر قبول دار نہ بیت قبولی
 ممکن ات، منی دین و قبول نہ کن ات، یا منی مدد و فی لانگ
 نہ بند ات پرواہ نیست ممکن ات بے کم از کم سیادی و
 ماتی رشتنگ و خیال و داران و چہ ظلم و ستم و دست و
 بکشت ات و منارا اینکر موہ بدیت کہ من و فی پروردگار و
 کلوہ و دنیا و سر بکناں، زانا اینکر دوستی و فطری
 محبت و ہم من مستحق نہاں۔

(تدبیر) آیت و اے گیش و گیوار چہ حضرت ابن عباس
 ماں صحیحین و منقول انت لھتیں سلف و الا المودۃ فی القربی
 و مطلب چوش زرنگ کہ شاموت ماں و تیاگ دگرے و دیت
 بدار ات و سیادی و حق و جاہ بیارات و لھتیں چہ قوی
 اللہ پاک و قرب و نرکی مراد گشتگ۔ یعنی ہا کارانی محبت
 کہ آیان گوں خدای نزدیک کنوک انت۔ مگر ستمیں و راجہ تفسیر
 ہما انت کہ ما اول و بیان کت۔ لھتیں عالماں چہ المودۃ فی
 القربی و اہل بیت نبوی و محبت مراد گران و معنی چوش
 بیان کنگ کہ من تبلیغ کنگ و ردا چہ شامد نہ لوٹاں پس
 ہنکر چہ شامن لوٹاں کہ گوں منی سیاد و ارشاں دوستی کن
 ات۔ ہرچ شک نیست کہ اہل بیت و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم
 سیاد و ارشانی محبت و تعظیم و حقوقانی جاہ یارگ امت و سرالازم واجب انت و ہم ایمان و جزا انت و گوں آیان درجہ بدرجہ محبت و دوستی کنگ در حقیقت و گوں و اہیں نبی و
 دوستی کنگ انت بے اے آیت و تفسیر و اے داب و کنگ شان نزول و و ستمیں روایتانی خلاف انت و ہم بہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و ہرگز بالا تیں شان و من معلوم
 نہ بیت۔ و یعنی انسان دوزوہی و نیکی و کشک و اختیار بکنت تو اللہ تعالیٰ آئی نیکی و زیات کنت ماں آخرت و و اجر و ثواب و ردد۔ و ماں دنیا و نیکیں ہیل
 و عادت عطا کتاں و، و ہم چوشیں مردمانی خطایان و معاف کنت شاید اے جاگہ و اے مضمون و ذکر ہمیشہ کافرا بیت کہ کم و چہ کم سیادی و وارثی دوستی پکار انت کہ آئی خلاصہ
 چہ ظلم و رنج دیگ و ہمن کنگ ات۔ بے ہر کسیکہ چرشی و زیات نیکی و دوستی جنت تو آزا ارشی و زانگ لوٹیت کہ خداوند کریم و گورے کسے و نیکی بر باد نہ بیت بلکس ہنگت
 زیات کنگ بیت۔ و یعنی بغرض محال اگر یک خبر ہم خدا و بابت دروغ جوڑ کتاں و بکنت تو اللہ پاک و قدرت ہست کہ تمی دل و سر مہر بخت پدا فرشتہ اے کلام و زوران و

یَسْأَلُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ۝ ذَٰلِكَ الَّذِي
 بَلَّوْنَتْ جہ بروقی رت و گورے۔ ہمیش انت مترس واد دھش و اے ہا ثواب انت
 و بشار اللہ عبادہ الذین امنوا و عملوا الصلحت قل لا اسئلكم
 کہ بشارت دنت خدا و فی ہا ہاں کہ ایمان آرت و نیکیں کارش کت و تو گوش کہ من نہ لوٹاں ہما
 علیہ اجر الا المودۃ فی القربی ۝ و من یقترف حسنة نزد
 آئی و سراچ مزوے لیکن دوستی لوٹاں سیادی وارثی و و ہر کس کمائی بخت نیکی و مازیات کتیں
 لہ فیہا حسنا ان اللہ غفور شکور ۝ ام یقولون افتری
 پہ آئی ماں آئی تہا خوبی و۔ بیشک اللہ معاف کنوک قدر شناس انت و آیا یاں گوشت کرستی
 علی اللہ کذباً فان یشاء اللہ یختم علی قلبک و یمح اللہ الباطل
 اللہ سرا دروغ۔ گدا اگر خدا بلوٹیت مہر بخت تمی دل و سرا۔ و نابود کنت خدا باطل و
 و یحق الحق بکلمتہ ۝ انہ علیہم بذات الصدور ۝ و هو الذی
 و ثابت کنت حق و گوں و فی خبراں۔ بیشک آزانست سیگانی خبراں و و آھا انت
 یقبل التوبۃ عن عبادہ و یعفو عن السيئات و یعلم ما
 کہ قبول کنت توبہ و راجہ و فی بندھاں و در گذر کنت نہ بدیاں۔ و زانت ہرچیکہ
 تفعلون ۝ و یستحب الذین امنوا و عملوا الصلحت یزیدہم
 شامکن ات۔ و قبول کنت ہما کتاں کہ ایمان آرت و نیکیں کارش کت و گیش دنت آیان و
 من فضلہ و الکفرون لہم عذاب شدید ۝ و لو بسط
 چہ بروقی مہربانی و و پے کافراں ہست عذاب سکیں و اگر پراہ بکتیں
 اللہ الرزق لعبادہ لبغوا فی الارض و لکن ینزل بقدر ما
 خدای روزی پہ بروقی بندھاں البت فساد اشکت ماں زبیں و لیکن ایر گیت بہ اندازہ ہمنکہ
 یسأله انہ بعبادہ خیر بصیر ۝ و هو الذی ینزل الغیث
 کہ بلوٹیت۔ بیشک آپہ بروقی بندھاں خبردار و گند و کنت و و آھا انت کہ دیم دنت ہوران و

منزل ۶

سیاد و ارشانی محبت و تعظیم و حقوقانی جاہ یارگ امت و سرالازم واجب انت و ہم ایمان و جزا انت و گوں آیان درجہ بدرجہ محبت و دوستی کنگ در حقیقت و گوں و اہیں نبی و
 دوستی کنگ انت بے اے آیت و تفسیر و اے داب و کنگ شان نزول و و ستمیں روایتانی خلاف انت و ہم بہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و ہرگز بالا تیں شان و من معلوم
 نہ بیت۔ و یعنی انسان دوزوہی و نیکی و کشک و اختیار بکنت تو اللہ تعالیٰ آئی نیکی و زیات کنت ماں آخرت و و اجر و ثواب و ردد۔ و ماں دنیا و نیکیں ہیل
 و عادت عطا کتاں و، و ہم چوشیں مردمانی خطایان و معاف کنت شاید اے جاگہ و اے مضمون و ذکر ہمیشہ کافرا بیت کہ کم و چہ کم سیادی و وارثی دوستی پکار انت کہ آئی خلاصہ
 چہ ظلم و رنج دیگ و ہمن کنگ ات۔ بے ہر کسیکہ چرشی و زیات نیکی و دوستی جنت تو آزا ارشی و زانگ لوٹیت کہ خداوند کریم و گورے کسے و نیکی بر باد نہ بیت بلکس ہنگت
 زیات کنگ بیت۔ و یعنی بغرض محال اگر یک خبر ہم خدا و بابت دروغ جوڑ کتاں و بکنت تو اللہ پاک و قدرت ہست کہ تمی دل و سر مہر بخت پدا فرشتہ اے کلام و زوران و

دش حاکم کو مانی تو کئے گند گامیں ہر قدم اشنائی گور، بیٹ ہنگت نیات تر، شوہاز، لگنت اشنائی کوششت، اوٹا ایش بیت کہ کلانی لوگ خالی کنا، وقتی لوگاں پر بکشت۔ ظاہر ایت کہ اے ڈولیں جذبات و روء عام سیر لائی و شحالی صورت، جو نیس بیڈنگی نے، سرکشکت ویکے چہ دومی، بجز بریدستی، قبول ارنو بکت۔ البت مینا، ڈول رجحان، بے بغلا بند جبر ایں کتام وقت، غصیں رھبند، مصلح اعظم و مامورین اللہ، چارگز اراء عام و شحالی و سیر لائی، باوجود دت ان وقتی گرو جیل، کشری وغور زکی، نوبت بیٹ مچہ زمانہ، شاندار ایں انقلاب، دنیا، تبہیل و عاداتانی توک، انقلاب یارگ بہ بیت آچرے رواجی و اکثری دستور، مستثنی حسابیت بہر جاورد، دنیا، ہنوگیں نظام، سرسرا ہوارنگی ایت آئی، اقتصادنا ہمیشنت کہ غنا عام کنگ مبیٹ بلکیں ہر یک کسے، آئی، استعداد و قابلیت، رعایت داران، ہمکنر مناسب بیت گوں حساب ادا کویل ناپے دیگ بیت، اے خدائے معلوم ایت کہ بہ کمی حق، کتام صورت زیات سود مند ایت چیا کہ کل اولی و آخری احوال بہ سہانی، دیما ایت۔ ۱۲

ہمہ صفحہ فوائد :- وک یعنی باز بر، ظاہری سبباں و احوالاتی سرانظر کنان، وھک مردم چہ ہور و باران، ناامیت بنت آساعت، حق تعالیٰ

منزل:

رحمت و ہوران و نازل فرمائیت دوقی مہربانی و علامات و نشانیاں و چاریں کُنڈاں تالان کنت تاکہ بندھانی سراثابت بہ بیت کہ چورزق اسباب رزق ہم ہائی و قبضہ قدرت و انت ہنجوش کہ روزی آب یک صیں اندازہ و عطا کنت ہور ہم ماں خاصیں وقت و خاصیں حسابے و مرحمت کنت۔ اصل گپ ایش انت کہ کل کار بہ ہائی اختیار انت و ہرچیکہ اکبنت آ عین حکمت و راست انت چیا کہ تمام خوبیاں و کمالاتاں ماں ہائی و ذات و جمع انت و ہک داب و کار سازی، امداد و دزگیری چہ ہمود ابوت کنت۔

(تنبیہ) چہ اللہ پاک و رحمت و چہ آئی و قدرت و نامیت بوگ کافرانی دستورات بلے یک مومنے و نگاہ و سببانی رد و نا اُمیتی یاروک بیت کنت چوش کہ فرمائیت فَلَمَّا اسْتَايَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا (یوسف رکع ۱۰) وَ حَتَّىٰ اِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ (یوسف رکع ۱۲)

۱ یعنی ہنجوش کہ رزق و سرکنگ ماں ہائی و قبضہ انت ہما سببانی زمینی و آسمانی سبباں و آیانی علامات و نتیجہاں ہم ہائی و مخلوق و پیدا کتگین ات ۲ چہ آیت و سرظا ہرچوش معلوم بیت کہ مثل زمین و آسمانی سرہم چہ جانورانی قسم کتام مخلوقے موجود انت۔

۳ یعنی ہرکس و اشان و شنگ و تالان کنت ہائی و تالان کلان و یک جامع کت کنت و اے قیامت و روج و بیت۔

۴ یعنی ہنجوش کہ نعمتاں یک خاصیں حسابے و خاصیں وقتے گوں احوالاتی رعایت و دیگر بنت سگی و سوریانی نزول ہم خاصیں اسباب و دستوراتی رد و بنت مثلاً بندھان و ہرج سکی و مصیبت پیش بیت آئی سبب زوت یا بدیر بندھانی و قی لہتیں عمل و کار بنت بالکل ہے داب و چوش کہ یک مردے ماں غذا و غیرہ و خیال گور نہ کنگ و چہ نادراہ بیت بلکیں باز بر و ہلاک بیت یا باز بر و مات و بدیر ہیزی چک و را ماں مصیبت و چکل و دت یا کہ کدی کدی یک میٹگ و بازارے و مردمانی بے زانگی و اجمعی و تمام میٹگ و مردمان نقصان بار بنت ہے احوال روحانی و باطنی بدیر ہیزی و بے تدبیری و بزانت چوش بگوش دینا و ہر یک سکی و سوری بندھانی پیش و کتگیں چنت کارانی نتیجہ انت و آئندہ پرایاں تنبیہ و چکاس و موہ و سرکنگ انت و اے پیشکانت کہ اللہ و رحمت چہ بندھانی باز گناہاں در گذر کنت اگر ہر یک جرم و سر گرفت بکنت تو زمین و سرائیک ساہدارے باقی پشت نہ کپتگت۔

حضرت شاہ صاحب نمشتہ کنت "اے دیم گوری (خطاب) عاقل و بالغیں مردمان انت گناہ گار بہ بنت یا کہ نیک بہ بنت۔ مگر بی ماں اشی و داخل نہ انت (گوئیں زہگ ہم شامل نہ انت) پرایاں دگہ چیرے بیت۔ سکی دنیا و ہم اہت و قبر و آخرت و۔

۵ یعنی تہنا چہ وقی مہربانی و معاف کنت۔ و اگر ہر جرم و سراسر بدنت مجرم تچان و رو پوش بوت نہ کنت و نہ پرائی دگہ کسے ابید چہ آئی و بہ آئی و مدد و اعانت و تیار بوت نہ کنت۔ ۶ یعنی چوش کہ ماں زمین و سر بر و کوہ چست انت دریا و سر بر و مزین مزین بوجیگ چست بوان و گندگ بنت۔ ۷ یعنی گوات ہم اللہ پاک و قبضہ انت، اگر گوات و بداریت کنگ و میلیت تو تمام بادبانی جہاز دریا و پشت و ترپل بنت و غرض آپ و گوات کل بہ ہائی و دست و چیر و انت۔ ۸ ماں دریائی سفر و موافق و ناموافقیں گوات ہر دو میں قسم و جاوران واسطہ کپیت ہمیشکا باز ضروری انت کہ ان موافقیں جاورانی و ہد و ہر گیت و ناموافقیں جاورانی رد و صبر کنان و اللہ پاک و نعمت و قدرت و جاہ بیاریت۔ ۹ یعنی بوٹیت تو مفرانی بدیں اعمالانی یاد اش و رد و اجاز و راتباہ بکنت و ہے تباہی و و ہد و ہم لہتیں و پہل بکنت۔

۱۰ یعنی تباہ ہمیشکا کنگ بہنت کہ آیانی لہتیں عملاتی بدلہ بر سیت و اید کہ جیڑہ کنو کاں ہم بگندنت کہ ہو! چہ خدا و گرفت و در کپگ و جھگ و واسطہ بچ جا کہ نیست۔ و اجہ شاہ حب نوشتہ کنت کہ ہر کس ہر چیز و چہ وقی تدبیر و و ہبند و زانت، آسہت و عاجز بنت کہ بچ تدبیر کار نہ دنت۔ ۱۱ یعنی اے نمایں خبرانی شنگ و بعد انسان لازم انت کہ اللہ و راضی کنگ و فکر و بکنت اے چنت روچی زندگانی و ہلاک بیوکیں عیش و سر اغور و مہریت و شری و بزانت کہ ایمانداران و ہرچ عیش و آرام چہ اللہ و جانب و رسیت چہ اے دنیا و عیش و آرام و بہتر انت و ہم پادارانہ نہ ماں آئی بچ قسے و دل تنگی بیت و نہ فنا و زوال و ترس بیت۔ ۱۲

برداشت کنان و ظالم و معالک مزین بہت و جوان مردی وڑیں کارایت۔ مان حدیث و بہت کہ ہر ہزہ و سر اظلم و زور کی بہ بیت و آئی صرف اللہ پاک و دوستی و آرا پہل بکنت تو ضرور است کہ اللہ پاک آئی و عزت و گیش بکنت و مدد بکنت۔ و یعنی محض چہ اللہ و توفیق و دستگیری و انسان و عدل و انصاف و صبر و بخشش و دلیں اعلیٰ عادت حاصل بیت کنند آہ اے خوبی اخلاق و عاداتی طرف و راہ شونی مکنت تو گد اکتام کس انت کہ دست و گران و چہ اخلاقی و نزدیکی و رسوائی چات و کشان و مارا در بکنت۔ و یعنی اے دلیں کتام سبیل ہم بہت کہ پاپا دنیا و دیم دیگ بہ بتیں و حیرا چہ اودا خوب نیک جوڑ بوان و حاضر بہ بتیں۔ و یعنی یک نیم گیت گیں مجرم و عیسم و شرمندہ و میاری بوان چٹاں جہل کنان چارنت چوش نہ بنت کہ کسے و چٹاں یک کنان و بچارنت

منزل

فل یعنی بے بخت گوں و تاوتی جن و چکان و ہم غرق کسنت نراں کلاں و تباہی و بربادی و چات و چکل دنت۔ فل یعنی نہ ماں دنیا و ہدایت و نہ ماں آخرت و نجات و۔
فل یعنی چوش ماں دنیا و عذاب مؤخر (پشت و ٹگلنگ) بیت و ٹگلنگ میان بیت آروچ و عذاب نہ ٹگلنگ۔ فل یعنی چہ انکار کنگ و چہ بیت حاصل نہ بیت۔ ابن کثیر و معنی چوش کنگ کہ چوش موہے نرسیت کہ شہا جہا یگر مبیت۔ فل یعنی شہا ذمہ دار نہ ات کہ زبردستی اشان و قبولدار کنا نین ات شے سرافرض خداوندی پیغام و سرکنگ انت آتی و شہاوت سدا انجام دیگا بیت۔ اگر اشان قبولدار نہ بنت تو بل اشان و کہ ماں جہنم و برونت۔ فل یعنی چریشانی دیم تاب دیگ و تو غمناک مو۔ انسان یکھنیں تے و اھذرات (اللہ شہا و اللہ) کہ اللہ پاک احسان و انعام دنت تو گہرتی و مہل کنت۔

پدا و ہدے چہ و تی بدیں کارانی ذریعہ و ماں جہلے و کسیت بس تمام احسان و نیکیان و شہوشکار بیت و چنیں ناشکری کنت گوشے آتی و کدی و شیں روج نہ ٹگلنگ۔ خلاصہ ایشنت کہ فراخی و عیش و جاوہر بیت یا تنگی و تریشی حالت بہ بیت انسان و تی حد و سراقا تم نہ مانت۔ البت قاتیں مومنان کہ سکی و ہدے صبر و کشاوگی و جاوہر حقیقی نعمانی واجہر و شکر و گزنت و ہجر آتی و انعام و احساناں و فراموش نہ کفنت۔ فل یعنی سکی بہ بیت یا نرمی کل احوال خدا و دیم و انگیز انت، ماں آسمان و زمین ہر جا کہ ہمانی و سلطنت حاکمی انت ہر چہ کہ بلوٹیت پیدا کنت و ہر چہ کہ بلوٹیت ہر کس دات کنت و ہتے ڈول نہ دنت اگر ملوٹیت۔ دنیا و رنگ برنگیں جاوہر ایل کین ات لھتیں چریشاں باز کس اولاد نہ بیت لھتیں و اولاد فقط جنیں چک بنت لھتیں و ایوک مردیں ٹمک بیت۔ لھتیں و ہر دو تیں، بچک و جنک عطا فرمائیت جوڑی یا جدا جدا۔ یا اشی و چہ کس و دعویٰ تے نیست آہ حقیقی مالک و ت زانت کہ کتام کس و بہ کتام جاوہر و دارگ مناسب انت و ہاوت و تی علم و حجت و روء و تدر کنت کیے و مجال نیست کہ آتی و ارادہ و مہل کنت یا آتی و تخلیق و تقسیم و ردا ایرادے بگریت۔ عقل مند و کار ایش انت کہ کھک ڈولیں محرم و نرمیں جاوہراں ہمانی طرف و رجوع بکنت و مدام و تی بڑگی و دیم و داران و چہ تکبر و ناشکری و و تاراد و ربدارنت - ۱۲

الیہ پردہ ۲۵

۷۵۲

الشوری ۲۲

قَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَيْرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَ

گوشتت مومن کہ بیشک تاوان بار ہمایان انت کہ تاوان بار ایش کت و تی جنداں و

أَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا إِنْ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّقِيمٍ ۝۶۰

و تی لوگ و مرد ماں قیامت و روج و فل خبردار بہ بیشک ظالم بنت ماں دائمی عذاب و۔ و نہ

كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءٍ يَنْصُرُونَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضِلِلْ

بیت بہ آیان کار سازے کہ آیانی مدد و بکنت چہ خدا و بغیر و ہر کس و خدا

اللَّهُ فَبِأَلٍ مِنْ سَبِيلِ اللَّهِ اسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ

گمراہ کنت گدا نیست بہ آتی بچ رہے و قبول کین ات فرمان و تی پروردگار و چہ آتی و پیش کہ بنیت

يَوْمَ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُم مِّنْ تَلْجَا يَوْمٍ ذِكْرًا وَمَا لَكُم مِّنْ

یک رچہ کہ آتی و واری نیست چہ خدا و ٹمک و نیست بہ شہا بچ پناہ و جاگہ آروچ و نہ بیت چہ شے ٹمک

تَكْذِيرٍ ۝۶۱ فَإِنْ عَرَضُوا فَأَنْرِسُنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيفًا إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا

کے انکار کین و ک گدا اگر آدمیم و تہرینت گدا آدمیم نہ اٹنگ تہر آیانی سر ٹمک ہمان۔ نہ انت تہی ذمہ و مگر

الْبَلَاءُ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَوَرَّحْنَا بِهَا وَإِنْ تُصِيبَهُمْ

رینک و بیشک ما و ہدیکہ بچا شینیں انسان چہ و تی ٹمک رحمت آتی خوش بیت و اگر بہ بیت بہ آیان

سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ۝۶۲ لِلَّهِ مُلْكُ

مصیبتہ بر عوض و آچیز و کہ پیسر دیم دات آیانی دستاں، گدا بیشک انسان ناشکرا انت و فل بہ خدا انت پادشاھی

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنْ أَرَادَ أَنْ يُنْزِلَ

آسمانی و زمین و۔ پیدا کنت ہر چہ کہ بلوٹیت۔ دنت ہر کس کہ بلوٹیت و جنک و دنت

لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ ۝۶۳ أَوْ يَزُوجَهُمْ ذَكَرًا أَوْ إِنَاثًا وَيَجْعَلُ لِمَنْ يَشَاءُ

ہر کس کہ بلوٹیت بچک یا دنت آیان و بچک و جنک و کنت ہر کس کہ بلوٹیت

عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ۝۶۴ وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا

سڈ۔ بیشک ہمانت زانوگر قدرت دار و ک و نہ توانیت بچ انسانے کہ خدا گوں آتی خبر بکنت مگر بہ اشارہ

منزل ۶

فلک نام یک بشرے و فی عنصری جاوے و ہستیں قوی و اعتبار اے طاقت ندرت کہ خداوند قدوس مایہ دنیا آئی و دیما در آیان و گوں آئی دوبہ دو کلام بفرمائی
 و آتحتل کت بکنت۔ ہمیشہ کا گوں کلام بشرے آئی و ہیکلام بوگ و سہ صورتت (الف) بلا واسطہ چہ پردہ و پشت و کلام بکنت، یعنی واجہ نبی و قوت سامعہ کلام و
 اشکنگ و لذت حاصل بکنت مگر بہ اے صورت و چہاں چہ دیدار و دولت و سیت گرگ نتون انت، چو شک و اجہ موسیٰ علیہ السلام و کوہ طور و سرا و خاتم الانبیاء
 صلے اللہ علیہ وسلم و مال سیمۃ الاسراء و پیش اہت۔ (ب) فرشتہ و ذریعہ و حق تعالیٰ کلام بفرمائی نیت مگر فرشتہ گوں و فی جسد و صورت و چہاں و دیما سیت بلکین
 تجک و تجک نبی و قلب و سرانزول بخت و چہ قلب و فرشتہ و صورت و ادراک بہ بیت۔ ظاہری حواس و چو شیں دخل بہیت۔ منی خیال و چہ صورت انت کہ آرا ماں

عائشہ صدیقہؓ حدیث و چہ یاتینی فی مثل صلصلة
 الجرس و تعبیر کنگ و ماں صحیح بخاری و ابواب بدر الخلق و بہ
 وحی و اے صورت و ہم ایتیان ملک و گیش و گوار موجود انت
 ہمیشہ و را ماں حدیث و و ہوا شدہ علمت فرمائیت
 و شاید قرآنی وحی بکثرت ماں ہے صورت و آیات بو تگ
 چو شک ماں "نَزَّلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ عَلَى قَلْبِكَ" وَقَالَتْ
 نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ" و چہ قَلْبِكَ و لفظ اشارہ
 بیت، و چو شک اے معاملہ بالکل پوشیدہ رہب و توک
 توک و بو تگ چہ واجہ پیغمبر و وجود و ابید تمام ہستی ٹے
 نظر و نیازتک و نہ اے داب و کلام بو تگ چو کہ یک
 مردے گوں دومی و خبر بکنت کہ کش و نہ و کیں شکون کاں ہم
 سر پردہ بنت پیش کا اے قسم و را گوں خصوصیت و اے
 آیت و چہ و حیا" و لفظ و بیان فرمائیتک پر چہ کہ
 ماں لغت و وحی و لفظ اخفا و اشارہ سریعہ و سرا
 دلالت کنت۔ (ج) سیمی صورت ایش انت کہ فرشتہ
 و تارا جسد پوشان و واجہ نبی و دیما بیت و اے داب و
 خدا و کلام و پیغام و سر بکنت چو کش کہ یک مردے گوں
 دومی و گپ بخت۔ چنانچہ حضرت جبریل و یک دوبہ ماں
 و فی اصلی صورت و آتگت و باز برا ماں حضرت جبریل و صورت
 آتگت و کدی ماں تمام غیر معروفیں مردے و شکل و ہم تشریف
 آور تگی۔ اے ساعت و چہاں بہ فرشتہ و کنتگت و
 گوشاں آئی و توار و اشکنوک بو تگتت و کش و
 نہ و کیں مرد ماں ہم باز پر گفتگو اشکنگتت و سر پردہ
 بو تگتت۔ ماں صدیقہؓ حدیث و ہما دو تیں قسم کہ بیان
 بو تگتت چہاں اے اے دومی صورت ات۔ منی خیال و
 ہمیشہ و را ماں اے آیت و چہ "اَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ
 بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ" و تعبیر فرمائیتک بو تگ۔

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظُّوَابِ

باقی حجاب و صورت بالکل نا و برکے بوگ و برابر آتیش کاں
 عائشہ و حدیث و گوں آئی و تعرض کنگ نہ بو تگ
 و یعنی آئی و ترن شانی مانع انت کہ بے حجاب و
 کلام بکنت و حکمت و تقاضا ہمیشہ منت کہ چنت صورت
 ہیکلامی و اختیار کنگ بہ بنت۔ و ادا لہتیں و
 چہ روح و فرشتہ مراد زرتگ۔ یعنی جبریل امین۔ لیکن
 سر ظاہر ادا چہ روح و مراد قرآن کریم انت پر چہ کہ چہ
 آئی و تاثیر و مر تگیں توب زندہ بنت و انسان و

الروح

۷۵۵

البہ

اَوْ مِنْ وَرَائِي حِجَابٍ اَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ اِنَّهٗ

یا چہ پردہ و پشت و یک قاصدے گواہ سیت چہ آئی حکم و چہاں ابو تگ تحقیق خدا

عَلٰی حَكِيمٍ ۝ وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ اَمْرِنَا مَا كُنْتَ

مزن و کنت و داب و ما دیم و ات تہ نیگ و یک فرشتہ چہ و فی حکم و کنت نرانتگت

تَذَرٰنِي مَا الْكِتٰبُ وَلَا الْاِيْمَانُ وَلٰكِنْ جَعَلْنٰهُ نُورًا نُّهْدِيْ بِهٖ مِّنْ

تو کہ چہ بے کتاب و نرانتگت تو کہ چہ بے ایمان و لیکن کتاب و آوی و روشنی کہ راہ سورج و تیں بے آئی و ہر کس کہ

نُشَاءُ مِّنْ عِبَادِنَا وَاِنَّكَ لَتَهْدِيْ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝ صِرَاطُ اللّٰهِ

بلو تیں چہ و فی بندیاں و بیشک البت راہ سورج وے تو بہ تجکیں راہ و طرف و کت راہ ہا خدا و

الَّذِيْ لَهُ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ اِلَّا اِلَى اللّٰهِ تُصِيْرُ الْاُمُوْرَ

کہ ہما بکنت ہر چہ کہ ماں آسمان و زمین و انت و خبر دار ہو کہ خدا و نیگ و سر بیت تہاں کار و

سُوْرَةُ الْاَنْحُرٰفِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ سِتُّ وَاثْنَوْنَ اٰيَةً وَتَسْمُوْنَ بِهَا

سورہ زخرف مکہ و نازل بوت و اے ہشتادونہ آیات و ہفت رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع کن ماں گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان، زہریں ہم کنوے

حَمْدٌ ۝ وَ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ۝ اِنَّا جَعَلْنٰهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ

قسم انت و گیش گوار کنوے کتب و۔ بیشک ماجور کت آرا قرآن عربی زبان و تاشما آرا

تَعْقِلُوْنَ ۝ وَاِنَّهٗ فِىْ اَمْرِ الْكِتٰبِ لَدَيْنَا عَلٰی حَكِيْمٍ ۝ اَفَنْضِرُ

بفہم انت و تحقیق آماں لوح محفوظ وے سورہ البت مزن و حکم انت فی آیات کا مادہ و داریں

عَنْكُمْ الذِّكْرُ صَفْحًا اِنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِيْنَ ۝ وَكَمْ اَرْسَلْنَا مِنْ

چہ شاپنت و دیم ترنیاں و باشی کہ شاپنت یک توے چہ گور و کیں و ایچیچو دیم و ات ما چہ

نَبِيٍّ فِى الْاَوَّلِيْنَ ۝ وَاَيٰتِيْهِمْ مِنْ نَّبِيِّ اِلَّا كَانُوْا يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝

پیغمبراں ماں پیشی مردان۔ و نبیا تگ آبیانی گور و چہ پیغمبرے مگر آیات آرا کلاگ گپ تگت و

مزل

ابدی نجات نصیب بیت و ت بچارت کہ ہر توے کہ ماں کفر و ظلم و بداخلاقی و موت و مر تگتت چون کا فی قرآن کریم ماں آیات تازہ و نو کیں جان ماں کجیت۔

و یعنی ایمان و ایمانیہ عملانی اے تفصیل کہ نوں چہ وحی و برکت و معلوم بوتنت پیش و نہ زانتگتت ملی توری ایمان و جندہ صفت گوں آیات گوں ات۔

و یعنی ماں قرآن و روشنی و ماہما کسان و ماہ بلو تیں سعادت و کامرانی و راہ و ہدایت کنیں۔ و یعنی تہیں نبی و کل بندہاں و چہ قرآن کریم و برکت و داں

اللہ پاک و سر بوگ و تجکیں راہ و پیش داران ات۔ نوں و ت زانتت کہ بہ ہم کشک و کام بخت یا مجنت۔ و یعنی تجکیں راہ ہا انت کہ آئی و سر کام جان مرد

داں خدا و سر بیت ہر کس چہ اے راہ و لگشت آبدراہ و مگر راہ بوت۔ و یعنی وہے کہ کل کارانی انجام چہاں و نیگ انت تو باید انت کہ مردم چہ بند و اے انجام و

بار و فکر بخت و چہ وقتی اختیار ہمارا ہر گام بخت کر آج تک تجھ انسان و بہ ہائی و بارگاہ و سر بکنت اللہم اھدنا الصراط المستقیم و یتنا علیہ
فل چیا کہ عربی شے ماتی زبان انت و چہ شے ذریعہ دنیا و قوام اسے کتاب در برت۔ فل یعنی وجہ اعجاز و مزین اسرارانی شامل ہوگ سبب و مزین و درجہ داروک و ہم چہ تحریر
(ادلی بدلی) سلامت ہوگ و وجہ چہ حد زیاست حکم انت اشی و دلائل و ثبوتان مزین مضبوط و آئی و احکام چہ منسوخی و محفوظ انت۔ واجہ خدا ہر جگہ حکم چہ حکمت و خالی نہ انت

و قرآن و تمام مضامین اصلاح معاش، و معاد و اعلیٰ ترین
ہدایتی سر مشتمل و چہ حکیمانہ خوبیاں پُر انت و قرآن و اسے
تمام خوبیاں سراسر و پاکیزہ قرآن شہادت۔

آفتاب آمد و دلیل آفتاب

(تنبیہ) قرآن و تمام آسمانی کتب چہ نزول و پیش ماں
لوح محفوظ و بنیاد ہو گنت۔ فل حضرت شاہ حبیب
نوشہ کنت چہ سبب کہ کتاب قرآن بہت زانا حکم و دیم دیگر
بند کنیں یعنی چشمان امت مدارات۔ اللہ پاک و رحمت حکمت و تقاضا
ہمیشہ کنت شے زیاد و ہمیشہ علم و زورانی با وجود خداوندی کتاب و نزول
و دعوت و نصیحت و الے کار بند کنگ مہبت چیا کہ چہ شے باز سعید و محاسن
سیت و نفع حاصل کنت پُر امن و امنی سر زمین تہمت ہم تمام بیت۔

فل یعنی گویا پیش رسول اللہ ہم استہزاء کنگت و آیاتی اختیار و کنگ
ہو گنت مگر بہ اسے سبب پیغمبری و سلسلہ و بندش آج نہ ہو
ہے صفحہ و فوائد۔ فل یعنی بہ عزت یگی آئندہ کنگت
برپا دی و مثالاں ہم کنت کہ پیش بیان ہم ہو گنت کہ آیا
ماں زور و قوت چہ شہاب زنگیش انت۔ و ہرے آیاں ہم چہ اللہ گرفت
رستگار ہو گنت تو باریں شہاب کجام خبر و سر مغزوری در شا کنت
دیمتر اللہ تعالیٰ و عظمت و قدر و کردارانی مزین شانی و ذکر انت کہ
داں یک حصہ و ہم اشان اللہ پاک و ذات و متوک انت۔

فل یعنی داں حدیکہ انسان آباد انت و ت ماں و ت و دو چار بکنت
یک دگرے و گورے روا بکنت و ترقاب کنان ماں دنیا و
و اخروی مقصدان کامیابی و کنگت معلوم بکنت۔

فل یعنی بہ یک خاص حساب و کہ آئی و حکمت و مناسب و ماں
آئی و علم و مقدرات۔ فل یعنی ہنچو شے متگیں بین ہنچو مبارانی
برکت و زندگی و آباد کنت ہم حساب و ماں شے متگیں جہاں جاں
ماں کنت و چہ قبران در کناں و ماں محشر و میدان و لو شتارینیت
فل یعنی ماں دنیا ہر قدر چیزانی جوڑی انت و مخلوق ہر قدر
جوڑی انت و مخلوق ہر قدر قسم و متماثل یا متقابل انت اسے
درستان و خدا پیدا کنگت۔ فل یعنی ماں خشکی و لہتیں
چار پادانی پشت و سر و ماں دریاء و بوجیک و سوار بیت۔

فل یعنی چار پادان یا بوجیک و سر سوار و وقت و اللہ احسان
چہ دل و یاد بکن انت کہ آئی و ماں ہمہ قدر قوی و ہنچو سازنگ کہ ماں
چہ وقتی عقل و تدبیر و غیرہ و اسے چیزان و بہ وقتی قابو و یاریں
محض خدا پاک و فضل انت و اگر نہ مے توک و اینقدر طاقت
و قدرت کجا ہست انت کہ چشیں چشیں چیزانی سراسر قدرت حاصل
بکنیں و آیاں و وقتی زیر دست سازیں و ہم گویں دل و یاد و چہ

زبان و سوار ہوگ و وقت و اسے لفظان گوشتک بہ بنت
ماں حدیث و بیان ہو گنت کہ ماں تفسیر و حدیث و کتا ہا مذکور انت۔ فل یعنی چہ سفر آخرت و سفر یاد بکن انت۔ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم سواری و وہرے سبب و انتگ۔
فل یعنی بایک اللہ نعمان جاہ یاران و شکر و ادبکن آئی شے ہیکہ ناشکری و راہ کیت ماں آئی و بابت گستاخی کنگت لگت چہ شے متگیں گستاخی و ناشکری چہ بون کنت کہ پرانی اولاد جوڑ کنگت بہت ہم چہ ہنچاں و
پیدا ہم جنس یک۔ اول اولاد تو بہت و وجود و یک بہرے بیت، چہ خداوند قدوس اولاد جوڑ کنگت مقصد چوش بون کہ آچہ جزاں مرکب انت و مرکب و حادث ہوگ لکی انت، دومی ماں ولد و والد
ہم جنس لازمی انت دومی ہم جنس مہبت تو بہ ولد و والد حق و عیب انت بکنت، سوم جنک جہانی و عقلی قوی و اعتبار و ناقص و کمزور
بیت، چوش بکوش کہ خدا و پوتا اولاد ہم گیت تو ادانیں ناقصیں۔ آیات شامہ اشرم نبی کہ بہ وقتی بہرہ و خوبی علانیں چہ گیشینیت چہ خدا و ناقصین ادانیں چہ عزت کنت انت۔ فل یعنی ہر ماں گیت اولاد
چہ خدا و تجویز کنگت انت ابہا ہائی و تی گمان آئینک عیب دار و ذلیل و حقیر انت کہ اگر اشان و موت ہما دیگن و پیدا ہوگ و خوشخبری شکنا بنگ بہت توجہ رنج و غم و وقتی پیشانی و مجینت و ماں

فَاَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَ مَضَىٰ مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ۝ وَلَئِنْ
سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ
الْعَلِيمُ ۝ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ فَهْدًا وَ جَعَلَ لَكُمُ فِيْهَا سَبِيْلًا

گد اھلک کت ما چہ آیاں زیاست زور و دندان و دگوست داستان پیشی مردمانی فل و اگر
سألتہم من خلق السموات والارض ليقولن خلقهن العزيز
توسوال بکن چہ آیاں کہ کئے پیداکت آسمانان و زمین و تو البت گوشت پیداکت آیاں و زیر دستیں
العلیم ۱۰ الَّذی جعل لکم الارض فھدا و جعل لکم فیھا سبیلًا
زانوگر و آھادات انت کہ ادکسی بہ شتا زمین چہیر گنج و ادکسی بہ شاماں زمین و راہان و

لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝ وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَانْشَرْنَا
بِهِ بَلَدًا قَبِيْرًا كَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ ۝ وَالَّذِي خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا
چہ آئی یک مردگیں شہرے سبے دابہ شامہ در گد بت فل و آھادات انت کہ پیداکت جنت جنت تمام میدان و
تا کہ شمارہ و بگندرات فل و آھادات انت کہ نازل کتی چہ آسمان و آب اندازہ و سرا فل گد لمانہ گت
بہ بلد قبیرا کذاک تخرجون ۱۱ وَالَّذی خلق الأزواج کلھا
چہ آئی یک مردگیں شہرے سبے دابہ شامہ در گد بت فل و آھادات انت کہ پیداکت جنت جنت تمام میدان و

وَجَعَلَ لَكُمُ مِنَ الْفَلَکِ وَالْاَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ۝ لَتَسْتَوَا عَلٰی
ظُھُورِہُمْ ثُمَّ تَذْكُرُوْنَ اَنْعَمَ رَبُّکُمْ اِذَا اسْتَوٰیْتُمْ عَلَیْہِ وَ تَقُوْلُ الْاَسْحٰنَ
آیانی پشت و پیدایا بکن انت و تی رب و نعمت و دھدے بخوبی پشت شتا آئی و سرا و عجوش انت پاک انت

الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهٗ مُقْرِنِيْنَ ۝ وَاِنَّا اِلٰی رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ۝
ہا ذات کہ تابعدار کتی بہ ماں اشرا و ماں تونز کہ اشیا بیاریں تی قابو و و بیشک ملاو تی رب طرف البت و اکرنگی انت فل
وَجَعَلُوا لَهٗ مِنْ عِبَادَہٗ جُزْءًا اِنْ الْاِنْسَانَ لَکَفُوْرٌ مُّبِيْنٌ ۝ اَمْ
وچہ طراشت چہ خدا چہ آئی و بندھاں بہر (یعنی اولاد) بیشک انسان البت مزین ناشکرے ظاہریں یا

اتَّخَذَ مِنْهَا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَّاصْفٰکُمْ بِالْبَنِيْنَ ۝ وَاِذَا ابْشَرَ اَحَدُھُمْ
گیت خدا چہ وقتی مخلوق و دختران و و در چہتی پر شما بچکان و؟ فل و وہدیکہ مزہدہ دیگر بیت یکے پیراں
بِمَا ضَرَبَ الرَّحْمٰنُ مَثَلًا ظَلَّ وَجْھُہٗ مُسْوَدًّا وَّھُوَ کَظِيْمٌ ۝ اَوْ مِنْ
بہ ہا چیز کہ شات کتی بہ چہرہ شال خبر و تربیت آئی و دیم سیاہ و اماں دل و تنگ بیت فل آیا ہا کس

مزل ۱

تفسیر سورہ الزخرف - ۲۲

دل یعنی زانا خدایہ و فی اولاد نیکی جنگ پسند کنگ کہ آوتی عادت و بردا ماں زیبانی و سنبھینگ و ردوم حاصل کنت و سہمت و زیورانی شوق و بے سار بہ بیت کہ
اے دلیل انت کہ آئی ماں و فی فکر و عقل و نزور انت و آوتی قوت فکر و کمزوری و سبب و مباحثہ و وقت و بیان و قوت و ہم دارگ تو نیت چنانچہ جنس آدمی تقریران و
توک و کمیں ہم غور و فکر جنگ و چہ معلوم بیت کہ نہ و فی دعوی و گون خوبیں بیان ثابت کنت نہ دومی کس و دعوی و جہل جت کنت مدام نیم بندھیں گپ کنت یا فدوس

گپ ماں آئی و آوار کنت کہ آیان و گون مطلب و چ تعلق
مبیت کہ چرے رہند و ماں مقصود و بیان و تاوان بیت
و مباحثہ و تخصیص چرے حیثیت و انت کہ ماں آئی و بیان
احتیاج زیات بوگ و سوب و آییانی عجز کیشتر ظاہر بیت
پیش کاھک دراجیں کلام مطلب ہے حکم و کیت و لذتیں
جملہاں و ادا کنگ مثلاً "من اھتگتاں"، "آشتگت"
اے ڈولیں جملہ قوت بیانیہ و دلیل نہ انت۔

دل یعنی اے آییانی دگر یک دروغ کہ فرشتیان و ماں
جنس آدمی صفت و شامل کنت نہ انت جنس انت و نہ فرس
انت بلکیں آییانی جنس پہ کہ جدا انت۔ دل یعنی کلام
عقلی و نقلی و دلیل بے دعوی و آیان ندر انت۔ پدا زانا
اللہ و ہدے فرشتگان و جوڑ کت تو اشاں ہماست
ہمود و اوشتوک انت کہ اشاں مردین و بدل و جنین
جوڑ کنگ بوتنت۔ باز خوب! اشانی اے گواہی ماں
اعمالانہ و فقر و نیسگ بنت۔ ماں خدائی عدالت و
وہدے پیش بنت تو گدا اے ردا چہ آیان جنت کنگ
بیت کہ شمشاد پر چاگو شنگ؟ و چہ گچ گوشتنگ۔
و سیل بکن و فی اے مشرکانہ گتا خیانی ردا کیت
و لیے ہم پیش کنت کہ اگر اللہ و بلوٹیں تو مارا اید چہ
و فی عبادت و دگرانی عبادت و چہ دور بد اشتیں و ہدے کہ
ما برابر اشانی عبادت کنگ اتیں و مادور دارگ بوتیں تو
ثابت بوت کہ اے کاد شمر انت و آئی و دوست انت۔

و یعنی اے گپ راست انت کہ اید چہ خدایہ و اہگ و
چ چیز بوت نہ کنت بلے آچر و بے حق و شر تر بوگ
چریشی و درانہ بیت۔ چوش بوتیں تو ماں دنیا و بچ کار و
چیز بد نہ بوت۔ کل عالم خیر محض بہ بیت، خرابی و تخم بہک
بے گواہ بہ بیت بہر یک ظالم و خون و روک و چوش
بگوشتیں کہ خدایہ و ملوٹیں تو منارا چہ چشیم ظلم و زورانی و
مہشتیں۔ و ہدے کہ اشانی کنگ و موی دات تو
معلوم بوت کہ آچرے کار و وشن و راضی انت۔

بہر جا و رماں مشیت و رضاء و لزوم ثابت کنگ کلام
علی اصولے نہ انت۔ ایوک و اٹکل و تیر انت کہ آئی و
بیان مال ہشتی جز و چہ نصف و ساری و آیت سیقول
الذین اشرکوا لو شاء اللہ ما اشرکنا الخ و حواشی
گوست۔ دل عقلی دلیل و حال و اشنگ بوت آرا
یلہ کنان و زانا کلام نقلی و دلیل بہ و فی دعوی و بابت و

دارنت؟ یعنی خدایہ و ہم داتیں کلام یک کتابے بہ آییانی دست و انت کہ ماں آئی و شرک و ردانشتہ انت کہ آپسیدہ ہیں کارے۔ ظاہر انت کہ چوشیں سند اشاں
ندارنت۔ گدا اید و اید چہ پت پیرکانی کوراسکیں رند گیری دگر اشانی کور و باقی چہ پشت کیت بس ہمیشی اشانی چہ درستان مسترس دلیل انت کہ ہمک زمانہ و شرکا
ہمیشی و پیش کنان و پیداک انت۔ دیمتر ہے ردا بیان انت۔ و یعنی واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و فرمائیت کہ چہ شے پت و پیرکانی راہ و شر تریں رلہ شمارا سوج بدیاں تو گدا
زانا شاپا بدہا کوھیں کشک و سراہٹ کنت انت۔ و یعنی ہر چہ بہ بیت ماتی خبر و گوش ندریں ما و فی پت پیرکانی قدیمی رہبند و بلہ دات نہ کنیں۔ ۱۲

يُنشَوُا فِي الْحُلِيِّ وَهُوَ فِي الْخَصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ۝ وَجَعَلُوا الْهَيْكَلَةَ

روینگ بیتاں سہت و زیوران و اماں گر و چیل و دل و جہر و درشان کنت کنت کل و اڈکت آیان فرشتیان و
الذین هم عبد الرحمن انما انا شاهد و اخلقهم ستکتب

ہا کہ آہست انت رحمن و بندہ، جنس آدم و کل آیات انت آیان فرشتیان پیرانش؟ نوں نوشتہ کنگ بیت

شهادتهم ويسئلون ۝ وقالوا لئن لم نر ما نعبدهم ما

آییانی گواہی و چہ آیان جنت بیت و دگوشنت اگر رحمن و بلوٹیں ما آییانی بندگی نہ کنت کنت نیستنت

لهم بذلك من علم انهم الا يخرون ۝ امراتينهم

آیان اے بابت و بچ علم، اے کل گمان و کار بندنت و آیات مادانگ آیان و

كتبنا من قبله فهم به مستمسكون ۝ بل قالوا آنا وجدنا

کتابے چہ و پیش گدا آیان آئی ماں پنجگان مہر گیت۔ بلکیں گوشتنت تحقیق ما دیت

اباءنا على امة وانا على اثرهم مهتدون ۝ وكذلك ما ارسلنا

و فی پت و پیرکانی یک بہ بندے و سرایے بیشک ما آییانی رند پداں رووکیں و بچے داب و مادیم نرات

من قبلك في قرية من نذير الا قال مترفوها آنا وجدنا

چہ تو پیش ماں یک میٹے و ترسینو کے مگر گوشتنگ بنا کت اود و آسودہ حالیں مردماں بیشک ما دیت

اباءنا على امة وانا على اثرهم مقتدون ۝ قل اولو جنتكم

و فی پت پیرکان و یک ہند و سراوے شک ما آییانی پداں سراہستیں نذیری کنگ۔ گوشت پناہر اگر من بیا راہ شما

يا هدى مما وجدتم عليه اباؤكم قالوا آنا بما ارسلتم به

چہ اے رہ بند و شر تریں رلہ کہ دیت شامانی و سراوے پت و پیرکان و گوشت آیان کہ تحقیق ماشے آورجین و

كفرون ۝ فانقمنا منهم فانظر كيف كان عاقبة المكذبين

متوک نیستیں و گدا ما بدہ گیت چہ آیان، گدا بچار کہ چون بوت انجم دروغ بند کنگو کانی

واذ قال ابراهيم لابيہ وقومہ اتنی برا و مما تعبدون

و قتیکہ گوشت ابراہیم و گون و فی پت و گون و فی قوم و کہ بے شک من بری و بیزاراں چہ آئی کہ شعا عباد کنت

منزل

فل یعنی منی رشتہ گت تہنا گوں کیس خدائے قائم انت کہ ہائی نہ منار اپید اکتگ ہماوت منار منزل مقصود و کشک و سرادان آخر بارت و سرکنت۔
(تنبیہ) ادا اے قصہ پیش کا بیان کنگ بوتگ کہ سیل جن ات کہ شے منت کیس سروک و پت و کشک غلط گندان و آزار ایلہ دات شہام ہائی و داب و بکن پت
و اگر شہام پیر کا نی رند گیری و سر امرگ لو پت تو ہماوت و راہ و گام پیچ ات کہ آئی و ماں دنیا و حق و صداقت و پیرک یک کنگ و وقی اولاد و وصیتی کت و شت کہ چہ منا
بعد اپید چہ کیس خدائے دگر پیچ کس و پستش و مکن ات کما قال اللہ تعالیٰ: وَوَصَّي بِهَا إِبْرَاهِيمَ بَنِيهِ وَيَعْقُوبَ (البقرہ ۱۳۱) فل یعنی چہ یک دگرے و توحید و
بیان و دلیلان گوش داران و حق و طرف و رجوع کنوک
بہ بنت۔ فل یعنی افسوس ابراہیم و میراث و محال نہ کت
و آئی و وصیت و سلا عمل نہ کتس بلکیں اللہ پاک دنیاوی
ہر ساز و سامان داتگت ماں ہماوتی و لذت تان کیاں و چہ
خدائے قدوس و طرف بہک غافل بوتنت داتگت ہشان و
چہ غفلت و داب و ٹوہینگ و واسطہ حق تعالیٰ و وقی
ہما پیغمبر دیم دات کہ آئی و پیغمبری باطل روشن مصاف انت۔
آئی و شمار اربعین دین سرکنت، قرآن نی و نت شمارا
اشکنا بنیت و اللہ و حکمان و بخوبی شمارا سرکنت۔
فل یعنی قرآن و جاد و گوشش چہ پیغمبر و خبر و متگ و
انکاری بوتنت۔ فل یعنی اگر قرآن و نازل بوگی ات
تو کڈا مکہ یا طائف و یکے دارے و سرانازل جو تمیں
اے خبر چو نکائی باور کنگ بیت کہ مزین مزین سر داران
یلہ کنان خدائے یہ رسالت و منصب و یکے نہیں شخصے
در چنگ کہ آئی ریاست و دولت و اعتبار و چیزے
نام و توارنداریت۔ فل یعنی نبوت و رسالت و منصب و
بھر و بانگ زانا شے و دست و دیگ بوتگ کہ آئی گنجینی و
سرا بحث و تکرار کن ات۔ فل یعنی کسے و غنی کسے و فقیر
جوڑکت، یکے و بیشمار مال و زردات یکے و چرائی و کمتر
دات، کسے زیر دست انت و کسے بالا و افسر انت
فل یعنی نبوت و رسالت و شرف تو چہ ظاہری مال و
جاہ و دنیاوی طیب و طاب و بازا علی و ارفع انت و بد
کہ اللہ تعالیٰ و دنیاوی روزی و بہ آسانی گوشک و سرا
بھر بانگ نہ کت کڈا پیغمبری و چونکائی بہ آسانی گوشک و
سرا کسے و دیگ بیت۔ دیمتر ادنیاء مال و زر و مادی
از بابانی اللہ و گورے بے وقعتی و فقیر لوگ و بیان کنت۔
فل یعنی اللہ پاک و گورے اے دنیاوی مال و دولت
بچ و تر نیست نہ اشی دیگ و معنی ایشنت کہ مال و زر
داران اللہ و گورے و قرب و وجاہت و داروک انت و
ایشرا بطور دلیل پیش کنت اے ہمنکر حقیر و بے قدری
چیزایت کہ اگر یک خاص مصلحتے ہمن کنوک مہوتیں تو اللہ تعالیٰ
کافرائی لوگانی بان۔ زمینہ دروازگ، فضل و تخران و کلان
نقرہ و شہرے بکرتیں بگرمایاں اے صورت و مردم اے
گندان و کہ کافراں اے داب و از باب رسیت عموماً ایشرا
کفر و راہ اختیار کتگت (الاماتہ اللہ) و اے چیز
خدائے مصلحت و برخلاف بوتگت ہمیشکا اے رہبر

الذی فطرنی قائم سیہدین ۲۵ وجعلها کلمۃ باقیۃ
مگر ہما کس کہ پید اکتی من و کڈا آبے شک راہ سوچ دت من و فل و جوڑکت خدائے آئی و خبر و خبرے پشت کتیں
فی عقبہ لعلہم یرجعون ۲۶ بل متعت هؤلاء و اباءہم
ماں آئی و رندی چچاں تاکہ آرجوع بجننت فل بلکیں من نفع دات آیان و وایانی پت و پیرکان
حتی جاءہم الحق و رسول مبین ۲۷ و لکجا جاءہم الحق
داتگت آتک بہ آیان راستین دین و پیغمبر صاف بیان کنوکس فل و وہدیہ سر بوت بہ آیان راستین دین
قالوا ہذا سحر و انا بہ کفرون ۲۸ وقالوا لولا نزل ہذا
گوشش اے جادوئے و تحقیق مائشے نہ متیں فل و گوشش پر چا ایر نہ کت اے
القرآن علی رجل من القریتین عظیم ۲۹ اہم یقسمون
ستدان یک مزین مردے و سرا چہ اے دو میں سینگانی فل و آیا آیان بہر و بانگ کنت
رحمت ربک نحن قسمنابینہم معیشۃم فی الحیوۃ الدنیاء
تہی رب و رحمت و فل ما بہر و بانگ کنگ آسانی میانجی و روزی و آسانی ماں دنیا و زندہ و
رفعنا بعضہم فوق بعض درجت لیکن بعضہم بعضا سخر یاک
برز کت مالتے بہ سراہتینانی درجہ تاکہ بگرت لختے دگر لختے و را خدمت گار و
ورحمۃ ربک خیر مما یجمعون ۳۰ ولولا ان یشکون الناس امۃ
و تہی رب و رحمت بہتر انت چہ آہیزے و کڈا از کارنت و اگر مہوتیں اے جبر کل مردم بہ بنت بہ پیچ دین
واحدۃ لعلنا لمن یشکرون بالرحمن لیووتہم سقفا من فضۃ
سرا تو البت داتگت بہ ہما کسان کہ منکر انت رحمن و بہ آسانی لوگان چھت چہ نفع و
ومعارج علیہا یظہرون ۳۱ و لیووتہم انوابا و سورا علیہا
و پدانکان کہ بہ آسانی سرا سر کنت۔ و بہ آسانی لوگان در وازگ و تخت کہ آسانی سرا
یشکون ۳۲ و زخرفا وان کل ذلک لہامتاۃ الحیوۃ الدنیاء
تکہ دینت و طلاء و نیست انت اے کل ابید چہ کیس فاندگ زورگ بہر دنیا و زندہ

اختیار کنگ نہ بوت۔ ماں حدیث و ہست کہ اگر اللہ پاک و نزدیک و دنیا و قدر و قیمت یک شاکے و بانزل و برابر ہوتیں تو کافر یک گتے آپ ہم ملائیں۔
شرابہر چیزیکہ خدائے گورے اینک ادنی بہ بیت آرا اللہ و گورے سیادت (سرداری و حاکمی) و وجاہت و یہ نبوت و رسالت و معیار قرار دیکٹاں کت م حد و صحیح بیت
واجب شاہ صاحب نشہ کنت یعنی کافر اللہ و پید اکت جلسے تو آرا راحت برسیت، ماں آخرت و دانی عذاب و گرفتار بیت اگر ایشرا ادا آرام دیگ
بہ بیت تو کل مردم کفر و راہ و گام گنجوک بنت ۱۳

قرآن و اولی مخاطب قرار گپنت۔ اگر عقل مند تو اسے مردمانے مزین شائیں نعمت و قدر و کثرت و قرآن کہ آئی پرایاں مزین قیمتی نصیحت نامہ ہے بہ آئی و ہدایت و سرا عمل کنان و چہ درستان پیش دنیاوی و اخروی سعادتاتی خدا بند نیست۔ و یعنی و میر و سوال بیت کہ عظیم الشانیں نعمت و قدر شما چہ ہم کنگ و اسے فضل و شرف و چہ شکر گیتنگ ؟ و یعنی تھی کسک ہمارا انت کہ آپشی نبیانی نیگنت۔ شرک و تعلیم ہیج نبی و نہ دات نہ اللہ تعالیٰ ماں کتام دین و اسے گپ جائز قرار دات کہ چہ آئی و ابید و گے و پرستش و بکن ات و اسے ارشاد کہ ”جست کنان و بچار ات یعنی ہر وقتیکہ گوں آئی و ملاقات بیت (چو شکہ شب معراج و بوت) یا آیانی احوال و چہ کتاباں تحقیق بکن ات۔ بہر جا و تحقیق و تقیتش و رد اہرچ و سائلہ کہ بہستت آیان و کار مرز کنگ و چہ صاف ثابت بیت کہ ماں کتام آسمانی دینے و ہم کدی شرک و اجازت نہ ات ۱۲

وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ۝ وَمَنْ يَعِشْ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ
وَأَخْرَجَتْهُ رُبَّ كَوْرٍ مِّنْهُ مُتَّقِينَ أَنْتَ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَكَ خِالْفَةٌ مِّنْ رَّحْمَنِ يَدُ
نُقِصْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ۝ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ
مَقَرِّسِينَ مَا بِهِ آتَىٰ يَكْشِطَانِ لَكَ أَشْطَىٰ آتَىٰ سَلَّتْ أَنْتَ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَكَ خِالْفَةٌ مِّنْ رَّحْمَنِ يَدُ
السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنََّّهُمْ مُّهْتَدُونَ ۝ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ
رَاهُ ۝ وَمَرَدَانِ لَمَّا كُنْتُ كَرَّ آيَا بِرَأَيْتَ يَأْتِي أَنْتَ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَكَ خِالْفَةٌ مِّنْ رَّحْمَنِ يَدُ
لَيْلَتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بَعْدَ الْبَشْرَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ ۝ وَلَنْ
يَنْفَعَكُمْ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنْتُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ۝ أَفَأَنْتَ
فَأَنْتَ نَدْتِ شَمَارَ مَرُوحِي بِرَجَاكَ شَمَالُ تَكَلَّمَ بِشَكِّ شَمَالِ عَذَابٍ يَكْدُ رَكَّ ۝ شَرِيكَ أَنْتَ ۝ أَيَا لَكَ أَنْتَ
تَسْمِعُ الصَّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْى وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝ فَأَمَّا
أَنْتَ يَنْتَ كَرَّ أَنْتَ رَاهُ يَارَاهُ سَوَجَ دَعَى كَوْرَانِ ۝ وَهَكَذَا كَسَّ ۝ كَمَا لَمْ يَكُنْ لَكَ خِالْفَةٌ مِّنْ رَّحْمَنِ يَدُ
نَذَّ هَبْتَ بِكَ فَأَمَّا مِنْهُمْ مُّنتَقِمُونَ ۝ أَوْ نُرِيكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ
كَرَى مَا بَيْنَ تَرَاهُ ۝ أَدَا لَكَ أَيْشَكَ لَاهِرَ آيَا ۝ بِيَرَكْتَ أَنْتَ ۝ يَا كَرَّ بِيَرَكْتَ بِيَرَكْتَ بِيَرَكْتَ بِيَرَكْتَ بِيَرَكْتَ
فَأَمَّا عَلَيْكُمْ مُّقْتَدِرُونَ ۝ فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوْحِيَ إِلَيْكَ إِنَّكَ
تَحْقِيقَ مَا بِهِ آيَا ۝ سَرَّ زَوْرَ مَسْدِ ۝ لَكَ مَضْبُوطَ بَدَارٍ بِرَجَاكَ وَحَى كَلَّمَ بَيْتَ تَنَى نِيَمَكُ ۝ تَوْنُ بِيَشَكَ
عَلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝ وَإِنَّ لَكَ لَأَكْزَلَكَ وَلِقَوْلِكَ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ ۝
تَحْقِيقَ رَاهُ ۝ سَرَّ ۝ بِيَشَكَ ۝ اِسْأَلْ ۝ بِيَرَكْتَ ۝ بِيَرَكْتَ ۝ بِيَرَكْتَ ۝ بِيَرَكْتَ ۝ بِيَرَكْتَ ۝ بِيَرَكْتَ ۝ بِيَرَكْتَ ۝ بِيَرَكْتَ ۝
وَسْأَلُ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُّسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ
وَبِئْسَ أَحْوَالُ ۝ هَكَذَا كَسَّ ۝ كَمَا لَمْ يَكُنْ لَكَ خِالْفَةٌ مِّنْ رَّحْمَنِ يَدُ
إِلَهَةٍ يُعْبَدُونَ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
مَعْبُودَاتِ كَرَّ آيَا ۝ عِبَادَتِ كَلَّمَ بَيْتَ ۝ وَتَحْقِيقَ مَا بِهِ آيَا ۝ سَرَّ زَوْرَ مَسْدِ ۝ لَكَ مَضْبُوطَ بَدَارٍ بِرَجَاكَ وَحَى كَلَّمَ بَيْتَ تَنَى نِيَمَكُ ۝ تَوْنُ بِيَشَكَ

منزل ۶

وَلِیَعْنِیَ مَجْزَہِ یَاں اے پہ کلا گش زُر تنت۔ وَلِیَعْنِیَ یکے چہ دومی اے مستری نشان وئی قدرت و موسیٰ اے صداقت اے پشداشت۔ وَلِیَعْنِیَ آخر ہما نشان دیم داشت کریک حسبہ اے آیایاں عذاب اے رنگ اے داروک انتت۔ چوشکہ ماں سورہ اعراف اے گوشت فَارْسَلْنَا عَلَیْہُمْ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَافِ وَالْذَّمَارِ ایت مُفْصَلَتِ (اعراف رکوع ۱۶) مطلب ایش ات کہ ترسان اے چہ وئی کاراں دست اے بکشتت۔ وَلِیَعْنِیَ "ساحر" اے آیانی گشت گورہ محاورہ اے عالم اے گوشت گشتش۔ چیا آدورہ مستری علم ہایا

گورہ جادوات۔ شاید اے خوشامد و نرمی اے ویدہ حضرت موسیٰ اے راضی اے ہر گون ادب احرام اے لقب ایش دات وچہ وئی باطنی خباثت اے اشارہ اے اے طرف ایش ہم کت کہ ماتر ارا نبی ہنگت ہم قبول نہ کنیں ایوک اے تر ایک استادیں جادوگرے زانیں۔ وَلِیَعْنِیَ تئی رب اے ہرچ دستورہ دعاء ترا سوج دانگ و ہرچیکہ گون تو عہد کرتگ بہ ہمانی اے رورہ مئے حق اے دعا کن کہ اے عذاب چہ مادور بہ بنت اگر چہ تئی دعاء برکت اے ہنجوش بوت تو ماضورہ بہ کشک اے سر اہادگ بتیں وئی خبر ضرور قبول کنیں۔ وَلِیَعْنِیَ ویدیکہ تکلیف دور بوت و مصیبت اے ساعت نگل ات یکدم چہ وئی قول و قرار اے پد تنت۔ چوش بگوش کہ اشاں چ قول و قرار نہ کتگت۔ وَلِیَعْنِیَ ماں ہما چاگردہ ملکاں مصر اے حاکم اے مزین عزت و شرف ہستت و جود و نہراں ہم ہمانی اے جور کتگتت، دریائے نیل اے آب اے قرآن ماں وئی باغ اے آورنگت۔ مطلب چوش انت کہ ماں اینکر ٹوہیں از بابانی موجودگی اے زانا مئے حیثیت ہمکرا انت کہ موسیٰ اے ڈولیں مردے اے دیما وئی گردن اے بچکینیں وَلِیَعْنِیَ موسیٰ اے گورہ نہ پیسہ ہست نہ حکومت نہ عزت نہ چوشیں سر ظاہری کمالے گون آئی اے ہست دانکہ خبر کنگ اے ویدہ ہم خبران اے صاف نہ گیشینیت۔ وَلِیَعْنِیَ گوشت کہ آئی اے ووت جواہرات سنگہ دست اے کتگت و ہر وزیر و امیر اے سرکہ مہربان بوتیں آئی اے دست اے ہم طلا اے سنگہ ماں کتگی و آئی اے دیما فوج قطا بندان اے اوشتا کتگت۔ مطلب چوش ات کہ ماہر اے عزت و دین تو اے داب اے کنیں۔ زانا خدا کے وئی نائب جور کنان اے دیم بدنت تو آئی دست اے طلا اے سنگہ و کش اے فرشتگان فوج ہم مہیت۔ وَلِیَعْنِیَ چہ وئی احمق گت اے قوم اے رابے و قوف جور کت اکلان احمق اے و خبرش گیت۔ حقیقت چوش انت کہ ماں آمرومانی تباں خدا اے نافرمانی چہ پیش اے داخل بوتگت پیشکاروت زوت اے فرعون اے دیمب اے کپنتت وَلِیَعْنِیَ ہما کارش کتنت کہ پرایاں عادیہ خدا اے غضب نازل بیت۔ وَلِیَعْنِیَ یہ رند اے آیکیں لال آیانی قصہ یک عبرت کنیں مثالی اے دول بریان بیت۔

الیہ ۲۵۵

۷۶۰

الزخرف ۴۳

فَقَالَ اِنِّیْ رَسُوْلُ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿۷۶﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآیٰتِنَا اِذَا هُمْ

کہا گوشتی کہ من تمام عالم رب اے قاصداں گدا ویدہ اہت آیانی گورہ مئے نشان اناکت چہ آ

مِّنْہَا یَضْحَکُوْنَ ﴿۷۷﴾ وَمَا نُرِیْہُمْ مِّنْ اٰیۃٍ اِلَّا هِیْ اَکْبَرُ مِنْ اُخْتِہَا

نشانیاں آیایاں کنگ بناکت و ہرچ نشانی بیے کہ ماہر داشت اچہ اولی اے مسترات و

وَاِخَذْنٰہُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّہُمْ یَرْجِعُوْنَ ﴿۷۸﴾ وَقَالُوا یٰۤاٰیٰہَا السَّحَرُ

وگیت ما آیایاں گون عذاب تاکہ آ و اتر بکشتت و گوشتش اے جادوگر و

اِدْعُنَا رِبِّکَ بِمَا عٰہَدَ عِنْدَکَ اِنَّا لَمُتُّوْنَ ﴿۷۹﴾ فَلَمَّا کَشَفْنَا

تو اے پد بچن پد بچگی وئی رب ہنجوش کہ وئی کنت تئی گورہ ما اے پد راہ سر اکائیں و گدا ویدہ کہ ما

عَنْہُمْ الْعَذَابَ اِذَا هُمْ یَنْکُثُوْنَ ﴿۸۰﴾ وَنَادٰی فِرْعَوْنُ فِیْ قَوْمِہٖ

چہرایاں عذاب دورکت آیایاں وئی عہد اے پروشت و وزارت برجت مصرعون اے وئی قوم اے

قَالَ یَقَوْمِ الْیَسَّ لِیْ مُلْکُ مِصْرَ وَهٰذِہٖ الْاَنْہٰرُ تُجْرِیْ مِنْ

گوشتی اے مئی قوم آیایاں انت مئی دست اے مصر بادشاہی و اے جواں کہ رہنت مئی

تَحْتِیْ اَفَلَا تَبْصُرُوْنَ ﴿۸۱﴾ اَمْ اَنَا خَیْرٌ مِّنْ ہٰذَا الَّذِیْ ہُوَ

(محلانی) چیرہ۔ آیایاں ایشاں گندرات و چون من ہن ہستان ہنتر چہ شخص اے کہ آ

مَہِیْنٌ ؕ وَلَا یَکَادُ یُبِیْنُ ﴿۸۲﴾ فَلَوْلَا اَلْقِیْ عَلَیْہِ اَسُوْرَةٌ مِّنْ ذَہَبٍ

بزرگ و وارنت و صاف خبرت نہ کنت و گدا پد چادور ویکہ بوت آئی اے سر سنگہ طلا اے

اَوْ جَاءَ مَعِہُ الْمَلٰٓئِکَةُ مُقْتَرِنٰیْنَ ﴿۸۳﴾ فَاسْتَخَفَّ قَوْمُہٗ فَاَطَاعُوْهُ

یا پد چانیا کنت گون آئی فرشتگان جمع ہواں و گدا اے یوق و قوف کتی وئی قوم کہ قبولش کت آئی اے فرما

اِنَّہُمْ کَانُوْا قَوْمًا فَسِیْقِیْنَ ﴿۸۴﴾ فَلَمَّا اَسْفَوْنَا اَنْتَقَمْنَا مِنْہُمْ فَاَعْرَضْنَا

بیش آیایاں موم انتت نافرمانی و گدا ویدہ آیایاں زہر برایتت مارا و باجریاں ہر گیت گدا ما غرق کنت

اَجْمَعِیْنَ ﴿۸۵﴾ فَجَعَلْنٰہُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْاٰخِرِیْنَ ﴿۸۶﴾ وَلَمَّا ضَرَبَ ابْنُ

درستان اے گدا اے جور کت آیایاں اے پیش رو وکے داستا پندہ مردماں وکے ویدہ یکہ پیش کنگ بوت مریم اے

متزل

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

دل یعنی چو شمس صافیں بیانات و ظاہریں ہدایات و باوجود ہم ہر کس کہ نہ منیت آخر کئی راہ چاروک انت آسانی احوال پیش دارند کہ بس ایشاں ہماست و متوک بنت کہ قیامت یک دم ایشانی سر و بان و بوشیت، حالانکہ آوہد و متک بیچ سودمند نہ بیت۔ فل آفرج و دوست چہ دوست و دور جھیت کہ مبادا چہ آئی و سبب و من گرفتار بیان، دنیا و تمایں دوستیاں و دوز و اہیاں سنگ بنت (سدرت) انسان پشتون بیت کہ گوں فلان ناشریں مرد و پر چادوستی اکت کہ مروچی چہ ہمانی و سبکین ماں عذاب و گرفتار ہوتے۔ آساعت و محبت و مزین جوش

الیہ ۲۵۵

۷۶۲

الزخرف ۴۳

لَا يَشْعُرُونَ ۝ الْآخِلَاءِ يُومِذُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوًّا إِلَّا

خبر من نہ بیت و ہبلان آروچ و یک دگرے و دشمن بنت مگر

الْمُتَّقِينَ ۝ يُعْبَادُ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ۝

پرہیز گاران و اے منی بندگان نیست انت ترس پہ شامروچی و نہ شامناک بیت و

الَّذِينَ آمَنُوا بِالْآيَاتِ وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ۝ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ

ہماک کہ ایمان آت بہ منے آیتاں و ہست انتت فرمان بردار و داخل بیت ماں جنت و شما

وَأَنْتُمْ وَأَجْمَعُ تَحْزَنُونَ ۝ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ

و شے لوگ بانگ بہ و شش حالی و چت و چاگرد و ترینگ بنت آسانی کاسکاں طلا و

وَأَكْوَابٍ ۝ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ ۝

و کوز لکان و و ہست ماں بہشت ہر چیک دل بکشیت و لذت بگرت چہ چہ آسانی کوز و

أَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا

شماں آئی و پہ مدامیک بیت و اے ہما بہشت انت کہ شمارا میراث دیگ بوتکت بہ عوم و

كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ۝

شے عملانی و پہ شما ہست ماں آئی و نینگ بازی کہ چہ آسانی شما و رات و

إِنَّ الْبُحْرَيْنِ فِي عَذَابٍ مُتَسَاوِينَ ۝ لَا يُفْتَرُ عَنْهُمْ

بے شک گناہ گار ماں دوزخ و عذاب و انت دائمی و سست کنگ نہ بیت چہ آسانی

وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ۝ وَظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ۝

و آسان ماں دوزخ و کینت نامیت بوان و و ماہ آسان ظلم نہ کت بلکن آسان و نا انصاف انتت و

وَنَادُوا ابْنَكُمْ لِيَقْضَ عَلَيْكَ قَوْلُكُمْ ۝ لَقَدْ

و توار کنت اے مالک اباید انت کہ بہ مرکز حکم کنت پاتی رب، و آگوشیت بیشک شما پہ ملامی جلو کنت تحقیق

جِئْنَاكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنْ أَكْثَرُكُمْ لِلْحَقِّ كَرِهُونَ ۝ أَمْ أَبْرَمُوا أَمْرًا

ما سرکت شما را استیں دین لیکن گیشتر چہ شما حق و ناپند کنوک انت و آسا پچائیں ارادہ دارند پکار و

مَنْ يَمْلِكُ أَنْ يَنْزِلَ عَلَيْهِ سُلْطَانٌ مِنْ رَبِّهِ ۝

کس کی طاقت ہے کہ اس پر سلاطین سے نازل ہو؟

مَنْ يَمْلِكُ أَنْ يَنْزِلَ عَلَيْهِ سُلْطَانٌ مِنْ رَبِّهِ ۝

کس کی طاقت ہے کہ اس پر سلاطین سے نازل ہو؟

مَنْ يَمْلِكُ أَنْ يَنْزِلَ عَلَيْهِ سُلْطَانٌ مِنْ رَبِّهِ ۝

کس کی طاقت ہے کہ اس پر سلاطین سے نازل ہو؟

مَنْ يَمْلِكُ أَنْ يَنْزِلَ عَلَيْهِ سُلْطَانٌ مِنْ رَبِّهِ ۝

کس کی طاقت ہے کہ اس پر سلاطین سے نازل ہو؟

مَنْ يَمْلِكُ أَنْ يَنْزِلَ عَلَيْهِ سُلْطَانٌ مِنْ رَبِّهِ ۝

کس کی طاقت ہے کہ اس پر سلاطین سے نازل ہو؟

مَنْ يَمْلِكُ أَنْ يَنْزِلَ عَلَيْهِ سُلْطَانٌ مِنْ رَبِّهِ ۝

کس کی طاقت ہے کہ اس پر سلاطین سے نازل ہو؟

مَنْ يَمْلِكُ أَنْ يَنْزِلَ عَلَيْهِ سُلْطَانٌ مِنْ رَبِّهِ ۝

کس کی طاقت ہے کہ اس پر سلاطین سے نازل ہو؟

مَنْ يَمْلِكُ أَنْ يَنْزِلَ عَلَيْهِ سُلْطَانٌ مِنْ رَبِّهِ ۝

دار و کیں واجہ چہ وقتی محبوب و صورت و سخت بزاری درشان کنت۔ البت ہر کس و دوستی و محبت پہ خدا و واسطہ ات و آئی و بنیاد خدا ترسی ات ہما کار و کیت و بس۔ فل یعنی نہ دیم و ترس و نہ نشت و غم۔

فل یعنی گوں دل و یقین ایش کت و گوں وقتی دست و پا و

چم و گوشاں و غیرہ آئی و حکم و فرمان بردار بوتنت چہ ہما ایمان و سلام و مباحی و فرق ظاہر بیت جوش کہ ماں حدیث

جبریل و اشی و مفصل بیان بوتک۔ و یعنی نوک و

ورنائیں بچک ہمیشاں و زوران و رو آکنت۔ و

فل چہ درستان اعلائی و افضلترین چیز کہ چرائی و چمان و

راحت حاصل بیت و دیدار انت حتی سبحانہ و تعالیٰ و

درزقا اللہ بفضلہ و متہ۔ و یعنی شے بیت آدم و

میراث پدا شمارا دست کیت چہ شے عملانی برکت و چہ اللہ

پاک و چہ ہرانی و۔ و یعنی پسند کنان و درجنات۔ و

فل یعنی نہ عذاب و مانے محتل بیت و نہ سبک کنگ بیت

دوزخی پہکہ ناامیت بنت کہ نون چہ ادا در کیک و رہا بہ

نیست۔ فل یعنی ماں دنیا و نیک و بد و تمام چیزان و

سوج ایشاں و دانگت و گوں پیغمبرانی دیم دیگ و ما

حجت ہم تمام کت۔ کت ماں جو این عذریں پہ ایشاں

پشت نہ کپتکت۔ پدا ہما ایشاں قبول نہ کت و چہ وقتی

ناشریں کاراں و دستش نہ کش انت۔ چوشیں کسان و

سزا دیگ بہ بیت تو آت را کتے ظلم گوشت کت کنت

و مالک فرشتہ و نام انت کہ آجہنم و دار و

انت، دوزخی ہمانی و توار پر جنت کہ نہ مارا موت کیت

و نہ ماچہ عذاب و رستگار بنیں، گوں وقتی رب و

بگوش کہ یک برے عذاب دیان و منے قصہ و تمام بکن

چوش بگوش کہ چہ نجات و ناامیت بوان و موت و

واہگ و کنت۔ و

فل یعنی چہ شور و وادیا و شمارا چہ فائدہ نہ سیت

شمارا مدام بہ داب و زندگوازی نیکی انت۔ گوشت

کہ دوزخی ہزار سال و چہ ہال جنت گدا آہے جواب و

دنت۔ و یعنی آسرا بہ سہ جرم و سراسر سیت کہ

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

چہ شما باز کس حق و نام و چر تکت۔ ۱۲

مَنْزِل

فل عرب کافراں واجہ پیغمبرؐ مقابلہ و داماں تہ نہر ہر فریب کاریاں گلائیش انت و تدبیرش کنگت مگر اللہ پاک و چیر اندر ہر تدبیر و روء اشانی کل تدبیر بے کار کنگتنت۔ حضرت شاہ صاحبؒ غیبہ کنت کہ کافراں و تانا شورو مصلحت کت کہ چہ مئے کوتاہی و اے نبیؐ و کار دیمائنت آئندہ ہر کسے اے دین و قبول بکنت آئی و ہمنکر لٹ و کٹ بکنت کہ آبزار بوان و پیداماں و قی اولی دین و واکر بکنت و ہر اجنبی مردے ماں مئے بازار و بیٹ آئی و ساری و ڈاھ بدے انت کہ اے شخص و گور مندی اے خبر و شور اشاں کت واللہ و ت شور کت اشانی ذیل و سوا کنگ و۔ و قی دین و پیغمبرؐ سر بلندی دیگ و آخر اللہ پاک و ارادہ غالب بوت۔ فل یعنی آیانی دلانی رازاں مازانیں و ہم آیانی چیریں مشوریاں ما شکیں و حکومتی انتظامی دستور و روء مئے فرشتہ (کراما کاتبین) آیانی کل کاراں عملان و نوشتہ کنان انت۔ اے تمام ماں قیامت و پیش بخت۔

فل یعنی چریشی و مستری ظلم بے بیت کہ یہ اللہ و بچک و چنگ تجویز کنگ بہ بنت۔ تہنیں نبی اشان و بگوش کہ اگر بفرض محال خدائے اولاد بہ بیت تو من اولی شخص اوں کہ آئی و اولاد و پرستش و کناں چیا کہ من ماں دنیا و چہ درستا زیات تر خدا و بندگی کنو کاں و ہر کس و ہر قدر تعلق گوں خدا بیت ہما نسبت و گوں آئی و اولاد و بگوش کو طیت۔ پدا و ہک من چہ اول العابدین بگوش و کتام ہستی و آئی و اولاد نہ متاں تو شما کلام اللہ و حق و متوک انت کہ آئی داں فرضی اولاد و حقوق و جاہ کارت۔

تنبیہ۔ لہیں مفسر ان آیت و مطلب چوش گپنگ کہ اگر ماں شے اعتقاد و اللہ و کتام اولاد بے ہست تو یاد بدارت کہ من بہ شے مقابلہ و ہما یوکیں خدا و عبادت کنو کاں کہ آئی چہ اولاد و نو اسکاں مقدس پاک انت۔ لہتیں و عابد و معنی لغتہ جاحد (منکر) پیش داشتگ یعنی اے فاسدیں عقیدہ و اولی انکار کنوک ورد کنوک من و تان۔ لہتیں و نزدیک و "ان" نافیہ انت، یعنی رحمان و کس اولاد نہ انت مگر اے زیات قوی نہ انت و دگہ ہم احتمالات ہست انت کہ آیانی کلانی بیانا ادا موقع نہ انت واللہ تعالیٰ اعلم۔

فل یعنی ہر چہ خبرانی نسبت و اے مردماں خدا و طرف کنت مثلاً اولاد و غیرہ۔ چریشاں اللہ تبارک و تعالیٰ پاک و منترہ انت۔ ماں آئی و ذات و چوش امکان نیست کہ معاذ اللہ کہے و پت یا چک جوڑ بہ بیت۔ فل یعنی ماں غفلت و حاکم و نشہ ہر چہ چہ دپ کشت آئی بکشت اے مردماں دگہ جنت و روح ماں دنیا و لبیب تماشہ و بگوازیمنت آخر ہما وعدہ تمکین روح ایکل انت کہ اں آئی و یک بک اشانی و قی گستاخی و ناشیر کارانی تمام و چشت۔ فل نہ ماں آسمان فرشتہ و روح و ماہ معبود جوڑ بوت کنت و ماں زمین و بت غیرہ کل زمین و آسمانی خلقت و تہا خداوت معبود انت کہ ہما نیچہ فرش و تاعرش و مالک انت و ماں تمام ہستیں عالم و گوں قی علم و اختیار و سر و چیر کنت۔ فل یعنی قیامت گری کیت و آئی و علم و یوک و ہما خدا بندوت زانت۔ فل یعنی اودا سر بوان و کلانی نیکی و بدی و حساب داد بیت و فل یعنی اینکر سفارش کت کنت کہ ہر کس آئی و علم و روء کلمہ اسلام و گوشت و آئی و گواہی و بدنت کلمہ اسلام و بغیر کسے و حق و

یک نے سفارشی گوشت نہ کنت و ہمنکر سفارش ہم صالحیں مردم کنت کہ آراستی و سر پر بندت و آراگون زبان و دل و اقراری انت اید گران اجازت نہ بیت۔ فل یعنی وہ کہ شے پیدا کنوک یقیں اللہ انت تو بندگی و حقدار دگ کس چو نکاتی بوت۔ عبادت نام انت و تارا اسک ذیل کنگ آبا بدانت کہ ہما نیچہ حق بہ بیت کہ سک مزین عظمت داروک انت۔ عجیب گپ ایت کہ مقدمات قبول کنت بلے چہ نتیجہ و قبول کنگ و انکار کنت۔ فل یعنی نبی و اے کوشنگ ہم اللہ معلوم انت و آئی و اے مخلصانہ در بندی و چہ درد و پرتوار و اللہ پاک سو گند و وارت کہ آئی منی مدد و ضرورت و چہ رحمت و برکت و آرا افضل و مضر کنت۔ فل یعنی غم مور و زیات تر اشانی دمب و مکب تبلیغ و فرض و تمام کناں و چہ آنگو دیم و بترین و اشان و بگوش شر اشان نہ من انت تو مئے سلام و بزورات و فل یعنی آخرت و اشان و ت معلوم بیت کہ اشان ماں کتام رد کاری و رد وارتک۔ چنانچہ چیرے اشان ماں دنیا و دیست و سر جمیں گیش و گوار ماں آخرت و بیت۔ تمت سورۃ الزخرف بحسبہ تعالیٰ و توفیقہ فذلہ الحمد والمثنت

الزخرف ۲۳

۷۶۳

المید ۲۵

فَاِذَا مَرُّوْنَ ۝ اَمْ يَحْسَبُوْنَ اَنْ اَلَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ ۝
 کڈا ہم پکا ارادہ و ایں فل آیا آگماں کنت کہ ماں ترانیں آیانی اسرار و آیانی خلوتاں
 بَلٰی وَّرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُوْنَ ۝ قُلْ اِنْ كَانَ لِلرَّحْمٰنِ وَلَدٌ ۝
 بلے، ماں ترانیں مئے قاصد آیانی گور و نوشتہ کنت و تو بگوش اگر بہ بیت بہ رحمن و اولاد
 فَاِنَّا اَوَّلُ الْعٰبِدِيْنَ ۝ سُبْحٰنَ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ رَبِّ
 کڈا من اولی عبادت کنوک ہاں و پاک ذات انت آسمانی و زمین و رب و عرش و
 الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ۝ فذَرَهُمْ مَّخُوضًا وَيَلْعَبُوا حَتّٰی يَلْقَوْا
 خدا بند چہ ہر چیکہ آیانی بیان کنت و فل نوں بلے بارے آیان و کہ بد بورت بے فائدہ میں جبرانی تہا و انکہ دوچار
 يَوْمَ هُمْ وَلِلّٰهِ يُوْعَدُوْنَ ۝ وَهُوَ الَّذِيْ فِي السَّمَاءِ اِلٰهٌ وَفِي الْاَرْضِ
 بکنت ہمارچ و کہ آئی و وعدہ کنگ یوک آیان و آھا ذات انت کہ معبود انت ماں آسماناں و ماں زمین و
 اِلٰهٌ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْعَلِيْمُ ۝ وَتَبٰرَكَ الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ
 و ہما انت حکمت داروک زانگر و بار بروت دارنت کہ یہ ہما انت بادشاہی آسمانی و
 الْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ ۝ وَلِيْلَ تَرْجِعُوْنَ ۝
 زمین و ہر چیکہ ماں آیانی میاںچہ انت و ہما نیچہ انت قیامت علم و و ہما نیچہ شاکر و میگ بیٹ
 لَا يَمْلِكُ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ الشَّفَاعَةِ اِلَّا مَنْ شَهِدَ
 و اختیار نہ دارنت ہما کس کہ توارش پر جنت ابید چہ آئی سفارش و مگر بہ ہما نیچہ گواہی داتی
 بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ۝ وَلٰكِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُوْلُنَّ اِلٰهٌ
 حقیق و آیانی زانت و اگر توجہ آیا جنت کینے کہ آیانی کئے و پیدا کنگ البت ضرور گوشت اللہ
 فَاَنّٰی يُؤْفَكُوْنَ ۝ وَقِيلَ لَهُ رَبِّ اِنَّ هٰؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝
 و گڈا چہ پیار و دینگت فل و قسم بہ رسول و اے قول و اے منی رب اے ہما مردم انت کہ یقین نہ دارنت و فل
 فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلٰمٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ۝
 کڈا تو دیم ترین چہ آیانی و بگوش کہ سلام انت و کڈا زوت معلوم دار بنت و فل

مزل

دل برکت و شپ۔ شب قدر انت کما قال تعالیٰ: إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ (القدر رکوع ۱) کہ آماں مضان واقع انت لعولہ تعالیٰ: شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ (بقرہ رکوع ۳) ما اے شپ و قرآن کریم چہ لوح محفوظ و ماں دنیا و آسمان ارگ بوت پدا کم و ماں ۲۳ سال پیغمبر و سرانازل بوت و ہم ماں ہے شپ و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و سرانازل بوت و ہم ماں ہے شپ و واجہ پیغمبر و سرانازل بوت۔ دل یعنی خبر و ظاہر کنگ و گوشگ مدام مے دستور بوتگ۔ بہ ہا حساب اے قرآن نازل کنگ۔ و یعنی تمائیں سال و ردا قضا و قدر و حکیمانہ و محکم فیصلہ ماں ہے عظیم الشان شپ و چہ لوح محفوظ و نقل کنان ہا فرشتیان و حوالہ کنگ بنت کہ آیاں ماں تلوینات و شعریاں کار کنوک انت۔ چہ طہتیں و ایتاں معلوم بیت کہ اشعبان و پازدہمی شپ انت کہ شپ برات گوشت اگرچہ اے حدیث ضعیف گوشگ بوتگ ممکن انت چہ او دالے کار تکلیف بیت شپ قدر تمام بہ بیت و اشرا علم وک یعنی فرشتگان و بہ ہک کار و سرکہ بریاں مناسب بہ بیت۔ چنانچہ حضرت جبریل راقون دیان و واجہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و گور و دیم دات۔ و یعنی چہ کل عالم و جاوراں معلوم دار

الدخان ۴۴

۷۶۲

البہرہ ۲۵

سُورَةُ الدُّخَانِ الْمَكِّيَّةُ وَهِيَ تِسْعٌ وَخَمْسُونَ آيَةً وَثَلَاثٌ وَرُبُعٌ

سورة دخان مکہ و نازل بوت و اے پچاہ و تہ آیات و سے رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گون خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنوکے

حَمْدٌ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۱ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَرَكَةٍ ۲ إِنَّا

قسم اے کیش و گیارہ کنوکیں کتاب و ما بیشک سرانازل کت ماں برکت و اریں شے و دل بیشک ما

كُنَّا مُنذِرِينَ ۳ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ۴ أَمْراً مِنْ عِنْدِنَا

اتیں ترسیوک و ماں آں شپ و فیصل کنگ بیت ہر کارے محکم حکم چرے گور و

إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ۵ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۶

بیشک ما اتیں دیم دیوک و رحمتاں نئی و رب و۔ بیشک ہا انت شکنوک زانوک و

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مَا يَتَّبِعُهُمَا ۷ إِن كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۸ لَآ إِلَهَ

پروردگار انت آسمانان و زمیں و و ہر جگہ ماں آیانی مباحی انت اگر شایقین داراں دل نیست چہ معبود حق

إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۹ بَلْ هُمْ

مگر ہا، زندگ کنت و کشیت رب انت شے و شے پیشی پتانی و بلکیں کافراں

فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ۱۰ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ ۱۱

ماں شبہ و گوازی کنت و گذاتورہ چارہ بہ ہوا روج و کہ بیاریت آسمان دوتاں ظاہریں

يَغْشى النَّاسُ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۱۲ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا

کہ آمانپوشیت مردمان۔ ہمیش انت عذاب دردناکیں و گوشت اے سے رب دور کن چہ عذاب بیشک ما

مُؤْمِنُونَ ۱۳ إِنَّا لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌ ۱۴ ثُمَّ

ایمان کاریں و چہ پیما بیت پہ آیاں پنت گرگ و تحقیق آتگت آیانی گور و پیغمبر صاف بیان کنوکیں۔ پدا

تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ ۱۵ إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ

دیم اش تر بیت چہ آتی و گوشتش اے شخص سوج دالگئے دیوانگے و بیشک ما دور کنیں عذاب و تاں کے و بہر بیشک ما

منزل ۶

انت و آیانی فریاد و اشکنت، ہمیشک خاص ضرورت و وید و خاتم النبیین صلی اللہ علیہ وسلم و راقون و دیان و دین عالم مترسین رحمت جوڑ کنان دیم دات۔ و یعنی اگر ماں شاکت ماں چیز و سر یقین ارگ قابلیت هست توجہ کلاں اولی چیز یقین دارگ قابل اللہ و عام ربو بیت انت کہ آتی و آثار و علامات ماں ذرہ ذرہ و چور و شنائیں روج و پیداوار انت۔ و کہ ماں آتی قبضہ و موت و یک زندہ دارگ و وجود و بے وجودی (عدم) و مہار انت و کل اولین و آخرین ہائی و تربیت و چرگ و بنت آیا ابید چہ ہائی و دگرے و بندگی جائز بوت کنت و اے یکھنیں صافیں حقیقہ کہ ماں آتی و شک و شبہ و ہج گنجائش نیست۔ و یعنی اے صافیں نشانان دلیلاں تقاضا ایش ات کہ اے مردماں قبولدار ہونینت مگر پدا ہم قبولار نہ بنت بلکیں ایشاں ماں توجید و غیرہ عقائد و ردا ماں شک و کپتگنت و ماں دنیا و لیب و تماشا و سر و چر انت، آخرت و فکرش نیست کہ حق و طلب کبنت و ماں آتی بابت و غیر و فکر و چہ کار بگنت ایشاں چوشیں رد و ارتگ کہ مدام ماں ہے داب و پشت کبنت۔ خدا و روبر و کردی پیشی نہ بیت۔ ہمیشک نصیحت و گپ و تران و بہ کنگ و مسخرہ زورگ و انت و چہ دوت و ادا چہ مراد انت۔ ماں اشی و سلف و دو قول انت۔

ابن عباس و غیرہ گوش انت کہ نز قیامت و یک دوتے چست بیت کہ اکل مردماں و چاگر دکنت۔ نیکیں مردما آتی و اثر سبک سبک و گریٹ کہ آیاں و چوڑ کام (یشک) و مارت و کافرو منافق و دماغ و داخل ہوان و آیاں و بے ہوش کنت۔ ہے چیز ادا مراد انت شاید اے دوت ہا مساوات و مادہ بہ بیت کہ آتی و ذکر ماں ہنم انتوی الی السماء و ہی دخت و بوتگ چوش بگوش تحلیل ہوان و بہوتی پیشی جاور طرف و واری اختیار کنت و اے آتی و شروعات بیت۔ و اللہ تعالیٰ اعلم۔

و ابن مسعود گون زور و شور و دعوی کنت کہ چرے آیت و مراد ہادوت نہ انت کہ آچہ قیامت و علامتان انت، بلکیں واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم چہ قریش و غورناکی و ظلم و زوران دل تنگ ہوان و دعائی فرمائینت کہ یہ ایشاں ہم ہفت سال و قحط و دربدے چو شک حضرت یوسف علیہ السلام زمانگے بہ مصر مردمانی سرقط مسلط بوتگ، چنانچہ ملک قحط بوت کہ مکر و مردماں لاچار ہوان و مردار، پوست و

پدان و سر الذارہ کنگ و لگنت غالب ہا دوران و یمامہ و رئیس شامہ ابن آتال رضی اللہ عنہ مسلمان بوت و چہ او دابہ مکہ و مردماں غلہ و دالے مکہ و شکنت آڑا بندی کت۔ خلاصہ ہمیش بوت کہ اہل مکہ چر شہر و مرگ و لگنت و دستور انت کہ چہ زیادہیں شد و رندہ پر رندی خشکالی و دور و ماں فضا یعنی زمین و آسمان و درمیان و چان و دیم و متبل دوت و نظریت و جوانی و ہم داں دراجیں مدتے و ہور و باران نہ بوگ و سبب و خاک و دوز چست ہوان و ماں آسمان و چودوت و نظر و کابینت ہمیشی و ادا گون دخان و تعبیر فرمائینت۔ چرے تقدیر و ماں یغشی الناس و چہ مردماں مراد مکہ و مردم انت۔ چوش بگوش کہ اے یکتیشنگونی و ات کما یدل علیہ قولہ "فَارْتَقِبْ" کہ آسز جم بوت۔ و یعنی ماں آعذاب و گرفتار ہوان و چوش گوشنت کہ نول توچرے آفت و رستگار کن دیم ترا سے توبہ انوں مارا پکا یقین

بوت۔ دوبارہ ناشرین کا نہ کہیں، پکائیں مسلمان ہوان و قی زندہ گوازیں۔ دینا ہمیشہ جواب انت۔ وال یعنی نون مودہ سر پہ لوگ، وچ نصیحت و فائدہ گرگ و کجا
پشت کیت۔ آوقت و نہ تھا قبول کت۔ وہدیکہ مئے پیغمبر گوں واضح نشان و ظاہر ہر ہر ہدایتاں آتنگت آوقت و شماگوشتک کہ اے گنوک ایت، کدی شماگوشت
کہ چہ دگہ کسے و در بران و آئی و اے کتاب جوڑ کنگ (ابن عباس و تفسیر و روع اے مطلب بوت) و ابن مسعود و تفسیر و روع معنی جوش بیت کہ اہل مکہ و چہ خط و غیرہ
تنگ ہوان و دز بندی کت کہ اے آفت و چہ مادور کن۔ ماں لھتیں روایتاں ہست کہ ابوسفیان و غیرہ و واجہ پیغمبر و خدمت و فریاد کت کہ تو گوسے کہ من رختے اول و تی
اے راج چہ ڈ کال و قحط سالی و تباہ ہوگا ننت ماترا رحم و سیادی و واسطہ دین کہ یہ اے مصیبت و دور ہوگ و دعا بلوٹ اگر ہنچوش بوت ما ایمان کاریں چنانچہ

چہ واجہ و دعا و عمار و سور و گورت و غماہ و ہرج غلہ و دیم
دیگ بند کنگت بہ واجہ و گوشگ و آئی دوبارہ دیم
دیگ شروع کت ید اہم آئی مسلمان نہ بوت پہنشی
گوشگ بوت و آئی لھم التذکرہ الح یعنی اے
مرد ماں اے گپان و چہ نکاتی قبول کنت، ماں اے داب
چیزاں و ہزاراں و ت گراس تاویل کنت ہر چیزے کہ
چہ آفتاب و روشن ات یعنی واجہ پیغمبر، آئی و قبولدار
نہ بوتنت کسے و مجنون گوشگ و کسے و گوشگ کہ چہ
فلاں رومی علام و چہ کت فی در برنگ و پدا آیاں
ماں و تی عبارت و بیان کنت۔ اے ڈولیں کنگ داریں
مردمانی سر پہ ہوگ و امید و چون کسے بداریت۔ ۱۲
ہمہ صفحہ و فوائد : فل یعنی اگر ماہ یکم

وہدے و عذاب و دور ہم بکنیں پدا و بارہ ہاکارا
گلا تیش بیت کہ ساری کنگتیش۔ ابن مسعود و تفسیر و روع
مطلب جوش بیت کہ ہاں اہم تیش مدے و اے عذاب و چہ شما
دور کیں پداوت گندرات ہائی و کنت کت کنگتیش۔
فل ابن عباس و گوشگ و روع مستر جبال ماں قیت
روح و بیت۔ خلاصہ جوش انت کلاخت و عذاب نہ
نگلیت و ابن مسعود و نزدیک و چہ مستر جبال و مراد بدر
جنگ مراد انت۔ ماں بدر و چرشاں بدلہ ہوگ بوت۔
۳ یعنی چہ حضرت موسیٰ و ذریعہ اشاں چکا سگ بوتنت
کہ اللہ و پیغام قبول کنت یا نہ کنت۔ فل یعنی خدا و
بندگان و قی بندہ جوڑ ممکن بنی اسرائیل و چہ غلامی و آزادی
بدرے و اشان و نبی حوالہ بکن ماہر جاہے بلوٹاں اشان و
پیراں۔ فل ظاہر ہر بندہ ہا معجزات و نام انت کہ واجہ
موسیٰ علیہ السلام و پیش داشتنت۔ عصا و ید بیضا و غیرہ
فل ہمایانی بیم تر پانی بیتہ انت۔ یعنی من چہ شے ظلم و
زوراک و خدا و پناہ حاصل کنگ ہماوت منی مددگار انت
و بہ ہماں و حفاظت و سر امنابھرو انت۔ فل یعنی اگر شامنی
خبر و اشکنگ لوٹت تو کم از کم خارا ایذا دیان و قی جرم و
زیات ممکن انت۔ ”مرآئیر تو امیر نیست بدرسان“

حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی من قی قوم و گوں و
براں شامنی کار و کار مدارات و مناہم راہ مہ جل ات۔
فل یعنی آخرے و س ہوان و گوں اللہ و فریادی کت کہ اے
مرد ماں چہ قی ناشرین ناکاراں دست و نہ کشتن نون
تو و منی و اشانی در میان و فیصلہ بکن بس چہ اودا وچ ویر

نہ بوت حضرت موسیٰ و حکم بوت کہ فرعونیاں و ابید چہ حال و دیگر بنی اسرائیل و گوں و دوران و شبی شب چہ مصر و در بکپ۔ چاکہ روح و وہدے کہ مرد و حال گرت
آوقت و تی دیم و کیت، بے یاد بکن کہ راہ و میا جی و آئی و سر و چہ کت و جنگ و آب انگوڑا نگور بیت و در میان و خشک و صافیں راہ دیکت
ہما راہ و سرا و قی قوم و دوران و در کپ۔ فل یعنی اے غم و ممکن کہ ماں دریا و چہ خدا و قدرت و ہرج راہے جوڑ بوتنگ آباتی مانیت۔ آتراہ ہما جا و ر و دل بکن۔ بے کشک
گندان و فرعون و لشکر ماں آئی و داخل ہوگ و ہمت کنت۔ چنانچہ آیاں خشکیں راہ و گندان و توک داخل بوتنت چرائی و بعد چہ خدا و حکم و دریا و آب چہ چاریں نیگا
اتک و یک جا بوت تمام لشکر اے داب و غرق بوت۔ فل یعنی ماں اسرائیل و دست و دات چوش کہ ماں سورۃ الشعراء انت چہ ریشی و معلوم بوت کہ فرعون و

البہرہ ۲۵
 ۷۶۵
 الدخان ۳۳

عَاذُونَ ۱۵ یَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَىٰ إِنَّا مُنتَقِمُونَ ۱۶

و اتری گنوک اے ماں کفر و روجیکہ ما گیر کاریں گیر آری گے منزہیں تحقیق ماہر گر و کیں و

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولُ كَرِيمٍ ۱۷

و بیشک ما چکا س ات چہ آیاں پیش فرعون و قوم و سر بوت آیانی گور و پیغمبر من شامیں و ایک حوالہ بکن

إِلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۱۸ وَأَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ ۱۹

منی خدایہ بندھاں و بیشک من بہ شمایک پیغمبریاں امانت داریں و اے کہ سرکش کن ات خدا و سرا

إِنِّي أَنبِئُكُمْ بِسُلْطَنِ مُّبِينٍ ۲۰ وَإِنِّي عَذْتُ رَبِّي وَرَبَّكُمْ أَنْ

بیشک من کالان شے گور و تجھے فل ہریں و تحقیق من پناہ گیت نہ و قی رب و شے رب و چہ آخر و

تَرْجُمُونَ ۲۱ وَإِنْ لَّمْ تَوْمِنُوا لِي فَأَعْتَزِلُكُمْ ۲۲ فَدَعَا رَبَّهُ أَنْ

کہ شامیں سنگسار بکن ات و اگر شمایقین ندرات ہن گد ایک کر بیت چہ من و گد اتواری جت و قی رب بیشک

هَؤُلَاءِ قَوْمٌ فَجُورُونَ ۲۳ فَأَسْرِ بِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ تُتَّبَعُونَ ۲۴

اے قوم انت گنہگار اے گد و ہر منی بندھاں و شب و وہدے و بیشک زندہ رہتے نون و

اتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ ۲۵ كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّتٍ وَ

یلہ بکن ات دریا و را و شتوک۔ بیشک لشکرے غرق ہو کیں و باز یلہ اش دات باعنا و

عُيُونٍ ۲۶ وَنَزَرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ۲۷ وَنَعْمَةً كَانُوا فِيهَا فَكِهِينَ ۲۸

چمگناں و کشاں و لوگاں جو انیں و نعمتاں کہ ماں آیانی تھاوش حال انت

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مَا أَنْشَأَ قَوْمَ الْآخِرِينَ ۲۹ فَمَا بَكَتُ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ ۳۰

ہے و اب و بوت۔ و ماوارث کت آخریانی دگہ قوے و فل گد انہ گرت بہ فرعون و قوم و نہ آسمان و نہ زمین و

مَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ۳۱ وَلَقَدْ بَعَثْنَا لِنِي إِسْرَءِيلَ مِنْ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ۳۲

و نہ آہلت دیگ بوتنت و تحقیق مار ستگا رکت بنی اسرائیل چہ عذاب و رسوا کنو کیں

مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَلِيًّا مِّنَ السُّفْرِينَ ۳۳ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ عَلَىٰ

کہ چہ فرعون جانب آت بیشک فرعون ہست ات سرکش چہ حد و سرگز و کال و تحقیق درجت آیای (بنی اسرائیل) چہ

غرق ہوگئے پھر بنی اسرائیل میں مصر داخل ہوا اگر ثابت ہویت تو مطلب چوتھی بیت کہ ہر رنگ و ساز و سامان مابنی اسرائیل و دات۔ واللہ اعلم
 والے ماں روایتاں ہست کہ مومن و مرگ و سرا آسمان و ہمارا دروازگ گریٹ کہ چہ آئی و ہائی و روزی ایر کستگ ات یاچہ آئی و نیکی عمل ہر اس کستگ انت و زمین گریٹ جاچہ
 آئی و نماز و تنگ۔ یعنی افسوس کہ اسے سعادت چہ ماچہ گرگ ہوت۔ کافر و کفر عمل صالح و تخم نیست گدا آئی و سرا آسمان یا زمین پر جا بگرہ پربت بلکیں شاید ویش بیت کہ شریعت
 گناہ و ہندال چہ بن و بست۔ جس کہ جہاں پاک۔ والے بلکیں فرعون و جند و وجود یک فلسفہ مصیبت ات۔ والے یعنی مرن متکبر و سرکش ات۔
 ہمہ صفحہ و فوائد : والے یعنی اگر بنی اسرائیل و نوریان ہم ہمارا معلوم انت پدا ہم آیان و ما ہما ز مانگ و تمام مردمان چہ فضیلت دات و ہست فضائل و جزر

عَلِمَ عَلَى الْعَالَمِينَ ۝ وَآتَيْنَاهُمْ مِّنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُّبِينٌ ۝
 ۱۴۱ ۝ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُنَّ إِن هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ۝
 ۱۴۲ ۝ فَاتُوا بِآيَاتِنَا إِنَّ كُنتُمْ صَادِقِينَ ۝ اِهْمُ خَيْرًا مِّنْ قَوْمٍ تَبِعُوا ۝ وَالَّذِينَ
 ۱۴۳ ۝ مِن قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ۝ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ
 ۱۴۴ ۝ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعَيْنٍ ۝ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ
 ۱۴۵ ۝ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝ إِنَّ يَوْمَ الْفُصْلِ مِيقَاتُهُمَا جَمْعَيْنِ ۝ يَوْمَ
 ۱۴۶ ۝ لَا يَغْنَىٰ مَوْلَىٰ عَنْ مَوْلَىٰ شَيْءًا وَلَا هُمْ يَنْصُرُونَ ۝ إِلَّا مَن رَّحِمَ
 ۱۴۷ ۝ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ إِنَّ شَجَرَتَ الرَّقُومِ طَعَامُ الْأَثِيمِ ۝
 ۱۴۸ ۝ كَالهٰمِلِ يَغْلَىٰ فِي الْبُطُونِ ۝ كَغَلَى الْحِمِيمِ ۝ خَذُوهُ فَاعْتَلُوهُ
 ۱۴۹ ۝ إِلَىٰ سَوَاءٍ الْجَحِيمِ ۝ ثُمَّ صَبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِّنْ عَذَابِ الْجَحِيمِ ۝
 ۱۵۰ ۝ ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ۝ إِنَّ هَذَا مَا كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝

ہما انت کہ آیان داں روح مروچی و عرق قوم و نصیب و
 نہ ہوتت مثلاً اینکہ بے شمار نبیان و ماں ہست قوم و پیدا
 کنگ۔ والے یعنی چہ حضرت موسیٰ و ذریعہ مثلاً من سلویٰ
 و ایرجیک، جبرانی ساہگ کنگ وغیرہ۔ والے ماں مباحی و
 حضرت موسیٰ و قوم و ذکر استظرا و آنکلت چہ او پدا و ام
 پیغمبر و قوم و تذکرہ بیت۔ یعنی چوتھی گوشت۔ مئے گدی جلد و
 بس ہشت کہ موت بلیت، موت و چہ ہی تمام قصہ
 ہلاک۔ ابید چہ ہونگی زندمانی و دگر زندگ نیست، چہ
 حشر و جنس حساب داد۔ والے یعنی گوی پیغمبر و مومنان گوش
 انت کہ اگر شاہ و فی عقیدہ و راست ات کہ چہ مرگ بعد
 دوبارہ مردگ زندگ بنت تو شریعت مرتجی پت و پیرکان و
 باری زندگ کن ات و ما پدا پیش بدارات گدا مازانی کہ شما
 راست گوشت۔ والے متبع یمن و بادشاہ و لقب ات۔
 کہ آئی و حکومت سبا و حضرموت وغیرہ کلانی سر است
 ات۔ متبع جوانی و بہ حساب و بردا باز گوشتگنت اللہ عزت
 ادا کتام کس مراد انت بہر جا و لا ینکظا ہر بوت کہ آئی و قوم
 مرن قوت طاقت دار و کس قوتے ات کہ چہ و فی کشتی و سبب
 اے قوم تباہ کنگت ابن کثیر و چہ قوم و تباہ مراد
 دنگ کہ آئی و ذکر ماں سورہ سبا و گوست۔ واللہ اعلم۔
 والے مثلاً عاد و ثمود وغیرہ۔ اے کلان و اللہ پاک و ہمیشہ
 گناہانی پاداش و ہلاک کت آیا شما چہ آیان شریعت یا چہ
 زیات زولاک و طاقتورات کہ شمارا ہلاک نہ کنت یا ہلاک کنگ
 نتریت۔ والے یعنی اینکہ تھیں کارخانہ لیب و تماشا نہ
 انت بلکیں گوی مرن حکمت و جوڑ کنگ بوتگ کہ آئی
 نتیجہ یک روچ و تظاہر بیت۔ ہما نتیجہ و دومی نام آخر
 انت۔ والے یعنی آروچ و درستانی حساب داد و بیکس و ہر
 گرگ بیت۔ والے یعنی نہ چہ دگر جانے و مدد سر بیت۔
 والے یعنی بس ہر کس و سر اللہ و رحمت بیت ہمارا ستکار
 بیت چوتھی کہ ماں حدیث و ہست الان یتغمد فی اللہ
 بر حستہ۔ والے کہ تمام ادنائیں مشابہت و بردا و آرا
 ز قوم گوشگ بوتگ۔ و اگر نہ دوزخ و زخم قوم و راستیں
 جاوے اللہ عزت و عزت چوتھی ہست جنت و نعمت و
 دنیاوی نعمتانی مباحی و آواری فقط نام میگنت۔ ہمیدول
 جنم و بابت بزان ات۔
 والے اے حکم فرشتگان و دیگر بیت کہ ایشاں بہر جان و
 عذاب دیگر و مامور انت۔ والے ہما آپ چہ دماغ و

ایرکبان و روتاں چنڈ چنڈ کناں در کسیت (اعاذنا اللہ منہ) والے یعنی تو ہا کس نے کہ آئی ماں دنیا و مرن عزت مند حساب بوتگ و دوتاں اسرار ثابت کست گئی۔ نوں باری
 تہی ہما عزت و سرداری کجاست۔ والے یعنی ترا کجا یقین ات کہ اے روح ہم گندگ بیت۔ ہما رد و دوات کہ بس اے زندہ چوتھی ماں لیب و بباء گوزیت آخر خاک گوی خاک
 اواریت دیم تر و چہ نیست۔ نوں ماوت دیت کہ آکپاں راست انت کہ آیان پیغمبران گوشگنت۔ ۱۲

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ۝ فِي جَنَّتٍ وَعُيُونٍ يَلْبَسُونَ مِنْ

بیشک پر ہیزگار ماں و بی بی جاگہاں امین بہت و ماں باغاں و ماں چنگاں پوشاک گور و گنت چہ

سُنْدُسٍ وَاسْتَبْرَقٍ مُّتَقَبِلِينَ ۝ كَذَلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ

ریشم و تنگین و بزیں یکدگرے و دیم و دیم و داب بہت و سائنگ و دیم آیان و گور حور

عِينٍ ۝ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ۝ لَا يَذُقُونَ فِيهَا

من چہ و طلب گنت اودا ہر یک نیسے گور دل جمعی و فی نہ چش آنت آیان اودا

الْمَوْتِ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقَّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ۝ فَضَلَّامِنٌ

مرگ و مگر اولی مرگ کہ چش گنتش و ورنیت آیان و ہم دوزخ و عذاب و چہ تنی رب و

رَبِّكَ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝ فَاِنَّمَا يُسْرِنُ رُفْسَ لَكَ لَعَلَّهُمْ

مہربانی و ہمیش آنت کامیابی مستری و بیشک ما آسان کت قرآن بہتی زبان و تاکہ آیان

يَتَذَكَّرُونَ ۝ فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُّرْتَقِبُونَ ۝

بہت حال بگنت و نون توراہ چار بویائی بیشک ہم رہ چارنت و

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝ وَتِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ

سورہ الفاتحہ و سورہ البقرہ و سورہ آل عمران و سورہ النور و سورہ المائدہ و سورہ الاحزاب و سورہ الانعام و سورہ الانشراح و سورہ التين و سورہ الجاثیہ و سورہ الفلق و سورہ النازعہ و سورہ البقرہ و سورہ آل عمران و سورہ النور و سورہ المائدہ و سورہ الاحزاب و سورہ الانعام و سورہ الانشراح و سورہ التين و سورہ الجاثیہ و سورہ الفلق و سورہ النازعہ

حَمْدٌ ۝ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝ إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ

ایر گنج آنت کتب و ہم اللہ نیک و کم از بر دستانت حکمتی داروک و بیشک آسمان

وَالْأَرْضِ لَايَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝ وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ

و ما زمین و آبت نشانی آنت و مومنان و ماں شے پیا نش و و آجیزیکہ تالان آنت چہ حیواناں

أَيُّ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۝ وَاجْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ

نشانی آنت بہ ہمار و ماں کہ یقین آنت و ماں بدل کنگ و شب و رنج و ہر چیکہ ایر گنتک اللہ

مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ

چہ آسمان و روزی و پدا زندگ کتی بہ آئی و زمین رند چہ آئی و مرگ و ماں گردینگ و

دل یعنی ہر کس ادا چہ اللہ ترسیت آیان ادا گور من
و امینی و بہت، بچ داب و غم و گرسنت آیان گور و
گا ہے نہت۔

دل یعنی آیان پوشاک بارگ و بزیں ریشم و بہت و
یک جہتی و گور دومی و دیما تاب نہت، بے تکلف چہ
سنگتاں یک دگرے و دیما نہت۔

دل یعنی آیان جوڑی بہ حور پوشاک و ٹاہینگ بہت۔

دل یعنی ہر چہ نیسے و دل بلوٹیت فوراً حاضر کنگ بہت
بچ فکرش نہت گور سرچیں دل جمعی و ورنیت نوشتہ

دل یعنی ہاموت کہ ساری و اٹلگت بس آ آتک،

نون دیم ترے چ موت نیست داماں ہے و شیاں و شادھا
رو چاں گوازیں ات نہ اشاں و فنا بہت و نہ اشانی سازد

ساماناں۔ دل چہ ششی و دگر مستری کامیابی کتام بہت کنت

کہ اشاں چہ خداوندی عذاب و مامون و رستگار بہت و

پیدا الابداء اللہ پاک اشانی سرور و فی لطف و کرم و ظاہر

کنت۔ دل یعنی ماں و بی بی زبان و شری و سرور بہت

و یادش بدارنت۔ دل یعنی اگر اشاں سرور نہت تو

تو چش بکن کہ کتیں رو چاں راہ چار ہو، اشانی بدیں انجام

و ت اشانی دیما کنت اشاں ہے چیز و راہ چار و کنت

کہ تو ماں مصیبت و گرفتاری بے توت زوت گندے کہ

کہ اشانی جا و رجوں سل بہت۔

نمت سرور الدخان بفضل اللہ و رحمۃ اللہ الحمد والثناء

و یعنی اگر انسان حق و متک بلوٹیت تو ماں ہے آسمان و

زمین و پید الشرح ماں آیان محکمیں نظام و فکر چان و نہت

کنت کنت کہ الم و کس اشانی پید اکونک و جلوکے مسخت کہ

آئی و گور مرن جمال و خوبی و اشاں و جوڑک و گور و بی

بے شمارین قدرتاں اشانی حفاظت فی کت۔ البعرة

تدل علی البعیر و آثار الاقدام تدل علی المسیر فکیف

لا یدل هذا النظام العجیب الغریب علی الصانع اللطیف

الخبر۔

دل یعنی انسان و باید آنت کہ ماں و بی جند و ساخت و ماں

اید کہ دلوتاں و ساخت و غور و فکر بگنت تو آراداں عرفان

و ایقان و درجہ و سرکنگ و ردا ہزارانی نشان مست کپیت

و یعنی آپ فی چہ آسمان ایر گنتک کہ آئی و روزی مادہ آنت ۱۳

الرَّحْمَةِ أَيْتُ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝ تِلْكَ آيَةُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ
گو اتانی نشانی انت پر ہمارے دماغ کو عقل دار انت کی اسے جبرانت خداوند ماوانیں آیاں تھی سراسر راستی
فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَتِهِ يُؤْمِنُونَ ۝ وَبِلِكُلِّ أَفَّاكٍ
گذاکتا مجرعہ رند چہ خداوند و آئی و نشانی ایمان کارنت و کتابی انت پر ہر یک دروغ بند
اِثْمٍ ۝ يَسْمَعُ آيَةُ اللَّهِ تُنْزِلُ عَلَيْهِ ثُمَّ يَصْرِفُ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا
گنہ گار خداوند اشکت خداوند آیتاں کہ وانگہ بنت آئی پسر اپہ ہمیشہ بیت بکبر کنوگ گوشے کہ نہ اشکتی آرا
فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝ وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَ هَاهُنَا
گذاختہ بدے آرا بہ عذاب دردناکس۔ و وہدیکہ واقف بوت چہ منے آیتاں چہ گیت آیتاں مسخرہ
أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۝ مَنْ وَرَّاهُمْ جَهَنَّمَ وَلَا يَغْنَى عَنْهُمْ
پہماں ہست عذاب رسوا کنوکیں و چہ آیتاں پشت و دوزخ انت۔ و کارندنت آیتاں
مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ
آچیزیکہ گشتش کیں ہن و نہ آچیز کہ آیاں گیتگ ابید چہ اللہ و تی کار ساز و ہست پآیاں
عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ
عذابے مزین۔ اسے قرآن ہدایتی، و ہماکس کہ منکر بوتنت و تی پروردگار و آیتاں پآیاں ہست
عَذَابٌ مِنْ رَجْزِ أَلِيمٍ ۝ اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ
دردناکس ہلاکے عذاب و خدا ہا ذات انت کہ رامگی گت پر شمشادریا تاکہ رواں بہنت بوجیک
فِيهِ يَأْمُرُ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝ وَسَخَّرَ لَكُمْ
ماں آئی و چائی و حکم و تاکہ شہدازین انت چہ آئی و فضل و تاکہ شمشکر بکرات و ورامگی گت پر شمشا
مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ ۝ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً
ہرچیکہ ماں آسمان و ماں زمین ہست درستان چہ و تی جانب و و بیشک ماں اشی و البت نشانی انت
لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝ قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُ اللَّهُ لَهُمْ وَلِلَّذِينَ لَا يُرْجُونَ
پہماں و ماں کہ فکر دار و کنت فل تو بگوش پر مسلماناں کہ درگذرین ات ہماکسان و کہ امنیت نداشت

منزل ۶

و یعنی کہیں ہم گون عقل و ہوش کار بکرت تو اشان و
معلوم بیت کہ اسے کلیں کاراں ابید چہ ہماز بر دست قادر
و حکیم و دگر کس کت نکنت چو شکہ ساری و باز جاگہاں اسے
تقریر کو سنگ۔ و یعنی اللہ و ول کنان و دگر کے انت
و آئی و خبراں انکار کنان و کئی خبر گرگ و قابل انت و ہر
آستریں خدا بند و اسے دابیں راستیں و صافیں خبراں
کتاب یک بے بختے قبول دار مصیبت تو آخر آکتا مچہ راہ
چار انت کہ آرا قبول نکنت۔ و یعنی چہ و تی ہفت و
غور ناکی و اللہ پاک و خبر و گوش دارگ نہ لوٹ ات آئی
مذنی اجازت نہ دنت کہ چہ و تی جہالت و بکسرت حق
اشکنان و دیما ہوش تاب دنت کہ براں چہ نہ اشکت۔
و یعنی ہے داب و کہ آگواں آیات اللہ بے عزتی و سبکی
کنو کنت آرا سزا ہم سکیں بے عزتی و رسوائی و دیگ
بیت کہ آئی و بیان دیما پیداں انت۔ و یعنی مال و زر
یا ولاد و غیرہ کس در دنت وارت و نہ ہماکسان کار و کانت
کہ آیاں و اللہ پاک و چہ ابید و تی محبوبا کار ساز
چو شش سنگت و چہ آیاں اشان بازیں امداد و دذمکی و امید
بستگ۔ و لے قرآن عظیم الشان ہدایت انت کہ آ
ہمک داب و نیکی و بدی و سر و سوج انسان و کنت ہر
آرا نہ منیت آرا ابید انت کہ سک تندی و درناکیں
عذاب و زورگ و تیار بہ بیت۔ و یعنی دریا و ہمیں مخلوق
و بہ ہے داب زبردست کت کہ شمشا غیر و جہاں و و تی
بوجیگاں و جہازاں ماں ہماں و ہر جاگہ لوٹ ات بکرات و
کار ات۔ میلانی جہلاں کی و بہ و تی گیر و آورنگو۔
و یعنی دریائی تجارت بہ بیت یا شکار و لیب بہ بیت یا چہ
ہماں بن و موتی و دربین ات و اسے سیت و فوائد حاصل
کنگ و و ہر و و تی حقین نعمانی خداوند شمشکار مصیبت
آئی و حق و جاہ بیارات۔ گون زبان و قلب و قالب و
شکر و ادبکن ات۔ و یعنی چہ و تی حکم و قدرت و کل حیران شے
کار و جنگنت لے ہماں و ہر ہماں انت چو شش عظیم الشان مخلوق
انسان خدمت گلائش انت فل انسان فکر نکنت تو زانت کنت
کہ اسے چیراں حاصل کنک آئی و و س انت محض اللہ پاک و فضل و چہ
آئی و سرچیں قدرت اسے چیراں بہ منے کاراں سر و جہانت
لا محالہ بید انت کہ ماہم دگر سچے و کار و گلائش پستیں و کار ہمیش
انت کہ قلی نعمتانی و اجم و محسن علی الاطلاق و فرمان برداری و
اطاعت گزاری و و تی لوٹگیں زندہ ہماں و ساعتاں بگوازیں،
تا نکہ و میرا منے عاقبت شہر بہ بیت۔ ۱۲

فل چه آیام اللہ (خدا و روحاں) مراد ہمارو وح انت کہ ماں آئی ء اللہ و قی دشمنان کتام خاصیں سزائے بدنت یا و قی فرمانبرداریں بندہاں ء گوں کتام خاصیں انعام و اکرام ء شرفدار بکنت پیشکاچہ الذین لا یزحجون آیا مر اللہ ء مراد ہما کافر بوتنت کہ آیاں چه آئی رحمت ء ندامت و چه آئی عذاب ء بے فکر انت۔ فل یعنی مسلمان و ت چه آیاں بدلہ کرگ ء فکر ء مکنت۔ اے کار ء یہ اللہ ء سر ء یل بکنت آوت ایشانی ناشریں کارانی سراباز نیز او مومنان ء صبر و تحمل ء عفو در گزر ء رد اماناسیں صلہ (بدلہ) دنت۔ فل نیکیں کار ء فائدہ و ت کار کنوک ء رعیت۔ اللہ ء آئی ء ہیچ ضرورت نیست و بدی کنوک و ت بہ و قی حق ء بدی ء نجان ء کشیت یکے ء بدی دومی ء چنگ ء نہ کیت۔ خلاصہ ہمیشنت کہ ہر انسانے و قی نیکی و بدی ء فکر ء و ت بکنت و ہر عملے کہ کنت چوش دل ء صدق بہ بیت کہ اے عمل ء سود و زیان ہمانی ء و ت گنت۔ فل یعنی اودا سرلوان ء کل نیکی فدی دیمہ حاضر بت و ہر کس قی کت گیس کارانی تمام ء حیثیت۔ فل یعنی تورات دات و سلطنت یا فیصلہ ء قوت یادمانی ء گپاں یادین ء فہم عطا کت و چنکر باز زیات پیغمبر چہر ایاں مبعوث کت اے نور و حانی غذا بخت

249

اليه راجع ۲۵

إِنَّمَا لِلَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٣﴾ مِّنْ عَمِلٍ صَالِحًا

فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ

اتَيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَزَرَقْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ

وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ وَآتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا

الْإِمْنِ بَعْدَ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بِغَيَابِنِهِمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ
مَنْ رَنَدَ مِنْهُمْ فَهُوَ آتِكُمْ بِهِمْ فَرَضُوا ثَمَارًا وَثَمَانٍ وَتَشْكُرُونَ فَمَا كُنْتُمْ تَأْمَنُونَ

یومِ القیمۃ ویسا کاوا فیہ یختلفون تمَّ جعلناک علی تدْرِیعہ
قیامتِ بروحِ ماں آخیرے کہ آیاں جیڑہ کستگت رندا مکت ترا یک رہ بندے ید سرا

چہ دین و گد اتو گام بجن آئی و سر اور ند گیری مکن و اھنگاں ہا کسائی کہ ناسر پدنت و بیشک دور

نکست چه تو چه الله عذاب هیچ چیز نیست و بیشک ظالم یک دومی و دوست آنست - والله

دوست انت متقیانی و اے قرآن بینائی و سبب انت پر مرداں و هدایت رجمتے پہ ہمار دماں کہ یقین ا روکت و

آیا گمان کن که کشتن گناه را که ما بکنیم آسان و مثل بهار و دانی که ایمان آرد و

عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءٌ نَحْيَاهُمْ وَمِمَّا تَحْكُمُونَ ۚ وَخَلَقَ اللَّهُ

منزل

باز زیات دیگر بوت حتی کہ من و سلوئی پہ اشان نازل کنگ
بوت۔ م یعنی ماں ہا دور و کلبیں جہان و سر اشان و
شرن و فضیلت حاصل ات و چنت جزئی فضیلتانی روء و
ہما دور و قید جنگ و ہم حاجت نیست انت۔
و یعنی مزن صافیں و گیش و گیوار کنگیں احکام یا نظر ہریں
معجزات کہ اشان بہ دین و ہر حاجت و دلیل یگی بیش کنگ
بنت۔ م یعنی چہ وت ماں وتی ضد و واہگانی پیدا اصل
کتاب و یل کنان باز فرقہ جوڑ بوتنت کہ اشانی علی فیصلہ
قیامت و روح و کنگ بیت آساعت و وت معلوم بیت
کہ اشانی مقصد و مراد نفس پروری و واہگانی زندگی و
بغیر دیکچ نہ ات۔ م یعنی ماں اے اختلافات و فرقہ وارانہ
گر و چیل و موجودگی و ماتر اراہ دین و تحکیس راہ و سر قائم
داشت نوں ترا وئی امت و باید انت کہ اے راہ و سر
نچک تچک و تابدار ات کدی شمشو اشان و ہم جاہل و
اتحقانی و واہگانی زندگی و ممکن ات مثلاً آیاں و واہگار
انت کہ شما چرایائی ٹوک و ڈالیاں و شنگان پگاناں شزار لبوان و
چہ تبلیغ و کار و دست و بکش انت یا کہ ماں مسلماناں ہم ہے
داہیں اختلاف و فرقہ جوڑ بہ بنت ہنجوش کہ اشان وت
ماں ہے مرض و گرفتار انت اے داہیں جاوڑ و واجب
انت کہ آیانی و واہگاں بالکل یا مال کنگ بہ بنت۔

فائدہ نہ بیت ۔ وال یعنی انصاف لوگوں کی و راستی و دوست
دار و کیں مسلمان ظالم و بد راہیں کا فرانی ہمراہ بوت نہ گنت
آیاں تو اللہ پاک و فرماں برداری کنوئیں بندہ انت و اللہ و
آیانی ہمراہ و بدکار انت ، لازم انت کہ ماہ ہمانی و کشک
رو و ک ببئیں وہ ہمانی ذات و بھر و سہ بکنیں ۔

انت، مخلوق و کار آیدین گپ و کامیابی و راه پیشداریت۔
وہر بختاورے کہ بہ اشہی و ہدایتاں و نصیحتانی سدا عمل کنوک

۳۱ یعنی اللہ تعالیٰ، حکمتی کاراں دیم، داران، عیاکتام
 یک عقلینے جوش گمان کت کت کہ یک مدکر داس مرد

آہر دو تینانی انجام و برابر کنت چو ش ہجیر نہ بیت نہ مرے
نہا صافی سر دوش برابر رہت کنندیت و نہ جرمک غلام نہ

عزلی بالکل رد و اسے خیال پہ کہ مفتین انت کہ اللہ تعالیٰ

یہ سچ راست راست کا ہر بہ بیت دہریے و عینیلی یاد ہی

پاکیزہ میں زندگی صالحین مومن ء ادا نصیت بیت و ہرج نصرت و درجہائی بلندی ء وعدہ لے گوں آیاں ماں
ماں دینا ء روزگار تنگ و ماں آخوت ء ابید چر لعنت و تاوان ء دگہ بچ حاصل نہ بیت ۔ خلاصہ چوش بولت
نیکان و بدان ء مرگ و زندہ بجا برکنت ۔ آئی ء حکمت ہجر چوش نہ لوٹیت ، بلکین ضروری انت کہ ہر دو دنیا فی
علامات چیزے ادا ہم چم ظاہر ء گندگ بہ بنت و آیاں سرجمی ء مرگ بعد گندگ بہ بنت ۔ ۱۲

انگوائے گورنر دان بہ بیت یا مطلبی چشمت کہ آہے بخت
علم دارگ و باوجود دسریدیء گمراہ بوت ۔

3019

44.

اليوم ٢٥

آسمانان دزمین و به خوش که بایلد و تا که بدله دیگ به بیت هر کس و و تنی گف و و اشانی سر

ظلم کنگ نہ بیت و آیا دیت توہا کس کہ گیتگی و تی معبود و تی نفس و اہل گان و گمراہکت آرا خدائے

بڑا تھوڑا دھڑکا ہوا آواز آتا ہے۔

ہدایت دنت آئرا رندہر خداؤ۔ آبا سٹا فضیحت نہ گمرات ۳۱ وگشت نہست دگر جنے بخرمئے و نساء

زندگى ما مريض و مارى زندگى ستم و هلاکى کندت مارانگ زمانه و کى حالانکه نداشت آگاهى از ستم و ستمداران

فَإِنْ هُمْ لَيْسُوا بِإِنْسَانٍ مُّسْتَكْبِرٍ

إِلَّا أَنْ تَقُولُوا يَا بَنِي إِدْرِيسَ عَلَيْكُمْ طَمَعًا إِنَّ مَخْلَصِينَ كَثِيرًا

لَمْ يَمَيِّتْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لِأَنْبِيَاءٍ وَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْءٌ وَلَا يَضُرُّكُمْ شَيْءٌ وَأَنْتُمْ مُخْلَقُونَ

النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾ وَلِلَّهِ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ

وَأَمَّا الْفُلُ فَأَنزَلْنَاهُ ذِكْرًا لِّعِبَادِنَا إِنَّهُ كَانَ كِسْفًا مِّنْ جَبَلٍ

ہر جاعت لوٹا نینگ بیت وتی دفتر نیگ۔ مروچی شمار ایدل دیگ بیت شمع نکلیں کارانی فراست

ملل ۶

منزل ۶

15

فل یعنی شہرچہ کارے کنگت اے اعمال نامہ راست راست و آخر اظاہر کنوک انت۔ فل یعنی بہ علم و ہک چیز چہ ازل و انت۔ مگر دستور و برداشت
نرسہ بہ نسیگ و مقراتنت ہمایانی نبشتہ کنگیں دفتر مروجی شے دیا حاضر انت۔ فل یعنی ماں جنت و کہ اودا اعلانیں درجہ و رحمت و ہک رنگ و مہربانیان
بنت۔ فل یعنی چہ مئے جانب و پنت و وعظ و سرزنش و اتمام حجت و برداج قسمیں کوتاھی ظاہر نہ بوتگ۔ بے بیجا رات کہ اینکر جہد و کوشستانی بعد ہم شے
مغزوری و گردن نہ جگت۔ آخر کار پچائیں مجرم جوڑ بوت یا و کنت قوما مجرمین و مطلب چوش گرگ بہ بیت کہ شاہچہ شروعات و دنی پیشگ و جہانم کنوک انت۔

فل یعنی ماں زائیں ک قیامت چوئیں۔ شاہ بہ ہر داب قیامت و
عجب عجب احوال بیان کن انت ماہر ہج ڈول پر اشان
یقین کنت نہ کنیں۔ ہنجوش چہ ہشتکلیں گپ و تراناں کنیں
سستیں امکان و کوراسکیں خیال برے برے ماں دل و
بنیت آدگر گپ ایت۔ فل یعنی وہاں قیامت پر پابیت
اشانی تمام بدکاریاں و آبیانی نتیجاں دیا کابیت و عذاب
و غیرہ و ہم تراپانی رد اشان ہرچہ کلاک نسخہ و کنگت
آوت ہیشانی چکت و کسیت فل یعنی ماں دینا و چوئیں
روح تو بہ کہ چہ دل و کشتک و شوشکتے۔ مروجی ما
ہم تراراشوشان و گوں مہربانی و یا نہ کنیں بہ بدامنی
ہما داب و ماترا ماں عذاب و یل دیں۔ ہچوشک تو فنا
ماں دینا و عیش و عشرتاں گرفتار کنان و چہ مئے یاد و
غافل بوتگتے۔ فل یعنی ماں دنیا و لذتاں سر و چیر
بوان و کدی چوش ہم خیال نہ کنت کہ مارا چرے دنیا و
لڈگی انت و خدا و روبر و حاضر ہی ہم دینی انت۔
واگں کدی شمارا چرے خیال ہم اتکلت تو ہم
رنگ و دنی دل و رات لذات کہ چوشک ماں
دینا و گوں سلماناں و ہم یہ دیم ایں۔ اودا ہم ماہ
ہے داب و چرایاں گیش ہیں۔

فل یعنی نہ آیاں چہ دوزخ و درکنگ بنت نہ آیاں و
چشیں موبہ دیک بیت کہ آیاں نوں خدا و راضی
کنگ و جہد و بکننت۔

فل باید انت کہ مردم بہ خدا و طرف و دلو شے و
گور بکننت، ہمانی و احسانات و دادانی و قدر و
بکننت، بہ ہمانی و شون و انگیں رہنہ و گام گچوک
بہ بیت، کلان و ترک دیان و بہ ہمانی و شنودی و
حاصل کنگ و جہد بکننت و بہ ہمانی و نبردگی و عظمت و
دیما دمام بروتی اختیار و اطاعت گزار و فرمانبردار
بہ بیت۔ گاہے سرکشی و مغزوری و ماں دل و جاگاہ
مدت۔ ماں حدیث قدسی و ہست الکیب و ادرک اٹے
والعظمت ازاری فمن نازعنی واحد امنہا قدفتہ
فی النار (کبریائی چادر ہنت و عظمت منی لاکنت بند
انت پمیشکا ہر کس مرے دوئیناں چہ ماں کتا م یکے و
گوں من رگ و چیل کنت من آرا چست کناں ماں
آس و چکل دیاں۔ اللہم اجعلنا مطیعین
لامرک و حتبنا غضبک و قنا عذاب النار۔

کَتَبْنَا نَطْقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ اِنَّكُمَا لَتَسْتَسِيخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۵﴾

مئے دفتر ک حقیقت بیان کنت شے سراہ راستی و فل بیشک ماں نبشتہ کنیں ہرچہ کہ شاکست گت

فَاَمَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ

گڑاھا کں کہ ایمان اش آرت و نیکیں کارش کنت گڑا داخل کنت آیان و رب آبیانی ماں دنی رحمت و

ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْبَیِّنُ ﴿۶﴾ وَاَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمْ يَكُنْ اٰتِي تَتْلٰ

ہمیش انت کامیابی ظاہر ہں فل و لیکن ھا کں کہ کفرش اختیار کت آیاواںک نہ بوتنت منی آیات

عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ﴿۷﴾ وَاِذَا قِيلَ اِنَّ وَعْدَ

شے سراہ گڑا شاکست کت نبوت شاکست گارے قوم فل و وعدے کوئنگ بیت بیشک وعدہ

اللّٰهِ حَقٌّ وَّ السَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيْهَا قُلْتُمْ قٰنْذَرْنٰ مَا السَّاعَةُ اِنْ تَخُنْ

خدا و برحق انت و ماں قیامت و ہج شکے نیست شاکستگت ماں زائیں قیامت چہ یے ماں کنیں آرا

اِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُتَّبِعِيْنَ ﴿۸﴾ وَاَمَّا سَيِّئَاتُكُمْ فَاَعْمَلُوْا حٰقًّا بِهَمَّ

مگر خیالی گننے و سنیں ما یقین کنوک فل و ظاہر بیت بہ آیاں بدی آبیانی کارانی و چہ جاگرد کنت آیان

مَا كَانُوْا بِمُسْتَهْزِئُوْنَ ﴿۹﴾ وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنفِثُكُمْ مِّمَّا نَسِيتُمْ لِّقَاءِ يَوْمِكُمْ

وہاں ہما چیرے کہ آئی کلاک اش کنگت فل و گوئنگ بیت مروجی ماشوشیں شمارا ہنجوش کہ شوشت شاملاقات و دنی

هٰذَا اَوْ مَا وَاٰلَكُمْ النَّارُ وَاَلَكُمْ مِّنْ نَّصْرِيْنَ ﴿۱۰﴾ ذٰلِكُمْ بِاَنكُمۡ اَتَّخَذْتُمْ

مروجیں آروچ و فل و جاگرد شے دوزخ انت نیست بہ شہاچ مددگار۔ اے ہمیشکا کہ شاکستگت

اٰیٰتِ اللّٰهِ هٰنُرِّوْا وَاَوْعَزْكُمْ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا فَاَلْيَوْمَ لَا يُخْرَجُوْنَ مِنْهَا وَاَلَهُمْ

خدا و آیتان و کلاک و فریب دات شمارا دنیا و زندہ فل گڑا مروجی درکنگ بنت آیاں چلانی و نہ چہ اشان

يُسْتَعْتَبُوْنَ ﴿۱۱﴾ فَلِلّٰهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَرَبِّ الْاَرْضِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۲﴾

تو بہ طلب کنگ بیت فل گڑا بہ خدا انت تو سیپ کہ آسمانی و زمین و رب انت، رب انت کل عالم و

وَلَهُ الْكِبْرِيَاۗءُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۱۳﴾

وہاں انت مزی ماں آسماناں و ماں زمین و وہا انت زبردست حکمتانی واجہ فل

فل یعنی آسمان و زمین و اے کلیں گارگاہ اللہ تعالیٰ بیکار جوڑ نہ کنگ پہ کتاب خاصیں غرض و مقصد سے پیدا کنگ کہ آداں یک مقررین ہستے و قرار گپتگیں عمدہ ہے داب و بیت تا آنکہ اشیاء آخر (نتیجہ) پیدا و رہ بیت ہمانی و آخرت گوشتنت۔

فل یعنی چہ بدیں انجام و نہ ٹرسنت و آخرت و تیاری گلاشیں نہ انت و ہمدے آخرت و گپ اشانی گوش و کسیت، چہ یک گوشے و اشکنت و چہ دوی و آرا درگنت۔

فل یعنی خداوند قدوس و تو آسمان زمین و کل مخلوق جوڑ کت آیا گون راستیں دل و گوشت کت ات کہ زمین و کتاب چنڈے یا آسمان و کتاب حصہ دے دے یک کسے و ہم جوڑ کنگ یا جوڑ کنت، پدا آیان و گون خدا بلکیں چہ آئی و زیات تر حیاتوار پر جنگ بنت۔

فل یعنی اگر مادی دعویٰ شرک و تاراد است فہمات تو کتاب یک آسمانی کتاب و سندے بیار ات یا چہ ہنچشیں علمی صول و ثابت بکن ات کہ اعتقاد و

نزدیک و مسلم انت و پیداک انت۔ آچرے و سر کہ کتاب نقلی یا عقلی دینے مہیت آخر آٹا چونکائی قبول کنگ بہ بیت۔ وے یعنی چہ پیشی و مسترس بہوگی و مگر اہی چہ بیت کہ خدا و بلکہ کن و یک ہنچیں ے جان یا بے اخت یاریں مخلوقے و قی حاجاتی پورہ کنگ و توار پزجوات کہ آچہ و قی جند و اختیار و کسے و توار و دلگوش گور کت مکنت، بلکیں اے ہم لازم نہ انت کہ آیان توار

پر جنگ و حال معلوم بہ بیت۔ سنگ و بتان و انگار کن ات فرشتہ و پیغمبر ہم ہما خبر و اشکنت تو ننت و ہما کار کنگ تو ننت کہ آتی و اجازت و قدرت چہ حق تعالیٰ و طرف و عطا بو تگ۔ فل یعنی ماں محشر و ہدیکہ امداد و دگر گیری و

زیات حاجت کسیت اے بزکاریں معبود و قی عبادانی مدد چون کت کنت البت اشانی دشمن ہوان بہ اشانی مقابل لانک بندنت و سکیں بسزاری و شہزادی و اظہار کنت بلکیں چوش گوشتنت کہ ما کا نوا انا یا نعبدون (قصص رکوع ۷) اے مردماں مے پرستش گاہے

ہم نہ کتگ۔ آساعت و و فکر بجن ات کہ آساعت مردم چین کر حسرت و افسوس کنت ۱۳

سُورَةُ الْاَحْقَافِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ خَمْسُ وَثَلَاثُونَ آيَةً وَارْتِعَادُ رُكُوعٍ

سورہ احقاف مکہ و نازل بوت و اے سی و پنج آیات و چار رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کناں گون خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ بہرمان زہرین و ہم کتوے

حَمْدٌ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ مَا خَلَقْنَا

اے کتاب نازل کنگ بو تگ چہ خدا و نیمگ و کہ از برست، حکمتی خدا بندنت۔ نہ کت پیدا ما

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ وَاجَلٍ مُّسَمًّى وَّ

آسمانان و زمین و و ہر چہ اشانی میانجی و انت ابید چہ راستی و مدت و مقررین و

الَّذِیْنَ كَفَرُوا عَمَّا اُنْذِرُوْا مُعْرِضُوْنَ ۚ قُلْ اَرَأَیْتُمْ کَاتِدْعُوْنَ

کافر چہ ہر چیز و کہ ترسینگ بنت دیم و ترسینگ و۔ تو بگویش! شہجائے ہر چیز و کہ شاتوار پر جن ات

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اُرُوْنِیْ مَاذَا خَلَقُوْا مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ

ابید چہ خدا، پیش بدارات من و را آیان چہ پیداکت چہ زمین و یا اشاں شریدار انت

فِی السَّمٰوٰتِ اِیتُوْنِیْ بِکِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ هٰذَا اَوْ اَثَرٍ مِّنْ عِلْمٍ اِن

ماں آسمانان، و بیارات منی گور و کتاب چہ پیشی و یا نقش و پیدے چہ علم و اگ

کُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ۚ وَمَنْ اٰتٰکُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ

شمالاست گوشوکات و و کتے انت زیات تر گراہ چہ ہا کس کہ توار پر کن ات ابید چہ خدا و ہنچیں

لَا یَسْتَجِیْبُ لَهُ اِلٰی یَوْمِ الْقِیٰمَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غٰفِلُوْنَ ۚ

کسیا کہ آ توار و جواب و نہ دنت داں رنج قیامت و آیان سہی نہ انت چہ آیان تواراں و

اِذَا حُشِرَ النَّاسُ کَانُوْا لَهُمْ اَعْدَآءٌ وَّکَانُوْا اِبْعَادٌ لِّهَمْ کٰفِرِیْنَ ۚ وَاِذَا

و و ہدیکہ چہ بنت مردم آ بنت دشمن پہ آیان و بہ آیان عبادت و انکار کنت و و ہدیکہ

تَنٰلٰی عَلَيْهِمْ اِیْتِنَا یٰۤاٰیٰتِیْنَ قَالَ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا الْحَقُّ لِمَا جَآءَهُمْ هٰذَا

وانگ بنت پہ آیان مے آیات سہ ظاہرین، گوشتنت کافر حقین خبر و بابت و و ہدیکہ سہروت پہ آیان، اے

واجب پیغمبر نبوت و شور و جہت بوت تو مشرکان لوٹ ات کہ باری بنی اسرائیل واجب پیغمبر بابت و چونیں خیالات دارنت اشانی مقصد ہمیش ات کہ اے مردمان پیغمبر و دروغ بند گوشتنت . تو حجت کنگ و بردار آخرے دست بکیت کہ بچار ات کہ عالم و زانت کاریں اہل کتاب ہم اے پیغمبر و گپان و دروغ گوشت گانت مگر ماں اے مقصد مشرکان مدام نامراد بوت گنت خدا تعالیٰ و چہ ہے بنی اسرائیل و زبانان واجب پیغمبر تصدیق و تائید کنائنت . نہ ایوک چہ گپت و کہ اے مردمان جو قرآن و تورات آسمانی کتاب و جو واجب پیغمبر حضرت موسیٰ پیغمبر گوشت گنتش و اے داب و واجب و پیغمبر و دعویٰ و قرآن و خداوندی و ہی بوگ اے نوکین و عجیب گپت نہ انت بلکیں اے بردار لھتیں یہودی عالمان صریحا اقرار کت و گواہی دانش کر بیشک ماں مے کتاب و چہ ملک (عرب) و یک عظیم الشانیں رسول و کتاب و ایک و خبر دیگ بوت گت . و رسول جو گندگ و ہما معلوم بیت و اے کتاب ہم جو ہما کتاب و دول و انت کہ آتی و خبر پیش و دیگ بوت گت . یہودی عالمانی اے گواہیاں در حقیقت و ہما پیشگوئیانی سرامبنی انت کہ آباریں تحریف و تبدیلی و باجو مروجی ہم ماں تورات و غیرہ و موجود ہوان و پیدا کنت کہ چریشاں ظاہر بیت کہ بنی اسرائیل و چہ کلان مشرک گواہ (حضرت موسیٰ علیہ السلام) ہزاراں سال ساری و دت دانگ کہ چہ بنی اسرائیل و کس و ارثاں و آتی و براتاں (بنی اسماعیل) چو ہمانی مثل و یک رسولے آیوک انت انا امر سلنا آئی کت و رسولہ شاهدہ اعلیٰ کت کما ارد سلنا الی فرعون رسولہ (المنزل - دیکھا) چہ سبب ات کہ لھتیں رشتیں و حق پرستیں یہودی عالمان مثلاً عبد اللہ بن سلام و غیرہ واجب و چہ و گندان و اسلام قبول کت و گوشتنت کہ ات ہذا الوجه لیس بوجه عذاب (اے چہرہ دروغیں مرد و چہرہ بوت نہ کنت) آیان و قرآن و دولیں و امع الاعجاز کت ب و برحق بوگ و گواہی دات . پدا و ہدے واجب موسیٰ علیہ السلام اے چہرہ سرا بہ آتی پدرا تی و بردار چہ ہزاراں سال پیش ایمان بیاریت یہود و عالمان بر آتی صدق و بار و گواہی دت لھتیں یہودی اجار زبانی و قلبی شہادت دیان و اسلام قبول بکننت . بے سید کنگی گپایش انت کہ اے کلیں شہا دتانی باوجود مٹا و تی سرکشی و مخدوری و سبب اشی و قبول مکن ات تو گدرا الی گپت ایت کہ چریشی مشرکین و گت ظلم و گناہ بیت کنت و پدا چو خشین ظالم و گناہ گار و نجات و رستگاری و امت چو ن کا دارگ بہ بیت . و یعنی کمزور و بزرگیں ٹینگ و غلام مسلمان بنت . اگر اے دین بہتر ہو تیں تو بہتریں مردمان آتی و طرف و درگاں بوتینت آیا اے چہرہ شر ہو تیں تو بہ اشی و حال کنگ مے دولیں عقل مند و عزت و دولت خدا بند چہ ٹینگ و غلاماں پشت کنت گنت و ل یعنی چہ مہر قدیم و چنت مردم اے دابیں گپاں جان پیدا انت شاید اے جواب بہ بیت "و شہد شہادہ ہمیں بنی اسرائیل" و ما کنت بدعا من الرسل و وال یعنی اے کوہنیں دروغے نہ انت بلکیں بار کوہنیں ست ایت چہ قرآن و نزول و صدقانی سال پیش تورات و ہم صولی تعلیم ہے دانگت کہ آتی و رند گیری و انبیاء و اولیاء کنان و سید کنت . و آتی و یہ رند و آیوکیں سلاں چہ و تی تعلیمات

واجب پیغمبر نبوت و شور و جہت بوت تو مشرکان لوٹ ات کہ باری بنی اسرائیل واجب پیغمبر بابت و چونیں خیالات دارنت اشانی مقصد ہمیش ات کہ اے مردمان پیغمبر و دروغ بند گوشتنت . تو حجت کنگ و بردار آخرے دست بکیت کہ بچار ات کہ عالم و زانت کاریں اہل کتاب ہم اے پیغمبر و گپان و دروغ گوشت گانت مگر ماں اے مقصد مشرکان مدام نامراد بوت گنت خدا تعالیٰ و چہ ہے بنی اسرائیل و زبانان واجب پیغمبر تصدیق و تائید کنائنت . نہ ایوک چہ گپت و کہ اے مردمان جو قرآن و تورات آسمانی کتاب و جو واجب پیغمبر حضرت موسیٰ پیغمبر گوشت گنتش و اے داب و واجب و پیغمبر و دعویٰ و قرآن و خداوندی و ہی بوگ اے نوکین و عجیب گپت نہ انت بلکیں اے بردار لھتیں یہودی عالمان صریحا اقرار کت و گواہی دانش کر بیشک ماں مے کتاب و چہ ملک (عرب) و یک عظیم الشانیں رسول و کتاب و ایک و خبر دیگ بوت گت . و رسول جو گندگ و ہما معلوم بیت و اے کتاب ہم جو ہما کتاب و دول و انت کہ آتی و خبر پیش و دیگ بوت گت . یہودی عالمانی اے گواہیاں در حقیقت و ہما پیشگوئیانی سرامبنی انت کہ آباریں تحریف و تبدیلی و باجو مروجی ہم ماں تورات و غیرہ و موجود ہوان و پیدا کنت کہ چریشاں ظاہر بیت کہ بنی اسرائیل و چہ کلان مشرک گواہ (حضرت موسیٰ علیہ السلام) ہزاراں سال ساری و دت دانگ کہ چہ بنی اسرائیل و کس و ارثاں و آتی و براتاں (بنی اسماعیل) چو ہمانی مثل و یک رسولے آیوک انت انا امر سلنا آئی کت و رسولہ شاهدہ اعلیٰ کت کما ارد سلنا الی فرعون رسولہ (المنزل - دیکھا) چہ سبب ات کہ لھتیں رشتیں و حق پرستیں یہودی عالمان مثلاً عبد اللہ بن سلام و غیرہ واجب و چہ و گندان و اسلام قبول کت و گوشتنت کہ ات ہذا الوجه لیس بوجه عذاب (اے چہرہ دروغیں مرد و چہرہ بوت نہ کنت) آیان و قرآن و دولیں و امع الاعجاز کت ب و برحق بوگ و گواہی دات . پدا و ہدے واجب موسیٰ علیہ السلام اے چہرہ سرا بہ آتی پدرا تی و بردار چہ ہزاراں سال پیش ایمان بیاریت یہود و عالمان بر آتی صدق و بار و گواہی دت لھتیں یہودی اجار زبانی و قلبی شہادت دیان و اسلام قبول بکننت . بے سید کنگی گپایش انت کہ اے کلیں شہا دتانی باوجود مٹا و تی سرکشی و مخدوری و سبب اشی و قبول مکن ات تو گدرا الی گپت ایت کہ چریشی مشرکین و گت ظلم و گناہ بیت کنت و پدا چو خشین ظالم و گناہ گار و نجات و رستگاری و امت چو ن کا دارگ بہ بیت . و یعنی کمزور و بزرگیں ٹینگ و غلام مسلمان بنت . اگر اے دین بہتر ہو تیں تو بہتریں مردمان آتی و طرف و درگاں بوتینت آیا اے چہرہ شر ہو تیں تو بہ اشی و حال کنگ مے دولیں عقل مند و عزت و دولت خدا بند چہ ٹینگ و غلاماں پشت کنت گنت و ل یعنی چہ مہر قدیم و چنت مردم اے دابیں گپاں جان پیدا انت شاید اے جواب بہ بیت "و شہد شہادہ ہمیں بنی اسرائیل" و ما کنت بدعا من الرسل و وال یعنی اے کوہنیں دروغے نہ انت بلکیں بار کوہنیں ست ایت چہ قرآن و نزول و صدقانی سال پیش تورات و ہم صولی تعلیم ہے دانگت کہ آتی و رند گیری و انبیاء و اولیاء کنان و سید کنت . و آتی و یہ رند و آیوکیں سلاں چہ و تی تعلیمات

عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ اُولَٰئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا ۝ اَيَّانِي سِرْوَه غمناک بنت و ہے جنتی انت مدام ماں آتی و جاہ منند بنت جزاء بما كانوا يعملون ۝ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ اِحْسَانًا ۝ يَدْرُءُ اَنْتَ ہر چہ کہ کنت گنتش و ما حکم کت انسان بہ و تی مات و پتانی نیکی و حلتہ امہ کرہا و وضعتہ کرہا و حملہ و فصلہ ثلاثون ما لاپہ چستی کنگ آتی و آتی و ماء پتہ تکلیف و ایری کت پتہ تکلیف و لاپہ پری و غیرہ سیدگ بسی شہر الحی اذ ابلاغہ اشدہ و بلغہ اربعین سنۃ قال رب اوزعنی ما انت و داکہ و ہر بیت و تی جوانی و دودہے سر بوت بہ چہل سال و و گوشتی لے منی رب توفیق بدہ من ان اشکر نعمتک الّتی انعمت علی و علی والدی و ان اغل کر من شکر و بگرا تی نعمت و کہ تو انعم کت منی سراد منی مات و پتانی سرا و اے کہ من نیکیں صالحا ترضہ و اصلح لی فی ذریعتی اِنّی تُبْتُ اِلَیْکَ و اِنّی من عمل بکناں و اراضی بیتہ تو چہ آتی و شر بکن بہ مے مے اولادان من تو بہ کت تہی ٹینگ و دمنان چہ المسلمین ۝ اُولَٰئِكَ الَّذِیْنَ نَقْبِلُ عَنْهُمْ اَحْسَنَ مَاعْمَلُوا وَنَجَّوْا حکم بردار لاپہ اے ہما مردم انت کہ ماقبول کنیں چہ آیایاں شتر ترین کار کہ آیایاں کنت و سرگوزیں عن سیاتہم فی اصحاب الجنۃ و وعد الصّدق الَّذِیْ کانوا چہ اشانی بدیاں ماں جنت و مردمان اے ہما راستیں وعدہ و دروغ انت کہ گون آیایاں یُوعِدُونَ ۝ وَالَّذِیْ قَالَ لِوَالِدَيْهِ اِفْ لَکُمَا اتَعَدَنِیْ اِنْ اَخْرَجَ کنگ بوت گت و دہر کس و گوشت و تی مات پتہ اوہ پتہ سراق آیا وعدہ دت من ایکہ من کنگیاں چہ قرۃ و قد خلت القرون من قبلی و ہما یستغین اللہ و یلک اِمن و تحقیق گوشت گنت بازیں جاعت چمن و پیش و و اہر دوہیں فریاد کنت بدبارہ و خدا اوہ پتہ تو ایمان بیار اِن وَعَدَ اللّٰهُ حَقًّا فَيَقُولُ مَا هٰذَا اِلَّا اَسَاطِیْرُ الْاَوَّلِیْنَ ۝ اُولَٰئِكَ بے شک وعدہ برحق انت و پدا گوشتنت نہ انت اے مگر فتل پیشی مردمانی . اے

منزل ۶
و نارات راستی و ہدایت و راہ و شون دات و رحمت و دروازگان و بچ کت . نوں کہ قرآن نازل بوت تو آراہم راست ثابت کت . خلاصہ ہمیش انت کہ ہر دوہیں کتاباں یک دگرے تصدیق کنت و ہے احوال ایدہ کہ آسمانی کتابانی ٹینگت .
ہمہ صفحہ و فوائد : و اے قسم و آیت ماں حم السجۃ بیت چارمی جزہ و گوشتگ ہمد و فوائد چارگ بہنت . و یعنی بہ و تی نیکیں کارانی سبب چہ حق تعالیٰ و رحمانی برکت و مدام ماں بہشت و جاہ منند بہنت و ماں قرآن باز جاگہاں اللہ تعالیٰ و گون تی حق و مات و پت و حق و بیافرا سینگت حقین موجود تو اللہ پاک تبت بے ماں اسبابانی دنیا و والدین اولاد و وجود و ظاہری سبب حق تعالیٰ و ربوبیت و نشان و خاصین منظر قرار گرت اداہم ساری ماں اَن الَّذِیْنَ قَالُوا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا اللّٰهُ تعالیٰ و حقوق و ذکرات نوں

والدین و حقوق پیش داشت۔ یعنی انسان و حکم دیگ بوت کہ گون والدین و خوہیں سلوک بکنت، آیانی تعظیم، محبت و خدمتگزاری و پروت و سعادت برزانت۔ دگہ جاسے شون دانگ کہ اگر والدین مشرک بکنت پداہم بایدانت کہ ماں دنیا گون آیایاں خوہیں سلوک روادارگ بہریت۔ خصوصاً مات و خدمتگزاری کہ چہ چنت وجوہات و آئی حق چہ پت و حق و بالاترانت۔ چوش کہ احادیث صحیحہ برشی و دلالت کنوکنت۔ وگہ یعنی حمل و وھدے چنت ماہ گوزیت تو آئی و ثقل (گرانی) محسوس بوگ لگیت۔ ماں چوشیں جاوڑ و تولد و وقت و مات چوہیں چوہیں تکالیف و برداشت کنت پدا شیر میچینیت و داں چنت سال آئی و ہر ڈول و نگہ پانی کنت، و قی راحت و آرام و بہ آئی و راحت و آرام و قربان کنت۔ واجہیں پت ہم داں مزین حدے و ماں اے تکلیفان شیریدارانت و ورد و راک و سامان جریہ کنت۔ بیشک اے تمامیں کاراں چہ فطرت و تقاضا و روء انجام گرت مگر ہما فطرت و تقاضا چوش انت کہ اولاد مات پت و شفقت و محبت و بماریت و آیانی محنت و قدر و ہم برزانت۔

(تنبیہ) ماں حدیث و مات و خدمتگزاری و سہ مرتبہ حکم کنان و پت و خدمتگزاری و یک مرتبہ حکم فرمائینگ۔ عجیب گپ ایش انت کہ ماں اے آیت و والد و ذکر تیوگ و یک برے ماں لفظ "وَالِدِيْهِ" و بوت و والدہ و ذکر سے براں اٹک۔ یک برے ماں لفظ وَالِدِيْهِ و پدا ماں حَمَلَتْ اُمُّہ و سومی برا ماں وَضَعَتْہ و۔ و شاید اے اکثر مردمانی عادت و روء بیان فرمائینگ۔ حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت و چک اگر قوی بہریت تو آئی ماں بیست و یک ماہ و شیر چک و یلہ کنت و نہ ماہ انت حمل و۔ یا چوش بگوش کہ کم از کم حمل و مدت شش ماہ انت و ماں دو سال و عموماً چکائی شیر چک و بند کنت۔ اے حساب و کل نئی ماہ بوتنت۔ شیر چک و مدت چوشی و زیات بوگ باز قلیل و نادر انت وگہ ماں چہل سال و عمر و عموماً انسان و عقلی و اخلاقی قوتان پختہ بنت۔ پیش کا انبیاء علیہم السلام و بعثت چہ چہل سال و پیش نہ بوتنت۔ وگہ یعنی سعادت مندیں مردم و کارانت کہ ہرچ احساناتے اللہ تعالیٰ و برائی و برائی مات پت و بوتگنت آیانی شکر و گرگ و آئندہ نیکیں کار و توفیق چہ خداوند کریم و بلوٹیت و ماں اولاد و حق و ہم نیکی و دعا طلب بکنت۔ ہر ڈولیں کوتاہی ماں حقوق اللہ یا حقوق العباد و چہ آئی و دست و بوتنگ چرائی توبہ بکنت چہ تواضع و بندگی و رہبند و قی مخلصانہ عبودیت و فرمان برداری و اعتراف و بکنت

(تنبیہ) ماں صحابہ رضی اللہ عنہم و حضرت ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ مزین نجاوڑے ات کہ آئی و قی جندہ آئی مات پت و آئی و اولاد و گون ایمان واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و صحبت و شرف حاصل بوت۔ ماں صحابہاں چوشیں شرف دگہ ہچ کس و حاصل نہ بوت۔ وگہ یعنی اے دابیں مردمانی نیکیاں قبول و کمزوریاں محاف بنت و آیانی مقام اللہ و راستیں وعدہ و روء ماں جنت و انت۔

وگہ ماں نجاوڑیں اولاد و مقابلہ اے بے ادب، نافرمان و نالائقیں اولاد و ذکر فرمائینگ کہ مات پت آئی و ایمان و گپ و سر پد کنت بلے آسردہ نہریت و مزین گستاخانہ انداز و گپ جان و آیان و آزار دنت

وگہ یعنی چہ مرگ و پد دوبارہ زندگ بوگ و ہم تراپاں من نہ ترساں، سیل کن ات کہ چہ من و پیش چکر قوم و جماعت گوستگنت چہرایاں یک کسے و ہم دوبارہ زندگ بوان و وارتکت؟ آدگہ گپ ایت کہ مردم چوشیں گپاں مدام اشکن و پیداک انت مگر داں روج مروچی اے بابت و تحقیق نہ بوتنگ۔ گڑامن چو نکائی اعمت بار بکناں۔

وگہ یعنی آئی و گستاخانی سرا یک نیمگہ چہ اللہ پاک فریاد کنت و دعا لوٹنت کہ اے چک و حق و قبول کنگ و توفیق برسیت و دومی نیمگہ و آکر اسر پد کنت کہ اوبے نخت، تراویل بکرات اہنوں توبہ کن، یاد کن کہ اللہ وعدہ برحق انت۔ بعث بعد الموت و ہرچ خبرے آئی و دانگ الم و بہ قی وھد و سر تمام بنت آساعت و مروچیں گپ نئی انکار ترارنگ پیش داریت۔

وگہ یعنی چوشیں قصہ وں باز اشکنگ۔ کوہنیں وھد و قصہاں ہے داب و مشہور بنت و حقیقت و آیانی مصداق ہچ نیست۔

فل عذاب و گپ "ہا انت لا ملئک من الجنۃ والناس المحسنین (السجدہ رکوع ۱) یعنی چو شکہ بازیں جماعتے و جنان و مردمانی چریشاں پیش جہنم و مستحق قرار گپ گنت اے بے بخت ہم ماں ہمایاں شامل انت۔ فل اللہ تعالیٰ و چہ دنی رحمت و ماں ہر انسان و دل و فطری رہبند و ایمان و سعادت و ہر نفعی کہ تالان کتگت آرا ہم اے بے بختان و بربادکت چریشی و زیات تر خسارہ و تاوان و گپے بیت کنت کہ یک شخصے ماں سوداگری و نفع حاصل کنگ و بدل و دنی مال و چہ دنی و حق و بے پروائی و ضائع کنت فل یعنی چہ عملانی تفاوت و سبب جنتیانی درجہ بازبت و بے داب و دوزخیانی ہم۔ فل نہ کتام نیکی و ثواب کم کنگ بیت و نہ کتام جرم و سزا چہ حد و زیات کنگ بیت و کافر و کتام نیکیں کار و ایمان و روح نہ مانیت تیوگ صورت و قالب نیکی و بیت چو شیش فانی نیکیانی اجر ہم فانی انت کہ ماں ہے زندہ فانی و مال، اولاد، حکومت، بجا و دار

(صحت)، عزت و شہرت و غیرہ و شکل و دست کبیت ہمیشی فرماینت کہ شہادت و شہوری نیکیانی تمام ماں دنیا و گپت و چہ اودہ و لذت و دنی بھر گپت۔ ہرچ عیش و آراے کہ چہ ایمان آرگ شمار ماں آخرت و برستیں آئی بدل و ہم شمار ماں دنیا و دنی نصیب گپت۔ ہمیشہ کانتون ماں آخرت و ہمیشہ شمار رائج ہر نہایت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "ہما مردماں کہ آیاں آخرت زلوت ات فقط دنیا تش لوت ات آیاں نیکیانی بدلہ آیاں ماں ہے دنیا و دست کپت۔ فل یعنی مرو جی بہ شے دروغیں مرنی و نا فرمایانی سزا و ذیل و رسو اکو نیکی عذاب دیگ بیت۔ تیوگ و ہے ہمیں چیز بہ شمار ادا باقی منگ۔ دیم ترا لھتیں زور آئیں و شکریں قومانی احوال و بیان فرماینت کہ چہ آخرت و پیش ماں دنیا و آیاں احوال چون بد بخت و ک یعنی حضرت ہود علیہ السلام کہ عادی قوم برات ات و ارض القرآن و موقوف ماں "بلاد الاحقاف" و چہ نبشتہ کنت: پیامہ، عمان، بحرین، حضرموت و ماں مغربی یمن و میانجی و ہرچ صحرائے عظم "الہینا" یا "ربع خالی" و نام و واقع انت اگر چہ آبادی و قابل نہ انت بلے آئی و چاریں کڈاں آبادی و قابل کیں کیں زمین موجود انت۔ خصوصاً ماں ہا علاقہ و کہ آچہ حضرموت و بگردان نجران و تالان انت اے ساعت و آہم آباد نہ انت تا ہم ماں عہد قدیم و ہے حضرموت و نجران و درمیانی حصہ و "عاد و ارم" و نامداریں قبیلہ آباد ات کہ آرا خدا و بے آئی و نافرمانی و پاداش و نیست و نابودکت و ہیشت۔

و یعنی چہ ہود علیہ السلام و پیش و چہ آئی و بد ہم باز تر سینوک آتگنت، درستان ہما گوشت ہرچیکہ واج ہود علیہ السلام و گوشتگت یعنی یکتا تیں خدا و بندگی کن انت و چہ کفر و معصیت و بدیں انجام و بدترس ات ممکن انت ماں عاد و قوم و ہم چہ حضرت ہود و ابیدرگہ نذیر آتگنت۔ واللہ سبحانہ و تعالیٰ اعلم۔ فل یعنی با و دنی ہرکی رہبند و بدلہ دیوگ نہیں اگر تو ماں دنی ہم تر پانی رد و حق و سرائے تو مہتل مہو ہرچہ چہ زبان و رکنے آرا کن و پیش بدار۔ فل یعنی اے دابین طالبہ کنگ شے نادانی و جاہلی و شون و دیو کنت۔ من خدا و پیغام آروکاں ہرچ پیغامے مہی و مہ و دیگ بوتگ آرا من سر کنو کاں چریشی و زیات تر و نہ متاعلم ہستنت و نہ من اختیار داراں۔ اے علم گون خدا و انت کہ مشکریں قوم کتام و ہد و سزا و خدا بیت و داں کتام و ہد و آرا مہلت دیگ بہ بیت۔ ۱۳

الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمِّهِمْ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَسِرِينَ ۝۱۵ وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مِمَّا عَمِلُوا وَجَّانٌ وَانٌ ۝۱۶ وَلَئِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ الْآيَاتِ فَاتَّبِعُوا رَبَّكُمْ حَتَّى يُخْرِجَكُمْ مِنْ الظُّلُمَاتِ الَّتِي أَنْتُمْ فِيهَا كُفِرْتُمْ ۝۱۷ وَلَئِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ الْآيَاتِ فَاتَّبِعُوا رَبَّكُمْ حَتَّى يُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ الَّتِي أَنْتُمْ فِيهَا كُفِرْتُمْ ۝۱۸ وَلَئِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ الْآيَاتِ فَاتَّبِعُوا رَبَّكُمْ حَتَّى يُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ الَّتِي أَنْتُمْ فِيهَا كُفِرْتُمْ ۝۱۹

ہما ہم انت کہ ثابت بوت آیاں سر عذاب و وعدہ گون تمایل امتاں کہ گوشتگت چہ آیاں پیش چہ الجن والانس انہم کانوا خسرین ۱۵ و لکل درجت مِمَّا عملوا و جنان و ان تان ۱۶ و لئن کنتم تحبون الايات فاتبعوا ربکم حتی یخرجکم من الظلمات الی الی کفرتم ۱۷ و لئن کنتم تحبون الايات فاتبعوا ربکم حتی یخرجکم من الظلمات الی الی کفرتم ۱۸ و لئن کنتم تحبون الايات فاتبعوا ربکم حتی یخرجکم من الظلمات الی الی کفرتم ۱۹

اس و سر اباد و انت شہادت و نعتان ماں دنی و زندہ و شہادہ گپت چہ آیاں

فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ ۝۲۰ بَغْيَ الْحَقِّ ۝۲۱ وَإِذْ كُنَّا نَمُوتُ وَأَنَّا مُتَوَلَّوْنَ ۝۲۲ وَإِذْ كُنَّا نَمُوتُ وَأَنَّا مُتَوَلَّوْنَ ۝۲۳ وَإِذْ كُنَّا نَمُوتُ وَأَنَّا مُتَوَلَّوْنَ ۝۲۴

گرا و مرو جی سزا دیگ بیت شمار ذلت و عذاب، بہ عوض و اشی و کہ شمار گہرتی کنگت ماں سر زمین و بغیر الحق و بہا کنتم تفسقون ۲۰ و اذ کنا نأخا عادی اذ اندر قومہ بہ ناحق و وہ اشی کہ شمار بدکاری کنگت و و یاد کن عادی برات و دہیکہ رسینت آئی و دنی قوم

بِالْأَحْقَافِ ۝۲۵ وَقَدْ خَلَتْ النُّجُومُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۝۲۶ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝۲۷

ماں احقاف و و تحقیق گوشتگت تر سینوک چہ آئی و دیم و و چہ آئی و پشت و و اے کہ تعبدا و الا اللہ ائی اخاف علیکم عذاب یوم عظیم ۲۷

مکن ات عباد ابید چہ خدا و بیشک من ترساں پر شمار نہیں روح و عذاب و آماں گوشت اجئنا لتأفکنا عن الہتنا فاتینا بما تعدنا ان کنت من الصّٰدِقِیْنَ ۲۸

ایا آتگتے تو مے گور کہ ہر تینے مارا چہ مے معبوداں گدا و مکن بیار ہما عذاب و ہرچیکہ تو وعدہ کنے یا اگر تو الصّدیقین ۲۸ قال انما العلم عند اللہ و ابلاغکم ما ارسلت بہ راست گوشتے فل گوشتی اشی و علم گون خدا انت۔ و رسیدن من شمارا ہرچیکہ مہی دیگ بوتگان بلکی

وَلَكِنِّي أَرْكَبُكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ۝۲۹ فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ لِكُنُسِ الْمُحْذَرِّينَ ۝۳۰

لیکن من گنداں شمارا ہنجیں قومے نہادانی کن ات و لکذا و ہدیکہ آیاں دیت آرا یک جنبرے کہ دیم کتان انت

دل یعنی چہ دیمہ جبران و دیستنتش کہ بالا چست لبوان انتنت ہے گمانش کہ تمام کور و جوچہ آپ و پربت۔ گوشتش کہ سیاہ و بزیں جبران بالا انتنوں میں کار شربنت
 اوہدہ بازین خشک سالی و سبب و آپ سک باز پکارا۔ دل یعنی اسے گوار و کیں جبر انت بلکین خداوندی عذاب و طوفان انت کہ پرانی و شمارن اشتاپ کنگانت۔
 فل ہفت شب و ہشت روج رندہ رندہ گوات و ہما زور کیں طوفان و کش انت کہ آتی دیمہ درخت۔ انسان و جانورانی حقیقت چہ گاہ و لہ و زیات تر نہ ات۔ ہک چیز گوات و چہ
 ہنٹ ڈال و کش انت و چکل دات و چارین کنگٹاں تباہی نازل بوت آخر لوگانی ڈمب و چہ بغیر دگہ چیز نظریاتنگ۔ دیستو! اللہ پاک و مجرمانی احوال اسے ڈول بیت۔ باید
 انت کہ اسے داستان و اشکان و بہ ہوش و بیا۔ ات و اگر نہ سنے احوال ہم ہے داب بوت کنت۔ فل یعنی مال و اولاد و راج و جہانی طاقت کہ آیان و دیگ بوتنگت چہ آیان
 آداب و بیچ چیز بہ شمار دیگ نہ بوتنگ مگر وہدے عذاب سر بوت چہ اشال ہچ چیز و در و نہ وارت۔ گدا بارین شمار بہ تمام جبر و سراغ ورنکی پیش وارت۔ وے یعنی یہ نصیحت و
 اشکنگ و گوش و یہ قدرت و نشانیانی چارگ و چم و یہ
 سریدی و رد ادل دیگ بوتنگت بلے چریشان چکے و ہم کار
 نہ گیت۔ کور، کر و گنگی کنان و گوں سفیران مقابل بوتنت
 آخر انجام چوش بوت کہ بہ اشانی گوار اسے تمام قوتان موجود
 انتنت و خداوندی عذاب و اشان و احاطہ کنت۔ تمام
 یک اندرونی یا بیرونی قوت و آزاد فک کنگتوتن انت
 فل یعنی ہما عذاب کہ اشان آزار بہ کلاگ و رنگت بہانی بہ
 اشان و چک و کیت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ
 کنت "آیان و دل و گوش و چم و آتحت، یعنی مان و نیاوی
 کار و باران عقل مند انتنت بلے آیان و اسے عقل
 نہ بوت کہ وقتی آخرت و ہم جوان کیننت۔

فل یعنی چہ "عاد" و "ابید" قوم نمود و "قوم لوط" وغیرہ
 میتگان و ہم ہے داب و تباہ کنگ بوتنگت کہ اشان
 شے چپ و چاگرد و قائم انتنت۔ اسے گپ گوں مگر و
 مردمان جنگ بوت۔ چاکہ مان سفر و دوران و اشان بہ
 اسے جاگہاں رو و آکر تلگت۔

فل مگر انیتد سریدی و بعد ہم اشال چہ وقتی ناشرین
 کاران دست نہ کش انت۔

فل یعنی بہ ہما بتانی بابت کہ شاگوشتنگت کہ ما اشانی
 بندگی و بہ ہمے حساب و کیں کہ اشان مارا گوں اللہ و
 قریب بخت و مارا مین شانین در جہانی دیوک بنت
 آیان گڑا بہ چوشیں سکیں و ہدے پر چاچ مدد نہ کت
 نون بادیات کہ شما اشان و یہ وقتی مدد سکی توار
 پر بختیں۔

فل یعنی مروجی آیان ہچ نام و نشان درانہ و نہ عذاب
 ساعت و آیان و توار پر جنگ بیت آخر آیان کجا
 شنتت کہ بہ چوشیں سکی و ہدے ہم ہچ در و نہ ورنٹ
 وال یعنی ظاہر بوت کہ مبتان و خدا جوڑ کنگ و چرایا
 امید دارگ پھکے دروغ و وت گدیں خبر انتنت۔

دروغ و پاد پر نبیت گدا آچون راہوار بہ بیت۔
 (دریغ) مان برز و آیتان انسان و سرکشی و
 غرورناکی و داستان ات دیم تر و بہ آتی مقابل و
 جتانی اطاعت و فرماں برداری و احوال بیان بیت
 تانکہ معلوم بہ بیت کہ ہما قوم کہ بہ وقتی تب و حساب و
 سرکشی و غرورناک ات آتی و ہتیں افراد اللہ
 پاک و کلام و اشکان و چونکاتی نوم و نرم بنت

أَوْ دِيَهُمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُّطَرٌ نَّابِلٌ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ

آیانی کورانی نیمگ، آیان گوشت کہ آجبر انتنت سے سرگوار و کنت فل اتنا، بلکین اسے ہما چیزات کہ کئی شمار اشتاپ

يَهْدِيهِمْ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ تَدْمِرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا

کنت گوات کہ مان آتی ہست در و ناکیں عذاب و و لگوں کنت ہک چیز بہ وقتی رب و حکم و گدا آیان و ہچ چیز

لَا يُرَى إِلَّا مَسْكِنُهُمْ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ۝ وَلَقَدْ

کہ ہچ نظر نہا ہت ابید چہ آیان لوگان سے داب و مسرا دین گناہ گاریں مردمان و و بہ تحقیق

مَكَّنَهُمْ فَمَا أَن مَّكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَ أَبْصَارًا وَ

قدر دانگت ما آیان بہ ہما چیزان کہ قدر دانگت شمارا بہ آیان و و جوڑ کت ما بہ قوم عاد و گوش و چم و

أَفْدَةً فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْدَتُهُمْ

دل۔ گدا کار ندات بہ آیان آیان گوشتان و نہ آیان چستان و نہ آیان دلاں

مِّنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَمْجَدُونَ ۝ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ

ہچ چیز و و پر چاکہ آیان مگر بوتنگت بہ اللہ و آیتان و لمبت آیان اسے ہر چہ کہ آیان

يَسْتَهْزِئُونَ ۝ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِّنَ الْقَرْيِ وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ

کلاگ گیتنگت و و بہ تحقیق ہلاک کت ما ہر چہ شے کہ و گوار میتنگت و قسم قسم و ما پیشداشتی قدر و نشانیا

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝ فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ

تا کہ آجبر بکیننت و گدا پر چاگرد و ندات آیان و ہاکاں کہ گیتنش معبود ابید

اللَّهِ قُرْبَانًا إِلَهًا ۝ بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكَ أَفْكَهُمْ وَمَا كَانُوا

چہ خدا نری و خدا و نون و و بلکین بوتنت چہ آیان و اولے در و کت آیان و ہر چہ چہ وقتی دل

يَقْتَرُونَ ۝ وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ

تراشنگت و و یاد بگر و ہدیہ ما و گوش کتا سیت تہ نیمگت لہے نفر چہ چتان کہ اشکش قرآن و

فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ

گدا و ہدیہ حاضر بوتنت اودا گوشش خاموش سیت۔ گدا و ہر ہلاس بوت پترنت وقتی قوم و نیمگ

دل چہ واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم بعثت و پیش جان و چہ آسمانی احوال معلوم ہو گئیں وہدے کہ پیغمبر و سر اوحی و نزول شروع ہوتے تو آرد فریب است و بند ہوتے و گوں کثرت و شہر ظاہر ہوتے۔ چنان و موت خیال پیدا ہوتے کہ آئم و یک نوکیں خسے ہو گئے کہ چائی و سبب آسمانی احوالانی سر اوحی تیار ہو گئیں کہ پٹ و لوٹ و جانی باز ہو گیا (جماعت) ماں مشرق و مغرب تالاں ہوتے چہ ایاں یک جماعت کا بطن نکلے و نیم گے گوشت اودا انا گت ہے ساعت و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم فجر نماز و ایننگا گت اللہ تعالیٰ و جانی ہے جماعت و دیم ہانگو تاب دات تاکہ اشاں قرآن و بشکنت قرآن و آواز اشاں و باز عجیب، اثر دار و دلکش معلوم ہوتے و آئی عظمت و بزرگی ماں ہمیشہ جانی دل و جہا منڈ ہوتے و تاد و ایننگا کہ خاموش ہوتے و گوں بے ترک و توار و اے کلام و گوش بدارات آخر قرآن کریم و ماں اشاں دل و جاکہ گت نوں آسرد ہوتے کہ اسے بے نوکیں چہ انت کر آئی و جانی

چہ آسمانی خیراں دور داشتگت - بہر جا و ر و ہدے کہ واجہ نبی چہ قرآن و وانگے بعد فارغ ہوتے اشاں ماں وئی دلاں ایمان و یقین زوران و وائر ہوتے و وئی قوم و را پند و نصیحت کت آسانی تفصیلی بیان ماں سورہ جن و کیت - چہ حدیثاں معلوم ہوتے کہ اسے مرتبہ واجہ نبی و اشاں روگ و آئیگے اشک و اشکنا نیک و حال معلوم نہ ہوتے یک درخت و چہ اللہ پاک اذن و چہ گونڈیں احوال و واجہ و رادات تفصیلی احوال چہ آئی و بعد وئی و ذریعہ معلوم کنینگ ہوتے کما قال تعالیٰ : قُلْ اَوْحِيَ اِلَيَّ اَنْتَ اَسْمَعُ كَفَرُوْا مِنَ الْحَقِّ اِلٰہِ (جن رکوع ۱) رند ترا باز جاناں گوں مزین حلبے و مسلمان ہوتے و گوں واجہ نبی و ملاقات کنگ و پے دین و حاصل کنگ و آسانی و فود حاضر ہوتے خاجی و روایتی روادعوی کنگ کہ واجہ و شش رند و گوں جاناں ملاقات کنگ پیشکا ماں روایتاں ہرچ اختلاف آسانی تعداد و دگر خبرانی بابت و معلوم ہو گئے آرا تود و واقعا و سر احم کنگ بہ بیت -

دل ماں پیشی کتاباں حضرت موسیٰ و کتاب (تورات) و برابر و بچ کتاب شریعت و دین و حکمان و حاوی نہ ات - بنی اسرائیل و نبیانی عمل بہ ہے کتاب و سر ات - حضرت مسیح علیہ السلام و ہم چوش فرمان کت کہ من بہ تورات و بدل کنگ و نیا تگکاں بلکیں من بہ آئی تکمیل و آتگکاں و حضرت سلیمان و دورباری و ماں جاناں تورات و نام و توارشنگ و تالاں ات ہمیشکا اسے موقع و ہم آیاں بہ ہائی و طرف و اشارہ گت و ت ماں تورات و ہم ہرچ پیشنگونی نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و بابت و اتگ آئی الفاظ چوش آنت کہ (ای موسیٰ) تمی و ولس یک نبی پادکناں (مبعوث کنناں) و شاید و ہدے قرآن و ہرچ بہرے واجہ نبی و تلاوت و فرامینگ ماں ہجانی و ہنجوشین مضمونے بلکیں آتگک یا چہ قوان و فہمگی - و یعنی راستیں عقیدہ و عمل و تجکس راہ و یعنی ہجانی و گت و بشکن ات کہ آشاں اللہ و طرف و لوٹ گانت و بہ آئی و پیغمبر و سر یقین کن ات و یعنی ہرچ گنسہ شہا بہ کفر و دوران و کنگ چہ سلام و برکت و کل معاف ہوتے آئمہ نوکیں فترت کت بلے یاد دار گ بہریت کہ ادا ذنوب و ذکر انت، حقوق العباد و معاف ہو گے چہریشی و درانہ بیت - و یعنی نہ و ت جہاں و چہ خدا و جنگ و تار کینت گت کنت نہ و گے یک کسے اشاں و بر کینیت - حضرت شاہ صاحب فی الارض و قید و بابت و نبشتر کنت کہ (شیاطین) چہ برزا فرشتہ جنت و گلینت تو آیا

مُنْذِرِينَ ۚ قَالُوا يٰقَوْمَنَا اِنَّا سَمِعْنَا كِتٰبًا اُنْزِلَ مِنْۢ بَعْدِ مُوسٰی
ترس پیشداران و گشتش اے مے قوم بیشک ماں اشک کنگ کتابے کنزل کنگ ہو گئے رند چہ موسیٰ و
مُصَدِّقًا لِّبَابِیْنِ یَدِیْہِ یَهْدِیْ اِلَی الْحَقِّ وَاِلٰی طَرِیْقٍ مُّسْتَقِیْمٍ
باور کنینوک انت ہر جیکہ پیش چرائی ات و راہ پیش داریت راستیں دین و نیک و راستیں راہ و نیک و
یَقَوْمَنَا اِحْبِبُوْا دَاعِیَ اللّٰہِ وَاٰمِنُوْا بِہِ یَغْفِرْ لَکُمْ مِّنْ ذُنُوْبِکُمْ وَا
اے مے قوم قبول کنین ات جبر اللہ و نیک و دعوت ہو گئے و آئی ایما باریت و تاکہ بہ بخشیت خدا شے لختے گناہاں و
یُجْزٰکُمْ مِّنْ عَذَابِ الْاَلِیْمِ ۚ وَمَنْ لَا یُحِبُّ دَاعِیَ اللّٰہِ فَلَیْسَ
بر کینیت شمارا چہ عذاب و درد ناکیں - و ہر کسے قبول دامت جبر و خدا و نیک و دعوت ہو گئے گناہاں انت
بِمُعْجَزٍ فِی الْاَرْضِ وَلَیْسَ لَہٗ مِنْ دُوْنِہٖ اَوْلِیَآءُ اُولٰٓئِکَ فِی
کسے و عاجز کنوکاں زمین - و نیست پے آئی و ابید چہ خدا و مددگارے وکے ہمیشہ ماں
ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ ۚ اُولٰٓئِکَ یُرَوُّوْنَ اَنَّ اللّٰہَ الَّذِیْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَا
گراہیے ظاہریں ایانہ تیش کہ ہا خدا کہ آئی و پیداکت گت آسماناں و زمین و
لَمْ یَعِیْ بِمَخْلِقِہِنَّ بِقَدْرِ عَلٰی اَنْ یُّحِیِّیَ الْبُوتٰی بَلٰی اِنَّہٗ عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ
و دمی نہرت بہ آسانی پیداکت گت قدرت داریت کہ زندگ بخت مردگان و - بلکیں آہر چہ کت
قَدْ یُرٰۤہُمْ ۚ وَیَوْمَ یُعْرَضُ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا عَلٰی النَّارِ اَلَیْسَ ہٰذَا
کنت و و روپے پیش کنگ بنت کافراں بہ آسے آیانہ انت اسے
بِالْحَقِّ قَالُوا بَلٰی وَرَبِّنَا قَالْ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا کُنْتُمْ تَکْفُرُوْنَ ۚ
وعدہ برحق - گشت ہو قسم بہ مے رنج و گشتی گناہاں عذاب سبب ایکہ شامسک ہو گئیں و
فَاَصْبِرْ کَمَا صَبَرَ اُولُو الْعِزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَہُمْ ط
گناہ تو صبر کن ہنجوش کہ صبر کت گت ہمت دار وکیں پیغا مبراں - و ممکن اشتاپ پے آسانی عذاب و
کَاٰثِمٌ یُّوْمَ یَرُوْنَ مَا یُوْعَدُوْنَ لَمْ یَلْبَثُوْا اِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّہَارٍ ط
روپے کہ آیاں بگنت ہا چیز و کہ وعدہ دیک ہو گت آئی و گوشیکا آیاں ہمت دیک ہو گت گر یک ساعت چہ روپے

دیم و بہ زمین و نیک و دینت - و برے لفظ و "یہود" و عقیدہ و رانت کہ اشاں گشت گت کہ ماں شش روح و اللہ و زمین و آسمان پیداکت گت شہ استراخ (پدا ہفتی روح آرام کنگ و لگت) العیاذ باللہ و یعنی مزین عذاب چہ مرک و بدہیت و چوش ردمہ ورت کہ مرک پد زندہ ہائی چون بیت، پے اللہ اے کار مشکل نہ انت آکس کہ چہ زمین و آسمان و پیدائش و دمی نہ برت پرائی و شے دوبارہ پیداکت گت مشکل نہ انت - دل یعنی آساعت و گشت بیت کہ دوزخ و وجود و آئی و عذاب چوں برحق نہ انت و آخر کل ذلیل ہواں و اقرار کنت کہ بیشک برحق انت (ماوت رد و انت کہ دوزخ و وجود قبول نہ کنت - و یعنی آوہد و اشاں گشت بیت کہ شرنوں وئی انکار و دوزخ و عذاب و تمام و بخش ات و یعنی و ہدے معلوم ہوتے کہ منکران و سزا آئم و رسی انت ماں آخرت و برسیت یا ہم ماں دنیا - تو تیں نبی بہ اشاں معاملہ اشتاپ کن بلکیں

داں یک مقررین مدتے صبر کن انھیں خوش کہ من جگرین پیغمبران صبر کنگ (تنبیہ) لہتیں سلف و گوشتنگ کہ کل رسول من جگر (اولو العزم) انت و ماں عرف و پیغمبر خاص طورے بہ اولو العزمی و ردانامدارت: حضرت نوح، حضرت ابراہیم، حضرت موسیٰ، حضرت عیسیٰ و حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم۔ قال مہلتش نہ رستگ ماں دنیا۔ یعنی ہنوں ہے درشاں کنگانت کہ عذاب جلدی پر چانیت۔ آروچ و فہمت کہ باز اشتیائی و عذاب آتک، ماں دنیا و ماں یک دمانے مننتیں۔ یا قبر مدت و یک دمانے معلوم کنت۔ دستور انت کہ گوشتگیں مدت مدام کم معلوم بیت، خصوصاً سکی و مصیبت و ہمد و عیش و راحت و زمانہ چم و نظر کم زانگ بیت۔ ۱۲ ہمے صفحہ و فوائد: و یعنی مانصحت و گپ سرگت و کل نیک بد و گیش و گوارگت یوں ہرکس کہ نہ منیت و ناتباہ و بر باد کنت، چہ مئے طرف و حجت تمام ابوت و مانج کس بے گناہ و مگر قمار نہ کنیں۔ البت ماہائی و گار و تنباہ کنیں کہ آتی یہ تنباہی و لانگ بستگ۔

تَمَّتْ سُورَةُ الْاَحْقَافِ بِفَضْلِ اللَّهِ وَحَسَنِ تَوْفِيقِهِ فَذَلَّلَهُ

الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ

سُورَةُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،

وَل چوش کہ کافران سر دارانی ہیل و تب ات کہ چہ جان مال و ہک داب و برشی و دست و پادش جنگت۔

وَل یعنی ہرچ کارے و کہ انیک زانت ایمان و نہ بوگ و روا۔

آمل مقبول نہ بیت بلکیں چرایاں لہتیں کارچیکانی عذاب و آروچ

بنت چوش کہ اشاں چہ سلام و دور و آروچ خاطر امر و فی

سر و فی مال و وزان و غریج کنگت۔ و یعنی چہ گندگیں عاتان

رستگار کنان و اللہ تعالیٰ آیانی جاوے بہ گوم و نیک کنت کہ روح

یہ روح مان نیکیں کلاں یات و لکوش و گور کونک بنت ماں آخرت پورانی

کوتاہیاں در گزرنان و گورانیان نیکیں معاملہ کنت۔ حضرت

شاہ صفا نوشتہ کنت: کہ ماں پیشی زمانہ و تمامیں مخلوق بہ نیکیں

شرعیات و مکلف نہ انت بلے نول کل جہان و یکس حکم انت کہ

برحقین دین ہمیش انت و نیکیں بدیں کار مسلمان ہم کنت و ہم کافر

بلے برحقین دین و ننگ و برکت ایش انت کہ نیکی ثابت و بدی

معت۔ و نہ منگ و جاوے و سر چوش بیت کہ نیکی بر باد و گناہ

لازم۔ و یعنی اے داب و گیش و گوار کنان و خداوند کریم و

آیانی نیک بدیں جاوے و رد و خبر دار کنت تاکہ ست پرستی و

گرانی و شومی و حق پرستی و برکت بہ آیانی دل و گور شری و

جاگہ کنت بکنت۔ و یعنی حق و باطل و مقابلہ و ماں و تا

مدام دیوان و پیدا کنت۔ ہر وقتیکہ ماں مسلماناں و کافران و مباحی و

جنگ بہ بیت تو مسلماناں باید انت کہ گور سر جس مضبوطی و

بہادری کار بگرت، باطل و زور و ہمد و پرست و پرورش بیت

کہ اشانی مسترس ناشریں مردم کنگ بہ بیت و اشانی جاعت

پہلے زور و بے واک بہ بیت ہمیشہ جنگ و ساعت و کسل و

سستی، بزدلی، دسبت و دارگ و سواس و راہ دیگ نہ

لوٹیت و ماں خدا و دشمنانی گردن و جنگ و بچ و لوٹیں کوتاہی

مکن ات۔ مزین کشت و خون و بد و بدہرے شے ہم دشمن و

سرا بہ نہدیت و آیانی زور و پرشیت و ہمد و قید کنگ ہم خوب

انت۔ قال تعالیٰ: مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَىٰ

حَتَّىٰ يُفْخِرَ فِي الْأَرْضِ (انفال رکوع ۹) اے قید و بند مکن

انت کہ پرایاں گوش و تاب و یک ثابت بہ بیت۔ و مسلماناں

گور و جلاں و آیانی و بہ و فی و شے جاوے و چکاسگ و اسلامی

تعلیمات و سر غور و فکر جنگ و موہ دست بکبیت تاکہ کم کم مردم حق و راستی و کشت اختیار بکنت۔ یا مصلحت گندرات تو معاوضہ و بغیر آیانی سر احسان کنان و چہ قید و بند و

آزادش کن ات ماں اے جاوے باز کس مکن انت چہ شے خوب اخلاق و احسان و اثر زوران و شے نیک و دل و نیک بکنت و گور دین و دوستی دارگ و بلکنت و چوش ہم

اجازت انت کہ زرفدیہ و گران و یا بہ مسلمان قیدیانی عوض و اے قیدیان وکیل بدے ات کہ مرے رہند و باز فوائد ہست انت۔ بہر جاوے اگر اے جنگی قیدیان و آیانی وطن

طرف و واپس کن ات تو اے رد و صورت بہت کنت معاوضہ گران وکیل دیگر یا بلا معاوضہ آزاد کنگ مرایاں ہرچ صورتے امام و نیک و شتر بہ بیت ہا پیما اعل کنگ

بہ بیت جفہ و گور ہم ماں فتح القدر، شامی و غیرہ و اے داب و روایت موجود انت۔ البت اگر قیدیان و بہ آیانی وطن و طرف و واپس کنگ مصلحت نہ انت تو گور اس

محمد

۷۷۹

حکم ۲۶

بَلَّغْ فَهَلْ يَهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ ۝

اے پیغام سرنگی انت۔ گد اہلاک کنگ نہ بنت مگر ہمار دماں کہ بدکار انت و

سُورَةُ مُحَمَّدٍ مَدَنِيَّةٌ وَهُيْ ثَمَانٌ وَثَلَاثُونَ آيَةً وَارْبَعٌ رُكُوعًا

سورہ محمد مدینہ و نازل بہت و اے سی و ہشت آیات و چار رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شرع کنان گور خدا و نام و ہما کہ بہ اندازہ مہربان ز بریں ہم کنوے

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالُهُم ۝ وَالَّذِينَ

ہما کس کہ کافر و نہت و دور و اشتق مردمان و چہ خدا و راہ و و بباد و انت و آیانی عمل و ہما کس

آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ

کہ ایمان آرت و کتس نیکیں اعمال و ایمان و آرت ہر چیکہ نازل کنگ بہت و محمد و سر اجانت برحقین دین چہ

رَبِّهِمْ لَا كُفْرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ۝ ذَٰلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ

اشانی رب و نیک، دور کت چہ آیانی بدیاں آیانی و ہر ہما کت آیانی حالت و اے بہ سبب انت کہ بیشک

كَفَرُوا وَاتَّبَعُوا الْبَاطِلَ ۚ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ ۚ

کافران زندگیری کت نارستیں و بیشک ایمان داران زندگیری کت راستیں گت و چہ وقتی رب و نیک و

كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ۖ فَإِذَا الْقِيَمَةُ الَّذِينَ كَفَرُوا

ہے داب و اللہ بیان کنت چہ مردمان آیانی احوال۔ و پدا و ہدیکہ دو چار بکپ ات کافران و

فَضْرَبَ الرِّقَابَ ۚ حَتَّىٰ إِذَا أَصْنَعُوا فِئْتَهُمُ الْفِتْنَةَ وَالْوَثَاقَ ۚ فَاَمَّا مَنَّا

گد ابجن ات گردان و۔ داں و ہدیکہ باز کنت شام آیانی گد حکم کن ات قید و۔ پدایا احسان کن ات

بَعْدَ وَرَافِدَاءَ حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ۚ ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ

رند و یا مال بعض و بجات و داں ایکہ ایر بکنت جنگ و فی سلاحان و فی ہمیش انت حکم، و اگر بوٹیں

اللَّهُ لَا تَنْصُرُ مِنْهُمْ ۚ وَلَكِنْ لِّيَبْلُوَ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ ۚ وَالَّذِينَ

خدا البت و تیر گیتگی چہ آیانی لیکن لوٹیت کہ بچتاسیت شے لہتے و گوتھتیاں و دھماک کہ

منزل ۶

صورت بوت کنت: ذمی جوڑ کنان بطور رعیت دارگ یا غلام جوڑ کنگ یا پدا نشان ء قتل کنگ۔ چہا حدیث ء قیدی ء قتل کنگ ء ثبوت الوک ء خاص خاصیل حوالاں دست کپیت۔ و ہدے کہ آئی یکٹھیں مرنیں جرمے ء مرتکب بوتنگ کہ آئی ء سزا چہ قتل ء کم تربیت ء کنت البتہ غلام یا رعیت جوڑ کنگ ء تہاچ بندش نیست۔
 ک یعنی اے جنگ و چوپ و قید و بند ء برابر جاری بیت تہا کنگ جنگ دنی سلاخان ء ایر بکنت و جنگ و چوپ بندہ بیت۔ ء یعنی خدا قدرت داریت کہ پراے کافراں کتا م یک آسانی عذابے دیم بدنت و چو عاد و نمود و غیرہ ء ڈول ء ہلاک بکنت، بلے جہاد و قتال ء مشرّع قرار دیان ء آئی ء بندگان ء چنگسک لوٹنگت کہ چنکر مسلمان بہ اللہ ء نام ء دنی جان و مال ء قربان کنگ ء تیار انت و چہ کافراں چنکر مردم چرے ہم ترپی کاراں آگاہی حاصل کنت و چرے ہمت ء فائدہ زورنت کہ اللہ تعالیٰ ء آیان ء موہ دات کہ چو پیشی تو ماں یکدم اشان ء گرفتار کنان ء اشانی بنی بیخ ہلاک نہ کت۔

ہمے صفحہ ء فوائد: ء یعنی ہا مردم کہ اللہ ء راہ ء شہید بوتنت توری سرظا ہر ء ادا کامیا گندگ مبتت بلے در حقیقت ء آ کامیاب و ہا مراد انت اللہ تعالیٰ آیان کار ء برباد نہ کنت بلکین آیان محنت ء برورد ء آیان ء عطا فرمائیت آیان ء بہ جنت ء طرف ء راہ دنت و بہ آخرت ء تمام منزلان و دارگ ء جاگہاں آیان جا و رء جوان کنت۔ ء یعنی ہاجت ء احوال کہ آیان چہ انبیاء علیہم السلام ء زبان ء یا چہ وقی و جہان ء معلوم بوتنگت اشان ماں ہائی ء داخل کنگ بنت اودا سربوان ء ہر یک جنتی وقی و تی ہنکین ء و تاوت جاہ کاریت۔ آئی ء دل ء کشش آرا ہا نگوشتان کنت بارت کہ اودا آرا مقیم ہوگی انت۔

(تنبیہ) ابن عباس ء عرفھا لہم ء معنی طیبھا لہم ء رنگ۔ یعنی جنت پرایاں چہ خوشبواں بودار و تاملہ کنگ بیت۔ ء یعنی اللہ ء دین ء آئی ء پیغمبر ء ک یعنی ماں جہاد ء چہ اللہ ء مہربانی ء شے قدم نہ لرزنت و شہا بہ اسلام و اطاعت ء سراسھے قدم محکم بنت کہ چرائی برکت ء پل صراط ء سراسھے قدام ء محکم نصیب بیت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت: اللہ اگر بواہیت تو کافراں ء مسلمان بکنت بلے آرا اے ہم قبول نہ انت، اشان ء چکارگ منظور انت۔ نوں خلاصہ ہمیش بوت کہ بندہ بہ خدا نیکی سرین ء بہ بندیت اللہ آئی ء تمام کاراں شرکنت۔ و آرا عزت دنت۔ ء یعنی ہنجوشکہ مومنانی قدم محکم کنگ بنت آئی ء برعکس منکراں دیم بہ چہر چکل دیگ بنت و چوشکہ چہ خدا ء جانب ء مومنانی مدد کنگ بیت آئی ء برخلاف کافرائی کار برباد کنگ بنت۔

ء یعنی و ہدے آیان اللہ ء خبران ء ناپسند کت تو اللہ پاک۔ آیان کار ء چونکائی پسند کنت و ہر چہ کہ خدا ء ناپسند بہ بیت آمل بہ کہ برباد انت۔ ء یعنی ماں دنیا ء سبیل بکن ات و سچا رات کہ منکرانی انجام چون بد بوت و چونکائی آیان ماں وقی منصوبہاں (سازشاں) ناکام و نامراد بوتنت۔ زانا مرو چکیں دور ء منکران ء اے ڈولیں سزا رست نہ کنت ء یعنی اللہ نیکی کاریں مومنانی رفیق انت کہ سکی ء ساعت

۴۸۰
 قُلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمَنْ لَمْ يُضِلْ أَعْمَالَهُمْ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحْ لَهُمْ كَشْكَ بَوْتنت ماں خدا ء راہ ء گدا ہجر برباد دنت آیان عسلان زوت راہ پیشلاریت آیان ء دودولہار کنت بِاللَّهِ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفَهَا اللَّهُ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنِ آيَانِي حَالَتُ عَلَيَّ وَدَاخِلْتُ آيَانِ مَحْنَتِي ء کہ پیش اشکایاں آئی ء ء۔ اے مومناں اگر تَنصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمُ الْوَاضِلُ ۝ أَعْمَالُهُمْ ذَلِكِ بَأْتُهُمْ كِرْهُوَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ بِآيَانِ و بباد دانت آیان عسلان اے بہ سبب دانت کہ آیان ناپسند کت ہر چہ کہ خدا ء نازل کت گدا برباد کنت اَعْمَالُهُمْ ۝ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۝ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالُهَا ۝ ہمایانی کہ چہ آیان پیش انتت، ہلاکت آورت خدا ء آیان سزا و بہ کافراں ہلاکت انت چہ مثال ء ء ذَلِكِ بَأْتِ اللَّهُ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ۝ اے بہ سبب ء انت کہ خدا کار سزا انت بہ مسلماناں و بیشک بہ کافراں نیست انت چہ کار سزا لہم ۝ اے اللہ یدخل الذين آمنوا وعملوا الصالحات جنت تجرئ من تحتها الأنهر ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ زِينَتِمْ ۝ چیرے آیانے جو و ہا کساں کہ کافر بوتنت آمیش کنت و ورنٹ کَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ۝ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ هُتِمْتْ مِنْ قَبْلِكَ فَتَبَّ عَلَى قَوْمِهَا ۝ چویش کہ ورنٹ چارپاد و آس جاہ مندرات آیان ء ء وچہ منکر بیتگ انتت هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قُرَيْتِكَ الَّتِي أَخْرَجْتَكَ ۝ اَهْلَكَ كُنْهُمْ کہ آذ ورنڈ انتت چہ تہی اے میتگ کہ دراں ڈیہہ کت ترا را ماہلاک کت آیان ء

ماں غزوہ احد ء سفیان ء کو کار جہان ء گوشتنگت لنا العزلی و لاہری لکہ و اچہیں نبی ء گوشت کہ جبار بکن ات اللہ مولانا و کلا مولی لکہ ء یعنی چہ دنیائی سزا و ساماناں بیت حاصل کنت و لاچ ء سبب ء جو دولت ء درگان ء گاجیل کنت و تی عاقبت ء خبر ء ندر انت کہ اے گاجیل کنگیں ورگ چونکائی در کپنت، شرانت ہنگت چیرے روج ء عیش بکن ات پرشما آس ء لوگ تیار انت۔

منزل ۶

فل یعنی اید کہ تو ماں کہ آیاں ماں زور و طاقت ہے کہ مردماں باز زیات اتنت مایان تباہ و برباد گت مہشت، ونہ کسے پرایاں در آئینت۔ باری پدا ایشاں پہ کتم خبر پھل کنت (تنبیہ) چہ قوتیک اتنی آخر کنت۔ اود مردماں ہنیں سر و سازکت کہ واجہیں نبی و قوتی دوستناکیں وطن بلکہ دیگ کپت۔ ماں حدیث و ہست کہ واجہیں ہست بوگ و وھد مکہ محظہ و دیم گور (خطاب) کنان و گوشت کہ قسم بخدا! تو چہ تمام شہراں اللہ پاک و گورا و ہم بمی گور زیات دوستناکیں شہرے وے و اگن ہن قوت و منارا چہ نبی میاچی مکشتیں تو من تر ابلہ نہ اکت۔ فل یعنی مردے گوں مزین شرح صدر و فہم و بصیرت و راستی و صاف و پراہیں کشک بے ترس و لرزگ و روان انت و دومی مردماں تباروی و سرپادوران و کپان و پریشان انت کہ آرا سیاسی و اسپیتی یا نیک و بد و بچ تمیز نیست دانکہ چہ قوتی بے تمیزی بدی و نیکی حساب کنت و اھگانی رند گیری و کوراسک پوگاننت زانا اے دو تیں کسان مرتبہ و عاقبت برابر بیت چوش پھیر

بوت نہ کنت چیا کہ حق تعالیٰ و حکمت و عدل و نشان و برخلاف نہ انت۔ فل یعنی چہ کوھن ترنگ و یا چہ یک چیز و ہوری و آئی و تمام نہ بد رنگ۔ چہ بینک زیات شیر کن و چہ شیر زیات اسپیت انت آج داب و ادل بدل نہ بیت وک یعنی آرا دنیا و شیر حساب قیاس کنن اینک مدت گوزگ و باوجود ہم بے آئی مزہ و فرقت و رانہ بوت وے یعنی ماں اود و شراب و خالص لذت و مزہ انت نہ نشہ کنت و نہ رند و بند کنت نہ دب و تہل کنت، نہ سر و گرانی دنت و نہ دگر عیب و نقصانی ماں بیت وک یعنی صاف و لذت واریں بینک کہ ماں آئی و ہم گندگ نبیت (تنبیہ) ادا چار قسم و جوانی (نہرانی) ذکر بوت کہ ماں آیاں آپ یک ہنیں چیراں کہ انسانی زند چرائی برکت قائم انت و شیر لطیف غذا وے کا و دنت و شراب و سرور ووشی پیدا کنو کہ انت و بینک و راشقا و لکٹاس فرمائینگ بوتگ وک خوشگی چیراں و بعد اے وری چیرانی بیان فرمائینت وے یعنی درست خطایان و محاف کنان ماں جنت و داخل کنت۔ پدا اودالے خطایان بار وے کہ ہم ذکر کنگ بیت کہ چرائی و تب ناگیگ بیت و نہ آئندہ کتم یک خبر وے سرا جنت و باواست کنگ بیت وک یعنی وھدے لہر دانگیں آپ دوزخیان و ارینگ بیت تو راشانی روتاں چہ چہرہ پوان و دن و کپنت (اعاذنا اللہ منہ) و ہرزا مومنان و کافران و احوال بیان بوتگت۔ کافراں یک قسم ہا انت کہ آرا منافقے گوشت یعنی سر ظاہر اسلام و دعویٰ و کنت ماں باطن و اسلام و برخلاف انت ماں اے آیت و ہایانی بابت و ذکر انت یعنی اے مردماں سر ظاہر پیغمبر و گپاتی گوشتارگ و گوشتی خدا بند انت مگر گوں دل و نہ دلگوش گور کنت نہ زانگ رنت و نہ تران، وھدے چہ دیوان و پاد کانت و ربا دگ بنت تو گوں علم و خدا بندان گوشت کہ اے واجہ (یعنی پیغمبر علیہ السلام) ہنوں ہنوں چہ بیان کنگت۔ شاید چہ جنت و باواست آئیانی مقصد ایراد گرگ و اے ظاہر کنگ انت کہ مالے واجہ گپان و مزین ارزشے نہ و تیں و نہ گوں دلگوشی و گوشت واریں وک یعنی چوشیں ناہودگیں حرکتانی اثر چوش ظاہر بوت کہ اللہ پاک بہ اشانی دلانی سر مجرحت پدا نیکی و توفیق ایشاں و ہجرت بیت ایوک پہ ایشاں اھگانی رند گیری باقی مانیت و بس وک یعنی راستی و کشک و بوگ و اثر چوش ظاہر بیت کہ انسان روح بہ روح ماں ہدایت و راہ و گیش کام جانا

بیت و آئی و زانگ و ترانگ ہم پرہیزگاری کم و زیات ہوان بیت وک یعنی قرآن و پند و نصیحت پشی قومانی عبرت دیوکیں مثالان۔ جنت و دوزخ و وعدہ و وعید و شکنت نون بہ قبول داری و بردا کتام وقت و راہ چاروک ات بلکیں ہمیشی راہ چاروک ات کہ قیامت و ساعت سر و بان و انانگ وک بہ بیت نون بہ قیامت و باریں نشان ظاہر بوتگت وھدے قیامت و قائم بیت آساعت و پرایاں سر پدی حاصل کنگ منگ و موہ چونکاتی باقی مانیت یعنی چوش وھدے سر پدی حاصل کنگ قبول داری ظاہر کنگ ہم بے کار انت چیا کہ بریشی و نجات حاصل بوت نہ کنت۔ حضرت شاہ صاحب نشہ کنت ہمتیں نشانی قیامت وے نبی و پدا ایشاں انت۔ درستیں بنیاں خاتم النبیین و راہ چاروک انت وھدے کہ آسربوت (مقصود تخلیق عالم و حال بوت) نون توگ قیامت باقی منگ۔ ماں حدیث نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و شہادت وک توکی منگ و طرف و اشارہ کنان گوشت انا و الساعة کھاتیں (من و قیامت چو اے پیمانیں) چوش بگوش کہ من چہ قیامت و اینک دیم تران) ہمنکر کہ توکی منگ چہ شہادت وک توکی دیم تران۔ ماں شرح صحیح مسلم من اشی و زیات گیش و گوار کنگ۔ ادا زیات گیش نیست ۱۲

فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ۖ أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيْتِهِ مَن رَّيْبَهُ كَمَنْ زُيِّنَ لَهُ
گد لکے نہ ات آئی و گار و آئی ہا کس کہ بہ بیت پر رہ بند و روئیں چہ قوتی رب و مثل ہا کس انت کہ دودار
سَوُّوْا عَمَلَهُمْ وَاتَّبِعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۖ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ
کنگ بوتگ آئی و غر و آئی و بدیں عمل و رند گیری کنت قی و اھگانی وک مثل ہا بہشت وک وعدہ کنگ متقیان و
فِيهَا أَنْهَارٌ مِّنْ مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ
ماں آئی و جوہر انت آپ وک دودار نہ انت وک جوہر شیر وک برد گشتہ آئی و تمام وک
وَأَنْهَارٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ۚ وَأَنْهَارٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى
و جوہر انت چہ شراب وک لذت وارت پر نوشکاں وک جوہر چہ بینک و صاف کتگیں وک
وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ ۚ كَمَنْ هُوَ
وہ آیان انت ماں آئی وھک و ولس بینک وک و بخشش انت چہ آیان رب وک اے ہا مثل ہا کنت
خَالِدِينَ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ۚ وَمِنْهُمْ
کہ مدام بہ بیت ماں آس و نوشائینگ بنت آپ گرمیں گد ابرقی آئیانی روتاں وک وچہ آیان
مَنْ يَسْمِعُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ
لھے ہا انت کہ شکنت تھی خبر و داں کہ وھدے در کپنت چہ تھی گور و گوشت ہا کسان وک
أَوْتُوا الْعِلْمَ ۖ إِذَا قَالَ إِنْفَاكُ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ
دیگ بوتگ انت علم، چہ گوشت آئی وھنوں وک اے ہا کس انت کہ مجرحت خدائے بہ آئیانی دلاں
وَاتَّبِعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۚ وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَاتَّبَعُوا
و رند گیری کش و قی و اھگانی وک وھک ان کہ راہ و آکنت زیات کت خدائے بہ آیان ہدایت و نشا آئیانی
تَقُولُهُمْ ۚ فَهَلْ يُنْظَرُونَ إِلَّا السَّاعَةُ ۚ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ
تقوی آیان وک گد ارہ چار نہ انت مگر قیامت وک بہ بیت آیان انا کنت و گد اھتقین
جَاءَ أَشْرَاطُهَا ۚ فَأَنَّىٰ لَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ ذِكْرُهُمْ ۖ فَاَعْلَمُوا أَنَّهُ
آئیک نشانیاں آئی۔ گد اچہ کجا بیت بکایاں پنت گرگ آئیانی وھدیکہ بیت قیامت وک بزبان کہ

فل ہر یک گناہ بہ آئی و مرتبہ و روع بیت تمام کار و چوین خوب کش و یل دیان و کم خوب کش اختیار رنگ بلی توری آماں جواز و استخوان و حدود و بہ بیت برے برے بہ خدا و ستان و حق و ذنب (گناہ) زانگ بیت۔ حسانت الابرار استیثات المقرین و معنی ہمیش انت۔ ماں حدیث و بہت کہ واجب نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ماں روج و صدر بہ استغفار فرمائینگ۔ (تنبیہ) فاعلموا ان لا اله الا الله و خطاب بہ ہر یک مخاطبے انت۔ و اگر خاص نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم مخاطب بہ بیت تو مطلب چوین بیت کہ اسے علم و سرا و تاراج حکم بدار و دماں استغفار گویان بیت۔ انت۔ فاعلم و تفریح گویان و تی ماقبل و اے داب و انت کہ جہ قیامت و ایک و یکس و را ایمان و توبہ نفع نذرت تو انسان و لازم انت کہ چہ آئی و ایک و پیش راستی منت حاصل بکنت و ایمان و استغفار و رہبند و قائم بہ بیت و ل یعنی ماں ہر قدر پوشانی توک و ترو تاب بکن انت پداہم ماں بہشت یا دوزخ و سرے انت کہ شے اہل ہنکین انت۔ فل یعنی سورے کہ ماں آئی و جہاد و اجازت بہ بیت۔ فل یعنی یکت و کس و چکاستگیں احکام و سرا و ادارت کہ غیر منسوخ (بدل کنگیں) انت و جہاد و جہاد و ہد و سرانازل بنت و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "مسلمان سورت و لو توک انت یعنی چہ کافرانی دل سیاہیاں شزار بوان و واہگش کنت کہ اللہ جہاد و حکم و بدنت تو ہر چہ کہ چہ مابوت کنت ماگوں کافراں ڈیکے دینی و ہدے جہاد و حکم سر بوت تو منافق و زور ایمانیں مردمانی سرا اے حکم چو کہ و نگران بوت گویان تر سوکیں و بے رونقیں چاں پیغمبر طرف و چار گش بناکت کہ در چکا مارا چرے حکم و معاف کنگ بہ بیت زیاد ہی خوف و ساعت چٹانی رونق پیکر بیت ہنجوش کہ مرک و ساعت و چٹانی نور بال کنت فل یعنی سر ظاہر اے مردم فرماں برداری و اظہار و چہ زبان و اسلام و اسلام و حکمانی اقتدار و کنت مگر اہل گپیش انت کہ عملاً خدا و رسول و حکم قبولدار بہنت و گپ جوانیں و خوبیں بگوشت پدا و ہدے ماں جہاد و غیرہ و کار و کڑن و زور جنگ و موہ بکیت آساعت و اللہ و روبرو راست و راست و ثابت بہ بتت تو اے ڈول پرایاں بہتر و خیر انت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "یعنی شریعت و حکم و نہ متنگ و چہ انسان کافر بیت اللہ پاک و حکم ہر بابت و متنگ بہ بیت پدا رسول و ہم شہ زانت کہ نامرادان و پر چاہہ جنگ و دیم بدنت البت و ہدے مزین کڈن بہ بیت تو آست جنگ ضروری و الہی انت نہ توجہ نائی و جنگ کنوک باز انت و یعنی ماں حکومت و اقتدار و نشہ و مردم چو نائی و اعتدال و انصاف و سرا قائم نہ ماننت و بنا و حرص ہنگت زیات ترتیت پدا جہاد و مال و گرو و جیل، و وقتی مطلب و نواگ و واسطہ جبرہ سر و شاخ کشت کہ آیانی آخر چوین بیت کہ فتنہ و فساد زیات بیت و مردم چہ یک دگر و سیادی رشتگان بندنت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "یعنی چہ جان و بیزار بوان و جہاد و واہگ و کن انت و اگر اللہ پاک شمارا غالب و سر افضل بکنت تو فساد و تالان مکن انت۔ (تنبیہ) و اجکار مترجم محقق قدس اللہ روجہ "تو کنتم و ترجمہ گویان حکومت دست کیگ و کنگ چوین کہ باز مفسرانی رائے ہمیش انت۔ ایدر عالم

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
 نیست و معنی برحقین بخدا و معافی بلوٹ پہ وقتی گناہاں و پوئین مردیناں و مؤمنین جنیناں و
 وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ۝۱۹ وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا
 و خدا شہ زانت جگہ شے و آء و جاہ مسند و فمے و وگوشنت ایمان دار پر چا
 نَزَلَتْ سُورَةٌ ۚ فَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ
 نازل کنگ تو یک سورے و پدا و پیچ نازل بوت یک سورے چکاستگیں و ویا بوت ماں آئی جنگ
 رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُنْظَرُونَ إِلَيْكَ وَنَظَرَ الْمَغْشِيِّ
 تو گندے ہماک و کہ ان آیانی دل و مرض بہت چاں شکنت تہنیک مثل چم شاک یک کس و پویش
 عَلَيْهِ مِنَ الْبُوتِ فَأُولَئِكَ لَهُمْ طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ ۚ فَإِذَا
 کہتہ موت و ہدے گدا تباہی انت پائی حال و فرماں برداری انت و گپ رہانت نیکیں۔ گدا و ہدے
 عَزَمَ الْأَمْرَ فَلَوْ صدَّقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ۝۲۱ فَهَلْ عَسَيْتُمْ
 ارادہ پکا بوت بہ کار۔ پدا لکن و تی عداش رکت گویا و تالبت پاشاں شررتی و پدا چہ شامید ہمیش انت
 إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ ۝۲۲
 اگر شما اہل حکومت دست بیتت تو فساد کن انت ماں ملک و و بر و سندن انت و تی سیادی رشتگ و
 أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ ۝۲۳ أَفَلَا
 اے ہما مردم انت کہ آیایاں خدا و لعنت کنت پدا کتی اشان و گرو کورتی اشانی چٹان و آیایاں
 يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ۝۲۴ إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا
 فکر نہ کنت ماں قرآن و آیانی دلانی سرا فضل انت۔ ط بیشک ہماک کہ پترتت
 عَلَى أَدْبَارِهِمْ ۚ مَنْ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ
 بہ وقتی پشتانی نیگ و رند چریشی و کہ ظاہر بوت آیانی سر تکیں راہ شیطان و ڈول و ادرت بدیں کاراں پدا آیایاں
 وَأَمْ لِي لَهُمْ ۝۲۵ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا الَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ
 و ہمتی دانگ آیایاں ف۔ اے ہمیشہ کہ آیایاں گوشت بہ ہماکساں کہ بیزار انت ہر چہ کہ خدا نازل کنت

منزل
 فتویٰ و را بہ اعراض و معنی و زوران و مطلب چوین کنگ کہ اگر شاہ اللہ و راہ و جہاد کنگ و دیماتاب دے انت تو ظاہر انت کہ ماں دنیا و امن و انصاف قائم نہت
 تو ظاہر انت کہ فساد و بد امنی و حق ناشناسی و دور دورہ بیت و لہتین و تفسیر چوین کنگ کہ اگر شاہ ایمان آرگ و اعراض کن انت تو زمانہ جاہلیت و جاوہر پدا رشتنت
 ہرچ خرابی و فساد و آوہد و موجود انت و ادنی ادنائیں خبرانی سرا سیادی و وارنی رشتگ پر و شک بوت کنت اکل نقشہ پدا قائم بیت و اگر ماں آیت خاص گویان منافقان
 خطاب مراد گرگ بہ بیت تو یک مطلب چوین ہم بوت کنت کہ اگر چہ جہاد و دیم و تاب دے انت تو گدا چہ شام اے امیت ہم دارک بیت کہ چہ وقتی منافقانہ و ناشریں کاراں ماں
 ملک و خرابی تالان کن انت و گویان ہر مسلمائے و شام سیادی دار انت آیانی ہیچ غرض و نہ داران و سر ظاہر گویان کافراں لانگ و بند انت۔ فل یعنی ماں حکومت و

غور نکی و کز و کور بان و ظلم کنگ و کلا تیش بے ات پدا کے بر سر پد کنگ سر پیم میے ات۔ خدا لعنت ہوش بہ اشانی چک و کپنگ کہ دلش چو سنگ تریز بنگنت وائے تمام خرابیان و آیات چھتی مرضی و چھوتی ناہودگی و بھوتی سرا اور تگنت۔ فل یمنافق ماں قرآن و فکر نہ کنت یا پدا چہ آیانی ناہودگیں کارانی ردا آیانی دلاں بلر لگتگنت کہ نصیحت بہ اشانی دلائی سرا اتر نہ کنت۔ اگر اشان قرآن و فہمک و توفیق بیوتیں تو کلا اشان بہ آسانی سر پد بونگنت کہ ماں جہاد و چکر دنیاوی و اخروی فوائد گون انت۔ فل یعنی منافقان سلام و اقرار کنگ آئی و برحق ظاہر لوگ و پید وقت و سرا چھوتی قول و قرار و دیم و تاب دینت و ماں جہاد فی سبیل اللہ شامل نہ بنت۔ شیطان و آیان وائے خبر حوش ماں دل و اندرینک کہ ماں جنگ و شامل نہ بے ات تو تاں دیر سلامت و زندگی مانت، مفت ناحق و جنگ شامل بوان و و تاں موت و دپ و دیک

چے سیت حاصل بیت و نہ معلوم و دگہ بازیں خبران و ماں

دل و چکل دنت و دور دراجیں و عہدہ اش دنت و ماں

یَعِدُ هُمَ الشَّيْطَانُ الْاَكْبَرُ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد: فل منافقان گون یہود و غیرہ گوشت کہ بلی توری ماسر ظاہر و مسلمان بونگیں بے ماگوں مسلماناں آوار بوان و گون شا جنگ نہ کنیں بلکیں اگر مارا موہ بر سیت تو شمارا ملک ہم کنیں وائے دابیں کاراں شے خبرانی سرا عمل ہم کنیں۔ فل یعنی آساعت و چھ مرک چونکائی و تاں راستگار کت کنت۔ بیشک آوہد وئی منافقی و تاں و چٹوک بنت۔ فل یعنی اللہ پاک و شنوئی راہش دوست نہ کت ہمارا و گام یچوگ بوننت کہ چہ راہ و آئی ناراض بونگنت، پیشکار مرک و وقت وائے تر سناکیں جاو رگنگ کیت و اللہ و آیانی کفر و کشتی و وجہ و کل علان و بیچار کنت کت م یک علی و ہم آیان و ماں دوی زندہاتی فائدہ نہ دات۔ فل یعنی منافقان کہ آ ماں وئی دلاں پر اسلام و مسلماناں ہرچ حاسدانہ دشمنی و کینگ ایر کنت زانا بے خیال کنت کہ آیان ماں دلاں پوشیدہ ماننت، اللہ پاک آیان و ظاہر نہ کنت و مسلماناں چہ آیانی محروکیاں معلوم دار نہ بنت ہجر حوش نہ بیت آیانی باطنی بلیتی الم و ظاہر کنگ بیت و ماں یک ہنجیں آسے و چکل دیگ بنت کہ او ااصلی و نقلی بالکل جدا جدا بنت۔ وے یعنی اللہ بواہیت تو تمام منافقان و گون آیانی جنڈا ملک و نشان کنان و ترا را پیش بداریت و ہر یکے نام و ترا معلوم دار کنت کہ ماں دیوان و فلاں فلاں کس منافق انت گمرا آئی و حکمت علا چھشیں یک ٹنگیں گیش و گوار و لوٹوگ نہ انت چو نائی و اللہ پاک و واجہیں نبی و اعلیٰ درجہ و زانگ و ترا نگ و نور عطا کنگت کہ چہ آیانی چہرہ و رنگ و آیان و جاہ کاریت و دیم ترا چہ آیانی گفتگو و طول و ترا رازیات معرفتی بیت چیا کہ منافق و مخلص و خبر و داب جدا جدا بیت کہ ہرچ زور، وزن، بچگی و خلوص و رنگ ماں اخلاص داروکیں واجہ و خبراں ظاہر بیت منافق توری ہر قدر جہد بکنت آئی ماں وئی کلام و اش و پیداکت نکنت۔ (تنبیہ) و اجکار مترجم محقق قدس اللہ روحہ و فلعرقتہم و را لو نشاء و چیر و ایر نہ کنگ۔ چو نائی عامہ مفسران ایشرا لو نشاء و چیر و ایر کنان و لا دینکھم و سرا چہاں کنت۔ یعنی

اگر مابلوئیں تو ترا پیش بداریں آمردمان و، پدا توجاہ بیارے آیان و صورت گندان و۔ بہنی خیال و مترجم رحمہ اللہ و تفسیر زیات لطافت داروک انت۔ واللہ اعلم چہ لھتیں احادیث و ثابت انت کہ واجہنی و باز منافقان و نام بناگران و تو را پر جت و چھوتی دیوان و آیان و پادکنا نینت۔ ممکن انت کہ آجاہ یارگی چہ لحن القول و چہ ”سیما“ وغیرہ حاصل بونگ۔ یا چہ آیت و بعد حق نقل واء واجہ و را لھتیں منافقانی نامانی بابت و گون زیادہیں گیش و گوار و معین کنان و سر و سونج کنگ و یعنی گون بندھاں شے یک تجرے چہر بیت کنت وائے ممکن انت مگر اللہ چہ شے کلین خبر و کاراں معلوم دار انت توری اشان و سر ظاہر و لیکن ات یا چہر کائی۔ و یعنی چہ جہاد و غیرہ حکماں شے چکا سگ مقصود انت ماں اے دابیں تر ندیں چکا سگ و خبروت پاشک بیت کہ باریں کئے ماں اللہ راہ و جہاد کنوک انت و کتام کس

سَطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَسْرَارَهُمْ ۝ فَكَيْفَ إِذَا

زوت ماشے جراں گریں ماں لھتے کاراں۔ واللہ شرزانت آیانی رازان و و لگہ حال چون بیت ہیکہ

تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَذْبَاهُمْ ۝ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ

ساہ و کشت فرشتہ، جنان بنت آیانی دیماں و آیانی بدان و وائے پیشکار کہ آیان

اتَّبَعُوا مَا اسَخَطَ اللَّهُ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ۝ أَمْ حَسِبَ

رند گیری کت ہمارا و کہ چہ راں نیز رانت اللہ و ناپسند کتش آئی و رضامندی گدا و خدا و بوا کنت آیانی اعمال یا گان و انت

الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ قَرْضٌ أَلَّا يَخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَانَهُمْ ۝ وَلَوْ نَشَاءُ

ہما کس کر آیانی دلاں مرض ہست ایکہ ظاہر نہ کنت اللہ آیانی کینگ و و اگر مابلوئیں

لَا رَيْبَ لَكُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيمَاهُمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ ۝

ترا پیش بداریں آیان گدا توجاہ کرت آیان بہ چہرہ و آیانی۔ والبت جاہ کارے آیان و ماں رہ بندہ خبرانی و

وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ۝ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجْتَهِدِينَ مِنْكُمْ

واللہ شرزانت شے علان و و البت ماچہا سیں شمارا دانکہ معلوم کنیں مجاہدان و چہ شما

وَالصَّابِرِينَ ۝ وَنَبْلُوا أَخْبَارَكُمْ ۝ إِنَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ

و صابران و و و چہا سیں شے احوالان و و بیشک ہما کس کہ کافر بوننت و دورداشتش چہ

سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ ۝ لَن

خدا راہ و و مخالفت کتش پیغمبر و رند چہ اش و کہ ظاہر بوت پہ آیان راہ چھکیں، چھ

يَضْرِبُوا اللَّهَ شَيْئًا وَسَيُحِبُّ أَعْمَالَهُمْ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا

ضرورات نہ کنت خدا و۔ و غارت کنت آیانی علان و وائے ایمانداراں فرمانبرداری کن ات

اللَّهِ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ ۝ إِنَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَ

اللہ و فرمانبرداری کن ات رسول و ویر باد کن ات وئی مسلمان و بیشک ہما کس کہ کافر بوننت و

صَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرُوا وَهُمْ كُفَّارٌ ۝ فَلَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ۝

مہن اش کت چہ خدا راہ و رند لمرنت و حالانکہ آیان کافراں گدا بچہر نہ بخشیت خدا آیان و و

کہ ہم راہِ میلِ دیگ بہ بیت و نہ گونِ ریا و نام و نمود و
غور و نائی ء آرا بر باد مکن ات - ارتداد یعنی چہ دین ء
برگشتہ لوگ ء انجام سک بد و خراب انت کہ چہ پیشہ
تمام اعمال ضائع و برباد بنت مرتد ہا کس انت کہ یک
برے مسلمان بہ بیت و پدا چہ اسلام ء دست کشان ء
کفر ء اختیار بکنت چو شیخ مردم ء نماز روچک خیرات
و زکوٰۃ کل نیکیں عمل برباد بنت العباد اللہ -
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

اتنا بلکیں اے گپ پہ شے دوزواھی و رد افراہیننگ۔ و اگر نہ اللہ و آئی رسول و چے حاجت۔ و یعنی اللہ تعالیٰ بہ ہر ج حکمت و مصلحت و روء بندھان و بہ خرچ کنگ و حکم دنت، آئی و حاصل کنگ و دار و مدار شے سرانہ انت بند خبر و شتا اگر بخلی کن ات و چہ آئی و حکم و دیم و تاب دے ات آہ شے جاگہ و دگر یک قومے اوست تارینیت کہ آچو شتا بخلی نہ کنت بلکیں گوں مزن دلی و اللہ پاک و حکم و تعمیل کنائ مال و زرراں بہ ہائی و راہ و خرچ کنت بہر جاوے اللہ و حکمت و مصلحت بہ و تی جاگہ و تمام بیت۔ البت شتا چر سعادت و بے نصیب بوتے۔ ماں حدیث و انت صحابہا عرض کت یا رسول اللہ! ہادی و می قوم کت می انت کہ بہ آئی و نیک اشارہ بوتگ و اجہ و حضرت سلمان فارسی رضی اللہ عنہ و سرادست ایرکان فرمائیت ”اے واجہ و قوم“ و پدا فرمائیت ”قسم بخدا اگر ایمان ثریا و سراسر بہ بیت تو فارس و مردم چہ اودا ہم آسا ایر گجنت“ الحمد للہ صحابہ رضی اللہ عنہم و سہاے مٹیں قریانی و ایمانی جوش و ثبوت پیش داشت بہ آیانی جاگہ و دگر قومے و ایک و حاجت پشت نہ کپت۔ پدا ہم اہل فارس اسلام قبول کنان و علم و ایمان و ہامزن شائیں مظاہرہ کت و نجیب زبردست مینی خدمات انجام دات کہ آیان و گندان و ہر کس گوں لا چاری اقرار کنگ کپت کہ بیشک واجہ نبی و پیشنگونی و روء و اے ہما قوم ات کہ سکی و و ہدے عرب و جاگہ و پرنکول کت۔ چہ ہزار ہا علماں و اماماں نظر و تاب دیان و تہنا امام اعظم ابوحنیفہ رحمہ اللہ و وجود و جندے پیشنگونی و صدق سزا پر گواہی بس انت بلکیں اے مزں شائیں مردہ و کامل و اولیگیں ستاگی امام صاحب و وقی جندانت رضی اللہ عنہ و رضاه تمت سورۃ محمد صلی اللہ علیہ وسلم بنو فقیہہ و اعانتہم فلہم الحمد و المصلی

و ماں اے سورت و مختلف آیتاں جدا جدا احوالانی طرف و اشارہ انت بہ آسانی و فہمگ و واسطہ آیان و مختصر ادا انیسگ مناسبت لوم بیت۔ (الف) واجہ پیغمبر و ماں مدینہ و اب دیت کہ ماکہ و توک و گوں امین و داخل بوتیں و عمرہ کنان و سر تیں تراشت و مودیں گوند کنت۔ واجہ و وقی اے اب و گپ گوں صحابہ و جت ملی توری واجہ مدت و گیش و گوار نہ فرمائیتگت مگر چہ شوق و بازی و اکثراں ہے خیال کت کہ امبری عمرہ نصیب بیت۔ و اتفاقا واجہ و عمرہ و نیت ہم کت۔ (ب) واجہ باندا زہ یک و نیم ہزار مردمانی ہمراہی و عمرہ و ارادہ و ماکہ و نیک و روانہ بوت و ”ہدی“ ہم واجہ و گوں و ت رتگت۔ اے خبر ماکہ و سر بوت تو قریش و مزین مچی و نز آورت، و ماں و تہا شورش کت کہ چیمبری واجہ و ماکہ و ایک و نیلیں۔ حالانکہ بہ آیانی دستور و برداشتم ہم منگ کنگ نبوتگت کہ آپ حج و عمرہ ماکہ و آتک نہ کنت۔ بہر جاوے ”حدیبیہ“ ناہیں جاگہ کہ چہ ماکہ و نزدیک انت واجہ و مہری نشت و ہج داب پاد ایک و نامی نہ گپت۔ واجہ و فرمائیت حبسہا احابس الفیل و پدا فرمائیت قسم بخدا اہل ماکہ چہ من ہر پیس خبرانی مطالبہ کینت کہ ماں آیان حرمت اللہ و ادب و شان بر جاہ بہ بیت من قبول کنان۔ آخر واجہ نبی و ہے جاگہ قیام کت۔ (ج) جاگہ مرد و چاں ”شمسیہ“ گوشت (ج) واجہ نبی و ماکہ و مردمانی گور و قاصد روان دات کہ ماہ جنگ نیا تلگیں مارا پد ایک و بل ات ماکہ کنان و اتر کنیں۔ و ہرے اشی و پستہ ہج نیاہت تو واجہ نبی و حضرت عثمان رضی اللہ عنہ و راہا پیغام دیان و دیم دات و ہتیں مسلمان مردیں و جنیں آدماں کہ آیان ماں ماکہ و زیر دست و مظلوم انت آیان متاگی دات کہ نوں ہے زوتاں ماں ماکہ و اسلام غائب بیت۔ حضرت عثمان قریش گوں و ت جت ات۔ آئی و واپسی و و ہرے دیر گوست، ادا اے حال تالان بوت کہ واجہ عثمان قتل کنگ بوتگ۔ آوقت و واجہ و بہ اے خیال و کہ شاید جنگ بہ بیت چہ کل صحابہاں یک در چکے و چیرانندان جہاد و واسطہ بیعت گپت۔ و ہرے قریش بیعت و حال سر بوت آیانی دل و ترس پیدا بوت و حضرت عثمان اش و اپس نیم دات۔ (د) پدا کنگہ چنت معتبر و میر بہ صلح و تران و نیت و واجہ و خدمت و حاضر بوتنت و فیصلہ بوت کہ صلح منہیبگ بہ بیت۔ اے رد اباذ خبرانی سراکپ و تران و بخت و مباحثہ بوت و مسلمانان زہر و جوش ہم آتک کہ گوں زہم و ذریعہ فیصلہ کنگ بہ بیت بلے آخر واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و ماکہ و مردمانی حجت و سر تمام خبران و منظور کت مسلمانان مزں تھل و بردباری پیش داشت و صلح نامہ تیار بوت کہ ماں آیان چہ کافرنی نیک یک شرط ایش ات کہ تیں واجہ نبی اے سال و و اتر کن و آیکویں سال و بغیر سلاح و بیاد عمرہ کن و اے کہ ماں ہر دو تیں فریقان تادہ سال و جنگ نہ بیت۔ ماں اے مدت و ہر مردے چہ مئے گور و شے گور و بیٹ شتا آرتی گور و نہ داراں و چہ شے طرف و ہر کس مئے گور و بیٹ ما آرتا واپس نہ کنیں۔ صلح و تمام معاملہ و گیش و گوار بوگ و پدا واجہ و ماں حدیبیہ ”ہدی“ و جانور ذبح کت و حلق و قصر کنان و اعلام فی ہج کت و مدینہ و طرف و راہ دگ بوت (۵) ماں راہ و ہے سورۃ الفتح نازل بوت و اے تمام قصہ شہ و آخر و پیش آتک (۶) چہ حدیبیہ و اتر کنان و شہ و شرعات و واجہ نبی و خیر و ذر گرت۔ کہ آچہ مدینہ و شمال و چار منزل و سرا شام و پہنات و یہودیانی یک شہرے ات۔ ماں اے حملہ و ہج کس بغیر چہ ہما صحابہ و شریک نہ ات کہ آماں حدیبیہ و واجہ و ہمراہ انت۔ (۷) آیویں سال یعنی ماں ذیقعدہ شہ و واجہ بہ معاہدہ و روء بہ عمرہ القضاء و سر گپت و گوں امن و امینی و ماکہ و سربوان و عمرہ ادا کت۔ (ح) ماں عہد نامہ و کہ دہ سال و جنگ نہ کنگ و شہر طی ماں ات، قریش و وقی عہد پر وشت۔ واجہ و ماکہ و سرا و دش کت و ماں رمضان شہ و آرتا فتح کت۔

و حدیبیہ و صلح سہ ظاہر و رسوائی و زیر دستی و صلح نظر و کیت۔ و صلح و شرائط و انان و ماں بادی النظر و پنجوش مارگ بیت کہ تمام جیڑھانی فیصلہ کفار قریش و حق و بوت، چنانچہ حضرت عمر و دگر صحابہ رضی اللہ عنہم ہم صلح و ظاہری نقشہ و گندان و مزں غمناک و بے قرار انت آیان پنجوش خیال کتگت کہ اسلام و چہار دہ پانزدہ صد سہ مجاریں شکر و دیما قریش و آیانی دز بردارانی جمعیت ہج ارز شے ندریت پر چہ تمام جیڑھانی فیصلہ بزم و ذریعہ کنگ مہبت مگر واجہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و نگاہاں ہما احوال و کار پداں چار گانتنت کہ آیان چہ اے دگر و اجہانی نگاہاں اندیم انت۔ و اللہ پاک و واجہ و سینگ و مزں دلپرو شیں و اوقات و برداشت کنگ و حوصلہ و ہمت و نجاشتگت۔ واجہ و گوں مزں بے مٹیں لاغرضی، توکل و تحمل کنان و ہر یک شہر ط و قبول کنان کت و وقی ہما بان ”اللہ و رسولہ اعلم“ گوشان و تدا دیان و ت۔ یعنی اللہ و آئی رسول گیشتر زاننت۔ تاکہ ہے سورۃ الفتح نازل بوت۔ خدا و مذکور و اے

صلح و فیصلہ نہ فتح مبین نام دات مردمان پداہم بر اشیء و قیصرانگی ظاہر کستگت و گشتنگت کہ یارسول اللہ ہمیشی نام فتح انت، واجہہ فرمائیت کہ بے
 اے مزین فتح ایت۔ حقیقت اے ہم انت کہ صحابہؓ جہاد نیکی بیعت و ادنائیں گرو چیل و پد کینگ دارانی کافرانی مرعوب بوگ بے صلح طرف و میل دارگ
 و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم جنگ و سراقدرت و باوجود انتقام نہ کرگ دوہد و بے و ہد و چرے کور دلانی کوتاہیانی سراچشم پوشی یا درگزر کنگ و بیت اللہ
 عظمت و دیما داران و آیانی ناہودگیں مطالبات و سراپہ کہ نہ ہر نہ کرگ۔ اے واقعات یک طرفہ اللہ پاک و خصوصی مدد و رحمتانی کشگ و زیارگ و ذریعہ
 جوڑ بوتنت و دومی طرف و بے دشمنانی دلانی سرا اسلام و اخلاقی و روحانی طاقت و پیغمبر علیہ السلام و پیغمبری شان و نقشہ آسانی دلانی سرا محکم نندان بوت۔
 اگرچہ صلح نامہ نیسگ و و ہد و سرفاھر و مردمان کفار و فتح نظر آئیگا ت لیکن گوں سارتیں دے و فکر جنوکان نندان و معاملہ و شری و چکا سنت تو محسوس کنت
 کہ درحقیقت و تمام تر فیصلہ واجہہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و حق و بوگا نکنت۔ اللہ تعالیٰ و اشیء نام فتح مبین اے کہ کنگان چوش ڈاہ دات کہ اے صلح بے اے و ہد و
 ہم فتح انت و پے دیمتر نیکی واجہہ نبی و حق و بے شمار فتوحات ظاہری و باطنی و دروازگان و کوچ کنگ انت۔ چرے صلح و تران و پد کافرو مسلمانان و موہ رس انت کہ گوں
 دگرے و خلط و ملط بہ بنت و گند و گدار بکنت۔ کافران چہ مسلمانانی دپ و اسلام و خبران اشکنگ و لگنت و آپا کبازین مسلمانانی احوال و راہ و رہنڈان و
 گوں و قی چنانش دیستنت تو قنات و انسانی دلاں اسلام نیکی کشش و میل پیدا بوگ و لگنت۔ اشیء نتیجہ چوش بوت کہ چہ صلح حدیبیہ و بکر دانگہ فتح مکہ و
 یعنی ماں دوسالانی مدت و ہمنکر زیات مردمان اسلام قبول کت کہ چہ و پیش کہ ی ہم اینکر مردم مسلمان نہ بو نکنت۔ خالد بن الولید و عمرو بن العاص و
 ہمیں نامداریں صحابہ بے دوران و اسلامی جمعیت و شامل بوتنت۔ اے جہان و نہ بلکیں دلاں و فتح کنگ بے صلح حدیبیہ و مسترب کرامت و برکتے ات۔
 نول اسلامی جماعت ہمنکر بہ چاریں گنٹان تالان بوت و ہمنکر آئی و تعداد گیشتر بوت کہ مکہ معظمہ و فتح کنان پے مدامیگی چہ شرک و گندگی و پاک و صاف
 کنگ آسان بوت۔ ماں حدیبیہ واجہہ نبی و ہمراہ تیوگ یک نیم ہزار مجاہد انت بلے چہ دوسال و پد مکہ معظمہ فتح کنگ و و ہد و دہ ہزار و شانداریں شرک واجہہ نبی
 ہمرکاب ات۔ رستیں گپ ہمیش انت کہ نہ تنہا فتح مکہ و فتح خیبر بلکیں پے آئندہ و کل فتوحات و بردا صلح حدیبیہ بنیاد و اساس و ظاہیں دیباچہ ثابت بوت۔ و بے ا
 تحت و توکل، و حرمت اللہ قدر دانی و برکت و ہر چیکہ ماں صلح و بردا ظاہر بوت، ہرچ علوم و قدسی معارف و باطنی مقامات و درجہانی دروازگ کوچ کنگ بوتنت
 آئی و اندازہ یا حساب و کئے جت کنت۔ البت گونڈیں اشارہ و حق تعالیٰ ماں اے آیتاں فرمائیتنگ۔ یعنی چہ شکہ ماں دنیاوی بادشاہاں یک مزین فتح
 جنرے و گوں خاص و ناسیں اعزاز و اکرام و شرف دار کنت، ہمیڈول و خداوند قدوس و اے فتح مبین و بدل و واجہہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و
 گوں چار چیزاں شرفدار فرمائیت کہ چہ ریاں اولی چہ نہ گناہانی معاف کنگ انت (چہ مدامیگی و دلاں مدامیگی کل کوتاہیاں کہ واجہہ و مزین شان و
 حساب و کوتاہی گوشگ بنت، بالکل معاف انت) اے گپ اللہ تعالیٰ و پے کتام دگر بندھے و نہ گوشگ۔ مگر حدیث و آیتگ کہ اے آیت و
 نزول و پد واجہہ نبی ہمنکر عبادت و محنت کستگ کہ شپانی و ہد و چہ زیادہیں اوشتگاں واجہہ و پاداں گوات گپستگنت۔ و مردمان و ہد و
 اے حالت دیستنت آیاں واجہہ و حال و سراجم و ارتگت۔ صحابہاں عرض کت یارسول اللہ! شما اینکر زیات محنت پر چاکن ات، اللہ تعالیٰ و تعی پیشی
 و رندی کل خطایاں و معاف کنگ، واجہہ و فرمان کت اَفَلَا اَکُوْنَ عَبْدًا لَّکُمْ؟ (اے انا من آئی و شرک گزاریں بندہ مبان) ظاہر انت اللہ تعالیٰ ہم
 بے دابیں بشارت (مستاگی) ہما بندہ و اشکنائیت کہ آچہ اشیء و اشکنگ ترسوک مبیت بلکیں چہ خدا تعالیٰ و زیات ترسگ و بلگیت۔ ماں شفاعت و
 دراج کشیں حدیث و انت کہ و ہد و مخلوق چہ بوان و حضرت سید علیہ السلام و گور و رونت تو آفرمائیت کہ واجہہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و گور و بڑات
 کہ آخاتم النبیین انت و آئی و پیشی و رندی کل خطایاں اللہ تعالیٰ و معاف کستگت (یعنی ماں اے شفاعت و جاگہ و اگر بندہ خبر و یک کوتاہی و ہم
 بیت تو آہم عام معافی و اعلان و چیر و چہ ہمیش اہنگ) بغیر چہ آئی دگر ہچ کس اے کار و کنت نہ کنت۔

وال یعنی تیوگ و چہ تفصیلات و درگزر نہ کنت بلکیں ہر چیکہ ظاہری و باطنی، مادی و روحی انعام و احسان داں ہنوگ بو نکنت آسانی سرچیں حساب پورہ
 و مکمل کنگ بنت۔

۱۲ یعنی ترا راہ ہدایت و استقامت و تجکیں راہ و سرمدام قائم داریت۔ معاف و شہود و بے حسابیں درجہانی سرا بابل بوان و، جان و دلانی سرا
 اسلام و حاکی قائم کنگ و بردا بے راہ و ہچ قسم و اڑ و جہال پیدا نہ بنت۔ مخلوق بڑ بڑ و (جماعت درجماعت) چہ تئی سر و سوجاں اسلام و تجکیں
 راہ و سرگام گجوک بنت و اے داب و ماں تئی ثواب و حسنات و مقدار بے شمار گیش بیت۔ ۱۲

دل یعنی اللہ پاک و سچیں مددے کیت کہ آراکس داشت نہ کنت و چہ پرورش کت نہ کنت و چہ ہائی مدد و فتح و سوب مندی گوں تی قدام ہمارہ بنت۔ ماں سورۃ نصر ء
فرمانیت کہ و ہدے چہ خدا جانب و مدد و فتح بیت و مخلوق ماں خدائی دین و فوج در فوج داخل بوگ بلکنت تو بہ جوشیں ساعت ء اللہ تسبیح و تحمید و چرائی استغفار کن۔
ظاہر انت کہ برے فتح مبین و ردا و اجنبی استغفار فرمائینگ تو بہ آتی و جواب ء لیغفر لک اللہ ء مضمون ہنگت گیشتر صاف بیت۔ نبہ علیہ ابن جریر رحمہ اللہ تعالیٰ۔
۲ دل جمعی دیم دات یعنی تب و برخلاف بوگ و باوجود و اجر رسول و حکم و سرانابت قدم بوتنت گوں ضدی کافراں ہٹ اش نہ گت چریشی برکت ء آیانی ایمانی در جگیش ترزت، و
ماں ایمان و ایقان و در جہاں زیادتی بوت آیان اول سر و جہاد و سرایت کنان ثابت کنت کہ ماہ اللہ راہ ء جنگ و قمارا پر کشاریک و تیارس۔ اے ایمان و یک رنگے ات چرائی و
پد و ہدے کہ پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام ء مسلمانانی جذبگانی برخلاف بہ اللہ حکم و سر اصرح قبول کت تو ایمان و اے دومی رنگ ات کہ دوقی جذب و پر جوشیں جذبگان و واسگان بہک لگتال کنا
اللہ و رسول ء فیصلہ دیمادنی گردن اش چہل کت۔ رضی اللہ عنہم

و رضوانہ۔ دل یعنی ہاوت زانت کت کہ تم و ہدے قتال و حکم
دیگر پر شہا صحت انت و کتام موقع ء چہ قتال و تارا دور
دارگ و صلح کنگ حکمت انت، شمارا اگر کدی بہ قتال و حکم
دیگر بہ بیت تو کدی۔ ہم کافرائی نجی و گردان ء عذر معذرت
نہ کن ات چیا کہ آسمان و زمین و شکرانی خدا بند ہاوت نہ
کہ شے قلت و باوجود چہ دوقی غیبی شکر شے مدد کت کنت
چو شہ ماں بدر ء احزاب ء و حنین ء وغیرہ و مدد کت۔ و اگر
صلح کنگ چہ جنگ دست کشگ و حکم بدنت تو آتی و قبول کن
ات چوش خیال گاہے کن ات کہ انسوس صلح بوت و کافراں چہ
دست و درشتنت و آیان سرانہ رس ات۔ اگر قتال و حکم
بہوتیں تو ما آیان و ہلاک کت کنگت چیا کہ آیانی ہلاک بوگ و
دار و مدار پر شے سرانہ انت۔ مابولیں تو آیان ء چہ دوقی اے
دگت کت آن کت کنیں۔ بہر جا و در زمین و آسمان و شکرانی
مالک اگر صلح و حکم دنت تو ائم ماں ہمانی و بہتری و حکمت
بیت۔ و ہدے و اجنبی ء انا فتحنا لک فتحا مبینا
و انا انصحابہا ان شکنا نینت تو ایمان و اجر و خدمت ء
مبارک بات ء عرض کت و گوشنش یار رسول اللہ اے
و پر نی جرنید بوت، بہ ما حساب چون انت بریشی ء اے
آیات نازل بوتنت یعنی اللہ دل جمعی و سکینہ نازل کنا
مومنانی ایمان گیش کت تاکہ آیان ء گوں مرز عزت و اکرام
ماں جنت ء داخل بکنت و آیانی و آیانی بدیاں و نزوریان
معاف بکنت۔ ماں حدیث و ہست کہ ہما صحابہاں کہ آیان ماں
حدیبیہ بیعت کت چہ راہیکے ہم ماں دوزخ ء داخل نہ بیت
(تنبیہ) مومنات ء ذکر تعمیم و واسطہ انت یعنی مرد و بیت
یا جنین آدمے کسے ء ایمان داری و محنت بر باد نہ بیت۔ چہ
حدیثاں ثابت انت کہ حضرت ام سلمہ رضی اللہ عنہا ماں اے
سفر ء و اجنبی ء ہمراہ ات۔ و ہتین نقلی صوفی یا کتام بہ
خودیں بزرگے بگوشت کت جنت و طلب کنگ ناقصاں کار
انت چہ ادا معلوم بوت کہ اللہ پاک و گور و ہمیشی و ت مرزیں
کمال ایت۔ دل یعنی ماں مومنانی دلاں چہ صلح و جانب دل جمعی
پید اکنا ء اسلام و ہندال مضبوط کت و سلامی فتوحات
و بودناکی و بردار و ازگان و فتح کت کہ اشی ء آخر جوش بیت
کہ کافر و منافقانی سر امصیت کپیت و آیان ء یوزہ پورہ سزا
رسیت۔ و بدیں شکل۔ چو شہ چہ مدینہ و سرگرگ و ہدے
منافق (ابید چہ جہنم قیس) گوں مسلماناں ہمراہ نہ بوتنت۔

الفتح ۳۸

۷۸۷

حکم ۲۶

يُنْصِرْكُمُ اللَّهُ نَصْرًا عَظِيمًا ۝ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ
مدد کنت اللہ تی زبردست مدد و اہانت کہ نازل کت دل جمعی و ماں مومنانی
الْمُؤْمِنِينَ لِيُزْهِدُوا إِلَيْهَا أَيْمَانَهُمْ وَاللَّهُ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
دلاں تاکہ زیات بر بیت ایمان گوں آیانی ایمان ء و خدا نیگت شکر آسمانی
الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ حَكِيمًا ۝ لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ الْأَرْضَ
و زمین ء۔ و ہستنت اللہ خبردار، حکمتانی و اجمہ و تاکہ داخل بکنت مسلمان مروینان و مسلمان جنینان ء
جَنَّتِ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
ماں باغان کہ نہبت آیانی چیرے جو ملام ماننت ماں آتی و دور کنت چہ ایاں آیانی بدیاں
وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ۝ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ
و ہست انت اے اللہ گورے مسترین بامرویی و تاکہ عذاب بکنت مردیں و جنیں منافقان
وَالْبَشْرُكَيْنِ وَالْمُشْرِكِينَ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنَ السُّوءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ
و شرک کنوکیں مردین و شرک کنوکیں جنینان و کماں کنت گوں خدا بدیں گساں و بہمایانی سرائت بدیں
السُّوءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ
گردش و غضب نازل کت اللہ آیانی سر و لغت کتی آیان۔ و تیار کنگ بہ آیان دوزخ و بدیں
مَصِيرًا ۝ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝
جاہ منندایت۔ و خدا نیگت کلیں شکر آسمانی و زمین ء، و ہستنت اللہ زبردست حکمتانی داروک و
إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا أَوْ بُشِيرًا أَوْ نَذِيرًا ۝ لَتَوَعَّبَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
بے شک دیم دات ترا گواہ و مرزہ دیوک و ترسینوک و تاکہ شما ایمان بیارات بہ اللہ و آتی رسول و
تُعْزِرُوهُ وَتُقِرُّوهُ ۝ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۝ إِنَّ الَّذِينَ
و آتی مدد بکنت و آتی شرف و نام بردار و پاکی بیان کن ات کی محب و بیگاہ و ک بیشک ہر کس
يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ تَكَثَّرَ
بیعت کنت گوں تو آبیعت کنت گوں خدا ء۔ خدا دست آیانی دست و سرائت و کماں کس کہ چہ دوقی قول بہرنت

منزل ۶

نیمون کنان ء نشستت ماں دل ء فکرش کت کہ جنگ الم ء بیت اے مسلمان ماں جنگ تباہ بنت یکے ہم چریشاں زندگ نہمانیت و واثر نہ کنت۔ چیا کہ اشاں چہ وطن ء باز دورماں
دشمن و علاقہ بنت ماں چہ اشانی ہمراہی ء برویں و قمارا ماں ہلاکت ء چکل بدیں۔ و مکہ ء کافراں اے خیال کت کہ مسلمان بظاہر عمرہ و نام ء پید اکنت دگوں فریب و دغا
لوٹنت کہ مکہ ء چہ ماچہ بکرت۔ و یعنی ماں زمانہ و گردش و مصیبت ء گرفتار بنت داں چنکر اشاں چہ خیال داری و پیش بندیاں کاراں شرک کنت۔ و یعنی آسزا دیگ
بلوٹیت تو کئے رستگار کنوک انت خدائی شکر بوگ و باوجود حکمت و واہد انت خدائی حکمت بہ لوٹیت کہ فوراً ہادماں ء آیان چہ ہندال ء کشگ بہ بنت۔ و یعنی شما
اللہ فرمان برداران ء مرزہ دے ات و نا فرمانان ء چہ خدا عذاب و ترسین ات دوقی احوال ء ہم پیش دارات چو شہ چہ انا فتحنا لک و انا اداسین قسم ء مضموناں

بیان بوترنت و ماں آخرت ہم وقتی امت و حق و دہم بہ انبیاء علیہم السلام و حق و گواہی دے اے۔ **وَاللّٰهُ شَهِيدٌ بِمَا تَعْمَلُونَ** اگر بہ اللہ طرف و راجع انت تو اللہ مددکنگ و مراد آئی و دین و پیغمبر مددکنگ انت و اگر رسول و طرف و راجع انت تو گد اچ شکل نیست **وَاللّٰهُ شَهِيدٌ بِمَا تَعْمَلُونَ** یعنی اللہ پاک و پاکی و بیان کن ات توری ماں نمازانی تہا یا چ نمازاں در۔ **وَاللّٰهُ شَهِيدٌ بِمَا تَعْمَلُونَ** و خلق واجب نبی و دست و ایکنان و بیعت اشکت، ہر دافرمانیت کہ نبی و دست و سر بیعت کنگ ہنجوش انت کہ ہزاں گوں اللہ بیعت کنگ بیعت کنگ انت، چیا کہ در حقیقت نبی چہ خدا و جانب و بیعت گرت، و ہمانی حکمانی تعمیل و تاکید و چہ بیعت و ذریعہ و کنا نیت، **فَهَذَا الْمَقَالُ مَنْ يُّطِيعُ الرَّسُولَ فَقَدْ اطَّاعَ اللَّهَ** (نساء رکوع ۱۱) و کا قال **وَمَكَارَمَيْتَ اِذْ سَمِعْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَحِيْمٌ** (انفال رکوع ۲) و قتیکہ واجب نبی و بیعت و حقیقت چوش بوت تو یقیناً خدا تعالیٰ و شفقت و مک و دست بہ آسانی سرا

بیت (تنبیہ) واجب پیغمبر چہ صحابہاں کدی اسلام و سر اکی جہاد و سر اکی بہ دگر نیکیں کارے و سر بیعت گیتگت۔ ماں صحیح مسلم و علی الخیر لفظ اہتگت، طریقت و مشائخ و بیعت اگر بہ شریعت و رہبہ و بہ بیت تو بہ ہے لفظ و چیر اشار بیت۔ ماں حدیثیہ "وہ بہ اس خبر و سرا بیعت گرگ بوت کہ دانکہ مرگ نیت چہ جہاد و میدان و گاہے پشت دیان و نہ تچیں۔

ہمہ صفحہ و فوائد : ول یعنی بیت کنگ و ہد و ہرچ قول و قرارے کنگ اگر کہے آرا پر و شیت تو و تار نقصان دنت، اللہ و رسول و چہ تاوان نہ بیت ہمانی و عہد پر و شگ و سر ادیک بیت و ہر کہے بہ وقتی قول و قرار و سر محکم و شتات و وقتی عہد و گوں مضبوطی و سرجم کت تو آئی بدلہ و ہم پورہ سر بیت۔ ول چہ مدینہ و سرگرگ و ہد و واجب نبی و وقتی روانگی و اعلان کت و مسلمانان و تزیین دانگت کہ گوں من ہمرانی بکنت شاید چہ قرآن و واجب و جنگ و شبہ ات برے جار جنگ و سرا و طیحانی بدویاں کہ ماں آسانی دل و تنیگہ ایمان بختہ نہ ات جان و تزان و ماں لوگاں نشنت و وت ماں و تاگوشت و لگنت ما چوں ہما قوسے و نیگہ بہ جنگ و بڑیں کہ آیاں محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) و لوگ (مدینہ) و آیان و آئی بازیں ہمران و قتل کت و شنت نون ما چوں نکانی ماں ہمایانی لوگ و روان و گوں آیاں جنگ کنیں۔ نون شتاوت معلوم و اربے ات کہ اسے واجب گوں وقتی ہمران دست ہمودا و اپینگ بنت۔ ماں اسے آیتاں اللہ تعالیٰ و آسانی منافق و حال بیان کنگ۔ واجب و بہ مدینہ و سر لوگ و پیش ماں راہ و معلوم و ارکت کہ شے گوں صحیح و سلامتی و وازی و رد و ہما منافقاں بہ وقتی غیر حاضری و بابت و دروغیں عذر و نیونان و دیما کاران و کایت و گوشت کہ چوں بکنیں مارا چہ لوگانی ار و حجالاں موہ نہ رست چیا کہ ماں پشید و مے مالانی دابل و عیالانی خیال داری کنوک کس نیست ات بہر جا و رہ و چہ ماکوتا ہی الم و بوتگ نون چہ خدا و مے قصور و نیت و واجب محاف بکنانین۔

ول یعنی ماں وقتی دل عزانت کہ اسے عذر بہر کہ ردانت و استغفار و واسطہ درخواست ہم ایوک و پتہ ظاہر داری و انت گوں راستیں دل و ہم نہ انت اشان ماں وقتی دل و

فَاتَّبَاعِيكَ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أُوْفِيَ بِمَا عٰهَدَ عَلَيْهِ اللّٰهُ فَيُوْفِيهِ
گد اسے بچک پآئی و جند و تاوان انت و ہر کس و فاکت ہا چیز و کہ بہ آئی اقرار کت گوں گد ادانت آرا
اَجْرًا عَظِيْمًا ۝ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلْفُونَ مِنَ الْاَعْرَابِ شَغَلَتْنَا
مزد و مزین ول نون گوشت بہ تو پشت و پشت کہیں بدو درگت کت مارا
اَمْوَالُنَا وَاَهْلُنَا فَاسْتَعْفِرْنَا يَقُولُونَ بِالْاِسْنَةِ مِمَّا لَيْسَ فِي
مے مالان و جن و چکاں، گد اپہ مامانی بلوٹ ول گوشت بہ وقتی زبانان ہما چیز کہ نیستت ماں
قُلُوْبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا
آسانی دل و ق تو گوشت گد کتے تو نیت بہ شما چہ خدا و چیزے اگر ارادہ بکنت ہر دیگہ بہ شما
اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيْرًا ۝ بَلْ ظَنَنْتُمْ
یکہ ارادہ بکنت بہ حق و شکیا نفع دیگہ۔ بکنیں ہستنت خدا بہ شے کتیں کاران خبر وار ول انا بکنیں شما گد کت
اِنْ لَّنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُوْلُ وَالتَّوْفِيْقُونَ اِلٰى اٰهْلِيْهِمْ اَبَدًا وَاَزِيْنَ ذٰلِكَ
ایکہ ہجر پلانتریت پیغمبر و مسلمان بہ وقتی جن و چکاں و کدی و وولدار کت گد کت
فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنَ السَّوْءِ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ۝ وَمَنْ لَّمْ
ماں شے دل و وگماں کت شما بدیں گماں۔ و شما ہست اتت قوسے ہلاک ہوکیں و دہر کس نیارت
يُوْمِنُ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ فَاِنَّا اَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِيْنَ سَعِيْرًا ۝ وَلِلّٰهِ
ایمان بہ خدا و رسول و گد اپہ تحقیق ماجریدہ کنگ بہ کافران ترندیں آس۔ و بہ خدا انت
مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يُعْطٰى لِمَنْ يَّشَاءُ وَيُعْذَّبُ مَنْ يَّشَاءُ
بادش ہی آسمانی و زمین و بخشیت ہر کس و کہ بلوٹیت و عذاب کت ہر کس و کہ بلوٹیت
وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝ سَيَقُولُ الْمُخَلْفُونَ اِذَا انْطَلَقْتُمْ اِلٰى
وہستنت خدا بخشوک، مہربان ول نون گوشت پشت و پشت کہیں و ہدیہ سر گرات شما بہ
مَغَانِمَ لِتَأْخُذُ وَهَآذِرُوْا تَتَّبِعْكُمْ يَّرِيْدُوْنَ اَنْ يُبَدِّلُوْا كَلِمَ اللّٰهِ
غنیمتاں نیگہ آسانی دست آرگ، بل ات مارا کہ شے رندا بیانیں۔ لوٹت کہ بدل بکنت خدا و وعدہ و

مآزل ۶

ایشرا نہ گناہ فہمنت و نہ بہ واجب نبی و سر آیاں اعتقاد دارنت۔ ول یعنی ہر ہمیں نفع و نقصان بہ اللہ پاک و اختیار انت کہ آئی مشیت و ارادہ و دیما دگر چہ زور و وس نہ ہلیت چھیں خبر ہمیش انت کہ آئی و منظور نہ ات کہ شمارا اسے مبارکیں سفر و شریکی و فوائد حاصل بہ بنت۔ و نہ منظور انت کہ من پشیمگی تو بہ و استغفار بکنان آئی و چہ شے اسے و ت گوں نیونانی تراشگ پیش مارا اسے دروغیں عذرانی حال دانگت۔ بہر جا و رہ و آئی و ارادہ کنگ کہ شے عملان و حرکتانی رد و غزوہ حدیبیہ چہ ہوک دابیں سیت و برکتان زہر و بے نصیب بکنت و بے شے چوش گوشگ کہ وقتی مال و لوگ و جاگہاں چار و گند و سبب و سفر و شت کت نہ کت تو زانا خدا اگر ماں شے مال و اولاد و غیرہ و نقصان کنگ و ارادہ بکنت تو گد اشماں لوگ و ندان و آرا جنگ تون ات یا بند خبر و اللہ شمارا چیزے فائدہ ماں مال و عیال و سر کنگ لوٹیت و شما ماں سفر و

فل دیم تر باز غنیمت و مال دست کیگی انت چرایاں یکے همے خیر و مال غنیمت انت کہ شمار اسکرنا نیتی۔ ول یعنی یہ جنگ موہ دیکہ بوت ماں حدیبیہ یا خیبر چہ کافرانی دست و شمار
بچ تاوانی رنگ نہ ہشت۔ و نہ ماں شے غیر حاضری شے شیدانی سرکے دست درازی و ہمت بوت ول یعنی مسلمان بزانست کہ اللہ ایک چکر قدرتانی خداوند انت و آیانی در جہرہ آئی گور چکر زیا
انت لے کہ ہے داب و دیکر ہن عریاں پورہ بنت فل یعنی اللہ و عدلی سرفیق و آئی و لاج و قدرت و سر بھر و سہریت تو ہنگ گشت طاعت و فرمانبرداری و سکین جاہ جنت ہمیش انت
راہ چکیں ول یعنی یہ لے بیعت و انعام کی شمارا خیبر فتح نصیب بوت مگر فتح کہ آوہد دست نہ کیت آہن شمارا نون دست کیت چہ کہ اللہ آئی و وعدہ کتگ در حقیقت ماں عالم سبب
آنتیہ چہ ہے حدیبیہ صلح و حال بوت ول یعنی اگر جنگ ہوئیں تو شمارا غلبہ حاصل ہوئیں کافران پشت دیاں چہ جنگ میدان در شگفت۔ کسے مدد کناں آیان چہ مصیبت رستگار کنگ نتون ات،
مگر اللہ حکمت ہمیشی و لوگوں موت کہ فی الحال صلح و تران بہریت
و چرائی و عظیم الشان برکتان مسلمان سیت حال بکنت۔

فل یعنی و ہدے اہل حق و اہل باطل و کتام فیصلہ کنوین موقع و
ردا مقابلہ بہریت تو آخر کار اہل حق غالب اہل باطل مغلوب و مقہور
کنگ بنت۔ ہمے اللہ پاک و عادت۔ مدامگی جاری انت کہ
ماں آئی و ہج ہمیں تبدیلی نیست البت شرط ہمیش انت کہ اہل حق
مجموعی صورت و سرچی و حق و دامن حکم بدانت و ہتین و کنگ
تجدد لستہ اللہ تبدیلا و معنی چوش کیتگ کہ اللہ عادت
دگہ کسے بدل کنگ نتونیت یعنی دگہ کس قدرت حاصل انت کہ
آکار و پورہ بوگ و میلید کہ سنتہ اللہ و روء آکار و بوگ
لو شگت۔ ول مشرکانی چند جماعت حدیبیہ سر بونگنت تا کہ
اگر اشان و موہ بر سیت تو اشان واجہ نبی و شہید بکنت یا اگر
دانگے دانگے مسلمان اشانی گیر و بیانت تو آیان و بجننت
بوتی دل و حسد و کینگ بکنت۔ چنانچہ اے رد اشان دست
جہنی ہم کت بلیں یک مسلمانے چریشانی دست و قتل ہم کنگ
بوت۔ و نا ہو گیس سوکی دیو کیں کلمات ہم اشان چہ دوتی دیاں
در شان کنت۔ آخر صحابہ رضی اللہ عنہم و اشان و زندہ گرفتار
کنان نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و پیش کنت واجہ
آیان و معاف کت و ہج ہمیں انتقام نہ گیتی۔ اے آیت و
ہے دایم اقات و نیمگ و اشارہ انت و بطن مکہ
(شہر کہ و توک) یعنی یہ شہر و قریب۔ چوش بکوش کہ شہر و دریا
زانگ بہریت۔ ول یعنی آیانی ناشرین کاراں و شے تحمل و
معاف کنگ کل و اللہ گنگ کانت۔ ول یعنی حرم و رواں ہا
جاگہ و قربانی و جانور و سر کنگ نہ ہشت کہ اودا اراں ذبح
کنگ عام دستور و راج انت۔ ماں حدیبیہ اشان جنگ و
دارگ بوتنت۔ ول یعنی چہرے مسلمان مردین و جنین کہ ماں مکہ و
بزرگ و بے ول انت و مسلمان آیان بہ شتری زانو ک انت
آیاں ماں جنگ چہ بے خبری و لگتال کنگ بہریت اگر اے
تیس ہوتیں تو ہج ساعت و جنگ حکم دیک بوت بلے چوش
جاور و شتاوت بہرے دایم قومی تاوان و افسوس کونگت
ویدر کافران و چوش گوشگ و موہ رستگت کہ بچاراں مسلمان
وتی مسلمان و ہم نہ بخشیت بہرے خرابی و دیما داران و جنگ
مہتل کنگ بوت تا کہ مکہ و زند و کیں مسلمان محفوظ بہریت
و بہ شے سر اچوشیں بہرے دروین ہر و تحمل و در دا خدا وتی
رحمتاں نازل بفرمائیت، و ہم چہ کافران ہمار مردمان و کہ
اسلام آرگ آیانی نصیب انت آیان و ہن چہ جنگ و

فَجَعَلَ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً
بِذَرَاتِ عَطَايَ كِت شمارا اے غنیمت و دور داشت مردمانی دست و چہ شما ول و تا کہ بیت فتہ و نشان

لِلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۝۱۰ وَآخِرَى لَمْ يُقَدِّرُوا
پسلمانان ول و تا کہ پیش بداریت خدا شمارا چکیں راہ ول و دگہ یک فتح کہ نیا تگ بر شے

عَلَيْهَا قَدْ احَاطَ اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ۝۱۱
گیر۔ بہ تحقیق آخدا و قابو انت۔ و داریت خدا قدرت بہ ہر چیز سرا و

وَلَوْ كُنَّا لَكُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالْوَلَوُ الْأَذْبَارُ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَ
و اگر جنگ بختیں گوں شما کافران تو پشت اشان کنگ۔ پداندیش پہرے و کار سازے و

لَا نَصِيرًا ۝۱۲ سَنَةَ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسَنَةِ
نہ مددگارے ول خدا و رہ بند و دول کہ گوسنگ چہ و پیش۔ و ہجہرہ گندے تو بہ دستور و

اللَّهُ تَبْدِيلًا ۝۱۳ وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ
خدا و ہج تبدیلی و و آھا ذات انت کہ دوری داشت کافرانی دست چہ شما و شے دستاں چہ کافران

بِطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
مکہ و بازار و تہا رند چہ اے خبر کہ فتح و دات شمارا کافرانی سرا و و ہست انت خدا شے تکیں کاراں

بَصِيرًا ۝۱۴ هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ
گندوک ول اے ہمار دم انت کہ کافر بوتنت و دور ش داشت شمارا چہ مسجد و عزت مندین و دور و شش

مَعَكُمْ فَإِنْ تَبَلَّغْ فَحَلَّ طَوْلًا لِرِجَالٍ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءً
قربانی و مہتل کناں کہ سر بیت وتی جاگہ ول و اگر مہوتین انت مسلمانین مردین و مسلمانین

مُؤْمِنَاتٍ لَمْ تَعْلَمُوهُنَّ أَنْ تَطُوهُنَّ فَتُصِيبَكُمْ مِنْهُنَّ مَعْزَرَةٌ
جنین آدم کہ نزان ات شما آیان و ایشا لگتال کناں آیان گد ابر سیت بہ شما گناے

بِغَيْرِ عِلْمٍ لِيَدْخُلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَرَى الْعَذَابَ
بہ نازانتی۔ تا کہ داخل بکنت اللہ ماں وتی رحمت و ہر کس کہ بلو طیت لی اگر آیان یک گور ہوتیں انت تو عذاب انگت

خطرا کیں شدتاں رستگار کناں و ماں وتی رحمت و داخل بکنت۔ حضرت شاہ صاحب نہت نہ کنت "ماں اے تمام قصہ و ضد و کعبہ و بے ادبی چہ ہے مشرکانی دست و بوت
شما وتی ادب داری پیش داشت۔ آیان عمرہ کنوکان و منع کت و نہ ہشت کہ قربانی و جانور بہ وتی منزل و سر بہریت۔ بیشک آجاگہ اے قابل ات کہ ہما ساعت و چہ
شے دست و فتح کنا تینگ ہوتیں مگر جنت مسلمان مردین و جنین آدم ماں مکہ و چہر کانی جلوک انت و دگہ لہتیں مردم کہ مسلمان بوگ ہتوں آیانی تقدیر ہست ات اے شے
ماں فتح مکہ و آیانی لگتالی و تیس ات آخر ماں دوسال و صلح و تران و مدت و ہر کس و مسلمان بوگی ات آیان مسلمان بوتنت و چہ اودا در کپوکان وتی جہنم ان کشت
گدا اللہ تعالی و مکہ و رافع کنا نیت۔ ۱۲

ول یعنی اگر کافران چہ مسلمانان جدا ہو تینت و مسلمانان گوں آیان ہوتہو رہوتین انت تو شتوت بدستیں کہ ماچہ مسلمانانی دستاں کافران و چون درونائیں ہزا دتیں۔ و نادانی ہٹھ ہمیش کہ امبری مسلمانان و پر عمرہ و کنگ و نہ ہشتش۔ و اے کہ ہرج مسلانہ چہ مکہ و ہجرت بکنت آرا و اتر بن ات و دیم و سال و پر عمرہ نیکی بیات بلے چہ سے روج و گیش ماں مکہ و مدارات و سلاخان ہم سر ظاہر و گوں و تمارات ماں صلح نامہ و بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ و نبشہ ممکن ات و مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللّٰهِ و بدل و ایوک و محمد بن عبد اللہ بنیسی ات۔ و اجہ نبی و اے کللیں خبران و قبول کت و مسلمانان و مزن دل تنگی و بے قراری و باوجود پیغمبر و حکم و دیما و قی سران و بے قبول لاری و نیت و جگینت۔ آخر کار بہ ہے فیصلہ و سرا و قی دلاں و ساکن کشش۔ و یعنی چہ اللہ ترسان و چہ نافرمانی و راہ و تارار دیش دات و بہ کعبہ و ادب و سرگوں مضبوطی و قائم بوتنت۔ و قائم پر چاہوتینت کہ آیان در حقیقت و خدائے واحد و برحقین عبادت گزار و کلمہ لاکلہ الا اللہ محمد رسول اللہ و زوراکیں متوک انتشیک پکائیں موقد و واجہ پیغمبر و فرمان بردار و وفادار و قی جذبیان و دل و واہگان و خاص جوش و خروش و وھد و بہ اللہ پاک و شنودی و آئی و شاعر و سراقربان کت کت حقیقی توحید ہمیش انت کہ انسان ہاتھناتیں مالک و حکم و اشکان و قی ذلت و عزت و کل خیالان و چہ و قی دل و بکشت۔ شاید پیشکا کلمہ التقوی و تفسیر ماں حدیث گوں لاکلہ الا اللہ و کنگ بوتگ۔ چیا کہ تقوی و طہارت سرچیں بنیاد ہے کلمہ انت کہ پرانی زورگ و قی و قی و ادانگ و اللہ تعالیٰ و واجہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و صحابہاں و درجگت و بے شک و شبہ اللہ پاک و علم ہمیشاں ہے جبر و مستحق و حقدار انت۔ وک ماں سورت و شریعات و بیان بوتگ کہ ماں مدینہ و واجہ پیغمبر و اب دیستگت کہ ماں مکہ و داخل بوتیں و سر و مودان و سایان و چنان و ماحلال بوگائیں انگو واجہ ارادن اتفاقا ہے سال و عمرہ ادانگ و بوت۔ صحابہ و عموما آ خیال و دل و جاگہ دات کہ ماں ہے سال و ماں مکہ و سر بتیں و عمرہ ادانیں ہا ساعت و صلح سرجم ہوان چہ حدیبیہ واپسی بوت ہتیں صحابہ و عرض کت کہ یا رسول اللہ زماناں تو اے فرمان نہ کنگت کہ ماگوں امن و امان ماں مکہ و داخل بتیں و عمرہ ادانیں و واجہ و پستہ دات زماناں چوش ہم گوشگت کہ امبری اے خبربت، عرضش کت اتنا۔ تو واجہ و فرمانیت گدا الم و ہنجوش بیت۔ سماگوں امن و ایمنی و مکہ و داخل ہوان و بیت اللہ طواف و کن ات و چہ شہاقتیں مودان و سایان و ولھتیں مودان و چان احرام و پچ کنت۔ وادو اسر بوگ و بدوگہ پچ پیہیں سرے نہ بیت۔ چنانچہ حدیبیہ و دیم و سال و ہے ہما بوت۔ ماں اے آیت و ہے رد اشارہ انت کہ بالتحقیق اللہ و قی رسول و راستیں و اب پیش داشت، باقی انشاء اللہ فرمائینگ ابن کثیر و نزیک و پے تحقیق و کڈن انت۔ و سیبویہ و نزیک و ماں اے دابیں مواقع پکائیں ہما یک چنے و شون و یک چہ کما مصلحت و مقصود نہ بیت۔ و کنگ منظور بیت گدا ابہ جوشیں جاگہاں ہے سر حال

۲۶۳
۴۹۱
الفتح ۳۸

الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ اذْجَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَىٰ وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۝ لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ
بِأَيِّ وَلا تَقْ هُنَّ و ہست انت خدا ہر چیز و زانو وک و تحقیق راست کت پیش داشت اللہ و قی پیغمبر
السَّعْيِ يَا لِحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ ۝
و اب بر راستی و کہ شما الما داخل بیت مسجد حرام و اگر بویت خدا بہ ایمنی و
مُحَلِّقِينَ رِعْوًا لَّكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا
تراشان و قی سران و مودان چنان و، نہ ترسان و وک پدا زانی ہما چہ شہانزانت
فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ۝ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ
گدا بختانی چرائی و پیش یک فتحے نزکیں و اہانت کہ قی رسولی دیم دات
بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ۝
گوں ہدایت و برحقین دین و وک تاکہ سر اصل بکنت آرا بہ تمانین نیانی سراف و سبانت اللہ شہادی
مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ
محمد خدا و پیغامبران و وہاک کہ گوں آئی انت زورمندت کافرانی سرا وک ہوان انت و ماں تانی
تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا لِّيَسِيْلَ اللَّهُ
گندے تو آیان و کورع کنان، سجدہ کنان۔ طلب گار انت فضل و خدای و شنودی و وک نشانی آیانی
فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ۝ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ
ماں دیم و انت آیانی چہ سجدہ و اثر و وک اے مثال انت آیانی ماں تورات و مثال انت آیانی

۳۹۱

منزل

(عنوان) و اختیار کنت۔ و یعنی پدا اللہ و قی چپ و چاگرد کنویر علم و روع و واقعات و رد اقامت کت آئی و معلوم ات کہ و اب و تعبیر و کس سال و بی ظاہر کنگ و چکر مصلحت انت کہ شما آیان و نہ زان ات۔ پیشکا و اب و پدا رانی امبری نہ کت و چہ آئی و پدا رانی و پیش شمارا دگہ فتحے دست کپیت۔ یعنی خبر و قلات و فتح یا حدیبیہ و جند صلح کہ صحابہاں آرا فتح مبین و نام بستگت۔ چوشکہ ماں اے سورت و پیشی فائدہ و مفصل نبیسک بوتگ۔ وک یعنی اصول و فروض، عقائد و احکام و اعتبار و ہے دین برحق و ہے راہ تہیک انت کہ آرا واجہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و گوں و ت آورد۔ وک ہے دین و اللہ پاک و بہ سر ظاہر و ہن داں ہدائی سال و کل مذہبانی سرا غالب کت و مسلمانان و تمام مذہبانی خدا بندانی سرادان قرنان گوں مزن شان و شوکت و حکومت کت و دیم تر و ہن دنیا و خاتمہ و نزیک و یک و دھدے آیوک انت

ہر چہارین طواف برحقین دین و بادشاہی قائم بیت باقی بہ حجت و دلیل و اعتبار تو دین اسلام مدام برافضل بوت و دیم تر ہم برافضل پشت کسیت ۔
یعنی اللہ بہ اسے دین و حقانیت و سرگواہ انت و ہمائی چہ وقتی قدرت و اشرا برحق ثابت کنوک انت ۔ و ہا یعنی کافرانی مقابلہ و سک مضبوط و قوی کہ چرائی کافرانی سر
رعب کپک و چہ کفر و نفرت و بیداری پدرا بیت قال تعالیٰ : وَلِيَجْذِبْكُمْ إِلَىٰ عِلْمِهِ (توبہ رکوع ۱۶) وایضا قال تعالیٰ : وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (توبہ ۱۰۶)
و قال تعالیٰ : اِذْ كُنَّا عَلَى السَّمُومِ حِينٍ اَعْمَىٰ عَلَى الْكَافِرِينَ (المائدہ - رکوع ۸۲) حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت : ” ہر چہ ترندی و نرمی وقتی ہیل و عادت بہ بیت
آہک جاگہ برابر بہ بیت و ہر کس گوں ایمان و دولدار بوت و اہت ، آترندی بہ وقتی جاگہ و نرمی بہ وقتی جاگہ : علماں نبشتہ کنگ کہ گوں کافر و احسان و حسن سلوک پیش
آہک اگر شرعی مصلحت و ردابہ بیت توماں اشی و

ہر چہ نیست انت ۔ البتہ اسے لازمی انت کہ دین و
بابت و قرار است مہ لیکت ۔ فل یعنی وقتی براتانی
ہمدرد ، مہربان ، آیانی دیم گوں نرمی و گردن و نجلیونک
و گوں تواضع و خاکساری و پیش آہک انت ۔ ماں حدیث
صحیحہ اسے دوہیں و صفان ترپوک انت ” اَشِدَّاءُ عَلَى
الْكُفَّارِ رَحِمَاءُ بَيْنَهُمْ “
فل یعنی زیات نمازانی و انوک انت ۔ ہر وقتیکہ بچہ
تو اشان ماں رکوع و سجدہ و کس و اللہ پاک و دیم گوں مزین
اخلاص و بندگی و وظیفہ ادا کنگانیت ، ریا و پیشدارگ و
ہر شائبہ نیست ات ۔ بس اللہ فضل و آئی و خوشنودی و
سواہد انت ۔ فل یعنی نمازانی پابندی ، خصوصاً تہجد
نماز و آیانی چہ و خاص میں قسم و نور و رونق ظاہر بیت
چوش بگوش کہ خشیت ، خشوع ، حسن نیت و اخلاص و
شہماں ، چہ باطن و شہم جان و ظاہر و روشن کنگانیت
واجہ و اصحاب چہ وقتی چہرانی نور و متقیانہ رفتار و ماں
مردماں حدیث گانہ حساب و جاہ یارگ بوتنت ۔ ۱۲
ہمہ صفحہ و فوائد : فل یعنی ماں پیش کتابان
خاتم الانبیاء صلی اللہ علیہ وسلم و ہر امانی شان و صفت : ہر
داب و بیان کنگ بوتنت ۔ چنانچہ بازیں غیر معتقب
اہل کتابان اشانی چہ و راہ و رہبندان گندان و
چوش گوشش کہ واللہ اشان حضرت مسیح و حواری معلوم
بنت ۔ فل حضرت شاہ صاحب کشار و مثال و سرا
گشتانک و چوش نبشتہ کنت : ” یعنی اول سرا بہ
دین و یک نفرے ات ، پدا دو بوتنت ، پدا کم و قوت
گیش ہوان بوت ۔ ماں واجہ نبی و و ہد پدا مات
خلفاء و و ہد ” لہتیں عالمانی گوشگ انت کہ ماں
اَخْرِجْ شَطَاةً وَ عَمِيصَةً یَقِیْ ۔ ماں فَارَزَاةً وَ عَمِیْرَ
فاروقی ۔ ماں فَاسْتَغْلَظْ وَ عَمِیْرَ عَمَانِی وَ ماں فَاسْتَوِیْ عَلَى
سُوقِهِ وَ عَمِیْرَ تَقْوِیْ و طرف اشارہ انت ۔
چوش لہتیں دگہ بزگان وَالَّذِينَ مَعَهُ اَشِدَّاءُ
عَلَى الْكُفَّارِ رَحِمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكْعًا سَجَدًا
و علی الترتیب خلفاء اربعہ و سرانقیم کنگ ۔ مگر صبیح
ہمیش انت کہ اسے آیت تمام صحابہ و جماعت جنی شہد ہم
سرجمی و مدرج و توسیع بیان کنت ۔ خصوصاً بیۃ الرضوان
و شامل ہوکیں واجہانی کہ آیانی ذکر چہ سورت و شروعات و

المحجزات ۴۹۲

۴۹۲

۲۶

فِي الْاَنْجِيلِ كَزَرْعٍ اَخْرِجَ شَطَاةً فَازَرَاةً فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوِیْ
ماں انجیل و زراعت کشار و کشتی و پدا ترندی کت آئی سرین و پدا ترندی پدا تچک بوت
عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِیْظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ
پہ وقتی کونڈانی سراف دل و دوش کنت کشار کنگان قل تاکہ غیظ کنت بہ آیان کافران و ک وعدہ اللہ
الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَّ اَجْرًا عَظِيمًا ۱۵
ہماں کہ ایمان آور و نیکیں کارش کت چہ آیان بخشش و مزین اجر و
سورہ حجرات مدینہ و نازل بوت و لے ہر ذہ آیات و ماں اشی و رکوع انت
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کنگ گوں خدا و نام و ہما کہ اندازہ مہربان ز بریں رحم نوک

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَقْدُمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَ
اے ایمان داران ! پیش مکبات چہ خدا و آئی رسول و دیما و
تَقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِیعٌ عَلِیْمٌ ۱۱ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَرْفَعُوا
بہتر سات چہ خدا ، بیشک اللہ شکونک انت زانوک انت ی اے ایمان داران ! بر زمین ات
اَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ
وقی تو اران و نبی و توار و سرا و گپ جن ات گوں آئی و بہ ترندی و ہجوفہ شتا گوں یکدگرے
بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ اَنْ تَحْبُطَ اَعْمَالُكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ۱۲
گوں ترندی گپ جن ات تاکہ برباد مینت شے اعمال و شمارا خبر ہن مینت و بیشک
الَّذِينَ يَغْضُونَ اَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ اُولَٰئِكَ الَّذِينَ
ہماں کہ پست کشت وقتی آوازاں اللہ پیغامبر و گور و اے ہماں کہ انت کہ
اَمْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوٰی لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَّ اَجْرٌ عَظِيمٌ ۱۳
چکا سنگ اللہ آیانی دلاں و بہ تقوی و یہ آیان معافی انت و ثواب مزین و بیشک

منزل ۶

برابر ہوان و پیداک انت ۔ واللہ اعلم ۔ فل کشار کنگان چونکہ اے کار و چان و ت گند و کنت ۔ ہمیشہ کا آیانی ذکر گوں خصوصیت و کنگ بوت ۔ و ہد یک چیز و
گندوک آ چیز و پسند کنت تو لازماً اے دگہ کسرم آتر اپند کنت ۔ فل یعنی سلامی کشار و اے تازگی و رونق و بہار و گندان و کافرانی دل چہ غیظ و خدہ
سچنت ۔ چہ اسے آیت و لہتیں علماں اسے نتیجہ کشتگ کہ صحابہانی سرا حد کنوک و کوچ کافر انت ۔ و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت : ” اے وعدہ گوں ہما
کن انت کہ ایمان و داروک انت و نیکیں کارانی کنوک انت ۔ واجہ پیغمبر و کل اصحاب ہے دابیں انت مگر خاتمہ و فکرش قائم داشت جنی تعالیٰ بندگان و
چشیں صاف صافیں خوشخبری نذرت کہ دلیر مینت ، چہ و اہد و انکرت باشی کنگ انت ۔ تمت سورۃ الفتح بفضل اللہ و رحمۃ اللہ الحمد والہم
فل یعنی ماں ہر معاملہ و چہ اللہ و رسول و جانب و حکم سر بگ و امیت بہ بیت آئی و فیصلہ و ساری و شاد و بیا کثران و چہ وقتی رائے و ممکن ات بلکین خداوندی حکم و

راہ چار بجے ات۔ وہدے واجہ پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام چیزے فرمان بکنت گڈاگوں خاموشی آیان ءگوںش بدارات چہ آئی ءگپ ءپیش وت گپ جنگ ءجرات مکن ات ہر حکمے چانگوں سر بہ بیت، چون وچرا در دے پدے ءبغیر آئی ءسرا عمل مکن ات۔ وتی غرضان، واہگاہاں و فکراں آیانی حکمانی سرا دیما تریاگ ءہمت مکن ات بلکس وتی وتی واہگاہاں و جذبات ءآسمانی حکمانی تلج مکن ات۔ (تنبیہ) ماں اے سورت ءمسلمانان نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ءآداب و حقوق وگوں مسلمانیں برائاں تعلقات قائم دارگ ءراہ بند سوج دیگ بوتگ۔ وائے کہ مسلمانانی جماعتی نظام بدستور مہر تر و مضبوط بوت کنت۔ واکر کدی ماں اشی ءخرابی یا نزوری پیدا بہ بیت تو آئی ءعلاج چے بہ بیت ؟ تجربہ گواہ انت کہ کیشتر جیڑہ وگر وچیل چہ خود غرضی، خود رائی ءچیراہ سرونلخ کشت کہ کئی یک ٹکس علاج ہمیش انت کہ مسلمان وتی شخصی فکر و مطلبان ءراکتم ایک اعلیٰ معیار ءتابع بکنت ظاہر انت کہ چہ اللہ ورسول ء(فرموداناں) ءمسترس وگر معیار بوت نہ کنت۔ ماں اے دستور ءتوری وتی وھدار کی چیزے تکلیف وپریشانی دیما بتیت لیکن آئی گڈی انجام جز ماں ہر دو میں جہاں کامیابی و نیک نامی انت۔ وک یعنی اللہ ورسول راستیں فرمانبرداری و تعظیم ہماوہدے حاصل بوت کنت وہدے ماں دل ءخوف خدا بہ بیت۔ اگر ماں دل ءخمس بہیت تو سر ظاہر ءاسلام ءدعویٰ ءراست پیش دارگ ءردا اللہ ورسول ءنام ءھر وھد زبان ءسرایاراں بیت و سر ظاہر ءآیان حکمان ءہم دیما یاراں بیت بلے در حقیقت ءآیان ءوتی اندرونی واہگاہاں و غرضانی سرحی ءخاطر ءحیلہ و نیون ءرھبند ءکار مرز کنت۔ نوں یاد کنگ بہ بیت کہ ہرچے بہ زبان ءسرا انت اللہ آرا اشکنت وھرچے کہ ماں دل ءانت آرا زانت۔ گڈا آئی ءدیما اے ٹکلی چون بوت کنت۔ باید انت کہ انسان ہرچ کارے بکنت چہ خداوند کریم ءترسیت۔ وک یعنی واجہ نبی ءمجلس ءجاک و صلوات مکن ات وچوشکہ وت ماں و تاشا کارگ جنان یا ترندی ءگپ جن ات، گوں واجہ نبی ءاے دابیں رھبند اختیار کنگ ادب ءبرخشا انت وہدے گوں واجہ ءگپ و تران بنا کن ات توگوں نرمیں توار ءماں تعظیم و احترام ءآواز ءگوں ادب و سنگ ءگراں داران ءجبر حال مکن ات۔ بچا رات یک گراں سنگیں چکے گوں پت ء، لائقیش اگر دگوں است ء، مخلصیں مرید گوں وتی پیرو مرشد ءویک شرمی گوں وتی افسر ءبہ کتام داب ءگپ و تران کنت پیغمبر ءدرجہ توچرے کلاں باز زیات برزانت گوں واجہ ءگفتگو کنگ ءوہدے باز خیال داری کنگ بہ بیت۔ مبادا بے ادبی سرزد بہ بیت و واجہ دل تنگ بہ بیت تو واجہ نبی ءنارضانی ءچہ پد مسلمان ءھنکیں کتام جاگاہ بیت چوشیں جاوے تمام عملانی برباد بوگ وکلیں محنتانی بیکار بوگ ءخطرہ انت (تنبیہ) واجہ نبی ءوفات ءپد واجہ ءاحادیث اشکنت ووانگ ءوہدے ہم ہے داب ءادب داری مکن ات۔ و قبر شریف ءحاضری ءوہدے اودا ہم ہے ادبان ءوتی ذھن بدایت و ہم گوں واجہ ءخلفاء، علمائے ربانین وگوں اولوالامر ءدرجہ بدرجہ ہے ادب ءپیش بنیت۔ تانکہ جماعتی نظم باقی بمانیت۔ مرتبہ ءمیانسجی ءفرق و تفاوت نہ کنگ ءچہ باز فتنہ و فساد سرکشت وک یعنی ہر کس ماں واجہ نبی ءمجلس گوں تواضع ادب و تعظیم ءگپ جنت ونبی ءآواز ءمقابلہ ءوتی آواز ءپست کنت اے ہاکس انت کہ ماں آیانی دلاں اللہ تعالیٰ ادب ءتحم کرشگ تانکہ ایشاں چکا سگ بہ بنت۔ ولسہ کنان ءایشان ءخالص تقویٰ و طہارت ءواسطہ تیار کنگ۔ حضرت شاہ ولی اللہ ماں حجۃ اللہ البالغہ ءنہشتہ کنت کہ چار چیز چہ شعار اللہ ءسترین انت۔ قرآن، پیغمبر، کعبہ و نماز۔ ایشانی عظمت ءہاکس قائم داریت کہ آئی ءدل چہ تقویٰ ءوپادپ انت وَمَنْ يُعْظِمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْفُلُوبِ (الح۔ رکوع ۴) چہ ادا اے ہم زانگ بوت کہ وھدے چہ واجہ نبی ءتوار ءزیات توار ءبلند کنگ ادب ءبرخشا انت تو واجہ ءاحکام وارشادات ءاشکنت ءبعد آیانی برخشا آواز چست کنگ چنکر زیات درجہ ءگناہ بیت۔ وک یعنی چرے اخلاص وحق شناسی ءبرکت ءپیشی کوتاہیاں مضابنت و مرز گراں وزن ءثواب رسیت۔

دل بنی تمیم گوں واجہ پیغمبرؐ دوچار کنگ ء انگنت۔ واجہ ماں حجرہ مبارک ء جاہ مندرات آمردماں چہ درء آواز و کو کارکت کہ یا محمدؐ اُخرج الینا۔ (۱) محمدؐ (۲) ایسے عقلی و بے ادبی کہتے ات، رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ء درجہ ء نزا سنگت۔ کئے بزانت آساعت ء واجہ ء سراوی نازل ہوگا ننت یا ماں دگر ہمیں کارے مشغول بہ بیت۔ واجہ ء ذات منبع البرکات و مسلمانان تمام دینی و دنیاوی کارانی مرکز و پناہ گاہ ات۔ یہ کتم یک معمولی ذمہ داریں اسلئے ء ہم کار کنگ مشکل کیفیت اگر پرانی کتم نظام الاوقات ہمیت و آخر پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ء ادب و احترام ء ہم خیال داری ضروری انت باہمیش ات کہ کتم نفی ء زبانی توک ء حال سہکتیں و داں ہما و ہدء صبرش بکتیں کہ واجہ پیغمبرؐ دریا نکیں۔ و ہدء واجہ درا آیان ء بہ آیان نیگ ء دنگوش گور بکتیں آساعت ء دیم گورش بکتیں۔ چوش عمل کنگ بہوتیں تو پر آیان حق ء شرتہ و توسیپ ء قابل خبرے

الحجرات ۴۹

۴۹۲

۲۶

الَّذِينَ ينادُونَكَ مِنَ الْأَجْرَةِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۝

ہماں کہ توار پر جن انت ترا چہ حجرہاں در، چہ آیان زیات تر بہ عقل انت و

لَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ

اگر آیان صبر بکتیں دانکہ تو در بیائیں آیان نیگ ء البت بہ آیان شرتہ ات۔ واللہ بخشوک

رَحِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا

مہراں انت و اے مسلمان اگر بہاریت سنے گورء یک فاسقے یک حالے گور تحقیق بکن ات

أَن تَصِيبُوا قَوْمًا بَهِالَةٍ فَمَا عَلِمْتُمْ فِيهِمْ ۝

چوش ہمیت کہ شامز بدتیت یک قوم ء بادیانی پدا باندا شما پشوماں بہ بیت و قی لنگیں کار ء و

وَأَعْلَمُوا أَن فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ

وہراں ات کہ سنے در میان ء خدا ء پیغمبر انت، اگر آشنے حبر ء بگرت ماں بازیں کاراں

لَعَنْتُمْ وَلَكِن لَّيْسَ اللَّهُ بِبِالْبَيْتِ الْإِيمَانِ وَزَيْنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَ

البت کیت شامز شعلے ء و لیکن اللہ دوست داشت بہ شایمان و دودلدار کتی آرا ماں سنے دلاں و

كَرِهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَٰئِكَ هُمُ الرُّشِدُ فِي فَعْلِهِمْ

نادوست کت بہ شاکر و فسق و نافرمانی ء ہما مردم انت نیکیں راہ ء سرا چہ اللہ ء

مِنَ اللَّهِ وَنِعْمَ اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ وَإِنْ طَائِفَتٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ

فضل و احسان ء و اللہ زانور حکمتی دار و کنت و اگر دو طائفہ چہ مسلمان

أَقْتُلُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا

و ت ماں و ت جنگ بکنت گور آیان میانجی صلح بکن، اگر اگر کشمی بکنت یکے چہ آدوینیاں بہ دومی ء سرا گور جنگ بکن

الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا

گور سر کشی کوک دانکہ رجوع بکنت خدا نیگ ء، پدا اگر رجوع کتی گور آیان میانجی صلح و تران بکن

بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ۝ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

بہ عدل ء وانصاف بکن ات، بے شک خدا دوست داریت انصاف کوکان ء و بیشک مسلمان ہراں ات

۶ منزل

بہوتیں۔ پدا ہم چہ بے عقلی و نا بزانتی ہرچ خبرے اتفاقا چہ دپ ء در یکسیت اللہ پاک آرا چہ وقی مہربانی ء پہل کنگ انت۔ باہدراست کہ بہ وقی کوتاہی ء سرا پشوماں ہواں ء دیم تر ء اے دابیں گامیج اختیار مکننت۔ واجہ پیغمبر ء تعظیم و محبت ء جز ہما نقطہ انت کہ چہ آئی ء مسلمان قوم ء تمام کشنگیں قوتاں و تالانیں جذبات جمع بنت و ہمیش ہما ایمانی رشنگ انت کہ بہ آئی اسلامی در برادری ء نظام قائم انت۔ و جبڑہ و جنگ و چوپ ء ابتدا چہ در غش خبراں پاد کاہنت۔ ہمیش کا اول سرء اختلاف و جدائی آروکیں ہے چنگ ء بنا کنگ ء تعلیم دات و سر و سوج کت۔ یعنی یک گپے ء ہنجو کافی بے تحقیق ء قبول مکن ات بند خبر ء یک بے راہ و رد کاریں مردے ء چہ وقی کتم خیال و جذبات ء بے قابو ہواں ء کتم یک راج و قوے ء شکایت کت، شمایوک ء آئی ء گوشگ ء سرا بھروسہ کنان ء ہما قوم ء سرا اورش بُرت، رندا معلوم بوت کہ آمروک ء غلط گوشگت، نوز و تزان بکن ات کہ شمایو پشوماں ہمیت و وقی اشتاپ کاری ء سرا و تاجینکر ملامت و مبار بار کن ات۔ و اے آخر ء بہ اسلامی جماعت ء حق ء چنگس خراب ظاہر بیت۔ و یعنی اگر رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم سنے کتم خبر، یا سر سوجے ء سرا عمل مکننت تو ماں دل ء تنگی محسوس مکن ات حق مردمانی خواہشات یا سر و سوجانی تابع بوت نہ کنت چوش بہوتیں توزمین و آسمان ء کلین کارخانہ پرست روش بوتگت۔ کما قال: وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَالْمُؤْمِنُونَ (۳) اخلاص ہمیش انت کہ جبرانی پٹ و لوٹ ء بکن ات و حق ء وقی واہگ و رائے ء تابع مکن ات بلکین وقی واہگاں حق ء تابع بکن ات۔ اے داب ء تمام جبرہانی ہندال بڑگ بیت۔ حضرت شاہ حسا نبشتہ کنت: یعنی سنے مشورہ قبول ہمیت تو بد مہرت، واجہ رسول صلی اللہ علیہ وسلم اللہ پاک ء حکم ء رو ء عمل کنت، ماں ہمیشی ء پرشما خیر انت۔ اگر سنے خبراں ء قبول دار بہ بیت تو ہر کس وقی خیر کوٹیت، گور واجہ پیغمبرؐ کئی خبر ء شکنت و عمل بکنت۔ و یعنی اگر شمایو چوش لوٹ ات کہ پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام سنے ہر یک گپے ء ہمیت تو اے داب ء مزین مشکل بوتگت۔

بے اللہ پاک ء شکر ء ادا بکن ات کہ آئی ء چہ وقی فضل و احسان ء ماں قانتیں ہومانی دلاں ایمان ء دوستناک گت و کفر و معصیت ء نفرت ماں دل ء پیداکت کہ جبرانی ء آیان چوشیں ناہودگیں کارے ہم نہ کنت کہ آچی ء اللہ رسول و ت جلوہ افروز بہیت ادا کسے ء رائے و واہگ ء رند گیری چوں بوت کنت۔ مروچی پٹی توری واجہ پیغمبر ماں میانجی ء موجود نہ انت مگر واجہ ء تعلیم و واجہ ء وارث و نائب یقیناً موجود انت و انشاء اللہ موجود پست کنت۔ و یعنی آکلانی قابلیت ء زانوگ انت و ہر یکے ء چہ وقی حکمت ء ہا احوال و جاگہاں سر کنت کہ آئی ء استعداد و قابلیت ء بردا مناسب انت۔ و یعنی اے تمام پیش بند یانی باوجود اگر بیرگ ء مسلمانانی دو جماعت و ت ماں و تاسر پہ جنگ و چوپ ء بکشتنت تو سر جمیں کوششت کنگ بہ بیت کہ اختلاف دور بہ بیت۔ اگر ماں اشی ء کامیابی ہمیت و یک جماعت بہ دومی جماعت ء سرا اورش

بکنت و ظلم و ناحق و رد اسرین و ترند بکنت تو دست کشان و یک کر امتذرات، بلکس ہر کس کہ گیشیں بکنت درستی مسلمان اوار بوان و ہما گیشی کنوک و مقابلہ بکنت ات دانکہ ہما گیشی کنوکس جماعت بے وس بوان و چہ وقی ناحقین ظلم و زوران و دست و بیداریت و خداوند کریم و طہر و رجوع کنان و پھر صلح نیکی و تارا پیش بکنت۔ آیت با بیداریت کہ مسلمان ماں ہر دوہیں جماعتی میانجی و گوں مساوات و انصاف و صلح و تزان بکنا نیتنات ماں کتام یک کس و طرفداری و چہ حقین کشک و ٹنگل مہ ورت۔ (فتبیجہ) آیت و نزول صحیحین و روایت و رد و انصار و دو ٹولیاں اوس و خرزج و یک وقی جیر مے و رد و بوتگ۔ واجہ بنی و ماں آیانی میانجی و بے اے آیت و نخت و صلح کنا نیت۔ ہر کس خلیفہ و مقابلہ و بغاوت بکنت آئی ہم ماں اے آیت و عمومی حکم و داخل انت۔ چنانچہ چہ قدیم و علمائے سلف ماں بغاوت و مسئلہ و چریشی و استدلال

کنان و پیداکنت بلے چوشکہ چہ شان نزول و ظاہر بیت اے حکم مسلمانانی تمام جماعتی جبرٹھاں و جنگ و جدال و شامل انت۔ باقی باغیانی بابت و شرعی احکام و گیش

۱۲ - ۱۳
ہمے صفحہ و فوائد : فل یعنی صلح و جنگ

ہر جاوے و اے خیال دارگ بہ بیت کہ دوہرانی جنگ یا دوہرانی مصالحت انت گوں ایشاں چو دشمن کافراں معاملہ کنگ مہیت و ہر دوہرات و تان جنگ بکنت تو ایشاں و ہنجوہ ایشانی احوال و سراپہ بدیت بلکس ماں ایشانی درمیان و صلح و تزان و سرچیں کوشش کنگ بہ بیت و چوشیں کوشش و وید و چہ خدا و ترسان ہم بے ات کہ کتام کس و ناحقین طرفداری یا گوں بیکر گز جذبہ و کارگرگ و نوبت مہیت۔

فل اول سر و ماں مسلمانان جبرہ و اختلاف و دور کنگ و رھبند سوج و انگنتت پیدایش ایشاں کہ اگر اتفاقا اختلاف پیداہر بیت تو گوں زورداریں و محکم دستور آراگا و گسار کنگ بہ بیت بلے دانکہ جبرہ و ہلاک مہیت کوشش جاری دارگ بہ بیت کہ کم و چہ کم منافرت و مخالفت و جذبات زیات تیز و ترند مہیت۔ عموماً گزنگ بیت جاہیکہ ماں دو کس و یا ماں دو جماعتان اختلاف ظاہر بوت بس کے پھر دومی و مسخرہ کنت و کلاگ گرت کہیں کسے و ٹنگ بلکیت تو کزنگ و کلاگ شرع گرت حالانکہ آرا معلوم نہ انت کہ بلکس ہر کس و آرا کلاگ زورگا آرا اللہ و گور و چہ آئی و شہ ترانت بلکس باز و اے شخص و ت چہ اختلاف و ساری آرا جوانیں مردے حساب کنگت مگر ضد و کنت و سبب و دومی و چیم و لڑ نظر و کیت بلے و تی چیم و شہ تر و گزنگ تو نیت۔ چرے دستور نفرت و عداوت و ٹنگ و روح پھر روح کچ روان بیت و ماں قلوب و ہمنکر دوری پیدایش کت صلح و تزان و کتام امیت باقی پشت نہ کیت۔ ماں اے آیت و خداوند قدوس و چہ ہے واپس خبراں منع فرما نیتنات یعنی نہ یک جماعت دومی جماعت و کلاگ بگرت یا گوں آئی و مسخرہ بکنت و نہ یک جماعت دومی جماعت و ہور و بکنت و نہ ٹسہ بکنت۔ و نہ پتونک و پٹان و دو جماعت و عیبیاں معلوم بکنت و نہ گوں بدیں ناماں و سلسلے لقبان دومی جماعت و مردمان و توار کنگ بدیت۔ چاکہ چہ اے خبراں

الحجرات ۲۹

۷۹۵

حجرات ۲۹

فَاصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ

گدا صلح و تزان کن انت میانجی و تی دوہرانی و بہتر انت چہ خدا و تاکہ پھر شارح کنگ بہ بیت و اے

اِنَّوَالَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسَىٰ اَنْ يَّكُوْنُوْا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ

ایمانداران مسخرہ مکن یک قوم بہ دگر قوم و بلکس قوم بہتر انت چہ آیایں۔ و نہ جنیناں مسخرہ بکنت

مِّنْ نِّسَاءٍ عَسَىٰ اَنْ يَّكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْبِسُوا الْفُسْكَمُ و

بہ دگر جنیناں و، بلکس آجیناں بہتر بہ بنت چہ آیایں۔ و مہندرات عیب بہ یک دگرے و

لَا تَنَابَزُوا بِاللِّقَابِ بَشِّرِ الْاَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْاِيْمَانِ و

یک دگرے و بہ بدیں لقب تو ایشاں و فل بدیں نام انت گنہ گاری ایمان و پد و

مَنْ لَّمْ يَتُبْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰتُوا جُنُبًا

ہر کس و توبہ نہ کت گدا اھانت ظالماں و اے ایمان داراں! بہ پھر نرات

كَثِيْرًا مِّنَ الظَّنِّ اِنْ بَعْضُ الظَّنِّ اِثْمٌ وَّلَا تَجَسَّسُوْا وَاَيُّهَا الَّذِيْنَ

چہ بازیں بدگمانی و تحقیق لھتے بدگمانی گناہ انت، و شوہاز مکن ات دگر و رازاں و بدگوش انت

بَعْضُكُمْ بَعْضًا اِيْحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَّأْكُلَ لَحْمَ اَخِيْهِ يَتَبَا

بایست و یک دگرے و اے آیا دوست داریت کسے چہ شمار کہ بوارت و تی برات و گوشت و کمرگ بیت

فَكَرِهْتُمُوْهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ اِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيْمٌ ۝ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ

گدا بریت شے و چہ آئی و چہ خدا بہتر بہتر، بیشک خدا معاف کنوک مہربان انت۔ اے مردماں!

اِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ وَّاُنْثٰى وَجَعَلْنٰكُمْ شُعُوْبًا وَّقَبٰٓئِلَ لِتَعَارَفُوْا

بیشک ما پیداکت شمارا چہ یک مردے و یک جنینے و جوڑیں کت شمارا ماں ذات و قبیلہاں تاکہ یک دگرے جاہ بیت

اِنْ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اَتْقٰىكُمْ اِنَّ اللَّهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ۝ قَالَتْ

بہ تحقیق زیات عزت دار چہ شمارا خدا و گور چہ شمارا پیر بگارت و بہ تحقیق خدا وانا خبردار انت و گوشت

الْاَعْرَابِ اَمْ نَأْتِلُكُمْ تُؤْمِنُوْا وَّلٰكِنْ قَوْلُاْ سَلَّمْنَا وَلَبٰٓئِذْ خُلِ

بدواں کہ ما ایمان آوت تو بگوش کہ شمارا ایمان نہاد و رنگ لیکن شمارا بگوش ات کہ مسلمان بو نکلیں ہوں و اخل نہ بوتگ

مآزل ۶

دشمنی و نفرت ہنگت زیات تر بہریت و فتنہ و فساد و آس گیش تر روک بیت۔ سبحان اللہ! جو نہیں مزن قیمتی نہیں ہدایات و سرسوج انت، مروجی اگن مسلمان سر پد بہ بنت تو آیانی چہ درستان مسترس مرض و علاج ماں نجس سورت حجرات و موجود انت۔ فل یعنی کسے و بدیں نام پربندگ و مردم و ت گناہ کار بیت۔ آمد چرے نام پربندگ و باریں عیب دار بوت یا نہ بوت لیکن ہے شخص و نام فاسق، گنہگار، بدگفتار و مردم آزار بوت۔ کہیں و ت خیال کن انت کہ چہ مومن و شر تریں لقب و پد اے نام زانا شر تر معلوم بنت۔ یا مطلب چوشش انت کہ وہرے یک مردے ایمان و قبولدار بوت و مسلمان بوت آرا چہ مسلمانانی و پیش و خبرانی سر اطعنہ دیک (شکاں جنگ) یا ہما وقت و چہ بدترین لقبان آرا یاد و کنگ مٹ لایہودی یا نصرانی و غیرہ گوشاں و توار پر جنگ کیس سلیں کارایت۔ ہے داب و اگن کسے ماں یک عیب و گرفتار

بہ بیت و آہ آئی و اختیار و مبیت یا بند خبر و چہ یک گنا ہے و توبہ تی کنگ ، یہ ٹوک و ٹالی آئی و ذکر کنگ بہن جائز نہ انت ۔
 وک یعنی ساری و چیزے کہ بوت ، آگوست ۔ نوں توبہ بکن ۔ اگس اے احکام و ہدایتانی اشکنگ و پد بہن چرے قسم و عاداتاں توبہ تی نکلت
 تو اللہ پاک و گور و اصلی ظالم ہے و ت بنت ۔

وہ و ت ماں و تی اختلاف و تفریق و زیات کنگ و رد اے خبراں گوں خصوصیت و دخل ہست انت یک ٹولی چہ دومی ٹولی و بہ ہے داب و
 بدگان بیت کہ حسن ظن و رد ایچ گنجائش پشت نہ گنجیت ۔ مخالفت و ہرج خبرے بہ بیت آئی حساب و و تی برخلاف و جنت ماں آئی و
 خبر و ہزار احتمال خیر بہ بنت و تہنا یک گتے کیس چپ و چوٹ بہ بیت ، مدام آئی و ذہن بہ ہے چپ و چوٹیں گت و نیمگ و ٹگل وارت و ہستیں
 و نزویریں جبر و بنیاد قرار دیان و دیم و ٹولی و سر اہمت و الزام جنگ بناہ کنت ۔ نہ ایوک و بس ہنجوک کہ یک خبر اتفاقاً مئے دست و کپت
 و چہ بدگمانی و آرا غلطیں رنگ و یک بوتگ ، انا آچوش نہ کنت بلکیں آماں ہے شوہن و بیت کہ دومی ٹولی و توک و ملی رازاں معلوم کنگ لوٹیت تاکہ
 بہ ایشاں زیات مرج و مسالہ جان و چہ آیانی غیبت و و تی مجلس گرم بداریں ۔ چہ اے ناہودگیں گپاں قرآن کریم منع کنت ۔ اگن سلماں پریشی و
 عمل بکنت تو ہرج اختلافی کہ چہ بد قسمتی و پیش کاہنت ، آیایں چہ و تی حد و دیما نہ گوزنت و آیانی تاوان باز محدود و مختصر بیت بلکیں ماں جنت و چاہا
 نفسانی اختلافات نام و نشان بہن نہ مانیت ۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت : ” الزام جنگ و راز و اسرار اں شکرگ و باپشت و بدگوشتک سچ جاگہ
 بہتر نہ انت ۔ مگر جاہیکہ ماں آئی و دین و فائدہ بہ بیت و نفسانیت و غرض مبیت ” اودا اجازت انت ۔ چوشکہ رجال حدیث و نسبت و جرح و
 تعدیل و معاملہ و امامانی عادت بوتگ ۔ چاہ کہ چہ رہبند و بغیر دین و حفاظت و ارگ مشکل بوتگ ۔

و ی معنی مسلمانیں برات و غیبت کنگ یکھنچیں گندگیں ناہودگیں کارایت ، چوشکہ کسے و تی مرغیں برات و گوشت و سندان و بوارت ۔ آیا
 کتم یکنے اے چیز و پسند کنت ۔ بس ہنکر زبان ات کہ غیبت چریشی ہم زیاتیں حرکت ایت ۔

وک یعنی بہ اے نصیحتاں ہاکس کار بند بیت کہ آخدا و ترس و ماں دل و داریت ۔ اگس چوش نہ انت تو ہج نہ انت ۔ باید انت کہ ایمان و سلام و
 دعوی داراں راستکائی چہ ہما فہاریں خدا و غضب و ترسنت و بہ چوشیں ناہودگیں کاران و نزدیک و ہم مرونت ۔ اگس ساری و چیزے غلطی یار و کار
 بوتگ تو آیان و لازم انت کہ اللہ پاک و دیاگوں صدق دل و توبہ بکنت آچہ و تی مہربانی و ایشاں گناہان و معان کنت ۔

و اکثر غیبت ، طعن ، ٹوک ٹالی ، شکان و پکان و منشا کہر بیت کہ انسان و تارامزن لیکیت و دگران و جہل جنت ۔ ماں اے آیت و ہے
 پیش دارگ بوتگ کہ دراصل انسان و مزین نوگ یا خورد بوگ یا عزت دار و یاکم شرف بوگ گوں ذات و خاندان و نسب و ہج تعلق نہارت بلکیں
 ہر شخص ہر قدر نیک خصلت ، ادب دار و پرہیزگار بہ بیت ، ہا قدر آہ اللہ پاک و گور و عزت مند و شرفدار بیت ۔ مزین ہڈی (نسبت) و
 حقیقت و ایش انت کہ کل انسان یک مرد و یک جنس آدم یعنی آدم و حواء و اولاد اوت ، شیخ ، سید ، مغل ، و صدیقی ، فاروقی ، عثمانی ، انصاری
 کلانی و بہ آدم و حواء و روت و سر بیت اے ذات و خاندان اللہ تعالیٰ و ایوک و بہ معرفتی و جاہ یارگ و مقرر کت گنت ۔ بلاشبہ ہر کس و
 حق تعالیٰ و کتم شریف ، بزرگ و عزتمندیں خاندانے و پیدا بکنت ایک بخشا نگیں شرف ایت ۔ چوشکہ کسے خوب صورت جوڑ کنگ بہ بیت ۔
 بلے اے چیز ناز و فخر و لائق نہ انت کہ ہمیشی و بھن مال بہ کمال و شرف و حساب کنگ بہ بیت و اید گراں حقیر و بزرگ زانگ بہ بیت ۔ البت شکر گرگ
 لوٹیت کہ آئی و بغیر اختیار و کسب و مارا اے ٹوہیں نعمت دات ۔ ماں شکر و اے ہم اوارانت کہ چہ غرور ناکہ و فخر کنگ و پرہیز بکنت و اے نعمت و
 بہ روبرہیل و عاداتاں و بدیں رہبند اں لیگا رکنت ۔ بہر جا و ر و بزرگی و شرف و فہنیت و عزت و اہلی معیار نسب نہ انت ، آ مقولی و پاکیزگی انت
 و تقوی داریں مردم گاہے دگران و کمتر حساب نہ کنت ۔

و یعنی تقوی و ادب و تعلق دراصل گوں دل و انت ۔ اللہ بہتر انت کہ ہر کس سر ظاہر و متقی و ادب دار بہ نظر کت اے بھن مال و باریں چون انت
 و دیمتر باریں چون بیت انما العبرة بالخواتیم ۔ ۱۲

الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝۱۳

ایمان ماں شے دلاں - دل و اگر فرمانبرداری اللہ و آئی رسول و کن ات کم نہنت شہارا چہ
جزام شے علانی چیزے - بیشک اللہ بخوشک مہربان انت دل ایماندار در حقیقت ہا کس انت کہ ایمانش

بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ

آوت باللہ و آئی رسول و پداشکس دکت و جہادشکت بہ و قی مالاں و و قی جانان ماں خدا و

اللَّهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ۝۱۴ قُلْ أَتَعْلَمُونَ اللَّهُ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ

راہ و - ہا مردم انت راست گوشک دل تو گوش آ یا شہ پیشوار ات خدا و قی دین و - واللہ و

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝۱۵

معلوم انت ہر چہ ماں آسمان انت و ہر چہ ماں زمین انت - واللہ ہک چیز راز انوکنت و منت

عَلَيْكَ أَنْ أَسْلُمُوا قُلْ لَا تَكْفُرُوا عَلَى إِسْلَامِكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُ

لذنت تہ سرگرمی بوتنت دل تو گوش کہ منت ملکہ ت منی سرا و قی اسلام آرگ و بلکہ منت کدنت

عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝۱۶ إِنَّ اللَّهَ

شے سرا و کہ راہی سوچ دات شمارا ایمان و ، اگر ہست ات راست گوشک دل بیشک خدا

يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ

زانت چہیں ہدراں آسمانی و زمین و - واللہ گندوک انت ہر چہ شاکن ات و

وَرَسُولِهِ يَكْتُبُ رُحُوسَهُمْ وَأَنْ يَكُونَ أَيْتُ ثَلَاثًا

سورہ ق مکہ نازل بوت ماں اشی پنجاہ و چار آیات و سے رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گوں نام و خدا و ہا کہ باز مہربان ، ز بریں رحم کنوے

ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ ۝۱۷ بَلْ عَجَبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ

قسم بہ قرآن انت مزن شان و بلکہیں تعجب کت کافراں کہ آتک آبان گور و ترسینوے چہ ہا یاں

منزل

دل ادا لے پیش دارلی انت کہ ایمان و یقین و ہرے
شری ماں دل و پختہ بہ بیت و ہندال فی ہر بہ بنت تو گدا
آساعت و غیبت و عیب و درگج و غیرہ و ہمیں خصلت چہ انسان
وت و ورنہ - ہر کس ماں دگرانی عیبانی شہار و دل آزاری و
گرفتار انت تو ہوش نزان کہ ایمان تنیکہ ماں آئی و دل و شری و
داخل نہ بوتگ - ماں یک حدیث و ہست یا معشر من امن
بلسانہ و کم یفرض الایمان الی قلبہ لا تقنابوا المسلمین ولا
تشتعوا غورائہم الخ (ابن کثیر ص ۱۷)

حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت : ”یکے گوشت کہ ماسلمانیں

یعنی مسلمانان دین و ماقبول کنت - ماں اشی و ہر جہ نیست -

دک یکے گوشت کہ مارا پورا یقین انت جاہیکہ یقین پورہ انت

تو آئی و علامت کجا انت ؟ ہر کس و راست کانی پورہ یقین جان بیت

آ تو چہ رہے ہمیں دعوی کنگ و ترسیت و میار کنت -

(تنبیہ) چہ آیت و ایمان و اسلام و فرق و تفاوت

ظاہر بیت و ہے خبر چہ حدیث جبریل غیرہ و ثابت بیت - مارا

شرح مسلم و بار و تفصیلی بحث کنگ - ادا زایت تفصیل و

جاگہ نہ انت - دل یعنی اگس ہنوں ہن فرمانبرداری و راہ و قبول

بیت تو چہ پیشی کمزوریانی رد ماں شے کام عمل و ثواب و کمی

کنگ نہ بیت - دل یعنی راستی مومن و شان ایشنت کہ

اللہ و رسول و سرا پختہ تہ اعتقاد بدایت و ماں آمانی راہ و ہر

پہا گوں جان و مال و حاضر بہ بیت - دل یعنی اگس

برحقین دین و کاملین یقین شمارا حاصل انت تو چہ گوشک و چہ

بیت شے گوں ہر کس و حساب داد انت آوت شری معلومدار

انت - دل لہتیں بدواں چو گوشک کت کہ بچار ، مابغیر جنگ و

چوپ و مسلمان بوتیں - چو گوشک ایشاں احسان پیش دارگ گوشک

آت - آئی و جواب دیا پیدا کنت - دل یعنی اگس در حقیقت شمارا

ماں و قی اسلام و ایمان و دعوی و راست گوشک ات تو رہے

شے احسان نہ انت ، الدہ پاک و احسان انت کہ آئی و شمارا بہ

ایمان و طرف و آگ و راہ دات شمارا گوں اسلام و نعمت و

عزت دات - اگس حقین گپ و لوگوک ات تو بہن ماں ہمیش انت -

حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت : ”یکے چہ مئے دست و بیت

و قی تو سیب نہ انت رب و تو سیب انت کہ ہما قی و نیکی و توفیق

دات - چوش گوشک سورہ و آخر و رہے ہم تراپ دات کہ اگس شمارا

قرآنی ہدایات و اسلامی تعلیمات و سرا کار بند بوگ و توفیق بہ بیت

توا حسن و اظہار مکن ات بلکہیں اللہ احسان انعام و شکر ادا

بکن ات کہ ہما قی و شمارا چوشیں توفیق و بخشش - دل یعنی دللی راز

و ظاہر ہر عمل کلاں خدا زانت ، آئی و دیا مقفیں گپ مبن انت

نمت سورۃ الحجرات بعون اللہ و حسن توفیقہ - دلہ الحمد والممتہ -

مل یعنی دوبارہ ماں نوک پیدا کنگ و برداشاں مفت فریب و آماج بوتگنت۔ ہر کس و اول و پیدائش، دومی برپیدا کنگ یہ آتی ہے مشکل انت۔ زانا شاہے گان دارت کہ (معاذ اللہ) آتی اول سر اڈ کنان و دم تی جرتنگ؟ آقا در مطلق و بابت و ایہ و ہم وشک یارگ مزین جہالت و گستاخی ایت۔ مل یعنی جہ آتی ہر دابہ قول و فعل و معلوم داریں، دانکہ ہر ہمیں و سوسہاں و خیالات بہ آتی و دل و گزشت آسانی بابت و ہم ما علم داریں اَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللّٰطِيفُ الْخَبِيرُ۔ مل چہ اشی و گردن و رگ مراد انت کہ آتی و نام شہ رگ انت۔ وچہ آتی و برگ و انسان ساہ دنت۔ شاید اے کنا یہ انت چہ جان و روح و۔ مطلب چوش بوت کہ ما (علم و اعتبار و) چہ آتی و روح و نفس و ہم نزدیک تریں۔ یعنی چوش کہ انسان ووقی احوال و علم داروک انت مارا آتی و علم دت چہ آتی و ہم زیات ہست۔ ہم علت و منشأ و گون معلول و ناشی و ہم اقرب حاصل بیت کہ معلول و ناشی و راوت چہ وقی نفس و ہم نہ بیت۔ اشی و چہ جزبہ مختصر بیان ماں اللہی اولی بالمؤمنین من انفسہم و حواشی و گوستگ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت۔ اللہ چہ باطنی نزکا انت و رگ آخر درانت چہ جان، و لنعہ ما قیل جان نہاں در جسم و او در جان نہاں

اے نہاں اندر نہاں اے جان جاہ مل یعنی دو فرشتہ چہ خدا و حکم و ہر وہد و ماں اے شواہد و بنت ہرچ لفظ چہ آتی و دپ و در کبیت آ آیہاں ہاں دمان و نبشتہ بکنت۔ راستیں دست و فرشتہ نیکیان و وچہیں دست و فرشتہ گناہان و نبیست و یعنی یہ نبیست و تیار انت۔ (تنبیہ) اے دوئیں فرشتہ کجا جلنت۔ و ابیدہ قول و خبراں دگر چہ چہ نبیست، اشی و گیش و گوار چہ حدیث و آثار و دست کبیت۔

مل یعنی زیر! ادا مسل تیار بوت اواموت و وہد آتک و مروکیں مردم ماں نزع و بے ہوشیاں و سکران و سکیاں جب و ران بوت آساعت و ہا کل راستیں جہاں گزگ و کانت کہ آسانی احوال اللہ و رسول و دانتگنت و چہ میت و شقاوت و سعادت و عجب دور بیت و اے داب و پیش آتک یعنی والہی ات چیا کہ مطلق حکیم و بازی حکمتاں گون اشی و متعلق انتت و یعنی ان و موت۔ را باز رد و وپہے کنگ لوٹ ات وچہ کنگ و زہر کنوکیں ساعت باز دور جھگ لوٹت و جانی دتت بے اے ساعت کجا یل کنوک ات آخر و بان و آتک و اوشتات اشی و ٹگلینگ و برداچ تدبیر و حیلہ و کار دات کت نکت۔ مل خوردیں قیامت تو موت و وقت و اہتگت۔ چرائی و پدنوں مزین قیامت حاضر انت بس صور دمگ بوت و آخطراکیں روح موجود بوت کہ چرائی و انبیاء و رسولان برابر مخلوق و ترسینان و ہم دیا بوتگنت۔ مل یعنی ماں محشر و اے داب و حاضر کنگ بنت کہ یک فرشتہ نے بہ پیشی و میدان و تیلانک دیوک بیت و دومی و دست و اعمالا مہ بیت کہ ماں آتی و آتی و زندہ ہتی و کل احوال نبیوک بنت۔ شاید اے ہا

دو فرشتہ بنت کہ اشان و کرا ما کاتبین گوشتک بیت و ہمیشانی بابت و فرمائیتگت اذیتلقی المتلقیان الخ وچوش ہم بیت کنت کہ اے فرشتہ دگر بہ بنت۔ واللہ مل یعنی آساعت و گوشتک بیت کہ دنیا و لذاتی نوک و کیاں و توم و چیکیں روح و بابت و شمشکت و تہی چائی دیم شہوات و اہرگانی تہا روکی و مانپوشکتگ۔ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ہرچ سر و سوجے کنگت تراچ نظر نیاتگت مروجی چہ تہی چاں ہا پر دگاں مادور کنت و تہی نگاہ تیز کنت، نوں شرعیار، ہرچ سر و سوجے ترا دیک بوتگ انت، آ صیح انت یا غلط۔ مل یعنی فرشتہ اعمالا مہ حاضر کنت۔ و پھتین و چہ قرین و شیطان مراد کپتگ۔ یعنی شیطان گوشتک کہ اے مجرم حاضر انت کہ من اشی و اغوا کنگ و نوں پہ دوزخ و تیار کنان و آرتگوں۔ مطلب ایش انت کہ اغوا تو من کنگ مجرمی چوش زور و اختیار انت کہ ایشرا زبردستی ماں ناشریکاں بفرمایاں۔ اے چہ وقی ارادہ و اختیار و گمراہ بوت۔ مل چہ خداوند کریم و بارگاہ و اے حکم دوئیں فرشتگان و بیت کہ چوشیں مرومان و ماں جہنم و چگل بدے (اعاذا اللہ منہا) مل یعنی اے دابہیں مردم ماں جہنم

بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ ۚ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ۝ وَلَقَدْ
پیدا کنگ اولی رندہ۔ بلکہیں آیاں ماں فریب انت بہ نوکیں پیدا کنگ و مل و تحقیق
خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسُّوْسُ بِهِ نَفْسُهُ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ
ما پیدا کت انسان و ما زانیں چیزے کہ وسواس مان کنت ماں آتی آتی و نفس مل و ما زیات نزدیک این
إِلَيْهِ مِّنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ۝ إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّينَ عَنِ الْيَمِينِ وَ
آتی و نیک چہ شہ رگ و کل و ہدیہ برنت دو بردک چہ پہلیک راستیں و
عَنِ الشَّمَالِ يُعْجِدُ ۝ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ۝
و پہلیک چپیں نندان و مل چہ زبان و در شان نہ کنت چہ یک خبر و مگر آتی و نزدیک نگاہانت تیار
وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ ۖ كُنْتُ مِنْهُ نَجِيدٌ ۝
و آتک بے ہوشی موت و راستی مل اے ہا انت کہ تو چرائی ہر ورس و مل
نُفَخَ فِي الصُّورِ ذَلِكْ يَوْمَ الْوَعِيدِ ۝ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا
و ملگ بیت ماں صور۔ ہمیش انت روح عذاب و وعدہ و مل و آتک ہر یک جاندارے کہ گون انت گونائی
سَابِقٌ ۖ وَشَهِيدٌ ۝ لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ
ہٹکینو کے و گواہی دیو کے مل و تحقیق تو ہست اتے بے خبر چہ اے روح و نوں مادور کت چہ تو
غَطَاءُ لَّكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ۝ وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ۝
نتی پر دگ و پیشکاتہی نگاہ مروجی تیز انت و گوشت آتی و ہر ایش انت چہ یکہی گور انت حاضر
الْقِيَامِ فِي جَهَنَّمَ كُلٌّ كِفَارٍ عَتِيدٌ ۝ مَتَاعٌ لِلْخَيْرِ مَعْتَدٌ قَرِيبٌ ۝ الَّذِي
و چگل بدیت اے دوئیں فرشتہاں دوزخ و ہر نفس سرش، ہمن نوک و چیکیں و چہ حد گوزو و شکار و مل کہ آتی
جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَأَلْقِيهِ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ۝ قَالَ
مقرر کت گون خدا و دگر معبودے، گڈ اچگل بدیت آتک ماں عذاب و سکیں و گوشت
قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتُهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۝ قَالَ
آتی ہملہ و اے مے پروردگار من پر مانت زانا شری لیکن آوت ات ماں گمراہی و دور و لا فرمان کتی

منزل

دو فرشتہ بنت کہ اشان و کرا ما کاتبین گوشتک بیت و ہمیشانی بابت و فرمائیتگت اذیتلقی المتلقیان الخ وچوش ہم بیت کنت کہ اے فرشتہ دگر بہ بنت۔ واللہ مل یعنی آساعت و گوشتک بیت کہ دنیا و لذاتی نوک و کیاں و توم و چیکیں روح و بابت و شمشکت و تہی چائی دیم شہوات و اہرگانی تہا روکی و مانپوشکتگ۔ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ہرچ سر و سوجے کنگت تراچ نظر نیاتگت مروجی چہ تہی چاں ہا پر دگاں مادور کنت و تہی نگاہ تیز کنت، نوں شرعیار، ہرچ سر و سوجے ترا دیک بوتگ انت، آ صیح انت یا غلط۔ مل یعنی فرشتہ اعمالا مہ حاضر کنت۔ و پھتین و چہ قرین و شیطان مراد کپتگ۔ یعنی شیطان گوشتک کہ اے مجرم حاضر انت کہ من اشی و اغوا کنگ و نوں پہ دوزخ و تیار کنان و آرتگوں۔ مطلب ایش انت کہ اغوا تو من کنگ مجرمی چوش زور و اختیار انت کہ ایشرا زبردستی ماں ناشریکاں بفرمایاں۔ اے چہ وقی ارادہ و اختیار و گمراہ بوت۔ مل چہ خداوند کریم و بارگاہ و اے حکم دوئیں فرشتگان و بیت کہ چوشیں مرومان و ماں جہنم و چگل بدے (اعاذا اللہ منہا) مل یعنی اے دابہیں مردم ماں جہنم

سکین عذاب مستحق انت۔ فلا یعنی من گوں آئی و ہج زبردستی نکلے۔ کمیل اثر اشارہ دانت کہ اسے بے بخت و گمراہ ہوانہ چہ نجات و فلاح پر شک و دور درشت گت۔
شیطان چو گوشان و قتی جرم و سبک کنگ لوٹیت۔ ۱۲
ہم صفحہ ہوا: فلا یعنی یک ایک کن ات ماں دنیا چہ نیک و بد و ہر کس آگاہ کنگ بوگت، نوں ہر یکے آئی و جرم و حساب و سزا سیت۔
ہر کس گمراہ بوت و ہر کس اغواکت۔ کل قتی کتگیں کارانی سزا و ت گندت۔ فلا یعنی منے گور و ہج ظلم نیست، ہر چ فیصلہ بے بیت گوں عین حکمت و انصاف و ر و بیت
و جبر اولی بدل نہ بیت، یعنی کافر بخشگ نہ بیت، گدا متری کافر بخشگ تو چون کانی بیت۔ فلا یعنی دوزخ ہنکر دراج و پراہ بیت چہ اینکر مردمانی لکشی و باوجود پرنہ بیت
و چ قتی غیظ و بازی و سبب دگر زیادہیں کافر و نافرمانان و طلب کنت۔ فلا یعنی جنت چرایاں دور نہ بیت، چہ باز نیک و آئی و سربزیری و آئی و دولاری و گندت۔
فلا یعنی ہا کساں کہ ماں دنیا چہ خدا و یاد و غافل نبوتت

و چہ کن ہاں و تارار دے ویدے گناں و یہ آئی و طرف و
رجوعش کت و بے گندگ و چہ آئی و قہر و جلال و ترسنت
و یک پاک و صاف و رجوع کنوکیں و لے زوران و حاضر
بوگنت۔ اسے جنت و وعدہ گوں ہجے دابیں مردمان کنگ
بوگنت۔ نوں ہاں و ماں آتنگ کہ اشان گوں عافیت و سلامتی
ماں آئی و داخل بہنت۔ فرشتہ آیان و سلام بکنت و
آیانی رب و سلام و آیان و سربکنت۔ فلا حضرت
شاہ صاحب نہشتہ کنت: و آفرج و ہر کس ہر چیز
کہ دیک بہ بیت آپہ دما میگی ہا میگنت۔ چریشی و پیش
ہج دابیں سزجیں قول و قرارے نہ ات۔ فلا یعنی ہر چ
طلب کنت اشان و دیک بیت۔ چریشی و ابید اشان
ہا ہا نعمت و دیک بنت کہ آنتاں بہ اشانی خیال و ہم
نیا تلکنت۔ مثلاً خداوند کریم و دیدار و قیاس۔ و ممکن
انت کہ چہ ولد دنیا مرنے و عرض اسے بہ بیت کہ منے گور و
ہم چیز بے حساب موجود انت۔ جنتی ہر قدر طلب بکنت
آیان تمام چیز دیک بنت۔ اللہ و گور و اینکر دیک و
سرا ہم چہ ہمیں کمی نہ بیت و نہ پرائی و اسے بہ دا
اڑے پیدا بیت۔ نوں اینکر بے حساب و بشمار داد و
بخششاں چہ و نادر دور ملکیت۔ واللہ سبحانہ و تعالیٰ اعلم۔
و ساری و کافرانی اغروی عذاب و دیک و بیان ات
ماں میانی و آیانی مقابلہ و جنت و نعمانی ذکر آتک
نوں پدا کافرانی سزا دیک و بیان و تربیت۔ یعنی
چہ آخرت و پیش ماں دنیا و ماچنگد سکرش و ناشرین
قومان و تباہ کنگ انت۔ کہ چہ ہنوکیں کافران زیات
گیشتر زور و قوت و ہا بند انتت و اشان مزین
شہران و گشتکنتت پدا وعدے کہ خدائی عذاب آتک
گدا یہ جھگ و اشان ہج جاگہ ٹھکانہ دست نہ کپت۔
یا مطلب چوش انت کہ عذاب و ساعت و ماں و قتی
میگتاں پٹ و لوٹ و لگنت کہ یک جاگہ پناہ
بگرت مگر اشان و ہج جاگہ پناہ و جاگہ دست نہ کپت
و ہذا ہوا الظاہر والاول ما اختارہ جمہور المفتیین۔
واللہ اعلم۔ فلا یعنی ماں اسے عبرتناکیں داستان
غور و فکر کنان و ہا مردم نصیحت حاصل کت کنت کہ آیا
ماں و قتی سینگ و زانو گریں دل دارنت، و تاوت
یک خبرے و سربد بہ بنت یا کم از کم کسے و سربد کنگ و

سرا دل و حاضر کنان و خبر و گوش بدانت چیا کہ اسے ہم درجہ ایت کہ مردم و ت سربد کج موارت تو چہ دومی کس و سربد کنگ و ہوشیار بہ بیت۔ کسے کہ نہ و
سربد بہ بیت و نہ دگہ کسے و سربد کنگ و گوش بدانت، آئی و درجہ چہ جنت و ددوک و زیات تر نہ انت۔ فلا اشانی بیان پیش و باز بر و گوشہ کنگ۔
فلا و ہدے اولی بر و چہ جوڑ کنگ و دم نہ برت تو دومی رند و چون دم بارت، و تباہ و برباد کنگ تو چہ جوڑ کنگ و باز آسان انت۔ فلا یعنی چوش زندیگان و
اسے مردم نہ فہمت تو شمایں مہبت، بلکین اشانی ناہودکیں لوک و مالیانی سرا صبر کن ات و چہ قتی پروردگار و یاد و دل و گلایش کن ات کہ آئی تمام زمین و آسمان
پیدا کنوکیں دہر چیز و سازگ و پروتگ و سرا قدرت دارنت۔ ۱۲

مزل
سرا دل و حاضر کنان و خبر و گوش بدانت چیا کہ اسے ہم درجہ ایت کہ مردم و ت سربد کج موارت تو چہ دومی کس و سربد کنگ و ہوشیار بہ بیت۔ کسے کہ نہ و
سربد بہ بیت و نہ دگہ کسے و سربد کنگ و گوش بدانت، آئی و درجہ چہ جنت و ددوک و زیات تر نہ انت۔ فلا اشانی بیان پیش و باز بر و گوشہ کنگ۔
فلا و ہدے اولی بر و چہ جوڑ کنگ و دم نہ برت تو دومی رند و چون دم بارت، و تباہ و برباد کنگ تو چہ جوڑ کنگ و باز آسان انت۔ فلا یعنی چوش زندیگان و
اسے مردم نہ فہمت تو شمایں مہبت، بلکین اشانی ناہودکیں لوک و مالیانی سرا صبر کن ات و چہ قتی پروردگار و یاد و دل و گلایش کن ات کہ آئی تمام زمین و آسمان
پیدا کنوکیں دہر چیز و سازگ و پروتگ و سرا قدرت دارنت۔ ۱۲

فلے ساعات خدایہ یاد نیکت ماں اشان دعا و عبادت باز قبول بیت۔ وجہ لھتیں روایتاں معلوم بیت کہ ماں شروعات و واجہ و سرائے نماز فرض اتنت۔ فجر، عصر و تہجد۔ بہر حال ہنوں ہن اے سئیں وقتاں خاصین فضل و شرف حاصل انت۔ چہ نماز یاد کر و دعا و غیرہ اے وقتان و آباد دارگ لویت۔ ماں حدیث و بہت علیکم بالعدۃ والرحمة وشی من الدلجة۔ لھتیں و گوشت کہ چہ قبل الطلوع و فجر و نماز و چہ قبل الغروب و ظہر و عصر و چہ من اللیل و مغرب و عشاء مراد انت، واللہ اعلم۔ فل یعنی چہ نماز و بد چہ سبج و تحلیل و انگ بہ بیت۔ یا نوافل مراد انت کہ آیاں چہ فرضاں بد و انگ بنت۔ فل گوشت کہ صورت دنگ بیت بیت المقدس و سنگ و سرائے کاشکا نزدیک گوشت۔ یا مطلب ایش انت کہ آئی و توار چہ ہر جا کہ نزدیک محسوس بیت و ہر کس یک ہم اشکا نیک بیت۔ باقی چہ صورت دنگ و اسید دگ ہم تواراں، چہ حق تعالیٰ و جانب و آروچ و اشکا نیک بنت۔ لھتیں و چہ آیت و ہایان و مراد کپنگ۔ مگر ستر ظاہر نفع صورت مراد انت واللہ اعلم۔ فل یعنی دومی رند و صورت دنگ بیت تو کل چہ زمین و دریاں و اوشنتت۔ وے یعنی بہر حال موت و حیات کل خدایہ دست و انت و تر و تاب کنان و آخر ہائی و گور و روگی انت و تار و دیان و کسے چہ آئی و دست و درشت نہ کنت۔ فل یعنی زمین تر کیت و مرگ در چان و حشر و میدان و طرف و در کاں زور خدا تعالیٰ کل پیشی و رند گیان و یک پئے و جمع کنت و اے کار برائی و چہ مشکل نہ انت۔ فل یعنی ہر کس کہ حشر و منکر انت و فضولیں کلمات چہ دپ و در کنت، بی چوش بکنت و آیانی معاملہ سے حوالہ کن، مارا ہک چہ معلوم انت ہر جیکہ آیاں گوشت۔ نئی اے منصب نہ انت کہ زور نہ بردستی کنان و آیاں و بہ و تی جبرانی منگ و مجبو یکنے۔ البت قرآن و اشکا نیکان و بالخصوص ہایان و نصیحت و ہم تراب دیان ہو کہ آیاں چہ خدایہ تر سو کنت۔ اے دین و دشمنانی رند و زیاد دست پاد و من۔

وے اول سر و تر ندی گوات و طوفان کایت کہ چہ آیاں د نرو غیرہ بال کنت و جبر و جوت بیت پدا ماں آیاں آپ جوڑ بیت، پدا اے بار و جت کنان و تر و تاب کنت۔ پدا گوارگ و وعدہ و زمیں گوانے کشگ و لگیت۔ پدا اللہ پاک و حکم و مطابق ماں ہور و باران و ہر جا کہ ہنکر حصہ بیت آیاں بہر ش کنت۔ ہے گوانانی اللہ پاک سو گند وارت۔ لھتیں عالماں چہ ذریت و گوات، چہ خلعت و جبر، چہ جلیت و استار و چہ مقسمت فرشتہ مراد کپنگ۔ گویا کہ مقسم بہ و ترتیب چہ جمل بہ بزرگ و نیمکا بوت۔ و چہ حضرت علی رض و غیرہ و منقول انت کہ ذاریات گواتاں، حاملات جبر، جباریات، توجیگاں و مقسمات فرشتہ انت کہ اشان چہ اللہ حکم و رزق و غیرہ تقسیم کنت۔ فل یعنی اے گواتاں و ہور و غیرہ و گواہ انت کہ آخرت وعدہ راست و انصاف بوگ الی انت۔ وہے ماں اے دنیا و دال گوات بے نتیجہ نہ کشیت تو اسکر مزین کا رخانہ زانا ہنجو مفت و قائم انت۔ یقیناً اشی و تی پشت و یک من شانیں انجائے و داروک انت ہائی و آخرت گوشتت۔ فل یعنی صاف و لسانی، خوبصورت، مضبوط و رونق داریں آسمان و سو گند کہ بہ آئی چہ گیتگیں استارانی دام نظر کیت و برائی و استارانی

الذریۃ

۸۰۱

ح ۲۶

اللیل فسبحہ و اذیار السجود و استمع یوم یناد المباد من

وہاں شپ آئی و پائی بیان کن و سجدہ و پدہن و گوشتاں بدار و جیکہ آواز بدنت آواز دیوک چہ

مکان قریب یوم یسمعون الصیحة بالحق ذلک یوم الخروج

نزدیکیں جگہ وے و جیکہ بکنت چہاں و بہ شتری۔ ہماروچ انت در آگ وے

انا نحن نوحی و نمیت و الینا البصیر یوم تشقق الارض عنهم

ہے شک ماں زندگ کنیں و ماموت دین و مے نیک انت کلانی و تری وے و جیکہ بہ زمین و ترکگ در کیت آ

سراعاً ذلک حشر علینا سیر نحن اعلم بما یقولون و ما

کل جہان و۔ اے کنگ بہ ماں ارزاں انت و ماں تر زانیں ہر چی کہ آگوشت وے

انت علیہم مجبار فذکر بالقرآن من یخاف و عیدہ

تو آیانی سرائے آروک۔ گد انت بدے بہ قرآن ہا کس کہ بہر بیت چہ منی عذاب و وعدہ وے

بسم اللہ الرحمن الرحیم

سو ذریت و پدہن و نازل ہو و سر و کنان گواہ نام و ہا کہ اے اندازہ مہربان، زبریں رحم کنو کہ شمت آیات سے کونت

والذریۃ ذروا و الحلت و قرأ الجریۃ یسرا و القسمت

سو گند و ہا گواتاں تر لال کنت شک و ذراں ہاں پدا سو گند و ہا گواتاں کیت کو کنت بار و پدا سو گند و ہا گواتاں کیت کو کنت

امرا انما توعدون لصادق و ان الدین لواقع و السماء

کونت کار و۔ بیشک وعدہ وے کہ گوشتاں کنگ البت راست انت و بیشک جزائے اعمال الی انت۔ وے و سو گند و ہا گواتاں

ذات الجبرک انکم لفی قول مختلف یؤفک عنہ من افک و

کہ راہانی داروک انت و بیشک البت شہا ہست ہاں یک جبر و جبرہ کنو۔ گردینگ بیت چہ حق و ہا کس کہ گواہ ات و

قتل الخرصون الذین هم فی غمرۃ ساهون یسئلون

لعت کنگ کنت شکل باز و ہا کس ان کہ ماں بے خبری و فراموش کونت و سوال کنت کہ

ایان یوم الدین یوم هم علی النار یفتنون ذوقوا فنتکم

کیک انت حساب و کتاب و روج وے ہو، ہماروچ انت کہ آیاں آس و عذاب یک بنت۔ پیش ات و تی عذاب وے

مازل

و فرشتانی کشک موجود انت۔ فل یعنی ماں قیامت و آخرت و جبر و ناحق و جبرہ کنت۔ ایشرا ہما کس لیم کنت و قبول دار بیت کہ آرا چہ بارگاہ خداوندی و چہ تعلق بہ بیت، ہر کس کہ چہ خداوند کریم و بارگاہ و راندہ و گلینگ بوتگ ہم چہ نیم و سعادت و راہبنداں سری تاب دیگ بوتگ آپ اے چہرہ تسلیم و قبول کنگ و مدام و تار و در و داریت۔ حالانکہ اگں تہنا ماں آسمان و نظم و نسق و حساب دادال غور و فک کنت تو آرا یقین بیت کہ ماں اے مسئلہ و جبرہ کنگ محض احمق و نادانی انت۔ فل یعنی ماں دین و گپاں شکل کنت و ایوک و چہ و تی گمان و اندازہ جنگ و محکم گپاں و رد کنت۔ فل یعنی دنیا و لذت ماں چہ آخرت و چہ خدایہ غافل کنت۔ فل یعنی انکار و مسخرہ و رھبند و جنت کنت کہ ہو واجہ! آ انصاف و روح کدی کیت؟ آخر آئی و آگ و اینکر دیر پر چاہو کانت

فلحق تعالیٰ طرف آیاں پسہ دیگ بوت یعنی یکس صبر بدارت بسی فرج زوت آئی انت وھدے شماں آسے ایم وادیم کنگ بیت وشر آسار وکنان کرم کنان شمار گوشت بیت کہ ہاں متول فی ناشربانی و مسخرہ و مزہ و بچش انت بہ آر وچنگی کہ شمار انتاپ ات آفرج ہمیش انت استلگ۔ فل یعنی وش وش و ہاں نعمتاں قبول کنت کہ آیاں پروردگار آیاں عطا کنت۔
 فل یعنی اشان جہ دنیا و نیکیان و نر آوزنگ و بارتنگ مروچی آیاں و نیکی و برورد دست کیگا کنت۔ دیم تراہما نیکیانی چہرے زیادہیں بیان انت۔ فل یعنی شب و گیشتر و ہر اشان ماں فی رب عبادت و گوازیں کنت ہاں نگاہ و وھدے و قتیگہ شب و آخر نوکنت چہ اللہ پاک و فی کوتاہیانی معافی لوٹکنتش کہ الہی ماعبادت و حق ادا کنت۔ اے رداہرچ کوتاہی و تقصیرے بوت چہ و فی رحمت آسار محاف کن۔ چہ عبادت و زیادتی و آیاں توک غمغوری ہن نیا تلگت۔ بلکین ہر قدر ماں عبادت و گیشی نوکنت اشانی دل و توک خشیت خوف و زیادہ جاگہ کنت۔ فل زہر بوتگین۔ ہاں کس انت کہ محتاج وے وں انت بلکین سوال کنت، مطلب چوش بوت کہ آیاں چہ و فی مالاں، زکوٰۃ و چہ ابیدہ سائل و محتاجاں حصہ (وند) مقرر کنت۔ گویا کہ اشانی حق و گیش و گیوار اشان و تاوت و فی سرالازم کنت۔ فل یعنی اے شب و

بیداری، استغفار، محتاجانی سرخرچ کنگ بہ اے یقین کنگ بہ بیت کہ خدا موجود انت، آئی و گورے کس و نیکی بر باد و کار نہ بیت و اے ہاں یقین انت کہ آماں آفاقی و انفسی آیتاں چہ غور و فکر بہ سہولت حاصل بوت کنت۔ انسان اگ و فی اندر و بار و ستے زمین و احوالاتی سرغور و فکر کنت تو آزوت بہ اے نتیجہ سرسبت کہ ہر نیکی و بدین و جزا ماں کتاں نہ کتاں دابے و ضرور سرسبت، زوت یا بدیر۔ فل یعنی سائل و محتاجانی سرخرچ کنگ چہ مردم بہ اے جہرے مشربیت کہ زراں پہ اشان خرچ کنیں گدراوت چہ کجا وریں۔ و نہ خرچ کنگ پیدایانی سرار احسان کنت چیا کہ شے کلانی روزی و اجر و ثواب و ہرچ وعدہ کنگ بوت کنت آماں آسمان و خدا بندہ دست و انت ہر کس و روزی الم و آسار سبت، کسے و دارگ آبد نہ بیت و پدا خرچ کنوکان و ثواب ہم رسیت۔ حضرت شاہ صاحب نمشتہ کنت۔ آیوکیں ہرچ خبرے بہ بیت آئی و حکم چہ آسمان و نازل بیت۔ فل یعنی چوش کہ ماں و فی گپ و شبہ نہ بیت ہے داب و ماں اے گفتار و شبہ نیست۔ یقینا ہر کس و روزی آسار سبت، ہم قیامت قائم بیت۔ آخرت الم کیت۔ دیم نر و فی اموالہم حق لیسائل و محروم و مناسبت و حضرت ابراہیم علیہ السلام و مہمان نوازی و قصہ اشکنا بنیت کہ آسار گپ انت لوط علیہ السلام قصہ چہ ہر دوئیں قصہاں اے ہم ظاہر بیت کہ اللہ تعالیٰ معاملہ ماں دنیا و گونہ سنیں مردماں چہ داب و انت و گون ملکہاں آئی و بہ چہ داب و سلوک کت۔
 فل یعنی آیاں فرشتہ انت کہ واجہ ابراہیم و آیاں دل و انسان فہمت آیاں و مزین عزت فی دات و اللہ پاک و گورے فرشتہ جوانی و مکرم و معزز انت۔ مکا قال: بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ۔ فل یعنی سلام و جواب گون سلام و دات۔ و ماں دل و یاوت ماں و تا گوشت کہ اے مردم اجنبی معلوم بنت۔ فل یعنی گون مزین جوانیں رھبندے و مہمانی و بست و بندکت و ورگ فی دیم ابر کنت و پدا گون مزین خویش و مطراہ داریں دستورے و گوشتی ہاں بے واجہاں شماورگ پرچانہ و رات۔ آیاں فرشتہ انت چوں ورگش بواز تیں۔ آخر کار واجہ ابراہیم عزانت کہ اے مردم نہ انت۔ فل اے قصہ ماں سورہ ہود و سورہ حجر و گوشتگ اودا تفصیل

هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ۚ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۚ اِخْذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ۚ كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ۚ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ۚ وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ۚ وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ ۚ وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصَرُونَ ۚ وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ۚ وَفِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لِحَقِّ مِثْلِ مَا أَنْتُمْ تَنْقُوتُونَ ۚ هَلْ أَتَاكُمُ حَدِيثٌ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ ۚ إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا ۖ قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ ۚ فَرَأَىٰ إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ۚ فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ۚ فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۚ قَالُوا لَا تَحْزَنْ وَبَشِّرْهُ بِبُحْرٍ عَظِيمٍ ۚ فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا مَسْرُوسًا وَبَشَّرَتْهُ أَزْوَاجُ نِسَائِهِ ۚ قَالَ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَذُرِّيَّتٌ لِّي ۖ أَفَرَأَيْتُ لَكَ كُتُوبًا ۚ قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ۚ

مذلل

چارگ بہ بیت۔ فل حضرت سارہ حضرت ابراہیم و لوگ بانگ یک کرتے و اوشتان و گوشتارگ ات۔ چک و بشارت و بابت و اشک و گون جاگ جنان و آیاں طرف و دیم گورکتی و حیران ہواں و فی دستی پیشانی و جت و گوشتی کہ (باز خوب) یک پیرالیں سنڈ کہ ورنائی و آسار چک نہ بوت نوں ماں پیراں سری و چک مات بیت۔ فل یعنی ماچہ و فی جانب و اے گپان نہ جنیں بلکین تہی رب و ہے پیمافرمائینگ آوت بہتر زانت کہ کئے و را کتاں چیزے بہ کتاں و ہد و بدنت (پدا تو چہ نبوت و بیت و ہواں برے بشارت و پرچا حیران بوتے) تنبیہ: ف آیتاں معلوم بیت کہ اے چک حضرت اسحق علیہ السلام انت کہ آئی و بشارت مات و پت ہر دوئینان و دیگ بوت۔ ۱۲

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿۸۰﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ

گوشت ابرہیمؑ گداچی انت مطلب شے اے دیم داتگیں قاصدان و گوشتش بیشک ما دیم دیگ بوتگیں یک قوم مجرمین ﴿۸۱﴾ لَنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ ﴿۸۲﴾ مَسُومَةٌ

گناہ گاریں قومے و نیگے - تاکہ دیم بدیں آیانی سر دُوک گِل و گِل نشانی جتگیں عُنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿۸۳﴾ فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿۸۴﴾

تہی رت و گورہ پہ حدہ سرگوزدگان و گدا درکت ماہر کس کہ اودا بہت ات چہ ایساں داراں

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿۸۵﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً

گدا ماندیت اودا اسید چہ یک لوگے مسلمانان و پش گیتگیں آئی نشانی

لِّلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿۸۶﴾ وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ

پہ ہماک کہ ترسنت چہ دردناکیں عذاب و و ماں موسیٰ و قصہ نشانی انت و ہدیجہ ما اکرادیم دت

فِرْعَوْنَ بِسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿۸۷﴾ فَتَوَلَّىٰ بَرْكِيهٖ وَقَالَ سِحْرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿۸۸﴾

فرعون و نیگے گون ظاہر دیل و گدا دیتی تریت بقی گہتی و گوشتی کہ جادوگرے یا گنوکے و

فَاخَذْنَاهُ وَجُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿۸۹﴾ وَفِي عَادٍ إِذْ

پدا گیت یا اکراد آئی لشکر گدا چجل دات ما آیان و ماں دریاء و آہست ملامت و و ماں عادیہ نشانی

أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿۹۰﴾ مَا تَذَرُ مِن شَيْءٍ أَنتَ عَلَيْهِ إِلَّا

انت و ہدیجہ ما دیم دات آیانی سرگواتے کہ سٹیں، نہ ہشتی ہچ چیزے و کہ گوشت آئی و سدا مگر

جَعَلَتْهُ كَالرِّيمِ ﴿۹۱﴾ وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُم تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ ﴿۹۲﴾

کتی اکراد چوریزہ تگیں ہڈے و و ماں ثمودہ قصہ نشانی انت و ہدیجہ گوشتی بت بایان کہ فائدہ بگرات ان یکم تے و

فَعَتُوا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَاخَذَتْهُمْ الصَّعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿۹۳﴾ فَمَا

پدا سرکشی کتشی چہ و تی پروردگار و حکم و پدا گیت آیان و گروک و و آیایاں چارگا انت - گدا

اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامِهِمْ مَا كَانُوا مُتَعَصِّرِينَ ﴿۹۴﴾ وَقَوْمُ نُوحٍ مِّنْ

ننوت ایش پاد آیک و نہ بوتنت بیڑ گروک و و ہلاک کتیں نوح و قوم چود

منزل

و یعنی ابرہیم علیہ السلام و چہ فرشتیاں جُست کت کہ آخر شمایہ کت نام مہتگی آتگیں - چہ اندازہ و زانا معلوم کت گتی کہ ضرور پہ یک ٹوہیں کارے و اشانی نزول بوتگ - و یعنی قوم لوط و سزا دیگ و رد اما دیم دیگ بوتگیں - تاکہ دُوک ریحانے و آیایاں ہلاک بکنیں - چہ مین طین و قیہ معلوم بوت کہ اے تر و نگلائی و حور نہ ات - آتہ معنی و درج کش کنگ و سبب و سنگ گوشت بیت -

و یعنی چہ اللہ تعالیٰ و طرف و بہ اے سنگان نشان جنگ بوتگ - اے عذاب و سنگان خاص ہماکس و لگنت کہ آیایاں عقل، دین و چہ فطرت و حدہ سرگوزنت و ک یعنی ماں آیتگ و ایوک و حضرت لوط و خاندانے مسلمانان خاندانے ات - آتہ اچہ عذاب و محفوظ دت و صاف و سلامتی و آیایاں چہ اودا درکنت و ایدگہ کل تباہ کنگ بوتنت - و اودا تباہتوں تباہی و نشانات موجود انت و آیانی بہ خاصیں عذاب و ہلاک بوگ و قصہ بہ ترسوکان عبرت و سامان انت -

و یعنی معجزات و براہین - و یعنی و تی زور و قوت و سرا مغرور بوان و چہ حق و دیمی تاب دات و و تی قوم و حکومت و باسکان و گون و تا غرق کت - گوشتی کہ موسیٰ یا تو مرنیں جادو گرے یا دیوانہ ایت - چہ دو حال خالی نہ انت - و یعنی زیادتی ماندکت، ملامت ہماوت انت کہ آئی و کفر و سرکشی و راہ اختیار کت - سرید کنگ و رند ہم چہ سرکشی و دستی نہ کتشی انت، آخر ہر چہ کتشی ہمانی پروردی وارنت - و یعنی طوفانی گوات و عذاب اہت کہ اچہ خیر و برکت و پہکے ہورک ات - آئی و گناہ گارانی ہنڈال برت و چہ ہر چیز و سرا سرگوزنت آتہ ریزہ ریزہ کت و ہشتی - و یعنی حضرت صالح و فرماہنت کہ شر، دگر جنتے روج دنیا و لذت و بکشی ات و چہ ادر سامان نفع بکرات - آخر خدائی عذاب و توک و گرفتار کنگ بے و و یعنی آیانی ناہودگیں ک ریح بہ ریح زیات بوان بوتنت آخر خداوندی عذاب و آیان و گیت - یک گرنڈے و جت و گون چم و شاک دیگ و آیایاں ہودا چو حشکیں دار و بوتنت - آکل زور، طاقت و متکبرانہ دعوی و شان و شوکت ماں خاک و اوار بوتنت، چہ یک کسے و اینک ہم نہ بوت کہ چک پر وشی و یکمیں پاد بیا تگیں و بوشتا تیں - و تی بیرش چون کا بکتیں یکے و بہ و تی مددنگی تواریش پر بکتیں ۱۲

دل یعنی چہرے قوماں پیش نوح و قوم چہرے قوتی بغاوت و سرکشی و ذریعہ تباہ کنگ بوتگ۔ اے مردمان ہم ماں نافرمانی و چہرہ سرگوستگنت فل یعنی آسمان و ہمیں پر اہیں چہرہ ہم چہرے قوتی قدرت و جوڑکت و چہرہ اشہ و ہم ستریں چہراں پیدا کنت تو برائی و چہرہ مشکل نہ انت۔ فل یعنی زمین و آسمان کلاں و خدا پیدا کنت و اشان ماں ہائی و قبضہ انت گدا آئی و مجرم جہان و کجا پناہ کنت۔ ہم ماں خالق کائنات و عجیب و غریب کاریگری و غور و فکر بکنت تو بچا خدا و غلامی و قبول دار بیت۔ فل یعنی نریں و ماد گیں۔ چو شہ کہ ابن زید و گوشت۔ و مروچی نوکیں حکماء اشہ و متوکنت کہ ماں ہر قسم و نر و مادہ و تقسیم گنگ بیت۔ و یا چہرہ زوجین و مقابل و متضاد چہراں مراد انت مثلاً شب و ریح، زمین و آسمان، تہار و دی و روشنائی، سیاہی و سپیدی، درامی و نادرامی، کفر و ایمان و غیر ذلک۔ فل یعنی وہیہ زمین و آسمان و تمام کائنات یکیں اللہ پیدا کنتیں انت و ہائی و

الذہیت ۵۱

۸۰۴

قال فما خطبکم

قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِقِينَ ۝ وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا

پیش۔ بیشک آیاں قوے انت بد کاریں۔ فل و آسمان ما بناکت بہ دست و بیشک ما

لَمُوسِعُونَ ۝ وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْهَدُونَ ۝ وَمِنْ كُلِّ

قدرت داروکیں۔ فل و زمین ما چیر گیت گدا ماہستیں شتریں چیر گیت۔ فل و وہ چہرہ را

شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۝ فَفَرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي

ما پیدا کنت جنت تا کہ شاپنت حاصل کنوک ببیت۔ فل بیشک تچان بیت خدا و نیک۔ بیشک من

لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ۝ وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُمُ

پیشا چہرہ آئی و نیک ترسیونکیاں سر ظاہریں و مقرر کن ات گوں خدا و دگر معبود۔ بیشک من پہ شما

مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ۝ كَذَلِكَ مَا آتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ

چہرہ آئی و نیک ترسیونکیاں سر ظاہریں۔ ہمیدول و نیا کنگ ہا کسان گور و چہرہ و پیش انت چہرہ پیغمبر

إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مُجُنُّونٌ ۝ اتَّوَصَّوْا بِهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ۝

مگر آیاں چہرہ گوشت کہ ساحر یا مجنون کے۔ فل آیاں و پیش کنگ بہیکد گرے۔ بلکہ آیاں قوم انت سرکشی و

فَقُولْ عَنْهُمْ مَا أَنْتَ بِمَلُومٌ ۝ وَذَكَرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ۝

گدا دیم و ترین چہرہ آیاں پر دشمنات ملا متی، و پنت بدے گدا بہ تحقیق پنت نفع دنت مؤمنان و

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِعِبَادُونَ ۝ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ

و پیدا کنت من جن و انس مگر کہ انتی کہ منی عبادت و بکنت۔ فل نہ لوٹاں من چہرہ آیاں

رَرْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُونَ ۝ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ

روزی و نہ من لوٹاں اے کہ من و ورگ بوارینت۔ تحقیق خداوت روزی رسان انت، زور و دے

الْمُتِينَ ۝ فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا

مضبوطیں۔ فل گدا بیشک پہ گناہ گاراں نصیب انت چہرہ گناہ مثال نصیب آیاں گوسنگیں رفیقانی گدا

يَسْتَعْجِلُونَ ۝ قَوْلِ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ۝

باید انت کہ شپائی و ملونت چہرہ گدا و اے پہ کافراں، چہرہ آیاں و وعدہ دیگ بنت۔ فل

منزل

فائدہ نیست بلکہ نفع آسانی جند نیگنت من آخدا بند نہاں کہ قوتی غلاماں بگوشاں کہ پہ من بکنت ات و بیارات یا و رگاں بیارات منی دیا ایرکین ات منی ذات چہ اے خیالات و پاک و بالا انت۔ من چہرہ آیاں یہ دت روزی چونکا طلب کنناں۔ من و آیان و چہرہ قوتی جند روزی سر کنناں، بشر منی ہمیں زور و زور و قدر توانا بہ شے خدمتاں چونکا حاجت کیت کنت۔ بندگی و حکم تہنا بہ اے مقصد و دیگ بوتگ کہ شما منی شہنشاہی و عظمت و کبر بانی و قولاً و فعلاً اعتراف کنناں و منی خاصیں انعام و دادانی و تاراستحق قرار بے ات۔ سہ من نکر دم خلق تا سودے کم۔ بلکہ تا بر بندگان جو دے کم۔ فل یعنی اگں اے ظالماں منی بندگی و قبول دار نہ بنت تو زبان ات کہ چو دگر ظالمانی پیمائشانی ڈول پر بوتگ یوں بس بزرگ و دلمانگ انت۔ مفت و ماں سزا و اشتاپ کن ات ہیچ شکہ دگر کافراں خدائی سزا بہر رست اشان ہم قوتی ہر رست۔ فل یعنی قیامت و ریح۔ یا چہرہ آئی و پیش کتام یک روچہ پہ سزا نیگی ببیت۔ چنانچہ کہ و مشرکان ماں بدر و زبردستیں سزا رسیت۔ تمت سورۃ الذہیت و الحمد للہ

عکم و چیرگ و انت تو بندہ و سزا لازم انت کہ چہرہ یک جانب و تاراکشان بہ ہائی و نیک و درگاں بزوریت اگں آئی و طرف و درگی نہ زرتنت و رجوع نہ کتی تو اے مزن ترسگی کیت انت یا کتام دگر ہستی و طرف رجوع بوت تو اے ہم ترسگی کیت انت۔ اے ہر دوہیں حالانی خوفناکیں انجام و من شمارا صاف و صاف ترسیان۔ فل یعنی اے دابیں صافیں تنبیہ و انداز و باوجود اگں اے دین و مشرکان و لگوش گوشتکنت تو غم مکن۔ چریشان و پیش ہرچ کافرین قوم و طرف و کتام یک پیغمبر آتک ہے داب و آرا حاد و گر و دیوانہ گوشان و آئی و پنت و نصیحتان و پہ کلاگ زرتکنتش۔ فل یعنی ہر دور کا فرماں اے کیت و ہے داب و یک توار بوتکنت کہ چو ش بگوش یک و گرے و وصیت کنان و مرگنت کہ ہرچ رستہ بیت آرا ساحر یا مجنون گوشان و بدے ات۔ و حقیقت و وصیت چونکا بکنتیش۔ البت ناشریں کارانی رد اکل شریک و ہمشور اتنت و ہے اشانی شری داری چہرہ رندی ناشریں مردماں ہا لفظاں چہرہ دپ کشا نیگنت کہ پیشی ناشریں مردماں چہرہ دپ و درکنتنت۔ فل یعنی تو دعوت و تبلیغ و فرض، ہیچوش کہ آئی و حق ات ادا کنت۔ تو زیات و مب و کیت غم و رگ و حاجت نیست۔ نہ منگ رد اتو ملامت نہ بلکہیں ہا اسلام و دشمن ملامت انت، البت سرید کنگ شے ذمہ داری انت۔ نوں ہمیشکا اے کار و سلسلہ و جاری بدار۔ ہر کسی قسمت و ایمان آرگ ہست انت آرا اے سریدی نفع دنت و ہر کس ایمان آورنگ آیاں زیات نفع دنت و منکرانی سرا خداوند کریم و حجت قائم بیت۔ فل یعنی چہرہ آسانی پیدا کنگ چہرہ شرعاً بندگی انت، ہمیشکا ماں آسانی فطرت و خلقت و ہے دابیں صلاحیت پیدا کنگ کہ اگر بواہنت توجہ قوتی اختیار و پہ بندگی و راہ و روگ بتوننت چو ناتی چہرہ کونہ و قدریہ و ارادہ و رو و توہم چہرہ آئی و تنگونی حکم و دیماء جزد و ہے و انت۔ لیکن یک وقت کیت و وعدے کہ کل بندہاں چہرہ قوتی ارادہ و عالم تخلیق و شرعی غرض و ہم سرجم کنت۔ بہر حال تواشاں سر سرج بکن کہ ایوک و چہرہ سر سرج و اے شرعی مطلب حاصل بوت کنت۔ فل یعنی چہرہ آسانی بندگی و غلامی و منارا ہج

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی کوہ طور کہ برائی حضرت موسیٰ علیہ السلام و گون اللہ پاک و کلام گت فل چرے کتاب و شاید لوح محفوظ مراد بہ بیت یا مردمانی اعمال نامہ یا قرآن کریم یا چہ طور و مناسبت و تورات یا عام آسمانی کتاباں، کل احتمالات بوت کثنت فل شاید چریشی و مراد کعبہ انت یا ماں ہفتی آسمان و بالکل خانہ کعبہ و محاذات و

فرشتگان کی کعبہ انت کہ آرا "بیت المعمور" گوشتنت۔
چوشت کہ چہ حدیث و ثابت انت۔ فل یعنی قسم آسمان
انت کہ آیین و سرامنٹ بان و انت یا چہ "سقف
عظیم" مراد عرش عظیم انت کہ آئی و تمام ہفتیں
آسمانی سرگز انت۔ و ہم چہ روایتاں معلوم بیت کہ
آجنت و بان انت و دنیا و جوش و روکیں دریا مراد
بہ بنت یا ہامن شائیں دریا مراد بہ بیت کہ آئی و
وجود چہ عرش عظیم و چرگ و آسمانی سرگز و چہ روایتاں
ثابت بوتگ۔ فل یعنی اے تمام چیزاں کہ آیانی قسم
ورگ بوت شہادت دینت کہ آخدا من قدرت و
عظمت داروک انت گدا بر آئی نافرمانی کنوکان عذاب پرچا
مسیت و کئے طاقت داریت کہ آئی دیم و انگیں عذاب و
واپس برگ دینت۔ فل یعنی آسمان لرزان و گویان و
ترکیت۔ فل یعنی کوہ و تی جاگہ و یلہ دینت و کرپس
و مالاں بیابال کثنت۔ فل یعنی ہما کس کہ مروچی
لیب و دنیا و گلا تیشنت و ہمک پیمیں نابکاریں گت
کثنت و آخرت و انکار کثنت پریاں ماں آرمج و
سکین خرابی و تنہا ہی انت۔ فل یعنی فرشتہ گون مزین
رسوائی و آیات تیلانک دیان و دوزخ و نیک و برنت
واودا آیات و سرکنان و گوشگ بیت۔ اے ہما اس
حاضر انت کہ شما آرا دروغ ظاہر کثنت۔ فل یعنی شما
ماں دنیا و نبیان و جادوگر و آیانی و حی و جادو گوشگ
ات نوں کتیں و ت بچارت و بگوشش ات کہ اے
دوزخ کہ آئی و بابت و نبیان احوال بیان کثنت
آیا حقیقتہ جادو یا نظر بندی انت یا چوشت کہ شما ماں دنیا
چان و ت ہج نہ دیستگت ہتوں ہس شمارا ہج
نظر نہیت۔ فلا یعنی ماں دوزخ و کپان و اگر شما
تچ لرزت و شور کنان و ملک و پسر و زورات پداہم
شے فریاد و کس گوش نہاریت۔ و بندہ خیر و صبر کنان و
خاموشی اختیار کیں ات پداہم شے سلا رحم و روک
نہ بیت۔ غرض ہر دو تیں حالتاں یک بیم و انت۔ چہ آ
بندی خانہ و درکیک و واسطہ شمارا ہج راہ دست
نہ کپیت۔ ہرچ پلینڈی و شما ماں دنیا کثنت،
آیانی سزاہے و انہی بندی خانہ وابدی عذاب انت۔
فل یعنی ہما کساں کہ ماں دنیا و چہ خدائے ترسنت اودا
بالکل دل جمع و امین بنت، ہمک و ابی عیش و آرام و

الطور ۵۲

۸۰۵

قال فما خطبكم

سورة الطور مكية نزلت في سبعين آية وفيها ركعة
سورة طور ماں مکہ و نازل ہوت و اے چل و نہ آیات و دور کوچ انت

بسم الله الرحمن الرحيم

شروع کنیاں گون خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہرباں، ز بریں رسم کنو کے

وَالطُّورِ ۱ وَكِتَابٍ مُّسْطُورٍ ۲ فِي رَقٍّ مَّنشُورٍ ۳ وَالْبَيْتِ
قسم انت طور و کتب مسطور و فی رقی منشور و البیت

المعمور ۴ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ۵ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ۶ إِنَّ عَذَابَ
آبادیں، و برزین چیت و جوش جوکیں دریا و بہ تحقیق عذاب

رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ۷ قَالَ مَنْ دَافِعٌ ۸ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا ۹ وَتَسِيرُ
تی مرتب و البت آجی انت، نیست آرا دور کنوک و روچہ کہ لرزیت آسمان لرزگ و دوران بنت

الْجِبَالُ سِيرًا ۱۰ فَوَيْلٌ لِّلْمُكْذِبِينَ ۱۱ الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ
کونین روگے و گدا بربادی انت ہما روچ و پدروغ بندہ کنوکان، ہما کساں کہ جہراں سارنت

يَلْعَبُونَ ۱۲ يُؤْمِرُ دَعْوَنَ إِلَى نَارٍ جَهَنَّمَ دَعَا ۱۳ هَذِهِ النَّارُ الَّتِي
بیکٹان و روچہ کہ تیلانک و یک بنت دوزخ و نیک و تیلانک دیگے اے ہما اس انت کہ

كُنْتُمْ بِهَا تُكْذِبُونَ ۱۴ اَفْسَحْ هَذَا اَمْ اَنْتُمْ لَا تَبْصُرُونَ ۱۵ اِصْلَوْهَا
آرا شما دروغ زانتگت فلا آیانون اے جادوئے یا کہ شما نہ گند ات و داخل بیت ماں اس

فَاَصْبِرُوا اَوْ لَا تَصْبِرُوا سِوَاكُمْ عَلَيْكُمْ اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ
صبر کیں ات یا کہ صبر کیں ات، برو برانت شے سرا۔ بیشک شما بدلہ دیگ بیت ہرچیک شما

تَعْمَلُونَ ۱۶ اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ۱۷ فَاَكْهِنُ بِمَا اَنْتُمْ مَرْمُومٌ ۱۸
عمل کثگ و لے شک متقیان ماں باغان انت و ماں نعمتاں، نیک و لران و ہرچیک دیگ آیانی رت و آیانی

وَوَقَّهْمُ رَهْمُ عَذَابِ الْجَحِيمِ ۱۹ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا مَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۲۰
ونگاہ داشت آیانی رت و دوزخ و عذاب و بورات و نبوش ات لذت گران و سبب ہرچیک شما عمل کثگت

منزل

از باب پریاں اودا حاضر بنت۔ و زانا اے انعام کم انت کہ آیان و چہ دوزخ و عذاب و اللہ پاک رستگار کثنت۔ ۱۲

فل یعنی جنتیانی مجلس اے داب و بیت کہ کل جنتی جو بادشاہان دق و قی تحت و سر اید گری و دیم بہ دیم نندوک بنت و آیانی ترتیب براہنگ بیت۔
فل یعنی کامیں مردمانی اولاد و اے و کہ تعلق داروکان اگس بہ ایمان و سر قائم بہ بنت ویدارشاں ہما کاملائی رند گیری و بکنت۔ ہر خدشتہ کہ آیانی بزرگان
انجام داتگت اشان ہم ہما خدشتانی تکلیف و گلایشس بہ بنت، تو اللہ تعالیٰ چہ دق مہربانی و آیان و گون ہمایاں آوار کنت۔ بلی توری اشانی اعمال و احوال چہ آیانی
اعمال و احوالان کما و کیفا کمتر بہ بنت یدہم بہ آبرو گانی اکرام و دل بڑی اے رند گیری کنوکان و ہمار رند گیری گتگینانی ہمسائیگی و جا کہ دیگ بیت۔ و
مکن انت کہ لھتیس و بالکل بہ ہمایانی مقام و درجہ و سر کنگ بہ بیت۔ چوش کہ چہ روایتان معلوم بیت و ماں اے صورت و چوش گان کنگ مہ بیت
کہ آ کامیں مردمانی لھتیس نیکیان و کم کنان و
ذرت و دیگ بیت۔ انا، اے تیوگ و اللہ پاک و
فضل و احسان بیت کہ کم تر نیکی داروکان و کمین لہری
دیوان و داں کاملائی درجہ و سر کنگ بیت۔

(تندیس) احقر و اثبعتہم و ذرتہم
ہرچ مطلبے زرتنگ معج بخاری و اے حدیث آئی و سب
معلوم بیت قالت الا نصار یامر سول اللہ
ان یصل قوم اتباعا و اتقاد اتبعنا
فادع اللہ انت یجعل اتباعنا متا۔ قال
اللہ علیہ وسلم اللہم اجعل اتباعہم
منہم۔

فل بزرزا فضل و بیان انت، ادا عدل و رھبند و
سوج دات۔ یعنی عدل و تقاضا چوش انت کہ ہر کس و
ہر چیکہ نیکیں یا بدیں عمل کنگ ہائی و موافق آرا
بدلہ دیگ بیت۔ ویم نرہ اللہ و فضل انت آ
کسے و تفصیر و معاف بکنت یا کسی درجہ و بلند و
بالا بکنت۔

فل یعنی ہر ہمیں گوشت اشان و پسند بہ بیت
و ہر قسم و نیگ و دل بواہیت۔ کمین محنتی و
بغیر ہما دمان و ہما چیز حاضر کنگ بنت۔

فل یعنی و ہرے شراب طہور و دوری جاری بیت
تو جنتی و شش طبعی و رد ایک و گری و شرابان و
چلانیک و گنت۔ لیکن ماں آشراب و ایوک و
لذت ووشی بیت۔ نشہ، یک یک و فتور عقل وغیرہ
عیب ہیچ مان نہ بیت و نہ کتا م گناہے و عجب بیت۔
فل یعنی چوش کہ مراد و ماں و قی غلاف (پوش) و
بالکل صاف و لستہ مانیت۔ آرا ہیچ دوز و خاک سر بہ بیت
ہے احوال آیانی صفائی و پاکیزگی و بیت۔

فل یعنی جنتی آوہد و یک و گری و نیگ و دلگوش گو
کنان و گت و طال کنت و چہ زیادہیں و شنودی
و شکر گذاری و روء گوشت کہ لانگ ماماں نیا
و ترس و لرز و اتیں کہ باریں چہ مرک و ید مے حال و
احوال چون بیت۔ ہے بیم مدام مے دل و دماغ و
سوارات۔ اللہ و احسان و بکند کہ مروچی آئی و
چونکا مارا دل جمعی و ایمنی بخشا تگ کہ دوزخ و بھاپ
نہم مارا نہ لگت۔ مایہ ترس و لرز و امیت داران و مدام

مُتَكِينٍ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُم بِمَحُورٍ عَيْنٍ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا

تکہ دینان نہنت تختانی سر کہ بہ قطار و چیرگی بکنت فل و نواح دات آیانی گون حوراں مرن چشیں و ہکساں کریمش آوت

وَاتَّبَعْنَاهُمْ ذُرِّيَّتَهُم بِالْإِيمَانِ الْحَقْنِابِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ ۝ وَاللَّهُمَّ مِنْ عِلْمِهِمْ

ورند گیری کت آیانی اولادان بہ ایمان و سر کت آیان و اولاد آیانی و کی نہنت ماچہ آیانی عملان

مِنْ شَيْءٍ كُلِّ أَمْرٍ بِمَا كَسَبَ رَهِيْنٌ ۝ وَأَمْدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ

ہرچیزے فل ہر مرد بہ و قی کتگین کاراں رھن انت فل و مددکنت آیانی بہ آیانی نیگان و گوشت

مِمَّا يَشْتَهُونَ ۝ يَتَنَزَّعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْلِيمٌ ۝

ہر جنس و کہ طلب بکنت وی چہ یکد گری و دست و گرینت اودا شراب پیالہ کہ نیست ماں آشراب ناہا جس کہ نہنتا و کار

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ غُلَّابٌ ۝ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لَوْ لَوْ كُنُونَ ۝ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ

ورود و کنت آیانی سر بھکاں بہ آیانی خدمت و گوشتہ کہ کچا مراد انت غلابوشتگیں فل و دیم ترینت لھتے چہ آیانی

عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ۝ قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ۝

لھتینانی نیگ یکد گری سوال کنان، گوشت بھشک اتیں چہ و پیش ماں و قی لوگاں بہ ترس و لرز

فَمِنَ اللَّهِ عَلَيْنَا وَوَقِنَا عَذَابَ السَّمُومِ ۝ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ

کہ احسان کت اللہ مے سرا و نگہداشتی مارا چہ عذاب و لوار و۔ بہ تحقیق چہ و پیش ماں آشراب جگت آرا

إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ۝ فَذَكَرْنَا فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَ

بھشک آفرن احسان کنوکن مزجم کنوکن ک گدا (کہ محمد بنت بدہ، گدانے تو چہ دق رب و فضل و کاهن و

لَا يَجْنُونَ ۝ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ تَتَرَبَّصُّ بِهِ رَيْبَ الْمُنُونِ ۝ قُلْ

و نہ گنوک فل آیا گوشت آیانی کہ آشاعرے، راہ چاوس ماہہ آئی گردش و زمانہ و فل تو گنوش

تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُرْتَصِّينَ ۝ أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَخْلَامُهُمْ

راہ چاری بکن ات بہ تحقیق مھن گون شاراہ چاروکان فل آیا علم کنت آیانی عقت

بِهَذَا أَمْ تَأْمُرُهُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ۝ أَمْ يَقُولُونَ تَقُولُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝

بہ اشی یا کہ آقوے سر کشیں فل آیا گوشت کہ دق او کت قرآن، بلکیں ایمان نیارنت۔

مازل

و قی رب و توار پر جتگت، مروچی ماوت دیست کہ آئی و محض چہ و قی مہربانی و مے توار اشکت و گون ماچہ داب و خوبیں و جو انیس سلوک کت۔
و کافران و اجنبی و برے دیوانہ گوشتش، برے کاهن یعنی چہ جتان و شیطانان چیزے دروغ راستیں خبران و زوران و تالان کنت۔ اشان اینکرم شعور
نیست ات کہ داں مروچی کتا م کاهن یا دیوانہ و اے ہمیں اعلا نیں درجہ و نصیحت و حکیمانہ اصول اے داب و ماں صافیں، شستہ و پاکیزہ اندازہ بیان
کنتگنت! پیش کا فرما بنیت کہ تنیں نبی اشان و نیک و بد و بابت و سر و سوج بکن و پیغمبرانہ نصیحتاں گوشان بیو، چہ پیشانی ناہود گین گپاں دلپوش مہو۔
و ہرے چہ اللہ و فضل و رحمت و نہ شاکا ہن ہست ات، نہ مجنون۔ بلکیں شما آئی و مقدسین رسول ات تو نصیحت و کار و جاری دارگ تھی فرض منصبی ات
فل یعنی پیغمبر چینے کہ اللہ پاک و خبران و اشکنا بنیت و نصیحت کنت، زانا اے مردم ہمیشکا قبول دارنہ بنت کہ شما را تیوگ و یک شاعرے ہنمت و برے

یہ اے جبرائیل چار انت کہ ہنوش کہ قدیمی زمانہ و بائیں شاعر چہ زمانہ و گردش و تاوت مران و ہلاکس بوتنت اے ہم بہمایانی داب و ہلاکس بیت
اشان کتام سو بے دیم تر و حاصل کنگ تنونت - ایوک و بہ چنت روچ و مردم گوں واجہ و ہمراہ انت و بس -

فل یعنی شرابا باری شمایہ منی انجام و راہ چار بیٹے ات، من ہم یہ شے انجام و راہ چار باں - زوت خبروت ظاہر بیت کہ کئے سوب مندرانت و کئے ناکام
ونا مراد انت - فل یعنی واجہ پیغمبر و مجنون گوشان و چوش بگوش کہ و تارامزن غفل منڈ ثابت کنت، زانا آیانی عقل و زانگ آیان و سبے سوج دنت کہ
یک مزن ترین صادق، امین، عاقل، کو اس و برحقین پیغمبر و شاعر یا کاہن یا دیوانہ قرار دیان و پشت و چنڈک بہ بیت - اگں اشان ماں شاعران و پیغمبرانی

کلام و فرق کنگ تنونت تو اشان و ت پے دابیں
عقل نہ انت - حقیقت الیش انت کہ اشان ماں تی
دل و تمام حقیقت و زانوک انت - مگر تہنا چہ و تی ناشری
و کجروی و سبب و ناہودگیں گپاں درشان کنت -

ہم صفحہ و فوائد؛ فل یعنی زانا اشان

چوش خیال دارنت کہ واجہ پیغمبر ہرچیکہ اشکنا سینیت

آلہ کلام نہ انت بلکس چہ و تی دل و آئی و سازنگ

و دروغ خدا و طرف و مشوب کت - نوں یہ نہ منگ

ہزار نیون کنت - ہر شخصہ بہ یک گپے و سرالیقین

نہ دارنت و آرا قبولدار نہ بیت - آہے دابیں بے

سر و پادیں نیونان و درشان کنت و اگں انسان قبولے

بکنت تو پرائی زانگ و اینکریں گپ بس انت کہ تمام

دنیاء طاقاں یک جامع کنان و ہم اے قرآن و مرط

یارت نکنت و چو خدا و زمین و پیمیں زمین و چو آئی و

آسمان و پیمیں آسمان جوڑ کنگ چہ ہج کس بوت نکنت

آئی و قرآن و پیمیں قرآن و یارگ ہم محال انت -

فل یعنی خدا و پیغمبر و خبر و چو قبول نکنت - زانا

آیانی سرور و ہج خدا کے نیست کہ آئی و خبر گرگ بریاں

لازم بہ بیت، زانا بغیر کتام کسے و پیدا کنگ و آیان

و تاوت پیدا بوتنت یا اشان و تی جہد و خدا و منت و

یائے دابیں خیال دارنت کہ آسمان و زمین آیانی اڈ

کتگین انت، ہمیشہ کا ماں اے حکومت و آیان ہرچے

کنگ لوشت بکنت، کتام کسے آیانی دست و دارگ

و جنگ و اختیار نہارنت - اے کل خیالات باطل و

ناہودگیں انت، آہم و تی دل و صدق انت کہ ضرور خدا

موجود انت کہ آئی - آیان و تمام زمین و آسمان و

چہ نیست و ہست کت مگر اے علم و زانگ و باوجود

ہرج ایمان و یقینہ شرعاً پکار انت چرائی و محروم و

زہر انت - فل زانا اے خیال دارنت کہ زمین و آسمان

مٹی توری خدا و اڈ کت گینت، مگر آئی و تی خزانگان

متر اشان و جوڑ کنگ؟ یا بہ آئی و ملک و خزانگان

سرا آیان یہ زبردستی قبضہ یا تسلط حاصل کنگ - گلا

اے دابیں اقتدار و تصرف و واہندہ بان و آپر چا

کسے و تابعدار و زیر دست بہ بنت -

فل یعنی زانا اے دعویٰ کنت کہ آیان پدا انک جنان و

آسمان و سرالک کپنت و چہ او داملأ اعلیٰ و گپاں

اشکناں و وترنت - پدا و ہک آیانی رسائی براہ راست داں ہماذات و بہ بیت تو کتام یک بشرے و زندگیری کنگ و چہ حاجت باقی مانت - ہرکس اے

دابیں دعویٰ کنت آرا ابیدانت کہ و تی سند و حجت و پیش بکنت - فل یعنی زانا (معاذ اللہ) خدا و چہ و تاہم کتر حساب کنت، چوش کہ ماں چکاں و جنگانی

چہ اے تقسیم و پدراست و ہمیشہ کا آئی و احکام و ہدایات و دیما سہر جہل کنگ و تاہم عزتی زانت - فل یعنی زانا اے مرد ماں ہمیشہ کا تی خبر و قبول

نکنت کہ خدا مکنت تہیں واجہ چرایاں بہ اے ارشاد و تبلیغ و برداکم گرائیں مزدے طلب کنگاے کہ آئی و بار و گرائی و اشانی سریں بکینتک - فل یعنی آیات

اللہ یہ آیان و تی و حی و دیم دنت و چو پیغمبران و تی اسرار اشان معلوم دارکنت کہ آرا اشان نیست بہ ہما داب و ہنوش کہ نبیانی و حی نیستک بیت

فَلْيَا تُؤَا بِحَدِيثٍ مِّثْلَهُ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ۝ أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ ۝ أَمْ هُمْ الْخَالِقُونَ ۝ أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ ۝

گلا ابیدانت کہ بیا رت خبرے اش و ڈو لیں اگر ہست است گوشوک و آیانی بوتنت آیات

و تاوت یا آیان و ت پیدا کنت - آیا پیدا کنگ آیان آسمان و زمین - بلکس یقین نہ کنت و

اے عیند ہم خزان ریک اے ہم المصیطرون اے ہم سلم و

ایا آیانی گور و انت خزانہ تہی رت و یاوت داروغہ انت و یا کہ یہ آیان زمینہ ہست

یستمعون فیہ فلیات مستمعہم بساطن مبین ۝ املہ البنت و

کرائی سر اسکیان و اشکنت گلا ابیدانت کہ بیا رت اشکون آیانی دلیلہ ظاہری و آیانی خدا و جنگ انت

ولکم البنون ۝ ائتسکلمہم اجر افہم من مغرم منقلون ۝ املہ

و پشما بچک و آیات سوال کئے چہ آیان مزد و گلا آیان چہ تاوان گراں بار بوتنت و آیانی

عندہم الغیب فہم یکتبون ۝ املہ یریدون کیدا فالذین کفروا

آیانی گور غیب علم ہست گلا آیان نوشتہ کنت و آیا ارادہ دارنت فریب و - گلا کافراں

ہم المکیدون ۝ املہم الہ غیر اللہ سبحن اللہ عما یشرکون ۝

و ت فریب و ارتکینت و آیانی ہست معبودے ابید چہ خدا - اللہ بکنت چہ آیانی شریک جوڑ کنگ و

وان یروا کسفان السماء ساقطاً یقولوا اسباب مرقوم فذرہم

و اگر بکنت یک ٹکرے چہ آسمان کیان و گوشنت خبرے تل پرتلیں - گلا یلہ یکن آیان و

حتی یلقوا یومہم الذی فیہ یصعقون ۝ یوم لا یغنی عنہم

تا کہ دوچار بکنت و تی ہمار وچ و کہ ماں آئی و کپنت آیانی سرگروک - روچے کہ کار نہ دنت آیان

کیدہم شیئا ولا ہم یصرون ۝ وان للذین ظلموا عذابا بادون

آیانی فریب کیں ہن، و نہ آیان و مدد دیک بیت و بیشک یہ گنہگار عذاب انت ابید چہ

ذالک ولكن اکثرہم لا یعلمون ۝ واصبر لحکم ربک فانک باعیننا

اشی و لبکں گیشتر چہ آیان نہ زانت - و صبر کن رہ چاران و پے تی رت و حکم گلا جھتی تو مے چانی دیما و

پیشکش آبیان تھی زندگی و ضرورت نیست۔ فل یعنی چرایاں بچ چشیں جبرے نیست، زانا پدا ارادہ ہمیش انت کہ مکروہنرکنان و واجہ پیغمبر فریب دیگ لوٹنت تاکہ جہ اے دستور آبیان حق و را مغلوب یا نیست و نابود بکننت۔ اگں در حقیقت و ہنجوش لوٹنت تو یاد بکن انت کہ اے مکروہنر چپکانی بہ ہمایانی جگت و کیوک انت اشان زوت معلوم بیت کہ حق مغلوب بوت یاوت نابود و کمسار بنت۔ فل یعنی زانا چہ خدائے بغیر اشان بہ و تاد کہ حاکم و معبودے تجویز کنگ کہ سکی و وہدہ اشانی مدد و کنت و ہمایانی پرستش و آبیان چہ خداوند کریم و سبے نیاز کرتنگ؟ نوں یاد کنگ بہ بیت کہ اے کل وہم و شیطانی و ساوس انت۔ اللہ ذات چہ اشی و پاک انت کہ کتا م کسے آتی و شریک و ہمدرد و یا مقابل و مزاحم بہ بیت۔ فل یعنی در حقیقت چریشاں یک جبرے ہم نیست، ایوک و یک چیزے ہست "خند و عناد" کہ ہمیشی و سبب و اے مردماں ہر یک راستیں جبرے و

دروغ بند کنت۔ اشانی کیفیت و اے دابہ انت کہ اگں بہ ہشتانی فراتش و سرا بند جبرے چہ آسمان و یک تختے پہ اشان دور دیگ بہ بیت توگوں و تی دینگیں چان ہم آتی و تاویل و کنت۔ مثلاً گوشت کہ اے تختہ چہ آسمان و نیتنگ، جبرے یک بزین تختے چہ بوان و کپتنگ، چوشکہ بہ بہ مزین تر و نگل کنت۔ بہر حال نوں چہ اے دابیں کینگ و کست دار و کاں منگ و امید چہ بہما دارگ بہ بیت۔ وال یعنی چشیں دین و دشمنانی زیات زندگی و ضرورت نیست، ویل بکن اشان و کہ دگھتیں خرمستی بکننت و خبر بٹا ہیمنت۔ آخر آ روچ کیت و ہدے چہ قہر خداوندی و بیر و گندہ اشانی ہوش و حواس در سپرت و رستگاری و ہیج تدبیر کار دنت و نہ چہ کتا م جانے و مدد سر بیت (غالباً چریشی آخرت و روح مراد انت)۔ فل یعنی چہ اشان گیشتر و خبر انت کہ چہ آخرت و عذاب و اے کشرماں دنیا و ہں پرایان یک زمانے ہست کہ آلم و سر بیت۔ شاید اے جنگ بدر و غیرہ و سزا بہ بیت۔

۳۱ یعنی گوں صبر و استقامت و و تی رب و تکوینی و تشریحی حکم و راہ چارہ ہو کہ آہے زوتاں ماں شے و آبیانی میا جی و فیصلہ کنت و شمارا چہ شے مخالفان و دابیں نقصان ہم زسیت چاکہ شامے نگاہانی چیر و مئے حفاظت و توکا ہست ات۔

ہم صفحہ و فوائد: فل یعنی گوں صبر و تحمل و دل جی و دل قراری و مدام ماں اللہ پاک و تسبیح و تحمید و عبادت و مشغول ہو۔ خصوصاً ہما و ہدے کہ شامہ داب و یاد کانت پاپہ نماز و اوشیت۔ یا چہ مجلس و یاد آبیان و دگر جاسے سر بگرات۔ ماں چشیں جاواراں بہ تسبیح و غیرہ و زیات کڈن و ترغیب آتنگ۔

فل چہ شب و بہر و مراد شاید تہجد و وقت بہ بیت و استارانی پشت دیگ و روگ و وقت صبح و وقت انت چیا کہ چہ صبح و روشنی و تالانی و استار اندیم بوگ شروع کنت۔ تمت سورۃ الطور و اللہ الحمد و المنة۔

فل یعنی غروب بہ بیت۔ فل چہ صاحب و مراد نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ذات انت۔ یعنی نہ شماغلط نہمی و

وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ۖ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ ۖ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ۝۱۰
وہاکی بیان بکن و تی رب و توسیپان و ہدے توحید پاکانے و مکس چہ شے بگوشی ہاکی و وہدیکہ ہست بیان اندیم بیت و سورۃ النجم و کتہ شہی شناع سیتون ایت و ثلث رکوع

سورہ نجم مکہ نازل بوت و اے شصت و دو آیات و سہ رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گوں نام و خدا و ہما کہ بے اندازہ مہربان، ز بریں رحم کنو کے

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ۝۱ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ۝۲ وَمَا يَنْطِقُ

سو گندہ ستارہ و وہدیکہ بچیت و گمراہ نہ بوت شے اے رفیق و ہدراہ نہ بوت و گپ نہ جنت

عَنِ الْهَوَىٰ ۝۳ إِنَّ هُوَ إِلَّا وُحْيٌ يُوحَىٰ ۝۴ عَلَيْكَ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ۝۵

چہ و تی نفس و اہگ۔ نیستنت قرآن مکر و دیگ کریم دیگ بوتنگ و تعلیم دسگ آترائیں قوت دار

ذُو مِرَّةٍ ۝۶ فَاسْتَوَىٰ ۝۷ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ۝۸ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ۝۹

زور اور و فل پدا تچا وشتا و ہست ات بڑیں سٹ و سرا آسمانی پدا نزدیک بوت، پدا چہل بوت

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝۱۰ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ۝۱۱ مَا

پدا بوت و سرق و مکان و کدہ یا ہنک کتر۔ گدا و دیگ مات و تی بندہ و یک ہر چیکہ و دیگ دیگ ایت۔

كَذَّبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ۝۱۲ أَفَتَمُرُونَا عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ۝۱۳ وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً

دروغ نہ بست و دل ہر چیکہ دیتی و نوں آیشا چہ کہ ات بہ آئی ہر چیکہ دیتی و وہ حقیقت دیت آتی و را ایرکپا

أُخْرَىٰ ۝۱۴ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ ۝۱۵ عِنْدَ مَا جَنَّتِ الْهَوَىٰ ۝۱۶ إِذْ يَغْشَىٰ

یک برپدا نزدیک و سدرۃ المنتہی و آئی گور بہشت انت آرام و جاگہ و وہدیکہ پوشگا ات

السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ۝۱۷ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ۝۱۸ لَقَدْ رَأَىٰ

کنرہ ہر چیکہ پوشگی ات و چم چوٹ نہ بوت و نہ چہ ہدے سرگوست و بیشک دیت آتی و

مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ ۝۱۹ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ۝۲۰ وَمَنْوَةَ

مزین نشانیاں و و تی رب و کلا آیا پدا دینت شمالات و عزی و عرا و منات

مَنْوَةَ

ردا چہ راہ و ٹگل وارت نہ چہ و تی ارادہ و اختیار و بہ زانت کاری بے راہ و روگ بوت۔ بلکین ہنجو کہ آسمان و استاراں چہ طلوع و بگر دانکہ غروب و بہ یک مقرر رفتار و متین راہ و روگ بنت کہ دی ہم اینگر و آنگر و نام و ہم نہ گرت، نبوت و آفتاب ہم اللہ و مقرر کتگیں کشک و سدا برابر و روگ انت۔ ممکن نہ انت کہ یک قدرے اینگر یا آنگر بکپیت۔ چوش بہ بیت تو چہ آتی و بخت و ہرج غرض کہ متعلق انت حاصل نہ بیت۔ انبیاء علیہم السلام آسمان نبوت و استار انت کہ چہ ایانی روشنی و رفتار و دنیا و رہنمائی و روشنی حاصل بیت۔ و چو کہ تمام استارانی اندی و پدا تر پوکیں آفتاب طلوع بیت، سہ داب و تمام بنیانی تشریف برگ و پدا آفتاب بخند و چہ عربستان و مطلع و طلوع بوت۔ بس اگں قدرت و اے ظاہری استارانی نظام اے قدر حکم جوڑ کنگ کہ ماں آتی و ہیج پیمیں زوری و گڑ بڑ

کنجائش نیست تو ظاہر انت کہ با باطنی استاروں و روحانی آفتاب و ماہتاب و نظام چینکر مضبوط و محکم ہوگ لو طیت کہ چرایاں یک عالمی ہدایت مسادت و ابستہ انت۔ و ہ یعنی ہرچ کارے توکت۔ یک شخصہ ہم چہ واجہ و دہن مبارک و اے دایں در نہ کپت کہ آنفانی واہگ و سرامینی بہ بیت بلکیں واجہ دین و درواہر چیکہ ارشاد فرمائینیت اللہ پاک و دیم داتگیں وحی و ہائی و حکم و مطابق و بیت۔ ماں آئی و وحی متلو و ”قرآن“ و غیر متلو و ”حدیث“ گوشگ بیت۔ و ہ یعنی وحی دیم دیوک تو دراصل و اللہ تعالیٰ انت، لیکن چہ ہرچ ذریعہ و آرمی داں شاہ سر بیت و سر ظاہر و ہما کس شمارا سر و سوچ کنت آمرن تر ندیں قوتانی خداوند، مزین زور آور، حسین و براہنکیں فرشتہ لے کہ آثر جبریل ابن گوشگنت۔ چنانچہ ماں سورۃ التکویر و جبریل نسبت و فرمائینیت انت کہ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ذِي قُوَّةٍ اَلْخ فک چہ برزین کنارہ و مراد اکثر مفسراں اُن فی شرفی مراد رنگ۔ کہ چہ ہمود اصح صادق ظاہر بیت۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ماں نبوت و ابتداء و ایک برس حضرت جبریل ماں اہلی صورت و ایک کرسی و سر و نیندان و بیت۔ آست و آسمان چہ یک کنارہ و ماں نبوت و وجود و پر معلوم ہوگنت۔ اے غیر معمولی ہمنانکیں ندرگ اولی مرتبہ واجہ نبی و چنان دت دیستگت۔ ایشراکندان و واجہ و ترس و لرز و زرت۔ تو اے در سورۃ مدثر نازل بوت۔ و ہ یعنی جبریل ابن گوں و فی اہلی مندرجہ ”مستقر“ و تعلق دارگ و باوجود جہل و ایرکیت و گوں واجہ نبی و ہمنکر نزدیک بوت کہ ہر دو کانی میانجی و چہ دودست یا دو کاناں گیشتر فاصلہ نہ ات۔ آساعت و اللہ تعالیٰ و فی خاصیں بندہ (محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم) و سر و وحی دیم دات۔ غالباً چہ پیشی و مراد سورہ مدثر و اے آبات انت یَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ قُمْ فَأَنْذِرْ وَرَبُّكَ فَكَثِرَ اَلْخ یا بلکیں دگہ چیزے احکام بہ بنت۔ (تنبیہ) ماں فَاكَنْ قَابِ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنٰی و محققان گور و اف و شک و نیاہنگ بلکیں اے قسم و ترکیب گوں سرچیں تاکید و مبالغہ و بہ زیات و نفی و کیت۔ یعنی تعین کنان و چوش پیش دارگ مقصود نہ انت کہ قوسین و فاصلہ ات یا چہ آئی و ہم کثر۔ البتہ اینکریان کنگی انت کہ بیچ جاو و دھج داب و چہ پیشی و زیات نہ ات و فیہ اقوال اُخر ذکرہا المفسرون۔ و ہ یعنی جبریل ابن واجہ و گوں چاں دیست و چہ دل و توکے گوشگ کہ اے ساعت و چم راست راست و جبریل و گند گانت، ہج و ابیں غلطی ننگانت کہ یک چیزے و دگہ چیزے نہ انت۔ ماں چو گوشگ و واجہ و دل ہم راست ات، حق تعالیٰ ہے داب ماں پیغمبرانی دل و فرشتہ و معرفت و مان گیشیت و اگں نہ رسول و دت اے دل جی مہیت تو دگران و دل جی چہ کجا دست کپیت۔ و ہ یعنی وحی دیم دیوک و آروکیں فرشتہ کہ آئی و صورت و سیرت مزین پاکیزہ و فہم و حفظ و غیرہ و تمام قوت کامل و پدا ہمنکر قریب ہو ان و وحی و اسر کیت کہ پیغمبر آثر اگوں و فی چم و بگندیت آئی و صافیں و روشنیں دل آئی و تصدیق و بکنت تو زانا ما چشیں چٹا کس گیں چیز و شمارا حق حاصل انت کہ آئی و درافصول و ناہودگیں بحث و تکرار بکنات و دجیرہ و واسطہ راہان و در بیچ انت۔ اذالم تر الہلال فسلم۔ لئانی رؤہ بالابصار۔

و ہ حضرت شاہ صاحب نہ کنت ”دومی برا حضرت جبریل ماں و فی اہلی صورت و دیست۔ معراج و شب و چہ ہفتیں آسمان بالاکہ اودا درختے کثر و آسر حدت جہل و برز و جہل و مردم و برزاشت نہ کنت۔ و برز و جہل و ایرکیت نہ کنت۔ ہائی و نزدیک و بہشت تی دیست۔ (تنبیہ) چوش کہ جنت و انگور، انار و غیرہ و دنیا و نیبگاں و میوگان و سر قیاس کنگ نہ بیت، ماں اشاں اشتراک محض نام نیگنت، آگنر و درخت و ہم اے گنرانی سرا بناید قیاس کنگ بہ بیت۔ اللہ و دت زانت کہ آگنر چہ دابیں گنرے۔ بہر حال آدرخت اے سرحد و آسرحد و سرا اوستاتگ۔ ہر اعمال و غیرہ چہ ادا سر کیت و ہر احکام و غیرہ چہ اودا ایر کیت، کلانی سرحد ہے کثر و درخت انت۔ چہ کلیں روایتاں ہے معلوم بیت کہ آئی و ہفتیں آسمان و آئی و تالانی ماں ہفتی آسمان و بیت۔ واللہ اعلم

و ہ یعنی حق تعالیٰ و انوار و تجلیات آدرخت و مانیوشان انت و فرشتیانی کثرت و وحی و عالم چوش ات کہ گوں ہر یک تاکہ و ایک فرشتہ نظر و آتگت۔ ماں لہتیں روایتاں ہست کہ مانیوشی سہر چکیں پروانہ انت یعنی سک شرننگ کہ چرایاں گندگ و دل ہانگو لیٹ بوارت۔ آساعت و درخت و رونق و بہار و آئی چمن و جمال اے داب ات کہ بیچ مخلوقی طاقتے آثر ماں لفظاں بیان کت نکنت۔ شاید ابن عباس و غیرہ قول و رو و ماں معراج و اللہ و دیدار واجہ نبی و ہر چیکہ بوت آئی و بیان ماں ہے آیت و ابہام و شامل و مندرج بہ بیت۔ چیا کہ پیشی آیتانی بابت و ماں عائشہ صدیقہ و حدیثاں گیش و گیوار موجود انت کہ چرایاں رویت رب مراد نہ انت، محض رویت جبریل مراد انت۔ ابن کثر و چہ مجاہد و کہ آ ابن عباس و خاص ترین رفیق انت ماں ہے آیت و چہ اے لفظان و درج کتگ : کَانَ اَخْصَانُ الْمَيْدَرَةِ لَوْ لَوْ اَوْ يَافُوتًا وَ كَرَبُوحًا اَفْرَ اَهَا مُحَمَّدٌ صَلَّى اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم وَ رَآیَ رَبَّہٗ بِقَلْبِہٖ۔ اے رویت چو نکہ تہنا چہ قلب نہ ات بلکیں چہ قلب و بصر ہر دو بینان چہ دیدار و فی بہر رسگانت۔

چوش کہ چہ ما راغ البصر و ظاہر بیت۔ شاید پیشکا ابن عباس و ماں طبرانی و لہتیں روایتاں فرمائینت رَاٰہُ مَرَّتَيْنِ مَرَّةً بِقَلْبِہٖ وَ مَرَّةً بِبَصَرِہٖ ادا و برز و چارگ و مطلب چوش بوت کہ ماں یحییٰ ساعت و دوداب و دیست۔ کہما قالوا فی الحدیث : انشق القمر بمکة مرتین) چہ ظاہری چم و ہم و چہ دل و چچاں ہم۔ لیکن یاد دارگ بہ بیت کہ اے رویت آنت انت کہ آئی و نفی ماں لَا تَذَرُکَ اِلَّا بَصَارًا و کنگ بوتگ۔ چیا کہ چرائی و غرض احاطہ و نفی کنگ انت۔ یعنی نگاہ آئی و احاطہ و کت نکنت۔ علاوہ چہ اشی، چہ ابن عباس و وہدے سوال کنگ بوت کہ دعویٰ رویت آیت لَا تَذَرُکَ اِلَّا بَصَارًا و مخالف انت تو فرمائینتی وَ یُحَکُّ ذَاکَ اِذَا اُتِجِلَیٰ بِنُورِہٖ الَّذِیْ هُوَ نُوْرُہٗ (رواہ الترمذی) معلوم بوت کہ خداوند کریم و انوارات و تجلیات متفاوت انت لہتیں انوار قاہرہ للبصر انت، لہتیں نیستنت۔ و رویت رب فی الجملہ ماں ہر دویں در جہاں صادق کیت۔ و ہمیشہ کا گوں گوشگ بیت کنت کہ ہر درجہ رویت و مومان و ماں قیامت و نصیب بیت و ہر یکہ نگاہ تیز کنگ بنت کہ آیاں ہا تجلی و برداشت کت نکنت۔ آماں دنیا و کس را حال نہ بیت۔ البتہ یک خاصیں درجہ و رویت مئے واجہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و شب معراج و ابن عباس و روایت و رو و میسر بوت و ماں اے خصوصیت و بیچ ابن بشر واجہ و شریار و ہونڈ نہ انت۔ و ہم ہے انوار و تجلیات و فرق و تفاوت و ہمک رنگی و سر اصرہ کنان و گوشگ بیت کنت کہ عائشہ و ابن عباس رضی اللہ عنہما و قولانی تہا بیچ دابیں تعارض نیست۔ شاید نفی ماں یک درجے کنت و اے اثبات ماں دومی درجہ و کنگانت۔ ہے داب و ابوزہر و روایت رأیت نُورًا و ماں نُورًا اِنِّیْ اَکْہَا و تطبیق ممکن انت۔ واللہ سبحانہ و تعالیٰ اعلم۔

و ہ یعنی چم ہر چیکہ دیست گوں سر جی و دل جی و دیست نہ نگاہ چوٹ ہو ان و راستیں و چپیں نمک و شکل انت نہ چہ مبصر سرگوزان و دیم تر و شست۔ بس ہا چہ سر اڑتنت کہ آئی و پیشدارگ مقصود مرادات۔ بادشاہانی دربارہ ہر چیکہ پیشدارگ بہ بیت آثرانہ چارگ ہر چیکہ پیشدارگ مہیت آئی و سر چاں سک کنگ ہر دویں عیب انت۔ واجہ نبی چہ اے ہر دو بیناں پاک ات۔ فلما اِذْ یُعْثٰی الْمَذْکَرَةُ فَاَنذَرُہٗ ہر چیکہ بیا ہوگ چرایاں ابید و ہر چہ نمونہ دیستگت آیاں اللہ بہتر زانت۔ ہ

اکنوں کر ادا ماغ کہ پر سد ز باغبان و ببل چہ گفت و گل چہ شنید و صبا چہ کرد

ول یعنی آلاحد و عظمت و جلال دار و کیں خدا و مقابلہ و اے ادنائیں و ذلیلین چیزانی نام گرگ و شمارا شرم و انگیز بیت۔ (تنبیہ) لات، عزری، مناة آیانی بتانی و محبوبانی نام انت۔ چہ اشان لات طائف و مزدو کیں مردمانی گوراسک بزرگ ات۔ مناة اوس، خنرج و خزانہ و مردمانی گوراء و عزری و راقیش و بنی کنز و غیرہ چہ اے ہر دو مینان مستر زانتگت۔ آیانی نزیک و اول عزری کہ آملکہ و نزیک ماں نخلہ ات، بدالات کہ اماں طائف ات، پداجہ درستان آفرماں سومی درجہ مناة کہ آچہ باز دور مدینہ و نزیک و واقع ات۔ علامہ یاقوت و ماں نجم البلدان و ہجے ترتیب تل کنگ۔ و نبشتہ فی کنگ کہ قریش، خانہ کعبہ و طواف کنان و اے لفظا نش گوشتنت واللات و العزری و مناة الثالثہ الاخری۔ ہولاء الغرائق العلی و انت شفاعتھن لثرتی۔ ماں تفسیر و کتاباں اے مزق و یک قصہ و نقل کنگ کہ آجہور محمدین و اصول و سر درجہ صحت و اگر چہ سر نہ بیت اگں و حقیقت و آچہ صلیت و ایت تو شاید ہے بہ بیت کہ واجہ ماں مسلمان و کافران و ہور تہوریں مچی و اے سورت و نت۔ کافرانی عادت ات کہ مخلوق و قرآن اشنگ و مؤ مدینت و توک کلال گر ٹرید اکتنت کما قال تعالیٰ : وَقَالَ الْيَهُودُ كَفَرُوا وَآلَتُمْ هَٰذَا الْقُرْآنَ فَالْعَوَافِيَةُ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ (حکم السجۃ ۴۷) و ہاے اے آیت فی و نت تو یک کافران شیطانی و شاید واجہ و آواز و فی آواز شامل کنان و واجہ و لب و لہجہ و ہما لفظاں چہ و پ و کشتنت کہ آیانی زبان و سر اشنگ انت تِلْكَ الْغَرَائِقُ الْعُلَى دیم ترا ماں تبیر و اداء تصرف بوان و جبر چہ گجا داں کجاشت و سر بوت۔ و اگں ظاہرین گپے کہ نبی و زبان و سر اشیطان و چشیں تسلط کدی حاصل بوت کنت۔ و ہما چیز کہ دیم ترا باطل قرار دیگ بیت آئی و تویب و چہ معنی۔

ول یاقوت و ماں مجسم البلدان و نبشتہ کنگ کہ کافران اے بتان و خدا و جنگ گوشتنتش نوں اول تو خدا لم یلد و لم یولد انت و بنذیر و اولاد و نظریہ اگر قبول کنگ بہ بیت پداجہ اے دابیں تقسیم و وند کنگ سک گندگ و ناہودگیں گپے کہ شاپہ و تاج کجاشات بکن ات و ماں خدا و وند باری و چنکاں بگیشین ات ؟ (العیاذ باللہ) و یعنی سنگ و درختانی چیزے نامش بستگت کہ اشانی خدائی و بابت و بچ بوت نیست بلکین اشی و برخت لا دلائل موجود انت اشان و فی دل تب و توری جنکانی نام بدے ات یا بچکانی یاد گرہر چہ شے دل بکشتیت اے خشکیں گپ انت کہ اشانی پشت و بچ حقیقت نیست وک یعنی باوجودیکہ چہ اللہ پاک و طرف و ہدایت و روشنی سر بوتگ و آئی و چنکیں راہ و نشون دانگ مگر اے اعمقان ماں ہما وہم و واہگانی تاریکیاں گرفتار انت ہر چہ ناہودگیں اٹکلے ماں و فی دل و بستش و ماں دل و اومانے جاہ جت ہما داب و عیش کت، گون تحقیق و بصیرت و راہ و اشان بچ تعلق دارگ نہ لوٹنت۔ و یعنی اشان چوش فہمت کہ اے بت مے سفارشی بنت اے معنی خیالات و واہگانت زانا انسان ہر چہ واہگے کنت لازماً آزادست کسیت اے خبر یاد دارگ لوٹنت کہ دنیا و آخرت و کل خیر اللہ پاک و دست انت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی چہ بتانی پرستش و دست کسیت، دست کپکیں چیزہا انت کہ اللہ بدنت۔ و یعنی اے بت بچ حقیقت دارنت آسمان و جاہ مندریں مقرب فرشتہانی سفارش ہم بچ درد نہ وارت۔ البت اللہ پاک ہر کس و حق و سفارش کنگ و حکم بدنت و چراتی و راضی بہ بیت تو بیشک اودا سفارش کار دات کنت۔ اے ظاہرین گپے کہ آئی و نہ بتان و سفارش و حکم دانگ و نہ آچہ کافران راضی انت۔ و یعنی ہر کس و آخرت و سرائیقین نہ انت آچہ سزا و بے فکر بوان و ہنچیں شوخی کنت مثلاً فرشتیان و جنیں آدم و قرادیان و خدا و جنگ گوشتنت۔ اے گپ محض آیانی جہالت و سرادلات کنت۔ شر فرشتیاں مردیں و جنیں بوگ و گون بچے واسطہ ؟ و یہ خدا و اولاد چونکا بوت کنت ؟ آیا حق و راستیں جبر و سزا قائم بوگ و واسطہ چہ ہے دابیں اٹکلان و ناہودگیں و ہماں کار دیماشت کنت و آیا اٹکل و تخمینہ برحق حقیقتانی جاگ و گپت کنت ؟ و یعنی ہر کس و فکر بہ ہے چنت روجی زندگی و ارد گرد و ترو تاب بکنت کہ ماں ہماں و گلا نیش بوان و کدی خدا و آخرت و نیمگ و دنگوش گورمکنت تہی نبی آئی و بک بک دل و جاگہ مدہے

النجم ۵۳

۸۱۰

قال فما خطبکم ۲۷

الثَّالِثَةُ الْآخَرَى ۲۷ اَلْکُمْ الذِّکْرُ وَلَہُ الْاُنْثٰی ۲۸ تِلْکَ اِذَا قِیْمَةُ

سومی گدی و را و آیا پہ شہانت مردیں چک پہ خدا و جنیں چک۔ اے بہر کنگ و ہند ہر کنگ

ضِیْرٰی ۲۹ اِنْ هٰی اِلَّا اَسْمَاءٌ سَمَّیْتُمُوهَا اَنْتُمْ وَاَبَاؤُکُمْ مَا اَنْزَلَ

نا انصافین و اے کل نام انت کہ نام بستگت آیانی شہا و شے پت و پیکان، نازل نہ کنگ

اللّٰہُ بِہَا مِنْ سُلْطٰنٍ اِنْ یَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاْتَهٰوٰی الْاَنْفُسُ

اللہ بہ آئی بچ دسے وکل زندگیری و کنت مگر اٹکل و چیزے کہ واہگ بہ کنت نفس

وَلَقَدْ جَآءَهُمْ مِنْ رَبِّہُمُ الْہُدٰی ۳۰ اَمْ لِلْاِنْسَانِ اَمْتٰی ۳۱ فِیْلَہٗ

وہ تحقیق سربوت آیانی چہ آیانی رب و ہدایت و کدی رسیت انسان و ہر چہ بلوٹیت۔ گد اخلا و دست و

الْاٰخِرَةِ وَالْاَوَّلٰی ۳۲ وَکَمْ مِّنْ نَّکٰلٍ فِی السَّمٰوٰتِ لَا تَعْنٰی شَفَاعَتُهُمْ

انت غیر تہان و درجہان و و باز فرشتہ انت ماں آسماناں کہ فائدہ ندنت آیانی سفارش

شَیْءًا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ اَنْ یَّآذِنَ اللّٰہُ لِمَنْ یَّشَآءُ وَیَرْضٰی ۳۳ اِنَّ الَّذِیْنَ

چیزے و لا مگر زندگیری و کدی اذن بدنت اللہ بہر کس و بلوٹیت و رضا بہیت و بے شک ہا کساں

لَا یُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ لَیْسُوْنَ بِاَلٰئِکَہٗ تَسْمِیَةِ الْاُنْثٰی ۳۴ وَمَا

کہ یقین نہ دارنت بہ آخرت و البت نام بدنت فرشتیان و جنیں نام۔ و نیست انت

لَهُمْ بِہَا مِنْ عِلْمٍ اِنْ یَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنَّ الظَّنَّ لَا یُعْنٰی

آیان و اے بار و بچ علم۔ و نہ کنت زندگیری مگر گمان و۔ و بیشک گمان نفع ندنت

مِنَ الْحَقِّ شَیْءًا ۳۵ فَاَعْرَضْ عَنْ مَّنْ تَوَلٰی ۳۶ عَنْ ذِکْرِنَا وَلَمْ یُذِ

حق و بابت و چیزے و گد ایدم و بترین چہ ہا کس و و فی دیم تربیتی چہ مے یاد و و بچ نہ لوٹیت

اِلَّا الْحَیْوةَ الدُّنْیَا ۳۷ ذٰلِکَ مَبْلَغُهُمْ مِّنَ الْعِلْمِ اِنَّ رَبَّکَ هُوَ

مگر دنیا و زندہ۔ بس داں ہے خدا و سربوت آیانی علم و تحقیق تہی رب

اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِیْلَہٗ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ اِهْتَدٰی ۳۸ وَلِلّٰہِ

زیات زانت کہ کئے گمراہ بوت چہ آئی و راہ و، و آشر نزانت کہ کئے پہ راہ و کپت و و خدا کنت

مازل

بتانی پرستش و دست کسیت، دست کپکیں چیزہا انت کہ اللہ بدنت۔ و یعنی اے بت بچ حقیقت دارنت آسمان و جاہ مندریں مقرب فرشتہانی سفارش ہم بچ درد نہ وارت۔ البت اللہ پاک ہر کس و حق و سفارش کنگ و حکم بدنت و چراتی و راضی بہ بیت تو بیشک اودا سفارش کار دات کنت۔ اے ظاہرین گپے کہ آئی و نہ بتان و سفارش و حکم دانگ و نہ آچہ کافران راضی انت۔ و یعنی ہر کس و آخرت و سرائیقین نہ انت آچہ سزا و بے فکر بوان و ہنچیں شوخی کنت مثلاً فرشتیان و جنیں آدم و قرادیان و خدا و جنگ گوشتنت۔ اے گپ محض آیانی جہالت و سرادلات کنت۔ شر فرشتیاں مردیں و جنیں بوگ و گون بچے واسطہ ؟ و یہ خدا و اولاد چونکا بوت کنت ؟ آیا حق و راستیں جبر و سزا قائم بوگ و واسطہ چہ ہے دابیں اٹکلان و ناہودگیں و ہماں کار دیماشت کنت و آیا اٹکل و تخمینہ برحق حقیقتانی جاگ و گپت کنت ؟ و یعنی ہر کس و فکر بہ ہے چنت روجی زندگی و ارد گرد و ترو تاب بکنت کہ ماں ہماں و گلا نیش بوان و کدی خدا و آخرت و نیمگ و دنگوش گورمکنت تہی نبی آئی و بک بک دل و جاگہ مدہے

آجہ خدائے دیم تاب دیو کہ انت ہمیشہ کا شہم چہ آئی ناشرین وناہودگیں کاراں دیم تاب دیو کہ ات تو قتی حق ادا کت چہ اے دایم بد کردارین مردمان حق قبول کنگ و
امیت دارک و پریشان و غمناک بوگ بے کارین کتے۔ اشانی و عقل بس ہے دنیا و نقصان و سرسیت۔ چرائی و ہما دیا اشانی عقل شت نہ کنت۔ آجے زاننت کہ مرک و یدمان حقیقی
مالک و عدالت و حاضر بوان و ذرہ ذرہ حساب دیگی انت۔ آیانی تمائیں علم و جہد ایوک و جود لوت و لاپے پڑ کنگ و شہوت و آس و توسینگ انت۔ و یعنی ہر کس و
گمراہی و کشک گیت و ہر کس و ہدایت و راہ پر و تاشات کت اکلان و آیانی چہیں جوہراں اللہ تعالیٰ چہ ازل و زاننت و بہرے رو و تمام کار انجام گرت۔ ہزار دست
یاد بجن آئی و علم و برخلاف ہج بوت نہ کنت۔ ہم آہ و قی سر جیں علم و رو و گوں ہر کس راست راست و ہمایانی حالانی مناسب و معاملہ کنت ہمیشہ کا شتا و تار اچہ ارشاد
یک کردار ات و اے دشمنان دین و معاملہ خدا و حوالہ بکن ات - ۱۲

ہمہ صفحہ و فوائد : فل یعنی ہر شخص و

احوال آرا معلوم و زمین و آسمان و ہر چیز و سرا آئی و قبضہ
گدا چہ نیک و بد و بدلہ دیگ و آرا کتام چیز دور داشت
کنت بلکین اگس شری و بچارے تو زمین و آسمان و اے
کلیں کار گاہ بہرے سبب و پیداکنگ بوتگ کہ بریشی نتیجہ
زندہا قی و یک و گہ غیر فانی نظائے قائم کنگ بہریت کہ اودا
بدیں مردمان آیانی بدیں کارانی مزد و سرسیت و نیکیں مردمان
آیانی نیکیں کارانی بدلہ و خیریں مزد دیگ بہریت -

فل گناہ کبیرہ و صغیرہ و فرق ماں سورہ نساء و فوائد
گوشتنگ۔ ماں لم و تفسیر چنت اقوال انت۔ لھتین
گوشتنگ کہ گناہ و ہر خیالات و غیرہ مال دل و بیابنت
اگر آیان و عمل و آرگ مہیت آیان لم گوشتنگ بہریت
لھتین و صغیرہ گناہ مراد گوشتنگ۔ لھتین و گوشتنگ کہ
ہرچ گناہ و سدا اصرار مکنت یا آئی و ہیل دار مہیت یاچہ
ہرچ گناہ و توبہ بکنت ہما مراد انت۔ بہرے خیال و بہترین
تفسیر ہا انت کہ مترجم محقق قدس روح و ماں سورہ نساء و
فوائد اختیار کنگ۔ فل ہمیشہ کاچہ بازیں خوردیں مزین
گناہاں در گذر کنت یعنی پہل کنت و توبہ قبول فرمائینیت
گناہ گار و دلپروش نہ کنت۔ اگس ہر یک خوردیں و مزین خطا و

سرا گرفت بکنت گدا بہ بندہ در ہج جا کہ پشت نہ کسیت۔
فل اگن تقویٰ و چیزے توفیق اللہ تعالیٰ و بخشش ات تو مرنی کن
ووتار بہ بزرگانی صف و حساب مکن۔ آکلانی بزرگی و پاکباز
و خوب زاننت وچہ ہما وقت و زاننت و ہرے تو ماں آ
ہستی و دارہ و قدم نہ جگت۔ مرم و بایدا انت کہ قتی
اصلیت و شوشکار مہیت کہ آئی و بنگی چہ خاک و انت۔

پیدا ماں مات شکم و تہار و کیان و چہ نا پاکین خون و ردوم
حاصل کنان بوتگ چرائی و رندا آچینگر گوں جسمانی و روحانی
نزد وریاں دوچار بوتگ۔ آخر اگس اللہ تعالیٰ و محض چہ
قتی مہربانی و یک بلندیں منصب عطا فرمائینیت تو آرا بایدا
انت کہ مزین دعویٰ بکنت و ہر کس واقعتی بنت، آیان
چشیں دعویٰ کنان و شرمندگی محسوس کنت و ہرے گوشت

کہ ہنوں ہم بہ سر جی و چہ کمزوریاں پاک بوگ بشریت و حد
در ات۔ چیزے نہ چیزے آلودگی ہر کس و الم بیت الا
من عصمہ اللہ۔ فل یعنی قتی اصل و شمشان و

چہ قتی خالق و مالک و طرف و دیم و تاب دات۔

فل حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "یعنی کیں ایمان

آرگ و لگت پیدا آئی و دل سک تترت و مجاہد و غیرہ نیست کہ اے آیات ولید بن مغیرہ و بار و نازل بوتنت۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و گیاں اشکان و آرا
اسلام و طرف و کیں حب پیہ بوتگت وچہ کفر و سزا و ترسان قریب ات کہ مسلمان بہریت، یک کافرے و گوں آئی گوشت کہ چو مکن، من نئی کلیں گناہاں و
بہ قتی سدا زوراں چہ تہی جانب من سزا برداشت کنان بے شرط ایشنت کہ اینکرمال و زمین و بدے۔ آئی و عودہ کت و مقرر کتیں رقم و چیزے قسط
ادا کنان و باقی مال و دیگ و چہ انکاری بوت۔ اے جاور و اعطی قلیلا و اکذی و معنی چوش بنت کہ چیزے مال داتی و پدا دستی کشت۔ و یعنی زانا
آئی و غیب و خبر دیشتگ کہ آسندہ۔ آئی و کفر و سزا دیگ نہریت و دومی کس و بہ قتی بدلی و دیان و موت چہ عذاب و رستگار بیت۔ و یعنی ابراہیم

مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا

ہرچیکہ ماں آسمانان انت و ہرچیکہ ماں زمین انت تاکہ آبد بہریت بدکاران و آیانی کتگیں کاراں

وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى ۚ الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ

و تاکہ بد بہریت نکوکاران و بہ نیکی و راہ بند و ہا کساں کہ ہرینت چہ مزین

الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشِ إِلَّا اللَّتَمُ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ ۖ هُوَ أَعْلَمُ

گناہاں وچہ بیجانی و کاراں ابید چہ غیر گناہاں فل بے شک تہی رب و بخشش بازت فل آزیات زاننت

بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ إِذْ أَنْتُمْ أَجْنَتٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ

شمارا و ہدیچہ پیداکتی شمارا چہ زمین و و ہدیچہ شمارا انت چک ماں قتی ماتانی لا پارس

فَلَا تَزْكُوا أَنْفُسَكُمْ ۖ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى ۚ أَفَرَأَيْتَ الَّذِي

گدا امر سارا بیت قتی چندان و خدا وانا ترانت بہر کسکہ بہر ہر گاربت آیا دیت تو ہما کس کہ

تَوَلَّى ۖ وَاعْطَى قَلِيلًا وَكَذَى ۚ أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يُرِي

روگردان بوت و داتی کیں مال و سکد بوت فل آیا آئی و گورہ ہست غیب علم گدا ہر چیز وچہ گندیت و

أَمْ لَمْ يُنَبِّأْ بِمَا فِي صُفْحِ مُوسَى ۚ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى ۚ إِلَّا تَزِرُ

آیا خبر و گت بوت بہ ہرچیکہ ماں موسیٰ و صیغیاں ہست و ابراہیم و ہما کہ تمامی کت قتی قولش ایکہ چست کنت

وَأَنزِلَ سِرَّةً وَزَرًا أُخْرَى ۚ وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ۚ وَأَنَّ

ہج چست کنو کہ بار و دومی کس و فل وایکہ نزسیت انسان و مگر ہرچیکہ کتگی فل و بہ تحقیق

سَعِيهِ سَوْفَ يُرَى ۚ ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءُ الْأَوْفَى ۚ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ

قتی کتگیں زوت گندیت۔ گدا دیگ بیت آرا بدلا بہ تمامی و فل بیشک تہی رب و نیمہ انت

الْمُنْتَهَى ۚ إِنَّهُ هُوَ أَصْحَابُكَ وَابْنُكَ ۚ وَأَنَّهُ هُوَ أَمَّا تِ وَأَخِي ۚ

واتری۔ فل و بیشک ہما کنینیت و گریو اینیت و بے شک ہما موت دنت و زندگ کنت

وَأَنَّهُ خَلَقَ الرُّوحَ جِنِّ الذَّكَرِ وَالْأُنثَى ۚ مِنْ نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَى ۚ

و بیشک ہما پیداکنت دومی جنس نز و مادگ و فل چہ نطفہ و و ہدیچہ پشینگ بیت

منزل

ماں وقتی قول و قرار و وعدہ پابندی پورا ثابت قدم بوت واللہ حقوق سرجمی ادا کنت و آئی حکمانی زندگی ریشہ کنٹ۔ فل یعنی ماں واجہ موی و واجہ ابرہیم صحیفیاں اے مضمون ہست ات کہ خدائے گورے کتم مجرمے دومی بار بار ہوتی بدلتی رت نکنت، ہر کسے وقتی جواب وت دیگی انت۔ فل یعنی انسان کوشش کنان ہر کسے و کمائی نے کنت آہائی نیگنت۔ چوش بوت نہ کنت کہ آگے دگرے نیکیاں بچلا نیبت و بزوریت۔ باقی کسے وت چہ دتی رضائے وقتی ہتس حقوق دگرے کسے بدنت واللہ آرا منظور کنت، آگے جد انت کہ آئی تفصیل چہ حدیث و فقہ معلوم بیت کنت۔ فل یعنی ہر کسے سعی و کوشش بھائی دیا ایرنگ بیت و آرا پورہ پورہ بدلہ دیگ بیت۔ فل یعنی تمام علوم و افکار و وجود و رد و انتہا بھائی و سرا بیت و کلان و آخر کار بھائی و گورے روگی انت، چہ بھائی ہر کسے نیکی و بدی و برورد دست کنت و فل یعنی ماں اے دنیا تمام متضاد و متقابل حالتان و بھائی پیدائش کنت، خیر و شر و خالق ہم وت انت۔ وشی یا غم و جاوران و دیم دیگ، کندینگ، مگر یونینگ، کنگشک زندہ بھائی دیگ و کسے و کسے، و کسے و کسے جو کنگ بھائی وقتی کار انت۔

ہم صفحہ فوائد: فل یعنی ہر کسے چہ یک ترسچاپ و نرو مادہ پیدائش کنت، دوبارہ پیدائش پرانی چون مشکل انت (اے میا بچی) چہ یک پیدائش دومی پیدائش (سر منتنبہ کنت) فل یعنی مال و خزانہ، جائداد و جاگیر کل بھائی و دانگین انت و ہتس و آئی و معنی افقر کنگ یعنی بھائی و کسے و غنی و کسے و فقیر جوڑ کنت۔ اے معنی چہ پیشی سیاق و مناسبت لوم بیت چیا کہ متقابل چرائی و ذکر بوان و پیدائش کنت۔ و اگس پیشی مطلب گرگ بہ بیت تو آئی و معنی اہلاک یارگ بیت کہ آئی و ذکر دیا پیدائش کنت۔ یعنی خزانہ و مال و زردیان و و ہاگیش کنت و ہاوت مزین مزین زرداران و زور مندین تو ان تباہ و برباد کنت۔ فل شعری یک باز مزین استارے کہ آرا ہتس عرب و پرستش کنگ و چوش ہمتگش کہ ان عالم و احوال و آئی باز اثر دار و کنت۔ اداشون دات کہ بشعری و ربہم اللہ انت۔ دنیا و کل سرو چہ بھائی و دست قدرت و انت۔ شعری بزرگ کار ہم یک ادنائس مزدورے و پیا آئی و حکم و پورہ کنت۔ ماں آئی و جزو ہم مستقل تاثیر ہے نیست۔ فل یعنی حضرت ہود علیہ السلام قوم۔ و کہ داں صد ہا سال خدائے پیغمبر حضرت نوح علیہ السلام و ترندیں ایذا سرکنان بوتنت کہ چہ آئی و دانگ و انان و جگر تر کنت و پورہ زندگی آئیو کیسے مردمان یک مثلے قائم ٹی کنت و شت۔ فل یعنی سنگانی ہور و باران (اے قوم لوط و میت گانی ذکر انت)

و فل یعنی اے دابہں فسادی ظالماں و سرکشانی تباہ و برباد کنگ ہم یک مزین نشانیں انعامے۔ آیا اے رنگ و نعمتانی گندگ و باوجود انان وقتی رب و احساناں دیا نیابت و آیایں دروغ بند کنت۔ و یعنی حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم مجرمان و بے بے داب و چہ بدیں انجام و ترسینت، چوشکہ چہ آئی و پیشی نبیاں مردمان و ترسینت کنت۔ فل یعنی قیامت بس نزدیک رستگ کہ آئی راستیں و ہدے، بغیر جہانندہ دگر کس ظاہر کنگ پیش دارگ نتوینت۔ و و ہدے کہ مقررین

قال فما خطبکم ۲۴ ۸۱۲ القسم ۵۳

وَأَنْ عَلَيْهِ النَّشْأَةُ الْآخِرَىٰ ۚ وَأَنْ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ۖ وَاللَّهُ هُوَ

ویشک آئی و سر انت دومی زندہ جت کنگ و ویشک بانی مالدار جوڑ کنت سرایہ دات فل و ایکہ بھائی انت

رَبُّ الشَّعْرِىٰ ۚ وَأَنْ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ۖ وَتَبُودًا فَمَا أَبْقَىٰ ۚ وَ

رب شعری و فل و ایکہ آئی ہلاک کت عادی اولی و فل و تبود، گداہج کسے باقی نہ ہشت و

قَوْمُ نُوحٍ مِّنْ قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ۖ وَأَطْعَمِي ۖ وَاللَّهُ تَفَكَّرْ

و نوح و قوم چہ و پیش۔ بیشک آیاں ہست انت زیات ظالم و زیات سرکش و و تفکر و شہر و

أَهْوَىٰ ۖ فَغَشِمَهُ مِمَّا غَشَىٰ ۖ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ۚ هَذَا

جت زمین و سر اگدا پوشائنت آئی سر چہ یک پوشائنت انت و گدا و قی رب و کت م نعمتاں تو دروغ بند کنت و اے

نَذِيرٌ مِّنَ النَّذِرِ الْأُولَىٰ ۖ أَرْفَتِ الْأَرْفَةَ ۖ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ

ترسینو کہ چہ ترسینو کاں پیشی و نزدیک رست قیامت۔ نیست کسے آرا بغیر چہ

اللَّهِ كَاشِفَةٌ ۖ أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ۖ وَتَضْحَكُونَ

خدائے ظاہر کنوگ و آیا چہ اے خبر و حیران بوت کنت و کنت

وَلَا تَبْكُونَ ۖ وَأَنْتُمْ سِيدُونَ ۖ فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ۚ

و نہ گر بیت۔ و شما ہست لب و گوازی کنوگ و گدا خدائے سجدہ بکن ات و غلامی قبولدار بیت و

سُورَةُ الْقَمَرِ مَكِّيَّةٌ وَمِنْ خَمْسِينَ آيَةً قَوْلُهُ كَرِهَ

سورة القمر مکہ و نازل بوت و اے پنجاہ و پنچ آیات و سے رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گوں خدائے نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان، زبردیں رحم کنوگ

اقْرَبَتْ السَّاعَةُ وَالنَّشْءُ الْقَمَرُ ۚ وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرَضُوا وَ

نزدیک آتک قیامت و تر کت ماہ و اگر بگندنت کافر یک نشانی بے چک و ترسینت و

يَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمَرٌّ ۖ وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أُمْرٍ

گوشت ایجاد وے کہ چہ پیش پیداک انت۔ و دروغ بندش کت زندگی اش کت وقتی و اہل گانی و ہما کار

منزل

و نہ بیت تو ہج طاقت آرا انگینت نہ کنت۔ مگر آچوش نواہیت۔ فل یعنی قیامت و آئی و نزدیک و ذکر و اشکنان و بیدات کہ چہ خدائے خوف و گر لوگ و بگنت و پریشان بوان و پورہ وقتی رستگاری و چیرے تیاری بگنت، مگر شما اشی و برخلاف تعجب کن ات و کندرات و غافل و بے فکر بوان و لب و لباء و گلاشش بنیت۔ و فل یعنی عقل مند و نہ براہیت کہ چہ وقتی انجام و غافل بوان و نصیحت و سرزنش و خبرانی سر اسخرہ بگنت و قہقہہ بخت۔ بلکہیں پرانی لازم انت کہ بندگی و راہ و اختیار بگنت و فرمانبرداری و تابعداری و کسک و قبول کنان و وقتی پیشانی و خداوند قہار و دیا جہل بگنت (تنبیہ) ماں روایتاں ہست کہ واجہ نبی و سورہ نجم و وانان و سجدہ و شت و تمام مسلمان و مشرک کہ حاضر انت سجدہ و کپنت۔ حضرت شاہ ولی اللہ قدس سرہ نبشتہ کنت کہ آساعت و اشان کلان و یک خداوندی

خانیہ بے ماہیوشتگت۔ جوش بگوش کہ چہ یکیشی وزوراکیں قصر فی طوعا وکرہا کلاں سیرجہ و برگ کپت۔ تہنایک بے بختے کہ آئی و دل و سر اتر ندیں مہرے ات
ہمائی و سجدہ نہکت مگر چہ زمین و تھیں خاک زوران و آئی و ہم و تی پیشانی و مشت و گوشتی کہ بہن ہمنکر بس انت۔
۱۲ چہ ہجرت و پیش واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ماں منی و داشتگت، کافرائی مچی ات۔ آیان و چہ واجہ و کتام یک نشانی و طلب کت۔ واجہ و فرمان کت
برزا آسمان و طرف و چٹاں شاک بے ات۔ اناکت و ماہ ترکان و دوکپ بوت چہ آریاں یک کپتہ بہ مغرب و دومی کپت بہ مشرق و طرف و روان بوت۔ اشانی میاکی
کوہے اشتوک ات۔ و ہرے کلاں شری و سرائے مجرہ و بیست ہر دوئیں کپاں و تان و تار بوتنت۔ کافراں در آئینت مجرہ ماہ و سرائے سر اجاد و کنگ۔

اے مجرہ و شق القمر گوشت و اے یک نمونہ و نشانی و
ات قیامت و کہ دیم تراہک چہ ہر داب و کپ و چنڈ
چنڈ بنت۔ طحاوی و ابن کثیر و غیرہ و اے واقعہ و تواتر و
دعوی کنگ و چہ کتام عقلی دلیل و داں مروچی اے و ابی
واقعات و محال بوگ ثابت کنگ کس نتوت و ایوک
استبعاد و بنا و سرائے و لیں پچائی ثبوت داروکیے
چیزان و روکنگ نہ بیت، بلکیں استبعاد و بہ اعجاز و
لازم انت۔ ہک روج پیش آئیوک معمولی واقعات و را
معجزہ کئے گوشتیت۔ باقی اے گوشتک کہ شق القمر اک
واقعہ بیوتیں تو ماں تواتر کئی کتاباں اشی و وجود پرچ
نیست تو یاد دارک بہ بیت کہ اے قصہ شب و بوتگ
ماں لہتیں ملکاں تو مطلع و اختلاف و سبب و آساعت
روج بوت و لہتیں جاگ و نیم شب بوت کہ مردم اے
و ہر عموما و اب بنت و جاہیک مردم آگاہ بہ بنت
و سترچہ آسمان و چہر اندوک بنت تو عادت اے لازمی نہ
انت کہ درستانی چم آسمان و نیمگ و سک بنت۔ زمین و
سراہرچ روشنائی و تالان بیت بشرطیکہ آسمان صاف
بہ بیت ماں آئی و چہ دوکپ بوگ و چہ فرقے پیدا نہ بیت
پدا اے کار ہم بہ کمیں و ہرے ات۔ ماگنیں کہ چہ ہر بار
ماہ گر بیت و باز دراج کشیں ماہ گر بیت، بے لکھانی
حساب و مردمان و اشی و خبر ہم نہ بیت و ماں آزمائے
چومر و چگیں دول و رمد گاہ و غیرہ و اینکر بند و بست
ہم نیست۔ بہر حال ماں تواتر و ذکر نہ بوگ و چہ اشی و
تکذیب بوت نہ کنت۔ پداہم ماں تاریخ فرشتہ و غیرہ
اشی و ذکر موجودانت۔ ماں ہندوستان و مالبار و نواب
اسلام قبول کنگ و سبب ہر واقعہ بوتگ۔

۱۳ یعنی اے دابیں جاد و نبوت و مدعیان ساری و ہم
کنگنت۔ پداہنجوش کہ اشان شتنت اشانی اے
جاد و ہم روت و بیگواہ بیت۔ ۱۲

ہم صفحہ و فواہد : ول یعنی اشانی عذاب
ہم بہ و تی و ہرے کیت و ماں اللہ پاک و علم و پرایاں
مگر ہی و ہلاکت و فیصلہ بوتگ تو آہ و جہ جاور و نہ لکیت
۱۴ یعنی چہ قرآن پاک و ذریعہ و فرسم و احوال و تباہ و تکیوں
و راجانی واقعات بشون دیگ بوتگنت کہ ماں آیان اگس فکر و
عور کنگ بہ بیت تو چہ خداوند تہا و طرف و مزنیں ہم تراپ
انت۔ ۱۵ یعنی قرآن کریم سرچیں حکمت و عقل و خبرانی مجموعہ

انت۔ ہر کسے کہ گویاں نیک نیکی و توبہ کنت تو اشی و جہراں دل و نندان بنت مگر افسوس کہ اینکر ہدایت و سامانانی موجودگی و پرایاں ہرے نیست، ہج دابیں نصیحت و ہم تراپ
بہ آیان کارگر نہ بیت۔ ہر قدر ریت و وعظ بکن چو سنگ اثر نہ زورنت ہمیشہ کاگوں اے دابیں بے تجتیں سنگ لاں سوال جواب بکن۔ شہا و موت و تبلیغ و فرض و گویاں جو انہرے
دھندے و اداکت نوں گیشتر اشانی و مب و کپک و حاجت نیست، بل اشان و کہ بہ و تی منزل و نیمگ و گام بجننت۔ ۱۶ یعنی حشر و میدان و بہ حساب نیکی
۱۷ یعنی آساعت و گویاں مزن ترس و لرز و نشو ومانی و چٹان و جہل کنت۔ ۱۸ یعنی تمام پیشی و رندی چہ قبراں در کیاں و چو مدگ و سنگ و تالان بنت و ماں خداوند قدوس
عدالت و بہ حاضری دیگ و تیز تیز جہان بنت۔ ۱۹ یعنی آروچ و ہیناکیں احوال و سکیاں و ہن و تی گناہانی شہینگ کنان و گوشتک کہ اے گر انیں روچے۔ باریں مروچی و

مُسْتَقَرٌّ ۱۲ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْآلِبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ۱۳ حَكْمَةً بِالْعِلَّةِ ۱۴
پہ ہر قدر و گوشتک و تحقیق سر بوتگنت آیان گورہ احوال کہ دار و کنت ہم تراپ و ۱۵ کنگ کامیں و انش
فَمَا تَخُنُ النَّذْرَ ۱۶ فَتَوَلَّى عَنْهُمْ يُؤْمِرُ بِهِ ذَا عِلَّةٍ إِلَى شَيْءٍ ۱۷ تَنَكَّرَ ۱۸
گورہ افانہ و نہت ترسائینگ ہمیشہ کا دیم بہترین چہ آیان و روجیکہ توار بخت توار جنوک دل ناہنیں چہرے و نیمگ و تی
و ۱۹ خَشَعًا أَبْصَارَهُمْ يُخْرِجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَانَهُمْ جُرَادٌ مُنْتَشِرٌ ۲۰
چٹان و جہل کنان و ۲۱ و در چنیت چہ قبران گوشتے مدگ انت شنگ و تالانیں
فَهُطِيعِينَ إِلَى الذَّاعِ يَقُولُ الْكُفْرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ۲۲ كَذَبَتْ
جہان و روت توار جنوک نیمگ و گوشتک کافر کہ اے روج ایت گر انیں و ۲۳ و دروغ بندکت
قَبْلَهُمْ قَوْمٌ نُوحٍ فَكَذَّبُو عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْجُونٌ ۲۴ وَازْدَجَرُوا ۲۵ فَدَعَا
چہ آیان پیش نوح و قوم و گورہ دروغ بنداشکت مئے بندہ و گوشتک گوگے و گویاں ہن بٹش و گورہ اوار
رَبِّكَ إِنِّي مَغْلُوبٌ ۲۶ فَانْتَصَرَ ۲۷ فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَا كُنْهُمْ ۲۸
پرچنی و تی رب منان عاجز تو بیٹر و بگر و گورہ اوار کنت آسمان و دہان بہ آپد باز روجوکیے
وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ۲۹ وَجَمَلْنَاهُ
و روان کنت ماہر زمین و چٹان گورہ ایک جا بوت آپ یک کاسے و سرکہ اے فیصلہ بوتگ و ماں آسوارکت
عَلَى ذَاتِ الْوَاحِ وَدُسِرُ ۳۰ تَجَرَّى بِأَعْيُنِنَا جَزَاءُ لِمَنِ كَانَ
بوجیک کہ داروکت لوجانی و میہانی کہ روان بوت مئے چٹانی دیم و ۳۱ و بدگر و کس و کہ باور
كُفْرًا ۳۲ وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ ۳۳ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي
نہتیں آرا و ۳۴ و تحقیق پشت گیشٹ آرا کیشٹانی بے گورہ است کنت گوگ و ۳۵ و لہون ات مئی عذاب
و نَذِيرٌ ۳۶ وَلَقَدْ يَسِّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ ۳۷ كَذَبَتْ
و مئی ترسینگ و تحقیق ما آسان کت قرآن بہ بیت و گورہ است انت کسے بنت گر و ۳۸ و دروغ بندکت
عَادَ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنَذِيرٌ ۳۹ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا
عاد و قوم و گورہ چون ات مئی عذاب ترسینگ۔ بیشک ما دیم دات آیان سدا گوات تر ندیں

مازل

سر پہ گزرت؟ دیا پیش داریت کی قیامت و آخرت و عذاب بہ دتی موسم و کیت۔ بہ باز دیں و تکریب کنو کاں چرائی و پیش ماں دنیا و یک گزانی روپے آتنگ۔ و گشتش اے نوح! اگس تو چوتی خبراں دست نہ کشات تو شاد و ک چین (سنگسار) کنگ بنیت۔ چوش بگوش کہ چہ نہر و هکلائی ذریعہ آئی و خبرش نشت و چکل دات۔ و هتین و واد و جو و معنی چوش کنگ کہ اے دیوانہ و جیتی اثر دار و کنت کہ جن و راشی و عقل چلانینگ د بزرنگ (العیاذ باللہ) و یعنی صد سال سرسوں کنگ و با وجود ہم و هدرے چریشاں بیج کس دل اثر نہ زرت تو کڈ ابد دعائی کنت و گوشتی او پر و دگار! من چہ اشاں دل تنگ بو ترگاں۔ ہدایت و بیم تراپ و بیج تدبیر کار گر نہ بوت۔ نون شیا چہ اشاں دتی دین پیغمبر و بیرو بگو و سر زمین و یک کافرے ہں زندہاتی و میل۔ فل آپ ہمنکر گوں تزدی و ترک، گوشے کہ آسان و دپ بیج بوتنت و چہ جہل زمین و پردہ ترکنت۔ ہمنکر آپ چہ زمین و چنڈک بوت گوشے کہ نمایں زمین چسگانی یک مچیے

فِي يَوْمٍ نَحْشُ مُسْتَمِرٍّ ۚ تَزِرُ الْبَاسُ كَانَهُمْ اَعْجَازُ نَحْلٍ مُنْقَعِرٍ ۚ

ماں یک چہ شوہں گوسنگ و کہ گو بیت مردمان گوشے کہ آیاں نچانی بندانت چہ من و و گنگ بو تنگ و

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِي ۚ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ

گڈا چون ات منی عذاب و ترسینگ۔ و تحقیق ما آسان کنت قرآن گڈا ہست انت کے

مُدْكِرٍ ۚ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ۚ فَقَالُوا ابْنُوا لَنَا بُيُوتًا وَاحِدَةً تَسْجُدُ

پنت گروگ۔ دروغ بند کنت ثمود و قوم ترسینگ کان و پدا گوشش آیا یک مرے و کہ چہ ما انت آئی ریز گری و بکنیں

اِنَّا اِذَا الْغَيُّ ضَلَّ ۚ وَسُعِرَ ۚ اَلْقَى الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ

گڈا ما البت ماں گڈا دیوانگی و ایرے و آیا نازل بوت پنت آئی سراچہ منے کلانی در میان و بکلیا ہست

كَذَّابٍ اَشْرٍ ۚ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مِّنَ الْكَذَّابِ الْاَشْرِ ۚ اِنَّا مُرْسِلَا

دروغ بند و بٹاکی و زوت معلوم دار بنت با نڈت و کہ کنت انت دروغ بند و بٹاکی و تحقیق ما دم نہیں

النَّاقَةِ فَتَنَّا لَهُمْ فَأَرْتَقِبَهُمْ وَاصْطَبِرَ ۚ وَنَبَّأَهُمْ أَنَّ الْمَاءَ

یک ڈپ پی پے آئیانی آزمائش و گڈا رہ چار ہو آئیانی و مبر و بدار و و خبر دار بکن آیاں و کریشک آپ

قَسَمَةً بَيْنَهُمْ كُلُّ شَرْبٍ مُّخْتَضِرٌ ۚ فَنَادُوا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى

ہر و بٹاکی ماں آئیانی میانجی و ہر چہ و لی باری باری کنت کھڑ بیت و گڈا اتوار پر چش و تی حمراہ گڈا دست دراجی کنت

فَعَقَرُ ۚ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِي ۚ اِنَّا ارْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً

و برت تی و گڈا چون ات منی عذاب و منی ترسینگ۔ بیشک ما دم دات آئیانی سدا یک چہا لے

وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمٍ مُّخْتَضِرٍ ۚ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ

گڈا بوتنت آیاں مثل لکھیں و طر گنگ گانی و تحقیق ما آسان کنت قرآن پ نصیحت و

فَهَلْ مِنْ مُّدْكِرٍ ۚ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ ۚ اِنَّا ارْسَلْنَا عَلَيْهِمْ

گڈا ہستنت کسے پنت گروگ۔ دروغ بند کنت لوط و قوم ترسینگ کان و گڈا بیشک ما دم دات آئیانی سرا

حَاصِبًا ۚ اِلَّا اَلْاِلَٰهَ لُوطٌ نَّبَّيْنَهُمْ سِحْرًا ۚ نَعْمَ ۚ مِّنْ عِنْدِنَا كَذٰلِكَ

طوفان و کانی ہو و ابید لوط و لوگ و رشکار کت آیاں با حکاہ و و ہر چہ مہربانی و منے و تی۔ ہے داب و

منزل

بوت۔ پدا بزر و و جہل و اے گل آپ او ارواں چہا مقصد

یک جا بوت کہ چہ پیش اللہ پاک آئی و فیصلہ کنگت۔

و کہ یعنی ہا ہمنکس طوفان و و ہدر و نوح و بوجیک بہ منے

حفاظت و سرکشی گوں مرن امروا منی و روگایت۔ و کہ یعنی حضرت

نوح علیہ السلام و بے قدری اش کنت اللہ و خبرانی انکارش

کنت۔ اے ہے خبرانی سزا بوت کہ آیاں رست۔ و کہ یعنی

پہ فکر دار و کیں مردماں ماں اے داستان و عبرت و نشانی

انت یا مطلب چوش انت کہ مچی بوجیک و وجود ماں دنیا و

ہما بوجیک قصہ و یاد و پرنوک اللہ تعالیٰ و مرن شانین قدرت و

علامت انت و هتین گوشے کہ بعینہ ہما بوجیک و جند نوح

چہ بعد و ان مڈتے و باقی مانت کہ جودی و کوہ و سر گنگ

بو تکت۔ اے امت و مرن ہم آرا دیست۔ و اللہ اعلم

و کہ یعنی دیستش کہ منی عذاب چون ہمنک منی ترسینگ

چہنکر برتی انت۔ و کہ یعنی چہ قرآن نصیحت حاصل کنگ بالکل

ارزان انت چہا کہ ترغیب (سیکین دیگ) و ترہیب (ترسینگ)

و انذار و تبشیر و بابت و ہر چہ مضامین ہست انت آپہر

صاف، سہل و اثر کنوک انت۔ مگر کسے اے رد افکر و

تران و الادادہ ہم بکنت تو گڈا البہمیت۔

(تنبیہ) آیت و مطلب چوش نہ انت کہ قرآن محض یک سطحی

کتا بے کہ ماں آئی بیج بار بکنیں نکتہ و چہیں اسرار نیست ہما

ذات کہ آئی علیم و خبر انت آئی و کلام و بار و اے دابیں

گمان چونکا کنگ بیت۔ آیا اے فرض کنگ بہ بیت کہ و ہدرے

اللہ گوں بندہاں کلام کنت تو معاذ اللہ چہ تی بے حساب معلوم و

صورک بیت۔ یقینا ماں آئی و کلام و ہما جہلیں حقان و باریکی

گون بنت کہ آئیانی ماں و کہ کسے و کلام و شوہا ز گنگ بیکار

انت، ہمیشکا ماں حدیث و ہست لا تنقضي عجا بے

(قرآن و عجائب و اسرار ہجر ہلاس بیوک نہ انت)

امت و علماں و ملت و حکماں اے کتاب و دقائق و اسرار

و پٹ و لوٹ و ہزار ہا احکام و درجیک و پردا و تی عمراں

گو ازینکنت پدا ہن آیاں ننوت کتا آئی و آخری بنگاہ و

سر بہ بنت۔ ۱۲

(ہے صفحہ و فوائد) و حضرت شاہ صابنشتہ

کنت یعنی نحوست نہ شرت و انکہ آیاں گل ہلاس نبوتنت۔ و آ

نحوست و روج بہ ہمایانی حق و ات۔ چوش نہ انت کہ مڈا میگی آ

روحان مخوس ننگ بہ بنت۔ چوشکہ ماں جا ہلاں مشہور انت۔ و اگس

بہ مڈا میگی مخوس جوڑ بو تکت تو گڈا مبارکس روج کتا باقی مانت۔ ماں قرآن کریم و کیش و کیوار انت کہ عذاب ہفت شب ہشت روج برابر مانت، نون پیش بدار باریں انوں ماں ہفتیں روجاں کتا روج چہ نحوست

خالی مانت۔ و کہ قوم عاد و مرن ہم جہاں اردک و قدر انت لیکن گوات و طوفان آیاں چست کتا ہے داب و زمین و سر چکل و اگت چوشکہ مچ و کنت و کسے ہند طال کشاں و زمین و

سراچکل بدنت۔ و کہ یعنی حضرت صالح علیہ السلام و دروغ بندش کت یک نبی و را دروغ بند کنگ و درستی انت۔ چہا کہ ماں بین و اصول کل یک دومی و تصدیق کنوک انت۔

و کہ یعنی اے کتا آسمانی فرشتہ نے نہ انت بلکیں مے دابیں یک مرے و اہم تہنا کہ نہ گوں آئی و قوت ہست نہ راج واریت ہے لویت کہ مارا زیر بکنت و کلان و دتی تابعدار جوڑ بکنت۔

چوش ہجر نہ بیت۔ اگس ماں اے لوپ و گرفتار ببشیں تو چہ مرنیں ردکاری و احمی و گنوک کارے بیت۔ آ تو مارا ترس پیش داریت کہ من راقبول دار نہ بیت تو ماں آس و چکل دیگ بیت

و حقیقت ہن ہن خوش انت کہ مائی و تابعداری و بکس تو گو یاکہ ما و تاوت ماں آس و چکل دیگائیں۔ وے یعنی پیغمبری کار و بس ہے واجبہ باقی منگت ہ کل دروغ انت مفت و قی مزنی و پیش داریت کہ خدائے منار و قی رسول کنگ و تمام قوم و حکم دانگ کہ منی زندگی و بکنت۔ وے یعنی باز و توت معلوم بیت کہ ماں ہر دو دنیا کتام فریق دروغ بند و مزنی کنگ انت۔ وے یعنی ہایانی فراتش و رد ما چرسنگ و نامہ (ڈاچیک) و درکنیں، بلے چہ ہائی و ذریعہ و اشان چتکاسگ بنت کہ کتام کس اللہ و رسول و خبر و گریت و کتام کس بہ و قی نفس و واہگ و سراروت۔ وے یعنی راہ چارہو کہ نتیجہ چون کا ظاہر بیت۔ وے حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت و آڈاچیک بہ ہر آپ و سر بنشتیں توراے دگر تمام جانور چہ اودا درشتگنت، تو اللہ ہر یکے و باری بست۔ یک پچے ڈاچیک بنشتیں دومی روح و کل جانور بردنت۔ وے حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت یک بدکاریں جنیں آدمے ات

آئی و گور و دلویت بشمار بست ات آئی و قی جاہ یارکے سکیں دات، آئی و ڈاچیک کونڈان و کپ کپ کت۔ وے فرشتہ و یک چہلے جت۔ جگش تر گنت و کلاں ریزہ ریزہ بوتنت چوٹ کہ کشار و چپ و چاگرد و کنگلانی وار و بندنت و جنت و رنج و پد لگتال ہوان و آئی ریزہ ریزہ بیت۔ وے یعنی حضرت لوط علیہ السلام و راد و رنج بندش کت و یک نبی و تکذیب کل نبیانی تکذیب انت۔ (ہم صفحہ و فوائد) وے یعنی آئی شپ و آخر و قی لوگ و مردمان زوران و گول ل جی و دکت، آئی و عذاب و کمیں گوات ہم نہ لگت۔ ہمیشہ سے عادت۔ حق شناس و شکر گر و کمیں بندہ ان و را ما ہے داب و بدلہ دیں۔ وے یعنی ماں آئی و گتال معنی ناہودگیں شبہ کتان و جیڑہ اش بناکت و نبی اش دروغ بندکت۔ وے یعنی فرشتہ کہ ماں خوب صورتیں بچکانی شکل و اہنگنت آیان مردم زمانہ و قی سلیس عادت و سبب و قبضہ کنگ لوتش، ما آیان و کورگت کہ ایگو آنگوتیلانک و رانے بوتنت کہ اشان ہج نظر نہ باتک۔ و ما اشان و گوشت کہ ساری وے عذاب و تمام و بچش ات۔ وے یعنی کورگت پد آیان میتگ و بازار چپ کنگ بوتنت و چہ برزاسنگانی ہور بہ آیان سر گوارینگ بوت۔ آگونڈیں عذاب و رند آ مسترین عذاب ات۔ وے حضرت موسیٰ و ہارون گول ترس یار و کیں نشانیان۔ وے یعنی خدائے گرفت مزنی برستینے و گرفت ات کہ چہ آئی و دست و کسے در روان و جگ ننوتیت۔ بچارات تمام فرعونیان و گول و قی سازو ساماناں چون ماں بحر قلم و غرق کت کہ چرایاں یکے ہم ہتکار نہ بوت۔ وے گوشتگیں قومانی داستاناں اشکانیان و ہنوگیں مردمان و خطاب انت یعنی شے ہمیں کا فرانا چہ پیشی کا فراں چندے شر تر ات کہ ماں قی کفر و سرکشی و سزا و تباہ کنگ نہ بنیت۔ وے با اشان و چہ اللہ طرف و سندے نبیسگ و یک بوتگ کہ شام ہر چے دل بکشیت ناشرین کارکنان بنیت۔ شام سزا نہ رسیت۔ وے یا چو گمان کنت کہ سے جماعت و راج سک مزنی انت و کل آوار ہوان و وھدے یک دگرے و مدد و سر گریں تو چہ کلاں و قی بدلہ و گریں و چ کس بہ و قی مقابلہ و سوب مندی و مودہ ندیں۔ وے یعنی زوت اشان و قی جماعت

نَجَزِي مَنْ شَكَرَ ۝ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَمَارُوا بِاللَّذْرِ ۝
مابدلہ دیں ہر کس کہ شکر کت و تحقیق ترسینت آئی و آیان و چہ منے عذاب گڈا جیڑہ اش کت بہ ترسینگان و
وَلَقَدْ رَاودُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَسَّنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي ۝
و تحقیق آیان ہاں جبرائیل لوط و را چہ آئی و مہمان گڈا مانا بودک آیان چان و نون بچش ات منی عذاب و
وَنَذِرُ ۝ وَلَقَدْ صَبَحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقَرٌّ ۝ فَذُوقُوا
منی ترسینگان و تحقیق آتک آیان سر صاحب پگاہی عذاب کہ مقرر ات۔ نون بچش ات
عَذَابِي وَنَذِرُ ۝ وَلَقَدْ يَسْرُنَا الْقُرْآنَ لِلَّذِ كُفَّهِلْ مِنْ تَذَكُّرٍ ۝
منی عذاب و منی ترسینگان و تحقیق ما آسان کت قرآن پہ پنت و نصوت گڈا ہستنت کسے پنت گروگ
وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النَّذِرُ ۝ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخَذَ
و تحقیق آتکنت فرعون بنی گور و ترسینگان و آیان منے نشانیاں و دروغ بندکت گڈا کت آیان چورگ
عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ۝ أَكْفَارَكُمْ خَيْرٌ مِنْ أُولَئِكَ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي
رافضیں زور مندے و آیا شے منکر بہتر انت چہ آدرستاں یا پشما و بیلی انت ماں
الرُّبْرِ ۝ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرُونَ ۝ سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَ
کتاباں۔ آیا گوشتنت۔ ما تمام بیر و و کیں و نون شکست و ارت اے جت و
يُولُونِ الدُّبُرَ ۝ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذًى وَآمْرٌ ۝
جنت پنت و مان دیان و بلکس قیامت آیان و وعدہ و قیامت ترندتر و تہل تر انت و
إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ۝ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَى
بیشک گنہگار ماں گراھے و دیوانگی و انت۔ یادکن روچہ کہ کتان کنگ بنت ماں دوزخ و
وَجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ۝ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ۝ وَ
دیم پہ چیر۔ بچش ات تا آڈورخ وے وے بیشک ہر چیزے و پیدا کت اندازہ و سرا و
مَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ۝ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاءَكُمْ
نست انت منے حکم لکریک کلمہ منے مثل چم و تچ و ج۔ و تحقیق ہلاک کت ما شے دایں مردمان و

و راج و حقیقت معلوم بیت و ہر اشان چہ مسلماناں دست و شکست ارت و شت دیان و جگ گنت۔ چنانچہ ماں بدر و احزاب و اے پیشنگونی پور بوت۔ آساعت و چہ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و زبان و اے آیت جاری ات۔ وے یعنی ادا شکست و چیزے نہ انت۔ اشانی اصل شکست و وھدہا بیت کہ وقت قیامت اشانی سرا و شتوک بیت، آساعت مزنی گرائیں ساعت بیت۔ وے یعنی اے ساعت و ماں غفلت و نشہ مست ہوان و گول کا ظاہر کنت۔ اے گول کہ دماغ و وھدہ و دکتیت وھدہ دیم چہ کانی ماں دوزخ و آس و گران و برگ بنت و گوشت بنت کہ ماں زبیر انوں کیں اشانی و تمام و ہم بچش۔ وے یعنی ہر چیزے کہ آپیش آتکنت آماں اللہ و علم و چہ پیسر و قرار گنہگین انت۔ چہ آئی و اے دیم و دیم یا طگل مگل بوت کنت۔ ۱۲

فل یعنی چو شے دایں بازیں کا فرمان و پیش ماتباہ کنگنت گڑاچہ شاکسے ایک کریم فکر کنو کے نیست کہ چہ آیانی حال و چیرے عتبر حال بکنت۔ فل یعنی ہر پیمیں نیک و بدیں علمے کہ آیایں کنگ، مان آیانی اعمال نامہاں نیسک بوتگنت۔ و ہد و سرتام دفتر پیش کنگ بنت۔ فل یعنی چہ اشے و پیش ہر یک حور دیں و مزین چیز تفصیل مان لوح محفوظ و نبیسک بوت۔ تمام دفتر باقاعدہ رد و بند دیگ بوتگنت۔ کتام یک ادنائیں چیزے ہم لے دیم آدم بوت نہ کنت۔ فل مجرمان و بعد تقوی دایں مردمانی انجام نی بیان فرمائنت کہ آیایں وئی راستی و برکت و اللہ و رسول و راستیں وعدہائی رد و مان یک دوستنائیں جلگے و بنت کہ او دہا شہنشاہ مطلق و قرب محل بیت اللہ شہادتک ملک مقتدر۔ مانتشائے من امریکون فاسعدنی فی الدار و کن فی ولائک علی و اتنی فی الدار احسنہ و فی الاخرہ حسنہ و فی عذاب النار تمت سورة القمر و الحمد لله و المنة۔ فل قرآن کریم چہ خدایہ داد و بخشش مسترین و چہ آئی و نعمتاں اعلائی نعمت و رحمتے۔ انسان و زانگ و ترانگے بچار و قرآن علم و نایب اناری و بچار۔ بلاشبہ اے دایں ضعیف البیان ہستی و چہ آسمان و کوہاں زیادہ گرائیں چیزے و چست کنوک (حامل) جوڑ کنگ جان و وئی جذبہ کار بوت کنت و آگن نہ کجا بشر و کجا خدا و کلام۔

قال فما خطبکم؟ ۸۱۶ الرحمن ۵۵

فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ ۝ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ۝ وَكُلُّ صَغِيرٍ

گڑاچہ شاکسے پنت گروک و ویر چہ آیایں کنگ نبشتہ بوتگ مان دفتر و فل و کل حور و کبر مستطرو ۝ اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ۝ فِي مَقْعَدٍ

و مزین نوشتہ بوتگ فل بے شک متقیان مان باغان و مان جواں انت، بیشک متقیان مان دیوان و صدق عند ملک مقتدر ۝

راستی و بنت بہ نزدیک و بادشاہ و زور مندین و سورۃ الرحمن مدنی و ہر شان و وسبعون ایت و ثلث و کون و سورۃ رحمتے مدنیہ و نازل بوت مان اشے ہفتاد و ہشت آیات و سے رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ شروع کناں گون نام و خدا و ہا کہ بے اندازہ مہرباں ز بریں ہم کنو گے

الرَّحْمٰنُ ۝ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ۝ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ۝ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۝ رحمن و تعلیم دات قرآن و پیدائی کت انسان، پیشی داشت اکر اجر کنگ و

الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ۝ وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ۝ وَالسَّمَاءُ رُوح و ماہ بہ حساب تر و تاب کنت۔ فل و ول و درخت ہر دو سجدہ کنت و آسمانی

رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ۝ اَلَا تَطْغَوْنَ فِي الْمِيزَانِ ۝ وَاقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ۝ وَالْاَرْضُ وَضَعَهَا لِلْاَنَامِ ۝ بہ انصاف و کم ممکن ات مان شہیم۔ فل و و قیام بدارات وزن و

فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ۝ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ ۝ مان آئی نیگ انت و خرماء درخت انت کہ پوشیدہ انت آیانی بر۔ و دانگ انت پگ دایں

وَالرَّيْحَانُ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ۝ و پل انت و شوبن و گڑاچے چہ نعمتاں و وئی رب و دروغ بندکن ات شہر دو تیں و پیداکتی انسان و

مَذَلْ

(تنبیہ) مان سورة النجم و فرمائنتگ ات علم شدیدی التقوی الم ادا گیش و گوارگت کہ قرآن و الی صلعم اللہ انت توری پتی چہ فرشتہ و توسط بہ بیت۔ فل ایجاد (وجود عطا فرمائینگ) اللہ و مسترین نعمت بلکین نعمتاں ہند ات آئی و دو قسم انت ایجاد ذات و ایجاد صفت۔ تو اللہ تعالیٰ انسان و ذات و را پیداکت و آئی و توک علم بیان و صفت ہم ایری گت یعنی قدرت داتی کہ وئی مافی الضمیر گون وزن خوبی، صفاتی و شری و ادا کت بکنت و دومی کس و گت و ہم بغہمیت۔ ہے صفت و برکت و قرآن و علم و دربارت و درگراں ہم در برائینیت۔ و خیر و شر و ہدایت و ضلالت، ایمان و کفر دنیا و آخرت و گپاں صاف صاف و فہمیت و درگراں فہمائینیت و یعنی ہر دو بینائی طلوع و غروب، کم بوگ، گیش بوگ یا یکیں جاوہر قائم بوگ، پدا ہمشائی برکت و فضل و موسمانی تبدیلی و سفلت و سراچہ جہاں میں رہنداں اثر و دور دیگ اے کل بگر و بداریک خاص حساب و ضابطہ و مضبوطی نظام و چیرہ قرار گرت، مجال نہ انت کہ چہ آئی و دائرہ و در قدم ایر بکنت و چہ وئی مالک و خالق و دانگیں حکماں سر و تاب بدینت آئی و وئی بندہائی ہر خد مختلے و دینیانی سپر و کنگت مان آیایں چہ کوتاہی کت نکنت، ہر دم سے خدمت و گلاش انت۔

فل یعنی چو علویات و داب و سفلیات ہم وئی خدا بندہ اطاعت گزار و فرمانبردار انت۔ گوندیں درخت زمین و سرا تالائیں و لال و برز و بالا تیں درخت کل آئی و تگونی حکم و دیم سر و بصرہ و برت۔ انسان ایشان و پے وئی کار و کار مرز بکنت تو ایشان و انکار و مجال نیست۔ فل چہ برزاد و دو چرانی جفت بیان ہواں و پیداکت۔ ادا ہم گون آسان و بلند و زمین و پستی و ذکر انت۔ مان در میان و میزان (شاہیم) و ذکر شایہ پیشکابوت کہ عموما شاہیم و کشک و دھد و آسمان و زمین و میانجی و لونجان دارگ بیت۔ اے بہ ہا تقدیر و ادا انت کہ چہ میزان و مراد ظاہری و حسی شاہیم بہ بیت۔ چونکہ گون آئی و بازیں معاملات و درستی و حقوقانی حفاظت کنگ و ابستہ ات پیشکادہایت فرمائینتی کہ میزان و ایر کنگ اے غرض ہا و ہد حاصل بیت کنت کہ نہ زورگ و دھد و

زیات بخش ات، نہ دیگ و و ہد و کم۔ شاہیم و دو تیں کشاں و سنگ و پارسنگ و کی بیشی مہیت، نہ کشک و ساعت و کمک جنگ بہ بیت بلکین کی بیشی و ابید گون یا ندرائی بالکل راست راست کشک بہ بیت۔ (تنبیہ) اکثر سلف و چہ وضع میزان و اے جاگہ عدل و قائم کنگ مراد و رنگ۔ یعنی اللہ و چہ آسمان و داں زمین و ہر چیز و حق و عدل بنیاد و سدا گون اعلا تیں درجہ و توازن و تناسب و قائم کنگ۔ اگر عدل و حق و لحاظ دارگ مہیت تو کائنات و تمام نظام کشک شانگ بہ بیت لہذا ضروری انت کہ بندہاں ہم عدل و حق و کشک و سرا قائم بہ بنت و انصاف و شاہیم و پے چست بوگ و یا پے جہل یک و میلنت و نہ گون کسے و ظلم بکنت و نہ کسے و حق و پست و بکنت مان حدیث شریف و آنگ کہ چہ عدل و برکت و زمین و آسمان قائم انت۔ فل کہ پرائی گون و ش و آسودگی و رو و اکبنت و کار و باران و انجام بدینت و یعنی نیگ و میوہ ہم چہ

مِنْ صَلَاحٍ كَالْفَخَّارِ ۝ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّنْ نَّارٍ ۝
 قَبَائِلَ الْآلِ ۝ رَبِّكَ أَكْذِبُ ۝ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ۝
 قَبَائِلَ الْآلِ ۝ رَبِّكَ أَكْذِبُ ۝ رَبُّ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِينَ ۝
 لَا يَبْغِينَ ۝ قَبَائِلَ الْآلِ ۝ رَبِّكَ أَكْذِبُ ۝ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ
 وَالْمَرْجَانُ ۝ قَبَائِلَ الْآلِ ۝ رَبِّكَ أَكْذِبُ ۝ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي
 الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ۝ قَبَائِلَ الْآلِ ۝ رَبِّكَ أَكْذِبُ ۝ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا
 فَانٍ ۝ وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ ۝ قَبَائِلَ الْآلِ ۝ رَبِّكَ أَكْذِبُ ۝
 تُكْذِبُ ۝ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي
 شَأْنٍ ۝ قَبَائِلَ الْآلِ ۝ رَبِّكَ أَكْذِبُ ۝ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَيْنِ ۝
 قَبَائِلَ الْآلِ ۝ رَبِّكَ أَكْذِبُ ۝ يَمْعُرُ الْجَنِّ وَالْإِنْسُ إِن
 اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْظُرُوا
 شَمَاتُونَ ۝ إِن كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۝

مَذَلْ

زمین پیدا بنت و گندم ہم پیداماں گندم و دو چیز ہست، دانہ کہ آسانانی غذا انت و یک کہ آجانورانی و راک انت۔ و لھتیں چیزاں چہ زمین و ہا پیدابنت کہ آپہ درگ و کارندینت بے چرایانی و شبنوی و انسان و فی بالاد و شنودکنت۔ فل یعنی اے جن و انس! ماں بُرزی آیتاں شمرے رب و ہرچ عظیم الشانیں نعمتاں و قدرت و نشانیان بیان کنگ بوتنت، شما چرایاں کتا م چزان و دروغ بند کنگ و جرات کن ات؟ ای اے نعمتاں و نشانیان ہنچین انت کہ چرایاں کتا م چزان انکار کنگ بیت عالماں یک صحیحی حدیثی و بنیاد و بنشتہ کنگ کہ ہر وقتیکہ یک شخصے اے آیت قبا ئی الاء ربکم اکذب بن و باتشکنت و جواب بدنت لا یشی من نعمت ربنا نکذب فلک الحمد (اے میں پروردگار ماتی یک نعتی و راہم دروغ بند نکنیں۔ کل حمد و ثنا پر تو خاص انت) (تنبیہ) اگرچہ جن و ذکر تصریحاً پیش نہوئنگ۔ بلے ماں لفظ انام و آوارنت و ماں و ما خلقت الجن و

والانس الا لیعبدو و دوینانی پر عبادت و پیدا بوگ مذکور انت و چہ آیت و بعدصل انسان و جن و پیدائش و رہبندسوج و یک بوتگ و جنت آیتان پید ماں سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَيْنِ و لیمعشر الجن و الانس و صوحا جن و انس دیم گور کنگ بوتگ۔ اے قرائن پیش دارنت کہ ادا مخاطب ہا ہر دو بین انت۔ ہمہ صفحہ و فوائد: فل یعنی انسانانی پت بابا آدم چہ خاک و جثانی پت چہ آس و براز (شعلہ) و پیداکت۔ فل الاء و ترجمہ عموماً نعمت کنگ بوتگ لیکن ابن جریر و چھتیں سلف و قدرت و معنی نقل کنگ ہمیشکا بہر جا کہ ہرچ معانی شتر تدب وارت ہا معنی اختیار کنگ بہ بیت۔ ادا ہم پیشی آیت و ہر دو بین مطلب بوت کنت چیا کہ جن و انس و گوں وجود و خلقت و شرفدار کنگ و چہ جاد لا یعقل و عاقل جو کنگ اللہ مسترین نعمتے۔ و آتی و لا محدودیں قدرت و ہم نشانی انت۔ (تنبیہ) اے جملہ قبا ئی الاء ربکم اکذب ماں ماں اے صورت و سی و یک برہا ہنگ و ہر برہا بہ یک خاصیں نعمتے و طرف و اش راہ کنگ بوتگ۔ یا چہ قدرت و عظمت و شون و بہ یک خاصیں شانے و نیگ و دلگوش گور کتا بینگ بوتگ۔ اے داہیں بخارماں عرب و عجم و گفتگو یاں باز زیات دست کبیت۔ باز کوہیں گتے کہ بندہ و ماں سالہ القاسم و یک مضمونے بہ سرحال قرآن مجید تکرار پر چا ہست چہا کتا بینگ ات ماں آتی و چندا مثله چہ عرب شاعرانی کلام و پیش کنگ بوتگنت و تکرار و فلسفہ و سراج کنگ۔ ادا آتی و گیش و یگوار و جاگہ نہ انت۔ فل زمستان و گرماگ و چہ ہر ہر نقطہ و روح و رکبیت۔ (طلوع بیت) آدو مشرق و ہر ہر جاہیکہ غروب بیت آدو مغرب بوتنت۔ چہ ہم مشرقین و مغربین و رد و بدل تبدیلی موسم و فصل بدل بنت و قسم قسم و انقلابات سروشاخ کشت۔ بہ زمین و نند و کیں ہزار ہا مردمانی فائدہ و نصحتاں گوں اے تبدیلیاں وابستہ انت تو اشانی ادل بدل ہم خدوند کریم و مزین شانی نعمت و آتی و عظیم الشانیں قدرت و نشانی بوت۔ (تنبیہ) چہ آیت و پیش و رندہ و اں ددر و دو و چیزانی جنت بیان بوتنت۔ ہمیشکا ادا مشرقین و مغربین و ذکر باز زیات لطف دست۔ فل یعنی چو اے

روئے تمام کنت (پورہ کنت) ہر وہ آئی پہ یکا رسے دہر روج آئی گوں نوکیں شانء جلوه ناک انت۔ کسے ء کٹک، کسے ء زندہ کنگ، کسے ء رامریض کنگ، کسے ء جان راہی دیگ، کسے ء روم دیگ و گیش کنگ و کسے ء راز و روم کنگ، کسے ء دیگ وچ کسے ء پیکر گراں ہائی ء شانء داخل انت۔ وک یعنی دنیا ء اے کار و کسب زوت تم بیوک انت۔ چہ اشیء بعد مادہ یک دورے شروع کنیں و ہرے شے دوئیں ٹوہیں قافلہ بانی (جن و انس) حساب داد بیت گناہ گارانی احوال سرجی ء گرگ بیت و وفاداران ء صلہ پورہ پورہ دیگ بیت۔ ۱۲

ہمے صفحہ ء فوائد : وک یعنی جہ اللہ ء حکومت ء کتم کسے بواہیت کہ بچیت دبروت تو آبیہ چہ قوت و غلبہ ء چونکا جھت کنت۔ آیا چہ خدائے زور آور تر

و قوی تر ہست۔ پیدا در کپیت روت کیا، دومی حکومت کتم انت کہ ماں آئی ء قلمرو ء پناہ گریٹ۔ ہم دنیا ء ادائیں حکومتاں بدون سند و پروانہ راہداری چہ وقتی قلمرو ء در کپک ء نیلنت تو اللہ پاک چہ سند ء بغیر پرچار کپک بلیت۔ وک یعنی اے داب ء ہرچ خبر ء کچ کنان سرپہ کنگ و تمام جہلگ و بزرگ ء بردا آگاہ کنگ آئی چنکر مزین نعتے آیا اے نعمت ء قدر ء شانہ کن انت۔ واللہ ء اے دابین عظیم الشانین قدرت ء دروغ بند کن انت۔ وک یعنی ہر وقت یک گناہ گارانی سرا اس ء یکدریں شعلہ و دوت آواریں اشکریل کنگ بنت۔ کسے آیان ء دفع کنگ تنوینت و نہ اے سزا ء بیر ء گپت کنت۔ وک مجرماں سزا دیگ ہم وفاداران حق ء انعامے۔ وک سزا ء بیان کنگ تاکہ مردم اشکان ء چہ آجرم ء دوتا دور بدارنت۔ اے وک مستقل انعامے۔ حضرت شاہجہا نبشتہ کنت ماں ہر یک آیت ء وقتی نعمت بیان فرمائیت کتم چیزے نوں نعمت انت و کتم چیزے ء خبر دیگ نعمت ایت کہ چرائی ء مردم و تارا دور بدارنت۔

وک یعنی ماں قیامت ء روج ء آسمان ترکیت و رنگ ء سہر چو تیل ء بون چلوک ء بیت۔ وک یعنی کتم انسان یا چہ جن ء آئی گناہانی بابت ء جُست و جُرس نہ بیت تاکہ آئی گناہ معلوم نہ بنت۔ چیا کہ خدائے چہ پیش ء ہر چیز معلوم انت البت بطور الزام و ہکل دستور ء روئے سوال کنت کما قال : فَوَرَّانَكَ كَسَنَّا لَنَهْمُ اَجْمَعِينَ (حجور کوک ۶) یا مطلب چوش بہ بیت کہ چہ قہراں پا دایک ء و ہدے سوال نہ بیت۔ زندہ لوگ اشیء منافی نہ انت۔ وک یعنی چہ چہ بیانی سیاہی وچ چٹانی نیلگونی ء مجرم و تاوت جاہ یارگ بنت ہنجو شکہ مومنوں چہ وقتی سجدہ و وضوء ء آثار و انوار ء جاہ یارگ بنت۔ وک یعنی کسے ء مود و کسے ء رنگ ء گراں ء جہنم ء نیمک گریگ و برگ بنت یا ہر یک مجرمے ء ہڈاں گوں پھنات ء ہڈاں پر و شان ء پیشانی ء گوں پا داں آوار کنت و گوں زنجیر و غیرہ بندان ء ماں دوزخ ء چکل دیت۔ وک یعنی ہما سعت ء گوشگ بیت کہ اے ہما دوزخ انت کہ آئی ماں دنیا ء شانا انکار کنتگ۔ وک یعنی کدی اس ء و کدی لہر دانیگں آپ ء عذاب بیت اَعَاذَنَا اللّٰهُ مِنْهُمَا وَمِنْ سَائِرِ اَنْوَاعِ الْعَذَابِ۔ وک یعنی ہر کس

لَا تَنْفَذُونَ إِلَّا أَمْرًا لَّسْطَنًا ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿۱۳۶﴾

نمون انت کہ در کپات مگر بہ قوت ء وک گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء دروغ بند کن آشا ہر دوئیں وک

يُرْسِلُ عَلَيْكُمْ شَوْاْظًا مِّنْ نَّارٍ وَنُحَاسًا فَلَا تَنْتَصِرُونَ ﴿۱۳۷﴾

ویم دیگ بیت شے سراسخلہ چہ آس ء، و ہن دوت ہور توریں، گڑا شامیر گپت نمکن انت وک

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿۱۳۸﴾ فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ زُرَّةً

گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء دروغ بند کن آشا ہر دوئیں وک گڑا و ہدیہ ترکیت آسمان و ترکان کلاب تیل ء ڈول ء

كَالَّذِي هَانَ ۖ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿۱۳۹﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ

سہر تریت وک گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء دروغ بند کن آشا ہر دوئیں، گڑا آروچ ء سوال کنگ نہ بیت

عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿۱۴۰﴾

چہ وقتی گناہ ء چچ انسانے و نہ جتنے وک گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء دروغ بند کن آشا ہر دوئیں

يَعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ ﴿۱۴۱﴾

جاہ یارگ بنت گناہگار چہ وقتی نشانیاں وک گڑا اگرگ بیت بہ پیشانی ء موداں و پا داں وک

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿۱۴۲﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا

گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء دروغ بند کن آشا ہر دوئیں۔ ایشنت ہما دوزخ کہ آشا کافراں دروغ

الْمُجْرِمُونَ ۚ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَيْمِ اِن ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا

گوشگنت وک تروتاب کنت آیان ماں میانجی ء کئی و میانجی لہر دانیگں آپ ء وک گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء

تُكَذِّبِينَ ﴿۱۴۳﴾ وَلَمِنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتٍ ۖ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا

دروغ بند کن آشا ہر دوئیں۔ کیسے ترسیت چہ اوشگنت وقتی رب ء دیم پائی و دباغ انکے گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء

تُكَذِّبِينَ ﴿۱۴۴﴾ ذُو اَنۡفَاۡتٍ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿۱۴۵﴾ فِيْهِمَا

دروغ بند کن آشا ہر دوئیں کہ آباڑ شاخانی دار و گنت گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء دروغ بند کن آشا ہر دوئیں۔ ماں آیاں

عَيْنٍ تَجْرِيۡنِ ۖ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿۱۴۶﴾ فِيْهِمَا مِنْ كُلِّ

دوچگانت رنبوکس وک گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء دروغ بند کن آشا ہر دوئیں۔ ماں آہر دوئیں ہک

منزل

ماں دنیا ء چہ خدائے ترسان بوت کہ یک رچے بہ وقتی رب ء دیم اوشگنتی انت و ذرہ ذرہ ء حساب داد بیت وچہ سہے ترس ء وچہ ء چہ اللہ ء نافرمانی ء دتا را کھینت و گوں سرجی ء بہ تقوی ء راہانی سرا گام جنان بوت پرائی ء اودا و دعائی شائیں باغ انت کہ آباںی توصیف دیا بیان کنگ بو گنت۔ وک یعنی جہا جہا قسم ء نیلگ بنت و درختانی شاخاں زیات چہ میوہ ء پُر و ساہگ دار بنت۔ وک یعنی اشیء رننگ ہر بند نہ بیت و نہ ایشاں گاہے خشک بنت۔ ۱۲

فَاكْهَرُ زَوْجِنَ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ مُتَكِينٍ ۝ عَلَى فُرُشِ

نیگ قسمیں بنت۔ گداچے چے نعمتاں وتی رب دروغ بند کن ات شہر دوئیں۔ نیگ دیان نہ تنگت برچہ گجانی مرا

بَطَانَتُهُمَا مِنْ اِسْتَبْرَقٍ وَجَنَّا الْجَنَّتَيْنِ دَانِ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا

کہ آیانی استر محمد انت۔ و میرہ دوئیں باغانی چند نزدیک شکست گداچے چے نعمتاں وتی رب

تُكْذِبُنِ ۝ فِيْهِنَّ قَصِرَتِ الظُّرُفُ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ ۝

دروغ بند کن ات شہر دوئیں۔ ماں آیایں حور انت لنگا ہاں جہل کنویں، دست نہ جنگ آیان وکت مہکانشہ پسر

وَلَا جَانِ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ كَانَتْهُنَّ الْيَاقُوتُ وَ

و نہ کم جے۔ و گداچے چے نعمتاں وتی رب دروغ بند کن ات شہر دوئیں۔ گوشے آحوران مثل لال و

الْمُرْجَانُ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ هَلْ جَزَاءُ الْاِحْسَانِ

مرجان انت۔ و گداچے چے نعمتاں وتی رب دروغ بند کن ات شہر دوئیں۔ نہ انت بد نہ نیکی

اِلَّا الْاِحْسَانُ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ وَمِنْ دُونِهِمَا

مگر نیکی۔ و گداچے چے نعمتاں وتی رب دروغ بند کن ات شہر دوئیں۔ و ابید چہ اسے دوئیں

جَنَّتَيْنِ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ مَدَاهِمَتْنِ ۝ فَبَايَ

دگر بلع انت۔ و گداچے چے نعمتاں وتی رب دروغ بند کن ات شہر دوئیں۔ آہر دوئیں سکے زسزانت و گداچے چے

الْاِءِ رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ فِيْهِنَّ عَيْنَانِ نَضَّاخَتْنِ ۝ فَبَايَ الْاِءِ

نعمتاں وتی رب دروغ بند کن ات شہر دوئیں۔ ماں آیایں ہست دوچنگ جوش دروکیں۔ گداچے چے نعمتاں

رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ فِيْهِنَّ فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ۝ فَبَايَ الْاِءِ

وتی رب دروغ بند کن ات شہر دوئیں۔ ماں آدوئیں نیگ انت وچنت وانا رانت و گداچے چے نعمتاں

رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ فِيْهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا

وتی رب دروغ بند کن ات شہر دوئیں۔ ماں باغاں جنین انت شہر رنگیں و گداچے چے نعمتاں وتی رب

تُكْذِبُنِ ۝ حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝

دروغ بند کن ات شہر دوئیں حور انت کہوت جلوک بنت ماں خیمہا و گداچے چے نعمتاں وتی رب دروغ بند کن ات شہر دوئیں

منزل

حل و ہدے اشانی استر زریں ریشم و بیت تو سر برے گداچے
بار و وت قیاس بکن کہ چیکو اعلانی قسم و بیت۔
و گداچے آتی و سنگ و چنگ و تکلیف نہ بیت۔ او شکست
نہ کانی، ہر حالت و بے دل سیاهی و وارث
کنیت۔ و یعنی آیانی عصمت و کس دست نہ جنگ زباں
ابید چہ وتی زوج و دگر نیگے دیم گت و چارت۔ و یعنی ہے
و ابیں شر رنگ و مزین قیمتی۔ و یعنی نیکیں بندگی و بد نیکیں
ثواب و ابید و گداچے بوت کنت۔ اسے جنتیاں ماں دنیا
اللہ و سک زیات عبادت گت گت جوش بگوش کہ اشانی مرا
گوں وتی چاں دیت گت۔ اللہ و ہم آیایں مزین اعلانی چہ
بدلہ دات۔ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ اَعْيُنٍ
(سجده رکوع ۲) شاید ماں اشی و دیدار و دولت و طرف و
اشارہ بہ بیت۔ واللہ اعلم۔ و شاید و بلغ پر مقربان انت
و اسے دوئیں باغاں پر اصحاب یمن انت۔ واللہ اعلم
و گداچے رنگ و ہدے زیات بہ بیت تو سیاہ چنگ
تہ بیت۔ و مگر اشان و دنیا و خرماگ و انار ان و سر قیاس
کنگ مہیت آیانی کیفیت و اللہ و تہتر انت۔
و یعنی جو انیں اخلاق و خوب صورت و خوبیں کردار و خدا بند۔
و چریشی و معلوم بیت کہ جنیں ذات و خوبی ماں وتی
جند و لوگ و توک و ننگ و انت

دل یعنی ہاکس و کہ بہ دتی وفادارانی سرائے دایں انعام و احسان و فرمائیت و غور و فکر کن ات تو ماں نعمتانی اصلی خوبی چہ ہمانی و پاکیز نام و برکت و انت و چہ ہمانی و نام و گرگ و اے نعمتانی دست کینت۔ گداوت بھمت کہ ماں آکس و نام و این کر برکت ہست انت گدا ماں سستی و چہ کر خیر و برکت بیت۔ نسأل الله الكريم الوهاب ذا الجلال والاكرام ان يجعلنا من اهل الجنة الاولين، آمین۔ تمت سورة الرحمن والحمد لله والمآلة۔ وک یعنی و ہدے قیامت بیت آساعت و ظاہر بیت کہ اے یک دروغین گپے نہ ات نہ کسے آرا تا لبنت کت کنت و نہ و ات رکت کنت و لا یبعث الله من يموت و غیرہ و دروغین دعویٰ کل ہلاس بنت کتا شخصے چہ دروغین تسلیم آرج و عینا کیں سکیاں سبک کنگ بلوٹیت تو آجوش ہم کت نہ کنت۔ وک یعنی یک جماعتے و جہلگ و چکل دنت و دگہ یک جماعتے و بالاد و سکتیت۔ مزین مزین مستکبران کہ آیاں ماں دنیا و باز نامدار و سر بلند زانگ بوٹگنت باسفل الس فلیں طرف

تیلانک دیان و بہ دوزخ و سرکنت و چکر و تارا جہل و کتر زانوکان و کہ آیاں ماں دنیا و بزرگ و حقیر نظر آتگنت، ایما و نیکیں عملانی برکت و بہ جنت و اعلا تیں درجہ و سوب مند کنت۔ وک یعنی زمین و سر تر ندیں زلزلمے کیت و کوہ ریزہ ریزہ ہوان و چو غبار و ذرے بال کنت۔ وک یعنی چہ قیامت ظاہری و پید کل مردمانی نہ قسم کنگ بنت۔ دوزخی، عام جنتی و خاصین مقربین مردم کہ آیاں بہ جنت و مستریں درجہ و سوب مند بنت۔ دیما ہر سستیانی مجمل ذکر کنت۔ پدا آتانی احوال و گیش و گیوار بیان بیت۔ وک یعنی ہاکساں کہ عرش عظیم و رستی پھناں بنت و میثاق و گرگ و ہدے چہ آدم و راستیں پھناں و کنگ بوٹگنت و آتانی اعمال نامہ من بہ راستیں دست و دیگ بیت و فرشتہ ہم آیاں و چہ راستیں طرف و استقبال کنت۔ آرج اشانی خوبی و برکت و اندازہ جنگ نہ بیت۔ ماں شب معراج و ہمشانی نسبت و واجہ نبی دیتگت کہ حضرت آدم علیہ السلام و قی راستیں نیگ و نظر شانک دیان و کذبت و چپیں نیگ و چاران و گریٹ۔ وک اے مردمان چہ آدم و چپیں پھناں و کنگ بوٹگنت۔ عرش و چپیں پھناں و اشا جمع کنگ بنت۔ اشان و اعمال نامہ چپیں دست و دیگ بیت و فرشتہ چہ چپیں کش و اشان قابو کنت۔ اے بے جتنی نخت و بزرگی و اندازہ جنگ مثل انت۔ وک یعنی ہاکساں ماں کمالات علیہ و علیہ و تقویٰ و درجیاں چہان و چہ اصحاب الیمین و دیما تر شنتت، آیاں حق تگ و رحمتاں و ماں قرب و وجاہت و درجیاں ہم چہ گلاں دیما تر انت (وہم الانبیاء والرسل والصدیقون والشهداء یكونون بین یدی ربهم عزوجل کما قال ابن کثیر)

و حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت چہ پیشی و مراد پیشی امتاں مراد انت و چہ گڈی و مراد اے امت (محمدیہ) یا پیشی رند و آیو کیں ہے امت و مراد بہ بنت یعنی اعلا تیں درجہ مردم پیش بازگوٹگنت، آخر کم کنت۔ (تنبیہ) اکثر مفسرین آیت و تفسیر و روا اے ہر دوتیں احتمالاں بیان کتگنت۔ حافظ ابن کثیر و دوحے احتمال ترجیح داتگت ماں روح المعانی و چہ طرانی و غیرہ و یک حدیث البوکریہ گوں سند حسن و نقل کنگ کہ ماں آتی و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و آیت و بابت و فرمائیت ہما جمیعاً من ہذہ الامۃ۔ واللہ اعلم۔ ابن کثیر و آیت و یک سومی

مطلبے بیان کنگ۔ مناں ہما پسندانت۔ یعنی ماں ہر امت و اولی طبقہ و چہ نبی و صحبت یا چہ عہد و قرب و برکت و اعلا تیں درجہ و مقرباں ہر قدر گوں کثرت و بنت کہ ماں گڈی طبقہ و ہما خبر باقی نہ انت کما قال صلی اللہ علیہ وسلم: خیر القرون قرنی شہ الذین یلونہم شہ الذین یلونہم۔ ہاں اگس البوکریہ و حدیث صحیح بہ بیت چوش کہ ماں روح المعانی و ہست تو ظاہر انت ہما مطلب متعین بیت۔ ۱۲

لَمْ يَطِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝

دست نہ جنگ آیاں و پیسرانہ انسانے و نہ یک جتنے۔ گداچے چہ نعمتانی قی رب و دروغ بند کن اشا ہر دوتیں متکین علی رفرف خضر و عبقری حسان ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تَكْذِبَانِ ۝

تکذبن ۝ تبارک اسم ربک ذی الجلال والاكرام ۝

سورة الواقعة ۱۰۱۔ ماں اشانی نود و شش آیات سے رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شرع کنان گوں خدا و نام و ہاکس بے اندازہ مہربان، زبریں رحم کنوے

اِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝ لَیْسَ لَوْقَعِهَا کَاذِبَةٌ ۝ خَافِضَةٌ

وہدیکہ و جود و کیت قیامت، نیست یہ وجود آیک و آتی و دروغ واپست کنوے

رَافِعَةٌ ۝ اِذَا رُجَّتِ الْاَرْضُ رِجًا ۝ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًا ۝

بالا کنوے و ویدیکہ جینیگ بیت زمین تر ندیں جینیگ، و ریزہ ریزہ کنگ بنت کوہاں ریزہ ریزہ کنگ،

فَکَانَتْ هِبَاءً مُّنبَثًّا ۝ وَکُنْتُمْ اَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۝ فَاصْحَبْ

پلہنت و نزال کنوے و (آوہد) شے سے جماعت بنت و گدا و خدا بند

الْبِیْمَنَةِ ۝ مَا اَصْحَبُ الْمِیْمَنَةِ ۝ وَاَصْحَبُ الْمَشْأَمَةِ ۝ مَا اَصْحَبُ

راستیں و۔ چہ پیما خوب انت خدا بند راستیں و خدا بند چپیں و، چہ پیما بد انت خدا بند

الْبُشْأَمَةِ ۝ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ۝ اُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۝ فِی

چپیں و و پیش کپکاں (ماں ایمان) پیش کپکنت (ماں جنت) آگوں اللہ خاصین قرب و رکت ماں

جَدَّتِ النَّعِیْمُ ۝ ثَلَاثَةٌ ۝ فَمِنْ الْاَوَّلِیْنَ ۝ وَقَلِیْلٌ مِّنَ الْاٰخِرِیْنَ ۝

باغان نعمتانی و جماعتے چہ پیشیگاں و کتیں چہ گڈیاں و

مازل

مطلبے بیان کنگ۔ مناں ہما پسندانت۔ یعنی ماں ہر امت و اولی طبقہ و چہ نبی و صحبت یا چہ عہد و قرب و برکت و اعلا تیں درجہ و مقرباں ہر قدر گوں کثرت و بنت کہ ماں گڈی طبقہ و ہما خبر باقی نہ انت کما قال صلی اللہ علیہ وسلم: خیر القرون قرنی شہ الذین یلونہم شہ الذین یلونہم۔ ہاں اگس البوکریہ و حدیث صحیح بہ بیت چوش کہ ماں روح المعانی و ہست تو ظاہر انت ہما مطلب متعین بیت۔ ۱۲

فل یعنی چہ دوزخ و آس و سیاہیں دوت چست
 بیت۔ ماں ہائی و ساہگ و اشاں زنداریگ بنت
 کہ چہ اشی و کتام جسمانی یار و حافی آرام نہ رسیت، نہ
 ساری سریت و نہ عزت دیوکیں ساہگے بیت ذلیل
 و وارہوان و ماں آئی گرمی و کباب بنت۔ اے آیانی
 دنیاوی و شش جالی و پستہ بوت کہ چہ غورنکی گون اللہ و
 رسول و ضد و کنت گشتش۔ فل آمرئیں گناہ کفر و
 شرک انت و نبیانی تکذیب یا دروغیں سوگندوران و
 چو کنگ کہ چہ مرک و بدیچ زندگی نیست کما قال تعالیٰ:
 وَ أَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللّٰهُ مِنْ
 يَمُوتُ (نحل رکوع ۵) فل چہ ماییش باز بے سرترت
 یعنی اے گپ ماں کئی فہم و آتک کنت۔ فل یعنی قیامت و
 روح (کہ آئی وقت ابوک و پہ اللہ علم و انت) مقررات
 فل یعنی و ہدی چہ شد و لاچار بیت تو اے درخت شمارا
 پہ درگ و رسیت و چہ ہمیشی و لا پ چو کنگ بیت۔
 فل یعنی ماں گرمی و و ہدی و کنت گشتش کہ چہ زیادہ
 تون آپ یکدم کتان و وارث۔ ہے حالت دوزخیانی
 بیت بے و ہدی اگر میں آپ دپ و نزدیک و رسینگ
 بیت تو دپ و پستو شیت و و ہدی ماں لا پ و سر
 بیت تو روت چنڈ چنڈ ہوان و در کنت (العیاذ باللہ)
 وک یعنی انصاف و مقتضا ہمیش ات کہ آیانی نہانی
 ہے داب و کنگ بہ بیت۔ وک یعنی اے گپ و
 پر چاقول نہ کن ات کہ ساری و ہم سہانی و پیداکت و
 پدا دوبارہ ہن ہما پیدا کنت۔ وک یعنی ماں مات و رحمان
 چہ لطف و ان کے و جو کنت۔ اودا تو شے کتام کس
 ظاہری تصرف ہم جاری نہ بیت۔ گڈا چہ ما بغیر کتام کس
 انت کہ آپ و قطرہ و سراے دابیں خوبصورتیں تصویر
 اد بکنت و ماں آئی و ساہ مان بججیت۔
 فل یعنی زندہ دارگ و موت دیگ کل بہ مئے اختیار و
 انت و ہدی وجود و عدم وجود و ساد مئے دست و
 بوت تو مرک و پد چست کنگ چو نکائی مشکل بیت۔
 و احضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت یعنی شمارا ماں و گچھا
 سرکنت و شے جاگہ و ادا دگر خلقت آباد کنت۔
 فل یعنی اولی پیدا شس و یادگران و دومی ہم سرچہ بورات

حَمِيمٌ ۚ وَظِلٍّ مِّنْ يَّحْمُومٍ ۚ لَا يَارِدُ ۚ وَلَا كَرِيمٌ ۚ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَبْلَ

وگریں آبیہ بنت و ساہگ کنت دوت و نہ سارت و نہ عزت و نہ شک آییاں چہ و پیش

ذٰلِكَ مُتَرَفِّئِينَ ۚ وَكَانُوْا يَحْضُرُوْنَ عَلٰی الْحَدِثِ الْعَظِيْمِ ۚ وَكَانُوْا

آسودگ انت۔ و ہڈا ش کنت بہ سر امرئیں گناہ و (بزاں شرک و) فل و

يَقُوْلُوْنَ ۚ اِنَّا اٰمَنَّا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَمًا ۚ اِنَّا الْبَعُوْثُوْنَ ۚ اَوْ

گوشتگشت آییا و ہدی مایس و خان بین و ہڈا پست بکس آییاگد اما پدا چست کنت بین، آییا

اَبَاؤُنَا الْاَوَّلُوْنَ ۚ قُلْ اِنَّ الْاَوَّلِيْنَ وَالْاٰخِرِيْنَ ۚ لَمَجْمُوْعُوْنَ ۚ

مئے پند پیشی ہیں فل تو بگوش کہ بیشک پیشگان و گڈا یاں درست جمع ہیک انت

اِلٰی مِيقَاتٍ يُّوْمٍ مَّعْلُوْمٍ ۚ ثُمَّ اَتٰكُمْ اِيَّهَا الصّٰالُوْنَ الْمُكَذَّبُوْنَ ۚ

یک روچہ بہ مدت معلومیں فل پدا بے شک شما اے دروغ بند و کیں گمراہاں

لَا يَكُوْنُ مِنْ شَجَرٍ مِّنْ زَقُوْمٍ ۚ فَبَالُوْنَ مِنْهَا الْبُطُوْنَ ۚ فَشَرِبُوْنَ

البت و رات چہ زقوم و درخت و پدا پر کنوک بیت چرائی و تی لا یاں و پدا نوش کنوک

عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيْمِ ۚ فَشَرِبُوْنَ شُرْبَ الْهَمِيْمِ ۚ هٰذَا نَزْلُ يَوْمِ الدِّیْنِ ۚ

بیت آئی و سرا جوش و انگلیں پ پدا نوش کنوک بیت چو نکلیں ہشتہ وک قیامت و روح و اے آیانی ہمانی بیت

نَحْنُ خَلَقْنٰكُمْ فَلَوْلَا تَصَدَّقُوْنَ ۚ اَفَرَأٰی تُمۡتَلِئُوْنَ ۚ اَنۡتُمْ

ما پیدا کت شما را گڈا پر چا شما باور نہ کن ات و آییا گڈا شما چیزیکہ پستیت (مئی و) آییا شما

تَخْلُقُوْنَ ۚ اَمْ نَحْنُ الْخَالِقُوْنَ ۚ نَحْنُ قَدْ زَايٰنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَمَا

آمر پیدا کن ات یا کہ ماییں پیدا کنوک فل ما مقرر کنگ شے میانجی و مرگ و فاد

نَحْنُ بِمَسْبُوْقِيْنَ ۚ عَلٰی اَنْ يُبَدِّلَ اَمْثَالَكُمْ وَنُنْشِئَكُمْ فِیۡ مَا

ما عاجز نہیں پر اشی و کہ بدل و بیاریں قوم و مثل شما و پیدا بکنیں شمارا بنچہ صورت

لَا تَعْلَمُوْنَ ۚ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْاُولٰی فَلَوْلَا تَذَكَّرُوْنَ ۚ

کہ شما نراں ات و بہ تحقیق زانت شما و تی اولی پیدا شس و گڈا پر چا پست نہ گرات وک

منزل،

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

رکوع و بوتگنت و آیا یک عاقلے ان عظیم الشان فکلی نظام و سر نظر شاکت بیان و اینکرمیت نہ کنت کہ یکے دومی بے باطنی نظام شمسیم کہ قرآن کریم و آئی و آیات یا چہ تمام آسمانی کتب و صحف و عبارات انت ہما عالم پروردگار و قائم کتگین انت۔ آ ذاتے و کہ چہ و قی کاملین قدرت و رحمت و اسے ظاہری نظام قائم فرمائیت آہا پاکین خداوت انت کہ آئی و کجانی استارانی ایردوگ و بعد آفتاب قرآن روشن گت و قی مخلوق ماں تہاروکی و نہشت۔ داں روج مروچی اسے آفتاب برابر شمسیم جان انت، کئی مجال انت کہ بشیر بدل بکنت یا غائب بکنت۔ آئی انوار و شہاں ماں دلاں منعکس بنت کہ آفتاب و پاک و صاف کنگ بنت۔ فلا آیا اسے یک ہنپیں دولتے کہ چہ آئی نفع گرگ و توک و شا سستی و کاہلی کن ات و شمسیتی بہر ہنکر زبان ات کہ آرا و آئی و پیشن اشکین حقائق و دروغ بگوشت ات چو شکہ و در و باران و گندان و چو گوش ات کہ فلاں استار ماں فلاں برج و ننگ پیش کا چہ آئی و ہور و گورت۔ چو شمس بگوشت کہ گون خدا و پنج مطلب نیست۔ ہے داب و رحمت و ہورانی قدر نہ کنگ کہ آماں قرآن و صورت و نازل بوتگ و چو شمس کوشک کہ اللہ و نازل کتگین نہ انت مزین بدختی و بے نصیبی و زانا یک خدا و داتگین نعت و شکرگزاری ہمیش انت کہ آرا و دروغ کنگ بہ بیت - ۱۲

ہے صفحہ و فوائد : دل یعنی گون ہنپیں بے خونی و بے فکری و اللہ و گتیاں دروغ کوشات، گوشتے شاد و گے و حکم و اختیار و نیت۔ پاکدی شمار مرگ خدا و گور و روکی نہ انت۔ شر! ہر وقتے کہ شمسیت کم عزیز و محبوبے و ساہ در کپلی بہ بیت بہ پستی و موت و سکیں مانوشان کنگ و شمسیتی و گور و زندان و آئی و بے دستی و بڑگی و تماشہ گندرات و دومی طرف و خدا یا آئی و فرشتہ چہ ترازیات آئی نزدیک انت کہ تو آیان و دیست کت نہ کنتے اگس تو دگے و قابو و نئے تو آساعت و پرچا و قی عزیز و ساہ و بہ و قی طرف و تاب نہ نیت و چیا گون ناوشیں دل و آرا جدا بوگ و کت ات دنیا و طرف و واپس یاران و پرچا آرا چہ آیوکیں سزا و ستکار نہ کن ات، اگس شاماں و قی دعوی و راست ات تو چو کن ات و پیش بدارات۔

فل یعنی شاپہ یک دمانے و جلت کت نہ کن ات۔ آرا و قی ہنکین و سر بوگ ضروری انت۔ اگس آموگ چہ مقرر بان انت تو اعلانیں درجہ و روحانی و جسمانی راحت و عیش و از باباں سر بیت و چہ اصحاب یمن و بخت تو ہم خطرہ و ترس نہ انت۔ حضرت شاہ صاحب غشتہ کنت "یعنی چہ آئی و طرف و قی خاطر و جمع کن، یا مطلب چو شمس انت کہ چہ اصحاب یمن و طرف و آرا اسلام سر بیت یا آرا کوشک بیت کہ پر تو دیم تر و بسلامتی سلامتی انت و تو ماں اصحاب یمن و شامے۔ ماں اہتیں حدیثاں ہست کہ چہ موت و پیش روکیں مردمان و اسے بشارت دیگ بیت و بے داب و بحرمان و آئیانی بد حالی و خبر دیگ بیت۔ فل یعنی آئی و انجام اسے داب و بیت و چہ مرک و پیش آئی و حال آرا سر کنگ بیت فل یعنی چہ شمسیت تکیب و بچ بخت نہ کنت۔ ہر چہ یاں اسے جاوے مومناں و بحرمانی احوال دیگ بوتگ بالکل یقینی انت ہے ہما بوگی انت۔ مفت ناحق و شبہ پیدا کن و قی نفس و فریب مدے ات بلکیں پہ آیوکیں وقت و تیاری و گلا شمس بیتے ات۔ وے یعنی ماں شمس و تحمید و مشغول بیتے ات کہ ہمیشی اود و مزین تیاری انت۔ ماں اسے نیکیں شغل و گلا شمس بوان چہ مکذباتی دل آزاریں ناہود گیاں ہن بیکسوئی حاصل بیت و آیانی باطلین خیالات و ردھن بیت۔ اسے سورت و آخر و دل لوبیت کہ ہما حدیث نقل کنگ بہ بیت کہ آئی و سراجاری و قی کتابتیم فرمائیتگ عن ابی ہریرہ قال قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کلما تان خفیفتان علی اللسان ثقیلتان فی المیزان حبیبکما انی الرحمن سبحان اللہ و بحمدہ سبحان العظیم۔ تمت سورۃ الواقعۃ و اللہ الملک الملی

فل یعنی گون زبان حال و یا قال و یا گون ہر دو تیناں۔ وے یعنی ماں آسمان و زمین ہر جا کہ و ہما قی حکم و اختیار جاری انت۔ وے و ہمدے چہ نیست ات اوت موجودات و دہرے

قال فما خطبکم

۸۲۲

الحديد ۵۵

وَنَحْنُ اقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ۝ فَلَولا اِنْ كُنْتُمْ

وما زیات نزدیک اسے بہ آئی و نسبت و شمسیت لیکن شما نہ گدیرات پدا اگر شما کسے و

غَيْرِ مُدِينِينَ ۝ تَرْجِعُونَهَا اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ فَاَمَّا اِنْ كَانَ

زیر دست نیت گدا پر چار و روج نہ ترین ات اگر شمار راست کوشک ات فل پدا اگر بہ بیت

مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۝ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ ۝ وَجَنَّتْ نَعِيمٌ ۝ وَاَمَّا اِنْ

چہ نزدیک کتگیناں تو راحت انت، روزی انت و باغ انت نعمتانی دنوں اگر آ

كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝ فَسَلَامٌ لَّكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝ وَاَمَّا

ہست انت چہ راستیگان گدا سلامتی بریت بہ تو چہ راستیگان فل دنوں اگر

اِنْ كَانَ مِنَ الْمَكْذِبِينَ ۝ الضَّالِّينَ ۝ فَنَزَلَ مِنَ جَحِيمٍ ۝ وَتَصْلِيَةٌ

آہست انت چہ دروغ بند و کان گمراہاں تو ہمانی انت چہ گریمیں آپ و سر بوگ

بِحَمِيمٍ ۝ اِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ۝ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۝

ماں اس وقت بیشک اسے خبر انت یقین و لائق فہ گدا بہ پاکی یاد کن نام و قی مزین شانیں پروردگار و

سُورَةُ الْحَدِيدِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ تِسْعٌ وَعِشْرُونَ آيَةً وَتُرْوَى بِالْمَدَنِيِّينَ

سورہ حدید مدینہ و نازل بوت، ماں آئی بیست و نہ آیات و چار رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنوں گون نام و خدا و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنوے

سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ لَهُ مُلْكُ

اللہ پاک و بیان کنت ہر جگہ ہست ماں آسمان و زمین و فل و فلانت زبردست حکمانی و دیو کہ بہ حمانی انت راج

السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ يَحْيٰ وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ هُوَ

آسمانی و زمین و۔ زندگ کنت و موت دنت و آہ بہ ہر چیز و سر قادر انت و ہما انت

الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝ هُوَ

چہ درستان اول و چہ درستان گدا و در و و تہا۔ و آہر چیز و زانوگ انت فل آ

منزل

سورت و آخر و دل لوبیت کہ ہما حدیث نقل کنگ بہ بیت کہ آئی و سراجاری و قی کتابتیم فرمائیتگ عن ابی ہریرہ قال قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کلما تان خفیفتان علی اللسان ثقیلتان فی المیزان حبیبکما انی الرحمن سبحان اللہ و بحمدہ سبحان العظیم۔ تمت سورۃ الواقعۃ و اللہ الملک الملی

ہجہ ممانیت آموجدمانیت ۔ فلک ہیک چیز وجود و ظہور چہ ہائی وجود قائم انت ۔ لہذا آئی وجود اگر ظاہر و باطن ممانیت تو گداگہ کئے بیت چہ عرش و بگرداں فرش و چہ ذرہ و بگرہ
داں آفتاب ہیک چیز ہستی آئی ہستی و روشنیں دلیل ۔ لیکن گوں اشی ہور آئی و کمنہ و داں صفات و حقائق و ادراک و رسائی نیست ۔ کتام یک صفعتہ و احاطہ ہم کسے کنگ نہ تونیت و نہ
چہ وقی قیاس و فکر آئی و چہ کیفیت بیان کت کنت ۔ بر اے حساب و گوشت کینں کہ چہیشی زینات باطن و پوشیدہ ہج کس نہ انت ۔ بہر حال آتہا ہم و در اہم ، ظاہر ہم باطن ہم ہم ، سر ظاہر ہم
ہم و چہر کاتی ہم ہر قسم و احوال و زانو ک انت ۔ ظاہر (بمعنی غالب) اے داب و کہ چہرانی و ہر ہج قوت نیست ۔ باطن بہ اے داب و کہ چہرانی و اکثر ہج موقع نیست کہ اودا چہ چاں اندیم
لوان و دست بچیت فوالحدیث و انت الظاہر فلیس فوقک شی و انت الباطن فلیس دونک شی ۔ **ہے صفحہ و فوائد :** فلک اشی و بیان ماں سورہ

اعراف و چہشتی جزہ و ختم و چہرے پیسہ و گوستنگ ۔
فلک مثلاً صہور و باران و آب و تخم ماں زمین و توک روت و کشار
و درخت و غیرہ چہ آئی و در کینت ۔ اشی و بیان ماں سورہ سباء
گوستنگ ۔ فلک چہ آسمان و طرف و ایر کینت فرشتہ ، احکام
قضا و قدر و فیصلہ ، دھور و باران و غیرہ ۔ و سر کینت
بندیانی اعمال و ملائکہ اللہ ۔ فلک یعنی ہجر چہ شامغائب انت
بلکین ہر جا ہے شامیئے و ماں ہر حالے و بیئے آخوب زانت و
تمام ظاہرین و چہرین عملاں گندیت ۔ و یعنی چہ آئی و چہ کنت
در کپان و دگہ ہج جاہ و شامشت نہ کن ات ، ماں تمام آسمان
و زمین و ہائیکین و بادشاہی انت و آخر کار تمام کارانی فیصلہ
چہ ہائی در بارہ بنت ۔ فلک یعنی کدی روج و کم کنان شپ و
در اج کنت و کدی آئی و بر عکس شپ کم کنان و روج و در اج
و مزن کنت ۔ فلک یعنی ماں دلاں ہرنیت و ارادہ پیدا
ببنت یا خطرات و وسوسہاں بیانیت آیاں ہم چہ آذات و
علم و در نہ انت ۔ و یعنی ہر ج مالے کہ ماں شے دست انت
آئی و مالک اللہ انت شامیوک و آمین و غزائجی ات ۔ لہذا
جاہے کہ مالک شون بدنت و ادبہ ہائی نائب و حیثیت مال و
خرچ بکن ات و اے ہم لخطہ بدار ات کہ ساری اے مال
ماں دگرانی دست و ات آیانی جانشین شامیوک بونے ۔ ظاہر
انت کہ شے جانشین دگہ کسے جوڑ کنگ بیت ۔ پداوہدے
معلوم انت کہ اے چیزاں نہ پیشی مردمانی گور و سلامت
پشتکینت ۔ و نہ تنی گور و پشت کینت تو گوں اے دابیں
زوال بیوکیں و فنا بیوکیں چیزاں اینکے دل و بند کنگ مناسب
نہ انت کہ ضروری و مناسبیں موقعہاں ہم انسان مال و
خرچ کنگ دست و بدزیت ۔ فلک لہذا ضروری انت ہا
مردماں کہ ماں آیاں اے صفت و خلعت موجود نہ انت ۔ اے
صفت و ماں و تی جان و پیدا کینت و ماں ہر کس اے
صفت موجود انت آیاں لازم انت کہ اشی سر و تار محکم
بدار انت و ایمان و مقتضی و سر اعل کینت ۔ فلک یعنی اللہ پاک
سر ایمان یارگ یا یقین مفت و کشکانی سرار و گ و چہ
کتام چیز مانع بوت کنت و ماں اے معاملہ و سستی و
کاہلی پر چاہیت و ہدیکہ خدا و رسول شامہ بہ کتام و درآمد
و ہودگیں چیز طرف و نہ بلکین شے حقیقی پروردگار طرف و
دعوت دیگانت کہ آئی و اعتقاد ماں شے اصل فطرت و پیدا
کنگ بوتنگ و پیدا آئی و ربوبیت و اقرار شاماں دنیا و آگے

الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ
ہما انت کہ پیدائی کت آسماناں و زمین و ماں شش روج و پدا قائم بوت بہ تخت و سرا
يَعْلَمُ مَا يَلْجِ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا
آزانت ہر چیکہ داخل بیت ماں زمین و ہر چیکہ در کیت چہ آئی و فلک و ہر چیکہ نازل بیت چہ آسمان و ہر چیکہ
يَخْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ
ماں آئی بالا روت و داگوں شمانت ہر جا گئے کہ بہ بیت ۔ واللہ ہر چیکہ شامکن ات گندوک انت
لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ
چہ ہائی انت راج آسمانی و زمین و ۔ واللہ و نیمگ و اندر کنگ بنت کلین کار و داخل کنت شپ
فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ
ماں روج و داخل کنت روج و ماں شپ و ۔ فلک و آزانو گرا انت سینگ و خبرانی ک ایمان بیارت
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَحْلِفِينَ فِيهِ فَالَّذِينَ
بہ اللہ و آئی رسول و خرچ بکن ات چہ ہما مال و کہ جوڑ کنگ شاماں آئی و و تی نائب یوں ہا کساں کہ
أَمْنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرٌ ۝ وَمَالَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
ایمانش آورت چہ شاماں اش خرچ کت ، پرایاں مزن ثواب بہت و چون انت شمارا کہ ایمان نیارات بہ اللہ و
الرَّسُولَ يُدْعُوكُمْ لَتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
رسول دعوت دنت شمارا تاکہ شاماں ایمان بیارت بہ وقی رب و تحقیق کینگی چہ شامقول پچائیں اگر شما
مُؤْمِنِينَ ۝ هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدٍ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُمْ مِّنَ
باور دار انت فلک اہما انت کہ اے حجیت و تی بندہ و سر آیتاں صافیں تاکہ در کینت شمارا چہ
الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَسَرُوفٌ رَّحِيمٌ ۝ وَمَالَكُمْ لَا تَنْفِقُوا
تہاری و بہ نیمگ و روشنائی و بیشک خدا علی سرالبت نرمی کونکنت مہربان و چون انت شمارا کہ خرچ نہ کن
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاتُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ
ماں خدایہ راہ و وہ اللہ انت میراث آسمانی و زمین و فلک برابر نہ انت چہ شما

منزل

چہ پیش ہم کنگ ۔ چنانچہ داں مروچی و اقرار و چیزے نہ چیزے اثر ماں بنی آدم و قلوب و دست کینت ۔ پدا دلائل و براہین و چہ پیغمبرانی دیم و دیک و ذریعہ و ہما ازلی عہد پیا و یاد
دیانتگ و نجدید ہم کنگ بوتنگ ۔ و پیشی نبیان چہ وقی و تی امتاں اے عہد و اقرار ہم گپت کہ آیاں خاتم الانبیاء صلی اللہ علیہ وسلم و رند گیری و کینت و چہ شاماں کس ہم ہما انت کہ شاموت
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و مبارکین دست و سر الطاعت و فرمانبرداری و اتفاق فی سبیل اللہ و غیرہ ایمانی امورانی سرکارا رند بوگ و پچائیں قول و عہد و کنگ ۔ پس اے مبادی و چہ پد کجا گناہیں
بہست کہ ہر کس مٹگ و ارادہ بداریت و آمہ منیت و دھرس مٹنگ اچرائی و اخراج کنت ۔ فلک یعنی قرآن نازل کت و صداقت و نشان شون دات تاکہ آیانی ذریعہ شمارا چہ کفر و جہالت و تہار و کلا
در کپان و ماں ایمان و عمل و روشنائی و بیاریت ۔ اے اللہ پاک و مزین شفقت و مہربانی انت ۔ اگسختی بچتیں تو ماں ہما تہار و کیاں یل دیان و شمارا ہلاک کتیں ، یا چہ ایمان یارگ و بدین گوستنگیں

خطایان و معاصرت۔ ولا یعنی مال و خداوند فنا بیت و اللہ ملکیت پشت کپیت۔ چونانی ہم مدام ہوائی مال ات پدا چہ ہوائی مال و بہ ہوائی حکم و مطابق و خرچ کنگ چا شمار اگران معلوم بیت چہ وقتی و اختیاری و ندرے ات توبہ اختیار مال ہوائی و گورہ سر بیت۔ بندگی و تقاضا ہمیش انت کہ مال و گونہ دل و محبت و پیش بخت سماں آئی و راہ و خرچ کنگان چہ فقر و افلاس و مترسیت چہ کہ زمین آسمان و خزانہ مالک اللہ و انت۔ زانا آئی و راہ و گونہ دل و محبت و خرچ کنگ بیت و لا تخش من ذی العرش و اقلا۔ ۱۲

ہمہ صفحہ و فوائد: ولہتین چہ فتح و مراد صلح حدیبیہ گپتگ و چہ لہتین روایتاں ہمیشی و تائید بیت۔ ول یعنی چوناں تو اللہ پاک و راہ و کتم و دہد و ہم خرچ کنگ بہ بیت و اللہ و راہ و جہاد کنگ بہ بیت۔ ایشاں شریک رانت، خدا ایشانی بہترین بہرماں دنیا و آخرت و دنت بے ہماہستی منداں کہ فتح مکہ یا چہ حدیبیہ و پیش خرچ کنگ و خدا و راہ و جہاد کنگ آیان فرمیں و جہاد خدا بندہ بونت۔ رند و یو کہیں سلمان آیان درجہ و گیت کنگ بکنت چہ کہ آہا و دہدات کہ حتی و متوک بہ آئی و راہ و جہاد کنگ کانی شمار

۸۲۶ قال فما خطبکم

الحمد لله

مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْهِ وَقَاتَلَ أُولَئِكَ أَكْثَرُ دَرَجَةٍ مَنِ
ہما کس خرچ کت چہ مکہ و فتح و پیش و کنگ جنگ آیان ستر انت بہ درجہ و چہ
الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدِ وَقَاتَلُوا وَكَلَّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ بِمَا
ہما کس کہ خرچ اش کت رند و کتس جنگ۔ و کلا و وعدہ کت اللہ و شری و کلا و اللہ
تَعْمَلُونَ خَيْرٌ مِّنْ ذَٰلِكَ الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضِعَّهُ
خبرایت ہر چہ شہماں ات کلا کے انت آکسک خدا و وام بدنت وام دیگر خوبیں گدا و مراد اکنت
لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ۝ يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى
پہ آئی و بہ آئی انت مزد شرفداریں و کلا (یا کون) رو چہ گندے مردیں مسلماناں و جنین مسلماناں و کہ جہان بیت
نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ بُشْرَاكُمُ الْيَوْمَ جَنَّتُ تَجْرِي
آیان نور آیان دیبا و آیان راست و کلا مژدہ انت پہ شہماں جی، باغ انت کہ رنبت
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝ يَوْمَ
آیان چہرہ جو دام بنت ماں آئی و ہمیش انت مستیں مرادانی رسک و رو چہ
يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ الَّذِينَ آمَنُوا أَنْظِرُونَا نَقْتَبِسْ
گوشنت دغا بازیں مردیں و جنیں ایمانداران و بہ شفقت و نظر بچارت مارا تا کہ ماؤشنی
مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ
بکر بہ چہ شہ نور، گوشک بنت پدا و اترکین ات پشت کلا شہماں کنگ انت روشنی و پدا کنگ بیت میاںجی و آیان
بِسُورَةِ بَابِ بَاطِنٍ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ۝
یک دیوالے کہ آرا و دروازگے بیت ماں دیوال و توک و رمت انت دُر آئی و دیبی نینگ و عذاب انت۔ و
يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ أَنْفُسَكُمْ وَ
اے منافقاں تو اے جہنمت آیان آیا ماشہ ہر انہیں و گوشنت بے و لیکن شما و تارا ماں بلا و چکل دات و
تَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانِيُّ حَتَّىٰ جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُمْ
وراء و چاران بونت و شک و درشت و فریب دات شمارا و اہگاں دانکہ سربوت حکم خدا و ورد دات شمارا

مَنْزِلَ

مک کم ات و دنیا چہ کافراں و باطل پرستاں و پادپ ات۔ آ
وہد و اسلام و جانی و مالی قربانی ضرورتیات ات و جہان و
ظہر و ازباہ اموال و غنم و غیرہ و امیت باز کترات۔ بہ خوش
جا وراں ایمان یارگ و بہ خدا و راہ و جان مال و قربان کنگ مزن
جگر داروک و چہ کونہ زیات ثابت قدم انسانی کارے ات۔ و فوضی
اللہ عنہم و رضوانہ و رزقنا اللہ اتبائہم و جہنم۔ آیین
و یعنی اللہ کل معلوم انت کہ کئی عمل کتام درجہ نیگنت و ماں
آئی و اخلاص و عمل چکر انت۔ خدا و فی ہمہ علم و رو و گونہ ہر
کس و معاملہ کنت۔ و حضرت شاہ صاحب کنت۔
و قرض و معنی ایشاں انت کہ اے ساعت و یہ جہاد نیگی زر خرچ
بکن انت پہ اشادت زر و مال و جمع کن انت (و ما آخرت و مزنیں
درجہاں حاصل کن انت ہے مقصد و مراد انت شریک و واگن
ماں مالک غلام و میاںجی و سود و بیاج نیست۔ ہر چہ دنت ہما نیگنت
و ہر چہ کنت ہما نیگنت۔ و چہ حشر و میدان و دہد
کہ بہ بل صراط و سرار و دکن بنت تو آساعت و سک تہا رہیت
گدا اے عت و گونہ ایشاں ایمان و عمل صلح و روشنی ہمراہ
بیت و غالباً اے امت و روشنی و
امتنانی روشنی و زیات و تیر بیت۔ چہ لہتین روایتاں چپیں
جانب و ہن روشنی و بوج معلوم بیت۔ شاید آئی و مطلب
چوش بیت کہ روشنی و اثر چاریں طرفاں تالان بیت و اللہ اعلم
و کچہا کہ جنت اللہ و شہودی و مقام انت، ہر کس کہ اودا
سربوت آرا کل مراد حاصل بنت و یعنی مومنانی و منافقانی
میاںجی و دیوارے اوشتا رنگ بیت کہ ماں آئی و دروازگے
ہم بیت۔ چہ دروازگے و مومن جنت و جانب و راہدگ
بوان و چہ منافقانی چاں اندیم بنت۔ دروازہ و توک و داخل ہوا
جنت و نقشہ دیا بیت و آنگو چہ دروازہ و دری نینگ
خدا وندی عذاب و نازک بیت۔ و قصہ چوش انت کہ
خالصیں کافر بل صراط و سرانہ رونت بلکیں ساری و ماں دوزخ
و چہ دروازگاں تیلانگ دیگر بنت البت ہر کس بہ کتام
نبی و امت و بنت، راستیں ایمان دار و ک بہ بنت یاستیں
ایمان ہش گون بہ بیت آیان و بل صراط و سرار و ک حکم بیت،
برشی سرکب چہ پیسر مردمان و یک تہ ندیں تہار و ک لے
مانہوشیت، آساعت و گونہ ایمانداراں روشنی بیت منافقاں
ہم بہ روشنی و پشت و روک و دلمانگ بنت لیکن مومن زوت

دیا پیش کپیت ہمیشکا ایشانی روشنی چہ منافقاں و در بوان بیت۔ گدا آکو کار کنت کہ واجہاں کہیں بکل ات ماراں تہار و ک و پشت و عیل دیان و پیش نہ کپ ات، کہیں انتظار بکن ات
کہ ماہم گون شما و او پتیں، و چہ شہ روشنی و نفع بگرس۔ آخر ماں دینا و ماؤشا کہیں جاگہ و مقیم اتیں و میے شمار ہم سر ظاہر و ماں مسلماناں ات نوں اے مصیبت و وہد و ماراں تہار و ک عیل
دیان کجی گور و گات زانا ہمراہی و رہبند و ہم خوش انت، ایشاں پستہ دیگر بیت کہ پداشت و اتر کنگان و وقتی روشنی و شوہاز بکن ات۔ اگ دست کپت تو چہ ہمداد و وقتی روشنی و گونہ و تہا رات۔ چہ آ
خبر و اشکگ ایشاں پشت و کنت نہت ہمچہ و پدیک دیوارے ماں ہر دوئیں فریق و در میان و اوشتا رنگ بیت۔ یعنی مقصد ایشانت کہ روشنی و کمانی ماں دینا و بیت آجا کہ پشت عیل دیان و ادا
آہنگ انت۔ یا چہ پشت و ہما جاگہ مراد بیت کہ اودا چہ بل صراط و سرکب پیش نور تقسیم کنگ بونتگ۔ ۱۲

فل یعنی بیشک ماں دنیا و ظاہر و شاکوں بیکجاہ آتے و گون زبان و اسلام و دعویٰ کنگت لیکن اندرونی احوال چوشس ات کہ ماں لذات و شہوتاں غرق ہواں و شتافاق و راہ پروت
شات کت و دوقی نفس و فریب دیان و ماں ہلاکت و چکل دات - پداشما توبہ ہم نہ کت ، بلکیں راہ چار بوتے کہ باریں کدی اسلام و مسلمانانی سر اکتم گردشے بکیت و ہجے داب و ماں
دین و بار و ماں شک و شبہاں چٹاں و تارا میں کت ، شما ہمدار و وار ت کہ دیم ترے اے منافقانہ رہبندانی چہرے تاوان مے چک و نہ کیت بلکیں ماں و قی خیالات و امیتاں جاگ
دات کہ ماں چنت روج و اسلام و مسلمانانی اے کل ققتہ و تاوت سارت بیت - آخر ماوت غالب ہیں - پشت کیت آخرت و معاملہ - اودا ہم مایک دلے رستگار ہیں - ماں ہج
خیالان مست آتے کہ اللہ حکم سر بوت و موت و شمارا چلا نپت و آزمین مکار (شیطان) و شمارا گمراہ کنان و ہنجوش گار و گسار کت کہ نول پر شمار رستگاری و ہج راہ باقی نہ منتگ

فل یعنی اگن بند خبر شتا (منافق) و ہجے سر ظاہر کفران
چہرے معاوضہ دیان و ہجے سزا و رستگار بوگ لوٹ ات تو
آتی و منظوری و ہم ہج صورتے نیست - بس نول شتا کواں ماں
ہے لوگ جٹکی انت - ہے دوزخ و آس شتہنکین انت -
ہے شتہمبل انت ، اے شتہا زہ و منبت کہ درگے شتہ
ہمبل بیت - فل یعنی آوہد سر بوتگ کہ مو منانی دل
قرآن پاک و اللہ یاد و آتی و برحقین میں و دیم جکنت نرم
ہواں و عا جزئی بکنت - فل یعنی ایمان ہا چہرے گوشت
کہ چہ آتی و برکت و انسان و دل نرم بیت - نصیحت و خدا
یاد و اثر و زوت قبول بکنت - شروعات و اہل کتاب و
اے گپاں ماں پیغمبرانی صحبت و دست کتگنت ، دے و
عفلت و مردمان و مانپوشت کہ چرائی و دل سک بوتنت
آپیشی خبر پشت نہ کیت - زیات تر مردمان مزین سرکشی
و نافرمانی شروع کت - نول مسلمانانی دور باری آہنگ
کہ آیات و پیغمبر و صحبت و زندان و چہ نرم دلی کامیں ہانبراری
و خشوع لہذا اللہ صفات و تارا سپاہ دار بکنت و بہ ہا ہر
و بالا میں مقام و سر بہنت کہ اودا دگہ امت سر بوتگنت -
فل یعنی عربستان و مردم جاہل و بدراہ انت چوشک
مڑنگیں و ویرانی زمین انت - نول اللہ آیات چہ علم و ایمان
و علم و روح و زندگی دات و ماں آیاتی توک و کل کمالات
پیدا کنت - غرض چہ یک مردگے و مڑنگیں انسلے و رانا امت
لوگ نہ لو بیت - راست راست و چہ گناہاں توبہ بکنت تو
گڈ اللہ پاک ماں آتی و قالب و حیات و روح مانپوشت -
فل یعنی ہر کس ماں اللہ راہ و گون راستی نیت و بہ
آتی و شخودی و خاطر و خیر بکنت و چہ غیر اللہ کتام
بدلہ یا منت واری و طلبگار منبت چوش گون کہ آیات
اللہ قرض دینت - نول آدل جمع بہ منت کہ آیاتی دانگیں ضائع
نہ بنت بلکیں چنت سرکشی کنان و واپس دیگہ بنت -
و مترجم محقق و بظاہر الشہد آء و عطف
الصديق يقون و سرکٹگ - یعنی ہر کس اللہ سراد آتی
کل رسولانی سرسرجی و ایمان یارت و دے یقین و اثر
ماں آیاتی اعمال و احوال و ظاہر بوگ لوٹیت (توبہ پگائیں
و راستی ایماندار بالکل ہمیش انت - واللہ پاک و گور و ہے
واجہاں بطور گواہ اید کہ مخلوق و احوال و پیش دا ک
بنت لکما قال : وكذلك جعلناكم امة وسطا

الحديد ٥٤

٨٢٤

قال فما خطبكم

بِاللَّهِ الْغُرُورُ ۚ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ

چہ اللہ نام و آدغا باز و فل نول موحی چہ شتا قبول نہ بیت فدیہ دیگ و نہ چہ مسکران

مَا أُولَئِكَ إِلَّا فِي سَمَاءٍ مُّسْتَقَرٍّ ۖ وَبَعْشٌ أَلْفٍ بِأَلْفٍ ۚ

شا و ستانی لوگ دوزخ انت ہا دوزخ شتہ رفیق انت و بدیں جا گے فل آیا و ہمد نہ رستگ پہ

أَمِنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا

مسلمانان ایک ہر زنت آیاتی دل چہ خدا یاد و چہ یک نازل بوتگ برحقین دین فل و منبت

كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ

چہ ہا کساں کہ دیگ بوتگ آیات و کتاب چہ و پیش گڈ ادراج بوت آیاتی سرادت گڈ اسک ترنت

قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ۚ

آیاتی دل و بازینے چہ آیات نافرمان انت فل زبان ات کہ خدا زندگ کنت زمین و

بَعْدَ مَوْتِهِمْ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۚ

رند چہ آئی مرگ و بہ تحقیق بیان کت ماہ شتا نیاں بلکیں شتا سرید بہ بیت و بیشک خیرات کنوکیں مردیں

وَالْمُصَدِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضَعِفَ لَهُمْ وَلَهُمْ

و خیرات کنوکیں جنیں و وام دینت اللہ وام دیگ بہ خوبی ، دوسرا دکت بہ آیات و بہ آیات انت

أَجْرٌ كَرِيمٌ ۚ

و الذین امنوا باللہ و رسولہ اولیک ہم الصدیقون

مزد و شرفداریں فل و ہا کساں کہ ایمان اش آورد بہ اللہ و آتی رسول و ہا بیان انت راستی ایمان دار

وَالشُّهَدَاءِ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا

و شہیدان و قی رب و نزدیک و بہ آیات انت آیاتی مزد و نور آیاتی و و ہا کساں کہ کافرونت دوزخ بند کت

بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لَعِبُوا

مے آیتان و ہمیش انت دوزخ و مردم فل زبان ات کہ ہمیش انت دنیا و زند لیب

وَلَهُمْ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ

و تماشا و سینگار و فخر بندگ و ت و تا و چہ یک درگہ زیات سلی انت ماں مال و ماں چکاں

منزل

لَتَكُونُوا شُهَدَاءَ وَيَكُونُ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا (بقہ - ١٧٤) ماں آخرت و اے راستی ایمانداران و قی و قی درجہ ایمان و حساب و ثواب و روشنی عطا بیت
آیت و تفسیر بہ دگہ بازیں داباں کنگ بوتگ مگر اختصار و رعایت آیاتی نقل کنگ و اجازت نہ دنت - فل یعنی دوزخ دراصل پہ ہشاں جو کنگ بوتگ - ١٢

فلان انسان عمر و شروعات و لیب و گوازی پکار انت پدا نماشا، پدازیب و زینت، و پدا کماشی قائم کنگ و نام دریا رگ، پدا مرگ و نریک و رو چاں پ ماں و اولاد و فکر کنگ کہ چہ من رند منی لوگ مہا کہ قائم بہ بنت و اولاد آسودہ حال بہ بیت مگر اے کل نش و پیش و از باب فانی و زوال بیوک انت۔ ہنجوش کہ کشار و سبزہ و بہار چنت روزہ بیت، پدازد تربیت و پدا مردم و جانور آرا لگتال کنان و ریزہ ریزہ کننت آئی و ترو تازگی و خوشحوی نام و نشان بے گواہ بیت۔ بے احوال دنیا و زندہائی و آئی و ساز و از بابانی انت کہ ادر حقیقت و یک دغا و جمال انت یا سرا بے کہ چہ دور و چو آپ و تربیت، انسان چہ اشی و عارضی بہار و ردوران و وئی عاقبت و برباد کننت۔ حالانکہ چہ موت و بعد اے چیزاں کار دات کننت اودر کار آمدیں چیز و گراننت یعنی ایمان و نیکیں عمل۔ بہر کس و چہ دنیا و اے چیز کثت و گوں و تا برنت ہنجوش بزاں کہ آپ و وئی مقصد مراد و سر نوبت ماں آخرت و پرائی مالک و دشمنودی و رضامندی انت و

ہر کس و دست چہ ایمان و دولت و ہورک بوت و کفر و عصیان و بار و وئی بڈ و زوران و اہت پرائی سکیں عذاب انت و ہر کس و ایمان و با وجود ماں عملان کوتاہی کنت پرائی و زوت یا بدیر ششت مکنو و ران و رند و معافی انت آدنیاء خلاصہ بوت و لے آخرت و انجام۔ فل یعنی چہ موت پیش ہا از باباں پیدا کن کہ چرائی و کوتاہی معاف بینت و بہشت دست بکپیت۔ ماں اے کار و سستی و دیر کنگ مناسب نہ انت۔ فل یعنی آسمان و زمین ہر دو تیناں و آگن اوار کنان و یک جا کنگ بہ بیت تو ہائی برابر جنت و عرض (پہنات) بیت و راجی چنکر بیت آرا خدا بنات۔

فل یعنی ایمان و عمل بے شک انسان و جنت و برگ و از باب انت بے اے خبر الی انت کہ آئی محض چہ اللہ فضل و رست، آئی و فضل بیت توجہ سزا و ستکار بوگ مشکل انت جنت و رسگ و ذکر و تولی کن۔ و ماں ملک ہرچ عام آفت و مصیبت بیت مثلاً قحط، زلزہ و غیرہ و پدا ہر مصیبت بہ نئی جند و سر بکپیت مثلاً مرض و غیرہ آکل ماں اللہ و علم و چہ بندر و فیصلہ بوگن انت و ماں لوح محفوظ و نبشت انت، ہما حساب و ماں دنیا و آچیز ظاہر بیت یک ذرہ ہم کم یا گیش یا اے دیم و آدم بوت نہ کنت۔ فل یعنی اللہ ہر چیز ذاتی علم ہست انت۔ چہرے چہ محنت و حال نہ بوگن پدا وئی محیطیں و علم و روء و تمام واقعات و حوادث و چہ آئی بوگ و پیش ماں کتاب (لوح محفوظ) و نبیسگ پرائی و چور کا مشکل انت۔ فل یعنی بہ اے حقیقت ہمیشہ کا وہ دات کہ شہابہ شری و بغمت کہ پر شہا ہرچ خبرے مقدر نہ انت آچہر دست بکپیت ہرچیکہ ماں اللہ پاک و قدیمی علم و قرارے بوگن ہما داب و پکا بیت لہذا ہرچ فائدہ و چہرے دست بکپیت بہ آئی و غمناک و پریشان بوگ و حاجت نیست و آگن قسمت دوز و اھی بکنت و چہرے بدست و بکپیت برائی ہل مکن بلکیں بہ مصیبت و نا کامی و وھد و صبر و تسلیم و راحت و کامیابی و وھد و شکر و خدا و صفت و ثناء و گلانش بے انت (قتبیہ) پسر ماں اعلموا انما الحیوۃ الدنیاء لوعب و لھو الخ و شون و انگت کہ ماں دنیا و عیش و عشرت و کپان انسان چہ آخرت و غافل بیت۔ ماں اے آیت و تنبیہ و ماینت کہ ماں ادا تکالیف و مصائب و جہال و کپان و باید انت کہ انسان چہ اعتدال و حد و سر مگوزیت۔ و زیات تر تکرر کنوکیں

کَیْثُ غَیْثٍ اَعْجَبَ الْکُفَّارَ نَبَاؤُهُ ثُمَّ یُھِیْجُ فَتْرَتَهُ مُصْفًراً ثُمَّ یَکُونُ

چوش ہورے کہ دوست بوت دہقانان آئی و ردوم پدا خشک بہریت پدا گندے تو از اردو چنک پدا بیت

حُطَّاءٌ وَفِی الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ شَدِیدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٌ

لگت مال تکیں کاہ و ماں آخرت و عذاب ہست سکیں و بہن بخشش چہ خدا و یک و رضامندی

وَمَا الْحَیْوةُ الدُّنْیَا اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ۝ سَابِقُوا اِلٰی مَغْفِرَةٍ مِّنْ

و نہ انت دنیا و زند مگر بہن مال فریب و فل۔ پیش بکپ ات۔ بخشش و نیک و

رَبِّکُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا عَرْضُ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ اَعَدَّتْ لِلَّذِیْنَ

وئی رب و جنت و فل۔ پہنات آئی و چہ پہنات و انت آسمان و زمین و فل تیار رنگ بوگن بہا کسا

اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهِ ذٰلِکَ فَضْلُ اللّٰهِ یُؤْتِیْهِ مَن یَّشَاءُ وَاللّٰهُ ذُو

کہ ایمانش آوگن باللہ و آئی و رسولانی سرا ہمیش انت خدا و فضل، دنت آرا ہر کس کہ لو طیت۔ و خدا دت دہم

الْفَضْلِ الْعَظِیْمِ ۝ مَا اَصَابَ مِنْ مُّصِیْبَةٍ فِی الْاَرْضِ وَلَا

مزین فضل و فل نہ رست ہج مصیبتے ماں سر زمین و نہ

فِی الْاَنْفُسِ کُمْ اِلَّا فِیْ کِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ اَنْ تَذٰرَہَا اِنْ ذٰلِکَ عَلٰی

ماں شے جانان مگر نوشتہ انت ماں کتابے و پیش چہرشی کہ ماں آرا پدا بکپیں و بے شک اے

اللّٰهِ یَسِیرٌ ۝ لِّکِبَلًا تَاسُوْا عَلٰی مَا فَاٰتَکُمْ وَلَا تَفْرَحُوْا بِمَا اٰتَکُمْ

آسا انت بہ خدا و فل تاکر غم مکن ات شہا ہرچیکہ رفت چہ شے دست و نہ گل بکن ات ہرچیکہ ذاتی شہا رکی

وَاللّٰهُ لَا یُحِبُّ کُلَّ مُخْتَالٍ فَخُوْرٍ ۝ الَّذِیْنَ یَبْخُلُوْنَ وِیَاْمُرُوْنَ

و اللہ دوست نہ داریت ہر کتب کنوک و ستاء بہا کساں کہ وئی بخیلی کننت و بہر ماینت

النَّاسَ بِالْبُخْلِ ۝ وَمَنْ یَّتَوَلَّ فَإِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِیُّ الْحَمِیدُ ۝ لَقَدْ اَرْسَلْنَا

مرد ماں بہ بخیلی و و ہر کس کہ دیم و تاب دنت کہ بیشک خدا ہا انت بے نیاز و تمایں خوبائی دا وکل طبیبی دیم

رُسُلَنَا بِالْبَیِّنٰتِ وَاَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْکِتٰبَ وَالْمِیْزَانَ لَیْقُوْمَ النَّاسِ بِالْقِسْطِ

دات وئی پیغامبران گوں نیال ظاہرین و نازل کت گوں آیاں کتاب و شاہیم تاکہ عمل بکنت مردم بہ انصاف و فل

مالدارانی حالت اے داب و بیت کہ مرنی و بیاک سنگ باز جنت مگر خرج کنگ و عت و چہ جیب زرد در نہ کپیت، کتام نیکیں کار خیر و دیگر و وتا تو فبقش نہ بیت و چہ وئی قول و فعل و ایدگران و ہم بے درس دینت موقع و وھد و دیم کنزان و خرج کنگ متوکل و بہمت دار و کافی کار رانت کہ گوں زرد و دوستی نہ کننت و شہر زاننت کہ سکی و نرمی کل چہ ہا مالک علی الاطلاق و طرف و انت۔ فل یعنی چہ شے خرج کنگ یا خرج نہ کنگ آرا ہج سیت یا تاوا نے نہ رست آوت بے غرض و بے پرواہ ذاتے۔ تمام خوبیاں علی وجہ انکمال (کا ملیں صورت و) ماں آئی و ذات و جمع انت، چہ شے کتام کارے و خوبیاں گیش نہ بنت۔ نفع و نقصان شے و تیگنت، خرج کن ات فائدہ و دت زورات نہ کن ات تاوان شے و تیگنت۔ فل کتاب و شاہیم، شاید بے وزن کنگ و شاہیم و گوشنت کہ چہ آئی و ذریعہ و ہم حقوق ادا کنگ ماں گر و دے و انصابت۔ یعنی کتا اللہ ہمیشہ نازل کت کہ مردم ماں عقائد و اخلاق و اعمال و چنک چنک انصاف و گام بکجنت، افراط و تفریط (نمی و گیشی) و راہ و سر گام بکج انت و شاہیم ہمیشہ کاپیدا کت کہ ماں بیع و شرار و

وغیرہ معاملہاں انصاف بہر تمام طرف بہر کمال ہست با جہل مبیت۔ ممکن انت کہ ہم چہ مراد شریعت بہر بیت کہ تمام قلبیہ و قابلیہ لانی شری و خرابی و بخوبی چکاسان تو ریت و پنداریت
ہست صفحہ فوائدا: دل یعنی چہ وقتی قدرت و آہنی پیداکت ماں میں آئی و معدنی جاگہ دات۔ دل یعنی چہ آہن و جنگ و ازباب (سلاح وغیرہ) تیار ہست و مردمانی
بازیں دگر کار شہر بنت۔ دل یعنی ہر کس چہ آسمانی کتاب و بہر راستیں کشک و کام میگفت و انصاف و شاہیم و ماں و دنیا و تیک مدارت لازمی انت کہ ایشانی گوش تاب دگر
بہر بنت و ظالم و قبیح و چوٹ و روکیں شمنانی سرا اللہ پاک و رسول و حکمانی و قار و عظمت قائم دارگ بہر بیت۔ آساعت و بہر زحم و قبضہ و سرادست ایرکنگ ماں یک خالص دینی
جہاد و چہ ہست آہنی کار گرگ بہر بیت آوقت و معلوم بیت کہ تمام کس فاداریں بندہ کہ آیاں بے گندگ ماں خدا و محبت و آخرت و غائبانہ اجر و ثواب و سرالیقین داران آئی
دین و آئی و رسولانی مدد و درکیت۔ دل یعنی جہاد و تعلیم و ترقیب یہ اسے عرض و دگر نبوتک کہ اللہ شے امداد و اعانت و چیزے احتیاج داریت۔ و ت بجا رت کہ ازوراکیں و زبردستیں
ہستی و زور و بر مملوق و حاجت چونکا کپتنگ۔ البت چہ اسے
رہبند و مقصود ہمیش انت کہ شے امتحان گرگ بیت تاکہ ہر بندہ
کہ ماں اشے و کامیت بہر بیت آئی و اعلا و بالائیں درجے و
سرکنگ بہر بیت۔ دل یعنی پیغمبری و کتاب و واسطہ راے
ہر دو بینانی نسل و نجس کت کہ چرایاں بعدے نعمت چہ ہائی
و ریت و درمکیت۔ دل یعنی بہر کسائی نینگ آیان ایم دگر
بوگتگت، یا چو بگوش کہ ماں اسے ہر دو بینانی اولاد و ہستیں
کشک و سر قائم مانگت و اکثرنا فرمان ثابت بوگتگت۔
دل یعنی رندی رسول ہمایانی قدمانی پشت و کام جوگتگت
اصولی بردا کانی تعلیم یک و دل ات۔ دل یعنی آخر و نبی سرانگ
نبیانی گدی نبی حضرت عیسیٰ علیہ السلام و انجیل دیان و دیم دات
دل یعنی حضرت مسیح و رفیقان کہ آیاں بہر راستکائی ہائی و
رہبند و روک انت ماں آییانی دلاں اللہ پاک و نرمی جاگہ
دانگت، آیاں گوں خدا و مخلوق و محبت و دوزواھی ظاہر
کنگت و دت ماں و تاجم گوں مہربانی و پیش آتگتگت۔
دل یعنی چہرے مدت و پید حضرت مسیح و رند گیری کونکاں چہ
بے دینیں بادشاہاں دل ریش بوان و و چہ دنیا و بخلاں پریشان
بوان و یک بدعت رہبانیت و راہش کشک، کہ آئی و حکم
چہ اللہ و جانب دگر نہ بوگتگت مگر آییانی نیت ہمیش ات کہ
اللہ و شہودی و حاصل بکنست پید آرا شری و سرادشتش
نکت۔ حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت اسے فقیری و
تارک الدنیا جوڑ لوگ و رسم نصاریٰ و کشک، جنگل و
تک دیان و نشنت نہ لوگ اش داشت و نہ چک، نہ کف و
کمانی اش کنگت ایوک عبادت و مشغول منتگتگت۔ و
چہ مخلوق و تاراد و ریش داشتگت (اللہ بندہاں و آ
حکم نہ دات کہ اسے داب و دنیا ترک دیان و بندنت)
مگر و دے وقتی سرانک دنیا نام پر بنش پیدامے
پردہ و دنیا طلب کنگ مزین و بالے «اسلامی حقیر شریعت
چہ اسے فطری اعتدال و سرگز و کیں ہبانیت و اجازت
نہ دات، البت ماں حدیثاں جو شیں بیان ہست کہ اسے
امت و رہبانیت جہاد فی سبیل اللہ انت» چاکہ مجاہد
واقعہ چہ وقتی تمام لذتاں و رشتگاں یک ترک بوان و اللہ
راہ و درکیت (تنبیہ) بدعت گوشنت ہنیں کارے و
کنگ کہ آئی و اہل ماں کتاب و سنت و قرون شہود لہا بالخیر و
مبیت و آرا دین و ثواب و کار زمان و کنگ بہر بیت۔
دل یعنی چرایاں اکثر و م نافرمان انت پیش کا خاتم الانبیاء صلی اللہ

علیہ وسلم و سرابا وجود ماں دل و یقین ارگ ایمان نیارت۔ دل یعنی اسے رسول و تابعدار ہے ات کہ انما شمارا حاصل بنت، گدشہ خطایانی معافی و ہر عمل و دوسر تو اب روشنی و زور ان تر و تاب کن انت
یعنی شے وجود چہ ایمان و تقویٰ و نورانی بہر بیت و ما آخرت و سہ نور شے دیا و راستیں پھانت عبتیت۔ (تنبیہ) احقر و نزدیک اسے دیم گوی (خطاب) ہما اہل کتاب انت کہ آیاں حضور و سرایما آرتگت
بہر تقدیر و «و امروا رسولہ» و چہ ایمان و سرانیت و تقیم لوگ مراد بیت، باقی اہل کتاب دو سر تو اب سگ چہرے بیان ماں سورہ قصص گوشتگ باید انت کہ اودا چارگ بہر بیت۔ دل یعنی اہل کتاب
پیشی دور و پیغمبرانی احوال اشکان بش و اش کہ افسوس ماجرایاں و منتیں ما آد و جہر سگ محال انت ہر چہ مارا چہ انبیانی صحبت حاصل ہوتیں۔ نوں اسے رسول اللہ و دیم دانگ ماں آئی و محبت و دوسر کمال
و بزرگی دست کپیت۔ اللہ و فضل بندہ بوگت (تنبیہ) حضرت شاہ صاحب و آیت معنی ہے داب و کنگ لے چہ اکثر سلف و معقول انت کہ ادا لکے یعلم معنی لکے یعلم انت یعنی تاکہ
بزانست اہل کتاب کہ آیاں دیکہ ایمان نیارتگ کہ آدسترس بلکہ فضل و اہند اللہ انت کہ ہر کس و بواہیت آئی و سرافضل بکنت چہاں ماں اہل کتاب و ہر کس و خاتم الانبیاء و
سرا ایمان یارت بہ آیاں اسے فضل کت کہ آیاں اجر و سر رسید و گوشتگیں خطایانی معافی و روشنی مرحمت بیت و ہر کس ایمان نیارت آیاں چہ انما ان زہر ہست۔ تمت سورۃ الحدید فذلہ للہ و المنتہ۔

الحمدیل د

۸۲۹

قال فما خطبکم ۲۷

وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ لِیَعْلَمَ اللَّهُ مَن
وَدیم دات ما آسن طمان آئی و جنگ ہست و نردین و دگر نفع آنت بہر مردماں و تاکہ بزانت خدا کتے
یَنصُرُهُ وَرَسُولُہُ بِالْغِیْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِیٌّ عَزِیزٌ ۱۵ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا
مَدّت کنت آئی و آئی و پیغمبرانی بہر غیب بیشک خدا و زورمند و زبردست انت و تحقیق ما دیم دات نوح
وَأِبْرٰہِیْمَ وَجَعَلْنَا فِی ذُرِّیَّتِہُمَا التَّوْبَةَ وَالْکِتٰبَ فَمَن مِّنْھُم مَّھْتَدٍ وَکَثِیْرٌ
و ابراہیم و پیداکت ما ماں ہر دو بینانی اولاد و نبوت و کتاب پدا لختہ چہ آیاں بہر راہ و سرانت و باز
مِّنْھُمْ فَسِقُوْنَ ۱۶ ثُمَّ قَفَّیْنَا عَلٰی اٰثَرِھُمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَّیْنَا بِعِیْسٰی ابْنِ مَرْیَمَ
چہ آیاں نافرمان انت و پدا رندا دیم دات آئی و پدا رندا دیم دات و پدا رندا دیم دات عیسیٰ چک مریم
وَأَتٰیْنٰہُ الْإِنجِیْلَ وَجَعَلْنَا فِی قُلُوبِ الذِّیْنَ اتَّبَعُوْهُ رَافِقًا رَّحِیْمًا
و ما آئی و دات انجیل و ما ایرکت ماں دل و ہا کسائی کہ رند گیری اش کت آئی و نرمی و مہربانی و
وَرَهْبَانِیَّةٍ ابْتَدَعُوْهَا مَا لَکِنَّہَا عَلَیْھُمْ اِلَّا ابْتِغَاءُ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا
و گوشہ نشینی کہ ریش نوک پیداکت آئی ما فرض نہ کنگت آییانی سرانگ و نش کت بہر لوگ اللہ و رضا و گدا
رَعَوْھَا حَقَّ رِعَايَتِہَا فَاَتٰیْنَا الذِّیْنَ اٰمَنُوْا مِنْھُمْ اٰجْرَھُمْ وَکَثِیْرٌ مِّنْھُمْ فَسِقُوْنَ ۱۷
نگاہ داشت نہ کش آرا ہنچوش کائی و نگاہ دارگ حتی انت گدا و ادا ہا کسائی کہ ایمان آرا و زبانی مزد و بازینہ چہ آیاں نافرمان انت و
یٰۤاَیُّهَا الذِّیْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَاٰمِنُوْا بِرُسُوْلِہٖ یُوْتِکُمْ کِفٰلَیْنٍ مِّنْ رَّحْمَۃِ
اسے ایمان داران بہتر انت چہ خدا و یقین بیارات بہر آئی رسول تاکہ بدنت شمارا دہر چہ وقتی رحمت ان
و یَجْعَلْ لَّکُمْ نُوْرًا تَمْشُوْنَ بِہٖ وَیَغْفِرْ لَکُمْ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ۱۸
و بدنت شمارا نورے کہ راہ و روت بہر آئی و تاکہ بہر خشیت شمارا۔ واللہ معاف کنوک انت مہربان و
لَعَلَّآ یَعْلَمَ اَھْلُ الْکِتٰبِ اِلَّا یَقْدِرُوْنَ عَلٰی شَیْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللَّهِ
تاکہ مزانت اہل کتاب کہ آیاں قدرت ندانت بہر چیزے و سرچہ خدا و فضل و
وَ اِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ یُوْتِیْہِ مَن یَّشَآءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِیْمِ ۱۹
و اسے کہ بزرگی خدا و دست و انت دت آرا ہر کس کہ بوگت و اللہ خدا بند انت مزین بزرگی و

منزل

فل چه اسلام و پیش مرد و اگر قوتی زان بگوشتی که تو می مانی تو پنخوش فہم بگوشت کہ اجنبی ہا تمام میں عمر بہ آتی حرام بوت گدا کہ جاور سے برائیانی اواری و نیست ات ماں حضور صلی اللہ علیہ وسلم وقت و یکسلمانے (اوس بن الصامت) قوتی لوگ بانک (خولہ بنت ثعلبہ) و پنخوش گوشت۔ لوگی واجر رسول صلی اللہ علیہ وسلم خدمت و سر بوت و تمام قصہ بیان کت واجر و فرمانیت کہ اے بابت اللہ تعالیٰ و دنیگہ سچ حکم نازل نہ کتہ۔ منی خیال و تو بہ آتی و حرام بوتے۔ نوں شہا ہر دو تیں چون یک جاہ بوت نہ کن انت۔ آئی و گلہ و زاری بنا کت کہ لوگ برباد بیت، اولاد پریشان بنت، کدی گوں واجر و جیڑہ قوتی کت کہ یار رسول اللہ آتی وچہ اے لفظاں طلاق و ارادہ نہ نکلت، کدی اللہ دیا اگر لوگ و گلہ و زاری کت گتی کہ یا اللہ! من قوتی تہناتی و مصیبت و فریاد و گوں تو کناں، اگاں چچاں من گوروت بداراں تو اشاں چہ شد و مرنت آتی و گورایہ اش بکناں (ماں کس میرسی و) برباد

اے اللہ! تو چوتی نبی و زبان و منی مشکل و آسان کن، بری و اے آیتاں نازل بوتنت۔ و در بابت و ظہار و حکم نازل بوت (تنبیہ) حنفیہ و گور و ظہار ایشنت قوتی لوگی و محترما ابدیہ (مات و گہار و غیرہ) و گوں کتہ منی نہیں عضوے و تشبیہ بدنت کہ آتی و طرف چارگ آرا منع انت مثلاً چو بگوشت "انت علی کظہر احمی" (تو بہ من پنخوشے چش کہ منی مات و بد و) باقی ظہار و احکام ماں فقہ و کتاباں چارگ بہ بنت۔ فل یعنی اللہ و در ستاں اشکنت و گند ہرچ گفت گوتے شے و ماں ہا زال و در میان و بوت آ پرچامہ اشکنت۔ بیشک مصیبت جت گیں جنس آدم و فریاد و سر بوت۔ وہ مدامگی چہ اے قسم و قصہاں گیش و گوار کنگ و درارہ و صاف کت کہ دیما بیانی پیداک انت۔ فل یعنی لوگی (کہ آتی و ایشرا پیداکت) آشی و حقیقی ہا چو نکا بوت کنت کہ آحض برے لفظانی سراپہ مدامگی چو حقیقی مات و حرام بہ بیت، البت و ہرے یک مردے چو قوتی بے غیری و یک ناہود گیں گتے در شان بکنت آتی و بدل پنخوش انت کہ کفارہ ادا بکنت گدا آتی و گور و برود و اگر نہ مروت۔ بے زال ہا قی تکنت۔ محض چہ ظہار و طلاق نہ بیت۔ فل یعنی جاہلیت و دور و ہرچ اے دابیں حرکتے بوتگ آموٹ انت، نوں ہدایت سر بوگ و بعد چو ممکن ات۔ اگں چہ ردکاری و اے داب و بوت تو تو بہ کناں و چہ اللہ معاف بکنا تیں ات و زالک و گور و روگ و پیش ساری و کفارہ ادا بکن ات فل یعنی اے لفظ (انت علی کظہر احمی) گوشت و پت داب و بند کنگ و بردا، گدا نوں اگں صحبت یعنی و پت و اب و ارادہ بکنت تو چہ صحبت و پیش یک عمامے آزاد بکنت، چراتی و پد و زنجبانی بکنت (تنبیہ) حنفیہ و نزدیک چہ کفارہ و ادا کنگ و پیش جاع و جاع و از باب ہر دو تیں منخ انت۔ ماں ہتیں حدیثاں هست امرہ انت لا یقر بہا حتی یکفر۔ فل یعنی کفارہ و مشروعیت پہ شے گوشانی تاب دیگ و نصیحت و خاطر انت کہ پراچوشیں ردکاری مکن ات و بے دگراں ہں چہ ردیں کاراں دست و بکنت۔ فل یعنی شے احوال و مناسب احکام دیم دنت و ہم خبردار انت کہ شاداں چنکرہ آیایں عمل کن ات۔ و یعنی در میان و آرام مکنت۔ و برودہ "غلام" آزاد کنگ و قدرت مداریت تو روچکاں داشت کنت۔ و اگں چہ روچکانی دارگٹ بے وس بہ بیت گدا اشفت مکیناں ورگ بوارینیت۔ زانیں گیش و گوار ماں فقہ و کتاباں چارگ بہ بیت۔ فل یعنی جاہلیت دور و قصہاں و انگار کناں و اللہ و رسول و حکمانی سراگام بکن ات کہ ہمیش انت کاملین مومن و شان۔ ۱۲

سورة المجادلة مد وھی اثنتا عشر من آیات ثلاث رکوع

سورة مجادلہ ماں مدینہ و نازل بوت و اے بیست دو آیات و سے رکوع انت

بسم اللہ الرحمن الرحیم

شروع کناں گوں خدا و نام و ہمارے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنوے

قد سمع اللہ قول الی تجادلک فی زوجھا وتشتکی

تحقیق اشکت خدایا قول ہا جنیں آدم و کہ جیڑہ کنت گوں تو قوتی مرد و بار و و گلہ کت

الی اللہ واللہ یسمع تجاورکما ان اللہ سمیع بصیر الذین

خدا و گور و فل و خدا اشکنا کنت شے ہر دو تیں فی خبران و بیشک اللہ اشکنو و گند و کنت فل آکساں

یظہرون منکم من نساءہم ماہن امہتہم ان امہتہم الا الی

کہ مات بگوشت چہ شہا و قی جنینان و آنہ انت آیانی مات، نہ انت آیانی مات مگر ہا کساں

ولکنکم و انکم لیقولون منکر من القول ونروا وان اللہ لعفو

کہ آورش آیان و و آگوشت یک بدیں خبرے و دروغے فل و بیشک اللہ معاف کنت

غفور والذین یظہرون من نساءہم ثم یعودون لہا قالوا انحریر

بخشوکنت فل و ہا کساں کما ت قرار و دینت قی جنینان پدا جوع کنت بہ مخالفت ہر چیکہ گوشت گیش گدا آزاد کنگ کت

رقبۃ من قبل ان یتماکسا ذلکم تو عظون بہ واللہ بما تعملون

غلام و پیش چہ دست جنگ یکدگرے و چہ بیٹی شہا نصیحت بیت فل و اللہ شے کتگیں کاراں

خبیر فمن لم یجد فصیام شہرین متابعین من قبل ان یتماکسا

خبردار انت گدا ہر کس و غلام مسیت گدا و چک انت دو ماہ زندہ زندہ پیش چہ دست جنگ یکدگرے و

فمن لم یستطع فاطعام ستین مسکینا ذلک لتؤمنوا باللہ و

گدا ہر کس کہ اشی و کت مکنت گدا و ورگ و اربکا انت شہت محتاجان فل اے حکم پیشکانت کہ تابعداری مکن ات اللہ

رسولہ و تلک حدود اللہ و للکفرین عذاب الیم ان الذین

قائی و رسول فل و اے حد بتگین انت خدا و وہ کافراں عذاب انت دردناکیں، بیشک ہا کساں کہ

مزل

روچکاں داشت کنت۔ و اگں چہ روچکانی دارگٹ بے وس بہ بیت گدا اشفت مکیناں ورگ بوارینیت۔ زانیں گیش و گوار ماں فقہ و کتاباں چارگ بہ بیت۔ فل یعنی جاہلیت دور و قصہاں و انگار کناں و اللہ و رسول و حکمانی سراگام بکن ات کہ ہمیش انت کاملین مومن و شان۔ ۱۲

ول یعنی مومنائی کار نہ انت کہ چہ اللہ بستیگس حدان سر بگوزنت باقی ماندنت کافر کہ آیای حدود اللہ غرض و نذرنت و دوت چہ وتی و اہک و مرضی و حدان مقرر کنت آیای انکھ کن انت کہ پرایاں دردناگیں عذاب تبار انت۔ اے دایں مردم ماں پیشی زمانہ ہم ذلیل و رسوا بوتنت و نوں ہم بوگانت اللہ روشن و صافن آیتان و اشکنگ بعد انکار و سر ہٹ کنگ و خدائی حکمانی عزت و احترام نہ کنگ و ناراماں ذلت و عذاب و گرفتار کنگ ہم معنی انت۔ فل یعنی ایشاں ہر جہ کارے کتگت آیائی نتیجہ دیما کیت ایشائی یکے ہم غائب یا اندیم نہ بیت۔ فل یعنی آیای وتی تمام عمر کتگیں بازی کارائی یاد نہ کینت یا آیائی نینگ و دلگوش گور نہ کنت لیکن بہ اللہ گورہ ایک یک محفوظ انت آتماں دفتر آروچ و نچ کنگن آیائی دیما ایر کنگ بیت فل یعنی تہنا بہ آیائی مسلمان سر دار و مدار نہ انت ماں اللہ علم و زمین و آسمان و ہک خوردیں و مرنیں چیز انت کتہ مجلس، کتہ شک کی (سرگوشی) و

کتہ چہ و اندیمیں مشورے نہ بیت کہ اودا اللہ گوں وتی احاطہ کنو کیں سلم و موجود بیت جاہیکہ کس نہ دنت و مشورہ کنت چوش مزاننت کہ اودا جہار می کس اشکنگ نہ انت و پنج کسان جاعت خیال مکنت کہ کششی شکنک اودا موجود نہ انت۔ شر سہرہ بیت کہ سہ بہ بنت یا پنج یا چرائی و کم یا زیات ہر جہ کہ بہ بنت بہ کتہ حلتے بہ بنت اللہ تعالیٰ ہر جا کہ گوں وتی علم محیط گوں آیای انت چ و ہد چہ آیای جہانہ انت۔

(تنبیہ) ماں مشورہ و آگس تہنا دو کس بہ بنت تو اختلاف و حالت و ترجیح گران کیت پیشکا عموماں اہم و زہدیں کاراں طاق عدد حساب کنت۔ وچہ یک و بی طاق عدد سہ ات پدا پنج، شاید پیشکا اے ہر دو بینان و اختیار فرما بیت و دیم ترا چہ ولا ادنی من ذلک و لا اکثرہ تعیم فرما بیت۔ باقی حضرت عمر رضی اللہ عنہ و شوری خلافت و راماں شش بزرگاں بند کنگ (حالانکہ شش و عدد طاق ہم نہ انت) ہمیشکا بیت کہ آوہر سہ ششیں کس چہ درستاں زیادہ خلافت و اہل مستحق انت کہ چہ ایاں یک کسے و راہم بلکہ دیگ بیت نہ کت۔ و نیز خلیفہ و انتخاب (گچیں کاری) چہ ہا ششیں کس بوگانت تو ظاہر انت کہ ہر کس و نام دیما بیانیس تو چہ آئی بغیر دگر رائے دیوک ہ کس منتگنت، پدا ہم احتیاطا حضرت عمر و مساوات و جاوہر یک جانب و ترجیح و خاطر حضرت عبداللہ بن عمر نام و نامزد کنت، و اللہ اعلم۔

و حضرت و دیوان و نذران و منافقان شک کی کت و مسلمانان و بکلا گش زرت، آیائی عیبش و نشان کنت و ماں یک دگرے و گوش و سہ داب و خیرش کت و گوں چا اشارہ کت کہ چرائی و مخلصین مسلمانان پدا بوتنت۔ و حضور و گت و گوشداران و پستہ و انگشت کہ ما کجا اے گرانیں کار کت گیں۔ پس و ماں سورہ ف و چہ دایں شک شک و منہ کنگ تو کنت، لیکن اے موزنین بے شرماں چہ وتی ناہودگیں حرکتاں دست نہ کش انت فل یعنی اللہ پاک و تو ترا گوں دگر نبیانی ہمراہی و عیانی سوغات و اتک "سلام علی المرسلین" و سلام علی عبادہ الذین اصطفیٰ و چہ مومنائی زبان "السلام علیہ ایہا النبی ورحمۃ اللہ وبرکاتہ" مگر ہتیں یہود و ہرے کہ تنی گورہ بیاتیں انت تو السلام علیہ و بدل زمین توارہ السام علیہ گوشت

کہ آئی و معنی ترا موت بیایات، چوش بگوش کہ اللہ ترا ہرج سلامتی و دعا و انگت آئی و برخلاف ایشاں بردعا و انگت کیت کہ آئی و معنی بلہ و دگر عذاب و حاجت نہ کیت۔ (تنبیہ) ماں احادیث و یہود و بابت و اتک کہ السلام و بدل و السام گوشگنتش۔ ممکن انت کہ ہتیں منافقان ہم سہ داب و گوشگنت چا کہ منافق عموماں یہودی انت۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم عادت ات کہ ہر وقت کہ یہودی وے و چوش گوشگنت تو واجہ و ماں پتہ و ایوک و علیہ فرما بیتگت۔ یک برس عائشہ صدیقہ و السام علیہ و پتہ و یہودی و علیہ السام و اللعنتہ گوشت تو حضور صلی اللہ علیہ وسلم و چہ کمال خلق و

يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كَبِتُوا كَمَا كَبَتِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ
خلفت کنت خدا و آئی و رسول، رسوا بوتنت پنچو شکر رسوا بوتنت ہما کس کہ چہ آیای پیش انت و
انزلنا آیت بیت و للکفرین عذاب مہین ۵ یوم یبعثہم اللہ
ما دیم دات انت نشانیاں و صافن و کافراں عذاب انت رسوا کنو کیں فل روچہ کہ بیت کنت اللہ آیان
جمیعاً فینبئہم بما عملوا احصیہ اللہ و نسوہ واللہ علی کل
کمان و گورہ و نذرنت آیای بہ آیائی کاراں فل حساب داشتگا آیائی اللہ و آیائی ششگنت و خدا و دیما
شیء شہید ۶ الم تر ان اللہ یعلم ما فی السموات وما فی الارض ما
انت ہر چیز فل آیائی کہ بے شک خدا انت ہر چہ کہ ماں آسمان و ماں زمین و انت، نہ
یکون من تجوی ثلثہ الاھور ابعہم ولا خمسۃ الاھوسادسہم
بیت بہ یکدگر و راز گوشک سے شخص و مگر خدا آیائی چار می انت و نہ بیت بہ یکدگرے و راز گوشک پنچ کس مگر خدا شش می انت
ولا اذنی من ذلک ولا اکثر الاھومعہم ائن ما کانوا شمر
آیائی، و نہ کنت چہ پیشی و نہ زیادہ چہ پیشی مگر خدا گوں آیای انت ہر جا کہ بہ بنت ہی پدا
ینبئہم بما عملوا یوم القیمۃ ان اللہ بکل شیء علیم ۷ الم تر الی
خبر دنت آیای و قیامت و ترج و ہر چہ کہ علش کنگ، بیشک خدا بہ ہر چیز و دانانت۔ آیائی تہ ہما
الذین کھوا عن التجوی ثم یعودون لبا نھوا عنہ و یتجنون
کسانی نینگ کہ ہن (منع) کنگ بوت آیای و چہ شک شک، پدا ہائی و کنت کہ چرائی ہن کنگ بوتگت ماں گوشگنت کی کنت
بالا ثم و العدوان و معصیت الرسول و اذا جاءؤک حیوۃک بما
گناہ و زوراں سری و رسول و نافرمانی و و و و و و کانت تی گورہ ترا دعا دینت بہ ہاکلمہ و
کم یحیک بہ اللہ ویقولون فی انفسہم لو لا یعدبنا اللہ بما
کہ خدا ترا بہ آئی و دعا نہ کنگ، و گوشنت ماں وتی دل و تہا پر چہ عذاب نہ کنت ما را خدا بہ سبب و ہا چیزیکہ
نقول حسبہم جھنم یصلونہا فبئس البصیر ۸ یا ایہا الذین
ما گوشیں، بس انت آیای و دوزخ۔ داخل بنت ماں آئی و، گدہیں جا کہ دوزخ فل او ایمانداراں!

منزل

پداوت ماں و تا گوشگنتش کہ آگس واقعہ اے واجر رسولے تو پیشی گوشک و مارا پر چہ عذاب نہ گرت آئی و پستہ تی دات حسبہم جھنم یعنی اشتاپ مکن ات ہنچیں کافی ہیں عذاب کیت کہ آئی و معنی بلہ و دگر عذاب و حاجت نہ کیت۔ (تنبیہ) ماں احادیث و یہود و بابت و اتک کہ السلام و بدل و السام گوشگنتش۔ ممکن انت کہ ہتیں منافقان ہم سہ داب و گوشگنت چا کہ منافق عموماں یہودی انت۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم عادت ات کہ ہر وقت کہ یہودی وے و چوش گوشگنت تو واجہ و ماں پتہ و ایوک و علیہ فرما بیتگت۔ یک برس عائشہ صدیقہ و السام علیہ و پتہ و یہودی و علیہ السام و اللعنتہ گوشت تو حضور صلی اللہ علیہ وسلم و چہ کمال خلق و اے دایں جواب پسند نہ بوت - ۱۲

وَلِیَعْنِی رَاسِیَ سَلَامَانَ بَابِ دَانَتْ كَمَا دَارَاجَ مَنَافَقَانِ هِیْلَ وَ عَادَتٌ دَوْرَ بَدَارَتِ - آیانی (مسلمانان) خلوتان، مشورہ پہ ظلم و زیادتی والہ رسول و نافرمانی و مہنت، بلکہ نیکی و تقویٰ و جوانی گپانی تالانی و خاطر و بوگ لوشنت، چوشکہ ماں سورہ نساء و گوست لآخری قن مجوسہم الامن افر بصر قنہ او مفر و ن اوا صدار ح بین الناس (نساء رکوع ۱۷) ول یعنی گلان و اللہ و دیما جمع بوان و ذرہ ذرہ و حساب دیگی انت، چرائی و ہج کس و ظاہر و باطن پوشیدہ نہ انت ہمیشہ کاچہ ہائی و مترسان و نیکی و پرہیزگاری و خبران و مکن ات۔ ول یعنی منافقانی شک کی پہ ہے غرض و ات کہ کے مسلمان رنجیدہ و پر دہریت و ترس و لرز و بہریت کہ باری اے مردم سے بابت و چون سوڑگ کنگانت۔ اے کار و شیطان چہ آیانی دست و کنگانت مگر مسلمانان یا دکنگ لوشنت کہ شیطان آیانی و ہج تاوان دانت نہ کنت۔ آتی قبضہ و ہست چہ چیز؟ نفع و نقصان کل اللہ پاک و دست و انت آتی و حکم مہیت تو بلی تری ہر قدر مشورہ بکننت و سوڑگ بکننت شے یک مود و ٹالے و ہم چوٹ کت نکنت لہذا شمار انگین و پردہ بوگ و بدل و وقی اللہ و سہر و سہ کنگ لوشنت۔

تذبیہ: ماں حدیثاں منع انت کہ ماں دیوان و یک مود و یلہ دیان و دوس خلوقی و گلایش بہنت، چیا کہ آسومی کس نمک بہنت۔ اے مسند ہن یک حسلہ و مرے آیت و جیر و داخل بوت کنت، حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت "ماں دیوان و دوس ماں گوش و گپ و ٹال بکننت تو گند و گلین بیت کہ باری چہ مہنی دست و چون خطائے بوت کہ اشاں دت ماں و تا خلوقی کنگانت۔ ول یعنی اے داب و بندرات کہ جاگہ پراہ بہریت، و اے دگر کس پہ ننگ و مود بہریت۔ ول یعنی اللہ پاک شے تنکیاں دور کنت و وقی رحمت و دروازگاں پراہ و کتادہ کنت۔ ول حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت "اے دیوان و ننگ و رہبند (آداب) انت کہ کسے بہیت و پراہ جاگہ مریت، تو باید انت کہ کل کتے کتے بکننت تا جاگہ حلقہ و پراہ دیوان بہریت یا (چہ وقی جاگہ و یادایت و) دور تر و گہ حلقہ جوڑ بکننت (یا بالکل اشاں و رخصت بکننت تو یاد بیایت و برونت) ماں اینکری حرکت و غور زانی (یا بخل) مکننت خوتے نیک و سراسر اللہ مہربان انت و چہ خوتے بد و اللہ شزار انت۔ (تذبیہ) ماں حضور پر نور و دیوان و ہر شخص و اجہ و تر و لوٹک ات کہ چرائی و کدی ماں دیوان و تنگی پیش اتلگت حتی کہ باز برا کما شیں صحابیاں و اجہ نبی و گور و جاگہ نرسنگت ہمیشہ احکام دیگ بوتنت تا ننگہ ہر کس و درجہ بدرجہ بہت گرگ (استفادہ) و مود دست بکپیت و نظم و ضبط ہن قائم بہایت۔ ہنوں ہم ماں اے قسم و انتظامی جیراں دیوان و کما شیں و حکمانی اطاعت کنگ بہریت۔ اسلام ابتری و بد نظمی و سوج و نہرنت بلکہ مزج سن خلقی و نظم و رہ شونی و کنت و و ہدے ماں عام مجلسانی حکم اے داب و انت تو ماں جہاد و میدان و جنگ و صفائی لوگ و چریشی و زیات نظم و نسق بہیت۔ ول یعنی راستیں ایمان و صحیح علم انسان ادب و تہذیب سوج و دنت و متواضع سازیت۔ صاحب علم و ایمان ہر قدر ماں کمالات و درجہاں دیما کام جان بیت ہا قدر آیانی توگ انکساری و تارا حقیر زانگ و مادہ گیش بوان بہیت۔ چیا کہ اے داب و اللہ تعالیٰ آیانی درجہاں ہنگت زیات بلند کنت من تواضع للہ رفعة اللہ۔ اے متکبر بدین یا جنگلی جاہل و کار انت کہ اذاتی جبر و سراجگ ہر جیت کہ مناراجہ ادا پر چا یاد کتے داودا چا بندارینتے۔ یا چہ دیوان و یاد ایک و پرچے گوشتے۔ افسوس کہ مروجی بازیں بزرگ و تارا

اٰمَنُوْا اِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ مَعَصِيَةِ الرَّسُوْلِ

وہدیکہ شماں گوشاں خلوقی کن ات گذاخلت مکن ات گناہ و دوس زوری و و پیغمبر و نافرمانی و

وَتَنَاجَوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوٰی وَالتَّقْوٰی اللّٰہِ الَّذِیْ اِلَیْہِ تُحْشَرُوْنَ ۝ اِنَّمَا

وگت و بکن ات احسان و پرہیزگاری و ط و ترس ات چہ خدا و کتہ آتی و گور و شماراں بکن انت و ابید چریشی

النَّجْوٰی مِنَ الشَّیْطٰنِ لِيَحْزُنَ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَلٰیْسَ بِضَآرٍ لَّہُمْ شَیْئًا اِلَّا

بچ نہ انت کہ شک کی شیطانی کارے تا ننگ دل تنگ بکنت ایمان داران و نہ انت بچ ضرر رسینک آیانی و ابید

بِاِذْنِ اللّٰہِ وَعَلٰی اللّٰہِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝ یٰۤاَيُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا

چہ اللہ و حکم و۔ و باید انت کہ خدا و سر مؤمن توکل بکننت ول اے ایمان داراں!

اِذَا قِیْلَ لَکُمْ تَفَتَّحُوْا فِی الْمَجٰلِسِ فَاسْفَحُوْا فِیْہِ اللّٰہُ لَکُمْ وَاِذَا قِیْلَ

وہدیکہ شماں گوشاں بیت کہ شاہ بندارینتے ماں دیواناں، گور و کتہ و مانکنز بکن ات اللہ کشوکی دنت شماراں و وہدیکہ گوشاں بیت

اَنْشُرُوْا فَاَنْشُرُوْا یَرْفَعِ اللّٰہُ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا مِنْکُمْ وَالَّذِیْنَ اٰتَوْا الْعِلْمَ

یاد بیات گذار و دلات و بالا کنت خدا ہما کسان کہ ایمان ش آورت چہ شاہ ہما کسان کہ علم و خدا بند رانت،

دَرَجٰتٍ وَاللّٰہُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِیْرٌ ۝ یٰۤاَيُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اِذَا تَنَاجَيْتُمْ

درجیاں و خدا بہ شے عمل خبردار انت ول اے مسلماناں اوہدیکہ شماں گوش و خبر کنگ لوتے

الرَّسُوْلَ فَقَدْ مَوَّابِیْنَ یَدِیْ نَجْوٰکُمْ صَدَقَہٗ ذٰلِکَ خَیْرٌ لَّکُمْ وَ

رسول و گورادیم بدہیت پیسرا چہ وقی راز و خبر و خیراتے۔ اے کار پر شما بہتر انت و

اَطٰہِرٌ فَاِنْ لَّمْ تَجِدُوْا فَاِنَّ اللّٰہَ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ۝ اَسْفَقْتُمْ اَنْ

پاکیزہ تر انت۔ گورادیم شمارا دست نہ کنت، گورادیم بخشک مہربان انت۔ ول آیاتر ات کہ پیسرا

تَقَدُّ مَوَّابِیْنَ یَدِیْ نَجْوٰکُمْ صَدَقَتْ فَاِذَا لَمْ تَفْعَلُوْا تَابَ اللّٰہُ عَلَیْکُمْ

خیراتان۔ گورادیم شمارا نہ کنت و معاف کت شمارا خدا و

فَاَقِمْوُا الصَّلٰوۃَ وَآتُوا الزَّکٰوۃَ وَاطِیْعُوا اللّٰہَ وَرَسُوْلَہٗ وَاللّٰہُ خَبِیْرٌ

گورادیم برابر ات نماز و ادا بکن ات زکوٰۃ و فرمان برداری بکن ات اللہ و آتی رسول و۔ واللہ خبردار انت

منزل

عالم گوشوکیں اہماں بہ ہے خیالی اعزاز و ردادراج کشیں جنگ و تیاری و ہنسکیں جاہ و مہر کنگ و کار و دست و گرت اِنَّا بِلَہِ وَاِثْمًا اِلَیْہِ رَاجِعُوْنَ ول یعنی ہر کس و آتی کار و لیاقت و دود و درجہ عطا کنت و آوت زانت کہ واقعہ کتے ایمان دار و علم و خدا بند انت۔ ول منافق ناہودگیں گپاں گوں و اجہ و ماں گوش و گوش و کوشنگت تا کہ ماں مردماں وقی مرنی و پیش بدارنت و پھیں مسلماناں ہم ماں بیکاریں گپاں خلوت کنان و ہنکر زیات و ہنکر گپنگت کتے اے دگران و گوں و اجہ و استفادہ و مود نرسنگت یا برے و اجہ و خلوت و واہگ بوٹنگت تو و اجہ و مرانی تنگی مارنگت بلے مروت و اخلاق و سبب و کس و منع نہ فرمائینگت آوقت و ہمے حکم سر بوت کہ ہر سنی دار و کس مردے گوں و اجہ و خلوقی لوشنت و پریشی و پیش چیز خیرات بکننت و نوں پہ خلوت و بلیت ماں ایشی و باز فائدہ انت۔ غربانی خست، صدہ کنوک و نفس و ترکیہ، مخلص منافق و تمیز شک کی کنوکا کہ کم بوگ و غیر ذالک۔ البت ہر کس و گور و پریشی کی چہ مہیت پرانی اے بندش محانت، و ہدے اے حکم نازل بوت منافقان چہ وقی کجی و سبب ہما عادت ترک دات و مسلماناں

۲۷

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۱۵ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۱۶ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۱۷ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۱۸ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۱۹ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۲۰ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۲۱ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۲۲ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۲۳ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۲۴ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۲۵ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۲۶ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۲۷ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۲۸ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۲۹ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۳۰ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۳۱ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۳۲ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۳۳ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۳۴ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۳۵ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۳۶ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۳۷ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۳۸ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۳۹ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۴۰ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۴۱ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۴۲ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۴۳ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۴۴ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۴۵ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۴۶ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۴۷ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۴۸ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۴۹ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۵۰ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۵۱ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۵۲ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۵۳ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۵۴ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۵۵ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۵۶ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۵۷ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۵۸ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۵۹ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۶۰ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۶۱ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۶۲ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۶۳ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۶۴ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۶۵ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۶۶ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۶۷ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۶۸ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۶۹ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۷۰ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۷۱ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۷۲ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۷۳ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۷۴ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۷۵ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۷۶ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۷۷ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۷۸ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۷۹ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۸۰ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۸۱ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۸۲ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۸۳ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۸۴ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۸۵ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۸۶ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۸۷ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۸۸ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۸۹ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۹۰ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۹۱ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۹۲ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۹۳ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۹۴ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۹۵ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۹۶ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۹۷ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۹۸ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۹۹ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
 ۱۰۰ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلّٰوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ

مزل

ہم سر پر بوتنت کہ زیادہیں خلوقی اللہ ناپسند انت پیشکارے پابندی جنگ بوتگ، آخر اے حکم بہ آلوکس آیت و برد اسنور کنگ بوت - ۱۲
 ہمہ صفحہ فوائد : ول یعنی چہ صدقہ دیگ و ہر ج مقصد ہست انت اتمام بوت (حاصل بوت) نون اے وقتی اے حکم فی پادارت - بایدارت کہ ماں اے
 حکمانی زندگی و شری و خیال و دلگوش گوینیں کہ ایشاں جبر منسوخ نہ بنت مثلاً نماز، زکوٰۃ وغیرہ - چہ اے عملان نفس و تزکیہ و پاکیزگی گون جوانی و بیت -
 (تنبیہ) چہ فاذا کم تفعّلوا معلوم بیت کہ اے حکم و سر عمل کنگ و نوبت یہ عمومی رہ بند نہ بوت، ماں ہتھیں روایتاں حضرت علی فرما بئنت کہ اے حکم و سر اچہ
 امت و تہنا من عمل کت - ول اے مردم منافق انت و
 اقوم یہود انت - ول یعنی منافق نہ سر جی و گون شما
 مسلمان شامل انت چیا کہ چہ دل و کافرا انت و نہ گون
 پوریں رہبند و گون آیایاں شریک چیا کہ سر ظاہر و
 و تارا گون نہ بان و مسلمان ش گشتگت - مدد بک بیت
 بن ذلک لا الی ہو کلا و لا الی ہو لکلا -
 ول یعنی چہ خبری و غفلت و بردا انا، یہ انتکاری و
 دروغیں سوگند و رنت - گون مسلماناں گشتگت ایشاں ہلکم
 کہ آیاں چہ شایان انت و چو شمارا ستیں ایمان دار انت حالانکہ
 ایمان و بردا آیایاں دوریں رشتگے ہم نہ رنت -
 ول کہ آرا دگر جاہے چوش بیان فو ما بئنت انت السیفین
 فی الذلک الأسفل من النار (نساء رکوع ۲۱)
 ول یعنی توری آیایاں و ہج نظر مہیت لیکن اے الی گپے
 کہ ماں نفاق و کار و دست ماں کنان و آیایاں و فی حق و
 سک بد کنگانت - ول یعنی دروغیں سوگند و ران و چہ
 مسلماناں دست و و فی جان و مال و رستگار کنت و دنا
 لا مسلمان ظاہر کنان و دوستی و چادر و چہ اے دگران و چہ
 مسلمان بوگ و دور درنت - بس یاد دارگ لو بیت کہ اے
 مرد ماں اے داب و بچ عزت حاصل کت نکنت - ماں
 سگیں ذلت و عذاب و گرفتار بیت و و ہک نہ رادیک و
 وقت کیت و ریت گلا آیایاں و چہ اللہ عذاب و کس
 رستگار کت نہ کنت نہ مال در و دوارت نہ اولاد کہ بہ ہایانی
 حفاظت و و دروغیں سوگند و رنت پر رنت - ول یعنی ادا
 رواج گپتگیں ہیل و عادت اودا ہم نہ روت - ہنجو شک تہی
 دیما دروغ بندان و و تار رستگار کنت و دیا چوش فہنت کہ ما
 مزین ہوشیاریں و خوبیں رفتار و نہ رستگار تیں - اللہ پاک و
 دیما ہن پہ دروغ بنگ و عتیار بنت کہ پروردگار امارے
 دابیں نہ اتیں - آدابیں اتیں - شاید اودا ہم ہے خیال شس
 بیت کہ چہ اینکر گوشگ و مارا رستگاری حاصل بیت -
 ول بیشک صل و دوسری دروغ بند ہا کنت کہ خدا و دیما
 چہ دروغ بنگ و شرمندہ و مبار بار مہیت - ول شیطان
 ہر کس و سرادقی بچگ و حکم کنت آئی و دل و دماغ ہے
 داب و مسخ بیت کہ آرا ہج چیز و ہوش نہ بیت کہ خدا ہم یک
 چیزے و نام انت - نون اللہ و عظمت و بزرگی و مرتبہ اکس
 چون زانت - شاید یا محشر و دروغ و سر قدرت دیان آئی و بیجانی و احمق
 چار پرینگ پر بیت کہ بے ہوش اینکر و انگ نیست کہ اللہ و بیجانی دروغ و

وہو روت کنت فی الشیطان لشکر و فائیتا غراب انت، نہ ماں دنیا و آیایاں بند و بوج (منصوبہ) و گڈی سوب حاصل بیت و نہ ماں آخرت چہ سگیں عذاب و نجات و راہ ایشاں دست کیت -
 ول یعنی اللہ و رسول و مقابلہ کنوکاں کہ آیایاں حق و صداقت و برخلاف جنگ کنت آسگ ناکام و ذیل بنت - اللہ پاک اے خبر نہشت کنگ کہ آفر کار حق و سوب و غلبہ حاصل
 بیت و آئی و پیغمبر تہنا سوب و منصور بنت - اشی تقریر پیسر باز جا کہاں گوشگ - ۱۲

وَلَا یعنی ایمان ماں آسانی دلائل محکم کہتے ہیں کہ کشتک نیک نقش کُتْ وَلَا یعنی غیبی نور عطا فرمائیں گے کہ چہرائی پر کُتْ قلب و لکھنا خاص قسم کے معنوی جیسا رسیت یا چہرہ القدس (جبریل) ؑ آسانی مد فرمائیں گے وَلَا یعنی اے مرد ماں یہ خدا کی جگہ دستاں راضی ہوتے تو اللہ چہرے راضی ہوتے کہ اللہ چہرے ہر کس کے راضی بہ بیت آراؤ کہ چہرے لوہیت وَلَا حضرت شاہ صاحب نشہ کُتْ یعنی ہا کس کہ دوستی نہ اُرتے گوں اللہ کے فی الفاں، اگر چہ پت چُک بخت بیشک نمایاں ؑ اے مرتبہ درجہ حاصل بنت " صحابہ رضی اللہ عنہم ؑ شان ہے داب ؑ اُت کہ ماں اللہ و رسول ؑ معاملہ کتام یک چیز و کتام یک شخصے ؑ غرض نہ اُتےش، ہے رد حضرت ابو عبیدہ ؑ و فی پت قتل کُتْ، ماں جنگ اُحد ؑ ابو بکر صدیق ؑ و فی چک عبدالرحمن ؑ مقابلہ ؑ در ایک ؑ آمادہ ہوت، مصعب بن عمیر ؑ و فی برات عبید بن عمر ؑ، عمر بن خطاب ؑ و فی نا کو (مات ؑ برات) عاص بن ہشام، علی بن ابی طالب ؑ حمزو، عبیدہ بن الحارث ؑ و فی سیاد اداں عتبہ، شیبہ ؑ ولید بن عتبہ ؑ و اقل کُتْ۔ و رئیس المنافقین عبداللہ بن ابی ؑ و چک عبداللہ بن عبداللہ ؑ

145

قد جمع الله

الْيَوْمِ الْآخِرِ يُؤَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ

أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَٰئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ

الْإِنْسَانَ وَأَتَدَّهَمُ بَرُوحَ مَنَّهُ ۖ وَدُخِلَهُمْ حَدَّثُ تَجْرِي مِنْ

ایمان و قوت دلتگی آیان چرتی غیبی یعنی فل و داخل کنت آیان ماں بہستان کہ زمینت آبیاتی

چہرہ جو - آماں آیاں جاہ مند بنت - اللہ راضی بوت۔ چہ آیاں و آراضی بوتنت چہ آئی و

اوليك حزب الله الا ان حزب الله هم المفلحون ﴿٧٦﴾
 هایت شکر خدای - خبردار! بیشک شکر خدای هایت با مراد - فی

سُورَةُ الْحَجِّ مِائَةٌ وَارْبَعٌ وَعِشْرُونَ آيَاتٍ تَمَّ كِتَابُكَ كَيْفَ تَشَاءُ

سورہ شہدائے مدینہ و ماکہ بخت و اعے بیست و چار آیات و سے شروع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گون خدا عزمانہ ہما کہ بے اندازہ مہرباں زبیریں رحم کنو کے

اللہ پاک ۽ پاکی بیان کنت ہر جیکہ ماں آسمان و ماں زمین نہ انت و حمایت زبردست حکمتانی داروک و

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ
 آهوازات انت کشتنی کافرانہ چہ کت بیان چہ آیانی لوگان و

لَا أُولَ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ بَالِغَةُ حُصُونِهِمْ

مَنْ اللَّهُ فَاتَهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَدْ فِي قُلُوبِهِمْ

چہ خدائے دست پیدا سرسوت بہ آییاں خدائے عذاب چہ چُپشیں جاگھے کہ آییاں گماشتیگات۔ و دورانی ماں آییاں دلاں

منزل،

سراھتگ آئرا اللہ پاکؐ راہ و خیر کر تگت۔ ماں اے سورت و عجب قصہ مذکور انت کہ یعنی بہکیں بیر کرگئے تر سنت و کیس ڈیک و قلاتاں و بل کنان و یہ جہگ و تیار بوتنت ہچ ثابت قدمی آتش پیش نہاشت (تنبیہ) چہ اول الحشر و اہتیں مفسرانی گور و مراد ایشنت کہ یہ اے قوم و اے داب و وطن یں کنگئے لے اولی موقع ات چہ و پیش اشان و چوشیں اقمہ سر نہ کپتگت۔ یا ماں اول الحشر و اے طرف و اشارہ بہ بیت کہ اے یہود و اول حشر ایشنت کہ مدینہ و یں کنان و چریشاں باز کس خیر غیرہ و سنتنت و دومی حشر ہما بیت کہ آماں حضرت عمرؓ و خشت لاء و دھد و پیش اھت۔ یعنی گوں اے دگہ یہود و نصاریٰ و ہمراھی و اشان ہم چہ خیر غیر بہ شام و ملک و رھا دگ کنگ بوتنت کہ اودا آخری حشر ہم بوگی انت پینشکا شام و رارض الحشر ہم گوشتنت۔

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی آیانی ساز و سامان، مضبوطین قلات و جنگجویانہ راہ و رہبند و گذران و نہ شمار گمان ات کہ اینکہ زوت گون آسانی و ایشاں و قی سلاحاں چکل دینت و نہ آیایاں چوشیں خیالے ہست ات کہ لے گت کیس بے سرو سامانیں مردمان اے دایہ مارا ناکیگ کنت آیایاں چو کر شک و ہے رنگ و اب انت کہ مسلمان (کہ آیانی سر و اللہ دست انت) داں مے قلاتاں سر ہوگ و ہمت کت نہ کنت و اے پیمہا چو بگوش کہ چہ اللہ پاک و دست و درگشت مگر آیایاں نون و ت دینت کہ پچ چوشیں طاقتے نیست کہ اللہ حکم و جلالت کنت بہ آیایاں اللہ حکم چہ حاج کہ و آنک و سر بوت کہ چہ اودا آیایاں گمان و خیال ہم نہ ات یعنی ماں ایشانی دل و نوک و خدا تعالیٰ رعب چکل دات و بے ساز و سامان دار و کیس مسلمانانی ہیبت آیانی سرانندینت۔ یکے چہ ساری و قی سردار کعب بن اشرف و ناگتیں قتل و مرعوب و ترس لرزانت نون چہ مسلمانانی کیا رکس حملہ باقی منت کیس ہمت و ہم جواب ات۔ فل یعنی ماں حرص و غریظ و غضب و جوش و ردا و قی لوگ و کندی، تختہ و دروازگاں ہر جگہ لگنت تا کہ ہر چیزے کہ گون و ت و برت کنت آپشت مکتیت و مسلمانانی سرافضہ کت مکنت۔ مرے کار و مسلماناں ہم آیایاں و دست چکل کت چہ نیمکے آیایاں پُشت پر و ش کنت تو دومی نیمکے مسلماناں مگلایش انت۔ و گون شتری و چارگ بہ بیت نوچہ مسلمانانی دستاں ہر چہ بربادی، تنہا ہی و ویرانی ماں مل آئیگ ہم ہے بد بخت و شومانی بد عہدی و ناہودگی رانی نیجات۔

فل یعنی یہ بینایاں ماں اے واقعہ و مزین عبرت ہست اللہ تعالیٰ پیش داشت کہ کفر، ظلم، ناہودگی و بد عہدی و انجام چینی خراب بوت و ایک ایوک و بہ ظاہری حائثانی سرا بھر و سکنان و چہ اللہ پاک و قدرت و غافل ہوگ عقل مند و کار نہ انت۔ فل یعنی آیانی قسمت و جلا وطنی و سزا نیگ بوتگت۔ اگن اے گپ مہوتیں تو دگہ سزلے ماں دنیا و ایشاں دیگ بوتگت مثلاً بنی قریظہ و داب جنگ و تین انت۔ غرض چہ ایشاں و تار و تے پدے کت نہ کت۔ اے خدا و حکمت انت کہ قتل و بدل و ایوک و بہ جلا وطنی و سرا دار و مدار کنگ بوت۔ بے لے تخفیف تنہا ماں دنیاوی سزا انت آخرت و ابدی سزا چہ اے کافراں بچہ بچلینگ نہ بیت۔ حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کہ وہد اے نوم چہ شام و ملک چہاں و ادا آتگت تو آیانی پیریں مردمان گوشتگت کہ یک روچے کیت کہ شمار چہ اودا ویران ہوان پدا بہ شام و روگ کیت۔ چنانچہ آساعت و لھتیں کسیران ہوان و شام و سر بوتگت و لھتیں ماں خیر پُشت کیتنت و پدا حضرت عمرؓ زمانہ و چہ اودا تنباہ و ویران ہوان شام و سر بوتگت۔ فل یعنی یہ اے دابیں بدیں دشمنان ہنچیں ترندی سزار سیت۔ فل و ہدے آمروماں و تاراماں قلات و بندگت تو حضرت و اجازت دات کہ آیانی درختاں و برگ بہ بنت و باغ ویران کنگ بہ بنت تا کہ ہے تا ومانی سوکے چہ قتلاء و درکیان بہ جنگ و مجبور بہنت و بہ واضعیں جنگ و وہد و درختانی رکاوٹ یعنی اڑ و جبال باقی پُشت بچکیت ہمیشکا اے ردا چیرے درخت برگ بوتگت و چیزے بدیگ بوتگت کہ چہ فتح و بعد بہ مسلمانانی کار و بیانت۔ کافراں شگان جنگ شروع کت کہ و ت چہ فساد و دگران و منع کنت، زانا و درختانی برگ و سوچک ماں فساد شامل نہ انت بے ردا اے آیت نازل بوت۔ یعنی اے کل کارگزاری چہ اللہ پاک و حکم و ہوگا کنت خدا وندی حکم و تعمیل و فساد و جنگ

نہ بیت چیا کہ آجہلیں حکمت و مصلحتانی سر اشامل انت۔ چنانچہ اے حکم و لھتیں مصلحتانی بیان ہر زاہم گوشت و یعنی تا کہ مسلمانان و عزت بدنت و کافراں ذلیل کنت ہر چہ درختے کہ یدہ دیگ بوتگت ماں آئی و مسلمانانی یکے ب مزی و کافراں و ماں غیض و غضب و چکل دیگ انت کہ اے مسلمان ایشاں و کار مرز کنت و نفع زورت و ہر درختے کہ برگ یا سوچک بوتگت ماں آئی و مسلمانانی دومی سوب مزی یعنی غلبہ فتح و نشانیانی پد رانی و کافراں و ماں غیض و غضب و رسوا کنگ انت کہ مسلماناں چون کانی مے اے چیزاں کار مرز کنگ انت و نفع زورگ انت ہمیشکا ہر دو کیل امر جبار و حکمت و داروک انت۔ فل حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کہ ماں غنیمت و قی و ہے فرق دارگ بوتگ کہ ہر چہ ملے بہ جنگ و دست بچکیت آغینت انت، چہ آئی و چہ حصہ بہ اللہ نیاز (کہ آئی تفصیل ماں دھی جزہ و شروعات و گوشتگ) و چار حصہ ماں لشکر و بہر و بانگ کنگ بنت۔ و ہر چہ جنگ و بغیر دست بکیت اکل بہ مسلمانانی خزانہ و جمع بہ بیت۔ (تنبیہ) اگر چیزے جنگ و پدا کافر مرعوب ہوان و پہل و تران و طرف و تیزی پیش بدارت و مسلمان آیانی

الرَّعْبُ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا
ترس فل کہ خراب کنگ و لگنت و قی لوگان و بہ قی دستاں و مومنانی دستاں فل گد اعبتر بکرات
يَا أُولِي الْأَبْصَارِ ۚ وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي
اے چانی خدا بندان فل و اگن مہوتیں اے گپ کہ نوشتگ خدا و بہ آیایاں جلا وطنی، تو ابنت عذاب و قی آیایاں ماں
الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ۚ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ
دنیا و۔ وہ آیایاں ہست ماں آخرت و عذاب آس و۔ فل اے ہمیشکا انت کہ آیایاں مخالف بوتگت اللہ
وَرَسُولَهُ ۚ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۚ قَاطَعَتُمْ
و آئی و رسول و، و ہر کسے مخالف بہ بیت اللہ و گد بیشک اللہ عذاب ترند انت فل ہر چہ یکے برت شہ
مَنْ لِيْنَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيْخْرِي
چہ خرماء و درخت و یا ہشت شہ آرا و شتوک بہ قی ہندال و، گد اے حکم و خدا نیگت فل و تا کہ رسوا کنت
الْفَاسِقِينَ ۚ وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ
بدکاران و۔ فل و ہر چہ مالیکہ بدارتینت اللہ و بہ قی رسول و سرا چرایاں گد نہ تاجینت شہا بہ آئی و سرا
مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَٰكِنَ اللَّهُ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ ۚ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَط
اسپاں و نہ ہشتراں و۔ لیکن اللہ غالب کنت و قی پیغمبراں بہ سرا ہر کسے بہ بویت
وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۚ مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ
و اللہ ہر چیز و سراقدرت داروک انت فل ہر چہ ملے کہ واپس کناہنت اللہ و بہ قی رسول و سرا چہ میتگ و
الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالسُّكَّانِ ۚ وَ
مردمان، تو گد بہ خدا و بہ رسول فل و پسا و دارشاں فل ویتیاں و محنت جاں و
ابْنِ السَّبِيلِ ۚ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ ۚ وَمَا
رہ گوزاں (مسافراں) تا کہ بہیت آدستگرمیابی و مالداران و
اتَّكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَكُمُ عَنْهُ فَأْتُوا ۚ وَأَتَقُوا اللَّهَ
بدنت شمار رسول بکرات آرا، و ہر چہ کہ مہن کنت شمار چہ آئی گد انکار کنت فل و چہ خدائے برسر ات

صلح و قبول بکنت۔ ماں آج اور ہر جملے صلح و بیعت ہم ماں فی" و شمار بیت۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم مبارکین عہد فی" تمام اموال غاصبوں حضور اختیار و تصرف انتہا ممکن انت کہ اسے مالکانہ اختیار بیت کہ آیتنا حضور صلی اللہ علیہ وسلم ذات و خاص ات چو شکہ ماں ہے آیت چو علی رسولہ و لفظ و پندار انت و احتمال انت کہ اختیار حکام بہ بیت۔ بہر حال اللہ تعالیٰ و اسے مالانی بابت و واجہ و اماں ویم و آیوکیں آیت و مسرور فرمائیت کہ وجوباً یا ندباً ماں فلاں فلاں خرج درجاں اسے مال خرج کنگ بہ بنت، چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم وید اسے مالانی اختیار بہ امام دست و کپیبت لیکن آئی و تصرف و مسرور چیری مالکانہ نہ بیت محض حکام نہ بیت آہے مالان چہ وقتی صوابید و مشورہ بہ مسلمانانی عام ضرورتاں و اسے دگہ مصلحتاں خرج کنت۔ باقی غنیمت و مالانی حکم چریشی و جدگانہ حیثیت اربیت چہ آئی و خمس و کنگ پید باقی تمام مال خالص لشکر و حق بیت کماید علیہ قولہ تعالیٰ و اعلموا انکم اغنمتم الخ لشکری چہ وقتی مرضی و یل بدینت آخر جد انت۔ البتہ شیخ ابوبکر رازی حنفی و ماں احکام القرآن و نقل کنگ کہ اسے حکم منقولہ مالانی بابت و انت۔ ماں غیر منقولہ مالان امام و اختیار انت کہ مصلحت فہمیت ماں لشکر و مال و

تقسیم بکنت و مصلحت مزانت تو عوامی کاران و واسطہ آزار اجدا اربکنت، چو شکہ ماں سواد عراق و حضرت عمر چہ ہفتیں جلیل القدر صحابہانی مشورہ و ہے داب و علیہ آمد و قائم داشت ہے مسلک و رو و شیخ ابوبکر رازی و واعلموا انکم اغنمتم الخ و منقولہ مالان و کنگ قرار دات، بہ اسے داب و کہ اولی آیت و ما آفاء اللہ علی رسولہ منہم بہ حکم و فی" و دومی آیت و ما آفاء اللہ علی رسولہ من اهل القرۃ بہ حکم و غنیمت و مسرور محمول انت و لغت غنیمت و را چہ فی" و ماں اولی آیت و ایوک بنی نضیر و اموال و ذکر ات، نون فی" و اموال و بابت و عام دستور و رہنہ پیش داریت یعنی فی" و مسرور قبضہ رسول و دچہ رسول وید امام و کہ اسے خرج درج بہ ہائی مسرور کپنت، باقی اللہ و ذکر کنگ بیان بوت، آ کلانی مالک انت البت کعبہ و خرج و مستانی ہم کہ اشان اللہ و نام و سر انت ممکن انت کہ ماں ہمیشی اوارنت۔ فل یعنی بہ حضرت و سیاد و وارثاں، چنانچہ واجہ نبی و ماں وقتی زمانہ و چہ اسے مال و آیان و ہم و انگت و ماں آئی فقیر و ہم قید نیست ات۔ وقتی نا کو حضرت عباس و کہ مالدار ات واجہ و وند دات نون چہ واجہ و بوجہ حنفیہ گوشنت کہ واجہ و سیاد وارث کہ آیان حاجت مند انت امام و باید انت کہ آیان و چہ اید کہ محتاجات مت م بکنت۔ فل یعنی اسے خرچاں پیش کا پیش دارگ بوتنت کہ مدامیگی یتیمان، محتاجاں، بیگساں و اید کہ عام مسلمانانی خیر گیری کنگ، بیعت و عام اسلامی گت و ضرورتاں سر جم کنگ بہ بنت اسے مالان ابوک و نذر دارانی مسرور چہ کنگ و روا آیان خاصاں جاگیر حساب مبت کہ چرایاں زرداں عت و عشرت بکنت و غریب شلاپ و عہرت۔ فل یعنی مال و جائداد و غیرہ ہر ج داب و پیغی صلی اللہ علیہ وسلم چہ اللہ و حکم و تقسیم بکنت آزار و وشی قبول کن انت کہ ہر ج شمار و یک بہ بیت آزار دست بجن ات چہ ہر چیز منع کنگ ہے ات چہ آئی و تار بار دات و ہے داب و آئی تمام احکام و اوامر و نواہی و پابندی و بکن ات - ۱۲

ہمہ صفحہ فوائد : فل یعنی رسول و نافرانی چو اللہ و نافرانی و بیم و انت۔ مژسان ہے ات کہ مبادا رسول و نافرمانی و جاور و اللہ تعالیٰ کد ام نرنہیں عذابے مستط مکت۔ فل یعنی چو نائی و گوں اسے مال و عام مسلمانانی

إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۖ لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصَرُونَ

وَقِي لَوِگَاں ووقی مالان کہ طلب کنت اللہ و فضل و آئی و رضا مندی و و مدد کنت اللہ و رسولہ اولیک ہم الصدقون و الذین تبوء الدار و الايمان

اللہ و آئی رسول و مردم ہا بیت راستیں و وہ ہا کساں کہ جاگہ کنت مالک و و ماں ایمان من قبلہم یحبون من ہاجر الیہم و لا یجدون فی صدقہم

چہ آیان و پیش و دوست دارنت ہا کساں کہ ہجرتی گت و آیان نیگ و و نہ گذنت ماں وقتی دلا و حاجتہم مما اوتوا و یؤثرون علی انفسہم و لو کان بہم خصاصۃ

تنگی ہر چہ یک بیت مہاجران و و ایثار کنت بہ وقتی جاناں آگ چہ بہ بیت پہ آیان و ت شد و و من یوق شئ نفسه فاولیک ہم المفلحون و الذین جاءو من

وہر کس کہ نگاہ دارگ بوت چہ حرم و وقتی نفس گد ہا بیت مردان گندوک و وہ ہا کساں کہ آیان آکنت چہ بعدہم یقولون ربنا اغفر لنا و لاخواننا الذین سبقونا بالایمان

ایمان پید و گوشان آے منے رب بہ بخش مارا و منے ہا براتاں کہ پیش کپنت چہ ماہ ایمان آرگ و و لا تجعل فی قلوبنا غلا للذین امنوا ربنا انک رؤوف رحیم

و ایرمکن ماں منے دلاں کینگ پہ ہمایاں کہ ایمان آدرت، اسے رب توے مژ مہربان باز رحم کنوک و اکثر الی الذین نافقوا یقولون لاخوانہم الذین کفروا من

ایماندیتے ہا کساننی نیگ و کہ منافق بوتنت کہ گوشنت بہ وقتی کا ندریں براتنا و اهل الکتاب لئن اخرجتم و لخرجن معکم و لا تطیع فیکم احدا

اہل کتاب و آگ شہا جلا و وطن کنگ بوتنت تو البت ماہن گوں شمار کابین و شر و قبول نکین و ربایت و شہ کسے ابد ا و ان قوتلتم لننصرکم و اللہ یشہد انہم لکذبون

ہجر و آگ شمار جنگ و کپت تو البت ماشے مدد نکین و اللہ گواہی دنت کہ آیان دروغ بندت فل

ضرورت و حاجت و البتہ انت لیکن خصوصی رہبند و ہا قربانی پیش کنوکیں سر میاراں و راستیں مسلمانانی حق مقدم انت کہ آیان محض ماں اللہ و شہودی و رسول و اطاعت و محبت و خاطر و وقتی لوگ و جاگہاں و مال و دولت یل گت و گوں حورکیں دستاں چہ وقتی وطن و در کپنت تاکہ ماں اللہ و رسول و کاراں آزادانہ مددک بکنت۔ فل چہ لوگ مراد انت مدینہ طیبہ، و اسے مرد ماں مدینہ و انصار انت کہ چہ ہا جہانی آگ و پیش ماں مدینہ و جاہ منند انت و ماں ایمان و عرفانی راہ و سر اگوں مضبوطی و یک اوشوکی انت و ک یعنی گوں دوز داہی و ہا جہانی خدمت و کنت داں اسے حد و کہ ماں وقتی مال و غیرہ و آیان و برابر و شریک جو کنگ اختیار انت۔ و یعنی مہاجران و اللہ تعالیٰ ہر ج فضل و شرف عطا بکنت یا چہ مالان فہی و غیرہ و واجہ نبی و اشان و ہر قدر مال بدنت آزار گدان و انصار ماں دل و تنگ نہ بنت و نہ حد کنت بلکین ہنگت زیات و شرف

بنت و ماں ہر شے پر چیز سے آیان و چہ وقی جاناں مفتدم دارنت وقی جندش سکی و شد برداشت کنت بلے آیان فی خیر و کلاشیش انت اے دابیں بے مثالیں قربانی دل روج مروجی و دنیا و کتام قوم و پیک قومے و کنگ۔ وک یعنی مزین سوب مند و بامراد انت ہما مردماں کہ آیان اللہ توفیق و دستگیری و چہ آیان دل و لالچ و حرص و محفوظ داشت۔ لالچی و بخیلیں مردم بہ وقی براتان چون کانی قربانی پیش کت کنت و دگران و شس و آسودہ حال گذران و ماں وقی دل و کدی و شندوبوت کنت۔ وک یعنی اے مہاجران و انصار و بعد عالم وجود و اکنت، یا چہ ابا پدرماں اسلام و حلقہ شامل بوئنت یا مہاجرین سابقین و پید ہجرت کنان و مدینہ و اکنت۔ و الاظاہر ہوا اول۔ وک یعنی بہ پیشی مردم مفت و بخشش و دعا و لوطنت و چہ کت مسلمانیں براتے و طرہ و ماں دل و کینگ و بغض نہ دارنت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ اے آیت بہ کلیں مسلمانان انت کہ آپیشی مردمانی حق و جاہ بیارنت و ہایانی رند گیری و بکنت و گون آیان کینگ مدارنت۔ امام مالک و چہ ہمدان کت کہ ہر شخصے گون صیابہ و بغض بدارنت و آیان و بد گوشتیت بہ آیان ماں فنی و مال و دند نیست و عبد اللہ بن ابی و غیرہ منافقان و یہو بنی نصیر و چہ کانی پیغام دیم و اکنت کہ چہ پریشاں مئے انت و ماں لالچ میارانت کہ شاتہنات، اگن شتا را مسلمان چہ وقی لوگ و جاگہاں درکت ماہم گون شتاہور در کہیں، واکس بہ جنگ و نوبت آتک تو ماشے ملک و کہیں، اے سے بالکل محکیم و یگانہ فیصلہ انت۔ اشی و بخت لا ماں شے معاملہ و ما کسی غرض و نداریں۔ وک یعنی اے خیراں گون دل و نہ گوش کا کنت۔ ایوک و مسلمانانی برخلاف و مخلوق و یکن دیگ و واسطہ خبراں بند دینت و ہر چیزیکہ چہ زبان و درشان کنگا کنت ہرگز آئی و سر عمل نہ کنت۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد: وک چنانچہ بہ جنگ ہر جنگ بوت و بنی نصیر چہ چاکر و کنگ بوتنت۔ ماں اے دابیں حالت و یک منافق ہم آیان مدد و نیاتک و آخر کار و حد آیان چہ شہر و بازار و کتک بوتنت اشاں آساعت و شوش و ماں وقی لوگاں پٹنت۔ وک یعنی اگن بعض حال منافق بہ آیان مدد و تابا رسیمنت تو نتیجہ ہے بیت ابید چریشی و کہ چہ مسلمانانی مقابلہ و پٹنت یان و چہ میدان بھنت پدا آیان مدد چون کانی کشش کت بہ آیان جندہ مدد ہم کس سر نہ بوتنت۔ وک یعنی اللہ و بزرگی اش براستی و ماں آیان دلاں آئی و ترس بیوتیں تو اشاں کفر و نفاق و راہ پر چا بگچتیں۔ البت اشاں چہ مسلمانانی بہادری و دلیری و ترسنت پیشکا اشاں مفتا بلہ و قوت داشت کت نہ کت و نہ ماں جنگ و میدان و پدا داں جلت کنت۔ وک یعنی چونکہ آمدرومانی دل چہ مسلمانان خوفزدہ و ترس و لرز انت پیشکا اشاں ماں میدان و جنگ کنگ نہ توئنت البت ماں پرویزیں میستگان کوٹ و قلاتان ننڈاں یا ماں دیوار و درختانی پٹنت و چہ بیان و جنگ کت کنت۔ متے یک بزرگے و چوش فرما کینگ کہ یورپ چہ مسلمانانی زہم و بے وس ہوان و قسم قسم و آس گوار و کیں سلاح و جنگ و نوکیں رہبت و ایجاد کت کنت پدا ہم ہنوں ہن اگن کدی دست بدست جنگ و نوبت کیت تو ماں جنت ساعت و دنیا لا یقاتلونکم جمیعاً الا فی قری محصنة او من

لَنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَنْ يُؤْتُوا إِلَّا يَنْصُرُوا مَعَهُمْ وَلَنْ

اگن جلا وطن کنگ بنت اہل کتاب تو آیان در نہ کپنت گون آیان واکس جنگ بکنت آیان تو مدد و کنگت آیان واکس

يَنْصُرُوهُمْ لِيُوَلُّوا أَلْدُبَارَ ثُمَّ لَا يَنْصُرُونَ ۱۱ لَا أَنْتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً

مدد و بکنت آیان تو بھنت پٹنت دیان و پدا چہ جاگہ مدد گیت نہ کنت وک البت شے ترس زیات انت

فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ۱۲ لَا يَقَاتِلُونَكُمْ

ماں آیان دلاں بعت اہل و خدا و چوش پیشکا انت کہ آتومے کہ سرید نہ بیت وک جنگ بکنت گون شتا

جَمِيعًا إِلَّا فِي قَرْيٍ مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ

یکجا ہوان و مگر بہ ہامینگان کہ حصار دار و کنت یا چہ دیوالانی پٹنت وک جنگ مل آیان میاچی و

شَدِيدٌ تَحْسِبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ

ترند و ترانت وک تو گمان کنے آیان یکجا و دل آیان جدا جدا انت۔ چوش پیشکا انت کہ اے قومے انت

لَا يَعْقِلُونَ ۱۳ كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاتُ أَوْبَالٍ أَمْرُهُمْ

بے عقلیں و داستان اشانی شہکاسانی داستان انت کہ چہ آیان پیش انت ہے نہ تا چشت اش و بال وقی گناہانی۔

وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۱۴ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ

وہ آیان ہست دردناکیں عذاب وک مثال ہما شیطان و کہ گوشتیت انسان و کہ کفر بکن

فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ۱۵

پدا و ہر یکہ آکا فربوت تو گڈ اگوشتی کہ من چہ تو بری آں، من ترساں چہ خدا و کہ کل عالم و پروردگار انت

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ۱۶

گڈا بوت انجام آ وینانی (شیطان و مرد و) کہ بیشک آ دویناں ماں آس بہنت کہ دانما آئی و بنت و ہشت ہر ظالمانی

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ نَقَدَّتْ لَعْنَةً وَ

اے ایماں داراں! بترس انت چہ خدا و باید کہ بچاریت ہر شخص کہ چہ چیز ی دیم دانگ بہ بانڈت وک و

اتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۱۷ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ

بترس انت چہ خدا و بیشک خدا خبر دار انت ہر چہ شے عمل کن انت وک و مبیت شل ہما کسانے کہ

مذلل،

وَرَاءِ جُدُرٍ و نقشہ و گون وقی چتاں گندیت، باقی آتوم و گپ جنگ مغتیں انت کہ آیان گور و بانانی سدا سرکیان و خشت و سنگ چکل دیگ و تیزاب و بچکاریانی دپ و چہ کنگ بہادری و مستری علامت انت۔ وک یعنی و ماں وقی جنگ و چوپ و مزین تیز و ترند انت چوش کہ چہ اسلام و پیش ماں اوس و و خرج و جنگ و تجربہ بوت مگر مسلمانانی مقابلہ و آیان تمام بہادری و بٹاک نوادگ مانیت۔ وک یعنی مسلمانانی مقابلہ و چہ آیان ظاہری اتفاق و اتحاد و رد و مورات آیان دل چہ نہ و ترنگتنت ہر یکہ وقی غرض واکٹ غلام انت و ماں خیالات و چہ یک و گرے و جدا انت گڈ اصل اتفاق چہ کما آورت کنت اگن عقل بدارنت بھمت کہ اے نمائشی اتحاد چہ درد نہ وارنت، اتحاد ہا چہ نام انت کہ آماں قانتیں مومنان گڈ گیت کہ چہ تمام اغراض و واہگان یک کہ ہوان و کلاں اللہ و محکم داشتک و آیان مرگ و زندہ ہما خدائے واحد و رضاء انت۔ وک یعنی ہنوں ماں

زوتاں یہودی قسینقاغ وئی غدارۂ و تمام چشتگنت، وھک اشان بدعہدی کت تو مسلمانان اشان ماں یک گونہ پس جنگہ و جت و درکنت۔ و چرشی پشترماں ہر زوتاں مکہ و مردماں ماں بد و روج و سزا دیگ بوتگنت ہما انجام و بنی نصیر و چان و ت بچاراں کماں و دنیا و چسلمانانی دست و جنگ بوتنت و آخرت و عذاب وئی جاگہ و ھنگت باقی انت۔ و یعنی شیطان اول سرا انسان و پ کفر و معصیت و سبکین دت، و ھک کہ انسان ماں آئی و لوپ و گرفتار بیت تو گوشتیت کہ من چہ تو دور و چہ تی کتگیں کار و بیزاراں منا را چہ خدا و ترسیت (چوش گوشگ گون ریا و مکاری و بیت) نتیجہ داب و ظاہر بیت کہ دت ہم دوزخ و جاہ مند بوت و آرا ہم دوزخی جوڑ کت۔ حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کہ شیطان ماں آخرت و اے گپ و گوشتیت۔ و بدر و روج و ہم ماں یک کافہ صورت و مردماں جنگ دیگانت۔ و ھک فرشتہانی سراچی کپت تو چہ اودا جھگ گنت کہ آئی و ذکر

ماں سورۃ الفال و ہم گوشتگ، ہے مثال انت منافقانی آیان ہم بنی نصیر و وئی دست لکی و ہراھی و یقین یا یتیمان آیان و پہ جنگ مست اشکت، آخر و ھدے کہ آیان ماں مصیبت و گرفتار بوتنت تو دت یک کتہ و نشست و سیل و نذر گش کت۔ بے زانا پے اے داب و آیان و تارا چہ خدا و عذاب و رستگار کت کنت۔ ہجر ہم آیان رستگار نہ بنت دوسینانی مند جاہ دوزخ انت۔ و یعنی چہ اللہ پاک و ترسان و طاعت و نیکیانی مدی پ و تارا بیزارات و فکر یکن ات کہ پے باند انگیں روج و چوین ساں پروتاراھی گنگ کہ مرگ و پدا و داسر ہوان و شے کار و بغیت۔ و یعنی شے پچ کار چہ اللہ پوشیدہ نہ انت ہمیشہ پچ آئی و ترسان و تقویٰ و راہ و اختیار بجن ات و چہ گناہاں و تارا دور بدار ات۔ ۱۲

ھے صفحہ و فواہد: و یعنی ہر کس کہ چہ اللہ حقوق شمشکار بوت انت، چہ آئی و یاد و سستی و بے پرواہی کت اللہ آیانی جندان چہ آیانی جاناں آیان غافل و بے خبر کت کہ چہ آیوکیں آقاں وئی رکتینگ و فکرش نہ کت و ماں نافرمانیاں غرق ہوان و دائمی ناوان و ابدی ہلاکت و توک کپتنت۔ و یعنی بایدر انت کہ انسان و تارا بہشت و عذاب ثابت بکنت کہ آئی و راہ و ھاد و ھدہ گیر کیت کہ مردم قرآن کریم و ھدایتی رند گیری و بکنت۔ و یعنی افسوس و حسرت و مقام انت کہ انسان و دل و سرا قرآن کریم و ھج اثر سمیت حالانکہ قرآن و تاثیر سمینکر زبردست و قوی انت کہ اگن آتر کوہ و پیمیں سگیں چنپ و سرانازل کنگ بتوین ماں آئی و فہم و مادہ موجود بتوین تو اہم متکلم و عظمت و دیمیا مغلوب بتوین و چہ زیاتیں ترس لرز و سبب و ترکان و چنڈ چنڈ بتوین۔ و حضرت شاہ صاحب نشہ کنت "یعنی کافرانی دل سکت انت کہ آیان کلام و اشکان ہم ایمانیاں رت۔ اگن آرا کوہ سر پ بتوین تو آئی ہم چہ ترس و ترسبیا نہیں۔ و تنبیہ: اے و کلام و عظمت و ذکرات، دیمیا متکلم و عظمت و رفعت و بیان انت۔ و یعنی چہ کلیں نقص و عیبہاں پاک و چہ کلیں عیب و آقاں سلامت۔ نہ ھج خرابی دے داں آئی و بارگاہ و سر بوتگ و نہ سر بیت۔ و "مومن" و ترجمہ امان دیوک کنگ بوتگ و ھتین منسانی گورہ "مصدق" و معنی انت۔ یعنی وئی و وئی پیغمبرانی قولاً

نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۱۹
فراموش اشکت خدا و گد اخدا ہن آیان فراموش کت۔ ہے ہم نافرمان انت و برابرہ انت

أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ۲۰
دوزخی و جنتی۔ جنتی مردم ھا انت بامراد و

لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْنَاكَ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ۲۱
اگں مانازل بکتیں اے قرآن بہ کتام یک کوہ و سر تو شا آرا دیستگت مجگان، ترکتگت چہ

خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ۲۱
خدا و خوف و و اے مثالان مابیان کنیں ہے مردماں تاکہ آیان فکر بکنت و

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ ۲۲
ھاٹی خدا انت کہ ابید چہ آئی و پچ کس معبود نہ انت، زانت ہر چیکہ پوشیدہ انت و ہر چیکہ ظاہر انت، ھا انت من مہر

الرَّحِيمُ ۲۲
باز رحم کنوک۔ ھاٹی خدا انت کہ ابید چہ آئی و پچ کس معبود نہ انت، آباد شاہ پاک اتیں سلامتی دیوک و

الْمُؤْمِنُ الْمُهِمِّنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۲۳
امان دیوک و نگہبان زبردست زوراکیں من عظمت و خدا بند، پاک انت خدا چہ چہ کائی و شریک کنت

هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ يُسَبِّحُ ۲۴
ھا انت پید کنوک، جواں جواں اؤ کنوک شکل و صورت دیوک و پے ھاٹی و انت نام نیکیں بے پائی و یاد کنت

لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۲۵
آرا ہر چیکہ پل آسماناں و ماں زمین و انت و ھا انت زبردست حکمتی داروک و

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ثَلَاثُ عَشْرَةَ آيَةً ۲۶
سورۃ ممتحنہ ماں مائے نازل شود (شروع کنان گون خدا نام و ھا کہ بے اندازہ ہر بار پیریم حم کنوک سیردہ آیات و دور کوع انت

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ ۲۷
اے ایمانداراں! مکررات منی و وئی دشمنان و دوست، پیغام دیم دیت شما

و فعلاً تصديق كنوك يا مومنانى ايمان و سرانصريق و مہر و ثبت كنوك۔ و یعنی ماں آئی و ذات و صفات و افعال و کسے شریک بوت نہ کنت۔ و "خالق و باری" و فرقہ سورۃ بنی اسرائیل و آیت یَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي عَفْوًا و فواہد چیزے اشارہ کنگ بوتگ بایدر انت کہ یک نظر پل چارگ بہ بیت۔ و چوشک لفظ و سرانسان و تصویری جوڑ کت۔ و یعنی ھا نام کہ آعلاتیں درجہ و خوبیاں و کمالات و سرادلات کنت۔ و یعنی گون زبان حال یا قال و ہم کہ آرا ماسہ بد بوت نہ کنیں و تمام کمالات و خداوندی صفات و مرجع اے دو صفات عزیز و حکیم و طرف و انت۔ چیا کہ عجز قدرت و کمال و سراد حکیم علم و کمال و سراد لاکت کنوک انت و ہر کمالاے کہ ھستنت گون علم و قدرت و یک نہ یک دلے و وابستہ انت۔ ماں روایتاں سورۃ شہد اے ستیں آیات (چہ ھو اللہ الذی لا الہ الا ھو و داں آخر) و مزین فضیلت آنگ مومن و لازم انت کہ محبوب و بیگاہ لے آیتانی تلاوت و مدام جاری بداریت۔ تمت سورۃ المؤمن و المؤمنین

إِلَيْهِمْ بِالْبُودَةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ
 وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِ
 وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسْرُونَ إِلَيْهِمْ بِالْبُودَةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا
 أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْ مِنْكُمْ فِدْلًا سِوَاءِ السَّبِيلِ
 إِنْ يَتَّقُواكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَسْطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ
 أَلَسْتُمْ بِالَّذِينَ كَفَرُوا وَذُوقُوا كَذِبُكُمْ أَلَسْتُمْ بِالَّذِينَ كَفَرُوا
 وَلَا أَوْلَادَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
 بَصِيرٌ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ
 إِذْ قَالُوا الْقَوْمِ هُمْ إِيَّاكُمْ وَابْنُكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا
 حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَا تُغْفِرَ لَكَ
 دَا أَوْهَى كَمَا إِيْمَانُ بِيَارَاتِ بِاللَّهِ تَهْنَأُ لِكَيْلِكَ الْغَفَارُ إِبْرَاهِيمَ وَبِذِي بَتِ كَمَا مِنْ مَعَانِي لُطَانِ

منزل

۱۳ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم صلح کے گون مکر و مردمان بوتگ وائی و ذکر ماں اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ دُورًا و دوسال و اسے صلح برقرار منت پداچہ کافرانی طرف و اسے پریشک
 بوت گدا حضرت و گون خاموشی و فوج و جمع کنان و مکر و فتح کنگ و ارادہ گت، حال و احوالانی دیم و دیگر و سرانندش جنگ بوت مبادامکہ و کافراں چہ و اجہ و تیار
 معلوم و اربوان و چہ جنگ و ساز و سامان و گلائیٹش بہ بنت و اسے پیماں حرم شریف و جنگ کنگ ضروری بہ بیت یک سلمانے حاطب بن ابی بلتعہ (کہ آچہ بدر و جہاد
 یکے ات) مکر و مردمان و کاکرے نبشتہ کت کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و شکر چوتہاریں شپ و زبردستیں ہار و طوفان و پیما شے چک کیوک انت۔ و اجہ و چہ و جی و معلوم بوت
 و اجہ حضرت علی و غیرہ لھتیں صحابہان و حکم ذات کہ یک جنس آدمے مکر و راہ و سفر کنان و فلاں جاگہ و دست کبیت آئی و گورے یک گادے ہست، ہما کاکرہ و حال کنان و بیارات
 اسے مردمان تیز تیز و راہ دگ بوتنت و زراک بالکل ہما مقام و شت و سر بوتگ آئی و من لیت و لعل و بعد کاکرہ آئیانی حوالہ کت چہ و انگ پد معلوم بوت کہ حاطب بن ابی بلتعہ
 یہ مکر و کافراں اسے خط نبشتہ کرتگ و سلمانانی حملہ و

آیاں احوال دیگر بوتگ۔ و اجہ و حاطب لوطائیت و جت
 کت کہ اسے چونس کارے تو کنگ۔ گوشتی یار رسول اللہ از من
 کفر اختیار کنگ نہ چہ سلام و برکت گان، راستیں
 گپ ایشنت کہ منی اہل و عیال ماں مکر و موجود انت اودا
 آئیانی حمایت کنوک کس نیست، من لوط ات کہ کافرانی سرا
 احسان کنان کہ آیاں اشی و عوض منی اہل و عیال و خبر گیری و
 بکننت، و گون آیاں جوانیں و اب و پیش بیانیت (من
 ہنجوش فہمت کہ چہ اسے رہبند و منار چیرے فائدہ رسید
 و اسلام و حج تاوان نہ بیت) فتح و نصرت و ہر وعدہ
 گون تو کنگ آ یقیناً سرجم بنت کسے آیاں جلت کت
 نہ کنت، چنانچہ ماں خط ہے مضمون ہست ات کہ قسم بخدا
 اگر رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم گون و تی یکیں سراپہ شامہ
 بکننت تو اللہ آترا مدد کنت و گون آئی و ہر وعدہ کئے کہ
 کنگ بوتگت آپورہ کنگ بنت، بلاشبہ چہ حاطب و
 اسے یک فریں رد کارے بوت بلے رحمۃ اللعالمین آئی و
 بابت و فرمائیت "لَا تَقُولُوا لَهُ الْاٰخِرَ" ابید چیرے
 دگر یہ آئی و ہج مگوشت۔ و دیم تر و فرمائیت حاطب
 چہ اہل بدر و انت شمارا چہ خبر انت کہ اللہ پاک و بدیانی
 خطابان و معاف فرمائیتگ۔ اسے سورہ و مستری بہر
 ہے قصہ و بابت و نازل بوت - ۱۲

ہم صفحہ و فوائد : و یعنی مکر و کافراں
 اللہ پاک و دشمن انت و ہم شے، گون آیاں دوستانہ راہ و
 رسم و دوستانہ کلمہ آئیانی طرف و دیم دیگر ایمان داراں
 نہ براہیت۔ و ہمیشہ کا اللہ و دشمن بوتنت۔

و یعنی و اجہ پیغمبر و شمارا چونس چونس تکلیف ایش دات و
 وطن و ترک دیگر و سرا مجور کت، فقط یہ اسے قصور و سرکہ
 شما یکیں اللہ پاک و را کہ شے گلانی رب انت آترا چرچ
 قبولدار ات۔ چہ اشی و مستری دشمنی و ظلم دگر چہ بوت
 کنت۔ جبران کنوکس گپے کہ باریں چونکائی اسے رنگیں و بیانی
 طرف و شاد دوستی و دست و شہار ات۔ و یعنی شے
 چہ لوگ و جاگہاں در کپگ اس پمینی و شنودی و پمینی راہ و جہا
 کنگ انت و خالص منی رضا و واسطہ شما کلاں و تی دشمن جوڑ
 کنگ نوکڑا گون آ دشمنان دوستی کنگ و مطلب چہ انت
 زانا ہما کسان و کہ شما ناراض کنان و اللہ رضی کنگت، نور آیاں
 رضی کنان و اللہ ناراض کنگ لوط ات (العیاذ باللہ)

و یعنی انسان کارے چہ تمام جہان و چیریاں و کنگ بواہیت تو زانا آرا چہ اللہ ہم چیر دیگر لوطیت و بگید حاطب چیر کوشش گت کہ کاکرہ حال و احوال و کس مزانت مگر
 اللہ و تی رسول و حال سرت و اسے حال چہ و ہد و پیش پاشک بوت۔ و یعنی و تارا سلمان ظاہر کنان و اسے دابیں کار بکننت و پداچہ بھیمیت کہ اشی و چیر دیگر و من سبند
 باں سکیں ردکاری و مزین نابزانتی ہے۔ و یعنی چہ اسے کافراں بہ وجودیں حالت و حج غیر امیدمدار ات، توری شما ہر قدر و رواداری و دوزواھی ظاہر کن ات آہجہ مسلمانانی
 خیر خواہ نہ بنت، انتہائی رواداری و با وجود اس کہی شما یہ آئیاتی پنجگ و مگر غفار بوت ات تو چہ ہج ہمیں بدی و دشمنی و مہل نبنت گون زبان و گون دست و شمارا بہ ایند دیگر
 چک و پد نہ بنت و پدا اثنائی ہنجوش دلمانگ انت کہ چوش کت صداقت و راستی و راہ و منکر انت، ہر ہما بوت کنت شمارا ہم منکر بسازنت۔ ایسا ہے دابیں شریف و کور دیں مردم
 چونس سلوک و قابل انت کہ اشان و دوستی و پیغام دیگر بہ بیت۔ و اجہ حاطب آ کاکرہ و تی اہل و عیال و خاطر نبشتہ کنگت بہ اگردا تنبیہ فرمائیت کہ اولاد و اید کہ سیاد وارث

قیامت و روح و حج در دن و رت، اللہ تعالیٰ کلائی ذرہ ذرہ عمل و گنیت و ہا حساب فیصلہ فرمائینیت۔ آئی فیصلہ و کام چکن، نماسگ سیاد وارثے ر دکت نہ کنت گذر اسے دابیں عقل مندی ہے کہ یک سلمے پہ وئی اہل و عیال و خاطر اللہ ناراض کنت، یاد داریات چہ ہر چیز اللہ و رضامندی دینا ترانت آراضی بیت توجہ آئی و فضل و کرم و کل کار جو ان بنت لیکن اگر آنا راض بہ بیت توجہ کس حج در دن و وارث۔ و یعنی ہمار دماں کہ مسلمان ہواں و حضرت ابراہیم و ہمرہی اش اختیار کنت پہ وئی و ہد و موقع و ر و ہد در ستاں قولاً یا فعلاً چہ وئی سیاد و وارثاں ہے دابیں ہر راری و علیحدگی و اعلان کنت۔ و یعنی شتا اللہ و منکرات و آئی و حکمانی غرض و نذر ارات ماچہ شے راہ و رہبندراں انکار کنیں و ماہم یک ذرہ شے غرض و نہ داریں۔ و یعنی مے و شے دشمنی ہا و ہد و ہلا س بوت کنت و ہدے شتا شرک و ترک دیاں و ہا یکس و اجہ و غلامی و قبول کمن ات۔ ۱۲
ہم صفحہ و فوائد: و یعنی ایوک و من دعا کت کہاں، کتا نفع و نقصان و خداوند من نہاں۔ خداوند کریم ہر چیزے کہ دیگ بلوٹیت آرا من داشت نکلان۔

حضرت شاہ حجت بنشتہ کنت یعنی حضرت ابراہیم علیہ السلام ہجرت کت پدا بہ وئی قوم و نیک و وئی دیم فی نہ تربیت و نہ چار شتا چو ہمانی و بکن ات و اجہ ابراہیم و پہ وئی پت و یک دعائے لوٹکنت داں و ہدے کہ آرا معلوم نہ ات، بے شمار معلوم بوتگ لہذا شتا پہ کافر و بخشک و دعاء ملوث ات۔
(تذیبیہ) پت و حق و حضرت ابراہیم و قصہ ماں سورہ برأۃ و گوسنگ، آیت و ما کان استغفار ابراہیم لا یبہ الا عن موعدة وعدھا ایاک الخ و فوائد چارک لوٹیت و یعنی کلاں و بل کناں و تہی سراج ہر وسکت و چہ قوم و لاج و تا سندان و بہ تہی طرف و رجوع بوت و بہ شری و زانت کہ کلاں و داتر کناں بہ تہی گور و حاضر بوگی انت۔
و یعنی مارا پہ کافر انگی چکا سگ و ذریعہ و تحذیر مشق جوڑ مکن و مارا بہ اے داب و سکن کہ آرا گندان کافر و شنود بہ بنت اسلام و مسلماناں سراسرہ بکنت و بہ مے مقابلہ و وئی حقانیت و سراسر استدلال بکنت و یعنی مے کو تاپیا پہل کمن و چہ تقصیرات و در گذر کمن۔
و چہ تہی زبردستی قوت و حکمت و ہے امیت دارگ بیت کہ وئی وفاداران و ماں دشمن و مقابلہ مغلوب و بے وس نہ کنت۔ و یعنی شتا مسلمانان و کیاہ و گہ لفظاں ہمار دماں کہ آیاں گوں اللہ و دو چار کنگ و آخرت و قائم بوگ و امیت و انت ابراہیم و آئی ہر اہانی کرد اختیار کنگ لوٹیت دنیا توری تر ارا ہر قدر متعصب و تنگدل و جو شیت شتا چہ ہا کنگ و سر و تاب مدے ات کہ آرا دنیا و مسترس موقد و چہ وئی عمل و رہبند قائم کنت و یہ پدی مردماں نمونے جشی، آیوکیں دور و ابدی کامیابی بہ ہے کنگ و سراج کا کنگ حاصل بیت کنت۔ اگر اشی و برخلاف گام و گنج ات و گوں خدا و دشمنان دوستی ایر کمن ات تو دتا نقصان بار کمن ات اللہ تعالیٰ کسی دوستی یا دشمنی و چہ پراہ داریت آتوت تمام کمالات و حکم قسم و خوبیاں خداوند انت آرا چ ضرر ہجرت بوت نہ کنت۔ و یعنی چہ اللہ قدرت و رحمت و بچ بعد نہ انت کہ مروچی ہرچ بدترین دشمن انت با ند آیان و مسلمان بکنا سنینت و اے داب و شے و آیان مباحی و دوستی و دزب داری و رشتگاں قائم بہ بنت۔ چنانچہ ماں مکہ و فتح و ہے داب و بوت، تقریباً مکہ و کل مردم مسلمان بوتنت و ہاکاں کہ یکہ گرے و سراج ہم چست کنگ اتنت نوں یک دگر و سراجاں قربان کنگ۔

۱

لَكَ وَمَا أَمْلَكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ

أَتَيْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَ

أَغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ

أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَكَانَ يُؤْتِي

الْحَيَاةَ الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ

فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۚ عَسَىٰ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَ

بَيْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بَاطِلًا يُضِلُّ بِهِ أَكْثَرَ مِنْ نِصْفِ مَا يَخْلُقُ ۚ إِنَّ اللَّهَ

كَانَ غَفُورًا حَكِيمًا

لَا يَنْهٰكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ

يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ

يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ۚ إِنَّمَا يَنْهٰكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي

الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَنْ

تَوَلَّوْهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَاُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۚ يٰۤاَيُّهَا الَّذِينَ

آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا الصَّافِينَ ۚ إِنَّهُمْ أَوْسَدُ عَلَىٰ أَعْيُنِ اللَّهِ

وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَنْهٰكُمُ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ

وَالْعَبَثِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَنْهٰكُمُ عَنِ الْعَبَثِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَنْهٰكُمُ عَنِ

الْعَبَثِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَنْهٰكُمُ عَنِ الْعَبَثِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَنْهٰكُمُ عَنِ

الْعَبَثِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَنْهٰكُمُ عَنِ الْعَبَثِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَنْهٰكُمُ عَنِ

الْعَبَثِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَنْهٰكُمُ عَنِ الْعَبَثِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَنْهٰكُمُ عَنِ

الْعَبَثِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَنْهٰكُمُ عَنِ الْعَبَثِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَنْهٰكُمُ عَنِ

مَذَل

تیار انت۔ ماں اے آیت و مسلمانان و تہی دیگ بوت کہ مکہ و مردمانی مقابلہ و اے ترک موالات و جہاد ایوک و پہ جنت روج انت پدا اشی و ضرورت باقی پشت نہ کسیت۔ باید انت کہ موجودین حالت و شتا ترک موالات و سراجوں محکی و و ما قائم ببارت و چہ ہر کس اے ردانزوری بے بوٹگ آرا باید انت کہ چہ اللہ و وئی خطاہ معافی و بلوٹیت آذات مزین بخشوک و مہربان انت۔ و ماں مکہ و لہتیں مردم ہم ہنجیں انتنت کہ و ت مسلمان نہ بوتنت و گوں مسلمان بیوکاں ضد و گنتش ہم نہ داشت نہ دین و معاملہ و گوں آیاں جنگ کنت و نہ آیاں دل سیاہ و چہ شہر و کنگ و رد آظلمان و دزکلی کتشی، گوں اے رنگیز کفران کی و شرین سلوک اسلام منع نہ کنت۔ و ہدے آیاں شتا بہ نرمی و رواداری و پیش کابینت۔ انصاف و تقاضا ہمیش انت کہ شتا ہم گوں آیاں نیکیں سلوک کمن ات و دنیا و اے چیزے پیش بدار ات کہ اسلامی خلاق و معیار چکر برز و بالا انت اسلام اے تعلیم و نہ دنت کہ اگر کفرانی یک قومے گوں مسلمانان جنگ انت تو تمام کفران گیش و گیوار و بغیر یکیں حساب و معاملہ کنگ بہ بیت چوش

کنگ حکمت و انصاف و برخلاف بیت۔ ضروری انت کہ ماں جنیں، مردیں، زہگ، پیرس، ورنما، معاند و مسلم و آیانی احوالانی اعتبار فرق و تفاوت کنگ بہ بیت کہ آئی و چہرے تفصیل ماں سورہ مائدہ و آل عمران و فوائد گوشت۔ و یعنی گوں چو شیش خالماں دوستی و رہبند اختیار کنگ بیشک کنگین ظلم و گناہ و کاسانت (ربط) داں ادا گوں کافرائی دومنہ (معاهد و مسلم) و معاملہ کنگ بہ بیت انت دیم تر پیش داریت کہ گوں ہما جنیں آدمی پے معاملہ کنگ بہ بیت کہ آیانی چہ دار الحرب و ماں دار السلام و بیانیٹ یا ماں دار الحرب و جاہ منت بہ بنت۔ قصہ چو شیش انت کہ ماں صلح حدیبیہ مکہ و مرد ماں اے قرارداد کہ مئے ہر مردے شے گور و بنیت آرا واپس لگی انت واجہ نبی و ایشرا قبول کنگت چنانچہ بازیں مردیں آدم آسکنت واجہ نبی و آیانی و پدا واپس دیم دات، پدا بازیں جنیں آدم آسکنت آیانی و واپس دیم بداتیں تو کافریں مرد و لوگ و مسلمانیں جنیں آدم حرام ہوتیں انت ہے رد ادیم و آیانی نازل بوتنت معلوم ہوت کہ چریشی و پد بہ جنیں آدمی واپسی و بار و کافراں ہم زور پر نہ دات و اگن نہ صلح پشت نہ کسنتگت - ۱۲

ہم صفحہ و فوائد : و یعنی دل و احوال و اللہ تر زانت لیکن سطر ہر و ہما جنیں آدمی بچکاس ات آیا حقیقتہ آیانی مسلمان انت و ایوگ بہ اسلام و خاطر و وطن ہشتگ و آسکنت، کہ ام دنیاوی یا نفسانی غرضے تو ہجرت سبب نہ بوتگ۔ ماں لھتیں روایتاں ہست کہ حضرت عمر و آیانی امتحان کسنتگت و چہ حضرت و طرف و چرایاں بیعت کسنتگی۔ و کدی واجہ نبی و دت چرایاں بیعت کسنتگت کہ ادیم تر ماں یا ایہا النبیؐ اذا جاءک المؤمنات سبأ یبأینک الخ و مذکور انت۔ و اے حکم بوت کہ ماں زواجین و اگن یکے مسلمان و دومی مشرک بہ بیت تو اختلاف دارین و اختلاف و بعد نکاح و تعلق قائم نہ مانیت۔ نوں اگں کتام کافرے و جنیں مسلمان بہ بیت و ماں دار السلام و بنیت تو ہر مسلمانے گوں آئی نکاح بکنت بہ آئی و ذمہ انت کہ آ کافرے ہمنکر ہر بہ جنیں و سراسر چر کنگت آئی آرا واپس بکنت، و ہنوں جنیں و ہر چ ہرے بنگ بہ بیت آرا جد واتی ذمہ و قبول بکنت گد اگوں آ جنیں آدم و نکاح کت کنت۔ و اولی حکم و مقابل و دومی طرف و اے حکم بوت کہ ہر مسلمانے و جنیں ہنگت کافر ہنگت آرا بہ انت کہ آ جنیں عیال بکنت گد اہر کافرے گوں آئی و نکاح بکنت آرا بہ انت کہ مسلمان و خراج کنگیں مہر و واپس بکنت اے داب و ہر دومیں فریق چہ یک و گرے و دومی حق و طلب بکنت، و ہدے اے حکم نازل بوت تو مسلمان تار بوتنت بہ دیگر و ہم و زورگ و ہم لیکن کافراں حق و دیگر قبول نہ کت۔ گد ادیم و آیت نازل بوت۔ و یعنی ہر مسلمانے و جنیں ہشت و کافر آئی و خراج کنگیں و واپس نہ کنت تو ہر چ کافرے و جنیں مسلماناں گور و بنیت آرا ہر خیرے دیگی انت اے خراج ہما کافر و دیگر مہنت بلکیں اے زراں بہ ہما مسلمان و دیگر بہ بنت کہ آئی و حق جنگ بوتگ البت مسلمان و حق و دیگر و پد اگں چیزے زریشت بکپڑت ہما بیشک واپس کنگ بہ بنت لھتیں عالماں بنشتہ کنگ کہ اگں کتام مسلمانے کافر و خراج کتگیں زراں واپس کنگ نتونیت توراے زر چہ بیت المال و ادا کنگ بہ بنت۔ اللہ اکبر! چہنکر عدل و انصاف و تسلیم انت لیکن اشی و سراسر ہما کس کار بند بیت کہ ماں آئی دل و خدا ترس بہ بیت و بہ آئی و سراسر راست راست و ایمان داریت (تنبیہ) فعاقبتہم و ترجمہ واجہ مترجم حق و کنگ، پدا شام دست بجن ات و پدا شام باری بنیت ادا و ادوم، ترجمہ و حساب و مطلب و گیش و گوار کنگ۔ اولی ترجمہ و رد و لھتیں منشہ ان گوشگ کہ چرائی و مراد غنیمت و مال و حاصل بوگ انت یعنی چہ غنیمت و مال و ہما مسلمان و خراج کنگیں زراں واپس کنگ بہ بنت۔ و اللہ اعلم و چو شکہ ماں جاہلیت و دور و زواج ات کہ رسمی ہنگ و شرم سبب و معصومیں جنکان و زندہ در گور کت کش و باز بر و تنگ و دش و ترس و جنگاں و قتل ایش ہم کت گنت۔ و ماں دست و پاداں بہتیاں ہنگ و معنی چو شیش انت کہ یکے سراسر دوعوی کنگ بہ بیت یا دروغیں گواہی دیگر بہ بیت یا ماں کتام معاملہ و چہ دومی طرف و جبرے سازان و دروغیں سو گند بوریں و دومی ایش انت کہ چک زاتم چہ یکد گرے و و نامزد بکنتی لوگ واجہ و نام و یاد کہ جنیں آدمے و اولاد و زوران و گوں مکروٹگی و بہ دومی طرف و نسبت بکنت۔ ماں حدیث و ہست کہ ہر کسے یک مردے و چہ دومی طرف و نسبت بکنت جنت بہ آئی حرام انت - ۱۲

امنوا اذا جاءکم المؤمنات مهاجرات فامتنوهن و اللہ اعلم و ہے بیانیٹ شے گور مسلمانیں جنیں ہجرت کناں و گد شہا آیانی و بچکاس ات، خدا تر تر زانت یا ایہا نہن فان علمتہن مؤمنات فلا ترجعوهن الی الکفار آیانی ایمان و پدا اگں زانت شہا آیانی و مسلمان گد او تر کس ات آیانی و کافرائی نیمگ و لاھن حل لھم ولاھم یحلون لھن و اتوھم فانفقوا ولاجنھم و آجیناں حل انت کافراں حلال انت بہ آسلایں جنینا۔ و ادا بکن ات بہ لوگ اچا پیر کیا یاں خراج کنگ نہ انت گناہ علیکم ان تنکھوھن اذا اتیتھن اجورھن ولا تمسکوا بعصم شے سر کہ آیانی نکاح بکن ات و ہدیجہ دے ات شہا آیانی حق مہر و و دومی قبضہ و مدارات ناموس و الکوافر و سلوا ما انفقتہم و لیسئلوا ما انفقوا ذلکم حکم اللہ کافریں جنیناں و شہا بلوٹ ات چیزیکہ شہا خراج کت و کافر بوتنت چیزے کہ آیانی خراج کت اے اللہ و حکم انت یحکم بینکم و اللہ علیہم حکیم و ان فاکم شے و من ازواجکم کہ حکم پیریشگی شے میانجی و اللہ زانو کنت و حکمتانی خدا بند و اگں درشت کسے چہ شے جنیناں الی الکفار فعاقبتہم فاتوا الذین ذھبت ازواجہم مثل ما انفقوا و اتقوا اللہ الذی انتم بہ مؤمنون یا ایہا النبیؐ اذا خرج کنگ و ہترس ات چہ خدا و کہ آئی و سراسر ایمان آورنگ و اے نبی! و ہدیجہ جاءک المؤمنات یبایعنک علی ان لا یشرکن باللہ شیئاً و بیانیٹ شے گور مسلمانیں جنیں بیعت کنت بہ اڈول و کہ گوں خدا و کسے و شریک نہ کنت و لا یسرقن ولا یزنین ولا یقتلن اولادھن ولا یاتین بھتان نہ دوزی کنت و نہ زنا کنت و نہ گشت و تی چنگان و نہ یا رنت بھتان و اولاد و یقتربن بین ایدھن و ارجلھن ولا یعصینک فی معروف کہ گرنچ دینت آرا ماں و تی دستاں و پاداں و و نہ تہی نا فرمانی و بکنت ماں شرپ کاران

مزل

واجہ مترجم حق و کنگ، پدا شام دست بجن ات و پدا شام باری بنیت ادا و ادوم، ترجمہ و حساب و مطلب و گیش و گوار کنگ۔ اولی ترجمہ و رد و لھتیں منشہ ان گوشگ کہ چرائی و مراد غنیمت و مال و حاصل بوگ انت یعنی چہ غنیمت و مال و ہما مسلمان و خراج کنگیں زراں واپس کنگ بہ بنت۔ و اللہ اعلم و چو شکہ ماں جاہلیت و دور و زواج ات کہ رسمی ہنگ و شرم سبب و معصومیں جنکان و زندہ در گور کت کش و باز بر و تنگ و دش و ترس و جنگاں و قتل ایش ہم کت گنت۔ و ماں دست و پاداں بہتیاں ہنگ و معنی چو شیش انت کہ یکے سراسر دوعوی کنگ بہ بیت یا دروغیں گواہی دیگر بہ بیت یا ماں کتام معاملہ و چہ دومی طرف و جبرے سازان و دروغیں سو گند بوریں و دومی ایش انت کہ چک زاتم چہ یکد گرے و و نامزد بکنتی لوگ واجہ و نام و یاد کہ جنیں آدمے و اولاد و زوران و گوں مکروٹگی و بہ دومی طرف و نسبت بکنت۔ ماں حدیث و ہست کہ ہر کسے یک مردے و چہ دومی طرف و نسبت بکنت جنت بہ آئی حرام انت - ۱۲

چہ ناہود گیس گپاں، چنانچہ چہ اشیء تنگ آیان ء حضرت موسیٰ ء فرمائیت رب اِنِّیْ لَا اَمْلِکُ لِاَنْفُسِیْ وَ اَحْیٰ فَاخْرُقْ بَیْنَنَا وَ بَیْنَ الْقَوْمِ الْفٰسِقِیْنَ
 فک بدی کنان کنان ء دستور انت کہ دل سک و سیاہ بوان بیت، دانکہ نیکی ء چ گنجائش پشت نہ کپیت، ہے احوال اشانی بوت و ہدے ماں ہک خبر ء گوں
 رسول ء ہٹ کنگ ء لگنت و برابر چوئیں رفتار ء گوں کارش گپت تو آخر مردود قرار دیگ بوتنت و اللہ پاک ء اشانی دلاں ء چوٹ کت کہ نوں تجکیں خبر ء قبول کنگ ء
 صلاحیت ہم باقی نہ منت۔ گوں اے دابیں ہٹ کنوکیں نافرماناں اللہ پاک ء عادت ہمیشہ انت - ۱۲
 ہکے صفحہ ء فوائد : ول یعنی اصل تورات ء چہ اللہ ء جانب ء بوگ ء تصدیق کنان وائی ء شون داتگیں احکام و احوالانی سرائقین داران و ہر جگہ منی
 سرسوج انت درحقیقت ء ہا اصولانی ماتحت انت
 کہ آماں تورات ء پیش دارگ بوتگنت -

مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَ مُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِيهِ مِنْ
 بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ
 وَمَنْ أَخْلَمَ مِنْهُمْ فَأَنزَلْنَا عَلَى اللَّهِ الْكُذْبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ
 وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝ يَرْيَدُونَ لِيُطْفَؤُنَا نُوْرُ اللَّهِ
 بِأَفْوَهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمِّمُ نُوْرِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۝ هُوَ الَّذِي
 أَرْسَلَ رَسُوْلَهُ بِالْهُدَى وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهِ
 وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا هَلْ اَدْرٰكُمْ عَلٰى تِجَارَةٍ
 تُنْجِيْكُمْ مِنْ عَذَابِ الْاَلَمِ ۝ تُوْفُّوْنَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ وَتُجَاهِدُوْنَ
 فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
 تَعْلَمُوْنَ ۝ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِيْ مِنْ
 تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ وَمَسٰكِنَ طَيِّبَةً فِيْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذٰلِكَ الْفَوْزُ
 الْاَبَدِيّ ۝

منزل ۷

(تنبیہ) ابن کثیر وغیرہ ء مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
 الی ء مطلب چوش گپت کہ منی وجود تورات ء گپتی
 تصدیق کنت چیا کہ من و ت ہا چیزانی مصداق جور
 بوان آنگاں کہ آیانی خبر ماں تورات شریف ء دیگ
 بوتگنت و اللہ اعلم - ول یعنی گوستگین ء تصدیق
 کنان و دیم ء آیوکیں ء بابت ء بشارت دیاں،
 چونانی ء تود کہ پیشی بنیان ء هن خاتم الانبیا صلی اللہ
 علیہ وسلم ء تشریف آوری ء مرده برابر دیاں ء پیداک
 انت لیکن یہ ہرچ گیش و گیارو گوں اہتمام ء حضرت
 مسیح علیہ السلام ء واجہ ء آگ ء مرده دات آداب
 چہ دگر کس ء مقبول نہ انت، شاید عہد ء نزکی ء بنار
 سرائے خصوصیت ماں ہمانی ء بھر زانا آنگ چیا کہ چہ
 آئی ء بعد ابید چہ نبی آخر الزمان ء دگر دومی نبی ء آئیگی نہ
 ات رے یک راستیں گپت کہ یہود و نصاریٰ ء مجرمانہ
 غفلت و دشمنانہ سلوک ء مروچی ماں دنیا ء دستا
 اصل تورات و انجیل و غیرہ ء کتم صحیح نسخے باقی نہ
 ہشتگ کہ چہ آئی ذریعہ ء مارا راستیں احوال معلوم
 ہوتیں کہ پیشی نبیاں خصوصاً حضرت مسیح علی نبینا وعلیہ
 الصلوٰۃ والسلام ء خاتم الانبیا صلی اللہ علیہ وسلم ء بابت
 ماں چونیں لفظاں و کتام سرحال ء بشارت داتگ ہمیشہ
 کس ء رالے حق نہ رسیت کہ آقرآن کریم ء صافیں
 و گیشتگیں بیان ء اے تحریر بوتگیں بائبل ء توک ء
 مکتدان ء دروغ بند بکنت تاہم اے خاتم الانبیا
 صلی اللہ علیہ وسلم ء معجزہ فہمگ باید انت ببیت کہ حق تھا
 ء محرفان ء اینکہ قدرت نہ دات کہ آیاں آئی ء آخری پیغمبر
 ء بابت ء تمام پیشگوئیماں ء بالکلیہ نیست و نابود
 بکنت کہ آیانی ہجرت نے ہم پشت مکیت۔ ماں موجودیں
 بائبل ء چند جاگہاں ہنچیں انت کہ اودا آنحضرت
 صلی اللہ علیہ وسلم ء ذکر گوں گیش و گیار ء موجود انت و
 پہ عقل مند و انصاف ء طلب گاراں ماں آئی ء تاویل
 و انکار ء یہ کہ گنجائش نیست۔ و ماں انجیل پوجنا ء تو
 فارت لپیٹ (یا پیر کلوس) والا میں بشارت ہمنک صاف
 انت کہ آئی بے چون و چرا مطلب ابید چہ احمد (یعنی محمود
 ستا کتگین) ء ہج بوت نہ کنت۔ چنانچہ چہ لہتیں اہل کتاب

عالمان ہن لاچار بوان ء ایشرا متگ یا بہ نیم ملی ء قبول کنگ کپتگ کہ اے پیشگوئی ء دپ و رگی سرجی ء نہ روح القدس ء سراونہ بجز سرور عالم صلی اللہ علیہ وسلم دگر
 کسے ء سرا بوت کنت۔ اسلام ء زانو گران ء بجمہ اللہ بشارت ء بابت ء مستقل کتاب نبشتہ کنگ۔ و تفسیر حقانی ء مؤلف ء فارقلیط والا میں بشارت و بائبل
 تحریف ء سرا ماں سورہ "صف" ء تفسیر ء مرن کاملیں بچے کنگ۔ اللہ پاک ترا جزلے خیر بدنت۔ ول یعنی حضرت مسیح علیہ السلام گوں ظاہری نشانیاں تک
 یا ہر کس ء بشارت داتگی واجہ احمد مختار محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم ہمانی ء ظاہریں نشانیاں زوران ء آتک تو مردماں آترا جادو گوشت۔ ول یعنی و ہدے اشانی یہ مسلمان
 بوگ ء گوشت بیت توحق ء چیر دیاں ء دروغیں خبر سازان ء بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم ء سرا، چہ ایمان یارگ ء انکار کنت۔ آخدا ء البشر یا بشر را خدا جوڑ کنگ ء دروغ
 تو یک کر ء بوت، ماں آسمانی کتاباں رد و بدل کنان ہر چیزے کہ واقعی موجود انت چہ آیاں انکارش بکتیں و ہر چیزے کہ آئی ء وجود نیست ات آیان ء ماں کتاب ء شامل اش

بکھیں، چریشی، مستری ظلم دگہ جے بوت کنت۔ ول یعنی اے دایں نا انصافاں چونکائی ہدایت حال بہ بیت۔ ممکن انت کہ ناں لایھدی، اے اے طرف اشارہ بہ بیت کہ اے ظالم ہر قدر انکار، تحریف و رد و بدل بکنت، خدا ایشان و کامیابی راہ و نہ پرینیت۔ چو بگوش کہ واجہ نبی و بابت ہر خبر ایشاں چہ ویک یا کارکنگ لوتنت آیا نہ حیر بوت کنت و نہ کار بوت کنت، چنانچہ باوجود ہزاراں قسم و سر و چیری و باوجود مردی ہم نبی آخر الزمان و نسبت بشارت و یک نہیں انبا کہ موجود انت۔ ول یعنی منکراں تہی توری بہ بیت، اللہ پاک قی نور تمام کنت و کلیت، خداوندی مشیت و برکت لاہر ہمیں کوششت کنگھے داب انت کہ یک حقے ریح و نور گوں دپے ھیت کناں گنگ لوطیت، ھے احوال واجہ صلی اللہ علیہ وسلم و مخالفانی و آیانی کوششتان نیگ انت۔ (تنبیہ) شاید چہ باقوا ھم و لفظ و ادا اے طرف اشارہ کنگ مقصود بہ بیت کہ بہ بشارت و انکار و افتخار و ہر جہ دروغیں گپے کہ ایشاں جوڑ کنت آھجر کامیاب نہ بنت۔ ہزار کوششت بکنت کہ فارقلیط واجہ بشارت لیکن اللہ پاک

اے گپ متا نیگی انت کہ اشی و مصداق واجہ بغیر دگہ کس نہ انت۔ ول اے آیت و رد اماں سورہ برآۃ و فوائد و گپ و زان گوستگ، بایمانت کہ ہمد ایک نگاھے چارگ بہ بیت۔ ول یعنی اے دین و کلین و بیانی سرعالب کنگ و اللہ و کار انت بے شے فرض ایشنت کہ ایمان و سر پورہ و تار استقیم داران و ناں آئی راہ و گوں جان و مال و جہاد بکن انت۔ اے ماسوداگری انت کہ ماں اشی و ہجرتا و ان نبیت ماں دینا و موم صد ہارنگ و بیوپار و تجارت کنت و ماں آئی و قی کلین و نہال و مخرج کنت ایوک بے بے امیت و سرا کہ چہ اشی و نفع حال بنت۔ و اے دابے راس المال چہ کم و بیاد بوگ و مستلما نبیت گدا و قی جند و آئی و اہل و عیال چہ تنگدستی و بزرگی و جنجال و محفوظ بنت لیکن مومناں و قی جان و مال و بن مال نماں اے اعلا تیں تجارت و مخرج کنت تہا بوگ چہ چنت و تنگدستی و انا بلکین چہ آخرت و در دنیا کیں غلب و تاوان و امین بنت۔ اگن سلمان اے گپ و نہ انت تو اے تجارت چہ دنیاوی کل تجارتاں بہتر انت کہ آئی و نفع ماں کامیں مفت و دائمی جنت و صورت و دست کپیت، چہ اشی و مستری کامیابی دگہ جے بوت کنت۔ ول یعنی آفت و سکتیں لوگاں ماں ھما باغانی توک بنت کہ ماں آیای مومناں و آباد بوگی انت۔ اے و آخرت و سوب مندی بوت۔ دیم تر و دنیا و اعلا تیں و ش اندازیں کامیابی مومناں ذکر انت۔ ۱۲

ھے صفحہ و فوائد؛ ول یعنی اہل و مزین کامیابی و ھما انت کہ آماں آخرت و دست کپیت کہ آئی و دنیا ہفت اقلیم و بادشاھی حج ارزشے نذارت، بے ماں دنیا ہم یک چیزے کہ آرا شاطبعا و دست بدار انت اشارہ دیگر بیت آ کتاب چیز انت نصر اللہ و فتح قریب (چہ اللہ جانب و یک خاص مددے و نوت حال بوکین منج و کامیابی کہ چہ ایشاں ھر یکے گوں دومی و محکمیں رشتگ انت۔ دنیا و مرد ماں و دیست کہ گوں قوی قرن و مسلماناں اے وعدہ چوں سچک و نچک تمام بوت و مروچی ھن اگن مسلمانیں قوم راستکائی بلایمان و جہاد فی سبیل اللہ و سراقتم بوشتیت تو ھے کامیابی آیانی یادانی چوگ و ساری انت۔ ول چیا کہ اے مژدہ و شکنا نیگی یک ستقلین انعام۔ ول یعنی آئی و دین و آئی و پیغمبر و مددگاری و بکن انت اے حکم و سراع عمل مسلماناں چہ خدا و فضل و توفیق و بے داب و کت کہ چہایاں یک جماعتے و نام

قد سمعہ اللہ ۲۸
۸۴۲
الجمعة ۲۸

الْعَظِيمُ ۱۱) وَآخِرَىٰ تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِيرٌ

مستریں۔ و بدنت نعتے دگہ کہ دوست دار انت آرا ممد و چہ اللہ جانب و فتح نزیکیں ول و مژدہ بہ

الْمُؤْمِنِينَ ۱۲) يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ

مومناں و ول اے ایمان داراں! شہا بہ بیت مددگار خدا و ول چوشت کہ گوشت

عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لَلْحَوَارِيِّنَ مَن أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ

عیسے بن مریم و قی بیلان و کئے انت کہ منی مدد و بکنت ماں خدا راہ و۔ گوشت بیلان

مَنْ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَمَنْتُ طَائِفَةٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَكَفَرْتُ

ما تیں خدا و مددگار ول گدا ایمان آورت یک طائفے و چہ بنی اسرائیل و منکر بوتنت

طَائِفَةٌ فَأَيُّدُنا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ عِدَّتِهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ۱۳)

یک طائفے پدا قوت دات ماھا کسان و کہ ایمان دار انت بہ آیانی دشمنانی سرا گدا بوتنت آ غالب و

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۱۴) يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ

سو جمعہ مادمین و نازل ہو قوا شریع کن گوں خدا نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زیریں ہم کنو کہ یازدہ آیات و دور کوع انت

سُبْحَانَ اللَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ الْمَلٰٓئِكَةُ الْقُدُّوسُ الْعَزِيزُ

پاکی یاد کنت ہر چیکہ ماں آسمان انت و ہر چیکہ ماں زمین و انت، بادشاہ، پاکیں ذات، زبردست

الْحَكِيمُ ۱۵) هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رُسُلًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ

حکمانی داروک، آھا انت کہ آئی و راہی کت ماں عامیاں یک سولے چہ ہمایاں، و انیت پہ آیای

آيٰتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِن قَبْلُ

آئی و آیای و و پاک کنت آیای و پیشداریت آیای و کتاب و دانائی و تحقیق آیای ہست انتت چہ و پیش

لَفِي ضَلٰلٍ مُّبِينٍ ۱۶) وَآخِرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلِيكَ حَقُّوْا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ

ماں گراہی ظاہریں و دراہی کت رسول و پدہ کہ قومے چہ ہمایاں کہ ھنگ آواز و بگنت گوں سلمان و آھا از بدست

الْحَكِيمُ ۱۷) ذٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَّشَآءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ

حکمانی داروک ہمیش انت اللہ و فضل کہ آرا دانت ہر کس بلوطیت۔ و خدا و فضل

منزل

انصار کپیت۔ ول حواری تین (واجہ سچ و یاراں) حسابی جنت نفر انت کہ آیای و قی نسب و حسب و اعتبار و باز عزت داریں مردم زانگ بوگنت۔ آیای حضرت مسیح قبول کت و آئی و دعوتش مزن قربانی پیش کنان ماں ملک عالم و تالان کت حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت حضرت عیسیٰ علیہ السلام و بعد آئی و یاراں مزنیں محنت کت پیشکا آئی و دین ماں عالم و تالان بوت۔ چہ مئے واجہ (حضور صلی اللہ علیہ وسلم) و بعد ھن واجہ و خلیفہاں چریشی و زیات محنت کت و الحمد للہ علی ذلک۔ ول یعنی ماں بنی اسرائیل و فرقہ و دو بوتنت، یکے ایمان و سراقتم مننت دومی و انکار کت، پدا چہ حضرت مسیح و زندوت ماں و تا یک دگرے و گیش گپت۔ آخر اللہ تعالیٰ و ماں بے بحث و مباحثہ و گروچیل و تہا مومناں و منکرانی سرا غالب فرما نبنت و چہ نصاریٰ و آیانی عام گم رہی و بعد ہر جہ نفرے کہ بہ صحیحین عقیدہ و سراقتم منتگنت آیای حق تعالیٰ و چہ و قی نبی آخر الزمان و وسیلہ و دگرانی سرا غلبہ عطا فوایت چہ حجت و برہان و اعتبار و ہم چہ قوت و سلطنت و اعتبار و فلا ھم۔ منت سورۃ الصف و للہ الحمد و النعت۔ ول اقبین (نا و اندہ) عرب و ما گوشت کہ ماں آیای

چنین و ہندوستان وغیرہ قوموں کہ رند تیرہ ماں امتین و
دین و اسلامی برادری و شامل ہو ان چوہا یانی داب و
بو تبت . حضرت شاہ صاحب نے بخت کنت "حق تعالیٰ و
اول سر و عرب پیدا کنت کہ آے دین و حیت کنوک
قرار گینت - اشانی پشت و ماں عجم و ہشتانی دابیں کا ملیں
اشخاص چت بو تبت - ماں حدیث و ہست کہ وہدے
چہ واجہ نبی و آخرین منهم لکنا بحقوا بہم و بابت
سوال کنگ بوت تو واجہ نبی و سلمان فارسی و کوک و
دست ایرکنا و فرمائیت کہ اگر علم یادیں بر تیرا و
بہ بیت تو اشی و قوم فارس و مردم چہ اودا ہم آرا پد جنت
و کاریت - شیخ جلال الدین سیوطی و غیرہ تسلیم کنگ کہ اے
بیشنگوئی و مسترب مصداق حضرت امام اعظم ابوحنیفہ النعمان
انت رحمہ اللہ . ۵۸ کہ آئی زبردستیں قوت و حکمت و چہ اے
مزن شانیں پغمبر و ذریعہ و ادان قیامت و عرب و عجم و تعلیم
و تزکیہ و بست و بند فرمائیت - ۱۲

ہم صفحہ ۱۷۷ فوائد : ول یعنی رسول ءرا
 دابیں مرنی دات وائ امت ء اینکہ مزن مرتبہ داروکیں
 رسول دات فاطمہ اللہ والہ علی ما انعم ، بایدرانت کہ مسلمان
 رے انعام واکرام ء قدر ء جاہ بیارنت وچہ حضور جملی اللہ
 علیہ وسلم ء تعلیم و تزکیہ ء شان ء چہ سیت و نفع حاصل کنگ ء
 رد اکوتا ہی کسنت - دیم تر ء پے عبت نیگی یہود ء مثال نی
 بیان فرمائینت کہ آیان ء چہ وئی کتاب و پیغمبر مان استفادہ
 کنگ ء مزن غفلت و کوتاہی کنت - ول یعنی یہود ء سرا
 تورات ء بارایر کنگ بوتگت و آیان پے اشی ذمہ دار قرار دیگ
 بوتگسنت لیکن آیان ء آئی تعالیا و ہدایات ء پیچ غرض ایر نہ کت
 ونہ آرا محفوظ داشت ، نہ مان دن ء جاگہ دات و بہ آئی عمل
 کنان ء چہ اللہ پاک ء فضل و انعام ء بہرہ مند بوتنت -
 بلاشبہ تورات کہ آئی ء رے مردمان زور و ک قرار دیگ
 بوتگسنت حکمت و ہدایت ء یک سبانی خزانہ ء ات نگر و ہد
 چرائی ء اشان سیت و نفع نہ زرت توئے ہما مثال بوت
 سہ نہ محقق شدی نہ دانشمند چار پاسے بروکتا ہے چند
 یک خرے ء سراپنجاہ کتاباں بارکین آرا ایہہ چہ بار ء پڑ ء
 کنگ ء دگہ ہیچ فائدہ نہ سیت ، آو تیوک ء ماہ سبزین کاہ ء
 شومار ء انت آئی ء چرے گپ ء ہیچ تعلق نیست کہ آئی ء پڑ ء
 لعل و جواہر بار انت یا کلند و سنگرزہ انت - اگس تیوک

الجمعة ٦٢

۱۲۵

قل نعم الله ۲۸

[illegible]

منزل،

دنیا و نابکاری عیش و دلپوشی و انماں محبوبیتی و اشتیاق و حبت الفردوس و واہگ و بردامرگ و واہگش کبتیں، کہ آری ایتینا معلوم بہ بیت کہ اللہ و گور و منی مزین درجہ انت و مناراد کہ چترس نیست، آیشک چہ مرگ و مزین و شنود بیت و مرگ و یک پلے حساب کنت کہ آد دست و گون دوست و دو چار گنجیت آئی و زبان و چوشیں الفاظ بنت غدا نطق الاحبتہ، محمد و حزبه و یاحبتہ لجنۃ و اقترابہا : طیبہ و بار و شرابہا۔ و حبیبہ جا و علی فافہ

و یا بُنی لایسالی ابولہ سقط علی الموت ام سقط علیہ الموت و غیر ذالک۔ اے ہوا و لیسالی و گفتار انت کہ آیاں چہ دنیا و کلام سکی یا مصیبت و نیزار بوگ سبب اتنا بلکس خالص بہ لغار اللہ و حبت و اشتیاق و موت و طلب گار و نکنت و آیاںی افعال و حرکتاں و دت گواہی و انگت کہ موت آیاں چہ دنیا و تمام لذتاں و زیات لذت انت قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم لوددت انی اقل فی سبیل اللہ ثم اُحی ثم اُقل۔ اشی و معتابل و اے دروغ بند و کس دعوی دارانی افعال و حرکتان و سرانظر و شانک بدے ات کہ چریشاں زیات چہ موت و ترسوک و کہ کس بوت نہ کنت، آیاں موت و نام و اشکناں و ترس و لرز بنت و دور جھنت نہ برے سبب و کہ زیادہ روح زندگ بمانت تو زیادہ نیکی پر و تاب کنت، محض پرے سبب و کہ چہ دنیا و حرص و آیاںی لاپ کدی پرنہ بیت و ماں دل و جزما زانت کہ ہرچ پیمیں کار کہ مانگ چہ ادا چٹان و بہ وئی گتگیں کارانی سزا و گرگ بنیں، غرض چہ آیاںی تمام افعال و حرکتان چہ روشیں روح و ظاہر انت کہ آیاں یہ یک دیمانے ہن موت و آرزو و گت نہ کنت و ممکن ات کہ ہما زمانہ یہود قرآن و اے دعوی و دروغ بند کنگ و بردا دروغ کافی چہ زبان و موت و آرزو کنگ و بلگتنت، مگر اللہ پاک و اے قدرت ہم آیاں و ندات۔ ماں روایتاں ہست کہ اگر چہ اثاں کتام یہودی نے یہ موت و واہگ بکتیں تو ہما دمان و ماں آئی و گت و چیرے لگت و آمرنگت۔ (تنبیہ) اے مضمون و آیت ماں سورہ بقرہ و گتنگ آئی و فوائد ہم چارگ بہ بنت۔ ہتیں سلف و نزدیک و تمتی موت و مطلب مباحلہ ات یعنی گون و شمنی دار و کیں یہوداں گوتنگ بوت کہ اگن واقعی آیاں و فی اولی اللہ بوگ و یقین دارنت و مسلمانان و باطل و سرفہمت تو مت بکنت کہ چہ دوہیں فریقان ہر کس دروغ و سرانت و آمریت، لیکن آیاں کدی چوش نہ کنت چیا کہ آیاں و فی کذیب علم و یقین انت۔ ابن کثیر و ابن قیم و غیرہ ہے توجیہ اخت یار کنگ۔ واللہ اعلم۔ وک یعنی چہ موت و ترس و جہان و کج رفت کن ات ہزار کوشست بکن ات۔ ماں نکیں و تلا تاں دروازگان و بندگان و بندت اودا ہم موت شمارا بل نہ دنت، وچہ موت و بعد ہما اللہ پاک و عدالت و شایعے ات (ربط) یہود و مسترین خرابی ایشاں ات کہ کتابشاں بد و بار انت لیکن چہ آیاں نفع گیت نہ کنت، دین و بازی گپان و سر پد بنت و زانت۔ بلے بہ دنیا و خاطر بہ ایشاں عمل نہ کنت ماں دنیا و کار و باراں گلا تیش ہوان و اللہ یاد و آخرت و شبینگ و فراموش کنت چہ اے داہیں رفت و مارا منع کنگ بو تگ۔ جمع و پابندی ہم بہ ہے حساب و انت کہ آساعت و ماں دنیا و کاراں گلا تیش ہے ات بلکس گون سرچیں و لگوشی و خاموشی و خطبہ گوش بدلات و نماز و ادابن ات۔ ماں حدیث و ہست کہ ہر کس خطبہ و ہد و گپ بکت آئی و مثال چہ ہاخر و انت کہ آئی سزا کتا بانی بار انت یعنی آئی و مثال چہ یہودی و مثال و بوت۔ العیاذ باللہ۔ و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت: ”ہر یک بانگ حکم اے نہ انت، چیا کہ جماعت پراہم دست کپیت و جمع ابوک و بیک جاگہ و بوتگت، پراچہ کجا دست کپیت وچہ اللہ یاد و مراد خطبہ انت و نماز ہن ماں آئی و عوم داخل انت، یعنی ہنچیں و ہدے و موت کہ خطبہ و بشکت۔ آساعت خیرید و فروخت حرام انت و چہ تیگ“ و مراد ایشنت کہ گون سرچیم و کامیں تیاری و روگ انت جگہ مراد نہ انت۔ (تنبیہ) چہ ”نودی“ و مراد ماں قرآن و ہما بانگ انت کہ آنزول آیت و ہد و انت معنی ہما کہ امام و روبرو بیت چیا کہ چرائی و پیش بانگ رند تر و ماں جنت عثمان و عہد و گون صحت و اجماع و مقرر بو تگ، لیکن ماں بیع و حرمت اے بانگ حکم ہم چہ مثل قدیمی بانگ پیمانت چیا کہ چہ علت اشتراک ماں حکم و اشتراک بیت۔ البتہ ماں قدیم بانگ اے حکم منصوص و قطعی بیت و ماں اذان حادث و اے حکم مجہد فیہ و ظنی مانیت۔ چہ ے تقریر و تمام علی اشکالات و در بوتنت۔ و ہم اے زانگ بہ بیت کہ یٰٰاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا اِذَا ”عام مخصوص منہ البعض“ انت چیا کہ بالاجماع ہتیں مسلمانان (مثلاً مسافر و مریض و غیرہ) و سر جمع فرض نہ انت۔ و ظاہر ہں گئے کہ آخرت و منافع و دنیاوی فوائد چہ حقیقت نہ انت۔ و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت ”یہودیانی گور و عبادت و روح شنبہ و روح ات تمامیں روح و گرو دے منع ات، ہمیشہ فرمان کت کہ شما چہ نماز و پر روزی و شوہاز و در بکپ ات و روزی و شوہاز و ہد و ہم چہ خدا و یاد و شمشوکار مے ات۔ ۱۲

تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِّنْ اللّٰهُو وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللّٰهُ خَيْرُ الرَّزَاقِينَ ۝

آپہنریت چہ تماشہ بریاسوداگری و مال و۔ واللہ بہتر روزی دیوک انت و
سورہ منافقون کہ نازل ہو (شرع کنان گوں خدا را کہ بے اندازہ مہربان رب پریم کنوے) اے یازدہ آیات دور و غمت

اِذَا جَاءَكَ الْمُنْفِقُونَ قَالُوا لَوْ أَنشَهِدُكَ لِرَسُولِ اللَّهِ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
وہ بیانیت ہی گورے منافق تو گوشت ماگوامی دین کہ تو البت خدا پیغامبر ہے و واللہ زانت

أَنَّكَ لِرَسُولِهِ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنْفِقِينَ لَكَاذِبُونَ ۝ اتَّخَذُوا
کہ البت تو آئی رسول ہے واللہ گواہی دنت کہ بیشک منافق دروغ بند انت و جہر و کشتش

أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝
ا سپر وقی قسان و کہ گد امہن کنت مردمان و چہ خدا راہ و۔ بے شک بدنت ہر چیکہ آیات کنت و

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ۝
اے بیشک انت کہ آیات ایمان آرت پدا کا فہوتنت پدا مہر و کتہ آیانی دلانی سر گدا آیات نہ فہنت و

وَإِذَا رَأَوْا تَعْجَبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهُمْ
و وہد بگندے تو آیات و شر کنت ترا آیانی قد و بالاد و اگر خبر کنت تو گوش ہد آیانی غبہ و گوشتہ کہ آیات

خَشَبٌ مُّسْتَدَدٌ ۝ يُحْسِبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ
خشکیں درنت کہ دوا لپشت ایر کنت گم کنت ہر یک چہلے و ہلاکی ہوتی سرا و ہمیشنت دشمن

فَاخْذُرْهُمْ قَاتِلْهُمْ إِنَّ اللَّهَ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ۝ وَإِذْ أَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا
گدا بہ پیریزہ آیات و خدائی لعنت انت بہ آیات کجا سر گردان انت و وہد کہ بہ آیات گوشتہ بیت بیات

يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّارِعُ وَسُحُورٌ وَإِنَّهُمْ يَصِدُّونَ
مغفرت طلب کنت پر شما را خدا رسول (گدا) تاب دینت وقی سران و و گندے تو آیات و وتارا جہلنت

منزل ۷

فل یک برے ماں جمعہ و روح و واجہ بنی خطبہ فرمائینگ انت ہما وقت و تجارتی قافلہ نے گوں غلہ و آتک سر بوت گوں آئی و ہور جادہ و غرض و نقارہ و توار
چست بوگ و انت۔ چہ ساری و ماں شہر و دان و کمی انت، مردمان جہنت کہ آرا بجلا آئینت (بلکیں خیالش کنگت کہ خطبہ و وعظ چو لے دگہ عام و عطفان
پہما انت کہ چرائی و یہ حاجتگی مردم پادانک کنت، رند و نماز و انگ بیت یا نماز بلکیں سلاس بوتگ چوشت کہ لہتین و قول انت کہ آوہداں نماز چہ جمعہ و خطبہ و پیش
بوتگت۔ بہر حالت اشان و خطبہ و حکم معلوم نہ ات اکثر مردم پادانک و شتنت گوں واجہ و دوازده نفر پشت کپنت (کہ ماں آیات خلفا بر راشدیں ہم شامل
انت) یہ اشی و اے آیت نازل بوت۔ یعنی سوداگری و دنیا و لیب و تماشہ چہ چیز انت۔ ہما ابدی دولت و حاصل بکن انت کہ اللہ و گورے انت و ہما
پیغمبر و مجلس آئی و صحبت و حاصل بیت۔ باقی چہ

فخط و سبب و روزی و ترس و کہ ہما ہی و برداشا پاد
انتک و رہادگ بوت انت، نون اے خبر یاد بکن انت
کہ روزی ماں اللہ پاک و دست و انت و ہما
بہتریں روزی رسان انت۔ آماک غلام اے ہمیں
ترس بوگ نہ لو بیت۔ اے تنبیہ و مسرور و بعد
صحابہ و شان ہا ات کہ آماں سورہ نور و انت :
رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ
ذِكْرِ اللَّهِ - (تنبیہ) لہو گوشتنت ہما
چیز و کہ چہ اللہ یاد و غافل بخت، چوشتہ
لیب، تماشہ۔ شاید نقارہ و توارنی گوں لہو و تعبیر
فرمائیت مت سورہ الجمعہ فذلہ الحمد والمطہ۔

و یعنی ماگوں دل و اعتقاد داریں بہ شے رسول بوگ
سرا۔ و یعنی دروغ بندنت کہ آیات گوں دل و
اعتقاد دارنت۔ در حقیقت و آہ شے رسالت و
و تامل نہ انت۔ تیوگ و یہ وقی غرضانگی گوں زبان و
خبران بند دینت و ماں دل و زانت کہ دروغ

سنگانت۔ پدا ہے یکیں خبر و سرا دار و مدار نہ
انت، دروغ بندگ و آیاتی خاصیں خصلت و جیدگ
انت۔ ماں خبر خبر و چہ دروغ و کار گرت۔ چنانچہ ماں
ہے سورت و یکدا ستانے و بیت پدا کنت کہ ماں
آئی و اشان صافیں دروغ بست۔ واللہ چہ آسمان
آیات و دروغ ظاہر کت۔ و یعنی دروغیں سو گند
ورنت کہ مسلمانیں و چہ مجاہدین اسلام و دست و
پہر وقی جان و ماں و سلامتی و بہ ہے قسانی ذریعہ و تارا
رستگار کنگ لوشت۔ جاہ کہ چہ اشانی دست و خطا
بوت و چہ مسلمانانی جانب و اشان گرفت و ترس پیدا
بوت ہما ساعت و دروغیں سو گندوران و وتارا بہ میار
کنت۔ و یعنی سلام و مسلمانانی بار و و شگان و پگان
و عیب جوئی کنان و گران و ماں اسلام و داخل بوگ و
چہ منع کنت و مردمان سر ظاہر و آیات و مسلمان گندان
رد کپنت تو آیانی دروغیں قسانی تاوان و فساد تہنا ہشتانی
جند و سر نہ کپنگ بلکیں دگرانی سر اہم کپنگ۔ چریشی و دگہ
مستریں بدیں کار چہ بوت کنت بے اے جدائیں گئے کہ یک
شخصے داں و ہد سر ظاہر و دین و ضروریات و پورہ کنت و قرار
کنت بلی توری بہ دروغ و یہ لکی و کار بکرت اسلام آئی و

قتل و اجازت نہ دنت۔ و یعنی چہ زبان و ایمان کاریت مچہ دل و منکر بہ بیت ایمان و دعوی کنان و مثل کافران کار کنت اے بے ایمانی و مزین فریب و دغا و اثر چوشت بوت کہ
آیانی دلانی سر اہم لکت کہ ماں آیات ایمان و خیر و حق و صداقت و داخل بوگ و قطعاً گنجائش پشت نہ کپت۔ ظاہرات کہ نون اے حالت و سر لوان و چہ آیات چو امید
دارگ بوت کنت۔ و ہدے انسان و دل چہ آئی و بدکاریاں و بے ایمانیوں بالکل مسخ بہ بیت گدا انیک و بد و
و یعنی دلش و مسخ بوت کنت بے جمانش بچارات تو باز دلدار و ہدے گپ بخت تو مزین فصاحت و چہر زبانی و بے گپ جنت باز تا مداریں کہ خواہ مخواہ شکنوک و دیمہا گگو
بترینیت۔ و کلام و ظاہری رنگ و روغن و گندان و یہ قبول کنگ و آمادہ بہ بیت۔ یکے باز شر گوشتنگ و از برون چون گور کافر و خل و و اندرون تہر خدے و عزوجل
از درون طعنہ زنی بر بازید و و در و دنت ننگ میدار دیزید۔ و ہشتکیں و بے کاریں دار کہ آرا دیوار و کشش و ایر کنان و اوشتارینگ بہ بیت آتیوگ و

بے جان و لا یعقل، ماں گندگ مزین زیند مگر یک نامے ہم اسید چہ تکہ دیگر اوشیات نہ کنت البت ضرورت و وھدء سوچیک و کارء کیت۔ ہے جاو رانت ا
مردمانی، اشانی زندیں و پڑوزیں جسم و جان ناحق و کل ظاہری سرپوشش انت کہ ماں اندرء کوایک و بے جان انت کہ تیوگ و دوزخ و دار و لشکر و کار و لائق انت
و بس۔ ۱۱ یعنی بزدل، نامرد، ترسوک۔ جلگھے کیس جاک و صلوات بہ بیت تو اشانی دل لرزیت۔ ہنجوش فہمت کہ بس سے جندء سر مصیبت نازل بوت۔ ٹوہیں جرمانی
و بے ایمانی سبب و ہمیشہ اشانی دل و ترس و وھم مندوک انت کہ بگند باریں سے ٹھیکانی راز پاشک و نوبتگ یا مئے حرکتانی پا دوش و کتم مصیبتیہ مئے نجات و نیکگی
تو نہ انت۔ ۱۲ یعنی مزین خطرناکیں و دشمن و ہمیش انت چہ اشانی مکر و ہنراں و تار برکین ات۔ ۱۳ یعنی ایمان ظاہر کنان و چو شیں بے ایمانی و حق و صداقت و روشنائی
سرپوگ پدے دایں تہار و کی و و اھگ دارگ مزین حیرانگی گیتے۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد : ۱۱ بے سوھد

اے منافقانی کتم ناشری کارے صفا صاف و ظاہر بتوئیں
و اشانی کذب و خیانت کاری و پردہ پاشک بتوئیں تو مردان
بگوشتیں کہ (ھنگت ہم ناوقت انت) بیات امان رسول اللہ
صلی اللہ علیہ وسلم و ختم و حاضری دیان و چہ اللہ و فی
قصو و معنی بکنا تین ات، و اجر نبی صلی اللہ علیہ وسلم و استغفا
برکت و حق تعالیٰ شے خطایاں معاف فرمائیند، تو
غزور ناکی و تکبر و سبب و پے خبر و تیار نہ بوتگنت و گوئیں
پے پروائی و گردن و سرینان و و سر و تاب دیان خاموش
منگنت، بلیکس لھتیں بدوخت و صفا صاف و گوشتگت کہ
ما را رسول اللہ (صلی اللہ علیہ وسلم) و استغفار بکار نہ انت
۱۱ یعنی ممکن انت کہ شما چہ بازیں رحمت و شفقت و
سبب و پرایاں ھنوگین حالت و رد امانی طلب کن ات
مگر اللہ تعالیٰ ھج صورت و اشانی معاف کنوک نہ انت، و نہ
دایں نافرمانان و چرائی در بار و ہدایت و توفیق نصیب
بیت۔ ہے ہمیں یک آیتے ماں سورہ برامہ و گوشتگ
اود و فوائد ہم چارگ بہ بنت۔ ۱۲ ماں یک سفرے دو کس و
وت ماں و تاجنگ کنت چہ اشانی یکے مہاجرے ات و دومی
انصاری ات ہر دو بیناں پے و تی مددگی و تی و تی جماعتان
تواریجت کہ اے بابت و مزین گروچیلے ہم بوت اے احوال
منافقانی سردار عبداللہ بن ابی و سر بوت گوستی اگر ما
اشان (مہاجران) و ماں و تی شہر و جاگہ مدائیں تو پے چا
گوں مامروچی مقابلہ اش بختیں۔ شماوت اشانی حال و رسی
کنوک انت تو اشان گوں رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و جمع بنت
چہ اشانی خبر گیری و دست و بکش ات ھنوں چہ خرچ
درج و تنگ بوان و درست یک یک بنت و تمام محمی
بسیگواہ بہ بیت چو شیں ہم گوشت کہ چہ اے سفر و واز بوان
ما بہ مدینہ و سر بیتیں تو سر ماں اے شہر و زور و طاقت و
واجہ انت آرا بادیانت کہ اے بڑگ و بے قدران چہ شہر و
در بکنت (بسی ماکہ عزت دار و کیں و اے ذلیل سلمانان
چہ و تی شہر و در کیں) یک صحابی نے کہ زید بن ارقم آئی و نام
ات اے گیان اشکنان و واجہ اے گیان احوال سرکت۔
واجہ و عبداللہ بن ابی و غیر مردمان لوانینان و محبت و با و است
کنت تو قسم و ارتش کہ زید بن ارقم و چہ مئے دشمنی و سبب و
دروغ بستگ، مردمان زید و پے کلاگ و رت۔ آے چارہ
سک میاری و شہرت بوت آساعت و پے آیتان نزل بوتنت
واجہ نبی گوں زید و گوشت کہ اللہ پاک ترا راست قرار دات۔ ۱۳

۱۳

۱۳

المنفقون ۲۳

۸۲۸

قد سمعہ اللہ ۲۸

وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ۝ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ
وَأَتُكِبْ كُنُوكَ انت ۱۱ برابر انت بہ ایمانی سر تو معافی بوٹے پے آیاں یا معافی ملوٹے پے آیاں
لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝ هُمْ
خدا ھجو معاف نکنت آیاں۔ ۱۲ بیشک خدا راہ سوچ نذنت نامہ رمانیں مردمان و و ہمیشنت
الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تَنْفِقُوا عَلَيَّ مِنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى
کہ گوشت خرج ممکن ات بہ ھماکانی سر کہ خدا و رسول و گور و دار و کنت دانکہ
يَنْفُضُوا وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنْفِقِينَ
ایک یک تالان بنت و پے خدا انت خزانہ آسمانی و زمین و لیکن منافق
لَا يَفْقَهُونَ ۝ يَقُولُونَ لِنُ رَجِعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لِيُخْرِجَنَا الْأَعَزُّ
سر پدہ بنت و گوشت البت اس ما و تر بوتیں مدینہ و ینگ و البت در کنت زور دار
مِنْهَا الْأَذَلُّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنْفِقِينَ
چہ اودا و زور و زور پے اللہ انت و پے آئی و رسول و انت و پے مومنان انت لیکن منافق
لَا يَعْلَمُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ
نہ انت و اے ایمان داران با غافل محنت شمارا شے ماں و نہ شے اولاد
عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَيْرُونَ ۝ وَانْفِقُوا مِنْ
چہ خدا یاد و دہر کسے کہ بکنت اے کار و گد اھا و ننت زبان کار (تاوان باہ) و دفع بہن ہر چہ
فَارْزُقْنَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي
ما شمارا دانکہ پیش چہ اشیک بہ بیت بہ یکے و چہ شمارگ، پد بگوشت اے منی رب پر چام و مہلت نہ دتے
إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصْدَقَ وَأَكْنَ مِنَ الصَّالِحِينَ ۝ وَلَنْ يُؤَخَّرَ
داں کیں محمدتے و کہ من خیرات بختیں و بوتیناں چہ نیکیں مردمان۔ ۱۳ جبر مہلت نذنت
اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجْلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝
اللہ ھچکس وھدے بیت آئی و اجل و اللہ خبر دار انت ہر چہ شما عمل کن انت و

منزل،

۱۳ یعنی احمق ہمیں کہہ نہ زانت کہ تمام آسمان و زمین و خزانگان خداوند اللہ پاک انت۔ زانا ہمارم کہ خالص بہ
ہمانی و رضائگی ماں آئی و پیغمبر و خدمت حاضری دینت و نند نہ دار انت اشان و چہ گزن و کشیت و اگر مردم چہ اشانی مدد و دست و بکشت تو آہم و تی روزی و
دیگ و تمام دروازگان بند کنت و حق و ابش انت کہ ہر بندہ نے پے اے خدا دوستان و سر خرچ و درج کنت اصل و خداوند کریم چہ اشانی دست و خرچ کنا نینگ و انت
آئی و توفیق شام بیت تو مان نیکیں گراں کسے یک مہیہ نے ہم خرچ نہ کنت۔ ۱۴ یعنی منافقان اعمالوم نہ انت کہ زور آور و عزت دار کتم کس انت۔ اے گت و یاد دار انت کہ صلی و
ذاتی عزت تو اللہ و تنیکت چرائی و بعدگوں ھمانی و تعلق دارگ و برکت و درجہ بدرجہ رسول و ایمان دار و کانی انت۔ ماں روایتاں ھست کہ عبداللہ بن ابی و ھما الفاظ کہ
(عزت دار و نزل و در کنت) و پے آئی و چک عبداللہ بن عبداللہ سر بوتنت (کہ ایک مخلصیہ سلمانے ات) تو پت و روبرو و زھم و کشان و اوشیات و گوشتی دانکہ تو اقرار نہ کنتے کہ

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل جو رسالت و اشان بعث بعد الموت و ہم منکر انت۔ فل یعنی دوبارہ پادکنگ و درستانی حساب داد گیشینگ یہ اللہ ہی مشکل نہ انت پورہ یقین بداریات کہ اے کار پکا، بوگی انت چہ کسے و انکار کنگ آ آ یو کیں امت لکل نہ وارت لہذا مناسب انت کہ انکار و ملہ کنان و ہما و ہد و بابت و چیزے فکر کنان ات، فل یعنی قرآن کریم و سر و فل یعنی ایمان و ہمراہی و عمل ہم پکار انت۔ فل یعنی آروچ و دوزخی شکست و رنت و بے سوب بنت و جنتی بے سوب بنت۔ انتانی شکست و رگ و معنی جوش انت کہ اللہ و دنگین قوتان و بے موقع خرچ کنان و دتی بن مالش ہم بباد و ات و سوب مندی و معنی جوش انت کہ یک یک بدل و ہزارانی حساب و نیکی پر اشانی دست و کپت کہ آتی و تفصیل دیما بیان بوگی انت۔ فل یعنی ہرچ دابیں کوتاہی جریثانی دست و بوتگ بہ ایمان و نیکیں کارانی برکت و معاف کنگ بنت۔ فل یعنی ہرکس بہ جنت و سر بوت آ و تی مراد اں حال کنوک بوت، اللہ پاک و رضا و دیدار و مقام ہم ہا انت۔ فل ماں دنیا و بچ مصیبت و سکی ابید چہ اللہ مشیت و ارادہ و نفلت۔ مؤمن و و ہدے پہ اے خبر یقین انت تو بر نشی و سراناید کہ آغناک و بدل بہ بیت بلکیں بہ ہر جا و رہ حقیقی مالک و فیصلہ و سر راضی بہ بیت و باید کہ جوش بگوشت نہ شود نصیب دشمن کہ شود ہلاک تیغت سر دوستان سلامت کہ تو خجس آزمائی

اے داب و اللہ تعالیٰ بہ مؤمن و دل و صبر و تسلیم و راہ شون دست کہ چرائی و پد عرفان و ایقان و عجیب و غریب راہاں ظاہر بنت و باطنی ترقیت و قلبی کیفیت و در و ارگ و تاوت و بچ بنت۔ فل یعنی ہرچ درد و رنجے آتی و دیم و آراگون عین علم و حکمت و دیم دات و آوت تیوگ و زانت کہ کتا م کس چہ شوا واقعی بہ صبر و استقامت و تسلیم و رضا و کشک و رووک بوت و کئی دل کتا م احوال و کیفیات و ورود و جاگہ دیگ و قابل انت۔ فل یعنی ماں نرمی و سکی و راحت و ناراحتی، غرض ماں ہر جا و رہ اللہ و رسول حکم و قبول دار بے انت اگں چون کن انت تاوان پر شما و انت۔ رسول صلی اللہ علیہ وسلم و کل نیک و بد سر و کسان و دتی حق اداکت، اللہ و چہ شے طاعت و معصیت و بچ دابیں نفع یا نقصان نہ بیت۔ وال یعنی معبود و مستعان تہنا ہائی و دتی جذانت نہ دگہ کسے بندگی و نہ دگہ کتا م کسے بھروسہ و قابل انت

التغابن ۶۴

۸۵۰

قل سمحہ اللہ ۲۸

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قُلْ بَلٰى وَرَبِّىْ لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّيْنَ بِمَا عَمِلْتُمْ وَاٰتٰىكَمُ اللّٰهُ فَاٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ وَاَلْبَسُوْا اَلْبَاسَ
چہ قرآن پاد کنگ بنت۔ تو بگوش ہو، قسم بخور شما جنت کنگ بت پد بخر و بگوش ہو، شایعہ نکلیں گان و بے کار
عَلٰى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ۝۱۰ فَاٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ وَاَلْبَسُوْا اَلْبَاسَ
پہ خدا ارزان انت۔ فل کتا ایمان بیاریات بہ اللہ و آتی و رسول و و بہ ہمار نور و کہ ما نازل کنگ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝۱۱ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجُمُعَةِ ذٰلِكَ يَوْمُ
واللہ شے کاران خبر و رک انت۔ فل روچیک جمع کنت شمار بہ قیامت و روج و آما انت روج
التَّغٰبُنُ ۝۱۲ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ
کت و تاوان و و ہر کسے ایمان کانت بہ اللہ و عمل کنت فکیں، دور کنت چہ آتی و آتی و بدیں کاران و
وَيَدْخُلْهُ جَنَّتٌ تَجْرٰى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا اَبَدًا
و داخل کنت آتی و ماں باغان، رنیت آسانی چیر و جو، جاہ مندر بنت ماں آتی و مدام۔
ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝۱۳ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِآيٰتِنَا اُولٰٓئِكَ
ہیش انت مسترین فی روزی ک و ہما کساں کہ منکر بوتنت و دروغ بندش کنت مے آیتان ہا بیت
اَصْحٰبُ النَّارِ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وِبٰسٌ اَلْمُصِيْرُ ۝۱۴ مَا اَصَابَ مِنْ
دوزخی، مدام جاہ مندر بنت ماں آتی۔ و بدیں جاگہ۔ نہ ر سیت
مُصِيْبَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ يَهْدِ اللّٰهُ لِقَابًا وَّاسِعًا
مصیبت مگر چہ خدا و حکم و و ہر کسے یقین بیاریت بہ اللہ، راہ سوچ و دنت آتی دل و صراف و اللہ بہ ہر چیز
شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝۱۵ وَاَطِيعُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوا الرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ
زانوک انت۔ فل و فرمانبرداری کن انت اللہ و فرمانبرداری کن انت رسول و۔ کتا اگں شہا دیما تاب و نیت
فَاِنَّمَا عَلٰى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ الْبَيِّنُ ۝۱۶ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَعَلٰى اللّٰهِ
کتا آہنا مے رسول و سر انت رسیدگ ظاہر و فل اللہ ابید چہ آتی کسے بندگی و لائق نہ انت و بہ اللہ و سر
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝۱۷ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اِنْ مِنْكُمْ اَزْوَاجٌ مِّنْكُمْ
کتا ابید انت کہ مؤمن توکل بکننت و اے ایمان داراں! بہ تحقیق لھتے شے لوگ بانگ و

مزل

أُولَادِكُمْ وَعَدُّوا لَكُمْ فَأَحْذَرُوا هُمُ وَإِنْ تَعَفَّوْا وَتَصَفَّحُوا وَتَغْفِرُوا
شعے اولاد دشمن آتے شے، فل گذارید پیریزات چہ آیان و اگر پهل بکن ات و در گذر بکن ات و به بخش ات
فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۱۴ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ
گذر ایستد الله بخشوگ باز رحم کنو کنت فل بیشک شے مال و شے اولاد به شما آزمائش ات - واللہ
عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ۱۵ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا
گورے مزدانت مزین - فل گذارید سرس ات چہ خدا هر چنت کشا بتون ات و بشکنت و فرمانبری بکن ات
وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ وَمَنْ يُوقِ شُحَّهُ نَفْسُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
وخرج بکن ات به وتی جندے شریء - فل و هر کس نگاه دارگ بوت چہ لایق و وتی دل و گذارید هایت
الْمُفْلِحُونَ ۱۶ إِنْ تَقْرَضُوا مِنَ اللَّهِ قَرْضًا حَسَنًا لِّضَعْفِهِ لَكُمْ وَيُغْفِرْ لَكُمْ
رستگار - فل اگر شما قرض بدے ات الله قرض حسنہ آدو سرکنت به شما و بخشیت شمارا
وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ۱۷ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۱۸
و خدا قدر دان، تحمل دار و دانوگر انت چیر و وظاهر و زبردست حکمانی دار و کانت
سُورَةُ الطَّلَاقِ يَكُونُ فِيهَا اثْنَا عَشَرَ آيَةً وَفِيهَا كُنُوزٌ
سورة طلاق مان مدینه نازل بوت و آوازده آیت و دور کوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا
اے نبی و هدے شما طلاق بدے ات جنیتان و گذارید آیان و طلاق بدے ات به آیان عدت و سراف و عدت حساب
الْعَدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تَخْرُجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ
بکن ات فل و تهرس ات چہ خدا که آتے رب انت، در سخن ات آیان و چہ آیان لوگاں و لا دوت بهن در مکنت
إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ
مگر اے بکننت به حیاتی به ظاهر یے - فل و اے الله بهتگیں حدود انت - و هر کس

منزل

فل بار بر انسان جن و چکانی دوستی و فکر و گرفتار بوان و الله و آتی حکمان شو شکار بیت به تعلقات و پشت چکر گزین کارانی کنگ و چه قدر نیکیا چه زهر لانتیت - لوگ بانک اولاد و فراتش و در جوانی و آراستہ
په یعنی نذکر نیت - مان به گردش و چکانی چه آخرت غافل بیت، ظاهر یے گتے که هال عیال کلا یکتا و ان نقصان و سبب جور به بنت آحقیقت برانی و دوزواه بوت نه کنت بلکین آیان ثابت کت و
پیشد انت که آیان برانی بدترین دشمن انت که اشانی دشمنی و احساس انسان و باز به نیت پیشکا حق قائل بهیم تراپ ات که چیرے دشمنان بهوش یار بهرات و به آداب و سوراختی رکنگ و چه و تارا
دور بهرات کتی و نتیجه و انجام آیان دنیا و خاطر هے به بیت کتی دین به شری و تی دست و بر باد به بیت لیکن اشی به مطلب چو بهم نه انت که ان دنیا و نمایان لوگ بانک تمام اولاد به و ایں به بنت - الله
باز یں مولد هنجیں هست انت که آیان و تی شوهرانی دین و حفاظت کنت مان نیکیں کاران گول آیان دست مک کنت و چکر سعادت مندی اولاد انت که آیه و تی مات و پتان باقیات صالحا جور بهنت - جکنا
الله منعم و ممتد و یعنی اگر آیان گون شادی کت و شمارا دینی یا دنیا و تی و ان رست تو آتی و اثر چوش بوگ لوییت که شما بر گرگ و اسطه بهر جن ات و به آیان نامناسبین حتی رواد بهرات - به آداب دنیا
انتظام در بهم بر بهم (مهر چیر) بیت - دانکه عقل و شرع گنیا نش بیت
آیان حق و کوتا هیا و معاین ات چه بهل کنگ و در گذر کار

بکرات به اخویں اخلاق و سر الله کون شما بهرانی فرماینت و
شے خطایان بخشیت، فل یعنی الله تعالی مال و اولاد دیان و شما
چکه سیت که کتام کس مان آفانی و زوال بهوکیں چیزان گرفتار بوان و
آخرت و باقی و دائم پشت بهوکیں نعمتان و آموزش کنت و کتام کس
اے از بابان و به و تی آخرت و ذخیره جور کنگ و او دے ابر عظیم
اے و شتی لذتانی سر تر جج دانگ، فل یعنی چه الله ترسان
داں حدیکه شما تون ات مان اے چکاس و و تی قریاں بهر بهرات
ات و آتی و گت و بشکن ات و قبول دار بهرات -

فل یعنی مان الله راه و خرج کنگ چه شے جند و فاندہ
رست - فل یعنی و تی مقصد و مراد و هاکس بهت که آرا
الله تعالی چه آتی دل و لایق و برکینیت و آراج حرص و بخل
محفوظ بهرات - فل یعنی به الله راه و گون اخلاص و
نیکیں نیت و پاک صافین مال خرج بکن ات تو الله چرانی و باز یں
دنت و چه شے کوتا هیا سرگزیت - اے دل بهن مضمون چند بهر
ساری و گوستگ اودا ما سرچیں تقریر بهت کنگ -

فل قدر دانی و گتایش انت که به کتیں علی و سر باز یں
ثواب دنت و تحمل بهنکه که گناه و گذران هادمان عذاب دیم
ندنت بهر باز یں گناه کاراں بالکل معاف و باز کسان سزاء
توک و تخفیف یعنی کی فرماینتیت - فل یعنی هائی ظاهری
اعمال و باطنی نیتان معلوم انت و چه و تی زبردست قوت و
حکمت و هائی مناسبین بدله دنت -

تم سورة التغابن بفضل الله فله الحمد والمثنه

فل و اجه نبی و دیم گور کنان و اے دیم گوری (خطاب) به کل
امت و انت یعنی و هدے یک شخصے (به کتام ضرورت و
لا جاری و ردا) و تی لوگی و طلاق دیگ و اراده بکننت تو لازم انت
که عدت و سر طلاق و بدنت - مان سورة بقره و گوستگ که
مطلقة و عدت سه حیض انت - (که اهو مذهب الحنفیة)
لهذا چه حیض و سر مان طهر و حالت و طلاق دیگ به بیت تانکه
کل حیض مان حساب و بهیت اگر بند خبر مان حیض و حالت
طلاق دنت تو چه دو حال و خالی نه انت مان هر چه حیض و
طلاق دانگی آرا مان عدت و شمار کنین یا نه کنین، مان اولی
صورت و طلاق بوگ چه پیش هر قدر وقت حیض و گوست
آچه عدت و کم بیت و سرچیں سه حیض عدت و باقی ماننت و
مان دومی صورت و و هدے موجود هیں حیض و ابی سه حیض

حساب کنین تو اے حیض چه سه و زیات بیت پیشکا مشروع رهنده همیشه انت که مان طهر و طلاق دیگ به بیت و چه حدیث و اے قید هم ثابت انت که مان آ طهر و و پت و اب نه کنگی -
فل یعنی مردین و جنین هر دو نیاں باید انت که عدت و حساب بهرات چو بهیت که چه غفلت و سهو و ردا کتام به احتیاطی و گریز به بیت و هم طلاق و به اے داب و بدنت که عدت و
حساب دارگ و کی پیش لازم بهیت چو شکه مان برز و فوائد و پیش دارگ بوتگ فل یعنی چه الله ترسان و شریعت و حکمانی پابندی دارگ بهیت که چه آیان یک حکم همیشه انت که مان حیض و
حالت و طلاق دیگ بهیت و طلاق یک بارگی دیگ بهیت و مطلق جنین و چه و تی بوگ در کنگ بهیت و غیر ذلک - فل یعنی جنین آدمان هم چه و تی مرضی در مکنت چیا که اے شکنی حتی العبدیوگ و
نه انت که چه آتی و رضاء ساقط به بیت بلکین حق الشرع هم هست انت - البت اگر کتام ظاهر یے حیاتی و کار به بکننت مثلاً بدکاری یا دزدی نه بکننت یا بقول لھتیں عالماں زبان درازی
بکننت و دام رنج و تکرار بهرات تو اشانی در کنگ جائز انت و اگر مفت و دت در بکننت تو اے و ت ظاهر و به حیاتی و کار به بیت - ۱۲

و یعنی گناہ گار بنوان اللہ گورہ سزا و عقوبت فل لا تدری ترجمہ آخر خبر نہ انت پر غائب و صبیغہ کنگ تاکہ معلوم بہ بیت کہ اسے خطاب گوں باطلاق دیوگ انت نہ کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم را۔ فل یعنی شاید پدایا ہر دو بینا صلح و تران بہ بیت و طلاق و سرایشوئی بہ بیت۔ فل یعنی طلاق رجعی و وہبے عدت ختم ہوگ و لکیت تو شمارا چہ دو جہراں پر یکے اختیار انت یا چہ عدت و ہلاکس ہوگ و ساری جنین و دستور و رد و رجوع کنان و ماں و فی نکاح و پشت نیچ ات و یا عدت تمام ہوگ و سراجوانیں رہندہ آرا بگیشین ات، مطلب چو شش انت کہ دارگی انت تو ہم شری و، نادرگی انت تو ہم شہر! بہر حالت آدمیت و شرافت و شان و قائم بدارات اسے خیر ممکن ات کہ دارگ ہم مقصود نہ انت و مفت ناحق و بہ عدت و دراج کش کنگ رجوع ہمیں ات یا دارگ و صورت و آرا سوکی کن ات و شکان و پیکان کن ات۔ فل یعنی طلاق دیان و چہ عدت و ہلاکس ہوگ پیش کن آرا نکاح و دارگی انت تو رجعت و وقت و دو گواہ بدارات تاکہ ماں مردمانی توک بدنامی و کسے آرا تہمت مجنت۔ فل اسے یہ گواہاں سر و سوج انت کہ گواہی و ہدہ و چپ و چوٹیں خبر مکنت، راستیں و چکیں فی دانک و چکل بدینت۔

يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ
سِرًّا يُرِيدُ اللَّهُ حُدُودَ الَّذِينَ هَلَكَ لَئِنْ أَسْرَفْتُمْ وَلَئِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ
بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ۚ فَإِذَا ابْلُغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
رُفْعِ حَيْضَةٍ طَوَّلَ اللَّهُ حَيْضَهُنَّ وَأَمْسَكَهُنَّ بِمَعْرُوفٍ طَوَّلَ اللَّهُ حَيْضَهُنَّ وَأَمْسَكَهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوِي عَدْلٍ مِنْكُمْ وَأَقِيمُوا
الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَأَمَّا أَنْ يَبْتَغِيَ غَيْرَ ذَلِكَ فَمَا يَكُنْ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْءٌ وَلَا يَكُنْ لَهُ مِنَ الْبِرِّ شَيْءٌ
وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۚ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ
وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ
اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ۚ وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مِنْ الْحَيْضِ مِنْ نِسَائِهِمْ
إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعَدَّتْهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَالَّذِينَ لَا يَحِضْنَ وَأُولَاتُ
الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ
مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ۚ ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ
يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ۚ أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ
دُورَ كُنْتُمْ جِهَاتٍ أَلَى أَيْدِيكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَدْرُونَ ۚ

مازل

فل ماں جاہلیت و زمانگ و جنیں آدمانی سرامن ظلم و زور بوتگت، آیان و چو گوگ گامیش یا سک ذیل و بی و سیں بندریاں زانگش لھتیں مردمان جنیں آدم و صد صد بر طلاق و انگت و چرائی و بعد ہم آئی و جہاں نہ کنگت کنگت قرآن و جاہ جاہ حیوانی ظلمانی و بی رحمانی برخلاف آواز بلند گت و نکاح و طلاق و حقوق و حدود و سرامن صاف و روشنائی و سوج گت باخصوص ماں ہے سورت و منجہ ایدگ حکیمانہ ہدایات و نصیحتاں و یک مزن سرجیں ہم گیر اصول فامسکوہن بمعروف و اوفارقوہن بمعروف یا فرمائیت کہ آئی و خلاصہ چو شش انت کہ آیان دارگی انت تو ہم سراجوانیں رہندہ و بارشش، و آگس بل کنگی انت تو ہم سراجوانیں رہندہ یہ لاش کن ات لیکن چرے طلاہیں نصیحتاں نفع و گوگ صافخص بوت کنت کہ آرا بہ خدا و آخرت و رفح و سرا یقین بہ بیت، پرچاکہ ہے یقین ماں انسان و دل و خدا و ترس و پیداکنت و چرھے ترس و انسان و اسے خیال بیت کہ ہا داب و یک نزدیں جنیں آدمے چہ بخت ووش گنگی و بہ منے قبضہ و اختیار و کیت ماکل ہم یک زور اکیں ہستی و قبضہ و اختیار و اس، تیوگ ہے یکیں خیال انسان چہ نا جائز و درد کاراں منع کت کنت و بہ اللہ پاک و فرماں برداری و ترغیب و دنت پمشکا ماں اسے سورت و خاصیں ہم و اتقار (پرہیزگاری و خوف خدا) و سرامن زور پر دیگر بوتگ۔ فل یعنی چہ اللہ و ترسان و آئی و احکام و سراجوانیں بہر حالت و عمل کن ات بل توری اسے رد امزن شکلات و رنج برداشت کنگ بکیت، حق تعالی و ت چہ مشکلات و دریک و راہ و آسان کنت و سکینی و ہدہ ہم، روحانی گوازیگ و از باب پیداکنت۔ فل اللہ ترس و دتیں جہانانی خزان گانی کلیت و تمام کامیابیانی ذریعہ انت، چریشی و مگر انہیں کار آسان بنت، بے قیاس و بے گمان و روزی ریت، گناہ معف بنت، جنت و دست کیت، ثواب گیش بنت و یک پی قلبی سکون و دل جمعی و نصیب بیت کہ چرائی و پدہج سکتی سکتی پشت نہ کیت و تمام پریشانیوں توک و تلاں بے گواہ بنت۔ ماں یکے شے و واجہ و فرمائیت کہ اگ تمام دنیا مردمان اسے آیت و بگرت تو اسے آیان و بس انت۔ فل یعنی بہ اللہ و سراجوانیں سبب ات تیوگ از بابانی سراجوانیں مدے ات، اللہ قدرت ہے از بابانی محتاج نہ انت ہر کارے کہ آئی و کنگی انت آئی سراجوانیں ہمانی و مشیت و تابع انت البت ہر چرے آئی و گورے یک اندازہ مقرر انت ہمانی موافق و شایع کنت و ظاہر بیت ہمیشہ اگن بہ کتم چرے و حاصل ہوگ و در بہ بیت تو باید انت کہ متوکل پریشان حال بیت۔ فل یعنی مطلقہ عدت قرآن و سہ حیض ثون دات (مکافی سورۃ البقرۃ) اگن شبہ بہ بیت کہ ہر کس و حیض نیاتک یا چہ عمر گیشی و موقوف (بند) بوت تو گد آئی و عدت چہ بیت تو ثون دات کہ آئی و عدت سہ ماہ انت۔ فل جہور و گورہ و حاملہ و عدت داں وضع حمل انت توری یک ساعت پرچکات بہ بیت، یا دراجیں مدتے و رند پیدا بہ بیت، ماں اشی و مطلقہ و متوکی و عہداز و جہا ہر دو بینا حکم یک انت کما ہو مصرح فی الاحادیث، فل ہر جہلہ و بعد اتقار و اللہ ترس و مضمون ہک داب و تکرار کنگ بوتگ تاکہ و انوک بربر سرچ بوارت کہ ماں جنیں آدمانی معاف لاشی و باز زیات پکار انت۔ ۱۲

سَكُنْتُمْ مِنْ وَجْدِكُمْ وَلَا تَضَارُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا عَلَيْهِنَّ وَإِنْ

كُنَّ أُولَاتٍ حَمْلٌ فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَإِنْ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

أَيَّامٍ يُرَبِّضْنَ كَذَلِكَ يَكُنْ إِيَّائِي سَرًا مَكْرُومًا وَإِنْ كُنَّ

مَنْزِلٌ

فل مرد و ذمہ داری انت کہ مطلقہ داں عدت و بہ ننگ لوگ دجاگر بدنت (اگر اسکی گوشت) و وہہ سکنی واجب انت تو نان و نفقہ ہم باید انت کہ ہائی و ذمہ داری بیت چیا کہ زانک داں اینکر روچاں بہ ہائیگی ماں لوگ قید و بند و جبالاں برداشت کنت۔ قرآن کریم و چہ الفاظ من حیث سکنتم من و وجدکم و لا تضاروہن لتضیقوا علیہن و ہم بہ اے طرف و اشارہ انت کہ آرا بہ وقتی مقدور و حیثیت و روعہ ماں وقتی لوگ ہدایات، ظاہر انت کہ مقدور و جوازہ و موافق دارگ اے خیر ہم شامل انت کہ آئی ورگ و گد و پچی نی بست و بند کنگ بہ بیت۔ چنانچہ ماں ابن سعود و محف و اے آیت بہ اے داب انت اسکنوہن من حیث سکنتم و انفقوا علیہن من و وجدکم۔ حنفیہ و گور و اے حکم سکنی و بہ نفقہ و ہر قسم و مطلقہ عام انت رجعیہ و فید نیست، چیا کہ چہ ساری و ہرچ بیانے ہوان و پیداک انت مثلاً آتسہ، صغیرہ و حاملہ و عدت و مسئلہ ماں آئی و ہرچ تخصیص نہ ات، گد اماں اشی و بلا وجہ چیا تخصیص کنگ بہ بیت۔ پشت کیت فاطمہ بنت قیس و حدیث کہ ماں آئی و اگر گوشت کہ منی زوج و سے طلاق و انکنت، واجہ رسول صلی اللہ علیہ وسلم و

چرائی و من و سکنے و نفقہ نہ دیا نیست، اول تو ماں اے حدیث و فاروق اعظم، عائشہ صدیقہ، و اے دگہ صحابہ و تابعین و انکار فرما نیست، بلکہ فاروق اعظم و داں اے حد و گوشت کہ ماہ یک زلک و گوشت و اللہ و کتاب و رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم سنت و ترک دات نہ کنیں، مازانت نہ کنیں کہ از الگ شہوشت یا آرا یاد بوت، معلوم بوت کہ فاروق اعظم چہ کتاب اللہ و پیما سرید بوت کہ یہ مطلقہ ثلاثہ و نفقہ و سکنے واجب انت و یہ آئی و تا بعد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و یک سنتہ ہم آئی و گور و موجودات۔ چنانچہ طحاوی وغیرہ روایات نقل کت گنت کہ ماں آیاں حضرت عمر رضی عنہ تصریح بیان کنگ کہ اے مسئلہ من چہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و اشکت و ماں دارقطنی و جابر رضی عنہ حدیث ہم اے بار و گیش و گوار کنت۔ ماں آئی و لہے رواۃ و ماں وقف و رفع و ایراد گرگ بوت کہ دومی اے ہم ممکن انت کہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و فاطمہ بنت قیس سکنے پیشکا تجوز نہ کنگ کہ اشی و گوں وقتی نا کو دوستیگ و زبان درازی و بدر دات گت چوشکہ ماں لہے روایتاں موجود انت لہذا واجہ و حکم دات کہ چہ اشانی لوگ و در بکپیت و بروت۔ گد اوہرے سکنی نہ منت تو نفقہ ہم ساقط بوت ہنجوش کہ ناشرہ (کہ آشورہ و نافرمانی کنان و چہ لوگ و در بکپیت و روت) و نفقہ ساقط بیت، دانکہ پد اماں لوگ و وا تر مکت (نبتہ علیہ ابو بکر الرازی فی احکام القرآن) دہم ماں جامع ترمذی وغیرہ و لہے روایتاں ہست کہ آرا بہ ورد و راک و عنہ دیک بوت گت، آئی و چہ مقدار و زیات و تقاضا گت کہ قبول نہ بوت۔ تو مطاب چوش بوت کہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و چرائی و زیات نفقہ تجوز نہ فرما نیست، ہرچیکہ چہ مرد و جانب و یک بگانت۔ واللہ اعلم بالصواب۔ البتہ اے گپ یاد دارگ لویت کہ ماں زانی، طبرانی و مسند احمد و لہے روایتاں و فاطمہ بنت قیس و حضور صلی اللہ علیہ وسلم و صافین ارشاد

نفل کنگ کہ سکنی و نفقہ نیوگ و بہ ہما مطلقہ انت کہ گوں آئی رجعت و امکان بہ بیت۔ اے روایتانی اسناد باز قوی نہ انت۔ زلیعی و ماں ہدایہ و تخریج و اشی و سر بحث کنگ۔ فلیراجع۔ و یعنی سوکی مکنش کہ آجہور ہوان و در بکپیت۔ و حمل و مدت باز دراج بیت، آرا گوں خصوصیت و ظاہر کت و پیش داشت کہ قوری ہر قدر دراج بہ بیت داں وضع حمل و آرا نفقہ دیگی انت، چونہ انت کہ داں سہ ماہ دات و زنداہٹ کت۔ و یعنی وضع حمل و بعد اگ جنیں پہننے خاطر و چک و را شیرہ میچینت تو ہرچ اہر تے کتام دگہ دایہ و دیت ہما قدر ہمیشی و بدے ات دگوں جو این دستور و روعہ و دات و تا شور و مصلحت کنان و فیصلہ کن ات مفت نا حق و ضرر و مجروری اختیار کنگ مناسب نہ انت۔ گوں یک دگرے و نیکی و دوزواری ظاہر کن انت، نہ جنین چہ شیرہ میچینگ انکار کنت، نہ مرد و آرا ترک دیان و

۵ یعنی اگر دست ماں و قی ضد و تکرار جنس شیر میچینگ و راضی مبیست تو برائی دار و مدار ممکن است و دگر جنس آدمی پر شیر میچینگ و پد بجن است، جنین باید نه انت که اینک ضد و سرکشی و مغروری پیش بداریت۔ و اگر مرد ہم گربندیت که چک و رامت شیر میچین ایت تو بهر جا و دگر جنس شیر میچینگ و آتک کنت، آخرت هر کس شیر میچینگ و فرما بینیت آت را چیزے اُجرت و دنت، گدا پر چا چک و مات و مدنت۔

۶ یعنی چک و رودینگ و خرج و درج پت و ذمہ انت گشاد داروک و باید انت که قدرتی دست و گشاد و خرج بکنت و کم حیثیت و قوتی حیثیت و حساب خرج کنگ لو طیت۔ اگر یک شخص و زیات وسعت حاصل نه انت تیوگ و گزاره و روزی اللہ پاک و آت را دنگ آتی و باید انت که چه هائی و قوتی گنجائش و حساب و خرج بکنت۔ اللہ هیچ کس و چه آتی و قوت برداشت و

ہم صفحہء فوائد

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ ۲۸
 ۸۵۲
 التحريم ۲۶
 مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا
 چہ تہا روکی ہے بروشنی و نیکی سے۔ فلا وہر کس کرا ایمان کرا ریت بہ اللہ و کنت عمل نیکیں
 يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
 داخل کنت اللہ آیتاں باغان کہ نہ بنت آیتاں چیرے جو، جاہ منند بنت ماں آتی و مدام۔
 قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ۝ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَ
 بہ تحقیق شدات خدائے آسمان روزی۔ فلا خدا عافات انت کہ آیتاں پیداکت ہفت آسمان و
 مِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى
 زمین ہم ہایاں ڈول۔ فلا ایرکیت آتی حکم میاچی و آیتاں فلا تاکہ شاہزبان انت کہ پیکر خدا پر
 كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ۝
 ہر چیز قدرت دار و کنت و بزبان انت ہن کہ بکیر و آرتنگ اللہ ہر چیز علم۔
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سو و تحريم مدينہ نازل ہو شرع کنگوں اللہ نام و ہما کہ ان ازہ ہر ہاں زبریں ہم کنگوں و ۱۲ آیات و دور و کنت
 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ
 اے نبی فلا پھر چا حرام کئے آپیزہ کرا آرتاپ تو اللہ حلال کنگ، تو لوٹے و شنودی و توئی لوگ بان کافی و
 وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ
 خدا بخشوک و ہریان انت فلا بہ تحقیق فرض کنگ اللہ پر شما کچ کنگ شے سو گند۔
 وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۝ وَإِذَا سَأَلَ النَّبِيُّ إِلَى بَعْضِ
 اللہ شے کار ساز انت، و ہا انت زانوگر حکمتی واجہ فلا ویا دکن و ہد چکائی گوشت نبی بہ لھتے
 أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ
 توئی لوگیان ہمیک گپے، گڈ او ہیکہ پاشک کت آگپ و ظا ہرن مینت آرتا اللہ بر نبی و سر اقبولہ رابوت
 بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنْبَاكَ
 بہ لھتے و ٹگل انت چہ لھتے، گڈ او ہد خبری دات گوشت بخین ترا کتے خبرات

پیدا بوت کہ ما پر چا آسودہ مبین۔ اے ردا اشاں ہمشور ہوان و چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و زیاتیں نفقہ طلب گت۔ صحیح مسلم و یک حدیث و ہست وھن حولی یطلبین النفقة و بخاری و ابواب المناقب و ہست: و حولہ نسوة یسکنہ یستکثرنہ۔ بریشی و ابو بکر و عائشہ و را و عمر و حفصہ و راھگل دات، آخر ازواج و قول گت کہ آئندہ ما چہ شام چیز و طلب و نہ کنیں کہ آٹھے گورا نیست انت پدا ہم واقعات و رفتار و بہرے داب و سرو شاخ گت کہ چہ آیانی سب و داجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و یک ماہ چہ ازواج و ایلاء کنگ کیت تا آئندہ آیت تخییر کہ آماں احزاب انت، نازل ہوان و اے قصہ ختم گت، اے درمیان و چیزے دگہ واقعات دیا آنگت کہ چہ آیانی روء و واجہ و مبارکین تب و گرا نی محسوس گت۔ اصل چویش انت کہ ازواج مطہرات و گوں واجہ و ہرج پیمیں محبت و تعلق ہست ات آتی و فت درتی رہبند و وت ماں و تائیک دابے و گر و چیل و پید انگت۔ ہر یک نے وجہ و تمنا و کوشش ہست ہمیش ات کہ ازیا ت و چہ زیات حضور صلی اللہ علیہ وسلم و مہربانیانی مرکز جوڑ ہوان و چہ دارین و برکتاں و عطایاں کٹ چال بکنت۔ پیرو و اے موقع تحمل و تدبیر و خوش اخلاقی و نازک تریں موقع بیت۔ مگر بہ چویش نازکین موقع و سرا ہم حضور صلی اللہ علیہ وسلم و ثابت قدمی ہما داب و غیر متزلزل ثابت بوت کہ آتی و امیت چہ سید الانبیاء صلی اللہ علیہ وسلم و پاکیزہ سیرت و دارگ بیت۔ واجہ و عادت مبارکہ ات کہ چہ عصر و پد یکیں و ہر درستی ازواج و گور و شنگت۔ یک روپے حضرت زینب و گور و یکیں زیات متزلزل بوت۔ معلوم بوت کہ آتی و واجہ و رابینگ پیش کنگت، آتی و نوش کنگ و یکیں دیر گوست، پدا داں ناز وچ وے معمول بوت۔ حضرت عائشہ و حضرت حفصہ و ہمشور ہوان و تہ بکنت کہ واجہ اودا بینگ و نوش کنگ ترک بدنت۔ واجہ و ترک دات و گوں حفصہ و فرامینت کہ من زینب و گور و بینگ و ارتگت، مگر نوں سوگند و رواں کہ پدا نہ وراں، و ہم اے خیال کناں کہ زینب و اے حال سربہ بیت تو مفت و دل و تنگ بیت حفصہ و را منع کت کہ اے حال و کس مزانت۔ ہے دابیں یک قصہ ماریہ قبطیہ و بابت و (کہ آہم چہ واجہ حرم و ات کہ چیشی و بطن و صاحب زادہ ابہا ہم تولد بوت) پیش آتک ماں آتی و واجہ ازواج و خاطر سوگند وارت کہ ماریہ و گور و نہ رواں، اے گپ واجہ و حضرت حفصہ و دیا کت گت و تاکید کت گتی کہ کسے و دیا اے گپ ظاہر کنگ مہبت، حضرت حفصہ و گوں خاموشی و اے حال بی بی عائشہ و راسرکت و چویش ہم گوشت کہ دگہ کس اے راز و مزانت، حضور صلی اللہ علیہ وسلم و اللہ تعالیٰ و اے حال کت و واجہ حفصہ و را گوشت کہ تو و فلاں گپ و احوال بی بی عائشہ و راسرکت، حالانکہ ترا منع کنگ بوتگت، آتی و تعجب کناں محبت گت کہ ترا کتے سہی کت، شاید آتی و خیال عائشہ و بینگ و شنگت، حضور صلی اللہ علیہ وسلم و فرامینت نبیانی علیہ السلام۔ یعنی حق تعالیٰ و من و را معلوم دار کنگ۔ ہے داستانانی سلسلہ و اے آیات نازل بوتنت وک حلال و بہ و تی سراحرام کنگ و مطلب ایش انت کہ اے چیز و را عقیدہ حلال و مباح نراناں و عہد کنگت کہ آئندہ ایشرا استعمال نہ کناں۔ چونکہ اگر کتام یک مصلحت صحیحہ و بناء و بہ بیت تو مشرعا جائز انت، مگر حضور صلی اللہ علیہ وسلم و برزو بالا ایش شان و مناسب نہ ات پہ لھتیں ازواج و دشمنودی و اے داب و رسم و ہیل قائم بکنت کہ آئندہ ماں امت حق و تنگی پیدا کنگ و موجب بہ بیت۔ ہمیش کا حق تعالیٰ و من و را متنبہ فرامینت کہ گوں ازواج و بے شک خوش اخلاقی کنگ و ضرورت انت مگر داں اے حد و ضرورت نہ انت کہ بہ آیانی دوستی و یک لالیں چیزے و و تی سراحرام کناں و زحمت کنگ بہ بیت و کہ گناہ و معاف کنت و چہ تی دست و و بیچ گناہ ہم نبوت، تیوگ و ماں و تی درجہ و یک خلاف اولے جبرے بوت۔ و یعنی آماںک و چہ و تی علم و حکمت و پشیمکی منابیں احکام و ہدایات دیم و انگت کہ چہ آیانی یکے ایش انت کہ اگر کتام شخصے نامناسب چیزے و سرا سوگند بوارت تو آکف ارہ ادا بکنت (کہ آتی ذکر ماں سورہ مائدہ و گوشتگ) و تی قسم و بیچ بکنت۔ حضرت شاہ صاحب و نوشتہ کنت «نوں ہر کس و تی مال و بگوشتیت کہ اے پر من حرام انت تو براں قسم بوت کفارہ ادا بکنت تو آرا کار مرز بکنت، ورگ بہ بیت یا گد و بیچ یا بینگ۔

فل یعنی نبی و گپ و بول اللہ پاک آئی و ہر اہل ہم ذلیل نہ کنت بلکہیں گوں مزن اکر ام و اعزاز و فضل و شرف و برز و بالائیں درجہاں سرکنت۔ فل اشی و بیان ماں سورۃ جدیدہ گوشت فل یعنی منے روشنی و داں آخر و قائم بدار، اشی و کور اسک ممکن چو شک در بابت و منافقاں ماں سورۃ حدیدہ بیان بوت کہ اشی و روشنی مریت و ناں تہار و کی و اوشتوک بنت مفسر ان عموماً ہے نبشتہ کنگ لیکن حضرت شاہ صاحب اَشْمَعُ لَنَا نُورُنا و مراد بیان کنان و نبشتہ کنت کہ روشنی ایمان و ماں دل و انت چہ دل و گیش بہ بیت تو ماں تمام بدن و پدماں گوشت و پوست و (جاگہ کنت)۔ فل و اجہ نبی و خلق و مزنیں ہیل عادت داں ہما جد و زیات انت کہ اللہ تعالیٰ دگران و فرمائیت نخل بکن ات و واجہ و فرمائیت کہ ترندی بکن۔ فل ساری و مؤمنانی ہنکیں شون و انکت آیانی بالمقابل کافرو

قد سمعہ اللہ ۲۸

۸۵۷

التحریم ۶۶

يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ

ہمارے چہ کہ ذلیل نہ کنت اللہ نبی و ہما آسان کہ ایمان شہادت بہ آئی و ہما ہی و فل آیانی نوہ ہجیت آیانی

أَيْدِيهِمْ وَيَأْتِيَانَهُمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا آتِنَا نُورًا وَاعْفِرْ لَنَا

دیس و آیانی راستیں نیگ و فل گوشت اے سے رب تمام بکن بہ مانے نور و وہ بخش مارا

إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ

بے شک تو ہر چیز و سراقہ قدرت دار و کے فل اے نبی جنگ بکن گوں کافراں و گوں منافقاں

وَاعْلِظْ عَلَيْهِمْ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝ ۹۰ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا

و ترند بیہ آیانی سرا و منند جاہ آیانی دوزخ انت بدیں جہ و سر بوتنت و بیگات اللہ یک مثلے

لِلَّذِينَ كَفَرُوا أَمْرَاتِ نُوحٍ وَأَمْرَاتِ لُوطٍ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ

پہ کافراں جن نوح و دجن لوط و ماں لوگ و انت ہر دوہیں دونیکیں بندگانی چہ

عِبَادٍ نَّاصِلِحَيْنِ فَخَانَتْهُمَا فَلَمْ يُغْنِ عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ

منے نیگیں بندگاں گدا آہر دوہیںاں نجات بہ آدوہیں بندگاں گدا کار نہیا کنت آیانی چہ خدا دست ہی حکم

ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ ۝ ۹۱ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا

بوت کہ داخل بیت ماں دوزخ و گوں ایہ کہ داخل ہوں و ہمیدول و بیگات اللہ یک مثلے یہ ایماں داراں،

أَمْرَاتِ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي

لوگی فرعون و و و ہر یک گوشتی اے منی رب اڈ بکن بہ من و فی گوہر یک لوگے ماں جنت و و ہر گار

مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمِلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝ ۹۲ وَمَرْيَمَ ابْنَتِ

بکن من چہ فرعون و فرعون و کاراں و رستگار بکن من و چہ دست و ہا قوم و کہ عالم کنت و مریم دختر

عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَّقَتْ

عمران و کہ آئی نگاہ داشت و فی شہ گاہ و فل گدا ماہب کت ماں آئی چہ فی روح و فل و بارداشتی

بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ لَهُ وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ ۝ ۹۳

و فی رب و حبران و و آئی و کتا بان و و ہست ات آچہ عبادت کنو کاں

مازل

منافقاں لوگ شون دات۔ فل یعنی حضرت نوح و حضرت لوط چونیں نیگیں بندہ انتت مگر ماں ہر دوہیںاں لوگ آیانی لوگ بان کاں منافق انتت سطر ہر و گوں آیانی تعلق ہست ات لیکن گوں دل و گوں کافراں ہمشور انتت گدا چہ بوت و چو عام دوزخیاں و اشان ہم اللہ تعالیٰ و ماں دوزخ و تبدل کد دات پیغمبرانی زوجیت و بندگیں ہم بہ خداوندی عذاب و اشان رستگارانہ کت اشی و برکس فرعون و لوگی حضرت آسیہ بنت مزاحم بکاتیں ایماندار کا ملیں لی و آئی و شوہر خدا چہ درستان ستریں باغی۔ آنیکیں لوگی و و فی لوگ واجہ و چہ خدا و عذاب و آزادکت نہ کنت نہ ماں لوگ واجہ و ناشری و بغاوت و جرم و لوگی و چہ تارواں سر بوت۔

حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت «یعنی و فی ایمان و صحیح بکن ات، نہ لوگ واجہ رستگار کت و نہ لوگ بانک اے (قانون عام دستور) درستانی گوشاں جنگ۔ اے و ہم کنگ مسبت کہ (معاذ اللہ) حضرت و بیبیانی بار و گوشت بگ پرایاں توہا گوشت بونگ (کہ آ) ماں سورۃ نور انت) اَلطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ و اگر بالفرض محال چو شیر ہم کنگ بیت تو امراۃ فرعون و مثال و

کئی سرا چہاں کن ات لاحول و لا قوۃ الا باللہ و یعنی و فی قرب و نزکی عنایت بکن ماں بہشت و پسن یک مکانے جوڑ بکن۔ و یعنی من و چہ فرعون و پنجگ آرات بکن و چرائی و ظلم من و برکتیں حضرت موسیٰ و آئی و و دیننگ ات و آئی و مددگارات گوشت کہ و ہدے فرعون و اے احوال معلوم بوت تو آیانی و اپینان و ماں دوہیں دستانی دل و منج جان و ہک داب و عذاب و انکت۔ ماں اے جاو و چہ اللہ پاک و جانب و آرت اجنت و محل پیشدارگ بوتکت کہ چرائی گدز تمام سکیاں آساں بوتکتنت،

آخر فرعون و آئی و سیاست قتل کنا نیت و حجام شہادت نوش کنان حقیقی خدا بند و گور و سر بوت۔ ماں صحیح حدیث نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و آئی و کامل بوگ و اعلان فرمائیت و گوں حضرت مریم و آئی و ذکر فرمائیت۔ ہزارانی ہزار رحمت بہ بنت آپاکیں روح و سرا۔ فل یعنی چہ حلال و حرام کل و خطا فرمائیت۔ فل یعنی فرشتہ و ذریعہ یک و ہٹے کت کنا نیت حضرت جبریل و میکائیل کہ چرائی برکت ماں لاپ و

محل قرار گیت و حضرت مسیح علیہ السلام پیدا بوت۔ (تنبیہ) نفع و نسبت بہ و فی نیگ ہمیشہ کت کہ حقیقی فاعل اور مؤثر علی الاطلاق ہائی و انت۔ آخر ماں ہر جنینہ و رحم و ہر چہ کہ اڈ بیت آئی و اڈ کنوں بغیر چائی و دگہ کے انت۔ لہذا محققاں ادا فرج و معنی یہ جگہ و چاک دیگہ رزتگ گدا اے داب و احصنت فرجھا و معنی چو ش بیت کہ کسے و دست و داں و فی جگہ و سر بوگ و ہشت، و اے مزن سر جہیں اشارے آئی و عفت پاکد اسی و چو ش ماں منے گفتگو و گوشت کہ فلاں بی مزن پاک دامنے۔ و ماں عرب و گوشت بیت نفی الجیب طاہرا الذیل چرائی و پاکد امنی مراد انت، گدا دامن و ادن انت اے حساب و ماں ففخنا فیہ و ضمیر و لفظ بہ فرج و نیگہ آئی و لغوی معنی و اعتبار و راجع بیت و اللہ اعلم بالصواب۔ فل رب و خبراں یہاں بت کہ آچہ فرشتگان زبان ماں آل عمران و بیان بوتنت و اذ قالت الملكة لمرکم ان الله اصطفى وطهرک الخ و چہ کتا بان عام آسمانی کتا مراد گرگ بہ بنت تخصیص و حاجت نیست و لا یعنی چو کا ملیں مرداں بندگی و اطاعت و سر اثابت قدیم ات، یا چو گوشت کہ اے بی بی چہ قانتین و عابدان و ات۔ ۱۲

فل اے جسٹ کنگ پہ زیادہیں ذلیل و رسوا کنگ، بیت یعنی شاکر ماں اے مصیبت و گرفتار بوتگے، زانا کسے، شمارا ڈاھ نہ دانگ ات دن شمارا ترسیننگ ات کہ
چہ اے کشک، مردوات واگن نہ بچک، ماں دوزخ، کپ ات کہ اودا چوشیں چوشیں عذاب انت۔ فل یعنی شہرت بوان، وگن افسوس و پشیمانی، جواب
دنت کہ بے شک ترسینوک آتکنتت مگر ما آیان جبران، نہ آشکت، بلبر ما آیان و دروغ بند کوشت کہ شاکل غلطیں جبر کنگائے، نہ الشراء شمارا دیم دات دن شمسے سرا
وحی نازل کت بلکس شما چہ عقل و فہم، راہ، راہ، رد کپان، ماں مزین گراہی، گرفت رات۔ فل یعنی چہ معلوم ات کہ اے ترسینوک حق گو شوک ثابت بنت اگن ما اوہدی
کتم یک نامح، کپ گوش بدشتیں یا چہ عقل، کارگران،
معاملہ، حقیقت برانیتیں تو مروچی ماں دوزخیانی
ٹول، پر چاشمل بنوینیں، و ترا طعن دیگ، موہ چونکا
دست بکیتیں۔ فل یعنی وت من اتش کہ بے شک ما
گنہ گاریں، مفت ناحی، ماں دوزخ، چکل دیگ
نہ لو گائیں لیکن چہ اے ناوقتیں افراد اعتراف، چچ
سیت حاصل و بیت، ارشاد بیت، فسحقاً لا صعب
السعیں، (نول گار بیتنت دوزخیان) پہ آیان ماں جوار
رحمت، چچ جاگ نہ بیت، وے یعنی الشرا گن جہاں ندلیت
مگر آئی، وائی، صفائی سرا کامل یقین دارین، وچہ
آئی، عظمت و جلال، شہینک، لرزین و آئی، عذاب
ماں دل دیار ان جان و رحمت، یا بالغیب، مطلب چوش انت
کہ چہ مردمانی چچی، جدا بوان، ماں خلوت و عزت، وئی
رب، یاد کنان، پہ لرز و ترس، بنت۔ فل یعنی اگن چہ
شما آئی، دیست نہ کن ات مگر آشمارا گندیت، وشمے ہر یک
ظاہریں و چیری جہاں خلوت، یا جلوت، کل، زانت
بلکس ماں دلان و سینگان، ہر قدر خیالات گوزنت
چہ آیان ہم سر پدانت غرض آچہ شماغاب انت بے شما چہ
آئی، غائب بوت نہ کن ات۔ فل یعنی شمسے وشمے افعال
واقوال ہر چیز، خالق و مختار ہاوت انت و خالق و مختار
ہر چیز کہ پیدا بخت ضروری انت کہ آئی، سر جیس علم آئی،
حاصل بہ بیت، واگن نہ پیدا کنگ ممکن نہ انت، گڈا چون
بوت کنت کہ ہر کس، پیدا کنت ہماوتی مزانت، وے یعنی زمین
شمے دیما چون کائی پست و ذلیل و مستحر و فرمان، توک، وکت،
سرچے کہ بلوٹے ماں آئی، و تصرف، کن ات۔ تو بایدانت کہ
آئی (زمین)، و آئی، کوہانی سر از روتاب کن ات و روزی
حاصل کن ات۔ مگر ایکن یاد بدارت کہ ہر کس و روزی
دانگ ہماوتی طرف، پدا و ترہم کنگی انت۔ و پسر
انعامات یاد دیا سیننت نول قہر و انتقام و شان و جلال
یاد دیا بیان، ترسینک مقصود انت۔ یعنی زمین
بیشک پہ شہیلی مسخر کنگ، بوت مگر یاد دارگ بہ بیت
کہ اشی، سر حکومت ہما آسمان، و واجہ میگنت آ
اگن بلوطیت تو شمارا ماں زمین، ایر بکینیت، آ
ساعت، زمین چہ زلزلہ، لرزگ، لگیت و شماں ہماوتی
توک، ایر روان بے ات۔ لہذا یہ مردم، جائزہ انت کہ
چہ مالک و مختار، بے ترس بوان ناشری کاران گلا تیش

نذیر۔ قالوا بلی قد جاءنا نذیرہ فکذبنا وقلنا ما نزل اللہ من
شیء ان انتم الا فی ضلل کبیر۔ وقالوا لو کنا سمعہ او نعقل ما
کنا فی اصعب السعیر۔ فاعترفوا بذنبهم فسحقا لاصحاب السعیر
ان الذین یخشون ربهم بالغیب لهم مغفرة واجر کبیر
ایسروا قولکم او ابحرُوا به انه علیہم بذات الصدور الا یعلم
من خلق و هو اللطیف الخیر۔ هو الذی جعل لکم الارض
ذلولا فامشوا فی مناکیبها وکلوا من رزقہ والیہ النشور
ام امنتم من فی السماء ان یرسل علیکم حاصبا فتعلمون
کیف نذیر۔ ولقد کذب الذین من قبلہم فکیف کان نذیر
اولکم یروا الی الطیر فوقہم صفت ویقبضن ما یرسکھن الا
مزل

نذیر۔ قالوا بلی قد جاءنا نذیرہ فکذبنا وقلنا ما نزل اللہ من
شیء ان انتم الا فی ضلل کبیر۔ وقالوا لو کنا سمعہ او نعقل ما
کنا فی اصعب السعیر۔ فاعترفوا بذنبهم فسحقا لاصحاب السعیر
ان الذین یخشون ربهم بالغیب لهم مغفرة واجر کبیر
ایسروا قولکم او ابحرُوا به انه علیہم بذات الصدور الا یعلم
من خلق و هو اللطیف الخیر۔ هو الذی جعل لکم الارض
ذلولا فامشوا فی مناکیبها وکلوا من رزقہ والیہ النشور
ام امنتم من فی السماء ان یرسل علیکم حاصبا فتعلمون
کیف نذیر۔ ولقد کذب الذین من قبلہم فکیف کان نذیر
اولکم یروا الی الطیر فوقہم صفت ویقبضن ما یرسکھن الا
مزل

بہ بیت و بہ آئی، جہلت دیگ، مردان ضروری بکنت۔ فل یعنی بے شک زمین، سر از روتاب کن ات و روزی حاصل کن ات لیکن چہ وتی رب، شمشک کار مہیت۔ و اگن
آہ اشی، قدرت داروک انت کہ شمسے سرا طوفانی گواتے دیم بدنت یا سنگانی ہوئے بکوار بیت، گڈا شما چہ کت کن ات اے نمایں نگ و ناچ درک و دور ہدایت
کینت۔ فل یعنی چہ ہر بیس عذاب، ترسینک بوتنگت آچو نکاتہا کنوک و خطرناک انت۔ فل یعنی گن، «عاد» و «ثمود» وغیرہ، ہر جہ معاملہ بے بخت چہ آئی، عبرت حاصل
کن ات۔ بچارت! بہ آیان حرکتان ما آشکار کنگت، تو انکار ماں چو بیس عذاب، صورت، ہر بوت و دیم آتک۔ ۱۲

ول پیش آسمان و زمین و ذکر بخت و ادا در میان چیزانی ذکر انت یعنی خدا قدرت و بشارت، مرغان زمین و آسمان و در میان و برے بانز لان و بیچ کنان و برے بانز لان نزاران و چونکائی و بال کنان انت و باوجود اشیاء که جمش ثقیل و مرکز و نیگ و مائل بوگ و جمل و نه کینت نزمین و قوت جاذبه اے خوردگی مرغ و به وقتی طرف کشیت، و تگوش انت که ابید چرخان و کئی دست انت که اے مرغ و ماں فضاء قائم بدایت بیشک رحمان و چه وقت رحمت و حکمت و آیانی ساخت و همی داب و جوط کت و ماں آئی و هماقت جاگه دات که چه آئی و ذریعہ و آبی تکلف مال گوآت و چند با وقت و نداشت کت بکنت هماوت همک چیز و استعداد و زانت و تمام مخلوق ماں و قی نگاه و چرگ و داریت۔ شاید چه مرغانی مثال و بیان کنگ و ادا آینک و هم اشاره بولت که اللہ چه آسمان و عذاب دیم دیگ و سراقا در انت و کافران چه و قی کفر و شرارت و آئی و مستحق هم هست انت لیکن

هماداب و رحمان و رحمتان مرغان و ماں گوآت و جلتک عذاب هم چه همائی و رحمت و جلتک بولتک۔
 فل یعنی منکر ماں سکین فریب و کینتک اگس چوش فہمت که آیانی باطلین معبودانی دوت گریں خدایانی فوج آیانی و چه الشرع عذاب و آیو کیں مصیبت و رکیبنت۔ شر بزان انت و چه رحمان و ذنار اسندان کس به مدد و سربیت۔ فل یعنی اشرار و روزی و از بان و بند بکنت تو کئی طاقت انت که به شمیگی روزی و دروازگ و به بکنت۔ فل یعنی ماں دل و اے مردم هم زانت که چه الشرع گستاوان و نه کس نقصان و داشت کت و نه نفع سرکت کنت مگر تیوگ و ناشری و سرکش انت که توحید و اسلام و طرف و آیانی و سست کنت۔ وھ یعنی ظاہری کامیابی و راه و بران و ہما داں اصلی مقصد و سربیت که آہ و تچکیں راه و سراج و مردمان نچک و ان و گام بکنت ہر کس به چپ و چو بیں راه و سراجیکا دیم پچروان و بروت کئی اُمیت کشیت که آہ و قی منزل و سربیت۔ اے مثال در بابت و یک موحد و یک مشرک و بولت ماں محشر و ہم ماں ہر و بینانی رفتار و ہے دایں فرق و تفاوت بیت۔ فل یعنی الشرع و اشکنک و گوش و پگندگ و چم و پ زانگ و دل و انگنت که آئی و حتی و قبول داروان و اے قوتان و براسنیں رھند و کار بچنیں و بہ ہماں فرمان برداری و اطاعت اُشان خرچ بنویندنت مگر اے دایں شکر گر و کیں بندہ باز کم انت کافران بچارت که اے نعمتانی حتی اش چون ادا کت؟۔ ہماں و دانگیں قوتان و بہ ہماں و مقابلہ و کار مرز اش کنت۔ وھ یعنی ابتداء هم چه ہماں و بولت انتہا هم بہ ہماں سربیت، چه ہمود آتکنتیں ہموداروگی انت۔ بایدات که چه آئی و یک دمانے غافل موبتیں و ہر و ہد آئی و فکر بداشتیں که مالک و روبرو و گول خشکیں دست مرویں مگر اے دایں بندہ باز کم انت وھ یعنی کدی چچ کنگ بیس و قیامت کدی کیت آزار و ت ببارت۔ وھ یعنی من وقت و نعین و کت کنناں، اشیاء علم فقط الشرع حاصل انت البتہ ہر چیزیکہ

تذکر الذی ۲۹

۸۶۰

الملک ۶۷

الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ۝ اٰمَنُ هٰذَا الَّذِي هُوَ جَدُّ لَكُمْ
 چه رحمن و بے شک آہر چیز و گندوک رانت قل آیا کئی انت آکس کہ آفوج انت بہ شما
 يٰ نَصْرُكَ مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ اِنَّ الْكَافِرُونَ اِلَّا فِيْ غُرُورٍ ۝ اٰمَنُ
 مدد بکنت شے ابید چه رحمن و نہ بکنت کافر مگر ماں فریب و قل آیا کئی انت
 هٰذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ اِنْ اَمْسَكَ رِزْقًا بَلْ لَّجُوْا فِيْ عُتُوٍّ وَنُفُوْرٍ ۝
 اذات کہ روزی بدنت شمارا اگس بند بکنت خدا شے روزی قل بکین حکم ترا بکانت ماں سرکش و نفرت
 اٰمَنُ يٰ مِثْرٰى لِّكِبٰى عَلٰى وَجْهِ اٰمَنُ يٰ مِثْرٰى سَوِيًّا عَلٰى
 آیا کس کہ پروت دیم بہ چیر، آچکیں راہ و سرائت، یا ہما کہ بروت راست کائی چکیں
 صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝ قُلْ هُوَ الَّذِيْ اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَ
 راہ و سرائت تو بگوش اذات ہما انت کہ پیداک کت شمارا و اذاتی کت بہ شما گوش و
 الْاَبْصَارَ وَالْاَفْئِدَةَ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ۝ قُلْ هُوَ الَّذِيْ ذَرَاَكُمْ
 چشم و ذل شمارا ز کم حق جاہ یار و کت تو بگوش اہما اذات انت کہ شنکی کت شمارا
 فِي الْاَرْضِ وَ اِلَيْہِ تُحْشَرُوْنَ ۝ وَيَقُولُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ
 ماں سرزمین و دہائی و نیگ و شمارا کنگ بیت و گوشت کدی انت اے وعدہ اگن
 كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ قُلْ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ وَاِنَّمَا اَنَا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ۝
 شمارا سرائت گوش و کت تو بگوش اہما خبر اللہ و گور و انت و من نص تر سینو کان سرفا ہرین و
 فَلَمَّا رَاَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوْہُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَقِيلَ هٰذَا الَّذِيْ
 گواہ گندت آوعدہ و کہہ رسان انت رسل ترنت دیم کافران، و گوشتک بیت کہ اے ہما انت کہ
 كُنْتُمْ بِہٖ تَدْعُوْنَ ۝ قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَهْلَكْنِيْ اللّٰهُ وَمَنْ مَّعِيَ
 شما اشیاء لو گوگ انت قل تو بگوش آیا دین شما اگن ہلاک بکنت منارا خدا و منی ہما ہاں
 اَوْ رَحِمْنَا فَمِنْ يُّجِيْرُ الْكَافِرِيْنَ مِنْ عَذَابِ اِلِيْمٍ ۝ قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ
 یا کہ بہ مارحم بکنت، گواہ آکئی انت کہ پناہ بدنت کافران چه دردناکیں عذاب و قل تو بگوش ہما رحمن انت

منزل

یقیناً ابوک انت چه آئی و آگاہ کنگ و چه پیمنا کیں مستقبل و ترسینگ و منی سراقض انت و من آفرض و تمام کت۔ فل یعنی ہنوں بہ قیامت میگی مزن جاگ و صلوات کنگ انت بے و ہدے کہ ہما وعدہ و ساعت نزدیک بکیت تو مزن مزین سرکشانی دیم و رنگ تریت و گنوی اش گریبت۔ فل کافران و اہلک ہمیش ات کہ واجہ زوت چه دینا و بلذت تاکہ آئی و قصہ بلاس بہ بیت، (العیاذ باللہ) آئی و پستہ دات کہ بند و خبر و بہ شے گمان و روء و من و منی ہما ہاں ماں دنیا و کل ہلاک کنگ بہ بیس یا منی عقیدہ و روء و منی رفیقان و اللہ تعالیٰ چه وقت رحمت و کامیاب و با مراد بکنت ماں اے ہر دو میں حالناں ہرچ حالے ہم بہ بیت مگر شمارا چه اشیاء و چه فائدہ دست کیت، منی انجام ماں دینا و توری ہرچ بہ بیت بہر حال ماں آخرت و پرماہتری انت کہ ما بہ ہماں و راہ و بہر دو و کوشست کنگا بیں، بے شما و قی بارہ و فکر کین انت کہ اے کفر

وسرکشی و رد ہرچ دردناک عذاب کے آئیں چہ آئی شمار کئے رستگار کنت، مئے غم و درگ و یلہ بکن انت، وئی مسکری بکن انت، چیا کہ کافر
 ہج داب و چہ خدار عذاب و رستگار بوت نہ کنت ۱۲۔
 ہجے صفحہ و فوائد :۔ فل یعنی دھدے مئے ایمان بہ ہمانی و ذات و سرانت تو ایمان و برکت و نجات مئے یقینی انت ویدا و دھدے مابہ راستیں
 رہبند و بہ ہمانی و سرابھروسہ ہم کنیں تو ماں مفصداں کامیال یقینی انت۔ «وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ» شمایہ اے
 ہر دویمان زہرات نہ شمایمان داراں و نہ توکل، گڈا باریں شمایچونک بے فکر انت ؟۔ فل یعنی ماچوشک شے گمان انت یا شمایچوشک مئے عقیدہ انت۔ فل یعنی زندگی
 و ہلاکت و کل ازباب ہما اللہ پاک و قبضہ و انت۔

لیکن آپ و بچارات کہ چہ آئی ذریعہ و ہج چیز زندگی
 قائم انت۔ اگن بند و خبر و اچمگانی و چاتانی آپ خوشک
 بترنت و آپ زیر زمین و بروٹ چوشک زیات ماں گرامگ
 موسم و گندگ بیت، تو کئے قدرت داریت کہ چومر وار و
 صافیس آپ و ایگر زیاتیں مقدار و رنیا بکنت کہ آپ
 شے زندگی و بقا و بس بہ بیت لہذا یک مؤمن متوکل و
 ہما خلق الکل مالک علی الاطلاق و ذات و سرابھروسہ
 دارگ لوٹیت۔ چہ ہمارے جہ ہم سرید ہو کہ و دھدے
 ہدایت و تمام چنگ خوشک بوتنت او دہد ہدایت و
 معرفت و خوشک نہ ہو کیں چنگ مال محمد صلی اللہ علیہ وسلم
 صورت و جاری کنگ ہم ہما مطلق رحمان و کاربوت کنت
 کہ آئی و چروقی فضل و مہربانی و تمام جاندارانی ظاہری
 و باطنی زندگی و ازباب پیدا کنگت۔ اگن بفرض محال اے
 چنگ خوشک بہ بیت چوشک بے بخانی دل و وایک انت تو
 ہما کس کئے انت کہ آپہ مخلوق و اے دایں پاک و صانیں
 چکینگیں آپ پیدا کت بکنت تمت سورة الملک و لله الحمد
 فک مکہ و مشرکان و اجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم (العباد اللہ)
 دیوانہ (گنوک) گوشتنگت۔ یکے و گوشتنگت کہ شیطان و
 اثرانت کہ ایکبارگی چہ تمام قوم و دتار اسندان و اے
 دایں گپ جنت کہ اشان و کسے ہم قبول کت نہ کنت۔ حق
 تعالیٰ و اے روی خیال و روکنان و واجہ نبی و رانلا
 دات۔ یعنی ہر کس و سر اللہ پاک و اے ہمیں فضل و انعام
 بہ بنت کہ ہر یک چم چمچے آیان و چم ووت گندین و مشاہدہ
 کنت، مثلاً اعلا میں درجہ و فصاحت و حکمت و دانائی و
 گپاں ماں مخالف و موافق و دل و اے و دویں قوی تاثیر
 و اے دایں بلند و پاکیزہ ہیل و عادات، آیا آرا دیوانہ
 گوشت و وئی دیوانگی و دلیل نہ انت۔ بیشک ماں دنیا و
 دیوانہ باز بوتگنت و چکر مزین شانیں مصلحین (اصلاح کنوں)
 گوشتنگت کہ آیان و اول اولہ سر قوم و گنوک گوشتنگت، مگر قلم و
 تار کھی معلومات و ہرچ انبارے ماں و زقانی لاپان و جمع
 کنگ، آا اعلان کنان و چو گواہی دنت کہ واقعہ ماں
 گنوکاں ویدا اے دایں دیوانہ گوشتو کانی حالات و چکر
 زمین و آسمان و فرق و تفاوت انت، وروچی واجہ نبی و
 (العباد اللہ) گنوں مجنون و لقب و یاد کنگ بالکل ہما
 رنگ داریت کہ ماں آ رنگ و دنیا و تمام جلیل القدر

و اول العزم اصلاح کنوں و ہر زمانہ و ناشران و کم عقلاں و یاد کنگ، لیکن ہر دایے و تانتخ و سے اصلاح کنوں کانی اعلایں کارانی سرانقا و دوام و محکمیں مہر و
 نشان پشت گیتنگت و ہما مجنون گوشتو کانی نام و نشان و باقی نہشت۔ قریب انت کہ قلم و چہ آئی و ذریعہ و بنشتہ کنگیں تحریران چہ واجہ و ذکر خیر و واجہ و بے میں
 کارنامیان و علوم و معارف و بہ مدامبگی روشن دارنت و واجہ و دیوانہ شون دیوانہ کانی وجود و چہ ہستیں دنیا و دیم و چو غلطیں حرف و بے نام و نشان بنت۔ یک
 و قے کبت و ہدیہ کل دنیا واجہ و حکمت و دانائی و استادنت و واجہ و کامل ترین انسان بوگ و بہ یک اجماعی عقیدہ و ڈول و قبول داریت۔ شہ خداوند قدوس
 ہر کس و فضیلت و برتری و چہ بنے و بیج و وئی نورانی قلم و لوح محفوظ و سختی و سرانقش کت کمی طاقت انت کہ ایوک و مجنون و گنوک گوشتان و آئی و یک

اُمَّا يَٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝

قُلْ اَرَأَيْتُمْ اِنْ اَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَّاتِيكُمْ بِمَاءٍ مَّعِينٍ ۝

سُوْرَةُ الْقَلَمِ مَكِّيَّةٌ نَّازِلَتْ بِوَسِيْلَةِ النَّبِيِّ ﷺ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُوْنَ ۝ اَانتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُوْنٍ ۝

لَكَ اَجْرٌ اَغْرِهْمُنُوْنَ ۝ وَاِنَّكَ لَعَلٰى خُلُقٍ عَظِيْمٍ ۝ فَسَتُبْصِرُ

وَيُبْصِرُوْنَ ۝ يَّٰٓاَيُّهَا الْمُبْتَلٰوْنَ ۝ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ

عَنْ سَبِيْلِهِ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ۝ فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِيْنَ ۝ وَدُّوْا

لَوْ تَدُوْنَ هُنَّ فَيُدهِنُوْنَ ۝ وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ ۝ هَٰٓؤُلَاءِ

مَتَّاعٌ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ اِثِيْمٌ ۝ عَتِلَۢا۟ۤ بَعْدَ ذٰلِكَ زَيْمٌ اِنْ كَانَ

ذَا مَالٍ وَبَيْنِيْنَ ۝ اِذَا تَنَزَّلَتْ عَلَيْهِ السَّاطِرُ اَوَّلٰوِيْنَ ۝

شوشہ نے بے گواہ کُت بکنت ہر کسے اے دابیں خیال بداریت آوت مزنیں گنوک یا جاہلے۔

۷ یعنی تیں نبی غم موز، بہ آسانی دیوانہ گوشگ، تہی احوال و اب گیش بیت و بے حد و بے حساب فیض و ہدایت بنی نوع انسان، چہ تہی ذات، سر لوگی انت۔ آئی، بے انتہا اجر و ثواب شمار ایقینا دیگ بیت آیا کسے، دیوانہ و گنوکانی اے دابیں محکیں و شانداریں مستقبل دیستگ، یا کتام مجنوںے، منصوبہ اے رنگ، کامیاب بوتگ، گڈا ہر کس، رتبہ اللہ پاک، گور، ایسکرمز بن بیت آئی، چندا حتماتی دیوانہ گوشگ، سراچے پرواہ بہ بیت۔

۸ یعنی اللہ تعالیٰ، بہ ہما علانیں اخلاق و ملکات، رد وافر مائیت آیا ماں دیوانگان اے دابیں اخلاق و ملکات، شبینگ ہم بیت کنت، یک گنوکے اقبال و افعال، ہجر نظم و ترتیب پیدا و ربوت نہ کنت۔ و نہ آئی، قول و گفتار راں بر آئی کاراں ہم دپ بوت کنتت بر خلاف اشی و اجر بنی، زبان قرآن انت و داجر، اعمال و اخلاق، قرآن پاک، خاموشیں تفسیر قرآن ہر جہ نیکی، خیر و خوبی، طرف، دعوت دنت آچیز فطرۃ ماں و اجر، ذات، موجود و چہ ہر قسم، بدی و گندگی، دور درایت و اجر بہ و تی تب، رو، چہ آئی، نفرت کینوک و سبیزی ظاہر کینوک انت، پیدائشی حساب، و اجر، ساخت و ترتیب بہ ہما داب، بوتگ کہ و اجر، کتام حرکت و کتام چیز چہ تناسب و اعتدال، حد، یک نشے اے دیم و آدیم کنزرات نہ کنت۔ و اجر، اخلاق، خوبی، ہجر اجازت نہ دانگت کہ بہ جاہلان و کینگیں مردمانی ٹوک و ٹالیانی سرا دلگوش گور بکنت۔ ہر واجر، خلق اینکر عظیم و نگاہانی جاگہ اینکر بلند بہ بیت گڈا باریں آیک گنوکے، گوشگ، سراچونکا دلگوش گور کت کنت و اجر تو دتی ماں دیوانہ گوشگانی دوز و اسی، و تارا مدام پریشان بوتگت، کہ آئی، سبب، و لعلک باجع، نفسک، خطاب، اشکنگ، نوبت آتنگت، در حقیقت، اخلاق، عظمت، ہجر درستان چہل ترپیں ہنات ایش انت کہ انسان گون دینا، اے ادنائیں ہستیاں معاملہ کنگ، وقت، چہ خداوند قدوس، عظیم ہستی، غافل و بے خبر بیت داں و ہدیہ اے چیز ماں قلب، موجود مائیت تمام معاملات ماں عدل و اخلاق، شہیم، سرجمی برابر بنت چون جوان گوشگ شیخ جیند بغدادی، و سخی خلقہ عظیم اذ لم تکن لہ ہمتہ سوی اللہ تعالیٰ عاشر الخلق بخلقہ و ذالہم بقلبہ فکان ظاہرہ مع الخلق و باطنہ مع الحق۔ و فی وصیۃ بعض الحکماء، علیک بالخلق مع الخلق و بالصدق مع الحق۔ و یعنی چہ ساری، ماں دل، الم آت لیکن زوت دوئیں فریق، گون و تی چمان نظر، کیت کہ چہ دوئیمان، کتام ہوشیار و عاقبت، خیال داروک آت و کتام کس، عقل، بال کتنگت کہ چہ آئی، و جہ، پدیم گپ، جتنگت۔

۹ یعنی اللہ تبارک و تعالیٰ شہزانت کہ کتام مردم تجکیں راہ، سرا آیوک آت و کتام گمراہ بیوک آت۔ لیکن و ہدے نتیجہ دیما پیش بنت تو درستان و ت نظر، کیت کہ کتام کساں بہ کامیابی، منزل، سر بوتنت و کتام کسان شیطان، راہ زنی و ذریعہ بے نام و نامراد بوتنت۔

۱۰ یعنی کشک، سرا آیوکاں و نہ آیوکاں کل ماں اللہ، چپ و چاگر دکنوکیں علم، گیشینگ بوتنگت پیشکا ماں دعوت و تبلیغ، معاملہ، ہج رورعایت، حاجت نیست ہر کس، کشک، سرا آئیگی انت آت، کیت و ہر کس چہ ازل، محروم و بے نصیب انت آہجر گون لحاظ و مروت، متوک نہ بیت، مکہ، کافران گون حضرت، گوشگت کہ شمار بابت، بت پرستی، و تی ترندیں رھبند، کیں ترک بکنرات و مئے معبودانی نزدیک، ممکن ات ماہم شے خدا، تعظیم، کیں و تہی دستور و رھبندان کارنداریں۔ ممکن ات کہ ماں یک مزین شاہیں مصلے، دل، آ، خلق عظیم، نیگی پیدا کنگ بوتگ بہ نیک نیتی جو خیال بکنت کہ گون کتیں نرمی اختیار کنگ و بھلت دیگ، اگ کار شربیت، تو چنت روچاں نرم روش اختیار کنگ، سچے ہرج انت۔ ہمیشی، سرا حق تعالیٰ تنبیہ فرمائیت کہ شمار اے دروغ بندانی خبر، دلگوش گور ممکن ات۔ اثنائی مطلب تیوگ، ترا سست کنگ انت، ایمان یارگ و صداقت، قبول کنگ مقصد نہ انت۔ شے بعثت، اصلی مقصد اے داب، ربوت نہ کنت شمار بابت کہ و تارا چہ ہر نیگ، سندان، و تی فرض، انجام بدے ات۔ کسی دل بڈی دیگ و کشک، سرا یارگ تہی ذہد، نہ انت۔ (تنبیہ) ماں، مداہنت، و مدارات، مزین بارگیں فرق ایت اول الذکر مذموم انت و آخر الذکر محمود انت فلا تغفل۔

۱۱ یعنی ماں ہر کس، دل، خدا، نام، عظمت نیست، دروغیں سوگند، ورگ، یک ادنائیں خبرے لیکیت و چونکہ مخلوق آئی جبر، سرا اعتبار نہ کنت پیشکافین دیائینگ، خاطر، ہمک ساعت و دماں، سوگندوران، بے قدر و ذلیل بیت۔

۱۲ یعنی گون اے خصلتان بدنام و ماں عالم، ہم رسوا انت۔ حضرت شاہ صاحب، بٹشتہ کنت کہ، اے کل کافر، وصف انت انسان و تی تہا نگاہ بکنت و اے ہیل و عاداتناں یل بدنت، (تنبیہ) زینیم، معنی لھتے سلف، گور، ولد الزنا و حرامزادہ بیگنت، ہرج کافر، بابت، اے آیتان نازل بوتنگت اکس ہما داب بیگت۔

۱۳ یعنی یک شخصے ماں دینا، بختاور و خوش قسمت نظر، کیت مثلاً مال و اولاد وغیرہ داریت تو تیوگ، چہ اے معمولی جبر، اے قابل نہ بیت کہ آئی، گپ گوش دارگت بہ بیت۔ اصل چیز انسان، اخلاق و عادات انت۔ ماں ہر شخص، شرافت و خوش اخلاقی نیست تو اللہ دوستان، بناید کہ آئی، احقیں گیانی نیگ، دلگوش گور بکنت۔ و یعنی اے داب، گپ جنان، اللہ، خبران، دروغ بند کنت۔ ۱۲

فل گوشت کہ قریب ہے ایک سردارے ولید بن مغیرہ ات آئی تو کہ اسے تمام وصف موجود اتنت، وپونزہ سراچہ داغ دیگ، مراد آئی ورسوائی وروسیا ہی انت شاید مال دینا، ہم جستی داب، داغ دار بوتنگ یا ماں آخرت وٹک و نشان بیت۔ فل یعنی مال واولاد کثرت مقبولیت و علامت نہ انت و نہ اللہ گور، اشی چیزے قدر و قیمت هست۔ پیشکا مکہ کافران اے چیزے سرانمور مبت بلکیں اے چہ انش پاک، جانب، آیانی چکا سنگ و امتحان انت، چوشک پیسے لھتے مردم چکا سنگ بوتنگت۔ فل لھتیں برات انت کہ آیانی پت، ماں میراث، میوہ، یک باغے ہشتنگت، ماں آئی، بلکیں کشار ہم بوتنگت، تمام لوگ، مردماں چہ آئی، پیر اور، آسودہ حال اتنت۔ ماں پت، دور و باری، دستور ات کہ ہمارو چہ کہ میوہ سنگ بوتنگت، وکشار، رون کنگ بوتنگت، تو شہرے تمامیں فقیر و محتاج جمع بوتنگت و واجکار، آیانی چیزے چیزے دانگت، کہ چہ اشی، برکت ہم بوتنگت، آئی، مرگ، پیر چکان، ماں دل، خیال پیدا بوت کہ فقیراں اینک مال زورنت و برنت، آئی، مے وئی کار، بیت تو باز خوب انت، چیانہ مایک بچیں تدبیرے بکین کہ فقیران، چچ دیگ مکیبت، و جملہ پیداوار مے لوگ، بیت، پداوت ماں و تا مشورہ کنان، چو فیصلہ بوت کہ صعب، ماہلہ میوہ بان سندان، لوگ، جمع اش کنیں، فقیراں دار و نت، چچ ننگنت، و وئی اے تدبیرے سراچوش یقین اش بست کہ، انشاء اللہ، ہم چہ اشانی دپ، و دریا تک۔ فل یعنی شب، گوات، لوٹے چست بوت آس، گیت یاد کہ ویلے سری کپت تمام کشار و باغ چو پٹ، صاف بوت۔ فل یعنی ماں دل، چوش یقین داران، کہ نوں باغ، سر بان، تمام حاصلات، ماں وئی قبضہ، کنیں۔ فل آزیں چہ کشار و درچکان، بچوش صاف کنگ بوتنگت کہ اودا سر بان، جاہ یا ترش نہ گت، بچو گمانش کت کہ بلکیں مارا ہمو شنگ و دو کہ جاہ آھنگیں، پدا و ہدے فکر و غور ش گت تو زانتش کہ اتا جاگہ مے وئی ہمیش انت مگر مارا بخت، بل دانگ و چہ حق تعالیٰ، دربار، ماحرور کنگ بوتنگیں۔ وک تو کی برات ماں آیانی چیزے زیات ہوشیار ات آئی، مشورہ، وقت، اشان، گوشتنگت کہ چہ اللہ پاک، شمشوش کار مے ات اے تمامیں چیز اہائی، انعام بران ات وچہ فقیر و محتاج، خدمت، دست، مکش ات، و ہدے چچ کس، آئی، گپ، سراد لگوش گور نہ کت، آئی، خاموشی اختیار کت و ہمایانی احوالے، شریدار بوت۔ نوں اے بر بادی و بتا ہی، گندان، آئی، وئی ہما پیسری جہراشان، یاد و یائنت۔ فل نوں وئی تقصیر، قبول کنان، رت، طرف، رجوش کت، و بچو عام مصیبت، وقت، دستور انت، یک دگرے، مبار بار کنگ، لگنت و ہر کس دومی، اے مصیبت و بتا ہی، سبب قرار دیگ، ات۔ فل آخر، کل ہور بان گوشت، لگنت کہ واقعی مے کلائی سر زوری و زیادت ات مالو ات کہ محتاج و فقیرانی حق، بچنیں چہ جاری

القلعہ ۶۸

۸۶۳

تبارک الذی ۲۹

سَنِمُهُ عَلَى الْخُرُومِ ۝ إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ

نوں ماداغ دیں آئی، سنے، وٹک بے شک بلچکا سنگ آیان بچوشک ماچکاست باغ، و اجهان، وٹک و ہر یک

أَقْسَمُوا بِالْیَمْرِ مِّنْهَا مُصْبِحِينَ ۝ وَلَا يَسْتَشْنُونَ ۝ فَطَافَ عَلَيْهَا

سوگندش وارت کہ آئی بران، سندیں صباچی۔ و نہ گوشتش انشاء اللہ، گڈا سر گوست باغ، سر

طَافٌ مِّنْ رَبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ۝ فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ۝ فَتَنَادُوا

طوفانی گواتے (ماں شپ)، چہ تہی رب، ہنگ، و آیان و اب انت۔ گڈا بوت باغ چو کشار، رتنگیں کی پدا یک دگر اتوش

مُصْبِحِينَ ۝ إِنِ اغْدُوا عَلَىٰ حَرْثِكُمْ إِن كُنْتُمْ صَرِمِينَ ۝ فَأَنظِقُوا

جت صعب، ماہلہ در کپ ات دیم پ وئی کشار، اگر شمارا بر سنگی انت گڈا سر گپنت

وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ ۝ أَنْ لَا يَدْخُلَهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ ۝ وَغَدُوا

وت ماں وٹ، گوشتان، ایکہ داخل مبیبت ماں باغ، مروچی شے یک محتاجے۔ و ماہلہ ہادگ بوتنت

عَلَىٰ حَرْثٍ قَدِيرٍ ۝ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُونَ ۝ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ۝

بیت، محتاجانی دور وارگ، گون نرنری، گڈا و ہدیکہ ویتش باغ گوشتش کہ ماراہ کارنگ بلکیں و ابد نصیب این

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ لَوْ لَا تَسْبَحُونَ ۝ قَالُوا سُبْحَنَ رَبِّنَا إِنَّا

گوشت آیانی در میانی، آیامن ز گوشتنگ شمارا کہ چا تسبیح گوشت ات ف گوشتش پاک انت مے رب بے شک

كُنَّا ظَالِمِينَ ۝ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ ۝ قَالُوا يَا بُولُكَا

ہست اتیں ظالم۔ گڈا ایک دگر ادیم گور کنان، ملامت کنگ، گت انت ف گوشتش زارہ ما

إِنَّا لَنَّا ظَالِمِينَ ۝ عَسَىٰ رَبُّنَا أَنْ يُبَدِّلَنَا خَيْرَ مِمَّا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا

بے شک ماہو نہیں سرکش، امیت انت کہ مے رب مارا عوض بدنت چہ آئی، شر ترین، بے شک ما وئی رب، ہنگ

رَغِبُونَ ۝ كَذَلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا

امیت داریں، ہمے پیمانت عذاب و البتہ آخرت، عذاب مسترانت۔ در پچتا آیان

يَعْلَمُونَ ۝ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ۝ أَفَجَعَلُ

برانتیں فل بے شک پر متقیان آیانی رب، گور، باغ انت نعمتان ط آیان کنیں ما

منزل

ولا لچہ، کپان، چہ مے دست، اصل مال ہم شت ہرچ تاوانے بوت ماں آئی، ماوت گناہ گاریں، مگر پدا ہم ماچہ وئی رب، نا امیت نہیں چہ عجب انت کہ آچہ وئی رحمت، چہ پیشی باغ، شر ترین باغے مارا عطا بکنت۔ فل یعنی اے تو دینا، عذاب، یک ادنائیں نمونے ات کہ کسے، آد عذاب، لکینت نہ گت۔ گڈا آخرت، ہما مز نہیں آفت، کسے لکینت کنت۔ زانگ بہ بیت تو انساں اے گپ، بخوبی برانت۔ فل یعنی ماں دینا، باغ و بہار، پر چا سرگردان ات۔ جنت، باغ و باغیچہ چہ اشان باز زیات شر و ہنر انت کہ ماں آیانی ہمک قسم، نعمت جمع انت، آیانی خاص یہ تقویٰ داریں مردمان انت۔ ۱۲

دل مکہ کا فراں چہ غرور و تجرہ، ماں و قی دل، اے سوڑگ کنگت کہ اگن قیامت، روج و مسلمانان سرعنائت و بخشش بہ بیت، تو مئے سراچہ آیاں بہتر و گیشتر عنایت و بخشش بہت و ہرج عیش و آسودگی یے کہ اللہ تعالیٰ مارا ماں دنیا، دانگت او داہم گوں مہمے داب، معاملہ بہت، اگن چہ بہ بیت تو اشی مطلب اے بہت کہ یک وفاداریں غلامے کہ امدام بہ و قی واہند، حکم برداری، تیار مانت و دگہ یک جہرا تم پیشہ این باغی، دو نیمانی انجام یکسان بہ بنت بلکس مجرم و باغی چہ وفاداران بہتر بہت اے ہما گت انت کہ آرا عقل سلیم و فطرت صحیحہ رد کنت۔ دل یعنی اے گپ کہ مسلم و مجرم ہر دو تیں برابر کنگ بہت، ظاہرین گپے کہ عقل و فطرت اشی قبول نہ کنت۔ گڈا زانا شہا ہاشی، کتام نقلی دلیل گوں و تادارت۔ آیا ماں کتام معتبرین کتابے، اے مضمون، شہادان ات کہ ہر چہ شہادت پسندن ات آلم، شمارا دست کپیت، شمشہک رنگیں واہگالے پورہ کنگ بہت، یا اللہ تعالیٰ، داں قیامت، سو گند وارنگ کہ شہا ماں و قی دل، ہر داہیں سوڑگے کن ات ہما شمارا دیگ بہت ہے۔ و ہرج رنگ و مروجی شہا عیش و عشرت، زندہ گوارینگ، ات، داں قیامت، شہا بہ ہمے حالت، دارگ بے ات، ہر کس چہ آیاں اے رنگ، دعویٰ کنت و آئی، ثابت کنگ، ذمہ داری، و قی سر ازوریت آئی، بیارارت و مئے دیمہ پیش کن ات ماسم براہیں کہ آئی، گیانی بنیاد چہ جزانت۔

الْمُسْلِمِينَ كَالْجَرْمِينِ ۖ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ۚ أَمْرُكُمْ

فرمان برداران، مثل گند گاران، چون انت شمارا چہ بیما فیصلہ کن ات، آیا شمشہ گورہ

كُتِبَ فِيهِ تَدْرُسُونَ ۚ إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ۚ أَمْرُكُمْ

کتابے بہت انت کہ ماں آئی، وان ات، بے شک ماں، دست کپیت شمارا ہر چہ یکہ دست داریت، آیا بہ شہا

أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَلَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ إِنَّ لَكُمْ لَهَا تَحْكُمُونَ ۚ

قول فقرانت محکمیں بہ مئے ذمہ، کہ حکم آئی، داں قیامت و باقی مانت، بے شک شمارا دست کپیت ہر چہ یکہ فیصلہ کن ات

سَلَامٌ أَيْهِمْ بِذَلِكَ زَعِيمٌ ۚ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا شُرَكَاءَهُمْ

برہیں چہ آیاں (شرکان) تمام یک چہ آیان، شہی جواب ارنٹ، آیا بہ آیان شریک بہت انت، گڈا بایدنت کہ بایدنت و قی شرکان

إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ۚ يَوْمَ يَكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعُونَ إِلَى

اگن راست گو شوک انت و ہمارو چہ کہ ظاہر کنگ بہت ڈیلنگ و توار کنگ بہت

السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ۚ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهُقُهُمْ ذُلٌّ

سجدہ نہیگ، گڈا آیان نون انت و جہل بہت آیان چمان، کپیت آیان سر اسوائی

وَقَدْ كَانُوا يَدْعُونَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَلِيمُونَ ۚ فَذَرْنِي وَ

و تحقیق پیرا توار کنگ و ننگنت سجدہ نہیگ، و آیان سلامت انت و گڈا ویل کن مناؤ

مَنْ يَكْذِبُ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ۚ

ہمائی کہ دروغ بند کنت اے کلام، زوت کم، مانگشان کنیں آیان، ہما آیان خبر بہت

وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ۚ أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ

و مہلت دیان من آیان، بے شک منی جیل حکم انت و آیا تو طلب کنے چہ آیان مزد، گڈا آیان چہ

مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ۚ أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ ۚ فَاصْبِرْ

تاوان، گران بار انت۔ آیا، آیان گورہ، انت غیب، علم گڈا آیان نوشتہ کنت و گڈا گوں صبر

لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ ۚ

و قی رب، حکم راہچا رہو، و بمو مثل ماہیگ، خدا بند، ظ و ہدیہ دعائی کنت و انماک انت و

منزل

احوال سر ظاہر محسوس کنگ بہت۔ (تنبیہ) منشا بہات، بابت، پیر و گپ جنگ بونگ، حضرت شاہ عبدالعزیز رحمہ اللہ، اے آیت، ماں، کشف ساق، تفسیر مزن شاندارین و عجیب تبصرہ در بابت، منشا بہات، کنگ، فیلر جے۔ ہ یعنی چہ شرمندگی و بیارباری، چمان، رجست کنت نہ کنت۔ دل یعنی ماں دنیا، اشان، سجدہ کنگ، حکم دیگ بونگت کہ آقت، صحیح و سلامت انت و گوں و قی اختیار، سجدہ کنگ تو نقش اودا کدی گوں اخلاص، سرش ماں سجدہ نہ برت آئی، اثر جو بوت کہ سجدہ، استعداد ہلا س بوت لول اگن بلونت تو ہم سجدہ کنت نہ کنت۔ دل یعنی آیان، عذاب تو یقینی انت لیکن بہ جنت روج، چہ عذاب، توقف ہم ممکن و آیان قصہ، منی سر ایل کن من و ت اشان حساب داد، کناں و اے داب، درجہ بدرجہ کم، اشان، دوزخ، طرف، ہنچوش گران کناں، بران کہ اشان سرچہ ہم

ہم نہ ورت اشان پر وقی حالت و شہود بنت و توک و تلال راحت و آرام و ہندال سدان بنت و یعنی منی لطیف و خفیفہ تدبیر بخو حکم انت کہ آئی و اے مردم سرہم بوت نہ کنت۔ گدا آئی و ہر دوشک و رہند و چونکا آورت کنت۔ و یعنی افسوس و حیرانگی گپے کہ اے مردمان بر اے داب و تباہی و نیک و درکان زور گائنٹ۔ لیکن تخی خبر قبول نہ کنت۔ آخر نہ متک و سبب جی انت۔ آیا شما چہ آیال چیزے مزد طلب کن ات کہ چہ آئی و گرانی و بار و چیر ترنگنت یاوت بہ آیانی گور و غیب و احوال اللہ کیت انت کہ آئی و اشان پر حفاظت نیکی چو قرآن و نمشتہ کنت چہ پمشکاشیہ اتبل و ضرورت و سر پدہ بنت آخر چیزے سبب بوگ التی انت و ہرے آیانی سرا چہ ہمیں بار چکل دیگ نہ بیت و چہ اے چیز و استغنا ہم نیست تو نہ متک و سبب ابید چہ ہٹ و ضد کنگ و دگر چہ بوت کنت۔ و یعنی ماں ماہیگ و لا پ و رو و کیں پیغمبر (حضرت یونس علیہ السلام) و پیچ و ماں تکذیب کنو کانی معاملہ و تنکری و

پریشانی ظاہر مکن انت۔ اے واجہ و قصہ پیسہ و باز جاگہ و کیں کیں گوستگ۔ و یعنی چہ قوم و جانب و زہر و برکت تنگ دل بو ان و اشتہالی عذاب و دعا بلکیں پیشین گوئی کتی۔ (تنبیہ) مکتوم و معنی لہتیں مفسران و چو کنگ کہ آ چہ غم و سہا منج بو گانت و اے غم بازیں غمانی مجموعہ ات۔ یکے قوم و ایمان نیارگ و یکے عذاب و کنگ و یکے صافیں اذن و بغیر شہر و بلہ دیان و روگ و یکے ماں ماہیگ و لا پ و بندری بوگ و آساعت و اللہ توار پر جتی و جود عاکتی۔ لا الہ الا انت سبحنک انی کنت من الظالمین۔ آئی و سرا اللہ فضل بوت و چہ ماہیگ و لا پ و در کنگ۔ بوت ۱۲

و یعنی اگں چہ تو بہ قبولی و پدا شریک و زیاتیں فضل و احسان و دزگیری مکتوبیں تو ماں ہما حشکا و کیں پد کہ اودا چہ ماہیگ و لا پ و کنگ و چکل دیگ بوتنت۔ ہما کابو ان و بکتیں ہما کالات و کرامات باقی پشت گیمگ نہ بوتنت انت آتیوگ و چہ خدا و ہرانی و ہما چکاس و ہر و سم باقی منتنت۔ و یعنی پدا آئی و رتبہ تی ہنگت زیات تر کنت و آرا ماں اعلائیں درجہ و نیک و پار سائیں مردمانی صف و داخل کنت۔ ماں حدیث و حضور و فرمائیتنگ کہ چہ شہا کس مکتوبیت کہ من (محمد صلی اللہ علیہ وسلم) چہ یونس بن متی و شر و بہترال۔ و یعنی چہ قرآن و اشک و ماں غیظ و غضبناکی و سر ریح بنت و ہمنکر گوں تیزیں نگاہان تخی طرف و روک روک و چارنت کہ معلوم بخوش بیت کہ ترا چہ وقی جاگہ و بنگیننت۔ چہ زبان و ہم سبکس و ناہود گیں تواران در شان کنت کہ اے شخص تو مجنون بوتگ و اشی و یک جبرے ہم اشک و لا لائق نہ انت۔ مفسد البش انت کہ اے داب و ترا پریشان کناں و چہ صبر و استقلال مقام و بلگو شیننت مگر شہا بر بروقی مسلک و سرا کار بندے ات و دل تنگ بو ان و ماں کتام معاملہ و پریشانی و اشتاپ کاری یا مدافعت اختیار مکن انت۔ (تنبیہ) لہتیں و چہ "لیز لبقونک با بصرہم" مطلب چو شس گپتنگ کہ کافران و لہتے مردم کہ آنظر جنک (کنگ) و نامدار انت اشی و سرا مادہ کنگنت کہ آواجہ و نظر بجننت (بکنت)۔ چنا چہ ہما و ہدی کہ واجہ ماں قرآن پاک و تلاوت و کلاش انت۔ آئی آنک و گوں سر جیں قوت و نظر کنگ و کوشستی کنت و واجہ و لا حول و لا قوۃ الا باللہ و انت و آنا کام و نامراد پدا ترنت و شت باقی نظر لنگ یا لگا ینگ و مسئلہ و سرا بحث کنگ و اے موقع نہ انت و مروچاں کہ "مسمیزم" و باقاعدہ یک فن و شیکل اختیار کنگ ماں اشی و زیات رد و کد کنگ بیکار معلوم بیت۔ و یعنی ماں قرآن و جنون و گنوی و کتام گپ ماں انت کہ آرا شہا جنون گوشکا کنت، آ و یہ تمام عالم و اعلائیں قسم و پنت و نصیحت و انبارانت، چہ ہمیشہ و بنی نوع انسان و اصلاح و دنیا و رنگ تبدیل بیت۔ و دراصل و ہما مردم دیوانہ قرار دیگ بنت کہ آے کلام و عاشق و دیوانہ نہ انت۔ تمت سورۃ القلم و بتر الحمد و للنتہ۔ و یعنی ہما قیامت و سامت کہ آئی و ایک چہ ازل و ماں خدا و ندی علم و ثابت و فیصلہ بوتگ و ہدی کہ حق چہ باطل و ہر ہک صاف طور و کتام اشتباہ و بغیر جدا بیت و تمام

الحاقۃ ۶۹

۸۶۵

تبارک الذی

لَوْلَا أَنْ تَدْرَكَ نِعْمَةً مِّنْ رَبِّهِ لَنَبَذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ۝
اگں ہونیں و زگیر احسان چہ آئی و رب و نیک و البت چکل دیگ بوتنت بہ زمین بے آہیں و آب و حال ات و
فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ۝ وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ
گدا و چت آرا آئی و رب گدا کنت تی آ چہ نیکیں بندیان و کوبے شک و لما نگ انت
كَفَرُوا بِالْزُّقُونِ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ
کافران کہ بہ لگو شیننت ترا چہ وقی نگاہان و ہدیہ اشکنت قرآن و گوشتنت کہ اے پیغمبر
لَمَجْنُونٌ ۝ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۝
گنوک انت و نہ انت اے قرآن مگر پنت بہ کلبیں عالم و

وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۝ يٰٓأَيُّهَا النَّبِيُّ قُمْ فَاذْكُرْ ۝
سورۃ حاقہ نازل ہویشہا شروع کناں گوی خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ ہر زبان چہ کنگ و بجاہ و ودایت و دور کوع انت
الْحَاقَّةُ ۝ مَا الْحَاقَّةُ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ ۝ كَذَّبَتْ ثَمُودُ
آثابت بیوک، چہ انت آثابت بیوک تو چہ زانے کہ چہ انت آثابت بیوک و دروغ بندکت نمود
وَعَادُ بِالْقَارِعَةِ ۝ فَاثْمُودُ فَأَهْلِكُوا ۝ وَالطَّاغِيَةُ ۝ وَالْمَاعِدُ
و عا و آ گنوک (قیامت) گدا نمود گدا ہلاک کنگ بوتنت گوں ترنیز توارث و پدا عا و
فَأَهْلِكُوا ۝ بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ۝ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَ
ہلاک کنگ بوتنت چہ گوات و طوفانی سک تیزیں و کشات ہما گوات و آیانی سرا ہفت شب و
ثُمَّ نَبَايَأُ يَوْمَ فَتْرَى الْقَوْمِ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أُعِجَازٌ مُّخَلَّ
ہشت روچ و یک شیک و گدا تو گندے آمد ماں کہ زمین و سر پکنت گوشے آیان کنت انت چہ انت
خَاوِيَةٍ ۝ فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِّنْ بَاقِيَةٍ ۝ وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ
کو اگیں فا گدا آیا تو گندے چہ آہاں کسے باقی متک و آتک فرعون و ہما کہ آئی و پیش انت
وَالْمُؤْتَفِكَةُ ۝ فَخَصَّوْا رُسُلَ رَبِّهِمْ فَاِخْذُوهُمْ اِخْذًا
و میتگان کہ چہ کنگ بوتنت گوں گناہان۔ گدا نا فرمانی کنتش وقی رب و رسول و گدا گپت آیان و ترنیزیں

منزل

پاک و تلاوت و کلاش انت۔ آئی آنک و گوں سر جیں قوت و نظر کنگ و کوشستی کنت و واجہ و لا حول و لا قوۃ الا باللہ و انت و آنا کام و نامراد پدا ترنت و شت باقی نظر لنگ یا لگا ینگ و مسئلہ و سرا بحث کنگ و اے موقع نہ انت و مروچاں کہ "مسمیزم" و باقاعدہ یک فن و شیکل اختیار کنگ ماں اشی و زیات رد و کد کنگ بیکار معلوم بیت۔ و یعنی ماں قرآن و جنون و گنوی و کتام گپ ماں انت کہ آرا شہا جنون گوشکا کنت، آ و یہ تمام عالم و اعلائیں قسم و پنت و نصیحت و انبارانت، چہ ہمیشہ و بنی نوع انسان و اصلاح و دنیا و رنگ تبدیل بیت۔ و دراصل و ہما مردم دیوانہ قرار دیگ بنت کہ آے کلام و عاشق و دیوانہ نہ انت۔ تمت سورۃ القلم و بتر الحمد و للنتہ۔ و یعنی ہما قیامت و سامت کہ آئی و ایک چہ ازل و ماں خدا و ندی علم و ثابت و فیصلہ بوتگ و ہدی کہ حق چہ باطل و ہر ہک صاف طور و کتام اشتباہ و بغیر جدا بیت و تمام

حقیقتان گوں وتی کا بلیں کمال دسرجی، پد رابنت و ماں آئی، وجود بارہ، جیلہ کنوک کل مغلوب بے وس بنت۔ زان ات کہ ساعت چہ چیزایت؟ وچو نہیں قسم، احوال کیفیات وتی تہا داروک انت۔ ول یعنی کتا مسترین، چہ مسترین مردے ہم ہر قدر فکر و غور بکنت آروچ، خطرناک و ہولناکیں ندرگان، شری و سراسر ادراک کنت نہ کنت۔ البت سریدی حاصل کنگ، رد بطور مثال چنت واقعات دیم تر، بیان کنگ بنت کہ آماں دینا، قیامت کبریٰ، نشان دیگر، بالکل ادنائیں، نامائیں نمونہ، پیما کاروات کنت، جو گوش اے درویش، حاقہائی، ذکر پے آمزین، حاقہ، بیان، توطیہ و تمہید انت۔ ول یعنی قوم، نمود، واد، ہما آ یوکیں ساعت، وروغ کنگت کہ انعام زمین و آسمان، ماہ روج، کوہاں انساناں پرشت و پرورش و چنڈ چنڈ کنت۔ و ترند، چہ ترند ترین مخلوق، ریزہ ریزہ کنت۔ گڈا چماں، پچ بکن و پچار کہ ہر دو تیناں انجام چون بوت۔ ول یعنی گوں ترندیں زمین چنڈے، کہ آ گوں یک سک مزین توارے، آتک کلاں سر وچ کنگ بوتنت۔

تذکرہ الذی ۲۹

۸۶۶

الحاقۃ ۶۹

رَابِعَةٌ ۱۱ اِنَّا لَطَاطُغَالِبَاءُ حَمَلْنَكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ۱۲ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ
گرگ، ول بے شک ما وھدیکہ سرگوست چھوڑ، آپ ماسوار کت شمارا ماں بوجیگا، تاکہ ما بکنیں آئی، پیرشا
تَذْكِرَةٌ وَتَعِيَهَا اُذُنٌ وَاَعْيَةٌ ۱۳ فَاِذَا انْفَخَرْنَا فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ ۱۴
پنٹے، ویا د باریت آئی، گوش یاد دہو کیر، گڈا وھدیکہ دنگیت ماں صورو، دنگ یک برس
وَحَمَلَتْ اِلَآرْضُ وَالْجِبَالُ فَذَكَرْنَا ذِكْرًا وَاحِدًا ۱۵ فَيَوْمَ مِيزِ
دجست کنگ بنت زمین و کوہ، گڈا کنگ بنت آیان یک برس، گڈا ہماروچ،
وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۱۶ وَاَنْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَ مِيزِ وَاهِيَةٌ ۱۷
بیت، بیوک ول، ترکیبت آسمان گڈا اے، آروچ، کمزور بیت۔
وَالْمَلِكُ عَلَى اَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشُ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَ مِيزِ
دفرشتہ بنت کران آسمان، ول دجست کنت تہی رب، عرش، وتی سرو، آروچ،
ثَمْنِيَّةٌ ۱۸ يَوْمَ مِيزِ تَعْرُضُونَ لَا تُخْفِي مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ۱۹ فَاَمَّا مَنْ
ہشت گس، آروچ، شاپیش کنگ برت چیرزیت، شمعے رازے، گڈا ہر کس،
اَوْتِي كِتَابًا بِمِيزِ، فَيَقُولُ هَاؤُمُ اقْرَءُوا كِتَابِي ۲۰ اِنِّي ظَنَنْتُ
دیگ بیت آئی، اعمال نامہ، راستیں ست، پدا آگوشیت بزوات، لوان ات منی اعمال نامہ، ول بے شک منا خیال گڈا
اِنِّي مُلِقٌ حِسَابِي ۲۱ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ۲۲ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۲۳
کہ منار سگی انت منی حساب، گڈا اشخص بیت ماں زندہ ول گشیں، ماں باغ، بیت برزین
قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ۲۴ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا اَسْلَفْتُمْ فِي الْاَسَامِ
نیگ آئی، نزدیک انت ول بورات و بنوش ات گوں دل، تب، سبب، ہرچیکہ میرا دیم و اتک شمارا ماں گوسگیں
الْخَالِيَةِ ۲۵ وَاَمَّا مَنْ اَوْتِي كِتَابًا بِشِمَالِهِ ۲۶ فَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَمْ
روچاں ول، ہر کس، دیگ بیت آئی، دفتران آں، چتیں دست، گڈا آگوشیت در پچتا منادیک
اَوْتِي كِتَابِي ۲۷ وَلَمْ اَدْرِ مَا حِسَابِي ۲۸ يَلَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ۲۹
موتیں منی دفتر، ومن مزانتیں کہ چی انت منی حساب، اے در پچتا آد موت، موتیں ہلاس کنوکیں۔

مازل،

ول یعنی آ گوات ہنکر ترند و ترانت کہ کتام مخلوقے، نتون ات کہ آئی، سراقا بوجا حاصل بکنت، حتی کہ فرشتہ کہ آپ گوات، انتظام، مقرانت چہ آیانی دست، وور کپان ات۔ ول یعنی ہما قوم کہ لا یعنی، ترند بندان، ماں میدان (اکھا) وچوش گوشان، ابر کینگت، من اشد متاقوۃ، چہ ماکے انت زیادہ طاقتور آئی، مے گوات، مقابلہ کنت نہ کنت و بچوشیں زور داریں پہلوانیں گوات، شہادتیں دابیں شکست و ران، زمین، سراسر کینگت کہ گوشے بچانی کوپگیں و بے جانیکہ کنت انت کہ سرش گوں نہ انت۔ ول یعنی ہما قومی تخم ہم باقی پشت کنت، وادے داب، چہ موجودیں دینا، آیانی نام و نشان ہم نہ مانت، ۱۲

ہے صفحہ، فوائد

ول یعنی چہ عادی و نمود، رند فرعون گوں مزین دغدر فحاک و جبک، زندیں دیار و ران، نمودار بوت، وچا آئی، پیش بازین قوے گناہ، نزاران، آنگنت (مثلاً قوم نوح، قوم شعیب و قوم لوط کہ اشانی مینگ چپ کنگ بونگنت) اے درستان، وتی پیغمبرانی نافرمانی کنت، و خدا، مقابلہ، سرین اش بست و اوشتانت، آخر خدا، درستان، گوں ترندیں عذاب، گرفتار کنان، ہلاک کنت آئی، دیما کس، بحال نہ ات کہ آف بکنت۔ ول یعنی نوح، زمانہ وھدے آپ، طوفان آتک تو ظاہریں از بابائی رو، چہ شما انسانان یک کئے ہم پشت نہ کینگت۔ اے مے قدرت و حکمت و انعام و احسان ات کہ دین، تمامیں منکران، غرق کنان، نوح، راگوں آئی، ہما ہماں سلامت پشت گینگت۔ وت بچارت کہ ماں یک عظیم الشان طوفانے، یک بوجیکے سلامت پشت کیگے چونکا امیدوارک بونگنت بے مادی قدرت و حکمت، کرشمہ پیش داشت تاخکہ مردم دال ہستیں دینا، اے واقعہ، یاد بدارنت و ہرچ گوشے کہ کتام جو این گپے، اشکنان، سر پدنت و محفوظ دارنت آجھراے قصہ، فراموش مکنت کہ اشراک، مے سراک، یک زمانے، اے احسان بونگت و پدا سرچ بورت کہ ہرچ دایے، ماں دینا، دارو گیر ہنگامہ، فرماں برداران چہ نافرمانیں گناہ گاران جدا کنگ بنت۔ ہے احوال ماں قیامت، ہولناکیں حاقہ، بیت، دیم تر، گنگو، رخ ہما نیگ، تاب، دیگ بونگت۔ ول یعنی صورو دنگ،

ہو زمین و کوہ وتی مرکز، یل دینت و درستاں چو یک، ریزہ ریزہ کنگ بنت، بس بزانت کہ قیامت، بوک، وھد ہما انت۔ ول یعنی مروچی آسمان اینکہ مضبوط و محکم انت کہ لکھا سالانی گوزگ، باوجود چچ جاھے ماں آئی، کیں ہم شکاف (راڑے، ترکے) نہ کینگت آروچ، ترکان چنڈ چنڈ بیت و وھدے چہ درمیان ترنگ شروع بیت تو فرشتہ آئی، کنارہ، سراسر و انت۔ ول نون عرش عظیم، چار فرشتہ چست کنگ انت کہ آیانی کلالی و بزرگی، علم، تیوگ، اللہ و زانت، آروچ، گوں اے چاریں فرشتیاں دگہ چار فرشتہ شامل بنت۔ ماں تفسیر عزیزی، اے عدد، حکمتان و آفرشتیانی حقائق، رد امزن دقیق و جواں بحث کنگ ہر کس، شوق بہ بیت بایدا انت کہ اودا بچاریت۔ ول یعنی آروچ، اللہ، عدالت، حاضر کنگ بے انت، وچ کسے نیکی یا بدی اودا چیر نہ بنت کل درستانی دیما آرگ

بنت۔ فل یعنی ہمارے ہر کسے اعمال نامہ کہ ماں راستیں دست، دیگر بہ بیت۔ آماجی و مقبولیت علامت انت آچہ و شنودی سبب ہر کس پیشداران بیت کہ بزرگواران یعنی اعمال نامہ ہوان ات۔ فل کہ من ماں دنیا، اسے خیال گور ات کہ یک روچے الم، منی حساب داد بوگی انت چھے خیال، ملام ترس و لرز بوتگاں و ووقی نفس حساب داد و نوات کنگوں، مروچی من آئی، جو انیس نتیجہ، و ت گندگ، بیاں، چہ خدا فضل، منی حساب بالکل صاف انت۔ فل کہ آیاں اوشتنگائی، و پتنگائی بہر گت گوں آسانی، چنگ بنت۔ فل یعنی ماں دنیا، شاپہ انشریگی و قی نفس و واہگان داشتنگ و شد و تن و غیرہ و چچا لان، برداشت کنگت مروچی شمارا کس داروک و منع کنوک نیست شری، سیرالاپ، سیر، بورت و بنوش ات نہ دل حراب بیت نہ بدہمی نہ بیماری و نہ زوال و ترس بیت۔ ۱۲

ہمہ صفحہ و فوائد

فل یعنی چہ بد طرف و ماں چپیں دست، ہر کس اعمال نامہ دیگر بہ بیت اسر بہ بیت کہ منی بدبختی آتنگ آساعت و گوں مزین افسوس و تمنا کنت کہ در بختا اسے اعمال نامہ منی دست و مکتیں، و مناراج معلوم مکتیں کہ حساب کتاب چہ چیزایت در بختا مرگ، منی قصہ بہ بدامی بلاش بکتیں مرگ، چہ پدید و بارہ پاد ایک منی نصیب، مکتیں یا پاد بیا تکیں اتناں تو موت، منارادنی دپار بکرتیں۔ افسوس آماں و دولت و جاہ و حکومت، چھ درد نہ دارت مروچی چہ آیاں چہ چیز گواہ نہ کنت۔ نہ منی چیزے تحت کار، کیت و نہ منی دلیل گوشدارگ بیت نہ معذرت گنجائش چیزے پشت کپنگ۔ فل فرشتیان حکم دیگر بیت کہ اشی، بکرات ماں گردن و طوق و ماں بچ ات پدا ماں دوزخ و آس و بگ ٹی و این ات۔ و ماں ہما زنجیر و کہ آئی و دراجی ہفتاد دست انت آتربطات تا کہ سچک و حالت، مکتیں ہم سر پر گت مکت چہ اینک و انگر حرکت کنگ و سچو کیں مردم کیں تخفیف محسوس کنت۔ (تنبیہ) چہ دست و ہمود و دست مراد انت کہ آئی و مقدار و الثروت بہتر زانت۔ فل یعنی اشی، ماں دنیا، نندان، نہ انشرا جاہ یارت نہ بندھانی حقوق جاہ یارنت، فقیر و محتاج و دن چہ خدمت بکتیں، و گران و ہم بہ آئی ترغیب و دات پدا انشرا سرا ہرج داب و ایمان آرگ بڑتیں آداب و ایمان نیارتی تو بجات چو نکا حاصل بیت۔ و و ہرے نیکی و خور دس مزین کار چہ آئی، دست و نہ بوت تو ماں عذاب و تخفیف و صورت چو نکا پیدا بہ بیت۔ فل یعنی و ہرے انشری و قی دوزواہ جوڑ نہ کنت تو مروچی آئی، دوزواہ کئے بوت کنت کہ آئی، حمایت و کنان، چہ عذاب و برکتیت یا مصیبت و وقت، چہ بڑے تسلّا و بگ بخت۔ و چہ و رگ و ہم انسان و قوت حاصل بیت مگر دوزخیان و چوشیں و شیں و راک دیگر نہ بیت کہ آ راحت و قوت، سبب بہ بیت البت آیاں و دوزخیانی ٹیانی ریم دیگر بیت کہ آئی، ابید چہ بے گناہ گاران دگر کس وارت کنت نہ کنت و آہم چہ زیاتیں شد و تن و ردکیان و آئی، و رنت کہ بلکیں چہ اشی، چہ مقصد حاصل بہ بیت۔ زند تر و معلوم بیت کہ آئی، و رگ

الحاقۃ ۶۹

۸۶۷

تبرک الذی ۲۹

مَا أَغْنَىٰ عَنِّي مَالِيَّةٌ هَلْكَ عَنِّي سُلْطَانِيَّةٌ خُذْهُ
نیاتک منی کار، منی مال۔ بر باد بوت چہ من منی بادشاہی فل بکرات آئی،

فَعَلُوهُ ثُمَّ الْحَيِّمُ صَلَوُهُ ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ
طوق و قی گور بکرات۔ پدا دوزخ و چکل ٹی بکرات، پدا ماں یک زمزیلے کہ آئی، و دراجی ہفتاد

ذَرَاغًا فَاسْأَلْكَوهُ إِنَّكَ كَانَ لَأَيُّومٍ مِنَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَلَا يَخُصُّ
گور ات آئی، و لوپ بکرات و بیشک آہم کسنت کہ ایمان نیارتنگی بہ انشرا مزین شائیں و نہ ترغیب داتی مکت

عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ فَلَئِمَّ لَهُ الْيَوْمَ هَهُنًا حَمِيمٌ وَلَا طَعَامٌ
ہر و رگ دیگر، مسکینان، فل گدا کے نیست انت بہ آئی مروچی ادا دوزواہ قی و نہ رست آئی، و چھ

الْأَمِنْ غَسْلِينَ لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ فَلَا أُقْسِمُ بِمَا
وراک مگر زار آپ نہ وارت آتہ کہ اسے ابید چہ گناہ گاران و پدا سو گندوران ہما چیزانی کہ

تُبْصِرُونَ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ وَمَا
شائیں گندرات و ہر چیزیکہ شائیں نہ گندرات۔ اسے البت قول انت یک شرفدار رسول، فل و نہ انت

هُوَ يَقُولُ شَاعِرٌ قَلِيلًا مَّا تَوَعَّدُونَهُ وَلَا يَقُولُ كَاهِنٌ قَلِيلًا
اسے گفتار یک شاعر، باز کم شامقین کن ات۔ و نہ انت گفتار ساحرے باز کم

مَّا تَدْكُرُونَ تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا
شماہنت گرات، اسے نازل تکیں انت کیں عالم رب، فل و اگ اشی و بسا تیں قیارتیں

بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ
لہتیں گپ و رپ تو البت ما کپنگت آئی، راستیں دست، پدا بڑتیں ما آئی،

الْوَتِينَ فَمَا مِنْكُمْ مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَظِيزٌ وَإِنَّهُ لَتَذَكَّرَةٌ
گردن گدا نیست انت چہ شامچ کہے چہ آئی، دور دارو کیں فل و اسے البت نصیحت انت

لِّلْمُتَّقِينَ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُّكَذِّبِينَ وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى
بہ متقیان۔ و بے شک ما معلوم انت کہ چہ شامقین دروغ بند کنوک انت، و بے شک قرآن پشوانی آروک انت

مزل

چہ شد و عذاب، ہم ستریں عذاب انت۔ (اعاذنا اللہ من سائر انواع العذاب فی الدنیا و الاخرۃ)۔ فل یعنی ہرچیکہ جنت و دوزخ وغیرہ بارہ و بیان بوت اسے کتام شاعرانہ گپ نہ انت و نہ کاہنانی انکلی گپ و زراں انت بلکیں اسے قرآن انت اللہ و کلام کہ آتہ چہ آسمان، یک بزرگ فرشتہ زورانی، یک بزرگ نہیں پیغمبر سرانازل کنت۔ آئی، چہ آسمان، یارت و آئی، کہ بہ زمین و مردمان و سرکت آہر دو میں قاصداں کریم انت یکے و کریمی و شما گوں و قی چمان گندرات و دوزخی و کرامت و بزرگی چہ پیشی کریم و بیان و ثابت انت۔ (تنبیہ) ماں عالم، دو قسم، چیزانت یکے ہما انت کہ مردم اش گوں و قی چمان گندت دومی ہما چیزانت کہ گوں چماں گندگ نہ بیت چہ عقل وغیرہ و ذریعہ و آتہ تسلیم کنگ، و ردا مجبور انت۔ مثلاً ماہر قدر چمان، بچ بکتیں و زمین و بجاہیں

مگر دوش کنان و نظر و نیت۔ لیکن چہ حکمانی دلائل و براہین و بے وس بوان و مادی چٹان و غلطی و سرافیمیں و چوتی عقل و یاد کہ عقل مندان عقل و ذریعہ و حواس
اے رد کاربانی اصلاح و صحیح و کتب، بے مشکل ایش انت کہ چہ ماہج کے عقل ہم چہ غلطیاں و رد کاربان سلامت نہ انت آخر و غلطیاں اصلاح و کوتاہیاں تلافی و
کے بکنت۔ بس ماں تمام عالم و یک خداوندی وحی و قوت انت کہ آوت چہ غلطی و محفوظ و معصوم بوان و تمام عقلی قوتانی اصلاح و تکمیل و کنت کنت پچوش کہ حواس جاس
سر بوان و بے وس ماننت اودا عقل کا ردت۔ سہ داب و ماں ہر ج میدان و نہنا عقل کا ردت دنت یا سرگردان بیت آجا کہ خداوندی وحی آئی و دزگیری و کنان و چہ ہما
بلند و بالائیں حقیقتاں روشناس کنت۔ شاید پیشکا ادا «ما تبصرون و ما لا تبصرون» سوگند وارت، یعنی جنت و دوزخ و غیرہ و ہر ج حقائق ماں پیشی
آیتاں بیان ہوتگنت اگ چہ محسوسات و دائرہ و بلند تر بولگ و وجہ و شے فہم و میابنت تو ماں اشیاء و مبصرات و غیر مبصرات یا بہ دگ لفظان چہ محسوسات و غیر
محسوسات و تقسیم و بزان انت کہ اے رسول کریم و کلام انت کہ خداوندی وحی و ذریعہ و چہ حس و عقل و دائرہ و بالا تر حقائق و خبر و دنت و وھدے ما بازیں غیر محسوس بلکیں
حس و مخالف چیزان و چہ وقی عقل یا چہ دگرانی تقلید و قبول و داریں، تو ہفتیں باز اعلیٰ میں چیزان و چہ رسول کریم و گوشتک و منگ و نوک و کتام اشکال انت۔
و یعنی قرآن و کلام اللہ بولگ و بابت و کدی کدی یقین و چہ شہم ماں شے دلاں کیت مگر باز کم کہ آپہ نجات و کافی نہ بیت آخرائی و شاعری و غیرہ گوشتان و
خبر و گارکن انت۔ آبا شما واقعہ گوں انصاف و گوشت کنت انت کہ اے کتام شاعر و کلام بیت کنت و اے چہ شعر و قسم و انت، ماں شعر و وزن و بحر و غیرہ بولگ لازم انت
ماں قرآن و اے چیز چہ گواہ نہ کنت، شاعرانی زیات تر گفتار بے اصل بنت و آیانی کیشتر مضامین وھی و خیالی بنت، حالانکہ ماں قرآن کریم و تمام تر حقائق ثابتہ و اصول
محکمہ و راگوں پکائیں و بیلان و یقینی حجتان بیان کنگ بونگ۔

و یعنی شری و فکر بجن ات تو معلوم بیت کہ اے کتام کاہن و کلام ہم نہ انت۔ کاہن ماں عرب و ہما مردم انت کہ آیایں گوں بدیں روحاں جن وجاتیگان تعلق یا
مناسبت و اشتگت۔ آیایں اشان و غیب و لھنے جزئی گیتاں و چہ یک مقفی و مسجع کلام و ذریعہ و شون و انگت لیکن جنانی کلام چوش عاجز کنگ نہ بیت کہ چوائے دگ
کے جوڑ کت مکنت بلکیں جتے کتام کاہن و یک خبرے سوچ دنت و اے کلام یعنی قرآن کریم یک ہفتیں عاجز کنوکیں کلامے کہ کلیں جن و انس اوار بوان و ہم چوائے و
مشابہت داروکیں کلامے جوڑ کت نہ کنت۔ دومی ماں کاہنانی کلام و محض یہ قافیہ و سجع و رعایت نیگی باز لفظاں پہ اوار کنگ و خاطر و بالکل بے کار و بے فائدہ بنت و ماں
اے کلام معجز نظام و یک حرف یا یک شوشہ و ہم بے کاریں نیست و پدا کاہنانی جہاں چیز کے بہرہم وادنائیں گپانی سراسر شامل بنت، لیکن علمی و حقائق و روا گاہی معلوم کنگ و
ادیان و شرائع و اصول و قوانین و معاش و معاد و دستور و قانون و معلوم کنگ چہ آسمان و چہیں راز و اسراران آگاہی حاصل کنگ چہ اشاں بوت نہ کنت بخلاف قرآن کریم و کہ اچہ ہمتی مضامین و پروسر زبانت
و پیشکا کل جہان و تربیت و علایں و محکمیں اصول ماں ہمیشی و بیان بوتنت۔

و حضرت شاہ عبدالقادر رحمہ اللہ نبشتہ کنت «یعنی اگ اللہ سرادروغ و بستیں تاول و آئی و دشمن اللہ بونگت و دست و بگپتیں اے دستور انت گردن جنگ و کہ جلا و
آئی و راستیں دست و بہ وقی جپتیں دست و داربت تاکہ نکل مہ وارت» حضرت شاہ عبدالعزیز رحمہ اللہ فرمان کنت کہ «تقول» و ضمیر رسول و طرف و راجع انت یعنی اگ رسول
یا لفرض کتام حرفے اللہ طرف و منسوب بکنت یا ماں آئی و کلام و چیزے چہ وقی جانب و شامل بکنت کہ آرا اللہ و نہ گوشتک، تو ہما ساعت آئی و سراسر اے عذاب کنگ
بہ بیت (العیاذ باللہ) چیا کہ آئی و تصدیق و راستی چہ آیات بینات و دلائل و براہین و ذریعہ و ظاہر کنگ بوتگ، نوں اگ اے دابیں جبر و سرافور عذاب و سزا دیگ
مبیت تو چہ خداوندی وحی و امن چمت بیت و ہم دابیں البناس و اشتباہ سرکشنت کہ آئی و اصلاح نامکن بیت کہ اشریعت و حکمت و منافی انت برخلاف ہما شخصے
کہ آئی و رسول بولگ چہ آیات و دلیلان ثابت نہ بوتگ بلکیں سرظا ہر بن قرآن و علانیہ دلائلاں آئی و رسالت و نفی اش ظاہر کنگ تو آئی و گپ ہم ناہودہ و خرافات انت
کتام عقل مند آئی و سراہج و لگوش گور نہ کنت و نہ محمد اللہ ماں خداوندی دین و چیزے البناس و اشتباہ واقع بیت البت چہ اے دابیں شخص و معجزات و غیرہ و تصدیق
بولگ محال انت لازمی انت کہ اللہ تعالیٰ آرا دروغ بند ثابت کنگ و پیر سو اکنگ وھے رنگیں کاران و پیرا بکنت کہ آئی و رسالت و دعویٰ و مخالف بہ بنت۔ آئی و مثالے و
چوش بھم انت کہ پچوشک بادشاہ یک شخصے بہ کتام منصب و مقرر کنان و سند و فرمان و غیرہ دیان و بہ کتام نیمگ و دیم دنت نوں اگ چہ آمد و ماں اے خدمت و
چیزے خیانت بوت یا بادشاہ و سراچیزے دروغ بندگ چہ آئی و عمل و ثابت بوت تو ہما دمان و بغیر چہ ہمتل بولگ و آئی و تدارک و کنت، لیکن اگ بڑک و
ڈوکائی پر و شوکیں مزدور یا روپگ جنوکیں فراش اے داب و بکو اس بکنت کہ حکومت و پیر من و چو فرمان انت یا چہ منی ذریعہ و اے احکام دیگ بونگنت تو کتام کس آئی و
جبر و سرا و لگوش گور کنت و کتام کس آئی و دعویائی سراسر ایراد کا ریت بہر جا و ماں اے آیت و حضور و بتوت و سراسر استدلال کنگ نہ بوتگ بلکیں اے
پیش دارگ بوتگ کہ قرآن کریم خالص اللہ کلام انت کہ ماں آئی و یک حرف یا شوشہ ہم نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم چہ وقی طرف و شامل کنت نہ کنت و نہ
با وجود پیغمبر بولگ و واجہ و اے شان انت کہ کتام خبرے اللہ طرف و منسوب بکنت کہ آرا وادجہ خدا و نہ گوشتک، تو رات سفر استنار و ماں ہر دھمی باب و
بیسنتی فقرہ چوش انت «لیکن آئی اے دابیں گستاخی بکنت کہ کتام خبرے چہ منی طرف و بگوشتیت کہ آئی و گوشتک و حکم من آرا نہ دات، یا چہ دگ معبودانی نام و
بگوشتیت تو آئی قتل کنگ بہ بیت «خلاصہ چوش انت کہ ہر کس نبی بیت چہ آئی و اے دابیں کار بوت نہ کنت فنظیر ہذہ الایۃ قولہ تعالیٰ
فی البقرة وَلَئِنْ أَتَيْتَ أَهْلَهُمْ بِعَدَاكٍ لِّدِيْ جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَصِيرٍ ۱۲

قدیر، دیان، و قی جان، پر عذاب، رستگار بکنت مگر خوش بوت نکنت۔ کلا یعنی آس مجرم، چونکاید کنت آ تو پوست، و در کنان، چہ توکی نیمگ، و کیلجہ، کشت۔ ۱۲
 ہمے صفحہ، فوائد، و یعنی چہ دوزخ، و نیمگ، و یک کشش، تواریست بیت، بس ہر قدر مردماں کماں دنیا، چہ حق، و پشت دیان ربا دگ، و تگنت، و چہ نیکیں کاران سر، کتاب
 دیان، و مال نزاران، و ماں جمع کنگ، و گلا بیش آنت آ کلان دوزخ،
 نیمگ، و کشان، و برگ بنت، ماں لھتیں آتار، انت کہ دوزخ اول
 سر، گوں زبان قال، و تواریست جنت، الی یا کافر، الی یا منافق، الی
 جامع الماں (یعنی، او کافر، او منافق، او مال جمع کنوک اینگویا،)
 مردم اینگو آنگو تجگ، و لگنت، چہ آئی، و رندیک دراجیں گونے
 در کبیت کہ آ کافران، و یک یک، و چنان، و چست کنت بہ ہما
 و اب، و پنجو شک مرغ چہ زمین، و دان، و چست کنت (العیاذ باللہ)
 کلا یعنی چہ طرف، و چنگلی، و ہمت ظاہر کنت نہ کنت، فقر و فقرہ
 نادراہی و سکی بکیت توبہ صبر، و بان، و بد حال بیت بلیس با بوس
 دلیر و ش بیت، چو بگوش کہ نوں چہ مصیبت، و در کنگ، و واسطہ
 چہ رہنبد باقی پشت نہ کنت و مال و دولت راحت و آرام دست
 بکیت توبہ نیکیں کاراں دست چست نہ بیت و ماں خدا بندہ راہ،
 خرج کنگ، و توفیق نہ بیت۔ البت ہما مردم مستثنی انت کہ آیانی
 بیان دیما بیداک انت۔ کلا یعنی برے برے نماز و انوک نہ انت
 بلیس گوں التزام و مداہیگی، و نماز و انت و ماں نماز، حالت
 گوں مزین دل چہ و برابر و قی نماز، طرف، و دلگوش گور کنت۔
 کلا سورۃ المؤمنون، و اشی و تفسیر گوسنگ، و یعنی گوں اے
 یقین، و نیکیں کار کنت تا انکہ ماں قیامت، و آیانی کار، بیت
 کلا یعنی چہ اے عذاب، و ترسان، و تارا چہ گناہان دور
 دارند، و یعنی اللہ عذاب یک بچیں چیزے نہ انت کہ
 بندہ چہ آئی، طرف، و دل جم و بے فکر، و بان، و بندیت۔
 کلا یعنی چہ لوگ بانگ و چہ قی نیمگ، و ابید ہر کسے پیر و قی
 شہوت رانی، و دگر جاھے کنت آبراں چہ حد اعتدال و چہ
 حد جواز، قدم، و قی، و کشت۔ و ماں اشی، اللہ و
 بندہ ہانی کلانی حقوق آتکنت چیا کہ مردم، و گور، و ہرج
 قوتے کہ ہست انت آکل اللہ، امانت انت آیانی،
 ہماں، و شون دانگیں جاگہان، و خرج کنگ لازم انت و
 ہرج قول و فرار ماں ازل، و بستگی، چہ آئی، و واتری کنگ
 مبیت۔ کلا یعنی ضرورت بکیت توکی و گیشی، و بغیر ہم
 رورعایت، و بغیر گواہی دینت حق، و چہ نہ دینت۔ کلا یعنی
 نمازانی و قناتی و ایدگہ شرط و آداب، و بارہ، و خبر ہم
 دارند و آئی، و صورت و حقیقت، و چہ برباد بوگ،
 رکینت۔ کلا جنتیانی اے ہشت صفت بوتنت
 کہ آیانی چہ نماز، و شروع و ہم بہ نماز، ختم کنگ بوتنت،
 تا انکہ معلوم بہ بیت کہ نماز اللہ پاک، و گور، و چہ تکرار
 شائیں عبادت انت، ماں ہر کس، اے صفات
 بہ بنت تو، و ہلوع، (حامگیں دل،) نہ بیت، بلیس آکس عزم و ہمت، و خدا بندیت۔ ۱۲

تبارک الذی ۲۹ ۸۷۰ المعارف ۷۰

وَتَوَلَّىٰ ۖ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ ۖ إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ۖ إِذْ أَمْسَهُ
 دات و در گردانی کنت۔ و چہ کت مال پدا نگاہ دشتی ط بے شک انسان پیدا بوتہ پست ہمت و ہدیچہ بکیت
 الشَّرَّ جُزُوعًا ۖ وَ إِذْ أَمْسَهُ الْخَيْرُ مِنْوَعًا ۖ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ۖ الَّذِينَ
 مصیبتہ کو کار کنت۔ و ہدیچہ دست، و بکیت مال بچلی کنت کلا مگر ہما نمازی کہ
 هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ۖ وَالَّذِينَ فِيْ أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ۖ
 و قی نماز، و سرائی عمت کلا و ہما کساں کہ ماں آیانی مال، و ہر مقرر انت
 لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ۖ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ۖ وَ
 چہ لوٹوکان و بے دساں کلا و ہما کساں کہ باور کنوک انت انصاف، و روح، و قی
 الَّذِينَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ ۖ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ
 ہما کساں کہ آیانی چہ قی رب، و عذاب، و ترسوک انت کلا۔ بے شک آیانی رب، و عذاب ہما ہیانت کہ
 غَيْرَ مَأْمُونٍ ۖ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَفِظُونَ ۖ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ
 کسے چہ آئی، و ایمن بوت نہ کنت۔ و ہما کساں کہ آیانی قی شرک گاہانی حفاظت کنوک انت۔ مگر چہ قی لوگ با نکان
 أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۖ فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ
 یا چہ قی مولداں بیشک کلا آیانی ملامتی نہ انت گدا ہر کسے طلب کنت چہ اشی، و ابید
 فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ۖ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رِعُونَ ۖ
 گدا ہمیش انت چہ حد، و سرگوز و کلا و ہما کساں کہ ہر قی امانت و قی قول، و خیال داروک انت کلا
 وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ ۖ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ
 و ہما کساں کہ قی گواہیانی سرا او شتوک انت کلا و ہما کساں کہ قی نماز، و سرا
 يُحَافِظُونَ ۖ أُولَٰئِكَ فِيْ جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ ۖ فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا
 نگاہ داروک انت کلا ہما بیان انت ماں باغاں بہ مڑاہ داری کلا گدا چہ انت کافران،
 قَبْلَكَ مُهْطِعِينَ ۖ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ۖ اِطْبَعُ
 کہ در کان اش ز رنگت بہ تری نیمگ، و چہ راست، و چہ چپ، و ٹولی ٹولی بان، و آیامح داریت
 منزل

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

ہا یعنی قرآن و تلاوت و حجت ذکر و اشکنان و کافر چہ ہر نیک و برتر و تنبی گور و تیز تر و پیداک انت و پداوش گئی و مسخرہ گفت، آیا اشی و باوجود اشیان ہم طمع دارند کہ آکلان ماں جنت و باغان داخل کنگ بنت؟ ہنچو کہ آیاں مدام گوشنگ کہ اگس مارا و تر کنان و خدا و گور و روگ کوٹ تو او دایم ہم بہ ماشرتری و گہتری انت، ہجر چوش نہ بیت۔ آعادل و حکیم خدا و گور و ۱۷۱ دایم کوراسکیں کاربوت نہ کنت۔ (تنبیہ) ابن کثیر و اے آیتانی مطلب چوش گینگ کہ تنی طرف و اے منکران و باریں چوں بون کہ گون تیزتری و تنی طرف و سرگران انت و پیداک انت چہ راستیں جانب و چہ چیں جانب و جماعت درجماعت و، یعنی قرآن و اشکنت و پیر چا چو ترا س کنت و پدا و بخت گذارانا اے نفرت و شراری و باوجود اے اُبت و ہم دارند کہ چہ آیاں ہر یک کسے بے ترس و ماں جنت و داخل بیت؟ ہجر چوش نہ بیت۔ و ہذا کہما قال تعالیٰ

فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُسْتَقَرَّةٌ قَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ (مدثر ذکوع ۲)۔ و یعنی چو خاک و ہمیں ادنا ہیں چہر و یا چو منی و ہمیں سلیں دل خراب ہیں چہر و چہ پیدابوت آچہ تجا بہشت و لائق بوت۔ مگر البت و ہرے چہ ایمان و برکت و پاک و صافی و معظم و شرفدار بہ بیت و ممکن انت چہ "اَنَا خَلَقْنَاهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ" و اشارہ بہ بیت "إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا" و طرف و کہ آ جنت آیت پیش ماں سہ سورۃ و انگ۔ یعنی آوت پیدا بوت بہ اے صفائی سرا و دماں "إِلَّا الْمُصْلِيْنَ الْكَذِبِينَ" ہوا الخ و استثناء و ذنا را شامل نہ کنت گذار چو نکا بہشت و مستحق بوت۔ بہ اے تقدیر و مجاہد کون و ترکیب چہ "خلق الإنسان من عجل" و قبیل و بیت۔ و آفتاب (روح) ہمک روچ و چہ یک نوکیں نقطہ و طلوع بیت و بہ نوکیں نقطہ و ایرزوت ہمایان و مشارق و مغارب گوشنگ و یعنی و ہرے آیانی جاگہ و چہ آیاں شرتری آوت کنت، تووت آیاں و دوبارہ پیر چا پیداکت مکنت؟ آیا آچہ مے قابو و درکیان و دگر جاہے شت کنت یا چہ "خبراً منہم" مراد ہمایانی و تی جند و دوبارہ پیداکت کنگ بہ بیت چہ کہ عذاب بہ بیت یا ثواب و دوی زندگی چہ اے زندگی و ہر جاو و کامل تربیت، یا مطلبی چوش بہ بیت کہ اے مکہ و کافران و بل کہ مسخرہ و کلاگ گزنت مایہ اسلام و خدمت و چہ اشیان شرتری قومے و کاریں۔ چنانچہ قریش و جاگہ و آئی و "انصار مدینہ" و یارت وادشتا ربنت و وکد و مردمان پداہم چہ آئی و قابو و درکیان و دگر جاہے شت نہ نش، آخر آیاں و تی ناشریں کارانی تام چشمک کپت۔ (تنبیہ) مشارق و مغارب و سوگند شاید بمشکاوارت کہ خدا ہمک روح مشرق و مغرب و بدلان کنت گذار پیر آئی و شے تبدیل کنگ چو نکا مشکل بیت۔ و یعنی چنت روح و مہتلی انت گذار سزا بوگ یقینی انت۔ و یعنی بہ تمام خاص نشان و علامت و طرف و چوش بہ تیزتری و تجان بنت چہ یک دوی و پیر و رسک و جہد و کنت یا چہ "نصب" و مراد بت بہ بنت کہ آیاں کعبہ و ارد گرد و لک کنگ و گنگنت بہ آیانی طرف و گون مزن چوش و عقیدت و تجان و روان بوگنگنت۔ و یعنی قیامت و روح منت سورۃ المعارج و لہ الحمد والمنة۔ و یعنی چہ اشی و پیش کہ کفر و ناشری و ذریعہ ماں دنیا و طوفان و ماں آخرت و دوزخ و عذاب و گرفتاریے ات۔ و یعنی چہ اللہ و ترسان و کفر و معصیت و بل بدے ات و اطاعت و عبادت و کشک و بگرات۔ و یعنی ایمان یارت توجہ آئی و پیش اللہ پاک و ہرج حقوے نقصان کنگ ات آستارہ معاف کنگ بنت و کفر و ناشری و کارانی ردا ہرج عذاب و آیک مقدر انت ایمان یارگ و حالت عذاب ہم نہبت۔ بلکیں مہتل کنگ بیت دانکہ شہابہ و تی طبعی عمر و سرے ات حتی کہ جاندارانی موت و حیات و عام قاذن و روع بہ و تی وقت و سرموت بہبت چہ کہ آئی و تو بہر حالت کتام نیک و بد و ہج چہ رہ نیست۔ و یعنی ایمان یارگ و ردا عذاب و آیک و بارہ و ہرج و وعدہ ہست اگس سر و بان و آنک داوشتات توجہ کسے و گنگ و آن گنگبت۔ و نہ یک ساعت مہتل کنگ بیت، یا مطلب چوش بہ بیت کہ موت و تی مقررین وقت و آیک الی انت ماں آئی و حج

تبارک الذی ۲۹
۸۷۱
نوح ۴۱

كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ اَنْ يَّدْخُلَ جَنَّةً نَّعِيمٌ ۝۱۰ كَلَّا اِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُونَ ۝۱۱ فَلَا اُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ اِنَّا لَقَدِرُونَ ۝۱۲ عَلٰى اَنْ يُّبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ۝۱۳ فَذَرْنَهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتّٰى يَلْقَوا يَوْمَهُمُ الَّذِى يُوْعَدُونَ ۝۱۴ يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْاَجْدَاثِ سِرَاعًا كَانَهُمْ اِلٰى نَصَبٍ يُّفَضُّونَ ۝۱۵ خَاشِعَةً اَبْصَارُهُمْ تَرَاهُمْ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِى كَانُوا يُوعَدُونَ ۝۱۶

سورۃ نوح و نازل و توشی ہوتا شروع کتاں گون خدا و نامہ ہما کہ بے اندازہ ہر بان زین رحم کوئے بیت محنت آیت و درک عانت

اِنَّا اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰى قَوْمِهٖ اَنْ اَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاتِيَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ۝۱۷ قَالَ يَقَوْمِ اِنِّ لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝۱۸ اَعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوْهُ وَاَطِيعُوْا ۝۱۹ يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَاَعْبُدُوْا اللّٰهَ اَجَلٌ مُّسَمًّى ۝۲۰ اِنْ اَجَلَ اللّٰهِ اِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ ۝۲۱

مہلت بدت شمارا دال یک و ہرے مقررین و بے شک ہرے کہ خدا و مقرر کنگبت الی مہلت دیگ بیت و

منزل

دوزخ و عذاب و گرفتاریے ات۔ و یعنی چہ اللہ و ترسان و کفر و معصیت و بل بدے ات و اطاعت و عبادت و کشک و بگرات۔ و یعنی ایمان یارت توجہ آئی و پیش اللہ پاک و ہرج حقوے نقصان کنگ ات آستارہ معاف کنگ بنت و کفر و ناشری و کارانی ردا ہرج عذاب و آیک مقدر انت ایمان یارگ و حالت عذاب ہم نہبت۔ بلکیں مہتل کنگ بیت دانکہ شہابہ و تی طبعی عمر و سرے ات حتی کہ جاندارانی موت و حیات و عام قاذن و روع بہ و تی وقت و سرموت بہبت چہ کہ آئی و تو بہر حالت کتام نیک و بد و ہج چہ رہ نیست۔ و یعنی ایمان یارگ و ردا عذاب و آیک و بارہ و ہرج و وعدہ ہست اگس سر و بان و آنک داوشتات توجہ کسے و گنگ و آن گنگبت۔ و نہ یک ساعت مہتل کنگ بیت، یا مطلب چوش بہ بیت کہ موت و تی مقررین وقت و آیک الی انت ماں آئی و حج

تاخیر بوت نہ کنت، والظاہر ہوا الاول، حضرت شاہ صاحبؒ اے آیتانی تقویٰؒ، ایک دگر دابے ء کنت، یعنی بندگی بکن کہ نوع انسان ماں دیناء داں قیامت ء باقی بمانیت و قیامت بوگ ء، ہج دیر نہ لگیت و ہرقتیکہ کل آوار بو ان ء، چہ بندگی ء دوست ء، کش ات توکل ہے دمان ء، ہلاک بے ات، طوفان آسنگت ہے داب ء، کہ یک مردے ہم پست مکیبیت چہ حضرت نوح ء وجہ ء آرسنگار بوتنت و باقی پست کینت۔ ۱۲

جانب و ماں دعوت و تبلیغ و بھی ڈولیں کوتاہی نہ کنت، ماں
شب و ہمارو کیاں و ماں روشنائیں روج و برابر اشان و
نتی طرف و دعوت داتوں، مگر آخر و چوش بوت ہر قدر من
اشان و نوحید و طرف و بارگ و کوشست کنت، اے
بد بختان ہنگت زیات نہرچہ اینگو دیم و تاب و دیان و سروت
شنت و ہر قدر چہ منی جانب و برابر اشان شہقت و دوزوہی و
اظہار بوت چہ آسانی جانب و نفرت و شزاری ہنگت گیش
یوان بوت۔ فل چیا کہ منی خبر و اشکنگ آیان دوست
نداشت لوتنت کہ اے آواز آسانی گوشان مکپیت۔ فل تا کہ من
آسانی و امنی صورت و مگندنت و ہم لک کال اگی ماں گوشان
کدی سست بترنت تو گدانی ذریعہ و توار ماں گوشان مزوت،
الغرض حج خبر ماں کتام سر حال و ماں دل و اشانی جاگہ مگنت۔
وہ یعنی حج رنگ و چروٹی رہند و دست کشک اش
نہ لوت انت و آسانی مغزوری و اشان نہ ہشت کہ مکتی ہم یہ
منی خبر و نیمگ و دلگوش و گور بکنت۔ فل یعنی ماں آسانی
چجیان و روان و خطاب کرتوں و ماں آسانی دیوان و مجلسان
نندان و سرو سوجوں کنت۔ فل یعنی ابید چہ حجی و گوں
آیان ماں غلوت و ہم کپ و پر جنوں، صاف صاف و گیش و
گیوار کمان و ہم، و ماں اشارہ و ہم، گوں تر ندیں آواز و
ہم و ندیں آواز و ہم خلاصہ ایش انت کہ نصیحت و پنت
حج سر حال و حج داپیں رہند بہ اشانیگی من نہشتوں۔
فل یعنی با وجود صد سالانی سرو سوج و پدھنوں ہم اگن
منی خبر و گران و وئی مالک و نیمگ و جگ انت و چہ آئی و
وئی خطایانی معانی و لوت انت تو آمرن بخشوک و معاف
کنوک انت گوستگیں کل گناہان و یکدم معاف کنت۔
فل یعنی ایمان و استغفار و برکت و قحط و ڈکال (کہ ماں
آئی و چند ہا سالان گرفتار انت) دور بیت و اللہ تعالیٰ
ہما جبران و دیم دنت کہ آچور گام و گوارنت کہ چہ آئی و
برکت و کشار و باغ بالکل سرسبز و سیر آپ بنت۔ غلہ،
نیمگ، و ایند کہ ثمرہ و برے حساب پیدا بیت دولت و غیرہ
فرہ و زبڈ بنت شیر و روغن زیات دست کپیت و جنین آدمان
کہ چہ کفر و معصیت و شومی و سنٹ بو گنت آیان و خداوند
کریم چہ دنی فضل و ندیں چک بخشیت الغرض گوں آخرت و
ہو رچہ دنیا و عیش و بہار و ہم مزین و نڈے دیگ بیت،
(تنبیہ) امام ابو حنیفہ و چہ اے آیت و اے اخذ کتاب
کہ استغفار و اصل حقیقت و روح استغفار و انابت

لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٠﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿١١﴾
 اگ شما زان ات و گوشتی ای منی رب من دعوت دات و قومی شب و روج
 فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَاءِي إِلَّا فِرَارًا ﴿١٢﴾ وَإِنِّي كُلَّ يَوْمٍ دَعَوْتُهُمْ لِيَتَغَفَرُوا
 لک از بات زکت به آیانی حق و منی دعوت و ابید چه نچک و ای و من هر و هد که دعوت دات آیانی و ناکر تو به بخش آیان
 جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا
 مانش کنت و قی لنگان مان و قی گوشان و مان پوش اتش و قی سرا و قی گدان و قی و فیدش کت
 وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ﴿١٣﴾ ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهَارًا ﴿١٤﴾ ثُمَّ إِنِّي
 و سرکش کشش تمامی سرکش و پدا من آیانی دعوت دات سر ظاهر و قی پدا من
 أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿١٥﴾ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ
 اعلان کت به آیانی و به چری گوشن آیان چری و و و قی من گوشت که معافی بلو ات چه و قی رب
 إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿١٦﴾ يُرْسِلُ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ﴿١٧﴾ وَيُمْدِدْكُمْ
 به شک آما و کنو انت و بده کنت آسمان و شمس سرا هر و پچان و و گیش دنت شمارا
 بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا ﴿١٨﴾ مَا
 مال و چک و اذ کنت به شما باغ و اذ کنت به شما جو و چون ات
 لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٩﴾ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿٢٠﴾ أَلَمْ تَرَوْا
 شمارا پرچا امیت زکش ات به الله بزرگی و قی و تحقیق هائی و پیداکت شمارا قسم قسما و آیانی گنبد
 كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا ﴿٢١﴾ وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ
 چهبها پیداکت خدا و هفت آسمانان و طبق طبق و و ایری کت ماه مان آیانی میا بخور
 نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا ﴿٢٢﴾ وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿٢٣﴾
 روشنی و ایرکت روج و چراغ و الله و رودیت شمارا چه زمین و رودیت و قی
 ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴿٢٤﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ
 پدا و از زکنت شمارا مان زمین و و پدا و رکت شمارا در کنگ و و خدا و اذ کنت به شما زمین و

الی الترانٹ و نمازائی کا کل ترین صورت انت کہ آچہ صحیح سنت و ثابت انت ۔ فلا یعنی چہ اللہ عز و جل فرمائی کہ تو آئی و فرمان برداری و کئے تو نزارا بزرگی و عزت و قار عنایت فرمائینت ، یا چوش مطلب انت کہ تو اللہ بزرگی و اعتقاد و پرچانداری و چہ آئی و جلال و عظمت و پرچانداری سے ۔ فلا یعنی ماں مات و لاپ و تو قسم قسمیں رنگ بدلینت و چہ اصلی مادہ و بگردانکہ مرکب و انسان چنکر رنگ بدلینیت و چنکر راہ و رہبند و سروچیرانت کہ آیاں جنت و گوارینیت ۔ فلا یعنی یکے و سرادگہ یکے و لا روح و نور تیز و گرم بیت کہ ہر وہدیکہ آشتم گفت شب و ہماروکی اندیم بیت شاید ہمیشکا آگوں روکس چراغ و تشبیہ دیگ بوتگ و ماہ و نور و ہمے چراغ و روشنی و ہمارو فہمگ بہ بیت کہ آچہ ماہ و مادہ و ذریعہ و سرد و سبک بیت ۔ فلا یعنی چہ زمین و خوب بہ شری و محکم داران و پیدا کنت اقل سرمے پت آدم چہ خاک و پیدا بوت پدا لطفہ کہ چہ آئی و بنی آدم پیدا بیت غذا و خلاصہ انت ہر جیکہ چہ خاک و در کینت ۔ فلا یعنی چہ مرکب و بعد دوبارہ مال خاک و شامل بنت پدا ماں قیامت و روح و چہ ہما حاک و در کنگ بنت ۔ ۱۲

فلان یعنی ہر سہائی، سربراہ و پس ات، بندرات، ترقی و تاب بکن ات، رو و آجک ات، ہر نیگ، پراہیں کشکاں پر شمیگی کشک بوتگنت، یک مردے اگ بلوٹیت و گوں آئی، و مسائل ہم بہت تو تمام زمین و چاگر در ترقی و تاب کنت، کشک آئی، راہ و نہ بندت۔ فل یعنی وئی ریسائی و میر و معتبرانی جبرش گیت کہ ماں آئیانی مال و اولاد، و چچ پیس گہتری و بہتری نیست، بلکس آیان پرایان تاوان انت و چہ ہمایانی سبب، چہ دین و نہر بوتنت و گوں مزین سرکشی و زورائی، اے دگرے ہم چہ دین و نہر بوتنت گیتگنت۔ فل یعنی درست و سر پد کنت کہ اے واجہ و گت، گوش مدارت و ہیک پیس در دوا و ایدا و یک، شوہار و انت۔ فل یعنی وئی معبودانی حمایت، و ردا وئی پادان محکم بدارت، نوح و سکین و یک و سر ردا ملک ات۔ گوشت کہ دال صد ہا سال ہر یک وئی اولاد و اولاد در اولاد و وصیت کنان، و بوتگنت کہ کس ماں اے پیر مرد (نوح) و فریب، و مکتب و چہ وئی پت و پیر کی دین و قدان

اینگر و آنکر گنت۔ فل اے کل تانی نام انت پر ہر مطلب، و یک جدایتے جوڑ گنتش۔ ہما بت پدا ماں عرب و آگ بوتنت۔ و ماں ہندوستان و ہم، ہے قسم و بت جو کہ بشو، برہما، اندر، شیو و ہنومان وغیرہ و ناماں مشہور انت، آئیانی زیانیں گیش و گوار حضرت شاہ عبدالعزیز رحمہ اللہ ماں تفسیر عزیز گتگ ماں لھتیں روایتان ہست کہ ماں قدیمی دور و لھتیں بزرگ انت، آئیانی مرگ پد چہ شیطان و سر نیگ و قوم و بہ یادگار حساب و آئیانی تصویران و اٹکنت پدا آیان و تعظیم دیگ بناوت، کم و آئیانی پرستش و رواج کت، العباد یا لہ۔ فل حضرت شاہ عبدالقادر گنتش، یعنی (سرگردان نمائنت) چچ تدبیر (تجکس) بہ گیر و مکتب، و حضرت شاہ عبدالعزیز گنتش کنت کہ چہ اسند راج و داب و ہم آیان و چہ وئی معرفت و آشنا مکن و عام مفسران و ظاہر سبب معنی مراد گتگ انت، یعنی آی الشراے ظالمانی گمراہی و سلت گیشتر بکن تا کہ زوت بد بختی و کاسک دپادپ لوان و خداوندی عذاب و حقار بہ بنت مفسران نمشتہ کنت کہ اے بد دعا چہ آئیانی ہدایت و بہکے ناامیت لوان و کتی، توری ناامیتی بہ ہزار سال، و تجربہ و بنا و سرابہ بت باحق تعالیٰ اے ارشاد بلکس آئی، و گوشان کنتہ بوتگ انت کہ لَن يُؤْمِنُ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ (ہود دوع ۴) بہر حال ماں چوشیں ناامیتی و جاو و دل تنگ و غضب ناک لوان و ہم مزین گپے نہ انت، حضرت شاہ عبدالعزیز رحمہ اللہ نمشتہ کنت کہ و ہرے بہ یک شخصہ یا چہ راستیں راہ و سر آیک و چہ بالکل مایوسی بہ بیت و بنی آئیانی استعدا و شری و چکا آسان و چوش بھمت کہ لوان ماں اشان خیر و نفوذ و قطعاً گتیش نیست بلکس اشانی جزد و وجود چو سر تگیں عضو و پیمانہ انت کہ آیقینا باقی مانگیں جسم و ہم شریعت و زہری ماں کنت تو آوقت و آئیانی بزرگ و چہ دنیا و آیان و نیست و نابود کنگ و بغیر و گچ راہ پشت نہ کپیت، اگن قتال و حکم بہ بیت تو چہ قتال و ذریعہ و آفتا کنگ بہ بنت یا آئیانی قوت و چکت پرورش کنان و آئیانی بدیں اثر و نیست و نابود کنگ بہ بیت و اگن نہ گدی صورت الیش انت کہ چہ اثر پاک و دعا لوٹک بہ بیت کہ آچہ اشانی وجود و دنیا و پاک ہکنت و چہ آئیانی زہر دار و کیں جراثیم و ایدگران و محفوظ بدارت کما قال «اِنَّكَ اِنْ تَدْرَهُمْ يُضِلُّوْا عِبَادَكَ» بہر جاو و واجہ حضرت نوح و دعا دہے داب و حضرت موسیٰ علیہا السلام و دعا کہ آماں سورہ «یونس» و گوشت چہ ہے

الحجۃ ۸۷۳
تہذیب الذی ۲۹

سَاطَا ۱۹ لَتَسْلُكُوْا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ۚ قَالَ نُوْحٌ رَبِّ اِنَّهُمْ عَصَوْنِيْ
 وَاَتَّبَعُوْا مَنْ لَّمْ يَزِدْهُ مَالًا وَوَلَدًا ۙ اِلَّا خَسَارًا ۚ وَكَفَرُوْا بِمَا كُنَّا اَبْرَارًا ۚ
 وَقَالُوْا لَا تَذَرُنَا ۙ اِلٰهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا ۙ وَلَا سِوَاہٖ ۙ وَلَا يَغُوْثُ
 وَيَعُوْقُ وَنَسْرًا ۚ وَقَدْ اَضَلُّوْا كَثِيْرًا ۙ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِيْنَ اِلَّا ضَلٰلًا ۚ
 مِّمَّا خَطِيْئَتِهِمْ اُغْرِقُوْا ۚ فَادْخُلُوْا اِنَّ اِلٰهَ فَلَاحٍ يَجِدُوْا اِلٰهًا مِّنْ
 دُوْنِ اللّٰهِ اَنْصَارًا ۚ وَقَالَ نُوْحٌ رَبِّ لَا تَذَرُ عَلٰی الْاَرْضِ مِنَ
 الْكٰفِرِيْنَ دِيَارًا ۚ اِنَّكَ اِنْ تَذَرَهُمْ يُضِلُّوْا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوْا اِلَّا
 فَاجِرًا كَفٰرًا ۚ رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيْ مُؤْمِنًا
 وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِيْنَ اِلَّا تَبٰرًا ۚ
 رَبِّ اِنِّیْۤ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ السَّخْمِ السَّخْمِ السَّخْمِ
 قُلْ اَوْحٰی اِلَیَّ اَنَّهُ اسْمَعَ تَفٰرُقِمْ مِنَ الْجِنِّ فَقَالُوْا اِنَّا سَمِعْنَا قُرْاٰنًا
 تَوْحِیْدًا ۚ وَكُنَّا مِنْكُمْ لَمَّا خَلَقْنَا ۚ وَكُنَّا مِنْكُمْ لَمَّا خَلَقْنَا ۚ وَكُنَّا مِنْكُمْ لَمَّا خَلَقْنَا ۚ

منزل

قبیل انت، و اشرا علم۔ فل یعنی طوفان آنکے سر ظاہر و ماں آپ و غرق بوتنت لیکن در حقیقت و ماں بر رخ و آس و شست و سر بوتنت۔ فل یعنی ہما بت (ود و سواع، یغوث وغیرہ) و ماں اے سختی و و ہر چیزے ملد ہم کت نہ کنت، پنچا ماں کس مہری و حالت و موت و آغوش و شنتت۔ فل یعنی یک کافرے و ہم زندگ میل، ماں اشان یکے ہم لے قابل نہ انت کہ باقی ہما بت و ہر کسے باقی ہما بت مئی تجربہ چوش گوشیت کہ چہ آئی و لطفہ و ہم بے جبا، ضدی، منکر حق و ناشکر بیدانت و داں و ہرے چہ اشان یک کسے ہم پشت کپیت و تہ راستیں راہ و چون بیت ایدرگہ ایمان داران ہم گمراہ و بدراہ کنت۔ فل یعنی بہ مئی مرتبہ و رور و چہ منہ ہرج و ماں کونہا ہی یا تقصیرے بوتگ چہ وئی فضل و کرم و منار معاف بکن و مئی مات و پت و ہر کس کہ ماں مئی بوجیک یا مئی لوگ و یا مسبت و مومن لوان و بیت آدرستانی خطایان و پہل بکن بلکس دال قیامت و ہر قدر

مردین و جنین آدم مومن بہ بنت کلائی مغفرت و بکن، آی الشراچہ نوح علیہ السلام و دعا و برکت و اے بندہ عاصی و خاکی و ہم چہ رقتی رحمت و کرم و مغفور کمان و ابید دیناوی و اخروی تعذیب و ماں و تنی رضا و کرامت و محل و سرکین۔ اِنَّكَ سَمِيعٌ قَرِيبٌ مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ۔ تمت سورۃ نوح و اللہ الحمد و المنة۔
 فلما جنانی وجود و حقیقت و ردا حضرت شاہ عبدالعزیز و ماں اے سورہ و تفسیر و مزین دراجیں و زیارتیں گیش و گیوار کنگ و ماں عربی و اے اکام المرجان فی احکام الجنان لے
 بن گیت و مزین جامع کتاب انت ہر کس شوق بہ بیت آئی و مطالع و بکنت اے جاگہ و چشیں گیش نیست کہ اے دایں مباحث نبیسیگ بہ بنت۔ ۱۲
 ہے صفحہ و فوائد۔ فلما سورہ احقاق و گوشت کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم صبح و نماز و انگ و ات کرمازین جن چہ اودا گوشتنت و قرآن و آواز و سرافینہ

توان و گوں صدق دل و ایمانش آورد پدا بہ رقتی قوم و سر توان و تمام ماجرا نش بیان کت کہ مایک کلامے اشکنگ کہ آ (چہ رقتی فصاحت و بلاغت، حسن اسلوب، قوت تاثیر، شیرین بیانی، پخت و وعظ و داب علوم و مضامین اعتبار و) عجیب و غریب انت، معرفت ربانی و رشد و فلاح و ینگ و رہبری کنت و خیر و طلب گار و دست و گران و نیکی و تقویٰ و منزل و بارت و سرکنت پمشکا آئی اشکنگ شرط و بلا توقف آئی و سر ایمان آوریں و بہ مئے دل و ہج ہمیں شک و شبہ باقی نہ منت کہ اے دایں کلام ابید چہ اللہ و دگر چہ کس و بکنت نول ماہ آئی و تعلیم و ہدایت و روء و عہد کنیں کہ آئندہ چہ کس و گوں اللہ و شریک قرار ندیں، آیانی اے تمامیں بیان و دایں آخر و اللہ تعالیٰ و رقتی رسول و سرا و فرما نیست، چہ آئی و بعد باز و جتناں گوں و اجنبی و دوچار کیندت، ایمانش آورد و قرآن و علمش و برکت۔ فلما یعنی لوگ بانگ و چک دارگ بہ آئی عظمت شان و بر خلاف انت حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت کہ ہر چہ دایں گراھی ماں مخلوق و سالان انت آماں جتناں و ہم ہست انت۔ (چہ عیسائی) اشان پہ اللہ پاک و لوگ بانگ جو کنگت۔ فلما یعنی چہ ما ہر کس کہ بے وقوف و نادان انت آیان بہ اللہ نیست و چوشیں ناہود گیں گپان چہ رقتی طرف و گیش کمان گوشتنت و ماں آیان مستزین بے وقوف ابلیس انت شاید ہماوت خاص اے جاگہ و پچہ لفظ و سفیہ و مراد بہ بیت۔ فلما یعنی مارا لے خیال انت کہ ابیکہ کثیر تعداد و جن و انس ہر توان و کہ ماں آیان مزین و دانا و عاقل ہم ہست انت بہ اللہ پاک و بابت و دروغیں گپ کنگ و جرات نہ کنت۔ ہے خیال و ماں و دل و باران و ماہم رد وارتیں نول قرآن و اشکنان و راز ظاہر بکوت و مارا چہ رقتی پیش رو و کانی کورانہ رند گیری و سجات رسات۔ و ماں عرب و سرزمین و اے جہالت باز زیارت شنگ و تالان انت چہ جتناں غیبی فخرش جست کنگت و ہمایانی نام و نذر و نیاز و قربانی اش و انگت و و ہدے کتام یک تافلہ و گوزگ یا جنگل ماں کتام شیب و بھوتیں تو اشان گوشتنت کہ اے حلقہ و جنانی ہر کس سردار انت ماں ہمائی و پناہ و کاتیں تانکہ آگوں و تنی زیر و ستیر جنان مئے حفاظت و بکنت چہ اے گپاں جن ہنگت

عَجَبًا ۱ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَامْتَابِهِ ۚ وَلَنْ تُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ۝
 عجیب کہ شتون دنت راہ و نیکیں گدا ایمان آت آئی و سر و ہجر ما شریک دکنیں گوں و تنی پروردگار چہ کس و
 وَأَنَّهُ تَعَالَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ۝ وَأَنَّهُ كَانَ
 دایک بلند انت شان مئے رب و ندایت آ جینے و نہ چکے فلما دایکوت گویں
 يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ۝ وَأَنَا ظَنُّنَا أَنَّ لَكُنْ تَقُولُ
 گوشتنت مئے محققین مردمان بہ خدا و سرا دروغ فلما و ماگمان داشتنت ایک ہجر نگوشتنت
 الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۝ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنْسِ
 ان و جن خدا و سرا دروغ فلما دایک ہست انت ہتین مردین چہ بنی آدم و
 يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۝ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا
 پناہش گپنت چہ باز مردیناں چہ جتناں و مڈا زیارت کنتش بہ حق و آجنا کشتی و دایان گمان داشتنت ہجو کہ
 ظَنُّنَا أَنَّ لَكُنْ يَبْعَثُ اللَّهُ أَحَدًا ۝ وَأَنَّا لَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجدُنْهَا
 شامگان داشتنت کہ ہجر خدا چست نہ کنت کسے و را فلما و تحقیق ما دست موش کت آسمان گدا دیت ما آئی و
 مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهَبًا ۝ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ
 کہ پرانت چہ زور مندین نگہبانان و استار ان کہ شعور و نت و ایک ما شنگتیں آئی و دیا بہ پناہ جاہان
 لِلسَّمْعِ ۖ فَمَنْ يَسْمَعُ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شُهَابًا ۝ وَأَنَّا لَا نَدْرِي
 پہ اشکنگ۔ گدا ہر کس نول گوش و اربت گندیت پودت انگرے کہ سوڑنت و دایک ما سر ہر نہ بٹیں
 أَتَشَاءُ أَرِيْدُ بِمَنْ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ۝ وَأَنَّا
 آیادیں شورے بیت پہ زمین و مردمان و یا ارادہ کنگ آیان رب و پہ آیان خیر و فلما و تحقیق
 مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِمَّا دُونَ ذَلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قَدَدًا ۝ وَأَنَا ظَنُّنَا
 چہ ماہتیں نیک انت و ہتیں چہ ماہید چہ آیان انت۔ ماہتیں ہر اجدائیں کشکان سراف و ایک ما خیال کنگ
 أَن لَّنْ نَعْجِزَ اللَّهُ فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ تَعْجِزُ هَرَبًا ۝ وَأَنَّا لَبِئْسَ لِمُتَعَمَّرِينَ
 کہ ہجرتوین خدا و عاجز کنیں ماں سرزمین و و نہ عاجز کنتیں آئی و بہ چکے فلما و تحقیق و ہدیکہ ما شکت
 منزل

زیات شریک بونت و زیات دست جنگش شروع کت، دومی طرف و چہ اے دایں شریکات ماں مردمانی عصیان و نافرمانی و ہم زیادتی بوت و ہدے اشان و تن جتناں و بہ رقتی سرا سوار کت، تو آیان بہ اشانی اخوان و چونکا کی بکنیں، آخر قرآن پاک اتک و آیانی آھنڈی و ترات انت۔ فلما مسلمانیں جن اے تمام گفتگو و گوں و تنی قوم و کنگا کنت، یعنی پنخوش کہ شے خیال انت باز مردمانی ہم ہے خیال انت کہ اللہ تعالیٰ ہجر مردگان و چہ قبران پادہ کنت یادیم نر و کتام پیغمبر چست دنت ہرچ رسولے پیش و آتنگت بس ہما آتنگت۔ نول چہ قرآن کریم و معلوم بکنت کہ آئی و ایک مزین شاہیں پیغمبرے دیم و انگ آ مخلوق و شتون دنت کہ شما کہ چہ مرگ و پد دوبارہ زندگ کنگ برکت و ذرہ و ذرہ حساب چہ شما گرگ بیت۔ و یعنی ما بال کمان و بہ آسمان و نہ یک و شتیں، تو

الْهُدٰى اَمَّا بِيْهِ فَمَنْ يُّؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَّلَا رَهَقًا ۝
 وَ اَنَا مِّنَ الْمُسْلِمِيْنَ ۝ وَمِنَ الْقٰسِيْنَ ۝ فَمَنْ اَسْلَمَ فَلَوْلِكَ تَحَرُّوْا
 رَشْدًا ۝ وَاَمَّا الْقٰسِيْنَ فَكَانُوْا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ۝ وَاَنْ لَّوِ اسْتَقَامُوْا
 عَلٰى الطَّرِيْقَةِ لَاسْتَفْتٰهُمْ فَاَءْ غَدًا ۝ لَنَفْتَنَّهُمْ فِىْهِ ۝ وَمَنْ
 يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ۝ وَاَنَّ السَّجْدَ
 لِلّٰهِ فَلَا تَدْعُوْا مَعَ اللّٰهِ اَحَدًا ۝ وَاَنْتُمْ لَهَا قَا مَعْبُدُوْا اللّٰهَ يَدْعُوْهُ
 كَا دُوْا يَكُوْنُوْنَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۝ قُلْ اِنَّمَا اَدْعُوْا رَبِّيْ وَلَا اَشْرِكُ بِهٖ
 اَحَدًا ۝ قُلْ اِنِّىْ لَا اَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَّلَا رَشَدًا ۝ قُلْ اِنِّىْ لَنْ
 يُجْبِرُنِيْ مِنْ اللّٰهِ اَحَدٌ ۝ وَلَنْ اَجِدَ مِنْ دُوْنِهِ مُلْتَحِدًا ۝ اِلَّا
 بَلَاغًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِسٰلَةً ۝ وَمَنْ يَّعِصِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهُ فَاِنَّ لَهُ
 نَارًا جَهَنَّمَ خٰلِدًا فِيْهَا اَبَدًا ۝ حَتّٰى اِذَا سَاوَا يَوْمُ عَدُوْنَ
 اَسْ اِنْتَ دُوْرُخْ ۝ جَاهِ مَنَدَرُ بَنَتِ مَا اَتَى بِهٖ مَدَامِيْكَ ۝ دَا لَ كُوْهَرُ كَچَا نَ وَ تَ گَنَدَتِ هَرِ چِيْ كَ وَ عَدَ دِيْ كَ بُوْتِ كَ اَيَانَ

منزل

دستیوں کہ مروچاں مزن نرندیں جنگی پہرہ دار اودامقررت کہ آکٹام شیطان، نیلنت کہ آغیبی احوالان، بکشکنت، دہرشیطانے اے دابیں ارادھے
 بکنت آئی، سر اشکرانی ہو رگو آرگ، لکیت چہ اشیء پیش چو شیں سکی و بندش نیست آت۔ جن و شیاطین آسمان، نریک، چیرکائی نندان اودہ چیزے
 احوال اشکنان، آتکنت مگر نوں ہمنگر راہ گرگ، بکنت و انتظام ترندانت کہ ہرکس اشکنگ، ارادہ، کنت فوراً شہاب ثاقب، آسے گولہ آئی، دلب، بیلہ
 دیگ بیت۔ اشیء بحث ماں سورہ حجر و غیرہ، گوستنگ ہمودا چارگ بہ بیت۔ یعنی اے نوکیں انتظامات و ترندیں سر بندیان خدا بزانت بہ کتام مطلب، ماں عملے،
 بارگ بکنت اینکے تو ماسرید بونگیں کہ قرآن کریم، ابراہیم، عمری پیغمبر، پادکنگ اشیء، سوب بوت لیکن اشیء انجام باریں چون سرکشیت، آیا زمین، نندوکیں
 مردمان قرآن کریم، قبول کنان، برچگیں راہ، کابنت، والشر

بہ آیان خاص لطف و کرم، معاملہ فرمائیت، یا بے ارادہ،
 قرار بوتگ کہ مخلوق چہ قرآنی ہدایتان اعراض و دیم تاب
 دیگ، پاداش، تباہ و بربادکنگ بہ بنت۔ اشیء، بابت،
 علم ایوک، عظام الغیوب، انت اے رداما حج گوشت نہ کنیں۔
 یعنی چہ قرآن، نزول، پیش ہم تمام جن بہ یکیں کشک
 روک نہ انت۔ چیزے نیکیں خوہیں انت و بازیں بدکارو
 بدر کردار، ماں آیان ہم فرقہ و جماعت بلکیں بکنت لہتیں
 مشرک، لہتیں عیسائی، لہتیں یہودی و غیر ذالک، و عملاً
 ہر یکے کشک بہ عمل، ردام جد بہ بیت، نوں قرآن کریم
 آتک کہ اختلاف، ہلاس کنگ لوٹیت لیکن چو شیں
 مخلوق کجا انت کہ درستیں حق، قبول بکنت و بہ یکیں
 کشک، گام گیجک بہ بنت۔ لامحالہ ہنوں ہم اختلاف باقی نہت
 فاعلیٰ اگس ما قرآن، قبول دار نہتیں تو ماچہ الشر
 سزا، رستگار بوت نہ کنیں، نہ ماں زمین، جاہے و تا
 جبر دیان، نہ اینگو آنکو سروت تچان، یا ماں گوات،
 بال کنان ۱۳۔

ہم صفحہ و فوائد

اول یعنی پہنکی فخر بندگ، موقع انت کہ ماں جناں چہ
 کلاں پیش ما قرآن اشکنان، بلا توقف قبول کنت، و
 ماں ایمان آرگ، یک ساعتے تاخیر نہ کتیں فاعلیٰ راستیں
 ایماندار، اللہ، گور، حج ہمیں ترس نیست نہ نقصان،
 کہ آئی، کتام نیکی و محنت بچو نا، بباد دیگ بیت و نہ آئی،
 ترسیت بیت زیادتی، کہ زبردستی دگ کس، جرم و گناہ بہ
 آئی، سرالذگ بنت الغرض آچہ نقصان تکلیف، دل سیاهی،
 در سوائ کلاں سلامت مانیت۔ کل یعنی چہ قرآن، نزول،
 بدگوں مادو قسم، مخلوق انت یکے ہما انت کہ آیان اللہ، پیغام
 اشکنان، قبول کنت و آئی، حکمانی دیما و قی گردن جہل کنت۔
 اے ہما کس انت کہ اشان در بابت، حق، شواہز کنگ، کامیاب
 و ہماراد بوتنت و چہ وقی تحقیق و پٹ پول، بہ نیکی، کشک،
 سر بوتنت، دومی جماعت بے انصافانی ٹیکنت کہ چہ وقی نا انصاف
 و چو ہمیں رہندے، و قی پروردگار، حکمان، دروغ کنت و چہ
 آئی، فرمان برداری، سر، تاب دنت اے ہما کس انت کہ
 اشان، جہنم، وراک و دوزخ، دار و اشکر گوشتک بیت۔
 (تنبیہ) داں اے حدود مسلمانیں جنانی کلام نقل
 فرمائیت، کہ آیان اے گیان، گوں وقی قوم، کنت۔

دیم تر، حق تعالیٰ چہ وقی طرف، لہتے نصیحتی کب ارشاد فرمائیت چو شیں گوش، "وَأَنْ لَّوِ اسْتَقَامُوا الْحَیْ عَطَف" "اِنَّهُ اسْتَمَعَ کَفَرٌ مِّنَ الْجَنِّ"، سر بوت و محققین
 ترجمہ کنوکیں و جکار، ماں ترجمہ، "و اے حکم آتک"، لفظان، گیش کنان، چو شیں پیش داشت کہ چہ او بگر داخر، آخر، ماں، "قُلْ اَوْحٰی اِلٰی"، جہر، داخل انت۔
 فاعلیٰ یعنی اگن جن و انس حق، بچگیں راہ، سراروک بہنیں انت تو ماں آیان، ایمان و اطاعت، برکت، چہ سر ظاہریں و چیریں برکتان سیرکتیں و ماں آئی، ہم اثنائی
 چکاس بہنیں کہ چہ نعمتانی رسک، شکر، گرت و ماں اطاعت، زیات جہد کنت یا نعمتانی ناشکری، کنان، وقی بن ماں، ہم بباد دینت ماں لہتے روایتان انت کہ
 آروچان مکہ، مردمانی ظلم و ناہودگیں کارانی سبب، چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم، دعا، باز سال، خط کبتک آت۔ مخلوق چہ خشک سالی، مزن پریشان انت پمشکا تنبیہ

نبیانی معلومات، ہج پیس شک و شبہ، گنج نش زبیت۔ البتہ ایدگرائی معلومات، بازی نمونگ، احتمال ہست انت پیشکا محققینانی، گوشگ انت کہ ولی وتی کشف، برقرآن دست، رہبند، پیش بکنت و بچاریت اگ آبیانی برخلاف مبیت تو غنیمت بزانت واگن نہ ردکنگ، ہج مہتل مبیت، (تنبیہ) اے آیت، نظیر ماں ال عمران، انت، وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِيْ مِنْ دُسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ، ہموداماں فواند، بہ اے بابت، زیات گیش و گوارکنگ بونگ فلیراج۔ فل یعنی اے دابیں زبردست انتظامات بہ اے مطلب، کنگ بوگاٹنت کہ اللہ تعالیٰ چارگ بوٹیت کہ فرشتیان واجر پیغامبران، یا پیغمبران اے دگر مخلوق، آئی پیغامات راست راست، کی و گیشی، بغیر سرکنگنت۔ فل یعنی ہمک چیز بہ آئی، نگرانی و قبضہ، انت کسی طاقت نہ انت کہ ماں خداوندی وحی، ادلی بدلی بکنت یا پکنتی و جندھی اش بکنت و اے تیاری ہم پہ حکومت، شان، اظہار و کاروبارانی حفاظت، رد و بازی حکمتانی داروک انت واگن نہ ہماذات کہ آئی، علم و قبضہ ہر چیز، ماں وتی گیر، یاروک انت آئی، اے چیزانی ہج احتیاج نیست، تمت سوق الجن و لله الحمد والمنة۔

فل اے سورۃ چہ ہما سوزتان انت کہ آماں ابتدائی روجان ماں مکہ، نازل بوتنت، ماں صحیحہ روایتان انت کہ ابتداء، و ہرے چہ وحی، دہشت و گرائی، واجر، بدن، لرزگ زرت تو واجر، گوں وتی لوگ، مردمان گوشگ، ز تلوئی ز قلوئی، (منا چادر پردے اتے اتے منا چادر پردے اتے) چنا پنچہ چادر پردے بوت۔ اللہ تعالیٰ، ماں اے سورت و دیم، آیوکیں سورت، واجر، گوں ہے نام، توار پر جنگ، و ماں لھتیں روایتان ہست کہ قریش، ماں، دار الندوہ، جمع ہوان، واجر، بابت، شور و مصلحت اش کت کہ واجر، حالت، مناسبت، کتہام یک لقبہ تجویز کنگ بہ بیت۔ کسے، کاہن گوشگ۔ کسے، جادوگر، کسے، مجنون، اشان بہ یک راہ، سر متفق نہ بوتنت۔ آخر اشان، ساحر، لفظ، زیات پسندگت۔ واجر، اے حال سر بوت تو ماں دل، پردہ و غمگین بوت و تار ماں گداں مانیوشتی چوشکہ زیات تر ماں غم و فکر، حالت، مردم ہے داب، کنت۔ اے رواج تعالیٰ، پردہ بڈی و تسلا بیگی گوں اے سر حال، خطاب فرمائیت۔ چوشکہ واجر، وتی جند، یک برے حضرت علی، تم ابان تراب، فرمائیتگت و ہدیہ کہ آچہ لوگ، دل قہر ہوان، در کیت و ماں مسیت، خاکانی سرا کپنگت۔ حضرت شاہ عبدالعزیز بشتہ کنت کہ ماں اے سورت، خرقہ پوشی (رتی مانیوشگ)، لوازم و شرطان بیان بوتگت، چوش بگوش کہ لے سورت ہما واجر، سورت انت کہ درویشانی رتی، مانیوشیت و تاراب ہے رنگ، رنگ دار بکنت۔ ماں عرب، لغت، مزل، ہما شخص، گوشگت کہ آمرن پراہیں گدے، وتی سرا ماں بیوشیت و آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم، دستور ہے داب، ات کہ و ہدیہ پہ ہجد، نماز و قرآن پاک، تلاوت پادا آنکلت تو یک دراجیں کبلے ماں پوشتگتی تاکہ بدن چہ سردی، محفوظ بہ بیت و ماں وضو و نماز، حرکات، پیس نقصان واقع مبیت و ہم ماں اے دابیں رہبند، اختیار کنگ، ہماک ن، ہوشیار کنگی انت کہ ماں گداں و نا ماں پوشان، شب، آرام کنت کہ شب، یک جوانیں بہرے ملا خدای عبادت، بگوازیمنت۔ وک یعنی کتہام شپے، اتفاقا پادا یک مبیت تو معاف انت و اکثر مفسرانی نزدیک، الا فیلد، مطلب چوش انت کہ شب، پردہ اللہ بندگی، اوشتوک بے ات البتہ اگں ماں شب، مکین حصہ، آرام بکن انت تو ہج ہرج نیست۔ غالباً ادا چہ مکین، مراد نصف بیت چیا کہ شب کہ آپ آرام، ات و ہدیہ آئی ہم ماں عبادت، گوشگت تو چہ آئی، اعتبار، ایدگہ نصف، مکین، گوشگ مناسب و موزون ات۔ فل یعنی چہ نیم شب، چیزے کم کہ آداں سیک، سر بوت کنت یا چہ نصف، زیات کہ آداں دوسرے یک، بہ بیت، بقربینہ قولہ تعالیٰ فیما بعد، اِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ اَنْتَ تَقُومُ اَدْنٰی مِنْ ثُلُثَيْ النَّبْلِ وَ نِصْفَهُ وَ ثُلُثُ الْاَحْ، فل یعنی ماں تہجد، قرآن، صاف صاف، ہوان تاکہ یک یک حرفے صاف صاف، ماں فہم، بیت، چہ اے داب، وانگ، ماں فہم و تدبیر، مدد سر بیت و بہ دل، اثر زیات پیدا بیت و ذوق و شوق گیشتر ہوان بیت۔ فل حضرت شاہ صاحب بشتہ کنت، یعنی ریاضت بکن تو گرائیں بار سبک بہ بیت، و پچیس بارے کہ آئی، دیم شپ بیداری آسان حساب کنگ بہ بیت۔ مطلبی چوش انت کہ چہ آئی، پردہ رہند بہرے تہ سرفرازان، نازل کیں کہ آہ وتی قدر و شرف، اعتبار، بازیمنتی و وزن دار و چہ وتی کیفیات و لوازم، رد و باز گرائی و وکشا وزن دار انت۔ ماں احادیث، ہست کہ قرآن، نزول، وقت بہ واجر بنی، سرا گوں وزن گرائی و سکی، گوشگت، زمستان، موسم، واجر چہ ہب، سر رتیج بوتگت اگں آساعت، اولاکے، سوار بوتیں تو اولاکے نتون ات کہ آبار، وزن، بحلیت۔ یک برے واجر بنی، ران مبارک زبدین ثابت، ران، سرا، ات، آساعت وحی نازل بوت زبدین ثابت، پنجوش مارت کہ آئی، ران چہ بار، گرائی بترکیت۔ چہ اشی، ابید ماں اے چپ و چاگرد، قرآن، دعوت و تبلیغ و آئی، حقوق، گوں سر جی، ادا کنگ و ہم ماں اے راہ، تمام سکینان، بہر و شدلی، برداشت کنگ وزن مشکل و گرائیں کاہے ات و چوشکہ یک جیشیے، اے کلام بہ حاجر، سرا گرائیں ات دومی حیثیت، کافر و منکرانی سرا ناگیگی پیدا کنوک ات۔ الغرض اے تمام سببانی لحاظ داران، آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم، حکم بوت کہ ہر قدر قرآن نازل بونگ ماں آئی، تلاوت، شب، و تارام مشغول بدار و چہ اے خاصیں عبادت، انوار، وتی جند، شرف دار کنان، اے مستزیر فیض، قبولیت، استعداد، ماں وتی توک، مضبوط و محکم بفرمائیں۔

فل یعنی شب، چہ داب، پادا ایک ارزائیں کارے نہ انت وزن گرائیں ریاضت و نفس کشی پہ اشی، پکارنت کہ چہ آئی، نفس پادانی چہر، لگت مال بیت و داب و آرام وغیرہ خواہشات پا مال بنت و ہم اے ساعت، دعا و ذکر، تجک، تجک چہ دل، ادا بیت زبان و دل و ت و ماں و ت، موافق بنت ہرچہ جہرے چہ دل، در کیت آماں ذہن، بخوبی، جاگہ کنان بیت چیا کہ چہ ہمک دابیں شور و غل و کوکار و جگہ، یک کر بوگ، و چہ خداوند قدوس، دنیاوی آسمان، سرانزول فرمائینگ، قلب، یک عجیب سکون و قرار و لذت و اشتیاقے دست کبیت۔

فل یعنی ماں روج، و ہدیہ، مخلوق، سر پدی دیگ و دگر بازیں قسم، کار و بار و مشغولی بیت اگر چہ آیان ہم بہ وتی حق، بالواسطہ عبادت شمار بنت پدا ہم بلا واسطہ بہ وتی پروردگار عبادت و مناجات بیگی شب، وقت خاص کنگ بہ بیت اگں ماں عبادت، گلایش ہوان، شب، لھتیں حاجت مہتل بہ بنت تو ہج غرض مدار۔ ماں روج، آبیانی کی تمام کنگ بیت۔ ۱۲

فل یعنی چہ قیام بیل و ابیدماں روچ و ہنس ربی توری سرظاہر و گون مخلوق و معاملات و تعلقات قائم دارگ بنت لیکن چہ دل و ہمارہ وردگار و گون رشتنگ و چہ کلاں غالب بدار و نروتاب کنان یا نندران و پادایان و ماں ہماں و یاد و گلا نمیش سے انت۔ غیر اللہ و رشتنگ پہ یک دمانے و ہم چہ آنگو دلگوش و مہ لکینیت بلکین تمام رشتنگان و سدان و ماں باطن و تہنا ہماں و رشتنگ باقی پشت بکپیت یا چو بگوش کہ تمام تعلقات ماں ہماں بکین تعلق و اوار بہ بنت۔ مقصد اللہ رشتنگ کہ بندہ و فل مشرق روچ و مغرب شب و نشان انت یعنی چو بگوش کہ اشارہ کت کہ روچ و شب ہر دو مینان و ماں ہماں مشرق و مغرب و مالک و باد و رضا و شوہاز و صرف بہ بنت۔ فل یعنی بندگی ہم ہماں و توکل ہم بہ ہماں و سرانگک بہ بیت و ہرے آوکیل و کار ساز بہ بیت

توچہ ایدگران و تاراسندگ و یک کر بگ و بار و چھ غرض مدار بیت۔ فل یعنی کافران و اجنبی و ساحر کاہن و مجنون و مسخرو غیرہ گوشنت۔ تو اے جبران و گون صبر و استقلال و برداشت کنان ہو۔ فل شری و ترک دیگر اے داب و کہ سرظاہر و آیانی صحبت و بیل بدے و ماں باطن و چہ آیانی احوال و خبردار ہو کہ چوین حرکت کنند و چہ دابیں بک جنت و مینا چہ پیما یاد کنند و دومی اے کہ اشانی بدسلوکی و رنگ و گون کس و بجن و نہ بیرگرگ و شوہاز و ہو و نہ گفتگو یا مقابلہ و ہر و بدخلقی ظاہر بکن انت، سیمی ایکہ جدائی و مفارقت و باوجود ماں آیانی نصیحت و کوناہی ممکن انت بلکین ہر داب بون کنت ماں آیانی ہدایت و سر و سوچ و وفی کو شستان جاری بدارت۔ حضرت شاہ صاحب بخشندہ کنت، یعنی چہ مخلوق و کنارہ بکن بلے نہ کہ گون جنگ و چوپ و بلکین شری سلوک پیش بدار، مگر یاد بدار کہ اے آیت گئی انت و آیات قتال و نزول ماں مدینہ و لونگ۔ فل یعنی حق و صداقت و دروغ بند کنوک ماں دینا و عیش و آرام کنگا کنت آیانی معاملہ و مہی حوالہ و بکن من و ت اشانی فیصلہ و کنان مگر البت کبیں واگ و سست دارگ انت و دردناکس عذاب مارانی و زومانی و خدا برانت دگہ باریں چہ قسم و عذاب بیت۔ (العیاذ باللہ) فل یعنی آ عذاب و بگلی چہ ہما و ہر و شروع بیت و ہرے کو بانی آھند سست ترنت و آکرزان و جہل و کپیت و تش تش بوان و بہ ہمے داب و بنت چو شکہ دیک و چمپ کہ آیانی ہر پاد ہم سک نہ بنت۔ فل یعنی اے پیغمبر اللہ و گور و گواہی دنت کہ کئے و آئی و خبر گیت و کسے و آئی و خبر نہ گیت۔ فل یعنی چو حضرت موسیٰ و شمارا مستقل دین و عظیم الشان کتاب دیان و دیم دات شاید اے ہما پیشین گونی و طرف اشارہ انت کہ آماں تورات سفر استثناء و انت کہ من پہ آیانی چہ آیانی براتناں دینی اسماعیل) تنی دابیں یک نبی و مبعوث کنان۔ وال و ہرے موسیٰ علیہ السلام و مکر و ترند و ترند گرفتار کت تو واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و مکران و ہر چا گرفتار نہ کنت کہ آچہ تمام نبیان افضل و اعلیٰ انت۔ فل یعنی اگ ماں دینا و تارار دے و ہرے کت توچہ آروچ و باریں تاراجون رستگار کن انت کہ آروچ و سکی و دراجے گوئدیں چکان و پیر مرد جو کتو کت بیت توری در حقیقت و

تَبٰیۤلًا ۙ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ۝۱۰
آئی نمک و یکا لگ سدان و رب انت مشرق و مغرب و فل نیست انت چہ معبودا بید چائی گدا بگ آئی و کار در بر
وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا حَسِيلًا ۝۱۱
و صبر بکن ہر چیکہ آیانی گوشنت و وید بکن آیانی نیکہ لگ پشری و وید کن منا و
الْمُكَذِّبِينَ أُولِيَ النَّعْمَةِ وَمَهَلُكُمْ قَلِيلًا ۝۱۲
دروغ بند کنو کان کہ آسودہ حال انت و مہلت بد آیانی کتے فل بے شک مینے گور و زمزل انت و
جَحِيمًا ۝۱۳
آس و چمپ۔ ووراک انت گت و گروکس و عذاب انت دردناکس و روچیکہ بہ جنبت زمین و
الْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيرًا مَّحْمِلًا ۝۱۴
گود۔ و بنت۔ کوہ مثل ریک و چکان بروک روچیں و بے شک مادیم دات شے نمک و بیک رسولے۔
شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۝۱۵
گواہی دوت کہ انت شے سراپ چو شکہ مادیم دات فرعون و بیک رسولے فل گدا نافرمانی کت فرعون و
الرَّسُولَ فَآخَذْنَاهُ أَخَذًا وَبِيلًا ۝۱۶
آئی نمک و یکا لگ آئی و گرگ و بال و فل گدا چہ پیما شہا لاس بگت لگ شہا کافرونت، ہماروچ
يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ۝۱۷
ککنت چکان و پیر مرد فل ہماروچ و کک آسمان ترکیبت آئی و قول تمام بوگی انت فل
إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمِنْ شَاءِ اتَّخِذِ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۝۱۸
بے شک اے قرآن یک نصیحتے گدا ہر کس کہ بلوئیت بگرت و رب و بیک و روکس راہ و فل بے شک تنی رب
يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنُصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ
زانت کہ بے شک تو پادکلے نر شب و دوسہ یک و نیم شب و و شب سیک و طائفہ
مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ ۖ وَاللَّهُ يَقْدَرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عِلْمًا إِنَّ لَكَ تَحْصُوهُ ۝۱۹
چمایان کہ تنی ہمراہ انت فل واللہ اندازہ کنت شب و روچ و۔ آئی و زانت کہ شما آئی و حساب و شنت

مازل

چکان پیر مرد و مبت لیکن آروچ و ترندی و راجی و نقاضا ہے داب و بیت۔ فل یعنی اللہ و وعدہ آئی انت کہ سرجم بہ بیت توری شمار قدر ہے خیال و بدارت کہ جو بگ نہ انت۔ فل یعنی نصیحت و سر سوچ کنگ بوت نوں ہر کس و تی فائدہ و بلوئیت تو نصیحت و سرا عمل بکنت و گون و تی رب و دوچار بکپیت راہ کت کس منع کنوک نیست، نہ خدا و چیزے فائدہ انت تو صدر و و تی فائدہ و زانت کتے تو بچک و بیا۔ (تنبیہ) شب و آگاہی و حکم کہ آماں سورہ و ابتداء ات تقریباً داں یک سالے و هست انت پداچہ دیمی آیت و منسوخ بوت فل یعنی اللہ معلوم انت کہ توئی ہمالان و حکم و تعمیل سرجی کت۔ بے نیم برے سہ یک و دوسہ یک شب و قریب ماں اللہ پاک عبادت و گوازینت۔ چناچہ ماں روایتان هست کہ صحابہانی پداچہ پیشانی بازس او شنگان گوات بکنت (گرت گنت) ہم تر گنت بلکین لھے کس و تی سر و مود گون سداں بستگ انت کہ داب بکپیں توچہ کوچنڈک و چمپ بہ بنت۔ ۱۲

و اخلاق و پیش حاصل ہوگ لو طیت بہر حالت و آئی و کمالات و انعامات و سرانظر داران و ماں نماز و چہ نماز و درائی و عظمت و اقرار و اعلان کنگ شے کارانت۔
 و چہ اے سورۃ و نازل ہوگ و سر احکم بون کہ مخلوق و خدا و طرف و دعوت بدے۔ پیدانماز و غیرہ و حکم آنکنت پیدانماز و انگ و شرط انت کہ نماز و گد پاک بہ بنت و چہ
 گندگی و و تارادور دارگ بہ بیت۔ ہما چیزان و ادا بیان فرمائیت۔ اے گپ ظاہر انت کہ و ہدے گداں چہ جسی و معنی نجاستاں پاک دارگ ضروری و الہی انت توبدن
 پاک بطریق اولی ضروری بیت ہمشکا آئی و بیان کنگ و ضرورت لازم زانگ نہ بون۔ لہتیں عالماں چہ گداں پاک دارگ و نفس چہ گندہیں اخلاق و پاک دارگ مراد
 گینگ و چہ گندگی و دور ہوگ و معنائش چو گینگ کہ چہ بتانی گندگی و و تارادور بدارت چو شکہ داں ہنوں و تارادور داشتگ۔ بہر جا و ر و ماں اے آیت و طہارت
 ظاہری و باطنی و کڈن مقصود انت چیا کہ اشی و بغیرت و
 بزرگی کما حقہ دل و نندوک بون نہ کنت۔ فل اے ہیما ت
 دھائی شون دات کہ ہر چیزیکہ تو کسے و را بدے و (کلدار زر
 و علم و ہدایت و غیرہ) چہ آئی و بدل طلب مکن تیوگ و بہ
 و تی رب و دوستی و بدے بے ماں و تی دل و صابر و شاکر
 ہو و ہر ج شدت و ججائے تزا ماں دعوت و تبلیغ و راہ و
 دیمایا بیت آیان و پیدائیگی گوں صبر و تحمل و برداشت
 بکن و مدام بہ ہمانی و حکم و راہ چار ہو کہ اے عظیم نشانیں
 کار بخیر چہ اعلی درجہ و حوصلہ مندی و صبر و استقلال و
 بہ آسرنہ روت (انجام و سرنہ بیت) اے آیتانی تفسیر و گہ
 ہم باز رہند و کنگ بونکنت لیکن احقر و گور و تھے
 تفسیر بے تکلف انت کہ عرض کنگ بون۔ فل یعنی صور
 دنگ بہ بیت۔ فل یعنی چہ آروچ و قصہاں صور و دنگ
 چو بگوش یک مستقل روچہ کہ آچہ سر و داں پاد و چہ
 مشکلات و شدت ان پر بیت۔ ۱۲

ھے صفحه و فوائد

فل یعنی منکرانی سراچہ ہمیں آسانی نہ بیت بلکس آ
 روح و سکی ساعت و مان آیان سرگیش بوان بیت
 برخلاف مومنانی کہ اگں آیان سکی ہم گندرت تو چیزے
 مدت رند پید آسانی بیت۔ فل یعنی ہر انسان چہ مات و
 لاپ و تنہا کیت مال، اولاد، فوج، لشکر، ساز و سامان
 گوں و تاج نیار بیت۔ یا چہ و جد و مراد خاص و لیدرنے
 مغیرہ بہ بیت کہ بہ ہمانی و بات و اے آیت نازل بونکنت۔
 آونی پت و یک بیکس چکت و چہ دنیاوی مال و متاع و
 زرو بیاقت و اعتبار و ماں سر زمین و عرب و یکتا
 زانگ بونکنت۔ مطلب الیش انت کہ بہ چوشیں و برے و
 منکرانی بارہ و اشتاب مکن و نہ چہ آیان مہلت دیگ و
 ماں دل و تنگی محسوس بکن بلکس آیان قصہ و منی سرا
 یل بکن۔ من و ت درستانی گیش و گوار و کناں، چو بیت
 کہ تو پیر اشی و غمگین و پریشان حال بے۔ فل یعنی مال و
 اولاد و تالانی باز زیات انت اے مرد و دھیں چکت
 مدام آئی و چمانی دیماندوک، ماں محفل و پت و شرف و
 گیش کنوک و آئی و رعب و دبیدہ و شون دیوک انت۔
 یہ تجارت و سوداگری و کار و بار و یہ اید کہ قصہ و کاراں
 نوکر و چاکر ہا انت۔ چوش و وقت نہ بونکنت کہ چکت
 چہ پت و چمان اندیم بہ بنت۔ فل و ہنیں بہ حکومت و

عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ لَيْسٍ ۝ ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ۝ وَ

بہ منکرانی سرا۔ آسان نہ بیت۔ فل یہ بکن منا و آکس و کمن پیداکنگ تہنا فل۔ و

جَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا ۝ وَبَنِينَ شُهُودًا ۝ وَمَهْدُتٌ لَهُ ۝

داون آئی و مال نہ گویں۔ اولاد ماں دیوان و شہد و کیں و تیار کتوں پہ آل

تَهْمِيدًا ۝ ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ ۝ كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا ۝

شرب تیار کت پدا طع کنت کہ من گیشتری بدیاں و ہجر نہ۔ بے شک آئی آیتانی سخت مخالف انت و

سَأُفْهِقُهُ صَعُودًا ۝ إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۝ فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۝

زوت من سرگیاں آئی و بریں جاگے۔ بے شک آئی و فکر و خبر و جوت کت، گد لعنت بہ بات بہ آئی چون خبری جوت کت

ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۝ ثُمَّ نَبْظَرَ ۝ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ۝ ثُمَّ أَدْبَرَ ۝

لعت بہ آئی چون خبری جوت کت پدا نگاہ کنتی۔ پدا و بی تہارکت و پیشانی و کر چکت پدا پستی ماں دات

وَأَسْتَكْبَرُ ۝ فَقَالَ إِنَّ هَذَا الْأَسْحَرُ يُؤْثِرُ ۝ إِنَّ هَذَا إِلَّا قَوْلُ

و غوری کت۔ پدا گوشتی نہ انت اے مگر جادو کہ نقل کنگ و تگ چہ ساحران، نہ انت اے قرآن مگر گفتار

الْبَشَرِ ۝ سَأُصْلِيهِ سَقَرَ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرٌ ۝ لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ۝

انسانی و نون آئی و داخل کناں ماں دوزخ و توجہ سر پد و چہ انت دوزخ، نہ باقی پست و نجات و نہ بیکنت و

لَوْ آخِذٌ بِالْبَشَرِ ۝ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ۝ وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا

سوچک انت انسان و کلا آئی و سرا مقرر انت نوزدہ (فرشتہ) و نہ کنگ ما۔ دوزخ و چو کیداران و مگر

مَلَائِكَةٍ ۝ وَمَا جَعَلْنَا عَدَتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا ۝ وَالْيَسْتَفِيقُونَ

فرشتہ کلا و نہ کنگ ما آیان حساب۔ مگر آدمائش بہ کافران و تاکہ یقین بہ کنت

الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيُزَادُ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ

ہما کساں کہ دیگ بونکنت کتاب و تاکہ زیات بہ بیت مسلمانان ایمان و تاکہ منکنت شک

أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ ۝ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ ۝

کتابانی خداوند و مسلمان و تاکہ بگوشنت ہما کساں کہ ما آیان دلاں مرض انت و

منزل

ریاست و بخوبی پہ آئی و تیار کت۔ چنانچہ تمام فریش ماں ہر شکلیں کار و بہ ہمانی و نیک و رجوع کنوک انت و آرا جوتی حاکم و حسابش کنگت۔ فل یعنی ایک بار
 ثروت و نعمت و باوجود کدی ہم چہ آئی و دپ و شکر و لفظ در نہ کیت بلکس مدام ماں بت پرستی و زیات مال جمع کنگ و حرص و گرفتار منکنت۔ و اگں رسول اکرم صلی اللہ
 علیہ وسلم کدی آئی و دیم و (دور و) بہشت و نعمتانی ذکر بفرمائیں تو گوشتنگی کہ اگں اے شخص ماں و تی بیان و راست گوشتوک انت تو منا کا لبیں یقین انت
 کہ اود و نعمت ہم منادست کنت۔ اے احوال انت ہما شخص و کہ اینکنا شکری و ناحق شناسی و پدا اے اہمیت کشک کہ اللہ تعالیٰ آئی و دنیا و آخرت و
 نعمت ہنگت زیات دنت۔ فل یعنی و ہدے آیتانی حقیقی خداوند و آیتانی مخالف انت تو آئی و اے حق ہجر نہ سبت کہ چوشیں اہمیت بدارت و خیالی پلا و

بگرا دیت۔ گوشت کہ اسے آیتانی نزل و پد رند پ رند آئی و مال و اسباب و نقصان کپک شروع بوت آخر فقیر یوان ذلت و مرگ و دوچار کیت۔ وک یعنی ہنوں آئی و بہ مزین ٹیل و سر گجگی انت و مال نرندیں مصیبتان گرفتار کنگی انت۔ ماں لھتیں روایتان ہست کہ «الصعود» ماں دوزخ و یک کوہے و نام انت کہ آئی و سرا کا فر و سر گج انت و پدا چا اودا جہل و در دینت، اے ہم عذاب و یک قسم انت۔ (تنبیہ) ولید یک رندے آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم خدمت و حاضر بوت واجر و قرآن و نت وائی و اشکنا نینت کہ چہ آئی و کمیں متاثر بوت مگر ابو جہل و آسیرینت و در پینت و مال قریش و شور چست بوت کہ اگس ولید سلمان بہ بیت تو مزین خرابی تالان بیت۔ الغرض کل جمع بوتنت و داجر بنی و بارہ و گفتگو بوت کسے و گوشت کہ اے شاعرے، کسے و کاہن گوشت و ولید و گوشت کہ من و ت ماں شعرو شاعری و بلد آں و ہم کاہناتی باز کپ اشکنگوں، قرآن نہ شعرو شاعری انت و نہ کہانت۔ مردمان گوشت کہ آخر تو اے شخص و بارہ و چہ گوشتے؟ گوشتی کہ صبر و بدارے چیزے فکر کیناں۔ آخر پیشانی و مجینان و و دیم و تریش و تہار کنان و گوشتی کہ اے ہج نہ انت فقط جادو انت کہ چہ بابل و مرد و مال نقل یوان و پیداک انت۔ حالانکہ پیسیر و قرآن و اشکنان و گوشتنگی کہ اے سحر نہ انت و نہ گنو کی کپ انت بلکیں اللہ و کلام انت۔ مگر ابوک و پہ و تی دز برادری و ویش دلی و نوں زبان و تاب وانی، دیما ہے گفتگو و بارہ و اشارہ انت۔ وک یعنی بد بخت و ماں دل و فکر حیان و یک جبرے چو تاسازات تی کہ قرآن جادو انت۔ خدا غارت بکنتی چو نہیں ناہود گیں گپے سازات تی۔ پدا خدا غارت بکنتی کہ و تی قوم جذبات و لحاظ و داران و چونیں و فقی جبرے سازات تی کہ چہ آئی و اشکنگ و کلائی دل و ویشی بے تالان بہ بیت۔ وک یعنی مچی و سرا چمانی شانک و انت پدا و تی دیمی تریش و تہار کت تا کہ چاروک بفہمت کہ اے مرد چہ قرآن و مزین و بزاری و شراری و ایت پدا پستی ہم تریت، چوش بگوش کہ مزین بدیں چیرے و بارہ و مرد و چیزے بیان کنگی انت حالانکہ پیسیر و آئی و حقانیت و اقرار دپ و ووت گنگی نوں پہ و تی دز برادری و ویش دلی و پدا و تی و دیم تی تاب و ات آخر گوں مزین غور و زانی و گوشتی بس و کہ ہج نہ انت اے جادوے کہ چہ پیشی مردمان نقل یوان و پیداک انت و یقینا اے کلام انسانی کلام انت کہ چہ جادو و زور و پت و چہ چک و مرد و چہ لوگ بانگ و و دوست و چہ دوست و سندیت و جدا کنت۔ وک یعنی عنقریب آئی و ماں آس و چکل دیان و عیناد و دشمنی و تام و چشینان۔ وک یعنی دوزخیانی چہ چوشیں چیزے باقی نہ مابیت کہ آچہ ٹچک و پست بکیت، پدا ٹچک و بعد بہ ہما حالت و پست گچک نہ بیت بلکیں دوبارہ بہ اصلی حالت و ترینگ بنت و پچنت ہے سلسلہ مدام جاری بیت (العیان بالشر)۔ (تنبیہ) چہ اکثر سلف و ہے معنا و مراد منقول انت لھتیں مفسران و کہ داب و توجہ بہ کنگ۔ وک یعنی بدن و پوست پیگشان و انسان و حیثیت و بدل کنت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت «چوشکہ پیستگیں آسن بنظر سہر انت۔ انسان و گورا آسہری نظر کیت۔

وک یعنی دوزخ و کارانی بست و بند و فرشتہ ہر چ لشکرے کہ مقرر بیت آئی و مستر و کماتش نوزدہ فرشتہ بنت کہ چہ آیان درستان مستر بہ ذر دار فرشتہ و نام مالک انت۔ (تنبیہ) حضرت شاہ عبدالعزیز رحمہ اللہ گون مزین گیش و گیارہ نوزدہ عدد و حکمتان و بیان کنگت کہ چارک و قابل انت۔ خلاصہ چوش انت کہ ماں جہنم و بحرمان و عذاب دیگ و واسطہ نوزدہ قسم و فرائض انت کہ چہ آیان ہر یک فرضے و انجام دیگ و واسطہ یک فرشتہ و سہروکی و ہما کار کنگ بنت۔ ماں اشی و چہ شبہ نیست کہ فرشتہ و طاقت سک زیات انت و فرشتہ ہما قدر کار کت کنت کہ لکھانی حساب و انسان اوار یوان و آکار و کت نہ کنت، لیکن اے ہب یاد دارگی انت کہ ہمک فرشتہ و اے قوت ماں ہما دائرہ و بند و محدود انت کہ ماں اود آپہ کار کنگ و مامور بوتگ مثلاً ملک الموت لکھا انسانانی ساہ و ماں یک دمانے و کشات کنت مگر ماں جنین آدم و لاپ و یک چکے و ساہ مان کت نہ کنت۔ حضرت جبریل ماں چم و نر آدگ و وحی یارت کنت لیکن آپ و گوارینگ آئی و کار نہ انت، ہنچو کہ گوش دیست نہ کنت چہ اشکت نہ کنت اگن چہ و تی قسم و کار توری ہر قدر گران بہ بنت کیش کنت۔ مثلاً بوت کنت کہ چہ گوش و ہزاران تواران و بشکنت و دم ہم مہارت چم ہزاران قسم و رنگ بگندیت و عاجز مہبت، ہے دہب و اگس یک فرشتہ بہ عذاب نیگی دوزخیانی سرا مقرر ہوتیں چہ آئی و دست و دوزخیان و تہنا یکیں قسم و عذاب بوتگت، دومی قسم و عذاب کہ آچہ آئی و دائرہ و استعداد و دیانت ممکن نہ ات پشکا پہ نوزدہ قسم و عذابان و (کہ آییانی تفصیل ماں تفسیر عزیزی و موجودات) نوزدہ ذمہ داریں فرشتہ مقرر بوتگت۔ عالمان و اے عدد و اسرار و رازانی بابت و باز نبشتہ کنگ مگر احقر و نریک و حضرت شاہ صاحب و کلام باز جہلیں خوبی دار و کیں گپ انت و اللہ تعالیٰ اعلم۔

وک نوزدہ و عدد و اشکنان و مشرکان و مسخرہ کنگ و لگنت کہ ما ہزارانی شمار و ایں اے نوزدہ مارا چے تاوان و ات کنت۔ زیادہ اے بیت کہ چہ مادہ کس یک یکے و مقابلہ و پادان و نرند و انت، یک پہلوانے و درائینت کہ ہبکہ کس و من و ت بستان، دو کس و شما و اوار یوان و مقابلہ بکن انت۔ اشی و سرا اے آیت نازل بوت، آ نوزدہ ہست انت مگر انسان نہ انت فرشتہ انت کہ آییانی قوت و احوال ایش انت کہ ابوک یک فرشتہ و قوم لوط و تمام میتگ و یک با سکے و سرا چست کنان جہل و ہتر مال کنگت۔

وہا یعنی کافران و پہ عذاب دیگ و نوزدہ و شمار چہ خاصیں حکمت و ایر کنگ بوتگ آئی و نیگ و ماں «عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ» و فائدہ و اشارہ کنگ بوتگ و ماں اے عدد و بیان کنگ و منکرانی چکا سگ مراد انت، کہ چاریں باریں کئے اشی اشکنان و نر سبت و کئے اشی و سرا مسخرہ کنت و کندیبت۔

وہا اہل کتاب و پیسیر و اے عدد معلوم بوتگ چوشکہ ماں جامع ترمذی و یک روایتے و ہست یا کم از کم چہ آسمانی کتابانی ذریعہ و اینکر و زانتگش کہ فرشتہ ان چکر طاقت و خدا بند انت، نوزدہ ہم کم نہ انت و ایک عذاب و قسمانی اعتبار و جدا جدا فرشتہ دوزخ و سرا مامور لوگ لوشت اے کار و تہنا یک کسے نہ انت۔ بہر جا و ر و چہ اے بیان و ماں اہل کتاب و دلائل قرآن و حقیقت و یقین اتم و پیدایت و اے ہر دو میں جماعتان و ماں قرآن و بیان و ہج دابیں شک و شبہ پست نہ کیت نہ چہ مشرکانی استہزاء و کلاک گرگ و آیان رد کپنت - ۱۲

فل چہ "الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ" مراد منافقین یا ضعیف الایمان انت وجہ الکافرون "مراد سراسر دین و منکر مراد انت۔ فل یعنی چہ نوزدہ و بیان کنگ و غرض چہ انت؟ شرعے دابیں بے سرس و غیر موزون گپ و کہے قبول کنت۔ العاذ باللہ۔ فل یعنی چہ یکس چیز و بلا استعدادیں انسان گمراہ بیت و ہر کس سلیم الطبع بہ بیت تو آہدایت راہ و روک بیت ہر کس قبول کنگ مقصود و مراد مسبت تو آکس مقصد و جہ و یہ مسخر و کنگ زوریت و مال ہر کس دل و خدا و خوف و نور و توفیق بہ بیت تو آئی ایمان و یقین گیش ہوان بیت۔ فل یعنی الشرع بے شمار لشکرانی شمار ہمانی و دوت معلوم انت نوزدہ تو ایوک و جہنم و کارکنو کس افسر انت۔ فل یعنی دوزخ و ذکر و بیان تہنا بہ عورت و نصیحت و انت کہ آئی و احوال و اشکنان و مردم چہ

خدا و ندی غضب و برست و چہ ہمانی و دست و پکشت۔ فل یعنی ہرچ مزین مزین بینا کیں و عظیم الشان چیزیں کہ ظاہر ہوگی انت چہ ہمایاں یکے دوزخ انت۔ فل دیم تر و بکنزیت بہ نیکی و یا بہشت طرف و و پشت و ہمانیت مال بدی و گرفتار ہوان و یا مال دوزخ و کیاں و ہر جا و مقصود ایش انت کہ دوزخ پہ کل مکلفان یک ترسنا کیں چیزے و چونکہ لے ترسینگ و انجام و نتیجہ مال قیامت و ظاہر ہست پیشکا سو گند و پچس چیزانی وارت کی کہ آپ قیامت و باز مناسبت انت چنا پچہ ماہ و اول سرامزن بوک پدا کم ترگ نمود انت اے عالم و ردوم و پرمردگی و گمیری و فنا بوک و۔ ہے داب و اے دنیاوی عالم و گوں آخرت و عالم و مال حقائق و سرپوشی و سرظاہری و پچس نسبت انت چو شکہ شب گوں روچ انت چو نجوش کہ اے عالم و ہلاس بوک شب و گزگ و اے عالم و ظاہری چو صبح و نور و تالانی و طولا انت۔ والہ اعلم۔ فل یعنی ہما کس کہ مبتلا و روچ و چہ حضرت آدم و ہڈ و چہ راستیں کش و دیرانگ کنت و مال دنیا و ہم پچس رفتار و زندش گوازیبت و مال موقف و ہم عرش و راستیں کش و کہ ہمداد بہشت انت اوشتانت و ہما کش و رہادگ بوتنت و آیانی عمل نامہ ہم راستیں دست و آتکنت ہم مرد مال البت مال قید و گرفتار نہ انت بلکس مال جنت و باغاں آزاد انت و مزین بے فکر و شہود ہوان و دوت مال و فنا گوں یک دگرے و یا چہ فرشتہاں گناہگاران و احوال و بارہ و جست و پرس کنت کہ آخر اے مردمان و چون بوت کہ گندگ نہ بنت۔ فل یعنی و ہدیہ معلوم ایش بیت کہ گناہ گاران دوزخ و داخل کنگ بو نکنت گدا گوں ہما گناہ گاران و دیم گور کنان و اے سوال کنت کہ عقل و دانائی و باوجود شہا باریں چون مال اے دوزخ و آس و کپت انت۔ فل یعنی نہ الشرع حق میں جاہ یارت و نہ بندہانی حال شونی کرتیں۔ البت چو اے دگر مرد مال حق و برخلاف بحث و مباحثہ و نوک و بو تیں و مال بدیں صحبتاں نندان و شک و شکوک و پوجکلاں و تارامین کتیں و چہ درستان مسترس کپ ایش انت کہ مارا یقین نہ انت کہ انصاف و روح ہم ایوک انت مدام ما اے کپ و

تذکرہ الذی ۲۹

۸۸۲

المدثر ۴۳

الْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا امْتَلَأْكَ اللَّهُ مِنْ نِشَاءِ

کافران فل چہ چیز و ارادہ کنگ خدا برے داستان و داب و گمراہ کنت الشر ہر کس کہ بوٹیت

وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا

وراء سوج دوت ہر کس کہ بوٹیت فل و چہ کس نزات تہی پروردگار و لشکر و اسیر چہ آئی جند و دانت اے مگر

ذِكْرَى لِلْبَشَرِ ۚ كَلَّا وَالْقَمَرِ ۚ وَاللَّيْلِ إِذَا دُبِرَ ۚ وَالصُّبْرِ إِذَا اسْفَرَ ۚ

پنتے بہ بنی آدم و ہر گز نہ و سو گندانت ماہ و سو گندانت شب و ہدیہ برگزیت و سو گندانت صبح و ہدیہ روشن بیت

إِنِّهَا الْإِحْدَى الْكُبْرَى ۚ نَذِيرٌ لِلْبَشَرِ ۚ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَّقُمْ

بے شک آ (دوزخ) یکچہ مزین چیزان انت کی ترسینگ انت بہ مردمان ہر کسے بوٹیت چہ شہا کہ دیم بکنزیت

أَوْ يَتَّخِزْ ۚ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهينَ ۚ إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ۚ

یا پشت و ہمانیت و ہر یک ساہ دار کے ہوتی کتگیں کاراں رہن انت مگر راستیں نیگ و واجہاں

فِي جَنَّتٍ يُتَسَاءَلُونَ ۚ عَنِ الْجُرَيْنِ ۚ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ۚ

مال باغاں انت سوال کنت چہ گناہ گاران و کتا چیز و داخل کنت شمار مال دوزخ و

قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ۚ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ ۚ وَكُنَّا نَخُوضُ

گوشتن مانتیں چہ نماز و انوکاں کو نہ بوتیں ماورگ و اینوک محتاجان و مباحث کنگ

مَعَ الْخَاصِّينَ ۚ وَكُنَّا نَكْذِبُ بِيَوْمِ الدِّينِ ۚ حَتَّى أَتَيْنَا الْيَقِينَ ۚ

گوں بحث کنگواں و ما دروغ شمار کنگت جزاء روح داں و ہدیہ سروت بہ ماموت و

فَبِأَتِفَعُهُمْ شِفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ۚ فَبِأَلْهَمَ عَنِ التَّذْكَرَةِ

گدا فائدہ نرنت آیان و سفارش سفارش کنگواں فل گدا چہ بلاہ انت آیان کہ چہ پنت و

مُعْرِضِينَ ۚ كَانَتْهُمْ حَرًّا مُسْتَنْفِرَةً ۚ فَذَرَتْ مِنْ قُسُورَةٍ ۚ

دیم تریتنت فل گوشے آیان خدانت سرپوت چو کیں کہ جھنگ انت چہ یک شیرے و فل

بَلْ يَرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُؤْتَى صُحُفًا تُنشَرُ ۚ كَلَّا بَلْ

بلکس بوٹیت ہر یک نفرے چہ آیان ایکہ دیگ بہ بنت صحیفہ سرچیں فل ہر گز نہ ا بلکس

منزل

دروغ کتیں دانکہ مال موت و بغل و سر بوک و ساعت آنک و نول چان و ت گندان و ہما گپانی یقین مارا حاصل بوت کہ آیان و مامدام دروغ کر تکتیں۔ فل مال کافر و حق و کس سفارش نہ کنت فل کسے کنت تو قبول نہ بیت۔ فل یعنی اے تمام مصیبت دیم آئیگی انت مگر نصیحت و گپ و اشکنان و دیمے گوش و مورے ہم نہ وارت بلکس چو شیں کپ و اشکنگ و تیار ہم نہ انت۔ فل یعنی حق و شور و غل و خدا و شیرانی تواران و اشکنان و چو جنگلی حران تچان بہنت۔ فل یعنی و اچہ پیغمبر و خبر و قبول دار بوک نہ لوٹنت بلکس چہ آیان ہر کس ہے واہگ داریت کہ آئی و وتی جند و شر الشر و صحیفہ نازل بہ بنت و پیغمبر جوڑ کنگ بہ بیت "حَتَّىٰ تَوَفَّىٰ تَوَفَّتْهُ رُسُلُ اللَّهِ" (الغام۔ رکوع ۵) یا مطلب چوش انت کہ چہ آیان ہر یکے و گور و براہ راست یک نوشتگینے چہ خدا و جانب و

اشیاء ضرورت کیتنگ - ۱۲

إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ (الأنعام ركوع ۱۱) وَلَ يَعْنِي هَرَسٌ

میں نے کہا: "اے نبی! یہ تو میری طرف سے ہے۔" (سورہ صافات: ۱۰۷)

۸۴ کل حکمتانی سر امینی انت که آیان احاطه هیچ بشرکت زکنت

پیدا ہوا حساب داد و روء معاہدہ کنت۔ یعنی انسان

رسیت تو آذات آئی، کل گناہان پہل کنت وائی

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم ؑ اے مقام ؑ بطور حاشیہ

که آئیء الفاظ چو شانت مدقال ربکم عزوجل آنا

العبد فانا اهل ان اعفوله، یعنی میں اے قابیوس

لہام فارے، سری دارملت پیداوہدے بندہ چہ میں رسا
(و حشر تک، پاک لوت، تو منی شان، الش، اغت، کہ میں نے

رحمت و مہارت و امان و سہاگم و مہارت و حیرت و

تمت سورة المدثر والله الحمد والمنة .

۱۱ یعنی قیامت، روح، کہ آئی، ممکن ہوگ چہ عقل،

یونہی کہ آئی، صدق، محکمیں دلیل قائم انت ہمانی،

تیل وید، حساب و ادبیت (تنبیہ) معلوم ہوگی

مردم و دست، و بی‌میل بود و کلام سحر و احرام و قابل رسی
کلام شاندار و حس و کلام دوستناک و کلام عجب و حس و

کہ فلاں، قسمت، سوگند، گورہ دازبان، کو اس اے

بہ بیت اے ضروری نہ انت کہ ہر جا کہ عہد مقسم بہ عہد یہ مقسم علیہ

دعای محبوب و سر و سونگند و رگ چنگر موزون و مناسب است.

به آن مزن نشان بوگ، سبب، علت و به هرج مضمون،

داری و آبی و راحت و سکون نصیب بیت و ماں شریفیت

More Books

تبرک الذی ۲۹

ایمان نترسنت چہ آخرت و ہرگز نہ بیشک آپنت انت فلا کڈا ہر کسے کہ بلوٹیت آل و ہرگز نہ، وایاں

يَدْرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥١﴾

وَالْقَوْمُ كَافِرُونَ

و در این میان ما را خبری که در این باب است و در این باب است

شروع کننا گوں خدا، نام، ہما کہ بے اندازہ مہربان زیریں رحم کنو کے

لا اقسِم بَيوتِ القِيَمَةِ وَلَا اقسِم بِالنَّفْسِ الثَّوَمَةِ الْحَسْبِ

الْإِنْسَانُ الَّذِي تَجْمَعُ عِظَامَهُ ۖ بَلَىٰ قَدَرِينَ عَلَىٰ أَنْ تُسَوَّىٰ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آئی ہو گا نہ بلکہ و اھل دریت انسان کہ گناہ بگفت آئندہ دہس سوال کنت کہ کری گنت

قمانہ روحی گڑا وھد کہ جم کو زاک بنتی و ماہ بے نور بستگی ویک حاجی گزشت روح

وَالْهَرَمُ يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ إِنْ الْبَقَرَةَ ۝ كَلَّا لَا وَزَرَ ۝

إِلَى رُكَّتِكَ يُؤْمَدُ السُّتَقْرَرُ ﴿١٧﴾ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ

سی پروردگار بیکدانت اروپی قراره جالی هال دیک بیت اسبان اروج هر چیکه دیمادیم فانی

وَأَمَّا كُنُوزُهُمْ فَبِأَيِّ كَيْفٍ يُكْرَمُونَ ۝

13

نہا ہوں تری تیغ کا شرمندہ احسان : سر میرا تیرے سر کی قسم اٹھ نہیں سکتا۔ ادا بروقی سہرے چست نہ

فع یا و قع و مز ن شان به بنت یا به مقسم علیہ نیکی بطور شاهد و محنت و کار دات بکننت ادا ایوم قیامت

لی، بجاد و رانی اعتبار، سہ نام بونشت آگس نفس، ہیلان بہ علوی عالم، ینک، انت و بہ اللہ عبادت و

Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

زندگیری، دل جی محسوس بکنت آئی، نفس مطمئنہ، گوشت، "یا آیتھا النفس المطمئنة ارجعی الی ربک راضیة مرضیة (الفجر)۔ واکس نفس میلان بہ سفلی عالم، ینگ، بوت و ماں دنیا، لذت و واہگال گرفتار ہو ان، بدی، طرف، رغبت کی کنت و چہ شریعت، زندگیری، و تارادور داشت آئی، "نفس امارہ، گوشت، چہ کہ انسان، بدی، کاراں حکم کنت، "وَمَا أُبْرِئُ نَفْسِي إِنْ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي (یوسف رکوع ۵) واکس کدی عالم سفلی، طرف، میل و ران، ماں شہوت، گرفتار بیت و کدی عالم علوی، ینگ، میل و ران، اے چیزان، خراب زانت و چہ آیان دور تچان بیت و کتم خراب یا بدیں کار، کنگ، سر اشہرت ہو ان، و تار ملامت کنت آئی، "نفس لوامہ، گوشت، حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت، انسان، دل اول سر، ماں لب و لذت نا غرق بیت، ہج ینگ، طرف، رغبت نہ کنت چو شیں نفس، "امارہ بالسوء، گوشت، پدا ہوش کنت نیک و بد، میاںجی، فرق، زانت تو دست، کنت کدی غفلت بوت تو پدا بہ و تی کشک، روک بوت رند، چیزے فہم، آتی تو بہ و تی کر تگیں کارانی سراپشومان ہو ان و تار ملامت کنگ، لگیت اے داہیں نفس، "لوامہ، گوشت، پدا و ہس شری، سرانیک بوت چہ دل، رغبت نیک، سرا کنگ بنا کنتی، ناہود گیں کاراں چہ و تادور وارگ، لگیت بدی، کارانی کنگ بلکیں چہ آئی شہینگ، دل، تکلیف محسوس کنتی، "نفس مطمئنہ، بوت، (راہ بتغیر سیر) ادا نفس لوامہ، و قسم، و ران، اشارہ فرماینت کہ اگ فطرت صحیح بہ بیت تو و ت انسان، نفس ماں دنیا، بدی و کوتاہی، سر ملامت کنت، ہے چیزانت کہ آہ و تی اعلیٰ و کامل تریں صورت، ماں قیامت، و روج، ظاہر بیت۔

۵ یعنی چو شیں خیال دارنت کہ ہڈان ریزہ ریزہ بوتگنت و پدا اشانی ریزگان گوں خاک وغیرہ ذرات یک جا و اوار بوتگنت نوں بلے اشان چونکا یک جا کنان، اے ہڈاں جوڑینگ بنت سر ظاہر اے چیز تو مشکل معلوم بیت۔

۶ یعنی مالنگ کانی بوگاں ہں ادک کتیں۔ و بوگانی تخصیص شاید پیشکا کنت کہ اے بدن، اطراف انت و ہمک چیز، اڈ بوگ، تکمیل بہ آئی، اطراف بیت، چنانچہ مئے گفتارانی توک، اے کپ عام انت کہ مردم بہ اے موقع، گوشت کہ ماں منی بوگ بوگ، درد انت چہ اشی، مراد تمام بدن بیت دوی کپ ایش انت کہ ماں بوگاں اشانی خوردی، باوجود صفت، رعایت زیات و عادت اے زیات گران و بارگیں کارے لہذا ہر کس اشی، سر قادر بیت آسانیں چیز، سر اہنگنت شر تر قادر بیت۔

۷ یعنی ہر کس قیامت، انکار، کنت آئی، سبب اے نہ انت کہ اے مسئلہ باز مشکل انت و اشہر قدرت کاملہ، دلیل و نشانان گیشینگ نہ بوتگنت بلکیں انسان لوہیت کہ چہ قیامت، سر بوگ، پیش دیمی عمر، ہر چیکہ باقی منتگ بالکل لاغرض ہو ان، فسخ و فوجور، گلائیش بہ بیت اگی جاہیکہ قیامت، اقرار، بکنت و اعمال، حساب داد، ترس ماں دلی لشت تو ماں فسخ و فوجور، ایگر بے باکی و لاغرضی چہ آئی، بوت نہ کنت، پیشکا اے داہیں خیال، ماں دل، ایک، نیلیت کہ چہ آئی، عیش بے تام بیت و ماں لذت، خلل بکپیت بلکیں گوں مسخرہ ضد و کنت، سوال کنت کہ ہاں واجہ باریں تئی آقیامت کدی کیت اگی واقعی آیوگ انت تو سال و ماہ و تاریخ، باریں مارا جگوش۔

۸ یعنی چہ حق تعالیٰ، قہری تجلی، و ہدے چم تہار و کورا سک بنت و حیرانگی، ہم، چٹانی روک سست تربیت و روج ہم سر، نزدیک، کیت۔ ۹ یعنی بے نور بیت۔ نوک، شاید پیشکا جدا ذکر کنت کہ عرب، قمری حساب دارگ، سبب، آئی احوال، گندگ، زیات دگوش گور ات۔ ۱۰ یعنی ماں بے نور بوگ، ہر دوشریک بنت۔

۱۱ یعنی نوں تو گوشے کہ آروچ کجا انت و ساعت، بدحواس ہو ان، و درائینے کہ مروچی کجا نگو بہ تچاں و کجا پناہ بگراں، ارشاد بیت کہ مروچی نہ تچک، مودہ انت نہ سوال کنگ، مروچی ہج طاقتے ترار سنگار کنت نہ کنت، مروچیگیں روج، کلان، و تی پروردگار، عدالت، حاضر بوگ و آئی، دیم، او شنگی انت گڈا ہماوت ہر کس، حق، ہر ج فیصلہ، بکنت۔

۱۲ یعنی تمام پیشی و گڈی اعمال نیکیں بہ بنت یا بدیں، آئی، پیش دارگ بنت۔

۱۳ حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت، یعنی ماں و تی احوال، فکر و غور بکنت تورب، و حدایت، جاہ بیار بیت (و ایکہ تمام، بہ ہماں، طرف، واپس بوگی انت) و ہر کس کہ جو شیت کہ منی فہم، ہج نییت۔ اے تمام نیمون انت، لیکن اکثر مفسران، اشی، تعلق، رگوں، "ینبوی الا انسان یوصد الخ"، قائم داشتگ یعنی پیش دارگ، سر ہم موقوف، انت، انسان، ہر و تی حالت، سراوت خبر دار بیت، ملی توری بہ و تی تب، تقاضا، اودا ہم نیمون بکنت و جیلہ حوالہ، دیم بیا ریت چو شک کہ کافر گوشت، "واللہ ربنا ما کنا مشرکین"، بلکہ ادا ماں دنیا، ہم ہما انسان کہ آئی، ضمیر پہکہ مسخ نہ بوتگ و تی حالت، شری، معلوم دار انت اگ چہ دگرانی دیم نیمون و عذران، دیم کاران، آئی، برخلاف ثابت کنگ، ہر قدر کوشست بکنت - ۱۳

دل ماں شروعات، ہر وہدیکہ حضرت جبریل، چہ اللہ، طرف، قرآن بیارتیں گوں آئی، وانگ، ہر حضرت ہم ماں دل، وانان بوتگت تانکہ جلدی آئی، یاد کرتیں و دربر نہیں، مبادا واجہ جبریل بروت و وحی سرجمی، محفوظ مہیت، مگر اے حالت، واجہ سک دل سیاہ بوتگ ات دانکہ اولی لفظ، بگوشتیت دومی لفظ ماں اشکنگ، میا تکیں، ویدا ماں فہمگ، ظاہر ہں گئے کہ تنگی آلم، پیش آتگ۔ اشی، سرائ اللہ تعالیٰ، فرمائیت کہ آساعت، وانگ و زبان سربنگ، حاجت نیست گوں شرتی، دلگوش دیان، اشکنگ بایدانت، اے فکر، مکن کہ یاد نہ بیت پدا چونکا واناں و مردمان، چونکا اشکنائینان، اشی، ماں شے سینگ، حرف بہ حرف جمع کنگ دچہ شے زبان، وائینگ مئے ذمہ، انت۔ جبریل و ہرے چہ مئے طرف، بوانیت نوشما گوں خاموشی، اشکنان بے ات آئی، یاد کنائینگ وائی علوم و معارف، بہ شے سرایچ کنگ وچہ شے زبان و داں

دگران و سرکنگ اے کل خبرانی ذمہ دار ما تیں چہ آئی، بعد واجہ نبی، گوں جبریل، ہر ہی، وانگ ترک دات، اے ہم یک معجزہ، بوت کہ تمام وحی، اشکنان بیت آساعت، چہ زبان، یک لفظ، ہم تکرار نہ کت بے چہ فرشتہ، روگ، بعد تمام وحی لفظ بہ لفظ گوں کا بلین ترتیب، بغیر یک زبر زیر، تبدیلی، و فرما اشکنائینت و سرید کنائینت، اے ماں اے دنیا، یک خوردیں نمونے بوت، "يُنَبِّئُ الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا خَدَّمَهُ وَاخِرًا"، یعنی پنجوشکہ اللہ تعالیٰ اشی، سرائ قادرانت کہ وحی وچہ، فرشتہ، روگ، پدا گوں سرجمیں ترتیب، حرف بہ حرف، ابید چہ ادا نائیں فروگذاشت، ماں وحی پیغمبر، سینگ، جمع بکنت، آیا اشی، سراقادر نہ انت کہ بندہ ہائی اولی و گدائی اعمال کہ چہ آیاں لھتیں، کنو کاں بلکیں و ن شمشو شنگ، کلان، جمع کنان، ماں یکیں دمان، پیش بکنت و آیان، بخوبی، یاد کنائینت و بے داب، ہڈائی شنگ و نالائیں ذرات، چہ کلکیں جاگہاں یک جا کنان، بالکل بہ اولی ترتیب، رو، انسان، از سر نو وجود عطا بکنت، بیشک اشی، سرائ بلکیں چہ اشی، ہنگت زیاتیں کار، سراقادرانت۔ کل یعنی شے چہ قیامت وغیرہ، انکار کنگ مجبر بہ صبح دلیل، سرائینی نہ انت بلکیں اصل سبب ایش انت کہ شماں دنیا، گلا ٹیش ات دنیا چونکہ نقد و زوت دست کیوک انت پمشکا شما ہائی، دمب، کپتنگ انت و آخرت، وام حساب کنان، آئی، پیل دے ات کہ ماں آئی، دست کپک ہنگت دیرانت ماں انسان، طبیعت، جلد بازی اوارانت، خلق الانسان من عجل، (انبیاء د کو ع ۳) فرق و تفاوت ہمکرات کہ نیکیں مردم دوستناکیں چیزانی حصول، واسطہ کنت۔ کہ آئی، یک مثالے ہنوں ماں، "لا تَحْرِكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتُجْزَلَ بِهِ"، گوشت و بدیں مردم سما چہ، پسند کنت کہ زوت بدست، بکسیت توری آخر کار آئی، نتیجہ بہ ہلاکت، سر بکسیت۔ کل اے بیان آخرت، بوت یعنی مومنانی چہرہ آروچ، ترو تازہ و گل و شادان بنت و آیبانی چمان چہ حقیقی محبوب، مبارک دیدار، روشن بنت، چہ قرآن و متواترہ حدیثانے

گوں یقین، معلوم بوتگ کہ ماں آخرت، مومنان، اللہ، دیدار نصیب بیت، مگر اہیں مردم اشی، منکرانت چیا کہ اے دولت آیبانی نصیب، شرانت، اللہ، لا تحرمنا من هذه النعمة التي ليس فوقها نعمة، کل یعنی پریشان و بے رونق بنت۔ وے یعنی یقین دارنت کہ نوز ہما معاملہ برگی انت و ہما عذاب برداشت کنگی انت کہ بالکل سرین، پرشت و پروش کنت۔ کل یعنی آخرت، ہجر و حساب مکن ات، اے آخرت، سفر، اولی منزل تو موت انت کہ آپہلکہ نزدیک انت، چہ ہمد باقی منزلان، گوازیان آخری ہنلیں، سر برگی انت چو بگوش کہ ہر انسان، موت بہ آئی، حتیٰ و مزین قیامت، یک گوشتیں نمونہ انت ہر وہدیکہ مریض، روح نز آیان، داں ہلیگ، سربوت و ساہ ماں گٹ، بند بوگ بنا کنت پنجوش زبان کہ آخرت، سفر شروع بوت۔

لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتُجْزَلَ بِهِ ۚ إِنَّ عَلَيْكَ جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ ۖ فَإِذَا قَرَأَهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ۖ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْكَ بَيَانَهُ ۚ كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ۖ وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ۚ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ۚ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ۚ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بِاسِرَةٍ ۚ تَطْنُ أَنْ يَفْعَلَ ۚ وَتِي رَت ۚ يَنْظُرُ كُنُوكُ بِنْت ۚ وَبَارْدِيمِ آروچ، تازہ بنت گوازیان سرین پرشتیں، مرکز و ہدیکہ سربیت ساہ بہ ہلیگ، و گوشتگ بیت کہ کئے انت دم، کنو، و گمان کنت

أَنَّهُ الْفِرَاقُ ۚ وَالتَّفَتُّ السَّاقُ بِالسَّاقِ ۚ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ ۚ كُنُوكُ تَمَلَّكَ هَدِجْدَانِ ۚ وَبِحِيتِ يَكُ رَنُوكُ ۚ وَدُمِي رَنُوكُ ۚ وَتِي رَت ۚ يَنْظُرُ كُنُوكُ بِنْت ۚ وَبَارْدِيمِ آروچ، تازہ بنت

الْمَسَاقُ ۚ فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّىٰ ۚ وَلَكِنْ كَذَبَ وَتَوَلَّىٰ ۚ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَمُتْطَىٰ ۚ أُولَىٰ لَكَ فَاوَلَىٰ ۚ ثُمَّ أُولَىٰ لَكَ فَاوَلَىٰ ۚ شَت ۚ وَتِي رَت ۚ يَنْظُرُ كُنُوكُ بِنْت ۚ وَبَارْدِيمِ آروچ، تازہ بنت

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى ۚ أَلَمْ يَكُنْ نُطْفَةً مِنْ مَنِيٍّ ۚ يَمْنَىٰ ۚ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ۚ فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ ۚ تَرْزُوت ۚ وَتِي رَت ۚ يَنْظُرُ كُنُوكُ بِنْت ۚ وَبَارْدِيمِ آروچ، تازہ بنت

وَالْإِنشَىٰ ۚ أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَدِرٍ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ ۚ وَ مَادُگ ۚ آیانہ انت اے (خدا) قدرت داروک بہ مردگان زندگی کنگ، ہا

کے اے دایں ناامیتی، دھند، طبیب وداکتر ہم وتی بے دسی، ظاہر کنت، وھدے مردم چہ ظاہر علاج و تدبیر، عاجز ترنت تودم وچھپ و بند و تعویذ، روانہ کر جنت گوشت کدوا جھسنت چوشتیں کسے کہ دم چھپ کنان، اشی، چہ مرگ، آزاد کنت و لھتیں سلف، گوشت کہ، من راق، فرشتہانی کلام انت کہ گوں ملک الموت، ہمراہی، روح، قبض کنگ، وھدے، کایت آوت ماں وناجست کنت کہ اے مردگ، روح، بارت، رحمت، فرشتہ یا عذاب، فرشتہ؟ اے صورت، راتی، چہ، رتی، مشتق بیت کہ آئی، معنا انت برزا سرکیگ، چہ، رقیہ، نہ بیت کہ آئی، معنا افسوں بزاں دم چھپ انت، وک یعنی مروکس شخص لوک سر پر لونگ کہ تمام عازر وکس وارثاں وچہ دوستناکیں چیزان، آئی، جدا لوگ انت، یا مطلب چوش داریت کہ روح چہ بدن، سیدگ انت، وک یعنی باز بر چہ موت، سکران، سکتی، ایک، ننگے گوں دومی لنگ، و

الدهر،

۸۸۶

تبرک الذی ۲۹

سورة الدهر فکنت من احدى ثلاث و فیه رکوعان

سورة دھرماں مدینہ، نازل بوت اشی، سنی یک آیت و دو رکوع انت

بسم الله الرحمن الرحيم

شروع کناں گوں خدا، نام، ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کونے

هل اتي على الانسان حين من الدهر لم يكن شيئا مذكورا

پہ تحقیق گوشتگ بر انسان، سر، یک وقتے، ماں زمانگ، کہ آج چیزے ذات کہ زبان، سراپا نکیں

انا خلقنا الانسان من نطفة امشاج

بے شک ما پیدا کت انسان، چہ یک ہو ریں، سر، یہ، وک، کہ ما آج چا گسگ لوٹ گدا جو کت ما آرا

سميعا بصيرا

اشکونگ گندوک وک بے شک ما آئی، راہ سوچ دات، یا و آشکر گوگ انت، یا و آشکر انت وک

انا اعتدنا للكافرين سلاسل

بے شک ما تیار کتگ پر کافران، زمزیر، و طوق و اس زبائگ جو نکیں، بے شک نیکان

يشربون من كأس كان مزاجها كافورا

نوش انت پیالہ چہ شراب، کہ آئی، تام چہ کافور، بیت، یک چمکے نوش جان کنت چہ آئی

عباد الله يفجرونها فجيرا

خدا، بندگان وک رنبینیت آئی، رنبینگ، وک تمام کنت، قول وری و فرست چہ ہمار وچ، وک

كان شره مستطيرا

آئی و جہاں ہر جا، تلالان بیت وک، و رگ وارینت، پہ آئی دوستی، مکین

ويتموا اسيرا

و یتیم، و قیدی، وک محض پر رضا، خدا، شمار و رگ وارینیں، ما نہ لو میں چہ شما بدلا

ولا شكورا

و نہ شکور، وک، بے شک ما ترسیں چہ وری رت، ہما چہ چکی کہ ترپشناک باز سک انت وک کلا اللہ

مائل

انسان جو کت و تمام ظاہری اعضا و باطنی قوتان، راست، راست، وادکت چہ یک بے جانیں نطفہ، عقل مند انسان جو کت پدا چہ ہما نطفہ، جنیں مردین و قسم، انسان پیدا کنت کہ چہ اشاں ہر یک قسم، ظاہری و باطنی خصوصیات جدا گانہ انت آیا آقا و مطلق کہ آئی، واولا کلاں، اے دایں حکمت و قدرت، وک گوں جو کت اشی، و سراقا و رنت آئی، دوبارہ زندگ بکنت، سبحانک اللہم نبلی، پاک انت تنی ذات ای خدا، پرچا نتونے تو بیشک قدرت دار وکے تمت سورة الفیامة و لله الحمد والمنة - ۱۲ - ہے صفحہ و فواحد، وک بیشک انسان، سر، یک دورے گوشتگ وھدے آئی، چہ نام و نشان نیست ات پدا جیگر دور، سر، گوزان ماں نطفہ، شکل، ایک، آحالت ہم آئی، ہنوگیں شرافت و کرامت، وگندان، اے قابل نہ انت کہ زبان، سر، یارگ، بہ بیت، وک یعنی چہ مردین و جنیں، دور چکی آپ، پیدا کت

(تنبیہ) امشاج یعنی مخلوط ٹیگنت، نطفہ تمایں، غذایانی خلاصہ انت آچہ قسما قسمیں چیزاں مرکب بیت۔ پیشکا چہ جنہیں ۛ قطع نظر کنان ۛ ہم آترا۔
”امشاج گوشت کُت کنیں۔“

ۛ یعنی چہ نطفہ ۛ بستگیں خون، پداچہ آئی ۛ گوشت ۛ ٹکڑے جوڑ کُت ہستے داب ۛ بازیں قسم ۛ سروچیر کنگ ۛ پدا ماں اے درجہ ۛ آرت و سمرکت،
کہ آؤں چہ گوشاں اشگنت وچہ چٹاں گندیت وچہ اے قوتتاں ہما کار گریٹ کہ دگر خیانے گیت نہ کنت۔ چو بگوشتش کہ اے دگر کُلی آئی ۛ دیماکر و کورانت۔
(تنبیہ) ”نُت کیچہ“ ۛ معنی اکثر مفسران ۛ امتحان و آزمائش ٹیگی رزنگ یعنی مردم ۛ جوڑ کنگ پہ ہستے مطلب ۛ آت کہ آئی ۛ احکام ۛ مکلف و امر
و نہی ۛ مخاطب جوڑ کنان ۛ امتحان گرگ بہ بیت و چارگ بہ بیت کہ داں کچی حد ۛ مالک ۛ احکام ۛ تعمیل ۛ وفاداری ظاہر کنت، پیشکا آترا اشگنت، گندگ، و
ہمگ ۛ ہما قوت دیگ ہوننت کہ آیانی سرا شری تکلیف کار مرزیت انت۔

ۛ یعنی اولاً چہ اصل فطرت وچہ پیدائشی عقل و فہم ۛ پداچہ عقل و نظیہ و نظیہ دیلان نیکی ۛ راہ شون دات کہ آئی ۛ مقتضا ہمیش ات کہ کل انسان یکیں کشک ۛ
برفتیں انت لیکن چہ چپ و چاگرد ۛ حالات وچہ خارجی عوارض ۛ اثر گران ۛ کل بہ یکیں کشک ۛ سرانہ منتنت، ہتہیں ۛ اللہ ۛ اقرار کُت وائی ۛ خفش جاہ
یارت۔ و ہتہیں ۛ ناشکری و تاحی گوشتی ۛ سرا لانک بست۔ دیم تر ۛ ہر دو مینانی انجام مذکور انت۔

ۛ یعنی ہر کس کہ ماں رسم و رواج وادہام و ظنون ۛ زنجیراں بستگ انت، وغیر اللہ ۛ حکومت و اقتدار ۛ طوق چہ وقی گُٹاں درگش نہ کُت بلکیں حق و
حالیں حق ۛ برخلاف دشمنی و جنگ ۛ آس ۛ ترند کنگ ۛ توک ۛ عمرش گواہینقت، کدی شمشان ۛ اللہ ۛ نعمتان ۛ یاد نہ کُت نہ آئی ۛ راستیں فرما
برداری ۛ خیال ماں دل ۛ یارت پہ آیایں اللہ تعالیٰ ۛ ماں آخرت ۛ دوزخ ۛ طوق و زنجیران و جملا سکیں آس تیار کنگ۔

ۛ یعنی شراب ۛ جام ۛ نوشنت کہ ماں آئی ۛ کہیں کافور اوار کنگ بیت۔ اے کافور دینا ۛ کافور نہ انت بلکیں جنت ۛ یک خاصیں چمگے کہ مخصوصا
اللہ ۛ مقرب و خاصیں بندھاں دیگ بیت۔ شاید آئی ۛ سارتی، خوشبودار، مفرح و اسپیت رنگ بوگ ۛ سبب ۛ کافور گوشتنت۔

ۛ یعنی آچگ ماں ہما بندھانی اختیار ۛ بیت ہر نیچے ۛ اشارہ کنگ بہ بیت ہما طرف ۛ آئی ۛ جو زربان بیت۔ ہتہیں گوشتنت کہ اصلی منبع ماں جناب
نبی کریم محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ۛ قلات ۛ بیت، چہ اودا داں تمام انبیار و مومنانی لوگان آئی ۛ جو زربان بنت۔ واللہ اعلم۔ دیم تر ۛ ابرار ۛ حصلتاں بیان
فرما ینتگ انت۔

ۛ یعنی ہر چہ مٹنے کہ مٹگش آترا پورہ کنت ظاہر انت کہ و ہرے وت وقی لازم کتگیں چیر ۛ پورہ کنیں تو اللہ ۛ لازم کتگیں گپان ۛ
چونکہ ایل دات کنیں۔ ۛ روح ۛ سکتی و سستی درجہ بدرجہ کلان ۛ عام بیت۔ حج کسے بالکلیہ محفوظ نہ بیت الا من شاء اللہ۔

ۛ یعنی اللہ پاک ۛ محبت ۛ جوش ۛ وقی درگان ۛ واہگ و احتیاج ۛ گوں مزین شوق و خلوص ۛ مسکیناں، یتیمیاں و قیدیان ۛ
وارینت۔ (تنبیہ) قیدی عام انت کہ مسلم بہ بیت یا کافر، ماں حدیث ۛ ہست کہ ”بدر“ ۛ قیدیانی بابت ۛ حضور صلی اللہ علیہ
وسلم ۛ حکم دات کہ ہر مسلمان ۛ گور ۛ تمام قیدی ۛ بہ بیت گوں آئی ۛ جو انیں بکنت، چنانچہ صحابہ، بہ اے حکم ۛ پورہ کنگ ۛ قیدیان ۛ
چہ و تاثر ترین ورگ وارینتگ انت حالانکہ آقیدی مسلمان نہ انت۔ مسلمان برات ۛ حق تو چہ اشی ۛ ہم زیات انت و اگ ماں لفظ
اللہ اسیر ۛ کہیں وسعت کنگ بہ بیت گدا تو اے آیت غلام و دیون ۛ ہں شامل بوت کنت کہ آہم بہ یک حسابے ۛ ماں قید ۛ انت۔

ۛ اے ورگ وارینوگ گوں زبان حال ۛ گوشتنت و جاہیکہ مصلحت بہ بیت تو گوں زبان قال ۛ ہم گوشت کنت۔

ۛ یعنی پیر چا موارینیں و وارینگ ۛ رند پرچا بدلہ یا شکر گزگ ۛ میدوار بہ ہیں و ہدیہ ماراوتی پروردگار ۛ و ہماروچ ۛ زرس ماں
دل ۛ نشنگ کہ آبا زسک غمناک وچہ غیظ و غضب ۛ پیر بیت۔ ماؤ گوں اخلاص ۛ وارینگ و نوٹ مینگ ۛ رند ہں ترسیں کہ باریں مے عمل
مقبول بوت یا نہ بوت مبادا ماں اخلاص وغیرہ چیزے کمی پشکیتگ و چپکا مے دیم تر ۛ جنگ بہ بیت۔ ۱۲

فل یعنی چہ ہر چیز آتے سنتت اللہ چہ آئی محفوظ و مامون داشت و آسانی چہرہاں و تازگی و دلان و راحت عطا فرمائیت۔ فل یعنی ہر چہیت اے مردم دنیا، تنگی و کمیائی و داصرکنان و چہرگناہان و تارادورداشتش و طاعت و سرائابت قدم بوتنت پمشکا اللہ آیان و بہ عیش کنگ و جنت و باغ و لباس قیمتی و رحمت فرمائیت۔ فل مثل بادشاہاں۔ فل یعنی جنت و موسم مزین معتدل بیت نہ گرمی و تکلیف بیت نہ سردی و۔ فل یعنی درچکانی شاخ (دھال) گوں و قی ثمر و پلان آسانی سرائجک انت۔ و میوہائی خوشگھے داب و لوجان بنت و آسانی اختیار و دیگر بنت کہ ہر قدر ماں ہرچ جاوے بلوغت و دشتک، نندکا، کش و لیٹان و بے تکلف بچن انت و نور انت۔ (تنبیہ) شاید درچکانی شاخان و ادا گوں ظلال و تعبیر فرمائیت یا واقعی ساہگ بہ بیت چیا کہ آفتاب و روشنی نوری مہیت کتام دگہ

قسمے نور تو اودا الم بیت۔ آئی و ساہگ و چیر و بہشتی دل و شوی و تفریح و غرض و برے بلیکس بندت۔ فل یعنی آنخوہ و دراصل و فقرہ و بنت مزین اسبیت بے داغ و راحت دیوک بے چہ و قی صفائی و شفائی و ذریعہ کہ ترپوک بنت معلوم بخوش بنت کہ گوشے شیشگ و پیالہ انت کہ آسانی نوک و چیر صاف گندگ و کیت۔ فل یعنی جنتی و ہر قدر آب و رگ و واہگ بیت بالکل ہما اندازہ و سرائیان چہ آب و پربت کہ نہ کمی بہ بیت و نہ آپ سر بیت یا ہشتیان و چہ و قی دل و ہرچ داہیں اندازہ کنگ بلا کم و کاست ہمائی و روء آپش ماں بیت۔ فل یعنی شراب و یک جلے ہما ات کہ آئی و نام کا فور ٹیگنت، دومی ہمانت کہ ماں آئی و زنجیل (سند) اوار انت مگر اے دنیا و زنجیل (سند) فہمک مہیت، ایک چمکے ماں جنت و کہ آئی و سلسیل گوشنت، زنجیل و تاثیر گرم انت و آماں حرارت غریزہ و عیش و جاوید اکت، عرب و مردم اشی و زیات پسند کنت، بہر حالت و گوں یک خاص مناسبت و آچمک و زنجیل و چمک گوشنت ماں نیکیں مردمانی پیالہ و چہ آئی و کمیں اوار کنت، دراصل و آچمک بہ مزین عالی تمام مقربان خاص انت و اللہ اعلم۔ فل اشی و معنی انت آپ صابن جو کس کذا فی الوج فل یعنی ملام جو چمکاں ماننت یا چہ جنتیاں ہجرت کرگ نہ بنت۔ فل یعنی چہ و قی حسن و جمال صفائی و ماں ترپوک اینگو آنکو تر و تاب کناں و ہرچوشیں جوانیں ندرگ پیش کنت گوشے زاناں بازیں ترپوکیں موار و زمین و سرائشگ و تالان کنگ بوتنت۔ فل یعنی جنت و احوال و بارہ و چہ گوشگ بہ بیت، کسے گندیت تو معلوم بیت کہ چنگر عظیم الشان لغت و چنگر شانداریں بادشاہت انت کہ ادنی تریں جنتی و نصیب بیت۔ درقنا اللہ منہا بہتہ و فضیلہ۔ فل یعنی شکتیں و بریں ہر دو قسم و ریشم و لباس جنتیاں دیگر بنت۔ فل ماں اے سورت و سہ جاگہ و فقرہ و ہیرانانی و زیور و غیرہ و بیان آنکگ دگہ جاھے طلاہ و بیان کنگ بوتنت ممکن انت کہ اے ہم بہ بیت و آہم بہ بنت لھتے و اے برسیت و لھتے و آبرست یا برسے اے بہنت و برسے آہ بہنت۔ فل یعنی تمام نعمتان و

فہرخص بنیدرالعصف فی الوصل فیہما و دفع علی الاول الادب علی الثانی بنیدر الادب

۱۹

اللہ شَرَّ ذَٰلِكَ الْیَوْمِ وَلَقَّيْهُمْ نَصْرَةً وَسُرُورًا ۝ وَجَزَّيْهُمْ مَّا

نگاہ دایت آیا چہ آرمج و ججال و وسرکت بہ آیان تر و تازگی و خوشنودی و آسانی صبر و خوش و

صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ۝ مُتَكِينِينَ فِيْهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرُونَ

آیان و جنت و ریشمی پوشاک دنت و تکر دیوک بنت ماں آئی و تختانی سرائی و گندنت

فِيْهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ۝ وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذَلَّلَتْ

اودا گرمی و نہ سردی و دگنت آیان سرائی آیان ساہگ و زیک و کنگ و

قُطُوفُهَا تَذَلُّلًا ۝ وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِانِيَةٍ مِّنْ فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ

آیان ہوشگ لوجان کنگ و درو اکت آیان سرامد گوں حیران و نگرہ و گلابس

كَانَتْ قَوَارِيرًا ۝ قَوَارِيرًا مِّنْ فِضَّةٍ قَدْ رُفِّعَتْ لَهَا ۝ وَ

کہ بنت چہ شیشگان، شیشگ ہس نگرہ و شیشگ و کہ بہ مایا تار کنگ بوتنت و

يُسْقَوْنَ فِيْهَا كَأْسًا كَانَتْ مَزَاجُهُا زَنْجَبِيلًا ۝ عَيْنًا فِيْهَا تُسَمَّى

اودا آیان ماں بچیں کسے و شراب اینگہ بنت کہ اوار بنت گوں زنجیل و اے یک چمکے ماں آئی و کہ آئی و نام

سَلْسَبِيلًا ۝ وَيُطَوَّفُ عَلَيْهِمْ وَلَدَانٌ مُّخْلَدُونَ ۝ اِذَا رَأَيْتَهُمْ

سلسیل انت و درو اکت آیان سرائی بچک کہ مدام جاہ متانت و دہر کہ تو آیان گندے

حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثورًا ۝ وَاِذَا رَأَيْتَ ثَمَرًا رَأَيْتَ نَعِيْمًا وَمَلَكًا

تو گمان کنیں آیان کہ موار دنت کہ شنگ تالان انت و دہر کہ تو نگاہ و بریں اودا تو گندے نعمت و بادشاہی

كَبِيرًا ۝ عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٌ خُضْرٌ وَاسْتَبْرَقٌ وَحُلُوٌّ اَسْوَدُ

مزین و آسانی سرسری پوشاک انت نازد کیں سبز ریشم و دہس ریشم بریں قلا و پوشا کنگ بنت سنگ

مِّنْ فِضَّةٍ وَسَقَمَهُمُ رُّبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ۝ اِنَّ هٰذَا كَانَ

نگرہ و قلا و نوشا بیت آیان رب آیان و پاکیں شراب ہا بے شک ہمیشہ انت

لَكُمْ جَزَاءٌ وَّكَانَ سَعْيُكُمْ مَّشْكُورًا ۝ اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ

شمے بدلا، و بوت شے عمل قبول و بے شک ما نازل کنگ تی سرائی

مازل

پیش شراب طہور و یک جائے چہ حقیقی محبوب و طرف و رسیت کہ ماں آئی و نہ نجاست بیت نہ کدورت، نہ سرگرائی و نہ بدبو۔ چہ آئی و نوشگ و دل پاک و لاپ صاف تریت۔ نوشگ و بعد چہ بدن و ہیدر کہ بیت کہ آئی و دشبو جو مسک و بوتالان کنوک بیت۔ فل یعنی زیادہیں شرف و عزت و پے دل و پاکیزگی و گوشگ بیت کہ اے تمہی عملاتی بدلہ انت شے گوشست مقبول بوت و شئی محنت و شمرہ آورت اشی و اشکان و جنتی ہنگت زیادہ و خوشنود بنت۔ ۱۲

ہاں یعنی قسم بہ ہاں گواہاں کہ آنو دو غیرہ، چست کنان، برزاسر کنت و جنبہ مسنت کنان، ماں فضا با تالان کنت پدا ہر جا کہ سرنگی انت چہ اللہ حکم آئی، وند کنان، ہر و بانگ کنت وچہ ہر و باران، پد جنبران، شنگ و شانگ کنان، انگو آنگو دیمیش دینت و اے جہرگوں جنبرہ مخصوص نہ انت، گوات، عام خاصیت ہمیش انت کہ چیزانی کیفیات مثلاً و شبہ، بدو وغیرہ، تالان بکنت آیانی لطیف و نڈان، ہر کنان، گوں و تبارت ویک چیزے، چست کنان، گوں دومی چیز، اواریکنت غرض اے جمع و تفریق کہ گوات، خاصہ انت یک نمونہ آخرت، کہ اودا حشر و نشر، بعد مردم جدا کنگ بنت ویک جا کہ جمع لوگ، پد جدا جدا عیس ہنکیناں سرنگ بنت ہذا یوم الفصل جمعکم و الاولین۔ فل حضرت شاہ عبدالعزیز رحمہ اللہ چہ

فَالْفَرْقُ فَرْقًا ۝ وَالْمَلَقِيتْ ذِكْرًا ۝ عَذْرًا أَوْ نَذْرًا ۝ إِنَّمَا

تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ ۝ فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ ۝ وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ ۝

وَإِذَا الْجِبَالُ سُفَّتْ ۝ وَإِذَا الرَّسُولُ أُنْقِذَتْ ۝ لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ ۝

لِيَوْمِ الْفَصْلِ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمِ الْفَصْلِ ۝ وَيْلٌ لِّیَوْمِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝

أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ ۝ ثُمَّ نَتَّبِعُهُمُ الْآخِرِينَ ۝ كَذَلِكَ نَفْعَلُ

بِالْمُجْرِمِينَ ۝ وَيْلٌ لِّیَوْمِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝ أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِّنْ مَّاءٍ

مَّهِينٍ ۝ فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ۝ إِلَىٰ قَدَرٍ مَّعْلُومٍ ۝ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ

الْقَدَرُونَ ۝ وَيْلٌ لِّیَوْمِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ۝

أَحْيَاءَ وَأَمْوَاتًا ۝ وَجَعَلْنَا فِيهَا رِوَاسٍ شَامِخَاتٍ ۝ وَأَسْقَيْنَكُم مَّاءً

فُرَاتًا ۝ وَيْلٌ لِّیَوْمِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝ انْطَلِقُوا إِلَىٰ مَا كُنْتُمْ بِهِ

تَكْذِبُونَ ۝ انْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ۝ لَا ظَلِيلٍ

وَلَا شُعَبٍ ۝ انْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ۝ لَا ظَلِيلٍ

وَلَا شُعَبٍ ۝ انْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ۝ لَا ظَلِيلٍ

وَلَا شُعَبٍ ۝ انْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ۝ لَا ظَلِيلٍ

وَلَا شُعَبٍ ۝ انْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ۝ لَا ظَلِيلٍ

وَلَا شُعَبٍ ۝ انْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ۝ لَا ظَلِيلٍ

وَلَا شُعَبٍ ۝ انْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ۝ لَا ظَلِيلٍ

وَلَا شُعَبٍ ۝ انْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ۝ لَا ظَلِيلٍ

وَلَا شُعَبٍ ۝ انْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ۝ لَا ظَلِيلٍ

الملكیات فی کوا، ہم گوات مراد گیت گنت جیا کہ وحی و تبارہ، حال مردمانی گوشان سرنگ ہم چہ گوات ذریعہ انت، (تنبیہ) المرسلات، العاصفا، الفارقات، الملكیات، پنجیناں مصداق کسے، گواتان قرار داتگ کسے، فرشتہاں، کسے، پیغمبران و لہتیں مفسران، چہ اولی چہار، گواتان مراد رنگ و چہنجی، فرشتہاں، چہنجی کہ چہ ترجمہ، ظاہر انت، چہاشی، ابید گہ دگہ ہم قول انت کہ اے کلانی تفصیل ماں روح المعانی، دست کپیت، فل حضرت شاہ عبدالقادر رحمہ اللہ نبشتہ کنت کہ (چہ وحی)، کافرانی الزام، دور کنگ مقصود انت کہ (سزا، و ہد)، چوش مگوشت کہ مارا خبرہ انت و ماں ہر کس، قسمت، ایمان انت آیان ترسینگ مقصود انت تا کہ ایمان بیارنت، و حضرت شاہ عبدالعزیز رحمہ اللہ فرمایا نیست، کہ ہرچ خداوندی کلام بہ امر و نواہی، عقائد و احکام، سر شامل انت اعذر کنگ، واسطہ، انت تا کہ عملانی جست و باواست و ہد، ہر ہما شخص، غدر و ستاویز بہ بیت کہ من فلان کار، حق تعالی، حکم، رد، کنگ و فلان کار، بہ آئی، حکم، رد، ترک دات، و ہرچ خداوندی کلام قصص و اخبار و غیرہ، سر شامل انت آموما منکران، ترسینگ و خوف دیا ٹینگ، رد، انت و ماں اے سورت، گیشتر روئے سخن بہ کذب کنگو کانی و منکرانی طرف بہ بیت، مشکا بشارت، ذکر کنگ نہوت و اللہ اعلم، بہر حال وحی بارو کیں فرشتہ و وحی سرکنو کیں گوات گواہ انت کہ و ہدے، پنجیں ضرور ایک لوٹیت کہ مجرمان، بہ آیانی حرکتانی رد ملزم کنگ بہ بیت وچہ خدا، ترسوکان، بالکل ایمن و دل جم کنگ بہ بیت، فل یعنی قیامت، و آخرت، حساب و کتاب و جزاء و سزا، وعدہ، فل یعنی استار بے نور بہ بنت آسمان بتر کنت وچہ ترنگ، سبب، ماں آیان دریچہ و ترک نظر، بیابنت، فل یعنی چکر پائے ماں گوات، بال کنان بنت، تا کہ پد و پیش مقررین وقت، رد، گوں وئی وئی اتمان رب العزت، مزین پیشی، حاضر بہ بنت، فل یعنی زمان انت، اے کاران یہ کتام رد چیکسی مہتل کنگ، بونگنت، اے یہ ہماروچ، کو ماں آئی، ہر یک خبر، بالکل آخری ویکانی فیصلہ

کنگ بیت، بیشک اگں اللہ ہوا ہتیں تو ہتوں دست بہ دست، ہر چیز، فیصلہ بکتیں لیکن آئی، حکمت اشی، سر مقتضی نہ بوت کہ اے داب، کنگ بہ بیت، فل یعنی چہ جست مکن کہ فیصلہ، روح چو نہیں چیزے بس چو بزان کہ دروغ گو شوکاں ماں آروچ، سکیں تنہا ہی و بر باد دیئے دیا آئیگی انت، چیا کہ آ چیزہ کہ آیان اُمیت نیست ات و ہدے، آپکارگی گوں بدیں صورت، سر، کیت تو انسان، ہوش بال کنت وچہ حیرت و پشومانی، عقل اش در سیرتنت، فل قیامت، منکرانی چہ خیال ات کہ اینک مزین دینا چو نکا ہلا س بیت، ہاں اے گپ، کئے باور بکنت کہ مردم یکپارگی مرنت و انسانی نسل بہک بیگواہ بیت، اے دوزخ و عذاب، ہم کل و ت گویں خبر و بنا وئی معلوم بنت، ہمے گپ، پسہ دات کہ ساری، چکر مرنت و چکر قوم بہ وئی گناہانی پاداش، تباہ

کنگ بونگنت پداچہ آیاں زندہ موت و ہلاکت ہے اسے سلسلہ برابر جاری انت و ہرے مئے قدیم عادت در بابت و مجرموں معلوم بوت توچہ فہم انت کہ موجودین دورہ کافران ہم ہم پیشی مردمانی پشت و دیم ارش ویں۔ ہما ہستی ماں جدا جدا دور باری و مضبوطیں مردمان و جت کت کنت و زور مندیں گناہ گاران و گرفتار کنان ہلاک کت بکنت آشی و سرا پر چاقا در نہ بیت کہ کل مخلوق و یکدم فنا بکنت تمام گناہ گاران و بہ یکیں وقت و عذاب و تمام و بچا شینیت۔ کل یعنی ہر کس قیامت و آگ و ہمشکا انکار کنگنت کہ تمام انسان یکپارگی چہ پیا فنا کنگ بنت و چونکا کل مجرم و یکیں دمان و گرفتار کنان و سزا دیک بیت۔ کل یعنی ماں قرار گیتگیں جاگہ و سلامت داشت چہ آئی و مراد مات و رحم انت کہ آئی و مئے لفظ چک دان ہم گوشتنت۔ کل اکثر اودا دارک و مدت نہ ماہ انت۔ کل یعنی ہما آپ و ترمب و کم کم مزن کنان پورہ انسانی شکل دات و آہم عقل مندیں انسان۔ چہ آشی و مئے قدرت و طاقت و اندازہ و موت و بجن انت توہمے انسان و چہ مرگ و پد زانا مادوبارہ زندہ کت نکلیں، (تنبیہ) لہتیں و قدرنا و معنی یہ اندازہ کنگ و رنگ یعنی ما اندازہ جت و ما چون شش اندازہ جنوکیں، کہ ما ایکو مدت و چہ ضروری چیزے ہم پشت نہ کپیت و کتام زانو وے کار چہ پید ہم نہ بیت۔ و ہا ہر کس و اے داب و گوشتنت کہ ماں خاک و اوار بوان و و ہرے داں مئے ہڈاں ہم ریزہ ریزہ بنت گڈا چونکا ماندگ کنگ بیٹیں و آساعت وونی اے ناہودگیں شہانی سرمایار یک بنت و چہ پیشو مانی وونی دست و جانیبت۔

کل یعنی زندگیں مخلوق بہ ہمے زمین و سرا و جان و گوازیبت و مردگ ہم ماں ہمے خاک و سر کنگ بنت۔ انسان و زندگی ہم چہ ہمے خاک و رس انت و مرگ و پد ہم ہے خاک آئی و ہنکیں جوڑ بوت و تودوبارہ چہ ہمے خاک و آجست کنگ باریں چوں مشکل بیت۔ کل یعنی ماں ہے زمین و کوہانی و زنی و سکیں چیز پیدا کت کہ آچہ وتی جاگہ و مکیں ہم جنش نہ ورت و ماں ہے زمین و آپ و چمک جاری کنت و گوں مزن آرام و نوش جان کنوک و چہ آپ و سیر لاپ کنت۔ بس ہرچ خداے کہ چہ اے ادنائیں زمین و وتی قدرت جدا جدا منتض و نمونگ پیش داشت کت کنت و موت و حیات و سکیں و زمیں و ندرگان پیش کت کنت زانا آماں محشر میدان و سکیں و زمیں و نجات و ہلاکت و جدا جدا ندرگان پیش داشت کت نہ کنت و ہم ہر کس و قبضہ و پیداکنگ ہلاک کنگ و حیاتے از باباں پیدا کنگ اے کل کار بوت انت توآئی و قدرت و نعمت و دروغ کنگ چونکا جاز بوت کنت۔ کل ہر کس و چونکا مان کنگنت کہ یکیں جاگہ و ماں یکیں وقت و تمام اولین و آخرین و ثواب و عذاب دیک و ایک مختلف دیک و گریے ضد و کار چونکا سر انجام گرت۔ کل یعنی قیامت و روج و ہمے داب و گوشتنت بیت۔ کل چہ قتادہ و غیرہ و مروی انت کہ کافران و سارک کنگ و واسطہ یک دوتے چہ دوزخ و چست بیت کہ آتر گان و ماں بازیں چنڈاں وند و نڈبیت۔

گوشتنت کہ چہ آیاں ہر شخص و ماں سہ طرفاں چاگردی کنت یک چنڈے سر و بالا چو سببان و دول و اوشتنت دوی ٹکر راستیں نیگ و وسیبی ٹکر چپ و چاگردی۔ داں حساب و گیش و گوار و اے مردماں ہے ساہگ و چیر و بنت و ایماندار نیگ کردار ماں عرش اعظم و سہاگ و چیر و گوں آرام و اوشتوک بنت۔ ۱۲

ہمے صفحہ و خواہد... کل یعنی محض ساہگ پہ نام نیگی بیت۔ بزیں ساہگ نہ بیت۔ کہ چہ آئی و روج و گرمی یا آس و گرمی و مائش و نجات حاصل بہ بیت یا تھے گرمی و تن و کمی بہ بیت۔ کل یعنی برزنت، کنگان مزن برزین محلات و برابر و یا آئی و کنگان ماں مزن و کہ محل و بنت۔

تبارة الذی ۲۹
۸۹۱
المرسلات

وَلَا يُغْنِي مِنَ الْهَبِّ ۖ إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرِّ كَالْقَصْرِ ۖ كَأَنَّهُ
 و نہ رھینیت چہ گرمی و آس و کل بے شک آچل دنت اشکران مثل قلات و کل گوشتیکہ آ

جَهَنَّمَ صَفَرٌ ۖ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۖ هَذَا يَوْمُ
 ہترانت زردیں و خرابی انت آروچ و پد دروغ بندکنوکان و اسے ہماروچ انت کہ

لَا يَنْطِقُونَ ۖ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ۖ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
 آیاں خبر نہ کنت و نہ آیان اجازت بیت کہ گڈا وتی عذر و عذرت و پیش کنت۔ خرابی انت آروچ و

لِلْمُكَذِّبِينَ ۖ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمْعُكُمْ وَالْأَوَّلِينَ ۖ
 پد دروغ بندکنوکان و اے روج انت فیصلہ و ماچ کت شمارا و پیشی مردمان و

فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُوا ۖ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۖ
 گڈا اگر شما دارت جیلے تو آجیلہ و کار مزن انت بہن و خرابی انت آروچ و پد دروغ بندکنوکان و

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلِّ وَعُيُونٍ ۖ وَفَوَاكِهِ مِمَّا يَشْتَهُونَ ۖ
 بے شک ہر بزرگار بنت ماں ساتیں ساہگاں و دماں چکان و ماں نیبگان ہر جیکہ دلش بکشت بیت

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۖ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي
 بودات و نوش انت لذت گران و بہ عوض و ہما کاراں کہ شما کنگنت و کل بے شک ماہمے داب و بدلہ دین

الْحُسَيْنِينَ ۖ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۖ كَلُوا وَتَمَتَّعُوا
 نیکی کنوکان و خرابی انت آروچ و پد دروغ بندکنوکان و بودات و لذت بگرات

قَلِيلًا إِنَّكُمْ مُّجْرِمُونَ ۖ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۖ
 بہ یکیں مدت و بے شک شما گناہ گارات و خرابی انت آروچ و پد دروغ بندکنوکان و

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْجِعُوا لَا يَرْجِعُونَ ۖ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۖ
 و ہر یکہ آیاں و گوشتنت بیت کہ بکرات نہ بکنت۔ خرابی انت آروچ و پد دروغ بندکنوکان و

فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ۖ

گڈا بہ کتام خبر و قرآن و پد آیان یقین کنت و

منزل

۳ یعنی اگس گوں قصر و تشبہ ماں بلندی ات تو گوں ہشتر و تشبہ ماں مزی بیت واگس ات تشبہ ہس مزی بیت تو کاڈہ جہلت صفر و مطلب
چوش بیت کہ اول سر و گنگاں محل و برابری و بنت پدا پرستان و گوندہ بان و کد ہشتر و برابری و بنت یہا گوں ہشتر و ماں رنگ و
تشبہ بیت لیکن ماں اے صورت و "جالتہ صفر" و ترجمہ ہر کس و گوں "سیا ہیں ہشتران" کنگ آزیا ت چسپان بیت چیا کہ چروایتان
جہنم و آس و سیاہ و تہار لوگ ثابت بو تگ و عرب سیا ہیں ہشتر و "صفر" پشکا گوشت کہ عموما آہ زردی مائل بیت و اللہ اعلم۔

۴ ہر کس و لگان کنگ کہ قیامت آیوگ نہ انت واگس اتک تو ماودا ہم گوں راحت و آرام و نہیں۔

۵ یعنی محشر و لہتیں جاگھاں بالکل گپ جت نہ کنت و ہر مقامے و کہ گپ جنت آسیت دیو کیں گپ بہ بیت، اے حساب و گپ جنگ گپ
نہ جنگ برابر بوت۔ و چیا کہ مذرت و توبہ و قبول لوگ و دھرو گوست۔ و یعنی ہر کس و دنیا ت عدالتانی سرا قیاس کنان و زچو فہنگ ات
کہ اگس اے داہیں موہے دست کنت تو اودا ہم زبان و کا بدنان و و چیزے عذر و معذرت کنان و دستگار نہیں۔

۶ تا نکم درستان و یک جا کنان و پدا یک ایک اش بلکیں و و قی گڈی و آخری فیصلہ و بامشکنا نہیں۔ و ہاں! کنان و ما داجع
کت، و ت ماں و تاہور بان و و و قی شور و مصلحت و یک کنان و ہر ج ہنر و تدبیرے چہ ہئے گرفت و در کپگ و کت کن ات مہتل بیے ات و
و قی ہنر و دیما بیارت و بچارت! ماں دینا و حق و لگتال کنگ و واسطہ شما باز تدبیر کنگت مروچی چہ آیاں یکے یاد بکن ات۔

۷ ہر کس و بہ دگرانی سرا بھروسہ کنگت کہ آیاں یک نہ یک پیچے مارا رستگار کنا مینت و لہتیں گستاخ تو دوزخ و فرشتہانی تعداد نوزدہ
اشکنان و داں اے حد و جراتش کنگت کہ چہ آیاں ہبڈہ کس و من تہناوت بساں۔

۸ یعنی اول اول ماں عرش و پدا ماں جنت و ساہگان بنت۔ و لکذہ بین و مقابل و اے متقیانی احوال و بیان فرما مینت کہ "الاشیاء
تعرف باضداد ہا" و ہا کساں کہ ماں دینا و گوں مسلمانان ہر و ہد و گوشتنگ ات کہ اگس مرگ و پددومی زندگی ہست انت تو اودا ہم
ما چہ شما شتر نہیں، نوں مسلمانان و ماں عیش و گندان و دوتا را ماں تکلیف و گندان و ہنگت زیات سوکی بنت و ذلیل و رسوا بنت۔

۹ یعنی اے دیم گوری (خطاب) مکذہیں و انت کہ چنت روج ہنگت عیش بکن ات آخر اے تمام وارنگیں گوں سکیں رسوائی و در کنگ
بنت، چیا کہ شما اللہ مجرم ات کہ آئی و سزا دانی بندری و عذاب الیم و ابیدہ گہ چچ نہ انت چوش بگوش "کلوا و تمتعوا" و فرما مینگ اے
داب و بوت چو شکہ یک مجرم و کہ آئی و دار و سرا کنگ و حکم بوتگ، چہ دار و کنگ و پیش گوشتگ بیت کہ کتام و اہکے ماں دل و دارے
تو درشان بکن تا نکہ آئی و پورہ کنگ و رد اکوشت کنگ بہ بیت۔

۱۰ ہا ہر کس دینا و عیش و عشرتان و لذتان و گندان و گونک بو گانتنت چوش اش نہ زانتنگت کہ ہما چیزے کہ ما پلائی ہا حساب کنان و
گوہ رانی کنگا نہیں آسپا ہیں مارے۔ و یعنی ماں نماز و یا اللہ عام حکمانی دیما۔

۱۱ و آروچ و سک پشومان بنت کہ ماں دینا و خداوندی حکمانی دیما پر چا و قی سر نہیں چہل نہ کت، اگس اودا و قی سر نہیں چہل بکتیں تو مروچی
ادا مئے سر بلند بوتیں۔

۱۲ یعنی چہ قرآن و گیشتر کامل و اثر دار و کیں بیان کئی بہ بیت، اگس اے مکذہیں اشی و سرا یقین نیارنت تو دگہ کتام خبر و سرا
ایمان کارنت و آیا چہ قرآن و بعد اشان پہ دگہ کتابے راہ چاکنت کہ آچہ آسمان و ایرارگ بہ بیت۔ ۱۲

تمت سورة الطرسلات و لله الحمد و املنة و به التوفيق و العصمة۔

فل یعنی مردمان کتام خبر جُست و باواست و کتام چیز تحقیق و پٹ و لوٹ و گلائیٹش انت۔ آیاماں آیایاں چوشین استعداد ہست کہ چہ زیانیں جُست و پُرس گنگ آ
چیز آیانی نغم و کیت و گاہے نہ بیت۔ یا مطلب چوش انت کہ کافراں کہ پہ نیت و انکار و استہزائوت ماں و تاجہ یک دگرے و وہم چہ پیغمبر و مومناں سوال گنت کہ بے
واجہ! اقامت کدی کیت و اینکہ تاخیر پرچا بوگا گنت و ہنوں پرچا نیت و زان ات اشان کتام چیز نسبت و سوال گنگ گنت آمرن عظیم اشان چیزے کہ آئی و
علم اشان و زوت بیت و ہرے گوں و تی چہم آئی و خطرناکین منظران و گنت۔ فل یعنی قیامت و خبر کہ ماں آئی مردم اختلاف داروک انت کہسے آئی و ہم گنگ سرا
یقین داریت، کہسے انکا کنوک انت۔ کہسے ماں شک و کیتگ، کہسے گوشتیت کہ بدن چست بیت، کہسے گوشتیت کہ کل عذاب و ثواب روح و سرگزیت، گوں بدن و تیج تعلق
نیت، الی غیر ذلک من الاختلافات۔ فل یعنی پیغمبر چہ
دنیا و ابتداء و بگرداں روح مروچی و باز سریدی دات مگر
مردمان چہ و تی اختلافات و چہ و تی جُست و باواست و ہجر ہجر
دست کشوک نہ امت۔ نون قریب انت کہ آیمناکین منظر
اشانی دیمناکیت آدقت و سر پد نیت کہ قیت چہ چیز
نام انت و آیانی سوالانی و اختلافانی حیثیت جی گئے۔
فل کہ برائی گوں لجمی و اطمینان و آرام بکتیں و کش و
پہنات و بے دیم و آدیم بکتیں و چوش کہ ماں یک چیز
چہ جنگ و آچہ و تی جاہ و نہ سرت۔ بے داب و ابتداء
زمین کہ آرت گنت و جنبش و ارتقی اللہ کوہ پیدا گنت و
آئی و لا چارین حرکت و لرزگ تی دور گنت۔ چو چوش کہ
زمین و یک حسابے و چہ کوہاں قرار حاصل بوت۔
فل یعنی چہ تمام روح و درک و دور و دم بران و دھبے
انسان و سیت توکل زندگی و دم برگ بیگواہ بیت چو گوش
دب تو نام انت سکون و استراحت و۔ دیم ترجمہ و اب و
مناسبت و شب و ذکر و گنت۔ و منجو کہ انسان گد و
مانپوشان و و تی بدن و چہ روت بے داب و شب و
تہاری مخلوق و پردہ داری و گنت مہرچ کار چہ دیگر
لاقی بہ بنت عموما ماں شب و تہاری و گنگ بنت و جستی
رہبت و ہم شب و گد و مانپوشگ و ضرورت چہ روح و
زیات بیت، چاکر نہ آدقت خکی و سارتی و بیت۔
فل یعنی عموما کار و بار و گنت و کمائی و پیشگ ماں روح و
گنگ بنت و آیانی مقصد ہمیش انت کہ چہ و تی و چکانی
حاجت و طرف دل و لجمی و اطمینان نصیب بہ بیت
شب و روح و مناسبت و آسمانی و روح و ذکر فرمائیت
یا چو گوش کہ زمین و مقابل و آسمان و بیان انت۔
فل یعنی ہفت آسمان مزین مضمون اڈ گنت کہ ماں آیایاں
داں روح مروچی و اینکہ مدت گوزگ و باوجود ترے ہم ظاہر نہ بوت
فل یعنی آفتاب کہ ماں آئی و گرمی و روشنی ہر دوتیں وصف
موجود انت و پرتلگیں جنبراں یا پرتلگیں گوتاں۔
فل یعنی سنگ گنجان و زبریں باغ یا بے مراد بہ بیت کہ ماں پچیں
زمین و جدا جدا قسم و درخت و باغ پیدا گنت۔

النہاء

۸۹۳

ع ۳۰

سُورَةُ النَّبَاِ كِتَابٌ وَهُوَ اَرْبَعُونَ اِيَةً وَفِيهَا مِائَتٌ وَخَمْسُونَ آيَةً

سورة نبأ ماں مکہ و نازل بوت و اسے چهل آیات و دو رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شرح کماں گوں خدا نام و ہا کہ بے اندازہ ہر مان و زبریں رم کنوکے

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ۝۱ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ ۝۲ الَّذِي هُمْ

چہ چیز بار و مردم سوال گنت و ت فل بے جُست گنت مزین خبر بار و۔ ہا کہ آیایاں

فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ۝۳ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝۴ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝۵

ماں آئی و اختلاف دارنت ہجر چہ انت، زوت معلوم بنت۔ پدا ہجر چہ انت، زوت معلوم بنت فل

اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مَهْدًا ۝۶ وَ الْجِبَالَ اَوْتَادًا ۝۷ وَ خَلَقْنٰكُمْ

آیا مانہ کت زمین و چہ گچ فل و نہ کت کوہان و میخ و و پیدائیں کت شمارا

اَزْوَاجًا ۝۸ وَ جَعَلْنٰ اَنْفُسَكُمْ سُبَاتًا ۝۹ وَ جَعَلْنٰ الْيَلَّ لِبَاسًا ۝۱۰

نروادگ فل و کتیں شے و اب راحت و سبب کت و کتیں شب و پردہ پوشش کت

وَ جَعَلْنٰ النَّهَارَ مَعَاشًا ۝۱۱ وَ بَيْنٰكُمْ فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۝۱۲

و کتیں روح پر روزی و ز آرگ و کت و او کتیں شے سر بر و ہفت آسمان محکم فل

وَ جَعَلْنٰ سِرَاجًا وَهَّاجًا ۝۱۳ وَ اَنْزَلْنٰ مِنَ الْمُعْصِرِ مَآءً

و پیدائیں یک چراغے تر پوکیں فل و ایر یک ماچہ پرتلگیں جنبراں

ثُمَّ اَنْجَا ۝۱۴ لَنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَ نَبَاتًا ۝۱۵ وَ جِئْتَ الْفَافًا ۝۱۶

چو کیں فل تاکہ درجنیں ماچہ آپ و انگ و کاہ و باغ گوں زبریں تاکاں تل ماسل فل بے شک

يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ۝۱۷ يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ

فیصلہ و روح بوٹگ یک و ہرے مقررین فل روحیکہ دمگ بیت ماں صورہ گڈا کا بیت شا

اَفْوَاجًا ۝۱۸ وَ فُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ ابْوَابًا ۝۱۹ وَ سُيِّرَتِ

رنب رنب فل و چ کنگ بیت آسمان گڈا بنت ماں آئی دروازگ فل و سر دیگ بنت

منزل

(تنبیہ) قدرت عظیم الشان نشانیاں بیان کت و پیش داشت کہ ہما خدا کہ اے دابیں قدرت داروک حکمانی خدا بندانت آیا بہ آئی شے دوبارہ پیدا کنگ و پ حساب داد و
چست کنگ مشکل بیت و آیا آئی و حکمت و اے خبر خلاف نہ بیت کہ اینکہ مزین کارخانہ و راہنچوش خلط ملط بے نتیجہ یل دیگ بہ بیت، یقینا دنیا و اے دراج کتیں سلسلہ و چہ
صافیں نتیجہ و انجام درابوگ لوٹیت۔ ہائی و ما آخرت گوشتیں۔ ہنچوش کہ چہ و اب و رند بیداری و آگاہی و شب و بعد روح کیت۔ بے داب و بزانت ات کہ دنیا و ہلاسی و سر آفت
و ایک یقینی و الی انت و فلا فیصلہ و روح ہا بیت کہ آئی و نیک و چہ بد و بالکلیہ ہر انگ بیت کہ چہ قسم و اشتراک و یکجا ہی باقی پشت یکسیت ہر یک کی برقی ہنکیں ہر ہدی بہ و تی مرکز و سرت۔ ظاہر انت
کہ اے دابیں کاملین کیش و گیوار و فرق و تفاوت ماں اے دنیا و بوت نہ گنت چیا کہ ادا داران زمین، آسمان، ماہ، روح، شب، روح، و سپک، آگاہ بوگ، ہوگ جنبر، باغ،

کتاب، جن وچک تمام ماں نیکا ویداں آوار (مشترک) آنت۔ ہر کافر و مسلم چاہے از باہاں یکس ہم بیت گریٹ۔ پیش کا ضروری آنت کہ یوم الفصل یک روچے ہونگیں نظام
ختم کنگ و بعد بہ بیت آئی و تعین ماں اللہ پاک و علم و قرار کنگ۔ وکھا یعنی گون کثرت و جدا جدا جہات و تولیاں بہرہ بان و آیانی تقسیم آیانی صافیاں عقیدہاں و عملانی بنام ہر
رست و یعنی آسان ترکان و ہن داب بیت چو ہر جا کہ درواز گانی قطار نظر کاہنت۔ شاید بہ طرف اشارہ بہ بیت کہ دگہ جاہے ارشاد فرمائیت یوم تَشْفِقُ
السَّمَاءُ بِالْغَمَامِ وَنُزُلِ الْمَلَكِ تَنْزِيلًا (فرقان رکوع ۳)

ہمے صفحہ و فواہل۔ و چو شکہ ترپوکیں ریک و سراجہ دور و آپ و گمان بیت ہے داب و آیایں کوہلی گمان بیت حالانکہ در حقیقت و آگاہ نہ ماننت محض ریک
مجب پشنت کہنت۔ وکھا یعنی دوزخ ناسخیں مردمانی
رہ چارنت و ہمایانی جاہ مندر آنت۔ وکھا کہ آیانی چ شمار
نیست، قرانی قرن گوزنت رونت بلے آیانی مصیبت ہلاک
لوگ و نام و ہم نہ گریٹ۔ وکھا یعنی نہ ساری و راحت و
گندرت و نہ کتام دل و سارت کنوکیں چہ پے نوشگ و
ایشاں دست کہیت البت گریٹ میں آپش بہ درگ رست
کہ چہ آئی و گریٹش و پیش و لیر بنت و روتاں چنڈ چنڈ
ہوان و چہ لاپ و درکنت و دوی چہ ریمش رست کہ آ
چہ دوزخیانی ریش و پیاں درکیان و رنبت اعادنا اللہ
منہا و من سائر انواع العذاب فی الدنیا و الآخرۃ
وکھا یعنی آچہ و امیت آیایں نہ ات ہما چہ آیانی آتک
وہر خبرے کہ آیایں در دوزخ کنگت، گون چا نش دسیت
نوں چاریں بازیں چون کا دروغ ایش کنگت و انکارش
کنت وکھا یعنی ہم چیز ماں اللہ پاک و علم و آنت و ہما
چپ و جاگر کنوکیں علم و رومہاں دفران باقاعدہ نشہ
آنت و کتام نیک و بدیں اعمال چہ آئی و در رس و ذرہ آنت
ذرہ ذرہ و جہت با و است بیت وکھا یعنی چو شکہ شاماں
تکذیب و انکار و برابر دیار و ان بوتے و اگس بے اختیار و
موت میاں تکیں تو شام و ام دیار و ان بوتے۔ نوں

عذاب و تمام و چشماں بے ات، ماہم عذاب و کم و گیش
کمان بنیں کہ آجہر کم لوگ و نام و نہ گریٹ۔ وکھا یعنی
لوگ و سنگیں و رنایش جنیں کہ آیانی جوانی یک مہستی و
در شان کنوک بیت و درست ماں عمر ہمسر بنت۔
وکھا یعنی پاکیں شراب و سر پچیں جام۔
وکھا یعنی ماں جنت و ناہودگیں یک یک یا دروغ و فربہ
نہ بیت و نہ کسے گون کسے و جیڑہ و جنگ کنت کہ دروغ بزرگ
و انکار و حاجت پیش بنیت وکھا یعنی ذرہ ذرہ و حساب
گران و آئی بدلہ رست و بدلہ ہم باز زیات دیگ بیت۔
وکھا اے بدلہ ہم توگ و چہ بخشش و رحمت و آنت و
اگس نہ ظاہر آنت اللہ و سر کسی قرض یا جہ نیست ہر دم
چہ دوقی عمل و رومہ چہ عذاب و آرات بہ بیت ہے وکھا
آنت۔ باقی منت جنت آو خالص چہ ہائی و فضل و رحمت
دست کہیت آرا مے عمل و بدلہ قرار دیگ اے دوی
ذرہ نوازی و عزت افزائی آنت۔ وکھا یعنی باوجود اینکہ
لطف و رحمت و آئی عظمت و جلال اے داب و آنت کہ
کسے آئی و دیبا گشتاں سرینت کت نکلت۔

وکل روح فرمائیت جانداراں و یا "روح القدس" (جبریل) مراد بہ بیت و لہتیں مفتہ انی نزدیک و ہما مستریں روح مراد آنت کہ چرائی و بشماراں روح جدا ہو گنت۔
واللہ اعلم وکھا یعنی بہ آئی در بار و ہر کس گپ جنت، چہ آئی و اجازت گپ جنت و گپ ہم ہما ہمیں جنت کہ آراست و معقول بہ بیت۔ مثلاً کتام غیر مستحق و سفارش
نہ کنت، سفارش و ہمدار ہا کس آنت کہ آیایں ماں دنیا و چہ درستیں خبراں گیش راستیں و حقیں خبر کو شکنت یعنی لا الہ الا اللہ محمد رسول اللہ۔

۸۹۲ عہ ۳۰ النبایہ

الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۚ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۚ لِلطَّغْيِ
کواہنت چو ریک ترپوکیں (یعنی شیطانی و بیک بیشک جہنم بہت آنت رہ چار، پے کثرت
مَا بَا ۚ لَبِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ۚ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا
جاہنت و جاہ مندر بنت ماں آئی قرانی قرن وکھا نہ چشت اودا لذت ساری و
وَلَا شَرَابًا ۚ إِلَّا حِيمًا وَغَسَاقًا ۚ جَزَاءُ وِفَاقًا ۚ
وہ آپ پے نوشگ و مگر آپ گریٹ و ریم رنویں وکھا اے بدلہ آنت سہیں
إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ۚ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ۚ
بیشک آیایں امید نہ داشتگت حساب و دروغ بند کنگش مے آیایں بہکین دروغ و
وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ۚ فَذُوقُوا فَلَنْ تَزِيدَ كُمْ
وہر یک چیزے ما حساب کنگ پے نبشت وکھا نوں بچش ات کہ زیات کنیں ما پے شما
إِلَّا عَذَابًا ۚ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۚ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ۚ
مگر عذاب وکھا بیشک پے متقیان کامیابی آنت باغ آنت و انگور
وَكُوعًا ۚ أَثْرَابًا ۚ وَكَاسًا دِهَاقًا ۚ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا
دورنائیں ہم عمریں جنیں و سپاہ شرب و سر پچیں وکھا نہ اشکنت اودا
لَعَوًا ۚ وَلَا كَذِبًا ۚ جَزَاءُ مِّن رَّبِّكَ عَطَاءٌ حِسَابًا ۚ رَبُّ
بے کاریں گپ و پ و نہ دروغ و جزا آنت ہی رب وکھا و انگلیں حساب و رواں کہ آرب آنت
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ
آسمانی و زمین و ہر چہ کایاں یا بنی آنت، من و متانی خدا بندت وکھا نہ تو ننت
مِنْهُ خُطَابًا ۚ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا ۚ
گون آئی گپ جنگ وکھا رو چیکہ او ششتت جبریل و تمایں فرشتہ قطار بندان وکھا
لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۚ
جہنہ کنت کسے مگر ہا کسے کہ اذن بدنت آئی و خدا و آگوشیت راستیں خبر وکھا

ہنزل،

فل یعنی آروج و آگ و ضروری انت نوں ہر کس کہ پہ ونا گھڑی لوٹیت تو آسرا بایا انت کہ آوقت و تیارئی نکنت فل یعنی کل نیکیں و بدیں پیشی و رندی عملان دیا بنت
فل یعنی خاک ممتینیں، انسان مہوتینیں کہ چہ مردم و جوڑ لوگ و اے حساب داد و مصیبت و لوگ کیت تمت سورة النبا بعونه و فضله فله الحمد والمنة -
فل یعنی سوگند بہ ہما فرشتیاں کہ آیاں کافرانی رگانی توک و داخل بوان و آیانی ساہاں گوں زندگی و گران و نکنت - فل یعنی ہما فرشتیاں کہ چہ مومن و بدن و ساہ و گرنج
تج کنت پدا آگوں و قی دل و دوشی و علم بالا و طرف و جہان بیت پنچہ شک کسے و بند بوجہ بہ بنت تو آزاد بوان و جھگ لگیت - مگر یاد دارگ لوٹیت کہ اے فکر و جھگ نکنت
بدن و نہ انت - نیک بہ قی دل و دوشی و علم قدس و طرف و جھیت پدا نکنت دیاں و درگاں زوریت مگر بڈ گران کنان و یارگ بیت - فل یعنی ہما فرشتیاں کہ روحان

زوران و چہ زمین و آسمان و طرف و بہ سچ تیزی و آسانی
رہا دگ بنت چو بکوش کہ بے دارگ و مہن کنگ و گوشے
آپ و سرا و اژنا کنگ انت - پدا ہے روحانی بار و
ہر جھگے خدا و بیت آتی و طرف و گوں تیزی و نجان و
رونت فل یعنی چرائی و بعد ہما ارواحانی بابت و ثواب
حکم بہ بیت یا کہ عقاب و چہ ہر دوشی امران ہما مر و تدبیر
و انتظام کنت یا مطلقا ہما فرشتہ مراد بہ بنت کہ آیاں
عالم تکوین و تدبیر و انتظام و سلسلہ مقرر انت ،
والظاہر هو الاول - ماں والذخعت و النشطت
و غیرہ و تعین و باز اقوال انت - ادا ما متبرجہ رحمہ اللہ
ذوق و ردا تقریر کنت - فل یعنی زمین بختیت چہ اقلی
برہ صورت و مگ و - فل حضرت شاہ صاحب نبشتہ
کنت یعنی زندگی و رند (یکے بعد دیگرے) زمین چندان
بیت و اکثر مفتراں چہ رادفہ و دوشی صور مراد
گشتگ - فل یعنی چہ اضطراب و پریشانی و دلے
لر زوگ بنت و چہ ذلت و پشیمانی و سبب و چم اش
جہل بنت - فل یعنی ماں قبر و چات و سروان و
آیا ما پدا چپکا بہ زندگی و طرف و وا تر کنگ بیس - ما
کدی چو شیں گمان نہ کنت کہ ماں ریز تگیں ہڈاں
دو بارہ ساہ کبیت - اگں چو ش بہ بیت تو اے
جادو پر مامزن تادانے - چیا کہ ما پر زندگی و ہیج سازو
سامانے راہ ندا تگ - اے داب و اشاں مسخرہ
کنتگ - یعنی مسلماناں در بابت و مے اے داب و
فہمت ، حالانکہ اودا چہ مرگ و بے بالکل زندہ قی
نیست نقصان و تاوان و ذکر چہ مطلب داریت -
فل یعنی اے مردم ایشرا مزن مشکلیں کار زاناکانت
حالانکہ اللہ پاک و گور و اے تمامیں ماں یک دمانے
بنت ہر وقتیکہ یک برے ہکل کنت یعنی صور و
ومت ہما ساعت و تاخیر و بغیر کل پیشی و رندی
ماں حشر و میدان و اذشتنت ویم تر و آتی و یک
گوئی ہکل و معمولی چم سہریے ذکر کنگ بیت کہ آماں
دنیا و یک مزین متکبرے و دیگ بوگت یا چو ش
بکوش کہ ہما من کراں اشکنا تینگ بیت کہ چہ شماییشی
مزین زبردستیں منکرانی حشر چون کا بوت - ۱۲

الذخعت

۸۹۵

عمر ۳۰

ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَا بَاءً ۚ اِنَّا
آرؤج انت برحقین گداہر کس کہ بلوٹیت بکیت و قی رب و گور و جاہ مند و بیشک ما
انذرتکم عذاباً قریباً ۚ یَوْمَ یَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدُهُ
شمارا ترسینت چہ عذاب و زوت آیکس - روحیکہ گندیت انسان چیزیکہ دیا دیم و انگنت آتی دوشیں و ساں و
و یَقُولُ الْكَافِرُ یَلِیتَنی کُنْتُ تُرَاباً ۚ
و گوخت کافر اے در بختیں من مہوتیناں خاکے فل

سورة الذخعت بکیت و قی رب و گور و جاہ مند و بیشک ما
سورة نازعات ماں مکہ و نازل بوت و آچہل و شش آیات و دور کوع انت
بسم الله الرحمن الرحيم
شروع کنان گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں تم کنو کہ

وَالذَّخْرُ غَرَقًا ۚ وَالنَّشْطُ نَشْطًا ۚ وَالسَّبِيحُ سَبْحًا ۚ
قسم انت کشوکانی بک و ماں و فل در و حقبض کنوکانی روح قبض کنگ و واژناک کنوکانی گوں تیزی و
فَالسَّبِيحُ سَبْحًا ۚ فَاَلَمْ يَلِدْ يَلِدْ ۚ اَمْراً ۚ یَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ۚ
پدا پیش کپوکانی دیم و تچان و پدا تدبیر کنوکانی بہ ہر کار و و روحیکہ جنبت جنبوک و
تَتَّبِعُهَا السَّارِقَةُ ۚ قُلُوبٌ یُّومِئِدٌ ۚ وَاجْفَةُ ۚ اَبْصَارُهَا
آتی و زندا کیت دوشی و بازیں دل آروج و ترس و رز بنت چم آیانی
خَاشِعَةً ۚ یَقُولُونَ اِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِی الْحَافِرَةِ ۚ اِذَا كُنَّا
جہل بنت فل آگوشنت آیا ما پدا تر تینگ بیتیں بہ اولی حالت و آیا و ہرے کہ مابیتیں
عِظًا مَّا تُخْرَعُ ۚ قَالُوا تِلْكَ اِذَا كُرَّةٌ خَاسِرَةٌ ۚ فَاِنَّمَا
ہڈ ریز تگیں گوشت آوہ و اے وا تر ی بیت تاوان و فل گدا
ہی زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ۚ فَاِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ۚ هَلْ اَتٰکَ
آ ایو کہ یک ہکل گدا ناگہاں آیاں بنت ماں یک میدانے و فل آیا آتک تھی گور و

منزل

فل ای قصہ باز جاگہ مفصل گوشتگ۔ فل یعنی طور و کوہ و گرہ۔ فل یعنی اگن تو پہ و تابراہنا کی لوستے تو من چہ اللہ حکم و پر تو براہنا کی آدیت کناں و تراہنجی کسکے پیش داشت کناں کہ آئی و ساروگ و ماں تئی دل و خدا خوف و آئی و کامل معرفت جاہ مندر بہ بیت چیا کہ خوف خدا و میدا بوگ و واسطہ کماں معرفت الی انت معلوم بو کہ حضرت موسیٰ و بعثت و مقصد و مراد فرعون و اصلاح کنگ ہم بہت ات تیوگ و بنی اسرائیل و چہ آئی و قید و آزاد کنگ نہ ات۔ فل یعنی بہ آئی و گور و سر بلوان و اللہ پیغام اسرکت و برائی بہ حجت و تمام کنگ و آچہ کلان

مستریں مجزہ عصا و از دہا جوڑ بوگ ہم پیش داشت۔ و یعنی آملعون چون کا متوک ات بہ ہے فکر و شت کہ مرد باں جمع بکنت و جادو گران شوہاز کناں و بیاریت کہ آ موسیٰ و معجزاتی مقابلہ و بکنت۔ فل یعنی چہ درستان مستریں رب تو من و ماں ای موسیٰ کتاں کس و دیم و تچین انت کہ گور من آنگ۔ فل یعنی ادا ماں آپ غرق بوت و ادا ماں آس و شجیت و یعنی ماں ای قصہ و باز گنگ کنگ و عبرت میگت بلے شرط ہمیشنت کہ ماں ان و دل و کمیں باز ترس بہ بیت (رابط) موسیٰ و فرعون و قصہ و میاشی و استطراد آرگ تو بخت دیم تر و پراہما مضمون قمت و طرف و واکنت۔ فل یعنی تے پیدا کنگ (و آہم یک برے پیدا کنگ و پید) آسمان و زمین و کولان و پیدا کنگ و چہ زیات مشکل و نہ انت۔ و پدے اینکے فرن مزین چہ زانی پیدا کنگ و آرا قبول کن ات گدا ماں و لی دوبارہ پیدائش و پر چاشہ دارات۔ فل یعنی آسمان و بجارات چہ کنگ و ز، چہ کنگ مضبوط و چنگ صاف، یک (نہوار) و یکتاں درجہ و ترتیب و انگ و رہبند انت چہ کنگ و زبردستین انتظام و دستور چہ آئی و روج و رفت و روج و روج و سلسلہ قائم کنگ ماں شب و تہاری و ایک جاوے پیش داریت۔ ماں روج و روشنائی و یک دگر شائے و درایت۔ فل ماں آسمان و زمین و ساری و کتاں پیدا کنگ بوگ، آئی بابت و ما پیش و یک جلسہ و کلام کنگ۔ غالباً ماں سورہ فصلت و (تنبیہ) دخی و مخبر اغب و چہرے و راجہ آئی و مقرر (جائے قرار) و کنگریگ نہ کنگ۔ تو شاید ماں ای لفظ و ای اشارہ بہ بیت کہ مروجیں دور و تحقیق انت کہ دراصل و زمین و آسمانی جرم یک بہرے انت کہ چہرائی و سنگ و جدا بوگ۔ واللہ اعلم۔

فل یعنی دریا و چنگ رہینت و پرا چہ آب و سہری پیداکت و ۳۱ کہ آچہ و قی جاہ و جنبش نہ و رت و ہم زمین و چہ پھتے زوریان محفوظ دار وک انت و فل یعنی اگن ای انتظام مہیت تو شے و شے دلو تان و کار چون کا جاری بنت۔ آ تمام چہرائی پیدا کنگ پہ شے گفانی گشا و کنگ و راحت دیگر انت۔ باید انت کہ حقیقی نعمتی خدا بند و شکر و منت بگرات و پنجوش زبان ات کہ ہا قادر مطلق و برحق حکیم

حاصل بیت - ۱۲

الذخیرۃ ۹۹

۸۹۶

عمر ۳۰

حَدِيثُ مُوسَى ۱۵ اِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْقُدْسِ طُوًى ۱۶

موسیٰ و داستان فل و دہر کہ تو رجعت آرا آئی و رب و طوی و پاکیں وادی و فل

اِذْ هَبَّ اِلَى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰ ۱۷ فَقُلْ هَلْ لَكَ اِلٰى اَنْ تَرْكَبَ ۱۸

برو فرعون و نیمگ و بیشک آسرخش بوگ۔ گدا گوش آیا میل و ایے تو بشی کہ پاکیزہ بہ بیے

وَاهْدِيكَ اِلَى رَبِّكَ فَتَخْشٰى ۱۹ فَاَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرٰى ۲۰

دراہ سوچ بدیاں ترا تئی رب و نیک گدا تو شے فل گدا آرا پیش داشتی مزین شانی

فَكَذَّبَ وَعَصٰى ۲۱ ثُمَّ اَدْبَرَ يَسْعٰى ۲۲ فَحَشَرَ فَنَادٰى ۲۳

گدا آئی و دروغ بندگت نافذاتی کت۔ پراہوگت پشت دیان تدبیر کناں و پراچی کت و قی قوم پرا تو رجعت

فَقَالَ اِنَّا رَبُّكُمُ الْاَعْلٰى ۲۴ فَاَخَذَهُ اللّٰهُ نَكَالَ الْاٰخِرَةِ ۲۵

پرا گوشتی منان شے رب مزین شانی فل پرا گرفتار کت آئی و خدا و بہ عذاب و آخرت

وَالْاُولٰٓئِ ۲۶ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَّخْشٰى ۲۷ اَبْتُمْ ۲۸

و دنیا و فل بیشک ماں اشی و البت عتہ بہت پر کسے و کمرہ سیت و آیشا

اَشَدُّ خَلْقًا اَمِ السَّمَاءُ بَنَاهَا ۲۹ رَفَعَ سَبۜرَکَہَا فُسُوۡہَا ۳۰

گران تر ات ماں پیدائش و یا آسمان و خدا و اڈکت آسمان بالا کت آئی و جزی، پرا باری کت آئی

وَاعۡطَشَ لِبَہَا وَاَخۡرَجَ ضَحۜہَا ۳۱ وَالْاَرۡضَ بَعۡدَ ذٰلِكَ ۳۲

و تہاری کت آئی شب و دراکت آئی و روج و روشنی فل و زمین و رند آئی

وَحۡہَا ۳۳ اَخۡرَجَ مِنْہَا مَآءَہَا وَمَرۡعَہَا ۳۴ وَالۡجِبَالَ اَرۡسَہَا ۳۵

چہرگیگی فل دراکت چہ زمین و آئی و آب و آئی و چہرگا بان و فل و کوهان و حکمت ماں آئی

مَتَاعًا لَّکُمۡ وَاِنۡعَامَ لَّکُمۡ ۳۶ وَاِذَا جَآءَتِ الطَّامۡدَةُ الْکُبۜرٰى ۳۷

بہ نفع گرگ شے و شے دلو تانی فل گدا و حدے کہ بیئت و اہ و شور مستریں

یَوْمَ یَتَذَکَّرُ الْاِنۡسَانُ مَا سَعٰى ۳۸ وَبَرَزَتِ الْجَحِیۡمُ لِمَنۡ ۳۹

آر وچ و یاد کنت انسان ہر عملے کہ آئی و کتہ۔ و ظاہر کنگ بیت دوزخ بہ ہر کسے کہ

منزل،

ایے زبردستیں بندوست کنگنت۔ زانا آماں شے سترگیں ہڈان روح مان کت کنت۔ لازم انت کہ انسان آئی و قدرت و اقرار و بکنت و ماں آئی و نعمتانی شکر گزار ی گلا تیش بہ بیت و اگن نہ و حدے آمرین قیامت و گرد و دراکت و درستیں کتگیں کارانی و قدر و یما بیت تو آساعت و فرن پشومانی و شرمندگی

فل یعنی دوزخ ہے داب و ہر کسی دیکھا ظاہر بیت کہ ہر ایک گنہگار کے آگے گنہ گری ہے۔ چچ پر وہ یا کو ہے درمیان و یک بیت۔ فل یعنی دنیا و آخرت و سرتر حج دات، آراشتر زمانہ اختیار کرتا قیامت و شمشاد روت۔ فل یعنی ہر کس ہے خیال و داران و چہ خدایہ ترست کہ من ایک رو ہے اللہ و دیکھا حساب ادنیٰ اوشکی انت و چہ ہے ترست نفس و اہلگانی زندگیری نہ کنت بلکین نفس داران مان و قی قلوب و داشت آرا خداوندی حکمانی تابع جو طرکت توانی و چہ بہشت ابیدہ گنہ گری انت فل یعنی آخرت کی کیت و قیامت کی فائز بیت۔ وہ یعنی آتی و وقت و راست کا متعین کرنا۔ پیش از گشتے کار نہ انت ہر قدر سوال و جواب بکن ات آخر کار آتی و علم خدا و سپردگی انت۔ حضرت شاہ و احب نبیہ کنت "جست کناں جست کناں داں ہما تی و سر لوگی انت۔ چہ پشت و احوال و کل بے خبر انت۔ فل یعنی تھی کار قیامت و احوال دیاں مخلوق و ترسینگی انت نوں ماں ہر کس دل و بی تی انجام و بابت و چہ ترست بیت یا آخرت و خوف و استعدا بیت آراے بار و اشکناں و الم و ترسیت و پدا ترسان ماں آتی و تیاری و ہم گلائیش بیت جو بوش کہ شے ترسینگ چنتیجہ و اعتبار و تیوگ بہ ہمار و دانی حق و سود مند بوت کہ آیاں چریشی و فائزہ گرگ و اہلیت دارنت و اگس نہ نا اہلیں مردم و چہ انجام و غافل بوان و ہما فضولیں بجاں گلائیش انت کہ قیامت کتام تارن و کتام روج و کتام سن و کیت۔

فل یعنی نوں تو ملک اس بہ سر و زرتنگ کہ قیامت و ایک پر چا دیو بگا کنت، زوت پر چانیت مگر آساعت و معلوم بیت کہ سگ زوت آتنگ، میا بچی و دیر نہ بوتنگ۔ فل آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم قریش و لہتہ سرداران و اسلام و بابت چہ سروسوچ کنگانت ہمہ کایک نابینا بین مسلمانے (ابن مکتوم) نبی صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و حاضر بوت و بی تی طرف و دنگوش گورنگ لگت کہ یا رسول اللہ فلاں آیت چون کانت، چرائی و من چہ شون بدے ہر جیکہ اللہ شام راشون دانگ۔ واجہ و آتی و بے وقت و سوال گراں محوست واجہ و خیال بلکین ہمے بوتنگ کہ من یکے نڈر کارے و گلائیشاں۔ قریش و اے ٹوہیں ناما اریں سردار اگس سر یا بدنت و اسلام قبول بکنت تو باز کس اسلام یا رگ و امت کنگ بیت ابن مکتوم بہر جا وڑ مسلمانے آتی و وانگ و زانگ واسطہ دگ و ہد با ذات انگذیت کہ مٹی تور و اے دایں اثر و اریں و دو دین سردار نند و کانت، اگس اشان و ہدایت حاصل بیت توہر اراںی حساب و مردم ہدایت و سر کانت من ہمایاں سر یک کنگایاں و اے واجہ و قی گت و کنگانت ایک ہم نرات کہ اگس چہ اشان من دیم و تریناں و گون آتی و دنگوش گور کناں تور و مدمان اے جہر گران لگیت۔ شاید پدا اشان منی خبر و اشنگ ہن بند مکننت الغرض واجہ ماں دل و تنگ بوت و دل تنگی و علامات چہ واجہ و چہ و ظاہر بوتنت بریشی اے آیتاں زل بوتنت۔ ماں روایتاں ہست کہ چہ قصہ و بعد ہر وقتیکہ ہما نابینا واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و گور و ہما تکیں تو واجہ گون آتی و من عظیم و کرم و پیش آتنگت و فرما تینگتی موحبا من عاتبتی فیہ ربی۔

فل یعنی پیغمبر بہ یک کورے و ایک و سر اموزک مجنبت و دیم قاب دات، حالانکہ آتی و کور و معذوری، بد حالی، و طلب صادق و لحاظ کشتہ بکتیں۔ حضرت شاہ صاحب نبیہ کنت: "اے کلام جو بکوش دگرانی دیا گلہ انت رسول و (پیغمبر) پیغمبر فانت ذکر کت (دیم تر رسول صلی اللہ علیہ وسلم و جہر و خطاب فرمائینگت) محققین گوشتنت کہ اے متکلم و غایت شرف و استیاء و من کرم مخاطب بکنت کہ عتاب و ساعت و ہم روبرو اے خبر و نسبت واجہ و طرف و نہ کت و دیم تر و خطا و

عمر ۳۰

۸۹۷

عبس ۸۰

يُرَى ۱۰ فَاَمَّا مَنْ طَغَى ۱۱ وَاتْرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ۱۲ فَاِنَّ الْجَحِيْمَ ۱۳

بگندیت ۱۰ پاپا ہر کس کہ سریشی کت شترتری حساب کت دنیا و زند و گلا بیشک دوزخ

هِيَ الْبَاوِي ۱۴ وَامَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ ۱۵ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰی ۱۶ فَاِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْبَاوِي ۱۷ يَسْئَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ ۱۸

ہما انت آتی و جاگہ ۱۴ و لیکن ہر کس کہ ترسیت چہ و قی رب و دیم و اوشک و منہی کت و قی نفس چہ

اَيَّانَ مُرْسٰیہَا ۱۹ فَيَمَّا اَنْتَ مِنْ ذِكْرِہَا ۲۰ اِلٰی رَبِّكَ مُنتَهٰیہَا ۲۱

کہ گدی انت قاتی آتی و ۱۹ ترا چہ مطلب چہ آتی و ذکر و۔ تھی رب و ینگ و انت ان رسگ و ۲۱

اِنَّہَا اَنْتَ مُنْذِرٌ مِّنْ یَّخْشٰہَا ۲۲ کَانَتْہُمْ یَوْمَ یُرَوْنَہَا لَمْ یَلْبَثُوْا اِلَّا عَشِیَۃً اَوْ حُمْحُمَا ۲۳

تھی کار تھنا ترسینگ انت ہما تی و کہ ترسیت چہ آتی و ۲۲ رو جیکہ آیاں آتی (قیامت) و بگندت ہنجوش انت

وَلَوْ عَسَّیْ بِکَیۡتٍ وَّھِیۡ اِنَّکَ لَکَاۤیِرٌ مِّنْ اٰیٰتِہٖ فَاِذَا کُنَّا لِیۡہِ سُوْرَۃً عَسَّیْ نَّکُنَّ نٰزِلًاۤیۡنَ ۲۴

سورہ عبس مکہ و نازل بوت و اے چہل و دو آیات و یک رکوع انت و چہ ہما تا آخر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۲۵

شروع کناں گون خدایہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان، زبریں ہم کونکے

عَبَسَ وَتَوَلٰۤی ۲۶ اِنْ جَاۤءَہُ الْاَعْمٰی ۲۷ وَاٰیۡدِیۡکَ لَعَلَّہٗ یُرٰی ۲۸

۲۶ پیشانی کچک کت و دمی ترسیت بہ اسبب کہ تنگ آتی گور و کور و ۲۷ تو چہ زانے شاید آپاک بہ بیت

اَوٰیۡدَکَ لَوْ فَتَنَّاۤیۡہُ الذِّکْرٰی ۲۹ اَمَّا مِّنْ اَسْتَعْنٰی ۳۰ فَاَنْتَ لَہٗ ۳۱

یا کہ آپنت بگرت گد افغ بدنت آتی و ہنت فل لیکن اکس کہ پر وادہ ندریت گد اتو پہ آتے و

تَصَدٰی ۳۲ وَاَمَّا عَلَیۡکَ الْاٰیٰتِیۡ ۳۳ وَامَّا مِّنْ جَاۤءَکَ یَسْعٰی ۳۴

و دنگوش گور کنے و حالانکہ تو میار بارنئے پاشی و کہ آپاک نبیت و لیکن کس کہ کیت تھی گور و درک زوران و

منزل

صیغہ بطور التفات پیش کا اختیارت کہ اعراض و شبہ مبیت و ہم آمضون چہ پیشی مضمون سبک تر انت۔ و اللہ اعلم و یعنی اگور راستیں طلب روک انت بلے ترا چہ معلوم کہ چہ تی توجہ و فیض و آتی و حالت بہتر بوتیں و آتی و نفس و تکریم و صفاتی بیوتیں یا شے کتام خیرے ماں آتی و گوش و بکتیں و آرا گون خلاص و فکر بختیں و بچا ترین و آخر چہ خبر و چہ آتی و کار و بیاتگیں۔ فل یعنی ہر کس و قی مغزوری و حتی و غرض ندریت و آیاتی تکریم آیات اجازت ندرت کہ اللہ و آتی و رسول و دیکھا بکنت ہما ہمایاں و مہب کنگانت کہ بہنت تاکہ آیانی اسلام یارگ و اثر اے دگر مردمانی سر ایکیت حالانکہ چہ اللہ و جانب تھی سراج الام نیست کہ اے مغرور و لاف زنی کناں چہ تی ہدایت و پر چادین و سر اعل کونک نبوتنت شے فرض و دعوت و تبلیغ نیگت آشا ادا کت و مہلکت ادا کنگائے چہ و بعد ماں لا غرض و مغزوریں مردمانی رد افکر کنگے سچ حاجت نیست کہ راستیں طلب کناں خالص ایمانداریں مردمان چہ دنگوش یک زہر بہر بہنت یا معاملہ و ظاہری نقشہ گندان مخلوق چوش و گوشت انت کہ چہ پیغمبر و امیرالدارانی نیگت زیات دنگوش گور کنگانت بد حال و غریبان و جست و کنت چہ آنا ہود گیں خیال و تالانی و دعوت اسلام و کار و ہر ضرر و نقصانے رسیت آچہ اے نفع و باز گشتہ انت کہ چہ مغزوریں مردمانی بوگ و صورت و اما امت دار گاہیں ۱۲

فل یعنی چہ اللہ عز و جل ترسیت یا ترس لرزہ انت کہ باریں گوں اجہ ملاقات و شرف حاصل بیت یا نہ بیت پدا کور انت کسے دست گر وک نیست خطرو انت باریں ماں راہ و سر باد
ورگ بہ بیت یا گوں کلام چیزے و سر سر و گیت یا چو خیال کنان و کہ واجہ نبی و گور و روگا تنیت در من من دل باہ مکنت۔ فل حالانکہ چہ ہے دابیں مردمان امید دارگ بیت کہ چہ
ہدایت و فائدہ بگرت و سلام و کار و بیابیت۔ گوشت کہ ہے نابینا نہیں بزرگ آہنی جاگ گور کنان و سر سر دست داران ماں قادیسیہ جنگ و شریک ات آخراں ہے جنگ و
شہادت و جامی نوش کت، رضی اللہ تعالیٰ عنہ۔ فل یعنی مغروریں بالداران اگل قرآن و موانت و لے نصیحت و نیگ و دلگوش گور مکنت تو زونا بد مکنت۔ قرآن آیانی غرض ایر
نہ کنت و نہ تر لازم انت کہ اینک زبانت آیانی دمبے یکپے۔ یک عام نصیحتی گپے ات آرتو جت و گوارینت، نوں هر کس و تی فائدہ و لویت تو آرتو ابوانیت و سر پد بیت۔
فل یعنی زانا چہ مغرور و سرکشانی متک و قرآن و عزت و قدر بیت؟ قرآن تو ہوا انت کہ آئی آیات آسمان و برز، ماں مزین عزت داریں، بلند مرتبہ نہیں و صا و پاکیں تاکان نبشتہ
انت۔ وزمین و سر غلصیں ایماندار ہم آئی و ورقان گوں مزین
عزت و احترام و پاکیزگی و طہارت و ماں بالائیں جاگہ و ایر
کنت۔ و یعنی اودا فرشتہ آرتو نبشتہ کنت ہمائی و موافق
و وحی ایر کسیت و ادایم ماں ورقان نیسوک جمع کنوک دنیا و
بزرگ ترین، پاک باز، نیسوک کار و فرشتہ دابیں بند انت
کہ آیانی، چہ ہمک قسم و کمی بیشی و چہ تحریف و تبدیلی و آرتو پاک
و صفا داشتک۔ فل یعنی قرآن و مزین شائیں محبت و
چہ قدر نہ زانت و ہے داب و اللہ پاک و حق و را جاہ نبات
فل یعنی چیزے تو دنی اہل و سر افکوحتیں کہ آچہ کلام چیز و
پیدا بوتگ؟ چہ یک ناچیز و بے قدریں آپ و کہ ماں آئی و
جس و زانگ ہج نیست ات، تمام چیز اللہ و چہ دنی مہربانی
عطا فرمائیت هر کس و حقیقت بہ اے داب بیت آیانی
آرتو اے ہمیں ہل براہیت کہ حقیقی خالق و نعمانی بخشو کیں اجہ
اے دابیں عظیم الشان نصیحت دیم بدنت و لے بے شرم و تی
اصل حقیقت و مالک و کل نعمتان و شمو شان و آئی و ہج غرض
مدار بیت او نیکی بد حرام! چیزے ترا شرم بیاتکیں۔
فل یعنی دست و پا و تمام اعضا و قوی گوں یک خاصیں
دستور و حساب و جوڑ کنت۔ ہنجوش بیکار و بے ترتیب
حکمت و برکت لا جوڑ نہ کت۔ و یعنی ایمان و کفر،
نیک و بد و زانگ عطا فرمائیت یا چہ مات و لاب و
گوں آسانی و درکت۔ فل یعنی چہ مرگ و پدا آئی و لاش
ماں قبر ایر کنگ و سرسوج دات، ہمانکہ زندگیاں مردمانی
دیبا آئی و لاش و مفت و بچرتی بیت۔ فل یعنی
ہر کس و یک برے زندگی دات و پدا موت دات ہمائی و
اختیار انت کہ ہر وقت کہ بواہیت دوبارہ زندہ کنان
چہ قبر در بکنت چیا کہ آئی قدرت نوں ہج کس و ہج
نہ گبتک (العیاذ باللہ) بہر حال پیدا کنان و ماں نیبا
آرگ پدا موت دیبا و ماں برزخ و سر کنگ، دوبارہ
زندہ کنان و محشر و میدان و اوشتارنگ اے تمام
خبراں ہر کس و اختیار و بنت آیا چہ آئی و نصیحت و
اعراض و دیم تاب دیگ و آئی و نعمتانی بے قدری کلام
یک انسانے و زیب و دنت و۔ فل یعنی انسان و ہج
و تی خدا بند و حق و را جاہ نیارت و ہر حکمے کہ دیگ بوتگ
آیاں و هنگت سر جم نہ کت۔
(تنبیہ) این کثیر و کلاما یقض ما امرک و را
گوں ثم اذا شاء انشرک و متعلق داشتک، یعنی

وَهُوَ يَخْشَى ۙ فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى ۚ ۱۰ كَلَّا اِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ۙ ۱۱

و آرتو سیت فل گور تو چہ آئی و نا دلگوشی کسے فل باید نہ انت چہ، بیشک اے و یک پنے

فَمِنْ شَاءَ ذَكَرَهُ ۚ ۱۲ فِي صُحُفٍ مُّكْرَمَةٍ ۙ ۱۳ مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ۙ ۱۴

گور اہر کس کہ لویت آرتو یاد بکنت فل آنبشتہ انت ماں تاکان عزت داریں کہ مزین مرتبہ و پاک انت

بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ۙ ۱۵ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۙ ۱۶ قُلِ الْاِنْسَانُ مَا

ماں دست و انت نیسوکانی کہ مزین بزرگ و نیسوکار انت

اَكْفَرُ ۙ ۱۷ مِنْ اَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۙ ۱۸ مِنْ نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ ۙ ۱۹

نا شرکے فل چہ چہ چیز و آئی پیدا کی کت چہ یک ترسے و کی پیدا کی آرتو

فَقَدَرَهُ ۙ ۲۰ ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ ۙ ۲۱ ثُمَّ اَمَاتَهُ ۙ ۲۲ فَاَقْبَرَهُ ۙ ۲۳

گور اندازہ آرتو جوڑتی و پدا راہ آسکتی پے آئی و پدا موتی دات آئی و گور قبر کی کت آئی و

ثُمَّ اِذَا شَاءَ اَنْشُرَهُ ۙ ۲۴ كَلَّا لَئِنْ اَقْبَضَ مَا امْرُؤٌ ۙ ۲۵ فَلْيَنْظُرْ

پدا و ہیکہ لویت چست کنت آئی و کی کدی آئی و عمل نہ کت ہر چہ حکم دات آئی و فل گور لازم انت کہ تجارت

الْاِنْسَانُ اِلَى طَعَامِهِ ۙ ۲۶ اَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ۙ ۲۷

انسان و تی ورگ و نیگ و فل بیشک مار تیک آب یہ ریچکے پدا

ثُمَّ شَقَقْنَا الْاَرْضَ شَقًّا ۙ ۲۸ فَاَنْبَتْنَا فِيْهَا حَبًّا ۙ ۲۹

مادرت زمین و رگے کا گور و دینت ماں زمین دانگ و انگور و سبزی

وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۙ ۳۰ وَحَدَّايْنِ غُلَبًا ۙ ۳۱ وَفَاكِهَةً ۙ ۳۲

و زیتون و نخ و دافان بزی و نیگ و کاہ

مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ ۙ ۳۳ فَاِذَا جَاءَتِ الصَّبَاحَةُ ۙ ۳۴

پہ فائدہ و شے و شے دوتانی و گور اودھ و بیت اگر کتو کیو کار و لار و چہ

يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ اَخِيهِ ۙ ۳۵ وَاُمِّهِ ۙ ۳۶ وَابْنَتِهِ ۙ ۳۷

تجیت مرد چہ و تی برات و وچ و تی مات و وچ و تی پت و وچ و تی لوگ باہک و وچ و تی چچاں

منزل

ہر و ہر بواہیت آرتو دوبارہ زندہ کنان و پدا دکت۔ ہنوں اے داب و کنگ نہ بیت چیا کہ دنیا و آبادی و بابت و آئی ہر چہ کوئی و قدری حکم انت آرتو ادنیگہ
آئی و ختم نہ کنگ۔ فل ساری و انسان و پیدا کنگ و موت دیگ و حکم ات نوں آئی و زندگی و بقار و از بابانی یاد و پرتینیت فلک یعنی یک کاہے طالیے
چہ طاقت انت کہ آزمین و دران و سندان و در بکیت۔ اے قدرت و دست و انت کہ زمین و دران و چرائی و قسا قسبیں غلہ، نیگ، سبزی وغیرہ
در انجشیت و فل یعنی لہتے چیز شے کار و کانت و لہتے شے دوتانی۔ فل یعنی ہنجیں تر ندیں تو اے کہ چہ آئی و گوش کر بہ بنت۔ چریشی و مراد صور و دمگ و توار
انت۔ ۱۲۔

منزل،

فل بازیں سیاریاں (مثلاً زحل، مشتری، مریخ، زہرہ، عطارد) و رفتار بہ ہے دستور انت کہ کدی چہ مغرب و بہ مشرق رونت اے تجکیں اہ بوت، کدی رفتار داران چہ نکا
بہرنت و کدی روج و نریک آیان داں چہ نریک و غائب ماننت۔ فل یارہے اندیم بہ بیت۔ اے لفظ و ہے دوئیں معنی کار بہر زبنت۔ فل حضرت شاہ عبدالعزیز نبی نہ کنت چہ گوشت
کہ آفتاب و ماں دیار و اثران کوئیں ماہیگ و تشبیہ دات و چہ طلوع و پیش و آئی و نور و تالانی و دم ماہیگ و نسبت دات چہ شاہ ماہیگ باں دیار و پیاں چہ اندیم بوآن و گوزبت و چہ
آئی و ساہ کفگ و آب بال کنت و تالان بیت ہے داب و آفتاب و حانت چہ طلوع و پیش و چہ روشنی و شعلگی و پیش انت و لطف و گوشتگ کہ محب و دم کتابہ انت چہ نسیم و کہ آ چہ
طلوع صبح و نریک و ماں ہتم (بہار) و موسم و کشیت۔ (تنبیہ) اے قسمانی مناسب گونیم و مضمون و ایشنت کہ اے استارانی روگ، دارگ و جبر بوگ یک نمونے و پیشی نیانی
سرانیک و ماں و ساہت و وحی آیک و داں یک دراجیں مڑتے و آئی و نشان و باقی پشت کپک پر منقطع بوآن و جبر بوگ و غائب بوگ و۔ و شب و آیک و نمونہ انت ہا تہاریں دور و کا چہ

خانم المرسلین صلی اللہ علیہ وسلم و ولادت با سعادت و پیش بہ دنیا و
سرگوست کہ ان اے دور و کس حق و باطل و کشینگ و توفیق
نہ بوت و وحی و علامات پہنہ کار بوگ کنت۔ چرائی و پید صبح صادق و
دم کشگ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و ماں اے جہان و تشریف آرگ
و قرآن و ایر کپک انت کہ ہر چیز و چہ ہدایت و نور و مثل روج و
روشن کنت۔ چہ گوشت کہ پیشی نیانی نور چہ استارانی و دل و ات
و اے نور اعظم و تر بوگیں آفتاب گوشتگ لوٹیت و لنعم ما قبل
فانہ شمس فصل ہم کواکبا
یظہر انوارہا للناس فی الظلم

حتی اذا طلعت فی الکوون عم ہذاھا
للعالمین و اُحیت سائر الأمم
و لطفے عالماں فرما بیت کہ استارانی تجک روگ و وار تر بوگ اندیم
بوگ فرشتہ و آیک و وار تر کنگ ماں عالم ملکوت و اندیم بوگ و
پیما انت و شب و گوزگ و محب و آیک و قرآن و سبب و کفر و
تہاری و دور بوگ و ہدایت و نور و سرجمی و ظاہر بوگ و
مش بہت انت۔ اے تقریر و نور و مقسم بہ و مناسب
چہ مقسم علیہ و زیات واضح انت و اللہ اعلم۔ فل اے حضرت جبریل
صفات بیان بوتنت۔ مطلب چہ انت قرآن کریم کہ آچہ اشہاک
گور و داں پرما سر بوت۔ ماں آئی و دو واسطہ انت یکے وحی
آروگیں فرشتہ (جبریل علیہ السلام) و دومی پیغمبر عربی صلی اللہ
علیہ وسلم ہر دو بینانی صفتاں ہایت کہ چہ یانی معلوم بوگ و
بعد وچ و ابیں شک و شبہ ماں قرآن و صادق و مشرک من اللہ
بوگ و باقی پشت نہ کپیت۔ یہ کتاب روایت و محنت و تسلیم
کنگ و اعلیٰ و چہ اعلیٰ راوی ہما بیت کہ اعلیٰ درجہ و ثقہ،
عادل، ضبط کنوک، یاد دار و ک و امانت دار بیت کہ چہ کس
روایت کنت بہ آئی گور و گون عزت و حرمت و جلوک بیت
مزن مزین معتبر بن ثقات، امانت و غیرہ و سرانیک اعتماد دار و ک
بہرنت و ہمیشہ کا آئی و خبر و چون و چرا و ابید منوک بہرنت اے
تمام صفات ماں و اجہ جبریل و موجود انت آکریم (عزت اوک)
انت و پرا آئی و اعلیٰ مزن متقی و پاک باز بوگ آئی انت
ان اکرمکم عند اللہ اتقکم۔ و فی الحدیث اکرم التقی
مزن قوت و واہد انت کہ ماں آئی و اشارہ انت کہ حفظ و ضبط
و بیان و قوت ہن کامل انت۔ اللہ پاک و گور ہم درجہ
مزن انت چہ کلیں فرشتیاں زیات ماں بارگاہ و العالمین و
قرب و رسائی دار و ک انت۔ آسمانی فرشتیاں آئی و کپت
منوک و آئی و حکم و قبول و اربنت چہا کہ ماں آئی و امین و معتبر

۳۰۰
عہدہ

۹۰۰

الانہ طار ۸۲

فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُمْسِ ۝۱۵ الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ۝۱۶ وَالْبَلَّاءِ إِذَا عَسَّسَ ۝۱۷
 گدا قسم وراں پید تر و کس، ماست روکس، اندیم بیکیں استارانی و اقسام انت شب و ہدیکہ آتا بیت و
وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ۝۱۸ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۝۱۹ ذِي قُوَّةٍ ۝۲۰
 و قسم بہ صبح و ہدیکہ سہا بجشتیت البت اے قرآن گفتار انت قاصد و مزن شایں کہ آہستہ زور مند
عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ۝۲۱ مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ۝۲۲ وَمَا صَاحِبُكُمْ
 عرش و مالک گور و مزن مرتبہ دار و ک، سردار اود و امانت دار انت و و نہ انت شے اے سنگت
بِمَجْنُونٍ ۝۲۳ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأَفْقِ الْمُبِينِ ۝۲۴ وَهُوَ عَلَى الْغَيْبِ
 دیوانہ و والبت تحقیق شے سنگت و دیکہ آفرشتہ و آسمان و مریخ و کواکب و و نہ انت شے رفیق بہ غیب و علم و
بِضَنِينٍ ۝۲۵ وَهُوَ يَقُولُ شَيْطَانٌ رَجِيمٌ ۝۲۶ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ۝۲۷
 بخل کنوک و و نہ انت اے گفتار یکہ مرد و دیں شیطانی و گدا شاکجا روات و
إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۝۲۸ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ۝۲۹
 نہ انت قرآن مگر پنتے چہ کلیں عالم و فل بہ ہا کس کہ بلوٹیت چہ شاہ کر دار بہر بیت و
وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝۳۰
 و نہ لوٹیت شہا مگر اے کہ بلوٹیت خدا عالمانی پروردگار و
سُبْحَةَ الْأَنْفِطَارِ لَيْكُمُوهَا تِسْعَ عَشْرَةَ آيَةً
 سورۃ انفطار مدہ و نازل بوت و اے نوزدہ آیات انت
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 شروع کناں گون خلاء نام و ہا کہ بے اندازہ مہربان زبیریں رحم کنوک
إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ۝۱ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ۝۲ وَإِذَا
 و ہدیکہ آسمان بہر گیت و و ہدیکہ استار بہر شپت و و ہدیکہ
الْبَحَارُ فُجِّرَتْ ۝۳ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ۝۴ عَلِمْتَ نَفْسٌ مَّا
 دریا در بہر کنت و و ہدیکہ قبران زیر و زبر کنگ بنت و انت ہر شخے ہر چہ

منزل

بوگ و کس و شبہ نیست اے تو منکی رسول و احوال بوت۔ دیم تر و بشری رسول و بابت و احوال و بہر شک انت۔ و یعنی چہ نبوت و پیش داں چہل سال و آگون شہا و شاگوں آئی و
نند و نیا و کنت داں اینکہ دراجیں مڑتے و آئی و تمام ظاہریں و چہر بن احوالانی تجربہ کت و چہا کست کدی یک ہرے ہم آئی و دروغ، فریب یاد یوانگی کپت ماں آئی و نہ دیست۔ مدام آئی
صدق و امانت و عقل و دانائی و منوک بوت۔ نوں مفت و آرا دروغ بند یاد یوانہ چون کا گوشت کنت انت آیا اے شہا ہاہیل نہ انت کہ آئی ذرہ ذرہ احوال و شاہ ساری
تجربہ دار و ک انت نوں آرا دیوانہ گوشتگ معنی ہمیشہ انت کہ شہاوت و دیوانہ انت۔ فل یعنی مشرقی کنارہ و گور و ماں آئی و اصلی صورت و آرا صفا و دیست پمشکا شاہچہم گوشت
نہ کن انت کہ شہا یدمان گندگ و یا جاہ یارگ و چیزے اشتباہ بکلیں بوگ ہر کس و فرشتہ بہر گیت و حقیقت و فرشتہ نے نہ بوگ ماں سورہ نجم و ساری و اہنگ فاستولی
و جوہر بالافق الاعلیٰ۔ و یعنی اے واجہ پیغمبر ہر قسم و خبران و دنت گون ماضی و آئیانی تعلق بہر بیت یا گون مستقبل۔ یا گون اللہ و اسما و صفات و یا شرعی احکام و نہ ہبانی

۵ یعنی چہ راہ و گھلگ و زور و رگ و دگر ہر سبب نیست۔ اصل ایشنت کہ شہاب انشاء روح و سر یقین نہ دارات ہر چہ دل بکشیت ہا داب و عمل کنان ات دیم تر و ہر حساب و محبت دبا و است نیست ادا ما ہر ہر علی کنیں کہے آیان و نبیسیت و کہے اشانی حفاظت و گنت، بس مورت و شتیں و تمام قصہ ہلاکس بوت۔ و کہ آنہ خیانت گنت و نہ کتام عمل و نبیسگ و ابیدیل دینت، نہ چہ راہاں شے چہرے چیر بوت گنت۔ و ہدے تمام عمل یک یک و گور، خیال داری و نبشتہ بوگا گنت تو زانا اے تمام دفتر ہنجوش مفت، بے کار و یل کنگ بیت۔ ہجر چوش نہ بیت یقینا ہر شخص و اعمال آئی و دیا پیش کنگ بنت و آئی و جوانیں یا بدیں برورد و تمام آتر اپشگ کپیت کرائی و تفصیل دیا بیا بوگا گنت۔ و کہ اودا پہ مدامگی ماں ہک قسم و نعمت و راحاں دارگی انت اگس در کپگ و ترس بہوتیں تو راحت چوں بہوتیں۔ و یعنی نہ جہان و چرائی و جدانشت کت کنیں و نہ داخل بوگ و بد کردی چرائی و در کپگ و سوب و سبت پہ مدامگی ہو و اجلگی انت۔ و یعنی ہر قدر فکر و دم بکنے پداہم آخطر ناکیں سرچیں کیفیت زانگ نہ بیت۔ بس مختصر ہیکر براں کہ آروچ و ہر قدر

وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾ أَلَا يَظُنُّ أُولَٰئِكَ
 دود پر کیل کبنت یا وزن کبنت پر آیاں تو آیاں کم کتن دینت ۛ آیا خیال نہ دانت آیاں

منزل

دو بینانی ذکر کنگ بہ بیت تاکہ بہ بشری گیش و گیارہ بیت
کہ ماں ماپ کنگ ء کم کشت دوزن کنگ ء کم وزن کنت
و چونکہ پورہ گرگ فی نفسہ خراب نہ انت ہمیشکا اودا تو گ ء
پہ یکے ء ذکر ء کفایت کنگ بوت پد تخصیص ماپ ء شاید
بہ بیت کہ ماں عرب ء و خصوصاً ماں مدینہ ء زیات رواج
کیلو نیگت اسید چریشی ء دگہ ہم تخصیص ء سبب بوت کنت
ہمے صفحہ ء فوائد : ۱ یعنی اگس آیاں اے
خیال بداشتیں کہ چہ مرگ ء پد یک روچے دوبارہ پاد آیک
واللہ ء روبرو ء تمام حقوق و فرائض ء حساب دیگی انت
تو حیراے دابیں حرکت نہ کنگتس ۲ کہ کدی تجہلی
فرمانیت و کدی حساب داد کنان ء مے مخی ء فیصلہ دنت
۳ یعنی ہجریگاں کنگ مہیت کہ اے دابیں روچ نہیت آرا
ضرور آگی انت و پرائی ء کل نیک و بدانی اعمال نامہ ماں
وتی وتی دفتر رد و بندہ انگ ایرنت ۴ یعنی سچیں یک
دفترے کہ ماں آئی ء ہر یک دوزخی ء نام نبشتہ انت بندہ
عمل نبیسوکیں فرشتہ کہ آیانی ذکر چہ اشی ء پیشی سورت ء
آنگ آبد کارانی مرگ و عمل سگ ء پد ہر شخص ء عمل
جداد دفتران نبیسان ء ماں ہما دفتر ء داخل کنت و ہما
فرد ء سرا با ہر یک دوزخی ء نام ء سر یک علامنے جوڑ
کنت کہ چرائی گندگ ء فوراً معلوم بیت کہ اے شخص دوزخی
و چاہتیں روایتاں معلوم بیت کہ کافرائی ارواح ہم ماں ہے
مقام ء ایر کنگ بنت حضرت شاہ جہان شاہ کنت
”یعنی آیانی نام اودا داخل بنت مرگ ء پد ہمواد سر بنت
لھتے سلف ء گوشتنگ کہ اے مقام بھتی زمین ء چہر انت
۵ ہر شخصے کہ اجزاء ء روچ ء منکر انت آدر حقیقت اللہ ء
ربو بیت آئی ء قدرت وائی ء عدل و حکمت کلانی منکر انت
دہر کسے اے چیزانی منکر بہ بیت آسہ قدر گناہانی سرا دیہر بیت
آہنگت کم انت ۶ یعنی قرآن و نصیحتی گپاں شکنان ء
گوشت کہ اے دابیں گپاں پیشگیں مردماں ہم جنان و
پیدا کنت اے ہما گوہنیں قصہ و بے کاریں داستاناں اشا
نقل کنگت۔ کتیں بچار تو ! ما چرے نقل و داستاناں
چونکہ بتہریں۔ ۷ یعنی ماں مے آیتاں ہچ ڈولیں شک
و شبہ ء گنیش نیست اصل الیشت کہ چہ گناہانی گیشی ء
آیانی دل رنگ گیتگنت ہمیشکا راستیں حقیقتانی عکس
اودا کبت نہ کنت۔ ماں حدیث ء فرمانیت کہ وہد بندہ
مک گناہے کنت یک یاہیں نقطہ ئے آئی ء دل ء لگت

عم ۳۰

غمتانی تو کہ بہت غمتانی سرانندان و ندرگ کشت
تو جاہ یارے ماں آئیانی دیہاں تازگی

15

فل یعنی چہ جنت و عیش و آرام و آسانی چہ ہر سہ داب و پر رونق و تر و تازہ بنت کہ ہر یک گندو کے گندگ و شرط و زانت کہ اسے مردماں ماں مزین عیش و نعمتانی توکے انت۔ فل حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ شراب جو انت ماں ہر کس و لوگ و۔ پلے اسے شراب نادر انت کہ دینی سر بھر انت۔ فل چو شک ماں دنیا و مہر بلاک یا خاک و سراح پیاں کنگ بیت اود و خاک چو مسک و انت بہ ہائی و چسپاں (پچینگ) بیت۔ شیشہ و دست و زوران و ماں دماغ و عطر و بوداغل بیت و داں آخر خوشبو تالان بیت۔ فل یعنی دنیا و ناپاکیں شراب اسے قابل زانت کہ جو انیس مردم آئی و طرف و رغبت بکنت۔ البت اسے پاکیں شراب

انت کہ پرانی مردماں باید انت کہ یک دگرے و چنگ و بکنت و چہ یک دگرے و دیما پیش کنتی کنگ بہ بیت و یعنی مقربین بندہ اسے چنگ و شراب و را خاص نوش جان کنت و ابرار و اسے شراب و اوار دیگر بیت کہ آرا بطور گلاب و غیرہ ماں آسانی شراب و آوار کنت۔ فل کہ اسے احمقان چونیں سلیں خیلے ماں سر پیدا بوتگ کہ محسوس و موجودیں لذتیں بہ جنت و خیالی لذتانی آمیت و سرائیل دینت۔ فل کہ بچار سہ و وقوف و احمقین مردم انت کہ اشان و تاراپ جنت و دانی چرنی ردا چہ دنیا و نفتیں عیش و زہر کنگ۔ فل یعنی وطن تہی گلاشیش بوتگنت و مسلمانان و پے کلاگ زرتکشت و دینی عیش و آرام و سرامفور و گنوک ہوان و سہ فہنت کہ سہ عقیدہ و خیالات بر حق انت و اگس نہ اسے نعمتیں چونکا مارا دست کینگنت۔ فل کہ مفت و زہد و دیانت گلاشیش تی جان و بباد دینت و موموم لذتیں و زہر موجود لذتانی سدا ترجیح دینت و نابکارین محققان و حقیقی کمالات و نام دینت آبی اسے سطرہیں گراہی سہ نہ انت کہ گل لوگ و جاگہ و عیش و آرام و میل دیان و یک مردے و دممب کینگ و دینی پت و پیر کی دین و ہم ترک و انگ۔ فل اسے اللہ تعالیٰ و فرامینت کہ کافران و بہ ہامسلمانانی سرائگہوان سازگ نبوتگ کہ احمق چہ دنی تباہ کاریاں چٹان نزاران و آسانی حرکتانی نگرانی و بکنت، دینی اصلاح و شومار و مہبت و چکیں راہ روکان و گمراہ و احمق بازنت۔ فل یعنی قیامت و روج و مسلمان بہ اسے کافران سرائگنت کہ اسے مردم چونیں کوتاہ اندیش و احمق انت کہ آیات ادانی و فانی جزو را بہ خوبیں و باقی بشکیو کیں نعمتانی سدا ترجیح دات آخر مروجی ماں دوزخ و چونکا دائمی عذاب و مزہ و حشمانت و یعنی دینی و شحالی و کافران بد حالی و نزارگ کنگ انت۔ فل یعنی ہر کس و ماں دنیا و مسلمانان و پے کلاگ زرتگت مروجی آسانی احوال چو کلاگ و پیمان و مسلمان آسانی گوستگیں احمقین کانی خیال کنان و بریاں کندنت۔ فل یعنی اللہ و جانب و وھد ترک و نکوینی حکم بیت، آسمان آئی و تعمیل و کنت و آ معذور و مہر بوگ و ردا ہمیشی لائق انت کہ اینکر عظمت و بلند ی و با وجود دینی و اھند و خالق و دیما

الانشقاق ۸۲

۹۰۳

عقۃ ۳۰

النَّعِيمِ ۱۵ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ ۱۶ خِتْمُهُ مِسْكَ ۱۷ وَفِي
آرام و نوشا نینگ بنت آیات چہ یکدین شراب مہر بیت گیل
آئی و مہر بیت مسک و دپہ

ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ۱۸ وَمِزَاجُهُ مِنْ تَسْنِيمٍ ۱۹
اشی و باید انت کہ رغبت بکنت رغبت کنگ و و شراب و آمیزش بیت گوستنیم و آب و

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ۲۰ إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ
ایک چنگے کہ آپس چہ آئی و خدا و مقرب و بیشک ہا کسان کہ گنہ گار انت آیات

الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ۲۱ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ۲۲
ایمان دالانی سرائگنت ات و وھدیکہ آیات گوستگنت مسلمانانی و وھدیکہ و چکش جنگت و

وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ۲۳ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا
و وھدیکہ و اتر بوتگنت تی لوگ مردمانی گور و و اتر بوتگنت پے گل و چل و و وھدیکہ و یکتش آیات گوستگنت

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ۲۴ وَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَفِظِينَ ۲۵ فَالْيَوْمَ
بیشک ہمیش انت بدراہ و ویم دیگر بوتگنت آیات مسلمانانی سرائگہبان و گد امر و

الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ۲۶ عَلَىٰ الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ۲۷
مسلمان کافران سرائگنت و تختانی سرائندان و نزارگ کنت و

هَلْ تُؤْتُونَ الْكُفَّارَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۲۸
آیا جزا دیگر بوت کافران و ہنجو کہ کنت گشت و

سُورَةُ الْاِنْشِقَاقِ مَكِّيَّةٌ نَزَلَتْ فِي خَمْسٍ وَخَمْسِينَ آيَةً
سورۃ انشقاق مکہ نازل بوت و اسے بیست و پنج آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بشروع کنان گون خدا و نام و ہمار کہ اندازہ مہربان ز بریں رحم کونکے

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ۱ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحَقَّتْ ۲ وَإِذَا الْأَرْضُ
و وھدیکہ آسمان بتر کیت و گوش بداریت دینی رب و ہم و و اھیشی و لائق انت و و وھدیکہ زمین

مزل

گردن و ایر بکنت و ماں آئی فرمان برداری و تگے ہم ایراد مکنت - ۱۲

دل پر محشر و روج نیکی اے زمین چور پڑے ڈول و کشان تالان کنگ بیت و بان و مارٹی کوہ و غیرہ تمام برابر کنگ بنت تانکے یکس تجکیں کج و سدا تمام اولی و آخری یکس و ہدے اوشات بکنت و میاں کجی و کتام پردگ و پوشے باقی مانت و دل زمین آروچ و وتی خزانگان و مردگانی اعضا یان و دراجکل دنت و چترام جڑاں و تارا جالیگ کنت کہ آیانی تعلق چہ بند بانی عملانی مزد و عیبت۔ و دل زمین و آسمان ہر کس و تکیونی حکم تابع و فرمان بردار بہ بنت مردم و عیبت حق انت کہ چہ آئی و تشریحی حکم و سرتابی بکنت و عیبت داں رت و سربوگ و پیش ہر اس نے بہ و تی استعداد و روج و ہداجہ اقسام و کوشست کنت کہ بہ آئی و فرمانبرداری محنت و دل سبھی چہ کنت کہسے ماں نافرمانی و و تی جان و بزرگ کنت پراچہ خیر و جانب بہ بیت یا بدی و قسم قسم و تکلیفان و برداشت کنان و آخرگوں و تی پروردگار و دپ کبیت و پھر و تی عملانی نتیجہ و دوچار بیت۔ و آسانیں حساب ہمیش انت کہ خبر خیر و سرگرفت نہ بیت تیوگ کا غذاں پیش کنگ بنت و ابید چہ بحث و مباحثہ یا گرد و دار و ارزان دل دیگ بنت و دل نہ سزا و خوف بیت نہ غصہ و ترس گون مزین و امینی و

ع ۳۰ ۹۰۲ الانشقاق ۴

بیت۔ و یعنی چہ پشت نماں چہیں دست و دیگ بیت۔ فرشتیاں چہ دیا آئی صورت و گندگ و پسند نہ کنت چہ جو کہ مزین کراہیت کنت۔ و ممکن انت کہ چہ پشت و دتاشس بندگ بہ بنت ہمیشہ اعمال نامہ چہ پشتی جانب دیگ نوبت کیت۔ و یعنی چہ عذاب و ترس موت و طلبکار بیت۔ و یعنی ماں دنیا و در بابت آخرت بے فکر ات، آئی و بدہ ہمیش انت کہ مروچیں ماں مزین غم و گرفتار بوگ کیت۔ اشی و برعکس کہ ہر کس ماں دنیا و نندان ماں آخرت و فکر و زراحتگ انتت آیاں مروچی بالکل بے فکری و امینی حاصل انت کافر ادا و شنودات، مؤمن ادا و شنودانت۔ و آرا گاہے اے خیال نہ ات کہ یک روچہ خدایہ طرف و برگردگی و ذرہ ذرہ حساب لگی انت ہمیشہ کاہ گناہ و ناشیں کارانی سرامن لیسری کتی۔ و یعنی چہ پیدائش و بگداں موت برابر آرا چار اں بوتگ کہ آئی و روح چہ کجا اہمک، بدن چہ کتام خیر و جور بوت پدا چوین چوین خبر و اشتگتی و چہ زبان چہ کشتی، چہ دست و پاداں چوین کٹ و کمانی کت و چہ موت و پدا آئی و روح کجا کشت و بدن و اجزاء شنگ تالان بوان کجا سربوتنت و غیر ذلک چوین خدائے کہ چہ انسان و احوال و ایک واقف و معلومدار بہ بیت ہر یک جزئی و کلی جاوڑ و نگاہ و داروک بہ بیت آیا کہسے گمان کت کنت کہ آرا ہونچو نایکار و مفت و عیبت دنت۔ ضروری انت کہ پرائی عملان نتایج و ثمرات و ترتیب بدنت۔ و یعنی انسان و جانور کہ آماں روح و پیر لاپ شہوازہ چہ لوگ جاگہا در کیاں و انگو آنگو شنگ تالان بنت شب و ہدے چہ ہلک جانب و نر آیاں و بہ و تی دوار و جمع بنت۔ و یعنی چاروی شب و نوک کہ آتی کال و حد و سر بیت۔ و یعنی ماں دنیا و زندمانی و چہ ہلک دور و کم کم و گوزان و آخر و موت پدا کت انت پدا عالم برزخ و پدا قیامت و پدا ماں قیامت و خدا عزانت چہیکر احوال و مراتب و درجہ بدرجہ گوازیںگی انت چہ شک ماں شب و اول سرادان شفق و باقی دارگ یک قسم و روشنی مانت کہ در حقیقت و باقی منتگین انت آفتاب و اثرات و پدا شفق و اندیم بوگ سرا تاریکی و دومی دور شروع بیت کہ اتمام چیزان و و تی توک و نر کا ریت ماں اشی و ماہ ہم در کیت و درجہ بدرجہ آئی و روشنی کیش بوان بیت آخر چاروی شب کا ملین ماہ و نور ماں آفتابیں فضاء و تمام شہ و روشنا کنت۔ چہ جو کوش کسانانی احوال طبقات گون شب و مختلف کیفیات و مشابہ بوت و ا کہ مارا چہ موت و بعد ہم بہ کتام طرف و رجوع کنگی انت و یک مزین گرانیں سفرے در پیش انت کہ پرائی مزین توشے گون و تازورگی انت۔ و یعنی اگر آیانی عقل و تواوت اے دابیں احوال دریافت کت نکلتگت تو لازمی ات کہ چہ قرآن و بیبا فائدہ اش برتریں لیکن آئی و برخلاف آیانی حال چوین انت کہ قرآن مجز بیان اشکان و ہم کتس ماجری و بزرگی و پدائی نہ کنت حتی کہ و ہدے مسلمان خدا و آیتان و سجدہ و کپت تو آیان و سجدہ و توفیق اش نہ بیت۔ و یعنی فقط نہ ہمیکہ کہ اللہ و آیتان اشکان افتخار و بزرگی و اظہار و نہ کنت بلکیں چراتی و مستتریں گپے ایش انت کہ آرا گون زبان و دروغ بند کنت و ماں دلاں ہر چہ تکذیب و انکار و بفض عناد و حق و دشمنی و پادپ انت آرا تو اللہ و ت خوب زانت و ا یعنی مستگی و بہ اشکانین کہ ہر چہ کہ آیان کت و کمانی کنگانت کہ آئی و برورد آیان و الم و رسیت، آیانی اے کوشست ہجر ہو کر نہ مانت - ۱۲

منزل

بیت۔ و یعنی چہ پشت نماں چہیں دست و دیگ بیت۔ فرشتیاں چہ دیا آئی صورت و گندگ و پسند نہ کنت چہ جو کہ مزین کراہیت کنت۔ و ممکن انت کہ چہ پشت و دتاشس بندگ بہ بنت ہمیشہ اعمال نامہ چہ پشتی جانب دیگ نوبت کیت۔ و یعنی چہ عذاب و ترس موت و طلبکار بیت۔ و یعنی ماں دنیا و در بابت آخرت بے فکر ات، آئی و بدہ ہمیش انت کہ مروچیں ماں مزین غم و گرفتار بوگ کیت۔ اشی و برعکس کہ ہر کس ماں دنیا و نندان ماں آخرت و فکر و زراحتگ انتت آیاں مروچی بالکل بے فکری و امینی حاصل انت کافر ادا و شنودات، مؤمن ادا و شنودانت۔ و آرا گاہے اے خیال نہ ات کہ یک روچہ خدایہ طرف و برگردگی و ذرہ ذرہ حساب لگی انت ہمیشہ کاہ گناہ و ناشیں کارانی سرامن لیسری کتی۔ و یعنی چہ پیدائش و بگداں موت برابر آرا چار اں بوتگ کہ آئی و روح چہ کجا اہمک، بدن چہ کتام خیر و جور بوت پدا چوین چوین خبر و اشتگتی و چہ زبان چہ کشتی، چہ دست و پاداں چوین کٹ و کمانی کت و چہ موت و پدا آئی و روح کجا کشت و بدن و اجزاء شنگ تالان بوان کجا سربوتنت و غیر ذلک چوین خدائے کہ چہ انسان و احوال و ایک واقف و معلومدار بہ بیت ہر یک جزئی و کلی جاوڑ و نگاہ و داروک بہ بیت آیا کہسے گمان کت کنت کہ آرا ہونچو نایکار و مفت و عیبت دنت۔ ضروری انت کہ پرائی عملان نتایج و ثمرات و ترتیب بدنت۔ و یعنی انسان و جانور کہ آماں روح و پیر لاپ شہوازہ چہ لوگ جاگہا در کیاں و انگو آنگو شنگ تالان بنت شب و ہدے چہ ہلک جانب و نر آیاں و بہ و تی دوار و جمع بنت۔ و یعنی چاروی شب و نوک کہ آتی کال و حد و سر بیت۔ و یعنی ماں دنیا و زندمانی و چہ ہلک دور و کم کم و گوزان و آخر و موت پدا کت انت پدا عالم برزخ و پدا قیامت و پدا ماں قیامت و خدا عزانت چہیکر احوال و مراتب و درجہ بدرجہ گوازیںگی انت چہ شک ماں شب و اول سرادان شفق و باقی دارگ یک قسم و روشنی مانت کہ در حقیقت و باقی منتگین انت آفتاب و اثرات و پدا شفق و اندیم بوگ سرا تاریکی و دومی دور شروع بیت کہ اتمام چیزان و و تی توک و نر کا ریت ماں اشی و ماہ ہم در کیت و درجہ بدرجہ آئی و روشنی کیش بوان بیت آخر چاروی شب کا ملین ماہ و نور ماں آفتابیں فضاء و تمام شہ و روشنا کنت۔ چہ جو کوش کسانانی احوال طبقات گون شب و مختلف کیفیات و مشابہ بوت و ا کہ مارا چہ موت و بعد ہم بہ کتام طرف و رجوع کنگی انت و یک مزین گرانیں سفرے در پیش انت کہ پرائی مزین توشے گون و تازورگی انت۔ و یعنی اگر آیانی عقل و تواوت اے دابیں احوال دریافت کت نکلتگت تو لازمی ات کہ چہ قرآن و بیبا فائدہ اش برتریں لیکن آئی و برخلاف آیانی حال چوین انت کہ قرآن مجز بیان اشکان و ہم کتس ماجری و بزرگی و پدائی نہ کنت حتی کہ و ہدے مسلمان خدا و آیتان و سجدہ و کپت تو آیان و سجدہ و توفیق اش نہ بیت۔ و یعنی فقط نہ ہمیکہ کہ اللہ و آیتان اشکان افتخار و بزرگی و اظہار و نہ کنت بلکیں چراتی و مستتریں گپے ایش انت کہ آرا گون زبان و دروغ بند کنت و ماں دلاں ہر چہ تکذیب و انکار و بفض عناد و حق و دشمنی و پادپ انت آرا تو اللہ و ت خوب زانت و ا یعنی مستگی و بہ اشکانین کہ ہر چہ کہ آیان کت و کمانی کنگانت کہ آئی و برورد آیان و الم و رسیت، آیانی اے کوشست ہجر ہو کر نہ مانت - ۱۲

فل کہ آگاہ ہے ہلاک نہ بیت۔ فل چہ ہرجاں مراد یا تو ہمارا دوازدھیں ہرجاں انت کہ آیان و روح (آفتاب) ماں یک سال و مدت و سرجم کنت (تمام کنت) یا آسمانی قلمانی ہا حصہ انت کہ آیان تو کفرشتہ چو کیم راری کنت یا مزن مزین استاراں کہ ماں گندگ و آسمان و سرجم معلوم بنت، والٹر علم فل یعنی قیامت و روح۔ فل ماں تمام شہر و بازاراں حاضر بیت جمع و روح، و تمام یک جلسہ حاضر بنت ماں عرفہ و روح و پیر چنگی۔ پیشکاماں روایتاں آتنگ کہ شاہد جمعہ و روح انت و مشہود عرفہ و روح۔ چریشی ابید ماں شاہد مشہود تفسیر اقوال بازنت۔ بلے اوفق بارو آیتاں قول انت کہ بیان بوت۔ والٹر علم (تنبیہ) قرآنی سوگندانی بابت و ماں سورہ قیامہ و ابتداء و ہرچہ نبشتہ کنگلیں آتر اتر جاگہ یاددارگ بہ بیت و اسے سوگندان و گون سوگندان جواب و مناسب الشیش انت کہ چرایاں کلاں اللہ تعالیٰ و زمان و مکان و مالک بوگ ظاہر بیت و اسے دایں مالک الملک و مخالفت کونکائی لعل و طعن و مستحق بوگ ظاہر انت۔ و یعنی ملعون و مغضوب ہماروم بوتنت کہ آیان مزن مزین خندق جنان و چہ آس و پیر کنت و بازیں دار و ایشکر ماں کنان آیان و جنبل اس کت چہرے

اصحاب الاخذ و دے کئے مراد انت، اسے بابت و مفتراں باز اقوال نقل کنگ۔ بلے صیغ علم، جامع ترمذی و مسند امام احمد وغیرہ و ہرچہ قصہ نے مذکور انت آئی و خلاصہ اسے داب انت کہ ماں پیشی زمانہ و یک کافرین بادشاہ ہست، آئی و گور و یک جادوگرے ہست و دھڑے جادوگرے موت و وقت نزدیک بوت آئی و گون بادشاہ و عرض کت کہ یک ہوشیاریں و چالاکیں زھگے منارا دیگ بہ بیت، من آتر و تی علم و پیش داراں تاکہ چہ منا بعد اسے علم بیگواہ بیت چنانچہ یک زھگے تجویز کنگ بوت کہ آہر روح ساحر و گور و روان چہ آئی و علم و دربرنگت۔ ماں آئی و راہ و یک فیسیانی راہیہ نند و کت کہ آدور و حساب و حقین دین و سرات ہے زھگ ہم آئی و گور و روگ و ایک و لکت و چیرکائی راہ و دست مسلمان بوت و چہ آئی و محبت و فیض و برکت و ہے زھگ بہ ولایت و کرامت و درجہ و سر بوت۔ یک روچے زھگ و دبست کہ یک مزنیں جانورے (شیر و غیرہ) راہ و سرا اوشتانگ و رووک و آویوکانی راہ و تی بند کنگ کہ چہ آئی و سبب مخلوق پریشان انت آئی و یک سنگے ماں دست و زوران و دعاکت کہ آے اللہ! اگس راہب و دین برحق انت تو اسے جانور چہ منی سنگ و بمریت چو گوشان و آئی و سنگ چکل دات کہ چرائی و ہما جانور و موت واقع بوت ماں مخلوق و ڈاہ و شورے چست بوت کہ اسے زھگ و مجبیں علی ہست۔ یک کورے و ہے گپ اشکت و عرضی کت کہ منی چاں شرکین، زھگ و گوشت کہ شرکونک من تھاں آ اللہ وحدہ لا شریک لہ انت، اگس تو برائی ایمان بیارے تو من دعا کناں امیت انت کہ آتر ابینا کنت۔ چنانچہ ہے داب بوت۔ کم کم و ہے حال و احوال بادشاہ و سر بوتنت۔ آئی زہرگران و زھگ راگوں راہب و کور و طلب کت و چیرے بحث و گپ و رب و بعد آئی و راہب و کور قتل کت و زھگ و بابت و حکمی دات کہ ایشراچہ برزیں کوہے و سر چکل دیان و ہلاک کنگ بہ بیت۔ مگر خدا قدرت، ہمار دما کہ ایشراگوں و ت برنگت آتمام چہ کوہ و سر اکتنت و مرتنت و زھگ صبح و مست و اس آتک، پدا بادشاہ و آتراماں دریا و غرق کنگ و حکم دات اودام ہے صورت دیمآتک کہ زھگ صاف صاف رستگار بوت و پدا آتک، و ہمار دماں کہ آتراماں دریا و برنگت آکل غرق بوتنت۔ آخر زھگ و گون بادشاہ و گوشت کہ من و ت

دتی مرگ و ترکیب و شمار اسوج دیاں شہا تمام مردمان و ماں یک میدلے و جمع کین ات، ہایانی روبرو و منارا دار و سر بلکش ات و اسے لفظ و گوشان و منارا تیر کین ات : بسم اللہ رب العالمین (ہما اللہ نام و سر کہ آے زھگ و رب انت) چنانچہ بادشاہ و ہے داب کت و زھگ و تی رب و نام و سر قربان بوت۔ اسے عجیب داستان و گندان و یکپارگی چہ مخلوق و دپ و یک نعرہ نے بلند بوت کہ امتا بوت العالم (ما تمام) بہ اسے زھگ و رب و سر ایمان آرت) مردمان گون بادشاہ و گوشت کہ بلے زیر اماہا چیر و گرد و دار و گلا تیش اتیں ہما چیر مے دیمآتک۔ ساری و یکے مسلمان بوتنت، نون مزنیں خلقے و اسلام قبول کت بادشاہ زہرگران مزن مزنیں خندقانی تیار کنگ و حکم دات و آیان و شرچہ آس و پیر کنان و اعلان کت کہ ہر کس چہ اسلام و برنہ گردیت، آتراماں اسے خندقاں چکل دیگ بیت۔ آخر مردم ماں آس و چکل دیگ بنا بوت بلے آیان چہ اسلام و برنگتنت۔ مسلمان زلے یارگ بوت کہ آئی و گور و شیراں چٹے ات، شاید بہ چٹک و سبب و ماں آس و کپک و چہ ہڑی کت۔ مگر بچک و چہ خدا و حکم و آواز دات

۱
۲۵
۹
اٰمِنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَكُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ۝۱۵

ایمان شارت و خوبیں عمل اش کت بہ آیان ہست ثواب بلے حساب و

وَلَا يَسْـَٔلُكَ اَلْبُرُوْجُ ۝۱۶

سورہ بروج ماں مگر و نازل بوت و اسے بیست و دو آیات انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شرع کناں گون خدا و نام و ہا کہ بلے اندازہ مہربان، زہریں رحم کنوے

وَالسَّمَاءِ ذٰتِ الْبُرُوْجِ ۝۱۷

سوگندان آسمان و کہ آبروج والا انت و سوگند ہاروج و کہ آئی و وعدہ دیگ بوتنت و سوگند ہمارچ و کہ حاضر بیت و

مَشْهُودٍ ۝۱۸

ہمائی و کہ آئی و کہ حاضر بیت ہلاک کنگ بوتنت خندقانی خدا بند و اشکر و الامیر

اَلْوَقُوْدِ ۝۱۹

آس و واجہ و ہدیہ آیان بہ آخذق و کہ اندوک انت و آیان ہما کار کہ بہ مسلمانان کنگ انت

۝۲۰

پہ آیان حاضر انت۔ و چہ آیان، بیڑنہ گپ گشت ہمارے کہ آیان ایمان آرتک

۝۲۱

بِاللّٰهِ الْعَزِیْزِ الْحَمِیْدِ ۝۲۲

بہ خدا کہ زبردست انت، خوبییانی داروک۔ ہما کہ بہ آئی انت ملک آسمان و

۝۲۳

زمین و خدا بہ ہر چیز و اطلاع داریت۔ بیشک ہما کساں کہ

۝۲۴

فتنہ ایش و دورات مسلمان مردین و جنینان و پدا توبہ ایش ہم نہ کت بہ آیان

۝۲۵

عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِیْقِ ۝۲۶

دوزخ و عذاب انت و پہ آیان عذاب انت سوچو کیں بیشک ہما کساں کہ

منزل،

امّا کہ اصبر علی الحق (اے جان تو صبر کن تو حق و راستی) وک یعنی بادشاہ و آئی و وزیر و مشیر خدائی چپ و چاکر و نذاری و گون مزن سنگ دی مسلمانانی چک
نذارک و گندگانتنت۔ اے بدجنان و کشتہ ہم ماں دل و رحم نیا تلگت۔ وک یعنی اے مسلمانانی قصور چریشی و ابیدر گرج نہ ات کہ آیاں چہ کفر و تہاروی و درکپان و یک زبردست
وہک ڈولیں تو سیپ و لائق خدای سر ایمانش آورد کہ آئی و بادشاہت و زمین و آسمان و ہج گندے ہم در نہ انت و ایکہ آچہ ہک چیز ذرہ ذرہ و احوال و سرید و معلومدار
انت و ہدیہ اے دابیں خدایرستان و تیوگ نہ اے جرم و کر آپر چاہایک و تہنایش خدایر پستش و کنت آیان و ماں آس و سوچک بہ بیت تو زانا چوشیں گمان بوت کنت کہ
اے دابیں ظلم و ستم پنچوش مفت و خالی در گزر کنگ بنت و قہار س خدا ظالمان و ترندی سزاند دنت حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت و دھدرے اللہ پاک و غضب آنک تو ہما
آس تالان بوت، بادشاہ و امیرانی درستانی لوگاں سوتک و بیگواہ کنت۔ مگر صحیح روایتاں آئی و ذکر مان نیست انت۔ واللہ سبحانہ و تعالیٰ اعلم وک یعنی تیوگ پہ اصحاب اللہ و
و سرادار و مدار نہ انت، ہرکس ایمانداران و چہ برحقین دین و

برگشتہ کنگ و کوشست و کنت (چوش کہ مگر و کافران
کنگانتنت) پداوتی چرے نالائقیں حرکتاں تو بہ کنت پر لایاں
کلاں دوزخ و عذاب تیار انت کہ ماں آئی و بے شمار قسم و
تکلیف بنت و مسترین تکلیف چہ آس و روک بوگ و سبب و
لگیت کہ ماں آئی و دوزخی و جان و دل تمام گرفتار بنت و
سجنت - ۱۲

ہم صفحہ فوائد: وک یعنی چہ ادا و تکلیف
و درداں پریشان مبتت۔ مسترین و گدی کامیابی ہانت
کہ آئی و مقابلہ و ادا و عیش یا تکلیف ہج ارزشتہ نذر انت
وک ہمیشہ کا ظالماں و گناہ گاراں گرفتار کنت و سک تریں
عذاب دنت۔ وک یعنی اول سرادیا و عذاب و دومی بر و
آخرت و کذا فی الموضع) یا مطلبی چوش انت کہ اول سرانسا
و ہماوت پیدا کنت و دومی بر و چہ موت و بعد ہم ہماوت
پیدا کنت نوں مجرم چور و موارت کہ و ہدیہ سئے نام و
نشان و ہم بیگواہ کنت گدا دوبارہ ماچوں دست و کپیں
وک یعنی اے قہاری و سخت گیری و صفت و باوجود آئی و
بخشش و دوز واپی و ہم حد و حساب نیست آوتی فرمان
برداریں بندہانی خطایاں و پہل کنت، آیانی عیبان پوشیت
وگوں قسم قسم و لطف و کرم و عنایت و آیان و داد و
دھش عطا کنت۔ وک یعنی وکی علم و حکمت و روء چہ
کنگ بواہیت ہج ویر نہ بیت، نہ کسے و اے حق حاصل
انت کہ آئی و ہمن کنت و دست نی بداریت بہر حال و
بندہ و لازم نہ انت کہ بہ آئی انعام و سرافرتی کنت و نہ
چہ بر برگ و دل جم بہیت بلکیں ملام بہ آئی و جلال و جلال و
صفائی سرانگاہ و بداریت وگوں خوف و امت وگوں امت
خوف و چہ دل و گاہے درمکنت۔ وک کہ داں یک مدرتے
بہ اشانی سرالانعام و دروازگ پچی کنگت و چہ چاریں گنڈاں
قسم قسم و نعمتاں اشاں کار مرز کنت کنت پدا بہ آیانی کفر
و سرکشی و سبب چوین ترندیں بہر چریشان گرگ بوت۔
وک یعنی کافراں چرے ققتہاں ہج دابیں عتہاں نہ کنت
و چہ خداوند کریم و عذاب و کشتہ ہم نہ ترسنت بلکیں اشانی
ہے ققتہاں و قرآن و دروغ بندی و کلاش انت۔
وک یعنی دروغ بندگ و چہ اشاں بچ سیت نہ رسیت۔
البت اے تکذیب و سراناشان و الی و رسیت۔ چہ اللہ و
قبضہ قدرت و اشاں در کپت نکنت و نہ چہ آئی و سران

رستگار بوت۔ کنت۔ وک یعنی آیانی قرآن و دروغ کنگ آیانی احمق و سرادالت کنت قرآن چوشیں چرے نہ انت کہ کسے ترا دروغ ظاہر کنت یا چہ چہ احمقانی
دروغ بند کنگ آئی و شان و بزرگی کم تریت۔ وک جاہیکہ اودا ہج ہمیں تبدیلی بوت نہ کنت پدا چہ اودا گون مزن حفاظت و خیال داری و بہر و جی و خداوند و گور
سرکنگ بیت فائزہ یسئلک من بین یدیک و من خلفک رعداً (الجن رکوع ۲) و ادا ہم چہ قدرت و جانب پہ آئی و حفاظت و سہ دابیں بست بند
انت کہ ماں آئی و ہج طاقت دست اندازی کنت۔ ۱۲

امِنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَكُمْ جَنَّتْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا

ایمان ایش آرت و خوبیں کارش کت پہ آیاں باغ انت کہ رنبت چہ آیانی چیرے

الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ۝ إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ۝

جہش انت کامیابی مسترین وک بے شک تہی رب و حرکت ضرورت انت وک

إِنَّهُ هُوَ يُبْدِي وَيُعِيدُ ۝ وَهُوَ الْغَفُورُ الْودُودُ ۝ ذُو

بیشک ہا اول سراپیدا کنت و دوبارہ پیدا کنت وک و ہانت بخشوک و دوست دار وک وک مالک انت

الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ۝ فَعَالٌ لَمَّا يُرِيدُ ۝ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ

عرش و مزن شانیں۔ آچہ حد و زیاں کنگ انت ہر چہ بواہیت وک آیا آنک تہی گور و حال

الْجَنودِ ۝ فِرْعَوْنُ وَشِمُودُ ۝ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي

لشکرانی فرعون و شمود وک بلکیں کافران ماں

تَكْذِيبٍ ۝ وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ۝ بَلْ هُوَ

دروغ بندگ انت وک و خدا چہ چاکر و آیان و ہجیر و روک انت وک بلکیں اے

قُرْآنٌ مَجِيدٌ ۝ فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ۝

قرآن انت مزن شانیں وک نوشتہ انت ماں لوح محفوظ وک

سُورَةُ الطَّارِقِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ سَبْعُ عَشْرَةَ آيَةً

سورہ طارق ماں مکہ و نازل بوت و اے ہفدہ آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گون خدای نام و ہا کہ بے اندازہ مہربان زبردیں ہم کونکے

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۝ النَّجْمُ

سوگند انت آسمان و وہا چیز کہ تہاری و آیو کے و تو چہ نہانے کہ چہ چیزے ماں تہاری و آیو کے آستار انت

الثَّاقِبُ ۝ إِنَّ كُلَّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ۝ فَمَنْ يَنْظُرْ

تہرپو کیں۔ نیست یک شخصے مگر آئی سرافرشتہ نگہبانی کنگ انت۔ نوں بایدا انت کہ بچارت

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

مَنْ يَنْظُرْ

فل یعنی فرشتہ جلالت گوں مردماں۔ چہ بلاھاں رکینت یا آتی بر عمل و نبشتہ کینت (موضح القرآن) و ماں سوگند و شاید بر اے طرف اشارہ بہ بیت کہ آتی و بہ آسمان و استارانی حفاظت و اے دایں از باب سازتگنت آتراب زمین و سراسٹے یا شٹے عملانی حفاظت کنگ چون کاگران انت ہم بہ سہ داب و کہ بہ آسمان و سراسٹاراں ہر وقت محفوظ انت مگر آیانی ظاہری خاص ماں شپ و وھدے بیت سہ داب و کل عملاں ماں نامہ اعمال اے وقت و ہم محفوظ انت مگر اشانی ظاہری خاص بہ قیامت و روح و بیت۔ و ہرے گپ اے داب انت تواشن و بایدر انت کہ اقیامت و فکر و بداریت و اگس آرا مشکل حساب کنت تو آترابا بداریت کہ آپ و فی جنہ و غور کینت کہ آوت چہ چہ چیز پیداکنگ بوتنگ فل یعنی چہ منی و کہ سٹان و در کپیت۔ فل گوشنت کہ مردین و منی چہ پشت و سرین و در کپیت و جنیں آدم و چہ سینگ و وھتے عالمانی گوشگ انت چہ پشت و سینہ و تمام بدن کنایہ انت یعنی منی مرد و بہ بیت یا جنین و ماں تمام بدن و پیدالوان و پیداجا بیت و ماں اے کنایہ و صلب و تراب و تحفیس شاید ہمیشکا بہ بیت کہ ماں مادہ منویہ و حصول بر اعصار

رتیبہ (قلب، دماغ، کبد) و خاص دخل انت کہ حرایاں قلب و کبد (جگر) و علق و تلبس چہ تراب و و دماغ و علق بہ بخار (حرام مغز) و واسطہ و چہ صلب ظاہر انت۔
واللہ اعلم۔ فل یعنی اللہ چہ مرگ و پید دوبارہ حاضر کنت (موضح القرآن) حال چوش انت کہ چہ نطفہ انسان و جوڑ کنگ بہ نسبت دوبارہ جوڑ کنگ و زیات عجیب انت وھدے اے عجیب کار چہ ہائی و قدرت و پیش آیکانت تو جائزہ انت کہ چرائی و کم عجیب چیز پیش کنگ و رد ا مفت ناحق و انکار کنگ بہ بیت۔ و یعنی درستانی راز و اسرار کنگ بنت و زبکیں روح و ماں دلاں ہرچ خبر چیش و انگت یا چیر کا فی کت گشت ظاہر کنگ بنت و روح دایں ہرے چیر و بگ نہ بیت۔ فل آسمان مجرم نہ گوں و فی زور و قوت و دنا و دوست کنایت کنت و نہ کتا م حمایتی پیدابیت کہ آرا آمد و دیان و چہ سزا و رستگار کینت و یا ہور و باران یاروک و و یعنی چہ ہائی و ترکنت و در کینت کثا و درخت۔ و یعنی قرآن و چیریکہ آدرابا بت و معاد و بیان کنت اے کندی گپ و رپ نہ انت بلکیں حق و باطل و صدق و کذب و ردا صافیں فیصلہ کنوک انت و لاریب آراستیں کلام و یک گیش و گیار بوتگیں معاملہ و بابت و خبر دیوک انت کہ آجز ما دیا آیان و و فی ظاہری و کنت۔

(تنبیہ) سوگند و چہ مضمون و اے مناسبت بوت کہ قرآن چہ آسمان و کیت و ماں ہر کس و قابلیت بہ بیت آرا سرسبز و آباد کنت چوشکہ ہور و باران چہ آسمان و طرف و کیت و جوانیں زمین و فیضیاب کنت ہم قیامت و روح و یک غیبی ہور و بارانے بیت کہ چرائی و برکت و مردگان زندگ بنت چوشکہ ادا بہ ہور و آپ و رجگ مرتگیں و بے ساہیں زمین سرسبز بیت۔ فل یعنی دین و منکراں روع و پیدے و گلا تیش انت کہ شک و شکوک پیداکنان و یا چہ دگر سر و سارے و حق و راسرکگ و تالان بوگ و میلنت و منی لطیفیں تدبیر ہم (کہ آتی اشان احساس مدارت) توک تالان کار کنگ کانت تاکہ آیانی تمام مکرو فریب و دام تش نش و چٹ چٹ بیت و آیانی تمام فریب کاری و ہنر سازی پد ابہ ہمایانی ننگ و واتر کنگ بہ بنت۔ نوں و ت بچار انت کہ اللہ و تدبیر و مقابلہ و کتا م کس و جالاک

و مکاری جے کار دات کنت۔ لا محالہ اے ہمیں مردم ناکام و نامراد بنت و ذلیل بنت ہمیشا انت کہ شمشانی سزا دیگ و ردا اشتاب مکن ات و چہ اشانی سبیں حرکتیں سزا و وزیر لبوان و بد دعا ہم مکن ات بلکیں چیزے روح ہنگت مہلت بدے ات پد چاریں باریں آتی و آسر چون بیت۔ وال ماں حدیث و ہست کہ وھدے اے آیت نازل بوت و اجہ و فرامینت کہ ایشرا ماں و فی سجدہ و جا کہ بدے ات (اجعلوھا فی سجودکم) پیشکا سجدہ و جاوے سبحان سبقت الاعلیٰ گوشگ بیت و ل یعنی ہر چیزے کہ جوڑ گت عین حکمت و روع و باز جوان اذکنت۔ و خواص و صفاتی اعتبار و ہم چرائیانی کہ چہ آچیز و مقصود انت آتی پیدائش داں کمال و درجہ و سرگت و سہ دایں معتدل مزاج عطا کت کہ چرائی و ہا مانع و فائدیاں براتی ترتیب وار جا کہ کت بکنت۔ فل حضرت شاہ عبدالقادر نبشتہ کنت و یعنی اول سر و تدبیر

الاعلیٰ ۸۷

۹۰۷

عمر ۳۰

الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۖ خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ۖ يَخْرُجُ مِنْ

انسان کہ چہ چیز پیداکنگ بوتنگ پیداکنگ بوتنگ چہ آپ و سٹوکیں و کہ در کیت چہ

بَيْنَ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۗ إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ۚ يَوْمَ

میانجی و سرین و و سینگ و و بشک دوبارہ آتی و آرگ و قدرت طریت و روحیہ

تُبْلَى السَّرَائِرُ ۚ فَمَالَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ۚ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ

چکاسگ بنت راز و کڈانہ بیت بہ آتی قوت و نہ مددگارے و سوگند انت آسمان و

الرُّجْعِ ۚ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۚ إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ۚ

گروشن کوکیں و زمین و و بیکارے (قرآن) گفتارے گیشٹگیں

وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ۚ إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ۚ وَ أَكِيدُ

و نہ انت قرآن ناہودگیں گفتار و بیکارے کافر گلا تیش انت مگر کنگ و چوشکہ داب انت کفر و من یک دلے و

كَيْدًا ۚ فَمَهْلُ الْكَافِرِينَ أَمْهَلُهُمْ مُرِيدًا ۚ

تدبیر کار بندان گڈا مہلت بدہ کافران و مہلت اش بدہ پرمیں روچاں و

سُورَةُ الْأَعْلَىٰ مَكِّيَّةٌ وَمِنْ أَوَّلِهَا نُسُخَةٌ مِنْ ثَمْنِينَ آيَةً

سورہ اعلیٰ مکہ و نازل بوت و اے نوزدہ آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کن گوں خدا و نام و ہاکہ بے اندازہ مہربان، زبریں رحم کنوکے

سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۚ الَّذِي خَلَقَ فَسُوَّى ۚ وَالَّذِي

بر پاک یاد کن و فی بزرگیں رب و کہ آتی و پیداکت پد راست کت و آ کہ

قَدْ رَفَعَدَى ۚ وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ۚ فَجَعَلَهُ غُثَاءً

اندازہ فی بت پداراہ سوچ دات و آ کہ آتی در کت کاہ پد جوڑ کتی آتی و خشک

أَحْوَى ۚ سَنُقَرِّئُكَ فَلَا تَنْسَى ۚ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۚ إِنَّهُ

سیاہ ترگیں و البت ما تر ازوت و انینیں گڈا تو بے خیال دے مگر ہر چیکہ خدا بلوٹیت و اے بشک خدا

مازلہ

نہشتہ کتی۔ پدا بہائی و دوا ماں دنیا سکتی چو گیش ماں دنیا آگیک و کشک پیش داشتی و حضرت شاہ عبدالعزیز تحریر فرمائی کہ یہ ہر ایک شخصے و کمال و انداز مقرر کت پدا آراہ کمال و حاصل کنگ و کشک پیش داشت و فیہ اقوال آخر لا منظور بذکرہا۔ و لایعنی اول اول و سک سبز و دلداریں کاہ و کدیم چہ زمین و پیداکت پدا کم آرا سببہ و خشک جوڑکت تاکہ خشک بوان و تان یک مدتے و یہ جانوراں کاہ و کدیم و کار دات کت بکنت و خشکیں کشار و بوان دگر کاہے آتک بکنت۔ و لایعنی بہ ہاداب و کہ ماچہ و تی تربیت و ہک چہ کم و دال آئی و کمال و سرکت شمار ہم آہستہ آہستہ کامل قرآن داتیں و پچوش یاد کتا نہیں کہ آئی و کتام یک بہرے و نہ شمشات بجز ہا آیتانی کہ آیانی شمشینگ مطلوب و مراد بہ بیت کہ آہم نسخ و یک قسمے ۱۲۔

ہمے صفحہ و فواہل : و لایعنی آتھے چہیں

جوہر و ظاہری اعمال و احوال و زانت ہائی و دوا گوں تو معاملہ کنت و ہم اے شبہاں دل و یارک بیت کہ ہرچ آیاتے یک برے نازل کنگ بوتنت پدا آیان و منسوخ کنگ و خیال کنگ چہ معنی داریت۔ آئی و عکاتی احاطہ کنگ آئی و وئی شان انت کہ تمام ظاہری چیزانی زانوک انت ہائی و معلوم انت کہ کتام چیز مدام باقی پشت کپوک بہ بیت و کتام و ایک خاصیت مدتے و بعد زورگ و چیت کنگ بہ بیت چاکہ نول آئی و باقیے دارگ ضروری زانت۔ و لایعنی وحی و یاد دارگ ارزان بیت، و اللہ و محبت و عبادت و ملک و ملت و ستیاء و دستور تمام سہل کنگنت۔ و لایعنی اللہ تعالیٰ و ہر کتی سراے و ابیں انعام فرمائینت ترابا پدا انت کہ تو دگران و فیض بکن و چہ وئی کمالات و دگرانی تکمیل بکن۔ (تنبیہ) ان تفعیت الذکری و شرط ہمیشکا جنگ بوت کہ تذکر و وعظ آساعت لازم انت۔ و ہرچ مخاطب و طرف و آئی و قبول کنگ و گمان بہ بیت۔ و منصب حضرت صلی اللہ علیہ وسلم و وعظ و تذکر بہ ہر شخص و نہ انت۔ البتہ تبلیغ و انذار (یعنی حکم خداوندی و سرکنگ و چہ اللہ عذاب و ٹرسینگ) تاکہ بندہانی سراجحت قائم بہیت و عذر بہ جاہلی و نادانی پشت مکیت۔ اینکر باعتبار و ہر شخص و ضروری انت، ایشرا ماں عرف عام و تذکر و وعظ نہ گوشتت بلکہ دعوت و تبلیغ گوشتت۔ شاید ہمیشکا لھتے مفسراں ماں زیات صافیں لفظاں آیت و معنی اے و اب و کنگ کہ ہک ساعت و دماں و نصیحت بکن (اگن یک برے و نصیحت و اثر نہ کنگ) و بوت کنت کہ انت تفعیت الذکری و شرط محض یہ تذکر و تاکیر و بہ بیت یعنی اگن کسے و تذکر نفع بدنت تو تراباید انت کہ تو تذکر و کار و جاری بار۔ و یقینی خبرے کہ تذکر ماں عالم و کسے نہ کسے و ضرور نفع دنت گواہیں ہر کس و را بدنت۔ کما قال تعالیٰ : وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَ يُنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ۔ بس یک امرے و بہ یک نہیں چیزے و سراجحتی (لونجان) کنگ کہ آئی و وقوع ضروری انت ہا امرے کڈن و سبب جوڑ بوت و لایعنی ہرچ کنگ و ہا کس سر پد بیت و چہ نصیحت و ہا کس فائدہ زوریت کہ ماں آئی و دل و کسے باز خداوند کریم و ترس بیت و وئی انجام و ہم فکری بہ بیت۔ و لایعنی ہرچ بدنتے و نصیب و دوزخ و آس نہشتہ انت آچونکا سر پد بوت کنت آرا خدا و وئی انجام و ترس نیست کہ آہ نصیحت و نیمگ و دگوش گوڑ کنت و راستیں گپ و فہمگ و واسطہ گوشتت بکنت۔ و لایعنی اودا نہ موت کیت کہ چہ در دوزخ و ہلاکس بہ بیت و نہ آرا آرام و زند نصیب بیت، البتہ چوشیں زندے نصیب بیت کہ آئی و مقابلہ و موت و واہگ و کنت العیاذ باللہ و لایعنی چہ ظاہری و باطنی، حتی و معنوی نجاستاں پاک بوت و وئی قلب و قالب و گون صحیح عقیدہ، جو انیل اخلاق و نیکیں عملاں و دلدارکت و لایعنی پاک و صاف بوان و ماں تکبیر تحریر و وئی رب و نامی گیت، پدا نمازی و نت۔ لھتے سلف و گوشت کہ تشرکتی چہ زکوٰۃ و انت کہ چہرائی و مراد ادا صدقہ الفطرت و چہ

يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَىٰ ۖ وَيُخَوِّدُ الْيُسْرَىٰ ۖ فَذَكَّرَ

زانت سر ظاہری و وہن چہرین و و لایعنی و ما تر توفیق دینے بہ آسانی شریعت و بہ بندہ و لایعنی و کتا تو بیت بد

اِنْ تَفْعَلِ الذِّكْرَىٰ ۖ سَيَذَكَّرُكَ مَنْ يَخْشَىٰ ۖ وَتَجَنَّبْهَا

اگر فائدہ دنت پنت و پنت حاصل کنت آکس کہ تربیت و لایعنی و یک کہ بیت چہ آئی (پنت)

الْاَشَقَىٰ ۖ الَّذِي يَصْلِي النَّارَ الْكُبْرَىٰ ۖ ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا

مزمین بد بخت ہاکہ داخل بیت ماں مزمین آس و پدا نہ مریت ماں آئی و

وَلَا يَحْيَىٰ ۖ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ ۖ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّىٰ ۖ

و نہ زندگ مانت و بیشک سنگار بوت آکس کہ پاکار بوت و یاد دی کت و وئی رب و نام پدا نماز و وئی

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ۖ وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ ۚ وَابْقَىٰ ۖ اِنْ

بلکس اختیار کن انت شما دنیا و زندہ و آخرت بہتر انت و دانی انت و بیشک

هٰذَا الْفِي الصُّحُفِ الْاُولٰٓئِ ۖ صُحُفِ اِبْرٰهِيْمَ وَمُوسٰى ۖ

اے البتہ ماں پیشگیں صحفہ انت ماں صحفیاں ابراہیم و موسیٰ و و

سورة غاشیہ مکر و نازل بوت و اے بیت و ش آیات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شرع کتاں حذر نام و ہاکہ بے اندازہ مہربان زہریں رحم کنو کے

هَلْ اَتٰكَ حَدِیْثُ الْغَاشِیَةِ ۖ وَجْوهٌ یُّوْمِذُ خَاشِعَةً ۖ

ایسا سر بونگ پہ تو حال ماں پوشو کین (قیامت) و و چنکر دیم آروچ و رسوا بنت

عَامِلَةٌ تَأْصِبُهُ ۖ تَصْلٰی نَارًا حَامِیَةً ۖ تَسْقٰی مِنْ

محنت کنوک، دم برتگیں بنت و داخل بنت ماں آس و جنبلا سیں آپ واریگ بنت چہ

عَيْنِ اِنِیَّتِ ۖ لَیْسَ لَهُمْ طَعَامٌ اِلَّا مِنْ ضَرِیْعٍ ۖ لَا یُسْمِنُ

چہ و جوش و روکیں و نہ بیت پہ آیاں و در و را کے مکر درخت کنگ داریں و لایعنی کہ آنہ پر زور کنت

مازل

یعنی ہرچ بدنتے و نصیب و دوزخ و آس نہشتہ انت آچونکا سر پد بوت کنت آرا خدا و وئی انجام و ترس نیست کہ آہ نصیحت و نیمگ و دگوش گوڑ کنت و راستیں گپ و فہمگ و واسطہ گوشتت بکنت۔ و لایعنی اودا نہ موت کیت کہ چہ در دوزخ و ہلاکس بہ بیت و نہ آرا آرام و زند نصیب بیت، البتہ چوشیں زندے نصیب بیت کہ آئی و مقابلہ و موت و واہگ و کنت العیاذ باللہ و لایعنی چہ ظاہری و باطنی، حتی و معنوی نجاستاں پاک بوت و وئی قلب و قالب و گون صحیح عقیدہ، جو انیل اخلاق و نیکیں عملاں و دلدارکت و لایعنی پاک و صاف بوان و ماں تکبیر تحریر و وئی رب و نامی گیت، پدا نمازی و نت۔ لھتے سلف و گوشت کہ تشرکتی چہ زکوٰۃ و انت کہ چہرائی و مراد ادا صدقہ الفطرت و چہ

ہر وقت یکہ بلوٹنت آرام بکنڈت وچہ یک جاہے بہ دومی جاہے ر دگ زحمت و رستگار بہ بنت ۔ ۵۸ کہ ماں شکل و صورت و خاصیت ہر دو تیناں چہ
اے دگر جانورانی نسبت و ماں اشیء عجب انت کہ آیانی گیش و گیوار و بیان ماں تفسیر عزیزی و چارگ و قابل انت ۵۹ ابید چہ ظاہری ڈیکی و مٹنگ اوشتاگ
فل کہ مکس ہم چہ وئی جاہ و جنبش نہ کنت و نہ سرت ۔ ۶۰ کہ وئی کلانی و سبب و گروئی الشکل بوگ و باوجود سطح معلوم بیت پیشکار آئی و ننگ
و دارگ آسان بوت برائے تمایل و سیلاں قدرت و بین بوتنت ۔ یعنی عجیبی خبر کہ اے چیزان گندان و اللہ تعالیٰ قدرت و حکیمانہ بست و بندان
سرید نہ بنت کہ چریشانی برکت و بعثت بولموت و سرا آئی و قادر بوگ و عالم آخرت و عجیب غریبیں انتظامات ممکن بوگ ماں فہم و کیت ۔ و بقول ابن کثیر اے
چیزانی تخصیص پیشکار انت کہ عرب و گیشتر مردم ماں جنگل و تر و تابش کنگت است آسانی دیمازیات تر ہے چاریں چیزان بوتنگت ۔ پہ سواری و کار و
ہشتر ، برز آسمان ، جہل و زمین ، چپ و چاگرد و کوہ ۔ پیشکار ماں ہے علامتاں پر غور و فکر کنگ و ارشاد بوت ۔ ۶۱ یعنی وھد اے مردماں
صافیر و سیلان موجودگی و باوجود فکر نہ کنت تو شام ہم پہ اشاں زیات فکر مند مبینیت بلکس تیوگ اشاں نصیحت سخن ات پرچہ کہ شامہ نصیحت کنگ و سریدی
دیگ و دیم بوتنگے اگ اشاں سرید نہ بنت تو پہ اشاں داروغہ جوڑ کنان و دیم دیگ بوتنگے کہ زبردستی اشاں و بہ دین و سرا بیارے و اشانی دلاں و
بدل بکنے ۔ اے کار تہنا مقلد العتب و تیگنت ۶۲ یعنی ہر کس چہ اللہ اطاعت و سراتاب و ات و آئی و آیتانی انکارکت آچہ آخرت و مزین عذاب
وچہ اللہ و سک تریں سزا و رستگار بوت نہ کنت ۔ یقیناً آیایں یک روپے مئے نیگ و اتز کنگی و آگی انت و ماچہ آیایں ذرہ ذرہ حساب و گریں
الغرض شام وئی فرض و سرانجام برے ات و آیانی مستقبل و بہ مالب پارت ۔ ۶۳ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت «عید قربانی و فجر و مزین
رج ادا بیت و دہ شپ چہ آئی و پیش و حجت و طاق ماں رمضان و آخری عشرہ و بیت ۔ و وھدے شپ و سرگیت یعنی پیغمبر معراج و ۔ اے تمام
اوقت متبرک انت ، پیشکار اشانی سوگندی وارت ۔ (تنبیہ) واللہ اذ ایسر و معنی عموماً مفسرین پہ شپ و گوزگ یا آئی و تہاری و
تالانی و زنگ ۔ چو گوش کہ ماں صحب و قسم و مقابلہ و شپ و روگ یا آگ و سوگند وارت چو شکہ بہ حجت و مقابلہ و طاق و سوگند و روگ بوتنگ ۔ و
چہ لیال عشرہ ہم ممکن انت مطلق دہ شپ مراد بہ بنت چیا کہ ماں آئی افراد و مصادیق و ہم تقابل گنگ بیت ۔ ماہ و دہ شپاں اول و روشن
بنت ، پداتاریک و اخیر و دہیں شپاں ابتداء و تہار بنت پداروشن بنت و درمیانی دہیں شپانی احوال چرے ہر دو تیناں جدا انت ۔ براں چرے
اختلاف و تقابل و اشارہ فرمائیت کہ انسان و عیش و آرام یا مصیبت و تنگی و فراخی و ہرج جادرے و بمابیت دل ایکم مبینیت و چوگان مکت
کہ نوں آئی و برخلاف دومی جا و پیش نیت ۔ آرا یاد دارگ لوٹیت کہ اللہ تعالیٰ اضداد و خالق انت ہنجوش کہ آماں آفاق و یک ضدے و مقابل و
دومی ضدے کا ریت بہ ہے داب و شے احوال و کوائف و ہم چہ وئی حکمت و مصلحت و روء اول بدل کنان بیت ۔ چنانچہ دیمتر ہرج واقعات و مضامین
مذکور انت ماں آیایں بہ ہے اصول و سرایم تراپ داتنگ (تنبیہ دوم) ماں اے آیت و تفسیر و دو حدیث مرفوع و تلکنت ۔ جابر و دومی
عمران بن حصین و ۔ حافظ ابن کثیر دومی و بابت و نبشتہ کنت : وھذا اسناد حسن جالہ لا بأس بہم و عندی ان المتن فی رفعہ نکان
و در بابت دومی و فرمائیت و عندی ان وقفہ علی عمران بن حصین أشبهہ واللہ اعلم ۔ ۱۲

فل یعنی اے سوگند معمولی نہ انت مزین معتبر و مزین شان دارنت و عقل مندر انسان سر پر بوت کنت کہ گفت گویہ تاکیدیہ ماں اشان یک خاصیت عظمت و وزنی گزرت
فل عادی شخصے نام ات کہہائی و نمیکے اے قوم منسوب بوت، چہ آئی و پیت و پیر کاں یک مردے "ارہ" نامی گوستگت۔ یہ آئی و طرف و نسبت کنت
شاید ہر اے طرف و اشارہ بہ بیت کہ ادا چہ عاد و عاد اولی مراد انت نہ کہ عاد ثانیہ و لہتے و گوشت کہ ماں قوم عاد و شاہی خاندان و ارہ گوشتگت
واللہ اعلم۔ فل یعنی پیل یا (مٹک) لک کنان و مزین مزین برز و بالائیں عارثش بستگت، یا مطلب چوش انت کہ زیات ماں سبیل و سیاحت و وقی و ہش
گوازیستگت و برزیز جابلان مٹکانی ستر خیمہ اوکت گتش و لہتے و نزیک و "ذات العباد" گوشان و آیانی برز و بالائیں قد و قامت و ڈول و ہم و گوں
مٹکان تشبیہ دات واللہ اعلم فل یعنی ماں آدورو

باری و ماں سر زمین و چو اقوم و ہمیں دگر زور اکیں
وطاقت داریں قوم نیست ات یا آیانی قلات و ماریاں
بے در و رانت۔ فل وادی القری آیانی جگہ و
نام انت کہ اودا کوہ و مٹکان تراشان و مزین محفوظ
و مضبوطی و گیش بستگت۔ فل یعنی مزین فوج و لشکر
خدا بند کہ آئی و فوجی ضرورتانی رد ابا زیات مقدار و
میج گوں و تا ایر کتگت یا مطلب چوش انت کہ مردمان
گوں میخان مندان و سزا دانتی۔ فل یعنی اے
اقوام ماں عیش و دولت و زور و قوت و نشہ و
مست ہوان و ملک اش پر سر و رتگت، مزین مزین
ناشریں کا ریش گت و ہنجوش سرش کشت گوشے زانا
اشانی سرا دگر کس حکم نیست۔ مدام ماں ہے حالت و
زندگ انت، مگدی ہم اے ظلم و زور کبابی جنت و
باواست مارانیت آخر و ہر دے آیانی کفر و کبر
و ظلم و زورانی قدح سر و رتگت و مہلت و درگزر
دگر ہج موقع باقی نہ منت، اناکت و خداوند قہار و
برایاں و تی عذاب و شلاق بل دات آیانی تمام قوت
و مزنی ماں خاک و آوار بوت و آیانی ساز و سامان
برایاں ہج درد و دات و یعنی ہنجوشش کہ کسے ماس
بکین گاہ و ونا چیر دیان و آیوکیں و روکیں مردمان
جاسوسی و کنت کہ فلاں کس چونکا گوست دچے کنان
گوست و شت و فلاں کس وچے آورت و پچے برت
ویدانہ و ہد و موقع و سر دتی ہے معلوت و ہر و معاملہ
کنت۔ ہے داب و بزبان انت کہ حق خالی چہ انسانی
چاں و نا پو شنبہ داران و کل بندہانی ذرہ ذرہ
احوال و اعمال و گزرت۔ ہج دابیں حرکت و سکون
چہ آئی و مخفی نہ انت۔ البت یہ سزا دیک و اشتاب
نہ کنت۔ غافلین بندہ ہے خیال کنت کہ کس کس
گندوک و جنت کنوک نیست، ہر چے لوٹے بے
ترس و لرز و ہما کار و بکن جالانکہ و ہد و موقع و سر
آیانی تمام دفتر و کنت و آئی و دیما ایر کنت و گوں
ہر کس و بے عملانی رو و معاملہ کنت کہ چہ ابتداء
آئی و نگاہ و چیرا بوتگت، آساعت و معلوم بیت
کہ آرا تمام وقت مہلت دیک بوتگت و بندہاں
چکاسکے ات کہ بجاریں چونیں حالتاں آییاں چہ ہمیں

عمل کنت و یک ہد ار کی حالتے و نظر داران و گڑی و آخری انجام و توبہ خیال نہ بنت۔ فل یعنی منی لائق ہمیش ات ہمیش کا عزت وانی۔ فل یعنی منی قدری نہ
کت۔ خلاصہ چوش انت کہ آئی و نگاہ تہنابہ دنیا و زندگی و موجودیں حالتانی سہرا انت آس دنیا و موجودہ ہیں راحت و تکلیف و عزت و ذلت و معیار زانت
اے چوش نزانت کہ ماں اے ہر دو ہیں حالتاں اے چکاس انت۔ نعمت دیان و آئی شکر گذاری، سکی دیم دیان و آئی و صبر و رضا و چکاس مقصود انت۔
نہ ادر و عیش و آرام اللہ پاک و گور و مقبول و شرافت و دلیل انت نہ تیوگ و تنگی و سکی مردود و بگ و نشانی انت۔ مگر انسان و تی عملان و
کاران و سہرا نگاہ نداریت چہ وقی بے عقلی یا چہ وقی بے حیائی و بے وقی رب و سہرا الزام جنت۔ فل یعنی بہ خدا و گور و چونکائی تی عزت بہ بیت و ہدے کہ شملہ کس ویتجانی

هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِذِي حَجْرِ ۖ اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ
آیاہست انت ماں اے چیزاں سوگند معتبرہ عقل مند۔ فل آیا ندیت تو کہ چون معاملہ کنت تی رب و
بَعَادٍ ۖ اِمْرَ ذَاتِ الْعِمَادِ ۖ الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ۖ وَ
گوں عاد قوم ماں ارم و فل کہ من تو بالاد و خدا بند انت ہمایاں کہ پیدا کنگ نہ بوت آیانی ہمیں ماں شہراں
ثَمُودَ الَّذِي جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ۖ وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ۖ
ثمود قوم ہمایاں کہ تراشتگت ش سنگلاں شب و ف و فرعون و قوم و کہ میہانی خدا بند انت
الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ۖ فَاكْتَرَوْا فِيهَا الْفُسَادَ ۖ فَصَبَّ
ہمایاں کہ سر کشی کت ماں شہر (و بازاراں) گداویات فسادش کت ماں آییاں گدا چکل دات
عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ۖ اِنَّ رَبَّكَ لَبَالِهْ مُرْسَادٍ ۖ فَاَقْبَسَ
آیانی سراتی رب و عذاب و چابک و تی رب البت بکین گاہ و انت و گدا لیکن
الْاِنْسَانُ اِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ ۖ فَاَكْرَمَهٗ ۖ وَنَعَّمَهٗ ۖ فَيَقُولُ
ان و ہدیہ آئی و رب آئی و امتحان کت پدا آئی و شرف دات و آئی نعمت دات تو گوشتیت کہ
رَبِّيْ اَكْرَمَنِيْ ۖ وَاَمَّا اِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَّرَ عَلَيْهِ رِزْقَهٗ ۖ
منی رب و من شرف لرت و لیکن و ہدیہ آئی چکاست آئی و پدا تنگی آرت پدا آئی روزی و
فَيَقُولُ رَبِّيْٓ اِهَانَنِيْ ۖ كَلَّا بَلْ لَّا تَكْرُمُونَ الْيَتِيْمَ ۖ وَ
تو گدا گوشتیت منی رب و من بے شرف کت و آتا بلیس شمشا شرف نہ دانتگت یتیم و
لَّا تَحْضُونَ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِيْنِ ۖ وَتَاْكُلُوْنَ التَّرَاثِ
و گدا نہ کنتگت و ت ماں و ت و پختہ و و گدا و و گدا و و ماں
اَكْلًا لِّبَآءًا ۖ وَتُحِبُّوْنَ الْبَالِ حُبًّا جَمًّا ۖ كَلَّا اِذَا دُكَّتِ
و گدا پوڑیں و و شہر دوست داشتگت مال گوں مزین و اہگ و فل انا و ہدیہ گزرت بیت
الْاَرْضُ دُكًّا دُكًّا ۖ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۖ وَ
زمین ریزہ ریزہ کنان و و و بیت تی رب و و بیانت فرشتہ قطار بہ قطار و و

منزل

عزت و آسانی خاطر مدارات کنگ و تیار نہ ات۔ ۱۲ یعنی وہ چہ وقی مال مسکینا فی خبر گیری کنگ تو کجا اے دگر مراں اے طرف و ترغیب نہ دے ات کہ شریک و محتاجانی حال شونی و بکن ات۔ ۱۳ یعنی ماں مردگ و میراث و زورگ و حلال و حرام و حق و ناحق و توک و کج فرق و تفاوت و پچارت ہر جگہ ماں گیر و آتک آراہم کنت چرے رہند و یتیمان و مسکینا فی حقوق برباد اگں بہ بنت تو بلی بہ بنت۔ ۱۴ یعنی بنیادی گپ ایش انت کہ شے دل چہ مال و حرص و محبت و دپادپ انت بس ہرچ بیم منتگ مال بدست و بکیت و یک پیسہ اے ماں کتام فیکیں کارے و چہ دست و دیک بیت توری دیم ترے انجام و آسہ ہرچے بہ بیت۔ مال و اینکر محبت و پستش کہ انسان آرا کعبہ مقصود و مراد بسا زیت اے داب و دستور تہنا کافر و بوت کنت۔ ۱۵ یعنی تمام چچیاں و کوہاں پرشت پرورش جوان و ریزہ ریزہ کنگ بہنت و زمین چولتاہیں میدان و صاف تربیت۔ ۱۶ یعنی گوں قہار بجلی و چو شکہ آئی و شان و لائق انت۔ ۱۷ یعنی ماں محشر و میدان کابنت پہ اود و بست بند و انتظام و۔ ۱۲

ہم صفحہ فوائدا
۱۲

۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

جاءَ یومَیذٍ یجہنمہ یومَیذٍ یتذکر الیسان وانی لہ

وآرگ بیت آروچ و دوزخ و آروچ و ہوش و کیت انسان و چہ فائدہ دنت

الذکر یقول یلیتینی قد مت لیحیاتی فیومَیذٍ

آئی و ہوش آگ و گوشت لے دیتا من دیم بدلتیں نیکیں عمل پہ وقی (دائی) زندہ و گدا آروچ و

لا یُعذب عذابہ أحدٌ ولا یوثق وثاقہ أحدٌ یا یثبھا

عذاب نہ دنت کسے آئی و داب و عذاب و نہ بندیت کسے آئی داب و بندگے و کسے

النفس المطمئنة ارچی الی ربک راضیہ مرضیہ

نفس آرام لو تو کیں و اتر ہو وقی رب و نیگ و تو و شنود و آچہ تو و شنود

فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی

پدا شامل ہو ماں منی بندیاں و داخل ہو منی جنت و

سورة البکرہ فیکتروہی عشرین آیت

سورة البکرہ فیکتروہی عشرین آیت و اے بیت آیات آت

بسم اللہ الرحمن الرحیم

شروع کتاں گوں خدا و نام و ہاکہ بے اندازہ مہرباں ز بریں رحم کنو کے

لا أقسم بهذا البلد وانت حل بهذا البلد ووالد

من سوگند وراں اے شہر و تو و داخل ہو وک و ماں اے شہر (یعنی مکہ) و سوگند انت پیت و

وما ولد لقد خلقنا الانسان فی کبد ایحسب

وچک و تحقیق پایدکت انسان و ماں مصیبت و آیا آتہ خیال کنت کہ

ان لن یقدر علیہ أحد یقول اهلکت مالا لبد

کسے تو نیت آئی و تو بو و بیار بیت و گوشت کہ خرچ کت من مالانی انبار و

ایحسب ان لم یرہ أحد الم نجعل لہ عینین

آیا گماں کنت کہ نہ یرہ آرا کسے و آیا ماییدان کت پہ آئی و دوچم و

و

منزل

خبر پہ اے دگر خبراں حجاب بنت ہمیشہ کا خاص بہ قید و تنگی و انسان را عقلی و خیالی و سوت و فراوانی حاصل بیت۔ بر خلاف ہا شخص و کہ اللہ تعالیٰ عقل و خیال اینکو آنگور و گ و چہ بکیت۔ و بالکل یکپارگی بہ درد و رنج و طرف و آزاد لگوش بکنا نیت تو اے دابیں قید چہ بدنی قید و ہزاراں درجہ ترند بیت ہمیشہ سودانی دار و کیں مجنون و را خاص و جنگلانی سبیل و و ہد و تنگی و ترس چہ و ہم و خیال و سبب و پید ابیت کہ آباغ و پراہیں جنگل پہ آئی و نگاہ و تنگ معلوم نہت۔ و ساری و مجرم و ظالمانی احوال بیان تو تنگ، نوں آئی و مقابل و ہا مردمانی انجام و شون دنت کہ آیانی دلاں چہ اللہ ذکر و آئی و اطاعت و سکون و دل جمعی دست کیت۔ گوں آیباں ماں محشر و گوشگ بیت کہ اے نفس بحق و رامگ بو تنگیں کہ تو گوں ہا حقیقی محبوب و دل طاقت نوں چہ ہر دابیں گروچیلان و جیرھا

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

۱۔ کہ چرایان خبر کنگ و ماں ورد و نوش و مرد حاصل کنت و یعنی خیر و شتر دوئیں راہاں شون داتہ کہ چہ بدیں راہ و تارا بر کینیت وینکی و کنگ و گام بخت و ای شون دیگ اجالی رہ بند و چہ عقل و فطرت و بخت و تفصیلی رہ بند و چہ انبیاء و پیغمبرانی زبان و (تنبیہ) لپتے و چہ نجدین و مراد جنیں آدم و پنا زرت کنت یعنی زہگ و شیر چگ و غذا حاصل کنگ و راہ سوچ دات و یعنی ماں ہمیں کر انعامانی هور و باران و از بابانی موجودگی و ہم آترا توفیق نہ بخت کہ دین و کنت گ و سراپا دال محکم بدایت و جوانیں هیل و عادتان زوران و نور و صلاح و برز و بالائیں جاگھاں سر بوتیں (تنبیہ) دین و کاراں کنت گ پیش کا گوشت کہ مخالفت و گوات و سبب و آئی و

(قابلیت) بخشائی - ۱۲

915

عقود

لِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ۖ ۙ وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ۚ فَلَا اقْتَحَمَ

العُقْبَةُ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعُقْبَةُ ۝ فَكَرِهْتُ رَقَبَةً ۝ أَوْ إِطْعَمُ

فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ۖ يَتِيًّا ذَا مَقْرَبَةٍ ۖ أَوْ مَسْكِينًا

ذَامْتَرَبَةٍ ۖ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَصَّوْا بِالصَّبْرِ

وَتَوَاصَوْا بِالرَّحْمَةِ ١٤ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ١٥ وَالَّذِينَ

كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۝ عَلَيْهِمْ نَارُ مُؤَصَّدَةٍ ۝

وَاللَّيْلُ مَسْرُورٌ بِكَتْمِ رُوحِي خَمْسَ عَشْرَةَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا ۝ وَالْقَمَرُ إِذَا اتَّٰلَاهَا ۝ وَالتَّهَارُ إِذَا

جَدَّهَا ۖ وَالْيَلَّ إِذَا يَغْشَاهَا ۖ وَالسَّمَاءَ وَمَا بَيْنَهَا ۖ وَ

الْأَرْضِ وَمَا طَحَّهَا ۖ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ۚ فَأَلْهَمَهَا

منزل،

وفاک مزاج و اعتدال و ظاہری و باطنی حواس و قوائے طبعیہ حیوانیہ توری نفسانیہ کل آزادانت و ہم آرزو بنیکی و بیدی و کشک و سرگام گنجگ و استعداد

ول یعنی اول و اجالی ہم پر عقل سلیم و فطرت صحیحہ و ذریعہ ہاں نیک و بد و فرق و تفاوت و فہم دات۔ پدا بطور تفصیل حضرات انبیاء و پیغمبرانی زبان و بہ شری گیش و گیار کنان و ہر خبری کت و پیش داشت کہ اے راہ بدی نیگنت و اے راہ پرہیزگاری و۔ چرائی و بعد ماں قلب و ہرچ رجمانے نیکی یا بدی و طرف و بہ بیت اے ہر و مینانی خالق ہم اللہ تعالیٰ و انت بلی توری ماں اول القام و فرشتہ واسطہ بہ بیت و ماں دومی و شیطان۔ پدا ہمار حجاں و میلان برے ہر ہند و قصہ و اختیار و مرتبہ عزیم و سرلوان و فعل و صدور و ذریعہ جوڑ بیت۔ کہ آئی و خالق اللہ و کاسب بندہ انت۔ ہمے کسب خیر و شتر و سرعہ اجازات و کڑی بطریق تسبیب قائم انت و نفس و سکہ و پاک کنگ ایش انت کہ قوت مشہو بہ و قوت غضبیہ و عقل و تابع بکنت و عقل و خداوندی شریعت و تابع بکنت تاکہ روح و قلب ہر دو میں چہ خداوندی تجلی و نور و روشن بہ بنت۔ و ماں خاک و سرچہ کنگ مراد ایش انت کہ نفس و لگام و یکپارگی شہوت و غضب و دست و بدنت و چہ عقل و شرع و ہج و واسطہ مداریت۔ چو بگوش کہ و اہگ و ہوا و بندہ بہ بیت۔ اے داہیں مردم چہ کنگ ایاں بدتر و ذلیل انت (تنبیہ) قد افلکم من زکما و قد خاب من و سٹھا سوگند و جواب انت و اشر اگوں سوگند و مناسبت چوش انت ہنجوش کہ اللہ تعالیٰ و چہ وئی حکمت و روچ و روتاب و ماہ و روشنائی، روح و روشنائی و شب و تھاری و آسمان و بلندی و زمین و پستی یک دگرے و مقابل پیداکت و ماں انسان و نفس و خیر و شر و مقابل قوتان و پیداکت و ہر دو مینان و فہم و برابیان عمل و قدرت دات، ہمے داب و متضاد و مختلف اعمال و سرحد احداثی ثمرات و انجماں ترتیب دیگر ہا حکیم مطلق و کار انت۔ خیر و شر و اے ہر دو مینانی مختلف آثار و نتائج و ماں عالم و موجود بوگ ہم چہ تخلیق و حکمت و اعتبار ہمے پیمانوزون و مناسب انت چوش تھاری و روشنائی و وجود۔ و فی یعنی حضرت صلح علیہ السلام دروغ بندکت۔ اے قد خاب من و سٹھا و یک مثالے پر عبرت بیان فرمائینت۔ ماں سورۃ اعراف وغیرہ و اے قصہ گوں گیشتر تفصیل و گوشتک و اے بد بخت قذار بن سالف ات۔

ول یعنی خبردار اشر اقل کن رات و نہ آئی و آپ و بند کن ات۔ آپ و ذکر ہمیشہ کا فرمائینت کہ سرظاہر و چہ ہمیشی و سبب و آبد بخت اشی و قتل و سرآامادہ بوگنت و اللہ و ناقہ بر اے اعتبار و گوشت کہ اللہ آئی صلح علیہ السلام و نبوت و یک نشانے سازنگت و آئی و احترام واجب قرار داتگت۔ اے قصہ پیسر و ماں اعراف وغیرہ و ہم گوشتک و حضرت صلح علیہ السلام و فرمائینگت ات لا تمسوها بسوء فیاخذکم عذاب الیم (اے ناقہ و گوں بدیں نیت و دست پر کن ات و اگن نہ مائزندی عذاب و گرفتار رہے ات) اے مردماں اے گپ دروغ قرار دات و پیغمبر و کنز بیش گت و ناقہ و راہلا کش گت۔ آخر ہما بوت کہ حضرت و گوشتک، اللہ تعالیٰ آدرستان و گارو گسار کنان و برابرکت۔ و یعنی چوشکہ دنیا و بادشاہاں کتام مزین قوم یا جاعے و سزا دیک و پدا احتمال بیت کہ کتام جاہے ماں ملک و شورخے جاہ محبت یا ماں ملکی انتظام و نقصہ سرکشیت اللہ تعالیٰ و چہ اے داہیں چیزاں ہمیں اندیشہ بوت نہ کنت۔ چوشیں کتام قسم و طاقت انت کہ آ پسنا یافتہ مجربانی بیرگرگ و آئی و تعاقب و کنت۔ العیاذ باللہ۔

و یعنی ہنجوشکہ ماں دنیا و شب و روح، نر و مادہ، مختلف و متضاد چیزاں پیداکنگ بوگنت، شے اعمال و کوششاں ہم مختلف و متضاد انت۔ پدا مختلف اعمال

فجورہا و تقویہا ۱۱ قد افلکم من زکما ۱۲ وقد خاب من دسہا ۱۳ کذبت ثمود بطغویہا ۱۴ اذ انبعث اشقیہا ۱۵ فقال لهم رسول اللہ ناقة اللہ وسقیہا ۱۶

بدکاری و نیکی کاری و تحقیق رستگاری و ہاکس کہ آئی و پاک کت آئی (نفس) و تحقیق نامراد بوت ہاکس ماں خاک و زنا و داکت آئی و دروغ بندکت ثمود و قوم و وئی سرکشی و سبب و فک و ہدیکہ پدا آنگ اشقیہا ۱۵ فقال لهم رسول اللہ ناقة اللہ وسقیہا ۱۶ آیان مسترین بد بخت و پدا گوشت بہ آیان خدای رسول و، خبردار بہ بیت چہ اللہ و اچی و آئی و آپ و رگ ہاری و فک و بوہ و فقر و ماہ و قد مدم علیہم رگہم بذنبہم گدا آیان دروغ بندکت پدا گدا و منتش آئی و پدا گدا و چکاں جت آیان سرا آیان رب و بسبب گناہاں آیان فسویہا ۱۷ ولا یخاف عقبہا ۱۸ گدا و بختی درستان و و نہ ترسیت آئی پدے انجام و و

سورۃ النازل و اے شروع کنان گون خدایا و ہاکس بے اندازہ ہر مان زیر ہم کنکے بیت و یک آیات انت

والیل اذا یغشی ۱۱ والتھار اذا تجلی ۱۲ وما خلق الذکر والانثی ۱۳ ان سعیکم لشی ۱۴ فاما من اعطی واتقی ۱۵ وصدق بالحسنی ۱۶ فسنیسرہ للیسری ۱۷ واما من یخن واستغنی ۱۸ وکذب بالحسنی ۱۹ فسنیسرہ للعسری ۲۰ وما یغنی عنہ مالہ اذا تردی ۲۱ ان علیک الھدی ۲۲ وکار و نیت آئی و ماں آئی و ہدیکہ کسیت ماں کل و و تحقیق پر لازم انت راہ سورہ دیگر

منزل

مردماں اے گپ دروغ قرار دات و پیغمبر و کنز بیش گت و ناقہ و راہلا کش گت۔ آخر ہما بوت کہ حضرت و گوشتک، اللہ تعالیٰ آدرستان و گارو گسار کنان و برابرکت۔ و یعنی چوشکہ دنیا و بادشاہاں کتام مزین قوم یا جاعے و سزا دیک و پدا احتمال بیت کہ کتام جاہے ماں ملک و شورخے جاہ محبت یا ماں ملکی انتظام و نقصہ سرکشیت اللہ تعالیٰ و چہ اے داہیں چیزاں ہمیں اندیشہ بوت نہ کنت۔ چوشیں کتام قسم و طاقت انت کہ آ پسنا یافتہ مجربانی بیرگرگ و آئی و تعاقب و کنت۔ العیاذ باللہ۔

اغلب ہمیشہ انت کہ آوہدہ مخالفان ہوتے دابہ چہ میگویند کنگ۔ چنانچہ ابن کثیرؒ چہ محمد بن اسحقؒ وغیرہ ہر جہ الفاظ نقل کنگت آہم ہے احتمال و تائید کنت۔ بوت کنت کہ ہے دوران و ہما قصہ ہم پیش آتک کہ آماں لہتے صحیحین حدیثاں بیان بوتک کہ یک رندے حضور صلی اللہ علیہ وسلم چہ نادراہی و سبب و دو سے شپ نتوتی کہ چست بہ بیت تو یک (خبیش) جنیں آدمے گوشگ و لگت اے محمد! معلوم بیت کہ تہی شیطان و ترایل داتک (العیاذ باللہ) الغرض اے ہمک دابہ ناہودگیں گپ نی جواب ماں سورۃ الفتحی و دیگ بوتک۔ پیسے سو گند وارت سرکشوکیں روح و روتا پ و کہ و ہدے سرکشیت و تہا ریں شپ۔ پدافرا بیت کہ (دشمنانی تمام ناہودگیں خیالاتانی رد انت) نہ تی رب چہ تو نارضا و نیزار بوتک و ترایلہ تی داتک بلکیں ہر دابہ سر ظاہر و آوقی قدرت و حکمت و مختلف نشان ظاہر کنت و چہ روح و پد شپ و وچہ شپ و پد روح و کاریت ہے کیفیت باطنی احوالاتی سراقاس بلکن ات اگں روح و روتا پ و پد شپ و تہا ریں و آیک اللہ و خفگی و ناراضی و دلیل نہ انت و نہ بریشی و ثبوت انت کہ چرائی و بعد روح و شنائی کدی نیت تو پچنت روح و وحی و نور و ہستی و چہ چاکسے قیاس کنت کہ مروچاں خدا چہ و تی گپیں کنگیں پیغمبر خدا و ناراض بوتک و پد مدامیگی وحی و دروازگ بند بوتک چو گوشگ تو خداوند کریم و احاطہ کنوکیں علم و کاملین حکمت و سرا ایراد گرگ انت۔ چو جگوش کہ آترا خبر نہ ات کہ ہاکس و من نبی جوڑ کنگایاں آدم ترے چیزے مدت و پد اے کار و اہل ثابت نہ بیت؟ العیاذ باللہ

۵ یعنی شے گڈی حالت چہ اولی حالت و چاؤ شترانت۔ یعنی اعلیٰ و ارفع انت۔ وحی و اے چنت روحی بندش شے نزول یا انحطاط و سبب بوت نہ کنت بلکیں زیات و چہ زیات سر بلندی و سرفضی و ذریعہ انت۔ و اگں چہ گڈی و ہم گڈی حالت و شبینگ کنگ بہ بیت یعنی آخرت و شان و شکوہ و و ہدے کہ آدم و آدم و کل اولاد شے بیرق و چیر و بنت تو اود و بزرگی و فضیلت تو چہ ادا و اعزاز و اکرام و بے شمار درجہ مستر و بہتر انت۔ ۶ یعنی ناراض و نیزار بوان و یل دیگ و گپ و تو بل ہنگت تہی رب ترا (ماں دنیا و آخرت و) ہینک مال و دولت و نعمت عطا فرمیت کہ تو سرچی و راضی و دل جمع بیے۔ ماں حدیث و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرماتینت کہ محمد داں ہا و ہدے راضی نہ بیت دانکہ آتی و امت و یک نفر ہم ماں دوزخ و باقی بمانیت (صلی اللہ علیہ وسلم) فل چہ واجہ و ولادت باسعادت و پیش واجہ و آریپیں پت پیراں بوتک و ہدے کہ واجہ بہ شش سال و عمر و سر بوت کہ مادر مہربان و داغ جہانی واجہ و دات و و تی راہی گپ۔ پد واجہ داں ہشت سال و عمر و و تی پیرک (عبدالمطلب) و چار و گند و چیر بوت۔ آخر کار اے یتیمیں درد انگ و نادیر روزگار شخصیت و ظاہری تربیت و پرورش و سعادت واجہ و مزین مہربانیں ناگو ابوطالب و نصیب بوت اے واجہ و ماں و تی تمام زندہ واجہ و نصرت و حمایت و مان حکیم و شرف و بچ دابہں کوتاہی نہ گت چہ ہجرت و چیزے مدت پیش اے واجہ و ہم مرگ و گور انبار گت و چہ دنیا و گڈرات۔ چنت روح و پد اے خداوندی امانت بحکم اللہ مدینہ و انصار و لوگاں سر بوت۔ اودا اوس و خزر ج و قسمت و استار و جاہ جت و آباں اے واجہ و حفاظت بہ ہے دابہ و گت کہ اے دابہں چار و گند و عزت و شرف و کارگذاری اے آسمان و گاہے ندیتک۔ اے تمام صورتنا یک یک و درجہ بدرجہ ماں ایو و تحت و داخل انت کما اشارہ ابہ ابن کثیر رحمہ اللہ تعالیٰ

۷ و ہر حضرت و رنا بوت چہ قوم و مشرکانہ و ناہودگیں رسم درواجاں نیزار ات و ماں قلب و خدے واحد و عبادت و جذبہ گوں ہد و ناکی چست ات۔ خداوندی عشق و آس ماں مبارکیں سینگ و گوں ترندی و جنبلس بوگانت۔ اللہ پاک و طرف و گام گنجی و مخلوق و ہدایت و ہما کامل ترے استعداد و چنگ کہ چہ تمام عالم و زیات ترماں قدی نفس و ودیعت کنگ بوتک ماں اندر و جوش و رگانت بلے کتام صافیں و ظاہرین راہے و گیشینگیں راہے و یک ٹکیں دستور علی لظاہر گندگ نہ بوتک کہ چرائی و ہما عرش و کرسی و زیات پراہیں قلب و تسکین بہتیں۔ بے سچہ زیاتیں دلی و اہگ و بازی محبت و رد واجہ بے قرار و سرگردان ات و ماں غاراں رفت و و تی پروردگار و عبادت و گلایش بوت و حقیقی محبوب تی تو اہر جت۔ آخر اللہ تعالیٰ و ماں غایبہ و فرشتہ وحی یم دات و روانہ کت و اصلاح خلق و وصول الی اللہ تفصیلی راہان و پد واجہیگی و چ کشت، یعنی حقیقی دین تی نازل گت ما کنت تدیری ما الکتاب ولا الایمان و لیکن جعلنہ نوراً کھدی بہ من شفاء من عبادنا الخ (سورہ شوریٰ مکع ۵) ادا صلاً و معنی کنان و سورہ یوسف و آیت قالوا تالہ انتک لفی ضلالتک القدیمر و دیمادارگ الی انت۔ و لہ اے دابہ کہ ماں حضرت خدیجہ و تجارت و واجبہ مضارب بوت، ماں آتی و نفع حاصل بوت۔ پد حضرت خدیجہ و گواں واجہ و نکاح کت و و تی مال و واجہ و خدمت و پیش گت۔ اے و ظاہری عنات۔ باقی واجہ و قلبی و باطنی غناء و درجہ تو آغنی عن العالمین و ت شتر و بہتر زانت کتام یک بشرے اے بابت و چہ اندازہ جت کنت۔ مطلب چوش انت کہ واجہ و سرا چہ ابتداء و خداوند کریم و انعاما آییاں بوتکنت۔ آئندہ ہم انعاما آییاں بنت۔ ہما زبردستیں پروردگار و اے دابہں شان و شوکت و واجہ و تربیت و تعلیم کنگ آیا آنا راض بوان و واجہ و ہنچوش مفت و ماں درمیان و یلہ دنت۔ استغفر اللہ

ول بلکس آتی حال شونی و بکن و آرتا سلا بدے ہجو کہ اللہ تعالیٰ ترا ماں تہی حالت و جاگہ دات تو ہاداب و دگر تہیاں جاگہ بدے چہ سہ دابہ اعلیٰ و بالائیں اخلاق اختیار کنگ و بندہ اللہ تعالیٰ رنگ و زور ان کنت صبغة الله ومن احسن من الله صبغة ماں حدیث و واجہ و فرما نیت انا و کافل الیتیم کھاتین و اشار الی السبابة والوسطی و ل یعنی تو دست و تنگ انے اللہ تعالیٰ و غنا عطا فرمائیت۔ نوں شکر گزار بندہ و حوصلہ سہ داب و لوگ لویت کہ چہ سوال کنو کاں ماں دل و تنگ مہبت و چہ حاجت منڈانی سوال و پریشان ہوان و ہگل و ہگل و راہ بندہ اختیار مکن بلکس دل و پراہ ہدایت و گوں و شیں اطلاق و پیش بیت۔ ماں حدیثاں واجہ نبی و سوال کنو کاں مقابلہ و واجہ و مزین خوش خلقی و ہرچ داستاے مشہور و منقول انت آمستہ چہ مسترین مخالف و واجہ و جوانس اخلاق و گر ویدہ جو کنت (تنبیہ) صاحب روح المعانی و نبشتہ کنت کہ سوالی و زجر و مانعت ماں ہما صورت انت دھدے آگوں نرمی و سریدہ بہت و آگس نہ ہٹ

فَاَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ۝ وَاَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ۝

نوں گڈا یتیم و بیم تراپ مدے و سوالی و نہر (ہگل) مدے و

وَاَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۝

ولیکن و فی رب و احساناں ہر دم ذکر و بکن و

سُورَةُ الْاَنْشُرِ الْاَوَّلِيَّةُ وَهِيَ ثَمَانِ اَيَاتٍ

سورة النشراح ماں مکہ و نازل بوت و اے ہشت آیات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شرع کنان گوں خدا نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زیریں رحم کنو کے

الَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ۝ الَّذِي

ایا ما پچ نہکت پر تو تہی سینگ و وایر گینگ ماچہ تو تہی ہا بار و کہ

اَنْقَضَ ظَهْرَكَ ۝ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۝ فَإِنْ مَعَ

آئی و تہی سرین جگینگ و دبالکت ماچہ تو تہی ذکر غیر و گڈا بے شک گوں

الْعُسْرِ يَسْرًا ۝ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝ فَإِذَا فَرَغْتَ

تنگی و آسانی انت۔ بیشک گوں تنگی و آسانی انت و گڈا و ہدیکہ توجہ کار و ہلاس بے

فَإِنْصَبْ ۝ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ۝

گڈا غمت بکن (بہ خدا عبادت) و و فی رب و نینگ و دل و میل بدہ و

سُورَةُ التَّيْنِ الْاَوَّلِيَّةُ وَهِيَ ثَمَانِ اَيَاتٍ

سورة تین مکہ و نازل بوت و اے ہشت آیات انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شرع کنان گوں خدا نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زیریں رحم کنو کے

وَالَّتَيْنِ وَالزَّيْتُونَ ۝ وَطُورِ سِينِينَ ۝ وَهَذَا الْبَلَدِ

سوگن انت انجیر و زیتون و و طور سینا و و اے شہر (مکہ) و

منزل

کنان و پوشیت و حج داب و قبولدار مہبت تو اے حالت و زجر جائز انت۔ و محسن و احساناں فی قصہ بہ شکر گزاری و نیت و (نہ کہ بہ نذر نیت و) بیان کنت شرعاً محمود انت۔ لہذا ہرچ انعام اللہ تعالیٰ واجہ و سر کنگ آیان و دپ و ت بیان بکن، خصوصاً ہما ہدایت و نعمت و کہ آئی و ذکر ماں و وجدک صلاً فہدی و بوت آئی ماں مخلوق و شنگ و تالان کنگ و گوں خوبی و بیان کنگ و تہی سرافض منصبی انت۔ شاید واجہ و فرمان و گفتاراں کہ حدیث گو شنگ بیت آچہ ہے لفظ فحدت و زور گے بگو اللہ اعلم و کہ ماں آئی و علوم و معارف و دریا ایر گینگ و نبوت و لوازم و ہم رسالت و فرمان و برداشت کنگ و رد امزن پر اہیں حوصلہ دات کہ چہ بے حساب دشمنانی عداوت چہ مخالفانی اڑ و جلالاں پریشان مہبت۔ (تنبیہ) چہ احادیث و سیر و ثابت انت کہ ظاہری رہندہ ہم فرشتیاں و چند بار واجہ و مبارک سینگ چاک جگ و بے آیت و مدلول سظاہر و معلوم نہ بیت، واللہ اعلم۔ و وایر گینگ اول سر و سکل ات، پدا آسان بوت۔ یا پیغمبری منصب و ذمہ داریاں ماں و واجہ و و فی دل و سرگراں محسوس کنگ، چنانچہ آدور کنگ بوت یاچہ و زور و ہما با حیل و ملو بہ بنت کہ گاہے گاہے حکمت و مصلحت و نزدیک نہاں و واجہ و ہما کار کنگ و رند تر و آسانی حکمت و برخلاف یا اولی و برخلاف ظاہر ہو گنگ دو واجہ و و فی علوشان و غایت قرب و سبب و چرائی و ہمینکہ غناک بو گنگ پنچوش کہ کسے چہ یک گنہے و کار و کنگ و غناک بیت۔ تو ماں اے آیت و ہما کارانی سلسلہ و واجہ و بشارت دیگ بوت کہ چوشین کارانی حساب و ادگوں تو کنگ نہ بیت۔ کذا روی عن بعض السلف۔ حضرت شاہ عبدالغفریہ نبشتہ کنت کہ واجہ و مجز و بالائیں ہمت و سیدائشی استعداد ہما کمالات و مقامات و کہ لوٹوک ات شاید واجہ و قلب مبارک و جسمانی ترکیب یا نفسانی تشویشانی سبب و برآیاں فائز لوگ گران گوسنگت۔ اللہ پاک و ہک واجہ و سینہ پچ کت و حوصلہ پراہگت تو آ گر انیاں کار بوتنت و تمام بار سبک ترنت۔ و یعنی ماں پیغمبر و فرشتیاں تہی درجہ بلند انت۔ ماں دنیا تمام فہم دار و گیں ان گوں مزین عزت و وقعت و واجہ و ذکر و کنت۔ ماں اذان، اقامت، خطبہ، کلمہ طیبہ و ماں التحیات وغیرہ و اللہ پاک نام و بعد واجہ نبی و نام گرگ بیت و خداوند کریم و جاگے کہ بندہ ان و و فی اطاعت و حکم دات ہمو ادگوں اشی و ہور واجہ و فرمانبرداری و رد اکڑن فرمائینگے۔ و یعنی ماں اللہ و رضا حاصل کنگ و رد اہر ہمیں سگی شہا برداشت کنت و رنج و درد کشت۔ چہ آسکیاں حکم دایں آسانی ہم گوں انت مثلاً دل و مزین کنگ کہ چریشی و ذریعہ و ہما سکیانی زور گے سبک بوت و ذکر و بلند و بالا کنگ کہ آئی و شہینہ و مزین گرائیں مصیبتی برداشت کنگ آسان بنت۔ یا مطلب چوش انت کہ و ہک اتار روحانی راحت دات و روحانی رنج نگینت، پنچوش کہ چہ آلم و شرح الخ و معلوم بوت۔ تو چریشی و ترا بیدار انت کہ تو ماں دنیاوی راحت و محنت و مے فضل و کرم و امید و بدار۔ با وعدہ

کنیں کہ بیشک موجودہ ہیں مشکلات و پر آسانی بیت وہ زیادہ ہیں کڈن و دوبارہ فرمان کنت کہ الم و ہر نوکیں سکی و بعد آسانی کیت۔ چنانچہ چہ حدیثاں و سیر کتاباں معلوم بیت کہ آکلین مشکلات یک یک و دور کنگ بوتنت و ہر یک سکی و چہ و تا پد بازی آسانی یے آدت۔ ہتھوں ہم عادیہ اللہ ہمیشہ انت کہ ہر شخصہ سکی و ہد و صبر بکنت و گون صدق دل اللہ پاک و سہرا بھر و سکنت و و تا را چہ جاریں فطرت سندان و گون ہمانی و بہ بندیت تیوگ و ہمانی و رحمت و فضل و امیت و بکثیت چہ زمانہ و دراج کشی و پریشان ہوان و نا امیت مہیت، الم و اللہ تعالیٰ آئی و حق و آسانی فرمائینیت یک داب و اتا بلکین چہ باز داب و آسانی کنت۔ و فی الختام لکن یغلب عُسْرٌ یُسْرَین۔ و فیہ ایضاً نوجاء العُسْرُ فدخل هذا الحجر لجاء اليسر حتى يدخل عليه فيخرج به۔ و یعنی و ہر چہ مخلوق و وعظ و نصیحت و فارغ بے توماں خلوت و نندان و محنت کنگ زیات یسر و سبب جو طبیعت و وقی رب و جانب و (بلا واسطہ) دلگوش گور کین۔

(تنبیہ) مخلوق و سیر کنگ نصیحت کنگ واجب نبی و اعلانی عبادت ات بے ماں آئی و فی الجملہ مخلوق و توسط بوتنت۔ مطلوب و مراد چویش انت کہ چہ اے جانب و یک کر ہوان و بلا واسطہ ہم و ہر دلگوش گور بکنت۔ اشی و تفسیر و گہ باز داب و کنگ بوتنت مگر زیات صحت و نزیکہ شیش انت کہ بیان بوت۔ و انجیر و زیتون ہر دو بیناں باز زیات نفع دیوگ فائدہ ہوگ و سبب و گون انسان و تب و حقیقت و خصوصی مت بہت دارنت ہمیشہ کا لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ و مضمون و گون اے ہر دو بیناں سو گند و شروع کت۔ و لھتے محققانی گوشگ انت کہ اے ادا چہ التین و والزیتون و دو کوہانی طرف اشارہ انت کہ اشانی نزدیک و بیت المقدس واقع انت نزاں اے در چکانی سو گند مقصود انت بلکین ہر مقدس مقام و سو گند وارتنگ کہ ادا اے درخت باز زیات پیدا انت و ہا ہم حضرت یح علیہ السلام و پیدا انت و بخت جاگ و ہنکین انت۔ ۱۲

ہم صفحہ و فوائد : و طوبینین یا طور سینا۔ ہا کوہ انت کہ برانی حضرت موسیٰ علیہ السلام و را اللہ تعالیٰ و ہم کلامی و شرف بخشیت۔ و امن دار و کین شہر مکہ معظمہ انت کہ اود اکل عالم و ستر حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم مبعوث بوت و اللہ و چہ کلام ستریں و آخری امانت (قرآن کریم) اول سرابہ ہم شہر نازل کنگ بوت ماں تورات و آخر و ہست کہ اللہ چہ طور سینا و آتیک و چہ ساعیر و تربت (کہ آبیت المقدس و کوہ انت) و چہ فاران و بلند ہوان و مالان بوت (فاران مکہ و کوہ انت) و یعنی اے کل برکت دار و کین جاگہاں کہ چہ اودا اے اے واپس مزین شانیں پیغمبر مبعوث بوتنت (پاد کنگ بوتنت) اشاں گواہ انت کہ خدائے انسان و بہ چوین جوائیں قالب و ادکت و چوین جوائیں قوت و ظاہری و باطنی خوبیان و ماں آئی و وجود و جمع کنگت۔ اگن انسان و قی رستیں فطرت و روء بودانی ظاہر بکنت تو چہ فرشتیاں ہم باج و بارت بلکین ملائکیاں مسجود جوڑ بیت۔ و حضرت شاہ صاحب نشنہ کہ آتیا لاتی جوڑ کت فرشتیاں مقام و۔ پدا و ہرے متکبر بوت تو گدا چہ جانوراں بدتر انت و کہ آگری کم یا خلاص بیت

و یعنی او انسان اچہ اے دلیلاں پد چہ سبب انت کہ آئی و روء جزا و سزا سلسلہ و انکار کنگ بہ بیت و یا اے خطاب نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و بوت۔ یعنی اے دابیں صافیں بیاناں پد کتام چیز انت کہ مسکران و جزا و معاملہ و شے تکذیب و سزا آمادہ کنت۔ خیال کنگ بہ بیت انسان و اللہ تعالیٰ و پیدا فرمائینت و ماں جوائیں شکل و صورت و پیدا کت، آئی و بدن و اجزایاں ہمہ ترکیب و جوڑ کت کہ اگن ہواہیت تو نیکی و خیر و کار و برتری حاصل کنان و چہ فرشتیاں ہم دیماسر گوزیت، کتام مخلوق ہم گون آئی ہر یک کت محنت۔ چنانچہ اے دابیں کا طیں نمونہ دنیا و ماں شام بیت المقدس، کوہ طور و مکہ معظمہ و وقی و وقی و ہد و دیستنت کہ آیانی قدانی نقش و سزا اگن انسان کام بخت توانائی کمالات دارین و سوب مندی و اعلاتیں درجہاں سر بخت۔ بے انسان و ت چہ وقی ناہود گیں کاراں و بد کرداریاں ذلت و رسوائی و

الْأَمِينُ ۝ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۝
 کہ امن و جاگرت و تحقیق ما پیدا کت بنی آدم و ماں شتریں صورت و
 ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ۝ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝ فَمَا يَكْذِبُكَ
 پدا گردینتیں آرا بھل تر چہ گلیں جہل تریناں و مگر ہاکاں کہ ایمان ایش آرت
 وَنَحْنُ بِكَ بِالشَّارِكِ كُنَّا كَذَّابِينَ ۝ فَأَيُّ الْفِرْيَادِ عَلَيْكَ بِمَا كَفَرْتَ
 بعد بالذین ۝ اکیس اللہ با حکم الحکیمین ۝
 چرائی و پد شہر کتاب بار و آیان انت خدا چہ گلیں حاکماں ستریں حاکم (مروہستنت) و
 سُورَةُ الْعَلَقِ مَكِّيَّةٌ مِّنْ ثَمَنِي عَشَرَ آيَةً
 سورہ علق مکر و نازل بوت و اے ہفہ آیات انت

ع ۲۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گون خل و نام و ہاکاں بے اندازہ مہربان ز بریں حم کنگ
 اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝
 ہوان و وقی رب و نام و کا کہ آئی کلاں پیدا کت و پیدا کتی انسان چہ بستگیں خون و
 اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ۝ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝ عَلَّمَ
 ہوان و وقی رب چہ درستان شرفدار تر انت و کہ آئی پیش داشت علم گون قلم و و پیش داشت
 الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝ كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِكُفَّيٍّ ۝
 انسان و آچیز کیہ آئی نزاننت و کا انا۔ بیشک انسان البتہ سکتی کنت
 أَنْ يَرَاهُ اسْتَعْزَىٰ ۝ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ ۝ أَرَأَيْتَ
 وقت یکہ بندیت و تا را تو مگر کا بے شک تبعی رب و نیگ و وتری انت و آیدیت تو
 الَّذِي يَنْهَىٰ ۝ عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ ۝ أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ
 ہا شخص کہ مہن (منع) کنت یک بندہ و و ہدیکہ نماز و انیت و آیدیت تو (کہ چہ بوتنت) اگر بتوین

منزل

جہل ترین چات و کپان و وقتی بُسدری بزرگی و بباد دنت - بیچ نلوکار و ایمانداریں انسان و اللہ تعالیٰ مفت و ماں جھلگ و چکل ندنت بلکیں بہ آئی و مکیں عملان آرا بے اندازہ صلہ و بدلہ عطا کنت یا اے دابیں احوالانی اشکنگ و پدیم کسے و دپ گریٹ کہ آدین فطرت و اصول و جزا و سزا و اے دابیں معقولیں دستوران دروغ بکنت - البتہ تکذیب انکار و یک صورتے بوت کنت کہ دنیا و پنجوش کا یک بے ڈولیں کار جا ہے حساب کنگ بہ بیت کہ برائی نہ کسی پادشاہی بہ بیت نہ ادا کتم داب و قانون و دستورے جاری بہ بیت و نہ کسے نیکی و بدی و سراجست و باواست کت بکنت، آئی و جواب و ہم دیم تر و دنت اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمَ الْحَاكِمِيْنَ - وک یعنی آئی و شہنشاہیت و دیما دنیا و تمام حکومت بیچ ارزشے نذرنت و ہدے و گونڈیں حکومتانی و فاداران و انعام و مجران و سزا و دینت تو ہے دابیں اُمیت چہ آ حکم الحاکمین و سرکار و پرچار دارگ مہیت - وک اے بیچ آیتان (چہ اِقْرَأْ و بگرداں ماکہ یَقْلَمُ) چہ قرآن و تمام آیات و سورتا پیش نازل بوتنت - و اجہ نبی ماں غار حرا و خدائے واحد و عبادت کنگانت کہ انانگت و حضرت جبریل و می زوران و آتک و واجہ و گوشتی "اِقْرَأْ" (ہوان) واجہ و پستہ دات "مَا اَنَا بِقَارِئٍ" (من وانگ نزانان) جبریل و چنت بر و واجہ گون ترندی و پرتنگ و ہر بر و اِقْرَأْ و لفظ و گوشان بوت و واجہ ہر بار ہا مَا اَنَا بِقَارِئٍ جواب دیاں بوت - سو می بر و جبریل و گون ترندی پرچان و گوشت اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ یعنی چہ وتی رب و نام و برکت و مدد و ہوان - مطلب چوش انت کہ ہاربت چہ ولادت و داں اے و ہد و یک عجیب و بیثناہیں شانے و تنی تربیت و مائیت کہ آ اے نشان و ظاہر کنت کہ چہ ترا کتم یک کیں مزنیں کارے گرگ بیت - زانا آ ترا ماں نیم راہ و دویل دنت و چہ جبریل بوت نہ کنت، چہ ہائی و نام و تنی تعلیم بیت کہ چہ ہائی و مہربانی و تنی تربیت بوتنگ وک یعنی ہا ذات کہ آئی و کحل چیزان و پیدا کت آیا آماں تنی توک و قرأت و صفت پیدا کت نہ کنت - وک ماں بستگیں خون و نہ جس ہست نہ شعور و نہ ادراک، آ تیوگ جہاد لایعقلے - پدا آ خدائے کہ جہاد لایعقل و انسان عاقل جوڑ کت کنت، ایک عاقلے و کامل و یک اُمی بے و قاری جوڑ کنگ نویت ہے - داں اے حد و قرأت و امکان ثابت کنگی ات کہ پدا آ و ہج کار مشکل نہ انت - کہ ترا اُمی بوگ و با وجود قاری جوڑ کنت - دیم تر و آئی و فعلیت و وقوع و ردائید فرمائیت - وک یعنی تنیں واجہ و تربیت بہ ہر چ شان و کنگ بوتنگ چرائی و واجہ و کامل استعداد و وقت چورچ و روشن انت - وک چہ ادا ماں استعداد و کوتاہی نیست و چہ آنگو ماں دادانی واجہ و بخل نیست، بلکیں آ چہ تمامیں کر میاں ستریں کریمے گڑا ماں داد و وصول کنگ و کتام چیز مہن کنوک بوت کنت، لازمی انت کہ ہے کار بہ پیما بیت - وک حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ واجہ و کدی ہم نہ و نت و نہ نوشتہ کت - فرمائیت کہ چہ قلم و ہم علم ہا دنت، چہ نائی و ہم ہاوت دنت - و ممکن انت کہ اے جانب و ہم اشارہ بیت کہ پنجوش کہ معفیض و مستفیض و درمیاں قلم واسطہ بیت اللہ و و حجل و درمیاں و جبریل تیوگ واسطہ انت - پنجوش کہ قلم و توسط پرانی مستلزم نہ انت کہ آ چہ مستفیض و افضل بیت - ہے داب و ادا حقیقت جبریلیہ و چہ حقیقت محمدیہ و افضل بوگ لازم نہ بیت - وک یعنی انسان و چک و ہدے چہ مات و لاپ و در کیت تو آہج نہ زانت آخر ارا کم کم و کئے سر و سوج کنت، بس ہا قادریں رب انت کہ انسان و چہ جاہل و انسان جوڑ کنت وک یعنی مردم و اصل و ہمیش انت کہ آچہ بستگیں خون و جوڑ بوتنگ و دوت تیوگ و جاہل ات، خداوند کریم و چہ وتی قدرت و علم دات، مگر آوتی مل حقیقت و مکیں ہم یاد نہ کنت - دنیا و مال و دولت و سراغ و ناک کنان سرکشی خستیا کنت و ماں دل و ہم خیال کنت کہ من و کسی غرض نیست - وک یعنی اول و ہم ہائی پیدا کت و آخر و ہم ہائی و گور و و ترکنگی و روگی انت، گڑا آست و اے نکبہ و خود فراموشی و حقیقت و ت ظاہر بیت -

وک یعنی اے مرد و تمدنی و سرکشی و بچار ات کہ و تارا و اے توفیقی نیست و وتی رب و دیما سر و بکینیت بے اگن دگہ بندھے خدا و دیما سر و سبب و بارت تو آرا اے بے بخت دیست نہ کنت - ماں اے آیتاں اشارہ و البہل ملعون و نیگ انت و ہد آئی و واجہ نبی و بہ نماز و وانگ دیستگت تو واجہ و سر ابد برنگتی و واجہ و ہم تراپ داتگتی و قسم قسم و ایذا و تکلیف دیگ و بردا دست و پادی جنگت - ۱۲

چہ درستان مستری دیوان منیگنت۔ بہ ہجے ردوافرمانیت
کہ نوں آوتی دیوان و بیل و مہلاں بیاریت، ماہم آنی و
گوشتانی تاب دیک و وتی سپاہیاں کاریں۔ چاریں
باریں کئے غالب بیت چنت روح و بعد ماں بدر و میدان
گزنگ بوت کہ اسلام و سپاہیاں آئے چونکا گزان و
ماں بدر و میانجی و چگل دات۔ باقی اہل وہد گزراں کنگ و
بزرگ و آخرت انت و ہدیہ دوزخ و فرشتہ آسراگون
من رسوائی و ماں جہنم و تیلانک وینت۔ ماں روایتاں هست
کہ یک برس ابو جہل حضرت و ماں نماز و گندان و سرگیت کہ
چیزے بے ادبی بجنت، هنگت او داسرنہ بوتگت کہ ترسا
پشت و کنسرت۔ مردمانی جست و بد گوشتی کہ مرغ و تی و
محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) و میانجی و ایک آس و خندق نظر و
آتمک کہ ماں آنی و چیزے بانزل داریں مخلوق ات من ترسان
و ترکت حضرت و ارشاد فرمانیت کہ اکس آ (ملعون) کیوں
دیمتر بیاتکیں آنی و بوٹی بوٹی یک یک گنگت۔ جو جزاں چہ
آخرت و پیش ماں دنیا و آسرا سنخ الزبا نیۃ و یک گوٹیں
نمونے پیشداشت (تنبیہ) اکثر مفسران چہ زبانہ و
دوزخ و فرشتہ مراد گینگنت۔ فلا یعنی شاہ آنی و ہج غرض مدار
رات ونہ آنی و خبر و گوش ہدارات ہر جا کھے کہ شمع دل بلوٹیت
او داگوں دل و نب و اللہ عبادت و بکن ات و ماں آنی و
بارگاہ و سجدہ کنان و زیات و چہ زیات نزدیکی حال کنگ و جہد و
بکن ات۔ ماں حدیث و آتمک کہ بندہ چہ بکلیں حالتاں ماں
سجدہ و حالت و گوں اللہ و زیات نزدیک بیت۔

بہ بیت یعنی ہم قسم بخیر امور زوران چہ آسمان ایرکپنت۔ واللہ اعلم واللعنی آشپ ابینی و دل مجی و شپ انت ماں آئی و اللہ دوستان عجیب لنت دل قرار می شیر کی ماں فی عبادت و توک و مارنت و اے از بیت رحمت و برکت و کہ آفرج و ملائکتان و توسط و ماں ظهور و کیت ماں لہنتیں روایتان هست کہ ماں آشپ و جبریل و فرشتیاں بہ عابدین و ذاکرین و سراسلوة و سلام دیم و انت یعنی یہ آبیانی حتی و رحمت و سلامتی و دعا لوطنت و یعنی چہ بیجاہ و عجز و ان محبت تمام شپ ہے سلسلہ برقرار مانیت بہ اے حساب اتمام شپ مبارک انت (تنبیہ) چہ قرآن معلوم ہوت کہ آشپ ماں رمضان شریف و ماہ و انت۔ شَہْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ، و حدیث و سنون دانت کہ ماں رمضان و اخیر عشرہ و خصوصاً ماں عشرہ و طاق مشپاں آراشوہ باز کنگ بہ بیت پدا ماں طاق مشپا ہم بیست ہفتی و شپ و بار و و گمان غالب بو تگ، واللہ اعلم۔ باز عالمائے گیش و گوار کنگ شپ قدر ہمیشہ ماں یکیم شپ و مقرر نہ انت ممکن انت کہ ماں یک رمضان و یک شپ بہ بیت و ماں دو ہی رمضان و دگہ شپ بہ بیت - ۱۲

عقود ۳۰

کار و فاسلامی (شب) انت دانه فجر و روشنی

منزل،

ول اہل کتاب یہود و نصاریٰ بوتنت و مشرکین ہا قوماں کہ آماں بُت پرستی و آتش پرستی و گرفت راتنت۔ و ہج آسمانی کتابے آیانی سرانازل نہ بوتنت۔ ول چہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم و بعثت و پیش تمام دین دار و کس مردماں چہ راہ و بدراہ بوتگشت و پداہر یکے بہ و قی غلطی و سر ہم مغرورات تو نوں لازم ات کہ تمام یک حکیم یا ولی یا عادل یا دشاہ و سر و سوچ و سراہ راہ و بیائنت۔ تو اے کار ممکن ذات داں و ہدے یک ہن پی عظیم القدریں رسولے مسیت کہ گوں آئی اللہ پاک و کتاب آئی و زور اکیں مدد بیت

دین و پسند کنگ بت گنت ہے گپانی گیش و گوار اے پیغمبر
کنت گڈ اباریں خدا برانت کہ اشاں پر چاچ اے داہیں تعلیم
سرکلائی انجام یکے۔ بس یہ اشاں دوزخ انت کہ چرائی اے
اِنْ هُمْ اِلَّا كَا لَا نِعْمَ رَحْلُ هُمْ اَضَلُّ سَبِيلًا - ۱۲

وَلِیَعْنِی ہر کس سے بہ کل رسول و کتابانی سرافقین کت و ماں
نیکیں کاراں گلائیش بوتنت ہماچہ مخلوقات و شتریں
مخلوق انت حتی کہ چہر ایان طہیں چہ فرشتیاں ہم دیماد کینت
وَلِیَعْنِی چہ جنت و باعناں و نہراں زیات تر مولاد رضاء
دولت انت بلکیں جنت و تمام نعماتی اصل روح ہیش انت
وَلِیَعْنِی اسے دابیں بلند و بالا بن مقام ہر کس سے دست نہ
کینت اسے توگ ہما بندھاں دست کینت کہ آچہ و تی
رت و ناراضی و ترسنت و بہ آتی و نافرمانی و کاراں و
کش و چہر ہم نہ جنت۔ وَلِیَعْنِی حق تعالی تمام زمین و چہر یک
من ترندیں و خطرناکیں زلزلہ سے و چہر نینت کہ چہ آتی و
صدہ و کتہ عمارتے، تمام کو سپہ یاد رختے زمین و سرافت ہم
پشت نہ کینت، تمام جہلک و بزرگ برابر بنت تاکہ حشر و میدا
بالکل ہوار و صلابت و اسے معاملہ ماں قیامت و نفع ثانیہ و
وہد و بیت۔ وَلِیَعْنِی آساعت و زمین ہر چیکہ ماں آتی و
لاپ و بیت مثلاً مردگ یا طلا و نقرہ وغیرہ گلاں چکل دنت۔
بلکہ آساعت ماں و زور و کس نہ بیت، کل مردم گزندت کہ
مروجی اسے چیز کہ برائی و مخلوق مدام جنگ و چوب بوتگ چینکر
بیکار انت کہ کس بہ آتی و نیگ ہم نچارت وَلِیَعْنِی انسان
زندہ بوگ و آتی زلزلہ و علامتہ گندگ و پیدایانی روحاں میں زلزلہ
وہد و دپ بچ ہوان گزندت کہ اسے زمین و چون انت کہ ایچوگ
زور و چنڈیت و وتی توکی تمام چیزان و یک دم کشیت و در و
چکل دنت۔ وَلِیَعْنِی بنی آدم و ہرج نیکیں یا بدیں کارے کنگ
درستان ظاہر کینت مثلاً گوشتیت فلاں شخص منی سر نماز
وانگ، فلاں کس دڑی کنگ فلاں کس و ناحق خون کنگ و غیر ذلک
چو گلوں ہاں مروچکیں و در و باری و زبان چوش فہم ات کہ ہر قدر
اعمال زمین و سرانگ کانت ہاں زمین آدرستی ریکارڈ موجود
مانیت ماں قیامت و آچہ پروردگار حکم و چکل کنگ بنت۔
وَلِیَعْنِی آروچ و انسان چہ و تی قبران حشر و میدان ہک دابیں
جماعتی صورت و حاضر بنت۔ یک ٹکے شربانی بیت، یک ٹکے
زانیانی بیت، یکے ظالمانی، یکے دزانی و لیٰ حذا القیاس۔
یا مطلبی چوش انت کہ مخلوق چہ حساب داد و ہلاں ہوان و ہد
واتر کینت تو چنت جماعتاں جنتی و چنت دوزخی ہوان و جنت
و دوزخ و نیگ و ربا دگ بنت وَلِیَعْنِی محشر میدان و آیانی
عمل پیش دارگ بنت تاکہ بدکاراں بہ یک سلبے رسوائی و نکو کاراں
یک قسے و شرف محال بہ بیت یا ممکن انت کہ چہ عملانی پیشدارگ
آیانی بر و در و نتاج پیشدارگ مقصود بہ بیت و لیٰ یعنی ہر یک
کسے و ذرہ ذرہ عمل نیکیں بہ بنت یا بدیں بہ آتی و دیماد موجود
بنت و حق تعالی ہرج دابیں معاملہ ہر عملے و بابست و
فرمانیت آرا ہم گوں و تی چاں گزندت

أُولَٰئِكَ هُم خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۖ جَزَاءُ هُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ
ہماہنت شتریں مخلوق و جزا آیانی رب و گور و باغ انت
عَذْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
پہ مدام جاہ مندی و رنبت آیانی چہر و جو مدام مانست ماں آتی و دائم
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ۝
اللہ چہ آیان راضی و آیان راضی بوتنت چہ آتی و اسے وعدہ یہ ہما کس انت کہ چہ تی رسا ترست

سورة الزلزال
سورہ زلزال مدینہ نازل بوت و اہشت آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کناں گوں خدائے نام و کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنو کے

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۖ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ
وہدے جنبش و یک بیت زمین بہ آتی و تی جنبش و ک و دریا بکنت زمین
أَنْفَالَهَا ۖ وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۚ يَوْمَئِذٍ تُخْبِتُ
و تی تہ بار و و گوشتیت ان چون انت زمین و ک آروچ و بیان کنت
أَخْبَارَهَا ۚ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ۚ يَوْمَئِذٍ يُصْدَرُ
و تی خبران و پرچاکہ تی رب و حکم دیم دات بہ آتی و ک آروچ و برگردنت
النَّاسُ أَشْتَاتًا ۚ لِيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ ۚ فَمَنْ يَعْمَلْ
ہر دم تہر تہر و تاکہ پیشدارگ بیت آیانی عمل و گلا ہر کس و کہ کت
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۚ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ
ہم سنگ یک ذرہ نیکیں عمل آگندیت آتی و ہر کس و کت ہم سنگ
ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۚ
یک ذرہ بدیں عمل آگندیت آرا ف

دل ہا کہ سنگ یا سنگ داریں زمین و سرسرمباں جان و آس کشت۔ دل ماں عرب و گیشتر صبح و وھد و حاکت گیش تا کہ ماں شپ و تہار و کی و دشمن و دھاد مر سیت۔ صبح و اناکت و حملہ کشت۔ و شپ و حملہ نہ کنگ و بہادری زانگشت۔ دل یعنی گونہیں ترندی و قوت و پچو کیں اسپ کہ صبح و سر و وھدیکہ چہ شپ و سردی و نمب و تری و عموما خاک و دز نز کا بیت چرایانی پادانی سرمباں آساعت و ہم خاک و دز باز چست بیت۔ دل یعنی آساعت و بے خوف و خطر ماں ماں دشمن و فوج و داخل بنت۔ (تنبیہ) ممکن انت کہ سوگند درگ اسپانی مقصود بہ بیت ہنجوش کہ ظاہر انت۔ و ممکن انت مجاہدانی رسالہ و سوگند بہ بیت حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت اسے جہاد و سرگرد و کیں سوارانی سوگند انت۔ چریشی و مستری عمل کتام بیت کہ اللہ پاک و کار شکی و فی جان و دیگر و حاضر انت و یعنی جہاد کنوکیں سوارانی ماں اللہ و راہ و سرفروشی

وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
سورة عاديات مکه و نازل بوت و اسے یازده آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کنان گون خدا و نام و ہاکہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنو کے

وَالْعُدِيَّتُ ضَبْحًا ۱۰ وَالْمُورِيَّتُ قَدْ حَا ۱۱ وَالْمُغِيرِيَّتُ
سوگند انت پچو کیں اسپانی ہیسک ہوان پلا (دول سل) گیشتر بہان و آس کشت کا فی و پدا غارت گری کنوکان

ضَبْحًا ۱۲ فَأَثَرُنَ بِهِ نَقْعًا ۱۳ فَوْسَطُنَ بِهِ جَمْعًا ۱۴
صباح و پدا چست کنو کنت آوھد و دزبان و قل پدا آوھد داخل بنت ماں فوج و

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ۱۵ وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ
بیشک انسان و فی رب و ناشکر انت و بیشک آشی و سرا

لَشَهِيدٌ ۱۶ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ۱۷ أَفَلَا يَعْلَمُ
گواہ انت و بیشک آہ مال و دوستی عزیات ہد و ناگ انت و آیا گد انزا انت

إِذَا بَعِثَرُ مَا فِي الْقُبُورِ ۱۸ وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ۱۹
وہیکہ پادکنگ بنت ہر چیکہ ماں قبران انت و ظاہرکنگ بنت ہر چیکہ ماں سینگان انت

إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ خَبِيرٌ ۲۰
بیشک آیانی رب بے آیانی احوالان و روج و البت خبر داروگ انت و

وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
سورة القارعة مکه و نازل بوت و اسے یازده آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کنان گون خدا و نام و ہاکہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنو کے

الْقَارِعَةُ ۱۰ مَا الْقَارِعَةُ ۱۱ وَمَا أَذْرُكَ مَا الْقَارِعَةُ ۱۲
آکر کڑا مینوک چی انت آکر کڑا مینوک و توچے سر پے کہ چی انت آکر کڑا مینوک و

مازل

وہاں بازی شون دنت کہ وفادار و شکر گذاریں بندہ ہے داب نیگنت ہزان کہ اللہ و دانگیں قومان و بانی و راہ و خرچ نہ کنت آمرن درجہ و ناشکر و نالائق انت بلکیں فکر یکن ات تووت اسپ بہ و فی زبان حال و گواہی دیکانت کہ ہر کس حقیقی مالک و دانگیں روزی و ورنٹ و چہ آتی پیشار نعمتاں شپ و روج سیت حال کنت پدا انشی و باوجود آتی و فرمان برداری و نہ کنت آچہ جانوریاں زیات ذلیل و کمتر انت۔ یک مزن مہذبیں لیسے و خدا بندہ گاہ کہ یکم کنت آہ ہمینکر تربیت و سرابہ و فی خدا بندہ و وفاداری و فی جان و قربان کنت، ہر نیگ و سوارا شہرہ بکنت دیمہا نکو کنت و روت برے تچان برے ہیک ہنپان و سرمباں زمین و جان و دزبان چست کنان ترندیں جنگانی توک و بے تکلف و داخل بیت ماں تیرانی ہور و زہم و نیز گانی دیمہا کپاں سیگ و تاب نہ دنت بلکیں باز بر و وفاداریں اسپ سوار و جان و رکنیک و فی جان و ماں خطرہ و چکل دنت آیا انسان چہ اسے دابیں اسپاں چیزے سبت حال کنگ کہ آتی و ہم یک رودینوکیں خدا بندہ بہست کہ پے آتی و وفاداری و آرا و فی جان و مال و خرچ کنگ و واسطہ تیار بوگ لوٹت بے شک انسان مزن ناشکر و نالائق، آگس آکر یک اسپے بلکیں کہ یک سگے و برابر ہم وفاداری پیش داشت کنت مہ کنت۔ دل یعنی سرفروشیں مجاہدین و آیانی اسپانی وفاداری و شکر گزاری و چانی دیمہا انت پدا ہم بے حیاچ غیبت نہ کنت (تنبیہ) ترجمہ و رعایت و طاران و ماہے مطلب نبشتہ کنگ و اگر نہ گیشتر مفت اسے جملہ و مطلب چش گرت کہ انسان و فی ناشکری و سرچہ زبان حال و گواہ انت۔ کمیں بہ و فی دل و آواز و نیگ و دلگوش گور کنت تو بکنت کہ چہ تو کی نیگ و دت آتی و دل گوشگانت کہ مروکہ تو مزن ناشکری و لھتیں سلف و انتہ و ضمیر بہ رب و طرف لیٹینگ۔ یعنی آتی و رب آتی و ناشکری و نعمتانی بے قدری و احوال و گندگانت و یعنی حرص و لالچ و بخیلی و مال و دوستی و آرا کور سازتگ۔ ماں نیما مال و زر و دوستی و ہمینکر غرق انت کہ و فی حقیقی نعمتانی خدا بندہ و راہم شمشکار انت، چوش نفہیت کہ دیمہا آتی و انجام چہ پیمابیت۔ و یعنی ہماست پیدا کنت و ہمدردگیں جسم چہ قبران در کپان و دزدنگ کنگ بنت

و ماں دلاں چیزے کہ چہرہ دیک بوتگ آدرست یک یک ظاہر کنان دیمہا ایر کنگ بنت، آساعت معلوم بیت کہ مال کتام در دہ در مان انت و نالائق و ناشکریں مردم چونکا و تارا چہ خدا و عزاب رستگار کنت اگر اے بیجایاں اخیر نفہتیں تو گاہے بہ مال و دوستی و غرق ہوان و اے دابیں حرکتش نہ کنت۔ و یعنی ہر چہ بیت کہ اللہ و علم ہر و ہد بہ بندہ و ظاہر باطن بہ و فی گیر و یاروگ انت (احاطہ کنو کنت) لیکن آروچ و آتی و علم ہر شخص و سرافا ہر بیت و کسے و توفیق نہ بیت کہ انکار کنت فل مراد قیامت انت کہ اقلوب چہ مزنیں ترس و خوف و گوشاں چہ ترندیں تواراں ٹہک ٹہک فرما سیت۔ مطلب چوش انت کہ حادثہ قیامت و آہو لٹاکیں نڈارگ و بیان چونکا کنگ بیت، بس آتی و لہتے علامتاں و نشانیان دیمہا بیان کنگ بنت کہ چرایاں آتی و سکی و ترندی و قدرے اندازہ بوت کنت - ۱۲

فلک کہ ہر یکے کوں بے دسی ایک طرف سے دیم و دنت دروت چو گوش گروں پر کاں تشبیہ ماں ضعف، وچہ بازی بقراری و حرکت بے انتظامی سبب دیگ بوت۔ فل یعنی چو شکہ جولا گشت
یا کر پائے نشان آئی و ملاں بال دنت بے داب کوہ چو چو لبوان بال گشت و گوں رنگ اریں پشم شاید پیش کا تشبیہ ات کر لے باز کمزور و سبک بیت فہم ماں قرآن و گرجا بے کو بائی رنگ ہم بازی
قسم بیا فرما بینک و من الجبال جدد بیض و حمر و مختلف ألوانها و عرا بيب سواد (فاطر رکوع ۳) ترجمہ: وچہ کوں کنڈرگ انت اسپتیں سہریں رنگ، مختلف انت رنگ آسانی و جو گورگا
سیاہیں۔ فل یعنی ہر کس و اعمال وزن اربنت ماں آروچ و گوں لچھی عیش و نوک بیت و اعمال و وزن چو خلاص ایمان و نسبت بیت سطر اہر و توری ہر قدر مزین علیہ بیت گراں آئی و اخلاص
و روح کون مہیت آرا الشریک و گور و چو حیثیت بیت فلا فقیہ لہم یوم القیمۃ و نزلنا (کہف رکوع ۱۲) فل یعنی ہرچ عذابے کہ ماں اطبقہ انت اعذاب انسان و فہم و ہج آتک
نہ کنت بس ہمیکہ بزبان ات کہ یک آسے سبک زبات گرم جنباس بوان کہ آئی و مقابلہ و گے آس چو شہم کہ گرم گوشگ لو بیت اعادنا اللہ منہا و من سائر وجوہ العذاب بفضلہ
و منہ۔ فل یعنی مال و اولاد و کثرت و دنیا و ساز و سامان
حرص انسان و ماں غفلت و گرفتار کنت نہ خدا بندہ خیال
ایک و ہلکت و نہ آخرت و فکر، بس شب و وروج ہے
فکر ذہن و سر اسوار انت کہ ہر ہم منتگ انسان و گور و مال
وزر و کثرت بہ بیت و منی کیم و خاندان چہ تمام کماں خاندان
سرفضل بہ بیت۔ اے پردہ غفلت و انسان و حسیبت لوگ و
نیلیت دانکہ موت کیت و سر و او شیت گد ماں قبر و سر
بوان و احوال معلوم بیت کہ ماں حزن و غفلت و ماں شوشکاری
کیتہ بو تکیں۔ فقط چنت و روج و رونق ات، چہ موت و بعد
اتمام سامان چو بکلیں جان و سر و بال انت۔

(تنبیہ) ماں لہتیں روایتاں آتک (واللہ اعلم بصحتها)
کہ یک زندے دو قبیلہاں وئی وئی راج و جماعت و کثرت
سر ہر ہند گانتنت ویدے مقابلہ و ساعت یکے و نفی
چہ دومی و کم بو تنت تو آئی و گوشت کہ مے اینک مردم
ماں جنگ و شک بو تگنت، بیار ویں اثنی قبارے
حساب کنیں۔ اودا معلوم بیت کہ مے جماعت و مردم
چہ شے مرد ماں چپن کر گشت تر انت و مے درمیان و چوین
چوین ناما ویں مردم گو سنگنت۔ چو گوشان و اے
قباری حساب و گشت۔ بے اے جہالت و غفلت و روایہ ہم تراپ
اے سورت نازل بوت۔ فل یعنی خیال گور بکن ات و بچار
چہ ہارے گوں گد و گوشگ بوت کہ شے خیال صحیح نہ انت
کہ مال، اولاد و غیرہ و گیشی کار آویکیں چہرے، زوت شما
معلوم دار بے ات کہ زوال ہوک و فانی چیز ہج ہر ہند
و مزین شانی و لائق نہ انت۔ پدا شری و سر چو کور
کہ آخرت اے داہیں چہرے نہ انت کہ چرائی و انکار کنگ
بہ بیت یاہ آئی و بابت و سستی و کاہلی کنگ بہ بیت
دیمتر روان و شمارا زوت اے سرحال معلوم بیت کہ ہندی
زندگی و ہمیشہ جاگہ آخرت انت و دنیا آزدگی و مقابلہ
چہ یک و ابے و گیشتر حقیقتہ تداربت۔ اے حقیقت لہتے
مرد ماں دنیا و چہرے معلوم بیت۔ بے ماں قبر و سر
بوان و چرائی و بعد ماں محشر و میدان و درستان تمام
حقیقت شری و معلوم بیت۔ فل یعنی شے خیال ہجہر صحیح
نہ انت۔ اگں شما بہ یقین گوں راستیں دلیلاں اے خبر زانتیں
کہ ماں آخرت و مقابلہ و دنیا و کل از باب ہج انت تو
ہجہر شما اے داہیں غفلت و دور نہ کت گت۔
فل یعنی اے غفلت و انکار و آسرد و زخ انت، شمارا

ع ۳۰

۹۲۵

التکاثر ۱۰۲

**يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ۝ وَتَكُونُ
الْجِبَالُ كَالْعُيُودِ الْمُنْفُوشِ ۝ فَاَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۝
فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ۝ وَاَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۝
فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَةٌ ۝ نَارُ حَامِيَةٍ ۝
تَوَلَّىٰ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّلنَّارِ ۝ لَكَ يَوْمَ قِيلَاتٌ ۝**

آروچ و بنت مردم مثل شنگ و تالانیں پرک و فل و بنت
کوہاں چو رنگ و آتیں شنگیں پشم و فل گدا ہر کسی کہ گراں بنت عمل (نیکیں) ماں وزن و
گدا آئی ماں میش و بنت و نکشیں فل یکن ہر کسی کہ سبک بنت آئی عمل (نیکیں) ماں وزن و
فامہ ہاویہ و ما ادریک ماہیہ و نار حامیہ
تو گدا آئی و جنگ جاگہ ہاویہ انت و توچے زانے کہ آچی ہے آسے سکت گریں (دب چو کیں)
سورة التکاثر و کیت و فہم و کیت
سورة التکاثر مکہ و نازل بوت و اے ہشت آیات انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کناں گوں خدا و نا و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبیر رحم کنو کے

**اَلْهٰکُمُ التَّکَاثُرُ ۝ حَتّٰی زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝ کَلَّا
سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۝ ثُمَّ کَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۝
کَلَّا لَوْ تَعْلَمُوْنَ عِلْمَ الْیَقِیْنِ ۝ لَتَرَوُنَّ الْجَحِیْمَ ۝
ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَیْنَ الْیَقِیْنِ ۝ ثُمَّ لَتَسْأَلُنَّ یَوْمَئِذٍ
عَنِ النَّعِیْمِ ۝**

غافل کت شما را زیادتی و حرص و دانکہ رفت و چار انت شما قبران
زوت شما معلوم دار ہیئت پدا گوشاں انا انا زوت شما معلوم دار ہیئت
کلا لو تعلمون علم یقین ل ترون الجحیم
انا و دیکتا شما برانتیں بہ یقین و علم و البت شما ضرور جہنم و گندرات
ثُمَّ ل ترونها عین الیقین ثُمَّ ل تسعلن يومئذ
پدا شما ضرور گندرات آئی و گوں یقین و جہم و پدا شما اتم و سوال کنگ بیت آروچی
عن النعیم
نعمتانی بار و و

منزل

گندگی انت۔ اول سر چیزے آئی و اثر ماں عالم برزخ و نظر کیت پدا ماں آخرت و سرچی و گندران و عین الیقین حاصل بیت و یعنی آساعت و گوشگ بیت کہ
بگو شش ات دنیا و عیش و آرام و حقیقت چے انت۔ یا آساعت و سوال کنگ بیت کہ ہرچ نعمتے (ظاہری و باطنی، آفاقی و انفسی، جسمانی و روحانی) ماں دنیا و دیگ بو تگنت
انعمانی حق شما چپن کر ادا کت و نعمتانی حقیقی واجبہ و رضا و واسطہ شما چپن کر مجہد و کوشش کت۔ ۱۲

فل عصر زمانہ گوشتنت یعنی سوگندہ زمانہ انت کہ ماں آئی انسان و عمر ہم شامل انت کہ آراہہ کمالات و سعادت و حاصل کنگ ایک مرن قیمتی متاع حساب کنگ بیت یا سوگند انت عصر نماز و وقت و کار و باری دنیا و خاص شغلی و بہ شرعی فقط نظر مرن فضیلت و وقت انت (حتی کہ حضور ماں حدیث و ارشاد فرمائیت کہ ہر کس عصر نماز قضا بوت ہنجوش حساب کمن کہ آئی و لوگ و جاگہ کل ٹیگ بوتنت) یا سوگند انت مے مبارکس پیغمبر زمانہ و ماں آئی و رسالت عظمی و خلافت کبری و نورگوں کاملین صورت و روشن بوت فل چریشی و مسترین تاوان چے بوت کنت کہ برف بہا کنوکیں دکا نڈار و ڈول و آئی و تجارت و راس المال کہ آراہہ عزیز گوشتنت و ماہ دما کم بو ان بیت اگس بہ اے داہیں رواداری چوشیں کارے سر انجام نڈات کہ چ آئی و برکت و اے شتگیں عمر بہ جوانیں جاگھے سر بہ بیت بلکیں یک ابدی و غیر فانی متاع جوڑ بو ان پہ ملامتگی کار آمد بہ بیت توگڑا خسارہ و ہج انتہانہ بیت زمانہ و توازن و لبوان و ووت و فی زندگی و داستانانی سرائفہ کج توچہ ادنائیں غور و فکر و ثابت بیت کہ ہر کس و انجام و سرائفہ نہ داشت و چہ مستقبل و بے عرض بو ان و تیوگ ماں ہو کیں لذتاں و ہد گوازینت آخر کار چونکا نا کام و نامراد بلکیں تباہ و برباد بوتنت انسان باید انت کہ وقت و قدر و جاہ بیاریت و دوستناییں عمر و ساعت و دماناں و ہنجوش ماں غفلت و ناشتریں کاراں یا ماں لیب و لباء و بباد مدنت ہر چ ساعت و دمانے کہ شرف و بزرگی و تحصیل کنگ بہ فضل و کمال و گرم بازاری و کٹ و واسطہ انت خصوصاً ہما مرن قیمتی ساعت و زمانیاں کہ ماں آیاں رسالت و آفتاب چوتی مرنیں نور فانی و دنیا و روشن کنگانت اگس ماں غفلت و سیاہ و گوازیگ بوتنت توچہ بز ان کہ چ اشی و مسترین تاوان بہ انان و گہ ہج نیست بس و ش نصیب و بختا و ہما کس انت کہ اے فانی عمر و باقی و ناہودگیں زندہ فانی و فائدہ مند جوڑ کنگ و واسطہ دست پا دجنت و بہترین و ہداں و خوبیں ساعتان غنیمت زانان و کسب سعادت و کمال حصول و ردا و فی کوششاں جاری دارنت و اے ہما مردم انت کہ آیانی ذکر و تہذیب ماں الا لکذین امتوا و عملوا الصالحات و کنگ بوتنگ۔

فل یعنی انسان و چہ خسارہ و رگیگ و واسطہ چار چیزانی ضرورت انت : اول خدا و رسول و سر ایمان بیارت و آیانی ہدایات و وعدہ فانی سرائفہ آیانی تعلق بہ دنیا و بہ بیت یا گوں آخرت و پورہ یقین بکنت دومی اے یقین و اثر محض داں قلب و دماغ و محدود بیت بلکیں ہم ماں جوارح (اعضایاں) ظاہر بہ بیت و آئی و علی زندگی آئی و قلبی ایمان و آدینک بیت، سومی محض و فی جنہ و فلاح و اصلاح و سرائفہ مکت بلکیں قوم و راج و اجتماعی مفاد و خیال و ہم برابریت و ہدے دو مسلمان و چار بکنت تو آیالی دومی و چہ و فی قول و فعل و ختیں دین و ماں ہر یک معاملتے و راستی اختیار کنگ و رد اکڈن کنان بہ بنت چہارمی ہر یک دومی و اے داب و وصیت و نصیحت کنگ بہ بیت کہ در بابت و حق و و ماں شخصی و قومی اصلاح و راہ و ہر قدر سکی و اڑ و بخیال پیشس بیانت یا تب و برخلاف خبراں برداشت کنگی بہ بنت آیانی و گوں مرن صبر و جہاد و فی برداشت بکنت گاہے ہم قدم چہ نیکی و راہ و نہاید کہ بلگشیت ہر کسیہ چہ خوش نصیبیں و اجاہاں اے چاریں و صفائی سرا

سُورَةُ الْعَصْرِ وَكَتَبْنَا بِهَا الْقُرْآنَ
سورة عصر مکر نازل بوت و اے آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کنان گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنوے

وَالْعَصْرِ ۱ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۲ إِلَّا الَّذِينَ
سوگند انت عصر فل تحقیق انسان البت ماں تاوان و انت فل مگر ہما کہ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصَّوْا بِالْحَقِّ ۵ وَتَوَّصَّوْا
ایمان اش آورت و خوبیں کارش کت و یک دگر و تاکید اش تراشیں دین و تاکید اش کت

بِالصَّبْرِ ۳
برداشت و

سُورَةُ الْهٰمِزَةِ وَكَتَبْنَا بِهَا الْقُرْآنَ
سورة حمزہ مکر نازل بوت و اے آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کنان گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنوے

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ۱ الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ۲
خوابی انت بہ ہر تہمت و غیبت کنوکیں معیبت شکان جنوے فل ہما کہ جمع و کت مال و حساب و کت آئی
يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ۳ كَلَّا لَيُبَدِّلَنَ فِي الْخُطْبَةِ ۴
گمان کنت کہ آئی و مال آئی و دائم داریت فل انا انا ضرور ماں خطہ و چکل و یک بیت و
وَمَا أَذْرِيكَ مَا الْخُطْبَةُ ۵ نَارُ اللَّهِ الْبَاقِدَةُ ۶ الَّتِي تَطْلُعُ
و توچہ سر پدے کہ چہ خطہ ایک آسے خدا و بن و آنگیں کہ آرسیت
عَلَى الْآفِدَةِ ۷ إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ ۸ فِي عَمْدٍ مُّسَدَّدَةٍ ۹
ماں دلانی سرا و شک بہ آیانی سرائفہ کج و حاطہ کنوے کت و ماں و بیجاں دراجیں فل

مذلل

عمل کنوے بہ بنت و ووت کامل بو ان و دگرانی تکمیل و گلایش بہ بنت آیانی نام زمانہ و تاکیدیانی سرا بہ مدگی زندہ پشت کپیت و ہر چ داہیں آثار پشت گمان چہ دنیا رخصت بنت آیانی بطور باقیات صالحات ہمیشہ آیانی اجر و ثواب و زیات کنان بنت و در حقیقت اے گوڈ کیں سورت تمام دین و حکمت و خلاصہ انت حضرت امام شافعی و حق گوشتنگ کہ اگر چہ تو ان شریف و تیوگ و ہے سورت نازل کنگ بوتیں توچہ (فہمندیہ منہ فانی) ہدایت و بس ات ماں عہدی بزرگاں و ہدے کہ دو مسلمان و ت ماں و تا دو چار بوتگنت چہ جدا بوگ و پیش یک دومی و اے سورت اش کنا نیت گتس فل یعنی و فی حال شونی نہ کنت دگران و حقیر زانان و شکان جنت و آیانی راستیں عیباں پشکریت و یعنی شکان جنگ و عیبانی پیگ و منشا کتبر انت و کتبر و سبب ماں انت کہ آراہہ صبر و وجہ و چہ ہلگ نیگ و زکاریت و بخل و سبب و

مال و حساب کنان و ایر کنت کہ جلسہ یک پیسہ نے ہم خرچ مہیت۔ اکثر بخیلیں مالداران ہر کس گندیت کہ ساعت دمان و کلداران حساب کنت و حساب جنت۔ ماں ہمیشہ و آیات لذت محسوس کنت و یعنی چہ آئی و رہندہ و ہنجوش معلوم بیت کہ چو بگوش کہ اسے ماں چرائی و گاہے جہانہ بیت بلکیں مدام آرا چہ ارضی و آسمانی آفتان رکنیت۔ و یعنی اسے خیال تہنا غلط انت۔ ماں تو داں قبر و ہم ہمراہ نہ بیت۔ و بمتہر گڑا چے کار و آتک کنت۔ تمام دولت بس ہما ہنجوش بیکار سر بہ سر بیت و آ بے بخت و چست کنت و ماں دوزخ و چگل دینت۔ و یعنی یاد بہ بیت کہ اس بندیا کی نہ انت بلکیں اسے اس خدایہ روک کتگیں انت۔ آئی و کیفیت و بار و ہج جنت ممکن ات مزین ہوش مندے، دلائی توک و سُرک کنت، ماں ہر دے و کہ ایمان بیت آرا سوچیت و ماں ہر دے و کہ کفر بہ بیت آرا سوچیت۔ آئی سوزش بدن و سُنبت، فوراً ماں دلاں داخل بیت، بلکیں یک حسابے و چہ دل و شروع ہوان و ماں جہاں داخل بیت و باوجودیکہ قلوب و ارواح مثل جسم و مچنت بریشی و ہم ہمہ موت تیریت دوزخی تمنا کنت کہ در پختا موت آیان چہ لے عذاب و ہلاکس بکنت بے اسے واہگ سرجم نہ بیت

اعاذنا اللہ منہا و من سائر وجوہ العذاب۔ و یعنی کافران ماں دوزخ و چگل دیان و دروازگاں بند کنگ بنت ہج راہے بہ دریک و نہ بیت۔ مدام ماں ہما ئی و کپان و سچت۔ و یعنی اسے لمب (شغلہ) دراج دراجیں ڈیکیا نی ڈول و بلند بنت یا لے کہ دوزخیاں گوں پیل پایاں (ستوناں) گوں ساداں بندان و تہرس گریچ دینتش تانکہ نیچ و و ہد و کچ و ابیں سُرکرت ممکنت چیا کہ انگور حرکت کنگ و چہ، ماں عذاب و چیزے تحفیف بیت کنت و لختے و گوشنگ کہ دوزخ و دپ و دراجیں دراجیں پیل پالک کنان چہ بزر و پوشگ بنت۔ واللہ اعلم۔

ہمہ صفحہ فوائد: و یعنی گوں پیل و خدا بندان تہی رت و ہرچ معاملہ نے کنت آرا الم معلوم بیت، چیا کہ اسے داستان چہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم پیدا نش و چنت روح ساری و بوتگت و وئی مزین ناماوری و دراز ہگ زہگ و زبان و سرالے داستان ات۔ ہے دور و نزکی پدماں پدا درستان و بیان کنگ بنا و آئی علم و گوں لفظ رویت و شون دات۔

و یعنی آمر و مان و دل و واہگ ہمیش ات کہ اللہ کعبہ شہید کنان و وئی نقلی کعبہ آباد بکنت بے چو نہ بوت۔ اللہ تعالیٰ و آیانی کل مکروہنران و غلط و کل تہیران بے اثر کنت کعبہ و تباہی و فکر و آوت تباہ و برباد بوتنت۔ و اصحاب پیل و قصہ مختصر لے داب و انت کہ حبشہ و بادشاہ و طرف و ماں یمن و ابرہہ نامی یک مرد حاکم ات آئی و دیست کہ تمام عرب بہ کعبہ حج و رونت، آئی دل و کشت کہ اسے مخلوق سے گور و حج بہ بنت، آئی و تہیراے داب و کنت کہ وئی عیسائی مذہب و نام و یک عالی شان معبدے او کنگ و سوڑگ کنت کہ ماں آئی و ہمک ہمیں تکلفات، راحت و لذت و ازباب موجود بہ بنت۔ اسے رنگ و مخلوق اصل شکا و گیں کعبہ پیل دیان و اسے پُر تکلف و رنگ و روغن و آپ و اتگیں کعبہ و نیگ و لیٹ و رنت و مکہ و حج و سپر و شیت۔ چنانچہ آئی و ماں صنعا و (کہ آئین و مسترین شہر رتلے) و وئی نقلی کعبہ و بنیاد و ایرکت و شر دل و پراہ داران زران و خرچ کنت۔ اسے تمام خرچ و وسع و رنگ و روشن و باوجود مخلوق

اسے نقلی کعبہ نیگ و حج و دلوکش گور زنت۔ عرب و خصوصاً قریش و ہدے اسے حال و گپت سک زہر گپنت کسے و چہ زہر کنگی و شت و او دالاک بوج کنت۔ و لختے گوشنت کہ لھتیں عرب و اس روک کتگت ہے اس و شکران چہ گوات و سبب و بال کنان و ہما عارت و سر اکپنت و جاگہ سوٹک ابرہہ چہ زہر و پُر ہوان و بہ خانہ کعبہ و سراجہ کنت۔ باز شکر و پیلاں زوران و بہ اسے نیت و سر گپت کہ کعبہ و سپر و شیت ماں میانجی و عرب و ہر قبیلے نے و مقابلت آرا جت و زبرکت۔ حضرت و پیرک عبدالمطلب ماں آروچان قریش و سردار و کعبہ و متولی اعظم ات۔ آرا حال و گپت تو آئی فرمانیت مردان! وئی جند و خیال و بدارات۔ کعبہ آکسے و لوگ انت آوتی لوگ و حفاظت و موت کنت۔ ابرہہ و کشک ہورک و لٹہ دیست یقین فی کنت کہ نوں کعبہ و پروشگ و مشکل نہ انت چیا کہ چہ آہانب و کس بہ مقابلہ و دیما نیانک

الفیل ۵۱۔ قریش ۱۶

۹۲۷

ع ۳۰

سُورَةُ الْفِيلِ مَكِّيَّةٌ مِّنَ الْمَكِّيَّاتِ
سورة فیل مکہ نازل بوت و اسے ۵ آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کناں گوں خدایہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنو کے

الْمُتَرَكِّفُ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۝
آیا نذیت تو کہ چون کنت تہی رت و گوں پیلانی و اجھاں و

الْمُيَجِّعُ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۝ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ
آیا نہ کستی آیان فی مکروہ باطل و وئی دات آیانی سرا

طَيْرًا أَبَابِيلَ ۝ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيلٍ ۝
مرغان و بزر و کور و دامگ اش آیان سدا و وکاں سنگریزہ و

فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۝
گڑا کنتش آیان و چو کاہاں گا جیل کتگیں و

سُورَةُ قُرَيْشٍ مَكِّيَّةٌ مِّنَ الْمَكِّيَّاتِ
سورة قریش مکہ نازل بوت و اسے ۴ آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کناں گوں خدایہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنو کے

إِلَيْكَ قُرَيْشٌ ۝ الْفِهُمُ رِحْلَةَ الْشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۝
پہ قریش و دل بڑی و بزاں دل بڑی و یک آیان و ہر زمستان و گرماگ و سفر و

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ
گڑا باید کہ عبادت و بکنت اسے لوگ و رب و کہ آئی و ورگ دات آیان و

مِّنْ جُوعٍ ۝ وَآمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ ۝
ماں شد و امنی دات آیان و چہ خوف و

مزل

وہدے اسے واجہ محترمہ شہید و سرکوت کہ مکہ و نزدیک ایک جاگھے و نام انت توجہ زربار و نینگ و سبز و زر و رنگ و حور و دیں مرغان و جبر و نظر و تکت ہر یکے و سنٹ و پنچاں گوندہ گوندہ و سنگریزہ انت انت ای عجیب و غریب مرغانی ٹولیاں لشکر و سراسر گریزہ ہتر مال کشت چہ خدا و قدرت و آسنگریزہاں چہ تفنگ و تیر و گیشتر کار کنگا کشت ہر کس و بگتیں چہ یک طرفہ داخل بوتکت و دومی جانب و در کتکت و یک قسمے عجب زہر آلودیں مادہ کے تالاں بوتکت باز کس ہمو و اتر نت۔ ہر کس کہ جتکت آماں دگر ٹوہیں در دے و گرفتار ہواں مرنت۔ اے قصہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و پیدائش و پنجاہ ریح ساری و پیش آتک۔ بلکین پتیں گوشتنت کہ خاص ہار وچ و واجہ و کرامت داریں ولادت بوت۔ چوش بزبان اسے یک آسانی نشان واجہ و بیانجیر نیکت و یک غیبی اشارہ کے ات کہ ہنجو کہ اللہ تعالیٰ و کوئی لوگ و فوق العادہ حفاظت فرمائیتک، اسے لوگ و چہ کلاں مقدس متولی وچہ درستان بزرگیں پیغمبر و حفاظت ہم ہمے ڈول و کنت۔ و عیسائی یا کت م نہ ہے و اے موہ نہ دنت کہ اکعبہ و کعبہ و راستیں خادماں و گوج کت بکنت۔ وک کہ آڑا کار و

الماعون، ۱۰۸-الکوثر ۱۰۸

۹۲۸

ع ۳۰

وَلَوْ أَنَّ الْمَاعُونَ لَكُنَّ بِكَ مَعًا سَبْعَ آيَاتٍ

سورة الماعون مکی یے و آئی ۷ آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گون خدا و نام و ہاک بے اندازہ مہربان و زبریں رحم کنو کے

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِيمَانِ ۚ فَذَلِكَ

آیا دیت تو ہاکس کہ دروغ بند کنت جزا و رنج و ک گڑا

الَّذِي يَدْعُهُ الْيَتِيمَ ۚ وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ

ہاکس انت کہ تیلانک دنت یتیم و ک و شوق نہ دیانیت بہ ورگ دیگ و

الْيُسْكِينِ ۚ قَوْلُ الْمُصَلِّينَ ۚ الَّذِينَ هُمْ عَنْ

سکین و ک گڑا بر بادی انت پہ ہا نمازیان کہ آیایں چہ

صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۚ الَّذِينَ هُمْ يُرَآؤُونَ ۚ وَ

دقی نمازاں غافل انت ک اے ہماینت کہ ریا کنت و

يَمْنَعُونَ الْبَاعُونَ ۚ

وہن کنت پہ دیگ و دست و دپی چیزانی ک

وَلَوْ أَنَّ الْكَافِرِينَ لَكُنَّ بِكَ مَعًا سَبْعَ آيَاتٍ

سورة الكوثر مکی یے و آئی ۷ آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گون خدا و نام و ہاک بے اندازہ مہربان و زبریں رحم کنو کے

إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ ۚ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۚ

بیشک ما دات ترا کوثر ک گڑا نماز ادا کن پہ وقتی رب و و قربانی بجن و

إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۚ

بیشک تہ دشمن و ت بے نام و نشان انت و

مذیل

گوک و دولت و غیرہ و ران و گا جیلاں یل دینت۔ یعنی بہ
پراگندہ۔ شنگ شانگ، بد صورت، بیکار و ریزہ ریزہ
فہ ماں مکہ و گندم و غیرہ پیدانہ بیت پیشکار قریش
راج و عادت انت کہ ماں تمام سال و دورند و تجارت
سفر کنت۔ ماں زمستان و عین و ملک و شتکتنت کرا
ملک گرم انت و ماں گرماگ و موسم و بہ ملک شام و
شتکتنت کہ آملک سرد و شاداب انت مردماں اشان و
اہل حرم و بیت اللہ و خادم فہان و مزین عزت و احترام
دانتک، اشانی خدمت کت و اشانی جان و مال و دگر
بج غرض نہ داشتکت۔ اے داب و اشان بہ دل و تب
ماں اے رو و آیاں بیت و نفع رشتک پدا گول من و امین
ماں و قی لوگ جاگھاں بندان و ویش ہم دارتکت و دگران
ہم و ارینتکتش۔ حرم و چپ و چاگرد و پل و باج و دوزی
و مالواری و بازار گرم ات بلے کعبہ و ادب و خاطر و کتام
دزیاد و گئے و گون قریش و راج و کار نہ داشتکت۔
اللہ پاک و ہمے انعام ادا یاد دیانینگ لویت کہ ہمے لوگ
برکت و شمار و روزی دات و امن و امان و زندگشت۔
چہ اصحاب نبیل و حملہ و شتم حفاظت کت۔ گڑا شمار چون انت
کہ اے لوگ و خدا بند و بندگی و کنگ و لویت و آئی و
رسول و پرچماں دل و درد و انگ، آیا اے سک
زیات ناشکری و احسان فراموشی یے نہ انت۔
اگں اے دگر گیاں شمس و پوت نہ کن انت تو اے
دایں سر ظاہرین حقیقت و سر پد بوگ چوش کل انت۔
ہمے تاکدیم و فوائد: ک یعنی چوش
فہیت کہ انصاف نہ بیت وچہ اللہ و جانب و نیک و
بد و بد کردی نرسیت۔ و لہتہ و دین و معنی ملت
زرتنگ یعنی ملت اسلام و مذہب حق و دروغ بند
کنت۔ چوگو ش کہ مذہب و ملت آئی و گور و چ
چیز انت۔ ک یعنی یتیم و ہمدردی و غم داری تو و قی
جاگہ و انت و گون آئی و مزین سنگری و بد اخلاقی و
پیش کیت و یعنی غریب و محتاج و نہ و ت جت
کنت و نہ اید گران و ترغیب دنت۔ ظاہرین خبر
کہ یتیم و محتاجان و جت و گ و برابانی حال و رحم و رگ
ماں دنیا و ہک مذہب و ملت و تعلیم اوارت وچہ
ہما جو انی میل و عاداتاں انت کہ برابانی خبریاں تمام ملت

۱
ع
۳۲

۱
ع
۳۳

اتفاق کنت گڑا ہر کس چہ اے ابتدائی اخلاق و عاداتاں ہو کہ بہ بیت گڑا آڑا انسان حساب مکن کہ آمل جانور انت چوشین مردم و گون دین و ایمان چہ واسطہ انت
و گون اللہ پاک و آچونکا دوستی داریت۔ ک یعنی چوش نر انت کہ نماز کئی مناجات انت و چرائی و مقصود چہ انت و چہیکر اہتمام و لائق انت۔ آیا نماز ہمیش انت
کہ کردی دانت و کردی نہ دانت و ہد و بے و ہد لک بوتنت۔ ماں گپ و شپ و دنیا و کسب و کاراں پہ زانت وقت تنگ کت۔ پدا اگں نماز و دنت ہم، تو بزاں
سر و چار بر و زمین و جت و معلوم نہ انت کہ کئی ویمار و ہمدردی و غم داری تو و قی
پدا آگ، سر و چہیکر برگ یا سر و چہیکر کنگ و عمل و گندیت و زانا آئی و نظر بہ مئے و لانی سرانہ روت و کہ ماں آیایں و ان کتام حد و اخلاص و شوق و رنگ موجودانت، یاد

بدارائے تمام صورت ماں عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ درج بدرجہ داخل انت۔ کما صَحَّ بِهِ بَعْضُ السَّلَفِ۔ (تنبیہ) واضح بہ بیت کہ اے ہم تراپ پہ منافقان انت۔ ۵ یعنی تہنا بہ نماز و سرادار و مدار نہ انت، ماں آیانی اید کہ عملاں ہم چہ ریاکاری و پیشدارگ و خالی و ہو رک نہ انت چو گبوش کہ آیانی مقصد و مراد چہ خالق و نگاہ ترینان و مخلوق و شہود کنگ انت۔ ۶ یعنی زکوٰۃ و صدقات وغیرہ تو پچے ادا بکننت معمولی کار مرزی چیزاں ہم مثلاً آپ و ڈول، ساد، دیز، تاپک، تپرسوچن و بندیک وغیرہ کس لوٹک و ساعت و پہ دیگ آمادہ نہ بنت حالانکہ ماں دنیا و اشانی دیگ و رواج عام انت، بجلی و زالت و دھندے احوال اے داب و بہ بیت تو چہ ریاکاری و نماز و انگ پچے فائدہ و سیت محل بیت۔ اگس یک انانے و تار مسلمان نمازی گوشت و گوشتائینت مگر گوں اللہ و اخلاص و گوں مخلوق و ہمدردی نہ کنت۔ آئی اسلام یک بے معنی و بے مقصدیں لفظ و آئی و نماز چہ حقیقت و سک باز دور انت۔ اے ریاکاری و بد اخلاق تو ہما بد بختانی دستور بوگ لوٹیت کہ آیایں اللہ پاک و روز جزاء سراچ اعتقادے نہ انت۔ ۷ کوثر و معنی خیر کثیر انت۔ یعنی سک باز زیات خیر و شری۔ ادا چہ اشی کتا م خیر مراد و مقصود انت؟ ماں البحر المحیط و اشی و بابت و بیست و شش اقوال نقل کنگ بوٹگنت و آخر و اے چیز و راتر جج و انگ کہ ماں اے لفظ و توک ہر قسم دینی و دنیاوی دولت و حسی و معنوی نعمتاں داخل انت کہ آیایں واجہ و یا چہ واجہ و برکت و امت مرحومہ و رگی انت۔ چہ ہر نعمتاں یک مسترس نعمتے آہما حوض کوثر ہم شامل انت کہ بہ نام و ماں مسلمان مشہور معلوم انت و چرائی و واجہ و قی امت و ماں محشر و میدان و سیراب فرمائینت (اے ارحم الراحمین! تو اے خطا کار و سیاہ و راہم چہ شئی و سیراب بکن) (تنبیہ) حوض کوثر و ثبوت لھتے محدثانی نزدیک داں حد و تواتر و سر بوٹگ ہر سلمانے و برائی اعتقاد دارگ لازم انت۔ ماں حدیثاں آئی و عجیب و غریب خوبیاں یعنی شریاں بیان بوٹگنت۔ چہ لھتے روایتاں آئی ہاں محشر و بوگ و چہ اکثر ماں جنت و موجود بوگ ثابت بیت۔ اکثر عالمان اے خبر اے داب و تطبیق و انگ کہ اصل نہر ماں جنت و بیت و ہماں و آپ ہاں حشر و میدان و یاران ماں یک حوض و جمع کنگ بیت، دو بیتاں کوثر نام دارنت، واللہ اعلم بالصواب۔ ۵ یعنی اے قدر مزین انعام و احسان و شکر ہم باز من بوگ لوٹیت، تو باید انت کہ تیں نبی گوں و قی روح، بدن و ماں و برابر ماں و قی رب و عبادت و گلاشس بوان بو۔ چہ بدنی و روحی عبادت و چہ درستاں مسترس چیز نماز انت و ماں مالی عبادت و ترابی یک ممتاز بزاں گیشنگیں حیثیتے داربت چیا کہ قربانی و اصل حقیقت و قی جان و قربان کنگ ات۔ جانور و قربانی و لھتے حکمت و مصلحتانی بنام و سر آئی و قائم مقام جوڑ کنگ بوٹگ چو شکہ چہ حضرت ابراہیم و اسماعیل علیہما السلام و قصہ و ظاہر انت۔ ہمیشکا ماں قرآن و دگہ جہ ہم نماز و قربانی و ذکر شش کیش یک جاکنگ بوٹگ قُلْ اِنَّ صَلَاتِيْ وَنُسُكِيْ وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِيْ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ لَا شَرِيْكَ لَهُ وَبِذَلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُسْلِمِيْنَ (انعام رکوع ۲۰) (تنبیہ) ماں لھتے روایتاں و انحر و معنی سینگ و سرادست بندگ و ہم آنگ مگر ابن کثیر و ماں اے دابیں روایتاں کلام کنگ و ترجیح ہے قول و انگ کہ و انحر و معنی قربان کنگ بگنت۔ چو گبوش کہ ماں اشی و ایراد گرگ بوت مشرکانی سرا کہ آیایں نماز و قربانی بہ بتاں کنگت۔ مسلمان لازم انت کہ اے کاران و خالص پہ خدائے واحد بکننت۔ ۹ لھتے کافراں پہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و شان و گوستگنت کہ اے شخص و ہج مردیں چک نیست بس داں اشی و زندگی و اشی نام و توار انت، رند و کئے اشی و نام و گریت۔ اے دابیں شخص ماں ہایانی محاورہ و ابتر گوستگنتش۔ ابتر دراصل و ہما جانور و گوشت کہ آئی و دُمب بَرگ بوٹگ کہ پشت و آئی و نام و گر و کس مہیت۔ گدا چو گبوش کہ آئی و دُمب بَرگ بوت۔ قرآن و شون دات کہ ہا شخص کہ اللہ پاک آئی و خیر شیر عایت بخت و داں ابدال آباد آئی و نام و روشن بکننت آئی ابتر نام پر بندگ مسترس اجمعی۔ در حقیقت و ابتر ہا انت کہ گورے دابیں مقدس و مقبولیں ہستی و بعض و گنت بداریت و قی پشت و کتام ذکر خیر و نیکیں اثرے یل مدنت۔ مروچی چارہ صد سال و پدماشا اللہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و روحانی اولاد و دنیا پر انت و حسانی دختری اولاد ہم بکشت ماں ملکاں شنگ و تالاں واجہ و آثار صالحہ ماں عالم و تر بوک انت، واجہ و نام گوں نیک نامی و محبت و عقیدت و کرد و کرد انسانانی دلاں گرماش سر کنگا کنت۔ دوست و دشمن کل واجہ و اصلاحی کارانی گوں دل و راستی و اعتراف و اقرار کنگا کنت۔ پداجہ دنیا و گوزان و ماں آخرت و ہرچ مقام محمود و واجہ اوشتوک بیت و ہر مقبولیت و مستبوعیت عامہ واجہ و تمام مچی و توک و حاصل بیت آو جدائیں گئے۔ آیا اے دابیں دائم البرکت ہستی و (العیاذ باللہ) ابتر گوستگ بوت کنت۔ ہمیشہ و مقابل و ہما گستاخ و خیال بکن ات کہ ہر کس اے کلمہ چہ زبان و کشتگنت کہ آئی و نام و نشان ہج جاگہ و باقی نہ منتگ و نہ گوں شری و کسے آئی و نام و گیسیت و یاد کنت۔ ہے احوال ہما گستاخی کنوکانی بوت کہ آیایں ماں یک زمانے و واجہ و بعض و عداوت و سر اکمر بست و بہ واجہ و مبارکیشان و گستاخی و زبان درازی گت۔ و ہے داب و دیم تر و واجہ و شان و گستاخی کنوکان و خداوند کریم تر ندیں سزا دیان کنت کہ نام و نشان ہم پشت نہ پکت و قیامت و عذاب و سزا پہ اشاں جدا ایر انت۔ ۱۲

ول قریش و چنت سرداران گوشت کہ اے محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) (بیاموشاوت ماں و تا صلح و نراں کنیں کرداں یک لے و شامے معبودانی پرستش (عبادت) کنیں ات پرادومی سال و شامے معبود پرستش کنیں۔ اے داب و دوہیں فریق و چہ ہر یکے دین و چہ ہر یکے بھر حاصل بیت، واجہ و پستہ دات خدا پناہ! کہ من گوں آئی و (پیکر دمانے و ہم) کسے و شریک قرار بدیاں! جوابش ات شتر چو کن کہ تو منے لھتے معبودان و تسلیم کن (یعنی آیان و بد و زرد مگوں) شامے تصدیق کنیں شامے معبود و عبادت و ہم کنیں پریشی و ہے سورہ کافرون نازل بوت و واجہ و ماں ہمیشانی مچی و اے سورت و نت و اشکنا نیت۔ کہ آئی و خلاصہ، چہ مشرکانی راہ و رہبند و بہک بزاری و اظہار کنگ متعلقانی سب دنگ و اعلان انت۔ و ت بچار اندیا علیہم السلام کہ آیان اولی کار شرک و ہڈ لانی بزرگ انت اے دابیں ناپاکیں و سبکیں صلح و سرکردی راضی بیت کنت۔ فی الحقیقت و ماں اللہ معبود لوگ و توجہ مذہب و داروک و اختلاف بوت نہ کنت

دست مشرکان اے خبر و اقرار کنوک انت و گوشت گنتش کہ ماں بگانی پرستش ہم ہمیشہ کانیں کہ اشان مارا گوں اللہ نزدیک کنت **فَاتَعَبُوا اللَّهَ عَنَّا اَللّٰهُ لَفِي (زیر رکوع ۱) چہ اختلاف** اگس ہست تو آماں غائب و عبادت و رد انت۔ لہذا صلح و رد اہرج صوبے قریش و پیش کنگ آئی و صفا و مطلب چوش بوت کہ آیان تو پر اب روئی راہبند و سراقم انت یعنی اللہ و غیر اللہ دو بینانی پرستش و کناں بین، و تیں نبی و فی توجیہ مسلک دست و بخش۔ یہ صلح و نراں و گفتگو و ہلاکس کنگ اے سورت ایرنجک بوت و یعنی ابید چہ خدا ہرج معبودے شتا پر و ناجو و کنگت من فی الحال اشانی عبادت و نہ کناں و نہ شامہ دے احد و حمد و سلا شرت غیہ پرستش کنگ آمادہ بوت کن ات کہ آئی و بندگی و عبادت من کناں۔ و یعنی دیمتر ہم من شامے معبودانی عبادت کنوک گلے ہناں و نہ شامنی یکتا ہیں موجود بلا شرت غیہ پرستش کنوک بنیت۔ مطلب اے داب بوت کہ من موقد بان و شرک کت نہ کناں نہ ہنوں نہ دیمتر و شتا و تارا مشرک اراں و موقد بوت نہ کن ات نہ ہنوں نہ دیمتر اے تقریر و روء ماں آیتاں نکرار نہ منٹ (تنبیہ) لھتے عالماں ادا نکرار بہ تاکید و سراج کنگ و لھتے و ماں اولی دو جملہاں حال و استقبال و نفی، و ماں اخیر و دو جملہاں نفی و نفی مراد و رنگ کا صبح بے از عشری۔ و لھتے و ماں اولی جملہاں حال و ماں اخیر و جملہاں استقبال و ارادہ کنگ کا نظر من الترجمہ۔ لیکن لھتے محققان ما اولی دو جملہاں "ما" و را موصولہ و ماں اے دگہ دو جملہاں "ما" و را مصدر بہ جنا کنگ و اے داب و تقریر کنگ کہ منی و شے درمیان و نہ ماں معبود و اشتراک ہست و نہ ماں عبادت و راہبند۔ شتابانی پرستش و کن ات، آمنی معبود انت من ہا خدا و عبادت و کناں کہ ماں آئی و شان و صفت و کس شریک بوت نہ کنت۔ اے دابیں خدا شامے معبود نہ انت۔ علی ہذا القیاس شتا ہر داب و عبادت کن ات مثلاً بھنہ یوان و کعبہ گرد اگر دناج کن ات یا ذکر اللہ بدل و شیزا رات یا دو چا پی جن ات من اے دابیں عبادت و کنگے نیاں، و من بہ ہرج شامے اللہ بندگی و حق و سر انجام دیاں شمارا آئی و توفیق نیست لہذا منی و شے راہ بالکل جدا انت و احقر و خیال و چوش کیت کہ اولی جملہ یہ حال و استقبال و نفی و حساب کنگ بہ بیت یعنی من نون

سُورَةُ الْكَافِرُونَ

سورہ کافرون مکی یہ و اے شش آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گوں خدا نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان، زہریں رحم کنوکے

قُلْ يٰٓاَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۱ لَا اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۲

بگو شش اے کافران ۱ من عبادت نکناں ہرچہ کہ شامہ عبادت کن ات

وَلَا اَنْتُمْ عِبُدُونَ مَا اَعْبُدُ ۳ وَلَا اَنَا عَابِدُ مَا

و نہ شامہ عبادت کن ات ہرچہ من عبادت کناں و نہ من عبادت کنوکاں ہرچہ

عَبَدْتُمْ ۴ وَلَا اَنْتُمْ عِبُدُونَ مَا اَعْبُدُ ۵ لَكُمْ

شامہ عبادت کنگ و نہ شامہ عبادت کنوک ات ہرچہ من عبادت کناں و نہ شامہ انت

دِيْنُكُمْ وَلِي دِيْنٍ ۶

شے دین و پے من انت منی دین

سُورَةُ النَّصْرِ فَكَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوٰی

سورہ نصر مدنی یہ دابے سے آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گوں خدا نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زہریں رحم کنوکے

اِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۱ وَرَأَيْتَ النَّاسَ

وہدے کہ بیت اللہ مدد و فتح و بگندے تو مردمان و

يَدْخُلُونَ فِي دِيْنِ اللَّهِ اَفْوَاجًا ۲ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ

کہ داخل بنت ماں خدا دین و فوج فوج و گوں پاکی یاد کن و توسیپ

رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ۳ اِنَّهٗ كَانَ تَوَّابًا ۴

و تبت و و چہ ہائی بخشش بلوٹ بیشک آ من توبہ قبول کنوک ایت و

مذلل

یا آئندہ شامے معبودانی پرستش و کت نہ کناں ہرچہ شتا جہ من امیت کت ات۔ و لا انا عابد ما عبدتم و معنی (بقول حافظ ابن تیمیہ) اے بزرگ بہ بیت (وہدے من خدا و رسولان تو) منی شان چو نہ انت و نہ کتام و فتے و چہ من مسکن انت (بامکان شری) کہ شرک و ارتکاب بکناں حتی کہ ماں گوستگیں زمانہ و چہ و جی و نزول و پیش ہم و ہدے شاکلاں سنگ و درخان و پرستش و گلائش اتے منی جند و غیر اللہ پرستش نہ کت، پداھتوں چہ اللہ طرف و جی و نور و بینات و ہدی و غیرہ آیک و چونکا ممکن انت کہ ماں شریات شے داب و عمل بکناں۔ شاید ہمیشہ کا ادا ماں و لا انا عابد و جلاسمیہ و ما عبدتم و صیغہ ماضی و عنوان خستیار فرمائیت۔ باقی منت کافران احوال آئی و بینا ہر دوہیں براں چہ یحیی عنوان و فرمائیت و لا انا عابد و معنی شامہ دم چہ و فی استعداد و غرابی و بدبختی و اے لائق نہ ات کہ ماں کتام و ہدے و

و کتام حلتہ و خدائے واحد بلا شرکت غیرے پرستش کنوک بے رات۔ حتی کہ چہ خاصیں گفت گوئے صلح و وعدہ ہم شرک و دھب و گمراہی و داراوت و یک جملہ میاں
ما تَعْبُدُونَ بَصِيفَةً مِّمَّنْ خَلَقَ مَا عِبَدْتُمْ بَصِيفَةً مِّمَّا ضَلَّتْ رِجَالُكَ عَنْ يَمِينِهِمْ وَ شِمَالِهِمْ يَوْمَ تَكُونُ الْأَنْفُسُ فِي أَصْفَادِهَا ذَرْهُمْ عَلَى الْيَوْمِ الَّذِي تَكُونُ الْأَنْفُسُ فِي أَصْفَادِهَا ذَرْهُمْ عَلَى الْيَوْمِ الَّذِي تَكُونُ الْأَنْفُسُ فِي أَصْفَادِهَا
یا ہر دوش رنگیں سنگے نظر کپت آئی ز رت و فی معبود جو رکت و پیشی معبودی رخت کت پدا یہ ہر موسم و دہر کار و جدا جدا معبودانت۔ یکے سفر و معبودانت، یکے حضر و یکے نان دیوک
انت، یکے اولاد دیوک انت و قس علیٰ ہذا۔ واجر حافظ شمس الدین ابن قیمؒ و ماں بدائع الفوائدؒ اے سورت و لطائف و مزایا و ردائیں نفیس (جوانی) گفت گو کنگ۔ ہر کس بہ قرآنی
معارف و ذوق شوق و واہگ داروک انت آرا بایکہ آئی و مطالعہ و نگشت۔ وک حضرت شاہ صاحبؒ بنشتہ کنت ”یعنی شمس“ ہرچ داہیں ضد و گنت در شان کت نوں سر
کنگ چہ فائدہ و دان کہ اللہ فیصلہ کنت ”نوں ماچہ شاپہر کہ
شمار و بیزار بوان و سبے فیصلہ و راہ چارس۔ واللہ آ دین
قیمے کہ مارا محنت فرما سینگ بر آئی و ماسک گل و شادانی شہ
پر و تاچہ و فی بد بختی و ہرچ راہبندے پسند کنگ آشمارا مبارک
بات! ہر یک فریقے و آئی و راہ و راہبندے نتیجہ دست کپیت
و من گیش و گیار کنوئیں چیرایش ات کہ مکہ معظمہ (کہ آبراں
ماں سرزمین و اللہ دارا لطنت انت) فتح بہ بیت بہ
ہمیشی و سرانبات تر عرب قبیلہانی چم سکت انتنت چریشی و
پیش یک یک، دو دو مردم اسلام و داخل ہو گشت۔
چہ مکہ و فتح و بعد جوق در جوق داخل ہو گشت، حتی کہ تمام
جزیرہ عرب و اسلام و کلمہ و نت و چہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و
بعثت و ہرچ مقصد و مرادے بہت ات اتمام بوت۔
و یعنی چہ سر کچ بود کہ بعثت و مقصود و مراد و ماں دنیا و
دارگ (کہ آدین و تکمیل و خشت لاکر بی و نمہید انت) پورہ بوت
نوں آخرت و سفر نزدیک انت لہذا چہ اے جانب و فارغ
بوان و پہر کہ ہا جانب و گلاش ہو۔ و چہ پیش و ہم زیت
گوں کشت و اللہ پاک و تسبیح و تحمید و برے فتوحات و
کار نیانی و آئی و شکر و ادائیں، و یعنی بہ و فی
جنہ و بہ امت و استغفار کنگ و بیان ساری و باز
جاگہاں بوتگ، ہمو دا چارگ بہ بیت۔ حضرت شاہ صاحبؒ
نوشتہ کنت ”یعنی ماں قرآن و ہر جاگ و فیصلہ و وعدہ انت
و کافران اشتباہی کنگ ات حضرت و عمر و آخر مکہ فتح
بوت۔ عرب قبائل گروہ در گروہ (جماعت در جماعت)
مسلمان ہو گشت۔ وعدہ راست بوت۔ نوں
امت و گناہانی بخشش و بلوٹ تاکہ شفاعت و درجہ
ہم ترادست یکسیت۔ اے سورت واجہ و عمر و آخر و
نازل بوت۔ حضرت و زانت کہ منی ماں دنیا و ہرچ کارے
حسد ات کار سر انجام بوت نوں آخرت و سفر و وہد
سر بوتگ۔ ۱۲

ہم صفحہ و فوائد: و ابولہب کہ
آئی و نام عبدالعزیٰ بن عبدالمطلب انت، آنحضرت
صلی اللہ علیہ وسلم و حقیقی ناکو ات بے چہ و فی کفر و شقاوت
حضور صلی اللہ علیہ وسلم و مزین دشمنے ات۔ و ہدے واجہ
ماں یک مجلس و حق و پیغام و شکناہنگ و پاد آتکلت
اے بد بخت و کارائش ات کہ پیغمبر و نیک و سنگ چگل
دانگت کہ چرائی و واجہ و پاد خورج بوتگت و گوں
زبان و گوشتگت کہ مردماں! اشی و خبراں گوش مدارات اے شخص (معاذ اللہ) دروغ بند و بے دینے۔ برے گوشتگت کہ محمد گوں ماہما چرائی قول و وعدہ کنت کہ آچہ مرگ و
پد دست کپیت۔ مارا تو آچہ وجود چہ جاگہ نظر نبیت پدا و دین و دستان و دیم گورکنان و گوشتگت تنہا لکما مارا فی کما شیئا ما یقول محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) سنا
دو دنیاں بیہوشانے کہ من شے توک و چہ ہا چیزاں چہ نگنڈاں ہر چیکہ محمد بیان کنت) یک برے حضور صلی اللہ علیہ وسلم کوہ صفاء سرسریان و درستان و توار پر جت۔ واجہ و
توار و سر تمام مخلوق جمع بوتنت۔ واجہ و جوانیں رھبندے و مردماں اسلام و دعوت دات۔ ابولہب ہم موجودات (ماں لہتے و وایتاں بہت کہ دست و خنڈان و
گوشتی تنہا لک لسا اے یومر الہذا جمعنا) یعنی تو برباد باتے آیا تو مارا پہنچے خبر و جمع کنگت) و ماں روح المعانی چہ لہتے کساں قتل کنگ کہ آئی و ماں دست و سنگ

ع ۳۰

۹۳۱

اللہب ۱۱۱۔ الاخلاص

سُورَةُ الْاَلْهَبِ بِكَتْرِهِ خَمْسُ اَيَاتٍ

سورة لہب مکی ہے و اے پنج آیات انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کنان گوں خدا نام و ہا کہ بے اندازہ مہربان زبریں ہم کنوکے

تَبَّتْ یَدَا اَبِیْ لَہَبٍ وَتَبَّ ۚ مَا اَغْنٰی عَنْہُ مَالُہٗ

پرشتنت دوئیں دست ابولہب و آہلاک بوت و کار و نیانک آئی و مال آئی و

وَمَا کَسَبَ ۚ سَیَصْلٰی نَارًا ذَاتَ لَہَبٍ ۚ

وہر چیکہ کسب کت آئی و زوت کپیت ماں آس و جنبلا سیس

اَمْرَاتُہٗ حَمَالَةَ الْحَطَبِ ۚ فِی جِوْدِہَا جَبَلٌ

آئی و لوگ بانگ ہن کہ چست کنوک ات حشکیں دارا آئی و ماں آئی و گردن و انت یک دے

مِّنْ مَّسَدٍ

ریتگیں چہ پشٹاں و

سُورَةُ الْاَخْلَاصِ بِكَتْرِهِ وَفَوْنٌ اِیْتِ

سورة اخلاص مکی ہے، و اے چار آیات انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کنان گوں خدا نام و ہا کہ بے اندازہ مہربان زبریں ہم کنوکے

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۚ اللّٰهُ الصَّمَدُ ۚ لَمْ یَلِدْ

تو بگو کہ آ اللہ یکے و اللہ بے حاجت انت و پیدا بوتگ چہ آئی و کسے

وَلَمْ یُولَدْ ۚ وَلَمْ یَکُنْ لَّہٗ کُفُوًا

و ماں آچہ کسیا پیدا کنگ بوتگ و نیست و آئی و در و

اَحَدٌ

بچ کس و

منزل

زبان و گوشتگت کہ مردماں! اشی و خبراں گوش مدارات اے شخص (معاذ اللہ) دروغ بند و بے دینے۔ برے گوشتگت کہ محمد گوں ماہما چرائی قول و وعدہ کنت کہ آچہ مرگ و
پد دست کپیت۔ مارا تو آچہ وجود چہ جاگہ نظر نبیت پدا و دین و دستان و دیم گورکنان و گوشتگت تنہا لکما مارا فی کما شیئا ما یقول محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) سنا
دو دنیاں بیہوشانے کہ من شے توک و چہ ہا چیزاں چہ نگنڈاں ہر چیکہ محمد بیان کنت) یک برے حضور صلی اللہ علیہ وسلم کوہ صفاء سرسریان و درستان و توار پر جت۔ واجہ و
توار و سر تمام مخلوق جمع بوتنت۔ واجہ و جوانیں رھبندے و مردماں اسلام و دعوت دات۔ ابولہب ہم موجودات (ماں لہتے و وایتاں بہت کہ دست و خنڈان و
گوشتی تنہا لک لسا اے یومر الہذا جمعنا) یعنی تو برباد باتے آیا تو مارا پہنچے خبر و جمع کنگت) و ماں روح المعانی چہ لہتے کساں قتل کنگ کہ آئی و ماں دست و سنگ

نرت کہ نئی بنگ و چل بدنت۔ غرض آئی و شقاوت و گون حتی و عداوت عروج و سرائت۔ و ہرے پر اسے خبر نیکی آرا چہ اللہ عذاب و ترسینگ بوتگت تو پستہ دانگتی، کہ اگس راست راست اسے گپ بوگی انت تو منی گورہ مال و زر و اولاد باز انت آکلان ماں فدیہ و دیاں و نارا چہ عذاب و رستگار کناں، آئی و لوگ بانگ ام جمیل و ہم گوں واجہ پیغمبر ﷺ و مزین ہند و گنت ات، دشمنی و اسے کہ ابولہب و جنبل اس کنگت اسے زالک و چو بگویش کہ دار ماں کناں آرا ہنگت گیشتر تیز و ترند کنگت۔ ماں اسے سورت و ہر دو تینانی انجام و بیان کناں و خبر دار کت کہ مرد بد بیت یا جنیں آدے، و تی بہ بیت یا دراندے بہ بیت، مزین بہ بیت یا خورد۔ ہر کس حق و دشمنی و سرالانک و بندیت آخرا کا ذیل تباہ و برباد بیت۔ پیغمبر ﷺ و سیادی و وارثی ہم آرا چہ تباہی و رکنیت نہ کنت۔ ابولہب چونکا دستاں چنڈان و جہراں بند دنت و بہ و تی باز و دقت و سرامغور و روان و خدو مقدس و معصومیں رسول و طہ و دست درازی کنت۔ آدھنچوش بھیمیت کہ نوں آئی و دست پرشت کلمہ حق و زیر کنگ و واسطہ آئی و ہر پیمیں کوشش کنگت اتمام برباد بوتنت۔ آئی و سرداری و پاگو اجہی بہ ملا میگی بے نام و بیگواہ بوت۔ آئی و تمام اعمال مفت و بباد بوتنت۔ آئی و زور و قوت چنڈ چنڈ و تش تش بوت و آئی و جند ماں تباہی و چات و شت و کپت۔ اسے سورت مکی ہے، گوشت کہ چہ غزوہ بدر و ہفت روج و پد آرا زہریلی قسم و یک دانگے چہ بدن و در کپت تاکہ آئی و مرض دگران ملکیت چہ ہے ترس و تمام لوگ و مرد ماں آرا جد ایک کڑے و جاگہ دات ہمو دامت و آئی و لاش داں سے روج ہمو اکپنگت کس و ہم چیت نہ گت۔ و ہر لاش سڑک و بو کنگ و لگت آساعت و چہ حبشی مزدور اں چیت کنا نیت و پدا ماں زمین و گل گت۔ آیاں یک کلمے جنان و و چہ یک دارے و مدد و لاش تیلانک دات و چہ رزا سنگش ماں کت و قبر و پاش بند کت۔ اسے داب و آماں دنیا و رسوا و برباد بوت۔ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ۔ یعنی ماں اولاد، عزت و معتبری تمام چیزے و آرا چہ ہلاکت و رکنیت نہ کت۔ و لے یعنی چہ مرگ و پدا ماں مزین شعلہ جنوکیں اس و سر بوگی انت شاید چہ ہے مناسبت و قرآن شریف آئی و کنت ابولہب قائم داشت۔ دنیا تو آرا بہ ہے سبب و ابولہب گوشتنگت کہ آئی و کنگ (رخسار) چو آس و شعلہ و شہوک انتت۔ مگر قرآن و پیش داشت کہ آوتی گدئی انجام و اعتبار و ہم ابولہب نام کپک و مستحق انت۔ و ابولہب و لوگ بانک ام جمیل مالدار بوگ و باوجود مزین مجل و خاست و روع و و ت چہ چل دار چت و لوگ و آورت و گنگان و بہ و واجہ و راہ و سراج و دانگنت تاکہ چہ ریشاں واجہ رسول و واید کہ رو و آکنوکان و تخلیف بریت۔ فرمائیت کہ آہ ہر داب بہ حق و دشمنی و پیغمبر خدا و ایذا دیک و و تی مرد و مددگار انت۔ ماں دوزخ و ہم بہ ہے رفت و آئی و ہمراہ بیت۔ شاید او داز قوم و ضریع و (کہ آہم و گنگ داریں درختے) داراں سرکن بیت و چہ ہایانی ذریعہ و و تی لوگ واجہ و سر خدا وندی عذاب و آس و تیز کناں بیت۔ مکافا ابن کثیر۔

(تنبیہ) لہے و حَمَّالَةَ الْحَطَبِ و معنی چغل خور گپتگ۔ و ماں عرب و محاورات و اسے لفظ بہ اسے معنی و ہم کار مرز بیت۔ پنچوش کہ اسے دابیں مردم و ماں فارسی زبان و ہمزم کش و گوشت۔ و یعنی باز مضبوط رستگن ترندیں کہ مردم و بتورینی۔ چہ اشی و مراد اکثر مفتراں و نزدیک و دوزخ و طوق و زمزیل انت۔ و اسے تشبیہ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ و مناسبت و دیگ بوتگ۔ چیا کہ دارانی بار و چیت کنگ و واسطہ ساد و حاجت کپیت نوشتہ کنت کہ ماں اسے زالک و گور و یک مزین قیمتی ہارے ہست ات و آئی و چو گوشتنگت کہ لات و غری و سوگند رانت کہ ایشرا محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) و دشمنی و بردا خرچ کناں۔ الی ات کہ ماں دوزخ و ہم آئی و گردن چہ ہار و خالی مسیت و عجیب گپ ایش رانت کہ اسے بذخت و موت ہم بہ ہے داب و واقع بوت کہ دارانی بندل و ساد ماں اشی و گت و شت و لوپ بوت کہ چہ ریشی و ساسی بند بان بیران بوت۔ و یعنی ہمار دم کہ دریا بت و خدا و جت و باواست کنت کہ آچون و چہ داب و انت گوں آیاں بگویش کہ آیکے، کہ ماں آئی و ذات و بیج و طہیں تعداد و تکثر و دوتی و ہم گنجائش نیست و نہ کسے آئی و مقابل و نہ آئی و مشابہ انت۔ ماں اشی و محسوس عقیدہ و رد بوت کہ آگوشت خالق دو انت۔ خیر و خالق و یزدان و شتر (بدی) و خالق و آھرمن و ہم ہنود و تردید بوت کہ آکر و طانی حساب و و تی معبوداں ماں خدائی کاراں شہیدار کنت۔ و ک حمد و تفسیر باز داب و کنگ بوتگ۔ طبرانی آکلان و نقل کناں و گوشتیت و کل

هَذَا صَحِيحَةٌ وَهِيَ صِفَاتُ رَبِّنَا عَزَّ وَجَلَّ هُوَ الَّذِي يُحْمَدُ الْبُحْرَى فِي الْحَوَاجِّ وَهُوَ الَّذِي قَدْ انْتَهَى سُودُهُ وَهُوَ الصَّمَدُ الَّذِي لَا جُوفَ لَهُ وَلَا يَأْكُلُ وَلَا يَشْرَبُ وَهُوَ الَّذِي بَقِيَ بَعْدَ خَلْقِهِ (ابن کثیر) (اسے کل معنی صحیح انت و اسے تمام متے رب و صفات انت، آھا ذات انت کہ بہ آئی و طہ و ماں تمام حاجتاں رجوع کنگ بیت یعنی کل آئی و محتاج انت، آکسی محتاج نہ انت و آھا ذات انت کہ آئی و بزرگی و فوقیت ماں تمام کمالا و خوبیاں باختری حد و رنگ و آھا ذات انت کہ بہ ورگ و نوشگ و بیج حاجت یا واہگ نہایت و آھا ذات انت کہ مخلوق و فنا بوگ و بعد ہم باقی پشت کپوک انت) چہ اللہ تعالیٰ و صمدیت و صفت و ہا جاہلانی قول و رد بوت کہ آکام غیر اللہ ماں کتام درجہ و مستقل اختیار دار و ک فہمت۔ و ہم آریہ قوم و عقیدہ مادہ و روح و تردید ہم بوت چیا کہ آیانی اصول و مطابق اللہ ماں عالم و جو کنگ و اسے ہر دو تینانی محتاج انت و اسے دو تین بہ و تی وجود و اللہ محتاج نہ انت (العیاذ باللہ) و یعنی آرا نہ کتام اولادے ہست، نہ آوت کسی اولاد انت۔ ماں اشی و ہمار دمانی عقیدہ رد بوت کہ حضرت مسیح و یا حضرت عزیر و خدا و فرشتیاں و خدا و جنیں چک گوشت و ہم ہر کس کہ مسیح یا کتام بشرے و خدا منو کنت آیانی تردید ماں لَمْ يُولَدْ و کنگ بوت یعنی خدا و شان اسے داب انت کہ آرا کسے و نہ زانگ و ظاہری گپے کہ حضرت مسیح چہ یک پاکبازیں زائے و شکم و پید ابوتگ گڈ ایشاں و ت چونکا خدا بوت کنت۔ و ہر آئی و ہم دور کس نہ بوت تو لوگی یا چک چونکا بہ بیت۔ ماں اسے جملہ ہا قوم و راجانی رد بوت کہ ماں اللہ کتام یک صفت و کتام یک مخلوق و آرا آئی و ہم سر قرار دینت دانگہ لہے زبان دراز و گستاخ چہ ریشی و ہم دیار و نت آصفاں و ماں دگران ثابت کنت۔ یہود و کتاباں چیت کن ات و بجا رات، ماں یک مچی و خدا گوں یعقوب علیہ السلام و کنگ گزیت و یعقوب خدائے ماں کتیک و واپسیت (العیاذ باللہ) کَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنَّ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا۔ اِنِّ اسْأَلُكَ يَا اَللّٰهُ الْوَاحِدَ الْاَحَدَ الصَّمَدَ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدًا اَنْ تَغْفِرَ لِيْ ذُنُوْبِيْ اِنَّكَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ۔ ۱۲

فل یعنی ہا ذات کہ شب و تہاروی و دران و صبح و روشنی و ظاہر کنت۔ ۲ یعنی ہر اے دایں مخلوق کہ ماں آئی و چیزے بہ بیت چہ آئی و بدی و من پناہ لوٹاں دیم ترے اے مقام و مناسبت و چنت مخصوص چیزانی نام فی گپنگ۔ فل یعنی شب و تہاری کہ ماں آئی و اکثر ناشی کار، خصوصاً سحر و غیرہ زیات واقع بنت یا ماہ گریا آفتاب و غروب مراد انت۔ حضرت شاہ حبیب نشہ کنت کہ ماں اشی تمامیں تہار و کیاں آنکنت۔

نظارہ و ہم باطن و۔ و سنگستی و پریشانی و گمراہی۔
فل چہ نقشت فی العقد و ہما جنیں آدم ماں یا ہما جماعتاں یا ہما نفوس مراد انت کہ آس احرازہ عمل کنت و ہدے ماں کتام سادیا مود و غیرہ و چیزے دانان و آدم کنان و گریخ بندت۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و ہر سحر و بسید بن اعصم و کنت کہ چنت جنک ہم ماں آئی و شریک انت، واللہ اعلم۔ و حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کہ حاسبت و آئی و نظر لگیت۔ بیشک ہم کیک یا نظر لگ یک بیوکیں امرے۔ بے اکثر مفسرانی نزدیک من شر حاسد اذ احسد و مطلب ایش انت کہ حاسد و ہمدونی قلبی کیفیت و ضبط کنت و عمل و تی حسد و در شان بکنت گڑاچہ آئی و بدی و پناہ گرگ لوٹیت۔ اگں ماں یک شخصے و دل و بے اختیار حسد جاہ بخت مگر آوتی نفس و ماں قابو داران و گوں نمود و چوشیں نمونگے مکنت گڑاچہ ریشی و خراج انت۔ و ہم یاد دارگ بہ بیت کہ حسد و معنی چوش انت کہ چہ دگرے و اللہ و دانگیں نعمت و زوال و لوٹک بہ بیت۔ باقی چوشیں آرزو کنگ کہ من و ہم اے دایں نعمت یا چریشی و ہم گیش عطا بہ بیت کہ فلان و عطا ہو تگ ماں حسد و داخل نہ انت ایشرا ماں عربی زبان و غبطہ گوشت۔ ماں بخاری و حدیث لا حسد الا فی اثنتین الخ و چہ حسد و لفظ ہے غبطہ مراد انت۔
فل اگر چہ اللہ تعالیٰ و شان ربوبیت و بادشاہت و غیرہ تمام مخلوقات و شامل انت بیکن اے صفاتی چوت کہ کامل ظہور ماں انسان و ذات و بوت آپیم ماں اے دگر مخلوق و نہ بوت۔ پیشکارت و ملک و غیرہ و اضافت بہ ہائی و طرف و کنگ بوت و ہم ماں و سواس و گرفتار ہوگ بجز چہ انسان و اے دگر مخلوق و شان ہم نہ انت۔
فل شیطان چہ نظر اندیم ہوان و انسان و رودنت و لگشیت و اں حاسد کہ انسان ماں غفلت و مانیت آئی و گرفت انسان و سرگیش ہوان بیت، و ہمدے بیدار و آگاہ ہوان و ماں خدا و یاد و مشغول بوت اے فوراً پشت و کنزیت و یک گور بیت۔ ۱۲

الفلق ۱۱۳۔ الناس ۱۱۴

۹۳۳

عقہ ۳۰

سُورَةُ الْفَلَقِ بِكَتْمِ وَفِي خَمْسِ آيَاتٍ

سورہ فلق مکی ہے و اے بیچ آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنوے

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝۱ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝۲

نو بگوں کہ من پناہ لوٹاں گوں صبح و پروردگار و فل چہ خرابی و ہر چیزیکہ آئی پیدا کرتگ و

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝۳ وَمِنْ شَرِّ

وچہ خرابی و تہاری و ہمدے کہ ماں شائیت و چہ خرابی و

النَّفَّاثِ فِي الْعُقَدِ ۝۴ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ

ہما جنینانی کہ ماں گرچاں دم جنوک انت و چہ خرابی و حسد کنوک و

إِذَا حَسَدَ ۝۵

وہمدے حسد بخت و

سُورَةُ النَّاسِ بِكَتْمِ وَفِي سِتِّ آيَاتٍ

سورہ ناس مکی ہے و اے شش آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گوں خدا نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنوے

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝۱ مَلِكِ النَّاسِ ۝۲

نو بگوں کہ من پناہ لوٹاں گوں مردمانی رب و چہ مردمانی بادشاہ و

إِلَهِ النَّاسِ ۝۳ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝۴

چہ مردمانی معبود و فل چہ خرابی و شیطان و کہ وسوسہ دیان و اندیم بیت و

الَّذِي يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝۵

ہما کہ وسوسہ و در دنت ماں مردمانی دلال

منزل

جہل شیطان ماں جتان ہم ہست و ماں مرد ماں ہم و کذا لک جعلنالکلی بنی عدو و الشیطان الانسان و الحیون یوحی بعضہم الی بعض زخرف القول عموماً (انعام رکوع ۱۳)
 سورہ فلق و سورہ ناس اے دو تیں سورتاں یکجا و ماں یکیں واقعہ نازل ہو گئیں۔ حافظ ابن قیمؒ نے دوتیں سورتاں تفسیر شریعتہ ما فی فیہ فرمائی کہ اے دوتیں سورتاں منافع و برکات و تمام مردمانی حاجت و ضرورت پھینچیں انت کہ سچ انسانچہ اشیائے متغیہ بولت نہ کنت۔ اے دوتیں سورتاں سحر و نظیر و کلیں جہان و روحانی آفتاں دور کنگ مزین تاثیرے ہست۔ حقیقت اگر تمہیں گیت بیت تو انسان و اشیاء و ضرورت و چوقہ و سایہ و رنگ و نوشک و لباس و کثیر ہست۔ چہ بازیں صحابہ (مثلاً عائشہ صدیقہ، ابن عباس، زید بن ارقم رضی اللہ عنہم) و روایت انت کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلمؐ سر اٹھتے یہود و سحر کرتے کہ چہ آئی و اثر و چوک و چوک و ہمیں چہ بے بدن مبارک لا حق بولت ماں ادران و کدی چوش ہم بولت کہ واجہ و یکے نیائی کارے کنگ مگر خیال چو آتنگت کہ کار نہ کنگ۔ اشیاء علاج و واسطہ اللہ تعالیٰ اے دو سورتاں نازل فرمائیں دے وچ اشائی تاثیر ہما اثر باذن اللہ ازل (کار) بولت۔ واضح بہ بیت کہ واقعہ ماں صحیحین موجود انت کہ بریتی داں روح مردی کتاں یک محدثے و جرح ذکت، وراے واپس کیفیت رسالت منصب بالکل منافی نہ انت چو کہ وچ برے برے نادرہ بولت۔ باز برا واجہ و سر اٹھتی وارد بولت یا باز برال نماز و سہو بولت واجہ و فرمائیں (اما انا بشر انسانی کما تنسون فاذا نسیت فذکرونی) (من ہم یک بشر اے آن سچو کہ شمشوش ات من ہم شمشوشاں، من وھک بشمشوشاں تو بایدر انت کہ من یاد بیاہی) (آیا اے غشی و کیفیت و سہو و نسیا و ناان کتاں شخصے چو گوشت کنت کہ نوں بر حی و سرا و واجہ و اے دگر خیالی سرا چو نکات یقین یحییٰ ممکن انت کہ ماں آیاں ہم سہو و نسیا و شوشک بولتنگ۔ اگن او واجہ و نسیا و ثبوت و اے لازم نیت کہ ماں حی الہی و تبلیغ دین و شوشک و پیدائنگ بہ بیت تو چہ ایکیں خبرے و کہ اچانا واجہ و یک کارے کنگ و ماں خیال بگوزیت کہ نہ کنگی، چو نکات لازم کیت کہ چہ واجہ و تمام تعلیم وچ بعثت و فرضاں اعتبار درشت۔ یاد و ارگ بہ بیت کہ سہو و نسیاں مرض و غشی و غیرہ عوارض چہ انسان و خاصیں جا و ران انت اگن انبیاء بشر انت تو اے خاصیں خبرانی موجودی آیانی درجہ و ہجر کم کت نہ کنت البتہ اے ضرورت انت کہ وھک یک شخصے و بابت و چہ حکمیں دیلاں و روشنی ثبوتان ثابت بہ بیت کہ آیا بالیقین اللہ برحقین رسول انت تو تسلیم کنگ بہ بیت کہ اللہ پاک و آئی و عھمت و ذمہ زرتنگ وھا و ت آرا بہ و قی یا دکنائنگ، فہمائنگ و سرتنگ و ذمہ و ران انت نا ممکن انت کہ ماں آئی دعوت و تبلیغ و فرضانی سرانجام ویک کتاں یک طاقے خلل پیدا کت مجنت۔ نفس بہ بیت یا شیطان مرض بہ بیت یا جادو، کتاں یک چیزے ماں اے کاراں دست اندازی کت نہ کنت کہ آیانی تعلیق گون بعثت و مقصد انت کا فراں کہ نبیان و مسجور گوشت تگت چو نکہ آیانی مطلب نبوت باطل کنگ و چو ظاہر کنگ انت کہ چہ جادو و اثر و آیانی عقل و ہوش رفتگ چو بگوش کہ آیاں مسجور و معنی محبوں زرتنگ و خداوندی وحی و راجوش جنون قرار و انگشت (العیاذ باللہ) ہمیشہ کا قرآن انت فی تکذیب و تردید ضروری بولت۔ اے دعویٰ حج جاگہ کنگ نبوت تگ کہ انبیاء علیہم السلام چہ انسانی لوازمات مستثنیٰ انت و کتاں یک وقتے و یک دماے کتاں نبی و سر سحر معمولی اثر کہ آماں بعثت و فرضاں گاہے خلل اندازہ بیت، بولت نہ کنت قنبدیہ۔ معوذتین و قرآن بوگ و سر تمام صحابہ و اجماع انت وچ ہمایانی عہد و بگوداں روح مروچی گون تواتر و ثابت انت تیوگ و چہ ابن مسعود نقل کنت کہ آئی وراے و دوسورتاں ماں و فی مصحف و نبشہ نہ کنگت ات لیکن واضح بہ بیت کہ آیاں ہم اے سورتاں ماں کلام اللہ بوگ و شبہ نہ ات آراے خبر و متوک ات کہ اے اللہ کلام انت و لایب چہ آسمان و ابرکیننگ مگر آیانی نازل کنگ مقصد رقیہ و علاج ات چو معلوم نہ انت کہ چہ تلاوت و غرض و مقصد نازل کنگ بولگت یا نہ ہمیشہ کا آیانی ماں مصحف و درج کنگ ماں ہما قرآن و شامل کنگ کہ آئی تلاوت ماں نماز و غیرہ و مطلوب انت احتیاط و بخل انت ماں روح البیاء انت اندہ کان لا یعد المعوذتین من القرآن و کان لیکتبھا فی مصحفہ یقول انھا من لسان من السماء وھا من کلام رب العالمین۔ و لکن النبی علیہ الصلوٰۃ والسلام کان یروی و یعوذ بها فاشتبه علیہا من القرآن او لیست منہ فلم یکتبھا فی المصحف (جلد ۴) قاضی ابوبکر باقلانی نوشتہ کنت لہم یکر ابن مسعود کو فہما من القرآن واما انکر اثباتھا فی المصحف فاندہ کان یروی ان لا یکتب فی المصحف شیئا ان کان النبی صلی اللہ علیہ وسلم اذن فی کتابتہ فیہ وکانہ لم یبلغہ الاذن (فتح الباری ج ۵) حافظ علی و اے الفاظ نقل کنگ لہم یکر اختلاف ابن مسعود مع غیرہ فی قرآنیتھا واما کان فی صفۃ من صفاتھا (فتح الباری ج ۵) بہر حال آئی وراے رائے ہم شخصی و انفرادی ات وچوش کہ بزار و گیش گیوار کنگ کہ کتاں یک صحابی و گون آئی ہم تپاق نبوت و باز ممکن انت کہ شاید یہ آیان چہ تواتر و ثابت بولگ کہ اے ہم قرآن تلو انت تو دتی وراے و سر قائم نہ متنگ چریشی و ابیدائی اے انفرادی رائے ہم محض چہ یک کسے و خبر ویک و معلوم بولتنگ کہ آتواتر قرآنی و مقابلہ و سماعت یعنی گوشت ارگ و قابل بیت نہ کنت۔ ماں شرح مواقف انت ات اختلاف الصحابہ فی بعض سور القرآن مروی بالاجماع المفیدۃ للظن مجموع القرآن منقول بالتواتر المفید للیقین الذی یجمل الظن فی مقابلۃ قتال الاحاد مالا یلفت الیہ ثم ان اسلمنا اختلافہم فیما ذکرنا انہم لم یختلفوا فی نزولہ علی النبی صلی اللہ علیہ وسلم ولا فی بلوغہ فی البلاغۃ حد الاعجاز بل فی مجرد کونہ القرآن وذلک لا یغیر فیما نحن بصددہ اھ حافظ ابن حجر فرمائیں واجب باحتال اندہ کان متواتر فی عصر ابن

۹۳۴

مِنَ الْجَنَّةِ وَ النَّاسِ ۝

چہ جتان و چہ مرد ماں

دُعَاءُ ختم القرآن

اللّٰهُمَّ اِنْسِرْ وَحْشَتِي فِي قَبْرِى اَللّٰهُمَّ اَحْمِنِي بِالْقُرْآنِ الْعَظِيْمِ وَاجْعَلْهُ

لِي اِمَامًا وَنُوْرًا وَهُدًى وَوَحْيًا اَللّٰهُمَّ ذِكْرِيْ مِنْهُ مَا نَسِيتُ بِ

عَلَمِيْ مِنْهُ مَا جَهِلْتُ وَارْزُقْنِيْ تِلْكَ اَوْتَانَا اَلْيَسْرَ اِنَاءَ النَّهْرِ وَ

اجْعَلْهُ لِي حِجَّتِي اَرَبِّ الْعَالَمِيْنَ

وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ اَوَّلًا وَاٰخِرًا وَظَاهِرًا وَبَاطِنًا رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا اِنْ نَسِينَا

اَوْ اَخْطَاْنَا رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ

رَبِّ اجْعَلْنِيْ مُقِيْمَ الصَّلٰوةِ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِيْ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَا رَبَّنَا

اغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدِيْ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ يَوْمَ يَقُوْمُ الْحِسَابُ

۱۰۶

من ہم شمشوشاں، من وھک بشمشوشاں تو بایدر انت کہ من یاد بیاہی) (آیا اے غشی و کیفیت و سہو و نسیا و ناان کتاں شخصے چو گوشت کنت کہ نوں بر حی و سرا و واجہ و اے دگر خیالی سرا چو نکات یقین یحییٰ ممکن انت کہ ماں آیاں ہم سہو و نسیا و شوشک بولتنگ۔ اگن او واجہ و نسیا و ثبوت و اے لازم نیت کہ ماں حی الہی و تبلیغ دین و شوشک و پیدائنگ بہ بیت تو چہ ایکیں خبرے و کہ اچانا واجہ و یک کارے کنگ و ماں خیال بگوزیت کہ نہ کنگی، چو نکات لازم کیت کہ چہ واجہ و تمام تعلیم وچ بعثت و فرضاں اعتبار درشت۔ یاد و ارگ بہ بیت کہ سہو و نسیاں مرض و غشی و غیرہ عوارض چہ انسان و خاصیں جا و ران انت اگن انبیاء بشر انت تو اے خاصیں خبرانی موجودی آیانی درجہ و ہجر کم کت نہ کنت البتہ اے ضرورت انت کہ وھک یک شخصے و بابت و چہ حکمیں دیلاں و روشنی ثبوتان ثابت بہ بیت کہ آیا بالیقین اللہ برحقین رسول انت تو تسلیم کنگ بہ بیت کہ اللہ پاک و آئی و عھمت و ذمہ زرتنگ وھا و ت آرا بہ و قی یا دکنائنگ، فہمائنگ و سرتنگ و ذمہ و ران انت نا ممکن انت کہ ماں آئی دعوت و تبلیغ و فرضانی سرانجام ویک کتاں یک طاقے خلل پیدا کت مجنت۔ نفس بہ بیت یا شیطان مرض بہ بیت یا جادو، کتاں یک چیزے ماں اے کاراں دست اندازی کت نہ کنت کہ آیانی تعلیق گون بعثت و مقصد انت کا فراں کہ نبیان و مسجور گوشت تگت چو نکہ آیانی مطلب نبوت باطل کنگ و چو ظاہر کنگ انت کہ چہ جادو و اثر و آیانی عقل و ہوش رفتگ چو بگوش کہ آیاں مسجور و معنی محبوں زرتنگ و خداوندی وحی و راجوش جنون قرار و انگشت (العیاذ باللہ) ہمیشہ کا قرآن انت فی تکذیب و تردید ضروری بولت۔ اے دعویٰ حج جاگہ کنگ نبوت تگ کہ انبیاء علیہم السلام چہ انسانی لوازمات مستثنیٰ انت و کتاں یک وقتے و یک دماے کتاں نبی و سر سحر معمولی اثر کہ آماں بعثت و فرضاں گاہے خلل اندازہ بیت، بولت نہ کنت قنبدیہ۔ معوذتین و قرآن بوگ و سر تمام صحابہ و اجماع انت وچ ہمایانی عہد و بگوداں روح مروچی گون تواتر و ثابت انت تیوگ و چہ ابن مسعود نقل کنت کہ آئی وراے و دوسورتاں ماں و فی مصحف و نبشہ نہ کنگت ات لیکن واضح بہ بیت کہ آیاں ہم اے سورتاں ماں کلام اللہ بوگ و شبہ نہ ات آراے خبر و متوک ات کہ اے اللہ کلام انت و لایب چہ آسمان و ابرکیننگ مگر آیانی نازل کنگ مقصد رقیہ و علاج ات چو معلوم نہ انت کہ چہ تلاوت و غرض و مقصد نازل کنگ بولگت یا نہ ہمیشہ کا آیانی ماں مصحف و درج کنگ ماں ہما قرآن و شامل کنگ کہ آئی تلاوت ماں نماز و غیرہ و مطلوب انت احتیاط و بخل انت ماں روح البیاء انت اندہ کان لا یعد المعوذتین من القرآن و کان لیکتبھا فی مصحفہ یقول انھا من لسان من السماء وھا من کلام رب العالمین۔ و لکن النبی علیہ الصلوٰۃ والسلام کان یروی و یعوذ بها فاشتبه علیہا من القرآن او لیست منہ فلم یکتبھا فی المصحف (جلد ۴) قاضی ابوبکر باقلانی نوشتہ کنت لہم یکر ابن مسعود کو فہما من القرآن واما انکر اثباتھا فی المصحف فاندہ کان یروی ان لا یکتب فی المصحف شیئا ان کان النبی صلی اللہ علیہ وسلم اذن فی کتابتہ فیہ وکانہ لم یبلغہ الاذن (فتح الباری ج ۵) حافظ علی و اے الفاظ نقل کنگ لہم یکر اختلاف ابن مسعود مع غیرہ فی قرآنیتھا واما کان فی صفۃ من صفاتھا (فتح الباری ج ۵) بہر حال آئی وراے رائے ہم شخصی و انفرادی ات وچوش کہ بزار و گیش گیوار کنگ کہ کتاں یک صحابی و گون آئی ہم تپاق نبوت و باز ممکن انت کہ شاید یہ آیان چہ تواتر و ثابت بولگ کہ اے ہم قرآن تلو انت تو دتی وراے و سر قائم نہ متنگ چریشی و ابیدائی اے انفرادی رائے ہم محض چہ یک کسے و خبر ویک و معلوم بولتنگ کہ آتواتر قرآنی و مقابلہ و سماعت یعنی گوشت ارگ و قابل بیت نہ کنت۔ ماں شرح مواقف انت ات اختلاف الصحابہ فی بعض سور القرآن مروی بالاجماع المفیدۃ للظن مجموع القرآن منقول بالتواتر المفید للیقین الذی یجمل الظن فی مقابلۃ قتال الاحاد مالا یلفت الیہ ثم ان اسلمنا اختلافہم فیما ذکرنا انہم لم یختلفوا فی نزولہ علی النبی صلی اللہ علیہ وسلم ولا فی بلوغہ فی البلاغۃ حد الاعجاز بل فی مجرد کونہ القرآن وذلک لا یغیر فیما نحن بصددہ اھ حافظ ابن حجر فرمائیں واجب باحتال اندہ کان متواتر فی عصر ابن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمہ

واسطہ اصول و کلیاتانی یک جامعیں کتاب ایت کہ آئی جزئیاتانی بیان حضرت محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم وچہ وقتی قول و عملانی ذریعہ کنگنت علامہ ابو اسحق ابراہیم بن موسیٰ الشاطبی (المتوفی ۵۹۷ھ) وقتی کتاب "الموافقات" و تہا بنشتہ کنت :

القرآن علی اختصارها جامع قرآن باوجودیکہ مختصر انت جامعیں کتاب ولا یكون جامعاً الا والمجموع ایت۔ و کتاب جامع ہوا دہاں بیت کہ آئی تہا کلیات لان الشریعہ تہا کلیت بیانیت پرچہ کہ الیوم تمت بتمام نزولہ لقولہ تعالیٰ : اَکْمَلْتُ لَکُمْ دِیْنَکُمْ و آیات و نازل الیوم اَکْمَلْتُ لَکُمْ دِیْنَکُمْ الایہ بوگا چہ شریعت مکمل بوت (کتاب الموافقات ج ۳ ص ۳۶۷)

چریشی و بعد علامہ شاطبی و شیں بختہ کنگ کہ آئی و پورہ تیں بیان و ادانگانش نیست، بلے خلاصہ و چوشتنت کہ : مثلاً نماز، زکوٰۃ و جہاد، نکاح، بیع و شراب و قصاص و غیرہ اے درستانی بیان قرآن شریف و بوتہ بلے ایشانی تفصیلی بیان و یک مسئلہ و گیش و گوار چہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم سنت و بیت

قرآن شریف و تعارف چہ زبان رسالت و ہدایت و اے قانون و تعریف و توصیف ہر س و پی وقتی رنگ و کنگ بلے ما و ایشی و یک ہخیں تعارف و نقل کنیں کہ آچہ محسن انسانیت حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم و نقل کنگ بوتنگ، آفراتینیت :

کتاب اللہ فیہ نبأ من کتاب اللہ۔ ایشی و تہا شمع پیسریگانی قبلکم و خبر ما بعدکم قصہ و زندگیگانی حالات مان انت۔ و حکم ما بینکم، هو الفصل و شمع و ت مان و ت فیصلہ و مان لیس بالهزل من ترکہ من انت، اے یک حقیقی فیصلہ و کتابایت جبار قصمہ اللہ و من ابتغی مسخر و نہ انت۔ ہر کسے کہ چہ وقتی مزین الہدی فی غیرہ اضلہ اللہ، گندی و ایشی عیلة بکنت اللہ آئی و را هو جہل اللہ المتین، وهو الذکر الحکیم، وهو الصراط المستقیم، هو الذی لا تزلیغ بہ الالهواء ولا تلتبس بہ الالسنۃ ولا یشیع منہ العلماء ولا یخلق علی کثرۃ الرد، ولا

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَى خَاتَمِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ الْقَائِلُ "إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ مَأْدِبَةُ اللَّهِ فَتَعَلَّمُوا مِنْ مَادِبَتِهِ مَا اسْتَطَعْتُمْ" وَعَلَى الْاَلِ وَالْحَابِ وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ، اَمَا بَعْدُ اللَّهُ تَعَالَى وَاِنَّا اِنْسَانٌ بِسِيْدَاكَ وَاِنَّا اِنْسَانٌ بِفَهْمِكَ وَزَانِكٌ وَاَسْطِ تَمَانِیْ كَارِ اَمْدٍ وَضُرُوْرِیْ تِیْنِ سَاوِیْ وَاَسَاْمَانِ اِنْتِ اِنْسَانٌ وَاَحْوَاْسِ خَمْسَ عِیْنِ كُنْدُكُ، اَشْكُنْكَ وَغِیْرَ طَاقَتِ كِیْ چہ ایشانی ذریعہ و آوتی بازس کارے دربارت و چریشانی ذریعہ و انسان نہیں معلومات حاصل کنت، اے اعضا مان دست رس تا یک خاص حدے و کثیت و آدمیاشت نہ کنت۔

تہنا عقل پر انسان و رہبری و کافی نہ انت | اللہ تعالیٰ و انسان و عقل و ہوش و اتنگ کہ آے ہمیں جاگہاں انسان و راہا برتیت بلے زندگی و تہا انسان و باز و بخیج حالت ہم پیش کثیت کہ او و عقل و حواس ظاہری و در و ہا کنت بنت و آدم و راہا در برت نہ کنت اے و ہدے آچہ کہ انسان و رہبری و کار و کثیت آچی "انت۔ مثلاً یک انسانے کہ تہی و ہما موجود انت تو وقتی تم، دست و ایدہ حواسانی کارگرگ و رند پر نتیجہ و سر بے کہ ایشی و رنگ اسپیت انت، پنج فٹ ایشی و دراجی انت و فلان فلان صفت ایشی و تہا موجود انت، کہ اگاں چتاں بند بختہ و تہنا چہ عقل و جُست بختہ آے فیصلہ و دات نہ کنت، بلے عقل اے فیصلہ و ضرورت کنت کہ اے بلا حصں جسم و جون و یک پیدا کنو کے ہستنت اگر چہ من آئی و راہی وقتی چتاں نہ گندی، بلے اے فیصلہ کہ اے جسم و جان و پیدا کنو چریشی و کجام کار و و ش بیت و چہ کجام کار و و ش بیت یا کہ ایشی و کل زندگی و چہ پیم و گوازیگ آئی و ابدی زندگی و جوانی و سبب بیت و چہ پیم و زندگی و گوازیگ دیم و زندگی و ناگیگ و تہا ر کنت، اے فیصلہ چہ حشکیں عقل و حواس و کنگ نہ بیت بلکیں ایشی و فیصلہ و ہما ساہ و جور ط کنو کنت کہ آوتی و ش و نہ و ش و کاراں سوچ دنت، و ہمیشی و نام و جی "انت کہ بہ قرآن و نام و تمانیں انسانانی و ہما ایرانت، انسان و راوتی زندگی و توکا ایشی و ہمچو ضرورت انت کہ وقتی عقل و حواسانی حاجتہ است۔

قرآن کاملین ضابطہ حیات ایت | قرآن در حقیقت نبی آدم و واسطہ یک کاملین ضابطہ حیات و جامعیں قانون ایت کہ آئی و تہا انسانانی فلاح و بہبود و کامیاب و کامل ترین نمونہ موجود انت۔ قرآن انسانی زندگی

تتقضى عجائبه وهو الذى
لم تنته الجن اذا سمعته
حتى قالوا : انا سمعنا قرآنا
عجبا يهْدِيْ اِلَى الْوَسْطِ
فَامْتَابِه

چریشی و زبان انتشار و شکار بنت
(یعنی ایدگہ زبان گونیشی و ہونہ بنت)
چریشی عالم سیر نہ کنت اے بار بار و
وانگ کوہن بیت، ایشی عجیب نوکیں
گنیم نہ بنت۔ اے ہاکلام انت کہ
وہک جنال اشکت گڈا ہادمان و
گوشش : (ماک عجیب قرآنے
اشکتگ کہ آکامیابی و سوج و سر و
کنت واپہ آئی و ایمان آوردت)

من قال به صدق ومن
عمل به اجر ومن حكم به
عدل ومن دعا اليه هدى
الى صراط مستقيم -

(ترمذی باب فضائل القرآن) ہر کسے بہ اشی و گپ جنت آراست
گوشتیت و ہر کسے کہ ایشی و سر عمل کنت آئی و اجر و ثواب رسیت و ہر کسے
کہ ایشی و مطابق و فیصلہ کنت آئی و انصاف کنت۔ ہر کسے کہ ایشی و نیمگا توار
پر جت آئی و تحکیم راہ و ہدایت دیگ بوت۔

قرآن و نوکیں دور و قانونی کتابانی میانہ بوگ و وجہ

اذا اے خبر ہم وتی ذہن و بدار کہ قرآن مجید باوجودیکہ جامع و مکمل انت
لیکن آجید دور و یک قانونی کتابے و میانہ بنت کہ آئی و تہا تمامیں حکم جدا
جدا بابانی تہا بہ بنت و پدا ہر حکمے ماں دگہ دگہ دفعہ تہا درج بہ بیت، بلکیں
قرآن و مثال یک کالمیں حکمے نیگنت کہ نادراہ و حالت و مطابق و دو تجویز
کنت و پدا آئی و نوکیں حالت و رو و دومی دوا و نسخہ و تجویز کنت یا چوش
بفہم کہ یک زبیرس فوجی قائد و پیشوائے کہ آوتی فوج و یک خاص رنگے و
اوش تارینیت، پدلیک و ہک آیان و دیار و گ و حکم و دنت و ناگہ و
ضرورت و مصلحتے و خاطر آیان و پشت و ہم کنز و حکم و دنت برے
زحم و جنگش فراتیت و برے بمب و تیر و تفنگ و فرمائش کنت، حکیم و
فوجی سربراہ و ہر یک نسخہ و حکم و وتی و تی جاگہ و باز ضروری اثر و نتیجہ گوں
و تاداریت کہ اشان و ابید صحت و کامیابی یک و اب و خیال انت۔

در حقیقت کلام الہی کہ آتما میں علم و ہدایت و واسطہ و انت و تاقیامت و
آوکیں انسانانی واسطہ دستور العمل انت، پریشی و واسطہ اے لازمی ات
کہ آہے ہمیں کتابے بہ بیت و آئی و تہا بدل بو و کیوں نوکیں حالتانی واسطہ
اصول و کلیاتانی موجود بوگ یک طے سی ضرورتے ات و ہم چیزیاں قرآن موجود
انت ہے یک وجہ انت قرآن و جدید و قدیم طرز تحویر و مطابق نہ بوگ و۔

ماں غیر عربی زبانان ترجمہ و تفسیر و ضرورت | ہدایت و اے
عالمگیریں دستور و ہک کہ دیما اہت گڈا چہ دنیا و کفر و جہالت و تہا رکی
کم و کار بان بوت و اسلام و روزنائی ماں جہان و تہا تالان و شنگ

بوت، تمامہ یکہ اسلام و متوکانی دائرہ چہ جزیرہ العرب و در سر بوت،
اسلام و بنیادی چہ شہرہ کہ آکتاب اللہ و سنت رسول اللہ ات، آہے
عجی نوکلمانانی زبان و نہ انت، چہ پیشاں ضرورتے کہ اے ہدایت و شنگ
کنگ و واسطہ چہ ایدگہ زبانان ہم قرآن مجید ترجمہ و تفسیر کنگ بہ بیت۔ اگر چہ
عربی زبان و قرآن شریف و تفسیر نبشتہ کنگ چہ دو صحابہ و تابعیناں شروع
بوگت و ایدگہ زبانان ایشی و صرف معنی و مطلب زبانی بیان کنگ بوت
و قرآن مجید و تفسیر ترجمہ نبشت و خوان و واسطہ تہنا عربی زبان کار مرز بوت
بلے دیر نہ گوست کہ عالم و زانتکاراں قرآن مجید و ماں ایدگہ زبانان ترجمہ
و تفسیر نبشتہ کنگ شروع کت، حتی کہ مروچگیں دور و باز کم چوشیں زبان
بیت کہ آئی و تہا قرآن شریف و ترجمہ یا تفسیر موجود مہیت۔ غیر عربی چوشیں
زبان باز انت کہ آہانی توکا یک یک زبانے و صد ہا ترجمہ یا تفسیر ہم موجود
انت۔ بلے اے افسوس و مقام ایت کہ بلوچی و ڈولیں و سب و کوہنیں
زبانے چریشی و زہرات۔

مرکز و بنیاد و ضرورت | در حقیقت ناں تہنا مسلمان بلکیں

ہر قومے کہ چہ وتی مرکز و دور بیت گڈا آسر گردان بیت و تسبیح و دانگانی
پیما کہ آ و ہدیہ چہ وتی مرکزی بندیک و جد انت گڈا ہر یکے بہ دیم کسیت۔
ایشی و تہا پچ شک و شبہ نیست کہ مسلمانانی اصل مرکز کتاب اللہ انت
کہ آئی و تفسیر کنوک رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم انت۔ چوش بگوش کہ کتاب اللہ
و سنت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم مسلمانانی بنیاد و مرکز انت۔

بیماریں زبان و یک عجیب مثال | لہذا ہر قوم و ہر زبانے
کہ چہ وتی اے بنیادی مرکز و دور بیت گڈا ایک بیماریں قوم و بیماریں
زبانے شمار بیت۔ و اے بیماریں زبان و قوم و مثال چہ ہامرو و انت
کہ چہ چٹن و مرگا انت و آپے ماں دیم و ایرنت بلے و ارتش نہ کنت، یا ہما
جانورے و ہم و کہ چہ شد و ساہ دیگا انت و کاہ و آپ آئی و سرائت
و قدرت بہ و رگش ندریت۔

کالعیس فی البیداء یقتلھا الظمأ
والماء فوق ظہورھا محمول
یعنی چہ آسان دیگا کہ آپ و پشت لڈ تگت و جنگل و توکا چہ تن و مرگانت
مرچی قرآن و ہدایت و دیم مسلمانانی ہے حالت انت۔ و مئے
بلوچی زبان ہم بحیثیت زبان ہے بوجیگا سوار کہ آئی و تہا نہ صرف ایدگہ علمی و
دینی سرمایہ و کمی انت بلکیں قرآن مجید و ہمیں مبارکس دولتے و ہم
اے زبان و دست ہو رک انت۔

بلوچی و اولی ترجمہ کلام پاک | اے بابت و مئے علم و زانگ و

عہ هذا الحديث تمامہ فی مشکوٰۃ المصابیح عن علی رضی اللہ عنہ رواہ الدارمی و الترمذی فی باب فضائل القرآن وقال هذا حديث اسنادہ مجهول وفي الحار
مقال اہ الظاہر ان اسنادہ مجهول۔ قال علی القاری رحمہ اللہ قال الطیبی روی الشعبي عن الحارث الاعور وشہد انہ کاذب اھ (ثم قال) هو من اشہر بصحة علی وبقا
انہ سمع منہ اربعۃ احادیث وقال النسائی وغیرہ یس بالقوی وقال ابن ابی داود کان افقہ الناس وافرض الناس واحسب الناس اھ فمافی شرح مسلم للنووی عن الشعبي انہ روی
عن الحارث الاعور وشہد انہ کاذب محمول علی انہ قد بیع منہ کذب ولذا لم یقل کذاب مع ان الکذب قد یمدق ولذا روی عنہ۔ فالحاصل ان حدیثہ ضعیف اسنادہ وان
کان لاشک فی صحۃ معناه مع ان الضعیف معمول بہ فی الفضائل اتفاقا
(مرقاة شرح مشکوٰۃ ص ۵۹۳ ج ۲)

حد بلوچی زبان و اولی ترجمہ کلام پاک مولانا میاں حضور بخش بلوچ رحمۃ اللہ علیہ کنگ، مولانا تفصیلی حالات مارا معلوم نہ انت، البتہ آئی ترجمہ کلام پاک و اسے نسخہ چھ مروجہ ہفتاد و ہفت سال پیشتر ماں ۱۳۲۹ء اولی براپنچصد نسخہ و مقدار پچھاپ بوتگ۔ اودا پرپیس و نام چودرج انت : ”در مطبع ہندوستان سیم پرپیس لاہور طبع شد“ اسے نسخہ و سرورق و طبع کنوکاں و قی نام و ہمراہی و نبشتہ کتہ : ”ساکنان قریہ درخان متصل بدکنی نہ ڈاڈاھر“

مولانا حضور بخش صاحب بلوچ و اسے ترجمہ قرآن و آخری صفحہ مولانا و قی علاقہ و بارہ و وت نبشتہ کنگ ”الساکن فی قریۃ التائب من بلاد السنہی“ یعنی من سخی علاقہ و تائب نامی شہر و نندوکاں۔

چرے مجموعہ تفصیلاتاں ماسے نتیجہ سر بوتگیں کہ مولانا صاحب ڈھاڈستی و علاقہ و مردم ایت۔ بہر حال اسے بلوچی ترجمہ مری قبیلہ و زبان نیگنت۔ واجہ و آخر و اسے ہم نبشتہ کنگ کہ من جمادی الاولی ۱۳۲۹ھ و چہ ترجمہ و نبشتہ و آئی و صفائی و فارغ بوتگ انت۔

تا حدیکہ ترجمہ و تعلق انت، مالیش چہ مختلف جاگہاں مطالعہ کنگ و چارنگ، باز بہتریں ترجمہ ایت و ترجمہ کنوک و مسترس کامیابی ایشنت کہ آئی و ترجمہ انتہائی مختصریں الفاظاں گوں کامیابی و کتہ، باز کم بلے جاگہ جاگہ مولانا بطور فوائد بعض مناسبتیں تفسیری نکات ہم مختصر بیان کنگ۔ کتاب اگرچہ قدیم زبان و انت تاہم اگرچہ پ کنگ بہ بیت گڈا اسے مزین مذہبی و ملی خدمتے بیت۔ اسے نسخہ کہ ماوتنگ، اسے مولانا خیر محمد ندوی صاحب و لاہوری و انت کہ دراصل حضرت مولانا قاضی القصبہ سر بازمی و لاہوری و کتابان انت۔

بلوچی زبان و دومی ترجمہ کلام پاک | اسے سلسلہ و دومی بخش ممتاز بلوچ عالم دین حضرت علامہ قاضی عبدالصمد سر بازمی رحمۃ اللہ علیہ و ترجمہ قرآن انت کہ آئی و تکمیل بقیۃ السلف حضرت مولانا خیر محمد ندوی رحمۃ اللہ علیہ کنگ۔ ۱۳۶۷ء و حضرت قاضی صاحب قلات و شت و گوں اوہ و خان قلات محمد یار خان صاحب و دوچار کپت، و آچہ قاضی صاحب سک متاثر بوت۔ چنانچہ آئی و علامہ قاضی صاحب و راوی خاصیں اتالیق جوڑکت و وئی اسے خواہش ظاہرکت کہ توباتی و ہدے ماں بلوچی زبان و قرآن شریف و ترجمہ و دگوش بوجہ چنانچہ تقریباً تاہنچ سال قاضی صاحب ماں ہے خدمت و گلایش بوت و پدا و ہدیہ آریاست قلات قاضی منصب و سرافا تربوت و چرائی و بعد مجلس شوری و باسک و مسترحو بوت گڈا بازیں کارانی وجہ و ترجمہ و کارہتل بوت۔ چنانچہ تا حضرت قاضی صاحب و وفاتی و نوزدہ پارہ و ترجمہ و اولی پارہ و تفسیر نبشتہ بوتگ۔

پشت کپتگیں ترجمہ و تفسیر تکمیل | اسے ڈولیں ہمیں کارے و ناتمامی مزین گپ ایت بلے بمصدق کل امور مہوکتہ باوقاقتا

بلکیں اللہ تعالیٰ و پرے کار و تکمیل و زانا حضرت مولانا خیر محمد صاحب ندوی و رادرچنگت، چنانچہ مولانا ندوی صاحب پشت کپتگیں پارہ ہانی ترجمہ و چہ دومی پارہ و دیے تمایں تفسیر و نبشتہ کنگ شروع کت، و تا اسے و ہدے ترجمہ مکمل انت و تفسیر و بیست و شش پارہ تمام بوتگنت و دیم و کار بوتگانت۔

ترجمہ و دو قسم و اسے ترجمہ و خوبی | قرآن شریف و ترجمہ کہ ماں اردو و اسے دگہ غیر عربی زبانان بوتگنت، آعمو ماد و قسیمگ انت، اولی لفظی ترجمہ و دومی با محاورہ ترجمہ، مئے اسے بلوچی ترجمہ دومی قسیمگ ایت بلے چوشیں آزادیں ترجمہ مئے ہم نہ انت کہ چہ متن و قرآن و یکسر آزاد بہ بیت بلکیں حتی الامکان اسے کوشش کنگ بوت کہ قرآن حقیقی مطلب ہم بیان بہ بیت و بلوچی زبان و آئی و ادائیگی ہم مناسبتیں الفاظاں گوں ادابہ بیت کہ عام مردے و فہم و بیہیت۔ اسے ترجمہ و تھا زیادہ ترجمہ شیخ الحدیث مولانا محمود الحسن رحمۃ اللہ علیہ و ترجمہ و زندگی کنگ بوت۔

چہ تفسیر و بابت و | البتہ بلوچی زبان و اسے تفسیر کہ مئے دیم انت۔ اسے یک جدلیں تفسیر و نہ انت بلکہ اسے تفسیر تفسیر عثمانی و بلوچی ترجمہ انت۔ اسے اصل تفسیر ماں اردو زبان و نبشتہ بوت و تفسیر عثمانی و نام و مشہور انت، حضرت علامہ شبیر احمد عثمانی رحمۃ اللہ علیہ نبشتہ کتگیں انت کہ آنہ زیادہ مختصر انت کہ مطلب و فہمگ و تہام مردم جنجال بہ بیت و نہ زیادہ درج کشت کہ مروچگیں رام پسندیں طبیعت چرائی و وانگ و دم بہ برت۔ بہر حال مئے دیم و اسے بلوچی تفسیر و اصل تفسیر عثمانی و ہے ترجمہ انت۔ مترجم و مفسر و قی اسے محنت و تاکی کامیاب بوتگ انت، ایشی و فیصلہ اہل علم و وانوک بکنت۔ البتہ ماں انچہ ضرور کوشش کہ بچو کہ اصل تفسیر عثمانی و آئی و ترجمہ نبشتہ کنوک استناد و شاگرد بوتگا باوجود و قی دور و پرے کار و اہل تریں شخصیت انت و ہے پیمانان بلوچی زبان و اسے ترجمہ و تفسیر و بیان کنوک ہم ماں بلوچانی تہا پر کار و اہل تر و کامیاب تریں مردم انت

گوں عام و انوکاں و زبندی | بلوچی زبان و چونکہ اسے چہ بنیادی ترجمہ و تفسیران انت، چہیشاں چہ عام و انوکاں و زبندی کہیں کہ اگر کجام جاگہ معنی و مطلب و فہمگ و زانگ و تہا شمار تکلیف بوت گڈا چہ و ت و آئی و معنی پر مبذلات بلکہ چہ اہل علماں سوچ بکرات۔ ماسے مشورہ ہانی راہ چاریں | و ہے پیمہ چہ و قی و اہمیں عالم و کواساں ہم مئے و زبندی انت کہ ترجمہ و تفسیر و تہا ہر جاگہ کہ مضمون و ترجمہ و زبان غلطی و کمزوری یے نظر و بیہیت گڈا مارا چرائی و معلومدار بکنت اگرچہ ماکچ و ت و تصحیح و کوشش کنگ بلے انسان بہر حال انسان انت غلطی چہ انسان و بیت۔ ہے پیمہ آئندہ طباعت و واسطہ مئے مفید و جوانیں مشورہ ہانی مارا ضرورت انت۔

وقتی فضل و کرم و چه قرآن کریم و برکاتنا حصہ دار بکنت و اے کار و
 چه وقتی مہربانی و قبول بکنت و ایشی و مسلمانانی، بالخصوص قوم بلوچ و
 دین اسلام و طرف و گام گنج بوگ و ذریعہ جوڑ بکنت و اے کار و
 مئے آخری دینی کار بکنت، بلکین مارا وقتی دین و خدمت و ہر وہد و
 توفیق بدنت -

وصلی اللہ تعالیٰ خیر خلقہ محمد و آلہ
 واصحابہ و اتباعہ اجمعین، آمین

بلوچی زبان و اے ترجمہ و تفسیر و شنگ و تالان کنگ و واسطہ
 بازیں احباب و دوستاں و اہل علماں مئے حوصلہ افزائی کنگ،
 ما اے درستانی منت و اریں و دعا کنیں کہ اللہ تعالیٰ آہان و جزائے خیر
 بدنت -

آخر و ما دعا کنیں کہ اللہ تعالیٰ اے تفسیر و ترجمہ و بے خشت
 ایر کنوک، رند و بلوچی ترجمہ کنوک، ایشانی چھاپ و شنگ کنگ و تہا
 کجام قسم و مدد کنوک و حوصلہ افزائی کنوک، و انوک و واہگ داروک
 و مئے اس تہہ، والدین، اقربا و تمامیں مسلماناں اللہ تعالیٰ چ

۲۶ ربیع الاول ۱۴۱۷ھ احتشام الحق آسیا آبادی
 ۱۰ دسمبر ۱۹۹۵ء جامعہ رشیدیہ آسیا آباد
 مکران بلوچستان

عبد الصمد جمال زائی
 خطیب جامع مسجد چٹکان
 و مدرس مفتاح العلوم سورد و پنجگور مکران

تصدیق

ما اے قرآن شریف حرف بحرف گوں غور و فکر و ننگ - ما تصدیق کنیں
 کہ ایشی و تہا بیچ قسمیں غلطی و کمی گیشی نیست -

احتشام الحق آسیا آبادی
 فاضل دارالعلوم کراچی

عبد الصمد جمال زائی
 فاضل جامعہ اسلامیہ مدنیہ منور

حضرت علامہ قاضی عبدالصمد صاحب سربازی رحمہ اللہ

حضرت علامہ قاضی عبدالصمد سربازی رحمۃ اللہ علیہ عارفین
پت و نام ملا عبد النبی ات کہ آئی و دو سنگ کنگت۔ واجہ قاضی صاحب
چہ دومی لوگ بانک بی بی باجرہ و شکم و پیدابوت۔ واجہ قاضی صاحب
۱۹۰۲ء و ماں ایرانی بلوچستان و سرباز و علاقہ دیکور و پیدابوت۔
لھتیں ہم عصرانی اے خیال صحیح نہ انت کہ قاضی صاحب دیکور و پیدابوت
نہ بوتگ۔ چنانچہ واجہ و وئی ۱۳۸۳ء و یک طویل منظوم سفرنامہ و
تہاوت البشی و اظہار کنگت کہ آ ”دیوان سربازی“ و تہا
لعنوان ”سفرنامہ سربازی“ پھاپ بوتگ، بنشتہ کنت :-
کنم قصہ خویش را مختصر از آنجا بہ دیکور کردم سفر
ہمان قریہ جلتے پیدا لشم در آنجا دوسہ شب بود آسائشم
(دیوان سربازی ص ۵۹)

واجہ دنیگتا حور دات کہ چہ پت و شفقت و زہر بوت، آئی و
وقی ابتدائی تعلیم چہ سرباز و شروع کت و پیداتحصیل علم و خاطر و
کراچی و اہت و دیما زیادہ علم حاصل کنگ و واسطہ دہلی و سفر
اختیار کت، ہندوستان و یک عظیم دینی درسگاہ ”مدرسہ امینیہ“
دہلی و داخلہ فی گیت و اے دینی درسگاہ و حضرت مفتی محمد کفایت اللہ
رحمۃ اللہ علیہ و سرپرستی حاصل ات، و تقریباً ۱۹۲۶-۲۷ء و مولانا چہ
مدرسہ دستار فضیلت حاصل کت و ۱۹۲۷ء و ماں کراچی و اہت و
اودانامور عالم دین مفتی محمد عثمان بلوچ و زیر نگرانی قائم کنگیں دینی مدرسہ
احرار الاسلام و درس و تدریس شروع کت و مفتی صاحب و ترغیب و
سراوقی پت و سپر کی ملک و یلہ دات و مستقل ماں کراچی و عظیم
بوت، و ابشی و ہمراہی و گل محمد لائن لیاری و یک عالی شان مسیتہ و
امام و خطیب مقرر بوت۔ و چندے مدت و رند مولانا و گوں مولانا
ابوبکر کت زئی ہوت و دختر نکاح کت، چہ بی بی و واجہ و
سہ مردیں زہگ عبد الاحد، عبد الستار و بشیر احمد و دو جنین
چک بوتنت و چہ دومی لوگ بانک و سہ مردیں چک انت کہ آبانی نام
خلیل احمد، عبد الغفار و نور احمد انت۔

مدرسہ احرار الاسلام و درس و تدریس و دورہ حضرت
قاضی صاحب و مولانا مفتی محمد عثمان صاحب و سرپرستی و یک ہفت
روچی اخبار و بنام ”البکوچ“ در کت کہ آئی و شوکار قاضی صاحب مقرر
بوت، چریشی و واجہ و صحافت و میدان و پہ ملک و ملت و مذہب و

مزین کارے کت، در حقیقت و مولانا و قی مذہبی و سماجی خداتانی
واسطہ اے میدان را اختیار کت و پیداکوچ ”پشت نہ کت
بلے مولانا تا و قی آخری دور و گوں صحافت و وابستہ بوت۔

چہ کت و پید واجہ و مدرسہ اسلام و ریلہ دات ماں
مدرسہ العلوم کھڈہ کراچی و مدرس بوت، پید ۱۹۳۲ء و حضرت
قاضی صاحب قلات و شت و آوہد و خان قلات میر احمد یار خان و گوں
دو چار کت، کہ ایک باز دین دوستیں و مذہبی خیال و مردے ات۔ آ
چہ قاضی صاحب و علم زانتی و چہ و شیں طبیعت و باز متاثر بوت۔ چنانچہ
آئی قاضی صاحب و را و قی خاصیں استاد و اتالیق جوڑ کت و وئی اے
واہگ و اظہار و کت کہ تو ماں بلوچی زبان و قرآن مجید و ترجمہ و کن۔

چنانچہ تقریباً ۱۵ سال و قاضی صاحب ترجمہ و کار و را جاری داشت و
قرآن مجید و نوزدہ جزانی ترجمہ تمام کت۔ پید و کت کہ واجہ محکمہ قضا
قاضی و عہدہ و سر مقرر بوت و ترقی کنان و تاجلس شوری و
باسک و مستر مقرر بوت سہ دوران و ۱۹۴۷ء و پاکستان قائم بوت
و ریاست قلات گوں پاکستان و اوار کنگ بوت گڈا اے وقت و
خد امرزی قاضی صاحب باقاعدہ حکومت پاکستان و سرکاری ملازم مقرر
بوت، ۱۹۶۲ء و قاضی صاحب چہ محکمہ قضاء سبکدوش بوت و پنشن و
شت۔

چریشی و پد حضرت قاضی صاحب مدرسہ تعلیم الاسلام مجاہد آباد کراچی
و دارالافتاء و سرپرست جوڑ بوت۔ سہ دوران و کہ حضرت قاضی صاحب
رحمۃ اللہ علیہ مریض بوت و مولانا خیمہ صاحب ندوی و لوگ داشتگتہ
منی اولی ملاقات گوں آئی و بوت و دومی رند و ہم ٹن گوں واجہ سہ
ہنگین و ملاقات کنگت کہ خد امرزی یک عجب درویش مردے ات
کہ چرائی و گڈا خدایا داهت۔

حضرت قاضی صاحب پہ حق و انصاف و خاطر کسی پرواہ نہ
کت۔ چوشیں و ہد و خد و ترس و چہ ہر چیز و دیما داشت۔

یکبکر خان آف قلات میر احمد یار خان و خلاف و یک عام
مردے و حق و قاضی صاحب و یک فیصلہ دات و و قی منصب و چ
پرواہی نہ کت گڈا مرد ماں خاں صاحب و گوشان و قاضی صاحب و
خلاف پیرنگ و کوشش کت بلے خد اخیر بدنت خاں صاحب و را
کہ آئی و خد حکم و دیما و قی سرا را جہل کت و و قی مزنی و چ پڑا ہی نہ کت۔

سرزندار حمید عبدالستار عارف قاضی و کرامت وجود
ومن ایشی و وانگ و شرف ماں ہائی و ہنکین و حاصل کنگ
اے خط و تہا عجیب ہدایات و نصائح مان انت ۔

قاضی صاحب و مزین شائیں علمی کاراں چہ قلات و
شاہی بازار و کش و مدرسہ تجوید القرآن انت کہ آتا و نیگتا فتم
انت وچہ اللہ و فضل و کرم و آئی و تہا علوم دینی و درس و تدریس بیت
کہ اے دراصل و پ و واجہ و مزین صدقہ جاریہ بیت ۔

تصانیف | حضرت قاضی صاحب و تصنیفاں چیزے
کہ مئے علم و ہستنت آیشنت :-

۱ ترجمہ میزان و مشعب بزبان بلوچی
اے غالباً واجہ و اولی کتاب انت ، چھاپ بوتنگ بے مروچاں
ایشی و یک نسخہ بے پ و گدارے ہم گیر نیئت ۔

۲ ارمغان ذگریاں (فارسی)

۳ تہذیب نام بر کھور ذگریاں (فارسی)

۴ فتح مبین (فارسی) ۱۳۵۷ھ

۵ دیوان سربازی

ایشی و ترتیب واجہ و سرزندار حمید قاضی عبدالستار عارف و دانگ
اولیگ وچہ ابید واجہ و ایدگ تصانیف ما درست مطالعہ کنگنت ۔

۶ مقالات سربازی ۔ اے واجہ و مختلف وقتانی نشتہ کنگیں مضمون
انت کہ اکثر ماں اخبار و رسالہاں چھاپ بوتنگنت ۔ ایشی و ترتیب ہم واجہ و
سرزندار قاضی عبدالستار عارف و دانگ و انشاء اللہ زوت چھاپ و شنگ
بیت ۔

۷ ترجمہ و تفسیر قرآن (بلوچی)

اے ہمیشنت کہ شے دست و انت ۔

وفات | ۱۳ ستمبر ۱۹۷۵ء حضرت قاضی صاحب ماں خضدار و
موت و رالبتیک گوشت ۔ گوں و تی روگا تہنا و تی چکان و ناں بلکیں کل
بلوچ راج و راجورہ و تی کت و ماں قلات و شاہی قبرستان و دفن کنگ
بوت ، رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی رَحْمَةً وَّاسِعَةً وَرَحِمَنَا مَعَهُ آمِينَ

ہے پیمایک رندے ریاست قلات و وزیر اعظم و ذکریانی بارہ و
مقامی قاضی و فیصلہ و خلاف و تی یک غلطیں حکمے جاری کنگ لوٹنگ
ات ، چنانچہ اے بارہ و ہم قاضی سربازی و گوں و تی ایدگ قاضیانی
ہمراہ و باقاعدہ و تی استعفا پیش کت ، اے و ہد و خان صاحب
چہ ریاست و در دورہ و شنگنت ۔ و و ہدیکہ واپس اتک گدا
وزیر اعظم مجبور بوت و تی غلطیں حکم واپس ورت ۔

حضرت قاضی صاحب و تبلیغ دین و خاطر و باز دور دراجیں
سفر ہم کنگ ۔ چنانچہ اے سلسلہ و سعودی عرب ، مصر ، ترکی ، بھارت
ایران ، بلوچستان ، افغانستان ، ڈھاکہ ، برما ، فلپائن وغیرہ و ہم شت ۔
حضرت قاضی صاحب و تی سفر نامہ سربازی و تہا و تی بازی فرنی
ذکر ہم کنگ ۔ چنانچہ نشتہ کنت ۔

دریں عرصہ کرم سفر با بے

تمتع زہر گوشت و زہر کسے

بہ ترکی و ایران ، نجد و عراق

راحباب و خوشنایان خود و فراق

بگشتم بے عرصہ در شام و روم

وے گشتہ محروم از زاد بوم

سفر تابہ فلپائن از ارض شرق

بہ طیارہ تیز رو وچو برق

(دیوان سربازی ۱۳۵۷ھ ، مرتبہ عبدالستار عارف قاضی)

حضرت قاضی صاحب رحمتہ اللہ علیہ و یک طویل تبلیغی سفر کہ
آپہل روچیگت ماں نظام الدین دہلی و ہم کت ۔ اے ہادورات کہ
تبلیغی جماعت و امیر حضرت مولانا محمد یوسف صاحب دہلوی ات ، چنانچہ
حضرت جی و تی بعض خاص خاصین دوست و احبابان و اے بارہ و
نظام الدین و ایک و دعوت ہم دانگنت تا کہ اے خاصین جماعت و
گوں ملاقات بکننت ، حضرت جی مولانا محمد یوسف و اے جماعت و
تذکرہ بہ قلات والا جماعت و عنوان و کنگ ۔ حضرت قاضی صاحب
و تی اے سفر و تذکرہ و تی یک دراجیں خطے و تہا کنگ کہ اے خط آئی و
و تی یک مہربانے و نام و نشتہ کنگ ، اے خط حضرت قاضی صاحب

حضرت مولانا خیر محمد صاحب ندوی مدظلہ

واجہ مولانا خیر محمد صاحب بزرگوار پت میرسید محمد سبزواری بلوچستان
ندوک ات۔ میرسید محمد و قی کار و بار درگت کراچی و اہتگ و
ماں یاری و جہ مندر بوتگ۔ رند قبیلہ و یک نامداریں ملے و نام دھانی
انت آئی و تعلق گوں ہے خاندان و انت۔

مولانا ندوی ماں دسمبر ۱۹۱۷ء کراچی و پیدا بوت۔ و آئی و شروعاتی
تعلیم کراچی و یک مشہوریں دینی درسگاہ مدرسہ اہل الاسلام و پیدا مدرسہ
مظہر العلوم کھڈہ کراچی و بیچ بوت۔ و پیدا آعلم و حاصل کنگ و واسطہ
دارالعلوم ندوۃ العلماء کھنڈ و داخل بوت و چرائی و فراغت و بعد چہ
مبئی و ۱۹۲۶ء میٹرک پاس کت۔

چہ طالب علمی و دوران و واجہ و دل و قی قوم و بے غلی و سکاحساس
ات، پیشا چہ علم و فارغ ہوگا رند آئی و چہ کراچی و یک ہفت روزہ اخبار
بنام ”ینگ بلوچستان“ ماں اردو زبان و ۱۹۳۲ء شروع کت تاکہ قی
قوم و جذباتانی ترجمانی و بخت و آہانی گیمیں پھلان و بچ بھلینیت
بے مک مدت و رند واجہ چہ اخبار و جد بوت و درس تدریس و
پیشہ و اختیار کت۔

وہرے کہ ۱۹۳۷ء و پاکستان جوڑ بوت تو آئی ۱۹۳۸ء و گوں
قی بازیں ہمارانی مدد و یک تعلیمی ادارہ و بنیاد ایرکت، و اے ادارہ
۱۹۳۹ء و دی بلوچ ایجوکیشنل سوسائٹی و نام و جسٹرڈنگ بوت۔
ہے ادارہ و نگرانی و واجہ ندوی صاحب و اے تعلیمی ادارہ قائم کنت :-

۱ بلوچ سیکنڈری اسکول (۱۹۵۷ء)

۲ بلوچ پرائمری اسکول (۱۹۶۲ء)

۳ بلوچ انٹرمیڈیٹ کالج (۱۹۶۶ء)

اے ستیں ادارہ ماں کراچی یاری و علاقہ و قائم کنگ بوتنت
و قی میدان و تہا ایشاں جوانیں کارکرت، بے حکومت و ۱۹۶۲ء
و ایشاں و قومی ملکیت و گپت و سرکاری قبضہ و کنت۔

واجہ ندوی و کوششانی مجہ و آخر کار ریڈیو پاکستان و چہ
کراچی و ۲۵ دسمبر ۱۹۶۹ء و بلوچی زبان و پروگرام شروع کنت۔ و تا
۱۹۵۶ء واجہ ندوی صاحب اے پروگرامانی سروک ات۔

چہ ہے سوسائٹی و نیگا واجہ ندوی صاحب و بلوچی زبان و
اولی ماہتاک ”اومان“ چہ فروری ۱۹۵۱ء و جاری کت، ناواندیں
قوم و نادلگوشتی و مالی کمزوریانی باوجود اے ماہتاک داں ۱۹۶۲ء
قائم منت۔

اگست ۱۹۶۸ء و آئی و بلوچی و دومی ماہتاک سوغات،
چہ کراچی و کش ات کہ آتا ہنوں و قی عمر و ششمی سال و تہا انت و
پہ مذہب و ملت و یک بہترین خدمتہ کنگ انت۔

جنوری ۱۹۶۳ء تا جولائی ۱۹۶۸ء واجہ و ماں مدرسہ
تعلیم الاسلام مجاہد آباد و درس ہم داہگ۔

واجہ و تصنیفات تا دنیگتا ایشنت :-

۱ پاک بلوچی قاعدہ۔

غالباً اے بلوچی زبان و اولی قاعدہ انت کہ ماں ۱۹۵۱ء
و چھاپ و شنگ بوت۔ ۲۶ سال رند یعنی ۱۹۶۷ء و اے سالہ
گوں کتگیں رد و بدل و دوبارہ چھاپ بوت۔ و سیمی براں ۱۹۶۹ء
و چارمی براں ۱۹۸۵ء و چھاپ بوتگ۔

۲ بلوچی و اولی کتاب۔

اے کتاب ۱۹۶۸ء و چہ مکتبہ سوغات کراچی و چھاپ
و شنگ بوت۔

۳ کچکول بلوچی ۴ حنفی نماز، بلوچی۔ اے کتاب مولانا
خیر محمد جالندھری و کتاب ”نماز حنفی“ و بلوچی ترجمہ انت۔

۵ بلوچی معلم۔ یعنی بلوچی اردو بول چال، اے قی موضوع
(بن گپ) و سہرا بہترین کتاب ایت۔

واجہ ندوی صاحب و اے تمامیں کتاب چہ مئے مطالعہ و
گوستگنت و درست و قی قی موضوعانی سہرا بہترین کتاب انت
کہ وانگ کرز انت۔

۶ ترجمہ و تفسیر قرآن مجید،

اے حضرت مولانا قاضی عبدالصمد صاحب سربازی و کتگیں
ترجمہ و تفسیر قرآن مجید و تکمیل انت۔ بیستمی جز و تا آخر قرآن مجید و
ترجمہ و پارہ القرآن بعد اید کہ قرآن مجید و تفسیر کہ آدر حقیقت و
تفسیر عثمانی و بلوچی ترجمہ انت۔ اے واجہ ندوی و علمی چنیں سرمایہ
کہ ایشی و سہرا ہینچو فخر کنگ بہ بیت اکم انت۔

واجہ ندوی صاحب و چہ اولی سانگ و دو جنیں چک بوت
کہ آماں کساں سالی و وفات بوتگنت و یک چک کہ آئی و نام واجہ
عبدالرزاق انت، و چہ دومی سانگ و واجہ و دوزہگ ہست کہ آہانی
نام احمد سعید و محمد اسماعیل انت۔ اللہ تعالیٰ اے درستان و
قی مرضی و مطابق و زندگی گوازیگ و توفیق بدنت۔ آمین

ہر زبان و مردم و قبیہ گپ و روپ جنت گداز باز جاگہ ء
 اوشتنت و باز جاگہ ء نہ اوشتنت، باز جاگہ ء کم و باز نہ زیادہ دانت
 و خبر و فہمگ و فہمینگ ء گویشاں مزین دار و مدارے هست -
 و قرآن مجید ء آیات و عبارات ہم جوگپ و روپ ء پیمانت، ہمیشہ
 علماں آئی ء اوشتگ و نہ اوشتگی جاگہانی واسطہ علامت و نشانی
 مقرر کت گنت، ایشان ء رموز و اوقاف گوشتنت - باید انت کہ قرآن مجید
 و انوک ایشان دلوکش و دانت و آایشنت :

○ اے کسانیں دائرہ دراصل گولیں ؎ علامتِ انتِ کماۃ
 ہلاسی ؎ واسطہ استعمال بیت۔ ادا گپ تمام بوت ،
 چھیناں ادا او شنگ بہ بیت

اے وقت لازم و نشانی انت، ادا ضرور اوستنگ دارگ
 بہریت، اگر ادا دارگ مہیت گدا مطلب و معنی غلط ہوگ
 خطرہ ہستنت، ایشی و مثال اردو و چوشتنت کہ یکے گوشتنت
 اٹھو، مت بیٹھو۔ یعنی پادا، منند۔ اے جملہ و تہا پادا ہگ
 حکم انت وچہ ننگ و منع ننگ بوتہ، بلے اگر ایشی و درمیان و
 دارگ مہیت گدا لفظ چوشتنت کہ اٹھو مت بیٹھو یعنی پادیا
 بند۔ گدا اے وہد و لفظ و معنی گپ جنوک و مقصد و خلاصیت
 اے وقت مطلق و نشانی انت ایشی و سرا با وشتنت،
 اے نشانی ہمد ابیت کہ اے گپ پورہ انت بلے گوشوک
 انگت و گپ گپ جنگ لوشت۔

ج
ن
ص
اے جائز و نشانی انت، ادا و شنگ بہتر و نداشتگ جائز انت
اے وقف مجوز (یعنی تجاوز) و نشانی انت۔ ادا و شنگ بہتر انت
اے وقف مخصص و نشانی انت ادا و شکر گنگ و دانگ
بہ بیت۔ بے اگر کسی دم ببارت و باوشتیت گذار اجازت
انت۔ اے گپ زانگ لویت کر ص و سدا و شکر گنگ و
وانگ یہ ص و نسبت و راجح و اہم تر انت۔

صلہ
ق الوصل اولیٰ و علامت انت، ادا هم حور کنگ و وانگ شر تر انت
 قبل علیہ الوقف و خلاصہ انت، بعضے ءگوستگ کہ ادا
 دارگ رست، لے بہتر پیشنت کہ دارگ مہ بہت ۔

صل قدیوصل ۽ علامت انت یعنی ادا برے دارنت و برے نہ دارنت، بے ادا و شتگ بہتر انت ۔

قف اے "قف" لفظ معنی انت "باوشت" اے علامت
ہموادیت کہ اودا وانوک نہ دارگہ احتمال بیت۔

س یا سکتے۔ اس کے علاوہ انت، ادا کے باوشتیت، بے دم میرشیت
وقفہ۔ اے دراجیں سکتے، نشانی انت، ادا چ سکتے، گیشتر
باوشتیت بے دم میرشیت۔ سکتے وقفہ، درمیان،
فرق الیشت کہ سکتے، کمتر وقفہ، زیادہ دارگ بیت
دم ہر دو جا گہاں یروشگ مہیت۔

لا یعنی "ناں" اے نشانی بازو ہمد آیت و سر بریت
و بازو ہمد عبارت و در میان و عبارت و در میان ہے
آیت و ہر وہ کہ "لا" کیت اودا اجبر ملو شیت
بلے اگس آیت و سر بریت گدا البشی و تنہا اختلاف
انت۔ بعضے نزدیک و اومتنگ بریت و بعضے و نزدیک
اومتنگ مبست۔ میٹاھر دو جائز آت۔

کے کڈنا۔ یعنی ہرچ نشانی کے کچلنا۔

۵
اے نشانی و مطلب ایشت کہ کوہ و قاری ادا چو
آیت و پیا اوشتگ واجب و ضروری قرار دینت و
بصرہ و قاریانی کرا ادا اوشتگ ضروری نہ انت ۔
قرآن مجید و ہر جا کہ کہ اے نشانی بیت چریشی و بعد
د کہ پنجیں نشانی و ہم ضرور بیت ۔ و دیم حاشیہ و
لفظ مع بیت ۔ اے معافہ و علامت انت ۔ ایشی و
مطلب ایشت کہ چہ دو جا گہاں یکے و و ہدے کہ دارے
گڈاد و مگادار ۔

ضروری نہیں ہدایت

قرآن مجید رہتا ہیست بخیس جاگہ سہنت کہ اودا گوں ملکس کم و گیشی رہیا معنی بدل بیت و باز جاگہ کہ آء نزا انتکاری تا کفری کلمہ کہ سرکنت چہ زبردیز و پیشانی بدل کنگھا معنی باز بدل بدل بنت۔ اسویمیس تمائیس جاگہ ایش انت۔

نمبر شمار	جمله	معنی	غلط
۱	سوره فاتحه	اَنعَمْتَ عَلَيْهِمْ	اَنعَمْتَ عَلَيْهِمْ
۲	"	اِيَّاكَ نَعْبُدُ	اِيَّاكَ (بالتشديد)
۳	سوره بقره ع ۱۵	وَإِذْ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ	إِبْرَاهِيمَ رَبَّهُ
۴	"	قَتَلَ دَاوُدَ جَالُوتَ	دَاوُدَ جَالُوتَ
۵	" آیه الکرسی ۲۲۶	اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ	اللَّهُ (باله)
۶	"	وَاللَّهُ يَضَعُ	يَضَعُ
۷	نساء ع ۲۲	رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ	مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ
۸	" توبه ع ۱	مِنَ الْمُرْسَلِينَ وَرُسُلًا	وَرُسُلًا
۹	" نخی سوره یس ع	وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ	مُعَذِّبِينَ
۱۰	" هغه ع ۷	وَعَصَىٰ آدَمَ رَبَّهُ	آدَمَ رَبَّهُ
۱۱	" انبیاء ع ۹	إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ	إِنِّي كُنْتُ
۱۲	" شعراء ع ۱۱	يَتَكُونُ مِنَ الْمُُنذِرِينَ	مُنذِرِينَ
۱۳	" فاطر ع ۴	يُخَيِّتُ اللَّهُ مِنَ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءَ	اللَّهُ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءَ
۱۴	" صافات ع ۴	فِيهِمْ مُنذِرِينَ	مُنذِرِينَ
۱۵	" فتح ع ۲	صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ	اللَّهُ رَسُولَهُ
۱۶	" حشر ع ۲	مُصَوِّرٌ	مُصَوِّرٌ
۱۷	" حاقه ع ۱	إِلَّا الْخَاطِئُونَ	إِلَّا الْخَاطِئُونَ
۱۸	" مزمل ع ۱	قَضَىٰ فِرْعَوْنُ الرُّسُولَ	فِرْعَوْنُ الرُّسُولَ
۱۹	" مرسل ع ۲	فِي ظِلَالٍ	فِي ظِلَالٍ
۲۰	" الزمر ع ۲۶	إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ	مُنذِرٌ

عربی زبان دیاے مجھوں نیست البتہ قرآن مجید ویک جاگئے ہستنت

یعنی فجر بھاومرینہا " کہ اگر محرمے ھاومر سہاواں تک بیت۔ ایشان و ابید و کن مجید و تہا باز جاگہ و الف نبشتہ انت بے و انگ نہ بیت چو کہ مع و الف مثلاً قالوا ادا الف و انگ نہ بیت و انا و را انا و انیس، وومی الف و انگ نہ بیت۔ چمریشان و ابید و کہ ہر ذہ جاگہ و الف نبشتہ انت بے و انگ نہ بیت۔ چمر نقشہ و اے ہمیں الخانی سراہ و نشانی ایرنگ بنگ

<p>بَشَاءِ نَحْنُ لَكُمْ لَا أَذْجَنَّة يَسُّ إِلَهُمُ الْفُتُو لَا إِلَى الْجَحِيمِ نَبِّئُوا شُدُوا سَلَا سَلَا كَانَتْ قَوَارِيرًا ذَوَاتِ أَمْرِ فُضَّةٍ</p>	<p>بِجْنِ الَّذِي ع ١٧ آيَة ١ ع ١٤ آيَة ١ وَقَالَ الَّذِي ع ١٤ آيَة ١ سُورَةُ حَجَرَات ع ٢ آيَة ١ وَمَا لِي ع ١٧ آيَة ١٤ سُورَةُ مُحَمَّد ع ٣ آيَة ٣ سُورَةُ تَحْمِيم ع ٣ آيَة ١٩ سُورَةُ دَهْر ع ١ آيَة ٣ ع ١ آيَة ٥</p>	<p>الْحَمْدُ لِلَّهِ أَفَأَمِنَ ثَمَان لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَا يَحِبُّ اللَّهُ ع ١٩ آيَة ٣ قَالَ الْمَلَأَ سَمَاءَ ع ٣ وَأَعْلَمُوا ع ١٣ آيَة ٥ وَمَا مِنْ رَايَةٍ ع ١٦ آيَة ٨ وَمَا بَرَى ع ١٠ آيَة ٣ بِجْنِ الَّذِي ع ١٧ آيَة ١ لَنْ نَذْعُوَا</p>
--	---	--

رسک جاء

جامعۃ العلوم الشریعہ

پوسٹ بکس ۲۲۱۰۱، حب۔ بلوچستان

فون نمبر۔ 22101 - 0202

پاک نیوز ایجنسی تربت۔ بلوچستان

فون :- 412938 - 412857 - 0861

مکتبہ اسحاقیہ جوٹا مارکیٹ۔ کراچی

فون :- 748151 - 7525200 - 021

